МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ВИДАННЯ

"ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ ФАХОВИХ ВИДАНЬ МОН"

2017

Міністерство освіти і науки України

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ фахових видань МОН України

Збірник засновано у травні 2006 року
Видається 12 разів на рік

12(144)/2017

Суспільні науки:

філософія
історія, історичні науки
соціологія, демографія
держава і право, юридичні науки
політика, політичні науки
наукознавство, культура
народна освіта, педагогіка, психологія
мовознавство, література
літературознавство
народна поетична творчість
мистецтво, мистецтвознавство
масова комунікація, журналістика
засоби масової інформації, інформатика
релігія, атеїзм

КИЇВ-2017

Збірник рефератів фахових видань МОН України. – Київ: УкрІНТЕІ, 2017. – № 12(144). – 560 с.

Збірник рефератів статей наукових фахових видань МОН України – інформаційне видання, в якому надана систематизована інформація щодо змісту статей збірників та журналів вищих навчальних закладів України за 2014-2016 рік. Джерелом інформації для підготовки збірника є примірники електронних та друкованих видань ВНЗ України, що надійшли до УкрІНТЕІ на даний час.

Реферати надані в авторській редакції, мовою видання та розміщені у збірнику за тематичними підрубриками Рубрикатору НТІ.

Кожному запису Збірника присвоюється інвентарний номер, який включає такі елементи: перші дві цифри позначають номер рубрики Рубрикатору НТІ, далі - чотири цифри – рік видання та номер випуску Збірника, наступні чотири – **порядковий номер реферату у Збірнику, якій використовується в авторському покажчику та покажчику періодичних видань**. Цифри після косої вказують порядковий номер реферату в базі даних наукових фахових видань МОН України.

Копії статей можна отримати в паперовому або електронному вигляді (якщо видавець надав електронну версію), вказав інвентарний номер запису.

Збірник призначений для аспірантів, докторантів, викладачів, наукових та інженерно-технічних працівників, які займаються науково-технічною діяльністю.

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

Київ – 03680, вул. Антоновича, 180. УкрІНТЕІ,

Тел. (044) 521-0007; 521-0917

uintei@uintei.kiev.ua

© УкрІНТЕІ, 2017

ЗМІСТ

02 ФІЛОСОФІЯ 7

02.11 Загальні проблеми сучасної філософії 7
02.11 Загальні проблеми сучасної філософії 7
02.15 Загальнофілософські проблеми 7
02.21 Логіка 10
02.31 Філософія і методологія науки 10
02.41 Соціальна філософія 11
02.51 Етика 15
02.61 Естетика 16
02.91 Історія філософії 16

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ 19

03.01 Загальні питання історичних наук 19
03.09 Загальна історія 20
03.19 Історія окремих країн 23
03.29 Історія окремих процесів, сторін і явищ людської діяльності 85
03.41 Археологія 93
03.61 Етнографія й історична антропологія 93
03.81 Допоміжні історичні дисципліни 93

04 СОЦІОЛОГІЯ 94

04.01 Загальні питання соціології 94
04.11 Загальні проблеми сучасної соціології 94
04.15 Методологія соціології. Методика і техніка соціологічних досліджень 95
04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси 96
04.41 Соціальні класи, спільноти і групи 98
04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ та інститутів 99
04.61 Соціологія особистості і поведінки 106
04.81 Прикладна соціологія 107
04.91 Історія соціології 107

05 ДЕМОГРАФІЯ 107

05.11 Загальні проблеми народонаселення 107
05.21 Статистика населення 108
05.41 Розселення населення. Географічна демографія 108

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ 109

10.01 Загальні питання 109
10.07 Загальна теорія держави і права 109
10.09 Історія держави і права 124
10.15 Державне (конституційне) право і управління 129
10.17 Адміністративне право 139
10.23 Господарське право 151

10.27 Цивільне право 155
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес) 158
10.35 Винахідницьке і раціоналізаторське право. Патентне право. Ліцензійне право 160
10.41 Авторське право 160
10.45 Спадкове право 161
10.47 Сімейне право 162
10.51 Аграрне право 163
10.53 Правові проблеми охорони довкілля 163
10.55 Земельне право 166
10.57 Лісове право 168
10.63 Трудове право 168
10.67 Право соціального забезпечення 173
10.71 Правоохоронні органи 174
10.77 Кримінальне право 180
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес) 183
10.81 Кримінологія 187
10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія 192
10.85 Криміналістика 192
10.87 Міжнародне право 195
10.89 Міжнародне приватне право 199
10.91 Держава і право окремих країн 199

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ 204

11.01 Загальні питання політичних наук 204
11.07 Методологія політичних досліджень 204
11.09 Історія політичних вчень 205
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика 206
11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія 221

12 НАУКОЗНАВСТВО 233

12.01 Загальні питання наукознавства 233
12.41 Організація науки. Політика в галузі науки 233
12.79 Наукові кадри 234
12.81 Міжнародне співробітництво в науці 234

13 КУЛЬТУРА 235

13.07 Теорія, методологія і філософія культури 235
13.09 Історія культури. Історія вивчення культури 236
13.11 Культура в сучасному світі 236
13.15 Організація і управління в галузі культури 236
13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство 237
13.51 Музейна справа. Музеєзнавство 237

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА 237

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки 237
14.07 Загальна педагогіка 245
14.09 Історія освіти і педагогіки. Персоналія 257
14.15 Система освіти 269

14.23 Дошкільна освіта. Дошкільна педагогіка 271
14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи 275
14.27 Позашкільна (додаткова) освіта і виховання. Позашкільна педагогіка 297
14.29 Спеціальні (корекційні) школи. Дефектологія 298
14.31 Початкова професійно-технічна освіта. Педагогіка професійної школи 328
14.33 Середня професійна освіта. Педагогіка середньої професійної освіти 330
14.35 Вища професійна освіта. Педагогіка вищої професійної школи 331
14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта 414
14.39 Сімейне виховання. Сімейна педагогіка 417
14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки. Виправно-трудова педагогіка 419
14.85 Технічні засоби навчання і навчальне устаткування 423
14.91 Народна освіта і педагогіка в окремих країнах 428

15 ПСИХОЛОГІЯ 434
15.21 Загальна психологія 434
15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія 437
15.41 Соціальна психологія 439
15.81 Прикладна психологія 441

16 МОВОЗНАВСТВО 444
16.01 Загальні питання мовознавства 444
16.21 Загальне мовознавство 445
16.31 Прикладне мовознавство 473
16.41 Мови світу 477

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ 477
17.01 Загальні питання літературознавства 477
17.07 Теорія літератури 480
17.09 Історія літератури 494
17.81 Допоміжні літературознавчі дисципліни 508

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО 509
18.07 Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства 509
18.09 Історія та сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства та художньої критики 510
18.15 Організація і управління в галузі мистецтва 510
18.31 Образотворче мистецтво 510
18.41 Музика. Музикознавство 511
18.45 Театр. Театрознавство 516
18.49 Танець. Хореографія 516
18.67 Кіно. Кіномистецтво 516

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ 517
19.51 Друк 517
19.61 Телебачення 517

20 ІНФОРМАТИКА 518
20.19 Аналітико-синтетичне перероблення документальних джерел інформації 518
20.23 Інформаційний пошук 518

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ 519
21.01 Загальні питання наукового атеїзму і релігієзнавства 519
21.31 Філософія і релігія 519
21.41 Релігії, церкви і товариства 519
21.91 Історія атеїзму, релігій і церков 520

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК 521

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ 547

02 ФІЛОСОФІЯ

02.11 Загальні проблеми сучасної філософії

02.17.12.0001/211018. Что мы знали о "дисциплинарной матрице" науки, но боялись спросить в отношении философии. Минаков И.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.77-80. - рос. УДК [101.2+101.9]:101.1.
Йдучи від концепту "дисциплінарної матриці" Т.С. Куна як такого, що задає спосіб та структуру артикуляції феномену "спільнота вчених", автор статті показує, що дисциплінарний компонент має щодо філософської спільноти значення не визначальне й вторинне.

02.11 Загальні проблеми сучасної філософії

02.17.12.0002/209539. Культура медіації у філософії прагматизму. Жарких В.Ю. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.5-10. - укр. УДК 165.74.
У статті розглянуто постулат медіації як підґрунтя прагматичного методу пошуку істини.

02.17.12.0003/210993. Жак Паганель та темна кімната, або "ніщо" по-французьки: подвійний онтологічний "топос" дигресії та її спекулятивні "ефекти". Голубенко О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.15-30. - укр. УДК 111:130.121:141.32.
Вагомим елементом загального "рельєфу" сучасної філософії є комплекс (пост)антропологічних розробок, який являє собою, переважно, результат "дисоціативного" щодо цілісної автономної суб'єктивності дискурсу. Останній базується почасти на гіпертрофованих уявленнях, які конденсаційно можна позначити у якості "онтології Відсутності" (чи "непрямої онтології"). Мінімізувати негативні ефекти цього способу мислити людину покликана компенсаторна робота "позитивної концептуалізації" щодо феномену "конститутивного (само)зміщення" (або ж - дигресії) із експлікацією його антропологічного сенсу та онтологічного "місця".

02.17.12.0004/211073. Антична антропомістика в контексті сучасної філософії. Хлєбніков Г., Мозговий Л., Іванчук В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.44-52. - рос. УДК 141.33.
У статті аналізується проблема сутності феномену містичного, різні підходи до його визначення. Розглядаються елементи містицизму у вченнях античних філософів. Особлива увага приділяється формам взаємодії людини з божественними істотами і енергіями, впливу останніх на першого.

02.15 Загальнофілософські проблеми

02.17.12.0005/207546. Філософсько-правова категорія "Особистість": деякі дефінітивні підходи. Гарасимів Т.З. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.361-367. - укр. УДК 340:12.
З позицій різних філософських шкіл проаналізовано філософсько-правову категорію "особистість", визначено основні дефінітивні підходи до означеної проблематики та висвітлено їхній основний зміст. Автор детально розглянув визначальні три аспекти людського існування: матерію, соціальний зв'язок і людську особистість й доведено, що погляди більшості філософів щодо цього питання збігаються. Також обґрунтовано, що упродовж активної практичної діяльності людська особистість формується і виявляє себе у праці як суб'єктивне буття і як таке усвідомлено творить своє ставлення до природи та інших людей, налагоджує певні зв'язки та суспільні відносини, відповідає за свої дії.

02.17.12.0006/207547. Антропологія феномену особистості. Гарасимів Т.З., Базарник Б.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.368-372. - укр. УДК 340:12.
Проаналізовано філософські засади персоналістичної концепції Еманюеля Муньє та визначено її вплив на філософські течії XX ст. Досліджено екзистенціальні філософські принципи та найважливіші категорії, які використовує екзистенціалізм у витлумаченні проблеми людини та специфіки її існування. Розглянуто концептуальний зміст феноменології через аналіз поняття "Я", висвітлено головні антропологічні виміри філософії у контексті філософеми Макса Шелера. Запропоновано авторську інтерпретацію філософських поглядів на феномен особистості, окреслено їх значущість у сучасній філософській традиції.

02.17.12.0007/207555. Метаантропологічний закон любові: почуття ближнього (ближньості). Сливка С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.420-427. - укр. УДК 340.12.
Досліджуються метаантропологічні аспекти любові, поняття ближнього. Сформульована дефініція метаантропологічного закону любові до ближнього та його реалізація у житті. Звернуто увагу на предмет любові та олюднення людини.

02.17.12.0008/208779. Генеза особистості: фундаментальна проблема буття індивіда. Гарасимів Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.142-146. - укр. УДК 340:12.
Проаналізовано ґенезу особистості на основі концептів середньовічної західноєвропейської філософської доктрини. Аргументовано доведено, що ґенеза особистості виступає фундаментальною проблемою буття індивіда. З'ясовано, що у середньовіччя особистість розуміли як набір певних якостей, які більшою чи меншою мірою характеризують типове в ній, причому так, що кожна з якостей має самостійне значення і не випливає з внутрішньої сутності особистості.

02.17.12.0009/208783. Феномен особистості у філософії неотомізму. Гарасимів Т., Ватаманюк Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.163-167. - укр. УДК 340:12.
Обґрунтовується актуальність дослідження феномену особистості в філософії неотомізму; феномен особистості визначається через категорії духовності, індивідуальності, автономії, самопізнання й самооцінки, самодіяльності, самовдосконалення, любові. Доведено, на основі філософських трактатів неотомізму, автономію особистості щодо створеного світу, щодо природи й

суспільства, а не надприродного буття - Бога. Сутність цієї автономії полягає, власне кажучи, в тому, що "особистість звернена до Бога", що "вона повинна віддатися йому цілком".

02.17.12.0010/208785. Становлення особистості у філософії класичного раціоналізму. Гарасимів Т., Іванишин Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.173-176. - укр. УДК 340:12.
Досліджено проблему становлення особистості у філософії класичного раціоналізму. З'ясовано, що у процесі активної практичної діяльності людська особистість формується і проявляє себе у своїй праці як суб'єктивне буття і як таке усвідомлено творить своє ставлення до природи і до інших людей, налагоджує певні зв'язки та суспільні відносини, відповідає за свої дії. Натомість у процесі об'єктивної практики людини відбувається "гуманізація", олюднення природи - перетворення її діяльністю людей і пристосування до їхніх потреб, а також процес прилаштування міжлюдських відносин до нових потреб, вироблених практикою.

02.17.12.0011/209540. Примус як механізм маніпуляції в інституційному комунікативному просторі. Мельник Е.А. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.11-18. - укр. УДК 130.
Стаття присвячена проблемам дослідження чинників впливу на особистість і маніпуляцій, які мають місце в діловому спілкуванні. Проаналізовано зміст поняття примус, який є різновидом маніпулятивного впливу. Указано на здатність примусу до трансформації в різноманітні форми переконання, прихованого контролю, неявної залежності, соціальної відчуженості тощо.

02.17.12.0012/209551. Витаукт - эволюционный механизм, обеспечивающий повышение жизнеспособности организма. Баканова А.Ф. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.88-95. - рос. УДК 130.
Ця робота є черговою публікацією серії статей у журналі "Гуманітарний часопис", присвячених вивченню проблеми фізичного розвитку й фізичного стану. Як і в попередніх статтях, розглянуто основні положення, що становлять філософську проблему теорії оберненості біологічних процесів, і особливу роль, яку відіграє вітаукт у синхронізації взаємозумовлених відносин морфофункціональних утворень організму. Матеріалами дослідження стала наукова література в галузі філософських проблем теорії оберненості процесів, теорії індивідуальної норми, теорії спостережуваності та їх синхронізації.

02.17.12.0013/210793. Ідеал як креативний проект. Чорна Л.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.161-174. - укр. УДК 124.4:159.955.4.
Аналіз розуміння ідеалу як системної конструкції допомагає інтерпретувати феномен ідеального та ідеалу як полісистемну цілісність. Сучасне розуміння ідеалу аналізується крізь призму ентропійних та негентропійних характеристик системи. Системний підхід відкриває можливість розглянути ідеал, ідеальне як систему диспозицій, транспозицій, систему категоріальних матриць формотворення. Ця схема є функціональним механізмом опису ідеалу як імагінативного абсолюту та семантично означеної структури. Такий підхід створює культуротворчу матрицю, в якій майбутнє визначається у рамках циклічного простору-часу, де ідеал набуває надзвичайно важливих вимірів креативності як переходу із небуття у буття.

02.17.12.0014/210991. О возможном статусе номинальных (содержательных) тематических образований "проблема философии" внутри философствования. Минаков И.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.5-9. - рос. УДК 13.
Філософія обговорюється у її актуальному (подієвому) аспекті, додатковому до її реалізованих змістовних результатів. Спроба філософувати розуміється як виконання певного граничного та нелокального відношення. Проблематизація філософії у філософуванні представляється як виробництво специфічної онтологічної операційності.

02.17.12.0015/210992. Вкусная и полезная те(к)стуальность. Загурская Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.9-15. - рос. УДК 141.319.8 + 159.935.
Подальший перегляд та переоцінка пріоритетів структури сенсорної чуттєвості неодмінно призводить до дослідження чуттєвості смакової, тестуальної. Філософсько-антропологічний ракурс такого дослідження дозволяє виявити її текстуальну складову, враховуючи, що єдиним засобом фіксації смаку є опис, а фармакон як есенція харчової субстанції співвідноситься з письмом. Особливу увагу варто приділити також поглинанню як взаємодії зі смаком та користю, що передбачає задіяння усього спектру відчуттів до самої синестезії. Таким чином, тестуальність та текстуальність виявляються межами сенсуального, що змикаються.

02.17.12.0016/210994. Дигресивні аспекти риторичності: справа Сципіона. Артеменко Я.І., Попова Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.30-34. - укр. УДК 130.2 : 172.4.
Стаття присвячена дослідженню дигресивних аспектів риторичності як інтерсуб'єктивного феномена. Риторичність, яка розкриває себе як особлива комунікативна стратегія, виступає одночасно і як практика екзистенціального позиціонування. Дигресія осмислюється у зв'язку з питаннями автентичності та присутності. Дигресія розглядається у роботі не просто як технічний прийом, покликаний через темпоральні і смислові "затримання", "відступи" або "підвішування" "обігравати" співрозмовника, а більш широко - як переривчастість процесу саморозгортання екзистенції в риторичному діалозі, обмін ролями учасників риторичного процесу, гра зі смислами і межами риторичних можливостей. Дигресія інтерпретується авторами як своєрідний рух опосередкованої присутності, що просвічує навіть крізь "анти-комунікативні" акти риторичної гри.

02.17.12.0017/211000. Методы скрытия пространства: ускорение и симуляция. Мухина Е.Н. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.69-77. - рос. УДК 122 129.
Дана стаття присвячена зміні в погляді на епістемологічний простір в контексті топологічного перевороту. У статті досліджуються такі методи приховування простору, як прискорення і симуляція. Прискорення розглядається на основі теорії П. Віріліо, в контексті якої також досліджуються концепти дромології, дромократії і хронополітики. У контексті теорії симуляції Бодріяра розглядаються феномени мімезису, абстракції, а також гіперреальності і віртуальності. Обидві теорії не досліджуються автором як суперечні, але розглядаються як взаємодоповнюючі.

02.17.12.0018/211009. От (на)силия визуального к (в)селению тактильного как постчеловеческого чувственного. Загурская Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.4-8. - рос. УДК 141.319.8 + 159.935.
Стаття, що завершує цикл досліджень, в яких здійснюється перегляд і переоцінка пріоритетів структури сенсорної чуттєвості, присвячена візуальному з його принциповим (на)сильництвом. Показано, що очевидне та прозоре співвідноситься з рефлексією, тоді як думка передбачає залучення усіх сенсомоторних зв'язків. Тому візуальне розглядається у взаємодії з

іншими видами чуттєвості, що згладжують (на)сильництво візуального. Визнається, що особливо вираженим потенціалом опору силі погляду володіє тактильне, що робить можливим взаємодію як (в)селення без втрати тілесності.

02.17.12.0019/211016. Типизация форм и осознания безумия: Платон, Фуко. Егорова Д.И. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.62-68. - рос. УДК 159.924.62.
У статті за основу розгляду беруться два приклади типізації безумства. Платон розглядає види безумства з точки зору його джерела, Фуко - способу його осмислення. Оба методи дозволяють за допомогою включеності (або виключеності) у досвід безумства прослідкувати роль безумства в тій чи іншій діяльності. Наприклад, стає очевидним тісний зв'язок між безумством та мистецтвом, а якщо точніше, генієм, творцем, поетом. З іншого боку, за допомогою розуміння відношення до безумства, співвідношення у парах моральність та безумство, мова та безумство, інтерпретація та безумство тощо простежується його зміна.

02.17.12.0020/211021. Турбота про землю як турбота людини про себе. Пилипенко С.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.94-99. - укр. УДК 101.1:316:004.
Стаття торкається концепту "турбота про себе" як однієї з суттєвих рис життєдіяльності сучасної людини. Підкреслюється, що турбота про себе має поліваріантний характер, оскільки сама людина - досить складна і суперечлива істота. Ця тема привертає до себе увагу філософів різних напрямків, що виявляється в розмаїтті сенсів та моделей. Аналізується система "людина - земля" як одна з моделей турботи людини про себе.

02.17.12.0021/211074. Щодо переселення душі як філософської проблеми. Дубінін В., Щудро Н. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.52-59. - укр. УДК 129.
У статті розглядаються ситуація переселення душі як філософська проблема. З'ясовуються поняття "філософська проблема" і критерії визначення того, що переселення душі має місце у всесвітньо-історичному процесі, доводиться що філософський аналіз переселення душі ґрунтується на об'єктивності цього процесу, а об'єктивність доводиться не прямо, а опосередковано, як скажімо, об'єктивність суспільних відносин, в яких немає жодного грама речовини.

02.17.12.0022/211075. Страх самотньої свідомості у філософській рефлексії. Мельник В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.59-65. - укр. УДК 11.
У статті розглядається страх перед свободою і в людській свідомості як природний і конструктивний психологічний феномен, який вказує на безпредметний світ. Страх самотності, криється в природі людини. Зокрема, досліджено, що страх самотності виникає тоді, коли саме існування для людини стає проблемою, коли старі цінності зруйновані, а нові ще не збудовані, і віра людини відкриває її апофатичність і трансцендентність. Феномен страху для самосвідомості людини є ключовою часткою світовідчуття її онтологічного місця у світі, що "переживається" через психологічну сферу людського існування.

02.17.12.0023/211078. Суб'єкт у філософсько-антропологічному дискурсі антипсихіатрії. Скиртач В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.82-90. - укр. УДК 13.
У статті представлений філософсько-антропологічний дискурс антипсихіатричної парадигми, яка досліджує природу психічної хвороби суб'єкта із соціальних позицій. У такому контексті хвороба розглядається як невідповідність суспільним нормам, а божевілля наділяється екзистенціальним сенсом. Показано, що класична психопатологія, що є інструментом політичного контролю, невірно уявляє внутрішній стан психічно хворого суб'єкта. Етика психіатричної терапії часто є запереченням етики політичної свободи і суб'єктної гідності. Досліджені основні антипсихіатрічні стратегії. Розглянута альтернативність позицій, при яких психічна хвороба є процесом зцілення, тоді як нормальність - зрадою істинних можливостей суб'єкта. Виявлено, що соціальна антропологія захворювання, яка сформувалася у межах антипсихіатрії, представляє собою сполучну ланку, провідний компонент гуманістичного дискурсу. Вона удосконалює успіхи екзистенціально-феноменологічної психіатрії та закладає підґрунтя для побудови соціокультурного тлумачення хвороби.

02.17.12.0024/211081. Технократична свідомість: теоретичні стратегії дослідження. Мартинов Р., Ткаченко Л. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.103-112. - укр. УДК 130.2.
Проаналізовані теоретичні основи сутності технократичної свідомості та її феноменологія у постмодерному та динамічному світі. Показано, що дослідження технократичної свідомості потребує не стільки одновимірних підходів, скільки теоретичних стратегій, відкритих до діалогу. Доведено, що складність та багатогранність технократичної свідомості, спроба її аналізу в цілому та необхідність дослідження її різних складових зумовлюють використання цілого комплексу методологічних стратегій, де їх розмаїття та вибір залежать від складності відповідних об'єктів соціального пізнання. На підставі історико-філософського виміру дослідження здійснена концептуалізація технократичної свідомості, проаналізований її вплив на економічну, політичну та духовну структури суспільства.

02.17.12.0025/211090. Постчеловеческая стихийность. Загурская Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.4-9. - рос. УДК 141.319.8 + 159.935.
У статті досліджується стихійність у зв'язку з розщепленням, розсіянням постлюдського як умовою його становлення. Пріоритет надається рухливим стихіям, що найбільшою мірою інтенсифікують становлення постлюдського, в результаті чого всі стихії розглядаються як рухомі. У якості елемента розглядається також мова як стихія поетичного. Стихійність протиставляється жорсткій бінарній логиці піднесеного. Особлива увага приділяється взаємодії між стихіями, що розглядається в якості стихійності як такої. Так стверджується мікрофізика постлюдського: просторова і екстенсивна в її інтенсивності як модусі існування.

02.17.12.0026/211091. Свобода человека в софиологии. Тройно-Фунтусова Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.9-14. - рос. УДК 123.1:111(470+571).
У статті розглядається місце людини в системі всеєдності на прикладі російської софіології. Аналізується розуміння поняття свободи у філософських системах В. Соловйова, С. Булгакова, П. Флоренського, Є. Трубецького. Розкривається поняття свободи людини через поняття особистості. Ставиться питання про можливість особистісної свободи людини в російській

софіології та демонструється проблемність такого питання з точки зору християнських позицій. Ідея Софії порушує зв'язок людини та Христа як джерела свободи.

02.17.12.0027/211097. Зміщення, долання, межа: екзистенціально-аналітична розробка проблемного поля. Голубенко О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.40-48. - укр. УДК 101.8:114:130.121:141.32.
Прорисовка онтологічної конституції людської присутності неодмінно наштовхується на такі проблемно-феноменальні пункти, як процесуальність зміщення, долання та пов'язаний із ними феномен межі ("межевість" як така). Найближчий спосіб теоретико-філософської роботи у цьому полі - екзистенціальна (або ж екзистенціально-феноменологічна) аналітика. Але оцінка ефективності руху цим шляхом є досить проблемною справою, адже й об'єктивуюча позиція зовнішності, і якась фіксована критеріальність тут є просто неможливими. Втім, без втрати специфіки цього предметного поля (а отже - і специфіки самого людського буття) відмовитись від такого роду аналітики ми не можемо. Таким чином, процедурність онтологічного "нюансування" - це водночас і пошук, і акт творення. Чи сприймати цей факт як методичну ваду або ж, навпаки, як перевагу - справа особистого "дослідницького смаку".

02.17.12.0028/211123. Щодо джерел переселення душі як всесвітньо-історичного явища. Дубінін В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.24-33. - укр. УДК 11.
У статті розглядається проблема переселення душі як всесвітньо-історичного явища. Йдеться про те, що душа притаманна всьому існуючому. І тому переселення душі властиве літосфері, гідросфері, атмосфері, біосфері, антропосфері, соціосфері, власне духовній сфері. Увага акцентується на джерелах існування, а. отже, і переселення душі. Процес існування і переселення душі розгортається в контексті категоріального апарату одного із головних законів діалектики - закону гармонії та взаємовиключення протилежностей.

02.17.12.0029/211129. Компетентність як атрибутивна ознака особистості. Дубінін В., Орел М. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.74-79. - укр. УДК 111.32:17.021.2:005.336.2.
У статті обґрунтовується положення про те, що компетентність можна розглядати як атрибутивну ознаку особистості. Доводиться, що тривалий час атрибутивними ознаками особистості розглядалися потреби та інтереси. Потім до останніх додали ідеали, цілі та цінності. Згодом з'ясувалося, атрибутивних ознак значно більше. До них ще додалося ряд ознак і серед них - компетентність. У статті розглядається походження і сутність поняття "компетентність" з позицій його субстанційного та атрибутивного походження. Компетентна людина знає, що її атрибутивні властивості існують не як механічні, фізичні чи біологічні складові, а як живі сторони живої людини.

02.17.12.0030/211134. Шлях духовної трансгресії в контексті філософії даосизму. Бутко Ю. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.122-128. - укр. УДК 140.8.
В статті розглянуто поняття та суть духовної трансгресії в філософії даосизму. Автор встановив, що шлях духовної трансгресії в контексті філософії даосизму передбачає не привнесення "суб'єктивного" у навколишній світ, більш того, не вдосконалення й ускладнення "суб'єктивного" у собі, а, напроти, спрощення і дотримання вже наявної у бутті універсальної "природності". Дозволяючи всьому йти своїм власним, природним шляхом, займаючи позицію споглядача у житті, підтримуючи медитативний стан розуму, спокійно ставлячись до вимог світу і до власних бажань, людина через усунення власного ілюзорного "его" досягає єднання із єдиним справжнім - Дао як першоосновою світу, тобто фактично повертається до себе справжнього, єднається із універсальною природою буття, з якою вона насправді ніколи й не розлучалась, перетворює своє тіло і, врешті-решт, стає безсмертною.

02.21 Логіка

02.17.12.0031/211008. На пути к легитимации юридической логики. Тягло А.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.123-127. - рос. УДК 161 162.
У статті різнобічно проаналізовані питання існування і особливостей юридичної логіки. Аргументовано, що юридична логіка існує, по-перше, in re - як особливий устрій правильних міркувань у полі права, усталений у певних часових чи культурних межах; по-друге, post rem - як частина сучасної науки логіки, найближчим чином "напівформальної", що досліджує даний особливий устрій і вчить, як його утілювати, тобто свідомо будувати юридично правильні міркування, уникати помилок чи критикувати їх. Утвердження цінності людини і законності в сучасному цивілізованому світі породжує норми правильності юридичних міркувань, відмінні від норм традиційної формальної логіки, суголосної "математичній моделі".

02.31 Філософія і методологія науки

02.17.12.0032/209534. "Стіна" Планка як агностичний принцип у фундаментальному науковому пізнанні. Кадикало А. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.79-86. - укр. УДК 165.6 .8+001.
Розглянуто тему можливих меж наукового пізнання та філософського принципу, який маніфестує ці межі. Вказано, що наукові пошуки мають певні вихідні принципи та установки, які пов'язані із абсолютними поняттями та категоріями незалежними від суб'єкта пізнання. Окреслено появу нового принципу "стіна" Планка, який з'явився як наслідок накладання обмеження на емпіричні спостереження у фундаментальній науці та внаслідок цього може отримати статус агностичного.

02.17.12.0033/209538. Місце трансцендентного у класичній та некласичній теорії пізнання. Федорів Л. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.103-108. - укр. УДК 165.322.
Досліджено проблему пізнання. Розкрито особливості класичного та некласичного підходів до розуміння пізнання, а також проаналізовано форми виявлення трансцендентного в контексті його розгляду. На основі проведеного аналізу робиться висновок про те, що в разі переходу від класичної до некласичної філософії трансцендентне втрачає статус вихідного чинника та форми фіксації і здійснення пізнавальних актів.

02.17.12.0034/210995. Наука як риторика в аргументах "риторики економіки": методологічний аспект. Комаха Л.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.35-39. - укр. УДК 160.1 + 330.101.

В статті досліджується система аргументів американського філософа Д. Макклоскі, на основі яких обґрунтовується необхідність визнання економічної науки в якості риторики. Аналізується позиція філософа, згідно якої економічна наука виступає в першу чергу в якості риторики - мистецтва переконувати. Різні науки використовують в своїх дослідженнях риторику як метод для доказу своєї позиції. Риторика в науці демонстративно стверджує свою мету, використовуючи певні форми аргументації. Приклади застосування риторичних прийомів в економічній науці показують позитивність даного підходу. Риторика активно використовує стандартні, загальні прийоми і способи аргументації, що показує відмінність сучасної методології від методів модернізму. В статті показано, що аргументи на захист риторики економіки обумовили переосмислення багатьох положень принципів наукового пізнання і визначили його нові перспективи, а разом з ним політичної, соціальної і культурної діяльності.

02.17.12.0035/211138. Деякі міркування щодо процесу формування техносфери. Алієва О., Жукова М. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.14-30. - укр. УДК 130.1+141.2.
Дана стаття присвячена визначенню ролі людського розуму у формуванні техносфери. У статті порівнюється еволюційна теорія з процесом формування культурної оболонки планети, біологічний світ зі світом ідей. Автор намагається показати їх тотожність шляхом виявлення механізмів, що беруть участь у розробці технологічних артефактів. Особлива увага приділяється поняттю формування так званих "мемів" - одиниць культурної інформації.

02.41 Соціальна філософія

02.17.12.0036/203307. Інноваційні запити сучасного суспільства. Дєнєжніков С.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.239-239. - укр. УДК 37:001.895:316.3.
Стаття присвячена особливостям функціонування інноваційного суспільства як об'єкта соціально-філософського пізнання. Особлива увага у статті дослідником приділена проблемі інноваційної системи, яка виступає відмітною особливістю та основою інноваційного суспільства. У статті представлені засадничі елементи дослідження процесу розвитку інноваційного суспільства, розглянуті процеси оновлення та меж функціонування інноваційного суспільства. Особлива увага у статті автором приділена пріоритетам розвитку освіти в інноваційному суспільстві та пролегоменам відкритої освіти. Насамкінець автор робить висновок про перспективи розвитку інноваційного суспільства, його соціально-філософської концептуалізації.

02.17.12.0037/204737. Концепція аномії Е. Дюркгейма та сучасні соціальні трансформації. Кавецький С.Т. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.38-42. - рос. УДК 316.1.
Стаття присвячена поняттю аномії, яке в науковий обіг ввів французький соціолог Е. Дюркгейм. Розглядається генезис і функціонування сучасних аномалій: девіантна поведінка, відчуження та ін. Дається визначення аномії, що включає в себе базову основу від Е. Дюркгейма, соціально-філософську, соціально-психологічну, соціокультурну і соціально-правову складові. Аналізуються трансформаційні суспільства пострадянського простору, позначені соціальні наслідки їхньої транзитивності. Детально проаналізовано на основі даних конкретно-соціологічних досліджень аномальне поле Республіки Білорусь. Підкреслюється, що вихід з аномічного стану - це в першу чергу досягнення стійкого і динамічного розвитку суспільства.

02.17.12.0038/204738. Дунайська ідентичність та громадянськість пограниччя: на шляху до нової європейської внутрішньоконтинентальної ("дунайської") Ганзи? Пал Т. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.43-45. - англ. УДК 316.353 (282.243.7).
У статті представлені інтелектуальні передумови формування концепту "внутрішньоконтинентальної Ганзи", а також феномену її громадянськості. Автор пропонує розглядати території, що є прилеглими до річки Дунай, як "текучі" кордони, що можуть бути покладені в основу формування інтеграційних кордонів для культурної, торгівельної та соціальної коаліції безпосередньо придунайських і довколишніх міст. Хоча місцеві ідентичності і громадянськість були утворені в основному всередині локальних національно-етнічних спільнот, а громадська думка з питання ідентичності схильна до її обмеження вузькою територією узбережжя річки Дунай, в рамках проектів з області літератури і мистецтва моделюються дунайські ідентичності в більш широкому розумінні. В якості своєрідних першопроходців, що створюють фундамент для формування подальших торгових і політичних мереж між містами, розглядаються громадянські і культурні мережі. На прикладі дунайського прикордоння аналізується трансформація самої природи кордонів, яка характеризується загальним, але при цьому селективним стиранням кордонів як бар'єрів, зростанням їхньої проникності для потоків капіталів, товарів, інформації та певних груп людей. Пояснюючи ці зміни, автор пов'язує процеси трансформації природи кордонів з історичними періодами формування територіальності, відносин між державними утвореннями. При розгляді "внутрішньоконтинентальної Ганзи" підкреслюється необхідність поєднання підходів до розгляду кордонів з одного боку, як природно сформованих, з іншого - як і штучно сконструйованих.

02.17.12.0039/204742. Фотографування як акт "зламування повсякденності". Бобирєва А.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.74-79. - рос. УДК 316 : [394 : 77].
У статті в рамках соціології повсякденності аналізується такий феномени, як фотографія, а також процес створення фотографічного зображення. Фотографія розглядається як засіб для пізнання сутності повсякденності; досліджується її місце в житті людини. Виходячи із феноменологічного та етнометодологічного підґрунття трактування повсякденності, автор аналізує акт фотографування як один із можливих інструментів "зламу повсякденності". Підкреслюється, що увага до візуалізації соціального, в тому числі до фотографії, у контексті сучасної соціології актуалізує методи якісного аналізу. Виявляється специфіка змісту ключових понять даної роботи. Робиться спроба інтерпретувати "злам повсякденності" за допомоги даних, отриманих у ході авторського емпіричного дослідження, проведеного методом спостереження. За результатами проведеного аналізу отриманих даних робляться висновки щодо ролі фотографічного зображення як складової повсякденності і важливого засобу суспільних відносин у сучасному світі.

02.17.12.0040/204743. (Ре)конструювання міського ландшафту в умовах змін ідеологічних конструкцій. Міхно Н.К. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.80-83. - укр. УДК 316. 334. 56.
У статті зосереджено увагу на виявленні специфіки реконструювання міського ландшафту в контексті трансформації ідеологічних конструкцій. Підкреслено, що актуальна суспільно-політична ситуація в країні продукує нові вимоги, які постають перед громадою та владою міст. Залучення методики партисипативного урбанізму дозволяє "пом'якшити" кардинальну реконфігурацію міського простору та виявити основні шляхи синхронізації ідеологічних інтервенцій та афективних соціальних реалій. Запропоновано розглянути зазначені питанні на прикладі спроб трансформації об'єктів міського ландшафту

Дніпропетровська. Зокрема, представлені та проаналізовані результати соціологічного дослідження, проведеного з метою визначення найбільш прийнятної архітектурно-планувальної концепції громадського простору з відображенням цінностей "революції гідності". Основна увага в межах цього дослідження булла зосереджена на виявленні громадської думки містян щодо доцільності заснування нових "місць пам'яті", конкретизації просторового розташування місця вшанування загиблих протягом останніх років та вимог щодо візуального та символічного оформлення даних об'єктів міського простору.

02.17.12.0041/204815. "Включення/виключення" в сучасному світі: основні інтерпретації та тенденції розвитку. Десенко Д.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.100-107. - рос. УДК 316.42.
У статті розглядаються основні підходи до аналізу включення/виключення в сучасному світі, акцентується увага на ускладненні цього феномену, що унеможливлює його контроль прямими вертикальними механізмами влади. З ускладненням суспільних процесів відбувається диференціація підстав включення / виключення, що переводить це явище в площину повсякденних комунікацій, так як соціальні зв'язки і соціальні відносини стають більш значимими, ніж соціальні місця. Реалізований на дискурсивної повсякденному рівні код включення/виключення призводить до сприйняття соціального простору в архаїчних бінарних категоріях в результаті яких соціальна реальність редукується до стану перманентної війни між "своїми" і "чужими". Цей перехід в еру культурних відмінностей скоріше свідчить про тенденцію зростання, ніж загасання особливостей, на підставі яких відбувається включення (інклюзія) і виключення (ексклюзія).

02.17.12.0042/209531. Історія і зміст лінійної концепції глобального розвитку. Тишкун Ю. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.53-60. - укр. УДК 32.001:3.071:001.4.
Розглянуто поняття глобального розвитку - змін людства: кількісних (його матеріальних показників) і якісних (його природи), структурних. Стверджено, що ідейні витоки концепції розвитку закорінені в есхатології, вігівському баченні прогресу, стадіальних (позитивістських, марксистських) теоріях історії. Констатовано, що у зазначених теоріях розвиток ("прогрес", історія) трактують як лінійне, поступове розгортання досягнень людства. Натомість циклічний, нелінійний розвиток людства з ідейних мотивів визначається як неможливий. Зміна кількісного глобального розвитку якісним забезпечується через біфуркацію.

02.17.12.0043/209537. Роль філософії в житті сучасного суспільства: питання без відповідей. Петрушенко В. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.97-102. - укр. УДК 1 14.
Розглянуто п'ять сфер суспільного життя, в яких наявна філософія: інтелектуальна культура та ерудиція людини, внутрішній світ людини, освіта, наука та державні програми і рішення. Констатовано, що в означених сферах філософія втратила свій авторитет. Застосовано метод порівняльного аналізу. Перспективи дослідження: як філософія має допомогти сучасній людині самовизначитися.

02.17.12.0044/209544. Формування образу людини в інформаційному суспільстві. Більчук Н.Л., Криживець Є.О. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.40-45. - укр. УДК 141.319.8:316.4.
У статті розглянуто тенденції формування нового образу людини в інформаційному суспільстві з використанням образу "аноніма". Показано, що можливості анонімності призводять як до індивідуалізації, так і дивідуалізації особистості.

02.17.12.0045/210737. Деонтологізація світу як деантропологізація суспільства. Кузь О.М., Сахань О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.44-58. - укр. УДК 316.012:141.7+130.2(043.3).
Окреслено проблемно-тематичне поле, в межах якого можлива постсучасна теоретизація відчуження. Об'єктом дослідження постає постсучасний дискурс соціальної реальності, а предметом - її перетворення на механізм подолання відчуження. Доводиться теза про те, що відчуження здебільшого залежить від життєвих настанов.

02.17.12.0046/210745. Ретритизм як тенденція до відтворення антиконсюмеристських практик. Гудзенко О.З., Новикова Д.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.135-141. - укр. УДК 316+323.234.
Стаття присвячена розгляду тенденції ретритизму як основного прояву поширення антиконсюмеристських практик. Актуальні реалії трактуються нами як суспільство споживання, в основі ідеології якого лежить процес маніпуляції свідомістю мас. Утома індивідів від споживчих цінностей призводить до розвитку ретритизму. У рамках даної статті нами було розглянуто основні різновиди практик антиконсюмеризму: "добровільна простота" як відмова від матеріалістичних цінностей; дауншифтінг як відхід від сфери масового споживання; фругалізм як спосіб життя, заснований на стриманості в споживанні; фриганізм як стиль життя, який заперечує культ споживацтва, прагнення внести в процес споживання принцип справедливості і свідомості.

02.17.12.0047/210751. Модерні зміни чи симулякри в українській еліті за умов посилення соціальної нерівності? Герасіна Л.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.198-202. - укр. УДК 316.3.
Конструкція політичного простору сучасності помітно відрізняється від попередніх століть, зокрема, тим, що на політичній арені кожної держави виокремились нові впливові політичні актори, елітарні страти "нового покоління", діяльність яких визначає провідні тенденції розвитку своїх країн. Отже, сакраментальне питання: Ким реально здійснюється влада - народом, лідером або елітою? - безперечно й нині не втрачає своєї значущості для розуміння логіки соціально-політичних процесів.

02.17.12.0048/210782. Інформаційна культура інформаційного суспільства : філософський вимір. Прудникова О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.44-53. - укр. УДК 1:316.774.
Показано, що в інформаційному суспільстві особливого значення набуває підвищення значущості інформаційної культури, яка розглядається як новий тип спілкування, що дає можливість вільного вибору особистості в інформаційному просторі. Крім того, інформаційна культура в нових інформаційних умовах розглядається як інформаційна діяльність у царині отримання, передачі, зберігання й використання інформації.

02.17.12.0049/210787. Проблема суїциду і суїцидальної поведінки в армійському середовищі. Громико О.В., Семенова Д.С. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.104-112. - укр. УДК 130.3:355.
У даній статті розглянута проблема суїциду на основі соціально-філософського аналізу. Охарактеризовані особливості суїцидальної поведінки в армійському середовищі. Проаналізовані конфліктні ситуації, які спонукають військовослужбовців до скоєння самогубства. Розглянути симптоми суїцидальної поведінки у військовослужбовців. Наведені "дійсні" і "демонстративно-шантажистські" форми суїцидальної поведінки у військовослужбовців при виконанні бойових завдань.

02.17.12.0050/210998. Чужий як анти-інтерпретатор (за Юлією Крістєвою). Узунова Н.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.59-63. - укр. УДК 101.2.
В статті досліджується можливість розгляду поетики як теорії інтерпретації на основі ідей французьких мислителів Цвєтана Тодорова та Юлії Крістєвої; виводиться та актуалізується поняття Чужого на основі розробки проблеми "об'єктного слова" дотично до експлікації сенсу літературного тексту; розглядається сутність читача як Чужого з точки зору самоусунення інтерпретації сенсу літературного твору за умов зникання тексту.

02.17.12.0051/211001. Джорджо Агамбен: чрезвычайное положение как парадигма современной политики. Воропай Т.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.78-81. - рос. УДК 340.1.
У статті зроблено спробу соціально-філософського аналізу інституції надзвичайного стану в роботі Джорджо Агамбена "Homo Sacer. Надзвичайний стан". Головна мета статті - показати, що надзвичайний стан - це не диктатура, а простір правової порожнечі, зона аномії, де паралізовані всі юридичні поняття. Показано зв'язок між надзвичайним станом і революційним насильством, констатована небезпека надзвичайного стану для молодих демократичних держав, включаючи Україну сьогодні.

02.17.12.0052/211002. Функция утопии в системе координат политического: BIOS - LIFE - NATURE - LAW (bios - zoe - fysis - nomos). Зорченко И.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.81-89. - рос. УДК 141.813.
Стаття присвячена співставленню біополітики та антропотехнік як двох ключових сучасних технологій управління. Задля їх аналізу автор звертається до двох опозицій: "bios - zoe" та "fysis - nomos", які конституюють сутність політичного. Проблематизується можливість переосмислення у соціально-філософському дискурсі концепта утопії як ідеального типу, з допомогою якого можна досліджувати різні конфігурації влади.

02.17.12.0053/211004. Концепція "постсекулярного суспільства" та ствердження необхідності діалогу. Кузнецова К.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.95-101. - укр. УДК 211.5 : 172.3, 261.8.
У статті розглядається трансформація толерантності у постсекулярному суспільстві, яке характеризується виходом релігійних суджень у публічну сферу. Автор, виходячи з позицій Ю. Габермаса та Й. Ратцингера, пропонує утвердити діалог та взаємне навчання релігійних та нерелігійних громадян як основну рису, притаманну постсекулярному суспільству. Формування постсекулярного суспільства не означає повернення до релігії як домінуючою ціннісної системи або пріоритетного типу світогляду. Пропонується новий тип комунікації - "двосторонній процес навчання", в результаті якого секулярне суспільство збагатиться релігійними цінностями. Встановлення взаємного визнання і поваги, формування консенсусу зі значущих для релігійних і світських громадян питань можливо, на думку автора, у форматі діалогу.

02.17.12.0054/211014. Мода в социальном порядке: от исключительности через исключение к причастности. Зорченко И.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.50-55. - рос. УДК 101.1:141.
Стаття присвячена аналізу моди як соціального механізму, що впливає на соціальні процеси виключення та залучення, формує кола причетності та маргінальні околиці. У статті розкривається діалектична природа моди, яка полягає у поєднанні наслідування узагальнюючих тенденцій та індивідуалістичного самовираження. Виділяються стратегії звільнення від підпорядкування модним течіям та трендам. Проблематизується зв'язок моди із політичними техніками пригнічення та стигматизації.

02.17.12.0055/211020. Криптовалюты. Как цифровые технологии меняют культурный мир. Клименко Р. В., Тараroев Я.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.84-94. - рос. УДК [004.5+004.8]:304.
В даній статті досліджується з філософсько-культурологічного точки зору популярний сьогодні феномен криптовалют. Авторами проаналізовані відомі формулювання поняття "криптовалюта", а також виявлена та обґрунтована необхідність наукового, культурного та філософського осмислення феномена криптовалют. Більш того, достатньо уваги приділено аналізу динаміки поширення та обігу цифрових валют, які на даний час нараховують більше, ніж 700 різновидів при загальній капіталізації понад 15 млрд. Долл. США. На підставі проведеного дослідження формулюється поняття криптовалют, досліджуються основні передумови їх виникнення та популярності, наводяться можливі соціальні та культурні трансформації, які можуть бути викликані подальшим розвитком криптовалют.

02.17.12.0056/211070. Zoon politicon як homo arguer, або про аргументологічну діалектику і державне управління у XXI столітті. Чуєшов В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.16-24. - рос. УДК 164.031:351.
Розглянуто основні ідеї аргументології, філософії, теорії і практики аргументації та основні принципи нової аргументологічної діалектики, як нормативної моделі діалогу в їх зв'язку з державним керуванням.

02.17.12.0057/211077. До проблеми кризи людини в індустріальному суспільстві. Алієва О., Шутько О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.75-82. - укр. УДК 130.1 + 141.2.
У статті автор ставить перед собою завдання проаналізувати таке достатньо складне та суперечливе явище, як саме можливе подолання внутрішньої теоретико-методологічної невідповідності в межах "критичної теорії" Франкфуртської школи, розглядаючи концепції Е. Фромма, Т. Адорно, Г. Маркузе. Узагальнюючи науковий доробок філософів, автор намагається дослідити в чому полягають невичерпні "внутрішні резерви" людства у сучасному суспільстві.

02.17.12.0058/211083. Розуміння соціальної пам`яті в межах соціально-філософського дискурсу. Дьяковська Г., Абдулаєва Т. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.120-127. - укр. УДК 316.33.
Стаття присвячена розгляду актуальних аспектів та механізмів функціонування соціальної пам'яті. Автор виходить з визначення соціальної пам'яті як механізму відбору, кодування та збереження знання. У статті розглянуто основні підходи щодо визначення соціальної пам'яті і зроблено соціально-філософський аналіз зазначеного феномену.

02.17.12.0059/211084. Філософсько-синергетичний аспект пошуку джерел розвитку суспільних явищ і процесів. Дубінін В., Афонін М. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.127-134. - укр. УДК 130.123.1:530.192.
У статті розглядаються філософські та синергетичні закони і категорії, які використовуються у пошуку джерел розвитку суспільних явищ і процесів. Загострюється увага на філософському законі гармонії та взаємовиключення протилежностей, який розкриває джерела розвитку природних, суспільних і духовних предметів, явищ і процесів. Розкривається категорійний апарат цього закону в контексті аналізу суспільно-історичних явищ і процесів, зокрема українського народу. Показуєтьсятотожність і відмінність діалектики і синергетики. Звертається увага на такі категорії діалектики як тотожність, відмінність, протилежності та протиріччя, а також на такі категорії синергетики як біфуркація, нелінійність, флуктуація, хаос.

02.17.12.0060/211098. Особенности проявления пассионарности в техноинтеллектуализированной социокультурной среде. Карпенко В.Е. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.49-54. - рос. УДК 130.2:[004.383.8+004.738.5]:101.1:316.
У статті крізь призму поняття ментальності розкриваються особливості прояву пасіонарності в техноінтелектуалізованому соціокультурному середовищі. В цілому техноінтелектогенне соціокультурне середовище визначається як амбівалентне, що надає нові можливості як для проявів пасіонарності, так і нонпасіонарності. При цьому рівень пасіонарної напруги забезпечує переважне поширення в соціокультурному середовищі тих чи інших тенденцій техноінтелектуалізації. Таким чином, виявляється істотний взаємозв'язок ментальності та соціокультурного середовища в умовах техноінтелектуалізації антропосфери.

02.17.12.0061/211126. Щодо аналізу інформаційного суспільства. Алієва О., Шутько О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.48-56. - укр. УДК 128.
У статті доцента кафедри філософії, соціально-політичних та правових наук Донбаського державного педагогічного університету О.Г. Алієвої та магістранта педагогічного факультету О. Шутько зроблена спроба аналізу мереженої онтології інформаційного суспільства. Ця спроба дає можливість усвідомити антитетичний характер цієї онтології відносно онтології аграрного та індустріального типу суспільств, а також штучність цього утворення посттрадиційної свідомості.

02.17.12.0062/211127. Концепт "мовних та субвокальних реакцій" Пітирима Сорокіна та революційні події у сучасній Україні. Кордун В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.56-68. - укр. УДК 37.014.53+141.7.
У статті аналізуються "мовні та субвокальні реакції" як феномени революційного буття; їх розглянуто як різновиди рефлексів. Ці терміни введено до наукового обігу Питиримом Сорокіним. Вчення про "мовні та субвокальні реакції" є складовою Сорокінського концепту революції. Автор розглядає вчення про "мовні та субвокальні реакції" як складову рефлексологічної парадигми та психоаналізу. Вчення П. Сорокіна аналізуються у порівняні з теоріями З. Фройда та І. Павлова. Разом з тим, у статті аналізуються "мовні та субвокальні реакції" української "Революції Гідності".

02.17.12.0063/211130. Наратив як форма репрезентації соціального досвіду. Дьяковська Г., Абдулаєва Т. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.79-85. - укр. УДК 141.
Стаття присвячена розгляду наратива як форми репрезентації соціального досвіду, де індивідуальний досвід суб'єкта постає у вигляді наративних форм. Автор зазначає, що наратив є можливістю соціального конструювання реальності та знаходження смислової основи буття. У статті розглянуто основні характеристики зазначеного феномену, які дозволяють презентувати як особистий, так і соціальний досвід.

02.17.12.0064/211131. Феномен людини на сучасному етапі глобалізації України. Дубініна В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.92-101. - укр. УДК 316 (60.56).
У статті розкриті особливості відображення глобалізаційних тенденцій у житті сучасної України. Показано, як процес глобалізації впливає на феномен людини, її особистість і духовність. Доведено, що глобалізація торкнулася всіх країн, і Україна не може стояти осторонь від цих процесів. Проблема дослідження полягає в тому, що в соціально-філософському сенсі процес глобалізації виступає процесом усереднення, вироблення загальнонаціональних інтересів і норм, і в цьому зв'язку питання про національну самобутність, про сутність сучасної людини стає найбільш гострим. Метою дослідження є теоретико-методологічні засади розгляду феномена людини на сучасному етапі глобалізації України. Результатом дослідження стали висновки про те, що Україна перебуває на своєрідному роздоріжжі, як і все людство в цілому. Українське суспільство сьогодні зазнає впливу двох факторів: глобалізму і реонаціоналізації. У цих умовах кожен українець, кожна людина повинна усвідомити - яким вона хоче бачити своє майбутнє, і зрозуміти, що саме від неї особисто залежить, чи буде це майбутнє таким, чи ні.

02.17.12.0065/211132. Феномен корупції в глобалізаційному світі. Ковнєров О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.101-113. - укр. УДК [343.35:35.08]:316.32.
У статті розглядається феномен корупції як глобальне соціальне зло, яке виявляє себе в бажанні все більшої й більшої частини людей мати всі доступні матеріальні блага, які не беруть участі ні прямо, ні посередньо в їх створенні. Тобто відтворюються паразитичні відношення до суспільства і до життя взагалі.

02.17.12.0066/211135. Проблема суспільного ідеалу у філософсько-релігійних поглядах С.Л. Франка. Кваша О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.128-135. - укр. УДК 140.8:23.
У статті досліджується проблема суспільного ідеалу у філософсько-релігійних поглядах С.Л. Франка. Аналізується сукупність релігійно-філософських, публіцистичних праць філософа і здійснюється спроба показати взаємозв'язок проблем людини і суспільства, проблеми буття і всеєдності.

02.17.12.0067/211143. Наратив як фундаментальний компонент соціальної реальності. Дьяковська Г., Жукова М. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.75-84. - укр. УДК 141.
Стаття присвячена розгляду наратива, який постає фундаментальним компонентом соціальної дійсності в соціально-філософській перспективі. Зміни філософської парадигми показали, що наратив формує соціальну реальність і задає моделі її трансформації. Автор зазначає, що наратив є можливістю трансформації та конструювання соціальної реальності. У статті розглянуто особливості наративу, які постають формами презентації індивідуального і соціального досвіду.

02.17.12.0068/211147. Діалогічність символу в Інтернет-просторі. Фандєєва Г. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.113-121. - укр. УДК 164.02.
Дана робота присвячена дослідженню природи символу в Інтернет-просторі. Проведено кордон між категоріями символу и знака. Доведено, що символ має діалогічну природу. Його природа не змінилась в новому комунікаційному середовищі - Інтернет-просторі. Проте з'явилися нові види символів, які формують еклектичність віртуальної комунікації.

02.17.12.0069/212374. Современная культурфилософская концепция этнической памяти. Билялова Г. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.5-15. - рос. УДК (17.035.3:159.539)-029:008:1-047.82'06.
Мета: дослідити культурфілософський феномен етнічної пам'яті, його прояви у сучасному глобалізованому світі, розглянути закони і закономірності існування даного явища, вивчити механізми передачі тих чи інших елементів соціальної реальності в історичній пам'яті етносу. Методика: проведено філософсько-культурологічний аналіз, основою якого є розгляд духовних, ментальних, світосприйняттєвих феноменів у контексті культурної парадигми. Вихідним фактом дослідження є констатація мінливості етнічної пам'яті. За допомогою методу крос-культурного аналізу вивчається феномен етнічної пам'яті. Результати: етнічна пам'ять як самобутна, і в той же час універсальна складова, є в сучасному світі основним параметром етнічної ідентифікації й етнокультурного процесу розвитку, фактором соціалізації особистості. Пам'ять етноса як синтез минулого, теперішнього й майбутнього, як соціокультурний механізм етнічного буття зберігає етнос і його етнічну самоідентичність, передаючись на свідомому і несвідомому рівнях колективного досвіду и культурного спадку. Важливим є методична розробка поняття "колективна пам'ять", яка складає субстанційну основу етнічної пам'яті й являє собою письмові й усні традиції, "пам'ять світу", що втілюється в книгах, пам'ятниках, мовах, виступаючи як складний соціально-психологічний процес в системі духовності етноса, закарбовуючись в мові, культурі, звичаях, обрядах, в етнопсихологічних характеристиках, відкладаючись в архетипах рідної землі, в міфах та епосах, в історичних пам'ятках і подіях, в усвідомленні етнонаціональних особливостей, в етнічних цінностях, в етнічних героях, подіях етнічної історії й етнічних почуттях. Наукова новизна: Доведено, що етнічна пам'ять - це онтологічна властивість і якість життя етнічної спільноти, соціокультурний механізм зберігання й трансформації етнічної культури й етнічної історії, частина етносоціальної пам'яті як берегині етнічного досвіду, що передається від покоління до покоління на генетичному свідомому й несвідомому рівнях, зберігається в етнічній символіці, ритуалах, обрядах, традиціях, мистецтві, усній творчості, орнаменті, знакових словах тощо, як етноментальна та етнокультурна пам'ять. Встановлено: культурфілософські параметри етнічної пам'яті є складним процесом, який є онтологічною властивістю етнічної спільності, що забезпечує її цілісність і самототожність, як соціокультурний механізм наслідування і транслювання між поколіннями життєвого досвіду етнічної спільності, що відбивається і в етногенетичній пам'яті. Практична значимість статті полягає в констатації феномену етнічної пам'яті як необхідної умови, що має вирішальне значення для соціалізації особистості, економічної і політичної самореалізації. Усвідомлення і вивчення етнічної пам'яті дозволяє осягнути етимологію різних сучасних соціально-політичних явищ. Запропоновано деякі механізми передачі культурних установок, понять, стереотипів в історії етносу.

02.17.12.0070/212375. Процес формування та функціонування стереотипу як феномена у свідомості людини. Лавлінський Р.О. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.15-21. - укр. УДК (001.12:316.647.8):(159.922:569.89)-043.28'3.
Мета статті. Проаналізувати й розкрити процеси формування, існування і збереження стереотипів у свідомості людини. Методика. Проведено дослідження формування та функціонування стереотипу як феномена свідомості людини. Обґрунтовано ідеї, що засвоєння стереотипів як соціальних явищ відбувається в процесі формування масової свідомості. Результати. Обґрунтовано висновок, що стереотипи утворюються внаслідок двох чинників: неусвідомленої колективної переробки інформації соціокультурним середовищем і цілеспрямованого інформаційного впливу ззовні. Особливість формування стереотипів у масовій свідомості українського суспільства характеризується переходом до нової інституціональної парадигми, де єдина ідеологічна база змінюється різноманіттям культурних стереотипних схем. Наукова новизна. Проаналізовано та описано властивості стереотипів, фіксувати емоційно позитивні/негативні образи в умовах формування масової свідомості в період суспільних змін. Практична значимість. Сформульовані наукові положення, висновки і пропозиції можуть бути використані у науково-дослідній роботі при формуванні теоретичної бази подальшого дослідження стереотипу, виходячи з принципів соціальної філософії. Для складання методичних і навчальних посібників із соціальної філософії, соціології, культурології, психології та масової комунікації. При подальшій теоретичній розробці проблеми стерео-типізації індивідуальної та масової свідомості, а також у прикладних дослідженнях стереотипу як соціального феномена.

02.51 Етика

02.17.12.0071/204832. Етика як атрибут електронної освіти. Хижняк Л.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.222-226. - укр. УДК 316.147.091.33.
У статті під етикою електронної освіти розуміються моральні орієнтири освіти, моральна складова освітнього процесу, опосередкованого сучасними інформаційно-комунікативними технологіями. Автор доводить, що етика виступає важливою частиною електронної освіти, перед якою стоїть завдання підтримки моральних цінностей, ідеалів інформаційного суспільства. Підкреслюється, що сучасні організації потребують фахівців, які знаються та засновують свою професійну діяльність на етичних нормах та цінностях. Формування таких фахівців в умовах електронної освіти має свою специфіку. Етична інфраструктура електронної освіти являє собою сукупність засобів, використовуваних для регулювання неналежної і заохочення належної поведінки освітніх суб'єктів, що включені в електронні технології навчання. Автором виокремлюються такі напрямки етизації електронної освіти: 1) Навчання студентів етиці і формування у них моральних принципів через відповідні курси професійної етики. 2) Наявність у вищих навчальних закладах етичних декларацій у вигляді місії та етосу. Вони покликані пропагувати значимість етичного як елементу культури, академічну чесність, а також здійснювати етичне регулювання, спрямоване на відповідальне використання академічних свобод. 3) Наявність етичних кодексів, розроблених з урахуванням специфіки електронної освіти порівняно з традиційною.

02.17.12.0072/205468. Суть та дефініція поняття "професійно-педагогічна етика". Каленський А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.63-66. - укр. УДК 378.016:63.
У статті розглянуті суть та дефініція поняття "професійно-педагогічна етика ". Викладач спеціальних дисциплін здійснює педагогічну діяльність у відповідності до морально-етичних вимог та норм як самої професії викладача, так і професії майбутнього фахівця, підготовку якого він здійснює.

02.17.12.0073/211087. Сучасна етика зла у філософії Анрі Бадью. Савонова Г. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.151-158. - рос. УДК 1(091) 111.
У даній статті розглядається критика розуміння етики європейським товариством представником сучасної європейської філософської думки Анрі Бад'ю. Під час дослідження для конкретизації філософських ідей А.Бад'ю вноситься поняття "етика зла", розглядається його теорія підміни понять, виводяться формули пізнання добра сучасним світом. Крім того, акцентується увага на проблемі осмислення "прав людини" і, зокрема, "права на життя", аналізується уявлення філософа про сутність і походження Зла.

02.61 Естетика

02.17.12.0074/209547. Естетичне в контексті культурних процесів сучасності. Наконечна О.П. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.59-65. - укр. УДК 111. 852.
У статті осмислено роль естетичного у світоглядній парадигмі сучасної культури. Показано, що саме естетичне як культурна універсалія й мистецтво здатні до констелятивного розгляду різноманітних проблем, що стоять перед людиною в культурі та власному бутті. Доведено, що всебічність аналізу має ґрунтуватися на позиції життєвого світу як концепту й методології сучасної естетики, філософської антропології, гуманітаристики в цілому.

02.17.12.0075/211076. Негативна естетика. Абизова Л., Мартинова С., Сиддиков Р. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.66-74. - укр. УДК 111.85:299.5.
Дослідницький інтерес зосереджено на феномені негативної естетики в парадигмах класичного та некласичного філософствування. Негативна естетика представлена у рівновазі механізмів гармонії та дисгармонії як демонстрація єдності і боротьби протилежностей. Цінністю негативної естетики проголошується деструктив як певна естетична ідеологія. Зроблено висновок про те, що популяризація засобами мас-медіа засад і зразків негативної естетики, некритичне їх сприйняття, стає вкрай небезпечним, відкриває шляхи до маніпулювання свідомістю і провокує деструктивні процеси у суспільстві.

02.17.12.0076/211088. Музичний час у філософсько-естетичній рефлексії Карлгайнца Штокгаузена. Карпенко О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.158-167. - укр. УДК 130.2:78.01.
У статті досліджено концепцію музичного часу, розроблену видатним німецьким композитором-експериментатором Карлгайнцем Штокгаузеном, відомим не тільки своїми сміливими музичними композиціями, але й глибинним теоретичним осмисленням іманентних можливостей музикальної форми та глибоким відчуттям історичної долі музичного мистецтва. Показано, що творчий спадок музичного авангарду є питомим горизонтом для розвитку не тільки музикознавства, а й філософської рефлексії, яка має подолати лінгвоцентризм сучасної позитивістської науки і заново відкрити тотальність буття культури, артикульованого у формах мистецтва й техніки. У творчості Штокгаузена віднайдені смислоформи часу, актуальні для теперішньої філософії, що тільки розпочинає опрацювання можливостей нелінійності, що вже постають як необхідності.

02.91 Історія філософії

02.17.12.0077/206146. Вплив позитивізму на соціально-філософські погляди Івана Франка. Вознюк О., Поцелуйко А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.57-60. - укр. УДК 140.8І.Франко:17.035.3(161.2).
У статті аналізуються філософські рефлексії позитивізму І. Франка над історичним процесом, наукою, соціальним розвитком. Письменникові більше імпонує позитивне знання, позитивна наука, яка має справу з конкретними фактами; мислитель віддавав пріоритет науці як формі суспільної свідомості, котра може перебудувати світ на краще. У розумінні ідеї суспільного прогресу І. Франко виділяє насамперед людину, рівень задоволення її матеріальних і духовних потреб.

02.17.12.0078/207565. Проблеми війни і миру у філософії Канта, Геґеля, Фіхте. Ряшко О.В., Остапенко Л.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.490-495. - укр. УДК 172.4:1(430) "17 18".
Розглядаються проблеми війни і миру у німецькій класичній філософії, видатними представниками якої були І. Кант, Г. Геґель, І. Фіхте. Ці та інші мислителі у своїх теоретичних працях не тільки аналізували філософські проблеми суспільства, але значну увагу приділяли політиці, праву, моралі, а також сутності соціальних наслідків війни. Вони пропонували цікаві ідеї мирного співіснування людства. Філософсько-політичні, правові, соціальні концепції видатних німецьких мислителів не втратили своєї соціальної цінності, вони і у наш час вони є надзвичайно актуальними.

02.17.12.0079/208828. В. Лейбніц - геніальний мислитель західноєвропейської науки і культури (до 300-річчя від дня смерті). Паньонко І., Ряшко О.Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.451-457. - укр. УДК 1(430) "16 17" (092).
Розглянуто деякі наукові, філософські, соціально-правові, історичні і релігійні концепції геніального німецького мислителя Готфріда Вільгельма Лейбніца. Його наукові теоретичні ідеї відігравали важливу роль у науковому і соціальному прогресі у Західній Європі. Науково-теоретичні, філософські ідеї Лейбніца і у наш час не втратили своєї актуальності і соціальної цінності. Життя і творчість, просвітницька діяльність філософа яскравий приклад вірного служіння всьому людству на шляху прогресу.

02.17.12.0080/208832. Проблеми війни і миру у філософії Канта, Геґеля, Фіхте. Ряшко О., Остапенко Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.474-480. - укр. УДК 172.4:1(430) "17 18".
Розглядаються проблеми війни і миру у німецькій класичній філософії, видатними представниками якої були І. Кант, Г. Гегель, І. Фіхте. Ці та інші мислителі у своїх теоретичних працях не тільки аналізували філософські проблеми суспільства, але й велику увагу приділяли політиці, праву, моралі, а також сутності соціальних наслідків війни. Вони пропонували цікаві ідеї мирного співіснування людства. Філософсько-політичні, правові, соціальні концепції видатних німецьких мислителів не втратили своєї соціальної цінності, вони і у наш час є надзвичайно актуальними.

02.17.12.0081/209535. Метафілософія Григорія Сковороди. Карівець І. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.87-90. - укр. УДК 1(091).

У статті творчість Григорія Сковороди розглянуто з метафілософського підходу. Цей підхід виявляє синкретизм його творчості. Синкретизм проявляється в єдності філософорелігійної та міфопоетичної складової. Тому недоречним є виокремлення філософії, богослов'я, релігії, поезії та міфу для аналізу як складових його творчості. У статті Григорій Сковорода постає продовжувачем традиції "вічної філософії", яка є синкретичною.

02.17.12.0082/210999. Цвет в антифилософии Людвига Витгенштейна. Филоненко Б.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.63-68. - рос. УДК 159.937.535.6 : 159.955.2 Витгенштейн.
У статті поставлено проблему виключення теми кольору з філософського дискурсу в контексті значної зацікавленості кольором у XX сторіччі в полі культури і політики. Питання про можливість включення теми кольору у філософський дискурс розглянуто через концептуальне розрізнення трьох фігур - філософа, софіста і антифілософа, запропоноване Аленом Бадью в семінарах і роботах після 1992 року. Найбільшу увагу приділено фігурі антифілософа. Виходячи з положень Бадью про різницю між антифілософією та софістикою, проведено стислий огляд роботи Людвіга Вітгенштайна "Нотатки про колір", який демонструє її антифілософський зміст.

02.17.12.0083/211005. Ньютон, Кант и Эйнштейн: дискурс "мира в целом", опыт "транскритики". Смоляга М.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.102-107. - рос. УДК 165.12 + 113.
В статті робиться спроба, маючи на увазі філософську практику "паралаксного бачення", запропоновану Кодзіном Каратані, розглянути деякі компоненти космологічного дискурсу І. Ньютона, І. Канта та А. Ейнштейна. Сам характер такого розгляду повинен виявитися певним "середовищем" чи / і "оператором" для експлікації подієвої (подієво-генеалогічної) складової феномену знання (на прикладі класичного європейського природознавства), що редукується змістовно-кореспондентним, теоретико-модельним й логіко-методологічним, знаково-семантичним, соціокультурним (парадигмальним) планами.

02.17.12.0084/211007. The doctrine of Bistami as a reflection of hellenistic philosophy in the early islamic mysticism. Artyomenko N. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.118-123. - англ. УДК 7.01:130.
Стаття присвячена впливу елінистичних вчень на релігійно-філософську концепцію Абу Йазида Бістамі. Неоплатонізм та гностицизм при взаємодії з ортодоксальним ісламом склали основу онтології і гносеології ранньоісламського містицизму, а також сформували своєрідну модель взаємовідносин особистості та Абсолюту. У статті проаналізована термінологія, яка вперше була використана Бістамі, однак у подальшому широко використовувалась як у ортодоксальному ісламі, так і у суфізмі. Автор реконструює дане вчення, що лежить в основі більшості релігійно-філософських доктрин Близького Сходу.

02.17.12.0085/211011. "Отклонения от гегелевской нормы" в интерпретациях политической онтологии Гегеля (XX век). Терещенко Ю.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.16-27. - рос. УДК 1(091)(430).
У статті розглядається ряд інтерпретацій (Р. Дунаєвська, Л. Альтюссер, Е. Вейль, А. Кожев, Ч. Тейлор) політичної філософія Гегеля, здійснених у XX столітті. До них застосовується ідеальна авторська модель під назвою "справжній Гегель" з метою прояснення того, чим забезпечується життєздатність філософії Г. В. Ф. Гегеля у сучасному світі. В ході дослідження виявлено, що в тілах інтерпретацій "гегелівське політичне" кожним автором розуміється досить своєрідно, тому "єдиної політичної філософії Гегеля" в інтерпретаційній культурі не існує, а крім того, всі інтерпретації гегелівської філософії конструюються за обмеженим набором принципів і функціонують за певним числом правил, і деякі з них були висвітлені в даній статті.

02.17.12.0086/211069. Російська філософія: історико-філософська рефлексія і саморефлексія. Аляєв Г. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.6-15. - укр. УДК 1(091)(4 9).
У статті розглядаються проблемні питання російської філософії як історико-філософського феномену. Зокрема - питання про національний статус російської філософії та її співвідношення із західною філософією, проблема початку російської філософії та її періодизації.

02.17.12.0087/211072. Ф. Достоєвський і Л. Толстой проти К. Маркса, Ф. Ніцше і З. Фрейда. Лузан А., Ткаченко К. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.34-43. - рос. УДК 130.2.
У статті розглядаються погляди К. Маркса, Ф. Ніцше і З. Фрейда на природу людини і головні причини його діяльності у порівнянні з поглядами російських письменників Ф.М. Достоєвського та Л.М. Толстого. Показано, що саме погляди перших трьох мислителів лягли в основу сучасних уявлень про людину, що розглядають людину як економічно успішного, що володіє сильною волею до влади у всіх її проявах і високою сексуальністю і протилежність поглядів Достоєвського і Толстого цієї концепції.

02.17.12.0088/211082. "Атеїстичний екзистенціалізм" Сартра і Гайдеґґера: спроба історіографічної деконструкції. Карпенко А. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.112-120. - укр. УДК 1(091)(4 9).
У статті розглянуті ключові позиції зв'язку між філософськими проектами Мартіна Гайдеґґера й Жана-Поля Сартра. На тлі загальної еволюції поглядів французького філософа окреслено контур трансформації його розуміння Гайдеґґерового мислення. Водночас із історико-філософським завданням реконструкції генетичних зв'язків і принципових відмінностей між дискурсами філософів вирішувалося історіографічна задача подолання усталених у вітчизняній науці кліше "атеїстичного екзистенціалізму" і цілої парадигми ідеологічних перекручень, пов'язаних із розумінням екзистенціалізму взагалі. Сартрове прочитання Гайдеґґера в термінах картезіанського еґологізму та К'єркеґорівського гуманізму обмежується топікою революційного Dasein, викарбуваного в аналітиці "Буття і часу". Топіка субтильного Dasein пізнього Гайдеґґера залишилася чужою для французького філософа, який прагнув синтезувати екзистенціалізм на основі марксизму.

02.17.12.0089/211089. Ідеал досконало-мудрого ("шен-жень") в філософії даосизму. Бутко Ю. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.167-174. - укр. УДК 221.3.
В статті досліджено ідеал досконало-мудрого ("шен-жень") в філософії даосизму. Автор встановив, що на відміну від конфуціанства, ідеал досконало-мудрого у даосизмі описувався не через соціально-етичні і політичні проблеми, а взаємозв'язок людини з природою, космічним цілим. Досконало-мудра людина у даосизмі не зрощує в собі морально-вольові якості, не намагається щось змінити в навколишньому світі, а навпаки, дотримується вже наявної у бутті універсальної "природності".

Основним принципом її життя є принцип недіяння (у-вей). Дозволяючи всьому йти своїм власним, природним шляхом, займаючи позицію споглядача у житті, підтримуючи медитативний стан розуму, спокійно ставлячись до вимог світу і до власних бажань, людина досягає єднання із "Дао", тобто із універсальною природою буття, абсолютом, стаючи досконалою, тобто "досконало-мудрою".

02.17.12.0090/211093. Молодой Гегель: поиски бога и самого себя. Терещенко Ю.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.21-24. - рос. УДК 1(091)(430).
У статті розглядається основний корпус проблем, поставлених Г.В.Ф. Гегелем на ранньому етапі його філософування. Автор доводить, що феномен, який отримав назву "молодий Гегель" у філософській культурі був занадто переоцінений. Дослідники нерідко приписують ранній гегелівській філософії його пізні ідеї, а також всі концепти та інтелектуальні тенденції, що були популярні серед інших просвітників його часу. Дана стаття зосереджена на дослідженні проекту заснування нової релігії, який зародився на самому початку гегелівського філософування, що, на думку автора статті, є єдиною лінією, що пронизує як ранню, так і зрілу філософію Гегеля.

02.17.12.0091/211094. Гармония властного и подвластного начал как всеобщий закон природы по Аристотелю. Шаповал Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.24-30. - рос. УДК 321 (075.8).
У статті досліджуються погляди Аристотеля щодо природи владних відносин, суб'єкта влади взагалі та специфічної природи державної влади. Детально розглядається принцип владарювання і підпорядкування як загальний вихідний принцип людської взаємодії, який має свої специфічні конструктивні та деструктивні прояви в таких спілкуваннях, як сім'я і держава. Чим вище за своєю структурою ціле, тим складніша система владно-підвладних відносин. Найбільш складними вони є в тих цілісних системах, де суб'єкти і об'єкти владно-підвладних відносин вільні та мислячі істоти, яким не байдужий характер соціальної цілісності, що створюється.

02.17.12.0092/211128. Становлення філософсько-аксіологічних поглядів в теології Пауля Тілліха. Ємельяненко Г. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.68-74. - укр. УДК 141.32+215.
У статті акцентується увага на теоретичному дослідженні філософсько-аксіологічних питань у теології, зокрема, як прихильник екзистенціально-протестантської неортодоксії способу інтерпретації та розуміння світу, теолог П.Тілліх вніс значний внесок у їх практичне, змістовне наповнення.

02.17.12.0093/211137. "Антропомістика" в історико-філософському контексті. Мозговий Л., Хлєбніков Г., Бутко Ю. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.5-13. - англ. УДК 1:(091).
У статті розглядаються питання антропомістичних констант в історико-філософському контексті. Особлива увага приділяється містиці і містицизму. У статті показано актуальність та популярність цих понять серед студентів, школярів старших класів, а також молоді у віці від 16 до 27 років.

02.17.12.0094/211139. Трансформація філософсько-клінічних досліджень суб'єкта: від позитивізму до феноменології. Скиртач В., Мартинов Р., Ткаченко Л. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.31-40. - укр. УДК 165.62:141.32.
У статті показана логіка дослідження суб'єкта у філософсько-клінічному дискурсі від позитивістської стратегії до розгляду феноменів його внутрішнього досвіду. Авторами доведена недоцільність клінічного підходу до людини як виключно природної істоти, не як особистості, а як сукупності механізмів та органів. Досліджено, яким чином таке розуміння суб'єкта в клінічному дискурсі приводило до трагічних наслідків. За допомогою феноменологічного методу виявлені онтологічні умови існування суб'єкта в філософсько-клінічному дискурсі XX століття. Авторами проаналізована відмінність методологічних позицій феноменології Л. Бинсвангера, М. Босса і К. Ясперса у дослідженні психічно хворих суб'єктів. У даній статті ці методології конкретизовані в клінічних напрямках філософії Dasein-аналізу та феноменологічної психіатрії. Розкрито, що феноменологія для багатьох фахівців і сьогодні є альтернативою позитивістським напрямками психіатрії.

02.17.12.0095/211141. Формування ноогуманістичного світогляду: від теорії до практики. Шиндаулова Р. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.51-63. - рос. УДК 140.8.
У статті досліджуються етнокультурні, психофізіологічні передумови мислення, здібностей педагога музиканта в процесі ноогуманістичної світоглядної підготовки. Визначено дидактичний потенціал властивих музичному мисленню моторно-рухових навичок і природодоцільності з точки зору ноогуманістичної освіти. Етнокультурна специфіка традиційної музики казахів ("культура станів", медитативність, віртуальність) сприяє осмисленню ноогуманістичних понять.

02.17.12.0096/211145. Неопрагматистська рецепція філософії Мартіна Гайдеґґера. Карпенко А. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.96-103. - укр. УДК 141.1(093).
У статті проаналізовано концептуальну парадигму неопрагматистської рецепції філософії Мартіна Гайдеґґера в американській інтелектуальній традиції. Зокрема, проаналізовано праці Г. Дрейфуса, М. Окрента і Р. Рорті. Показано, що у контексті неопрагматистської програми філософування М. Гайдеґґера розглядається з позицій філософії розуму, епістемології, метафізики та філософії мови. Горизонтом, що сполучає Гайдеґґерове мислення з прагматизмом, постала критика репрезентаціоналізму традиційної філософії.

02.17.12.0097/212137. Особенности возникновения спекулятивно-диалектического осмысления и понимания методологии, истины и науки Гегелем. Панфилов В.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.12-26. - рос. УДК 160.130.510.
Проаналізовано розвиток спекулятивно-діалектичних підходів до таких концептів творчості Гегеля, як методологія спекулятивної філософії, істина спекулятивного знання та наука діалектичної логіки як живого життя.

02.17.12.0098/212138. Філософсько-наукові концепції І. Лакатоса та Ст. Тулміна: когнітивна взаємодія з історичною антропологією. Айтов С.Ш. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.27-31. - укр. УДК 1:001+930(4).

Вивчено інтелектуальний взаємовплив філософії науки та соціально-гуманітарних дисциплін. Проаналізовано когнітивну взаємодію філософсько-наукових концепцій І. Лакатоса й Ст. Тулміна та історичної антропології.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.17.12.0099/204808. Соціологія історії Василя Ключевського: соціологічна спадщина. Шатохін А.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.61-64. - укр. УДК 316.2:930.1.
У статті аналізується наукова спадщина видатного російського історика Василя Ключевського. Визначаються особливості історичних поглядів цього вченого. Акцентується увага на тому, що, виходячи з розуміння сутності історичного процесу як процесу "вироблення людини та людського співжиття", В. Ключевський доходить висновку про необхідність започаткування такої галузі наукового знання, як "соціологія історії" чи "історична соціологія". Зазначається, що особливу увагу науковець приділяв вивченню місцевої історії, що, на його думку, дозволяє краще зрозуміти відмінності між різними народами. Наводяться концептуальні положення творчого доробку В. Ключевського щодо ментальних відмінностей мешканців Русі Південної (України) та Русі Північної (Московії), які, як доводить історик, були притаманні їм ще за часів Давньої Русі. Підкреслюється, що В. Ключевський закликав істориків до соціологічного погляду на суспільство, зокрема на багатофакторну зумовленість суспільного життя в його історичній перспективі.

03.17.12.0100/205574. Георгій Афанасьєв (1848-1925): нариси біографії і наукової творчості. Капарулін Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.135-142. - укр. УДК 929:342:395.2.
Статтю присвячено вивченню життя та творчості історика, викладача, публіциста, фінансиста та дипломата Георгія Омеляновича Афанасьєва. Визначено, що попри активну наукову та суспільну діяльність Г. Афанасьєв досі не отримав належної оцінки своєї роботи. Намічено основні напрямки подальших досліджень його життя та діяльності, зокрема доповнення біографії, визначення кола особистих та професійних зв'язків, складання бібліографії праць ученого й проведення їх історіографічного аналізу, вивчення публіцистичної діяльності, дослідження епістолярної спадщини тощо.

03.17.12.0101/205579. Наукова та публіцистична праця Мирона Кордуби в роки другої світової війни. Батюк Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.171-175. - укр. УДК 94 (477) (092) "1939 1945": 82-92.
Стаття присвячена вивченню наукової та публіцистичної праці Мирона Кордуби в роки Другої світової війни. З'ясовано провідну тематику науково-публіцистичних студій історика. Виявлено, що вчений зробив акцент на популяризаторській діяльності, вважаючи її найбільш затребуваною в роки воєнного лихоліття. Зроблено висновок, що різнопланова творчість М. Кордуби виконувала важливі національно-мобілізаційні функції.

03.17.12.0102/207118. Драма історії - визначення поняття. Гужва Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.144-149. - укр. УДК 930.130.02.
Сприйняття історії як власне драми, яке утверджується в сучасній філософії, зумовлене об'єктивними подіями: нескінченністю війн та "колективних дослідів" (за Ф. Ніцше),- що відкидають людство далеко назад у його розвитку. За поняттям "драма історії", до якого приходять окремі філософи та митці, безумовно, стоять певні зміни у суспільній та індивідуальній свідомості, що сприймаються як реакція на нескінченність страждань, зламаних надій та сподівань цілих народів. Не дивно тому, що філософська та художня картини світу багато у чому споріднюються, бо прагнуть охопити весь складний шлях розвитку людства, осягти обрії духовності, що цілком занурилась у буттєві колізії, не маючи змоги їх розв'язати.

03.17.12.0103/207122. Академік НААН Віктор Васильович Кириченко. Косенко Росана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.161-166. - укр. УДК 633.854.78 (009).
У 2016р. директору Інституту рослинництва ім. В. Юр'єва НААН, доктору сільськогосподарських наук, професору, академіку НААН, заслуженому діячу науки і техніки, Лауреату Державної премії України Віктору Васильовичу Кириченку виповнюється 70років. Все його життя, трудова й наукова діяльність нерозривно пов'язані з аграрною наукою, Інститутом рослинництва ім. В. Юр'єва НААН. Понад 40 років учений займається розробкою теоретичних основ селекції та генетики соняшнику і впровадженням їх у селекційну практику.

03.17.12.0104/210608. Історія і події. Поняття і концепція історії. Бодо М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.28-34. - укр. УДК 94(045).
У статті надано огляд підходів до розуміння поняття "Історія", представлено її схему. Зосереджено увагу на деяких аспектах методології дослідження в історичних науках.

03.17.12.0105/210747. Реформування історичної освіти та мотивація фахового вибору. Ковальська-Павелко І.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.154-163. - укр. УДК 316.74:37+37.013.
Стаття присвячена з'ясуванню того, що спонукає випускників загальноосвітніх закладів обирати історичний фах, що відбувається в контексті реформування історичної освіти в Україні. Показано, що вибір майбутнього фаху є одним із важливих кроків у людському житті. При правильному виборі індивідуальні особливості підлітка збігаються з вимогами професії. Міцність спрямованості на здобуття історичного фаху обумовлено в першу чергу потребами визнання суспільної значущості професії та особистісного самовдосконалення. Цим потребам має відповідати і стратегія трансформації історичної освіти в умовах

реформування системи вищої освіти в Україні. Емпірично доведено, що серед головних мотивів вибору історичного фаху абітурієнтами 2016 р. визначаються такі: захоплення з дитинства, престижність професії в суспільстві, можливість виявити творчість, а також поради друзів, знайомих, вчителів та традиції родини. Тобто випускники шкіл, обираючи історичний фах, чітко усвідомлюють суспільну значущість цієї професії, сприяння особистісному розвитку.

03.17.12.0106/211939. Олексій Борисович Шляхов: основні віхи творчої біографії (до 60-річчя від дня народження). Світленко С.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.3-13. - укр. УДК 94: 378.1 (477.63) (092).
Розглянуто основні віхи творчої біографії доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри української історії та етнополітики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара О.Б. Шляхова. У центрі уваги - формування його як ученого-історика, етапи науково-педагогічної діяльності, внесок у розвиток української історіографії.

03.17.12.0107/211942. Історіософське осягнення історії України у творчості М.О. Максимовича. Світленко С.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.38-50. - укр. УДК 930.1(477)"18" (092).
Проаналізовано праці М.О. Максимовича в царині української історії та пісенної народної творчості, в яких міститься ряд узагальнень історіософського характеру. В центрі уваги розуміння вченим проблем історіогенезису, історичного часу і простору, рушійних чинників історичного процесу та його внутрішньої структури в контексті минувшини Київської Руси-України. Показано, що, незважаючи на певні суперечності, історіософські погляди мислителя мали теоретичне значення для формування ідеї модерної України.

03.17.12.0108/211961. Жінка-археолог - поява нової ідентичності. Якімова І.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.213-221. - укр. УДК 902 904.
Проаналізовано особливості інтеграції жінок в археологічне наукове товариство другої половини XIX - початку XX ст., а також розглядається конструювання професійної ідентичності жінок-археологів на прикладі життєвого та творчого шляху П.С. Уварової та К.М. Мельник-Антонович.

03.17.12.0109/212120. Філософсько-історична методологія Ф. Броделя у контексті історичної антропології. Айтов С.Ш. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.30-34. - укр. УДК 930(4)+1: 001.
Проаналізовано етапи розвитку теоретичних підходів та філософсько-історичних концептів творчості Ф. Броделя в контексті історичної антропології.

03.17.12.0110/212125. Інтелектуальне оточення та світогляд відомого вітчизняного вченого-статистика та демографа А.С. Бориневича. Ісаєва О.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.64-71. - укр. УДК 311(091).
Проаналізовано наукові зв'язки та інтелектуальне оточення відомого вітчизняного вченого-статистика, талановитого організатора й керівника статистичних і демографічних досліджень, педагога, громадського діяча А.С. Бориневича в різні роки його науково-дослідницької діяльності. Розкрито постать та світогляд вченого.

03.09 Загальна історія

03.17.12.0111/205433. "Римський фрагмент" Лікофронової "Александри" та його етруський компонент. Янко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.94-101. - укр. УДК 94 (37) - 058. 214.
У статті автор звертається до одного рядка "римського фрагменту" поеми елліністичного поета III ст. до н. е. Лікофрона "Александра" про "пару дитинчат левів" (Lycophr., Alex., 1232-1233), нащадків родича троянської царівни Кассандри (натяк на Енея, пращура засновника Риму Ромула), які разом зі своїми підлеглими у майбутньому захоплять владу над землею і морем (ibid., 1229-1230). Аналіз деяких літературних та іконографічних джерел дозволяє зробити висновок про існування у Римі часів "етруської династії" етруської легенди про засновника міста та його брата-близнюка як про вигодованців не вовчиці, а левиці. Це дозволяє визнати "римський фрагмент" автентичною частиною поеми і знайти його витоки у можливому контакті александрійських греків із членами римського посольства 273р. до н. е. до Єгипту.

03.17.12.0112/205434. Ліга несіотів та Делос. Кукоба Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.101-106. - укр. УДК 94 (391).
Стаття присвячена Лізі несіотів - союзному об'єднанню кікладських островів - та визначенню ролі острова Делоса в ній. Досліджено процес заснування та політичного оформлення Союзу за покровительства Антігонідів. Також простежено зміни в управлінні Лігою в період протекторату Птолемеїв над Кікладами. Встановлено, що з посиленням Родоса в Егеїді виникла нова Ліга несіотів. Визначено, що острів Делос був важливим релігійним центром, де засновувались загальносоюзні свята. З виникненням Другої Ліги несіотів важливою стає роль Делоса як торгового центру.

03.17.12.0113/205435. Правління Токти і його політичні поступки на заході. Стосунки з генуезцями, болгарами і руським королівством. Черкас Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.106-111. - укр. УДК 341.81:316.344.43.
Стаття присвячена подіям, що мали місце в Золотій Орді 1305-1312 рр. Цей період характеризується намаганнями хана Токти реанімувати життя держави після кривавої громадянської війни 1298-1304 рр. Хан, не володіючи достатніми силами, був змушений піти на поступки західним сусідам. Руське королівство створило митрополію в Галичі і поширило її церковну владу, а через неї і свій вплив, на Київське князівство і Білгород-Дністровський. Останній, в політичному плані був відданий ординцями в управління Болгарському царству. В Криму італійці поводилися цілком самостійно. Лише 1308-1310рр. Токта спромігся повернути під свою владу Білгорд і частину інших володінь на заході.

03.17.12.0114/206315. Представники політичних угруповань у складі афінської колегії стратегів в 490/89 рр. до н.е. Волканов С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.69-73. - укр. УДК 94(38):329:355.311.7"-0490 -0089".
У статті зроблена спроба дослідження складу колегії стратегів за 490/489 рр. до н. е. і до яких політичних угруповань, що існували в Афінах у другій половині 490 рр. до н. е. належав кожен з стратегів. Було з'ясовано, що до складу стратегів 490/489рр. до н. е. потрапили представники різних політичних угруповань, взаємодія між якими однак повністю не виключалася.

В умовах відкритої агресії з боку Персії для антиперської коаліції було важливо мати якщо не більшість голосів у колегії стратегів, то хоча б половину, і по можливості перетягнути на свою сторону тих з стратегів, які з якихось міркувань, вагалися з визначенням своїх політичних позицій.

03.17.12.0115/206316. Формування нових особливостей політичного розвитку центрально-східної Європи. Боротьба за Угорську та Чеську корони 1526 р. Звягіна Олександра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.73-82. - укр. УДК 94:327 (437+439) "1526".
У роботі зроблений аналіз перебігу та результатів боротьби за корони між провідними центральноєвропейськими монархіями Ягеллонів та Габсбургів. Виокремлені особливості зовнішньополітичних відносин між династіями та окремими представниками місцевої угорської та чеської шляхти. Розглянуті дипломатичні перипетії та особливості передвиборчого процесу, з урахуванням ролі польського чинника на специфіку проходження виборів та їх результатів для всіх учасників подій 1526 р.

03.17.12.0116/206317. Впорядкування управління державними фінансами Російської імперії у першій половині XIX ст. Бармак М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.82-89. - укр. УДК 94(477).
У статті розглядаються проблеми реорганізації державного управління фінансами Російської імперії та створення єдиного законодавчого поля імперії та приєднаних територій. Вказано, що еволюція законодавства по удосконаленню міністерської системи тривала впродовж всієї першої половини XIX ст.

03.17.12.0117/206390. Інституціоналізація європейського політико-дипломатичного простору доби раннього нового часу: від миру в Като-Камбрезі (1559 р.) До віденського конгресу (1814-1815 рр.). Ціватий Вячеслав. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.96-103. - укр. УДК 94(100):327.
У статті проаналізовано Віденський конгрес (1814-1815 рр.) як визначну історичну подію для політико-дипломатичного та інституційного розвитку Європи. Увагу акцентовано на дипломатичному інструментарії, національній специфіці та особливостях переговорного процесу європейських держав на конгресі. Підсумки Віденського конгресу слугували важливим стимулом для подальшого соціально-економічного, безпекового, політичного та дипломатичного європейського розвитку. Практичні здобутки Віденського конгресу і досвід, набутий європейською дипломатією кінця XVIII - початку XIX ст., визначили майбутній інституціональний розвиток світової дипломатії та міжнародного права, не втративши своєї актуальності й для сьогодення.

03.17.12.0118/206860. Верхньопалеолітичні дослідження Передкарпаття і Поділля в Україні (1991-2016 рр.). Колос Мар'ян. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.3-6. - укр. УДК 904.
У статті висвітлюються результати верхньопалеолітичних досліджень на теренах Передкарпаття і Поділля, здобуті в період незалежної України. Аналізуються роботи провідних вчених, характеризуються виявлені артефакти та наводяться перспективи подальших наукових розробок. Простежується міжнародна співпраця вчених, необхідність комплексного підходу у вивченні палеолітичної епохи та підсумки схожих тандемів.

03.17.12.0119/206923. Митрідат VI евпатор і члени його родини у "De casibus virorum illustrium", "De mulieribus claris" Дж. Боккаччо та античних джерелах. Сорока Аліна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.3-8. - укр. УДК 821.131.1.09(092) "04 14":75.056.
Стаття присвячена аналізу першоджерел про понтійського царя Митрідата VI та членів його родини. У статті подаються відомості про наративні античні та середньовічні праці, візуальні джерела, які висвітлюють достовірні факти про життя царя і його родину. Порівнюються роботи Дж. Боккаччо ("De casibus virorum illustrium" та "De mulieribus claris") з працями античних і ранньосередньовічних істориків. Зіставляються відомості з наративних джерел із мініатюрами до перекладів робіт Дж. Боккаччо. Методологічну основу складають методи порівняння, аналізу, синтезу та принципи історизму, послідовності, комплексності, які базуються на пріоритеті роботи з первинними джерелами. Зроблено висновки про обов'язкове зіставлення інформації, отриманої від інтерпретації джерел.

03.17.12.0120/207117. "Ідеальна" держава Платона як "виховний заклад" для підготовки до "небесного блаженства". Шама Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.133-144. - укр. УДК 94 (3).
На основі аналізу текстів Платона з'ясовано особливості його державницьких поглядів. Філософ заснував проект своєї "ідеальної" держави на теократичній ідеї: держава повинна бути "виховним закладом", що готує громадян до "посмертного блаженства", забезпечує їм "державу небесну". Така держава, підпорядкована цілком метафізичній ідеї, служить перш за все моральним цілям (дотримання доброчесності як запоруки "посмертного блаженства") і покладає ієрархічну структуру, побудовану за принципом близькості до "божественного світу" (тобто утаємниченості в теократичну ідею) і сувору регламентацію життя громадян, покликану звести до мінімуму будь-яку приватність (і навіть індивідуальність), що суперечать ідеї "колективного спасіння".

03.17.12.0121/207143. Єгипет в період правління фараона Аменхотепа III. Заплетнюк Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.104-108. - укр. УДК 94(32).
У статті висвітлюються основні події царювання єгипетського фараона XVIII династії періоду Нового царства Аменхотепа III, розглянуті основні аспекти його внутрішньої та зовнішньої діяльності. Особливу увагу приділено розгляду релігійної політики царя, спрямованої на посилення культу бога Ра нарівні з державним культом бога Амона наприкінці правління Амехотепа III.

03.17.12.0122/207144. Іконоборський конфлікт у Візантії: "схід" проти "заходу"? Мілютін Сергій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.108-114. - укр. УДК 94(4) 726 802.
У статті розглянуто правомірність припущення, що іконоборський конфлікт у Візантійській імперії став результатом протистояння між православним заходом та іконоборським сходом. Проаналізовано ставлення до ікон з боку монофізитів, павлікіан, малоазіатських єпископів та військових, котрі комплектувалися зі східних провінцій імперії. Визначено, що, незважаючи на полікультурний характер східних провінцій Візантії, означена теорія має під собою фрагментарну доказову базу і не відповідає історичним реаліям.

03.17.12.0123/207145. Королівство Польське і війна в Угорщині у період 1526-1528 рр. Звягіна Олександра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.114-120. - укр. УДК 94:355.426(438+439)"1526 1528".
Метою цієї статті є розгляд початку та першого етапу локального конфлікту - війни в Угорщині у 1526-1528рр., який мав загальноєвропейське значення та вплинув на формування кордонів та розташування політичних сил в Центрально-Східній Європі у період раннього нового часу. В роботі зроблений аналіз перебігу конфлікту в умовах залучення до нього на рівні дипломатії третьої сторони - Королівства Польського, що було одним з відображень політичного протистояння між династіями Габсбургів та Ягеллонів у першій половині XVI ст. Розглянуті особливості польської дипломатії в умовах війни в Угорщині та неоднозначність політики Ягеллонів та її методів, зважаючи на потребу збереження впливу власної династії та її позицій в регіоні.

03.17.12.0124/207153. Історіографія Давньої Спарти: спроба реконструкції. Панафідін Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.3-8. - укр. УДК 930:94(38).
На основі письмових джерел античних авторів у статті здійснюється спроба реконструкції спартанської історіографії, яка мала вплив на подальший розвиток традиції історіописання, зокрема у Давньому Римі. Автор обґрунтовує положення, що вже у працях Платона і Плутарха закладена амбівалентна позиція щодо наявності історичної традиції у Давній Спарті, яка породила дискусію, актуальну і на сьогодні. Доведено, що історична традиція Лакедемону збереглась у фрагментах античних авторів, які писали як про історію Греції в цілому, так і про історію Давньої Спарти.

03.17.12.0125/207194. Інформативний потенціал орнаментики слов'янської кераміки останньої чверті I тис. н.е. Дорошенко Ліна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.73-78. - укр. УДК 930.1 "18 20":94 (36) "06 09".
Орнаментація ранньослов'янських посудин не вирізняється значною різноманітністю, тому зауваження з приводу декорування в роботах попередників мали, зазвичай, побіжний характер. Практично відсутні роботи, у яких орнаментація ранньослов'янських керамічних посудин характеризується як окрема система. Проте нечисленні приклади спеціальних розробок щодо оздобленої кераміки свідчать на користь вірності думки про те, що інформаційні можливості оздоблень, якими б примітивними вони не здавалися на перший погляд, є значно більшим. Історіографічний огляд дозволив констатувати, що саме обмежені матеріалами однієї пам'ятки, або матеріалами кількох територіально та хронологічно близьких пам'яток дослідження давали найцікавіші результати. Ми закцентували увагу на методології, використовуваній попередниками при вивченні орнаментації, визначили основні риси орнаментики ранньосередньовічної кераміки Подніпров'я, теоретичні аспекти, що стосуються орнаментації. Цікавими виявилися не результати досить широких узагальнень, а деякі аспекти локальних, у межах конкретної пам'ятки, спостережень щодо оздоблень керамічних посудин. Оскільки результати аналізу матеріалів конкретних пам'яток дають нехай і локально обмежену, але відносно однозначну інформацію щодо культурної та хронологічної специфіки орнаментації керамічних посудин.

03.17.12.0126/210693. Пам'ятки зрубної культури Надазов'я в дослідженнях новобудовних експедицій. Забавін В.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.24-34. - укр. УДК 903.2(477.62)(045).
Статтю присвячено історії досліджень старожитностей зрубної культури доби пізньої бронзи Надазов'я (Північного Приазов'я) здобутих під час розкопок курганів новобудовними експедиціями на будівництві меліоративних систем на півдні Північно-Чорноморського регіону (1970-ті - поч. 1990-х рр.). Висвітлюються основні віхи та оцінюються головні науково-практичні результати цього процесу. Розглядаються деякі особливості обрядово-інвентарного комплексу та питання культурно-хронологічної періодизації поховальних пам'яток.

03.17.12.0127/210800. Поховання інгульської катакомбної культури з кістками тварин. Небрат С.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.43-56. - рос. УДК 903.5(477.6).
Статтю присвячено похованням інгульської катакомбної культури Північного Причорномор'я в яких були виявлені рештки жертовних тварин. Таких поховань було виявлено небагато: питома вага - 8,2% від усіх відомих автору могил інгульської культури. Вони майже нічим не відрізнялись із загального масиву. Найбільша кількість комплексів з таким поховальним приданим походить з курганів Нижньої течії Дніпра, басейну Інгульця та Дніпро-Молочанського межиріччя. Похованого майже ніколи не супроводжувала ціла туша тварини. Як правило розміщувалися черепи, щелепи, лопатки або тільки частини кінцівок домашніх тварин. За уявленнями первісних людей, частина символізувала ціле. Немає підстав говорити що традиція розміщення решток жертовних тварин в похованні була запозичена від катакомбних племен Сіверського Дінця та Дону. Варто зазначити, що кістки тварин чомусь не зустрічалися в заможних похованнях з курганів на р. Молочна. Використання жертовної тварини в поховальному обряді навряд вказували на високий соціальний стан померлого. Можна припустити, що тварина в контексті поховального обряду виконувала іншу роль. Повністю зрозуміти її зараз майже неможливо.

03.17.12.0128/211940. Термінологічний ескорт теоретико-методологічного поступу сучасної славістичної медієвістики. Виноградов Г.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.14-25. - укр. УДК 94 (47)02.
Розглянуто процес активного застосування в славістичній медієвістиці останніх десятиліть на тлі загальних тенденцій в медієвістиці в цілому поряд із традиційними науковими термінами та термінологічними неологізмами, утвореними за академічними стандартами, слів, словосполучень та фраз, покликаних виконувати роль повноцінних наукових концептів, проте утворених або за принципом метафор, або за допомогою вдалих сентенцій чи влучних за смислом цитат з історичних джерел відповідного регіону й епохи.

03.17.12.0129/211962. Дерев'яний посуд із поховань зрубної культурно-історичної спільності. Мінакова К.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.221-230. - укр. УДК 902.01.
Зроблено всебічний аналіз дерев'яного посуду з поховань зрубної культурно-історичної спільності. Наявні знахідки розподілено на три типи: чаші-миски, таці та ковші. Аналіз знахідок дерев'яного посуду проводився окремо для різних його відділів. Дослідження показало, що лише поховання, яке містило ківш, не мало відхилень від "стандартного". Всі інші поховання, незалежно від того, містили вони тацю або чашу-миску, мали ознаки підвищеного рангу, однак говорити про зв'язок цих поховань із певним прижиттєвим статусом наразі неможливо.

03.19 Історія окремих країн

03.17.12.0130/204823. Друга світова війна та кримські татари: воєнні заслуги, радянські й сучасні міфи про колаборацію. Куртсеітов Р.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.153-161. - рос. УДК 355.01:94(100)1939 1945(=512.19).
У статті аналізуються можливості мобілізаційного ресурсу різних етнічних спільнот Кримської АРСР до початку війни; на основі розсекречених даних військових архівів розглядаються військові заслуги військовослужбовців - кримських татар у роки Другої світової війни. Підкреслюється, що починаючи з перших днів війни і до самого її закінчення, кримські татари героїчно билися на її фронтах. Акцентується увага на несправедливих звинуваченнях кримськотатарського народу в масовому колабораціонізмі; на невідповідність реальних військових заслуг кримськіх татар тим міфам, які були створені радянськими каральними органами і вищим керівництвом СРСР для виправдання репресій за національною ознакою в роки війни, тотального виселення кримськотатарського народу з історичної Батьківщини. Підкреслюється, що після війни ці міфи використовувалися партійно-радянським режимом для морально-психологічного придушення і утримання кримськотатарського народу в місцях висилки. Наводяться результату соціологічного (якісного) дослідження, проведеного за допомогою методу аналізу документів, зокрема аналізу змісту нагородних листів, що дозволило виявити конкретні військові подвиги кримських татар, які воювали в різних родах військ, а також дізнатися імена та бойові заслуги раніше невідомих військовослужбовців, представлених до високих урядових нагород, в тому числі до звання Героя Радянського Союзу.

03.17.12.0131/205422. До краніології давньоруського населення Любеча. Долженко Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.3-40. - укр. УДК [572.2:904] (477.51) "10 12".
У статті розглядаються етнічні ознаки на черепах із давньоруського міста Любеч, піднятих у різні роки. Використовувались дві краніологічні методики: краніометрія і краніоскопія. Визначено, що за класифікацією краніологічних типів східнослов'янських племен Т. Алексєєвою, чоловічу збірну серію можна віднести до доліхокранного середньолицего типу, де знаходилися такі племена, як сіверяни, радимичі, дреговичі, смоленські і тверські кривичі. Згідно із типологією В. Дяченка, чоловіча вибірка наближається до неопонтійського варіанту понтійського типу. Своєю чергою, за класифікацією антропологічних типів Т. Рудич, об'єднана жіноча група хоча і має помірно мезокранну черепну коробку, але потрапляє до кола племен сіверян, радимичів, в'ятичів, дреговичів, полян чернігівських, які характеризуються доліхокранною черепною коробкою, середньою шириною обличчя і добрим випинанням мезорінного за покажчиком носа.

03.17.12.0132/205423. Основні осередки друкарської справи в Херсонській губернії у першій половині XIX ст. Колесник О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.40-44. - укр. УДК 655.11.
У статті досліджено зародження і розвиток друкарських установ у Херсонській губернії в першій половині XIX ст. Висвітлено умови, які сприяли функціонуванню друкарських установ; визначено основні осередки локалізації друкарень; досліджено роль друкарських установ в поліграфічній промисловості; проаналізовано діяльність перших друкарських установ Херсонської губернії в дореволюційний період, їх видання та особливості функціонування друкарень в модерний період.

03.17.12.0133/205424. Взаємини П. Куліша з галичанами в 1870-х рр. Райківський І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.44-51. - укр. УДК 94(477.83 .86) "1870".
У статті розкрито взаємини П. Куліша з галицькими діячами у 1870-х рр.: від його остаточного розриву з редакцією львівського журналу "Правда" та виїзду в підросійську Україну - до перелому 70-80-х рр. XIX ст., коли він, вирішивши особисто зайнятися видавничою діяльністю в Галичині, знову приїхав до Львова (1880 р.). Звернено увагу на причини конфлікту П. Куліша з галицькими народовцями, його ідейну еволюцію в бік монархізму, критику козаччини й гайдамаччини як нібито деструктивних рухів у розвитку української культури й державності. Серед нечисленних галичан, з якими П. Куліш мав взаємини в досліджуваний період, були О. Барвінський та І. Пулюй. Вони регулярно листувалися, український письменник разом з І.Пулюєм перекладав Святе Письмо українською мовою, а готовий матеріал друкував в Австро-Угорщині.

03.17.12.0134/205425. Роль політичних партій, наукових організацій та церкви у формуванні ідей парламентаризму у Галичині кінця XIX - початку XX ст. Шеремета О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.51-54. - укр. УДК 329.94(477).
Розкрито особливості еволюції австрійської виборчої системи від куріальної - до введення загального виборчого права, визначено роль політичних партій та церковних діячів у формуванні українського парламентаризму.

03.17.12.0135/205426. Подільські депутати першої Державної Думи Російської імперії: повітове представництво. Коник О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.54-59. - укр. УДК 94(477.4):342.534"1906".
Розглянуто унікальну ситуацію в політичній історії Російської імперії початку XX ст., коли до вищого представницького органу були обрані від Подільської губернії виключно селяни. Це стало наслідком суттєвих протиріч між російськими і польськими землевласниками краю та вдалої урядової політики на губернських виборах, але тим самим до Державної Думи були допущені носії глибинних пластів української землеробської традиції. Відкривалася перспектива для гармонізації суспільних інтересів, яку так і не вдалося реалізувати.

03.17.12.0136/205427. Жіноче питання в радянській Україні в 20-30-х рр. XX ст. Коханова О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.59-62. - укр. УДК 94 (477) "192 193": 323.3 - 055.2.
У статті розкривається суть жіночого питання, піднятого більшовиками після жовтня 1917р. Аналізується проблема забезпечення рівних можливостей для жінок в усіх сферах життєдіяльності через практику відділів роботи серед жінок та делегатських зборів. Описано процес залучення жіноцтва до суспільно-політичного життя на радянському просторі через ідеологічну діяльність жінвідділів, а пізніше жіночих секторів. Звернено увагу на ідеологічне та політичне забезпечення діяльності відділів роботи серед жіноцтва, наслідки такої діяльності.

03.17.12.0137/205428. Запровадження радянської судової системи в Західних областях України (1939-1941 рр.). Кондратюк К., Леськів М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.62-67. - укр. УДК 94(477): 347.97 . 99.

У статті охарактеризовано радянську судову систему, встановлену в Західній Україні у 19391941 рр. З'ясовано масштаби репресій та їх наслідки для місцевого населення.

03.17.12.0138/205429. Формування кадрового потенціалу медичної галузі в Тернопільській області у 1944-1955 рр. Шуст Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.67-63. - укр. УДК 94(477.84) "20".
У статті висвітлено кадрову політику радянської влади в сфері охорони здоров'я у Тернопільській області в повоєнний час. Проаналізовано основні тенденції, які мали місце у професійному лікарському середовищі області, а також національний та гендерний склад медичних кадрів.

03.17.12.0139/205430. Вибори до місцевих рад в Закарпатській області УРСР 21 грудня 1947 р. - остаточна легітимізація Радянської влади. Міщанин В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.73-78. - укр. УДК 94 (477.87): "1947": 324.
У статті йдеться про вибори до місцевих рад у Закарпатській області 21 грудня 1947 р. Вказується на підготовку і проведення виборів, роль і місце агітації і пропаганди в цьому процесі, вказано на факти невдоволення населення під час виборчої кампанії. Вибори до місцевих рад стали остаточним кроком, після проведення виборів до Верховної Ради СРСР та УРСР, пов'язаним із легітимізацією радянської влади в краї.

03.17.12.0140/205431. Прояви корупції та зловживань в системі споживчої кооперації УРСР в другій половині ХХ ст. Сидорович О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.84-88. - укр. УДК 334.735.
На основні архівних джерел здійснена спроба проаналізувати прояви корупції та зловживань в системі споживчої кооперації України в другій половині ХХ ст., виявити характерні ознаки, окреслити масштаби та з'ясувати причини цього явища. Причиною цих негативних явищ було фактичне одержавлення споживчої кооперації радянською владою, нівелювання її первинної кооперативної суті. Крім того, важкі умови існування в українському селі, особливо в перші повоєнні роки, рівень оплати праці в сільських крамницях споживчої кооперації, що був на порядок нижчим від державної торгівлі в містах, досить часто штовхали людей на вчинення посадових злочинів.

03.17.12.0141/205432. Львівське середовище шістдесятників. Секо Я. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.88-93. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано особливості формування та діяльності львівських шістдесятників. На основі спогадів встановлено основні мистецькі компанії, які вплинули на формування молодіжної культури Львова другої половини 1950-1960-х рр. Досліджено культурницьку роботу клубу творчої молоді "Пролісок".

03.17.12.0142/205436. Промислово-робітнича політика уряду А. Денікіна. Глібіщук М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.111-116. - укр. УДК [94(470.6):338.2]"1918 1920".
У статті автор розглядає окремі аспекти економічної політики уряду А. Денікіна. Основна увага акцентується на заходах денікінської адміністрації щодо налагодження роботи транспортної системи та вирішенні робітничого питання. Аналізуються законопроекти, які стосуються цих проблем. Також порівнюється робітнича політика "білих" режимів А. Денікіна та О. Колчака.

03.17.12.0143/205437. Започаткування української діаспори на постімперському євразійському просторі (1917-1920-ті рр.). Волков В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.116-120. - укр. УДК 94:327.
У статті висвітлюється зародження та діяльність українських громад на території колишньої Російської імперії. На основі друкованих джерел висвітлюється процес інституціалізаціїукраїнства на Кубані та на Далекому Сході. З'ясовано, що результатом піднесення їх національно-визвольного руху стало утворення чисельних осередків українства та їх діяльності у сфері культурного просвітництва та політичної самоідентифікації.

03.17.12.0144/205438. Бібліотечна справа в РСФРР у 1920-х рр. Як об'єкт цензурної політики. Позднякова І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.120-123. - укр. УДК 94 (470+571) "192…":02.
У статті розглянуто ідеологічні засади формування бібліотечних фондів. На основі матеріалів діловодства цензурних інституцій з'ясовано основні форми та методи цензурного контролю. Показано підходи до реалізації кадрової політики, критерії відбору працівників бібліотек. Доведено, що в основу процесу формування і користування фондами бібліотек покладено принципи партійності та класовості.

03.17.12.0145/205439. Між опором і колаборацією: радянська дійсність очима Галицьких поляків. Мосорко М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.123-129. - укр. УДК 94 (438): 94 (477. 83 .86) "1939-1941".
У статті проаналізовано суспільно-політичні настрої поляків Галичини в контексті повсякденного життя періоду 1939-1941 рр. Особлива увага звертається на дослідження стереотипів сприйняття радянських військ, реалій матеріально-побутової дійсності. Прослідковано особливості ставлення польського населення до радянської влади впродовж усього періоду її існування. Висвітлено зміни у соціопсихологічних характеристиках поляків, зумовлені посиленням тиску зі сторони владних структур та прагненням пристосуватися до нових умов життя.

03.17.12.0146/205440. Соціальна політика Німецької Демократичної Республіки всередині 1970-1980-х рр. Приймак В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.129-133. - укр. УДК 94(430.3) "197 198".
У статті досліджуються основні напрямки соціального розвитку східних федеральних земель в період канцлерства Еріха Хонеккера та показується, який соціальний спадок отримав канцлер Гельмут Коль після об'єднання Німеччини, аналізуються причини соціально-економічної кризи в НДР у кінці 1980-х рр.

03.17.12.0147/205441. Зростання ролі жінок у політичному та соціальному житті суспільства в 70-х рр. ХХ ст.: міжнародна взаємодія та роль Франції. Власова А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.133-137. - укр. УДК 94:329.79:316.35(44)"197".
Міжнародна взаємодія щодо підвищення ролі жінок в соціально-політичному та економічному житті суспільства у 70-х роках зайняло важливе місце у діяльності жіночих організацій Франції. Участь представниць з Франції на міжнародних конференціях,

семінарах сприяло розвитку французького суспільства на основі гендерної рівності. Франція в свою чергу стала однією із країн, що внесла значний внесок у вирішення "жіночого питання" на міжнародному рівні з опорою на власний досвід.

03.17.12.0148/205442. Активізація правозахисної діяльності США як складової зовнішньої політики щодо СРСР у рамках Гельсінського процесу (1977-1983 РР.). Золотарьова Я. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.137-140. - укр. УДК 94(73)(=111)197 8.
Стаття присвячена реалізації правозахисного компонента зовнішньої політики США щодо СРСР. Окрема увага у статті приділяється правозахисним ініціативам делегації США на нарадах з безпеки та співробітництва у Белграді (1977-1978рр.) та у Мадриді (1980-1983рр.). Активна участь Вашингтону у моніторингу дотримання прав людини та положень Заключного Акту Гельсінського процесу в СРСР і країнах Організації Варшавського Договору мала вагомий вплив на рішення НБСЄ стосовно гуманітарної співпраці.

03.17.12.0149/205443. Цивілізаційні образи Європи та Азії в "Історії Русів". Куций І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.141-147. - укр. УДК 930 (477.83 .86).
У статті досліджено цивілізаційну ідентичність невідомого автора знакового тексту української історичної думки модерної епохи - "Історії Русів". Проаналізовано специфіку цивілізаційних поглядів та уявлень автора крізь призму понять "свій-чужий", з'ясовано основні цивілізаційні образи, присутні на ментальній карті автора. Простежено їх змістове наповнення та аксіологічне навантаження. Визначено місце "Історії Русів" у процесі ґенези української цивілізаційної ідентичності.

03.17.12.0150/205448. Ідея української державності в діяльності товариства "Музей визвольної боротьби України" в Празі (1925-1948 рр.): історіографія проблеми. Кужільна О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.174-179. - укр. УДК 94(477):061.2 "1925 1948".
У статті проаналізовано історіографічний комплекс праць, присвячених діяльності Товариства "Музей визвольної боротьби України", яке діяло на території Чехословаччини впродовж 1925-1948 рр. Акцентовано увагу на тих працях, у яких висвітлено реалізацію державницької ідеї в його діяльності. Основним завданням якого було заснування музею - осередку збереження ідеї української державності. З'ясовано науковий доробок із проблеми, подана цінний історіографічний матеріал.

03.17.12.0151/205449. Національна політика Радянської влади в період Другої світової війни: історіографічний огляд проблеми. Зубченко С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.179-185. - укр. УДК 94:329(47+57)"1939 1945".
Автор аналізує висвітлення в історіографії питання національної політики радянської влади в період Другої світової війни. У статті досліджено еволюцію поглядів дослідників радянської доби. Визначено позицію провідних українських фахівців з національного питання, прослідковано теоретичні та методологічні підходи зарубіжних дослідників до аналізу національних процесів в СРСР воєнного періоду.

03.17.12.0152/205450. Військові формування УПА (Б-Б)-УНРА в національному русі опору періоду другої світової війни: сучасний історіографічний дискурс (вибрані аспекти). Ухач В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.185-189. - укр. УДК 94(477.8) "1942 1944".
У статті досліджено створення, організаційну та військову діяльність УПА (Б-Б)-УНРА; специфіку стосунків з іншими суб'єктами національного руху опору та конфліктне тло їх взаємовідносин. Здійснено спробу оцінки цих військових формувань; вказано на недостатньо вивчені питання та окреслено перспективні напрямки дослідження заявленої наукової теми.

03.17.12.0153/205451. Радянська історіографія Закарпаття: пропагандистсько-популяризаторський етап. Капітан Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.189-194. - укр. УДК 94(477.8).
У статті виокремлено три умовні етапи історіографії Закарпаття і проаналізовано формування першого, який склався на засадах марксистсько-ленінської методологічної парадигми.

03.17.12.0154/205452. Перебудова та здобуття незалежності: українська історіографія. Латиш Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.194-202. - укр. УДК 930(477)"1985-1991".
У статті всебічно розглянуто висвітлення в українській історіографії доби Перебудови та змагань за відновлення державної незалежності України. Визначено основні концепції, напрямки та парадигми, тематику історіографічних студій. Встановлено, що українські історики досліджують лише окремі аспекти перебудови, пов'язані з українським національним рухом, боротьбою за незалежність.

03.17.12.0155/205453. Українсько-російські взаємовідносини: історичне минуле обох держав та пошуки історіографічного консенсусу (1991-2010 рр.). Парахіна М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.202-208. - укр. УДК 934.912[(477)+(470+571)]:[93 94+930.1] "1991 2010".
У статті проведено аналіз відображення українсько-російських взаємовідносин як у вітчизняній, так і зарубіжній історіографії. Доволі численні публікації, присвячені актуальним чи знаковим подіям культурно-мистецького й науково-освітнього співробітництва двох країн. Різні аспекти українсько-російського діалогу були предметом наукових досліджень учених обох країн, що зафіксовано у монографіях, статтях, виступах на конференціях різного рівня представництва. Водночас, ці дослідження мають фрагментарний характер, висвітлюючи лише окремі аспекти українсько-російських взаємовідносин й не завжди з належною повнотою. Частина висновків та аналітики, що містяться у попередніх публікаціях, потребують або радикального перегляду або суттєвого корегування у світлі сучасної зміни парадигми міждержавних відносин Російської Федерації з Україною.

03.17.12.0156/205454. Методологія дослідження з історії становлення та розвитку інформатики у вищій школі України (друга половина XX - початок XXI ст.). Ріжняк Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.208-214. - укр. УДК 93 94:378.1 004.3.
У статті проведений аналіз методології наукового дослідження розвитку інформатики та інформаційних технологій у вищих навчальних закладах України впродовж другої половини XX -початку XXI ст. Обґрунтовано використання фундаментальних принципів та методів, загальнонаукових методів та сукупності методів і технологій, що застосовувалися для розв'язання конкретних спеціальних дослідницьких завдань. Крім того, обґрунтовано необхідність з'ясування методологічних особливостей процесу інформатизації вищих навчальних закладів України та необхідність уточнення понятійно-категоріального апарату.

03.17.12.0157/205455. Теоретико-методологічні засади дослідження українсько-польського міждержавного співробітництва в європейсько-атлантичному контексті (1991-2014 рр.). Ільчук І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.214-221. - укр. УДК 327 (477+478).
Стаття присвячена теоретико-методологічним засадам дослідження українсько-польського міждержавного співробітництва. Комплексно проаналізовано наукові принципи, методи, підходи, що застосовуються при вивченні взаємин між Україною та Республікою Польща.

03.17.12.0158/205547. Німецькі колоністи Київської, Волинської та Подільської губерній в системі господарських відносин українських земель XIX ст. Бармак Микола // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.3-6. - укр. УДК 94 (477).
Розглядається роль німецьких колоністів у системі господарських відносин Правобережної України часів Російської імперії, чинники, які впливали на особливості економічного функціонування компактної групи німецького населення українських земель.

03.17.12.0159/205548. Тютюнова промисловість Українських губерній Російської імперії у другій половині XIX - на початку XX ст. Москалюк Микола // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.6-12. - укр. УДК 94(477).
Стаття присвячена ключовим проблемам дослідження особливостей тютюнової промисловості українських губерній Російської імперії у другій половині XIX- на початку XX ст.

03.17.12.0160/205549. Тенденції розвитку міської торгівлі Волині в другій половині XIX - на початку XX ст. Шкільняк Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.12-17. - укр. УДК 94(477).
У статті досліджено основні тенденції розвитку міської торгівлі Волині, проаналізовано процеси, що впливали на зростання міст Волинської губернії в другій половині XIX - на початку XX ст.

03.17.12.0161/205550. Міські бюджети півдня України в 1870-1917 рр. Черемісін Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.17-23. - укр. УДК 93 (477.7).
У цій статті аналізуються кошториси міських громадських інститутів влади на території Південної України в другій половині XIX - на початку XX ст., згідно з адміністративно-територіальним поділом визначеного періоду в Катеринославській, Херсонській та Таврійській губерніях. Характеризуються різні статті видатків і прибутків. Проводиться порівняння кошторисів в містах різних губерній. Вивчено боргові і кредитні зобов'язання самоврядних одиниць та їх співвідношення із прибутками та витратами. Схарактеризовано поділ кошторисів на різні рівні прибутків і витрат та їх вплив на формування державної скарбниці. Зроблено висновки про структуру міських бюджетів. На відміну від попередніх досліджень в статті міські кошториси, як, власне, і самі самоврядні інститути міської влади, характеризуються своєю слабкістю, оскільки без державної допомоги та банківських кредитів муніципалітети були б нежиттєздатними до самоврядування в регіоні. У видатковій частині кошторисів переважали обов'язкові видатки на державні потреби: утримання адміністративних установ та військової повинності. У прибутковій частині домінували збори з міських мешканців.

03.17.12.0162/205551. Фінансування медичних установ органами земського самоврядування Київської губернії упродовж 1904-1917 рр. Андріяка Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.23-35. - укр. УДК 94:[336+614.258]613(477.41) "1904 1917".
Впровадження на території Російської імперії, зокрема у Київській губернії, органів земського самоврядування, дало поштовх на створення якісно нових соціально-економічних умов життя. Новостворені земські установи мали змогу самостійно розпоряджатися фінансами, які надходили з державної скарбниці, що мало неабияке позитивне зрушення для окремих галузей господарства. Особливо значні зміни на Київщині відбулися саме у медично-санітарному напрямку земського господарства: відкривалися нові лікарняні заклади у сільській місцевості, створювалася лікарська дільнична мережа, проводилася боротьба з інфекційними захворюваннями серед сільського населення, велася наукова підготовка лікарів та середнього медичного персоналу в навчальних закладах тощо.

03.17.12.0163/205552. Імпорт промислової продукції в російську імперію напередодні першої світової війни: український контекст (1911-1914). Жиленкова І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.35-39. - укр. УДК 94(47)08+339.562:672 677 "1911-1914".
З'ясовано імпортні пріоритети європейського промислового капіталу на початку XX ст. Визначено основні чинники, що впливали на відповідну політику. Охарактеризовано об'єктивний імпортний потенціал промислової продукції. Наведено ключові статистичні дані щодо ввозу продукції на ринки Російської імперії. Простежено специфіку діяльності гірничопромисловців Донбасу щодо зменшення об'ємів імпорту промислової продукції. Доведено, що попри слабкий експортний потенціал, низка промислових галузей Російської імперії, передусім, українських губерній, потребували іноземної продукції.

03.17.12.0164/205553. Справа компанії "Зінгер" на правобережній Україні в період першої світової війни. Герасимов Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.39-42. - укр. УДК 94:334(477:44).
У статті розглянуто вжиті царською владою заходи щодо перевірки торгівельної мережі виробника швейних машин "Зінгер" на предмет шпигунської діяльності на користь Німеччини та її союзників упродовж 1914-1915 рр. Висвітлено перебіг її проведення в містах Правобережної України, що мали філії фірми. Досліджено особливості ведення інформаційної кампанії місцевої преси, скерованої на дискредитацію зазначеного підприємства. Названо причини припинення справи проти компанії "Зінгер" у Російській імперії.

03.17.12.0165/205554. Утворення інституту комісарів тимчасового уряду у правобережній Україні. Лопатовський Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.42-46. - укр. УДК 94(477.43) "1917": 352.071.
Висвітлюється процес виникнення інституту комісарів Тимчасового уряду у Правобережній Україні після Лютневої революції 1917 р., який прийшов на заміну колишнім органам царської адміністрації з метою з'ясування їх місця та ролі в системі органів влади. Відображено умови, в яких відбувалось становлення цього органу. Окреслено основні права та обов'язки комісарів, роль і місце, відведене їм Тимчасовим урядом. Звертається увага на ставлення населення, органів місцевого самоврядування на механізм виникнення даного інституту та вплив на подальше його становлення. Показана підтримка комісарів Тимчасового уряду земствами, на яке у перші весняні місяці уряд намагався зробити ставку. Розкрито заходи, які вживалися для зміцнення становища комісарів, налагодження їх діяльності та формування довіри у громадськості.

03.17.12.0166/205555. Руйнація вертикалі місцевого управління на Чернігівщині восени 1917 р. Нітченко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.46-52. - укр. УДК [045::06.048.8+477.51] "1917".
На прикладі окремої адміністративної одиниці - Чернігівської губернії, досліджено причини малоефективної діяльності та кризи місцевих органів виконавчої влади та самоврядування восени 1917 р. Констатовано, що після повалення монархії, у лютому 1917 р., на всі українські губернії поширювалася влада центральних міністерств Тимчасового уряду. Проаналізовано комплекс недоліків і прорахунків у діяльності Тимчасового уряду з реорганізації місцевого управління. Доведено, що пік деструктивних процесів та дезорганізації вертикалі місцевого управління прийшовся на осінь 1917р.

03.17.12.0167/205556. Деформація предметного світу в повсякденному житті мешканців українських міст у 1917-1920 рр. Попов В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.52-56. - укр. УДК 94 (477) "1917 1920".
У статті характеризуються процеси, які відбувалися під час революції та громадянської війни 1917-1920 рр., у оточуючому міських мешканців середовищі, що складалося зі звичних речей. Визначається доля всього хатнього майна, зокрема меблів, одягу, посуду, книг тощо. Робиться висновок, що внаслідок втрати традиційного стилю життя, більшість городян позбавилася не тільки колишніх звичаїв та звичок, але й залишила у минулому свою соціальну ідентичність. Це явище додатково сприяло перемозі більшовиків.

03.17.12.0168/205557. Структура і організація управління парцеляційного товариства "земля" у Львові (1907-1923 РР.). Янюк Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.56-60. - укр. УДК 94(477).
У статті розкрито структуру та організацію управління парцеляційного товариства "Земля" у Львові в період від його заснування - до остаточного переходу Східної Галичини до складу Польщі. Визначено основні органи управління товариством та розкрито їх функції.

03.17.12.0169/205558. Особливості організації допомоги голодуючим дітям Поволжя в Подільській губернії у 1921-1923 рр. Єрмакова В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.60-63. - укр. УДК 94(477.44=161.1) "1921 1923".
В умовах голоду 1921-1923 рр. найбільш незахищеною категорією виявилося дитяче населення не тільки України, але й голодуючих районів Поволжя. Спільними зусиллями держави та громадськості в Подільській губернії організовано значну допомогу безпритульним голодуючим дітям Поволжя. У статті досліджуються особливості організаційної діяльності та масштаби допомоги голодуючим дітям Поволжя у 1921-1923 рр. Автор визначає основні позитивні та негативні аспекти цього процесу. Головна увага приділена висвітленню рівня життя дітей та умов їхнього повсякденного побуту у дитячих закладах Подільської губернії.

03.17.12.0170/205559. Дискусія 1923 р. в партійній організації Харкова. Редька Сергій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.63-68. - укр. УДК 329(477.54)"1923".
У статті йдеться про перебіг дискусії 1923 р. в партійних організаціях Харкова, в результаті якої партійний апарат на місцях консолідувався та зміг показати себе як дієва сила, яка змогла нейтралізувати опозицію. Ідеї опозиції були донесені партійними функціонерами в перекрученому вигляді. Більшість членів партії не знали їх поглядів та не вникали в їх суть, особливо це стосується робітників. У результаті прийняли резолюції, вигідні партійному апаратові, а не рядовим членам партії.

03.17.12.0171/205560. Політична "зачистка" приєднаної частини Підкарпатської Русі (листопад 1938 - березень 1939 рр.). Славік Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.68-74. - укр. УДК 94(477.87) "1938 1939": 323.281.
У статті розглядаються основні політичні зміни, які відбулися на території південної частини Закарпаття після встановлення угорської влади у листопаді 1938 р. і до повної окупації краю в березні 1939 р. Зокрема, охарактеризовано політичний статус території півдня Закарпаття у складі Угорського королівства. Основний акцент у статті зосереджений на висвітленні та аналізі напрямків репресивної політики угорської влади на новоприєднаних землях. Окремо розглянуто участь угорських диверсійних загонів у розгортанні репресій на півдні Закарпаття.

03.17.12.0172/205561. Функціонування оперативно-агентурної мережі НКДБ на Закарпатті у 1945-1946 рр. (на основі архівних матеріалів). Зуляк І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.74-79. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано функціонування оперативно-агентурної мережі НКДБ на Закарпатті в окреслений період. Охарактеризовано суспільно-економічну і політичну ситуацію, яка склалася на Закарпатті, зокрема незадоволення місцевого населення радянізаційними процесами. Досліджено дії органів радянської держбезпеки з виявлення "ворожих" владі елементів.

03.17.12.0173/205562. Чисельність та територіальне розміщення українців в УРСР у 60-70-х рр. XX ст. Кіндрачук Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.79-83. - укр. УДК 314:3231(477).
У статті досліджується чисельність та територіальне розміщення українців в УРСР у 60-70-х рр. XX ст., вивчаються офіційні статистичні дані, які дають змогу провести порівняльний аналіз динаміки чисельності титульної нації України в різних регіонах республіки, з'ясовується штучне формування національно-етнічного складу УРСР, форсування міжнаціонального зближення задля створення "єдиного радянського народу". Встановлено, що українці були домінуючою нацією майже на всій території УРСР в окреслений період. Чисельність українців зростала виключно шляхом природного приросту населення, у той час як кількість представників російської нації збільшувалася внаслідок внутрішньо республіканських міграційних процесів. З'ясовано, що Україна була одним із центрів акумулювання еміграційних потоків у СРСР, через що багатонаціональне суспільство УРСР, основу якого складали українці, поступово перетворювалося на двонаціональне, у якому українська більшість співіснувала поряд з безупинно зростаючою російською меншістю. Основне завдання міграційних процесів, якими керувала радянська влада, полягало в асиміляції, денаціоналізації, русифікації українського народу, що крилися за гаслами зближення націй.

03.17.12.0174/205563. Осередки товариства "меморіал" на півдні України наприкінці 1980-х - 1991 рр. Михайлов В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.83-88. - укр. УДК 94(477.7)"198 199".
У статті на основі документів державних архівів та матеріалів періодичних видань України, розглядається проблематика діяльності неформальних громадських організацій з ліквідації "білих плям" національної історії. Розкрито процес становлення та

функціонування історико-просвітницького товариства "Меморіал" в Південній Україні у другій половині 1980-х - 1991 рр. Визначено внесок товариства "Меморіал" у формуванні українського демократичного руху напередодні розпаду СРСР і утворення незалежної України.

03.17.12.0175/205564. Історія становлення та розвитку Верховної Ради України (1990-2010 рр.). Бобровнік Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.88-93. - укр. УДК 94:328.1 (477) "1990 2010".
У статті висвітлено історію становлення та розвитку Верховної Ради незалежної України. Автором запропоновані умовні етапи інституційного розвитку українського парламенту в обраний період.

03.17.12.0176/205565. Історичний погляд на конституційну реформу 2004 р.: етапи та наслідки. Полякова Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.93-98. - укр. УДК 94(477):323.2.
Проаналізовано процес проведення конституційної реформи 2004 р., шляхи внесення змін до Конституції України. Досліджено вплив конституційної реформи на політичну та економічну ситуацію в Україні, погляди політологів, істориків, взаємодію гілок державної влади, роль Президента Л. Кучми у проведенні конституційної реформи 2004 р.

03.17.12.0177/205566. Інформаційна політика України: проблеми взаємодії суспільства і влади. Дацків І., Ляшенко О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.98-103. - укр. УДК 321 (427).
У статті розглядаються найважливіші напрямки інформаційної політики держави в аспекті їх впливу на реформування різноманітних сфер життя суспільства: сфери управління суспільством, інформатизації, інформаційних технологій і їх ролі в політичному процесі, місцю і ролі засобів масової інформації на процес реформування, а також значення інформаційної безпеки.

03.17.12.0178/205567. Капіталізація в аграрному секторі правобережної України другої половини XIX ст. Криськов А., Грузін В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.104-109. - укр. УДК 94(477).
Статтю присвячено дослідженню питання виявлення способів і шляхів капіталізації в аграрному секторі Правобережної України в період соціально-економічних трансформацій, викликаних реформою 19 лютого 1861 р.

03.17.12.0179/205568. Використання мінеральних речовин в селянських промислах на Харківщині в роки НЕП. Лапченко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.109-113. - укр. УДК 94(477.54)"192":[334.713:679.8].
Основну увагу в статті приділено висвітленню особливостей географічно-галузевого оформлення дрібного виробництва товарів з мінеральної речовини регіону в 20-х рр. XX ст. Встановлено загальну кількість селян, які займалися використанням мінеральної речовини в своїх промислах. Також виявлено специфіку промислової діяльності харківського селянства упродовж НЕП. Акцентовано увагу на характерних рисах державної політики щодо "малого бізнесу" селян.

03.17.12.0180/205569. Фінансове забезпечення аграрної галузі України у 20-х рр. XX ст. (на прикладі діяльності "Укрсільбанку"). Гілязетдінов Рубіль. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.113-117. - укр. УДК 63:061.24:001.891"19".
Методом історико-наукового аналізу розглянуто стан фінансового забезпечення розвитку аграрної галузі в Україні у 1923-1926рр. на прикладі діяльності провідної спеціалізованої установи - Всеукраїнського сільськогосподарського банку. Окреслено передумови його появи, основні принципи діяльності, здобутки та досягнення у сільськогосподарському кредитуванні.

03.17.12.0181/205570. Відображення повсякденного життя західно-українського селянства в умовах суспільно-політичних трансформацій 1939-1941 рр. В документальній спадщині Греко-Католицької церкви. Старка В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.117-121. - укр. УДК 94(477).
На основі аналізу матеріалів шематизму, приватного листування та пастирських листів Андрея Шептицького досліджуються основні аспекти повсякденного життя західно-українського селянства. Розкрито пристосування до нових реалій життя, священиків та мирян, в умовах суспільних трансформацій 1939-1941 рр.

03.17.12.0182/205571. Особливості відбудови та умови діяльності сільських шкіл на Житомирщині в 1943-1950 рр. Єфимчук Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.121-125. - укр. УДК 94(477) "1943 1950".
У статті наведено особливості відбудови шкільних приміщень сіл Житомирської області в повоєнний період. Розкрито проблеми умов діяльності навчальних закладів. Дано оцінку державним органам щодо забезпечення ними навчальним обладнанням сільських шкіл області. Виділені недоліки у розвитку освіти сільських населених пунктів. Показано невідривний зв'язок сільської школи з колгоспами та народним господарством. Проаналізовано виконання державних постанов місцевими органами влади та ставлення мешканців до відновлення освіти на селі.

03.17.12.0183/205572. Внесок колгоспів у розбудову культурно-освітньої та соціально-побутової інфраструктури українського села доби "відлиги". Булах Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.125-129. - укр. УДК 94(477) "1953 1964".
У статті автор здійснив спробу проаналізувати безпосередню залежність рівня життя мешканців села від стану розвитку виробничих сил їх колективних господарств, дослідити основні напрямки участі колгоспів у покращенні культурно-освітньої сфери та соціально-побутових умов повсякденного життя українського селянства.

03.17.12.0184/205573. Етносоціальні зміни в селах Запорізького регіону у другій половині XX - на початку XXI ст. (за даними переписів населення). Рошко К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.129-134. - укр. УДК 94(477).
Стаття присвячена дослідженню етносоціального складу населення сіл Запорізької області. Висвітлюються демографічні та етнонаціональні зміни, а також їх політичні, економічні, соціальні передумови та наслідки. Дані процеси розглядаються на зламі двох епох - останнього тридцятиліття перебування території України у складі СРСР і першого десятиліття незалежності, що дає змогу побачити і порівняти, як змінювалася структура населення в селах Запорізького регіону, а також прослідкувати динаміку цих змін.

03.17.12.0185/205575. Парламентська діяльність Анатоля Вахнянина (кінець XIX - початок XX ст.). Кліш А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.142-146. - укр. УДК 94(477).
У статті досліджуються парламентська діяльність видатного українського громадсько-політичного діяча, ученого, композитора Анатоля Климовича Вахнянина (1841-1908 рр.). Проаналізовано його роботу у Віденському парламенті та Галицькому сеймі щодо покращення життя українців Галичини наприкінці XIX - на початку XX ст.

03.17.12.0186/205576. Місце Лонгина Цегельського у політичному і державотворчому житті ЗУНР і УНР. Полич М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.146-152. - укр. УДК 94 (477).
У статті, показано громадсько-політичну діяльність відомого політика, юриста, дипломата Лонгина Цегельського на тлі суспільних процесів у Західній Україні, Наддніпрянщині. Охарактеризовано його місце у національному русі галичан на початку XX ст., висвітлено державотворчу діяльність в Українській Національній Раді та уряді ЗУНР, а також у складі уряду Директорії УНР.

03.17.12.0187/205577. Лонгин Цегельський. "Від легенд до правди": ключові проблеми. Іваницький І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.152-157. - укр. УДК 342.1:32.01(477)(092).
Розвідка присвячена аналізу ключових сюжетних ліній спогадів Лонгина Цегельського "Від легенд до правди". У тексті подано багато конкретної інформації, авторського погляду на події, спроби аналізу політичної ситуації і всі ці матеріали мають значну історичну цінність. Серед ключових проблем - роль та місце постаті Дмитра Вітовського у організації та реалізації Листопадового чину 1918 р., реакція політичної еліти ЗУНР на антигетьманський переворот у Києві у 1918 р., а також процес створення управлінської вертикалі ЗУНР на місцях.

03.17.12.0188/205578. Громадська діяльність Миколи Чубатого в еміграції. Григорук Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.165-171. - укр. УДК 94 (438).
У статті проаналізовано основні етапи громадської діяльності Миколи Чубатого в еміграції.

03.17.12.0189/205580. Внесок Аполлона скальковського у процес інституціоналізації досліджень з історії України. Кузьменко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.175-179. - укр. УДК 94(477) "15 19".
У статті розкривається процес розвитку історичних знань про Україну в контексті їх інституціоналізації у другій чверті XIX ст., зокрема на півдні України. Особливу увагу приділено висвітленню дослідницької роботи члена Одеського товариства історії і старожитностей Аполлона Скальковського.

03.17.12.0190/205581. Німецький військово-морський флот у колоніальних планах Вільгельма II (1896-1900 рр.). Гончаренко Л., Личко С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.179-182. - укр. УДК 94(430) "1896-1900".
У дослідженні висвітлено питання формування німецького військового флоту та його роль у колоніальних планах німецького імператора Вільгельма II наприкінці XIX - початку XX ст. Розкрито питання основних напрямків й особливостей реалізації воєнно-морської програми, зокрема особливості висвітлення цього питання у пресі та його наукового обґрунтування. Розглянуто питання участі кайзера у формуванні та розбудові флоту, а також плани імператора щодо залучення військово-морських сил до участі у колоніальній політиці імперії в 1896-1900рр.

03.17.12.0191/205582. Втілення принципів доктрини Джеймса Монро в "дипломатії долара" США в Латинській Америці на початку XX ст. Лукач І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.182-187. - укр. УДК 94(73).091.2:327.
У статті розглянуто еволюцію на початку XX ст. доктрини Дж. Монро (1823 р.) як концептуальної основи зовнішньої політики США. Метою цього дослідження є проаналізувати новий розвиток, який доктрина, залишаючись традиційною догмою, отримала завдяки проголошеній Президентом Вільямом Говардом Тафтом міжнародній стратегії США під назвою "дипломатії долара". Показано, яким чином зростаюча економічна потужність США використовувалася у якості дипломатичного інструменту, зокрема в державах Латинської Америки.

03.17.12.0192/205583. Міжнародне становище України на початку Української революції 1917-1921 рр. Дацків І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.190-199. - укр. УДК 94(477) "1917 1921".
У статті розглянуто та висвітлено обставини, які вплинули на рішення Української Центральної Ради включитися до Брестської мирної конференції. Проаналізовано напружену дипломатичну боротьбу українських дипломатів із відстоювання національних інтересів.

03.17.12.0193/205584. Сибірський сепаратизм: причини появи та сучасний стан. Бульвінський А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.199-207. - укр. УДК 323.173(470.5)(091)(045).
У статті аналізуються причини виникнення явища сибірського сепаратизму у формі обласницького руху у другій половині XIX ст. та його розвиток. Ключовим чинником у цьому процесі стало усвідомлення представниками місцевої еліти колоніального статусу Сибіру у складі Росії. У сучасній Росії вагомими чинниками розвитку сибірського сепаратизму є наявність сибірської самоідентифікації у значної частини населення, розуміння вкрай несправедливого статусу сировинного придатку Сибіру до європейської Росії та наявність окремих груп автономістів, які пропагують ідеї сибірської автономії чи незалежності.

03.17.12.0194/205585. Європа й Сполучені Штати Америки: інституційне становлення політико-дипломатичної системи та розвиток міждержавного партнерства у XVIII-XXI ст. (історична ретроспектива). Ціватий В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.211-218. - укр. УДК 94(73):327.
Стаття присвячена становленню, історичному розвиткові й сучасним інститутам дипломатії та дипломатичній службі США. Досвід США багато в чому є цінним і корисним для сучасних держав у контексті використання практичного досвіду США, які мають усталені, історично сформовані традиції, оперативно та адекватно реагують на нові виклики й загрози глобалізованого

світу. Особливу увагу приділено особливостям розвитку зовнішньої політики та інституціональним аспектам дипломатичної взаємодії та інституціонально-дипломатичного діалогу: США - європейські держави в історичній ретроспективі XVIII-XXI ст.

03.17.12.0195/205586. Мельничук І.А. Становлення і розвиток української політичної еліти (IX - середина XVII ст.) / І.А. Мельничук. - Житомир: видавництво "Рута", 2014. - 388 с. Терещенко Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.219-221. - укр. УДК 94(4 9).
У рецензії аналізується монографія про становлення і розвиток української політичної еліти окресленого періоду. Основна увага в монографії скеровується на узагальнену роль української політичної еліти у державотворчих і соціально-економічних перетвореннях в українському суспільстві від початків Старокиївської держави - до середини XVII ст. Розкрито основні функції та визначальні риси владних інститутів княжої доби, литовсько-руського періоду та аналізує особливості функціонування козацької еліти на першому етапі Хмельниччини.

03.17.12.0196/205587. Криськов А.А. Землеволодіння і землекористування в губерніях правобережної України кінця XVIII - початку XX ст. / А.А. Криськов. - тернопіль: ТОВ "видавництво Астон", 2014. - 324 с. Зуляк І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2, С.222-223. - укр. УДК 94(477).
У рецензії проаналізовано особливості землеволодіння і землекористування в українських губерніях Правобережної України кінця XVIII - початку XX ст. Автором монографії розкрито особливості і види дворянського, церковного та державного землеволодіння і селянського землекористування з часу приєднання регіону до Російської імперії до реформи 19 лютого 1861 рр., оскільки місцеві соціально-економічні умови значно відрізнялися від загальноросійських.

03.17.12.0197/205702. Римо-католицькі товариства на правобережній Україні та Білорусі в другій половині XIX - на початку XX ст. Буравський О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.9-13. - укр. УДК 94 (477): 282.
У статті на основі архівних документів проаналізовано діяльність римо-католицьких товариств на Правобережній Україні та Білорусі в другій половині XIX - на початку XX ст.

03.17.12.0198/205703. Господарство російської православної церкви на півдні України між двома революціями (1905 - лютий 1917 рр.). Балухтіна О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.13-19. - укр. УДК 94: [281.9] "18 19".
Досліджено основні джерела прибутків та головні статті видатків парафіяльних церков у період між двома демократичними революціями, якому притаманна особлива динаміка історичних процесів; встановлено зростання церковних доходів за вказаний проміжок часу; підтверджено тезу про те, що церковна влада розглядала парафію як джерело одержання грошових коштів; визначено чинники, що впливали на прибутковість церковного та монастирського господарства; простежено процес накопичення церковних капіталів на рахунках банківських установ.

03.17.12.0199/205704. Радянська репресивна політика проти православної церкви на Сумщині у 1920-і рр. Оліцький В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.19-24. - укр. УДК 271.2:94(477.52).
У статті на основі архівних даних та історіографії досліджується становлення та розвиток радянської репресивної політики проти Православної церкви на Сумщині у 1920-і рр. Аналізується вилучення церковних цінностей у Сумській області, міжконфесійна політика більшовиків та перереєстрація статутів релігійних громад, як засоби впливу на православну церкву. Окреме місце відводиться переслідуванню та арештам священиків. Простежується еволюція їх звинувачень від підозри в бандитизмі та переховуванні церковних цінностей на початку 1920-хрр., до контрреволюційної діяльності в кінці 1920-х рр.

03.17.12.0200/205709. Повоєнна пропаганда проти греко-католицької церкви в УРСР та роль у цьому процесі органів державної безпеки. Ковалевич Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.41-48. - укр. УДК 94 (477)"1944 1989" + 271.4:32.019.5.
У статті окреслено окремі методи та прийоми, що застосовувалися радянською владою для формування стійкого негативного образу Греко-католицької церкви серед широкого загалу. Суттєвий акцент зроблено на радянських органах держбезпеки - не тільки у контексті безпосередніх оперативних заходів проти Церкви, а й саме "викривальної" публіцистично-пропагандистської діяльності.

03.17.12.0201/205710. Гоніння на "Свідків Єгови" у рамках антирелігійної політики радянської держави на півдні УРСР (друга половина 1950-х - перша половина 1970-х рр.). Шпак Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.48-52. - укр. УДК 94(477) 084.9 "1956 1975".
У статті представлені факти, підтверджені архівними матеріалами, фізичних й ідеологічних гонінь на віруючих-активістів релігійних громад міленаристської секти "Свідків Єгови" на півдні УРСР, у рамках антирелігійної політики СРСР, що активізувалася після XX з'їзду КПРС, а також свідоцтва існування сектантської організаційної системи з керівним центром. Розкриваються форми діяльності єговістських організацій у контексті релігійного дисидентства в зазначеному регіоні України й представлені статистичні дані про кількість віруючих, об'єднаних сектантськими організаціями.

03.17.12.0202/205711. Діахронія відродження парафій УГКЦ в західних областях України (1989-1991 рр.) (на прикладі Тернопільщини). Стоцький Я. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.52-73. - укр. УДК 94(477) "1989 1991".
У статті досліджено причини, хід і наслідки відновлення парафій Української греко-католицької церкви з грудня 1989 р. - по грудень 1991 р. духовенством підпільної церкви і священиками Російської православної церкви, розкрито конфесійні трансформації духовенства і цих релігійних громад в західних областях України загалом і, зокрема, детально в Тернопільській області.

03.17.12.0203/205712. Особливості функціонування богословських закладів освіти римо-католицької церкви в Україні. Ворон О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.73-78. - укр. УДК 272 (477).
Стаття присвячена аналізу та виявленню особливостей навчального процесу в українських римо-католицьких духовних семінаріях та теологічних інститутах, а також у тих навчальних закладах, що надають початкову богословську освіту. Зокрема, розкрито специфіку формаційного навчання Вищих духовних семінарій, розглянуто основні напрями роботи Інститутів релігійних наук, де готують богопосвячених та світських магістрів теології, висвітлено діяльність спеціалізованих шкіл.

03.17.12.0204/205714. Сміхова стихія народної культури Давньої Русі. Гордієнко Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.83-87. - укр. УДК 398(477).
У статті аналізуються особливості народної культури Давньої Русі. Розкриваються світоглядні основи давньоруського свята і його соціальна місія. Показано зв'язок давньоруського свята з язичницькими святами аграрного циклу. Встановлено значення і культурологічний зміст сміхових аспектів народного свята. Виявлено генезис явища скоморошества і охарактеризовано образ скомороха у наративних джерелах давньоруської держави. Акцентовано увагу на опозиції сміховим компонентам народного свята з боку християнської церкви.

03.17.12.0205/205715. Мед як еротико-сексуальний маркер українського весілля. Мовна У. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.87-95. - укр. УДК 392.81:392.51(=161.2).
У статті досліджується роль меду як еротико-сексуального маркеру українського весілля. Розкривається вітальна, еротико-фертильна та магічно-примножувальна семантика меду як універсального знаку солодкості. Семантичне поле весільного ритуалу включає у свою площину активне функціонування меду як важливого еротико-сексуального маркеру, що виявляється на усіх етапах українського весілля (заручини, коровайницьке дійство, вінкоплетини, підготовка до шлюбного благословення молодих, зустріч молодят як повінчаної пари, весільна гостина у молодої, обряд комори і перезва, покривання молодої). Але якщо на початковій стадії весілля у фольклорних текстах простежуються еротичні паралелі, алюзії, алегорії, то у перезв'янських піснях у фінальній оргіастичній частині весілля, ритуальна насиченість меду сягає свого апогею.

03.17.12.0206/205716. Числова матриця дум раннього невільницького циклу. Юрченко О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.95-101. - укр. УДК 94(477):398.87:2-135.3"134 1648".
Стаття є самостійним науковим дослідженням, присвяченим вивченню концепту числового символізму як складової світосприйняття людності українських земель в XV-XVIII ст. Актуальність теми обумовлена необхідністю комплексного підходу до реконструкції історичного минулого, важливим елементом якого є система цінностей та народна культура. Автору вдалося розкрити та систематизувати наявні зрізи семантичної природи чисел на прикладі пам'яток думового епосу та запропонувати нову систему вивчення особливостей числового символізму. Поглибивши уявлення про досліджуване явище, розкривши його нові грані, автором було виділено основні контексти побутування зазначених чисел та природу їх ідейно-образного та художнього навантаження.

03.17.12.0207/205717. Дерев'яні дзвіниці Сколівщини. Мельник В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.101-105. - укр. УДК 72.033.4(477)16 19.
Стаття присвячена проблемі, пов'язаній зі збереженням дерев'яних архітектурних сакральних пам 'яток Сколівщини. Зроблено спробу нового бачення й узагальнення сакрального мистецтва, а саме дзвіниць, як одного з найцінніших у цьому плані регіонів Карпатського краю - Бойківщини, котрий має особливі заслуги в галузі дерев'яної архітектури.

03.17.12.0208/205718. Кухонне і столове повсякдення інституту казеннокоштних студентів імператорського університету св. Володимира (1834-1858 рр.). Шемета Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.105-112. - укр. УДК 94(477-25):[378.4+643.3].
Висвітлено історію повсякдення Інституту казеннокоштних студентів імператорського університету св. Володимира у 1834-1858 рр. Охарактеризовано такий його аспект, як функціонування кухні та їдальні як важливого елементу життя і побуту студентства. Розглянуто види кухонного і столового посуду, меблів, з'ясовано, що серед першого переважав мідний і дерев'яний, другого - олов'яний та фаянсовий. Розкрито особливості зберігання їжі, подачі її на стіл. Визначено, що студентська кухня відзначалася різноманітністю страв.

03.17.12.0209/205719. Соціокультурний простір панських маєтків Буковини (1848-1914 рр.). Валявська К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.112-118. - укр. УДК 94 (477) "17 18".
У статті досліджується історія маєтків великих землевласників-аристократів Буковини як місць соціальних та культурних взаємодій у пореволюційний період - до початку Першої світової війни. Автор аналізує архітектурні особливості сільських і міських житлових споруд та призначення інших об'єктів, що входили в комплекс маєтків, характеризує спосіб життя й діяльності власників цих маєтків. У пропонованій статті здійснена спроба аналізу маєтку в проекції світського/публічного життя представників знатних родин Буковини за австрійських часів.

03.17.12.0210/205720. Поширення елітою книжкової культури у соціальні низи як засіб формування ідентичності у другій половині XIX - початку XX ст. (на матеріалах Подільської губернії). Кароєва Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.118-122. - укр. УДК 002.2(477.43 .44) "18-19".
Під впливом ідей романтизму на середину XIX ст. серед освічених прошарків суспільства поширилась думка, що необхідно допомогти соціальним низам підняти їх духовне життя заради майбутнього добра та саморозвитку. У статті акцентовано увагу на тому, що просування елітою власних зразків книжкової культури у соціальні низи вело врешті-решт до формування нових локальних ідентичностей, насамперед в політичній та національній площинах.

03.17.12.0211/205721. Теоретичні та практичні засади діяльності київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. Качковська Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.122-128. - укр. УДК [930:908](477)+[930:908](477.82).
У статті проаналізовано пам'яткознавчу й пам'яткоохоронну діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. З'ясовано теоретичні засади його роботи основні напрями й форми. Окреслено його музейну діяльність. Доведено вагому роль Товариства у вітчизняному пам'яткознавстві початку XX ст., визначено його здобутки, що зберігають практичну й наукову цінність у наш час.

03.17.12.0212/205722. Становище національних меншин правобережжя в умовах зміни урядів в Україні упродовж 1917-1919 рр. Погуляєв О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.128-135. - укр. УДК 94(477) "1917 1919".
У статті проаналізовано становище національних меншин Правобережної України в умовах зміни урядів в Україні упродовж 1917-1919 рр., зокрема їх соціально-економічний стан, громадсько-політичний рух та культурно-освітній розвиток.

03.17.12.0213/205723. Створення та діяльність гуртків в українському селі (20-ті рр. ХХ ст.). Захарченко М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.135-141. - укр. УДК 94 (477) "1920 1929" - 058.244.
У статті проаналізовано особливості створення гуртків в українському селі в 20-х рр. ХХ ст. Розглянуто специфіку діяльності, напрямки та мережу зазначених осередків в період становлення радянської влади. Особлива увага акцентується на тому, що селянство виявляло жваве зацікавлення переважно до драматичних та сільськогосподарських гуртків.

03.17.12.0214/205724. Наукові зв'язки членів етнографічної комісії НТШ з радянськими науковими інституціями: зародження, розвиток, розрив. Пацай Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.141-146. - укр. УДК 39 (477) (092).
На основі вивчення опублікованих та архівних джерел, тогочасної періодики та наукової літератури проаналізовано наукові зв'язки членів етнографічної комісії Наукового товариства імені Шевченка з членами Української академії наук в Києві. Основну увагу звернено на проблеми вибору та призначення голів етнографічної комісії НТШ В. Гнатюка, а згодом Ф. Колесси академіками ВУАН, детально висвітлено динаміку міжінституційних контактів, встановлено їх характер та проаналізовано основні причини розриву.

03.17.12.0215/205725. Теоретико-моделюючі основи В. Петріва щодо збереження та популяризації української історико-культурної спадщини в Празі. Мельник Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.146-149. - укр. УДК 94(477)"1920 1939".
У статті розглянуто та представлено теоретичні основи, відомого військового діяча генерал-хорунжого армії УНР В. Петріва, щодо шляхів збереження та популяризації історико-культурної спадщини України в еміграції.

03.17.12.0216/205726. Роль кравецтва у забезпеченні сільської громади повсякденним та святковим одягом (на матеріалах поділля). Воробєй О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.149-153. - укр. УДК 746.4+391. 38]:394 "194 196".
У статті розкривається роль кравецтва у забезпеченні сільської громади одягом у повоєнний час. Проаналізовано основні причини поширення кравецтва у селі після Другої світової війни. З'ясовується вплив кравців на трансформацію народного костюму. Звернено увагу на ставлення сільської громади до кравців, зокрема до представників національних меншин. Досліджено роль кравців та "модісток" у пошитті одягу на основні події життєвого циклу людини. Розкриваються основні уявлення селянства, якою повинна бути ідеальна кравчиня середини ХХ ст.

03.17.12.0217/205729. Мистецька еліта в процесах національного відродження Волині міжвоєнного періоду ХХ ст. Скакальська Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.160-165. - укр. УДК 7.036. 2. 94(477).
У статті аналізується культурно-мистецький аспект діяльності волинської еліти міжвоєнного періоду ХХ ст. Показано вплив провідної верстви на розвиток культури краю. Розкрито співпрацю польської та української еліти, яка найбільше проявлялась в галузі мистецтва.

03.17.12.0218/205730. Радянізація сфери культури в західних областях України напередодні другої світової війни. Островська Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.165-168. - укр. УДК 3477.84:352.
У статті проаналізовано мету формування нової культури соціалістичної за змістом, пролетарською по духу, розкрито основні принципи культурного будівництва в новоутворених областях Західної України.

03.17.12.0219/205731. Німецька та антибільшовицька графічна пропаганда в умовах окупаційного повсякдення на території України (1941-1944 рр.). Маєвський О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.168-178. - укр. УДК 355.244.1:341.384(477).
У статті аналізується плакатна продукція, що розповсюджувалася на окупованій території України. Досліджені особливості плакатної графіки у контексті антибільшовицької пропаганди. Визначені основні вектори агітаційно-пропагандистської кампанії, в якій одним з основних важелів виступили друковані зображувальні матеріали. На основі об'ємного графічного матеріалу розглядаються образи, сюжети та персонажі графічної продукції, їх семантичне значення і вплив на свідомість окупованого населення в умовах повсякдення війни.

03.17.12.0220/205735. Україна та Японія: культурне і спортивне співробітництво. Лахманюк Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.193-196. - укр. УДК 334 (477+520).
У статті автор розглядає культурне і спортивне співробітництво України та Японії, акцентує увагу на політико-правовій базі цих контактів, розкриває співпрацю між культурними і спортивними організаціями обох держав.

03.17.12.0221/205736. Формування матеріально-технічної бази новостворених закладів освіти в ході радянізації Тернопільщини в період 1939-1941 рр. Кравчук Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.197-202. - укр. УДК 3477.78:254.
У статті розглядаються основні аспекти реалізації радянської моделі системи освіти і виховання дітей Тернопільщини в реконструйованих та нововідкритих школах в ході радянізації краю в 1939-1941 рр.

03.17.12.0222/205737. Шкільна освіта в місті Чернігові в роки нацистської окупації (1941-1943 рр.). Потій Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.202-209. - укр. УДК 94(477.51)"1941 1943".
У статті на основі архівних документів висвітлено стан шкільної освіти в окупованому нацистами Чернігові. Доведено, що місцевій владі вдалося отримати дозвіл від військової адміністрації на відкриття лише початкових шкіл, у яких навчалося близько третини дітей шкільного віку. Зміст навчання в них певною мірою відображав інтереси українців, адже учні навчалися рідною мовою, знайомилися з творчістю, історією свого народу. Проте систематична пронацистська та антирадянська пропаганда серед дітей мали на меті виховання лояльного до окупантів населення.

03.17.12.0223/205738. Освітні заклади і навчання в Луцьку у 1941-1944 рр. Зек Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.209-211. - укр. УДК 94(477.82-25) "1941 1944":37.

Робота характеризує становище освітніх закладів і процес навчання в Луцьку у період нацистської окупації. Автор звертає увагу на повноваження української допоміжної адміністрації у цій сфері. На основі численних прикладів, зроблена спроба показати суть нацистської політики у галузі освіти. Значна увага приділяється відкриттю нових спеціалізованих курсів. Розглянуто перелік предметів і кількість годин, їх викладання у навчальних закладах. Зроблено спробу показати умови праці учителів та учнів.

03.17.12.0224/205739. Випуск товарів широкого вжитку радіоелектронною промисловістю України у другій половині 50-х рр. XX ст. Рискаль М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.214-217. - укр. УДК 94(477).
У статті аналізуються основні процеси розвитку радіоелектронної галузі УРСР у другій половині 50-х рр. XX ст. Розглянуто особливості тогочасного асортименту побутових приладів. Фіксується становлення центрів радіоелектронної промисловості на території УРСР.

03.17.12.0225/205740. Науково-дослідні і проектно-конструкторські установи Івано-Франківщини другої половини XX ст. Давидович С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.217-224. - укр. УДК 94(477.8).
У статті охарактеризовано різноманітні за функціональним призначенням і формами діяльності організації: проектно-конструкторські установи, проектно-технологічні організації, дослідні станції, наукові підрозділи і філії вищих навчальних закладів, які свою роботу спрямовували на розв'язання нагальних економічних проблем краю. Проаналізовано науковий потенціал нафтової, газової, хімічної, лісової промисловості і сільського господарства Івано-Франківської області, виокремлено досягнення і прорахунки.

03.17.12.0226/205741. Дослідження з історії науки і техніки в інституті електродинаміки національної академії наук України. Тверитникова О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.224-227. - укр. УДК 621.3 (09) + 921.3(477).
Проведено дослідження наукового доробку вчених Інституту електродинаміки НАН України з історії науки і техніки. З'ясовано, що початкові дослідження в цьому напряму започатковані С. Лебедєвим ще у другій половині 1940-х рр. Власне за його ініціативою історична тематика стала складовою науково-дослідних робот Інституту електродинаміки. Поглиблене вивчення документів Інституту архівознавства Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України, серед яких зберігаються чисельні чернетки О.Міляха, Л.Цукерника та ін. дозволило виявити нову інформацію щодо наукового доробку вчених цієї наукової установи в галузі історії науки і техніки, розширити джерелознавчу базу. Особливої уваги заслуговують публікації науковців Інституту електродинаміки, де проведено порівняльний аналіз розвитку основних напрямів електротехніки в Україні із закордонними країнами, зокрема США, Великобританією, Німеччиною тощо. Ці роботи тривалий час залишалися єдиними публікаціями з даної тематики. Важливим є і те, що і на сучасному етапі вчені Інституту електродинаміки також продовжують звертаються у своїх дослідженнях до історичної тематики.

03.17.12.0227/205992. Український історичний кабінет у Празі як осередок формування національної свідомості українців на еміграції. Калічак Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.60-64. - укр. УДК 94(477+437):930.1:351.858.
У статті розглянуто діяльність Українського історичного кабінету в Празі, що була спрямована на поширення інформації про український визвольний рух, а також - на активну пропаганду українознавчих студій серед європейців. Виявлено, що функціонування установи сприяло формуванню національної свідомості українців в еміграції, поширенню навчально-виховних закладів, культурно-освітніх товариств, а також - пропаганді українознавчих студій та позашкільної освіти дорослого населення.

03.17.12.0228/206300. Конфесійно-політичні перетворення в саксонських містах у 1521-1555 рр. Каріков С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.3-7. - укр. УДК 94 (430) "1521-1555".
У статті розглянуто соціально-політичне становище в саксонських містах за часів Реформації і конфесіоналізації. Визначено, що активізація міського життя в регіоні була спричинена низкою політичних, економічних, культурних чинників. Схарактеризовано основні напрями лютеранської конфесіоналізації в Саксонії. Зроблено висновок щодо поступового посилення контролю територіальної князівської влади над саксонськими містами.

03.17.12.0229/206301. Служіння богу та захист людей від гріха в діяльності Яна Гуса та його послідовників. Лукашенко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.7-10. - укр. УДК 94 (100) 05 21.
У статті розкрито проблематику впливу віри в християнського Бога на формування світогляду та особливості діяльності Яна Гуса. Проаналізовано історичні документи на предмет впливу релігійного чинника на церковну діяльність Яна Гуса та активність його прихильників та послідовників. З'ясовано особливості реакції офіційної Церкви на постать Яна Гуса. Охарактеризовано релігійні мотиви, зокрема особливості віри в Бога на діяльність таборитів. Визначено особливості впливу есхатологічних очікувань на діяльність Яна Гуса та таборитів. У статті використано низку методів, серед яких: історико-хронологічний, ретроспективний, метод аналізу та синтезу.

03.17.12.0230/206302. Антиштундистська апологетична місія Київського митрополита Платона (Городецького). Петренко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.10-15. - укр. УДК 929:2-3.
Антиштундистську апологетичну місію в масштабах Київської єпархії вперше започаткував митрополит Платон (Городецький). Мета статті - дослідження процесу протистояння сектантству в Україні при київському митрополиту Платону (Городецькому), осмислення якої в усій можливій глибині надасть можливість набагато повніше судити про загальну місіонерську діяльність Православної церкви в Україні. Утворення єпархіальних, окружних та місцевих місіонерів у підпорядкуванні вікарного Уманського єпископа, за особистим контролем Архіпастиря складали місіонерській апарат на основі пірамідальної системи функціонування. При чому, в місіонерській системі всі члени Церкви, як Тіло Христове покликані були покласти на себе обов'язок місіонерського свідоцтва. Проти-штундистська місія не завжди приносила бажаного успіху. Поширення чисельності штундистів впродовж митрополитства Платона дає підставу вважати, що запроваджена апологетична проти-штундистська місія була орієнтована не стільки на знищення самої єресі або їх представників, скільки на спробу зупинити поширення штундизму та зміцнення православної віри в народі, підняття рівня православ'я в цілому.

03.17.12.0231/206303. Церковнопарафіяльні школи російської імперії другої половини XIX ст.: задуми і втілення. Борисенко Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.15-20. - укр. УДК 94(477.82).

Проаналізовано процес організації і поширення церковнопарафіяльних шкіл у Російській імперії другої половини XIX ст. Основну увагу звернуто на з'ясування практики реалізації політики Св. Синоду щодо розширення мережі початкових шкіл, чинників і обставин, які визначали кількісний і якісних вимір народної освіти під керівництвом духовенства.

03.17.12.0232/206304. Ставлення Галицької громадськості до відзначення 50-літнього ювілею єпископства папи Лева XIII. Корбяк Дмитро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.20-26. - укр. УДК 94+27(477.83 .86) "1893".
Стаття присвячена питанню відзначення папського ювілею 1893 р. у Галичині. Проаналізовано підготовку, перебіг та наслідки основних ювілейних заходів. Визначено місце митрополита Сильвестра (Сембратовича) у цих подіях. Простежено зв'язок святкування ювілею папи Лева XIII із церковно-політичною ситуацією у Галичині кінця XIX ст.

03.17.12.0233/206305. Корупція у вищих навчальних закладах Російської імперії у XIX - на початку XX ст. (на прикладі України). Кругляк М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.26-30. - укр. УДК 94(477) "18" "19": 378.18 (09).
У статті розглянуто поширення явища корупції у вищій школі Російської імперії в XIX - на початку XX ст. Спираючись на спогади випускників університетів підросійської України, автор доходить висновку про поширеність та популярність хабарництва серед російської професури в першій половині XIX ст. у вигляді так званого "пансіонерства". Наводяться приклади корупції при вступі до вищого навчального закладу, при складанні іспитів. Показано шляхи боротьби з корупцією з боку окремих студентів та професорів.

03.17.12.0234/206306. Благодійна допомога польського дворянства Римо-католицькому населенню Київської губернії на початку XX ст. Ісса Тетяна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.30-34. - укр. УДК 94(477):364:272.
У статті висвітлюється благодійна діяльність польського дворянства Київської губернії на користь Римо-католицької церкви та соціально незахищеного населення цієї конфесії на початку XX ст. На підставі архівних та опублікованих матеріалів відзначено активність польського шляхетства губернії у сфері доброчинності напередодні та в роки Першої світової війни, зокрема участь у створенні та роботі Київського римо-католицького благодійного товариства. Досліджено, що римо-католицькі костели постійно були об'єктом дворянської благодійності.

03.17.12.0235/206307. Релігійна політика москвофілів під час першої російської окупації Галичини (1914-1915 рр.). Гайсенюк Віталій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.34-38. - укр. УДК 94(477.83 .86):323.13 "1900 1914".
Автор з'ясував, що православна віра займала одне з чільних місць в ідеології москвофілів, скерованій на русифікацію галичан та їх злиття з російським народом. Відтак, навернення у православ'я здійснювалося активними темпами. Однак, через радикальний підхід до розв'язання релігійної проблеми (зокрема, утиски інших конфесій) релігійна діяльність москвофілів загалом не мала бажаних успіхів і навіть навпаки - відштовхнула західноукраїнське населення від православ'я.

03.17.12.0236/206308. Антиунійна політика комуністичного режиму щодо Греко-католицької церкви у 1940-х рр. Концур-Карабінович Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.38-43. - укр. УДК 94(477. 8): 262.4 "39 46".
Наукова стаття є історичним дослідженням, в якому здійснено системний аналіз антиунійної політики радянських владних органів і органів державної безпеки, скерованої на забезпечення процесу ліквідації Греко-католицької церкви на території Західної України. Комуністична влада прагнула формально легітимізувати церковну монополію підконтрольної Російської православної церкви на західноукраїнських землях, встановивши таким чином повний ідеологічний контроль над духовним життям західних українців. Проведення псевдособору 1946 р. мало завершити нищення Церкви, як національної релігійної структури, що своїм існуванням перешкоджала утвердження комуністичного режиму. У боротьбі з греко-католиками використовувався широкий арсенал ідеологічних, репресивних та адміністративних методів, головну роль у реалізації політики комуністичного керівництва відіграли органи державної безпеки.

03.17.12.0237/206309. Становище євангельських християн і баптистів в Україні (1941-1944 рр.). Висовень О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.43-47. - укр. УДК 94:277.4(477) "1941 1944".
Стаття присвячена становищу євангельських християн і баптистів упродовж німецького окупаційного режиму в Україні (1941-1944). Нами доведено, що євангельських християн і баптистів в окупаційний період намагалися використати у своїх вузьких визначених цілях як нацисти, так і комуністи, і тому проводили лояльну політику щодо них. З відновленням радянської влади на окупованих територіях гоніння на віруючих посилилися, проте найстійкіші вірні, незважаючи на репресії, продовжували відстоювати головні постулати своєї віри.

03.17.12.0238/206310. Витоки й тенденції трансформації релігійної ситуації в Україні у повоєнний період. Бабенко Людмила. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.47-52. - укр. УДК 271.2(477)"1943 1953".
Стаття присвячена висвітленню й аналізу головних тенденцій політики радянської держави щодо Православної церкви на завершальному етапі Другої світової війни та в перші повоєнні роки. Акцентується увага на передумовах трансформацій державної політики та специфіці її реалізації в Україні. Автор доводить незмінність антирелігійного стратегічного курсу комуністичної партії, попри формальну лібералізацію державно-церковних відносин. Показана тенденція зміщення публічних акцентів з репресивних на агітаційно-пропагандистські методи боротьби з впливом релігії.

03.17.12.0239/206311. Релігійні переслідування українців упродовж 60-70-х рр. XX ст. Кіндрачук Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.52-56. - укр. УДК 323.1:348.724:94(477).
У статті досліджуються напрями, форми та методи антирелігійної кампанії в УРСР упродовж 60-70-х рр. XX ст., вивчається цілеспрямована державна політика маніпулювання релігійною свідомістю українців, висвітлюється всеохоплююча атеїзація та ліквідація шляхів відтворення релігійності серед населення, аналізується позиція українського нації щодо релігійних переслідувань з боку радянської влади. Подається характеристика нової радянської обрядовості, яка перетворилася в засіб нівелювання національних інтересів українців та стала початком утисків споконвічних релігійних українських звичаїв, традицій та обрядів.

03.17.12.0240/206312. Українська автокефальна православна церква у Німеччині (1945-1950 рр.). Подобєд Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.56-60. - укр. УДК 271.222(477)(430)"1945 1950".
У статті з'ясовано, за яких обставин у роки Другої світової війни Українська автокефальна православна церква опинилася в еміграції. Досліджено процес становлення українського православного життя у Німеччині. Проаналізовано організаційний, душпастирський, культурно-освітній, видавничий і благодійницький напрями діяльності Української автокефальної православної церкви у 1945-1950рр. у Німеччині.

03.17.12.0241/206313. "Я вірив і вірую в бога не так, як всі": деякі особливості релігійних поглядів Івана Франка. Медвідь І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.60-64. - укр. УДК 141.4:[27-184.3:82.0].
У статті досліджуються релігійні погляди Івана Франка. Автор відходить від традиційної дихотомії "віруючий - атеїст", як від малопродуктивної в стосунку дослідження релігійних вірувань Франка, і розглядає його релігійність як шкалу. На основі наукових праць та художніх творів Івана Франка, спогадів про нього, інтерпретацій дослідників обґрунтовується близькість його поглядів до агностицизму та філософії любові Людвіга Фейєрбаха. Також розглянуто елементи релігійності Франка, які близькі до протестантизму.

03.17.12.0242/206314. Трансформація релігійної свідомості, як чинник формування об'єднань віруючих етноспільнот України (1990-2000-і рр.). Тарахненко Людмила. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.64-68. - укр. УДК 2-774:327.39(477) "1990 2000".
Виявлено сукупність чинників, які посприяли змінам у релігійній свідомості віруючих національних меншин України упродовж 1990-2000-х рр. Проаналізовано вплив набутих українським громадянським суспільством за роки незалежності демократичних ознак на розвиток колективних форм релігійного життя етноспільнот. Визначено роль етноконфесійної та етнонаціональної ідентичностей у формуванні розлогої мережі національних релігійних общин. Досліджено процес входження останніх до складу існуючих у державі церковних організацій.

03.17.12.0243/206318. Український студентський рух у Санкт-Петербурзі на початку XX ст. Безкровний Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.89-96. - укр. УДК 94(477)"1900 1917".
У статті на основі опублікованих і нових архівних джерел висвітлюється історія виникнення та діяльності українських студентських організацій у Санкт-Петербурзі. Вказано на обставини формування молодіжних осередків, окреслено коло осіб, які брали участь у громадському житті. Сфокусовано увагу на зростанні студентських організацій із партійними відділами. Проаналізовано культурну, політичну й видавничу діяльність української молоді в столиці Російської імперії.

03.17.12.0244/206319. Проблематика ролі і з'їзду конституційно-демократичної партії Росії. Золотарьов В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.96-100. - укр. УДК 94(470+571).
Досліджено історичний аспект І з'їзду конституційно-демократичної партії кадетів та його вплив на подальший розвиток не лише кадетів, а й всього визвольного руху Російської імперії на початку XX ст. Проаналізовано основні проблеми щодо прийняття програми, та висвітлено роль лідера партії П. Мілюкова у процесі її створення.

03.17.12.0245/206320. Національна політика російських антибільшовицьких урядів. Піляєв І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.100-120. - укр. УДК 323.1:94 (470 + 571: 477) "1917 1920".
У статті розглядаються історичні витоки, ідейні засади, відмінні особливості та практичні результати національної політики російських протибільшовицьких урядів періоду 1917-1920 рр. Обґрунтовується висновок про те, що ідеї "неподільництва" та трактованої в імперському форматі "національної Росії", які відстоювали всі всеросійські протибільшовицькі уряди аж до воєнної катастрофи "білого руху" взимку 1919-1920 рр., унеможливили створення єдиного фронту російських та національно-визвольних протибільшовицьких сил й зумовили перемогу більшовиків в громадянській війні. Останній верховний правитель Росії генерал, барон П. Врангель кардинальним чином переглянув національну політику своїх попередників, але історичний шанс на військову перемогу над більшовизмом до того часу був упущений.

03.17.12.0246/206321. Основні тенденції та особливості етнополітичного процесу у польській державі в 1918-1926 рр. Алексієвець Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.120-129. - укр. УДК 94(438).
У статті на основі широкої джерельної бази і новітніх науково-методологічних основ проаналізовані тенденції та специфіка етнополітики Польщі у міжвоєнний період, загострення протистояння між поляками і національними меншинами.

03.17.12.0247/206322. Відносини української вільнокозацької еміграції та самостійницьких козацьких організацій Дону, Кубані і Тереку у 1929-1939 рр. Бондаренко Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.129-133. - укр. УДК 94: 329.7 (477+470.61+470.62) "192 193".
У статті аналізуються причини виникнення самостійницького руху серед донських, кубанських та терських козаків в еміграції. Вивчаються взаємини українського вільнокозацького руху та представників організацій козаків-націоналістів. Розглядається ставлення інших українських емігрантських організацій до представників "вольного казачества". Досліджується вплив іноземних спецслужб на розвиток самостійницького руху козаків Дону, Кубані та Тереку.

03.17.12.0248/206323. Українське питання у зовнішньополітичному курсі СРСР на початку 1930-х рр. Сацький Павло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.133-138. - укр. УДК 94(477) "1930 1933".
Проблемі зламу системи міжнародного порядку у період світової економічної кризи 1929-1933 рр. присвячено чимало уваги в науковій літературі. Автор статті у контексті світової економічної кризи та її політичних і соціально-економічних наслідків розглядає українське питання і його актуалізацію, яка відбувається на фоні активізації зовнішньоекономічної політики СРСР. УСРР забезпечувала більшу частину хлібного експорту СРСР і тому в ситуації світової економічної кризи зростає політичне значення цієї республіки. Хлібний експорт СРСР за заниженими цінами, так званий "червоний демпінг", давав можливість активно впливати на політику окремих держав і міжнародну політику загалом. Низьку експортну ціну на радянський хліб забезпечувала можливість його вилучення у селян, що мало наслідком Голодомор в Україні.

03.17.12.0249/206324. Національна політика другої речі посполитої в сфері початкової освіти (на прикладі міжвоєнного Львова). Руда Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.138-143. - укр. УДК [37.035.6:372.4](438:477.83-25)"1918 1939".
Висвітлено політику Другої Речі Посполитої в сфері початкової освіти. Охарактеризовано основні тенденції розвитку народного шкільництва Львова міжвоєнного періоду. Відзначено, що за умов політики полонізації, українське, німецьке та єврейське населення Львова створювало та розвивало приватні національні початкові навчальні заклади.

03.17.12.0250/206325. Проблема нелегальної торгівлі у міжвоєнній Польщі в обговореннях промислово-торгової палати у Львові. Масик Роман. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.143-148. - укр. УДК 94 (4) "1918 1939".
Розглянуто проблему нелегальної торгівлі у міжвоєнній Польщі. Визначено характер й способи зайняття такою діяльністю. Акцентовано на обговореннях проблеми незаконної торгівлі у Промислово-торговій палаті у Львові, яка була представником господарського середовища Східної Галичини перед органами влади. Продемонстровано шляхи вирішення цього питання, які пропонував цей орган економічного самоврядування. Зауважено, що у міжвоєнній Польщі не вдалося вирішити проблему нелегальної стихійної торгівлі, але зуміли укласти законодавство, яке забезпечувало боротьбу з недобросовісною конкуренцією.

03.17.12.0251/206326. Вплив податкової політики Польщі на соціально-економічне становище селянських господарств східної Галичини у міжвоєнний період. Терещенко В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.148-153. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано особливості податкової політики польського уряду та її вплив на західноукраїнські селянські господарства у міжвоєнний період.

03.17.12.0252/206327. Трансформація сільського господарства та рибальства Іспанії в умовах утвердження демократії (1982-1996 рр.). Годлевська Валентина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.153-158. - укр. УДК 94(460).
У статті проаналізовано розвиток рибальства та сільськогосподарського сектору Іспанії на етапі консолідації демократичних засад. Автору вдалося з 'ясувати, що процес змін і модернізації сільського господарства та рибальства країни був спричинений не лише демократизацією усіх сфер життєдіяльності суспільства, а й вступом Іспанії до ЄС. Хоча на відміну від промисловості, сільське господарство країни виявилось менше пристосованим до інтеграції в ЄС.

03.17.12.0253/206328. Візія російського політикуму на статус Криму в першій половині 1990-х рр. Костюк О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.158-163. - укр. УДК 327 (470+571: 477.75) "199".
У статті розглядається ставлення російського політикуму до приналежності півострова Крим Україні. Обговорюються питання, що стосуються як дискусії навколо статусу Криму серед політичних сил РФ, так і впливу цього питання на стан українсько-російських відносин. Робляться висновки про те, що проблема статусу Криму була одним із пріоритетних напрямів зовнішньої політики РФ, а також одним із дестабілізуючих елементів у середині російського політикуму.

03.17.12.0254/206329. Імперська модель модернізації в Росії: історія та сучасний дискурс. Бульвінський Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.163-179. - укр. УДК 94:321.6.013-048.78(470+571-44)(045).
У статті аналізуються імперська форма державно-політичної організації та визначаються зміст, напрями і мета імперської моделі модернізації у Росії. Обґрунтовується положення про те, що системна модернізація, яка модифікує та осучаснює всі сторони соціальної дійсності держави і приводить до народження нової якості суспільства, тягне за собою крах імперії і появу національної держави. Доводиться, що без зміни суспільно-політичної моделі, яка утвердилась у сучасній Росії, успішна технолого-економічна, а тим більше політична модернізація неможливі.

03.17.12.0255/206330. Становлення системи місцевого самоврядування в Польщі у 90-х роках XX ст. Піх О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.179-184. - укр. УДК [94: 352.071] (438)"199".
Проаналізовано характер та особливості становлення системи місцевого самоврядування в Республіці Польща впродовж 90-х рр. XX ст. Охарактеризовано історичні передумови і процес впровадження інституційних змін в країні, які забезпечили формування демократичної системи управління та формування інституту місцевого самоврядування. Відзначено, що реформування адміністративно-територіального устрою було однією з необхідних умов успішних демократичних перетворень в Польщі і відповідало основним принципам місцевого самоврядування та регіональної політики ЄС.

03.17.12.0256/206331. Діяльність громадсько-політичних організацій діаспори в консолідації та збереження зв'язків з Україною. Саранча Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.184-191. - укр. УДК 94 (477): 314.743.
У статті висвітлена діяльність українських організацій в діаспорі. Проаналізовані основні напрямки діяльності цих організацій в допомозі вирішення сучасних проблем що постали перед Україною. Визначена роль Світового конгресу українців (СКУ) та Європейського конгресу українців (ЄКУ) у політиці консолідації української спільноти за кордоном.

03.17.12.0257/206332. Концептуальні засади вивчення східної політики Польщі. Буглай Наталя. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.191-196. - укр. УДК 327.001.1(438):32(4-11).
Сьогодні існує необхідність ґрунтовного опрацювання та теоретичних узагальнень зовнішньої політики Республіки Польщі та її східного формату. У статті аналізуються деякі концептуальні засади східної політики Польщі в контексті робіт вітчизняних та закордонних науковців. Розглядаються публікації істориків, політологів, філософів, публіцистів, дипломатів, що присвячені складовим формування національної політики, проблемам безпеки, а також специфічним особливостям східної зовнішньої політики Республіки Польща, як пріоритетного напряму зовнішньополітичного курсу країни.

03.17.12.0258/206333. Становлення українсько-польських дипломатичних відносин наприкінці XX ст. Дацків Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.196-200. - укр. УДК 94: 327.
Розглянуто питання міжнародної співпраці між Україною та Республікою Польща; узагальнено напрями дипломатичної взаємодії між ними та обґрунтовано принципи, за якими будуються добросусідські відносини між цими двома державами.

03.17.12.0259/206334. Фактор "розумної сили" в контексті політики США в Азійсько-Тихоокеанському регіоні за адміністрації Барака Обами. Годлевський М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.200-205. - укр. УДК 94(73): 327.
У статті розглядаються зміни у зовнішній політиці США за адміністрації Барака Обами. Головний акцент спрямовується на зміщенні геополітичного фокусу в азійсько-тихоокеанський регіон, що обумовлено прагненням Вашингтона зберегти і зміцнити свої позиції в нових умовах економічного та військового піднесення Китаю. В контексті даного регіону важливим компонентом американської зовнішньої політики є застосування доктрини "розумної сили", що включає в себе як визнання багатьох "центрів сили", співробітництво з суб'єктами міжнародних відносин, так і зберігання права застосування військової сили, пояснюючи її цілі та наслідки.

03.17.12.0260/206335. Особливості сучасного етапу розвитку українсько-китайських наукових зв'язків. Білоконь О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2, С.205-209. - укр. УДК 94: 327.
Робота присвячена висвітленню особливостей сучасного етапу розвитку українсько-китайських наукових зв'язків, проілюстровано стан наукової розробки теми, обґрунтовано кордони сучасного етапу розвитку двостороннього науково-технічного співробітництва, систематизовано відомості щодо історії розвитку науково-технічного співробітництва, уточнено договірно-правові засади, унаочнено ретроспективу науково-технічного співробітництва України і Китаю. Узагальнено особливості розвитку науково-технічного співробітництва на сучасному етапі.

03.17.12.0261/206336. Правове регулювання статусу особового складу Червоної армії упродовж 1941-1942 рр. Росицький Вадим. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.3-7. - укр. УДК 394: 94 (477) "1941 1942".
У статті проаналізовано правовий статус особового складу Червоної армії в довоєнний період та на початку німецько-радянської війни. Оцінено правове та соціальне становище військовослужбовця в СРСР на основі аналізу юридичної бази та військового права. Проаналізована історіографічна база з проблематики правового та соціального стану та місця військового в СРСР. Простежено трансформацію та уточнено правовий статус рядово-старшинського та командного складу. Визначено термінологію та значення "правовий статус" для категорії "військовослужбовець".

03.17.12.0262/206337. Діяльність ОУН на Одещині у 1941-1944 рр. Сафонова Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.7-12. - укр. УДК 94(477).
У статті аналізуються особливості німецько-румунського окупаційного режиму на Одещині (губернаторства Трансністрії) та процесу становлення, активної діяльності Організації українських націоналістів у часи Другої світової війни. Розвідку виконано на основі залучення широкого кола маловідомих раніше джерел державних архівів Одеської області, Служби безпеки України в Одеській області, Тернопільській області. У статті зроблено спробу структуризації організаційного оформлення ОУН в Трансністрії та його розгалуженої діяльності в часи окупації Одещини.

03.17.12.0263/206338. Молоде покоління на території Рейхскомісаріату "Україна" в 1941-1944 рр.: групи, суспільно-політичні орієнтири та релігійно-моральні цінності. Дробот Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.12-19. - укр. УДК 94 (477) - 053.6 "1941 1944" 3-16.
Досліджується проблема взаємозв'язку релігійно-моральних цінностей молодого покоління із суспільно-політичними орієнтаціями молодого покоління відносно майбутнього на теренах окупованої України.

03.17.12.0264/206339. Антинімецький фронт УПА на Волині в 1942-1943 рр. Ленартович Олег. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.19-26. - укр. УДК 94(477. 8).
У статті аналізуються причини та процес переходу українських націоналістів до збройної боротьби проти фашистського окупаційного режиму. Визначається роль мельниківської та бандерівської організації у розгортанні Руху опору на Волині. Висвітлюється питання формування збройних підрозділів ОУН (ОУН-б, ОУН-м), Фронту української революції (під керівництвом Т. Басюка "Яворенка") та УПА в регіоні у 1942-1943 рр. Визначено структуру, кількісний склад, тактику та стратегію боротьби цих формувань.

03.17.12.0265/206340. Вишкільні курені УНС: повсякденне життя. Росіцький Петро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.26-30. - укр. УДК 94:356.15(477) "1943".
Зроблено спробу висвітлити історію створення куренів Української народної самооборони в Карпатах упродовж другої половини липня - першої половини серпня 1943 р. Аналізується життя і побут уенесівців під час проходження вишкільної підготовки.

03.17.12.0266/206341. Концепція давньоруської народності в ході "возз'єднання" західної України і західної Білорусії в 1939 р. Ющенко Петро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.26-30. - укр. УДК 94(477).
У статті на основі аналізу періодичної та монографічної літератури робиться спроба проаналізувати особливості використання радянськими владними органами концепції давньоруської народності для обґрунтування окупації та подальшого приєднання до СРСР Західної України та Західної Білорусії у вересні 1939р.

03.17.12.0267/206342. Документаційний супровід та матеріально-технічне забезпечення підготовки спеціалістів інженерно-технічного профілю та кваліфікованих робітників на окупованій території України (1941-1943 рр.). Гончаренко Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.35-39. - укр. УДК 253:37.014(477) "1941 1943"(045).
У статті на основі аналізу низки джерел простежено документаційний супровід та матеріально-технічне забезпечення підготовки спеціалістів інженерно-технічного профілю та кваліфікованих робітників на окупованій території України (1941-1943рр.).

03.17.12.0268/206343. Нацистський окупаційний режим на Переяславщині (аналіз документів ЦДАВО України). Бойко Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.39-43. - укр. УДК 94 + 355. 355 (477.41) "1941-1943".
У публікації представлені документи Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, які містять інформацію про окупаційний режим на Переяславщині у 1941-1943 рр.: частина документів висвітлює боротьбу окупаційного

режиму з партизанами у 1941 р., інша частина - окремі етапи становлення і посилення цього режиму. Розглядаються документи окремого фонду ЦДАВО України - колекція мікрофотокопій документів німецько-фашистських адміністративних установ, армійських груп та їх тилових охоронних підрозділів, що діяли на окупованих східних територіях (ф. КМФ-8).

03.17.12.0269/206344. "Літопис УПА" як джерело до вивчення суспільних процесів у Галичині в період нацистської окупації (1941-1944 рр.). Савіцький Роман. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.43-48. - укр. УДК 930.2:94 (477.83 .86).
У статті подано огляд видання "Літопис УПА"; проаналізовано матеріали, що розкривають особливості суспільних процесів на території дистрикту Галичина у 1941-1944 рр. Крім того, здійснено спробу диференціювати джерела на окремі групи, взявши за основу тематичний принцип.

03.17.12.0270/206345. Доля українських архівів у роки Другої світової війни. Дацків Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.48-54. - укр. УДК 947.085.6.
У статті досліджуються втрати Україною історико-культурних цінностей під час Другої світової війни. В результаті аналізу історичних документів про знищення та вивезення архівних культурних надбань із нашої держави, з'ясовано, що імперські сили робили цю справу професійно та цілеспрямовано, переслідуючи свої корисливі загарбницькі цілі, щоб спотворити історичну правду і пам'ять народів, поставити під сумнів їх національну самобутність, державність та існування. Окреслено загальні масштаби трагедії втрати архівних фондів, а також маршрути їх переміщення та місць подальшого зберігання.

03.17.12.0271/206346. Науково-освітня діяльність професорсько-викладацького складу медичного факультету Харківського імператорського університету на початку його існування. Жук Вадим. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.55-60. - укр. УДК 94 (477): 378.4 "1805 1820".
У статті розглядається професійна діяльність науково-педагогічних кадрів медичного факультету Харківського імператорського університету у перші роки його існування. Висвітлюються їх освітня, наукова та практична робота, рівень кваліфікації та внесок кожного з них у справу розбудови інфраструктури цього вищого навчального закладу і організації та розвитку навчального процесу у ньому. Аналізується роль перших харківських учених-медиків у процесі становлення вищої медичної освіти на території Наддніпрянської України.

03.17.12.0272/206347. Витоки створення організаційно-посередницького бюро та випробувальної комісії при ньому (до 135-річчя Харківського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловості). Шульга Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.60-63. - укр. УДК 001.891:061.62(091)(477.53).
Методом історико-наукового аналізу розглянуто передумови появи Організаційно-посередницького бюро та випробувальної комісії при ньому, заснованого при Комітеті сільськогосподарського рослинництва Харківського товариства сільського господарства та сільськогосподарської промисловості, якому цього року виповнюється 135 років. Окреслено основні принципи діяльності, здобутки та досягнення у галузі рослинництва.

03.17.12.0273/206348. Втілення в життя планів заліснення регіонів України: історичний аспект. Чепурда Ганна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.63-69. - укр. УДК 796.5 (477).
Досліджено втілення в життя планів заліснення степових та лісостепових регіонів України у період після закінчення Другої світової війни відповідно до "великого плану перетворення природи". Показані заходи радянської влади по створенню системи полезахисних лісосмуг, передбачених "Великим планом перетворення природи".

03.17.12.0274/206349. Становлення та розвиток наукової спеціальності "документознавство, архівознавство" в Україні. Петрова Ірина, Ткач Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.69-74. - укр. УДК 378.14(477):002"2003 2015"(045).
У статті розглянуто основні етапи становлення та розвитку системи підготовки наукових кадрів в галузі документознавства та архівознавства в Україні. На підставі бібліографічної інформації, представленої на веб-сайтах Українського інституту науково-технічної і економічної інформації, Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, здійснено кількісний та якісний аналіз захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня зі спеціальності "Документознавство, архівознавство".

03.17.12.0275/206350. Історико-громадські впливи на доброчинну діяльність Єлизавети Милорадович (1832-1890 рр.). Сергієнко Дар'я. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.75-79. - укр. УДК [930.1:7.078] (477.53-25).
Наведено біографічну довідку життєдіяльності Є. Милорадович. Розглянуто особливості виховання та сімейного життя представниці української еліти XIX ст. Виявлено найближче оточення з його політичними та громадськими позиціями. Досліджено суспільну атмосферу в Наддніпрянській Україні та поширення громадського руху в 60-х рр. XIX ст. Висвітлено меценатську діяльність Єлизавети Іванівни, що охоплювала сферу освіти, культури, видавничої діяльності, просвітницьку роботу. Виявлено вплив доброчинної діяльності меценатa на освітньо-культурний розвиток регіону.

03.17.12.0276/206351. Почесні члени київського фізико-математичного товариства (1890-1917 рр.). Животівська Діана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.79-83. - укр. УДК 94(477).
У статті автором висвітлено багатогранну діяльність почесних членів київського фізико-математичного товариства, а саме В. Єрмакова, О. Столєтова, К Феофілактова, М. Шіллера та М.Жуковського. Розглядаються основні напрями наукових пошуків учених, їх внесок у процес становлення та розвиток науки. Однією з визначних граней громадсько-просвітницької діяльності вчених була популяризація досягнень у науці, активізація дослідницької роботи. Активною була і видавнича діяльність учених. Аналіз звітів та протоколів засідань товариства, щоденників та іншої опублікованої літератури свідчить про участь вчених у засіданнях товариства, з'їздах, міжнародних конгресах, видатних подіях, ювілейних датах, організації популярних курсів, публічних лекцій для студентів, учителів, робітників. Після дослідження вчених науці залишалося зробити лише крок, щоб побачити величезні відкриття в галузі фізики та математики.

03.17.12.0277/206352. Аналіз Т. Окуневським "Баденівських" виборів 1895 р. Під час засідань Галицького сейму. Мельник Віра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.83-87. - укр. УДК 94(477.8)(092) "18 19".
Зроблено спробу проаналізувати взаємовідносини населення та виборчої правової системи в Галичині в кін. XIX ст. на прикладі виборів 1895р. та громадсько-правової участі в них Т.Окуневського.

03.17.12.0278/206353. Іван Кревецький - дослідник історії аграрних рухів Галичини. Гірна Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.87-93. - укр. УДК 29:94 (477): 355.02.
У статті аналізується діяльність Івана-Мар'яна Івановича Кревецького (1883-1940 рр.), який розглядав історичні процеси як прояв активної діяльності національної еліти у формуванні державних політичних інститутів на прикладі історичного розвитку Галичини кінця XVIII - початку XX ст. Особливого науково-критичного осмислення у його працях набули проблеми з історії українського аграрного руху в Галичині, що становлять значний інтерес для сучасних дослідників суспільно-політичної та економічної історії України. Висвітлено передумови та наслідки аграрних рухів у Галичині.

03.17.12.0279/206354. Діяльність Андрея Шептицького в роки першої світової війни. Берест Ігор, Берест Роман. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.93-99. - укр. УДК 94:316.4(477.83).
Досліджено роль Андрея Шептицького у формуванні національної ідеї в роки Першої світової війни. Зроблено короткий аналіз відносно окупаційної політики Австрійської та Російської імперій на захоплених територіях, показано позицію А. Шептицького під час російської окупації 1914-1915 рр., наголошено на незламності духу, вірі у власну ідею та боротьбу проти окупації. Незважаючи на полон та заслання, він залишився вірним сином свого народу та ідеалом для наступних поколінь.

03.17.12.0280/206355. Суспільно-політичні погляди П. Скоропадського в баченні відомих військових діячів УНР та Гетьманату. Пасічник Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.99-106. - укр. УДК 94(477): 930.2.
У статті на основі опублікованих на неопублікованих джерел розглянуто та проаналізовано суспільно-політичні погляди П. Скоропадського в інтерпретаціях відомих військових діячів УНР та Гетьманату. Зокрема, таких діячів як М. Капустянський, Є. Коновалець, М. Омелянович-Павленко, Б. Стелецький, О. Удовиченко. Автор особливу увагу звертає на бачення цими діячами військової політики П. Скоропадського, в тому числі його задумів щодо відродження козацтва. Також в статті через інтерпретації наближених до гетьмана військових висвітлено погляди П. Скоропадського на українську державність.

03.17.12.0281/206356. Біографістика в історіографічній спадщині Мирона Кордуби. Батюк Тарас. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.106-110. - укр. УДК 94 (477) (092).
Стаття присвячена вивченню студій Мирона Кордуби, присвячених видатним українським діячам XIX - початку XX ст. З'ясовано, що найбільш ґрунтовно він опрацював життєписи М. Грушевського, В. Антоновича, Ф. Лебединцева та В. Сімовича. Виявлено, що біографістика вченого виконана у руслі методології інтелектуальної історії. Зроблено висновок про необхідність подальшої розробки історіографічної проблематики у творчості М. Кордуби.

03.17.12.0282/206357. Публіцистична праця Антона Крушельницького. Зуляк Мар'яна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.110-117. - укр. УДК 94(477).
У статті аналізується публіцистична праця Антона Крушельницького - відомого українського громадсько-політичного діяча, письменника, публіциста, літературознавця, журналіста, перекладача, педагога, редактора та видавця, представлена як різноплановими роботами, які за тематичною спрямованістю, так і за змістовим наповненням, охоплюють різновекторну скерованість проблематики, висвітлюють актуальні на той час питання, що стосуються здебільшого суспільно-політичного та громадського життя, є політична заангажованими і заідеологізованими.

03.17.12.0283/206358. Праця Івана Геля у громадсько-політичних "неформальних" організаціях УРСР (1987-1989 рр.). Дем'янчук Віталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.117-121. - укр. УДК 94(477):93"1987-1989".
У статті проаналізована громадсько-політична діяльність відомого українського дисидента, політв'язня, публіциста, голови Комітету захисту УКЦ в організаціях, які у другій половині 1980-х рр. створюються в УРСР як альтернатива КПУ. Особливу увагу звернено на його роботу в редколегії "Українського вісника", членство в Українській Гельсінській Спілці, Українській ініціативній групі за звільнення в'язнів сумління, "Меморіалі", Народному русі України за перебудову. Наголошено, що він доклав чимало зусиль для демократизації існуючого режиму, піднесення національно-патріотичного світогляду місцевого населення.

03.17.12.0284/206359. Вітчизняні писемні джерела про козацьку символіку: інформаційний потенціал. Рудюк Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.122-127. - укр. УДК 930.2:929.924(477)"16 17".
Розглядається джерельний комплекс вітчизняного походження до вивчення козацьких символів Війська Запорозького та Гетьманщини. Аналізується місце козацьких літописів у сукупності наративних джерел.

03.17.12.0285/206360. Ревізькі "сказки" як джерело історичної демографії локальних територій України (на прикладі села Темрюк Олександрівського повіту Катеринославської губернії). Петрова Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.127-137. - укр. УДК 314.02:94(477).
У статті проаналізована громадсько-політична діяльність відомого українського дисидента, політв'язня, публіциста, голови Комітету захисту УКЦ в організаціях, які у другій половині 1980-х рр. створюються в УРСР як альтернатива КПУ. Особливу увагу звернено на його роботу в редколегії "Українського вісника", членство в Українській Гельсінській Спілці, Українській ініціативній групі за звільнення в'язнів сумління, "Меморіалі", Народному русі України за перебудову. Наголошено, що він доклав чимало зусиль для демократизації існуючого режиму, піднесення національно-патріотичного світогляду місцевого населення.

03.17.12.0286/206361. Поема польського поета Антоні Мальчевського "Марія. Повість Українська" (1825 р.): спроба символіко-алегоричної інтерпретації. Шама Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.137-155. - укр. УДК 94(438).

Антоні Мальчевскому, поету родом з Волині, у своєму єдиному творі - поемі "Марія. Повість Українська" (1825 р.) вдалось представити історію Польщі у історико-містичній перспективі, де минуле і сучасне, мертве і живе, реальне і потойбічне, конкретне і метафоричне, людське і демонічне переплетені між собою, утворюючи синтетичний образ Речі Посполитої такої ємності і глибини, які дозволяють не тільки збагнути причини її загибелі, але і знайти підстави для віри у її майбутнє відродження.

03.17.12.0287/206362. Історіографія проблеми сільського підприємництва в Київській, Подільській, Волинській губерніях: 1861-1914 рр. Романюк Неля. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.155-161. - укр. УДК 94:930.1:338.43 (477).
Проаналізовано стан дослідження проблеми розвитку підприємництва періоду капіталістичної модернізації України (1861-1914 рр.) з врахуванням особливостей Київської, Подільської і Волинської губерній.

03.17.12.0288/206363. Повсякденне життя студентства університетів України кінця XIX - початку XX ст. (за мемуарними джерелами). Мельник Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.161-168. - укр. УДК 94:378.091.8(477) "18 19".
У статті проаналізовано повсякденне життя студентства в університетах України кінця XIX - початку XX ст. на основі мемуарної літератури вказаного періоду. Наведені детальні згадки щодо середовища студентської молоді і питань, які стосувались академічної та позауніверситетської повсякденності.

03.17.12.0289/206364. Місце музики у повсякденному житті Київської інтелігенції другої половини XIX - початку XX ст. (на прикладі матеріалів щоденника О.Ф. Кістяківського). Мусіяченко Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.168-172. - укр. УДК 78(477-25) "18 19".
У статті досліджується перспективи використання джерел особового походження для вивчення місця музики у повсякденному житті київської інтелігенції другої половини XIX ст. Увага звертається на повсякденне життя киян, які не займалися музикою професійно. Як приклад використано матеріали щоденника видатного правника, громадського діяча, професора кафедри кримінального права і судочинства університету Св. Володимира О. Кістяківського. Для ілюстрацій в статті також наводяться приклади музичного життя киян зі спогадів Софії Русової та Софії Тобілевич.

03.17.12.0290/206365. Формування "внутрішнього ворога" на шпальтах Херсонської губернської преси у 1905 р. Токаленко Павло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.172-176. - укр. УДК 94(477) "1648 179" + 908.
У цій статті розглядається процес поступового формування образу "внутрішнього ворога" на шпальтах офіційної преси, зокрема "Херсонские губернские ведомости". Особлива увага приділяється державній підтримці антиєврейської пропагандистської кампанії на Півдні України. Автор намагається частково розкрити роль єврейської громади у революційному русі, як активної з одного боку, і безправної з іншого, частини населення Російської імперії. Підкреслюється абсурдність обґрунтування "внутрішніх зговорів" окремої нації у державі з академічного боку.

03.17.12.0291/206366. Українська Наддніпрянська преса (1905-1914 рр.) Як джерельна база з дослідження українського національно-визвольного руху в Галичині на початку XX ст. Олешко Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.176-180. - укр. УДК 94:070.13"1905-1914":329.73(477)"XX".
Розглянуто українську пресу Наддніпрянської України як одно з пріоритетних джерел дослідження українського національно-визвольного руху в Галичині на початку XX ст. Окреслено основні функції преси, її роль у фіксації, аналізі, пропаганді та визначенні актуальних питань і проблем українського національного руху в Галичині. Визначено найбільш змістовні пресові видання, що висвітлювали вирішення національного питання.

03.17.12.0292/206367. Вплив часопису "Стрілець" на інформаційне забезпечення української Галицької армії. Вовк Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.180-184. - укр. УДК 004+355(477.83 .86)(051).
У статті розглянуто діяльність редакційної колегії часопису "Стрілець". Подано загальну характеристику даного видання, проаналізовані основні тематичні рубрики часопису. Авторка аналізує значення часопису "Стрілець" для пропагандистсько-виховної роботи у війську. У статті наведені факти, отримані в результаті аналізу інформації з часопису, про мету визвольної війни українського народу та хід подій польсько-української війни.

03.17.12.0293/206368. Фольклорно-етнографічні матеріали, зібрані в різних областях України в 1928-1929 рр., як джерело дослідження писанкарства. Ткаченко Віктор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.184-187. - укр. УДК 398.332.12(477)"1918 1931".
У статті розглянуто, проаналізовано та оприлюднено архівні матеріали Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України пов'язані зі звичаями та обрядами весняних релігійних свят, серед яких чимало інформації про писанкарство. Не відомі широкому загалу, розглянуті джерела засвідчують існування писанок та їх використання під час великодніх звичаєво-обрядових традицій, у віруваннях українців у різних областях України у 20-х рр. XX ст.

03.17.12.0294/206369. Висвітлення питання радянської податкової політики в Ленінграді в роки НЕП в історіографії кінця XX - початку XXI ст. Орленко Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.194-199. - укр. УДК 93 94(470.23+57) "1990 2013".
Стаття присвячена проблемам висвітлення реалізації податкової політики в 1920-х рр. в Ленінграді у працях дослідників з кінця 1990-х років. Зроблено висновок, що незважаючи на появу на початку XXI ст. в Російській Федерації дисертаційних робіт на матеріалах Ленінграда, питання реалізації податкової політики в місті в досліджуваний період залишається недостатньо невивченим. Не знайшли відображення в роботах і особливості місцевого оподаткування в Ленінграді, особливо в другій половині 20-х рр. XX ст.

03.17.12.0295/206370. Вибудова зовнішньополітичної стратегії Росії у 90-ті роки XX ст.: історіографічний аспект. Потапова Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.199-205. - укр. УДК 94:327(470+571) "199".
Зовнішньополітична стратегія є системою теоретичних положень і практичних заходів держави для досягнення цілей зовнішньої політики і вибудовується кожною державою. У дослідженні подано історіографічний огляд праць, які розкривають еволюцію зовнішньополітичної стратегії Росії у 1991-1999 рр. Акцентується увага на розпаді СРСР, і тому, які глибокі і далекосяжні

наслідки він мав. Підкреслено роль ключових фігур російського дипломатичного корпусу, які займалися реалізацією зовнішньополітичних завдань, продиктованих як логікою подій всередині країни або за її межами чи всупереч ним.

03.17.12.0296/206371. Геополітичний контекст української кризи в працях сучасних французьких дослідників. Халецька Леся. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.205-212. - укр. УДК 32:327.5(477):303.722.2(44)(045).
У статті висвітлено підходи сучасних французьких дослідників до визначення ролі і місця України в геополітичних умовах початку XXI ст. у зв 'язку з політичними подіями в Україні наприкінці 2014 - на початку 2015 рр. ("революцією гідності") та військовою агресією Росії, анексією Росією Криму. Розкрито бачення французькими науковцями чинників геополітичного статусу сучасної України та ймовірні сценарії її розвитку.

03.17.12.0297/206373. Роль П.Г. Лебединцева у заснуванні другого жіночого духовного училища в Києві. Мотуз Василь. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.3-6. - укр. УДК 908.
Витоки жіночої освіти в Україні тісно пов'язані з діяльністю Православної церкви. Створення жіночих навчальних закладів у структурі Православної церкви було результатом досить складного процесу, який відбувався зусиллями православних священнослужителів. Особливу увагу слід звернути на участь київського кафедрального протоієрея Петра Лебединцева в розвитку жіночої духовної освіти на Київщині. Роль Петра Лебединцева справила величезний вплив на фундацію Другого жіночого училища в Києві та подальший його розвиток. Важливим чинником успіху справи Лебединцева було те, що він міг зацікавити і переконати як світську, так і церковну владу в необхідності заснування Другого жіночого училища. Поширення жіночої освіти в Києві залежало головним чином від фінансових та соціальних питань, які Петро Лебединцев вирішував завдяки своєму авторитету на користь Другого жіночого училища.

03.17.12.0298/206374. Матеріальна база та джерела утримання середніх освітніх установ Полтавської губернії у другій половині XIX - початку XX ст. Куценко Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.6-12. - укр. УДК 94:373.5.005(477.53)"18 19".
У статті досліджено матеріальне забезпечення та становище навчальних закладів Полтавської губернії у другій половині XIX - початку XX ст. Висвітлено благодійні внески меценатів у розбудову закладів освіти, які сприяли стабільному функціонуванню середніх освітніх установ, підвищенню культурно-освітнього рівня населення та формуванню національної інтелігенції України.

03.17.12.0299/206375. Антикомуністична боротьба польської поліції в Західній Україні (1926-1930 рр.). Місько Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.12-16. - укр. УДК 94(477.8) "1918 1939".
У статті проаналізовано антикомуністичну боротьбу польської поліції в Західній Україні впродовж 1926-1930 рр. Розкрито основні заходи місцевої поліції, скеровані на нейтралізацію комуністичних та прокомуністичних організацій у регіоні.

03.17.12.0300/206376. Польська репресивна політика початку 1930-х рр. У Галичині. Троханяк Олександра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.16-21. - укр. УДК 372.48.
Розглядаються національні проблемні питання репресивної пацифікаційної політики польської влади на теренах Галини на початку 30-хрр. XX ст.

03.17.12.0301/206377. Ідеологічні та правові механізми формування гендерного паритету в СРСР. Земзюліна Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.21-27. - укр. УДК 930.1(477):94.
У статті зроблено спробу визначити основні ідеологічні та правові механізми формування гендерного паритету в СРСР. Вказано на шляхи соціалізації жінок через правову систему, а саме формування законодавчої бази, що дозволила жінкам стати повноправними членами суспільства, мати доступ до участі в управлінні тощо. Досліджено особливості ідеологічного впливу на процес емансипації та гендерного паритету в суспільстві. Показано зміни в поведінці представниць різних соціальних груп.

03.17.12.0302/206378. Фінансове забезпечення роботи органів самоврядування на Волині (1919-1939 рр.). Мартинюк Ярослава. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.27-31. - укр. УДК 947.084.3 6 (477.82).
Пропоноване дослідження стосується того історичного періоду, коли частина західноукраїнських земель, у тому числі Західна Волинь, входили до складу Другої Речіпосполитої. Цей відносно короткий у хронологічному відношенні період, надзвичайно насичений різноманітними подіями в економічному, суспільно-політичному, культурному житті краю. Одним із таких явищ є становлення та функціонування на Волині інституту територіального самоврядування. У статті розглянуто шляхи та методи здійснення фінансового забезпечення роботи самоуправ. Підкреслено значення досвіду самоврядних інституцій у цій сфері. Визначено основні помилки та прорахунки у їх фінансовій та економічній діяльності.

03.17.12.0303/206379. Перебудова медицини Тернопільщини в процесі радянізації краю (вересень 1939-1941 рр.). Кравчук Леонід. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.31-35. - укр. УДК 3677.86:378.
У статті проаналізовано заходи нової радянської влади в одній з найважливіших ділянок життєдіяльності місцевого населення, а саме охорона здоров'я. Радянізація медицини Тернопільщини займала провідне місце в програмі перетворень радянської влади у вересні 1939 р. Зроблено аналіз якісного зрушення у всіх сферах медичного обслуговування місцевого населення області в порівнянні з попередньою польською владою.

03.17.12.0304/206380. Друга світова війна і доля Єврейської національної меншини Волині. Зиль Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.35-39. - укр. УДК [355.01+(=411.16)]:(477.82).
У статті проаналізовано демографічні втрати єврейської національної меншини впродовж Другої світової війни на Волині. Окрема увага надається долі біженців-євреїв, які мігрували з території окупованої нацистами Польщі. У статті також розглядається демографічна політика нацистської влади стосовно євреїв Волині: процес масових екстермінацій єврейського населення - Голокосту на цих територіях. Наслідком цього стало майже повне зникнення єврейської національної меншини з етнічної карти краю.

03.17.12.0305/206381. Перші "неофіційні" транспорти з переселенцями у рамках процесу оптації на Закарпатті. Худіш Павло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.39-44. - укр. УДК 94(477.87) "1946 1947":323.153.
У статті розглядається процес добровільного вибору громадянства - оптації, що проходив між Закарпатською Україною та Чехословацькою республікою упродовж 1945-1947 рр. Зокрема, автор досліджує другий етап даного процесу, що тривав з квітня 1946 - до квітня 1947 рр. - період дипломатичного затягування процесу та перші "неофіційні" транспорти з переселенцями. На основі аналізу документів з чеських та українських архівів автор розглядає перебіг, наслідки та дипломатичну боротьбу навколо цього процесу. Прослідковано подробиці відправки перших "неофіційних" транспортів з оптантами.

03.17.12.0306/206382. Відновлення освітньо-культурної сфери західних областей УРСР на завершальному етапі другої світової війни та перші повоєнні роки в контексті реалізації політичних пріоритетів сталінського тоталітарного режиму. Вознюк Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.44-48. - укр. УДК 94(477.83).
У роботі розглядаються основні складові політики прискореної "радянізації" освітньо-культурної сфери західних областей УРСР на завершальному етапі Другої світової війни та перші повоєнні роки. Основна увага зосереджується на реалізації ідеологічних пріоритетів сталінського тоталітарного режиму при формуванні навчальних програм освітніх, передовсім шкільних закладів, репертуару установ культури, контенту друкованих засобів масової інформації та агітації. Окремо вказано на негативних наслідках відновлення радянської моделі організації освіти та культури в умовах боротьби із українським національно-визвольним рухом, поступової русифікації та посилення партійно-комсомольського тиску на вчителів, викладачів, діячів культури, учнів та студентів краю.

03.17.12.0307/206383. Громадське харчування споживчої кооперації УРСР у післявоєнний період. Сидорович О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.48-52. - укр. УДК 642.5: 334.735: 341.38 (477) (091).
У статті аналізується система громадського харчування споживчої кооперації України в радянську добу у післявоєнний період. Проаналізовано організаційну структуру системи громадського харчування споживчої кооперації, окреслено основні напрямки роботи, наголошено на основних проблемах галузі. Визначено, що рівень забезпечення громадським харчуванням сільського населення був доволі низьким і відставав від європейських показників.

03.17.12.0308/206384. Вплив соціально-економічних та культурних чинників на демографічну ситуацію в Тернопільській області у 50-60 рр. XX ст. Тимків Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.52-57. - укр. УДК 94(477.84) "XX".
У статті на основі архівних матеріалів аналізується динаміка населення Тернопільської області у 50-60-х рр. XX ст. в контексті соціально-економічного розвитку краю. Показано вплив економічних і культурних чинників на зміну чисельності населення регіону та його структуру. Охарактеризовано зміни у характері економіки області, що безпосередньо пов'язано з переходом до індустріально-аграрного суспільства.

03.17.12.0309/206385. Літній відпочинок у повсякденному житті школярів радянської України в часи "застою". Богатирчук Катерина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.67-70. - укр. УДК 94:37.01 (477) (470) "1965 1985".
У статті висвітлюється літній відпочинок школярів радянської України часів "застою" як важлива складова повсякденної історії України. Розглядається історія створення дитячих таборів на теренах України. Проаналізовано зміст та особливості літнього відпочинку школярів. Охарактеризовано вплив комуністичної ідеології на школярів під час літнього відпочинку. Репрезентовано основні види дитячих таборів, розкривається основний зміст та особливості діяльності дитячих таборів.

03.17.12.0310/206386. Нові форми і методи в організації праці та стимулювання в українській РСР у другій половині XX ст.: на прикладі Західних областей республіки. Малярчук Олег. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.70-78. - укр. УДК 94(477.8).
У статті охарактеризовано комплекс нових форм в організації праці соціалістичної економіки пов'язаних зі змінами у державній політиці, розкрито їх вплив на впровадження досягнень науки і техніки у виробництво. Виокремлено зміни в сільськогосподарському виробництві через матеріальну зацікавленість, їх наслідки.

03.17.12.0311/206387. Громадянська мужність провідної української інтелігенції у протистоянні офіційній політиці дезінформації, применшення наслідків Чорнобильської аварії. Шановська Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.78-86. - укр. УДК 94(477):323.22.
Аварія на Чорнобильській атомній станції 26 квітня 1986р., що переросла у глобальну техногенну катастрофу, стала потужним стимулом для перебороння інформаційної монополії влади і в цьому протистоянні представники національно свідомої української інтелігенції відіграли чи не виключну роль. Лише за одну цю заслугу вони гідні глибокої пошани, якщо зважити на обставини тих подій. Їх взято до уваги та розглянуто досить докладно, аби зрозуміти, чому звичайні у нинішньому розумінні вчинки українських інтелектуалів можна розцінити не інакше, як акти громадянської мужності і яким чином вони суттєво вплинули на зміну суспільної свідомості в радянській Україні.

03.17.12.0312/206388. Національний історико-етнографічний заповідник "Переяслав" як інститут національної пам'яті України. Більченко Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.86-91. - укр. УДК 379.822 (477).
У статті проаналізовано діяльність Національного історико-етнографічного заповідника "Переяслав" як інституту національної пам'яті українців, що дозволить об'єктивно висвітлити його роль у збереженні та популяризації культурної спадщини. Розглядаються основні форми та методи науково-дослідної, культурно-освітньої роботи заповідника. Особлива увага приділяється заходам, що сприяють реалізації державної політики у сфері відновлення та збереження національної пам'яті українського народу і національної свідомості.

03.17.12.0313/206389. Вплив війни 1812 року на свідомість українського суспільства. Стеценко Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.91-95. - укр. УДК 355.4"1812":[165.12:314 316(477).
У статті досліджено основні аспекти, причини та наслідки, які супроводжували зміни в суспільній свідомості українського народу після подій 1812 р. Аналізується поява таємних товариств, лож та просвітницька діяльність відомих осіб серед населення України.

03.17.12.0314/206391. Православні церкви Варшави (XIX - на початку XX ст.). Бурда Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.103-109. - укр. УДК 94. 261.7.
У статті розглядається історія виникнення православних церков у Варшаві в період XIX - початку XX ст. Звертається увага на історію православної віри в Польщі в часи входження польських земель до складу Російської імперії. Головний зміст статті присвячений поділу православних церков за їх призначенням, заснування, будівництво та сучасний стан.

03.17.12.0315/206392. Тенденції та проблеми співпраці України і Польщі в економічній сфері у сучасних умовах. Алексієвець Леся, Алексієвець Микола, Ільчук Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.109-124. - укр. УДК 327(477+438).
У статті проаналізовано основні тенденції та проблеми сучасного українсько-польського економічного співробітництва в контексті європейсько-атлантичної інтеграції і геополітичної трансформації сучасності.

03.17.12.0316/206393. Позиція польського еміграційного уряду в Лондоні щодо становлення повоєнного східного кордону Польщі. Кіцак Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.124-127. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано позицію еміграційного уряду Польщі, що знаходився у Лондоні, щодо проблеми становлення східного кордону Польщі впродовж 1939-1945рр. Розглянуто способи й методи, шляхом яких поляки намагалися відновити східний кордон своєї держави у рамках 1921 р.

03.17.12.0317/206394. Становлення та діяльність наукового товариства імені Тараса Шевченка в історіографічному дискурсі (1873-2013 рр.). Лада Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.128-132. - укр. УДК 930.2:[001:061.2НТШ(477) "1873 2013".
У статті на основі історіографічного аналізу проаналізовано наукові праці вітчизняних дослідників про Наукове товариство імені Тараса Шевченка і реконструйовано його становлення та діяльність на різних історичних етапах розвитку. А також, завдяки використанню сучасної літератури під час розробки проблеми, відзначено важливість НТШ у розвитку вітчизняної науки.

03.17.12.0318/206395. Теоретико-методологічні засади дослідження соціально-економічних та культурних процесів в західноукраїнському селі упродовж 1944-1950 рр. Киданюк Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.132-136. - укр. УДК 94(477.8) "1944 1950".
У статті проаналізовано теоретико-методологічні засади дослідження соціально-економічних та культурних процесів в повоєнному західноукраїнському селі.

03.17.12.0319/206396. Українська публіцистика доби перебудови в контексті економічних відносин в Україні. Храмцова Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.136-140. - укр. УДК 94(477) "1985 1991":070.
Запропонована стаття присвячена дослідженню української публіцистики часів перебудови в контексті економічних проблем в Україні. Автор розглядає особливості радикалізації поглядів на реформування економічної сфери та аналізує ряд дискусій на цю тему, що були опубліковані в українських часописах.

03.17.12.0320/206397. Явище міграції як предмет наукових досліджень / Zjawisko migracji w swietle opracowan naukowych. Скочинська-Прокоповіч Барбара. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.140-145. - Польська. УДК 94(438).
Зміна місця проживання, тобто міграція, є поширеним явищем в епоху глобалізаційних змін і відбувається у всьому світі. Її причини, масштаби і наслідки є різними. Автор статті наводить словарні визначення польських й іншомовних термінів, вказує на внутрішні і зовнішні фактори, що сприяють міграції, площу міграцій, а також їх типологію. Обговорюється споріднене явище "міграційні хвилі". Польща є країною з перевагою еміграції над імміграцією. Це не вигідно з державної точки зору, тому обговорюються постулати, які повинні бути враховані для коригування діючої соціальної політики. / Zmiana miejsca zamieszkania okreslana mianem migracji to zjawisko powszechne w dobie przemian globalizacyjnych i dotyczy wszystkich spotecznosci na swiecie. Jego przyczyny, rozmiar i skutki sq rozne. Autorka artykutu przytacza defnicje stownikowe polsko- i obcojqzyczne,wskazuje na czynniki wewnqtrzne i zewnqtrzne sprzyjajqce migracjom, ptaszczyzny na ktorych siq rozgrywajq oraz ich typologiq. Omawiapokrewne zjawisko tzw. „fale migracyjnq".Polska jest krajem zprzewagq emigracji nadimigracjq, co nie jest korzystne z punktu widzenia pahstwa-stqd postulaty, ktdre powinny bye uwzglqdnione w dziataniach naprawczych realizowanej polityki spotecznej.

03.17.12.0321/206398. Історіографічний огляд вітчизняних наукових розвідок щодо побуту та дозвілля сільського населення України у 1991-2005 рр. Шауренко Анна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.145-149. - укр. УДК 930.2:94(477)-058.232.6"1991 2005".
У статті здійснено огляд публікацій, що висвітлюють побут та дозвілля сільського населення України у 1991-2005 рр. Мета роботи спрямована на висвітлення в історичній літературі особливостей буденного життя мешканців сільських населених пунктів України. Проаналізовано наукові праці сучасних дослідників та виявлено характерні особливості висвітлення їх поглядів, щодо повсякденного життя українських селян. У висновках представлено загальну тенденцію в українській вітчизняній історіографії щодо питань соціально-економічного та культурного розвитку сільського населення України в 1991-2005 рр. та виявлено, що сучасний стан розвитку проблеми досліджено недостатньо та фрагментарно.

03.17.12.0322/206399. Формування інформаційної культури у вищій освіті України в умовах соціально-економічних і політичних трансформацій. Говоровська Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.150-155. - укр. УДК 94(477).
Більшість інновацій, що впроваджуються у вищій освіті, вимушені долати активну протидію консерватизму - однією з характерних ознак функціонування системи діючої роками. У зв'язку з цим існує необхідність розробки та сертифікації уніфікованих педагогічних та інформаційних технологій і засобів в загальному концептуальному і технологічному ключі, що забезпечить їх тісну інтеграцію. Розв 'язання цих проблем можливе шляхом розробки та застосування в навчальному процесі нового виду програмного забезпечення, яке представляє педагогічну систему і включає взаємодоповнюючі -інформаційну і технологічну.

03.17.12.0323/206401. Рецензія на монографію Ковальської Л.А. джерелознавчий дискурс історії радянського руху опору (1941-1945 рр.) [монографія]. / Леся Андріївна Ковальська. - Донецьк-Вінниця: ТОВ "Нілан-Лтд", 2015. - 462 с. Іваницька Ольга. //

Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.159-160. - укр. УДК 94(4 9) 902.
У статті рецензується монографія, присвячена історії радянського руху Опору в 1941-1945рр.

03.17.12.0324/206402. Яніна Анатоліївна Федоренко. Українське село на рубежі тисячоліть (1990-2014 рр.) / Я.А.Федоренко. - Черкаси: видавець Третяков О.М., 2015. - 318 с. Лазуренко Валентин. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4, С.165-166. - укр. УДК 94(477).
У статті рецензується монографія Яніни Анатоліївни Федоренко "Українське село на рубежі тисячоліть (1990-2014рр.)".

03.17.12.0325/206861. Навколишнє середовище як чинник формування господарської структури населення українського Прикарпаття у VIII-X ст. Якубовська Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.6-11. - укр. УДК 94(477).
У статті на макрорегіональному рівні з урахуванням міждисциплінарних підходів визначено вплив природно-топографічних умов на господарську діяльність населення в українському Прикарпатті. Проаналізовано довкілля слов'янських пам'яток VIII-X ст. у Верхньому та Середньому Подністер'ї і Верхньому Попрутті.

03.17.12.0326/206862. Секвестровані землі польської шляхти на правобережній Україні. Гаврилюк Дмитро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.11-14. - укр. УДК 94:340 (477).
У статті аналізується правовий статус та порядок накладання секвестру російською владою на землі польських поміщиків Правобережної Україні наприкінці XVIII ст.

03.17.12.0327/206863. Населення правобережної України другої половини XIX ст. У статистичному описі М. Порша. Священко Зінаїда. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.14-17. - укр. УДК (94+314.9)(477.4) "185 189".
У статті узагальнено статистичні дані праці М. Порша "Ь статистики України", які стосуються Правобережної України другої половини XIX ст. Зроблено висновок про те, що аналіз даних, вміщених у дослідженні, дає можливість доповнити загальну картину розвитку Правобережної України другої половині XIX ст. Цим коротким нарисом автор хотів "спровокувати" українську інтелігенцію на важку підготовчу працю для систематизації статистичного матеріалу щодо України.

03.17.12.0328/206864. Причини та наслідки нехтування населенням акушерською допомогою у XVIII - на початку XX ст. (на матеріалах Харківщини). Альков Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.17-23. - укр. УДК 618.2-082(091)(477.54)"17 19".
У статті аналізується явище непопулярності акушерської допомоги серед населення Харківщини у XVII - на початку XX ст., визначаються причини та наслідки цього культурного феномену. Автор дійшов висновку, що, навіть в умовах зростання народжуваності, акушерська справа не розвивалася інтенсивно внаслідок низького культурного рівня населення, відсутності пропаганди медичних знань, невисокої якості надання допомоги тощо. Це призводило до недовіри з боку населення, а акушерство стало єдиним видом медичної допомоги, що не користувався ажіотажним попитом.

03.17.12.0329/206865. Економічна діяльність єврейського населення міста Умані XIX ст. Мельник Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.23-27. - укр. УДК 94(477.46).
Стаття присвячена участі єврейського населення в економічному житті Умані (без повіту) впродовж XIX ст. Особливий акцент зроблено на економічному розвитку міста в другій половині XIX ст., коли розпочався активний промисловий розвиток нових та розширення виробництва багатьох існуючих на той час підприємств. Дослідження покликане показати масштаби впливу єврейського капіталу на економічне обличчя тогочасної Умані та на основі широкого використання архівних документів довести тезу про те, що практично місто перебувало в руках заможних євреїв.

03.17.12.0330/206866. Деякі питання в діяльності Чернігівської земської статистики. Дорошок Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.27-32. - укр. УДК 352.07:311.314]:94(477.51-25).
У статті розглянуто основні результати практичної діяльності статистичної служби при Чернігівському земстві. Першочерговим напрямком роботи Чернігівського земського статистичного відділення стало дослідження видів землеволодіння губернії, пов'язаних з аграрним характером регіону. Відповідно, вивчення продуктивності землеробської діяльності як передумови визначення дійсної цінності та прибутковості землі набувало першорядного значення для земського господарства. Адже від їх результативності багато в чому залежала фінансова самодостатність земства - фундамент для розгортання повноцінної земської діяльності.

03.17.12.0331/206867. Організація та діяльність сільської пошти Правобережжя в другій половині XIX - на початку XX ст. Різник Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.32-38. - укр. УДК 94(477)"18 19":656.815.3.
Автор статті розглянув та проаналізував особливості організації та діяльності сільської пошти Правобережжя в другій половині XIX - на початку XX ст. Досліджено форми та методи функціонування пошти у сільській місцевості, її підвиди. Розкрито питання роботи волосних правлінь зі звичайними поштовими операціями та поштових пунктів при волосних правліннях, їх особливості та відмінності. На основі наявної джерельної та історіографічної бази охарактеризовано здійснення поштових операцій при поштових і залізничних станціях.

03.17.12.0332/206868. Наукова діяльність лікарів-членів Київських об'єднань у другій половині XIX - початку XX ст. Левченко Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.38-42. - укр. УДК 001.891:614.253.1(477-25)(091) "18 19".
У статті аналізується науково-практична діяльність членів київських медичних товариств у другій половині XIX - на початку XX ст. на основі аналізу законодавчих документів, архівних матеріалів, а також медичної періодики розглянуто наукові досягнення вчених у медичній сфері знань. У статті розкриваються найважливіші теоретичні та практичні аспекти епідеміології, бактеріології, хірургії, терапії, морфології, які закладалися ученими київських медичних товариств. Для впровадження наукових доробок вчені неодноразово виступали ініціаторами створення різноманітних комісій, для подолання небезпечних інфекційних хвороб. Члени київських медичних товариств ознайомлювалися зі світовими досягненнями в галузі епідеміології, бактеріології, терапії, хірургії та застосовували їх у своїй практичній діяльності на батьківщині. Наукова діяльність членів товариств

спрямовувалася на подолання та профілактику різних епідемій, діагностику захворювань, пошук та обґрунтування ефективних засобів лікування небезпечних хвороб.

03.17.12.0333/206869. Аграрні відносини в німецьких і менонітських поселеннях Таврійської губернії в другій половині XIX - на початку XX ст. Замуруйцев Олексій, Жиряков Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.42-46. - укр. УДК 94(477.7)(=112.2).
У статті розкрито особливості аграрних відносин у німецькомовних поселеннях півдня сучасної України в пореформений період. Спираючись на відповідний статистичний матеріал, автори, на прикладі німецьких і менонітських колоній Бердянського й Мелітопольського повітів тодішньої Таврійської губернії, висвітлюють найбільш характерні риси та процеси, що відбувалися в земельно-правових відносинах і соціально-економічному житті німецьких колоністів того часу. Ці процеси значною мірою визначили основні напрямки та економічні пріоритети в розвитку колоністських господарств, які відіграли помітну роль у загальному економічному піднесенні південного регіону нашої країни в другій половині XIX - на початку XX ст.

03.17.12.0334/206870. Благочинницькі та церковні бібліотеки Київської єпархії (друга половина XIX - початок XX ст.). Таціенко Віталій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.46-49. - укр. УДК 02(09)(477.4).
У статті розглядається процес створення та розвитку благочинницьких та церковних бібліотек Київської єпархії у другій половині XIX - на початку XX ст. Встановлено, що в усіх округах єпархії книгозбірні формувалися завдяки внескам духовенства. Звичайно, відповідно до специфіки бібліотек, переважно передплачувалися релігійні видання. З'ясовано, що церковною адміністрацією визначався чіткий перелік творів для книгозбірень, з якими мали ознайомлюватись священики. Проте, фонди бібліотек, особливо церковних, були нечисленними.

03.17.12.0335/206871. Мовне питання в діяльності християнських суспільників Галичини (кінець XIX - початок XX ст.). Кліш Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.49-52. - укр. УДК 94(477).
Висвітлено значення мовного питання в українському національному русі кінця XIX - початку XX ст. крізь призму діяльності представників суспільно-християнської течії. З'ясовано їх роль у захисті української мови на законодавчому рівні.

03.17.12.0336/206872. Участь населення України в Російсько-японській війні 1904-1905 рр. Донченко Світлана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.52-57. - укр. УДК 94(477).
На початку XX ст. український народ був поділений між двома державами - Російською та Австро-Угорською імперіями і захищав імперські інтереси обох держав. Російсько-японська війна для українців - це приклад чесного служіння державі. У війні приймали участь багато офіцерів українського походження, які пішли добровольцями на фронт. Проявили сміливість, винахідливість і героїзм цілі полки, сформовані з українців, солдати і матроси з України, особливе значення на фронті мав шпиталь із Катеринослава з рентгенівським апаратом.

03.17.12.0337/206873. Наслідки ліквідації поміщицького землеволодіння для українського села (1920 р.). Ковальова Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.57-61. - укр. УДК 94 (477)-058.232.6.
У статті проаналізовано вплив "аграрної революції" на становище сільського господарства і селянства в Україні у 1920 р.: розподіл поміщицької землі і реманенту, стан посівних площ. Зруйнування поміщицьких маєтків і вигнання їх власників спричинило зменшення засіяних площ. Зроблено висновок, що ліквідація поміщицтва не поліпшила становище селянських господарств й поглибила економічну кризу.

03.17.12.0338/206874. "Міжрайонний штаб визвольної боротьби": історія антикомуністичної повстанської організації на Охтирщині (1931-1933 рр.). Вовк Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.61-66. - укр. УДК 94:329.7(477.52).
На початку 1930-х рр. в Україні відбулося посилення репресій з боку комуністичної влади проти українського селянства. У відповідь на примусову колективізацію розгортається хвиля протестів, заворушень, збройних повстань. У 1931-1932 рр. на території Зіньківського, Охтирського та Краснокутського районів (територія сучасних Полтавської, Харківської та Сумської областей) діє підпільна антикомуністична селянська організація. Повстанці ставлять за мету визволення України, упровадження демократичного політичного ладу. У 1933 р. частина підпільників була страчена, інші члени організації були ув'язнені на різні терміни.

03.17.12.0339/206875. Взаємини "Товариства ім. М. Качковського" з українським національно-державницьким табором у західній Україні (1919-1939 рр.). Лукашів Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.66-70. - укр. УДК 94 (477.83 .86).
У статті проаналізовано взаємини культурно-просвітньої інституції - "Товариства ім. М. Качковського" з провідними організаціями української національно-державницької течії впродовж окресленого періоду. Розвиток їх відносин відбувався у складних умовах національно-культурного життя українців. Товариство належало до москвофільської течії, мало на меті поширення знань серед широкого загалу. Доведено вплив взаємин інституції з українофілами на культурно-просвітній розвиток західноукраїнських земель.

03.17.12.0340/206876. Особливості електоральної поведінки повстанського Запілля в умовах радянської виборчої кампанії 1946 р. Стародубець Галина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.70-75. - укр. УДК 94 (477) "1946".
Йдеться про особливості проведення виборів до Верховної Ради СРСР в лютому 1946 р. в західних областях України. Розглядаються чинники, які визначали електоральну поведінку виборців. Предметом розгляду є повстанське запілля з огляду на його роль і значення в структурі українського повстанського руху.

03.17.12.0341/206877. Діяльність антирадянських молодіжних організацій на Закарпатті (1946-1956 рр.). Гордійчук Сергій, Міщанин Василь. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.75-83. - укр. УДК 94 (477.87) "1946 1950": 329.78.
У статті на основі документальних матеріалів, переважно Галузевого державного архіву Служби Безпеки України та особистих спогадів репресованої молоді, опублікованих вже в часи незалежності України, аналізується діяльність таємних молодіжних організацій на Закарпатті в перше десятиліття після встановлення радянської влади в край. Молодь, яка народилася і зростала в часи чехословацької демократії, не змогла змиритися з ущемленнями новою владою політичних прав населення, відбиранням

у їхніх батьків землі в часи "суцільної колективізації", нищенням Греко-католицької церкви чи насадженням атеїзму. Вказується на види цього спротиву -поширення листівок антирадянського змісту чи безпосередніх закликів про вихід з СРСР. З іншого боку, авторами розкриваються незаконні дії працівників державної безпеки та слідчих органів, які для доведення справи до суду використовували такі незаконні дії, як провокації, "вибивання" свідчень, залишення підозрюваних без їжі та води, підкуп та шантаж. Більшість учасників цих організацій засуджено на терміни від 10 або 25 років виправно-трудових таборів.

03.17.12.0342/206878. Просвітницько-благодійна діяльність Миколаївської крайової організації Народного Руху України (1991-1996 рр.). Шипотілова Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.83-87. - укр. УДК 329 (477) "19" НРУ.
У статті проаналізовано та вивчено вплив на громадськість Миколаївської області просвітницько-благодійної програми Народного Руху України і характеристика діяльності рухівців в цьому напряму. Автор намагався об 'єктивно висвітлити поставлену проблему в науковій статті, тому звертається до неопублікованих архівних документів Миколаївської крайової організації Народного Руху України, а також до рухівських і регіональним газетам.

03.17.12.0343/206880. Основні напрямки формування інформаційного розвитку українського суспільства (кінець XX - початок XXI ст.). Дацків Ігор, Савчук Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.91-95. - укр. УДК 94(477): 32.019.5.
У статті розглянуто основні напрями формування інформаційного розвитку українського суспільства. З'ясовано стан і визначено першорядні напрями інформаційного розвитку в умовах трансформації суспільства. Проаналізовано інформаційну політику й розглянуто проблеми взаємодії суспільства і влади.

03.17.12.0344/206881. Історія формування та діяльність добровольчих батальйонів у зоні проведення АТО. Богдалов Антон. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.95-101. - укр. УДК 94(477). 355. "2014 2016".
У статі досліджений процес виникнення та діяльності деяких добровольчих батальйонів на перших етапах проведення АТО. Визначена роль та вплив добровольців на перебіг військових подій. Зроблена спроба дати історичну оцінку діяльності добровольців. Досліджена участь добровольчих з'єднань у окремих військових операціях.

03.17.12.0345/206882. 11-ий батальйон територіальної оборони "Київська Русь": етапи формування та участь у бойових діях під час проведення АТО. Лук'янов Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.101-103. - укр. УДК 94 (477).
У статті висвітлюється історія створення та формування 11-го батальйону територіальної оборони Збройних Сил України. Також здійснено спробу аналізу участі та ролі 11-го батальйону "Київська Русь" у бойових діях на Сході України під час проведення АТО.

03.17.12.0346/206883. Інформаційно-пропагандистська політика радянської влади в період виборів в західних областях УРСР у 1939-1941 рр. Левіна Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.104-109. - укр. УДК 94 (477).
У статті проаналізовано напрямки інформаційної політики радянської влади під час виборчих процесів різних рівнів у західних областях УРСР після зайняття територій Червоною армією. На основі архівних джерел та повідомлень засобів масової інформації визначено напрямки, методи та засоби впливу радянської влади на населення регіону з метою формування нової масової політичної свідомості та переконання людей у необхідності підтримки нової влади та довіри до неї. Наголошено на важливості інформаційного чинника у процесі становлення радянських органів влади.

03.17.12.0347/206884. Репресивна діяльність польської та більшовицької влади проти ОУН-УПА на теренах Бережанщини. Троханяк Олександра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.109-113. - укр. УДК 372.48.
На основі архівних документів та маловідомих спогадів очевидців з опублікованих матеріалів досліджується політика польського та радянського урядів проти українських націоналістів, які боролись за незалежність Української держави, зокрема на Бережанщині.

03.17.12.0348/206885. Нормативно-правове регулювання податкової системи в Райхскомісаріаті "Україна" (1941-1944 рр.). Куницький Михайло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.113-121. - укр. УДК 94 (477) "1941 1944".
Використавши широке коло архівних документів та проаналізувавши спеціальну історичну літературу, автор публікації визначає нормативно-правову базу, на основі якої здійснювалася податкова політика в Райхскомісаріаті "Україна" - найбільшому за розмірами й чисельністю населення окупаційному адміністративно-територіальному утворенні. При цьому здійснюється реконструкція організаційно-правових аспектів функціонування окупаційної адміністрації Райхскомісаріаті "Україна" у сфері налагодження системи податкового тиску, спрямованого на українське суспільство. Автор публікації визначив, що єдиного кодифікованого нормативного акту, який міг акумулювати всі видані приписи в галузі податкового права, усунути колізії, в Райхскомісаріаті "Україна" так і не було створено. Натомість було створено значну кількість нормативних актів у формі спеціальних податкових законів, які досить часто суперечили один одному, а нормотворчість генеральних комісарів вносила ще більшу плутанину в практичному їх застосуванні. У результаті, - на теренах Райхскомісаріаті "Україна" створено громіздку, переповнену дріб 'язковими приписами нормативно-правову систему забезпечення збору податкових платежів.

03.17.12.0349/206886. Передумови залучення радянських військовополонених до служби в збройних формуваннях Німеччини в окупованій Україні (1941-1944 рр.). Полуда Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.121-125. - укр. УДК 94 "19": 355-054.
Зміст статті присвячений передумовам залучення військовополонених у Рейхскомісаріаті "Україна" та в зоні військової окупації до служби в збройних формуваннях під німецьким командуванням. Розглядаються основні положення нацистського розуміння військового полону під час бойових дій на Східному фронті. Особлива увага звертається на обставини перебування колишніх радянських солдатів і офіцерів у німецьких таборах військовополонених. Аналізуються політичні та військові чинники, які сприяли процесу вербування військовополонених до участі в радянсько-німецькій війні на боці вермахту.

03.17.12.0350/206887. Повсякденне життя у Нацистській Німеччині у спогадах Харківських остарбайтерів. Скрипниченко Юрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.125-131. - укр. УДК 930.1:94(477.54) "1941 1945".

У дослідженні розглядається необхідність вивчення долі харківських остарбайтерів через їх спогади. Описуються, на основі праць вітчизняних і зарубіжних істориків, архівних матеріалів характерні особливості повсякденного життя примусових робітників із Харківщини на території мілітаристської Німеччини. Стаття дозволяє зрозуміти причини, які змушували звільнених остарбайтерів не повертатися на батьківщину. Проаналізувавши головні аспекти даної тематики, автором запропоновані перспективи подальших досліджень цієї проблематики. В результаті проведеного дослідження установлено, що пам'ять про жертви депортації цивільного населення Харківщини на різних роботах Третього рейху у роки Другої світової війни буде залишатися важливою складовою частиною в історичній свідомості українського народу.

03.17.12.0351/206888. Діяльність польського руху опору на території Волині і полісся у січні 1944 - квітні 1945 рр. Дашко Вікторія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.131-137. - укр. УДК 355.425.4(477.82) "1944-1945".
У статті розглядається діяльність польських військових та громадянських організацій руху Опору, керованих польським еміграційним урядом з Лондону, на території Волинської і Рівненської областей після визволення терену радянською армією від нацистів. Проведено аналіз керівного та особового складу, досліджено структуру і терени діяльності організацій руху Опору, аналізуються документи радянських органів, пов'язаних з остаточним знищенням польських підпільних структур при проведенні операції "Сейм", котра тривала впродовж 1944-1946рр.

03.17.12.0352/206889. Діяльність Жмеринської молодіжної сіоністської організації "Ейнікайт" у 1944-1948 рр. Кононенко Валерій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.137-142. - укр. УДК 94:061.2(477.44+411.16).
У статті досліджується молодіжний єврейський сіоністський рух на Поділлі у перші повоєнні роки на прикладі Жмеринської молодіжної організації "Ейнікайт". Автор аналізує причини та підстави поширення єврейського націоналізму та сіонізму серед учнівської та студентської молоді в Україні у перші роки визволення від фашистської окупації. У статті через організацію "Ейнікайт" проаналізовано особливості діяльності єврейських молодіжних організацій в контексті діяльності молодіжних націоналістичних та антисталінських рухів у СРСР та Україні у перші повоєнні роки.

03.17.12.0353/206891. Битва за Дніпро: тріумф чи трагедія? (аналіз радянських та німецьких мемуарів і документів). Чирка Леонід. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.146-151. - укр. УДК 94 (477. 282.247.32) "1943".
У статті зроблено спробу розкрити особливості боїв за Дніпро восени 1943 р. Головний акцент зроблено на співставленні мемуарів радянських і німецьких генералів. Проаналізувавши мемуари Г. Жукова, К. Москаленка, К. Рокосовського, Ф. Меллентіна, Е. Манштейна, Е. Рауса, автор прийшов висновку, що характерною особливістю спогадів є їх суб'єктивність, оскільки, зосередивши увагу на перемогах, генерали залишають поза увагою свої прорахунки.

03.17.12.0354/206892. Колабораціонізм українців Хорватії у Другій світовій війні: масштаби та оцінка. Нагірний Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.151-154. - укр. УДК 94 (497.5) "1941 1945".
У статті висвітлено умови, у яких перебувала українська діаспора Хорватії напередодні Другої світової війни, підкреслено упередженість та необ'єктивне ставлення правлячої сербської верхівки держави до українців. Виділено головні причини виникнення колабораціонізму серед української діаспори у 1941-1945 рр. Проаналізовано характер та масштаби цього явища, показано, що українці Хорватії підтримували й антинімецькі сили у війні. Пояснено, чому українців Хорватії не коректно називати колаборантами. Розглянуто наслідки війни для хорватських українців та їх негативні аспекти для національно-культурного розвитку діаспори у повоєнний період.

03.17.12.0355/206893. "Людина знання" в Османській імперії: соціальна стратифікація релігійно-ученої групи ільмійє. Ковальчук Марія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.3-9. - укр. УДК (477)XIУ-XУI.
Стаття присвячена розгляду стратифікації такої суспільної групи Османської імперії, як ільмійє, або ж улеми. На основі оригінальних османських джерел автор досліджує діяльність вчених людей упродовж першої половини XIV- кінця XVI ст., коли улеми припиняють займатися своїми професійними справами та долучаються до політичної діяльності. Розкривається соціальний статус представників ільмійє: мюдеррісів - викладачів, муфтіїв, кадіїв - суддів, які займалися нотаріальними, судовими та адміністративними справами, лікарів, архітекторів, тогочасних учених, а також служителів культу - імамів, муедзинів, працівників мечетей, учнів навчальних закладів тощо.

03.17.12.0356/206894. "Острозький епізод" Констанцького собору (1414-1418 рр.). Паршин Ілля. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.3-13. - укр. УДК [282:262.5(430)] "1414 1418".
У статті проаналізовано повідомлення німецького хроніста Ульріха фон Ріхенталя про візит високоповажного "герцога Червоної Русі" ("der hertzog von rotten Russen") на XVI Вселенський собор, що відбувся впродовж 1414-1418 рр. в середньовічному баварському містечку Констанці. На підставі залучення маловідомого в українській історіографії твору іншому середньовічного автора Томаса Прішуха встановлено, що цим можновладцем був "герцог Острозький" ("Mer ein first herczog von Ostrog"). Напевно, у текстах пам'ятокXVст. йшлося про найстаршого тоді представника відомої родини - князя Федора Даниловича.

03.17.12.0357/206895. Конфесійна політика російського самодержавства на Правобережній Україні та Білорусі (кінець XVIII - початок XIX ст.). Буравський Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.13-19. - укр. УДК 94 (477): 282.
У статті на основі архівних джерел проаналізовано конфесійну політику російського самодержавства на Правобережній Україні наприкінці XVIII - на початку XIX Виявлено особливості її прояву на теренах білоруських губерній.

03.17.12.0358/206896. Вплив папських енциклік на формування християнсько-демократичної ідеології на теренах Східної Галичини наприкінці XIX - на початку XX ст. Бліндер Наталя. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.18-21. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано вплив папських енциклік, виданих на зламі XIX-XX ст., на активізацію суспільно-політичного життя на території Східної Галичини, безпосередньо на формування християнсько-демократичної ідеології та долученні до цих процесів греко-католицького духовенства.

03.17.12.0359/206898. Вплив церковно-релігійного чинника на процес встановлення дипломатичних відносин між Святим Престолом і Українською Народною Республікою (1919-1920 рр.). Штогрин Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-

ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.27-34. - укр. УДК 271.4 "XX"+262.13.
У статті з'ясовано місце й роль Греко-Католицької Церкви в державотворчих прагненнях України, заходи її духовенства, спрямовані на встановлення та розвиток офіційних відносин між Святим Престолом і Українською Народною Республікою.

03.17.12.0360/206899. Доброчинна діяльність Греко-Католицького духовенства перемишльської єпархії у процесі створення та підтримки захоронок і сиротинців (1919-1939 рр.). Горан Тетяна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.34-39. - укр. УДК 262.12: 94 (477.83 .86).
У статті автор розглядає доброчинну діяльність греко-католицького духовенства Перемишльської єпархії у період між двома світовими війнами. Висвітлює процес підтримки духовенством дитячих опікунських установ, сирітських притулків та захоронок (дитячих садків). Автор зазначає, що значну увагу ГКЦ у міжвоєнний період звертала на соціальний захист інвалідів війни, дітей-сиріт та на сім'ї, які втратили під час війни своїх годувальників. З цією метою створювалися дитячі опікунські установи, сирітські притулки та захоронки. Визначено, що найбільш активними у сфері доброчинної діяльності були чернечі об'єднання сестер-служебниць, сестер-йосафаток та сестер-василіанок.

03.17.12.0361/206900. Радянська політика щодо жіночих чернечих спільнот Греко-Католицької церкви у Східній Галичині (друга половина 1940-х рр.). Маслій Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.39-44. - укр. УДК 94 (477. 83 . 86): 271: 28.
У статті досліджується ліквідація жіночих монастирів Греко-католицької церкви сталінським тоталітарним режимом на території західних областей Української РСР. Основну увагу приділено висвітленню ставлення державного керівництва СРСР до чернечих спільнот після насильницького "возз'єднання" Греко-католицької церкви з Російською православною церквою. Автор описує процес закриття монастирів, ув'язнення і заслання монахинь у в'язниці і табори в останні роки сталінського керівництва.

03.17.12.0362/206902. Функціонування римо-католицької церкви на окупованих територіях України: проблеми та перспективи. Ворон Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.48-53. - укр. УДК 272 (477).
Стаття присвячена дослідженню проблеми функціонування Римо-католицької церкви в умовах дестабілізації суспільно-політичного життя незалежної України. Висвітлено становище Церкви на окупованих територіях східного регіону та анексованого півострова Крим.

03.17.12.0363/206903. Формування адміністративної та військової системи в африканських колоніях Німеччини. Луценко Сергій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.54-57. - укр. УДК 94: [341.221.3+325.4] (6-52: 430).
Стаття присвячена аналізу системи колоніального управління в німецьких африканських протекторатах наприкінці XIX-XX ст. Автор виявляє загальні та особливі аспекти в організації адміністративного та військового апарату кожній з німецьких колоній. Висвітлено основні чинники, які сприяли успішній колоніальній політики Германській імперії. Створений адміністративний та військовий апарат колоніального управління дозволяв Німеччини контролювати значні території африканських протекторатів незначними силами.

03.17.12.0364/206904. Польський громадський рух у контексті імперських стратегій деполонізації правобережної України XIX - початку XX ст. Громакова Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.57-62. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано урядові практики деполонізації Правобережної України в контексті модернізації імперських структур. Автором визначено, що перспективи і проекти розв'язання "польського питання" зумовлювали важливі заходи у сфері реалізації внутрішньої політики на всій території держави, спонукаючи владу до пошуку нових форм організації імперського простору. Обґрунтовано тезу, що реалізація модерного імперського проекту спричиняла перманентний конфлікт із польськими громадськими ініціативами, що виступали одним з каналів збереження власної національної ідентичності.

03.17.12.0365/206905. Наркотики в повсякденному житті населення російської імперії на початку XX ст. Кругляк Марина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.62-67. - укр. УДК 343.976.
У статті на основі матеріалів преси і спогадів висвітлено історію появи наркотиків у Росії, еволюцію їх використання - від ліків - до стимулюючих препаратів, проаналізовано причини поширення наркоманії на початку XX ст., визначено ставлення влади й громадськості до наркотизації російського суспільства. Автор розглядає моду на наркотики в Росії і світі як закономірне явище того часу, наводить приклади представників богеми - наркоманів, стверджує, що людство на початку XX ст. ще не усвідомлювало негативного впливу наркотиків на стан здоров'я.

03.17.12.0366/206906. Місцева адміністрація та організації Всеросійського селянського союзу в 1905 р. Магась В'ячеслав, Магась-Демидас Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.67-71. - укр. УДК 94 (477) "1905 1917".
Роботу присвячено взаємодії представників місцевої адміністрації та організацій Всеросійського селянського союзу в період найвищого підйому Першої російської революції. В цей час, користуючись певною безпомічністю центральної влади та відсутності чітких директив від неї, селянські союзи на місцях заручалися підтримкою окремих представників місцевої адміністрації, перебирали владу в свої руки та створювали так звані "селянські республіки". Таку активність селян на місцях центральній владі вдалося припинити лише шляхом проведення жорстоких репресій.

03.17.12.0367/206907. Проблема українства Австро-Угорської імперії в поглядах російських націоналістів на початку XX ст. Обершт Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.71-75. - укр. УДК [94(477.8):323.13(=161.1)] "1905 1914".
Пропоноване дослідження стосується проблеми російського націоналізму на українських землях та покликане виокремити місце українства Австро-Угорської монархії в поглядах та практиках російських націоналістів підросійської України. У статті проаналізовано складові російського націоналістичного дискурсу стосовно західноукраїнських земель.

03.17.12.0368/206908. Міжнародне становище та зовнішня політика України 1917-1918 рр. Дацків Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.75-84. - укр. УДК 94(477) "1917 1918".

У статті розглянуто та висвітлено обставини, які вплинули на рішення Української Центральної Ради включитися до Брестської мирної конференції. Проаналізовано напружену дипломатичну боротьбу українських дипломатів по відстоюванню національних інтересів.

03.17.12.0369/206909. Основні складники цензурної політики щодо приватних видавництв в РСФРР упродовж 1917-1921 рр. Позднякова Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.84-88. - укр. УДК 94 (470+571)070.13 .14 "1917 1921".
У статті розглянуто основні засади, на яких ґрунтувалися взаємини приватних видавництв та радянської влади у період її становлення та утвердження. На основі нормативних матеріалів висвітлено процес посилення контролю за видавничою діяльністю. Доведено, що метою такої політики було залучення приватних видавництв до централізованої державної видавничої системи.

03.17.12.0370/206910. Зовнішньоекономічні відносини України з Німеччиною та Австро-Угорщиною 1918 р. Ляшенко Оксана, Дацків Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.88-94. - укр. УДК 930:327.
У статті йдеться про економічні аспекти Брестського мирного договору 1918 р., який спричинив певні зобов'язання сторін в економічній сфері відносин зокрема у системі українсько-німецько-австрійських відносин, що суттєво впливали на зовнішньополітичну орієнтацію Києва, Відня і Берліна. Аналізується діяльність українських дипломатичних представництв і економічно-торговельних місій за кордоном, спрямована на забезпечення розвитку української економіки та потреб боротьби за незалежність.

03.17.12.0371/206911. Націоналістичний студентський рух та формування праворадикальних політичних організацій в Румунії (1919-1925 рр.). Піддубний Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.94-102. - укр. УДК [94(498):329.78] "1919 1925".
Стаття присвячена питанням розвитку націоналістичних та антисемітських поглядів у середовищі студентів румунських університетів у кінці 10-х - першій половині 20-х рр. XX ст. Результатом цього процесу стала поява серед політичних організацій Румунії Ліги націонал-християнського захисту, яка на певний проміжок часу поглинула студентські організації. У процесі формування були виділені ряд тез, які визначили характер руху, в тому числі введено в дію вимогу про запровадження в освіті принципу "numerus clausus".

03.17.12.0372/206912. Політичні маневри Ю. Пілсудського у процесі інституалізації Другої Речі Посполитої (листопад 1918 - лютий 1919 рр.). Боєчко Владислав. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.102-108. - укр. УДК 930.1(438) "19".
У статті на основі аналізу здобутків історіографії та джерельної бази досліджено особливості інституалізації Другої Речі Посполитої у 1918-1919 рр. Вивчено погляди та діяльність Ю. Пілсудського щодо відновлення державності та становлення Другої Речі Посполитої. Автор висновує, що політичний авторитет та рішучість дій Ю. Пілсудського відіграли вирішальну роль у формування державного механізму. Харизматичність історичної постаті Ю. Пілсудського засвідчили авторитет політичного лідера, який опинився у потрібному місці у потрібний час, зумівши об'єднати політичні сили країни довкола спільної мети - розбудови державності. Уміння підносити державні інтереси вище за власні для Ю. Пілсдуського стало ключовим у його політичній діяльності, адже, політичний діяч став людиною була готова добровільно передати владу, а вісім років потому в 1926 р. вирішила здійснити державний переворот, щоб захопити її.

03.17.12.0373/206913. Розвиток організаційної структури Української селянської спілки у Чехословаччині в 20-30-х рр. XX ст. Яворський Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.108-113. - укр. УДК 314.743 (477): 94 (437).
У статті розглянуто проблему формування і розвитку організаційної структури Української селянської спілки у Чехословаччині. Автором простежено етапи діяльності Української селянської спілки, її склад і чисельність упродовж 20-х рр. XX ст. На основі архівних джерел проаналізовано причини і наслідки занепаду організації на рубежі 20-х - 30-х рр. XX ст. Обґрунтовано ідею про те, що Українська селянська спілка стала першою емігрантською організацією в міжвоєнній Чехословаччині, яка цілеспрямовано представляла інтереси українського селянства.

03.17.12.0374/206914. XX з'їзд КПРС і поява шістдесятництва. Секо Ярослав. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.113-120. - укр. УДК 94(477).
У статті дано історичну оцінку доповіді М. Хрущова на XX з'їзді КПРС, проаналізовано її суспільний резонанс та вплив на формування покоління вої свідомості шістдесятників. Висунуто гіпотезу щодо різного впливу ідей доповіді на середовища українських та російських шістдесятників.

03.17.12.0375/206917. Поляки в Україні: історія та сучасність. Висоцька Галина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.129-132. - укр. УДК 94:323.1(477)(=162.1).
У статті аналізується становище польської національної меншини в Україні в різні періоди історії. Висвітлений процес заселення представниками польської національної меншини території України. Порівнюються дані переписів населення. Визначаються українські території, на яких проживають поляки. Висвітлюється історія Мархлевського району від створення - до ліквідації. Зазначені заходи України щодо нормалізації діяльності поляків в Україні. Висвітлені проблеми, з якими зіткнулась польська спільнота у різні періоди польсько-українських взаємин. Проаналізовані документи, які регламентують діяльність представників польської національної меншини.

03.17.12.0376/206918. Косовська криза 1999 р. Та її вплив на сучасні міжнародні відносини. Павленко Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.132-137. - укр. УДК 497.115.327.82.
У статті розглядаються питання кризи в Косово в 1999 р. Показано, що причини загострення сербсько-албанського протистояння відбувалися на фоні глобального перерозподілу сфер впливу у світі. Європейський Союз був зацікавлений у стабілізації Балкан, де нестабільність провокувала потоки біженців до країн Західної Європи. США вважали за необхідне зберегти свої військово-політичні та економічні позиції в Європі. Наприкінці 1990-х рр. критично важливим у цьому сенсі стало питання Косово. Спроби Росії і Китаю перешкодити цим процесам не були консолідовані та зазнали невдачі. У підсумку проголошення в лютому 2008 р. незалежності Косово створило прецедент виникнення держави із нетрадиційним суверенітетом. Доля Косово залежить від успішності реалізації процесу європейської інтеграції.

03.17.12.0377/206919. Зовнішня політика Польщі після вступу до НАТО. Буглай Наталя. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.137-142. - укр. УДК 94(438)+327.
У статті проаналізовано зовнішню політику Польщі після вступу до Північноатлантичного альянсу. Розглянуто різні аспекти реалізації євроатлантичного вибору Республікою Польща в контексті перегляду стратегій безпеки і оборони, адаптації збройних сил до союзних стандартів, участі в операціях союзників, а також сприянні наступному розширенню кордонів НАТО.

03.17.12.0378/206920. Геополітична стратегія України: джерела та еволюція. Лебедева Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.142-148. - укр. УДК 321.01 (477).
Проведено огляд наукових досліджень, що стосуються ролі і місця України в сучасному геополітичному просторі. Проаналізовано напрямки наукових досліджень стратегії геополітичного розвитку держави. Окреслено завдання суспільствознавців, включаючи й українознавців щодо подальшого обґрунтування стратегічних завдань зовнішньополітичного та внутрішньополітичного курсу України в умовах російської агресії, спрямованої на гальмування її інтеграції у європейський і світовий простір.

03.17.12.0379/206921. Україна - республіка Білорусь: співробітництво у політичній сфері (2005 - початок 2010 рр.). Василишин Степан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.148-155. - укр. УДК 94(437).
У статті на основі широкої джерельної бази розкрито політичні аспекти українсько-білоруських відносин упродовж 2005 - початку 2010 рр., досліджує напрямки та пріоритети двосторонніх взаємин.

03.17.12.0380/206922. Основні тенденції торгівельно-економічної співпраці між Україною і Туніською республікою. Лахманюк Тетяна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.155-158. - укр. УДК 334 (477+611).
У статті автор розглядає торгівельно-економічну співпрацю між Україною і Туніською Республікою, акцентує увагу на договірно-правовій базі цих контактів, досліджує напрямки економічних зв'язків, їх зміст і пріоритети.

03.17.12.0381/206924. Історіографічна традиція розуміння природи влади князя та його місця в державно-владному механізмі в Київській Русі. Ющенко Петро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.8-13. - укр. УДК 94(477.7).
У статті на основі аналізу періодичної та монографічної літератури робиться спроба проаналізувати основні напрямки історичного і правового розуміння природи князівської влади на Русі, визначити певні напрямки еволюції інституту князівської влади в IX-X ст., визначити основні підходи до розуміння місця князя у державно-владному механізмі Київської Русі, довести, що історія київської династії Рюриковичів активно використовувалась політиками та російськими ідеологами для обґрунтування власних прав на історію Київської Русі.

03.17.12.0382/206925. Національно-культурний рух українців Галичини другої половини XIX - початку XX ст.: джерелознавчий сегмент сучасної зарубіжної історіографії. Шологон Лілія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.13-17. - укр. УДК 94 (477.83.86).
У статті аналізуються праці переважно сучасних зарубіжних дослідників з історії національно-культурного руху українців Галичини другої половини XIX - початку XX ст. крізь призму дослідження ними джерел із зазначеної проблематики. Це, зокрема австрійська, польська, чеська, російська та англомовна історіографії нашої проблеми. Першою характерною рисою цих праць є те, що автори надавали пріоритет не україномовним джерелам, а тим, які в силу різних обставин були для них найбільш доступними. Інша - в першу чергу стосується російської та польської історіографії обраної теми, де нерідко спостерігається однобокий та упереджений підхід до джерел, що розкривають національно-культурний рух українців Галичини другої половини XIX - початку XX ст.

03.17.12.0383/206926. Законодавче забезпечення фіскальної політики Є. Канкріна щодо півдня України (за матеріалами повного зібрання законів Російської імперії). Чайка Інна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.17-22. - укр. УДК 94(477):336.02.
Стаття присвячена дослідженню законодавчого оформлення фіскальної політики Є. Канкріна щодо південноукраїнських губерній Російської імперії.

03.17.12.0384/206930. Популяризація українознавства у виданнях "Просвіт" наддніпрянщини на початку XX ст. Волошенко Вікторія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.36-41. - укр. УДК 329.7 (477).
Стаття присвячена проблемі популяризації українознавства у видавничій діяльності осередків товариства "Просвіта" у Наддніпрянській Україні на початку XX ст. Проаналізовані особливості рецепції українознавчої тематики громадськими діячами, дотичними до діяльності товариства. Виявлені чинники, які впливали на складання оперативного поля популярної україністики у виданнях "Просвіти". Розглянуті дискусії з визначення тем, пріоритетних для популяризації.

03.17.12.0385/206932. Міста лівобережної України періоду НЕП у вітчизняній історіографії 1920-1980-х рр. Жмака Віталій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.48-53. - укр. УДК 930:338.23(477.5) "192 198".
У статті проведено огляд вітчизняної історіографії 1920-1980-х рр., у якій висвітлюються різноманітні проблеми міського життя Лівобережної України періоду НЕП. Автор виділяє етапи розвитку історичної науки з цього питання, надає їм коментарі. Наголошує, що урбаністична історіографія вказаного періоду пройшла шлях від перших, не впевнених кроків, через гоніння й заборони, до так званого "дозованого розквіту", заклавши досить міцний фундамент для містознавчих студій періоду незалежності.

03.17.12.0386/206933. Західноукраїнська суспільно-політична думка міжвоєнного періоду про політику Російської імперії щодо західноукраїнських земель в роки Першої світової війни. Музичин Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.53-69. - укр. УДК 94(470+571).
У статті розкрито основні аспекти політики Російської імперії щодо українських земель Австро-Угорщини під час Першої світової війни крізь призму бачення західноукраїнських авторів міжвоєнного періоду.

03.17.12.0387/206934. Українська вчительська інтелігенція 1920-1930-х рр. В історіографічному дискурсі радянських та зарубіжних дослідників (20-ті - перша половина 50-х рр. XX ст.). Кір'янова Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.59-63. - укр. УДК 94:37.011.3-051(477) "192 193":[930.2(930.2(47+57)+(100) "192 195".
Стаття присвячена історіографічному дискурсу радянських та зарубіжних науковців періоду 20-х - першої половини 50-х рр. XX ст. щодо місця і ролі української наукової і учительської інтелігенції в культурно-освітніх процесах УРСР 20-30-х рр. XX ст. По-перше, установлено, що в дослідженнях, які були опубліковані на теренах радянської України 1920-х рр., погляди однієї групи авторів полягали в прагматичному використанні професійних знань та досвіду "старої" інтелігенції на благо побудови нового радянського суспільства до того часу, доки буде підготовлена "нова інтелігенція", віддана комуністичній партії; інша точка зору ґрунтувалася на партнерських і націонал-комуністичних принципах у ставленні до інтелектуального потенціалу нації. У 1930-хрр. "стару інтелігенцію" розглядали як "прошарок", який не відіграє самостійної ролі в житті суспільства. По-друге, означено, що своєрідним викликом радянським авторам стала дослідницька робота вчених-емігрантів, які руйнували стереотипи радянської історіографії, таким чином демонструючи хибність класових концепцій.

03.17.12.0388/206935. Репресії проти київських мистецтвознавців у 1932-1933 рр. (за матеріалами державного архіву міста Києва). Січка Марія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.63-69. - укр. УДК 7.072.2:316.4.063.7(477-25) "1932 1933".
У статті висвітлюються репресивні заходи проти мистецтвознавців Києва у 1932-1933 рр. за матеріалами Київської міської контрольної комісії, які збереглись у Держархіві м. Києва. Проаналізовано висновки робітничо-селянської інспекції та результати чисток музеїв Києва, зокрема звинувачення працівників Всеукраїнського музейного городка, політична та кваліфікаційна оцінка мистецтвознавців комісією. Прослідковано ідеологічне сприйняття мистецтвознавчої роботи молодих науковців, формулювання причин звільнень та подальша доля дослідників.

03.17.12.0389/206936. Стан і проблема примусових робітників дистрикту "Галичина" в матеріалах Львівської біржі праці. Бежук Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.69-73. - укр. УДК 94: 314.745.25: 39] (477.83 86+430).
Розглянуто досвід примусу та перебування цивільного населення Східної Галичини в умовах Третього Райху на основі документальної бази Держархіву Львівської обл. Листування галицьких українців з легальними інституціями засвідчує нові факти їх життєвого досвіду в умовах окупації краю та виживання на чужині.

03.17.12.0390/206937. Особливості формування образу Японії в радянській пресі у 1964-1973 рр.: соціально-політичний аспект (за матеріалами "Комсомольської правди"). Новиченко Анна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.73-78. - укр. УДК 94 "1964 1973":32.019.5.
У статті висвітлюється процес формування газетою "Комсомольська правда" образу Японії в рамках інформування читача про внутрішньополітичну та соціально-економічну сфери життя цієї країни у 1964-1973 рр.

03.17.12.0391/206938. Заборона національної самобутності українців в історичній науці УРСР (70-ті рр. XX ст.). Кіндрачук Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.78-82. - укр. УДК 323.1:35.078.1:930(477).
У статті досліджуються 70-ті рр. XX ст., які характеризуються посиленням репресивних методів управління історичною наукою в УРСР, встановленням цензурних утисків та заборон, підкоренням українських істориків завданням радянської тоталітарної держави. Відхилення історичної науки від ідеологічних засад КПРС-КПУ було неможливим. Розпочався ідеологічний нагляд за інтелігенцією в Україні та тотальний контроль за історичними науковими установами. Компартійна правляча верхівка вела боротьбу проти інакомислячих та носіїв "ідеології українського буржуазного націоналізму", формувала упереджене ставлення до всього національного. Щонайменший прояв патріотизму українського народу розглядався як антирадянська діяльність. Українців вимушено заставляли відчувати себе меншовартісною нацією без власної багатовікової історії.

03.17.12.0392/206939. Голокост в Болгарії в роки Другої світової війни: історіографічні вектори дослідження проблеми в сучасній болгаристиці. Шпак Маріанна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.82-86. - укр. УДК 94 (497.2) "1939-1945".
В сучасній історичній науці аналіз подій Другої світової війни залишається актуальним й досі. Серед широкого кола фахівців переважає думка, що трагічні наслідки минулого стали причиною багатьох теперішніх міжнародних конфліктів, адже суспільно-політичні проблеми потребують постійного обговорення і спільних зусиль для їх подолання. Явище Голокосту в Болгарії є тим випадком, про яке історики ще не сформулювали єдиного висновку та пояснень щодо стратегії влади та дій населення країни в остаточному вирішенні "єврейського питання". Сучасні болгаристи здійснюють наукові пошуки, які б допомогли розв'язати дискусійні питання цієї проблеми серед громадськості.

03.17.12.0393/206942. Аналіз документально-речової колекції Національного музею історії України з теми "театральне мистецтво України кінця XX - початку XXI ст.". Срібна Марія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.96-99. - укр. УДК 94+792 (477).
У статті аналізується різнопланова колекція документально-речового фонду Національного музею історії України з теми "Театральне мистецтво України кінця XX - початку XXI ст.". З'ясовано обставини формування даної колекції та розставляння акцентів при зборі матеріалів з 1991-2015рр.

03.17.12.0394/206943. Роль політичного чинника у становленні мистецтва українського бароко (друга половина XVII - початок XVIII ст.). Ковбасюк Стефанія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.100-105. - укр. УДК 94(477):75 "16 17".
Ця стаття присвячена аналізу ролі політичного чинника у становленні та розвитку мистецтва бароко в Україні другої половини XVII - початку XVIII ст. В центрі дослідження знаходиться аналіз шляхів становлення українського бароко в політичному контексті, особливості взаємодії між мистецтвом та політикою, а також між західноєвропейським стилем та національною традицією, що сприяло би кращому осмисленню сьогоднішніх процесів як в художній, так і в політичній сферах. Особлива увага приділена європейським тенденціям того часу у взаємодії між політикою та мистецтвом та їх державотворчому аспекту.

03.17.12.0395/206944. Від парадигми "половці-автохтони" до парадигми "половці-азія". Агафонова Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.105-112. - укр. УДК 316.324.2"04 14"V-XV.

В статті презентовано парадигму "половці-автохтони", задіяну на початковому етапі розвитку історичної науки. Акцентовано на причинах зміни парадигми у XIX столітті. На прикладі дослідження П. Голубовського "Печенеги, торки, половцы до нашествия татар. История южнорусских степей IX-XII вв." продемонстровано неспроможність парадигми "половці - азійські експансіонери".

03.17.12.0396/206945. Звуконаслідування півня і ворона в обрядовій культурі слов'ян (на матеріалі лікувальних текстів). Темченко Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.112-119. - укр. УДК 572.9:398.47.
У статті розглянуто семантику образів півня і ворона як складової частини міфологічної бінарності "життя / смерть". У цьому аспекті утворюються смислові ланцюжки: півень / сонце світло - тепло - ранок - пробудження - воскресіння - весна - розмноження - весілля червоний колір; ворон - втілює діаметрально протилежні ознаки. Звідси голос півня відганяє / знищує нечисту силу, / хворобу / смерть, знаком якої часто виступає ворон. Разом з тим, опозиція "півень / ворон" не завжди перебуває в зоні очевидної конфліктності. В окремих контекстах спостерігається спільність їх рис. Мова йде про називання ворона "куркою", що передбачає нівелювання його надприродних / містичних властивостей, зокрема зведення образу хижака-смерті до рівня жертви. Іншою паритетною ознакою є віщі якості обох птахів, зокрема півень асоціюється із смертю, коли його поведінка є аномальною, що спонукало до виконання обряду "присікання". В окремих аспектах ворон сприймається як "перевернута" проекція півня, тому ворон "знає" причину хвороби і може її "вигребти", "виклювати". Відповідні мотиви зустрічаються в магічних практиках північних шаманів.

03.17.12.0397/206946. Відображення побуту та звичаїв гребенського козацтва у повісті Л. Толстого "Казаки". Ятищук Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.119-124. - укр. УДК 39(479):821.161.1.
У статті аналізується етнографічний матеріал, використаний Л. Толстим у творі "Казаки". В центрі його уваги селянський побут, окремі епізоди, сценки з життя народу, в характеристиці яких письменник звертає увагу на побутові елементи селянської сім 'ї, окремі елементи селянської етнографії, необхідним атрибутом яких стають речі домашнього господарства, що оточують селян, предмети селянської хати, їжі, опис селянської праці.

03.17.12.0398/206947. Стан установ культури Донеччини в 1943-1945 рр. Титаренко Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.124-129. - укр. УДК 94(477.6): 62.33 "1941-1945".
В статті характеризується стан установ культури Донеччини в 1943-1945 рр. Висвітлено особливості відновлення роботи та характерні риси діяльності театрів, клубів, музеїв, бібліотек після визволення Донеччини від нацистів, роль та значення кінематографу в духовному житті населення краю. Наголошено на тому, що заклади культури виконували не лише дозвіллєву, а й виховну та ідеологічну функції, особливо важливі в умовах війни.

03.17.12.0399/206948. Обряд випікання короваю у Східній Галичині другої половини XX - початку XXI ст. Костюк Леся. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.129-132. - укр. УДК 39 (092) (477).
У статті на основі свідчень низки інформаторів автор подає характеристику обряду випікання короваю у селах Східної Галичини, зокрема Львівщини, другої половини XX - початку XXI ст.

03.17.12.0400/206951. Вплив закону "про зв'язок школи з життям…" на підготовку спеціалістів сільського господарства у вузах і технікумах УРСР (1959-1965 рр.). Кропивко Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.142-148. - укр. УДК 377+378 (477) "1959-1965": 37.014.5.
У статті аналізуються аспекти підготовки учнів і студентів навчальних закладів освіти сільськогосподарського профілю в умовах реформування радянської системи освіти. Вказується, що безпосереднім стимулом для внесення змін в навчальні плани став Закон "Про зміцнення зв'язку школи з життям… Важливим елементом підготовки було визнано практики (учбову і виробничу). Для сільськогосподарських вузів стало характерним поєднання у навчальних планах виробничих і учбових практик з теоретичними і лабораторними заняттями. Зроблено висновок, що учбово-матеріальна база переважної більшості навчальних закладів до середини 1960-х рр. не відповідала нормам, які б в повній мірі забезпечували необхідну практичну підготовку майбутніх спеціалістів сільського господарства.

03.17.12.0401/207093. Духовність еліти княжої доби: орієнтири, пошуки, здобутки. Гомотюк Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.3-11. - укр. УДК 94(477).
У контексті аналізу писемних пам'яток княжої доби окреслено інтелектуальні орієнтири тогочасного суспільства, визначено їх носіїв. Зроблено спробу довести наявність української національної ідеї у цей період та досліджено її сутність, шляхи реалізації. Підкреслено вплив Церкви на формування ідейних цінностей суспільства.

03.17.12.0402/207094. Антропологічні матеріали XIV-XV ст. З розкопок у с. Ратнів. Долженко Юрій, Златогорський Олексій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.11-23. - укр. УДК 904.5:572.087.5(477.82).
У статті проаналізовано останки людей, похованих у с. Ратнів у XIV-XV ст. Проведено порівняльний аналіз морфологічних комплексів даної вибірки переважно з населенням Східної Європи XVI-XX ст. Визначено, що, згідно із даними краніометрії, простежується зв'язок чоловічої досліджуваної вибірки із такими групами, як Луцьк і Батурин. Жіноча група із Ратнева, за даними краніометрії, статистично близька до серії Середнього Подніпров'я - Жовнино. За дискретно-варіюючими ознаками, у яких чоловіки та жінки розглядалися разом, специфічними для досліджуваної вибірки виявилися порівняно низькі частоти надорбітних отворів, що вказує на західний вектор зв'язків цієї групи людей.

03.17.12.0403/207095. Вдосконалення оборонного периметру Теребовлянського замку в XVII ст. Кіцак Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.23-27. - укр. УДК 94 (477).
У статті проаналізовано систему фортифікацій і ті вдосконалення, які були використані при будівництві Теребовлянського замку в XVII ст. Вивчено також ефективність замкових фортифікацій під час штурму їх легкоозброєною піхотою та за умови активного використання артилерійських гармат великого калібру.

03.17.12.0404/207096. Застосування машин у суконній промисловості Наддніпрянської України в XIX ст. Левицький Віталій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.27-32. - укр. УДК 94 (477.4): 262.2.

У статті розглянуто питання переходу від мануфактурного - до фабричного виробництва в суконній промисловості Наддніпрянської Україні в XIX ст. та її вплив на соціальний і економічний розвиток краю.

03.17.12.0405/207097. Законодавчі основи торгово-промислової діяльності у Російській імперії і Наддніпрянській Україні (XIX ст.). Полоз Катерина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.32-37. - укр. УДК 336.131(09)(477) "19".
У статті досліджено основні етапи еволюції торгово-промислового законодавства. Проаналізовано основні законодавчі джерела досліджуваного періоду.

03.17.12.0406/207098. Селянські переселення з губерній правобережної України до Сибіру у другій половині XIX ст. Грузін Володимир, Криськов Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.37-42. - укр. УДК 94(477).
Статтю присвячено дослідженню причин селянських переселень з Волинської, Київської та Подільської губерній у східному напрямі. Проаналізовано кількісні та якісні параметри міграційних процесів, чинники, які впливали на стримування переселень.

03.17.12.0407/207099. Внутрішня торгівля спиртними напоями в Наддніпрянській Україні і транспортне забезбечення її розвитку (друга половина XIX - початок XX ст.). Степник Зоряна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.42-46. - укр. УДК 94(477).
У статті аналізуються особливості організації торгівлі алкогольними напоями на внутрішньому ринку Наддніпрянської України у зазначений період та роль залізничного транспорту у її розвитку.

03.17.12.0408/207100. Роль товариства віденська "Січ" під час сецесії українських студентів львівського університету в 1901-1902 рр. Григорук Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.46-50. - укр. УДК 94 (438).
У статті висвітлено роль товариства віденська "Січ" під час сецесії українських студентів Львівського університету в 1901-1902рр.

03.17.12.0409/207101. Основні фінансові показники та особливості організації діяльності парцеляційного товариства "Земля" у Львові упродовж 1907-1914 рр. Янюк Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.50-53. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано основні фінансові показники та особливості організації діяльності парцеляційного товариства "Земля" у Львові в період від його заснування - до початку Першої світової війни. Аналіз фінансових показників здійснено на основі бухгалтерських документів товариства, а дані про організацію діяльності взято із протоколів засідань керівних органів парцеляційного товариства "Земля".

03.17.12.0410/207102. Хімічна промисловість українських губерній російської імперії на початку XX ст. Москалюк Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.53-56. - укр. УДК 94(477).
Стаття присвячена ключовим проблемам дослідження особливостей хімічної промисловості українських губерній Російської імперії на початку XX ст.

03.17.12.0411/207103. Становище україномовних часописів у міжвоєнній Польщі. Зуляк Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.56-63. - укр. УДК 94(477).
У статті йдеться про становище україномовних періодичних видань у Східній Галичині в міжвоєнний період. Автором проаналізовано вплив цензури і конфіскаційних акцій польської влади, які обмежували поширення україномовних періодичних видань до широкої читацької аудиторії і виступали особливостями антиукраїнської політики влади у видавничій сфері. Наголошено на тому, що державна антиукраїнська політика щодо україномовних періодичних видань носила незаконний характер й скеровувалася на максимальне обмеження й поступову ліквідацію україномовних видань, була яскравим свідченням того, що влада штучно створювала перешкоди й перепони намагалася обмежити їх вплив на формування національної свідомості українства у Східній Галичині у міжвоєнний період.

03.17.12.0412/207104. Ідеологізація та радянізація культосвітніх установ Тернопільщини (вересень 1939 - червень 1941 рр.). Кравчук Леонід. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.63-67. - укр. УДК 3687.90:3267.
У статті розкрито шляхи та методи формування і насадження чужої радянської системи світогляду населенню Тернопільщини, яка була адекватною завданням і характеру нового радянського окупаційного режиму, а також ефективно працювала на ідеологічне і кадрове забезпечення його соціально-економічних і політичних структур. Також проаналізовано різноманітні аспекти процесу радянізації краю, де особливо актуальним був культурно-ідеологічний аспект, який визначився значною мірою сутністю офіційної політики у сфері культурно-освітнього життя суспільства. Причому цей розвиток розглядався як засіб нав'язування комуністичної ідеології та формування "нової людини", яка б забезпечувала потреби режиму.

03.17.12.0413/207105. Соціально-економічна політика нацистських окупантів у східній Галичині в 1941-1944 рр. Старка Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.67-77. - укр. УДК 94(477).
На основі широкого кола джерел та наукових публікацій проаналізовано соціально-економічну політику нацистських окупантів у західноукраїнському селі протягом 1941-1944 рр. основний акцент зосереджено на аналізі фіскальної політики. Окремо розглянуто основні види повинностей, які виконувало сільське населення. Досліджено вплив нацистської соціально-економічної політики на різноманітні форми руху Опору.

03.17.12.0414/207106. Греко-католицька церква Словаччини: особливості ліквідації (друга половина 40-х - початок 50-х рр. XX ст.). Бистрицька Елла. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.77-84. - укр. УДК 94(477).
У статті з'ясовано особливості ліквідації Греко-католицької церкви у Чехословаччині та участь у цьому процесі радянських органів влади.

03.17.12.0415/207107. Дозвілля в повсякденному житті сільських мігрантів у Харкові (1950-1980 рр.). Іванов Станіслав. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.84-90. - укр. УДК 94(477.54) "195 198": [379.8:323.3-054.7].
У статті розглядаються питання дозвілля сільських мігрантів, які приїхали до Харкова в повоєнні роки. Автор звертає увагу на принципову різницю між дозвіллям у радянські часи і попередніми періодами, простежує причини змін у міському дозвіллі, аналізує еволюцію головних форм дозвілля (народні гуляння, відвідування кіно, театрів, циркових вистав, спортивних заходів тощо) та їх сприйняття сільськими мігрантами, досліджує характер, взаємозв'язки та співвідношення традиційних та нових форм дозвілля, а також вплив міського дозвілля на адаптацію мешканців із села до міського середовища.

03.17.12.0416/207108. Стратегія і політична ідеологія проводу ОУН(Б) щодо проголошення державної незалежності України у 1990-1991 рр. Ярошинський Олег. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.90-97. - укр. УДК 323.2"1990 1991".
У статті зроблено спробу відтворити практичні кроки Організації Українських Націоналістів (бандерівців) із визволення рідного народу з-під колоніального становища в СРСР та відновлення державної незалежності України протягом 1990-1991 рр. на основі програмових засад і публічних заяв цієї політичної організації в українській діаспорі. Стверджується, що стратегія відновлення державної незалежності України ОУН(б) ґрунтувалася на тезах, сформульованих свого часу С. Бандерою. Ключовою частиною визвольної концепції цієї організації була ідея про усунення радянської системи влади в Україні збройним шляхом та встановлення уряду, що мав би репрезентувати погляди революційних націоналістів (послідовників С. Бандери) щодо майбутнього устрою Української держави.

03.17.12.0417/207109. Візитатори василіанських монастирів Перемишльської єпархії другої половини XVIII ст.: біографічний огляд. Стецик Юрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.98-103. - укр. УДК 273.13(477) "17".
Проаналізовано сучасні підходи щодо вивчення протоколів візитацій. Подано джерелознавчу характеристику візитаційної документації. Визначено архівні збірки, де зберігаються описи василіанських монастирів. З'ясовано особовий склад візитаційних комісій та їх функціональне призначення. Запропоновано класифікацію протоколів візитацій. Розглянуто біографічні відомості ченців, які проводили ревізії монастирів.

03.17.12.0418/207110. Поєднання міжнаціональних культурних комбінацій у світогляді та творчій спадщині Данила Мордовця. Саррий Тетяна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.103-106. - укр. УДК 930.1 (477).
У статті на основі епістолярної, творчої та публіцистичної спадщини відомого письменника та громадського діяча - Данила Мордовця розкривається процес формування його внутрішнього світу, особистих якостей, пріоритетів, настроїв та світосприйняття. Основна увага приділяється висвітленню особливостей наукового, життєвого та творчого пошуку письменника.

03.17.12.0419/207111. Генерал М. Домонтович і його роль у становленні незалежного болгарського князівства у 1877-1879 рр. Швець Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.106-110. - укр. УДК 929:35:94(497.2).
У статті на основі аналізу здобутків історіографії та джерельної бази проаналізовано внесок генерала М. Домонтовича у розбудову незалежності Болгарського князівства після завершення російсько-турецької війни 1877-1878 рр. на Балканському півострові. Донесено до широкого загалу і проаналізовано "Записку про стан цивільного управління в Болгарії до укладення миру 19 лютого 1878р.", підготовлену генералом М. Домонтовичем.

03.17.12.0420/207112. Участь Є. Воронцово! В діяльності Одеської Стурдзівської богадільні сестер милосердя. Лісунець Людмила. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.110-113. - укр. УДК 061.235(477.74-21).
Стаття висвітлює діяльність Є. Воронцової в роботі Стурдзівської богадільні сестер милосердя. Дослідження питання допоможе розкрити мотиви її доброчинної діяльності, місце та роль в розгортанні жіночого благодійного руху в Одесі. Аналіз участі Є. Воронцової в діяльності богадільні свідчить про її важливий внесок в становлення та розвиток закладу. Завдяки щедрим пожертвам Є. Воронцової покращено матеріальне становище Стурдзівської богадільні, завершено будівництво домової церкви закладу та службових приміщень.

03.17.12.0421/207113. Політична етика В. Винниченка. Бєлік Анжеліка. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.113-117. - укр. УДК 94(477).
У статті акцентується увага на тих моральних принципах, якими керувався В. Винниченко під час виконання обов'язків голови українського уряду, Директорії УНР. Важливою є проблема відповідальності політика за результати його діяльності не лише перед самим собою, але й перед народом, який довірив йому посаду. Оцінки і висновки в статті спираються на спогади соратників, опонентів В. Винниченка та його власні коментарі, що є цінним для аналізу причин поразки українського уряду часів Директорії. Також важливим є розуміння до яких наслідків може призвести сліпе слідування філософсько-моральним принципам Ф. Ніцше.

03.17.12.0422/207114. З епістолярної спадщини Ярослава Окуневського: листи до Івана Франка (1880-1907 рр.). Мельник Віра, Мельник Роман. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.117-120. - укр. УДК 94(929.5).
У статті проаналізовано листування Ярослава Окуневського з Іваном Франком упродовж 1880-1907рр., як важливу складову епістолярної спадщини. Представлено основні проблеми, що були предметом переписки, а саме: твори І. Франка, подорожі Я. Окуневського, діяльність Русько-української радикальної партії.

03.17.12.0423/207115. Феномен міжнародних кампаній на захист українського дисидента Валентина Мороза (1970-1979 рр.). Паска Богдан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.120-128. - укр. УДК 94 (477.86)-058.566.
У статті проаналізовано міжнародні акції на захист одного з лідерів українського дисидентського руху, радянського політв'язня Валентина Мороза. Висвітлено основні причини, хід та наслідки кампаній, організованих українською діаспорою. Розкрито основні етапи, форми і методи боротьби української еміграції та західної демократичної громадськості за звільнення В. Мороза. Автор робить висновок, що міжнародні кампанії були одним із найбільш важливих чинників, які зумовили дострокове звільнення В. Мороза із радянських виправно-трудових таборів та його депортацію до США.

03.17.12.0424/207116. Леонід Юзьков - перший голова конституційного суду України та його роль в підготовці проектів конституції України (до 20-ї річниці конституції України за матеріалами колекції національного музею історії України). Пуля Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.128-132. - укр. УДК 93 (342+929).
На основі фондової колекції Національного музею історії України висвітлюється біографія професора Л. Юзькова, зокрема становлення його як вченого-правознавця, педагога, а також роль у підготовці Декларації про Державний суверенітет України, проектів Конституції України.

03.17.12.0425/207119. Львівські регіональні енциклопедії: проблеми та перспективи розвитку. Лісіна Світлана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.149-154. - укр. УДК 94(487).
У статті представлено регіональні енциклопедії Львова та області як інтеграцію накопиченого матеріалу про місто і основний ресурс регіону. Автор також спробувала дати характеристику структури та основних вимог до формування регіональних енциклопедій для вдосконалення підготовки публікацій такого типу.

03.17.12.0426/207123. Кордони Половеччини. Агафонова Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.3-8. - укр. УДК 316.324.2"04 14".
У статті на основі парадигми "половці-автохтони" розглядається проблема кордонів Половецької землі. У ході дослідження використано два види джерел: писемні (оригінальна література - літописи, "Слово о полку Ігоревім") і матеріальні ("половецькі баби"). Фіксацію кордонів засновано на причинно-наслідковому зв'язку, який відзначається логікою подій.

03.17.12.0427/207124. Економічна складова життя Східноподільського прикордоння Речі Посполитої наприкінці XVI - на початку XVII ст. Войнаровський Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.8-14. - укр. УДК 94:330 (338) "15 16".
Розглядаються особливості економічного життя Східного Поділля після підписання Люблінської унії. Звертається увага на економічний аспект прикордоння, зокрема на питанні ведення торгівлі та впливу татарських набігів на соціально-економічну структуру Брацлавщини. Проаналізовано значення грабунку, наїзду та елементу втеч селян на економіку шляхетських володінь.

03.17.12.0428/207125. Львівський кравецький цех в XVI - першій половині XVII ст.: підмайстри та їхнє братство. Паславська Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.14-19. - укр. УДК 94(477.83-25):[687-057.23:334.712]"15 165".
Публікація присвячена темі організації братства підмайстрів в кравецькому цеху в Львові. Підмайстри були чисельною групою в кравецькій корпорації, на них лягало основне навантаження в роботі під керівництвом майстра, а ступінь підмайстрівства був необхідним етапом для здобуття статусу майстра - повноправного члена цеху. Розглядаються причини та ґенеза створення братства, надання окремого статуту, принципи організації праці та дозвілля кравчиків, права та обов'язки підмайстрів, покарання за порушення цехового устрою.

03.17.12.0429/207126. Російські судові установи в системі управління українських земель правобережної України наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст. Бармак Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.19-25. - укр. УДК 94(477).
Розглянуто питання судоустрою Київської, Волинської та Подільської губерній Російської імперії, включення їх в систему регіонального управління. Встановлено, що російська влада зіткнулися із необхідністю враховувати особливості краю та з проблемою комплектації персонального складу судових установ відданими владі чиновниками.

03.17.12.0430/207127. Національна політика Російської імперії на Волині: управлінський аспект. Желізняк Василь. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.25-30. - укр. УДК 94(477) "1796 1914":351.
У публікації проаналізовано процес формування та вдосконалення російської національної політики. Досліджено місце та роль місцевої адміністрації на чолі із губернатором у реалізації національної політики у Волинській губернії.

03.17.12.0431/207128. Майнова диференціація київського міщанства в кінці XVIII - середині XIX ст. Кохан Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.30-34. - укр. УДК 908 (477-25) "18".
У статті розглядається майнове становище київського міщанства в кінці XVIII - всередині XIX ст. Важливою подією для виділення міщан серед іншого населення міста стало поширення імператорського маніфесту на Київ у 1775 р. Згідно з ним, серед усіх киян було виділено купецтво, поділене на три гільдії, та міщанство, яке стало одним із найбідніших соціальних станів у місті. На початку XIX ст. вартість міщанських будинків коливалася від 2 - до 600 крб., причому більшість володіла будинками, вартістю від 20 - до 100 крб. Найчастіше це були дерев'яні, напіврозвалені будинки, про що можемо судити з деяких справ Київського міського сирітського суду. Відповідно, міщани володіли невеликою кількістю майна, а деякі навіть жебрали. Заможні міщани були дуже рідкісним винятком.

03.17.12.0432/207129. Технічні вдосконалення у борошномельній промисловості правобережної України в другій половині XIX - на початку XX ст. Стоколоса Тарас. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.34-39. - укр. УДК 94 (477) "XIX XX": 664.7.
У статті досліджується розвиток технічної бази борошномельної промисловості Правобережної України у другій половині XIX - на початку XX ст.

03.17.12.0433/207130. Формування та становище підприємців легкої промисловості у наддніпрянській Україні в другій половині XIX - на початку XX ст. Левицький Віталій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.39-43. - укр. УДК 94 (477.4): 262.2.
У статті розглянуто питання становлення та діяльності підприємців легкої промисловості на Наддніпрянській Україні в другій половині XIX - на початку XX ст. та їх вплив на соціально-економічний розвиток краю.

03.17.12.0434/207131. Торгово-фінансовий стан менонітських і німецьких колоній Північного Приазов'я (друга половнина XIX - початок XX ст.). Захарченко Таїса. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.43-48. - укр. УДК 94(4).
У статті розглядаються питання ґенези торгівельних відносин за часів Російської імперії у прикордонному регіоні (Північному Приазов'ї). А саме: визначається проблема торгівлі хлібом через південноросійські порти та вплив товарообігу на стан

колоністської громади та всього регіону в цілому. Проводиться аналіз причин підйому та послаблення експорту зернових культур в залежності від об'єктивних та суб'єктивних чинників. Визначається місце німецького та меноніського етносу в економічному житті Північного Приазов'я, специфіку його ментальності і суспільно-економічну обумовленість міжнаціональних відносин.

03.17.12.0435/207132. Земельні суперечки у практиці мирових суддів Волинської губернії. Панченко Вікторія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.48-57. - укр. УДК 94(477) "18 19".
У статті охарактеризовано земельні суперечки жителів Волинської губернії у 1871-1919 рр. Через залучення матеріалів щорічних звітів волинських губернаторів, їх листування з генерал-губернатором та спогадів сучасників з'ясовано основні причини земельних правопорушень. На основі широкого кола архівних документів запропоновано їх типологію, котра увиразнює діяльність інституції мирового суду.

03.17.12.0436/207133. Цукрові перипетії в правобережних містах у роки "Великої Війни" (1914-1917 рр.). Герасимов Тимофій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.57-59. - укр. УДК 94(477) "1914 1917".
У статті розглянуто вплив спричиненої Першою світовою війною кризи в цукровій сфері на повсякденне життя мешканців Правобережної України. З'ясовано, що нестача цукру відчувалася на місцевих ринках уже в перший воєнний рік внаслідок нестачі робочої сили на селі після оголошення мобілізації. Зазначено, що в 1916 р. колапс транспортної системи та спекулятивні дії виробників і торгівців перетворили продукт у дефіцитний товар. Цукрова спекуляція набрала неймовірного розмаху. У відповідь царський уряд вдався до запровадження карткової системи на цукор.

03.17.12.0437/207134. Розбудова судової системи України в часи Української Центральної Ради (червень 1917 - квітень 1918 рр.): історичний аспект. Грибенко Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.60-63. - укр. УДК 9:342 (477) "1917-1921".
Автор в цій статті розкрив особливості та структуру судової системи України в часи Української Центральної Ради (червень 1917 - квітень 1918 рр.).

03.17.12.0438/207135. Формування мережі робітфаків в УСРР у 1920-х рр. Кришталь Світлана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.63-68. - укр. УДК 94(477):374.7] "192".
Проаналізовано процес формування мережі робітфаків УСРР в 1920-і рр., яка створювалася на основі радянської концепції системи освіти та передбачала реформування навчальних закладів, що означало ліквідацію або реорганізацію існуючих організаційних структур і створення нових типів навчальних закладів. Показано етапи формування та розвитку мережі робітничих факультетів при вищих навчальних закладах. Цей процес був досить таки складним, через важку економічну кризу і фінансові труднощі в країні, попри це йшов неухильний процес розгалуження та розвитку мережі робітфаків, який розпочинається з 1920-х рр. та триватиме до 1930-х рр.

03.17.12.0439/207136. Підпільна діяльність ОУН на Бережанщині у 30-х рр. XX ст. Троханяк Олександра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.68-71. - укр. УДК 372.48.
На основі узагальнення архівних документів та спогадів очевидців розглянуто підпільну діяльність ОУН на Тернопільщині та особливо в Бережанському повіті.

03.17.12.0440/207137. Окупаційні адміністративно-територіальні одиниці України 1941-1944 рр.: етнічний, етнографічний та політико-географічний вимір. Левченко Юрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.71-77. - укр. УДК 94: 353.8:[91:39] (477) "1941 1944".
У статті досліджується зіставлення етнічного, етнографічного та політико-географічного поділу України відносно Рейхскомісаріату "Україна", дистрикту "Галичина", губернаторств "Бессарабія", "Буковина", "Трансністрія" та зони військової адміністрації.

03.17.12.0441/207138. Санітарно-епідеміологічний стан на території Райхскомісаріату "Україна" у другій половині 1941 - початку 1944 рр. Кицак Богдан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.77-81. - укр. УДК 94 (477).
У статті розглянуто санітарно-епідеміологічний стан на території Райхскомісаріату "Україна" (друга половина 1941 - початок 1944 рр.). Вказано, що політика німецької влади та української допоміжної адміністрації спрямовувалася на забезпечення мінімального життєвого рівня населення як трудового ресурсу та недопущення поширення інфекційно-епідеміологічних захворювань. Зазначено, що виникнення епідемій мало негативні наслідки не тільки для місцевих жителів, але і для самих німців. Заходи нацистів щодо локалізації та вирішення проблеми поширення масових захворювань були малоефективними. Серед найбільш поширених захворювань, які мали характер епідемії, були тиф, дизентерія та віспа. Масового характеру під час окупації набули венеричні хвороби.

03.17.12.0442/207139. Кадрова політика радянської влади як засаднича детермінанта трансформаційних соціальних процесів у Західноукраїнському регіоні в повоєнний період. Стародубець Галина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.81-86. - укр. УДК 94(477).
У статті йдеться про кадрову політику радянської влади в західних областях України в перші повоєнні роки. Вказано, що партійна номенклатура виступала основним суб'єктом радянізації регіону. З огляду на це, центральна влада надавала важливе значення питанню правильного підбору кадрів на ключові партійні посади в західні області України. Від 1944 р. розпочинаються структурні зміни соціальної системи західноукраїнського регіону, зумовлені цілеспрямованою кадровою політикою сталінського режиму. В окрему привілейовану верству виокремлюється партійно-радянська номенклатура.

03.17.12.0443/207140. Стан та причини переселень в радянській Україні в 1940-1960-х рр. Касьянова Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.86-92. - укр. УДК 94(477):314.15 "1940 1960".
У статті увага зосереджена на причинах, пов'язаних з впливом адміністративно-бюрократичної системи та особистісними мотивами потенційних мігрантів. Зроблено висновок про домінування з боку держави економічних та політичних причин, зокрема підвищена потреба в трудових ресурсах під час відбудови та подальшого нарощування економічного потенціалу; зменшення кількості працездатного населення; збільшення площ ріллі на Півдні та Сході республіки; формування соціальної

бази підтримки радянської влади в окремих регіонах УРСР. Серед особистісних мотивів переселенців виокремлено: бажання покращити матеріальний стан та житлові умови; низький рівень культурно-побутового обслуговування; важкі виробничі умови; відсутність можливості соціально-професійного зростання; несприятливий клімат тощо.

03.17.12.0444/207141. Проблема розподілу компетенції між інституціями у процесі будівництва Південно-Українського і Північно-Кримського каналів (1950-1953 рр.). Сацький Павло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.92-97. - укр. УДК 351.791(477.75) "1951 1953": 354.11 .86.
Статтю присвячено дослідженню проблеми розподілу компетенцій між партійними та урядовими органами в СРСР у процесі адміністративного забезпечення будівництва ПівденноУкраїнського і Північно-Кримського каналів у 1950-1953 рр. Вертикально-інтегрована командно-адміністративна система управління в СРСР у пізньосталінський період не давала змоги раціонально розподіляти функції між органами влади і управління для ефективної реалізації проектів. Тому важливу роль у забезпеченні масштабного будівництва на території УРСР (до 1954 р.) і Криму відігравала ініціатива ЦК КП(б)У і Ради Міністрів УРСР у забезпеченні кадрами будівництва Південно-Українського і Північно-Кримського каналів. Користуючись значними досягненнями у реалізації своєї ініціативи, керівництво УРСР намагається на рівні нормативних актів органів влади СРСР закріпити за собою низку компетенцій, які мали забезпечити поширення його повноважень на Кримську область РРФСР та дати змогу здобути значну самостійність від союзного керівництва у прийнятті управлінських рішень.

03.17.12.0445/207142. Формування сучасного складу населення в Запорізькій області (1959-2001 рр.). Рошко Катерина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.97-103. - укр. УДК 94:314.04(477.64) "1959 2001".
Стаття присвячена дослідженню етносоціального складу населення міст і сіл Запорізької області. Висвітлюються етнонаціональні зміни, а також їх політичні, економічні, соціальні передумови та наслідки. Ці процеси розглядаються на зламі двох епох - останнього тридцятиліття перебування території України у складі СРСР і першого десятиліття незалежності, що дає змогу побачити і порівняти, як змінювалася структура населення в запорізькому регіоні, а також прослідкувати динаміку цих змін.

03.17.12.0446/207146. Співпраця польських та українських жінок Наддніпрянщини в другій половині XIX - на початку XX ст. Ніколаєнко Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.120-123. - укр. УДК 94 (477) "1860 1914".
У другій половині XIX - на початку XX ст. польські та українські жінки взаємодіяли в різноманітних організаціях, серед яких революційні гуртки, товариства взаємодопомоги, культурно-просвітницькі та благодійні об'єднання. Основою співпраці ставало усвідомлення соціальної несправедливості, національна політика царату, спрямована на утиски в сфері культури й освіти національних груп, прагнення захистити професійні інтереси жінок. Спільні громадські акції та ініціативи міської інтелігенції стали прикладом жіночої толерантності і солідарності.

03.17.12.0447/207147. Дінко Пуц та його час: словенська політика за часів першої Югославії крізь призму діяльності Жупана і Бана (1918-1935 рр.). Мальшина Катерина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.123-130. - укр. УДК 94(438).
Висвітлюються основні етапи політичної біографії словенського юриста та політика Домініка Пуца (1879-1945 рр.), ранній період життя, біженство, участь у політичному житті Словенії. У 1921-1935 рр. Д. Пуц посідав високі посади у місті Любляна та Королівстві СХС/Югославія, був захисником словенської національної ідеї, значно вплинув на покращення міських умов життя в Любляні та її прикрашення, у чому співпрацював з найвідомішим словенським архітектором Й. Плечником.

03.17.12.0448/207148. Авіація "Союзу гетьманців-державників" у США і Канаді (1930-і рр.). Мараєв Владлен. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.130-133. - укр. УДК 94(477).
У статі розкриваються аспекти придбання та практичного застосування літаків у Сполучених Штатах Америки і Канаді "Союзом гетьманців-державників" - провідною політичною організацією українського гетьманського (монархічного) руху. Приділено увагу організації авіаційних шкіл для українських емігрантів за океаном. Стаття написана на основі документів української еміграції і преси, що видавалася у США і Канаді напередодні Другої світової війни, а також мемуарної літератури.

03.17.12.0449/207150. Початок другої військової кампанії у Чечні: бачення політичного та медійного середовищ в Україні. Артимишин Павло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.141-147. - укр. УДК [94:355.01](470+470,661):[32.019.5:070](477) "1999 2000".
Презентуються результати теоретичного дослідження візій стосовно розгортання Другої чеченської війни, які поширювались серед українського політикуму та медіа у 1999-2000рр. Проаналізовано передумови до початку Другої чеченської кампанії. Показано, що серед політиків та журналістів України бачення таких процесів у Росії були часто різноманітними. У висновках наголошується, що попри неоднозначність оцінок війни на Північному Кавказі, більшість українських кореспондентів вбачали у досліджуваних подіях бажання Кремля не стільки отримати перемогу над міжнародним тероризмом, як просто завоювати територію Чечні.

03.17.12.0450/207151. Інструменти розвитку взаємовигідних відносин у форматі Україна-"Вишеград+". Зуб Світлана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.147-150. - укр. УДК 327.39(477):327.7(438+439+437.6+437).
У статті досліджено особливості партнерства між Україною та Вишеградською групою на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин. Обґрунтовано потребу переосмислення функцій Вишеграду та проаналізовано основні інструменти розвитку взаємовигідних відносин у форматі Україна-"Вишеград+". Розглянуто можливість використання Україною євроінтеграційного досвіду країн Вишеградської четвірки. Наведено висновки та рекомендації країн Вишеградської групи та України щодо вироблення взаємовигідного формату співпраці.

03.17.12.0451/207152. Антитерористична операція США - "Іракська свобода" і її результати. Гусейнлі Раміна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.150-155. - укр. УДК 94(4 9).327.
Американське вторгнення в Ірак у березні 2003 р., замість очікуваної швидкої перемоги і створення "стійкої демократії", перетворилася у виснажливій дорогу війну, чому не були готові ні політична еліта Сполучених Штатів і американської громадськості.

03.17.12.0452/207154. Огляд сучасної української історіографії історії пізньопротестантських об'єднань в Україні XIX ст. - 1939 р. (на прикладі громад Свідків Єгови та П'ятидесятницьких рухів). Орлов Владлен. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.8-12. - укр. УДК 279.17:930.1(477) "18 1939".
У статті проаналізовано наукові праці з історії пізньопротестантських громад в Україні періоду XIX - першої третини XX ст. Охарактеризовано історичні дослідження, які проілюстрували особливості існування громад Свідків Єгови та П'ятидесятницьких церков у сучасній українській історичній науці. Окреслено корпус новітніх вітчизняних історіографічних джерел з історії протестантизму на українських землях упродовж XIX - першої третини XX ст., які потребують подальшого дослідження.

03.17.12.0453/207155. Українсько-польські взаємини в інтерпретації польського історика Людвіка Кубалі. Білик Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.12-20. - укр. УДК 930.1(438):94(477).
У статті на основі друкованих матеріалів досліджено історичний нарис Л. Кубалі "Облога Збаража і Зборівський мир". Встановлено місце Л. Кубалі-вченого, виховника, громадянина в історії польської культури.

03.17.12.0454/207156. "Wiadomosci statystyczne o stosunkach krajowych" ("Статистичні відомості про крайові відносини") як джерело з історії місцевого самоврядування в Галичині другої половини XIX - початку XX ст. Іваник Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.20-25. - укр. УДК 94:[352:311.314] (477.83 .86) "18 19".
У статті систематизовано та проаналізовано матеріали багатотомного видання, які відображають процес становлення, спроб реформування та діяльності органів місцевого самоврядування в Галичині другої половини XIX - початку XX ст. Матеріали стосуються діяльності повітових, міських і сільських рад та їх виконавчих органів у політичній та соціально-економічній сферах життєдіяльності галицького суспільства.

03.17.12.0455/207157. Роль народної та урядової колонізації півдня України у дореформений час: історіографія. Скороход Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.25-33. - укр. УДК 930.2(477+470+571):303.446.4 "17 18".
У статті розглядається історія вивчення залюднення степової України у кінці ХУШ - першій половині XX ст. Визначено, що в історіографії склалися два погляди на вказану проблему. Перший представляв імперські устремління Петербурга та доводив, що важливу роль у заселенні вказаних теренів відіграв саме російський уряд. В той же час на противагу цьому підходу сформувався інший історіографічний напрям, який стверджував домінуючу роль народних мас у освоєнні південноукраїнських територій.

03.17.12.0456/207158. Муніципальна влада міста Харкова (1871-1917 рр.) У працях дореволюційних дослідників. Мясникова Анастасія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.33-36. - укр. УДК 930(470+571)"187 191":352(477.54-21)"1871 1917".
У статті розглядається історіографічне питання розвитку та діяльності муніципальної влади міста Харкова упродовж 1871-1917 рр. в контексті дореволюційних досліджень. Аналізується висвітлення процесу становлення та функціонування органів місцевого самоврядування Харкова в дореволюційній історіографії.

03.17.12.0457/207159. Олімпійська тематика на сторінках Українських сокільських видань на початку XX ст. Сова Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.36-40. - укр. УДК 796.032.2 "XX".
У статті аналізуються публікації українських журналістів з олімпійської тематики, розміщені на сторінках львівських сокільських видань "Сокілські Вісти" та "Вісти з Запорожа". Основна увага приділена Іванові Боберському як першому і основному дописувачу та популяризатору олімпійської ідеї серед українців.

03.17.12.0458/207160. Мемуари Шарля Дюброя як джерело до історії розвитку української літератури як головного чинника становлення національної самосвідомості українського народу. Торопцева Альона. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.40-44. - укр. УДК 94(477) "1917-1919":930.2.
У статті представлений огляд мемуарів французького викладача Шарля Дюброя, який перебував в Україні упродовж 1917-1919 рр., зокрема висвітлення у них культурної сфери життя українського суспільства. Автор презентував власне бачення розвитку української літератури, а також надав власну оцінку видатним поетам та письменникам України, таким, як І. Котляревський, Т. Шевченко, Леся Українка, М. Шашкевич та інші. Українська література аналізується автором як основа становлення національної самосвідомості українців.

03.17.12.0459/207161. Радянофільські видання про діяльність "Просвіти" в східній Галичині міжвоєнного періоду. Зуляк Іван. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.44-52. - укр. УДК 94(478).
У статті проаналізовано поширення радянофільських ідей на сторінках україномовної періодики про діяльність "Просвіти", охарактеризовано зміст публікацій, окреслено коло питань, на яких акцентували увагу читачів редакційні колегії, наголошено на їх пропагандистсько-агітаційній риториці.

03.17.12.0460/207162. Греко-католицька церква на шпальтах міжвоєнних Галицьких газет - напрямки роботи. Гнип Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.52-58. - укр. УДК 322.2(475):(436) "1919 1939".
У статті охарактеризовано комплекс питань які охоплювала місія Греко-католицької церкви у міжвоєнний період у Галичині - міжнародна дипломатія, внутрішньополітичне життя держави, соціально-економічна сфера українського села, позиція духовенства стосовно шкільництва, сприяння культурі та науці. а/у/.

03.17.12.0461/207163. Україна в європейській системі субординації соціумів згідно концепції В.Е.Д. Аллена. Грон Вікторія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.58-63. - укр. УДК 930 (94(477): 94(4)94(5)):(6001.1ALN).
У статті здійснено спробу наукового осмислення феномену українства у контексті проблеми субординації соціумів на євразійському просторі. У якості відправної точки дослідження обрано концепцію британського вченого й політичного діяча В.Е.Д. Аллена, викладену у ґрунтовній розвідці "The Ukraine. A History" (1940 р.). На основі співставлення ідей автора з позицією

українських науковців зроблено висновок про вирішальне значення культурно-духовного транзиту від екуменічних центрів - до периферії через територію краю для формування України - як геополітичної цілісності.

03.17.12.0462/207164. Матеріали особового фонду академіка К. Воблого як історичне джерело. Шевченко Марія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.63-67. - укр. УДК 930+94(477).
У статті на основі аналізу документів особового фонду К. Воблого з'ясовано інформативні можливості для дослідження його життя та діяльності, а також відображення в них історії Академії наук УРСР. Висвітлено наукові дослідження вченого у період Другої світової війни. Проаналізовано листування К. Воблого, яке визначає коло його наукового спілкування.

03.17.12.0463/207165. Сучасна українська історіографія про початок німецько-радянської війни 1941-1945 рр. Марущенко Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.67-72. - укр. УДК 930.1: [94(477):94(430)]:355.01.
У статті аналізуються основні тенденції та особливості дослідження сучасною вітчизняною історіографією окремих аспектів початкового періоду німецько-радянської війни 1941-1945 рр., пов'язаних з поразками і невдачами Червоної армії у зіткненнях з військами Вермахту влітку-восени 1941 р., морально-політичним і психологічним станом військовослужбовців і цивільного населення, мобілізаційною і евакуаційною політикою сталінського режиму. Констатуються актуалізація і активізація дослідницьких зусиль українських істориків у даній тематичній ніші, зумовлені, зокрема, 75-річчям від часу нападу нацистської Німеччини на СРСР. Виокремлюються новітні історіографічні інтерпретації цієї теми та перспективи її подальшого вивчення.

03.17.12.0464/207166. Соціально-економічні процеси в західному регіоні УРСР в радянській історіографії. Малярчук Олег. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.72-81. - укр. УДК 94(477.8).
У статті охарактеризовано напрямки досліджень радянської історичної науки - проблеми, які замовчувалися і не розглядалися істориками - широке коло економічних, соціальних, духовних і екологічних аспектів життя західного регіону України, негативні результати та суперечливі наслідки економічних реформ, здійснених у ХХ ст.

03.17.12.0465/207167. Міська історія західних областей УРСР у вітчизняній науці: на прикладі Івано-Франківська. Штогрин Іванна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.81-88. - укр. УДК 94(477.8).
У статті проаналізовано причини і наслідки міграції сільського населення західних областей республіки в обласні центри в сучасній українській та радянській історіографії, виокремлено специфічні риси і особливості урбанізації зумовленої змінами в етносоціальному, демографічному складі міських жителів Івано-Франківська, а також індустріалізацією промисловості і сільського господарства Прикарпаття (Станіславщини).

03.17.12.0466/207169. Єврейська національна меншина Поділля другої половини ХХ - початку ХХІ ст. У зарубіжній історіографії. Кононенко Валерій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.92-97. - укр. УДК 930:94(477.43 .44=411.16) "195 201".
У статті досліджується зарубіжна історіографія історії єврейської національної меншини Поділля другої половини ХХ - початку ХХІ ст. У статті автор зазначає, що упродовж 1990-х - на початку 2000-х років зріс інтерес до вивчення історії єврейської національної меншини як повоєнного радянського періоду, так і періоду незалежної України. У цей період з'явилися наукові дослідження відомих наукових центрів міжнародної юдаїки, що присвячені історії розвитку цієї національної громади не тільки України, а й безпосередньо Поділля.

03.17.12.0467/207170. Україна у європейському енергетичному просторі: сучасна вітчизняна історіографія. Савицька Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.97-99. - укр. УДК [930:327](477):339.923:061.1ЄС.
Стаття присвячена вітчизняній історіографії визначення ролі України у європейському енергетичному просторі, аналізу основних причин та наслідків тих чи інших подій на міжнародній арені. Метою статті є розкриття та історіографічний аналіз масиву публікацій про взаємини між Україною та Європейським Союзом на енергетичному ринку. Особливу увагу українських дослідників привертає структура документів, які відносяться до діяльності європейського енергетичного співтовариства та історія формування взаємин між Україною та ЄС.

03.17.12.0468/207171. Релігійні уявлення західноєвропейських авторів XIII-XIV ст. Про Північну Русь. Лущай Юрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.100-106. - укр. УДК 94 (470. 1 . 6) "12 13".
Західноєвропейські джерела привертають увагу своєю поінформованістю про деяке релігійне життя прибалтійського і північноруського регіонів. Стаття розкриває релігійні уявлення західноєвропейських авторів XIII-XIV ст. про жителів Північної Русі, у тому числі Новгорода і Пскова. У деяких розглянутих пізньосередньовічних роботах всього кількома реченнями малюється картина релігійного життя північноруських міст, яке стає зрозумілим тільки при залученні давньоруських джерел. Для західноєвропейських хроністів і мандрівників населення північноруських земель було християнським грецького обряду, але деякі хроністи ставилися до них як до схизматиків. У джерелах зафіксовано поодинокі випадки спроб північноруських правителів охрестити деякі фінно-угорські племена.

03.17.12.0469/207172. Матеріальна підтримка церковних інституцій з боку господарів Молдавії в XV-XIX ст. Чучко Дмитро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.106-111. - укр. УДК [94(478):322]"14 18".
У статті автор розглядає комплекс проблем, пов'язаний практикою матеріальної підтримки церковних інституцій молдавськими правителями в XV-XIX ст. Також аналізуються основні види матеріального забезпечення Православної церкви в Молдавії її правителями відповідно до цілей та причин дарувань. Крім того, висвітлюється, в контексті матеріальної підтримки церковних інституцій з боку господарів Молдавії, питання практики преклоніння місцевих монастирів закордонним православним святиням, яка стала поширюватися на теренах Молдавії на рубежі XVI-XIX ст.

03.17.12.0470/207173. Шляхи проникнення реформаційних ідей на українські землі в XVI ст. Блищик Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.111-113. - укр. УДК 94:282 288(477) "15".
У статті простежено шляхи проникнення реформаційних ідей на українські землі в XVI ст. Вагоме місце серед них посідають торгівельні, освітньо-культурні зв'язки і міграційні рухи населення. Частково розкрито місце українських земель в

загальноєвропейському просторі. Окремі аспекти поширення Реформації дозволяють з'ясувати причини існування протестантизму в Україні на її сучасному етапі розвитку.

03.17.12.0471/207174. Взаємодія братії з богомольцями у Києво-Печерській Успенській лаврі (кінець XVIII - початок XX ст.). Кізлова Антоніна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.114-122. - укр. УДК 94(477-25):2.
У роботі визначаються особливості регулювання часу, в який була можлива взаємодія братії з богомольцями, навколо шанованих чудотворних ікон та реліквій Києво-Печерської Успенської лаври (крім тіла тоді неканонізованого митрополита Павла Тобольського). Джерельною базою є путівники й довідники, видані в кінці XVIII - на початку XX ст., спогади про перебування в Лаврі та документи про внутрішнє життя цієї обителі. Окрему увагу приділено Ближнім і Дальнім печерам, куди не можна було потрапити без провідника, та Успенському собору.

03.17.12.0472/207175. Становлення богословської освіти греко-католицької церкви в першій половині XIX ст. Пилипів Ігор, Делятинський Руслан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.122-127. - укр. УДК 94(477.83 .86):271.4(092).
У статті проаналізовано особливості становлення та розвиток системи богословської освіти і Галицькій греко-католицькій митрополії наприкінці XVII - першій половині XIX ст. Відзначається що Габсбурги значну увагу приділяли розвитку богословської освіти, яка мала забезпечити вихованні нового покоління духовенства, здатного для активної душпастирської та громадської праці Показано механізми правового регулювання та класифікацію закладів богословської освіти, її організаційну структуру і специфіку навчально-виховного процесу. Вказується, що заснування Марією Терезою Віденської генеральної семінарії при церкві св. Варвари (т. зв. "Барбареум"), яка була відкрита 15 жовтня 1775 р у стало першим кроком до створення цілісної, формальної системі спеціальної богословської освіти Греко-католицької церкви. Показано систему навчання та рол Львівської генеральної семінарії та богословського факультету Львівського університету підготовці та вихованню майбутніх греко-католицьких священиків.

03.17.12.0473/207176. Інституційний розвиток православної церкви на Донеччині 1920-1930 рр. Рубан Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.127-131. - укр. УДК 271.222(477).
У статті здійснено спробу дослідити історичні обставини інституційного розвитку православних конфесій на теренах Донеччини у 1920-1930-х рр. Висвітлено процес розділення Православної церкви у період радянської влади на прикладі окремого регіону. Проаналізовано процес інституційного оформлення православних юрисдикцій на теренах Донбасу у міжвоєнний період.

03.17.12.0474/207177. Інтелектуальна спадщина І. Нечуя-Левицького в контексті ідей Кирило-Мефодіївського братства. Терещенко Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.131-136. - укр. УДК 94:351. 74 (470+571) (092).
У статті здійснена спроба висвітлити ідейні впливи Кирило-Мефодіївського братства на громадсько-політичну та національно-культурну діяльність І. Нечуя-Левицького та охарактеризувати інтелектуальну спадщину класика української літератури через призму націокультурних орієнтирів, закладених кирило-мефодіївцями, розкрити основні аспекти співпраці Івана Семеновича з членами братства.

03.17.12.0475/207178. Штрихи до соціокультурного портрету істориків університету Св. Володимира - В. Домбровського, М. Костомарова, П. Павлова. Тарасенко Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.136-148. - укр. УДК 94(477-25):378 "18".
Розглянуто соціокультурний портрет істориків кафедри російської історії університету Св. Володимира - В. Домбровського, М. Костомарова, П. Павлова. Досліджено, що у кінці 30-60-х рр. XIX ст. своєю викладацькою, науковою, громадсько-просвітницькою діяльністю В. Домбровський і М. Костомаров сформували перший період, а П. Павлов - другий період створення школи істориків університету Св. Володимира XIX ст. Встановлено, що своєю різноплановою діяльністю В. Домбровський, М. Костомаров, П. Павлов продемонстрували культ знань, високу ерудицію і загальну культуру, прагнення творити, фахово навчати талановитих вчених і виховувати широко й неупереджено мислячу молоду генерацію громадян, надихали оточуючих вивчати історію та культуру рідного краю, що сприяло започаткуванню традицій школи істориків університету Св. Володимира загалом.

03.17.12.0476/207179. Дослідження національних фінансово-економічних організацій східної Галичини у працях Івана Франка. Гавліч Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.148-151. - укр. УДК 334.73.
У статті на основі ґрунтовного вивчення політичних програм та економічних праць Івана Франка проаналізовано його роль як фундатора наукового дослідження національних фінансово-економічних організацій у Галичині. Методологічну основу склали принципи наукової об'єктивності, історизму, системності, всебічності.

03.17.12.0477/207180. Формування суспільно-політичних поглядів та початки наукової діяльності Івана Кревецького. Гірна Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.151-155. - укр. УДК 29:94 (477): 355.02.
У статті досліджується формування суспільно-політичних поглядів та початки наукової діяльності Івана Кревецького, одного із представників історичної школи М. Грушевського у Львові першої третини XX ст. На основі наукових досліджень І. Кревецького, архівних та опублікованих джерел, спеціальної літератури розглядаються історичні умови формування світогляду молодого вченого та висвітлюється його діяльність як представника державницької школи. З'ясовується значення наукових досліджень І. Кревецького для становлення державницького напряму української історіографії та розвитку української історичної науки.

03.17.12.0478/207181. Теоретичні основи психологічної підготовки населення до війни у публіцистичній спадщині В. Петріва (20-30-ті рр. XX ст.). Мельник Роман, Мельник Віра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.155-160. - укр. УДК 94(477) "1920 1939".
Стаття присвячена проблемі, пов'язаній з аналізом теоретичних основ психологічної підготовки суспільства до війни у працях В. Петріва. Показано основні концептуальні підходи В. Петріва щодо методів проектування воєнної доктрини з урахуванням психологічної складової забезпечення збройного конфлікту.

03.17.12.0479/207182. Редакційно-видавнича та журналістська діяльність Євгена Храпливого у роки другої світової війни (1939-1945 рр.). Лубкович Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.160-163. - укр. УДК 94 (478).

У статті досліджено редакційно-видавничу та журналістську діяльність Є. Храпливого, присвячену сільськогосподарським проблемам Західної України в роки Другої світової війни.

03.17.12.0480/207183. Краніологія населення Київського Подолу XVI-XVIII ст. (могильник по вул. Юрківська, 3). Долженко Юрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.3-18. - укр. УДК [572.71: 904.5] (477.25) "15 17".
У статті проаналізовано черепи людей, похованих у м. Києві в XVI-XVIII ст. Використовувались дві краніологічні методики: краніометрія та етнічна краніоскопія. Проведено порівняльний аналіз морфологічних комплексів цієї вибірки з мешканцями Східної Європи XIV-XX ст. Визначено, що, за даними краніометрії, простежується слабкий зв'язок чоловічої вибірки з такими групами, як, Київський Михайлівський монастир, Вишгород, Чигирин. Своєю чергою, широколиця жіноча досліджувана серія, за даними краніометрії, морфологічно подібна до черепів із м. Батурина. За етнічною краніоскопією простежується схожість досліджуваної групи до київської вибірки з цвинтаря по вул. Ярославська (Поділ), сумської групи та певною мірою до латишів. Загалом виявлено неоднорідність досліджуваної серії.

03.17.12.0481/207184. Внесок Степана Федака в розвиток товариства взаємного страхування "Дністер" у Львові (1892-1914 рр.). Савчук Богдан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.18-23. - укр. УДК 929 (477): 334.722.2.
Стаття висвітлює діяльність львівського адвоката С. Федака в розбудові товариства взаємного страхування "Дністер". Проаналізовано основні заходи діяча у процесі створення установи та в час її активного розвитку - до подій Першої світової війни.

03.17.12.0482/207185. Участь волинських лікарів в українському лікарському товаристві (1921-1939 рр.). Переходько Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.23-28. - укр. УДК 94:614.23 .25(477.81 .82) "1921 1939".
У статті проаналізовано участь українських лікарів Волинського воєводства в Українському лікарському товаристві у міжвоєнний період. Показано створення і діяльність професійних медичних громадських організацій на Волині. Висвітлено становище українських лікарів у Польській державі та розкрито їх активну діяльність в українському медичному товаристві з метою захисту професійних інтересів. З'ясовано імена волинських лікарів-українців та досліджено їх працю у галицькому Українському лікарському товаристві. Відтворено біографічні відомості окремих представників волинської української медичної інтелігенції.

03.17.12.0483/207186. Розгортання ліворадикального руху в Другій Речі Посполитій. Міська Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.28-35. - укр. УДК 94(478).
У статті відображено політичну діяльність ліворадикального руху в процесі становлення Другої Речі Посполитої. Проаналізовано причинно-наслідкові зв'язки у взаємовідносинах польської влади і провідників комуністичної ідеології.

03.17.12.0484/207187. Участь української делегації у роботі конференції у Сан-Франциско 1945 р. Кульчицька Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.35-39. - укр. УДК 94(477)(282.281.5)(063) "1945".
У статті розглянута діяльність представників УРСР під час конференції у 1945 р. Показано долучення української делегації до створення статуту ООН. Вказана специфіка української делегації та її роль у розвитку української дипломатії.

03.17.12.0485/207188. Використання підрозділів війська польського для проведення депортації українців закерзоння впродовж 1944-1946 рр. Кіцак Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.39-44. - укр. УДК 94 (477).
У статті проаналізовано роль, місце і значення використання підрозділів Війська польського для прискорення депортації українців з території Лемківщини, Холмщини, Надсяння й Підляшшя впродовж 1944-1946рр.

03.17.12.0486/207189. Шкільництво на Рівненщині в добу "відлиги". Шваб Анатолій, Мащенко Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.44-49. - укр. УДК 94(477.8)"1953 1964".
У статті розглядається розвиток народної освіти Ровенської області в період "відлиги". Зазначено, що до початку 1950-хрр., після завершення радянізації краю, тут утвердилася радянська шкільна освітня система. Разом з тим, залишалися не розв'язаними питання важкого матеріального становища школярів, що призвело до зростання кількості дітей, які не відвідували школу чи ставали другорічниками. Загалом, період "відлиги" означений реформаторськими змінами в народній освіті краю. Швидкими темпами в області реорганізовано семирічні й десятирічні навчальні заклади, завершилася політехнізація шкіл, зросла мережа шкіл-інтернатів. Здійснення освітньої реформи актуалізувало проблему нестачі учительських кадрів та матеріально-технічного забезпечення шкіл краю.

03.17.12.0487/207190. Літературний збірник "Галичанин" (1862-1863 рр.) Як видавничий проект Богдана Дідицького та Якова Головацького. Седляр Олександр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.50-56. - укр. УДК 94:[655.41:050"1862 1863"].
Досліджено обставини видання, зміст та значення літературного збірника "Галичанин", який у 1862-1863 рр. редагували та видавали у Львові редактор газети "Слово" Богдан Дідицький та професор Львівського університету Яків Головацький. Вони намагалися реалізувати ідею періодичного видання для читання інтелігенції, де поєднувалися б художні твори та науково-популярні праці. Недостатня кількість передплатників спричинила збитковість цього видавничого проекту, що разом із розходженням поглядів видавців і редакторів на стратегію формування його змісту, обмежили вихід у світ "Галичанина" лише чотирма випусками.

03.17.12.0488/207191. Заснування Католицького русько-народного союзу в "Споминах з мого життя" Олександра Барвінського. Кліш Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.56-61. - укр. УДК 94(477).
Проаналізовано неопубліковані спогади О. Барвінського щодо заснування Католицького русько-народного союзу у 1896 р. Досліджено ідейні засади та основні напрямки діяльності партії на тлі суспільно-політичної ситуації в Галичині кінця XX ст.

03.17.12.0489/207192. Історіографічний доробок проблематики міст Волинської губернії у XX ст. Шкільнюк Надія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.61-70. - укр. УДК 94 (477) "19" (048).

У статті досліджується історіографічний доробок істориків новітнього часу в дослідженні волинських міст часів царської Росії, зазначається, що в радянській історіографії особлива увага зосереджувалася на висвітленні питань соціально-економічної історії волинських міст.

03.17.12.0490/207193. Преса як засіб радянізації Тернопільщини (вересень 1939 - червень 1941 рр.). Кравчук Леонід. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.70-72. - укр. УДК 346.77:44.
Формуючи радянську світоглядну модель, на окупованій території Західної України, партійна номенклатура приділяла засобам масової інформації особливу увагу. Найбільш доступною і домінуючою в плані агітації на той час була преса, через яку найлегше нав'язувалися марксистсько-ленінські цінності місцевому населенню, чужі їм за духом і змістом. У цій статті досліджено основні чинники утвердження радянської преси як домінуючої та безальтернативної системи інформування мешканців краю.

03.17.12.0491/207195. Діяльність Войцеха Дідушицького на посаді консерватора центральної комісії для вивчення і консервації пам'яток історії та мистецтва (1879-1904 рр.). Саламаха Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.78-82. - укр. УДК 94:[351.853:7.025.4](477.83 .86) "1879 1904".
У статті досліджується діяльність відомого громадського та політичного діяча Східної Галичини Войцеха Дідушицького на посаді консерватора (урядовця, який займався збереженням історичних пам'яток) "Центральної Комісії для вивчення і консервації пам'яток історії та мистецтва" у 1879-1904 рр. Аналізуються основні напрямки його роботи, описуються найбільш відомі реставрації, проведені за його участі. Також висвітлюється розвиток системи охорони історичних пам'яток Австро-Угорської імперії та інституту консерваторів Східної Галичини в другій половині XIX ст.

03.17.12.0492/207196. Українська літературна інтелігенція Галичини й Буковини у взаєминах з Русько-українською радикальною партією (кінець XIX - початок XX ст.). Гуйванюк Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.82-88. - укр. УДК 94(477.83 .86) "1890 1914".
У статті розкриваються взаємини літературної інтелігенції Галичини й Буковини з Русько-українською радикальною партією наприкінці XIX - на початку XX ст. Показано роль представників української літературної інтелігенції в заснуванні Русько-української радикальної партії та розробці її програмних документів. Розкривається участь літераторів у роботі партійних з'їздів Русько-української радикальної партії, а також їх вплив на координацію діяльності партійних структур. Проаналізовано внесок у розвиток Русько-української радикальної партії І. Франка, М. Павлика, В. Стефаника, С. Даниловича, Леся Мартовича та інших письменників. Простежується співпраця буковинських письменників Т. Галіпа, Г. Гордого, Д. Макогона та С. Яричевського з Українською радикальною партію на Буковині.

03.17.12.0493/207197. Ліквідація неписьменності на Поділлі в роки НЕП (1921-1928 рр.). Олійник Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.88-91. - укр. УДК 94(477.43).084.
З'ясовано стан системи освіти та рівень письменності подолян на початку НЕП. Проаналізовано шляхи, форми та методи проведення кампанії з ліквідації неписьменності на Поділлі в 1921-1928 рр. Зауважено, що насамперед зазначена робота проводилася серед міліціонерів, комсомольців, допризовників і ув'язнених. Розглянуто матеріальне та кадрове забезпечення цієї кампанії, ставлення більшовицької влади до учителів. Досліджено її сприйняття подолянами, труднощі та реальні здобутки боротьби з неписьменністю.

03.17.12.0494/207198. Український високий педагогічний інститут імені м. Драгоманова у Празі (1923-1933 рр.). Криськов Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.91-94. - укр. УДК 94 (477).
Статтю присвячено дослідженню питання створення і десятилітнього функціонування у Празі українського вищого навчального закладу з підготовки педагогів. Проаналізовано основні результати діяльності навчального закладу.

03.17.12.0495/207199. "Соціалістичний реалізм" радянського кіномистецтва 1930-1940-х рр.: у пошуках ідеологічної парадигми. Парахіна Марина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.94-100. - укр. УДК 316.75[7.036.1:791.43] "1930 1940".
У статті висвітлюються питання історії радянського кіномистецтва у період 1930-1940-х рр., адже саме у цей період партійний контроль за республіканською кінопродукцією ставав все суворішим. Саме радянське кіномистецтво стало знаряддям масової агітації та пропаганди та мало величезне значення для зміцнення тоталітарного режиму та формування сталінізму. Розвиток кіномереж, в межах форсованої індустріалізації держави, дозволив за короткий період перетворити кіно на найбільш дієвий та ефективний засіб агітаційно-пропагандистської роботи. Тож природно, що одним із проблемних питань сучасного вітчизняного кінознавства є національна приналежність кінострічок, створених в Україні за комуністичного режиму.

03.17.12.0496/207200. Музичний фестиваль як європейський національно-культурний проект (на прикладі Черкаської області). Чубіна Тетяна, Спіркіна Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.100-104. - укр. УДК 94 (477.46).
Стаття присвячена музичному фестивалю як європейському національно-культурному проекту. Безпосереднім завданням є показати історію розвитку, становлення та вплив міжнародних музичних фестивалів, що проходили у Черкаській області, на утвердження національної ідентичності українців. На основі застосування загальнонаукових методів (аналіз, синтез, опис, пояснення) була досягнута мета та реалізовані заплановані завдання. Міжнародні музичні фестивалі "Черкаські джазові дні", "Срібні струни" та "Фарботони" - необхідні елементи відродження національної гідності, виховання патріотизму, підвищення музичної культури серед населення та престижу регіону.

03.17.12.0497/207201. Обряд сватання у східній Галичині другої половини XX - початку XXI ст. Костюк Леся. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.104-107. - укр. УДК 39 (092) (477).
У статті, на основі свідчень низки інформаторів, автор подає характеристику обряду сватання у селах Львівщини другої половини XX - початку XXI ст.

03.17.12.0498/207202. Колекція зброї та озброєння у фондах воєнно-історичного музею 58-го будинку офіцерів. Петрик Наталя. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.107-111. - укр. УДК 94(477)"18 19":438.41.

Розглянуто процес виникнення та становлення Музею історії військ Прикарпатського військового округу, на основі якого на сучасному етапі за ініціативи Міністерства оборони України сформовано Воєнно-історичний музей 58-го будинку офіцерів. Описано колекцію зброї та озброєння, що зберігається в основному фонді та експонується сучасним музеєм; видовий та кількісний склад цієї збірки, час виготовлення та введення в експлуатацію окремих предметів колекції, а також історичний період їх використання.

03.17.12.0499/207203. Houses with dubla in the Apsheron reserves. Aliyeva Rahiba. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.111-115. - англ. УДК 728.93 94.
Houses with doubla (double-two flues) is a type of dwellings widely spread only in historical villages of Absheron.The important element ofplanning composition of houses with doubla consists of the construction of the kitchen. Everyday life of the family passed in the kitchen.Houses with doubla of Nardaran, Gala, as well as other historical villages of Absheron had identical function.So the kitchen was large for the construction of tendir for baking bread,the hearth for heating meal and water,double flues - doublas with conical domed construction on the facade brought to enriching of the building' s silhouette.

03.17.12.0500/207204. Бібліотека інновації як нова тема досліджень в Азербайджані. Абдуллаєва Нарміна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.115-119. - укр. УДК 02.93 94.
Є багато досліджень і праць, які відображають розвиток бібліотечної справи у відповідності до сучасних вимог. Вперше у 2012 р. започатковано дослідження, пов'язані з інноваціями в роботі бібліотеки. В результаті інноваційного процесу, пропонувалися нові або поліпшені продукти і послуги. У той же час, технологічні інноваційні процеси можуть бути застосовані в процесах управління та організації. Таким чином, інноваційна діяльність спрямована на поліпшення результатів інтелектуальної діяльності в суспільстві.

03.17.12.0501/207205. Унікальні особливості Нахичеванської архітектури та їх вплив на східну архітектуру. Гусейнова Айсель. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.119-123. - укр. УДК 728.93 94.
Азербайджан покритий дивовижними пам'ятками минулого. Для того, щоб ознайомитися з ними необхідно їх досліджувати, відвідувати історичні місця тощо. Нахичеванська Автономна Республіка є прикладом архітектури, який ніколи не втрачав своєї актуальності. Історичні і архітектурні пам'ятки Нахичевані свідчать про це. Декоративні та оздоблювальні стилі нахичеванської школи архітектури впливали на мавзолеї, побудовані як в Азербайджані, так і в інших країнах.

03.17.12.0502/207206. З історії науково-технічного прогресу у цукровій промисловості українських губерній російської імперії у другій половині XIX - на початку XX ст. Москалюк Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.124-127. - укр. УДК 94(477).
Стаття присвячена ключовим проблемам дослідження особливостей науково-технічного прогресу у цукровій промисловості українських губерній Російської імперії у другій половині XIX - на початку XX ст.

03.17.12.0503/207208. Агроґрунтознавчі досягнення сільськогосподарського вченого (наукового) комітету України (1918-1927 рр.). Грищенко Тетяна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.131-137. - укр. УДК 63:631.4:061.62:63:001.89(477 "1918 1927").
Узагальнено та проаналізовано ідейно-концептуальні засади та організаційні принципи проведення Сільськогосподарським вченим (науковим) комітетом України агроґрунтознавчих досліджень упродовж 1918-1927рр. Розкрито місце цієї наукової інституції у розвитку вітчизняного агрогрунтознавства. Головна увага акцентується на вагомих здобутках установи у цьому напрямі. Зазначено про доробок учених-ґрунтознавців у розвиток українського ґрунтознавства. Висвітлені питання репрезентація творчих напрацювань Сільськогосподарського вченого (наукового) комітету України для широкого загалу та участь у провідних вітчизняних та закордонних фахових зібраннях.

03.17.12.0504/207209. Становлення наукового забезпечення організаційного процесу в сільському господарстві України. Щебетюк Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.137-141. - укр. УДК 001.891:631.1.
На основі здійсненого історико-наукового аналізу висвітлено започаткування науково-дослідної роботи у напрямі планування, організації та економіки сільськогосподарського виробництва в УСРР на початку 30-х рр. XX ст. Під час переходу до нових форм ведення господарства кардинально змінювалися методологічні підходи і у науково-організаційній діяльності.

03.17.12.0505/207210. Документи до життєпису ієромонаха Іпатія Білинського ЧСВВ (1704-1771 рр.). Стецик Юрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.142-149. - укр. УДК 930.22(092):273.13 "1704 1771".
Підготовлено публікацію рукописних джерел мовою оригіналу (латинська та старопольська): королівський привілей на посідання Лаврівськоїархимандрії (10.03.1768р.) та свідчення і протестація укладені спільнотою Почаївського монастиря про діяльність о. Іпатія Білинського (16.11.1771 р.).

03.17.12.0506/207211. Справа "пророка" Болеслава в архівних документах. Маслак Володимир, Василенко Дар'я, Сезін Сергій, Сезін Дмитро. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.149-158. - укр. УДК 940.5:316.4.063.7=162.1 (477.53).
У статті проаналізовано проблему масових репресій у 30-х рр. XX ст. через призму польського питання. Основу дослідження становлять архівні документи, у яких розкрито суть антипольських масових репресій в цей період. Вивчено питання про арешти за "польською лінією" на прикладі справи біженця Болеслава Краснодемського. Досліджувана проблематика наводиться в контексті Полтавської області. Подано вичерпний аналіз справи засудженого Б. Краснодемського із детальним описом допитів засудженого та свідків його "злочину". У підсумку автори висувають теорію стосовно того, чому саме Б. Краснодемського було заарештовано та засуджено до ув'язнення.

03.17.12.0507/207212. Постанови ЦК КП(б)У - документи вивчення ідеологічних кампаній в Україні (друга половина 40-х - початок 50-х років XX ст.). Сірук Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.158-162. - укр. УДК 94(477)"1940 1950":321.64:[008+001](477).
У другій половині 1940-х - на початку 1950-х рр. вийшла низка постанов ЦК КП(б)У, присвячених питанням літератури, історії, філософії, музики, кіно та мистецтва загалом. Ці постанови стали складовою частиною ідеологічних кампаній, відомих під назвою "ждановщини". Документи служили одним із засобів політико-ідеологічного контролю тоталітарної влади за творчою діяльністю інтелігенції, за духовним життям суспільства. Вістря партійної критики спрямовано на подолання самобутнього

національного змісту, особливого національного колориту української літератури та мистецтва, на "викриття українського буржуазного націоналізму". Усього впродовж 1944-1953 рр. прийнято 12 найбільш значних за своїм характером постанов ЦК ВКП(б) та ЦК КП(б)У з ідеологічних питань. Ці джерела заклали ідеологічні підвалини для наступу на всі групи інтелігенції, створювалась відповідна атмосфера - сипались звинувачення, розгорталась публічна критика. Звичними стали упередженість в оцінках діячів науки та культури, вольові рішення, проявлялися самочинне і некомпетентне адміністративне втручання у творчу діяльність, заперечення елементарних художніх свобод. Партійні документи широко коментувались у редакційних і авторських статтях, у виступах на численних зборах працівників культури та мистецтва. У них давалась спотворена оцінка духовного життя в республіці, висувалися надумані й необгрунтовані звинувачення на адресу провідних письменників, митців, науковців.

03.17.12.0508/207214. "Літописний" Збараж: новий погляд на відомі дати. Підставка Руслан, Мазуранчик Зоряна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.167-171. - укр. УДК 904 908.04+930.85.
У статті визначено основні дати та історичні події, що стосуються "літописного" Збаража ХШ-ХУІ ст. Проаналізовано зміст та суть історичної події, що описується в літописних та документальних джерелах. Переглянуто традиційний погляд на зазначені події та запропоновано власну інтерпретацію.

03.17.12.0509/207215. Сакральна пам'ятка епохи бароко в Збаражі: історія, дослідження і реставрація. Ганусевич Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.171-174. - укр. УДК 908: 726 272.
У статті досліджено важливість збереження, реставрації та належного пристосування однієї із найяскравіших пам'яток і найдавніших храмів міста Збаража. Римо-католицький костел святого Антонія з Падуї, святого Юрія мученика є пам'яткою архітектури XVIII ст. і знаходиться під охороною та опікою Національного заповідника "Замки Тернопілля".

03.17.12.0510/207216. Бережанські гімназисти та викладачі у лавах УСС та УГА. Луговий Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.174-178. - укр. УДК 94(477).
У статті відображено участь учнів та викладачів Бережанської гімназії у формуванні стрілецького руху та національної армії у Галичині. Висвітлено їх бойовий шлях в лавах Легіону УСС та УГА.

03.17.12.0511/207217. Велич і трагедія Лисоні. Луговий Богдан, Лугова Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.178-183. - укр. УДК 94(477).
У статті проаналізовано хід боїв на Лисоні у серпні-жовтні 1916 р. Висвітлено участь Легіону УСС в цих боях, особливості стрілецької тактики та їх втрати. Ці події охарактеризовано на основі спогадів очевидців.

03.17.12.0512/207218. В. Брехуненко, В. Ковальчук, М. Ковальчук, В. Корнієнко "Братня" навала. Війни Росії проти України XII-XXI ст. - Київ, 2016. - 248 с. Зуляк Іван, Місько Володимир. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.184-190. - укр. УДК 94(478).
У книзі в науково-популярному форматі розглядаються численні російсько-українські війни. Автори доводять, що їх коріння сягають XII ст. Показано, що саме війни, як втілення постійних агресивних планів Московії/Росії заволодіти українськими землями, визначали головну вісь російсько-українських стосунків. Описано мотиви, визрівання та хронологію війн, перебіг військових дій, наслідки війн та їх вплив на українську перспективу.

03.17.12.0513/207219. Мороз О.В. Гуманістичний характер світогляду православних діячів Волині кінця XIX - початку XX століття: монографія. - Хмельницький, 2016. - 156 с. Скакальська Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.190-193. - укр. УДК 94 (477): 281.9.
У рецензованому огляді проаналізовано монографію Олени Мороз, присвячену гуманістичному світогляду православних діячів Волині кінця XIX - початку XX ст. Окреслено значення релігійно-філософських ідей та краєзнавчих пошуків А. Сендульськаго, М. Теодоровича, А. Хойнацького для сучасності. У контексті рецензованої праці визначено особливості світоглядно-ціннісної платформи поглядів волинського духовенства.

03.17.12.0514/209221. Українська писемність від Київської Русі й до часів І.П. Котляревського. Бондаренко А.В., Левічева С.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.1-4. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено становлення української писемності від Київської Русі до нової української літературної мови.

03.17.12.0515/210404. Повсякденне життя грекині в Північному Приазов'ї та її роль у збереженні грецької етнічної самобутності наприкінці XVIII - на початку XX ст. Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.7-17. - англ. УДК 94(477.7=14)"17 19"(045).
У статті розглянуто повсякденне життя жінок в грецьких селах Північного Приазов'я. Встановлено, що перші роки свого життя дівчинка проводила на софі, а з п'яти - шести років її починали долучати до роботи. З'ясовано, що за виховання дочки відповідала мати, яка виконувала функції збереження та передачі традицій з покоління в покоління. В обов'язки грецької жінки входило дотримання народних обрядів, організація родинних свят, в результаті, діти з народження росли в атмосфері, наповненій етнічними традиціями. Будь-які порушення чи недотримання обрядів жорстко засуджувалися грецькою громадою, до такої родини ставилися як до негідної, а винною в цьому, в першу чергу, вважалася жінка, тому кожна грекиня строго виконувала покладені на неї зобов'язання. Показано, що наприкінці XIX ст. школи відвідувало не більше 10% дівчаток. Тільки на початку XX ст. ситуація змінилась - кількість учениць в початкових училищах склала близько 1/3 від загальної кількості учнів. Таким чином, тільки не значна частина жінок володіла російською мовою, тому вони були своєрідними берегинями грецької мови. Відзначено, що в результаті життєдіяльності традиційне грецьке суспільство виробило певні норми, які жорстко регламентували поведінку жінок, тому допускалася лише така форма особистої ініціативи грекинь, що укладалася в ці норми. У зв'язку з тим, що дівчатка з раннього дитинства знали основи поведінки і виконували їх, в майбутньому, вже при вихованні своїх дітей, вони суворо стежили за тим, щоб ті вели себе відповідно до встановлених правил і виконували всі основи етикету, прийняті в грецькій громаді. Таким чином, жінка грала роль берегині основ традиційної поведінки. Визначено, що родина була осередком суспільства, що на мікрорівні зберігала етнічну самобутність грецьких переселенців в іноетнічному оточенні, а виконувала цю функцію в сім'ї, в першу чергу жінка. Більшість греків Північного Приазов'я на початку XX ст. зберегли ендогамію. Шлюби укладалися в основному усередині своєї групи для збереження етнічної однорідності родини. Доведено, що основними обов'язками жінки в грецькому суспільстві були продовження роду, адаптація та збереження грецької самобутності, дотримання народних обрядів, організація і проведення традиційних сімейних свят, таким чином, грекиня відігравала провідну роль у підтримці та передачі досвіду і етнічних традицій попередніх поколінь наступним поколінням. Жінки були тим консервуючим

елементом в суспільстві, завдяки якому зберігалась етнічна самосвідомість, традиційні особливості культури та побуту греків Північного Приазов'я.

03.17.12.0516/210405. Релігійна ситуація у повоєнній Югославії крізь призму радянських документів (1945-1948 гг.). Белякова Т.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.17-24. - рос. УДК 930.1:2(497.1)(045).
У даній статті в першу чергу на основі радянських документів розглядається релігійна ситуація в соціалістичній Югославії в період із закінчення Другої світової війни по червень 1948 року, до радянсько-югославського конфлікту. Для цього періоду характерні найтісніші зв'язки між Радянським Союзом і Югославією, яка будувала в цей період, за аналогією з іншими державами Східної Європи, запропоновану СРСР модель "народної демократії", кордоном якої став конфлікт Сталін-Тіто 1948 року, що на багато років перервав будь-які контакти між двома країнами. З точки зору історії релігій в Югославії цей період мав також вирішальне значення, оскільки саме тоді закладався фундамент для майбутньої моделі взаємовідносин між соціалістичною державою та релігійними організаціями.

03.17.12.0517/210406. Діяльність товариства червоного хреста і червоного півмісяця на території українського Донбасу (друга половина 1960-х - 1980-ті рр.). Карачевська В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.24-31. - укр. УДК 614.885(477.6)"1964 1991".
У статті проаналізовано кількісні дані стосовно організації радянського Червоного Хреста. Визначено відмінні регіональні риси Товариства у Ворошиловградській і Донецькій областях. Розглянуті етапи і напрямки діяльності червонохресних активістів, а також ступінь результативності їх роботи.

03.17.12.0518/210407. Територіальне управління промисловістю (1957 - 1965 рр.) в Україні: сучасна російська та українська історіографія. Коробка Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.31-41. - укр. УДК 930:33(477)"1957 1965".
Статтю присвячено історіографічному аналізу вивчення реформи управління промисловістю, яка була розпочата за ініціативою М. Хрущова 1957р. з метою переходу від галузевого принципу керівництва економікою через міністерства до територіальної системи управління через ради народного господарства. Відзначено, що в сучасній українській і російській науковій літературі не склалася однозначна оцінка досвіду регіоналізації управління промисловістю. Спостерігається досить таки широкий набір міркувань від цілковитого заперечення реформи до суцільної її апології.

03.17.12.0519/210408. Висвітлення постаті кошового отамана Івана Сірка в українській історіографії XIX ст. Лукашова О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.41-47. - укр. УДК 930.1:94(477)"18"(045).
У статті досліджуються особливості поглядів українських істориків XIX ст. В Ломиковського, М.Маркевича, М.Сементовського, М.Максимовича, А.Скальковського, В.Антоновича, Д.Багалія, Д.Яворницького, Є.Альбовського щодо постаті кошового отамана Війська Запорозького Івана Сірка. Аналізується ставлення цих авторів до політичної та військової діяльності видатного козацького ватажка. Акцентується увага на тому, що праці істориків XIX ст. є важливим внеском у подальшому дослідженні особистості І. Сірка в історіографії.

03.17.12.0520/210409. Проблема взаємин екзильного уряду ЗУНР з краєм крізь призму листування Андрія Жука і Романа Перфецького в 1926 р. Магурчак А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.47-56. - укр. УДК 94 (477):342.238"1926".
В публікації висвітлюється погляди одного із очильників української еміграції Відня Андрія Жука в ракурсі взаємовідносин закордонного центру на чолі з Євгеном Петрушевичем і Галичини, а саме: створення нової політичної партії в Галичині замість УНДО і формування закордонного політичного центру західноукраїнських земель.

03.17.12.0521/210410. Батуринській переворот 1672 р. в російській історіографії другої половини XIX - початку XX ст. Тарасов С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.66-72. - рос. УДК 930(470)"'1850 1917'":94(477)"'1672'"(045).
Руїна Гетьманщини - епоха, що визначила історію України і східної Європи на століття уперед. В статті аналізується російська історіографія Батуринського перевороту 1672 р. одного з епізодів Руїни, коли був повалений гетьман Лівобережної України Д.Многогрішний. Звинувачення що було висунуто проти гетьмана Московською владою полягало у державної зраді. С.Соловйов був, очевидно, переконаним у зраді гетьмана, вин наводив в своїй роботі багато свідчень, що звинувачували гетьмана. П.Матвеєв, В.Ейнгорн і Д.Іловайський також погоджувалися з думкою про винуватість Д.Многогрішного. Найбільш ретельно історію скидання гетьмана досліджував П.Матвеєв. П.Матвеєв зазначав, що у Москві довго не вірили доносам на гетьмана. Ця довіра до гетьмана пояснювалась, на думку дослідника тім що ні Баранович, ні Адамович не повідомили царський уряд про жодні підозрілі дії гетьмана. Також вин звертав увагу на те, що під час арешту у гетьмана не було знайдено ніяких компрометуючих документів. Але це не може бути доказом невинуватості гетьмана, тому що відомості, що Д.Многогрішний пересилався з П.Дорошенком словесно, через довірених осіб. На думку П. Матвеєва гетьман вчинив дуже необачно, погрожуючи російському послу, тому що при цьому вин надто рано відкрито поривав з Москвою. Серед російських істориків у вину гетьмана не вірили С.Платонов, В.Пічета та І.Розенфельд. С.Платонов вважав, що гетьман був обмовлений у Москві. Старшина скинула його, тому що він був представником "демократичних симпатій". В.Пічета також вважав, що старшина прагнула позбулися гетьмана, і вирішила цього домогтися за допомогою московського уряду. За його словами дослідника, Батуринський переворот був здійснений не за рішенням, яке було прийняте на місці, а за прямим наказом з Москви. На думку історика вчинок з гетьманом був щонайбільшим порушенням української конституції. І.Розенфельд думав услід М.Костомарову, що Д.Многогрішний не був зрадником він лише висловлював своє незадоволення і мав для цього підстави. Гетьман Д.Многогрішний, як правило, оцінювався російською історичною наукою, як людина малограмотна та інтелектуально обмежена. Російські історики визнавали, що Батуринський переворот 1672 р. не мав прецедентів, але у змові проти гетьмана брали участь не тільки московські представники, але й особи із оточення гетьмана. При цьому російські історики не прийшли до єдиної думки щодо питання про реальність зради Д. Многорешного.

03.17.12.0522/210411. Особливості формування ринку праці в українському селі в умовах аграрних перетворень (1991-2012 рр.). Федоренко Я.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.72-80. - укр. УДК 94(477)"1991 2012":631.
Стаття присвячена дослідженню процесу формування ринку праці в українському селі протягом такого історичного відтинку часу як період незалежності (1991-2012 рр.). Зокрема проаналізовано ситуацію із зайнятістю селян та охарактеризовано одну із найголовніших проблем - тотальне безробіття, яке охопило без виключення всі сільські населені пункти України.

03.17.12.0523/210412. Зовнішньополітична діяльність гетьмана Петра Дорошенка у висвітленні сучасних українських істориків. Фесенко Н.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.80-90. - укр. УДК 93(477)"199":327(477)"165 167"(045).
Аналізуються погляди сучасних українських істориків щодо зовнішньополітичної діяльності гетьмана Петра Дорошенка. Оцінки гетьмана розглядаються у зв'язку із становленням новітньої української історіографії. Висвітлюються концепції вчених щодо постаті Петра Дорошенка у працях істориків 90-х рр. XX ст.

03.17.12.0524/210413. Політико-правовий аналіз забезпечення енергетичної безпеки України (1991 - початок 2014 р.). Боярська Є.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.91-99. - укр. УДК 351.78:620.9(477)(045).
Проблема забезпечення національної безпеки країни є однією з найважливіших задач, які виконує держава. Серед складових елементів системи національної безпеки одним з найбільш ключових є забезпечення безпеки та реалізація національних інтересів в енергетичному секторі. Головна складність цього процесу полягає на разі як в об'єктивно складних умовах функціонування української державності, так і в тому, що за всі роки функціонування України як самостійної держави довгострокової стратегії національного розвитку та ретельно розробленої системи національних інтересів та пріоритетів розвитку так і не було розроблено. Національні інтереси містяться в різних юридичних документах та не складають цілісної системи. На ефективність енергетичного сектору як невід'ємної частини системи національних інтересів країни також впливає не розробленість та суперечливість вітчизняного законодавства. Принципові зміни в цій галузі відбувається на тлі запровадження в країни європейських стандартів в енергетичній сфері та адаптації української енергетичної сфери до функціонування як частини загальноєвропейської енергетичної системи. Зазначені аспекти стають основою для перегляду позицій з національної безпеки в цій галузі та формулювання нових принципів та підходів до забезпечення енергетичної безпеки як складової національної безпеки країни.

03.17.12.0525/210414. Сучасні моделі екологічної політики національних держав та глобальна екополітика. Гирич О.Т. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.99-107. - укр. УДК 327.82.
У статті комплексно розглядаються моделі організації екологічної політики в національному масштабі провідними країнами світу. Значна увага приділяється визначенню поняття екополітики, його сутності та інструментів. У публікації робиться висновок про те, що екологічна політика на рівні окремих держав у своїх цілях збігається з глобальною екологічною парадигмою.

03.17.12.0526/210443. Материнство та його вплив на здоров'я жінок в грецьких селах північного Приазов'я (друга половина XIX - початок XX ст.). Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.16-22. - англ. УДК 94(477.7=14)"18 19"(045).
В статті на широкому колі діловодних документів, матеріалів періодичної преси та джерел особового походження розглянуто материнство та його вплив на здоров'я жінок в грецьких селах Північного Приазов'я. Показано, що настання вагітності і виношування дитини завжди супроводжувалося різними забобонами й низкою заборон, не дотримуючись яких, жінка, на думку греків, могла нашкодити майбутній дитині. З'ясовано, що жінки народжували не в лікарнях, а в домашніх умовах, користуючись послугами повитух. В середньому на сто випадків народжень грекині зверталися за допомогою до акушерок всього від двох до восьми разів. Визначено, що на дев'ятий день після пологів (а в разі поганого самопочуття жінки - пізніше) повитуха організовувала і проводила очисне омовіння породіллі, яке по різному впливало на самопочуття жінки: іноді сприяло швидкому відновленню сил, інколи навпаки. Визначено умови життя грекинь, внаслідок яких вони хворіли на післяродові захворювання. Зазначено, що жінки рідко зверталися зі своїми статевими хворобами до лікаря через сором'язливість та через те, що багато хвороб, завдяки повільній і безболісній течії, не примушували хворих шукати лікарської допомоги. Наведено перелік найбільш поширених гінекологічних операцій, які проводили жінкам земські лікарі. Розглянута проблема абортів у повсякденному житті жінок, проаналізовано причини, що штовхали осіб слабкої статті на цей крок, зазначені ціни підпільних абортів.

03.17.12.0527/210444. Сільська родина України в радянському способі життя 1950-1960-х рр. Лисак В.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.22-30. - укр. УДК 316.356.2(477)"1950 1960".
Висвітлено особливості функціонування сільської родини України в умовах радянської дійсності 1950 - 1960-х років. Приділена увага особливостям соціального забезпечення неповних родин та родин сиріт, можливості їх матеріального та духовного споживання. Значна увага приділена функціям родини, вихованню та соціалізації дітей. Автор дійшов висновку, що сільська родина у 1950-1960-х рр. зберігала патріархальність і традиційні елементи духовних цінностей народу. Перш за все про це свідчать функціональні обов'язки родини, тобто її репродуктивність та процеси соціалізації й виховання дітей.

03.17.12.0528/210445. Уруми приазовського регіону. Пономарьова І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.30-38. - англ. УДК 39(477.62=14).
У 1778 році відбулося переселення християн із Кримського ханства, в ході якого близько 19 тисяч урумів залишили Крим та заснували місто Маріуполь (1780) й 10 сел. Мова та традиційна культура надазовських урумів формувалася у контексті їхніх етнокультурних зв'язків з народами Середземномор'я, Малої Азії, Криму та Надазов'я. У сучасній побутовій мові мешканців урумських населених пунктів є свої особливості. Чотири діалекти урумів зберігають лексичні релікти, тому викликають інтерес у дослідників мови та етнічної історії. На основі зібраної лексики культурно-побутової сфери ми з'ясували, що словниковий склад урумів здебільшого формується із тюркських слів, але серед них є багато слів з давньогрецької та новогрецької мови, а також перські, арабські та слов'янські. Нині діалекти побутує у формі окремих кліше, прислів'їв, виразів, іноді функціонує в сімейному побуті, лунає у виступах самодіяльних фольклорних колективів. Аналіз польових етнографічних досліджень показує, що матеріальна культура маріупольських урумів - це складний синтез, що уявляється нам як результат багатовікової культурної взаємодії і взаємовпливу балканських, малоазійських народів із тюркомовними, які прийшли з Середньої Азії. З іншого боку, після міграції до Надазов'я, уруми протягом двохсот років вбирали у свій побут елементи традиційної культури слов'янських народів, які мешкали поруч. Нині в матеріальній культурі урумів на тлі збереження малоазійсько-кримської традиційності переважають українські і російські елементи.

03.17.12.0529/210446. Завершальний період Громадянської війни на теренах Маріупольського повіту. Романцов В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.38-46. - укр. УДК 355.48 (477.62-2) "1920-1921"(045).
У статті висвітлюються малодосліджені проблеми щодо подій завершального періоду Громадянської війни на теренах Маріупольського повіту. На основі використання документальних джерел, матеріалів з маріупольських періодичних видань аналізуються питання щодо діяльності більшовицької влади в Маріупольському повіті, військових дій махновських повстанських загонів та збройних сил врангелівців. Розглянуто причини та умови утвердження більшовицької влади в Північному Приазов'ї.

03.17.12.0530/210447. Особливості сприяння розвитку громадянського суспільства в контексті впровадження молодіжної політики в Донецькій області (1991-2013 рр.). Агєєва О.Л. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.47-58. - укр. УДК 364.044.68-053.67(477.62).
У статті проаналізовано процес залучення молоді до формування громадянського суспільства в Донецькій області в контексті державної молодіжної політики в регіоні в період 1991-2003 рр. Надана характеристика політичної активності та оцінки молоді щодо діяльності органів влади з вирішення основних молодіжних проблем. Висвітлені різноманітні форми залучення молоді Донецької області до процесу розвитку громадянського суспільства та надано оцінку їх ефективності.

03.17.12.0531/210448. Архіпелаг Сенкаку (острови Дяоюйдао) в контексті японо-китайських відносин. Бузаджи І.О., Булик М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.58-64. - укр. УДК 327.5.
У статті розкрито сутність конфлікту за архіпелаг Сенкаку (острови Дяоюйдао). Подана коротка характеристика територіальних конфліктів та їх основних причин. У статті надана історична довідка щодо розвитку територіального конфлікту за архіпелаг Сенкаку. Автором розглянуто позиції Японії та КНР щодо приналежності островів, виокримлені основні аргументи сторін з цього питання. Також було розглянуто позиції Сполучених Штатів, Російської Федерації та Республіки Корея щодо конфлікту, адже ці держави мають безпосереднє відношення до конфліктуючих сторін (так, Сенкаку були під тимчасовою юрисдикцією США після Другої світової війни; РФ активно нарощує двосторонній діалог з КНР, як із надійним партнером, до того ж, РФ конфліктує з Японією щодо Курильських островів; РК ж знаходиться у трикутнику Японія-КНР-РК і нарівні з ними забезпечує безпеку та розвиток регіону). Надано прогнози щодо розвитку конфлікту. Територіальний конфлікт є вагомою перепоною у розвитку двосторонніх відносин Японії та КНР, і від того, яким буде завершення конфлікту, залежить розвиток та безпека не тільки Японії та КНР, а й усього регіону в цілому.

03.17.12.0532/210459. Повсякденне життя населення Донбасу в 1953-1985 рр.: до історіографії проблеми. Гіцевич В.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.7-15. - укр. УДК 930.1 (477).
У статті проаналізована радянська, сучасна вітчизняна та зарубіжна історіографія повсякденного життя населення Донбасу в 1953-1985 рр. Зазначено, що в радянський період був створений величезний науковий доробок, присвячений різним аспектам повсякденного життя. В сучасній історіографії також створено значну кількість праць. Однак комплексних досліджень, як в радянський період, так і в сучасний, присвячених зазначеній проблемі немає.

03.17.12.0533/210460. Партійна система Польської Республіки періоду парламентської демократії (міжвоєнна історіографія проблеми). Горб Є.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.15-20. - укр. УДК 94(475)"1918-1926"(045).
У статті критично узагальнюється та аналізується науковий доробок вчених 20 - 30-х рр. XX ст. у царині проблем суспільно-політичного життя Польської республіки. Детально проаналізовано погляди польських, радянських, німецьких, французьких, британських та американських істориків. З'ясовано характерні риси висвітлення проблеми становлення партійно-політичної системи міжвоєнної Польщі. Автор підкреслює значну політизацію теми та наявність стійких історіографічних штампів.

03.17.12.0534/210461. Керамічний посуд в поховальному обряді племен зрубної культури Північного Приазов'я. Забавін В.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.20-35. - рос. УДК 903.23 (477.7)"6377"(045).
У статті проаналізовано керамічний корпус зрубної культури Північного Приазов'я. Розглядаються деякі особливості обрядово-інвентарного комплексу і питання культурно-хронологічної періодизації поховальних пам'яток. Основним джерелом для вивчення культури, побуту і господарства племен епохи бронзи є матеріальні залишки, одержувані в ході археологічних досліджень побутових та поховальних пам'яток. Корпус артефактів включає керамічний посуд, вироби з каменю, кістки, кременю, дерева і кольорових металів. Глиняний посуд в рамках конкретних культурно-історичних утворень відрізняється певним консерватизмом і виступає в якості найбільш виразної їх зовнішньої ознаки. Вивчення форм і орнаментації значного числа зрубних судин дозволяє виявити типологічні ряди, особливості і певні закономірності виготовлення похоронного посуду. Факт переважання рослинної напутньої їжі в зрубних похованнях дозволяє припустити, що землеробство відігравало помітну роль в економічному балансі носіїв зрубної культури. Побічно про це також може свідчити знаходження в одному з приазовських жіночих поховань насіння. Деякі зони місцеположення керамічних судин щодо тіла померлого можна визнати для поховальної практики носіїв зрубної культури Північного Приазов'я "неординарними". Також слід розглядати знаходження кераміки в цих позиціях в якості ознаки, що побічно вказує на приналежність комплексу до більш ранніх хронологічних горизонтів. В цілому, керамічний посуд зазнавав певних якісних змін в просторі і в часі, які проявлялися у формі і пропорціях судин, складі тесту, обробці поверхні і орнаментації. Орнаментальні композиції, що зустрічаються на керамічних посудинах з поховань зрубної культури, демонструють надзвичайну варіативність, хоча їх різноманітність і досягається шляхом комбінування невеликого числа відносно простих знаків.

03.17.12.0535/210462. Промисловий переворот на Донбасі. Молчанов В.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.35-47. - укр. УДК 94(477.62)"187 188"(045).
У статті аналізуються особливості переходу від ручної праці до великого машинного виробництва на Донбасі. Доводиться, що промисловий переворот був великим загальнонаціональним явищем. Зростаючий попит на машини та механізми викликав розвиток машинобудування. На Луганському ливарному заводі основними видами продукції стали парові машини, локомобілі, борошномельні млини, лісопильні й сільськогосподарські машини, насоси тощо. З розвитком вуглевидобутку підйом мінерального палива почали здійснювали за допомогою парових машин. У металургії та машинобудуванні завдяки заводу Джона Юза, протягом 70-80-х рр. XIX ст. масштаби виробництва далеко випередили заводи Уралу. У сільському господарстві машинізація праці здійснювалась за рахунок поширення у поміщицьких господарствах парових й кінних молотарок, механічних віялок тощо. Головною особливістю промислового перевороту стало те, що парова техніка почала застосовуватися насамперед у найбільш розвинених галузях.

03.17.12.0536/210463. Діяльність італійських підприємців в Маріуполі (XIX - початок XX ст.). Новікова С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.47-56. - укр. УДК 94(477.62=131.1)"18 19"(045).
Стаття присвячена проблемі, яка на сьогоднішній час залишається недослідженою як у вітчизняній, так і у зарубіжній історіографії, а саме - основним напрямам діяльності італійського купецтва в Маріуполі протягом XIX - початку XX ст. Наголошується на значному впливі італійських підприємців на розвиток зернової торгівлі через порт Маріуполя, на залучення міста до міжнародної торгівлі, починаючи з 20-х рр. XIX ст. З цього часу в Маріуполі відкрилися представництва фірм де Россі і Чуллі, в окремі роки в місті діяли великі торгові доми А. Аморетті та Б. Понціо. У 1830-і у місті почали діяти фірми Галлеано,

Джербуліні, Мембелі, де Мартіно, Пініоні, Сангвінетті. Окрім власне італійських фірм, в місті в цей час також почали працювати контори італізованих слов'ян з Адріатики, в основному - австрійських підданих. У Маріуполі їх теж називали італійцями, рідше - далматинцями, хоча власники цих фірм носили слов'янські прізвища Видович, Вучетич, Деспот, Ковачевич, Попович, Фіскович. Завдяки слов'янському походженню цих підприємців російський уряд і місцева адміністрація ставилися до них з особливою прихильністю. На зерновому ринку Маріуполя провідні позиції в цей час займали п'ять торгових домів - Видовича, Галеано, Деспота, братів Мембели і братів Поповичів. З італійцями пов'язаний і початок суднобудування в Маріуполі: з 1824р. на біржі Кавалотті будувалися невеликі каботажні одно-або двощоглові вітрильники, поширені в акваторії Азовського моря через його мілководдя. До 1850-х рр. справи італійських торгових фірм у місті процвітали, але під час Кримської війни вони зазнали значних втрат, уціліли тільки фірми Галеано, Мембелі, Тріпковича і Фісковича. Через постійно зростаючу конкуренцію фірм Бердянська і Таганрога багато італійських підприємців поступово згорнули свою діяльність в місті і повернулися на батьківщину. З представників італійської общини, що залишилися в Маріуполі, помітну роль в різних сферах життя міста відігравали австрійський консул П. Боначич, іспанський віце-консул И. Видович, італійський консул, маріупольський купець першої гільдії, член Маріупольського біржового комітету Е. ді Поллоне. Останній разом з іншим великим підприємцем Ф. Зворно володів великою пароплавною компанією, якій належало 14 пароплавів, і вніс значний внесок у розвиток маріупольського морського порту. На кошти, зібрані італійськими підприємцями, а також пожертвування італійського уряду в 1854 - 1860 рр. в Маріуполі був побудований католицький храм в ім'я Успіння Пресвятої Богородиці, який вважалася однією з основних прикрас міста. Головним меценатом храму був його церковний старшина, великий маріупольський підприємець А. Сангвінетті. Таким чином, італійські підприємці не тільки зробили значний внесок в економічний розвиток Маріуполя, але й проявили себе в різних сферах життя міста: громадській, релігійній і культурній.

03.17.12.0537/210464. Самоврядування грецької громади Північного Приазов'я: історіографія проблеми. Подгайко М.К. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.56-64. - укр. УДК 930:352.07(477.62-2=14)"1778 1870"(045).
Стаття присвячена проблемі вивчення самоврядування грецької громади Північного Приазов'я в історичній науці. Засади самоврядування приазовської (маріупольської) грецької громади були закладені жалуваною грамотою російської імператриці Катерини II 21 травня 1779 р., наданій виведеним з Криму грекам-християнам. Цей документ склав правову підставу для виникнення Маріупольського грецького суду як органу місцевого самоврядування. Дана автономна інституція приазовських греків була тим стрижнем, навколо якого оберталася життєдіяльність спільноти. Маріупольський грецький суд становив необхідний політико-правовий каркас існування і консолідації громади. Весь історіографічний доробок можна класифікувати за хронологічним принципом. Згідно з таким підходом залучені до дослідження наукові розвідки поділені на три групи: праці, написані в середині XIX - на початку XX ст.; радянська історіографія, в якій висвітлено деякі аспекти минулого грецької громади; напрацювання сучасної української історіографії. До кола вивчення дорадянських дослідників переважно входив комплекс проблем, пов'язаних з процесом переселення греків-християн з Криму та облаштування їх на нових землях. Аспекти, пов'язані з організацією й функціонуванням Маріупольського грецького суду, висвітлювались частково. За радянських часів партійно-державний курс держави у сфері національних відносин не сприяв появі комплексних досліджень проблем розвитку національних меншин, зокрема грецького етносу. Історія грецьких громад України представлялася у вигляді коротких нарисів, що мали характер вступних до основної теми дослідження. Загалом, можна зауважити, що Маріупольський грецький суд не був предметом окремого дослідження. Сучасна українська історична наука активно розпочала вивчення даної теми з 90х рр. XX ст. і наукові студії тривають до сьогодення. Весь історіографічний доробок з даної проблематики можна поділити на дві групи: перша - це узагальнюючі праці дослідників, в яких мова йде про греків України і лише побіжно згадується про Маріупольський грецький суд. Друга група включає праці, орієнтовані безпосередньо на аналіз діяльності даного органу самоврядування, його функції, діловодство, систему судочинства, правову юрисдикцію та місце, яке він займає в системі російського законодавства. В цілому, історіографічний аналіз даного періоду надав можливість визначити ступінь вивчення зазначеної проблематики дослідниками.

03.17.12.0538/210465. Соціально-демографічні процеси в Донбасі у повоєнне десятиріччя: огляд історіографії. Шипік Н.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.64-73. - укр. УДК 930.1:94(477.6)"194 195"(045).
Статтю присвячено висвітленню тих аспектів соціально-демографічних процесів у повоєнному Донбасі, які знайшли відображення у науковій літературі. Визначено специфіку та закономірності основних етапів у формуванні історіографії.

03.17.12.0539/210488. Навчальний процес в земських початкових школах Маріупольського повіту. Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.9-17. - укр. УДК 371 (477.62-2=14"1864 1917"(045).
Стаття присвячена розгляду перебігу навчального процесу в земських початкових закладах освіти в Маріупольському повіті у II пол. XIX - на початку XX ст. Надана інформація щодо терміну навчання в школах, аналізуються причини пропусків занять учнями. З'ясовані предмети та тижневе навантаження школярів, основні заняття на перервах, причини та види покарань.

03.17.12.0540/210489. Грецьке купецтво у зовнішній торгівлі Маріуполя XIX ст. Волониць В.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.17-24. - укр. УДК 94(477=14)"16 18".
В статті доведено, що через нестачу капіталів у маріупольського купецтва та практично повну відсутність торговельного флоту в портовому місті переважали іноземні купці. Торгові фірми з Греції посіли чільне місце у вивозі зерна з азовських портів та відігравали важливу роль у розвитку місцевого судноплавства. Закупівельні ціни на зерно в Маріуполі були вдвічі дешевші, ніж в Одесі. Тому іноземні фірми намагалися зосередити у своїх руках весь механізм посередницької діяльності, що викликало невдоволення з боку маріупольських торгівців. Лише на 40-ві рр. XIX ст. на міжнародний ринок вийшла невелика частка маріупольських купців-греків - Олександр Хараджаєв, Іван Чебаненко, Ігнатій Гозадинов, Микола Лагофетов. У 1880-х рр. обсяг хлібної торгівлі помітно зменшився, а замість великих грецьких фірм на перше місце вийшли єврейські торгові доми. Усунуті від експортної торгівлі зерном місцеві греки звернули свої погляди до роздрібної торгівлі, місцевої хлібної торгівлі, операцій із нерухомістю, нетоварної торгівлі (кав'ярні, харчевні, постоялі двори).

03.17.12.0541/210490. Постать Петра Сагайдачного в польській історіографії другої половини XX ст. Ісаєнко О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.24-31. - укр. УДК 930.1(438): 929Сагайдачний (045).
У статті висвітлюється питання польської історіографії кінця 40-х - 80-х рр. XX ст. щодо військово-політичної діяльності Петра Сагайдачного. Проаналізовано відображення образу Петра Конашевича в польській історіографії часів Польської Народної Республіки. Висвітлено погляди відомих польських істориків Л. Подгородецького, Я. Паєвського, З. Вуйцика, В. Серчика.

03.17.12.0542/210491. Київський державний університет у спогадах викладачів та студентів (1930 - 1960-ті рр.). Казьмирчук М.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.31-39. - укр. УДК 378.4(477-25)(091)"1930 1960".
На початку 30-х рр. XX ст. в СРСР повернулися до системи класичних університетів. У1933 р. відновлюється і Київський університет. Більшість викладачів Київського державного університету залишили помітний слід в історії Alma Mater не тільки як науковці, але і як "літописці", відмічаючи заслуги здібних студентів, згадуючи дорогих колег, яскраві події, побутові й наукові умови життя та праці.

03.17.12.0543/210492. Міський виборчий процес у Катеринославській губернії за городовим положенням 1892 р. Коробка В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.39-49. - укр. УДК 94(477): 35207"1892".
Висвітлюється міський виборчий процес - визначення персонального кола виборців, проведення голосування у виборчих зібраннях, а також обрання посадових осіб громадських управлінь - у Катеринославській губернії за муніципальним законом 1892 р. Із його застосуванням число виборців скоротилося порівняно з останніми виборами за законом від 1870р. від 4-х у Маріуполі, Павлограді та Слов'яносербську до 9-ти разів - у Луганську. Урізання міського електорального поля відбулося й завдяки запровадженню відносно високого майнового цензу та позбавленню виборчих прав євреїв.

03.17.12.0544/210493. Ліквідація машинно-тракторних станцій: науковий доробок періоду "відлиги". Коробка Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.49-58. - укр. УДК 930: 33(477)"1958 1964".
В історії вивчення ліквідації машинно-тракторних станцій (1958 р.) з-поміж інших вирізняється науковий доробок радянських дослідників за часів "відлиги". Незважаючи на надмірне ритуальне вихваляння масштабного перетворення, зосередження на коментуванні хрущовських міркувань, ухвал КПРС та держави, науковці-сучасники реформи ввели у науковий обіг низку ідей, що використовуються до нашого часу.

03.17.12.0545/210494. Еволюція політики США щодо Тайпінського повстання в Китаї (1850 - 1864). Набока О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.58-63. - укр. УДК 327(73:510)"1850 1864".
В статті проаналізований розвиток американської політики в Китаї в період тайпінського повстання у 1850 - 1864 рр. Виявлені головні етапи формування курсу щодо тайпінської держави Тайпін-тянго. Виявлені причини поступового переходу США від нейтралітету в початковий період повстання до активної боротьби проти інсургентів на початку 60-х рр. XIX ст.

03.17.12.0546/210495. Релігія і культи греків північного Причорномор'я античної доби: джерела та історіографія проблеми. Нікольченко Ю.М., Головко О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.63-71. - укр. УДК 292.11(477.7).
У розвідці аналізуються ключові джерела та історіографія проблеми становлення і розвитку релігійного світогляду та культів, що побутували у греків в античних полісах Північного Причорномор'я у VI ст. до н.е.-IV ст. н.е.

03.17.12.0547/210496. Розвиток професійно-технічної освіти в Маріупольському повіті (остання третина XIX - початок XX ст.). Новікова С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.71-81. - укр. УДК 337.1(477.62-2)"187 191".
Стаття присвячена проблемі, яка на сьогоднішній час залишається практично не дослідженою у вітчизняній історіографії, а саме - розвитку професійно-технічної освіти в Маріупольському повіті в останній третині XIX - на початку XX ст. Наголошується на значному впливі суспільно-економічних перетворень, що відбувалися у вказаний період у державі в цілому та у Маріупольському повіті зокрема, на формування і розвиток професійно-технічних навчальних закладів різних рівнів. Система професійно-технічної освіти, що формувалася у Російській імперії протягом останньої третини XIX - початку XX ст., була чутливою до економічних перетворень того часу та потреб держави. Динамічний розвиток економіки значною мірою впливав на стан професійної школи, виникнення нових типів навчальних закладів у цій галузі. У досліджуваний період населення Маріупольського повіту та Маріуполя почало швидко зростати, особливо інтенсивно - на межі XIX - XX ст. У цей час у місті та на території повіту відкриваються великі металургійні та інші підприємства, морський порт загальнодержавного значення, прокладаються залізниці. Такий стрімкий промисловий розвиток, а також розвиток інфраструктури самого Маріуполя, потребував залучення значної кількості кваліфікованих працівників для роботи на численних підприємствах міста та у сфері обслуговування населення. Вирішити проблему їх підготовки повинно було створення системи закладів професійної освіти різних рівнів. Цей процес відбувався в межах загальнодержавного розвитку цієї освітньої галузі, але мав певні особливості. Заклади професійно-технічної освіти в Маріупольському повіті були представлені в основному нижчою ланкою: ремісничими відділеннями при народних училищах Маріуполя, Маріупольським нижчим механіко-технічними училищем, нижчими ремісничими школами, Великоанадольською нижчою лісовою школою, учбово-ремісничими майстернями і класами рукоділля. Їх головним завданням була підготовка фахівців різноманітних професій, які користувалися найбільшим попитом у населення повіту та на промислових підприємствах: ковалів, слюсарів, токарів, механіків, майстрів для металургійних підприємств, лісників і т. ін. Реальне училище, що почало діяти у Маріуполі на початку XX ст., готувало учнів до вступу у вищі технічні навчальні заклади. Унікальною на той час не тільки в повіті, але й у масштабі всієї Російської імперії можна вважати Великоанадольську нижчу лісову школу, створену при Великоанадольському лісництві у с. Благодатне. Вона єдина готувала фахівців високої кваліфікації для роботи у складних для лісорозведення умовах. Саме тому її випускники працювали у багатьох південних губерніях країни. Значний внесок у становлення і розвиток системи професійної освіти в Маріупольському повіті зробили органи місцевого самоврядування: Маріупольська міська дума та повітове земство. Слід відзначити, що Маріупольське повітове земство почало вирішувати це питання значно раніше, ніж інші земства - ще у 1870- хрр., його діяльність та досвід в освітній галузі вважалися передовими не тільки на губернському, але й на державному рівні.

03.17.12.0548/210497. Взаємовідносини маріупольських греків з козаками окремого запорізького (азовського) війська в XIX ст. в дослідженнях науковців маріупольського краєзнавчого музею. Подгайко М.К., Капустнікова Н.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.81-88. - укр. УДК 930.2:355Л(477.64)"1832 1866"(045).
У статті аналізується стан наукової розробки теми з історії взаємовідносин маріупольських греків з козаками Окремого Запорізького (Азовського) війська дослідниками Маріупольського краєзнавчого музею. Історія Маріупольщини має свою специфіку, пов'язану з виникненням та заселенням міста й навколишніх сіл. Зараз Маріуполь являє собою багатонаціональне місто, в якому мешкають представники більше ніж ста національностей, народностей та етнічних груп. Тому питання взаємовідносин та тісного співіснування представників різних національностей завжди залишалось актуальним. Контакти Азовського козацького війська з маріупольськими греками відбувались завдяки існуванню у греків органу місцевого

самоврядування - Маріупольського грецького суду. Взаємозв'язки греків і козаків не були однозначними. З одного боку існувало двостороннє взаєморозуміння у господарських та побутових справах, а з іншого - в запеклій дискусії вирішувались територіальні питання. Так як землі Азовського козачого війська межували з територією розселення маріупольських греків, німецькою колоністською округою по річці Каратиш тощо. Тому, вивчення даного аспекту залишається досить цікавим та перспективним для історичної науки. Автори статті зазначають, що вивчення зазначеної проблематики краєзнавцями було розпочато наприкінці XX ст. та триває протягом XXI ст. У статті досліджуються особливості поглядів та особистий внесок у наукову розробку тематики провідних науковців музею у висвітленні історії Маріупольщини та околиць. Дослідження наукових співробітників Маріупольського краєзнавчого музею базуються на першоджерелах, що знаходяться на зберіганні у фондах музею та матеріалах поточного архіву. Науковий доробок краєзнавців являє собою значний науковий інтерес як для історії українського козацтва, так і для вивченні історії Маріупольського повіту.

03.17.12.0549/210498. Демократичні перетворення в Маріуполі на початку революції 1917 р. Романцов В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.88-95. - укр. УДК 84(477.6-2Мар)"1917"(045).
В статті аналізуються недостатньо дослідженні в історіографії питання щодо здійснення демократичних перетворень у м. Маріуполі на початку революції 1917 р. У роботі використані не залучені раніше до наукового обігу матеріали газети "Мариупольская жизнь", що дозволило більш повно розглянути різні аспекти означеної теми.

03.17.12.0550/210499. Наукова та публіцистична діяльність М. Грушевського (1907 - 1914 рр.): висвітлення проблеми в працях істориків першої третини XX ст. Романцова Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.95-101. - англ. УДК 930.2(477)Гру"1907 1914".
У статті розглядаються питання щодо висвітлення істориками першої третини XX ст. проблем наукової та публіцистичної діяльності М. Грушевського в 1907 - 1914 рр. та її впливу на наукове та громадсько-політичне життя Наддніпрянської України. Здійснений історіографічний аналіз праць видатного вченого надав можливість з'ясувати масштабність зробленого ним в цей період, коли він став однією з найбільш помітних постатей в українській історичній науці та громадсько- політичному житті. Історіографічний аналіз виявив інтерес дослідників-сучасників до вивчення питань наукової діяльності М. Грушевського, який у своїх працях досліджував проблеми минулого українського народу та актуальні теми сьогодення. В оцінках наукової творчості вченого виявилася поляризація думок переважно на політичному ґрунті. З одного боку, В. Дорошенко, В. Герасимчук, І. Крип'якевич, В. Пічета, І. Франко позитивно характеризували наукову діяльність, творче надбання М. Грушевського, підкреслюючи його важливість для розвитку історичної науки в Україні. З іншого боку, шовіністично налаштовані російські та деякі українські вчені О. Волконський, І. Линниченко, Ю. Романовський, А. Савенко, Т. Флоринський, А. Царинний відверто негативно сприймали історичні погляди та наукові праці М. Грушевського, відкидаючи його наукову концепцію, яка заперечувала традиційну схему загальноросійського історичного розвитку. Праці сучасників носили дуже особистісний характер, виявляли їх певну політичну заангажованість. Дослідження засвідчило, що історіографічні аспекти наукової та публіцистичної діяльності М. Грушевського напередодні Першої світової війни (1907 - 1914 рр.) недостатньо досліджені грушевськознавцями. У подальших студіях варто порівняти оцінки наукової та публіцистичної діяльності Михайла Сергійовича з боку його сучасників та представників наступних історіографічних періодів.

03.17.12.0551/210500. Повсякденне життя робітників кам'яновугльної галузі Донецько-Придніпровського економічного регіону др. пол. XIX - поч. XX ст. у вітчизняній історіографії (др. пол. XIX - поч. XX ст.). Саманцов О.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.101-109. - англ. УДК 94(477.6)"19 20".
Проблематика повсякденного життя робітників увійшла до наукового обігу у нашій країні відносно недавно. Але за короткий проміжок часу вона стала однією із поширених. Така ситуація була закономірною. Цьому у значній мірі сприяла надлишкова ідеологізація життя радянського суспільства, яке видавило за межі наукового дослідження пересічну людину, простого робітника, із власними переживаннями та відчуттями. Відтак постала нагальна потреба переосмислення місця та ролі людини в історії, її економічних та соціальних мотивацій до змін. Традиційно, у соціальних науках, шахтарі розглядаються як специфічна професійна група - передові учасники соціальних процесів XX століття та сьогодення. На те є свої причини та підстави, чисельні приклади. Але утворившись у другій половині XIX ст. вуглекопи ставили собі на меті покращення матеріальних умов життя за рахунок продажу своїх робочих рук, специфічних навичок та вмінь. Відірвавшись від землі вони могли реалізуватися тільки у професійній діяльності за межами села, що приводило їх до шахтарських селищ І це не залишилось по за увагою науковців. Вивчення шахтарського життя та праці розпочалось одночасно із трансформацію учасників процесу вуглевидобування у професійно спрямовану осідлу групу. Утворившись у другій половині XIX ст. на просторах Донецького кряжу та Подніпров'я вони уособлювали собою учасників економічних відносини нового часу, що робило постійним дослідницький інтерес до цієї групи. Різноманітні підходи та методи наукового аналізу орієнтували науковців на висвітлення питань не тільки участі робітників у процесі видобування вугілля, а й характеристиці особливостей повсякденного життя вуглекопів. Отримані результати давали можливість реконструювати його реальні умови життя та праці. Традиційно погляди фахівців не завжди збігались, скоріше навпаки - були протилежні, але присвячені одному предмету дослідження. Аналізу таких поглядів та точок зору на повсякденне життя робітників кам'яновугільної галузі й присвячена стаття.

03.17.12.0552/210501. До питання про військову історію епохи руїни: Московсько-Польській озброєний конфлікт доби руїни в висвітлені російської дореволюційної історіографії. Тарасов С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.109-116. - рос. УДК 930(470):355.48(477)"1657 1667".
У статті аналізується російська дореволюційна історична література, присвячена продовженню ходу Російсько-польської війни 1654-1667 рр., після початку Руїни. Руїна, що почалася незабаром після смерті Б. Хмельницького в Гетьманщині була не просто політичною кризою, а громадянською війною. Хід громадянської війни, в Козацькій Україні, ускладнювався втручанням ззовні. Громадянська війна в Гетьманщині до 1667 протікала на фоні московсько-польського збройного конфлікту, який безпосередньо впливав на справи України, а тому заслуговує дослідження. Тривала з перемінним успіхом Російсько-польська війна 1654-1667 рр., була найтіснішим образом пов'язана з Хмельниччиною та Руїною. Громадянська війна в Україні впливала на боротьбу Москви і Польщі та навпаки.Незважаючи на те, що в наш час історія Руїни активно досліджується, її військовий аспект у викладі російських дореволюційних істориків ще не став предметом історіографічного аналізу. Дослідженням військових подій того періоду займалися і висвітлювали їх з різним ступенем подробиці такі історики як М. Устрялов, С. Соловйов, Д. Іловайській, В. Ейнгорн, М. Голіцин, А. Барсуков, П. Медовиков. Робиться висновок про доволі повному і об'єктивному висвітленні зазначених подій російської історичної наукою, яка тісно пов'язувала хід московсько-польського конфлікту з громадянською війною в козацькій Україні. Російські історики висвітлювали події війни Московського царства з Річчю Посполитою в їх взаємозв'язку з подіями Руїни. При цьому дії московської влади і московського командування в ряді випадків піддавалися гострій критиці з боку російської історичної науки.

03.17.12.0553/210502. Житлове забезпечення мешканців західних областей УРСР на зламі 80-х - 90-х рр. XX ст. Чура В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.116-127. - укр. УДК [94: 329. 15](477.82)"1988 1991".
Неефективність радянської виробничої моделі давала про себе знати упродовж усього періоду існування Радянського Союзу. Матеріальне становище його громадян посідало далеко не перші місця серед європейських країн. Відтак, ключовою причиною системної кризи, котра охопила народногосподарський комплекс СРСР на початку 70х рр. XX ст., була вкрай екстенсивна модель планового ведення господарства. Її неефективність спричинилася до наростаючого розгортання добре помітних кризових явищ у економіці СРСР на початку 80-х рр. XX ст. Упродовж другої половини 1980-х рр. народногосподарський механізм СРСР працював на межі можливостей. Намагання союзного компартапарату спинити сповзання країни до економічного, а відтак політичного краху спричинилося до запровадження політики перебудови. Однак, недолуге втілення соціально-економічних реформ поставило країну в рамки системної кризи. Перебудова, як спроба прищепити плановій радянській економіці ринкові елементи, стала причиною швидкого погіршення матеріального становища громадян Радянського Союзу. Ініційовані компартійним лідером М. Горбачовим спроби втілення госпрозрахунку та самофінансування поставили виробничий комплекс на межу виживання. Усі його галузі охопила стагнація. Найвідчутніше для пересічних жителів вона проявлялася у контексті динаміки їх житлово-побутових умов. Ключовою проблемою та ілюстратором неспромоги компартійного режиму до належного соціального забезпечення було перманентно не вирішене "квартирне питання". Воно найяскравіше демонструвало несумісність запроваджуваних нововведень з комуністичним способом виробництва, що врешті підвело добробут жителів західних областей УРСР до межі виживання. Нездатність компартійної верхівки реалізувати ідеї перебудови спричинилася до різкого погіршення житлового забезпечення мешканців західноукраїнських земель. На початку 90-х рр. XX ст. його контрольні цифри повертаються на рівень 1970-х рр., втративши таким чином 15-20 років. Не в останню чергу наслідком цього стала стрімка втрата авторитету КПРС- КПУ на місцях, ріст розчарування щодо її спроможності очолити реформування суспільства, і як наслідок - вимоги до усунення компартійних організацій з підприємств та установ міста та проведення тотальної департизації. Це перевтілює патріотично налаштовану громадськість на масового носія національно-демократичного, а згодом антикомуністичного руху за відновлення державної самостійності України.

03.17.12.0554/210503. Компартійна влада Львова у виборах 1989 та 1990 рр. Чура О.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.127-135. - укр. УДК 94: 329. 15] (477. 82) "1989 - 1990".
На зламі 80-х рр. XX ст. комуністичний режим у СРСР зіштовхнувся із серйозними соціально-економічними та політичними проблемами ігнорування яких могло піддати сумніву провладний статус правлячої КПРС. Серед них - провали економічних реформ, перманентно низьке матеріальне становище громадян країни, загострення національної та релігійної проблем, деформаційні внутрішньопартійні явища тощо. З метою запобігання втрати політичного монополізму союзне керівництво у Москві наважується на запровадження політико-економічних новацій, більш відомих як перебудова. Їх економічна суть полягала у спробі симбіозу планових та ринкових методів господарювання названих госпрозрахунком та самофінансуванням. Вектор політичних реформ полягав у номінальній передачі державної влади від КПРС і руки радянських інституцій країни під пильним контролем компартапарату. Така імітація демократичних перетворень викликає гостре незадоволення регіональної патріотично налаштованої громадськості на місцях. Одним із регіонів УРСР, де національні пріоритети існували стійкими здавна були західні області, а особливо їх негласна столиця - Львів. На його теренах перебудовна політреформа переростає у демократизаційні вимоги, які ослаблюють засади комуністичної влади у місті. Оприлюднення злочинів минулих десятиліть спричинилося до стрімкої дискредитації КПРС-КПУ в очах жителів Львова і як наслідок - національно-демократичного ренесансу, що швидко переріс у антикомуністичний. Компартійне середовище вкрай вороже ставилося до відродження національно-визвольного руху і широко розгорнуло боротьбу проти спроб позбавлення його монополії на політичну владу. Найголовнішими кроками на цьому державотворчому шляху були ініційовані XIX Всесоюзною партійною конференцією вибори до Верховної ради СРСР у 1989 р. та Верховної ради УРСР і місцевих рад у 1990 р. У першому випадку,не дивлячись на обрання опозиційних депутатів, львівському компартапарату хоча і номінально, але вдається зберегти провладні позиції. У другому - відбулася цілковита втрата політичної влади. Позбавлення впливу на політико-економічне життя міста зумовило зародження деформаційних явищ в компартійному середовищі Львова і підвело обком КПУ до межі виживання та врешті не тільки вивело його на узбіччя політичного життя, а й поставило поза законом.

03.17.12.0555/210504. Співпраця Михайла Драгоманова й інтелектуалів Галичини, Буковини та Закарпаття в контексті українознавчих студій Південно-Західного відділу Російського географічного товариства. Шорсткіна О.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.135-144. - укр. УДК 94(477):303.823.4М. Драгоманов.
Стаття присвячена проблемі наукових зв'язків видатного вченого та мислителя М. Драгоманова (1841-1895) з чільними представниками західноукраїнської інтелігенції впродовж першої половини 1870-х рр. Крізь призму співпраці М. Драгоманова з М. Бучинським, В. Навроцьким, Г. Купчанком, Ю. Федьковичем, А. Кралицьким висвітлюється внесок інтелектуалів Галичини, Буковини та Закарпаття в українознавчі дослідження Київської Старої громади, які в період 1873-1876рр. здійснювалися в межах Південно-Західного відділу Російського географічного товариства.

03.17.12.0556/210606. Описово-статистичні джерела як носії інформації про повсякденність грецького населення Маріупольського повіту у XIX - на початку XX ст. Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.9-17. - укр. УДК 930.2:94(477=14)"1800 1900".
Розглянуті інформативні можливості описово-статистичних джерел для вивчення повсякденного життя греків Маріупольського повіту. Визначено, що автори цих описів збирали необхідний матеріал базуючись або на державній програмі, або на анкеті чи формулярі, та використовували як первинні матеріали обліку, так і власноруч зібрані відомості. Зазначено, що описово-статистичні джерела надають інформацію про природно-географічні умови Маріупольського повіту, допомагають візуалізувати зовнішній вигляд міста та грецьких селищ. Містять цінну інформацію щодо характеру греків та їх поведінки, сприяють розумінню особливостей менталітету та психології грецького населення.

03.17.12.0557/210607. Російське законодавство середини XIX - початку XX ст. як джерело з історії повсякденності православного парафіяльного духовенства. Бєлікова Н.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.17-28. - рос. УДК 930.1:281.93"1857-1911"(045).
У статті досліджується церковно-цивільне законодавство Російської імперії середини XIX - початку XX ст. як джерело з історії повсякденного життя православного парафіяльного духовенства. Автор коротко характеризує існуючий в Російській імперії комплекс законодавчих матеріалів, і констатує, що законодавство в церковній сфері не було повністю кодифікованим - законодавчі акти розміщувалися в різних зводах, зібраннях, томах. Це ускладнювало практичну роботу із документами, і зумовило появу низки спеціальних видань, метою яких було зведення воєдино усіх церковних і церковно-громадських матеріалів щодо правового становища РПЦ, структури церкви, системи управління, соціального і матеріального становища

священно- і церковнослужителів та інших питань. Метою даної статті визначено аналіз вищезгаданого комплексу законодавчих і підзаконних актів та виявлення відомостей, необхідних для відтворення повсякденного життя православного парафіяльного духовенства Російської імперії другої половини XIX - початку XX ст. На підставі проведеного дослідження автор робить висновок, що законодавча база щодо осіб духовного звання, яка існувала в Російській імперії досить інформативна. Визначивши точку зору держави на місце парафіяльного духовенства в суспільстві, на соціальний статус священнослужителів і членів їх сімей, їх права та обов'язки, матеріальні аспекти існування і діяльності, позначивши моральні приписи священикам і причетникам з боку єпархіальної влади, автор намічає в якості наступного кроку у дослідженні проблеми повсякдення духовенства, аналіз практичного втілення вищезазначених законодавчих приписів у повсякденному житті парафіяльного сільського священика.

03.17.12.0558/210610. Промисловий розвиток м. Маріуполя у XIX - на початку XX ст. Волониць В.С., Новікова. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.41-50. - англ. УДК 94(477.62-2)"1800 1917"(045).
Промисловість Маріуполя у XIX - на початку XX ст. у своєму розвитку пройшла два етапи. На першому, який тривав до 1870-х рр., вона була розвинена дуже слабо, забезпечувала в основному лише внутрішні потреби регіону і знаходилася у безпосередній залежності від темпів розвитку сільського господарства. Неврожаї та часті сільськогосподарські кризи цього періоду відображалися на кількості та розмірах підприємств, обсягах їхньої продукції. У місті діяли рибні, шкіряні, свічкові, миловарні, тютюнові, винокурні, борошномельні підприємства, підприємства харчової галузі, власниками яких в основному були представники грецького та єврейського, а інколи - іноземного купецтва. Одним з найбільш прибуткових у цей період був рибний промисел. Саме у цій галузі діяла найбільша кількість підприємств (до 56) та отримувався найвищий прибуток (до 100 000 руб. сріблом на рік). Монополістом у цій сфері було місцеве грецьке купецтво. З 1860 - 1870-х рр. ситуація почала змінюватися. Дозвіл селитися у Маріуполі представникам інших національностей, повернення йому статусу повітового міста, вигідне географічне розташування, процес індустріалізації, що відбувався швидкими темпами по всій державі, призвели до стрімкого злету у місті достатньо великих підприємств фабрично-заводського типу у будівельній, металургійній галузях та машинобудуванні, притягнули іноземні інвестиції. Крім грецьких підприємців, що вкладали свої капітали, як і у попередній період, в основному у підприємства з переробки сільськогосподарської продукції та будівельну галузь, провідні позиції у різних галузях промисловості починають посідати єврейські підприємці. Саме вони створюють великі, обладнанні за останніми технічними вимогами того часу підприємства у борошномельній, машинобудівній та металургійній галузях. У цей період посилюється також і вплив іноземних промисловців на економічне життя міста. Іноземний капітал був задіяний у таких галузях, як харчова та машинобудівна, а найбільш повно - у металургійному виробництві. Будівництво у Маріуполі двох великих навіть за світовими стандартами металургійних заводів, морського порту, залізниць значно пожвавило різні сфери життя міста. Завдяки цим перетворенням на початку XX ст. Маріуполь став відігравати помітну роль в економіці Російської імперії, а усі ці перетворення практично сформували сучасний промисловий вид міста.

03.17.12.0559/210611. Освітня та культурна політики в АР Крим: історія й сучасність. Зубченко С.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.50-60. - укр. УДК 94:[37.014+008](477.75).
Розглядаються питання освітньої та культурної політики в Автономній Республіці Крим та роль державних органів влади України у її формуванні. Проаналізовано тенденції, що характеризують освітню та культурну галузь в історичній ретроспективі та на сучасному етапі. З'ясована роль і місце державних, громадських та міжнародних організацій у реалізації програм, спрямованих на становлення та відродження освіти й культури в Криму. Подано рекомендації щодо підвищення ефективності державної освітньої та культурної політики в регіоні.

03.17.12.0560/210612. До проблеми військового і господарського забезпечення повстанців у ВО-4 "Говерля" (1943 - 1949). Ільницький В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.60-67. - укр. УДК 94(477.83)"1943 1949".
У статті на основі невідомих та маловідомих документів розкриваються питання військового та господарського забезпечення повстанців у ВО-4 "Говерля". Доведено, що попри складнощі щоденної збройної та пропагандистської боротьби упівці стикалися з постійною проблемою збройного і матеріального забезпечення. З'ясовано, що ця проблема стосувалася як рядових учасників, так і вищого командного складу. Виявлено, що відсутність належного військового та господарського забезпечення, а також постійне морально-психологічне напруження призводили до конфліктних ситуацій.

03.17.12.0561/210613. "Боротьба" побуту та науки в житті українських жінок науковців: аналіз епістолярної спадщини (1920-1930-ті рр.). Іорданова Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.67-77. - укр. УДК 930.2:82-6"192 193".
У статті розглянуто матеріали листування українських жінок-істориків, на основі яких зроблено висновки щодо місця та ролі жінки в українському науковому просторі в 1920-1930-х рр. Використання епістолярної спадщини в якості джерела надає змогу розглядати роль жінки в історичній науці не лише з боку фактів, а й з боку емоцій та переживань самих репрезентанток.

03.17.12.0562/210614. Постать гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного в працях українських істориків першої половини XIX ст. Ісаєнко О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.77-84. - укр. УДК 930.1(477)" 183 185": 929Сагайдачний(045).
У статті розглянуто становлення української історіографії першої половини XIX ст. щодо постаті гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного. Проаналізовано головні напрямки розвитку наукової історичної думки, висвітлено погляди Д. Бантиш-Каменського, М. Маркевича, М. Максимовича. Проаналізовані основні підходи до висвітлення особи П. Сагайдачного, якого Д. Бантиш-Каменський сприймав крізь призму дворянсько-автономіської історіографії. М. Маркевич вважав його незалежним гетьманом та союзником Польщі. М. Максимович розглядав Петра Конашевича як підлеглого Польської корони, який вдало використовував існуюче геополітичне становище для захисту національних інтересів. У зазначений період в українській історичній науці було окреслено основні питання вивчення постаті П. Сагайдачного, визначено проблематику подальшого вивчення.

03.17.12.0563/210615. Болгарське населення Азовського узбережжя в кінці XIX - початку XX ст. Комар Я.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.84-90. - укр. УДК 39(477.7=163.2).
В статті розглядаються історія та побут болгар східної частини Азовського басейну (Донбас, Кубань та Ростовська область) у кінці XIX - початку XX ст. Автором репрезентовані основні причини та періодичність міграції; розкриті нюанси соціально-економічного положення болгар у Російській імперії; результат заселення болгарами сходу Азовського басейну.

03.17.12.0564/210616. Адміністративно-територіальний устрій українського Надазов'я наприкінці XVIII - у 70-ті роки XIX ст. Коробка В.М., Коробка Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.90-99. - укр. УДК 371(477.62-2=14)"1779 1873"(045).
У статті розглядається відображення в законодавстві Російської імперії адміністративно-територіальної організації українського Надазов'я наприкінці XVIII - у 70-ті роки XIX ст., а також створення усталеного Маріупольського повіту в 1868р. і наповнення його структурами державної влади та місцевого самоврядування.

03.17.12.0565/210617. Огляд історико-культорологічних есе Івана Дзюби "Донецька рана України". Крилова Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.99-105. - укр. УДК 94(477.62).
Стаття присвячена історико-культурологічним есе "Донецька рана України" Івана Дзюби, видатного публіциста та громадського діяча, активного борця за духовну та політичну незалежність України. Праця Івана Дзюби видана Інститутом історії України в збірці праць із серії "Студії з регіональної історії: Степова Україна". В своїх есе автор допомагає читачам зрозуміти не лише причини що уможливили російську агресію та окупацію частини Донеччини і Луганщини, але й усвідомити, чому так звані "народні республіки" отримали підтримку серед багатьох соціальних груп. Не останнє місце у вирішенні цієї проблеми є розуміння того, що на Донбасі проживає дуже багато людей, які є носіями "космополітичної" радянської ідентичності. В результаті, замість того, щоб поділитися на українців і росіян, населення Донбасу розділилося на тих, хто вірить в концепцію незалежної суверенної держави і тих, хто сумує за радянським минулим. Необхідність дати аналіз названої праці викликана тим, що вона ще не знайшла широкого відгуку у науковців. Деякі автори, говорячи про "мир", "війну", "А ТО" лише посилаються на певні цитати Івана Дзюби із його виступів[1]. Так Богдан Залізняк у своїй статті "Болить нам донецька рана" коментує дві цитати - одна стосується виступу Івана Дзюби на Першому Всесвітньому форумі українців 21 серпня 1992року, а друга - із есе "Трагедія Донеччини". Однак аналіз всієї праці не дається. Крім того, тираж історико-культурологічних есе "Донецька рана України" Івана Дзюби має лише 300 примірників, а отже, є необхідність ознайомити як можна більше читачів зі змістом цієї праці.

03.17.12.0566/210618. Фонди особового походження державного архіву Миколаївської області як джерело з історії південної України (друга пол. XIX - поч. XX ст.). Кухлєв А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.105-113. - укр. УДК 930.253(477.73):94(477.7)"187 191".
В роботі аналізуються матеріали особового походження, що зберігаються в фондах Державного архіву Миколаївської області. Виявлено та систематизовано наявний комплекс джерел із соціально-економічної, повсякденної та культурної історії Миколаївщини другої половини XIX - початку XX ст. На основі комплексного аналізу матеріалів особового походження визначено напрямки історичного реконструювання історії регіону. Наративи, до яких належать автобіографії, щоденники, записні книжки, спогади, матеріали листування тощо, містять багатий фактологічний матеріал, однак вимагають критичного аналізу із застосуванням широкого комплексу джерелознавчих прийомів та методів.

03.17.12.0567/210619. Інститут кредитування як стимулюючий фактор розвитку українського села В 20-х рр. XX ст. Лубчинський А.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.113-119. - укр. УДК 336.77:63(477)"192".
Дана стаття досліджує інститут кредитних відносин між Радянською державою та українським селянством в 20-ті роки XX ст. В ній подано інформацію про різноманітні види кредитних відносин, що були започатковані владою з метою стимулювання розвитку зруйнованого сільського господарства. На основі фактичного матеріалу розглянуто реальну доцільність проведення кредитування сільськогосподарських виробників різних форм власності з метою підвищення їх продуктивності праці.

03.17.12.0568/210620. Просвітництво в діяльності одеських національно-культурних об'єднань у середині XIX - на початку XX ст. Македон В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.119-128. - укр. УДК 94(477.74)"18 19":061Л:323.15.000.374.72.
В статті досліджується просвітницька діяльність національно-культурних об'єднань Одеси у середині XIX - на початку XX ст. Визначено етапи та прояви цієї діяльності, постаті найбільш активних осіб, що рухали просвітницьку справу в Одесі. Основою статті є документи з фондів Державного архіву Одеської області та преси.

03.17.12.0569/210621. Матеріали діловодства як джерела з історії дитячої безпритульності та бездоглядності на півдні України (друга половина XVIII - початок XX ст.). Москальова Ю.Р. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.128-138. - укр. УДК 930.2:316.346.3-053.2-058.5(477.7).
У статті проведений джерелознавчий аналіз матеріалів діловодства щодо проблем дитячої безпритульності та бездоглядності на Півдні України з другої половини XVIII - до початку XX ст. Подано класифікацію джерел даної групи, їх аналіз, визначено інформативний потенціал. Доведено, що матеріали діловодства представляють наймасштабнішу групу джерел за обраною проблематикою як за кількістю, так і за змістом. Діловодна документація звертає увагу дослідника на кількість благодійних установ різних типів, їх внутрішнє функціонування, фінансування, основні заняття вихованців. Звіти, матеріали ділового листування, донесення виступають цінними джерелами, оскільки відтворюють сутність існування благодійних товариств і закладів опіки зсередини, ілюструють ставлення окремих осіб до справ благодійності та піклування в регіоні.

03.17.12.0570/210622. Греки України в системі законодавчої політики правлячих урядів у II половині XVII-XIX ст. Подгайко М.К. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.138-144. - англ. УДК 94(477.85-2=14)"16 17":352 045.
В статті на основі комплексного аналізу джерел та літератури, висвітлюється місце греків України в системі законодавчої політики гетьманського та імперського урядів у II половині XVII-XIX ст. Досліджуються етапи формування привілейованого становища грецької спільноти. В числі тих, що утворилися першими на українських землях можна назвати Ніжинську грецьку громаду. Греки-купці були запрошені урядом гетьмана Богдана Хмельницького в середині XVII для активізації торгівельної справи на українських землях, що перебувала в занепаді через події Національно-визвольної війни. Гетьманський уряд всіляко заохочував іноземних купців. Їм надавалася низка прав та привілеїв. Результатом активної і далекоглядної політики гетьманського уряду стало утворення чисельної Ніжинської грецької громади. Згодом гетьманський уряд було змінено урядом Російської імперії. Проте, на перших порах цей факт ніяк не вплинув на розвиток і діяльність греків. Життєдіяльність ніжинських греків регулювалася цілим комплексом політико-правових документів, які продукувала гетьманська, а згодом й імперська влада. Ті законодавчі рішення, що приймалися протягом XVII-XVIII ст. поступово закріплювали привілейоване становище ніжинської грецької спільноти. Однак, після ліквідації інституту гетьманства, уряд Російської імперії взяв жорсткий курс на централізацію влади в країні. Основне питання, що турбувало владу - це привілейоване становище членів грецької громади. В числі привілеїв, якими тривалий час користувалися ніжинські греки були: власне судочинство; наявність печатки; право вільно вести торгівельні справи; заборона втручатися іншим органам влади в справи греків; Ніжинський грецький магістрат мав право видавати

паспорти тощо. Все це викликало занепокоєння влади Російської імперії, що призвело до поступової ліквідації привілейованого становища ніжинських греків. Отже, стаття висвітлює правове підґрунтя перебування грецьких купців на території України; економічні, геополітичні та правові чинники, що вплинули на отримання ніжинськими греками особливого статусу, прав та привілеїв.

03.17.12.0571/210623. Кредитно-фінансові установи України середини XIX - початку XX ст. у працях дореволюційних дослідників. Радченко Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.144-152. - укр. УДК [930.1:336](477)" 1850 1917".
В статті розглядається стан наукової розробки проблеми вивчення джерел з історії становлення кредитно-фінансової системи України другої половини XX - 1917 р. Предметом наукових досліджень були різні аспекти історії розвитку кредитно-фінансових установ України, проте на сьогодні у історичній літературі відсутні узагальнюючі наукові роботи, у яких було б здійснено комплексний аналіз джерел з історії розвитку кредитно-фінансової системи України зазначеного періоду.

03.17.12.0572/210624. Становлення Маріупольського міського громадського виконавчого комітету (березень 1917 р.). Романцов В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.152-159. - укр. УДК 94(477.6-2Мар)"1917" (045).
В статті аналізуються недосліджені в історіографії питання щодо ролі Міського Громадського Виконавчого комітету в процесах демократичного оновлення владних інституцій в Маріуполі на початку революції 1917р. Висвітлюються різні аспекти політичної діяльності комітету, його рішення у питаннях охорони правопорядку, економічного, соціального розвитку міста, формування нових владних інституцій. У роботі використані не залучені раніше до наукового обігу матеріали газети "Мариупольская жизнь", що дозволило більш повно розглянути різні аспекти означеної теми.

03.17.12.0573/210625. М.Грушевський і конфлікт 1911 - 1913 рр. в науковому товаристві імені Шевченка: проблема в сучасній українській історіографії. Романцова Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.159-165. - укр. УДК 930.1:929 Грушевський(045).
У статті досліджено історіографічний аспект питання щодо причин та обставин конфлікту, який розгорівся в НТШ протягом 1911 - 1913 рр. На історіографічний основі з'ясовано роль М. Грушевського, С. Томашівського та інших вчених у цьому конфлікті. Визначено місце зазначених подій в контексті тогочасного галицького політикуму. Історіографічний аналіз надав можливість виявити намагання сучасних українських вчених Л. Винара, І. Гирича, В. Гориня, Я. Дашкевича, О.Романіва та інших істориків-грушевськознавців дати об'єктивну оцінку цієї колізії.

03.17.12.0574/210626. Обсяги і структура міграцій до міських поселень Донецької області у 1944-1946 рр. Шипік Н.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.165-171. - укр. УДК 94:314.7(477.62)"1944 1946"(045).
Статтю присвячено виявленню обсягів міграцій до міських поселень Донецької області у 1944-1946 рр. і структури міграційного приросту, передовсім, територіальної і статевовікової. Джерельну базу становлять переважно поточні відомості статистичного управління Сталінської області про механічний рух населення.

03.17.12.0575/210639. Еволюція національної політики протибільшовицької Росії: 1917-1920 рр. Піляєв І.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.266-279. - англ. УДК 323.1:94(470 + 571: 477)"1917 1920".
У статті розглядаються історичні витоки, ідейні основи, відмінні особливості та практичні результати національної політики режимів, які офіційно представляли після Жовтневого перевороту 1917 р. до закінчення активної фази громадянської війни (листопад 1920 р.) альтернативну більшовицькій всеросійську верховну владу (Уфімська директорія, Омський уряд, Уряд Півдня Росії) або втілювали білу боротьбу за відновлення такої влади (політичні центри при керівниках Добровольчої армії та Збройних сил Півдня Росії). Показано, що унітарно-централістський і патерналістський характер Російської держави визначався ординською генетикою ставлення до землі як речової приналежності правителя та випливаючими звідси відносинами між царською владою і підкореними нею народами. Обґрунтовано висновок про те, що ідеї "неподільництва" та трактованої в імперському форматі "національної Росії", котрі відстоювалися всеросійськими протибільшовицькими урядами аж до військової катастрофи Білого руху взимку 19191920 років, зробили неможливим створення єдиного фронту російських і національно-визвольних протибільшовицьких сил, що, у свою чергу, зумовило перемогу більшовиків у громадянській війні. Катастрофічна поразка білих армій О.В. Колчака і А. І. Денікіна змусила не лише багатьох білих ідеологів, а й нового лідера Білого руху генерала П. М. Врангеля кардинальним чином переглянути національну політику, висунувши гасло устрою майбутньої Росії на засадах федерації, заснованої на вільній угоді. Добровільність входження до федерації автоматично означала відмову від принципу "єдиної і неподільної". Врангель першим та єдиним з верховних вождів Білого руху позначив боротьбу з більшовизмом як головну мету, пріоритетну над усіма іншими цілями і завданнями, включаючи навіть збереження територіальної цілісності Росії. Визнання Врангелем суверенітету України стало принциповим відходом від позиції "неподільництва" його попередників. Однак до того часу корінний перелом у ході громадянської війни на користь більшовиків вже настав. Історичний шанс перемогти більшовизм на етапі його державного становлення був упущений, що обернулося встановленням в Росії тоталітарної комуністичної диктатури і, відповідно, найтяжкими наслідками, у вигляді різних форм "експорту революції", для нових незалежних держав, що виникли після краху Російської імперії.

03.17.12.0576/210647. Традиційні заняття греків північного Приазов'я та їх вплив на здоров'я чоловіків. Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.9-18. - укр. УДК 394-055.1(477.62-2=14)"17 20"(045).
Розглянуто традиційні заняття чоловіків в грецьких поселеннях та м. Маріуполі наприкінці XVIII - на початку XX ст. Охарактеризовано кожний вид діяльності греків: скотарство, землеробство, торгівлю, рибальство, вирощування тютюну та різні ремесла. Проаналізовано яким чином професійні вподобання впливали на стан здоров'я представників сильної статі. Представлені думки та висновки земських лікарів щодо причино-наслідкових зв'язків між основними заняттями греків та розповсюдженими внутрішніми, інфекційними та венеричними хворобами.

03.17.12.0577/210648. Торговельно-комерційна діяльність Ніжинських греків на українських землях у XVIII-XIX ст. в працях дослідників XIX століття. Волониць В.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.18-24. - англ. УДК 94(477= 14)"16 18".
Предметне вивчення проблеми розпочалося із середини XIX ст. і було пов'язане з актуалізацією інтересу до Ніжинського грецького братства, яке під впливом загальнодержавних реформ відчувала значні трансформації. Дослідники висвітлюючи історію грецького осередку, акцентували увагу саме на його купецькій специфіці, розглядали процес занепаду грецької торгівлі у Ніжині та визначали, що причини цього явища полягали у внутрішніх незгодах між осілими та приїжджими греками. Торговельна

діяльність посилила самоорганізацію грецької спільноти, заклала основи "окремої корпорації" яку історики пов'язували з універсалом Богдана Хмельницького від 1657р. Діяльність греків-купців у середині XVII ст. не залишилася поза увагою таких авторів, як М.Костомарова, О.Лазаревського, І.Аксакова, О. Русова, М.Сторожевського, Ф.Кітченка які у загальних працях з історії Росії та України окремо визначили роль греків у розвитку торгівлі та торговельних шляхів, що з'єднували східнослов'янські землі з Європою та Східним Середземномор'ям. Історики XIX ст. розглянули важливі елементи внутрішньої комерції, що здійснювалася ніжинськими греками - напрямки торговельних шляхів, структуру товарообігу, лихварські операції, подали цінні статистичні свідчення та опублікували важливі документальні матеріали з означеної проблеми, проте без коментарів, не простежив динаміку змін товарної та цінової кон'юнктури. Проте саме з середини XIX століття розпочалося предметне вивчення проблеми що активізувало дослідницький інтерес. Враховуючи тогочасний рівень наукового знання, методологію дослідження, різновекторність інтересів окремих дослідників, ідеологічну заангажованість в окремих питаннях історикам не вдалося створити об'єктивної картини впливу грецького купецького елементу на економічний розвиток України.

03.17.12.0578/210649. Процес об'єднання гмін (волостей) Львівського повіту на поч. 30-х рр. XX ст. внаслідок прийняття закону Другої Речі Посполитої "Про часткову зміну територіального самоврядування". Захарчин Н.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.24-30. - укр. УДК 94(477):329.275.
Розглядається процес адміністративно-територіальних змін у Львівському повіті на поч. 1930-х рр., що започаткував створення об'єднаних гмін та реформування організації та компетенцій самоврядних інституцій у повіті. Висвітлюються соціально-економічні та культурні характеристики та особливості новоутворених об'єднань.

03.17.12.0579/210650. Тематика Радянської України на сторінках американського видання "Свобода" (1920-і - 1930-і рр.). Кравець Д.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.30-39. - укр. УДК 070(=161.2)(73)" 192 193":94(477)" 19".
У статті проаналізовано матеріали про радянську Україну, які виходили в газеті "Свобода" (США) у 1920-х-1930-хрр. Охарактеризовано ставлення редакції видання до тих процесів, які мали місце в УСРР/УРСР: непу, українізації, сталінської модернізації (індустріалізації, колективізації), Голодомору, Великого терору, а також до культурного розвитку радянської України міжвоєнного періоду.

03.17.12.0580/210651. Спроби вирішення аграрного питання урядами А. Денікіна та П. Врангеля. Лисенко А.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.39-45. - укр. УДК 94:63(477)(092)" 1917 1921".
У статті здійснена спроба проаналізувати позиції Головнокомандувачів Добровольчою армією А. Денікіна та П. Врангеля й Особливої Наради з питання проведення реформ у аграрному секторі у 1919 році та дослідити конкретні історичні умови, в яких їх уряди розробили та здійснили спроби реалізувати власний проект оновленого закону, що вирішував би проблеми власності на землі сільськогосподарського призначення у районах, контрольованих Білою армією. Адже проблема власності на землю знаходилася в центрі питання про підтримку українським селянством того чи іншого військово-політичного режиму, що претендував на зверхність на українських землях.

03.17.12.0581/210653. Діяльність судноплавних компаній у Маріуполі (остання чверть XIX - початок XX ст.). Новікова С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.57-64. - укр. УДК 94(477.62-2)"187 191"(045).
Досліджено процес становлення та основні напрями діяльності судноплавних компаній у Маріуполі в останній чверті XIX - на початку XX ст. Визначено,що діяльність цих компаній була пов'язана, перш за все, з вивезенням сільськогосподарської продукції та сировини з регіону як на внутрішні, так і на зовнішні ринки. Значна активізація їх діяльності у 1870 - 1880-ті рр. спричинила будівництво та розвиток Маріупольського морського порту, а також мала істотний вплив на розвиток економіки та міської інфраструктури Маріуполя. Зазначено, що дві місцеві судноплавні компанії, власниками яких були П. Регір, Ф. Зворно та Е. ді Поллоне, на початку XX ст. входили до числа найбільших приватних судноплавних компаній Російської імперії.

03.17.12.0582/210654. Діяльність судноплавних компаній у Маріуполі (остання чверть XIX - початок XX ст.). Новікова С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.57-64. - укр. УДК 94(477.62-2)"187 191"(045).
Досліджено процес становлення та основні напрями діяльності судноплавних компаній у Маріуполі в останній чверті XIX - на початку XX ст. Визначено,що діяльність цих компаній була пов'язана, перш за все, з вивезенням сільськогосподарської продукції та сировини з регіону як на внутрішні, так і на зовнішні ринки. Значна активізація їх діяльності у 1870 - 1880-ті рр. спричинила будівництво та розвиток Маріупольського морського порту, а також мала істотний вплив на розвиток економіки та міської інфраструктури Маріуполя. Зазначено, що дві місцеві судноплавні компанії, власниками яких були П. Регір, Ф. Зворно та Е. ді Поллоне, на початку XX ст. входили до числа найбільших приватних судноплавних компаній Російської імперії.

03.17.12.0583/210655. Поміркований російський націоналізм на території українських земель (початок XX ст.). Обершт О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.64-73. - укр. УДК [94(477):323Л3(=ШЛ)]"1905Л914".
У статті відображено особливості становлення та розвитку російського націоналістичного руху поміркованого типу на українських землях після Маніфесту Миколи II 1905 року до початку Першої світової війни. Автором здійснено спробу розмежування російського націоналізму на території підросійської України. Проаналізовано умови появи, функціонування та ідейне поле організацій поміркованого російського націоналізму. Поряд з тим акцентується увага на участі студентства у проросійських організаціях та виокремлено проблему українства в поглядах російських націоналістів.

03.17.12.0584/210656. Діяльність українсько-російської комісії істориків та спроби написання спільного підручника з історії: досвід історичних зв'язків. Парахіна М.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.73-82. - укр. УДК 93 94:[(477):(470+571)].
У статті йдеться про суспільно-політичний й ідеологічний контекст підготовки й створення спільних підручників з історії, ініційований спільною українсько-російською комісією, створеною у 2001 р. Не зважаючи на багатоманітність заходів, спрямованих на популяризацію вітчизняної історії, найвпливовішим і найпоширенішим є підготовка і видавництво підручників, в яких і відображається офіційна історіографічна доктрина держави та визначення спільних підходів до оцінки історичних подій.

03.17.12.0585/210657. Внесок В.І. Тимофієнка у підготовку колективних енциклопедичних проектів в сфері культури, мистецтва та архітектури. Пєлєвін Є.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.82-93. - укр. УДК 001:378.124:72(09).

Окреслено внесок академіка В.І. Тимофієнка у підготовку вітчизняних енциклопедичних проектів в сфері культури, мистецтва та архітектури періоду незалежності. Здійснюється структурний та тематичний огляд багатотомних видань "Мистецтво України", "Енциклопедія сучасної України", "Історія української культури", "Історія українського мистецтва" "Історія української архітектури". Надається характеристика наукового доробку В.І. Тимофієнка як енциклопедиста та систематизатора архітектурно-містобудівної спадщини України та визначається на цій основі його роль у становленні нової історико-культурної парадигми в незалежній Україні.

03.17.12.0586/210658. Економічна криза і життя українських переміщених осіб у повоєнній західній Німеччині. Подобєд О.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.93-99. - укр. УДК 314.745.23:339.743:94(430).
У статті з'ясовано прояви економічної кризи, що охопила Німеччину у 1945 - 1948 рр. Серед них - карткова система, чорний ринок, спекуляція, бартер, шахрайство та незаконна торгівля. Проаналізовано, яким чином вона вплинула на рівень та якість життя українських переміщених осіб.

03.17.12.0587/210660. Питання нової історії країн Західної Європи в працях сучасних українських істориків. Романцова Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.107-118. - укр. УДК 930(477):94(4-15)"15 18"(045).
У статті розглядаються питання нової історії країн Західної Європи в працях сучасних українських істориків. Здійснена спроба визначити основні напрямки вивчення наукових проблем історії західноєвропейських держав ХУІ - ХІХ ст. в сучасній українській історіографії. Аналіз доробку українських істориків надає можливість з'ясувати діяльність наукових центрів дослідження зазначеної проблематики в Україні, і той вітчизняний науковий потенціал, який задіяний у вивченні важливих аспектів історичного процесу в країнах Західної Європи повинен більш потужно заявити про себе, чим збагатить всесвітню історичну науку.

03.17.12.0588/210661. Проблеми військової медицини Радянської Армії на початку 1990-х рр. в Афганістані 1979-1989 рр. за матеріалами "Военно-медицинского журнала". Сіропол В.О., Островик Д.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.118-128. - укр. УДК 930.1:[61:355.01(581)"1979 1989".
Здійснено аналіз низки праць уміщених на сторінках "Военно-медицинского журнала", присвячених аналізу медичного забезпечення Контингенту радянських військ в Афганістані у ході війни 1979-1989-го року, що вийшли у світ на початку 1990-х рр. Проаналізовано та визначено основні напрями досліджень фахівців медичної служби, які демонстрували тогочасні тенденції в історіографії даного питання.

03.17.12.0589/210662. Воєнна доктрина Б.Хмельницького 1648-1652 рр. : загальний її зміст та реалізація соціально-політичної мети. Стороженко І.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.128-138. - укр. УДК 94(477)"17".
У статті розглядається загальний зміст воєнної доктрини Б. Хмельницького, а також реалізація її першої частини - соціально-політичного змісту, зокрема висвітлюється перші кроки утворення козацької держави.

03.17.12.0590/210663. Гетьман Іван Самойлович у зображенні російської дореволюційної історіографії. Тарасов С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.138-148. - рос. УДК 930(470)"1850 1917":929Самойлович"1672 1687"(045).
Руїна Гетьманщини, епоха яка визначила історію України і Східної Європи на століття вперед. У статті аналізується російська історична література, присвячена управлінню І.Самойловича, одного з українських гетьманів тієї епохи. Особистість і діяльність І. Самойловича привертала увагу таких російських дослідників як М. Погодін, П. Щебальский, Г. Устрялов, С. Соловйов, Г. Карпов, Г. Брікнер, Д. Іловайський, В. Мякотін. С.Соловйов і Д.Іловайскій підкреслювали, що І.Самойлович був обраний гетьманом шляхом вільних виборів. Але вже автори "Російського біографічного словника" звертали увагу на тиск, який вчинявся на Раду боярином Г.Ромодановським. С. Соловйов, Д. Іловайський, В. Мякотін, В. Пічета звернули увагу на стрімке падіння популярності правобережного гетьмана П.Дорошенка, спричинене поведінкою його мусульманських союзників на території України. Це призвело до Переяславської ради 1674року, на якій І.Самойлович був проголошений гетьманом обох сторін Дніпра. Проте, навіть після цього, П.Дорошенко намагався вести боротьбу, хоча довго протистояти багатотисячный армії І.Самойловича і Г.Ромодановського він не міг. Однак, влада І.Самойловича недовго поширювалася на Правобережну Україну. Збройне втручання Туреччини призвело до необхідності боронити Чигирин. С. Соловйов, Д. Іловайський, В. Нечаєв доволі високо оцінили спільні дії військ І.Самойловича та Г. Ромодановського в кампанії 1677 р. Говорячи про кампанію 1678 р. Д. Иловайский стверджував, що якби Г. Ромодановський та І. Самойлович діяли з більшою енергією, вони відстояли б місто. А. Попов, С. Соловйов, В. Нечаєв також звертали увагу на повільність і нерішучість І. Самойловича та Г. Ромодановського під час кампанії 1678 р. На думку російських істориків, І. Самойлович був рішучим противником "Вічного миру" з Польщею, так як не бажав відмовлятися від ідеї територіальної цілісності України. П. Щебальский, Г. Устрялов, С. Соловйов, Д. Іловайський, В. Мякотін писали про непопулярність гетьмана, яка походила від його гордовитості і корумпованості. Саме це і стало причиною його повалення. У той же час, російські історики майже одноголосно відкидали звинувачення гетьмана в організації степової пожежі, яка унеможливила наступ армії Голіцина на Крим. Більшість російських істориків підкреслювали відданість І. Самойловича московській адміністрації.

03.17.12.0591/210664. Освіта як засіб комуністичного виховання польського населення півдня України в 1920-х рр. Третякова О.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.148-155. - укр. УДК 94(477)"1920"-054.57.
У статті на основі архівних та інших джерел досліджено процес комуністичного перевиховання польського населення за допомогою радянських навчально-вихованих закладів: трудових шкіл, піонерських організацій, різних типів шкіл політичної грамоти, курсів перепідготовки вчителів тощо. Аналіз навчально-виховного процесу цих закладів показав їх заідеологізованість та антирелігійний зміст, що обумовило негативне відношення до них польського населення.

03.17.12.0592/210665. Відображення діяльності чорносотенців на Волині на початку ХХ ст. у документах державного архіву Рівненської області. Цецик Я.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.155-162. - укр. УДК 94(477.8).
У статті досліджено документи, які відображають роль російських чорносотенців у загостренні міжнаціональних і міжконфесійних взаємовідносин на Волині на початку ХХ ст. З'ясовано вплив Російської православної церкви у пропаганді ідеології Союзу руського народу в регіоні. На основі аналізу першоджерел проаналізовано основні напрями діяльності чорносотенців у Волинській губернії на початку ХХ ст.

03.17.12.0593/210666. Європейське відлуння і дороговкази Віденського конгресу: інституціональні та політико-дипломатичні витоки Європейського Союзу (теоретико-методологічний аспект). Ціватий В.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.162-171. - укр. УДК 94(100):327.
У статті проаналізовано Віденський конгрес (1814-1815 рр.) як визначну історичну подію для політико-дипломатичного та інституційного розвитку Європи. Увагу акцентовано на дипломатичному інструментарії, національній специфіці та особливостях переговорного процесу європейських держав на конгресі. Підсумки Віденського конгресу слугували важливим стимулом для подальшого соціально-економічного, безпекового, політичного та дипломатичного європейського розвитку. Практичні здобутки Віденського конгресу і досвід, набутий європейською дипломатією кінця XVIII - початку XIX століття, визначили майбутній інституціональний розвиток світової дипломатії та міжнародного права, не втративши своєї актуальності й для сьогодення. За підсумками компаративного аналізу зовнішньої політики і дипломатії європейських держав раннього Нового часу (ХУКХУШ ст.) подано модель європейської дипломатії досліджуваного періоду. Особлива увага приділяється інституціональному розвиткові суспільно-політичної думки та інституційно-дипломатичної практики в Західній і Центральній Європі. Визначено напрями розвитку теорії та практики зовнішньої політики і дипломатії в Європі раннього Нового часу (ХУІ-ХУШ століть), особливості їх формування і становлення у провідних державах Європи.

03.17.12.0594/210691. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку інфраструктури повітових міст Волині на початку ХХ ст. Антонова С.Є., Цецик Я.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.11-17. - укр. УДК 94(477.8)"1895-1917".
У статті на основі першоджерел проаналізовано роль органів місцевого самоврядування у розвитку інфраструктури ряду повітових центрів Волині на початку ХХ ст. Досліджено основні напрями їхньої діяльності у напрямку покращення благоустрою міст. З'ясовано роль міських дум в електрифікації регіону та визначено її значення для покращення інфраструктури міст. Визначено витрати бюджетів ряду міст Волинської губернії, які спрямовувалися на благоустрій міст та досліджено на, які потреби спрямовувалися ці кошти.

03.17.12.0595/210692. Повсякденність дитини в грецькій родині Маріупольського повіту наприкінці XIX - на початку ХХ ст. Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.17-24. - укр. УДК 392 (477.62=14)"185 195" (045).
Розглянуто народження та причини хрещення дітей в грецьких родинах. Зроблено аналіз відомостей метричних книг і встановлено, що в загальній віковій структурі грецького суспільства переважала смертність серед немовлят і дітей. Представлено звичаї натирання сіллю та карбування дітей, що побутували в грецькому середовищі. Описані розповсюдженні хвороби серед дітей різного віку та способи їх лікування. Проаналізовано причини високої дитячої смертності. Охарактеризовані деякі аспекти виховання дітей, залучення до праці та їх дозвілля.

03.17.12.0596/210694. Теоретико-методологічні засади дослідження діяльності Карпатського краю ОУН в українському визвольному русі (1945-1954). Ільницький В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.34-41. - укр. УДК 94(477.8):355"1945-1954".
У статті досліджено теоретичні та методологічні засади вивчення діяльності Карпатського краю ОУН в українському визвольному русі. У структурі методологічного знання виокремлено три рівні: філософський або загальнонауковий, конкретно-науковий та інструментальний (прикладний). Поєднання загальнонаукових, міждисциплінарних та спеціальних історичних методів і принципів історизму, науковості, об'єктивності й багатофакторності, пріоритетності задокументованих фактів з одночасним використанням системного та комплексного підходів уможливило розкриття означеної проблеми.

03.17.12.0597/210695. Якісний та кількісний склад переселенців в Українській РСР в 40-60-ті роки. Касьянова Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.41-48. - укр. УДК 94(477):314.151.3-054.72"1940 1960".
Стаття присвячена дослідженню якісного та кількісного складу переселенців в УРСР в 40-60-ті рр. ХХ ст. Для аналізу поряд з кількісними показниками обрано чинники, що є визначальними у характеристиці переселенців, а саме: статево-вікова структура, рівень освіченості та соціально-професійний склад, національність. Автор дійшов висновку, що політика переселення сприяла поглибленню диспропорції статей та постарінню населення в місцях виходу. З'ясовано взаємозв'язок між рівнем освіченості переселенців та місцями, в які вони мігрували. Також автором зроблено висновок про застосування політики переселення з метою денаціоналізації суспільства.

03.17.12.0598/210697. Історичне краєзнавство в контексті вивчення суспільно-політичної кризи Південного Сходу України. Лисак В.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.57-72. - укр. УДК 908(477.7)(045).
У статті проведено комплексний аналіз форм та напрямків історико-краєзнавчої роботи та проблематику наукових досліджень в контексті вивчення суспільно-політичної кризи Південного Сходу України. За допомогою проблемно-хронологічного методу визначено основні наукові проблеми, до дослідження яких зверталися науковці. Дана оцінка науковому надбанню, яке сьогодні накопичено з історії Донеччини та Приазов'я.

03.17.12.0599/210698. Українці в системі кадрового забезпечення Військово-Морського флоту Збройних сил Російської Імперії наприкінці XIX - початку ХХ ст. Лозинський А.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.72-82. - укр. УДК 94(47).083[355.082:355.124].
У статті здійснено аналіз ролі українців в системі кадрового забезпечення військово-морського флоту збройних сил Російської імперії. Розкрито особливості підготовки офіцерів в провідних спеціальних військових учбових закладах імперії. Розглянуто їх професійні якості і талант, організаторські здібності до військового будівництва, які згодом були реалізовані в роки Першої світової війни та у процесі становлення українського національного військового руху.

03.17.12.0600/210699. Конструкт історичної пам'яті як знаряддя асиміляції ассирійців у 1920-1930-ті рр. Маргулов А.Х. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.82-87. - укр. УДК 94(=4ПЛ12)"192 193".
Історична пам'ять фіксує у свідомості національної меншини основні етапи зародження, становлення та розвитку етноса. Саме цей конструкт надає можливість каналізувати різного роду історичні досягнення в концепції подальшого розвитку. Ассирійці в Україні у 1920-1930-ті рр. зіштовхнулись із свідомою, безапеляційною політикою радянського уряду та партії більшовиків, метою якої було знищення національної історичної пам'яті як такої. Влада поступово та послідовно впливала на національно-ментальні орієнтації меншини. Більшість фактів історичного минулого було засекречено або піддано радянської класифікації, де викорінявся національний фактор. Центральним елементом партійної пропаганди ставали наміри та спроби ассирійців адаптуватись у умовах нової країни. Більшість досягнень історичного минулого, традиційна культура та ментальність

замовчувались або мали негативне висвітлення. В наслідок таких агресивних дій повинна була з'явитись спільність, позбавлена минулого з можливістю конструювати майбутнє на державному рівні.

03.17.12.0601/210700. Джерела історіографічного дослідження робітничого класу УРСР (1946-1965 рр.). Нефьодов Д.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.87-92. - англ. УДК 930.1(477)"1946 1965".
В статті проводиться аналіз джерел історіографічного дослідження робітничого класу УРСР повоєнного двадцятиріччя (1946-1965 рр.). Автор обґрунтовує поняття "історіографічне джерело", доводить обраний поділ джерельного комплексу, характеризує кожен вид джерел. Відбираючи із сотень і сотень науково-дослідницьких праць найбільш типові, автор виходить з того, що головною ознакою їх є те, що нового вони внесли у скарбницю проблеми, яка вивчається. Проте це зовсім не означає, що в історіографічному дослідженні відібрані лише ті праці, які дають або давали виключно нові відомості. Дослідженню підлягають практично усі, у тому числі і такі, що майже не поповнювали наукові знання. Вилучення таких праць із кола досліджуваних, унеможливило б об'єктивну оцінку тих праць, які дійсно вносили нове. Ступінь нового можна визначити лише в процесі співставлення з тим, що панувало в науці в момент появи нового. У висновках зазначено, що джерельна база дослідження формувалася протягом семи десятиліть і за останні 25років істотно збагатилася шляхом залучення до наукового обігу численних документів, які раніше перебували в спецфондах архівів, появи на їх основі якісно нових досліджень, аналізу й синтезу кращих здобутків радянської, сучасної вітчизняної та зарубіжної історіографій. Завдяки цьому наявна джерельна база історіографії робітничого класу УРСР в повоєнне двадцятиріччя (1946-1965 рр.) дозволяє відтворити особливості й конкретно-історичні умови діяльності кількох поколінь істориків як в Україні, так і за її межами, які активно займалися дослідженням проблеми. Разом узяті усі види науково-дослідницької продукції дають найрізноманітніші відомості: про ступінь і темпи розробки обраної теми та приріст наукових знань, методику досліджень, творчу лабораторію вчених, теоретико-методологічне підґрунтя наукових розвідок, тематичну палітру. Більше того, всі вони - реальне свідчення самого стану в історичній науці, а отже - допомагають вивчати історію історичної науки в Україні і поступ у дослідженні проблеми "Робітничий клас УРСР в повоєнне двадцятиріччя (1946-1965рр.)".

03.17.12.0602/210701. Проблеми появи російського націоналізму в російській суспільно-політичній думці в XIX ст. Обершт О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.92-101. - укр. УДК 94(470+571):323.13.
В даній статті здійснена спроба аналізу історичного тла, на якому вибудувався російський націоналізм. Ми акцентуємо увагу на подвійності даного дискурсу в Російській імперії: з одного боку - націоналізм суспільний, з іншого - офіційний, владний. Поява націоналістичного дискурсу в російському суспільстві була зумовлена необхідністю дати відгук на виклики модерної доби. В даній розвідці ми зосередились на еволюції способів трактування російської нації в XIX ст., як наслідків конкретних політичних та світоглядних змін.

03.17.12.0603/210702. Національна кінематографія України та Росії: передісторія співпраці. Парахіна М.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.101-110. - укр. УДК 778.5[(477)+(470+571)]:303.823.4.
У статті висвітлено історію співпраці кінематографістів України та Росії, яка розпочалася ще часів Російської імперії. Автор доходить висновку, що дії російської еліти в галузі духовної культури є класичним зразком зовнішньої експансії, що має на меті конкретну ціль - поширити власну культуру, витіснивши національну.

03.17.12.0604/210703. Ідейні орієнтації Павла Скоропадського в представленні британських та американських істориків. Пасічник І.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.110-116. - укр. УДК 930.1(477)"1918".
У статті проаналізовані основні підходи істориків Великої Британії, США, Канади до представлення та розуміння гетьмана Української Держави П. Скоропадського та його ідейних орієнтацій. Розглянуто праці дослідників як сучасних, так і тих, що публікувалися ще з 1930-х років. Виявлено певні тенденції та закономірності в їхніх інтерпретаціях щодо діяльності та суспільно-політичних поглядів П. Скоропадського.

03.17.12.0605/210704. Державна політика як фактор впливу на повсякденне життя робітників підприємств чорної металургії УРСР у контексті їх виробничої діяльності (1950-1980-І РР.). Реуцька А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.116-131. - укр. УДК 94 (477)"1950 1980"(045).
Здійснена спроба проаналізувати політику УРСР в галузі чорної металургії як фактору впливу на повсякденність робітників, пов'язану з виробництвом, в період 1950-1980-х рр. Охарактеризовано законодавчі акти, що визначали політику керівництва країни стосовно Міністерства чорної металургії та підвідомчих йому підприємств. Окрема увага приділена висвітленню навчання та підвищення кваліфікації робітників, руху раціоналізаторів та винахідників, а також соціалістичного змагання. Розглянуто нормативні документи, що встановлювали виробничі умови та оплату праці металургів.

03.17.12.0606/210705. Етнополітичні та етнокультурні процеси в Маріуполі на початку демократичної революції 1917 р. Історичні уроки для сучасності. Романцов В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.131-139. - укр. УДК 930 (477.62-2) "1917" (045).
Аналізуються питання щодо розвитку етнокультурних та політичних процесів у багатонаціональній громаді Маріуполя на початку демократичної революції 1917 р. Розглядаються питання відродження української, грецької, єврейської, вірменської спільнот. Висвітлюються проблеми забезпечення національно-культурних потреб різних етнічних спільнот Маріуполя. Це дозволяє в наш час враховувати досвід реалізації етнокультурних та політичних запитів суспільства революційної доби.

03.17.12.0607/210706. Воєнна доктрина Б.Хмельницького 1648-1652 рр.: реалізація її військово-технічного змісту. Стороженко І.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.139-147. - укр. УДК 94(477)"17".
У статті розглядається реалізація другої частини воєнної доктрини Б. Хмельницького - військово-технічного змісту, який складається з військового будівництва та способів вибору ведення війни.

03.17.12.0608/210707. Жизнь и деятельность гетмана Ивана Выговского в изображении российской дореволюционной историографии. Тарасов С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.147-155. - рос. УДК 930(170+571)"1850 1917":929Выговский(045).
В статье анализируется дореволюционная российская историческая литература, посвящённая личности и деятельности гетмана И. Выговского, на период правления которого пришёлся ряд важных событий истории казацкой Украины. Подвергнуты

критическому рассмотрению работы известных русских историков С. Соловьёва, Г. Карпова, Н. Павлищева, Д. Иловайского, В. Эйногорна и др.

03.17.12.0609/210708. Внесок німецьких колоністів в історію розвитку українського сільськогосподарського машинобудування (середина XIX - початок XX століття). Швайка І.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.155-160. - укр. УДК 94(477):[631.3:325(430)]"18\19".
У статті досліджується питання внеску німецьких колоністів у розвиток вітчизняного сільськогосподарського машинобудування. Дослідження охоплює період з середини XIX століття і до початку XX століття. У статті було зроблено спробу виявити основні тенденції у зародженні та розвитку німецького сільськогосподарського машинобудування. Досліджено головні проблеми, з якими зустрічалися колоністи на шляху зародження машинобудування в Російській імперії. Наведено приклади застосування німецької техніки та інвентарю місцевим населенням. Результатами дослідження можна вважати висновок про те, що поштовхом переходу німецьких колоністів від виключно аграрного напрямку своєї діяльності до вироблення сільськогосподарської техніки слугувала економічна доцільність. Колоністи були досить прогресивними за напрямком свого мислення, тому всі інноваційні технології якомога швидше впроваджували у техніку в Російській Імперії, удосконалювали її та намагалися зробити дешевше ніж іноземну.

03.17.12.0610/210709. Проблеми адаптації Українців, депортованих з Польщі у Донецькій області у 1945-1947 рр. Шипік Н.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.160-167. - англ. УДК 944:314.727.3(477.62)" 1945 1953".
Донецькі села і до війни мали один із найнижчих рівнів щільності населення в Україні. Сільські райони визнавалися багатоземельними, час від часу до них проводили переселення. Після окупації чисельність сільських мешканців області складала 81,8 % від довоєнної. Партійно-радянське керівництво, продовжуючи практику необмеженого розпорядження людськими ресурсами, при нагоді спрямовувало сюди людські потоки, котрі мали форму переселень. Першим з них було переселення українців із Закерзоння. У 1944 р., коли проблему повоєнних територіальних урегулювань з Польщею було вирішено розв'язати залишенням їй Холмщини, Лемківщини, Надсяння, Підляшшя і переселенням компактних груп українців в УРСР, внутрішні потреби Донбасу збіглися з державним бажанням утиснути велику масу "чужих " українців до штучно створеної радянської схеми життя. Донецька область була визначена місцем розселення значної частки всього переселенського загалу поміж 11 східних і південних областей УРСР. Перше повоєнне переселення у Донецьку область було невдалою спробою влади вирішити проблеми трудових ресурсів на селі. На вересень 1947р. їх залишилося вже 25,3%. Причиною цього є неврахування багатьох чинників, таких, як житловий, професійний, кліматичний, мовний, що пов'язано як з повоєнними труднощами, так і з недоліками адміністративно-командної системи. Неефективним переселення було й тому, що відбувалося в першу чергу з політичних міркувань держави, що намагалася за рахунок таких переселень зняти напруження в національному питанні західного регіону і колективізувати населення вищеназваного регіону. Донбасу відводилася роль "кузні", що переробить "відсталого" селянина на "політично свідомого" колгоспника.

03.17.12.0611/210796. Маріупольський грецький суд: сфери діяльності та проблеми функціонування. Арабаджи С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.9-15. - укр. УДК 94(477.62-2)" 1779 1869".
Розглянуто структуру Маріупольського грецького суду та зміни, які відбувалися впродовж часу його функціонування. Охарактеризовані основні сфери діяльності цієї установи, визначені напрямки відповідальності. Проаналізовані інформативні можливості матеріалів Маріупольського грецького суду щодо дослідження повсякденного життя грецької спільноти Приазов'я. Показано, що серед важливих проблем функціонування суду були: довгий розгляд справ, іноді безвідповідальне ставлення чиновників до своїх службових обов'язків, вплив заможних членів грецької громади на прийняття рішень на їх користь.

03.17.12.0612/210801. Вивчення діяльності ордену єзуїтів на українських землях в останній третині XVI - першій половині XVII ст. дослідниками незалежної України. Папазова А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.56-67. - укр. УДК [930"1991 2015":271.5"157 164"](477)(045).
Розглянуто тематику сучасних українських досліджень з проблем діяльності ордену єзуїтів на українських землях на початковому етапі діяльності Товариства Ісуса в Україні. Проаналізовано й узагальнено здобутки та прогалини у вивченні зазначеної проблеми. Представлені думки та висновки науковців щодо окремих питань освітянської, місіонерської та культурної діяльності єзуїтів.

03.17.12.0613/210802. Організація навчально-виховної роботи в сільських школах південної України в повоєнний період. Ревенко В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.67-75. - укр. УДК 94(477)"1943 1945" :37.
У статті на основі архівних та інших джерел досліджено складний процес відбудови сфери освіти в південноукраїнському селі в повоєнний період. Особлива увага зосереджена аналізу питань організаційного, матеріально та кадрового забезпечення сільських шкіл. Аналіз навчально-виховного процесу показав, що у повоєнний період в українському селі проведена значна робота зі створення передумов для зростання освітнього рівня селянства, невпинно розширювалась мережа загальноосвітніх шкіл, що дозволила охопити навчанням усі верстви населення.

03.17.12.0614/210803. Маріупольські більшовики в боротьбі за владу в 1917 р. Уроки історії на порозі столітнього ювілею революції. Романцов В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.75-83. - укр. УДК 94(477.62-2Мар)"1917"(045).
Висвітлюються актуальні для нашого часу питання історії боротьби маріупольських більшовиків за владу в 1917 р. З'ясовуються історичні умови суспільної трансформації, яка відбувалася в 1917 р. в Україні від демократичної революції до збройного протистояння, від Української національно-демократичної революції до більшовицької диктатури. Аналізується місце більшовиків у суспільних процесах в Україні загалом та в Маріуполі зокрема в революційних подіях 1917 р. з погляду сторічної давнини в контексті політики декомунізації.

03.17.12.0615/210804. Ідеологічно-організаційне забезпечення будівництва Південно-Українського і Північно-Кримського каналів (1950-1953 рр.). Сацький П.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.83-91. - укр. УДК 321Ш:627.8(477.75)"1950 1953".
У статті автором було взято за мету розкрити принципи організації ідеологічної роботи на будівництві Південного-Українського і Північно-Кримського каналів та системи зрошування південних районів України і північних районів Криму. Проблема, яка розглядаються у статті, не викликала інтересу дослідників, оскільки у 1952 р. було поставлено питання про перегляд схеми будівництва системи зрошування цих регіонів, що мало результатом відмову від будівництва Південно-Українського каналу. Проте, в контексті подій останніх років тема соціально-економічної інтеграції Криму із Україною у період до 1954р. набула

значної актуальності. Проект будівництва Південно-Українського і Північно-Кримського каналів та системи зрошування південних районів України і північних районів Криму втілювався у життя в контексті програми економічного освоєння регіонів півдня України і північних районів Криму шляхом розвитку сільського господарства й збільшення чисельності населення цих територій. Тому в рамках будівництва каналів на початковому етапі відбувалося зведення робітничих поселень в зоні цього будівництва і соціальних об'єктів. Це мало закласти передумови для освоєння вищезгаданих регіонів. Для будівництва Південно-Українського і Північно-Кримського каналів та системи зрошування півдня України і півночі Криму було утворено Головне Управління "Укрводбуд" Міністерства бавовництва СРСР. У структурі цього управління було створено будівельно-монтажні управління, які здійснювали будівництво від початку переважно житлових та соціальних об'єктів. Лише окремі із цих управлінь будували локальні системи зрошування. Процес організації будівництва активно забезпечувався кадровими ресурсами зі сторони Ради Міністрів УРСР і ЦК КП(б)У. Партійне керівництво УРСР активно здійснювало забезпечення процесу створення партійних органів у структурі "Укрводбуду" і будівельно-монтажних управлінь, які складали цю організацію. Фактично, партійно-ідеологічна робота в "Укрводбуді" була організована ЦК КП(б)У, яким надавалися кадри для створення партійних органів. Також ЦК КП(б)У здійснювало контроль за діяльністю партійних організацій в структурі "Укрводбуду", зокрема, щодо забезпечення ідеологічно-пропагандивної роботи. Партійні організації на будівництві, зважаючи на специфіку адміністративно-політичної системи в СРСР пізньосталінського періоду, забезпечували також кадрову політику в "Укрводбуді". Тому, фактично, кадрове забезпечення будівництва і його адміністрування перебувало під контролем ЦК КП(б)У. Таким чином, діяльність партійного керівництва УРСР у період до входження Криму у склад УРСР 1954 р. поширювалась також і на Кримську область, на території якої "Укрводбудом" здійснювалося будівництво. В результаті, партійним ЦК КП(б)У фактично здійснювалась робота по інтеграції Криму із Україною.

03.17.12.0616/210805. Кава, сигарети та шоколад у повсякденній комунікації "переміщених осіб" у повоєнній Німеччині та Австрії 1945-1948 рр. (за матеріалами візуальних та документальних джерел). Тарасов В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.91-99. - укр. УДК 314.745.23(430+436)"1945 1948".
Стаття присвячена проблематиці повсякденного життя у повоєнній Німеччині та Австрії 1945-1948 рр. Досліджуються основні форми та моделі повсякденної комунікації між "переміщеними особами" (ДіПі), місцевим населенням та окупаційною владою. На прикладі обігу найбільш популярних товарів повоєнного часу - кави, сигарет та шоколаду, проаналізовані головні особливості поступової деструкції замкненого життя таборів ДіПі. З'ясовані та показані характерні риси економічної та соціальної взаємодії між різними спільнотами повоєнного світу. Практика табірного повсякдення розглянута на прикладі матеріалів самвидавного альманаху "ДіПІніада".

03.17.12.0617/210806. Докторати з етнографії та етнології у Львівському університеті (1930-ті роки). Тарнавський Р.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.99-107. - укр. УДК 39:378.22(477.83-25)"193".
У статті, на основі архівних та опублікованих джерел, охарактеризовано здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі етнографії та етнології вченими Львівського університету міжвоєнного періоду (Яном Фальковським, Тадушом Цешляком, Генриком Перльсом, Юзефом Ґаєком, Александром Яворчаком, Леоном Попелем, Іреною Нестюк, Романом Гарасимчуком). Особливу увагу звернено на специфіку процесу промоцій та тематику дисертацій. Відзначено роль захистів докторських робіт у галузі етнографії та етнології у становленні Львівської етнологічної школи Адама Фішера.

03.17.12.0618/210807. Використання праці в'язнів у виправно-трудових установах Донецької та Луганської областей у другій половині 1940-х рр. Шипік Н.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.107-114. - укр. УДК 94(477.6)"194"(045).
У статті розглянуто використання праці в'язнів у тих виправно-трудових установах Донецької й Луганської областей, які знаходились у структурі УВТТК МВС УРСР в другій половині 1940-х рр. та визначено основні проблеми їх функціонування.

03.17.12.0619/211917. Скільки ж було запорозьких січей за всю історію українського козацтва? Стороженко І.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.26-31. - укр. УДК 94(477.63) "16-17".
Доведено, що за всю історію існування українського козацтва на Низу Дніпра було лише три Запорозькі Січі: Базавлуцька (1590-1638), Чортомлицька (1652-1638) та Підпільненська, або Нова (1734-1775), у той час як Хортицька, Томаківська та Микитинська Січі були лише форпостами.

03.17.12.0620/211918. Жіноцтво в благодійній та освітній діяльності Київської старої громади (70-80-ті рр. XIX ст.). Нікітенко А.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.31-38. - укр. УДК 94 (477) "XIX".
Розглянуто культурно-освітню та благодійну діяльність дружин представників Київської громади в 70-80-х рр. XIX ст. Висвітлено її чотири напрямки: викладання в недільних школах, активна робота у "Товаристві денних притулків для дітей робітничого класу", збирання етнографічного матеріалу, участь у складанні "Словника", а також аматорських постановках української драматургії.

03.17.12.0621/211919. Політика царського уряду щодо відродження гірничо-металургійного комплексу Донецько-Придніпровського регіону після світової кризи 1900-1903 рр. Перетокін А.Г. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.38-46. - укр. УДК 94 : 622 (477.6) "1904 1917".
Проаналізовано дії царського уряду, спрямовані на відродження гірничо-металургійного комплексу Донецько-Придніпровського регіону після світової промислово-економічної кризи 1900-1903 рр.

03.17.12.0622/211920. Організаційно-структурні трансформації митної системи УСРР у 1923-1924 рр. Архірейський Д.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.46-54. - укр. УДК 351.713: 94(477)"1923 1924".
Висвітлено організаційно-структурні аспекти радянської митної справи України в перші роки після створення Радянського Союзу.

03.17.12.0623/211921. До питання про формування у Швейцарії центру російської політичної еміграції на початку 1860-х рр. Коломоєць Ю.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.63-69. - укр. УДК 63.3 (2) 47.
Проаналізовано процес формування у Швейцарії центру російської політичної еміграції.

03.17.12.0624/211922. Полеміка навколо адвокатської практики В.І. Ульянова. Поляков С.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.69-82. - укр. УДК 94(47+57)(092).
Висвітлено найбільш поширені версії, систематизовано коло питань, які складають предмет, композиційну будову полеміки щодо рівня професійної майстерності В.І. Ульянова в Самарському окружному суді.

03.17.12.0625/211923. Основні функції консульств та особливості діяльності Японського імперського консульства в Одесі (1889-1910). Павленко С.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.82-89. - укр. УДК 94(520+(470+571))"1889 1910".
На матеріалах нормативно-правових актів встановлено основні функції консульських установ. Проаналізовано діяльність Японського імперського консульства в Одесі за матеріалами Japanese Center for Asian Historical Records.

03.17.12.0626/211924. Оперативний штаб рейхсляйтера А. Розенберга: створення, завдання, організаційна структура. Бігун В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.90-97. - укр. УДК 94(100) "1939-1945".
Описано процес створення Оперативного штабу Розенберга - нацистської організації, яка брала активну участь у грабунку різноманітних культурних цінностей на всіх територіях, окупованих Третім Рейхом. Визначено пропагандистські та реальні цілі діяльності Оперативного штабу Розенберга. Проаналізовано структуру та завданн нацистської організації, її дослідні та виконавчі підрозділи.

03.17.12.0627/211925. Динаміка роботи "Групи семи" у 1970-1980-х рр.: етапи, проблеми, досягнення. Немич О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.97-110. - укр. УДК 945:327 (100) "1975 1989".
Досліджено діяльність "Групи семи" в 1975-1980-х рр., етапи роботи та теми самітів. Виявлено та висвітлено актуальні проблеми міжнародних відносин останньої чверті XX ст., відображені в офіційних документах "G7". На основі вивчення джерел та літератури проаналізовано місце та роль "Сімки" у вирішенні міжнародних проблем.

03.17.12.0628/211926. Внесок Д.І. Багалія в розробку джерелознавчих проблем історії України. Воронов В.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.111-120. - укр. УДК 930.1 (477) "19 20".
Проаналізовано доробок відомого українського історика Д.І. Багалія в галузі джерелознавства та частково археографії. З'ясовано внесок ученого в розробку окремих теоретико-методологічних, методичних і конкретних проблемно-практичних аспектів джерелознавства історії України.

03.17.12.0629/211928. Князівський сепаратизм у Східній Європі пізньосередньовічної доби: співвідношення джерельної та позаджерельної інформації. Жиляєв В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.129-139. - укр. УДК 94(4):930.2.
Розглянуто роль категорії позаджерельного знання в історичних дослідженнях, пов'язаних із тематикою сепаратистських виступів князів на територіях Великого князівства Литовського. Також проаналізовано основні комплекси джерел із даної тематики.

03.17.12.0630/211932. Історіографія діяльності монархічних політичних об'єднань у Державній думі Російської імперії початку XX ст. Головіна О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.160-169. - укр. УДК 930: 329.21.
Здійснено загальний огляд історіографії діяльності монархічних політичних об'єднань у роботі Державної думи Російської імперії на початку XX ст.

03.17.12.0631/211935. Використання каменю в середньовічних похованнях Житомирського Полісся. Петраускас А.В., Коваль А.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.185-192. - укр. УДК 902 904.
Запропоновано результати авторських спостережень щодо використання каменю в середньовічних похованнях Житомирського Полісся, що пов'язано з особливостями геоморфологічної будови регіону.

03.17.12.0632/211936. Каменеобробне виробництво в Лівобережній Україні на заключному етапі пізнього бронзового періоду. Ромашко В.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.193-196. - укр. УДК 902 904.
Розглянуто обробку каменю заключного етапу пізнього бронзового віку в Лівобережній Україні на матеріалах богуславсько-білозерської культури (ББК) другої половини XIII-X ст. до н. е., у розвитку якої виділено три етапи: етап прото-ББ (друга половина XIII ст. до н. е.), етап ББ1 (XII-XI ст. до н. е.), етап ББ2 (X ст. до н. е.).

03.17.12.0633/211937. Антропоморфні стели в похованнях катакомбної культури України. Фещенко Є.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.196-202. - укр. УДК 902 904 (477).
Проаналізовано основні типи статуарної пластики в катакомбній поховальній обрядовості: ідоли (антропоморфні стели зі складними зображеннями на поверхні), антропоморфні стели (оброблені плити) і стелоподібні камені (скульптурні форми природного походження з незначними слідами обробки або без обробки), менгіри-вівтарі (вертикально встановлені камені ритуального призначення), невеликі переносні стели. На матеріалах Дніпровського Надпоріжжя здійснено кореляцію типів статуарної пластики з основними частинами поховального комплексу (камера, шахта, курганний насип).

03.17.12.0634/211938. Анотований огляд докторських і кандидатських дисертацій із історичних спеціальностей, захищених у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара у 2012 р. Бойко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.203-221. - укр. УДК 001.817.
Проаналізовано тематику й зміст наукових проблем, висвітлених у докторських і кандидатських дисертаціях, поданих на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата історичних наук.

03.17.12.0635/211941. Технологічні аспекти проектування електронної публікації комплексу актів руської (волинської) метрики (1569-1673). Святець Ю.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.25-37. - укр. УДК 930.2+004.55.

Розкрито походження та призначення книг Руської (Волинської) метрики. Подано характеристику вписаних актів з позицій документознавства. Показано автономію Руської канцелярії в складі Коронної. Названо провідних керівників Канцелярії справ руських початкового етапу її діяльності. Дана стисла характеристика складу книг декретів та записів актів. Названі аргументи доцільності електронної публікації книг Руської метрики. Показано місце діяльності з проектування електронних публікацій історичних джерел у структурі Digital History. Розкрито структуру й проілюстровано змістовне наповнення Web-версії комплексу документів Руської метрики. Обговорюються методичні аспекти інтелектуальної розмітки актів відповідно до стандарту TEI.

03.17.12.0636/211943. Питання про історичність князя Аскольда у контексті проблематики "початків Русі". Конча С.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.51-60. - укр. УДК 94 (477)"9".
Розглянуто питання про ступінь історичності одного з перших київських князів - легендарного Аскольда. Здійснено спробу верифікувати літописні повідомлення про діяльність цього князя на підставі близьких у часі східних джерел. Зроблено висновок, що їх порівняльний аналіз підвищує шанси деяких літописних повідомлень про Аскольда і очолювану ним державу на достовірність.

03.17.12.0637/211946. Виникнення монопольних об'єднань у промисловості українських губерній Російської імперії та політика щодо них самодержавства. Шляхов О.Б. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.81-92. - укр. УДК 94 (477.63)"1890 1893".
Висвітлено питання створення монопольних об'єднань в економіці українських губерній царської Росії наприкінці XIX - на початку XX ст., проаналізовано причини, які обумовили їх виникнення ще на початковому етапі формування капіталістичних відносин в країні, а також ставлення до монополій царського уряду.

03.17.12.0638/211947. Олександр Клейн: німець у махновському русі. Архірейський Д.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.93-110. - укр. УДК 94(477)"1917 1921".
Висвітлено життєвий і бойовий шлях Олександра Клейна, нащадка німецьких колоністів, активного учасника махновського повстанського руху.

03.17.12.0639/211948. Організація міліції та кримінального розшуку на Півдні України на початку 1920-х рр. Сливенко В.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.110-117. - укр. УДК 94(477.7):32.
Розглянуто питання правового та організаційного забезпечення становлення міліції і кримінального розшуку на Півдні України на початку 1920-х рр.

03.17.12.0640/211949. Західноукраїнське село: колективізація селянських господарств (1944-1952 рр.). Рожик Н.С., Сеньків М.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.117-125. - укр. УДК 94(477.83)"1944 1952".
Проаналізовано насильницькі методи колективізації західноукраїнського села. Показано, що побої, залякування, шантаж, провокації, арешти, депортації, податкова політика тощо звужували соціальну базу визвольного руху, а відтак відкривали дорогу до організації колгоспів.

03.17.12.0641/211950. Діяльність добровольчих народних дружин Дніпропетровщини у запобіганні правопорушень наприкінці 50-х - в середині 60-х рр. хх ст. (на матеріалах Дніпропетровського радіозаводу). Малига Н.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.126-130. - укр. УДК 94 (477.63)"1953-1964".
Проаналізовано діяльність колективу Дніпропетровського радіозаводу, на базі якого наприкінці 50-х - середині 60-х рр. ХХ ст. було створено одну з перших у регіоні добровольчу народну дружину.

03.17.12.0642/211951. Генерал-майор Герасим Шостаков. Невідомий герой епохи наполеонівських війн. Чорний О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.131-140. - укр. УДК 94 (477.65)"1812".
Висвітлено життя й військова служба генерал-майора Г.О. Шостакова (1765-1836) - героя війни 1812 року, останнього шефа Єлисаветградського гусарського полку епохи наполеонівських війн. На основі архівних даних подано уточнені дати життя генерала, а також місце його останнього спочинку.

03.17.12.0643/211952. Російська революція 1917 р.: ще раз про природу й прояви двовладдя. Антонов-Овсієнко А.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.140-145. - укр. УДК 94(47).084.1.
Проаналізовано причини виникнення двовладдя, яке з'явилося внаслідок досягнень Лютневої революції 1917 року в Росії. Протистояння Петроградської ради робітників і солдатських депутатів та Тимчасового уряду підтверджується прикладами з практики регулювання питань друку обома центрами влади. Результатом двовладдя стала узурпація влади більшовиками.

03.17.12.0644/211953. Питання про німецько-українську військову угоду на переговорах у Брест-Литовську (лютий 1918 р.). Малиновський Б.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.145-152. - укр. УДК 94(4)"1918"+94(477)"1918".
Розглянуто питання про умови надання Німеччиною військової допомоги Українській Народній Республіці (1918 р.). З'ясовано причини, які завадили керівництву УНР домогтися визначення цих умов і їх закріплення в міжнародній угоді.

03.17.12.0645/211954. Дослідження німецьких поселень Дніпропетровщини в період нацистської окупації. Клець В.К. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.152-160. - укр. УДК 94(477.63)"1941 1944".
Розглянуто діяльність нацистських організацій, які займалися дослідженнями німецьких поселень Дніпропетровської області і України. Особливу увагу приділено результатам досліджень, характеристиці основних напрямів діяльності цих організацій, їхнім завданням та проблемам, з якими вони зтикалися.

03.17.12.0646/211956. Д.І. Багалій versus / de О.М. Лазаревський: "поле дискусій" в українській історіографії доби класичного позитивізму. Воронов В.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.168-178. - укр. УДК 930.1 (477)"19 20".

Проаналізовано спеціальні наукові праці відомого українського історика Д.І. Багалія, присвячені огляду наукової діяльності й критиці творчого доробку О.М. Лазаревського. З'ясовуються спільне та відмінне у концептуальних підходах обох учених, встановлюються загальні риси, притаманні їхнім працям, виокремлено коло проблем, навколо яких тривали найбільш жваві наукові дискусії в українській історіографії протягом другої половини XIX - початку XX ст., тобто за часів домінування в ній позитивістської методологічної парадигми.

03.17.12.0647/211957. Історія формування та розвитку технічної журналістики російської імперії у XIX - на початку XX ст. Перетокін А.Г. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.179-187. - укр. УДК 94:070 (477 +(470+571))"1800 1917".
Розглянуто історію формування та розвиток технічної журналістики в Російській імперії в XIX - на початку XX ст. Проаналізовано їх програми, тематичну спрямованість, періодичність та час видання, тираж. Періодичні технічні видання розглядаються як важливе джерело не тільки історії промислового розвитку, а й соціального життя в той час.

03.17.12.0648/211958. Діяльність організацій РСДРП в українському селі на початку XX ст.: міф радянської історіографії про союз робітничого класу і селянства. Ковальова Н.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.187-195. - укр. УДК 94:329](477)-058.232.6 "19".
Проаналізовано основні напрями діяльності організацій РСДРП в українському селі з 1901 р. до Лютневої революції 1917 р., охарактеризовано ефективність їх роботи. Показано необґрунтованість оцінки селянської боротьби в радянській історичній літературі як союзу пролетаріату та селянства.

03.17.12.0649/211959. До питання вивчення історії шведів СРСР: аналіз джерельного потенціалу. Кудрицька Т.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.196-202. - укр. УДК 94(477.72)(093.2).
Здійснено класифікацію джерел із вивчення історії шведів СРСР та проаналізовано виокремлені групи. Залучено архівні матеріали, більшість яких уперше введено в науковий обіг, а також електронні ресурси: сайт шведського земляцтва "Foreningen Svenskbyborna". Доведено, що наявний джерельний потенціал є репрезентативним для вивчення соціального та культурного буття радянських шведів.

03.17.12.0650/211960. Діяльність радянської контррозвідки на початкових етапах другої світової війни в опублікованих офіційних джерелах (вересень 1939 - грудень 1941 рр.). Угач А.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.202-212. - укр. УДК 930 "1939 1945".
Проаналізовано джерела з історії діяльності радянської контррозвідки, представлені в офіційних опублікованих збірниках документів про початкові етапи Другої світової війни до грудня 1941 р. включно.

03.17.12.0651/212104. Поселення німецьких колоністів на Прикарпатті. Берест Р.Я. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2015, №10, С.187-194. - укр. УДК 930.85.
Подано результати досліджень архівних документів, статистичних даних та польових робіт, проведених на базі колишніх поселень німецьких колоністів, що існували в дорадянський період на землях українського Прикарпаття. Акцентовано увагу на причинах появи на українських землях німецькомовного населення, його господарських, світоглядних й етнокультурних традиціях. Вказано на важливості пошуку, вивчення, збереження та висвітлення пам'яток світової і вітчизняної культури краю для розвитку різних видів туризму, пропаганді багатої національної та світової культурної спадщини України.

03.17.12.0652/212269. Перша російська влада в східній Галичині та її злочинна політика. Берест Р.Я. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2016, №11, С.159-168. - укр. УДК 94(477.83 .86).
На основі різних за походженням писемних джерел висвітлено основний зміст царської політики й практичні дії влади на землях Східної Галичини в період її першої російської окупації 1914-1915 рр. У час воєнних подій Першої світової війни російський царизм прагнув завершити загарбання усіх західноукраїнських земель, вирвавши їх із рук Австро-Угорщини, тотально, прискореними методами русифікувати, винищивши будь-які прояви українства.

03.17.12.0653/212273. Культурно-просвітницькі організації в м. Городок у другій пол. XIX - першій пол. XX ст. Бегей О.І. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2016, №11, С.199-204. - укр. УДК 94:37.091(477.83 .86).
Висвітлюється історія культурно-просвітницьких, релігійних, економічних організацій та товариств, що діяли в м. Городок Львівської області в другій пол. XIX - першій пол. XX ст. Досліджується діяльність організацій "Просвіта" "Сокіл" "Рідна Школа".

03.17.12.0654/212274. Діяльність митрополита Андрія Шептицького в організації опіки над емігрантами. Франків І.Я. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2016, №11, С.205-211. - укр. УДК 314.743.
Досліджено роль митрополита Андрія Шептицького в організації опіки над українською еміграцією. Описана його подвижницька праця, що справляла величезний вплив на культурний, моральний рівень українських заробітчан і сприяла збереженню національної ідентичності українців у діаспорі.

03.17.12.0655/212899. Суспільно-економічний розвиток Волині у складі Польщі у XVI-XVIII ст. Гаталяк Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №1(40), С.36-42. - укр. УДК 911.3.
У статті узагальнено інформацію про Волинь у складі Польщі до її поділів (XVI-XVIII ст.). Висвітлено загальну характеристику Волинського воєводства у XVI-XVIII ст., проаналізовано демографічну ситуацію, розвиток господарства регіону. З'ясовано значення суспільно-економічних та геополітичнних чинників для розвитку господарства Волині у складі Польщі. Виявлено історично-географічні особливості суспільно-економічного розвитку регіону. Застосування результатів досліджень є можливим у сферах історії та географії. Ініціювання подальших систематичних опрацювань дозволить провести всебічний прогнозно-ретроспективний аналіз Волині.

03.17.12.0656/213157. Актуальні питання історіографії життєдіяльності галицько-волинського князя Романа Мстиславовича. Чугуй Т.О. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.6-24. - укр. УДК 94: 321.17 (477) "10 11".
Стаття аналізує актуальні питання історіографії життєдіяльності князя Романа Мстиславовича. Розглядаються найдискусійніші питання внутрішньої і зовнішньої політики галицько-волинського правителя, розкриваються особливості міждержавних відносин Русі, Візантії, Польщі, Угорщини й Німеччини наприкінці XII - на початку XIII ст. З'ясовуються обставини укладення другого шлюбу Романа Мстиславовича, простежуються гіпотези щодо походження великої княгині Романової, зв'язок галицько-

візантійського політичного союзу з військовими походами князя Романа на половців. Окрему увагу приділено політичній програмі "доброго порядку" і західному вектору зовнішньої політики Романа Мстиславовича. Зроблено висновки про роль князя Романа в тогочасній політичній системі. Усе це є важливим для правильного розуміння місця першого галицько-волинського князя в історії.

03.17.12.0657/213158. Секуляризація та освітні проекти за гетьманування Кирила Розумовського (1750-1764 рр.). Маслійчук В. Л. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.24-31. - укр. УДК 94 (477): [37.014.5:299.5].
Питання секуляризації постає як основне в культурно-освітній діяльності гетьмана Кирила Розумовського. Обмеження прав церкви, неувага до усталених практик, спроба створити світський університет у Батурині - підтвердження вагомих планів гетьмана. У даному разі слід визнати вплив на гетьманську політику його наставника Григорія Теплова. Але на початку 60-х рр. XVIII ст. така політика змінюється: у проханнях старшини зважається на реформуванні Київської академії на світський заклад, але з богословським факультетом, навчання козацьких дітей здійснювалося за старими освітніми практиками. Доба Розумовського заклала вагомі суперечності в секуляризаційні процеси на Лівобережній Україні.

03.17.12.0658/213159. Хлисти в харківській губернії в XIX ст.: проблеми викриття та протидії поширенню секти з боку держави та офіційної церкви (на прикладі слободи Попівка Старобільського повіту). Арзуманова Т.В. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.32-38. - укр. УДК 94(477.54): 316. 347.
Стаття присвячена висвітленню проблеми викриття та розслідування сектантських організацій в Харківській губернії в XIX ст. на прикладі секти хлистів. Зроблено висновок про складність даного процесу через закритість та замкнутість членів секти, ізольованість їх від громадського життя, відсутність згуртованості у представників світської та духовної влади в розслідуванні таких справ. Труднощі у викритті релігійних сектантів призводили до неможливості встановити ступень провини підозрюваних та відповідно покарати їх, поширювало образливі чутки та плітки про підозрюваних.

03.17.12.0659/213160. Виховний процес в єпархіальних жіночих училищах України (друга половина XIX - початок XX ст.). Нижнікова С.В. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.39-43. - укр. УДК 94(477) "185 191": 271.2-47-055.2.
У статті досліджено виховні практики, характерні для єпархіальних жіночих училищ України у другій половині XIX - на початку XX ст. Основний акцент зроблено на виявленні напрямів та методів виховання єпархіалок. Реконструкцію виховних практик у статті здійснено на підставі дослідження діловодної документації училищ та джерел особового походження. Зроблено висновок, що в єпархіальних жіночих училищах застосовували різні методи виховання, й деякі з них були запозичені з інститутів шляхетних дівчат.

03.17.12.0660/213161. Повсякдення українських дипломатів початку XX століття (за матеріалами центральної ради). Ластовець Н.О. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.44-48. - укр. УДК 94(477) "1917 1918":[394:341.71-051].
Стаття присвячена впливу повсякдення на діяльність закордонних представництв УНР на прикладі Центральної Ради. На основі широкого спектру історіографічного та джерельного комплексу встановлені закономірності формування дипломатичних місій періоду Центральної Ради. Виведені закономірності впливу житлових умов, кадрового наповнення та структурного поділу представництв на ефективність діяльності за кордоном для ствердження України як незалежного державного утворення на початку XX століття.

03.17.12.0661/213162. В пошуках радянської моди: закордонні відрядження до країн - "законодавиць моди" у 1950-1960-х рр. Корнієнко О.В. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.49-55. - укр. УДК 94(47+57) "195 196":391.
В статті розглядаються результати роботи радянських модельєрів та спеціалістів в галузі легкої промисловості в закордонних відрядженнях в такі передові капіталістичні країни, як Франція, США та Італія. В досліджуваний період відбувається оформлення концепції "радянської моди", проходять покази мод на міжнародному рівні, тому для СРСР було важливим обрання правильного орієнтиру в розвитку індустрії моди. На основі аналізу звітів радянських фахівців автор дійшов висновку, що концептуальні відмінності між "соціалістичною" і "капіталістичною" модою, що належали офіційному дискурсу, не мали істотного значення для реальної практики радянських модельєрів.

03.17.12.0662/213163. Харківська обласна організація українського товариства охорони пам'яток історії та культури: становлення та розвиток у 60 - 70-ті рр. XX ст. Воронова Л.М., Мартем'янова Н.С. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.56-63. - укр. УДК [061 16351 853](091) (477.54-25) "1960 1970".
У статті розглядається історія утворення та перших кроків діяльності Харківської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Проаналізовано організаційні аспекти її становлення, напрямки та форми роботи, виявлено взаємодію товариства з державними установами культури. Визначено, що протягом 1960-1970-х рр. Харківська організація УТОПІК приймала участь у реалізації пам'ятко охоронних проектів в області.

03.17.12.0663/213164. Виставкова діяльність харківського художнього музею у 1991-2001 рр.: традиції та новації. Дяченко Н.В. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.64-67. - укр. УДК 94 (477. 54) "1991-2001".
У статті на прикладі роботи Харківського художнього музею розглянуто зміни, які відбулися в національній культурі після проголошення Незалежності. З'ясовано, що трансформація політичної, а значить, і ідеологічної системи відкрила для представників культурної сфери принципово нові перспективи й можливості. Зроблено висновок про чималий внесок музею в культурне життя Харкова протягом зазначеного періоду, оскільки роботу цього закладу спрямовували на демонстрування виставок, що відповідають суспільним процесам.

03.17.12.0664/213165. Меморіальні назви на мапі Харкова. Удовенко Л.О. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.68-74. - укр. УДК 811.161.2'373.21(477.54).
У статті визначено специфіку харківських міських топонімів меморіального характеру. Показано специфіку харківської топонімії як культурно-історичного явища. Харківські топоніми пояснено фактами української мови, а не тільки культурно-історичними подіями. Продемонстровано способи словотвору харківських топонімів.

03.17.12.0665/213166. Діяльність "попівської академії" у контексті зародження народознавчої думки на Слобожанщині у кінці XVIII - поч. XIX ст. П'ятаченко С.В. // Вісник ХНУ ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна: 2016, №22, С.75-80. - укр. УДК 801.81+821.161.2(477).
Дана стаття присвячена народознавчому аспекту діяльності культурно-освітнього гуртка, який діяв наприкінці XVIII - поч. XIX ст. на хуторі Попівка неподалік Сум під керівництвом О. Паліцина і сприяв поширенню просвітницьких ідей в широкі верстви населення та зародженню народознавчої думки на Слобожанщині.

03.29 Історія окремих процесів, сторін і явищ людської діяльності

03.17.12.0666/205444. Неопублікована духівниця П. Мартоса середини XVIII ст. З колекції О. Лазаревського. Попружна А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.147-150. - укр. УДК [94(477)(093.4): 347.67] "17".
У статті оприлюднену досі невідому духівницю представника козацької старшини середини ХУШ ст. Знайдена духівниця є цінним джерелом соціально-економічного, родинного, духовного життя представників козацької еліти ХУІІ-ХУІІІ ст.

03.17.12.0667/205445. Газета "Руслан" як джерело до вивчення середовища католицького русько-народного союзу (1896-1901 рр.). Лехнюк Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.150-160. - укр. УДК 070:271.4-9(477.83-25)(09) "18 19".
У статті висвітлено обставини заснування у Львові газети "Руслан", з'ясовано фінансове становище часопису та персональний склад редакції, проаналізовано редакційну політику та публікації в газеті як джерело до історії Католицького русько-народного союзу та новочасної української консервативної ідеї у Галичині загалом. На шпальтах газети знайшли відображення питання про суспільну роль Церкви, значення нових ідеологій - як універсальних (соціалізму, лібералізму), так і суто галицьких феноменів (передусім русофільства), чимало йшлося про українсько-польські відносини, концепцію "органічної праці" з наголосом на становищі українського селянства й духовенства. Часопис був активним учасником міжпартійної полеміки.

03.17.12.0668/205446. Часопис "Рідний край": історіографія дослідження. Кучернюк І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.160-167. - укр. УДК 94 (477): 930: 050.
У статті проаналізовано погляди науковців на діяльність редакційного колективу часопису "Рідний край", упродовж різних періодів історії України, які змінювалися в залежності від політичних умов. Доведено, що, зі здобуттям Україною незалежності, вітчизняні науковці отримали змогу більш об'єктивно оцінити внесок цього видання у процес національно-державного відродження українського народу. Підсумовано вивчення теми та накреслено напрямки подальших наукових пошуків.

03.17.12.0669/205447. Драгомановознавство в радянській історіографії: загальні тенденції розвитку. Куценко Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.167-174. - укр. УДК 930.1:303.446.4.
Стаття присвячена аналізу загальних тенденцій розвитку драгомановознавства в радянській історичній науці. Висвітлюються основні аспекти розвою напрямку, його особливості в порівнянні з попередніми періодами поступу драгомановознавства. Розглядаються стереотипи вивчення постаті та спадщини М. Драгоманова, притаманні радянській історіографії.

03.17.12.0670/205456. "Українсько-сербський збірник: Украс (Історія. Культура. Мистецтво)" та його місце в історіографії історії відносин двох народів. Скороход О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.221-225. - укр. УДК 903.2(477+497,11).
У статті аналізуються статті "Українсько-сербського збірника: Украс (Історія. Культура. Мистецтво)" про зв'язки між двома народами. Історична біографістика, теми сербського переселення на українські землі у середині ХУІІІ ст. та співпраці видатних представників української та сербської науки визначено як пріоритетні тематичні напрямки для сучасних дослідників проблеми історії українсько-сербських зв'язків ХУІІІ - початку ХХІ ст. З'ясовано важливість цього науково-популярного видання для історіографії проблеми.

03.17.12.0671/205457. Цивілізаційний контекст науки і освіти України. Алексієвець Л., Бондаренко С., Юрій М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1, С.225-230. - укр. УДК 930.1(477).
У статті висвітлені проблеми значущості науки і освіти у цивілізаційному вимірі для суспільного прогресу, висловлено погляд на сутнісні засади цивілізації, які забезпечують їй інновації, науково-освітній розвиток суспільства.

03.17.12.0672/205700. Релігійні вчення та народний протест як спроба повернення до витоків християнства: вальденси, катари, лоларди. Лукашенко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.3-7. - укр. УДК 94 (100) 05 21.
У статті проаналізовані витоки релігійних вчень таких як катари, вальденси. Визначено спільні та відмінні риси релігійних вчень катарів та вальденсів. Охарактеризовано специфіку аскетично-дуалістичного світогляду релігійних вчень катарів та вальденсів. Досліджено особливості взаємовідносин між представниками релігійних вчень та офіційною Церквою. Визначено релігійне підґрунтя та передумови повстання на чолі з Уотом Тайлером. Під час написання статті було використано низку методів, серед яких такі: метод аналізу та синтезу, історико-порівняльний, хронологічний, ретроспективний тощо.

03.17.12.0673/205701. Діяльність католицького митрополита С. Богуш-Сестренцевича та вплив на нього ідей протестантизму. Мусієнко О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.7-9. - укр. УДК 929: 272.
У статті досліджено основні аспекти функціонування римо-католицької Могилівської архідієцезії в період, коли її очолював архієпископ Станіслав Богуш-Сестренцевич (1773-1826 рр.). З'ясована роль єпископа у суспільно-громадському житті Могильова.

03.17.12.0674/205705. Участь греко-католицького духовенства в навчанні релігії шкільної молоді (1919-1939 рр.). Горан Т., Пилипів І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.24-28. - укр. УДК 94(477).
Розглянуто участь греко-католицького духовенства Перемишльської єпархії в організації навчання релігії української шкільної молоді. Показано проблеми шкільної освіти для українців у період Другої Речі Посполитої. Проаналізовано форми і методи релігійної освіти учнів українських шкіл.

03.17.12.0675/205706. Політичні симпатії духовенства Львівського повіту кінця 20-х рр. XX ст. Захарчин Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.28-31. - укр. УДК 94 (477. 83).
Висвітлено позицію та політичні переконання духовенства Львівського повіту в міжвоєнний період. Найбільшими релігійними громадами Львівського повіту були римо-католицька та греко-католицька. Провідники цих громад, церковний клір, незважаючи на офіційне відокремлення політики і Церкви в Другій Речі Посполитій, дотримувалися власних політичних прихильностей. Вони частково проявилися під час виборчої кампанії до сейму та сенату держави. У статті простежуються особливості прояву політичних переконань духовенства Львівського повіту.

03.17.12.0676/205707. Формування релігійного світогляду українців Галичини 1930-х рр.: індивідуальні досвіди. Предка С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.31-37. - укр. УДК 94-057.85:271.4(477. 83 .86)"193".
Проаналізовано шляхи формування релігійного світогляду української інтелігенції Галичини міжвоєнного періоду. Для прикладу обрано біографії греко-католицьких священиків Юрія Процюка та Иосифа Кладочного, адвоката Степана Шухевича та ідеолога західноукраїнського фемінізму Мілени Рудницької. Формування релігійних уявлень, їх пізніша трансформація та чинники, які на неї впливали, простежуються на підставі особових джерел. Зазначається, що на кристалізацію образу Церкви в індивідуальних вимірах впливала низка зовнішніх поштовхів, кожен з яких призводив до поступової зміни ціннісних орієнтирів. Стверджується, що свідоме визначення ролі релігійного феномену відбувалося впродовж всього життя і безпосередньо залежало від сфери діяльності особи та способів переживання нею складних життєвих випробувань.

03.17.12.0677/205708. Греко-католицьке релігійне підпілля Станиславівщини (середина 40-х - 50-ті рр. XX ст.). Гавриш І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.37-41. - укр. УДК 94(477.86):281.5.
У статті на основі опублікованих й архівних документів та історіографічного матеріалу проаналізовано релігійне життя греко-католиків Станиславівщини в часи радянського тоталітаризму. Організаційну структуру Греко-католицької церкви в середині 40-50-х рр. XX ст. руйнували арешти єпископату та багатьох священиків і вірних, насадження режиму православ'я та репресії проти непокірних. Однак люди берегли у своїх серцях віру христову і вірність своїй Церкві, всупереч усім труднощам і перешкодам.

03.17.12.0678/205713. Опозиція "уста/рот" в міфологічних уявленнях слов'ян (на матеріалі замовлянь). Темченко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.78-83. - укр. УДК 392.
У статті на прикладі лікувальних текстів досліджується семантика бінарних протиставлень уст/рот, які трактуються як частина ключової міфологічної опозиції життя/смерть. Уста становлять позитивний локус, асоціюються з космічним верхом, є тілесною ознакою сакральних покровителів, які здійснюють обряди творення, установлення, захисту, ототожнюється з людським голосом і комунікацією. Рот має протилежні якості, асоціюється з низом, тому межує з обрядами знищення, звуками тварин, агресією, мовчанням, просторовою і часовою дезорієнтацією.

03.17.12.0679/205728. Ціннісні орієнтації представників молодого покоління 20-Х рр. XX ст. Салтан Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.157-160. - укр. УДК 930.2"19"-058.86 17.1.
У статті аналізується процес формування ціннісних орієнтацій представників молодшого покоління в перше десятиліття існування радянської влади. Зазначається, що на їх становлення впливали антагоністичні системи ціннісних орієнтацій: родинна "патріархальна", буржуазна "індивідуалістична", більшовицька "державницька". Постійно конкуруючи між собою, жодна з них не змогла в повній мірі підкорити дитячу свідомість. Характерною особливістю перехідного періоду, який пережило українське радянське суспільство в 20-х рр. XX ст. стала ситуація "аномії", коли старі соціальні норми та цінності втрачали актуальність, а нові норми ще не вкоренились у свідомості пересічних громадян.

03.17.12.0680/205732. Діяльність обласних центрів народної творчості та їх вплив на культуру села. Шауренко Анна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.178-182. - укр. УДК 94(477)-058.232.6.
У статті проаналізована діяльність обласних центрів народної творчості, їх вплив на культуру села. Звернуто увагу на основні напрямки роботи державної установи та розглянуто особливості співпраці з клубними установами. Зроблено висновки про значення обласних центрів народної творчості для досліджень повсякденної історії українського населення, зокрема сільського люду.

03.17.12.0681/205733. Виховання та освіта в контексті соціальних функцій музею. Сурмач О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.182-188. - укр. УДК 378.091.12:069.
Розкрито значення культурно-освітньої діяльності музеїв України. Висвітлено питання формування національної свідомості, забезпечення духовної культури студентської молоді з допомогою експозиційних матеріалів. Визначено роль музеїв у здійсненні основних напрямків виховання студентів.

03.17.12.0682/205734. Православні храми Перемишля як осередки духовного життя містян: друга половина XX - початок XXI ст. Хомич М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.188-193. - укр. УДК 94: 271.222-523.42 (438)"19 20".
У статті досліджено процес відновлення православних храмів Перемишля у другій половині XX -на початку XXI ст. Проаналізовано внесок парафіян у реконструкцію церков та розбудову інтер 'єру. Розглянуто особливості душпастирства в умовах етнічної та конфесійної неоднорідності вірян.

03.17.12.0683/206372. Усна історія: концептуальні засади. Кісь Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3, С.212-220. - укр. УДК 930.85-028.16:303.686:801.81(477).
У статті висвітлено передумови виникнення, становлення та основні етапи розвитку усної історії як ділянки історичних досліджень, охарактеризовано особливості кожного етапу, показано процес її інституціоналізації. У цьому контексті подано виклад основних дискусій щодо предмету, теорії і практики усно-історичних студій, наслідком яких стало формування сучасних методологічних засад, підходів та ключових концептів усної історії у світі. Вказано на доцільність та труднощі застосування усної історії для вивчення тоталітарного минулого і окреслено перспективи цієї ділянки в сучасній Україні.

03.17.12.0684/206890. Відпочинок та дозвілля як компонент повсякденного життя червоноармійців. Росицький Вадим. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1, С.142-146. - укр. УДК 94(477):(349+355.01):005.
У статті зроблено аналіз відпочинку та дозвілля червоноармійців на початковому етапі війн. З метою оцінки настроїв тогочасних бійців Червоної армії у важких умовах оборонних боїв 19411942рр., розкрито форми психологічного та фізичного розвантаження.

03.17.12.0685/206897. Характеристика комплексу охоронних відносин у сфері відокремлення церкви від держави. Бездітько Борис. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.21-27. - укр. УДК 322.24.
У статті розглядаються питання формування норм права, на основі яких створювалися охоронні відносини у сфері відокремлення Церкви від держави та школи від Церкви, створювалися та діяли різні за компетенцією органи державної влади та юрисдикційні органи.

03.17.12.0686/206901. Фемінізм в Ісламському світі. Гладченко Світлана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.44-48. - укр. УДК 297 1: 396.2.
Ця стаття має на меті ознайомити з деякими базовими ідеями найбільш впливових і цікавих авторів, які працюють в традиції ісламського фемінізму. Автор визначає поняття та наполягає на актуальності тлумачення цього питання. В роботі головною думкою є те, що явище ісламського фемінізму з'явилось наприкінці минулого сторіччя та головним його недоліком є неприйняття цього терміну у зв'язку з тим, що цей термін розглядався через вжиття європейських стандартів. Автор наводить приклади, які доказують що сьогодні ісламський фемінізм є досить актуальним и впроваджується з урахуванням соціокультурних традицій.

03.17.12.0687/206915. Виникнення та особливості Єврейської еміграції "нешира" (1970-ті рр.). Данилів Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.120-125. - укр. УДК 94(100):327.39(=411.16):314.151] "197".
У статті розглядаються передумови зародження і розвиток "нешира" - виїзд за ізраїльськими візами в країни Західної Європи та Північної Америки. На підставі документів і спогадів сучасників висвітлено появу, піднесення та важливість руху "за вільний вибір". Проаналізовано ряд дискусійних моментів, які проявлялися у політиці США, СРСР та Ізраїлю з приводу цього питання.

03.17.12.0688/206916. Українські освітні заклади в зарубіжжі як спосіб толерування в країнах проживання. Божук Людмила. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2, С.125-129. - укр. УДК 94(477): 371.2(045).
У статті проаналізовано діяльність українських освітніх закладів в зарубіжжі як спосіб толерування української спільноти в країнах проживання. Розглянуто проблему толерування українознавчої освіти за межами України як певну категорію відносин сутність якої полягає у співдії, співіснуванні українознавчих закладів освіти, їх сприйняття громадськістю, місцевими і центральними органами влади та увіходження до вже існуючих освітніх систем. Охарактеризовано науково-освітню взаємодію закордонних українців з науковими та освітніми установами в країнах проживання як важливу передумову входження української спільноти до світового співтовариства.

03.17.12.0689/206927. Концепт "нової жінки" в інтерпретації О. Коллонтай. Драч Оксана, Шаматова Анастасія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.22-26. - укр. УДК 821.133.1:82 - 31.001.
У контексті постмодерністських підходів сучасної гуманітаристики проаналізовано формування концепту "нова жінка" в європейській літературі модерної доби. Основну увагу звернуто на з'ясування сутності поняття у імперському російському та більшовицькому дискурсах в інтерпретації О. Коллонтай, що стало визначальним для трансформацій соціальних ролей у радянському суспільстві.

03.17.12.0690/206928. "Труды Киевской Духовной Академии" про початкові народні школи у другій половині XIX ст. Янчук Михайло. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.26-31. - укр. УДК 94(477) "185"+268.
У статті аналізуються публікації про початкові (церковнопарафіяльні) школи, вміщені на сторінках наукового журналу Київської академії. Наголошується, що програма цього друкованого органу передбачала публікацію матеріалів про історію та стан освіти, але інтерес до народних шкіл постійним не був. Провідними мотивами аналізованих публікацій були такі: роль духовенства в справі поширення народної освіти, значення початкової школи для релігійного виховання, необхідність доброчинної підтримки народних шкіл книгами та коштами, місце школи в житті народу, створення нормативно-правової бази функціонування початкових шкіл та державне регулювання цією ланкою системи освіти.

03.17.12.0691/206929. Українське еміграційне життя Відня в листуваннях Андрія жука і Олександра Кандиби. Магурчак Андрій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.31-36. - укр. УДК 94(477):054.72.
У статті висвітлюється окремий період еміграційної діяльності українського громадського політичного діяча, кооператора Андрія Жука. Вперше в науковий обіг вводяться документи з архівосховищ. Епістолярій А. Жука тематично відображає внутрішнє життя віденського "Союзу українських журналістів і письменників" та міжособистісні відносини. Висвітлюються пропозиції А. Жука щодо вирішення нагальних проблем, які хвилювали українське емігрантське середовище, яке входило до складу "Союзу українських журналістів і письменників".

03.17.12.0692/206931. Громадсько-політична і культурно-просвітницька діяльність Антона Крушельницького: історіографія проблеми. Зуляк Мар'яна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.41-48. - укр. УДК 94(477).
У статті аналізується історіографія громадсько-політичної та культурно-просвітницької діяльності Антона Крушельницького, відомого громадсько-політичного діяча, письменника, публіциста, літературознавця, журналіста, перекладача, педагога, міністра освіти Міністерства народної освіти Української Народної Республіки, редактора і видавця.

03.17.12.0693/206940. Історичний розвиток ліберального імперіалізму у роботах Роберта Купера. Русанова Марина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.86-91. - укр. УДК 329.12(410).

З другої половини 90-х рр. минулого століття зростає кількість фундаментальних досліджень імперій. Тема імперії знову викликає суспільний інтерес. За останні 10 років багато істориків намагалися представить різноманітні інтерпретації проекту ліберального імперіалізму. Хтось вважає, що основне призначення імперії - це, як і в XIX ст., цивілізаційна місія і експорт таких цінностей, як верховенство закону, вільної торгівлі і виборних органів влади. Хтось бачить його у поширенні ідей, культури, стилю життя. Проте всі вони визнають той факт, що існування імперій - це не тільки пережиток минулого, але і фактична реальність сьогодення.

03.17.12.0694/206949. Виховання та навчання дітей у дворянській родині Задонських. Яковенко Галина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.133-137. - укр. УДК 37.018.1-053.2 "18".
У статті висвітлюється процес виховання та навчання дітей у дворянській родині Задонських. Проведена історична реконструкція відтворює освітні стратегії та повсякденні практики, характерні для представників дворянського стану, а також висвітлює особливості виховного процесу. Практика залучення до виховання дітей сторонніх педагогів була поширеною у дворянському середовищі. Від народження - до юнацького віку у родинах дворян були годувальниці, няньки, бонни, гувернери, гувернантки, домашні учителі.

03.17.12.0695/206950. Комерційне училище г. Файґа в Одесі як приватний середній спеціальний навчальний заклад на півдні України. Чернявська Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.137-142. - укр. УДК 377.003.52 (477.7).
Стаття присвячена діяльності одного з найперших приватних спеціальних навчальних закладів на півдні України, а саме Одеського комерційного училища Г. Файґа. На основі вивчення джерелознавчого та історіографічного матеріалу розкриті основні передумови виникнення й особливості функціонування навчального закладу в кінці XIX - на початку XX ст. Окреслено основні перешкоди в процесі становлення комерційної освіти в одному з найбільш економічно розвинутих регіонів Російської імперії. Важливим аспектом в дослідженні постає питання подальшої реалізації комерційних спеціалістів, а також досвід європейських країн у підготовці відповідних кадрів.

03.17.12.0696/206953. Педагогічна діяльність професора Б. Єнкена в маслівському сорто-насіннєвому технікумі імені К. Тимірязєва (1926-1930 рр.). Шутько Вікторія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.152-156. - укр. УДК 378.06.011:631.5 .9.
Статтю присвячено дослідженню науково-педагогічних та практичних досягнень професора Б. Єнкена. Розглянуто питання щодо викладання ним агрономії (землеведення); спеціальної селекції пшениці, жита, ячменю, кукурудзи, вівса, бобових, хмелю, конопель та інших культур; загальної селекції з генетикою й біометрикою насінництва; зернознавства з борошномельною справою; дослідної справи в Маслівському сорто-насіннєвому технікумі імені К. Тимірязєва. Узагальнено наукові праці вченого за цією тематикою.

03.17.12.0697/207149. Політико-дипломатичний портрет Данте Аліг'єрі (1265-1321 рр.): інституціональний вимір доби відродження й український контекст. Ціватий Вячеслав. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1, С.133-141. - укр. УДК 94 (100):327: 341.321.5.
У статті проаналізовано основні напрямки політичної, дипломатичної та літературної діяльності видатного сучасника доби Відродження - Данте Аліг'єрі, оскільки його практичний досвід і літературно-поетична спадщина не втратили своєї актуальності й до сьогодні, а його ім'я й творчість міцно пов'язують Італію та Україну через віки й тисячоліття європейської історії. Політика й дипломатія доби Відродження постає закономірним інституційним продовженням політико-дипломатичних ідей попередніх епох, зокрема, античної. У той же час, вона є цілком самостійним, інституційно оформленим, оригінальним політико-дипломатичним явищем, що відображає цілісний, політико-системний і еврестично-осмислювальний підхід до оточуючого світу й особистості в ньому В епоху Відродження інституціювалася нова світоглядна парадигма. Культура Ренесансу звернула увагу людини на земний світ і його принади, відкриваючи очі на його красу та формуючи потребу активної взаємодії в пізнанні таємниць, а також в творчому переформуванні й увічненні його образу політико-дипломатичними засобами. Інтерес до пізнання земних речей, відкидання безперечного авторитету церкви, зростання світських елементів у культурі дослідники називають характерною прикметою Відродження.

03.17.12.0698/207168. Трансформації в редакційній політиці журналу "Огонек" в переддень "перебудови". Каюк Анна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2, С.88-92. - укр. УДК 070.481(09).
У статті подано огляд матеріалів журналу "Огонек" за 1986 р. На основі структурного та проблемно-тематичного аналізу публікацій виявлено надмірну консервативність та заідеологізованість матеріалів тижневика. Охарактеризовані зміни в напрямку демократизації публікацій, що пов'язуються з появою нового головного редактора - В. Коротича. Детально описана нова концепція журналу, що сприяла перетворенню "Огонька" в рупор перебудови.

03.17.12.0699/209222. Походження української мови. Булига А.В., Сайфуліна О.С. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.5-7. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено походження української мови.

03.17.12.0700/209223. Становлення українського правопису. Висторопський О.А., Хоменко О.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.8-10. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено періоди становлення українського правопису.

03.17.12.0701/209224. Українське слово… цінуємо тебе! Голубов Г.О., Ситковська І.П. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.11-14. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено проблему розвитку українського слова від часів Кобзаря до сучасності.

03.17.12.0702/209225. Історія становлення українського правопису. Григорьєва А.М., Амалицька К.О., Гашута М.О. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.15-20. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено історію становлення українського правопису.

03.17.12.0703/209226. Історичне становлення українського правопису як процес державо- та націотворення. Данілова А.І., Коваленко В.О. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.21-25. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено проблему становлення українського правопису.

03.17.12.0704/209227. Основні етапи становлення української писемності. Задьорна В.В., Акулова О.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.26-29. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено розвиток української писемності від Київської Русі до часів Івана Котляревського.

03.17.12.0705/209228. Пам'ятки писемності від Київської Русі до часів І.П. Котляревського: історія становлення й розвитку. Ковальова К.Д., Ромашкіна Н.П. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.30-32. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано історію становлення й розвитку української писемності до часів І.П. Котляревського.

03.17.12.0706/209229. Михайло Петренко - український Слобожанський поет. Куликова П.В., Лисак Т.Л. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.33-36. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено творчий здобуток поета-романтика XIX століття.

03.17.12.0707/209230. Етапи становлення українського правопису. Мирошниченко Д.Є., Плоха В.Л. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.37-41. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано формування українського правопису.

03.17.12.0708/209231. Періоди становлення українського правопису. Московець Т.Р., Грищенко О.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.42-45. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано періоди становлення українського правопису.

03.17.12.0709/209232. Як у книжній культурі Київської Русі "Руська земля" стала Святою Землею, а Київ - Другим Єрусалимом. Олійник Г.А., Бабенко В.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.46-50. - укр. УДК 811. 161. 2.
Аналізується процес формування в рамках давньоруської книжної культури наративів "Руська земля - Свята Земля", "Київ - Другий Єрусалим".

03.17.12.0710/209233. Українське слово від Тараса й до сьогодення. Саприкіна В.В., Василенко О.А. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.51-54. - укр. УДК 811. 161. 2.
Порушено питання щодо вживаності української мови на Донеччині.

03.17.12.0711/209235. Українська писемність від сивої давнини до часів Івана Котляревського. Соханич К.І., Грищенко О.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.59-61. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено формування української писемності до часів Івана Котляревського.

03.17.12.0712/209251. Філософські погляди Івана Франка про працю та щастя. Анічкін І.С., Буряченко С.Д. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.79-81. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено філософські погляди Івана Франка.

03.17.12.0713/209252. Іван Франко - великий провідник свого народу. Березовська А.В., Пономарьова І.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.82-86. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано творчий здобуток Івана Франка як провідника народу.

03.17.12.0714/209253. Неординарна постать Івана Яковича Франка. Дубініна А.С., Руденко Т.І. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.87-91. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено цікаві моменти із життя Івана Франка.

03.17.12.0715/209254. Висока оцінка Франка. Жорова А.В., Ладика О.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.92-94. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено роздуми Івана Франка про долю українського і єврейського народів.

03.17.12.0716/209255. І.Я. Франко як поет, публіцист, перекладач. Комяков А.А., Хоменко О.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.95-98. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено творчість Івана Яковича Франка.

03.17.12.0717/209256. І.Я. Франко як перекладач. Куркуріна Ю.М., Грищенко О.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.99-101. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано діяльність Івана Яковича Франка як перекладача.

03.17.12.0718/209257. Іван Франко - видатний поет, публіцист, перекладач. Ласкіна С.Є., Гома Н.О. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.102-105. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено творчу спадщину Івана Франка.

03.17.12.0719/209258. Франко цілісна і жива людина, а не дядько на постаменті. Півень В.О., Михайлюк Л.Ю. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.106-111. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено побутове життя Великого Франка.

03.17.12.0720/209259. Перекладацька діяльність Івана Франка. Рибалка К.В., Савченко О.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.112-115. - укр. УДК 811. 161. 2.
Розглянуто здобутки І. Франка як перекладача і перекладознавця.

03.17.12.0721/209260. Каменяр української землі. Сенченко М.М., Боюс В.П. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.116-121. - укр. УДК 811. 161. 2.
Висвітлено поетичну, публіцистичну й перекладацьку діяльність Івана Франка, з'ясовано його роль в національно-культурному житті Галичини другої половини XIX - початку XX ст.

03.17.12.0722/210609. Жебрацтво як соціальна девіація (на прикладі української демонологічної традиції). Войтович Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.34-41. - укр. УДК 398.3.
У статті на основі авторських польових етнографічних матеріалів, зібраних на теренах Українських Карпат, розглянуто питання неоднозначного ставлення традиційного українського суспільства до маргінальної категорії жебрацтва. Висвітлена роль прохачів у сімейній та поховальній обрядовості. Показано місце жебраків у системі демонологічних уявлень.

03.17.12.0723/210652. Літописна Муравиця в археологічних дослідженнях. Нікольченко Ю.М., Головко О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.45-57. - укр. УДК 904(477.81)"09 П"(045).
У статті розглядаються результати багаторічних археологічних досліджень городища літописної Муравиці. Аналізується комплекс матеріалів доби міді і бронзи, пам'ятки ранніх слов'ян та літописної Муравиці періоду Київської Русі. Дається характеристика споруд, речових знахідок, уточнена хронологія поселення, проголошена нова точка зору щодо особливостей соціально-економічного і культурного розвитку населення фортеці у X-XII ст.

03.17.12.0724/210696. Культурне поміж-свіття закарпатських трудових мігрантів початку XXI ст. Кичак О.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.48-57. - укр. УДК 159.922.4-057.56(477.86)"20".
Стаття присвячена т.зв. "розриву душі" сучасного закарпатця в умовах тривалої трудової міграції, що стала для більшості нормою життя. Акцент робиться на тому, чи знекорінюється заробітчанин культурно і духовно. Також автор пробує всебічно проаналізувати соціально-психологічні та особистісні проблеми, які виникають в україномовних трудових мігрантів в умовах чужого мовного і соціокультурного середовища. Особлива увага приділена прослідкуванню, як змінюються під впливом чужої культури настрої та ціннісні орієнтації трудових мігрантів, які душевні конфлікти у них викликає заробітчанство на чужині.

03.17.12.0725/210797. Оселя як локус проживання / тимчасового перебування персонажів "нижчої" міфології (на основі етнографічних матеріалів). Войтович Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.15-28. - англ. УДК 39:728:391.
У статті основна увага присвячена міфологічному аспекту сфери будівельної обрядовості. Адже відповідно до традиційних світоглядних уявлень українців оселя була місцем проживання не лише живих її власників, а й "гостей" з "іншого" світу, тобто персонажів так званої "нижчої" міфології. У даній етнографічній розвідці авторка детально аналізує комплекс магічних дій та превентивних засобів, які мешканці дому застосовували для його охорони, а також для знешкодження, запрошення, задобрення представників міфологічного світу. У статті охарактеризовано низку ритуалів, пов'язаних із вибором "чистого" місця для оселі, закладинами, побудовою, ритуальною незавершеністю її протягом року та вселенням у нове житло. Усі ці ритуали вказують на те, що потойбічними мешканцями оселі разом із живими домочадцями є домашні духи - група різних міфологічних персонажів, які забезпечували благополуччя у розведенні худоби та примноженні достатку. Етнографічні матеріали засвідчують, що саме з оселею та її елементами, зокрема, порогом, пов'язане походження карпатського духа-збагачувача - одного з типів домашнього духа. Авторка робить висновок, що кути, підвалини, місце під порогом хати і були основними локусами перебування демонологічних персонажів, оскільки первісно вони були місцем поховання для всіх "своїх" "чистих" покійників. "Мешканцями" дому були і інші типи домашнього духа - домашній вуж/змія, годованець, домовик. Тимчасовими "гостями" могли бути і "нечисті" покійники. За архаїчними уявленнями, успішне будівництво власної домівки, проживання у ній залежали від сприяння покійних предків, які в майбутньому стануть опікунами / тимчасовими жителями певних місць домівки. Тому визначальною складовою комплексу ритуалів була магія, спрямована як на охорону домочадців від негативних демонологічних впливів, так і на забезпечення їх щасливого проживання в оселі.

03.17.12.0726/210798. Система кредитування Ніжинських греків в контексті розвитку торговельних відносин на українських землях у XVIII - на початку XIX ст. Волониць В.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.28-34. - укр. УДК 94(472)"18".
Розглянуто систему кредитування яка існувала в середовищі ніжинських грецьких купців у XVIII - на початку XIX ст. Проаналізовано розвинену систему кредитування, яка сприяла з одного боку становленню значного обсягу сухопутної торгівлі грецьких купців, а, з іншого, велику кількість боргових справ поміж учасниками кредитних операцій, заплутаність взаєморозрахунків. Охарактеризовано основні види кредитних в зобов'язань.

03.17.12.0727/210799. Законодавчі ініціативи київського генерал-губернатора Д.Г. Бібікова та їх імплементація у південно-західному краї. Грукач В.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.34-43. - укр. УДК 94:342.515(477-25)"18"(092).
У статті здійснена спроба проаналізувати діяльність київського, волинського, подільського генерал-губернатора Д.Г. Бібікова, яка мала сприяти подоланню польського впливу на Правобережжі України. На основі комплексного аналізу опублікованих та

архівних джерел, історіографічних здобутків розглядаються правові засади створення та подальшої еволюції інституту генерал-губернаторства у Правобережній Україні.

03.17.12.0728/211915. Історичні образи Т.Г. Шевченка в поезіях періоду "трьох літ" (1843-1845). Сніда Є.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.4-9. - укр. УДК 94(477) "1843 1845".
Проаналізовано історичні образи та символи у творах Кобзаря періоду 1843-1845 рр.

03.17.12.0729/211916. Т.Г. Шевченко в житті та творчій спадщині С.О. Єфремова у дореволюційний період. Світленко С.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.9-26. - укр. УДК 94(477) (092).
Висвітлено основний зміст численних заміток, кореспонденцій, статей С.О. Єфремова, які становлять його Шевченкіану. З'ясовано, що С.О. Єфремов приділив багато уваги вивченню творчого доробку Кобзаря, а також збереженню історичної пам'яті про нього.

03.17.12.0730/211927. Інформаційні можливості скандинавських рунічних написів як протокниг. Курзенкова А.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.121-129. - укр. УДК 930.271 (368): 003.345-042.2 (477).
Досліджено функціональне призначення, орнаментальне оздоблення та інформаційні дані скандинавських рунічних написів як своєрідних зразків протокниг. Основну увагу зосереджено на аналізі рунічних написів на каменях XI ст. із о-ва Березань у Миколаївській області (Україна), Альстад в окрузі Оппланн (Норвегія), Пільгордс у Готланді (Швеція) як географічних довідників та діловодних документів із історичної географії України й торговельної справи.

03.17.12.0731/211929. Г.А. Глінка - перший російський дослідник давньоруського язичництва. Яковенко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.139-144. - укр. УДК 930.1 (47).
Розглянуто працю російського дослідника Г.А. Глінки "Древняя религия славян" у зв'язку із історіографічною традицією епохи Просвітництва.

03.17.12.0732/211930. Польські історики Львова другої половини XIX ст.: до питання про термінологічне визначення осередку в історіографії. Пестрикова О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.145-152. - укр. УДК 94 (477.83) "1860-1890".
Досліджено проблему термінологічного визначення спільноти польських істориків Львова другої половини XIX ст. Проаналізовано історіографічну традицію з вичення цієї проблеми в сучасній польській та українській історичних науках.

03.17.12.0733/211931. Жінки в археологічній науці України в другій половині XIX - у кінці 30-х рр. XX ст.:біоісторіографічний аспект. Якімова І.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.153-159. - укр. УДК 902 904.
Проаналізовано фемінологічний складник в історіографії української археологічної науки на основі біографічних студій, присвячених жінкам-археологам України другої половини XIX - кінця 30-х рр. XX ст.

03.17.12.0734/211933. Холокост в Україні у спогадах та уявленнях неєврейського населення. Медведовська А.Ф. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.169-174. - укр. УДК 94(477) "1941-1945".
Подано огляд існуючих наративних джерел неєврейського походження, які містять згадки про Холокост на території України. Проаналізовано деякі регіональні аспекти та особливості спогадів місцевого населення про геноцид євреїв, досліджено історичні умови, за яких вони були сформовані.

03.17.12.0735/211944. Місце спокою серед цінностей людини XV-XVI ст. (за матеріалами Великого князівства Литовського). Жиляєв В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.61-68. - укр. УДК 94 (477)"14 15" (063).
Проаналізовано місце спокою в системі цінностей, притаманній суспільству Великого князівства Литовського в XV-XVI ст. На основі розгляду богословської літератури, літописів, законодавства та правових звичаїв запропоновано підхід до аналізу системи цінностей, притаманної суспільству на межі Середньовіччя та Ранньомодерної доби.

03.17.12.0736/211945. Смертність у лютеранській колонії Йозефсталь (XIX - початок XX ст.). Чирук С.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.68-80. - укр. УДК 94 (477.72) (=113.6) -054.62 "17 19".
На основі даних метричних книг розглянуто специфіку смертності у колонії Йозефсталь. Наведено критику джерел, проаналізовано їх потенціал. Визначено час та характер епідемічних спалахів. Співставлено рівень смертності від різних типів захворювань. Зроблено висновок про вищий рівень народжуваності та нижчий рівень смертності у колонії порівняно з Катеринославом у даний період, а також зафіксовано зміну сезонності піків та спадів смертності на початку XX ст. порівняно з XIX ст.

03.17.12.0737/211955. Локальні конфлікти 1980-х рр. у Близькосхідному регіоні та інтереси "Групи семи". Немич О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.160-167. - укр. УДК 94:327(100)"1980 1989".
Досліджено локальні конфлікти 1980-х рр. у Близькосхідному регіоні та інтереси "Групи семи". Виявлено та висвітлено мотиви держав G7 у врегулюванні близькосхідних локальних конфліктів.

03.17.12.0738/211964. Анотований огляд докторських і кандидатських дисертацій з історичних спеціальностей, захищених у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара у 2013 р. Бойко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.238-249. - укр. УДК 001.817.
Проаналізовано тематику й зміст наукових проблем, висвітлених у докторських і кандидатських дисертаціях, поданих на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата історичних наук.

03.17.12.0739/212102. Монастир кармелітів у Сусідовичах: історія та сучасність. Анісімович-Шевчук О.З., Бегей О.І. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2015, №10, С.173-178. - укр. УДК 375.85:27-523.6(477.83).
Аналізуються історичні джерела, архівні матеріали про створення та функціонування монастиря кармелітів у с. Сусідовичі Старосамбірського р-ну Львівської обл. Досліджуються основні етапи розвитку чернечої обителі. Висвітлюється діяльність кармелітів у релігійній та культурно-освітній сфері.

03.17.12.0740/212103. Душпастирська опіка митрополита Андрія Шептицького над українськими емігрантами з Галичини у міжвоєнний період. Франків І.Я. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2015, №10, С.179-186. - укр. УДК 314.743.
В статті досліджено діяльність митрополита Андрія Шептицького, яка пов'язана з душпастирською опікою над українськими еміграційними осередками в міжвоєнний період.

03.17.12.0741/212119. Особенности спекулятивно-диалектического понимания природы и предмета математического знания в философии математики Гегеля. Панфилов В.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.18-29. - рос. УДК 160. 130. 510.
Проаналізовано метафізичне (в контексті першої філософії Аристотеля) осмислення природи та предмета математичного знання, мислення в спекулятивно-діалектичній філософії математики Гегеля. З'ясовано, що природа форм математичного мислення й предметність абстракцій математичних наук утворюють концептуальну схему взаємодії філософії та математики як засіб і форму інтеграції їх засад. Концептуальна схема осмислення математичного знання Гегелем як система рефлексивних особливостей особистого аналізу інтерпретує такі особливості математичного знання, як скінченність, зовнішність, абстрактність, формальність, розсудливість, кількісність та інші, однак спекулятивно доповнені протилежними характеристиками - нескінченністю і конкретністю, змістовністю та іншими.

03.17.12.0742/212121. До питання про генезис технічних об'єктів. Гріффен Л.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.35-43. - укр. УДК 62:930.8:71:06-9 13.
Розглянуто деякі питання генезису технічних об'єктів у порівнянні їх з об'єктами біологічними з урахуванням їх специфіки. Показано роль інформаційної моделі" (генотипу). Досліджено особливості генотипу технічного об'єкта.

03.17.12.0743/212122. До проблеми типів мовної політики. Замкова Н.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.44-51. - укр. УДК 81'1:316.47.
Представлено типи мовної політики; здійснено аналіз особливостей кожного з типів на прикладах імперсько-колоніальних владних практик у мовній сфері; з'ясовано, що антитезою різних моделей диглосії є європейські практики реального білінгвізму.

03.17.12.0744/212123. Морський гідрофізичний інститут Академії наук Української РСР: короткий історичний нарис. Звонкова Г.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.52-57. - укр. УДК 50 (091).
Показано передумови формування й окремі напрями діяльності Морського гідрофізичного інституту Академії наук Української РСР у вирішенні фундаментальних і прикладних проблем у галузі вивчення й дослідження морського дна Світового океану, обробки гідроакустичної інформації в 1961-1990 рр.

03.17.12.0745/212126. Наукова програма гідрохімічних досліджень Є.С. Буркcера: етап становлення. Якимюк О.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.71-81. - укр. УДК 550.46 (092):001.89 (477).
Вивчено й описано процес становлення гідрохімічних досліджень Є.С. Буркcера. На основі аналізу наукових праць Є.С. Буркcера та архівних матеріалів виокремлено період формування відповідної наукової програми. Визначено основну тематику й завдання гідрохімічних досліджень Є.С. Буркcера на етапі формування цього напряму досліджень.

03.17.12.0746/212128. Діячі педагогічної секції Харківського наукового товариства: діяльність і доля. Кушлакова В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.89-101. - укр. УДК 377.3 (001).
Досліджено життя та долю членів педагогічної секції Харківського наукового товариства (ХНТ). Визначено їх загальний внесок у науку того часу. Проаналізовано участь членів секції в громадсько-науковому житті Харкова та в розвитку педагогічних наук в Україні.

03.17.12.0747/212129. Народження вітчизняної авіації: під всевидющим оком поліції. Кушлакова Н.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.102-109. - укр. УДК 656.7(092).
Розглянуто соціально-політичну ситуацію в Російській імперії на початку XX ст. в період народження авіації. Досліджено взаємовідносини між владними та поліцейськими структурами з товариствами любителів повітроплавання на прикладі Повітроплавного відділу Харківського відділення Імператорського Російського технічного товариства.

03.17.12.0748/212131. Авіаційне науково-технічне товариство при Київському політехнічному інституті (1923-1926). Татарчук В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.115-122. - укр. УДК 016.929:378.662(477-25) "1923 1927".
На основі комплексного аналізу архівних джерел висвітлено історію Авіаційного науково-технічного товариства (АНТТ) при Київському політехнічному інституті - добровільного об'єднання спеціалістів авіаційної науки і техніки в 1923-1927 рр., колективними членами якого були сам інститут, а також місцеві авіаційні організації, установи й окремі спеціалісти. Здійснено спробу докладно показати умови, обсяг та характер роботи товариства. До наукового обігу введено нові документи, раніше невідомі дослідникам.

03.17.12.0749/212134. Матеріали та техніка в міському повсякденні Англії XI-XIII ст. Охріменко О.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.140-146. - укр. УДК 94(420)"1066 1307".
На основі писемних та археологічних джерел охарактеризовано розвиток та роль матеріалів і техніки в повсякденному житті англійських міщан розвинутого Середньовіччя. З'ясовано, що техніка в містах Англії XI-XIII ст. орієнтувалася на повсякденну

практику, а новації виникали з метою удосконалення й полегшення щоденної праці, умов життя. Показано, що в ставленні до матеріалів виявилися ментальні особливості міських жителів.

03.17.12.0750/212148. Роль керівників регіонального управління в розвитку суднобудівних осередків та міст Півдня України (перша половина XIX ст.). Рижева Н.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.111-118. - укр. УДК 94 (629.5) (477).
З'ясовано причини остаточної виробничої спеціалізації міст Півдня в першій половині XIX ст. і доведено, що їх розвиток становить невід'ємну складову частину історичного поступу України. На підставі аналізу певних джерел і літератури визначено роль головних командирів Чорноморського флоту й портів як у прийнятті рішень і реалізації завдань суднобудування, так і у розвитку південноукраїнського регіону.

03.41 Археологія

03.17.12.0751/211934. Каміння у культурній практиці давнього населення Придніпров'я. Ковальова І.Ф. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22, С.174-185. - укр. УДК 902 904.
Виявлено головні риси осмислення навколишньої дійсності носіями археологічних культур енеоліту-бронзи Придніпровського регіону. На широкому порівняльному матеріалі, що включає як археологічні артефакти, так і писемні джерела, обґрунтовано єдність уявлень людини архаїчної епохи про своє місце в системі світобудови, визначене повторюваністю основних архетипів. Символ, міф, ритуал із різних сторін відображають складну систему космогонічних уявлень і місце людини в ній. У добірці наведених доказів уперше введено до наукового обігу новий - антропоморфний - тип кам'яних вівтарів інгульської катакомбної культури.

03.17.12.0752/211963. Пам'ятки доби раннього заліза у матеріалах новобудовних експедицій 70-90-х рр. XX ст. у Дніпропетровській області. Струкуленко А.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23, С.230-237. - укр. УДК 930.1(477.63 .64).
Розглянуто внесок новобудовних експедицій Інституту археології АН України, Дніпропетровського та Київського державних університетів, що проводили археологічні дослідження в 70-90-х рр. XX ст. у Дніпропетровській області, до формування джерельної бази та реконструкції історичної ситуації в регіоні за доби раннього заліза.

03.61 Етнографія й історична антропологія

03.17.12.0753/205727. Євреї в етносоціальному складі населення Уманщини кінця XVIII - початку XX ст. Мельник І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3, С.153-157. - укр. УДК 94(477.46)"179 191".
У статті досліджено етнічний склад населення Уманщини наприкінці XVIII - на початку XX ст. Зроблено спробу порівняльного аналізу етносоціального складу населення Уманщини та Київської губернії. Дослідження має на меті показати особливості соціальної структури уманського населення, де окрема увага звертається на єврейський елемент. Акцент зроблено на різниці соціально-економічного становища етнічних груп, які складали основу суспільства міста Умані та повіту. У статті також показано динаміку змін у населенні окресленого регіону, що мало значний вплив на розвиток його економічного життя.

03.17.12.0754/206952. Історія формування та розвитку водних антропогенних ландшафтів тернопільської області. Гулик Сергій, Гулик Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.148-152. - укр. УДК 627.533.13.
Описано історію створення водних антропогенних ландшафтів на території Тернопільської області у XIX-XX ст., від епізодичних осушень за допомогою відкритих канав (зафіксованих на кадастрових картах), створення ставків та водосховищ, до системних та чітко організованих осушувальних меліорацій під керівництвом "Крайового меліоративного Бюро" та меліоративно-осушувальних компаній в радянські часи до створення комплексу водних інженерно-технічних систем до початку XXI ст.

03.81 Допоміжні історичні дисципліни

03.17.12.0755/205495. Ретроспектива розвитку компаративістики. Гук Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.32-35. - укр. УДК 37.012.
Стаття присвячена аналізу розвитку компаративістики як дисципліни, метою якої є виявлення зв'язків на основі зіставлення явищ одного чи різних історичних періодів. Автори прослідковують розвиток компаративістики, а також досліджують можливості застосування компаративістики в історично-педагогічних дослідженнях.

03.17.12.0756/206941. Особливості теоретико-методологічних засад історичного дослідження (на прикладі Омеляна Терлецького). Полянський Олег, Труба Руслана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3, С.91-96. - укр. УДК 929.
Зроблено спробу розкрити особливості теоретико-методологічних засад просопографічного історичного дослідження, визначити його понятійний і категоріальний апарат.

03.17.12.0757/207121. Міждисциплінарність вивчення історичних джерел, згенерованих у соціальних мережах та її кліометрична складова. Химиця Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4, С.157-160. - укр. УДК 004.77:004.65.
У статті розглянуто явище міждисциплінарності у вивченні сучасних історичних Інтернет-джерел. Обґрунтовано важливість використання моніторингових інформаційних систем в кліометричних дослідженнях.

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.01 Загальні питання соціології

04.17.12.0758/204843. Базові настанови соціологічного знання та соціальна реальність. Яковенко А.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.23-28. - рос. УДК 316.752.4.
У статті представлено низку базисних настанов соціологічної науки, що містяться в її теоретичній спадщині. Зокрема, висловлюється думка, згідно з якою більшість класичних соціологічних концепцій за своїми підставами є прогресистськими, егалітаристськими, антиспоживацькими та раціоналістськими. Наводяться аргументи на користь неспівпадіння кожного з цих постулатів з соціальною реальністю. Відзначається, що дисонанс між очікуваннями оновленого стану суспільства і драматизмом сучасних подій може впливати на характер сприйняття навчального матеріалу в контексті підготовки професійних соціологів. Підкреслюється, що у такій ситуації зберігає актуальність складна дилема, що стосується особистісного вибору викладачів соціології: орієнтуватися на етичне "ядро" соціології, яким його представляли засновники соціологічної науки і спадкоємці закладених ними традицій, або активно освоювати навички, що дозволяють скористатися зацікавленістю різних соціальних груп у застосуванні соціологічного інструментарію для подальшого розвитку суспільства споживання: а також збереження і модифікації соціальних нерівностей.

04.11 Загальні проблеми сучасної соціології

04.17.12.0759/204802. Ідеї П. В. Копніна в контексті сучасних методологічних проблем української соціології. Кононов І.Ф. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.13-26. - рос. УДК 316.74.
Ідеї видатного радянського філософа, засновника київської школи гуманістичної діалектики Павла Копніна розглядаються в контексті сучасної методологічної ситуації у вітчизняній соціології. Показано, що методологічна ситуація в світовій соціології характеризується розривом між емпіричним та теоретичним рівнями: емпіричні дослідження стали самодостатніми, орієнтуючись не на соціологічну теорію, а на теоретичні положення статистики. Це наддало емпіричним дослідженням в соціології сервісного характеру. Теоретична соціологія розвивається, не спираючись на отримувані в емпіричних соціологічних дослідженнях дані. Її емпіричним рівнем стали дослідження істориків, державна статистика і поточна журналістика. У вітчизняній соціології ці риси, властиві розвитку світової соціології, набули гіпертрофованих форм. Внаслідок цього українське соціологічне співтовариство не змогло адекватно відповісти на виклики суспільної кризи і війни в Донбасі. Ідеї Павла Копніна можуть сприяти діалектизації методології вітчизняної соціології, дозволять поновити цілісність руху соціологічного пізнання при осягненні плинного суспільного життя.

04.17.12.0760/204803. Норберт Еліас у знаннєвому дизайні: можливості дослідження соціального. Голіков О.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.27-36. - укр. УДК 316.74:001+316.614.3.
Стаття присвячена аналізу концепції Норберта Еліаса крізь оптику парадигмальних і методологічних можливостей соціології знання. Концепція цивілізації аналізується як концепція становлення дорослого, тоді як сам концепт дорослого (і контрадикторний до нього концепт дитячого) розглядається як онтологічний, історичний і релятивний, на відміну від домінуючого розгляду його як абсолютного і позаісторичного. Автор доводить можливість і релевантність розширення простору використання як концепції Еліаса, так і категоріальної пари "доросле - дитяче" для дослідження соціального, а також сутнісно знаннєву природу концепції, що виводиться таким чином. Тим самим доросле і дитяче стають об'єктом розгляду соціології знання, і, більше того, - важливим інструментом концептуалізації соціального і, зокрема, конституюючої його інстанції, а саме соціального Третього.

04.17.12.0761/204804. Аналітичне осмислення етапів інституціоналізації соціології безпеки у сучасній західній соціологічній думці. Калашнікова Л.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.37-44. - укр. УДК 316.25.
У статті здійснено аналіз етапів інституціоналізації соціології безпеки у сучасній західній соціологічній думці. Зокрема, окреслено передумови становлення соціології безпеки й соціального пізнання проблем безпеки, представлені у роботах класиків соціологічної науки. Схарактеризовано перший період становлення соціології безпеки, особливістю якого є виникнення соціології міжнародної безпеки в якості самостійної наукової дисципліни. У межах даного етапу висвітлено ідеї Б. Броді, Г. Кана, Т. Шеллінга, А. Уолстеттера, А. Вольферса та ін. Визначено характерні риси другого етапу інституціоналізації соціології безпеки, що полягають у розширенні уявлень про суб'єктивний вимір безпеки, розкритті соціокультурних аспектів відчуття безпеки/незахищеності у масовій свідомості в умовах розриву з традицією й турбулентністю соціальних процесів. Проаналізовано праці К. Бута, Р. Джонса, Б. Бузана, О. Вейвера, З. Баумана, Е. Гідденса, У. Бека, Н. Лумана, П. Штомпки та ін. Окреслено можливі перспективи розвитку соціології безпеки на третьому (сучасному) етапі, зокрема за рахунок розширення означень предметної галузі, нового розуміння безпекового стану людей, обумовлених стрімкими змінами середовища міжнародних відносин.

04.17.12.0762/204807. Транссуб'єктивний екзистенціалізм Дімітрія Гінєва. Мельніков А.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.55-60. - рос. УДК 316.25.
У статті розглядаються загальні положення теорії транссуб'єктивного екзистенціалізму сучасного болгарського дослідника Дімітрія Гінєва, до головної характеристики зазначеного підходу віднесена критика есенціалістської теорії практики. Показана значущість диференціації понять транссуб'єктивності та інтерсуб'єктивності, що відображають, відповідно, онтологічний рівень соціальної реальності з характерною для нього трансцендентністю, потенційністю і динамічністю, та онтичний рівень суспільства, якому притаманна поверхнева актуальність, об'єктивність, реіфікація, статичність і емпіричність. Структура концепції транссуб'єктивного екзистенціалізму вибудовується на підставі принципу "герменевтичного кола" стосовно проблеми соціальної практики і таких її параметрів, як взаємопов'язаність з іншими практиками, єдність просторових і часових вимірів (хронотоп), конституювання смислів, освоєння (детермінізм) і проектування (волюнтаризм) можливостей, "ситуаційна трансценденція", вибір і рутинізація. Стверджується необхідність включення концепції Д. Гінєва в структуру екзистенціальної парадигми в соціології.

04.17.12.0763/204845. "Місто у свідомості його жителів": робота Ф. Знанецького в контексті розробки соціологічної концепції міської ідентичності. Мусієздов О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.36-42. - рос. УДК 316.344.8 : 316.334.56.
Стаття присвячена роботі Ф. Знанецкого "Місто у свідомості його жителів". Її актуальність аргументується необхідністю розробки соціологічної концепції міської ідентичності, яка в сучасних умовах стає все більш затребуваною. Ця маловідома раніше робота є одним з небагатьох класичних джерел, в яких безпосередньо ставиться питання про міський ідентичності, а її зміст дає матеріал для формулювання важливих теоретичних положень. На основі роботи Ф. Знанецького можна зробити висновки про те, що міська ідентичність поєднує в собі різні способи ідентифікації (неусвідомлене ототожнення та свідомий вибір); що міська ідентичність має риси, характерні і для "контактних" ("первинних"), і для "вторинних" груп.

04.17.12.0764/204846. Проблеми девіантної поведінки і моралі в екзистенціальній соціології Джека Дугласа. Мельніков А.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.42-47. - рос. УДК 316.25.
У статті розглядається специфіка екзистенціального підходу до проблем девіантної поведінки та моралі в соціології сучасного американського дослідника, засновника каліфорнійської школи Джека Дугласа. Серед основних аспектів цього підходу виділяються акцент на конкретному інтерсуб'єктивному досвіді індивідів у повсякденному житті, а також принцип ситуаційної детермінації смислу, індуктивно спрямований на трансситуаційні смисли взаємодії. Показано, що стосовно проблеми моралі, ситуаціонізм стверджує поняття ситуаційної етики, протиставленої абсолютній, абстрактній етиці. Відзначено, що ключовим для екзистенціального розуміння девіантної поведінки та моралі є феноменетичного дуалізму, що полягає в диференціації публічної і приватної сфер соціального існування та непереборному моральному конфлікті, який не руйнує соціальний порядок завдяки репресивному соціальному контролю та підтриманню ілюзії соціального консенсусу. Запропоновано подальшу інтеграцію наукових ідей Дж. Дугласа в загальну структуру екзистенціальної парадигми в соціології.

04.17.12.0765/204848. Мультикультуралізм групових відмінностей: соціологічна концепція А. М. Янг. Ляпіна Л.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.52-57. - укр. УДК 316.2.
У статті розглядається концепція мультикультуралізму групових відмінностей американського соціального теоретика А. М. Янг. Підкреслюється, що ця концепція базується на визнанні різноманітності та відмінності соціальних груп, які є необхідними та бажаними складовими модерних суспільств. Захищаючи політику відмінностей, ідеалу загального універсального громадянства А. М. Янг протиставляє ідеал різноманіття, що уособлюється в ідеалі громадянства, диференційованого по групам та заснованого на груповій репрезентації і правах. Дослідниця розкриває суть групової диференціації як факту суспільного життя; виокремлює основні форми пригноблення, зокрема такі, як експлуатація, маргіналізація, неспроможність, культурний імперіалізм та насильство; визначає механізми групового представництва у контексті демократизації, тобто реорганізації правил прийняття рішень, підкреслює роль міста як взірця соціальної диференціації без домінування та пригноблення.

04.15 Методологія соціології. Методика і техніка соціологічних досліджень

04.17.12.0766/204736. Поняття "ризик" у соціологічній перспективі: етимологія, особливості визначення та сучасні підходи у дослідженні. Дейнеко О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.31 -37. - англ. УДК [316.346.32-053.6:316.343.36](477).
У статті проаналізовані особливості змісту та походження поняття "ризик" крізь оптику різних соціологічних підходів. Виходячи з дуалізму об'єктивістського та соціально-конструктивістського підходів до визначення ризику, автор акцентує увагу на дуальності ризиків діяльності та ризиків середовища. В роботі спростовується декілька "міфів" про ризик - міф про "закріпленість" та міф про "катастрофічність" ризику. При цьому ризик розглядається як атрибутивна характеристика людської діяльності, що сприяє розкриттю суб'єктності агента у прийнятті рішень. На думку автора, саме перспектива усвідомлення та осмислення ризиків має потенціал часткового керування ризиками. Дослідницька увага приділена вивченню етимології поняття "ризик", в результаті чого зроблено висновок щодо відсутності "часової" і "просторової" локалізації ризику та поширеності використання цього терміну для номінування тотожних феноменів у різних культурах. Здійснено порівняльний аналіз змістовного навантаження поняття "ризик" у соціології та інших соціогуманітарних дисциплінах. Автором запропоновані дослідницькі акценти, які допомагають зрозуміти специфічні особливості такого соціального феномену, як ризик, у логіці розвитку соціологічної думки та наукової доктрини в цілому. Особлива увага сфокусована на аналізі синтетичних соціологічних підходів до вивчення ризику, які автор вважає найбільш евристичними для дослідження цього феномену.

04.17.12.0767/204806. Концепція доповненої реальності: від технології до соціології. Кислова О.М., Ніколаєвська А.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.49-43. - рос. УДК 316.004.
Стаття присвячена аналізу ґенези концепції доповненої реальності. Показано, що розроблена в сфері ІТ концепція доповненої реальності як "системи, що суміщує реальне та віртуальне, є інтерактивною та надає можливість трьохвимірного представлення об'єктів" [Р. Азума] є дещо обмеженою й такою, що не дозволяє вийти за межі проблем технологічних розробок. Розкрито пізнавальний потенціал нового, широкого тлумачення означеного феномену як фізичної реальності, доповненої цифровою інформацією за рахунок постійного підключення до даних, які циркулюють у надрах інтернету. Таке розуміння доповненої реальності створює передумови "соціологічного повороту" в її тлумаченні, що знаходить прояв у запереченні дихотомічного поділу "реального" та "віртуального" світів. Вказані контексти використання концепції доповненої реальності у соціологічному дискурсі, зокрема такі, як соціальні наслідки поширення цифрових технологій; соціологія техніки; соціологія інтернету, кіберсоціологія, цифрова соціологія; медіакультура.

04.17.12.0768/204813. Символічне насилля як об'єкт соціологічного дослідження: категоризація та операціоналізація. Бойко Д.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.91-95. - рос. УДК 316.4.05.
В статті аналізується феномен символічного насильства в контексті постструктуралістській традиції. Наводиться авторське визначення символічного насильства, яке вибудовується і в подальшому операціоналізується в конструктивістській традиції з використанням трьох вимірів: нав'язування значень і символів; спротиву цьому нав'язуванню; легітимація нав'язаних вищевказаних символів і значень. Здійснюється категоризація і операціоналізація символічного насильства, а також таких його ключових характеристик, як процесуальність і практичнее здійснення, якісні та кількісні аспекти нав'язування і спротиву, форма і

зміст процесу легітимації. Здійснюється пошук осей і вимірювань ключових ознак, які в подальшому можуть стати основою емпіричного виміру символічного насильства.

04.17.12.0769/204842. Концептуалізація детермінант війни в контексті соціологічного знання. Требін М.П. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.15-23. - укр. УДК 355.01.
У статті проаналізовані соціологічні концепції детермінант війни, що існують в соціології війни: теологічна (війна як результат помилки, яку Бог допустив, не підпорядкувавши людину собі повністю і давши їй відносну свободу волі), натуралістична (війна як свого роду космічне явище, загальний закон природи), психологічна (причини війни лежать в психології людини, в її вродженій схильності до "виробництва" хаосу і зла), біологічна (війни пояснюються біологічними законами і потребами людського роду), політична (акцентує увагу на органічному взаємозв'язку війни і політики, розглядає війну як продовження державної політики насильницькими засобами), економічна (війна як результат зростання економічної конкуренції між країнами), культурологічна (бачить причини воєн у культурних відмінностях, приналежності тих чи інших народів до різних цивілізацій) тощо. Автор пропонує висновок, згідно з яким монофакторні теорії та моделі детермінант війни є недостатніми і потребують поєднання.

04.17.12.0770/204849. Символічне насильство як об'єкт соціологічного дослідження: між Бурдьє та Жижеком. Бойко Д.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.57-61. - англ. УДК 316.4.057.4.
У статті аналізується феномен символічного насильства у перспективі синтезу ідей структуралістського конструктивізму П. Бурдьє і психоаналітичного постмарксизму С. Жижека. Наводяться феноменологічні характеристики символічного насильства, що виділяють його з поля суміжних явищ: латентність, прагнення до включення у повсякденність, гетерогенність об'єкта, діалектичний зв'язок з фізичним насильством, транспонування капітальної логіки в його продукуванні та ін. Автор розглядає даний процес на рівні практик, інтерпретуючи його як нав'язування символів і значень у повсякденності для встановлення і підтримання відносин влади. Дається авторське визначення символічного насильства, наводиться класифікація символічного насильства, зокрема виокремлюються такі його різновиди, як суб'єктивне (пряме, конкретне, персоніфіковане) і об'єктивне (системне, породжене самою соціальною структурою). Розглядаються такі змінні у формулі символічного насильства, як суб'єкт, об'єкт, способи і характер нав'язування значень і символів, їх легітимація, відносини влади і панування, які виробляються та відтворюються. Функціонування практик символічного насильства розглядається на прикладі такого кейсу з життя сучасної України, як перейменування об'єктів топоніміки м. Харкова.

04.17.12.0771/210738. Венчурне проектування як галузь соціально-політичного ризик-менеджменту. Кривошеїн В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.59-69. - укр. УДК 316.42.
Прослідковано еволюцію становлення соціально-політичної ризикології; розкрито прикладну спрямованість ризикологічних досліджень у соціально-політичній сфері. Показано, що венчурне проектування варто розглядати як спеціальний напрям соціально-політичного ризик-менеджменту. Визначено, що учасники соціально-політичного процесу, які намагаються відіграти активну роль, вимушені шукати проривні ідеї і технології випереджувального розвитку для держави та суспільства, у той же час перевіряючи, наприклад, активність виборців за основними електоральними групами. Це дає змогу відчути нові соціально-політичні настрої населення та зробити актуальні соціально-політичні наголоси, що можуть принести значні соціальні та/або політичні дивіденди в майбутньому.

04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси

04.17.12.0772/203793. Концепция внедрения новых форм трудовых отношений в практику бизнеса. Долженко Р.А. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.105-114. - рос. УДК 331.104.
У статті подано авторське бачення концепції впровадження нових форм трудових відносин. Розглянуто зміст поняття "концепція", описані підходи до її формалізації. З урахуванням прийнятих підходів до формування концепції в проектному менеджменті запропоновано концепцію впровадження нових форм трудових відносин у практику бізнеса, описана її структура, представлено зміст компонентів.

04.17.12.0773/203809. Методологічні основи визначення рівня соціальної згуртованості суспільства. Кирилюк В.В. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.246-253. - укр. УДК 316.454.4:316.334.3.
Стаття присвячена методологічним основам визначення рівня соціальної згуртованості суспільства. Розглянуто основні сучасні підходи щодо визначення її рівня. Запропоновано авторський підхід щодо визначення рівня соціальної згуртованості українського суспільства за допомогою індексу соціальної згуртованості.

04.17.12.0774/204734. Інтернет-конституювання соціального: Ірвінг Гофман про функціонування знання між соціальним другим і соціальним третім. Борисенко О.О., Голіков О.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.18-26. - рос. УДК 316.74:001.
У статті здійснюється аналіз процесу інтернет-конституювання соціального крізь призму ряду концепцій, зокрема концепції І. Гофмана. Основна увага приділяється знаннєвій конституції соціального ландшафту в віртуальній взаємодії, - зокрема тому, як саме знаннєва конституція віртуального і "реального" (протиставленого інтернетному) соціального відрізняються одне від одного. Підкреслюється, що знання, що лежить в фундаменті інтернет-соціального і "реального" соціального, суттєво відрізняються не в дрібницях, а сутнісно, особливо у співвідношенні соціального Другого і соціального "Третього". Робиться висновок, що процесс трансформації тканини соціального знаходиться під сутнісним впливом сфери віртуальних бурних комунікацій, що активно розвивається, причому ефекти і наслідки цього процесу на даний момент соціологія не оцінює повною мірою.

04.17.12.0775/204805. Чинники соціально-економічної модернізації суспільства:макросоціологічний підхід. Ніколенко В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.45-48. - укр. УДК 316.752:330.341.
У статті виокремлено економічні й соціокультурні чинники, які дозволяють сформувати основу для позитивних соціально-економічних змін, а також покращити показники якості життя. З'ясовано, що модель ліберальної економіки А. Сміта ефективно

працюватиме в інтересах середнього класу і громадянського суспільства за таких умов: релевантність між економічним і соціальним; інституціоналізація інтернального локусу психологічного контролю в процессах повсякденної життєдіяльності людини; наявність емансипативних цінностей у публічному просторі соціуму; організація суб'єктами малого і середнього бізнесу власної економічної діяльності та відповідних господарських практик, зважаючи на довгострокову перспективу. Наголошено, що ці економічні й позаекономічні чинники створюють сприятливу основу для успішної соціально-економічної модернізації країни, суспільства відповідно до визнаних світових стандартів, дають можливість поліпшити показники якості життя пересічної людини.

04.17.12.0776/204821. Соціальна аномія як фактор криміналізації суспільства. Прохоренко Є.Я. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.142-146. - рос. УДК 316.259(477).
У статті розглядається соціальна аномія як фактор криміналізації суспільства. Підкреслюється особлива актуальність проблеми аномії в українському суспільстві, що переживає трансформацію економічної та політичної систем. Зміна соціального порядку, знецінення колишніх норм суспільного життя, формування нових соціальних норм і цінностей створюють фундамент для виникнення соціальної аномії. Акцентується увага на тому, що аномічний стан суспільства є наслідком втрати його духовних цінностей. Соціальна аномія є одним з основних факторів, що актуалізує кримінальну поведінку людей. Аналізуються результати соціологічного дослідження, що було проведено серед населення Одеси у липні 2016 р., зокрема дані про те, чого побоюються сьогодні одесити та кому довіряють.

04.17.12.0777/204844. Соціальні трансформації в емоційному вимірі: від методологічних питань дометодичних рішень. Злобіна О.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.28-36. - укр. УДК 316.472.3.
У статті досліджуються можливості виявлення впливу соціальних емоцій на соціальну поведінку в методологічній та методичній площинах. Підкреслюється, що головною проблемою сучасної соціології емоцій є суперечність між насиченим полем концептуалізацій емоцій та досить слабким практичним доробком. Показано, що певною мірою це пов'язано з обмеженістю існуючих методологічних підходів, що спираються на надто сильні узагальнення щодо діючого соціального індивіда. В емпіричних дослідженнях емоційна складова використовується насамперед як маркер попередніх раціоналізацій, що перетворює Homo sociologicus на Homo economicus. Водночас методологічні засади "юміанської соціології", виходячи з яких афект відіграє ключову роль у породжені дії, описують скоріше Homo sentimentalis, ніж Homo sociologicus. Здійснено спробу поєднання методологічних підходів, зокрема сформульовано теоретичне припущення про можливість об'єднати два окремих типу зв'язків, що методологічно відокремлені у попередніх підходах, в єдиний ланцюг перетворень, де зовнішнє "запускає" внутрішні емоційні переживання, які оформлюються в афекти і втілюються у діях. Можливості пропонованого підходу продемонстровано на матеріалі даних емпіричних досліджень.

04.17.12.0778/210739. Соціальна активність сучасного українського соціуму: форми, ресурси, наслідки. Мазурик О.В., Єрескова Т.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.70-77. - укр. УДК 316.354.
У статті надано аналіз соціального змісту та форм соціальної активності сучасного українського соціуму. Акцентовано увагу на ціннісному контексті соціального діалогу як прояву соціальної активності, що регулює відносини між соціальними групами. Зроблено висновок, що в період соціальних невизначеностей ефективна (конструктивна) соціальна взаємодія між соціальними групами, що мають можливості та бажання активно впливати на суспільні процеси, приводить до становлення нових соціальних відносин, які впливають на прогресивне реформування структурної організації суспільства, виступають обов'язковою умовою стабільності соціуму і знижують його потенційну соціальну конфліктогенність.

04.17.12.0779/210750. Проблеми визначення змістовного наповнення поняття "соціальне управління". Ячний А.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.185-194. - укр. УДК 316.354:007.
Автор статті наголошує на значущості визначення поняття "соціальне управління" в теорії та суспільній практиці. Виокремлює проблемний характер його формулювання. Пропонує аналітичний огляд наявних трактувань основних категорій. Доводить методологічну розбіжність наукових підходів у науках, що цікавляться проблемами управління. Виокремлює методологічні проблеми формування теорії соціології управління.

04.17.12.0780/210778. Соціальна гармонія і толерантність як фундамент демократичного суспільства. Данильян О.Г. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.5-13. - укр. УДК 13.130.3.
Розглядаються основні теоретичні підходи до дослідження уявлень про соціальну гармонію і толерантність в історії філософії. Аналізується сутність гармонії як стану протиріччя. Констатується, що гармонія соціальної системи - це така форма розвитку протиріч у ній, яка припускає взаємне зміцнення і взаємний розвиток її суб'єктів, оптимальні терміни, форми і методи врегулювання цих протиріч. Робиться висновок, що у транзитивних соціальних системах досягнення соціальної гармонії і толерантності є стратегічною метою їх перетворень.

04.17.12.0781/210779. Сучасне суспільство як суспільство з деформованою відповідальністю (за працею З. Баумана "Індивідуалізоване суспільство"). Дзьобань О.П., Мануйлов Є.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.14-26. - укр. УДК 316(477).
Показано, що в інформаційному суспільстві спостерігається сутнісна трансформація поняття відповідальності. Проаналізована наукова позиція З. Баумана стосовно інформаційного суспільства як індивідуалізованого суспільства, у якому в результаті інформаційно-технологічної революції відбувається глибинна трансформація європейської культури, її цінностей і норм, у тому числі й відповідальності. Обґрунтовується, що на сучасному етапі формування культури інформаційного суспільства протиріччя в культурі породили системну кризу відповідальності.

04.17.12.0782/210886. Передумови залучення волонтерів для забезпечення соціально-економічного розвитку громад. Карий О.І., Панас Я.В. // Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний ун-т, 2016, №2, С.156-169. - укр. УДК 352:353.
У статті досліджено волонтерський рух як складову підвищення ефективності функціонування місцевого самоврядування. Здійснено порівняльну оцінку рівня розвитку волонтерства в Україні та окремих країнах Європи й Північної Америки. Проаналізовано зміни в ставленні громадян України до волонтерської діяльності за останні роки. Визначено складові механізму залучення волонтерів для забезпечення соціально-економічного розвитку громади.

04.41 Соціальні класи, спільноти і групи

04.17.12.0783/204739. Особливості міграційної мобільності як маркери соціальної інтеграції молоді сучасної Білорусі (з робочого столу соціолога). Морозова С.А., Філінська Л.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.46-54. - рос. УДК 316.42:314.74.
У статті аналізуються особливості міграційних процесів у Республіці Білорусь. Представлені кількісні та якісні дані з міжнародної міграції населення з 2008 по 2014 рік. Характеризуються нові чинники, що детермінують зовнішню міграцію населення Білорусі. Відзначено, що в країнах, що традиційно притягують білоруських трудових мігрантів, спостерігаються значні економічні проблеми. Описуються міграційні настрої і установки молоді Білорусі, структура мотивів і країни можливої еміграції, чинники подолання еміграційних настроїв. Аналізуються процеси внутрішньої міграції, відмінною рисою якої є територіальна диференціація, а також причини внутрішньої міграції молоді в залежності від місця проживання і віку юнаків і дівчат.

04.17.12.0784/204744. Протестна активність студентської молоді: динаміка та чинники прояву (на прикладі студентів Каразінського університету). Сокурянська Л.Г., Шеховцова Д.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.84-91. - укр. УДК 316.74(477).
У статті аналізуються динамічні характеристики та чинники актуалізації протестного потенціалу студентства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. На підставі порівняльного аналізу даних, отриманих у межах досліджень, здійснених у 2008-2009 рр. та 2014-2015 рр. серед студентів цього вишу, робиться висновок, що важливими чинниками протестної активності каразинців виступають їхні політико-ідеологічні преференції та рівень громадянської ідентичності. Підкреслюється, що на тлі зростаючого рівня останньої, а також зменшення кількості прибічників комуністичної ідеології та деякого збільшення прихильників радикально-націоналістичних поглядів серед студентів ХНУ певним дисонансом виглядають зміни рівня їхнього протестного потенціалу, зокрема збільшення (на 11%) кількості тих, хто не схвалює акти протесту, а також багато в чому негативне ставлення до Євромайдану. Визначаються причини такої ситуації. Акцентується на тому, що головним здобутком Євромайдану студенти Каразінського університету вважають розбудову в Україні громадянського суспільства.

04.17.12.0785/204811. Таврія без тавричан: особливості регіональної ідентичності жителів Північного Причорномор'я. Гоманюк М.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.79-84. - рос. УДК 316: 911.3 (477).
Останнім часом у південних областях України спостерігається поширення назв, до складу яких входить слово "Таврія" або його похідні. Сфера їх використання виявилася дуже широкою - від назв населених пунктів до назв товарів широкого вжитку. Дані пілотних досліджень дають підстави припускати, що цей процес пов'язаний з процесами формування нової регіональної ідентичності. Топонім Таврія вже сприймається як синонім південної України від Одеси до Запорізької області. Нинішня Таврія має свій неформальний центр - місто Херсон, своїх героїв - князя Потьомкіна-Таврійського або Дмитра Донцова, свої маркери - переважно регіональні бренди. При цьому за кількістю і розмаїттю останніх можна стверджувати, що сааме маркетингові стратегії створили сприятливе середовище для нового витку поширення "таврійської" ідентичності. При цьому її сучасна географія буде істотно виходити за межі історичної Таврії, а початкове ядро її формування (Кримський півострів) може або взагалі випасти зі списку сучасних "таврійських" територій або дати інший вектор її розвитку - до поділу одного топоніму Таврія/Таврида до двох самостійних - Таврія (Північне Причорномор'я та Приазов'я) і Таврида (Крим).

04.17.12.0786/204831. Динаміка ціннісних орієнтацій студентської та шкільної молоді України: від цінностей радянських до європейських. Сокурянська Л.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.213-221. - укр. УДК 316.752:37.091.212(477).
У статті аналізуються результати емпіричних досліджень, здійснених кафедрою соціології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна серед студентської та шкільної молоді протягом 1998-2015 рр. Акцентується увага на процесах "модернізації" та "постмодернізації" ціннісної свідомості пострадянської учнівської молоді. Визначається факторна зумовленість цих процесів. Аналізується ієрархія термінальних та інструментальних цінностей сучасного студентства. Здійснюється порівняльний аналіз ціннісного дискурсу студентів та школярів таких європейських країн, як Україна, Польща, Угорщина, Словаччина. Робиться висновок про те, що за сучасних умов ціннісні орієнтації населення України, перш за все молоді, зазнають суттєвих змін, наближаючись до європейського аксіодискурсу, що має першочергове значення для реалізації євроінтеграційних інтенцій українського суспільства.

04.17.12.0787/204840. Ціннісні орієнтації українських та польських студентів: порівняльна перспектива. Свід О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.275-278. - рос. УДК 316.752:37.011.3-057.87(477+438).
У статті представлені деякі результати міжнародного дослідження "Студентство пограниччя: ідентичності, цінності, життєві плани", проведеного студентами, які спеціалізуються на кафедрі соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, протягом 2014-2015 рр. у деяких вишах України та Польщі. На основі типології цінностей Шелера-Рокича здійснено порівняльний аналіз термінальних та інструментальних цінностей українських та польських студентів. Зроблено висновок про те, що спільне та відмінне в ціннісному дискурсі українських та польських студентів зумовлені історико-культурними особливостями цих країн, а також актуальними соціально-політичними процесами, що відбуваються в українському та польському суспільствах.

04.17.12.0788/212386. Трансформація соціально-психологічного та ціннісного стану українського суспільства протягом перших десятиріч незалежності. Романуха О.М. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.106-113. - укр. УДК 316.42: 94(477)"1991 …".
Мета роботи полягає у вивченні динаміки трансформації соціально-психологічного та ціннісного стану українського суспільства. Методика. Для досягнення поставленої мети автор спирався на загальнонаукові методи: аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, аналогії, спостереження, соціологічного аналізу, опису тощо. Результати. У результаті дослідження було проаналізовано ціннісний стан суспільства; виявлено проблеми, що найбільше вплинули на зміну ментальності та мислення громадян України; визначено політичні та економічні події, що спричинили трансформацію соціально-психологічного стану людей; виявлено закономірності впливу трансформації на економічний, зовнішньополітичний та культурний вектори розвитку держави. Зроблено висновки, що українське суспільство пройшло першу фазу трансформації соціально-психологічного стану. У процесі цього відбулася відмова від радянської спадщини, але заповнити нішу новим змістом ще не вдалося. Попереду на нього чекає вибір суспільної моделі та перехід у соціально-психологічному відношенні на нові рейки життя. Наукова новизна полягає у комплексному аналізі суспільно-політичних та соціально психологічних процесів, які переживало українське

суспільство наприкінці XX - початку XXI ст. Практична значущість. Матеріали публікації можуть бути використані в роботі державних органів влади, засобами масової інформації, громадськими організаціями, застосовуватися у навчальному та виховному процесі.

04.51 Соціологія сфер соціального життя, соціальних явищ та інститутів

04.17.12.0789/204732. Міська ідентичність та постмодерний урбанізм. Мусієздов О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.7-13. - рос. УДК 316.344.8 : 316.334.56.
У статті аналізуються концепції постмодерного урбанізму з точки зору їх застосування для концептуалізації та аналізу міської ідентичності. Акцентується увага на роботах Д. Харві, Ф. Джеймісона, М. Девіса, Е. Соджи та ін. Підкреслюється, що представники постмодерного урбанізму наполягають на тому, що необхідно розглядати місто в контексті його включеності до глобальної економіки, брати до уваги новий рівень розвитку інформаційних технологій. Оскільки істотну роль у його функціонуванні та розвитку відіграє культурна складова, це дозволяє інтерпретувати місто як одночасно реальне і уявне. Відповідно, міська ідентичність є не тільки і не стільки територіальною (просторовою), але, головним чином, культурною, яка є об'єктом символічної боротьби. Це, у свою чергу, вимагає перегляду класичного підходу до ідентичності (як приналежності до групи) і інтерпретації її в термінах приналежності до "уявленої спільноти".

04.17.12.0790/204733. Трансформація труда та соціально-трудових відносин: модерн vs постмодерн. Тупікова С.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.14-17. - рос. УДК 316.334.22.
Стаття присвячена аналізу трансформаційних процесів у соціально - трудовій сфері в контексті переходу від суспільства "модерну" до суспільства "постмодерну". Автор зазначає, що сучасні тенденції гуманізації та соціалізації економіки з одночасним зростанням ролі і значущості суб'єкта призводить до нового розуміння процесу праці як творчої діяльності. Сучасна дійсність характеризується ефектом "кінця праці" в його класичному розумінні. Тенденції флексибілізації і дестандартизації зайнятості з акцентом на можливість особистісної самореалізації у трудовій діяльності стають визначальною характеристикою сучасного розуміння праці.

04.17.12.0791/204735. Ділова активність: проблеми формування мотиваційного комплексу? Яковенко Т.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.18-26. - укр. УДК 316:115.
У статті надається соціологічна інтерпретація поняття "ділова активність". Підкреслюється, що дослідження феномену,що позначається цим поняттям, мають міждисциплінарний характер. Аналізуються історичні та інституційні передумови виникнення феномену ділової активності. Розглядаються типи мотиваційних структур (традиційні, етичні, ієрархічні, корпоративні, суто економічні) та їхні елементи, що є позитивними, негативними або нейтральними по відношенню до реалізації ділової активності. Особлива увага приділяється визначенню мотиваційного комплексу, адекватного можливостям прояву ділової активності у будь-яких сферах суспільного життя: економічній, соціальній, культурній, політичній та інших.

04.17.12.0792/204740. Візуальна комунікація в умовах суспільних трансформацій: оновлення семантичного простору. Удріс Н.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.60-66. - укр. УДК 316.334.2.
У статті вивчаються соціологічні аспекти функціонування візуальної комунікації та графічного дизайну, що її забезпечує, під час значущих соціальних трансформацій на прикладі подій в Україні у період кінця 2013 - 2015 рр. На основі аналізу приватних ініціатив та діяльності громадських об'єднань протягом зазначеного періоду досліджується практика появи нових візуальних образів, знаків і символів під час активних соціальних подій, визначається динаміка їхньої соціалізації чи зникнення, з'ясовується рівень самоорганізації та організаційної природи актів візуальної комунікації. Зазначене вище узагальнюється відповідно до теорії знаково-символічних систем та символічного інтеракціонізму. Аналізуються нові символи, що з'явились у семантичному полі української комунікації внаслідок реальних подій та закріпились як сталі форми візуальної комунікації. Автор доходить висновку, що візуальна комунікація є невід'ємною складовою суспільних трансформацій, а фахові об'єднання, що розробляють її носії, необхідно розглядати як впливові соціальні інститути.

04.17.12.0793/204741. Соціальні та історичні причини фемінізації бідності в Нігерії. Ембре Олучі Нваодух. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.67-73. - англ. УДК 316.346.2 - 055.2 : 364.662 (669.1).
У статті аналізуються соціальні та історичні фактори фемінізації бідності у Нігерії. Підкреслюється, що більш висока вразливість жінок щодо бідності є одним з тих соціальних процесів, який існує з давніх часів. Актуальність дослідження його соціально-історичного аспекту обумовлена необхідністю опису та пояснення чинників, наслідків і отримання можливих рішень, які пов'язані з розширенням соціальної бази фемінізації бідності в сучасному суспільстві Нігерії. Аналіз процесу фемінізації бідності здійснюється крізь призму історичних періодів соціальної історії Нігерії, що дозволяє зрозуміти, чому проблема фемінізації бідності не тільки існує, а й залишається невирішеною, незважаючи на соціальну політику і законодавство, спрямовані на викорінення цієї проблеми. Розглядаються особливості соціального становища жінок у доколоніальну, колоніальну і постколоніальну епохи, для яких характерні різні види соціальної ексклюзії і дискримінації. Соціальна нерівність, що лежить в основі фемінізації бідності, переважає у сфері обмеження доступу до участі в процесі прийняття рішень, у сфері освіти, у вигляді заборони на заняття економічною діяльністю, в питаннях спадщини тощо. Акцентується увага на тому, що права і можливості, які були у жінки в доколоніальній Нігерії, були істотно обмежені в колоніальну епоху, що сприяло гендерній дискримінації і пригнобленню, підкріпленими існуючими культурними нормами і релігійними традиціями. Таке положення речей настільки вкоренилося, що нігерійські жінки все ще залишаються безправними в багатьох ситуаціях, зокрема вони досі не беруть участь у процесі прийняття рішень щодо соціально-економічних питань. Тим не менш підкреслюється, що в постколоніальній Нігерії гендерна нерівність певною мірою зменшилася завдяки соціальній політиці та прийняттю конституційних законів, спрямованих проти будь-якої форми дискримінації щодо будь-якої особи за статевою ознакою. Однак аналіз емпіричних даних, що описують сучасну ситуацію, свідчать про розширення фемінізації бідності в умовах сучасного нігерійського суспільства. В статті доводиться, що тільки шляхом зміни соціальних норм і установок, забезпечення рівності на практиці, а не тільки закріплення правових норм на законодавчому рівні, боротьба нігерійських жінок за рівні права з чоловіками може принести результати. Серед конкретних пропозицій з подолання фемінізації бідності формулюється таке, як ревізія правових обмежень жінок, зокрема надання жінкам права успадковування, що може істотно змінити ситуацію майнової нерівності в Нігерії.

04.17.12.0794/204810. Право на місто в сучасних українських реаліях: актори та шляхи реалізації (на прикладі м. Львова). Козлова І.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.72-78. - укр. УДК 316: 316.4: 316:43 (477).
У статті аналізуються процеси реалізації права на місто як теоретичного концепту на конкретних прикладах, що мають місце у Львові. Розглядаються два основні виміри права на місто - право на участь і право на апропріацію міського простору. При огляді права на апропріацію автор розглядає вибіркові об'єкти у Львові, які мали бути піддані видозміні (знесення, перебудова), зазначає форми чи моделі спротиву громади цим змінам, а також якого результату було досягнуто шляхом спротиву. Говорячи про включеність, мешканців міста Львова у просторотворчі процеси (право на участь), або ж партисипативні практики населення, автор акцентує увагу на появі різноманітних громадських активностей, серед яких є й ініціативи роботи з міськими просторами. Це ініціативи збереження парків від забудовника та перетворення їх власними силами на якісні громадські простори, із пізнішим залученням влади чи бізнесу; ініціативи створення серед мешканців спільних цінностей самоорганізації і загальних навичок спільних дій; різного роду проекти ревіталізації громадських просторів, тощо. Подається короткий огляд стосунків між можливими агентами реалізації права на місто.

04.17.12.0795/204816. Конфлікти в зоні АТО: зміст і методика виміру. Рущенко І.П. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.109-114. - укр. УДК 316.355.01:316.6.
Стаття ґрунтується на даних емпіричного дослідження, яке проходило у два етапі і включало масове опитування жителів міських агломерацій в зоні АТО. Мета дослідження - оцінка інтенсивності низки соціальних конфліктів, які мають місце в громадах на сході України. Конфлікти вимірювалися за трьома показниками: реальність існування, частота прояву, небезпечність з точки зору респондентів. В процесі обробки емпіричних даних розраховувався інтегральний індекс інтенсивності прояву кожного конфлікту (діапазон коливання - від 0 до 10). За результатами опитування 2015 р. найбільший індекс отримав конфлікт поміж патріотами України і прихильниками Росії ("ДНР", "ЛНР") - 7,4, далі - конфлікт поміж населенням і місцевою владою (4,94), конфлікт поміж населенням та правоохоронними органами (4,87), конфлікт поміж армією та місцевим населенням (4,84). Повторне опитування 2016 р., яке базувалося на попередній методиці, продемонструвало деяке падіння інтенсивності усіх видів конфліктів, що засвідчує певну стабілізацію соціально-політичної ситуації. Автор статті заперечує припущення, що основний конфлікт на сході України має етнічний або соціально-економічний характер. Висувається гіпотеза, що в основі конфлікту лежить "міжцивілізаційний розлом", який виражається у поділі людей за системами цінностей на різні культурні типи.

04.17.12.0796/204818. Ворожість по відношенню до внутрішньо переміщених осіб: дослідницький "внесок" до формування. Сорока Ю.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.125-128. - англ. УДК 316.7-054.73-81'42.
Ворожість до внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в сучасній Україні, яка була зафіксована численними опитуваннями та іншими видами соціологічних досліджень, розуміється в даній статті як ефект дискурсивного конструювання ідентичності ВПО. З використанням діскурс-аналізу проаналізовані звіти чотирьох українських науково-дослідних організацій про статус ВПО з огляду на наступні дослідницькі питання: як вороже сприйняття складається і формується, в мережі яких значень, в конкуренції яких дискурсів. За результатами дослідження, номінації ВПО, які використовуються в звітах, підкреслюють їх статус як об'єкту допомоги і впливу, слабкої і залежної категорії населення, як жертви, соціально незахищеної групи, "чужих", "внутрішніх ворогів". Ці значення підтримуються за допомогою патерналістського дискурсу держави, дискурсу соціальної допомоги та соціального забезпечення, дискурсів волонтерства, недержавних та міжнародних організацій як джерел допомоги. Активний статус ВПО в основному залишається побажанням, за винятком ситуації, коли переселенці номінуються через інші їхні ідентичності, наприклад, релігійну, етнічну (Кримські татари) або економічну (підприємці). Ці результати дозволяють проілюструвати, яким чином дослідники як агенти академічного поля беруть участь у формуванні дискримінаційного статусу ВПО. Дослідники створюють номінацію, таким чином реалізують один з культурних механізмів влади, за допомогою яких відтворюється поточний порядок відносин влади в суспільстві.

04.17.12.0797/204819. Публічна безпека та довіра до поліції: результати соціолого-кримінологічного дослідження громадської думки. Сердюк О.О., Баранник О.Б., Щербакова І.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.129-135. - укр. УДК 316.624:343.9:34.06.
У статті представлено результати опитувань громадської думки мешканців Харкова та Харківської області щодо публічної безпеки та довіри до поліції, проведених Харківським національним університетом внутрішніх справ спільно з Головним управлінням Національної поліції в Харківській області у 2013 та 2016 роках. Проаналізовано такі суб'єктивні показники кримінологічної ситуації, як оцінка рівня злочинності респондентами; побоювання щодо злочинності населення Харкова та області; активні та пасивні заходи безпеки, які використовує населення міста та області задля самозахисту тощо. Здійснено порівняльний аналіз цих показників у Харкові та Харківській області. Проаналізовано особливості громадської думки щодо успішності виконання поліцією міста та області покладених на неї завдань. Зазначено, що на фоні загального покращення оцінки роботи поліції відмічається суттєве погіршення практично всіх показників, що стосуються охорони громадського порядку в обласних відділах поліції та їхнє покращення в міських; а також збільшення довіри до поліції в Харкові та її зниження в області; зменшення побоювань поліції, з одного боку, та збільшення відсотку осіб, які зіткнулись з її неправомірними діями, з іншого.

04.17.12.0798/204820. Мобільна поведінка мешканців Львова: типологія та динаміка. Коваліско Н.В., Сенюра О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.136-141. - укр. УДК 316.334.56 + 316.444.
У статті розглянуто мобільність як деперсоніфікований процес, що характеризується обсягом, інтенсивністю та напрямом найважливіших потоків руху, певним соціальним механізмом, рушійними силами, певними наслідками для суспільства. Мобільна поведінка визначається як індивідуалізований (персоніфікований) варіант мобільності як соціального феномену. Підкреслено, що мобільна поведінка виражається в професійному, кваліфікаційному, соціальному, територіальному та інших переміщеннях індивідів та є своєрідною формою їхньої адаптації до соціально-економічних умов того чи іншого суспільства. Об'єктивні та суб'єктивні чинники, основні типи мобільної поведінки та ставлення індивідів до зміни своєї соціальної позиції проаналізовано на регіональному рівні. Здійснено порівняльний аналіз даних соціологічних досліджень, проведених у 1999, 2009, 2006, 2016 рр. у Львові, що дозволило виявити динамічні характеристики мобільної поведінки львів'ян за останні шістнадцять років.

04.17.12.0799/204824. Економічна поведінка в прифронтових зонах Донбасу за умов гібридної війни: методологія та методика дослідження. Верховод Л.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства:

методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.162-166. - укр. УДК 316.62:330.16:355.01(477.6).
У статті визначаються принципи дослідження економічної поведінки в прифронтових зонах Донбасу в умовах гібридної війни. Економічна поведінка тлумачиться як форма економічної активності людей у сфері виробництва, розподілу, обміну та споживання різноманітних благ та послуг, що здійснюються з метою задоволення їхніх потреб і максимізації корисності. З огляду на значне зниження рівня життя українців в цілому і жителів прифронтових зон зокрема, наголошується на актуалізації розгляду економічної поведінки у сфері отримання доходів. Визначені індикатори дослідження економічної поведінки у сфері отримання доходів в умовах кризи і війни: прагнення знайти більш високооплачувану роботу; додаткові підробітки; підвищувати свій рівень кваліфікації; отримати нові знання, уміння, навички з метою підвищення рівня своїх доходів; відкрити власну справу або розширити свій бізнес; відстоювати свої права перед роботодавцем; рівень продуктивності праці; частота звернень до державних органів влади та недержавних організацій з метою отримання різних видів грошових допомог. Наголошується, що криза, в якій опинилося українське суспільство, зумовлює поширення нелегальних практик у сфері отримання доходів. Пропонується розглядати нелегальні практики через такі індикатори, як неофіційна зайнятість, хабарництво, уникнення сплати податків, подвійне соціальне утриманство.

04.17.12.0800/204825. Особливості розвитку підприємництва в Дніпропетровському регіоні. Міхно Н.К. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.167-171. - укр. УДК 316. 334.23.
У статті визначено умови ведення бізнесу в Дніпропетровському регіоні в умовах актуальної соціально-економічної ситуації в країні. Автором проаналізовано складові формування сприятливого інвестиційного клімату, соціальні фактори розвитку підприємництва, стан інформаційної обізнаності підприємців щодо основних можливостей співпраці з державними структурами у просторі введення бізнесу та зафіксовано проблеми у роботі з центрами надання адміністративних послуг в регіоні. Матеріал, представлений в даній статті, базується на результатах емпіричного дослідження, проведеного співробітниками кафедри соціології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара за ініціативою Торгово-промислової палати Дніпропетровської області. Здійснене дослідження присвячено виявленню особливостей бізнес-клімату в Дніпропетровській області, опитано представників середньої ланки підприємництва. Підкреслено, що бізнес дає роботу членам громади, створює і утримує робочі місця, поповнює бюджет. Тому життєдіяльність міста, регіону безпосередньо залежить від ефективності роботи малого і середнього бізнесу, стану розвитку підприємництва. У свою чергу, органи місцевого самоврядування, контролюючі органи, дозвільні структури можуть впливати на розвиток підприємництва шляхом створення сприятливого бізнес-клімату.

04.17.12.0801/204826. Вимірювання споживчої лояльності: досвід соціологічного дослідження. Байдак Т.М., Болотова В.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.172-176. - укр. УДК 316.33.
Стаття присвячена проблемі вимірювання споживчої лояльності з урахуванням її основних складових та типів. Зазначається, що побудова довготривалих відносин виробника і споживача є складним процесом, в якому важлива роль відводиться впливу на споживчу лояльність. Основною метою цього впливу є формування бажання у клієнтів мати відносини тільки з певним виробником, його продуктом, брендом. Автори вважають, що ефективний вплив на споживчу поведінку можливий тільки за умов моніторингового вимірювання споживчої лояльності з урахуванням її основних складових та форм. Основними складовими споживчої лояльності є "поведінкова" лояльність та "аттітюдна" лояльність, а типами - моногамна та полігамна лояльності. В роботі виділяються основні показники споживчої лояльності (рівень задоволеності споживача товаром/брендом; наявність повторних покупок; частота переключення на інші товари; бар'єри переходу на інший бренд; готовність рекомендувати улюблений бренд іншим) та наводять результати соціологічного дослідження, присвяченого вивченню споживчої лояльності харків'ян щодо ковбасних виробів різних торгівельних марок.

04.17.12.0802/204827. Комунікативна практика "поділитися інформацією" як іманентний елемент сучасних соціальних медіа. Личковська О.Р. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.177-182. - рос. УДК 316.77.
У статті аналізується нова комунікативна практика соціальних медіа - практика "обміну" інформацією, у межах якої виокремлюються такі основні елементи: обмін "нечіткими об'єктами", під якими розуміються такі категорії, як "ваш світ" і/або "ваше життя" (ваші думки, фото, відео, ваші події), "обмін інформацією" без передачі інформації, а лише для підтримки соціального контакту або надання можливості приєднатися до значимих індивідів або груп. Підкреслюється риторична сила феноменів "ділитися" і "обмінюватися" інформацією, що несуть у собі позитивну конотацію рівності, безкорисливості й надання інформації, що асоціюється з позитивними соціальними відносинами. Акцентується увага на містифікаційній складовій "позитивного обміну". Розглядаються основні соціальні функції й дисфункції комунікації та обміну інформацією в соціальних мережах, а також основні мотиваційні моделі, що зумовлюють такий обмін.

04.17.12.0803/204829. Інтернет-комунікація як чинник трансформації суспільної свідомості в умовах гібридної війни в Україні. Петренко О.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.193-203. - рос. УДК 004.4+004.738.5:316.485.26.
У статті аналізується методика використання програмних засобів для дослідження впливу Інтернет-комунікації на суспільну свідомість в умовах гібридного конфлікту в Україні. Засобом для визначення переміщення у фокус суспільної уваги певних питань та динаміки такої уваги є статистика пошукових систем стосовно запитів. У публікації аналізується статистика стосовно запитів "Новороссия", "ЛНР", "ДНР", "фашисты", "бандеровцы", "ополченцы". Підкреслюється, що наявні програмні засоби, придатні для аналізу соціальних мереж, мають функціонал лише для аналізу західних соціальних мереж. За допомогою програми OSoMe демонструється низхідна динаміка вживання у соціальній мережі "Твіттер" хештегів, що мають відношення до гібридної війни. Продемонстровано можливості визначення найбільш впливових вузлів мережі, що вживали відповідний хештег, візуалізації поширення відповідної інформації за допомогою графу. Визначено структуру зв'язків понять-хештегів, що супроводжують обговорення певної теми (хештегу), що може допомогти у визначенні взаємозв'язку мемів (мемплексів). Акцентовано на використанні програми NodeXL для визначення структури комунікаційних потоків з певної теми у соціальній мережі "Твіттер".

04.17.12.0804/204836. Особливості життєвих цінностей випускників інтернату та їхніх батьків(за результатами соціологічного дослідження). Гордієнко Н.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.248-254. - укр. УДК 316.74:37.
У статті викладені результати соціологічного дослідження життєвих цінностей випускників загальноосвітніх інтернатів. Порівнюються оцінки життєвих цінностей випускників загальноосвітніх інтернатів, батьків, діти яких виховуються в інтернаті, та дітей і батьків, не пов'язаних з інтернатним закладом. Це дозволило виявити особливості життєсприйняття випускників інтернатів і їх батьків: прагнення випускника інтернату стати "середньою" людиною з низьким рівнем цінностей досягнення;

занижена цінність сім'ї; тривожне ставлення до життя; надлишкова занепокоєність життєвими проблемами; дефіцит життєрадісності та оптимізму; зниження цінностей соціальної моралі, тобто бажання іншим блага; виключення самовдосконалення з кола бажаних цінностей вихованців інтернату.

04.17.12.0805/204838. Материнство та соціальні зміни: структурно-трансформуючі практики піклування про дітей в сучасній Україні. Стрельник О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.260-267. - укр. УДК 316.356.2: 347.156.
У статті демонструються пізнавальні можливості соціологічного вивчення материнства на основі структурно-діяльнісної концепції. Спираючись на об'єднавчі підходи до аналізу гендерних відносин (представлені у працях Р. Коннелла, Б. Пфау-Ефффінґер, Є. Здравомислової та А. Тьомкіної) та типологію соціальної дії Ш. Хейз, авторка виокремлює дві моделі материнських практик: структурно-відтворюючі та структурно-трансформуючі. Перша модель представлена практиками, що відтворюють ґендерний порядок, у межах якого жінки є основними суб'єктами піклування про дітей. На прикладі сучасного українського суспільства, авторка фокусує увагу на другій моделі, представленій тими практиками, що не відповідають інституційним рамкам материнства у межах традиційного ґендерного розподілу праці. Ці практики характеризуються відносно раннім поверненням матері до оплачуваної праці після народження дитини, відповідальністю інших акторів - батька дитини чи найманих працівників - за повсякденне піклування про дитину, орієнтацією матері на професійне та кар'єрне зростання.

04.17.12.0806/204839. Сприйняття подій на Сході України українським та польським студентством (за матеріалами порівняльного дослідження). Щербак І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.267-274. - рос. УДК 316.654:316.35.
У статті на основі результатів міжнародного дослідження аналізується ставлення студентів України (м. Харків і м. Луцьк) та Польщі (м. Зелена Гура) щодо подій на Сході України. В дослідницький фокус автора потрапили питання джерел інформації про конфлікт та поточні події, моделювання подальшого розвитку подій та визначення ролі міжнародної спільноти у вирішенні ситуації, що склалася. Підкреслюється, що українські студенти із більшим оптимізмом ставляться до перспектив конфлікту та ролі міжнародної спільноти в його врегулюванні, а польським студентам притаманні побоювання щодо поширення конфлікту в просторі та песимізм щодо його перспектив. Наголошується, що різні погляди спровоковані безпосередньою близкістю до території конфлікту та роллю держави у ньому.

04.17.12.0807/204847. Споживча лояльність у полі соціологічного дискурсу. Байдак Т.М., Болотова В.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.47-52. - укр. УДК 316.33.
Стаття присвячена аналізу феномену споживчої лояльності та факторам, що його зумовлюють. За сучасних умов довгостроковий успіх підприємств - виробників товарів та послуг вже не гарантується тільки ціною або оптимізацією характеристик їхніх продуктів, ключову роль у довгостроковій перспективі відіграє споживач та його лояльне ставлення до продуктів виробників. Лояльність впливає на те, що споживач здійснює покупки і робить це регулярно, витрачає кошти, відчуває позитивні емоції під час споживання, швидко відрізняє улюблений продукт, бренд у конкурентному середовищі від інших. Для того, щоб розвивати і підтримувати лояльність споживачів, важливо враховувати чинники, що змушують споживача бути лояльним. Тому для досягнення бізнес-цілей та підвищення конкурентоспроможності підприємств необхідно враховувати соціальні механізми формування та функціонування споживчої лояльності.

04.17.12.0808/204850. Декомунізація столиці: зміни в урбанонімії (методи, перші результати). Малес Л.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.62-68. - укр. УДК 316.334.56.
У статті на матеріалі урбанонімів міста Києва продемонстровано зміни створення та використання символічного простору для утвердження держаної ідеології. Демонструється, що сьогодні створення і зміна урбанонімів відбувається не стихійно, а через громадські ініціативи та адміністративним шляхом. Особливим випадком в процесі декомунізації стало Інтернет-обговорення та голосування за пропозиції перейменування урбанонімів. Підкреслюється, що процес декомунізації актуалізує відродження забутих імен мистецьких діячів, назв місцевості, в назвах вулиць уславлюються нові герої. Таким чином реалізується модерна стратегія "повернення до джерел" та "пантеону героїв". Але найбільший відсоток становлять так звані ліричні урбаноніми (кожна п'ята, а в деяких місцевостях половина від усіх перейменувань). Внаслідок цього відбувається зміна інформативної та ідентифікуючої функції урбанонімів та їхнього ідеологічного значення.

04.17.12.0809/204851. Диференціація сільських стилів життя в умовах соціальних трансформацій. Лінцова Н.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.68-75. - укр. УДК 316.304.
У статті розглянуті теоретичні і практичні аспекти аналізу сільського стилю життя, зокрема диференціація і поділ сільських стилів життя відповідно до форм зайнятості, територіальної наближенності села до міста тощо. Стаття сфокусована на змісті габітуального виміру стилів життя та аналізі того, як сільський спосіб життя через сільський габітус формує сільський стиль життя, за якою логікою він проявляється в смаках і практиках селян тощо. Зокрема, виокремлено два провідних сільських способи життя - аграрний та неаграрний способи життя, які напряму пов'язані з формами зайнятості, та проміжний (комбінований) спосіб життя (між аграрним та неаграрним). У межах аграрного сільського способу життя виокремлено і розглянуто габітус "на землі" як габітус постійного зв'язку із землею; в межах неаграрного сільського способу життя виокремлено і розглянуто два габітуси відмови від роботи на землі - габітуси "від землі" та "протии землі". Окреслені стилеві стратегії носіїв габітусів проміжного способу сільського життя. В межах теорії наздоганяючої модернізації запропонована типологія перехідних сільських стилів життя (стиль життя у віддалених селах, стиль життя пересічних сіл, стиль життя у приміських селах). Підкреслено, що наведена диференціація сільських стилів життя може бути застосована для опису і аналізу актуальних процесів трансформації сільських соціальних спільнот.

04.17.12.0810/204852. Українська гастрономічна культура як соціальний феномен. Ніколенко В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.75-82. - укр. УДК 316.334.2.
Стаття присвячена дослідженню гастрономічної культури як соціального феномену. Наголошується, що гастрономічне (гастрономія, гастрономічна культура, практики харчування) є інформативним концептом, що надає можливість виокремлювати специфіку організації різних вимірів соціуму. Відмічено, що українська гастрономічна культура має власні, унікальні ознаки (розмаїття пісних страв, неповторні гастрономічні символи нації, самобутні кулінарні норми, гастрономічні традиції), які виокремлюють її з-поміж інших аналогів та здатні позитивно впливати на формування національної ідентичності.

04.17.12.0811/204854. Футбольний хуліганізм у медійному просторі: європейський та вітчизняний контексти. Артьомов П.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.92-96. - англ. УДК 316.624.3:658.
Футбол і все, що його оточує, давно є об'єктом особливої суспільної уваги і інтересу, що знаходить своє відображення на всіх рівнях медійного дискурсу. В масмедіа широко представлено різноманітну інформацію і оцінку подій не тільки на футбольних полях, але й за їхніми межами до, під час та після проведення футбольних матчів. Об'єктом уваги сучасних медіа є не лише люди і події, що безпосередньо пов'язані з футболом, а й футбольні уболівальники, які вже давно стали невід'ємною частиною футболу. При цьому акцент робиться на поведінці найбільш активної і помітної їхньої частини - футбольних фанатах і футбольних хуліганах. Висвітлення в масмедіа проблем, які пов'язані з футбольним хуліганізмом, має свої національні особливості, але, не зважаючи на їх наявність, можна говорити про загальні тенденції, що проявляються незалежно від конкретного національного контексту. Аналіз цих тенденцій, дозволив автору зробити висновок про наявність двох основних медійних стратегій щодо футбольного хуліганізму. Найбільш поширеною в сучасному європейському медійному просторі є стратегія, яка виявляється в зниженні уваги до активності футбольних фанатів і особливо футбольних хуліганів, а у випадках, коли це неможливо, - у безоціночній констатації і інформуванні про наслідки подібної активності. Така реакція масмедіа на футбольний хуліганізм, на думку деяких дослідників, призводить до зниження інтенсивності його проявів. Ще однією досить поширеною стратегією є підвищена увага масмедіа до різноманітних проявів футбольного хуліганізму, яка дуже часто має сенсаційний характер. Результатом реалізації цієї стратегії нерідко стає ескалація проявів футбольного хуліганізму. Особлива ситуація склалася в медійному просторі України, де після активної участі футбольних фанатів і футбольних хуліганів у "революції гідності" та конфлікті на Донбасі, їхні дії отримують позитивну оцінку, а негативні прояви практично не висвітлюються. Незалежно від медійних стратегій та актуальних дискурсів сучасні масмедіа, безумовно, здійснюють суттєвий вплив на розвиток різних соціальних феноменів, зокрема футбольного хуліганізму.

04.17.12.0812/205509. Соціальні інтернет-мережі та віртуалізація суспільного життя. Готько О., Чайковська О., Наливайко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.94-98. - укр. УДК 316.77.
У статті проаналізовано зміст поняття "соціальна мережа"; простежено основні етапи виникнення, розвитку, поширення і використання соціальних мереж; виділено їх функції та особливості в сучасний період; наведено класифікацію соціальних мереж та їхній вплив на сучасне суспільство.

04.17.12.0813/205907. Тенденції щодо збереження і зміцнення здоров'я особистості у сучасному соціумі. Асланов Галандар Асдан огли. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.144-148. - укр. УДК 37.011.3 - 051:613.
У статті проаналізовано змістовно-організаційні аспекти формування здоров'язбережувальної компетентності як важливої складової професійної готовності майбутнього фахівця. Розкрито поліфункціональний характер поняття "здоров'язбережувальна компетентність, схарактеризовані її складові та напрями формування. Здоров'язбережувальна компетентність розглядається як інтегральна, динамічна риса особистості, що проявляється в здатності організувати й регулювати оздоровчу діяльність.

04.17.12.0814/208195. Функціональне моделювання процесу оцінювання вмотивованості праці ІТ-фахівців інтелектуальними засобами ARIS Simulation. Козьяков С.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №1(46), С.194-198. - укр. УДК 004.421:005.32:331.101.3:65(045).
В роботі представлене функціональне моделювання процесу оцінювання вмотивованості праці ІТ-фахівців інтелектуальними засобами Aris simulation, що дозволяють концептуально описати основні складові нової інформаційної технології дозволяють концептуально описати основні складові нової інформаційної технології та визначити перелік необхідних учасників процесу, концептуальну структуру даних та перелік необхідних автоматичних розрахунків для її використання.

04.17.12.0815/210735. Благополуччя людей як об'єкт соціологічних досліджень: феліцитарний підхід. Кириленко О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.18-33. - укр. УДК 316:001.8:[364.658].
У статті проаналізовано досвід національних та міжнародних соціологічних досліджень благополуччя людей у рамках феліцитарного підходу. Феліцитарний підхід виступає новою інтегративною методологічною платформою для вимірювання показників благополуччя та якості життя населення країн світу. Дослідження рівня щастя людей у різних країнах світу знайшло підтримку ООН, Міжнародного інституту Гелапа, а також урядів Великої Британії, Франції, Китаю.

04.17.12.0816/210740. Інституціоналізація професійної діяльності як основа формування професіоналізму. Погрібна В.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.78-88. - укр. УДК 316.614:351.74.
У статті представлене теоретико-методологічне обґрунтування механізму формування інституціонального та неінституціонального рівнів професійної діяльності як основи професіоналізму особистості в сучасному суспільстві. Доводиться, що інституціональний рівень організації професійної діяльності (і професіоналізму як її узагальнюючого результату) пов'язаний з розвитком соціуму, який має сам себе відтворювати. Ефективність цього відтворення залежить від рівня витрат інституціональних ресурсів на регулювання поведінки людини у всіх сферах її життєдіяльності, насамперед професійній.

04.17.12.0817/210742. Соціологія війни П.О. Сорокіна. Требін М.П. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.95-107. - укр. УДК 316.48+355.01.
У статті досліджено концептуальні основи соціології війни П.О. Сорокіна, що базуються на вивченні 967 війн і 1629 внутрішніх смут: сутність феномену війни, причин її виникнення, закономірності в динаміці воєн, наслідки війни, співвідношення війни і миру тощо. Проаналізовані деякі індикатори війни, які використовує П.О. Сорокін у своїх дослідженнях. Серед основних індикаторів війни вчений виокремлює абсолютні показники чисельності збройних сил і розміри людських втрат, а також відносні показники, що дозволяють виявити зміни в динаміці військового тягаря на суспільство і порівняти держави з різною чисельністю населення.

04.17.12.0818/210743. Соціологічні основи дослідження неформальної економіки і зайнятості. Варга Н.І. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.108-116. - укр. УДК 316.334.
У статті розглянуто історичні підходи до вивчення неформальної економіки та неформальної зайнятості. У поняття "неформальний сектор" включено діяльність господарських агентів, які не вписуються в установлені інституційні правила або знаходяться поза інституційним захистом. Розглянуто ряд гіпотез щодо функціонування неформальної економіки, а саме:

неформальну економіку пов'язано з відсталістю країни, з характеристикою економічної периферії або із притулком для тих, хто не може легально працевлаштуватись.

04.17.12.0819/210744. Проблема агресивної поведінки підлітків: фактори та механізми соціалізації. Волянська О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.117-134. - укр. УДК 316.334.2.
У сьогоднішніх умовах значно більш ліберальних цінностей певний рівень індивідуальної агресії стає фактором не просто соціальної адаптації, а й виживання частини населення. Це веде до переоцінки ролі агресії як у соціальному, так і в психічному розвитку. І в цьому контексті важливу роль відіграє дослідження форм її прояву, до яких, зокрема, можуть належати критика, гумор, спроби побудувати кар'єру за рахунок виявлення недоліків своїх конкурентів, небажання заводити сім'ю, участь у протестних акціях, активна позиція в соціальних мережах. Стаття присвячена аналізу різних проявів агресії та агресивності підлітків як факторів та механізмів адаптації до соціокультурного середовища.

04.17.12.0820/210746. Місцеве самоврядування як чинник розвитку українського суспільства. Зимогляд В.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.142-153. - укр. УДК 316.334.3:352.075.
У статті розглянуто актуальні проблеми формування та розвитку дієвого місцевого самоврядування в Україні, чинники розвитку локально-територіального соціуму, його самодіяльності і самоорганізації. Обґрунтовується, що місцеве самоврядування має неминущу цінність, оскільки воно є організаційною формою об'єднання місцевої громади, найважливішим фактором самоорганізації народу, первинним рівнем народовладдя, що відображає локальні політичні процеси, які обумовлюють раціональні способи розвитку місцевого самоврядування та його політику. Досліджується діалектичний зв'язок місцевого самоврядування з проблемою рушійних сил розвитку суспільства, підкреслено значення місцевого соціального інтересу як найважливішої передумови розвитку соціальних процесів у суспільстві.

04.17.12.0821/210748. Гомосексуалізм у російській імперії на початку ХХ ст.: причини появи, форми вияву. Кругляк М.Е. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.164-175. - укр. УДК 316.022.4:340.611.4.
У статті розглянуто причини появи й форми вияву гомосексуалізму в Російській імперії на початку ХХ ст. Автор приділяє значну увагу соціальній детермінації гомосексуалізму, показуючи суттєвий вплив на його поширення традицій наслідування західноєвропейських зразків поведінки, популярності психоаналізу, атмосфери "срібного віку", а також загального розчарування населення після придушення владою революції 1905-1907 рр. Гомосексуалізм показано, з одного боку, як модний тренд, що особливо мало місце в середовищі російської богеми й авангарду, а з другого - як один із найпростіших способів заробітку для незаможних верств населення і молоді.

04.17.12.0822/210759. Електоральна культура транзитивних суспільств. Поліщук І.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.224-227. - укр. УДК 316.33:321; 316.33:34; 316.33:32.
У транзитивних суспільствах кожні нові вибори задають чи корегують вектор розвитку цих суспільств, тому зазвичай мають для них "доленосне" значення. Ще раз варто наголосити, що в соціумах з розвинутою демократією громадяни мають широке коло можливостей брати участь у політичному житті своєї країни або бодай впливати на ухвалення важливих політичних рішень. У транзитивних суспільствах реальні можливості громадян стосовно докладання політичних зусиль обмежуються в основному електоральними функціями. Це обумовлює зростаючу питому вагу електоральної культури взагалі в структурі політичної культури націй, що переживають період трансформації, адже вона починає виступати як найважливіший показовий елемент їхньої політичної культури як такої. Звідси плодотворним є виділення в окрему, самостійну категорію поняття "електоральна культура". Національна електоральна культура є глобальним регулятором поведінки суб'єктів виборчого процесу в тій чи іншій країні. Їй притаманні такі параметри: типове ставлення населення до влади, виборів як процедури народного волевиявлення, рівень довіри владним інституціям, специфіка національного виборчого законодавства, ідеологічні орієнтації, мотивація та голосування, ставлення до опонентів, електоральна активність, характер домінуючих виборчих технологій, типові засоби політичної боротьби в ході проведення виборчих кампаній тощо. Усе це визначається не тільки поточною ситуацією, а й політичними традиціями конкретного народу.

04.17.12.0823/210760. Українська ментальність: минуле та майбутнє. Поліщук І.О., Кузьменко А.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.227-229. - укр. УДК 316.65.
Через ті події, які нещодавно сталися в нашій країні, українське суспільство почало все більше цікавитися національною історією. Сьогоднішні дні - це час небувалого спалаху національної самосвідомості. Український народ прагне осмислити минуле, розібратись у своєму сучасному житті і знайти орієнтири для кращого життя в майбутньому.

04.17.12.0824/210764. Соціокультурний контекст розуміння та сприйняття корупції в Україні. Волянська О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.238-243. - укр. УДК 316.33:321; 316.33:34; 316.33:32.
Корупція як соціокультурний феномен має свої відмінності залежно від країни та історичної ситуації. У розвинутих країнах світу корупція існує і сьогодні, проте це явище суттєво відрізняється від того, що спостерігається в Україні. Перенесенням світових стандартів без виявлення особливостей кожної конкретної культури не можна розробити адекватні заходи протидії корупції.

04.17.12.0825/210765. Кризис украинской идентичности. Голованов Б.Д., Фролова О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.243-246. - рос. УДК 316.65.
Исследование социальных идентичностей и процессов идентификации образует значительный пласт современного обществознания. Однако существующие методологические различия в анализе индивидуальной и коллективной идентичности заставляют объединять усилия в решении проблемы представителей различных отраслей знаний. Чтобы выявить социально-онтологические корни идентичности, необходимо пройти по всей цепочке, начиная от когнитивных и ценностных ориентаций до структуры практической деятельности индивидов.

04.17.12.0826/210772. Соціально-політичні розмежування в українському суспільстві та електоральний попит. Забродін С.І. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.268-272. - укр. УДК 316.33:321; 316.33:34; 316.33:32.
У зв'язку з поширенням партійного голосування в українському суспільстві (як на центральному, так і на місцевому рівні) перед дослідниками постає питання, пов'язане з виявленням залежностей між соціальними характеристиками виборців та їхніми

партійно-політичними вподобаннями. Відповідь на це питання утруднена тим, що українське суспільство перебуває на початковій фазі партійно-політичного структурування, обумовлене змінами соціально-економічної та партійно-політичної систем, усе ще нерозвиненістю громадянського суспільства (незважаючи на посилення волонтерського руху і громадської активності після подій Революції Гідності 2013-2014 рр.) тощо. Крім того, українське суспільство успадкувало від радянського минулого відносну однорідність соціальної структури, коли більшість соціальних розмежувань були або ослаблені, або взагалі відсутні. Відповідно зникнення класів унаслідок демонтажу соціально-класової структури посткомуністичних суспільств призвело до втрати здатності громадян до самопозиціювання за шкалою "ліві-праві", а існування реальних соціальних розмежувань компенсувалося персоналізацією політики і домінуванням проблемно орієнтованого голосування. Сьогодні в Україні об'єктивно формуються партійно-політичні розмежування, які виражаються у підвищенні партійної ідентифікації виборців, наявності певних взаємозв'язків між політичними уподобаннями виборців та їхніми соціально-демографічними характеристиками (такими, як рівень доходів, освіта, рід занять та ін.).

04.17.12.0827/210777. Культура , духовність в інформаційному суспільстві. Дороніна Ю.А. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.282-285. - укр. УДК 316.334:7; 316.334:008.
Постають питання щодо можливості гармонійного розвитку людини, культури соціуму в цілому. Культура існує в предметних та особистих формах. Предметні форми культури - це наслідки діяльності людей, певна система матеріальних та духовних цінностей: засоби і знаряддя праці, предмети побуту, наукові знання, філософські та релігійні системи, традиції, юридичні закони і т. ін. Раніше ми звертали увагу на культуру як на процес нагромадження мудрості і як визначальний чинник поступу економіки та суспільства. Тепер настав час, коли ми можемо подивитись на культуру в більш широкому плані, а саме як на творчий аспект духовного життя суспільства. Культура - це безпосередня реалізація людської свободи, що створює нові символи - цінності, зразки людської поведінки, виробництва і відношень.

04.17.12.0828/210788. Духовні цінності і соціокультурна ідентичність : проблема взаємообумовленості. Стасевська О.А. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.113-122. - укр. УДК 008:130.123.4.
Статтю присвячено осмисленню питання, як пов'язані між собою і наскільки перетинаються духовно-ціннісна криза та криза соціокультурної ідентичності в постсучасному світі, а також з'ясуванню питання про те, яким чином це проектується на українське суспільство XXI ст.

04.17.12.0829/210790. Соціально-педагогічний вимір мовної освіти. Савченко О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.132-138. - укр. УДК 316.7:378.
Розглянуто мову як складову суспільно-практичної діяльності людини та рушійну силу соціального буття. Осмислена роль та місце іншомовної освіти як один із механізмів розвитку сучасної людини як світового суб'єкта перетворювальної і творчої діяльності.

04.17.12.0830/210921. Соціальний потенціал маркетингових комунікацій у сучасному місті. Новікова М.М., Гайдученко С.О. // Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний ун-т, 2016, №4, С.85-91. - укр. УДК 658.8:65.016.
У статті представлено шляхи трансформації суто економічної категорії - маркетингу - в інформаційному середовищі сучасного міста у його соціально-комунікаційну складову. Для цього розглянуто існуючі теоретико-методологічні підходи до сучасних маркетингових комунікацій і можливості маркетингу як соціального процесу, який сприяє продуктивному діалогу між соціумом та бізнесом. Доведено існування невичерпних можливостей соціального потенціалу маркетингових комунікацій у контексті формування сучасного інформаційного середовища великого міста та розроблено практичні рекомендації стосовно його максимального використання в сучасних умовах.

04.17.12.0831/211136. Підсумки і тенденції місцевих виборів в Україні (партійно-соціологічний аспект). Бородай А. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.135-144. - укр. УДК 32.01.
У статті розкриваються актуальні питання сучасного політичного життя України. Зокрема, показані результати виборів до місцевих рад державної влади. Розглянуто також поточні наслідки, тенденції та підсумки, проведених виборів в жовтні 2015 року.

04.17.12.0832/211280. Очікування як складова стратегії економічної поведінки людини. Левківський В.М., Єфремов В.В. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №2(2), С.18-26. - укр. УДК 330.16:159.938.363.4.
Проаналізовано значення очікувань в економічній поведінці людей, які при її дотриманні використовують економічну інформацію від влади та економічні знання. Економічна поведінка людей повинна лежати в основі економічної політики, що робить її реалістичною та ефективною. Узгоджені дії людей та уряду в умовах ринку обумовлюють формування ідеальної моделі, до якої повинно прагнути суспільство. Досягти цього неможливо без вільного доступу до економічної інформації та ґрунтовних економічних знань, якими повинні володіти як представники уряду, так і кожен громадянин країни.

04.17.12.0833/211315. Принцип зворотного зв'язку як основа комунікацій органів державної влади з громадськістю. Подорван А.Ф. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №2(2), С.291-297. - укр. УДК 342.571.
Розглянуто теоретико-прикладні аспекти принципу зворотного зв'язку під час здійснення комунікацій органу влади з громадськістю. Також подано класифікацію функцій комунікацій з громадськістю, приклади реалізації зворотного зв'язку в органі виконавчої влади.

04.17.12.0834/211772. Понятійно-категоріальний апарат дослідження відтворення регіонального соціуму: гносеологічний вимір. Веретенникова О.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №1(220), С.209-215. - укр. УДК 316.334.2.
В роботі представлено результати вивчення понятійно-категоріального апарату, на оперуванні яким базуються теорія і практика відтворення регіонального соціуму, зокрема понять: "населення", "суспільство", "соціум", "відтворення соціуму", "відтворення регіонального соціуму" тощо. Запропоновано авторське визначення "соціум", "відтворення соціуму", "відтворення регіонального соціуму".

04.17.12.0835/212363. Інформаційне суспільство: трансформація підходів до трактування поняття. Іванова Л.Г. // Вісник Донецького нац. ун-ту економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. Економічні науки. Кривій Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №2(63), С.87-91. - укр. УДК 339:004+330.47.
Метою дослідження є проведення логічної систематизації різних підходів до визначення терміну "інформаційне суспільство", що дозволить глибше розкрити сутність даного поняття та визначити основні характеристики та тенденції його трансформації. Методи. Методи порівняння та аналізу (при розгляді еволюції типів суспільства), загальнонаукові методи пізнання, наукової абстракції та системного підходу (для розкриття сутності концепцій розвитку сучасного етапу розвитку глобальної спільноти), систематизації та теоретичного узагальнення (при формулюванні узагальнюючого визначення поняття "інформаційне суспільство"). Результати. Проведений критичний аналіз основних теоретичних підходів до визначення терміну "інформаційне суспільство", в результаті чого було запропоновано дефініцію, яка враховує особливості сучасного етапу глобалізації і в результаті стане поштовхом для більш глибокого розкриття сутності, основних характеристик та тенденцій розвитку сучасного типу суспільства.

04.17.12.0836/212383. Політична креативність як один з аспектів самореалізації особистості. Халілова-Чуваєва Ю.О. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.81-89. - укр. УДК 323.21-159.923.33.
Мета. Дослідження поняття політична креативність, її основних напрямків, ознак та проявів у сучасному глобалізованому інформаційному світі та її роль у формуванні сучасної особистості. Методика. Проведено філософсько-методологічний аналіз основних форм розвитку політичної креативності у контексті соціальної креативності та формування сучасної особистості в умовах перманентної динаміки сучасного світу. Виділено ознаки та напрямки прояву політичної креативності в різних країнах та в Україні. Результати. Конструктивний політологічний аналіз основних напрямків розвитку політичної креативності, необхідний для її активного формування та використання в процесі самореалізації особистості в нових історичних умовах. Глобалізована дійсність сучасності висуває до кожної людини інші політичні вимоги, ніж ті, якими було позначено останнє десятиліття XX століття. Сучасній людині для того, щоб встигнути зайняти і утримувати гідне місце в соціумі, необхідно, крім ґрунтовних знань, працьовитості, впевненості в собі, володіти також оригінальністю і самостійністю мислення і дії, мобільністю, відкритістю до будь-якого діалогу, готовністю до сприйняття нового досвіду, професійною, соціальною та політичною креативністю. Саме креативність, що вважалася раніше привілеєм виключно творчих професій, набуває особливої практичної значимості у всіх сферах людської взаємодії: в процесі виробництва, в бізнесі, в управлінні, в освіті, вихованні, інших областях соціального життя, економіки, політики та культури. Як показує практика економічно розвинених країн, особистість, що володіє достатньо високим рівнем креативності, в будь-яких умовах, особливо у раптово виникаючих кризових ситуаціях, значно швидше і успішніше реагує на власні потреби та потреби суспільства, включається в освоєння нових політичних реалій, створення принципово нових технологій сучасного буття і продуктів їх використання. Наукова новизна. Доведено, що в стрімких змінах політичних полів, які фіксують домінанту розвитку держав і суспільства в цілому, з'являються і зміцнюються нові політичні конструкти, розширюються і інтелектуалізуються міжнародні ринки праці і капіталу. Одночасно, завдяки поширенню інформаційних технологій, виникають різноманітні осередки нової культури, поступово, але неухильно демократизуються політичні платформи різних партій і рухів, впроваджуються унікальні, раніше невідомі суспільній практиці, соціально-психологічні постінформаційні моделі формування людської особистості. Встановлено, що прояви креативного мислення можуть мати різні наслідки, як то проходження в парламент нових партій, завдяки їх політичній креативності, має як позитивні, так і негативні аспекти в залежності від програмних цілей та шляхів їх реалізації. Практична значимість. Практична значимість статті полягає в доказовому визнанні, що політична креативність є необхідною і вирішальною умовою формування сучасної особистості. Громадянину держави, що розвивається (а саме такою є Україна), крім креативної професійної підготовки в інноваційному ключі, потрібен креативний підхід на особистісному рівні для прийняття і реалізації соціально і політично значимих рішень, в тому числі, в нестандартних ситуаціях. Запропоновано деякі політичні напрямки і вказані засоби їх реалізації в політиці через використання різних аспектів прояву креативності особистості у сучасному політичному житті країн світу.

04.17.12.0837/212385. Соціально-культурний аспект креативності. Ніколенко К.В. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.98-105. - укр. УДК 316.7.
Мета. Проаналізувати креативність за допомогою логіки різних соціальних процесів і трансформацій, дати відповідь на питання про природу креативності як явища, основних чинників і механізмів її формування. Методика. На основі соціокультурного фактору існування людства, проаналізовано методологічні принципи креативності в контексті соціально-філософської парадигми. Креативність розглядається як умова соціального буття, як основа поведінки і діяльності людини спрямована на розкриття універсальних можливостей суспільства. Результати. Креативність - одна з найважливіших загальнонаукових проблем, досліджуваних нині на філософському, культурологічному, педагогічному, індивідуально-психологічному, соціально-психологічному рівнях. Сучасна ситуація така, що людині доводиться дуже швидко мінятися, постійно рости і розвиватися, щоб бути затребуваним у суспільстві. Креативність дозволяє людині удосконалюватися і не боятися нового, швидко адаптуватися до змінних умов і вимог. Вона створює сприятливі передумови для розвитку особистості в цілому, сприяє її саморозкриттю, самореалізації, самодостатності і толерантності. Основною формою активності особи, що сформувалася, є професійна діяльність, ефективність якої багато в чому залежить від її творчого характеру. У зв'язку з цим, особливе значення набуває процес розвитку креативності, необхідної для успішної реалізації професійної діяльності. Наукова новизна. Креативність виступає як певна основа соціальної поведінки, необхідна умова соціального буття, виходячи з цього, необхідно встановити, яке відношення процес креативності має до культури й цивілізації. Якими можуть бути перспективи розвитку суспільства і людства, виходячи з креативності як чинника, що проходить крізь усі сфери людського буття. Одне з найбільш серйозних питань, що стоять нині перед суспільними науками - природа соціальних трансформацій. Яким чином стійка соціальна структура виявляється схильною до змін, що кореняться в її ж власній природі? Будучи феноменом соціального простору, такі трансформації мають суто когнітивну природу, бо інновації є наслідками креативних процесів, до яких залучається деяка сукупність суб'єктів суспільства. Практична значимість. Практична значимість статті полягає в змістовому розумінні феномена креативності як такого. На інформаційному рівні ми можемо констатувати ряд шляхів розвитку і засвоєння креативності за для її практичного застосовування, проте тільки шляхом експериментальної перевірки можна переконатися, якою є міра впливу активного суб'єкта на формування або винахід нового, що вимагає визначення методологічних принципів дослідження креативності як соціально-філософської проблеми. Тому теоретичне усвідомлення процесу, аналіз креативних складових, пошук шляхів оптимізації процесу креативності, здійснені в межах даної роботи, виступають джерелом практичної складової дослідження.

04.61 Соціологія особистості і поведінки

04.17.12.0838/204855. Демонстративна співприсутність як інструмент виробництва солідарності. Десенко Д.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.96-102. - рос. УДК 316.776.34.

У статті аналізується проблема залучення індивідів у практики соприсутності як інструменту виробництва солідарності. Підкреслюється, що у сучасному світі спільний простір інформації та комунікації породжує глобально впізнаванні символи, що призводить до інтенсифікації знаковою середовища сучасної людини. Здійснювана при цьому апеляція до знаків може не враховувати смислів, але, тим не менш, дозволяє актуалізувати різноманітні ідентичності, формувати стереотипи сприйняття і залучати індивідів у певні практики, однією з яких і є солідарність. Формулюються висновки про те, що зовні демонстрована знакова солідарність може мати на увазі набагато більш широке коло інтенцій, ніж вираз позитивної налаштованості по відношенню до інших; це означає, що в сучасному світі відбувається фрагментація і "розмиття" солідарності. Ключові слова: соприсутність, солідарність, селекція інформації.

04.17.12.0839/207646. Індивідуальне в соціалізації: філософсько-правовий вимір. Гарасимів Т.З., Мартинюк Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.236-241. - укр. УДК 34: 316. 624.
Осмислено філософську категорію "індивідуальність", її сутність і дефініції, з'ясовано місце та визначено роль індивідуального у філософсько-правовому контексті, подано основні характеристики індивідуального. На основі значної джерельної бази висвітлено основні методологічні підходи до означеної проблеми.

04.17.12.0840/207647. Формування особистості: кореляція "соціальне-індивідуальне". Гараасимів Т.З. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.241-246. - укр. УДК 34: 316. 624.
Подано теоретичний аналіз поняття "особистість", визначено суть цього поняття з точки зору різних філософських шкіл. Окреслено еволюцію історико-філософського бачення такого важливого для вітчизняної інтелектуальної традиції спрямування світової філософії. Запропоновано деконструктивний підхід до аналізу філософських трактатів, присвячених феномену особистості, характеризується дихотомія "соціальне-індивідуальне". Визначено шляхи й напрямки гармонійного поєднання соціального та індивідуального для самореалізації особистості.

04.17.12.0841/209774. Сучасне розуміння соціального типу особистості. Гарасимів Т.З. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.8-16. - укр. УДК 340.12.
У статті розкрито суспільно-історичну природу особистості, її становлення та розвитку шляхом індивідуалізації та актуалізації суспільних відносин показані шляхи соціалізації особистості, як в історичному, так і в сучасному контексті, висвітлено основні проблеми становлення особистості через призму трактування представниками окремих соціологічних шкіл і напрямків з урахуванням філософської традиції розгляду людини.

04.17.12.0842/210794. Досягнення життєвого успіху людини в умовах інформаційного перевантаження. Маркозова О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.175-182. - укр. УДК 130.2.
Розглянуто зміни у повсякденних практиках людей, що відбуваються в умовах прискореної інформатизації суспільства. Показано, що в інформаційному суспільстві формуються нові можливості для маніпуляції свідомістю громадян, що ускладнюють процес досягнення життєвого успіху людини. Доведено, що в ситуації інформаційного перевантаження досягти життєвого успіху може тільки самостійна особистість з високим рівнем освітнього капіталу, яка спроможна критично переосмислювати інформаційні потоки.

04.81 Прикладна соціологія

04.17.12.0843/203795. Прекаризація: ризики соціальної безпеки України. Поплавська О.М. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.124-130. - укр. УДК 331:351.
У статті розглянуто сутність, причини та оцінено вплив прекаризації на соціальну безпеку в Україні. Автор обґрунтовує напрямки розроблення та реалізації нової стратегії соціальної безпеки, котра ураховує ризики прекаритизації.

04.91 Історія соціології

04.17.12.0844/204814. Споживання: історико-соціологічний аналіз таконцептуалізація. Білозеров К., Сєрокуров Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.96-99. - англ. УДК 316.325:330.544.2.
У статті здійснюється аналіз соціологічного дискурсу проблем споживання. Акцентується увага на історико-соціологічному аналізі проблематики споживання. Представлені основні філософські та соціологічні теорії, в яких фокусується увага на проблематиці споживання: розглянуто положення щодо споживання і його зв'язку з виробництвом у теорії Карла Маркса, а також його концепцію "товарного фетишизму"; проаналізовано ідеї Торстейна Веблена про "дозвільний клас" і його спосіб споживання ("дозвільне споживання"); теорію Георга Зіммеля про моду та її зв'язки з індивідом і класом; концепцію Еріха Фромма про "модус володіння" та "модус буття"; ідеї Жана Бодрійяра про суспільство споживання. Визначено евристичні можливості застосування проаналізованих теорій до аналізу українських соціокультурних реалій.

05 ДЕМОГРАФІЯ

05.11 Загальні проблеми народонаселення

05.17.12.0845/207493. Про міграційну політику в Україні. Блюк Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.20-27. - укр. УДК 342.951:331.556.46.

Розглянуто сутність поняття "міграційна політика". Зазначено, що удосконалення міграційної політики України повинно здійснюватися на основі комплексного підходу. Сформульовано головні функції сучасної міграційної політики в Україні.

05.17.12.0846/208563. Міграціологія як наука про кількісно-якісні показники міграції населення. Бортник Н.П., Мороз Н.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.9-14. - укр. УДК 342.951:351.
У статті із системних позицій поданий методологічний підхід до дослідження основ сучасного міграційного права України з метою становлення міграціології як самостійної науки. Розглянуто актуальні питання адміністративно-правового регулювання міграційних процесів із застосуванням загальнонаукових і конкретно-предметних методів, а також законодавства України у сфері міграції.

05.17.12.0847/208827. Методологія синергетики у дослідженні міграції. Павлів-Самоїл Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.446-450. - укр. УДК 340.12.
Рзкрито питання розмежування регульованої, але складно організованої структури і хаосу системи міграції, стійкість, динаміка системи міграції, перебігу змін по відношенню до подразників. Дослідження синергії міграції, включаючи як інваріативні характеристики (загальні ознаки цього феномену), так і варіативні характеристики (самоорганізовані і спонтанно порядкоутворені) міграції, джерела саморуху системи будь-якої (живої чи неживої) природи визнається притаманною саме їй здатністю до самоорганізації.

05.17.12.0848/212767. Сучасні тенденції геодемографічних процесів у Волинській області. Пугач С., Пятак Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2015, №2(39), С.68-73. - укр. УДК 911.3:314(477.82).
Досліджено основні показники природного руху та міграцій населення Волинської області у 2014 р. Охарактеризовано територіальні особливості розподілу показників природного приросту (скорочення) населення та сальдо міграцій населення в цілому по області та у розрізі адміністративних районів і міст обласного підпорядкування. Проаналізовано зміни, що відбулися у геодемографічних процесах у Волинській області за останні п'ять років.

05.21 Статистика населення

05.17.12.0849/212192. Дослідження лагової залежності демографічних показників. Овчиннікова О.Р., Куликов О.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(224), т.3, С.188-192. - укр. УДК 314:303.
У статті проаналізовано основні демографічні показники Хмельницької області, досліджено фактори впливу на чисельність дітей у дошкільних закладах у розрахунку на 100 місць. У результаті дослідження було отримано дистрибутивно-лагові моделі чисельності дітей у дошкільних закладах, що ілюструють залежність даного показника від чисельності народжених за попередні 2-4 рр., кількості місць у закладах та кількості дітей у них.

05.17.12.0850/212948. Регіональні особливості етнічних процесів за переписами населення України 1989 та 2001 років. Бойко З.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2(41), С.99-104. - укр. УДК 911.3.
У статті розглядаються регіональні особливості етнічних процесів населення України, чисельність етнічних меншинних груп. Проведений географічний аналіз регіональних особливостей етнічних меншин України за переписами 1989-2001 років. Аналіз статистичних матеріалів переписів населення 1989 та 2001 років дозволив виявити, що менш інтенсивного скорочення чисельності зазнали ті меншини, які мали компактний тип розселення, насамперед, у сільській місцевості. І, навпаки, чисельність меншин, які були дисперсно розселені переважно в містах, скорочувалася інтенсивніше. При цьому, серед усього населення України рівень частки кожної з меншинних груп залишався досить незначним.

05.41 Розселення населення. Географічна демографія

05.17.12.0851/212946. Демографічна ситуація в Харківській регіональній системі розселення. Афоніна О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2(41), С.84-91. - укр. УДК 314.18(477.54).
У статті розглядаються тенденції розвитку демографічних процесів на території Харківської регіональної системи розселення. Показано зміни динаміки чисельності населення у Харківській регіональній системі розселення, субрегіональних системах розселення та різних типах поселень. Виявлені просторово-часові відмінності демографічних показників у розрізі субрегіональних та районних систем розселення, різних форм територіальної організації розселення. Показано вплив демографічних показників на статево-вікову структуру і шлюбну поведінку населення. Встановлено, що зміни демографічних параметрів викликали зменшення людності поселень та скорочення їх загальної кількості.

05.17.12.0852/212947. Демографічна ситуація та розселення населення у Яворівському районі Львівської області. Гудзеляк І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2(41), С.91-99. - укр. УДК 911.3:314.
В статті проаналізовано динаміку кількості населення Яворівського району, тенденції та сучасні особливості природного відтворення, зокрема народжуваності, смертності, природного приросту, середньої тривалості життя. Досліджено вікову та статеву структуру населення і чинники, що їх визначають, динаміку демографічного навантаження. Описано тенденції міграційних процесів. Подано просторовий аналіз розселення населення, показано вплив Львівської агломерації та державного україно-польського кордону на демографічну ситуацію та розселення.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.01 Загальні питання

10.17.12.0853/207626. Історіографія державно-правової концепції Володимира Старосольського: прижиттєвий період. Бучин А.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.116-121. - укр. УДК 340. 12 (477) -192?.
Проаналізовано прижиттєвий період у розвитку історіографії державно-правової концепції Володимира Старосольського. Простежуються основні напрямки досліджень сучасників вченого та обґрунтовується їх внесок у розроблення і наукове висвітлення проблеми.

10.17.12.0854/207676. Стратег-керманич і правник: проекції на сучасність (до 75-річчя від дня смерті Костя Левицького). Токарська А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.431-435. - укр. УДК 340.12.
Стаття присвячена видатній історичній особистості кінця XIX - початку XX ст. Це представник світської інтелігенції Галичини, який зумів організувати просвітницький правничий рух і галицький політикум; очільник Західно-Української Народної Республіки, автор майже півсотні наукових праць, видавець журналу "Часопись Правнича", укладач "Німецько-українського правничого словаря", автор "Історії політичної думки галицьких українців 1848-1914. На підставі споминів і документів" та ін. Посол Віденського парламенту, член і керівник Головної Української Ради Союзу визволення України, Загальної Української Ради, президент першого українського Секретаріату ЗУНР, голова Комісії виборчої реформи в УНР у Станіславові, член Національної Ради Адвокатської у Варшаві та ін.

10.17.12.0855/211612. Особливості проходження суддею публічної служби в Німеччині. Вітюк Д.Л. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №2, С.8-11. - укр. УДК 342.51.
В статті розкривається досвід Німеччини, що характеризує специфіку проходження суддею публічної служби. Акцентовано увагу на перевагах в організації і правовому регулюванні підготовки суддівських кадрів.

10.07 Загальна теорія держави і права

10.17.12.0856/203998. Власна цінність правового порядку у правовій площині. Арабаджи Н.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.7-9. - укр. УДК 340.132:124.5.
Стаття присвячена виявленню цінності сучасного правопорядку в правовій площині. У правовому вимірі правовий порядок постає як цінність в силу своєї унікальної ролі у функціонуванні правової системи. При цьому цінність правового порядку буде тим вищою, наскільки він відповідає фундаментальним правовим цінностям, зокрема, справедливості. Правовий порядок у цьому сенсі має бути справедливим станом правового життя.

10.17.12.0857/203999. Сучасна та національна держава: концептуальні основи та перспективи. Серебро М.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.10-14. - укр. УДК 340.12.
Стаття присвячена апологуванню ідеї збереження держави як інституту. Основна увага зосереджена на змінах епохи постмодерну, які призвели не стільки до краху держави як такої, скільки до потреби заміни моделі національної держави (держави-нації). Акцентується увага на формуванні моделі сучасної держави.

10.17.12.0858/204006. Теоретична сутність, еволюція та зміст поняття "концепція прав людини". Галкіна М.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.46-49. - укр. УДК 340.1.
У статті проаналізовано зміст та еволюцію поняття "концепція прав людини", його історичний та культурний розвиток. Подано оцінку головних концепцій. Визначено значення Декларації прав людини і громадянина та подано її співвідношення щодо змісту поняття "концепції прав людини".

10.17.12.0859/204010. Проблема визначення народу як суб'єкта права законодавчої ініціативи. Смук М.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.63-66. - укр. УДК 340.1.
У статті досліджено поняття народу як суб'єкта права законодавчої ініціативи; проведено аналіз науково-теоретичних концепцій та підходів до розуміння категорії "народ"; визначено проблеми практичного застосування цього поняття та запропоновано визначення народу як суб'єкта права законодавчої ініціативи.

10.17.12.0860/204286. Юридична відповідальність в інформаційній сфері: окремі аспекти становлення. Писаренко Г.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.55-58. - укр. УДК 342.9.
Статтю присвячено дослідженню поняття й складу інформаційного правопорушення, окресленню співвідношення інформаційної відповідальності з іншими видами юридичної відповідальності, визначенню напрямів розвитку інформаційної відповідальності в контексті розроблення Інформаційного кодексу України.

10.17.12.0861/204295. Поняття змішаної форми вини. Пушкар О.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.93-95. - укр. УДК 340.1.
Стаття присвячена висвітленню сутності та змісту такої правової категорії, як "змішана форма вини". Проаналізовано різні підходи вчених щодо поняття даного терміну. Розкрито зміст поняття "змішана форма вини" з урахуванням поглядів науковців різного часу галузі кримінального права.

10.17.12.0862/204318. Морально-етичні засади патріотизму у процесі державотворення. Івченко Ю.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.192-195. - укр. УДК 321.01.
Стаття присвячена дослідженню морально-етичних засад патріотизму у процесі державотворення. Досліджено зміст і спрямованість патріотизму, його роль та значення у функціонуванні держави, різноманітність підходів до визначення.

10.17.12.0863/204323. Оприлюднення нормативно-правових актів на прикладі концепцій Дж. Бентама та Дж. Марфі. Легін Л.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.23-26. - укр. УДК 340.132.1.
Розглядаються теоретичні основи оприлюднення нормативно-правових актів через доктрини зарубіжних науковців. Визначено, що сутність оприлюднення нормативно-правового акта полягає у доведенні до відома населення (особам, яким адресований)

змісту прийнятих нормативно-правових актів. Проведено аналіз наукових праць Дж. Бентама і Дж. Марфі та висвітлено їхні погляди на оприлюднення нормативно-правових актів.

10.17.12.0864/204324. Полифункциональность норм-запретов в юридической практике. Мингела О.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.26-29. - рос. УДК 340.155.8: 340.11.5.
У статті розглядається різноманіття функцій соціального контролю над впливом норм-заборон на суб'єктів юридичної практики. Відзначається, що різноманітність функцій соціального контролю обумовлена поліфункціональністю самої заборони. Визначається необхідність адекватного реагування на потреби у встановленні норм, що забороняють, оптимальне поєднання функцій соціального контролю та їх відповідність напрямам впливу заборон.

10.17.12.0865/204326. Система органів, що здійснюють фіскальну функцію держави: теоретико-правовий аспект. Носіков Д.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.37-42. - укр. УДК 336.02.
Стаття присвячена висвітленню інституційного аспекту здійснення фіскальної функції держави. Проаналізовано основні підходи до побудови системи органів, що здійснюють фіскальну функцію держави. Визначено види фіскальних органів та сучасні тенденції їх системно-структурної організації.

10.17.12.0866/204327. Приватність в інформаційному суспільстві: проблеми правового розуміння та регулювання. Размєтаєва Ю.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.43-46. - укр. УДК 340.11:316.
Стаття присвячена проблемам приватності в інформаційному суспільстві. Аналізуються можливості та ризики для приватності внаслідок розвитку інформаційних технологій. Відзначається відставання юридичної практики і правової теорії у цій сфері, пропонуються комплексні шляхи вирішення проблем.

10.17.12.0867/204340. Система правових поглядів Т.Ґ. Масарика на проблеми малих народів і національних меншин. Туряниця В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.95-98. - укр. УДК 340.11:316.
У дослідженні розкрито систему правових поглядів Т.Ґ. Масарика на проблеми малих народів і національних меншин та на напрями їх вирішення.

10.17.12.0868/204365. До питання системи функціонально-забезпечувальних структур реалізації інноваційних проектів. Ліпська О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.64-68. - укр. УДК 340.11:330.341.1.
У статті досліджено, проаналізовано та узагальнено зарубіжний досвід механізмів трансферу технологій. Здійснено аналіз розвитку національного та зарубіжного досвіду у сфері трансферу технологій. Досліджено основні проблемні питання трансферу технологій в Україні. Запропоновано внесення змін до національного законодавства у сфері функціональних структур трансферу технологій.

10.17.12.0869/204382. Правова природа юридичної відповідальності. Літвінцева А.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.130-133. - укр. УДК 347.73.
У статті досліджується правова природа юридичної відповідальності через лінгвістичний, філософський та спеціально-юридичний аспекти. Останній, на думку автора, передбачає її вживання виключно в ретроспективному значенні. Аналіз наукової літератури дозволяє виділити декілька підходів до розуміння юридичної відповідальності, які втілюють особистісний та державно-владний підходи. На думку автора, саме категорія "обов'язок" дозволяє найбільш точно передати правову природу юридичної відповідальності, у зв'язку з чим увага приділена притаманним йому рисам, а також співвідношенням із визначенням через категорію "правовідношення". Крім того, автором виділені універсальні ознаки, які втілюють правову природу юридичної відповідальності незалежно від підходу до визначення.

10.17.12.0870/204658. Сутність взаємозв'язку правової культури та правового виховання. Коваленко Н.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.15-18. - укр. УДК 34:008+37.01.
Стаття присвячена аналізу питань правової культури і правового виховання та їх особливостей. Акцентована увага на взаємозв'язку та співвідношенні правової культури і правового виховання. Визначено вплив правовиховної діяльності на процес формування правової культури.

10.17.12.0871/204659. Зловживання правом як відхилення від правомірної поведінки. Тихомиров Д.О., Харченко Н.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.26-30. - укр. УДК 340.11:159.9.
У статті проаналізовано підходи до розуміння терміну "зловживання правом", наведені основні ознаки даного явища, при цьому визначене обґрунтування потреби розуміння зловживання правом саме як особливого виду (відхилення) у рамках правомірної поведінки особи.

10.17.12.0872/204671. Істотне порушення договору як підстава його розірвання в міжнародному та зарубіжному праві. Весна Н.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.76-79. - укр. УДК 340.1.
Стаття присвячена висвітленню визначення істотного порушення договору як підстави його розірвання в міжнародних та зарубіжних актах. Визначено, що істотне порушення є підставою розірвання договірних відносин на усіх рівнях договірного регулювання відносин. Акцентовано увагу на критеріях, які визначають порушення як істотне. Вказано, що акти по-різному визначають істотне порушення договору.

10.17.12.0873/204684. Юридична природа рішень місцевих рад: загальнотеоретичний аналіз. Баєва Л.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.131-134. - укр. УДК 340.1.
Стаття присвячена теоретичним основам та організаційно-правовому забезпеченню нормотворчості представницьких органів місцевого самоврядування в Україні. На сьогодні в Україні закладено конституційні засади місцевого самоврядування, прийнято низку базових нормативно-правових актів, які регулюють діяльність його органів, ратифіковано Європейську хартію місцевого самоврядування. Без реформи місцевого самоврядування нині неможливо подолати кризові явища в соціально-економічному і політичному житті України.

10.17.12.0874/204731. Гносеологічний вимір свободи та відповідальності як категорій прав. Смілик А.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.138-142. - укр. УДК 340.1.
Свобода та відповідальність як пізнані та освоєні необхідності знаходять своє концентроване вираження у праві, де вони практично матеріалізуються, об'єктивуються, відливаються в конкретні, відчутні форми, принципи, інститути. В статті

обґрунтовується положення про те, що свобода та відповідальність детермінують почуття обов'язку громадянської позиції, розвиненої правової і моральної свідомості.

10.17.12.0875/204873. Забезпечення національної безпеки як функція держави. Лемак О.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.64-67. - укр. УДК 321.01.
У статті автор доводить, що функція держави щодо забезпечення національної безпеки повинна бути цілісною з позицій правового забезпечення, організації та управління національною безпекою і водночас чітко розмежовувати напрями (сфери, об'єкти) свого захисту як для більш раціонального використання державних ресурсів, так і для можливості їх аналізу та контролю з боку громадянського суспільства.

10.17.12.0876/204880. Критерії відмежування кримінального проступку від злочину та адміністративного правопорушення. Федотова Г.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.91-94. - укр. УДК 343.232:342.956.
Стаття присвячена аналізу сутності та змісту категорій "злочин", "кримінальний проступок", "адміністративне правопорушення". Завдання визначення відмежування даних категорій вирішується крізь призму дослідження ознаки суспільної небезпеки, оскільки її характер та ступінь розглядається головним критерієм диференціації неправомірних діянь.

10.17.12.0877/204888. Принцип недоторканності житла та іншого володіння особи: загальнотеоретичний аналіз. Назаренко П.Г. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.122-125. - укр. УДК 340.1.
Статтю присвячено розгляду принципу недоторканності житла та іншого володіння особи, його місця в системі засад кримінального судочинства. Автор висвітлює проблеми реалізації принципу недоторканності житла та іншого володіння особи під час проведення слідчих (розшукових) дій. Пропонуються шляхи вдосконалення законодавства з метою підвищення ефективності реалізації принципу недоторканності житла та іншого володіння особи з метою захисту інтересів особи в кримінальному провадженні.

10.17.12.0878/205184. Юридична техніка: підходи до поділу на види. Шутак І.Д. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.3-10. - укр. УДК 340.11.
Досліджуються основні наукові підходи до виокремлення структурних видів юридичної техніки. Розкриваються змістовні характеристики основних з них та виділяється техніка правотворчості, техніка реалізації норм права, техніка систематизації нормативно-правових актів, правозастосовна техніка та техніка тлумачення норм права.

10.17.12.0879/205185. Контроль над публічною владою як необхідна умова для існування демократичної держави. Косинов С.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.11-17. - укр. УДК 340.12:321.7-047.64.
У статті стверджується, що реалізація ідей основних цінностей демократичної держави можлива лише тоді, коли буде існувати надійний механізм контролю над владою. Подібний контроль є передумовою не тільки легітимації органів публічної влади, але й забезпечення прав людини. Автор використовує концепцію трьох епох в історичному розвитку демократії Дж. Кіна (демократії зібрань, представницької демократії та контролюючої демократії), підкреслюючи, що механізми контролюючої демократії забезпечують захист від тиранії більшості, реагують на вихід владою за межі своїх повноважень. Наголошується на необхідному зв'язку контролю над публічною владою з принципом верховенства права через інститути народного суверенітету, поділу влади, представницького правління, обмеженого і відповідального врядування, конституційного та адміністративного контролю. Підкреслюється, що важливими чинниками реалізації соціального контролю в демократичній державі виступають такі елементи, як вибори, референдуми, громадські рухи та організації, політичні партії, незалежні ЗМІ, громадська думка, різні форми соціального протесту. Відзначається тенденція до збільшення ролі приватних структур у виконанні функцій публічної влади у сучасному світі.

10.17.12.0880/205186. Релігійні правові системи: виклики сучасності. Лук'янов Д.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.18-26. - укр. УДК 340.5.
У статті розглянуто вплив світових глобалізаційних процесів на розвиток релігійних правових систем. Автор наполягає, що процеси глобалізації мають будуватися на повазі до культурної, релігійної та правової багатоманітності, забезпечувати її збереження від примусової "вестернізації". Звернуто увагу на значні відмінності впливу глобалізації на зближення правових систем західного права (романо-германського та англо-американського) та їх впливу на релігійні правові системи мусульманського, індуського та іудейського права, які внаслідок таких особливостей, як божественний характер, підвищена стабільність, несистематизованість норм, специфічні джерела права, майже не піддаються впливу інших систем та відповідним змінам.

10.17.12.0881/205188. Електронне урядування як антибюрократична державна технологія: теоретико-правова характеристика. Сухонос В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.35-43. - укр. УДК 342.5:004.
У статті аналізується співвідношення категорій "бюрократія" і "бюрократизм". Зокрема, бюрократизм розглядається як гіпертрофовані риси бюрократії, що зводять нанівець її переваги. Автор доводить ідею про те, що бюрократія за самою своєю суттю є неспроможною до організації будь-якого розвитку. Як протидія бюрократизму розглядається електронне урядування.

10.17.12.0882/205189. Поняття народної законодавчої ініціативи та її види. Крутько А.Л. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.44-52. - укр. УДК Крутько А. Л. © Крутько А. Л., 2015.
У статті з'ясовано етимологію поняття "ініціатива", а також зміст понять "законодавча ініціатива", "народна ініціатива" та "народна законодавча ініціатива". На основі зарубіжного законодавства та аналізу наукових праць було розроблено авторське визначення народної законодавчої ініціативи, а також критерії для поділу зазначеної форми безпосередньої демократії на види.

10.17.12.0883/205211. Сфера економічних відносин у системі правового та законодавчого регулювання. Остапенко Ю.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.71-78. - укр. УДК 346.13(094).
У статті розглянуто проблеми регулювання економічних відносин різними галузями законодавчої системи відповідно до їх класифікації. Проаналізовано вихідні юридичні положення кожної систематизаційної законодавчої системи як комплексу джерел економічного права щодо специфіки регулювання економічних відносин. Визначено, що кожний галузевий бізнес-комплекс є єдиним законодавчим механізмом зі своєю специфічною класифікацією економічних відносин відповідно до даної галузі.

10.17.12.0884/205818. Правова доктрина: поняття, ознаки, структура. Семеніхін І.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.26-36. - укр. УДК 340.143.

Стаття присвячена визначенню природи правової доктрини, з'ясуванню її сутнісних ознак і структури, місця в системі джерел права, встановленню й загальній характеристиці умов набуття нею значення форми права, формулюванню на цій підставі загальнотеоретичного поняття "правова доктрина".

10.17.12.0885/205822. Розумний строк судового розгляду та концепція керування часом судового розгляду (англійською мовою). Цувіна Т.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.65-74. - англ. УДК 347.932.
Розумний строк судового розгляду є невід'ємним елементом права на справедливий судовий розгляд, закріпленого у п. 1 ст. 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Поряд із цим, наразі є всі підстави говорити про те, що поняття розумних строків судового розгляду має розглядатися як елемент більш широкої концепції з керування часом судового розгляду у цивільному судочинстві, розробленої Європейською комісією з ефективності правосуддя. Різним аспектам дослідження поняття розумного строку судового розгляду була приділена увага у працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як Ф. Едель, В. В. Комаров, Т. М. Нешатаєва, О. Б. Прокопенко, Н. Ю. Сакара та ін. Однак дослідження розумного строку судового розгляду у контексті концепції керування часом судового розгляду у цивільному судочинстві не проводилось. Мета статті полягає у дослідженні поняття розумного строку судового розгляду у контексті концепції керування часом судового розгляду в цивільному судочинстві. Концепція керування часом судового розгляду розроблена Європейською комісією з ефективності правосуддя та створеним при ній Центром з керування часом судового розгляду SATURN. Йдеться про вироблення універсальної методології з керування часом у цивільному судочинстві, яка дозволяє подолати проблему надмірних судових затримок та сприяє дотриманню вимог ЄКПЛ щодо розумності строків судового розгляду на національному рівні. Центральним компонентом зазначеної концепції є поняття оптимального та передбачуваного строку судового розгляду справи, що є певною трансформацією розумного строку судового розгляду як елемента права на справедливий судовий розгляд. Наразі є важливою певна переорієнтація теорії і практики з розумних строків судового розгляду на оптимальні та передбачувані строки, впровадження яких пов'язується з концепцією керування часом судового розгляду, що є загальною тенденцією для більшості держав-учасниць Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. При чому така ситуація жодним чином не свідчить про відмову від попереднього поняття розумності строків у контексті права на справедливий судовий розгляд, а навпаки, свідчить про певну його еволюцію та трансформацію. Підтвердженням цьому є насамперед використання критеріїв розумності строків, вироблених у прецедентній практиці Європейського суду з прав людини, для встановлення оптимальних строків судового розгляду, визначення переліку пріоритетних справ, запровадження ефективних засобів правового захисту порушеного права на розгляд справи впродовж розумного строку тощо.

10.17.12.0886/205828. Про правову природу судового збору. Сакара Н.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.135-146. - укр. УДК 347.921.6.
Стаття присвячена дослідженню правової природи судового збору. Враховуючи функції, які він виконує, пропонується розуміти під ним платіж до бюджету, що здійснюється на виконання специфічних публічно-правового та процесуального зобов'язань, у зв'язку з реалізацією особою права на звернення до суду за судовим захистом або з ухваленням щодо такої особи рішення, передбаченого Законом України "Про судовий збір". Сплата судового збору має тягнути за собою здійснення правосуддя з метою захисту прав, свобод чи інтересів його платника.

10.17.12.0887/205829. Кримінально-виконавчий аспект сутності правового інституту. Бараш Є.Ю., Кревсун О.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.147-155. - укр. УДК 343.8.
У статті розглядаються та характеризуються правові інститути, субінститути та міжгалузеві субінститути кримінально-виконавчого права, які з точки зору як юридичної термінології, так і визначення змісту залишаються у вітчизняній науці всебічно не дослідженими й переважно згадуються у деяких наукових працях зарубіжних авторів. Термін "правовий інститут" уживається науковцями скоріше як термін авторитетного звучання. У зв'язку з цим упершее надається визначення поняття "субінститут" та "міжгалузевий субінститут" кримінально-виконавчого права, трактується їх правовий зміст, виокремлюються види та притаманні їм ознаки.

10.17.12.0888/205834. Поняття та критерії якості закону: проблеми визначення. Легін Л.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.196-204. - укр. УДК 340.11.
У статті досліджуються основні наукові підходи до визначення поняття "якість закону". Акцентується увага на потребі формування критеріїв якості нормативно-правових актів та, зокрема, закону. Аналізуються пропоновані критерії якості закону. Розкриваються властивості закону, які характеризують його внутрішню та зовнішню форму.

10.17.12.0889/205841. "Економічне право" як результат макросистематизаційних процесів у системі законодавства: постановка проблеми. Остапенко Ю.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.52-67. - укр. УДК 346.13.(094).
У статті розглянуто розвиток вітчизняного законодавства у сфері економічних відносин, що викликає змістовні та структурні трансформації в системі права, а отже, і право, і законодавство є органічно пов'язаними. Як наслідок, виникають структурні новоутворення в системі законодавства. Установлено, що саме з урахуванням системності у визначенні основних та другорядних аспектів нормативно-правового забезпечення функціонування економічної системи можна вести мову про високу ефективність правового регулювання світової економічної системи. Обґрунтовано, що незважаючи на складний ієрархічний характер відносин в економічній системі, що тяжіє до безперервної спеціалізації її складових, забезпечення взаємодії усіх елементів структури та вихід її функціонування на задані загальні параметри вимагає створення цілісної, взаємопов'язаної системи законодавчого та правового забезпечення в адекватному для такого масштабу проблеми форматі.

10.17.12.0890/205857. Правова ментальність: інтерпретації в науковому дискурсі. Поліщук І.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.226-232. - укр. УДК 159.922:316.64.
Розкривається специфіка тлумачення категорії "правова ментальність" у різноманітних наукових концепціях. Найбільш авторитетні напрями вивчення ментальності: соціальна психологія, заснована на соціологічній теорії Е. Дюркгейма; загальна психологія, теорія архетипів як основи "колективного несвідомого" К. Юнга, концепція "соціального характеру" В. Райха. В юридичній науці донедавна простежувався відтінок певної другорядності та підпорядкованості правової ментальності. Така категоріальна другорядність правової ментальності зберігалася й тоді, коли цей термін почав активно застосовуватися у правовій науці. Доводиться, що поняття "правова ментальність" має великий евристичний потенціал і має перебувати у центрі сучасних юридичних досліджень.

10.17.12.0891/205859. Юриспруденція як фронетичний досвід: постановка проблеми. Сатохіна Н.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.241-248. - укр. УДК 340.12.
Стаття присвячена реактуалізації аристотелівської ідеї фронесису (практичної мудрості як здатності до ситуативного судження) у рамках герменевтичної філософії та концепції "фронетичних суспільних наук" Б. Флівберга з метою прояснення природи

юриспруденції як правового досвіду. Останній мислиться як інтегральний людський досвід, що охоплює водночас осмислення права (теорію), відтворення права (поезис) і його застосування (праксис).

10.17.12.0892/206053. Суперечки щодо поняття "соціальної справедливості". Мазур Я. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.100-106. - англ. УДК 340.11:316.
Поняття "соціальної справедливості" не являється звуженим поняттям "справедливості" як такої. Багато дослідників розглядають в ньому нову ознаку, притаманну лише даній концепції. Наприклад, деякі радикальні ліберали ставлять під сумнів ідею соціальної справедливості, порівнюючи її зі "звичайною" справедливістю, проводять аналогію між простим стільцем та електричним стільцем. При цьому, мається на увазі, звичайно ж, електричний стілець в строгому сенсі слова, що використовується для страти. Не важко помітити, що згідно з цією точкою зору, використання такого роду справедливості є соціально шкідливим, оскільки являється настільки смертельно небезпечним для соціально-економічного життя, наскільки небезпечним є "вмикання" електричного стільця. Такий підхід, насправді, не є позбавлений підгрунтя та аргументів. Проте, виникає питання, чи є ці аргументи достатніми в контексті справжнього розуміння справедливості у громадському, національному, соціальному та економічному житті, яке у більшості людей асоціюється зі соціальною справедливістю.

10.17.12.0893/207001. Особливості приватноправового режиму правового регулювання суспільних відносин. Соколова І.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.19-29. - укр. УДК 340.
Аналізуються особливості та функціонування приватноправового режиму, процес реформування державних органів публічної влади. Встановлюється об'єктивний характер поділу права на публічне й приватне, чинники, що зумовлюють виокремлення сфери приватного права. Визначаються правові засоби приватноправового режиму.

10.17.12.0894/207003. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. Карнаух Б.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.39-51. - укр. УДК 347.441.6.
Розглядаються основні правила тлумачення умов договору з точки зору міжнародних і транснаціональних джерел права, таких як: Віденська конвенція про договори міжнародної купівлі-продажу товарів, Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА, Принципи європейського договірного права, Проект загальної системи підходів та Проект Загальноєвропейського торгового закону. Положення зазначених документів порівнюються із нормами українського права, а також права деяких зарубіжних держав.

10.17.12.0895/207022. Законодавчі дефекти: характерні ознаки та відмежування від інших правових явищ. Лейба О.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.225-233. - укр. УДК 340.13; 343.1.
Стаття присвячена визначенню характерних ознак законодавчих дефектів з погляду потреб юридичної доктрини та прикладного правозастосування, які дають можливість виокремити вказане правове явище з-поміж інших. Законодавчі дефекти розглядаються через призму особливостей нормативної регламентації кримінальних процесуальних правовідносин. Відзначається, що дефекти законодавства є офіційним (хоча і негативним) результатом правотворчої діяльності.

10.17.12.0896/207025. Соціально-історична обумовленість концептів права та їх репрезентація в художній літературі (англійською мовою). Нестеренко К.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.254-262. - укр. УДК 821.81-139.340.
Доводиться необхідність використання інтегрованого підходу до аналізу репрезентації концептів права в художній літературі, який включає в себе не тільки методи та інструментарій літературознавства, а й знання з історії, юриспруденції, культурології. Таким чином досягається найбільш повний і всеосяжний опис концептів права, що означає виявлення їх універсального, національно-специфічного та індивідуального наповнення. Як приклад ефективності такого підходу використано опис соціально-історичних та правових обставин у Російській імперії кінця XIX - початку XX століть і те, яким чином вони вплинули на зміст концептів права у художній літературі цього періоду.

10.17.12.0897/207491. Право інтеграції - перспективний напрям розвитку юридичної науки. Ортинський В.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.4-11. - укр. УДК 342.347.78.
Проаналізовано процес становлення та розвитку права інтеграції як науки, навчальної дисципліни та комплексної сфери знань, його основні риси і характеристики, досліджено значення права Європейського Союзу, як складової права інтеграції, для асоціації України з Європейським Союзом. Висвітлено значення та перспективи розвитку науки права інтеграції та її зв'язок з удосконаленням освітнього процесу та підвищенням кваліфікації юристів.

10.17.12.0898/207498. Теоретико-методологічні засади дослідження виконавчої влади. Дніпров О.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.55-60. - укр. УДК 342.546:84.
Визначено теоретико-методологічні засади дослідження виконавчої влади, яка становить складне суперечливе явище з багатьма бюрократичними деформаціями, недоліками та слабкими сторонами, які успадковані від попередньої командно-адміністративної системи та набуті упродовж років незалежності.

10.17.12.0899/207511. Сутність інформації в контексті загальних принципів інформаційної безпеки. Мороз Н.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.137-142. - укр. УДК 342.951:351.
Проаналізовано основні підходи до правового забезпечення інформаційної безпеки особи, суспільства і держави, а також відображено погляд на вирішення найгостріших проблем сучасного суспільства в інформаційній сфері.

10.17.12.0900/207520. До питання правової природи соціально-економічних прав у контексті сучасної доктрини конституціоналізму. Забокрицький І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.193-199. - укр. УДК 342.7.
Розглянуто основні проблеми правової природи соціально-економічних прав. Досліджено наукові підходи щодо їх забезпечення порівняно з особистісними та політичними правами "першого покоління". Проаналізовано питання необхідності існування соціально-економічних прав на рівні конституційного регулювання.

10.17.12.0901/207529. Державний та адміністративний примус: загальнотеоретичні поняття та ознаки. Дембіцька С.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.250-256. - укр. УДК 342.97:352 (477).
Досліджено поняття адміністративного примусу як одного із видів державно-правового примусу. Розкрито особливе місце адміністративного примусу в державно-управлінській діяльності як методу впливу на неправомірну поведінку громадян.

10.17.12.0902/207540. Маргінальна поведінка: загально-теоретична характеристика. Барабаш О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.327-331. - укр. УДК 340.1.
Наведено та проаналізовано поняття "маргінальної поведінки" та "маргінальності". Визначено суб'єктів маргінальної поведінки, названо та охарактеризовано причини зазначеної поведінки.

10.17.12.0903/207541. Методологія оцінних понять закону. Богуцька Н.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.332-339. - укр. УДК 340.12.
Розглянуто відмінності між формально визначеними та оціночними поняттями, проведено комплексний аналіз властивостей, якими характеризуються ці поняття, подано авторське визначення оціночного поняття.

10.17.12.0904/207542. Поведінка як діяльність: соціально-правовий вимір особистості. Гарасимів Т.З., Базарник М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.340-344. - укр. УДК 340:12.
Детально проаналізовано проблему поведінки особистості в соціально-правовому дискурсі, охарактеризовано ціннісні орієнтації діяльності людини як філософсько-правову категорію. Досліджено поведінку як комплекс дій і вчинків, вияви та форма діяльності, яка насамперед є категорією соціальної філософії і охоплює мету, засіб, результат і форму самого процесу діяльності. Сформульовано концептуальні положення та висновки щодо феномена діяльності особистості як підґрунтя сучасної правової антропології.

10.17.12.0905/207543. Становлення особистості: історико-філософський огляд. Гарасимів Т.З., Іванишин Т.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.345-349. - укр. УДК 340:12.
Досліджено становлення особистості в історико-філософському контексті, розглянуто еволюцію становлення і розвитку соціоприродних та правових детермінант формування людини як особистості. Проаналізовано феномен людини та особистості як об'єкта рефлексії філософсько-правової та історико-філософської наукової думки.

10.17.12.0906/207544. Цінність права: антропологічний вимір. Гарасимів Т.З., Матринюк Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.350-354. - укр. УДК 340:12.
Розглянуто соціальну цінність права як детермінувальну ознаку правової та соціальної реальності. Право розглядається не лише як загальнообов'язкові правила поведінки в суспільстві, а як повноцінний елемент соціальної реальності, що впливає на всі структурні частини системи суспільних процесів. Зокрема, досліджено фундаментальні методологічні проблеми права, гносеологічні межі та можливості пізнання права, зв'язок реалізації права з професійною культурою юриста, філософське осмислення правової реальності, єдність цінності та істини в праві. Визначено соціальну справедливість як фундаментальний принцип правознавства, людини в праві, історіографічні проблеми філософії права, феномен європейського права тощо.

10.17.12.0907/207545. Філософська концепція права. Гарасимів Т.З., Матвійчук І.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.355-360. - укр. УДК 340:12.
Розкрито положення основних філософсько-правових теорій, спрямованих на пояснення сенсу й сутності права та правопорядку. Показано спільне й відмінне у різноманітних теоретико-методологічних підходах, звернуто увагу на необхідності на сучасному етапі розвитку філософії права побудови інтегративної концепції, котра об'єднувала б позитивні напрацювання існуючих теорій.

10.17.12.0908/207548. Філософський зміст функціонування правової держави у державознавчій теорії Б. Кістяківського. Гоменюк З.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.373-384. - укр. УДК 340.12.
Розкривається філософський зміст функціонування правової держави у державознавчій теорії Б. Кістяківського. Сучасний стан вітчизняного державознавства зумовлює необхідність переосмислення засад теоретичного і філософсько-правового державорозуміння як реального, об'єктивного явища, що перебуває у постійному розвитку, існує не само по собі, а у взаємозв'язку з економічними, політичними, духовними умовами життя суспільства, з природою людини, її потребами. Водночас важливим є також з'ясування меж втручання держави у суспільне життя, визначення форм і методів її діяльності, взаємодії з інститутами громадянського суспільства крізь призму актуалізації проблематики дослідження державотворчих процесів з огляду на традиційні підходи, запропоновані відомими вченими, наповнення їх новим змістом з урахуванням як світових процесів, так і особливостей розвитку вітчизняної державності.

10.17.12.0909/207550. Юридичні конструкції як елемент юридичної діяльності. Кельман М.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.390-395. - укр. УДК 340.115.
Розглянуто стан і значення юридичних конструкцій у праві і правознавстві, а також перегляд їх ролі у контексті методу правознавства і предмета юридичної науки як власного змісту права.

10.17.12.0910/207551. Пізнання правової істини: філософсько-догматичний вимір. Левицька О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.396-401. - укр. УДК 340.12.
Досліджується істина, як правова догма у позивному праві. Адже в наш час правосуддя повинно будуватись на світовій культурі духовного багатства, свободи та вироблених людською цивілізацією моральних засадах суспільного життя, уявленнях людства про істину, добро і справедливість.

10.17.12.0911/207553. Свобідна воля людини в умовах глобалізації суспільства (природно-правовий аспект). Романова А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.407-412. - укр. УДК 347.12.
Висвітлюється філософсько-правовий підхід до розуміння природно-правових особливостей збереження і розвитку свобідної волі людини в умовах глобалізації суспільства. Акцентовано увагу на базових природно-правових цінностях, які покладені в основу принципів діяльності людини у соціоприродному просторі.

10.17.12.0912/207556. Метаантропологічна узгодженість "трансцедентального обміну" у правовій комунікації. Токарська А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.428-433. - укр. УДК 340.12.
Розглянуто проблеми метаантропологічної узгодженості "трансцедентального обміну" у правовій комунікації. Наголошується на результатах діяльності, їхній рушійній силі, яка здатна бути однаково потужним засобом як конструктивної, так і корелюючої дії. Виокремлюється зведення метаантропологічного підходу до способів подолання вияву агресії, нетерпіння, конфліктного висловлювання. Трансцендентальний обмін вибудовується на виявленні щирої зацікавленості долею особи, стримуванні емоцій

у конфліктному спілкуванні. Констатовано, що метаантропологічні моделі комунікативної взаємодії однаково поширюються на різні сфери діяльності: політику, економіку, мораль і право тощо. Зауважено її основну функціональну роль: забезпечити ефективну взаємодію суб'єктів права, їхнє результативне намагання встановити дієві контакти, що не порушують прав людини і її основних свобод. Метаантропологічне трактування обміну думками у правовій комунікації ґрунтується на складній соціопсихолінгвоментальній моводії, що актуалізує універсалізм різних моделей соціальних практик у комунікації. Підтверджується концепція права як комунікації на рівні галузевого юридичного метадискурсу.

10.17.12.0913/207557. Теоретико-правові аспекти правомірного обмеження свободи пересування та вільного вибору місця проживання. Фігель Ю.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.434-438. - укр. УДК 342.7.
Розглянуто теоретичні питання правомірного обмеження права людини на свободу пересування та вільний вибір місця проживання. Досліджено, що обмеження, передбачені міжнародним законодавством, є вичерпними й жодні інші обмеження не припустимі. Обмеження, що передбачаються національним законодавством й існуючі на практиці, не повинні виходити за межі обмежень, визначених міжнародними актами. Обмеження свободи пересування та вільного вибору місця проживання можуть встановлюватися як стосовно статусу особи, так і стосовно території, на яку вони поширюються.

10.17.12.0914/207560. Філософсько-правове розуміння свободи людини. Щадило О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.454-459. - укр. УДК 340.12.
Проаналізовано свободу людини та її цінність. Розглянуто розвиток ідеї свободи у філософсько-правових ученнях. Визначено складові елементи свободи та здійснено співвідношення свободи і права.

10.17.12.0915/207631. Структура принципу верховенства права: аналіз крізь призму його правозастосування. Крижова О.Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.149-153. - укр. УДК 340.1.
Проаналізовано необхідність дослідження структури принципу верховенства права. Розглядаються різні підходи до виділення складових цього принципу та їх значення у контексті його правозастосування.

10.17.12.0916/207633. Теоретичні та прикладні засади моніторингу правозастосування. Онищук І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.161-167. - укр. УДК 340.115.
Розкрито питання техніки моніторингу правозастосування. Обгрунтовано, що організація системи моніторингу дасть змогу оптимізувати діяльність органів законодавчої влади, інформаційне забезпечення прийняття рішень у сфері державної політики, спрямованої на приведення правової системи у стан адекватності завданням соціально-економічного розвитку суспільства та інтересам громадян України.

10.17.12.0917/207638. Вимоги до техніки творення нормативно-правових договорів: загальна характеристика. Заболотна Н.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.192-197. - укр. УДК 340.01.
Досліджено загальні та формальні вимоги творення нормативно-правових договорів, що є складовою загальної методики укладення нормативно-правових договорів. Охарактеризовано вимоги до техніки творення нормативно-правових договорів. Встановлено групи вимог, що стосуються змісту та форми нормативно-правового договору, а також виділено окрему групу спеціальних засобів юридичної техніки.

10.17.12.0918/207642. Четверте покоління прав людини: загальнотеоретична характеристика. Барабаш О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.213-217. - укр. УДК 340.1.
Проаналізовано коло прав, що належать до четвертого покоління, обґрунтовано необхідність їх виділення в окрему групу. Досліджено евтаназію та клонування як права четвертого покоління, їх правовий та моральний аспекти.

10.17.12.0919/207643. Самореалізація як соціальний розвиток особистості. Гарасимів Т.З., Базарник Б.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.218-223. - укр. УДК 34: 316. 624.
Висвітлено поняття самореалізації особистості у контексті проблеми формування особистості, здатної до соціального розвитку. Проаналізовано якості людини, які сприяють самореалізації у житті та професійній діяльності, зокрема розкрито питання, пов'язані з особливостями соціального розвитку особистості. Визначено основні підходи щодо вивчення феномену самореалізації та подано їх основні характеристики.

10.17.12.0920/207644. Становлення особистості: соціоприродні аспекти. Гарасимів Т.З., Базарник М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.224-230. - укр. УДК 34: 316. 624.
На основі значної джерельної бази визначено основні соціоприродні аспекти, які безпосередньо впливають на становлення особистості. Розглянуто еволюцію становлення та розвитку соціоприродних детермінант формування людини як особистості. Розкрито основні наукові підходи щодо аналізу соціоприродних аспектів становлення особистості.

10.17.12.0921/207645. Соціалізація особистості: до проблем методологічних підходів. Гарасимів Т.З., Іванишин Т.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.231-235. - укр. УДК 34: 316. 624.
Розкриваються сутність і зміст методологічних підходів до пояснення процесу соціалізації особистості, аналізується також перспектива розроблення означеної проблеми. Проблема соціалізації особистості аналізується за результатами сучасних досліджень у цій галузі, запропоновано новий погляд на її стан у соціальній філософії, який відповідає потребам в знаннях про соціальний розвиток особистості, що склались у суспільстві на сучасному етапі.

10.17.12.0922/207648. Право на справедливий суд: проблеми незалежності та безсторонності. Грень Н.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.247-251. - укр. УДК 347.962.
Розглянуто складові принципу права на справедливий суд. Особливу увагу зосереджено на елементі незалежності та безсторонності суду. Вказано, що незалежність як принцип стосується всієї судової системи чи статусу суддів у державі, їх взаємодії з іншими органами. Принцип неупередженості передбачає акцент на конкретній справі.

10.17.12.0923/207649. Сучасна теорія держави і права: традиційність та новаторство підходів. Жаровська І.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.252-257. - укр. УДК 341.48.

Розглянуто проблеми науки теорії держави і права на сучасному етапі розвитку правової реальності. Вказано на дуальність проявів правових явищ у новаторському та класичному вигляді та необхідність трансформації методології теорії держави і права у зв'язку з цим. Виділено сучасні проблеми теорії держави і права.

10.17.12.0924/207650. Переосмислення методології сучасного правознавства. Кельман М.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.258-264. - укр. УДК 340.12.
Висвітлено методологічну ситуацію у сучасному правознавстві, основною особливістю якої є перехід від моністичної методології до філософсько-методологічного плюралізму.

10.17.12.0925/207651. Філософсько-правові детермінанти антропології менталітету. Коваль І.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.265-272. - укр. УДК 340.12.
У юридичній науці завжди актуальне обґрунтування й формування щонайменше трьох чинників: правового світогляду, національної правової ідеї та національного права. Правовий світогляд для людини є природженим. За своєю природою людина сприймає світ за допомогою правових категорій, в основу яких покладено дозволи і заборони. Навіть не маючи знань з основних галузей права, людина формує свій правовий світогляд, керуючись природженими законами (біологічними, фізичними, психічними тощо), які найчастіше відображені у моралі, звичаях, традиціях чи інших суспільно-світоглядних нормах.

10.17.12.0926/207652. Генезис української полемічної течії та її значення для формування філософсько-правових концепцій. Колич О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.273-281. - укр. УДК 340:12.
Проаналізовано історичні умови становлення полемічної течії. Розглянуто причини прийняття Берестейської унії та її наслідки для українського суспільства кінця XVI - початку XVII століття. Здійснено аналіз впливу полемічної боротьби на формування філософсько-правових ідей в Україні.

10.17.12.0927/207653. Права і свободи людини у філософії права українських народників: зародження і формування. Купчак М.Я., Саміло А.В., Шишко В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.282-286. - укр. УДК 129: 340.12.
Досліджено особливості формування народницької філософії права і філософсько-правових ідей в Україні. Проаналізовано розвиток філософської думки в контексті європейської філософсько-правової культури та власних коренів її формування. Розкрито основні положення уявлень про співвідношення прав і свобод людини з уявленнями про владу і державу у філософсько-правових концепціях українських народників, їхні погляди на природне право.

10.17.12.0928/207654. Деонтологічні кодекси як морально-правова основа підвищення ефективності реалізації присяги. Маськовіта М.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.287-291. - укр. УДК 34.096.
Проаналізовано моральну основу функціонування комплексного інституту присяги. Розкрито роль і місце деонтологічних кодексів у підвищенні ефективності їх реалізації та дотриманні присяги представниками юридичних професій.

10.17.12.0929/207656. Правосвідомість: теоретичні аспекти поняття. Муж В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.297-303. - укр. УДК 316.64:340.13:159.922(045).
Досліджено зміст поняття правової свідомості з огляду на сучасні наукові напрацювання з цієї проблеми. Науковці не прийшли до єдиного спільного визначення правосвідомості, щоразу доповнюють її зміст новими характеристиками. Здійснено також аналіз психічних станів свідомості особи. Сформульовано власну наукову позицію щодо поняття правової свідомості, зокрема введено до його змісту таку її ознаку, як ідейне джерело права.

10.17.12.0930/207659. Опора судового розсуду. Рожко В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.314-320. - укр. УДК 340.15.
Досліджена проблема вибору рішення або дії на розсуд судді з урахуванням законності, доцільності, справедливості та розумності, які є елементами опори судового розгляду. Проблеми обмеження суддівського розсуду тісно пов'язані з охороною і реалізацією прав і свобод громадянина, зі здійсненням призначення судочинства, а загалом - із реалізацією правоохоронної функції держави. Рейтинг українських судів з кожним роком знижується, тому необхідно шукати причини втрати авторитету суду, а вони, як показали дослідження, криються в недосконалості законодавства. Щоб підвищити авторитет суду і закону, насамперед необхідно визначити межі суддівського розсуду.

10.17.12.0931/207660. Позитивна правова активність людини у природно-правовому просторі. Романова А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.321-325. - укр. УДК 347.12.
Висвітлено філософсько-правовий підхід до розуміння позитивної правової активності людини у природно-правовому просторі, на основі свобідної волі, ціннісних атитюдів, свідомості, що пов'язані з внутрішнім переживанням, із самооцінкою людини і впливають на її правомірне існування.

10.17.12.0932/207661. Лексико-граматичні варіації правової концептосфери. Сковронська І.Ю., Юськів Б.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.326-331. - укр. УДК 811.161.2,27,373.7:159. 922.4.
Розглянуто деякі фрагменти лексико-граматичних варіацій правової концептосфери, що відтворюють мовну концептуальну картину світу. Концептосфера права містить, відповідно, концепти зі сфери правознавства, до яких передусім зарахуємо концепти право, закон, правосуддя, судочинство. Уся складна і багатогранна система духовних цінностей, спосіб мислення, процес породження думки, світогляд, поведінка знаходять своє відображення у мові. Саме мова визначає спосіб членування світу в тій чи іншій культурі, спосіб його опису, інтерпретації. За допомогою мови людина описує категорії права, інтерпретує закон. Мова у праві - це не тільки питання юридичної техніки та стилістики, це конструктивна основа існування самого права як своєрідного соціального феномену. Юридичні норми закріплені словесно, тому поглиблені знання про властивості слова дають змогу осягнути логіку юридичного мислення, глибше розібратися у системній побудові права і механізмах її дії на свідомість і поведінку людей. Ключові слова мови права - це завжди "сигнали" певного юридичного світогляду, що виражають духовно-етичні ідеали суспільства та моральні принципи, усвідомлені людським розумом, сприйняті правовою системою і вербалізовані у мові. У мові відображено і деформації правосвідомості, що виникають у суспільстві. Зі зміною принципів, що конституюють розуміння права, змінюється й правова мова, а також спостерігається поява певних лексико-граматичних варіацій, оскільки нові ключові слова мають своє специфічне значення, інші можливості синтаксичної сполучуваності. Сучасна дійсність, як відомо, знову активізує проблему трансформації юридичної мови. Чинне законодавство, юридична наука та практика застосування

права оперують поняттями "пріоритет прав та свобод людини і громадянина", "розподіл влади", "підприємницька діяльність" тощо. Водночас юридична мова здатна здійснювати і зворотний вплив на правову систему суспільства.

10.17.12.0933/207662. Теоретичне підґрунтя концепту "соціальна держава". Сковронський Д.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.332-338. - укр. УДК 340.12+321.01.
Без держави не може бути громадянського суспільства, а без останнього неможливе існування повноцінної правової держави, оскільки вони є органічними сторонами одного цілісного життя людини і сучасного цивілізованого суспільного буття. Вчення про соціальну державу виникло на ґрунті багатьох соціальних, економічних, політичних теорій. У ньому відображені й розвинені ідеї блага народу, справедливості, рівності, гідного існування. Деякі з цих ідей з'явились у Стародавньому світі, зокрема: окремі теорії держави і права; економічні теорії; теорії справедливого суспільного устрою тощо. Існування соціальної держави пов'язане насамперед з демократією, оскільки вважається, що одним з найважливіших чинників її становлення є вплив громадянського суспільства.

10.17.12.0934/207663. Дорожна мапа правової методології науковця. Сливка С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.339-344. - укр. УДК 340.12.
Досліджено процес формування методології науковця-правника. Розглянуто антропологічний зміст методології, вплив зовнішнього середовища, індивідуальні зусилля у формуванні правової методології науковця.

10.17.12.0935/207665. Теоретичні аспекти обмеження прав людини. Фігель Ю.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.357-351. - укр. УДК 342.7.
Розглянуто теоретичні питання обмеження прав людини. З'ясовано, що під час розгляду проблеми обмеження прав людини необхідно вирізняти два поняття: перше - безпосередньо обмеження прав, друге - обмеження у здійсненні прав. Досліджено, що обмеження - це розширення повноважень органів державної влади, а також зменшення обсягу прав і свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

10.17.12.0936/207666. Теорія аргументації: основні філософсько-правові аспекти. Чорнобай О.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.362-372. - укр. УДК 340.12.
У комунікативній практиці доводиться доволі часто стикатися з ситуацією, коли не тільки необхідне чітке уявлення про істинний стан справи, а й слід об'єктивно продемонструвати, чому саме це вважається істинним, тобто проявити інтелектуальну здатність довести опонентам чи адресатам правильність своєї позиції за допомогою аргументації, способу міркування й спілкування. Щоб впевнено себе почувати в такій ситуації, необхідні знання з теорії аргументації - галузі філософських знань.

10.17.12.0937/207667. Теоретико-правовий підхід щодо розуміння сутності держави в історії політико-правової думки. Шай Р.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.373-377. - укр. УДК 340.1.
Розглянуто проблему сутності держави, яка актуальна як у теоретичному, так і в практичному плані й пов'язана з потребами дослідження сутності держави як категорії філософії та юриспруденції, аналізом закономірностей взаємовідносин розвитку та функціонування держави та її сутності.

10.17.12.0938/207668. Ознаки трансформації прав людини в умовах глобалізації суспільства. Щирба М.Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.378-382. - укр. УДК 340.12:327.39.
Розглянуто питання взаємодії глобалізації та права на сучасному етапі розвитку суспільства. Особливу увагу зосереджено на аналізі факторів взаємодії між глобалізаційними змінами та правами людини у сучасному суспільстві. Виділено такі ознаки трансформації інституту прав та свобод: видозмінення змісту прав людини під натиском глобальних проблем сучасності; універсалізація прав людини; ускладнення системи міжнародного правового регулювання прав людини; зміна суб'єкта контролю у сфері прав людини; дисонанс між загальноприйнятима стандартами прав людини та модерністськими тенденціями; визнання майбутнього покоління повноправним суб'єктом інституту прав та свобод.

10.17.12.0939/207669. Співвідношення понять світогляду та поглядів людини: теоретико-правові аспекти. Ярмол Л.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.383-389. - укр. УДК 340.12 (447).
Проаналізовано поняття, види, елементи світогляду людини як обов'язкового складника її свідомості. Розкрито поняття, значення поглядів людини та їх місце в структурі світогляду. Сформульовані пропозиції щодо проголошення в Конституції України можливостей вираження світогляду та поглядів людиною.

10.17.12.0940/207674. Теоретико-методологічний аналіз національно-патріотичного виховання студентської молоді. Ряшко В.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.418-425. - укр. УДК 340.15.
Проаналізовано актуальну проблему національно-патріотичного виховання студентської молоді. Серед гострих проблем, що постали перед вищими навчальними закладами України, вона особливо важлива, оскільки пов'язана з підготовкою спеціалістів, які у XXI ст. візьмуть на себе всю відповідальність за будівництво держави, її соціально-політичний, економічний розвиток, забезпечення стабільного правопорядку, обороноздатності. Формування національно-патріотичного виховання майбутніх спеціалістів повинно ґрунтуватися на сучасних новітніх досягненнях науки, важливу роль відіграє філософський теоретико-методологічний аналіз усього виховного процесу у ВНЗ.

10.17.12.0941/207677. Допустимість збирання експертом об'єктів експертизи. Бараняк В.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.436-440. - укр. УДК 343.102:159.947.2.
На основі аналізу законодавства, теорії та практики судової експертизи досліджено зміст поняття "об'єкт експертизи", розглянуто питання щодо допустимості збирання експертом об'єктів експертизи. Висловлено пропозиції щодо допустимості збирання експертом об'єктів експертизи під час проведення дослідження, їх подальшого теоретичного розроблення, закріплення на рівні закону через внесення змін і доповнень до законодавчих актів і впровадження у практичну діяльність з метою забезпечення повноти і якості збирання доказової інформації.

10.17.12.0942/208562. Поведінка людини: підходи до розуміння. Барабаш О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.4-8. - укр. УДК 340.12.
У статті проаналізовано співвідношення понять "поведінка" та "діяльність". Названо та охарактеризовано основні підходи до розуміння поняття "поведінка" людини.

10.17.12.0943/208569. Правове регулювання захисту дітей від негативного впливу інтернету. Лесько Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.48-52. - укр. УДК 340.6:343.226.
Стаття присвячена дослідженню проблем правового регулювання захисту дітей від негативного впливу Інтернету. Розглянуто міжнародний досвід вирішення вказаного питання на нормативно-правовому рівні.

10.17.12.0944/208573. Поняття та сутність контролю у сфері інформатизації. Мороз Н.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.75-80. - укр. УДК 342.345.54.
У статті розглянуто питання щодо розуміння сутності контролю у сфері інформатизації, який є досить широкою і об'ємною правовою категорією. Він розглядається як один із способів забезпечення законності, і не обмежується лише колом питань, пов'язаних з дотриманням обов'язкових приписів - законів та інших нормативних актів, але й перевіряє доцільність діяльності, передбачає коригування дій. Ефективність контролю в сфері інформатизації суттєво зумовлений станом його теорії.

10.17.12.0945/208582. Сучасна експлікація аналітичної філософії права Г. Харта. Татаровський Р.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.289-292. - укр. УДК 340.12.
Досліджено експлікацію теорії аскриптивної юридичної мови у філософії права Г. Харта. Висвітлено лінгвістичний поворот у ранніх працях Г. Харта як основи генези аналітичної філософії права. Звернуто увагу на вплив теорії мовних актів на розвиток філософії права Г. Харта.

10.17.12.0946/208583. Джерела правової комунікації. Токарська А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.293-299. - укр. УДК 340.12.
Концепція статті виникла на основі того, що громадянське суспільство, яке є основою держави, може і повинно ставати зрілим, політично активним, новоякісним промотором еволюції влади. Засобом досягнення такої мети є національна правова комунікація. Привернення уваги до багатих джерел правової комунікації дає підстави для вироблення і розвитку тих засад взаємодії влади із суспільством, які називаються віковими.

10.17.12.0947/208586. Правова культура як умова культивування принципу верховенства права в українському суспільстві. Шай Р.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.317-320. - укр. УДК 340.
Висвітлено розвиток правової культури, оскільки науковий рівень правового мислення та правосвідомості забезпечує формування ідеалу правової особистості, яка поважає правовий закон, визнає його верховенство у всіх сферах життя, своїми діями підтримує режим правозаконності в Україні.

10.17.12.0948/208588. Право на мирні зібрання: до уточнення загальнотеоретичної характеристики. Ярмол Л.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.331-337. - укр. УДК 340.12 +342.729 .727.
Розкрито загальнотеоретичні аспекти права на мирні зібрання. Проаналізовано поняття, значення права на мирні зібрання. Охарактеризовано основні ознаки мирного зібрання. Сформульовано пропозиції до законодавства України щодо покращення механізму юридичного забезпечення права на мирні зібрання.

10.17.12.0949/208601. Правосвідомість і правова культура як чинники становлення громадського суспільства. Попадинець Г.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.422-427. - укр. УДК 340.12.
Проаналізовано значення правосвідомості та правової культури у становленні громадянського суспільства. Розглянуто поняття та основні ознаки громадянського суспільства, охарактеризовано правосвідомість і правову культуру, які впливають на удосконалення права, на формування правової держави та громадянського суспільства.

10.17.12.0950/208602. Захист свободи, незалежності і суверенітету держави в політико-правових концепціях Гегеля. Ряшко О.В., Остапенко Л.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.428-433. - укр. УДК 340.12(430) "17 18".
Розглянуто проблему захисту свободи, незалежності і суверенітету держави в філософських, політико-правових концепціях великого німецького філософа Г. В. Ф. Гегеля. Німецький мислитель дав глибокий аналіз ролі і місця держави в розвитку і функціонуванні суспільства. Він один із перших акцентував увагу на необхідності захищати державу її свободу, незалежність і суверенітет від агресії. У цьому аспекті розкрив роль, значення народу і армії в захисті своєї держави. Філософсько-правові, політичні ідеї Гегеля не втратили своєї соціальної цінності вони і у наш час є надзвичайно актуальними у зв'язку з тим, що Україна стала жертвою воєнно-політичної агресії з боку Російської Федерації і вона веде боротьбу за захист своєї свободи, незалежності і суверенітету.

10.17.12.0951/208769. Право на доступ до інформації - ключовий елемент громадського контролю. Єсімов С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.63-72. - укр. УДК 342.(736;727).942.
Розглянуто теоретичні та прикладні аспекти нормативно-правового регулювання доступу до інформації як ключового елемента громадського контролю. Проаналізовано принцип інформаційної відкритості, основні цілі державної інформаційної політики, національну нормативно-правову базу обмеження права на доступ до інформації, форми доступу до інформації, державні інформаційні ресурси. Визначено проблемні питання та запропоновано шляхи удосконалення нормативно-правової бази.

10.17.12.0952/208777. Екзистенція правової допомоги як філософсько-правового феномену. Бліхар В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.130-135. - укр. УДК 340.12.
Проаналізовано концепт "правова допомога", розглянуто філософсько-правову основу його екзистенції, підґрунтям якої є твердження, що людина, котра дотримується норм моралі у щоденному житті, відповідно дотримуватиметься й вимог закону, адже він спирається на загальнолюдські цінності, вироблені впродовж існування людства норми, що є першими регуляторами суспільного життя. Обґрунтовано, що на рівень правової допомоги безпосередньо впливає особа, яка її надає, - юрист, який своєю фаховою діяльністю апелює до синкретизму права і моралі, усвідомленої реалізації у практичній діяльності норм моралі та спеціальних норм, виражаючи відповідальність, справедливість, патріотизм і визнання гідності кожної людини. Акцентовано увагу на тому, що актуалізувати правову допомогу як філософсько-правовий феномен можливо лише за умови людиновимірності цього концепту.

10.17.12.0953/208780. Поведінка людини: філософсько-правова рефлексія "діяльність" та "активність". Гарасимів Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.147-151. - укр. УДК 340:12.
Досліджено поведінку людини як об'єкта філософсько-правової рефлексії "діяльність" та "активність". Актуалізовано проблему досягнення мотивованої та ціннісно-орієнтованої людської поведінки, яка виступає своєрідною соціальною субстанцією процесів життєдіяльності людини в усіх сферах суспільного життя. Висвітлено поведінку насамперед як категорію соціальної філософії, що включає мету, засіб, результат і форму самого процесу діяльності.

10.17.12.0954/208781. Антропологічна проблематика у філософсько-правовій традиції. Гарасимів Т., Базарник Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.152-158. - укр. УДК 340:12.
Досліджено антропологічну проблематику крізь призму філософсько-правового пізнання та практичного перетворення правової дійсності. Виявлено методологічні засади та головні джерела становлення антропологічного принципу в філософії права, з'ясовано особливості історичного розвитку філософсько-правових поглядів на антропологічний принцип як складову світоглядно-методологічних основ філософії права. Розкрито сутність антропологічного принципу в філософії права на основі аналізу предметної специфіки філософсько-правового знання.

10.17.12.0955/208782. Методологічна дилема дефініції "соціалізація" у філософсько-правових концепціях. Гарасимів Т., Базарник М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.158-162. - укр. УДК 340:12.
Здійснено соціально-філософський аналіз процесу правової соціалізації особистості та базових її категорій; систематизовано основні правові форми (адаптації, інтеріоризації, акультурації), особливості впливу різних правосоціалізувальних чинників на індивіда, особистісні передумови соціалізації її в українському суспільстві у контексті глобалізаційних змін. Проаналізовано явище правової соціалізації як об'єктивного та закономірного процесу включення особистості у сферу соціально-правових відносин у ролі їх суб'єкта. На основі різних філософсько-правових концепцій, підходів та методологічного інструментарію висвітлено правову соціалізацію особистості в єдності її світоглядно-методологічних, інституціональних, соціально-антропологічних та ціннісно-смислових аспектів.

10.17.12.0956/208784. Концепція людської особистості у філософсько-правових школах. Гарасимів Т., Вологіна А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.168-172. - укр. УДК 340:12.
Запропоновано концепцію людської особистості, побудовану на основних ідеях провідних філософсько-правих шкіл. Розглядається поняття "персоналізм" та характеристики його значення у сучасній філософії. Досліджено історичні основи та розвиток ідей персоналізму, а також проаналізовано провідні персоналістичні напрями з урахуванням особливостей філософських концепцій їхніх основних представників. Досліджено методи і найважливіші категорії, які використовує екзистенціалізм у витлумаченні проблеми людини та специфіки її існування. Проаналізовано науково-філософські дослідження проблеми феноменології у розвитку концеції особистості.

10.17.12.0957/208786. Концепція особистісного становлення індивіда у філософських-правових поглядах нового часу. Гарасимів Т., Мартинюк Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.177-181. - укр. УДК 340:12.
Проаналізовано концепцію особистісного становлення індивіда у філософських-правових поглядах Нового часу. Доведено, що реалізація сутності індивіда залежить від внутрішньої настанови на буття чи володіння, тому вона може бути продуктивною чи непродуктивною. Ґрунтовно проаналізовано вчення про свободу, оскільки воно у Новий час виступає основним базисом створення нового образу людини у філософсько-правовому просторі.

10.17.12.0958/208787. Особистісний світогляд: гуманістичний концептуалізм. Гарасимів Т., Матвійчук І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.182-185. - укр. УДК 340:12.
Здійснено філософсько-правовий аналіз особистісного світогляду крізь призму гуманістичного концептуалізму, а відтак сформовано теоретико-методологічну основу означеної проблематики. З'ясовано, що наявність у цінностях когнітивного та емотивного компонентів та їх органічне поєднання створюють умови для світоглядної кореляції особистості, процесу, який з різною інтенсивністю та спрямованістю відбувається протягом усього людського життя. Доведено, що саме структурна неоднорідність культури стає резервом динамічних процесів, одним із механізмів стимуляції появи нового.

10.17.12.0959/208788. Соціальні та біологічні основи правового статусу жінок. Гасанзаде С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.186-192. - укр. УДК 347.156.
Без повного і всебічного дослідження жінки як соціальної та біологічної істоти, яка є одним з найважливіших соціальних груп суспільства, точне визначення її правового статусу, виявлення становища в суспільстві є доволі складним і навіть проблемним питанням. Зазначимо, що, на жаль, незважаючи на наукові та теоретичні дослідження у сфері прав і свобод жінок, а також доволі повне, з визначенням місця в міжнародному праві та у національних правових системах для забезпечення і захисту цих прав, дефініцію поняття "жінка" ще не сформульовано. Сьогодні виникла гостра потреба детально роз'яснити всі аспекти цього поняття. У статті на основі дослідження різних сфер людської життєдіяльності, правової концепції, враховуючи визначення, розглянуто статус жінки і пов'язані з цим питання.

10.17.12.0960/208789. Правова соціалізація на сучасному етапі розвитку правової науки. Жаровська І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.193-198. - укр. УДК 341.48.
Розглянуто проблему правової соціалізації особи, вказано на роль та значення правової соціалізації на сучасному етапі розвитку правової науки. Доведено, що чим більше соціалізована людина, тим більше вона виявляє свої здатності бути головною продуктивною силою суспільства, тим більше виявляється здатною зрозуміти навколишню природу, право, державу і суспільство як цілісні системи.

10.17.12.0961/208790. Методологія дослідження як наукове пізнання. Кельман М., Коваль І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.199-204. - укр. УДК 340.12.
Розглянуто стан методології правової науки з обговорюваною у філософській, наукознавчій літературі проблемою кризи наукової свідомості, науки як провідного способу пізнання світу.

10.17.12.0962/208792. Аналіз окремих напрямів наукових досліджень філософсько-правових ідей в українській полемічній літературі. Колич О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.211-217. - укр. УДК 340:12.

Проаналізовано наукові праці богословського, філософсько-правового та політологічного характеру, із яких отримуємо відомості про філософсько-правові ідеї в українській полемічній літературі, яка виникла після прийняття Берестейської унії 1596 р.

10.17.12.0963/208794. Питання про співвідношення понять "правотворчість" та "нормотворчість". Лепех Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.225-231. - укр. УДК 342.9.07.
Розглянуто питання про тлумачення термінів "правотворчість" та "нормотворчість" у науковій літературі. Виділено напрями щодо співвідношення "правотворчості" та "нормотворчості". Названо критерій співвідношення. Надано пропозиції щодо удосконалення законодавства з дослідженого питання.

10.17.12.0964/208795. Природно-правова гармонія існування людини у просторі. Романова А., Козак О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.232-237. - укр. УДК 347.12.
Висвітлено філософсько-правовий підхід до розуміння природно-правової гармонії існування людини у просторі в контексті пріоритету принципу людинолюбства над принципом законності, що містить прогресивні ідеї природно-правової цінності життя, честі й гідності людини як основи онтологічного простору. Увагу зосереджено на поведінково-діяльнісній сутності людини у природно-правовому просторі, що є результатом пізнання й усвідомлення власних інтересів, інтересів суспільних груп і людської спільноти загалом.

10.17.12.0965/208796. Глобалізаційні процеси та розвиток соціальної держави. Сковронський Д. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.238-244. - укр. УДК 340.12+321.01.
В умовах глобалізації посилюються суперечності у взаєминах соціальної держави і громадянського суспільства, що призводить до кризи соціальної держави. Криза відбувається на глобальному і національному рівнях. Однак, досягши балансу у взаємодії основних соціальних і політичних сил у суспільстві, ці суперечності можливо згладити. Цей баланс окреслює пріоритетні сфери і визначає заходи, які сприятимуть досягненню поставлених цілей.

10.17.12.0966/208798. Ідея "індивідуальності": філософсько-правовий концепт. Смірнова І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.253-258. - укр. УДК 340.17.
Висвітлено суть дефініції "індивідуальність" як складної багатоплановості та багаторівневої структури, зміст якої залежить не лише від багатства природних її передумов, а й від глибини та широти її входження у механізм суспільних відносин, а також від ступеня соціально активної діяльності, що відображає суб'єктну міру особистості. Осмислено визначальні ідеї "індивідуальності" у філософсько-правовому вимірі, запропоновано методологічний концепт щодо означеної проблематики.

10.17.12.0967/208800. Доведення (доказ) і спростування як види аргументації. Чорнобай О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.264-273. - укр. УДК 340.12.
Фахівці у галузі комунікативної лінгвістики, логіки, евристики вважають, що доведення (доказ) як логіко-методологічна форма наукового пізнання у широкому розумінні є процесом встановлення об'єктивної істини за допомогою практичних і теоретичних дій та засобів. У вузькому тлумаченні доведенням називається міркування, яке встановлює істинність певного твердження за допомогою наведення інших тверджень, істинність яких уже доведено.

10.17.12.0968/208803. Аксіологічний вимір правової культури. Юрійчук О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.287-290. - укр. УДК 340.12.
Розглянуто аксіологічні аспекти правової культури. Особливу увагу зосереджено на понятті правової культури, співвідношенні правової культури з правовою системою, правовою реальністю та правом. Автор зосереджується на аксіологічному трактуванні правової культури, наводить погляди науковців, розглядає переваги та недоліки ціннісного виміру правової культури.

10.17.12.0969/208804. Загальнотеоретична характеристика співвідношення свободи вираження поглядів та свободи вираження думки. Ярмол Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.291-300. - укр. УДК 340.12.
Проаналізовано загальнотеоретичні аспекти співвідношення свободи вираження поглядів та свободи вираження думки. Розкрито поняття, зміст таких феноменів, як "думка", "погляди", "свобода вираження поглядів". Сформульовано пропозиції до законодавства України щодо проголошення свободи вираження поглядів людини.

10.17.12.0970/208818. Правова природа права на відмову від апеляційної скарги у цивільному судочинстві України. Воробель У. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.384-388. - укр. УДК 347.937:347.956 (347.957).
Досліджено правову природу права на відмову від апеляційної скарги у цивільному судочинстві. На прикладах із судової практики проілюстровані помилки, пов'язані із неправильним трактуванням правової природи цього інституту. Зроблено висновок, що право на відмову від апеляційної скарги потрібно трактувати як відмову апелянта, що вже реалізував своє право апеляційного оскарження судового рішення, від права продовжувати апеляційний розгляд справи у суді, що загалом веде до вичерпання права на апеляційне оскарження судового рішення, що призводить до втрати можливості повторного його звернення до суду із апеляційною скаргою на те саме судове рішення та з тих самих підстав.

10.17.12.0971/208819. Справедливість у філософсько-правовій думці нового часу. Добош З. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.389-397. - укр. УДК 340.12.
Досліджується генеза зв'язків справедливості і права в епоху Нового часу, що дає змогу визначити відправну точку їх конвергенції, а також простежити історичні особливості перебігу такої конвергенції, що відобразилися у сфері дії цих явищ, їх змістовних характеристиках. Визначено напрям виходу проблематики справедливості за межі дії національного права і поширення у сфері міжнародних стосунків.

10.17.12.0972/208823. Правова ідеологія як основа формування громадянського суспільства. Маркович Х. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.418-423. - укр. УДК 340.11.
Досліджено роль правової ідеології у формуванні громадянського суспільства. Висвітлено основне призначення правової ідеології та її вплив на процес становлення громадянського суспільства. Розкрито значущість духовної культури як цінність правової ідеології на еволюційному шляху громадянського суспільства.

10.17.12.0973/209644. Роль юридичної техніки в законопроектній діяльності. Чернолуцький Р.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.118-129. - укр. УДК 342.3.

В статті досліджується роль юридичної (нормотворчої, законодавчої) техніки в законопроектній діяльності. Розгляд зазначених питань здійснюється через розкриття ролі і значення конституційно-правових норм в правовій системі держави і системі національного законодавства.

10.17.12.0974/209671. Процес утворення галузі права в контексті правоутворення: теоретико-правовий дискурс. Добробог Л.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.8-13. - укр. УДК 340.15.
У статті розглядається питання правоутворення як фактору процесу галузеутворення. Вказується, що стан суспільних відносин, що не відповідає потребам суспільства і гальмує його розвиток, є чинником правоутворення. Правоутворення отримує свій початок саме із соціальних суперечностей у момент усвідомлення їх природи та необхідності їх подолання за допомогою встановлення норми права. Акцентується увага на тому, що проблема закономірностей утворення галузі права як структурного елемента системи права тісно пов'язана з такими явищами соціальної дійсності як "праворозуміння", "джерело права" і "правотворчість".

10.17.12.0975/209678. Історико-культурні об'єкти: юридичне визначення. Шестак В.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.58-67. - укр. УДК 342.745.
В статті на основі аналізу наукової літератури та чинного законодавства досліджено наскільки повно та всебічно опрацьовано розуміння низки основних понять, які стосуються історико-культурних об'єктів. Питання взаємодії держави та права з культурою стають дедалі більш актуальними та потребують детального вивчення та вирішення.

10.17.12.0976/209679. Поняття і основні ознаки захисної діяльності народу. . // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.67-76. - укр. УДК 342.57 (477).
У статті досліджується нормативне закріплення поняття "захист", наукові підходи до визначення поняття "захисна діяльність народу" та певних суміжних термінів, аналізуються точки зору різних авторів на дану проблематику. В результаті аналізу, узагальнюються наукові підходи до визначення досліджуваного поняття, виокремлюються його ознаки, на підставі чого пропонується авторське визначення даного терміну.

10.17.12.0977/209796. Культурна функція як невід'ємна складова образу сучасної держави. Головченко М.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.8-19. - укр. УДК 340.12:008.
У статті доведено, що культурна функція відноситься до постійних основних функцій сучасної держави, тісно пов'язана з іншими функціями держави. Проведено розмежування між поняттями культурної функції і культурної політики. Розглянуто особливе значення взаємозв'язку культурної функції з такими функціями держави, як економічна функція, інформаційно-комунікативна функція, соціальна функція, правоохоронна та правозахисна функції.

10.17.12.0978/209798. Теоретичні підходи до визначення правової норми у контексті функціонування сучасних правових систем. Годованик Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.28-35. - укр. УДК 340.1.
Стаття присвячена проблемам визначення правової норми як базового елементу сучасних правових систем, що забезпечує їх нормальне функціонування. Автор аналізує найважливіші методологічні підходи до змісту правової норми у сучасних умовах суспільно-правового розвитку. Акцентується на особливостях європейського праворозуміння та інтерпретації правової норми у діалектичному взаємозв'язку з модернізацією інших структурних елементів правової системи розвинутого суспільства.

10.17.12.0979/209799. Теоретико-методологічні аспекти визначення правового статусу молоді. Запольська Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.35-43. - укр. УДК 342.72-053.67(045).
Стаття присвячена юридичному дослідженню теоретико-методологічних аспектів визначення юридичного змісту категорії "правовий статус молоді" як сукупності специфічних прав, свобод, обов'язків, законних інтересів молодої людини. Стверджується, що на локальному рівні молодь користується правовим модусом як суб'єкт муніципально-правових відносин та сукупність членів територіальної громади з особливим обсягом муніципальних прав та гарантій їх забезпечення у системі місцевого самоврядування. За таких підходів виникає необхідність суттєвого вдосконалення теоретичних доктринальних концепцій щодо розуміння правового статусу особистості, правового модусу молоді на муніципальному рівні, розроблення нових юридичних конструкцій, що відповідають сучасним умовам суспільного життя.

10.17.12.0980/209801. Порівняльна географія необхідної оборони у законодавстві представників гібридних правових систем. Орловський Б.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.50-57. - укр. УДК 343.228.
Стаття присвячена дослідженню кримінально-правових норм про необхідну оборону у законодавстві представників гібридних типів правових систем (змішаного, релігійного та соціалістичного права). Автор проводить порівняльно-правовий аналіз закріплення необхідної оборони як правомірного вчинку в цих країнах за такими критеріями: найменування; місцезнаходження; форма здійснення; система об'єктів захисту; правова підстава. На підставі проведеного порівняльно-правового аналізу робляться відповідні узагальнені висновки.

10.17.12.0981/209881. Співвідношення моралі і права. Філонов О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.13-19. - укр. УДК 321.01; 340.11:1.
У статті співвідношення права і моралі як соціальних регуляторів. Автор вважає, що особлива роль в соціальній системі належить праву і моралі. Право торкається та врегульовує найбільш значущі, життєво важливі сфери соціальної діяльності. Еволюційний розвиток права призводить до охоплення юридичної регламентацією зростаючої кількості соціальних зав'язків. Разом з тим, правове регулювання в ряді випадків не втручається до відносин між суб'єктами. Наголошується, що у науці робляться досить успішні спроби дослідження універсальних загальнолюдських моральних цінностей та їх втілення у різних сферах нормативно-правового регулювання. Зокрема, моральні норми втілюються як на рівні внутрішньодержавного регулювання в різних галузях права, так і в області міжнародного права.

10.17.12.0982/209882. Норма права як структурний елемент системи права сучасної правової держави. Годованик Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.19-26. - укр. УДК 340.1.
Стаття присвячена проблемам визначення правової норми як базового елементу сучасних правових систем, що забезпечує їх нормальне функціонування. Автор аналізує найважливіші методологічні підходи до змісту правової норми у сучасних умовах суспільно-правового розвитку. Акцентується на особливостях європейського праворозуміння та інтерпретації правової норми у діалектичному взаємозв'язку з модернізацією інших структурних елементів правової системи розвинутого суспільства.

10.17.12.0983/209886. До проблеми визначення засобів взаємодії правопорядків: доктринальні підходи. Волошин Ю.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.51-60. - укр. УДК 340.1.
У статті розглядаються доктринальні підходи до способів та форм взаємодії конституційного та міжнародного правопорядків. Аналізуються, серед інших, такі форми взаємодії правопорядків, як ратифікація міжнародного договору, рецепція, інкорпорація, трансформація. Наголошується на необхідності врахування сучасних особливостей правової глобалізації та міждержавної інтеграції при визначенні оптимальних форм взаємодії правових систем різного рівня з метою сприйняття міжнародних стандартів національною правовою системою. Підкреслюється, що проблема ратифікації стосується тих міжнародних договорів, які, з позиції міжнародного права, є чинними для певної держави, а також суб'єктів національного права, які відповідно до встановленого законодавством порядку при здійсненні своїх конституційних прав повинні застосовувати лише ті акти, котрі опубліковано в офіційних виданнях. Зазначається, що до міжнародних договорів, ратифікованих відповідно до законодавства України, встановлюються якісно нові вимоги для їх опублікування.

10.17.12.0984/209894. Поняття і основні ознаки "безпосереднього здійснення влади народом". Янчук А.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.104-113. - укр. УДК 342.57(477).
У статті досліджується нормативне закріплення поняття "безпосереднє здійснення влади народом", наукові підходи до визначення даного терміну, аналізуються точки зору різних авторів на дану проблематику. В результаті аналізу, узагальнюються наукові підходи до визначення досліджуваного поняття, виокремлюються його ознаки, на підставі чого пропонується авторське визначення даного терміну.

10.17.12.0985/210532. Правовідносини в канонічному праві. Лазор В.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.18-28. - рос. УДК 137.26.
Проведено аналіз сучасних наукових позицій щодо ролі і значення канонічного права в сучасному світі. Досліджено поняття, сутність і склад правовідносин у канонічному праві. Зазначені підстави класифікації правовідносин у системі канонічного права. Досліджено зміст правовідносин кожного виду. Показано особливості реалізації канонічно-правових відносин.

10.17.12.0986/210560. До питання визначення кола суб'єктів правозастосовної діяльності, уповноважених на використання засобів подолання прогалин у законодавстві. Матат Ю.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.277-285. - укр. УДК 340.132.
У статті досліджено питання стосовно визначення кола суб'єктів правозастосовної діяльності, що мають право застосовувати такі засоби подолання прогалин як аналогія закону та аналогія права. На підставі проведеного аналізу зроблено висновок щодо необхідності визнання суб'єктами застосування аналогії не лише судів, але й інших правозастосовних органів, а також необхідності закріплення відповідних повноважень на законодавчому рівні.

10.17.12.0987/210757. Правова культура юриста як основа його професіоналізму. Мануйлов Є.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.216-220. - укр. УДК 340.1.
Становлення української державності, інтеграція в європейське і світове співтовариство, побудова громадянського суспільства та правової держави вимагають відповідної правової культури громадян, тим більше - фахівців права. Правову культуру громадян демократичного суспільства можна визначити як ціннісно-нормативну систему, орієнтовану на ідеали гуманізму і демократії, яка схвалюється більшістю населення в суспільстві або основними соціальними групами. Вона містить базові демократичні переконання, установки, орієнтації, символи, спрямовані на політико-правову систему, охоплює як правові ідеї і цінності, так і чинні норми правової практики. Усі ці підходи до розуміння сутності правової культури відокремлюють головне, що в основі правової культури громадянина лежать високий рівень правової свідомості і культури, загальнолюдські цінності та соціальна відповідальність за свої вчинки.

10.17.12.0988/210767. Феномен "самоорганізації" в проблемному полі місцевого самоврядування. Зимогляд В.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.247-251. - укр. УДК 321.01.
У логіці історичного розвитку будь-який дійсний процес в ідеальному розумінні - явище, яке саморозвивається і самоорганізовується. Самоорганізація - це складна система послідовного становлення базових, внутрішньо притаманних певній системі елементів, які забезпечують саморозвиток за рахунок внутрішніх потенцій і автономності. Принцип самоорганізації розвитку передбачає обов'язкову й повну взаємодію всіх елементів суспільства в їхньому русі, у суперечностях та боротьбі. Більшість самоутворених процесів у сучасній Україні - екологічних, соціальних, політичних, духовних та інших - далекі від етапу самоорганізації, адже перебувають на стадії становлення нових принципів суспільного життя. Саме в цьому контексті набуває значної ваги думка про те, що ми не зможемо успішно розвиватися до тих пір, поки не визначимося, які наші ідеї розвитку та яке їх походження.

10.17.12.0989/210769. Щодо сутності практик правового виховання громадян: політико-правовий аспект. Окладна М.Г., Перевалова Л.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.255-258. - укр. УДК 340.11:316.
Правова держава не може відбутися як соціальна реальність без реалізації цілей правового виховання громадян, адже його принципи та ознаки прямо пов'язані з правосвідомістю і праворозумінням людей, з іхньою здатністю до реалізації суб'єктивного права. Демократичне громадянське суспільство безпосередньо зацікавлене у комфортному "правовому кліматі" в країні, тому, відповідно, делегує державі соціальну функцію правового виховання; але й само воно здійснює внесок у правовиховання індивідів через активні суспільно-правові практики. Взаємодія соціуму і держави відіграє особливу роль у сутності правового виховання як змістовного процесу відтворення рівня й якості суб'єктивного права; це водночас - система дій (інструментальних практик) з формування правосвідомості, правової культури громадянина і суспільства в цілому.

10.17.12.0990/210780. Верховенство права : світоглядно-методологічні засади. Максимов С.І. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.27-35. - укр. УДК 340.12.
У статті верховенство права розглядається з позицій його світоглядно-методологічних, філософських засад. Воно тлумачиться як універсальний стандарт і ознака цивілізованості правової системи, комплексний феномен, у якому вирізняються ідеальний та реальний виміри, здійснюється подвійне розширення ідеї верховенства права: як суспільство верховенства права і як правовий світогляд. Філософським ядром такого світогляду виступає образ людини як індивіда, що має онтологічний і аксіологічний пріоритет. Доповнює цей образ настанова на скепсис по відношенню до чинної влади й віра в можливості нормативного стримування владного свавілля.

10.17.12.0991/210783. Самовизначення індивіда у полі правової культури: ідентичність чи імідж? Мелякова Ю.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.54-70. - укр. УДК 340.12.
Дослідження присвячено соціально-правовій і антропологічній проблемі особистісного й правового самовизначення людини нестабільного полікультурного суспільства у національному, громадянському, ідеологічному й ментальному планах. Політико-правова ситуація в сучасній Україні постає як дискурс ідентичностей, мультикультурність в межах однієї політичної нації, конфлікт світоглядів і, як наслідок, симуляція ідентичності. Самоідентифікація постсучасної особистості формує креативний імідж, що дозволяє їй чутливо пристосовуватися до віртуальності права.

10.17.12.0992/210784. Філософсько-правові концепції виникнення та розвитку правової держави. Мануйлов Є.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.71-80. - укр. УДК 130.3.
У статті розглядаються філософсько-правові концепції виникнення та розвитку правової держави в історії філософської думки. Робиться висновок, що в Україні збільшується впевненість у необхідності цього дослідження і реалізації цієї концепції на практиці. Конституція України забезпечує новий етап розвитку вчень про правову державу в Україні.

10.17.12.0993/210785. До питання про основні риси та сутнісні ідеї постмодерністського бачення права. Жданенко С.Б., Коваленко І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.81-90. - укр. УДК 340.12+1:316.3.
Статтю присвячено загальнометодологічним та специфічним характеристикам постмодерністської філософії права. Показані симптоми вичерпаності вихідної парадигми модерну, що обумовили нову метаморфозу права. Як одна з головних особливостей постмодерністської правової теорії вказана смерть людини як автора і творця юридичних текстів. Розглянута ключова для постмодерністської філософії права тема кінця великого наративу. Показані відмінності модерного юридичного наративу від постмодерністського, де мова йде не про суб'єкта та його розповідь про себе, а про саму розповідь, що розгортається у знаках та інтерпретаціях. Дискурс справедливості у рамках постмодерністської філософії права представлений як розрізнення права (закону) та справедливості.

10.17.12.0994/210786. Духовна особистість як першооснова правової держави в кризові періоди становлення сучасного суспільства. Кальницький Е.А., Міщенко В.І. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.91-103. - рос. УДК 130.31.
Показано, що сучасне суспільство переживає переломний етап людської історії, при якому відбувається перетворення базисних універсалій культури. Ідеологія споживання, що набула широкого поширення в сучасному суспільстві, призводить до духовного і фізичного знищення. Необхідно сформувати нову парадигму, яка стане неодмінною умовою оздоровлення сучасної цивілізації.

10.17.12.0995/210792. Особистісна зрілість юриста. Ценко М.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.150-160. - укр. УДК 340.11.5:17.021.2.
Аналізується сутність понять "особистість", "особистісна зрілість". З'ясовується актуальність рівня особистісної зрілості для юриста у професійній діяльності. Розкриваються особистісно значущі характеристики юриста. Розглядаються чинники, що сприяють негативній трансформації свідомості сучасного юриста, а також передумови, які б стимулювали потребу особистісного професійного саморозвитку.

10.17.12.0996/211012. Сущность власти и ее структура в работе А. Кожева "Понятие власти". Шаповал Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.27-32. - рос. УДК 321 (075.8).
У статті автор звертається до вказаної роботи для того, щоб з'ясувати, що та яким чином обґрунтовує А. Кожев у якості сутності влади та її структури. У ході роботи проводиться аналіз запропонованої Кожевом сутності влади та її аргументації, а також досліджується типологія влади. На думку Кожева, специфічними ознаками влади є: з одного боку, активність володарюючого, його здатність змінювати підвладних, при цьому залишаючись незмінним, з іншого боку, - відсутність реакції з боку підвладних, свідома та добровільна відмова від протидії владі. При цьому завжди зберігається імовірність того, що реакція, яка добровільно стримувалась раніше, виникне і тим самим знищить владу.

10.17.12.0997/211044. Концептуальні засади застосування комплексного підходу в юридичних дослідженнях. Чистоклетов Л.Г. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №4, С.27-30. - укр. УДК 340.115.
В статті піддано критиці погляд, що комплексний підхід до наукового дослідження обов'язково має полягати в сумісному вивченні одного й того ж об'єкта представниками різних наук. Охарактеризовано методологічні труднощі, що ускладнюють застосування цього підходу в юридичних дослідженнях, та генетично пов'язані з ним спроби вирішувати проблему оновлення методології юриспруденції за допомогою герменевтики, феноменології та антропології.

10.17.12.0998/211079. Філософсько-правовий аналіз проблеми злочину та покарання у творчості Ф. Достоєвського. Ковнєров О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.90-96. - укр. УДК 141.319.8:34.
Досліджується філософсько-правовий концепт вирішення проблеми злочину та покарання у творчості Ф.Достоєвського.

10.17.12.0999/211086. Філософсько-правовий аспект притягнення та виправлення засуджених до відповідальності осіб в умовах сучасної пенітенціарної системи. Ковнєров О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.143-151. - укр. УДК 141.8:34.
В статі досліджується філософсько-правові особливості виправлення засуджених осіб в умовах сучасної пенітенціарної служби.

10.17.12.1000/211103. Особливості статусу судді суду загальної юрисдикції як публічного службовця. Вітюк Д.Л. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №1, С.17-20. - укр. УДК 342.51.
В статті аналізуються особливості визначення статусу судді суду загальної юрисдикції як публічного службовця. Окреслюється специфіка службових відносин судді, їх відмінність від інших правовідносин, зокрема тих, що регулюються нормами трудового законодавства. Наведене бачення перспектив удосконалення нормативно-правового регулювання відносин публічної служби в цілому, та професійної діяльності судді зокрема.

10.17.12.1001/211245. Концептуальні засади застосування комплексного підходу в юридичних дослідженнях. Чистоклетов Л.Г. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №3, С.9-12. - укр. УДК 340.115.

В статті піддано критиці погляд, що комплексний підхід до наукового дослідження обов'язково має полягати в сумісному вивченні одного й того ж об'єкта представниками різних наук. Охарактеризовано методологічні труднощі, що ускладнюють застосування цього підходу в юридичних дослідженнях, та генетично пов'язані з ним спроби вирішувати проблему оновлення методології юриспруденції за допомогою герменевтики, феноменології та антропології.

10.17.12.1002/211625. Особливості статусу судді суду загальної юрисдикції як публічного службовця . Вітюк Д.Л. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №10/2, С.49-52. - укр. УДК 342.51.
В статті аналізуються особливості визначення статусу судді суду загальної юрисдикції як публічного службовця. Окреслюється специфіка службових відносин судді, їх відмінність від інших правовідносин, зокрема тих, що регулюються нормами трудового законодавства. Наведене бачення перспектив удосконалення нормативно-правового регулювання відносин публічної служби в цілому, та професійної діяльності судді зокрема.

10.17.12.1003/212382. Особливості забезпечення конституційного права на участь в управлінні державними справами для різних осіб шляхом подання електронної петиції. Ємельянова А.Г. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.74-80. - укр. УДК 342.736.
Мета. Запропонувати шляхи удосконалення законодавства про звернення осіб до органів державної влади, місцевого самоврядування, їх службових і посадових осіб, з метою недопущення звуження прав осіб без громадянства, фізичних осіб-підприємців, об'єднань громадян і юридичних осіб на подання електронної петиції. Сформульовано авторський підхід до розуміння права на подання петиції, як елементу реалізації конституційного права на участь в управлінні державними справами. Методика. Досліджено положення законодавств України, Сполученого Королівства Великої Британії щодо подання петиції. Проведено їх правовий аналіз та визначено шляхи для вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері закріплення конституційного права на подання електронної петиції, а саме щодо переліку осіб, які мають право на подання електронної петиції, яка є одним із механізмів реалізації конституційного права на управління державними справами. Результати. Обґрунтовано висновок, що швидкий розвиток громадянського суспільства призводить до розширення розуміння багатьох категорій прав та свобод людини і громадянина, а також впливає на появу нових механізмів реалізації конституційних прав громадян, зокрема, конституційного права на участь в управлінні державними справами. Виявлено нормативну недосконаліть і невідповідність українських законів Конституції України щодо суб'єктів подання електронної петиції чи звернення. Проведено порівняльний аналіз законодавств України та Великої Британії та запропоновано напрям змін до українського законодавства з метою нормативного закріплення конституційного права на управління державними справами, а саме подання петиції у якості самостійного права та приведення у відповідність фактичної та юридичної конституцій. Наукова новизна. Визначено, що право на звернення, є конституційним правом кожного і одним із конституційних механізмів участі в управлінні державними справами. У статті досліджено невідповідність суб'єктів на звернення, що визначені у законі про звернення громадян із положеннями Конституції України. Використано лінгвістичний підхід, оскільки існує необхідність врахування лінгвістичних аспектів, з метою проведення порівняння термінології, самостійності права та механізму забезпечення права на участь в управлінні державними справами. Практична значимість. Сформульовано пропозиції змін, які належить внести до Закону України "Про звернення громадян" з метою вирішення питання невідповідності нормативно-правових актів та недопущення звуження прав осіб без громадянства, фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб на подання петиції та реалізації права на звернення.

10.09 Історія держави і права

10.17.12.1004/204000. Нормотворча та організаційна діяльність революційних комітетів Полтавської губернії в господарській сфері (грудень 1919 - квітень 1920 рр.). Стрілець В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.15-20. - укр. УДК 321.74(477.53).
У статті розглядається господарська діяльність революційних комітетів Полтавської губернії з грудня 1919 р. по квітень 1920 р. Проаналізовано здійснення революційними комітетами політики військового комунізму. Охарактеризовані зокрема земельна та продовольча політика цих надзвичайних органів радянської влади.

10.17.12.1005/204003. Запобігання корупції в системі губернської адміністрації в Наддніпрянській Україні (друга половина XIX - початок XX ст.). Ярошенко М.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.33-36. - укр. УДК 321(091)(4 9); 34(091)(4 9).
У статті розкрито особливості губернського адміністративного апарату в Наддніпрянській Україні в другій половині XIX - на початку XX ст. Висвітлено законодавчі норми щодо протидії корупційним правопорушенням у Російській імперії й найтиповіші факти їх порушень. Проаналізовано основні заходи імперської влади для запобігання корупції серед губернських чиновників.

10.17.12.1006/204007. Розуміння принципу рівності в період Середньовіччя та Ренесансу. Журавльова Г.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.50-54. - укр. УДК 342.41.
На основі закономірностей розвитку правових інститутів та праць мислителів розкрито основні економічні, політичні та соціальні чинники формування загальних уявлень про привілеї та вольності як предтечі розуміння принципу рівності у період Середньовіччя та Ренесансу.

10.17.12.1007/204025. Становлення та розвиток законодавства про визнання фізичної особи неплатоспроможною в Україні. Рибка І.Є. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.128-132. - укр. УДК 347.6.
У роботі досліджено питання становлення та розвитку законодавства про визнання фізичної особи неплатоспроможною в Україні. Надані пропозиції щодо класифікації основних етапів становлення та розвитку законодавства про визнання фізичної особи неплатоспроможною в Україні. Визначені перспективні напрями подальших розвідок з досліджуваних питань.

10.17.12.1008/204321. Формування правових основ протидії корупції у державах стародавнього світу. Гавриленко О.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.14-18. - укр. УДК 340.15: 340.149.
У статті на основі аналізу широкого кола джерел та літератури досліджено особливості формування правових основ протидії корупції у стародавніх державах. Наголошено, що корупція була притаманна більшості з них. Водночас далеко не кожна держава сприймала корупцію, як загрозу, і, відповідно, протистояла їй. Часом вона розглядалася правителями як інструмент, за допомогою якого можна було запобігати згуртуванню чиновників, тримаючи їх у страху бути викритими та притягненими до відповідальності. У статті наведено приклади стародавнього антикорупційного законодавства, яке, однак, ще не було достатньо дієвим для того, щоб ефективно протидіяти поширенню корупційних проявів.

10.17.12.1009/204328. Кодифікація австрійського кримінального законодавства у другій половині XIX ст. - на початку XX ст. Шуп'яна М.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.47-50. - укр. УДК 321(091)(4 9); 34(091)(4 9).
Стаття присвячена висвітленню етапів кодифікаційного процесу у галузі кримінального права в Австрійській імперії та Австро-Угорській монархій у другій половині XIX ст. - на початку XX ст. Проаналізовано питання, пов'язані із прийняттям та чинністю в часі і чинністю в просторі Австрійського Кримінального кодексу 1852 р. Автор акцентує увагу на причинах тривалого застосування Кримінального кодексу 1852 р. як в Австрійській імперії та Австро-Угорській монархії, так і в незалежній Австрії.

10.17.12.1010/204362. Відступне як підстава припинення зобов'язання у праві Давнього Риму. Сибіга С.Е. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.53-56. - укр. УДК 321(091)(4 9); 34(091)(4 9).
Стаття присвячена дослідженню відступного у праві Давнього Риму. З'ясовується правова природа відступного як підстави припинення зобов'язання. Аналізуються точки зору давньоримських юристів стосовно юридичних наслідків відступного. Зокрема досліджується дискусія Прокуліанців та Сабініанців з приводу того, діє відступне в силу самого права чи воно тільки дає боржникові право на ексцепцію проти позову кредитора.

10.17.12.1011/204714. Історія становлення і розвитку державної політики у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків в Україні. Ступник М.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.68-72. - укр. УДК 321(091)(4 9); 34(091)(4 9).
У статті досліджуються питання історії становлення та розвитку антинаркотичного законодавства України. Автором проводиться аналіз основних етапів, які пройшла державна антинаркотична політика у своєму генезисі.

10.17.12.1012/204715. Порівняльний аналіз світового тероризму з тероризмом, який діяв на українських землях Російської Імперії наприкінці XIX - початку XX ст. Філонов О.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.73-75. - укр. УДК 321(091); 34(091).
Розглядаються основні відмінні риси тероризму на українських землях Російської імперії наприкінці XIX - початку XX ст. і сучасного глобального тероризму.

10.17.12.1013/204730. Еволюція феномену патріотизму у світовій історії. Івченко Ю.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.134-137. - укр. УДК 340.12.
У статті досліджується еволюція такого явища, як патріотизм в історичному контексті. Особлива увага приділена дослідженню становлення патріотизму та формулюванню його сутності в античний період. Проведено аналіз ролі та значення даного феномену у функціонуванні держави.

10.17.12.1014/204877. Історія розвитку інституту співучасті на теренах становлення української держави. Саско О.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.78-81. - укр. УДК 340.15:343.237.
У статті розглянуто історію розвитку кримінального законодавства в частині, яка стосується співучасті у вчиненні злочину. Досліджено, що на кожному етапі розвитку суспільства відбувалося удосконалення норм, які передбачали відповідальність за спільну участь осіб у вчиненні злочину і які поступово трансформувалися у самостійний правовий інститут кримінального права.

10.17.12.1015/205204. Історико-порівняльний метод М. М. Ковалевського у контексті структурно-функціонального аналізу. Шигаль Д.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.3-14. - укр. УДК 340.15:340.11.
У статті розглядається структура історико-порівняльного методу, що був розроблений М. М. Ковалевським наприкінці XIX ст. З позиції сучасних методологічних підходів виокремлюються і аналізуються такі його складові, як теорія, методика і техніка дослідження. У рамках теорії компаративного методу М. М. Ковалевського робиться спроба сформулювати завдання цього засобу пізнання, а також визначити основні підходи і принципи їх вирішення. За допомогою таблиці окреслюється технологія історико-порівняльного методу М. М. Ковалевського.

10.17.12.1016/205220. Формування ідеалу правової особистості. Сліпенчук В.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.156-167. - укр. УДК 340.12:37.015.311.
У статті розглянуто філософсько-правові концепції російського лібералізму кінця XIX - початку XX ст. щодо формування ідеалу правової особистості. Доведено доцільність на основі цих концепцій переосмислення шляхів подальшого розвитку українського суспільства та його ціннісних підстав.

10.17.12.1017/205816. Вплив земського самоврядування на процес формування вітчизняного конституціоналізму наприкінці XIX - початку XX століть. Козаченко А.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.9-17. - укр. УДК 340.15.
У статті висвітлено діяльність земського самоврядування, котра мала помітний вплив на процес формування вітчизняного конституціоналізму наприкінці XIX - початку XX ст. Земське самоврядування напрацювало значний практичний досвід легальної опозиційної діяльності, що є важливим елементом конституціоналізму. Земські радикали відстоювали ідею встановлення конституційного ладу в Російській імперії, що передбачало конституційне закріплення демократичних прав і свобод, рівноправність, парламентаризм та встановлення конституційної монархії, децентралізацію влади, політичний плюралізм. Частина земців-конституціоналістів стояла на позиціях необхідності відновлення української державності у формі автономії у складі демократичної Росії.

10.17.12.1018/205837. Генезис прав людини як передумови виникнення правової держави: неоінстинктивістський підхід. Радченко О.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.8-19. - укр. УДК 612.821.3:341.231.14:341.218.41.
У статті розглянуто антропологічні витоки та природу прав людини й похідні від них феномени влади та держави в її взаємозв'язку з природними правами та інтересами людини. Зроблено висновок про генетично обумовлений характер основних прав людини, а їх задоволення визначено основною функцією правової держави. При цьому держава та влада виступають як соцієтальний механізм справедливого розподілу ресурсів життєдіяльності людини та соціального відтворення суспільства.

10.17.12.1019/205858. Цивілізаційно-історичні витоки правосвідомості українського народу. Калиновський Ю.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.233-240. - укр. УДК 1:316.3+340.12.
Проаналізовано цивілізаційні та історичні чинники ґенези суспільної правосвідомості в Україні. Зазначено, що у розвитку будь-якої цивілізації мають місце дві компоненти: хроно-вертикальна та хроно-горизонтальна. Правосвідомість українського суспільства поєднує в собі цінності східної та західної культурно-цивілізаційних систем з превалюванням останньої. Визначено

особливості правосвідомості українського народу у історичній ретроспективі. У цьому контексті проаналізовано напрямки розвитку та виокремлено характерні риси як інституційної, так і неінституційної правосвідомості на теренах України.

10.17.12.1020/206984. Новація у праві Давнього Риму. Сибіга С.Е. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.46-53. - укр. УДК 347.43.
Стаття присвячена з'ясуванню основних положень давньоримського вчення про новацію. Аналізується визначення новації в праві Давнього Риму, установлюються умови, необхідні для того, щоб новація відбулася, визначаються правові наслідки новації. Окрему увагу приділено правовим наслідкам недійсності первісного чи нового зобов'язання при новації, а також проблемі новації з умовою. Зроблено висновок, що хоча дефініції подібні, давньоримське поняття новації було значно ширшим від сучасного.

10.17.12.1021/206999. Історія міжнародно-правового регулювання питань, пов'язаних із застосуванням комп'ютерних технологій. Камчатний М.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.199-207. - укр. УДК 341:004.
Досліджується генезис правового регулювання кібербезпеки у міжнародному праві, визначається місце цієї проблеми у відносинах між суб'єктами міжнародного права. Наведено приклади резонансних кібератак, що вчинялися на міжнародному рівні.

10.17.12.1022/207549. Міжнародні трибунали AD HOC: історико-правова ретроспектива. Жаровська І.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.385-389. - укр. УДК 341.48.
Розглядаються проблеми міжнародних інституціональних правових засобів реалізації міжнародного гуманітарного права. Особливу увагу приділено функціонуванню міжнародним трибуналам ad hoc. Приділено увагу механізму створення та функціонування Міжнародного трибуналу для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, вчинених на території колишньої Югославії з 1991 р.

10.17.12.1023/207554. Поняття конструкції "Соціальна держава" в історичному аспекті. Сковронський Д.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.413-419. - укр. УДК 340.12+321.01.
Історія ідеї соціальної держави достатньо відстежена і проаналізована, висвітлена також практика її інституціоналізації та функціонування. Вивчено специфічні ознаки акумуляції і перерозподілу нею національних ресурсів. Ретельно розглянуто досвід реалізації патронажної ролі держави. На цій основі виявлено і плюси, і мінуси, які неминуче супроводжують виконання державою такої ролі. Показані неоднозначні економічні, політичні, етичні, психологічні та інші наслідки її втілення у повсякденне життя. Держава - багатоаспектне утворення. Особливості кожного з аспектів її структури і діяльності, що фіксуються науковою думкою, отримують свої відповідні визначення, які, за прийнятим в науці звичаєм, одночасно стають і номінаціями держави як такої. Наприклад, через позначення тієї чи іншої форми правління воно загалом кваліфікується або як республіка, або як монархія. Державу ж, характеристика якої є похідною від констатації властивого їй типу політико-територіального устрою, атестують як унітарну або федеральну. Залежно від ступеня її безпосередньої участі в суспільно-економічних процесах (якщо ступінь брати у крайнощах) вона виступає інтервенціоністською або оптимальною.

10.17.12.1024/207559. Софістика як дискурсивна практика правової аргументації за часів античності. Чорнобай О.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.443-453. - укр. УДК 340.12.
Розкривається сутність софістичних засад дискурсивної практики за часів античності, розглядається софістика, як поширена у V-IV ст. до н. е. у Стародавній Греції форма і засіб правової аргументації на прикладі судових промов, зокрема спадщини відомого логографа софіста Лісія, якого є усі підстави називати "хресним батьком" правової аргументації.

10.17.12.1025/207563. Галицькі москвофіли та австрійський суд: досвід конституційної монархії. Макарчук В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.474-481. - укр. УДК 340.15.
Розглядаються питання реагування австрійських імперських органів судової влади та адміністративних властей на політичну активність т. зв. москвофілів - частини західноукраїнського політикуму, орієнтованого на Російську імперію.

10.17.12.1026/207566. Українська національна держава: штрихи до історіософії проблеми. Терлюк І.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.496-502. - укр. УДК 321.01: 342.413 (477).
У контексті історіософських підходів досліджується феномен української державності як національної. Висловлюється думка, що процес українського національного державотворення узалежнюється константами певних спільних для усіх соціальних верств народу цінностей - своєрідного розуміння національної ідеї у межах різних етапів розвитку української державності. Вважається, що такою цінністю для українців у час закладення основ національної державності, можна вважати концепт "вольності", а згодом похідних від нього - "воля", "свобода". Усі вони у сучасну для нас добу зіставні з поняттям "демократія" в його широкому розумінні. Наголошується на тому, що сприйняття й відстоювання українцями саме такої парадигми еволюції державності свідчить про її відповідність сутності (духу) української нації.

10.17.12.1027/207567. Державна політика другої Речі Посполитої щодо національних меншин у другій половині 20-х - першій половині 30-х років XX ст. Турчак О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.503-507. - укр. УДК 342.1(438)"19".
Висвітлюються суспільно-політичні умови та засади державної політики у Польщі у другій половині 20-х - першій половині 30-х років XX ст. Зокрема, розкриваються особливості у проведенні цієї політики в умовах встановлення диктатури військових, а також проведення переписів населення тогочасною польською владою та реакцією на них національних меншин.

10.17.12.1028/207639. Про специфіку трудових відносин та діяльності в Європі у Середні віки. Остапенко Л.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.198-201. - укр. УДК 349.2 (477).
Проаналізовано розвиток трудової діяльності та відносин середньовічного європейського суспільства. Також розглянуто вплив християнських норм у питаннях праці, періодизацію середньовіччя та етапи розвитку трудових відносин та діяльності, розглянуто середньовічний цех як один з інструментів прогресу виробництва та роль праці жінки у середні віки.

10.17.12.1029/207640. Становлення та розвиток договору зберігання на українських землях від X до XIX ст. Паньонко І.М., Коваль В.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.202-205. - укр. УДК 347.440.

Проаналізовано особливості становлення договору зберігання в Київській Русі. Визначено особливості подальшого розвитку договору зберігання на українських землях після розпаду Київської Русі і до XIX ст.

10.17.12.1030/207655. Історичні передумови конституційного закріплення прав людини у XIII-XVIII століттях: європейська та вітчизняна теорія і практика. Медвідь А.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.292-296. - укр. УДК 342.71 . 73+342.4 (477).
Розглянуто розвиток філософсько-правових поглядів щодо теорії природного права як основи визначення прав людини протягом XII-XVIII століть у межах Європи та в Україні. На основі цього досліджено обсяг та форми закріплення прав людини у європейських та вітчизняних конституційних актах вказаного періоду. Детально проаналізовано зміст Бендерської Конституції гетьмана Пилипа Орлика від 5 квітня 1710 р.

10.17.12.1031/207664. Деякі особливості розвитку юридичної освіти і науки Білорусі в міжвоєнний період / Некаторыя асаблівасці развіцця юрыдычнай навукі і адукацыі Беларусі у міжваенны перыяд. Саракавік І.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.345-356. - Білоруська УДК 34 (091) (476).
Статья посвящена некоторым особенностям развития юридической науки и образования Беларуси в 1921-1941 гг. XX в. и раскрывает ее особенности. Подготовлена в основном на архивном материале, который не использовался историко-правовой наукой. Нельзя понять современное положение развития юридической науки и образования Беларуси, не изучая их прошлое. Во всех сферах жизнедеятельности существует преемственность, не обходит она и юриспруденцию. Вопрос особенностей развития юридической науки и образования Беларуси в межвоенный период не исследован историко-правовой наукой и поэтому актуальный. Главная задача статьи - выяснить факторы, повлиявшие на эти особенности.

10.17.12.1032/207671. Галицькі москвофіли та австрійський суд: досвід конституційної монархії. Макарчук В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.396-403. - укр. УДК 340.15.
Розглянуто питання реагування австрійських імперських органів судової влади та адміністративних властей на політичну активність т. зв. москвофілів - частини західноукраїнського політикуму, орієнтованого на Російську імперію.

10.17.12.1033/207673. Агресивна сутність політики державного керівництва Росії проти України (історико-правовий аспект). Пулим О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.411-417. - укр. УДК 340.15.
Проаналізовано сучасну політичну діяльність державного керівництва Росії та її агресивну сутність, що спрямована проти України. Серед суттєвих чинників політики Кремля, які загрожують національній безпеці, суверенітету і незалежності України, - посягання на державний суверенітет та її територіальну цілісність. Політичне керівництво Російської Федерації з метою ліквідації України як самостійної незалежної держави розв'язало так звану "гібридну" війну, створює на території України антидержавні, антиправові сепаратистсько-бандитські формування. З метою дискредитації України як держави ЗМІ Росії ведуть активну, нічим не прикриту брехливу пропаганду.

10.17.12.1034/207675. Розвиток українського національного (органічного) конституціоналізму: доба ЗУНР - ЗО УНР. Терлюк І.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.426-430. - укр. УДК 342.(477.8)"1918 1920".
Досліджуються український національний конституціоналізм - конституційне законодавство та конституційно-правові пошуки в Україні доби Західноукраїнської Народної республіки / ЗО УНР. Наголошено, що конституційне законодавство ЗУНР визначало загальну спрямованість її законодавчої діяльності, а науковий доробок вітчизняного ученого Станіслава Дністрянського мав важливе значення для утвердження українського конституціоналізму.

10.17.12.1035/208592. Українська еміграційна преса США і Канади як чинник утвердження Української державності. Сковронська І.Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.361-366. - укр. УДК 340.113.
Україна й еміграційні процеси з України вже спочатку їх виникнення почали привертати увагу науковців та дослідників. Переважно це були ті самі емігранти, які, перебуваючи у новому оточенні, мали змогу вивчати явище еміграції з "середини". На етапі побудови правової суверенної держави Україна все більшого значення набувають процеси, що відбуваються у суспільному житті українського народу, в державі та поза її межами. Стрімкі зміни в історії розвитку нації спостерігаються в етнокультурній палітрі безпосередньо в країні, що непомітно впливає і на суспільно-політичні процеси поза її межами, там, де українці становлять значний прошарок серед корінного населення. Не поривaючи зв'язків з етнічною батьківщиною, насамперед через засоби масової інформації, а найбільше через періодичні видання, українці мають змогу відчувати постійний зв'язок з рідною країною, її культурою і традиціями. Наша зацікавленість процесами розвитку сучасної української літературної мови, яка репрезентує самосвідомість народу і є чинником етнокультурного розвитку, ґрунтується на потребі вивчення та аналізу особливостей функціонування мови преси української діаспори на північноамериканському континенті з 1991 року і дотепер.

10.17.12.1036/208604. Основні етапи формування, становлення і розвитку політико-правових поглядів В'ячеслава Липинського про державу і право. Граб С.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.442-450. - укр. УДК 340.155.4.
Проаналізовано певні етапи формування, становлення і розвитку політико-правових поглядів В. Липинського. Особливу увагу звернено на дослідження його праць, у яких мислитель закликає українців до єдності, соборності та свято берегти свої землі та їхню територіальну цілісність.

10.17.12.1037/208778. Характерні особливості впливу римського права на правові системи Західної Європи. Габаковська Х. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.136-141. - укр. УДК 340.15.
На основі аналізу основоположних цінностей римського права, що відображено і втілено у багатьох національних правових системах країн Західної Європи, розкрито характерні особливості формування відповідних концепцій цих систем. З'ясовано, що запозичення ідей та положень римського права здійснювалося через його основні принципи, а саме: космополітизм, мультикультуралізм, справедливість та індивідуалізм. Встановлено, що дух, ідея, принципи римського права позитивно вплинули на національно-правові системи.

10.17.12.1038/208799. Слово, закорінене у національний дух (до 150-річчя від дня народження М. Грушевського). Токарська А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.259-263. - укр. УДК 342.12.

Оцінено одну із геніальних рис патріарха українського національного устремління та його роль як творця історії - володіння подвижницьким талантом комунікувати, Словом вершити історію нації. У контексті об'єктивних оцінок М. Грушевського для нових штрихів до портрета потрібно заповнити прогалини у наукових розвідках його спадку як митця пробудження українського суспільства через діалог з ним.

10.17.12.1039/208805. Судові механізми в історичних типах українського звичаєвого права. Бедрій М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.301-310. - англ. УДК 340.141:347.997(477).
Розглянуто судові механізми в історичних типах українського звичаєвого права - додержавному, вервному, копному, карпатському та козацькому. Проаналізовано формування, склад і компетенцію додержавних, вервних, копних, зборових, отаманських, сотенних, полкових та інших судів. Висвітлено вплив козацького звичаєвого права на становлення судової системи Гетьманщини.

10.17.12.1040/208806. Трансформація судової системи на українських землях у складі Великого князівства Литовського. Стецюк Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.311-315. - укр. УДК 34(091): 343.11.
Розглянуто систему судів Великого князівства Литовського, розкрито характерні ознаки їх трансформації. Досліджено особливості функціонування та порядок здійснення судочинства. Особливу увагу приділено повноваженням судів на різних етапах їхньої діяльності та здійснено розмежування компетенції окремих ланок судів.

10.17.12.1041/208807. Трудові відносини у контексті правової політики українських національних державних формацій (1917-1921 рр.): законодавчий аспект. Терлюк І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.316-322. - укр. УДК 34: [323.1 (=161.1)]: 32 (477) "1917 1921".
Досліджується законодавчий аспект правової політики українських національних державних формацій 1917-1921 рр. у сфері праці. Наголошується на тому, що фактор праці як один із соціально-економічних чинників у процесі формування й еволюції правової політики українських національних урядів був контроверсійним, а сама "трудова" політика - малоефективною. Наводиться думка, що законодавче регулювання трудових відносин, яке поєднувалося зі спробами вирішити правовими засобами численні соціальні проблеми, започаткувало українське національне трудове й соціальне законодавство; недооцінка проблем законодавчого врегулювання трудових відносин певною мірою спричинилася до втрати українцями власної національної державності.

10.17.12.1042/209632. Історія філософсько-правових вчень про громадянське суспільство. Горленко В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.27-38. - укр. УДК 340.125.
В Україні на сьогоднішній день відбувається процес формування громадянського суспільства. У зв'язку із цим, постає необхідність розроблення і закріплення на законодавчому рівні державної програми розбудови такого суспільства. Саме для формування повноцінної і всеохоплюючої державної програми потрібно при її розроблені враховувати історичний досвід філософсько-правових вчень про громадянське суспільство. Таким чином, вивчення історії філософсько-правових вчень про громадянське суспільство є актуальним. У статті автор дає загальну характеристику історичному розвитку філософсько-правових вчень про громадянське суспільство. Автор робить висновки про те, що для формування в Україні громадянського суспільства необхідно взяти до уваги наукові напрацювання вчених попередніх століть. При цьому, зарубіжний досвід доцільно адаптувати до української реальності із врахуванням правових традицій українського народу.

10.17.12.1043/209664. Основні етапи судової реформи 1722-1723 рр. у козацько-гетьманській державі. Безрук Т.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.299-305. - укр. УДК 340.15: 349.6.
У статті розглядаються причини та основні етапи судової реформи 1722-1723 рр. в Козацько-гетьманській державі. Показано, що проведення реформи забезпечувалось, насамперед, трьома універсалами наказного гетьмана Павла Полуботка. Аналіз змісту цих нормативно-правових актів дозволив сформулювати мету реформи - встановлення чіткої процедури судочинства, запровадження принципу формальної рівності представників козацького стану, запровадження інституту асесорів та боротьба з корупцією у судовій сфері. Проведення судової реформи сприяло закріпленню автономії Гетьманщини та викликало протидію з боку російсько-імперської влади за посередництва Малоросійської колегії.

10.17.12.1044/209690. Правові проблеми використання смертної кари в творчій спадщині М.М. Гернета. Кіндюк К.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.158-164. - укр. УДК 321(091)(4 9); 34(091)(4 9).
У статті розглянуто науково-юридичні погляди відомого дореволюційного юриста в сфері кримінального права Михайла Миколайовича Гернета (1874-1953 рр.) на смертну кару, а також історію застосування даного виду покарання. Показано боротьбу непривілейованих класів Франції, Німеччини, Швеції за скасування цього виду покарання шляхом внесення законопроектів, збору підписів, петицій. Виконано компаративний аналіз поглядів на смертну кару М.М. Гернета і сучасних американських фахівців з кримінального права.

10.17.12.1045/209791. Історико-правові аспекти регулювання статусу арктичних територій. Філонов О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.156-159. - укр. УДК 341.22(045).
У статті проведено дослідження історико-правових аспектів регулювання статусу арктичних територій; охарактеризовано поняття "Арктика" та "шельф; встановлено основні джерелами регулювання статусу арктичних територій та визначено їх сутність.

10.17.12.1046/209811. Історико-правові аспекти становлення та розвитку української судової системи. Городовенко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.123-130. - укр. УДК 347.77(045).
На погляд автора статті, на рубежі реформування судової системи важливо проаналізувати історико-правові процеси у сфері судоустрою, оскільки інтенсифікація процесів імплементації європейських правових стандартів судоустрою та судочинства є об'єктивним чинником посилання впровадження сучасної моделі судового захисту прав та свобод особистості у контексті підписання та виконання угоди про асоціацію України з Європейським союзом. У подібному контексті комплексно визначаються основні історико-правові передумови та етапи становлення та розвитку національної судової системи України.

10.17.12.1047/209885. Особливості участі прокурора в досудовому провадженні у справах про посадові злочини в Російській Імперії. Горбачов В.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.43-50. - укр. УДК 343.163 "18 19"(045).

У статті проаналізовано законодавство, що регулювало особливості правового становища прокурора в досудовому провадженні у справах про посадові злочини, а також практика його застосування в Російській імперії після судової реформи 1864 року.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.17.12.1048/203797. Інформаційне забезпечення соціального захисту в Україні. Мазуренко О.К., Горна М.О. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.140-145. - укр. УДК 311.1:364.3.
Розглянуто сучасні характеристики якості статистичної інформації. Обґрунтовано рекомендації щодо удосконалення інформаційного забезпечення системи соціального захисту на основі комплексного використання даних, отриманих із різних джерел, на взаємодоповнюючій основі . Визначено напрями підвищення достовірності статистичних даних та якості інформаційного забезпечення аналізу державного соціального захисту громадян України. Методи дослідження базуються на загальнонаукових засадах і фундаментальних положеннях економічної теорії, соціальної філософії та статистичної науки.

10.17.12.1049/204001. Забезпечення основних прав і свобод людини. Трихліб К.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.21-26. - укр. УДК 342.7.
Стаття присвячена висвітленню сутності й змісту забезпечення прав і основних свобод людини, гарантованих Європейською конвенцією з прав людини. Проаналізовано різні заходи, які держави повинні вжити для ефективного забезпечення конвенційних прав. Акцентується увага на тлумаченні стандартів прав людини і практиці Європейського суду з прав людини.

10.17.12.1050/204004. Шляхи вдосконалення процедури імпічменту Президента в Україні крізь призму досвіду зарубіжних країн. Баргілевич М.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.37-41. - укр. УДК 342.5.
Стаття присвячена виявленню та дослідженню проблем інституту імпічменту Президента в Україні. Автор аналізує досвід зарубіжних країн та різні підходи, що склалися в доктрині конституційного права щодо даного інституту. / статті висвітлено основні шляхи вдосконалення процедури імпічменту в Україні.

10.17.12.1051/204008. Проблеми захисту виборчих прав громадян у контексті побудови громадянського суспільства. Заворотченко Т.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.55-57. - укр. УДК 342.8; 342.84.
У статті розглядаються засоби адміністративного захисту виборчих прав громадян України. Доводиться необхідність створення підрозділів щодо боротьби з порушеннями політичних прав громадян. Вказується на те, що одним із завдань законотворчості є вдосконалення порядку передвиборної агітації та фінансування виборів.

10.17.12.1052/204009. Порядок формування органів конституційної юстиції в демократичних державах світу як основна передумова незалежності конституційного правосуддя. Омелян С.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.58-62. - укр. УДК 340.131.5.
У статті проаналізовано проблему порядку та способів формування органів конституційної юстиції в демократичних державах світу як основної передумови й гарантії забезпечення дотримання принципу незалежності конституційного правосуддя. Особливої ваги така гарантія набуває для держав із європейською моделлю конституційної юстиції, у яких функцією здійснювати конституційне правосуддя володіє спеціально створюваний для цього орган, порядок формування якого безпосередньо впливатиме на його майбутню діяльність.

10.17.12.1053/204011. Забезпечення реалізації права людини на розвиток органами місцевих влад. Сорока О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.66-70. - укр. УДК 342.7.
У статті розглядається роль органів місцевих влад у створенні соціально-економічних умов для реалізації права людини на розвиток, а також підтримка міжнародних організацій і світового співтовариства розвитку локальної демократії, процесів децентралізації, підвищення ефективності місцевого управління та залучення громадян до участі в управлінні справами як запоруки підвищення якості життя і здійснення в повному обсязі всіх прав людини.

10.17.12.1054/204013. Конституційно-правовий статус коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України: сутнісний і структурно-функціональний аспекти. Чуба В.Д. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.75-79. - укр. УДК 342.52.
У статті подано основні етапи становлення інституту парламентської коаліції у правовій системі України. Проаналізовано законодавство України щодо регулювання правового статусу коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України. Досліджено суб'єктний склад, питання утворення й функціонування зазначеного суб'єкта.

10.17.12.1055/204014. До питання про межі конституційно-правового регулювання економічних відносин. Шершун К.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.80-83. - укр. УДК 342.1.
Статтю присвячено дослідженню меж конституційно-правового регулювання економічних відносин на основі аналізу світової конституційно-правової думки.

10.17.12.1056/204015. Концептуальні проблеми вивчення представницького мандата в європейській конституційній доктрині. Юркевич Х.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.83-86. - укр. УДК 342(4 9).
У статті проаналізовано концептуальні проблеми вивчення представницького мандата в європейській конституційній доктрині як науковий фундамент формування уявлень про представницький мандат. Розглянуто погляди й дискусії провідних учених щодо цієї проблеми. Досліджено українські та іноземні наукові джерела, присвячені проблемі представницького мандата.

10.17.12.1057/204277. Реалізація принципу децентралізації влади в Україні. Бодак Н.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.20-23. - укр. УДК 342.9:342.533.
У статті розглядається історія децентралізації державної влади на практиці країн Європейського Союзу. Надана характеристика місцевому самоврядуванню як ключовому суб'єкту децентралізації влади та розкритий принцип субсидіарності. Окреслені проблеми реалізації децентралізації державної влади, зокрема, зарубіжний та вітчизняний досвід.

10.17.12.1058/204329. Способи модернізацій конституцій: у площині пошуку оптимального варіанта для України. Бондаренко О.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.51-55. - укр. УДК 324.4.

У статті проаналізовано підстави поділу конституцій за такою їх видовою ознакою, як спосіб внесення змін до основного закону держави. Проаналізовано відповідний зарубіжний досвід, а також конституційні дослідження науковців з цієї проблематики. Визначено концептуальні підходи щодо внесення відповідних змін до Конституції України та надано конкретні рекомендації.

10.17.12.1059/204332. Правові позиції Конституційного Суду України: окремі проблемні питання юридичної природи. Данко В.Й. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.63-67. - укр. УДК 342.1.
Стаття присвячена проблемі з'ясування природи правових позицій єдиного органу конституційної юрисдикції, висловлених в його актах, також їх місця серед правової системи в Україні. Обґрунтовується актуальність доктринального аналізу даних питань, а також практична необхідність виведення їх із розряду дискусійних. Досліджуються наукові підходи та законодавчі положення щодо визначення юридичної природи та місця правових позицій Конституційного Суду України. Наводяться ознаки, які відрізняють правові позиції Суду від актів органу конституційної юстиції, а також інших органів державної влади. Аналізується вплив та значення правових позицій Конституційного Суду України на політико-правові відносини в державі та суспільство загалом, а також їх роль у забезпеченні верховенства Конституції України.

10.17.12.1060/204333. Конституційна реформа в сфері правосуддя: сучасний стан та перспективи. Кулик С.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.68-71. - укр. УДК 324.4.
Стаття присвячена дослідженню сучасного стану та перспектив реалізації конституційної реформи у сфері правосуддя в Україні. Визначено, що компетенція щодо скасування недоторканності суддів повинна належати не такому політичному органу, як Верховна Рада України, а справді незалежному органу судової влади, адже українська багатопартійність парламентського середовища створює безліч викликів для судової системи. Спроби застосування до аналізу українських політичних реалій підходів західних дослідників є малопродуктивними. Кожна багатопартійність (як і партійна система) є по-своєму неповторною, і особливо у посткомуністичних країнах загалом та конкретно в Україні. Наголошується, що участь парламенту має бути в основному церемоніальною, а прийняття остаточного рішення при обранні суддів слід покласти на незалежний орган, значну частину або більшість якого складатимуть судді, обрані своїми колегами (Вищу кваліфікаційну комісію суддів України чи Вищу раду юстиції в іншому складі). У цьому випадку закон може передбачати, щоб парламент призначав кандидата кваліфікованою більшістю у разі його відповідності передбаченим законом вимогам, що виключити будь-яку можливість політичного втручання.

10.17.12.1061/204334. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування: колізійні питання делегування. Ленгер Я.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.72-75. - укр. УДК 342.5.
Стаття присвячена дослідженню основних принципів, що є необхідними для розуміння та правильного здійснення делегування повноважень від органів державної влади органам місцевого самоврядування задля повного забезпечення реалізації завдань та функцій держави, а також виконання місцевими державними адміністраціями окремих повноважень органів місцевого самоврядування при забезпеченні інтересів територіальної громади. Це забезпечить ефективне і наближене до громадян управління державними справами (як у центрі, так і на місцях) та дозволить уникнути колізій, що можуть виникати в процесі такого здійснення.

10.17.12.1062/204335. Загальна характеристика системи апарату президента України, його структура та ознаки. Полякова Ю.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.75-79. - укр. УДК 342.5.
У статті проведений аналіз системи та структури апарату Президента України в сучасних суспільно-політичних умовах існування української держави. Визначено, що головною ознакою апарату Президента України є системність, яка полягає в тому, що органи, які утворюються Президентом, підпорядковуються безпосередньо главі держави, спрямовані на досягнення єдиної мети - забезпечення ефективної роботи Президента України, утворюють сукупність організаційних структур, які входять у загальний механізм державного управління. Системність президентського апарату забезпечується його динамічністю, тобто властивістю змінювати свою структуру під впливом зовнішніх обставин і відповідно до потреб Президента у різноманітних допоміжних органах.

10.17.12.1063/204336. Конституционно-правовые аспекты института главы государства в Азербайджанской Республике и зарубежный опыт. Рустамзаде А.Х. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.80-84. - рос. УДК 342(4 9).
У статті розглядаються питання інституту глави держави. Досліджується правова основа легітимації інституту Президента в Азербайджанській Республіці. Дається загальна характеристика інституту глави держави, аналізуються основні його риси. Досліджується роль інституту глави держави на прикладі окремих зарубіжних країн.

10.17.12.1064/204337. Правова характеристика недоліків у реалізації муніципально-правових санкцій. Салівон Г.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.84-87. - укр. УДК 342.5.
У статті проаналізований порядок реалізації муніципально-правових санкцій, визначених у муніципальному законодавстві України. Виявлені прогалини та колізії чинного муніципального законодавства України, які перешкоджають практичній реалізації санкцій. На основі проведеного аналізу реалізації муніципально-правових санкцій запропоновані шляхи їх вдосконалення, що дасть змогу забезпечити належною охороною та захистом усі муніципально-правові відносини.

10.17.12.1065/204338. Конституціоналізм як теоретична категорія: сучасні концептуальні підходи. Sestrienkova A. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.88-91. - англ. УДК 342.4.
Стаття присвячена висвітленню окремих особливостей сучасних науково-теоретичних підходів в конституційному праві. Автор досліджує специфіку побудови сучасного конституціоналізму, а також його окремих особливостей.

10.17.12.1066/204339. Розвиток правової основи місцевого самоврядування в Україні. Соляннік К.Є. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.91-94. - укр. УДК 342.25.
У статті досліджується питання правових основ місцевого самоврядування в Україні з огляду існуючої системи джерел муніципального права. Характеризуються види джерел муніципального права, їх значення для регулювання муніципально-правових відносин, окреслюються сучасні юридичні проблеми правової основи в державі. Автором пропонуються шляхи реформування існуючої джерельної бази, шляхом зміни методології правового регулювання компетенції муніципальних органів і посилення ролі статутів в системі джерел права.

10.17.12.1067/204341. Перспективи конституційного регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Шершун К.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.98-100. - укр. УДК 324.4.
Статтю присвячено дослідженню перспектив конституційного регулювання інвестиційної діяльності для України в умовах сучасності.

10.17.12.1068/204377. Проблеми забезпечення права на житло внутрішньо переміщених осіб в Україні. Кобець М.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.110-113. - укр. УДК 342.7.
У статті автором досліджені проблеми забезпечення права на житло внутрішньо переміщених осіб в Україні. Визначені та проаналізовані проблемні питання забезпечення права на житло внутрішньо переміщених осіб. На основі вітчизняного та міжнародного досвіду запропоновані шляхи забезпечення права на житло внутрішньо переміщених осіб в Україні.

10.17.12.1069/204661. Конституція України та глобальні світові процеси. Берназюк Я.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.33-37. - укр. УДК 324.4.
Стаття присвячена дослідженню глобальних світових процесів сучасності та визначенню місця в них конституційної реформи, що триває в Україні. Проведено аналіз сучасного стану конституційної реформи в Україні; охарактеризовано основні тенденції глобальних світових процесів, що тривають в Європі та світі, з'ясовано їх вплив на провадження конституційної реформи в Україні; виявлено проблеми на шляху до таких реформ в контекстному зв'язку із глобальними світовими процесами; запропоновано власне бачення можливих способів їх вирішення.

10.17.12.1070/204662. Співвідношення правових та надзвичайних засобів захисту Конституції. Горячьов Д.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.38-42. - укр. УДК 324.4.
У статті визначено співвідношення між надзвичайними і правовими засобами захисту Конституції. Наведено аргументи щодо значення конституційного контролю як повсякденної практики захисту верховенства Конституції на реалізації права народу на опір тиранії.

10.17.12.1071/204663. Конституційно-правові засади правового регулювання економічної безпеки України. Завидняк М.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.42-45. - укр. УДК 324.4.
У статті розкрито основні конституційні вимоги щодо правового регулювання у сфері економічної безпеки, зокрема законодавчого регулювання та регулювання у підзаконних правових актах. Визначено основні критерії правового регулювання у сфері економічної безпеки згідно з принципом верховенства права. Сформульовано основні критерії здійснення парламентського контролю за правовими актами з обмеженим доступом, що регулюють негласні способи слідства.

10.17.12.1072/204664. Поняття та ознаки принципів діяльності комітетів і тимчасових комісій Верховної Ради України. Зозуля О.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.46-50. - укр. УДК 342.536(477).
Виконано аналіз теоретико-правових положень щодо розуміння сутності принципів організації та діяльності комітетів і тимчасових комісій Верховної Ради України, визначено їх ознаки, поняття та функції, а також обґрунтовано пріоритетні напрями вдосконалення принципів як стрижневого елемента конституційно-правового статусу парламентських комітетів і тимчасових комісій в Україні.

10.17.12.1073/204665. Принцип гласності діяльності глави держави: вітчизняний і зарубіжний досвід. Крижановська А.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.51-54. - укр. УДК 342(4 9).
У статті проводиться порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду гласної організації діяльності Президента України та глав інших держав. Проведено класифікацію моделей реалізації принципу гласності в організаційній діяльності глав держав: відкрита, помірно відкрита, обмежено відкрита та модель закритого типу. Надано рекомендації щодо шляхів вдосконалення гласної діяльності Президента України.

10.17.12.1074/204666. Роль правової освіти в конституційному процесі. Осадча І.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.55-59. - укр. УДК 342.951:351.
У статті досліджено роль правової освіти в конституційному процесі на основі аналізу сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури. Зроблено висновок, що отримання необхідних знань та навичок розширює для громадян можливості участі в конституційному процесі. Ця участь є дуже важливою, бо дозволяє легітимізувати конституційний процес, зменшити напруженість в постконфліктних суспільствах. Правова освіта в Україні має бути системною і включати в себе як навчання в рамках шкільного навчання, так і ознайомлення з важливими правовими поняттями та принципами дорослого населення.

10.17.12.1075/204667. Визначення терміна "компетенція" в місцевому самоврядуванні через призму основних нормативно-правових документів та принципів. Тулик І.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.59-62. - укр. УДК 342.5.
Стаття присвячена з'ясуванню необхідної як для суспільства, так і для місцевого самоврядування категорії "компетенція". Поглядів на визначення терміна "компетенція" досить багато, але всі вони вказують на те, що "компетенція є певним елементом правового статусу (правового становища) будь-якого державного органу". Кожний суб'єкт будь-якої системи управління має певні повноваження (володіє правами і виконує покладені на нього обов'язки). Без цих елементів неможливе було б розкриття сутності певного суб'єкта правових відносин.

10.17.12.1076/205190. Сучасні форми захисту конституції: порівняльно-правовий аспект. Таран Д.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.53-60. - укр. УДК 342.4.
Стаття присвячена аналізу системи форм захисту конституції в зарубіжних країнах. Розглядаються різні форми захисту конституції і суб'єкти, якими вона повинна здійснюватися. Порівнюється досвід застосування форм захисту конституції в зарубіжних країнах. Країни сталої демократії традиційно користуються меншим набором засобів захисту конституції.

10.17.12.1077/205191. Судові гарантії реалізації права на мирні зібрання. Остапенко В.Д. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.61-70. - укр. УДК 342.7 (477).
У статті розглянуто проблеми захисту права на мирні зібрання засобами конституційного судочинства, судами загальної юрисдикції, а також практика Європейського суду з прав людини щодо реалізації цього права. Доведено, що судовий захист на практиці виявляється однією з основних гарантій його реалізації. Спеціального закону, що регулює суспільні відносини щодо свободи мирних зібрань в Україні, досі немає, що є головною перешкодою до вільної реалізації громадянами права на проведення мирних зібрань на практиці та уможливлює існування неоднозначної судової практики захисту цього конституційного права.

10.17.12.1078/205207. Класифікація цінностей конституційного ладу в Конституції України: теоретичні аспекти. Реньов Є.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.33-41. - укр. УДК 342.41(477).
У статті розглядається ієрархічна складова засадничих цінностей конституційного ладу України. Виділяються рівні традиційних цінностей за загальноцивілізаційним підходом (на прикладі США та України). Проводиться аналіз класифікацій цінностей

конституційного ладу України та пропонується авторський поділ за конституційним критерієм. Розглядаються існуючі в Україні проблеми, що перешкоджають практичному втіленню засадничих ідей, та можливі шляхи наближення громадян і суспільства до реалізації конституційно-правових ідеалів.

10.17.12.1079/205819. Правові позиції Конституційного Суду України: основні ознаки та визначення. Рева Р.Р. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.37-45. - укр. УДК 342.565.2(477).
У статті розглянуто основні ознаки правових позицій Конституційного Суду України. Визначено, що важливим етапом будь-яких досліджень правових позицій є встановлення їх правової природи. Проаналізовано різні наукові погляди на основні ознаки правових позицій Конституційного Суду України, виділено їх основні ознаки та сформульовано їх визначення.

10.17.12.1080/207002. Конституційні закони в країнах Вишеградської групи. Попович Н.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.30-38. - укр. УДК 340.134(4).
Досліджується місце конституційних законів у системі конституційного законодавства об'єднання чотирьох центральноєвропейських країн: Республіки Польща, Угорщини, Республіки Словаччина та Республіки Чехії. З'ясовуються характерні ознаки конституційних законів, у тому числі їх особливої процедури прийняття, зміни і доповнення.

10.17.12.1081/207510. Поняття законності та дисципліни в діяльності органів виконавчої влади. Марушій О.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.132-136. - укр. УДК 342.237.172.
Розкрито зміст і сутність законності та дисципліни в діяльності органів виконавчої влади, що зумовлено потребою побудови правової держави, яка вимагає постійного вдосконалення діяльності всього апарату і, насамперед, органів виконавчої влади, оскільки альфою і омегою їхньої діяльності повинен бути високий рівень дотримання законності та дисципліни.

10.17.12.1082/207521. Проблеми практичного функціонування інституту контрасигнування актів глави держави в Україні. Кобрин В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.200-205. - укр. УДК 342,5 (477).
Проаналізовано конституційно-правовий інститут контрасигнування актів глави держави в Україні. Звернено увагу на проблеми практичного функціонування інституту контрасигнування в нашій державі. Запропоновано низку конституційних та законодавчих змін для вдосконалення процесу контрасигнації актів глави держави - Президента України.

10.17.12.1083/207522. Конституційне реформування в Україні: перспективи підготовки проекту нової Конституції України. Ковальчук В.Б., Павлова Д.Д. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.206-212. - укр. УДК 340.12.
Розкрито проблемні питання підготовки проекту нової Конституції України на даному етапі розвитку суспільних відносин. Проаналізовано проект Закону України "Про процедуру підготовки проекту нової Конституції України" від 14 січня 2016 року № 3781, який регулює процедуру ініціювання, розробки та схвалення проекту нової Конституції України. Визначено статус Конституційних Зборів України як орган установчої влади, через який Український народ реалізує своє право визначати і змінювати конституційний лад.

10.17.12.1084/207523. Індивідуальна конституційна скарга в Україні (елементи праволюдинної методології інституту). Кравчук С.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.213-217. - укр. УДК 340.12.
Розглянуто інститут індивідуальної конституційної скарги та пропонує його застосування в Україні на підставі досвіду країн де він існує. Проаналізовано проблеми, пов'язані з реалізацією індивідуальної скарги та запропоновано способи їх вирішення. Звернуто увагу на необхідність законодавчих доповнень, змін як в організаційній структурі, так і в методах процесуальної діяльності Конституційного Суду України для впровадження цього інституту.

10.17.12.1085/207539. Питання методології дослідження феномену конституційної реформи. Агафонова Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.320-326. - укр. УДК 340.115.
Розглянуто питання методології дослідження феномену конституційної реформи. Проаналізовано можливості використання діалектичного, аксіологічного і діяльнісного підходів у дослідженні конституційної реформи. Акцентовано на важливості використання історичного (історико-правового) методу та цінності системного, структурно-функціонального, юридико-догматичного, порівняльно-правового методів пізнання конституційної реформи. Доведено раціональність використання комплексного підходу до вивчення феномену конституційної реформи.

10.17.12.1086/207564. Перспективи застосування правових позицій Конституційного суду України у розробці мовного законодавства. Марковський В.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.482-489. - укр. УДК [342.565.2:81'272] (477).
Розглядається перспектива застосування правових позицій Конституційного Суду України з метою оновлення мовного законодавства. З цією метою проаналізовано Рішення КСУ і його правові позиції у справах, які належали до статусу державної мови, порядку застосування державної мови та мов національних меншин.

10.17.12.1087/207625. Теоретико-правові засади розгляду функцій та повноважень місцевого самоврядування. Богів Я.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.110-115. - укр. УДК 342.12.
Проаналізовано теоретико-методологічні засади розгляду функцій та повноважень місцевого самоврядування в контексті реалізації народного суверенітету. Зроблено висновок про те, що при дослідженні та визначенні функцій та повноважень місцевого самоврядування потрібно враховувати, що місцеве самоврядування є окремим легітимним видом публічної влади, однією з основ конституційного ладу, формою народовладдя та конституційним засобом обмеження державної влади. Взаємодія місцевого самоврядування та державної влади повинна відбуватися відповідно до конституційно-правових засад організації публічної влади в Україні, враховуючи політику децентралізації й деконцентрації влади та чіткого розмежування предметів відання. На думку автора, питання місцевого значення як базовий об'єкт місцевого самоврядування потребує конституційно-правової фіксації за принципом "дозволено все, що прямо не заборонено законом".

10.17.12.1088/207627. Поділ влади як елемент сучасного конституціоналізму: український та зарубіжний досвід у контексті моделей організації влади. Забокрицький І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.122-130. - укр. УДК 342.33.

Розглядаються основні проблеми поділу влади як елемента сучасного конституціоналізму. Досліджуються український та зарубіжний досвід вибору моделей організації влади та чинники, що впливають на нього. Аналізуються питання поділу влади на прикладі таких держав, як Україна, США, ФРН, Великобританія.

10.17.12.1089/207628. Поняття та зміст конституційно-правового статусу Прем'єр-міністра України. Кобрин В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.131-136. - укр. УДК 342,5 (477).
Розглянуто визначення поняття та досліджено зміст конституційно-правового статусу Прем'єр-міністра України. Проаналізовано категорії "статус", "правовий статус", "конституційно-правовий статус". Визначено елементи конституційно-правового статусу Прем'єр-міністра України.

10.17.12.1090/207629. До питання про роль та місце Конституційного суду України в системі вищих органів державної влади: в контексті європейського досвіду. Ковальчук В.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.137-142. - укр. УДК 340.12.
Піднімаються та аналізуються питання про роль та місце Конституційного Суду України в системі вищих органів державної влади України. Встановлено, що в умовах сучасного конституційного процесу в Україні єдиний орган конституційної юрисдикції є не завжди дієвим та ефективним, що частково пов'язано з тим, що Суд здійснює лише абстрактний конституційний контроль за актами вищих органів державної влади та не наділений механізмами притягнення до конституційної відповідальності за невиконання актів Конституційного Суду України органів та посадових осіб держави.

10.17.12.1091/207630. Організація роботи інформаційного блоку Адміністрації Президента Сполучених Штатів Америки. Ковальчук О.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.143-148. - укр. УДК 342(075.8).
Досліджено питання організації роботи інформаційного блоку Адміністрації Президента Сполучених Штатів Америки, зокрема структурних підрозділів, які відповідають за інформаційну політику, зв'язки з політичними партіями, громадськістю, засобами масової інформації.

10.17.12.1092/208571. Правове осмислення регіонального підходу в реформуванні територіального устрою України. Магновський І.Й. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.63-69. - укр. УДК 342.26.
У статті в правовому аспекті розглянуто регіональний підхід реформування територіального устрою України, як один із можливих варіантів його удосконалення. Висвітлено розуміння такої багатоаспектної категорії як регіон. З урахуванням історичного досвіду, сучасних політичних реалій та перспектив майбутнього, обґрунтовано тенденцію щодо оптимізації територіального устрою держави, зокрема доцільності укрупнення адміністративно-територіальних одиниць шляхом утворення відповідних регіонів. Визначено територіальне укрупнення і розмежування регіональних кордонів за критеріями їхніх особливостей: історико-політичні; соціально-економічні; географічні та кліматичні; етнічні та національно-культурні. Наведено складові сукупного потенціалу регіону, зокрема: трудовий, споживчий, інфраструктурний, виробничий, інноваційний, фінансовий, інституційний та природно-ресурсний. Констатовано, що регіоналізація територіального устрою України має оптимізований та децентралізований характер і дає змогу ефективно здійснювати державну політику в країні у поєднанні з розвитком самоврядування, а також забезпечить пропорційний соціально-економічний і національно-культурний розвиток регіонів, збереже їхню самобутність та забезпечить політичну стабільність у суспільстві загалом. Запровадження та розширення процесу регіоналізації в Україні сприятиме подальшому поглибленню демократизації суспільства.

10.17.12.1093/208572. Генеза розуміння законності як основоположного принципу діяльності органів державного управління. Марушій О.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.70-74. - укр. УДК 342.237.172.
Стаття присвячена дослідженню основоположного принципу діяльності органів державного управління - законності, що передбачає суворе і обов'язкове дотримання законів і підзаконних нормативних актів усіма суб'єктами права - державними органами, громадськими організаціями, посадовими особами та громадянами, а також поширюється на всі сфери суспільного життя.

10.17.12.1094/208574. Особливості реалізації права на освіту неповнолітніх підліткового віку. Ортинська Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.81-85. - укр. УДК 340.12: 342.726.
У статті розглянуто питання культурних прав неповнолітніх. Акцентовано увагу на особливостях реалізації права на освіту неповнолітніми підліткового віку. Звернуто увагу на автономність реалізації цього права. Стаття ґрунтується на результатах опитування неповнолітніх.

10.17.12.1095/208589. Функції та повноваження місцевого самоврядування в контексті процесу децентралізації влади в Україні. Богів Я.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.338-345. - укр. УДК 342.12.
Звернуто увагу на окремі аспекти реалізації функцій та повноваження місцевого самоврядування у контексті децентралізації влади в Україні. Підтримано ідею про те, що Проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)", який у 2015 році внесено на розгляд Верховної Ради України, не передбачає розширення повноважень територіальних громад, оскільки такі зміни насамперед спрямовані на підвищення спроможності громад здійснювати надані їм повноваження. Водночас потребують чіткішої фіксації функції та повноваження територіальної громади, які забезпечують фінансову та майнову автономію місцевого самоврядування, а також повноваження стосовно місцевих референдумів.

10.17.12.1096/208590. Установча влада та конституційна реформа в Україні. Ковальчук В.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.346-352. - укр. УДК 340. 12.
Порушено та проаналізовано питання теоретичних основ установчої влади та можливість її практичного втілення в умовах проведення конституційної реформи в Україні, зокрема, можливого прийняття тексту нової Конституції України. На переконання автора статті прийняття нового Основного Закону України через всенародне обрання Конституційних Зборів могло б сприяти зростанню в суспільстві авторитету Конституції, встановленню політичної стабільності в державі та відновленню довіри народу до публічної влади.

10.17.12.1097/208763. Проблеми забезпечення непорушності державних кордонів України. Березенко В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.18-25. - укр. УДК 341.222+338.48.
Проаналізовано сутність принципу непорушності кордонів держави, теоретичні та практичні проблеми його реалізації у внутрішньому правопорядку України. Дослідження конституційно-правових засад його імплементації зумовлює потребу визначення перспектив удосконалення законодавства у цій сфері в умовах активізації євроінтеграційних процесів.

10.17.12.1098/208768. Теоретико-методологічні засади дослідження виконавчої влади. Дніпров О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.57-62. - укр. УДК 342.546:84.
Висвітлено теоретико-методологічні основи дослідження виконавчої влади, яка становить складне суперечливе явище з багатьма бюрократичними деформаціями, недоліками і слабкими сторонами: і успадкованими від попередньої командно-адміністративної системи, і набутими за роки незалежності.

10.17.12.1099/208770. Бізнес-обмеження для законодавців як люстраційний захід. Камінська Н., Хлабистова К. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.73-78. - укр. УДК 342.5.
Розглянуто бізнес-обмеження, встановлені законом для членів парламенту України. Проаналізовано проблеми перебування у власності народних депутатів корпоративних прав у контексті люстраційного механізму. Розглянуто відповідний зарубіжний досвід та причини незастосування чинного законодавстві у цій сфері.

10.17.12.1100/208809. Конституційні аспекти регламентування статусу територіальної громади як первинної одиниці у системі місцевого самоврядування. Богів Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.329-335. - укр. УДК 321.01:325.455.
Визначається статус територіальної громади як первинного суб'єкта місцевого самоврядування. Подано різні підходи до розуміння територіальної громади у вітчизняній науці. Досліджено способи та обсяги конституційного закріплення статусу територіальної громади на прикладі окремих держав - членів Європейського Союзу.

10.17.12.1101/208811. Конституція та легітимація державної влади. Ковальчук В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.342-347. - укр. УДК 340.12.
Порушується та аналізується питання ролі та місця конституції у процесі легітимації державної влади. Робиться висновок про те, що саме у Конституції, як установчому акті народу, закладено основи дієвого механізму легітимації державної влади, який включає систему конституційних принципів, гарантій та засобів політико-правового контролю з боку громадянського суспільства за публічною владою, що забезпечує її легітимність. За умови, якщо конституція відповідає змісту ідеї права, відображає загальносуспільні уявлення про справедливість, свободу, права людини, вона може вважатися точкою відліку легітимності дій та актів державної влади.

10.17.12.1102/208812. Проблеми визначення стадій виборчого процесу в Україні. Ковальчук О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.348-353. - укр. УДК 342.828(477).
Розглянуто питання визначеності та розмежування стадій виборчого процесу на виборах Президента України, народних депутатів України, місцевих виборах та з`ясування значення окреслення меж стадій і термінів для проходження виборчого процесу загалом.

10.17.12.1103/209634. Теоретико-методологічні аспекти визначення категорії "національні меншини" у конституційно-правовій доктрині. Ачимович Д. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.48-54. - укр. УДК 342.724.
Стаття присвячена дослідженню концептуальних аспектів визначення категорії "національні меншини" в науці конституційного права. Стверджується, що у сучасних конституціях відображені певні концептуальні підходи до суб'єктного складу національних меншин, що вимагає їх всебічного розгляду та науково-практичного аналізу з точки зору сучасних процесів європейської міждержавної інтеграції в частині імплементації загальновизнаних стандартів, принципів і норм у сфері прав людини, громадянина і соціальних груп. В результаті проведеного аналізу встановлено, що концептуально і методологічно конституційно-правовий статус національних меншин в сучасних державах базується на діалектичній єдності етнічного і політичного дискурсів, які у сукупності дають можливість виділити національні меншини в якості окремих суб'єктів конституційно-правових відносин та об'єкта конституційно-правового регулювання.

10.17.12.1104/209635. Щодо форм державного контролю у нафтогазовому секторі України. Бакай Д.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.54-61. - укр. УДК 342.95.
Статтю присвячено розгляду форм державного контролю у нафтогазовому секторі України як зовнішнього прояву змісту контрольної діяльності органів державної влади в їх конкретних контрольних діях, обумовлених повноваженнями, які встановлені Конституцією України, законами, що визначають порядок контрольної діяльності та її юридичні наслідки.

10.17.12.1105/209637. Вплив глобалізації на розвиток конституційного права у контексті забезпечення європейських правових стандартів. Гоша І.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.67-75. - укр. УДК 341.174 (045).
У статті розглядаються питання впливу глобалізації на розвиток конституційного права у контексті забезпечення європейських правових стандартів у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції. Доведено, що сучасний розвиток України цілковито відбувається в дусі глобалізаційних процесів, одним з наслідків яких є співпраця з Європейським Союзом, яка в свою чергу, вимагає в якості беззаперечної умови проведення робіт по гармонізації законодавства. Стверджується, що гармонізація та уніфікація виступають основними виявами та інструментами прояву глобалізаційних процесів у праві. На думку автора, у цьому йдеться про відповідну тенденцію, що проявляється на всіх рівнях сучасного права. Глобалізація при цьому уявляється як складне багатоманітне явище, яке має характер тенденції, що завдає впливу на різні сторони людської діяльності. Розпочавшись в економічній сфері, глобалізація далася взнаки і в сфері права, поступово розширюючи свою дію з приватноправової сфери на публічно-правову. Зроблено висновок про те, що наслідками або результатами гармонізації є приведення правових систем у відповідність одна одній, відсутність суперечностей між нормами правових систем, а отже, належний рівень функціонування правових систем з огляду на внесені зміни в ході гармонізації.

10.17.12.1106/209639. Конституційні засади взаємодії громадянського суспільства та його інститутів з державою. Лотюк О.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.83-89. - укр. УДК 342.571.
Розглядаються основні види принципів, закріплених у конституційному законодавстві України, що регулюють засади взаємодії громадянського суспільства і держави. Аналізуються моделі, коли громадянське суспільство є: а) партнерами; б) антиподами; в)

існують паралельно, при мінімальній взаємодії між собою. Обґрунтовується найбільш прийнятна для розвитку громадянського суспільства в Україні модель його взаємодії з державою, а саме: сприяння державою розвиткові громадянського суспільства та його інститутів.

10.17.12.1107/209641. Законодавче забезпечення попередження та скорочення випадкам безгромадянства біженців в Україні. Огурцов О.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.95-102. - рос. УДК 342.715-054.73(477).
У статті здійснено аналіз законодавства України, спрямованого на попередження і скорочення випадків безгромадянства біженців, а також обґрунтовано пропозиції щодо його вдосконалення. Для України проблема законодавчого забезпечення запобігання і скорочення випадків безгромадянства біженців виникла після проголошення незалежності і до цих пір залишається актуальною. Одним з ефективних заходів щодо забезпечення інтеграції біженців в приймаючій країні є набуття ними громадянства. Закон України "Про громадянство України" від 18 січня 2001 встановив реальні механізми набуття українського громадянства біженцями та їхніми дітьми. У поточній версії закону умови для набуття та відновлення громадянства України біженцями значно спрощуються. На думку автора, доцільно внести відповідні поправки до чинного закону України "Про громадянство України", які будуть спрямовані на забезпечення можливості набуття громадянства України особами, визнаними біженцями в інших країнах і хто прибув в Україну з поважних причин.

10.17.12.1108/209648. Органи місцевого самоврядування в умовах європейської міждержавної інтеграції та муніципальної реформи. Волошин Ю.О., Папаяні С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.157-165. - укр. УДК 342.553.
У статті розглядається міжнародна діяльність органів місцевого самоврядування. Вивчається їх місце та роль у європейській міждержавній інтеграції. Проведено ґрунтовний аналіз законодавчої бази, яка регулює діяльність органів місцевого самоврядування та їх міжнародні зв'язки. Окрема увага приділяється дослідженню транскордонного співробітництва України та Європейського Союзу. Автором обґрунтовується необхідність та доцільність проведення в нашій державі якісної муніципальної реформи.

10.17.12.1109/209650. Стратегічне забезпечення главою держави розвитку місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики. Горащенков О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.175-180. - укр. УДК 352.07:342.553 (045).
Стаття присвячена дослідженню конституційно-правових особливостей стратегічного забезпечення главою держави розвитку місцевого самоврядування в Україні. Проаналізовано функції та повноваження Президента України у сфері підтримки реалізації права територіальних громад на здійснення місцевого самоврядування На підставі проведеного аналізу систематизовано форми, методи та практичні аспекти участі глави держави у забезпеченні розвитку місцевого самоврядування та удосконаленні діяльності органів місцевого самоврядування. Наголошується, що забезпечення стандартів локальної демократії є важливим напрямком діяльності Президента України у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції та імплементації до українського законодавства європейських правових стандартів.

10.17.12.1110/209652. Глобалізація, регіоналізаттія та регіоналізм: особливості, відмінності та загальні риси. Василькова Є.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.195-202. - укр. УДК 342.15(045).
Стаття присвячена визначенню термінів "глобалізація", "регіоналізація" та "регіоналізм". Відмінностям і загальним рисам глобалізації та регіоналізації, наслідкам регіоналізму для держав. Автор доводить, що регіоналізм не є прямою загрозою державності (суверенітету та незалежності) різних країн, він є тенденцією змін устрою держави, яке могло б моментально реагувати на міжнародні та місцеві процеси без шкоди для свого економічного та соціального життя.

10.17.12.1111/209663. Конституційно-правові аспекти регулювання зайнятості та працевлаштування в Україні на сучасному етапі у контексті зарубіжного досвіду провідних держав. Барегамян С.Х. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.284-299. - укр. УДК 342.734-053.81(477)(043).
У статті розглядається сучасний стан забезпечення правового регулювання зайнятості та працевлаштування в Україні у контексті досвіду провідних країн світу. Зазначено, що працевлаштування та зайнятість є інструментами найбільш повної реалізації конституційного права на працю, що має сформуватись не тільки на теоретичному рівні в українській науці конституційного та трудового права, але знайти практичне застосування. Працевлаштування є передумовою такого явища, як зайнятість, і гарантією останнього. Практичне вирішення проблем в цій сфері полягає у вирішенні державою завдання забезпечення підходящою роботою кожного, хто бажає працювати і тим самим здійсненні повної зайнятості населення. Виконання державної політики зайнятості та організація працевлаштування покладені на Кабінет Міністрів України, Міністерство соціальної політики України, Державну службу зайнятості, Державну інспекцію України з питань праці, місцеві державні органи, органи місцевого самоврядування, громадські організації, суб'єктів підприємницької діяльності. З метою вдосконалення засобів правового регулювання зайнятості та працевлаштування в Україні, досліджено зарубіжний досвід провідних держав в цій сфері.

10.17.12.1112/209668. Проект Закону України про внесення змін до Конституції України від 26.06.2014 року і положення та принципи Європейської хартії місцевого самоврядування: аналіз відповідності. Панасюк С.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.338-344. - укр. УДК 342.4(477).
У даній статті проаналізовано текст проекту Закону України про внесення змін до Конституції України № 4178а, що був внесений Президентом України 26.06.2014р., щодо його відповідності тексту та базовим принципам Європейської хартії місцевого самоврядування.

10.17.12.1113/209670. Роль муніципально-правових санкцій в функціонуванні держави. Топузов В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.351-356. - укр. УДК 342.533(477).
У даній статті описується роль відповідальності органів місцевого самоврядування в функціонуванні української держави. Описуються позиції авторів з даного питання, а також становлення муніципальної відповідальності в Україні. Крім того, в статті описуються характеристики муніципальної відповідальності. У статті сформовані варіанти розвитку системи юридичної відповідальності: по-перше, це пояснення відповідальності на рівні місцевого самоврядування через категорію існуючих в науці галузевих видів відповідальності, у тому числі "конституційно-правової відповідальності"; по-друге, визнання муніципально-правової відповідальності та включення в обсяг цього поняття всіх видів відповідальності, які реалізуються на місцевому рівні; по-третє, визнання муніципально-правової відповідальності як відповідальності членів виборних органів місцевого самоврядування і виборних посадових осіб місцевого самоврядування перед населенням. Також, велика увага приділяється обов'язковому елементу відповідальності - санкціям. Також в статті вказується проблема щодо створення спеціалізованого закону, який би ставив перед собою мету консолідації усіх правових норм, які регулюють правовідносини щодо контролю та

відповідальності органів місцевого самоврядування України. Таким чином, можна констатувати: муніципально-правова відповідальність є складним, багатоаспектним інститутом, що зумовлено насамперед багатогранністю юридичної відповідальності.

10.17.12.1114/209673. Конституційно-правове регулювання державної політики України у сфері біженців. Босий В.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.20-29. - укр. УДК 341.43(477).
У статті проведено дослідження проблеми конституційно-правового регулювання державної політики України у сфері біженців та обґрунтовуються пропозиції щодо його вдосконалення.

10.17.12.1115/209674. Поняття та ознаки правової відповідальності за порушення принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні. Васильченко О.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.29-35. - укр. УДК 342.722.
В статті охарактеризовано поняття "відповідальність" та "юридична відповідальність"; встановлено ознаки юридичної відповідальності; визначено загальні та спеціальні ознаки конституційно-правової відповідальності; сформульовано поняття "конституційно-правова відповідальність за порушення принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні".

10.17.12.1116/209675. Рецепція у конституційному праві: сутнісна характеристика крізь призму аналізу і синтезу наукової думки. Верлос Н.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.35-45. - укр. УДК 34.01:342(477).
У статті досліджуються проблеми визначення сутності рецепції в конституційному праві як правового феномену, на підставі загальнотеоретичного аналізу та синтезу еволюції вітчизняної та зарубіжної наукової думки.

10.17.12.1117/209677. Сучасні виборчі системи, їх позитивні та негативні риси, перспективи розвитку. Філонов О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.53-58. - укр. УДК 342.8.
Розглянуто основні виборчі системи з точки зору виявлення їх недоліків та переваг у сучасних умовах. Перевага мажоритарної системи абсолютної більшості полягає у тому, що вона у країні з усталеними демократичними традиціями дозволяє створити порівняно стабільний уряд. Застосування пропорційних систем дозволяє забезпечити відносну відповідності між кількістю голосів і кількістю мандатів. В інтересах з'єднання достоїнств мажоритарної та пропорційної систем і виключення властивих кожної з них недоліків поряд зі сполученням обох систем в одних країнах у деяких інших сталі застосовувати систему єдиного переданого голосу, змішані системи. Таким чином застосування у виборчому законодавстві країни певної виборчої системи впливає не тільки та результати виборчого процесу та розподіл депутатських мандатів, але й на створення та персональний склад уряду держави. Тому в сучасних умовах країни світу намагаються покращити партійно-політичне структурування суспільства за допомогою реформування національної виборчої системи. Але на ефективність функціонування у суспільстві виборчої системи можуть здійснити вплив цензи та загороджувальні пункти.

10.17.12.1118/209680. Європейський досвід організації місцевого самоврядування у контексті муніципальної реформи в Україні. Бойко Ю.В., Циклаурі О.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.77-87. - укр. УДК 342.553(4-6ЕС)(045).
У статті розглядаються актуальні питання реформування місцевого самоврядування в країнах-членах ЄС. Зі вступом до Європейського Союзу перед Україною постає складне завдання щодо проведення важливих структурних, функціональних та організаційних реформ систем організації влади на місцях. Ці реформи стосуються різних територіальних рівнів управління, вони зачіпають відносини між місцевими та центральними органами влади, між різними рівнями місцевого і регіонального управління та самоврядування. На засадах аналізу результативності проведених реформ європейських країн та виявлених проблем визначено пропозиції щодо подальшої модернізації та розвитку місцевого самоврядування в Україні. Зроблено висновок про те, що результати проведення широкого комплексу заходів, спрямованих на реформування місцевого самоврядування не можливі без формування повноцінного ефективного самоврядування на базовому, районному та регіональному рівнях з утворенням відповідних інститутів; оптимізації чинної моделі територіальної організації влади; запровадження механізмів демократії на місцях та приведення їх у відповідність до європейських і світових стандартів місцевого самоврядування.

10.17.12.1119/209681. Інституційна підтримка політики Президента України щодо становлення та розвитку місцевого самоврядування. Горащенков О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.87-93. - укр. УДК 342.5.
У статті розглядаються конституційно-правові питання визначення місця та ролі органів інституційної підтримки муніципальної та регіональної політики глави держави в питаннях становленні та розвитку місцевого самоврядування та імплементації європейських стандартів локальної демократії у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції. Як глава держави, Президент України є найвищою посадовою особою в країні. Саме тому він наділяється повноваженнями виступати від імені України як у внутрішньому житті країни так і в міжнародних відносинах. Положення Конституції призводять до висновку, що Президент України є найвищою посадовою особою Української держави, яка має забезпечувати цілісність держави. При цьому будь-яка сучасна європейська держава є досить децентралізованою, що знаходить свій прояв у зміцненні інституту територіальних громад та здійснюваного від їх імені та в їх інтересах місцевого самоврядування, з метою, у тому числі, найповнішого забезпечення муніципальних прав членів відповідних територіальних громад. Вказується, що на сучасному етапі правового розвитку інституційна підтримка політики Президента України щодо становлення та розвитку місцевого самоврядування - це взаємоузгоджена сукупність та діяльність консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб, заснування та подальшу координацію діяльності яких здійснює глава держави в межах своєї компетенції з метою запровадження основ президентської муніципальної політики в Україні та забезпечення постійних комунікаційних зв'язків Президента України з місцевим самоврядуванням.

10.17.12.1120/209687. Вплив міждержавних інтеграційних процесів на модернізацію конституційно-правового регулювання права на працю в Україні. Барегамян С.Х. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.131-142. - укр. УДК 342.734-053.81(477)(043).
Стаття присвячена теоретичному та порівняльно-правовому дослідженню міжнародних трудових норм, їх співвідношенню і взаємодії з конституційним правом на працю в Україні. Необхідність впровадження в Україні міжнародно-правових норм регулювання відносин в сфері праці, обумовлена тим, що поряд із національними засобами забезпечення і гарантування трудових прав, насамперед Конституцією та законами, мають діяти міжнародно-правові способи і засоби гарантування основних прав людини. Використання міжнародного досвіду надасть можливості наблизити національні правові норми до рівня міжнародних трудових стандартів. Але впровадження цього досвіду має відбуватися з обов'язковим урахуванням особливостей, що характеризують правову систему нашої держави. Ефективність приведення національного законодавства у відповідність до

міжнародних стандартів залежить від того, яким саме способом імплементуються міжнародно-правові норми у національне законодавство. Процес приведення вітчизняного трудового законодавства до міжнародних трудових стандартів вже має певні результати. Так, у Конституції України знайшли відображення принципові положення основоположних актів у сфері трудових відносин, удосконалено правовий механізм захисту трудових прав, закріплені гарантії рівності прав та свобод людини, встановлено заборону будь-яких обмежень за ознаками соціальної, національної, релігійної належності, положення про рівні права та свободи чоловіків і жінок, рівні можливості їх реалізації тощо.

10.17.12.1121/209688. Державний суверенітет та його трансформація в умовах європейської інтеграції. Гавриленко В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.142-150. - укр. УДК 342.1; 321.011.
У статті розглядаються конституційно-правові та міжнародно-правові питання трансформації державного суверенітету у сучасних новітніх умовах європейської міждержавної інтеграції та правової глобалізації. Підкреслюється, що у сучасному європейському конституціоналізмі не можна говорити про розподіл або відмову національних держав від своїх суверенних якостей, адже державний суверенітет є органічним продовженням народного та національного суверенітету, які вбачаються неподільними категоріями та домінуючими постулатами утворення держави і права. Натомість, у даному випадку слід відзначити обмеження державного суверенітету як варіант його реалізації зацікавленими державами, що знаходить свій прояв на рівні базових правових норм у положеннях європейських конституцій про можливість передавання деяких суверенних повноважень наднаціональним органам інтеграційних об'єднань, причому унікальний статус за глибиною інтеграційних процесів серед таких об'єднань має Європейський Союз. При цьому будь-який вступ до наднаціональних союзів у політичній та економічній сферах має супроводжуватися належним правовим забезпеченням, тобто внесенням змін і доповнень до Конституції та розробленням і ухваленням спеціального законодавства з проблематики здійснення інтеграційних процесів.

10.17.12.1122/209689. Конституційна реформа у сфері децентралізації державної влади. Калінкін А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.150-158. - укр. УДК 352.07:342.553(045).
У статті розглядаються актуальні проблеми проведення конституційної реформи у сфері децентралізації державної влади шляхом розширення фінансових можливостей та повноважень органів місцевого та регіонального самоврядування. Вказується на недоцільність внесення змін та доповнень до Конституції України з метою зміни державного устрою з унітарного на федеративний, зважаючи на відсутність глибинних причин та умов для політичної та адміністративно-територіальної децентралізації з послабленням центральних органів влади в частині реалізації загальнодержавних конституційних функцій, таких, як забезпечення національної безпеки, оборони, дотримання прав і свобод людини та громадянина, суверенітету та територіальної цілісності Української держави тощо. На думку автора, належною метою конституційної децентралізації є бюджетно-фінансове, організаційно-розпорядче та компетенційне посилення територіальних громад та обраних ними органів місцевого самоврядування, що має знайти свій прояв у реалізації муніципальної реформи за зразками сучасних європейських країн та у відповідності до європейських правових стандартів публічного управління та локальної демократії. Особливо актуальною імплементація європейських стандартів місцевого самоврядування до законодавства та правозастосовчої практики є в умовах підписання України Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, кінцевим стратегічним завданням чого на нормативно-правовому рівні визначено повноправний вступ України до ЄС - інтеграційного об'єднання, до фундаменту якого покладено принцип децентралізації та максимального розширення обсягу прав територіальних громад із забезпеченням державою їх реальної можливості самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах чинного законодавства.

10.17.12.1123/209694. Поняття судової влади та її місця в конституційно-правовому механізмі публічної влади. Пустовойт Т.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.186-192. - укр. УДК 342.5:347.991.
Дана стаття присвячення розкриттю правової природи судової влади в конституційному механізмі публічної влади. На підставі проведеного аналізу виокремлюються ключові ознаки та складові судової влади. Вбачається, що суд - це самостійний вид соціальних відносин спрямований на вирішення (подолання, розв'язання та запобігання) правових конфліктів у суспільстві. Водночас, судова влада об'єктивується через статичну (судоустрійну) та динамічна (процесуальна) форми суду.

10.17.12.1124/209776. Конституційно-правове регулювання права громадянина України на в'їзд в Україну. Любченко М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.23-33. - укр. УДК 342.721(477)(045).
У статті проведено дослідження проблеми конституційно-правового регулювання права на в'їзд в Україну та обґрунтовуються пропозиції щодо його вдосконалення.

10.17.12.1125/209777. Конституційна модернізація як засіб конституційної інтеграції України в контексті глобалізаційних процесів забезпечення прав та свобод людини: досвід пострадянських держав. Пересада О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.33-42. - укр. УДК 342.7(477)(045).
У статті встановлюється значення конституційної модернізації як засобу досягнення відповідності конституційних норм в сфері прав та свобод людини європейським стандартам в рамках процесу інтеграції та участі у глобалізаційних правових процесах. У статті викладений досвід пострадянських держав у реформуванні (модернізації) Основного закону в частині прав та свобод людини на шляху до вступу до Європейського Союзу, вказано на певні успіхи та проблеми цих держав. Вироблені рекомендації для України щодо конституційної модернізації в контексті євроінтеграції.

10.17.12.1126/209780. Основні проблеми забезпечення інформаційних прав людини в контексті євроінтеграції України. Хоббі Ю.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.62-71. - укр. УДК 342.7(477)(045).
В статті розглядаються основні проблеми забезпечення інформаційних прав людини в Україні, вирішення яких залежить від реформування інформаційного законодавства та Конституції України, зокрема її другого розділу. Наголошується, що без їх ефективної реалізації та захисту не можна говорити про побудову інформаційного суспільства, яке б відповідало європейським стандартам та цінностям. До основних проблем слід віднести хаотичний розвиток інформаційного законодавства ще до прийняття чинної Конституції України, відсутність законодавчо врегульованого порядку функціонування та діяльності в мережі Інтернет, невизначеність механізмів забезпечення відповідальності за порушення інформаційного законодавства. Ці проблеми може бути подолано шляхом прийняття інформаційного кодексу, який окрім загальної та спеціальної частин повинен мати розділ щодо механізмів захисту інформаційних прав, містити вичерпний перелік умов віднесення інформації до категорії з обмеженим доступом та надання їй відповідних грифів та чіткий перелік умов обмеження інформаційних прав із зазначенням відповідних механізмів та термінів цього обмеження. Крім того, доцільно запровадити посаду Інформаційного омбудсмена з метою всебічного та ефективного захисту права на доступ до інформації та інших інформаційних прав.

10.17.12.1127/209795. Регулювання конституційного права на працю в Україні нормами національного законодавства на сучасному етапі. Барегамян С.Х. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.182-191. - укр. УДК 342.734-053.81(477)(045).
У статті проаналізовано національне законодавство України, яке регулює право на працю. Висвітлено різні наукові погляди щодо цієї проблеми. Після розпаду СРСР, у зв'язку з переходом до ринкових відносин, появою різних форм власності, а також з метою вдосконалення політики, спрямованої на посилення соціального захисту громадян, починається і формування сучасного трудового законодавства України на базі діючого КЗпП. Розробники законодавства України спираються на положення міжнародних актів, приводячи національне законодавство у відповідність до міжнародних трудових стандартів з метою сприяння соціально-економічному прогресу, досягненні соціальної справедливості, покращенні умов праці та захисту прав людини. Україна сьогодні знаходиться на новому етапі свого розвитку і тому існуюче законодавство в усіх сферах суспільного життя повинно постійно вдосконалюватися та приводитися у відповідність до вимог часу. Слід зазначити, що за останні 15 років було прийнято понад 60 законів про внесення змін до КЗпП, внаслідок цього із 265 статей та преамбули, що містились у першій редакції КЗпП, суттєво змінилися 235 статей кодексу. Це пояснює необхідність прийняття нового Трудового кодексу. Розробка концепції нового Трудового кодексу України, так і самого Кодексу - справа важка. Це обумовлено рядом обставин, зокрема, складністю соціально-економічного становища в країні.

10.17.12.1128/209800. Сучасний стан конституційної реформи у сфері децентралізації державної влади в Україні. Калінкін А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.43-50. - укр. УДК 382.77(045).
Стаття присвячена проблемам сучасного стану конституційної реформи в сфері децентралізації в Україні. Автор аналізує вплив європейських стандартів організації та діяльності публічної влади на процеси посилення ролі територіальних громад у вирішенні суспільно важливих питань. Вказуються способи удосконалення балансу між гілками влади, а також між різними рівнями публічної влади, у тому числі - на рівні взаємовідносин між державною та муніципальною владою у сучасних умовах державно-правового та конституційного розвитку суспільних відносин.

10.17.12.1129/209803. Особливості функціонування інституційної системи конституційно-правового механізму реалізації зовнішньої політики України. Папаяні С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.63-72. - укр. УДК 342.5; 354.
У статті розглядаються складові елементи механізму реалізації зовнішньої політики, які, передусім, відображають сформовану систему й ієрархію органів державної влади, наділених відповідними повноваженнями. Окреслено особливості структури даного механізму, що включає інституційну та нормативно-правову складові. Особливу увагу приділено інституційній складовій, яку формують державні органи, що реалізують зовнішньополітичні функції держави. Визначено, що велике значення має чіткий розподіл зовнішньополітичних повноважень між органами державної влади, вдосконалення правового регулювання, ефективність та злагодженість функціонування всього механізму зовнішніх відносин держави.

10.17.12.1130/209804. Регламентація прав людини у конституціях України та країнах ЄС: порівняльний аналіз. Хоббі Ю.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.72-77. - укр. УДК 342.7.
В статті аналізуються положення Конституції України про права людини на їх відповідність конституціям країн-членів ЄС, що сприятиме більш глибокій гармонізації українського законодавства з європейським правом.

10.17.12.1131/209805. Проблеми реалізації муніципальної реформи у контексті створення об'єднаних громад: сучасні підходи та перспективи. Бойко Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.78-86. - укр. УДК 342.5.
У статті проаналізовано зміст нормативно-правових актів, в яких визначено основні умови добровільного об'єднання територіальних громад в Україні у контексті муніципальної, адміністративно-територіальної та конституційної реформи. Обґрунтовано, що велика подрібненість територіальних громад не забезпечує надання мешканцям територіальних громад якісних та доступних публічних послуг. Автор аналізує досвід об'єднання територіальних громад, який свого часу продемонстрували країни-члени ЄС, що є дуже корисним для нашої держави, оскільки це дасть можливість врахувати як переваги, так і недоліки, зробити висновки та використати їх у подальшому розвитку та функціонуванню територіальних громад в Україні.

10.17.12.1132/209807. Проблеми та перспективи реалізації державного суверенітету в умовах існування інтеграційного об'єднання з елементами наднаціональності. Гавриленко В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.93-102. - укр. УДК 342.1; 321.011.
Стаття присвячена проблемам та перспективам реалізації державного суверенітету в умовах існування інтеграційного об'єднання з елементами наднаціональності. Автор аналізує форми та методі здійснення суверенних прав органами державної влади країн-учасниць Європейського Союзу. Окремо вказується на доцільність інтерпретації добровільного передання окремих суверенних повноважень спільним органам ЄС як форми реалізації власного державного суверенітету у принципово нових сучасних політико-правових умовах.

10.17.12.1133/209810. Забезпечення права власності нотаріусом: конституційно-правовий аспект. Гічкін А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.116-123. - укр. УДК 342.7.
У статті розглянутий конституційно-правовий аспект забезпечення права власності нотаріусом, і доведене, що і нотаріус в межах своєї компетенції виконує обов'язок держави по забезпеченню прав і свобод людини. З цього слідує те, що нотаріус забезпечує не тільки права осіб, що звернулись за вчиненням нотаріальної дії, а права всіх осіб, прав і інтересів яких така дія стосується, зроблений акцент на тому, що нотаріус охороняє не тільки права а й інтереси, оскільки останні є самостійним предметом охорони і захисту.

10.17.12.1134/209887. До проблеми співвідношення категорій "конституційно-правова" та "конституційна" реформи: постановка проблеми. Шамрай В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.60-66. - укр. УДК 342.4(045).
Стаття присвячена проблемам теоретико-методологічним визначення співвідношення між конституційною та конституційно-правовою реформами у сучасному українському суспільстві. Автор аналізує юридичний зміст двох вказаних категорій, показує специфічні особливості кожної з них, розкриває значення процесів удосконалення галузі конституційного права та конституційної модернізації суспільства і держави у сучасних умовах правової глобалізації та інтернаціоналізації конституційного права. Наголошується на необхідності подальшого удосконалення конституційно-правового регулювання найважливіших суспільних відносин як найважливішому напряму діяльності публічної влади у контексті сприйняття національною правовою системою України європейських правових стандартів.

10.17.12.1135/209890. Історико-правові аспекти реалізації конституційної реформи в Україні. Шебаніц Д.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.78-84. - укр. УДК 347.77(045).
На погляд автора статті, на рубежі реформування конституційно-правового устрою України важливо проаналізувати історико-правові процеси у сфері конституційного будівництва, оскільки інтенсифікація процесів імплементації європейських політико-правових стандартів та принципів є об'єктивним чинником на шляху впровадження сучасної моделі захисту конституційних прав та свобод особистості у контексті підписання та виконання угоди про асоціацію України з Європейським союзом. У подібному контексті комплексно визначаються основні історико-правові передумови та етапи реформування сучасного українського конституціоналізму, аналізуються проблеми та перспективи удосконалення конституційно-правового регулювання окремих аспектів конституційного процесу.

10.17.12.1136/209891. Антитерористична операція та її місце серед режимів вимушеного обмеження прав і свобод людини та громадянина. Сущенко В.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.84-93. - укр. УДК 342.76(045).
У статті підіймаються питання конституційно-правового статусу антитерористичної операції, її впливу на права і свободи людини та громадянина. Визначено зміст поняття "режим вимушеного обмеження прав і свобод людини та громадянина" та запропоновано його класифікацію. Проведено порівняльний аналіз антитерористичної операції та інших режимів вимушеного обмеження прав і свобод людини та громадянина.

10.17.12.1137/209900. Права мігрантів як об'єктна основа діяльності омбудсмана з питань міграції: в аспекті зовнішньої трудової міграції. Агєєв О.Д. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.149-157. - укр. УДК 342.7(477)+342.72 73(438)(045).
У статті розглядаються сутність, види та міжнародні стандарти прав людини мігранта як об'єкту правозахисної діяльності омбудсмана з питань міграції. Визначаються особливості деяких напрямів діяльності омбудсмана у сфері заохочення та захисту прав людини мігранта, пов'язані із міжнародною міграцією громадян України.

10.17.12.1138/210571. Функціонування органів самоорганізації населення як дієвого механізму розвитку місцевого самоврядування в Україні. Остапенко О.Г. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.379-389. - укр. УДК 342.25.
У статті визначено проблемні питання функціонування органів самоорганізації населення в Україні. Розкрито основні напрямки діяльності органів самоорганізації населення Одеси, Луганська, шляхи їх реформування у місті Київ, а також практика діяльності одного з комітетів мікрорайону м. Харкова. Запропоновано шляхи вдосконалення законодавства у сфері реформування досліджуваних органів в Україні.

10.17.12.1139/210584. Глава держави у президентській республіці. Процюк І.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63584>. - укр. УДК 340.12.
Проаналізовано роль і місце президента, його повноваження як глави держави, так і глави уряду в системі поділу влади в президентській республіці, розглянуто систему стримувань і противаг у таких республіках. Особливу увагу приділено президентам у республіках, які в науковій літературі називаються "суперпрезидентськими".

10.17.12.1140/210586. Право на свободу віросповідання: судовий захист та деякі проблеми реалізації. Ткаченко Є.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63594>. - укр. УДК 342.7 (477).
Розглянуто проблеми судового захисту права на свободу світогляду та віросповідання засобами вітчизняного судочинства, а також Європейського Суду з прав людини. Доведено, що релігійні організації як інститути громадянського суспільства є автономними утвореннями і саме тому ні держава, ні її органи, ні територіальні громади, ні органи місцевого самоврядування, котрі діють від їх імені, не мають права визначати на центральному чи локальному рівнях пріоритетною або обмежувати ту чи іншу релігію, надавати особливий захист та юридичний статус тій чи іншій релігійній організації, втручатись у здійснювану в межах закону діяльність релігійних організацій та фінансувати їх діяльність, змінювати їх підлеглість у канонічних і організаційних питаннях будь-яким діючім в Україні та за її межами релігійним центрам (управлінням).

10.17.12.1141/210587. Конституційне закріплення свободи совісті: основні напрямки розвитку. Радченко А.Ю. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63597>. - укр. УДК 340.
Досліджено конституційне законодавство України, що регулює правовий статус релігійних об'єднань, сформульовано пропозиції щодо його вдосконалення відповідно до міжнародно-правових стандартів.

10.17 Адміністративне право

10.17.12.1142/204275. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, що посягають на об'єкти інтелектуальної власності. Барладян О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.11-15. - укр. УДК 351.086; 342.9.086.
У статті розглянута відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Досліджені особливості адміністративної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності та вказані ознаки юридичної відповідальності за правопорушення, що посягають на об'єкти інтелектуальної власності. Також у статті приділяється певна увага вченим-адміністративістам, які досліджували в своїх працях адміністративну відповідальність за правопорушення, що посягають на об'єкти інтелектуальної власності.

10.17.12.1143/204276. Координаційні повноваження Міністра внутрішніх справ України в діяльності Державної прикордонної служби України. Білецький В.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.16-20. - укр. УДК 342.9(4 9).
У статті досліджуються сучасні аспекти передачі повноважень Міністру внутрішніх справ України щодо координації діяльності Державної прикордонної служби України. Обґрунтовано таке управлінське рішення щодо відповідності стандартам в охороні державного кордону ЄС та нормам національного законодавства. Сформульовано особливості дослідженої координаційної діяльності.

10.17.12.1144/204282. "Правовой режим" как категория административного права. Лазарева М.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.39-42. - рос. УДК 342.95.

У статті розглянуті ознаки, що характеризують правовий режим як явище правової дійсності, а також розкриті і охарактеризовані його елементи. Обґрунтовується необхідність використання даної категорії в адміністративному праві.

10.17.12.1145/204283. Процесуальні дії щодо розміру і сплати судових витрат як гарантія доступу до правосуддя (на прикладі статті 88 Кодексу адміністративного судочинства України). Пащенко К.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.43-46. - укр. УДК 342.924.
Стаття присвячена висвітленню сутності процесуальних дій і рішень щодо зменшення розміру судових витрат, звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення судових витрат в адміністративному судочинстві. Проаналізовано проблемні питання діяльності адміністративних судів у цьому напрямку. Запропоновано авторське бачення шляхів їх вирішення.

10.17.12.1146/204285. Проблеми нормативного закріплення принципу транспарентності в діяльності органів виконавчої влади у вітчизняному законодавстві. Пилаєва В.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.51-54. - укр. УДК [342.51:34.028](477).
Стаття присвячена визначенню сучасного стану нормативного закріплення принципу транспарентності в діяльності виконавчої влади на рівні національного законодавства. Проаналізовано норми вітчизняного законодавства в сфері регулювання відносин транспарентності виконавчої влади. Виділені основні проблеми нормативного закріплення принципу транспарентності в діяльності виконавчої влади у вітчизняному законодавстві, запропоновано шляхи їх вирішення.

10.17.12.1147/204289. Загальні умови адміністративного договору, які породжують адміністративні правовідносини. Сіренко А.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.65-68. - укр. УДК 342.9.
Стаття присвячена аналізу основних умов, які повинні бути в адміністративному договорі. Звертається увага на важливе значення адміністративного договору в розвитку демократичних елементів реалізації державної виконавчої влади, а також ефективної діяльності інших органів виконавчої влади. Вважаємо, що при укладенні адміністративного договору необхідно чітко визначити умови даного договору, тому стаття присвячена саме тому, щоб назвати основні умови адміністративного договору та провести їх аналіз.

10.17.12.1148/204331. Адміністративно-правові засади виборів у Республіці Польща. Габінет Д.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.59-62. - укр. УДК 342.9(4 9).
У статті охарактеризовано адміністративно-правові засади виборів у Республіці Польща. Зокрема, автором розкриті питання, пов'язані з правовим регулюванням виборів на території цієї країни, в тому числі питання розвитку виборчого законодавства за період із 1990 по 2011 р. Окрім цього проаналізовано систему органів виборчої адміністрації, їх повноваження, а також розкрито порядок їх створення та ліквідації.

10.17.12.1149/204351. Адміністративні правопорушення, суб'єктом вчинення яких є медичні працівники. Касумова А.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.7-10. - укр. УДК 351.086; 342.9.086.
У статті проводиться аналіз адміністративних правопорушень, суб'єктом вчинення яких є медичні працівники. Окрема увага приділена питанню нормативного закріплення адміністративної відповідальності медичних працівників. Визначено проблеми теоретичного та практичного характеру і запропоновані шляхи до їх вирішення.

10.17.12.1150/204373. Характерні ознаки поняття "рішення адміністративного суду". Боднар С.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.95-98. - укр. УДК 342.924.
Статтю присвячено вивченню поглядів на такий важливий аспект адміністративного судочинства, як визначення ознак рішень правосуддя, різноманітних і відмінних за своєю суттю та формою процесуальних документів. З'ясовано відмінності та характерні ознаки понять "рішення суду" та "судове рішення". Визначено можливість використання кваліфікаційних ознак рішень адміністративного суду при формуванні зводу ознак і кодифікації судових рішень.

10.17.12.1151/204374. Особливості реалізації стадій провадження з надання адміністративних послуг у сфері імміграції. Власенко О.Г. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.99-102. - укр. УДК 351.9.
Наукова стаття присвячена висвітленню особливостей реалізації стадій провадження з надання адміністративних послуг у сфері імміграції. Охарактеризовано стадії провадження з надання адміністративних послуг щодо оформлення запрошень фізичними та юридичними особами.

10.17.12.1152/204375. Виправлення описок в адміністративному судочинстві. Гошовський В.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.103-106. - укр. УДК 342.924.
У статті наведений аналіз основних норм адміністративного судочинства, які регламентують порядок виправлень описок та арифметичних помилок. Зроблено спробу узагальнити процесуальний характер застосування ст. 169 та ч. 8 ст. 160 Кодексу адміністративного судочинства України.

10.17.12.1153/204376. Заходи протидії корупції сучасності та оновленого Закону України "Про Державну Службу". Дем'янчук Ю.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.106-109. - укр. УДК 342.951:351.
Стаття присвячена аналізу оновленої законодавчої бази щодо Закону України "Про державну службу" в контексті запобігання та протидії корупції в Україні, що набуває чинності 1 травня 2016 року. У роботі здійснено перспективний аналіз упровадження в силу нових законів, що передбачають виконання вимог Єврокомісії. Основна спрямованість оновленого закону - це профілактика корупційних проявів.

10.17.12.1154/204379. Деякі аспекти удосконалення правового регулювання провадження з надання публічних послуг. Легеза Є.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.120-122. - укр. УДК 342.9(4 9).
У науковій статті визначаються особливості удосконалення правового регулювання провадження з надання публічних послуг. Автором обґрунтовано доцільність удосконалення правового регулювання провадження з надання публічних послуг. Зокрема, вбачається за доцільне розробка типового адміністративного регламенту щодо надання публічних послуг органами публічної адміністрації та затвердження уніфікованих стандартів, тобто узагальнених законодавчих нормативних актів: Кодексу публічних послуг в Україні та Адміністративно-процедурного кодексу.

10.17.12.1155/204383. Підстави адміністративної відповідальності за порушення правил перевезення пасажирів та вантажів морським транспортом. Пеховський А.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.134-138. - укр. УДК 351.813.2 (477).
У статті з'ясовано теоретичні положення та законодавче закріплення підстав адміністративної відповідальності в цілому та визначення їх з огляду на правопорушення у сфері перевезення пасажирів та вантажів морським транспортом. Визначено та розкрито зміст підстав адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері перевезення пасажирів та вантажів морським транспортом.

10.17.12.1156/204688. Форми адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. Діденко С.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.145-147. - укр. УДК 342.9(4 9).
У статті доведено, що форми адміністративної діяльності публічної адміністрації у сфері забезпечення обігу та застосування зброї в Україні - це зовнішньо виражена діяльність суб'єктів публічного адміністрування, в основному підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, яка здійснюється останніми в межах їх компетенції та спрямована на гарантування прав, свобод і законних інтересів суб'єктів адміністративних відносин у цій сфері. При цьому у сфері забезпечення обігу та застосування зброї публічна адміністрація застосовує як правові (видача дозволів, контроль, ухвалення нормативних актів публічного адміністрування та ненормативних актів публічного адміністрування, забезпечення дотримання певних правил, своєчасне та якісне розслідування адміністративних справ, тощо), так і неправові (перевірки, або так звані обстеження, організація постійної взаємодії оперативних служб, взяття на облік експериментально відстріляних куль і гільз, створення державної кулегільзотеки, зберігання відстріляних гільз і куль, виготовлення бланків дозволів тощо) форми адміністративної діяльності.

10.17.12.1157/204691. Адміністративно-правовий аспект бездіяльності посадових осіб суду щодо розгляду адміністративних справ. Кононець В.П., Мазенко Н.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.156-159. - укр. УДК 345.5.
Наукова стаття присвячена адміністративно-правовому аспекту проблем бездіяльності посадових осіб суду щодо розгляду адміністративних справ. Розглядається процесуальний порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення, що передбачений адміністративним законодавством, та особливості адміністративно-правових відносини, які виникають у зв'язку із провадженням адміністративних справ.

10.17.12.1158/204696. Поняття та особливості суб'єктів публічного адміністрування в сфері лотереї. Лиськов М.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.176-179. - укр. УДК 351.84 .85.
У науковій статті наведено визначення поняття "організація сфери лотерейної діяльності". Виокремлено особливості публічного адміністрування в сфері лотереї. Автором зазначено, що залежно від обсягу компетенції публічного адміністрування в сфері лотерейної діяльності органи публічної адміністрації поділяються на: 1) органи загальної компетенції (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування) та 2) органи спеціальної компетенції (Міністерство фінансів України, Державна казначейська служба України, Державна фіскальна служба України, Державна регуляторна служба України, Державна служба фінансового моніторингу України).

10.17.12.1159/204703. Поняття та основні ознаки громадського контролю в сучасній адміністративно-правовій доктрині України. Сквірський І.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.23-25. - укр. УДК 342.9.
У статті автор аналізує підходи до розуміння громадського контролю в радянському адміністративному праві, конституційні основи суспільного контролю в сучасній незалежній Україні, різні точки зору щодо визначення його ознак сучасними представниками науки адміністративного права України, формулює на підставі зробленого аналізу власне авторське визначення поняття громадського контролю, виділяючи його основні ознаки.

10.17.12.1160/204861. Провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Молчанов Р.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.15-18. - укр. УДК 342.924.
Розглянуто законодавство, що регламентує провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Визначено переваги та недоліки провадження в таких справах, надано пропозиції щодо його вдосконалення.

10.17.12.1161/204864. Сутність та поняття адміністративного судочинства в рамках сучасної парадигми адміністративного права. Сеньків О.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.27-31. - укр. УДК 342.924.
Автор розмірковує над проблемами визначення сутності та формулювання поняття адміністративного судочинства на сучасному етапі розвитку науки адміністративного права України. Основну увагу приділяє аналізу процесуального законодавства. Вважає, що в цілях уніфікації процедур здійснення правосуддя загальними і спеціалізованими судами визначення поняття адміністративного судочинства, яке міститься в Кодексі адміністративного судочинства України, слід уніфікувати з понятійно-категоріальним апаратом, що застосовується у законодавстві про інші види судочинства України.

10.17.12.1162/204866. Удосконалення правового регулювання надання електронних послуг органами публічної адміністрації. Тищенкова І.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.36-38. - укр. УДК 342.95:351.74(075).
Наукова стаття присвячена висвітленню удосконалення правового регулювання надання електронних послуг органами публічної адміністрації. Наголошується на негайному прийнятті законопроекту України № 4267-1 від 23.03.2016 "Про внесення змін та доповнень до Закону України "Про адміністративні послуги" з метою покращення надання електронних послуг відповідним споживачам.

10.17.12.1163/205213. Удосконалення галузевого законодавства, норми якого визначають адміністративно-правове забезпечення аудиторської діяльності в Україні. Томіна В.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.89-98. - укр. УДК 342.951(477):35.073.526.
У статті здійснено аналіз нормативних актів та практики здійснення адміністративно-правового забезпечення аудиторської діяльності в Україні. Доведено, що для підвищення ефективності адміністративно-правового забезпечення аудиторської діяльності необхідно усунути недосконалість правових актів. Обґрунтовано необхідність розробки та затвердження загальних засад державної політики в зазначеній сфері, що дозволить визначити шляхи подальшого розвитку аудиторської діяльності.

10.17.12.1164/205342. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: історія і сучасність. Бородін І.Л., Миронець О.М. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №3(68), С.133-139. - англ. УДК 342.924(091)+"312"(045).
Мета: Юридичні особи здатні акумулювати значно більші фінансові, матеріальні, інтелектуальні ресурси для досягнення своєї мети, ніж окрема фізична особа. Важливою є розробка теоретичних основ, необхідних для розуміння адміністративної відповідальності юридичних осіб і внесення пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства про адміністративну відповідальність юридичних осіб, механізму її застосування, систематизації законодавства в цій сфері. Методи: Було використано загальнонаукові, філософські та спеціально-правові методи наукового дослідження. За допомогою загальнонаукових та філософських методів досліджено теоретико-правові засади інституту адміністративної відповідальності юридичних осіб, передумови законодавчого регулювання адміністративної відповідальності юридичних осіб. Метод системного аналізу використано для аналізу сучасного адміністративного законодавства, наукових праць щодо визначення поняття "адміністративна відповідальність юридичних осіб". Догматичний метод був цінним при формулювання висновків і рекомендацій практичного характеру в межах проблематики дослідження. Результати: Вказано, що законодавство про адміністративну відповідальність юридичних осіб перебуває в процесі становлення, запропоновано два можливі шляхи його систематизації. Зауважено, що обидва вони пов'язані з необхідністю усунення неузгодженості у врегулюванні адміністративної відповідальності юридичних осіб з конституційними нормами. Зроблено висновок, що законодавчо слід визнати юридичну особу суб'єктом адміністративної відповідальності. Обговорення: Адміністративна відповідальність юридичних осіб покликана протистояти правопорушенням, захищати законні права та інтереси громадян, держави, юридичних осіб, встановлений порядок управління, а також забезпечувати відновлення порушених прав та відшкодування втрат, що виникли в результаті правопорушень, тягти для правопорушника обтяжливі наслідки організаційного та матеріального характеру. Розробка концепції "адміністративної відповідальності юридичних осіб" і її реалізація є важливою темою для майбутніх досліджень.

10.17.12.1165/205846. Взаємодія і координація діяльності територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування. Федотов О.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.98-110. - укр. УДК 342.951.
Статтю присвячено висвітленню проблемних аспектів взаємодії і координації діяльності територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України з боку місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. На підставі аналізу положень законодавства України з питань державної митної справи розкрито основні аспекти сприяння діяльності територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України, координації і взаємодії територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

10.17.12.1166/207494. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією. Бортник Н.П., Білінська Л.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.28-33. - укр. УДК 342.551:851.
Проаналізовано заходи адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, яка є не просто соціальним, але й психологічним та моральним явищем, адже вона не існує відокремлено від людей - їхньої поведінки, діяльності.

10.17.12.1167/207496. Суб'єкти, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення: поняття та види. Василів С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.40-45. - укр. УДК 342.922: 347.132.144.
Розглянуто систему суб'єктів, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. На основі аналізу чинного законодавства про адміністративні правопорушення автор визначає поняття суб'єктів, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, та виокремлює їхні особливості. Запропоновано основні шляхи оптимізації, реформування системи суб'єктів, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.

10.17.12.1168/207499. Адміністративно-правове регулювання стандартизації - важливий напрям підвищення обороноздатності України. Єсімов С.С., Дитюк В.З. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.61-67. - укр. УДК 342.9.006.1.
Розглянуто проблеми адміністративно-правового регулювання стандартизації - важливого напряму підвищення обороноздатності країни. З позиції адміністративного та інформаційного права висвітлено теоретичні аспекти адаптації національного законодавства щодо стандартизації в умовах асоціації України та Європейського Союзу.

10.17.12.1169/207500. Електронні документи як докази у справах про адміністративні правопорушення. Єсімов С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.68-74. - укр. УДК 342.95.242.166.82.
Розглянуто питання використання електронних документів як доказів у справах про адміністративні правопорушення. Висвітлено способи отримання і легалізації електронних доказів у сфері антимонопольного законодавства. Здійснено порівняння правових підстав для використання електронного листування як доказу в цивільному та господарському процесах і провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

10.17.12.1170/207501. Окремі складові адміністративно-правового режиму конфіденційної інформації. Коваленко Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.75-82. - укр. УДК 342.9.
Розглянуто питання визначення особливостей правового регулювання інформації, особливо конфіденційної, що має велике значення, оскільки вказаний вид інформації являє собою персональні дані про фізичну і юридичну особу, які підлягають поширенню лише за згодою їхніх власників. Доведено, що з кожним днем інформаційні та інші технології розвиваються і доступ до конфіденційної інформації може стати менш захищеним, що порушує конституційні права громадян. Вирішення проблеми автор вбачає у можливості застосування комплексних засобів, які поєднують в собі охоронні й регулятивні засади, які також здатні швидко реагувати на зміни у суспільстві, економіці, політиці тощо. Адміністративно-правовий режим визначається як юридичний інструмент, правова конструкція, що дає змогу здійснити правове регулювання суспільних відносин у сфері правокористування конфіденційною інформацією. Доведено, що правові режими, встановлені нормативно-правовими актами різного рівня, найчастіше не діють через недостатню чіткість формулювань, відсутність необхідних елементів, що забезпечують реалізацію правового режиму, низький рівень юридичної техніки.

10.17.12.1171/207502. Методи діяльності громадських об'єднань в Україні. Ковалів М.В., Хомишин І.Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.83-88. - укр. УДК 342.95.

Досліджено методи діяльності громадських об'єднань в Україні. Розглянуто систему методів діяльності громадських об'єднань, до яких належать: переконання і примус як універсальні методи; нагляд; адміністративно-юрисдикційна діяльність; метод збору інформації тощо. Розкрито основні риси правозахисного методу діяльності громадських об'єднань.

10.17.12.1172/207503. Форми діяльності громадських об'єднань в Україні. Ковалів М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.89-93. - укр. УДК 342.95.
Порушуються питання юридичних форм діяльності громадських об'єднань в Україні. Розглядаються форми діяльності як об'єктивно необхідний, законодавчо регламентований, цілеспрямований спосіб діяльності громадських об'єднань, що здійснюється у життєво важливій сфері суспільних відносин, виражаючи його сутність і соціальне призначення в суспільстві. Розкрито правові та неправові форми діяльності громадських об'єднань.

10.17.12.1173/207504. Заходи адміністративної відповідальності за вчинені правопорушення: поняття та класифікація. Козюренко Р.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.94-98. - укр. УДК 342.124.321.
Проаналізовано заходи адміністративної відповідальності за вчинені правопорушення, які застосовують суди, розглядаючи справи про адміністративні правопорушення, що зумовлено необхідністю підвищення ефективності адміністративно-процесуальної діяльності органів, наділених адміністративно-юрисдикційними повноваженнями.

10.17.12.1174/207507. Перспективи вдосконалення територіального устрою України з погляду сьогодення. Магновський І.Й. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.113-118. - укр. УДК 342.26.
У правовому контексті з погляду сучасності розглянуто перспективи щодо вдосконалення територіального устрою України. На основі виокремлення основних проблемних аспектів теперішнього територіального устрою України висвітлено регіональний підхід як один із можливих для проведення адміністративно-територіальної реформи в країні. Охарактеризовано основні критерії формування регіонів та необхідність їх урахування в адміністративно-територіальному поділі. Розкрито й осмислено поняття регіональної (регіоналістської) держави та визначено основні її ознаки.

10.17.12.1175/207508. Чинність та дія індивідуальних адміністративних актів: розмежування понять. Мандюк О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.119-123. - укр. УДК 342.924.
Досліджено теоретико-правові основи понять чинності та дії індивідуальних адміністративних актів. На підставі аналізу законодавства та наукової літератури встановлено їх взаємозв'язок та сформульовано пропозиції щодо розмежування цих понять.

10.17.12.1176/207509. Органи державного управління рекреаційними територіями та їх компетенція. Марич Х.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.124-131. - укр. УДК 349.6 351 354.
Досліджено систему і повноваження органів, що здійснюють державне управління в сфері охорони рекреаційних територій та використання рекреаційних ресурсів.

10.17.12.1177/207514. Адміністративно-правові засади діяльності державних органів у сфері забезпечення національної безпеки. Собакарь А.О., Ковалів М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.156-160. - укр. УДК 342.95.
Порушено питання адміністративно-правових засад діяльності державних органів у сфері забезпечення національної безпеки. Розглянуто суб'єктів адміністративно-правового забезпечення національної безпеки в Україні, їхні завдання, службу в органах безпеки. Розкрито правові засоби, форми та методи діяльності органів національної безпеки, їхню взаємодію.

10.17.12.1178/207532. Використання досвіду органів влади іноземних держав щодо профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності. Личенко І.О., Комарницька І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.271-278. - укр. УДК 342.92: 342.7.
Визначено основні доктринальні погляди та сучасні підходи до проблеми профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності та обґрунтовано доцільність впровадження у вітчизняну практику новацій, які апробовано в інших країнах для вирішення проблем профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності. Відзначено, що використання досвіду діяльності суб'єктів профілактики деліктів у сфері власності Великобританії, США, Франції, Угорщини дає змогу виявити низку проблем в Україні.

10.17.12.1179/207611. Деякі питання становлення інституту адміністративних послуг в Україні на підзаконному рівні. Білоус В.Т., Буханевич О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.23-29. - укр. УДК 342.951.
Висвітлено періодизацію нормативного регулювання інституту адміністративних послуг на підзаконному рівні. Досліджено співвідношення термінів "адміністративна послуга", "державна послуга " та "управлінська послуга". Окремо розглянуто поняття терміна "послуга" в приватних відносинах.

10.17.12.1180/207616. Досвід підготовки і проведення масових заходів у зарубіжних країнах, адміністративного забезпечення порядку під час їх підготовки і проведення та можливість його застосування в Україні. Заросило В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.56-60. - укр. УДК 343. 25.
Здійснено короткий аналіз організації і проведення масових заходів у різних зарубіжних країнах. Встановлено, що в більшості країн проведення масових заходів регулюється різними законодавчими актами, але є чітка регламентація. Основними аспектами, які розглядалися у статті, є термін подання заявки на проведення масових заходів, визначення мети таких заходів, охорона громадського порядку та громадської безпеки під час масових заходів. Запропоновано враховувати досвід зарубіжних країн при підготовці відповідного законодавства в Україні.

10.17.12.1181/207617. Поняття та особливості адміністративно-правових відносин у галузі стандартизації, якості продукції, метрології і сертифікації. Зільник Н.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.60-63. - укр. УДК 342.922:347.132.144:006](477).
Комплексно досліджено проблеми адміністративно-правових відносин, що порушуються в галузі стандартизації, якості продукції, метрології і сертифікації. На основі аналізу наукової літератури та юридичних словників визначено поняття та характерні особливості адміністративно-правових відносин у галузі стандартизації, якості продукції, метрології і сертифікації.

Наголошено, що до структури адміністративно-правових відносин у галузі стандартизації, якості продукції, метрології і сертифікації входять суб'єкти, об'єкти правовідносин та їх нормативний зміст.

10.17.12.1182/207619. Різновиди засобів інформації та їх застосування у провадженні в справах про адміністративні правопорушення. Когут В.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.71-80. - укр. УДК 342.7 . 9:004.
Розглянуто питання про різновиди засобів інформації та їх застосування у провадженні в справах про адміністративні правопорушення. Проаналізовано проблеми застосування в Україні різновидів засобів інформації у провадженні в справах про адміністративні правопорушення. Запропоновано шляхи їх вирішення.

10.17.12.1183/207620. Поняття та види інформаційних систем. Лазор Я.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.80-87. - укр. УДК 347.77.
Розглянуто сучасні законодавчі та наукові підходи до аналізу категорії "інформаційна система" як об'єкта правової охорони в умовах інформаційного суспільства. Зазначено, що у законодавстві є значна кількість нормативно-правових актів, що містять визначення "інформаційна система". Ці визначення не тотожні одне одному, що породжує певні правові колізії і надає підстави стверджувати про необхідність вироблення відповідного категоріального апарату. Здійснено класифікацію інформаційних систем за різноманітними критеріями.

10.17.12.1184/207621. Загальна характеристика статусу суб'єктів попередження насильства в сім'ї. Лесько Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.87-91. - укр. УДК 340.6:343.226.
Розглянуто юридичне та філософське тлумачення правового статусу суб'єктів попередження насильства в сім'ї, досліджено існуючі класифікації суб'єктів попередження насильства в сім'ї. Запропоновано пропозиції щодо вдосконалення діяльності даних органів.

10.17.12.1185/207622. Про юридичну кваліфікацію військових адміністративних правопорушень. Остапенко О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.92-99. - укр. УДК 351.81.085(477).
Розглянуто питання юридичної кваліфікації протиправних дій (чи бездіяльності), вчинених військовослужбовцями Збройних Сил України (ЗС України) та прирівняними до них особами. Пропонується авторське бачення щодо об'єктно-суб'єктних ознак кваліфікації військових адміністративних правопорушень.

10.17.12.1186/207623. Регуляторна політика в Україні: особливості формування і тенденції розвитку. Радейко Р.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.100-104. - укр. УДК 342.951:351.82.
Розглянуто особливості формування регуляторної політики в Україні в контексті здійснення державно-правових реформ. Проаналізовано вплив досвіду економічно розвинених країн та міжнародних організацій з метою запровадження ефективної регуляторної політики в Україні.

10.17.12.1187/207624. Про публічно-правову охорону прав людини в Україні в контексті кримінального та адміністративно-деліктного проваджень. Тернущак М.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.105-109. - укр. УДК 343.2 .7.
Досліджено зміст та процесуальний механізм забезпечення публічно-правової охорони у контексті кримінального та адміністративно-деліктного проваджень. Запропоновано категорію "публічно-правова охорона прав людини" розглядати в межах поділу на кримінально-правову та адміністративно-деліктну. Окремо проаналізовано заходи та засоби публічно-правової охорони прав людини як складові механізму охорони суспільних відносин.

10.17.12.1188/207636. Правові колізії підвідомчості розгляду справ про адміністративні правопорушення. Василів С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.181-187. - укр. УДК 342.922: 347.132.144.
Розглянуто основні види правових колізій підвідомчості розгляду справ про адміністративні правопорушення. На основі аналізу законодавства про адміністративні правопорушення охарактеризовано шляхи вирішення та усунення правових колізій підвідомчості розгляду справ про адміністративні правопорушення.

10.17.12.1189/208565. Форми діяльності громадських об'єднань в Україні. Ковалів М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.23-27. - укр. УДК 342.95.
У статті порушено питання юридичних форм діяльності громадських об'єднань в Україні. Розглянуто форми діяльності як об'єктивно необхідний, законодавчо регламентований, цілеспрямований спосіб діяльності громадських об'єднань, що здійснюється в життєво важливій сфері суспільних відносин, виражаючи його сутність і соціальне призначення в суспільстві. Розкрито правові та неправові форми діяльності громадських об'єднань.

10.17.12.1190/208566. Методи діяльності громадських об'єднань в Україні. Ковалів М.В., Хомишин І.Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.28-33. - укр. УДК 342.95.
У статті досліджено методи діяльності громадських об'єднань в Україні. Розглянуто систему методів діяльності громадських об'єднань, до яких належать: переконання і примус як універсальні методи; нагляд; адміністративно-юрисдикційна діяльність; метод збору інформації тощо. Розкрито основні риси правозахисного методу діяльності громадських об'єднань.

10.17.12.1191/208567. Підстави відшкодування моральної шкоди, завданої суб'єктом владних повноважень. Кравчук В.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.34-38. - укр. УДК [347.51].
У статті проаналізовано склад цивільного правопорушення, вчиненого суб'єктом владних повноважень, та його доведення в адміністративному судочинстві з метою відшкодування моральної шкоди.

10.17.12.1192/208570. Шляхи підвищення ефективності профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності. Личенко І.О., Комарницька І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.53-62. - укр. УДК 342.92: 342.7.
У статті проаналізовано систему чинників, які впливають на вчинення адміністративних правопорушень у сфері власності, пропонується їх об'єднати у групи соціально-економічних, соціально-психологічних, культурно-виховних, організаційно-правових

загроз щодо порядку володіння, користування та розпорядження майном. Окрема увага присвячена обґрунтуванню шляхів підвищення ефективності профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності. Наголошено, що підвищення ефективності протидії правопорушенням у сфері власності пов'язане з реформуванням правоохоронної системи, залученням громадськості до профілактичної роботи.

10.17.12.1193/208575. Адміністративно-правовий статус громадян учасників протидії тероризму в Україні. Остапенко О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.86-91. - укр. УДК 342.9(4 9).
У статті розглянуто питання, пов'язані з проблемами адміністративно-правового статусу громадян учасників протидії тероризму в Україні. Запропоновано авторське бачення поняття "громадянин - учасник протидії тероризму" та його правовий статус.

10.17.12.1194/208577. Організаційно-правові аспекти функціонування системи електронних адмністративних послуг в Україні. Репецька М.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.99-106. - укр. УДК 342.95.
Статтю присвячено дослідженню організаційних та процедурних аспектів надання електронних адміністративних послуг в Україні, а також досліджено правові механізми, які на сьогодні створені для надання адміністративних послуг в електронній формі та забезпечення доступу суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги з використанням мережі Інтернет.

10.17.12.1195/208578. Фактичні дані як складова частина доказів, утворених із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Сірант О.Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.107-116. - укр. УДК 342.924.004.91.
У статті розглянуто теоретичні аспекти застосування в адміністративно-юрисдикційному процесі фактичних даних як складову частину доказів, утворених із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Проаналізовано юридичну природу фактичних даних у справі про адміністративне правопорушення.

10.17.12.1196/208594. Адміністративні комісії у системі органів, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Василів С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.375-379. - укр. УДК 342.922: 347.132.144.
Розглянуто питання діяльності адміністративних комісій у контексті реформування системи суб'єктів, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. На основі аналізу чинного законодавства про адміністративні правопорушення проаналізовано недоліки юрисдикційної діяльності адміністративних комісій та обґрунтовано потребу внесення змін до адміністративного законодавства в частині їх правового статусу.

10.17.12.1197/208597. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології і сертифікації. Зільник Н.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.391-398. - укр. УДК 342.922:347.132.144:006](477).
Розглянуто особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації. На основі аналізу положень наукової літератури та юридичних словників визначено поняття провадження у справах про адміністративні правопорушення в цій сфері. Окреслено ознаки, принципи та стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації. Наголошено, що провадження у справах про адміністративні правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації має як загальні, так і специфічні ознаки, наявність яких не суперечить, а лише вказує на індивідуалізацію адміністративного провадження у конкретній справі.

10.17.12.1198/208764. Актуальні питання доступу громадян до публічної інформації та проблеми застосування Закону України "Про доступ до публічної інформації". Березовська І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.26-31. - укр. УДК 42.9.35.078.3.
Досліджено питання доступу громадян до публічної інформації. Розглянуто та проаналізовано проблеми, пов'язані із застосуванням Закону України "Про доступ до публічної інформації" адміністративними судами. Обгрунтовано пропозиції щодо вирішення проблем у цій сфері.

10.17.12.1199/208765. Умови ефективності застосування адміністративно-правових норм. Бондаренко В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.32-37. - укр. УДК 342.951:351.132.6.
Розглянуто теоретичні підходи щодо визначення умов підвищення ефективності застосування норм адміністративного права у період адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу. Проаналізовано критерії ефективності, об'єктивні чинники, які впливають на ефективність застосування правових норм, засобів і методів галузевого регулювання.

10.17.12.1200/208766. Зміст адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Бортник Н., Єсімов С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.38-47. - укр. УДК 342.9:351.811.122(477)(043).
Розглянуто теоретичні аспекти адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Проаналізовано елементи складу адміністративного правопорушення - об'єкт і суб'єкт правопорушення, об'єктивну та суб'єктивну сторони у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та шляхового господарства у контексті чинного законодавства, наукові погляди на проблему адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху з позиції теорії адміністративного та кримінального права.

10.17.12.1201/208772. Адміністративно-правове регулювання здійснення контролю у сфері інформатизації. Мороз Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.86-92. - укр. УДК 342.345.54.
Досліджено адміністративно-правове регулювання здійснення контролю у сфері інформатизації як діяльності об'єднаних у певну структуру суб'єктів контролю, спрямованої на гарантування досягнення найефективнішим способом поставлених цілей, шляхом реалізації певних завдань контролю і застосування відповідних принципів, методів і техніки контролю.

10.17.12.1202/208774. Види експертиз законопроектів у законодавчому процесі. Радейко Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.109-115. - укр. УДК 340.132.

Проаналізовано сучасні проблеми здійснення експертиз законопроектів, визначено їхню значущість на сучасному етапі розвитку законотворчої діяльності в Україні, висвітлено стан нормативно-правового регулювання експертизи проектів законів.

10.17.12.1203/208793. Підходи до розроблення та прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику. Кузиляк В., Яковчук Р., Саміло А., Повстин О., Шишко В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.218-224. - укр. УДК 351.86.
Проаналізовано підходи до розроблення та прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику, з якими можуть стикатися під час виконання службових повноважень керівники органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Розглянуто роль, специфічні ознаки, фактори невизначеності ситуації, технологію, методи та етапи прийняття та реалізації управлінських рішень.

10.17.12.1204/208822. Адміністративно-правові основи гарантування захисту законних інтересів громадян України у сфері власності. Личенко І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.410-417. - укр. УДК 340: 504.
Досліджуються поняття, системи та ознаки адміністративно-правових гарантій захисту законних інтересів громадян у сфері власності, виявлено проблеми гарантування правових можливостей громадян щодо володіння, користування та розпорядження майном. З'ясовано наукові підходи до визначення поняття "юридичні гарантії", сформульовано визначення адміністративно-правових гарантій захисту законних інтересів громадян у сфері власності та наголошено, що реалізація законних інтересів громадян України у сфері власності визначається ефективністю системи гарантування їхнього захисту.

10.17.12.1205/209638. Сутність та структура адміністративної процедури. Губерська Н.Л. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.76-83. - рос. УДК 342.9.
Здійснено змістовий аналіз поняття "адміністративна процедура". Проаналізовано структуру адміністративної процедури, визначено та охарактеризовано її основні складові. Основними складовими елементами адміністративних процедур виступають стадії, етапи та окремі дії, здійснення яких визначається логікою адміністративно-процедурної діяльності. Дані елементи визначають структуру і послідовність здійснення дій при розгляді конкретних адміністративних справ. Найбільш загальні стадії, властиві всім видам адміністративних процедур, включають: стадію відкриття адміністративної справи; стадію розгляду адміністративної справи; стадію перегляду адміністративної справи; стадію виконання рішення.

10.17.12.1206/209642. Адміністративно-правове регулювання організації дорожнього руху в Україні. Сараєв Є.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.102-112. - укр. УДК 342.12:94.
У статті проаналізовано стан та особливості адміністративно-правового регулювання організації дорожнього руху. Як висновок окреслені основні способи та структура правового регулювання відносин у сфері організації дорожнього руху.

10.17.12.1207/209649. Акультурація муніципального права України. Галіахметов І.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.165-174. - укр. УДК 340.115.7; 340.132.23; 342.25.
Дана стаття розглядає один із прийомів (методів) системного дослідження юридичної акультурації, що дозволяє розкрити змістовні і системні характеристики муніципального права України та шляхи формування його інститутів. Автор статті зазначає, що критерії визначення форм та результатів акультурації муніципального права залежать від методів, засобів, способів процесу міжкультурної взаємодії у сфері міжнародного співробітництва територіальних громад, органів місцевого самоврядування, організації представницьких органів влади за територіальним принципом, децентралізації та деконсолідації державної влади. Теоретичні положення щодо акультурації муніципального права пояснюються ступенем самостійного функціонування і формами інституціоналізації громади та її жителів щодо участі в самоврядуванні (того чи іншого історичного типу місцевого самоуправління; англ. local self-governance), способом правового регулювання місцевого самоврядування.

10.17.12.1208/209666. Система функцій органів самоорганізації населення: проблемні питання теорії. Вишневський С.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.318-325. - укр. УДК 342.25; 342.34; 352.001.36.
У статті досліджуються основні функції органів самоорганізації населення як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні, теоретичні та практичні проблеми їх реалізації. Визначено місце функцій органів самоорганізації населення в системі функцій місцевого самоврядування. Визначені і проаналізовані основні критерії класифікації функцій органів самоорганізації населення, а також надана обґрунтована характеристика системи функцій цих суб'єктів місцевого самоврядування, досліджується взаємозв'язок між окремими функціями, механізм їх реалізації. Результати дослідження дають змогу інституціоналізувати органи самоорганізації населення в Україні у відповідності до міжнародно-правових стандартів у галузі місцевого самоврядування.

10.17.12.1209/209676. Сучасні підходи до класифікації адміністративних процедур. Губерська Н.Л. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.45-53. - рос. УДК 342.9.
З'ясовано зміст поняття "адміністративна процедура". Аналіз основних підходів до розгляду адміністративної процедури дає можливість визначити її як нормативно встановлений порядок послідовно здійснюваних дій органів публічної адміністрації, спрямованих на прийняття владних управлінських рішень та реалізацію повноважень, не пов'язаних з розглядом спорів або застосуванням заходів примусу. Зміст адміністративних процедур становить закріплений адміністративно-процесуальними нормами порядок розгляду і вирішення органами виконавчої влади та місцевого самоврядування індивідуальних адміністративних справ з метою забезпечення прав і законних інтересів, а також виконання відповідних обов'язків всіх суб'єктів адміністративних правовідносин. Проаналізовано сучасні наукові підходи до класифікації адміністративних процедур. Визначено основні критерії класифікації адміністративних процедур. Таким чином, адміністративні процедури у сфері публічного управління можуть бути диференційовані на підставі таких основних критеріїв: 1) характер адміністративної справи; 2) спрямованість діяльності адміністративних органів; 3) наявність спору (характер адміністративної справи); 4) суб'єкт ініціативи адміністративно-процедурних відносин; 5) характер юридичних наслідків для суб'єкта адміністративний правовідносин; 6) порядок здійснення (рівень урегульованості) адміністративної процедури; 7) функціональне призначення адміністративної процедури.

10.17.12.1210/209682. Перспективи розвитку законодавства України щодо муніципально-правових санкцій. Топузов В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.93-99. - укр. УДК 342.533(477).
В даній статті описуються перспективи розвитку відповідальності органів місцевого управління перед громадянами і державою. Що стосується відповідальності перед громадами - то основними елементами будуть проведено звітності, систематичного контролю за діяльністю даних органів перед жителями певної громад. Робота органів місцевого самоврядування та посадових осіб повинна повністю відповідати і суперечити чинному законодавству, а за наявності даних порушень - держава своїми

владними повноваженнями зобов'язане припинити дані дії. Також вказується на наявність проблем в реалізації контролю з боку громади і держави за діяльністю органів місцевого самоврядування та посадових осіб. Підзвітність органів і посадових осіб перед територіальною громадою є одним із важливих механізмів забезпечення відкритості їх діяльності, поліпшення участі членів територіальної громади у місцевому самоврядуванні та доступу до публічної інформації.

10.17.12.1211/209778. Сучасне розуміння адміністративної відповідальності як форми юридичної відповідальності. Польщиков В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.42-52. - укр. УДК 341.2(045).
У статті досліджується сучасне розуміння адміністративної відповідальності як форми юридичної відповідальності. Надається аналіз підходів різних наукових шкіл до проблеми визначення сутності адміністративної відповідальності. Наголошується, що для застосування адміністративного стягнення необхідно видання правозастосувального акту - постанови, в якій визначається винність суб'єкта і негативно оцінюється його поведінка, на підставі чого до винної особи застосовуються відповідні каральні адміністративні санкції. Аналізуючи чинне адміністративне законодавство, можна зробити висновок, що накладення адміністративного стягнення є завершальним заходом серед інших заходів адміністративного примусу, оскільки він матеріалізує правову оцінку, що була надана правопорушенню та особі правопорушника в процесі розгляду справи і винесення по ній відповідної постанови. В результаті застосування адміністративного стягнення винний суб'єкт перетерплює певні обтяжливі наслідки матеріального чи морального характеру.

10.17.12.1212/209896. Сучасний стан та перспективи співробітництва територіальних громад в Україні. Арапова А.С., Циклаурі О.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.122-129. - укр. УДК 352.072.3(477)(045).
У статті аналізуються положення нормативно-правових актів про співробітництво територіальних громад, визначаються основні аспекти та умови їх спільної діяльності. Окрему увагу приділено сучасному стану практичної реалізації співробітництва територіальних громад, проблемам і напрямкам вдосконалення та розвитку зазначеного інституту в Україні.

10.17.12.1213/210548. Адміністративно-правове регулювання детінізації відносин у підприємницькій діяльності в Україні. Буглак Ю.М. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.168-179. - укр. УДК 342.9.
У статті обґрунтована роль адміністративно-правового регулювання детінізації відносин у підприємницькій діяльності. У результаті узагальнення та аналізу теоретико-правових підходів до визначення сутності правового регулювання та адміністративно-правового регулювання надано авторське визначення поняття "адміністративно-правового регулювання детінізації відносин у підприємницькій діяльності", і виокремлено його ознаки. Досліджено систему нормативно-правового забезпечення детінізації відносин у підприємницькій діяльності в Україні.

10.17.12.1214/210554. До проблеми визначення поняття та структура правового статусу відповідача в адміністративному процесі. Кармазіна Л.П. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.226-236. - укр. УДК 342.9.
Статтю присвячено питанням сутності та структури правового статусу основних елементів даного правового статусу: прав, обов'язків та відповідальності відповідача в адміністративному процесі.

10.17.12.1215/210564. Джерела муніципального права: поняття і система. Наумова К.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.314-321. - укр. УДК 352.075.1 (477).
В статті надано загальну характеристику джерел муніципального права України, їх ролі в правовому регулюванні суспільних відносин. Під системою джерел муніципального права запропоновано розуміти узгоджену сукупність форм зовнішнього закріплення правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у процесі організації й функціонування органів публічної влади, що представляють інтереси не всього суспільства, а окремої територіальної громади. До неї, крім нормативно-правових актів, включено судовий прецедент та судову практику, нормативно-правові договори, перш за все міжнародно-правового характеру, правовий звичай, правова доктрина і принципи права.

10.17.12.1216/210566. Адміністративно-правовий статус національної школи суддів України : поняття та структура. Ніколайчук С.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.333-340. - укр. УДК 342.97.
У статті розглядаються поняття "статус", "правовий статус", "адміністративно-правовий статус суб'єкта права". Сформульовано поняття адміністративно-правового статусу Національної школи суддів України. Визначено характерні ознаки та структуру адміністративно-правового статусу Національної школи суддів України. Наголошено, що адміністративно-правовий статус Національної школи суддів України є складною правової категорією, який визначається її місцем та роллю у сфері суддівської освіти, а саме - підготовці висококваліфікованих кадрів для судової системи України.

10.17.12.1217/210567. Адміністративно-правовий статус громадян країн європейського союзу як передумова законодавчого регулювання їх адміністративної відповідальності. Парненко В.С. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.341-350. - укр. УДК 342.9.
У статті розкрито теоретичні проблеми визначення адміністративно-правового статусу іноземних фізичних осіб - представників країн Європейського Союзу. Обґрунтовано, що адміністративно-правовий статус даної категорії громадян визначається обсягом і характером їхньої адміністративної правосуб'єктності та є передумовою адміністративної відповідальності.

10.17.12.1218/211600. Сутність механізму адміністративно-правового забезпечення безпеки діяльності суб'єктів господарювання. Чистоклетов Л.Г. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №4, С.4-8. - укр. УДК 342+658:005.5.
В статті здійснено правовий аналіз поглядів на зміст механізму адміністративно-правового забезпечення безпеки діяльності суб'єктів господарювання. Охарактеризовано методологічні труднощі, що ускладнюють застосування цього підходу в юридичних дослідженнях. Дана спроба осмислення аспектів феномена недержавної правоохорони в сфері діяльності господарюючих суб'єктів. У рамках апробації зазначеної проблематики запропоновано визначення сутності механізму адміністративно-правового забезпечення безпеки діяльності суб'єктів господарювання. кандидат юридичних наук, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін, Львівський державний університет внутрішніх справ .

10.21 Фінансове право

10.17.12.1219/204019. Охорона власності прав вкладників неплатоспроможних банків на грошові кошти в іноземній валюті. Коровяк Б.Е. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.99-104. - укр. УДК 347.4.
Стаття присвячена дослідженню правової природи прав вкладника на грошові кошти в іноземній валюті, які внесені ним на рахунок за договором банківського вкладу, а також правового регулювання та механізму відшкодування вкладнику за договором банківського вкладу в іноземній валюті у випадку визнання банку неплатоспроможним та його ліквідації Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. Запропоновано внесення змін до законодавства, яке регулює систему гарантування вкладів фізичних осіб, в частині захисту прав вкладників неплатоспроможних банків.

10.17.12.1220/204279. Юридична відповідальність як важливий елемент правового режиму податкової таємниці. Збінський Є.Ф. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.27-30. - укр. УДК 351.72.086; 347.73.086.
Досліджено вітчизняне деліктне законодавство, що регулює спільні відносини у сфері податкової таємниці, виокремлено основні його недоліки та надано авторські пропозиції щодо удосконалення юридичної відповідальності як елемента правового режиму податкової таємниці, зокрема, введення спеціальної норми, що передбачає як кримінальну, так й адміністративну відповідальність за розголошення податкової таємниці, втрату документів та інших матеріальних носіїв, що містять податкову таємницю, невиконання обов'язків щодо збереження податкової таємниці, невжиття заходів щодо забезпечення охорони податкової таємниці та незабезпечення контролю за охороною податкової таємниці.

10.17.12.1221/204287. Правове регулювання ліквідності та платоспроможності банків. Руснак Ю.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.58-61. - укр. УДК 342.9.
У статті розглядається одна з найважливіших проблем у діяльності кожного комерційного банку - його ліквідність та платоспроможність. Об'єктивні умови, такі як нестабільна ресурсна база, обмежений кредитно-інвестиційний ринок, слабка правова база надзвичайно ускладнюють завдання правового регулювання ліквідності та платоспроможності комерційних банків.

10.17.12.1222/204288. До питання удосконалення правового регулювання податкових режимів. Сарана С.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.62-65. - укр. УДК 351.72; 349:336.1 .5; 347.731.
У статті розглянуто питання удосконалення правового регулювання податкових режимів в розрізі їх сутності та складу. Запропоноване авторське бачення законодавчого закріплення структури податкових режимів з урахуванням наявності податкового режиму загалом та загального, спеціального і процесуально-процедурного режимів як його складових.

10.17.12.1223/204347. Приватне та публічне розміщення акцій: переваги та недоліки. Джуга І.В., Заборовський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.120-123. - укр. УДК 347.728.2 [477+(470+571)].
У статті досліджуються основні способи розміщення акцій акціонерним товариством. Розкривається правова сутність публічного та приватного розміщення акцій, а також процедура їх проведення в аспекті розгляду питання про актуальність та поширення таких способів розміщення акцій в Україні. У статті з'ясовується питання щодо переваг та недоліків, які характерні для IPO та PP.

10.17.12.1224/204381. Поняття та загальна характеристика фінансового контролю у сфері сплати обов'язкових платежів. Ліпський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.127-130. - укр. УДК 351.72; 347.73.
У статті розглянуто питання фінансового контролю у сфері сплати обов'язкових платежів. Запропоноване авторське бачення сутності та запропоноване поняття цього контролю, а також проаналізовано його співвідношення із податковим і бюджетним контролем та контролем за сплатою неподаткових платежів. На основі цього запропоновано включити до його складу податковий контроль та контроль за неподатковими платежами.

10.17.12.1225/204685. Фінансування бюджету: виклики сьогодення. Бондаренко І.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.135-138. - укр. УДК 351.72; 349:336.5.
Актуальність теми "Фінансування бюджету: виклики сьогодення" не викликає сумнівів, бо Україна сьогодні як ніколи потребує фінансових ресурсів не тільки для інвестиційних програм, але й для подолання поточних нестач коштів у межах дефіциту бюджету. Саме тому детальне дослідження норм чинного законодавства щодо фінансування бюджету та окреслення проблемних питань є вкрай необхідними для підвищення ефективності та прозорості такого процесу.

10.17.12.1226/204690. До питання про використання в Україні міжнародного досвіду реформування податкових та митних органів. Коваль М.В., Благодарська О.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.152-155. - укр. УДК 351.72(4 9); 347.73(4 9).
Стаття присвячена досвіду інтеграції податкових і митних органів в країнах Європи. Розглядаються різні організаційні моделі їхнього функціонування. Проаналізовані підстави, мотиви та стратегії такого реформування.

10.17.12.1227/204692. Принцип бюджетного федералізму в міжбюджетних відносинах в України. Коробцова Д.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.160-164. - укр. УДК 351.72(4 9); 347.73(4 9).
Стаття присвячена розгляду сутності та значення принципу бюджетного федералізму. Проаналізовані погляди вчених на сутність принципу "бюджетний федералізм". Автор доказує доцільність впровадження принципу бюджетного федералізму в чинне бюджетне законодавство України з метою поширення бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування.

10.17.12.1228/204693. Історико-правовий аналіз становлення органів державного фінансового контролю в Україні. Косова Е.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.164-167. - укр. УДК 351.72(4 9); 347.73(4 9).
Стаття присвячена висвітленню історичного розвитку форм, правового статусу органів державного фінансового контролю на українських землях в часи визвольних змагань, адміністративно-командної системи, у сучасний період. Надано критичну оцінку еволюції міністерства фінансів та контрольно-ревізійної служби від радянської до ринкової моделі в Україні. Розроблено пропозиції з їх подальшої модернізації у контексті виконання умов вступу до ЄС.

10.17.12.1229/204697. Податковий контроль: загальна характеристика. Ліпський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.180-183. - укр. УДК 351.72; 347.73.

У статті розглянуто питання податкового контролю в розрізі сучасних тенденцій його розвитку. Запропоновано авторське бачення сутності та поняття даного контролю, а також проаналізований такий його аспект, як надання інформаційної та консультаційної підтримки платникам податків, на основі чого запропоновано включити до його складу інформаційно-консультаційну складову та запровадити контроль за допомогою інформаційних технологій.

10.17.12.1230/204699. Правові основи обігу електронних грошей в Україні. Проценко А.Т. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.7-9. - укр. УДК 347.73:004(100:477)'06.
Автор досліджує правову основу обігу електронних грошей в Україні і визначає, що з огляду на новизну інституту електронних грошей та постійне технічне оновлення засобів їх передачі правове підґрунтя їх обігу складають Закони України, Постанови правління Національного банку України та роз'яснювальні листи Національного банку України. Відзначається необхідність удосконалення правових основ обігу електронних грошей в Україні, спрямованого на становлення електронних грошей як елемента платіжних безготівкових систем.

10.17.12.1231/204701. Деякі питання правового статусу центрального банку в Україні. Савенкова В.Г. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.15-19. - укр. УДК 347.734.
Стаття присвячена висвітленню передумов виникнення та основ функціонування Національного банку України. Проаналізовано підходи різних науковців щодо визначення правового статусу Національного банку України. Автор концентрує увагу на питанні незалежності центрального банку.

10.17.12.1232/204702. Державно-службові відносини в контролюючих органах у сфері оподаткування: поняття та ознаки. Сімонова І.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.20-23. - укр. УДК 351.72; 349:336.1 .5; 347.731.
У статті подається аналіз сучасних наукових поглядів на поняття та зміст державно-службових відносин у контролюючих органах в сфері оподаткування. Наголошується на особливостях таких відносин, що дозволяють вести мову про їх окреме місце у системі державної служби. На підставі проведеного дослідження формулюються поняття та ознаки державно-службових відносин у контролюючих органах в сфері оподаткування.

10.17.12.1233/204859. Фінансово-правове підґрунтя грошового обігу. Михальський Ю.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.7-10. - укр. УДК 349:336.7; 351.72; 347.734 .735.
У статті розкривається питання місця грошового обігу у системі фінансового права. Грошовий обіг досліджується у межах публічної фінансової діяльності. Висвітлюється вплив банківського права та законодавства на грошовий обіг.

10.17.12.1234/204865. Податково-правовий патерналізм як форма обмеження прав і свобод людини і громадянина. Тараненко К.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.32-35. - укр. УДК 351.72; 349:336.1 .5; 347.731.
У статті досліджується податково-правовий патерналізм як явище правової дійсності та його реалізація у податково-правових відносинах. Значна увага зосереджена на проблемі впливу патерналістської політики держави на рівень забезпечення та реалізації прав і свобод людини і громадянина. Виявлено, що патерналізм становить небезпеку для повноцінної реалізації прав і свобод, оскільки його метою є маскування, під виглядом сприяння добробуту громадян, істинних цілей податкової політики - першочергового задоволення інтересів держави.

10.17.12.1235/205843. Правова природа договору валютного банківського рахунка. Чорна О.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.74-82. - укр. УДК 347.441:336.74.
Розглянуто основні наукові погляди щодо визначення правової природи договору валютного банківського рахунку.

10.17.12.1236/205847. Митний контроль і митне оформлення товарів за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного обігу. Герман О.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.111-125. - укр. УДК 342.95.
Досліджуються питання митного контролю та митного оформлення товарів за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного обігу. Відповідно до Митного кодексу України поняття "транспортний засіб" та "автомобільний транспорт" об'єднано одним терміном - "товар" (за деякими винятками). Акцентовано увагу на тому, що термін "моторний транспортний засіб" використовується виключно у коментарях до УКТ ЗЕД. Доведено, що в практиці державної митної справи існує нагальна проблема щодо конфлікту правових форматів вирішення питань виконання співробітниками митниць ДФС України митних формальностей під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД.

10.17.12.1237/206988. Питання, пов'язані із визначенням предмета закону про Державний бюджет у рішеннях Конституційного Суду України. Макух О.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.90-102. - укр. УДК 347.73.
Наголошено на винятковому значенні закону про Державний бюджет та необхідності однозначного підходу до визначення його змісту. Доведено, що необґрунтоване розширення предмета цього закону зумовлює порушення бюджетного законодавства і формування хибної судової практики. Будь-які положення стосовно зміни обсягу соціальних стандартів, обсягу прав і обов'язків, пільг, компенсацій і гарантій, передбачених іншими законами, мають прийматися шляхом внесення змін саме до таких законодавчих актів, а не визначатися у законі про Державний бюджет.

10.17.12.1238/207492. Про системність принципів у податковому праві України. Баїк О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.12-19. - укр. УДК [347.73 : 336.22] (477).
Проаналізовано принципи права. Розглянуто наукові підходи щодо розуміння принципів податкового права. Запропоновано авторську класифікацію принципів у податковому праві. Визначено їх поняття та значення для національного податкового права.

10.17.12.1239/207515. Нормативно-правове регулювання процедури досудового вирішення публічно-правових спорів у сфері реалізації податкової та митної політики: проблеми уніфікації. Тильчик В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.161-166. - укр. УДК 342.951.
Розглядається актуальна сьогодні проблема формування нормативно-правових передумов щодо можливості закріплення обов'язкового досудового порядку вирішення публічно-правових спорів, обов'язковою стороною яких виступає Державна фіскальна служба України під час реалізації податкової та митної політики.

10.17.12.1240/207526. Обов'язкові страхові внески з пенсійного і соціального страхування для пенсіонерів, які працюють. Андріяшко М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.231-238. - рос. УДК 369.041+369.042+314.87.
Розглянуто основні причини депопуляції в Республіці Білорусь. Аналіз даних Національного статистичного комітету країни дав змогу зробити висновок щодо відсутності підтримки громадянами пропозиції про підвищення розміру трудової пенсії за умови продовження трудової діяльності без отримання пенсії після отримання права на неї. Внесено низку обґрунтованих пропозицій, спрямованих на удосконалення законодавства у сфері обов'язкового державного соціального страхування для пенсіонерів, які працюють.

10.17.12.1241/207610. Податкове право: фінансово-правовий інститут, наука та навчальна дисципліна. Баїк О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.14-23. - укр. УДК [347.73 : 336.22] (477).
За допомогою аналізу теоретичних думок учених виокремлено податкове право в .

10.17.12.1242/207613. Особливості формування механізму правового забезпечення фінансової безпеки України. Бригінець О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.36-42. - укр. УДК 351.72:347.73(477).
Проаналізовано процес розвитку питань правового забезпечення фінансової безпеки держави. Визначено особливості вітчизняного законодавчого забезпечення фінансової безпеки держави. Стаття підготовлена із застосуванням чинних актів, які мають відношення до даної проблеми.

10.17.12.1243/207614. Інформаційне забезпечення протидії правопорушенням у сфері цільових спеціалізованих державних фондів. Гула Н.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.42-48. - укр. УДК 343.123.12:343.37.
Розглянуто питання інформаційного забезпечення протидії злочинам у сфері цільових спеціалізованих державних фондів. Визначено основні напрями отримання інформації щодо правопорушень у зазначених фондах. Окреслено особливості організації взаємодії з метою виявлення правопорушень у сфері цільових спеціалізованих державних фондів.

10.17.12.1244/207615. Банківська таємниця у країнах ЄС та адаптація національного законодавства у контексті інформаційного права. Єсімов С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.48-56. - укр. УДК 342.951: 349.22.
Розглянуто проблеми реалізації банківської таємниці у країнах Європейського Союзу в контексті впровадження міжнародної системи обміну інформацією фінансового характеру, спрямованою на запобігання фінансуванню тероризму та відмиванню отриманих незаконно коштів. З позиції інформаційного права розглядаються теоретичні аспекти адаптації національного законодавства щодо банківської таємниці та запровадження Єдиного глобального стандарту автоматичного обміну інформацією про доходи платників податків.

10.17.12.1245/208593. Окремі питання у формуванні джерел Податкового права України. Баїк О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.367-374. - укр. УДК [347.73 : 336.22] (477).
Проаналізовано джерела права. Розглянуто наукові підходи до розуміння джерел фінансового та податкового права. Запропоновано авторське бачення щодо поділу джерел податкового права України, а також його значення у формуванні джерел податкового права України.

10.17.12.1246/208808. Правова характеристика стадій бюджетного процесу. Бліхар М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.323-328. - укр. УДК 347.73.
Проаналізовано погляди науковців щодо поняття "бюджетний процес" та його змісту. На основі систематизації літературних джерел запропоновано авторське визначення бюджетного процесу як сукупності дій уповноважених органів держави та місцевого самоврядування, що здійснюються на підставі норм бюджетного законодавства щодо складання, розгляду, затвердження й виконання бюджетів, а також складання, розгляду і затвердження звіту про їх виконання. Окреслено стадії бюджетного процесу.

10.17.12.1247/208815. сутність та ознаки податкових правовідносин в Україні. Баїк О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.367-373. - укр. УДК [347.73: 336.22] (477).
Проаналізовані наукові підходи щодо визначення поняття податкових правовідносин. Визначено проблематику законодавчого закріплення поняття "податкові правовідносини". Виокремлено загальні, особливі та індивідуальні (специфічні) ознаки податкових правовідносин.

10.17.12.1248/208816. Визнання недійсним іпотечного договору, предметом якого є пам'ятка архітектури місцевого значення: проблемні питання. Буряк Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.374-378. - укр. УДК 347.922(477).
Досліджено визнання недійсним у судовому порядку іпотечного договору, предметом якого є нерухоме майно, а саме - пам'ятка архітектури місцевого значення. Досліджується, за яких умов можливо визнати такий іпотечний договір недійним. Визначається, із якого моменту на об'єкт культурної спадщини та усі його складові елементи, що становлять предмет його охорони, поширюється правовий статус пам'ятки.

10.17.12.1249/209784. Поняття, сутність та склад спеціального процесуально-процедурного податкового режиму. Сарана С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.101-113. - укр. УДК 351.72; 349:336.1 .5; 347.731.
Статтю присвячено питанням наукового розуміння та подальшого законодавчого закріплення спеціального процесуально-процедурного податкового режиму у податковому законодавстві України. Запропоновано авторське визначення спеціального процесуально-процедурного податкового режиму, сформульоване на основі його основних ознак та розкрита його сутність і склад.

10.17.12.1250/210572. Діяльність органів Державної казначейської служби України як основа організаційно-управлінського впливу. Сандюк Г.О. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.390-396. - укр. УДК 342.97.
У статті досліджено діяльність органів Державної казначейської служби України як основу організаційно-управлінського впливу, та визначено організаційно-управлінський вплив цього органу на учасників бюджетних відносин.

10.17.12.1251/210576. Аутсорсінг у банківській діяльності як правовий засіб розвитку підприємництва в Україні. Фадєєв А.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.418-426. - укр. УДК 347.44:336.71(477).
У статті розглянуто правові можливості договору аутсорсінгу впливати на розвиток підприємництва в Україні. Обґрунтовується, що поширення цього договору в банківській діяльності здатне підвищити ділову активність учасників господарського обороту. Аналізуючи договір аутсорсінгу як правовий засіб, автором доведено його можливості підвищити конкурентну позицію України на світовому ринку товарів, робіт та послуг.

10.17.12.1252/210595. Значення державного кредиту як елемента фінансової системи держави. Перепелиця М.О. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63714>. - укр. УДК 347.73.
Розглянуто функції та наслідки державного кредиту, зокрема його негативні та позитивні сторони. Обґрунтовано положення, що економіка, яка зловживає цим фінансовим інструментом, стає за своєю суттю борговою, що негативно впливає на все суспільне життя країни. Використання ж державного кредиту в розумних, контрольованих межах сприяє розвитку економічних відносин і допомагає перебороти тимчасові фінансові труднощі.

10.17.12.1253/210596. Поняття і значення юридичних фактів у динаміці фінансових правовідносин. Макух О.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63718>. - укр. УДК 347.73.
Розкрито поняття та значення юридичних фактів у динаміці фінансових правовідносин. Вказано, що сутність фінансових правовідносин, які являють собою динамічне правове явище, можливо розкрити в перебігу його відповідних етапів розвитку: виникнення, зміни й припинення. У той же час юридичні факти не лише породжують, змінюють або скасовують фінансові правовідносини, а й "корегують" певним чином ті права та обов'язки учасників публічної фінансової діяльності, що виникають в межах відповідних правовідносин; забезпечують реалізацію прав та обов'язків відповідних суб'єктів у фактичній їх поведінці; виступають безпосередньою юридичною підставою виникнення суб'єктивних прав осіб у конкретних правовідносинах, своєрідним засобом переведення правосуб'єктності у відповідне суб'єктивне право; займають самостійне місце в механізмі правового регулювання.

10.17.12.1254/210597. Пеня в податковому праві: між способом забезпечення і санкцією. Дуравкін П.М. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63820>. - укр. УДК 347.73.
Розглянуто правову природу пені в податковому праві, виокремлено ознаки, риси та прояви, що відображають місце пені в системі заходів податково-правового впливу.

10.17.12.1255/210598. Деякі міркування стосовно дискреційних повноважень органів, що здійснюють фінансову діяльність в Україні. Кобильнік Д.А. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63824>. - укр. УДК 347.73.
Проаналізовано підходи до визначення поняття "дискреційні повноваження" органів, що провадять публічну фінансову діяльність. Констатовано, що дискреційні повноваження владних суб'єктів публічної фінансової діяльності являють собою такі повноваження, що передбачають вибір цим суб'єктом певного варіанту (у законодавчо встановлених межах) прийняття владного рішення у сферах мобілізації, розподілу й використання коштів публічних фондів. Встановлено необхідність обов'язкового їх обмеження законом. Підкреслено, що надання владним суб'єктам таких повноважень дозволить ефективніше провадити фінансову діяльність, оскільки передбачає можливість прийняття оптимального для конкретного випадку рішення.

10.17.12.1256/210599. Договір позики: спірні питання форми та предмета. Янишен В.П. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63828>. - укр. УДК 347.455.
Розглянуто особливості форми договору позики, документального підтвердження його укладення, визначено правовий статус розписки та її значення в позикових відносинах як письмового доказу укладення договору та одержання позики під зобов'язання її повернення. Підтверджено можливість надання на території України грошових коштів у позику як у національній валюті - гривні, так і іноземній, яка індексації не підлягає. Доведено, що незалежно від валюти боргу, валютою платежу за договором позики є національна валюта України - гривня.

10.17.12.1257/211100. Міжнародні стандарти аудиту, вимоги законодавства та реалії сьогодення стосовно виконання аудитором завдань з надання впевненості. Головач В.В. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №1, С.4-9. - укр. УДК 657.6.
Стаття присвячена визначенню змісту та суті виконання аудитором завдань з надання впевненості користувачам фінансової звітності. В статті обґрунтована необхідність узгодження таких завдань з вимогами законодавства та реаліями аудиторської діяльності.

10.17.12.1258/211102. Юридичний аудит (Due Diligence) як засіб мінімізації загроз майновій та економічній безпеці фінансових установ. Зачосова Н.В., Куценко Д.М. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №1, С.13-16. - укр. УДК 336.71.
Стаття присвячена визначенню ролі та значення юридичного аудиту (due diligence) для забезпечення високого рівня економічної та майнової безпеки фінансових установ. У статті конкретизовані напрямки використання due diligence у процесі організації ефективного захисту безпеки фінансових установ від негативних наслідків реалізації численних сучасних загроз для їх активів та результатів поточної діяльності.

10.23 Господарське право

10.17.12.1259/204030. Повні товариства за законодавством України. Юркевич Ю.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.148-152. - укр. УДК 346(4 9).
У статті на основі аналізу чинних нормативно-правових актів і практики їх застосування здійснено загальнотеоретичну характеристику правового статусу повних товариств за законодавством України. За результатами дослідження висловлено власну позицію щодо вдосконалення чинного законодавства України в цій сфері.

10.17.12.1260/204031. Попередження зловживання монопольним (домінуючим) становищем. Грудницький В.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.153-156. - укр. УДК 346.6.

У статті проведено дослідження динаміки зловживання монопольним (домінуючим) становищем. Обґрунтовані господарсько-правові засоби попередження зловживання монопольним (домінуючим) становищем. Запропоновано на основі зроблених висновків зміни до чинного законодавства України.

10.17.12.1261/204034. Державне регулювання конкуренції / відносинах із поставки нафти й нафтопродуктів. Чередніков Т.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.167-172. - укр. УДК 346.5.
У статті відзначається, що особливе поєднання економічних інтересів держави, суб'єктів господарювання і споживачів спостерігається у сфері господарського обігу нафти й нафтопродуктів. Обґрунтовано, що на сьогодні недостатньо висвітленими залишаються питання стану дотримання антимонопольно-конкурентного законодавства у відносинах із поставки нафти на засадах договору купівлі-продажу, що укладається за результатами біржового аукціону. Розроблено пропозиції, спрямовані на створення конкурентних засад у відносинах з організації та здійснення поставок нафти вітчизняного видобутку на засадах договору купівлі-продажу, що укладається за результатами біржового аукціону.

10.17.12.1262/204040. Природоресурсні дозволи в системі документів дозвільного характеру. Кобецька Н.Р. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.193-196. - укр. УДК 346.7.
У статті досліджуються правова природа, особливості, роль природоресурсних дозволів у механізмі правового регулювання відносин використання природних ресурсів. Проведена систематизація чинних дозвільних документів, що посвідчують право природокористування, і подано перелік актуальних на сьогодні документів дозвільного характеру у сфері використання природних ресурсів. На підставі аналізу природоресурсних дозволів узагальнено подано положення щодо їхньої структури та змісту.

10.17.12.1263/204356. Схожість торговельної марки з іншими торговельними марками як підстава для відмови у наданні правової охорони. Немеш П.Ф. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.29-31. - укр. УДК 346.9.
У статті автор аналізує з теоретичних і практичних позицій одну з підстав для відмови в наданні правової охорони торговельній марці: схожість заявленого для реєстрації позначення з іншими марками. Характеризуються критерії визначення схожості залежно від типу представлення позначення. Авторські положення підкріплюються матеріалами судової практики та методичними рекомендаціями щодо експертизи заявки на торговельну марку.

10.17.12.1264/204366. Юридичні аспекти припинення суб'єктів господарювання. Новохацька М.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.69-72. - укр. УДК 346.2.
У статті досліджується правове регулювання припинення суб'єктів господарської діяльності. Визначаються основні умови та підстави припинення як юридичних осіб, так і фізичних осіб - підприємців. Автор аналізує чинне законодавство України в контексті припинення суб'єктів господарювання.

10.17.12.1265/204367. Перспективи діяльності акціонерних товариств в нових умовах. Рєзнік О.М., Шевченко О.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.73-77. - укр. УДК 347.725.
У статті автори узагальнили науковий та практичний досвід діяльності акціонерних товариств як емітентів цінних паперів. Проаналізовано тенденції розвитку акціонерних товариств в Україні. Було визначено напрями вдосконалення фінансово-господарської діяльності акціонерних товариств на сучасному етапі ринкової трансформації національної економіки.

10.17.12.1266/204368. Елементи системи тарифного регулювання: господарсько-правовий аспект. Феделеш Е.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.78-80. - укр. УДК 346.6.
Стаття присвячена дослідженню елементів системи тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Проаналізовано підходи до визначення елементів системи тарифного регулювання. Автором наведено власну точку зору щодо визначення елементів системи тарифного регулювання.

10.17.12.1267/204678. Особливості системи джерел господарського процесуального права: теоретичні підходи. Загородня Н.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.104-107. - укр. УДК 346.9; 351.086.
Стаття присвячена розгляду особливостей системи джерел господарського процесуального права в контексті реформування господарського судочинства та законодавства. На підставі загальнотеоретичних положень про співвідношення системи права, системи джерел і системи законодавства визначено систему господарського процесуального права та її особливості з урахуванням специфіки предмета галузі. Аналізуються взаємодія та взаємозв'язок системи господарського процесуального права та законодавства.

10.17.12.1268/204679. Локальне регулювання внутрішньогосподарських відносин: сутність та принципи. Руденко М.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.108-111. - укр. УДК 346.5; 34.951:351.82.
Стаття присвячена локальному регулюванню внутрішньогосподарських відносин. Досліджується місце локального регулювання у системі правового регулювання, його співвідношення із саморегулюванням та взаємозв'язок із державним регулюванням господарських відносин. Розкривається сутність та принципи локального регулювання внутрішньогосподарських відносин.

10.17.12.1269/205196. Структурування сфери економічних відносин як передумова систематизації господарського законодавства. Остапенко Ю.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.113-121. - укр. УДК 346.13(094).
Стаття присвячена проблемі структурування економічних відносин та функціонування законодавчої системи відповідно до диференціації на систематизаційні елементи, що включає в себе її інструментальну частину, а саме: предметний, галузевий, інституційний рівень; а також функціональну частину - механізм ринкової організації економічного життя як такого та його внутрішньої класифікації. Проаналізовано вихідні юридичні положення кожної систематизаційної законодавчої системи як комплексу джерел права щодо специфіки регулювання економічних відносин. Шляхом системного аналізу встановлено, що кожен галузевий бізнес-комплекс окремо є єдиним законодавчим механізмом зі своєю специфічною класифікацією економічних відносин відповідно до певної галузі.

10.17.12.1270/205825. Предмет господарського права та законодавства України в умовах сучасної соціодинаміки. Остапенко Ю.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.91-103. - укр. УДК 346.13(094).
У статті проаналізовано комплексну природу відносин господарського права, які складаються з приводу предмета в контексті розвитку самої сфери господарських відносин, а, отже, і в контексті господарського законодавства як такого. Обґрунтовано ідею

щодо необхідності подальшого розвитку комплексних галузей права шляхом моделювання нових галузей, підгалузей та інститутів у сфері господарювання як окремих мультикомплексних утворень. Наведено приклади на підтвердження думки, що саме на основі мультикомплексних утворень виникають функціональні комплекси в контексті мультиутворень у межах економічних відносин між галузевими комплексами, а також між господарськими комплексами та економічним правом.

10.17.12.1271/205839. Питання ефективності окремих положень проекту Господарського процесуального кодексу України (англійською мовою). Гусаров К.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.32-40. - англ. УДК 347.97 99.
Стаття присвячена аналізу проекту Господарського процесуального кодексу України, котрий опублікований для обговорення на інтернет-сайті Ради з питань судової реформи, яка є консультативно-дорадчим органом при Президентові України. Упродовж тривалого часу на необхідність удосконалення ефективності господарського процесуального законодавства вказували О. В. Бринцев, Ю. В. Білоусов, В. В. Комаров, М. І. Черленяк та інші правники. Проте на сторінках фахової юридичної літератури бракує обговорення вказаного проекту ГПК, внесеного зазначеною Радою. Автор аргументує доцільність запровадження тих чи інших процесуальних інститутів. Звертається увага на зміну структури господарського процесуального законодавства у зв'язку з можливим прийняттям та набранням чинності як нормативного акта цього законопроекту. Указується на ефективність уведення нових проваджень у господарське судочинство, на коло справ, що пропонується передати на розгляд судам господарської юрисдикції. Піддаються критиці пропозиції щодо розширення суб'єктного складу інших учасників судового процесу експертом з питань права та запровадження "процесуального фільтра" при оскарженні судового рішення, виходячи з ціни позову. Аналогічні зауваження викликають положення законопроекту щодо можливості розгляду апеляційної скарги без повідомлення осіб, які беруть участь у справі. Уявляється, що такий порядок перевірки законності та обґрунтованості рішення господарського суду першої інстанції не відповідає міжнародно-правовому стандарту правосуддя, яким встановлено право бути вислуханим судом. Обґрунтовується також відсутність будь-якого сенсового навантаження окремих положень проекту вказаного нормативного акта. Поряд із цим зазначається, що, на відміну від існуючої необхідності кардинального оновлення господарського процесуального законодавства напередодні 25-річчя господарської юрисдикції в Україні, внесення рівнозначних змін до інших процесуальних кодексів навряд чи можна визнати актуальним. Це пояснюється відсутністю практичної необхідності у істотному реформуванні методологічних засад цивільного та адміністративного судочинства.

10.17.12.1272/205840. Господарське право шаріату і завдання мирного врегулювання спорів в індонезійському Релігійному суді (англійською мовою). Бінторо Р.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.41-51. - англ. УДК 346.13.(594).
Економіка шаріату не є новою в ісламському світі. Господарське право шаріату в Індонезії з'явилося з появою банківської системи. Швидкий розвиток внутрішньої і зовнішньої торгівлі зумовив збільшення і розширення завдань, що покладаються на національну банківську систему для виконання своїх зобов'язань і функцій перед суспільством. Згідно з принципами шаріату банківське право для того, щоб зайняти своє місце в національній економіці, має відповідати рішенням Індонезійської Богословської Ради. При цьому слід враховувати, що Ісламська релігійна Рада як інститут має повноваження в релігійній сфері і відбиває інтереси індонезійських мусульман. У статті розглядається ситуація, коли розширення економічної діяльності на основі принципів шаріату дає можливість мирного врегулювання спорів у рамках юрисдикції Релігійного суду. Релігійний суд - інститут, який має повноваження розглядати питання щодо мирного врегулювання спорів у господарських справах. Однак цивільне процесуальне право, яке використовується ним, все ще відноситься до процесуального права в загальному суді, який часто піддається критиці через складну процедуру, що займає надто багато часу і, відповідно, є дуже витратною. Як свідчать результати досліджень, розвиток економічної системи шаріату відбувається відповідно до вимог сучасного виробництва, що швидко розвивається. Однак через те, що ісламська економіка не має власного господарського права, яке покликане розглядати спори, зокрема у сфері процесуальних правовідносин, її розвиток може бути значно ускладнений. Крім того, умови її розвитку суперечать самому принципу простого правосуддя, яке є швидким і дешевим, як це передбачено в положеннях до ст. 2 949 Закону № 48 2009.

10.17.12.1273/207005. Механізм внесення вкладів при заснуванні господарського товариства. Ханієва Ф.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.60-69. - укр. УДК 347.72.022:347.72.025.
Проаналізовано механізми унесення вкладів до статутного (складеного) капіталу при первісному створенні господарського товариства, основні наукові погляди та концепції визначення правової природи системи дій засновників/учасників при внесенні вкладів. Відображено механізм передачі/відчуження вкладів як дії засновників/учасників, що не позбавлені специфічності і кваліфікуються як специфічні корпоративні (в силу безповоротності державної реєстрації товариства), або договірні, або такі, що породжуються односторонніми правочинами.

10.17.12.1274/208248. Інтернаціоналізація українських підприємств: нормативно-правове забезпечення та інституціональне регулювання. Ільчук П.Г., Коць О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №848, С.167-174. - укр. УДК 339.94.
Досліджено нормативно-правове забезпечення та інституціональне регулювання інтернаціоналізації українських підприємств. Виконано огляд та наведено характеристику чинних та розроблених (але не прийнятих у дію) нормативно-правових актів, що регламентують діяльність українських підприємств на закордонних ринках. Наведено характеристику інституцій, що на державному рівні сприяють інтернаціоналізації підприємств, виокремлено їхні цілі і завдання у цьому сегменті діяльності. Визначено необхідність законодавчого врегулювання інтернаціоналізації українських підприємств з урахуванням рівня інтернаціоналізації та величини підприємств, розширення сфер сприяння інтернаціоналізації з виключно експорту до інших форм проникнення та присутності на закордонних ринках, що їх використовують підприємства.

10.17.12.1275/208581. Правовий господарський порядок в Україні: оптимальне поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів. Байда Б.Ф. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.129-137. - укр. УДК 346.1.
У статті досліджено: правовий господарський порядок в Україні і оптимальне поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів/.

10.17.12.1276/208616. Правопорушення в сфері економіки - конфлікт економічних інтересів. Несімко О.Д. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.526-532. - укр. УДК 347.463.
Необхідно пам'ятати, що більшість економічних злочинів відбувається у "тіні" економічної діяльності, яка в силу певних об'єктивних та суб'єктивних причин важко піддається контролю з боку силових структур. Розглянуто економічну злочинність як сукупність корисливих злочинів, що здійснюються у сфері економіки певними особами під час їхньої професійної діяльності, у

зв'язку з цією діяльністю і такими, що посягають на власність або інші інтереси споживачів, партнерів, конкурентів і держави, а також на порядок управління економікою в різних галузях господарства.

10.17.12.1277/208761. Аналіз нормативно-правової основи забезпечення економічної безпеки. Ортинський В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.4-12. - укр. УДК 342.336.1: 351.476.1.
Проаналізовано наукові погляди стосовно нормативно-правової основи забезпечення економічної безпеки України. Розглянуто нормативно-правове регулювання у сфері економічної безпеки, що визначається сукупністю об'єктивно зумовлених суспільних відносин, спрямованих на забезпечення захисту від загроз національній економіці. Розкрито найважливіші проблеми забезпечення економічної безпеки держави та подано пропозиції щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення досліджуваної сфери.

10.17.12.1278/208829. Правовий статус неприбуткових організацій у господарській діяльності. Попадинець Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.458-463. - укр. УДК 346.13+347.113.
Аналізуються ознаки і правовий статус неприбуткових організацій як суб'єктів господарської діяльності, їх місце серед інших суб'єктів господарювання та вдосконалення чинного законодавства з питань регулювання їхньої діяльності.

10.17.12.1279/209651. Міжнародні та європейські стандарти забезпечення і розвитку права на зайняття підприємницькою діяльністю. Боберська К.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.188-195. - укр. УДК 347.71:006 (100+4).
У статті досліджуються міжнародні та європейські стандарти забезпечення і розвитку права на зайняття підприємницькою діяльністю у законодавчих та інших нормативно-правових актах в Україні з огляду на євроінтеграційний вектор її розбудови. Здійснюється аналіз міжнародних та європейських нормативно-правових актів, що закріплюють право на зайняття підприємницькою діяльністю. За наявності значної кількості праць щодо прав і свобод людини та громадянина в Україні бракує комплексних досліджень щодо проблеми міжнародних та європейських стандартів забезпечення і розвитку права на зайняття підприємницькою діяльністю, хоча підприємницька діяльність складає базис економічної могутності кожної розвиненої держави. Будучи членом міжнародного товариства Україна повинна дотримуватись загальновизнаних світових правових норм і гармонізувати національне законодавство, враховуючи досвід європейських партнерів щодо права на зайняття підприємницькою діяльністю. Зі вступом до Європейського Союзу перед Україною постає складне завдання щодо впровадження європейських правових взірців права на зайняття підприємницькою діяльністю. По-перше, це підтверджується відсутністю однозначного розуміння змісту європейського правового стандарту права на зайняття підприємницькою діяльністю. По-друге, ситуація ускладнюється тим, що формуванням правових стандартів займаються відразу дві міжнародні організації (Рада Європи та Європейський Союз), які до деяких питань мають різні підходи. Так, у різних європейських документах право на зайняття підприємницькою діяльністю виділяється як свобода підприємництва (підприємницької діяльності) або вказується можливість отримання доходу внаслідок певних видів діяльності. Отже, для того, щоб Україна стала європейською країною вітчизняному законодавцеві необхідно прискорити процес гармонізації та ратифікації деяких європейських правових актів у сфері зайняття підприємницькою діяльністю.

10.17.12.1280/209897. Деякі аспекти сучасного стану правового регулювання підприємницької діяльності у світлі реалізації стратегії сталого розвитку "Україна - 2020". Руденко О.В., Шебаніц Ф.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.130-136. - укр. УДК 346(4 9).
У статті досліджується сучасний стан реформування, нормативно-правові та теоретичні аспекти розвитку правового регулювання підприємницької діяльності в Україні як одного з інститутів галузі господарського права. Виявлено основні сучасні проблеми подальшого ефективного функціонування зазначеної сфери та здійснено спробу знаходження шляхів їх вирішення. Автори намагалися висвітити основні здобутки та недоліки сучасного стану правового регулювання окремих аспектів господарської діяльності в Україні. Розглядаються теоретичні аспекти державного регулювання у сфері господарської діяльності в умовах поточних реформ, а також аналіз спроби держави гармонізувати українське законодавство з європейським правом.

10.17.12.1281/210534. Правове регулювання інноваційної діяльності екологічно небезпечних підприємств. Барбашова Н.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.37-48. - укр. УДК 346:349.6.
Досліджено питання правового регулювання інноваційної діяльності в Україні, спрямованої на модернізацію екологічно небезпечних підприємств і встановлено, що незадовільний стан їх інноваційної активності призведе в майбутньому до консервації технологічного відставання української промисловості. Найважливішою ланкою інноваційного процесу є прикладні науково-дослідні роботи, основним завданням яких є дослідження шляхів практичного застосування відкритих раніше явищ, процесів і висунутих ідей. Зроблено висновок, що рішення проблеми інноваційного розвитку України, як одного з вирішальних факторів практичної реалізації концепції сталого розвитку, бачиться в кооперації держави та бізнесу при розробці пріоритетних програм інноваційного розвитку та спільне їх фінансування. В правовій сфері рекомендовано прийняття спеціального нормативного акта, що регулює питання фінансування бізнесом науково-дослідної діяльності, та відновлення податкових і митних пільг підприємствам, які здійснюють інноваційну діяльність.

10.17.12.1282/210543. Судові акти та господарська процесуальна форма: окремі аспекти співвідношення. Таликін Є.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.122-134. - укр. УДК 346.14+346.9.
Стаття присвячена дослідженню проблеми взаємного відношення судових актів та господарської процесуальної форми. Автор аналізує місце та роль окремих видів судових актів як чинників господарської процесуальної форми. Йдеться те, що судові акти забезпечують зв'язок між елементами структури господарської процесуальної форми, виконують функцію закріплення результатів дії господарської процесуальної форми, та виступають засобом реалізації вимог до господарської процесуальної форми.

10.17.12.1283/211455. Законодавчо-нормативна складова розвитку гірських територій. Польовська В. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2016, №1(5), С.177-182. - укр. УДК 332.122(23):332.012.
Розглянуто окремі аспекти правового забезпечення розвитку гірських територій, зокрема законодавчо-нормативної складової зазначеного процесу. Окреслено необхідність формування законодавчого забезпечення досліджуваного розвитку з метою вирішення проблемних питань життєзабезпечення мешканців гірського краю. В умовах кризового господарювання актуальності набуває розроблення дієвих програм розвитку територій гірської місцевості. Наголошено на необхідності розроблення

спеціального закону про гірські ліси, що уможливить їх збереження і примноження для прийдешніх поколінь. Обґрунтовано доцільність врахування особливостей і специфічних властивостей гірського краю зі збереженням його самобутності, що сприятиме підвищенню результативності життєзабезпечення гірських мешканців у контексті дотримання законодавчо-правового поля.

10.17.12.1284/211601. Реформаційні процеси господарського законодавства України: у призмі загального аналізу. Апаров А.М., Онищенко О.М. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №4, С.9-14. - укр. УДК 346.1.
В статті досліджуються загальні проблеми реформування господарського законодавства з точки зору відповідності законодавчих актів засадам правової системи України, національного правового господарського порядку та принципу Верховенства права.

10.17.12.1285/212029. Законодавче підгрунтя регулювання партнерських відносин державного та приватного секторів в Україні. Солодаренко М.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(224), т.2, С.232-238. - укр. УДК 346(4 9).
У статті досліджено основні нормативно-правові акти, які регулюють механізм діяльності державно-приватного партнерства в Україні. Визначено головні недоліки основних законодавчих актів, що регулюють партнерські відносини двох секторів економіки, виявлені суперечливі моменти між нормативно-правовими актами та запропоновані шляхи розв'язання визначених проблем.

10.27 Цивільне право

10.17.12.1286/204016. Зміст договору форфейтингу. Андрієнко В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.87-91. - укр. УДК 347.02.
У статті йдеться про зміст договору форфейтингу та ті розбіжності, які спричинені різним змістом статей 629 і 638 ЦК України та ч. 1 ст. 180 ГК України і неоднозначністю його доктринального розуміння. Стосовно договору форфейтингу можна виходити із загальних положень ЦК України із урахуванням особливості фінансової послуги та імперативів, які передбачені законом. Стосовно такого договору не йдеться майже про звичайні і випадкові умови.

10.17.12.1287/204021. Механізм цивільно-правового регулювання: теоретико-методологічний аспект. Мазур В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.108-113. - укр. УДК 347.1+340.11.
Стаття присвячена ключовим засадам розуміння механізму цивільно-правового регулювання. Розкрито зміст поняття "правове регулювання цивільних відносин", висвітлені питання співвідношення правового регулювання та правового впливу. Досліджуються інструментальний, діяльнісний, системний та комплексний методологічні підходи, з точки зору яких можливе осмислення даної проблематики, а також результати їх застосування у цивілістиці.

10.17.12.1288/204022. Особливості правового регулювання відносин, що виникають із договору найму (оренди) нежитлових приміщень, в Україні, Російській Федерації та Федеративній Республіці Німеччина. Матущак М.Р. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.114-118. - укр. УДК 347(4 9).
У статті визначено особливості правового регулювання договору найму (оренди) нежитлових приміщень в Україні, Російській Федерації та Федеративній Республіці Німеччина, з'ясовано, що правове регулювання оренди комерційної нерухомості у Федеративній Республіці Німеччина має окремі істотні відмінності від відповідних положень цивільного права України та Російської Федерації.

10.17.12.1289/204026. Будівля, інша капітальна споруда як предмет договору оренди нерухомого майна. Романів В.Я. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.133-137. - укр. УДК 347.453.4.
У статті визначено поняття "будівлі, споруди" як предмету договору оренди нерухомого майна, наводяться ознаки зазначених об'єктів нерухомого майна. Проаналізовано правову ситуацію, яка виникає при оренді будівлі або іншої капітальної споруди щодо земельної ділянки, на якій вона знаходиться. Також звернено увагу на потребу визначення у письмовій формі розміру прилеглої земельної ділянки до будівлі або споруди, який є необхідним для досягнення мети оренди. Крім того, визначено, що приміщення як окрема частина будівлі може бути предметом договору оренди будівлі.

10.17.12.1290/204027. До питання про можливість визнання припинення правовідношення як способу захисту заходом цивільно-правової відповідальності. Ромащенко І.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.137-140. - укр. УДК 347.5.
Стаття присвячена дослідженню можливості визнання припинення правовідношення заходом цивільно-правової відповідальності. Автор з'ясовує, чи притаманні ознаки цивільно-правової відповідальності такому способу захисту цивільних прав, як припинення правовідношення. Проаналізовано підходи вчених та позицію законодавця.

10.17.12.1291/204028. Загальна характеристика договору перевезення пасажира та багажу. Сумкін С.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.140-143. - укр. УДК 347.
Досліджено нормативне визначення договору перевезення пасажира та багажу за Цивільним кодексом України, визначення, дані в транспортних статутах та кодексах, підзаконних нормативно-правових актах, встановлена специфіка правовідносин з перевезення пасажира та багажу, визначені особливості їх правового регулювання. Автор зосередив увагу на необхідності розмежування категорій загального (узагальненого підходу до розуміння сутності перевезень пасажирів та їх правове регулювання на рівні Цивільного кодексу України, в тому числі на рівні конструкції договору перевезення пасажира та багажу) та окремого чи спеціального (врахування особливостей перевезень пасажирів різними видами транспорту, де технічні та технологічні властивості їх впливають на умови договорів, а відтак, породжують існування групи "підвидів" договорів перевезення пасажирів). Автором проаналізовано нормативно-правові акти та праці науковців в досліджуваній сфері, висловлені зауваження та позиції з проблемних та дискусійних питань. Підтримана позиція щодо необхідності чіткого визначення предмету договору, основу якого складає транспортна послуга, яка має відповідати (окрім умови переміщення особи у просторі) критеріям безпеки, своєчасності та комфортності.

10.17.12.1292/204343. Морально-правові принципи як регулятор цивільних відносин. Валігура К.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.106-109. - укр. УДК 347.
У статті розглядається особливість моральних принципів у функціонуванні механізму цивільно-правового регулювання. Автор акцентує увагу на необхідності визначення змісту основних принципів і способів їх реалізації. Обґрунтовано, що моральний принцип є вектором правотворчості, основою для правильного розуміння й застосування норм цивільного законодавства.

10.17.12.1293/204344. Права споживача при придбанні товару належної якості. Верхола Ю.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.110-113. - укр. УДК 347:366.5.
Проаналізовано поняття "якість товару", а також ст. 9 ЗУ "Про захист прав споживачів" та ст. 707 ЦК України. Зроблено низку висновків, спрямованих на вдосконалення правового регулювання прав споживачів при придбанні товару належної якості.

10.17.12.1294/204345. Договір пожертви як форма дарування. Головей І.І., Заборовський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.113-115. - укр. УДК 347.13.
У статті розглядається питання про правову природу договору пожертви на основі порівняння його із договором дарування. Акцентується увага на порівнянні "пожертви", "благодійної пожертви" і "договору пожертви", "договору благодійної пожертви". Визначається правова природа договорів про надання грантів і цільової безповоротної фінансової допомоги.

10.17.12.1295/204350. Примус боржника виконати обов'язок у натурі як договірний зобов'язально-правовий спосіб захисту права власності. Ільченко І.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.130-133. - укр. УДК 351.72(477).
Стаття присвячена дослідженню примусового виконання боржником обов'язку в натурі, як одного із способів судового захисту права власності. Проаналізовано основні наукові дослідження, присвячені проблемі способів захисту цивільних прав, а також норми чинного законодавства України, які регламентують питання способів судового захисту цивільних права і, зокрема, права власності. Автор акцентує увагу на специфічну природу цього способу судового захисту цивільних прав, а зокрема, належність його до юрисдикційних (процесуальних) способів захисту цивільних прав, до яких належать такі способи захисту, реалізація яких відбувається обов'язково за участю державних органів примусу. При цьому за конкретною цільовою спрямованістю примусове виконання обов'язку в натурі відноситься до числа відновлювальних способів захисту. Звертається увага на те, що доцільно було б розповсюдити застосування цього способу захисту права власності у зобов'язаннях по передачі речей, визначених родовими ознаками.

10.17.12.1296/204359. Правова природа неплатоспроможності у цивільному праві України. Рибка І.Є. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.40-45. - укр. УДК 347.1.
У роботі досліджено правову природу неплатоспроможності у цивільному праві України. Сформоване визначення цивільно-правової неплатоспроможності у якості неспроможності боржника виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше як через відновлення його платоспроможності у випадку, коли такі зобов'язання боржника не пов'язані із веденням ним підприємницької діяльності. Визначені перспективні шляхи подальших розвідок з досліджуваних питань.

10.17.12.1297/204360. До питання про можливість визнання зміни правовідношення як способу захисту заходом цивільно-правової відповідальності. Ромащенко І.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.46-49. - укр. УДК 347.5.
У статті досліджується можливість правової кваліфікації зміни правовідношення як заходу цивільно-правової відповідальності. Автор з'ясовує, чи притаманні ознаки цивільно-правової відповідальності такому способу захисту цивільних прав, як зміна правовідношення. Також у роботі звертається увага на доктринальні підходи та положення законодавства.

10.17.12.1298/204361. Забезпечення виконання орендних зобов'язань за допомогою гарантійного платежу. Самойлова О.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.49-52. - укр. УДК 347.421.
У статті досліджена правова природа гарантійного платежу як непоіменованого способу забезпечення виконання орендних зобов'язань. Автором розкривається сутність конструкції гарантійного платежу, його відмінні ознаки як самостійного забезпечувального засобу, що використовується учасниками цивільного обороту для забезпечення своїх інтересів в орендних правовідносинах.

10.17.12.1299/204363. Субсидіарне застосування положень цивільного законодавства до сімейних відносин при здійсненні подружжям права власності. Фасій Б.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.57-60. - укр. УДК 347.2 .3.
Стаття присвячена розгляду проблем, що виникають у процесі субсидіарного застосування норм цивільного законодавства до сімейних відносин при здійсненні подружжям права власності. Розглянуто судову практику щодо такого застосування. Автор обґрунтовує твердження, що в порядку субсидіарності до сімейних правовідносин застосовуються сформульовані цивілістичною наукою загальні теоретичні конструкції щодо права власності.

10.17.12.1300/204673. Особливості відчуження майна зберігачем. Місяць А.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.88-91. - укр. УДК 347.2 .3.
Стаття присвячена аналізу підстав та порядку реалізації майна, що здійснюється ломбардами та підприємствами транспорту. Визначається, що у випадку, якщо позичальник не повертає суми позики і не забирає річ з ломбарду протягом встановленого терміну, ломбард має право продати річ, яка перебуває у його володінні. В роботі висвітлено основні моменти здійснення реалізації майна ломбардами. Вказано, що підприємства транспорту можуть відчужити майно у випадку його невитребування з камер схову власником протягом встановленого періоду, проведено аналіз такого відчуження.

10.17.12.1301/204674. Зобов'язальні відносини в системі цивільного права. Пленюк М.Д. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.91-93. - укр. УДК 347.41 347.1.
Наукова стаття присвячена дослідженню зобов'язальних відносин в системі приватного права. Здійснюється аналіз різних підходів щодо класифікації зобов'язальних відносин, що характеризуються одночасно декількома системоутворюючими ознаками. З'ясовано, що при здійсненні будь-якої класифікації основна проблема полягає у виборі єдиного критерію, який має бути покладений в основу поділу. На підставі аналізу правової доктрини встановлено власну позицію щодо критеріїв класифікації зобов'язань в системі права.

10.17.12.1302/204676. Пропозиція укласти багатосторонній договір (цивільно-правовий аспект). Таран О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.98-100. - укр. УДК 347.02.
Стаття присвячена дослідженню особливостей формування оферти у багатосторонньому договорі. Вивчено доктринальні підходи до поняття та змісту пропозиції укласти договір та виявлено специфіку оферти у багатосторонньому договорі. Зроблено висновок про спільне формування оферти усіма сторонами багатостороннього договору.

10.17.12.1303/205193. Цивільно-правовий договір як регулятор цивільних відносин. Новохатська Я.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.88-94. - укр. УДК 347.4 (477).

У статті розглядається комплекс питань, присвячених цивільно-правовому договору. Цивільно-правовий договір є основоположною конструкцією цивільних правовідносин. Інтереси осіб реалізуються через укладення і виконання договорів. Договір досліджується як універсальний правовий засіб регулювання майнових відносин, яким забезпечується досягнення цілей, визначених його учасниками.

10.17.12.1304/205838. Альтернативне вирішення спорів як форма захисту цивільних прав, свобод та інтересів. Ткачук О.С. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.20-31. - укр. УДК 347.92.
Статтю присвячено дослідженню підходів до визначення поняття альтернативного вирішення цивільно-правових спорів у західній правовій традиції та у контексті вітчизняного вчення про форми захисту цивільних прав, свобод та інтересів. Проаналізовано сутність альтернативного вирішення спорів як порядку захисту та форми захисту цивільних прав з розмежуванням цих категорій. Доведено необхідність виокремлення альтернативного вирішення цивільних справ у самостійну форму захисту цивільних прав, свобод та інтересів осіб поряд із судовою, адміністративною, нотаріальною формами захисту і захистом Європейським судом з прав людини.

10.17.12.1305/205844. Теоретичні основи дослідження відшкодування шкоди державою фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення. Хмельова Н.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.83-90. - укр. УДК 347.513.
Розглянуто теоретичні основи дослідження відшкодування шкоди державою фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення. Зроблено аналіз чинного цивільного законодавства України, наукових публікацій, досліджено правові джерела в частині відшкодування шкоди, завданої потерпілому кримінальним правопорушенням. Визначено різновиди поняття майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а саме: основної шкоди, супутньої шкоди та неодержаних доходів (упущеної вигоди).

10.17.12.1306/206985. Сутність шкоди, завданої злочином життю фізичної особи, що підлягає відшкодуванню державою. Хмельова Н.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.54-60. - укр. УДК 347.513.
Розглянуто поняття, види шкоди, завданої злочином життю фізичної особи, що підлягає відшкодуванню державою. Зроблено аналіз чинного цивільного законодавства України, наукових публікацій, досліджено правові джерела в частині відшкодування шкоди, завданої потерпілому кримінальним правопорушенням. Визначено різновиди такої майнової шкоди, а саме: витрати на утримання недієздатних утриманців померлого; витрати кредиторів померлого за договорами; витрати на поховання; додаткові витрати, які викликані передсмертною хворобою або втратою здоров'я померлого; реальні збитки та упущена вигода, завдані суб'єктам цивільно-правових відносин смертю особи.

10.17.12.1307/207528. Набуття права власності на безхазяйну річ як підстава виникнення права комунальної власності територіальної громади. Волинець Т.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.244-249. - укр. УДК 347.218.1:347.232](477).
Досліджено питання набуття права власності на безхазяйну річ як підстава виникнення права комунальної власності територіальної громади. Характерним у цьому контексті є механізм набуття права власності територіальними громадами - власниками.

10.17.12.1308/207537. Підстава та умови цивільно-правової відповідальності за шкоду, заподіяну державними органами та їхніми посадовими особами. Римарчук Р.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.308-314. - укр. УДК 347.51.
Розглянуто питання відповідальності за шкоду, завдану незаконними діями (бездіяльністю) органів місцевого самоврядування або їхніх посадових осіб під час здійснення повноважень, інституту відповідальності держави перед особою та визначено підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Заподіяння шкоди державними органами, органами місцевого самоврядування, а також їхніми посадовими особами належить до спеціальних деліктів і є окремим видом відповідальності.

10.17.12.1309/207658. Реалізація репродуктивного права громадян у разі застосування допоміжних репродуктивних технологій / Рэалізацыя рэпрадукцыйных прау грамадзян пры ужыванні дапаможных рэпрадукцыйных тэхналогій. Пунько Т.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.309-313. - Білоруський УДК 338.22; 346.26.
Розглянуто питання правового регулювання застосування допоміжних репродуктивних технологій в Республіці Білорусь. Проаналізовано підходи до визначення місця ембріона в структурі правовідносин у праві Республіки Білорусь та зарубіжних держав.

10.17.12.1310/208595. Способи захисту права комунальної власності. Волинець Т.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.380-384. - укр. УДК 347.218.1:347.232.
Досліджено питання класифікації цивільно-правових способів захисту права комунальної власності.

10.17.12.1311/208817. Цивільні правочини як підстави набуття територіальною громадою права комунальної власності. Волинець Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.379-383. - укр. УДК 347.218.1:347.232.
Досліджено цивільно-правові підстави для набуття права комунальної власності територіальною громадою.

10.17.12.1312/208830. Основні положення класифікації цивільних правовідносин. Римарчук Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.464-469. - укр. УДК 347.12.001.33.
Основним інструментом механізму правового регулювання виступає встановлення обов'язку. Це неминуче приводить до виділення двох способів правового регулювання - встановлення обов'язку певних осіб або пасивного обов'язку необмеженого кола осіб. Звідси виникає і традиційний поділ правовідносин на абсолютні та відносні. Оскільки основні положення класифікації цивільних правовідносин пов'язані саме з дихотомією "абсолютні - відносні", і ця дихотомія вважається важливою для практики, розумно виходити з такого поняття правовідносин, яке може бути об'єктом такої класифікації. Поняття правовідносини не може бути однозначно виведене з юридичних текстів чи доправових явищ.

10.17.12.1313/210545. Проблеми правового регулювання компенсації моральної шкоди в цивільному праві Україні. Церковна А.О., Сироваткін С.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.145-452. - укр. УДК 9355.65.

У даній статті розглянуто питання компенсації моральної шкоди. Проаналізовані міжнародні та національні норми, які регулюють інститут компенсації моральної шкоди. Виявлені існуючі недоліки у цій сфері та запропоновані заходи щодо удосконалення законодавчих основ компенсації моральної шкоди в цивільному праві України.

10.17.12.1314/210590. Одностороння відмова від зобов'язання як спосіб неюрисдикційної форми захисту суб'єктивних цивільних прав. Баранова Л.М. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63628>. - укр. УДК 347.447.82.
Досліджено сутність односторонньої відмови від зобов'язання як одного із способів неюрисдикційної форми захисту суб'єктивних цивільних прав. Проаналізовано співвідношення цього способу захисту з самозахистом.

10.17.12.1315/211154. Позовна заява - форма представництва прокурором інтересів громадянина в суді. Белікова А.О. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №1/1, С.8-10. - укр. УДК 347.
Розглянуто питання пред'явлення позовної заяви як однієї із форм представницької діяльності прокурора в суді. Визначена роль прокурора, окреслено проблемні питання і запропоновано шляхи їх вирішення.

10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)

10.17.12.1316/204018. Повернення позовної заяви як процесуальний інститут, покликаний встановити рівновагу між зловживанням правом на позов та його реалізацією. Колядіна Н.Г. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.94-98. - укр. УДК 347.9.
У тексті статті досліджується інститут повернення позовної заяви в аспекті виникнення права на позов та його реалізації. Приділено увагу історичному аспекту виникнення процесуального інституту повернення позовної заяви. Об'єктом дослідження виступає цивільно-процесуальне право сучасної України, Росії, відповідні доктрини, а також відносини, що складаються у ході реалізації права на позовний захист на перших етапах ініціювання цивільного процесу. / статті наголошується на необхідності дієвого функціонування досліджуваного процесуального інституту з огляду на те, що він може як обмежити право на судовий захист, так і надати умови для зловживання цим правом.

10.17.12.1317/204023. Форма судового засідання як елемент режиму цивільної процесуальної безпеки при здійсненні цивільного судочинства. Мельник Я.Я. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.118-123. - укр. УДК 347.9.
Стаття присвячена аналізу форми судового засідання у цивільному судочинстві у розрізі із необхідністю встановленням та забезпеченням належних умов його проведення. Розкриваються питання процесуально-правових наслідків-ускладнень, що можливі за відсутності технічних, атрибутивних та процедурних умов форми судового засідання. Ставиться в залежність їх негативне позначення на дотриманні порядку в судовому засіданні, а відтак, і цивільної процесуальної формі, що нівелює гарантованість та забезпеченість прав в цивільному процесі.

10.17.12.1318/204346. Співвідношення понять доказів і засобів доказування. Гусєв О.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.116-119. - укр. УДК 347.94.
У статті розглядаються питання поняття, юридичної природи та ознак засобів доказування в цивільному процесі. Аналізуються проблеми їх видів і правової регламентації у цивільному процесуальному законодавстві України. На їх основі визначаються спільні та відмінні риси засобів доказування з поняттям доказів, а також окреслюються деякі аспекти їх розмежування.

10.17.12.1319/204349. Принцип пропорційності у цивільному процесі ЄС та перспективи його запровадження в цивільному процесі України. Ізарова І.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.127-130. - укр. УДК 347.9(4 9).
Стаття присвячена визначенню принципу пропорційності цивільного судочинства і його характеристиці. З'ясування його змісту є особливо важливим у світлі масштабних реформ вітчизняного цивільного процесу запропонованих змін до вітчизняного цивільного процесуального законодавства, де він відображений, як одна із засад цивільного судочинства.

10.17.12.1320/204352. Співвідношення висновків, що надаються експертом, спеціалістом, органами державної влади та місцевого самоврядування у цивільному процесі України. Кіреєва Н.О., Скорич О.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.10-15. - укр. УДК 347.9(4 9).
Стаття присвячена дослідженню значення висновку експерта, органів державної влади та місцевого самоврядування, письмового роз'яснення (висновку) спеціаліста та аналізу їх співвідношення. Акцентується увага на відсутності чітко регламентованих нормативних положень, що регулюють зміст та форму письмового роз'яснення (висновку) спеціаліста та висновків органів державної влади та місцевого самоврядування. Вносяться пропозиції щодо закріплення таких вимог у ЦПК.

10.17.12.1321/204353. Сутність та зміст законної сили ухвали суду у цивільному процесі. Майка М.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.16-19. - укр. УДК 347.93.
У роботі висвітлено актуальні питання сутності законної сили ухвали суду у цивільному процесі. Досліджено зміст законної сили ухвали. Вказано прогалини нормативного регулювання правовідносин у зазначеній сфері, встановлено шляхи їх усунення.

10.17.12.1322/204354. Цивільні процесуальні правовідносини правової безпеки в цивільному судочинстві. Мельник Я.Я. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.20-24. - укр. УДК 347.93.
У статті розглядаються процесуальні правовідносини, які пов'язанні із реалізацією права на цивільну процесуальну безпеку. На підставі цього виокремлюються їх елементи, що відзначаються особливою специфікою, яка не притаманна решті правовідносин в цивільному судочинстві. На підставі цього робляться висновки про те, що такі правовідносини слід відносити до окремої групи та виділяти їх як цивільні процесуальні правовідносини безпеки.

10.17.12.1323/204358. Цивільний процесуальний статус перекладача при реалізації принципу мови судочинства в цивільних справах. Прут Ю.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.36-40. - укр. УДК 347.91 .95.
Розглядається цивільно-процесуальний статус перекладача під час здійснення правосуддя в цивільних справах, його роль в забезпеченні принципу мови судочинства. Визначаються умови участі перекладача в цивільному процесі. Розкриваються гарантії його діяльності. З огляду на складність цивільних правовідносин обґрунтовується доцільність володіння перекладачем юридичними знаннями для забезпечення більш чіткого і адекватного перекладу.

10.17.12.1324/204364. Проблеми захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб органами прокуратури в цивільному судочинстві. Цвігун Д.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.60-63. - укр. УДК 347.9.08.
Стаття присвячена встановленню особливостей захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб органами прокуратури в цивільному судочинстві. Визначено нормативно-правову базу врегулювання проблем, пов'язаних із захистом прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Розглянуто проблеми здійснення представницької функції прокуратури в ході захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в цивільному процесі.

10.17.12.1325/204672. Добросовісність здійснення позивачем права на залишення позову без розгляду у цивільному судочинстві України. Гасяк Я.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.79-87. - укр. УДК 347.921.1:347.937.2(347.951).
У статті досліджується добросовісність здійснення позивачем права на залишення позову без розгляду на підставі п. 5 ч. 1 ст. 207 Цивільного процесуального кодексу України, а також порядок та умови реалізації цього права. Проаналізовано судову практику застосування судами відповідних норм ЦПК України, а також цивільне процесуальне законодавство іноземних держав. Зроблено висновки, надано практичні поради та рекомендації щодо внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України з метою унеможливлення недобросовісного здійснення позивачем свого права на залишення позову без розгляду.

10.17.12.1326/204675. Процесуальна правосуб'єктність іноземців у нотаріальному процесі. Стрілько В.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.94-97. - укр. УДК 347:341.9(477).
У статті досліджуються наукові підходи щодо розкриття змісту поняття "процесуальна правосуб'єктність іноземців у нотаріальному процесі" та акцентується увага на складових частинах процесуальної правосуб'єктності. Розглянуто наукову дискусію стосовно правого статусу іноземців у міжнародному нотаріальному процесі. Запропоновано авторське визначення понять "процесуальна дієздатність" та "процесуальна правоздатність" іноземців у міжнародному нотаріальному процесі.

10.17.12.1327/205195. Недійсність публічних торгів у судовій практиці. Крат В.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.105-112. - укр. УДК 347.451.048.
У статті досліджується недійсність публічних торгів у судовій практиці крізь призму розуміння публічних торгів, допустимості визнання недійсними публічних торгів та підстав для цього. Робиться висновок, що на рівні судової практики по суті сформувався окремий спосіб захисту - визнання недійсними публічних торгів. Допустимість існування і застосування визнання недійсними публічних торгів (як способу захисту, що не передбачений ні законом, ні договором) перебуває в площині з'ясування його ефективності для захисту порушених цивільних прав та інтересів.

10.17.12.1328/205210. Спрощене провадження як модель цивільного судочинства. Зуб О.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.62-70. - укр. УДК 347.91.
У статті досліджується окремий аспект проблеми спрощеного провадження в цивільному процесі. Спираючись на вітчизняні та іноземні теоретичні доробки, досвід України та інших держав в імплементації спрощених проваджень до цивільного процесуального законодавства, автором сформульовано поняття спрощеного провадження. Виокремлено його сутнісні ознаки, які мають стати засадничими в процесі конструювання окремих видів спрощених проваджень.

10.17.12.1329/205821. Функціональність цивільного судочинства. Васильєв С.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.56-64. - укр. УДК 347.98.
У статті обґрунтовується можливість включення у науковий обіг такої властивості цивільного судочинства як функціональність, що дозволяє побачити повну змістову характеристику вказаного виду судочинства на відповідному етапі його розвитку. Функціональність цивільного судочинства визначається як властивість судочинства, що характеризує його у сенсі реалізації нормативно закріплених функцій, цілей і завдань цивільного судочинства. Досліджено співвідношення функціональності з такими правовими категоріями, як ефективність судочинства та цивільна процесуальна правова політика.

10.17.12.1330/205824. Правова доктрина та її застосування Верховним Судом України при перегляді судових рішень у цивільних справах. Попов О.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.83-90. - укр. УДК 347.958.
Стаття присвячена проблемам підвищення ефективності функціонування провадження з перегляду судових рішень Верховним Судом України в системі цивільного судочинства. Зокрема, предметом наукового аналізу постають питання застосування доктринальних джерел при розгляді цивільних справ найвищим судовим органом. Аналізуються сучасні підходи до визначення природи правової доктрини, її значення для процесу судового правозастосування, а також перспективи безпосереднього застосування доктринальних джерел при здійсненні правосуддя в межах національної правової системи. Виходячи з особливої природи перегляду судових рішень Верховним Судом України, виокремлено декілька шляхів використання правової доктрини при розгляді цивільних справ Верховним Судом України.

10.17.12.1331/205842. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі: питання реформування (англійською мовою). Шпак М.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.68-73. - англ. УДК 347.921.4.
Проектом Закону України "Про внесення змін до Конституції (щодо правосуддя)" передбачається внесення низки змін до Конституції України, які стосуються надання правової допомоги. Цим законопроектом нівелюється право на вільний вибір представника в суді. Отож дослідження пропонованих змін є актуальним. У статті проаналізовано Закон України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Звернуто увагу на норми законопроекту стосовно надання правової допомоги, а також розглянуто співвідношення змісту з позиціями Конституційного Суду України, які викладені ним у рішенні № 13-рп/2000 від 16.11.2000 р. На думку автора, запропоновані зміни суперечать позиції Конституційного Суду України. Прийняття вказаного законопроекту буде порушувати право заінтересованих осіб на вільний вибір особи, яка буде надавати правову допомогу, а також спричинить виникнення матеріальних складнощів у осіб, які потребують такої допомоги. Тим не менш, у разі прийняття пропонованих змін до Конституції України правова допомога у формі процесуального представництва буде більш кваліфікованою.

10.17.12.1332/205861. Кафедра цивільного процесу та становлення її наукової школи. Комаров В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.259-273. - укр. УДК 347.9(4777.54):001.89.
Історія науки знає чимало прикладів того, що найбільш значущі відкриття та наукові успіхи пов'язані або з видатними науковцями, або ж з науковими школами. Але в останні десятиріччя найвищі наукові досягнення мають ті школи, які розвиваються під впливом своїх лідерів. Тож можна стверджувати, що інституційно наукові школи уособлюють певну модель міжособистісних комунікацій у науковій сфері. Безперечно, про будь-яку наукову школу можна говорити лише за умови

наявності у неї суттєвих здобутків у тій чи іншій предметній сфері, зв'язку поколінь через трансляцію професійної культури та ціннісних орієнтацій. Зрештою, наукова школа стає спроможною сприяти розвитку науки шляхом розроблення теорій або наукових концепцій і продукування нових уявлень у галузі науки, соціальної практики, а також утвердженню наукових традицій та своєї репутації у науковому середовищі. Кафедра цивільного процесу Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого була заснована у 1966 р. у результаті реорганізації кафедри цивільного права і цивільного процесу Харківського юридичного інституту. Утворення кафедри дало змогу спеціалізувати викладання та проведення наукових досліджень у галузі проблем цивільного і господарського судочинства, арбітражного процесу, нотаріату та інших позасудових цивільних юрисдикцій. Це також сприяло удосконаленню підготовки науково-педагогічних кадрів.

10.17.12.1333/210541. Шляхи вдосконалення наказного провадження в Україні. Плахотіна Н.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.107-116. - укр. УДК 347.919.7.
У статті проведений аналіз сучасного стану правового регулювання наказного провадження в Україні. Визначені основні напрямки вдосконалення системи правового регулювання наказного провадження у межах вітчизняного цивільного судочинства: 1) розширення можливості застосування наказного провадження шляхом доповнення переліку кола справ, у яких воно може застосовуватися; 2) прорахунки усіх можливих проблем в реалізації законодавства України, які можуть виникнути при використанні на практиці інституту наказового провадження; 3) введення наказного провадження в господарський процес.

10.17.12.1334/210588. Іпотека майнових прав на нерухоме майно. Сурженко О.А. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63611>. - укр. УДК 347.121.2.
Розкрито проблеми прав на нерухоме майно як предмет іпотеки, майнові права на нерухомість, якої ще в іпотекодавця немає, проаналізовано правові механізми застави права на квартиру в будинку, який ще не здано в експлуатацію та судову практику, що склалася з приводу категорії спорів по визначенню договорів іпотеки недійсними.

10.17.12.1335/210591. Принцип доцільності в цивільному судочинстві України. Васильєв С.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63634>. - укр. УДК 341.91;340.114.
У статті обґрунтовується авторське розуміння принципу доцільності в цивільному судочинстві. Проводиться відмінність принципу доцільності від близьких йому понять. Автор визначає принцип доцільності як надану законом можливість вибору найбільш оптимальних із передбачених законом для даного конкретного випадку форми й способу вирішення цивільно-правового спору з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

10.35 Винахідницьке і раціоналізаторське право. Патентне право. Ліцензійне право

10.17.12.1336/204348. Публічні інтереси в механізмі примусового ліцензування винаходів і корисних моделей: загальнотеоретичний аспект. Зінич Л.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.124-127. - укр. УДК 347.771.028.
Стаття присвячена аналізу категорії "публічні інтереси" крізь призму механізму примусового ліцензування винаходів, корисних моделей. Розмежовані поняття "суспільна потреба", "інтереси суспільства" та "публічні інтереси". Запропоновано авторське визначення поняття "публічні інтереси" в механізмі примусового ліцензування.

10.17.12.1337/204355. Класифікація наукових парків як суб'єктів правовідносин інтелектуальної власності. Митник А.К. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.25-29. - укр. УДК 347.77.
Стаття присвячена дослідженню різноманітних форм науково-паркових структур. Автором наведено класифікацію наукових парків за різними критеріями, зокрема за порядком створення, структурою управління та технологічною класифікацією. Проаналізовано характерні ознаки основних видів наукових парків.

10.17.12.1338/208839. Суб'єкти експертизи заявок на об'єкти промислової власності. Несімко О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.522-528. - укр. УДК 347.463.
Поняття "експертиза" сприймається як визначення відповідності якісних і кількісних характеристик об'єкта встановленим нормам, бажаному рівню. Об'єкт, що піддається експертизі, перевіряють на відповідність його встановленим чи бажаним параметрам. Отже, експертиза - це передусім перевірка, дослідження й вирішення за участю досвідчених людей питання, що вимагає спеціальних знань. У сучасних умовах необхідність проведення експертизи постає у різних напрямах і ланках людської діяльності. Ці фактори зумовлюють різноманітність експертиз, що здійснюються у будь-якій галузі суспільної діяльності.

10.17.12.1339/209797. Захист прав інтелектуальної власності: український і зарубіжний досвід. Білоус І.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.20-28. - укр. УДК 347.77(045).
Стаття присвячена проблемам захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Автор аналізує причинний комплекс порушень у сфері інтелектуальної власності. Зазначає засоби державного захисту прав фізичних та юридичних осіб у сфері інтелектуальної власності аналізуючи досвід зарубіжних країн.

10.17.12.1340/211282. Спеціалізовані патенти та патентний тролінг. Струтинський В.Б., Ромашко А.С., Юрчишин О.Я., Весельська К.В. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №2(2), С.38-42. - укр. УДК 608.1 .6:347.77 .78.
Наведено характеристику спеціалізованих патентів з огляду на зміст формули та на політику заявника стосовно обраної стратегії патентування. Наявні патенти поділені на так звані добросовісні та недобросовісні. Визначені види спеціалізованих патентів, які належать до обох груп. Розглянуто переваги та недоліки парасолькового та зінгерівського патенту. Доведено, що для недобросовісних патентів, які патентуються з метою здійснення патентного тролінгу (нападу), використовуються патенти, що за ознаками переважно є зінгерівськими. Здійснено систематизацію ознак добросовісних та недобросовісних спеціалізованих патентів. На підставі здійсненої систематизації розроблено шляхи протидії патентному тролінгу за наявного стану національного законодавства та запропоновано зміни до законодавства.

10.41 Авторське право

10.17.12.1341/204649. Державна політика у сфері інтелектуальної власності:Історія становлення та міжнародний досвід. Кузнякова Т.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.80-90. - укр. УДК 351.824.1.

Проведення реформ в Україні, пов'язаних із європейською інтеграції України, призвели до необхідності забезпечення належного правового захисту та використання інтелектуальної власності. Мета статті - аналіз кращих світових практик державного регулювання ринку інтелектуальної власності та розробка пропозицій щодо їх упровадження в Україні. У процесі дослідження використовувалися методи систематизації та узагальнення, завдяки яким було розглянуто міжнародний досвід реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності. Доведено, що ключовими тенденціями розвитку державної політики у сфері інтелектуальної власності у розвинених країнах є забезпечення інноваційного шляху розвитку економіки, в якій значна частка ВВП забезпечується завдяки розвитку технологій, уніфікація національного законодавства зі світовими стандартами та приєднання до міжнародних конвенцій і угод; забезпечення належного правового захисту інтелектуальної власності, децентралізація та лібералізація управління науково-технічною діяльністю. При цьому в усіх промислово розвинених країнах державна науково-технічна політика складається з трьох основних елементів: визначення та встановлення пріоритетів науково-технічного розвитку, за якими будуть створюватися технології; фінансове і ресурсне забезпечення створення технологій і їх комерціалізації; створення належної інфраструктури і забезпечення ефективного менеджменту. Показано, що всі розвинені країни світу також активно використовують і непрямі методи державного регулювання, в першу чергу механізми податкової та амортизаційної політики, а також всіляко підтримують творчу діяльність талановитої молоді. Конкретні організаційно-правові механізми реалізації державної політики України у сфері інтелектуальної власності стануть предметом подальших досліджень.

10.17.12.1342/205340. Перспективи правового регулювання об'єктів авторського права у відповідності до міжнародних стандартів. Сопілко І.М. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №3(68), С.117-124. - англ. УДК 347.78.
Мета: Метою дослідження є аналіз шляхів вдосконалення правової охорони об'єктів авторського та суміжних прав у відповідності до норм чинного законодавства, основні загрози та напрямки вдосконалення в умовах інтеграції до ЄС. Методи: За допомогою методів порівняння та аналізу у взаємозв'язку із формально-юридичним методом визначено сутність і зміст правової охорони авторських прав. Застосування методу аналізу, індукції, аналогії та формально-юридичного методу дозволило визначити правові засоби охорони авторських прав. Застосування формально-юридичного методу, порівняльного аналізу та синтезу дозволило обґрунтувати пропозиції щодо усунення недоліків у чинному законодавстві. Результати: Автор вважає за доцільне в контексті вдосконалення законодавства до законодавства ЄС доопрацювання проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про авторське право і суміжні права" (щодо діяльності організацій колективного управління)" з метою забезпечення захисту майнових прав суб'єктів авторського та суміжного права. Для комп'ютерної гри має бути надане визначення, яке необхідно включити до ст. 2 Закону України "Про авторське право та суміжні права". Крім того, необхідно внести зміни до інших актів, що регулюють питання відповідальності за порушення прав на цей об'єкт. До того часу, поки не дано визначення комп'ютерної гри як об'єкта права інтелектуальної власності і не внесені зазначені зміни до перелічених вище законів та КпАП, немає правових підстав притягувати осіб до адміністративної відповідальності. Обговорення: У цій статті автор досліджує особливості правової охорони об'єктів авторського права у відповідності до норм чинного законодавства. В той же час, в процесі дослідження акцентується увага на недоліках чинного законодавства, та формуються основні напрямки вдосконалення чинного законодавства у відповідності до міжнародно-правових норм в контексті охорони об'єктів авторського права. Окрему увагу присвячено аналізу основних загроз порушень авторського права та шляхи їх подолання.

10.17.12.1343/207004. Використання об'єктів авторського права в рекламі у контексті проблематики вичерпання виключних прав. Євков А.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.52-59. - укр. УДК 347.77.
Досліджуються теоретичні та практичні проблеми правового регулювання використання об'єктів авторського права у рекламі в контексті проблематики вичерпання виключних прав на об'єкти інтелектуальної власності. Проаналізовано, які виключні правомочності автора використовуються під час рекламування товарів, що містять охоронювані об'єкти творчості, та чи підлягають вони вичерпанню після правомірного придбання таких товарів набувачем. Обґрунтовується, що при дотриманні певних умов дії щодо подальшого просування придбаних товарів на ринок і їх реклама є правомірними.

10.45 Спадкове право

10.17.12.1344/204357. Суб'єкт прав на відумерлу спадщину. Нечаева К.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.32-35. - укр. УДК 347.68.
У статті викладено основні положення щодо складу відносин, які виникають у зв'язку із визнанням спадщини відумерлою. Визначено поняття суб'єкта прав на відумерлу спадщину. На підставі аналізу визначено, які саме суб'єкти відносяться до цієї категорії та мають право на відумерлу спадщину.

10.17.12.1345/205208. Спадкування грошей та права на вклад у фінансовій установі. Ісаєв А.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.42-52. - укр. УДК 347.13:336.741.28.
Статтю присвячено з'ясуванню впливу юридичної характеристики грошей на цивільно-правову регламентацію спадкування грошей та права на вклад у банку (фінансовій установі). Досліджено особливості спадкування готівкових і безготівкових коштів, а також специфіку універсального правонаступництва права на вклад у банку (фінансовій установі). Виявлено окремі недоліки чинного законодавства у зазначеній сфері, запропоновано шляхи його вдосконалення.

10.17.12.1346/205209. Правові наслідки недійсності в спадковому праві. Крат В.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.53-61. - укр. УДК 347.66.
У статті досліджуються правові наслідки недійсності у спадковому праві: заповіту, скасування заповіту, інших односторонніх правочинів (розпорядження банку, прийняття спадщини, відмови від прийняття спадщини), свідоцтва про право на спадщину.

10.17.12.1347/206983. До питання щодо забезпечення виконання спадкового договору після смерті відчужувача. Кухарєв О.Є. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.37-45. - укр. УДК 347.421.
У статті розглянуто особливості виконання спадкового договору після смерті відчужувача. Охарактеризовано способи призначення особи, яка здійснює контроль за виконанням спадкового договору. Піддається критиці позиція про можливість призначення такого суб'єкта у договорі доручення. Обґрунтовано висновок про поширення на повноваження виконавця заповіту обов'язку з контролю за виконанням спадкового договору. Сформульовано положення про обмежену дію такого способу забезпечення виконання спадкового договору, як призначення спеціальної особи з метою контролю за виконанням набувачем своїх обов'язків після смерті відчужувача. Запропоновано визначати повноваження контролюючої особи безпосередньо у спадковому договорі, окремо надавши їй право вимагати розірвання спадкового договору у разі невиконання або неналежного виконання набувачем своїх обов'язків.

10.47 Сімейне право

10.17.12.1348/205192. Виникнення прав та обов'язків у піклувальника по відношенню до неповнолітніх осіб та осіб, обмежених у цивільній дієздатності (відповідно до ЦК України). Надьон В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.81-87. - укр. УДК 347.
У статті аналізуються права та обов'язки піклувальника по відношенню до підопічної особи, зокрема неповнолітньої особи та особи, яка обмежена у цивільній дієздатності, відповідно до законодавства України.

10.17.12.1349/205820. Обов'язки подружжя, що виникають з приводу спільної сумісної власності. Надьон В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.46-55. - укр. УДК 347.
У статті досліджуються обов'язки подружжя, що виникають з приводу спільної сумісної власності. Аналізується питання можливості (неможливості) укладення правочинів одним із подружжя з приводу спільного майна без згоди іншого.

10.17.12.1350/207527. Заходи відповідальності у сімейному праві України. Апопій І.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.239-243. - укр. УДК 347.61.
Розглянуто класифікацію заходів відповідальності у сімейному праві. Порушено дискусійне питання правової природи відповідальності за порушення сімейних прав та обов'язків.

10.17.12.1351/207530. Закріплення репродуктивних прав особи у сімейному законодавстві. Дутко А.О., Заболотна М.Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.257-262. - укр. УДК 347.625.
Наведено поняття репродуктивних прав фізичної особи. Перераховані репродуктивні права особи. Проаналізовано репродуктивні права особи, які закріплені в сімейному законодавстві, запропоновано зміни і доповнення до окремих норм Сімейного кодексу України. Робиться висновок про необхідність прийняття окремого нормативного акта, який би врегулював цю групу прав фізичної особи.

10.17.12.1352/207535. Порушення в суді справ за заявою про встановлення факту проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу. Німак М.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.291-301. - укр. УДК 347.91 .95:347.628.42(477).
З'ясовано особливості порушення в суді в порядку окремого провадження справ про встановлення факту проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу, визначено передумови права на звернення до суду та умови реалізації права на звернення до суду по цій категорії справ, а також проаналізовано процесуальні наслідки недотримання цих умов.

10.17.12.1353/207637. Поняття та правова природа шлюбного договору. Дутко А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.188-191. - укр. УДК 347.626.2.
Розглянуто питання щодо особливостей шлюбного договору. Аналізується визначення шлюбного договору, виділяються його ознаки. З'ясовано правову природу та місце шлюбного договору серед інших сімейно-правових договорів. Подано визначення шлюбного договору як сімейно-правового договору.

10.17.12.1354/208598. Поділ спільного майна у фактичних шлюбних відносинах: теоретичний та практичний аспект. Маркович Х.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.399-405. - укр. УДК 347.626.6.
Подано проблематику поділу майна осіб, які перебувають у фактичних шлюбних відносинах. Висвітлено найактуальніші питання щодо поділу спільного майна осіб, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. Ґрунтовно досліджено процедуру поділу майна чоловіка та жінки, які перебувають у фактичному шлюбі між собою з урахуванням прописаних норм права та багаторічної судової практики.

10.17.12.1355/208820. Шлюб як юридична конструкція: реалії та перспективи. Дутко А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.398-403. - укр. УДК 347.622.1.
Проаналізовано складові елементи юридичної конструкції шлюбу, виокремлено види конструкції шлюбу відповідно до цих елементів: за ознаками шлюбного віку, державної реєстрації шлюбу, наслідками шлюбу, спільного проживання. Визначено перспективи подальшого вдосконалення законодавства у сфері регулювання шлюбних відносин. Наведено результати соціологічного опитування, проведеного з метою аналізу новел та можливостей вдосконалення шлюбного законодавства.

10.17.12.1356/210583. Еволюція правового регулювання шлюбно-сімейних відносин на українських землях у X - XIX століттях. Походзіло Ю.М., Силенок К.П. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63575>. - укр. УДК 340.15"09"-"18":347.6.
Проаналізовано питання становлення шлюбно-сімейних відносин, що виникають з факту шлюбу та приналежності до сім'ї, на українських землях в процесі їх розвитку впродовж X - XIX ст.

10.17.12.1357/210605. Розуміння терміна "сімейне життя" в контексті ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Чевичалова Ж.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63888>. - укр. УДК 341.231.14:342.72 .73.
Проаналізовано основні тенденційні підходи до розуміння "сімейного життя", право на повагу до якого гарантоване ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Досліджено прецедентну практику Європейського суду з прав людини, яка дозволяє оптимальне тлумачення терміна "сімейне життя" в умовах сьогодення. Висвітлено ключові аспекти, що максимально розкривають комплексне розуміння поняття "сімейне життя". Розглянуто визначальні для формування такого розуміння рішення Європейського суду з прав людини.

10.17.12.1358/211101. Міжнародно-правовий процес усиновлення та його скасування дітей-сиріт з України. Гнатів О.Б. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №1, С.10-12. - укр. УДК 37. 013. 42: 347. 639.
У статті розглядається міжнародно-правовий процес усиновлення та його скасування дітей-сиріт з України. Аналізується юридична база з питань міжнародного усиновлення. Досліджуються питання правової природи усиновлення та умов його проведення, норми, що регулюють умови усиновлення та його скасування, проблеми, що виникають під час здійснення усиновлення та його скасування. Дослідження нормативно-правового регулювання здійснення усиновлення іноземцями дозволяє комплексно оцінити важливість даного питання не лише з боку теорії, але й практики.

10.17.12.1359/211595. Міжнародно-правовий процес усиновлення та його скасування дітей-сиріт з України. Гнатів О.Б. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №2/1, С.44-46. - укр. УДК 37. 013. 42: 347. 639.
У статті розглядається міжнародно-правовий процес усиновлення та його скасування дітей-сиріт з України. Аналізується юридична база з питань міжнародного усиновлення. к.ю.н., старший викладач, ТНЕУ, юридичний факультет Досліджуються питання правової природи усиновлення та умов його проведення, норми, що регулюють умови усиновлення та його скасування, проблеми, що виникають під час здійснення усиновлення та його скасування. Дослідження нормативно-правового регулювання здійснення усиновлення іноземцями дозволяє комплексно оцінити важливість даного питання не лише з боку теорії, але й практики.

10.17.12.1360/212116. Захист житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Миколюк С.М. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2015, №10, С.273-277. - укр. УДК 332.1.
У статті розглянуто деякі питання, які стосуються захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Досліджено проблеми позачергового забезпечення житлом зазначеної категорії дітей.

10.51 Аграрне право

10.17.12.1361/204039. Сільськогосподарське виробництво органічної продукції як один із чинників забезпечення біологічної безпеки: правовий аспект. Дмитренко І.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.190-193. - укр. УДК 349.231; 351.82; 631.1:351.
Статтю присвячено актуальному на сьогодні питанню виробництва органічної продукції. Проведено аналіз правового регулювання, аргументовано, що органічне виробництво є одним із чинників забезпечення біологічної безпеки. Наведено приклади недоліків сучасного законодавства у сфері забезпечення органічного сільськогосподарського виробництва.

10.17.12.1362/204380. Суб'єкти державного контролю в агропромисловому комплексі України. Литовченко В.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.122-126. - укр. УДК 35.072.2:338.43(477).
У науковій статті досліджується система суб'єктів державного контролю в агропромисловому комплексі України. Підкреслюється актуальність цього дослідження у зв'язку із продовженням адміністративної реформи в Україні, оптимізацією системи органів виконавчої влади та посиленням ролі аграрного сектору в процесі розвитку української економіки. Формулюється висновок про необхідність удосконалення системи органів державного контролю в агропромисловому комплексі України, яку очолює Міністерство аграрної політики та продовольства України. Пропонується активно використовувати автоматизовані електронні системи управління та контролю, відеоспостереження та інші інноваційні засоби.

10.17.12.1363/204682. Правове регулювання сертифікації насіння в Україні. Радченко А.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.123-126. - укр. УДК 349.231; 351.82; 631.1:351.
У статті проаналізовано норми вітчизняного законодавства, що регулюють питання сертифікації насіння. Здійснено аналіз поняття "сертифікація" і виявлено необхідність його доопрацювання. Виокремлено процедуру сертифікації насіння і її правового забезпечення.

10.17.12.1364/207008. Деякі питання правового регулювання інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки України. Панченко В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.86-94. - укр. УДК 349. 42 (477).
Системний аналіз чинного законодавства щодо інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки України довів, що стверджувати про цілісну та взаємоузгоджену систему нормативно-правових актів у цій галузі передчасно. Розглядуване законодавство потребує подальшого вдосконалення з метою активізації належного рівня інвестиційної діяльності, підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та прискорення його розвитку, вирішення соціальних проблем на селі для забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки України в цілому.

10.17.12.1365/208596. Сільськогосподарські кооперативи в нотаріальному процесі України. Долинська М.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.385-390. - укр. УДК 347.135.224(477) ББК 67.76.
Досліджено актуальні питання правового регулювання нотаріального провадження за участю сільськогосподарських кооперативів в Україні. Розглянуто питання щодо нотаріального посвідчення правочинів за участю сільськогосподарських кооперативів. Детально проаналізовано повноваження нотаріальних органів щодо участі сільськогосподарських кооперативів у нотаріальному процесі.

10.53 Правові проблеми охорони довкілля

10.17.12.1366/204298. Система екологічних злочинів. Турлова Ю.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.103-108. - укр. УДК 343.97:343.77.
У статті досліджено питання подальшого структурного упорядкування кримінально-правових норм, що встановлюють відповідальність за екологічні злочини. Запропоновано авторську класифікацію екологічних злочинів.

10.17.12.1367/204330. Поняття "інституційна система реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні" та її елементи. Васильчук Л.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.56-59. - укр. УДК 349.6.086(4 9).
Статтю присвячено проблематиці поняття "інституційна система реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні". Сформульовано авторське визначення поняття "інституційна система реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні". Визначено елементи інституційної системи реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

10.17.12.1368/204683. Екологічні податки й система торгівлі викидами - сучасні ринкові інструменти охорони довкілля. Сабовчик А.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.126-130. - укр. УДК 349.6 (477):061.1ЄС.
Дослідження присвячене порівнянню екологічних податків та системи торгівлі викидами як ринкових інструментів охорони довкілля. Виявлені ключові елементи і переваги використання екологічних податків. Здійснений аналіз системи торгівлі

викидами й оцінені переваги й недоліки її застосування. Висвітлено, які держави віддають переваги одному чи іншому ринковому інструменту захисту довкілля.

10.17.12.1369/204695. Здійснення державної екологічної політики в умовах децентралізації державної виконавчої влади. Легеза Ю.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.172-175. - укр. УДК 340.1:504.
У статті визначається розуміння сутності категорії "функція держави". Автором визначаються особливості історичного становлення екологічної функції держави, вивчаються складові елементи змісту даної функції. На основі проведеного науково-теоретичного аналізу автором сформульована власна дефініція визначення поняття "екологічна функція держави".

10.17.12.1370/205197. Проблема визначення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду України в контексті сталого землекористування. Даниленко Б.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.122-134. - укр. УДК 349.4.
За роки незалежності в Україні створено велику кількість нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Уряд звітує про високі показники виконання екологічних програм зі збільшення площі охоронюваних природних територій різних категорій (так званий показник заповідності території країни). Проте значна кількість створених об'єктів не має меж, встановлених у порядку, передбаченому законом. Це призводить до постійних втрат природних територій, яким законом начебто вже надано охоронюваний режим на території всієї країни. Запропоновано шляхи вирішення цієї проблеми.

10.17.12.1371/205212. Еколого-правова наука: сучасність та перспективи розвитку (англійською мовою). Гетьман А.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.79-88. - англ. УДК 349.6.
У статті досліджується вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів на наукові дослідження проблем екологічного права та законодавства. Еколого-правова наука розглядається як система знань та ідей про екологічне право і його окремі інститути, кінцевою метою яких є розробка доктрини екологічного права, аналіз його теоретичних і методологічних проблем, формування понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує екологічне законодавство, аналіз ролі держави в реалізації екологічних функцій та екологічної політики.

10.17.12.1372/205826. Формування еколого-правової науки: ресурсний аспект та проблеми його інтеграції. Гетьман А.П., Зуєв В.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.104-123. - укр. УДК 349.6.
У статті розглянуто теоретичні питання, пов'язані з дослідженням еволюції природоресурсних відносин, визначенням їх самостійності, системних зв'язків, а також місця в еколого-правовій науці. Охарактеризовано основні напрямки та проблеми ідентифікації природоресурсного права, проаналізовано сучасні тенденції наукової експансії та регресного сприйняття еколого-правових відносин у межах традиційних галузей права, надано оцінку їх змістовного наповнення та структурно-системних зв'язків. Сформульовано пропозиції щодо формування ресурсного (екологоресурсного) права в рамках загальної системи екологічного права.

10.17.12.1373/206992. Ретроспектива розвитку правової науки про природно-заповідний фонд України як елемент національної екологічної мережі. Статівка О.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.129-138. - укр. УДК 349.6.
Аналізується процес формування теоретичних моделей правового регулювання відносин у сфері правового режиму природно-заповідного фонду. Доведено, що зародження науки про природно-заповідний фонд відбувалося в межах природознавчих наук, а пізніше вчення про нього було підтримано й представниками юридичних наук. Досліджено генезис доктринальних положень вчених-правознавців щодо поняття, сутності та особливостей природно-заповідного фонду. Охарактеризовано перші дисертаційні праці, що стосувалися проблем правового режиму природно-заповідного фонду. Виходячи з законодавчого визнання природно-заповідного фонду як структурного елементу екологічної мережі, охарактеризовано стан наукових розробок у сфері формування, збереження, раціонального та невиснажливого використання екологічної мережі України.

10.17.12.1374/206993. Особливості становлення та розвитку законодавства про біосферні заповідники. Гольонко Р.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.139-151. - укр. УДК 349.6:502.211(1-751.3).
Проаналізовано історичні умови формування ідеї охорони природи й системи законодавства про заповідну справу. Виокремлено історичні етапи становлення та розвитку законодавства про біосферні заповідники як особливі природоохоронні науково-дослідні установи міжнародного значення. Охарактеризовано особливості правової регламентації статусу біосферних заповідників у різні історичні періоди та тенденції розвитку національного законодавства про біосферні заповідники в сучасних умовах.

10.17.12.1375/207006. Підстави виникнення права власності на об'єкти тваринного світу: окремі теоретичні та практичні аспекти визначення в галузі аквакультури. Шеховцов В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.70-76. - укр. УДК 349.6.
Розглянуто проблеми розмежування права власності на об'єкти аквакультури та об'єкти тваринного світу в контексті визначення підстав для виникнення права власності. Запропоновано механізми вирішення спорів щодо належності об'єктів тваринного світу, які перебувають у водному об'єкті разом з об'єктами аквакультури. Напрацьовано пропозиції для внесення змін та доповнень до чинного законодавства.

10.17.12.1376/207007. Червона книга України як дієвий механізм збереження біорізноманіття та деякі проблеми її застосування. Єрмолаєва Т.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.77-85. - укр. УДК 349.6:502.172(477).
Зосереджено увагу на основних недоліках законодавства щодо ведення Червоної книги України, виявлено прогалини у Законі України "Про Червону книгу України". Установлено, що сьогодні перешкоджає ефективному здійсненню охорони та збереженню біорізноманіття за допомогою цього офіційного документа. Окреслено проблемні аспекти виходу у світ третього видання Червоної книги України.

10.17.12.1377/207009. Екологічне господарювання у системі екологічних відносин: проблема правової інституціалізації. Задихайло Д.Д. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.95-103. - укр. УДК 349.6:330:33.
Розглянуто проблему правової інституціалізації відносин екологічної системи як структурного елемента Основного Закону. Зазначено, що рівень конституційно-правового забезпечення екологічних відносин знаходиться на рівні декларативного лаконізму. Акцентовано увагу на місці екологічного господарювання в механізмі вирішення екологічних проблем та необхідності активного застосування конструкцій концепції сталого розвитку в системі правового забезпечення охорони довкілля.

10.17.12.1378/207010. Ґрунти як об'єкт правової охорони за Конституцією України. Родік О.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.104-112. - укр. УДК 349.415 (477).
У статті досліджується поняття ґрунтів як об'єкта правової охорони з огляду на конституційну концепцію правового режиму основного національного багатства - землі. Аргументовано доцільність розрізнення термінів "ґрунти" і "ґрунт". Окреслено значимість ґрунтового покриву з економічної точки зору. Установлено, що в Конституції йдеться про землю не просто як земну поверхню, а перш за все як поверхню з родючим ґрунтовим покривом, що продукує капітал. Доведено необхідність розробки законопроекту про охорону ґрунтів як основного національного багатства Українського народу.

10.17.12.1379/207011. Правове регулювання формування національної екологічної мережі України як складової Загальноєвропейської екомережі. Гольонко Р.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.113-123. - укр. УДК 349.6(477:4).
Проаналізовано міжнародно-правові вимоги до формування Загальноєвропейської екологічної мережі, стандарти та нормативне регулювання формування екологічної мережі Natura 2000, Смарагдової мережі. Окреслено перспективні напрями удосконалення національного законодавства України щодо формування екологічної мережі з метою його гармонізації із законодавством ЄС у частині створення безпечного й сприятливого загальноєвропейського екологічного простору. Встановлено необхідність впровадження в Україні концепції охорони природних середовищ існування тварин, зростання рослинних угруповань. Обґрунтовано доцільність внесення змін до чинного законодавства, що регулює питання розбудови національної екологічної мережі України.

10.17.12.1380/207531. До питання про екологічну сертифікацію як функцію державного управління. Зільник Н.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.263-270. - укр. УДК 342.922:347.132.144:006](477).
Розглянуто комплексне дослідження проблем екологічної сертифікації. На основі аналізу наукової літератури та юридичних словників визначено поняття та характерні особливості екологічної сертифікації. Запропоновано закріпити на законодавчому рівні поняття екологічної сертифікації за допомогою прийняття Закону про екологічну сертифікацію. Наголошено, що запровадження екологічної сертифікації відповідатиме вимогам світової спільноти, потребам споживача в отриманні нешкідливої продукції для власного здоров'я, а також сприятиме охороні навколишнього природного середовища.

10.17.12.1381/207533. Проблеми екологічної безпеки тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та організаційно-правові засади їхнього вирішення. Личенко І.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.279-284. - укр. УДК 340: 504.
Зроблено пошук організаційно-правових засад вирішення проблем екологічної безпеки тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей і обґрунтовано доцільність розроблення стратегії розвитку нормативно-правового забезпечення подолання наслідків екологічної кризи на тимчасово окупованих територіях та комплексної програми подолання наслідків бойових дій. Наголошено на важливості формування окремого структурного підрозділу Міністерства екології та природних ресурсів України, основним функціональним призначенням якого стало б формування системи заходів протидії екологічним загрозам військових дій на Донбасі.

10.17.12.1382/207538. Правові дослідження управління в сфері охорони довкілля: деякі методологічні зауваження. Тарнавська М.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.315-319. - укр. УДК 342.951:351.82.
Проаналізовано окремі особливості досліджень управління у природоохоронній сфері, зумовлені сучасними потребами і спрямовані передусім на отримання практично-корисних результатів. Наголошено на необхідності комплексності досліджень, застосуванні порівняльно-правового методу. Порушено питання аналізу судової практики, зокрема, правових висновків Верховного суду України як індикатора реального стану відносин у сфері охорони довкілля.

10.17.12.1383/208603. Правове регулювання охорони рослинного та тваринного світу України крізь призму адаптації вітчизняного законодавства до права ЄС. Тарнавська М.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.434-441. - укр. УДК 342.951.
Проаналізовано окремі аспекти адаптації норм вітчизняного законодавства до законодавства ЄС. Зосереджено увагу на нормах окремих законодавчих актів, що характеризуються частковою відповідністю до Директив ЄС у сфері охорони довкілля. Констатовано, що труднощі у застосуванні вказаних норм виникають не стільки через їхню нечіткість чи інші дефекти законодавчої техніки, а, передусім, через відсутність усвідомлення правозастосовцем важливості таких екологічних проблем як збереження середовищ існування окремих видів флори та фауни.

10.17.12.1384/209905. Аналіз нормативного закріплення державного екологічного розвитку України. Надежденко А.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.181-186. - укр. УДК 349.6.086(49).
У статті дістало подальшого розвитку наукова проробка проблематики реалізації екологічної політики України на основі критичного аналізу стратегічного напрямку її реалізації в сучасних умовах державотворення. Обґрунтовано важливість прийняття Закону України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року", як для збереження довкілля та збалансованого використання природних ресурсів, так і для національної безпеки держави. Досліджено текст та зміст розділів даного нормативно-правового акту. Особлива увага приділена питанням внесення до нього відповідних змін та доповнень з метою підвищення якості нормативно-правового регулювання державної екологічної політики.

10.17.12.1385/210581. Роль екологічних стандартів та нормативів в системі заходів забезпечення екологічної безпеки. Шевченко Л.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.464-472. - укр. УДК 349.6.
У статті проведений аналіз системи заходів забезпечення екологічної безпеки, а також розкрита роль екологічної стандартизації та нормативі у вирішенні цього питання.

10.17.12.1386/210594. Деякі аспекти правового регулювання земель водного фонду на території України часів Російської імперії. Дроваль О.М. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63701>. - укр. УДК 349.6.
Розглянуто формування правового режиму земель водного фонду (в сучасному їх розумінні) за часів перебування Українських земель у складі Російської імперії та на основі проведеного аналізу законодавства виокремлено положення, які стосуються правової регламентації земель вказаної категорії.

10.55 Земельне право

10.17.12.1387/204041. Недоцільність вирішення окремих видів земельних спорів в порядку позовного провадження. Кононов В.В., Петровська М.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.196-199. - укр. УДК 349.41.
Стаття присвячена дослідженню питання безспірності деяких видів земельних спорів. Автори аналізують окремі категорії справ на предмет відсутності спору про право. Обґрунтовується необхідність та доцільність розгляду таких спорів у порядку окремого провадження.

10.17.12.1388/204042. Щодо питання про відновлення земель як виду земельних відносин. Лісова Т.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.200-203. - укр. УДК 349.4 (477).
Статтю присвячено комплексному дослідженню заходів відновлення земель. Зроблено висновок, що у чинному земельному законодавстві залишаються недостатньо врегульованими суспільні відносини у сфері відновлення земель. Здійснено порівняльний аналіз відновлення та відтворення земель.

10.17.12.1389/204681. Особливості правового режиму земельних ділянок особистих селянських господарств. Паславська О.Я. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.119-122. - укр. УДК 349.414.028:[332.334.4:63.
У статті здійснено наукове дослідження правового режиму земельних ділянок, що передаються у власність чи надаються у користування фізичним особам для ведення особистих селянських господарств, які є особливою організаційно-правовою формою здійснення виробничо-господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом сільськогосподарської продукції.

10.17.12.1390/205258. Оподаткування об'єктів підземного комерційного простору. Малашевський М.А. // Вісник Криворізького нац. ун-ту. Кривий Ріг: Криворізький нац. ун-т, 2016, №41, С.83-87. - укр. УДК 332.6.
З розвитком сучасних технологій будівельної галузі, особливо такі тенденції характерні для міст, спостерігається інтенсивний розвиток підземного комерційного будівництва. В статті розглянута законодавча та нормативно-правова база реєстрації земельних ділянок як об'єкту нерухомого майна. Відповідно до норми податкового кодексу передбачено об'єкти за які справляється плата, та ті об'єкти які звільнені від такої плати. Проведений аналіз законодавчого забезпечення оподаткування об'єктів комерційного простору засвідчив, що існують підземні об'єкти які використовуються в комерційних цілях, але на сьогоднішній день не оподатковуються. Також встановлено що відсутні відомості про підземні об'єкти в Державному земельному кадастру, та право на землю для таких об'єктів не оформлюється. Виконано розрахунки об'єкту підземного комерційного простору на прикладі міста Києва за якій на сьогоднішній день земельний податок, або орендна плата не сплачується. Розраховано нормативно-грошової оцінку одного з підземних торгівельних комплексів яка урахуванням особливостей місцезнаходження та розраховано орендну ставку. Представлено надходження коштів який отримає бюджет міста Києва від плати за землю за договорам оренди на прикладі досліджуємого об'єкта. Дослідження в даній роботі невід'ємно пов'язане з формуванням національної податкової системи в Україні, та просторовим впорядкуванням земель. Налагодження механізмів реєстрації та оподаткування об'єктів підземного комерційного простору невід'ємно пов'язано з державною цільовою програмою розвитку земельних відносин. Державна реєстрація права власності на підприємство як єдиний майновий комплекс, житловий будинок, будівлю, споруду або їх окремі частини проводиться незалежно від того, чи зареєстроване право власності на земельну ділянку, на якій вони розташовані.

10.17.12.1391/205848. Місцеві державні адміністрації як суб'єкти земельних відносин. Самородов А.С. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.126-132. - укр. УДК 343.9.
Статтю присвячено дослідженню питання місця і ролі місцевих державних адміністрацій в управлінні земельними ресурсами. Наголошено на особливому правовому статусі місцевих державних адміністрацій, що полягає в поєднанні повноважень державного органу загальної та спеціальної компетенції. Запропоновано під повноваженнями місцевих державних адміністрацій у галузі земельних відносин розуміти покладені на неї державою й закріплені на законодавчому рівні зобов'язання щодо впливу на певні суспільні відносини.

10.17.12.1392/206472. Визначення моніторингу земель у системі землеустрою в Україні. Мамонов К.А. // Автомобільні дороги і дорожнє будівництво. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2016, №97, С.55-62. - укр. УДК 349.41:[528.46:717.14; 349.41:528.44.
У статті розглянуті теоретичні підходи до визначення моніторингу земель у системі формування землеустрою в Україні. Визначені напрями його формування та реалізації, враховуючи особливості земельних відносин. Встановлені проблемні аспекти щодо здійснення моніторингу земель в системі землеустрою в Україні. Запропоновано авторське визначення моніторингу земель у системі землеустрою.

10.17.12.1393/206994. Співвідношення понять "ведення державного водного кадастру" та "кадастровий процес". Боровицька А.Г. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.152-164. - укр. УДК 349.6.
У статті розкривається зміст понять "ведення державного водного кадастру" та "кадастровий процес". Доведено, що провадження з ведення державного водного кадастру являє собою багатостадійну діяльність спеціально уповноважених на те державних органів управління, яка включає в себе дії зі збору, обробки, узагальнення, зберігання та публікації інформації, що передбачає вчинення низки процесуальних дій.

10.17.12.1394/207229. Оптимізація перерозподілу земель при впорядкуванні існуючих землеволодінь і землекористувань. Бугаєнко О.А. // Інженерна геодезія. Київ: Київський нац. ун-т буд-ва і архітектури, 2016, №63, С.99-109. - укр. УДК 332.6.
У статті проаналізовано використання оптимізаційних моделей перерозподілу під час впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань та місце рівноцінного обміну у складі відповідних заходів. Запропоновано здійснювати моделювання перерозподілу з формуванням вимог до рівноцінності перерозподілених земельних ділянок за сукупністю якісних та просторово-технологічних характеристик. Площу земельної ділянки, рівноцінної обмінюваній, у межах заданих проектних масивів із урахуванням зазначених характеристик запропоновано визначати за методом послідовних ітерацій. Наведено розрахунок площі земельної ділянки, рівноцінної обмінюваній, з урахуванням якості ґрунтів і конфігурації земельних ділянок.

10.17.12.1395/208606. Аграрне питання як фактор правової політики Українських державних формацій (1917-1921 рр.): започаткування національного земельного законодавства. Терлюк І.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.461-468. - укр. УДК 34: [323.1 (=161.1)]: 32 (477) "1917 1921".
Аграрне питання в українських національних державних формаціях 1917-1921 рр. досліджено як перебіг законодавчого забезпечення розподілу та перерозподілу землі. Наголошено на тому, що фактор аграрного питання у революційній Україні, що

започаткував національне земельне законодавство, був не лише каталізатором активізації правової політики українських урядів, але й значною мірою визначав успіх українців у розбудові власної національної державності.

10.17.12.1396/209155. Проблеми оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів та можливі шляхи їх вирішення (на прикладі м. Березань Київської області). Самойленко Л. // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №2(32), С.103-106. - укр. УДК 332.64.
Досліджено оновлену нормативну грошову оцінку земель м. Березань 2014 р., відповідність її соціально-економічним умовам міста. Виявлено основні проблеми, що виникли внаслідок оновлення, фактори, що їх спричинили. Запропоновано способи забезпечення обґрунтованих розмірів платежів, у розрахунку яких використовують показники нормативної грошової оцінки земель.

10.17.12.1397/210893. Концептуальні засади управління земельним фондом України. Школа В.Ю., Домашенко М.Д., Кучмійов А.В., Новак К.С. // Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний ун-т, 2016, №2, С.235-245. - англ. УДК 332.64:338.516.2:338.48-53.
У статті проаналізовано сучасний стан земельного фонду України, обґрунтовано напрями раціонального використання земельного фонду України. Досліджено методи та форми управління земельним фондом, удосконалено наукові засади управління земельним фондом України.

10.17.12.1398/211063. Перспективи розвитку землекористування в Україні. Мраачковськаа Н.К. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №6, С.18-21. - укр. УДК 332.3 (477).
Теоретично обґрунтовані та розроблені праактичніі рекомендаціїї щодо формування перспектив розвитку землекористування в Украаїніі. Визнааченаа позитивна динаміка зростання економічної ефективності використання сіільськогосподаарських угідь в Украаїніі, встановлена можливість зростання виробництво продукції сільського господарства наа 100 гаа сіільськогосподаарських угідь у 2020 роціі до 800 тис. грн. (на 17%). Подальший розвиток земельної політики необхідно плаануваати відповідновідповідно до страатегіїї інноваційного розвитку, якаа включаає: збільшення внеску наауки іі технііки у розвиток економіки землекористування; забезпечення прогресивних перетворень у сфері маатерііаального виробництва; підвищення конкуренто- спроможності сіільськогосподаарської продукції наа світовому ринку; зміцнення екологобезпеки землекористування; збереження й розвиток сформованих наукових шкіл тощо.

10.17.12.1399/211278. Функціональна характеристика діяльності суб'єктів державного управління земельними відносинами. Титаренко Т.Г. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №1(1), С.222-234. - укр. УДК 351.82:332.33.
Розглянуто функції суб'єктів державного управління земельними відносинами, що визначають сутність діяльності останніх, визначено особливості реалізації таких функцій та чинники, які перешкоджають суб'єктам управління їх ефективно виконувати. За результатами аналізу системно-універсальних характеристик сучасного нормативно-правового забезпечення сформовано заходи для ефективної реалізації функцій органів управління земельними відносинами.

10.17.12.1400/211545. Проблеми раціонального використання земель сільськогосподарського призначення. Сидоренко І. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2016, №2(6), С.168-172. - укр. УДК 349.414.
Земельні відносини завжди перебували в центрі уваги громадськості, різних верств населення країни незалежно від наявності чи відсутності у них земельних ділянок. У сучасних умовах актуальність цих відносин значно підвищилась. Ситуація в земельних відносинах і системі землекористування сільських територій залишається складною і неврегульованою. Сучасний стан використання земельних ресурсів не повною мірою відповідає вимогам раціонального використання природних ресурсів. Підтвердженням цього є ті факти, що в результаті інтенсивного використання земель порушено екологічно безпечний баланс співвідношення площ угідь, стали відчутнішими негативні екологічні наслідки техногенного впливу, які спричиняють суттєву шкоду земельним ресурсам, здоров'ю людей, завдають значних економічних збитків господарському комплексу. Отже, з огляду на незадовільне використання земельних ресурсів, проблема раціонального використання та охорони земель у сучасний період набуває особливого значення, а її вирішення потребує дієвих заходів впливу, зокрема правового характеру.

10.17.12.1401/211693. Рентний механізм в умовах реформування системи земельних відносин в Україні. Шерстюкова К.Ю. // Торгівля і ринок Укр. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №39-40, С.79-89. - укр. УДК 332.2(045).
Мета. Дослідження процесу становлення і розвитку рентного механізму в ході реформування земельних відносин, зокрема у зв'язку зі зміною форм власності на землю і форм господарювання в сільськогосподарському виробництві. Методи. У процесі дослідження використано: історичний підхід (для розгляду становлення рентного механізму в процесі реформування системи земельних відносин, зміни форм власності на землю і форм господарювання), методи теоретичного узагальнення і порівняння, аналізу і синтезу (для з'ясування обумовленості механізму земельної ренти специфікацією і зміною структури прав власності на землю). Результати. Проаналізовано процеси становлення і розвитку рентного механізму в зв'язку із зміною форм власності на землю і форм господарювання в сільськогосподарському виробництві України. Аргументовано тезу про те, що реформування земельних відносин на основі орендного підходу впливає на ефективність механізму земельної ренти. Доведено, що основними проблемами реформування, які в той же час виступають факторами впливу на процеси становлення та розвитку механізму земельної ренти, можна вважати: протистояння між правом власності на рентний ресурс і права його використання, що призводить до присвоєння рентних доходів не суспільством взагалі, а окремими власниками; дифузія власності (розпорошення прав і титулів власності між власниками різних категорій), яка зумовлює дифузію ренти, що, у свою чергу, деформує функціонування економічного рентного механізму; розбіжність правових і економічних форм власності, яка спричинила формування квазівласності в приватному і в державному секторі економіки, зрощення бізнесу і політики, результатом чого є виникнення квазіренти і антиренти.

10.17.12.1402/212928. Принцип розрахунку коефіцієнтів локальних факторів в нормативній грошовій оцінці земель населених пунктів. Патиченко О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №1(40), С.242-250. - укр. УДК 911.9:(332.6+71).
У статті проведено аналіз сучасної правової та нормативно-методичної бази, яка стосується нормативної грошової оцінки земель населених пунктів, зокрема визначення поняття "локальні фактори", порядку визначення коефіцієнтів локальних факторів грошової оцінки земель населених пунктів. Вказано на доцільність розширення сутності поняття "локальні фактори" в існуючій нормативно-методичній базі. Надано пропозиції щодо глибшого розкриття питання розрахунку коефіцієнту КМЗ та його визначення. Розкрито порядок розрахунку значень коефіцієнтів локальних факторів за існуючою методикою.

10.57 Лісове право

10.17.12.1403/205198. Проблеми реалізації юридичної відповідальності за правопорушення у сфері довгострокового тимчасового користування лісами в Україні. Мікулін Д.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.135-144. - укр. УДК 349.6:630.
У статті висвітлюються проблеми притягнення до юридичної відповідальності за скоєння правопорушень, пов'язаних з тимчасовим користуванням лісами, в Україні. Вивчені суттєві прогалини в законодавстві у даній сфері. Проаналізовано об'єктивні та суб'єктивні чинники, що перешкоджають ефективному та сталому тимчасовому користуванню лісами в Україні.

10.17.12.1404/205817. Використання кількісних показників у проведенні моніторингу нормативно-правових актів (на прикладі лісового законодавства). Кіндюк Б.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.17-25. - укр. УДК 340.15(477):(349.6:630).
У статті запропоновано методику проведення моніторингу нормативно-правових актів, яка складається з чотирьох етапів, і показано можливість її застосування в лісовій сфері. Як показники запропоновано загальну кількість знаків, статей, а також коефіцієнтів варіації та асиметрії. Застосування даної методики дозволило дослідити історичну динаміку загальної суми знаків у нормативно-правових актах, прийнятих у лісовій сфері України.

10.17.12.1405/209672. Проблеми відображення ліберальних доктрин в лісовому законодавстві. Розумний М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.13-20. - укр. УДК 340.15 (477).
У статті розглянута історична динаміка законів з охорони лісів, прийнятих в різні історичні періоди, в основі яких лежали ліберальні доктрини. Показано, що положення лібералізму, закріплені в нормативно-правових актах, припускали скорочення державних витрат в даній сфері шляхом відмови держави від охорони лісів і утримання лісових служб. На прикладі аналізу імператорського указу 1782 р., прийнятого Катериною II, прусського Лісового закону 1811 р., Лісового кодексу РФ 2007 р. доводиться наявність негативних наслідків використання ліберальної доктрини, що приводить до погіршення екологічного стану лісів, різкого збільшення незаконних рубок, крадіжок, лісових пожеж.

10.17.12.1406/209691. Сучасний стан ведення лісового господарства: нормативно-правовий огляд. Ковейно Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.164-172. - укр. УДК 349.6 (477)(045).
У статті здійснено нормативно - правовий огляд сучасного стану ведення лісового господарства. Акцентовано увагу на особливостях нормативної основи здійснення контролю за веденням лісового господарства, сутності цього виду контролю та особливостях його здійснення.

10.17.12.1407/209693. Сучасний стан та перспективи розвитку кримінально-правової охорони лісів України. Попревич В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.180-186. - укр. УДК 340.15: 349.6.
У статті розглянуто зміст норм Кримінального Кодексу України 2001 р., що регламентують відповідальність за лісопорушення (ст.ст. 245-247). У тексті документа є ряд прогалин, пов'язаних з відсутністю визначення терміна "істотна шкода", "тяжкі наслідки" та "незаконна порубка лісу". Показано наявність в постанові Пленуму Верховного Суду України 2004 роз'яснення терміну "істотна шкода", але без кваліфікуючих ознак. Вносяться пропозиції щодо вдосконалення КК України шляхом внесення до нього доповнень щодо злочинних посягань та підпалів об'єктів природно-заповідного фонду, зелених зон навколо населених пунктів, міських парків, скверів, об'єктів рекреації, лісів, що використовуються у навчальних та науково-дослідних цілях. З метою протидії незаконним порубкам в Карпатському регіоні пропонується встановити кримінальну відповідальність за порушення мораторію на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах.

10.17.12.1408/209782. Суб'єкти лісового господарства щодо здійснення постійного та тимчасового лісокористування. Ковейно Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.86-94. - укр. УДК 349.6 (477)(045).
У статті здійснено нормативно - правовий огляд видів суб'єктів лісового господарства, а саме постійних та тимчасових лісокористувачів. Акцентовано увагу на особливостях нормативної основи, змісту діяльності та порядку ведення лісового господарства відповідними суб'єктами постійного та тимчасового лісокористування у сучасних умовах.

10.63 Трудове право

10.17.12.1409/204012. Етапи становлення конституційного права людини на працю в Україні. Хромей В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.71-74. - укр. УДК 349.2(4 9).
У статті розглядаються етапи становлення права людини на працю в різні періоди українського конституціалізму їх значення для формування сучасного змісту конституційного права людини на працю.

10.17.12.1410/204020. Сучасний стан трудової міграції та перспективи регламентування трудових відносин. Кравчук П.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.105-108. - укр. УДК 331.101.262; 331.53.
Стаття присвячена аналізу стану трудової міграції із України та в Україну. Розкрито причини та наслідки трудової міграції для України і як для країни-донора, і як для країни-реципієнта. Окреслено проблеми правового регламентування трудових відносин із міжнародними мігрантами та перспективи їх вирішення.

10.17.12.1411/204037. Співвідношення понять нагляду і контролю в трудовому законодавстві. Шемелинець І.І., Позняк О.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.183-186. - укр. УДК 349.2:351.9.
У статті розглянуто поняття нагляду та контролю за дотриманням трудового законодавства, визначено відмінності між цими поняттями. Автором виокремлено основні критерії розмежування нагляду за дотриманням трудового законодавства від контролю в цій сфері. Проаналізовано положення проекту Трудового кодексу та зроблено відповідні висновки щодо вдосконалення нагляду та контролю в сфері трудового законодавства.

10.17.12.1412/204038. Визнання незаконним та скасування актів роботодавця як спосіб захисту трудових прав. Сорочишин М.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.186-189. - укр. УДК 349.2.

У статті досліджують проблемні аспекти застосування такого способу захисту трудових прав. як визнання незаконним та скасування актів роботодавця. Наголошується на тому, що такий спосіб захисту порушених трудових прав повинен використовуватись окремо від таких способів, як поновлення на роботі працівника, зміна формулювання причин звільнення, поновлення попередніх умов праці. Сформульовано висновок, що розгляд спорів про визнання недійсними та скасування нормативних актів роботодавця повинен в більшості випадків здійснюватись у порядку, визначеному законодавством про колективні трудові спори (конфлікти). Автором розглянуто недоліки чинного трудового законодавства та проекту Трудового кодексу України у цій сфері, висунуто пропозиції щодо їх усунення.

10.17.12.1413/204369. Сутність поняття "норми трудового права". Могілевський Л.В.,. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.81-83. - укр. УДК 349.2.
У статті на основі наукових поглядів вчених досліджено теоретичні підходи щодо тлумачення поняття "норми трудового права". З урахуванням конструктивного аналізу норм чинного законодавства України, а також теоретичних підходів науковців сформовано авторське бачення щодо визначення терміну "норми трудового права". Зазначено, що для того, щоб окреслити основні особливості норм трудового права, необхідно звернути увагу на їх предмет, метод, рівень запровадження та сферу дії, структуру.

10.17.12.1414/204370. Різновиди матеріальної відповідальності роботодавця. Подорожній Є.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.84-87. - укр. УДК 349.22.
У статті на основі наукових поглядів вчених досліджено теоретичні підходи щодо тлумачення таких понять, як "матерія", "збитки" та "шкода". Надано авторське бачення щодо визначення терміну "шкода, завдана роботодавцем найманому працівнику". Відзначено, що матеріальна відповідальність роботодавця перед найманим працівником за завдання першим другому матеріальної шкоди може виникати на початкових стадіях формування трудових правовідносин, в процесі їх протікання та після завершення цих правовідносин.

10.17.12.1415/204371. Новітні форми зайнятості: практика застосування. Римар Б.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.88-91. - укр. УДК 331.101.262; 331.53.
Статтю присвячено дослідженню особливостей правового регулювання та практики застосування новітніх форм зайнятості. Проаналізовано положення працівників, які працюють за таких форм зайнятості, та доведено, що вони часто опиняються поза межами захисної функції трудового права. Обґрунтовано необхідність удосконалення чинного трудового законодавства у сфері регулювання трудових відносин за новітніх форм зайнятості, з урахуванням міжнародного досвіду.

10.17.12.1416/204863. Обіг та обробка персональних даних працівника в умовах сучасної кодифікації правового регулювання трудових відносин в Україні. Різак М.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.23-26. - укр. УДК 349.2(4 9).
Встановлено, що згідно з чинним трудовим законодавством України і проектом Трудового кодексу України роботодавець зобов'язаний збирати персональні дані працівника при працевлаштуванні, а отже, він набуває правового статусу володільця та розпорядника персональних даних. Доведено, що окремо отримувати згоду працівника як суб'єкта персональних даних на обіг та обробку його персональних даних, які здійснюються у межах трудового законодавства із дотримання вимог Закону України "Про захист персональних даних", вбачається непотрібним, якщо об'єм і механізм обігу та обробки відповідає нормативно-правовим актам. Виявлені правові колізії трудового законодавства із Законом України "Про захист персональних даних", зокрема щодо терміну зберігання персональних даних працівника, які можна пояснити, виходячи із статті 25 спеціального закону, яка закріплює можливість обмеження дії окремих норм закону у випадках, передбачених законом, наскільки це необхідно демократичному суспільству в інтересах працівників - суб'єктів цих персональних даних, зокрема задля нарахування соціальних пільг та інших виплат, що випливають із трудових відносин.

10.17.12.1417/205849. Право на належні й безпечні умови праці в Україні. Гаврилов Е.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.133-141. - укр. УДК 349. 22.
Акцентовано увагу на праві громадян на належні й безпечні умови праці. Розглянуто законодавчо закріплені і гарантовані права працівників та роботодавців. Проаналізовано судову справу про заподіяння шкоди здоров'ю при виконанні трудових обов'язків.

10.17.12.1418/206989. Окремі питання регулювання оплати праці за кордоном та в Україні. Гаєвая О.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.103-111. - укр. УДК 349.232.
Узагальнено досвід оплати праці у зарубіжних країнах за міжнародними стандартами; окреслено сучасний стан нормативно-правового забезпечення праці. Рекомендовано надати процесу нагляду за додержанням вимог міжнародних актів характеру пріоритетної функції в діяльності органів державного нагляду й контролю за дотриманням трудового законодавства в Україні.

10.17.12.1419/207536. Аналіз відповідності національного законодавства ратифікованим статтям Європейської соціальної Хартії (переглянутої). Павлів-Самоїл Н.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.302-307. - укр. УДК 349.2(477):341.24(477:4).
Досліджено питання закріплення нормами національного законодавства міжнародних гарантій у сфері праці. Характерним у цьому контексті є питання аналізу відповідності норм національного законодавства до норм Європейської соціальної хартії (переглянутої).

10.17.12.1420/207634. Особливості вирішення трудових спорів про поновлення на роботі працівника. Бек У.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.168-174. - укр. УДК 349.2 (477).
З'ясовано зміст поняття "трудовий спір" та визначено юрисдикцію судів щодо його вирішення. Визначено специфіку розгляду трудових спорів про поновлення на роботі працівників, звільнених з різних підстав, передбачених трудовим законодавством. Детально проаналізовано особливості відшкодування моральної шкоди, заподіяної незаконним звільненням.

10.17.12.1421/207635. Про деякі питання трудової міграції в Україні. Бльок Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.175-180. - укр. УДК 342.951:331.556.46.
Досліджено сутність трудової міграції в Україні. Проаналізовано ситуацію на ринку праці та відтворення робочої сили в Україні та світі, динаміки рівня безробіття та розміру заробітної плати. Проаналізовано динаміку грошових переказів з-за кордону.

10.17.12.1422/208579. Публічно-правові аспекти застосування контракної форми трудового договору з найманими працівниками театральних закладів культури. Тацишин І.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.117-122. - укр. УДК 342.9.

У статті розглянуто специфіку врегулювання трудових відносин у театральних закладах культури. Обґрунтовано необхідність застосування контрактної форми трудового договору максимально виважено з метою недопущення порушення трудових прав працівників. Проведено аналіз нормативно-правових актів, якими пропонується реформувати специфіку врегулювання трудових відносин у театральних закладах культури.

10.17.12.1423/208600. Працівники-іноземці як особливі суб'єкти трудових правовідносин. Паньонко І.М., Коваль В.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.413-421. - укр. УДК 349.2.
Розглянуто сучасні погляди та законодавчі положення щодо поняття іноземця. Проаналізовано законні підстави перебування працівників-іноземців на території України. Охарактеризовано особливості надання дозволу роботодавцю на застосування праці іноземців. Визначено особливості обмежень для іноземців під час працевлаштування.

10.17.12.1424/208821. Колективний договір: деякі проблеми юридичної техніки творення та тлумачення. Заболотна Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.404-409. - укр. УДК 340.01.
Розглядаються деякі проблеми юридичної техніки творення та тлумачення колективного договору. Проведено загальну характеристику властивостей колективного договору з метою встановлення особливостей юридичної техніки його творення. Встановлено змістовні та формальні вимоги до техніки творення, види принципів і методик тлумачення колективного договору.

10.17.12.1425/208826. Щодо юридичної відповідальності за порушення гарантій та компенсацій суб'єктів трудових відносин в України. Остапенко Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.441-445. - укр. УДК 349.2 (477).
Розглядаються питання, пов'язані з проблемами реалізації працівниками своїх прав у частині забезпечення гарантій та компенсацій на час трудових відносин, а також щодо існуючих видів відповідальності за їх порушення. Розглядаються ознаки юридичної відповідальності за порушення гарантій і компенсацій у трудових відносинах. Звернено увагу на застосування засобів юридичного примусу до порушників законодавства про працю.

10.17.12.1426/209658. Правове забезпечення ефективної контрольно-наглядової діяльності у сфері найманої праці: погляд через призму міжнародно-правових стандартів. Терела Г.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.247-256. - укр. УДК [34-047.64]:331.07(100)МОП.
У статті досліджено правові засади нагляду і контролю за додержанням трудового законодавства України через призму міжнародно-правових стандартів, закріплених насамперед в конвенціях та рекомендаціях Міжнародної організації праці. Здійснено порівняльно-правовий аналіз національного законодавства із зазначеними стандартами. З'ясовано, що найважливішими міжнародними принципами ефективної контрольно-наглядової діяльності у сфері найманої праці є принцип інтеграції та принцип запобігання. Акцентується увага на тому, що ратифікувавши Конвенцію № 81 "Про інспекцію праці у промисловості й торгівлі", Україна зобов'язалась мати систему інспекцій праці, до повноважень яких належить не лише забезпечення додержання трудового законодавства, але й охорони праці. На виконання цієї конвенції в Україні створена Державна інспекція України з питань праці зі значним колом повноважень. Водночас актуальним залишається завдання щодо подальшого розширення її компетенції з метою набуття того дійсно інтегрованого характеру, який передбачений конвенціями МОП та найкраще зарекомендував себе у зарубіжній практиці. Зроблено висновок, що найбільш перспективними напрямами подальшого реформування контрольно-наглядової діяльності у сфері найманої праці є: по-перше, удосконалення інституційної структури органів нагляду і контролю з метою створення ефективно діючих інтегрованих інспекцій праці із одночасним посиленням орієнтації на запобіжні заходи; по-друге, перегляд нормативних вимог на їх відповідність міжнародно-правовим стандартам, зокрема узгодження з останніми положень Закону України "Про основні засади здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", які визначають порядок проведення перевірок інспекторами праці; по-третє, подальше розроблення національного законодавства на основі міжнародних стандартів та закріплення у новому Трудовому кодексі системи органів нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю, з-поміж яких чітко визначити правовий статус Державної інспекції України з питань праці як спеціалізованого органу контролю державної виконавчої влади із надвідомчою компетенцією.

10.17.12.1427/209802. Нормативно-правове регулювання інституту соціального діалогу в Україні. Остапенко Л.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.57-63. - укр. УДК 349.2 (477).
У статті розглядаються теоретичні аспекти становлення та розвитку інституту соціального діалогу в Україні на основі сучасного національного законодавства в сфері зайнятості і працевлаштування населення. Здійснено аналіз правового регулювання соціального діалогу в державі та охарактеризовано перспективи його подальшого розвитку.

10.17.12.1428/210531. Завдання і функції трудового процесуального права. Лазор Л.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.7-18. - укр. УДК 349.22.331.9.
Розглянуто завдання і функції трудового процесуального права. Показана їх системоутворююча роль у визначенні самостійності трудового процесуального права. Визначено сутність функцій трудового процесуального права, проведена їх класифікація. Виділено особливості реалізації загальноправових функцій у трудовому процесуальному праві. Розкрито зміст міжгалузевих, галузевих і загальносоціальних функцій трудового процесуального права.

10.17.12.1429/210533. Випробувальний строк як факультативна умова трудового договору: проблеми правового регулювання. Шамшина І.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.28-37. - укр. УДК 349.22.
Визначено місце і значення факультативних умов у змісті трудового договору. Досліджена сутність і роль випробувального строку як факультативної умови трудового договору. Проведено аналіз наукових позицій щодо правового регулювання випробування у змісті трудового договору. Обґрунтовано пропозиції з вдосконалення правового регулювання факультативних умов трудового договору за вітчизняним законодавством.

10.17.12.1430/210535. Колективні договори та угоди як основа соціального партнерства. Арсентьєва О.С., Соболєв С.Ю. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.48-57. - укр. УДК 349.34.
У статті розглянуті питання колективно-договірного регулювання праці як основи соціального партнерства. Обґрунтовано важливість соціального партнерства як засобу досягнення балансу інтересів сторін трудових правовідносин. Окрему увагу приділено питанню розмежування понять колективного договору та колективної угоди. Визначені критерії, яким має відповідати

підприємство для укладання колективних договорів. Окреслені окремі проблемні моменти укладання колективного договору у межах структурного підрозділу підприємства.

10.17.12.1431/210536. Інституалізація поняття гідної праці як чинник розвитку трудових правовідносин. Капліна Г.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.58-67. - укр. УДК 349.22.
У статті продовжено процес інституалізації поняття гідної праці як комплексної міжгалузевої категорії. На основі наукових досліджень і нормативних документів визначені критерії гідної праці. Виділено сутність та основні характеристики гідної праці. Особливу увагу приділено таким аспектам, як справедлива оплата праці та нематеріальні, моральні характеристики гідної праці у сучасних умовах глобалізації.

10.17.12.1432/210537. Сучасні тенденції розвитку представницької функції профспілок. Зеньков Д.О. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.67-76. - укр. УДК 349.2: 331.152.
Досліджено місце та значення представництва у діяльності профспілок. Проведено аналіз сутності та змісту представницької функції профспілок в умовах ринкових відносин. Наведено пропозиції з вдосконалення механізму реалізації представницької функції профспілок. Визначено тенденції розвитку представницької функції профспілок на сучасному етапі й шляхи вдосконалення законодавства у цій сфері.

10.17.12.1433/210538. Модель соціального партнерства в Україні: проблеми запозичення зарубіжного досвіду. Капліна Г. А., Гніденко В. І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.77-87. - укр. УДК 349.22.
У статті аналізується феномен соціального партнерства як дієвої системи регулювання соціально-трудових відносин, яка постала внаслідок еволюції суспільства індустріально розвинених держав. Досліджено питання особливостей моделі соціального партнерства в Україні та історичні передумови формування його системи та механізму дії. Сформульовано певні пропозиції щодо вдосконалення системи соціального партнерства в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду становлення моделі соціального партнерства.

10.17.12.1434/210540. Порядок укладення колективного договору: проблеми правового регулювання. Лазор І.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.98-107. - укр. УДК 349.2.
Визначено сутність колективного договору як джерела трудового права. Проведено аналіз порядку укладення колективного договору за національним законодавством, виділено правові прогалини і недоліки. Висвітлено значення колективних переговорів та внесені пропозиції з їх вдосконалення. Досліджений зарубіжний правовий досвід з укладення колективного договору. Обґрунтовані пропозиції з вдосконалення правового регулювання укладення колективного договору вітчизняним законодавством.

10.17.12.1435/210542. Співвідношення понять "державний службовець", "посадова особа" та "службова особа" в сфері трудових відносин. Скубак Е.О. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.116-122. - укр. УДК 349.2:35.08.
В статті проведено аналіз основних службово-трудових функцій та повноважень державних службовців України. Проаналізовано зміст понять "посадова особа" та "державний службовець" з огляду на їх організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські трудові обов'язки. Визначенні відмінності у поняттях "державний службовець", "посадова особа" та "службова особа".

10.17.12.1436/210547. Звільнення працівника за невідповідність займаній посаді крізь призму інших підстав припинення трудового договору. Бондарь О.С. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.159-168. - укр. УДК 349.2.
Наукова новизна статті визначається тим, що у ній на основі правового аналізу сучасних теоретичних підходів щодо підстав звільнення працівника взагалі і такої підстави як невідповідність займаній посаді чи виконуваній роботі зокрема, визначено їх важливе місце, значення, сутність та об'єктивну обумовленість, надано конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення нормативно-правових актів із зазначених питань.

10.17.12.1437/210550. До питання основних чинників диференціації розміру оплати праці. Вегера В.М. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.192-201. - укр. УДК 349.232:331.215.53.
У статті доведено, що диференціація розміру оплати праці - це встановлені за допомогою централізованого, локального й індивідуального правового регулювання чинники, що зумовлюють відмінності в обсязі заробітної плати певних працівників або їх груп. Основні чинники диференціації розміру оплати праці поділяються на економічні і правові.

10.17.12.1438/210551. Щодо питання про єдність і диференціацію в правовому регулюванні праці. Волосенко О.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.201-208. - укр. УДК 349.2 (477).
У представленій науковій статті виявлено та окреслено основні проблеми єдності та диференціації правового регулювання праці; проведено аналіз сутності, проявів диференціації правового регулювання праці; визначено основні види диференціації правового регулювання праці.

10.17.12.1439/210557. Порушення правил професійної етики як підстава припинення трудових правовідносин із державними службовцями. Луценко О.Є. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.250-260. - укр. УДК 349.2 : 331.108.62 - 057.34.
Статтю присвячено одній із підстав припинення трудових правовідносин із державними службовцями - порушення правил професійної етики. Запропоновано аморальним проступком державних службовців вважати порушення правил професійної етики державного службовця. Обґрунтовано необхідність розроблення та прийняття Правил професійної етики державних службовців.

10.17.12.1440/210559. Проблеми забезпечення дисципліни праці в нових умовах господарювання. Марченко І.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.270-277. - укр. УДК 349.225.
Стаття присвячена дослідженню проблем забезпечення дисципліни праці в нових умовах господарювання.

10.17.12.1441/210561. Особливості адаптації трудового законодавства до законодавства Європейського Союзу. Матвієнко О.С. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.285-295. - укр. УДК 349.2 (477).

Аналізуються особливості адаптації трудового законодавства України до законодавства Європейського Союзу, Автором визначені головні напрями реформування системи трудового законодавства України та етапи адаптації трудового законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

10.17.12.1442/210563. Щодо проблем працевлаштування інвалідів в Україні. Надьон О.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.304-324. - укр. УДК 349.2:331.
У статті досліджено сучасні проблеми працевлаштування інвалідів в Україні. Проведений аналіз чинних правових норм, спрямованих на сприяння працевлаштуванню інвалідів та підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. Виявлені наявні недоліки діючого законодавства у сфері правового регулювання працевлаштування інвалідів. Розроблені пропозиції з вдосконалення організаційно-правових та економічних заходів працевлаштування інвалідів на сучасному етапі.

10.17.12.1443/210565. Оплата праці як основний спосіб забезпечення достатнього рівня життя. Неплюхіна С.Е. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.321-333. - укр. УДК 349.232:331.215.53.
У статті автором розглянуто оплату праці в контексті розбудови соціальної держави. Проаналізовано шляхи забезпечення достатнього рівня життя населення. Основними пріоритетами у формуванні соціальної держави у царині забезпечення достатнього рівня життя, на думку автора, виступають: підвищення якості та рівня життя населення; забезпечення зростання заробітної плати та інших доходів громадян; встановлення державних гарантій у сфері оплати праці.

10.17.12.1444/210568. Внутрішній трудовий розпорядок як складно-організована система. Підкопай Д.С. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.350-360. - укр. УДК 349.2: 331.108.
У статті досліджуються теоретичні підходи до визначення змісту внутрішнього трудового розпорядку. Запропоновано авторське розуміння структури внутрішнього трудового розпорядку як складно-організованої трудо-правової системи. До неї автор відносить: нормування праці, режим робочого часу, організація й обслуговування робочих місць, створення належних умов праці, заходи забезпечення трудової дисципліни.

10.17.12.1445/210959. Впровадження та гармонізація європейських стандартів в системі українського страхування. Задорожна В.В., Заволока Л.О. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №4/1, С.35-38. - укр. УДК 336.71.339.
У публікації розглянуті актуальні питання щодо сучасного стану страхування в Україні, його перспектив розвитку та подальшого впровадження європейських вимог до якісної системи страхування, яка користується попитом. Наведені шляхи вирішення виявлених проблем та способи популяризації вітчизняного страхування на міжнародному страховому ринку.

10.17.12.1446/210960. Аналіз інвестиційної активності страхових компаній країн Європи. Гавриляк Т.С. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №4/1, С.39-42. - укр. УДК 368.01.
Стаття присвячена аналізу здійснення інвестиційних операцій страховими компаніями країн Європи. Досліджено показники структури та динаміки інвестиційного портфеля, а також валових страхових премій європейських страховиків.

10.17.12.1447/210982. Фінансова безпека сучасного страхового ринку України. Бочкарьова Т.О., Журавка О.С. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №6/1, С.57-65. - укр. УДК [368:351.863](477).
У статті проаналізовані індикатори стану фінансової безпеки страхового ринку України за 2009-2013 рр. На підставі аналізу встановлені внутрішні та зовнішні загрози фінансової безпеки страхового ринку, виявлені та запропоновані методи забезпечення фінансової безпеки страхового ринку України.

10.17.12.1448/211160. Особливості взаємодії суб'єктів іпотечного страхування. Олексин А.Г. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №1/1, С.36-43. - укр. УДК 349.3:368; 349.3:369 336.71; 336.72; 347.732; 336.77; 368 364.4; 369.
В статті досліджено сутність іпотечного страхування, виявлені переваги взаємодії кредитного та страхового ринків для учасників іпотечного страхування, розглянуто динамічну зміну суми подорожчання кредиту залежно від суми страхування, а також досліджені правила співробітництва банківських установ та страхових компаній в Україні. Автором розглянуто декілька варіацій механізму іпотечного страхування кредиту на реальному прикладі, в результаті яких виявлено залежність між ставками кредиту та тарифами страхування, що дозволяє оцінити доцільність та ефективність діючої системи співпраці учасників іпотечного страхування в умовах інтеграції кредитного та страхового секторів економіки. Мінімізація іпотечних ризиків в умовах пригніченості економіки є важливою передумовою функціонування ефективного іпотечного ринку, який сьогодні є єдиним резервом поліпшення якості житлового фонду населення держави.

10.17.12.1449/211175. Наукові підходи до формування страхових резервів. Пріхно І.М. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №7/2, С.47-51. - укр. УДК 368.01.
Стаття присвячена визначенню суті страхових резервів, характеристиці основних їх видів, описанню методик формування різних видів страхових резервів. У статті обґрунтована модель управління страховими резервами.

10.17.12.1450/211202. Ефективне регулювання та контроль страхової діяльності - запорука розвитку європейського ринку страхування в Україні. Мних М.В. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №8/2, С.46-48. - укр. УДК 335.
Страхова діяльність має надзвичайно важливе значення для забезпечення поступового соціально-економічного розвитку держави. Нерідко діяльність страхових компаній мають прямий вплив на формування ефективної політики Уряду по здійсненню економічних реформ, забезпечуючи при цьому збалансованість економіки та надання страхових послуг, здійснення таким чином регулювання макроекономічних показників та встановлюючи чіткі правила гри для економічних суб'єктів різного рівня.

10.17.12.1451/211498. Сучасний стан ринку страхових послуг та перспективи його розвитку. Шелест О.Ю., Дудар А.А., Пономарьова О.Б. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12/1, С.12-16. - укр. УДК 368.1.
Стаття присвячена дослідженню стану та перспектив розвитку страхового ринку в Україні. Проаналізовано динаміку кількості страхових компаній та сформованих страхових резервів, що впливають також на інвестиційний ринок. Наведені основні причини, що стримують розвиток страхового ринку України та зазначені рекомендації щодо його покращення.

10.17.12.1452/212384. Диференціація правового регулювання виникнення трудових правовідносин за статевою ознакою. Шульженко І.В. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.89-97. - укр. УДК 349.22 - 055.2.

Мета. Обґрунтувати законодавчу диференціацію правового регулювання виникнення трудових відносин за статевою ознакою, яка полягає у наданні пільг та переваг жінкам у галузі працевлаштування, а також надати пропозиції, щодо подальшого удосконалення правового регулювання працевлаштування жінок в умовах ринкової економіки задля подальшого підвищення їх соціально-трудових гарантій. Методика. Проведено дослідження диференціації правового регулювання виникнення трудових правовідносин із жінками. Обґрунтовано напрями подальшого реформування трудового законодавства у галузі правового регулювання працевлаштування жінок. Результати. Обґрунтовано висновок, що становлення ринкової економіки і виникнення у зв'язку з цим різноманітних підприємств і організацій, які базуються на різних формах власності, зміна ролі держави у сфері регулювання соціально-трудових відносин, зумовили необхідність розроблення більш гнучкої і оптимальної системи правового захисту жінок у галузі зайнятості та працевлаштування. Запропоновано на законодавчому рівні створити умови, за яких жіноча праця була б економічно вигідною і жінкам, і роботодавцям. Наукова новизна. Визначено, що незважаючи на формально-юридичний захист жінок у галузі працевлаштування проблема їх зайнятості у сучасних соціально-економічних умовах залишається дуже актуальною і потребує негайного вирішення шляхом внесення змін і доповнень у вітчизняне трудове законодавство. Обґрунтовані пропозиції щодо здійснення гнучкої політики надання пільг та переваг жінкам у галузі виникнення трудових правовідносин. Практична значимість. Сформульовані пропозиції можуть бути використані при підготовці нового Трудового кодексу України та інших нормативно-правових актів, що забезпечують гендерну рівність у виникненні трудових правовідносин з кандидатами на працевлаштування жіночої статі.

10.67 Право соціального забезпечення

10.17.12.1453/203825. Особливості реформування пенсійної системи України в існуючих соціально-економічних умовах. Михальченко Г.Г. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №2(12), С.65-74. - укр. УДК 351.84.
У статті проаналізовано особливості реформування вітчизняної пенсійної системи, визначено основні проблеми її реалізації. Автором доведено необхідність запровадження комплексу заходів з організаційно-економічного і правового забезпечення удосконалення пенсійного забезпечення, створення організаційно-економічних і правових механізмів реалізації пенсійної системи в Україні відповідно до існуючих соціально-економічних умов. На основі проведеного дослідження запропоновано заходи щодо подальшого реформування пенсійної системи.

10.17.12.1454/204024. Порушення права на одержання соціальних виплат, які належали спадкодавцеві (аналіз судової практики). Парасюк В.М., Гринь Л.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.124-128. - укр. УДК 349.3(4 9).
У статті на підставі судової практики та наукових розвідок аналізуються проблеми порушень норм законодавства під час реалізації права на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві. Вказується на порушення конкретних норм чинного законодавства у сфері спадкування соціальних виплат, та наводяться пропозиції щодо їх усунення. Акцентується увага на тому, що розглядувані порушення певною мірою зумовлені недосконалістю чинного законодавства.

10.17.12.1455/204036. Правові аспекти соціального обслуговування молоді в Україні. Кайтанський О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.179-183. - укр. УДК 349.3(4 9).
Стаття присвячена вивченню правових аспектів соціального обслуговування молоді. Проведено дослідження порядку та видів соціального обслуговування. Проаналізована діяльність державних органів, уповноважених здійснювати соціальне обслуговування. На основі проведеного дослідження сформульовано напрямки вдосконалення чинного законодавства.

10.17.12.1456/204372. Щодо пенсійного забезпечення ветеранів війни в Україні. Чічкань М.В., Денисенко К.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.2, С.92-94. - укр. УДК 369.5; 331.25; 369.6; 35.087.43.
Досліджено систему нормативно-правових актів з питань пенсійного забезпечення ветеранів війни як складової державної політики у сфері соціального захисту, а також види та особливості пенсійного забезпечення цієї категорії громадян.

10.17.12.1457/204680. До питання принципів організації соціального захисту. Клименко А.Л. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.112-118. - укр. УДК 349.3.
У статті досліджені та проаналізовані питання принципів організації соціального захисту. Розглянуті особливості та основні компоненти основоположних принципів організації соціального захисту. Виокремлені особливості закріплення цих принципів в різноманітних міжнародно-правових документах. Проведений порівняльно-правовий аналіз принципів організації соціального захисту та зроблена пропозиція їх доповнення окремими принципами, які є не менш важливими та необхідними, на думку автора, для здійснення організації соціального захисту в Україні та світі.

10.17.12.1458/204689. Одноразова грошова допомога як елемент соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України. Жидченко К.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.148-151. - укр. УДК 342.922.
У статті розглядається одноразова грошова допомога як вид соціального захисту військовослужбовців в контексті забезпечення державою реалізації їх прав та інтересів. Проаналізовані підходи різних вчених щодо визначення поняття соціального захисту військовослужбовців як окремої категорії громадян. Виділені основні види компенсацій (відшкодування), тобто підстави виплати одноразової грошової допомоги.

10.17.12.1459/204817. Проблеми ветеранів антитерористичної операції на сході України. Мраморнова О.М., Харченко О.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.115-124. - укр. УДК 355.01.
У статті представлений аналіз результатів дослідження актуальних проблем ветеранів антитерористичної операції (АТО) на сході України, проведеного за ініціативою Фонду ветеранів війни і учасників АТО факультетом соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка у квітні - травні 2016 року. Особливу увагу приділено вивченню проблем зі здоров'ям, працевлаштуванням і соціально-правовим забезпеченням ветеранів АТО, зокрема, рівню їх обізнаності та досвіду користування державними програмами та пільгами. Встановлено, що основними проблемами, що турбують ветеранів АТО, є фінансові труднощі, відсутність власного житла, порушення їхніх прав на соціальні гарантії, незадовільна державна політика, проблеми із власним здоров'ям та бюрократія державних органів при оформленні пільг. Проаналізовано стан та характер трудової зайнятості ветеранів АТО, виявлено об'єктивні та суб'єктивні чинники, які впливають на процес працевлаштування ветеранів після повернення із зони бойових дій та причини, через які виникає безробіття в цій соціальній групі. Перспективними

дослідженнями у даному напрямі автори вбачають аналіз соціальної адаптації учасників АТО як комплексної проблеми, моніторинг їх соціального та психологічного самопочуття, наслідків їх участі в АТО як для них самих, так і для суспільства в цілому.

10.17.12.1460/207517. Нормативно-правове забезпечення права на соціальний захист учасників АТО та членів їх сімей. Чижов Д.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.173-182. - укр. УДК 349.3.
Здійснено науково-теоретичний аналіз нормативно-правового забезпечення соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їхніх сімей. Проаналізовано перелік основних нормативно-правових актів, що регулюють питання соціального захисту учасників антитерористичної операції, класифіковано нормативно-правові акти з питань соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їхніх сімей із систематизацією їх.

10.17.12.1461/208568. Про поняття джерел фінансування соціального забезпечення. Кропивницький М.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.39-47. - укр. УДК 342.951:[349.3-624](477).
Ця стаття присвячена науково-правовому огляду джерел фінансування соціального забезпечення. У статті представлено аналіз джерел фінансування соціального забезпечення та розроблено пропозиції щодо їх оптимізації. Проаналізовано видатки на соціальне забезпечення державного та місцевих бюджетів та їх використання.

10.17.12.1462/210553. Принцип єдності та диференціації правового регулювання пенсійних відносин. Зіноватна І.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.216-226. - укр. УДК 349.3: 368.914.
У статті проведено правовий аналіз визначення та змісту принципів, що відображають єдність та диференціацію правового регулювання пенсійних правовідносин. Обґрунтована необхідність прийняття кодифікованого акту, що врегулював би єдині стандарти пенсійного забезпечення громадян України, скасувавши невиправдану диференціацію.

10.17.12.1463/211217. Ліквідація негативного впливу української пенсійної реформи. Дудченко Н.А. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №10/1, С.13-16. - укр. УДК 368.914-044.372(477).
В сучасних умовах становлення пенсійної системи України актуальності набувають питання щодо визначення основних проблем її функціонування та окреслення перспектив розвитку. У статті визначені основні причини виникнення кризи пенсійної системи. Зазначається, що невідповідність трирівневої пенсійної системи України сучасній соціально-економічній ситуації в країні зумовлює необхідність реформування її основних елементів.

10.17.12.1464/211277. Шляхи гармонізації державних механізмів управління соціально-правовим захистом дитинства. Харченко Ю.П. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №1(1), С.214-221. - укр. УДК 347.639:351.763.
Надано пропозиції щодо удосконалення державних механізмів управління соціально-правовим захистом дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні.

10.17.12.1465/212167. Законодавчі умови надання державної допомоги сім'ям з дітьми. Доценко І.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(224), т.3, С.61-64. - укр. УДК 364.4.
У стаття розглянуто особливості державної сімейної політики в Україні. Здійснено аналіз нормативно-правового регулювання надання соціальної допомоги сім'ям з дітьми через історичну призму трансформаційних процесів у суспільстві. Обґрунтовано потребу вдосконалення законодавчої нормативно-правової бази у сфері соціального забезпечення сімей з дітьми.

10.71 Правоохоронні органи

10.17.12.1466/204280. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України: поняття і зміст. Катрич Д.К. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.31-35. - укр. УДК 342.95.
Стаття присвячена дослідженню змісту адміністративно-правового статусу Національної поліції України. Проаналізовано концепції загальнотеоретичних положень про адміністративно-правовий статус. Запропоноване авторське визначення поняття "адміністративно-правовий статус Національної поліції".

10.17.12.1467/204284. Основні елементи адміністрування кадрової роботи в органах прокуратури України. Петрова А.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.47-50. - укр. УДК 347.963.
Стаття присвячена дослідженню основних елементів кадрової роботи в органах прокуратури України. В роботі виокремлено особливості процесу адміністрування кадрової роботи в органах прокуратури з урахуванням сучасних тенденцій реформування правоохоронних органів української держави. Автором наведена низка невирішених питань забезпечення адміністрування кадрової роботи та напрями подальшого удосконалення системи роботи з кадрами в органах прокуратури.

10.17.12.1468/204290. Сутність принципів управління конфліктами інтересів у діяльності органів Національної поліції України. Шатрава С.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.69-71. - укр. УДК 347.93.07.
Стаття присвячена висвітленню сутності й змісту принципів управління конфліктами інтересів у діяльності органів Національної поліції України. Проаналізовано підходи вчених до розуміння категорії "принципи". Акцентовано увагу на законотворчій діяльності щодо вироблення способів урегулювання конфлікту інтересів, які виникають у діяльності державних службовців під час виконання ними своїх службових обов'язків, і закріплення загальних принципів запобігання конфлікту інтересів. Запропоновано зміни до чинного законодавства з метою закріплення загальних принципів запобігання конфлікту інтересів і застосування їх у практичній діяльності органів Національної поліції України.

10.17.12.1469/204296. Напрями нормативного забезпечення участі працівників поліції у реалізації програм зменшення шкоди від вживання не за медичним призначенням наркотичних засобів та психотропних речовин. Стрільців О.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.96-99. - укр. УДК 343.976: 343.347.
У статті зазначається, що не дивлячись на запровадження у нашій державі програм зменшення шкоди від вживання не за медичним призначенням наркотиків, на сьогодні ще мають місце непоодинокі випадки безпідставного втручання працівників поліції у їх діяльність. У зв'язку з цим обґрунтовується необхідність прийняття наказу Національної поліції, у якому повинні

закріплюватись напрями співробітництва працівників поліції з учасниками вказаних програм. Також у статті розкриваються основні положення, які повинні міститись у такому нормативному акті.

10.17.12.1470/204320. Історіографія кроссекторальних досліджень судової влади. Булкат М.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.11-14. - укр. УДК 347.962; 347.97 .99.
У статті представлено результати наукового аналізу комплексних галузевих і міждисциплінарних досліджень судової влади. Проведено систематизацію вивчених напрямів у наявних дослідженнях. Запропоновано найбільш перспективні питання подальших наукових розвідок.

10.17.12.1471/204322. Загальнотеоретична характеристика уніфікації судової практики. Головатий В.Я. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.19-22. - укр. УДК 347.962; 347.97 .99.
У статті досліджена природа таких явищ: уніфікація судової практики та уніфікована судова практика. Визначено основні та факультативні прийоми уніфікації; обов'язкові та рекомендаційні акти, в яких об'єктивовані типові моделі правової кваліфікації та інтерпретації норм права; розмежовані поняття судової практики та судового прецеденту. Виявлено основні ознаки уніфікації та уніфікованої судової практики, сформульовані визначення їх понять.

10.17.12.1472/204700. Проблеми нормативно-правового регулювання прийняття на службу до поліції працівників ліквідованих підрозділів МВС України. Романенко М.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.10-14. - укр. УДК 351.7.
У статті розглянуто особливості нормативно-правового регулювання прийняття на службу до органів поліції працівників ліквідованих підрозділів МВС України, проаналізовано процесуальний порядок проведення атестації поліцейських. Виявлені основні недоліки нормативно-правового забезпечення проведення атестації поліцейських з числа працівників ліквідованих підрозділів МВС України та запропоновано можливі шляхи їх усунення.

10.17.12.1473/204724. Стажування як умова набуття статусу адвоката. Заборовський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.112-115. - укр. УДК 347.965.
У статті автором вказується на те, що тільки інститут стажування адвоката є універсальним інструментом набуття особою, яка виявила бажання отримати статус адвоката, необхідного комплексу практичних знань і навичок. Необхідність існування такого інституту обумовлена тим, що враховуючи величезну багатогранність видів юридичної діяльності, не всі особи, які мають відповідний стаж у галузі права, набувають належний рівень практичних знань і навичок, які є необхідними для надання такою особою правової допомоги в якості адвоката. Робиться висновок про необхідність закріплення норми, відповідно до якої претендент на зайняття адвокатською діяльністю повинен проходити стажування строком не менше 18 місяців, який у разі необхідності може бути продовжений ще до 6 місяців.

10.17.12.1474/204860. Склад громадської ради при МВС України: порядок формування та умови правомочності. Мозоль Т.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.11-14. - укр. УДК 347.93.07.
Автором досліджено питання формування Громадської ради при МВС України, надано детальний аналіз порядку формування та діяльності цього органу. Виокремлено умови правомочності ради та основи членства в ній з організаційно-правовим забезпеченням її роботи.

10.17.12.1475/204862. Обов'язки Національної поліції України. Падалка О.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.19-22. - укр. УДК 347.93.07.
У статті на основі аналізу наукових поглядів вчених розглянуто теоретичні підходи до тлумачення понять "обов'язок" і "юридичний обов'язок". Надано авторське бачення щодо тлумачення поняття юридичного обов'язку. Доведено, що загалом чинне законодавство належним чинним врегульовує основні обов'язки, які має виконувати поліція для того, щоб її діяльність відповідала її соціальному призначенню. Наголошено, що головним обов'язком Національної поліції України є служіння інтересам українського народу, забезпечення його безпечного існування та розвитку.

10.17.12.1476/204867. Класифікація принципів профілактичної діяльності Національної поліції України. Фелик В.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.39-42. - укр. УДК 347.93.07.
Стаття присвячена дослідженню системи принципів профілактичної діяльності Національної поліції. Визначено поняття принципів профілактичної діяльності Національної поліції; розроблена класифікація принципів профілактичної діяльності Національної поліції; охарактеризовані ці принципи, визначена їх роль в забезпеченні ефективності профілактичної діяльності.

10.17.12.1477/204878. Поняття та складові елементи організації діяльності прокуратури з представництва інтересів громадянина або держави в суді. Стефанчук М.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.82-86. - укр. УДК 343.163.
Проаналізовані доктринальні погляди щодо поняття та складових елементів організації діяльності органів прокуратури України з представництва інтересів громадянина або держави в суді. Досліджені суб'єкти та об'єкти організації діяльності. В результаті запропоновано під поняттям "організація діяльності прокуратури з представництва інтересів громадянина або держави в суді" розуміти систему раціональних та результативних методів, прийомів, способів, заходів і дій, із застосуванням яких здійснюється управління діяльністю органів прокуратури з метою ефективного забезпечення реалізації ними функції представництва. Підкреслено, що елементи організації зазначеної діяльності поділяються на загальні (акмеологічні, тектологічні та праксеологічні) та спеціальні, які характерні для організації діяльності прокуратури з реалізації конкретної функції.

10.17.12.1478/204892. Дисциплінарне провадження щодо адвоката: загальна характеристика. Волошина Л.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.137-139. - укр. УДК 347.965.
У статті надається загальна характеристика дисциплінарного провадження щодо адвоката. Зокрема, досліджено сутність дисциплінарного провадження щодо адвоката та вивчено питання стосовно дисциплінарного проступку адвоката. Автор визначає, що дисциплінарний проступок адвоката характеризується наявністю чотирьох елементів: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

10.17.12.1479/204893. Професійна діяльність адвоката - це правова, юридична чи професійна правнича допомога? Заборовський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.140-145. - укр. УДК 347.965.
У статті автором розкривається етимологічна сутність слів "право", "юридичний", "правничий". З'ясовується співвідношення між поняттями "правова допомога", "юридична допомога" та "професійна правнича допомога", зокрема в аспекті здійснення адвокатом своєї професійної діяльності. Робиться висновок, що ключовим моментом в розмежуванні вказаних понять є поняття

"допомога" (яке ми розглядаємо як сприяння особі, яка перебуває в складній (проблемній) правовій ситуації), але основна увага повинна приділятися саме терміну "професійна", за допомогою якого законодавець фактично гарантує належне надання особі такої допомоги. Робиться висновок, що діяльність адвоката може характеризуватися шляхом використання понять "правова допомога", "юридична допомога", "правнича допомога", але обов'язково у поєднанні із терміном "професійна".

10.17.12.1480/205205. Суди звичаєвого права на теренах пострадянських держав: історія та сучасний стан. Васильєв С.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.15-25. - укр. УДК 340.141; 347.997.
Статтю присвячено питанням виникнення, різноманітності форм та реформування традиційного (народного) судочинства на теренах пострадянських держав. Проаналізовано організація та функціонування традиційних судів, які існували у другій половині XIX - на початку XX ст. Наведено приклади відродження судів звичаєвого права. Зроблено висновок, що сутність і призначення традиційного судочинства з моменту його виникнення і до сьогоднішнього дня не змінилася. А отже, суди звичаєвого права - це не правовий раритет, а невід'ємний компонент природного правового розвитку сучасного національного суспільства.

10.17.12.1481/205219. Дискусійні питання визначення обов'язків адвоката у суді: зарубіжна доктрина. Вільчик Т.Б. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.145-155. - укр. УДК 347.97 99:340.113.
Стаття присвячена розгляду проблемних питань професійної діяльності адвоката у суді у зарубіжній доктрині. На основі аналізу зарубіжної юридичної літератури та судової практики країн ЄС досліджуються проблемні питання визначення сутності правового становища адвоката у суді, співвідношення обов'язків адвоката щодо суду і щодо свого клієнта, імунітету адвоката.

10.17.12.1482/205823. До питання про дефініцію поняття "адвокат". Заборовський В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.75-82. - укр. УДК 347.965.9.
Стаття присвячена проблемі дефініції поняття "адвокат". Вказується на доцільність використання подвійної правової основи при формуванні дефініції поняття "адвокат". Ставиться під сумнів доцільність існування вказаної дефініції, яка закріплена положеннями чинного законодавства про адвокатуру, та пропонується авторське визначення поняття "адвокат".

10.17.12.1483/205845. Законодавче забезпечення впровадження єдиного органу управління регіональними силами охорони правопорядку в Україні (англійською мовою). Орлов М.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.91-97. - англ. УДК 35.07+ 621.32.
Обґрунтовано необхідність законодавчого забезпечення впровадження єдиного органу управління регіональними силами охорони правопорядку в Україні, розкрито його сутність. Запропоновано перелік законодавчих документів щодо впровадження єдиного органу управління. Визначено напрями подальшого його дослідження: законодавче супроводження переходу від функціонально-структурного до інформаційно-структурного методу формування будь-якого органу державної влади та військового управління; необхідність затвердження норм опрацювання інформації посадовими особами органів управління у складних умовах.

10.17.12.1484/206980. Використання правової доктрини судовими органами України. Семеніхін І.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.8-14. - англ. УДК 340.143.
У статті аналізуються особливості використання правової доктрини судовими органами України. Охарактеризовано основні причини відсутності усталеної практики цитування в судових рішеннях наукових праць.

10.17.12.1485/206981. Застосування позовної давності у сфері недійсності правочинів: аналіз судової практики. Крат В.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.15-23. - укр. УДК 347.131.12.
Досліджується застосування позовної давності у сфері недійсності правочинів. Проаналізовано застосування позовної давності у вказаній сфері в судовій практиці крізь призму поширення / непоширення позовної давності, початку перебігу.

10.17.12.1486/206997. Загальні засади формування кадрів для апарату суду. Шпенова П.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.182-189. - укр. УДК 342.56.
Аналізуються проблемні питання підготовки кадрів для апаратів судів, призначення їх на посади, переліку посад апарату суду Досліджуються наукові погляди на поняття державної служби та специфіку її регулювання в апаратах судів, обсяги нормативного врегулювання питань формування кадрів апарату суду. Акцентується увага на неузгодженості чинного законодавства у зазначеній сфері. Формулюються пропозиції до вимог, що висуваються до кандидатів на посаду керівника апарату суду.

10.17.12.1487/207000. Темпоральна дія судових правоположень в Україні. Пушняк О.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.8-18. - укр. УДК 340.142.
Досліджено темпоральну дію правоположень (правових позицій), що створюються судовими органами в Україні та мають загальну юридичну значущість. Розглянуто зв'язок уявлень про природу правоположень та поглядів на їхню дію в часі, принципи права, що зумовлюють таку дію. Проаналізовано стан правового регулювання цього питання в Україні, сформульовано відповідні рекомендації щодо його вдосконалення.

10.17.12.1488/207018. Взаємодія кримінально-виконавчої інспекції з поліцією щодо отримання інформації про притягнення засудженого до адміністративної та кримінальної відповідальності. Чабаненко Т.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.189-195. - укр. УДК 343.8.
Розглядаються шляхи удосконалення організації взаємодії кримінально-виконавчої інспекції з органами поліції з приводу надання на засудженого, звільненого від відбування покарання з випробуванням, інформації про притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності протягом строку випробування. Пропонується внести зміни до існуючого порядку формування бази даних органів поліції та порядку отримання кримінально-виконавчою інспекцією інформації про притягнення до кримінальної та адміністративної відповідальності засудженого шляхом відображення в існуючій базі даних органів поліції інформації про постановку, перебування, зняття з обліку інспекції засудженої особи та інформування правоохоронними органами про затримання, складання адміністративного протоколу, внесення відомостей до Єдиного реєстру досудового розслідування стосовно засудженої особи, яка перебуває на обліку у відповідній кримінально-виконавчій інспекції.

10.17.12.1489/207023. Плюралізм у розумінні поняття "адвокатура" та його співвідношення із поняттям "адвокат". Заборовський В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.234-244. - укр. УДК 347.965.9.
Досліджуються різноманітні точки зору на дефініцію поняття "адвокатура". На основі проведеного аналізу окреслюється найбільш повний зміст поняття "адвокатура". Розкривається співвідношення понять "адвокатура" та "адвокат", виходячи насамперед із того, що вони по своїй суті виконують різні функції, але пов'язані між собою і взаємно впливають одне на одне.

10.17.12.1490/207497. Повноваження органів охорони державного кордону щодо примусового повернення і примусового видворення іноземців та осіб без громадянства: історія становлення та сучасний стан. Демчик Н.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.46-54. - укр. УДК 342.951: 351.756.6 (477).
Досліджено історичні аспекти становлення повноважень органів охорони державного кордону України щодо застосування адміністративно-правових заходів, спрямованих на примусове повернення і примусове видворення іноземців та осіб без громадянства з території України.

10.17.12.1491/207505. Правові засади дисциплінарного провадження в органах Національної поліції України. Крижановська В.А., Крижановський А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.99-106. - укр. УДК 342. 922 (477).
Здійснено аналіз дисциплінарного провадження в органах Національної поліції України у контексті Закону України "Про Національну поліцію" та інших нормативних актів, прийнятих у зв'язку з реформуванням системи правоохоронних органів. Розглянуто співвідношення адміністративного законодавства та законодавства про працю у частині регулювання дисциплінарного провадження в органах Національної поліції. Надано пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази.

10.17.12.1492/207558. Місце і роль поліції у механізмі забезпечення права людини і громадянина в Україні. Хольвінська О.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.439-442. - укр. УДК 342.721.
Визначено та розкрито місце і роль поліції, яка, вступаючи у найрізноманітніші правові відносини з громадянами, наділена великим комплексом завдань і функцій (напрямків діяльності) у забезпеченні та захисті прав та свобод людини і громадянина.

10.17.12.1493/207612. Проблеми нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції у сфері безпеки дорожнього руху. Бортник Н.П., Єсімов С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.29-35. - укр. УДК 342.95: 357.754.
Розглянуто теоретичні та прикладні аспекти нормативно-правового регулювання діяльності підрозділів Національної поліції України у сфері безпеки дорожнього руху. Аналізуються адміністративна правосуб'єктність Національної поліції на підставі відомчих нормативно-правових актів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, визначаються проблемні питання та пропонуються шляхи удосконалення нормативно-правової бази.

10.17.12.1494/207618. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Ковалів М.В., Іваха В.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.63-71. - укр. УДК 342.95.
Розглянуто питання діяльності органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Розкриваються особливості організації діяльності органів внутрішніх справ щодо охорони громадського порядку в умовах воєнного стану. Розглядаються типові плани охорони громадського порядку, в яких визначаються наявні сили та засоби, склад зведеного загону, додаткові сили та засоби, резерви, варіанти посиленого несення служби, підвищена готовність особового складу тощо, які є запорукою ефективної діяльності органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану.

10.17.12.1495/208584. Аргументативна практика у судовому процесі: до постановки проблеми. Чорнобай О.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.300-306. - укр. УДК 340.12.
Враховуючи принцип змагальності, за яким відбувається судовий процес, а також часто вирішальну роль у ньому людського чинника, розглядаємо специфічні особливості судової аргументації, характерні для кожного учасника юридичного дискурсу. Особливий акцент зроблено на риторичному аспекті аргументативної практики, застосовуваної у судочинстві, коли найповніше розкривається значення виступів учасників процесу у вирішенні конкретної справи.

10.17.12.1496/208587. Деякі міркування про право судді на відмову. Якушевич А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.321-330. - англ. УДК 340.12 (447).
Мета статті полягає в тому, щоб дослідити правову природу права судді на відмову. Як потенційну правову основу такого права розглядають основоположне право на свободу совісті, релігії і переконань, а також законодавчі положення про відвід судді під час винесення рішень у цій справі. Крім того, автор розглядає питання про те, чи право судді на відмову сумісне з принципом його підпорядкування закону.

10.17.12.1497/208591. Поліцейське співробітництво України і Європейського Союзу - правовий аспект. Сірант М.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.353-360. - укр. УДК 342.231.14.
Розглянуто формування правового простору щодо діяльності правоохоронних органів України з питань співпраці з Європейським поліцейським офісом у сфері підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, що належить до компетенції європейських правоохоронних структур. Проаналізовано нормативно-правові акти, що регулюють правові відносини у сфері організації взаємодії, діяльності інформаційних систем, інформаційно-телекомунікаційних мереж, інформації, персональних даних.

10.17.12.1498/208599. Придбання нерухомого майна на аукціоні при продажі майна в провадженні у справі про банкрутство в нотаріальній практиці. Німак М.О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.406-412. - укр. УДК 347.961.
Досліджено порядок придбання нерухомого майна на аукціоні в разі продажу майна у справі про банкрутство та його нотаріальне оформлення. Проаналізовано документи, що підтверджують право власності на нерухоме майно, придбане на аукціоні. З'ясовано момент та підстави державної реєстрації права власності на нерухоме майно, придбане на аукціоні.

10.17.12.1499/208607. Принцип незалежності судового експерта: аналіз законодавства України у сфері судового-експертної діяльності. Бараняк В.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.469-473. - укр. УДК 343.98.
Проведено порівняльний аналіз Закону України "Про судову експертизу" та проекту Закону України "Про судово-експертну діяльність" щодо забезпечення принципу незалежності судового експерта.

10.17.12.1500/208810. Нові суб'єкти судової влади та їхні функції. Гуменний О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.336-341. - укр. УДК 347.962; 347.97 .99.

Розглянуто важливу проблему - вплив збільшення повноважень нових суб'єктів судової влади на розширення кола функцій самої судової влади загалом під час проведення судової реформи в Україні. Звернено увагу на появу таких нових функцій, як сприяння формуванню суддівського корпусу через громадський контроль; перехід до повноважень судової влади повноцінної кадрової функції - звільнення суддів з посади. Сформульовано пропозиції щодо встановлення правил і порядку роботи Громадської ради доброчесності, враховуючи той факт, що це є громадський орган.

10.17.12.1501/208824. Видова характеристика адміністративної юрисдикції судових органів України. Медведик Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.424-430. - укр. УДК 342.56.038+347.99+343.18](477).
Розкрито систему розгалуження адміністративної юрисдикції судової системи. Визначено залежність юрисдикційної спрямованості судів від їх спеціалізації. Виділено ознаки, проаналізовано критерії та наведено приклади, за якими визначається та розмежовується адміністративна юрисдикція судових органів в Україні.

10.17.12.1502/209640. Генезис прокуратури України як інституту системи захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави. Наулік Н.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.89-95. - укр. УДК 343.163.
Автором проаналізовано становлення та розвиток інституту прокуратури України в системі захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави.

10.17.12.1503/209645. Застосування суддівського розсуду у процесі здійснення судочинства:окремі питання теорії. Яценко О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.129-137. - рос. УДК 347.97 99.
У даній статті автор досліджує питання, що стосуються теоретичних проблем застосування суддівського розсуду в процесі відправлення правосуддя в різних формах - цивільного, господарського, адміністративного, кримінального, а також провадження у справах про адміністративні правопорушення. Одними з найбільш суперечливих, з точки зору можливостей і меж застосування механізму суддівського розсуду, галузей права виступають кримінальне та кримінальне процесуальне. Підкреслюється, що суддівський розсуд має такі особливості: - коло встановлених державою обмежень для реалізації суддею наданих йому повноважень ширше, ніж ті, що застосовуються до інших посадових осіб держави; - межі реалізації суддею складових своїх правомочностей, в тому числі чи може він в окремих випадках взагалі їх не використовувати. Зроблено висновок, що правова обумовленість застосування механізму суддівського розсуду має місце на рівні всіх різновидів юридичних процесів і проявляється в універсальній, приватноправовій і публічно-правовій формах.

10.17.12.1504/209692. Становлення та розвиток прокуратури України на шляху до європейської моделі. Миколенко В.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.172-180. - укр. УДК 342.5 (045).
У статті розглядаються загальні конституційно-правові питання становлення та розвитку прокуратури України у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції, в результаті чого має бути створена європейська модель системи органів прокуратури. Наголошується, що побудова в Україні правової, соціальної держави, обраний курс на вступ до Європейського Союзу, адаптація законодавства України до законодавства ЄС, правові засаді якої визначені загальнодержавною програмою адаптації законодавства України, зумовлюють необхідність удосконалення правової бази функціонування органів прокуратури України. На думку автора, модель незалежної прокуратури в системі органів судової влади України зі збереженням основних наглядових функцій є найприйнятнішою для нашої країни у сучасних правових умовах і повністю відповідає заходам та зобов'язанням, передбаченим членством України в Раді Європи, які сприятимуть реалізації концепції запровадження справедливого судочинства на основі європейських стандартів.

10.17.12.1505/209783. Тариф на правосуддя або правосуддя для обраних (науково-практичний коментар Закона України "Про судовий збір"). Колосов Р.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.94-101. - укр. УДК 347.962; 347.97 .99.
Стаття присвячена науково-практичному аналізу Закону України "Про судовий збір" та виявленню його особливостей у порівнянні з Декретом Кабінету міністрів України "Про державне мито". Акцент у дослідженні робиться на змінах та новелах у законодавстві про судові витрати. В роботі досліджується передумови прийняття Закону України "Про судовий збір", розкриваються методологічні підходи по розрахунку судового збору, який тепер визначається від розміру мінімальної заробітної плати та ціни позову, з'ясовуються об'єкти справляння судового збору, визначається порядок сплати, звільнення від сплати та повернення судового збору, аналізуються підстави розстрочки та відстрочки сплати судового збору. Важливим є те, що дане наукове дослідження носить міжгалузевий характер, і автор робить спробу дослідити правові засади сплати судового збору у адміністративному, господарському та цивільному судочинстві.

10.17.12.1506/209808. Особливості правового статусу керівника обласної прокуратури. Миколенко В.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.102-109. - укр. УДК 342.5(045).
Стаття присвячена проблемам удосконалення правового статусу керівника обласної прокуратури у сучасних умовах реформування органів прокуратури України. Автор аналізує функції та повноваження обласного прокурора, його найважливіші завдання у процесі системної реалізації державної правоохоронної політики. Наголошується на необхідності забезпечення прав і свобод людини та громадянина як найважливішому напряму діяльності органів прокуратури у контексті сприйняття національною правовою системою України європейських правових стандартів.

10.17.12.1507/209884. Функція охорони правопорядку з позицій інституційного підходу. Арабаджи Н.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.38-46. - укр. УДК 34.07.
Стаття присвячена дослідженню проблематики функції охорони правового порядку. У цьому зв'язку використовуючи сучасний інституційний підхід до держави і права автор дійшов висновку, що функцію охорони правовопорядку виконують не тільки державні органи охорони правопорядку, але й всі інститути громадянського суспільства в результаті реалізації своїх прав, свобод та виконання юридичних обов'язків.

10.17.12.1508/209888. Особливості правового статусу прокурора у контексті імплементації європейських правоохоронних стандартів. Миколенко В.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.66-72. - укр. УДК 342.5 (045).
Стаття присвячена проблемам удосконалення правового статусу прокурора у сучасних умовах реформування органів прокуратури України. Автор аналізує функції та повноваження прокурора, його найважливіші завдання у процесі системної реалізації державної правоохоронної політики. Наголошується на необхідності забезпечення прав і свобод людини та

громадянина як найважливішому напряму діяльності органів прокуратури у контексті сприйняття національною правовою системою України європейських правових стандартів.

10.17.12.1509/209892. Концептуальні моделі судоустрою: порівняльно-правовий аналіз. Городовенко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.93-98. - укр. УДК 341.1(045).
На погляд автора статті, питання проведення в Україні судової реформи, яка спрямована на удосконалення судової системи є актуальним, оскільки удосконалення судової системи належить до пріоритетних завдань у становленні реальної демократії в суспільстві. Однак, для позитивних наслідків судової реформи треба враховувати досвід інших країн, щоб не повторюючи їх помилок, побудувати оптимальну українську модель судоустрою.

10.17.12.1510/209893. Відбір кандидатів у судді Конституційного Суду Азербайджанської Республіки і Суду Європейського Союзу: порівняльний аналіз. Гараджаєв Д.Я. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.98-104. - рос. УДК 347.962; 347.97 .99.
У статті автор аргументує доцільність використання досвіду Суду ЄС при відборі кандидатів на посади суддів Конституційного Суду Азербайджану. Зокрема, пропонується створити Комітет експертів, і сформувати його складу таким чином, щоб в нього входили за посадою: голова Комітету з питань правової політики і державного будівництва Міллі Меджлісу АР, Міністр Юстиції АР, Голова Верховного Суду АР, завідувач кафедри конституційного права юридичного факультету Бакинського державного університету. Керівництво роботою Комітету експертів доцільно покласти на особу, яка має безпосередній досвід роботи в Конституційному Суді АР. З урахуванням розглянутих вище пропозицій, доцільно включити до складу Комітету експертів в якості його голови самого останнього з тих суддів Конституційного Суду Азербайджанської Республіки, які вийшли на пенсію.

10.17.12.1511/209906. Сучасні тенденції розвитку професіограми нотаріуса в Україні. Бойко Ю.В., Бодягіна Д.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.187-194. - укр. УДК 347.961.1(477)(045).
У статті проаналізовано практичну сферу діяльності нотаріуса у сучасних умовах незалежної України. Автор у статті намагається по-новому розкрити поняття "нотаріус" та спростування суспільної думки щодо професії нотаріуса, як вузькопрофільного юриста та вказівка на цікаві риси нотаріальної практики. Крім цього, доцільно зауважити, що нотаріус сьогодні - це не просто юрист з вищою освітою, що дав присягу працювати задля захисту прав та законних інтересів людей. Нотаріус - уповноважена державою особа, багатопрофільний спеціаліст права, що здійснює нотаріальну діяльність, використовуючи електронно-цифрове забезпечення, самостійно забезпечуючи собі фінансове становище та створює робочі місця. На думку автора, нотаріус є шанованою та інтелектуальною професією, що роками буде викликати інтерес у науковців в усіх її проявах. Узагальнити теоретичні знання щодо професії нотаріуса, його прав та обов'язків, повноважень, використовуючи головні характеристики обраної професії. Виявити нововведення, що зазнала нотаріальна спільнота за останні роки.

10.17.12.1512/210558. Контрольно-наглядові процедури у сфері організаційно-штатної роботи органів внутрішніх справ України. Моргунов О.А. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.260-270. - укр. УДК 540.41.
З метою удосконалення контрольно-наглядової діяльності в органах внутрішніх справ уточнюється поняття та значення контролю та нагляду; контрольно-наглядова діяльність характеризується як функція державного управління; визначаються особливості притаманні контрольно-наглядовій діяльності в системі організаційно-штатної роботи в органах внутрішніх справ; встановлюється об'єкт та предмет контрольно-наглядової діяльності в системі організаційно-штатної роботи ОВС, а також її стадії (етапи) та форми реалізації.

10.17.12.1513/210569. Особливості юридичної відповідальності посадових та службових осіб податкової міліції України. Пономарьов О.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.361-368. - укр. УДК 347.73.
Проаналізовано основні підходи до формування визначення поняття "юридична відповідальність". Визначено основні види, підстави та особливості юридичної відповідальності посадових і службових осіб податкової міліції України.

10.17.12.1514/210570. Предмет контролю за діяльністю апарату суду. Порощук П.П. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.368-379. - укр. УДК 347.97 .99:35.078.
У статті розкривається зміст терміну предмет контролю. З'ясовується співвідношення об'єкту та предмета контрольної діяльності. Визначається сутність предмета контролю за діяльністю апарату суду.

10.17.12.1515/210574. Проблеми правового регулювання часу відпочинку працівників прокуратури. Сєребряк С.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.403-410. - укр. УДК 349.22.
В статті проаналізовано вплив належного правового регулювання часу відпочинку на ефективність трудової діяльності працівників прокуратури України у цілому.

10.17.12.1516/210585. Конституційно-правовий статус адвокатури України. Вільчик Т.Б. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63588>. - укр. УДК 347.97.99:340.113.
На основі аналізу міжнародних документів, вітчизняного законодавства та наукової літератури визначено конституційно-правовий статус адвокатури України, її призначення та функції на сучасному етапі розвитку державності, досліджено взаємовідносини адвокатури з органами державної, в тому числі судової влади, громадянським суспільством, обґрунтовано існування інституту правової допомоги адвоката.

10.17.12.1517/210749. Дослідження якості роботи суду з використанням методу карток громадянського звітування як ефективний засіб оцінки та моніторингу судової діяльності. Підкуркова І.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.176-184. - укр. УДК 316.334.4:347.99.
У статті розглянуто особливості методу карток громадянського звітування як однієї із складових системи оцінювання роботи суду. Акцентовано увагу на специфіці вибірки, інструментарію, способу представлення результатів. Зазначено практичну значущість даних, отриманих за допомогою методу карток громадянського звітування, в адмініструванні роботи суду. Наведено результати соціологічного дослідження потреб судів Харківської області у проведенні опитувань за допомогою методу карток громадянського звітування.

10.17.12.1518/210971. Міжнародний досвід із забезпечення безпеки осіб, взятих під захист. Ноздренко М.В. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №5, С.25-27. - укр. УДК 343.36.

В статті досліджуються Програми захисту свідків та потерпілих в США, Колумбії, Італії та Німеччини. Стаття аналізує заходи безпеки осіб, взятих під захист та визначає найбільш пріоритетні напрямки розвитку даного інституту для України.

10.17.12.1519/211247. Міжнародний досвід із забезпечення безпеки осіб, взятих під захист. Ноздренко М.В. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №3, С.16-19. - укр. УДК 343.36.
В статті досліджуються Програми захисту свідків та потерпілих в США, Колумбії, Італії та Німеччини. Стаття аналізує заходи безпеки осіб, взятих під захист та визначає найбільш пріоритетні напрямки розвитку даного інституту для України.

10.17.12.1520/211338. Роль кадрового менеджменту в механізмі судового адміністрування в умовах реформування судової системи України. Оліфіренко Л.Д., Віктор Т.М. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №3(3), С.176-185. - укр. УДК 351.95:005.96:347.97 .99 (477).
Розглянуто складові кадрового менеджменту в органах судової влади з огляду реформування судової системи України. Обґрунтовано рекомендації з удосконалення кадрового менеджменту стосовно механізму судового адміністрування за рахунок формалізації та універсалізації інституціональної, організаційної, інформаційно-аналітичної, фінансової, технологічної та кадрової складових забезпечення судочинства.

10.17.12.1521/211581. Профілактика правопорушень у сфері незаконного обігу наркотиків дільничними інспекторами міліції. Костюк В.Л., Литвин В.В. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12, С.4-8. - укр. УДК 342.9.
Здійснено аналіз стану теоретико-правових засад адміністративно-правової профілактики незаконного обігу наркотиків. Обґрунтовано новий механізм взаємодії дільничних інспекторів міліції з громадськими організаціями щодо індивідуальної профілактики наркозалежних осіб.

10.17.12.1522/211585. Профілактика корупції через створення єдиного антикорупційного органу. Тютюнник Р.С. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12, С.22-24. - укр. УДК 343.9:343.352 (477).
В цій статті автор розглядає інституціоналізацію профілактики корупції через створення єдиного антикорупційного органу, опираючись на зарубіжний досвід Сінгапуру, Гонконгу та декількох інших країн. Необхідність розробки цієї теми обумовлена високим рівнем корумпованості державних органів в Україні та високим показником рівня корупції в міжнародних рейтингах.

10.77 Кримінальне право

10.17.12.1523/204292. Проблеми індивідуалізації покарання за незакінчений злочин. Бабанли Р.Ш. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.76-79. - укр. УДК 343.24.01.
У статті досліджується стан законодавчого регулювання, а також практика застосування норм КК, які регулюють призначення покарання за незакінчений злочин. Проведене дослідження дозволило дійти висновку про те, що недоліки регламентації спеціальних правил призначення покарання за незакінчений злочин унеможливлюють здійснення належної індивідуалізації покарання за такий злочин. Наведені проблеми зумовлюють необхідність їх вирішення як шляхом законодавчих змін, так і шляхом певного коригування при застосуванні чинного законодавства.

10.17.12.1524/204293. Історія розвитку кримінального законодавства про відповідальність за незаконний видобуток водних біологічних ресурсів у період нового часу. Берднік І.В., Погребняк С.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.80-83. - укр. УДК 343.3 .7.
Стаття присвячена висвітленню питань історичного розвитку кримінального законодавства про відповідальність за незаконний видобуток водних біологічних ресурсів у період Нового часу. Проаналізовано законодавство про відповідальність за незаконний видобуток водних біологічних ресурсів на різних етапах його розвитку. Законодавче регулювання видобутку риби, водних тварин і рослин має давню історію, зароджуючись на самих ранніх стадіях існування нашої держави і права.

10.17.12.1525/204299. Неоказание помощи терпящим бедствие на море: проблемы определения объекта посягательства. Федчун Н.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.109-112. - рос. УДК 343.346.1.
У статті розглядаються актуальні проблеми визначення об'єкта злочинів, пов'язаних із ненаданням допомоги на морі. Визначається місце досліджуваних кримінально-правових норм у системі кримінального законодавства. Проаналізовано механізм посягання, що виявляється в разі ненадання допомоги на морі, як один зі злочинів, що посягають на безпеку судноплавства.

10.17.12.1526/204706. Особливості кримінальної відповідальності медичних працівників у США. Болдіжар С.О., Хохлова І.В., Пішта В.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.36-39. - укр. УДК 343.2 .7(4 9).
У статті висвітлено основні питання кримінальної відповідальності медичних працівників у США. Здійснено аналіз законодавчого регулювання кримінальної відповідальності медичних працівників у США, зокрема питань про незаконне проведення аборту та евтаназію. Автори акцентують увагу на формі вини суб'єкта злочину та обставинах, що виключають злочинність діяння.

10.17.12.1527/204709. Безпекова функція кримінального покарання в Україні. Колб О.Г., Колб І.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.47-50. - укр. УДК 343.24.01.
У статті здійснено аналіз змісту функцій покарання, основною з яких є функція забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, та в цілому безпеки всіх об'єктів кримінально-правової охорони. Крім цього, визначено основні проблеми їх реалізації та розроблено науково обґрунтовані шляхи їх вирішення.

10.17.12.1528/204711. Темпоральні категорії в кримінальному праві України. Назаренко А.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.54-58. - укр. УДК 343.2.
У статті розглядаються темпоральні категорії у кримінальному праві, аналізуються їх сутність та значення. При цьому найбільша увага акцентується на категорії строку. Зроблені власні висновки стосовно понять, що відносяться до темпоральних.

10.17.12.1529/204870. Порівняльний аналіз кримінальної відповідальності за відмивання коштів, отриманих від незаконного обігу наркотиків, за законодавством Федеративної Республіки Німеччина та України. Безногих В.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.51-55. - укр. УДК 343.3 .7.

У статті висвітлюються положення кримінального права ФРН щодо протидії відмиванню коштів, отриманих від протиправної діяльності, порівняно з положеннями статті 306 Кримінального кодексу України. Визначаються можливі напрями розвитку вітчизняного законодавства у сфері протидії відмиванню коштів.

10.17.12.1530/204872. Класифікація корпоративних злочинів та покарання за них. Кукіна З.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.60-63. - укр. УДК 343.3 .7.
У статті розглядаються види корпоративних злочинів та санкцій, які настають в результаті їх скоєння. В різних юрисдикціях класифікація покарання юридичної особи за скоєння злочину може мати свої особливості, але спільною рисою для всіх є штрафи як основний вид покарання, який демонструє найбільш ефективний результат внаслідок його застосування.

10.17.12.1531/204874. Окремі аспекти підкупу свідка, потерпілого, експерта, передбачені ст. 386 КК України. Неміч Ф.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.68-70. - укр. УДК 343.3 .7.
У статті розглядається підкуп свідка, потерпілого, експерта як окремий вид підкупу та його особливості. Акцентується увага на специфічних ознаках підкупу свідка, потерпілого, експерта. Проведене дослідження дає підстави для перегляду диспозиції ст. 386 КК України в контексті удосконалення кримінальної відповідальності за підкуп.

10.17.12.1532/204875. Суб'єкт злочину, передбаченого ст. 445 Кримінального Кодексу України. Поповічук В.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.71-74. - укр. УДК 343.3 .7.
У статті встановлено поняття суб'єкта злочину, якого передбачено ст. 445 Кримінального кодексу України. Проведено порівняльну характеристику термінів "суб'єкт злочину" та "особа злочинця". На основі теорії кримінального права та з урахування особливостей незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала визначено особливості суб'єкта злочину.

10.17.12.1533/205215. Поняття джерел кримінального права України. Сохікян А.С. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.107-115. - укр. УДК 343.214.
Стаття присвячена дослідженню поняття джерел кримінального права. Наведений аналіз підходів до визначення поняття "джерело права". На підставі ґрунтовного дослідження чинного законодавства України виокремлено ознаки джерел кримінального права. За допомогою індуктивного методу дослідження надано визначення джерел кримінального права. Робиться висновок щодо необхідності визнання судового прецеденту джерелом кримінального права України.

10.17.12.1534/205341. Вплив глобалізації на кримінальне законодавство України. Лихова С.Я. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №3(68), С.125-132. - англ. УДК 316.422:343(045).
Мета: Метою даного дослідження є глобалізація, яка зачіпає всі верстви українського суспільства, науку, зокрема, науку кримінального права, законодавчий процес та практику регуляторної політики. Глобалізація в галузі кримінального права, на наш погляд, проявляється в процесі гармонізації законодавства, яке спрямоване на наближення і коригування нормативних правових приписів для досягнення міжнародних, європейських і національних правових норм. Узгодження допомагає в досягненні взаємної згоди для правових систем або їх структурних частин в межах певної спільноти. Методи: Основним методом уніфікації законодавства є систематизація норм національного законодавства, реалізація правових положень міжнародного права у внутрішньому законодавстві і його адаптація до міжнародних вимог. Слід особливо відзначити такі методологічні основи гармонізації як єдність, цілісність, пропорційність, узгодженість і сучасний досвід. Результати: Показано, що існує багато проблем щодо глобалізації саме в галузі кримінального законодавства. Особливу увагу приділено проблемі реалізації норм про кримінальну відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень у вітчизняному законодавстві. Автор доходить висновку, що реалізація цієї ідеї є небажаною і недоцільною в сучасних умовах через принцип індивідуальної і винної відповідальності, який слід розглядати як важливе досягнення людської цивілізації. Обговорення: На нашу думку, ми повинні досліджувати конкретні правові системи окремих країн, а не англо-саксонську правову систему або романо-германську правову систему права в цілому. Крім того, поняття, яке використовується для позначення терміна "сім'я права" необхідно ретельно вивчити. Адже існують певні спільні характеристики деяких правових систем в різних країнах. В той же час ці характеристики можуть бути присутніми або можуть бути відсутніми у певній правовій системі кожної країни. Цій проблемі приділяється значна увага в роботах вітчизняних вчених в галузі кримінального права і порівняльного правознавства Ю.Бауліна, В.Грищука, В.Тихого, В.Тулякова і т.д. Але існують не вирішені проблеми, пов'язані з інститутом кримінальної відповідальності юридичних осіб, покараннями, інститутом інших заходів правового впливу, що мають зазнати значних змін під впливом процесу глобалізації.

10.17.12.1535/205850. Законодавчий вірус у системі КК України: визначення й актуалізація проблеми на прикладі ст. 3682 КК "Незаконне збагачення". Киричко В.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.142-151. - укр. УДК 343.211.
У статті обґрунтовано необхідність уведення в науковий обіг поняття "законодавчий вірус у системі КК України" і подано його визначення. Боротьбу з такими вірусами визначено як один з напрямків реалізації принципу верховенства права в кримінальному праві України.

10.17.12.1536/205851. Легалізація проституції та декриміналізація окремої пов'язаної з нею діяльності в Україні (англійською мовою). Радутний О.Е. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.152-165. - англ. УДК 343.545:340.13 007.51:316.324.8.
Розглянуто окремі аргументи "за" та "проти" легалізації проституції та декриміналізації пов'язаної з нею діяльності, доведено необхідність вирішення проблеми з точки зору прав людини та інтересів суспільства. Запропоновано внесення змін у чинне законодавство України та застосування окремих заходів інформаційного забезпечення вказаного процесу.

10.17.12.1537/205853. Особливості відповідальності виконавця при вчиненні злочинів з двома формами вини. Зінов'єва І.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.178-191. - укр. УДК 343.237.
У статті проаналізовано погляди вчених стосовно питання про наявність співучасті у злочинах з двома формами вини. Обґрунтовано необхідність ставлення у вину кваліфікуючого наслідку, спричиненого виконавцем через необережність, іншим співучасникам, якщо він повинен і міг бути ними передбачений. Спричинення через необережність кваліфікуючого наслідку умисного злочину спільно декількома особами, які повинні були і могли його передбачити, визнано необережним співзаподіянням. Виокремлено групи злочинів, у яких кваліфікуючий наслідок знаходиться поза межами співучасті. Запропоновано шляхи кваліфікації злочину з двома формами вини за наявності ознак співучасті.

10.17.12.1538/206991. Забруднення або псування земель як наслідки у злочині, передбаченому ст. 239 Кримінального кодексу України. Іщенко М.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.119-128. - укр. УДК 343.222.4 (477).
Аналізуються наслідки як обов'язкова ознака об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 239 Кримінального кодексу України. Доводиться, що забруднення земель належить до проміжних наслідків; похідними наслідками цього злочину є: 1) створення небезпеки для життя, здоров'я людей чи довкілля (ч. 1 ст. 239 КК); 2) загибель людей, їх масове захворювання або інші тяжкі наслідки (ч. 2 ст. 239 КК). Правильне розуміння термінів "забруднення земель" та "псування земель" сприятиме правильній кваліфікації зазначеного злочину.

10.17.12.1539/207017. Вимоги Європейського Союзу до адаптації кримінального законодавства України щодо конфіскації майна до права ЄС. Бідна О.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.179-188. - укр. УДК 343.2 .7.
У статті проаналізовано основні вимоги Європейського Союзу, які містяться у міжнародно-правових актах, щодо удосконалення законодавства України стосовно конфіскації майна. Окреслено основні наукові позиції щодо реформування інституту конфіскації майна. Обґрунтовано необхідність подальших наукових розробок проблеми конфіскації майна.

10.17.12.1540/207525. Досвід імплементації норм про воєнні злочини в кримінальному законодавстві країн ЄС. Сірант М.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.225-230. - укр. УДК 341.3:343.21 (477).
Порушено теоретичні аспекти імплементації норм про воєнні злочини у законодавство України на прикладі зарахування їх до кримінального законодавства країн Європейського Союзу. Проаналізовані норми входять до складу Кримінальних кодексів країн Балтії, Грузії, Молдови відповідно до вимог Римському статуту Міжнародного кримінального суду.

10.17.12.1541/207571. Особливості правової регламентації насильницької поведінки відповідно до законодавства держав міжнародної спільноти. Гумін О.М., Римарчук Г.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.529-535. - укр. УДК 343.97.
Розглядаються зарубіжні та міжнародні нормативно-правові акти, які регулюють питання насильницьких дій та насильства загалом та в сім'ї. Окрім того, автори проаналізували санкційні положення зарубіжного законодавства, а також визначили заходи протидії насильницькій поведінці особи відповідно до законодавства країн світової спільноти.

10.17.12.1542/207641. Законодавчі засади взаємодії державних та місцевих органів при здійсненні заходів щодо соціальної реабілітації осіб, звільнених від покарання / Заканадаучыя вытокі узаемадзеяння дзяржауных і грамадскіх устаноу пры ажыццяуленні мерапрыемствау па сацыяльнай рэабілітацыі асоб, вызваленых ад пакарання. Афончанка Т.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.206-212. - Білоруській УДК 343.851.
Досліджено правове регулювання механізму співпраці державних (республіканських і місцевих) органів і громадських установ, які в межах наданих їм функцій здійснюють повноваження, спрямовані на надання допомоги особам, які раніше відбували кримінальне покарання, і насамперед - у вигляді позбавлення волі. Виявлено деякі проблеми, які характеризують цей процес як у сфері правотворчості, так і в практиці правозастосовчої діяльності, а також зроблено спроби сформулювати пропозиції щодо ліквідації виявлених нормативних недоліків з метою вдосконалення правового регулювання інституту постпенального контролю за засудженими.

10.17.12.1543/207657. Співвідношення принципів гуманності та ефективності при притягненні неповнолітнього до кримінальної відповідальності. Ортинська Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.304-308. - укр. УДК 340.12: 342.726.
Розглянуто види відповідальності, що застосовуються до неповнолітніх. Проаналізовано позитивні характеристики громадських робіт як виду покарання. Запропоновано шляхи удосконалення цього виду покарання.

10.17.12.1544/207689. Питання відповідальності юридичних осіб за порушення недоторканності приватного життя. Сосніна О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.505-510. - укр. УДК 343.4+343.22.
Досліджено питання про кримінальну відповідальність юридичних осіб за порушення недоторканності приватного життя. Проаналізовано досвід зарубіжних країн-учасниць Європейського Союзу, законодавство яких містить відповідну норму. Зроблено висновок про доцільність доповнення переліку злочинів, за які відповідає юридична особа, і злочином, кримінальна відповідальність за який передбачена в ст. 182 КК України. Автор обґрунтовує свою пропозицію тим, що право людини на недоторканність особистого життя є одним з основоположних прав, передбачених у міжнародних нормативних актах.

10.17.12.1545/207690. Про процесуальні гарантії захисту прав і свобод учасників кримінального судочинства. Цилюрик І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.511-515. - укр. УДК 343. 9.
Широко розкрито тему процесуальних гарантій забезпечення прав особи у кримінальному судочинстві. Найбільше уваги приділено визначенню терміна "процесуальні гарантії". Розглянуто проблемні питання щодо інтересів учасників кримінального провадження. Проаналізовано погляди правників на поняття кримінально-процесуальних гарантій. Виокремлено їхні сутнісні ознаки й на їх підставі сформульовано авторське визначення поняття кримінально-процесуальних гарантій.

10.17.12.1546/208618. Удосконалення правових основ виявлення контрабанди наркотичних засобів, що вчиняються організованими злочинними групами. Рудницький І.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.541-547. - укр. УДК 343.37:351.
Розглянуто сутність виявлення контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи. Окреслено правові основи, які надають ефективну можливість оперативним підрозділам у цій діяльності. Запропоновано доповнення до окремих нормативно-правових актів, які покращать таку діяльність.

10.17.12.1547/208837. покарання у вигляді обмеження волі може бути реформоване (досвід Республіки Білорусь). Марисюк К. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.510-514. - укр. УДК 343.82.
Аналізується покарання у вигляді обмеження волі без скерування особи до виправної установи відкритого типу у Республіці Білорусь. Відповідно до чинного законодавства Республіки Білорусь, з врахуванням особи винного, характеру та ступеня суспільної небезпеки особи, яка вчинила злочин, наявності у неї постійного місця проживання суд може призначати покарання у

вигляді обмеження волі без скерування особи до виправної установи відкритого типу. Засуджені до покарання у вигляді обмеження волі без скерування особи до виправної установи відкритого типу відбувають покарання за місцем постійного проживання. Покарання у вигляді обмеження волі без скерування особи до виправної установи відкритого типу може призначатись, коли виправлення винного може бути досягнуте без його усунення з місця постійного проживання: у сім'ї, трудовому колективі, у навчальному закладі. Обов'язковою умовою застосування до винного згаданого виду покарання є залучення його до праці.

10.17.12.1548/208840. Виявлення ознак нецільового використання бюджетних коштів, вчинених службовими особами. Писарчук І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.529-536. - укр. УДК 343.37.
Розглянута сутність виявлення нецільового використання бюджетних коштів службовими особами підрозділів ДЗЕ НПУ (Національної поліції України). Окреслено основні поняття пошукових ознак зазначених злочинів та взято до уваги основні чинники, які вказують на їх вчинення. Охарактеризовано окремі заходи підрозділів ДЗЕ щодо виявлення нецільового використання бюджетних коштів службовими особами.

10.17.12.1549/209660. Порівняльно-правовий аналіз законодавчого закріплення кваліфікуючої ознаки крадіжки "з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище". Назаренко А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.261-268. - укр. УДК 343.37.
У статті з використанням порівняльного методу вивчено зарубіжний досвід законодавчого закріплення кваліфікуючої ознаки крадіжки "з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище". Проведений аналіз кримінальних кодексів держав континентальної Європи дав підстави для того, щоб запропонувати зміни до відповідної норми Кримінального кодексу України.

10.17.12.1550/209902. Сучасний стан нормативно-правового регулювання запобігання і протидії контрабанді та іншим незаконним переміщенням товарів через митний кордон України. Єжижанський М.Є., Циклаурі О.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.162-168. - укр. УДК 343.359.3(477)(045).
У статті здійснено спробу дослідити сучасний стан нормативно-правового регулювання запобігання і протидії контрабанді та іншим незаконним переміщенням товарів через митний кордон України, теоретичні та практичні підходи до розв'язання проблем боротьби із зазначеними правопорушеннями.

10.17.12.1551/210575. Злочини, що посягають на культурні цінності за кримінальним кодексом України та кримінальним кодексом Китайської Народної Республіки: система та побудова санкцій. Ткачук П.О. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.410-418. - укр. УДК 343.21.17.
Стаття присвячена вивченню та аналізу кримінального законодавства України та Китайської Народної Республіки (далі - КНР) за злочини, що посягають на культурні цінності. Вказано на можливість удосконалення вітчизняного кримінального законодавства шляхом виділення окремої системи злочинів, де культурні цінності можуть виступати в якості обов'язкової ознаки складу - предмету злочину.

10.17.12.1552/210592. Умови відшкодування шкоди державою фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення. Хмельова Н.А. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63688>. - укр. УДК 347.9.
Розглянуто умови відшкодування шкоди державою фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення, умови надання такого відшкодування. Зроблено аналіз чинного цивільного законодавства України. Запропоновано відповідний механізм їх реалізації.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.17.12.1553/204303. Особливості проведення окремих процесуальних дій відносно адвоката у кримінальному провадженні як гарантії адвокатської діяльності. Войнарович А.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.126-129. - укр. УДК 343.13.
Висвітлені особливості проведення окремих процесуальних дій стосовно адвоката у кримінальному провадженні. Для цього з'ясовані поняття гарантій адвокатської діяльності та їх співвідношення у Законі України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та у КПК України. Виокремлені недоліки правового регулювання гарантій адвокатської діяльності у частині здійснення стосовно адвокатів певних процесуальних дій у кримінальному провадженні.

10.17.12.1554/204304. Фактичні підстави проведення судової експертизи в кримінальному судочинств. Калужна О.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.130-137. - укр. УДК 343.132.
У статті зроблено спробу всебічно проаналізувати і виокреслити розуміння фактичних підстав для проведення судової експертизи, виявити підходи в науці та тенденції в практиці щодо їх визначення у конкретних випадках, дати їм оцінку, а також виокремити універсальні критерії для діагностування фактичних підстав для судової експертизи.

10.17.12.1555/204305. Цивільний позивач та цивільний відповідач як суб'єкти доказування у кримінальних провадженнях щодо злочинів проти власності. Коваленко Л.Б. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.138-141. - укр. УДК 343.12.
У статті розглядаються питання, пов'язані з доказуванням цивільного позову у кримінальних провадженнях щодо злочинів проти власності. Висвітлюються окремі аспекти правового статусу цивільного позивача та цивільного відповідача як суб'єктів доказування у кримінальних провадженнях. Пропонуються зміни чинного законодавства.

10.17.12.1556/204306. Зізнання особи у вчинені кримінального правопорушення та його правові наслідки у кримінальному провадженні. Король В.В., Верстлер М.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.141-145. - укр. УДК 343.144.
У статті здійснено спробу розглянути зізнання особи у вчиненні кримінального правопорушення як допустимий доказ щодо обставин події злочину, наявності вини обвинуваченого, його вплив на перебіг і форму кримінального провадження та покращення ефективності судочинства. "Зізнання особи" виділено в окрему правову категорію, визначено його види за певними критеріями розмежування та взаємозв'язку з уже визнаними інститутами кримінального процесу.

10.17.12.1557/204307. Щодо специфіки судового контролю при здійсненні негласних слідчих (розшукових) дій як окремого напряму судово-контрольної діяльності. Полюхович О.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.146-150. - укр. УДК 343.132.
У статті викладено авторське бачення питання сутнісних ознак судового контролю при здійсненні негласних слідчих (розшукових) дій. Висловлена позиція стосовно наявних на сьогодні теоретичних проблем. Запропоновані можливі шляхи їх вирішення.

10.17.12.1558/204308. Місце досудового розслідування у системі стадій кримінального провадження. Столітній А.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.151-155. - укр. УДК 343.13.
У статті розглядаються актуальні питання поділу кримінального процесу на стадії, визначення існуючих стадій, дослідження важливості такого поділу для здійснення кримінальної процесуальної діяльності та обґрунтування необхідності законодавчого закріплення цього поняття.

10.17.12.1559/204309. Невстановлення достатніх доказів для доведення винуватості особи як підстава закриття кримінального провадження. Токаренко К.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.155-158. - укр. УДК 343.13.
Стаття присвячена дослідженню проблемних питань підстав закриття кримінального провадження, зокрема, у зв'язку із невстановленням достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпанням можливості їх отримати. Встановлено, що, незважаючи на широку критику, якої зазнало формулювання відповідної підстави у законі, що на цей час втратив чинність, формулюючи у чинному законі аналогічну підставу до закриття кримінального провадження, законодавець, з однієї сторони, цілком виправдано уникнув використання у ній термінів "підозрюваний" чи "обвинувачений", однак не зняв проблему обвинувального ухилу в її змісті. Запропоновано шляхи вирішення цієї проблеми.

10.17.12.1560/204311. Історія формування інституту кримінально-процесуальної профілактики правопорушень у XIX - першій половині XX століття. Томин С.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.162-165. - укр. УДК 343.1.
У статті досліджується процес виникнення та розвитку інституту кримінально-процесуальної профілактики правопорушень у XIX - першій половині XX століття. На основі положень правових актів та наукових праць автор характеризує особливості попередження злочинів на кожному з етапів досліджуваного періоду. З урахуванням позицій науковців визначаються основні профілактичні напрямки діяльності органів досудового розслідування та суду.

10.17.12.1561/204313. Правовий статус адвоката свідка. Заборовський В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.169-173. - укр. УДК 343.12.
У статті досліджується правовий статус адвоката свідка в кримінальному судочинстві. Робиться висновок про те, що адвокат свідка в кримінальному судочинстві є ні представником, ні захисником свідка, а володіє власне правовим статусом адвоката, а також про те, що адвокат свідка на законодавчому рівні повинен бути зарахований до інших учасників кримінального провадження.

10.17.12.1562/204314. Національні передумови та зарубіжний досвід проведення незалежного моніторингу судового процесу. Запара С.І., Гасай М.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.174-178. - укр. УДК 343.13.
Стаття присвячена проблемі незалежного оцінювання роботи судді в судовому засіданні незалежними громадськими організаціями. Автор публікації надає результати таких оцінювань у таких країнах, як Грузія, Казахстан, Польща та інших. На основі проведеного дослідження автор публікації робить висновок про можливість посилення спроможності громадянського суспільства щодо проведення оцінки судової системи шляхом моніторингу судових процесів.

10.17.12.1563/204708. Про деякі шляхи підвищення ефективності процесуального керівництва при розслідуванні злочинів, учинених засудженими у виправних колоніях. Карпенко Н.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.43-46. - укр. УДК 343.11.
У статті на основі проведеного аналізу стану розслідування злочинів, що вчиняються особами, які відбувають покарання у виді позбавлення волі у виправних колоніях, визначені проблемні питання, що пов'язані з процесуальним керівництвом по кримінальних провадженнях, та сформульовані науково обґрунтовані шляхи їх вирішення.

10.17.12.1564/204718. Міжнародно-правові стандарти судочинства та їх реалізація в положеннях кримінального процесуального законодавства України. Бабчинська Т.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.84-89. - укр. УДК 343.13(4 9).
Стаття присвячена аналізу відображення деяких міжнародно-правових стандартів судочинства у площині кримінального процесуального законодавства України, основною метою яких є забезпечення права на захист у кримінальному провадженні. Автор розглядає змагальну модель нового Кримінального процесуального кодексу України, яка надає більш розширені права стороні захисту, що відповідає встановленим міжнародно-правовим стандартам. Особлива увага також приділяється вивченню вимог, які ставляться до реалізації права на правову допомогу відповідно до практики рішень Європейського суду з прав людини.

10.17.12.1565/204719. Роль слідчого судді в реалізації засади недоторканності житла чи іншого володіння особи на стадії досудового розслідування. Бялковський Д.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.90-94. - укр. УДК 343.13.
У статті обговорюється проблема реалізації засади недоторканності житла чи іншого володіння особи на стадії досудового провадження. Визначається роль слідчого судді в механізмі реалізації зазначеної засади. Також на основі аналізу діючого кримінально-процесуального законодавства визначаються проблемні питання відносно захисту права особи на недоторканність житла.

10.17.12.1566/204720. Заявлення відводу слідчому. Дем'янчук В.А., Денісова Г.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.94-97. - рос. УДК 343.139.
У статті досліджено порядок заявлення та вирішення відводу, самовідводу слідчого в кримінальному провадженні, проаналізовано наукові підходи щодо процедури заявлення відводу, самовідводу слідчого. Запропоновано зміни та доповнення до чинного законодавства.

10.17.12.1567/204721. Аспекти аргументації обвинувальної діяльності прокурора. Іванов А.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.98-102. - укр. УДК 343.1.
У статті висвітлено сутність та зміст такої кримінально-правової категорії, як "обвинувальна діяльність". Проаналізовано підходи різних учених щодо визначення категорії "обвинувачення". Автор акцентує увагу на розкритті змісту поняття "обвинувальна діяльність прокурора".

10.17.12.1568/204722. Рішення європейського суду з прав людини та Конституційного Суду України у механізмі кримінального процесуального регулювання. Лоскутов Т.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.103-107. - укр. УДК 343.13(4 9).
У статті досліджуються рішення Європейського суду з прав людини та Конституційного Суду України у механізмі кримінального процесуального регулювання. Визначається вплив практики вказаних судів на процес кримінального процесуального правозастосування. Робиться висновок щодо узгодженості механізму кримінального процесуального регулювання з головним елементом предмету такого регулювання.

10.17.12.1569/204723. Застосування домашнього арешту в кримінальному провадженні України. Тертична А.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.107-111. - укр. УДК 343.13.
У статті розглянуто підстави та порядок застосування домашнього арешту як запобіжного заходу у кримінальному провадженні України. Проаналізовано поняття "житло" в аспекті застосування домашнього арешту на доктринальному та законодавчому рівні. В результаті аналізу нормативних та правозастосовних положень вироблено рекомендації для забезпечення вимоги обґрунтованості ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту до підозрюваного, обвинуваченого.

10.17.12.1570/204725. Застосування технічних засобів адвокатом під час кримінального провадження. Корсун С.І., Кучерчук Ю.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.116-119. - укр. УДК 343.1.
Стаття присвячена застосуванню технічних засобів фіксації процесуальних дій адвокатом під час його участі у кримінальному провадженні. Аналізуються правові підстави та можливий порядок застосування адвокатом технічних засобів. Розглядаються умови, за яких існує заборона адвокату на застосування технічних засобів.

10.17.12.1571/204879. Окремі питання призначення покарання за вимагання: за матеріалами судової практики. Тертична А.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.87-90. - укр. УДК 343.13.
У статті проаналізовано передбачені законодавцем санкції за вчинення вимагання. На підставі матеріалів судової практики досліджено тенденції щодо призначення покарання за вимагання. Запропоновано доповнити ч. 1 ст. 189 КК України таким видом покарання, як штраф.

10.17.12.1572/204883. Виникнення та значення стадії підготовчого провадження у кримінальному процесі України. Замкова Я.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.103-106. - укр. УДК 343.13(4 9).
Стаття присвячена дослідженню ґенези, змісту та завдань стадії підготовчого провадження. Проаналізовано історію виникнення та розвитку цієї стадії кримінального процесу. Автором звернуто увагу на зміну обсягу компетенції суду під час підготовчого провадження.

10.17.12.1573/204884. Реалізація засади законності під час укладення угод у кримінальному провадженні України та Німеччини. Козаченко В.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.107-110. - укр. УДК 343.13.
У статті розглянуті особливості кримінального процесуального законодавства України та Німеччини в частині реалізації принципу законності під час укладення угод у кримінальному провадженні. Визначено, що є спільним і відмінним у цих країнах під час укладення угод у кримінальному провадженні. Встановлені позитивні аспекти кримінального процесу Німеччини, що можуть бути імплементовані в кримінальне судочинство України в частині укладення угод у кримінальному провадженні.

10.17.12.1574/204886. Процесуальна характеристика етапів проведення затримання уповноваженою службовою особою. Лазарева Д.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.114-118. - укр. УДК 343.125.5.
У статті аналізується визначена кримінальним процесуальним законом послідовність дій із затримання уповноваженою службовою особою та надається процесуальна характеристика етапів проведення даного заходу забезпечення кримінального провадження.

10.17.12.1575/204887. Належність та допустимість доказів у кримінальному провадженні. Малярова В.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.119-122. - укр. УДК 343.14.
У статті досліджено проблему допустимості доказів у кримінальному провадженні з огляду на нове кримінальне процесуальне законодавство. Узагальнено підходи до допустимості доказів, запропоновані вітчизняними науковцями. Розглянуто теоретичне і практичне значення допустимості доказів.

10.17.12.1576/204889. Діяльність прокурора щодо забезпечення його участі в судовому засіданні у першій інстанції. Орлик Д.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.125-128. - укр. УДК 343.163.
Стаття присвячена науковому аналізу процесуальної діяльності прокурора щодо забезпечення його участі в судовому засіданні у першій інстанції. Вказується на те, що питання формулювання обвинувачення у досудовому провадженні, проблеми підготовки та участі прокурора в судовому засіданні у суді першої інстанції набувають в умовах змагального кримінального процесу особливого значення. Діяльність прокурора фактично здійснюється на межі двох стадій кримінального провадження: вона завершує стадію досудового розслідування та забезпечує початок стадії підготовчого провадження. Констатується відсутність її належного законодавчого врегулювання, неоднозначність трактування у теорії кримінального процесуального права та практиці його застосування.

10.17.12.1577/204890. Основні вектори розвитку та становлення стандарту доказування "поза розумним сумнівом". Степаненко А.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.129-132. - укр. УДК 343.14.
Стаття присвячена аналізу процесів формування та розвитку стандарту доказування "поза розумним сумнівом", з'ясуванню його особливостей та природи в історичному розвитку. На основі аналізу наукової літератури було виділено два основних підхода до

розуміння природи стандарту та виявлено їх основний зміст. Автором вказано на ключові особливості кожного з підходів та можливості адаптації стандарту доказування "поза розумним сумнівом" у вітчизняному кримінальному процесі.

10.17.12.1578/204891. Поняття домашнього арешту. Шелякін О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.132-136. - укр. УДК 341.2.
У статті розглянуто етимологічні та теоретичні основи, пов'язані із загальними положеннями дефініції домашнього арешту. Досліджено зміст та обсяг поняття домашнього арешту у площині системи координат. Запропоновано визначення поняття домашнього арешту, яке ґрунтується на суттєвих (істотних) ознаках цього запобіжного заходу.

10.17.12.1579/205202. Окрема криміналістична методика судового розгляду у кримінальному провадженні: сутність та завдання. Алєксєйчук В.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.169-179. - укр. УДК 343.983.
У статті розглянуто сучасні наукові тенденції у визначенні поняття криміналістичної методики, окремої криміналістичної методики. З урахуванням специфіки умов, за яких відбувається судовий розгляд кримінальних справ, та завдань судового провадження визначено сутність та охарактеризовано завдання окремих криміналістичних методик судового розгляду кримінальних справ. Проведено порівняння останніх із завданнями окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.

10.17.12.1580/205832. Взаємозв'язок матеріального та процесуального значення мотиву і мети злочину. Свояк Д.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.175-185. - укр. УДК 343.19.
У статті розглянуто визначення понять мотиву та мети злочину як елементів суб'єктивної сторони складу злочину в доктрині права, а також їх процесуальне та матеріальне значення як у правовій науці, так і правозастосовній практиці. Зазначено, що мотив та мета злочину є факультативними елементами складу злочину й їх доказування у судовому порядку має здійснюватись лише щодо тих складів злочинів, диспозиції яких визначають ці елементи як обов'язкові, а також враховуватись при призначенні покарання. Висвітлено роль мотиву та мети злочину при пред'явленні особі обвинувачення та при винесенні судового рішення за результатами розгляду обвинувачення.

10.17.12.1581/207019. Щодо шляхів удосконалення національного кримінального процесуального законодавства у сфері боротьби з тероризмом. Черниш Р.Ф. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.196-203. - укр. УДК 343.1+343.326 (477).
Проаналізовано окремі положення кримінально-процесуального законодавства в частині обрання запобіжних заходів до суб'єктів, які обґрунтовано підозрюються у вчиненні злочинів проти основ національної та громадської безпеки. Окреслено напрямки діяльності щодо внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України з метою унеможливлення уникнення відповідальності за вищевказані види протиправних діянь.

10.17.12.1582/207021. Окремі питання забезпечення прав та законних інтересів осіб при проведенні допиту у режимі відеоконференції під час досудового розслідування. Шингарьов Д.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.212-224. - укр. УДК 343.102.
Стаття присвячена дослідженню актуальної для сучасної правозастосовної практики проблеми, пов'язаної з забезпеченням прав та законних інтересів осіб під час їхнього допиту в режимі відеоконференції на стадії досудового розслідування. Проаналізовано положення чинного КПК України, які регламентують відмову підозрюваного від участі в цій слідчій (розшуковій) дії та виявлено їхні недоліки, що можуть перешкоджати реалізації права зазначеного учасника кримінального провадження не давати показання. На підставі доктринальних підходів та кримінального процесуального законодавства висловлено пропозицію щодо обов'язкового залучення для проведення допиту в режимі відеоконференції спеціаліста, оскільки відсутність цього учасника кримінального провадження потенційно здатна унеможливити проведення такого допиту.

10.17.12.1583/207678. Принципи забезпечення виконання судових рішень установами виконання покарань в Україні. Гнот Х.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.441-446. - укр. УДК 342.9:343.15]:343.81(477).
Висвітлено основні поняття цієї теми, проаналізовано принципи кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань, забезпечення виконання судових рішень установами виконання покарань в Україні.

10.17.12.1584/207681. Проблеми порядку виконання органами внутрішніх справ України ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. Комісарчук Ю.А., Ратнова А.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.459-465. - укр. УДК 343.125 (477).
Розглянуто поняття, суть та основні проблемні питання, що виникають під час використання домашнього арешту як запобіжного заходу у кримінальному судочинстві, проаналізовано основні позитивні та негативні аспекти такого запобіжного заходу та надано рекомендації для його вдосконалення.

10.17.12.1585/208609. Міжнародні стандарти забезпечення прав підозрюваного в кримінальному провадженні. Гузела М.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.481-485. - укр. УДК 343.125.
Досліджено питання правового статусу підозрюваного в кримінальному провадженні в контексті стандартів, закріплених у нормах міжнародно-правових актів, визнаних Україною. Оскільки чинний Кримінальний процесуальний кодекс України закріплює підозрюваного як єдиного суб'єкта кримінального провадження, щодо якого провадиться кримінальне переслідування на стадії досудового розслідування, то, враховуючи приорітет положень міжнародно-правових актів, ратифікованих Верховною Радою України, над нормами національного кримінального процесуального законодавства, предметом ретельного наукового аналізу постає проблема забезпечення прав підозрюваного на основі міжнародних стандартів. Визначено, що забезпечення прав підозрюваного в контексті міжнародних стандартів регламентується нормами міжнародно-правових актів, які, зокрема, містять основні ознаки підозри, а також гарантії існування необхідного мінімального об'єму процесуальних прав підозрюваного, що становлять його процесуальний статус.

10.17.12.1586/208614. Про слідчого суддю як суб'єкта здійснення судового контролю. Кушпіт В.П., Цилюрик І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.513-520. - укр. УДК [343.16].
Розглянуто наукові підходи щодо розуміння нового суб'єкта кримінального судочинства - слідчий суддя. Досліджено історію розвитку слідчого судді. Проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання судового контролю.

10.17.12.1587/208620. Кримінальний процес в Україні: історія і сучасність. Сорока С.О., Римарчук Г.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.553-562. - укр. УДК 343.1.

Розглянуто історичні аспекти формування кримінального процесу в Україні від звичаєвого права до теперішнього часу. Розкрито особливості правової системи у сфері судочинства різних періодів, зосереджено увагу на основних кримінальних процесуальних законодавчих актах, які діяли на території України в різні періоди і сприяли розвитку і прийняттю сучасного кримінального процесуального законодавства.

10.17.12.1588/208825. Особливості процесу доказування в наказному провадженні. Навроцька Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.431-440. - укр. УДК 347.94 (347.919.7).
Досліджено особливості доказування у наказному провадженні. Проаналізовано судову практику щодо документів, якими підтверджується кожна із вимог, за якою може бути видано судовий наказ. Констатовано, що етап подання доказів у наказному провадженні, на відміну від позовного, збігається із моментом подання заяви про видачу судового наказу. Документарність як ознака наказного провадження характерна тільки до моменту оскарження судового наказу боржником. Для боржника процес доказування розпочинається з моменту отримання копії судового наказу, якщо ним подаватиметься заява про скасування судового наказу.

10.17.12.1589/208838. Право на оскарження угоди про визнання винуватості особою, яка не є її учасником. Навроцька В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.515-521. - укр. УДК 343.155.
Звернуто увагу на суперечності норм КПК України, одна із яких надає право на оскарження вироку на підставі угоди лише обвинуваченому та прокурору, а в іншій - йдеться про право на перегляд вироку, що стосується прав, свобод чи інтересів судом вищого рівня будь-якою особою, незалежно від її участі у судовому розгляді. Доведено, що співучасники злочину, кримінальне провадження щодо яких виділено окремо, є суб'єкти права на оскарження вироку на підставі угоди навіть тоді, коли вони не брали участі в її укладенні.

10.17.12.1590/209686. Коротка типологічна характеристика українського кримінального судочинства. Мирошниченко Ю.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.125-131. - укр. УДК 343.1.
В статті обґрунтовується актуальність типологічного дослідження кримінального судочинства України. Висвітлюються теоретичні та практичні завдання, вирішувані в процесі типологізації. Визначається типологічна приналежність вітчизняного кримінального процесу.

10.17.12.1591/209794. Ефективність та дієвість окремих превентивно-примусових заходів кримінального провадження. Ортинський В.Л. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.176-182. - укр. УДК 343.123.
З прийняттям Кримінального процесуального кодексу України у 2012 році, зазнав істотних змін інститут запобіжних заходів, з'явилися нові види заходів процесуального примусу, що і призвело до актуальності дослідження особливостей застосування запобіжних заходів. Дана стаття присвячена особливостям застосування запобіжних заходів до осіб, які підозрюються, обвинувачуються у вчиненні злочині.

10.17.12.1592/209809. Про об'єктивну істину і змагальність кримінального судочинства. Мирошниченко Ю.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.109-115. - укр. УДК 343.1.
На підставі аналізу теоретичного матеріалу та чинного законодавства спростовується теза про несумісність принципів об'єктивної істини і змагальності кримінального процесу. Зроблено висновок про те, що концепція об'єктивної істини цілковито узгоджується з відправними засадами змагального судочинства.

10.17.12.1593/209889. Застосування конституційних (соціальних) принципів у кримінальному проваджені. Свірський Б.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.72-78. - укр. УДК 343(045).
У статті досліджується проблематика застосування конституційних принципів у кримінальному провадженні на сучасному етапі конституційної модернізації українського суспільства та національної правової системи. Наголошується, що зміст цих конституційно-правових засад прямо кореспондуються з вимогами відповідних кримінально-процесуальних норма і спрямовані на безумовне забезпечення фундаментальних прав і свобод людини і громадянина в частині їх основоположних свобод і недоторканості особи.

10.17.12.1594/210544. Відновне правосуддя: проблеми імплементації в систему кримінального судочинства. Татаренко Г.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.134-144. - укр. УДК 343.13.
У роботі здійснено аналіз проблем, що розкривають поняття медіації, як найбільш ефективної форми відновного правосуддя; питання доцільності, підстав, порядку та наслідків застосування медіативних процедур у системі кримінального судочинства України.

10.17.12.1595/210549. Сутність категорії "тягар доказування" в кримінальному провадженні України. Вапнярчук В.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.179-191. - укр. УДК 343.14.
У статті досліджується одна із найбільш дискусійних категорій кримінального процесуального права - "тягар доказування". Її вивченню у вітчизняній науковій літературі до нині присвячувалося досить мало уваги, й досить часто вона ототожнювалася із поняттям "обов'язок доказування". Автором запропонована й аргументована необхідність розуміння "тягаря доказування" як категорії самостійної, розглянуті характерні особливості, що дають можливість її відмежування від "обов'язку доказування". Висловлена позиція щодо порядку розподілення тягаря доказування в сучасному кримінальному провадженні та випадки можливого його переміщення на інших суб'єктів.

10.81 Кримінологія

10.17.12.1596/204294. Щодо питання про типологію конкретної життєвої ситуації при вчиненні розбещення неповнолітніх. Кулик К.Д. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.88-92. - укр. УДК 343.97:343.541.
Стаття присвячена аналізу існуючих у кримінологічній науці підходів щодо визначення та розуміння ролі конкретної життєвої ситуації у механізмі вчинення злочину. Визначено специфічні риси конкретної життєвої ситуації вчинення розбещення неповнолітніх. На підставі групування основних кримінологічно значущих рис елементів конкретної життєвої ситуації запропоновано авторську типологію конкретних життєвих ситуацій розбещення неповнолітніх, яка складається з сімейно-

побутової, штучно створеної, пролонгованої, ситуативно зумовленої та провокуючої ситуацій вчинення злочину, передбаченого статтею 156 Кримінального кодексу України.

10.17.12.1597/204297. Кваліфікація злочинів, вчинених групами осіб в місцях масового скупчення людей. Топчій В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.100-103. - укр. УДК 343.91.
У роботі досліджені особливості кваліфікації злочинів, вчинених групами осіб в місцях масового скупчення людей. Вказані особливості полягатимуть у відмежуванні протиправних посягань, учинених колективно, від кримінальних правопорушень, скоєних групою осіб. На законодавчому рівні вказані особливості повинні знайти закріплення у вигляді кваліфікованих складів відповідних правопорушень.

10.17.12.1598/204301. Особливості детермінації жорстокого поводження з тваринами. Шуміло О.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.117-122. - укр. УДК 343.9:636(12.00.08).
Статтю присвячено особливостям детермінації жорстокого поводження з тваринами, яке розглядається крізь призму конкретних умов життєдіяльності людей на рівні макро- та мікросередовища. Окреслено новітні вітчизняні й зарубіжні публікації з релевантної теми. Розглянуто найвагоміші чинники детермінації жорстокого поводження з тваринами, що існують у загальносоціальній, сімейно-побутовій та інших сферах суспільного буття.

10.17.12.1599/204710. Насильство серед школярів: учасники та їх кримінологічна характеристика. Лубенець І.Г. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.51-53. - укр. УДК 343.9.01:[316:616; 343.97.
Проблема насильства в загальноосвітніх навчальних закладах існує майже в усіх країнах світу. Незважаючи на розповсюдженість насильства серед школярів, кримінологічні дослідження цього явища в Україні майже не проводилися. В статті аналізуються наукові підходи щодо визначення учасників насильства серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів та пропонується їх кримінологічна характеристика.

10.17.12.1600/204713. Феномен кримінальної субкультури у сучасному суспільстві. Орендарчук-Салєєва Л.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.64-67. - укр. УДК 343.9.01:316.
У статті розглядаються окремі питання кримінальної субкультури, визначаються сутності кримінальної субкультури та основні джерела розповсюдження. Порушуються проблеми негативного впливу на суспільство в сучасний період. Визначаються основні засоби мінімізації впливу кримінальної субкультури.

10.17.12.1601/204716. Заходи протидії незаконному розповсюдженню, збуту наркотичних засобів з Афганістану. Шєпєтько С.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.76-79. - укр. УДК 343.85.
У статті проаналізовано сучасні загрозливі тенденції незаконного обігу наркотичних засобів з Афганістану до країн Європейського союзу та визначено вірогідні доходи, які отримують організовані злочинні угрупування щороку від такої діяльності. З'ясовано основні тенденції діяльності організованих злочинних формувань щодо збуту наркотичних засобів шляхом використання транснаціонального афганського наркотрафіку. Запропоновано конкретні заходи запобігання, виявлення, припинення такого прояву транснаціональної організованої злочинності, як незаконне розповсюдження та збут наркотичних засобів.

10.17.12.1602/204882. Взаємодія оперативних підрозділів правоохоронних органів України у протидії злочинам / сфері обігу наркотичних засобів. Грень Р.Р. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.99-102. - укр. УДК 343.85.
У статті визначено зміст та поняття взаємодії оперативних підрозділів правоохоронних органів України у протидії незаконному обігу наркотичних засобів. Розглянуто основні форми співпраці оперативних підрозділів правоохоронних органів. Визначені основні недоліки такої взаємодії та напрями щодо її удосконалення.

10.17.12.1603/205199. Кримінологічна профілактика злочинності: поняття, специфіка, структура, об'єкт запобіжного впливу. Голіна В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.145-154. - укр. УДК 343.97:343.85.
У статті розглядається комплекс питань, присвячених кримінологічній профілактиці як складовій частині спеціально-кримінологічного запобігання злочинності. Дається визначення її поняття та структура, обгрунтовується специфіка цього напряму протидії злочинності, приділена увага об'єкту запобіжного впливу саме кримінологічної профілактики злочинності.

10.17.12.1604/205200. Базові засади системного аналізу запобігання злочинності в Україні. Оболенцев В.Ф. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.155-161. - укр. УДК 343.9.
Стаття присвячена використанню системного методу при вивченні системи запобігання злочинності. Обґрунтовується методика дослідження, визначається поняття "система", описуються основні системні властивості досліджуваного явища.

10.17.12.1605/205201. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики доведення до самогубства. Керик Л.І. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.162-168. - укр. УДК 343.98.
У статті проаналізовано криміналістично значущі ознаки, притаманні особі злочинця в структурі криміналістичної характеристики доведення до самогубства. Визначено типові ознаки особи злочинця, що відображають спосіб доведення жертви до самогубства, її соціально-психологічний портрет: 1) демографічні; 2) професійно-освітні; 3) сфера зайнятості; 4) зв'язки з жертвою; 5) схильність до вчинення злочинів; 6) фізичний, психологічний стани.

10.17.12.1606/205203. Досвід дослідження ціннісно-нормативної сфери осіб, які вчиняють умисні вбивства з корисливих мотивів. Оберемко Ю.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.180-190. - укр. УДК 343.971.
Стаття присвячена розгляду ціннісно-нормативної сфери осіб, що вчиняють умисні вбивства з корисливих мотивів. На основі емпіричних досліджень виявлено та проаналізовано деформації ціннісно-нормативної та емоційно-вольової сфер свідомості корисливих убивць.

10.17.12.1607/205214. Формальні процедури системного аналізу запобігання злочинності. Оболенцев В.Ф. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.99-106. - укр. УДК 343.9.
У статті викладаються результати формальних процедур системного аналізу запобігання злочинності в Україні. Обґрунтовуються цілі досліджуваної системи; формулюється її проблема та контекст розгляду; визначається точка зору аналітика, кордони системи, оточення, мета та завдання системного аналізу.

10.17.12.1608/205216. Вандалізм як прояв агресивної протиправної поведінки. Бочарова К.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.116-123. - укр. УДК 343.971:504.9.

Статтю присвячено аналізу поняття і сутності вандалізму як агресивної протиправної поведінки та його видів. Окреслено основні наукові класифікації залежно від мотивів і причин учинення вандалізму. Доведено, що особливості простору й дизайну впливають на збільшення кількості його проявів, оскільки люди схильні руйнувати речі, які морально чи духовно їх пригнічують. Наголошено, що прояви вандалізму постійно повторюються через відносно м'які санкції, низький рівень викриття та підвищену латентність.

10.17.12.1609/205854. Кримінологічна політика як основа розробки теорії і практики запобігання злочинності в Україні. Голіна В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.192-203. - укр. УДК 343.97:343.85.
У статті розглядаються теоретичні і прикладні питання, присвячені поняттю, сутності, структурі, змістовному обсягу, специфіці управління процесом здійснення кримінологічної політики як складової частини державної політики у сфері запобігання злочинності.

10.17.12.1610/205855. Злочинність неповнолітніх як суспільна проблема. Головкін Б.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.204-217. - укр. УДК 343.91-053.6:177.
У статті систематизовано знання про явище злочинності неповнолітніх, дано об'єктивну оцінку фактичного стану такого виду злочинності, встановлено новітні тенденції її проявів.

10.17.12.1611/205856. Предметна форма опису системи запобігання злочинності (морфологічний аналіз). Оболенцев В.Ф. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.218-225. - укр. УДК 343.9.
У статті викладено результати предметної форми опису системи запобігання злочинності в Україні. За результатами субстрактного та структурного аналізу розкрито її елементи, внутрішні та зовнішні зв'язки. Елементами системи визначені правоохоронні органи країни. Глибину системного аналізу окреслено на рівні функцій суб'єктів правоохоронної діяльності. Щодо запобігання злочинності внутрішніми визначені інформаційні зв'язки між елементами системи (передача інформації між суб'єктами запобіжної діяльності про злочини, злочинців та поточну роботу відповідно до норм законодавства України). Зовнішні зв'язки системи запобігання злочинності - це її зв'язки з суспільством, звідки отримуються матерія, енергія та інформація. У системі запобігання злочинності реалізуються координаційні зв'язки - наради правоохоронних органів; взаємний обмін інформацією; доручення на виконання певних дій; спільне планування і реалізація заходів запобігання злочинів. Субкоординаційні зв'язки підпорядкованості реалізуються в межах ієрархічної структури правоохоронних відомств.

10.17.12.1612/206990. Системний підхід у антикорупційному комплаєнсі. Оболенцев В.Ф. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.112-118. - укр. УДК 343.9.
Доводиться злободенність боротьби з корупцією в Україні. Обґрунтовується доцільність використання системного підходу у реалізації заходів антикорупційного комплаєнсу. Розкривається зміст та послідовність етапів системного аналізу цієї діяльності.

10.17.12.1613/207012. Віктимна поведінка жертв злочинів. Головкін Б.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.124-135. - укр. УДК 343.988.
У статті розглянуто феномен віктимної поведінки жертв злочинів, з'ясовано її генезу та описано основні моделі такої поведінки.

10.17.12.1614/207013. Сучасний стан організованої злочинності в Україні. Шостко О.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.136-146. - укр. УДК 343.9.02(477).
Статтю присвячено аналізу стану організованої злочинності в Україні за період 2006- 2015 рр. Установлено сталу тенденцію до зменшення основних кількісно-якісних показників, що характеризують діяльність стійких злочинних об'єднань. Вказано на обмеження офіційної статистики щодо адекватного відображення фактичного рівня організованої злочинної діяльності. Запропоновано проведення на державному рівні комплексних досліджень латентності організованої злочинності.

10.17.12.1615/207014. Сучасний тероризм як соціальне явище: сутність та форми прояву. Мокляк В.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.147-156. - укр. УДК 343.9:343:326.
У статті розглядається тероризм як соціальне явище крізь призму теорії діяльності, визначається його сутність та форми прояву. Встановлено причини неодноманітного розуміння цього феномену, сучасні ознаки терористичної діяльності.

10.17.12.1616/207015. Корупція у приватному секторі та роль громадськості у її запобіганні. Білецький А.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.157-166. - укр. УДК 343.9.
У статті розглядається феномен корупції у приватному секторі. Аналізуються основні нормативно-правові акти, що визначають поняття корупції в приватній сфері. Досліджено основні форми приватноправової корупції. Запропоновано декілька напрямків взаємодії громадськості та бізнесу у заходах щодо запобігання корупції у приватному секторі.

10.17.12.1617/207016. Спеціально-кримінологічне запобігання умисним вбивствам з корисливих мотивів. Оберемко Ю.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.167-178. - укр. УДК 343.851.
Розглядаються напрями спеціально-кримінологічного запобігання умисним убивствам, що вчиняються з корисливих мотивів. Запропоновано комплекс заходів, реалізація яких сприятиме зниженню рівня зазначених злочинів.

10.17.12.1618/207574. Причини і умови, які сприяють вчиненню нецільового використання бюджетних коштів службовими особами. Писарчук І.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.546-552. - укр. УДК 343.37:351.
Розглянуто причини і умови, які сприяють вчиненню нецільового використання бюджетних коштів посадовими особами. Окреслено суб'єктивні та об'єктивні чинники, що впливають на вчинення зазначених злочинів. Визначено взаємозв'язок між причинами та умовами, які сприяють вчиненню злочинів службовими особами. Охарактеризовано економічні процеси, які спонукають до вчинення нецільового використання бюджетних коштів службовими особами.

10.17.12.1619/207575. Окремі сутнісні характеристики корупційної злочинної діяльності. Якимова С.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.553-560. - укр. УДК 343.35(477).
Досліджено різні наукові підходи до тлумачення злочинної діяльності. З метою протидії системній корупції в Україні обґрунтована доцільність дослідження корупційної злочинної діяльності як специфічного виду соціальної практики. Акцентується увага, зокрема, на таких характеристиках корупційної злочинної діяльності, як: корисливий, адаптивний характер; мета одержання неправомірної вигоди її учасниками; специфічні способи маскування, пов'язані з протиправним використанням можливостей адміністрування; індивідуальний, груповий, колективний рівень розвитку; регіональний та глобальний масштаб функціонування тощо. Визначено можливі напрямки подальшого розвитку наукового пізнання феномену корупційної злочинної діяльності. З одного боку, корупційна злочинна діяльність є невід'ємною складовою сучасної корисливої злочинної діяльності в

Україні. З іншого, - системно-структурний й цілісний характер корупційної злочинної діяльності дає змогу розглядати її як самостійний вид, що тісно взаємодіє з іншими видами злочинної діяльності в Україні та поза її межами.

10.17.12.1620/207679. Дослідження проблеми виникнення організованих злочинних груп: історико-правовий аспект. Гула Л.Ф. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.447-452. - укр. УДК 343.123.12:343.341.
Розглянуто питання виникнення та діяльності організованих злочинних груп. Визначено основні тенденції формування злочинних груп та їхньої протиправної діяльності. Досліджено окремі історичні джерела та нормативно-правові акти, які визначили поняття організованих злочинних груп. Окреслено основні тенденції розвитку організованих форм злочинності.

10.17.12.1621/207692. Особистість економічного злочинця. Якимова С.В., Боровікова В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.521-529. - укр. УДК 343. 9.
Досліджено психологічну та соціальну підструктури особистості економічного злочинця. З'ясовано, що найтиповіші якості особистості економічного злочинця відображені на рівні психологічної підструктури. Зосереджено увагу на моральних деформаціях особистості економічного злочинця, які проявляються у кар'єризмі, авторитарному стилі управління, корисливому споживацькому ставленні до займаної посади. На відміну від інших категорій, економічні злочинці вирізняються найвищим рівнем інтелектуального контролю поведінки, більшою адаптацією до зміни ситуацій, стриманістю, добрим орієнтуванням у соціальних нормах і вимогах, а також відсутністю моральних заборон для порушення правил, які регулюють економічну діяльність. На рівні соціальної підструктури, як правило, відображені деякі відмінності щодо різних категорій злочинців, які реалізують свою економічну активність у конкретних напрямах господарювання. Узагальнено висновок, що знання характерних особливостей особистості економічного злочинця можуть мати широку сферу практичного застосування й, зокрема, для планування дієвіших засобів протидії злочинам у сфері господарської діяльності.

10.17.12.1622/208611. Кримінологічна характеристика насильства у сім'ї щодо неповнолітніх. Гумін О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.492-499. - укр. УДК 343.
Досліджено об'єктивне вираження насильницьких злочинів щодо неповнолітніх, а саме психологічний вплив та фізичні дії. Окрім того, автор аналізує поняття сім'я в контексті кримінально-правової науки та практичного його застосування як терміну з прив'язкою до неповнолітніх у законодавстві України. На підставі вивчення термінологічного підходу до моделювання насильницької поведінки щодо неповнолітніх автор також робить висновок про заміну тих чи інших термінів у межах кримінального права.

10.17.12.1623/208621. Кримінологічне забезпечення оперативно-розшукової діяльності. Якимова С.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.563-569. - укр. УДК 343. 988.
Оперативно-розшукову діяльність розглянуто як один з найдієвіших механізмів протидії злочинам в Україні. В умовах гуманізації суспільного буття й юридичних практик, виникла нагальна потреба у зміні підходів до ефективної організації оперативно-розшукової діяльності, а також у забезпеченні її комплексного наукового супроводу. Демократизація цього виду юридичної практики сприяє розвитку можливостей щодо розширення змісту та обсягу інформації, що можна використати для вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності. Оперативно-розшукова діяльність передбачає отримання інформації, її нагромадження, опрацювання, аналіз, узагальнення та застосування відповідних заходів. Однак, як засвідчує практика, суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, здебільшого зосереджені на пошуку відповідної інформації. Натомість її систематизація, а тим більше аналітичне опрацювання належно не здійснюється. Такий стан справ істотно знижує ефективність використання сил та засобів оперативно-розшукової діяльності. Запровадження належного кримінологічному супроводу сприятиме удосконаленню аналітичної ланки в системі оперативно-розшукової діяльності. Узагальнено, що кримінологічний супровід оперативно-розшукової діяльності - це комплексне використання кримінологічних засобів з метою покращення реалізації завдань оперативно-розшукової діяльності. Кримінологічні засоби найефективніше можна реалізувати у площині інформаційно-аналітичного забезпечення щодо виявлення, розкриття та запобігання злочинам. Запропоновано до переліку кримінологічних засобів, які сприятимуть удосконаленню оперативно-розшукової діяльності, зарахувати: кримінологічну характеристику злочинів; кримінологічний портрет злочинця; віктимологічну характеристику, коли збирання інформації про злочинця здійснюється у напрямку від потерпілого; кримінологічне прогнозування, за результатами якого доцільно вирішувати питання про можливість постановки особи на оперативно-профілактичний облік тощо. Обґрунтовано, що найкомплексніше й найпродуктивніше кримінологічні засоби можна використати для вирішення завдань оперативно-розшукової профілактики.

10.17.12.1624/208649. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення економічної безпеки держави. Передало Х.С., Стасів Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Укр.: етапи становлення і проблеми розв. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №851, С.206-211. - укр. УДК 339.194.
Встановлено, що внаслідок нестабільної економічної та політичної ситуації в країні контрабанда набуває розмірів масового негативного явища та становить реальну загрозу економічним інтересам держави. Висвітлено сутність поняття контрабанди та механізм класифікації дій, що підлягають визначенню цього терміна. Сформовано групи товарів, що перевозяться контрабандистами та охарактеризовано основні способи здійснення контрабанди. Визначено основні причини контрабанди в Україні та встановлено шляхи протидії.

10.17.12.1625/208762. Поняття, межі та види посткримінальної поведінки. Барабаш О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.13-17. - укр. УДК 343.98.343.23.
Проаналізовано підходи до розуміння поняття "посткримінальна поведінка", визначено її межі. Здійснено класифікацію посткримінальної поведінки за декількома підставами.

10.17.12.1626/208831. Теоретичні основи класифікації знарядь та засобів вчинення злочину. Романівка З. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.470-473. - укр. УДК 343.21477043.3.
Розроблено теорію кримінального права й криміналістики, положення формально-логічної теорії; загальну класифікацію знарядь і засобів вчинення злочину; приватну класифікацію окремих видів знарядь і окремих видів засобів вчинення злочину.

10.17.12.1627/208833. Кримінологічна характеристика особистості неповнолітніх, що зловживають наркотичними засобами. Бойсан М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.481-486. - укр. УДК 343.915.
Розглядаються підходи різних учених до розуміння сутності поняття "особистість злочинця". Оскільки одним з необхідних елементів кримінології є особистість злочинця, то необхідно визначити поняття особистості неповнолітнього, що зловживає наркотичними засобами, з'ясувати її сутнісну сторону, зумовлену також і тим, що кримінологія вивчає не тільки тих, хто скоїв

злочин, але і тих, чий спосіб життя, спілкування, погляди, орієнтації ще тільки свідчать про таку можливість. Подано власне визначення поняття особистості неповнолітнього - наркомана. Проаналізовано підходи до кримінологічної характеристики особи злочинця, яким саме ознакам відповідають ці особи. Запропоновано такі ознаки кримінологічної характеристики неповнолітнього: соціально-демографічні; морально-психологічні; кримінально-правові, соціально-рольові.

10.17.12.1628/208836. Зарубіжний досвід запобігання сімейно-побутовим насильницьким злочинам щодо жінок правоохоронними органами. Гумін О., Римарчук Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.502-509. - укр. УДК 343.
Розглядаються законодавство та практика правоохоронних органів країн світу щодо питання превенції насильницьких злочинів у сім'ї, а саме: спрямованих на кримінально карну поведінку проти жінок. Окрім того, визначені найефективніші методи боротьби та профілактики з сімейно-побутовим насильством, особливо щодо жінок.

10.17.12.1629/208841. Окремі аспекти методики індивідуальної профілактики з неповнолітніми правопорушниками. Якимова С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.537-542. - укр. УДК 343.35(477).
Розглянуто особливості індивідуальної профілактики правопорушень неповнолітніх та методику її реалізації. Акцентується увага на специфічних принципах, ієрархічності заходів, методів діяльності різного рівня спеціальних суб'єктів профілактики правопорушень неповнолітніх. Доведено доцільність розмежовувати методи вивчення особистості неповнолітнього правопорушника з метою подальшої профілактики правопорушень, а також безпосередньо методи індивідуальної профілактики, з'ясована сутність відповідних методів, наведено рекомендації щодо їх продуктивної реалізації. Увага акцентується на пріоритетності використання психолого-педагогічних засобів виховного впливу на неповнолітніх правопорушників.

10.17.12.1630/209661. Кримінально-правове значення мотиву і мети при вчиненні ухилення від сплати податків. Огороднік К.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.268-273. - укр. УДК 343.50.
У статті проаналізовано кримінально-правове значення мотиву та мети як елементів суб'єктивної сторони складу злочину при вчиненні ухилення від сплати податків. Чинним кримінальним законодавством встановлено відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів (ст. 212 КК України. Зміст мети ухилення від оподаткування утворюється із загальних (притаманних для будь-якого ухилення) та особливих складових, що певною мірою зумовлюються і різною мотивацією цього злочину. Загальна мета ухилення від оподаткування полягає в прагненні не сплатити державі належного. Наголошено, що у випадку встановлення в діях особи прямого умислу при вчиненні несплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, поєднаного з корисливим мотивом, це дає підстави кваліфікувати діяння особи як злочин, передбачений ст. 212 КК України, поєднання непрямого умислу з іншими (не корисливими мотивами) складу злочину, передбаченого ст. 212 КК України, не створює. Стосовно того, що може вказувати на ознаки саме прямого умислу в діях винної особи, то цією ознакою ми пропонуємо вважати наявність ознак корупційного правопорушення в діях особи.

10.17.12.1631/209793. Превентивний антитерористичний досвід цивільного населення як умова запобігання тероризму. Кучерук М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.168-176. - укр. УДК 343.341(477):323.28(045).
У статті розглянуто превентивний антитерористичний досвід цивільного населення як умову запобігання тероризму. Шляхом аналізу науково літератури показано взаємозв'язок основних аспектів антитерористичної діяльності: протидія тероризму, профілактика тероризму, превентивний антитерористичний досвід цивільного населення. На основі синтезу теоретичних ідей запропоновано визначення поняття превентивного антитерористичного досвіду цивільного населення, розкрито суть цього поняття та структурні особливості.

10.17.12.1632/209883. Корупція як соціально-правовий феномен: до питання про методологію дослідження. Пластун М.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.26-38. - укр. УДК 341(045).
У статті розглянуто питання методології дослідження корупції як соціально-правового феномену. З'ясовано, що корупція є багатогранним та динамічним соціально-правовим явищем, яке обумовлюється економічними, політичними, культурними, морально-психологічними та іншими чинниками. Наголошено на необхідності системного дослідження феномену корупції.

10.17.12.1633/209903. Причини та умови вчинення злочинів внутрішньо переміщеними особами. Ступник Я.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.168-175. - укр. УДК 343.851(045).
У статті здійснено кримінологічну характеристику причин та умов, що обумовлюють вчинення злочинів внутрішньо переміщеними особами та сформульовано на цій основі пропозиції щодо усунення деяких з них, з метою зниження кількості вчинюваних злочинів.

10.17.12.1634/209904. Негласні слідчі (розшукові) дії у протидії злочинам: окремі проблеми проведення. Хараберюш І.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.175-180. - укр. УДК 351.746.1: 343.985(045).
У статті розглядаються чинники введення в кримінально-процесуальне законодавство негласних слідчих (розшукових) дій. Визначаються окремі проблеми проведення оперативно-технічних заходів та негласних слідчих (розшукових) дій щодо протидії злочинам.

10.17.12.1635/210539. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності: проблемні питання. Котова Л.В., Бабенко Т.В. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.87-98. - укр. УДК 161.34.
У даній статті розглянуто механізм застосування примусових заходів виховного характеру. Також досліджено зарубіжний досвід, види примусових заходів виховного характеру, їх практична дія на неповнолітнього в аспекті реалізації виховної функції. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства України.

10.17.12.1636/210600. Щодо внеску Василя Яковича Тація у дослідження об'єкта злочину. Книженко О.О., Крайник Г.С. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63844>. - укр. УДК 343.2.
Проаналізовано поняття об'єкта злочину, види об'єктів злочину, структура суспільних відносин та інші важливі питання щодо об'єкта злочину в наукових працях В.Я. Тація.

10.83 Виправно-трудове право. Пенітенціарія

10.17.12.1637/204300. Алгоритм реформування Державної пенітенціарної служби України. Шкута О.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.113-117. - укр. УДК 340.12(436+7 8).
У статті розглядаються питання реформування Державної пенітенціарної служби України. Подається їх критичний аналіз, запропоновано алгоритм реформування в контексті Концепції державної політики України та пропозицій Міністерства юстиції України.

10.17.12.1638/204717. Визначення пенітенціарної системи як елемента кримінально-виконавчої доктрини. Шкута О.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.79-83. - укр. УДК 343.81.
Стаття присвячена дослідженню пенітенціарної системи як елемента кримінально-виконавчої доктрини у широкому та вузькому значеннях. Розкрито, що пенітенціарна система є динамічним складним соціально-правовим механізмом взаємодії державних органів, інституцій громадянського суспільства та органів і установ виконання покарань.

10.17.12.1639/204876. Прокурорський нагляд за діяльністю персоналу виправних колоній України щодо дотримання законності в процесі забезпечення прав на охорону життя та здоров'я засуджених. Рябих Н.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.75-78. - укр. УДК 343.8.
У статті досліджено теоретичні підходи до питання контролю й нагляду за діяльністю персоналу виправних колоній України. Виділено види контролю за роботою персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України щодо дотримання законності в процесі забезпечення прав на охорону життя та здоров'я засуджених. Детально розглянуте питання прокурорського нагляду за таким видом діяльності.

10.17.12.1640/207568. Про нормативно-правове регулювання діяльності установ з виконання покарань щодо забезпечення виконання судових рішень. Гнот Х.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.508-514. - укр. УДК 342.9:343.15]:343.81(477).
Розкривається значення нормативно-правового акта як найпоширенішого джерела права в Україні, надається загальна характеристика законних та підзаконних нормативно-правових положень, які регулюють діяльність установ виконання покарань щодо забезпечення виконання судових рішень.

10.17.12.1641/207573. До питання про правові обмеження засуджених як елемент їх правового статусу. Марисюк К.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.542-545. - укр. УДК 343.82.
Проаналізовано поняття та структурні елементи правового статусу засуджених. Звернено увагу на правові обмеження останніх. Розглянуто питання, пов'язані із її суттю та правовими підставами виокремлення як самостійного елемента правового статусу засуджених. Доведено, що вагомих підстав для такого виокремлення немає.

10.17.12.1642/208608. Контроль та нагляд за виконанням судових рішень установами виконання покарань в Україні. Гнот Х.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.473-480. - укр. УДК 342.9:343.15]:343.81(477).
Розглянуто сутність, класифікацію та значення контролю за діяльністю установ виконання покарань, досліджено проблему співвідношення контролю і нагляду, розкрито особливості прокурорського нагляду за додержанням законів в установах виконання покарань під час виконання судових рішень у кримінальних справах, відзначено роль інститутів громадянського суспільства у пенітенціарній діяльності держави.

10.17.12.1643/208610. Характерні ознаки об'єднання засуджених у групи негативного спрямування у виправних колоніях. Гула Л.Ф. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.486-491. - укр. УДК 343.341.
Розглянуто питання щодо виникнення неформальних груп засуджених у виправних колоніях. Визначено основні підстави об'єднання засуджених у неформальні групи негативного спрямування. Окреслено елементи субкультури, за якими будуються неформальні відношення між засудженими, які входять до таких груп. Запропоновано основні ознаки, які вказують на існування неформальних груп засаджених у виправних колоніях.

10.17.12.1644/208615. Питання режиму особливих умов в установах виконання покарань (зарубіжний досвід). Марисюк К.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.521-525. - укр. УДК 343.82.
Проаналізовано питання правового закріплення режиму особливих умов в установах виконання покарань у деяких зарубіжних державах. Для прикладу обрано Республіку Білорусь та Республіку Казахстан, які протягом останніх років здійснювали реформи у цій сфері та які пов'язані з Україною спільним правовим минулим.

10.17.12.1645/208835. Особливості виявлення груп негативного спрямування та їх лідерів у кримінально-виконавчих установах. Гула Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.494-501. - укр. УДК 343.123.12: 343.46.
Розглянуто питання щодо виникнення груп негативного спрямування, які впливають на пенітенціарну злочинність. Окреслено джерела інформаційного забезпечення підрозділів кримінально-виконавчих установ у виявленні груп засуджених. Охарактеризовано основні чинники, які вказують на групу негативного спрямування засуджених. Визначено оперативно-режимні заходи щодо виявлення груп негативного спрямування засуджених та їх лідерів.

10.85 Криміналістика

10.17.12.1646/204291. Врахування фактичної помилки щодо вчинення злочину у співучасті (на прикладах інсценування умисного вбивства). Айдинян А.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.72-75. - укр. УДК 343.985.7.
У статті досліджуються окремі проблеми врахування фактичної помилки щодо вчинення злочину у співучасті. Дослідження здійснюється на базі судової практики України. Пропонуються можливі варіанти кримінально-правової оцінки ситуації, що включає таку фактичну помилку.

10.17.12.1647/204310. Використання спеціальних знань в розслідуванні злочинів, що посягають на культурні цінності. Томас Ж.Ю. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.158-161. - укр. УДК 343.985.7.
Стаття присвячена висвітленню практичних проблем застосування спеціальних знань в розслідуванні злочинів, предметом посягання яких є культурні цінності. Проаналізовано нормативні акти, якими регулюється призначення експертиз, а також слідчу та судову практику, на підставі чого автор вносить пропозиції щодо оптимізації структури експертних закладів, підвищення матеріально-технічної спроможності та мінімізації корупційних ризиків під час проведення держаних експертиз культурних цінностей.

10.17.12.1648/204312. Використання спеціальних знань у розслідуванні легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Халін О.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.166-168. - укр. УДК 343.985.7.
У статті розкривається необхідність розробки нових напрямів у використанні спеціальних знань під час розслідування злочинів з урахуванням сучасних інформаційних і фінансових ризиків. Автор обґрунтовує свою позицію статистичними даними та прикладами міжнародної слідчої практики.

10.17.12.1649/204707. Способи приховання контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів. Горбаченко П.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.39-42. - укр. УДК 343.9.
На основі узагальнення результатів діяльності уповноважених правоохоронних органів та судової практики у статті проаналізовано способи приховання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів під час спроби їх контрабанди, встановлено принцип обрання контрабандистами способу приховання вказаних засобів та речовин, а також приведено приклади нетипових способів контрабанди.

10.17.12.1650/204881. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування привласнення, розтрати або заволодіння майном, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем. Антощак А.Р. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.95-98. - укр. УДК 343.985.7.
Наукову статтю присвячено висвітленню питання обставин, що підлягають встановленню під час розслідування привласнення, розтрати або заволодіння майном, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем. Проаналізовано підходи вчених до цього поняття. Та на основі класифікацій обставин, що підлягають встановленню під час розслідування у злочинів в сфері економіки, наведено перелік обставин, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні про привласнення, розтрату або заволодіння майном, вчинене службовою особою, шляхом зловживання нею свого службового становища.

10.17.12.1651/204885. Спеціальна техніка під час проведення досудового розслідування, оперативно-розшукових і контррозвідувальних заходів. Козенко О.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.110-113. - укр. УДК 355.351.43(343.2.01).
Досліджується питання про застосування спеціальної техніки, засади, сутність і зміст використання спеціальної техніки для здійснення досудового розслідування, оперативно-розшукових і контррозвідувальних заходів.

10.17.12.1652/205830. Особливості розслідування грабежів і розбійних нападів. Глібко В.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.156-164. - укр. УДК 343.712.1:343.98.067.
У статті розглянуто питання, пов'язані з особливостями розслідування грабежів і розбійних нападів. Звернено увагу на основні правові документи, які регламентують розслідування цих злочинів. Визначено основні слідчі дії, які необхідно провести на першому етапі розслідування вказаних злочинів.

10.17.12.1653/205831. Об'єкти і суб'єкти тактичних рішень у криміналістиці. Булулуков О.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.165-174. - укр. УДК 343.98.
Розглянуто поняття "об'єкт" і "суб'єкт" тактичних рішень у криміналістиці. Названо основні об'єкти тактичних рішень при виконанні завдань розслідування злочинів. Проаналізовано поняття "суб'єкт" прийняття тактичних рішень. Акцентовано увагу на використанні суб'єктом прийняття рішення критичного і рефлексивного мислень.

10.17.12.1654/205852. Оптимізація тактичних рішень: суб'єктивна та об'єктивна обумовленість. Булулуков О.Ю. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.166-177. - укр. УДК 343.98.
Розглянуто суб'єктивні та об'єктивні фактори, які впливають на оптимізацію тактичних рішень. Наведено "психологічні пастки", що мають місце при прийнятті рішень, адаптовані до різних слідчих ситуацій. Наведено їх види та значення для вирішення слідчих завдань. Підкреслено наявність зв'язку між ефективністю розслідування та прийняттям оптимальних тактичних рішень.

10.17.12.1655/207020. Роль спеціаліста у проведенні допиту. Яремчук В.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.204-211. - укр. УДК 343.98.
Стаття присвячена дослідженню окремих питань залучення спеціаліста до такої найпоширенішої слідчої (розшукової) дії, як допит. Аналізуються процесуальні норми, що регламентують участь спеціаліста у допиті. Розкрито проблемні питання, пов'язані із залученням спеціаліста до допиту.

10.17.12.1656/207569. Використання тактичних прийомів у розслідуванні злочинів, вчинених організованими злочинними угрупованнями. Гула Л.Ф. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.515-521. - укр. УДК 343.123.12:343.341.
Розглянуто зміст та поняття тактичних прийомів під час здійснення слідчих (розшукових) дій. Визначено особливості які необхідно враховувати під час вибору тактичного прийому під час здійснення слідчих (розшукових) дій у розслідуванні злочинів, учинених організованими злочинними угрупованнями. Окреслено основні чинники, які впливають на вибір конкретного тактичного прийому з проведення слідчих (розшукових) дій у розслідуванні зазначених злочинів.

10.17.12.1657/207570. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються у сфері цільових спеціалізованих державних фондів. Гула Н.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.522-528. - укр. УДК 343.123.12:343.37.
Розглянуто питання криміналістичної характеристики злочинів, що вчиняються у сфері цільових спеціалізованих державних фондів. Визначено основні злочини, які вчиняються у зазначеній сфері. Окреслено особливості вчинення правопорушень у

сфері цільових спеціалізованих державних фондів. Розглянуто окремі способи вчинення правопорушень у сфері цільових спеціалізованих державних фондів.

10.17.12.1658/207572. Основи організації і проведення огляду місця події під час розслідування серійних вбивств на сексуальному ґрунті. Любчинський О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.536-541. - укр. УДК 343.132.1.
Розглянуто проблемні питання кримінального процесу та криміналістики щодо організації і проведення огляду місця події під час розслідування серійних вбивств на сексуальному ґрунті. Підтримано думку науковців, що огляд місця події є невідкладною слідчою (розшуковою) дією, яка проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення, який має бути проведений своєчасно, організовано, кваліфіковано, щоб не допустити знищення слідів злочину. Враховуючи особливості вчинення кожного злочину розглянуто основи організації і проведення огляду місця події під час розслідування серійних вбивств на сексуальному ґрунті.

10.17.12.1659/207682. Типологізація у методології оперативно-розшукової діяльності. Кушпіт В.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.466-471. - укр. УДК 343. 988.
Досліджено співвідношення загальних та спеціальних методів оперативно-розшукової діяльності. З'ясовано, що психологічний підхід не знайшов адекватного відображення у сучасній методології оперативно-розшукової діяльності. Акцентується на необхідності ширшого використання можливостей психологічного підходу для виконання завдань оперативно-розшукової діяльності. Запропоновано способи практичної реалізації результатів типологізації для здійснення конкретних оперативно-розшукових заходів, обліку інформації, провадження у справах оперативного характеру, запобігання злочинам та припинення їх вчинення тощо. Разом з тим, найпродуктивнішим видається використання цього методологічного підходу в цілях індивідуальної оперативно-розшукової профілактики з метою прогнозування злочинної поведінки особи, вибору найдоцільніших форм, методів індивідуальної профілактики та планування системи заходів виховного впливу.

10.17.12.1660/207684. Участь прокурора в доказуванні при повідомленні про підозру під час досудового розслідування. Палюх А.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.476-483. - укр. УДК 343.163.
На підставі аналізу чинного законодавства, спеціальної літератури, прокурорської практики розглянуто проблемні моменти участі прокурора в доказуванні у разі повідомлення про підозру під час досудового розслідування. Визначено достатність доказів для повідомлення про підозру як таку сукупність доказів, яка приводить прокурора (слідчого) до однозначного висновку про вчинення кримінального правопорушення певною особою за відсутності обставин, що виключають кримінальну відповідальність, а також можуть спричинити звільнення від кримінальної відповідальності або покарання.

10.17.12.1661/207685. Кримінально-правові та кримінально-процесуальні заходи подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності. Ромців О.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.484-489. - укр. УДК 343.985.7.
Досліджено особливості кримінально-правових та кримінально-процесуальних заходів подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності та формулювання відповідних пропозицій для вдосконалення чинного законодавства України.

10.17.12.1662/207686. Проблеми реформування кримінального провадження на підставі угод. Ряшко О.В., Гулей О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.490-494. - укр. УДК 340.15.
Розглянуто проблеми реформування кримінального провадження на підставі угод, що дає змогу істотно спростити процедуру розгляду кримінальних справ, зменшивши розрив у часі з моменту вчинення злочину до прийняття остаточного рішення, але, з іншого боку, спостерігається зниження стандартів доказування у кримінальних справах та порушення принципу презумпції невинуватості. Інститут угод у кримінальному судочинстві є втіленням концепції відновлюваного правосуддя та покликаний сприяти врегулюванню соціального конфлікту та досягненню консенсусу між сторонами.

10.17.12.1663/207687. Проблеми боротьби із загрозою біотероризму в Україні. Сибірна Р.І., Сибірний А.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.495-499. - укр. УДК 61:323.285:579.63.
Охарактеризовано спектр збудників інфекційних хвороб, які придатні для використання з біотерористичною метою. Обґрунтовано можливості використання сучасних мікробіологічних методів ідентифікації для забезпечення біобезпеки держави. Розглянуто особливості взаємодії органів та підрозділів МВС, СБУ, МОЗ для ефективного реагування на біотерористичні загрози в Україні.

10.17.12.1664/207688. Підстави та процесуальний порядок застосування тимчасового доступу до речей і документів. Сорока С.О., Марко С.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.500-504. - укр. УДК 343.13.
Розглянуто проблемні питання кримінального процесу під час застосування тимчасового доступу до речей і документів. Обґрунтовано, що КПК України визнає законним порядок отримання доступу до речей і документів як на підставі судового рішення, так і добровільний. Розглянуто порядок звернення до слідчого судді, суду з клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів, його розгляд, виконання, а також наслідки невиконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.

10.17.12.1665/207691. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як окрема функція органів прокуратури. Шульган І.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.516-520. - укр. УДК 343.12.
Охарактеризовано здійснення прокурором функції процесуального керівництва досудовим розслідуванням, обґрунтовано її значущість та необхідність розмежування функцій процесуального керівництва досудовим розслідуванням та нагляду за додержанням законів у діяльності правоохоронних органів, яка не пов'язана із проведенням досудового розслідування.

10.17.12.1666/208617. Характеристика легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: криміналістичні аспекти. Ортинський В.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.533-540. - укр. УДК 343.123.
Розкрито поняття та зміст легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Проаналізовано міжнародні та вітчизняні правові акти, які надають поняття легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Визначено основні

бачення науковців щодо формування способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Окреслено особливості розпізнання способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

10.17.12.1667/209901. Сліди дій вбивці як елемент криміналістичної тактики розслідування умисних вбивств. Польщиков В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.158-162. - рос. УДК 343.985.
У статті на основі узагальнення матеріалів кримінальних справ і наукових робіт надається типологічна характеристика потерпілих, визначаються типові місце, час, обстановка і сліди вбивств, скоєних в умовах неочевидності, а також типологічна характеристика особистості вбивці і сліди дій вбивці, залишені на місці злочину. Відзначається, що названі елементи займають важливе місце в структурі криміналістичної характеристики цих злочинів, оскільки розслідування завжди починається з їх встановлення. Акцентується, що саме безпосередні сліди дій вбивці, які досліджуються в статті, надають вихідну інформацію про злочин.

10.17.12.1668/210601. Використання криміналістичного обліку вогнепальної зброї при розслідуванні злочинів, вчинених організованими групами. Костенко М.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63848>. - укр. УДК 343.98:623.441 443.
Розглянуто використання криміналістичного обліку вогнепальної зброї при розслідуванні злочинів, що вчиняються організованими групами. Висвітлено проблемні питання законодавства та практики легалізації вогнепальної зброї за кордоном та в Україні. Визначено напрямки їх подолання шляхом встановлення процедури контрольного та експериментального відстрілу.

10.17.12.1669/210602. Проблеми залучення спеціалістів до проведення огляду місця події (організація і тактика). Яремчук В.О. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63868>. - укр. УДК 343.98.
Проаналізовано окремі питання організації і тактики участі спеціалістів при проведенні огляду місця події. Розкрито проблеми, пов'язані із залученням спеціалістів до огляду. Запропоновано криміналістичні рекомендації щодо тактики залучення спеціалістів. Розкрито особливості фіксації дій спеціалістів при проведенні огляду місця події.

10.17.12.1670/210603. Планування розслідування крадіжок, учинених групами неповнолітніх. Манжос І.О. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63874>. - укр. УДК 343.98.
Розглянуто планування у кримінальних провадженнях щодо учинення крадіжок групами неповнолітніх як найважливішу частину досудового розслідування, від якої залежить його якість та ефективність. Розроблено відповідні рекомендації й визначено послідовність слідчих (розшукових) дій та версії, що мають бути включені до структури плану.

10.17.12.1671/211491. Слідчі ситуації в методиці розслідування кримінальних правопорушень. Ботнаренко І.А. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11, С.4-8. - укр. УДК 343.977.
Проаналізовано та узагальненого наукові підходи до розуміння сутності, змісту та структури слідчої ситуації як криміналістичної категорії. Уточнено фактори, які її детермінують. Встановлено взаємозв'язок слідчої ситуації з криміналістичною методикою розслідування кримінальних правопорушень.

10.87 Міжнародне право

10.17.12.1672/204033. Реалізація компетенції міжнародного арбітражу щодо вжиття протипозовних заходів. Фролов О.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.161-166. - укр. УДК 341.1.
Стаття присвячена дослідженню факторів, у разі наявності яких міжнародний арбітраж, зокрема арбітражний суд, місце арбітражу якого знаходиться в Україні, буде компетентним уживати заходи щодо забезпечення позову шляхом заборони стороні арбітражної угоди звертатись до державного суду в порушення дійсної угоди про передання спорів до арбітражу. Досліджується, у якій формі така протипозовна заборона має бути оформлена, вивчаються наслідки звернення із запитом про вжиття протипозовних заходів на різних стадіях арбітражного розгляду, а також питання доцільності застосування такого виду забезпечувальних заходів і їх ефективності.

10.17.12.1673/204302. До питання доказової сили кіберінформації в аспекті міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Ахтирська Н.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.123-125. - укр. УДК 341.29.009(100).
Стаття присвячена висвітленню проблем, пов'язаних із визначенням доказової сили кіберінформації, одержання якої відбувається під час міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні. Автор звертає увагу на принцип співвідношення анонімності в Інтернеті з іншими правами та інтересами.

10.17.12.1674/204315. Нормативне закріплення принципу добросовісного виконання міжнародних зобов'язань та його співвідношення з нормою "pacta sunt servanda". Богатчук Д.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.179-182. - укр. УДК 341.018.
У статті досліджується питання нормативного закріплення принципу добросовісного виконання міжнародних зобов'язань на рівні основоположних міжнародних документів, таких як Статут Організації Об'єднаних Націй, Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй, Заключний акт наради з безпеки та співробітництва в Європі. Також у статті порушується питання співвідношення принципу добросовісного виконання міжнародних зобов'язань із нормою "pacta sunt servanda".

10.17.12.1675/204317. Регламентація права на безпеку в універсальних актах з прав людини в аспекті захисту учасників міжнародного кримінального судочинства. Фоміна Л.О. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.187-191. - укр. УДК 341.2; 341.231.14.
У статті проаналізовано положення універсальних міжнародно-правових актів, а саме: Хартії прав людини, конвенцій, резолюцій, рекомендацій, прийнятих Генеральною Асамблеєю ООН, Економічною та Соціальною Радою ООН, доповідей Програми розвитку ООН, рішень Конгресів ООН із запобігання злочинності й поводження з правопорушниками (Конгресів ООН із запобігання злочинності й кримінального правосуддя) - щодо закріплення права на безпеку; приділено увагу праву на забезпечення безпеки учасників міжнародного кримінального судочинства.

10.17.12.1676/204668. Роль європейського суду з прав людини у гарантуванні права на об'єднання в політичні партії. Черничко В.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.62-65. - укр. УДК 342.72 .73.
У статті досліджується роль Європейського суду з прав людини у гарантуванні права на об'єднання в політичні партії. Аналізуються окремі тлумачення положень ст. 1І Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та їх вплив на реалізацію права на об'єднання в політичні партії в країнах - учасницях Конвенції.

10.17.12.1677/204669. Практика застосування рішень європейського суду з прав людини в Україні та країнах Європи. Шаповал В.Д. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.66-70. - укр. УДК 341.2; 341.231.14.
У статті проаналізовано положення про те, що рішення Європейського суду з прав людини по суті потрібно розглядати як прецеденти, в яких міститься офіційне тлумачення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, що конкретизує та доповнює її зміст.

10.17.12.1678/204712. Матеріальні джерела положень Конвенції Ради Європи про попередження та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнім насильством від 2011 року щодо криміналізації злочинних діянь. Оленіна Я.Г. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.59-63. - укр. УДК 341.2; 341.231.14.
У статті аналізуються матеріальні джерела положень Конвенції Ради Європи про попередження та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнім насильством 2011 року щодо криміналізації злочинних діянь. Автором досліджується зміст відповідних статей Стамбульської конвенції в контексті порівняння з положеннями міжнародних нормативно-правових актів, а також зіставляються норми останніх між собою. Приділяється увага визначенню сутності типів поведінки, що аналізуються, їх розмежуванню з аналогічними чи подібними діяннями.

10.17.12.1679/204727. Інституційний механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. Каліущенко І.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.124-127. - укр. УДК 341.29.009(100).
У статті розглядається інституційний механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. Досліджується сучасний стан та проблеми забезпечення міжнародної продовольчої безпеки; надається авторське поняття інституційного механізму забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. Визначається система універсальних та спеціалізованих міжнародних організацій щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки, досліджується динаміка співробітництва України з міжнародними організаціями у цій сфері.

10.17.12.1680/204728. Санкції Ради Безпеки ООН за вчинення актів агресії: на прикладі санкцій щодо агресії Іраку проти Кувейту. Касинюк І.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.127-130. - укр. УДК 341.645.
У статті досліджено правову природу санкцій Ради Безпеки ООН як різновиду міжнародно-правової відповідальності держав за вчинення актів агресії, їх класифікацію. Проаналізовано ефективність діяльності Ради у боротьбі з агресивними діями держав.

10.17.12.1681/204869. Деякі питання щодо позиції Європейського суду з прав людини з питань невиконання рішень національних судів. Яковенко А.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.47-50. - укр. УДК 347.95.
Наукова стаття присвячена адміністративно-правовому аспекту питань щодо позиції Європейського суду з прав людини щодо невиконання рішень судів в Україні. Досліджувалися рішення Європейського суду з прав людини щодо приведення до виконання судових рішень та особливості адміністративно-правових відносин, які виникають в даній сфері.

10.17.12.1682/204894. Особливості правосуб'єктності юридичної особи в юрисдикції Європейського суду з прав людини. Данелія О.С. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.146-149. - укр. УДК 341.2; 341.231.14.
У статті здійснено аналіз механізмів правосуб'єктності та захисту основних прав юридичної особи у практиці Європейського суду з прав людини із застосування ним Конвенції 1950 р. Доведено, що правосуб'єктність юридичних осіб у сфері права на захист власних прав та на участь у провадженні Європейського суду з прав людини є істотним фактором, що, серед іншого, зумовлює потребу в перегляді системи гарантій статусу таких осіб на національному рівні.

10.17.12.1683/204895. Сучасні проблеми міжнародно-правового регулювання кримінальної відповідальності за злочин агресії. Касинюк І.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.150-153. - укр. УДК 341.018.
У статті досліджено інститут міжнародної кримінальної відповідальності за вчинення злочину агресії. Виявлено колізії правового регулювання цього виду відповідальності. Здійснено аналіз Кампальських поправок до Римського Статуту.

10.17.12.1684/205187. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на правову систему України. Сидоренко О.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.27-34. - укр. УДК 340.142:341.231.14(477).
У статті окреслено вплив рішень Європейського суду з прав людини на правову систему України. Охарактеризовано механізм забезпечення виконання ухвалених рішень.

10.17.12.1685/205194. Особливості обчислення розумного строку судового розгляду цивільних справ у контексті практики Європейського суду з прав людини. Цувіна Т.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №130, С.95-104. - укр. УДК 347.932.
У статті з урахуванням вимог п. 1 ст. 6 ЄКПЛ та практики ЄСПЛ розглянуто питання, пов'язані з порядком обчислення розумних строків судового розгляду цивільних справ. Досліджено особливості обчислення розумного строку судового розгляду у випадку, коли зверненню до суду передувало звернення до органів або посадових осіб виконавчої влади. Спростовується думка щодо того, що обчислення розумного строку починається з моменту звернення за захистом до будь-яких органів або посадових осіб виконавчої влади, передбачених у ст. 17 ЦК України.

10.17.12.1686/205217. Роль та місце міжнародних організацій у врегулюванні збройного конфлікту на Південному Сході України (нормативно-правовий аспект). Євтушенко І.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.124-132. - укр. УДК 341.16.
Здійснено аналіз чинників, що обумовлюють виникнення та ескалацію збройного конфлікту в Україні. Розкрито сутність міжнародних безпекових організацій. Досліджено діяльність Організації Об'єднаних Націй та Організації з безпеки та

співробітництва в Європі щодо врегулювання внутрішнього збройного конфлікту в Донецькій та Луганській областях. Надано пропозиції з удосконалення діяльності цих міжнародних організацій.

10.17.12.1687/205833. Загальні принципи права на свободу думки, совісті та релігії відповідно до рішення "С.А.С. проти Франції" Європейського суду з прав людини. Сорокун В.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.186-195. - укр. УДК 341.231.14.
У статті розглянуто питання основних стандартів права на свободу думки, совісті та релігії, закріпленого ст. 9 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. в інтерпретації Європейського суду з прав людини за рішенням "С.А.С. проти Франції". Зокрема, проаналізовано питання визначення поняття "демократичне суспільство", розкрито зміст основних принципів, на яких ґрунтується це право.

10.17.12.1688/205835. Поняття майна в контексті статті 1 Протоколу № 1 до Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Карнаух Б.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.205-214. - укр. УДК 347.21.
Стаття присвячена дослідженню поняття "майно" як воно розуміється Європейським судом з прав людини у контексті застосування ст. 1 Протоколу № 1 до Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. З'ясовано істотні ознаки майна у зазначеному контексті. Зроблено висновок, що у своєму прагненні захистити основоположне право людини на мирне володіння своїм майном Європейський суд з прав людини тяжіє до того, що б в остаточному підсумкові прирівняти юридичне поняття майна із економічним поняттям добробуту.

10.17.12.1689/206982. Позовна давність у практиці Європейського суду з прав людини. Карнаух Б.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.24-36. - укр. УДК 347.922.1.
Стаття присвячена дослідженню позовної давності з позиції Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та прецедентної практики Європейського суду з прав людини. Визначено критерії сумісності позовної давності з правом на справедливий суд. Установлено зв'язок позовної давності з іншими положеннями Конвенції, такими як заборона дискримінації, право на повагу до приватного і сімейного життя, право на мирне володіння майном.

10.17.12.1690/206998. Суд ЄС та національні інтереси держав - членів Європейського Союзу. Комарова Т.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.190-198. - укр. УДК 341.645.5:061.1ЄС.
Стаття присвячена дослідженню практики Суду ЄС щодо інтерпретації національних інтересів держав - членів Європейського Союзу при вирішенні спорів, віднесених до його юрисдикції. Проаналізовано рішення Суду ЄС, які дозволяють простежити його позицію у цьому питанні та еволюцію практики щодо знаходження балансу між різними колами інтересів - інтересами Союзу та держав-членів. Побіжно висвітлено окремі актуальні аспекти сучасного права Європейського Союзу (права людини, свобода підприємництва тощо), його інституційної системи та функціонування судової влади у ЄС в цілому.

10.17.12.1691/207561. Право на освіту та свободу віросповідання:практика Європейського суду з прав людини. Ярмол Л.В., Тучапець І.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.460-467. - укр. УДК 340.12 (447).
Проаналізовано загальнотеоретичні положення щодо розуміння права на релігійну та (або) світську освіту як складника свободи віросповідання. Розглянуто особливості захисту права на освіту та свободи віросповідання Європейським судом з прав людини та його значення для правозастосовчої практики України.

10.17.12.1692/207632. Генезис транснаціонального виконавчого процесу крізь призму розвитку міжнародного права. Мальський М.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.154-160. - укр. УДК 347.9.
Розглянуто шлях розвитку та становлення правовідносин, що виникають при виконанні рішень чи інших актів, за участю іноземного елемента, в окрему групу, що тісно пов'язана із міжнародним приватним правом та виконавчим процесом. Саме через розвиток міжнародного приватного права і виокремлення в його структурі окремих інститутів та підгалузей, зокрема міжнародного цивільного процесу, міжнародного торговельного права та транснаціонального торгового права (Lexmercatoria), доводиться динамічність системи права, безперервність трансформування її структури та створення в ній нових елементів, зокрема, і групи правовідносин, які доцільно окреслити як транснаціональний виконавчий процес.

10.17.12.1693/207680. Деформація міжнародних відносин опосередком транснаціонального тероризму. Канцір В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.453-458. - укр. УДК 343.326.
Досліджено феномен транснаціонального тероризму, головною метою якого є дестабілізація державних режимів, зміна державної влади та провокування інших політичних, національних чи релігійних конфліктів. Проаналізовано форми його прояву у міжнародних відносинах. Розмежовано поняття тероризму і національно-визвольного руху.

10.17.12.1694/207683. Питання протидії торгівлі людьми та боротьби з незаконною еміграцією у Дохійській декларації 2015 р. Марисюк К.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.472-475. - укр. УДК 343.271(477).
Розглянуто питання правової протидії торгівлі людьми та боротьби з незаконною еміграцією у Дохійській декларації, зокрема про внесення питань запобігання злочинності й кримінального правосуддя у ширший порядок денний Організації Об'єднаних Націй з метою вирішення соціальних та економічних проблем і сприяння забезпеченню верховенства права на національному та міжнародному рівнях, а також участі громадськості, ухваленій на Тринадцятому конгресі ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя (м. Доха (Катар), 12-19 квітня 2015 р.). Звернено увагу на найважливіші положення, які містяться у згаданій Декларації.

10.17.12.1695/208605. Обмін населенням при врегулюванні післявоєнних кордонів Української РСР (за підсумками Другої світової війни 1939-1945 рр.). Макарчук В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.451-460. - укр. УДК 340.15.
Розглянуто міжнародно-правові домовленості періоду Другої світової війни про обмін населенням між Українською РСР у складі Союзу РСР та нацистською Німеччиною, Румунією, Польщею та Чехословаччиною, а також їх безпосередню реалізацію.

10.17.12.1696/208834. Проблема розшуку підозрюваного у процесі кримінального провадження: деякі аспекти міжнародного співробітництва. Гузела М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.487-493. - укр. УДК 343.125.

Досліджуються питання розшуку підозрюваного у кримінальному провадженні у контексті певних аспектів міжнародного співробітництва, регламентованих нормами міждержавних договорів та міжнародно-правових актів, визнаних Україною. Наводяться визначення та види міжнародного співробітництва у сфері кримінального провадження, а також наголошується, що міжнародний розшук підозрюваних, обвинувачуваних у системі Інтерполу - це частина міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Визначено, що під час організації міжнародного розшуку каналами Інтерполу потрібно керуватися загальновизнаними засадами і нормами міжнародного права, міжнародними договорами України, Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України та законами України, Статутом Інтерполу, обов'язковими рішеннями Генеральної асамблеї Інтерполу, нормативними правовими актами Міністерства внутрішніх справ України.

10.17.12.1697/209653. Підвищення ефективності формування європейських правових стандартів як напрям діяльності політичних партій Європейського Союзу. Годованик Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.202-210. - укр. УДК 341.174:061.1 ЄС (045).
У статті розглядаються питання підвищення ефективності формування європейських правових стандартів як важливий напрям діяльності політичних партій Європейського Союзу у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції. Пропонується концептуальне бачення політичної структурованості Європейського Парламенту як важливого чинника зростання ролі європейських політичних партій та їх парламентських груп у процесі нормотворчості та створення спільних норм, принципів та стандартів, що мають обов'язкову силу для усіх держав-членів ЄС. Проаналізовано сучасні конституційно-правові особливості політичних партій у контексті розвитку наднаціональних політичних сил в Європейському Союзі. На прикладі діяльності політичних груп Європейського Парламенту продемонстровано зростання наднаціональних можливостей європейських політичних партій у правотворчій діяльності, що наближає їх за функціональним змістом до національних політичних партій, які орієнтовані на участь у парламентських виборах та створення парламентської більшості за їх результатами з метою посилення впливу на реалізацію парламентом законодавчих повноважень.

10.17.12.1698/209656. Неурядові організації та їх роль у глобалізованому світі. Курсоніс В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.224-236. - укр. УДК 342.7.
У статті досліджуються роль та значення неурядових організацій як інституту громадянського суспільства в глобалізованому світі. Досліджується правовий статус національних та міжнародних неурядових організацій. Подаються пропозиції щодо уніфікації та кодифікації національного законодавства про неурядові організації.

10.17.12.1699/209657. Міжнародно-правові аспекти викорінювання злочинності у міжнародному складі персоналу операцій з підтримання миру. Пядишев В.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.236-247. - рос. УДК 341.4(045).
У статті розглядається характер і динаміка злочинів службовців операцій ООН з підтримання миру щодо місцевого населення і біженців, аналізуються причини низької ефективності боротьби з цими злочинами, і робиться висновок про доцільність передачі юрисдикції розгляду цих злочинів Міжнародному кримінальному суду.

10.17.12.1700/209665. Проблеми визначення міжнародної морської правосуб'єктності України. Блінська О.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.305-318. - укр. УДК 341.225.5.
Стаття присвячена дослідженню правової природи міжнародної морської правосуб'єктності як категорії загальної міжнародної правосуб'єктності України. З метою встановлення сутності міжнародної морської правосуб'єктності держави досліджено та проаналізовано профільне законодавство України.

10.17.12.1701/209669. Окремі питання діяльності міжнародного кримінального суду. Пасічник Я.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.344-351. - укр. УДК 341.64.
Метою статті є дослідження окремих питань діяльності Міжнародного кримінального суду як засобу здійснення міжнародного правосуддя на сучасному етапі розвитку системи міжнародної кримінальної юстиції. Міжнародний кримінальний суд є постійним органом, уповноваженим здійснювати юрисдикцію щодо осіб, відповідальних за найбільш серйозні міжнародні злочини, і доповнює національні органи кримінальної юстиції. У статті розглядаються передумови створення Міжнародного кримінального суду, джерела правового регулювання його діяльності, організаційна структура, юрисдикція і процесуальна форма здійснення судочинства.

10.17.12.1702/209683. Організація діяльності Європейського Парламенту в умовах сучасних інтеграційних процесів. Волошин Ю.О., Годованик Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.99-108. - укр. УДК 341.174:061.1 ЄС(045).
У статті розглядаються організаційні аспекти діяльності Європейського Парламенту в умовах сучасних інтеграційних процесах. Показано, що за своєю внутрішньою організаційною структурою та порядком роботи Європейський Парламент на сучасному етапі європейської міждержавної інтеграції є максимально наближеним у структурній, розпорядчій та номінаційній площині до класичного парламенту національної держави як обраного народом вищого представницького органу. На думку автора, за подібних наявних умов корисними вбачаються інтенсифікація та посилення співпраці та інституційних зв'язків Верховної Ради України, її структурних підрозділів, фракцій політичних партій, депутатських груп з відповідними структурними одиницями Європейського Парламенту з метою сприяння подальшій європейській інтеграції Української держави та здійснення нею законодавчо встановленого стратегічного європейського вибору на найвищому політико-правовому рівні функціональної міжпарламентської взаємодії.

10.17.12.1703/209684. Історія міжнародно-правового співробітництва держав у сфері захисту трудових і соціальних прав моряків. Гольбін М.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.108-117. - укр. УДК 341.1.8.
У статті аналізується загальний процес виникнення та становлення міжнародно-правового співробітництва держав у сфері захисту трудових і соціальних прав моряків. Визначається період виникнення: поняття "моряк", прототипу сучасних правових норм у сфері захисту трудових і соціальних прав моряків, правового поняття "компенсація морякам у випадку втрати або затоплення судна".

10.17.12.1704/209779. Проблеми застосування конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Степанова С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.52-62. - укр. УДК 342.7(477)(045).
У статті проведено дослідження теоретичних та практичних проблем застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини, які виникають перед Україною в процесі їх імплементації у діюче національне законодавство України по захисту конституційних прав та свобод людини. Норми права, які

цитуються в статті, відображають сучасні позитивні кроки України по імплементації положень Конвенції та практики Європейського суду з прав людини. У висновках автором надано свої пропозиції щодо удосконалення стану імплементації та застосування Конвенції та практики Європейського суду у національне законодавство та національну судову практику.

10.17.12.1705/209792. Міжнародні стандарти регламентації права громадян на правову допомогу. Шаповал В.Д. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.159-167. - укр. УДК 342.7.
У статті проаналізовані істотні відмінності міжнародних правових документів у галузі прав людини від інших міжнародних угод. Основним є те, що зобов'язання, що накладаються на держави, регулюють відносини не стільки з іншими державами, скільки мають на меті захистити права і свободи громадян саме цієї держави. Однак, у багатьох країнах справи з розвитком конституційного права, а головне з його виконанням знаходяться не в найкращому стані.

10.17.12.1706/209898. Розвиток правотворчості міжнародних організацій в умовах правової глобалізації. Данильченко Т.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.137-142. - укр. УДК 341.1.
Стаття присвячена дослідженню міжнародно-правових особливостей діяльності міжнародних організацій як суб'єктів правотворчої діяльності на сучасному етапі міжнародно-правового розвитку. Проаналізовано функції та структуру регіональних та універсальних міжнародних організацій у відповідності до їх установчих договорів. На підставі проведеного аналізу систематизовано форми, методи та практичні аспекти правотворчої діяльності міжнародних організацій у сучасних умовах міждержавної інтеграції та правової глобалізації. Наголошується, що під компетенцією міжнародної організації слід розуміти сферу її предметної діяльності, яка чітко фіксується в установчих документах організації. При цьому з формально-догматичної точки зору важливо знати не тільки коло питань, якими повинна займатися міжнародна організація, але й її повноваження щодо вирішення цих питань, які також визначаються у статутному акті організації, тобто мають договірну правову природу.

10.17.12.1707/209899. Міжнародно-правові стандарти в сфері охорони культурної спадщини: поняття та видова характеристика. Єпіфанов О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.142-149. - укр. УДК 341(045).
Стаття присвячена дослідженню теоретичних та методологічних особливостей впровадження міжнародно-правових стандартів в сфері охорони культурної спадщини у контексті визначення їх поняття та видової характеристики. Проаналізовано механізм імплементації міжнародно-правових стандартів охорони культурної спадщини до національної правової системи. На підставі проведеного аналізу систематизовано форми, методи та практичні аспекти реалізації міжнародно-правових галузевих стандартів у сучасних умовах правової глобалізації та європейської міждержавної інтеграції. Наголошується, що ефективність дії міжнародного права щодо захисту об'єктів культурної спадщини в цілому залежить від готовності держав передати частину своїх суверенних повноважень у досліджуваній сфері суспільної життєдіяльності під більш широкий міжнародний контроль.

10.17.12.1708/210578. Особливості міжнародно-правового регулювання застосування зброї нелетальної дії правоохоронними органами. Цимбаліст І.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.438-444. - укр. УДК 344.1.
В науковій статті досліджені особливості здійснення міжнародно-правового регулювання застосування зброї нелетальної дії правоохоронними органами. Проаналізовано регламентацію застосування спеціальних засобів до правопорушників в законодавчій практиці різних країн та досліджено можливість використання зарубіжного досвіду для удосконалення адміністративно-правового режиму зброї нелетальної дії в Україні.

10.17.12.1709/210604. Міжнародне банківське право: публічне чи приватне? Кудас І.Б. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63883>. - укр. УДК 341.217.
Здійснено правовий аналіз природи міжнародного банківського права, зокрема визначено предмет, об'єкт та принципи його регулювання. Розглянуто правовий статус суб'єктів банківських правовідносин і джерела міжнародного банківського права, а також співвідношення міжнародного публічного та міжнародного приватного банківського права.

10.89 Міжнародне приватне право

10.17.12.1710/204005. Міжнародні гарантії права сімей з дітьми на соціальний захист. Бориченко К.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.42-45. - укр. УДК 341.9:347.6.
Стаття присвячена дослідженню міжнародних гарантій права сімей з дітьми на соціальний захист. Проаналізовані універсальні, передбачені актами ООН та МОП, та регіональні, закріплені актами Ради Європи та ЄС, міжнародні гарантії права сімей з дітьми на соціальний захист.

10.17.12.1711/204316. Міжнародне регулювання захисту прав дітей, які вимушено залишили свою країну. Котляр О.І. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.2, С.183-186. - укр. УДК 341.9.
Стаття присвячена висвітленню питання захисту прав дітей, які вимушено залишили свою країну. Наголошено, що ця категорія є групою ризику в організації людського трафіку. Особлива увага приділена такій групі, як діти без супроводу. Проаналізовано низку міжнародних документів, що стосуються захисту їхніх прав.

10.17.12.1712/204677. Інститут мирової угоди із сімейно-правових спорів у міжнародному цивільному процесі: стан доктринальної розробки та нормативного регулювання. Черняк Ю.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.100-103. - укр. УДК 341.9.
Предметом дослідження статті є мирова угода, що укладається сторонами з метою врегулювання міжнародного сімейно-правового спору. Проаналізовано міжнародні правові акти, норми цивільного процесуального та сімейного права України, якими передбачено застосування різних видів процедур примирення. Сформульовано висновки про основні ознаки мирової угоди у міжнародному цивільному процесі та про те, як співвідносяться положення національного законодавства України із міжнародними стандартами регулювання мирової угоди.

10.91 Держава і право окремих країн

10.17.12.1713/204002. Розуміння комплексних галузей українського права. Хряпченко В.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №36, т.1, С.27-32. - укр. УДК 340.12(477).
Стаття присвячена теоретичному дослідженню розвитку системи українського права та розумінню комплексних галузей права як правової категорії. Узагальнено погляди вчених на визначення сутності й місця комплексних галузей права в системі

національного права. Систематизовано наукові підходи до розуміння цього поняття, доцільності й правильності його використання в науковому обігу.

10.17.12.1714/204319. Теоретико-правові аспекти застосування юридичної доктрини як допоміжного джерела права України. Борщевський І.В. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.7-10. - укр. УДК 34(4 9).
Стаття присвячена аналізу проблеми застосування юридичної доктрини в якості додаткового джерела права сучасної України. Відзначено, що юридична доктрина є передумовою створення правових норм, а також забезпечує правотворчий процес своїм понятєвим апаратом і методологічним інструментарієм для виявлення суспільних потреб у правовому регулюванні суспільних відносин і формування юридичних конструкцій і правил. Загалом юридична доктрина виражає наявну правову дійсність.

10.17.12.1715/204656. Некоторые правовые аспекты пребывания, проживания иностранцев и лиц без гражданства в азербайджанской республике либо их транзитного проезда через территорию Азербайджанской Республики. Агасиев Р.М. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.7-10. - рос. УДК 34(4 9).
У статті досліджуються правила знаходження або проживання іноземців та осіб без громадянства в Азербайджанській Республіці або їх транзитного проїзду через територію Азербайджанської Республіки та вноситься низка наукових пропозицій щодо вдосконалення чинного вітчизняного законодавства.

10.17.12.1716/204660. Система основних джерел права Румунії: теоретико-правові аспекти. Шимон І.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.30-32. - укр. УДК 34(4 9).
Стаття присвячена розкриттю системи основних джерел права в Румунії. З'ясовані місце і роль Конституції 1991 р., співвідношення законів і актів делегованого законодавства. Зроблено висновок щодо системності джерел права та її відкритості для взаємодії з європейським та міжнародним правопорядками.

10.17.12.1717/204687. Концептуальні засади розвитку електронного урядування в Україні. Волох О.К. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.141-144. - укр. УДК 35.077.2.
У статті розглядаються концептуальні засади запровадження в Україні технологій електронного урядування. Досліджуються питання електронної ідентифікації фізичних осіб. Аналізуються проблеми, пов'язані з існуванням надмірних баз персональних даних.

10.17.12.1718/204705. Кримінальне право захисту проти тероризму у Чехії. Jin Jelfnek. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.28-35. - англ. УДК 34(4 9).
Теракти, які відбулися в січні 2015 року в Парижі, а також інші терористичні акти в Європі і в інших країнах, відродили інтерес до засобів правового захисту від тероризму. Звісно ж, що міжнародний тероризм є прикладом транснаціональної злочинності в наш час; це глобальна проблема і загроза для людства. Вона являє собою одну з найсерйозніших нападів на демократії і верховенства закону, цінностей, поділюваних усіма членами Європейського Союзу. У статті вводиться визначення терміна "тероризм", аналізує відмінності між тероризмом і організованою злочинністю, діяльність Європейського Союзу в боротьбі з тероризмом, а також юридичні визначення злочинів "терору" і "теракт" у Чехії Республіка. На закінчення автор рекомендує зміни в нині чинному чеським законодавством.

10.17.12.1719/204726. Правовий режим морських просторів, що входять до тимчасово окупованої території України. Бабін Б.В., Плешко Е.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.3, С.120-123. - укр. УДК 34(4 9).
У статті розглянуто специфіку правового режиму та визначення меж тимчасово окупованої території України в її морських просторах - у внутрішніх водах, внутрішніх історичних водах і територіальному морі, а також аспекти застосування подібного правового режиму у виключній економічній зоні та на континентальному шельфі України. Вказано на необхідність вжиття термінових правових та організаційних заходів щодо удосконалення такого режиму задля протидії ескалації російської агресії проти України.

10.17.12.1720/204871. Новели українського законодавства в умовах збройного конфл1кту на сході України. Єрмаков А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.56-59. - укр. УДК 34(4 9).
У статті досліджені новели українського законодавства, яке прийнято в умовах збройного конфлікту на сході України. Проаналізовано питання адаптації законодавства України до міжнародних конвенцій, окреслено законодавче вирішення питання волонтерської діяльності, статусу непідконтрольних території та прав військовослужбовців.

10.17.12.1721/204896. Медіація як позасудовий спосіб вирішення спорів: історія впровадження в зарубіжних країнах і перспективи для України. Крисюк Ю.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.2, С.154-157. - укр. УДК 34(4 9).
У статті розглядається досвід запровадження медіації в зарубіжних країнах, зокрема в Росії, США, країнах Європейського Союзу, та спроби правового регулювання цього процесу в Україні. Питання правового регулювання медіації стоять на першому місці під час вирішення завдання запозичення позитивного зарубіжного досвіду та його впровадження в нову соціальну і правову сферу.

10.17.12.1722/205206. Удосконалення національного законодавства у сфері альтернативних способів вирішення правових спорів. Любченко Я.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.26-32. - укр. УДК 340.1.
У статті розглядаються недоліки чинного законодавства та міжнародний досвід у сфері альтернативних способів вирішення правових спорів, висвітлюються пропозиції по удосконаленню чинного законодавства для підвищення інвестиційної привабливості України.

10.17.12.1723/205218. Інститут конфіденційного співробітництва у США: організаційно-правовий аспект. Мусієнко І.І., Гречин Є.Є. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.133-144. - укр. УДК 35.072.2 3(73):336.717.113.
У статті проаналізовано досвід використання правоохоронними органами США інституту конфіденційного співробітництва. Використання оперативних джерел інформації залишається найбільш дієвим інструментом виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів у всьому світі. З метою досягнення чіткості в термінології проведено ідентифікацію різних видів інформаторів залежно від їх призначення та правоохоронної структури, з якою вони співпрацюють.

10.17.12.1724/205344. Особливості правового регулювання утримання дітей за законодавством країн ЄС. Липець Л.В. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №3(68), С.146-152. - англ. УДК 347.635.3.
Мета: полягає в комплексному аналізі обов'язку батьків утримувати дітей та його ролі в науці і практиці, вироблення пропозицій по вдосконаленню чинного законодавства України в сфері утримання дітей на основі досвіду країн ЄС. Методи: Методологічну основу дослідження складає система філософсько-світоглядних, загальнонаукових та спеціально наукових методів та підходів, що забезпечили об'єктивний аналіз досліджуваного предмету. Результати: Враховуючи актуальність впровадження різних форм державної допомоги, за прикладом зарубіжних країн (Великобританія, Литва, Польща) пропонується створити в Україні спеціалізовану установу, уповноважену на розрахування аліментів, розшук боржників, стягнення аліментів та застосування відповідного впливу до боржників. Враховуючи позитивний досвід низки економічно розвинених країн ЄС, пропонується передбачити в СК України диференціювання розміру аліментів, що підлягають стягненню в твердій грошовій сумі : від дні народження дитини до 6-ти років, від 6-ти до 12-ти років, від 12-ти до 18-ти (до повноліття або до закінчення навчання). Пропонується передбачити окремий пункт в переліку доходів, що враховуються при визначенні розміру аліментів про врахування прибутку боржника від передачі в оренду нерухомого майна. Обговорення: Стаття присвячена особливостям батьківського утримання в країнах ЄС, що не притаманні для України. Автор проаналізував особливості роботи Гарантійного фонду коштів на утримання дітей в Латвії, дослідив механізм Державної системи забезпечення в Великобританії та Німеччині. Також, досліджено та проаналізовано законодавство держав-членів Організації економічного співробітництва та розвитку, в яких діє система державних агенцій з утримання дитини, що користуються чіткими математичними формулами для вирахування аліментів тощо.

10.17.12.1725/206986. Принцип верховенства права у нормотворчій діяльності органів виконавчої влади. Гетьман Є.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.61-69. - укр. УДК 342.9: 342.6 (477).
Статтю присвячено дослідженню питання принципів нормотворчої діяльності органів виконавчої влади в Україні. Проаналізовано підходи вчених до основних принципів правотворчої діяльності. Наголошено на необхідності дотримання принципу верховенства права в нормотворчій діяльності органів виконавчої влади з метою забезпечення і захисту прав і свобод людини та громадянина.

10.17.12.1726/206987. Національна безпека і стала демократія в Нігерії: шляхи просування. Адеюмо О.І., Фага Г.Ф. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.70-89. - англ. УДК 351.746.1.
Забезпечення внутрішньої і зовнішньої безпеки держави є найпершим обов'язком влади. У Нігерії це стало нагальною потребою в умовах величезної кількості загроз національній безпеці країни зсередини та ззовні. Нігерія потерпає від небезпек, спричинених озброєними пограбуваннями, політичним насиллям, етнорелігійними конфліктами, терористичними атаками племен скотарів Фулані, заколотами бойовиків з терористичної організації "Боко Харам". Для країни, яка щосили прагне йти шляхом демократичного розвитку, загроза безпеки у будь-якій формі несумісна з поняттям стійкої демократії. Статтю присвячено аналізу складових національної безпеки, що включають у себе, але не обмежуються сферами воєнної, політичної, економічної та екологічної безпеки. Висновком дослідження є те, що для досягнення реальної національної безпеки та усунення численних загроз, з якими стикається країна, необхідне застосування не лише воєнної сили. Пропонуються заходи, яких має вжити уряд країни для послаблення своєї повної залежності від збройного вирішення проблем національної безпеки, насамперед за допомогою таких владних інструментів, як дипломатія, перемовини, правоохоронні дії, забезпечення соціальної й економічної рівності та екологічної справедливості.

10.17.12.1727/206996. Історичний розвиток та сучасна структура судової системи Німеччини. Назаров І.В. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №134, С.173-181. - укр. УДК 347.97 .99(410):061.1ЄС.
Аналізується історія розвитку та формування сучасної структури судової системи Федеративної Республіки Німеччини, чинники, що вплинули на види спеціалізації судів Німеччини, порядок взаємодії судів з іншими державними органами. Звертається увага на механізми приведення судової системи Німеччини у відповідність до єдиних європейських стандартів і можливість застосування позитивного досвіду цієї країни у ході судової реформи в Україні.

10.17.12.1728/207506. Система органів державної влади, що здійснюють профілактику правопорушень серед дітей: досвід зарубіжних країн. Лесько Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.107-112. - укр. УДК 342.9.
Проаналізовано діяльність у сфері профілактики правопорушень серед неповнолітніх у деяких європейських країнах, США та Японії, адже одним із пріоритетних завдань сучасної юридичної доктрини є активізація проведення порівняльно-правових досліджень на рівні галузевих наук.

10.17.12.1729/207513. Право на доступ до публічної інформації: механізм захисту в Україні. Скочиляс-Павлів О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.150-155. - укр. УДК 342.7+342.9.
Проаналізовано поняття механізму захисту права на доступ до публічної інформації. Особливу увагу приділено судовому механізму захисту права на доступ до публічної інформації в порядку адміністративного судочинства. Звернено увагу на недоліки правового регулювання, що стають перешкодою для належного судового захисту права на доступ до публічної інформації.

10.17.12.1730/207519. Проблеми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Чорномаз О.Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.188-192. - укр. УДК 347.73:336.226 (477).
Проаналізовано основні проблеми вступу України до Євросоюзу. Розглянуто аспекти адаптації українського законодавства до вимог і стандартів Європейського Співтовариства. Наголошено, що адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає у зближенні національного законодавства із сучасною європейською системою права, що забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави в межах ЄС, сприятиме поступовому зростанню рівня життя населення. Адаптацію національного законодавства до законодавства міжнародних організацій здійснюють уповноважені органи державної влади за допомогою правотворчості, планування, координації та контролю. Адаптація є складовою інтеграційних процесів, передумовою гармонізації національного законодавства із законодавством міжнародних організацій.

10.17.12.1731/207524. Визнання та виконання рішень українських судів у країнах ЄС. Мальський М.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.218-224. - укр. УДК 347.9 <http: teacode.com online udc 34 347.9.html>.

Проаналізовано можливості та способи визнання рішень українських судів у країнах членах-ЄС, з якими немає договору про правову допомогу, і відповідно немає фіксування принципу взаємності. На прикладах Швеції, Великобританії, Німеччини та Нідерландів проаналізовано нормативне регулювання, яке дає змогу виконувати рішення українських судів. За результатами дослідження, виділено два типи способів визнання: прямий та опосередкований.

10.17.12.1732/208564. Вплив інформаційного права на процес реформування суспільних відносин в Україні. Єсімов С.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.15-22. - укр. УДК 342.354.042.44.
У статті розглянуто вплив інформаційного права на процес реформування суспільних відносин в Україні у зв'язку з асоціацією України і Європейського Союзу. Проаналізовано нормативну базу правого регулювання застосування інформаційно-комунікаційних технологій у контексті адаптації національного законодавства до вимог ЄС. Проведено порівняльний аналіз правових підстав впливу інформаційного права на процес реформування суспільства.

10.17.12.1733/208771. Правове осмислення громадського контролю на сучасному етапі державотворення України. Магновський І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.79-85. - укр. УДК 340.132+351.741.
У теоретико-правовому аспекті висвітлено розуміння громадського контролю з погляду сучасності як запоруки запровадження європейських стандартів у державотворенні України. Виокремлено інституційну базу громадського контролю, яка складається з чотирьох основних компонентів: суб'єкта, об'єкта, предмета та процедури його здійснення. Проаналізовано та узагальнено запропоновані в юридичній науці дефініції громадського контролю та виведено власне авторське його визначення. Розкрито характерні відмінності громадського контролю від будь-якого іншого виду контролю, які лежать у суб'єктно-об'єктній сфері. Визначено взаємозв'язок між громадським контролем і розвитком правової держави та громадянського суспільства, що підтримує владно-громадські відносини у стані стабільності й рівноваги. Доведено та обґрунтовано, що основними завданнями для налагодження взаємовідносин між суспільством і владою та подальшої розбудови України як демократичної правової держави має бути ефективне здійснення громадського контролю, що дає змогу виявити недоліки в діяльності органів публічної влади, перевірити результати виконання ними завдань і функцій, визначених нормативно-правовими актами щодо належного забезпечення прав і свобод громадян.

10.17.12.1734/208791. Інтеграційний вплив права Європейського Союзу на правові системи держав-членів. Козак О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.205-210. - укр. УДК 341.01.
На основі аналізу доктринальних принципів верховенства та прямої дії права Європейського Союзу розкрито значення інтегрованих національних правових систем держав-учасниць. З'ясовано, що у забезпеченні загального правопорядку верховенство права ЄС гарантує його пріоритет на такому рівні, щоб нормативно-правові акти національного законодавства не суперечили й не перешкоджали дії норм права ЄС. Розглянуто концепцію "прямої дії", суть якої зводиться до того, що суди та органи державної влади держав-членів, а також їхні громадяни зобов'язані застосовувати нормативно-правові акти, прийняті органами Європейського Союзу, без додаткової ратифікації їх у національні правові системи чи інших способів визнання з боку держав-членів ЄС.

10.17.12.1735/208814. Між централізмом і федералізацією. Австрійська модель децентралізації публічної влади. Ременяк О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.361-366. - укр. УДК 342.25:321 (436).
Проаналізовано конституційні реформи, що були зумовлені необхідністю реформування державно-правового устрою Австрійської імперії після революції 1848 - 1849 рр. та завершилися утворенням дуалістичної Австро-Угорщини. З'ясовано сутність та фактори конституційних реформ. Встановлено, що пошук моделі конституційного устрою тривав кілька десятиліть, коливаючись від моделі широкої федералізації країни до посилення централістських тенденцій. Обґрунтовано думку, що створення дуалістичної монархії поряд із наданням обмеженої автономії провінціям, було тим компромісним варіантом децентралізації влади, на який погодилась правляча династія, прагнучи забезпечити стабільність держави.

10.17.12.1736/209633. Філософсько-правове розуміння принципів і форм здійснення плюралізму: приклад Сполучених Штатів Америки. Кравченко С.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.38-47. - укр. УДК 340.125.
Американська філософія права XX століття торкається найпроблемніших питань прав людини. У першу чергу це права жінок і права національних меншин. У зв'язку із цим зароджуються нові філософські рухи і школи, які виробили своє тлумачення філософії плюралізму у контексті прагматизму. Серед відомих були рухи фемінізму і Критики расових теорій. Філософська спадщина зазначених рухів має важливе значення для розвитку правової системи України та інших країн Європи, оскільки у наших державах на сьогоднішній день виникає багато дискусій стосовно правового забезпечення дотримання і захисту прав різних верств суспільства. Особливо така проблема виникає при здійснені конституційної і судової реформи. У статті автор дає загальну характеристику філософсько-правовим поглядам руху фемінізму і Критики расових теорій. Автор робить висновки про те, що принципом реалізації правового плюралізму є обов'язкове врахування інтересів усіх верств населення у процесі законотворчої діяльності.

10.17.12.1737/209636. Принципи реалізації функцій омбудсмана у зарубіжних країнах: порівняльний аспект. Банах С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.61-67. - укр. УДК 342.7(477)+342.72 73(438)(043.5).
У статті аналізуються основні загальні принципи реалізації покладених на омбудсмана функцій, незалежно від способу закріплення правового статусу омбудсмана та сфери його компетенції. Розглядаються такі принципи, як незалежність, законність, принцип політичної нейтральності, відкритості та публічності, безперервності його функціонування та деякі інші.

10.17.12.1738/209643. Проблеми імплементації європейських стандартів до національної правової системи України. Хоббі Ю.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.113-118. - укр. УДК 341.018:34(477)(045).
У статті розглядається процес імплементації європейських стандартів до національної правової системи України. Наголошується, що процес гармонізації супроводжується рядом проблем, починаючи з невизначеністю конкретних правових актів ЄС, до яких необхідно адаптувати українське законодавства, їх переклад, строки виконання і закінчуючи слабким інформаційним забезпеченням процесу адаптації законодавства серед населення. Крім того, автор вважає, що першочерговим завданням на шляху імплементації європейських стандартів повинно бути проведення в конкретні строки конституційної

реформи, що дозволить реформувати багато інститутів державної влади та місцевого самоврядування з урахуванням досвіду країн-членів ЄС.

10.17.12.1739/209646. Децентралізація повноважень публічної влади в Польщі як засіб формування компетенції місцевого самоврядування: досвід для України. Баймуратов М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.138-148. - укр. УДК 34.02.
У статті розглядаються питання децентралізації повноважень публічної влади в Польщі та запозичення позитивного досвіду в цій сфері як засобу формування компетенції місцевого самоврядування в Україні.

10.17.12.1740/209647. Визначення концептуальних засад проведення муніципальної реформи в Україні: порівняльно-правовий аналіз. Бойко Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.148-157. - укр. УДК 352.07(477) “1997 2012"(045).
У статті розглядаються вітчизняні проекти та концепції реформування місцевого самоврядування кінця 1990-х - початку 2000-х років. Порівняльно-правовий аналіз дозволив визначити основні напрями, спільні положення та розбіжності щодо шляхів реформування місцевого самоврядування закладених в цих документах. У контексті структурного аналізу текстів проектів концепцій муніципальної реформи автор зазначає, що більшість з них передбачає, що муніципальна реформа не може бути самодостатньою. Вбачається доцільним розглядати муніципальну реформу паралельно з конституційною, адміністративною, адміністративно-територіальною реформою, відобразити її взаємозв'язок із державною владою та іншими інститутами політичної системи суспільства, який має забезпечити формування не тільки інституційної та функційної, але й нормативної частини правової системи України. Зроблено висновок, що всі сучасні концепції, будучи взяті окремо, не в змозі показати становище місцевого самоврядування досить об'єктивно і в абсолютній мірі реалістично. Це пояснюється, насамперед, тим, що жодна з концепцій не розроблена досить повно і тому, не може з належною повнотою характеризувати інститут місцевого самоврядування.

10.17.12.1741/209659. Механізм взаємодії права Греції з правом ЄС: позитивний досвід для України. Тихомирова Г.Є. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.256-260. - укр. УДК 341.018:34(495)(045).
Необхідність для України вивчення взаємодії права Греції та права ЄС особливо очевидна у контексті тих складних та нових завдань, які стоять перед суспільством та Україною, вирішенню яких повинне сприяти запозичення того позитивного досвіду, який має Республіка Греція. Україна, як і Греція, з урахуванням географічних та історичних критеріїв, є державою європейської релігії, культури та традицій. Відповідно, інтеграція в європейський простір - цілком природна ціль. Крім того, проголосивши себе незалежною державою, Україна в якості стратегічного завдання визнала побудову правової держави, що ґрунтується на демократичних цінностях світу та Європи. В цьому сенсі ЄС слугує яскравим взірцем демократії, економічного добробуту громадян та політичної стабільності. Тому прагнення України до приєднання саме до цього Союзу цілком логічне та виправдане. Греція виступила яскравим прикладом наслідків кризи у Європі. Стабільність функціонування як самої держави, так і ЄС, були під загрозою. Криза вказала на гостру необхідність значного укріплення національно-правових позицій держави, підвищення якості національного законодавства, здатного вистояти подібні удари економіки. Очевидно, що для України такі завдання набувають особливої актуальності.

10.17.12.1742/209775. Таможенное представительство в Польше. Дела М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.16-23. - рос. УДК 34:339.543(045).
Есть немного факторов, которые оказывают столь же положительное влияние на взаимные отношения между странами, как билатеральная торговля. Двусторонние преимущества экспорта и импорта товаров смягчают спорные вопросы и стимулируют народы к укреплению сотрудничества, отдаляя политические и военные конфликты. Международная торговля, однако, обусловлена многочисленными таможенными правилами, незнание которых может серьезно усложнить взаимное сотрудничество. В такой ситуации помощь оказывают специализированные субъекты таможенные агентства, которые помогают импортерам и экспортерам осуществлять необходимые действия для таможенного органа. Автор подробно раскрывает таможенные правила Европейского Сообщества, а также правила польского таможенного законодательства, касающиеся представительства по таможенным вопросам. Он анализирует различные типы такого представительства, способ предоставления доверенности, последствия ее предоставления на уровне публичного и частного права. Кроме того, характеризует профессию таможенного агента, его квалификации, полномочия, обязанности и ответственность. Указывает при этом на риск, который несет доверитель в случае ошибок, совершенных представителем.

10.17.12.1743/209806. Сучасні вектори та напрямки розвитку корпоративного права в Україні. Колосов Р.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №11, С.87-92. - укр. УДК 347.191.
В даному дослідженні робиться спроба дати визначення корпоративного права, з'ясувати його понятійні засади та проаналізувати його місце та роль в правовій системі України. Для вирішення цієї задачі корпоративне право розглядається під різним кутом і в різних аспектах, зокрема: як галузь права, комплексна галузь права, галузь законодавства, як підгалузь права чи як міжгалузевий правовий інститут. В роботі також проаналізовані наукові позиції, в яких корпоративне право досліджується як частина іншої галузі права, а саме: господарського, комерційного, підприємницького чи цивільного.

10.17.12.1744/209895. Традиції та новації у розвитку муніципального права сучасної Європи: теоретичні та прикладні аспекти. Батанов О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №12, С.114-122. - укр. УДК 34(4 9).
У статті розглядаються основні причини формування муніципального права. Основні істотні і значущі, об'єктивні і суб'єктивні, внутрішні та зовнішні аспекти сучасного муніципального права. Значення муніципального права та інститутів місцевої демократії проявляється в окремих європейських державах, європейському континенті в цілому і загальної цивілізаційної цінності з точки зору формування українського, європейського та світового конституціоналізму, процесів демократизації, глобалізації та європейської міждержавної інтеграції.

10.17.12.1745/210761. Електронне урядування в Україні: проблеми та перспективи. Поліщук І.О., Лур'є В.К. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.229-231. - укр. УДК 34(4 9).
Розбудова в Україні насправді демократичного суспільства, її прагнення інтегруватись у Європейський Союз стикаються з багатьма перепонами. Однією з причин є недостатньо ефективна діяльність системи органів державного управління та органів місцевого самоврядування, необхідність її якісного оновлення шляхом запровадження сучасного інструментарію на основі інформаційних технологій, одним із яких є впровадження системи електронного урядування. У сучасному розумінні термін

"електронний уряд" тлумачиться не лише у прямому розумінні, але й як "електронне управління державою", тобто використання в органах державного управління сучасних технологій, у тому числі й інтернет-технологій.

10.17.12.1746/211111. Особливості проходження суддею публічної служби в Німеччині. Вітюк Д.Л. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №3/1, С.40-43. - укр. УДК 342.51.
В статті розкривається досвід Німеччини, що характеризує специфіку проходження суддею публічної служби. Акцентовано увагу на перевагах в організації і правовому регулюванні підготовки суддівських кадрів.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.01 Загальні питання політичних наук

11.17.12.1747/212983. Політико-правова освіта та громадянське виховання в українській школі: реалізація стратегії демократизації чи симуляція. Топалова С.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.94-99. - укр. УДК 323. 2.(477).
Розглянуто зміст міжнародних документів, що визначають стратегію політичної і правової освіти, громадянського виховання у демократичних державах. Показані особливості навчального процесу в сучасній українській школі з точки зору його впливу на громадянське виховання школярів. На прикладах із щоденного шкільного життя показано, що політико-правова освіта та громадянське виховання в школі є симуляцією. Сформульовано власне бачення першочергових заходів, необхідних для реального впровадження стратегії громадянського виховання.

11.07 Методологія політичних досліджень

11.17.12.1748/209525. Політологічний аналіз основних методик вимірювання рівня демократії у світі. Бучин М. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.9-14. - укр. УДК 324:342.843.
Розглянуто проблему вимірювання рівня демократичності політичного режиму країн світу. Проаналізовано як авторські підходи до визначення рівня демократії у світі, так і підходи та проекти міжнародних наукових та громадських установ.

11.17.12.1749/210627. Типологія політичного насилля як складової сучасного політичного процесу. Балацька О.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.172-182. - укр. УДК 323.22 28.
Політичне насилля, яке супроводжує політичну діяльність в усі історичні часи, має багато варіантів прояву. На сучасний політичний процес суттєво впливають такі форми внутрішньодержавного насилля, як масові стихійні заворушення, бунти, повстання, державні перевороти, революції, заколоти, змови, репресії, внутрішні війни. Специфічний характер властивий геноциду і тероризму, які мають міжнародний характер, супроводжуються великою кількістю жертв та спрямовані проти мирного населення. Останнім часом форми політичного насилля еволюціонують. Прямий фізичний примус поступається непрямому, нефізичному впливу психологічного, інформаційного, символічного, структурного та культурного насилля. Про це свідчить розповсюдження практики інформаційних, психологічних, а також гібридних війн, нових форм маніпулювання свідомістю громадян з боку держави.

11.17.12.1750/210689. Методологічні підходи до аналізу комунікаційної політики. Хома Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.360-366. - укр. УДК 32.001: 327:001.92.
Розглянуто методологічні підходи до аналізу політичною наукою комунікаційної політики. Звернено увагу, що комунікаційна політика як міждисциплінарний об'єкт досліджень характеризується багатогранністю методологічних підходів до її вивчення: символічний інтеракціонізм, соціальний конструктивізм, біхевіоризм, неомарксизм, дискурс-аналіз, системний аналіз, мережевий підхід та ін.

11.17.12.1751/210755. Девелопменталізм як постсистемний підхід до аналізу макрополітичних процесів. Кривошеїн В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.210-214. - укр. УДК 32:303.4; 32.001.5.
На рубежі 80-90-х рр. XX ст. для опису макрополітичних процесів формуються міждисциплінарні теорії, які або використовували системну методологію як окремий технологічний прийом разом із іншими, або пропонували альтернативні ідеї пояснення впорядковуючого принципу. Так, у руслі досліджень процесів модернізації для розкриття властивостей емерджентності (англ. emergence - виникнення, поява нового; тут - емерджентність (або "системний ефект") характеризує наявність у будь-якої системи особливих властивостей, які не притаманні її окремим підсистемам чи блокам) сформувалися теорії, що описують макрополітичні процеси в умовах не стабільних, а перехідних суспільств.

11.17.12.1752/210771. Індикатори кризових явищ як інструмент діагностики політичної кризи. Ставченко С.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.264-268. - укр. УДК 32:303.4; 32.001.5.
Дослідження розгортання політичної кризи як процесу містить аналіз чинників, які впливають на суб'єктів прийняття політичних рішень, обставини місця та часу, у яких розгортається ця криза. При цьому чинником політичної кризи вважається політично значуща подія, або зафіксований стан політичної системи, або встановлена тенденція політичних змін, що свідчить про настання політичної кризи. Чинники політичної кризи є найбільш значущими показниками, параметрами функціонування політичної системи, що свідчать про наявність розбалансованості, гострих протиріч у ній. У діагностиці політичної кризи сформований типовий перелік чинників, які підвищують імовірність виникнення та розвитку кризових явищ (чинники потенційної загрози або провокатори). Набір чинників, що зумовлюють виникнення кризових явищ у політичній системі, залежить від

внутрішніх можливостей системи протидіяти чинникам потенційної загрози. Тут варто враховувати, що набір кризових чинників не є постійним, він змінюється в часі залежно від етапу життєвого циклу політичної системи чи її окремого елементу. Чинники політичної кризи, як правило, діють у комплексі, що посилює їх негативний вплив на систему в цілому або її окремий елемент.

11.17.12.1753/210815. Особистість як суб'єкт політики. Козьма В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.167-172. - укр. УДК 32.019.52.
У статті аналізуються сутність та зміст політичної соціалізації як соціально-історичного явища. Зроблено короткий огляд основних наукових концепцій та наявних теорій соціалізації. Підкреслюється важливість проведення політологічних досліджень щодо особистісного аспекту процесу соціалізації. Особлива увага приділена питанням пов'язаним із трактуванням та розумінням понять політична соціалізація та політизація. На основі соціологічного дослідження показаний ступінь політизації українського суспільства.

11.17.12.1754/210825. Імплікативність та предикативність політичної істини: між технологізмом і дискурсивною онтологією. Третяк О.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.258-266. - укр. УДК 323:321.
Вивчаються особливості тлумачення імплікативних й предикативних складників сучасної політичної істини, які визначається дискурсивними чинниками політичної онтології. Оцінено значення контексту політичної маніпуляції для розуміння значення персуазивної риторики. Характеризується роль суб'єктивної імплікативної природи політичної істини як чинника демонстрації латентного атрибутивного суб'єктивізму у практиці наукового політологічного пізнання.

11.17.12.1755/211003. Zur frage der begrundung fur aussere legitimitat des staates. Saltanov M. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.89-94. - Німецька УДК 130.17.
У цій статті йде мова про проблему обґрунтування зовнішньої легітимності держави, яка тісно пов'язана із принципами, що застосовуються в оцінці внутрішньої політики держави з боку інших суб'єктів. Тут йдеться як про дотримання прав людини, порушення яких призводить до дефіциту внутрішньої легітимності держави, так і про повагу до принципів зовнішньополітичної діяльності. Часто зовнішня легітимність держави обумовлюється наявністю або відсутністю міжнародного визнання, що може тягнути за собою певні політичні наслідки, такі як занурення держави в політичну ізоляцію або забуття у "політичному небутті", та навпаки.

11.17.12.1756/212969. Основні підходи до розв'язання моральної дилеми в політиці. Міщенко А.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.8-12. - укр. УДК 321: 172.1.
Проаналізовані підходи до співвідношення політики і моралі. Виокремлені три основні підходи до розв'язання моральної дилеми в політиці: ціннісно-нейтральний підхід, етизація політики, а також компромісний підхід. Кожен з підходів розглядається на прикладі концепцій відомих мислителів XX століття: Ханни Арендт, Майкла Оукшота, Лео Штрауса, Ісайї Берліна, Макса Вебера та Джона Ролза.

11.17.12.1757/212970. Міжнародні та вітчизняні політико-правові підходи до проблеми корупції. Біденко Ю.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.13-22. - укр. УДК 303.01.324(340.341.1.342).
Висвітлюються підходи до розуміння корупції, серед яких правовий, політико-економічний, системний та функціональний. Підкреслено, що від визначення сутності цього феномена залежить державна політика в галузі запобігання та боротьби з корупційними явищами. Показано, що на відміну від міжнародних документів, які трактують корупцію широко та закликають до боротьби з нею, використовуючи як прямі, так і непрямі інструменти (контроль над політичними партіями, публічними фінансами та закупівлями, реформування державної служби, залучення громадянського суспільства до прийняття рішень), в українській політиці понад 20 років застосовувався підхід з криміналізації корупції і локалізації боротьби з нею в правоохоронній системі.

11.17.12.1758/212974. Дефектні демократії - це погано чи добре? Романюк О.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.41-46. - англ. УДК 321 7 (774.3+560).
Розглядається роль "дефектів" демократії в процесі демократичного розвитку суспільства. Використовуючи поняття німецького політолога Вольфганга Меркеля, який під "дефектами" демократії розумів певні відхилення від конституційно-правових стандартів сталих ліберальних демократій, автор наголошує на тім, що такі відхилення можуть бути зумовлені необхідністю захисту неконсолідованих демократій від загроз з боку антидемократичних сил. У статті аналізуються ситуації в Латвії та Туреччині, політичні режими яких являли такі різновиди дефектних демократій як "ексклюзивна" (Латвія) та "опікунська" (Туреччина). Ключові слова: дефектні демократії, ексклюзивна демократія, опікунська демократія, ліберальна демократія, обороноздатна демократія, Латвія, Туреччина.

11.17.12.1759/212986. Технології влади історичного капіталізму: взаємозв'язок між логікою накопичення капіталу та територіалізмом. Валесян С.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.108-113. - укр. УДК 330.113.4.
Розглядаються основні сутнісні характеристики накопичення капіталу та логіки територіальних завоювань з точки зору світ-системного аналізу. Досліджуються базові стратегії капіталізму протягом останніх п'ятиста років, роль накопичення капіталу у формуванні сучасних міжнародних відносин та аналізуються функції міжнародних інститутів у сучасній світ-системі.

11.09 Історія політичних вчень

11.17.12.1760/205860. Неолібералізм у європейській та англо-американській традиціях. Куц Г.М. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №133, С.249-258. - укр. УДК 329.12.
Аналізується специфіка концептуалізації неолібералізму в європейській та англо-американській традиціях. Найбільш значні напрями неоліберального дискурсу були розроблені в Австрії (Віденська школа), Німеччині (Фрайбурзька школа), Великобританії (Лондонська школа), США (Чиказька школа або "монетаризм"). Зазначається, що доволі глибокі засадничі відмінності спостерігаються між німецькою та англо-американськими неоліберальними школами. Для німецького неоліберального напряму достатньо важливим став блок соціальних питань, тоді як англо-американські неоліберальні школи фокусували увагу суто на господарюючому суб'єкті, їх не цікавили рамки, які б окреслювали поведінку цього суб'єкта.

11.17.12.1761/211071. Цінності моралі та справедливості у витоках античної політичної думки. Андрущенко Т. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.25-34. - укр. УДК 32.001.12.
Розглянуті цінності моралі та справедливості у витоках античної політичної думки. Акцентується увага на грецькому полісі, як продовженні розвитку філософсько-етичних поглядів, що проникають у природу влади. Вважається, що центральною характеристикою політичних поглядів того періоду (особливо у Геракліта) була ворожа налаштованність народу, демосу ("найкращих") супротив натовпу. Між тим, їх можна розглядати і в іншому вимірі - як першу постановку проблеми щодо ролі особистості і народу в історії.

11.17.12.1762/212979. Націонал-демократична партія Німеччини в контексті радикалізації електоральних преференцій. Гримська М.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.66-70. - укр. УДК 329.
Окреслено специфіку розвитку крайніх правих політичних партій у Німеччині після Другої світової війни. Виокремлено головні етапи їх еволюції та розглянуто кожен із них. Охарактеризовано становлення Націонал-демократичної партії Німеччини, визначено її місце в партійно-політичній системі цієї країни і розкрито ідейно-ціннісні засади.

11.17.12.1763/212993. Короткий огляд діяльності співробітників морально-політичного факультету Харківського університету 1804-1835 гг. Частина І. Пересада О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.148-154. - укр. УДК 32: 378,4 (477,54) "1804 1835".
Розглядається морально-політичний факультет Харківського університету, який зіграв важливу роль у розвитку політичної науки в Україні та Російській імперії в 1804-1835 рр. Параметри нової університетської структури були визначені Університетським статутом 1804 р. У статті здійснена спроба узагальнення знань про факультет морально-політичних наук у 1804-1835 рр. Розглянуто стан морально-політичного відділення університету в зазначений період, викладацька діяльність професорів і ад'юнктів відділення.

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.17.12.1764/204632. Ресурсна база як запорука успішного реформування місцевого самоврядування. Арабчук Я.І. // Наук. вісник ІФНТУНГ. Економіка та управління в нафтовій і газовій пром-ті. Івано-Франківськ: Івано-Франківський нац. техн. ун-т нафти і газу, 2016, №2(14), С.97-103. - укр. УДК 33.332.
Демократичні перетворення, що відбуваються в Україні, потребують нових підходів до формування державної політики, пошуку механізму реформування місцевого самоврядування та корінних змін у діяльності місцевих органів публічної влади. У статті здійснено соціально-філософський та економічний аналіз стану децентралізації в Україні, як основи формування самодостатніх об'єднаних територіальних громад через механізм укрупнення територій і кардинальних змін принципів формування їх ресурсного потенціалу. Виокремлено актуальні теоретичні і практичні проблеми децентралізації, регулювання бюджетних процесів та їх удосконалення на основі врахування відповідних пропозицій і заходів з метою суттєвого поліпшення надання публічних послуг населенню. Акцентовано, що реформа з децентралізації є ключовою реформою, що дозволить правильно побудувати систему управління державою і створить ресурсні умови для розвитку громадянського суспільства.

11.17.12.1765/204822. Циркуляція політичної еліти на прикладі Кабінету Міністрів України з 2005 по 2016 рік. Усенков М.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.147-152. - рос. УДК 323.39:328.13(477)"2005 2016".
У статті пропонується аналіз проблематики циркуляції політичної еліти України на прикладі Кабінету Міністрів України з 2005 по 2016 рік. Автор аналізує політичну еліту крізь призму складів Кабінетів Міністрів України. Для позначення членів політичної еліти використовується позиційний підхід. У роботі досліджуються особливості процесу циркуляції еліт, описуються основні канали інкорпорації, знаходяться особливості ротації в політичній еліті, і аналізується процес экскорпорации з еліти. Основним методом аналізу є біографічний метод.

11.17.12.1766/204841. Європейський вибір України: стратегічний "дрейф" до оптимальної моделі демократії. Герасіна Л.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.7-15. - укр. УДК 321.7(477).
У статті здійснений теоретичний аналіз найбільш значущих "моделей" демократії, які необхідно враховувати в процесі політичної модернізації України. У надскладних постреволюційних, воєнних умовах існує нагальна потреба у пошуку оптимальної, ефективної форми демократії та переоцінки траєкторії демократичного "дрейфу", що відбувається в умовах модернізації нашої країни. Процес "транзиту" України до демократії перш за все пов'язан з подоланням рудименту тоталітаризму й автократії. Проголошена сьогодні стратегія реформ фактично націлена на прогресивну модель європейської демократичної держави. Демократичні перетворення вже набули характеру закономірної тенденції, але їхнє протікання все ще залишається проблемним і кризовим, має соціально невпорядкований характер, поки що слабо керованим державними структурами. Тому "модель", що синтезує принципи неоліберальної, плюралістичної та соціальної демократії, може бути реалізована в Україні виключно шляхом збалансування і гармонізації розвитку об'єктивних та суб'єктивних чинників демократизації країни.

11.17.12.1767/208802. Проблеми функціонування політичних партій в Україні та шляхи удосконалення їхньої діяльності. Шай Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.282-286. - укр. УДК 329.
Розглянуто проблеми функціонування політичних партій в Україні, оскільки існування та діяльність політичних партій більшості сучасних держав є загальновизнаною нормою та трактується як невід'ємний атрибут демократичного способу здійснення державного управління.

11.17.12.1768/209528. Пак Кин Хе - президент республіки Корея, залізна леді Азії. Матлай Л. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.33-38. - укр. УДК 327(73+519).
Висвітлено нелегкий життєвий шлях та неординарне політичне бачення однієї із найвизначніших азійських політиків, першої за останні тисячу років жінки-президента Республіки Корея Пак Кин Хе. Її обрання на вищий пост у державі було вражаючим досягненням, враховуючи, що Південна Корея має найвищий рівень гендерної нерівності серед розвинених країн світу.

11.17.12.1769/209529. Інституційно-зумовлені причини та передумови формування урядів меншості у європейських парламентських демократіях. Панчак-Бялоблоцька Н. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.39-44. - укр. УДК 32.01:323.173.
Проаналізовано інституційно-зумовлені причини і передумови формування урядів меншості у європейських парламентських демократіях. Виявлено, що інституційна зумовленість урядів меншості у парламентських демократіях є доволі різносторонньою, але переважно окреслюється проблематикою політичної стабільності та політичної культури.

11.17.12.1770/209533. Welsh nationalism / Nacjonalizm walijski. Wojtashak A. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.69-78. - Польська. УДК 321.1.
The article refers to the Welsh, one of nations inhabiting the area of the United Kingdom. The aim of the study is to demonstrate the specificity of Welsh nationalism, which despite strong English domination, allowed this nation to preserve its tradition, culture, language for centuries, and create a rational attempt to maintain their own identity on the British Isles. Analysis of British nationalism shows that the Welsh are most often treated as the "last in line" after Englishmen, Irishmen from North and Scots. In the modern formula of nationalism, it is not a phenomenon but rather rebirth and compilation of existing views, born in different environments of the local, regional or even national. People are united through language, politics, economics, tradition or religion. Taking into account processes in society, the Welsh are associated with the development of the centuries-old tradition, distinct awareness, equally important with the possibility of displaying, which is evident in activity of Plaid Cymru (Welsh National Party). Welsh activities are carried out in defense of their own culture and language, gradually seeking to create a clear distinction. The question that arises is reduced to determining whether there are limits beyond which such evolutionary (devolutionary) changes from the Welsh should not go? It is lasting process. The case of Wales gave Plaid Cymru. Today it is a national issue across Cymru. Changes in attitudes of peoples inhabiting the area of the United Kingdom, efforts to confirm their own identity are implemented in different ways. Scottish separatism attempts to create an independent state. Despite the existence of compromise between Belfast and London on wide degree of autonomy by the Irish of Ulster separatist aspirations can return at any time. It is difficult today to think about total independence of Wales. Nevertheless, the Cymru community shows that the identified national goals, providing universal agreement on reforming the United Kingdom. Perhaps, supporting measures to make sense of such a separation will regulate relations expected by Welsh. They raise, however, a new question, which may be the subject of further research: whether will separatist activities not be the next step? And the final question is whether in our contemporary reality, we will not have to deal with the increase in separatism among medium and small nations as well. These problems should be the subject of constituent analysis which would enable search for solutions in a non-confrontational manner.

11.17.12.1771/210415. Специфіка етнополітичного простору Закарпатської області. Мелеганич Г.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.107-115. - укр. УДК 323.15. (477.87).
У статті аналізується сучасне становище представників етнонаціональних спільнот Закарпатської області. Досліджується етнополітична ситуація регіону через розгляд життєдіяльності етнонаціональних меншин за кількома ключовими підходами: етнотериторіальний, інфраструктурний, етномовний, політичний, етноконфесійний тощо.

11.17.12.1772/210420. Європа регіонів - основні тенденції розвитку регіональної політики ЄС. Савка О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.159-164. - укр. УДК 323.172(045).
У статті автор розглядає регіональну політику Європейського Союзу. Сьогодні ЄС дуже зацікавлена у зниженні регіональних диспропорцій та підтримці периферійних регіонів. Значення регіональної політики у країнах ЄС збільшується передусім під впливом зовнішніх для Європейського Союзу факторів. При цьому у ЄС проходить не менше загострення соціальних проблем, але й загальне уповільнення темпів економічного росту у країнах-членах. Проблемні регіони у південній та східній Європі не в змозі прискорити господарську модернізацію без засобів підтримки у рамках національної і наднаціональної регіональної політики. У період активізації наднаціональної регіональної політики ЄС у 80-90-ті роки XX століття, системи адміністративно-територіального поділу європейських країн були досить різнорідні. Слід відзначити, що значні контрасти зберігаються і сьогодні у середині країн. Підвищення рівня ВВП на душу населення у бідних регіонах є основною метою ключового напряму регіональної політики ЄС. Розширення ЄС на Схід супроводжувалось не лише появою у його складі економічно відсталих регіонів, але й збільшення кількості держав з суттєвими "контрастами" у середині. Навіть у благополучних країнах можуть існувати бідні регіони. Однак, у дії у країнах Євросоюзу майже все регулювання соціально-економічного розвитку територій було зведено до розробки програм регіонального розвитку, щоб у подальшому реалізувати їх разом з ЄС.

11.17.12.1773/210449. Система прийняття рішень в місті Маріуполі: етнополітичні контексти. Дегтеренко А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.64-74. - укр. УДК 323.1 (477.62-2Мар) (045).
Проаналізовано чинники впливу на систему прийняття рішень в місті Маріуполі, враховуючи етнополітичні контексти розвитку регіону в цілому. Використано діалектичний метод дослідження, а також емпіричні - моніторинг, інтерв'ю, анкетування, математико-статистичні, зокрема, структурне та типологічне групування базового матеріалу. Розроблено практичні рекомендації для місцевих адміністрацій щодо вдосконалення державної політики та функціонування органів місцевого самоврядування в частині узгодження й реалізації етнонаціональних та Тендерних інтересів і потреб держави та її громадян. Доведено, що ефективна система прийняття рішень можлива лише за умови гармонійного розвитку всієї територіальної громади. Надано алгоритм підвищення ефективності роботи системи прийняття рішень.

11.17.12.1774/210450. Етнічна ідентичність як базовий чинник міжетнічних конфліктів. Рябінін Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.74-81. - укр. УДК 323.12 (045).
Розглянуто сутність, природу та вплив етнічної ідентичності на розвиток міжетнічних конфліктів. Аналізуються підходи вітчизняних і зарубіжних учених щодо визначення цього явища. У процесі дослідження було розглянуто примордиалістський та конструктивістський підходи до вивчення цього феномену. Автором запропоновано свій власний підхід до вивчення цього явища, а саме паттерно-біхевіористський. Наголошується, що всі міжетнічні конфлікти в тому чи іншому регіоні мають свої власні причини, але базовим чинником, який дає поштовх до розв'язання міжетнічного конфлікту є саме етнічна ідентичність.

11.17.12.1775/210451. Етапи розвитку загальної міграційної політики Європейського Союзу щодо країн третього світу на початку XXI сторіччя. Рябченко Е.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.81-90. - укр. УДК 314.7(4-6 ЕС)"312"(045).
Дана стаття освітлює етапи міграційної політики Європейського союзу на початку 21 століття. Окреслено основні проблеми та виклики, які постали перед Європейським Союзом у зв'язку з чисельною міграцією з країн третього світу. Також увага приділяється тому як дотримуються права людини, яка є протидія дискримінації та ксенофобії.

11.17.12.1776/210452. Парламентські вибори 2006 р. в контексті політичного процесу в Італії. Свєтлакова М.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.90-99. - укр. УДК 324(450)"2006"(045).
Парламентські вибори в Італії характеризуються конкуренцією між правоцентристською коаліцією "Дім Свобод" на чолі з діючим прем'єр-міністром С.Берлусконі та лівоцентристською коаліцією "Союз" на чолі з Р. Проді. Вибори 2006 р. були здійснені за новим виборчим законом, який було введено наприкінці 2005 р. діючим урядом С. Берлусконі. У відповідність з законом 2005 р. як в Палату депутатів, так і в Сенат, місця були розподілені за системою пропорційного представництва. Виборча система якою управляв механізм присудження абсолютної більшості місць в партії, яка могла отримати абсолютну більшість голосів, представляла сильний стимул до формування передвиборчих коаліцій. Місця для Палати депутатів та в Сенат були розподілені на національному рівні по регіонам. По іншому система застосовувалася тільки для автономної області Валле-д'Аоста в обох палатах та Трентіно-Альто-Адідже, але тільки для Сенату. Електорат в свою чергу не міг обирати окремих кандидатів у списках партій або коаліцій. Перші вибори за цією системою виявилися вдалими для лівоцентристської коаліції, що здобуло широке обговорення в ЗМІ. Така ситуація показала себе як найбільш неоднозначна за всю історію Італійської Республіки, та закінчилася перемогою лівоцентристської коаліції.

11.17.12.1777/210453. Політична комунікація як чинник формування політичної культури сучасного населення українського Приазов'я. Слющинський Б.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.99-106. - укр. УДК 316.74:323(477.62)(045).
У статті проаналізовані сучасні реалії соціально-політичного та економічного життя населення українського Приазов'я. Автор доходить висновку, що політична культура в регіоні знаходиться на досить низькому рівні, яка є дзеркальним відображенням користолюбної політичної комунікації, що проявляється у протиставленні регіонів та їх представників один одному навіть в одній області, що не сприяє об'єднанню суспільства.

11.17.12.1778/210454. Вплив української системи вищої освіти на трансформацію громадянського суспільства (на прикладі Маріупольського державного університету). Трима Е.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.106-112. - англ. УДК 378.4(477.62-2)МДУ:061.2(045).
Динаміка сучасного культурного простору робить систему вищої освіти не лише науковою, освітньою або соціально-культурною сферою, а й формує додаткові функції для вищої освіти, насамперед, пов'язані з адаптацією людини до умов інкультуізації та глобалізації культурного простору, створюють умови, необхідні для того, щоб людина стала частиною громадянського суспільства. Унікальна роль сучасних навчальних закладів полягає в їх задачі не тільки забезпечити професійні знання, але також передати різні моделі соціального досвіду, поєднуючи досягнення минулого і переваги майбутнього. Вони забезпечують цілі покоління інноваційними ідеями, методами і технологіями. Один з кращих прикладів трансформації ролі вищих навчальних закладів, які впливають на зміну українського громадянського суспільства, є діяльність Маріупольського державного університету. Специфіка навчання в університеті та умови, встановлені в даному вищому навчальному закладі для розробки крос-культурної взаємодії, допомагають студентам, які закінчити середню школу, засвоїти демократичні цінності і активно брати участь в розробці та експлуатації різних елементів громадянського суспільства в нашій країні. Цьому сприяє унікальна модель міжнародних відносин, розроблена цим українським університетом, що сприяє як його інтеграції, так і інтеграції різноманітних організацій, які діють при університеті, в систему глобального громадянського суспільства. В Маріупольському державному університеті створено атмосферу толерантності, творчості та ідей, вищий навчальний заклад організував належні умови для реалізації та розвитку інтелектуального, культурного, духовного і творчого потенціалу кожного студента та студентських організацій сучасного типу. Студенти, які навчаються в університеті, отримають не тільки професійні знання. Маріупольський державний університет сприяє вступу молоді в міжнародне культурний простір, і це дозволяє студентству дізнатися більше про культурні цінностей різних суспільств.

11.17.12.1779/210455. Концептуальні підходи до розуміння лобізму. Трофименко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.112-123. - укр. УДК 328.184.
У роботі автор досліджує теоретичні підходи дослідників до визначення поняття "лобізм", його ролі та місця в політичній системі країни. Представлено етимологію терміна ""лобізм". Автором надано власну класифікацію концептуальних підходів до розвитку лобізму, серед яких політологічний, правовий, економічний підходи, а також підходи, що розглядають лобізм як частину "паблік рілейшнз" і як окремий вид професійної діяльності. У статті автор запропонував власне визначення поняття "лобізм".

11.17.12.1780/210457. Медіатизована політична участь: до нового опису сучасних партиципаторних практик. Янченко А.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.133-141. - укр. УДК 323.22 .28:004.738.5.
У статті зроблено спробу проаналізувати сучасні практики політичної участі громадян у контексті використання нових інформаційно-комунікаційних технологій. Автор розглядає процес медіатизації політичної системи як один із ключових факторів, що впливають на трансформацію форм участі у політичному житті. Пропонується авторське визначення поняття "медіатизована політична участь", представлена поточна наукова дискусія про різні характеристики, рівні, види цього типу залучення громадян у політику.

11.17.12.1781/210469. Політична трансформація в країнах Балтії. Досвід для України. Гладиш М.Л. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.94-104. - англ. УДК [321:316.422](474):061.1ЂС]"199 2004":005.336.4.
У статті досліджуються трансформаційні процеси в країнах Балтії в історичній ретроспективі від початку 90-х років до 2004 року, коли ці держави стали повноправними членами НАТО та Європейського Союзу. Особлива увага приділена питанням суспільно-політичної трансформації, створення держав з розвиненим парламентаризмом, верховенством права та особливим наголосом на тому, що носієм державності є нація. Визначено, що за роки проведення реформ країни Балтії пройшли принаймні чотири основних перехідних етапів:1) етап руйнування старої системи політичних і економічних відносин; 2) етап політичної та економічної імпровізації; 3) етап підготовки до інтеграції в європейські політичні і економічні структури; 4) етап адаптації і структурної перебудови. Аналізується нерівномірність проведення реформ в трьох балтійських країнах, їх досягнення та труднощі, зокрема підкреслюється, що Естонія була найспішнішою з трьох балтійських країн у проведенні реформ і досягненні суттєвих результатів. Висвітлено спільні проблеми, які існували як в країнах Балтії та в Україні (зокрема, комплекс складних економічних, політичних соціальних проблем, які вони отримали в спадок після розпаду Радянського Союзу, спільні кордони з Російською Федерацією, значна частина російськомовного населення на своїх територіях, енергетична та сировинна залежність від Росії та інші) та подано рекомендації щодо того, як Україна може використати балтійський досвід у провадження трансформаційних реформ.

11.17.12.1782/210471. Структура та особливості сучасної партійної системи Японії. Іванець Т.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.115-121. - укр. УДК 329(52)(045).
У статті досліджується структура та особливості партійної системи сучасної Японії. Визначаються основні риси, присутні японським партіям, чинники, що вплинули на формування існуючої партійної системи. Аналізуються передумови тих трансформаційних процесів, які розгорнулися в партійній системі Японії на сьогоднішньому етапі. Приділяється увага виборам до Палати Представників у 2009 році та перемозі демократів, як одному з ключових моментів трансформації партійної системи Японії. Визначені характерні особливості виборів до Палати Представників 2012 року, робиться спроба визначити причини поразки Демократичної партії Японії на цих виборах та майбутню долю японської партійної системи.

11.17.12.1783/210474. Ідентифікаційний дискурс як методологічна програма дослідження етнічних та політичних процесів. Костіна С.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.139-144. - укр. УДК 323.15.019.52(477)(045).
Проаналізовано попередні розробки в області загальнонаукового дискурсу. З'ясовано недостатнє дослідження та теоретичне закріплення ідентифікаційного дискурсу у етнополітичних дослідженнях. Обґрунтовано виокремлення ідентифікаційного дискурсу з загальнополітичного дискурсу як окремого смислового поля для ілюстрації етнополітичної дійсності в суспільстві. Окреслено головні характерні риси ідентифікаційного дискурсу, завдання, які він виконує. Доведено його перманентну інтеракційність та властивість до постійних трансформацій.

11.17.12.1784/210475. Політичний вимір протидії торгівлі людьми в рамках ЄС. Лукач Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.144-151. - укр. УДК 327:[341.4:343.431]:061.1ЄС.
У статті здійснено комплексне дослідження політичного виміру протидії явищу торгівлі людьми в рамках ЄС. Визначено доцільність аналізу нормативно-правової бази, механізмів та інструментів запроваджених ЄС для протидії торгівлі людьми, в контексті досліджуваної проблеми.

11.17.12.1785/210476. Тенденції етнополітичного розвитку Чеської Республіки. Мелеганич Г.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.151-160. - укр. УДК 323.1(437.1 2).
У статті проаналізовано етнонаціональні зміни, що відбулися в Чеській Республіці в розрізі переписів населення, що відбулися в 1994, 2001 та 2011 роках. Вказано на основні тенденції, що відбуваються в чеському суспільстві в етнонаціональній площині. Розглянуто нормативно-правову базу забезпечення прав національних меншин та діяльність державних структур, що їх забезпечують.

11.17.12.1786/210478. Дезінтеграція держави як інституту політичної системи. Мурза К.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.169-177. - укр. УДК 321.013(045).
Стаття присвячена проблемам дезінтеграції держави як інституту політичної системи. Головна увага була присвячена стану політичної системи в контексті процесів дезінтеграції. Розглянуті основні політичні процеси, які відбуваються під час дезінтеграції держави. Проаналізовано загальний стан політичної системи суспільства за умови розгортання дезінтеграційних тенденцій.

11.17.12.1787/210479. Партія "Справжні фіни" (perussuomalaiset): в тренді північноєвропейського популізму. Пахоменко С.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.177-185. - укр. УДК 329.17.055.2 (480) (045).
У статті охарактеризовані різні погляди на типологію партії "Справжні фіни" та визначені шляхи еволюції її ідеології, політичної практики і риторики. З'ясовано, що "Справжні фіни" являють собою приклад північноєвропейського варіанту націонал-популізму, який характеризується певною гібридністю ідеології і політичної практики. Соціально-економічна платформа "Справжніх фінів" є лівоцентристською і спрямована на збереження і укріплення скандинавської моделі суспільства загального добробуту, яка дедалі більше потерпає від глобалізаційних процесів та фінансово-економічної кризи. Натомість ідеологічна і політична складова є правоцентристською і відзначається критичним підходом щодо ЄС, імміграції і мультикультуралізму, консервативним ставленням до питання національних цінностей і культури. В той же час правий або лівий радикалізм, етнонаціоналізм чи то расизм не притаманні загальному курсу партії.

11.17.12.1788/210480. Громадянська ідея як фактор формування політичної ідентичності українських громадян. Пашина Н.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.185-191. - укр. УДК 316.66:378.018.
Аналізується роль та вплив громадянської ідеї на політичну ідентичність українських громадян, формування консолідованої національної політичної ідентичності в Україні. З використанням системно-факторного методу досліджуються проблеми розвитку громадянської ідеї в сучасній Україні.

11.17.12.1789/210508. Латентні політичні механізми формування та функціонування терористичних утворень "Донецька народна республіка" та "Луганська народна республіка" в умовах системної кризи державної організації України. Гулай В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.173-182. - укр. УДК 32.02: 01.8(47).
В роботі розкриваються причини, характер та наслідки утворення "Донецької народної республіки" та "Луганської народної республіки" в умовах політичної кризи в Україні зими 2013 - весни 2014 рр. та розгортання Російською Федерацією т. зв. "гібридної війни". Звернуто увагу на роль латентних політико-економічних структур в дезорганізації системи державної влади й місцевого самоврядування в Донецькій та Луганській областях. Окремо аналізуються механізми відображення інтересів структурних елементів кланово-олігархічної політичної системи України періоду президенства В.Януковича в механізмі формування та функціонування терористичних організацій "ДНР" та " ЛНР".

11.17.12.1790/210511. Коефіцієнти зв'язку у дослідженнях електоральної поведінки. Лебедюк В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.199-211. - укр. УДК 32:311.3.
У цій статті розглядається проблема застосування коефіцієнтів зв'язку, які мають велике значення у вивченні політичних і соціальних проблем, зокрема електоральної поведінки. Розкрито можливості використання коефіцієнтів зв'язку у дослідженнях електоральної поведінки та пояснено переваги застосування коефіцієнтів зв'язку на противагу статистично-описовим дослідженням. Автор звертає увагу на те, що розглянуті коефіцієнти зв'язку розширюють інструментарій аналізу, дозволяють політологам вирішувати більш складніші дослідницькі завдання, де описова статистика є недостатньою.

11.17.12.1791/210512. Субсидіарність як принцип соціально-політичної організації: теоретичні витоки та українські перспективи. Лендьел М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.211-217. - укр. УДК 323.22:352.
Розглянуто теоретичні засади поняття субсидіарності у соціальній філософії католицизму, у працях Аристотеля, Альтузіуса та інших мислителів минулого. З'ясовано рамки застосування принципу субсидіарності у європейських країнах, його обґрунтування у політико-правовій практиці Європейського Союзу. Проаналізовано перспективи впровадження субсидіарності в Україні, враховуючи зміст проекту зміни Конституції, розгляд якого розпочався у Верховній Раді у липні 2015 року.

11.17.12.1792/210517. Фактор ідентичності в українській кризі: приклад Донбасу. Пахоменко С.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.246-253. - укр. УДК 323.1(477.6).
У статті аргументується теза про пропагандистську технологічність і змістовну аморфність терміну "Новоросія", доводиться думка про відсутність етнічного маркеру в конфлікті на Донбасі. Місцевий сепаратизм ґрунтується не на етнічній, а на специфічній регіональної ідентичності Донбасу, до якої зусиллями російської пропаганди додаються культурні, світоглядні, цивілізаційні характеристики "руського миру". В той же час, за умов затягування або заморожування конфлікту та існування сепаратистських територій в іншій (неукраїнській) політичній, інформаційній, гуманітарній реальності, процес конструювання нової ідентичності Донбасу (громадсько-політичної, а потім, можливо, і етнічної - "російської", "новороської ") може стати не таким вже й довгим.

11.17.12.1793/210518. Неоконсервативна парадигма політики та реформування в сфері вищої освіти. Пашков В.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.253-263. - укр. УДК 37. 072.
У статті проаналізовані теоретичні засади неконсервативної політики та реформування сектору вищої освіти в сучасних умовах. Автор розкриває сутність неконсервативного бачення ролі держави, її функцій та інструментів впливу на функціонування освітньої сфери. Обґрунтовується, що неоконсерватизм, на відміну від неолібералів, орієнтується на стратегію комерціалізації державних вузів, а не приватизації всієї системи вищої освіти. Комерціалізація державних вузів, наближуючи їх за економічною поведінкою та мисленням до приватних підприємств, водночас не змінює їх політичної природи державних організацій, що виконують широкий спектр державницьких завдань в культурному, соціальному та міжнародному вимірах.

11.17.12.1794/210519. Екзогенні чинники етносепаратистських процесів: теоретичний аспект. Рябінін Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.263-270. - укр. УДК 323.173(045).
В статті проаналізовано вплив зовнішніх факторів на посилення етносепаратистських конфліктів. Класифіковано екзогенні чинники впливу, проведено порівняльний аналіз використання різних чинників впливу такими країнами як США, Росія, ЄС. Доведено, що етносепаратистські конфлікти мають не лише внутрішні причини для ескалації, а частіше й зовнішній вплив, який проявляють головні актори міжнародних відносин, вирішуючи свої геополітичні завдання.

11.17.12.1795/210521. Регіональна політика Польщі - уроки для України. Савка О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.277-283. - укр. УДК 321; 323.
У статті автор розглядає одну з важливих сфер розвитку держави, а саме регіональну політику. Регіональна політика держави в умовах глобалізації набирає всі більших обертів. Особлива увага до регіонального розвитку держави націлена після Другої світової війни. Сьогодні для Європи регіональна політика є однією з важливих напрямів, оскільки усі країни та регіони знаходяться на досить різному рівні розвитку, що суттєво знижує можливості перспективності сталого розвитку Європейського Союзу. В епоху глобалізації саме не велика країна або регіон може означати дуже багато, як у світовій політиці так і у світовій економіці. Одним з яскравих прикладів регіональної політики постає політика Польської Республіки. Саме Польщі вдалось найкраще серед країн Центрально-Східної Європи досягти істотних результатів. Досвід Польщі є наочним посібником для інших країн, у тому числі й України, як потрібно проводити структурні зміни у країні та які проблеми можуть виникнути під час реалізації регіональної політики. Також слід зазначити, що Польща розпочала проводити "революційні" реформи під час свого євроінтеграційного шляху. Регіоналізація та децентралізація політики всередині країни дозволяють надати поштовх розвитку країні знизу. Сьогодні Україна, так само як Польща, має за мету приєднання до Європейського Союзу і тому реформу є неминучими. Використання польського досвіду проведення реформ у сфері регіональної політики дозволить провести їх досить вдало та не допустити помилок попередників.

11.17.12.1796/210522. Еволюція партійної системи Італії в умовах парламентських виборів 2013 р. Свєтлакова М.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.283-289. - укр. УДК 329(450)(045).
У статті досліджена політична ситуація в Італії, яка склалася напередодні парламентських виборів 2013 р. та спровокувала чергову урядову кризу. Визначено результати виборів в Палату депутатів та Сенат. Охарактеризовано основні політичні сили, які претендували на головне місце в парламенті.

11.17.12.1797/210526. Теоретичні засади консолідації демократії. Фесенко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.315-322. - укр. УДК 327.001.73(100).
Розглянуто теоретико-методологічні засади демократичної консолідації в умовах формування нового міжнародного порядку. Проаналізовано та критично осмислено основні концепції консолідації демократії в їх історичній послідовності. Доведено, що "консолідація демократії" передбачає процеси інституціоналізації і легітимації демократії. Встановлено, що процеси глобалізації та інформатизації не завжди сприяють розвитку демократичних інститутів і процесів у консолідації демократії, особливо в державах з незавершеним демократичним транзитом, а навпаки, викликають різноманітні кризові явища, що можуть сприяти делегітимізації і авторитаризації "молодих" демократій.

11.17.12.1798/210527. Патріотична мода чи мода на патріотизм: одяг як спосіб самоідентифікації. Хома Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.322-329. - укр. УДК 342.71:7.048.
Досліджуються процеси національної самоідентифікації громадян України через одяг із патріотичними принтами. Простежуються відмінності у мотивації використання одягу в етностилі та сучасної патріотичної повсякденної лінії одягу (національний casual). Встановлено відмінні смислові конотації, які вкладаються в одяг прихильниками новітніх патріотичних принтів та симпатиками сучасного одягу з етнічними елементами чи в автентичному стилі.

11.17.12.1799/210528. Євромайдан як простір медіатизації політичної активності громадян України. Янченко А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.329-337. - укр. УДК 323.22 .28:004.738.5(477).
У статті зроблено спробу проаналізувати протестні практики українських громадян періоду кінця 2013 - початку 2014 рр. з позиції залучення новітніх інтернет-медіа для різних форм політичної дії. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, з одного боку, дозволило маніфестантам сформувати динамічні мережі, що робили можливою організацію акцій, логістику та краудсорсингові ініціативи, а з іншого - забезпечило завдяки створенню єдиного медійного та емоційного простору рекрутинг нових активістів і підтримку мотивації вже залучених до протестів людей. Патерни медіатизованої політичної участі при цьому виступили засобом мобілізації та фактором легітимізації громадських виступів в межах онлайнової публічної сфери країни.

11.17.12.1800/210556. Революція як радикальний політичний регулятор суспільних відносин у державах перехідного типу. Левченков О.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.243-250. - укр. УДК 340.114:340.111.5.
В статті зроблено спробу аналізу тих подій, які відбуваються в соціально-економічному, політичному, правовому та духовно-культурному просторі сучасної України. Зокрема мова йде про місце, роль та перспективи "революційних" процесів у найбільш важливих сферах життєдіяльності людини. Закцентовано увагу на тому, що всі революції минулого, як і теперішня "лютнева", як правило, в кінцевому результаті мають політичний, а не соціально-економічний характер, а тому мало що дають пересічним громадянам, адже власність і влада продовжують залишатися в меншості суспільства.

11.17.12.1801/210628. Провідні політичні партії Іспанії та європейська інтеграція. Булик М.В., Ковчуга М.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.182-189. - укр. УДК 329(460)(043).
У статті розглянуті основні політичні сили Іспанії та євроінтеграційний аспект їх виборчих програм. Проаналізовано популярність цих сил на даному етапі, під час передвиборчої компанії. Виявлені схожості та розбіжності головних іспанських партій у поглядах на ЄС. Виокремлені три основні підходи до процесу європейської інтеграції.

11.17.12.1802/210629. Енергетична складова національної безпеки КНР. Булик М.В., Котов А.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.189-196. - укр. УДК 327:351.86(510)(045).
У статті проаналізовано стратегію та стан енергетики КНР. Розглянуто взаємозалежність економічної та енергетичної безпеки. Значну увагу приділено дослідженню складових енергетичної політики Китайської Народної Республіки. Намічені основні проблеми та перепони на шляху до проведення ефективної та раціональної політики у сфері енергетики.

11.17.12.1803/210630. Інституційні механізми взаємодії уряду та парламентської опозиції в країнах Вишеградської групи. Бусленко В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.196-204. - укр. УДК 328.1:342.5(437.3+437.6+438+439).
В статті на основі зібраного емпіричного та теоретичного матеріалів здійснено кросрегіональний аналіз та вироблено концептуальні підходи щодо пояснення інституційних механізмів взаємодії уряду та парламентської опозиції в країнах Вишеградської групи. В роботі досліджено інституційні рамки, в яких парламентська опозиція функціонує і наскільки дієвим є може бути її вплив на уряд в кожній з країн.

11.17.12.1804/210631. Залучення громадянського суспільства до протидії корупції: уроки для України. Валіушко І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.204-215. - укр. УДК 321; 323.
У статті подається узагальнена характеристика появи та розвитку поняття громадянське суспільство. Обґрунтовується розгляд явища корупції як однієї з головних загроз національній безпеці держави. Розглядаються основні підходи до здійснення антикорупційної політики держави. Аналізуються окремі форми залучення інститутів громадянського суспільства до реалізації заходів із запобігання та протидії корупції в інших державах та в Україні.

11.17.12.1805/210634. Політична ситуація в Україні в контексті теорії післяреволюційного іредентизму Дж.К. Дженкінса. Горло Н.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.229-236. - укр. УДК 323.1:323.173:323.15:355.01(477+470+571).
Проаналізовано причини військового протистояння між Україною і Росією через призму теорії, запропонованої американським науковцем Дж.К. Дженкінсом. З'ясовано, що післяреволюційна ситуація сприяє посиленню націоналістичних настроїв і цим самим обумовлює актуалізацію іредентистського питання у міждержавних відносинах. Досліджено вплив післяреволюційної ситуації в Україні у 2014 році на активізацію загарбницьких прагнень Російської Федерації, які здійснюються під іредентистськими гаслами "захисту співвітчизників за кордоном". Акцентовано увагу на визначенні характеру військового протистояння між Україною і Росією.

11.17.12.1806/210640. Культурний аспект інтеграції мігрантів в ЄС на сучасному етапі. Рябченко Е.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.289-297. - укр. УДК 314.74(4-6ЕС):316.722 (045).
Порушено питання інтеграції мігрантів у Європейському Союзі. Підкреслено, що ключову роль при наданні соціально-політичної ролі мігранту в приймаючому суспільстві відіграє культурний спадок країни або місцевості його походження. Приділено увагу до того, що для попередження ксенофобії та порушення прав людини, Рада Європи проводить низку заходів для взаєморозуміння мігрантів і приймаючого суспільства.

11.17.12.1807/210641. Місце та роль партії в політичній системі держави: європейський досвід. Сергієнко Т.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.297-303. - укр. УДК 329:32(045).
Проаналізовано поняття партії. Досліджено роль політичної партії як пов'язуючого елементу демократичної держави та суспільства.

11.17.12.1808/210642. Еволюція поглядів керівництва США на розвиток протиракетної оборони. Соколюк О.Д. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.303-310. - укр. УДК 623.764.
Проаналізовані основні етапи створення Сполученими Штатами Америки (США) системи протиракетної оборони (ПРО). Визначені плани та заходи з розвитку такої системи в різних історичних періодах, в залежності від науково-технічних та

економічних можливостей країни. Особлива увага приділена сучасному етапу, який характеризується масштабністю та амбітними намірами США побудувати глобальну ешелоновану систему ПРО.

11.17.12.1809/210644. Теле- та Інтернет-популізм (на прикладі Італійських політичних партій). Хома Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.321-328. - укр. УДК 321.02:328.9(045).
Аналізуються теле- та Інтернет-популізм як характеристики сучасних партійних структур Італії. Порівнюються технології завоювання електорату двома партійними лідерами - С. Берлусконі та Дж. Ґрілло. Пояснено причини популярності популістичної риторики серед італійського електорату.

11.17.12.1810/210667. Особливості непрямого політичного насилля у сучасному політичному процесі. Балацька О.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.171-179. - укр. УДК 323.2+32.019.51.
Аналізується феномен непрямого політичного насилля як інструменту реалізації влади, його сутність, функції, основні форми. Розглянуті різні аспекти прояву непрямого політичного насилля - структурне, культурне, символічне, ідеологічне, інформаційне, інформаційно-психологічне насилля. Непряме політичне насилля спрямоване на придушення волі, викривлення картини світу, легалізацію прямого насилля, легітимацію суспільно-політичного ладу. Воно характеризується латентністю, опосередкованістю, безособовістю, системністю, масштабністю. В умовах глобалізації та інформатизації світу роль та значення непрямого політичного насилля збільшується. Воно стає універсальним ресурсом влади та одним із найважливіших засобів здійснення зовнішньополітичної агресії.

11.17.12.1811/210668. Лобізм як соціально-політичний феномен: теоретичні підходи. Ворчакова І.Є. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.179-185. - укр. УДК 328.184.
В статті розглянутий лобізм в різних науково-політичних інтерпретаціях. Поданий аналіз багатоманітності підходів до визначення поняття "лобізм" у вітчизняній та закордонній науковій літературі. Враховуючи теоретичні наукові підходи до визначення лобізму подано його авторське трактування. Представлені теоретичні аспекти лобістської діяльності. На основі систематизації наукових доробок удосконалена класифікація лобізму.

11.17.12.1812/210670. Іредентистська стратегія поведінки національних меншин: функціональний аспект. Горло Н.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.195-204. - укр. УДК 323.15:327.58:316.62.
У статті визначено сутнісні ознаки національних меншин-іредент, з'ясовано характер їх відносин зі спорідненими державами і проаналізовано причини обрання ними іредентистської стратегії поведінки. На основі характеристик угорської і російської національних меншин в Україні і дослідження двох варіантів взаємодії споріднених держав з етнічними родичами запропоновано виділяти потенційні і реальні меншини-іреденти.

11.17.12.1813/210671. Нові форми політичних комунікацій в Україні та ЄС. Гресько О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.204-210. - укр. УДК 070:808.53.
Сучасні форми політичних комунікацій розглянуто як ефективний інструмент ведення політичних кампаній напередодні виборів в Україні та ЄС. Проаналізовано довготривалі медіа-стратегії політиків, які застосовують інтерактивне спілкування онлайн. Розглянуто функції теледебатів як перспективної моделі комунікації в інформаційному суспільстві.

11.17.12.1814/210672. Особливості формування інтеграційного курсу в програмах "лівих" політичних партій країн Латинської Америки. Заболотна М.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.210-217. - укр. УДК 321; 323 327.001; 930.22.
У даній статті розглядаються особливості формування інтеграційного курсу в програмах "лівих" партій Латинської Америки. Досліджуються характерні риси "лівих" політичних сил та проводиться аналіз розвитку громадянського суспільства та його взаємодії з політичними партіями. Розглянуто важливість демократичних перетворень для країн Латинської Америки, а також виявлено проблемні та суперечливі питання.

11.17.12.1815/210674. Проблема шукачів притулку та її вплив на формування європейської ідентичності. Каденко Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.226-233. - укр. УДК 314.7:321.1(4).
Дана стаття має на меті внести науковий доробок до питання європейської ідентичності та визначити роль проблеми шукачів притулку у її формуванні. Пропонується історичний огляд формування європейської ідентичності у контексті інституцій ЄС. Наводиться теоретичне підґрунтя процесу формування державної ідентичності у рамках конструктивістської теорії, а також роль дискурсу та образа Іншого. Виділено та розглянуто три рівні розвитку європейської ідентичності. Зроблено висновки щодо можливої ролі проблеми шукачів притулку у формуванні європейської ідентичності.

11.17.12.1816/210675. Новий підхід до проблеми класифікації міграційних процесів. Касьянова М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.233-242. - укр. УДК 32(477):314.15.
В роботі на основі аналізу методів, наукових підходів і теорій щодо питання класифікації міграційних процесів викладено новий підхід до даної проблеми. Проаналізована взаємозалежність і взаємовплив між міграційними процесами та процесами, що відбуваються на міжнародній арені. Дослідження показали, що на фоні того, що велика кількість дослідників розробила класифікаційні чинники, на основі котрих базувались типології й визначались види міграції, необхідно комплексно вивчати й осмислювати всі складові процесу, його політичну складову та взаємозалежність з міжнародними процесами.

11.17.12.1817/210676. Бізнес як політичний актор міських політичних режимів. Кучуран А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.242-253. - укр. УДК 321.01[323.3:352].
У статті розкривається участь бізнесу в політичному житті міста, розглядається його роль як політичного актора у контексті міських політичних режимів. Розглянуто теорії міської політики, які сформувались у політичній науці та суміжних дисциплінах та виокремлено в них політико-економічну складову. Автор пропонує політико-економічний аналіз взаємовідносин бізнесу та міської влади, який складається з п'яти елементів. Також аналізується типологія взаємовідносин бізнесу та влади в локальних політичних режимах і перспективи її застосування до українських міст.

11.17.12.1818/210677. Електоральна участь як чинник розвитку демократії. Лихацька Т.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.253-260. - укр. УДК 324:321.7.

У статті досліджено взаємозалежність електоральної участі та демократії. Акцентовано увагу на легітимізуючому аспекті електоральної участі та чинниках, що її визначають. Виявлено та обґрунтовано причини різного рівня електоральної активності в країнах, що відрізняються ступенем розвитку демократії.

11.17.12.1819/210678. Символічні практики архаїчного суспільства як джерело формування політичної ідентичності: історія та сучасність. Мамонтова Е.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.260-270. - укр. УДК 321.01:342.228.
Розкрито природу символу як джерела політичного панування. Показано, що саме міфологія є визначальним джерелом символічних практик у політиці. На прикладі міфологічного суспільства магічного типу архаїчної доби детально розкрито сутність відправних механізмів символізації у політиці. Вони засновані на практиках тотемізму, фетишизму, анімізму та магічної літургії. Показаний органічний взаємозв'язок цих практик з сучасним символічним комплексом ідентифікації, який покладений у основу формування політичної нації.

11.17.12.1820/210679. Символічний механізм політичної пропаганди. Павлов Д.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.270-276. - укр. УДК 32.019.5.
Стаття присвячена розкриттю особливостей функціонування символічного механізму політичної пропаганди. Автор визначає символічний механізм пропаганди як систему взаємопов'язаних символів, комплексний вплив яких перетворює індивідів та соціальні групи на слухняні інструменти інформаційно-психологічної боротьби за владу. У статті доводиться, що символи відіграють роль носіїв смислів, з яких конструюються символічні універсуми та світи як певні знаково-символічні системи для виправдання політичних порядків, рішень та проектів політичного розвитку. Визначено, що ключовою річчю у функціонуванні символічного механізму пропаганди є конструювання значущості та престижності певного роду соціальної реальності, політики, діяльності, досвіду та часу. Встановлено, що символічний механізм пропаганди забезпечує приписування значень речам, подіям та особам з тим, щоб вдало для претендентів на здійснення влади структурувати сприйняття потоку реальності. Цей механізм складається з таких компонентів як номіналізація, міфологізація, метафорізація та ритуалізація.

11.17.12.1821/210680. Конфлікт на Донбасі у дзеркалі італійських медіа. Пахоменко С.П., Рудницька Г.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.276-287. - укр. УДК 070(450):355.48(477.62)"2014"(045).
У статті з'ясовано особливості висвітлення початкових етапів конфлікту на Донбасі на сторінках найвпливовіших суспільно-політичних видань Італії - "Ла Републіка" (La Repubblica) та "Корр'єре делла сера" (Corriere della Sera). До уваги були взяті електронні версії газет. Для аналізу було обрано матеріали газет (репортажі, інформаційні повідомлення, аналітичні статті) дотичні за тематикою конфлікту на Сході України за період з квітня по грудень 2014 р. Лівоцентристська "Ла Републіка"" висвітлювала конфлікт упереджено, часто використовуючи месседжі й кліше російської пропаганди, "гучні" заголовки, елементи сенсаційності, зміщення акцентів, а також прийом "односторонньої перспективи", надаючи лише сепаратистську точку зору. "Кор'єрре делла сера" подавала більш збалансовану інформацію. Газета демонструвала не стільки компліментарність до української сторони конфлікту, скільки неприйняття російської позиції. Видання регулярно зазначало вплив олігархічних кіл на політику в Україні, а також підкреслювало роль зовнішніх сил у протистоянні на Сході України.

11.17.12.1822/210681. Демократична консолідація суспільства: сутність та специфіка. Пашина Н.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.287-298. - укр. УДК 321.74(477).
На основі концептуального аналізу демократичної консолідації суспільства, представленому в роботах Ф. Шміттера, А. Пшеворського, А. Шедлера, Х. Лінца, А. Степана, Г. О'Доннела, Д. Растоу, С. Валензуела, Л. Даймонда, Р. Даля, С. Хантінгтона, Дж. Прідхема та ін., сформульовані універсальні виміри консолідованої демократії, які включають в себе конституційний порядок, політичний порядок, визнання більшістю громадян демократичних інститутів та процедур, ціннісно-культурне єднання соціуму навкруги демократичних принципів.

11.17.12.1823/210682. Типологія сучасних електоральних медіа-технології у класичних та гібридних демократичних режимах. Рум'янцева С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.298-307. - укр. УДК 32.019.51.
Аналізуються умови технологізації електорального процесу та впливу на створення нових медійних технологій. Пропонується типологія сучасних медіа-технологій, які використовуються у період проведення виборчого процесу в країнах класичної та перехідної демократії. Запропоновані нові типи класифікацій медіа-технологій, з огляду на їх використання у країнах перехідних демократій.

11.17.12.1824/210683. Становище українських мігрантів в Республіці Греція. Рябченко Е.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.307-313. - укр. УДК 314.74(4-6ЕС):316.722(045).
Проаналізовано становище українських мігрантів греків та не греків за походженням у Республіці Греція. Визначено основні законодавчі акти, що надали можливість українцям в Греції легалізувати своє становище, отримати громадянство Греції. Проаналізовано поняття грека репатріанта, або грека зарубіжжя. Зазначено, що українці мають усі можливості в Греції для соціально, культурного автентичного розвитку.

11.17.12.1825/210684. Особливості перемовин щодо членства Великобританії в ЄС. Сталовєрова Г.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.313-323. - укр. УДК 327.8.
Аналізується проблематика майбутнього членства Великобританії в ЄС; зокрема, проводиться аналіз позицій, яку висунули країни - учасниці ЄС стосовно умов збереження Британії в складі ЄС. Характеризуються положення провідних партій Великобританії стосовно даної проблеми. Розглянуто особливості проведення брюссельського саміту 2016 р. Доведено, що у результаті брюссельського саміту Великобританія отримала особливий статус, який надасть можливість її громадянам остаточно визначитися на референдумі щодо майбутнього членства Великобританії в Євросоюзі.

11.17.12.1826/210685. Тенденції розвитку інституту лобізму в політичній системі Канади. Трофименко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.323-335. - укр. УДК 328.184(71).
У роботі автор досліджує процес розвитку та становлення лобізму як політичного інституту Канади. Автором представлено характерні риси політичної системи Канади, які детермінували особливості, що притаманні сучасному канадському лобізму. Виокремлено основні етапи інституціоналізації канадського лобізму. У статті автор провів аналіз структури лобізму в Канаді. Визначено об'єктів лобіювання, якими виступають органи виконавчої та законодавчої гілок влади на федеральному,

провінційному та муніципальному рівнях. Встановлено суб'єктів цього процесу (групи бізнес-інтересів та групи суспільних інтересів). Досліджено основні механізми та методи здійснення лобістських кампаній.

11.17.12.1827/210690. Карл Шмитт і втрачені можливості виходу з політичної кризи Німеччини Веймарського періоду. Шумський Л.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.366-374. - рос. УДК 321.64.
У статті подано міркування німецького вченого-правознавця й політичного мислителя К. Шмітта, присвячені пошуку розв'язання складних внутрішньополітичних проблем у Німеччині, що загострилися напередодні краху Веймарської республіки. Головне завдання вченого полягало, незважаючи на жорстку критику конституції, в активізації раціональних положень основного закону. Веймарська республіка зберегла традиції парламентської законодавчої держави, заснованої на лібералізмі, що стало однією з основних причин гострої критики К. Шмітта протягом понад десяти років. Він виступав проти багатьох статей конституції, але незадовго до 1933 р., розуміючи все ближчу небезпеку, рішуче зосередився на декількох із них, це насамперед: недоліки принципу простої парламентської більшості, функціоналістське та формальне розуміння "рівних шансів досягнення влади", ігнорування відмінності між матеріальним і формальним змістом закону, існування практично трьох законодавчих інстанцій. Ситуація для держави надзвичайно ускладнена: вона в статусі репараційної, з розбалансованою системою юстиції, не спроможна розв'язувати позитивно для себе проблеми зовнішньополітичного характеру; складний економічний стан доповнюється гранично загостреним внутрішньополітичним протистоянням. Будь-яка демократична держава, у тому числі й Німеччина, є "партійною", тому державну волю визначає лабільна, періодично змінювана парламентська більшість гетерогенних партій. К. Шмітт не відкидає ймовірності раціональних дій парламенту, який, використовуючи потенціал конституційних положень, може подолати егоїзм, недалекоглядність партійної волі й трансформувати її в державну волю. Нейтралізувальний вплив могли б, на думку К. Шмітта, справляти окремі землі, хоча вони самі є партійними державами; елементи досить раціонального змісту положень ст. 18 конституції за правильного розставлення акцентів могли б стати додатковим важелем для протидії партійній державі. Найбільш реальною можливістю легального виходу держави із кризи вчений уважає повноваження рейхспрезидента, закріплені ст. 48, п. 2 конституції.

11.17.12.1828/210711. Ринкові засновки неоінституціонального підходу в політичній науці. Бульдович П.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.179-186. - укр. УДК 321:303.01.
У статті аналізуються методологічні засновки неоінституціонального підходу в сучасній політичній науці, які за своїм змістом спираються на ринкові інтерпретації політики. Окремо розглянуто кожен із принципів - методологічний індивідуалізм, модель "економічної людини" та підхід до діяльності як обміну. Автор доходить висновку, що ці принципи слугують не лише методологічною основою для нового інституціоналізму, а й дозволяють обґрунтувати практичну необхідність суспільних інститутів.

11.17.12.1829/210712. Фінансування академічної мобільності в Україні: проблеми і шляхи вирішення. Виговська О.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.186-191. - укр. УДК 378:327.3.
Стаття присвячена актуальному питанню розвитку українського освітнього простору шляхом інтернаціоналізації. Здійснений аналіз реального стану академічної мобільності українських науковців, приділяючи особливої уваги питанню фінансування та запропоновані рекомендації по підвищенню рівня міжнародної академічної мобільності в Україні.

11.17.12.1830/210713. Сучасна міграційна політика Франції. Гільченко О.Л., Рабчевська О.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.191-199. - укр. УДК 323(44)"2012 2016":314.7(045).
У статті розглядається міграційна політика Франції за президентство Ф. Олланда, в контексті сучасної міграційної кризи. Аналізуються основні причини та напрями міграційних потоків. В дослідженні основну увагу приділено розгляду процесу формування сучасного міграційного законодавства Франції та її участі у розробці міграційного законодавства Європейського Союзу. Розглядається цілеспрямований процес інтеграції мігрантів у французьке суспільство.

11.17.12.1831/210714. Освітянський фронт війни на сході України. Грідіна І.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.199-209. - укр. УДК 327.5(477)"2013 2016"(045).
Стаття присвячена функціонуванню системи вищої освіти на окупованих територіях Донецької і Луганської області у якості однієї з імітаційних ознак невизнаних республік. Аналізуються умови, за яких вища освіта у тимчасово окупованих районах Донецької та Луганської області перетворилась на інструмент гібридної війни РФ проти України, використовуючись з метою деформації соціально-політичної структури, послаблення та руйнації відповідних світоглядних і регулятивних цінностей і норм в окупованому регіоні, ментального відриву його від решти України.

11.17.12.1832/210715. Проблема форми держави та розподілу влади у політологічній концепції В'ячеслава Липинського. Демчишак Р.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.209-216. - укр. УДК 321.01:32.001.
Досліджено погляди В'ячеслава Липинського щодо проблематики форми держави та розподілу влади у контексті української політичної думки консервативного спрямування. З'ясовано типологію державно-політичного ладу, запропоновану мислителем. Охарактеризовано концепцію "правової трудової монархії" з класократичною організацією суспільства та спосіб функціонування інститутів влади у ній.

11.17.12.1833/210716. Трансформація партійної системи Турецької Республіки. Замікула Г.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.225-234. - укр. УДК 329.05+329.1 .6.
В статті розглядається еволюція партійної системи Туреччини з часів створення республіки до початку ХХ століття. Визначаються основні тенденції, які впливали на цей процес, характеризуються політичні традиції та ідеології, що формують структуру політикуму держави. Вивчаються найпопулярніші політичні течії Республіки - кемалізм, правоцентризм та ісламізм. Послідовно описується процес формування та трансформації цих напрямків політичної думки під впливом внутрішніх та зовнішніх обставин.

11.17.12.1834/210717. Нормативно-правове забезпечення діяльності політичних партій в Японії. Іванець Т.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.234-241. - укр. УДК 342.84(045)(520).
У статті розглядається нормативно-правова база функціонування японської партійної системи. Проаналізовані основні закони, які регулюють діяльність партій, поправки до цих законів. Визначаються передумови та причини внесення змін до

законодавства, що регулює партійну сферу, на певних етапах розвитку країни, їх вплив на подальший розвиток партійної системи країни.

11.17.12.1835/210718. Ерозія неокорпоративних інститутів у Швеції. Іванова І.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.241-248. - укр. УДК 323.382(485).
У статті розглядається розвиток неокорпоративізму в Швеції та аналізується сучасний стан розвитку відносин між державою, асоціаціями роботодавців та профспілками. Досліджуються зміни у політиці соціального партнерства як основі корпоративних відносин та причини зниження ролі відповідних інститутів в останні два десятиліття. Доводиться, що традиційна корпоративістська модель, яка була характерною ознакою шведської політики продовж майже століття, змінюється іншими формами взаємодії відповідних груп інтересів з державою, зокрема лобізмом.

11.17.12.1836/210721. Локальна політика та типи міських соціальних рухів. Кучуран А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.265-274. - укр. УДК 321.323:316.354.
У статті аналізуються міські соціальні рухи та їх потенційна участь в локальній політиці. Поряд з іншими місцевою владою та бізнесом пропонується розглянути міські соціальні рухи в якості впливово політичного актора міських режимів. Вказується на важливість врахування різних контекстів при дослідженні міських рухів, наводяться дослідження європейських науковців з приводу особливості посткомуністичного простору в аспекті політичного активізму. Запропоновано типологію міських рухів відповідно до сфери функціонування та аналізуються типології окремих європейських дослідників.

11.17.12.1837/210722. Компромісний підхід до розв'язання моральної дилеми в політиці: концепція Макса Вебера. Міщенко А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.274-280. - укр. УДК 323.21:172.1М.Вебер.
У статті проаналізовано компромісний підхід до співвідношення політики і моралі на прикладі концепції видатного німецького мислителя Макса Вебера. Визнаючи політику сферою втілення легітимного насильства, він заперечує можливість використання критеріїв абсолютної моралі задля оцінки політичних дій. Проте етику можна умовно поділити на етику переконання й етику відповідальності. А вміле використання обох цих типів дозволяє політику приймати адекватні ситуації рішення.

11.17.12.1838/210723. Сімейна політика Європейського Союзу в контексті інтеграції України до європейського простору. Піддубний С.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.280-291. - укр. УДК 327.7(4-6ЄС):316.356.2(045).
У статті розглядаються нормативно-регулятивні основи формування та здійснення сімейної політики органами Європейського Союзу. За допомогою порівняльного аналізу загальноєвропейського і національного рівнів політики соціального захисту сім'ї, виявлено основні тенденції, які визначають сучасні напрямки супроводу сім'ї в Європі. Здійснено науковий огляд основних досягнень соціальної політики ЄС в сфері захисту сім'ї, які є перспективними для впровадження в політичну практику України в умовах подальшої євроінтеграції.

11.17.12.1839/210725. Екзогенні чинники впливу на посилення етносепаратистських процесів в Україні. Рябінін Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.299-307. - укр. УДК 327.8(4-191.2:477)(045).
В статті проаналізовано вплив зовнішніх факторів на посилення етносепаратистських конфліктів. Класифіковано екзогенні чинники впливу, які найчастіше використовуються основними та впливовими акторами міжнародних відносин для посилення своїх позицій в регіоні. Доведено, що етно/сепаратистські конфлікти мають не лише внутрішні причини для ескалації, а частіше й зовнішній вплив, який проявляють головні актори міжнародних відносин, вирішуючи свої геополітичні завдання. Проведено аналіз тих напрямків, які використовують Угорщина, Румунія та РФ для впливу на області України, що межують з ними. Доведено, що культурна складова екзогенного впливу посилює чинник ідентичності та може слугувати елементом м'якої сили та каталізації етно/сепаратистського конфлікту в країні.

11.17.12.1840/210728. Визначення правового статусу учасників антитерористичної операції в українському законодавстві. Трофименко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.320-328. - укр. УДК 347.174(477):355.292(045).
У роботі автором представлено аналіз національних нормативно-правових актів, що встановлюють права, обов'язки та механізм соціального захисту учасників антитерористичної операції в Україні та членів їх сімей. Встановлено коло осіб, що є учасниками антитерористичної операції, та права, якими вони наділяються в районі проведення АТО. Розглянуто процедуру отримання учасниками АТО статусу учасника бойових дій. З допомогою аналізу низки законів та підзаконних актів України було визначено, надання яких пільг цій категорії осіб передбачено українським законодавством. Визначено недоліки нормативно-правової бази з досліджуваного питання, що потребують подальшого доопрацювання.

11.17.12.1841/210730. Революційні краудсорсингово-краудфандингові практики громадсько-політичного активізму (на прикладі України 2014-2016 років). Хома Н. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.336-343. - англ. УДК 323.2:[061.2:336](043.5).
У статті аналізується досвід України у застосуванні ресурсу громадсько-політичного краудсорсингу та краудфандингу. Ці технології вивчаються на часовому проміжку 2013-2016 років на прикладі їх застосування для організації Революції Гідності. Підкреслюється, що саме завдяки громадським ініціативам було змінено вектор розвитку держави до її демократизації та євроатлантичної співпраці. Автор відносить краудсорсинг і краудфандинг до числа новітніх діяльнісних технологій, у яких на передній план виходить вільний обмін ресурсами (ідеями, фінансами) між учасниками, пов'язаними горизонтальними мережевими зв'язками. Провідним трендом сучасності визначено активізацію соціально-політичного дискурсу шляхом його віртуалізації завдяки новітнім інформаційно-комунікативним технологіям, а краудсорсинг і краудфандинг увиразнюють цю тенденцію. Краудсорсинг і краудфандинг розглянено як формати взаємодії, у яких реалізує себе суспільний (публічний) інтерес. Такі мережеві форми взаємодії визначено як уособлення новітньої філософії солідарності. Підкреслюється, що революційний краудсорсинг і краудфандинг, як різновид політичного, на відміну від бізнес-аналогів, характеризується високою мотиваційною компонентою і не спрямований на очікування матеріалізованої вигоди. Революційна (протестна) сфера визначена автором як один із найяскравіший зразків одночасного поєднання і краудсорсингу (як колективної народної ініціативи), і краудфандингу (як народного фінансування). Автор вказує, що в Україні застосування можливостей краудфандингу та краудсорсингу для підтримки проведення протестних акцій має два етапи еволюції. На першому етапі (Помаранчева революція, 2004) краудфандинг мав в основному формат передачі для потреб Майдану грошей, одягу, харчів і под., а краудсорсинг як об'єднання, координація зусиль учасників був (порівняно з наступним етапом) слабким через тогочасну ще недостатню розвиненість глобальних соціальних мереж. Другий етап (Революція Гідності, 2013-2014) був стрибком у еволюції

краудсорсингу та краудфандингу, адже завдяки інформаційно-комунікаційному прогресу онлайнова комунікація запропонувала новітні способи як активізації громадськості, так і мобілізацію їх капіталу.

11.17.12.1842/210731. Наслідки Brexit для Шотландії та її політики щодо ЄС. Червінка І.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.343-350. - укр. УДК 327.7:324(410).
У статті проаналізовано результати референдуму щодо виходу Великобританії з ЄС та позицію Шотландії в даному контексті. Вивчено можливі варіанти реалізації євроінтеграційних прагнень Шотландії та прогнозований вплив Brexit на посилення націоналістичних настроїв серед населення Шотландії. Проаналізовано результати опитувань громадської думки європейських країн щодо Brexit, його наслідків для Великобританії та решти країн ЄС.

11.17.12.1843/210732. Парадигма правової держави в політичній концептології К. Шмітта. Шумський Л.М., Крисенко О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.350-357. - рос. УДК 321.64.
У статті розглядається теоретична і політична феноменологія "правової держави" в концептології та інтелектуальній традиції Карла Шмітта. На основі політико-історичної ретроспекції подієвого контексту формування "шміттіанского погляду" на природу демаркації права, політики і державного управління аналізується інструментальна перспектива категорії "правової держави". Суперечливі обставини новітньої політичної практика в пострадянських країнах актуалізує необхідність пошуку нових, більш адекватних алгоритмів політичного розвитку. При цьому необхідно переосмислити і використовувати раціональні елементи, що містяться в концептуальній спадщині теоретиків, котрі аналізували складності суспільно-політичних трансформацій в період попередніх етапів політичної модернізації та демократизації, серед яких особливе займає Карл Шмітт. В статті робляться висновки про історичність традицій осмислення "правової держави" та її самостійний аналітично-концептуальний та політико-правовий статус, а також про перспективність і затребуваність "концепції правової держави" Карла Шмітта для аналізу сучасних суспільно-політичних трансформацій та алгоритмів вітчизняної суспільно-політичної модернізації. Дослідження теоретико-концептуального спадщини Карла Шмітта відкриває перспективи нової інтерпретації інституціональної специфіки успішних/неуспішних політико-демократичних трансформацій в умовах слабкості політико-державних інститутів і недосконалості політико-правових механізмів легітимації державної влади.

11.17.12.1844/210733. Оглядаючись на "Західне крило". прискіпливий погляд на популярний в США політичний серіал. Петжиковський Ш. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.354-372. - англ. УДК 791.43-92(73)(045).
Головною метою пропонованої статті є уважний та детальний розгляд популярного політичного серіалу "Західне крило", який виходив в ефірі одного з провідних телеканалів США з 1999 по 2006 рр. Серіал носив не тільки розважальний характер, але й був важливим інструментом реабілітації в очах американської молоді інституту президентства та державної служби загалом, які в означені роки зазнали великою кризи. Це телевізійне шоу мало надихати молодь використовувати свої ідеї тадосвід, починаючи самостійну політичну кар'єру у найближчих урядових установах. Значною мірою, серіал "Західне крило" мав на меті підвищення політичної грамотності американців, познайомивши них у доступній формі з функціонуванням законодавства, інститутів влади, зовнішньополітичного та військового відомств тощо. У першій частині статті ми намагаємося розглянути "Західне крило" у широкому контексті пройм-тайм телебачення, а в наступній частині - проаналізувати зображення американської політичної дійсності на телевізійних екранах. Автор зосереджує свою увагу на політичних та соціальних факторах, які забезпечили значний успіх серіалу. Автор також значне місце приділив аналізу фігури пересічного співробітника апарату Президента, розглядаючи реалії роботи на місцях крізь призму телевізійної подачі. У статті проаналізовано причини великої популярності серіалу "Західне крило" серед публіки. Унікальність серіалу "Західне крило" як вигаданого політичного середовища обумовлена тим фактом, що це шоу дійсно мало реальний вплив на розвиток американської політики, що також знайшло відображення у пропонованій публікації.

11.17.12.1845/210734. Практики лобізму в політичному процесі України та світу: політико-соціологічний аспект. Герасіна Л.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.6-17. - укр. УДК 316:328.184.
У статті досліджено практики лобіювання, що склалися в політичному процесі країн сучасного світу та України. Лобізм представлено як систему і практику реалізації інтересів різних соціальних груп, спілок, асоціацій громадян, субстрат і субеліт, бізнес-груп і корпорацій. Узагальнено соціальні функції лобі: соціальне посередництво; сприяння обміну інформацією; вплив на рішення державної влади; агрегація та раціоналізація суспільних очікувань. Проаналізовано суттєві риси і практики, які відрізняють плюралістичне, корпоративістське лобі та ін.; виявлено їх суперечливі характеристики. Здійснено оцінку світового досвіду законодавчого врегулювання лобістської діяльності, визначено тенденції і перспективи соціально-правового розвитку лобізму в Україні.

11.17.12.1846/210741. Концептуально-методологічні основи дослідження виборчих практик. Поліщук І.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.89-94. - укр. УДК 316.62:324.
Розглянуто методологічні аспекти дослідження електорального процесу як одного з наймасштабніших понять соціально-політичної науки. При цьому демократизація трактується як провідна тенденція світового та вітчизняного соціально-політичного процесу, а політико-культурний фактор - як один із вирішальних чинників процесу виборів.

11.17.12.1847/210752. Причини відсутності й ознаки сходження в Україні справжніх еліт. Зінченко О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.202-204. - укр. УДК 321(4 9).
Величезна проблема у трагічній історії України полягає у відсутності в ній справжньої еліти, без якої суспільство є немислимим і нежиттєздатним. Справжня еліта - це верхівка суспільства, яка усвідомлює сьогоденні і майбутні, перспективні проблеми розвитку суспільства та держави, володіє важелями їх вирішення, теоретично озброює суспільство й практично організовує його в поступальному русі.

11.17.12.1848/210753. Деякі аспекти розв'язання політичних конфліктів в Україні. Кіндратець О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.204-207. - укр. УДК 323.
В умовах "гібридної" війни, політичних конфліктів, що відбуваються на різних рівнях і набувають різної гостроти, інтенсивності, необхідно на практиці застосовувати теорію розв'язання, регулювання конфліктів. Нині в Україні конфліктологія викладається у вузах, створені посередницькі фірми, які допомагають розв'язувати конфлікти в різних організаціях, існують дослідницькі

інститути, які здійснюють аналіз причин, наслідків, особливостей конфліктів у суспільстві. Однак ситуація, яка нині склалася, свідчить, що практика розв'язання політичних конфліктів далека від теорії.

11.17.12.1849/210756. Необхідність зміни системи політичного рекрутування в Україні в умовах політичних ризиків та нестабільності. Куцепал С.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.214-216. - укр. УДК 321(4 9).
Європейський вектор розвитку України актуалізує процес зміни парадигми підбору та формування політичної еліти (системи політичного рекрутування) згідно з демократичними стандартами, вимагає продуманого й ефективного політичного менеджменту, оскільки посттоталітарний спадок українського політикуму довгий час був на заваді залученню фахівців нової генерації до складу вітчизняної політичної еліти. Крім того, український соціум функціонує в умовах стрімких суспільних змін, що відбуваються між структурами державної влади, реформування взаємовідносин між центральними та місцевими органами влади. Унаслідок цього реаліями сьогодення стають політичні суперечності щодо повноважень та механізмів взаємодії між різними гілками влади, відповідно збільшується значимість політичної еліти, яка претендує на роль медіатора у стосунках різних рівнів влади завдяки своїй присутності в її представницьких органах.

11.17.12.1850/210763. Середній клас як суб'єкт соціально-політичних процесів в умовах побудови громадянського суспільства в Україні. Воднік В.Д. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.236-238. - укр. УДК 323.
На даний час громадянське суспільство України перебуває на етапі активного розвитку. Найістотнішою передумовою його формування та функціонування є соціальна стратифікація. Стратифікація розвиває структуризацію суспільства, розшаровуючи і поділяючи структуру на великі і малі соціальні групи. Наявність у суспільстві чіткої та розвиненої соціальної структури важлива для становлення та ефективного функціонування громадянського суспільства тим, що саме в процесі соціальної стратифікації та в межах соціальних груп створюються умови для плюралізації та артикуляції інтересів, а також для їх агрегації. Крім вищевказаних аспектів у ході соціальної стратифікації відбувається інституалізація групових інтересів і таким чином забезпечується їх постійна присутність у соціальному просторі, а також створюється механізм, який перешкоджає виникненню в суспільстві монополії інтересів окремого громадянина, певної групи, держави, поглинанню ними інтересів інших громадян, їх груп або громадянського суспільства в цілому.

11.17.12.1851/210766. Особливості прояву політичного маніпулювання та свободи слова у демократичних суспільствах. Головко І.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.І246-247. - укр. УДК 32:316.77; 32:070; 32.049.5; 32:316.65.
З поширенням глобалізаційних процесів у сучасних демократичних суспільствах почали зростати можливості застосування технологій інформаційного обману у сфері політики. Останнім часом відзначається тенденція щодо негативного впливу інформаційних інститутів на демократію насамперед за допомогою політичного маніпулювання. Політичне маніпулювання поширене не тільки в тоталітарних і авторитарних державах, де переважно є домінуючим методом діяльності ЗМІ, а й у сучасних демократіях, особливо під час виборчих кампаній. Наразі жодна президентська чи парламентська виборча кампанія в сучасних демократичних державах не обходиться без використання прийомів політичного маніпулювання, які створюють у громадян досить далекі від реальності уявлення про державну політику.

11.17.12.1852/210770. Проблема оновлення політико-управлінських еліт у сучасній Україні. Сахань О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.258-264. - укр. УДК 329.05.
В умовах сучасного нестабільного розвитку України, який зумовлений низкою політичних та економічних чинників, обвалом гривні, скороченням робочих місць, зменшенням надходжень до бюджету, падінням внутрішнього ринку, тотальним зубожінням населення, повільним та неефективним процесом реформування, невідповідністю суспільних цінностей українського соціуму міжнародним демократичним стандартам та незавершеністю формування демократичної політичної культури, у нашій державі продовжується трансформація та відбувається зміна діючих політико-управлінських еліт на нові. Проте періодичне оновлення складу еліти, яка могла б стати провідником для суспільного об'єднання та відродження української держави, взяти на себе історичну відповідальність за долю суспільства загалом та реформувати корумповану олігархічну пострадянську систему, боротися з тіньовими схемами, що досі визначають відносини чиновників із суспільством, не змінює ситуації в країні на краще та не покращує життя народу.

11.17.12.1853/210773. Державна інформаційна політика України: аналіз вітчизняного та закордонного досвіду. Еделєва М.А. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.272-274. - укр. УДК 32:316.77; 32:070; 32.049.5; 32:316.65.
Державна інформаційна політика як складова частина державної політики формує ідеї та погляди на те, які відносини мають складатися в інформаційній сфері між державою та суспільством. На сьогодні існує ряд проблем у проведенні інформаційної політики в Україні. Аналіз досвіду розвинутих країн дозволяє виділити пріоритетні напрями роботи в інформаційній сфері.

11.17.12.1854/210774. Встановлення порядку денного: мас-медіа і влада. Кужман О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.274-278. - укр. УДК 32:316.77; 32:070; 32.049.5; 32:316.65.
Теорія встановлення порядку денного стала об'єктом наукового аналізу лише на початку 1970-х рр. У цей період швидкими темпами стали розвиватися соціогуманітарні науки, зокрема політологія. Також важливу роль відіграли закінчення Другої світової війни і початок "холодної війни" між Заходом і соціалістичним табором. У зв'язку з цим у США науковці і практики дуже зацікавилися вивченням механізмів дії "порядку денного". Учених цікавив аналіз прийняття політичних рішень з метою надання більш наукового та раціонального пояснення тих чи інших дій політичних лідерів. Було з'ясовано, що перед тим, як вибрати й озвучити в мас-медіа свій політичний курс, органи влади відбирають з цілого спектра суспільних проблем ті з них, які вони готові будуть вирішувати. Унаслідок цього ігноруються одні проблеми на користь вирішення інших. У цілому дослідження теорії встановлення порядку денного проходять за двома ключовими напрямами: вивчення впливу встановлення порядку денного й аналіз процесів установлення порядку денного. У першому випадку досліджуються механізми формування мас-медіа уявлень аудиторії про те, які теми набувають значення в даний час, а які є несуттєвими, тобто аналізується ставлення до публічного порядку денного. У другому випадку фахівці звертають увагу на те, яким чином відбувається відбір тем і проблем, які вважаються важливими, тобто вивчається ставлення до медіа-порядку.

11.17.12.1855/210776. Гілларі Клінтон і Дональд Трамп: порівняльна характеристика політичних лідерів. Плужник А.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.281-282. - укр. УДК 32:316.37; 242.7.

Восени 2016 р. світ матиме змогу спостерігати чергові вибори президента США. На сьогодні основними кандидатами на президентську посаду є Гілларі Клінтон від Демократичної партії та Дональд Трамп від Республіканської партії. Ураховуючи впливовість США на міжнародній арені, результати виборів президента США для України є досить важливими.

11.17.12.1856/210795. Стратегія врахування гендерних аспектів. Шкурко Н.В. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.183-189. - укр. УДК 316.3:305.
Стаття присвячена дослідженню гендерної рівності у політичному просторі України. У статті розглядається феномен жінки-політика. В аспекті впливу на нього визначено основні політичні стереотипи щодо просування жінок до вищих ешелонів влади.

11.17.12.1857/210809. Історія формування та етапи розвитку регіональної політики Європейського Союзу. Грінько О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.121-129. - укр. УДК 327.7:061.1ЄС(045).
У статті були проаналізовані підходи до визначення початку і етапів формування регіональної політики ЄС. У сучасній історіографії, яка присвячена вивченню регіональної політики ЕС відсутні єдині оцінки як з питань її початку, так і по виділенню етапів її розвитку. Автор розглянув існуючі підходи до періодизації регіональної політики ЕС і критерії які автори кладуть в основу пропонованої періодизації регіональної політики. Висунуті критерії залежать від того, який аспект регіональної політики аналізується. Економісти в якості критеріїв періодизації беруть зміни економічних і фінансових механізмів регіональної політики, трансформацію її цілей. Політологи акцентують увагу на якісні зміни, які відбуваються в характері відносин "центр-регіони" і перетворення останніх в повноправних партнерів в політичних процесах. Частина дослідників визначили критерії періодизації характером розвитку правової основи регіональної політики і зміни кількісного складу ЕС.

11.17.12.1858/210813. Гуманітарна сфера як об'єкт політики безпеки. Каріх І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.152-159. - укр. УДК 325.455.
У статті гуманітарна сфера життя суспільства розглядається як об'єкт політики національної безпеки. Проаналізовані основні підходи до цієї проблеми, представлені в науковій літературі та законодавчій базі. Окрема увага приділена концептуалізації поняття "гуманітарна безпека". Практична реалізація теоретичних підходів до гуманітарних проблем українського суспільства розглядається на прикладі стратегій національної безпеки 2007 та 2015 років.

11.17.12.1859/210814. Роль нових медіа у виборчому процесі: рецепція досвіду США. Катеринчук П.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.159-167. - укр. УДК [323.23:654.19] :324(73).
У статті досліджується роль нових медіа у виборчих процесах Сполучених Штатів Америки як інструмент політичного маніпулювання та політичної мобілізації. Автор приходить до висновку, що виборчі кампанії у США засвідчили досі недооцінені можливості нових медіана політичний процес та констатує, що посилення позицій глобального інформаційного простору створює загрози не лише інформаційній безпеці, але й зумовлює накопичення масиву недостовірної інформації, котра часто стає визначальною у формуванні політичних симпатій та прийнятті політичних рішень.

11.17.12.1860/210818. Суспільний діалог як інструмент публічної політики: теоретико-методологічний аспект. Мамонтова Е.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.191-201. - укр. УДК 323.21.
В статті робиться спроба визначення сутнісних характеристик суспільного діалогу у контексті сучасного соціально-гуманітарного знання та узагальнення теоретичних підходів щодо визначення концепту "суспільний діалог", "діалог між владою та суспільством", "діалогова взаємодія" у категоріях політичної науки. Показано, що необхідними умовами діалогу в політиці є наявність політичного плюралізму, володіння суб'єктами діалогу політичною толерантністю та їх комунікативна компетенція, уміння слухати, розуміти і йти на зустріч один одному заради збереження миру, стабільності і подолання розбіжностей. На основі аналізу теоретико-методологічних здобутків з даної проблематики визначено, що діалогова взаємодія є різновидом соціальної взаємодії і є формою суспільного діалогу, де суспільний діалог є найважливішою функціональною характеристикою сучасного суспільства і реалізується у всіх формах міжсуб'єктних взаємин і взаємодій, як у явній, так і в неявній формі.

11.17.12.1861/210820. Теоретично-практичний вимір внутрішньопартійної комунікації на тлі соціальної моделі взаємодії в Україні. Одарченко К.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.209-216. - укр. УДК 32.019(477).
У статті розглядаються теоретично-практичний вимір внутрішньопартійної комунікації на тлі соціальної моделі взаємодії в Україні. Крім того, в статті міститься теоретичний огляд специфіки організаційного розвитку політичних партій по М. Веберу. Акцентовано увагу, що політична партія є тим інститутом політичної системи, який акумулює та виражає політичні інтереси тих чи інших суб'єктів політики, що спрямовані на здобуття або утримання державної влади крізь призму їх ідеологічних засад. Проте в Україні зважаючи на двадцятип'ятирічний ювілей державної незалежності, майже століття функціонування в радянському політичному алгоритмі та ще давнішим але тривалим бездержавним періодам і не системним практикам створення демократичних організацій та партій маємо проблематику з організаційним розвитком сучасних політичних партій. Визначено, що в контексті внутрішньопартійної комунікації українські політичні партії знаходяться на низьсхідній позиції росту. Відповідно, в своїй більшості, вони лишається патрон-клієнтелістськими політичними організаціями з демократичним фасадом та церемоніальними атрибутами.

11.17.12.1862/210821. Політичний режим Північної Кореї (1991-2016): тоталітаризм чи посттоталітаризм? Осадчук І.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.216-226. - укр. УДК 321.64(519.3)"1991 2016".
Визначено основні поняття для позначення сучасних тоталітарних режимів. Проаналізовано політичний режим Північної Кореї у 1991-2016 рр. Встановлено, що сучасний політичний режим КНДР, в якому діє офіційна ідеологія; існує розкол між двома окремими центрами в партії (обмежений плюралізм); немає повної монополії на всі сфери ЗМІ; поліцейський контроль і терор не є "всеохопними", проте їхня роль в політичній системі КНДР залишається вагомою; відбувається поступова ерозія/руйнування централізованої планової економіки держави, що, сприяло формуванню тіньової приватної економіки; провідну роль у політиці та розподілі ресурсів відіграють військові, не є класичним тоталітаризмом. Сучасний політичний режим Північної Кореї визначено як посттоталітаризм.

11.17.12.1863/210822. Трансформація партійної системи Австрії. Парлюк В.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.226-235. - укр. УДК 329(436).
Розглядається процес трансформації партійної системи Другої Австрійської Республіки, а саме надається характеристика фазам її розвитку по динаміці партійної конкуренції (за К.В. Мюллер), її загальні особливості. Виокремлено основні політичні

партії з різною ідеологічною базою, що демонструють основні напрями австрійської партійної системи. Стисло розглянуті парламентські вибори у 2013 році, аналіз яких дає можливість побачити зміни політичного ландшафту Австрії.

11.17.12.1864/210824. Рейтингова модель як форма оцінки аналітичних центрів: про деякі індекси рейтингу. Ржевська Н.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.250-258. - укр. УДК 327.2.
На ґрунті аналізу теоретичного та прикладного досвіду формування та розвитку встановлення результативності функціонування аналітичних центрів та визначення їхньої ефективності за допомогою щорічного Міжнародного рейтингу Пенсільванського університету професора Дж.МакГана, встановлено основну стратегічну ціль рейтингової моделі та окреслено значення деяких індексів рейтингу для формування іміджу аналітичного центру.

11.17.12.1865/210826. Правові засади проведення антитерористичної операції в Україні. Трофименко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.266-278. - укр. УДК 34:355.48(477)"2014 2016"(045).
У статті представлено аналіз нормативно-правової бази, що створює правові засади для проведення антитерористичної операції (АТО) в Україні. Автором встановлено зміни, внесені до українського законодавства з початку здійснення АТО з квітня 2014 року, зокрема розглянуто положення Закону України "Про боротьбу з тероризмом", що визначає умови здійснення АТО. У роботі встановлено основні завдання та повноваження Антитерористичного центру при Службі безпеки України як ключового суб'єкта, що безпосередньо здійснює боротьбу з тероризмом в Україні. Також автором проаналізовано сутність понять "район проведення АТО", "режим у районі проведення АТО", встановлено допустимі заходи на цій території та права осіб, залучених до операції. Окремо розглянуто адміністративно-правовий статус учасників АТО, визначено закони, що його визначають. Особливу увагу автор приділив встановленню конкретних географічних меж району проведення АТО шляхом аналізу ухвалених нормативно правовий актів. Крім того, надано аналіз недоліків та існуючого законодавства в зазначеній сфері.

11.17.12.1866/210828. Громадянське суспільство в Україні: соціальні та демократичні орієнтири. Тупиця О.Л. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.290-297. - укр. УДК 323.321(477).
Розглядається взаємодія громадянського суспільства в Україні і політичних орієнтирів соціал-демократії в їх сучасному значенні. Вивчаються організаційні впливу соціального порядку денного на демократичні реформи. Визначаються оптимальні засади поведінки громадських організацій в умовах соціально-економічної кризи. Розглянуто консолідацію громадянського суспільства на основі зростання впливу соціального порядку денного. Визначено значення соціального запиту для розбудови практик громадсько-політичної діяльності. Метою статті є встановлення соціальних і демократичних детермінант у розвитку сучасного громадянського суспільства в Україні і світі. З'ясовано специфіку розподілу детермінант розвитку сучасного громадянського суспільства. Встановлено організаційні засади соціально-орієнтованих громадських груп. Охарактеризовано закономірності зацікавленості профспілок у широкій співпраці з організаціями, близькими за світоглядними уявленнями та ідейними переконаннями.

11.17.12.1867/210829. Принцип діалогу культур як основа міжкультурної комунікації. Шевченко М.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.297-304. - укр. УДК 316.77:327.
Статтю присвячено дослідженню проблеми діалогу в системі міжкультурної комунікації за умов глобалізаційних трансформацій. Розмежовано зміст понять діалогу, як "істини, яка поділена навпіл" та дискусії як "знищення опонента". На основі доробку Е. Левінаса проаналізовано три типи діалогу - інтеграційний (позитивний), ідентифікаційний (негативний) і синтетичний (символічний). Розмежовано інтернаціоналізм ідеології Радянського Союзу та сучасний європейський діалог культур. Обґрунтовано, що потреба міжкультурної комунікації складає іманентну глибоку потребу будь-якої культури. Показано, що саме освіта є однією із найважливіших сфер, де відбувається діалог культур.

11.17.12.1868/211037. Трансформація статусу російської мови в Україні: національний та регіональний виміри . Ярмоленко М.І. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №3/1, С.32-36. - укр. УДК 323.15 (477).
У статті розкрито загальнонаціональні та регіональні зміни правового статусу російської мови після проголошення незалежності України. Досліджено політизацію мовного питання в житті російської етнічної групи, висвітлено використання її етнокультурних інтересів у політичній боротьбі.

11.17.12.1869/211492. Незаконні збройні формування як прояв сепаратизму в Україні . Бурак М.В. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11, С.9-11. - укр. УДК 343. 34.
Досліджено стан боротьби з не передбаченими законом воєнізованими або збройними формуваннями. Як результат - існування таких формувань створює загрозу безпеки особи, суспільства і держави, несе потенційну небезпеку для кожного громадянина. Зазначені формування в змозі перешкоджати здійсненню соціально-економічної політики держави, а їх функціонування є проявом сепаратизму в Україні. Визначено ряд заходів, спрямованих на недопущення росту злочинності, створення в країні незаконних збройних формувань.

11.17.12.1870/211604. Трансформація статусу російської мови в Україні: національний та регіональний виміри. Ярмоленко М.І. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №4, С.24-28. - укр. УДК 323.15 (477).
В статті розкрито загальнонаціональні та регіональні зміни правового статусу російської мови після проголошення незалежності України. Досліджено політизацію мовного питання в житті російської етнічної групи, висвітлено використання її етнокультурних інтересів у політичній боротьбі.

11.17.12.1871/212122. До проблеми типів мовної політики. Замкова Н.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.44-51. - укр. УДК 81'1:316.47.
Представлено типи мовної політики; здійснено аналіз особливостей кожного з типів на прикладах імперсько-колоніальних владних практик у мовній сфері; з'ясовано, що антитезою різних моделей диглосії є європейські практики реального білінгвізму.

11.17.12.1872/212968. Постколоніальні дослідження в політичній теорії. Баталов О.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.5-7. - укр. УДК 321:316.323.83.
Проаналізовано місце постколоніальних досліджень в сучасній світовій та українській політичній теорії. Зроблено висновок, що методологія постколоніальних досліджень надає новий ракурс аналізу процесів націотворення, політичної культури, внутрішньої державної політики, міжнародних відносин та глобалізації. Однак в Україні, незважаючи на майже двадцятирічній досвід вивчення постколоніалізму, зазначена методологія використовується лише фрагментарно, а наукові тексти зазвичай пишуться під впливом принципів "захисного" націоналізму.

11.17.12.1873/212971. Критика неоліберальної політичної моделі та неоконсервативна перспектива України у XXI столітті. Печеранський І.П. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.22-29. - укр. УДК 329.12 + 329.11 (477).
Піддається критиці неоліберальна політична модель, розглядається криза, яку вона переживає на початку XXI століття. Показано, що дух нетерпимості та ортодоксії, вплив якого сьогодні відчувається в Європі, з'являється в результаті домінування "ринкового фундаменталізму" та транснаціональної політики неолібералізму, доктрина якого (вашингтонський консенсус) ґрунтується на секулярному юридизмові та некласичній релігійності, грошовому феодалізмові, секулярно-гедоністичній моделі життя, гностичній моделі знання, раціонально-науковому натуралізмі та юснатуралізмі. Доводиться, що неолібералізм по-українськи, який утворився в результаті застосування цих принципів до пострадянських українських реалій, привів до влади олігархічно-капіталістичний клас, що знаходиться у консолідованій зв'язці з пострадянською бюрократією. У зв'язку з цим стверджується, що для України на сучасному етапі становлення її державності неоліберальний консенсус є неприродним і фатальним, таким, що руйнує її "цивілізаційний образ", тоді як новий, переважно комунітаристський, формат ідеологічного консенсусу, дозволяє розкрити потенціал неоконсерватизму як ідеології розвитку української держави та нації у новому тисячолітті.

11.17.12.1874/212972. Загальні аспекти формування інституціонального середовища функціонування політичної еліти. Хорішко Л.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.30-34. - укр. УДК 323.39:316.344.42.
Досліджено загальні аспекти формування інституціонального середовища політичної еліти. Інституціональне середовище функціонування еліти являє собою можливості та обмеження індивідуально-групової взаємодії, яка реалізується згідно з існуючою конституційною процедурою та визначеними нею правами та бов'язками. Основними складовими інституціонального середовища еліти виступають правила та норми взаємодії, а також домінуючі політичні практики. Його сформованість дозволяє алгоритмізувати діяльність еліти, використовуючи політичні технології.

11.17.12.1875/212973. Громадянське суспільство як фактор оптимального державного устрою. Довбня О.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.34-40. - укр. УДК 316.422.
Розглядається роль громадянського суспільства у процесі становлення й удосконалення української державності. Досліджується зв'язок громадянського суспільства та політичної нації. Окреслюються шляхи поєднання зарубіжного досвіду розбудови держави та специфічних умов України у процесі глобалізації та євроінтеграції. Показано роль місцевого самоврядування у врахуванні й реалізації етнічних і локальних особливостей різних регіонів унітарної держави. Підкреслюється роль неформальних інститутів громадянського суспільства у розв'язанні конфліктних ситуацій.

11.17.12.1876/212975. Як Україні вислизнути з інституційної пастки? Маційвський Ю.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.47-51. - англ. УДК 328.1.
Неефективна інституційна рівновага (інституційна пастка) сформувалася в Україні ще у 90-их рр. XX ст. У цих умовах революція 2014 р. і російська агресія штовхнули країну до стану майже системного краху. З чинною сукупністю еліт та інституцій, Україна навряд чи зможе реформувати себе сама. Для того щоб вижити, Україні потрібні тісніші зв'язки з Західними інститутами, ніж ті, які передбачені Угодою про Асоціацію з ЄС.

11.17.12.1877/212976. Легітимація посткомуністичних режимів. Шаповаленко М.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.52-54. - укр. УДК 328.1.
Розглянуто особливості легітимації посткомуністичних режимів. На підставі аналізу практики інституціональних змін у вимірі конституювання зроблено висновок, що нестабільність правової бази та зверхнє ставлення до правил гри з боку політичних акторів прирікає режими на постійний процес делегітимації. Крім того, розмиваються ціннісні основи посткомуністичної трансформації. Підкреслено, що для подолання постійного синдрому делегітимації слід більше спиратися на формальні інститути і правила.

11.17.12.1878/212977. Домінуюча партія як інструмент інституціоналізації політичного простору. Назаров М.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.55-61. - укр. УДК 329.8.
Розглянуті різні підходи до розуміння сутності домінуючої партії та ключових інструментів, які вона застосовує для інституціоналізації політичного простору. Аналізується досвід партійного домінування в таких країнах, як Мексика, Японія та Індія. Не зважаючи на режимні відмінності цих держав, автор виділяє загальні риси, які притаманні домінуючим партіям. Особлива увага в роботі приділяється принциповим відмінностям між поняттями "партія влади" та домінуюча партія.

11.17.12.1879/212978. Політичні партії України як формалізовані патронажно-клієнтарні мережі. Ганжа А.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.62-65. - укр. УДК 329.05.
Розглядаються політичні партії України як формалізовані патронажно-клієнтарні мережі, метою яких є пошук оптимальної позиції на політичному полі задля отримання ренти. Особливу увагу приділено ролі фінансово-промислових груп у і кланів у формуванні та функціонуванні партійних інститутів в умовах неопатримоніального політичного процесу.

11.17.12.1880/212980. Вибори у Мереф'янській об'єднаній територіальній громаді: електорально-просторовий аналіз. Авксентьєв А.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.71-78. - укр. УДК 324.
Досліджуються результати виборів у Мереф'янській об'єднаній територіальній громаді, які відбулися 31 липня 2016 р. Охарактеризовано електорально-просторовий аналіз як методологічну базу дослідження та запропоновані його складові з акцентом на використанні кількісних методів. Зокрема, для Мереф'янської ОТГ розраховано індекси регіональної неоднорідності, фрагментації електорального простору, диспропорційності утвореної ради, оцінено кількісний вимір впливу фракцій, проведено перевірку "чистоти виборів" за допомогою аналізу кореляції здобутих партіями в округах відсотків з відповідним рівнем активності виборців.

11.17.12.1881/212981. Індекс диспропорційності в умовах різних виборчих систем (на прикладі виборів до Харківської міської ради). Гнатенко П.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.79-85. - укр. УДК 324.342.8.
Аналізуються виборчі системи, застосовувані на виборах до Харківської міської ради 5-7 скликань. Акцент зроблено на доведенні впливу виборчої системи на результати виборів. Порівнюється українське законодавство різних років, згідно з яким

проводилися відповідні вибори. Вказано на залежність результатів виборів не лише від використовуваної певної виборчої системи, але й від можливої альтернативи "проти всіх", вказаної у виборчому бюлетені. За допомогою "індексу Галлахера" порівнюється рівень диспропорційності Харківської міської ради 5-7 скликань.

11.17.12.1882/212982. Становлення місцевого самоврядування в Польщі в контексті адміністративно-територіальної реформи: оцінка експертів. Бровко О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.86-93. - укр. УДК 321.013:342.26.
Розглянуто формування місцевого самоврядування Польщі під час проведення гмінної та адміністративно-територіальної реформ. Проаналізовано основні етапи реформ та визначено найбільш значимі зміни в місцевому самоврядуванні Польщі, які відбулися в результаті його реформування. Дана відповідь на питання, як вступ Польщі в ЄС вплинув на формування місцевого самоврядування. Визначено основні проблеми, які реформі не вдалося подолати та нові проблеми, що виникли, в результаті проведення реформи. Дослідження проведено на основі глибинних інтерв'ю з провідними польськими експертами у сфері місцевого самоврядування.

11.17.12.1883/213238. Реформування системи місцевого самоврядування досвід розвинених країн, стан і перспективи розвитку в Україні. Тюріна Н.М., Шелест Є.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.3, С.226-231. - укр. УДК 332.1.
У статті досліджено досвід реформування системи місцевого самоврядування низки країн, які нині віднесені до розвинених з високими стандартами життя. Обґрунтовано те, що і наша держава потребує відповідних невідкладних змін, але існуюча система адміністративно-територіального устрою України є однією з перешкод на шляху децентралізації й розвитку ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Визначено, що від успіху зазначених реформ значною мірою залежить успіх повного перезавантаження системи влади, зокрема через забезпечення спроможності органів місцевого самоврядування створювати економічні та соціальні умови розвитку територіальних громад, доступності жителів цих громад до якісних соціальних, адміністративних та інших послуг, і починати ці перетворення необхідно з усвідомленого об'єднання територіальних громад.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.17.12.1884/208613. Прояви сучасного тероризму: мінливі, багатогранні. Канцір В.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.507-512. - укр. УДК 343.326.
Розкрито явища сучасного тероризму, який у всіх своїх формах і проявах, за своїми масштабами та інтенсивністю, за своєю жорстокістю перетворився сьогодні на одну з найгостріших та найнагальніших проблем глобальної значущості.

11.17.12.1885/208813. Інтеграція у європейські та світові структури східноєвропейських держав: перспективи для України. Мельниченко Б. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.354-360. - укр. УДК 340 (340.13); 341 (341.23).
"Оксамитові революції" у Центрально-Східній Європі та геополітичні зміни на європейському континенті наприкінці XX ст. сприяли формуванню нової системи зовнішньополітичних пріоритетів держав регіону. Головне завдання вони вбачали в інтеграції до Європейського Союзу.

11.17.12.1886/209524. Особливості латиноамериканського регіоналізму в контексті регіональної безпеки. . // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.3-8. - укр. УДК 321.015.
Досліджено феномен регіоналізму на латиноамериканському континенті в контексті регіональної безпеки. Розглянуто причини, етапи та особливості зародження інтеграційних об'єднань у Латинській Америці та характер їх функціонування.

11.17.12.1887/209527. Безпековий потенціал ЄС: геополітичний та соціо-економічний виміри. Івасечко О., Дорош Л. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.21-26. - укр. УДК 327.7:327.82:341.1.
Проаналізовано показники окремих складових геополітичного та соціо-економічного вимірів безпекового потенціалу ЄС порівняно з аналогічними показниками потенціалів інших впливових акторів. Враховано як істотні переваги ЄС, так й показники слабкості, що дало змогу визначити місце та силу цього інтеграційного об'єднання як у регіональному вимірі, так і у глобальній системі. Вказано, що нові держави-члени ЄС надають суттєвих переваг об'єднанню на міжнародній арені, незважаючи на свій порівняно нижчий соціально-економічний рівень.

11.17.12.1888/209532. Перспективи східного партнерства в умовах геополітичних та безпекових змін східноєвропейського регіону. Турчин Я. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.61-68. - укр. УДК 327:913.
Розглянуто ініціативу "Східне партнерство" і доведено, що проблема її реформування набувала значної актуальності в умовах агресивної зовнішньої політики Російської Федерації, суперечностей всередині Європейського Союзу та відсутності тут уніфікованої позиції щодо вирішення нагальних політичних і безпекових проблем європейського регіону. За допомогою структурно-функціонального, системного та порівняльного методів визначено вразливі елементи у конструкції СП з урахуванням поточних геополітичних загроз. Вироблено пропозиції для реформування східної політики ЄС.

11.17.12.1889/209631. Теоретичні аспекти конституційно-правового забезпечення зовнішньополітичної діяльності держави в умовах глобалізації та європейської інтеграції. Баймуратов М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.10-26. - укр. УДК 342.413(477)(045).
У статті розглядається проблематика конституційно-правового забезпечення зовнішньополітичної діяльності держави в умовах глобалізації та міждержавної європейської інтеграції.

11.17.12.1890/209662. Прагнення Туреччини до вступу в Європейський Союз: політико-правова позиція держав-членів ЄС. Ахмедова Е.Р. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.274-284. - укр. УДК 061.1ЄС:327(560)(045).
В статті досліджуються політико-правові позиції держав-членів Європейського Союзу та їх політичних партій щодо вступу Туреччини до ЄС.

11.17.12.1891/210416. Міжнародна-правові аспекти євроінтеграційних процесів Чеської Республіки. Терещенко А.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.115-126. - укр. УДК 327(437.1 .2):61.1ЄС(045).

У статті проаналізовано міжнародно-правові аспекти євроінтеграційних процесів Чеської Республіки. Європейська інтеграція, як один з багатьох процесів, що відбуваються у сучасній системі міжнародних відносин.

11.17.12.1892/210417. Глобальне громадянське суспільство як актор міжнародних відносин. Трима К.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.126-131. - англ. УДК 316.12:327.3(045).
В статті аналізується проблема функціонування глобального громадянського суспільства, розглядається природа походження цього феномену, його внутрішні складові одиниці, проводиться порівняльний аналіз між національних громадянським суспільством та глобальним громадянським суспільством. Глобальне громадянське суспільство формується на основі елементів національних громадянських суспільств, насамперед, громадських організацій та найрізноманітніших рухів. Але ця структура, яка формується, має низку відмінностей, насамперед, горизонтальну структуру функціонування за відсутністю єдиного контролюючого або координуючого центру. Особливістю глобального громадянського суспільства залишається підпорядкування вирішенню проблеми захисту прав та свобод людини поза межами будь якого локального або національного контексту. Основою для формування цієї структури стали не лише процеси трансформації в системі національних громадянських суспільств та вихід їх діяльності на принципово новий рівень, а й ті зміни які відбулися в царині національного суверенітету, дозволяють структурам глобального громадянського суспільства досить активно втручатися у вирішення питань, які відносяться до внутрішньодержавної сфери, але зачіплюють інтереси усієї міжнародної спільноти, така наприклад, як екологічна сфера. Відбувається це у формі взаємодії громадських організації, що діють на міжнародному рівні з локальними або національними представниками громадських структур для вирішення певної проблеми, при цьому перманентність співпраці обмежена вирішенням певної проблеми, але не систематичної співпрацю, принаймні у більшості випадків. Поступово структури глобального громадянського суспільства перетворюються на неформальний контрольний орган планети, який за допомогою розвитку сучасних інформаційно-комунікативних засобів, отримав можливість приймати участь в сучасному політичному процесі як рівноправні суб'єкти. Але на разі залишаються декілька невирішених питань: визначення правового статусу глобального громадянського суспільства та чітке окреслення його співвідношення з національними державами, що на разі є неможливим, адже динаміка створення додаткових глобальних громадянських структур залишається порівняно високою.

11.17.12.1893/210418. Етнічні меншини як суб'єкти лобіювання в Канаді. Трофименко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.131-140. - укр. УДК 323.15(71)(045).
У роботі автор досліджує роль етнічних меншин Канади у формуванні внутрішньої та зовнішньої політики країни. Досліджується вплив англоканадського, франкоканадського та аборигенного населення на ухвалення політичних рішень у Канаді, виокремлено основні етнічні лобі-групи та їх організації. Основна увага присвячена ізраїльському лобі, діяльність якого характеризується найбільшою активністю та ефективністю. Крім того, проаналізована діяльність арабської та китайської лобі-груп, а також досліджена вага українських канадців, їх роль у формуванні політики Канади відносно України.

11.17.12.1894/210419. Національна модель традиційної та публічної дипломатії: досвід США. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.140-159. - укр. УДК 327.82(73)(045).
У роботі розглядаються тенденції, закономірності розвитку сучасного світу, робиться прогноз подальшого розвитку міжнародних відносин, ролі дипломатичної служби і дипломатів в діяльності держав, інших акторів міжнародних відносин. У статті аналізується національна модель традиційної та публічної дипломатії єдиної найбільш потужної держави світу - Сполучених Штатів Америки, які після розпаду СРСР зберігають лідерство, хоча вже й не абсолютне, у всіх сферах життєдіяльності сучасної держави. Розглядаються фактори, що визначають сучасну велику державу. Аналізується структура та особливості діяльності дипломатичної служби США, яка є однією з найбільш професійних, сучасних, ефективних та забезпечує глобальне лідерство США у світі. У роботі визначається термін публічної дипломатії, розглядається історія його появи. Аналізуються особливості нової публічної дипломатії, відмінності між традиційною та новою публічною дипломатією.

11.17.12.1895/210421. Фрагментація та інтеграція як основні мегатренди на початку XXI ст. Фесенко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №9, С.164-173. - укр. УДК 327.001.73(100).
В статті проаналізовані дві основні тенденції трансформації сучасної міжнародної системи. Фрагментація та інтеграція взаємоповязані і посилюють одна одну. Суперечливу єдність двох мегатрендів міжнародних відносин американський вчений Дж.Розенау запропонував об'єднати у терміні "фрагміграція". Визначено прогностичні мегатенденції трансформації системи міжнародних відносин. Встановлено можлива ієрархія багатополюсного в першій половині XX1 в. Доведена визначальна роль США в управлінні міжнародною системою і можливість у найближчому майбутньому зберегти і посилити свої світові позиції.

11.17.12.1896/210456. Традиційна та публічна дипломатія Великої Британії. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.123-133. - укр. УДК 327.82(410)(045).
У роботі розглядаються основні засади діяльності Британської зовнішньополітичної служби, робиться аналіз структури Форін-офісу. Аналізується національна модель традиційної та публічної дипломатії однієї з найбільш потужних країн Європейського Союзу - Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Аналізується структура та особливості діяльності дипломатичної служби Великої Британії, яка є однією з найбільш давніх, традиційних, професійних, сучасних, ефективних та забезпечує головування Британської дипломатії серед країн Британської Співдружності у світі.

11.17.12.1897/210458. Програмні засади політичних партій Республіки Кіпр з кіпрської проблеми в контексті процесу євроінтеграції. Ясірова Ю.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.141-150. - укр. УДК 329(564.3)(045).
У статті проаналізовано програмні засади політичних партій Республіки Кіпр з кіпрської проблеми в контексті процесів євроінтеграції. Проаналізовано відмінності в політичних програмах партій до і після вступу Кіпру в ЄС. Окрема увага приділяється позиціям щодо плану Аннана та питання форми держави об'єднаного Кіпру.

11.17.12.1898/210467. Міжнародно-правові та інституційні основи співробітництва ЄС та ЛАКБ. Балюк Н.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.80-88. - укр. УДК 327(7 8):061.1ЄС.
У статті розглядається ряд міжнародно-правових механізмів та інституційних основ міжрегіонального співробітництва Європейського Союзу з регіоном Латинської Америки та Карибського басейну. Автор детально аналізує міжрегіональні саміти, видані декларації, підписані договори та інституції, які відповідають за втілення спільних програм, на основі комплексного вивчення первинних документальних джерел та наукових доробок.

11.17.12.1899/210468. Особливості торгівельно-економічних відносин США та КНР у XXI столітті. Гаврилова Н.В., Телиця А.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.88-94. - укр. УДК 339.56(73:519)"2001 2014".
Стаття присвячена дослідженню двосторонніх відносин у торгівельно-економічній сфері. В роботі розглядаються позитивні та негативні фактори, що впливають на розвиток торгівельно-економічних відносин між США та КНР, досліджуються самі торгівельно-економічні відносини поміж країнами. У межах статті також розглянуто існуючі проблеми та перспективи розвитку відносин у даній сфері. Розкрито актуальність американо-китайских відносин для сучасності, та розглянуто їх роль в сучасній економічній системі.

11.17.12.1900/210470. Нові виклики глобальному лідерству США в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Дужа І.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.104-115. - укр. УДК 327.82.
У статті розглядається питання глобального значення Азійсько-Тихоокеанського регіону для США на поч. XXI ст. Підкреслюється особлива вага взаємовідносин США і держав АСЕАН, які мають спільні інтереси в політичній, економічній сферах в АТР, а також питаннях міжнародної безпеки. Значна увага приділяється розгляду причин втрати лідерських позицій США у регіоні та новим можливостям для їх відновлення.

11.17.12.1901/210472. Ключові аспекти реалізації ініціативи ЄС "Східне Партнерство" в контексті євроінтеграційних процесів. Карманова Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.121-129. - укр. УДК 327.7:061.1 ЄС.
Сучасний вимір інтеграційних процесів складає основу світових тенденцій у розвитку міжнародних відносин. Ключовим гравцем та локомотивом інтеграції, не лише на Європейському континенті, а й у глобальному масштабі являється Європейський Союз. Саме тому, у статті комплексно висвітлюються ключові аспекти зовнішньополітичної ініціативи ЄС "Східне Партнерство" щодо країн Центрально-Східної Європи (ЦСЄ) та Кавказу. Дана стратегічна ініціатива ЄС розглядається як складний та багатовимірний процес співпраці між країнами-членами Євросоюзу на шляху до розширення інтеграції на Схід. Узагальнюючи викладений матеріал, автором аналізуються сучасні особливості реалізації ініціативи ""Східного Партнерства", визначаються її основні виклики та перспективи розвитку.

11.17.12.1902/210473. Латиноамериканський вектор зовнішньої політики Іспанії. Константинова Ю.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.129-139. - укр. УДК 327(460:8)(043).
Латинська Америка завжди була одним з пріоритетних напрямків зовнішньої політики Іспанії, цьому сприяють історичні, соціальні, політичні, культурні, економічні та мовні зв'язки які поєднують країну з регіоном. Сьогодні Іспанія намагається збалансувати відносини з усіма країнами регіону на паритетній основі. Іспанія є основним інвестором у Латинській Америці, активно розвиває двостороннє співробітництва з Аргентиною, Бразилією, Мексикою, Чилі тощо. Іспанський уряд сприяє інтеграції підтримуючи різноманітні економічні та політичні інтеграційні об'єднання Латинської Америки. Особливе місце у цих відносинах займає Ібero-американська співтовариство націй. Важливим завдань співпраці залишається посередництво у діалозі країн Латинської Америки з ЄС.

11.17.12.1903/210477. Взаємовідносини Туреччини та Ірану в контексті боротьби за регіональне лідерство. Мощенко О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.160-169. - укр. УДК 327.82.
У статті аналізується сучасний стан турецько-іранських відносин. З'ясовано, що теперішні стосунки між двома країнами одночасно є взаємозалежними і суперницькими. Визначено найбільш перспективні напрями співпраці між Туреччиною та Іраном та точки їх розходження в питаннях регіональної політики. Розглянуто потенційні політико-економічні особливості для налагодження взаємовигідної співпраці між державами. Проаналізовано перспективи розвитку двосторонніх відносин між країнами та їх вплив на геополітичну ситуацію в регіоні.

11.17.12.1904/210481. Зовнішній фактор впливу в етносепаратистському конфлікті в Косово. Рябінін Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.191-196. - англ. УДК 323.12 (497.11) (045).
В статті автор розглядає доволі актуальну тему сьогодення - сепаратизм. Як відомо сепаратистські процеси відбуваються на території якоїсь держави, але ці процеси можуть розвиватися лише за умов ендогенних чинників, а в деяких випадках саме екзогенні чинники посилюють та прискорюють розвиток конфлікту, що може призвести до військового конфлікту між центральною владою країни та бунтарського регіону. Конфлікт в Косово виявився яскравим прикладом подвійних стандартів в зовнішній політиці Сполучених Штатів Америки. Автор наголошує на тому, що США після розвалу СРСР та біполярної системи міжнародних відносин залишилися єдиною наддержавою, яка визначала перебіг політичних процесів як в тій чи іншій країні, так й в окремому регіоні в цілому. Слабка позиція Росії на міжнародній арені в 90-х роках минулого століття дозволила євроатлантичній коаліції провести агресивну військову кампанію проти Сербії, а отже, підтримавши сецесіоністські процеси Косова. В статті наголошується, що є декілька методів підтримки сепаратистських процесів, а саме, інформаційна, фінансова, технічна, гуманітарна, інформаційна, військова. Розглядаються такі складові зовнішнього впливу на етносепаратистський конфлікт в Косово як інформаційна, під час якої в світовій пресі відбувалася антисербська кампанія; технічна та фінансова в межах яких терористична організація Армія визволення Косова отримувала фінансову підтримку від Заходу, а також технічну, тобто США постачали бойовикам зброю; військова - під час цього виду підтримки євроатлантична коаліція провела військову кампанію проти Сербії, під час якої загинуло декілька тисяч людей та зруйнована інфраструктура. Крім того, автор аналізує завдання, які США ставила перед собою під час цієї військової агресії та її наслідки.

11.17.12.1905/210482. Пріоритетні напрями економіки Польщі в контексті економіки України за останні 25 років. Риба М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.196-203. - англ. УДК 330(438)"1991 2014"(045).
Теперішній стан справ кидає серйозний стратегічний виклик економіці України. Важливим прикладом може слугувати досвід інших країн, як, наприклад економічна політика Польщі у нещодавньому минулому. За 25 останніх років існування незалежної польської економіки та майже постійного розвитку, вона стала дуже розвиненою. Отже яким чином дві економічні стратегії, які починали свій шлях з одного й того ж відправного пункту та знаходилися на початку на одному й тому ж рівні ВВП на душу населення, пішли різними шляхами та розвивалися у докорінно різному напрямку? Якими є основні виклики, з якими стикається економіка Польщі? Чи є який-небудь шлях уникнення помилок та пастки середнього прибутку? Який механізм та яку стратегію необхідно застосувати для того, щоб розкрити увесь потенціал української економіки? Світ стає дедалі більш динамічним, особливо в останні роки, або навіть місяці. Важливим питанням для обговорення є сучасна ситуація в Україні та виклики, з

якими вона стикається. Використовуючи досвід Польщі та схожість у багатьох аспектах, Україна може уникнути багатьох структурних та стратегічних помилок у економічному розвитку.

11.17.12.1906/210483. Проблеми інституціоналізації лобізму в Україні. Трофименко А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.203-212. - укр. УДК 328.184(477).
У роботі автор досліджує специфіку українського лобізму, виокремлює його риси та фактори, в силу яких актуалізується питання інституціоналізації лобізму в Україні. Виокремлено законодавчі засади, що непрямим чином створюють правові умови для лобістської діяльності. Автором розглянуто спроби законодавчого оформлення лобізму в Україні. У статті автор представив умови, створення яких необхідне для перетворення українського лобізму на прозорий інститут політичної системи, а також запропонував низку заходів для розвитку легальних форм лобі-діяльності в Україні.

11.17.12.1907/210484. Структурний аналіз публічної дипломатії США. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.212-220. - англ. УДК 327(73)(045).
У статті аналізується структура та особливості діяльності дипломатичної служби США, яка є однією з найбільш професійних, сучасних, ефективних та забезпечує глобальне лідерство США у світі. У роботі визначається термін публічної дипломатії. Основними зовнішньополітичними завданнями, які стоять перед публічною дипломатією США є поліпшення іміджу країни серед найбільш активної та впливової частини зарубіжного суспільства; вплив на еліту зарубіжних країн, в першу чергу на ту її частину, яка приймає рішення; створення сприятливого економічного та інвестиційного клімату для США в зарубіжних країнах. У сучасній публічній дипломатії США активно практикуються і такі елементи, як аналіз громадської думки або якості поширюваної інформації про самих США (listening), а також проведення короткострокових політичних кампаній, спрямованих на просування конкретної політичної ідеї, дії тощо (advocacy). Аналізуються особливості нової публічної дипломатії, що передбачає вплив на міжнародну ситуацію та зарубіжну аудиторію за допомогою нових технологій (блоги, спеціальні сайти: Facebook, Twitter, YouTube, SMS-розсилка), які просуваються в зарубіжних країнах. У статті підкреслюється важливість посади заступника державного секретаря США з публічної дипломатії, який курує бюро у справах освіти та культури, зв'язків з громадськістю та міжнародних інформаційних програм, Центр стратегічних контртерористичних комунікацій, а також бере участь у розробці зовнішньої політики.

11.17.12.1908/210485. Проблеми центру та периферії у глобальному управлінні світ-системою. Фесенко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.220-228. - укр. УДК 327.001.73(100).
В статті доведено, що світовий порядок все більшою мірою визначатиметься взаємовідносинами "центру" і "периферії", які є однією з основних проблем у глобальному розвитку людства. В сучасних умовах основна небезпека світопорядку виходить з країн "периферії", які не зуміли вписатися в глобалізаційні процеси і загрузли в корупції, міжкланових розборах, безвідповідальності авторитарних владних еліт, що унеможливлює самостійний розвиток цих країн. Невдачі розвитку в свою чергу послаблюють легітимність урядів, економічний регрес множиться на релігійні та етнічні конфлікти. Засіб запобігання прийдешнього "глобального безладу", який провокують "держави, що не відбулися", дослідники вбачають у формуванні парадигми "глобального управління" - системи управління "державами, що не відбулися" та потенційно небезпечними процесами силами коаліції великих держав.

11.17.12.1909/210486. Український вимір інтерактивності політики. Хома Н.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.228-234. - укр. УДК 323.323:659.1.
У статті проаналізовані інтерактивні методи сучасної української політики. Увага акцентується на постмодерних театралізованих елементах політичної дії, в основі яких он-лайнова комунікація. Доводяться можливості інтерактивності у розширенні традиційних інструментів політичної участі.

11.17.12.1910/210487. Сутність і явище глобалізації міжнародних комунікаційних систем. Шумило О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.234-243. - укр. УДК 316.776.
У статті дослідження сутність глобалізації як явища, вивчено її основні характеристики, виявлено перспективи та ризики розвитку глобальних міжнародних комунікаційних систем. На основі аналізу процесів глобалізації та комунікацій у сучасному світі дано визначення сутності глобалізації міжнародних комунікаційних систем.

11.17.12.1911/210505. Нейтрлітет як модель національної безпеки. Гаврилова Н.В., Трима К.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.145-156. - англ. УДК 321.011:351.861(045).
В статті проаналізовано сучасні підходи до забезпечення національної безпеки та фактори, які впливають на динаміку розвитку моделей безпеки. Надано характеристику основним моделям національної безпеки, таким як модель колективної безпеки та модель кооперативної безпеки. Перша модель передбачає довгострокові цілі колективної безпеки, які забезпечуються групою держав, для того, щоб гарантувати безпеку кожного члена. Основою цієї моделі є такі принципи: відмова використовувати силу для вирішення проблем, колективне реагування на агресію і застосування базових норм міжнародного права. Ця модель отримала широке поширення у другій половині XX - на початку XXI століття. Кооперативна безпека грунтується на постулатах ліберально-ідеалістичної парадигми. Дана модель формується на основі принципу загальної участі, наявність формалізованих інститутів є необов'язковою; більш ефективним та гнучким є підтримка неформального діялогу. Модель має кілька різновидів. Найбільш поширеними є дві з них. Перший апелює до міжнародних інститутів і права, а другий пов'язаний з універсальністю моральних норм і дотриманням закону в якості основного критерію безпеки. В статті також розглянуто історію та специфіку нейтралітету як форми забезпечення національної безпеки. Надано розгорнуту характеристику таким формам нейтралітету як: збройний, позитивний чи постійний нейтралітети. Охарактеризовано системи національної безпеки, в основу яких покладено нейтралітет. Серед них, моделі національної безпеки Швейцарії, Швеції та Фінляндії. Надано характеристику еволюціонування моделі нейтралітету у вищевказаних країнах.

11.17.12.1912/210506. Доктринальне забезпечення інформаційно-психологічної агресії Російської Федерації щодо України. Гмирянська К.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.156-164. - укр. УДК 327.88:316.776.23(470+571).
Сучасна геополітика диктує нові виклики та загрози світовій спільноті, а відповідно змінюються інструменти реалізації політичних місій країн-опонентів. Інформаційно-пропагандистські інструменти маніпулювання масовою свідомістю є невід'ємною складовою політичного життя. Однією з характерних рис сучасного суспільства є, за словами Мануеля Кастельса, віртуалізація політики [1]. Боротьба за владу, анексування сфер впливу на геополітичній мапі відбувається здебільшого в інформаційному просторі. Саме інформаційний простір являється основним плацдармом протидії країн-конкурентів. І це наше сьогодення. Політичні лідери, держави-опоненти використовують широкий арсенал інформаційної зброї з метою впливу на думку світової

спільноти та формування сприятливого, позитивного іміджу своїй політиці задля здобуття підтримки як всередині своєї держави, так і за її межами.

11.17.12.1913/210507. Дослідження методологічної та понятійної бази проблематики сучасної регіоналістики. Гринько О.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.164-173. - укр. УДК 327.7.
Актуальність дослідження проблематики регіональної політики в ЄС полягає в тому, що до початку XXI століття на європейському континенті відбулися геополітичні зміни, які вплинули на всі світові політичні процеси. Вони торкнулися регіонів Центральної й Східної Європи, Балкан, території колишнього Радянського Союзу. Сформульована в історичному минулому ідея об'єднання європейських країн в ім'я спільних інтересів і безпеки не тільки почала перетворювати в життя, але вже має цілком реальні обриси. Формування Великої Європи почалося з усвідомлення спільних інтересів народів перед лицем зовнішніх і внутрішніх загроз.

11.17.12.1914/210510. Зусилля США в боротьбі з тероризмом у Південній Азії. Коломоєць А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.192-199. - укр. УДК 327.56 (73)(045).
Порушена проблема боротьби США із найстрашнішою загрозою всьому світовому співтовариству - міжнародним тероризмом. Описана стратегія ведення боротьби і дано прогноз подальшим зусиллям США щодо ведення політики у Південній Азії. Дана оцінка сучасним відносинам між країнами Південної Азії та США, розглянуто основні терористичні організації, які зараз загрожують регіону. Виявлена зміна політики США після подій 11 вересня 2001 року, та після вбивства Усами бен Ладена у 2011 році. Розглянуто сучасне становище у регіоні, та проаналізовано нову терористичну загрозу "Ісламська держава Іраку і Леванту".

11.17.12.1915/210513. Позиція Великобританії щодо України після "революції гідності". Лисак В.Ф., Саєнко Я.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.217-226. - укр. УДК 327(410:477)"2013 2014"(045).
У статті проаналізовано позицію Великобританії щодо України після "Революції гідності". Розглянуто ставлення уряду, ЗМІ та громадськості Британії до української кризи, охарактеризовано участь країни в процесі її регулювання. Значну увагу приділено оцінці Британією Мінських угод від 12 лютого 2015 року та питанню надання Україні зброї. Зроблено висновок, що позиція ЄС і, зокрема, Британії щодо України значною мірою залежить і розглядається переважно крізь призму відносин з Росією.

11.17.12.1916/210514. Електронні організації як нова форма неурядових спільнот в контексті формування громадянського суспільства в Україні. Мухіна М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.226-233. - укр. УДК 323.212:061.237(045).
У статті розглядається проблема громадянського суспільства в сучасній Україні у зв'язку з появою нової форми неурядових організацій. Автором виокремлюються особливості оформлення та діяльності українського громадянського суспільства в кіберпросторі. Особливу увагу приділено формуванню нової структури - електронного громадянського суспільства.

11.17.12.1917/210515. Проблема Афганістану у миротворчості Канади. Ноголь А.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.233-238. - укр. УДК 327(71):355.357.
Стаття присвячена дослідженню проблеми Афганістану у миротворчості Канади. Автор аналізує діяльність Канади в ООН у контексті вирішення конфлікту в Афганістані. Звернуто увагу на перебіг військових операцій щодо Афганістану, в яких була задіяна Канада.

11.17.12.1918/210516. Проблема дереторизації в сучасних міжнародних відносинах. Ощипок І.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.238-246. - укр. УДК 327.001.73.
Встановлено та проаналізовано механізми, що дозволяють долати територіальні простори та кордони і сприяють формуванню взаємопов'язаного глобального простору. До так званих "Механізмів дереторизації і деконтекстуалізації" відносяться: глобальні різнорідні й інтенсивні потоки товарів, людей, інформації, іміджів, ідей, установок; глобальні комунікаційні технології, які проводять і забезпечують ці потоки; а також транснаціональні урядові та неурядові інститути, які ініціюють, підтримують та організовують ці потоки. Завдяки мережевій структурі, дані механізми "стягують" сучасний світовий соціальний простір в єдине ціле, відриваючи соціальні практики від прив'язки до конкретного локального географічного простору.

11.17.12.1919/210520. Комунікативні інструменти протидії інформаційної агресії Росії: світовий досвід. Савич А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.270-277. - укр. УДК 327.001; 930.22 321; 323.
Сьогодні світ переживає формування глобального інформаційного простору, це своєрідний перехід від індустріального суспільства до суспільства інформаційного, або ж, - за висловом американського науковця О. Тоффлера, - суспільства "Третьої Хвилі" [1]. В умовах активного інформаційного розвитку та появи нових видів інформаційного впливу на суспільство виникає необхідність визначити ефективність комунікативних інструментів, що здатні протидіяти інформаційній агресії з боку ворожої країни. Дана стаття присвячена саме комунікативним інструментам протидії російській інформаційній агресії. В даному контексті неможливо переоцінити важливість комунікації в діяльності політичних інститутів і взагалі держави в цілому. В умовах сучасних гібридних воєн комунікативні інструменти відіграють ключову роль у політичному житті країн-конкурентів, а також виступають головною домінантою в прийнятті рішень державного рівня.

11.17.12.1920/210523. Передумови проведення системних реформ у країнах Ради Співробітництва Арабських Держав Перської затоки (2001-2010 РР.). Субх М.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.289-298. - укр. УДК 303.732.4-028.79(53)"2001 2010".
Стаття присвячена передумовам, які спонукали країни Ради співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ) до започаткування масштабних реформаторських програм з політичної, економічної, фінансової та соціально-гуманітарної модернізації. Подається аналіз впливу політики західних країн, та, насамперед, США на активізацію інтеграційних процесів усередині РСАДПЗ як відповіді на експансію західного втручання у справи Ради.

11.17.12.1921/210524. Трансформація політичної системи Чехії в умовах євроінтеграції. Терещенко А.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.298-306. - укр. УДК 329(437Л .2)"1989 2004"(045).
У статті проаналізовано трансформацію політичної системи Чехії. Проведено аналіз внутрішньополітичних процесів у країні, що мали безпосередній вплив на євроінтеграційний курс Чеської Республіки. Охарактеризовано основні політичні партії Чехії.

11.17.12.1922/210525. Концептуально-теоретичні засади міжнародної здійснення гуманітарної діяльності. Ткач Т.Я. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.306-315. - укр. УДК 327.7(341.3).
У статті проаналізовані основні підходи до визначення "гуманітарної діяльності", визначено її ознаки, окреслено основні принципи здійснення гуманітарної діяльності. Розглянуто різниці між гуманітарною діяльністю та гуманітарною допомогою. Визначено основні проблеми практичної реалізації концепції гуманітарної діяльності.

11.17.12.1923/210529. Засідання круглого столу в Польщі як прояв примирливого громадянського суспільства. Вєцкєвіч Р. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.337-347. - англ. УДК 323.2(438)"198".
Стаття стосується перетворень у політичній системі Польщі 80-х рр. XX ст., починаючи з утворення "Солідарності". Виникнення профспілки створило нову суспільно-політичну ситуацію в країні. В результаті почав функціонувати простір автономії, що створив основи громадянського суспільства. Підписання серпнево- вересневих угод не було закріплено змінами ладу - не введено змін до конституції. Однак, це зробило величезний вплив на форму реальної конституції, яка описує розподіл сил у політичній системі. Теоретичною основою статті є концепція іспанського соціолога Віктора Переза-Діаза, який ввів поняття громадянського суспільства sensu stricto і sensu largo. У вузькому сенсі громадянське суспільство включає громадські установи, у тому числі ринки та об'єднання, а також публічну сферу. У той же час виключає держустанови. У широкому сенсі громадянське суспільство складається з елементів, що створюють громадянське суспільство sensu stricto, але також ряду суспільно-державних установ, до яких відноситься обмежена в своїх прерогативах влада, або держава, яка поважає юридичні норми. Процес системної трансформації може розглядатися як перехід від громадянського суспільства sensu stricto до громадянського суспільства sensu largo, яке створює основи демократичної держави. Автор пропонує категорію примирливого суспільства для опису змін, які закінчилися переговорами за круглим столом в Польщі. Його початок відносять джо 1986-1987рр., у тому числі оголошена в той час амністія і запропонований "Солідарністю" так званий "антикризовий пакет". Стараннями обох сторін, опозиційної та урядової, було укладено угоду, яка нормалізувала ситуацію в країні. Мета влади полягала в повільному відкритті системи та отриманні підтримки суспільства для пропонованого напрямки реформ. Опозиційне середовище прагнуло отримати вплив на політичні процеси в державі. Їхні вимоги полягали у створенні незалежного від влади суспільного простору, яке було знищене введенням воєнного стану 1981 р. Стаття ілюструє основні події, які призвели до укладення угоди за круглим столом. Його положення значно перевершили всі очікування опозиції. У той же час реалізація укладеного компромісу прискорила процес демократичних змін і падіння авторитарного режиму, що створило умови для розвитку громадянського суспільства sensu largo.

11.17.12.1924/210530. Територіальний статус-кво нового світового порядку. Войцеховська А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.347-352. - англ. УДК 327(100).
Новий світовий порядок на основі міжнародного права включає принцип поваги до цілісності держави і самовизначення націй. Ці два принципи на практиці часто виявляються несумісними. Територіальні претензії, конфлікти, сепаратистські рухи, що виникають все частіше, суперечать ідеї глобального світу. Поки багато суперечок у цій галузі залишаються невирішеними. Відповідно до правила Панта Рей може бути, що зараз саме той час, щоб реорганізувати міжнародну систему таким чином, щоб сучасні територіальні конфлікти не збільшувалися, а навпаки вирішувалися. Стаття описує юридичні питання та сучасну міжнародну ситуацію щодо дослідження можливостей ескалації територіальних конфліктів, що виникають в усьому світі.

11.17.12.1925/210633. Зовнішньополітичний курс Венесуели за президентства Ніколаса Мадуро. Гаврилова Н.В., Кокуріна І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.222-229. - укр. УДК 327(87)"2013 2015"(043).
У статті розглядається зовнішня політика Венесуели після приходу до влади Ніколаса Мадуро. Автором виокремлюються фактори, під впливом яких відбувалося формування зовнішньополітичної доктрини країни. Проаналізовано пріоритетні напрямки зовнішньої політики Венесуели. Особливу увагу приділено змінам у зовнішньополітичному курсі, що відбулися після обрання нового президента.

11.17.12.1926/210635. Посилення концепції превентивної дипломатії в системі ООН. Дем'янчук А.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.236-242. - укр. УДК 327.82.
У статті розглянуто концепцію превентивної дипломатії Організації Об'єднаних Націй, як однієї з найважливіших форм попередження міжнародних конфліктів. Також були досліджені проблеми її реалізації та шляхи посилення її ефективності.

11.17.12.1927/210636. Вплив нового регіоналізму на розвиток країн Латинської Америки. Заболотна М.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.242-249. - укр. УДК 323.172:332.1:005.591.452(8+73).
Сучасні міжнародні відносини характеризуються поєднанням політичних, економічних та соціокультурних факторів. Питання дослідження нового регіоналізму на пряму пов'язане з такими явищами як інтеграція та глобалізація. Для Латинської Америки відкритий регіоналізм означає перехід на новий рівень розвитку, як політичного, так і економічного. В першу чергу, ці зміни спричинені відходом від протекторату з боку США та переорієнтацією на ведення незалежної політики регіону, як самостійного актора міжнародних відносин.

11.17.12.1928/210637. Політико-правове положення трудового мігранта в міжнародних документах. Касьянова М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.249-258. - укр. УДК 341.1-054.7(094.2).
В роботі на основі конвенцій та рекомендацій Міжнародної організації праці, європейської конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів, Міжнародного кодексу праці аналізується визначення статусу "трудівника-мігранта". На основі аналізу міжнародних документів у статті зазначені та проаналізовані категорії трудящих-мігрантів та враховані особливості їх правового статусу.

11.17.12.1929/210638. Вплив глобалізації на формування національної ідентичності: концептуальний аналіз. Пашина Н.П. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.258-266. - укр. УДК 327.5(045).
Аналізуються підходи та концепції впливу процесів глобалізації на формування та збереження національної ідентичності. Показано, що глобалізація, формування інформаційного суспільства обумовлює багаторівневість та багатоскладовий характер ідентичності, ведуть до розмивання сформованих моделей національної ідентичності. Ускладнення ієрархії ідентичностей усередині держави актуалізують формування громадянської ідентичності, як інструмента консолідації національних спільнот або наддержавних об'єднань.

11.17.12.1930/210643. Публічна дипломатія ФРН. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.310-321. - укр. УДК 327.82(430)(045).
У роботі розглядаються основні засади діяльності німецької публічної дипломатії, робиться аналіз суб'єктів публічної дипломатії ФРН. Аналізується історія формування складових публічної дипломатії ФРН, виділяються етапи такого розвитку. Аналізується використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності МЗС Німеччини та організацій, які реалізують засади публічної дипломатії. Зауважується, що на сьогодні, публічна дипломатія часто є просто побічним продуктом діяльності організацій, що спрямовані на досягнення різних цілей. Через це, велика частина потенціалу публічної дипломатії залишається невикористаною. Не зважаючи на те, що Міністерство закордонних справ ФРН виступає в якості координатора та фінансового провайдера, не існує ні загальної стратегії, ні загальної мережі публічної дипломатії Німеччини.

11.17.12.1931/210645. "Заморожені конфлікти" на європейському континенті: історичний досвід виникнення та управління. Юськів Х.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.328-334. - англ. УДК 32.02:01.8(47).
Так звані "заморожені конфлікти" відносяться до числа найбільш важких викликів безпеки Чорноморського регіону, а також національним інтересам декількох пострадянських держав. До їх числа відносяться Нагірно-Карабахський конфлікт між Вірменією та Азербайджаном, конфлікти Абхазії і Південної Осетії в Грузії, а також конфлікт Придністров'я в Молдові. Конфлікт на сході України, очевидно, не вдасться розв'язати у короткостроковій перспективі, і після серії ескалацій, він перейде в стадію замороженого. "Заморожений" і контрольований Москвою конфлікт, який буде то спалахувати, то затихати, дозволить РФ ефективно коригувати зовнішньополітичний вектор Києва. Ці конфлікти відрізняються за масштабами, історії та варіантам регулювання, але вони подібні структурно. У кожному з цих конфліктів присутні сприяють фактори, такі як слабкість держав, економічна депресія та підтримка ззовні. Більше того, вони створюють однакову загрозу національної безпеки Азербайджану, Грузії та Молдови. Штучно "заморожені" або приглушені, всі ці конфлікти ще досі залишаються невирішеними. Поряд з традиційними геополітичними проблемами, вони також є джерелом транснаціональних загроз. Сучасні внутрішні конфлікти відбуваються через розбіжності через індивідуальності всередині суспільств. Такий плюралізм може мати різне походження, але найчастіше він буває етнічними або ідеологічним. Більшість сучасних теорій етнічного конфлікту припускають, що регулювати етнічні/ідеологічні розбіжності - це краще, ніж їх ліквідувати. При наявності 285 політично активних груп меньшин, що населяють всього близько 200 країн, етнічні проблеми неминучі. Одночасно з ідеологічними, релігійними та внутрішніми політичними розбіжностями, вони створюють широку базу для різноманітних внутрішньополітичних конфліктів. Якщо взяти до уваги ефекти глобалізації і зростаючу взаємозалежність у глобальному масштабі, то неможливо вирішити проблеми індивідуальності шляхом ліквідації етнічних, релігійних та ідеологічних різноманітностей через геноцид чи етнічні чистки, так само як і шляхом штучного створення ізольованого однорідного суспільства. Для тих, хто визначає політику, залишається тільки один варіант - регулювати розбіжності, а не ліквідувати їх.

11.17.12.1932/210646. Вибори до Європарламенту в Республіці Кіпр як фактор впливу на партійну систему країни. Ясірова Ю.Ф. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13-14, С.334-344. - укр. УДК 329(564.3)(045).
У статті висвітлено особливості виборів до Європейського парламенту в Республіці Кіпр як фактору впливу на партійну систему держави. Розглянуті вибори 2004, 2009 та 2014рр. Приділено увагу програмним засадам основних політичних партій, особливостям передвиборчих кампаній. Проаналізована розстановка сил в партійній системі після європейських виборів.

11.17.12.1933/210659. Делімітація Азовського моря та Керченської протоки. Романуха О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.99-107. - укр. УДК 341.222[(477):(470+571)]:[(262.54)+((26.04*Керч)].
У статті проаналізовані проблеми делімітації сучасного морського кордону України та Російської Федерації в акваторії Азовського моря та Керченської протоки. У ній розкриваються головні аспекти цієї важливої справи, аналізується розвиток переговорного процесу, характеризуються основні двосторонні угоди. Значна увага приділяється виокремленню причин, що заважали швидкому завершенню цієї роботи. У висновках дається оцінка стану справ у делімітації морської ділянки кордону на сьогоднішній момент.

11.17.12.1934/210669. Брікс: історія створення та перспективи розвитку. Гаврилова Н.В., Рябінін Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.185-195. - англ. УДК 327.7 BRICS (045)=111.
Проблема БРІКС привертає все більше уваги як політиків, дослідників, представників експертного співтовариства. Але як показує аналіз літератури в ній є різні, часом діаметрально протилежні концепції та підходи до аналізу цього вельми складного феномену сучасної системи міжнародних відносин. Історіографія БРІКС налічує вже сотні статей і монографій. Проблемою БРІКС активно займаються дослідники країн-учасниць, серед них особливо інтенсивно ця проблема аналізується в Росії, Бразилії, Китаї. Пройдений нами аналіз літератури показує, що цілий ряд аспектів, пов'язаних з діяльністю БРІКС, тенденціями її розвитку та впливу на світовий політичний процес, а також перспективи її подальшого розвитку носять яскраво виражений дискусійний характер. Все це свідчить про актуальність даної проблеми, необхідності систематизації існуючих підходів і оцінок до ролі БРІКС в сучасному світі. Особливістю цієї структури є те, що вона спочатку з'явилася в теорії, а потім тільки на практиці. Термін "БРІК" (ВШС) ввів в 2001 році провідний економіст банку Goldman Sachs Джим О'Нілл. Д.О'Нілл об'єднав в групу БРІК чотири найбільші країни з ринками, що виділяються високими темпами розвитку економіки та її значною орієнтацією на експорт. Широку популярність термін "БРІК" придбав в 2003 році з появою аналітичної доповіді Goldman Sachs, в якому говорилося, що до 2040 року країни групи наздоженуть, а до 2050 року перевершать за сумарним ВВП США, Японію, ФРН, Францію та Італію. Підкреслено, що у країн БРІКС немає географічної, цивілізаційної, культурної, історичної, релігійної спільності. У них різні політичні та економічні моделі, немає довгого тимчасового досвіду взаємодії, існують серйозні внутрішні протиріччя, тобто фактично відсутні причини, які, як правило, створюють основу для об'єднання. В даному випадку як вважають експерти, в основі об'єднання лежали причини геополітичного характеру. Її створення розглядають як реакцію на крах спочатку біполярної, а потім і однополюсної моделі розвитку. Доведено, що БРІКС - це відповідь країн на кризу, яку переживає сьогодні світова система, обумовлена прагненням до диктату і домінуванню зі сторони західних країн і, в першу чергу, США. Автори вважають, що БРІКС - це відображення нових методів багатосторонньої дипломатії, пошуки яких сьогодні йдуть у світі. БРІКС - це один з нових форматів міждержавного спілкування, основою якого виступає збіг інтересів з широкого кола міжнародних проблем. Її можна вважати аналогом великої вісімки. Доведено, що БРІКС - це можливий інструмент глобального регулювання, потреба в якому на даному етапі розвитку надзвичайно велика, тому що система регулювання, створена після Другої світової війни зовсім неадекватна реаліям XXI століття.

11.17.12.1935/210686. Інститут Конфуція як механізм реалізації публічної дипломатії Китайської Народної Республіки. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.335-345. - укр. УДК 327.8(510):061.1(045).
Починаючи з 70-х років XX ст. економічний розвиток є головним пріоритетом КНР. Однак на початку XXI ст. керівництво КНР почало ставити більш амбіційні цілі з перетворення Китаю на глобальну велику державу. Для цього були запущені серйозні механізми впровадження та реалізації публічної дипломатії КНР задля формування образу Китаю як однієї з найдавніших та найвеличніших цивілізацій світу, економічно, військово, культурно найбільш розвинених сучасних держав світу. Одним з таких потужних механізмів реалізації публічної дипломатії, безумовно, є Інститут Конфуція. У роботі розглядаються основні засади діяльності інститутів Конфуція як механізму реалізації публічної дипломатії КНР. Розглядається діяльність інститутів Конфуція в якості мережевої моделі реалізації культурної та публічної дипломатії КНР. Розглядається структура взаємодії інститутів Конфуція. Робиться огляд діяльності інститутів Конфуція, та її аналіз на основі трьох аспектів мережевої комунікації: структура мережі, взаємодія всередині мережі та стратегія мережі.

11.17.12.1936/210687. Особливості політики Франції щодо врегулювання російсько-українського конфлікту. Турчин Я.Б., Дорош Л.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.345-353. - укр. УДК 327.82:94 (477+44).
Розглянуто бачення варіантів розв'язання конфлікту на Сході України, які у значній мірі залежать від активної політико-дипломатичної підтримки нашої держави найвпливовішими державами світу, зокрема Францією. З'ясовано передумови формування та особливості політики Франції щодо російсько-українського конфлікту, а також вироблено рекомендації, реалізація котрих сприятиме активізації французько-українського міждержавного діалогу.

11.17.12.1937/210688. Взаємодія країн БРІКС зі США та країнами-членами НАТО. Фесенко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.353-360. - укр. УДК 327+316.774 (БРІКС).
Розглянуто міжнародно-політичну взаємодію країн-учасниць БРІКС зі США та НАТО у пост біполярній міжнародній системі. Визначено основні проблеми з якими вони зіштовхуються в результаті інтеракцій на світовій політичній арені. Зазначається, що економіки країн, що входять в групу БРІКС, мають великий потенціал і забезпечують приблизно 60% приросту світового ВВП. Незважаючи на різницю економічних структур, всі країни БРІКС об'єднують політичні амбіції, прагнення перетворити зростаючу економічну міць у геополітичний вплив. Однак, в цілому, перспективи БРІКС не піддаються однозначній оцінці і залишається багато питань щодо розвитку даної структури.

11.17.12.1938/210710. Європейська безпека в контексті Сирійської та Української криз. Булик М.В., Гаврилова Н.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.168-179. - рос. УДК 327(4-6ЕС)(045).
У статті розглядаються наслідки Сирійської та Української криз для Європейської безпеки, особливу увагу автори приділяють при цьому безпеці Європейського Союзу. У статті виділяються загальні риси характерні для Сирійської та Української криз. Ця спільність проявляється насамперед у наявності спільних учасників цих конфліктів і ролі Росії та західних країн в їх розвитку та вирішенні. Події в Сирії і в Україні, як підкреслюється в статті стали потужним дестабілізуючим фактором не тільки для Європейської безпеки, система якої вступила остаточно в період глибокої кризи, а її рівень досяг найнижчої точки розвитку з точки розвитку з часів Другої Світової війни. Аналізуючи Сирійську кризу в контексті безпеки Європейського Союзу, автори детально дослідили суть і наслідки міграційної кризи як результат подій в Сирії і політики Західних країн в цьому регіоні. Міграційний криза на думку авторів прийняла настільки масштабний характер, що проблема мігрантів стала потужним деструктивним фактором, який трансформує, нівелює і ліквідує ті принципи і цінності на яких формувався і розвивався Європейський Союз. Автори показують, що повна безпорадність Брюсселя в його вирішенні дала потужний імпульс для сепаратизму, відцентрових сил, посилила позиції євроскептиків. Одним з проявів цих тенденцій став початок процесу виходу Британії з ЄС. Міграційна політика Брюсселя призвела до ще більшого розколу всередині ЄС між Старою та Новою Європою, яка відмовилася реалізовувати план Єврокомісії щодо квотування прийому біженців зі Сходу. Наслідки Української кризи найбільш яскраво проявилися в поглибленні протиріч країн учасниць в питаннях забезпечення енергетичної безпеки, що проявилося в провалі ініціативи Польщі про заснування Енергетичного союзу в рамках ЄС. На думку авторів, Українська криза, призвела до переоцінки підходів країн-членів ЄС до проблеми забезпечення своєї безпеки. Частина країн, переважно країни Нової Європи бачать НАТО і збільшення військової присутності США на їх територіях, як головні гаранти своєї безпеки. Українська криза, як роблять висновок автори, остаточно зруйнувала крихку систему довіри між Росією та Західними країнами, поховавши ідею створення єдиного неподільного простору безпеки від Ванкувера до Владивостока.

11.17.12.1939/210719. Загрози та виклики для країн Балтії на сучасному етапі євроінтеграції. Івасечко О.Я., Коваль О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.248-256. - укр. УДК 327.8(474):341.1.
У статті розглянуто основні потенційні загрози безпекового виміру зовнішньої політики країн Балтії, які передусім пов'язані з російською проімперською політикою на теренах держав колишнього соцтабору. Наголошено, що спільність кордонів країн Балтії та РФ може стати прямою загрозою територіальній цілісності та суверенітету, так як у випадку військового вторгнення до ЄС такі держави як Естонія і Латвія постраждають першими. Увагу акцентовано на необхідності підтримки стану постійної бойової готовності з метою захисту як власної територіальної цілісності, так і непорушності Європейського Союзу в цілому. Висвітлено позицію громадської думки та політичної верхівки країн Балтії до конфлікту на сході України, що полягає на необхідності посилення політико-економічних санкцій щодо РФ. Виокремлено особливості впровадження превентивних заходів для уникнення конфронтації з одного боку та застосування сил швидкого реагування НАТО разом із військовим потенціалом держав Балтії у разі погіршення ситуації, з іншого. Зроблено висновок про те, що вже сьогодні Росія вдається до окремих елементів "гібридної війни" проти країн Балтії, насамперед, через інформаційну пропаганду звинувачує Литву, Латвію та Естонію у "порушенні прав російськомовного населення", підтримує проросійські політичні партії, готує на їх території провокаторів з числа молодих людей, які схвалюють російську проімперську політику, проводить різного роду розвідувальну та вербувальну роботи. Відзначено, що серйозною загрозою для інституційної сфери країн Балтії є посилення російського фактору при владі. Росія своїми діями в Україні наочно показала, що політику Кремля неможливо передбачити, а архітектура безпеки в Східній Європі характеризується істотною нестабільністю.

11.17.12.1940/210720. Участь Венесуели в інтеграційних процесах у Латинській Америці. Константинова Ю.В., Авер'янов А.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.256-265. - укр. УДК 339.9(87)(045).
Розглянуто етапи латиноамериканської інтеграції. Основні інтеграційні об'єднання континенту. Висвітлена участь Венесуели у інтеграційних процесах під час президентства Уго Чавеса та Ніколаса Мадури.

11.17.12.1941/210724. Концептуальний вимір зовнішньої політики США на початку XXI ст. Погоріла Н.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.291-299. - укр. УДК 327.8(73).
Проаналізовано основні положення концепцій, стратегій та доктрин за президентство Дж.Буша молодшого та Б. Обами. В цьому контексті виявлено основні відмінності у зовнішньополітичних стратегіях між республіканською та демократичною адміністрацією США з початку XXI ст. Доктрина Буша проголошувала необхідність "по-новому" забезпечити безпеку США. Вона базувалася на документах, що були викладені в 2002 р. - "Доповідь про стан нації", "Стратегія національної безпеки", а також промову Буша в ООН, де він декларував "здатність Сполучених Штатів акумулювати таку міць, яка зробить ворожу гонку озброєнь безглуздою". Центральним елементом зовнішньополітичної концепції США цього періоду є превентивний удар. Адміністрація президента Б. Обами, яка отримала важкий військово-політичний, фінансовий та економічний спадок була стурбована, в першу чергу, проблемами внутрішньої політики та пошуком шляхів виходу з військового конфлікту на Великому Середньому Сході. США як глобальна держава й надалі відіграватиме вирішальну роль у світовій політиці, а концептуальне і прикладне забезпечення політичних і безпекових стратегій США, які впливають на міжнародну політику, є невід'ємною складовою геополітичних інтересів Америки.

11.17.12.1942/210726. Основні загрози регіональній безпеці Центральноазійського регіону. Рябінін Є.В., Кульчіковський І.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.307-314. - укр. УДК 327.5 (045).
У статті аналізуються нові загрози та виклики XXI століття (регіональні і локальні конфлікти, міжнародний тероризм, наркоторгівля, сепаратизм, територіальні суперечки, проблема водопостачання та ін.) в Центральноазійському регіоні, що вимагають ефективної стратегії регіональної безпеки від держав Центральної Азії. Розглядаються головні механізми забезпечення регіональної безпеки в Центральноазійському регіоні в рамках діяльності таких інститутів, як ОДКБ, ШОС і СНД. Підкреслюється необхідність організованої, довірчої і згуртованої діяльності держав-членів ОДКБ, ШОС і СНД з метою ефективного вирішення проблем, які розхитують основи безпеки і стабільності в Центральноазійському регіоні.

11.17.12.1943/210727. "Пакистанський" чинник у відносинах США-КНР на початку XXI ст. Тихоненко І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.314-320. - укр. УДК 327(549.1:(73+510).
Розглядаються відносини між США та КНР, об'єктом яких стає регіональний рівень міжнародної системи. Пакистан, як один із полюсів сили у Південній Азії, входить одночасно до зовнішньополітичних інтересів як Вашингтону, так і Пекіну. Таким чином, Ісламабад та його регіональна політика стають проявом конкуренції між США та КНР. Автор дійшов висновку про вплив відносин у форматі США - Пакистан - КНР на Південноазійську систему регіональної безпеки на початку XXI ст.

11.17.12.1944/210729. Публічна дипломатія малих держав. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №16, С.328-336. - укр. УДК 327.82(045).
У роботі характеризуються основні ознаки малих держав та їх трансформація під впливом глобалізації та розвитку високих технологій. Робиться акцент на тому, що для підтримання своїх зовнішньополітичних цілей малі держави досить активно використовують інститут почесних (нештатних консулів). На прикладі Ліхтенштейну розглядається ефективність діяльності почесних консулів та їх роль у запровадженні стратегій публічної дипломатії та брендингу. Зауважується, що почесні консули Ліхтенштейну є регіонально-орієнтованими субнаціональними послами, чия діяльність знаходиться за межами традиційних функцій консульств, таких як: видача віз та обслуговування громадян.

11.17.12.1945/210758. Сучасна геополітика - торжество реалізму над ідеалізмом? Погрібна В.Л. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.220-224. - укр. УДК 327.001.
Мінлива геополітична реальність вимагає постійного осмислення природи міжнародних відносин, пошуку закономірностей і виявлення основних тенденцій їх розвитку, визначення ролі просторово-територіальних чинників у формуванні світового порядку. Спочатку геополітичні уявлення складалися в рамках різних галузей знання: філософії, історії, політики, географії, права, військового мистецтва, історії дипломатії. Поступово ці ідеї набули форми теорій і концепцій, звільнилися від впливу релігії, моралі, філософії та стали описувати реальні просторові моделі взаємин держав. При цьому об'єктом геополітики стали ідеї про світовий політичний порядок. Істотні відмінності класичної і сучасної геополітики диктуються техніко-технологічним прогресом і викликаними ним змінами в економічній і військовій силі держав - основних діючих осіб на світовій геополітичній сцені XXI ст., зміною державних, етнічних, конфесіональних і цивілізаційних кордонів. Тому на передній план висунулася парадигма освоєння нових просторів - фізичних (повітряний, підводний простір, близький і далекий космос) і культурних (радіо-, телеефір, Інтернет, кіноіндустрія, література, мистецтво).

11.17.12.1946/210762. Сучасна світова соціально-політична криза: чергова перемога реалістів. Требін М.П. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.231-236. - укр. УДК 327"71".
Починаючи з давніх часів у світі успішно розвивалися два домінантних концепти теорії міжнародних відносин, які абсолютно по-різному ставилися до застосування сили в міждержавних відносинах, ролі в них морального чинника. Продовжуючи розпочату Фукідідом традицію панування сили у відносинах між суверенними політичними одиницями, яка пізніше була представлена в поглядах Н. Макіавеллі, мислителі Нового часу Т. Гоббс, Емер де Ваттель, Г. В. Ф. Гегель, К. фон Клаузевіц та інші надали практично закінченої форми цього напряму теорії міжнародних відносин, який у XX ст. дістав назву політичного реалізму. Паралельно з реалістичним підходом розвивається й інший напрям, виникнення якого в Європі пов'язують з філософією стоїків, розвитком християнства, поглядами гуманістів Еразма Роттердамського, Франсіско де Вітторіа, Франсіско Суареса і який отримує свій розвиток у працях голландського юриста Гуго Гроція, представника німецької класичної філософії І. Канта та інших мислителів. У його основі лежить ідея про моральну і політичну єдність людського роду, а також про невід'ємні, природні права людини.

11.17.12.1947/210775. Вплив правового менталітету на євроінтеграцію. Мандель Р.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.278-281. - укр. УДК 327(4 9); 930.22(4 9).
Згідно зі ст. 11 Закону України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі є однією з основних засад зовнішньої політики держави. 13 березня 2014 р. Верховна Рада України прийняла Постанову "Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі", у якій було вказано на незворотність цього курсу. 16 вересня 2014 р. ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. У цьому документі визначено заходи, які

необхідно здійснити нашій державі для поступової інтеграції до ЄС. Однак слід погодитися з думкою, що євроінтеграція має стати пріоритетною не лише для інститутів влади, але й для суспільства в цілому.

11.17.12.1948/210808. Фактор фінансування ісламської держави в контексті Сирійського конфлікту. Гаврилова Н.В., Бушуєв Г.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.115-121. - укр. УДК 327.88.
У статті розглядаються фінансові засади діяльності терористичної організації Ісламська Держава на території Близького Сходу, зокрема у Сирії та Іраку, а також загальні тенденції фінансування тероризму на сучасному етапі. Розглядаються методи протидії фінансування сучасного ісламського тероризму в світі. В ході дослідження структурується система доходів Ісламської держави яка вона отримує на підконтрольних територіях. Зокрема увага приділяється нафтовидобувному сектору, а також системі т.зв. податків, які ІД встановила на своїй території. Не менш важливим є аспект закордонного фінансування. Зокрема в статті висвітлюються такі важливі для ІД статті доходів, як фінансування приватними особами та недержавними фондами. Показані також новітні технології в зборі коштів терористами, однією з яких є краудфандінг. Автори досліджують різноманітні аспекти фінансування Ісламської Держави та їх вплив на розвиток цієї терористичної організації.

11.17.12.1949/210810. "Заморожені" конфлікти, як інструмент геополітичного протистояння. Зельманович І.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.129-136. - укр. УДК 327.5.
У статті аналізується природа "заморожених" конфліктів, причини їх виникнення та складнощі їхнього врегулювання. Розкривається місце та роль "заморожених" конфліктів в геополітичному просторі та наслідки які вони можуть мати, як для регіональної, так і для глобальної системи безпеки. А також зроблено спробу виявити інтереси провідних держав світу в зонах "замороженого" протистояння.

11.17.12.1950/210811. "Брексіт" як новітня загроза цілісності Європейського Союзу: економічні та соціальні наслідки. Івасечко О.Я., Коваль О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.136-143. - укр. УДК 327:324 323.1.
У статті розглянуто потенційні наслідки виходу Великої Британії зі складу Європейського Союзу як результат проведення референдуму та ініціювання відповідного процесу. Сполучене Королівство ще зі вступом до ЄС доволі критично ставилось до формування та реалізації європейської політики, яка більшою мірою була спрямована на тіснішу інтеграцію в межах об'єднання. Визначено, що основні вимоги Великобританії щодо проведення реформ у Європейському Союзі включають в себе неучасть Сполученого Королівства у подальшій політичній інтеграції, розширення спільного ринку для держав-членів ЄС, обмеження соціальних прав мігрантів та запровадження принципу мультивалютності. Акцентовано увагу на процедурі виходу з ЄС, яка чітко описана у статті 50 Лісабонського договору. Розкрито послідовність дій у випадку виходу держави-члена зі складу ЄС, яка, зокрема, полягає у веденні переговорів з Брюсселем про імплементацію статті 50, укладенні ряду двосторонніх торговельних угод по всьому світу, і, що найважливіше, реформуванні національного законодавства країни після того, як законодавство ЄС втратить чинність. Висвітлено ставлення вищих ешелонів влади і населення Великобританії щодо імплементації "Брекситу". Встановлено, що основними чинниками, які визначають прихильність або критику процесу "Брекситу", є географічний поділ населення, рівень урбанізації та освіченості респондентів, сфери зайнятості і політичні погляди британців. Зосереджено увагу на головних аргументах прихильників і противників виходу Великобританії з ЄС, які полягають, в першу чергу, у збереженні національної ідентичності британців, економічних втратах країни у разі ініціювання "Брекситу", зменшенні політичної ваги Великобританії на міжнародній арені, погіршенні безпекової ситуації в Сполученому Королівстві, посиленні міграційних тенденцій та значному впливі законодавства ЄС на національне законодавство держав-членів, що, на думку прихильників "Брекситу", порушує принцип невтручання у внутрішні справи країни. Зазначено, що з-поміж 27 країн-членів 6 представників ЄС зіткнуться з масштабними наслідками "Брекситу", так як більше за інших залучені у товарообіг зі Сполученим Королівством і мають високий взаємний рівень витрат у туристичній галузі. У висновках підкреслено, на які кроки може піти ЄС задля недопущення ефекту доміно у разі успішного виходу Великобританії та консолідації решти європейських держав.

11.17.12.1951/210812. Зовнішньополітична стратегія ФРН у формуванні європейської системи безпеки й оборони та врегулюванні конфлікту на Сході України. Ільницька У.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.143-152. - укр. УДК 327.5(430).
У статті всебічно досліджується роль ФРН як активного суб'єкта формування європейської системи безпеки й оборони. Охарактеризовано специфіку, основні принципи, цілі, етапи формування та особливості трансформації безпекової політики ЄС; визначено роль ФРН у цьому процесі. У статті висвітлено діяльність ФРН у врегулюванні російсько-українського протистояння та розв'язанні конфлікту на Сході України.

11.17.12.1952/210816. Теорія і практика концептуального ізоляціонізму у зовнішній політиці України. Кужельний М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.172-183. - укр. УДК 342.9:383:681.3.
У статті аналізуються теоретико-методологічні і концептуальні засади досліджень українських авторів із проблем формування зовнішньої інформаційної політики України. Встановлюються провідні досліджувані теми та ідеї які лежать у основі їх розвитку. Доводиться, що у вітчизняному академічному дискурсі щодо зовнішньої інформаційної політики України утвердилися погляди, які можуть бути визначені як "ізоляціоністські". Тематико-проблемне поле вітчизняних досліджень із державної інформаційної політики формується із чотирьох домінуючих, слабко пов'язаних між собою ліній: це проблематики розвитку масових комунікацій, національної безпеки, маніпулювання інформацією, європейської інтеграції та іміджевого позиціювання країни. Питання національної безпеки у інформаційній сфері на думку автора є абсолютно домінуючими у тематиці інформаційної політики; у той час як тематика інформаційної складової європейської інтеграції є практично самодостатньою та не виходить за межі питань внутрішньої інформаційної політики (завдань переконання української аудиторії). Сприятливий зовнішній імідж розглядається як самодостатня мета зовнішньої політики й умова забезпечення сприятливого інвестиційного клімату. Особливістю наукової методології вітчизняних досліджень є не артикульоване уявлення про "лінійний" характер сприйняття інформації аудиторією. Тобто існує переконання, що аудиторія сприймає інформацію такою "якою вона є" або якої її сприймає той, хто виступає її джерелом. Сучасні концепції формування суспільної думки, рівно як і концепції соціальної психології у дослідженнях як правило не використовуються. Фактично, іміджева політика із концептуальної точки зору є синонімом пасивного інформування. У цілому і як наслідок, особливостями концептуальних засад зовнішньої інформаційної політики України є відмова від суб'єктності України у зовнішньому політичному просторі, уявлення про закритість національного інформаційного простору, обмеження інструментарію. На думку автора, дані положення не відповідають реальному стану національної інформаційної політики та потребам національної дипломатії. Автор відстоює думку, що зовнішня інформаційна політика України має формуватися у рамках стратегій "дипломатії повного спектру" та бути активним засобом впливу на зовнішнє середовище.

11.17.12.1953/210817. Порівняльний аналіз коаліційних урядів меншості у країнах Вишеградської групи / Analiza porownawcza mniejszosciowych rzadow koalicyjnych krajow Grupy Wyszehradzkiej. Лопата М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.183-191. - Польська. УДК 328.132.4.
В статті проаналізовано формування коаліційних урядів меншості у країнах Вишеградської групи. Висвітлено підходи до визначення "коаліційний уряд меншості". Проаналізовано коаліційні уряди меншості у двох конструкціях - з домінуючою партією і рівноважною конструкцією. Коаліційний уряд меншості означає, що політична партія в коаліції з іншою/іншими представлена/ні в парламенті депутатами, загальна кількість яких становить менше ніж 50% від повного складу депутатів парламенту. Проаналізовано поняття "життєздатного" уряду. Це означає, що кабінети меншості можуть бути "життєздатними", якщо візьмемо до уваги програмні преференції урядових і опозиційних партій. Уряди меншості можуть бути стабільними тоді, коли критерій "переможної більшості" змінить критерій "життєздатності". Дослідники вважають, що уряд меншості є ефективним, якщо візьмемо до уваги його пропозиції урядової програми, і якщо жодна інша коаліція парламентських партій й не може його замінити. Мотивація виконання програми (ідеологічний фактор) розділяє опозицію і тому вона не здатна об'єднатися заради формування власного коаліційного уряду. Проаналізовано коаліційні уряди меншості, як результат політичних переговорів, які формуються у форматі двох партійних конструкцій - у конструкції з домінантною партією та у рівноважній конструкції. Домінантна партія не тільки є найбільшою партією, а й "отримує" значно більше міністерств, порівняно з рештою союзників по коаліції. Найбільше коаліційних урядів меншості і з домінантною партією, і рівноважною конструкцією існувало в Польщі (чотири кабінети), Словаччині (усі чотири кабінети сформовані на основі рівноважної конструкції), трохи менше - у Чехії (три кабінети), де всі коаліції меншості існували у форматі коаліцій з домінантною партією. У Польщі коаліції меншості частіше формувалися до вступу в ЄС. Тільки у Словаччині і Чехії їх кількість збільшилася після входження до ЄС. В Угорщині коаліції меншості були відсутні. / Artykul jest poswiecony zagadnieniom tworzenia koalicyjnych rzadyw mniejszosciowych w krajach grupy Wyszehradzkiej. Najwiecej koalicyjnych rzadyw mniejszosciowych istnialo w Polsce i Slowacji, (cztery - gabinet J. Olszewskiego, H. Suhockiej, L. Millera oraz M. Belki w Polsce, gabinet J. Morawczyka i i trzy gabinety M. Dzurindy w Slowacji), mniej w Czechach (trzy gabinety - gabinet V. Klausa, S. Grossa, M. Topolaneka). Natomiast koalicje mniejszosciowe nie zostaly utworzone na Wegrzech.Te rzady aktywnie tworzyly sie w Polsce na poczatku lat 90, gdy system partyjny jeszcze nie byl uksztaltowany, a ustawodawstwo wyborcze nie przewidywalo klauzul zaporowych dla wchodzenia stronnictw politycznych do parlamentu. W Czechach taki typ gabinetyw glywnie istnial po roku 2004, czyli po wstapieniu Republiki Czeskiej do EU. Z kolei na Slowacji koalicyjne rzady mniejszosciowe istnialy przewaznie do przystapienia do UE.

11.17.12.1954/210819. Періодизація генези етноконфліктологічних досліджень на заході у XX-XXI ст.: багатоманітність концептуальних підходів. Маруховська-Картунова О.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.201-209. - укр. УДК 303.05:303.7.032.4+[323.1:327.56]+94(4+7)"XX XXI".
Стаття присвячена дослідженню проблем періодизації зародження і розвитку західної етнополітичної конфліктології. Аналізуються існуючі на сьогодні концептуальні підходи щодо періодизації цього складного і суперечливого процесу, з'ясовуються переваги та недоліки основних з них. Доводиться, що проблематика періодизації еволюції етнополітичної конфліктології і у зарубіжній, і у вітчизняній науковій літературі поки що так і залишається малодослідженою. Висувається авторський інноваційний концептуальний підхід щодо періодизації зазначеного процесу. Початок зародження зазначеної галузі наукового знання пропонується датувати не серединою 1950-х років, як вважають деякі дослідники, а початком XX ст., зокрема 1914 роком.

11.17.12.1955/210823. Причини конфлікту на Південному Сході України: до питання про співвідношення внутрішніх та зовнішніх чинників. Прондзинська К.М.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.241-250. - укр. УДК 323.1(477):327.51.
У статті розглядаються підходи вітчизняних та іноземних дослідників до визначення внутрішніх та зовнішніх чинників, що призвели до виникнення конфлікту на Південному Сході України. Здійснено аналіз внутрішні передумови формування суспільно-політичної кризи, питання причинно-наслідкового зв'язку між подіями Євромайдану та збройним конфліктом на Донбасі та вплив дій Російської Федерації, спрямованих на дестабілізацію ситуації в Україні.

11.17.12.1956/210827. Публічна дипломатія Австралії. Трофименко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №17, С.278-290. - укр. УДК 327.82(94)(045).
У роботі аналізується структура публічної дипломатії Австралії, визначається її ефективність. Встановлюються організації, як урядові, так і неурядові, що займаються реалізацією публічної дипломатії. Аналізується доповідь Сенатського комітету Австралії щодо розвитку публічної дипломатії країни, в якій міститься моніторинг діяльності інституцій, що обіймаються питаннями реалізації публічної дипломатії, рекомендації щодо корегування напрямів реалізації, заходів публічної дипломатії задля підвищення її ефективності. Наводиться аналіз бюджетної звітності Департаменту закордонних справ і торгівлі щодо фінансування публічної дипломатії Австралії. Робиться висновок, що не дивлячись на політику економії, кошти розподіляються таким чином, щоб ефективність публічної дипломатії залишалася високою. Зауважується, що Департамент закордонних справ і торгівлі підтримує діяльність свого веб-сайту, на якому докладно висвітлюються заходи публічної дипломатії, звіти, фінансова документація, стратегії, електронні видання з моніторингу ефективності публічної дипломатії тощо.

11.17.12.1957/212907. Місце Центрально-Східної Європи у нових геополітичних реаліях, що формуються. Грушко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №1(40), С.93-98. - рос. УДК 911.3.
У роботі досліджені особливості політико-географічного положення Центрально-Східної Європи, які тривалий час визначалися його межовим характером розташування на перехресті впливу різних цивілізацій. Проаналізовані причини, чому це цивілізаційне прикордоння, виступаючи в якості об'єкта міжнародної політики, де точились найзапекліші війни за його володіння, тривалий час не набувало самодостатньої суб'єктності. Розкрито, як сучасні масові міграції у поєднанні з депопуляцією народів Європи в найближчій перспективі спроможні радикально змінити геополітичну реальність на півночі Євразії і місце у ній цього регіону.

11.17.12.1958/212984. Вплив і зовнішньополітичні інтереси Російської Федерації в регіоні Східної Європи. Крисенко О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.100-104. - укр. УДК 327 (470)(075.8).
Розглядаються передумови формування зовнішньої політики Російської Федерації щодо регіону Східної Європи. Аналізуються поточні форми зовнішньої політики Російської Федерації по відношенню до регіону Східної Європи. Систематизуються та обґрунтовуються інструменти і ресурси зовнішньополітичного та геостратегічного впливів Російської Федерації в регіоні Східної Європи.

11.17.12.1959/212985. Абсолютистський суверенітет і національний суверенітет: витоки формування національних держав. Гайко О.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.104-108. - укр. УДК 321.011.
Розглядається процес формування держав сучасного типу (національних держав), який являє собою поступову трансформацію від абсолютистського суверенітету до національного суверенітету. Зосереджено увагу на тому, що процес централізації державної влади відбувався на тлі демократизації при переході від абсолютистського суверенітету до національного суверенітету.

11.17.12.1960/212987. Стан та перспективи розвитку політичного простору Європейського Союзу. Запорожченко Р.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.113-119. - укр. УДК 327.7:061.1.ЄС.
Аналізується політичний вимір Європейського Союзу з використанням методу SWOT-аналізу, що дозволяє визначити основні чотири напрямки: сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози. Визначено та представлено огляд на ключові вектори політичного виміру ЄС та запропоновано рекомендації щодо їх трансформації і модернізації.

11.17.12.1961/212988. Міжцивілізаційні відмінності світової глобалістичної свідомості. Колісніченко Р.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.120-126. - укр. УДК 32:316.64+316.722.
Здійснено аналіз відмінностей у ставленні до глобальних проблем з боку населення західних та східних країн. Досліджено міжцивілізаційний контекст суспільного відношення до міжнародного тероризму, злиднів, голоду і нестачі питної води, збройних конфліктів, глобальних змін клімату, економічної нестабільності, поширення інфекційних захворювань, збільшення світового населення, розповсюдження ядерної зброї та обмеженості енергетичних ресурсів.

11.17.12.1962/212989. Проблема секуляризації та десекуляризації у сучасному світі. Литвин О.Е. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.127-131. - укр. УДК 348.71.
Розглянуто основні ознаки класичного секуляризованого політичного режиму сучасності. Здійснено аналіз проблем і слабких моментів цієї теорії та прослідковано поступовий перехід до нової форми взаємодії релігії і політики всередині держави. Визначені основні причини розвитку та форми поширення десекуляризації. Визначено сучасні форми поширення впливу релігії на політику та сформульовані ознаки процесу десекуляризації у державі.

11.17.12.1963/212990. Роль концепції великого близького сходу в безпековій політиці Сполучених Штатів Америки. Осадча Я.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.132-136. - укр. УДК 327.
Розглянуто сутність та історію появи концепції "Великий Близький Схід" в американському політичному дискурсі. Основну увагу зосереджено на впливі уявної географії на безпекову політику та геополітичні коди держав. Описано взаємодію між символічним рівнем політики та політичними рішеннями, а також трансформацію ментальних меж Близького Сходу.

11.17.12.1964/212991. Мультикультуралізм і практики толерантності у сучасних міжнародних відносинах. Шевченко М.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.137-141. - укр. УДК 327.
Досліджено толерантність як необхідний елемент сучасних міжнародних відносин у контексті концепції мультикультуралізму. Розглядаються витоки мультикультуралізму з метою дослідити місце феномена толерантності у сучасному суспільстві. Окреслено різні підходи до визначення самої толерантності та її зв'язки з поняттям терпимості та політкоректності. Проаналізовано основні моделі побудови толерантної картини світу. Доводиться, що формування толерантної картини світу є необхідним для успішного розвитку системи міжнародних відносин сучасності, а сама толерантність є умовою самозбереження культури людства.

11.17.12.1965/212992. Зовнішня стратегія ІДІЛ. Целуйко М.Є. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30, С.142-147. - укр. УДК 323.28.
Досліджуються основні напрями і методи зовнішньої діяльності ІДІЛ, які вона реалізує від початку проголошення халіфату. Визначаються загальна стратегія і пріоритетність дій на зовнішніх територіях ІДІЛ на підставі аналізу ситуації у кожному з восьми публічно оголошених зовнішніх вілаятів (провінцій). Розкривається політика ІДІЛ на зовнішніх територіях, а також схожі риси і специфічні особливості кожного вілаяту.

11.17.12.1966/213227. Чи може вступ Польщі до Євросоюзу гарантувати ій безпеку? Крашь Іренеуш. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.3, С.171-177. - укр. УДК 338.2.
Стаття стосується безпеки Польщі в плані її вступу до Євросоюзу. Ціллю статті є аналіз рівня вигідності й коштів пов'язаних із вступом Польщі до зони Євро. В статті розкрито, яке велике значення для безпеки Польщі має його відповідне виконання. Також порушено питання пов'язані з новими обставинами, які можуть вплинути на цей баланс. Автор також представив умови, які належно було б виконати з ціллю зміцнення безпеки Польщі після вступу до Євросоюзу. Ця частина є вагомим елементом статті. Якщо Польща залишиться поза зоною Євросоюзу, то найближчим часом це може посприяти зміцненню безпеки країни. Але вступ до Євросоюзу може сприяти кращим умовам. Складнішим завданням є гарантувати безпечне функціонування в ньому польської економіки.

12 НАУКОЗНАВСТВО

12.01 Загальні питання наукознавства

12.17.12.1967/208698. Професор В.П. Ройзман - знаний вчений в Україні і світі. Богорош О.Т., Григоренко О.П. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №1(221), С.8-11. - укр. УДК 001(091); 001(092).
Стаття присвячена 80-річному ювілею Заслуженого діяча науки и техніки України, віце-президента Національної ради України з машинознавства, доктора технічних наук, професора Ройзмана Вілена Петровича.

12.17.12.1968/212127. Отталкивающая сила Казимира. Бормотова И.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23, С.81-89. - рос. УДК 530.1 (09).
Проведено історично-наукове дослідження відштовхувальної сили Казимира. Показано момент і причини виникнення відштовхувальної сили Казимира на прикладах моделей і конфігурацій систем.

12.17.12.1969/212142. Наукові програми Є.С. Буркcера: наукометричний аналіз. Якимюк О.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.56-65. - укр. УДК 001.892.
Проаналізовано науковий доробок Є.С. Буркcера, діяльність якого суттєво вплинула на розвиток природничих наук в Україні в першій половині XX ст. Визначено проблематику наукових програм дослідника та виокремлено їх пріоритетні напрями.

12.17.12.1970/212147. Розвиток природничих знань і передумови створення природничих колекцій в Україні з найдавніших часів до першої половини XVII ст. Червоненко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.101-110. - укр. УДК 5(069.4 .5) "… 165".
Висвітлено зародження та історію розвитку природничих знань і світосприйняття в Україні в найдавніші часи, рівень біологічних знань у Київській Русі. Досліджено становлення та поширення природничих дисциплін в Україні до початку XVII ст. Відображено передумови створення природничих колекцій в Україні. Проаналізовано уявлення про природу на етапі незрілого природознавства. Виділено основні історичні етапи формування природничих знань до періоду бурхливого розвитку та спеціалізації природничих дисциплін.

12.17.12.1971/212153. Вклад В.М. Ковтуненко в развитие аэродинамического направления в институте технической механики. Губка О.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.145-153. - рос. УДК 001.8:629.76 .78.
Розглянуто науково-дослідну (академічну) ланку фундаментальних проблем школи В.М. Ковтуненка, сформовану в Інституті технічної механіки в 1966-1977 рр. XX ст. у Дніпропетровську. Визначено основних представників школи В.М. Ковтуненка в Інституті.

12.17.12.1972/212155. Спогади В.О. Малишева про свого вчителя та наставника О.Н. Шелеста. Герман Г.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.160-164. - укр. УДК 656.2(091).
Висвітлено діяльність В.О. Малишева в залізничній галузі. Стисло описано розвиток залізничного транспорту. Наведено спогади В.О. Малишева про свого вчителя - відомого вченого в галузі тепловозобудування О.Н. Шелеста, зокрема факти співпраці науковців та їх особистих стосунків.

12.17.12.1973/212156. Дискусії навколо статусу алхімії й реконструкції алхімічного письменства. Дурбас Малгожата, Срогош Тадеуш. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.165-169. - укр. УДК 001(091); 001(092).
Рецензія на монографію: Рафаїл Т. Прінке, Оманливе коло помилок. Алхімічна література до кінця XVIII ст., Інститут історії науки ім. Л. та А. Біркенмаєрів, Варшава 2014, 895 с. (ISBN 978-83-87992-84-2).

12.41 Організація науки. Політика в галузі науки

12.17.12.1974/207442. Відображення публікацій з фізики українських вчених у базі даних Scopus. Іщенко Р.М., Манько Д.Ю., Балагура І.В. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Технічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2016, №34, С.171-179. - укр. УДК 004.67.
В статті проведено аналіз наукових робіт з фізики і астрономії українських вчених, що входять до бази даних Scopus. Проаналізовано публікаційну активність українських вчених-фізиків. Розглянуто фактори, які впливають на публікаційну активність, роль міжнародного співробітництва українських вчених з закордонними колегами, питання мобільності українських фізиків та фактор фінансування науки України в цілому. Об'єкт дослідження - процес наукометричного аналізу наукової бази даних. Мета роботи - проведення порівняльного аналізу публікаційної активності українських науковців-фізиків, які мають роботи у рецензованих міжнародних наукових виданнях, що входять до бази даних Scopus та визначення місця України в сучасній світовій фізичній науці. Метод дослідження - наявна інформація щодо публікаційної активності українських і закордонних вчених отримана з використанням бази даних Scimago Journal & Country Rank, статистична обробка результатів виконана за допомогою засобів Origin. В роботі розглянуто питання місця України у світовій науково-технічній інформації та проведено аналіз динаміки наукових публікацій українських вчених з фізики і астрономії за останні 15 років. Встановлено внесок українських вчених у фізичну науку за її галузями. Здійснено аналіз динаміки публікаційної активності українських вчених у співпраці з закордонними колегами. Виявлено, що ефективність публікаційної активності українських вчених-фізиків вища як за середньосвітову, так і за середньоєвропейську. Результати статті можуть бути використані для виділення факторів, які істотно впливають на розвиток науки в Україні. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - запропонувати технологію наукометричного аналізу мереж співавторів на основі екстракції термінів з реферативної бази даних.

12.17.12.1975/207443. Сертифікація учасників мереж трансферу технологій. Єгоров С.О., Дятчик Д.І., Покшевницька Т.В. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Технічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2016, №34, С.180-184. - укр. УДК 656.025.3.
В статті запропоновано підхід до сертифікації учасників мереж трансферу технологій. Об'єкт дослідження - підприємства інноваційної інфраструктури та інші організації, що займаються трансфером технологій. Мета роботи - висвітлення процедури

сертифікації учасників мереж трансферу технологій. Метод дослідження - системний аналіз узагальнення та наукової абстракції. Організаційна структура мереж трансферу технологій включає в себе велике коло учасників, клієнтів та партнерів. Членами мереж є підприємства інноваційної інфраструктури та інші організації, що займаються трансфером технологій. Клієнти мережі - постачальники і споживачі технологій (НДІ, фірми, приватні особи). Партнери мережі - організації державного рівня, які підтримують розвиток мережі, в тому числі через участь у спільних проектах. Координуюча організація здійснює управління і координацію роботи мережі. Для забезпечення якості послуг, що надаються мережею трансферу технологій, організація повинна пройти процедуру сертифікації. Сертифікація є важливим етапом приєднання організації до мережі трансферу технологій. Така процедура оцінює компетенції організації, як потенційного члена мережі, і дозволяє визначити подальшу програму підвищення професійного і технічного рівня організації.

12.17.12.1976/209459. Проектно-орієнтований підхід в управлінні науковою діяльністю в Україні. Пітерська В.М. // Вісник ОНМУ. Одеса: Одеський нац. морський ун-т, 2015, №2(44), С.186-195. - укр. УДК 001.18; 001.89:338.26; 001.89:351.854.
У статті описано сучасний стан науки в Україні, вказані основні напрями фінансування досліджень та запропонований методичний підхід щодо розробки проектно-орієнтованої стратегії інноваційного розвитку наукової діяльності, враховуючи міжнародні тенденції здійснення та підтримки досліджень.

12.17.12.1977/210911. Показники науки, критичні для створення українських дослідницьких університетів. Порев С.М., Сандига І.В. // Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний ун-т, 2016, №3, С.246-262. - укр. УДК 303.82:001.3.
У статті розглянуто питання формування дослідницьких університетів в Україні та відзначено, що у 2009-2013 роках запропоновані у документах Уряду показники наукової діяльності не відповідали ідеям створення університетів світового класу. Запропоновано схему оцінювання розвитку науки в університетах на основі питомих показників, що представляють результати наукових досліджень та розробок у віднесенні їх до приведеної кількості дослідників у еквіваленті повного робочого часу. Приведена кількість дослідників розраховується як сума кількостей науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів та працівників науково-дослідної частини університету, що помножені на визначені коефіцієнти участі у наукових дослідженнях та розробках. Дослідження показує, що при формуванні в країні дослідницьких університетів на базі існуючих вищих навчальних закладів у них необхідно суттєво нарощувати питомі показники наукових публікацій та цитувань у престижних міжнародних журналах, що цілком можливо за відповідного стимулювання і переорієнтації підготовки статей. Зроблено висновок, що доцільно враховувати не лише статті у журналах, що обліковуються у Scopus та Web of Science, але використання інших публікацій потребує гарантій наукової якості текстів; важливими є показники збільшення обсягів коштів за виконання закордонних грантів і проектів, госпдоговорів вітчизняних і закордонних замовників.

12.17.12.1978/212145. Харківське наукове товариство - Alma Mater нових громадсько-наукових об'єднань. Кушлакова В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.77-83. - укр. УДК 001 (477) (09).
Проаналізовано вплив Харківського наукового товариства на розвиток організації науки у 20-30-ті рр. минулого століття. Описано процес виникнення наукових товариств, що походять від Харківського наукового товариства. Окреслено внесок і роль Харківського наукового товариства в розвиток науки в Україні зазначеного періоду.

12.79 Наукові кадри

12.17.12.1979/208042. Система заохочення молодих людей до наукової роботи. Шаховська Н.Б., Худоба Б.П. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №854, С.149-160. - укр. УДК 004.9.
Досліджено проблеми, які привели до створення системи заохочення до наукової роботи. Встановлено цільову аудиторію, яка проводить свій час за онлайн-іграми. Середній вік "геймера" - 30 років, а 47% - це жінки. Вказано на популярність онлайн-ігор у соціальних мережах та прибуток для розробників ігор у різних країнах. Виділено основні завдання розроблення системи. Розглянуто можливість написання ігор самими студентами, що дасть змогу зрозуміти, чого саме вони хочуть, що їх найбільше цікавить. Проаналізовано вже наявні вирішення проблеми, наведено їхні переваги та недоліки, які враховано в проектованій системі. Описано можливості системи. Враховано важливі елементи системи, а саме: надання графічного представлення реалізованих користувачами програм та їх оцінювання, що дає можливість вести статистику і на її основі давати поради. Обрано гравців, які присутні в системі, та вказано можливості кожного. Наведено сучасні архітектурні рішення, які дають можливість використовувати спільний API для декількох клієнтів. Проаналізовано сучасні популярні шаблони проектування, які покладено в основу системи. Змодельовано діаграму класів для проведення змагань, яка показує роботу основного завдання системи. Також наведено технології, які присутні в системі, та архітектуру проекту. Сформовано етапи реалізації та впровадження системи.

12.81 Міжнародне співробітництво в науці

12.17.12.1980/212141. Інтернаціональний характер науки та національні науки. Гармасар В.Г. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.47-56. - укр. УДК 002.3+929.
Розглянуто проблему інтернаціональності науки та поняття "національна наука", їх співіснування в сучасному науковому світі. Наведено міркування автора щодо приналежності вченого до науки певної держави.

13 КУЛЬТУРА

13.07 Теорія, методологія і філософія культури

13.17.12.1981/209541. До проблеми антрополого-аксіологічних вимірів людського буття в контексті соціокультурних трансформацій. Гаєвська С.Р. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.19-25. - рос. УДК 130.
Стаття присвячена антропологічним та аксіологічним аспектам і засадам соціокультурних трансформацій у контексті пошуку конструктивних способів протистояння глобальним викликам сучасності в напрямі зміцнення духовного потенціалу людського буття й протистояння його ціннісному виснаженню.

13.17.12.1982/209543. Кризис рациональности как основа мифотворчества в современной культуре. Жадан В.Б. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.33-39. - рос. УДК 130.2.
У статті розглядається криза раціональності й викликані нею кризисні течії як головна причина активізації процесів міфотворчості в сучасній культурі.

13.17.12.1983/209545. Інструментальний розум як ризик у формуванні корпоративної культури і корпоративної свідомості. Шаталова Я.О. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.46-51. - укр. УДК 141:316.354.
У статті зроблено спробу розкрити сутність формування корпоративної культури й корпоративної свідомості під впливом інструментального розуму. Автора цікавлять ризики у формуванні корпоративної культури та їхній вплив на ідентичність особистості.

13.17.12.1984/211006. Техноинтеллектуализация антропосферы: философско-культурологическое измерение. Карпенко В.Е. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.108-117. - рос. УДК 130.2 : 004.
У статті розглядаються основні дійсні та можливі трансформації глобальної культури в контексті техноінтелектуалізації антропосфери. Розкриваються умови реалізації гуманістичного потенціалу техноінтелектуалізації, що полягає в гармонійному розширенні можливостей для творчої самореалізації окремого індивіда, котрий в результаті більш активно включається в процесуальність культури. У той же час оптимістичний сценарій майбутнього антропосфери, що техноінтелектуалізується, не є напередвизначеним, залишаючи простір прояву свободи волі людини в подоланні, зокрема, проблеми надлишковості інформації; погіршуючого відбору інтелектуальних продуктів; ідеології панінформаціонізму; деструктивного потенціалу комп'ютерної віртуальної реальності як нового специфічного елемента культурного середовища; послаблення емоційних зв'язків, втрати "емоційної культури" за розширення інформаційних зв'язків.

13.17.12.1985/211010. Стравоходами культури: між антропофагією й філантропією. Перепелиця О.М., Храброва О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.9-16. - укр. УДК 130.2.
У статті досліджується проблема порушення їстівних заборон, зокрема табу на антропофагію. Вона розкривається у перспективі діалектики бажання. Йдеться про своєрідний їстівний код, що конституює людяність. Показано характер зсуву від родових їстівних табу, які спрямовані на зберігання і відтворенні людства як виду, до сучасних ексцесів канібалізму. Зазначено, що лише виключення легітимує антропофагію, натомість цивілізаційне виключення виключення відкриває людяність як таку, конституюючи загальнолюдську заборону / відразу. Спираючись на діалектику бажання О. Кожева, виведено антропологічний поворот і показано трансформацію суб'єкт-об'єктного відношення у суб'єкт-суб'єктне, в основу якої покладено культурно-антропологічний принцип їстівного виключення. Встановлено, що культурні прояви сучасного канібалізму, які є трансгресіями біополітичного закону, принципово відрізняються від архаїчних.

13.17.12.1986/211096. Дигресія: від риторичного прийому до стратегії. Артеменко Я.І., Попова Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.36-40. - укр. УДК 130.2:172.4.
Стаття присвячена дослідженню дигресії як феномену, що розкриває себе як "стратегію існування" в умовах мінливих соціально-культурних процесів. Тематизація дигресії осмислюється у роботі в зв'язку з питаннями свободи самореалізації, творчості, рецепції традиції. Дигресія розглядається не просто як риторичний прийом, не як "затримання", "від-ступ", "підвішування" чи "вихріння", а дискретність, преривчастість процесу саморозгортання екзистенції. У статті висвітлюються принципи існування дигресії як ексцентричного феномену, який не просто трансгресує, сягає власних меж та долає їх, але й у своїх екзистенціальних інтенціях прокреслює складні траєкторії в іманентному та трансцендентному просторі: буття притягує суще до себе як до центру і в той же час ретирується від сущого, тому дигресія інтерпретується як своєрідний рух опосередковування присутності, через що її не можна розуміти як чисту спонтанність.

13.17.12.1987/211125. Синергетична парадигма як міждисциплінарна методологія. Абизова Л., Іванчук В., Кушнерьова А. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.41-48. - укр. УДК 530.192:167 168.
Сучасний етап розвитку наукового знання характеризується як процес переходу методологічної культури від картезіанської концепції наукового аналізу до дослідження систем, що еволюціонують на основі філософії нестабільності. Досліджуються парадигмальні засади синергетики як форми міждисциплінарної рефлексії, висвітлюються її світоглядні ресурси та термінологічний апарат. Зроблено висновок про те, що синергетична парадигма як міждисциплінарна методологія може використовуватися різними науками та науковими напрямами відповідно до їх специфіки. Зазначено, що принципи синергії виявляють себе на різних рівнях буття і застосовуються до аналізу систем різноманітних онтологічних статусів.

13.17.12.1988/212737. Травма як соціокультурна категорія: історія дослідження. Василенко В. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.190-202. - укр. УДК 82.091.
У статті розглянуто аналітику студій травми як одного з актуальних напрямів сучасної гуманітаристики. З'ясовано, що його особливостями є своєрідне повернення до історії, апелювання до психоаналітичних і антропологічних аспектів пам'яті, враженої травматичними подіями, дослідження свідчень і жертв насилля. Закцентовано увагу на теоретичному інструментарії студій травми, підкреслено важливість легітимації травми як актуального та динамічного поля для осмислення колоніального й тоталітарного досвідів, зафіксованих у літературі.

13.09 Історія культури. Історія вивчення культури

13.17.12.1989/209542. Образи-символи в давньоукраїнській міфологічній та християнській традиції: аксіологічний аспект. Коберська Т.А. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.26-38. - укр. УДК 141.201.
У статті проаналізовано світоглядні домінанти через аксіологічні образи-символи і їхні модифікації в контексті давньоукраїнської міфологічної та християнської традиції.

13.17.12.1990/211148. Становлення структурно-семіотичного підходу Юрія Лотмана. Константинов М. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.122-135. - рос. УДК 1(091).
У статті розглядаються основні джерела формування структурно-семіотичного підходу видатного радянського культуролога Ю. М. Лотмана. Зокрема, розглядається вплив Ленінградської літературознавчої школи, Геґелівсько-Марксистської діалектики, природничих і точних наук, засновників семіотики, а також вчення про біосферу В. І. Вернадського.

13.11 Культура в сучасному світі

13.17.12.1991/209536. Трансформація буттєвих виявів людини в просторі мережевої культури. Онищук О. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.91-96. - укр. УДК 14. 141.2 + 008 + 130.2.
Проаналізовано особливості мережевої культури, її вплив на соціокультурний простір людини, на ціннісні й комунікативні буттєві прояви. Виокремлено особливості функціонування та основні риси мережевої культури. Показано, що новий тип соціальних відносин змінює моделі поведінки людей, трансформує цінності, генерує нові культурні коди і звички.

13.17.12.1992/209546. Смислове конструювання постлюдини в сучасній культурі. Стратонова Н. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.52-58. - укр. УДК 130.
Мета статті - проаналізувати основні напрямки в смисловому конструюванні постлюдини в сучасному соціальному й віртуальному просторі шляхом аналізу наукових досліджень кінця XIX-XX ст. У роботі проаналізовано філософсько-антропологічні напрямки, пов'язані з розумінням постлюдини та її ролі в суспільстві майбутнього, а саме постгуманізм і трансгуманізм, а також розглянуто трансформації антропологічних і соціокультурних основ буття людини в умовах дискурсу комп'ютерної віртуальності. Зазначено, що дискурс постлюдського є безперервним процесом обміну різними поглядами, що стосуються спроб змінити умови життя сучасної людини. Постгуманізм і трансгуманізм, як основні течії в контексті цих розвідок, пропонують безліч шляхів до переосмислення можливих екзистенційних результатів.

13.17.12.1993/209550. Витоки та характерні риси повсякденно-побутової сфери в умовах глобалізації. Селевко В.Б. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.81-87. - укр. УДК 130.2.
Мета статті - виявити характерні риси глобалізації культурно-побутових форм - проявів уніфікації (у житловій архітектурі, предметах побуту, дозвіллі, харчуванні) - та їх витоків. Для глобалізації в повсякденно-побутовій сфері є характерними уніфікація, стандартизація, десакралізація, раціоналізація й прагматизація.

13.17.12.1994/211124. Феномен маргінальної культури в українському суспільстві. Мельник В., Афоніна Є. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.33-41. - укр. УДК 141.7:316.3 35.
В статті проводиться аналіз терміну маргінальності, розглядається формування цілісного образу маргінальної культури. Викладено теоретико-методологічні основи дослідження даного феномена. Маргінальність розуміється як наукова категорія, для якої властиві поза часовість, міждисциплінарність та відсутність структурних елементів її наповнення. Доведено, що в сучасних умовах соціальна маргінальність виступає результатом культурних та стратифікаційних суперечностей соціальної системи, детермінованих трансформаційними процесами. Розкрито природу та специфіку розгортання механізму маргінальності в залежності від типів та основних детермінант феномена. Середньовічна європейська культура аналізується через протиставлення елітарної і масової культур. Теоретико-соціологічний аналіз досліджуваного феномена дає можливість констатувати, що маргінальність є багаторівневим та багатоаспектним явищем, що знаходить своє відображення в суспільних явищах і процесах. В рамках концепції культурної маргінальності остання розглядається як суб'єктивний феномен, що супроводжується внутрішнім конфліктом норм та цінностей декількох культурних систем в свідомості індивіда. Розглядається, трансформація маргінальної культури та її прояв у сучасному українському суспільстві.

13.15 Організація і управління в галузі культури

13.17.12.1995/210582. Аналіз державної політики сфери культури в Україні (1991-2001 рр.). Скрипчук Г.В. // Теорія і практика правознавства. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8), С.<http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63555>. - укр. УДК 351.85(477)-029:9.
Проаналізовано систему прийняття концептуальних рішень органами державної влади з основних напрямів культурної політики в перші роки побудови незалежної Української держави (1991-2001 рр.).

13.17.12.1996/212905. Аналіз галузевої структури культурно-освітнього комплексу Чернігівської області. Афоніна О., Філоненко І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №1(40), С.79-83. - укр. УДК 911.3:33(477.51).
У статті розглянуто головні складові культурно-освітнього комплексу Чернігівської області - освітню та культурну підсистеми. За досліджуваний період відбулося значне скорочення мережі навчально-виховних закладів різних форм і типів, що обумовлено падінням попиту на освітні послуги внаслідок зменшення кількості основних споживачів. Виявлено територіальні відмінності у розвитку закладів освіти в межах низових адміністративних районів Чернігівської області. Результати аналізу фіксують значне звуження мережі бібліотечних закладів, закладів клубного типу та демонстраторів фільмів. Збільшення кількості музейних закладів пояснюється тим, що це багатофункціональний інститут який відіграє ключову роль у культурному та ідеологічному житті сучасного суспільства.

13.17.12.1997/212910. Фактори формування, функціонування і розвитку культурно-мистецької сфери Хмельницької області. Задворний С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №1(40), С.112-119. - укр. УДК 911.3:008 (477.43).

Стаття присвячена розгляду факторів формування, функціонування і розвитку культурно-мистецької сфери Хмельницької області. Розкрито сутність системи загальних і реґіональних факторів, а також механізми та ступінь їх впливу на територіальну організацію культури і мистецтва. Здійснено факторний SWOT-аналіз, за результатами якого, виявлено сильні і слабкі сторони, можливості та загрози внутрішнього і зовнішнього середовища. Визначено, що сукупний вплив факторів на досліджувану сферу загалом є сприятливим та створює достатньо переваг для її розвитку.

13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство

13.17.12.1998/203087. Роль тюремних бібліотек у процесі реабілітації ув'язнених у XIX - на початку XX ст. Стремецька В.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.104-112. - укр. УДК 343.811:027.6-058.56"18 19".
У статті увага приділяється функціонуванню тюремних бібліотек у зарубіжних країнах та Російській імперії в XIX - на початку XX ст. З'ясовано, що ці бібліотеки були достатньо забезпечені книгами різних жанрів, періодичними виданнями. Пенітенціарні заклади також видавали власну періодику, причому у створенні останньої часто брали участь самі ув'язнені. Проблеми функціонування тюремних бібліотек обговорювалися на конгресах тюрмознавців. Стверджується, що друковані видання виконували розвивальну, виховну, корекційно-терапевтичну, рекреаційну, адаптаційну функції в процесі реабілітації ув'язнених. Існували певні труднощі у функціонуванні бібліотек, серед яких переважали несистематизованість, ненауковий підхід до підбору літератури тощо.

13.51 Музейна справа. Музеєзнавство

13.17.12.1999/210383. Дизайн музейного середовища із застосуванням інноваційних технологій. Кармаліта А.К. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №6(243), С.144-146. - укр. УДК 069; 069.01.
В статті приведений стан музейної справи на сьогодні у всьому цивілізованому світі. Описані факти застосування високих технологій в експозиціях музеїв різних країн світу, перелік видів мультимедійного обладнання, що використовується в стаціонарних експозиціях. На прикладі навчально-виставочного центру Хмельницького національного університету запропоновано застосування інноваційних технологій для модернізації технічного музею, що дає йому змогу стати більш привабливим, цікавим та ефективним для пізнавальної і навчальної роботи із студентською молоддю.

13.17.12.2000/212105. Ковток минулого: до історії створення музею історії освітньої та друкарської діяльності. Василишин Д.В., Василишин О.М., Василишин-Грицина Т.М. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2015, №10, С.195-199. - укр. УДК 069.02.
У статті розкрито роль і значення музею у культурно-освітній, навчальній та науковій діяльності. Подано загальну характеристику Музею історії освітньої та друкарської діяльності Ставропігійського вищого професійного училища м. Львова, його функціональне навантаження. Визначено та проаналізовано основні тематичні блоки музейних експозицій. Представлено сучасний стан та перспективи розвитку музею.

13.17.12.2001/212275. Інноваційні тенденції у роботі музеїв Львова. Цимбала О.С., Стахів О.З. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2016, №11, С.212-220. - укр. УДК 069:001.895(477.83).
У статті окреслено ключові тенденції у роботі музеїв Львова. Охарактеризовано та проаналізовано основні інноваційні рішення, які музеї міста впроваджують у роботу. Виділено пропозицій щодо активізації роботи музеїв з метою залучення відвідувачів та зацікавлення музейним продуктом туристів Львова.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.17.12.2002/203285. Міжнародне регулювання прав осіб з особливими освітніми потребами та інвалідністю. Малишевська І.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.24-32. - укр. УДК 376.
У статті проаналізовано міжнародні законодавчі документи щодо права на рівний доступ до якісної освіти осіб з особливими освітніми потребами й інвалідністю. Міжнародне правове поле визнало інклюзивне навчання найбільш сприятливим для розвитку й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами та інвалідністю і відповідає світовим демократичним прагненням. Кожна держава, і Україна зокрема, прагне привести у відповідність з міжнародними нормами власну законодавчу базу щодо права на освіту дітей з особливими потребами на засадах якості, доступності, гуманізації освіти та пріоритетів особистості. У статті розглянуто питання міжнародного регулювання прав дітей з особливими освітніми потребами й інвалідністю на рівний доступ до якісної освіти.

14.17.12.2003/203632. Інтеграція науки в освітній процес. Мельниченко С. // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного ун-ту. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №4(108), С.148-161. - укр. УДК 001:378.
Проаналізовано результати науково-дослідної роботи Київського національного торговельно-економічного університету за сімдесят років його функціонування. Окреслено основні стратегічні орієнтири науково-технічного та інноваційного потенціалу університету для розвитку економіки і вирішення соціальних завдань країни, забезпечення його конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринках освіти.

14.17.12.2004/203653. Конкурентоспроможність вищих навчальних закладів на ринку освітніх послуг. Бідюк А. // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного ун-ту. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №6(110), С.116-123. - англ. УДК 378.4.
Постановка проблеми. Підвищення вимог суспільства до якості освіти, зміна організаційних та економічних умов діяльності ВНЗ, входження в європейський простір вищої освіти і пов'язане з цим оновлення технологій і стандартів навчання сприяє загостренню конкурентної боротьби на ринку освітніх послуг і, як наслідок, спонукає ВНЗ до пошуку шляхів підвищення власної конкурентоспроможності. Метою статті є аналіз стану конкуренції на ринку освітніх послуг України та конкурентоспроможності ВНЗ. Матеріали та методи. У дослідженні використано методи статистичного та порівняльного аналізу, дедукція, системний підхід тощо. Результати досліджень. Трансформація сучасної освіти виявляється в переосмисленні всіх аспектів освітньої діяльності. Конкурентоспроможність ВНЗ визначається конкурентоспроможністю його випускників, готовністю до безперервного інноваційного процесу, заснованого на використанні існуючих знань і генерації нових. Одним з важливих показників рівня конкурентоспроможності як системи національної освіти, так і ВНЗ стають міжнародні та національні рейтинги. Висновки. Головним фактором конкурентоспроможності сучасної економіки є знання та інтелект. Нині сфера освіти розвивається надзвичайно динамічно, набуваючи нових рис, в умовах, коли підвищуються вимоги суспільства до якості освіти, безперервно оновлюються технології навчання, швидко змінюються економічні умови діяльності ВНЗ, вишам надано право на автономію, загострюється конкурентна боротьба на ринку освітніх послуг. Це обумовлює проблему пошуку нових джерел підвищення конкурентоспроможності ВНЗ. Формування конкурентоспроможності ВНЗ є багатоаспектним процесом, який охоплює всі функції, які виконує ВНЗ.

14.17.12.2005/203654. Бізнес-середовище освітньо-наукової діяльності. Хмурова В., Горлатова О. // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного ун-ту. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №6(110), С.124-136. - англ. УДК 316.776:17.022.1.
Постановка проблеми. З часом змінюється ставлення суспільства до його основних інститутів. Однак швидкість змін відносно різних інститутів істотно варіюється. Інститути бізнесу змінюються швидше за всіх. Система освіти в усьому світі досить консервативна, як і її підсистема - університети. Однак через систему університетів проходить найбільш активна частина кожного покоління, тому виникає певний парадокс: потенційно інноваційна частина соціуму готується до трудового життя на базі застарілих, консервативних методів. Для системи освіти необхідне впровадження змін у середині галузі та в середині кожного університету. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Однією з важливих ідей відносно перетворення сучасного університету, спрямованого на забезпечення кращої відповідності результатів його діяльності вимогам часу, є концепція підприємницького університету. Цьому питанню присвячено багато статей та книг. Однак аналіз цієї літератури не дає однозначного тлумачення та розуміння поняття "підприємницький університет". Мета статті - визначення поняття "підприємницький університет", розроблення схеми для аналізу ступеня підприємницької активності у вищих навчальних закладах, яка полегшить стратегічне планування їх діяльності. Матеріали та методи. Застосовано наукові методи теоретичного узагальнення, системного аналізу, індукції, використано наукові та періодичні видання. Результати дослідження. Досліджено сутність "підприємницького університету" й основні ресурси для ефективного його функціонування. Запропоновано впровадження матриці підприємницької діяльності університетів. Висновки. Системний розгляд проблеми підприємницьких університетів, що можна провести на основі запропонованої матриці, дозволяє кожному університету вибрати пріоритетний напрям підприємництва і розвивати його. В той же час підприємницький університет повинен уміти долати всі три типи обмежень.

14.17.12.2006/204540. Магістральний шлях здоров'я зберігаючої парадигми розвитку освіти. Гаращук О.В., Куценко В.І. // Наук. вісник ІФНТУНГ. Економіка та управління в нафтовій і газовій пром-ті. Івано-Франківськ: Івано-Франківський нац. техн. ун-т нафти і газу, 2016, №1(13), С.87-93. - укр. УДК 378.147:613.955.008.1.
Розкривається важливість збереження здоров'я нації для забезпечення соціально-економічного розвитку країни. У зв'язку з цим у статті особливу увагу приділено здоров'ю підростаючого покоління. молоді. Наведено чинники. що негативно впливають на стан здоров'я. При цьому особливу увагу приділено освітньому середовищу. важливою складовою якого є наявність необхідної інфраструктури. що сприяє збереженню та зміцненню здоров'я учнів. студентів. а також забезпеченню виховної функції освіти. Наведено магістральні шляхи забезпечення здоров'я зберігаючої парадигми розвитку освіти.

14.17.12.2007/204640. Концептуальні засади підручника педагогіки вищої школи для ВНЗ непедагогічного профілю. Козловський Ю.М., Ортинський В.Л. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.8-15. - укр. УДК 378.167.1:37.
У статті висвітлено функції та виявлено особливості створення підручника з педагогіки для непедагогічних вищих навчальних закладів. Доведено, у непедагогічних вищих навчальних закладах магістратура є необхідною, але не достатньою умовою для підготовки викладача вищої школи. Обґрунтовано, що магістра-викладача доводиться доучувати в процесі його професійної діяльності, тому доцільно в рамках магістратури забезпечити ґрунтовну педагогічну кваліфікацію випускника для реалізації його як науково-педагогічного працівника. Концептуальними засадами підручника педагогіки вищої школи визначено: оновлення статусу педагогічних дисциплін, перехід від інформаційної до едукаційної функції підручника, забезпечення функціонально повного мінімуму пропедевтичних педагогічних знань, інтегративний підхід до побудови підручника, оптимізація співвідношення фундаментальної та варіативної складових; опора на загальнонаукові методологічні підходи, максимальна реалізація можливостей інформаційних технологій, наявність авторської позиції в розробці підручника.

14.17.12.2008/204644. Методологічні підходи до проблеми формування психолого-педагогічної компетентності викладача технічних дисциплін. Кулешова В.В., Мальована В.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.34-41. - укр. УДК 378.123.
Автором розглядаються методологічні підходи до формування психолого-педагогічної компетентності викладачів технічних дисциплін: системно-функціональний, компетентнісний, особистісно-діяльнісний, інтегративний, антропологічний, суб'єктний, акмеологічний, аксіологічний, технологічний підходи. Автор стверджує, що сукупність методологічних підходів дозволяє дослідити суть, зміст, структуру психолого-педагогічної компетентності викладача технічного вищого навчального закладу, визначити та обґрунтувати блоки ключових комптенцій викладача технічних дисциплін. Формулювати цілі, розробляти зміст та технологічне забезпечення процесу формування психолого-педагогічної компетентності викладачів технічних дисциплін. Приділено увагу технологічному підходу, зазначається, що коли дослідження здійснюється на засадах технологічного підходу,то це спричиняє необхідність апробації як основного, так і оптимізованих варіантів технології, щоб на основі критеріїв оптимальності (1-й критерій - ступінь досягнення мети; 2-й критерій - раціональні витрати часу й ресурсів) виявити найкращий із них. Застосування технологічного підходу до проведення наукових досліджень у педагогічній галузі сприяє підвищенню їх ефективності, точності, усталеності результатів, науковому обґрунтуванню цілей, їх діагностичному формулюванню, а також проектуванню педагогічного процесу відповідно до критеріїв концептуальності, оптимальності та надійності.

14.17.12.2009/204750. Розвиток професійної компетентності з безпеки життєдіяльності вчителів: технологічний аспект. Астахова М.С. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.175-179. - укр. УДК 37.013.83.
У статті визначено сутність професійної компетентності з безпеки життєдіяльності вчителя як його інтегрованої характеристики, яку віднесено до групи ключових компетентностей у цілому та професійних компетентностей учителя зокрема. Окреслено нормативно-правове забезпечення сфери безпеки, актуальність безпеки життєдіяльності для учасників навчально-виховного процесу, її комплексність, системність та інтегративність в умовах існування потенційних та реальних небезпек. Розкрито структурні компоненти професійної компетентності з безпеки життєдіяльності вчителів (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний) та технологію її розвитку в системі післядипломної педагогічної освіти, яка складається з трьох етапів: діагностично-проектувального, основного та оцінно-корегувального. Зазначено, що дана технологія враховує комплексність змісту безпеки життєдіяльності, особливості безпеки дорослих і дітей та складову професійно-особистісного досвіду вчителя.

14.17.12.2010/204758. Психолого-акмеологічна модель процесу розвитку правової компетентності вчителів технологій у післядипломній освіті. Армейський О.С. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.228-234. - укр. УДК 378.046.4:159.9.
У статті розглянуто психолого-акмеологічні фактори розвитку правової компетентності вчителів технологій загальноосвітніх установ у післядипломній освіті, а також визначені теоретичні основи психолого-акмеологічної моделі процесу розвитку правової компетентності вчителів, що дає можливість не тільки вивчити психологічну структуру та зміст правової компетентності вчителів загальноосвітніх установ у післядипломній освіті, а й розробити акмеологічну модель, виявити психолого-акмеологічні фактори, що оптимізують цей процес. Ефективність використання акмеологічних технологій і технології "бенчмаркінг" забезпечувалася їхньою практичною спрямованістю на попередню діагностику вчителів із використанням основних шляхів диверсифікації: багатоступеневу й багаторівневу підготовку педагогічних працівників. Попередній теоретичний конструкт авторського спецкурсу "Розвиток правової компетентності вчителів технологій у системі післядипломної освіти" визначив методичний задум нашого дослідження, перевірявся далі у використанні акмеологічної моделі та поступово наповнювався конкретним змістом. Це підкреслює вирішальну роль і переваги використання суб'єктно-діяльної стратегії в акмеологічному дослідженні й акмеологічній практиці.

14.17.12.2011/204759. Використання ІТ - технологій у професійній підготовці майбутніх інженерів - педагогів. Бабич Т.П. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.235-241. - укр. УДК 378.147.1:004.9.
У статті розглянуто питання використання комп'ютерних технологій в процесі навчання і їх активне впровадження в навчальний процес. Було розглянуто причини великого розриву між практичним виробництвом і процесом навчання, а саме: велика кількість інформації необхідної до опрацювання і аналізу, розрив між теоретичним навчанням і практичним відпрацюванням, високі ціни на сучасне обладнання і більшість інструментів, що ускладнює процес практичного відпрацювання отриманих знань. Запропоновано використання ІТ технологій для зменшення розриву між теоретичним навчанням і практичним застосуванням. Розглянуто детально використання дистанційних методів навчання, що мають змогу використання ІТ технологій на прикладі дисципліни "Обробка матеріалів різанням". Було проведено аналіз виконання завдань з дисципліни по проценту виконання завдання і по рівню виконання завдання з відповіді на запитання і творчих завдань наближених до реальних умов. Було виявлено, що чим більш творче завдання тим більш активним є участь студентів у виконанні завдань. Зроблено висновок, що студентам більше подобається вирішувати задачі, які максимально наближенні до реальних виробничих умов.

14.17.12.2012/204760. Розробка методики навчання дисципліни "Основи енерго- і ресурсозбереження" майбутніх інженерів-педагогів. Без'язичний В.Ф. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.242-251. - укр. УДК 378.016:621.311.
У статті розглянуто розв'язання проблеми підвищення якості навчання основ енерго- та ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів шляхом теоретичного обґрунтування та практичного розроблення методики на основі інтегрованого змісту навчання з витрат ресурсів, витрат енергії та технологічних енергетичних процесів. Розроблено цілі навчання за напрямами розвитку діяльності у сфері енерго- і ресурсозбереження, які узгоджуються з нормативними вимогами існуючої законодавчої бази та відповідають компетентнісному підходу в навчанні. Розроблено модель змісту навчання майбутніх інженерів-педагогів основ енерго- і ресурсозбереження, яку побудовано на основі структурних зв'язків між ключовими складовими енерго- та ресурсовитрат, що детермінують напрями підготовки майбутніх фахівців. Аргументовано ефективність поєднання відомих класичних та перспективних методів навчання. Сформульовано вимогу до засобів навчання, які повинні інтегровано моделювати механічні, гідрогазодинамічні, теплові та електричні процеси, що є необхідним чинником формування технологічної, проектувальної, комунікативної та нормативно-правової професійних компетенцій.

14.17.12.2013/204761. Побудова дистанційних форм управління практичної професійної підготовки інженерів-педагогів з використанням сучасних засобів комунікацій. Громов Є.В., Ящун Т.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.252-260. - укр. УДК 378.147.1:004.9.
Реформування системи практичної підготовки вимагає нових інноваційних підходів. Необхідно окреслити напрямки подальших наукових і практичних досліджень. В роботі описано підхід до формування системи проведення практичних занять зі спеціальних дисциплін підготовки за робітничими професіями. Описано теоретичні основи формування середовища навчання для практичної підготовки за робітничими професіями. Даний напрямок має особливу актуальність саме в рамках інженерно-педагогічної освіти, так як оволодіння передовими технологіями практичної підготовки за робітничими професіями є невід'ємною умовою успішної підготовки інженера-педагога. Наведено технічні та методичні особливості побудови навчального процесу із застосуванням даного інноваційного підходу. В процесі проведення досліджень, аналіз сучасних комунікаційних технологій дозволив відкрити нові дистанційні форми, які мають потенціал для якісних змін у практичній підготовці та відкривають нові напрямки для дидактичних та методичних досліджень.

14.17.12.2014/204762. Засоби відновлення працездатності майбутніх інженерів-педагогів. Грохова Г.П. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.261-267. - укр. УДК 378.17.
Значні навантаження на організм студента, яким він підлягає під час академічних занять у ВНЗ, побуті, на вулиці тощо, не залишаються для нього не помітними. Постійне збільшення об'єму програмного матеріалу навчальних дисциплін пред'являє підвищені вимоги до здоров'я, та адаптаційних можливостей його організму. Тому у значної кількості студентів стан їхнього організму поступово погіршується і досягає такого рівня, коли будь яке функціональне послаблення може привести до хвороби, що називають донозологічним станом. Це приводить до необхідності шукати нові форми його відновлення і зміцнення. Проблема стомлення студентів стає соціальною. Її рішення значною мірою може залежати від впровадження в їх побут різних засобів та методів підтримки і відновлення сил і здоров'я. Крім фізичного виховання існує багато допоміжних засобів попередження появи певних захворювань та покращення стану організму людини і підвищення його адаптаційних можливостей.

До них відносять насамперед засоби відновлення працездатності, кожен з яких має свою дію спрямовану на нормалізацію функції окремих систем і органів, так і усього організму людини. У даній статті обґрунтовані рекреаційні засоби відновлення організму студентів, а саме майбутніх інженерів-педагогів.

14.17.12.2015/204767. Мотивація як провідний чинник успішної діяльності майбутнього педагога. Маркова В.М. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.307-311. - укр. УДК 378.03.
У статті розглядаються чинники, які впливають на успішність навчальної і професійної діяльності майбутнього педагога. Виділено підходи до визначення видів мотивації. Розкрито групи мотивів. Представлено мотиви навчальної діяльності. На основі існуючих підходів до визначення видів мотивації виділені три види мотивів навчальної діяльності. В основі виділення цих видів мотивів лежить причина, що спонукує до дії. Розкрито сутність рівня домагань, якій відіграє значну роль у регулюванні реакції особистості на переживання успіху або неуспіху. Ситуацію успіху майбутнього педагога визначено як сукупність цілеспрямовано створюваних викладачем умов, за яких студент досягає позитивного результату в процесі професійної підготовки, оцінює його як успішний і переживає його як особистісне й соціально значуще досягнення, що сприяє професійному самовизначенню й саморозвитку майбутнього фахівця, освоєнню цінностей професії й знаходженню особистісного сенсу в майбутній професійній діяльності, розвитку якостей професіонала.

14.17.12.2016/204768. Модель комунікативної компетентності як орієнтир для підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Бакатанова В.Б., Аширбекова А.С. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.312-319. - укр. УДК 37.04.
Розроблена й описана модель комунікативної компетентності як орієнтир для підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Зроблений висновок, що модель повинна носити прогностичний характер і виконувати функцію зворотного зв'язку між педагогічною діяльністю й системою підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Модель комунікативної компетентності педагогів профшколи виступає тією основою, яка допоможе визначити зміст і форми безперервного їхнього розвитку. Для науково обґрунтованого підходу до розвитку їхньої комунікативної компетентності необхідне врахування індивідуальних психологічних особливостей і типологічних властивостей студентів і, відповідно, розвиваючих і компенсаторних впливів на них. Одним з істотних етапів у моделюванні процесу формування комунікативної компетентності студентів професійно-педагогічного ВНЗ можуть стати державні стандарти оцінки теоретичної й практичної підготовки майбутнього педагога професійного навчання, які б на рейтинговій основі давали можливість оцінювати рівень сформованості компонентів комунікативної компетентності.

14.17.12.2017/204770. Теоретичні передумови формування індивідуального стилю та культури педагогічної діяльності майбутнього інженера-педагога. Бобрикова Ю.С. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.329-336. - укр. УДК 378.1:[37:62].
У статті розглядаються питання, пов'язані з методами навчального процесу вищої школи. Описано теоретичні передумови формування індивідуального стилю та культури педагогічної діяльності майбутнього інженера-педагога. У рамках дослідження було визначено, що стилі управління педагогів впливають на емоційний стан учнів та розвиток їхніх особистісних якостей. Перераховано основні необхідні важливі якості майбутнього інженера-педагога. У статті визначено, що стиль - це спосіб здійснення певної діяльності, що відрізняється сукупністю своєрідних прийомів. Автором розглянуто класифікації загальних стилів педагогічного спілкування, в рамках яких формуються індивідуальні стилі спілкування та культура педагогічної діяльності майбутнього інженера-педагога. Проаналізовано теоретичні передумови інноваційного способу підвищення ефективності професійної підготовки у вищій педагогічній школі, що ґрунтується на розкритті та реалізації культурологічного потенціалу навчальної діяльності студентів. Розроблено модель формування культури навчальної діяльності майбутнього педагога, яка зумовлює специфіку перспективних технологічних відносин.

14.17.12.2018/204771. Теоретичні аспекти формування майбутніх інженерів-педагогів як творчих особистостей. Бурбига В.А. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.337-343. - укр. УДК 378.03.
Стаття присвячена шляхам вирішення одного з найважливіших завдань навчання майбутніх інженерів-педагогів - формуванню їх як творчих особистостей, що дозволяє фахівцю стати конкурентоспроможним, адаптуватися в швидко мінливих соціальних умовах і орієнтуватися в інформаційному полі, що все більше розширюється. У статті доведено, що для розвитку якостей, властивих майбутньому інженеру-педагогу як творчій особистості, необхідні не тільки природні задатки, але й спеціально організовані педагогічні умови та дидактичні впливи. Висвітлюється роль викладача в розвитку творчого потенціалу студентів та аналізуються теоретичні засади цього багатоскладового процесу, зокрема під час засвоєння нових, творчих знань, самостійної підготовки до лекцій, практичних занять, виконання дистанційних завдань; активність і самостійність студента в процесі творчої діяльності на аудиторних заняттях, особливо із застосуванням активних методів навчання; формування дослідницьких умінь при написанні доповідей, рефератів, виконанні теоретичних та практичних досліджень для курсових, дипломних робіт та участі у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт.

14.17.12.2019/204774. Особливості формування професійних якостей при підготовці інженерів-педагогів економічного профілю. Паюнова А.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.355-360. - укр. УДК 378.1:[37:33].
Дослідження присвячене актуальній темі - формування професійних якостей інженерів-педагогів економічного профілю. Обґрунтована актуальність дослідження даної теми та проблеми. У статті висвітлюється проблема формування професійних якостей майбутніх фахівців та окреслені основні якості, які необхідно формувати. На основі аналізу праць науковців та власних досліджень у статті розглядаються основні теоретичні підходи щодо особливостей формування професійних якостей інженерів-педагогів економічного профілю. Визначені основні професійно важливі якості інженера-педагога економічного профілю та перелічено знання та вміння, які необхідно формувати в навчально-виховному процесі. Особливу увагу автор приділяє визначенню основних чинників, що визначають рівень підготовленості інженера-педагога економічного профілю до професійної діяльності. Проаналізовано зміст діяльності та виділені необхідні знання, вміння та навички, які необхідно формувати в навчально-виховному процесі. Обґрунтовано сутність та критерії сформованості професійної значущості певних якостей особистості майбутнього фахівця.

14.17.12.2020/204779. Педагогічні аспекти формування професійного іміджу майбутнього інженера-педагога. Стонога А.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.391-395. - укр. УДК 371.15:316.66.
У статті розглядаються педагогічні аспекти та умови формування професійного іміджу майбутніх інженерів-педагогів. Доведено що, формування іміджу - тривалий і складний процес, успішність якого залежить від умов і технологій формування іміджу, з точки зору педагогіки імідж - цілеспрямовано сформований, інтегральний образ, обумовлений відповідністю внутрішніх і

зовнішніх якостей суб'єкта, призначений забезпечити гармонійний взаємовплив цього суб'єкта з навколишнім світом. Являючи собою систему взаємопов'язуючих характеристик фахівця, імідж стає засобом вирішення особистих і професійних проблем. Надбання інженером-педагогом професійного іміджу складає суттєву особистісну і професійну характеристику людини, має глибокий практичний зміст. Виявлено основні принципи, які впливають на формування іміджу майбутнього інженера-педагога, а саме: принцип самовиховання, принцип гармонії візуального образу, принцип комунікативності, принцип саморегуляції і ортобіозу, принцип мовної дії. Проведено аналіз таких типів іміджу, як саме імідж , імідж, який сприймається, бажаний імідж; педагогічних підходів щодо формування професійного іміджу майбутнього інженера-педагога.

14.17.12.2021/205336. Аксіологічні азимути глобальної освітньої політики. Бобрицька В.І. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №3(68), С.89-97. - англ. УДК 37.014(073).
Автором визначено вихідним методологічним моментом дослідження розуміння сутності ціннісних азимутів (орієнтирів) у формуванні глобальної освітньої політики позиція щодо визначальної ролі консолідації зусиль наддержавних структур, держав світу, громадянської спільноти в глобальному її вимірі, педагогічних об'єднань і закладів освіти різного рівня в утвердженні соціально-ціннісних і особистісно-ціннісних чинників модернізації освіти як стратегічного ресурсу соціально-економічного і культурного розвитку країн світу, важливого важеля цивілізаційного розвитку. У статті представлено результати умовиводів автора щодо змісту понять "цінність" та "ідеал" в проекціях розвитку глобальної освітньої політики. З'ясовано, що сутнісними характеристиками поняття "цінність" є: 1) те, що задовольняє інтереси і потреби особистості; 2) особлива індивідуальна реальність, суть якої полягає у її позитивній значущості; 3) "маркер" особливої значущості речей, процесів, ідей для життєдіяльності суб'єкта; 4) те, що впливає на мотивацію і вибір способів поведінки людини. На підставі того, що терміном "ідеал" позначають довершеність, досконалий зразок, кінцеву мету прагнень, діяльності, з'ясовано, що формування способів дій, зокрема й у сфері планування й упровадження глобальної політики у сфері освіти, згідно з ідеалом є виявом специфічної форми діяльності держави, освітянської спільноти, громадян як споживачів і замовників освітніх послуг, бо припускає спеціальне створення образу мети діяльності до її фактичного здійснення. На основі узагальнень напрацювань вітчизняних та зарубіжних учених, наукових праць автора визначено й схарактеризовано аксіологічні азимути, за якими, на думку автора, варто оцінювати дотримання етичних засад у плануванні та впровадженні глобальної освітньої політики. Обґрунтовано, що такими ціннісними орієнтирами глобальної освітньої політики мають стати гуманістичні й гностичні цінності, цінності соціальних відносин, цінності громадянського виховання, цінності та ідеали виховання в умовах відкритої моделі освіти, цінності сімейного виховання, здоров'язбережувальні цінності.

14.17.12.2022/205909. Вектори розвитку сучасного освітнього середовища: відповідь на виклик часу. Сорокін І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.153-156. - укр. УДК 37.01.17.
У статті розглядаються питання цілісності сучасного освітнього простору. Основну увагу акцентовано на інтеграційних процесах в освіті як пріоритетному вектору її модернізації та євроінтеграції.

14.17.12.2023/207700. Фінансове забезпечення ринку освітніх послуг як чинник розвитку людського потенціалу. Гальків Л.В., Миськів Г.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №846, С.42-47. - укр. УДК 336:371 (330.341).
Розкрито змістовну сутність людського потенціалу в системі категорій "людські ресурси" і "людський капітал". Обґрунтовано роль освіти як продуктивної сили розвитку людського потенціалу. Проаналізовано динаміку загальних витрат на освіту в Україні, кількості споживачів її послуг, вартості навчання однієї особи у розрізі рівнів освіти. Оцінено роль домогосподарств на ринку платних освітніх послуг. Виявлено чинники фінансового забезпечення ринку освітніх послуг, які спричиняють втрати людського потенціалу.

14.17.12.2024/207878. Інформаційні системи розрахунку навчального навантаження та розподілу штатів ВНЗ. Григорович В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Комп'ютерні науки та інформаційні технології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №843, С.94-103. - укр. УДК 005.6+004.42+378.
Описано запропонований підхід до проектування та розроблення інформаційних систем для оптимізації структури та автоматизації управління вищим навчальним закладом - систем формування обсягу навчального навантаження кафедр та систем управління розподілом ставок заробітної плати професорсько-викладацького складу. Проведено огляд проблем побудови та вдосконалення структури ключових процесів управління вищим навчальним закладом. Запропоновано метод побудови дискретної моделі структури управління процесами формування обсягу навчального навантаження кафедр та управління розподілом ставок заробітної плати професорсько-викладацького складу. Описано спроектовані та програмно реалізовані інформаційні системи.

14.17.12.2025/208328. Дослідження факторів впливу на відвідуваність тематичного ВЕБ - сайту цільовою аудиторією на прикладі сайту факультету. Брушніцька А.С., Дивак М.П. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №2(47), С.107-116. - укр. УДК 519.7.
У статті проведено дослідження факторів впливу на відвідуваність WEB-сайту на прикладі цільової аудиторії WEB-сайту факультету. Вперше в комплексі, встановлено фактори впливу на приріст цільової аудиторії WEB-сайту. Сформульовано основні рекомендації для групи підтримки WEB-сайту.

14.17.12.2026/208411. Інформаційна технологія моніторингу, підтримки прийняття рішень та ідентифікації здоров'я студента. Тимчик С.В., Московко М.В., Злепко С.М., Лаугс О.Л. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №1(50), С.162-166. - укр. УДК 004. 04.
В даній статті розглянуто інформаційну технологію моніторингу, підтримки прийняття рішень та ідентифікації здоров'я студента, за допомогою якої можна охарактеризувати стан студентів з точки зору визначення благополуччя. Було визначено структуру поняття благополуччя, що дозволило побудувати комплексну картку благополуччя студента. Приведено та охарактеризовано структуру цієї картки, яка є основним елементом для розроблення структури системи. Наведено та описано основні складові комплексної карти благополуччя студента: фізичну, психічну і соціальну. Кожна з цих складових містить власний набір даних і призначена для зберігання специфічної інформації, яка призначена для діагностики відповідної сфери діяльності студента. В статті наводяться структури цих складових. Відповідно до поставлених задач, було запропоновано 4 рівні користувача для роботи з даною технологією. Представлено структурну схему системи, до складу якої входить три рівні: рівень медичного працівника, рівень диспетчера та рівень студента, на кожному з яких функціонують програмні засоби, які призначені для роботи з відповідною предметною сферою. Кожен функціональний програмний засіб працює з власною базою даних. Між різними модулями організовані паралельні та підрядні зв'язки. Розподіл функціонального призначення різних структурних модулів зумовлює необхідність побудувати методику роботи інформаційної технології, яка буде відображати покрокову послідовність розміщення даних в базі даних. Таким чином, в статті запропонована архітектура інформаційної технології ідентифікації здоров'я студентів, яка відповідає багаторівневій структурі охорони здоров'я, забезпечує повну форму організації обміну

інформацією і дає можливість інтегрувати її в структуру єдиного технологічного процесу, об'єднаного єдиним інформаційним потоком.

14.17.12.2027/208447. Інформаційна технологія автоматизованого визначення термінів у навчальних матеріалах. Бармак О.В., Мазурець О.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №2(51), С.94-102. - укр. УДК 004.912.
У статті розглянуто інформаційну технологію, що грунтується на дисперсійній оцінці важливості слів, яка дозволяє з достатньо високою ефективністю визначати семантичні терміни в контенті навчальних матеріалів. Розглянуто фактори, що ускладнюють ефективне визначення семантичних термінів у навчальних матеріалах. Встановлена ефективність запропонованої технології сприяє її використанню для вирішення ряду актуальних задач, таких як оцінка відповідності навчальних матеріалів змістовим вимогам, оцінка відповідності наборів тестових завдань навчальним матеріалам, семантична допомога при створенні тестів, автоматизована генерація множин ключових слів та створення анотацій.

14.17.12.2028/208576. Право людини на освіту в умовах асоціації України і Європейського Союзу: сутність та принципи. Парпан У.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.92-98. - укр. УДК 342.7.116: 37.014.
У статті розглянуто питання законодавчого регулювання права на освіту. Здійснено аналіз міжнародних і національних нормативно-правових актів щодо закріплення права на освіту, проблем реформування освіти і науки в контексті асоціації України і Європейського Союзу. Розглянуто оптимізацію організації та проведення наукових досліджень і загальні підходи до реформування освіти, спрямовані на інноваційний характер розвитку освіти.

14.17.12.2029/208580. Принцип інформатизації освіти в умовах глобалізації суспільства. Хомишин І.Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.123-128. - укр. УДК 340.116:316.42.
У статті проаналізовано проблему інформатизації освіти. Визначено роль освітньої сфери в інформаційному глобальному суспільстві, основні прояви інформатизації освіти, з-поміж яких нові засоби набуття знань, інноваційність технічних ресурсів отримання інформації; посилення внутрішньо-державної та міжнародної комунікації освітньо-наукової сфери; формування нового змісту освіти та нові форми освіти, зокрема дистанційна освіта та віртуальні університети.

14.17.12.2030/208844. Інформаційно-інноваційні технології - передумова розбудови конкурентоспроможної освіти. Гаращук О., Куценко В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.18-22. - укр. УДК 37.015.6:378:001.895.
Розкрито значення освіти в розбудові постіндустріального суспільства, економіки знань, з урахуванням того, що водночас для забезпечення цього освіта потребує активного впровадження в навчально-виховний процес сучасних технологій. Подано модель інноваційного навчання у вищій школі. Окреслено шляхи подальшого прискорення процесу формування конкурентоспроможної освіти.

14.17.12.2031/208895. Методи автоматизації визначення семантичних термінів у навчальних матеріалах. Бармак О.В., Мазурець О.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №2(223), С.209-213. - укр. УДК 005; 519.7; 303.732 37.001.5; 37.001.57; 37:51Ф7; 37:007.
В статті наведено аналіз методів для автоматичного визначення семантичних термінів у навчальних матеріалах. Для аналізу взята вибірка з 30 навчальних матеріалів. Для виявлення семантичних термінів застосовані методи частотної оцінки, оцінки TPIOP та дисперсної оцінки. Отриманні результати порівнювались зі списками термінів, що запропонували автори навчальних матеріалів. В результаті проведеного аналізу встановлено, що найбільша ефективність у розв'язанні задачі виявлення у навчальних матеріалах семантичних термінів досягається в ході використання метода дисперсної оцінки. Виявлено фактори, що перешкоджають ефективному аналізу навчальних матеріалів.

14.17.12.2032/209655. Європейські та світові правові стандарти в галузі освіти: визначення та перспективи для України. Квач С.С., Татай Е.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №7, С.217-224. - укр. УДК 341.24:37 (045).
Стаття спрямована на пошук, аналіз та класифікацію міжнародно-правових актів, що регулюють питання освіти та мають обов'язковий характер для України або є орієнтирами для України унаслідок рекомендаційного характеру чи політичного впливу. Стаття звертає увагу на те, що масив міжнародно-правових актів у сфері освіти не є достатньо дослідженим.

14.17.12.2033/209786. Європейські стандарти екологічної освіти. Атоян О.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.121-129. - укр. УДК 341.2(045).
У статті розглядається зміст та особливості європейських стандартів екологічної освіти, а також оптимальні шляхи їх імплементації до національної правової системи України. Наголошується, що стандартизація екологічної освіти є однією з основних ланок серед необхідних заходів, завдяки яким можна досягнути цілей Болонського процесу. Без стандартизації змісту освіти та змісту навчання, без стандартизації освітніх технологій та технологій визначення якості навчання та фахової підготовки ідея євроінтеграції освіти може залишитися тільки нездійсненим гаслом. Передбачається, що досягнення мети Болонського процесу можливе в Україні у межах вирішення таких основних завдань, як запровадження зрозумілої для Європи системи дипломів, ступенів, академічних кваліфікацій, введення двоступеневої системи вищої освіти, формування європейської системи стандартів якості навчання та фахової підготовки із застосуванням порівняльних критеріїв, механізмів та методів оцінювання та усунення перепон на шляху мобільності студентів, викладачів, дослідників та управлінців у галузі освіти. Визначено, що найважливішою методологічною проблемою впровадження європейських стандартів екологічної освіти на тлі об'єднання різноманітних національних систем освіти і науки в європейський простір постають розходження в сприйнятті педагогічною спільнотою безпосередньо категорійно-понятійного апарату міжнародних освітніх стандартів. Згідно з однієї позиції вони тлумачаться як загальний орієнтир для самооцінки можливості увійти до будь-якої соціально-освітньої ніші. Протилежний погляд підносить їх як наслідок пануючої в суспільстві технократичної парадигми, тому вони асоціюються з канонами та догмами авторитарної педагогіки. На думку виконавців теми, міжнародний освітній стандарт є своєрідним покажчиком у галузі функціонування та розвитку освітньої системи загалом та являє собою сукупність соціальних норм-вимог до рівня освіченості, підготовленості випускника, власне до освітньої системи.

14.17.12.2034/209787. Сучасні тенденції правового забезпечення надання освітніх послуг в європейських країнах. Баймуратов М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.129-135. - укр. УДК 341.2(045).

У статті розглядаються сучасні тенденції правового забезпечення надання освітніх послуг в європейських країнах у контексті інтенсифікації процесів європейської міждержавної інтеграції в освітній сфері. Наголошується, що основні принципи формування європейських правових стандартів у сфері надання освітніх послуг у сукупності становлять їх методологічний фундамент. Національне освітнє законодавство країни, стратегічним курсом якої є прагнення до членства у Європейському Союзі, має відповідати методологічній основі спільного європейського режиму надання освітніх послуг та його міжнародного-правового, конституційно-правового та профільно-законодавчого забезпечення на правотворчому, юридико-технічному та правозастосовчому рівнях функціонування правової системи. Встановлено, що належна реалізація європейських освітніх стандартів у суспільному житті не може бути забезпечена виключно правовими засобами. Разом з прийняттям відповідних законів та підзаконних актів, сучасний стан суспільного розвитку об'єктивує потребу у належному економічному, політичному, соціокультурному, організаційно-інституціональному забезпеченні надання освітніх послуг у відповідності до європейських стандартів у цій сфері. Доведено, що виключно системний комплекс заходів спроможний призвести до очікуваного результату - забезпечення якості надання освітніх послуг в Україні у відповідності до нормативних стандартів розвинутих європейських країн, втілених у міжнародно-правових актах та праві Європейського Союзу.

14.17.12.2035/209788. Проблеми ефективного впровадження європейських освітніх стандартів в Україні. Годованик Є.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.135-140. - укр. УДК 341.2(045).
У статті розглядаються правові проблеми імплементації європейських освітніх стандартів до національної правової системи України на сучасному етапі її міждержавної інтеграції та реалізації стратегічного курсу на вступ до Європейського Союзу. Вказується, що успіхи європейської інтеграції у сфері освіти багато в чому визначені правом ЄС, яке є унікальним політико-правовим феноменом і формує ефективні організаційно-правові засоби для досягнення поставлених перед Союзом цілей. Особливу привабливість вивченню права ЄС додає його динамічність, процес постійного розвитку права ЄС свідчить про безперервність пошуку нових і еволюцію вже вживаних форм і методів взаємодії держав-членів ЄС. При цьому визначальне значення для становлення сучасного ринку надання освітніх послуг в Європейському Союзі мають основні принципи Болонського процесу, які втілюються в освітньому праві окремих країн-членів ЄС, зокрема, йдеться про принцип продовження освіти людини протягом усього її життя, а також принцип відкритості кордонів, що передбачає взаємне визнання атестатів та дипломів в країнах-членах Європейського Союзу та вільний вибір місця працевлаштування науково-педагогічними кадрами. У свою чергу, система міжнародного співробітництва у сфері надання освітніх послуг в ЄС відображає практичні аспекти Болонського процесу, які полягають в інтернаціоналізації сучасної освіти та створенні міжнародних організацій у сфері освіти, що забезпечують взаємодію конкретних суб'єктів надання освітніх послуг різних європейських держав.

14.17.12.2036/209789. Взаємодія міжнародного та конституційного права у сфері надання освітніх послуг: проблеми теорії та практики. Папаяні С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.140-147. - укр. УДК 352.07:342.553(045).
У статті розглядаються теоретичні та практичні проблеми взаємодії та співвідношення міжнародного та конституційного права у сфері надання освітніх послуг, зроблено спробу пошуку оптимальних шляхів імплементації міжнародно-правових стандартів надання освітніх послуг до національної правової системи. Визначено, що на сьогоднішній день норми міжнародного права мають обов'язкову юридичну силу для держав тільки при наявності згоди самих держав, незважаючи на те, що формально і існують прецеденти коли норми міжнародного права поширювалися на інші держави без їх формальної згоди. З іншого боку, така "згода" неможлива без певної корекції національного права. Однак не викликає сумніву, що процеси правової глобалізації це не тільки взаємини права міжнародного та національного, це це і взаємини різних національних правових систем. На думку автора, в України немає вибору, якщо вона бажає інтегруватись у сучасний глобальний світ та спільний освітній простір, вона повинна буде допустити на свою територію його суб'єктів. Це автоматично тягне за собою встановлення сприятливого для них правового режиму діяльності. Іншими словами, глобалізація в якості принципу культурного, правового, технологічного, фінансово-економічного розвитку різних держав стверджує уніфікацію та гармонізацію, причому не тільки форм економічної активності, систем освіти, способів менеджменту, наукових знань, навіть споживчої культури, але і права, а також державних і політичних інститутів різних держав. Україна на початку XXI століття стала частиною світу що стрімко уніфікується та гармонізується в правовому відношенні.

14.17.12.2037/209790. Правове забезпечення надання освітніх послуг в Україні та Європейському Союзі: порівняльно-правовий аналіз. Тихомирова Г.Є. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.147-156. - укр. УДК 341.2(045).
У статті розглядаються проблеми правового забезпечення надання освітніх послуг в Україні та Європейському Союзі. Проводиться порівняльно-правовий аналіз загальних засад освітнього законодавства в європейських державах. Наголошується, що конституції та закони держав - членів Європейського Союзу досить повно відображають загальновизнане міжнародне визначення права на освіту та базові європейські принципи й стандарти надання освітніх послуг. Водночас, освітнє законодавство держав - членів ЄС постійно сприймає спільні стандарти, джерелом яких виступає наднаціональна правотворчість інститутів ЄС. У контексті євроінтеграційних прагнень України це означає необхідність подальшої адаптації національної правової системи нашої держави до європейських правових стандартів у сфері надання якісних освітніх послуг, рівень яких задовольняє об'єктивні потреби сучасного європейського суспільства. Визначено, що послуги в європейському праві охоплюють досить широку і неоднорідну область економічної діяльності, що вимагає враховувати специфічні особливості різних видів послуг для ефективного правового регулювання. Але необхідно відзначити, що відсутнє єдине визначення поняття послуги в праві ЄС. Також повною мірою не розкритий зміст свободи надання послуг і чітко не розмежовані сфери дії свободи надання послуг. Також треба підкреслити, що правове регулювання свободи надання послуг складалося, в основному, завдяки практиці ЄСП. Суд ЄС відіграє виключно важливу роль в лібералізації надання послуг, зокрема - освітніх послуг на європейському ринку освіти. В процесі формування практики Суду ЄС положення ДФЄС про свободу надання послуг отримали ширше тлумачення: був сформульований принцип прямої дії положень Договору, присвячених послугам, а також принцип заборони дискримінації; уточнені характерні межі послуг; чіткіше визначені способи надання послуг. Також була уточнена сфера дії свободи надання послуг; розкритий зміст свободи надання з точки зору характеру заборонених обмежень. Не дивлячись на досить високий рівень розвитку лібералізації послуг в рамках ЄС, питання реалізації свободи надання послуг не втратили своєї актуальності і правове регулювання в цій області продовжує розвиватися. Разом з тим, зазначається, що кожна держава Європи обирає свій шлях розвитку конституційного права на освіту та конкретні варіанти надання якісних освітніх послуг населенню.

14.17.12.2038/210555. Щодо поняття зовнішнього державного контролю в галузі освіти в Україні. Кушнір С.М. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.237-243. - укр. УДК 378.1.

В статті визначено характерні риси зовнішнього і внутрішнього контролю, встановлено ознаки кожного з різновидів стосовно закладів і установ системи освіти, визначено поняття зовнішнього державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні.

14.17.12.2039/211085. Концептуалізація феномену освіти в історико-філософському контексті. Дубініна В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.134-143. - укр. УДК 347.01.
Розглянуто проблеми вивчення статусу і роль освіти в сучасному історико-філософському контексті. Виявлені історико-філософські закономірності становлення концепту освіти і основні способи концептуалізації, глибинні процеси еволюції феномену освіти в філософському дискурсі Античності й Середньовіччя; визначені історико-філософські контури концептуалізації освіти; узагальнені історико-філософські практики формування феномену освіти в загальносвітовому цивілізаційному процесі. Також проаналізовано освіту як компонент історико-філософської системи у взаємозв'язку з сукупністю культурних, соціальних та ідеологічних тенденцій в контексті історико-філософських процесів сучасності, в якій дослідження трансформаційних процесів вищої освіти має важливе значення.

14.17.12.2040/211144. Трансформація феномену освіти в роботах видатних мислителів. Дубініна В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.85-95. - рос. УДК 347.01.
Розглянуто праці великих філософів, які вивчали проблеми статусу і роль освіти в сучасному історико-філософському контексті. Феномен освіти привертав і продовжує привертати увагу дослідників і, перш за все, філософів, велика частина яких були також активними учасниками освітнього процесу. Виявлені історико-філософські закономірності становлення концепту освіти і основні способи концептуалізації, глибинні процеси еволюції феномену освіти в філософському дискурсі Античності й Середньовіччя; узагальнені історико-філософські практики формування феномену освіти в загальносвітовому цивілізаційному процесі. Також проаналізовано роботи філософів, у яких освіту розглянуто, як компонент історико-філософської системи у взаємозв'язку з сукупністю культурних, соціальних та ідеологічних тенденцій в контексті історико-філософських процесів сучасності.

14.17.12.2041/211146. Проблема суб'єкта та філософія сучасної освіти. Степанов В., Чеботнікова М. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.104-112. - укр. УДК 1(37).
Розглянуто проблему інституційної десуб'єктивації суспільних процесів в сучасних цивілізаційних умовах. Запропоновано критичний підхід до прагматичного концепту "людського капіталу" на засадах філософського та соціологічного аналізу дискурсу щодо освіти.

14.17.12.2042/211494. Актуальні проблеми впровадження інституту пробації в Україні та закордонний досвід. Кожевніков В.О. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11, С.16-19'. - укр. УДК 343.137.4+343.154.
Стаття присвячена розгляду актуальних проблем впровадження інституту пробації в Україні у зв'язку з прийняттям нового закону про пробацію на основі закордонного досвіду та основних тенденції вітчизняної правової системи в цій галузі.

14.17.12.2043/211668. Імператив розвитку освітньої сфери України в контексті зміни світового економічного ландшафту та міжнародного співробітництва. Гаращук О., Куценко В. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2016, №4(8), С.57-65. - укр. УДК 371.331.001.76.
Визначено, що освіта України останнім часом все активніше стає частиною глобалізованої освітньої сфери, а освітній світ - єдиною соціальною системою в результаті посилення відносин взаємозалежності, що охопили практично всі країни. Сучасні підходи до освіти пов'язані з проблемами її глобалізації, розвитком глобальних вищих навчальних закладів, глобальних ринків освітніх послуг. Розкрито зростаючу в цих умовах роль освіти у розвитку економіки, що, у свою чергу, позначається на формуванні ресурсів, необхідних для функціонування освітньої сфери. Відзначено, що в Україні, на жаль, має місце високий рівень розвитку тіньової економіки, що негативно позначається на бюджетному забезпеченні сфери освіти. Тому в роботі значна увага приділена підвищенню освітнього рівня населення - важливого чинника не лише зростання економічних показників, але і подолання тіньової економіки в нашій державі. Особлива увага в дослідженні приділена підвищенню якості та ефективності діяльності освітньої сфери. Цьому має сприяти отримання, оцінювання та поширення необхідної інформації, прозорий розподіл ресурсів між суб'єктами освітнього процесу, активне використання під час навчального процесу інформаційно-комунікаційних технологій, еволюція системи освіти в цілому і вищої зокрема в бік збільшення її внеску у всебічний розвиток держави та світовий прогрес. Звертається увага на те, що на підвищення якості освіти має бути скерована діяльність не лише навчальних закладів, але і бізнесу, громадських організацій. Наведено результати успішної діяльності в освітньої сфери багатьох зарубіжних країн, зокрема Скандинавських країн, Франції, Німеччини, досвід яких варто наслідувати для підвищення інтелектуального потенціалу України, зростання якості підготовки кадрів - головної продуктивної сили економічного ландшафту.

14.17.12.2044/211737. Проблеми впровадження енергетичного менеджменту у вищих навчальних закладах. Рижа Т.В., Федорчук О.С. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №1(220), С.23-26. - укр. УДК 37.014.5.
Означено актуальність дослідження питання впровадження енергоменеджменту у вищих навчальних закладах як необхідну умову ефективного використання енергоресурсів. Проведено аналіз здійснення видатків на оплату комунальних послуг у вищих навчальних закладах Хмельницької області. Визначено завдання, які має вирішити енергоменеджмент у вищих навчальних закладах. Окреслено проблеми, що перешкоджають активному впровадженню енергозберігаючих заходів у веденні господарської діяльності освітніх закладів.

14.17.12.2045/212712. Інформаційно-екстремальне навчання системи оцінки якості навчального контенту випускової кафедри. Довбиш А.С., Кулік Є.С., Козлов З.В., Осадчий А.С. // Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №3(77), С.71-77. - укр. УДК 681.518:004.93.1'.
Розглядається інформаційний синтез здатної навчатися інформаційно-аналітичної системи для оцінки адаптації навчального контенту випускової кафедри до вимог ринку праці. Запропоновано в рамках інформаційно-екстремальної інтелектуальної технології, яка ґрунтується на максимізації інформаційної спроможності системи в процесі її навчання, алгоритм оптимізації геометричних параметрів контейнерів класів розпізнавання, що відновлюються в радіальному базисі простору ознак. Формування вхідного математичного опису інформаційно-аналітичної системи здійснювалося за результатами опитування роботодавців та випускників кафедри з досвідом роботи за базовою спеціальністю щодо відповідності сучасним вимогам змістовних модулів десяти навчальних дисциплін з професійної підготовки.

14.17.12.2046/212826. Інформаційний синтез інформаційно-аналітичної системи оцінки якості навчального контенту. Васильєв А.В., Довбиш А.С., Любчак В.О., Осадчий А.С. // Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4(78), С.77-83. - укр. УДК 004.93.1'.
Запропоновано алгоритм оптимізації параметрів функціонування здатної навчатися інформаційно-аналітичної системи оцінки якості навчального контенту випускової кафедри вищого навчального закладу з метою його адаптації до потреб ринку праці. Машинне навчання системи здійснено в рамках інформаційно-екстремальної інтелектуальної технології аналізу даних, що ґрунтується на максимізації інформаційної спроможності системи в процесі її навчання. Як параметри функціонування системи, що оптимізуються на етапі машинного навчання, розглядаються контрольні допуски на значення ознак розпізнавання та геометричні параметри розбиття простору ознак на класи якості навчального контенту. Алгоритм машинного навчання полягає в реалізації ітераційної процедури наближення глобального максимуму інформаційного критерію функціональної ефективності системи до його граничного значення в допустимій області визначення його функції. Результати реалізації запропонованого алгоритму машинного навчання системи отримано на прикладі оцінки змістовних модулів навчальних дисциплін бакалаврського рівня за спеціальністю "Комп'ютерні науки та інформаційні технології".

14.17.12.2047/212827. Новий метод розпізнавання та класифікації жестів на основі виділення інформативних ознак з оцінки біспектру радіосигналу. В'юницький О.Г., Бородавко О.А., Тоцький О.В. // Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4(78), С.108-112. - рос. УДК 621.396:681.34.
Запропоновано новий метод розпізнавання жестів людини в електромагнітному полі високочастотного (ВЧ) радіовипромінювання. Метод засновано на виділенні інформативних ознак за допомогою оцінювання біспектру обвідної ВЧ радіосигналу, параметри якого змінюються під впливом жестів в інтерференційному полі радіовипромінювання у замкнутім просторі. Експериментально досліджено показники стійкості інформативних ознак: надано результати досліджень, що виконано на вимірювальному пристрої з використанням розроблених алгоритму та програми. Результати, які отримано для низки тестових жестів, показують, що запропонований метод не залежить від варіацій амплітуди та затримки сигналів, метод достатньо добре реагує на зміну форми сигналу, але сильно залежить від тривалості сигналу.

14.17.12.2048/212836. Кіберсоціальна система - розумний кібер університет. Хаханов В.І., Литвинова Є.І., Чумаченко С.В., Міщенко О.С. // Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №5(79), С.183-194. - рос. УДК 681.326:519.713.
Пропонується кіберфізична система Smart Cyber University (CyUni), що характеризується: наявністю оцифрованого простору регуляторних правил, точним моніторингом і активним кіберуправлінням адресовними компоненетами науково-освітніх процесів, автоматичним генеруванням оперативних регуляторних впливів, незалежним від керівників прийняттям кібер-рішень спрямованих на управління фінансовими та кадровими ресурсами, вилученням паперових носіїв з науково-освітніх процесів. Основними компонентами розумного кіберуніверситету є: інфраструктура, кадри, відносини, управління, напрямок руху і ресурси, які мають відображення в кіберпросторі для виконання науково-освітніх процесів на основі цифрового моніторингу і хмарно-мобільного управління. Пропонуються інноваційні сервіси, що реалізують розумний кіберуніверсітет як прототип глобального віртуального науково-освітнього кіберпростору.

14.07 Загальна педагогіка

14.17.12.2049/203095. Алгоритмічна схема інноваційно-дослідницької діяльності в освітянському колективі. Мосіюк О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.171-179. - укр. УДК 371.12.001.76.
У статті окреслено проблему єдності інноваційної та дослідницької діяльності педагогічного колективу. Схарактеризовано ключове поняття "інноваційно-дослідницька діяльність педагога". Зауважується на важливості введення цього терміну в контексті колективної професійної діяльності педагогів. Запропоновано алгоритмічну схему інноваційно-дослідницької діяльності, у якій відображено ключові її етапи та взаємозв'язки, подано короткий опис кожного етапу. Окрема увага звертається на важливість контролю якості у процесі розробки та впровадження інновацій як одного із ключових етапів інноваційно-дослідницької діяльності. У висновку пропонуються подальші напрями досліджень з указаної тематики.

14.17.12.2050/203104. Медійна компетентність як складова професійної підготовки фахівців в умовах інноваційної освіти. Дєнєжніков С.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.238-245. - укр. УДК 316.774:371.134:001.895.
У статті розглядаються проблеми медійної компетентності як складової професійної підготовки фахівців в умовах інноваційної освіти. Автор розкриває феномен медійної компетентності як інтегративної якості особистості, що проявляється в можливості фахівця вибирати, використовувати, критично аналізувати, оцінювати, створювати й передавати медіакомпоненти в різноманітних видах, формах і жанрах, аналізу складних процесів функціонування медіа в сучасному соціумі. Автор окремо зупиняється на проблемі сукупності особистісних мотивів, умінь, знань, здібностей, які сприяють відбору та використанню, критичному аналізові й оцінці, створенню та передачі медійних компонентів у різноманітних формах у сучасному динамічному процесі інноваційного розвитку освіти.

14.17.12.2051/203136. Формування інтернаціоналізованого освітнього простору як порівняльно-педагогічна проблема. Чернякова Ж.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.55-65. - англ. УДК 373.5(410).046.
У статті визначено пріоритетні завдання інтернаціоналізації освіти на різних рівнях освітнього простору, з'ясовано пріоритетні завдання інтернаціоналізації освітнього простору, встановлено й схарактеризовано рівні інтернаціоналізації освітнього простору, оскільки інтернаціоналізація є головною умовою та засобом розбудови освітнього простору як сукупності всіх освітніх й виховних закладів, науково-педагогічних центрів, державних і суспільних організацій освіти в різних країнах, геополітичних регіонах.

14.17.12.2052/203159. Комунікативна компетентність особистості в аспекті сучасної інноваційної освіти. Левченко Л.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.240-248. - укр. УДК 37.013.
У статті представлено розгляд поняття комунікативна компетентність. Здійснено аналіз наукових підходів щодо умов оптимізації розвитку комунікативної компетентності особистості, висвітлюються актуальні питання ефективного впровадження новітніх інформаційних технологій, системних комплексів та комп'ютерних програм в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом. Досліджується проблема використання інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності керівника школи для пошуку, обробки, обміну, передачі, використання та зберігання інформації.

14.17.12.2053/203160. Психокоригуючий принцип музичного навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з використанням музикотерапії. Малашевська І.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.248-256. - укр. УДК 373.2.016:78.
У статті розглядається проблема оптимізації системи музичного навчання дошкільників і молодших школярів засобами додаткових видів освітньої діяльності оздоровчо-профілактичного спрямування. Метою статті є вивчення сутності психокоригуючого впливу музикотерапії на дитячу особистість. У дослідженні використано методи теоретичного аналізу психолого-педагогічної та мистецтвознавчої літератури. Практичне значення роботи полягає в можливості впровадження інноваційної методики музичного навчання дошкільників і молодших школярів із використанням музикотерапії. У висновках дослідження зазначається про дієвість і ефективність застосування психокоригуючого принципу музичного навчання. Подальший напрям наукового пошуку вбачаємо у впровадженні музикотерапії в систему підготовки майбутніх учителів музики.

14.17.12.2054/203295. Сучасні тенденції поширення ідей про домашню освіту. Рубан Л.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.118-125. - укр. УДК 373.091.4Холт(73).
Стаття розкриває роль Асоціації Джона Холта в поширенні ідей про ефективну домашню освіту. Інтерес світової педагогічної спільноти до спадщини Джона Холта викликаний, насамперед, тим, що ім'я педагога стало символом домашнього навчання. Спочатку ідеї Джона Холта поширювалися в англомовному світі, а у зв'язку зі стрімким ростом домашньої освіти набули транснаціонального освітнього характеру. Ідеї Джона Холта поширюються завдяки активній діяльності громадської освітньої організації - Асоціації Джона Холта.

14.17.12.2055/203349. Розподіл ролей членів команди проекту з урахуванням їх психотипів під час використання евристичних методів. Іванов В.В., Іванова С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.125-135. - рос. УДК 378:658.336.3.
Розглянуто евристичні методи, які підвищують ефективність проектного методу навчання. У процесі формування команди проекту на тривалий термін доцільно врахувати психотипи членів команди, що рекомендуємо здійснювати відповідно до типології Майерс-Бріггс. Розглянуто участь представників різних психотипів при використанні евристичних методів і, зокрема, методу мозкового штурму. Запропоновано новий евристичний метод - узагальнений метод активізації творчої діяльності. Описано психотипи співробітників інжинірингових компаній, які зустрічаються найбільш часто, та детально вивчено їх взаємодію при використанні узагальненого методу активізації творчої діяльності.

14.17.12.2056/203351. Мовленнєва діяльність як спосіб реалізації мовленнєвого спілкування. Лянна О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.143-150. - укр. УДК 376.1-056.264:81'27.
У статті проаналізовано різні підходи вітчизняних і зарубіжних учених до розуміння й визначення мовленнєвої діяльності. Через органічний зв'язок мовленнєвої діяльності та спілкування окремо розглянуто розгортання мовленнєвого акту під час спілкування. Для аналізу спілкування як мовленнєвого явища розглянуто механізми породження і сприйняття мовленнєвих повідомлень, що спрямовані на спілкування або, в окремих випадках, регулювання і контроль власної діяльності. Це дозволило провести теоретичний аналіз мовленнєвої діяльності як способу реалізації мовленнєвого спілкування.

14.17.12.2057/203382. Методика створення біографічних цифрових наративів в контексті педагогічної освіти. Тимчук Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.389-405. - укр. УДК 37.012:092:004.67:371.13.
У статті йдеться про важливість використання біографічних цифрових наративів у вітчизняному освітньому просторі на основі біографічних досліджень життєвого шляху людей, які внесли безцінний науковий доробок у скарбницю цивілізаційного розвитку людства. Представлено методику створення біографічних цифрових наративів, детально описано її структурні компоненти. Звертається увага на те, що застосування біографічних цифрових наративів повинно стати складовою частиною професійної підготовки педагогів, сприяти впровадженню в освітні практики нових методологічних підходів у ретрансляції знань. Доцільним є збагачення мультимедійного контенту Інтернет-простору інформацією про життєвий досвід інших видатних представників світової спільноти, що має сприяти поширенню гуманістичних ідей і відігравати важливу роль у навчанні підростаючих поколінь.

14.17.12.2058/203387. Музика та її форми діяльності як допомога у процесі виховання соціально неадаптованої молоді / Muzyka i jej formy aktywnosci jako wsparcie w procesie wychowania mlodziezy niedostosowanej spolecznie. Кісель М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.441-450. - Польська. УДК 78:37.035:316.62-053.81.
У підготовленій статті представлені результати досліджень, що показують можливості використання музики та її форми діяльності в роботі з неадаптованою молоддю в якості інструменту й підтримки у процесі виховання. Музика й музичний досвід, у деякому сенсі, допомагають соціально неадаптованій молоді задовольнити багато потреб, які можуть бути виконані не заподіюючи шкоди навколишнім. Головна цінність музичного досвіду полягає в задоволенні потреб радості й задоволення, які з'являються в результаті контакту з можливістю створення та творіння. Автор приходить до висновку, що молодь може мати соціально різнорідні емоційні розлади, які є однією з причин недостатньої ефективності у вирішенні різних життєвих проблем. У цьому випадку музика, як засіб збудження й релаксації та вираження почуттів індивіда, впливаючи на емоції, формування психіки та внутрішнього життя можуть допомогти поліпшити цей стан.

14.17.12.2059/203393. Проблеми синергетики в контексті сучасної музичної освіти. Полюга В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.17-24. - укр. УДК 37.022:78.01.
У статті висвітлено окремі трактування проблем синергетики, що становлять значимість в осмисленні концепції музичної освіти. Проаналізовано такі основні синергетичні аспекти, як дисипативні структури (самоорганізація, саморозвиток), музична свідомість, міждисциплінарність. Доведено, що проаналізовані головні концепти синергетики виявляють основоположні функції розвитку особистості такі, як мислительна, духовно-світоглядна, особистісна відкритість навколишньому світові. Відповідно, осмислені синергетичні проблеми мають суттєву евристичну цінність у сфері музичної освіти, яка переживає період трансформації, зумовленої сучасними суспільно-естетичними викликами, інформаційним прогресом, комп'ютеризацією.

14.17.12.2060/203406. Методологічні основи дослідження проблеми інклюзивної освіти дітей дошкільного віку. Кузава І.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.116-127. - укр. УДК 001.8-005:376.1.
У статті схарактеризовано сучасний етап розвитку у практиці навчання і виховання результатів наукових досліджень, пов'язаних з упровадженням інклюзивної освіти дітей дошкільного віку. Обґрунтовано методологічні основи досліджуваної проблеми.

Проаналізовано сутність понять "методологія", "інклюзія", "інтеграція". Окреслено провідні параметри педагогічної сутності інклюзивної освіти дошкільників. Визначено основні відмінності інклюзивної освіти від інтегрованої освіти.

14.17.12.2061/203560. Теоретичні основи інновацій у контексті становлення хореографічно-педагогічної освіти. Андрощук Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.292-300. - укр. УДК 371.134:793.3(07).
У статті розглянуто теоретичні основи інновацій в контексті становлення хореографічно-педагогічної освіти. Представлено теоретичний аналіз інновацій як суспільного освітнього явища. У результаті дослідження: 1) проаналізовано історичний шлях інновацій в освіті та роль персоналізованої парадигми гуманістичної освітньої концепції в сучасній інноваційній підготовці майбутнього вчителя в системі педагогічно-хореографічної освіти; 2) висвітлено передумови впровадження інновацій у підготовку сучасного фахівця хореографічно-педагогічної освіти; 3) розглянуто сутність понять "інновація", "педагогічна інновація"; класифікація інновацій, умови їх реалізації в хореографічно-педагогічній освіті.

14.17.12.2062/203566. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти. Рибалко П., Гвоздецька С., Прокопова Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.340-347. - укр. УДК 371.311.3:796:613.71.
У статті виокремлено основні підходи щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи в системі освіти, зокрема в дошкільних навчальних закладах, початковій та середній школі, у процесі позашкільної діяльності, а також у наметових таборах літнього відпочинку дітей. Визначено, що правильна організація фізкультуро-оздоровчої роботи та застосування інноваційних програм сприятиме не лише гармонійному всебічному розвитку особистості, але й збереження та зміцнення психічного, фізичного й соціального здоров'я.

14.17.12.2063/203605. Логічне і естетичне мислення як основа розвитку художньої свідомості особистості. Шевцова А., Коньок О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.198-207. - рос. УДК 37.015.31:7+159.955]:316.77.
У статті аналізуються форми роботи з розвитку естетичного (образного) мислення в дошкільній і шкільній освіті, окреслюються основні напрями роботи, що сприяє розвиткові художнього мислення школярів у процесі викладання російської мови. Визначаються обсяг і зміст поняття "художнє сприйняття" як основи естетичного (образного) і логічного мислення. Розкривається актуальність проблеми розроблення системи завдань, що сприяють розвиткові художньої свідомості особистості, завдань із цільовою установкою простежити народження художнього образу на основі аналізу текстових засобів.

14.17.12.2064/203947. Теоретичний аналіз досліджень проблеми мовленнєвої діяльності. Зелінська-Любченко К.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.14-21. - укр. УДК 376.36 + 372.46.
У статті висвітлено теоретичний аналіз питання мовленнєвої діяльності. Обґрунтовано пріоритетне значення означеної проблеми на сучасному етапі розвитку інтеграційних процесів в освіті. У ході викладу матеріалу статті зазначено різні аспекти мовленнєвої діяльності, які досліджувалися філософами, соціологами, психологами, лінгвістами, педагогами. Висвітлено роль діяльності в організації та розвитку мовленнєвого спілкування людей, що отримала методологічне й експериментальне обґрунтування в теорії діяльнісного опосередкування міжособистісних стосунків. Проблема мовленнєвої діяльності розкривається в тексті статті як одна з найважливіших у сучасному процесі навчання, зокрема, у логопедичній корекції, необхідна для вдосконалення процесу логопедичного впливу.

14.17.12.2065/204099. Діагностика самореалізації пізнавально-творчих якостей студентів і старшокласників в евристичному навчанні. Лазарєв М.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.64-77. - укр. УДК 371.1: 37.36074.
У статті вперше узагальнюються результати проведених досліджень з діагностики й оцінювання результатів застосування інноваційних технологій евристичного навчання студентів та учнів старшої школи. У здійсненому дослідженні суттєво модернізовано діагностичний інструментарій для вимірювання й оцінки рівнів сформованості основних пізнавально-творчих якостей суб'єктів навчання. Наводяться основні результати такого навчання - зовнішні і внутрішні його продукти. Зовнішні - це твори, доповіді, розповіді, проекти, розв'язання різноманітних пізнавально-творчих і професійно-творчих задач тощо. Основні внутрішні продукти - мотивація до самостійної творчості, діалогова творча взаємодія, володіння методами й механізмами евристичної діяльності, пізнавально-творча самостійність як основа успішної творчої самореалізації особистості.

14.17.12.2066/204108. Формування вмінь доводити твердження теорії границь засобами тестових технологій. Авраменко О.В., Білецька Ю.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.148-155. - укр. УДК 372.851.
Метою статті є актуалізація питання розвитку вмінь доводити твердження теорії границі, розробка тестових завдань для діагностики, контролю, навчання та надання методичних рекомендацій щодо їх застосування. Для досягнення поставленої мети використані теоретичний та емпіричний методи дослідження. Авторами запропонована система тестових завдань, які в різній комбінації можуть слугувати різним цілям. Акцент робиться на завданнях, які можуть бути використані з навчальною метою, а саме для формування вмінь доводити твердження. Перспективу вбачаємо в подальшому розширенні бази тестових завдань, створенні курсу дистанційного навчання та впровадженні тестів у систему онлайн-тестування.

14.17.12.2067/204139. Феномен творчого потенціалу у психолого-педагогічній теорії та практиці. Тітова О.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.417-426. - укр. УДК 378.147.
Питання, пов'язані з дослідженням творчості особистості та творчості фахівця, знаходяться на стику кількох наук, тому понятійний апарат з даної проблеми не є усталеним та однозначним. Мета представленої роботи полягає в аналізі й уточненні поняття "творчий потенціал" з урахуванням різних підходів та контексту вживання його у психолого-педагогічній літературі методами теоретичного та емпіричного аналізу, контент-аналізу та абстрагування, а також синтезу, порівняння й узагальнення, що дозволило розглянути і зіставити різні погляди вчених на проблему, узагальнити, переосмислити та уточнити визначення понять "творчий потенціал особистості" і "творчий потенціал інженера".

14.17.12.2068/204144. Наступність при формуванні дослідницьких умінь з математики. Швай О.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.457-463. - укр. УДК [37.016: 51]: 37.015.31.
У статті розглянуто питання наступності формування дослідницьких умінь школярів та студентів при вивченні математики. Коротко проаналізовано різні трактування поняття "наступність у навчанні". Автором обґрунтовано важливість формування у

школярів позитивної мотивації до дослідницької діяльності. Виділено напрями навчально-дослідницької роботи з учнями. Наголошується на важливості узгодженості методів з віковими та психологічними особливостями школярів і студентів. Стверджується, що взаємодія між школою й вишем повинна бути обов'язково зустрічною, направленою на забезпечення плавного переходу від одного рівня розвитку дослідницьких умінь до іншого.

14.17.12.2069/204167. Соціально-педагогічні умови формування моральної культури особистості в сучасному освітньому просторі. Ісаєнко Т., Мартинюк В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.212-224. - англ. УДК 378.4.034.011.
У статті розкрито й проаналізовано соціально-педагогічні умови формування моральної культури особистості. Визначено сукупність факторів, які забезпечують результативність виховання моральної культури курсантів вищих військових закладів освіти. На основі комплексу теоретичних та емпіричних методів доведено необхідність гуманізації й гуманітаризації навчально-виховного процесу вищих військових закладів освіти та створення особистісно і професійно орієнтованої цільової програми з урахуванням наявного рівня моральної вихованості курсантів, їх статево-вікових, індивідуально-психологічних, професійно-виробничих, світоглядно-особистісних та суспільно-політичних особливостей.

14.17.12.2070/204642. Сучасна медіаосвіта - новий рівень розвитку навчального процесу в умовах глобалізації суспільства. Борзенко О.П. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.21-25. - укр. УДК 378.147.1-026.12.
У статті розглянуто питання медіаосвіти, яка забезпечує та підвищує ефективність навчально-виховного процесу вищої школи. Зазначається, що медіаосвіта, як інноваційна освітня технологія, реалізується за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій, які дають можливість людині користуватися ними та організовувати процес самоосвіти в умовах інформаційного суспільства. Інтерактивні технології навчання посідають значне місце в навчальному процесі ВНЗ, слугують підвищенню освіти, формують концептуальні теорії викладання, допомагають економити час для набуття професійного досвіду, дають можливість моделювати самостійну діяльність, розвивати творчий потенціал та професійну компетентність. Аналізуються процеси глобалізації та інформатизації суспільства які охоплюють усі сфери життя людини та посилюють значення міжнародної співпраці з питань освіти, творчого використання передового зарубіжного досвіду, а також розвитку педагогічної майстерності викладачів.

14.17.12.2071/204648. Аналіз професійної діяльності фахівців у галузі інформаційних технологій. Бардус І.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.71-79. - укр. УДК 378.1:004.9.
Одна із проблем підготовки майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій у вищих навчальних закладах пов'язана з низьким рівнем здатності студентів до швидкої адаптації до нових умов та самостійного оволодіння новими технологіями. Розв'язати цю проблему дозволить фундаменталізація освіти на основі універсальних загальнометодологічних знань і вмінь. У статті проаналізовано професійну діяльність фахівців у галузі інформаційних технологій для визначення фундаментальних знань і вмінь, необхідних для якісного її виконання. Визначено перелік навчальних дисциплін, які мають складати фундамент професійної підготовки цих фахівців залежно від об'єктів їх професійної діяльності. Фундамент професійної підготовки майбутніх фахівців мають складати природничо-технічні (фізика, електротехніка, комп'ютерна електроніка, комп'ютерні мережі), математико-інформатичні (математика, теорія алгоритмів і структури даних, теорія інформації та кодування, технології програмування) та філософсько-методологічні (філософія галузі, системний аналіз, теорія управління) навчальні дисципліни.

14.17.12.2072/204652. Фреймовий спосіб представлення знань як основа структурування та систематизації навчальної інформації. Пятак Н.М. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.112-117. - укр. УДК 37.022.
На базі аналізу наукових досліджень та публікацій у роботі проаналізовано психологічні передумови представлення знань фреймовим способом, а саме роль інтроекції та закономірностей сприйняття та обробки інформації в психіці людини. Розглянуто створення фреймів як оптимальний дидактичний метод фіксації наукового знання, значення візуалізації для його ефективного використання. Визначено особливості побудови фреймів як ефективного способу організації інформаційних процесів, що дозволяє підвищити швидкість обробки інформації. Визначено поняття "фреймова педагогічна технологія". Встановлено, що впровадження фреймової технології в практику навчання дає можливість мінімізувати неоднозначність розуміння та засвоєння навчального матеріалу завдяки тому, що той, хто навчається, самостійно добудовує у своїй розумовій схемі логічні зв'язки саме на базі існуючої в його свідомості та підсвідомості інформації. Визначені принципи побудови технології застосування фреймів у дидактиці, а саме принцип системного квантування і принцип когнітивної візуалізації, та умови її використання.

14.17.12.2073/204751. Сутність здоров'язбережувальної компетентності в контектсі валеологічної парадигми. Бойчук Ю.Д., Турчинов А.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.180-186. - укр. УДК 378.147:613.
У статті розглядаються здоров'язбережувальна компетентність розглядається як динамічний стереотип мислення, поведінки та діяльності, який сприяє збереженню і зміцненню здоров'я людини та визначає дбайливе ставлення до здоров'я оточуючих. Визначено найважливіші складові компетенції здоров'язбережувальної компетентності. Проаналізовано процес формування здоров'язбережувальної компетентності особистості з погляду сучасної валеологічної науки, що вимагає інтегрованого підходу, який передбачає залучення різних методів, прийомів та засобів, що сприяють зміцненню здоров'я, підвищують якість життя в цілому. Акцентовано увагу на тому, що з оздоровчою метою необхідно впливати на діяльність організму треба як з боку тілесності (рухова активність, раціональне харчування, загартування тощо), так і з боку свідомості та психіки (орієнтація на духовні цінності, піднесений настрій, позитивні емоції, аутотренінг, медитація тощо). Процес формування здоров'язбережувальної компетентності потребує також пошуку і застосування нових освітніх технологій, засобів, форм навчання, які сприяють створенню позитивної мотивації, спонукають до активної реалізації індивідуальної оздоровчої програми.

14.17.12.2074/204778. Інтереси та наміри у структурі мотиваційної готовності учнівської молоді до професійного самовизначення. Спиця-Оріщенко Н.А. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.384-390. - укр. УДК 37.015.3.
У статті викладено теоретичний аналіз аспектів мотиваційної готовності учнівської молоді до професійного самовизначення, а саме інтересів та намірів. Окреслене питання розглядається через призму вікових особливостей розвитку учнів у процесі переходу від підліткового до раннього юнацького віку. Виявлена важливість двох показників емоційно-оціночного компоненту готовності школяра до вибору професії та їх зв'язок із мотиваційним колом юної особистості. Розкрито взаємозв'язок понять: професійне самовизначення, професійний інтерес, професійний намір, допрофільне навчання, мотивація, а також зміст, форми реалізації та нормативно-правова база допрофільного навчання в сучасній системі освіти України. Перспективно необхідною умовою оптимального процесу професійного самовизначення визначено формування та розвиток мотиваційних компонентів у

учнів. Важливою показана професійна допомога у самопізнанні та саморозвитку, адже однією з передумов успішної самореалізації людини в майбутній професії є узгоджена мотиваційна сфера та професія особистості.

14.17.12.2075/205459. Теоретичні основи економічної підготовки учнів. Шпак О., Савенко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.14-20. - укр. УДК 37.015.6.
Аналіз теоретичних положень у статті показав, що проблема економічної підготовки є багатоаспектним об'єктом і пов'язана з такими науками, як педагогіка, економіка, психологія, філософія, соціологія тощо.

14.17.12.2076/205464. Атрактори синергійності музичної освіти. Полюга В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.44-47. - укр. УДК 78.01:37.
У статті осмислено атрактори синергійності музичної освіти (суспільство - культура - мистецтво музика). Проаналізовано музичну свідомість як особливу форму активності окремого індивіда, суспільства, культури, освіти. Доведено, що музична освіта, на творчому рівні формує новий світогляд, нові напрямки, впливає на розуміння наукової картини світу через синергетичну методологію.

14.17.12.2077/205497. Сучасні аспекти онтогенезу в музично-естетичному вихованні. Ороновська Л., Ороновський А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.40-45. - укр. УДК 37.013.
У статті висвітлюється сучасний підхід до музично-естетичного виховання. Поряд з інноваційним досвідом педагогів, вимагає включення в елементи навчального процесу використання прогресивних традицій, на які багата українська музична педагогіка. У процесі навчання відбувається виховання особистості, її духовне збагачення, зростає її моральний потенціал, проявляють себе і закріплюються в конкретному соціумі позитивні риси характеру школярів.

14.17.12.2078/205513. Духовний потенціал хорового мистецтва та його вплив на особистість дитини. Волох О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.113-117. - укр. УДК 78.087.68:159.922.7.
У статті досліджується духовний потенціал хорового мистецтва, його значення у розвитку духовності особистості на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Традиційно хорова діяльність була в Україні найбільш доступним, емоційним видом дитячої творчості, яка здійснювала величезний вплив на суб'єктивний світ дитячої особистості, породжувала різноманітні глибокі особисті переживання художніх музично-поетичних образів, надавала дітям можливість для самовиявлення і самоствердження, розширювала досвід естетичних і життєвих відносин, допомагала здійснювати перехід до більш глибокого пізнання мистецтва.

14.17.12.2079/205516. Естетичне виховання особистості засобами образотворчого мистецтва. Ткачук О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.127-131. - укр. УДК 373.015.31:7(477)(045).
Стаття присвячена проблемі естетичного виховання засобами образотворчого мистецтва як важливої складової процесу розвитку особистості. Акцентується увага на теоретичних розробках у даній галузі та різнобічних підходах до даної проблематики. Висвітлено проблеми художньо-естетичного виховання молоді засобами образотворчого мистецтва.

14.17.12.2080/205628. Експлікація поняття "стратегія навчання". Шерстюк Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.38-42. - укр. УДК 37.09+37.013.41:005.21.
Стаття присвячена гносеологічному аналізу понять "стратегія", "стратегія навчання". Наведено визначення стратегій у різних напрямах діяльності людини. Представлено психолого-педагогічні та методологічні аспекти стратегій навчання. Доведено, що системне використання стратегії навчання, спрощує процес навчання, робить його швидшим, самостійним й ефективнішим. Автором сформульовано поняття "індивідуальна стратегія навчання".

14.17.12.2081/205629. Професійна мобільність викладача як чинник професійної успішності. Філіппова Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.43-46. - укр. УДК 371.124.
Розглядаються різні підходи дослідників до визначення поняття "професійна мобільність". Виявлено основні складові професійної мобільності викладача.

14.17.12.2082/205642. Філософія педагогічного коучингу. Голіяд І., Чернова Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.106-111. - укр. УДК 378.147 (075).
У статті розкрито поняття педагогічного коучингу, його основні функції та завдання у формуванні коучингової компетентності майбутніх педагогів професійного навчання у ВНЗ.

14.17.12.2083/205877. Теоретичні аспекти формування соціально активної та професійно зорієнтованої особистості. Шпак О., Булавенко С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.6-11. - укр. УДК 37.03 - 057.874.
У статті йдеться про концептуальні засади створення освітньо-інформаційного середовища (ОІС) спрямованого на формування соціально активної та професійно зорієнтованої особистості у загальноосвітньому закладі. Визначено мету, завдання, принципи, умови та структуру моделі ОІС.

14.17.12.2084/205895. Структура готовності старших підлітків до туристсько-краєзнавчої роботи. Базильчук В., Кірдан Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.90-93. - укр. УДК 37 - 053.6: [796.51:908].
У статті зазначається, що готовність старших підлітків до туристсько-краєзнавчої роботи є цілеспрямованим, організованим динамічним процесом, інноваційним та пізнавальним за своїм характером. Готовність старших підлітків до туристсько-краєзнавчої роботи є однією із складових у формуванні їх пізнавальних інтересів. До структурних компонентів готовності старших підлітків до туристсько-краєзнавчої роботи автори відносять мотиваційний, діяльнісний, когнітивний та емоційний компоненти.

14.17.12.2085/205912. Професійна мобільність педагога як умова його конкурентоздатності на сучасному ринку освітніх послуг. Сушенцева Л., Шевчук Г., Дольнікова Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.6-12. - укр. УДК 378.2.
У статті обґрунтовано, що зміни в економічному і суспільно-політичному житті країни значно підвищили вимоги до професійно-особистісного розвитку викладача і актуалізували проблему професійної мобільності педагога. Визначено сутність професійної мобільності педагога. Доведено, що професійну мобільність варто розглядати з точки зору компетентнісного підходу.

14.17.12.2086/205939. Використання маніпулятивних прийомів - невід'ємна складова педагогічної майстерності викладача. Калінська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.136-141. - укр. УДК 37.015.3.

У статті обґрунтовано окремі аспекти використання маніпулятивних прийомів як складової частини педагогічної майстерності викладача. Зроблена спроба привернути увагу до проблеми застосування маніпуляцій суб'єктами навчально-виховного процесу з метою покращення його якості. Визначено, що маніпуляція у педагогічній діяльності повинна будуватися на гуманістичній основі.

14.17.12.2087/205946. Проблема формування соціальної компетентності у процесі професійної підготовки: науково-педагогічний аспект. Хлипавка Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.173-178. - укр. УДК 378.22.
Стаття присвячена аналізу змісту понять компетентність, компетентнісний підхід, соціальна компетентність. Автор, на основі наукових джерел, прослідковує та аналізує взаємозалежність між ключовими та професійними компетентностями; визначає соціальну компетентність як складову ключових компетентностей; розкриває зміст поняття "соціальна компетентність", обґрунтовує її структуру та особливості формування у професійній діяльності фахівців служби цивільного захисту. У статті підкреслено особливе значення соціальної компетентності у структурі інтегральної компетентності фахівців, що набувається у процесі їх професійної підготовки.

14.17.12.2088/205948. Вплив суспільства на виховні процеси дитини у дослідженнях та публікаціях Степана Балея. Квас О., Подоляк М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.6-12. - укр. УДК 37.013.42.
У статті розглянуто дослідження та погляди видатного українського та польського вченого Степана Балея на роль та місце суспільства у процесі розвитку та виховання дитини. Описано різного роду стосунки, які можуть виникати між дітьми та батьками, вчителями, вихователями та друзями. Розглянуто виховні впливи групи на психічний, розумовий та фізичний розвиток дитини за дослідженнями Степана Балея. Проаналізовано стосунки, які виникають в групі між дітьми та вихователем. Окреслено важливість та суть виховних впливів середовища, суспільного становища батьків, їх матеріальна забезпеченість та походження дитини з певної місцевості у наукових працях Степана Балея.

14.17.12.2089/205987. Комунікативність особистості вчителя як складова його професійної майстерності. Гончарук О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.33-36. - укр. УДК 37.011.3 - 051:316.454.
Проблема формування професійної майстерності сучасного вчителя є актуальною, оскільки від її вирішення залежить успішність суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників педагогічного процесу. Метою статті є аналіз сутності, структури та функцій комунікативності особистості вчителя у контексті його педагогічної майстерності. У статті визначаються сутність поняття комунікативності особистості вчителя, структура комунікативності та її функціональне значення. Аналізуються чинники формування комунікативності вчителя. Окреслюються перспективи подальших наукових досліджень даної проблеми.

14.17.12.2090/206035. Аналіз сутності феномену "особистість" в сучасній психолого-педагогічний літературі. Арістова Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.16-21. - укр. УДК 378.159.9.
У статті проаналізовано різні підходи до визначення сутності поняття "особистість". Уточнено сучасне розуміння цього феномену, розглянуто основні компоненти, які складають основу особистості майбутнього фахівця.

14.17.12.2091/206042. Класифікація стратегій вивчення мови у педагогічних дослідженнях. Шерстюк Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.46-50. - укр. УДК 37.012:811.
У статті йдеться про основні типологічні групи стратегій вивчення мови, описані в зарубіжних педагогічних дослідженнях. Проаналізовано спільні та відмінні риси класифікацій. Виокремлено педагогічні та психологічні особливості стратегій вивчення мови.

14.17.12.2092/206067. Теоретичні аспекти фінансового виховання, як основи формування соціально та економічно активної особистості. Шпак О., Булавенко С., Примаченко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.6-10. - укр. УДК 378.011.3.
У статті аналізуються основні аспекти фінансового виховання особистості, що сприяє формуванню та закріпленню певних моделей поведінки в економічній системі, заснованих на знанні, нормах і правилах, дотримання яких допомагає самореалізації.

14.17.12.2093/206071. Гносеологічне визначення сутності моделі та процесу моделювання. Малихін О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.26-30. - укр. УДК 37.013.73.
У статті розкрито теоретичний, гносеологічний і методичний аспекти моделювання педагогічної діяльності. Подано різні види класифікації моделей. Проаналізовано сучасні підходи до моделювання навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

14.17.12.2094/206092. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога. Ярощук Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.123-127. - укр. УДК 37.062.4.
У статті розглянуто особливості педагогічного спілкування у структурі педагогічної діяльності. Визначено, що професійне педагогічне спілкування є комунікативною взаємодією педагога з учнями, батьками, колегами, спрямованою на оптимізацію діяльності. Автор розглядає поняття спілкування, сторони (інтерактивну, перцептивну й комунікативну), етапи педагогічного спілкування та головні ознаки педагогічного спілкування на суб'єкт-суб'єктному рівні.

14.17.12.2095/206093. Порівняльний аналіз сутності та змісту понять "професійно значущі якості" і "професійна компетентність". Головач Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.127-131. - укр. УДК 378:001.3.
У статті проведений аналіз наукових підходів до визначення понять "професійно значущі якості" та "професійна компетентність". У проведеному аналізі були виявлені розбіжності в змісті та термінології досліджуваних понять. Акцентується увага на тому, що на відміну від професійно значущих якостей професійна компетентність обов'язково є результатом професійного навчання. Визначено, що професійно значущі якості є і природно обумовленими, і набутими.

14.17.12.2096/206100. Ціннісне ставлення до праці як категорія теорії і методики виховання. Коблик В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.158-162. - укр. УДК 37.035.3+06.058.
У статті аналізується особливе значення в умовах суспільства проблеми виховання в підлітків ціннісного ставлення до праці, яка зумовлена зміною суті поняття "праця", руйнацією його усталених категоріальних, змістовних та формальних ознак. Понад усе загострюється ця проблема на етапі шкільного віку, коли починається активна трудова діяльність. Доводиться, що у сучасних соціальних умовах поведінка підлітків зазнала різких змін, але у цих змінах існують як негативні (невизнання суспільних обов'язків, самовпевненість, агресивність, відсутність ідеалів, втрата романтизму, зниження значущості загальнолюдських чеснот), так і позитивні здобутки (соціальна невимушеність, впевненість у собі, розкутість і можливість бути самим собою, прагнення до успіху, неординарності, творчості). Незважаючи на всі суперечливі тенденції особистісного

становлення, головне для цього періоду - це набуття підлітком якісно нового рівня особистісного зростання, коли завдяки засвоєнню нової соціальної позиції реально структурується його свідоме ставлення до себе як до дорослої людини.

14.17.12.2097/206124. Філософсько-педагогічні погляди вітчизняних вчених щодо екологічного виховання молоді. Никитюк Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.118-122. - укр. УДК 37(091):37.033 - 053.67.
У статті розглянуто питання про розвиток у молоді розумного відношення до матеріальних благ природи, формування власної безпеки у оточуючому середовищі. З'ясовано пріоритетні напрямки сучасної освіти, направленні на формування досконалої природобережливої особистості на працях вітчизняних педагогів. Наведено критерії науки як продуктивної сили суспільства.

14.17.12.2098/206129. Наукові погляди щодо визначення сутності поняття "професійна педагогічна рефлексія". Андрющенко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.141-145. - укр. УДК 37.015.3:159.955.4:001.8(045).
У статті розкрито актуальність проблеми професійної педагогічної рефлексії, розглянуто сутність означеного феномену. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури здійснено узагальнення окремих наукових поглядів, яке продемонструвало неоднозначність тлумачення сутності цього поняття. Акцентовано увагу на ролі педагогічної рефлексії як вагомого чинника розвитку професійної діяльності вчителя.

14.17.12.2099/206131. Ретроспективний аналіз проблеми лідерства у зарубіжних наукових дослідженнях. Лі Цзіці. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.151-155. - укр. УДК 37.035:316.46.
У статті здійснено ретроспективний аналіз проблеми лідерства у зарубіжних наукових дослідженнях. Розглянуто основні концепції зарубіжних дослідників різних часів щодо сутності лідерства та основних характеристик особистості лідера.

14.17.12.2100/206134. Санітарно-гігієнічна освіта як наукова проблема: теоретико-термінологічний аналіз. Герасимчук В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.163-167. - укр. УДК 37.013:37.037:613.
У статті проаналізовано сутність поняття "санітарно-гігієнічна освіта " з позицій педагогічної науки. Встановлено, що даному поняттю притаманні всі компоненти педагогіки: навчання, виховання, освіта. З'ясовано головні завдання санітарно-гігієнічної освіти на сучасному етапі, що полягають у вихованні здорового способу життя через прищеплення санітарно-гігієнічних навичок, формуванні ціннісних установок, розвитку мотиваційно-вольового досвіду особистості.

14.17.12.2101/206141. Привентивні педагогічно-психологічні засоби до недопустимості наркозалежності молодого покоління України. Чепіга І., Караїмчук І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.33-38. - укр. УДК 178.8.
У статті розглядаються шляхи розв'язування проблеми пов'язаної з вживанням наркотичних та психотропних речовин студентською молоддю та старших підлітків загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, технікумів. Окреслені психолого-педагогічні знання, якими повинен оволодіти кожен педагог з метою ранньої діагностики вживання молоддю наркотичних та психотропних засобів. Оволодіння інформацією про нові наркотики - "СОЛІ". Історична сформованість та походження цієї проблеми. Комплексний підхід педагогічних та адміністративних заходів профілактики наркозалежності молодого покоління України.

14.17.12.2102/206148. Інтеграція змісту навчання гуманітарних дисциплін. Сіняговська І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.64-69. - укр. УДК 378.147.
У статі теоретично обґрунтовано закономірності й принципи інтеграції змісту навчання гуманітарних дисциплін, що дозволяють визначити стратегічний напрям освітнього процесу й намітити тактичну програму реалізації його загальноосвітніх цілей.

14.17.12.2103/206153. Науково-теоретичний аналіз поняття "суб'єктність" в сучасній психолого-педагогічній літературі. Арістова Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.90-94. - укр. УДК 378.159.9.
У статті проаналізовано різні підходи до визначення сутності поняття "суб'єктність ". Уточнено сучасне розуміння цього поняття, розглянуто структурні компоненти, що входять до складу суб'єктності.

14.17.12.2104/207392. Дослідження проблеми формування правосвідомості особистості у спеціальній психолого-педагогічній літературі. Дмітрієва О.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.99-108. - укр. УДК 376. 1: 616.28 - 008.14.
У статті автор висвітлює результати дослідження проблеми формування правосвідомості особистості у спеціальній психолого-педагогічній літературі. Автор наголошує на важливості розглянути питання формування правосвідомості особистості у його історичному розвитку, що дасть можливість на науковій основі виявити джерела даного явища, головні етапи його розвитку і на основі цього визначити його сучасний стан, роль і місце у суспільному житті. Автор зазначає, що у спеціальній педагогіці вивчення проблеми правової освіти та формування правосвідомості дітей з порушеннями психофізичного розвитку представлені низкою досліджень, у тому числі працями відомих сурдопедагогів. Разом з тим, питання підготовки випускників спеціальних шкіл до самостійного життя, у якому їм доведеться виконувати різноманітні соціальні ролі, узгоджуючи власну поведінку із загальноприйнятими правилами і нормами суспільства, є на сьогодні особливо актуальною. Очевидною є об'єктивна потреба цілеспрямованої діяльності усіх соціальних інститутів держави в галузі правового виховання і формуванні правосвідомості учнівської молоді. Формування правосвідомості учнів з порушеннями психофізичного розвитку обумовлює усвідомлення ними необхідності існування правових норм (як у суспільстві, так і в школі, у класі), переконання у необхідності їх дотримання; прагнення до реалізації своїх громадянських прав і свобод; критичне співвіднесення власного способу життя з нормами життя суспільства; відповідність поведінки учня нормам моралі і права; принциповість та чесність у правовідносинах з іншими людьми. Сформованість вищезазначених якостей сприятиме успішній інтеграції учнів з порушеннями психофізичного розвитку у соціум після закінчення навчання у спеціальному загальноосвітньому навчальному закладі.

14.17.12.2105/207407. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання. Мартинчук О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.260-280. - укр. УДК 37.013.42.
Стаття присвячена розгляду ґенези інклюзивної педагогіки в Україні як галузі педагогічного знання скрізь призму розвитку освіти для дітей з особливими потребами за кордоном і в Україні. Простежено трансформацію методологічних підходів до спільного навчання і виховання дітей з порушеннями розвитку і дітей, які таких порушень не мають; спрямованість наукового пошуку на розроблення концепцій щодо забезпечення входження особи з порушеннями розвитку в соціум; формування науково-дослідницької проблематики у сфері інклюзивної педагогіки; зв'язок інклюзивної педагогіки з практикою підготовки фахівців до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. Це стало основою для спроби здійснити періодизацію процесу розвитку інклюзивної педагогіки як науки про навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі. Зокрема, виокремлено в розвитку інклюзивної педагогіки три періоди: імпліцитний, експліцитний та інституціональний, визначено їх часові межі та подано коротку змістову характеристику. На основі проведеного наукового

пошуку виділено такі періоди: перший період (XI ст. - друга половина XIX ст.) - імпліцитний або підготовчий, який характеризується усвідомленням необхідності розроблення науково-теоретичних засад навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку; другий період (друга половина XIX ст. - початок XXI ст.) - експліцитний, в ньому оформлюються науково-теоретичні засади інклюзивної педагогіки; третій період (початок XXI ст. - донині) - інституціональний; його суб'єктом стає фахівець, чиє професійне становлення ґрунтується на вивченні інклюзивної педагогіки, формуванні фахової компетентності у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. Схарактеризовано сучасні проблеми інклюзивної педагогіки: усталення понятійно-категоріального апарату, забезпечення освітнього процесу в закладі з інклюзивною формою навчання, розроблення технологій інклюзивного навчання дітей різних нозологій в різних освітніх установах.

14.17.12.2106/207408. Подолання упередженості щодо осіб з психофізичними порушеннями як шлях до суспільної та освітньої інтеграції. Миронова С.П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.280-289. - укр. УДК 376-056.26:37.015.31:316.42.
За останні роки в Україні, як і в усьому світі, змінилась модель ставлення до осіб з інвалідністю - з медичної на соціальну, проте негативні стереотипи щодо цих людей виявились досить стійкими не лише серед громади в цілому, а й серед педагогів. Безумовно, така упередженість гальмує інтеграційні процеси, перешкоджає освітній інклюзії осіб з психофізичними порушеннями. У статті здійснюється теоретичне та практичне узагальнення стереотипів щодо осіб з психофізичними порушеннями; наводяться результати вивчення поглядів на їхню освіту й працевлаштування, місце в громаді; з'ясовуються причини виникнення негативних міфів і упередженості; аргументовано спростовуються найбільш поширені суспільні та педагогічні стереотипи; накреслюються шляхи формування позитивного ставлення суспільства до таких людей. Формування психологічної готовності педагогів, школярів з типовим розвитком, їхніх батьків, громадськості є не лише однією з умов запровадження інклюзивної освіти, її ефективності, а й шляхом до суспільної інтеграції різних верств населення. Освітня інклюзія є першим кроком до реальної інтеграції суспільства, його культурного та морального розвитку.

14.17.12.2107/208108. Характеристика методів дослідження механізмів формування семантичних полів слів. Ткач О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.266-274. - укр. УДК 370.1 - 058,89.
У статті охарактеризовані основні методи дослідження семантичних полів слів, що використовуються в наукових роботах мовознавців, психологів та психолінгвістів. Зокрема, розкрито сутність описового, контекстуального та дистрибутивного методів та особливості їх застосування при аналізі великих масивів інформації. Для вивчення значеннєвого компоненту як окремих слів так і розгорнутих висловлювань, запропоноване використання контекстуального та статистичного методів аналізу. Також наголошується на важливості використання психолінгвістичних методів для аналізу впливу окремих суб'єктивних та об'єктивних факторів, використання довільних або цілеспрямованих мовних стимулів для вивчення мовленнєвих реакцій дитини. Подане обґрунтування використання цих методів для кількісного і якісного аналізу семантичних зв'язків, що характеризують взаємодію компонентів семантичного поля на фонологічному, морфологічному, словотворчому, лексичному та синтаксичному рівнях.

14.17.12.2108/208259. Системи рівнянь у старовинних задачах. Дідківська Т.В., Сверчевська І.А. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.51-56. - укр. УДК 37.013.
Принцип історизму розглядається як педагогічна основа вироблення якісних теоретичних знань та практичних умінь при навчанні математики. Ми виділяємо визначні історичні задачі, зокрема задачі на розв'язування систем нелінійних алгебраїчних рівнянь. До задач пропонуються історичні довідки, які сприяють зацікавленню поставленими питаннями та викликають інтерес до самостійного розв'язування задач. Рекомендується розглядати авторські методи також у сучасних позначеннях, робити висновки щодо методів розв'язування.

14.17.12.2109/208260. Переосмислення поняття патріотизму у контексті перспективи розвитку полікультурного виховання в Україні. Кендзьор П.І. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.57-62. - укр. УДК 37.013.
Європейський вектор розвитку української держави проявляється у становленні громадянського полікультурного суспільства, впровадженні європейських стандартів. Однак поряд із процесами формування європейських цінностей, у молодого покоління викристалізовується потреба патріотичного виховання. Відтак, перед українською системою освіти постає важливе завдання виховання школярів на принципово нових засадах громадянського патріотизму, який сприяє національній консолідації навколо спільних цінностей.

14.17.12.2110/208269. Формування соціокультурної компетентності особистості в науковій літературі. Процюк І.Є. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.107-113. - укр. УДК 37.03.
У статті подано аналіз наукових праць зарубіжних та вітчизняних науковців, в яких висвітлено проблеми формування соціокультурної компетентності як ключового компонента професійної компетентності та важливого показника готовності особистості до професійної діяльності. З'ясовано важливість формування соціокультурної компетентності особистості в процесі професійної підготовки, обґрунтовано місце та роль соціокультурної компетентності у структурі професійної підготовки майбутнього фахівця.

14.17.12.2111/208275. Методологічні та психологічні проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій у дистанційному навчанні. Фальштинська Ю.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.142-147. - укр. УДК 37.013.
В статті досліджуються та аналізуються методологічні та психологічні проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в дистанційному навчанні (ДН). Визначено чинники, які впливають на результативність навчання. Розглянуто типи сприймання інформації та засвоєння навчального матеріалу студентами та як вони реалізуються в дистанційному навчанні. Виявлено, що візуалам і дигіталам легше сприймати інформацію дистанційно, в той час як аудіала і кінестетам важче. Проведено порівняльний аналіз типів темпераменту студентів. Надано рекомендації щодо розробки дистанційного курсу, враховуючи типи темпераменту студентів.

14.17.12.2112/208288. Крос-культурна домінанта в гуманістичному вихованні особистості засобами музики. Горбенко С.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.56-60. - укр. УДК 37.013.
У статті визначаються теоретичні основи цивілізаційної складової духовно-морального розвитку особистості - крос-культурної домінанти, що полягає у поєднанні класичних, народних традицій виховання з прогресивними педагогічними інноваціями. Відстоюється ідея гуманістичного виховання учнів засобами музики на засадах історико-педагогічного та історико-культурного вимірів.

14.17.12.2113/208297. Модернізаційна матриця ефективних освітніх систем. Пастовенський О.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.100-104. - укр. УДК 37.013.
У статті досліджено процес модернізації ефективних освітніх систем з позицій системного підходу, за якого модернізацію зазначених систем, що здійснюється з метою підвищення їхньої ефективності, можна розглядати як діяльність, спрямовану на компенсацію зовнішніх і внутрішніх збурень. Відповідні збурення освітніх систем пропонується визначати на основі інтеграції збурень їхніх компонентів, а модернізаційні заходи реалізовувати шляхом збільшення міри різноманітності зазначених систем та міри їхньої взаємодії із зовнішніми структурами.

14.17.12.2114/208305. Колективне музикування як ефективний засіб формування музично-стильових уявлень підлітків. Рябова О.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.140-143. - укр. УДК 37.03.
У статті висвітлюються особливості колективного музикування з точки зору структурних властивостей музично-стильових уявлень підлітків. Автор підкреслює важливе значення підліткового віку для формування музично-стильових уявлень особистості. Аналіз досягнень сучасної музичної педагогіки дозволив дійти висновку, що гра в камерному струнному оркестрі найбільш задовольняє властиву підліткам потребу у спілкуванні і є ефективним засобом формування їх музично-стильових уявлень.

14.17.12.2115/209246. Роль мовлення у професійній діяльності вихователя. Агаєва Г.С., Гордієнко І.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.60-62. - укр. УДК 378. 147: 811. 162. 2.
Досліджено роль мовлення вихователя у навчально-виховному процесі.

14.17.12.2116/210768. Інноваційність освіти - запорука досягнення життєвого успіху людини. Маркозова О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.251-255. - укр. УДК 37.02; 371.
Розвиток інформаційного суспільства змінив погляди людства на завдання освіти. Стало зрозуміло, що науково-технічний прогрес сам по собі не може вирішити всі соціально-політичні та економічні проблеми і що найважливішою цінністю сучасного світу стає самостійна та освічена людина, здатна критично підходити до вирішення всіх завдань у процесі досягнення життєвого успіху. Очевидно, що головна роль у формуванні такої людини належить освіті, зокрема - її інноваційній складовій.

14.17.12.2117/210789. Філософська інтерпретація процесу навчання іноземної мови. Савченко О.О. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.123-131. - укр. УДК 130.2:378.
Запропоновано короткий аналіз основних концепцій мови, що існували в історії філософської думки, розглянуто особливості викладання іноземної мови на сучасному етапі, сформульовано педагогічні завдання в контексті іншомовної освіти.

14.17.12.2118/211099. Конструювання освітньої реальності в процесі професійного становлення. Газнюк Л.М., Карпець Л.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.54-59. - укр. УДК 37.01.
У рамках концепції соціального конструктивізму аналізуються особливості процесу конструювання освітньої реальності. Знання, закладені в процесі соціалізації, даються індивіду a priori, а соціальне знання, отримане шляхом комунікації, виходить зі здорового глузду, формується і підтримується за рахунок соціальних взаємодій. Показано, що ментальні конструкції та образ реальності створюються у результаті спільної діяльності людей і є продуктами комунікації. Соціальне знання про повсякденний світ є конструктом, який здається природним і очевидним, хоча він штучно створений, належить певній культурі або спільності. Виявлено розрив між фактичним станом професіоналізму і новими потребами суспільства. Зазначається, що набуття людиною автентичності в професії є дуже складним завданням педагогічного буття, воно будується на співвіднесенні наявних і здобутті нових ціннісних смислів, розвитку відповідних професійних нормативів.

14.17.12.2119/212044. Роль освіти в формуванні якісних характеристик робочої сили. Давидова І.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(224), т.1, С.58-60. - укр. УДК 37.013.
У статті розглянуто освіту з точки зору її економічної функції підвищення якості робочої сили. На основі аналізу існуючих теорій зроблено висновок про поєднання економічних результатів освіти із соціальними під час визначення характеристик робочої сили; обґрунтовано подвійний характер впливу освіти на економічні результати як через безпосередній вплив на якісні характеристики робочої сили, так і через опосередкований вплив на розвиток людини як особистості.

14.17.12.2120/212321. Множинний інтелект і обдарованість у теоретичній моделі Говарда Гарднера. Лавриченко Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.11-21. - укр. УДК 364.044.24.
У статті розглянуто теорію множинного інтелекту в педагогічному контексті, осмислено головні теоретичні положення цієї теорії з точки зору можливостей її використання в цілях сприяння розвиткові обдарованих дітей та молоді. Охарактеризовано виокремлені Р. Гарднером види інтелекту - лінгвістичний, просторовий, логіко-математичний, музичний, тілесно-кінестетичний, особистісний та міжосо-бистісний. Наголошено, що окреслені види інтелекту не слід сприймати як даність, вони не існують як фізичні об'єкти, а лише як потенційно корисні наукові поняття.

14.17.12.2121/212322. Філософські основи виховної методики Антона Семеновича Макаренка. Меттіні Е. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.21-26. - рос. УДК 371:37.03]37.035]37.034.
У статті розкривається питання про філософські стороні освітньої системи Антона Семеновича Макаренка, метою якого є виділення нового методологічного підходу видатного педагога до освіти й виховання. Автор даної статті вважає, що є можливість використовувати аксіологію як спосіб дослідження в галузі педагогіки, оскільки аксіологія, як наука про природу цінностей, відіграє значну роль у визначенні динаміки розвитку поведінкових і особистісних якостей дітей. Це означає, що "формування" та "становлення" цінностей повинно бути в центрі уваги всіх, хто займається педагогікою на науковому рівні як з точки зору освітньої і виховної складових, так і з позиції психології.

14.17.12.2122/212442. Психологічні і педагогічні підходи до визначення сутності поняття "наступність". Компаній О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.120-127. - укр. УДК 371.3:811.161.2:373.3.

Стаття присвячена аналізу психологічних і педагогічних поглядів на сутність принципу наступності. Автором встановлено, що психологічний аспект пов'язаний із розвитком особистості на різних вікових етапах, зі зміною провідного типу діяльності в процесі переходу від одного вікового періоду до іншого, з урахуванням новоутворень тощо. З педагогічної точки зору наступність включає в якості істотних компонентів такий момент, як послідовність процесу навчання. Незважаючи на відмінності в розумінні й визначенні наступності, у змістовому плані виявляються спільні підходи. Вона характеризується як деякий об'єктивний і необхідний зв'язок між ланками освіти на всіх етапах навчання, що сприяє послідовному розвиткові особистості.

14.17.12.2123/212443. Педагогіка нового століття: особливості викладання предмета "самопізнання". Минбаєва А., Анарбек Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.127-137. - укр. УДК 37.013.
У статті висвітлено особливості викладання навчального предмета "Самопізнання", що являє собою новий важливий напрям оновлення змісту середньої освіти Казахстану. Доведено, що предмет є унікальним, оскільки за змістом і способом викладу відрізняється від інших навчальних предметів. Наголошено, що викладання предмета "Самопізнання", як світського вчення про духовність, спирається на ідеї педагогіки XXI століття, особистісно-смислового розвитку, усвідомлення єдності всього сущого й нових стратегій викладання.

14.17.12.2124/212447. Формування світогляду дошкільника та молодшого школяра засобами інтегрованих знань про людину і світ. Акименко С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.160-171. - рос. УДК 373.2.
У статті розглядаються питання інтегрованої технології навчально-виховного процесу на підставі загальної інтегрованої системи змісту освіти. В основі такої технології лежать ідеї гуманізації й гуманітаризації освіти, орієнтації на всебічний розвиток особистості дошкільника/молодшого школяра. Досліджена модель технології розглядається як цілісна система, загальною спрямованістю якої є формування в дитини основ цілісного сприйняття картини світу, правильного орієнтування в об'єктивній діяльності та успішної діяльності в ній.

14.17.12.2125/212474. Модель випереджальної інноваційної освіти: освітня потрійна спіраль. Смирнов В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.362-370. - рос. УДК 371.315.
У статті метою розгляду обрана проблема моделювання випереджальної інноваційної освіти, що є актуальною в суспільстві, заснованому на знанні. Методологічну основу роботи становить сукупність теоретико-емпіричних методів наукового пізнання, включаючи методи ідеалізації, моделювання й порівняння. Отримані результати свідчать про наявність численних моделей інноваційних процесів і спроби їх класифікації. Ґрунтуючись на широко відомій моделі Генрі Іцковіца, розроблена модель освітньої потрійної спіралі, що враховує закономірності перебігу інформаційних процесів в освіті. Ця модель видається перспективною у зв'язку з переходом до персоналізованої освіти й побудовою індивідуальних освітніх траєкторій.

14.17.12.2126/212482. Наукові підходи до організації процесу громадянського виховання молоді. Бабкіна М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.430-438. - укр. УДК 371.035:477.
У статті розглянуто пріоритетні наукові підходи до організації процесу громадянського виховання молоді. Зазначено, що дотримання цих підходів забезпечить виховання громадянина-патріота, якому притаманні моральна та правова культура, громадянська зрілість і самосвідомість, який поважає історико-культурну спадщину свого народу, залучається до активної громадянської діяльності й соціальної взаємодії, утверджуючи свою потребу в реалізації особистісних цінностей і власних світоглядних позицій.

14.17.12.2127/212485. Соціально-педагогічний вимір поняття "права людини в Інтернеті". Черних О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.457-466. - укр. УДК 342.7-053.2:004.738.5]:37.013.42.
У даній статті досліджено формування поняття "права людини онлайн" у документах міжнародних організацій, працях закордонних та вітчизняних науковців. Зазначено, що поняття "права людини" зазнали впливу Інтернету та можуть реалізовуватися й порушуватися онлайн. Звертається увага на те, що поняттю прав дітей в Інтернеті приділяється особлива увага та визнано, що дана тема тісно пов'язана з безпечною поведінкою дітей в Інтернеті. У статті наводяться приклади національних та міжнародних механізмів захисту прав, що порушені в Інтернеті. Автор доходить висновку, що саме соціальний педагог у межах соціально-правового виховання дитини може висвітлювати тему прав людини в Інтернеті.

14.17.12.2128/212633. Формування ввічливості у процесі навчання культури діалогічного спілкування. Палихата Е.Я. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.95-100. - укр. УДК 37.013.
У статті досліджена актуальна проблема формування ввічливості під час навчання культури діалогічного мовлення: використання форм мовленнєвого етикету і засобів логіко-емоційної виразності, дотримання правил спілкування. Запропоновано теоретичний матеріал про мовленнєвий етикет і культуру спілкування, розроблено систему ситуативних вправ, спрямованих на формування культури діалогічного мовлення і запам'ятовування форм мовленнєвого етикету, які вживаються в діалогічних текстах, побудованих на основі природних і штучних (вербально описаних) ситуацій.

14.17.12.2129/212813. Технічна еволюція та вивчення іноземних мов. Гусєва П.Т., Шумська О.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.189-195. - укр. УДК 378.016:811.111.
Зростаюча залежність від інтернету супроводжується трансформаціями характеру мислення, здібності пізнавати та можливості вивчати іноземні мови. Реальність соціокультурної ситуації змушує не тільки не відкидати і не відштовхувати, а й підключати до освітнього процесу найновіші інформаційні технології. При цьому інноваційні методики педагогічної роботи мають створювати умови для індивідуалізації навчання у проектах, які активно і повно розкривають творчий потенціал особистості. Технічний прогрес, що не стоїть на місці, пропонує як нові виклики, так і нові стратегії у освоєнні інформаційного простору. Процес "навчання впродовж життя" отримує тим самим, при правильному підході, максимальну підтримку і всебічне забезпечення інформацією і знанням нового рівня. Необхідним компонентом дидактичної стратегії стає іноземна мова, знання якої у сучасному суспільстві розкриває у нашій країні нові шляхи вирішення багатьох актуальних завдань.

14.17.12.2130/212994. Концептуальні зміни в змісті професійної і технологічної освіти. Кулик Є.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.6-9. - укр. УДК 378.14:631.3.

Проаналізовано сучасний стан змісту професійної і технологічної освіти. Наведено результати порівняння навчальних програм підготовки вчителів технологій у передових країнах світу та України. Доведена необхідність переходу від сцієнтично-технократичного до гуманітарного змісту технологічної освіти майбутніх вчителів трудового навчання. Показано, що введення в трудове навчання рефлексії поряд з проектуванням і вивченням технологій збагачує його процес, посилює потенціал культури у сфері інтелектуальної діяльності. Висвітлено проблеми зміни освітньої парадигми підготовки вчителів трудового навчання під впливом розвитку інформатизації.

14.17.12.2131/212996. Концептуальні основи проектування інноваційних педагогічних технологій. Цина А.Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.16-21. - укр. УДК 37:001.895-025.12.
Розглядаються шляхи використання нових педагогічних ідей, технологій, які є більш ефективними для сучасних освітніх галузей. Аналізуються шляхи інноваційного оновлення освітньої діяльності. Процес проектування нових педагогічних технологій обґрунтовується на рівнях усієї освітньої системи країни, певної освітньої галузі, окремої навчальної дисципліни, освітнього регіону, навчального закладу, методичного об'єднання педагогів або окремих педагогів (авторські технології). Базові складові педагогічної інноватики розглядаються з позицій оновлення сучасного змісту освітніх галузей, його спрямування на забезпечення умов реалізації діяльнісного, компетентнісного і особистісно орієнтованого підходів в освіті. Відзначається, що метою планування та введення інноваційних педагогічних технологій є їхнє обґрунтування від рівня концептуальних засад розвитку особистості студентів до рівня використання існуючих педагогічних технологій в межах цих концептуальних засад, тобто на рівні формального опису освітнього процесу.

14.17.12.2132/212997. Порівняльний аналіз компонентного складу професійної культури майбутніх фахівців. Пілевич О.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.21-27. - укр. УДК 378:33:17.023.36.
З'ясовано, що поява нових видів культури є закономірним результатом ускладнення і диференціації людської діяльності, виникнення нових професій. Кожна професійна група людей виробляє особливу систему соціально-етичних принципів, які визначають характер і задають певний стиль взаємодії з клієнтами, колегами, керівництвом, зовнішніми інстанціями тощо. Встановлено, що цих принципів і стилів дотримуються навчальні заклади і професійні асоціації, зберігають їх, перетворюють у систему знань, умінь і навичок, практичний досвід і правила поведінки, закладають у професійну культуру. Проаналізовано структуру професійної культури майбутніх фахівців різних спеціальностей. Досліджено методологічні основи визначення її компонентів.

14.17.12.2133/213002. Виховання патріотично зорієнтованого молодого покоління засобами українських народних промислів. Галамбош Г.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.51-55. - укр. УДК 37.015.311:39- 021.58.
Обґрунтовано актуальність проблеми виховання патріотизму молодого покоління в сучасних умовах. Розглянуто сутність понять "патріотизм" та "патріотичне виховання". Проаналізовано Концепцію національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Приділено увагу виховному впливу українських народних промислів у формуванні патріотично зорієнтованого молодого покоління. Подано досвід роботи факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

14.17.12.2134/213036. Проблема проектування змісту технологічної освіти. Оршанський Л.В., Пагута М.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.264-269. - укр. УДК 378.1:378.6.
Розкрито мету технологічної освіти в постіндустріальному суспільстві, як підготовку суб'єкта для власного культурно-технологічного розвитку та якісного перетворення середовища своєї життєдіяльності. Розглянуто філософський і педагогічний контексти понять "суб'єкт культурно-технологічної діяльності", "перетворювальна діяльність", "технологічна культура", "проектування", "технологія", "техногенне середовище". Подано основні структурні елементи змісту технологічної освіти та зв'язки між ними. Виокремлено принципи, які закладають методологічне підґрунтя теоретичної конструкції змісту технологічної освіти. Запропоновано структурно-змістову схему, яка передбачає логічну послідовність та взаємозв'язок низки навчальних дисциплін (загальна технологія; системи технологій; основи проектної діяльності; проектування технічних систем тощо.) освітньо-професійної програми підготовки вчителя трудового навчання та технологій.

14.17.12.2135/213063. Правова компетентність учнівської і студентської молоді як предмет педагогічного дослідження. Рябовол Л.Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.121-129. - укр. УДК 37.04.
Проведено огляд підходів українських вчених щодо структурування правової компетентності як результативного показника навчання правознавства учнів загальноосвітньої школи (ЗОШ) та здобувачів вищої не юридичної освіти. Встановлено, що вітчизняні науковці розглядають правову компетентність як сукупність систематизованих знань про право та законодавство, вмінь їх використовувати у типових і нестандартних ситуаціях, обирати адекватні моделі поведінки, керуватися в своєму житті та діяльності принципами законності, поваги до прав і свобод людини тощо, однак інтегрують ці елементи у різні структурні компоненти. Уніфіковано структуру правової компетентності як сукупність когнітивного (правові знання, вміння і навички їх здобувати, конструктивно використовувати, проводити логічні інтелектуальні операції тощо), діяльнісно-процесуального (вміння використовувати правові знання для виконання практичних завдань, вирішення проблем у правовому полі; реалізувати приписи права для ефективної взаємодії між суб'єктами навчання, професійної діяльності, суспільного життя) і ціннісно-мотиваційного або аксіологічного (правові ціннісні орієнтації, ціннісно-емоційне ставлення до державно-правових явищ, мотивація правомірної поведінки) компонентів.

14.17.12.2136/213068. Моделі спеціальної та інклюзивної освіти у сучасних американських та британських дослідженнях. Андрійчук Н.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.155-161. - укр. УДК 371.3:376.1(7+410).
Подано порівняльну характеристику інклюзивної та спеціальної систем освіти. На основі американських та британських досліджень показано, що сучасні науковці, громадські організації і батьки неповносправних дітей стикаються з двома проблемами: довести, що інклюзія необхідна для дітей з особливими освітніми потребами як альтернатива спеціальній освіті, і проілюструвати реальні шляхи імплементації інклюзивної освіти в загальноосвітній навчальний процес. Визначено головну мету інклюзивної освіти - виховати абсолютно повноправного члена суспільства шляхом залучення усіх учасників навчального процесу до загальношкільної діяльності. Зазначено, що фахівці у сфері спеціальної освіти створили і випрацювали велику кількість форм, методів та методик навчання, які працюють з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами. Цей доробок є цінним і корисним також з точки зору інклюзивної освіти, яка не відбудеться без професійної участі фахівців з різних галузей педагогіки, психології та реабілітології.

14.17.12.2137/213079. Етапи інтегрованого навчання освітньої та іншомовної мовленнєвої діяльності. Мартинова Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.12-17. - рос. УДК 378.
Диференціюються поняття "предметна" і "процесуальна" інтеграція. Обґрунтовується можливість взаємопов'язаного вивчення іноземної мови і будь-якого предмета освітньої або професійної діяльності на основі процесуальної інтеграції. Встановлюється послідовність психолого-педагогічних дій для досягнення високої якості засвоєння названих дисциплін в єдиному навчальному процесі. Відзначається, що ці дії групуються в три етапи: 1) лінгвопонятійний з домінуванням іншомовної мовленнєвої діяльності над професійною для засвоєння іншомовних засобів її вираження; 2) предметно-мовленєвий з рівнозначною активністю іншомовної та освітньої мовленнєвої діяльності, що забезпечує можливість засвоєння основного змісту освітнього курсу засобами іноземної мови; 3) професійно-діяльнісний з домінуванням уваги на практичному застосуванні освітніх (професійних) знань в їх іншомовному супроводі.

14.17.12.2138/213081. Двомовна освіта: лінгводидактичні аспекти. Закордонець Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.25-30. - англ. УДК 37.014.5: 81'246.2.
Розглянуто лінгводидактичні аспекти і моделі двомовної освіти. З'ясовано особливості трактування змісту понять "білінгвізм", "двомовне навчання" та "білінгвальна освіта" у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. Обґрунтовано дидактико-методичні основи та підходи до змісту двомовного навчання у вищих начальних закладах (ВНЗ). Проаналізовано теоретико-методологічної основи концепції двомовного навчання. Виокремлено особливості і проблеми конструювання білінгвального навчального плану. Розглянуто три основні типи двомовних освітніх програм, що застосовуються у практиці іншомовного навчання: перехідні, програми мовної підтримки та програми мовного збагачення. Представлено аналіз змісту і завдань односторонніх і двосторонніх двомовних програм (програм двомовного занурення), у ході яких відбувається реалізація ідей полікультурного виховання при здійсненні активного діалогу ідей, навчальних і життєвих стилів, традицій і культур студентів. Зазначено, що особливості новітнього етапу розвитку теорії та практики двомовного навчання зумовлені переходом до багаторакурсної парадигми полікультурної педагогіки. Визначено загальнодидактичні засади сучасної особистісно орієнтованої філософії вищої освіти. Досліджено особливості формулювання специфічних принципів двомовного навчання.

14.17.12.2139/213089. Використання матричних методів аналізу в інформаційній діяльності сучасного викладача іноземної мови. Клименко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.79-85. - укр. УДК 378.147.
У контексті інформаційної діяльності викладача педагогічного вищого навчального закладу досліджено сутність матричних методів аналізу на прикладі SWOT-аналізу та SNW-аналізу. Розглянуто можливості їхнього використання у навчально-виховному процесі, передусім як елементу діагностики та аналізу дидактичного процесу, навчальної діяльності студента та її результатів. Звернено увагу на застосування методики SWOT-аналізу та SNW-аналізу в комплексі із соціологічною інформацією, що є важливим у роботі викладача іноземної мови. Зроблено висновок про те, що використання згаданих матричних методів аналізу у професійній діяльності надає викладачу іноземних мов можливість визначити власні сильні сторони, перебороти загрози, подолати слабкі сторони, бути активним, приймати кращі рішення.

14.17.12.2140/213097. Формування соціокультурної компетенції засобами перекладу в умовах інклюзивного навчання. Шапочка К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.136-142. - укр. УДК 376.36.
Розглянуто проблеми формування соціокультурної компетенції засобами перекладу та необхідності формування іншомовної комунікативної компетенції в умовах інклюзивного навчання. Особливо гостро стоїть питання підготовки молодого покоління до життя в умовах багатонаціонального і полікультурного простору, формування умінь спілкування і співпраці з людьми різних національностей, то навчання іноземної мови, формування комунікативної та соціокультурної компетенцій є одним з головних завдань сучасної школи з метою задоволення освітніх потреб осіб з особливими потребами. Встановлено, що реалії сьогодення вимагають, щоб учні із особливими освітніми проблемами вивчали іноземну мову й активно використовували її у процесі навчання. Використання засобів перекладу у процесі навчання іноземної мови, допомагає школярам опановувати нові знання, формувати загальні та спеціальні компетенції, зокрема соціокультурну компетенцію, що сприяє соціалізації дітей з особливими потребами, інтегруванню їх в загальноосвітню систему України. Встановлено, що формування соціокультурної компетенції засобами письмового перекладу відбувається завдяки використанню системи вправ. Ґрунтуючись на цій системі, підсистемах, групах і видах вправ, можна розробляти їх комплекси відповідно до сфери людської діяльності, враховуючи цілі та умови навчання. Відзначено, що модернізація освітньої системи, розвиток інклюзивного підходу до навчання вимагають пошуку нових рішень щодо навчання іноземної мови на різних рівнях навчання.

14.17.12.2141/213107. Глобалізація та інновації в освіті: аргументи "за" та "проти". Гнаповська Л., Карпова В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.201-210. - рос. УДК 37.01.
Аналізуються тенденції формування та перспективи розвитку сучасної парадигми в освіті. Проводяться паралелі між класичними та інноваційними моделями навчання в контексті розгляду основних характеристик цифрового освітнього середовища, в якому розгортаються сучасні педагогічні процеси. Висвітлюються деякі аспекти глобальної проблеми комп'ютеризації навчання, пов'язані з впровадженням формату дистанційної освіти, створенням нейромережі (нейронету) та розповсюдженням ідей нейрокомунікації, переходом на цифрові носії інформації, орієнтацією національних систем освіти на транснаціональний бізнес. Розглядаються варіанти екстраполяції положень сучасної цифрової педагогіки на їх практичне втілення у методиці навчання іноземних мов із фокусом на розвиток когнітивно-особистісного потенціалу студента.

14.17.12.2142/213108. Зіставний аналіз існуючих інтенсивних методів навчання іноземних мов. Митник М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.210-216. - укр. УДК 378.
Представлено дослідження з вивчення й зіставного аналізу існуючих інтенсивних методів навчання іноземних мов. Виявлено позитивних та негативних сторін інтенсивної методики навчання іноземних мов. Розглянуто ідеї раціональної організації і інтенсифікації навчання іноземних мов від їх зародження й до моменту їх складання у цілісну систему. Проаналізовано переваги і недоліки найпопулярніших методик інтенсивного навчання, характерних для різних історичних періодів: сугестопедичний метод Г. Лозанова, метод активізації резервних можливостей учнів Г. Кітайгородської, емоційно-смисловий метод І. Шехтера, інтенсивний курс вивчення іноземної мови Л. Гегечкорі, сугестокібернетичний інтегральний метод прискореного навчання іноземної мови В. Петрусинського, прискорений курс вивчення розмовного мовлення шляхом занурення А. Плесневич. Проаналізовано принципи навчання і роль кожного методу в розвитку методики інтенсивного навчання іноземної мови.

14.09 Історія освіти і педагогіки. Персоналія

14.17.12.2143/203083. Внесок Дж. Дьюї у становлення ідей гуманістичного виховання дітей у сім'ях США. Глушич В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.78-83. - укр. УДК 37(091)4 9.
Автором визначено ключові ідеї гуманістичного виховання в родині, а саме: зв'язок шкільного й родинного виховання з реаліями життя; спрямованість виховного процесу на активність дитини, на виконання нею конкретних практичних справ, на її інтереси. Установлено, що концепція виховання за Дж. Дьюї належить до прагматизму. Позиція теоретика щодо організації родинного виховання дітей поєднує соціо-зорієнтовані та педоцентристські ідеї. У статті визначено, що Дж. Дьюї цінував американську демократію і вважав запорукою її збереження та зміцнення гуманістичне виховання дитини в родині. У ході дослідження виявлено актуальність гуманістичної педагогіки за Дж. Дьюї, яка вимагає від батьків-вихователів пристосування до індивідуальних особливостей дитини, забезпечення атмосфери комфорту та "психологічної безпеки".

14.17.12.2144/203084. Особистість керівника закладу освіти у світлі суспільних подій 1917-1935-х рр. Задорожна-Княгницька Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.83-91. - укр. УДК 37.07 (09).
У статті розглядається проблема особистості керівника навчального закладу в межах історичного періоду 1917-1935 рр. Розкрито сутність діяльності директора школи відповідно до нормативних документів досліджуваного періоду, вимоги до його особистості. Показано вплив діяльності та творів В.І.Леніна на формування змісту поняття "майстерність керівника". Викладено результати аналізу педагогічних праць Я.Н.Ряппо, М.М.Іорданського, Н.К.Крупської, А.С.Макаренка, у яких висвітлювалися питання управлінської майстерності. Акцентовано увагу на своєрідності педагогічної думки досліджуваного періоду як наслідку впливу на неї комуністичної ідеології.

14.17.12.2145/203085. Навчально-виховний процес у кадетських корпусах як педагогічна проблема та об'єкт дослідження. Кормілець С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.92-96. - укр. УДК 355.231.1(477)"18".
Стаття присвячена дослідженню питань пов'язаних з організацією навчально-виховного процесу в кадетських корпусах Російської Імперії на територіях українських губерній у XIX - на початку XX сторіччя. Показані основні етапи становлення та розвитку системи навчання й виховання кадетів, наведені навчальні предмети та вимоги, які висувалися до їх викладання. Наведено приклади навчальних програм і модифікації, які відбувалися в них із плином часу та зміною керівництва держави й Головного управління військово-навчальними закладами.

14.17.12.2146/203086. Тема Т.Г. Шевченка в житті та культурно-просвітницькій діяльності Н.Х. Онацького. Никифоров А.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.97-104. - укр. УДК 37.013.43Онацький(477.52)(09).
У статті розглядається своєрідність педагогічно-просвітницької діяльності Никанора Онацького, що базується на діяльності Товариства "Просвіта", організатором і натхненником якої він був на Слобожанщині. Автор акцентує увагу на винятковому значені теми Т.Г. Шевченка в житті та діяльності Н.Х. Онацького на основі аналізу архівних матеріалів та друкованих джерел, а, також, застосовує історико-логічний і персоналі стично-біографічний методи дослідження для з'ясування ролі Т.Г. Шевченка у формуванні світогляду, завдяки здобуткам якого формував та утверджував свої погляди й переконання, свою життєву позицію, педагогічні ідеї та мистецький світогляд.

14.17.12.2147/203088. Виробниче навчання в закладах професійно-технічної освіти північно-східної України в 60-х роках XX століття. Шипарьова О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.112-119. - укр. УДК 377(09)(47.52 .54)"1960 ".
У статті проаналізовано проблеми розвитку виробничого навчання учнів у закладах професійно-технічної освіти Північно-Східної України на прикладі Сумської області в 60-х роках XX століття. Розкрито позитивні та негативні моменти проходження виробничої практики учнів на підприємствах промисловості. Порушено питання забезпеченості професійно-технічних навчальних закладів виробничими майстернями для проведення якісного виробничого навчання, за допомогою якого формувалися ключові вміння й навички учнів з отримуваних професій.

14.17.12.2148/203098. Аналіз досліджень проблеми самозбереження в педагогічній теорії та практиці. Юрченко О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.192-200. - укр. УДК 373.3.064.2:613-053.5](045).
Автором статті визначено сутність поняття "технології самозбереження"; висвітлено головні напрями розвитку поглядів людства на ставлення до власного життя та здоров'я в контексті історичного процесу; виокремлено актуальні ідеї поліпшення роботи вчителів до застосування самозбережувальних технологій у освітньому просторі; зазначено, що освіта та здоров'я є взаємодоповнюючими компонентами успішного повсякденного буття учасників навчального процесу; заакцентовано увагу на необхідності системного підходу та дотримання основних принципів збереження здоров'я: принципу здорового харчування, культури руху особистої гігієни, використання цілющих властивостей сонця й повітря.

14.17.12.2149/203125. Змістові засади управлінської діяльності А.С. Макаренка: управління навчально-методичною роботою. Гавриленко І.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.401-408. - укр. УДК 37.014.5:371.4:371.11.
У статті розкрито змістові засади управлінської діяльності А. С. Макаренка в аспекті управління навчально-методичною роботою в Трудовій колонії ім. М. Горького. Визначено мету, основні структурні елементи навчання в колонії та організаційні особливості навчально-методичного забезпечення. Актуальними дослідженнями для автора стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних макаренкознавців: М.Д. Виноградової, О.Ю. Ілалтдінової, І.Ф. Кривоноса, М.М. Окси, Н.М. Тарасевич, А.В. Ткаченка, А.А. Фролова та ін.

14.17.12.2150/203137. Навчально-методичний комплекс як певна сукупність документів у структурі підготовки майбутнього педагога (80-ті роки XX століття). Аблаєв Е.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.66-72. - укр. УДК [002.1:378.091.2] "19".
У статті визначено, що навчально-методичний комплекс - це певна сукупність навчально-методичних документів, що являє собою проект навчально-виховного процесу, який згодом буде реалізований на практиці; модель майбутньої педагогічної системи вивчення дисципліни, модель спеціальності в цілому. Автор описує стадії створення навчально-методичного комплексу: емпіричну, теоретичну, упровадження засобів, ідей та методів комп'ютеризації. Доведено, що розробка науково-

методичного забезпечення навчально-виховного процесу - це складна та трудомістка методична проблема, розв'язання якої не знаходиться за межами можливостей педагогічних колективів будь-яких навчальних закладів.

14.17.12.2151/203138. Українські громадські діячі та педагоги другої половини XIX - початку XX століття про національний характер освіти і виховання. Ажиппо О.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.72-78. - укр. УДК 37.035.6 094)(477)"19 20".
У статті на основі вивчення педагогічної спадщини означеного періоду з'ясовано, що в ідеях найбільш відомих представників вітчизняної інтелігенції відбилися такі думки: необхідність використання народних традицій, вивчення фольклору, історії, літератури; стимулювання дітей і молоді до самоосвіти, озброєння знаннями як учнів, так і їхніх батьків; науково-методичне забезпечення національного характеру освіти й виховання (навчання рідною мовою, використання українських підручників, підготовка вчителя, здатного навчати і виховувати дітей в інтересах українства). У поглядах українських громадських діячів і педагогів у концентрованому вигляді також відобразилося переконання щодо ролі національної освіти як найважливішого засобу прогресивних суспільних перетворень та розбудови української державності.

14.17.12.2152/203139. Ідеї дитиноцентризму в педагогічних поглядах Тимофія Лубенця. Антипін Є.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.79-85. - укр. УДК 37(091)(477)-051Т.Лубенець.
У статті висвітлено результати історико-педагогічного пошуку сутності ідей дитиноцентризму в теоретико-практичній спадщині Тимофія Лубенця, що є суголосними особистісно-орієнтованій концепції освіти дітей. З'ясовано й узагальнено ключові ідеї дитиноцентризму, а саме: дитина - найвища цінність, підготовка дитини до життя, освіта людини в широкому сенсі, навчання і виховання у праці. Вивчення теоретичних праць і практики педагогічної діяльності Тимофія Лубенця уможливило зробити висновок про сучасність ідей дитиноцентризму, оскільки дошкільна і початкова освіта в Україні потребує переосмислення й розбудови навчання і виховання, зорієнтованих на дитину, її інтереси, потреби.

14.17.12.2153/203140. Роль інститутів народної освіти України в підготовці майбутніх учителів історії в 1920-1930 рр. Вєнцева Н.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.85-92. - укр. УДК 378.147.134:94.
У статті визначається роль та місце Інститутів Народної Освіти у професійній підготовці майбутніх учителів історії в України в 1920-1930 рр. Автором виявлено, що новою й основною формою вищого навчального закладу були Інститути Народної Освіти (ІНО). Учителів історії готували на факультетах соцвиху та профосвіти. Навчальний план ІНО будувався з таким розрахунком, щоб можливо було втілити такі основні елементи: 1) знайомство з виробництвом; 2) знання науки; 3) педагогіка; 4) загальний розвиток; 5) методи навчання. Позитивний вплив на поліпшення підготовки вчителів історії того часу в ІНО мало й органічне поєднання теорії з практичною підготовкою.

14.17.12.2154/203141. Нормативні засади управлінської діяльності А.С. Макаренка. Гавриленко І.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.93-102. - укр. УДК 37.014.5:371.4:371.11(477)"192".
У статті на основі аналізу низки основоположних нормативно-правових документів державних органів управління освітою в Україні першої половини XX століття автор розкриває нормативні засади управлінської діяльності А.С. Макаренка в період завідування Трудовою колонією імені М. Горького. На основі аналізу нормативно-правових документів державних органів управління освітою України першої половини XX ст. (початок 1920-х - кінець 1920-х рр.), визначено такі нормативні основи управлінської діяльності А.С. Макаренка: 1) диверсифікація освіти шляхом створення системи соціального виховання в контексті розвитку України як соціалістичної робочої республіки; 2) розробка відповідних заходів реалізації соціального виховання на інституційному рівні з переходом від простих форм організації дитячого колективу до більш складних; 3) стимулювання "нового" покоління до реалізації свого інтелектуального та фізичного потенціалу на благо суспільства в процесі відновлення внутрішнього ринку країни та завоювання зовнішнього ринку; 4) формування "нової людини", здатної будувати соціалістичне суспільство, шляхом об'єднання власних сил з державою та всім робочим класом; 5) відкритість і підтримка громадськості у вихованні нового покоління; 6) розвиток дитячого руху й формування системи органів самоврядування на базі установ соціального виховання.

14.17.12.2155/203142. Висвітлення досвіду організації лекції у ВНЗ східноукраїнського регіону в педагогічній історіографії (50-60-ті рр. XX ст.). Голубнича Л.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.103-111. - укр. УДК 930.378.014.
У статті висвітлено історіографію досвіду роботи вищих навчальних закладів Східного регіону України у 50-60-ті роки минулого століття, коли вища освіта в державі ставала більш масовим явищем. Значну увагу приділено вивченню робіт, у яких з'ясовуються особливості використання такої форми й методу організації навчального процесу, як лекція. Окреслено її характеристику, переваги (найбільш економний спосіб навчання; ефективна за ступенем засвоєння навчального матеріалу студентами; один із найбільш дієвих засобів формування світогляду й переконань; засіб прямого особистого впливу лектора на велику аудиторію одночасно) й недоліки (не могла загалом відходити від основних праць, підручників, аксіом та істин; забезпечувала лише мінімальний зворотний зв'язок лектора зі студентами; справляла тим слабший вплив на конкретного студента, чим більше слухачів було в лекційній аудиторії), що були виявлені науковцями в зазначених межах і регіоні.

14.17.12.2156/203143. Формування дисциплінованості у вихованців кадетських корпусів на території українських губерній (XIX - початок XX ст.). Дорошенко Е.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.111-119. - укр. УДК 37.035.7(477).
У статті на підставі історичних матеріалів розглядається специфіка виховного процесу в кадетських корпусах на території України в XIX на початку XX століття. Зокрема з'ясовується, як методом привчання майбутнім офіцерам прищеплювалися стійкі форми поведінки, пов'язані з організованістю, зібраністю, витримкою, які притаманні такій рисі характеру, як дисциплінованість. Доведено, що система виховання в кадетських корпусах, що функціонували на території Наддніпрянської України в середині XIX - на початку XX ст., розвивалася відповідно до конкретно-історичних умов відсутності політичної самостійності України та входження Наддніпрянщини до складу Російської Імперії, відтак визначалася імперськими ідеологічними цінностями - відданістю й любов'ю до Царя та Вітчизни.

14.17.12.2157/203144. Діяльнісний підхід до навчання й виховання дітей дошкільного віку в історико-педагогічному контексті XX століття. Іванюк Г.І., Січкар А.Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.119-130. - укр. УДК 37.025 .026(091)(477).
В умовах модернізації змістово-методичного забезпечення діяльності дошкільних навчальних закладів на засадах особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів актуалізується проблема становлення і розвитку ідей діяльнісного підходу. Історико-

педагогічні студії XX століття характеризуються значними здобутками в розробленні теорії діяльнісного підходу, зокрема в дошкільній освіті. У статті, за результатами теоретичного аналізу, з'ясовано сутність ідей діяльнісного підходу до навчання й виховання дітей дошкільного віку в історико педагогічному контексті окресленого періоду. Розкрито особливості розвитку в педагогічній теорії ідей діяльнісного підходу, детермінованих запитами суспільства щодо освіти дітей.

14.17.12.2158/203145. Особливості викладання суспільно-історичного матеріалу розумово відсталим учням у 20-х - на початку 30-х років XX століття. Косенко Ю.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.130-136. - укр. УДК 376.42:372:893.
У статті висвітлюється проблема вивчення суспільно-історичного матеріалу розумово відсталими дітьми в Україні в перші післяреволюційні роки, розглядається питання становлення системи навчальних закладів для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку у 20-х - на початку 30-х років XX століття. Досліджено засоби, методи і прийоми навчання розумово відсталих дітей суспільствознавчим дисциплінам у допоміжних школах УСРР. Проаналізовано погляди радянських учених-дефектологів на проблему викладання суспільно-історичного матеріалу розумово відсталим школярам. Здійснено аналіз змісту програмового матеріалу суспільно-історичних дисциплін допоміжної школи.

14.17.12.2159/203146. Факультативні курси як форма диференціації навчання природничих дисциплін (60-80-ті роки XX ст.). Левашова В.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.137-144. - укр. УДК [37.02:5] (09)"19".
У статті окреслено, що важливим надбанням досліджуваного періоду (60-80-ті роки XX ст.) було введення факультативних курсів (з 1967 р.) природничого профілю як одної з форм диференціації навчання. Визначено, що факультативні заняття природничого циклу покликані виховувати певні професійні якості та навички, вчать застосовувати здобутті знання в трудовій діяльності та мають профорієнтаційну спрямованість. З'ясовано, що найбільш широко використовувалися такі факультативні курси: "Додаткові розділи і питання до систематичного курсу фізики"; "Фізіологія сільськогосподарських тварин та зоотехніка"; "Охорона природи"; "Основи біотехнологій"; "Техніка та навколишнє середовище"; "Основи медицини" тощо.

14.17.12.2160/203147. Макаренко: виховання та коучинг. Меттіні Е.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.144-149. - рос. УДК 371:37.03+37.035 +37.034.
У статті розкривається питання про сучасне трактування творчої спадщини Антона Семеновича Макаренка. Зокрема, автор пропонує і доводить необхідність використання методики виховання особистості, розроблену А. Макаренком з позиції коучинга - сучасної методики в менеджменті. Саме коучинг, на думку автора, дозволить глибше зрозуміти ідеї педагога з метою визначення конкретних можливостей використання продуктивного педагогічного досвіду А. Макаренка в сучасних умовах.

14.17.12.2161/203148. Становлення ідеї природничої освіти в українській педагогічній думці з прадавніх часів до XVI століття. Никитюк Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.149-155. - укр. УДК 373.545(477)"18 19".
У статті автор розкрив питання історії становлення ідеї організації природничої освіти в українській педагогічній думці з прадавніх часів до XVI століття. Етнопедагогічні засади зародків природничої освіти виявлено в повсякденному побуті і праці праукраїнців. Серед основних засобів пізнання природи були спостереження, показ і багаторазові повторення різних дій. До витоків природничої освіти віднесено наукові розвідки відомих світових учених, поширені в Україні завдяки науковцям Острозького колегіуму, Ю. Дрогобича, С. Оріховського, П. Русина, К. Ставровецького.

14.17.12.2162/203149. Методична підготовка вчителів математики у Слов'янському державному педагогічному інституті в 70-х роках XX ст. Рацлав Н.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.155-165. - укр. УДК [378.147:51](477.62)"19".
У роботі було зібрано, проаналізовано і висвітлено історію організації методичної підготовки вчителів математики у Слов'янському державному педагогічному інституті у 70-х роках XX ст. На основі вивчення архівних документів автор розглянув та зробив порівняльний аналіз навчальних планів, за якими навчалися студенти фізико-математичного факультету на денному і заочному відділеннях у зазначений період дослідження. У статті зроблено теоретичний аналіз дослідницької, самостійної та політико-виховної роботи студентів, визначено недоліки самостійної роботи під час підготовки майбутніх фахівців, описані причини виникнення таких недоліків, проаналізовано успішність учителів математики на екзаменаційних сесіях.

14.17.12.2163/203150. Зміст експериментальних досліджень деяких аспектів морального виховання в дошкільній педагогіці (60-ті рр. XX ст.). Саяпіна С.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.165-173. - укр. УДК [373.2.015.31:17.022.1] "19"+37.013.75.
У статті висвітлено зміст досліджень деяких аспектів проблеми морального виховання дітей дошкільного віку в 60-ті рр. XX ст. у вітчизняній дошкільній педагогіці. Визначено, що в цей період питання морального розвитку дітей розглядали: Т. Маркова (формування колективних взаємостосунків дітей старшого дошкільного віку), Р. Жуковська (формування дбайливого ставлення до речей), В. Холмовська (уплив мотиву і способу організації діяльності на дитячі взаємини), В. Нечаєва (застосування дітьми правил поведінки в різноманітній діяльності), Л. Пеньєвська (виховання чуйності), Г. Булатова (розвиток дружніх взаємин дітей у спільних іграх) та ін.

14.17.12.2164/203151. Історична ретроспектива теоретичних поглядів на проблему здібностей. Ушмарова В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.173-181. - укр. УДК 37. 025.
У статті висвітлюється історія становлення теорії здібностей від витоків до сучасного стану. Розглядається розвиток уявлень про сутність здібностей, їх природу, чинники розвитку, способи вимірювання в зарубіжних і вітчизняних дослідженнях. Описуються одновимірні, багатофакторні, ієрархічні, системні моделі здібностей. Здійснюється аналіз біологічного і когнітивного, особистісно-діяльнісного і функціонально-генетичного, феноменологічного і онтологічного підходів до вивчення здібностей. Виокремлюються перспективи розвитку теорії здібностей у контексті меритократичної освіти.

14.17.12.2165/203152. Ідеї дитиноцентризму в педагогічній системі В.О. Сухомлинського. Ярославцева Л.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.181-188. - укр. УДК 371.4 Система Сухомлинського.
У статті розкрито та обґрунтовано ідеї дитиноцентризму педагогічної спадщини Василя Олександровича Сухомлинського. Визначено, що педагог розвивав ідеї, нехарактерні радянській педагогіці, і, в тому числі, ідеї свободи вибору, свободи волі, самоцінності кожної окремої особистості. На основі ретроспективного аналізу з'ясовано, що погляди вченого збудовані на ґрунті дитиноцентризму та становлять цілісну педагогічну систему, яка успішно реалізовувалася у трьохвекторній спрямованості:

педагог - дитина - середовище. Виокремлено й охарактеризовано головні дитиноцентричні ідеї гуманістичної системи Василя Олександровича: неповторність кожної дитини; гуманістичне ставлення вчителя до учнів; гуманізація освітнього процесу.

14.17.12.2166/203245. Визначення змісту громадянсько-патріотичного виховання в педагогічній думці Білорусі XIV - XVII ст. Щербин М.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.179-191. - укр. УДК 37.017.4:37.035.6.
Стаття присвячена дослідженню поняття "зміст громадянсько-патріотичного виховання" в педагогічній думці Білорусі XIV-XVII століть. Спираючись на теоретико-методологічні підходи до змісту виховання в сучасній педагогічній науці, виділені сутнісні, структурні та функціональні складові змісту громадянсько-патріотичного виховання в досліджуваний період, встановлені історичні умови та особливості його розвитку. Основними методами дослідження стали порівняльний, логіко-історичний та системно-структурний аналіз. Отримані висновки можуть стати основою для розробки сучасних технологій і методик щодо вдосконалення громадянсько-патріотичного виховання молоді.

14.17.12.2167/203246. Проблема забезпечення успішного навчання в умовах його поєднання із виробничою працею у творчості А. С. Макаренка. Біліченко П.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.192-200. - укр. УДК 37.014.543 09.
У статті на основі аналізу, узагальнення й систематизації матеріалів дослідження творчості А. С. Макаренка зроблено спробу визначити перспективи застосування його досвіду для ефективного поєднання високорезультативного навчання із трудовою діяльністю старшокласників. У дослідженні показано, що навіть в умовах високої зайнятості вихованців комуни ім. Ф.Е. Дзержинського на виробництві, А.С. Макаренко принципово важливою справою вважав успішне навчання в школі. Забезпечення комплексного поєднання окремих важливих факторів цього досвіду надасть можливість прогресивно розгорнути процеси поєднання зайнятості старшокласників у різних видах виробничої діяльності з результативним навчанням у сучасних умовах.

14.17.12.2168/203247. Просвітницька діяльність харківських науковців-медиків та природодослідників: історико-педагогічний аспект. Лутаєва Т.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.200-211. - укр. УДК 374[502+61](09)(477.54).
У статті визначено та проаналізовано особливості просвітницької діяльності харківських науковців-медиків та природодослідників другої половини XIX - початку XX ст. Серед методів дослідження використано: конкретно-пошукові; історико-порівняльний; історико-ретроспективний, хронологічний; системний. Автором визначено мету, головні ознаки, основні напрями та засоби просвітницької діяльності представників харківської вищої медико-фармацевтичної школи імперської доби. Досвід просвітницької діяльності харківських науковців може бути зразком для наслідування в освітньому просторі України. Перспектива дослідження полягатиме у вивченні громадсько-просвітницької діяльності науковців-медиків (фармацевтів) у XIX-XX ст.

14.17.12.2169/203248. Своєрідність педагогічно-просвітницької діяльності Никанора Онацького. Нікіфоров А.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.211-218. - укр. УДК 37.013.43Онацький(477.52)(09).
У статті розглядається своєрідність педагогічно-просвітницької діяльності Никанора Онацького в змісті краєзнавчої педагогіки. Основна увага приділена автором умовам формування світоглядної позиції педагога-художника; розглянуті основні віхи його життєвого шляху для визначення соціально-політичних умов, особливостей родинного виховання, навчання у визначних художників, спілкування з видатними особистостями, що дали змогу реалізуватися як діячеві освіти і культури Слобожанщини і крізь призму сформованої цілісної системи поглядів, нести культуру та національні освітні ідеї до народу через такі види діяльності, як: педагогічну; художньо-творчу; громадську; публіцистичну; краєзнавчу.

14.17.12.2170/203249. Розробка теоретичних основ педагогіки дорослих у 50-80-ті роки XX століття. Тимчук Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.218-230. - укр. УДК 374.7.091.3 (477)"195 198".
Розкрито основні напрями педагогіки дорослих, які розвивались у контексті радянської педагогіки 50-80-х років XX століття. Охарактеризовано зміст соціологічних, педагогічних і психологічних досліджень; аналіз їх результатів дозволив конкретизувати здобутки та внесок педагогіки дорослих радянського періоду в розробку загальної теоретичної концепції безперервної освіти дорослих, у створення теоретичних основ багатьох складових її підсистем (шкільної та позашкільної освіти, підвищення професійної кваліфікації педагогічних та управлінських кадрів сфери освіти, психології навчання дорослих, соціології освіти, дидактики дорослих), що закладало фундамент нової інтегральної гуманітарної науки - андрагогіки.

14.17.12.2171/203301. Методична робота в системі дошкільного виховання України в 20-30-ті роки XX століття. Шинкар Т.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.176-183. - укр. УДК 373.2.091(477)"1920 1930".
У статті розкрито теоретичні основи становлення та розвитку методичної роботи в дошкільних навчальних закладах України у 20-30-ті роки XX століття. В основу дослідження покладено аналіз наукових фактів, педагогічного досвіду, теоретичне узагальнення особливостей становлення суспільного дошкільного виховання та методичної роботи в зазначений період. Результати дослідження розкривають вплив провідних ідей педагогічної науки на трансформацію змісту і форм організації методичної роботи в дошкільних навчальних закладах та надають можливість їх використання в оновленому контексті розвитку освіти. Автор констатує, що досліджуваний період характеризувався широким розгортанням мережі закладів дошкільного виховання, визначенням змісту дошкільної освіти, впровадженням нових наукових ідей у практику, підвищенням методичного рівня організації роботи в дитячих установах. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються в аналізі й систематизації історичних джерел та їх використання у практиці підготовки сучасних фахівців із дошкільної освіти.

14.17.12.2172/203341. Ідея цілісного підходу вивчення дитини в Харківській педологічній школі в діяльності І. Соколянського. Албул І.В., Кабанова О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.59-67. - укр. УДК 37(477) (092).
Стаття присвячена висвітленню ідей цілісного підходу вивчення дитини в Харківській педологічній школі в діяльності педолога, лікаря-дефектолога І. П. Соколянського. На основі науково-історичного аналізу історико-педагогічної та психолого-педагогічної літератури, у статті представлено науково-організаторську систему реалізації гуманістичної ідеї цілісного підходу до особистості дитини зі спадщини І. П. Соколянського. Дане дослідження частково презентує історико-педагогіний досвід соціалізації дітей з вадами розвитку, однак подальшого вивчення вимагають інші аспекти проблеми, а саме, порівняльний аналіз цілісного підходу до вивчення особистості дитини в діяльності педагога та системного аналізу існуючих у світовій науці теоретичних і експериментально-дослідницьких концепцій психічного розвитку дитини із вадами.

14.17.12.2173/203342. Релігійно-педагогічні ідеї гуманіста Еразма Роттердамського в його філософському спадку (XVI ст.). Год Б.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.67-77. - укр. УДК 37(09)(492)"15".
У статті розглядається педагогічна думка Еразма Роттердамського. Підкреслюється спадкоємність Північного гуманізму з християнською педагогічною традицією. Автор статті обґрунтовує креативність педагогічних ідей Еразма в контексті "християнського гуманізму" та його "філософії Христа". Доведено, що заслуга Еразма Роттердамського полягала у вивільненні з християнського вчення його морально-етичної сутності. Автор акцентує увагу на тому, що Еразм Роттердамський прагнув зробити етику християнства мірою повсякденного поведінки, а не предметом схоластичних дискусій.

14.17.12.2174/203344. Естетичний ідеал вихованки інституту шляхетних дівчат. Чорновол Л.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.86-94. - укр. УДК 317.134(477.54).
У статті висвітлюється процес становлення естетичного ідеалу вихованки інститутів шляхетних дівчат в Україні в контексті ретроспективи підходів до жіночої освіти провідних вітчизняних та європейських педагогів і мислителів. З'ясовано, що на початок XIX ст. панувало два підходи до тлумачення виховного ідеалу жіночої освіти, зокрема, консервативного і демократичного. Основну увагу звернуто на духовні чесноти, моральні якості й вимоги до особистості інституток у контексті традиційного розподілу соціальних ролей.

14.17.12.2175/203348. Проблема творчого потенціалу особистості в науково-педагогічній спадщині. Ємчик О.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.116-125. - укр. УДК 37.015.31:159.954.
Статтю присвячено проблемі інтерпретації творчого потенціалу особистості в контексті її дослідження в науково-педагогічній спадщині. Представлено результати дослідження основних підходів до визначення сутності творчого потенціалу особистості в науковій літературі та охарактеризовано його співвідношення з поняттями "особистість", "творчість" та "творча особистість". Описано філософські, психологічні та педагогічні підходи до визначення творчої особистості в контексті формування її творчого потенціалу. У результаті аналізу наукових джерел виокремлено основні твердження, які виступають складовими поняття "творчий потенціал". На основі отриманих результатів здійснено комплексний аналіз поняття й уточнено його зміст.

14.17.12.2176/203410. Історичні витоки природоохоронного виховання учнів з інтелектуальними вадами. Співак Л.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.157-165. - укр. УДК 376-056.36:502.
Природоохоронні проблеми виходять на перший план у всіх галузях науки й освіти, підпорядковуючи собі різні ланки організації корекційно-виховного процесу в спеціальній загальноосвітній школі. У статті зроблено огляд українських витоків та сучасного стану природоохоронного виховання учнів з інтелектуальними вадами, констатується досить обмежений обсяг напрацювань і здобутків у цьому напрямі, що є одним із недоліків сучасної школи й потребує нагального вирішення.

14.17.12.2177/203433. Генеза ідеї українського університету: історико-педагогічний вимір. Корж-Усенко Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.343-352. - укр. УДК 378.4(477)(09).
У дослідженні з'ясовано зародження елементів національного виховного ідеалу та українознознавчого компоненту змісту педагогічного процесу в Острозькій і Києво-Могилянській академіях XVI-XVIII ст., у навчальній, науковій та просвітницькій діяльності Львівського, Харківського, Київського, Новоросійського університетів XIX - початку XX ст.; представлено підходи до розробки моделі українського вищого навчального закладу репрезентантами громадсько-педагогічного руху, успіхи та труднощі в їх реалізації в період українського державотворення 1917-1920 рр.; виокремлено особистий внесок визначних науковців у формування нової генерації української інтелігенції.

14.17.12.2178/203434. Педагогічна спадщина Я. А. Коменського в оцінках Дмитра Чижевського. Суділовська М.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.352-359. - укр. УДК 37.013.73.
Стаття присвячена дослідженню коменіологічної діяльності відомого славіста, філософа й літературознавця Д. Чижевського, виокремленню педагогічної складової в його поглядах. Акцентовано увагу на аналізі праць Д. Чижевського, у яких розкрито філософсько-педагогічні засади пансофічних ідей Я. А. Коменського та показано роль морально-релігійного виховання у розвитку особистості. Зроблено спробу комплексного дослідження рецепції педагогічної спадщини чеського вченого у працях українського представника гуманістики Д. Чижевського.

14.17.12.2179/203525. Кількісні та якісні показники викладацького складу Вищих педагогічних навчальних закладів Сумської області (друга половина 40-х - перша половина 50-х рр. XX ст.). Бугрій В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.3-9. - укр. УДК 94 (477):373.
Мета статті - здійснити аналіз кількісних і якісних показників викладацького складу вищих педагогічних навчальних закладів Сумської області в другій половині 40-х - першій половині 50-х рр. XX ст. Методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. Автором встановлено кількісні та якісні показники викладацького складу вищих педагогічних навчальних закладів Сумської області. У статті розкрито можливості творчого використання історико-педагогічної інформації про кількісні та якісні показники викладацького складу вищих педагогічних навчальних закладів Сумської області на сучасному етапі. У результаті дослідження виявлено, що до середини 1950-х рр. тривав процес відновлення кількісного складу викладацького корпусу. У якісному відношенні викладацький склад вищих педагогічних навчальних закладів Сумської області за рівнем наукової кваліфікації був неоднаковий. Найкраща ситуація склалася в Сумському педінституті, який мав у своєму штаті найбільшу кількість доцентів, кандидатів наук. Подальшого вивчення потребую питання національного складу викладацького корпусу педагогічних вузів Сумської області.

14.17.12.2180/203526. Форми фізичного виховання в сільськогосподарських ВНЗ України (60 - 70-ті рр. XX ст.). Бугрій С., Коломіюць А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.9-16. - укр. УДК 796.011.3 "196 197".
Мета статті - здійснити аналіз форм фізичного виховання в сільськогосподарських ВНЗ України, що використовувалися протягом 1960 -1970-х рр. Методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. Автором охарактеризовано форми фізичного виховання в сільськогосподарських вишах України. У статті актуалізовано історико-педагогічну спадщину, що сприяю більш ефективному використання форм фізичного виховання на сучасному етапі. У результаті наукової розвідки встановлено, що діячі протягом досліджуваного періоду форми фізичного виховання в сільськогосподарських вишах позитивно впливали на стан здоров'я та фізичний розвиток студентів, сприяли більш ефективному оволодіння професійними навичками. Подальшого

вивчення потребую процес розвитку форм фізичного виховання студентів сільськогосподарських вишів протягом наступних історичних періодів.

14.17.12.2181/203527. Мовне питання в діяльності пролеткульту в Україні. Гоменяк О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.16-27. - укр. УДК 37(477).
У статті висвітлено суспільно-політичні умови діяльності пролетарських освітньо-просвітницьких організацій у 20-ті рр. XX ст., зокрема в розрізі національного питання, а саме дослідження політичних засад щодо статусу української мови й культури. Це питання стало визначальним у діяльності Пролеткульту в Україні - культурно-просвітницької та літературно-художньої організації пролетарської самодіяльності при Наркомосі, яка мала за мету широкий і всебічний розвиток пролетарської культури самим пролетаріатом. На відміну від Росії, пролеткультівські організації в Україні не набули значного поширення та припинили свою існування з огляду на неврахування національної мови й культури, а також обмеженим доступом селян, як корінного населення, але непролетарського походження.

14.17.12.2182/203528. Основні напрями виховання особистості в професійній діяльності А. С. Макаренка. Козлова О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.27-39. - укр. УДК 37.013:371.4.
Стаття присвячено розкриття основних напрямів виховання в професійній діяльності А. С. Макаренка, що припадаю на часи соціально-економічної кризи на території української держави (20-ті роки XX століття). З'ясовано, що сутність виховного процесу визначалась А. С. Макаренком у межах сформульованої ним мети виховання. Встановлено, що основними напрямами виховання в професійній діяльності А. С. Макаренка ю: моральне, трудове, фізичне, естетичне та статево-рольове виховання. Аргументовано, що виховна робота за означеними напрямами сприяла формування щасливого, організованого педагогом дитинства.

14.17.12.2183/203529. Провідні тенденції розвитку художньо-промислової освіти Галичини (кінець XIX - 30-ті рр. XX століття). Синишин Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.39-48. - укр. УДК 377 378.1:7(091)(377).
У статті висвітлено результати історико-педагогічних досліджень із проблеми особливостей розвитку художньо-промислової освіти в Галичині у кінці XIX - 30-ті рр. XX століття. Подані тенденції: державне регулювання розвитку художньо-промислової освіти; зростання соціальної ініціативи та громадських організацій у справі розбудови художньо-промислової освіти; трансформація художньої народної ремісничої традиції в інституційовану фахову художньо-промислову освіту; структурування змістово-методичного забезпечення підготовки фахівців у галузі; налагодження зв'язків художньо-промислової освіти й виробництва відповідно до соціально-економічних вимог є результатом історико-генетичного аналізу й узагальнення наукових джерел з проблеми дослідження.

14.17.12.2184/203575. Періодизація розвитку змісту вищої історичної освіти в Україні (1945 - 1991 рр.). Петриків В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.412-419. - укр. УДК 378.1:93 (091) "1945 1991".
У статті автор торкаються проблеми періодизації історико-педагогічного процесу в Україні у XX ст. Проаналізовано напрацювання науковців щодо вивчення порушеної проблеми. Виявлено відсутність періодизації розвитку змісту вищої історичної освіти в науковій літературі. На основі системного підходу автор виділяю 4 періоди в розвитку змісту історичної освіти у ВНЗ України в 1945 - 1991 рр. Автор зазначаю, що хоч кожен із періодів і мав певні особливості, в цілому зміст історичної освіти в Радянській Україні був заідеологізований і політизований.

14.17.12.2185/203598. Становлення сучасного канону спеціальних історичних дисциплін у вітчизняній науці: друга пол. XIX - поч. XXI ст. Авхутська С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.127-135. - укр. УДК 930:001(477) "185 201".
У статті досліджується становлення провідних спеціальних історичних дисциплін (далі - СІД) у вітчизняній науці, що займається вивченням різних видів історичних джерел. Висвітляються основні етапи їхнього розвитку з другої половини XIX - до поч. XXI ст. Узагальнено підсумки досліджень вітчизняних науковців у галузі найважливіших спеціальних історичних дисциплін - палеографії, дипломатики, метрології, генеалогії, сфрагістики, геральдики, епіграфіки та ін. Подано дослідження, які визначають основні аспекти розвитку студій СІД та їх місце в системі української історичної науки. Наголошено на тому, що останнім часом спостерігається посилення уваги науковців до історії, теорії та методології СІД.

14.17.12.2186/203602. Інформаційний потенціал архівосховищ та інституту рукописів у вивченні історії вищої освіти України в кінці XIX - на початку XX ст. Корж-Усенко Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.172-180. - укр. УДК 378(09):930.25:091(477)"189 191".
У статті здійснено спробу розкрити значення першоджерел, зібрань архівів та Інституту рукописів для дослідження розвитку вищої освіти України в зазначений період, констатовано різноманітність, змістовність і розпорошеність документальної бази з обраної проблеми. Основу джерельного масиву сконцентровано у класичних "університетських містах" на території України. Серед зарубіжних архівосховищ питомим інформаційним потенціалом у вивченні історії вищої освіти протягом XIX - початку XX ст. вирізняються зібрання Австрії і Росії. Доведено, що найбільшу наукову цінність для дослідників історії педагогіки мають статути вищих навчальних закладів, навчальні плани, програми, схеми викладання, звіти про діяльність університетів, інститутів, вищих жіночих курсів, протоколи засідань учених рад, відгуки випускників.

14.17.12.2187/203603. Науково-методичне і технічне забезпечення навчального процесу в закладах міністерства шляхів сполучення в Україні у 1920-60 років XX століття. Скляренко І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.180-189. - укр. УДК 378"192-196(477).
У статті представлено й доведено, що на етапі більшовизації та етапі створення мережі навчальних закладів Міністерства шляхів сполучення існувала серйозна нестача як навчально-методичного, так і матеріально-технічного забезпечення цих навчальних закладів. Ситуація докорінно змінилася в повоюнний час (на етапі технологізації), коли в усіх навчальних закладах були створені методичні ради з відповідними методичними комісіями, які здійснявали організація й контроль навчально-методичного забезпечення у школах, училищах і технікумах Міністерства шляхів сполучення. Головне управління навчальними закладами Міністерства шляхів сполучення та його відповідні підрозділи на місцях проводили систематичні перевірки стану викладання навчальних дисциплін, їх методичного забезпечення та матеріально-технічного оснащення кабінетів. Кабінетна система навчання на етапі технологізації стала домінуявальноя, що дозволило активно наповнявати кабінети приладами, моделями, плакатами, методичними посібниками.

14.17.12.2188/203609. Формування системи педагогічної освіти в Ірландії до 1922 року. Лисенко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.240-252. - укр. УДК [377.8+378 +371.3](415).
У статті визначено суспільно-економічні чинники, що впливали на формування системи педагогічної освіти Ірландії до часів незалежності, висвітлено особливості професійної підготовки вчителів і проаналізовано основні моделі підготовки вчителів у Ірландії до 1922 року. Досліджуючи українські та зарубіжні джерела, автор застосовую такі наукові методи: аналітичний, історико-ретроспективний та метод теоретичного узагальнення. Доведено, що підготовка майбутніх педагогів початкової школи до часів незалежності в країні проводилася переважно на дворічних курсах у коледжах закритого типу, які знаходилися під патронатом церкви, вчителі ж середньої школи отримували освіту за моделля послідовної педагогічної освіти.

14.17.12.2189/203988. Професійна педагогічна освіта на Сумщині (друга половина 40-х - 50-ті рр. ХХ ст.). Бугрій В.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.349-356. - укр. УДК 94 (477):373.
Мета статті: здійснити аналіз професійно-педагогічної освіти на Сумщині у другій половині 40-х - 50-х рр. ХХ ст. Метод: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. Результати: охарактеризовано систему педагогічних навчальних закладів Сумської області, з'ясовано зміст навчального процесу в них. Практичне значення: розкрито можливості творчого використання досвіду діяльності професійно-педагогічних закладів Сумщини на сучасному етапі. Висновки та перспективи подальших наукових розвідок: встановлено, що система педагогічних навчальних закладів Сумської області протягом 40-х - 50-х рр. ХХ ст. зазнавала неодноразового реформування. Негативний вплив на зміст навчального процесу у професійно-педагогічних навчальних закладах Сумщини мала загальна суспільно-політична ситуація, що панувала в СРСР. Подальшого вивчення потребують питання організації навчального процесу (форми, методи, засоби) у педагогічних навчальних закладах Сумщини.

14.17.12.2190/203990. Історико-педагогічні аспекти розвитку спеціальної освіти в Україні. Кравченко І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.364-371. - укр. УДК 37(09):377(477).
У статті здійснено історико-педагогічний аналіз становлення і розвитку спеціальної освіти в Україні; з'ясовано ставлення суспільства до аномальних дітей в історичному плині; відзначено особливо сприятливі роки для створення диференційованої мережі спеціальних закладів для дітей із різними вадами розвитку й удосконалення навчально-виховної роботи в них; проаналізовано сучасні підходи щодо порушень розвитку і засобів їх психолого-педагогічної корекції у спеціальних закладах освіти. Наголошено, що на сучасному етапі модернізація спеціальної освіти в Україні спрямована на її демократизація та якісні зміни.

14.17.12.2191/203991. Основні тенденції побудови вітчизняних освітньо-виховних систем. Прищепа С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.371-376. - укр. УДК 37.0(477).
Мета статті полягаю у виявленні основних тенденцій побудови вітчизняних освітньо-виховних систем на всіх етапах розвитку України та визначенні можливостей використання прогресивних ідей побудови виховних систем минулих часів на сучасному етапі. Методами дослідження є аналіз, порівняння, аргументування. У статті визначено п'ять основних етапів розвитку вітчизняних виховних систем в Україні. Аналізуючи основні періоди освітньо-виховних систем, важливо зазначити, що всі вищеназвані системи формувалися на основі загальних тенденцій, зокрема, потреб суспільства, соціально-економічних ситуацій, ідеології країни.

14.17.12.2192/204111. Основні чинники формування середньої технічної освіти на Катеринославщині в кінці XIX - на початку XX ст. Бабенко М.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.170-180. - укр. УДК 377.091.
Висвітлено результати досліджень з визначення умов розвитку промислової освіти на Катеринославщині в кінці XIX - на початку XX ст. Розглянуто соціально-політичні обставини пореформеного періоду XIX ст., які сприяли формуванню технічної освіти та процесу виділення середньої технічної освіти як окремої складової освітньої системи. Акцентується увага на взаємозалежності розвитку промисловості та технічної освіти. Висвітлено спроби держави щодо впорядкування системи промислової освіти шляхом проведення загальнодержавних нормативно-правових заходів. Відмічено значну роль активного залучення громадської ініціативи в процесі розбудови середньої технічної освіти наприкінці XIX - на початку XX ст.

14.17.12.2193/204121. Земська реформа та її вплив на розвиток народної освіти Донбасу у другій половині XIX - на початку XX ст. ЄфімовД.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.253-262. - укр. УДК 37.014.3 : 94 (477)"179 1917".
У статті розглядається внесок земства в управління та організацію роботи училищ, вплив земських реформ на розвиток народної освіти Донеччини (наприкінці системи контролю за роботою національних початкових шкіл, що сприяло значному розширенню закладів народної освіти та професійній підготовці вчителів на території Донецького регіону. Аналіз діяльності земств і освітніх реформ у соціальній історії та промисловій розбудові Донбасу свідчить про необхідність та корисність ланки в системі початкової освіти. Завдяки ним була створена матеріальна база для подальшого розвитку освіти.

14.17.12.2194/204147. Ґенеза ідей вивчення іноземних мов у початковій школі Китая (221 рік до н.е. - 1949 рік). Лахмотова Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.3-12. - укр. УДК 373.31:811.111+(510).
Розглянуто історичний аспект розвитку вивчення іноземних мов у початковій школі Китая. Висвітлено особливості вивчення іноземних мов (тибетська, монгольська, уйгурська, в'єтнамська, японська, англійська мови) у початковій школі Китая. Для досягнення поставленої мети були використані такі методи дослідження: історичні: хронологічний, історико-типологічний, логіко-історичний, які допомогли висвітлити проблему дослідження в динаміці та хронологічній послідовності. Охарактеризовано перші школи з вивчення іноземних мов, засновані американськими та французькими місіонерами. Розкрито специфіку підготовки вчителів іноземної мови і перекладачів, а також навчально-методичне забезпечення навчання іноземним мовам (глосарії).

14.17.12.2195/204150. Становлення державного педагогічного інституту. Башкір О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.37-47. - укр. УДК 378.095.
У статті на основі аналізу педагогічної літератури й архівних джерел проаналізовано низку положень і постанов України 1930-1933 років, які сприяли реорганізації системи педагогічної освіти; здійснено аналіз передумов створення "юдиного" педагогічного інституту. Установлено, що реорганізована мережа вищих педагогічних навчальних закладів сприяла підготовці педагогічних кадрів, абітурієнтів, наукових співробітників; реалізації науково-дослідницької діяльності з проблем шкільництва, заходів щодо перепідготовки вчителів.

14.17.12.2196/205475. Використання збірників церковних пісень як посібників для музичного виховання школярів (кінець XIX - перша половини XX ст.). Матійчин І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.97-102. - укр. УДК 783.6(08):37.036.
Стаття висвітлює проблеми методичного забезпечення шкільної музичної освіти у Східній Галичині кінця XIX - першої половини XX ст. та акцентує увагу на ролі у їх частковому вирішенні збірників церковних пісень. Визначальне значення в успішному застосуванні цих збірок пов'язується із їх опорою на новий пісенний матеріал, створений на основі розмовної мови народу.

14.17.12.2197/205502. Основні етапи становлення та розвитку магістратури: від Середньовіччя до сьогодення. Ромашенко В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.60-64. - укр. УДК 378(091).
У статті висвітлено етимологію та досліджено ґенезу поняття "магістр" для усвідомлення статусу магістра в сучасній системі неперервної професійної освіти. Автором розглянуто та проаналізовано усталені пояснення походження та змістового значення концепту "Магістр". Проаналізовано розвиток магістратури в Україні протягом давнього (XVII - XIX ст.) і сучасного (кінець XX - початок XXI ст.) періодів. Розглянуто та проаналізовано нормативно-правову базу вищої освіти України, виділено місце магістратури у системі вищої освіти України.

14.17.12.2198/205504. Нормативно-правова база підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту у спеціалізованих навчальних закладах України(1930 - 1991 рр). Проценко У. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.69-74. - укр. УДК 378.6.014.15 796"1930 1991".
У статті висвітлюється нормативно-правова база підготовки кадрів фізичного виховання та спорту в Україні у другій половині XX ст. Розкривається наукова та методична діяльність педагогічних колективів у цих закладах. Доведено, що головними чинниками, які впливали на зміст і структуру професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту на кожному із визначених етапів, були зміни в соціально-економічному розвитку держави.

14.17.12.2199/205526. Зародження освітніх систем під впливом аграрної і індустріальної хвиль. Зінкевич В.І. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.34-41. - укр. УДК 141.7.
У статті здійснено спробу дослідження проблеми зародження освітніх систем на основі цивілізаційного підходу. Вияснено складності і суперечності процесу зародження освітніх систем в Україні на різних етапах її цивілізаційного розвитку.

14.17.12.2200/205530. Система православного виховання братських шкіл України (к. XVI - XVII ст.) крізь призму синергетики. Кулишева О.О. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.69-78. - укр. УДК 321.01 (477).
У статті надана технологія застосування синергетики в історії педагогіки. Досліджені закони та особливості самоорганізації системи православного виховання у XVI - XVII ст.

14.17.12.2201/205542. Значення педагогічної спадщини Я.А. Коменського для ствердження духовності в Україні. Тхоржевська Т.Д. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.179-189. - укр. УДК 37.034:27.
У статті розкриваються особливості сприйняття педагогічних ідей Я. А. Коменського в залежності від історичного періоду та світогляду освітян в історії педагогіки України. Також розкриваються основні погляди Коменського на призначення шкільної освіти і морально-релігійне виховання.

14.17.12.2202/205934. Суспільно-політичні ідеї в історико-педагогічному наративі Дмитра Багалія. Галів М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.113-117. - укр. УДК 930.001.
У статті шляхом застосування методів деконструкції тексту, когнітивного та логіко-епістемологічного аналізу експліковано прояви ліберальних ідей в історико-педагогічних працях відомого українського історика Дмитра Багалія (1857 - 1932). Серед них - трактування освіти і науки як засобу суспільного прогресу, поширення освіти серед нижчих верств суспільства, зближення і поєднання усіх соціальних станів за допомогою освіти, потреба "органічної праці" інтелігенції серед народу.

14.17.12.2203/205937. Історико-педагогічна ретроспектива у викладанні іноземних мов у Чеській Республіці у XX столітті. Годунко Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.128-132. - укр. УДК 373.542.
У статті проаналізовано історичні передумови у вивченні іноземних мов у початковій та середній школах у Чеській Республіці. Обґрунтовано актуальність вивчення та узагальнення зарубіжного досвіду у здійсненні послідовних реформ в іншомовній освіті. Вказано на особливостях розподілу навчальних годин для вивчення іноземних мов у школах у різні історичні періоди як обов'язкових так і факультативних предметів. Акцентовано на зниженні домінуючої ролі російської мови і підвищенні значимості англійської мови для вивчення як іноземної мови; особливостях перепідготовки вчителів іноземних мов через виконання програм міжнародних організацій з підвищення кваліфікації вчителів.

14.17.12.2204/205942. Проблема соціальної та освітньої нерівності в науково-педагогічній думні та освітній практиці європейських країн XIX ст. Шиманська М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.152-156. - укр. УДК 37(4)(091)"18": 177.5.
У статті проаналізовано основні підходи відомих філософів і педагогів XIX століття (А. Дістервега, Г. Спенсера, К.А. Сен-Симона) до трактування проблеми соціальної нерівності; розкрито форми та масштаби вияву соціальної нерівності в сфері освіти в країнах Європи, зокрема в Німеччині, Франції, Великобританії, у досліджуваний період; виявлено підходи урядів згаданих країн у розв'язання проблеми доступу до освіти, забезпечення участі у навчанні представникам усіх прошарків суспільства.

14.17.12.2205/205949. Ідеологізація змісту вищої історичної освіти в Україні у 60 - 70-тих роках XX ст. Пантюк М., Петриків В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.13-17. - укр. УДК 378.1:93(477)(091)"1960 1970":316.75.
У статті досліджується розвиток змісту вищої історичної освіти в Україні у 60 - 70-ті роки. На основі широкого кола джерел аналізується вплив ідеологічних установок на навчально-виховний процес у вищій школі.

14.17.12.2206/205976. Патріотичне виховання учнів засобами музейної педагогіки крізь призму аналізу програм та підручників для початкової школи у радянський період. Волошин С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.132-137. - укр. УДК 37.035.6:371.67(47+57).
У статті розкрито проблеми патріотичного виховання учнів початкової школи засобами музейної педагогіки; здійснено детальний аналіз програм та підручників для початкової школи, за якими навчалися молодші школярі у радянський період.

14.17.12.2207/205979. Соціальні передумови виникнення ідей організації системи вивчення іноземних мов (на матеріалах аналізу досліджень зарубіжних мовознавців). Рибалко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.150-154. - укр. УДК 376.1 - 056.26.
У статті визначено соціальні передумови виникнення ідей організації системи вивчення іноземних мов. Автор аналізує роботи зарубіжних мовознавців, що розглядають іноземну мову суто як соціальне явище, де географічний простір та час постають основними чинниками виникнення нових мов. У статті проаналізовано основні закономірності, що були виявлені зарубіжними мовознавцями, стосовно засвоєння іноземної вимови та вивчення нових мов дорослими і дітьми. У статті розкрито поняття "періоду двомовності", виявлено роль середовища у вивченні іноземних мов.

14.17.12.2208/205980. Українська історія як засіб виховання дітей та молоді в галицьких школах в період від середини XIX - початку XX ст. Савшак Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.154-160. - укр. УДК 37(477.8)(091)" 18 19":94(477).
У статті розглядається, як українська історія впливала на виховання дітей у галицьких україномовних школах та гімназіях від середини XIX - до тридцятих років XX ст. Висвітлюється стан виховного потенціалу на уроках історії в народних українських школах Галичини. Аналізуються навчальні програми і підручники для учнів різних типів україномовних шкіл. Обґрунтовується процес українознавства під час вивчення історії України, всесвітньої та історії рідного краю.

14.17.12.2209/205990. Історико-педагогічний аналіз проблеми підготовки вітчизняних інженерів для сільського господарства. Тітова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.49-53. - укр. УДК 378.147.
Статтю присвячено історичному та педагогічному аналізу процесу становлення аграрної інженерної освіти в Україні. Поява та розвиток вітчизняної інженерної школи, з одного боку, були зумовлені певними подіями, які відбувалися у світовій науці та техніці, з іншого, - нерозривно пов'язані з аналогічними процесами у Європі та Росії. Результати аналізу дають змогу констатувати, що українська система підготовки інженерів для сільського господарства має давню історію, а також представлена видатними інженерами та педагогами, досвід яких викликає певний інтерес сучасних науковців.

14.17.12.2210/206038. Еволюція змісту вищої історичної освіти в Україні крізь призму партійних постанов (1945 - 1991 рр.). Борейко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.30-34. - укр. УДК 378:93(477)(091)"1945 1991".
У статті розглядається еволюція змісту вищої історичної освіти в Україні крізь призму партійних постанов. На основі широкого кола джерел автор розкриває процес ідеологізації та політизації змісту історичної освіти у ВНЗ України у 1945 - 1991 рр.

14.17.12.2211/206047. Аналіз змісту і якості професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у 70 - 80-ті рр. XX століття. Безлюдна В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.73-77. - укр. УДК [371.134:811(07)] (09).
У статті на основі аналізу історико-педагогічної літератури розглянуто зміст та якість професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах, проаналізовано проект кваліфікаційної характеристики і професіограму для майбутніх учителів іноземних мов, висвітлені основні групи педагогічних умінь і навичок, необхідних для здійснення найважливіших професійних функцій вчителя іноземних мов.

14.17.12.2212/206049. Розвиток ідей соціальної педагогіки у Німеччині (1895 - 1933 рр.). Клим М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.82-86. - укр. УДК 378:37.013.42(430)" 1895 - 1933".
У статті досліджено особливості розвитку ідей соціальної педагогіки у Німеччині (1895 - 1933 рр.). Встановлено, що міждисциплінарний підхід при дослідженні дитинства у галузі соціальної педагогіки стосувався інтегрованої методології вивчення проблем, пов'язаних із життям дітей та їх захистом. Ця візія дитинства дозволяла розглядати його як один з пріоритетів соціальної політики у Німеччині.

14.17.12.2213/206050. Підготовка фахівців лісового господарства Закарпаття (1919- 1939 рр). Розлуцька Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.87-90. - укр. УДК 377 (4777.87) "191.
У статті висвітлено унікальний досвід підготовки фахівців лісового господарства Закарпаття (1919 - 1939 рр.) крізь призму демократичних традицій минулого. Проаналізовано організаційні засади підготовки фахівців лісового господарства вищої категорії в умовах єдиного створеного для українців навчального закладу Української Господарської Академії м. Подебради, який забезпечував потреби регіону у формуванні кваліфікованих кадрів лісової галузі локальної економіки.

14.17.12.2214/206064. Формування змісту вищої юридичної освіти України у другій половині XX століття. Воронцова К. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.150-154. - укр. УДК 378.
У пропонованому дослідженні здійснено ретроспективний аналіз особливостей формування змісту вищої юридичної освіти на прикладах окремих вищих навчальних закладів України у другій половині XX століття, а саме у період перебування території нашої держави у складі Радянського Союзу. Автором здійснено аналіз навчально-методичної документації, яка визначала зміст вищої юридичної освіти, а також охарактеризовано теоретичну основу підготовки юридичних кадрів.

14.17.12.2215/206081. Герменевтико-методичні технології вивчення писемних джерел в історико-педагогічному наративі Миколи Лавровського. Галів М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.73-78. - укр. УДК 930.001.
У статті проаналізовано герменевтичні технології вивчення писемних історико-педагогічних джерел, які застосовував відомий український історик освіти і педагогічної думки Микола Лавровський (1825 - 1899). Показано механізми застосування вченим зовнішньої критики джерел (опис місцезнаходження, встановлення дати і авторства, здійснення класифікації, аналіз репрезентативності та достовірності документів). Описано способи внутрішньої критики джерел, яка будувалася на герменевтичному принципі "уважного " вчитування у текст, співставленні з іншими джерелами. Встановлено, що герменевтико-методичні технології вивчення М. Лавровським писемних джерел відповідали тогочасним здобуткам історичного джерелознавства.

14.17.12.2216/206090. Богдана Фільц і товариство "Просвіта" м. Самбора. Василик Д. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.114-118. - укр. УДК 78.071.1(477):061.
У статті описується історія знайомства товариства "Просвіта" м. Самбора з Богданою Фільц та висвітлюється співпраця композиторки з цим товариством в культурно-просвітницькому аспекті.

14.17.12.2217/206109. Еволюція змісту шкільного курсу біології в загальноосвітніх навчальних закладах України (1940 - 1948 рр.). Мегем О., Кузьменко Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.44-49. - укр. УДК 37.015.2:371.322.5.
У статті на основі конструктивно-критичного аналізу змісту шкільного курсу біології виокремлено генетичне ядро загальнобіологічних, спеціальних та прикладних понять, які успадковувались від попередніх програм з біології до наступних. Встановлено, що порушення "генотипу " програм з біології шляхом розширення обсягу навчального матеріалу щодо формування певних понять за рахунок необґрунтованого скорочення інших веде до формування фрагментарних, елементаризованих знань учнів.

14.17.12.2218/206111. Виховання готовності студентів до захисту своєї вітчизни в умовах Закарпаття (1919 - 1939 рр.). Розлуцька Г., Стрічко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.56-60. - укр. УДК 377 (4777.87) "1919 - 1939".
У статті представлено історичний досвід виховання майбутніх працівників лісової галузі. Виховання молоді готової до захисту своєї країни розглянуто крізь призму конкретних історичних умов та запитів соціуму Закарпаття (1919 - 1939 рр.). Формування суспільної свідомості, політичної орієнтації, кристалізація активної громадської позиції, прагнення до самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, моральна самозавершеність, дисциплінованість, військова підготовка, потреба у фізичній досконалості реалізувалися в позанавчальний час у роботі студентських об'єднань.

14.17.12.2219/206118. Розвиток системи вищої освіти США на тлі соціально-економічного поступу країни (друга половина XX ст.). Горпініч Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.89-93. - укр. УДК 378.
У статті проаналізовано особливості розвитку вищої освіти у США у другій половині XX століття. Проаналізовано вплив основних історичних подій, які дали поштовх реформуванню вищої освіти у США. Вивчено основні законодавчі акти, прийняття яких вплинуло на формування вищої освіти в США. Подано короткий опис особливостей вищої освіти на сучасному етапі.

14.17.12.2220/206152. Освітні концепти єпископської діяльності Андрія Бачинського. Розлуцька Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.85-89. - укр. УДК 377 (4777.87) (09).
У статті проаналізовано освітні концепти діяльності Андрія Бачинського. Через призму історико-політичних обставин постать єпископа представлена як феномен лідера національної еліти, здатного створити культурно-освітній простір для національного самовизначення українців. Його педагогічні ідеї розглянуто в контексті не лише запозичення європейського досвіду й з огляду на регіональні особливості. Висунута ним на чільне місце боротьба за рідну мову стала основою усвідомлення закарпатських українців з їх культурною єдністю з усім українським народом.

14.17.12.2221/206614. Львівська політехніка і прикладна механіка. Історія і сьогодення. Кузьо І.В. // Автоматизація виробничих процесів у машинобудуванні та приладобудуванні. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №50, С.3-8. - укр. УДК 378(091).
Подано історію та коротку хронологію розвитку механічного відділу (факультету), згодом Інституту інженерної механіки та транспорту Львівської політехніки. Виокремлено основні етапи створення спеціалізованої Вченої ради та кількісно і якісно охарактеризовано її діяльність за 20 років.

14.17.12.2222/207351. Державна, громадська та приватна діяльність зі створення навчальних закладів для глухонімих (XIX - початок XX ст.). Сербалюк Ю.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.256-267. - укр. УДК 376.091-056.263(477)"18 19".
Розглянуто питання становлення навчальних закладів для глухонімих дітей на українських землях в кінці XIX - на початку XX ст. Проаналізовано роль держави та громадськості у розвитку освіти для дітей з вадами слуху. Виявлено, що основну роль у створенні спеціальних шкіл та училищ для глухонімих дітей відігравали приватні особи, громадські організації, органи місцевого самоуправління, релігійні конфесії. Відзначено роль приватної ініціативи у заснуванні перших шкіл та училищ. Проаналізовано головні засади діяльності Попечительства імператриці Марії Федорівни про глухонімих, структуру цієї організації, основні напрямки діяльності та обсяг фінансової підтримки справи навчання глухонімих дітей. Показано становлення регіональних відділів Попечительства. Окреслено коло проблем, які їм довелось вирішувати - відсутність належного державного фінансування, неможливість отримати освіту і підготовку основній масі дітей, розбіжності у підходах до форм і методів навчальної діяльності, постійні фінансові проблеми, втручання некомпетентних чиновників. Відзначено недостатню підтримку держави у справі навчання глухонімих та її залежність від настроїв та вподобань царської родини. Зазначено необхідність об'єднання зусиль різних соціальних інститутів для вирішення проблеми повноцінної соціалізації глухонімих дітей.

14.17.12.2223/207393. Освітня інтеграція дітей з порушеннями психофізичного розвитку як засіб реалізації їх права на освіту:педагогічні пошуки 20-30-х років XX ст. Єжова Т.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.108-121. - укр. УДК [376.1 - 056.2 (191) (47+57) "192 193"]:37.014.1.
В статті розглянуто освітню інтеграцію дітей з порушеннями психофізичного розвитку як засіб реалізації їх права на освіту та визначено її історико-педагогічні передумови. Висвітлено досвід освітньої інтеграції дітей з порушеннями психофізичного розвитку протягом 20-30-х років XX століття; проаналізовано теоретичний внесок вітчизняних корекційних педагогів досліджуваного періоду у розвиток інтегрованого навчання дітей означеної категорії; розглянуто практичний досвід організації спільного навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку і здорових дітей; здійснено контент-аналіз вітчизняних нормативно-правових документів, які регламентували питання освітньої інтеграції. Показано, що зародження ідей освітньої інтеграції було обумовлено двома основними чинниками: 1) необхідністю якнайшвидшого охоплення загальним обов'язковим початковим навчанням якомога більшої кількості дітей з порушеннями психофізичного розвитку; 2) необхідністю сприяння соціалізації та соціальній адаптації таких дітей. Встановлено, що найбільш розробленим у досліджуваний період було питання освітньої інтеграції сліпих дітей; зроблено припущення, що даний факт можна пояснити більш легким подоланням комунікативного бар'єру між вчителем та сліпим учнем, а також між сліпим учнем та його зрячими однолітками. Встановлено, що у досліджуваний період було сформульовано основні організаційно-педагогічні вимоги щодо організації спільного навчання сліпих і зрячих дітей. Ці вимоги умовно можна поділити на три групи: 1) вимоги до кваліфікації вчителя масової школи та умови її підвищення; 2) порядок організації роботи зі створення в класі дружнього до сліпої дитини середовища, що включає попередню роботу вчителя зі зрячими учнями, організацію співпраці та взаємодопомоги дітей, особистий приклад вчителя у ставленні до сліпого учня; 3) вимоги до організації навчання. Зроблено висновок, що окреслені вимоги можуть бути модифіковані для організації освітньої інтеграції інших категорій дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Також зроблено висновок, що в умовах створення варіативної системи освіти, яка покликана задовольняти освітні потреби кожної дитини, доцільно використовувати здобутки дефектології досліджуваного періоду, модифікуючи їх з урахуванням сучасних вимог до організації корекційно-реабілітаційної роботи в інклюзивних школах.

14.17.12.2224/208095. Психолого-педагогічне і методичне забезпечення процесу професійно-трудового навчання розумово відсталих учнів (друга половина XX ст.). Константинів О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.123-137. - укр. УДК 376-056.36(19).
У статті висвітлений аналіз психолого-педагогічного забезпечення професійно-трудової підготовки розумово відсталих учнів другої половини XX ст. З'ясовано, що вагомим чинником для вдосконалення змісту та форм професійно-трудового навчання розумово відсталих учнів стали експериментальні дослідження психічної діяльності розумово відсталої дитини у процесі навчання, впливу змісту та методів навчання на її розвиток та особливостей оволодіння учнями допоміжної школи прийомами трудової діяльності. Доведено також, що корекційна робота має здійснюватися не на відведених для цього спеціальних уроках, а в процесі загальної навчально-виховної роботи з використанням спеціальних прийомів. Протягом даного періоду було проведено низку фундаментальних досліджень, які уможливили сформувати основні загальносоціальні, загальнопедагогічні та спеціальні корекційні завдання трудового навчання і виховання, які, в свою чергу, визначають корекційний зміст, особливості організації, методи та форми розв'язання цих завдань у допоміжній школі. Зміст професійно-трудового навчання розумово відсталих учнів розроблявся на основі зв'язку навчально-виховного процесу з життям, наявним оточенням і соціально-культурним середовищем.

14.17.12.2225/208111. Фізичне виховання дітей з порушеннями зору як засіб реалізації їх права на охорону здоров'я: історико-педагогічне дослідження. Єжова Т.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.291-300. - укр. УДК [(376.32+376.352):372.879.6:342.72 .73]:(191)(47+57)"193 198".
В статті фізичне виховання дітей з порушеннями зору розглядається як засіб реалізації їх права на охорону здоров'я. Висвітлено розвиток наукових ідей вітчизняної дефектології 30-80-х років XX століття щодо завдань і змісту фізичного виховання дітей вказаної категорії. Показано, що провідними тенденціями процесу становлення та розвитку вітчизняної системи фізичного виховання дітей з порушеннями зору у досліджуваний період були: прагнення до збереження та зміцнення здоров'я дітей, корекція вторинних відхилень, спричинених порушенням зорової функції, дотримання індивідуального підходу в роботі з дітьми, пошук нових форм і методів організації фізичного виховання в спеціальних школах. Реалізація змісту фізичного виховання відбувалася шляхом введення уроків фізкультури та організації дозвілля дітей у позакласний час. Зроблено висновок про доцільність використання надбань дефектології досліджуваного періоду в сучасних умовах.

14.17.12.2226/208271. Особливості естетичного виховання учнів в початковій школі України другої половини XIX - початку XX століття. Самаріна С.І., Демченко Н.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.118-121. - укр. УДК 373(091).
У статті обґрунтовано важливість і необхідність дослідження проблеми естетичного виховання учнів початкової школи в Україні в другій половині XIX- на початку XX століття, узагальнено теоретичні погляди вітчизняних просвітян на означену проблему, визначено особливості змісту навчальних програм, окреслено значення уроків малювання, церковного співу, трудового навчання, гімнастики, екскурсій та позакласного читання в естетичному вихованні школярів у досліджуваний період.

14.17.12.2227/208273. Стан мережі навчальних закладів Міністерства шляхів сполучення в Україні у 1920-60 рр. XX ст. Скляренко І.Ю. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.130-135. - укр. УДК 37(091)(4 9).
У статті представлено загальну характеристику становлення мережі середніх навчальних закладів МШС, починаючи з 20-х років XX ст., вплив етнодемографічної структури населення України, що стала результатом практики депортації цілих народів, на формування мережі відомчих навчальних закладів Міністерства шляхів сполучення, чергові трансформації мережі відомчих середніх навчальних закладів МШС у повоєнний період.

14.17.12.2228/208280. Церковно-співочі книги Ірмолої як основні навчально-методичні музичні посібники XVII - XVIII століть. Біліченко В.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.13-17. - укр. УДК 37(091).
У статті розкривається роль і значення нотолінійних рукописних та друкованих Ірмолоїв в українській богослужбовій церковно-співочій практиці XVII-XVIII століть. Наголошено, що наприкінці XVII - початку XVIII століття поступово формується процес їх уніфікації. Обґрунтовано, що активне розповсюдження та використання Ірмолоїв значно прискорило процес реформації нотної лінійної нотації, становлення й розвитку професіоналізації музичної освіти. Вони закономірно стають основними навчально-методичними музичними посібниками.

14.17.12.2229/208285. Педагогічні ідеї у спадщині І.Я. Франка. Вітвицька С.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.41-45. - укр. УДК 37(092).
У статті проаналізовано спадщину І.Я. Франка у контексті української освіти; виокремлено основні педагогічні ідеї, що є актуальними на сучасному етапі розвитку суспільства та системи освіти України; розкрито сутність мети та основних напрямів виховання молоді на основі поглядів І.Я. Франка; роль та вимоги до вчителя; принципи, зміст та методи навчання у контексті сучасних вимог; окреслено основні здобутки Великого Каменяра як історика педагогіки, підкреслено роль та їх значення для національного життя українського суспільства.

14.17.12.2230/208287. Критика писемних джерел в історико-педагогічних працях Івана Франка. Галів М.Д. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.51-55. - укр. УДК 37(092).
У статті проаналізовано технології критики писемних джерел, які застосовував видатний український вчений Іван Франко (1856-1916) у своїх працях з історії освіти. Показано механізми застосування вченим зовнішньої критики джерел (місцезнаходження, матеріальна основа, формат, мова, дата і авторство, адресованість, репрезентативність документів). Описано способи внутрішньої критики джерел, яка будувалася на поясненні певних понять, встановленні генези ідей, виокремленні простих фактів без їх подальшої перевірки.

14.17.12.2231/212144. С.М. Ямпольський - організатор вищої освіти в Україні. Мініна І.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.73-77. - укр. УДК 62:001(092).
Статтю присвячено видатному вченому, доктору економічних наук, професору, академіку Національної академії наук С.М. Ямпольському. У ній розглянуто й проаналізовано його діяльність в освітній сфері.

14.17.12.2232/212320. Нормативно-правова база фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України (друга половина 40-х - кінець 80-х рр. XX ст.). Євтушенко Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.3-11. - укр. УДК 796.011.1:37:378.4(477)"194 198".

Мета статті: здійснити аналіз нормативно-правової бази фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах України у другій половині 40-х - наприкінці 80-х рр. XX ст. Методи дослідження: теоретичний аналіз, порівняння та узагальнення джерел. Результати дослідження: на основі аналізу нормативно-правових документів визначено стратегія держави щодо фізичного виховання студентської молоді. Практичне значення: дослідження, на основі історичного досвіду, дозволяє виявити шляхи вдосконалення нормативно-правової бази фізичного виховання в педагогічних вишах. Висновки та перспективи подальших наукових розвідок: встановлено, що нормативно-правове забезпечення фізичного виховання у вищих навчальних закладах протягом досліджуваного періоду характеризується динамічністю та намаганням удосконалювати систему фізичного розвитку студентської молоді відповідно до політичних та соціально-економічних потреб держави. Подальшого вивчення потребує зміст навчальних програм з фізичної культури для вишів як складова нормативного забезпечення фізичного виховання студентів.

14.17.12.2233/212330. Середньовічна і класична університетська традиція Німеччини. Чухно Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.77-83. - укр. УДК 378.4:94(430).
У статті розглянуто два історичних періоди, що особливо позначилися на формуванні системи вищої освіти Німеччини: Середні віки та епоха Просвітництва та період німецького ідеалізму. Піднято питання традиційного німецького університету та організації в ньому навчального процесу, що було запозичено низкою європейських країн, дало відмінні результати й можна з успіхом застосовувати в національних ВНЗ. На основі порівняльного аналізу зроблено висновки про те, що обидва історичних періоди по-своєму вплинули на формування та розвиток німецьких університетів. Визначено місце вищих навчальних закладів неуніверситетського типу, зокрема педагогічного та технічного профілю досліджуваного історичного проміжку, що може стати перспективою подальших наукових розвідок.

14.17.12.2234/212376. Стан початкової та середньої професійної освіти під час нацистської окупації України у зоні військової адміністрації. Титаренко Д.М. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.22-30. - укр. УДК 94 (477) "1941-1943".
Мета. Проаналізувати концептуальні засади політики у сфері професійної освіти під час нацистської окупації України у зоні військової адміністрації, визначити кількісні та якісні параметри роботи закладів системи професійної освіти, з'ясувати можливості населення щодо артикуляції та реалізації своїх освітніх запитів. Методи. З метою забезпечення репрезентативності дослідження, досягнення поставлених цілей було застосовано як загальнонаукові та загальноісторичні, так і джерелознавчі (виявлення, відбору джерел та формування їхніх комплексів, атрибуції, верифікації) дослідницькі методи. Результати. Визначено концептуальні засади та специфіку прояву політики у сфері освіти під час нацистської окупації України у зоні військової адміністрації, охарактеризовано умови та особливості роботи професійних освітніх закладів. Наукова новизна. До наукового обігу введено низку джерел із українських та зарубіжних архівів, усноісторичні джерела, що характеризують освітні процеси на окупованій території східних областей України. Удосконалено методику аналізу проблем повсякденного життя пересічної людини за екстремальних умов воєнної доби. Практична значимість. Основні положення публікації можуть бути використані для створення наукових праць з новітньої історії України, зокрема східних її областей, під час нацистської окупації, узагальнюючих праць з історії педагогіки та історії української культури. Фактографічний матеріал стане в нагоді архівним та музейним працівникам під час підготовки тематичних виставок, створенні експозицій та проведенні реекспозицій історичних і краєзнавчих музеїв.

14.17.12.2235/212678. Мовний закон для народних та середніх шкіл у Галичині 1867 року та дискусії навколо нього. Сокіл Богдан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.101-109. - укр. УДК [81' 272: 373. 014] (477. 83 86)" 1867".
Коротко описано стан руської (української) мови в галицькому шкільництві. Подано мовний закон 1867 року, прийнятий на засіданні Сейму у Львові, який обмежував право руської мови бути мовою викладання в народних та середніх школах на території Східної Галичини. Охарактеризовано спроби галицьких депутатів відстояти право руської мови в шкільництві.

14.17.12.2236/213009. Технологічні та педагогічні практики як компонент підготовки вчителів технологій у другій половині 1950-х років. Сопіга В.Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.95-102. - укр. УДК 378.147.091.33-027"195".
Проаналізовано ретроспективні аспекти проведення технологічних та педагогічних студентських практик. Окреслено особливості проходження технологічної і педагогічної практики студентами педагогічних інститутів України в 1950-ті роки. Висвітлено зміст технологічної практики на заводах, де студенти здійснювали ремонт техніки чи виготовляли матеріальні блага. Наведено окремі організаційно-методичні компоненти технологічної та педагогічної практик майбутніми учителями технологій (трудового навчання, техніки, основ виробництва, машинознавства, фізики) на прикладі педагогічних інститутів: Києва, Харкова, Одеси, Вінниці та Кременця. Запропоновано, у контексті вдосконалення технологічної та педагогічної практики сьогодні, брати до уваги окремі організаційно-методичні аспекти з досвіду досліджуваного періоду.

14.17.12.2237/213045. Підготовка вчителя в духовних учительських школах Поділля (кінець XIX - початок XX століття). Зузяк Т.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.6-14. - укр. УДК 37.014.521:378(477.43 .44)"18-19".
Проаналізовано основні аспекти підготовки вчителів в духовних вчительських школах Поділля в кінці XIX - на початку XX ст. На основі архівних та літературних джерел простежено історію становлення духовних вчительських шкіл. Розглянуто організацію навчально-виховного процесу та відзначено роль і значення приватної ініціативи у розвитку вчительських шкіл Поділля та в історії становлення вітчизняної педагогічної системи. Вказано на високий рівень виконання церквою навчально-виховних та інших функцій в духовному житті в зазначений період. Доведено, що в кінці XIX - на початку XX ст. другокласні вчительські школи та Вінницька церковно-вчительська школа стали провідними закладами освіти в професійній підготовці вчителів у Подільському краї, що духовні вчительські школи були взірцем парафіяльного шкільного життя в Подільській єпархії.

14.17.12.2238/213047. Розвиток ігрового феномена в епоху Нового часу і Просвітництва як педагогічна проблема. Наумчук В.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.19-26. - укр. УДК 796 (091).
Обґрунтовано необхідність вивчення ігрового феномену в часовому просторі. Розкрито основні погляди мислителів щодо феномену гри в епоху Нового часу і Просвітництва. З'ясовано, що ігровий феномен відображає складне й багатогранне явище, яке пізнається людиною через досвід, осягається на чуттєвому рівні і сприяє розвитку та самовдосконаленню особистості. Визначено властиві для цього періоду розвитку людства провідні характеристики гри, що обумовлені соціальними, економічними та політичними чинниками. Сутнісні характеристики гри пов'язуються з такими категоріями, як активність, свобода, естетика, насолода, суперечливість, трансформація й удосконалення. Вказано, що потенційні можливості гри доцільно

використовувати не виокремлено (як форму, засіб чи метод педагогічного впливу), а комплексно, забезпечуючи одночасно різнобічний розвиток особистості, досягнення цілей фізичного виховання і спорту.

14.17.12.2239/213112. Критерії визначення етапів розвитку методики навчання англійської мови в закладах освіти Буковини (кінець XIX - початок XX століть). Тумак О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.233-241. - укр. УДК [373.016:811.111](477.85).
Здійснено пошук критеріїв для визначення етапів розвитку методики навчання англійської мови (АМ) в Буковині у кінці XIX - на початку XX століть. Проаналізовано праці вчених-педагогів, які займалися питаннями періодизації розвитку педагогічної думки в Україні. Визначено поняття "етап", висвітлено підходи до розуміння його значення. Розглянуто класифікацію різних типів існуючих періодизацій в педагогіці, подано їх основні компоненти. Проаналізовано роботи вчених-методистів, які досліджували методику вивчення іноземних мов у історичному розрізі. Запропоновано два основні критерії: 1) історично-соціальні, освітньо-організаційні передумови навчання АМ; 2) якісні зміни в методиці навчання АМ на досліджуваній території та в обраних хронологічних межах, які послужили базисом для виокремлення періодів розвитку методики навчання АМ в Буковині наприкінці XIX - на початку XX століть. Визначено три основні етапи цього процесу в краї: I - 1872-1890 рр., II - 1890-1908 рр., III - 1908-1918 рр.

14.15 Система освіти

14.17.12.2240/203230. Розвиток інклюзивної освіти в Україні. Левченко Л.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.27-36. - укр. УДК 373.3-011.3-051.013.
У статті теоретично узагальнено розвиток системи інклюзивної освіти в Україні. У дитиноцентристській системі освіти домінує орієнтація на інтереси дитини, задоволення її потреб. Виокремлено умови й забезпечення можливості вибору навчального закладу та навчальної програми відповідно до особливостей дитини, здійснення стимулювання дітей у різних сферах діяльності, забезпечення їх соціального педагогічного захисту. Зі збільшенням кількості дітей з особливими потребами в Україні, виникає проблема, яку треба вирішувати. Намічено два шляхи вирішення проблеми навчання дітей із порушеннями розвитку: один припускає створення окремих груп, інший передбачає навчання за індивідуальним планом загальної маси однолітків. Але є право на рівний доступ до якісної освіти та навчання за місцем проживання в умовах загальноосвітнього закладу - це право всіх дітей. У сформованій ситуації реальна практика навчання дітей із вадами визначає активність рішення теоретичних і практичних проблем, які стосуються не тільки організації навчального процесу, але й вимагають іншої кваліфікаційної підготовки педагогів.

14.17.12.2241/203252. Методологічні запити навчально-наукового інноваційного середовища сучасної освіти. Дєнєжніков С.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.250-259. - укр. УДК 37:001.895.
У статті розглядаються методологічні засади та проблеми організації навчально-наукового інноваційного середовища як системоутворюючого фактору інноваційної діяльності. Автор наводить структуру навчально-наукового інноваційного середовища сучасного інституту освіти, яка розроблена як у класичному, так і в інноваційно-генеративному варіанті. Особливий акцент у статті зроблено на аналіз структурно-функціональної компоненти навчально-наукового інноваційного середовища, що являє собою форми організації та способи ведення типової пізнавальної діяльності студента у професійному та соціокультурному контекстах, у результаті якої створюються нові знання або здійснюється його технологізація, а відповідна йому частина знаннєвого комплексу особистості набуває властивості інноваційності.

14.17.12.2242/203309. Моніторинг як інструмент визначення якості освіти. Проценко І.І., Гудименко К.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.247-255. - укр. УДК 378: 37.
На основі аналізу наукової літератури розкрито сутність моніторингу якості освіти, розглянуто функції моніторингу якості освіти, висвітлені принципи функціонування моніторингових структур, з'ясована відмінність між моніторингом та контролем. З'ясовано, що окремі підсистеми, різні аспекти та процеси, які відбуваються в системі, навчальні досягнення можуть бути об'єктами моніторингу. Необхідно відмітити, що моніторинг створює інформаційну систему, яка постійно оновлюється та вказує на безперервність відстеження, включає технології вимірювання існуючого стану об'єкта. Також відзначено, що моніторинг дуже схожий на контроль, але моніторинг потребує додержання максимальної об'єктивності та достовірності отриманої інформації, саме тому проводиться за спеціальними технологіями незалежними (зовнішніми) дослідниками, на відміну від контролю.

14.17.12.2243/203312. Сутність і феноменологія експертизи освіти. Яблонський А.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.272-282. - укр. УДК 159.98:37.015.3.
Стаття присвячена теоретичним аспектам змісту поняття експертизи. Автор окреслює підходи до його трактування як до особливого виду інтелектуальної технології, виду оціночної діяльності, а також виокремлює дослідницьку функцію експертизи. Порушує проблеми застосування експертизи в соціальній практиці для аналізу актуального стану та перспектив розвитку соціуму, зокрема, інновацій в освіті як окремого соціального гуманітарного феномену. Останнє зумовлює необхідність проведення експертного дослідження психолого-педагогічної реальності, розробки принципів, методології та методик гуманітарно-психологічної експертизи освіти.

14.17.12.2244/203346. Значення педагогіки народознавства в сучасній національній системі виховання. Вашак О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.101-108. - укр. УДК 37.015.31:39"712".
У статті розкривається значення педагогіки народознавства в сучасній системі національного виховання. Піднімається проблема щодо недостатнього рівня знань або навіть повного незнання учасниками освітнього процесу основних аспектів народознавства, народної педагогіки, української етнопедагогіки. Наголошується на важливості створення національної системи виховання на засадах української народної педагогічної спадщини. Акцентується увага на проблемі збереження досягнень минулих поколінь та взаємозв'язку їх із науковою педагогікою, методологією, новітніми технологіями. Показана важливість запровадження інтегрованого підходу у вивченні народної педагогіки та наукової педагогіки в навчальних закладах держави.

14.17.12.2245/203405. Досвід зарубіжних країн у запровадженні інклюзивного навчання в Україні. Кайдалова Г.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.108-116. - укр. УДК 376:37.04.

У статті висвітлюється питання впровадження інклюзивного навчання в Україні, окрема увага зосереджена на головних причинах, що гальмують подальшу реалізацію інклюзивної освіти. Для прикладу та порівняння взято 6 зарубіжних країн (Італія, Німеччина, Велика Британія, Франція, Австрія, Португалія), аби розглянути розвиток та специфіку застосування інклюзивного навчання в їхніх навчальних закладах. Проаналізовані дані свідчать про те, що перераховані країни перебувають у пошуці нових методів та способів реалізації даного навчання, адже турбуються про майбутнє жителів своєї країни. Важливу роль у становленні інклюзивної освіти в Україні має ставлення суспільства до дітей та людей означеної категорії.

14.17.12.2246/203620. Інноваційні технології навчання у реформуванні системи вищої освіти. Чикун Н., Пасальський Б. // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного ун-ту. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №3(107), С.135-144. - укр. УДК 378.
Досліджено вплив психолого-педагогічних методів інтерактивних технологій: конструктивне вирівнювання, білінгвальне навчання, метод проектів на активізацію пізнавальної діяльності студентів у період реформування освіти, що супроводжується зменшенням обсягу аудиторних годин на кожну навчальну дисципліну та збільшенням годин на самостійну роботу. Відмічено ефект комплексного поєднання цих методів у процесі навчання в аудиторіях і самостійної роботи студентів як під час підготовки до навчального процесу, так і проведення позааудиторних заходів.

14.17.12.2247/204830. Розробка нової освітньої політики як найважливіша умова модернізації сучасної освіти. Астахова В.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.204-212. - рос. УДК 316.74:37.014:001.895.
У статті розглядаються шляхи розробки інноваційної освітньої політики як на державному рівні, так і в межах окремого навчального закладу. Визначаються причини, які вимагають негайного вирішення пов'язаних з цим завдань, формулюються базові принципи і конкретні напрями діяльності на окремих напрямках цього процесу. Обґрунтовується висновок про те, що освітня політика на будь-якому рівні повинна бути спрямована на завдання випереджуючого, а не наздоганяючого, тим більше копіюючого чужий досвід розвитку. Підкреслюється, що, розробляючи інноваційну освітню політику на кожний наступний стратегічний етап, необхідно враховувати і власні реальні можливості, і свій попередній досвід з його досягненнями і прорахунками, і досвід інших навчальних закладів та національних освітніх систем. Однак, у першу чергу, треба мати досить вагомий набір нових ідей та оригінальних підходів, здатних не лише істотно підняти рівень навчального процесу та науково-дослідницької діяльності, але й здійснити справжній прорив у справі реалізації нових завдань інституту освіти. При цьому необхідно враховувати, що вдосконалення інноваційної освітньої політики можливо лише за умов включення в цей процес якомога більше досвідчених науково-педагогічних працівників та управлінців, а також зацікавлених студентів і навіть стейкхолдерів. Сформувати у цих людей нове мислення, об'єднати їх і спрямувати на досягнення поставленої мети - це одне з головних завдань перспективної освітньої політики.

14.17.12.2248/206151. Функціональні основи управлінської діяльності муніципального менеджменту із проведення ЗНО в сучасній Україні. Полякова В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.80-84. - укр. УДК (005.2:005 - 029:352):37.091.27(477'06)(045).
Метою даної статті є уточнення шляхів щодо впровадження зовнішнього незалежного оцінювання вступників до вищих навчальних закладів України на загальнодержавному рівні. Висвітлено складові елементи інформаційної кампанії, основною метою якої управління освіти і науки виконкому Криворізької міської ради вбачає в інформуванні широких кіл громадськості міста щодо особливостей та порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання.

14.17.12.2249/210552. Впровадження зарубіжних методик активного навчання у навчальний процес освітніх закладів I-II рівні акредитації. Перевозник А.С., Бєлік Т.А., Гордєєва О.І. // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. В.Даля, 2014, №29, С.208-215. - укр. УДК 371.311 (477).
У статті розглянуто зарубіжний досвід активного навчання. Проаналізовано підходи до викладення навчального матеріалу. Окрема розглядається Таксономії Блюма, як сучасної методики викладення навчального матеріалу. Відстоюється позиція, що впровадження зарубіжних методик активного навчання у навчальний процес освітніх закладів I-II рівні акредитації дозволяє осучаснити методичні основи викладення навчального матеріалу, що сприяє підвищенню якості підготовки студентів.

14.17.12.2250/211532. Система освіти як детермінанта людського розвитку: польський досвід. Ревко А. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2016, №2(6), С.63-71. - укр. УДК 37(438).
Стаття присвячена дослідженню польського досвіду функціонування системи освіти як головної детермінанти людського розвитку. Розглянуто основні джерела фінансування освіти в умовах децентралізації владних повноважень. Визначено, що інвестиції в освіту як базис людського розвитку на кожному етапі життєвого циклу людини різняться за своєю цільовою спрямованістю та джерелами витрат. Проведено аналіз річних державні витрати на вищу освіту серед країн-членів Європейського простору вищої освіти. Встановлено, що якісний людський розвиток, його трансформація та використання забезпечує формування, ефективне використання та нарощення конкурентних переваг конкретного адміністративно-територіального утворення.

14.17.12.2251/213145. Інституційні передумови і перспективи реалізації концепції інклюзивної освіти в Україні. Стадник В.В., Соколюк Г.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.169-173. - укр. УДК 330:304(376).
Актуалізовано проблему розвитку інклюзивної освіти в Україні. Проаналізовано формальні і неформальні складові вітчизняного інституційного середовища у частині, яка стосується інклюзивної освіти з виділенням тих елементів, які зумовлюють проблеми розвитку педагогіки різноманітності.

14.17.12.2252/213149. Шляхи підвищення якості дошкільної та загальної середньої освіти. Родіонова І.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.191-194. - укр. УДК 330.142; 331.6.
В статті визначено сутність поняття "якість освіти" через комплекс характеристик освітнього процесу. Визначено систему показників, що визначають якість дошкільної і загальної середньої освіти. Сформовано перелік науково-практичних рекомендацій та запропоновано шляхи підвищення якості дошкільної і загальної середньої освіти.

14.23 Дошкільна освіта. Дошкільна педагогіка

14.17.12.2253/203156. Сучасні проблеми ознайомлення дітей дошкільного віку з простором та часом. Голота Н.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.219-227. - укр. УДК 373.2:530.122.
В умовах оновлення змісту дошкільної освіти, спрямованості освітнього процесу на особистісний розвиток актуалізується проблема ознайомлення дітей із простором і часом. Простір і час є універсальними, базисними категоріями в пізнанні дитиною предметного, природного і соціального середовища, успішному оволодінню нею різними видами діяльності, розвитку соціальної адаптації. Однак категорії "простір" і "час" є й найбільш складними для розуміння і сприймання дітьми дошкільного віку. У статті, за результатами теоретичного аналізу та аналізу практики дошкільної освіти, з'ясовано сутність основних проблем ознайомлення дітей із простором і часом та окреслені шляхи їх вирішення: розкриваються можливості образотворчої та трудової діяльності для більш ефективного ознайомлення дітей із просторово-часовими відношеннями.

14.17.12.2254/203229. Інноваційна реабілітаційна методика для дітей дошкільного віку, хворих на сколіоз. Корж М.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.20-26. - укр. УДК 615.825-053.4:001.895:616.711-007.5.
У статті висвітлюється інноваційна реабілітаційна методика для дітей старшого дошкільного віку, хворих на сколіоз, яка містить шість комплексів коригуючих вправ із використанням спеціальних казково-ігрових тренажерів "Гармошка", "Лук", дитячих гантель "котик", "їжачок", і поролонових рукавичок "тигрячі лапки" для цілеспрямованого розвитку ослаблених м'язових груп тулуба й кінцівок, від яких значною мірою залежить корекція деформацій хребетного стовпа. Методика охоплювала два періоди реалізації: навчально-підготовчий, який тривав 2 тижні, та корекційно-тренуючий, що продовжувався до кінця дослідження.

14.17.12.2255/203255. Виховний вплив музичного мистецтва на формування особистості дитини. Картава Ю.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.274-281. - укр. УДК 376.352.04.
У статті зроблений теоретичний аналіз проблеми виховного впливу музичного мистецтва на формування особистості дитини дошкільного віку. Автором зазначено, що розвиток дошкільника, становлення його як особистості - кардинальна для дошкільної освіти проблема. Музичне мистецтво має невичерпний потенціал впливу на внутрішній світ дитини, воно є своєрідним засобом спілкування, сприяє самопізнанню і самовираженню особистості, формуванню її світогляду, про що неодноразово наголошували письменники, композитори, педагоги, психологи, мистецтвознавці, вчені різних галузей. Музичне мистецтво має величезний виховний потенціал, використання якого сприяє формуванню особистості дитини дошкільного віку.

14.17.12.2256/203311. Контент-аналіз дефініції "освітня програма" у просторі українського дошкілля. Фроленкова Н.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.263-272. - укр. УДК 371.214 .373.21(477)(045).
Порушено актуальну проблему змісту дошкільної освіти з метою здійснення контент-аналітичного дослідження поняття "освітня програма" задля встановлення його сутності та конкретизації. У процесі роботи застосовано якісно-кількісний метод - контент-аналіз, розкрито його особливості проведення за п'ятьма етапами. Серед досліджуваного масиву визначень виокремлено п'ять стійких структурних компонентів поняття "освітня програма": родовий, дидактично-категорійний, компонент спрямованості на вікові та індивідуальні особливості, компонент результату, які розкривають сутність категорії та її категорійні ознаки. Урахувавши результати дослідження, уточнено сутність поняття "освітня програма" в контексті змісту дошкільної освіти.

14.17.12.2257/203336. Основні підходи до психокорекції дітей дошкільного віку з порушенням голосової функції. Осадча Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.15-25. - укр. УДК 376.36:616.
У статті розглянуті основні підходи до психотерапевтичної корекції емоційно-вольових порушень, що можливо застосовувати в дітей дошкільного віку з порушенням голосової функції органічного генезу. На основі аналізу наукової літератури та власних експериментальних досліджень з окресленої теми було визначено емоційно-вольові порушення, що спостерігаються в дітей з органічними захворюваннями гортані та зазначено психологічні особливості дітей дошкільного віку. Запропоновано психологічну допомогу дитині на всіх етапах перебігу захворювання та основні методи психотерапії, що можуть бути дієвими влікувальних закладах та за їх межами.

14.17.12.2258/203392. Аналіз інноваційних підходів у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Кулик Н.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.10-17. - укр. УДК 371.72-053.4:001.895.
У статті розглянуто різноманітні інноваційні підходи в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку, що можливо застосовувати з дітьми старшого дошкільного віку. На основі аналізу наукової літератури з окресленої теми було визначено, що використання різних інноваційних підходів у системі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку позитивно впливають на фізичний розвиток і фізичну підготовленість дітей. Фізичне виховання дошкільників - це освітньо-виховний процес, у якому фізкультурні заняття є основною формою фізичного виховання дітей. Аналіз літературних джерел показав, що результат педагогічних нововведень залежить не тільки від їх внутрішнього потенціалу, але значною мірою визначається особистісними якостями вихователя, його педагогічною майстерністю, іншими словами підготовленістю вихователя до інноваційної діяльності.

14.17.12.2259/203541. Оцінка ефективності вдосконалення стартових можливостей графомоторних навичок у дітей 5-8 років. Завадська М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.143-149. - укр. УДК 372.45:371.212.
У статті висвітлена авторська програма, яка побудована з урахуванням педагогічних принципів і принципів диференційованого впливу спеціальних цілеспрямованих засобів, що впливають на всі м'язові групи й організм у цілому. У результаті впровадження встановлено збільшення в дошкільних навчальних закладах середнього рівня графомоторних навичок на +11,56 %, а серед загальноосвітніх закладів освіти - на +18,01 % ($p<0,05$). Перспективами подальшого дослідження є розробка програми комплексної оцінки дітей до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

14.17.12.2260/203549. Теоретичні підходи до організації арт-терапевтичного процесу в системі оздоровчо-фізкультурної роботи з дітьми дошкільного віку. Литвиненко В., Кукса Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.204-212. - укр. УДК 615.85 615.85 1.4 :159.94.
У статті розкрито теоретичні підходи до організації арт-терапевтичного процесу в системі оздоровчо-фізкультурної роботи з дітьми дошкільного віку. Спроба розгляду цієї проблеми є дуже актуальною, оскільки здійснено теоретичний аналіз можливостей застосування інноваційних технологій, а саме засобів арт-терапії в процесі оздоровчо-фізкультурної роботи з

дітьми дошкільного віку; досліджено вплив засобів арт-терапії на процес оздоровлення дітей даної вікової категорії. Водночас, всебічний огляд особливостей арт-терапевтичного процесу, який характеризуються багатоя традиціюя досліджень і стаю все більш популярним останнього часу, дозволяю досягти більш глибокого й точного розуміння поняття "арт-терапія", суттюво розширяю знання про арт-терапевтичні засоби, відкрити нові напрями в даному дослідженні.

14.17.12.2261/203559. Застосування здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні дітей 5-6 років. Старченко А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.284-291. - укр. УДК 796.011. 3 - 053.4.
У зв'язку зі збільшенням кількості дітей, які хворіять, виникаю необхідність переосмислення змісту й форм роботи з фізичного виховання. Мета статті: обґрунтувати необхідність застосування здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні дітей старшого дошкільного віку. Результати дослідження: застосування засобів дитячого фітнесу сприяло підвищення інтересу дітей до фізкультурних занять, а також зменшення рівня їх захворюваності. Перспективи подальших наукових досліджень полягаять у поглибленому вивченні зарубіжного досвіду використання засобів дитячого фітнесу та здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні дошкільників.

14.17.12.2262/203585. Дослідження зв'язного мовлення в дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. Кравченко А., Ступак Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.498-503. - укр. УДК 376.1-056.264:373.2.
У статті охарактеризовано основні етапи експериментального дослідження стану зв'язного мовлення в дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. В основу констатувального експерименту покладена тестова методика діагностики зв'язного мовлення В. Глухова. Для оцінювання успішності виконання завдань за методикою було передбачено використання бально-рівневої системи. Аналіз результатів дослідження підтвердив наявність низки особливостей, що характеризують стан зв'язного мовлення дітей із загальним недорозвиненням мовлення, які обов'язково слід враховувати під час проведення корекційної роботи.

14.17.12.2263/203604. Батьківська просвіта у сучасних дитячих дошкільних навчальних закладах України. Трубавіна І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.189-198. - укр. УДК 37: 372+374.
Стаття уточняє сутність сучасної батьківської просвіти в дитячих дошкільних навчальних закладах, показує її актуальність. Методологією дослідження є родиноцентричний, проблемно-оріюнтований, діяльнісний, аксіологічний, особистісно-оріюнтований підходи. Результатами дослідження є визначення батьківської просвіти в сучасному ДДНЗ, розкриття її змісту, рівнів здійснення, етапів роботи, технології і форм реалізації, суб'єктів роботи і форм організації їх взаємодії між собою. Практичним значенням статті є зміст і технології просвіти. Висновками є необхідність оновлення її змісту та реалізації на основі комплексно-цільової програми. Перспективами дослідження є підготовка фахівців ДДНЗ до роботи в нових змістових, організаційних умовах.

14.17.12.2264/204154. Педагогічні умови активізації рухової активності дітей. Пахальчук Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.80-90. - англ. УДК 373.2.091.33.
У статті висвітлюються особливості організації рухової активності дітей на основі визначених педагогічних умов. З Метою з'ясування рівнів рухової активності дошкільників було виділено мотиваційний, теоретико-практичний та діяльнісний критерії і використовувалися спостереження, анкетування, методики ігрового тестування тощо. Результати дослідження виявили переважання середнього та низького рівнів рухової активності дітей. У статті запропоновано використовувати фізкультурні ігри-подорожі, технологія організації фізкультурно-оздоровчої діяльності Л. Бейби, елементи ботмерівської гімнастики тощо. Перспективи подальших розвідок вбачаємо в розробці методичних рекомендацій щодо використання оздоровчих видів гімнастики в роботі з дошкільниками.

14.17.12.2265/204156. Перехід дошкільних навчальних закладів України до діяльності за нових соціокультурних умов. Фроленкова Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.99-111. - укр. УДК 373.21:316.7.
Здійснено організаційно-педагогічне обґрунтування переходу дошкільних навчальних закладів України до діяльності за нових соціокультурних умов. Задля досягнення поставленої мети застосовано методи дослідження - проблемно-цільовий і порівняльний - для аналізу, зіставлення, узагальнення, систематизації, інтерпретації досліджуваних матеріалів. Розглянуто пріоритетні принципи освіти, відповідно до яких передбачено оновлення змісту навчання й виховання дітей дошкільного віку на засадах його диференціації та інтегрування під кутом особистісно орієнтованого, компетентнісного й діяльнісного підходів. Охарактеризовано різні види програмового забезпечення дошкільних навчальних закладів України та констатовано їх загальну спрямованість відповідно до змісту освіти. Обґрунтовано відповідність прогресивним напрямам реформування змісту дошкільної освіти України в межах положень її державного стандарту.

14.17.12.2266/204645. Інформатизація дошкільної освіти в Україні: організаційно-правові проблеми та перспективи. Мілаш О.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.42-51. - укр. УДК 373.21:004.9.
Розглянуто поняття та зміст інформатизації дошкільної освіти. Підкреслено, що вона представляє собою процес забезпечення системи дошкільної освіти організаційно-правовими та науково-методичними механізмами використання сучасних інформаційних технологій, орієнтованих на навчання і виховання дітей. Доведено, що інформатизацію дошкільної освіти необхідно розглядати тільки в комплексному аспекті, включаючи також і інформатизацію процесу виховання в сім'ї, й інформатизацію управлінської діяльності. Систематизовано нормативну базу щодо проведення інформатизації в системі дошкільної освіти в Україні, доведено її недосконалість. Визначено пріоритетні цілі та завдання інформатизації дошкільної освіти в Україні. Серед них основними названо такі, як удосконалення нормативного та науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу, підвищення ефективності управління дошкільних навчальних закладів, інформаційну інтеграцію освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах із сімейним вихованням.

14.17.12.2267/205882. Етнопедагогічні засади виховання дитини-дошкільника. Пантюк Т., Кріль Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.31-34. - укр. УДК 373.291.
У статті зроблена спроба проаналізувати специфіку виховання дитини дошкільного віку засобами народної педагогіки. Проаналізовано засоби, традиції, форми та прийоми виховання, розвитку й навчання дитини в сім'ї у передшкільний період. З'ясовано роль сім'ї, родини та громади у житті дитини та їхній вплив на соціалізацію особистості. Доведено універсальність і дієвість народних традицій, звичаїв, родинно-побутової культури в умовах сьогодення. Акцентовано на важливості позитивного традиційного родинного виховання як передумові успіху наступного шкільного та професійного самоствердження особистості.

14.17.12.2268/205886. Поняття "духовність", "моральність", "релігійність" у контексті духовного розвитку дітей дошкільного віку. Городиська В., Мацелюх Р. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.49-52. - укр. УДК 37.017.93:373.21.
У статті аналізується сутність понять "духовність", "моральність" "релігійність", висвітлюється розуміння релігійності у сучасних дошкільних навчальних закладах, здійснюється акцент на поєднанні релігійних, естетичних та національно-патріотичних почуттів у духовному розвитку дітей дошкільного віку.

14.17.12.2269/205986. Планування та організація дизайнерської діяльності дошкільників засобами нетрадиційних технік малювання. Гевко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.27-32. - укр. УДК 372.3:7.012:372.874.
У статті розглянуто особливості дизайнерської діяльності дітей дошкільного віку. З'ясовано особливості створення розвивально-естетичного середовища у дошкільному навчальному закладі. Виявлено, що планування дизайнерської діяльності дошкільників може здійснюватися у різних напрямах. Обґрунтовано сучасні методи та прийоми дизайнерського художньо-естетичного розвитку дошкільників. Розглянуто нетрадиційне малювання та використання нетрадиційних технік малювання як виду дизайнерської діяльності для оформлення об'ємних та площинних виробів, виготовлених дітьми.

14.17.12.2270/205991. Розвиток соціальної компетентності дошкільників у процесі спілкування з дорослими. Дурманенко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.54-59. - укр. УДК [373.2.015.31:316.42] - 053.4.
Перебування дитини в людському оточенні сприяє становленню її соціального досвіду, соціальної компетентності, досвідченості, обізнаності. У дошкільника формуються певна соціальна поведінка, здатність бути адекватним ситуації, вимогам і сподіванням авторитетних дорослих. Розвиваються соціальні потреби, здібності, мотиви поведінки та діяльності. В процесі соціального розвитку відбувається формування соціальної компетентності, гарантується усвідомлення дитиною того, як слід себе поводити, щоб бути гармонійною, співзвучною з іншими, почувати себе в будь-якому товаристві комфортно.

14.17.12.2271/206043. Розвиток творчості дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема. Гевко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.51-55. - укр. УДК 37.036 - 053.4.
У статті розглянуто сутність та особливості творчості, креативності та творчої діяльності дітей дошкільного віку. З'ясовано особливості творчої діяльності дошкільника через розвиток його уяви та фантазії як передумова розвитку художньої, наукової, технічної та ігрової творчості особистості. Розглянуто особливості творчої діяльності та основні ознаки прояву творчості дошкільників, Обґрунтовано ефективні форми реалізації творчого виховання дітей дошкільного віку.

14.17.12.2272/206077. Особливості ознайомлення дітей з кольором у системі сенсорного виховання М. Монтессорі. Федорович А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.53-57. - укр. УДК 373.2:371.4.
У статті зосереджено увагу на змісті сенсорного виховання дітей за технологією Марії Монтессорі, зокрема, охарактеризовано методику ознайомлення дітей з кольором та обґрунтовано можливості її використання у сучасних дошкільних навчальних закладах; наведено приклади завдань з дидактичними матеріалами, які доцільно пропонувати дітям, з метою цілісного формування зорового сприймання.

14.17.12.2273/206126. Творчість вихователя як чинник ефективності навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі. Федорович А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.127-131. - укр. УДК 373.211.24.
У статті наголошено на значенні педагогічної творчості вихователя у формуванні особистості дошкільника; зосереджено увагу на змісті понять "творчість" та "творчий потенціал" педагога; виокремлено риси творчого вихователя (моральна свідомість, загальна культура, проблемний стиль мислення, інтелектуальні та комунікативні здібності, фантазія, уява, сміливість, наполегливість, допитливість, захопленість, здатність до самоуправління та ін.).

14.17.12.2274/206142. Теоретичні основи екологічної освіти у виявленні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку шляхом експериментування. Олексин Л., Салій В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.38-42. - укр. УДК 372.3.
У статті наголошується, що серед можливих засобів розвитку дослідницької активності дошкільників особливої уваги заслуговує дитяче експериментування. Розвиваючись як діяльність, що спрямована на пізнання і перетворення об'єктів навколишньої дійсності, дитяче експериментування сприяє розширенню кругозору, збагаченню досвіду самостійної діяльності, саморозвитку дитини.

14.17.12.2275/206149. Творче фантазування в малюнках старших дошкільників. Городиська В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.70-74. - укр. УДК 372.3:159.922.75.
У статті аналізується важливість розвитку творчої уяви й фантазії в художньо-естетичному становленні дітей старшого дошкільного віку засобами гри, казки, музики та з'ясовується вплив останніх на творче фантазування у малюнках. Розглядаються основні форми та засоби впливу на розвиток емоцій, почуттів, художньо-естетичних смаків дітей дошкільного віку за допомогою традиційних та нетрадиційних технік малювання.

14.17.12.2276/206166. Сутність та специфіка соціалізації дитини-дошкільника. Павлюх Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.152-156. - укр. УДК 372.32.
У статті визначено сутність процесу соціалізації особистості і соціалізації дитини-дошкільника, зокрема, як передумови успішного усуспільнення індивіда на сучасному етапі розвитку суспільства. На основі праць учених проаналізовано стадії процесу соціалізації дитини, фактори та залежні від вікового етапу шляхи, методи, засоби включення дошкільника в соціальну взаємодію. Досліджено роль сім'ї як першого природного інституту соціалізації дитини та дошкільного закладу як наступного по значимості соціального мікросередовища дошкільника. Узагальнено передумови успішної адаптації дитини до соціальної спільноти.

14.17.12.2277/207353. Проблема формування узагальнень у дітей дошкільного віку в психолого-педагогічних дослідженнях. Суховієнко Н.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.277-289. - укр. УДК 373.2:[159.9.018+37.012].
У статті здійснено аналіз психолого-педагогічних досліджень з даної теми. Значну увагу приділено аналізу та виокремленню основних концептуальних акцентів на постановці проблеми. Зазначено та розкрито основні теоретичні підходи та експериментальні дослідження до вивчення проблеми узагальнення, що сформувались впродовж розвитку психологічної науки. Розглянуто проблему взаємозв'язку узагальнення з розумовою готовністю дитини до навчальної діяльності. Надано узагальнену характеристику положення про формування узагальнення, пов'язаними з актуальними на сьогодні змінами

парадигми освіти та перехід на нові програми спеціальних загальноосвітніх закладів. Висвітлено погляди вітчизняних вчених в сурдопедагогічних та сурдопсихологічних дослідженнях, що пов'язували формування слова і утворення образу в мовленні глухих та слабочуючих дітей з процесом розумового розвитку та формування узагальнень в цілому. Розкрито питання підготовки дітей з вадами слуху до навчання в школі, де суттєве місце відводиться формуванню узагальнених знань про навколишні предмети та явища дійсності. Вивчалася проблема формування узагальнень у дітей з вадами слуху старшого дошкільного віку з метою виявлення їхньої розумової готовності до навчання у шкільній системі освіти. Визначено, що формування у дітей узагальнень вважається пріоритетним завданням сьогодення, враховуючи реформаторські зміни в системі освіти, що пов'язані з інклюзивною складовою процесу навчання і виховання дітей-інвалідів, зокрема дітей з вадами слуху. Одним з найважливіших підсумків корекційно-компенсаторного розвитку в дошкільний період дитинства є готовність дошкільника з вадами слуху до шкільного навчання, що пов'язано з наступними змінами умов життя і діяльності дитини, які різко змінюються: складаються нові відносини з дорослими, з дітьми, з'являються нові вимоги щодо засвоєння знань у вигляді шкільного навчального матеріалу. У даній роботі розкрито теоретичні підходи, що стали підґрунтям для подальших експериментальних досліджень щодо розгляду проблеми формування узагальнень у дітей в психолого-педагогічних дослідженнях різного напряму. Проаналізовану значну частину психологічних досліджень та з'ясовано, що процес формування узагальнень відбувався в різних напрямках, зокрема: утворення елементарних узагальнень в ранньому дитинстві,за віковими критеріями, за мовленнєвим розвитком, за розвитком мисленнєвих операцій, за діяльнісним підходом.

14.17.12.2278/207397. Використання конотативних значень слів у комунікативно-мовленнєвій діяльності дітей дошкільного віку. Ільїна Н.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.155-165. - укр. УДК 373.2.016:811.161.2.
Стаття присвячена дослідженню особливостей використання конотативних значень слів у комунікативно-мовленнєвій діяльності дітей дошкільного віку. Коротко розкрито основні труднощі та відхилення у становленні комунікативних умінь та навичок у осіб з мовленнєвою патологією. Здійснено аналіз основних понять, пов'язаних з процесом комунікації: спілкування, комунікація, комунікативна діяльність, комунікативно-мовленнєві вміння, комунікативно-мовленнєва діяльність. Розкрито особливості старшого дошкільного віку щодо засвоєння основних мовних засобів та формування комунікативно-мовленнєвої діяльності. Зазначено, що поява позаситуативно-пізнавальної та позаситуативно-особистісної форм спілкування створюють у дитини потребу в оволодінні більш змістовними, довільно контрольованими стратегіями мовленнєвої комунікації, використанні мовних засобів, які б мали максимальний вплив на адресата мовленнєвого повідомлення. До таких засобів належать конотативні значення слів, які відображають емоційне ставлення мовця до предмету мовленнєвого висловлення. Представлено основні підходи в науковій літературі до вивчення явища конотації. Особливу увагу у статті приділено дослідженню М. Лісіної, яке присвячене виявленню зв'язка між особливостями мовлення дошкільників і рівнем розвитку їхнього спілкування з дорослими. Описано особливості мовлення дітей з різними формами спілкування. Висвітлено перші результати експериментального спостереження, метою якого є виявлення характеру зв'язку між розвитком лексичного значення слова (а саме засвоєння і використання конотативних значень) і формами спілкування у дітей з різними рівнями мовленнєвого розвитку. Зазначено, що активне використання конотативних значень слів у віці 5-7 років обумовлено у більшій мірі наявністю позаситуативно-особистісної форми спілкування, ніж рівнем мовленнєвого розвитку. Наприкінці статті підведено короткі підсумки, які розкривають взаємообумовленість розвитку мовлення, засвоєння нових мовних засобів і розвитку діяльності спілкування у дітей в цілому і, в першу чергу, змісту потреби в спілкуванні. Обґрунтовано подальше дослідження вказаної проблеми з метою удосконалення методів корекції порушень мовленнєвої діяльності у дітей із патологією мовлення.

14.17.12.2279/208056. Порівняльна характеристика інтелектуальної діяльності нормально розвинених і розумово відсталих дітей старшого дошкільного віку. Ковальчук І.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.140-149. - укр. УДК 376 - 056.36.
У статті висвітлено особливості дослідження інтелектуальної діяльності старших дошкільників із розумовою відсталістю та з нормальним розвитком. Основою проведеної психолого-педагогічної діагностики зазначеної категорії дітей послугувала методика Н. Стадненко. Завдання експерименту полягали у з'ясуванні особливостей виконання завдань як дітьми із нормальним розвитком, так і дітьми із розумовою відсталістю. Ми контролювали процес виконання завдання на кожному етапі інтелектуальної діяльності досліджуваних дітей. Наші спостереження базуються на висновках роботи, яка проводилася в дошкільних спеціалізованих навчальних закладах України. Враховуючи методичні рекомендації, завдання ми проводили в ігровій формі, що дозволило залучати до їх виконання дітей із розумовою відсталістю. Різні вправи за складністю, але однотипні за характером, давали нам можливість відслідковувати особливості поетапного виконання завдань дітьми даних категорій. Акцент уваги було спрямовано на організацію процесу обстеження, а тісна взаємодія дорослого та дитини сприяла більш якісному виконанню завдань розумово відсталими дітьми. Ми здобули змістовну інформацію про особливості інтелектуальної діяльності обстежуваних дітей, зокрема,їхньої здатності до узагальнення матеріалу. Діти із нормальним інтелектуальним розвитком виконували завдання як невербального, так і вербального характеру, з цікавістю сприймали дидактичний матеріал, демонстрували здатність до самостійного навчання, а будь-яке непорозуміння вирішували з експериментатором. Розумово відсталі діти виконували завдання тільки у супроводі дорослого, їх необхідно було постійно спонукати і заохочувати до діяльності. Під час виконання складних завдань ці діти зазнавали труднощів та втрачали інтерес, що неодноразово призводило до відмови від виконання завдань. Акцент уваги було спрямовано на характер помилок та реакцію дітей на них. Діти з нормальним розвитком логічно обґрунтовували свої помилки, домагалися їх виправити після зауважень. У відповідях дошкільників із розумовою відсталістю переважали помилки беззмістовного характеру, а вказівка на них залишала більшість опитуваних дітей емоційно байдужими. З урахуванням особливостей інтелектуальної діяльності дітей із розумовою відсталістю нами були розроблені тактичні і стратегічні підходи до індивідуальної та групової роботи з ними.

14.17.12.2280/208058. Эффективность сказкотерапии в обуздании страхов детьми в возрасте шести лет. Кулеша Э.М., Курацки К. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.158-172. - рос. УДК 37.015.3:159.922.73.
Статья состоит из двух основных частей: просмотра литературы и презентации итогов эмпирических исследований. В первой части рассматриваются рассуждения на тему значения библиотерапии и особенно сказок в терапевтической работе с детьми. Проанализирована применяемая в Польше стратегия использования сказок как ведущего дидактического средства в терапии. Во второй части представляется попытка верификации эффективности сказкотерапии на группе 20 шестилетних детей с нормативным развитием. Применен одногрупповой план педагогического эксперимента и классическая процедура верификации гипотеза о положительном влиянии внедренной модели терапии. Использованы анализ рисунка, разговор, Тест тревожности Дорки М. и Амен Э. Обнаружено, что исследуемые (пре-тест) характеризуются типичными для данного возраста тревогами с высоким и средним уровнем интенсивности. Шестилетние дети больше всего пугаются темноты (ночи, духов и монстров), животных (преимущественно ос, пчел, пауков), болезни (больницы, крови, уколов, игл). Разработан и внедрен цикл 11 занятий с применением сказок направленных на терапию этих страхов. Итоги пост-теста показали значительные положительные изменения как в числе выявленных тревог, так и в общем уровне интенсивности страха.

14.17.12.2281/208106. Психолого-педагогічні особливості організації рухової активності дітей дошкільного віку з психофізичними порушеннями в сім'ї. Сімко А.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.245-254. - укр. УДК 376-056.2 .3.373.2.796.012.
У статті здійснено аналіз психолого-педагогічних засад організації рухової активності дітей дошкільного віку з вадами інтелекту в сім'ях. Розглянуто мотиви та смисл основних видів діяльності дітей та можливість застосування фізичних вправ, як універсального засобу рухової активності для покращення порушень психомоторного розвитку розумово відсталих дітей дошкільного віку. Проведено теоретичний аналіз наукових досліджень щодо проблеми рухової активності дітей з відхиленнями в інтелектуальній сфері. Визначено вплив рухової активності на психомоторний розвиток розумово відсталих дітей дошкільного віку та особливості її застосування у здійсненні корекційної роботи у сімейному вихованні. Доведено, що недостатня рухова активність розумово відсталих дітей негативно впливає на їх організм, але необхідно враховувати, що зайва рухова активність веде до негативних функціональних змін в серцево-судинній системі дошкільника, тому необхідно враховувати індивідуальні особливості рухових можливостей кожної дитини. Надано перелік найбільш корисних фізичних вправ та запропоновано основні положення організації фізичної активності для дітей дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями.

14.17.12.2282/208286. Нова парадигма розвитку мовлення та навчання читання дітей дошкільної та початкової ланок. Вознюк О.В., Гужанова Т.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.46-50. - укр. УДК 373.2.01.
У статті на основі міждисциплінарного підходу висвітлена нова парадигма розвитку мовлення та навчання читання дітей дошкільної та початкової ланок. Зроблено висновки, що успіх людини у житті залежить від грамотності, що погіршується, і однією з причин цієї тенденції є фонематична лінгводидактична парадигма сучасної школи. За таких умов виявляється необхідність побудувати цілісну методичну систему навчання дітей грамоті на основі ефективних методів та технологій: глобальний метод, методика раннього навчання грамоті, технологія імовірнісної освіти, педагогічна система раннього розвитку, системно-інформаційний підхід до організації навчально-виховного середовища. Ці методи базуються на психофізіологічних особливостях розвитку дитини, яка на ранніх етапах своєї еволюції сприймає світ цілісно, на рівні правопівкульових механізмів пізнання та освоєння дійсності.

14.17.12.2283/212441. Стан виховання основ культури споживання у практиці роботи дошкільних закладів освіти. Іванчук С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.112-119. - укр. УДК 373.2.015.31:33.
Стаття присвячена проблемі виховання культури споживання в підростаючого покоління громадян України. Автор аналізує рівень усвідомлення педагогами значущості виховання культури споживання, значення шляхів її формування на етапі дошкільного дитинства. Розкрито зміст діагностичного обстеження, представлено кількісний та якісний аналіз обстеження педагогів дошкільних закладів. На основі аналізу державних нормативних документів та програм навчання, виховання й розвитку дітей дошкільного віку окреслено напрями роботи з педагогами щодо ознайомлення їх із методами та прийомами виховання культури споживання в дітей дошкільного віку.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.17.12.2284/203080. Роль учителів-агентів змін у формуванні готовності школи до інновацій: з досвіду зарубіжних досліджень шкільних реформ. Шихненко К.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.42-51. - укр. УДК 37.013(73).
Метою статті є аналіз американських педагогічних досліджень щодо розвитку вчителя як агента змін; з'ясування ролі шкіл як професійних громад у вихованні готовності вчителів до інновацій у школах. Показано, що готовність учителів до змін конкретизується у професійних знаннях і вміннях, здатності до рефлексії та активного творення нового знання, які доповнюються вмінням співпрацювати на єдину мету та мати спільну відповідальність за результати діяльності. Ефективним механізмом підготовки вчителів як агентів змін слугують у США шкільні професійні громади, що навчаються. Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на побудову моделей та розробку, з урахуванням зарубіжного досвіду, рекомендацій для українських освітян щодо підготовки вчителів до інноваційної діяльності в школах.

14.17.12.2285/203092. Технологічна готовність учителя іноземної мови (англійської) до професійної діяльності. Козаченко І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.146-154. - укр. УДК 371.134.
У статті розкрито сутність поняття "технологічна готовність" як інтегративну, значиму якість особистості, визначено її етапи, рівні та структуру, а саме висвітлено основні її компоненти (мотиваційний, інформаційно-змістовий, оцінно-рефлексивний), критерії (мотивація студента, яка спонукає його до формування технологічної готовності; система знань, необхідних для розуміння сутності та структури інноваційних технологій і способів роботи з ними; здатність адекватно оцінювати власні результати роботи з інноваційними технологіями, прагненні до професійного самовдосконалення) та показники.

14.17.12.2286/203094. Педагогічні умови творчої самореалізації старшокласників у навчальній проектній діяльності. Левченко Л.С., Іонова І.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.163-171. - укр. УДК [373.5.015.311:159.9.07](043.3).
У статті здійснено аналіз суттєвого змісту понять "умови" й "педагогічні умови", запропоновано власне визначення педагогічних умов творчої самореалізації старшокласників, обґрунтовано педагогічні умови творчої самореалізації старшокласників у навчальній проектній діяльності, а саме: проведення методичної роботи з учителями щодо питань організації навчальної проектної діяльності зі старшокласниками; спрямування мотиваційно-ціннісної сфери старшокласників на розвиток власного творчого потенціалу в процесі навчальної проектної діяльності; оволодіння старшокласниками сукупністю знань і вмінь навчальної проектної діяльності.

14.17.12.2287/203130. Особливості соціалізації учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Хващевська О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.13-18. - укр. УДК 316.614-057.874.
У статті здійснено аналіз наукових підходів щодо проблеми соціалізації учнів загальноосвітніх закладів у вітчизняній педагогічній науці. Розкрито сутність понять "соціалізація" і "соціальний розвиток". Визначено особливості соціалізації учнів як процесу взаємодії індивіда і суспільства, результатом якого є гармонізація відносин особистості та соціуму. Виявлено, що у процесі соціалізації учень не тільки засвоює та відтворює соціальні цінності, але й піднімається до найвищого ступеня соціального розвитку. З'ясовано, що соціалізація дитини відбувається у виховному процесі, який становить собою спеціально організоване педагогічне середовище, збагачене соціальною реальністю.

14.17.12.2288/203132. Розширені школи як інноваційний структурний компонент системи середньої освіти Великої Британії. Гаращук К.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.27-33. - укр. УДК 373.5.014.3.018(410).
У статті досліджені особливості діяльності нових типів загальноосвітньої середньої школи Великої Британії (на прикладі "розширених шкіл"). Зокрема, визначено роль і місце "розширених шкіл" у системі сучасної британської середньої освіти; окреслено можливості творчого використання британського досвіду функціонування "розширених шкіл" у системі української загальної середньої освіти. Доведено, що вивчення позитивного впливу "розширених шкіл" на якість освіти суспільства в цілому може стати важливим фактором наближення вітчизняної школи до потреб сучасного життя, посприяти інтеграції України у світове освітнє середовище.

14.17.12.2289/203153. Перспективи впровадження технології медіації однолітків у загальноосвітній школі. Білик Н.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.189-198. - укр. УДК 37.06:053.2.
У статті обґрунтовано медіацію однолітків як технологію врегулювання міжучнівських відносин у середовищі загальноосвітньої школи. За допомогою письмового опитування спеціалістів центрів психології та соціальної роботи шкіл міста Чернівці та області визначено основні типи конфліктів, які виникають у школі. Такими стали конфлікти типу "учень-учень", що доводить необхідність впровадження медіації однолітків як технології вирішення такого типу конфліктів. Визначено передумови впровадження технології медіації однолітків у загальноосвітній школі України.

14.17.12.2290/203154. Аналіз психологічних передумов організації повторення в початковому навчанні. Вашуленко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.198-210. - укр. УДК 373. 3. 091. 32. 026.
У статті обґрунтовано важливість повторення як засобу, що забезпечує міцне засвоєння і збереження знань, умінь і навичок; розкрито психологічні передумови організації повторення в початковому навчанні. Зазначено, що пам'ять є психологічною основою міцності знань. Обґрунтовано, що саме процеси пам'яті мають безпосереднє відношення до швидкого і міцного засвоєння навчального матеріалу. Визначено роль мнемічних прийомів, спрямованих на запам'ятовування інформації, описано операції, які властиві мнемічним діям.

14.17.12.2291/203158. Дослідження компонентів діяльності вчителя як передумова створення її моделі. Курок В.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.233-240. - укр. УДК 378.
У статті проаналізовано різні погляди на визначення компонентів професійної діяльності вчителя, запропоновано деякі підходи до створення моделі діяльності фахівця на сучасному етапі розвитку суспільства. Автором зазначено, що в наукових студіях переважає усталений підхід стосовно того, що для реалізації виховної функції необхідно мати високу мораль, інформаційної - високий інтелект, дослідницької - здатність до творчості, комунікативної - уміння спілкуватися, а для виконання навчальної функції - професійну компетентність.

14.17.12.2292/203161. Проблема оцінювання навчальних досягнень першокласників у педагогічній теорії та практиці. Предик А.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.256-265. - укр. УДК 373.1.013.
У статті здійснено ґрунтовний аналіз проблеми оцінювання навчальних досягнень молодших школярів у педагогічній теорії та практиці й проаналізовано особливості оцінювання знань, умінь і навичок першокласників у сучасній початковій школі. Основний акцент робиться на виявленні психолого-педагогічних підходів до процесу оцінювання навчальних досягнень молодших школярів, а саме з'ясовано нетрадиційні прийоми оцінювання, які доцільно використовувати вчителям у роботі з учнями першого класу, що вимагає від педагога добору різноманітних форм, засобів і методів оцінки навчальної діяльності молодших школярів.

14.17.12.2293/203182. Інноваційні шкільні мережі: характеристика понятійно-термінологічного апарату дослідження. Самойлова Ю.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.432-441. - укр. УДК 373:005.591.6:001.4.
У статті здійснено комплексний аналіз базових понять дослідження інноваційних шкільних мереж (ІШМ) як педагогічного феномену в контексті інноваційного освітнього менеджменту. Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові методи (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення) та метод термінологічного аналізу для виявлення та уточнення значень і смислів основоположних понять. У результаті дослідження було обґрунтовано необхідність вивчення особливостей ІШМ для розвитку вітчизняної системи освіти, проаналізовано понятійно-термінологічну базу поняття "інноваційна шкільна мережа". Розглянуто інноваційні шкільні мережі як педагогічний феномен у контексті інноваційного освітнього менеджменту.

14.17.12.2294/203231. Традиційна гра в інклюзивній освіті: від аналізу педагогічних можливостей - до впровадження у шкільну практику Центральної Росії та України. Репринцева О.О., Леонова О.В., Кудрявцева М.В., Косенко Ю.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.36-53. - укр. УДК 376.3:376.112.4.
У статті висвітлюється проблема педагогічних можливостей традиційної дитячої гри в інклюзивному освітньому просторі. Здійснено опис народних дитячих забав, зроблено характеристику педагогічного потенціалу запропонованих тради-ційних ігор. Наведено конкретні приклади дитячих ігор центральної частини Росії, Подніпровської та Слобідської України. Досліджено вплив народних ігор на розвиток психічних процесів і корекцію фізичних можливостей дітей з обмеженими можливос-тями здоров'я. Запропоновано варіанти використання традиційних дитячих ігор з урахуванням порушень у психічному та фізичному розвитку дитячого контингенту.

14.17.12.2295/203234. Можливості використання досвіду Нідерландів для модернізації системи управління державними школами в Україні. Бойченко К.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.66-75. - укр. УДК 37(492).
Статтю присвячено виявленню позитивного досвіду управління школами в Нідерландах з огляду на якість та ефективність освіти, що досягнуто завдяки традиціям децентралізаційних процесів у шкільному менеджменті, а також значній автономії та свободі, наданим школам. Розглянуто проблеми системи управління освітою в Україні, такі як: корумпованість, надмірна бюрократія, низький рівень демократії, невідповідність нормативно-правовим нормам, недостатня участь батьків в управлінні школою, і запропоновано шляхи вирішення проблем вітчизняного шкільного менеджменту. Проаналізовано переваги автономії та процесу децентралізації для подальшого використання голландського досвіду в реформуванні української системи управління закладами освіти.

14.17.12.2296/203236. Формування мотивації до вивчення іноземних мов як запорука майбутнього професійного успіху школярів європейських країн. Купчик Л.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.83-90. - укр. УДК 81'243:373.
У статті аналізується потреба в оволодінні іншомовною компетенцією громадянами Європи, оскільки іноземні мови належать сьогодні у зв'язку з усе більшою інтернаціоналізацією економіки до ключових кваліфікацій. У дослідженні наголошується на необхідності знань англійської мови, проте виокремлюється також потреба в інших європейських та неєвропейських мовах як китайська чи арабська на підприємствах ЄС, які пропонують для працівників зі знаннями мов кращі кар'єрні можливості та, навіть, вищу заробітну платню, що формує потужну мотиваційну базу для школярів і дорослих до вивчення іноземних мов. У дослідженні виокремлено перспективи розвитку іншомовної освіти у європейському просторі.

14.17.12.2297/203243. Поняття "здоров'я" і "рух" у біологічній концепції фізичного виховання у європейській середній освіті. Скальські Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.162-171. - укр. УДК 37.037 (4).
У статті визначено підходи до таких понять, як "здоров'я" і "рух", у біологічній концепції фізичного виховання у європейській середній освіті. Розглянуто цілі навчання й виховання в галузі фізичної культури, а також підкреслено важливість індивідуального підходу до формулювання цих цілей для окремої особистості. Розкрито вплив браку рухової діяльності на людське здоров'я, тому наголошено, що для сучасної людини, яка веде переважно сидячий спосіб життя, і внаслідок цього страждає від надмірної ваги і надмірного емоційного збудження, рух є беззаперечною біологічною потребою, як профілактичною, так і терапевтичною. Окреслено особливості практичної реалізації біологічної концепції фізичного виховання в європейській середній освіті.

14.17.12.2298/203250. Інтегрований підхід до реалізації змісту з біології у профільних класах. Генкал С.Е. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.231-237. - укр. УДК 371.315.6.
У статті розглянуто та проаналізовано основні положення проблеми інтеграції змісту біологічної освіти учнів профільних класів, функції та рівні інтеграції в педагогічному процесі. Окреслено основні методологічні підходи до застосування інтеграції змісту в навчальному процесі, визначено результат інтеграції - цілісність знань учнів. Наголошується, що інтеграція знань забезпечує профільну компетентність учнів.

14.17.12.2299/203251. Діагностика наявних рівнів навчальних досягнень учнів початкових класів з музичного мистецтва. Данько Н.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.238-250. - укр. УДК 78:371.315-057.874.
У статті розкриваються хід і результати дослідження стану сформованості інтегрованої навченості молодших школярів, зміст експериментальної перевірки наявних рівнів навчальних досягнень з навчання музики молодших школярів у процесі пошукового та діагностичного етапів констатувального експерименту, аналіз результатів дослідження. Таким чином, під час проведення констатувального експерименту визначилися три рівні сформованості інтегрованої навченості музики молодших школярів, структура котрої складається з трьох компонентів: мотиваційно-спонукального, змістово-процесуального, творчо-результативного.

14.17.12.2300/203253. Комплексні методики підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення. Загребнюк Ю.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.259-265. - укр. УДК 37.047.
Статтю присвячено проблемі підготовки школярів до професійного самовизначення. Проаналізовано комплексні методики підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення, а саме Д. Голланда та С. Фукуями, здійснено їх порівняльний аналіз. Практичний досвід засвідчив, що ці методи є зручним і нескладним інструментарієм, що дає змогу окреслити коло професій, до яких найбільш схильна учнівська молодь. Проаналізовані методики містять елементи безперервної системи підготовки особистості до професійного самовизначення. На нашу думку, вони можуть бути в повному обсязі використаними у профорієнтаційній роботі в середніх загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України.

14.17.12.2301/203254. Формування родинних цінностей у старшокласників під час вивчення поезії Тараса Шевченка. Захарова В.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.265-274. - укр. УДК 371.3-057.874:173:821.161.2-1 Шевченко.
У статті досліджується виховний вплив родинних ідеалів у поетичному доробку Тараса Шевченка на формування моральних цінностей старшокласників. Акцентується увага на ідеалі жінки, яка в поезіях Кобзаря постає в образі матері, дружини та дівчини. Аналізуються поезії з пріоритетом українських родинних цінностей, які формують загальнолюдські ідеали. Наголошується на завданні, що стоїть перед словесником, який повинен бути мислячим і висококваліфікованим учителем, отже, має відійти від стереотипів і подати узагальнюючий образ української родини, що постає в поезії Т. Шевченка. Запропоновано прийоми аналізу поетичного тексту, що сприяють усвідомленому засвоєнню учнями цінностей родинних виховних традицій. Особливий акцент зроблено на психолого-педагогічних особливостях сприйняття дев'ятикласниками художніх творів Кобзаря про родину.

14.17.12.2302/203256. Теоретичні аспекти взаємодії школи і сім'ї у вихованні школярів. Колишкіна А.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.281-289. - укр. УДК 373.31:37.018.265.
У статті узагальнено спроби різних науковців визначити особливість взаємодії як соціального механізму. Здійснено аналіз сутності та структури поняття "взаємодія", у ході якого важливо звернутися до розгляду категорій "педагогічна взаємодія" та "спільна діяльність". З'ясовано, що взаємодія - самостійна категорія педагогіки, відмінна від "спільної діяльності", і проблема взаємодії виховних інститутів є більш багатоплановою, ніж аспект об'єднання виховних сил у спільній діяльності. Обґрунтовано структурні компоненти в системі взаємодії школи і сім'ї, уточнено функції взаємодії школи і сім'ї щодо формування екологічно доцільної поведінки учнів початкових класів (діагностична, прогностична, ціннісна, організаційно-управлінська, рефлексивна), а також сформульовано визначення ключового поняття проблеми.

14.17.12.2303/203257. Гендерна освіта в початковій школі: проблеми та перспективи реалізації. Павлущенко Н.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.289-297. - укр. УДК 37.035:57.017-053.5.
Зазначена наукова розвідка представлена з метою висвітлення й обґрунтування проблем і реальних перспектив гендерної освіти в сучасній початковій школі. Методи дослідження подано як психолого-педагогічні напрацювання: системно-структурний аналіз, синтез, порівняння, класифікація, узагальнення. Методологічні засади розглядаються у вигляді наукових позицій

провідних фахівців у галузі педагогіки з питань технологій впровадження принципів гендерної демократії у сферу освітнього простору. Результати та практичне значення дослідження подані в ракурсі презентації проблем набуття ознак практичної готовності до гендерної освіти нової генерації підростаючого покоління. Перспективи подальших розвідок обумовлені далекосяжними змінами в позиціях науковців щодо гендерної проблематики в педагогіці.

14.17.12.2304/203258. Інноваційні оздоровчі технології в діяльності вчителя фізичної культури. Ситник О.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.297-303. - укр. УДК 373.31:053.5.
У фізкультурно-оздоровчій практиці використовується широкий спектр оздоровчих технологій, але стан здоров'я продовжує погіршуватись. Учитель фізичної культури може змінити ситуацію на краще, застосовуючи оздоровчі технології як на уроках фізичної культури, так і в позаурочний час. Запропонований комплекс оздоровчого спрямування на основі сучасної програми з фізичної культури вказує шляхи діяльності вчителя, які можуть бути спрямовані на вирішення оздоровчого завдання уроку. У позаурочний час учитель фізичної культури має можливість контролювати фізкультурно-оздоровчий процес через створення власного розділу на сторінці школи.

14.17.12.2305/203259. Інноваційні підходи до формування творчого потенціалу особистості в умовах соціокультурного середовища гірської школи. Червінська І.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.303-314. - укр. УДК 371.134.
Метою статті є відображення на основі вивчення специфіки гірського ландшафтно-кліматичного й соціокультурного середовища інноваційних підходів до формування творчого потенціалу особистості в умовах освітнього простору гірської школи. Теоретико-методологічну основу дослідження складають концептуальні ідеї психолого-педагогічних досліджень проблеми творчості, творчої особистості, розвитку творчого потенціалу, актуальні дослідження здібностей та творчої обдарованості; методи активізації творчої діяльності. Відповідно до мети дослідження були поставлені такі завдання: здійснити теоретичний аналіз наукових підходів до вивчення феномену творчості, визначити структурні компоненти творчого потенціалу особистості та умови його розкриття.

14.17.12.2306/203302. Реалізація компетентнісного підходу у процесі підготовки учнів до розв'язування рівнянь і нерівностей державної підсумкової атестації з математики у 9 класі. Ачкан В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.184-195. - укр. УДК 373.54:5+371.26:512.
Реалізація компетентнісного підходу у процесі підготовки учнів до розв'язування рівнянь і нерівностей державної підсумкової атестації з математики у 9 класі. У статті розглянуто питання реалізації компетентнісного підходу під час підготовки учнів 9 класу до розв'язування рівнянь і нерівностей під час державної підсумкової атестації (ДПА) з математики, наведені методичні рекомендації, щодо організації цієї підготовки.

14.17.12.2307/203303. Використання самоорганізації у загальноосвітніх навчальних закладах щодо фізкультурно-спортивного дозвілля учнів. Бондар Т.С., Золочевський В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.195-207. - укр. УДК 379.8.092.2:796.
Розглянуто результати експериментальної роботи щодо впровадження у практику загальноосвітнього навчального закладу структурних компонентів, що побудовані на самоорганізації учнів та їх батьків. Використано методи теоретичного моделювання; тестування фізичної підготовленості; скрінінг-анкетування скарг на стан самопочуття підлітків, педагогічне тестування рівня сформованості компетентнісної складової фізичної культури особистості; педагогічний експеримент. Встановлено, що експериментальні компоненти позитивно впливають на стан фізичної підготовленості та процес формування особистісної фізичної культури підлітків, а також сприяє профілактиці психосоматичних розладів у підлітків.

14.17.12.2308/203304. Підготовка учнів до входження в інформаційний простір у системі сучасних полікультурних комунікацій. Борисов В.В., Борисова С.В., Бобилева Я.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.207-215. - укр. УДК 37.01.
Найбільш повно висвітлити проблему навчання учнів гармонічному входженню в інформаційний простір у системі сучасних полікультурних комунікацій можна шляхом сходження від абстрактного до конкретного. Викладено погляди на проблему навчання учнів гармонійному входженню в інформаційний простір у системі сучасних полікультурних комунікацій. Обґрунтовано доцільність педагогічної підтримки індивідуального входження в інформаційний простір на основі принципу введення особистості в самобутні культурні світи. Окреслено перспективи інтеграції медіаосвіти в систему роботи вчителя. Сучасне залучення учнів до набуття досвіду входження в інформаційний простір у системі сучасних полікультурних комунікацій зумовлює необхідність подальшого дослідження питань, що пов'язані з освітнім потенціалом медіа технологій, розвитком лідерських якостей учнів, прагненням до творчої самореалізації в інформаційному просторі.

14.17.12.2309/203305. Здоров'ятворча компетентність підлітків та соціально-педагогічні умови її формування в діяльності загальноосвітнього навчального закладу. Григоренко Г.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.215-222. - укр. УДК 37.013.42.
У статті теоретично та змістовно обґрунтовано основні соціально-педагогічні умови формування здоров'ятворчої компетентності підлітків у діяльності загальноосвітнього навчального закладу; розкрито соціально-педагогічні механізми та деякі інтерактивні технології їхнього впровадження в навчально-виховний процес загальноосвітнього навчального закладу. Результати соціально-педагогічного дослідження свідчать про те, що подальшого наукового вивчення потребують проблеми проективної розробки виховних технологій формування в учнівської молоді здоров'ятворчої мотивації, потреб, духовності, їх ціннісного ставлення до соціального та духовного здоров'я, особистісної культури здоров'я людини.

14.17.12.2310/203306. Методична діяльність учителя біології як педагогічна проблема. Грицай Н.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.222-230. - укр. УДК 378.14: 372. 857.
Метою статті є розкриття сутності методичної діяльності вчителя біології та визначенні її видів. З'ясовано зміст навчальної, виховної, корекційно-розвивальної, культурно-просвітницької, соціально-педагогічної, організаційної, науково-дослідницької, профільно-предметної та методичної діяльності вчителя. Визначено функції методичної діяльності педагога. Схарактеризовано види методичної діяльності вчителя біології. Встановлено, що методична діяльність майбутніх учителів біології відбувається під час аудиторних занять, самостійної, навчально-дослідної роботи студентів, на педагогічних практиках. Подальшого дослідження потребує проблема формування відповідних методичних компетенцій майбутніх учителів біології.

14.17.12.2311/203308. Зміст пізнання професійно-педагогічної культури вчителя початкової школи. Пальшкова І.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.239-247. - укр. УДК 371:132.
У статті визначено зміст і методи професійно-педагогічної культури вчителя початкової школи. Крім того, уточнено зміст того, що має бути визначеним процесі формування професійно-педагогічної культури вчителя початкової школи, а також уточнено, яким методом пізнання має забезпечуватися цей процес. Саме потреба в уточненні дослідницької позиції зумовлена феноменом професійно-педагогічної культури вчителя початкової школи, його принциповою відмінністю за своїм походженням, сутністю та способом існування від природних. Також визначено приналежність культурних і соціальних явищ до світу вищих гуманістичних духовних цінностей, виявлено особливості цього зв'язку, що реалізується в процесі гуманітарного пізнання й у вигляді перебігу від артефакту до сенсу, від речі до її цінності, від простого відображення у свідомості людини до розуміння того, що спонукало людину до акту творення.

14.17.12.2312/203310. Евристичні технології у формуванні творчої активності підлітків засобами образотворчого мистецтва. Руденко І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.255-262. - укр. УДК 373.5.015.311:111.852:73 76 (043.5).
Розглядається технологія евристичного навчання з формування творчої активності підлітків на заняттях і в позакласних заходах мистецького спрямування, що активізує пізнання, емоційне сприймання й переживання художніх образів, аналіз і міркування щодо них, а також стимулює їхнє творче самовираження. Обґрунтовується доцільність і наводяться приклади застосування евристичної технології на різних етапах занять з образотворчого мистецтва у процесі сприймання й інтерпретації мистецьких творів, що містять оптичні ілюзії. Запропоновані евристичні технології передбачають поетапне включення учнів підліткового віку до евристичної бесіди з евристичними завданнями, що сприяють зацікавленню підлітків до евристичної діяльності.

14.17.12.2313/203335. Вплив мікроструктури методики опосередкованого корекційного управління розвитком молодших школярів на їх увагу, сприймання й мислення під час розвивальної роботи з образотворчого мистецтва. Золотарьова Т.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.3-15. - укр. УДК 376.1-056.26-056.3.
У статті розглянуто вплив мікроструктури методичної системи опосередкованого корекційного управління розвитком молодших школярів на їх увагу, сприймання й мислення під час реалізації першого, другого та третього основних дрібних етапів розвивальної роботи з образотворчого мистецтва. Автором статті застосована синергетична методологія дослідження, теорія функціональних систем П.К. Анохіна, теорія Л.С. Виготського про зони розвитку та компенсаторні процеси в системі "особистість", принцип "завтрашньої радості" А.С. Макаренка, гештальтпсихологія. Методику можна застосовувати для роботи зі здоровими, слабозорими, слабочуючими учнями початкових класів, з молодшими школярами з легкою розумовою відсталістю, затримкою психічного розвитку, дитячим церебральним паралічем.

14.17.12.2314/203338. Діяльність міжнародних організацій у сфері освіти обдарованих і талановитих школярів. Бойченко М.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.33-40. - укр. УДК 371.212.3-056.45:37.014.25.
У статті висвітлено цільові пріоритети та змістово-процесуальні аспекти діяльності міжнародних організацій у сфері освіти обдарованих і талановитих школярів. Доведено, що розглянуті у статті міжнародні організації є інноваційними освітніми мережами, оскільки характеризуються складною розгалуженою структурою партнерства. Встановлено, що зазначені організації мають спільну місію - розвиток потенціалу обдарованих і талановитих дітей через організацію співпраці всіх учасників цього процесу - учителів, батьків, науковців, громадськості, освітніх політиків і власне обдарованих осіб. З'ясовано, що найпоширенішими формами обміну досвідом є регулярні міжнародні, національні та регіональні конференції, які також передбачають залучення всіх учасників зазначеного процесу, а також видання спеціалізованих наукових видань з питань освіти обдарованих і талановитих.

14.17.12.2315/203347. Ґенеза проблеми організації позакласної роботи з української мови у профільних філологічних класах як об'єкт теоретичного аналізу. Діденко Н.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.109-116. - укр. УДК 373. 5. 091: 811. 161.2.
У статті розглядається проблема організації позакласної роботи з української мови у профільних філологічних класах. Метою статті є аналіз науково-педагогічної літератури, що висвітлює особливості організації позакласної роботи з української мови у процесі профільного навчання. Методологія дослідження передбачала використання теоретичних і практичних дослідницьких методів. Розглянуто питання дослідження позакласної роботи у вітчизняній і зарубіжній лінгводидактиці, окреслено тенденції організації позакласної роботи у профільній школі. Здійснено ретроспективний аналіз поняття "позакласна робота", "позаурочна робота", "позанавчальна робота", "позашкільна робота". Подається визначення "позакласна робота у профільних філологічних класах". Зроблено висновок про актуальність означеної проблеми в контексті стратегії модернізації освіти і передбачення подальших досліджень.

14.17.12.2316/203350. Педагогічні чинники ризику захворюваності молодших школярів. Кондратюк С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.136-142. - укр. УДК 37.032:371.7.
У статті розглядається проблема впливу негативних педагогічних чинників на здоров'я молодших школярів. Експериментальне дослідження проблеми свідчить, що попередити виникнення "шкідливих хвороб" можливо шляхом створення здоров'язбережувального шкільного середовища та відповідності навчального плану і програм фізичним і психічним можливостям молодших школярів. Перспективним є подальше дослідження об'єктивних і суб'єктивних факторів, які негативно впливають на стан здоров'я молодших школярів як у навчальному процесі, так і поза ним.

14.17.12.2317/203353. Творчий потенціал учителів української мови та літератури: зміст та особливості. Сиваш С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.156-164. - укр. УДК 37.032+37.036.
Мета статті - визначити зміст поняття "творчий потенціал" та фактори впливу на його розвиток. Для досягнення мети застосовано такі теоретичні методи: аналіз і синтез наукової та навчально-методичної літератури для порівняння, зіставлення різних поглядів на досліджувану проблему; визначення та уточнення понятійно-категорійного апарату. У статті здійснено теоретичне узагальнення сутності та змісту творчого потенціалу вчителів української мови та літератури; схарактеризовано фактори впливу на процес розвитку творчого потенціалу особистості; розкрито структурні компоненти зазначеного феномену. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні науково обґрунтованої концепції розвитку творчого потенціалу в учителів української мови та літератури.

14.17.12.2318/203363. Професійна правосвідомість у моделюванні поведінки вчителя. Іваній О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.241-247. - укр. УДК 371.13.035.34.
У статті висвітлено місце й роль професійної правосвідомості в моделюванні поведінки вчителя. Показано, що професійна правосвідомість майбутнього вчителя ґрунтується на правових знаннях, правових поглядах, мотивах правової поведінки як складових правосвідомості. Результат засвоєння особистістю правових знань, умінь, сформованих професійно-світоглядних, професійно-поведінкових і особистісно-значущих якостей у психолого-педагогічному плані сприяє переходу теоретичних знань моделей поведінки в особистісний життєвий та професійний досвід.

14.17.12.2319/203391. Стан психофізіологічних функцій учнів VIII-XI класів за умов різних систем навчання. Басанець Л.М., Яровенко І.В., Гриневич Т.П., Малій Т.М., Токаренко О.М., Дурицька Є.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.3-10. - укр. УДК 612. 821.
У статті представлено результати дослідження деяких психофункціональних показників учнів, які навчалися в умовах традиційної школи та гімназії-інтернату на засадах принципів меритократичної освіти. Виявлено, що гімназисти мали більш високий рівень розумової працездатності порівняно зі школярами. Отримані дані свідчать про задовільну спрямованість адаптації дітей до навчальних навантажень незалежно від типу освітнього закладу, проте в гімназистів це забезпечується за рахунок більш вираженого функціонального напруження адаптаційних механізмів.

14.17.12.2320/203394. Формування національно-соціальних компетентностей школярів на уроках української літератури. Сергієнко А.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.24-32. - укр. УДК 371. 315: 821.161.2.
У статті окреслюється методична проблема формування засобами української літератури життєво необхідних соціальних компетентностей з акцентуванням на національних рисах українського народу та викликах сьогодення щодо національно-патріотичного виховання, зокрема у процесі вивчення художніх творів української літератури. Автор статті пропонує конкретні, апробовані в навчальному процесі шляхи реалізації компетентнісного підходу на уроках української літератури, методи інтерактивного та групового навчання для забезпечення діяльнісної основи уроку, інші інноваційні прийоми, які допоможутьусім суб'єктам діяльності реалізувати навчальні цілі, створити атмосферу особистісно зорієнтованого, демократичного, результативного навчання.

14.17.12.2321/203396. Конкурсна діяльність слухачів хіміко-біологічних відділень Малої академії наук України. Сьома С.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.38-47. - укр. УДК 371.384:374-057.874:54+57(477).
У статті зосереджено увагу на структурі та організаційно-технологічних особливостях проведення конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук в аспекті інтелектуальних масових заходів для слухачів хіміко-біологічних відділень МАН. На основі аналізу двадцятирічного досвіду організації та проведення конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук, автор характеризує зазначений масовий захід як одну з найважливіших форм навчання інтелектуально обдарованої учнівської молоді, залучення її до пошукової, наукової-дослідницької та експериментальної діяльності, зокрема в галузі природничих, медичних і сільськогосподарських наук.

14.17.12.2322/203398. Розвиток естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку як основа формування їх естетичної культури. Грищенко Т.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.53-59. - укр. УДК 373.3.015.31:7.
У статті підкреслено, що естетичне почуття виступає фундаментом для формування естетичної культури особистості. Доведено, що виникнення й розвиток естетичних почуттів у дітей - складний, тривалий процес; усебічність виявлення естетичного ставлення до дійсності є однією з основних ознак естетичної культури особистості; сенсорна культура - передумова для виховання естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку; провідним завданням в естетичному вихованні має бути формування широкої естетичної культури, а не розвиток якоїсь однієї здібності.

14.17.12.2323/203402. Особливості роботи з друкованим текстом на уроках історії у спеціальній школі. Гіренко Н.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.85-90. - укр. УДК 376.016:93 94.
У статті розглядається проблема особливостей засвоєння історичного матеріалу учнями спеціальної школи на уроках історії у процесі роботи з друкованими текстами. Вивчення наукових джерел (В. І. Бондар, А. І. Капустін, Л. В. Петрова, Г. М. Плешканівська та ін.), свідчить про складнощі, з якими стикаються старшокласники при засвоєнні історичних знань. Проведене дослідження дозволило визначити якість засвоєння історичних знань розумово відсталими учнями 8 класу в ході вивчення курсу історії України. Досліджено рівень сформованості вмінь учнів користуватися друкованими джерелами історичного характеру та їх вплив на засвоєння історичних знань старшокласниками.

14.17.12.2324/203403. Діагностика та корекція комп'ютерної ігроманії в учнів молодшого підліткового віку у школах Білгородської області. Годовникова Л.В., Кий Н.М., Мин Л.И. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.91-97. - укр. УДК 616.89:612.821.34.
Стаття присвячена проблемі діагностики та корекції комп'ютерної ігроманії в учнів молодшого підліткового віку. Розглянуто досвід роботи в Білгородській області. Для вирішення проблеми в Білгородській області запущено проект з профілактики ігрової залежності в підлітковому середовищі. У межах реалізації проекту було проведено моніторинг вияву в дітей ігрової залежності. Підібрано діагностичний інструментарій для учнів молодшого підліткового віку. Проведено аналіз отриманих результатів та визначено перспективи дослідження.

14.17.12.2325/203404. Вплив мікроструктури методичної системи опосередкованого корекційного управління розвитком молодших школярів на їх увагу, сприймання й мислення під час корекційної роботи з математики. Золотарьова Т.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.97-108. - укр. УДК 376.1-056.26-056.3.
У статті розглянуто вплив мікроструктури методичної системи опосередкованого корекційного управління розвитком молодших школярів на їх увагу, сприймання й мислення під час реалізації першого, другого та третього основних дрібних етапів корекційної роботи з математики. Автором статті застосовано синергетичну методологію дослідження, теорію функціональних систем П. К. Анохіна, теорію Л. С. Виготського про зони розвитку й компенсаторні процеси в системі "особистість", принцип "завтрашньої радості" А. С. Макаренка, гештальтпсихологію. Методичну систему можна застосовувати для роботи з молодшими школярами з психофізичними порушеннями та здоровими учнями початкових класів.

14.17.12.2326/203436. Управління діяльністю європейської мережі шкіл сприяння здоров'ю в Україні. Бєсєдіна А.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.371-380. - укр. УДК 371.2:37.018.5:615.
У статті висвітлено питання управління діяльністю та мережева взаємодія Європейської мережі шкіл сприяння здоров'ю. Виявлено такі рівні управління мережею: міжнародний, національний та регіональний. Міжнародний рівень управління діяльністю держав-учасниць Європейської мережі шкіл сприяння здоров'ю (ЄМШСЗ) керується відкритим методом координації, який полягає в обмеженні ролі наднаціональних органів влади ЄМШСЗ, контролю та узгодженні діяльності з міжнародними організаціями - Радою Європи, Європейським комітетом, Регіональним Бюро ВООЗ. На національному рівні - це національна координаційна рада, представлена міністерствами освіти та охорони здоров'я, та національний координатор. Регіональний рівень управління мережею розглядаємо в контексті діяльності шкіл сприяння здоров'ю, які діють на добровільних засадах, на основі ідеї співпраці та співробітництва.

14.17.12.2327/203441. Методи ґендерного виховання учнів канадських середніх шкіл на уроках англійської мови та літератури. Костюк О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.414-423. - укр. УДК 371. 3.
У статті проаналізовано методи ґендерного виховання учнів на уроках англійської мови та літератури в середній школі Канади. Встановлено, що зміст ґендерного виховання учнів під час аудиторних занять з англійської мови та літератури зорієнтований на нагромадження в учнів знань; розвиток ціннісних орієнтацій; оволодіння навичками, які сприяють ефективному засвоєнню змісту ґендерного виховання, а також практичному застосуванню набутих знань та цінностей у повсякденному житті. З'ясовано, що сукупність різноманітних методів, форм та засобів ґендерного виховання забезпечують його ефективність.

14.17.12.2328/203535. Динаміка рухової активності міських учнів середнього шкільного віку. Гозак С., Юлізарова О., Парац А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.93-104. - укр. УДК 613.955:371.7.
У результаті дослідження, проведеного з інтервалом у 5 років (2010/2015 рр.), встановлено достовірне зниження середніх значень інтегральних оцінок рухової активності учнів середнього шкільного віку міських загальноосвітніх шкіл на 16,4 % ($p<0,001$). Встановлено достовірне ($p<0,05$) підвищення частки школярів, які не виконують ранкову гімнастику в 1,7 рази, у 3 рази частки дітей, які не займаються на уроках фізкультури в повну силу. У 1,3 рази, знизилася частка дітей із тривалістю прогулянок на свіжому повітрі 1,5 години й більше ($p<0,01$). У школярів з низьким рівнем рухової активності ймовірність наявності захворювань достовірно підвищується на 20,0 % порівняно із середнім і високим рівнями ($p<0,01$). Отримані результати доводять необхідність розробки та впровадження гігієнічних заходів із підвищення фізичної активності школярів.

14.17.12.2329/203536. Розробка нових рангових шкал важкості навчальних предметів у ЗНЗ. Гозак С., Шумак О., Філоненко О., Балачук Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.104-115. - укр. УДК 613.955:613.7:371.214.
Періодичний перегляд освітніх програм створяє умови для наукового гігієнічного обґрунтування рівня навчального навантаження з урахуванням його ймовірного патологічного впливу на психофізіологічний розвиток учнів. Відповідно до розроблених нами рангових шкал важкості навчальних предметів для 1-4 класів і вдосконалених існуючих шкал важкості для учнів 5-11 класів, шкільні дисципліни розподілені на "легкі" (1-4 бали), "середньої важкості" (5-8 балів) та "важкі" (9-10 балів). Дані рангові шкали дозволяють оптимізувати розподіл навчального навантаження протягом дня й тижня. Застосування комплексної методики оцінки розкладу уроку з використанням інтеграційного показника є зручним засобом моделювання структури навчального процесу в школах будь-якого типу.

14.17.12.2330/203547. Використання здоров'язберігаючих технологій на уроках з метою збереження здоров'я учнів як найвищої соціальної цінності. Курило Н., Лелякова Т., Рикова Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.190-197. - укр. УДК 373.31:371.71-371.485.
У статті проведений аналіз за даними досліджень стану здоров'я школярів в Україні, розглянуті основні чинники ризику формування функціональних порушень у школярів. З'ясовано, що серед факторів, які ведуть до зниження рівня дитячого здоров'я, навчальному навантаження, належить стресогенна дія під час навчально-виховного процесу у школі, що призводить до розвитку дезадаптаційного синдрому з невротичними реакціями різного ступеня. Впровадження новітніх оздоровчих технологій надасть можливість запобігти збільшення функціональних та органічної патології у школярів.

14.17.12.2331/203561. Дидактичні можливості евристичного навчання біології учнів профільних класів. Генкал С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.300-307. - укр. УДК 371.315.6.
У статті розглянуто та проаналізовано понятійний апарат, особливості та концепції евристичного навчання. Окреслено шляхи впровадження евристичного навчання біології у профільних класах, цілі, зміст, методи, форми, засоби та його дидактичні можливості. Наголошуються, що ефективність впровадження евристичного навчання залежить від його інтеграції в усі компоненти педагогічного процесу й забезпечую профільну компетентність учнів, розвиток творчих здібностей, навичок продуктивної діяльності та рефлексивних умінь.

14.17.12.2332/203562. Формування в учнів основної та старшої школи емоційно-ціннісного сприймання природи як основи виховання в них дбайливого ставлення до природи в процесі вивчення української літератури. Котлярчук Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.307-313. - укр. УДК 373.1.02.
У статті проаналізовано процес формування в учнів основної та старшої школи емоційно-ціннісного сприймання природи як основи виховання в них дбайливого ставлення до природи під час вивчення української літератури в загальноосвітній школі. Визначено, що ефективному досягненню поставленої мети сприяють завдання, спрямовані на активізацію емоційно-ціннісної складової пізнання зростаючою особистістю природи за допомогою засобів художньої літератури, спеціально організовані бесіди й естетичні ситуації, хвилинки милування природою, фольклор.

14.17.12.2333/203565. Геометрія мас і барицентричний метод розв'язування планіметричних задач. Працьовитий М., Одинець Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.327-340. - укр. УДК 372.853.
У статті подано деякі рекомендації щодо можливостей надавати обдарованим з математики учням поштовх до виходу за межі програмного матеріалу. У ній пропонуються відносно замкнена система навчального матеріалу про центр мас (центроїд) системи точок і центр мас (барицентр) системи матеріальних точок та барицентричний метод розв'язування геометричних задач для школярів, які цікавляться математикою, її методами і зв'язками з фізикою, а також для майбутніх вчителів математики

- студентів педагогічних університетів, які вивчають систему методів розв'язування планіметричних задач та принципи їх гармонізації. Обґрунтовуються доцільність знайомства школярів з барицентричним методом і ефективність координатно-векторного методу побудови теорії, висвітляються взаємозв'язки фізичного та метричного підходів до клячових понять теми, пропонуються методичні рекомендації та ряд застережень.

14.17.12.2334/203567. Удосконалення мовлення молодших школярів. Цветанович З., Негру М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.347-356. - англ. УДК 378.6.
Основна мета викладання рідної мови є розвиток мовлення учнів, залучених до освіти. Ясне вимовлення з елементами художнього вираження є результатом безперервних вправ і тренування. Молодші школярі вчаться говорити правильно й чітко. Основи успішного виступу визначаються в культурі мови й риториці. У статті представлено характеристики правильної вимоги до мовлення, які є основою для поліпшення мовлення молодших школярів у процесі навчання. Вони можуть постійно покращувати їх засобами постійної практики з інструкціями, вимогами та критеріями, визначеними у вказівках для усного мовлення. Мета статті - визначити відповідні методичні рекомендації щодо впровадження навичок мовлення учнів, спрямованих на їх прогрес у цій області. Розвиток мовлення є одним із головних завдань освіти в процесі викладання рідної мови. Мета й завдання розвитку мовлення у школі полягає в опануванні грамоти, умінні висловлюватися в усіх доступних для них формах, типах і стилях мовлення. Особливістю розвитку українського мовлення як навчальної дисципліни є те, що воно є не тільки предметом вивчення, а найважливішим засобом виховання й розвитку особистості, тому що саме в початкових класах закладаються фундамент краси майбутнього мовлення. Повинне бути поліпшення власних навичок мовлення, маючи на увазі, що вони є зразком для наслідування для учнів, і що краса й багатство їх мовного вираження впливає на експресію своїх учнів. Щоб досягти високого результату, учителю варто спланувати, розробити та провести уроки так, щоб кожний учень на уроках розвитку зв'язного мовлення говорив, висловлявав власну думку й не був стороннім мовчазним спостерігачем. Тому варто ці уроки зробити нетрадиційними з використанням інноваційних технологій. Використання казкового матеріалу, ігрових форм роботи, творчих завдань, активізація фантазії та розвитку здібностей, великої кількості ілястративного матеріалу, дидактичних ігор, дотримання сучасних вимог до проведення заняття, інтегрування з літературою та іншими предметами надає можливість стимулювати творчий потенціал особистості, виховувати потребу та здатність до художньо-творчої самореалізації та духовного самовдосконалення учнів, дозволяє формувати й розвивати в учнів інформаційну, комунікативну, полікультурну компетентності.

14.17.12.2335/203606. Методичні рекомендації щодо створення якісних тестових завдань з математики. Школьний О., Захарійченко Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.207-220. - укр. УДК 372.851.
У роботі розглянуто всі основні форми тестових завдань, які наразі використовуються в Україні для проведення загальнодержавних стандартизованих оцінювань навчальних досягнень з математики учнів старшої школи. Проаналізовано сутність поняття "якісне тестове завдання" і на основі цього аналізу та авторського досвіду подано схему визначення якості тестового завдання з математики. Застосування наведеної схеми проілюстровано на прикладах конкретних тестових завданнях з математики різних форм.

14.17.12.2336/203607. Поняттєво-термінологічний інструментарій порівняльно-педагогічного дослідження освіти обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії. Бойченко М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.221-230. - англ. УДК 371.212.3(73:71:410).
У статті висвітлено підходи до визначення понять "обдарованість" і "обдарований" у США, Канаді та Великої Британії. На основі аналізу наукових праць американських, канадських та британських учених і урядових документів досліджуваних країн подане власне визначення поняття "обдарованість", під якою маються на увазі сукупність природних задатків та здібностей (інтелектуальних, специфічних академічних, технічно-конструкторських, музично-артистичних, художніх, спортивних, креативних і лідерських), що проявляються у високих досягненнях, та наявність потенціалу до таких досягнень.

14.17.12.2337/203969. Формування хореографічних творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку як психолого-педагогічна проблема. Богута В.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.181-190. - укр. УДК 37.015.31:793.3.
На основі аналізу ґенези творчих здібностей особистості метою статті стало теоретичне обґрунтування сутності та механізму формування хореографічних творчих здібностей молодших школярів. Для реалізації мети використано метод контент-аналізу наукових психолого-педагогічних та мистецтвознавчих джерел з проблеми формування творчих здібностей особистості. У результаті теоретичного дослідження обґрунтовано та запропоновано авторське визначення поняття "хореографічні творчі здібності дітей молодшого шкільного віку", практичне значення якого бачиться в удосконаленні змістового компонента хореографічного виховання молодших школярів.

14.17.12.2338/203970. Стан здоров'я учнів та їх мотивація до занять фізичною культурою в школі. Ворона В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.190-197. - укр. УДК 371.71-057.874:796.011.1.
Мета статті: теоретичний аналіз даних щодо фізичного стану здоров'я сучасних школярів і їх мотивації до занять фізкультурою. Метод дослідження: аналіз літературних джерел. Результати: у 2013 р. частка шкільної молоді, яка визнавалася лікарями здоровою, становила від 9 % до 45 %. Високий та середній рівень здоров'я мають приблизно 30 % осіб. Саме вони є здатними до виконання встановлених нормативів із фізкультури. Провідними мотивами занять фізкультурою в школі є зміцнення здоров'я та потреба в рухах. Практичне значення дослідження: отримання даних, які необхідні для ефективного використання засобів фізкультури. Висновки: необхідно вдосконалювати зміст фізкультури згідно з віково-статевими потребами, мотивами та інтересами школярів.

14.17.12.2339/203971. Підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку на основі використання індивідуальних завдань. Гвоздецька С.В., Рибалко П.Ф., Прокопова Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.197-204. - укр. УДК 796. 011.1- 057. 874:371.311.1.
У статті представлено результати дослідження використання індивідуальних завдань з дітьми молодшого шкільного віку в умовах самостійної роботи вдома. Виявлено, що фізична підготовленість молодших школярів знаходиться на низькому рівні. Ураховуючи отримані дані, нами була розроблена методика використання індивідуальних завдань в умовах самостійної роботи вдома, спрямована на підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку. Результати експериментальних досліджень свідчать про те, що запропонована експериментальна методика є надійним засобом підвищення фізичної підготовленості дітей даного віку й може бути використана в загальноосвітніх навчальних закладах у якості методики виконання індивідуальних домашніх завдань, згідно нової програми з фізичної культури.

14.17.12.2340/203972. Педагогічні умови формування дослідницької культури вчителя загальноосвітнього навчального закладу. Дерев'янко Т.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.204-212. - укр. УДК 371.134:009.
Метою статті є ґрунтовний аналіз педагогічної умови ефективності формування дослідницької культури вчителя школи. Методами є аналіз, порівняння, узагальнення, синтез. У результаті дослідження в роботі виявлено сутність поняття "дослідницька культура вчителя", визначено й схарактеризовано особливості, функції, форми науково-методичної роботи. Практичне значення полягаю в тому, що науково обґрунтована педагогічна умова пройшла експериментальну перевірку, що даю можливість реалізувати її у школах. У висновках наголошено на організації цілеспрямованої, системної науково-методичної роботи в школі. Перспективами дослідження є аналіз інших педагогічних умов формування дослідницької культури вчителів у школах.

14.17.12.2341/203973. Основні засади організації полікультурного виховання в педагогічній системі школи. Кендзьор П.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.213-221. - укр. УДК 37.091.2.
У статті висвітлюються ключові засади реалізації полікультурного виховання в загальноосвітньому навчальному закладі, розкриваються мета й завдання полікультурної освіти загалом. З позицій системного підходу полікультурне виховання розглядаються як сукупність взаємопов'язаних компонентів, що, у свою чергу, дозволяю виокремити основні принципи його організації у полікультурному суспільстві. Запропоновано практичні рекомендації щодо здійснення полікультурного виховання у шкільному середовищі залежно від соціокультурного контексту.

14.17.12.2342/203979. Саморобне обладнання для дослідження твіст-ефекта рідкого кристала в загальноосвітній школі. Неліпович В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.263-275. - укр. УДК 371.315.2.
У статті аналізуються наявний фізичний експеримент, який розроблений та використовуються в деяких вищих навчальних закладах під час вивчення фізичних властивостей рідких кристалів. Пропонуються оригінальне саморобне обладнання для вивчення твіст-ефекта в нематичних рідких кристалах. Подаються методика перетворення рідкокристалічного індикатора Motorola V50, із мобільного телефону, що вийшов із ладу, з метою отримання навчальної оптичної комірки, придатної для вивчення властивостей твіст-ефекта в рідкому кристалі. Описано властивості твіст-ефекта, на якому базуються робота переважної більшості рідкокристалічних індикаторів відображення інформації. Розроблено лабораторну роботу фізичного практикуму та методику її проведення, яка може бути реалізована під час вивчення рідких кристалів й у шкільному курсі фізики та сприятиме глибокому засвоєнню й усвідомлення школярами фізичних властивостей і явищ, які лежать в основі роботи сучасних пристроїв відображення інформації, що функціонують на базі рідких кристалів. Досліджено основні фізичні параметри оптичної комірки заповненої нематичним рідким кристалом твіст структури. Результати лабораторної роботи оформлено у вигляді таблиці та відповідних графіків, що дозволило визначити порогову напругу твіст-ефекта нематичного рідкого кристалу.

14.17.12.2343/203980. Сучасні наукові підходи до визначення сутності конструктивних умінь молодших школярів. Олійник О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.275-283. - укр. УДК 372. 874.
Мета даної статті полягаю в розкритті підходів до визначення понять "уміння", "конструктивні вміння" молодших школярів. У результаті дослідження проаналізовано психолого-педагогічні джерела та представлено погляди вчених на класифікація конструктивних умінь молодших школярів. На основі систематизації теоретичних даних досліджень виокремлено основні групи конструктивних умінь молодших школярів: конструктивно-мовленнєві, конструктивно-художні, конструктивно-технічні. У висновках наголошено на важливості формування конструктивних умінь молодших школярів, а в перспективі автор бачить дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до формування конструктивних умінь.

14.17.12.2344/203985. Використання методу Д. Хамбліна и дивергентних карт на уроках англійської мови. Чуричканич І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.327-334. - рос. УДК 371.315.6:51.
У статті розкрито сутність методу психолога та викладача Дугласа Хамбліна, розглянуто практичне значення поданого методу в його різноманітних формах на матеріалі англійської мови. Виявлено зміст поняття дивергентних карт та розглянуто їх застосування на уроках англійської мови під час роботи зі студентами. Метою дослідження стало широке впровадження методу Дугласа Хамбліна та використання дивергентних карт на уроках англійської мови. Практичне значення дослідження вбачаються автором статті в подальшій розробці найбільш цікавих, креативних моделей когнітивної графіки та дивергентних карт.

14.17.12.2345/203987. Чинники формування інноваційної спрямованості виховного процесу загальноосвітньої школи. Ягоднікова В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.342-348. - укр. УДК 373+001.895+37.091.2.
Стаття присвячена аналізу й визначенню чинників формування інноваційної спрямованості виховного процесу загальноосвітньої школи. Для досягнення визначеної мети застосувалися теоретичні методи дослідження - теоретичний аналіз, зіставлення й узагальнення, інтерпретація сучасних теоретичних досліджень у вітчизняній педагогіці. Установлено, що чинники формування інноваційної спрямованості виховного процесу загальноосвітньої школи є керованими й некерованими, внутрішніми й зовнішніми явищами, процесами, ситуаціями, обставинами, природними чи соціальними фактами, що спонукають суб'єктів виховання до активної інноваційної діяльності зі створення, опанування і впровадження інновацій у виховання та впливають на умови, перебіг і результативність виховного процесу, що має інноваційну спрямованість. Вони виникають і зумовлюють означений процес на загальношкільному рівні, рівні учнівського колективу та рівні суб'єктів виховання.

14.17.12.2346/203989. Духовний подвиг особистості в поемі Т.Шевченка "Неофіти" та його трактування у шкільних підручниках радянської доби. Йовенко Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.356-364. - укр. УДК 37 (477(09+821.161.2(07)(09))).
У статті на основі аналізу поеми "Неофіти" Тараса Григоровича Шевченка, а також шкільних підручників радянського періоду,здійснено характеристику образів героїв художнього твору, з'ясовано їх трактування в історії літературної освіти означеної доби. Встановлено, що характерною рисою Шевченкового героя є здатність до подвигу, висока піднесеність переживань. Зроблено висновок, що головні персонажі поеми, які є уособленням духовного визволення особистості, отримали в критичних статтях радянських літературознавців інтерпретація, яка слугувала цілям СРСР і виховувала людину "нового" типу - атеїста, здатного на героїчну дія заради інтересів держави. Визначено, що подальшої розробки потребую висвітлення образів народних героїв у поемі Т. Шевченка "Гайдамаки" та їх трактування в шкільних підручниках радянської доби.

14.17.12.2347/203993. Альтернативні методи оцінювання іншомовних знань учнів у школах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Гриненко Д.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.384-390. - укр. УДК 372. 8 881.1 (410).
У статті розглядаються питання застосування альтернативних методів оцінювання як одного із шляхів забезпечення достовірності даних щодо навчального прогресу школярів з іноземної мови. Згідно з результатами дослідження, до таких належать, насамперед, самостійна оцінка школярів, а також оцінювання їх знань одне одним. Вищезгадана проблема є особливо актуальною, оскільки позитивний досвід британських педагогів у цій царині може бути застосований у вітчизняних загальноосвітніх навчальних закладах. З метою отримання відповідних наукових результатів автором були використані теоретичні та емпіричні методи педагогічного дослідження.

14.17.12.2348/204104. Нематеріальна культурно-історична спадщина регіону як ефективний засіб формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку. Блудова Ю.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.115-123. - укр. УДК 373.3.015.31: 7.
Естетичне виховання та формування художньо-естетичного смаку має велике значення як для особистісного розвитку, так і для зміцнення ролі естетичних цінностей носіїв культурної спадщини. Нематеріальна культурно-історична спадщина регіону є важливим засобом формування художньо-естетичного смаку дітей молодшого шкільного віку. До нематеріальної спадщини відносимо мову, фольклор, музичний фольклор, народне хореографічне мистецтво. Тільки збагатившись духовністю, пізнавши мову, фольклор, мистецтво та цінності культурно-історичних традицій свого народу, дитина зможе оцінити загальнолюдські цінності та духовні досягнення інших народів.

14.17.12.2349/204105. Дидактогенні фактори, що негативно впливають на рівень здоров'я дітей у загальноосвітніх навчальних закладах. Дяченко-Богун М.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.123-129. - укр. УДК 171: 613 614-053.5.
Мета статті полягає у визначенні дидактогенних факторів, що негативно впливають на рівень здоров'я дітей у загальноосвітніх навчальних закладах і зумовлюють зниження рівня рухової активності школярів, відсутність прагнення до здорового способу життя, недостатність сформованості ціннісних орієнтацій у галузі здоров'язбереження. Указується, що наслідки недостатнього впровадження в освітній процес здоров'язбережувальних технологій спричинюють зростання рівня захворюваності дітей, що зумовлює той факт, що приблизно 75 % захворювань дорослих є наслідком умов життя в дитячі та юнацькі роки.

14.17.12.2350/204114. Науково-дослідницька діяльність учнів в умовах реалізації компетентнісного підходу до навчання математики. Васильєва Д.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.196-202. - укр. УДК 372.851.
У статті розкривається організація дослідницької діяльності учнів. Дослідницька робота з математики розглядається як творча інтелектуальна діяльність учнів. Показано, як на уроках математики за допомогою науково-дослідницької роботи спонукати індивіда до активної самостійної діяльності, творчості та креативності. Описуються лабораторні роботи, які можуть бути проведені учнями самостійно вдома без будь-якого спеціального обладнання. Це робота "Нераціональне використання проточної води під час чищення зубів" для міських учнів та "Джерела забруднення атмосферного повітря та шляхи його відновлення" для учнів, що живуть у селах.

14.17.12.2351/204119. Педагогічне моделювання як технологія розвитку дослідницької компетентності старшокласників у процесі навчання фізики. Грудинін Б.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.236-245. - укр. УДК 372.853.
Метою статті є дослідження місця педагогічного моделювання в розробленні технології розвитку дослідницької компетентності учнів старших класів у процесі навчання фізики. Основним методом дослідження є теоретичний аналіз порушеної проблеми на основі опрацювання наукової літератури. Зроблено висновок, що використання методу моделювання для дослідження розвитку дослідницької компетентності учнів старших класів у процесі навчання фізики та розроблення відповідної технології за допомогою моделювання є доцільним, оскільки дозволяє виокремлювати в сукупності характеристик цього педагогічного явища ті з них, які цікавлять дослідника, а також досліджувати ефективність їх застосування разом із розробленими методиками.

14.17.12.2352/204126. Цілепокладання як основа планування навчальної діяльності. КравченкоЗ.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.297-305. - укр. УДК 371.214.46.
У статті розглянута методика визначення освітніх цілей під час навчання алгебри і початків аналізу. Розглянута діяльність учня, вчителя та їх сумісна діяльність у процесі організації цілепокладання. Підкреслено, що в процесі проектування цілей навчальної діяльності необхідно враховувати особливості цієї діяльності. Проілюстровано логічні зв'язки між елементами змісту навчання, що дозволяють учителю встановити чітку послідовність опанування знаннями, уміннями. Показано, як за результатом проектування цілей навчання можна скласти карту навчальних цілей із теми.

14.17.12.2353/204129. Формування ключових і спеціально-предметних компетентностей учнів основної школи під час навчання алгебри із застосуванням проектних технологій. Лук'янова С.М., Мовчан С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.321-330. - укр. УДК 372.851.
У статті автор наводить приклад навчального проекту "Функція як математична модель реальних процесів". Цей проект учитель може організувати для учнів 7-9 класів під час вивчення змістової лінії "Функції". Автор описує види та характеристики ключових компетентностей учнів, задіяних у виконанні завдань навчального проекту: уміння вчитися, компетентність із інформаційно-комунікаційних технологій, соціальна, загальнокультурна, здоров'язбережувальна, громадянська та підприємницька компетентності. Автор пропонує спеціально-предметні компетентності розвивати відповідно до тем навчальної програми з алгебри за окремими напрямами. У статті подано таблицю, у якій детально проаналізовано проектні напрями й характеристики спеціально-предметних компетентностей.

14.17.12.2354/204130. Використання соцмереж як засобу формування математичної компетентності майбутніх учителів математики. Мартиненко О.В., Чкана Я.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.339-347. - укр. УДК 004: 378.
Авторами проаналізовано доцільність використання соціальних мереж як засобу формування математичної компетентності майбутніх учителів математики під час навчання на фізико-математичному факультеті педагогічного університету. Виділено форми залучення можливостей віртуальних спільнот при вивченні математичних дисциплін і виокремлено педагогічні та психологічні фактори навчання й соціалізації студентів через соцмережі.

14.17.12.2355/204133. Вирішення проблеми формування мотивації до вивчення математики на основі її системного аналізу. Ротаньова Н.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.364-374. - укр. УДК 372.851(045).
У статті проаналізовано теоретичні основи мотивації до навчання та запропоновано ефективні методи, засоби формування та підтримки мотивації учнів до вивчення математики. Серед них такі: створення проблемної ситуації перед викладом нового матеріалу; використання методу "мозковий штурм"; організація евристичної бесіди; використання наочності; використання евристичних завдань прикладного змісту; розв'язок евристичних завдань під час ігрових ситуацій, створення ситуації успіху тощо. Таким чином, автор обґрунтовує, що виникнення інтересу до математики у значного числа учнів залежить більшою мірою від методики її викладання.

14.17.12.2356/204135. Програми динамічної математики як засоби компьютерної візуалізації математичних знань: аналіз термінологічного поля. Семеніхіна О.В., Друшляк М.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.383-389. - укр. УДК 378.14: 46: [004.78: 51].
На основі аналізу термінологічного поля в дослідженнях програм динамічної математики сформульовано авторське означення поняття "програма динамічної математики" (ПДМ) як засобу комп'ютерної візуалізації математичних знань, яке, на думку авторів, найкоректніше відображає сутність предмету дослідження. Наводяться аргументи, які виокремлюють ПДМ серед інших програмних засобів математичного спрямування та посилюють важливість опанування саме цими програмними продуктами. Акцентовано, що використання ПДМ зміщує акценти в навчанні математики, дозволяючи відійти від простого знаходження числового результату і наближуючи навчання до емпіричного пошуку закономірностей, порівняльного аналізу можливих відповідей, інтерпретації результату і критичного погляду на його застосування.

14.17.12.2357/204138. Аналіз зарубіжного досвіду методичної діяльності вчителів початкової школи в навчанні учнів математики. Терепа А.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.406-417. - укр. УДК 373.3.016: 51(100).
У статті розглянуто основні тенденції розвитку початкової освіти деяких зарубіжних країн. Досліджено та проаналізовано зарубіжний досвід методичної діяльності вчителів початкової школи в навчанні учнів математики. Виокремлені основні прийоми, методи й моделі пропедевтики математики в початковій школі, як такі, що якісно допомагають учителям підвищувати ефективність навчання математики в початкових класах зарубіжних країн, більш глибоко розкривати пізнавальні резерви дитини, формувати її мислення. Увагу акцентовано на тому, що найбільш сприятливими для навчання математики у вітчизняній школі є: проектна діяльність, інтеграційна модель та використання комп'ютерних технологій.

14.17.12.2358/204142. Підготовка учнів до виконання тестових завдань з математики. Теорія і практика. Чашечникова О.С., Одарченко Н.І., Захарченко Н.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.440-449. - укр. УДК 372.851: 373.1+514.
У статті подаються результати дослідження щодо динаміки змін у відношенні самих учнів (студентів) до виконання завдань з математики у тестовій формі (з 1989 року - дотепер). Запропоновано одну з методик проведення занять зі школярами на базі вищого навчального закладу з використанням тестової перевірки засвоєння навчального матеріалу, згідно з якою в ході заняття виділяються чотири етапи (організаційний, підготовчий, робота над тестами, аналіз результатів та корекція); описано структуру роботи (перший рівень - завдання репродуктивного характеру, другий - реконструктивного характеру, третій - варіативного). Проілюстровано систему завдань у тестовій формі з теми "Довільний трикутник".

14.17.12.2359/204143. Корекція знань і вмінь учнів як засіб забезпечення неперервності математичної освіти. Черкаська Л.П., Москаленко О.А., Марченко В.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.449-457. - укр. УДК 37.016: 511 - 028.31.
У статті розглянуто різні підходи до визначення структури процесу навчання. На основі їх зіставлення та узагальнення, а також з урахуванням специфіки сучасного стану освітньої галузі виокремлено основні етапи навчального процесу, охарактеризовано значення коректувально-регуляційного етапу для забезпечення неперервності математичної освіти. У результаті проведеного дидактичного аналізу процедури корекції знань і вмінь учнів обґрунтовано можливість трактування її як окремої навчально-пізнавальної діяльності.

14.17.12.2360/204145. Про дворівневе ЗНО з математики та особливості підготовки до нього. Школьний О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.463-479. - укр. УДК 372.851: 373.1.
У роботі розглянуто особливості дворівневого зовнішнього незалежного оцінювання якості знань із математики в порівнянні з традиційною однорівневою системою загальнодержавного стандартизованого підсумкового оцінювання, наведено методичні рекомендації щодо підготовки учнів до даного виду тестування, які стосуються тем "Планіметрія" та "Стереометрія".

14.17.12.2361/204148. Проблеми, суперечності та перспективи розвитку танцювальної освіти в сучасній американській школі. Сбруєва А., Сбруєв М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.12-25. - укр. УДК 372.8:[792.8+793]:373.5(73).
У статті в історичному контексті розглянуто проблеми й суперечності, з якими стикаються танцювальна освіта в сучасній школі Сполучених Штатів Америки; подано огляд підходів до викладання танців в американських школах; виокремлено ключові історичні постаті в історії танцювальної освіти США та показано їх вплив на формування традицій танцювальної освіти; висвітлено проблеми професійного статусу вчителів танців; показано позитивний вплив танцювальної освіти на розвиток дитини; схарактеризовано зміст національних стандартів із танцювальної освіти K-12 ARTS та доведено їх інноваційний вплив на розвиток освітньої практики в досліджуваній сфері в сучасних умовах.

14.17.12.2362/204155. Організація дослідницької діяльності старшокласників у процесі навчання хімії. Семиліт А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.90-99. - укр. УДК 372.854:371.3-057.874:373.5.
У статті наголошуються на актуальності формування дослідницької компетентності особистості. На основі аналізу й узагальнення науково-методичної літератури розглянуто основні підходи до визначення понять "дослідницька компетентність", "дослідницька діяльність". Інтерпретація результатів проведеного педагогічного експерименту дозволила розкрити стан організації вчителями дослідницької діяльності на уроках хімії та залучення старшокласників до її проведення. Як висновок, автор стверджую, що існую потреба у створенні методичної системи цілеспрямованої, систематичної організації дослідницької діяльності й формування дослідницької компетентності старшокласників.

14.17.12.2363/204157. Дидактична гра як один із засобів пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови в початковій школі. Хома О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.111-121. - укр. УДК 372.881.116.12.
У статті розглянуто проблему застосування дидактичних ігор на уроках української мови в початковій школі. Змінюються підходи до змісту навчання рідної мови, що спонукаю до застосування нетрадиційних методів навчання. Проаналізовано наукові погляди щодо використання дидактичних ігор у початковій школі, подано їх класифікація. Визначено окремі види ігор у процесі вивчення мовних тем. Акцентуються увага на інтелектуальних іграх, етапах їх проведення. Розглянуто вимоги до проведення дидактичних ігор, з'ясовано їх структуру. Доведено у процесі дослідження ефективність застосування мовленнєвих, мовних ігор. Наведено приклади і рекомендації до проведення їх на уроках рідної мови.

14.17.12.2364/204166. Безпека дітей в інформаційному суспільстві. Імбер В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.205-212. - англ. УДК 373.29:316.77.
У статті розглядаються шляхи формування інформаційної культури молодших школярів, проблеми навчання й виховання дітей в інформаційному суспільстві, збереження моральних цінностей і гуманістичної складової впровадження інформаційних технологій у процесі співпраці школи і сім'ї, забезпечення інформаційної безпеки молодших школярів. Емпіричне дослідження підтверджую той факт, що діти молодшого шкільного віку є активними користувачами мережі Інтернет, соціальних мереж та опановують нові форми віртуального спілкування, чим піддають себе загрозам інформаційного середовища. Описуються психологічні феномени, які пов'язані з освоєнням суб'єктами навчання нових інформаційних технологій.

14.17.12.2365/204169. Структура соціальної компетентності молодшого школяра. Юрченко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.233-244. - укр. УДК 37.035-053.5.
У статті узагальнено результати міжнародних проектів та програм, вітчизняних державних документів, наукових робіт, у яких представлено сутність поняття "соціальна компетентність молодшого школяра" та її структура. На основі проведеного аналізу встановлено, що досліджувана компетентність трактуються як інтегративна характеристика особистості школяра, що є системоутворювальною в його структурі й репрезентована ключовими елементами компетентності - знаннями, уміннями, навичками, ціннісним ставленням та здатністю до соціокультурної взаємодії в умовах інтеграції людини з суспільством. Репрезентовано власну дефініція поняття "соціальна компетентність молодшого школяра". Узагальнено її структуру у вигляді: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів; визначено ознаки їх сформованості. З Метою об'єктивного її оцінювання розроблено чотирьохрівневу оцінку ступеня її сформованості: низький (репродуктивний), середній (ситуативний), достатній (продуктивний), високий (активний).

14.17.12.2366/204780. Структура комунікативної компетентності керівника ЗНЗ: порівняльний аналіз у вітчизняних та англомовних наукових джерелах. Чеботарьова І.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.396-406. - укр. УДК 37.01:316.4.
Питання визначення структури комунікативної компетентності має велике значення для реформування змісту сучасної освіти в світлі компетентнісної парадигми. Робота присвячена структурі комунікативної компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу. У статті висвітлено проблемні питання, що стосуються визначення структури комунікативної компетентності, на основі аналізу україномовних, російськомовних та англомовних наукових джерел. У процесі дослідження було з'ясовано, що існує два підходи щодо визначення структури комунікативної компетентності: структура комунікативної компетентності розглядається в парадигмі "знання-вміння-навички"; структура комунікаційної компетентності є сума компетенцій: мовна компетенція та компетенції, пов'язані із середовищем, у якому відбувається спілкування, із темою комунікації, з метою та завданнями спілкування, методами досягнення мети під час комунікації. Наголошується на необхідності подальшої розробки підходу оцінювання комунікативної компетентності майбутніх керівників ЗНЗ у процесі професійної підготовки.

14.17.12.2367/204809. Цей невизначений предмет дослідження, або спроба застосування методу-зборки в дослідженні результатів впровадження медіаосвіти у загальноосвітніх школах України. Соболевська М.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.65-71. - укр. УДК 316.74.
У статті здійснюється спроба застосування методу-зборки, запропонованого у працях англійського соціолога Джона Ло з опорою на постструктуралістську методологію, до результатів дослідження, проведеного ГО "ЕРА" на замовлення "Інтерньюс Україна" на тему "Впровадження медіаосвіти та медіаграмотності в загальноосвітніх школах України" у квітні -травні 2015 та 2016 рр. Застосування методу-зборки передбачає специфічне уявлення про соціальну реальність, яка розглядається як принципово множинна, інтерактивна, штучна і невизначена. У зв'язку із цим завданням дослідника стає пошук і прояснення того як із цієї множинності у сприйнятті соціальних діячів постає цілісність. У дослідженні метод-зборка передбачає визначення трьох компонентів: присутнього, явленого відсутнього та іншого. Застосування такого методу до результатів дослідження дає можливість поглянути на результати із нової точки зору.

14.17.12.2368/205466. Формування світогляду молодших школярів на уроках "Я у світі". Лалак Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.53-56. - укр. УДК 373.31.035.6 - 057.874.
Статтю присвячено проблемі формування світогляду молодших школярів. На основі аналізу наукових джерел розкрито поняття "світогляд ", з'ясовано особливості формування в учнів суспільствознавчих уявлень і понять на уроках "Я у світі".

14.17.12.2369/205471. Діяльнісний підхід до організації навчального процесу в початковій школі. Молнар Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.76-79. - укр. УДК 373.31.2.
В умовах модернізації освіти актуалізується проблема становлення і розвитку ідей діяльнісного підходу. У статті, за результатами теоретичного аналізу, з'ясовано сутність дефініції "діяльнісний підхід", охарактеризовано категорію діяльнісного підходу в контексті навчання молодших школярів, розкрито особливості впровадження означеного підходу в освітній процес початкової школи.

14.17.12.2370/205477. Проектування експериментального впровадження дидактичної системи сенсорного розвитку молодших школярів. Барбашова І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.108-112. - укр. УДК 373.31:37.025.2.
У статті здійснено проектування впровадження дидактичної системи сенсорного розвитку молодших школярів: визначено фактори впливу на хід формувального етапу дослідження, обґрунтовано варіанти його організації, охарактеризовано спосіб вибору експериментальних і контрольних груп досліджуваних учнів, виокремлено управлінські етапи реалізації аналізованої системи у процесі початкового навчання.

14.17.12.2371/205488. Інноваційна методика розвитку творчих здібностей школярів на основі пісенного фольклору. Антоник Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.162-166. - укр. УДК 371.3:373.036:398.
У статті розглядаються шляхи вирішення проблеми розвитку творчих здібностей учнів початкових класів на уроках музичного мистецтва у загальноосвітній школі засобами інноваційної методики. Розкривається зміст навчально-методичного комплексу "Відеосольфеджіо на основі українських народних мелодій", який сприяє активізації творчого потенціалу та інтелектуальних можливостей молодших школярів, формує мотивацію до навчання і зацікавленість музичним мистецтвом, відкриває шлях до успішної самореалізації особистості.

14.17.12.2372/205501. Методичні рекомендації щодо формування батьківських цінностей в учнів у середній загальноосвітній школі. Хомишак О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.56-60. - укр. УДК 373.1.02.
У статті окреслено українську систему підготовки учнівської молоді до батьківства в контексті соціально-політичних, економічних та психолого-педагогічних чинників. Здійснено аналіз значного масиву наукових літературних джерел та охарактеризовано зміст, основні принципи та напрями сучасної шкільної системи підготовки учнів до відповідального батьківства. На основі вивчення навчальних програм визначено ефективні методи та прийоми виховання майбутнього батька в умовах середньої ЗОШ. Виокремлено ідеї теорії і практики підготовки учнівської молоді до батьківства та розроблено методичні рекомендації щодо їх творчої реалізації в навчально-виховному процесі українських навчальних закладів.

14.17.12.2373/205517. Формування творчої активності учнів на уроках трудового навчання засобами народної вишивки. Степанчак О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.131-134. - укр. УДК 373.1.02:372.8.
У статті автор розкриває питання формування творчої активності учнів на уроках трудового навчання засобами народної вишивки. Розглядає особливості використання народного декоративно-ужиткового мистецтва і народної вишивки у педагогічному процесі, їх вплив на формування творчої особистості учнів, вихованню національної самосвідомості. Охарактеризовано шляхи застосування народної вишивки у процесі формування творчих здібностей на уроках трудового навчання.

14.17.12.2374/205521. Екологічне виховання учнів початкових класів в Україні та Європі: компаративний аспект. Войтович А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.149-153. - укр. УДК 371(477+4):37.03:502.3.
У статті зроблена спроба з'ясування сутності та змісту компаративного аспекту екологічного виховання учнів початкових класів; визначено специфіку формування екосвідомості школярів в Україні та Європі. Проаналізовано стан сучасного екологічного виховання й освіти в Україні та світі; доведено необхідність системності екологічної освіти та важливість переходу її з дискусійної сфери у площину практичної реалізації.

14.17.12.2375/205528. Регіональна політика в галузі освіти обдарованих школярів у Донецької області. Кабанець М.М. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.51-59. - англ. УДК 376.545.
Стаття присвячена керівним принципам регіональної політики в галузі освіти обдарованих в Донецькій області і висвітлює стратегічні напрямки освітньої політики в області щодо соціально-педагогічної підтримки обдарованих учнів.

14.17.12.2376/205889. До питання про актуальність педагогічних ідей І. Франка для розвитку сучасної української школи. Вишнівський Р. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.62-67. - укр. УДК 821.161.2" 18":371(09)(477).
У статті на основі вивчення й аналізу наукових праць, публіцистичних статей та художніх творів Івана Франка висвітлено його ідеї стосовно ролі й значення школи у пробудженні національної свідомості молоді, змісту шкільної освіти, ролі вчителя у навчально-виховному процесі, змісту духовно-морального, національно-патріотичного, громадянського виховання, виховання особистості. Зосереджено увагу на ставленні І. Франка до української мови як одного з найважливіших факторів консолідації та єдності нації, а також ролі праці у вихованні особистості.

14.17.12.2377/205890. Вивчення творчої обдарованості молодших школярів. Бартків О., Дубик У. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.68-72. - укр. УДК 373.3.091.212.3 - 057.87.
У статті розкриваються особливості виявлення обдарованості у молодших школярів. Наголошується, що на сьогодні, на етапі удосконалення національної системи освіти, актуальності набуває проблема виявлення творчої обдарованості дітей молодшого шкільного віку. Метою статті є експериментальне вивчення сформованості творчої обдарованості першокласників. Визначено, що молодший шкільний вік є найбільш сприятливим періодом розвитку творчих здібностей дитини, її задатків, креативного мислення, сенсорних здібностей та нахилів. Встановлено, що ефективність розвитку творчої обдарованості учнів залежить від постійного застосування творчих та креативних завдань.

14.17.12.2378/205896. Формування ціннісних орієнтацій учнів початкових класів засобами музичного мистецтва. Чепіга В., Чугай С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.94-97. - укр. УДК 373.3.063.
У статті представлені ціннісні орієнтації, пов'язані з проблемою виховання, визначені різні підходи до зазначеної окресленої проблеми. Автори висвітлили перші вітчизняні дослідження в руслі цієї проблеми, що набули методологічного значення для соціального, філософсько-естетичного так і психолого-педагогічного аспектів теорії цінностей взагалі та важливого елементу духовної визначеності особистості зокрема.

14.17.12.2379/205899. Гуманізація виховної роботи в школі - вимога часу. Маркова В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.109-113. - укр. УДК 373.1.02.
У статті розкриті основні актуальні проблеми виховної роботи в школі. Запропоновані умови і шляхи їх розв'язання: заміна авторитарного підходу до виховання на гуманістичний; визнання цінності дитини як особистості, її прав на свободу, щастя, захист і охорону життя, здоров'я, створення умов для розвитку дитини, її творчого потенціалу, схильностей, здібностей, надання їй допомоги в життєвому самовизначенні та повноцінній самореалізації. Розглянуто поняття "виховання", "гуманізм". Виділено принципи, які повинні бути в центрі уваги сучасної освіти: принципи ненасилля, поваги до вільної особистості дитини, її права на особистий унікальний шлях розвитку. Порушено питання про педагогіку толерантності, що ґрунтується на терпимості, ненасиллі, гуманізмі, повазі до чужих думок, взаємодії і взаєморозумінні.

14.17.12.2380/205900. Гуманістичні засади формування народнопісенної культури школярів: історико-педагогічний аспект. Брежнева С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.113-116. - укр. УДК 373.1.02.
Дана стаття пов'язана з актуальним питанням формування народнопісенної культури школярів на гуманістичних засадах. У роботі з'ясовано особливості цього процесу в один з ключових історичних моментів розвитку вітчизняної педагогіки - кінець XIX

початок XX ст., оскільки саме у цей період у вітчизняній педагогіці відбувається зв'язок з історико-політичними подіями, кардинальна зміна системи та змісту освіти. Подається аналіз змісту музичної освіти з урахуванням її гуманістичної направленості. Висновком дослідження є думка про те, що на сучасному етапі розвитку для забезпечення гуманістичних основ процесу музичного виховання необхідно використовувати надбання української народної пісенної творчості.

14.17.12.2381/205902. Використання позитивного досвіду німецькомовних країн у реформуванні системи шкільної іншомовної освіти України. Купчик Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.120-123. - укр. УДК 37.014.14:81'243.
У статті проаналізовано здобутки іншомовної освіти німецькомовних країн в процесі її реформування на сучасному етапі з огляду рекомендації Ради Європи щодо обов'язкового вивчення трьох мов у школі. Виокремлено перспективи використання позитивного досвіду досліджуваних країн на державно-законодавчому й організаційно-педагогічному та лінгводидактичному рівнях в системі шкільної іншомовної освіти України.

14.17.12.2382/205910. Цілі шкільного курсу інформатики: ретроспективний аналіз. Донченко Я. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.157-160. - укр. УДК 373.5.016:004.
У статті розглянуто ґенезу цілей шкільного курсу "Основи інформатики та обчислювальної техніки" в загальноосвітніх школах України. Виявлено якісні зміни в парадигмі цілеспрямування шкільного курсу інформатики. Підкреслено вплив соціально-економічних чинників, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій на зміст курсу "Основи інформатики та обчислювальної техніки". Визначено пріоритетні завдання шкільного курсу інформатики в системі загальної освіти.

14.17.12.2383/205914. Теоретичні й технологічні аспекти формування екологічної компетентності молодших школярів. Коновальчук І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.20-24. - укр. УДК 373.4.033+373.4.016:502 504.
У статті розкрито сутність екологічної компетентності молодших школярів як здатності відповідно до своїх вікових можливостей ефективно вирішувати екологічні проблеми, з якими вони зустрічаються у своєму повсякденному житті. Обґрунтовано необхідність екологізації змісту початкової освіти. Охарактеризовано педагогічний потенціал особистісно орієнтованих, проектних та ігрових технологій у набутті учнями суб'єктного досвіду екологічно доцільної поведінки.

14.17.12.2384/205920. Погляди на суб'єктнісну сутність школяра у матеріалах першого українського педагогічного конгресу. Галян О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.50-54. - укр. УДК 159.922.73 - 053.5:37(477)(091)"19".
У статті висвітлено особливості поглядів учасників Першого Українського Педагогічного Конгресу на проблему забезпечення у виховному процесі суб'єктності школяра. Констатовано, що питання розгляду молоді як суб'єкта і об'єкта виховання було дискусійним і не отримало підтримки та включення у програму Конгресу. Водночас акцентовано увагу на тому, що проблема забезпечення суб'єктності особистості школярів стала важливим компонентом дослідницьких проектів доповідачів та предметом дискусій. Виголошені реферати і прийняті постанови та резолюції засвідчили розумінні ролі активності й ініціативності молоді, її діяльного ставлення до процесів націотворення, що, безперечно, відображає суб'єктнісну сутність особистості та є орієнтиром національного виховання.

14.17.12.2385/205922. Комунікативна компетентність вчителя початкової школи. Максимова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.59-63. - укр. УДК 371.011 (07).
У статті розкривається суть поняття "комунікативна компетентність вчителя початкової школи" з точки зору лінгвістики, соціальної психології, педагогіки. Серед факторів, які визначають рівень її сформованості, найвагоміше місце посідають вербальні та невербальні уміння спілкуватися, здатність людини орієнтуватись у ситуаціях спілкування, розуміння себе та інших, комунікативні якості, стиль спілкування з дітьми, саморегуляція.

14.17.12.2386/205929. Використання інноваційних технологій у процесі вивчення іноземної мови в початковій школі. Пристай Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.90-93. - укр. УДК 378.147:811.
У статті окреслено один із важливих напрямів вдосконалення системи освіти - впровадження інноваційних технологій при навчанні іноземної мови в початкових класах. З'ясовано, що вивчення другої мови сприяє загальному розумовому розвитку учня, дозволяє йому проявити творчість. Установлено, що на основі засвоєння лінгвістичного матеріалу в молодших школярів формується елементарна комунікативна компетенція та мовленнєва активність. Проаналізовано ефективні форми й методи викладання, зокрема сучасні педагогічні й інформаційні технології. Зазначено важливість формування позитивних емоцій і ситуацій успіху.

14.17.12.2387/205936. Сучасні дослідження проблеми формування професійних устремлінь старшокласників. Кіящук А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.123-127. - укр. УДК 373.5:377 - 057.87.
У статті розглянуто аспекти проблеми формування професійних устремлінь учнів старших класів. Розкрито поняття професійні устремління особистості учня як внутрішня характеристика мотиваційно-ціннісної сфери особистості, що визначає основний зміст профільного самовизначення школяра і є складовою готовності учня до вибору майбутньої професії. Визначено, що професійні устремління учня передбачають основні, супутні й фонові компоненти. Серед основних компонентів можуть бути: мотиви (пізнавальні, професійні, прагматичні, соціальні); завдання (закінчення школи, вступ до вузу, отримання знань); емоційні (позитивні, негативні); цінності (якісна освіта, знання, атестат, можливість пізнання, розвиток творчості); здібності (загальні та спеціальні); рівень навчальної підготовки (знання та вміння). Обґрунтовано педагогічні умови забезпечення процесу формування професійних устремлінь старшокласників.

14.17.12.2388/205951. Шляхи удосконалення акмеологічного середовища для формування предметних компетентностей молодших школярів на уроках природознавства. Кузьма-Качур М., Горват М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.23-26. - укр. УДК 373.31:372.850.2.
У статті виокремлено шляхи удосконалення акмеологічного середовища для формування предметних компетентностей молодших школярів на уроках природознавства: створення акмесередовища, формування акмеологічної позиції учня, використання акметехнологій у навчанні, активне включення молодших школярів у різні види пізнавальної діяльності та співпраця вчителя і учнів. Автор уточнює сутність категорії "предметна природознавча компетентність", пропонує модель акмеологічного середовища навчання природознавства.

14.17.12.2389/205954. Шляхи реалізації управлінської діяльності початкової школи. Кутняк І., Філь Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.35-39. - укр. УДК 378.1:371.1.

У статті розглядаються шляхи реалізації управлінської діяльності початкової школи; аналізується нова концепція розвитку освітнього закладу; розкриваються мета, планування, зміст, форми, методи керівництва початковою школою; зазначено, що керівник та його заступники мають опанувати змістом, формами та методами управлінської діяльності у взаємозв'язку та побудувати якісну систему управління, яка забезпечуватиме підвищення якості результатів діяльності педагогічного керівництва колективом і сприятиме зростанню професіоналізму керівника і його заступників.

14.17.12.2390/205958. Особливості формування навичок особистої гігієни молодших школярів під час вивчення розділу "Людина та її організм". Колток Л., Фіняк І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.53-56. - укр. УДК 37.015:796.011.
У статті висвітлено потенційні можливості вчителя початкових класів з формування гігієнічних умінь та навичок учнів у процесі викладання природознавства.

14.17.12.2391/205959. Змістові характеристики моральних цінностей молодших школярів. Федорова М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.56-61. - укр. УДК 37.034.
У статті проаналізовано особливості формування моральних цінностей у молодшому шкільному віці. На основі аналізу наукової літератури автором запропоновано власне визначення поняття "моральні цінності молодших школярів", здійснено спробу обґрунтувати змістову структуру моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку, у якій умовно виділено когнітивний, емотивний, процесуально-діяльнісний компоненти.

14.17.12.2392/205960. Превентивне виховання як аспект здоров'язбереження учнівської молоді. Надім'янова Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.62-66. - укр. УДК 37.018:613.9.
У статті розглянуто проблеми превентивного виховання учнівської молоді щодо реалізації освітніх завдань системи здоров'язбереження в умовах шкільного навчання й сімейного виховання. Розкрито методи й засоби упровадження здоров'язберігаючої складової у шкільному та сімейному середовищах. Наголошено, що превентивне виховання як діяльність та система конкретних впливів на особистість зазнає сьогодні суттєвих труднощів. Підкреслено, що втілення завдань превентивного виховання у напрямку роботи "сім'я - школа - громадськість " стане ефективним, якщо усі компоненти освітнього процесу будуть задіяні у створенні здоров'язберігаючого середовища, у якому навчається та виховується дитина.

14.17.12.2393/205961. Роль сучасних технологій навчання математики у початковій школі у підготовці майбутніх фахівців. Рудницька Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.67-70. - укр. УДК 371.13:373.3:51.
У статті здійснено спробу провести теоретичний аналіз сучасних технологій навчання математики у початковій школі. Наведені приклади використання інтерактивних технологій на уроках математики в початкових класах. На прикладі навчального курсу "Інноваційні технології навчання математики в початковій школі" розкрито взаємозв'язок теоретичних знань з практикою педагогічної діяльності сучасної початкової школи.

14.17.12.2394/205962. Розвиток системи національно-патріотичного виховання в сучасній початковій школі: постановка проблеми. Калита Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.71-75. - укр. УДК 37.035.6:373.1.
У статті виявлено та обґрунтовано теоретико-методологічні засади розвитку системи національно-патріотичного виховання в сучасній початковій школі, що забезпечить належні педагогічні умови розвитку особистості молодшого школяра; проаналізовано основні документи у сфері освітньої політики щодо патріотичного виховання підростаючого покоління, визначено теоретичну та практичну значимість розв'язку проблеми.

14.17.12.2395/205966. Професійна компетентність вчителя у формуванні навчальної мотивації в учнів початкових класів. Ілляш С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.89-92. - укр. УДК 371.1:373.31.
У статті розкрито значення професійної компетентності вчителя у формуванні мотивації та ціннісного ставлення до навчання в учнів початкових класів. Розглянуто різні погляди на сутність педагогічної компетентності та педагогічної майстерності.

14.17.12.2396/205974. Шляхи удосконалення морального виховання молодших школярів засобами вітчизняної дитячої періодики. Даниляк Р. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.124-128. - укр. УДК 37.034:373.3.
У статті виявлено та обґрунтовано шляхи удосконалення морального виховання молодших школярів засобами вітчизняної дитячої періодики у взаємозв'язку форм і змісту урочної та позаурочної роботи. Встановлено, що інтегрування навчального матеріалу з різних предметів початкової школи і виховного матеріалу в змісті дитячого періодичного видання формує особистісний досвід школяра, трансформує знання у цілісність власного образу світу і визначення свого місця у ньому.

14.17.12.2397/205982. Реалізація технології проблемного навчання у процесі вивчення математики у початковій школі. Ковальчук В., Силюга Л., Стасів Н., Білецька Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.6-10. - укр. УДК 371.3:51.
У статті розглянуті основні напрями реалізації технології проблемного навчання у процесі вивчення математики в початковій школі. Розкрита сутність і зміст технології проблемного навчання; проведена порівняльна характеристика традиційного і проблемного навчання математики в початкових класах.

14.17.12.2398/206006. Особливості індивідуального навчання в школах І ступеня. Шубак Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.120-124. - укр. УДК 371.311.1:373.1.
У статті розглядаються особливості організації і проведення навчального процесу за індивідуальною та індивідуально-груповою формами навчання в початковій (малочисельній) школі. Приведені орієнтовні робочі навчальні плани для організації індивідуального навчання 1 учня чи групи учнів (2 - 4 особи).

14.17.12.2399/206008. Інформаційно-просвітницьке середовище дошкільної та загальної середньої освіти Хмельницької області. Дрижал О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.130-134. - укр. УДК 004.77.
У статті розглянуто основні просвітницькі, освітянські, вчительські сайти, блоги, їх структуроване подання у каталозі на сайті Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Також описано основні структурні сайти, блоги методичної служби Хмельниччини. Розглянуто також роль неформальних мережевих спільнот освітян у Facebook (Фейсбук) та їх роль у методичній та педагогічній підготовці освітян до роботи в навчальних закладах області.

14.17.12.2400/206010. Патріотичне спрямування сучасного навчально-виховного процесу учнівської молоді. Довгошия В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.137-141. - укр. УДК 37.035.6.
Розбудова держави вимагає, щоб Україна мала своїх патріотів, здатних розвивати й захищати її. Тому гостро постає питання про виховання громадянина нової формації, свідомого, творчого, готового до плідної праці в різних сферах суспільного життя. Це зумовлює необхідність дослідницьких пошуків цього напрямку в контексті підвищення якості освіти та виховання.

14.17.12.2401/206012. Діалог як засіб розвитку толерантності старшокласників. Васьківська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.144-148. - укр. УДК 373.5.016]:37.035.4.
У статті автор звертає увагу на необхідність розвивати у старшокласників толерантне ставлення одне до одного та визначає роль діалогу у формуванні толерантності. Схарактеризовано окремі дидактичні умови формування діалогічних умінь старшокласників на прикладі кількох загальноосвітніх навчальних закладів.

14.17.12.2402/206036. Інформаційно-комунікаційні технології здійснення тьюторської діяльності у системі шкільної освіти. Осадча К. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.22-26. - укр. УДК 371:004.
Ґрунтуючись на тому, що тьюторська діяльність як засіб супроводу індивідуальної траєкторії навчання та розвитку особистості реалізується відповідно певних етапів, автор пропонує застосовувати комплекс інформаційної-комунікаційних засобів для кожного з них. На етапі визначення пізнавального інтересу тьюторанта та на етапі аналізу підсумків доцільним є використання програм комп'ютерного тестування, на етапі формулювання освітнього запиту - програмними засобами для проведення "мозкових штурмів ", на етапі постановки мети освітньої діяльності - системами управління цілями та завданнями, на етапі пошуку освітніх ресурсів і розробки плану освітньої діяльності - інструментарієм створення електронних навчальних матеріалів, на етапі реалізації плану освітньої діяльності - програмами для створення портфоліо.

14.17.12.2403/206046. Проблемна правова ситуація як компонент проблемного навчання. Жидкова Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.65-72. - укр. УДК 372.832.
У статті проаналізовано проблемне навчання та способи розв'язання учнями проблемних правових ситуацій. Розглянуто ефективність розв'язання проблемних правових ситуацій, яка залежить від здатності учнів здійснювати її комплексний аналіз. Охарактеризовано проблемні правові ситуації з реалізацією внутрішньопредметних та міжпредметних зв'язків. Проаналізовані методи проблемного навчання на уроках правознавства.

14.17.12.2404/206055. Специфіка професійної діяльності вчителя музики в умовах інклюзивної освіти. Поліхроніді А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.111-114. - укр. УДК 376+78.07+37.011.3 - 051.
У статті доведено важливість корекційно-розвивальної роботи вчителя музики в умовах інклюзії та необхідність використання музики як засобу, що допомагає в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Окреслено багатовекторність музикотерапії, якою має володіти вчитель музики. Наведено можливі методи навчально-виховної роботи в інклюзивному класі, що мають корекційне спрямування, зокрема метод Томатіса.

14.17.12.2405/206061. Педагогічна діяльність волонтерів корпусу миру в навчальних закладах України. Слуцький Я. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.138-141. - укр. УДК 364 - 322:061.1:37.016:81'243.
У статті розглянуто діяльність волонтерів Корпусу миру у навчальних закладах України, яка регулюється програмою "Світові мудрі школи". Обґрунтовано необхідність використання волонтерів Корпусу миру у якості представників іншомовного середовища у процесі навчання іноземної мови у навчальних закладах. Розглянуто три плани-конспекти уроків, які пропонуються для проведення волонтерам Корпусу миру. Виділено притаманні кожному плану-конспекту особливості. Зазначено щодо необхідності запозичення досвіду американських добровольців.

14.17.12.2406/206062. Експертно-аналітична діяльність керівника навчального закладу: теоретичний аспект. Цісюань Вей. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.142-146. - укр. УДК 005.3+37.091.113+371.2.
У статті порушено проблему експертно-аналітичної діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів, узагальнено і систематизовано наукові розвідки вчених. Уточнено сутність поняття "експертиза", розкрито особливості педагогічної експертизи. Доведено, що сучасні керівники навчальних закладів повинні бути експертами професійної діяльності.

14.17.12.2407/206065. Економічний профіль навчання в системі профільного навчання старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів ІІІ ступеня. Бутко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.155-159. - укр. УДК 373.51:330.101.
Стаття присвячена аналізу становлення економічного профілю навчання в системі профільного навчання старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів ІІІ ступеня. Розкрито законодавчо-нормативне забезпечення впровадження профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, зокрема економічного профілю навчання. Здійснено аналіз наукових праць з проблем профільної економічної освіти. Визначено сутність економічного профілю навчання.

14.17.12.2408/206084. Загальні тенденції діагностування здібностей школярів до вивчення іноземних мов. Перішко І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.88-92. - укр. УДК [373.5:37.015.31].
У статті розглядається проблема виявлення дітей, що володіють здібностями до вивчення іноземної мови. Розкрито основні погляди на процес діагностики обдарованості. Проведено аналіз теоретичних праць фахівців, який свідчить, що у контексті дослідження існує велика кількість психологічних і лінгвістичних тестів для визначення чи прогнозування майбутньої успішності в навчанні іноземним мовам. Проте успішність оволодіння іноземною мовою, з одного боку, корелює із загальною успішністю з інших предметів, а з другого боку гальмується або зростає відсутністю чи наявністю спеціальних здібностей.

14.17.12.2409/206085. Роль уроків трудового навчання у становленні гармонійної, культурної особистості молодшого школяра. Струкова С., Чорна В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.92-95. - укр. УДК 373.016:62 64.
Авторами статті розглянуто роль трудового навчання як чинника розвитку всебічно розвиненої особистості дитини, зокрема виховання в неї комунікативних здібностей, міжкультурного світогляду та національної самосвідомості. Було проаналізовано програмовий та методичний матеріал з трудового навчання у початковій школі та виявлено, що особливості цього навчального предмету дають змогу для досягнення будь-яких суміжних виховних цілей.

14.17.12.2410/206086. Патріотичне виховання учнів початкової школи (на прикладі проведення виховного заходу "Боже великий єдиний, нам Україну храни"). Стахів Л., Кобільник Л., Волошин С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.95-99. - укр. УДК 373.3.035.6.

У статті висвітлено проблему патріотичного виховання учнів початкової школи у контексті використання форм та методів під час проведення виховного заходу "Боже Великий Єдиний, нам Україну храни"; запропоновано цікавий дидактичний матеріал з метою ефективності здійснення позакласної роботи у початковій школі.

14.17.12.2411/206095. Мовленнєво-інтелектуальний розвиток особистості молодшого школяра - умова неперервної освіти упродовж життя. Петрик О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.136-139. - укр. УДК 37.046.011.3 - 052:81'233(045).
У статті розглядається мовленнєвий та інтелектуальний розвиток як умова формування особистості молодшого школяра та його неперервної освіти впродовж життя. Обґрунтовано необхідність реалізації комунікативно-діяльнісного підходу до навчання молодших школярів української мови. Окреслено вправи, що передбачають здійснення школярами таких розумових операцій, як: порівняння, зіставлення, знаходження спільного і відмінного, класифікація й узагальнення тощо.

14.17.12.2412/206097. Початкова школа у процесі статевої диференціації дітей. Вовк Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.144-148. - укр. УДК 373.31:159.922.
У статті розглянуто роль початкової школи у процесі статевої диференціації школярів початкових класів, проаналізовано суть процесу статевої диференціації, визначено статево-рольове виховання як важливу сторону статеворольової соціалізації, запропоновано умови формування засад статевої соціалізації.

14.17.12.2413/206102. Дидактичні вектори фінансового виховання учнів. Шпак О., Булавенко С., Примаченко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.10-15. - укр. УДК 37.026:373.015.6.
У статі розглядаються основні дидактичні напрямки, механізми, засоби та способи фінансового виховання учнів спрямованих на становлення і розвиток якостей особистості на основі економічних знань, навичок, умінь, моральних цінностей та історичного світового досвіду.

14.17.12.2414/206105. Дидактичні підходи до методики формування правових понять в учнів загальноосвітніх навчальних закладів України. Стецик Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.24-29. - укр. УДК 34(07):371.2.
Розглянуто методичні умови, етапи, причини та засоби формування правових понять. Виокремлено специфіку правових понять у порівнянні з іншими науковими категоріями. Подано загальну класифікацію понять та різні методичні підходи до їх пояснення.

14.17.12.2415/206119. Музично-естетичне виховання школярів загальноосвітньої школи на уроках музичного мистецтва. Салій С., Салій В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.94-98. - укр. УДК 373.036:78(07).
У статті наголошується, що в сучасних умовах реформування освітньо-виховної системи школярів значну увагу приділяють музично-естетичному вихованню, яке спрямоване на зростання духовного світу дитини, формування емоційної сфери, розвиток відчуття прекрасного, музичного смаку, творчості засобами багатогранної хорової діяльності.

14.17.12.2416/206140. Предметна компетентність сучасного вчителя правознавства. Стецик Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.29-33. - укр. УДК 371.133.
У статті розглянуто одну із складових компонентів професійної компетентності вчителя правознавства - предметну обізнаність. Окреслено когнітивну, діяльнісно-процесуальну та аксіологічну компетенції.

14.17.12.2417/206163. Когерентність дидактичних умов допрофільної підготовки учнів основної школи. Замаскіна П. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.137-141. - укр. УДК 373.5:374.3+(37.026:37.048.4).
У статті автор акцентує увагу на взаємозв'язку й узгодженості чинників ефективності допрофільної підготовки учнів основної школи. За ефективної допрофільної підготовки й подальшого профільного навчання в учнів формується потреба самовизначитись у житті і професійній діяльності.

14.17.12.2418/206170. Формування комунікативної компетентності старшокласників у процесі діалогічного спілкування. Васьківська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.168-171. - укр. УДК 373.5:342.813+(371.31:37.04).
У статті автор розглядає необхідність формування у старшокласників комунікативної компетентності та роль діалогу в процесі навчання. Ефективність формування комунікативної компетентності учнів старшої школи залежить від форм і методів навчання, які вчитель використовує під час навчального процесу. Передусім учитель має бути орієнтований на особистісну модель взаємодії з учнем.

14.17.12.2419/207332. Гендерна система управління у сучасній школі. Вовк Л.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.48-59. - укр. УДК 371(477):37.03:613.88.
У статті розглянуто особливості теорії управління. Вивчено основні компоненти гендерної системи управління та визначено основні функції управління освітніми установами. Розглянуто образ педагога-керівника як фахівця, здатного до здійснення міждисциплінарних зв'язків, який усвідомлює значущість професійних знань у контексті соціо-культурного простору. сформовано концепцію внутрішкільного управління. Визначено ефективність управління як певної системи, у якій ґендерний чинник не є визначальним, але необхідним. Досліджено особливості управлінської культури та основне призначення педагогічного аналізу як функції управління. Виділено особливості вміння керівника організувати навчальний процес як педагогічну взаємодію, визначено процес управлінням педагогічним колективом через систематичну, планомірну, свідому і цілеспрямовану взаємодію суб'єктів управління. Дано визначення системі управління як сукупності скоординованих, взаємозалежних між собою заходів, спрямованих на досягнення значимої мети організації. Розглянуто управлінські функції та шляхи реалізації принципів і застосування ефективних методів управління. Вивчено основне призначення педагогічного аналізу як функції управління, в об'єктивній оцінці його результатів з наступним виробленням на цій основі рекомендацій з упорядкування керованої системи. Виділено основну ціль управлінської діяльності, зроблено перелік показників організаторської культури керівника. Розглянуто причини гендерної нерівності в управлінському процесі, дано визначення принципу гендерного паритету. Проаналізовано процесс самореалізації та адаптації жінок та виділено умови, що сприяють різноманітності жіночого амплуа. Виділено основні умови розвитку жіночого менеджменту і становленню інституту управлінського лідерства. Досліджено стиль керівництва жінки-керівника, який є орієнтованим на стратегію винагороди. Запропоновано поєднання кращих якостей з різних стилів управління та формування комбінованого стилю управління, що призведе до формування ефективної стратегії управління. результатом управлінської діяльності жінки.

14.17.12.2420/207341. Гуманізація управління інноваційними процесами у системі шкільної освіти. Ковальчук Г.П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.147-159. - укр. УДК 37.014.6:005.6.

Стаття присвячена проблемі гуманізації управління інноваційними процесами у діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів. На основі аналізу теоретичних та методологічних засад в управлінні сучасною школою показано, що характерними ознаками сучасного стану розвитку теорії внутрішкільного управління стає цілісне бачення управлінських процесів і тих змін, які відбуваються в межах цієї системи, на які спрямована управлінська діяльність. З'ясовано, що інноваційність освіти, у тому числі і її управлінських систем, у сучасному гуманістичному вимірі грунтуються на ідеї гуманізації освіти як важливого фактора зміцнення демократичних засад, її особистісної орієнтації та утвердженні духовних цінностей. Відзначено, що до найбільш загальних тенденцій переорієнтації систем внутрішкільного управління віднесено: гуманістичну спрямованість управлінських процесів, пріоритет ціннісних стратегій розвитку шкільної організації, відхід від принципів авторитаризму, запровадження людинозберігаючих технологій у системах шкільного управління. За результатами дослідження доведено, що значна частина керівників загальноосвітніх навчальних закладів пов'язують зміни в управлінських системах здебільшого з процесами впровадження сучасних технологій, підвищення професійного рівня педагогічних працівників, удосконалення матеріальної бази, технічного оснащення навчального процесу, тоді як гуманістична складова залишаються поза увагою суб'єктів внутрішкільного управління. Запропонована модель гуманізації управління інноваційними процесами у системі шкільної освіти представлена як відкрита цілісна динамічна система управління інноваційними процесами на засадах гуманістичної педагогіки і психології, зорієнтована на оптимальні шляхи удосконалення освітнього менеджменту та досягнення оптимального ефекту при реальних можливостях за рахунок посилення гуманістичної складової в основах внутрішкільного управління. Гуманістичні засади у моделі складають ціннісну змістову внутрішкільного управління, що суттєво впливає на розвиток інноваційного простору школи і визначає рівень якості шкільної освіти. До основних критеріальних параметрів, які найбільш повно характеризують гуманістичний аспект віднесено: ціннісні орієнтації у розвитку інноваційних процесів, демократизацію основ внутрішкільного управління, особистісно зорієнтований підхід до управління педагогічним колективом школи, гуманістичне спрямування змісту управління інноваційною діяльністю та людинознавчу компетентність керівника освіти. За результатами дослідження встановлено взаємозалежність між якістю інноваційних процесів у загальноосвітніх навчальних закладах та рівнем гуманізації внутрішкільного управління. Гуманістичні засади управління інноваційними процесами можуть радикально змінити систему внутрішкільного управління, підвищуючи його ефективність у змісті управлінської діяльності, суттєво змінювати освітній процес та його результати, сприяти розвитку теорії і практики управління соціально-педагогічними системами у сучасних умовах реформування системи освіти.

14.17.12.2421/207361. Формування толерантності між молодшими школярами із різним рівнем психофізичного розвитку як наукова проблема. Кайдалова Г.П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.70-78. - укр. УДК 37.035.2:376.2.

У статті розглядається проблема виховання толерантності у дітей молодшого шкільного віку в умовах інклюзивної освіти, з'ясовано зміст понять "толерантність", "інклюзія", "інклюзивна освіта". Окрема увага акцентується на потребі застосування трьох типів взаємодії: діалогу, співробітництва та опіки, що допоможе реалізувати формування толерантності в учнів початкових класів. Проаналізовано ключові елементи інклюзії, що демонструють її характерні особливості у навчальному процесі: інклюзія, як процес; інклюзія, як долання перешкод; інклюзія, як присутність, участь, досягнення; інклюзія, як гарантування та забезпечення участі в освітньому процесі особам, особливо дітям, що цього потребують. Підкреслено на необхідності дотримання та реалізації моделі інклюзивної освіти як основного правила співіснування усіх людей у суспільстві. Визначаючи формування толерантності у молодших школярів в умовах інклюзивного навчання як вагомого елементу утворення дружніх, міжособистісних відносин, наголошено, що у цьому складному процесі необхідно створити не лише особливі умови для дітей з порушеннями психофізичного розвитку, але й підготувати їх здорових однолітків до співпраці з ними; виключити будь-яку дискримінацію і забезпечити однакове ставлення до всіх без винятку. При цьому дана співпраця повинна викликати захоплення як в одних, так і в інших та відбуватися на постійній, нерозривній, взаємозв'язаній основі. Окремо виділено причини, що через певні зовнішні або внутрішні фактори впливу на особистість, заважають будувати нормальні, терпимі відносини між молодшими школярами та дітьми з порушеннями психофізичного розвитку. Проаналізовано та виділено шляхи їх вирішення, повна або часткова реалізація яких допоможе знайти і налагодити спільний контакт між усіма учасника учнівського колективу в умовах інклюзивного навчання, підготувати до сприйняття людей цієї категорії у суспільстві, допоможе подолати страх і створити бажання товаришувати з ними, незалежно від будь-якої ситуації.

14.17.12.2422/207373. Управління процесом національного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Присакар В.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.189-200. - укр. УДК 373.518.03.

Стаття розкриває процес управління системою національного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах, провідною ідеєю якої є українська ідея, а пріоритетним напрямом - національно-демократичний. На основі загальних теоретичних положень щодо розкриття сутності системного підходу до вивчення педагогічних об'єктів, явищ, процесів, у тому числі і до управління, система національного виховання розглядається як інтегративна сукупность змістових (мета, зміст, принципи, форми, методи), діяльнісних компонентів (учень, учитель); та системи принципів (демократизації, гуманізації, диференціації, народності, єдності функцій навчання і виховання, оволодіння культурно-історичним досвідом свого народу, рідного краю) у процесі управління національним вихованням учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Дана система, на переконання автора, забезпечує цілісність, єдність, взаємозв'язок, взаємодію даних компонентів, яку можна використовувати при розробці ефективної системи національного виховання та управління нею, зумовлених у значній мірі особливостями регіону, умовами роботи навчального закладу, вихованням у сім'ї. Вона передбачає передусім підбір змісту виховної роботи з урахуванням вимог суспільства до рівня вихованості учнівського колективу взагалі й кожного його члена зокрема. Для реалізації управління національним вихованням автором вказано на ті форми, методи і прийоми виховної роботи, які б імпонували школярам, на важливість організації і спрямування колективної та індивідуальної діяльності учнів на створення умов для збагачення їх власного досвіду. З цією метою першорядним значенням має встановлення гармонійних стосунків між вихованцями і вихователями на демократичних і гуманістичних засадах, щоб допомогти зробити виховний процес цілеспрямованим і систематичним. За результатами проведеного дослідження автором висловлюється думка, що в основі ефективності управління національним вихованням особистості повинна бути впевненість педагогів у тому, що його зміст зможе на новому рівні задовольнити духовні потреби нинішніх і майбутніх учнів, допоможе використати здобутки попередніх поколінь українського народу. Основою національного виховання, на що звертається особлива увага, є українська ідея, а пріоритетним аспектом - національно-демократичний. За результатами дослідження визначена орієнтована модель змісту національного виховання: "громадянин - патріот - гуманіст" і може бути покладена в основу розробки критеріїв та оцінки рівнів сформованості національно вихованої особистості. Вказано також на необхідність впровадження розробленої системи управління системою національного виховання в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів.

14.17.12.2423/207374. Форми позакласної роботи з дітьми, які мають обмежені можливості здоров'я. Рибкіна Т.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.201-210. - укр. УДК 378. 011.3-051.
У статті описано найбільш використовувані форми групової роботи з учнями. Проаналізовано публікації про напрямки реалізації інноваційної освітньої діяльності в Україні та їх використання у навчальних закладах. Розкрито, що головним напрямком роботи формування особистості дитини-інваліда є створення позитивного світобачення та його закріплення. А саме, використання форм та методів роботи, які включають дитину у суспільно-корисну діяльність з раннього віку, відповідно його психофізичних можливостей на інтересів. Діти з психофізичними порушеннями у зв'язку із обмеженістю розвитку мисленнєвих процесів, слабкістю засвоєння загальних понять та закономірностей з певним відставанням починають розбиратись у питаннях загального устрою, у поняттях моралі. Починаючи з молодшого шкільного віку, їх знання у цьому досить поверхові. Тому формування таких принципів не може обмежитись оглядовими класними годинами, бесідами та короткими усними включеннями під час виховного процесу. Ця робота має бути цілісна і взаємопов'язана з оточуючим середовищем, плином світової культури та невід'ємно чітко виходити за межі спеціального закладу. З огляду на це підґрунтя, групові форми допомагають переймати закріплені у культурі способи взаємодії людей і дії з предметами, засвоює зразки норм поведінки, що стають основою ціннісної сфери особистості,яка формується. У роботі зазначено, що форми позакласної та позашкільної виховної роботи є ефективними для створення умов соціального досвіду учнів спеціалізованих шкіл, у результаті чого, формується взаємозв'язок з культурно-освітніми та науково-дослідними закладами міста, країни. Виділено ефективну форму взаємозв'язку спеціальної школи і соціального середовища як музейний простір. Проаналізовано роботу сучасних педагогів-дослідників у розвитку даного напрямку та підкреслено потребу цього напрямку у корекційній педагогіці. На основі аналізу зарубіжної літератури, чітко помітно високу тенденцію розвитку цього виду групової роботи як навчання у рамках музеїв, артцентрів та авторських виставок мистецтв.

14.17.12.2424/207380. Командний підхід до формування колективу учнів інклюзивного класу. Чопік О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.269-280. - укр. УДК 37.04:37.013.
Стаття присвячена актуальній проблемі формування колективу інклюзивного класу, зокрема, здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з вадами психофізичного розвитку. Проаналізовано та узагальнено праці вчених, у яких висвітлено особливості роботи педагогів інклюзивних класів. Визначено, що класному керівникові доцільно провести роботу із здоровими школярами перед приходом нового учня у клас, звертати особливу увагу на пропедевтичний період навчання, включення дитини з вадами психофізичного розвитку у колективну діяльність, співпрацювати з батьками школярів і психологом. Досліджено вплив сімейного виховання, співпраці вчителя з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку на становлення учнівських соціальних зв'язків. Подано форми психолого-педагогічної просвіти батьків. З'ясовано значення співпраці спеціалістів психологічної служби, зокрема, психолога і соціального педагога з вчителями, школярами та батьками учнів для формування позитивних стосунків школярів інклюзивного класу. Розглянуто завдання, напрямки, форми роботи психолога і соціального педагога. Визначено обов'язки асистента вчителя щодо формування колективу інклюзивного класу. Подано результати дослідження ставлення педагогів та батьків учнів інклюзивних класів до проблем спільного навчання здорових дітей і учнів з порушеннями опорно-рухового апарату. Досліджено, що педагоги та батьки учнів не повністю усвідомлюють вагомість психолого-педагогічного супроводу школярів інклюзивного класу. Розроблено методичне забезпечення для реалізації командного підходу до формування колективних стосунків учнів інклюзивного класу. Визначено завдання класного керівника інклюзивного класу, спрямовані на формування позитивних взаємин дітей та форми методичної роботи для розв'язання цих завдань. Проаналізовано форми роботи психолога, корекційного і соціального педагогів, асистента вчителя, вчителів-предметників, метою яких є налагодження міжособистісних стосунків учнів інклюзивного класу.

14.17.12.2425/207391. Командна взаємодія фахівців у процесі індивідуального супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання. Дмитрієва І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.90-99. - укр. УДК 376-056.36.
У статті висвітлено умови та шляхи підвищення якості навчально-виховного процесу дітей із особливими освітніми потребами в умовах інклюзії, ефективність якого залежить від багатьох умов, в першу чергу, залучення необхідних різнопрофільних фахівців із метою вироблення загальної стратегії навчання школярів та забезпечення оптимальної корекційно-розвивальної складової цього процесу. Розглянуто коло питань стосовно напрямків роботи, функцій та соціальних ролей учителя, асистента вчителя, практичного психолога, соціального педагога, консультантів психолого-медико-педагогічної служби та керівництва школи. Розкрито способи організації командної роботи з метою створення умов для успішного навчання та соціалізації дитини, а також для максимального розкриття потенціалу її особистості. Автор акцентує увагу на необхідності визначення умов створення своєрідної мережі підтримки, спільного пошуку ефективних технологій навчання дітей із особливими освітніми погребами в умовах інклюзії, окремо зупиняється на необхідності удосконалення організаційно- дидактичних умов функціонування інклюзивного закладу. Розкрито сутність командного підходу до вивчення особливостей дитини з психофізичними вадами та організації її індивідуального супроводу, що сприяє консолідації зусиль для усвідомлення членами команди соціальних, навчальних, комунікативних потреб учня в їх єдності, колективній відповідальності за досягнення поставленої мети. Охарактеризовано особливості роботи шкільного консиліуму, де всі члени команди мають можливість активно взаємодіяти один з одним: визначати завдання, складати індивідуальний освітній маршрут дитини, вирішувати проблеми, які виникають у процесі навчання, прослідкувати динаміку розвитку дитини, спираючись на її портфоліо. Окреслено варіанти співпраці асистента вчителя з різними фахівцями в галузі медицини, педагогіки, психології, а також з батьками. Розглянуто варіанти залучення до роботи шкільної команди фахівців із команди підтримки (спеціаліст міської психолого-медико-педагогічної консультації, корекційний психопедагог, сурдопедагог, тифлопедагог та ін.), консультативна допомога яких сприяє створенню оптимальних умов для перебування різних за нозологією категорій дітей з психофізичними вадами в умовах інклюзивного навчання.

14.17.12.2426/207413. Актуальні проблеми диференційованого викладання в інклюзивному навчальному закладі. Прядко Л.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.340-348. - укр. УДК 376.1-056.26:371.2.
Стаття присвячена розгляду актуальних проблеми диференційованого викладання в інклюзивному навчальному закладі. У статті зазначено, що збільшення вимог до розвитку дитини та зниження показників когнітивного, емоційного, фізичного та комунікативного розвитку призвело до появи у навчальних закладах дітей з різними стартовими можливостями. У подальшому саме ці яскраві стартові можливості проявлятимуть себе у рівні опануванням державним стандартом. Під впливом вимог життя та швидкою інформатизацією життєвого простору збільшуються вимоги до опанування знаннями. Чим більші вимоги до опанування знаннями, тим чіткіше проявляються інтелектуальні відмінності в научуваності дітей. У статті вказано, що сучасний навчальний заклад повинен гарантувати якість освіти та забезпечувати індивідуальний підхід до кожного учня. Як саме забезпечити якісну освіту дітей з нормативним розвитком і не втратити потенційних можливостей дітей з особливими освітніми потребами - на це питання вичерпної відповіді немає. У досліджені зазначено, що сучасні науковці та практики за відповіддю на ці питання звертаються до закордонних видань, запозичують їх досвід, який не завжди відповідає вітчизняній системі освіти.

Автор радить у цьому випадку краще звернутися до вітчизняного досвіду та спадщини В.О. Сухомлинського. Автор зазначає, що важливою особливістю кожної дитини з особливими освітніми потребами є її здатність до засвоєння програмових знань. Навчальна успішність дитини залежить, у першу чергу, від навчання, яке відповідає її можливостям і здібностям, тобто диференціації. Диференційоване викладання розкрито через такі складові: зміст - те, що учні мають засвоїти та яким чином вони отримуватимуть інформацію; процес - види навчальної діяльності, яку виконують учні для осмислення та засвоєння змісту; продукти - те, що дає учням можливість закріпити, застосувати, поглибити та вдосконалити набуті знання, вміння, навички (проекти, певна діяльність та її результати тощо) та навчальне середовище - як відбувається робота на уроці, яка на ньому панує атмосфера.

14.17.12.2427/207421. Роль інтерактивних методів у формуванні колективу інклюзивного класу. Чопік О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.423-432. - укр. УДК 37.091.313:37.04:376.
Стаття присвячена актуальній проблемі формування колективу інклюзивного класу, зокрема, питанню використання педагогами інтерактивних методів у навчально-виховному процесі. Проаналізовано та узагальнено праці вчених, у яких висвітлено роль інтерактивних методів навчання і виховання, їх вплив на формування дружніх стосунків, сприятливого соціально-психологічного клімату інклюзивного класу, на вироблення в учнів власних цінностей, на розвиток світогляду. Вивчено ставлення педагогів до використання інтерактивних методів та технологій у навчально-виховному процесі. З'ясовано, чи використовують педагоги інтерактивні методи та технології навчання і виховання у своїй діяльності. Визначено, які конкретно інтерактивні методи та технології навчання і виховання використовують педагоги інклюзивних класів. Вивчено, з якою метою вчителі використовують у своїй роботі інтерактивні методи і технології. Розглянуто зміст методів і технологій, їх методику, які можна застосовувати на різних уроках та протягом проведення виховних заходів у початковій школі. Показано, що з метою вирішення гострих суперечливих питань із залученням всіх учнів до вирішення проблеми варто використовувати метод "Коло ідей". Визначено, що для розвитку навичок спілкування, вдосконалення вміння дискутувати у малій групі, можна використовувати метод "Акваріум". Доведено, що ефективним способом залучення дитини з особливими потребами до коллективного обговорення проблеми є використання методу "Мікрофон". З'ясовано, що застосування у навчально-виховному процесі методу "Незакінчене речення" дозволяє удосконалити вміння вільно висловлювати свої думки, навички говорити переконливо. Визначено, що з метою вдосконалення вміння учнів дискутувати можна використати метод "Прес". Обґрунтовано, що з метою демонстрації різноманітності поглядів на одну проблему доцільно використовувати технологію "Обери позицію". Проаналізовано, що для колективного обговорення одного питання застосовується метод мозкового штурму. Перспективним напрямком дослідження є подальше вивчення впливу інтерактивних методів та технологій на формування позитивних взаємин учнів середніх та старших класів, дослідження інших умов становлення і розвитку колективних стосунків в інклюзивних класах.

14.17.12.2428/208049. Особливості діяльності психологічної служби в умовах інклюзивного закладу. Докучина Т.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.73-81. - укр. УДК 376-056.26:37.015.3:159.922.
Стаття присвячена проблемі інклюзивного навчання учнів з порушеннями психофізичного розвитку в умовах загальноосвітнього навчального закладу. Визначено, що інклюзивне навчання є інновацією сучасної системи освіти, яка забезпечує рівний доступ до навчання дітей з типовим та порушеним психофізичним розвитком. Здійснено теоретичний аналіз літературних джерел з проблеми дослідження. Виділено актуальні питання, яким присвячені сучасні дослідження щодо ефективного впровадження інклюзивного навчання. Проаналізовано нормативно-правові документи, що регулюють інклюзивне навчання в Україні. Визначено, що важливою умовою ефективності інклюзивного навчання є забезпечення психологічного супроводу. Встановлено, що психологічний супровід інклюзивного навчання повинен відбуватись за участі всіх спеціалістів, які працюють з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку у загальноосвітньому закладі, оскільки питання його забезпечення тим чи іншим чином знаходиться у їх компетенції. Зазначено, що передусім психологічний супровід інклюзивного навчання забезпечує психологічна служба навчального закладу, до складу якої входять соціальний педагог та психологи закладу. Визначено необхідним забезпечення психологічного супроводу інклюзивного навчання спеціальним психологом, посадові обов'язки якого безпосередньо містять роботу з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку. На основі аналізу нормативно-правових документів, що регулюють діяльність психологічної служби в умовах інклюзивного закладу, виділені основні завдання та функціональні обов'язки команди психологічного супроводу. Визначено напрямки діяльності спеціалістів психологічної служби щодо забезпечення психологічного супроводу інклюзивного навчання. Визначено, що ефективність психологічного супроводу інклюзивного навчання залежить від злагодженої спільної взаємодії всіх членів команди, що забезпечується належним виконанням чітко визначених функціональних обов'язків, які знаходяться у їхній компетенції. Перспективними напрямками дослідження є розробка практичних рекомендацій щодо ефективного здійснення психологічного супроводу інклюзивного навчання психологічною службою навчального закладу.

14.17.12.2429/208053. Методика стимулювання розвитку в молодших школярів уміння використовувати правила створення композиції в процесі тематичного малювання. Золотарьова Т.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.108-120. - укр. УДК 376.1-056.26-056.3.
У статті пропонується методика стимулювання розвитку в молодших школярів уміння використовувати правила створення композиції в процесі тематичного малювання. В основі методики лежать принципи синергетики, теорія функціональних систем П. К. Анохіна, теорія Л. С. Виготського про зони розвитку та компенсаторні процеси в системі "особистість", принцип "завтрашньої радості" А. С. Макаренка, гештальтпсихологія. У методиці застосовуються синергетичні методи прогресивного розвитку особистості. Методика має підготовчий і п'ять основних етапів. Протягом підготовчого етапу відбувається встановлення системи взаємозв'язків між активними підсистемами першої сигнальної системи вчителя й учня як учасників розвивального процесу. На першому основному етапі роботи учень виявляє підсистему недостатньо розвинених правильних умінь з тематичного малювання. На другому основному етапі роботи молодший школяр виявляє підсистему достатньо розвинених правильних умінь з малювання з натури та підсистему достатньо розвинених правильних умінь з малювання по пам'яті, які використовуються під час тематичного малювання. На третьому основному етапі роботи дитина створює синестезичний образ себе з вищим рівнем розвитку підсистеми правильних умінь з тематичного малювання. На четвертому основному етапі роботи школяр визначає шлях розвитку та реалізує його: використовуючи створений синестезичний образ як аттрактор, учень здійснює процес розвитку підсистеми правильних умінь з тематичного малювання до досягнення бажаного рівня її розвитку. На п'ятому основному етапі роботи використовуючи створений синестезичний образ як аттрактор, учень продовжує здійснювати процес розвитку підсистеми вмінь з тематичного малювання до досягнення повного самостійного їх використання на уроці малювання. Методика складається з системи орієнтовних запитань учителя, які стимулюють у молодших школярів розвиток уміння виділяти головні та другорядні предмети, ритм, рівновагу, симетрію й асиметрію тематичного малюнка. Методика сприяє становленню в молодших школярів уміння правильно ставити проміжні та кінцеву цілі, долати труднощі, які виникають в процесі досягнення мети. Методику можна застосовувати для роботи зі здоровими, слабозорими,

слабочуючими учнями початкових класів, з молодшими школярами з легкою розумовою відсталістю, затримкою психічного розвитку, дитячим церебральним паралічем.

14.17.12.2430/208255. Сутність та особливості формування економічної культури учнів загальноосвітньої школи у навчально-виховному процесі. Бутко О.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.26-31. - укр. УДК 373.1.013.
У статті проаналізовано та узагальнено сутність поняття "економічна культура учня"; розглянуто особливості становлення та формування економічної культури учнів основної та старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів у навчально-виховному процесі через призму наукових досліджень вітчизняних і російських вчених; виявлено шляхи формування економічної культури учнів основної та старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів.

14.17.12.2431/208256. Запровадження державно-громадського управління загальноосвітніми навчальними закладами розширить функції управління. Гончарук В.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.32-36. - укр. УДК 373.1.
У статті розкрито сутність державно-громадського управління загальноосвітніми навчальними закладами, охарактеризовано класичні й модернізовані функції управління, визначено напрями розширення і поглиблення управлінських функцій в умовах запровадження державно-громадського управління. З'ясовано причини стримування розвитку управління в існуючій системі державного управління освітою та подано шляхи децентралізації управління. Уточнено поняття "функції управління". Встановлено, що децентралізація та демократизація управління вплине на розширення та перерозподіл функцій управління.

14.17.12.2432/208276. Формування комунікативних умінь школярів в умовах компетентнісної мовної освіти. Харченко Г.І. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.148-151. - укр. УДК 373.1.013.
У статті розглядається ґенеза поняття "комунікативні уміння" у науковій вітчизняній літературі, визначається важливість формування комунікативної компетенції учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Автор аналізує особливості формування комунікативних вмінь в контексті сучасної мовної політики, приділяє увагу комунікативному підходу як одному з пріоритетних, акцентує на важливості взаємозв'язку шкільної мовної освіти з реальними потребами суспільного життя.

14.17.12.2433/208277. Пошук шляхів розвитку професійної майстерності молодших медичних спеціалістів у післядипломній освіті. Шарлович З.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.157-161. - укр. УДК 373.1.02:372.8.
В статті акцентується увага на післядипломній підготовці молодших медичних спеціалістів з медичною освітою та необхідності пошуку шляхів розвитку їх професійної майстерності. Частково висвітлено проаналізовану автором нормативну і законодавчу базу досліджуваної проблеми післядипломної медичної освіти та опрацьованої науково-методичної літератури з метою обґрунтування теоретичних та методичних засад розвитку професійної майстерності молодших медичних спеціалістів в системі післядипломної освіти. Виявлено суперечності післядипломної медичної освіти, які спонукають до їх дослідження з метою розв'язання.

14.17.12.2434/208291. Ефективність полікультурного виховання у ЗНЗ за результатами педагогічного експерименту. Кендзьор П.І. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.70-74. - укр. УДК 373.1.013.
У статті представлено результати педагогічного експерименту щодо ефективності впровадження авторської моделі полікультурного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Визначено критерії оцінки рівня сформованості полікультурних компетентностей в учнів на кожному етапі експерименту. Згідно з отриманими даними, запропонована модель виявилася ефективною, оскільки спостерігається зростання рівня сформованості культурно-пізнавального, толерантно-ціннісного та комунікативно-поведінкового потенціалів школярів.

14.17.12.2435/208293. Критерії моніторингу діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів: акмеологічний підхід. Левківська К.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.81-85. - укр. УДК 373.1.006.27.
У статті представлено результати аналізу наукової літератури щодо визначення теоретичних передумов дослідження цінностей інновацій у системі освіти; охарактеризовано різні підходи до формування критеріальної системи оцінювання акмеологічних засад діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів; визначено основні тенденції проектування критеріїв моніторингу діяльності інноваційних загальноосвітніх навчальних закладів у науковій літературі.

14.17.12.2436/210041. Вияв фахової компетентності письменника крізь виміри художнього твору на уроці української літератури. Грачова Т.М., Коновалова М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.7-12. - укр. УДК 372.882.116.12(045).
У статті порушується проблема пошуку нових підходів до викладання літератури в школі. Основна увага зосереджується на мистецькому таланті і фаховій компетентності письменника крізь виміри його художнього тексту. Запропоновано різні форми, методи і прийоми роботи з текстами на уроках літератури, які дозволять учням зосередити увагу на майстерності письменника і сприятимуть підвищенню їх читацької культури.

14.17.12.2437/212334. Реалізація принципу мультикультурності у виховному середовищі початкової школи. Іванець Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.104-112. - укр. УДК 373.31]37.06.
У статті розкрито значення принципу мультикультурності, його складових компонентів, викладено основні характеристики мультикультурної освіти й виховання. Подано визначення поняття "національна школа" і її виховний вплив в умовах мультикультурного виховного середовища початкової школи. Зазначено, що принцип мультикультурності розкриває широкий культурний зміст освіти й виховання, а не лише зводить до презентації вчителем культурно-історичних фактів із національної літератури, історії чи інших дисциплін. Автор наголошує, що тільки подолавши застарілі дидактичні норми й застарілі шкільні технології, ми почнемо будувати національну школу обличчям вперед - у майбутнє етносу, яка буде орієнтуватися на творчу особистість.

14.17.12.2438/212445. Застосування дослідницького методу в навчально-пошуковій діяльності молодших школярів. Парфілова С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.143-150. - укр. УДК 371.382.033.

Метою статі є дослідження шляхів включення молодших школярів у дослідницьку діяльність, у процес перетворення засвоєних знань і самостійного "відкриття" нових. Методологічну основу становлять теорії наукового пізнання й розвитку особистості. Проведена дослідна робота засвідчила, що успішність реалізації дослідницького методу в процесі навчання багато в чому залежить від оптимального поєднання групових та індивідуальних форм організації занять. Така взаємодія учнів у процесі розв'язання дослідницьких завдань призводить до виникнення позитивних емоцій і формування особистісного смислу учіння. Перспективи подальших наукових розвідок пов'язані з розширенням вікових меж досліджуваного контингенту та охопленням інших предметних галузей.

14.17.12.2439/212446. Моніторинг використання арт-терапевтичних технологій учителями початкової школи. Сорока О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.151-160. - укр. УДК [378:373.3]7.011.
У статті розкрито сутність поняття моніторинг. Представлено результати моніторингового дослідження використання арт-терапевтичних технологій учителями початкової школи. Дослідження передбачало вивчення в учителів-практиків початкової школи суджень щодо практичної готовності до використання арт-терапевтичних технологій; спектр заходів, що посилюють професійну підготовку вчителя початкової школи до використання означених технологій. Встановлено, що здійснювати діагностико-корекційну роботу з молодшими школярами може вчитель початкових класів, залучаючи до цього необхідних фахівців.

14.17.12.2440/212464. Аналіз готовності вчителів початкових класів до формування екологічно доцільної поведінки школярів. Колишкіна А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.287-294. - укр. УДК 37.018.262:373.31.
У статті обґрунтовано методи й результати дослідження готовності вчителів початкових класів до формування екологічно доцільної поведінки школярів. Дослідження зазначеної проблеми дало можливість виокремити: особливості роботи вчителів-класоводів із батьками й учнями щодо формування екологічно доцільної поведінки; вивчення стану взаємодії школи і сім'ї в контексті формування екологічно доцільної поведінки учнів початкової школи. Діагностика проводилася за допомогою таких методів: анкетування, бесіди. Виявлено суперечності між: прагненням учителів до організації екологічного виховання учнів початкових класів відповідно до європейських орієнтирів і переважанням урочної форми роботи; розумінням учителями важливої ролі батьків в екологічному вихованні учнів у школі й одноманітністю, несистемністю роботи з батьками.

14.17.12.2441/212999. Модель методики індивідуального підходу до навчання старшокласників за технологічним профілем. Уруський А.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.32-38. - укр. УДК 371.311.
Запропоновано модель індивідуалізації навчання старшокласників за технологічним профілем, елементами якої є мета, взаємозв'язок індивідуалізації з диференціацією (зовнішнього та внутрішнього) навчання і методика реалізації індивідуального підходу до школярів (етапи індивідуалізації, форми, методи і засоби навчання). Розкрито етапи реалізації методики індивідуального підходу до старшокласників (вивчення індивідуальних особливостей учнів, групування учнів 10-11 класів, впровадження у навчальний процес науково-обґрунтованого методичного забезпечення). Наведено приклади використання у навчальному процесі комплексу методичного забезпечення та сучасних інформаційно-комунікативних технологій з використанням сукупності методів, форм і засобів навчання.

14.17.12.2442/213000. Застосування педагогіки емпаурменту в проектній діяльності учнів на уроках трудового навчання. Вовк Н.В., Жукова М.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.38-45. - укр. УДК 378.147.
Розглянуто роль педагогічного емпауерменту в проектній діяльності на уроках трудового навчання. Проаналізовано джерельну базу понять "емпауермент", "педагогіка емпауерменту" та "уроки сталого розвитку". Визначено основні ознаки педагогічного емпауерменту. Аргументовано актуальність вибору цієї стратегії у формуванні творчого потенціалу учнів на уроках трудового навчання. Подано орієнтовну структуру проектної діяльності старшокласників за педагогікою емпауерменту при реалізації проектно-технологічного підходу на уроках трудового навчання та технології. Розглянуто орієнтовну тематику проектів, спрямованих на сталий розвиток старшокласників в процесі трудової діяльності.

14.17.12.2443/213001. Навчальна програма за спеціалізацією "технічна та комп'ютерна графіка" освітньої галузі "технологія". Бойко В.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.45-51. - укр. УДК 377.6:331.548:004.92.
Акцентується увага на проблемі формування професійного самовизначення в абітурієнтів, зокрема, свідомого вибору інженерно-технічної спеціальності та важливості профільної підготовки старшокласників за спеціалізацією "Технічна та комп'ютерна графіка" у профільних класах інженерно-технічного спрямування. Розкрита структура і зміст навчальної програми "Технічна та комп'ютерна графіка" даного технологічного профілю та педагогічні умови для її практичної реалізації.

14.17.12.2444/213034. Методологія обґрунтування змісту та структури професійної суб'ктності учителів початкових класів. Бекірова А.Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.251-257. - укр. УДК 371.13: 373.3.
Обґрунтовано методологію професійної суб'єктності майбутніх учителів початкових класів як провідну проблему їх професійної підготовки у педагогічному ВНЗ. Розкрито їх професійну суб'єктність як інтегральну професійно важливу якість, яка характеризує позитивне ставлення до педагогічної діяльності і до молодших школярів, позитивне самоставлення до самого себе як до суб'єкта педагогічної діяльності в початковій школі, що ґрунтується на результатах рефлексії, саморефлексії та на визнанні того, що він має діяльні, активно-перетворювальні цілеспрямовані можливості і здатності для самоактуалізації у педагогічній діяльності, а також визначає інтегральну здатність до самодетермінації, самоорганізації і саморегулювання у педагогічній діяльності згідно з зовнішніми та внутрішніми критеріями ефективності та доцільності дій у педагогічних ситуаціях. Встановлено, що її структуру складають такі компоненти: ціннісно-мотиваційний, емоційно-вольовий, інтелектуально-пізнавальний, поведінково-діяльнісний, рефлексивно-оцінний та індивідуально-суб'єктний. Інтегральним серед них є індивідуально-суб'єктний, який забезпечує актуалізацію професійної суб'єктності вчителів початкових класів у цілому. При його не сформованості інші компоненти професійної суб'єктності в педагогічній діяльності актуалізуються не в повному обсязі.

14.17.12.2445/213050. Формування текстотворчої компетентності молодших школярів засобом синтаксичної роботи на уроках української мови. Гамза А.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.41-46. - укр. УДК 373.8.016:811.161.2(07).
Окреслено теоретичні аспекти щодо змісту поняття "текстотворча компетентність" у методиці навчання української мови. Проаналізовано практичні елементи формування навички текстотворення шляхом використання синтаксичних засобів.

Апробовано дослідження щодо означеної проблеми. Науково обґрунтовано важливість застосування синтаксичних понять як одного із мовних засобів формування текстотворчої компетентності в учнів початкових класів. З'ясовано методику роботи над синтаксичними поняттями при роботі з короткими зв'язними висловлюваннями. Визначено основні синтаксичні одиниці, що сприяють розвитку навички текстотворення на уроках української мови. Опрацьовано вправи методико-практичного характеру, які є основою формування текстотворчих умінь і навичок в учнів початкових класів.

14.17.12.2446/213062. Предметна біологічна компетентність: її прояв у результатах загальноосвітньої підготовки учнів основної школи. Матяш Н.Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.116-121. - укр. УДК 373. 5. 016: 57.
Розкрито результати аналізу означень понять "компетентність" і "предметна компетентність". На цій основі оформлено означення біологічної компетентності як цілісного особистісного утворення, що поєднує в собі фундаментальні біологічні знання, уміння, навички, досвід різних способів діяльності, ціннісне ставлення до об'єктів живої природи, життя, розуміння необхідності його збереження і відповідно здатність учня застосовувати їх у певних життєвих ситуаціях, приймати адекватне рішення, можливість висловити судження і вибрати власну позицію. Наведено структуру предметної (біологічної) компетентності. Розкрито прояви біологічної компетентності у результатах загальноосвітньої підготовки учнів основної школи та підходи до розробки календарно-тематичних планів з біології на компетентнісній основі.

14.17.12.2447/213072. Навчання молодших школярів пожежній безпеці: сучасний стан проблеми. Черкашин О.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.182-189. - укр. УДК 37.091.2:614.
Досліджено змістовний матеріал з основ пожежної безпеки й оцінено ефективність його використання у виховному процесі молодших школярів. Акцентовано увагу на відповідності змісту такого матеріалу для практичного використання школярами з точки зору професійної готовності до самозахисту. Розглянуто авторський доробок з вирішення завдань навчання дітей молодшого шкільного віку пожежній безпеці. На основі аналізу навчально-методично і наукової літератури стосовно порушеної проблематики зроблено висновки про систематизацію та необхідність єдиного підходу до вирішення означеної проблематики, а отже, розробку нової системи організації навчання дітей основам пожежної безпеки, що вимагає більш ґрунтовного наукового осмислення. Розкрито причини незнання молодшими школярами основ пожежної безпеки та надано методичні рекомендації щодо удосконалення формування у них протипожежних знань.

14.27 Позашкільна (додаткова) освіта і виховання. Позашкільна педагогіка

14.17.12.2448/203399. Форми набуття соціального досвіду підлітками в позашкільній діяльності. Сафронова Л.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.59-66. - укр. УДК 379.8.035.
У статті проаналізовано форми набуття соціального досвіду підлітками в умовах позашкільного навчального закладу. Встановлено, що процес набуття соціального досвіду учнями має бути спрямований на пізнання існуючих у суспільстві соціальних норм за допомогою сприйняття, осмислення, емоційного переживання й усвідомлення необхідності відповідати їм та втілювати їх у своїй поведінці. Ураховуючи складну структуру процесу набуття соціального досвіду підлітками в умовах позашкільного навчального закладу виділено форми, за допомогою яких здійснюється ефективний вплив на особистість учня з метою набуття ним соціального досвіду. Зокрема, особлива увага акцентується на ролі тренінгових та ігрових технологій для вирішення поставлених завдань.

14.17.12.2449/203983. Структурно-функціональна модель змісту діяльності позашкільного навчального закладу з раннього формування творчо спрямованої особистості вихованця. Семенов О.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.313-322. - укр. УДК 374.015.31:373.2.
Метою статті є обґрунтування структурно-функціональної моделі змісту діяльності позашкільного навчального закладу, орієнтованого на формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника. За допомогою методу моделювання виокремлено теоретико-методологічний, дослідницько-експериментальний та прикладний блоки структурно-функціональної моделі. Автор акцентую, що зміст позашкільної освіти спрямований на всебічний розвиток особистості, формування нового соціального досвіду на основі бажань дитини з урахуванням її здібностей. Наголошуються, що реалізація змісту позашкільної освіти необхідно розпочинати з вихованцями дошкільного віку, забезпечуючи їх ранній розвиток та селекція особистісних творчих спрямувань.

14.17.12.2450/213003. Специфіка застосування персонального комп'ютера у навчальній діяльності позашкільних закладів. Торубара О.М., Клейно Є.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.56-62. - укр. УДК 378.147.
Розкрито специфіку застосування персонального комп'ютера в організації навчальної діяльності у позашкільних закладах. Окреслено можливості вдосконалення застосування мультимедійних засобів. Розглянуто чинники покращення засобів засвоєння нового навчального матеріалу, що спрямовують вихованців на більш глибше його вивчення. З'ясовано проблему впровадження і використання навчальних програмних продуктів у процесі організації навчальної роботи в позашкільних закладах.

14.17.12.2451/213038. Актуалізація можливостей позашкільної освіти в соціалізації підлітка. Сорока Т.П., Струганець Б.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.275-282. - укр. УДК 37.015 : 78.
Визначено завдання, вирішення яких покладено на позашкільну освіту. Проаналізовано нормативно-правову основу позашкільної освіти (положення, відповідні документи міжнародного, державного та регіонального рівнів). Розкрито принципи позашкільної освіти. Описано вимоги, що ставляться до сучасного гурткового заняття, а саме: загальнопедагогічні, психологічні, дидактичні, гігієнічні. Наведено класифікацію гуртків за трьома рівнями: початковий, основний, вищий. Наведено приклади організаційних форм роботи в позашкільному закладі освіти: заняття, гурткова робота, клубна робота, урок, лекція, індивідуальне заняття, конференція, семінар, курси, читання, вікторина, концерт, змагання, навчально-тренувальні заняття, репетиція, похід, екскурсія та ін. Сконцентровано увагу на визначенні можливостей позашкільної освіти в соціальному самовизначенні особистості.

14.29 Спеціальні (корекційні) школи. Дефектологія

14.17.12.2452/203081. Модель організації міжвідомчої Допомоги аутичним дітям: від теорії до практики. Дегтяренко Т.М., Гужва М.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.52-65. - укр. УДК 376:616.896-053.5.
У статті проаналізовано сучасні тенденції психолого-педагогічного, медичного та соціального супроводу аутичних дітей в Україні та деяких зарубіжних країнах. Наведено результати констатувального етапу дослідження сучасного стану розробленості теоретико-методологічних і науково-методичних засад міжвідомчої допомоги аутичним дітям та впровадження цих засад у практичну діяльність на рівні регіону. Визначено подальші перспективи досліджень з впровадження моделі організації комплексної міжвідомчої допомоги аутичним дітям на рівні регіону.

14.17.12.2453/203401. Розумово відсталі діти як медико-психолого-педагогічна проблема. Боряк О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.74-85. - укр. УДК 371.-056.264:376.1-056.34.
У статті розглядаються сучасні підходи до проблеми визначення розумової відсталості в медичному, психологічному та педагогічному аспектах. Окреслено психологічні та клінічні особливості розумово відсталих дітей. Метою статті є узагальнення відомостей щодо визначення розумової відсталості в медичному, психологічному та педагогічному аспектах; обґрунтування та встановлення взаємозв'язку та взаємозалежності ступенів розумової відсталості та порушень мовленнєвого розвитку. Сьогодення вимагає зусиль, спрямованих на поглиблення науково-теоретичних і науково-методичних уявлень про цілісність, системність та інтегрованість, індивідуально-особистісну орієнтованість корекційного психолого-педагогічного впливу як на пізнавальний, загальний психічний, так і мовленнєвий розвиток дитини з розумовою відсталістю.

14.17.12.2454/203482. Математичне та програмне забезпечення подання відеоконтенту для осіб з вадами зору. Литвин В.В., Демчук А.Б., Оборська О.В. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2016, №3(38), С.73-79. - укр. УДК 004.89.
У статті досліджено проблему доступу до відеоконтенту людей з повною, або частковою втратою зору, розглянуто тифлокоментування, як метод адаптації відеоконтенту для незрячих. При дослідженні проблеми доступу людей з вадами зору до відеоконтенту, слід розуміти, що більшість інформації надається глядачеві за допомогою зображення, так, незрячі чують всі слова акторів, звуки навколишнього середовища, процесів на екрані, але їм важко ідентифікувати кому які слова належать, що саме у цей конкретний момент відбувається з героями, що зображено у даній сцені, яка реакція акторів, їхні емоції, які найчастіше виражаються за допомогою рухів чи міміки. Тифлокоментарі до фільмів для незрячих людей - ось один з реальних кроків вирішення обмеженості доступу до такого виду контенту. Розроблено математичне забезпечення подання відеоконтенту для осіб з вадами зору на основі використання теорії координації, спектрального аналізу. Також побудовано архітектуру програмно-алгоритмічного комплексу адаптації відеоконтенту для осіб з вадами зору. Реалізовано метод пошуку вільних від діалогів та інших важливих звуків місць у відеоконтенті, які слугують для вставки тифлокоментарів. На основі логіки 1-го порядку та асоціативних правил розроблено правила тифлокоментування для тифлокоментаторів, сценаристів та звукорежисерів. Розв'язано актуальну науково-прикладну задачу подання відеоконтенту у форматі, доступному для сприйняття особам з вадами зору. Експериментально доведено доцільність застосування методу тифлокоментування для опису сюжетів відеоконтенту, що дало змогу до 30% підвищити сприйняття відеоконтенту особам з вадами зору.

14.17.12.2455/203533. Ефективність застосування методу Бобат у корекції психофізичного стану дітей дошкільного віку, хворих на дитячий церебральний параліч. Буховець Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.73-82. - укр. УДК 612.8+616-009+376.
Стаття присвячена проблемі застосування методу Бобат як основної методики корекції психофізичного стану дітей дошкільного віку з ДЦП. Основою експерименту стала оцінка формування елементарних рухових навичок в основних вихідних положеннях на початку й динаміка оволодівання ними наприкінці курсу проведення корекційних розвиваючих занять методом Бобат у дітей дошкільного віку з ДЦП. У результаті було визначено, що за час курсу застосування методу Бобат, істотно покращилися показники оволодівання елементарними руховими навичками.

14.17.12.2456/203543. Кількісна оцінка фізичного стану хлопців середнього шкільного віку з вадами слуху та його динаміка під впливом засобів фізичної реабілітації. Клапчук В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.157-163. - укр. УДК 616.28-008.13 .14-056.2-036-053.6:615.825.
Метою дослідження було підвищення рівня фізичного стану дітей середнього шкільного віку з вадами слуху шляхом використання засобів фізичної реабілітації. Запропонована й апробована комплексна методика фізичної реабілітації. Вона включала лікувальну фізичну культуру, класичний масаж, бальнеотерапія, галотерапія та дієтотерапія. Ця методика відрізнялася специфікою використаних елементів лікувальної фізичної культури, виконанням швидкісно-силових вправ і методичних прийомів ускладнення рухових дій, аеробним характером рухового навантаження й емоційністю занять. Фізичний стан досліджено за морфофункціональними показниками. Доведена її ефективність, запропоновано впровадження. У подальшому перспективним є наукове обґрунтування та розробка безпечних способів тестування рухових можливостей.

14.17.12.2457/203945. Гімнастичні вправи в роботі зі слабочуючими дітьми. Балашов Д.І., Бермудес Д.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.3-8. - укр. УДК 796.011.3 (075).
У статті висвітлено особливості фізичного розвитку дітей із вадами слуху. Обґрунтовано доцільність використання гімнастичних вправ у корекційній роботі зі слабочуючими дітьми. У тексті публікації визначено термінові та довготривалі ефекти від гімнастичних вправ. У тексті статті зазначено, що вирішення корекційних завдань у роботі зі слабочуючими дітьми пов'язано з формуванням та розвитком функції рівноваги, правильної постави, профілактикою та корекцією плоскостопості, розвитком дихання та координації рухів. Зазначено, що визначальну роль у цьому відіграю використання гімнастичних вправ у процесі навчання та виховання зазначеної категорії дітей.

14.17.12.2458/203946. Використання рухливих ігор як засіб фізичного виховання слабочуючих дітей. Востоцька І.Ф., Скачек А.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.8-14. - укр. УДК 796.2:796.011.1:376.1-056.263.
Стаття присвячена проблемі вдосконалення процесу фізичного виховання дітей із різними порушеннями слуху. У ній аналізуються особливості побудови занять фізичною культурою з використанням рухливих ігор і вправ на розвиток координаційних здібностей. Предметом нашого дослідження є оздоровча та корекційна робота на заняттях із фізкультури з дітьми молодшого шкільного віку, які мають порушення слуху. Дана робота розкриває особливості організації та методики проведення рухливих ігор зі слабочуючими дітьми. Дані, які були отримані в ході експерименту, показують необхідність

системного використання рухливих ігор для дітей, які мають порушення слуху. Доведено, що вони сприяють не тільки поліпшенню показників їх координаційних здібностей, але й позитивно впливають на покращення роботи всіх систем організму, фізичного й розумового розвитку дітей.

14.17.12.2459/203948. Загальна характеристика адаптаційно-корекційно-реабілітаційного етапу роботи центру "СКІФ" СумДПУ імені А.С. Макаренка. Кравченко А.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.21-28. - укр. УДК 796.035:615.825:378.4.
У статті подано загальну характеристику першого, адаптаційно-корекційно-реабілітаційного етапу групових фізкультурно-спортивних занять у центрі "СКІФ", упродовж якого широко використовуються елементи лікувальної та засоби оздоровчої фізичної культури. Увагу акцентовано на методі су-джок терапії, що застосовуються для адаптації дітей із сенсорними порушеннями до фізичних навантажень у разі стомлення, а також із метою оздоровлення всього організму.

14.17.12.2460/204146. Особливості надання комплексної допомоги підліткам із сенсорними порушеннями в центрі "Скіф" СумДПУ імені А. С. Макаренка. Кравченко А.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.480-487. - укр. УДК 615.825-053.6-056.3: 378.4.
У статті розглядаються особливості комплексної корекційно-реабілітаційної, фізкультурно-спортивної та психолого-педагогічної допомоги, що її надають підліткам із сенсорними порушеннями у центрі "СКІФ". Його програма, спрямована на відновлювальну роботу з урахуванням загальнопедагогічних завдань і застосуванням специфічних педагогічних методів і прийомів, має на меті корекційне лікування й комплексну реабілітацію на користь фізичного і розумового розвитку особи.

14.17.12.2461/204153. Внесок В. П. Любченко в удосконалення методики читання для розумово відсталих учнів. Кравець Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.67-80. - укр. УДК 376-056.36.016:82.
У статті розглянуто теоретико-методичну спадщину В. П. Любченко - відомого українського методиста в галузі навчання розумово відсталих учнів мови й читання. Проведено аналіз її робіт на предмет використання запропонованих автором різноманітних видів завдань учителями на уроках літератури: вправ, методів і прийомів роботи з розумово відсталими учнями різної вікової категорії з Метою формування складових навички читання, корекції притаманних розумово відсталим порушень, що впливають на оволодіння ними читацької діяльності та виховання їх як активних читачів. Виокремлено види завдань і вправ, виконання яких забезпечить розуміння учнями сутності змісту твору. Обґрунтовано доцільність використання позитивного досвіду В. П. Любченко на уроках літератури в роботі з розумово відсталими школярами.

14.17.12.2462/204170. Обґрунтування критеріально-діагностичного комплексу вивчення комунікативного компонента в дітей п'ятого року життя із ЗНМ. Брушневська І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.245-254. - укр. УДК 376.1-056.264:373.2.
У статті автор обґрунтовую необхідність вивчення сформованості комунікативного компонента мовленнєвої діяльності в дітей п'ятого року життя із ЗНМ шляхом створення та застосування критеріально-діагностичний комплексу на основі аналізу й узагальнення психолінгвістичної, психолого-педагогічної, лінгвістичної, логопедичної та методичної літератури. Розроблені рівні та критерії оцінювання дозволять у подальшому визначити рівні сформованості пізнавального та мовленнєвого розвитку, що лежать в основі комунікативного компонента мовленнєвої діяльності. На основі отриманих результатів буде розроблено зміст методики формування комунікативного компонента в дітей п'ятого року життя із ЗНМ.

14.17.12.2463/204171. Характеристика алгоритму планування фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей із комплексними порушеннями психофізичного розвитку. Лещій Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.254-262. - укр. УДК 376+37.015.3.
У статті охарактеризовано складові покрокового алгоритму планування комплексної фізкультурно-оздоровчої реабілітаційної програми для дітей із комплексними порушеннями психофізичного розвитку. Алгоритм може бути використаний у практичній роботі нещодавно створених в Україні навчально-реабілітаційних центрів. Автором описано поетапне застосування представленого алгоритму й надано визначення для кожного його етапу. Зосереджено увагу на можливих труднощах у процесі застосування пропонованого алгоритму та засобах їх подолання.

14.17.12.2464/205927. Логопедичний тренінг як засіб розвитку комунікативної діяльності дітей з мовленнєвими порушеннями. Керик О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.82-85. - укр. УДК 372.46:376.36.
У статті розглядаються основні аспекти використання логопедичного тренінгу у корекційно-розвивальній роботі з дітьми, які мають мовленнєві порушення. Логотренінг розглядається як система тренувальних вправ у логопедичній роботі, яка спрямована на подолання мовленнєвих порушень. Розкрито можливості використання логопедичного тренінгу як засобу розвитку комунікативної діяльності дітей. Вивчаються основні психолого-педагогічні засади використання тренінгових занять із дітьми-логопатами та їх роль у формуванні соціальних навичок дітей.

14.17.12.2465/207329. Особливості вивчення саморегульованого виду агресії у молодших школярів з порушеннями мовленнєвого розвитку. Бєлова О.Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.17-2817-28. - укр. УДК 376-056.264:159.942.
В статті представлено детальний аналіз науково-теоретичних підходів щодо визначень агресії, який показує, що більшість сучасних та класичних науковців розглядали поняття агресії з двох позицій: агресія - це будь-яка форма поведінки, націлена на образу, спричинення шкоди іншій живій істоті (А. Бандура, А. Басс, Л. Берковиц, К. Бютнер, Дж. Доллард, О. Запорожець, З. Фройд та ін.), або ж "агресія" - це одна із форм активності, що може мати як позитивне, так і негативне вираження (В. Бойко, О. Захаров, Н. Левітов, Т. Левкова, К.Лоренц, Р. Мей, Е.Фром, О. Шестокова та ін.). Аналіз науково-теоретичних джерел з проблеми дослідження показує, що агресія існує як в усвідомленій (А. Адлер, О. Леонтьєв, В. Столін, І. Сєчєнов, З. Фройд та ін.), так і неусвідомленій (Р. Декарт, І. Кант, Р. Лейбніц, К. Юнг та ін.) формах. У даній статті представлені результати вивчення позитивної - саморегульованої агресії (контрольований та змагальний підвиди) яка відповідає життєвому інтересу, самозахисту, наполегливості та цілеспрямованості особистості в оточуючому її суспільстві. Для вивчення агресії в молодших школярів із нормальним та порушеним мовленнєвим розвитком нами було сформовано й адаптовано чотири методики. З метою вивчення в дітей неусвідомленої агресії у сферах "Я-Особистість", "Я у сім'ї" та "Я у соціумі" були модернізовані три малюнкові методики: "Малюнок неіснуючої тварини", "Малюнок моєї сім'ї", "Малюнок мого класу", що вивчали агресію як стан. Для дослідження моделювання типів поведінки у свідомості була сформована й модифікована "Сюжетно-ситуативно-ілюстрована" методика. Натомість для вивчення усвідомленої агресії було розроблено опитувальник, який орієнтував на рівень розуміння школярами своєї агресії. А для дослідження агресії в різних життєвих ситуаціях використовували метод невключеного спостереження.

14.17.12.2466/207330. Організація корекційно-розвиткової роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку в умовах обласної психолого-медико-педагогічної консультації. Вишнева І.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.28-37. - укр. УДК 376.1-056.3:32:331.108.
У статті проаналізовано сучасний стан проблеми організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку (далі - ЗПР). Зазначено, що одним із напрямів діяльності обласних психолого-медико-педагогічних консультацій є сприяння впровадженню інклюзивного навчання, надання корекційної допомоги дітям з порушеннями психофізичного розвитку, у тому числі дітям із ЗПР. Визначено, що порушення дітей із ЗПР проявляється в органічному недорозвиненні усіх нервово-психічних функцій, починаючі з простіших (моторики, елементарних емоцій), і закінчуючи вищими, що забезпечують пізнавальні процеси. Підкреслено, що для дітей із ЗПР характерні незрілість емоційно-вольової сфери, недостатній рівень знань і бідність уявлень про оточуючий світ, порушення рухових здібностей, пов'язаних з координацією рухів. Розглянуто принципи побудови корекційних програм. Висунуто припущення, що застосування корекційно-розвиткової програми, складеної на теоретичних та практичних засадах корекційної педагогіки з використанням елементів танцювально-ігрового тренінгу, вплине на розвиток емоційно-вольової сфери дітей із затримкою психічного розвитку. Автором статті зазначено, що під час розробки авторської програми, висувалося припущення, що для організації ефективної корекційної роботи з дітьми, які мають затримку психічного розвитку, важливим аспектом є включення корекційних завдань, що передбачають розвиток дитини одночасно на трьох рівнях: на рівні тіла, свідомості, емоцій. Тому, працюючи над складанням корекційно-розвивальної програми для дітей із ЗПР в умовах обласної психолого-медико-педагогічної консультації, автором було використано елементи, підходи, методи танцювально-рухової терапії для розвитку емоційно-вольової сфери, довільної саморегуляції дітей із затримкою психічного розвитку засобами танцювально-ігрового тренінгу. У процесі практичної апробації розробленої програми доведено, що тіло і психіка є рівноцінними силами в інтегрованому функціонуванні людини, які між собою взаємопов'язані: зміни у емоційній, розумовій або поведінковій сферах, викликають зміни в усіх областях.

14.17.12.2467/207331. Особливості оцінювання зовнішності оточуючих сліпими молодшими школярами. Власенко. С.Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.37-48. - укр. УДК 159.922.76-056.26:617.7.
У статті розглянуто одну із основних проблем, спільних для соціальної та спеціальної психології - проблему сприймання та оцінювання зовнішнього вигляду оточуючих дітьми в умовах глибокої зорової депривації. Основний акцент зроблено на визначенні особливостей оціночних суджень про зовнішність оточуючих у сліпих молодших школярів у порівнянні із їх здоровими однолітками, визначенні залежності оцінок зовнішності від наявності залишкового зору та віку дитини.

14.17.12.2468/207333. До проблеми вибору логопедичних методів діагностики стану діалогічного мовлення у дітей з розладами аутичного спектра. Гончар Г.Д. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.60-70. - укр. УДК 376-056.26:81-028.31.
Статтю присвячено вирішенню проблеми вибору логопедичних методів діагностики стану діалогічного мовлення осіб, які страждають на розлади аутичного спектра. Проведено аналіз сучасних закордонних та вітчизняних методик визначення стану комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей з розладами аутичного спектра. Запропоновано перелік завдань з плану діагностичного обстеження при аутизмі ADOS, які можна використовувати з метою дослідження діалогічного мовлення дітей з РАС. Описано шкалу "The Preschool Language Scale", яка враховує теорію розуму, що необхідно при організації діагностичної та корекційної роботи з дітьми з РАС. Зазначено, що функціональний комунікаційний профіль (Functional Communication Profile Revised (FCPR) дає можливість для загального оцінювання комунікативних можливостей дитини, її способу спілкування (слово, знак, жест, додаткові (підтримуючі) засоби комунікації) і ступеня незалежності. Висвітлено методику С. Rowland "Матриця спілкування", яка дозволяє визначити способи спілкування, отримати загальну схему визначення логічних цілей розвитку комунікативних навичок людей, чиї комунікативні здібності знаходяться на ранніх стадіях розвитку. Розглянуто сім рівнів спілкування: ненавмисна поведінка, навмисна поведінка, нестандартне спілкування (початок свідомого спілкування), стандартне спілкування, конкретні символи (початок символічного спілкування), абстрактні символи, мова. Проаналізовано методику аналізу засвоєння та використання мовлення як засобу взаємодії дитини з дорослим та однолітками, яку запропонувала Т.О. Піроженко. Перелічено показники розвитку комунікативних властивостей мовлення, когнітивних властивостей мовлення, лінгвістичних властивостей мовлення, довільності мовлення та ступені вираження ознак: низький, середній та високий. Виявлено, що проаналізовані методики можна адаптувати для дослідження окремих сегментів комунікативно-мовленнєвого розвитку дитини з РАС, але не існує жодної науково обґрунтованої комплексної методики діагностики стану діалогічного мовлення дітей з РАС. Передбачено подальшу розробку комплексної методики діагностики стану діалогічного мовлення у дітей з розладами аутичного спектра, яка б враховувала вивчення специфіки та рівня сформованості навичок використання невербальних та вербальних засобів ініціації, підтримання та завершення діалогу дітьми з РАС.

14.17.12.2469/207336. Передумови налагодження міжвідомчої взаємодії фахівців у процесі допомоги аутичним дітям. Гужва М.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.95-106. - укр. УДК 376:616.896-053.5.
Автор статті робить спробу дослідити основні характеристики розвитку осіб з розладами аутистичного спектру, з'ясувати особливості психолого-педагогічного, медичного й соціального супроводу, визначити передумови налагодження комплексної міжвідомчої допомоги аутичним дітям. У процесі дослідження з'ясовано, що розлади аутистичного спектру - складне первазивне відхилення в розвитку, основними ознаками якого є порушення потреби у спілкуванні; дефіцитарність вербальних і невербальних форм спілкування; різноманітні стійкі повторювані і стереотипні форми поведінки, інтересів і видів діяльності; порушення загального рівня рухової активності; швидка перенасиченість і підвищена стомлюваність; порушення сприйняття; особливості інтелектуального розвитку; нездатність до довільної імітації; деструктивні форми поведінки і страхи. Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження підтвердив, що діти з розладами аутистичного спектру мають бути охоплені різними освітніми впливами в межах спеціальних дошкільних, шкільних чи реабілітаційних установ, у процесі вибору яких враховувалися б їхні дизонтогенетичні психофізичні, нейропсихологічні, психолінгвістичні особливості. З'ясовано, що у випадку раннього виявлення порушень і вчасного надання допомоги, можливе зменшення ступеня вираження багатьох проявів аутизму надалі. Доведено, що на сьогодні недостатньо налагоджена взаємодія між представниками різних відомств, які займаються супроводом аутичних осіб, а отже, залишається нерозв'язаною проблема відбору оптимальних напрямів, форм навчання та виховання таких дітей, виникають труднощі у процесі використання адекватних освітньо-корекційних методів та технологій. З'ясовано, що для організації ефективного навчання аутичних дітей необхідно налагодити систему їх взаємовідносин з іншими фізичними особами (насамперед, батьками, опікунами), організаціями, установами, громадськими об'єднаннями. Діти та сім'ї, у яких ростуть аутичні діти, потребують комплексного - медичного, психолого-педагогічного соціального супроводу.

14.17.12.2470/207337. Інноваційні підходи у логопедичній роботі з дітьми з особливими потребами за умов використання корекційно-компенсаційних технологій. Жадленко І.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.106-117. - укр. УДК 376-056.26:81-028.31.

У статті висвітлено деякі теоретичні та практичні аспекти корекційного навчання, виховання і розвитку дітей з особливими потребами в загальноосвітніх закладах з використанням засобів арт-терапії. Розглянуто основні підходи щодо умов навчання дітей з особливими потребами у загальноосвітніх закладах, де інтеграція виступає у двох формах - соціальній і педагогічній (навчальній). Розкрито два підходи до соціальної інтеграції. Перший - передбачає підготовку осіб з вадами розвитку до входження в ординарнее суспільство, їх адаптацію до нових умов навчання (особа у цьому процесі має бути не лише об`єктом, а й активним учасником). Другий підхід - це підготовка самого суспільства до прийняття таких дітей. Визначено, що високий рівень ефективності мають інтегровані та комбіновані уроки. Їх універсальність полягає в тому, що вчитель-дефектолог, розробляючи інваріативну частину сценарію уроку, залежно від контингенту дітей, може не змінювати суті певної теми, а забезпечує її розуміння. Розглянуто інноваційні корекційні методики, які дають можливість побачити широкий спектр здібностей дитини. Використання методів і технологій сучасних терапій об`єднує терапевтичні фактори невербальної експресії з вербальною взаємодією. Найбільш вдало це можна поєднати за допомогою використання арт-терапевтичних методик, які дозволяють створювати невимушені ситуації спілкування і максимально замотивовувати дитину для спільної діяльності. Зазначено, що навчання в інклюзивних освітніх закладах є корисним як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для звичайних учнів, членів їх родин та суспільства в цілому. Як свідчать дослідження, в інклюзивних класах наголос робиться, в першу чергу, на розвиток сильних якостей і талантів дітей, а не на їхніх проблемах. Взаємодія з іншими дітьми сприяє когнітивному, фізичному, мовленнєвому, соціальному та емоційному розвитку дітей з особливими потребами. Доведено ефективність використання новітніх підходів у корекційно-оновлювальному процесі, які залежать від якісної взаємодії дорослих, що знаходяться поруч з дітьми.

14.17.12.2471/207338. Роль батьків у навчально-виховному процесі дітей дошкільного віку з кохлеарними імплантами. Заїка С.К. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.117-126. - укр. УДК 5.616.-089.843-031.61.851:611.
У статті розглядається вплив батьків на навчально-виховний процес у дітей з кохлеарними імплантами. Здійснено аналіз причин ураження слуху та його наслідки, досліджено вплив феномену прискореного зростання гучності на розбірливість зверненого мовлення, розглянуто новий засіб слухопротезування (кохлеарна імплантація) для дітей з тяжкими порушеннями слуху, описуються етапи навчально-виховного процесу у дітей з кохлеарними імплантами. Автором сформовані основні принципи навчання та виховання дітей з кохлеарними імплантами, особливості психоемоційного стану батьків, що виховують дитину з порушеннями слуху, зокрема з кохлеарним імплантом, охарактеризовано стилі виховання батьків таких дітей, описано специфіку виховання дітей дошкільного віку з кохлеарними імплантами та роль батьків в навчально-виховному процесі дошкільників з порушеннями слуху. У статті акцентується увага на тому, що сім'я - осередок навчання і виховання дітей з кохлеарними імплантами, який сприяє слухомовленнєвому розвитку дитини, допомагає дитині інтегруватися у соціум.

14.17.12.2472/207339. Методичні основи корекції процесу сенсорної інтеграції дітей з ДЦП засобами темної сенсорної кімнати. Заплатинська А.Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.126-137. - укр. УДК 376-056.26.
У статті розкрито питання впровадження засобів темної сенсорної кімнати у процесі організації сенсорно-інтегративних занять для дітей дошкільного віку з церебральним паралічем. Здійснено теоретичний аналіз поняття сенсорно-інтегративної терапії, розглянуто її основні компоненти та механізми. Проаналізовано роль сформованості сенсорної інтеграції дитини та її вплив на процес соціальної адаптації й здатності до навчання. Зазначено, що процес сенсорної інтеграції дітей з церебральним паралічем має свої особливості через проблеми недорозвитку сенсомоторики та своєрідність емоційно-афективної, координаційно-вольової й особистісної сфери. Роз'яснено дискусійне питання щодо відмінностей традиційних занять з сенсорного виховання від сенсорно-інтегративних, які передбачають формування різного роду відчуттів та емоційних реакцій на них шляхом застосування спеціально створеного середовища. Висвітлено специфіку діагностування стану сформованості сенсорної інтеграції та її вплив на діяльність центральної нервової системи, що виступає базою створення індивідуальної програми корекції сенсорних відчуттів та сприймань у дитини з церебральним паралічем. Визначено місце та необхідність впровадження індивідуальних програм сенсорно інтегративної терапії. Охарактеризовано, використання засобів темної сенсорної кімнати в процесі організації сенсорно-інтегративної терапії. Одержані результати дослідження дозволили окреслити основні напрями роботи спеціаліста з сенсорної інтеграції щодо попередження виникнення та подолання порушень розвиту у дітей з церебральним паралічем засобами темної сенсорної кімнати за умов комплексного впливу фахівців міждисциплінарної команди. Аналіз результатів дослідження дозволяє зробити відповідні висновки про те, що проблема побудови індивідуальної корекційної програми з використанням засобів темної сенсорної кімнати потребує процесу інтеграції різних психолого-педагогічних технологій і передбачає стимулювання, засобами темної сенсорної кімнати (світлооптичні, тактильні, звукові, смакові та інші), базальних відчуттів дітей з церебральним паралічем з метою корекції емоційно-вольової сфери, що сприятиме формуванню стійкості уваги, здатності орієнтуватись у власному тілі.

14.17.12.2473/207340. Механізми розуміння образних засобів мови у дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Ільїна Н.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.137-146. - укр. УДК 376-056.264:159.954:81-028.31.
Стаття присвячена висвітленню механізмів розуміння образних засобів у дітей із загальним недорозвиненням мовлення. У статті розкрито основні механізми розуміння і вживання образних засобів мови, до яких належить метафоризація, інференція, генералізація, смислові заміни, мовний контроль. Визначено умови формування образності мовлення, а саме: тренування мовленнєвих навичок, спрямованість на розуміння виразних можливостей мови, розвиток спеціальної мовленнєвої інтенції, накопичення досвіду використання мовних засобів, розвиток когнітивних аспектів семантики мовних одиниць. Розкрито поняття "мовна здібність" та її значення у оволодінні нормами рідної мови. У статті розглянуто прояви порушення мовної здібності у дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Докладно досліджено порушення механізмів розуміння та використання образних засобів мови у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. Проаналізовано основні види помилок, які зустрічаються у дітей з вадами мовленнєвого розвитку під час засвоєння образних засобів мови. Наприкінці статті підведені короткі підсумки та обґрунтовано подальше дослідження вказаної проблеми.

14.17.12.2474/207342. Каністерапія як допоміжний альтернативний засіб спілкування дітей із розладами аутистичного спектра. Коломоєць Н.Т. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.159-170. - укр. УДК 376.3.
У статті розкрито теоретичні аспекти використання каністерапії як допоміжного альтернативного засобу розвитку комунікативної компетенції дітей із аутистичними порушеннями та досвід практичного розв'язання цієї проблеми в умовах центру ранньої соціальної реабілітації комунального закладу "Хортицький національний навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр" Запорізької обласної ради. На основі цілеспрямованого аналізу психолого-педагогічної літератури досліджено сучасне бачення стану розвитку каністерапії як додаткового альтернативного засобу спілкування у дітей з розладами аутистичного спектру. Проведений аналіз понять "каністерапія", "лікувальна кінологія", "доготерапія", "собакотерапія". Розглянуті різноманітні

дослідження щодо змісту, структури та функцій каністерапевтичної роботи з дітьми, що мають розлади аутистичного спектру. Висвітлено історичний аспект розвитку застосування собаки з метою терапії. Розкрито значення та особливості каністерапевтичної роботи у комплексній реабілітації дітей із розладами аутистичного спектру. Обґрунтовано ефективність впровадження методу каністерапії як допоміжного альтернативного засобу спілкування у дітей із розладами аутистичного спектру. Проаналізовано роль собаки в каністерапії, як мотиваційного об'єкта, живого монітора емоційного стану дитини з розладами аутистичного спектру. Наголошено на простоті і впорядкованості каністерапевтичного середовища, яке не вимагає від дитини високих інтелектуальних здібностей, а лише сприяє засвоєнню простих стереотипних форм поведінки. Доведено, що завдяки використанню у каністерапевтичній роботі стійких домінант (зорових, слухових, тактильних), заняття з каністерапії сприяють формуванню у дітей з аутистичними розладами базових структур розвитку, які є підґрунтям для формування загального, соціального та психомоторного інтелекту, комунікативної потреби, розширення соціальних зв'язків, розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок. Розкрито функції каністерапії як цілеспрямованого методу реабілітації дітей з розладами аутистичного спектру: психофізіологічну, психотерапевтичну, реабілітаційну, компетентнісну, самореалізації та спілкування. Наведено модель спрямованої каністерапевтичної роботи з дітьми із розладами аутистичного спектра, як одного із допоміжних альтернативних засобів спілкування, що охоплювала зміст, засоби, систему принципів, методів і прийомів реалізації висунутої мети. Зазначена модель обіймала три взаємопов'язані етапи: ознайомлювальний, комунікативно-діяльнісний, етап оцінки ефективності змін особливостей дитини після каністерапевтичних занять.

14.17.12.2475/207343. Uczen ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole podstawowej i gimnazum w latach 2000-2013 w polskim systemie oswiaty. Kulesza E.M. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.170-180. - Польська. УДК 376(438)"2000-2013".
W artykule przedstawiono polskie prawo oswiatowe oraz rodzaje placcwek, w ktcrych odbywa sit edukacja ucznicw, w tym ucznicw ze specjalnymi potrzebami. Szczegclowo przeanalizowano dane statystyczne za ostatnie 13 lat dotyczace liczebnosci ucznicw z zaburzeniami i niepelnosprawnoscia w szkolach podstawowych i gimnazjalnych. Zwrccono uwagt na pozytywne zmiany w edukacji oraz przyczyny spowolnienia procesu integracji.

14.17.12.2476/207344. Характеристика поетапного формування навчальної діяльності в молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення у процесі розв'язування арифметичних задач. Лісова Л.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.180-192. - укр. УДК 376-056.264:51.
У даній статті запропонована методика поетапного формування навчальної діяльності в молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення у процесі розв'язування арифметичних задач. Аналіз спеціальних науково-методичних джерел та матеріалів проведеного нами дослідження показав, що в молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення рівень засвоєння арифметичних задач переважно низький, а на кожному етапі роботи над ними виникають різні типи труднощів. Причини таких труднощів різні, зокрема вибіркове недорозвинення окремих пізнавальних процесів, а також компонентів навчальної діяльності. Внаслідок чого, дана категорія учнів потребує спеціально організованої роботи, спрямованої не лише на формування вміння і навичок розв'язування арифметичних задач, але й на забезпечення корекційної спрямованості навчання впродовж роботи над ними. З огляду на це, виникла необхідність у створенні навчально-корекційної методики, що дозволить корегувати не окремі психічні функції, а навчальну діяльність у цілому. Цей підхід передбачає всебічний вплив на учня і вирішує завдання формування навчальної діяльності. Виділені чотири етапи корекції навчальної діяльності в молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення, пов'язані з процесом формування в них навички розв'язування арифметичних задач. На кожному етапі були визначені диференційовані напрями (логопедичний, корекційно-розвивальний та навчальний) проведення навчально-корекційної роботи. Таким чином, ми вважаємо, що корекція недорозвинених процесів та функцій пізнавальної діяльності в дітей з тяжкими порушеннями мовлення має здійснюватися комплексно на логопедичних заняттях, психокорекційних заняттях і на уроках математики. Тобто, ми не маємо на меті сформувати у школярів систему навчальних вмінь розв'язувати арифметичні задачі, а наше завдання полягає в тому, щоб розвинути в них спільні групи операцій або так звані загальні компоненти психічної діяльності, не залежні від спеціальних особливостей розв'язування арифметичних задач.

14.17.12.2477/207345. Застосування структурного аналізу розуміння тексту у навчанні учнів із затримкою психічного розвитку. Мілевська О.П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.193-203. - укр. УДК 376-056.36.
У статті розглядаються психологічні та методичні підходи до проблеми формування розуміння тексту в учнів із затримкою психічного розвитку, зокрема звертається увага на значущості здійснення структурного аналізу розуміння тексту. У сучасній науці механізм розуміння визначається як діяльнісний, який реалізується у площині пізнавальних функцій та містить процесуальний і результативний компоненти. Розуміння тексту відбувається на різних рівнях (синтаксичному, семантичному, прагматичному) і опосередкований мовно-мислиннєвими функціями, особистісним досвідом та чуттєвими процесами. Сукупність рівнів, компонентів та операцій, задіяних у процесі розуміння тексту, складатимуть структуру розуміння. Відповідно, формування вчителем розуміння тексту в учнів ускладниться за наявності порушень пізнавальних функцій, що має місце у випадку затримки психічного розвитку. Робота над розумінням тексту потребуватиме з боку вчителя здійснення структурного аналізу розуміння тексту учнями, а сааме врахування даних щодо структури процесу розуміння, особливостей пізнавальної діяльності учнів із ЗПР, особливостей опанування структурних компонентів розуміння тексту школярами із ЗПР, а також співвіднесення вказаних даних із сучасними дидактико-методичними підходами стосовно навчання читання дітей з особливостями пізнавальної діяльності. У статті пропонується практичний матеріал застосування структурного аналізу розуміння тексту, який зорієнтує вчителя в організації такої роботи.

14.17.12.2478/207347. Теоретико-методичні основи формування усного зв'язного мовлення у дітей із моторною алалією. Парфьонова Г.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.214-222. - укр. УДК 376 : 616.89 - 008. 434 - 053.4.
У статті висвітлені лінгводидактичні основи формування усного зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку із моторною алаліїю. Визначені основі напрями організації логопедичної роботи, зокрема: мотивація комунікативно-мовленнєвої діяльності, потреба у внутрішньому програмуванні та зовнішньомовленнєвій діяльності, що ґрунтується на творчості, стимулює бажання продумувати зміст, правильність словесного оформлення, виробляти самостійне зв'язне висловлювання. Схарактеризовані три аспекти розвитку мови та мовлення дітей дошкільного віку. При формуванні усного зв'язного мовлення дітей слід розмежовувати два взаємопов'язані і взаємозумовлені психолінгвістичні поняття: мовленнєві навички і мовленнєві вміння. Комунікативно-мовленнєві вміння включають уміння правильно добирати стиль мовлення, вживати найефективніші, найточніші і найвиразніші мовні засоби, враховуючи екстралінгвістичні фактори. Методика формування зв'язного мовлення у дітей із моторною алалією повинна містити комплекс завдань, спрямованих як на розвиток розуміння та формування потреби в активній мовленнєвій діяльності. До таких завдань слід відносити вправи на розвиток уваги до мовлення, вміння прислуховуватися до зверненого мовлення, роботу над розумінням змісту, розвиток позитивної мотивації. Особливу увагу слід надавати створенню мовленнєвого середовища.

14.17.12.2479/207348. Розвиток фізичної та емоційної сфери дітей дошкільного віку з психофізичними порушеннями розвитку засобами арт-терапії у поєднанні з реабілітаційної системою "Нірвана". Саранча І.Г., Толпаєва О.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.223-236. - укр. УДК 376.1-053.67:37.01.
У статті розглядається роль засобів арт-терапії у поєднанні з реабілітаційної системою "Нірвана" для розвитку фізичної та емоційної сфери дітей дошкільного віку з психофізичними порушеннями. Перш за все зроблено змістовий аналіз впливу засобів арт-терапії на розвиток емоційної сфери дошкільників з психофізичними порушеннями розвитку. При цьому зазначається на тому, що техніки арт-терапії можливо використовувати у корекційній роботі щодо подолання внутрішніх та міжособистісних конфліктів, кризових станів, травм, екзистенціальних і вікових криз, втрат, після стресових ситуацій, невротичних розладів та багато інших станів і захворювань у дітей з психофізичними порушеннями розвитку. Автором звертається увага на те, що за останні роки в систему корекційно-розвивального процесу спеціальних загальноосвітніх та реабілітаційних закладів для дітей з особливостями психофізичного розвитку дедалі частіше інтегрується арт-терапія, де використовується, як самостійно, так і комплексно, у поєднанні з медикаментозними, соціально-педагогічними методами. Основним у статті є розкриття можливостей використання гнучких форм корекційної роботи, зокрема, арт-терапія у поєднанні з реабілітаційною системою "Нірвана", для розвитку емоційної сфери дошкільників з психофізичними порушеннями. Отже, на думку автора, за допомогою поєднання арт-терапії з реабілітаційною системою "Нірвана", яка включає підбір мотиваційних вправ з потужною і якісною аудіовізуальною стимуляцією і зворотнім зв'язком, можливо досягнути більш позитивного результату нейромоторної, когнітивної реабілітації та підвищити мотивацію до неї дітей з психофізичними порушеннями розвитку. Дана система, яка відрізняється широкою функціональністю та гнучкістю, дає можливість застосовувати її у якості реабілітаційного засобу у корекційно-виховній діяльності для вирішення проблем, що пов'язані з тією чи іншою патологією. Зокрема, реабілітації дітей із хворобою Паркінсона, виправлення геміплегічної ходи, покращення орієнтації дітей в просторі, терапії верхніх або нижніх кінцівок та утримання верхньої частини тіла, корекцію емоційно-вольової сфери дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

14.17.12.2480/207349. Особливості формування особистісної готовності дошкільників зі зниженим зором до навчання в школі. Семенишена Т.О., Максимів Г.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.237-246. - укр. УДК 376.352.29.
В статті розглянуто питання формування психологічної готовності до навчання в школі у дітей зі зниженим зором старшого дошкільного віку, зокрема такого її компонента, як особистісна готовність. Представлено теоретичний аналіз поглядів різних дослідників у загальній та спеціальній психолого-педагогічній літературі щодо формування особистісної готовності до навчання в школі. Визначено місце особистісної готовності в структурі психологічної готовності серед інших компонентів, зокрема соціальної, інтелектуальної, мовленнєвої та інших видів готовності, та критерії сформованості особистісної готовності у дітей старшого дошкільного віку, такі як: мотиваційний, комунікативний, емоційно-вольовий. Коротко представлено методику констатувального дослідження на визначення рівня сформованості особистісної готовності у старших дошкільників зі зниженим та з нормальним зором. За результатами проведеного констатувального дослідження визначено та описано відмінності у сформованості особистісної готовності до навчання в школі у старших дошкільників з нормальним та зі зниженим зором. На цій основі, сформульовано напрямки корекційної роботи на період навчально-виховного процесу у старшій групі спеціального дошкільного закладу для дітей зі зниженим зором, основні з яких стосуються комунікативного та емоційно-вольового критеріїв, як таких, що сформовані у дітей зі зниженим зором на нижчому рівні, порівняно з нормою. Згідно означених напрямків, запропоновано методичний комплекс для підвищення рівня сформованості особистісної готовності до навчання в школі у старших дошкільників зі зниженим зором, який включає заняття психолога дошкільного закладу, ігри та рекомендації батькам та вихователям. Намічено шляхи подальшого дослідження.

14.17.12.2481/207350. Особливості розвитку в дітей зі стійкими інтелектуальними вадами художнього сприймання. Семко І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.247-256. - укр. УДК 375.
У статті зроблений опис сприймання як психологічного явища і охарактеризовано розвиток художнього сприймання у дітей з розумовою відсталістю. В ній зазначається, що для організації в системі комплексного естетичного і художнього виховання розумово відсталих школярів необхідно чітко уявити природу процесів сприймання, закономірності їхнього протікання, визначити умови для ефективного використання. Досліджуючи процеси сприймання у дітей з інтелектуальними порушеннями автор відмічає значні відхилення від норми в чуттєвому пізнанні оточуючого середовища, що яскраво проявляється у сповільненні процесу сприймання, слабкості аналізу і синтезу при впізнанні предметів і їх просторових відношень. Також відзначається, що під час розглядані об'єкта зображення учні спеціальної школи часто фіксують свою увагу на незначних елементах об'єкта, що складають "частинку" елемента, але які, з їх точки зору, мають особливе значення, що знаходить відображення в дитячих малюнках. Під час експериментального дослідження при відтворені тієї чи іншої форми учні спеціальної школи для розумово відсталих дітей мають різноманітні труднощі, ступінь яких може бути обумовлена різним рівнем пониження інтелекту, віком учнів, готовністю до графічної діяльності, а також структурою зображаючого об'єкта, що необхідно враховувати при проведенні корекційно-виховної роботи на уроках малювання. У процесі проведення корекційної роботи постає питання у використанні новітніх технологій, які б враховували насамперед глибинні психологічні закономірності емоційно-чуттєвого розвитку особистості.

14.17.12.2482/207352. До питання вивчення соціально-психологічної адаптації дітей молодшого дошкільного віку з аутизмом. Супрун Г.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.268-277. - укр. УДК 376 - 056.36 - 053.4:37.062 - 044.332.
На основі аналізу наукової літератури у статті визначено структурними компонентами соціально-психологічної адаптації особистості наступні: соціальний (зовнішній) та психологічний ("внутрішні" характеристики особистості). Запропоновано авторське визначення терміну "соціально-психологічна адаптація дошкільників з аутизмом". У авторському визначенні зауважено, що це спеціальним чином організований процес та результат взаємодії дитини з мікро- (родина) та макросередовищем (дошкільний заклад). Особливості емоційної сфери дитини з аутизмом характеризують "внутрішній" компонент соціально-психологічної адаптації. Соціальний статус, відповідно, є складовою "зовнішнього" компоненту цього поняття. Діагностичне вивчення особливостей соціальної взаємодії дошкільників з аутизмом включає в себе наступні критерії: рівень ініціативи у контактах, чутливість до впливу партнера взаємодії (реагування на ініціативу у відповідь, на зміни у діях партнера), рівень розвитку засобів комунікації, реагування на допомогу дорослого, відповідь на власне ім'я, реагування на усмішку, особливості зорового контакту, надання переваги іграшкам чи людині під час взаємодії. Ці критерії автор виокремлює завдяки аналізу сучасних методів діагностичного вивчення особливостей психічного розвитку, мисленнєвої діяльності та соціальної взаємодії дітей дошкільного віку з аутизмом та без таких особливостей.

14.17.12.2483/207354. Формування вміння виконувати складні синтаксичні трансформації речень у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. Швалюк Т.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.289-299. - укр. УДК 376.36-053.4:811.161.2'367.

У статті розглядається проблема формування вміння виконувати складні синтаксичні трансформації речень у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. Представлено аналіз результатів констатувального етапу дослідження, який був спрямований на вивчення стану сформованості особливостей складних синтаксичних конструкцій у дітей старшого дошкільного віку з ТПМ. Зазначено, що одним із головних завдань різнобічного розвитку дошкільників є навчання рідної мови та розвитку мовлення. Підкреслено важливість своєчасного засвоєння старшими дошкільниками з тяжкими порушеннями мовлення граматичної будови мови, як важливої умови повноцінного мовленнєвого розвитку. Визначено, що головним показником рівня розвитку дитячого мовлення є вміння будувати речення різної синтаксичної структури. З огляду на це, діти з тяжкими порушеннями мовлення повинні вміти використовувати всі граматичні одиниці - словосполучення та речення рідної мови. Розроблена методика формування складних синтаксичних конструкцій із різними видами зв'язку представлена у формі корекційно-розвивального процесу поетапного формування різних типів речень від простого до складного, складних синтаксичних конструкцій, відповідно до напрямків та етапів корекційної роботи на рівні імпресивного й експресивного мовлення. Під час формування вміння виконувати складні синтаксичні трансформації речень використовуються різні методи, прийоми, засоби навчання; визначено основну форму його організації; застосовується диференційований підхід у навчанні дітей із ТПМ. Методика представлена системою навчальних і тренувальних вправ, завдань, ігор дібраних у межах найуживаніших лексичних тем у старшій групі для дітей із ТПМ, відповідно до зазначеного етапу навчання. Запропонована методика дозволить ефективно впливати на розвиток синтаксичної сторони мовлення в цілому у дітей означеної категорії.

14.17.12.2484/207355. Особливості використання методики формування свідомості та переконання при роботі з розумово відсталими молодшими школярами. Вержиховська О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.5-15. - укр. УДК 376.3-056.36:37.091.33.
У статті подані основні положення методики формування свідомості та переконання розумово відсталих учнів. Перш за все зроблено структурний та змістовий аналіз поняття "переконання" як гіпотези, доказу, аргументу. При цьому зазначається на тому, що переконання має два ступеня (пояснення та навіювання) і виникає на основі як психологічних (мовні та немовні засоби), так і педагогічних (команда, показ, установка, самонавіювання, приклад та ін.) впливів. Розкриття сутності поняття "переконання" логічно підводить до характеристики методики формування свідомості та переконання, яка передусім, спрямована на: розвиток свідомості вихованців; організацію процесу формування у них системи поглядів та переконань; світосприйняття; на вироблення самостійного мислення; формування в учнів уміння висловлювати самостійно свої погляди та переконання. Автором звертається увага на методи формування свідомості та переконання (інформаційний, пошуковий, метод дискусійного характеру, метод взаємної освіти). Основним у статті є розкриття можливостей використання методики формування свідомості та переконання при роботі з розумово відсталими молодшими школярами, яким характерно: некритичність сприйняття того, що навіюється, тому у них виникає повне наслідування діяльності та поведінки інших, що особливо негативно тоді, якщо приклад виявляється не позитивним; низький рівень розуміння етичних узагальнень та усвідомлення своїх обов'язків; неспроможність самостійної перевірки знань на практиці і не здатність навчитись передавати свої знання товаришам. Отже, на думку автора, за допомогою методів формування свідомості та переконання у розумово відсталих молодших школярів потрібно розвивати: критичність мислення, а це можливо лише при систематичному збалансованому впливі педагогів під час різних видів діяльності; особистісні якості, а саме, пояснити дітям сутність цих категорій, формувати у них відповідне ставлення до них, а також розвивати на базі усвідомлення відповідних категорій, особистісно-вольові та особистісно-моральні якості; етичні знання за допомогою мотивованих пояснень, коротких цікавих оповідань, вказівок стосовно наслідків неправильного вчинку. Саме тому роль методики формування свідомості та переконання полягає у тому, щоб навчити розумово відсталих молодших школярів самостійно використовувати свої знання у будь-яких ситуаціях та перетворювати наявні знання у переконання.

14.17.12.2485/207356. Особливості виконання практичних завдань з соціально-побутового орієнтування учнями допоміжної школи. Гіренко Н.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.16-25. - укр. УДК 376.1-056.36.
Стаття присвячена формуванню практичної діяльності на уроках соціально-побутового орієнтування у учнів 5 класу допоміжної школи. Соціально-побутове орієнтування, як предмет навчання, спрямований на практичну підготовку учнів допоміжної школи до самостійного життя і праці, на формування в них знань і умінь, які сприяють соціальній адаптації і підвищенню рівня загального розвитку учнів. Тому, щоб навчити учнів виконувати практичне завдання, необхідно формувати в них вміння орієнтуватися в трудовій діяльності (уміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати). Уміння орієнтуватися у завданні, планувати хід завдання, здійснювати самоконтроль в процесі виконання практичного завдання, застосовувати набуті теоретичні знання на практиці, самостійно робити аналіз виконаної роботи свідчить про рівень самостійності та усвідомлене засвоєння матеріалу. Правильно організовані заняття з соціально-побутового орієнтування призводять до сприятливих змін координації рухів, збільшення їх точності, підвищення тактильної чутливості, що також впливає на формування усвідомленості та самостійності учнів з господарсько-побутової діяльності. Метою дослідження стали розробка та експериментальна перевірка педагогічних умов, що спрямовані на підвищення самостійності та усвідомленості навчально-практичної діяльності учнів 5 класу під час виконання ними практичних завдань на уроках соціально-побутового орієнтування на прикладі роботи з посібником "Світ навколо тебе". Робота з посібником передбачала виконання різних видів завдань: відповіді на запитання, тестові завдання, робота з наочністю, відгадування загадок, рішення кросвордів, які були спрямовані на розвиток у розумово відсталих учнів мислення, зацікавленості, розширенню кругозору, тренування пам'яті і уваги. Експериментальне дослідження дозволило нам визначити рівень знань і вмінь учнів працювати з посібником методичного супроводу "Світ навколо тебе", про що свідчили вміння п'ятикласників працювати зі схемами, інструкційними картами, правильно і чітко давати відповіді на запитання. Учні вміли розповісти технологію та послідовність приготування страв, правильно обчислювали кількість продуктів, необхідних для приготування окремих страв. Проведене дослідження показало, що учні експериментальної групи суттєво просунулись у навчанні, оскільки додатково виконували завдання, що містилися у посібнику. Високі результати виконаних завдань свідчили про більш якісний рівень усвідомленості і самостійності школярів за рахунок розширення можливостей доступу до освітньої інформації, формування вміння самостійно одержувати знання, одночасного використання кількох каналів сприймання.

14.17.12.2486/207357. Діагностика стану розвитку загальної та дрібної моторики у дітей молодшого шкільного віку з комплексними порушеннями опорно-рухового апарату, інтелекту та зору. Гладких Н.В., Глушенко К.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.26-40. - укр. УДК 376.3:371.214.114.
Статтю присвячено одній з найбільш актуальних проблем навчання і виховання дітей з комплексними порушеннями розвитку - психолого-педагогічній діагностиці стану сформованості загальної і дрібної моторики дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, інтелекту та зору з метою подальшого складання індивідуального навчального плану та здійснення педагогічної корекції. Виділено та описано структуру та особливості психічного розвитку дитини, зумовлені наявними порушеннями зорової, інтелектуальної та опорно-рухової функцій. Спираючись на аналіз психолого-педагогічної літератури, присвяченої проблемам диференційного діагностування дітей з порушеннями розвитку, визначено завдання та основні умови проведення діагностики стану моторики даної категорії дітей. Визначені принципи діагностики дітей з комплексними порушеннями розвитку.

Проаналізовано основні труднощі, з якими стикається тифлопедагог при проведенні діагностики, їх причини та можливі шляхи подолання. Стаття також містить методичні рекомендації та інструментарій для діагностування дітей з комплексними порушеннями опорно-рухового апарату, інтелекту та зору. Наведено орієнтовний діагностичний опитувальник та перелік базових вправ для діагностики стану розвитку опорно-рухового апарату та функціональних моторних навичок. Представлений опитувальник побудовано за такими напрямками: розвиток хапальних рухів; розвиток рухових можливостей дитини; розвиток м'язових зусиль; розвиток кисті рук; розвиток диференційованих рухів пальців; розвиток узгодженості дій рук; розвиток наслідувальних рухів рук; розвиток ритмічності рухів рук; розвиток предметно-практичних дій; визначення провідної руки. Виявлені перспективи подальших наукових досліджень у напрямку корекційного психолого-педагогічного супроводу дітей, які мають комплексні та множинні порушення розвитку.

14.17.12.2487/207358. До проблеми розвитку пізнавальної активності в розумово відсталих учнів на уроках фізики. Гончаренко Г.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.41-51. - укр. УДК 376-056.36:53.
У статті зроблений аналіз психолого-педагогічної та спеціальної літератури з проблеми пізнавальної активності. Авторкою висвітлено теоретичний аналіз проблеми розвитку пізнавальної активності, визначена сутність та роль пізнавальної активності у процесі навчання розумово відсталих учнів. За дослідженнями психологів та педагогів з означеної теми можна дійти висновку, що навчально-виховний процес у спеціальній загальноосвітній школі спрямований не тільки на отримання знань і вмінь, а, перш за все, має на меті сформувати в учнів вміння застосовувати набуті знання у побуті. Дійсно, все це розумово відсталі учні мають здобувати під час навчального процесу, тобто на уроках. При цьому пізнавальна активність є однією з важливих рис особистості, оскільки вона є основою розвитку самостійності, творчої навчально-пізнавальної діяльності, розкриття її вподобань і здібностей, формується і розвивається під час навчання. Розвиток пізнавальної активності розумово відсталих учнів є одним з найважливіших завдань допоміжної школи. Особливого значення для розвитку пізнавальної активності дітей з вадами розумового розвитку мають уроки фізики. На цих уроках у школярів формується світогляд, збагачується чуттєвий досвід, а також відбувається розвиток і корекція мисленнєвих процесів. Активізація пізнавальної діяльності розумово відсталих учнів на уроках фізики засобами застосування різних методів, форм і прийомів подачі навчального матеріалу буде сприяти кращому засвоєнню навчальної інформації, створенню позитивного клімату у класі.

14.17.12.2488/207359. Залучення батьків до створення ситуації успіху учням з порушеннями пізнавальної діяльності. Докучина Т.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.52-61. - укр. УДК 37.018.1:376-056.36.
Стаття присвячена проблемі залучення батьків до створення ситуації успіху учням з порушеннями пізнавальної діяльності з метою формування позитивного ставлення до успіху. Здійснено теоретичний аналіз вивчення ролі сім'ї у формуванні ставлення до успіху та створення ситуації успіху розумово відсталим дітям. Визначено, що особливості ставлення батьків до своєї дитини, положення, яке вона займає у сім'ї значною мірою вливають на формування особистості розумово відсталої дитини, зокрема на ставлення до себе та успіху, а отже бажання досягати успіху, проявляти активність у навчально-виховній діяльності, докладати відповідні для цього зусилля. Встановлено, що більшість батьків розумово відсталих дітей негативно впливають на розвиток дитини, переоцінюючи та недооцінюючи її можливості, цим самим створюють негативне підґрунтя для формування позитивного та дієвого ставлення до успіху. Обґрунтовано необхідність проведення спеціальної роботи з батьками з метою залучення до навчально-виховного процесу та розвитку особистості дітей. Визначено, що одним із ефективних методів роботи є залучення батьків до створення ситуації успіху розумово відсталим дітям, що сприяє налагодженню співпраці школи та сім'ї, а головним чином є однією з умов ефективності створення ситуації успіху. Автором виділено принципи організації роботи з батьками з метою залучення до створення ситуації успіху учням. Представлено методику залучення батьків до створення ситуації успіху розумово відсталим дітям молодшого шкільного віку. Описано етапи, форми, методи, прийоми залучення батьків до створення ситуації успіху.

14.17.12.2489/207360. Статево-рольова ідентифікація як механізм формування у розумово відсталих учнів уявлень про майбутню сім'ю. Іваненко А.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.62-69. - укр. УДК [376.015.31-056.36]+[159.923.2-056.36:316.36].
У статті проведено аналіз теоретичних підходів з проблеми статево-рольової ідентифікації та її впливу на формування власної сім'ї особами з вадами розумового розвитку. Ідентифікація трактується, як несвідоме ототожнення суб'єктом себе з іншим суб'єктом, групою, процесом або ідеалом. Психологічний механізм цього процесу полягає у тому, що людина засвоює шляхом несвідомого наслідування поведінку людей стосовно один одного, і лише тих, які значущі для неї. Дослідження ідентифікації, розглянуті у статті, стосуються аспектів проблеми соціалізації розумово відсталих учнів, а сааме детально розглянута ідентифікація дітей з батьками. В процесі активної взаємодії батьків з дітьми, завдяки властивості людської психіки - наслідуванню, діти засвоюють і відтворюють моделі статеворольової поведінки батьків. Вченими доведено наявність тенденції неусвідомлюваного перенесення молодими подружжями моделей взаємин своїх батьків у власні сім'ї. Аналіз психологічної літератури з проблем сім'ї показав, що процес ідентифікації - є одним із головних механізмів формування уявлень про майбутню сім'ю.

14.17.12.2490/207363. Результати впровадження програми корекції порушень емоційного розвитку в учнів індивідуальної форми навчання з розумовою відсталістю. Коваленко В.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.89-98. - укр. УДК [159.922.76]-056.313.
В статті представлені результати впровадження програми корекції порушень емоційного розвитку в учнів індивідуальної форми навчання з розумовою відсталістю. Корекція емоційного розвитку розглядається як сукупність корекційно-розвивальних заходів, спрямованих на подолання негативних емоційних станів, порушень у функціонуванні або відставанні у розвитку змістової та інструментальної складових емоційної сфери дитини, а також компенсація негативних рис особистості, створених на основі цих порушень. Корекційно-розвивальний вплив на емоційний розвиток розумово відсталих молодших школярів спрямовувався на виправлення порушень, розвиток змістового та інструментального компонентів емоційної сфери, максимальну актуалізацію компенсаторних можливостей. Корекційне втручання здійснювалось шляхом застосування технології прямого й опосередкованого впливу. Технологія прямого впливу безпосередньо спрямовувалась на корекцію й розвиток емоційної сфери розумово відсталих молодших школярів, актуалізацію компенсаторних можливостей і передбачала проведення позакласних занять експериментальної програми індивідуально-групової корекції. Технологія опосередкованого впливу спрямовувалась на створення експериментальних умов просторово-предметного, психодидактичного та соціального компонентів освітнього середовища індивідуальної форми навчання, які здійснюють опосередковане управління (через середовище) процесом емоційного розвитку та виступають як ресурси, що залучаються в діяльність учасників навчально-виховного процесу. В статті аналізується динаміка змістових та інструментальних компонентів емоційного розвитку дітей експериментальної та контрольної груп за результатами контрольного експерименту.

14.17.12.2491/207367. Науково-методичний супровід упровадження інновацій у систему корекційної освіти регіону. Лопатіна Г.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.127-136. - укр. УДК 376.3.001.76 (477.64).
У статті представлені деякі результати роботи педагогічного складу кафедри прикладної психології та логопедії Інституту соціально-педагогічної та корекційної освіти Бердянського державного педагогічного університету стосовно науково-методичного супроводу та організації впровадження інновацій у систему корекційної освіти запорізького регіону. Здійснений аналіз поняття "інновація" та "інновація освіти" з лінгвістичних та психолого-педагогічних позицій. Зазначено, що в Інституті відпрацьована й успішно функціонує система науково-методичної допомоги педагогам регіону, особлива увага приділена їх ознайомленню та включенню до сучасних інноваційних технологій. Обґрунтована необхідність розкриття досвіду упровадження інновацій у систему корекційної освіти регіону засобами науково-практичних семінарів. Схарактеризовані результати проведених за останні два роки науково-практичних семінарів на теми: Використання сучасних корекційних технологій в логопедичній практиці; Теорія і практика інклюзивної освіти в Україні: організаційний та методичний супровід; Методичні основи інклюзивної освіти; Методологічні та теоретичні проблеми інклюзивної освіти в Україні; Особливості використання альтернативної та допоміжної комунікації в корекційній роботі; Педагогічний менеджмент в умовах реалізації інклюзивного навчання в загальноосвітньому просторі. Підкреслена наявність підготовленого роздаткового матеріалу на кожному семінарі. Визначені методи роботи, які використовувались під час організації семінарів з педагогічними працівниками.

14.17.12.2492/207368. Основні напрямки роботи школи з профілактики девіантної поведінки в учнів з вадами інтелекту. Ляшенко О.М., Ляшенко А.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.136-145. - рос. УДК 376-056.36:159.922.76-056.49.
У даній статті розкриваються причини виникнення девіацій в учнів з вадами інтелекту, а також основні принципи та напрямки виховної роботи спеціальної (корекційної) школи 8 виду, спрямовані на ефективну організацію профілактики відхилень в учнів даної категорії. Особлива увага держави та різних громадських організацій повинна бути звернена на сім'ї, в яких є розумово відсталі діти і діти з іншими аномаліями психічного чи фізичного характеру. Під впливом середовищних факторів та навчальної діяльності постійно відбуваються зміни в структурі формування особистості дитини. У неї можуть з'являтися небажані якості, асоціальні установки і асоціальні мотиви діяльності, а також різні хворобливі явища, які є ґрунтом для прояву порушень у поведінці. У цих умовах більш ніж необхідна своєчасна і спільна робота педагога, психолога і психотерапевта. Для виявлення та вивчення особливостей дітей групи ризику та соціального статусу їхніх сімей в школі проводяться спеціальні анкетування.

14.17.12.2493/207369. Сучасний зміст логопедичного супроводу розумово відсталих школярів в умовах інклюзивного навчання. Макаренко І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.145-158. - укр. УДК [376.015.3 : 159.937] - 056.264.
Дане дослідження присвячене пошуку найбільш ефективних шляхів здійснення логопедичного супроводу дітям молодшого шкільного віку з інтелектуальною недостатністю в умовах загальноосвітньої школи в рамках інклюзивного навчання. Було розглянуто законодавчу основу інклюзивного навчання та кроки його реалізації. Проаналізовано роль і значення видів діяльності та форм корекції при визначенні корекційно-освітнього маршруту та шляхів його досягнення. Визначено готовність логопеда взаємодіяти в різними категоріями дітей, включених в процес інклюзивного навчання. Було висвітлено особливості мовленнєвої діяльності в цілому та її структурних компонентів у школярів з інтелектуальною недостатністю з метою визначення актуальних та потенційних можливостей у різних ситуаціях спілкування. Було проаналізовано ступінь порушення розбірливості мовлення, з'ясовувалися особливості порушень дихання, голосу і просодичної організації процесу мовлення. На діагностичному етапі було з'ясовано, що основним показником диференціації фонетичних розладів розумово відсталих учнів є стан артикуляційної моторики, на основі якого було виділено конкретні групи. Було розкрито особливості фонетичних розладів розумово відсталих учнів, виявлено патогенетичний фактор, який відіграє важливу роль у визначенні методів і прийомів логопедичної роботи. Проаналізовано різні підходи до створення індивідуальної програми на кожну групу дітей. Розглянуто напрями корекції звуковимови з урахуванням виявлених груп й визначено основні завдання логопедичного супроводу. Наголошено на важливості логопедичного супроводу в умовах інклюзивного навчання з диференційованим підходом до різних груп учнів при виявленні їх недоліків і можливостей, що впливає на формування правильної звуковимови й подальше засвоєння навчального матеріалу.

14.17.12.2494/207370. Ознайомлення з основами безпеки життєдіяльності учнів молодших класів з порушеним інтелектом у корекційно-виховній роботі. Максименко Н.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.1568-168. - укр. УДК 376.3-056.36:614.8.
Сьогодні важливою умовою, що стоїть перед сучасною школою (в тому числі й спеціальною) є розвиток дитини. Це передбачає подолання інертності учня до навчального процесу, озброєння школярів методами, необхідними для опрацювання матеріалу. Оновлення методики викладання предмету "Основи безпеки життєдіяльності" для розумово відсталих учнів має на меті покращувати здатність учнів до соціалізації в суспільстві. Прикріплення вмінь та навичок зберігати своє здоров'я, правильно поводитися у побуті з точки зору безпеки/небезпеки відносно власного життя. Корекційно-виховна робота з учнями з порушеним інтелектом спрямована на виправлення недоліків і має сприяти їх інтелектуальному розвитку та становленню особистості. У статті наведено стан викладання основ безпеки життєдіяльності у спеціальній школі, проаналізовано навчальну програму з даного предмету, визначено методику його викладання. Також в ній наведено методи та засоби вдосконалення викладання даного предмету в контексті корекційно-виховної роботи з учнями з розумовими відхиленнями.

14.17.12.2495/207371. Дослідження основних показників підготовленості до школи дітей з порушенням інтелекту. Омельченко М.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.168-177. - укр. УДК 376.015-056.36:373.29.
Стаття присвячена проблемі дослідження готовності дітей з порушенням інтелекту до шкільного навчання. Автор визначає зміст поняття і розглядає основні наукові досягнення у галузі проблеми діагностики готовності до шкільного навчання, доводить актуальність проведеної наукової роботи. Основним змістом статті є аналіз результатів дослідження рівнів пізнавальних можливостей дітей з порушенням інтелекту четвертого року навчання, що грають визначальну роль у наступному оволодінні ними шкільним навчальним матеріалом. Головними показниками підготовленості до шкільного навчання виступають: навченість, усвідомленість пізнавальної діяльності та узагальненість пізнавальних дій дошкільників з порушенням інтелекту. Відповідно визначено три етапи дослідження. Автор приводить рівні (високий, достатній, середній, низький) кожного з показників. Результати дослідження, розглянуті у статті, свідчать про те, що більшість дошкільників з порушенням інтелекту знаходяться на середньому рівні навченості та усвідомленості пізнавальної діяльності. Найбільш складними для досліджених виявлені завдання третього етапу експерименту - виявлення рівня узагальненості пізнавальних дій, при виконанні яких більшість дітей показали низькі результати. Також наводяться додаткові дані, що стосуються характеру виконання дослідженими завдань експерименту: порушення зв'язного мовлення, труднощі у засвоєнні букв, орієнтування на несуттєві

ознаки при узагальненні предметів та виділенні "четвертого зайвого". Стаття закінчується висновками автора та зазначенням перспективного напрямку розвитку проблеми підготовки дітей з порушенням інтелекту до навчання у школі.

14.17.12.2496/207372. Організація домашньої самостійної навчальної роботи учнів з інвалідністю в умовах інклюзії. Панченко Т.Л. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.178-188. - укр. УДК 37.011.33-056.264.
У статті розглядаються проблемні питання організації самостійної навчальної роботи учнів з інвалідністю вдома в умовах інклюзивного навчання. Зазначено, що важливою складовою інклюзивного навчання є залучення батьків до навчально-виховного процесу, налагодження співпраці з педагогами. Здійснено теоретичний аналіз поняття домашньої самостійної навчальної роботи, розглянуто її особливості стосовно дітей з обмеженими фізичними можливостями. Визначено низку труднощів, спричинених особливостями психофізичного розвитку хворої дитини, що супроводжують самостійну роботу учнів з інвалідністю вдома. Проаналізовано роль батьків в організації домашньої самостійної роботи учнів з обмеженими фізичними можливостями. Загалом, процес домашньої самостійної роботи є багатоскладовим і вимагає від учня володіння комплексом умінь. Виокремлено групи основних методів домашньої самостійної роботи учнів (методи загальної організації роботи, роботи з підручниками, виконання певного виду завдань, здійснення навчально-пізнавальної діяльності, самоорганізації й самокерівництва) та відповідних їм умінь. Запропоновано ряд рекомендацій щодо раціональної організації домашньої самостійної роботи учнів з інвалідністю. Встановлено, що правильно організована домашня робота підвищує ефективність навчання дітей з інвалідністю в інклюзивному освітньому середовищі. Вказано на необхідність психолого-педагогічного супроводу самостійної роботи осіб з інвалідністю, організації відповідної роботи з батьками таких учнів.

14.17.12.2497/207375. Перевірка ефективності експериментальної методики корекції психомоторики розумово відсталих дітей дошкільного віку. Сімко А.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.211-221. - укр. УДК 376.2-056.36:159.943.
У статті розкриті особливості розробки і застосування порівнево збалансованої методики корекції психомоторики розумово відсталих дітей старшого дошкільного віку та застосування порівнево неструктурованих фізичних вправ в формувальному експерименті. Об'єднання положень різних дисциплін в єдину систему,спрямовану на корекцію психомоторики розумово відсталих дітей дошкільного віку, дозволило запропонувати порівнево збалансовану (приблизно рівна кількість фізичних вправ для кожного з рівнів) коректувальну методику оптимізації наявних і утворення нових функціональних органів. Інноваційна методика відповідно до чотирьох рівнів побудови рухів складається з чотирьох груп вправ. Кожна группа вправ здійснює корекцію психомоторного розвитку дитини на одному з рівнів як провідному, а всі разом вони забезпечують корекцію психомоторики загалом. Методика корекції психомоторики розумово відсталих дітей дошкільного віку має забезпечити впливи на всі рівні побудови рухів. Навіть більше, за умов здійснення корекційних впливів у групі на заняттях фізичною культурою рекомендуються рівні обсяги вправ, для яких провідними є різні рівні побудови рухів. Цим порівнево збалансована методика дозволяє створити сприятливі умови для корекції психомоторики всіх дітей групи, ушкодження центральної нервової системи у яких індивідуально своєрідні.

14.17.12.2498/207376. Особливості готовності до навчання грамоті розумово відсталих дітей. Тарасова В.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.222-232. - укр. УДК 378.091.31:376 - 056.313.
Стаття присвячена визначенню специфіки підготовки до навчання грамоті розумово відсталих дітей. Зазначається, що розумова відсталість має на увазі групу надзвичайно різнорідних станів, які в самій різній мірі і з різних причин порушують відповідну віку життєдіяльність людини у суспільстві внаслідок дефекту пізнавальних здібностей. У людей, що страждають розумовою відсталістю, інтелектуальний розвиток нижче норми; вони відчувають труднощі із навчанням та соціальною адаптацією. В статті звертається увага на те, що від рівня сформованості мовлення у значній мірі залежить успіх навчання у школі та подальша доля дитини. Зазначається, що для нормального протікання процесів читання і письма необхідне збереження та повноцінне функціонування центральних і периферичних відділів аналізаторних систем, їх координована робота, гарний стан зорових і моторних функцій, усвідомлення власного мовлення та оволодіння ним, достатній рівень сформованості уваги, пам'яті, мислення, різних розумових операцій, емоційно-особистісна зрілість дитини. Звертається увага на те, що перераховані психофізіологічні компоненти є необхідними передумовами готовності до оволодіння письмом, а порушення у їх формуванні може послужити причиною виникнення труднощів в оволодінні читанням та письмом. Вказано, що у зв'язку із загальним недорозвиненням аналітико-синтетичної діяльності у дітей із розумовою відсталістю утруднено формування всіх мовних узагальнень, уповільнено ніж нормальні діти, вони засвоюють закономірності мови.

14.17.12.2499/207377. Про підхід до проблеми розвитку дітей з помірною розумовою відсталістю. Хайдарова О.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.233-243. - укр. УДК 376 - 056.36.
У статті розкриваються сучасні підходи до освітньо-реабілітаційного процесу навчання дітей з помірною розумовою відсталістю. Проблеми вивчення, навчання та виховання дітей з помірною розумовою відсталістю набувають все більшого значення. Успіх у навчанні дитини даної категорії, переважно, залежить від того, наскільки умови навчання та виховання відповідають її можливостям. Узагальнюючи дані проведених досліджень у психології та педагогіці, маємо можливість дати психолого-педагогічну характеристику дітям з помірною розумовою відсталістю, охарактеризувати різноманітність порушення пізнавальних процесів. Ми провели теоретичне дослідження праць вчених, педагогів та психологів до проблеми розвитку дітей з помірною розумовою відсталістю. Проаналізували роботи Л.С.Виготського, О.Р.Лурія, Т.А.Власової, Л.Рубінштейна, В.Ю.Карвяліса, М.С.Певзнер, Б.І.Пінського, Ж.І.Шиф, Г.М.Дульнєва, В.М.Синьова, Л.В.Занкова, Г.М.Мерсіянової, Г.В.Цикото, О.П.Хохліної та інших вчених, педагогів та психологів з даної проблеми. Таким чином, відмічено значення корекційної роботи, вказані принципи досягнення її ефективності, можливості формування пізнавальних інтересів учнів з помірною розумовою відсталістю, вказані необхідні умови формування особистості, висвітлюється створена система навчання і виховання таких учнів, виділені найважливіші напрямки педагогічної роботи. Визначені мета, завдання, складові та етапи комплексної реабілітації, запропоновані матеріали щодо її методичного забезпечення. Визначаються напрями педагогічного впливу, спрямованого на навчання, виховання, корекційну роботу, розвиток та сприяння соціально-побутовій адаптації дітей з помірною розумовою відсталістю. Охарактеризовано особливості дітей даної категорії, які передбачають вивчення психофізичного розвитку учня, адаптацію навчальних програм до можливості дитини. Теоретичне дослідження літератури та праць вчених, педагогів та психологів дозволяє зробити висновок, що проблема розвитку дітей з помірною розумовою відсталістю є недостатньо вивченою. Дослідження і публікації з даної теми вказують на психофізичні порушення у дітей з помірною розумовою відсталістю, надають шляхи розв'язання даної проблеми, визначають підходи до корекційно-розвивального процесу таких дітей.

14.17.12.2500/207378. Організація психолого-педагогічної допомоги дітям раннього віку з порушеннями психофізичного розвитку: сучасні форми. Хоменко С.О., Хмелєвська І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.244-256. - укр. УДК 376-054-056.26.
Досліджено проблему організації психолого-педагогічної допомоги дітям раннього віку з порушеннями психофізичного розвитку. Здійснено аналіз наукової літератури з питань медико-психолого-педагогічної реабілітації дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Авторами зазначено, що правильно організована корекційно-педагогічна робота, розпочата в ранньому віці (з перших місяців життя), визначає успішність усебічного розвитку дитини, сприяє досягненню дитиною з проблемами у розвитку близького до вікової норми рівня і дозволяє дитині максимально рано влитися в середовище однолітків, що нормально розвиваються. Описано сучасні напрями та форми організації психолого-педагогічної допомоги дітям раннього віку з різними порушеннями розвитку. Обгрунтовано актуальність проблеми організації й змісту психолого-педагогічної допомоги дітям, які потребують корекції психофізичного розвитку та пошуку нових організаційних форм допомоги, методів і прийомів навчання й виховання. Відображено основні функції центрів реабілітації як принципово нових форм установ, які надають комплексну психолого-медико-педагогічну допомогу на міждисциплінарній основі.

14.17.12.2501/207381. До питання професійного іміджу вчителя-дефектолога. Шевчук В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.280-291. - укр. УДК 378. 011.3-051.
У статті проаналізовано різні погляди науковців на поняття "імідж", "професійний імідж" та "професійний педагогічний імідж". Визначено основні аспекти формування іміджу вчителя-дефектолога, представлені структурні компоненти іміджу вчителя, які можна адаптувати до професії вчителя-дефектолога, такі як: індивідуальні характеристики; особистісні характеристики; комунікативні характеристики; діяльнісні характеристики; характеристика поведінки. Розглянуто двосторонній процес створення іміджу в широкому понятті, а також організацію діяльності щодо формування позитивного іміджу, котра розгортається навколо двох аспектів: створення іміджу особистості вчителя-дефектолога, удосконалення, розвиток цінностей, якостей, особистісних характеристик; розробка системи заходів, що впливатимуть на сприйняття образу вчителя-дефектолога суспільством. Розкрито поняття "ідентифікаційна індивідуальність", яка пов'язана з іншими складниками іміджу: емоційний компонент, образне пригадування, когнітивний чинник, репутація. Виокремлено передумови проведення дослідження професійного іміджу вчителя-дефектолога. Встановлена диференціація компонентів професій вчителя та вчителя-дефектолога. Сформовано найважливіші функції та характерологічні особливості вчителя-дефектолога, які очікує суспільство. Серед них найголовнішими функціями є діагностична, орієнтаційно-прогностична, конструктивно-проектувальна, корекційна, організаційна, інформаційно-пояснювальна, комунікативно-стимулююча, аналітико-оцінювальна, дослідницько-творча. Проаналізовано шлях формування професійного іміджу вчителя-дефектолога в певних об'єктах його сприйняття, який укладається у логічний ланцюжок: первинні асоціації - оцінка - порівняння - складання думки - закріплення образу. Вчитель-дефектолог для створення власного позитивного іміджу має володіти такими основними характерологічними особливостями, як: соціальні потреби, соціальна і професійно-педагогічна спрямованість, ставлення до вихованців, ставлення до членів сім'ї дитини, готовність до співпраці, гуманність, чесність, емпатія, справедливість, повага, співчуття, інтелектуальні риси, вольові риси, високий рівень самоконтролю, наполегливість, цілеспрямованість, готовність долати труднощі, організованість, рішучість; емоційні риси, врівноваженість, емоційна стійкість, емоційна виразність, контрольованість емоцій, щирість, професійні якості, педагогічний такт, професійне самовиховання, здатність творчо підходити до вирішення поставлених завдань, готовність до непередбачуваних ситуацій та пошуку конструктивного виходу з них, педагогічна майстерність, вміння схиляти на свій бік, здатність викликати довіру, професійна порядність, чесність, висока працездатність. Визначено подальші перспективи вивчення даної теми.

14.17.12.2502/207382. Аналіз роботи з виховання культури людських взаємин у процесі ознайомлення з творами української літератури в практиці допоміжної школи. Шишменцев І.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.291-301. - укр. УДК 376.015.31-056.36:316.42.
У статті здійснено аналіз роботи з виховання культури людських взаємин у процесі ознайомлення з творами художньої української літератури в практиці допоміжної школи. Побудова демократичного, гуманного суспільства потребує належного рівня культури. Ця культура є передусім консолідуючим початком, виступає регулятором поведінки, а також гарантом шанобливого ставлення й взаєморозуміння, терпимості і взаємоповаги. Проблема виховання гуманних почуттів як ніколи актуальна в сучасному часі та обумовлена гуманізацією педагогічного процесу, який зумовлює "олюднення знань", тобто таку організацію, при якій знання мають особистісний зміст. Гуманізм як моральна якість може проявлятися тільки по відношенню до інших. Дитина, взаємодіючи з навколишнім світом, з дорослими та однолітками повинна прийти до розуміння змісту добра, совісті, правдивості. Перед педагогом постає проблема виховання особистості, яка будуватиме взаємини з оточуючими її людьми на засадах добра, любові, поваги, толерантності. Робота з питань виховання культури людських взаємин повинна ґрунтуватися на людинознавчій стратегії виховання, яка окреслює шляхи становлення людини не в системі вузьких цінностей та інтересів, а в сукупності людських стосунків. Вона розрахована на співпрацю вчителів та учнів, додержання демократичних норм життя, створення умов для повноцінного й гарантійного розвитку кожного школяра з урахуванням специфічних особливостей національного середовища - історичних, духовних, культурних, мовних і релігійних. В літературній спадщині українських письменників чільне місце займає проблема морального виховання, сімейних відносин, людських стосунків. Багато уваги вихованню молодого покоління приділяли українські письменники П. Грабовський, М. Коцюбинський, Л. Українка, Т. Шевченко, І. Франко та ін. Митці стверджували, що духовність, гуманізм, сердечність, любов, співчуття є не просто абстрактними моральними категоріями, а результат виховання, найважливіші риси людини, які є визначальними у людських взаєминах. Аналіз методичної літератури дозволив зробити автору статті висновок про те, що протягом останніх декількох років вчені та вчителі-практики почали приділяти більше уваги проблемі людських взаємин. Однак, доводиться констатувати: підручники та методичні посібники з української літератури ще не містять достатньої кількості навчального матеріалу, який би допомагав виховувати в учнів культуру людських взаємин; бракує методичної літератури з досліджуваної проблеми; не узагальнено передовий педагогічний досвід з питань виховання загальної культури та культури людських взаємин у розумово відсталих підлітків.

14.17.12.2503/207384. Нормативно-правове забезпечення організації індивідуального навчання із комплексними порушеннями розвитку. Антибура Ю.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.18-29. - укр. УДК 376.091.31-056.26.
Розглянуто основні методичні підходи до організації індивідуального навчання дітей з особливими освітніми потребами, а саме із комплексними порушеннями розвитку. Проаналізовано проблеми законодавчого забезпечення організації індивідуального навчання із комплексними порушеннями розвитку зокрема порушеннями слуху і затримкою психічного розвитку. Порушено питання організаційно-педагогічних умов індивідуального навчання, індивідуального навчального плану для учня на основі даних психолого-педагогічної діагностики, специфіки опанування учнів з освітніми особливими потребами знаннями і навичками, визначення характеру і причин труднощів навчальної діяльності, їх запобігання не знайшли в спеціальній літературі достатньої науково-дидактичної і методичної реалізації. Виявлено значні прогалини в організації індивідуального навчання дітей з особливими освітніми потребами: роз'єднаність зусиль всіх його учасників; неоднозначне розуміння шляхів і засобів

подолання труднощів учнів у навчанні; надання їм необхідної корекційно-реабілітаційних допомоги. Комплексна система педагогічних, психологічних, корекційно-реабілітаційних заходів спроможна найбільш повно попередити виникнення вторинних порушень у дітей із комплексними порушеннями розвитку. Тому визначається потреба у спеціальній розробці організаційно-педагогічних умов індивідуального навчання, що включає три нерозривно пов'язані складові: організаційний, дидактичний і комплексно-реабілітаційний, яке б повною мірою забезпечило якісне навчання і оптимальну підготовку до інтеграції дітей із комплексними порушеннями в соціум. Нагальною проблемою є створення команди фахівців та підготовка їх до роботи з дитиною, підготовки вчителя до роботи з дітьми, які мають комплексні порушення, оцінювання динаміки розвитку учня з урахуванням попередніх етапів його розвитку, залучення батьків до навчально-виховного процесу. Визначення основних принципів корекційної роботи дітей із комплексними порушеннями розвитку. Зазначено про існуючі вагомі напрацювання в цьому напрямку, що в цілому забезпечує успішну педагогічну діяльність Для кожної дитини необхідно створити спеціальні умови навчання, враховуючи її індивідуальні особливості, структуру дефекту, рівень інтелектуального розвитку та інші чинники.

14.17.12.2504/207385. Вивчення агресії у молодших школярів з порушеним мовленнєвим розвитком. Бєлова О.Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.29-38. - укр. УДК 376.015.3:3.
В статті представлені результати дослідження агресії у молодших школярів з порушеннями мовленнєвого розвитку. За результатами підсумкового аналізу науково-методичних джерел було виділено три види та шість підвидів агресії та визначена їх симптоматика: саморегульований вид агресії вмістив контрольований і змагальний підвиди; прихований - захисний і депресивний; поведінковий - демонстративний і фізичний. Виявлено особливості агресії та рівень її прояву в дітей із типовим психофізичним розвитком, із фонетичним недорозвиненням мовлення (ФНМ), фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення (ФФНМ) та нерізко вираженим недорозвиненням мовлення (НЗНМ), а також порівняли специфіку прояву агресії в трьох сферах: "Я-Особистість", "Я у сім'ї" та "Я у соціумі". Визначено залежність між рівнем недорозвинення мовлення та особливостями прояву різних видів і підвидів агресії в досліджуваних молодших школярів із типовим мовленням, з ФНМ, з ФФНМ та з НЗНМ. Вивчений загальний рівень агресії в учнів молодших класів з типовим та порушеннями мовленнєвого розвитку.

14.17.12.2505/207386. Специфіка когнітивного компоненту мовленнєвої діяльності при розумовій відсталості. Боряк О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.38-49. - укр. УДК 37.03:37.016:81-028.31.
В статті розглянута одна з актуальних проблем логопедії - прояви взаємодії інтелекту та мовних здібностей в мовленнєвому розвитку дітей. Як відомо, взаємодія інтелектуального та мовного компонентів в структурі порушень мовленнєвого розвитку залишається складною та недостатньо вивченою проблемою. Ця проблема безпосередньо пов'язана з питаннями взаємодії когнітивних та мовних процесів в мовленнєвому онтогенезі, взаємодії мовленнєвого та психічного розвитку в цілому, впливу інтелекту на процес мовленнєвого розвитку дитини, а саме на формування мовних здібностей та мовної компетенції. Мета статті - дослідити та визначити специфіку проявів взаємодії інтелекту та мовних здібностей в мовленнєвому розвитку дітей, обґрунтувати специфіку особливостей прояву взаємодії мислення та мовлення у дітей з розумовою відсталістю. Автором висвітлено специфіку особливостей проявів взаємодії мислення та мовлення у дітей з дизонтогенезом розвитку - розумовою відсталістю. Було встановлено, що на початкових етапах розвитку дитини має місце автономність мовленнєвого та інтелектуального розвитку. Далі одним з регуляторів темпу та послідовності мовленнєвого розвитку є формування пізнавальних процесів. На думку науковців, семантика є первинним, провідним аспектом подальшого оволодіння мовленням, як при нормальному, так і при порушеному пізнавальному розвитку. Оволодіння закономірностями мови вимагає достатньо високого рівня сформованості процесів аналізу, синтезу, узагальнення, диференціації, що при розумовій відсталості набуває ознаки порушеного, недостатнього рівня розвитку. Другим аспектом проблеми взаємодії в розвитку інтелекту та мовленнєвої діяльності є вплив порушень мовлення на формування пізнавальної діяльності, особливо мислення, іншими словами - вплив мовленнєвого порушення на формування інтелектуальної сфери.

14.17.12.2506/207387. Класифікація порушень артикуляційної моторики. Гаврилова Н.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.49-61. - укр. УДК 376-056.
Актуальною проблемою логопедії є формування системної методики корекції порушень артикуляційної моторики, яка б враховувала виявлені першопричини виникнення цих порушень та специфіку симптоматики. З огляду на це, їх класифікування є вагомим, оскільки дозволить систематизувати прийоми та методи корекційного впливу і сформувати нові диференційовані методики відновлення рухливості периферійних органів мовлення. У запропонованій статті на підставі аналізу науково-теоретичних джерел розглянуто існуючі підходи до систематизації порушень артикуляційної моторики. Визначено, що у першу чергу, при класифікуванні опираються на клінічний діагноз, що вказує на порушення мовлення чи його форму. В основу запропонованої нами класифікації покладено синдромологічний підхід, на підставі якого виділено п'ять типів порушення артикуляційної моторики: руховий обмежуючий, активно-руховий, руховий регуляційний, чутливий кінестетичний та динамічний руховий. Визначено та охарактеризовано їх анатомо-фізіологічні та психоневрологічні причини, а також симптоматику, яка вказує на певний тип порушення. Зокрема, виявлено, що причиною є порушення будови периферійних органів мовлення, ураження в області провідної ділянки мовленнєвого апарату, а також безпосередньо кори головного мозку. До психологічних причин виникнення цих типів порушення артикуляційної моторики були віднесені порушення моторної функції, кінестетичного та кінетичного видів праксису. На кожен із типів порушення вказує диференційована симптоматика: локальне обмеження рухливості певного органу артикуляції, слабкість рухової активності м'язів, порушення контролю над виконанням рухів периферійними органами мовлення,недостатня точність при утворенні артикуляційних та пальцевих позицій за умови відсутності візуального контролю, труднощі при переключенні з одного руху на інший. Запропонований підхід дозволив сформулювати головні цілі для подолання кожного з описаних типів порушення артикуляційної моторики. Передбачається, що з урахуванням поставленої мети та сформованих характеристик кожного з типів і правила організації системи логопедичної корекції також будуть диференційованими.

14.17.12.2507/207388. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. Галущенко В.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.62-70. - укр. УДК 376:42.001.76.
Наукова стаття порушує питання вдосконалення шляхів реабілітаційних заходів у дітей з порушеннями мовлення через застосування інноваційних логопедичних технологій. Підвищення ефективності корекційної логопедичної роботи з усунення порушень мовлення у дошкільників на даний момент є однією з актуальних проблем логопедії. У діяльності вчителя-логопеда, спрямованої на корекційно-розвиваючу роботу з дітьми, інноваційні методи набувають все більшого значення. Ці методи, поряд з традиційними, сприяють досягненню максимально можливих успіхів у подоланні мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку. Пошуки нових прийомів і методик в логопедичній практиці з корекції мовлення не втратили своєї актуальності. Інноваційні освітні технології відповідають пріоритетним напрямам науки, визначаються сучасним станом проблеми переходу освіти на позиції особистісно-орієнтованої педагогіки, що передбачає не обмежуватися формуванням програмних знань, умінь, навичок, а

прагнути розвивати індивідуальні здібності дитини, обумовлені бажанням педагогів впроваджувати в свою діяльність інновації. Зроблено аналіз існуючих логопедичних технологій за класифікаційною характеристикою. Особливу увагу у статті було зосереджено на застосуванні у корекційній роботі психо-корекційних технологій, що обумовлено специфікою мовленнєвих порушень і станом емоційно-вольової сфери дітей з мовленнєвою патологією. Ці порушення викликають труднощі в спілкуванні з оточуючими і у подальшому призводять до певних змін особистості, що відбивається на процесі подальшого навчання. Найбільш адаптованими методиками для роботи з дітьми дошкільного віку є такі логопедичні технології, як сміхотерапія, казкотерапія, вокалотерапія, що вирішують ряд важливих завдання з формування у дітей з порушеннями мовлення емоційно-вольової сфери, розвитку просодичної сторони мовлення, анатомо-фізіологічних процесів, артикуляційно-мімічної моторики тощо.

14.17.12.2508/207389. Методика формування лексико-семантичних явищ у молодших школярів із затримкою психічного розвитку (ЗПР). Глущенко І.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.71-81. - укр. УДК 159.922.76.
У статті розглядаються етапи корекційної роботи спрямовані на формування та удосконалення лексико-семантичних явищ у молодших школярів із затримкою психічного розвитку. Відсутність системи лексичних вправ, відірваність від завдань, запропонованих підручником для класів інтенсивної педагогічної корекції (ІПК), ускладнює організацію логопедичної роботи в цьому напрямку. Саме тому ми поставили своїм завданням дати конкретні рекомендації щодо роботи над засвоєнням лексико-семантичних явищ на логопедичних заняттях. Для реалізації цих напрямків використовувалися різноманітні, відомі в практиці логопедії, завдання. Запропоновані корекційні вправи, які виконувались протягом усіх етапів навчання, сприяють розумінню семантичного змісту понять, збагаченню словникового запасу школярів, розвиткові операції порівняння, які забезпечують формування лексичних узагальнень більш високого рівня. Підбираючи мовленнєвий матеріал, ми спиралися на зміст підручників для 1 класу ІПК, що має великі можливості у розв'язанні визначених корекційних завдань.

14.17.12.2509/207390. Особливості роботи над збагаченням словникового запасу учнів початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення в процесі вивчення розділу "будова слова" на уроках української мови. Гриненко О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.82-90. - укр. УДК 376.36:37.015.3.
У статті розкриваються особливості роботи спрямованої на збагачення словникового запасу учнів початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення в процесі вивчення розділу "Будова слова" на уроках української мови. Належний рівень мовленнєвого розвитку дитини передбачає рівнозначну сформованість його основних сторін, сприяє удосконаленню спеціальних мовних знань, умінь і навичок усного й писемного мовлення, збагаченню словникового запасу, якісному оволодінню іншими навчальними дисциплінами, розширює знання про навколишнє. Суттєві порушення балансу такого розвитку за наявності певних особливостей, пов'язаних із дефіцитом основних компонентів мовленнєвої функції, обумовлюють необхідність створення адекватної стратегії навчання категорії учнів із тяжкими порушеннями мовлення в умовах школи. Автор визначає особливості, умови, від яких залежить результативність збагачення словникового запасу учнів із тяжкими порушеннями мовлення похідними словами. Пропонований підхід зорієнтований на привернення уваги школярів до слова як одиниці мовлення. Систематичне застосування на уроках української мови словотворчого аналізу сприяє розумінню молодшими школярами з тяжкими порушеннями мовлення морфем як смислового компонента слова. У статті акцентується увага на тому, що передумовою збагачення словникового запасу школярів із тяжкими порушеннями мовлення похідною лексикою є практичне оволодіння афіксальним способом словотворення. Запропонований підхід сприяє систематичному ознайомленню учнів із семантикою афіксів. Систематична робота над семантикою слова в процесі опрацювання розділу "Будова слова" сприяє підвищенню орфоепічної та орфографічної грамотності учнів зазначеної категорії.

14.17.12.2510/207394. Корекція кистьових функцій у дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Єфименко М.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.122-133. - укр. УДК 376:616.7-053.4.
У статті на основі аналізу робіт відомих фахівців зроблено спробу розкрити багатогранне значення кисті і кистьових функцій у розвитку структур головного мозку дитини раннього і дошкільного віку, а також їхнього впливу на загальний психофізичний розвиток дітей. Описано основні функції кисті, традиційний перелік яких був доповнений новими авторськими варіантами, виходячи з функціональних проявів кисті в процесі рухово-ігрової, а особливо предметно-маніпулятивної, діяльності дошкільників на заняттях із фізичної культури. На жаль, у дітей дошкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку, особливо тих, що мають проблеми з моторикою, досить часто фіксується недорозвинення або викривлення провідних функцій кисті (захоплювання та опори). У публікації розглянуто основні порушення цих кистьових функцій у дітей з особливостями психофізичного розвитку. Головну увагу приділено дітям із церебральним (черепно-мозковим) та церебральним (шийним) типами рухових порушень, як найбільш показовим і розповсюдженим. Відштовхуючись від специфіки зазначених порушень, було окреслено перспективні шляхи їх корекції засобами фізичного виховання. Особливу увагу приділено використанню так званих "ступалок" (авторського методу роботи зі "ступалками") - спеціального обладнання для кистьових маніпуляцій. Було доведено, що застосування означеного методу в поєднанні з традиційними підходами в руховій реабілітації дітей значно покращує функціональні можливості кисті, що може стати передумовою для стимулювання дозрівання коркових нейронних структур головного мозку та покращення перспектив загального психофізичного розвитку дитини. Відтак суттєво зростає роль ручної предметно-маніпулятивної діяльності не лише на заняттях із фізичної культури, але й в інших видах діяльності дитини з особливостями психофізичного розвитку. Перспективними у цьому напрямі слід вважати дослідження можливостей використання різних конструкцій "ступалок" для покращення відповідних кистьових функцій у дітей зазначеної категорії.

14.17.12.2511/207395. До проблеми корекції мовленнєвого розвитку молодших школярів із дисграфією. Журавльова Л.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.133-143. - укр. УДК 373.3.056.264.
У статті розглядається проблема корекції мовленнєвого розвитку учнів молодшого шкільного віку з порушенням писемного мовлення, зокрема дисграфією. Акцентується увага на необхідності формування базових навичок мовлення у молодших школярів, які мають складні мовленнєві порушення в умовах загальноосвітніх навчальних закладах. Підкреслюється важливість розвитку мовлення як провідного принципу в початковій ланці загальної шкільної мовної освіти. Здійснено аналіз сучасних наукових досліджень щодо проблеми формування усного і писемного мовлення, а також діагностики та корекції мовленнєвого розвитку дітей молодшого шкільного віку з дисграфією. Визначено, що недоліки мовленнєвого розвитку призводять до порушеного чи затриманого розвитку вищих психічних функцій, опосередкованих мовленням і до дисграфії. Виявлено тенденцію до прогресуючого розповсюдження порушень усного і писемного мовлення, що проявляється не тільки у змінах кількісного складу дітей з відхиленнями в мовленнєвому розвитку, але і якісними змінами мовленнєвій патології. Визначено чинники, що негативно впливають на розвиток дитини. Здійснено аналіз теоретико-методичних підходів до корекції дисгарфії. Висвітлено закономірності та механізми формування письма, що складають основу цілеспрямованої навчальної діяльності в

аспекті становлення і розвитку писемного мовлення учнів початкової школи. Розкрити психологічні механізми немовленнєвих і мовленнєвих форм дисграфії. Описано етапи моделювання звукової структури слова за допомогою літер, як однією з причин, що викликають труднощі під час письма. Охарактеризовано психологічні передумови формування письма у дітей. Підкреслюється, що проблема корекції мовленнєвого розвитку молодших школярів із дисграфією повинна бути розв'язана на основі належної організації процесу навчання усного та писемного мовлення у їх взаємозв'язку. Перспектива подальшого дослідження вбачається у розробці науково-теоретичної, практико-орієнтованої основи організації та забезпечення комплексної діагностики і корекції мовленнєвого розвитку учнів молодшого шкільного віку із дисграфією.

14.17.12.2512/207396. Розвиток мовленнєвої діяльності дошкільників в умовах онто- та дизонтогенезу. Зелінська-Любченко К.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.144-154. - укр. УДК 376.36:81.371: 316.772.2. 376.3:616.89.
У статті висвітлено проблему мовленнєвої діяльності дітей із порушеннями мовлення, що набула пріоритетного значення на сучасному етапі розвитку корекційної педагогіки. Це пов'язано зі збільшенням кількості дітей із вадами мовленнєвого розвитку, що можуть призвести до виникнення труднощів під час засвоєння навчального матеріалу та порушень особистісної сфери дитини в цілому. У ході викладу матеріалів статті зазначено, що проблема мовленнєвої діяльності вивчається сьогодні в науці в кількох аспектах: нейролінгвістичному, психофізіологічному, онтолінгвістичному, психологічному, педагогічному та психолінгвістично-діяльнісному аспекті. Під час викладу матеріалу статті наголошується, що у розвитку мовлення дитини дошкільного віку виокремлюють домовленнєвий та мовленнєвий періоди. Домовленнєвий період характеризується розвитком зорового та слухового сприймання, формуванням перших предметної та ігрової діяльності, появою гуління та лепету, можливістю наслідувати звуки мовлення оточуючих, розвитком перших шляхів довербального спілкування дитини з навколишнім світом. У мовленнєвий період спостерігається збільшення активного словника дитини, відзначається поява перших простих речень, поступове засвоєння мовленнєвих норм і правил, оволодіння граматичною будовою мовлення, формування умінь правильно вживати відмінки та дієслівні форми. У цей період звуковимова більшості дітей набуває нормативності. У статті зазначено, що володіння мовленням в дітей дошкільного віку в умовах дизонтогенезу відбувається повільно та своєрідно. На кожному кроці розвитку вони випробовують свої певні труднощі в засвоєнні тих чи інших одиниць мовлення. Порушення етапу домовленнєвого розвитку носять зазвичай малоспецифічний характер. У процесі переходу від домовленнєвого до мовленнєвого етапу розвитку, дитина опановує формами звукової комунікації. Проте на ранніх етапах розвитку граматичної будови простежується грубий аграматизм, а на більш пізніх, обмежена кількість граматичних форм. У тексті статті наголошено, що результати аналізу наукових літературних джерел з даної проблеми доводять необхідність подальших досліджень особливостей мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку в нормі та патології, які дозволять побудувати ефективну систему логопедичної корекції.

14.17.12.2513/207398. Особливості особистісного та соціального розвитку дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Керик О.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.165-175. - укр. УДК 159.923.2-053.2:376.36.
У статті проаналізовано різні підходи до поняття загального недорозвинення мовлення, класифікацію мовленнєвих порушень, ступені їх прояву. Розкрито особливості особистісного розвитку дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Виявлено, що для дітей із ЗНМ характерні невпевненість в собі, пасивність, низька мовленнєва активність, відсутність ініціативи, а також, імпульсивність, неврівноваженість, агресивність, тривожність. Розглянуто вікові особливості особистісного розвитку дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Вказано, що мовленнєві дефекти впливають на формування особистості ще в ранньому віці. Високий рівень тривожності, усвідомленість мовленнєвих вад, низький рівень комунікативної взаємодії дитини у певних вікових періодах мають різні форми прояву. Охарактеризовано особливості ігрової діяльності дітей із загальним недорозвиненням мовлення. Гра є відображанням рівня соціального розвитку особистості, моделюванням міжособистісної взаємодії. Недорозвиток мовлення дитини обмежує її ігрову діяльність. Ці обмеження проявляються в низькій ігровій активності, повільному засвоєнню сюжетно-рольових ігор, пасивності поведінки у грі, нестійкості ігрового інтересу. Відзначено, що значний вплив на формування особистісних якостей дитини із загальним недорозвиненням мовлення має усвідомленість мовленнєвого порушення та рівень фіксованості на дефекті. Мовленнєві порушення зумовлюють низьку комунікативну та міжособистісну взаємодію з ровесниками, що негативно позначається на особистісному розвитку дитини. Психологічна допомога дітям із загальним недорозвиненням мовлення має спрямовуватися на формування позитивного "Я-образу", формування адекватної самооцінки та сприйняття себе, подолання тривожності, розвиток ігрової, творчої діяльності.

14.17.12.2514/207399. Логопедичний супровід сім'ї в умовах груп корекції мовлення. Кисличенко В.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.176-185. - укр. УДК 376-056.264.
В статті розглядаються питання реалізації програми логопедичного супроводу сімей дітей-логопатів дошкільного віку. Основними складовими логопедичного супроводу сім'ї визначено: інформування, консультування та логопедичну допомогу. Неперервність логопедичного супроводу сімей, які виховують дитину з порушеннями мовлення, забезпечується відповідним до вікової періодизації змістом роботи з урахуванням сімейно-суспільної форми виховання. Вихідні параметри, які враховувалися при розробці змісту кожного з періодів програми супроводу: вік дитини; рівень розвитку мовлення; ступінь необхідності та форма логопедичного впливу. Відповідно до основних напрямів та завдань програми логопедичного супроводу, обсяг роботи у кожному віковому періоді поділено на відповідні змісту блоки: інформаційний, діагностичний, консультативний, теоретичний, практичний. Найбільш важливою складовою логопедичного супроводу сімей автор вважає системну, багатоскладову, узгоджену роботу логопеда та сім'ї дитини. Основною ланкою логокорекційного процесу залишається спеціалізований дошкільний дитячий заклад, або група компенсуючого типу для дітей з порушенням мовлення. Програмою логопедичного супроводу передбачено крім традиційно сталих форм роботи з батьками у системі дошкільної освіти проведення теоретично-практичних семінарів "Логошкола для батьків". Реалізація програми логопедичного супроводу забезпечує підвищення ефективності логопедичної допомоги за результатами корекційної роботи. Експериментально доведено доцільність, ефективність та науково-практичну значущість результатів дослідження.

14.17.12.2515/207403. Трансдисциплінарний підхід до вивчення системних порушень мовлення. Лопатинська Н.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.216-226. - укр. УДК 376.37.
У статті розглядаються міждисциплінарні підходи до вивчення природи, структури дефекту і патологічних механізмів такого мовленнєвого порушення як системні порушення мовлення. Аналіз теоретико-методологічних даних літератури з психофізіології, нейролінгвістики, нейропсихології, логодидактики виявив відсутність у вітчизняних і зарубіжних фахівців узгодженого трактування визначення терміна "системні порушення мовлення". Дефініції "системні порушення мовлення", "загальне недорозвинення мовлення", "системне недорозвинення мовлення" або ототожнюються, або підміняються, що в свою чергу не може не відбитися на ефективності здійснюваної спеціалізованої цілеспрямованої логопедичної допомоги. Це вказує на необхідність використання трансдисциплінарного підходу при перегляді клінічної картини системних порушень мовлення. Трансдисциплінарний аналіз теоретичної та науково-методичної літератури дозволив виявити суттєві протиріччя між: -

потребою в удосконаленні корекційної допомоги дітям із системними порушеннями мовлення і недостатністю експериментальних доказів ролі мозкової готовності в структурі різних мовленнєвих розладів; - затребуваністю методів обстеження мовних, мовленнєвих і комунікативних процесів в практиці логопедичної роботи з дітьми, що мають системні порушення мовлення, і роздробленістю комплексної (нейропсихологічної, нейролінгвістичної і логопсихологічної) діагностики системних порушень мовлення; - необхідністю вдосконалення логопедичної допомоги дітям і міждисциплінарною роздробленістю сучасних наукових уявлень про патогенетичні механізми системних порушень мовлення. При теоретичному обґрунтуванні використання міждисциплінарного підходу використані фундаментальні положення неврології, нейропсихології, логопсихології, логопатології, логопедії, нейропсихолінгвістики про системний характер порушень мовлення у дітей. У статті коротко висвітлено питання структури дефекту, патогенетична основа і особливості прояву системних порушень мовлення. Вивчення і розуміння трансдисциплінарних знань теорії системних порушень мовлення дозволять в подальшому сформулювати базові положення логокорекційної роботи з дітьми з системними порушеннями мовлення.

14.17.12.2516/207404. Розвиток акустичної складової мовлення та її проекція на попередження та подолання мовленнєвих порушень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Луцько К.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.226-241. - укр. УДК 37.015.31:534.78-053.4 .5.
У дослідженні акцентувалась увага на формуванні акустичних образів ізольованих фонем та перевірялась доцільність і ефективність впливу такої методики на якість усного і писемного мовлення дітей з мовленнєвими і сенсорними порушеннями. Виділено три групи порушень які, здавалось би, мають різне походження, проте у своїх проявах мають спільну проблему - діти не мають чітких образів фонем у своїй свідомості і тому в усному і писемному мовленні допускають помилки (дитина змішує звуки, не здатна адекватно сприйняти, проаналізувати і розпізнати відповідні фонеми у зверненому мовленні і вжити у власному, пропускає голосні на письмі оскільки один приголосний звук передає відкритим складом типу ПГ, допускає неправильне вживання фонем у власному мовленні при самодиктуванні (при проговорюванні тексту "про себе" чи пошепки), що необхідно при писанні). Встановлено ефективність привертання уваги дошкільників і учнів початкових класів до артикуляції звуків без голосового супроводу, що активізує їх сприймання, розпізнавання звуків, засвоєння їх артикуляційних образів та відтворення правильної звуковимови. Використання спряженого мовлення, тобто промовляння дитиною разом з дорослим (або іншою дитиною) мовленнєвого матеріалу, є важливим чинником удосконалення її фонетико-фонематичного слуху, активізації формування та удосконалення артикуляційних умінь та навичок. Виявлено труднощі проговорювання слів "про себе", які свідчать про недосконале засвоєння мовленнєвого матеріалу дітьми у внутрішньому мовленні, що проявляється у помилковому писанні, відтворенні слів. У дослідженні увага приділялась не складоподілу, не підрахуванню кількості складів у слові, а формуванню у дитини відчуття мовленнєвого ритму. Складоритм слів, як і саме слово, ефективно засвоюється у поєднанні зі складоритмами інших слів у складі словосполучень, фраз, віршів, фрагментах прозового тексту. Засвоєння дитиною складоритмічної структури мовлення, його звукової сторони та її акустичних характеристик у єдності з оволодінням руховими (артикуляційними) образами фонем (реалізаторами фонем) є базовими компонентами для подальшого оволодіння нею мовленням.

14.17.12.2517/207405. Розвиток учнів з психофізичними порушеннями на уроках образотворчого мистецтва. Манько О.Г. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.242-250. - укр. УДК 376.016-056.36:74:81-028.32.
Стаття присвячена проблемі розвитку учнів з психофізичними порушеннями на уроках образотворчого мистецтва. Визначено шляхи підвищення ефективності навчання, виховання і розвитку учнів засобами образотворчої діяльності. Виявлено потенційні можливості щодо формування у них образотворчих навичок на уроках малювання з натури, тематичного малювання, декоративного малювання. Зазначено, що образотворче мистецтво, як навчальний предмет, суттєво впливає на розвиток розумових здібностей, моральне, естетичне, трудове та фізичне виховання школярів. Виявлено, що недостатній рівень сформованості образотворчих умінь і навичок, а також недостатній рівень розвитку пізнавальних процесів, позначається й на результатах їх навчальної діяльності та утруднює весь процесс навчання предмету. Розкрито практичний характер занять з образотворчого мистецтва, якій відтворює дуже сприятливі умови для мобілізації позитивних можливостей дітей з порушеннями інтелекту. Зроблено акцент на розвиваючу спрямованість уроків образотворчого мистецтва і насамперед предметно-практичної діяльності самих учнів. Доведено, що така діяльність стає одним з головних факторів розвитку психіки розумово відсталого школяра, поза цією діяльністю не може формуватися ні пізнавальна діяльність, ні особистість дитини. Зазначено, що досвід існуючої практики навчання учнів з порушеннями психофізичного розвитку показує, що незалежно від сучасних змін, залишається традиційний підхід до занять малюванням, сутність якого проявляється в тому, що вони спрямовані передусім на кінцевий результат, основою якого є реалістичне зображення. Доведено, що особлива роль в підвищенні ефективності уроків образотворчого мистецтва відводиться раціональним методам і засобам навчання, які враховують специфіку психофізичного розвитку розумово відсталих школярів.

14.17.12.2518/207406. Прогнозування в комунікативній діяльності старших дошкільників із системними порушеннями мовлення. Мартиненко І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.250-259. - укр. УДК 376-053.4-056.264:316.77.
У статті представлено результати експериментального дослідження здатності до прогнозування результатів спілкування, як одного з компонентів комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення. З'ясовано, що в психологічних дослідженнях прогнозування досліджується переважно в ракурсі мисленнєвої діяльності. В контексті даного дослідження прогнозування розглядається як процес передбачення результатів спілкування на основі аналізу інформації про умови його здійснення та наявних результатів поведінки комунікантів,оцінювання характеристик розвитку комунікативного процесу в перспективі. Особливий інтерес автора до прогнозування зумовлений виявленою недостатністю сформованості у цих дітей перцептивних засобів спілкування та комунікативних вмінь, що гіпотетично має впливати на розуміння і прогнозування комунікативних ситуацій. З'ясовано особливості і нижчі рівні сформованості прогнозування спілкування у дітей із системними порушеннями мовлення, у порівнянні з дітьми того ж віку з нормальним мовленнєвим розвитком. Виявлено п'ять рівнів сформованості прогнозування в комунікативній діяльності дітей старшого дошкільного віку з системними порушеннями мовлення: від низького до високого. Водночас, для дітей з нормальним мовленнєвим розвитком характерні тільки три: від середнього до високого. Ключові слова: прогнозування, комунікативна діяльність, комунікативні ситуації, діти старшого дошкільного віку, системні порушення мовлення.

14.17.12.2519/207409. Проблеми розвитку уяви у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. Мороз О.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.289-302. - укр. УДК 159.922.75-053.4-056.264.
У статті розглядається проблема формування уяви у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. Здійснено вивчення наукової літератури по темі дослідження. В своєму дослідженні ми керуємось таким визначенням уяви - це психічний процес, що полягає у створенні людиною нових образів на основі її попереднього досвіду. Зазначено, що незважаючи

на значну кількість наукової літератури, присвяченої вивченню уяви, деякі аспекти даного питання залишаються мало розробленими. Зокрема, недостатньо дослідженим є взаємозв'язок розвитку мовлення і уяви в цілому. В основі нашої роботи було положено припущення про те, що мовленнєва патологія та особливості психічного розвитку дітей із загальним недорозвиненням мовлення негативно відображається на особливостях уяви, що приводить до якісного та кількісного відхилення в її розвитку. Відповідно до мети констатувального дослідження було проведено 2 серії експерименту. Перша серія спрямована на вивчення 2-х видів невербальних форм уяви: репродуктивної та творчої (продуктивної). Друга серія констатувального дослідження спрямована на виявлення особливостей і рівня розвитку саме вербальної уяви (фантазії), а також оригінальності та гнучкості мислення. У констатувальному дослідженні ми використали такі експериментальні методики: Методика Е.П.Торренса "Неповні фігури" (модифікований варіант); Методика О.Є.Кравцової "Де чиє місце"; Модифікована гра "Якби…"; Модифікована методика "Придумай гру"; Тест "Неіснуюча тварина". Зроблений опис кожної з методик констатувального етапу дослідження. А саме: мета, інструкція методики, процедура проведення, критерії аналізу результатів. Надалі ми працюємо над експериментальним вивченням особливостей уяви дітей із загальним недорозвиненням мовлення та виявлення особливостей уяви у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.

14.17.12.2520/207410. Доцільність використання звукових нейромодуляцій в практиці ранньої корекції тяжких порушень мовлення у дошкільнят. Павлова Н.В., Тарасенко В.І., Дегтяренко Т.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.302-316. - укр. УДК 376.37.
У статті розглянуто та обґрунтовано доцільність використання звукових нейромодуляцій в ході корекційного процесу з усунення тяжких порушень мовлення у дошкільнят. Показана необхідність ставлення до підходу, що використовує орієнтовані методи корекції, як до окремого нейрологопедичного напряму у спеціальній педагогіці. Доведено ефективність застосування даного спеціалізованого підходу на етапі раннього втручання за умови проведення диференційованої валідної діагностики з виділенням провідної ланки порушення в структурі поєднаних дефектів і з урахуванням функціональної асиметрії мозку у осіб дошкільного віку, що мають дизонтогенетичну траєкторію розвитку. Також проаналізовано необхідність обліку даних модифікованої апаратної методики по визначенню латентності слухових викликаних потенціалів, яку використовують для уточнення логопедичного висновку у категорії осіб, що мають клінічну відсутність мовлення і важкі мовленнєві патології, що поєднуються з затримкою психічного розвитку, наявністю обмінних порушень, проблем із сенсорною інтеграцією і труднощами в навчанні. Дан принцип терапевтичного впливу на мовні зони кори головного мозку в процесі використання звуків високої частоти і описано про їх роль в ході формування нових нейронних мереж, що утворюються за ходом дозрівання пошкоджених нейронів, або таких, які функціонують дефектно. Вказано на важливість врахування провідної по мові півкулі головного мозку і профілю латералізації у цілому для створення ефективних індивідуальних програм відновлення та запуску мовленнєвої активності у дітей, починаючи вже з молодшого дошкільного віку. Висловлена необхідність комплексного підходу до вивчення і корекції тяжких порушень мовлення у дошкільнят у вигляді розширення співробітництва з суміжними фахівцями в бік розуміння принципу дії та обмеженості сенситивного періоду для корекції новими немедикаментозними методами, що не уступають по силі впливу результатам лікарської терапії. Відображена думка про реалізацію більш широкого впровадження інноваційних технологій, у тому числі звукових нейромодуляцій, для надання логопедичної допомоги в структурах дошкільних загальноосвітніх і корекційних установ.

14.17.12.2521/207411. Особливості емоційного інтелекту молодших школярів з порушеннями мовленнєвого розвитку. Пилипенко О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.316-327. - укр. УДК 376-053.5-056.264:159.942.
Стаття присвячена проблемі вивчення емоційного інтелекту дітей молодшого шкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку. У ній представлено сучасні погляди на проблему емоційного інтелекту у дітей, з порушеннями мовленнєвого розвитку зокрема. Описано вітчизняні і зарубіжні погляди на структуру, психологічну характеристику емоційного інтелекту. Розкрито такі характеристики емоційного інтелекту як: вміння контролювати почуття, здатність впливати на свої емоції, використовувати їх у самоаналізі і спілкуванні з оточуючими, розпізнавати і визнавати почуття інших, уявляти себе на місці іншої людини, співчувати їй. Автор наголошує на необхідності дослідження заявленої проблеми в аспекті психологічного вивчення дітей молодшого шкільного віку із порушеннями мовленнєвого розвитку. Дослідження здійснювалось шляхом порівняльного аналізу даних отриманих у результаті діагностики емоційного інтелекту дітей із загальним недорозвитком мовлення, фонетико-фонематичним недорозвитком та нормальним мовленнєвим розвитком. Дослідження було спрямовано на вивчення основних складових емоційного інтелекту: впізнавання емоцій, розуміння та інтерпретацію емоційних станів інших, здатність до адекватного вираження власних емоцій, адекватність і стійкість емоційного стану дітей. Узагальнення отриманих даних дозволило отримати повні дані про стан емоційного інтелекту дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. З'ясовано, що діти з порушеннями мовлення відрізняються за станом емоційного інтелекту від ровесників з нормальним мовленням. Водночас, за цим же показником розвиток дітей з загальним і фонетико-фонематичним недорозвитком відрізняються несуттєво. У дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку виявлено труднощі у впізнаванні емоцій, їх вираженні, егоцентрична емпатія, недостатня увага до почуттів інших, затримка розвитку емоційної сфери, низька здатність до регулювання власних емоційних станів. Описані риси засвідчують недостатність емоційного інтелекту у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

14.17.12.2522/207412. Дослідження проявів аутичного спектру у дітей з сенсомоторною алалією. Притиковська С.Д. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.327-339. - укр. УДК 376-056.264:81.
Стаття порушує питання теоретичного та практичного психолого-педагогічного вивчення проявів розладів спектру аутизму (РСА) у дітей з сенсомоторною алалією. У статті наголошено про важливість відокремлення порушення мовлення при аутизмі від таких тяжких порушень мовленнєвого розвитку як моторна і сенсорна алалія. Найбільш складніше диференціювати аутизм і сенсорну алалію. При аналізі останніх досліджень і публікацій з'ясовано, що у роботах різних авторів виявлені особливості мовленнєвого розвитку і структури дефекту при алалії на основі застосування різних критеріїв: фізіологічних, клінічних, психологічних, лінгвістичних, психолінгвістичних. Дослідники у своїй діяльності широко спираються на методологію комплексного синдромального підходу до аналізу дефекту. Домінуючим при цьому є психолінгвістичний аспект вивчення. Патогенез алалії розкрито з урахуванням нейропсихологічних засад. Наведено перелік досліджень зарубіжних і українських вчених щодо клінічних, психологічних педагогічних аспектів вивчення аутистичних розладів у дітей. Узагальнюючи огляд наукових джерел зроблено висновок про супровід алалії мовленнєвим негативізмом і емоційно-особистісними порушеннями. Розлади аутичного спектру не є простою механічною сумою окремих труднощів: тут прослідковується певна закономірність дизонтогенезу, що охоплює увесь психічний розвиток дитини. Враховуючи недостатність даних для прослідкування частоти порушень емоційно-вольової сфери, специфічних поведінкових реакцій, порушень психічних функцій при сенсомоторній алалії і співвідношення цих розладів з проявами аутичного спектру, проведено відповідне обстеження дітей. На підставі ряда чинників, які допомагають розмежувати дітей з алалією від дітей зі схожими станами та оцінки частоти аутичних проявів у дітей з сенсомоторною алалією з'ясовано, що прояви аутичного спектру у дітей з сенсомоторною алалією спостерігаються завжди, серед яких найбільш притаманні: труднощі у побудові соціальних стосунків; труднощі у спілкуванні; наявність проблемної

поведінки. Організація корекційно-розвивального процесу буде ефективною тільки тоді, коли фахівець зможе відокремити компоненти, які вирішують чітко поставлені корекційні задачі при роботі з сенсорномоторною алалією та проявами аутичного спектру.

14.17.12.2523/207416. Вивчення стану сформованості дій самообслуговування в молодших дошкільників зі зниженим зором. Синьова Є.П., Федоренко С.В., Федоренко І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.371-382. - укр. УДК 376-056.262-053.4.
У статті розкрита актуальність вивчення стану сформованості предметних дій та початкових навичок самообслуговування в молодших дошкільників зі зниженим зором. Представлена методика проведення експерименту та його результати. Виявлена питома вага серед сформованих предметних дій дітей таких, що є складовими самообслуговування. Обрано критерії, які визначають рівень розвитку кожного виду діяльності з самообслуговування: самостійне охоче виконання дії ("зона актуального розвитку"); виконання дії з допомогою дорослого за активної участі дитини ("зона найближчого розвитку"); невміння виконувати дію при відсутності бажання їй навчитись. Ці критерії дозволяють визначити рівень розвитку кожного виду діяльності з самообслуговування. Встановлено особливості виконання дій по самообслуговуванню, труднощів, що блокують цей процес, а також потенційних можливостей, які не використовуються дитиною дошкільного віку зі зниженим зором. Процес формування трудових дій поділений на етапи: прийняття завдання; орієнтувальний; операційно-виконавчий; контрольно-оцінюючий. Проаналізовано зміст видів самообслуговування та ступінь самостійності виконання молодшими дошкільниками того чи іншого трудового завдання. Визначено рівні володіння діяльністю самообслуговування молодшими дошкільниками (високий, середній та низький рівні). Установлено залежність результату виконання дій самообслуговування від мотиву діяльності. Виявлено причини появи ранньої педагогічної занедбаності дітей з порушеннями зору в галузі самообслуговування та рівнях сформованості відповідних навичок. Встановлено залежність рівнів сформованості дій самообслуговування від забезпечення ранньої корекції в період становлення процессу наслідування на основі зорового простежування зі діями дорослого. Показана наявність невикористаних у практиці спеціальних дошкільних закладів резервів, а саме: створення позитивного емоційного ставлення до трудового процесу через стимулювання соціальної мотивації, пробудження емпатії; покращення умов для здійснення дій стеження, які є основою наслідування як основного в цей період засобу збагачення уявлень про навколишній світ; стимулювання перцептивної активності дитини.

14.17.12.2524/207418. Логопедична тераностика: концепт нового напряму діагностики та корекції мовленнєвих порушень. Тищенко В.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.393-402. - укр. УДК 376-056.264:81-028.31.
У статті представлено науково-теоретичний аналіз тераностики як сучасної методології наукових досліджень, що репрезентує новий міждисциплінарний підхід у подоланні складних патологій розвитку. Тераностика добре зарекомендувала себе в медицині та суміжних науках як метод діагностики захворювань, що одночасно здійснює терапевтичний вплив на хворого. У цій статті розглянуто спробу теоретичного обґрунтування використання зазначеного підходу в логопедії для діагностики та корекції порушень мовленнєвого розвитку у дітей та дорослих. Автор розглядає концептуальні питання пов'язані з можливістю розробки методик логопедичної тераностики, аналізує методологічні принципи, що можуть бути покладені в розробку таких методик: онтогенетичний, психолінгвістичні, нейропсихологічні та нейролінгвістичні. З означених позицій визначаються підходи до побудови діагностичних методик, які одночасно можуть мати і терапевтичний ефект щодо корекції та розвитку мовленнєвої функціональної системи. Автором визначено критерії, яким має відповідати така методика: репрезентація функції, що діагностується та коригується, в динаміці; алгоритмізація методики логопедичної тераностики; логістичний механізм інтерпретації отриманих результатів; чітко визначені вимоги до обладнання та мовного матеріалу, а також можливість їх варіативного використання відповідно до індивідуальних та вікових особливостей осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку. Результати аналізу представлені графічно як "Концепт методик логопедичної тераностики", що відображає теоретичні (принципи побудови тераностичних методик та їх детермінанти) та практичні (змістові, варіативні, аналітичні) засади побудови тераностичних методик в логопедії. Прогнозуються позитивний ефект та переваги методик логопедичної тераностики у порівнянні з традиційними методиками. Такими, окрім можливостей поєднання завдань діагностики та корекції в одній методиці, є універсальність, яка дозволяє використовувати методики на різних етапах мовленнєвого розвитку з метою діагностики, моніторингу, корекції, розвитку мовленнєвої діяльності та попередження її вторинних порушень; гнучкість щодо вибору мовного матеріалу та обладнання, що дозволяє персоніфікувати методику відповідно до індивідуальних особливостей осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку.

14.17.12.2525/207419. Тематика та зміст занять з формування семантичних полів слів на різних етапах реалізації корекційної методики. Ткач О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.402-412. - укр. УДК 376.3-046.24:58](07821).
У статті подано змістові модулі та тематику корекційних занять, що проводяться з учнями з тяжкими порушеннями мовлення середнього шкільного віку. Визначено принцип відбору лексичного матеріалу та навчальні предмети, що стали підґрунтям для обраної тематики. Описано особливості структуризації лексичного матеріалу за трьома основними освітніми напрямками: людинознавчий, природознавчий та суспільствознавчий і обґрунтовано принцип вибору тем занять з огляду на вищеозначені напрямки. До кожного із освітніх напрямків сформовано завдання та перелік мовленнєвих знань та вмінь, що мають бути сформовані у результаті реалізації корекційної програми. Визначенні літературні джерела та інші інформаційні ресурси, які можуть використовуватись на різних етапах корекційної роботи. Описані критерії до вибору лексичного матеріалу: лексична, граматична та синтаксична доступність матеріалу; приналежність до різних частин мови; відповідність навчальним програмам для дітей з ТПМ визначених вікових категорій; висока частота їх вживання у повсякденному житті та на заняттях у школі; значимість слова для реалізації корекційно-виховної мети. Визначені компоненти психічної діяльності, що стали опорними для досягнення поставлених корекційних цілей.

14.17.12.2526/208043. Характеристика основних показників та критеріїв вивчення уваги у розумово відсталих молодших школярів. Бугера Ю.Ю. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.5-14. - укр. УДК 376.3-056.36.
У статті проаналізовано показники та критерії розвитку властивостей уваги у розумово відсталих молодших школярів. Зокрема, автором розглядаються прояви властивостей уваги у навчальній діяльності, а саме: увага забезпечує організацію всієї психічної діяльності та щонайперше пізнавальної - сприяє цілеспрямованому та організованому відбору інформації, яка поступає, вибірковому і тривалому зосереджені психічної активності на об'єкті чи діяльності, спрямованості та вибірковості пізнавальних процесів, зокрема, увагою визначається точність і деталізація сприймання, вибірковість пам'яті, спрямованість і продуктивність мислення та уяви. Результати теоретичного вивчення показали, що від уваги залежать якість і результативність функціонування всієї пізнавальної сфери, найважливішими її властивостями, сформованість яких позначається на рівні розвитку уваги та на ефективності навчання розумово відсталих учнів, визначені: стійкість, розподіл та переключення. Саме система цих властивостей складає атенційні здібності учнів, які в подальшому ми поклали в основу розробки методики вивчення уваги у

молодших школярів. Автором визначаються прояви властивостей уваги у навчальній діяльності як показники до яких віднесено: довільне, цілеспрямоване втримування активності уваги, не відволікання під час виконання навчального завдання; тривала концентрація уваги на завданні, яка забезпечує ясність і чіткість розуміння змісту навчального матеріалу; довільне та швидке переключення уваги при переході від одного виду діяльності до іншого; довільне спрямування уваги на декілька об'єктів (видів діяльності) та швидке включення в роботу при переході від одного виду діяльності до іншого; довільне спрямування і зосередження уваги на декількох об'єктах одночасно; успішне виконання декількох завдань. Відповідно до проявів кожного показника властивостей уваги було визначено зміст та подано характеристику рівнів її сформованості. З урахуванням проявів усіх досліджуваних властивостей (стійкості, розподілу, переключення) визначалися загальні рівні сформованості уваги, а саме: високий, достатній, середній, низький. Зроблено висновок про те, що розуміння суті уваги, її видів, властивостей та їх проявів у навчанні, врахування особливостей психофізичного розвитку дітей сприяє підвищенню результативності навчання.

14.17.12.2527/208044. Особливості вивчення рівня сформованості моральних якостей у молодших розумово відсталих школярів. Вержиховська О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.14-22. - укр. УДК 376.1-056,34.
У статті описано моральний розвиток людини, який визначається моральною вихованістю - особливою формою внутрішньої активності, що забезпечує можливість дотримання норм моралі та відповідного до них ставлення. На думку автора, найбільш загальним показником моральної вихованості особистості є її моральні якості, які розглядаються як основа моральної поведінки, а саме вони інтегрують найважливіші показники морального розвитку: змістовий, емоційний, поведінковий. Автор звертає увагу на те, що основними параметрами сформованості змістового компонента виступають повнота, адекватність, усвідомленість знань; емоційного компонента - характер ставлення до норм моралі, його стійкість і дієвість; поведінкового - повнота і стійкість застосування знань про норми моралі у поведінці. Відповідно до суті кожного компонента становлення моральних якостей та обраних показників їх прояву було встановлено загальні рівні їх сформованості. Чітко визначено та описано методику вивчення рівня сформованості моральних якостей, а саме розроблено систему діагностичних методик за допомогою яких можливо вивчити у динаміці рівень знань про етичні норми, ставлення до норм моралі, застосування цих знань у поведінці, зокрема серед методів вивчення знань про моральні категорії, ми використовували бесіду з дитиною про сутність моральних норм за змістом оповідань та сюжетних малюнків; та експеримент, який передбачав завершення дитиною незакінчених ситуацій; ставлення дитини до норм моралі - бесіда з дитиною за змістом певних ситуацій та за змістом сюжетних малюнків про позитивні й негативні вчинки; застосування моральних знань у поведінці - спостереження за вчинками дітей з огляду на їх відповідність засвоєним нормам та опитування педагогів і батьків про поведінку дітей поза школою щодо прояву у них моральних якостей. Порівняльний аналіз одержаних даних про рівень сформованості моральних якостей у розумово відсталих і учнів з типовим розвитком щодо основних моральних категорій показує, що їхні характеристики зазнають певних позитивних змін протягом навчання у 1-4 класах школи. При цьому слід відмітити більшу їх динаміку у дітей з типовим розвитком,ніж у розумово відсталих. Підсумовуючи результати досліджень автор вказує на те, що у цілому, у розумово відсталих молодших школярів спостерігається недостатня сформованість усіх складових становлення моральних якостей за їх найважливішими характеристиками: моральні знання (повнота, адекватність і усвідомленість), ставлення до моральних норм і діяльності (характер ставлення, його стійкість та дієвість); застосування моральних знань у поведінці (повнота і стійкість), що суттєво впливає на подальший розвиток цієї категорії дітей.

14.17.12.2528/208045. Підвищення рухової активності осіб з обмеженими сенсорними можливостями. Вихляєв Ю.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.23-31. - укр. УДК 376.32.
У статті розглянуте актуальне питання підвищення недостатньої рухової активності осіб з обмеженими сенсорними можливостями і, зокрема сліпих людей, за рахунок виконання самостійних занять циклічними вправами. Сліпі люди не можуть вільно орієнтуватися у просторі, тому при виконанні фізичних вправ, особливо циклічної спрямованості, виникають труднощі з визначенням напрямку руху, які автор пропонує вирішити за допомогою технічних засобів і залучення збереженого тактильного каналу сприйняття інформації. Оснащення спортивної зали або спеціальної бігової доріжки на території навчального закладу орієнтиром у вигляді натягнутого фалу або труб (канатів), що надають можливість сліпим постійно одержувати тактильні сигнали від верхньої кінцівки і тим самим коригувати напрямок свого бігу. Оскільки дистанція розмічена, сліпі можуть відслідковувати кількість подоланих метрів і виконувати заплановане фізичне навантаження з метою підвищення недостатньої рухової активності. Найбільш сприятливим для підвищення фізичної підготовленості сліпих автор рекомендує інтенсивність бігу на рівні порогу анаеробного обміну, тобто 130-140 серцевих скорочень на хвилину. Автором виявлено зріст витривалості - у групі учнів 5-8 класів він склав 216,8 м за результатом 6-хвилинного тесту, учнів 10-12 класів - 307,9 м, що свідчить про позитивний вплив використаних методів оздоровчого бігу на функціональний стан сліпих. Подібним чином можливе виконання фізичних навантажень і в басейні, де запропоноване автором обладнання забезпечує самостійне плавання сліпих, що значно здешевлює надання послуг цієї категорії інвалідів та дозволяє їм позбутися негативних наслідків гіподинамії, підвищити свій фізичний стан та здоров'я.

14.17.12.2529/208046. До питання використання міжпредметних зв'язків на уроках географії у спеціальному загальноосвітньому навчальному закладі для розумово відсталих дітей. Галецька Ю.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.32-40. - укр. УДК 37.013.77.
У статті описано особливості використання міжпредметних зв'язків у процесі викладання географії у спеціальній школі, як основи для отримання та удосконалення нових знань, вмінь та навичок; проаналізовано загальну та спеціальну педагогічну літературу з цієї проблеми. Визначено, що використання на уроках географії зв'язків з історією, природознавством, розвитком мовлення, математикою, малюванням, ручною працею та іншими навчальними предметами сприятиме зміцненню у свідомості учнів розуміння про єдність цих наук, формуванню національної самосвідомості, світоглядних поглядів розумово відсталих школярів, у них накопичиться певний обсяг географічних знань, уявлень та понять для пізнання природи. Описано основні види зв'язків за спільністю: наукові факти, що стосуються одного і того ж об'єкту вивчення; поняття, теорії, закони; способи діяльності, що реалізуються у вміннях та навичках; використання наукових методів; форми навчання, які використовуються; загально-педагогічні та навчально-виховні проблеми. Розглянуто як зазначені види зв'язків можуть реалізуватися у процесі вивчення географії. Поряд з виділенням різних видів зв'язків за спільністю, їх розрізняють і за часовою ознакою: попередні, супутні (синхронні) та перспективні (наступні). Встановлено, що форми використання опорних знань залежать від: змісту (обсяг, глибина, складність), якості їх засвоєння учнями, наявності підручників, кількості часу.

14.17.12.2530/208047. Наукова концепція Л.С. Виготського про зв'язок навчання і розвитку та її втілення у корекційній психопедагогіці сьогодення. Гаяш О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.40-48. - укр. УДК 376.42.
Аналіз літературних джерел дозволяє показати актуальність концепції про співвідношення навчання та розвитку, розробленої Л.С. Виготським для роботи з розумово відсталими дітьми. Розкрито важливість наукових досягнень ученого про "зону найближчого розвитку", як основи для раціонального педагогічного впливу на дитину з інтелектуальними порушеннями.

Обґрунтовано найголовніше досягнення Л.С. Виготського про можливості та доцільності навчання, яке орієнтоване на природну пристрасть дитини до розвитку.

14.17.12.2531/208048. Соціально-освітній аспект роботи з дітьми з СДУГ з використанням багаторівневої систематичної підтримки. Длужневска А., Кухарчик И., Аль-Хамісі Д. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.58-72. - рос. УДК 376:159.922.76-056.34.
Метою цієї статті є продемонструвати результати польських та іноземних досліджень щодо життя та діяльності учнів з СДУГ (синдром дефіциту уваги та гіперактивності). Автори описують труднощі, що виникають у школярів, і шляхи їх подолання. Потенціал негативних наслідків СДУГ і недоліків соціальних навичок, які тягнуться за ними, показує величезну необхідність у тому, щоб якомога раніше ідентифікувати дітей з таким синдромом і втрутитись у його розвиток. Метою цієї статті є також привернути увагу до потреб ранньої діагностики проблем життя та діяльності соціо-емоційних дітей і дорослих з симптомами СДУГ і взяти активну участь у формуванні програм з втручання та попередження ескалації небажаної поведінки, що є результатом СДУГ.

14.17.12.2532/208051. Соціальна компетенція як складова формування особистості дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. Дячок С.Ю. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.91-99. - укр. УДК 376-056.36:37015.311.
У статті розглянуте актуальне питання соціальної компетентності як складової формування особистості дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. На сучасному етапі розвитку спеціальної педагогічної та психологічної науки відбувається деяке переосмислення підходів щодо особливостей організації та проведення корекційного навчання в умовах спеціального (в спеціальних школах та реабілітаційних центрах), а також інклюзивного (в загальноосвітніх закладах) навчання. Також це стосується механізмів функціонування загальних та специфічних факторів, які обумовлюють характер структурної організації інтелектуальної діяльності дітей з помірною і тяжкою розумовою відсталістю, що визначає їх здатність опановувати соціальними нормами та правилами. Вивчаючи сучасний стан проблеми формування соціальної компетентності особистості можна зробити висновки, що нині не існує цілісної й загальної теорії формування соціальної компетентності особистості у дошкільному віці. Дослідження в основному зосереджені на механізмах і способах розвитку окремих складових досліджуваного феномена. Йдеться про розвиток розумових і навчальних дій, виділяється важливість діяльності як активності особистості загалом. Розглядаються механізми формування окремо виділених якостей та характеристик особистості, які становлять зміст особистісного компонента соціальної компетентності. Соціальна компетентність є складовою життєвої компетентності дошкільника і характеризує їх здатність налагоджувати продуктивну взаємодію з іншими людьми, працювати в команді, знаходити вірні рішення проблеми, запобігати конфліктам, приймати самостійні рішення,відповідати за їхні наслідки для оточення, бережливо ставитися до довкілля та власного "Я".

14.17.12.2533/208052. Система баламетрики у корекційно-розвивальній роботі з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку та труднощами у навчанні. Заплатинська А.Б., Каліна К.Л. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.99-107. - укр. УДК 376 - 056. 36 : 796. 02. 45.
В статті розкривається система баламетрики, як засобу корекційно-розвивальної роботи з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку та труднощами у навчанні. Подається історія створення даної системи та внеску науковців, які розробляли і впроваджували її. Методика баламетрики базується на тренуванні вестибулярного апарата шляхом формування рівноваги та впливу на сенсорні й рухові мозкові структури у дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Власне завдання на тренування рівноваги активізують діяльність мозку і "включають" формування координаційних процесів, які сприяють підвищенню рівня взаємодії мозкових структур та покращують їх роботу. Використання баламетрики в корекційно-розвивальній діяльності відбувається з урахуванням особливостей анатомії та фізіології розвитку мозку, що обґрунтовує вплив даної технології на функціональні якості й виступає засобом підвищення спортивних результатів, соціальної взаємодії та інтелектуальних досягнень дитини. У статті подано відомості про морфологію та фізіологію сенсорних систем мозку, їх взаємодію й вплив на пізнавальну діяльність. Зокрема,охарактеризовано неврологічні стани та шляхи корекції функцій вестибулярних ядер, базальних ганглій, між півкульової взаємодії, яка призводить до порушення процесу обробки сенсорної інформації, та їх вплив на соціалізацію й формування пізнавальних процесів у дитини. Що безпосередньо пов'язано із проблеми організації діяльності сенсорних систем які негативно відображаються на формуванні таких навчальних навичок,як: читання, письмо, математичні здібності, а також організаційні можливості. Висвітлюється у статті також теоретичний аспект використання системи баламетрики з корекційною метою, а саме: застосування балансувальної дошки Ф. Белгау; характеристика засобів системи баламетрики і способи їх застосування з корекційно-розвивальною метою у роботі з дітьми із порушеннями розвитку; створення розвивального середовища для дітей; стимулювання процесуального механізму діяльності мозку для тренування вестибулярного апарату та формування рівноваги, що сприяє корекції розладів сенсорної інтеграції, які проявляються розладами поведінки, порушенням координації рухів, дрібної та великої моторики, проблемами самоконтролю, самоуправління та проблемами обробки інформації отриманої за допомогою відчуттів.

14.17.12.2534/208054. Проблеми практики організації музичного виховання дошкільників зі зниженим зором. Картава Ю.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.120-130. - укр. УДК 376.352.04.
У статті висвітлений аналіз практики організації музичного виховання в спеціальних дошкільних навчальних закладах для дітей з вадами зору у напрямку виявлення проблем професійної компетентності музичних керівників, проведення ними діагностичної роботи, забезпечення програмовим та методичними матеріалами занять з музичного виховання, стану реалізації корекційно-розвивального потенціалу різних видів музичної діяльності. Дослідження проведене шляхом анкетування музичних керівників дошкільних навчальних закладів різних типів, у яких виховуються та навчаються діти зі зниженим зором. Результати анкетування засвідчили такі проблеми організації музичного виховання дошкільників зі зниженим зором, як потребу у: висококваліфікованих фахівцях - музичних керівників, які володіли б не лише знаннями методики музичного виховання дошкільників, а й були обізнані з корекційно-розвивальним потенціалом різних видів музичної діяльності; розробці єдиної програми з музичного виховання для досліджуваної категорії дітей, яка повинна чітко висвітлювати корекційно-розвивальну та компенсаторну спрямованість різних видів музичної діяльності і орієнтовний рівень досягнень на кінець навчального року; роз'ясненні щодо змістової специфіки оформлення і ведення обов'язкової документації музичного керівника, яка повинна враховувати корекційно-компенсаторні можливості музичного мистецтва та сприяти вирішенню корекційно-розвивальних завдань на практиці; методичних матеріалах, щодо особливостей організації діагностичної роботи з виявлення рівня досягнень у музичній діяльності і музично-рухового розвитку та організації корекційного спрямування музичної діяльності дошкільників зі зниженим зором. Вирішення вищезазначених проблем організації музичного виховання, реалізація його корекційного потенціалу сприятиме подоланню вторинних відхилень та розвиткові компенсаторних механізмів у дошкільників зі зниженим зором, і, як наслідок, впливатиме на забезпечення подальшої соціальної адаптації, соціальної активності, соціальної комунікації та самореалізації особистості зі зниженим зором в умовах сьогодення.

14.17.12.2535/208055. До проблеми діагностування емоційної регуляції розумово відсталих молодших школярів. Коваленко В.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.131-140. - укр. УДК [159.922.76] - 056.313.
У статті розглядається проблема діагностування ситуативної емоційної регуляції розумово відсталих молодших школярів. Автором наведено авторську методику дослідження ситуативної емоційної регуляції, яку було апробовано на молодших школярах: 144 розумово відсталих та 48 з нормальним розвитком і доведено її надійність та валідність. Ситуативна емоційна регуляція розглядається як здатність, що полягає у вмінні відстежувати, оцінювати, контролювати, змінювати і виявляти власні емоційні реакції соціально доступними способами з метою досягнення поставленої мети. Показано, що емоційна регуляція (ситуативна та позаситуативна) лежить в основі всієї психічної діяльності дитини, включаючись в єдиний процес її емоційного розвитку, адаптації і регуляції поведінки. Система емоційної регуляції є багаторівневою структурою, яка включає психічний рівень (розуміння й оцінка ситуації), фізіологічний (фізіологічні зсуви, що виникають внаслідок оцінки ситуації) і поведінковий (поведінкові вияви: мімічні, пантомімічні, вербальні). У статті описана процедура діагностування психічного (перший етап) та поведінкового (другий етап) рівнів ситуативної емоційної регуляції розумово відсталих молодших школярів в емоціогенних ситуаціях "успіху" та "невдачі". На першому етапі якісно-кількісному аналізу психічного рівня ситуативної емоційної регуляції підлягають наступні параметри: адекватність оцінки ситуації; розуміння її емоційного змісту; відкритість форми вияву емоції (мімічно, пантомімічно); ступінь та характер вираженості. На другому етапі у процесі експериментального дослідження поведінкового рівня емоційної регуляції якісно-кількісному аналізу підлягають: інтенсивність емоційних виявів (вербальних, мімічних, пантомімічних); тривалість емоційних експресивних виявів; реактивність (емоційна чутливість суб'єкта, його сприйнятливість до емоціогенних впливів); ступінь адекватності емоційних експресивних виявів (відповідність мімічних, пантомімічних виявів та дій дитини змісту ситуації); ступінь довільного контролю над поведінковим виявом емоції (відкритість форми вияву).

14.17.12.2536/208057. Передумови розробки психолого-педагогічного і методичного забезпечення процесу професійно-трудового навчання розумово відсталих учнів. Константинів О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.149-158. - укр. УДК 376-056.36:331.
Відповідно до потреб соціально-економічного і культурологічного розвитку держави діяльність науковців і практиків спрямовувалася на пошук педагогічних шляхів і засобів встановлення тісного зв'язку допоміжної школи з життям. Проблему відірваності шкільного навчання від життя та недостатньої підготовки розумово відсталих дітей і підлітків до подальшої трудової діяльності активно обговорювали на конференціях семінарах, педагогічних читаннях та на сторінках дефектологічних періодичних видань. Першочерговим за цих умов були питання, які потребували подальшого розв'язання: вдосконалення змісту та організаційних форм професійно-трудового навчання; обґрунтування теорії і методики трудової підготовки та вивчення особливостей трудової діяльностей розумово відсталих учнів. Зміни цілей спеціальної освіти, реформування допоміжної школи, посилення уваги до професійно-трудового навчання як засобу підготовки розумово відсталих учнів до самостійного життя і трудової діяльності зумовили необхідність розробки нових навчальних планів, програм, посібників, підручників, методичних рекомендацій з професійно-трудового навчання. Вагомим чинником для удосконалення системи професійно-трудового навчання розумово відсталих учнів та розробки наукового і навчально-методичного супроводу їхньої трудової підготовки стали урядові постанови та накази, які розглядалися як основна форма виховання учнівської молоді. Цими документами органи народної освіти України зобов'язувалися невідкладно розпочати розробку перспективних планів розширення мережі спеціальних шкіл-інтернатів, перегляд положення про спеціальні школи, розробку його нового проекту, підготовку перспективного плану, видання та перевидання наукової, навчальної, методичної літератури з цих питань, створення авторських колективів з розробки навчальних підручників.

14.17.12.2537/208059. До питання про методику організації і проведення уроків ручної праці з учнями з порушеним інтелектом. Левицький В.Е. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.172-183. - укр. УДК 376.42: 37.035.
Стаття містить результати теоретико-практичного розгляду питань з методики організації і проведення уроків ручної праці у спеціальній школі для дітей з порушеним інтелектом. Зокрема, розглядається навчальне, виховне, розвиваюче та корекційне значення уроків ручної праці, особливості їх проведення у контексті вторинних відхилень у пізнавальній діяльності, особливостей функціонування спеціальної школи та складності формування структури трудової діяльності у дітей з порушеним інтелектом. Підкреслюється роль вчителя у ефективній організації навчально-виховного процесу, описується методична послідовність підготовки вчителя до викладання предмета, вимоги та типи уроків з ручної праці. Акцентується увага на розширенні кола знань, вмінь і навичок загального характеру, незалежно яким видом трудової діяльності будуть займатися учні надалі (пропедевтичну політехнічну базу), а саме: складати план виготовлення виробу та давати звіт про виконані практичні дії; дотримуватись послідовності виконання роботи в межах трьох-чотирьох трудових операцій; порівняти свою роботу зі зразком з метою оцінки її якості (охайність, естетичність, правильність, відповідність), вміння об'єктивно і самокритично оцінити позитивні і негативні сторони виконаної роботи; вміти користуватись інструментами, технічною термінологією; за запитаннями вчителя або самостійно розповісти про виріб. Підкреслюється значення і необхідність реалізації індивідуального та диференційованого підходів і у цьому напрямку описуються види та способи надання оптимальної допомоги дітям. Наводиться опис критеріїв оцінювання роботи та виробів учнів та наводяться окремі методичні поради щодо покращення їх якості виконання.

14.17.12.2538/208061. Індивідуальний стиль діяльності в контексті компенсаторних можливостей розумово відсталих дітей. Ляшко В.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.196-205. - укр. УДК 159.922.76.
В статті висвітлюється проблема індивідуального стилю трудової діяльності розумово відсталих учнів який розглядається в контексті вивчення його компенсаторних, адаптивних та корекційних механізмів з метою забезпечення корекційної спрямованості трудового навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Компенсаторне значення індивідуального стилю полягає у врівноваженні типологічних проявів особистості і її діяльності. Та особливо гостро ця проблема постає у дефектології і спеціальній педагогіці, оскільки її дослідження і розробка, при правильному педагогічному впливі, дають змогу дітям з особливими потребами прилаштуватися не тільки до своїх типологічних особливостей, а й частково нівелювати прояви дефекту, що забезпечує їм досить вдалу соціальну адаптацію. Отримані шляхом емпіричного вивчення та представлені дані дають можливість припустити, що однією з причин недостатньої ефективності трудової діяльності розумово відсталих учнів є недостатньо сформований в них індивідуальний стиль діяльності. Виявлення переважно виразного зв'язку між рівнем сформованості індивідуального стилю діяльності (у розумово відсталих учнів переважають достатній та середній рівні його сформованості) та показниками ефективності діяльності дали змогу стверджувати, що сенс індивідуального стилю діяльності розкривається в контексті проблеми забезпечення ефективності діяльності і, відповідно, компенсаторних можливостей розумово відсталих школярів. Формування індивідуального стилю діяльності у розумово відсталої дитини здійснюється на основі використання механізмів компенсації та корекції й передбачає становлення скоригованого відповідно до вимог діяльності та її виконання індивідуального стилю в оптимальних межах; є важливим напрямком підвищення ефективності трудового

навчання, корекційно-розвивального впливу та підготовки до самостійної життєдіяльності; здійснюється за тією ж стратегією, що й корекційно-розвивальна робота з опорою на становлення усвідомлених, регульованих психічних функцій та способів дій, з урахуванням даних його вивчення у дітей у зв'язку з ефективністю виконання трудових завдань.

14.17.12.2539/208062. Структурування проблем дослідження готовності дітей до шкільного навчання. Малинович Л.М., Легендзевич Г.Я. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.205-214. - укр. УДК 159.922.
Стаття висвітлює проблематику виявлення психологічної готовності нечуючих та слабкочуючих дошкільників до навчання в школі (ПГНШ), її показників зокрема. Загальновідомо, що сучасна система освіти ставить певні вимоги до проведення ефективної діагностики особливостей психічного розвитку даної дітей з порушеннями в розвитку, а саме: використання комплексного підходу поряд з врахування структури порушення в цілому, всебічне обстеження психіки дитини, мовлення, пізнавальних процесів, особистісних особливостей розвитку, емоційно-вольової сфери. Водночас зазначено існування в сучасній психодіагностичній теорії і практиці ряду проблем щодо визначення показників психологічної готовності до шкільного навчання. Акцентовано увагу на основній проблемі - відсутності єдиної позиції дослідників не лише у трактуванні сутності "психологічна готовність до навчання в школі", а неузгодженість ієрархізації відношень між її різноманітними складовими (морфологічними, інтелектуальними, особистісними, емоційно-вольовими та мотиваційними). Підкреслено існування суперечливих положень стосовно самого поняття "психологічна готовність до навчання" та її структури. Встановлено факт відсутності універсальної методики психологічного дослідження стану готовності до навчання в школі. Водночас пропонується використання комплексного підходу до структурування проблем, призначення якого не лише в побудові діагностики та визначенні її результатів, але й створенні прогностичної картини сформованості рівня психологічної готовності дитини до оволодіння навчальною діяльністю, вибору типу освітньої установи. Зазначено що цілеспрямоване вивчення рівня готовності до шкільного навчання повинно включати дослідження декілька важливих компонентів: розумову, мотиваційну, емоційно-вольову і комунікативну, морфологічну готовність. Рекомендовано виявляти стан сформованості психологічної готовності дітей з порушеннями слуху з урахуванням стану мовлення цих дітей та спектру труднощів, що виявляються, навіть, при спеціальному навчанні. Визначення трьох основних напрямів діагностики ПГШН (організаційно-методичний, корекційно-розвивальний та технологічний) конкретизувало та структурувало їх проблеми, спрогнозувало труднощі реалізації в сучасній системі дошкільної освіти.

14.17.12.2540/208063. Модель комунікативних компетенцій дітей з синдромом Аспергера. Марцинковська Б., Конечна І., Смолінська К. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.215-232. - англ. УДК 316.454.52-056.26.
Цей матеріал демонструє спробу створити модель комунікативних компетенцій дітей з синдромом Аспергера. Основні цілі тут стосуються інформації, що поведінка кожної людини - це по суті склад інформації, тому вона являє собою комунікативну компетентність (комунікативну поведінку). Основою для конструювання цієї моделі були літературні огляди у полі соціальної комунікації і психосоціального функціонування людей з синдромом Аспергера, а також аналіз моделей комунікативних компетентностей людей з розумовою відсталістю Б. Марцинковської (2013). Пропонована модель є багаторівневою, вертикальна конструкція містить чотири рівні: визначення, діагностика, підтримка, оцінка. Згідно з теоретичними напрацюваннями, ці рівні отримали термінологічні назви-визначення: (1) соціальне функціонування, (2) пізнавальне функціонування, (3) порушення соціального функціонування, (4) синдром Аспергера, (5) комунікативні компетенції. У цій моделі комунікативні компетенції були описані як сховище знань, можливостей і мотивацій, що дозволяє достатню комунікацію на різних рівнях і у різному соціальному контексті. Продемонстрована тут підтримуюча модель комунікативних компетенцій спрямована на впізнавання потреб, можливостей і обмежень дітей з синдромом Аспергера, і підтримку розвитку їхніх комунікативних компетенцій.

14.17.12.2541/208064. Особливості корекції фізичного розвитку дошкільнят із церебральним типом рухових порушень засобами горизонтального пластичного балету. Мельніченко Ю.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.232-244. - укр. УДК 376 : 613.72-053.5.
У статті розкрито особливості корекції фізичного розвитку дошкільнят із церебральним (шийним) типом рухових порушень засобами горизонтального пластичного балету як інноваційної форми танцювально-рухової арт-терапії. Актуальність цього дослідження обґрунтовується наявним станом загального фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Кількість дітей з порушеннями психофізичного розвитку і вадами здоров'я сягає 93-97% від загальної кількості дошкільників [5, с. 5-7]. Більшість із них мають різні форми рухових порушень, серед яких домінує нейроортопедична патологія, що пов'язана з пригніченням або травмуванням протягом внутрішньоутробного розвитку або безпосередньо під час пологів тієї чи іншої ділянки центральної нервової системи. Особливо представницькою виявилась категорія дітей, які отримали пологове травмування шийної ділянки хребта, тобто - дітей-"церебраликів". Їх кількість у дошкільних навчальних закладах може сягати 70-80%! Тож нами було поставлено мету - розробити основи методики корекції фізичного розвитку дошкільнят із церебральним типом рухових порушень засобами корекційного пластик-шоу. Для її досягнення було сформульовано низку завдань. Розв'язуючи перше завдання роботи, ми охарактеризували особливості рухових порушень у дітей зазначеної категорії. Серед них визначальними виявилися такі: відносно низький тонус м'язів плечового пояса та верхніх кінцівок з відповідним зниженням м'язової сили в руках, що супроводжується розхитаністю у суглобах та порушенням основних кистьових функцій; підвищений за спастичним типом тонус м'язів нижніх кінцівок і тугорухливість суглобів, що призводить до формування викривлених положень нижніх кінцівок, особливо у колінних та гомілковостопних суглобах. Відштовхнувшись від загальної моделі корекційного фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, створеної М. М. Єфименком, ми розробили специфічну структурну модель корекційного горизонтального пластичного балету (пластик-шоу) як форми танцювально-рухової арт-терапії. На її основі було розкрито попередні основи методики профілактики та корекції рухових порушень у дітей дошкільного віку з наслідками пологового травмування шийного відділу хребта засобами горизонтального пластичного балету. В окремому дослідженні передбачається перевірка ефективності методики застосування горизонтального пластичного балету як інноваційної форми арт-терапії у відповідному формувальному педагогічному експерименті.

14.17.12.2542/208065. Методична організація роботи зі структурними компонентами підручника географії в навчанні дітей з розумовою відсталістю. Одинченко Л.К. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.244-254. - укр. УДК 376.091.3-056.36:91.
У статті представлено результати теоретичного дослідження проблеми організації роботи зі структурними компонентами підручника на уроках географії в спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для розумово відсталих дітей. Автором проаналізовано науково-методичні роботи провідних учених-дефектологів із питань обґрунтування ними освітньої, корекційно-розвивальної та виховної ролі підручника географії й актуальні завдання із його використання в навчанні дітей з вадами розумового розвитку. З'ясовано проблеми, що пов'язані з методичними особливостями роботи вчителя географії з підручником. Встановлено, що структурно-змістовими компонентами сучасного підручника географії для спеціальних загальноосвітніх

навчальних закладів є тексти (навчальні, додаткові для позакласного читання) та позатекстові компоненти (апарат організації засвоєння знань, ілюстративний матеріал, апарат орієнтування). Розкрито специфіку роботи на уроках географії як з кожним структурним компонентом навчальної книжки окремо, так і з деякими елементами - одночасно. Автором висвітлено методичну організацію роботи на уроках географії з текстом підручника як єдиним цілим. Доведено, що застосування вчителем різноманітних прийомів роботи з текстової складової підручника географії визначається навчальними і корекційними завданнями уроку, характером статті, пізнавальними можливостями та психічними особливостями розумово відсталих школярів. Управління навчально-пізнавальної діяльністю учнів з порушенням інтелекту здійснюють позатекстові компоненти підручника географії. Тому автором особлива увага приділена розкриттю вимог до організації роботи з деякими елементами апарата орієнтування підручника, питаннями і завданнями до початку навчальної статті й після неї. Визначено прийоми роботи з наочно-ілюстративним матеріалом підручника на уроках географії, з'ясовано їх значущість у конкретизації географічних уявлень розумово відсталих учнів, висвітлено деякі методичні аспекти роботи з ілюстраціями підручника.

14.17.12.2543/208066. Дослідження сформованості комунікативних навичок у дітей із порушеннями інтелекту молодшого шкільного віку. Омельченко М.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.254-263. - укр. УДК 376.015.31-056.36: 81:316.47.
Стаття присвячена проблемі виявлення особливостей комунікативної діяльності дітей із порушеннями інтелекту молодшого шкільного віку. Автор робить короткий огляд питання формування комунікативних навичок у загальній та корекційній педагогіці, наводить дані останніх досліджень у цій галузі, визначає актуальність проблеми. Основним змістом статті є аналіз результатів дослідження сформованості комунікативних навичок дітей із порушеннями інтелекту молодшого шкільного віку, які відіграють величезну роль у загальному психофізичному розвитку, впливають на результативність навчальної діяльності, а також визначають успішність соціальної адаптації учнів. Виявлення сформованості комунікативних навичок ґрунтувалося на дослідженні культури спілкування дітей, визначенні ступеня ініціативності у спілкуванні, дослідженні вміння вирішувати проблемні ситуації. Основними критеріями для визначення рівнів комунікативної діяльності стали: вміння розпочати і підтримати діалог; знання правил ввічливого спілкування; вміння чітко викладати думки, аналізувати, аргументувати власні висловлювання; наявність адекватної реакції на непорозуміння; вміння слухати і чути, правильно інтерпретувати інформацію; ступінь ініціативності при виконанні спільного завдання; здатність допомогти партнеру у разі необхідності; вміння оцінювати стан людини, її настрій під час діалогу. Результати дослідження, розглянуті у статті, свідчать про те, що більшість дітей із порушеннями інтелекту молодшого шкільного віку мають низький та середній рівні сформованості комунікативних навичок. Найбільш складним для досліджуваних стало завдання другого етапу експерименту, яке вимагало від дітей вміння домовитися, просити допомогу, планувати спільну роботу. Також наводяться дані щодо характеру виконання завдань учнями. Стаття закінчується висновками автора та зазначенням перспективного напрямку розвитку проблеми формування комунікативних навичок дітей із порушеннями інтелекту.

14.17.12.2544/208067. Особливості використання нетрадиційних технік образотворчого мистецтва на уроках малювання в допоміжній школі. Опалюк О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.263-272. - укр. УДК 378.147:75.
У статті розглянуто особливості впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва на уроках малювання в допоміжній школі. Образотворче мистецтво відіграє велику роль у формуванні гармонійної особистості. Зокрема, нетрадиційне малювання значною мірою впливає на розвиток художнього смаку дітей і являється однією з складових частин загального процесу її виховання. Способом нетрадиційного малювання можна роздивитись внутрішній світ дитини, відчути її неповторність і своєрідність, визначити емоційний стан, якісь скриті комплекси, проблеми чи страхи. Образи, які виникають в уяві дитини і відтворюються на папері, здатні допомогти виявити та передати таким безпечним і своєрідним способом всі ті думки, почуття, прагнення та бажання, які так складно передати словами. Нетрадиційне малювання відіграє важливу роль в основному психічному та інтелектуальному розвитку дитини. Адже орієнтуватися потрібно не на кінцевий продукт - власне малюнок, а на сам процес малювання, в ході якого дитина виражає свою індивідуальність та формує ряд можливостей. У статті проаналізовано особливості вивчення нетрадиційних технік образотворчого мистецтва студентами та засвоєння ними теоретичних знань і набутих практичних вмінь. У статті висвітлено сутність, структуру та поетапність впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва на уроках малювання в допоміжній школі. що забезпечує успішність проведення нетрадиційних уроків образотворчого мистецтва та арт-терапевтичних занять, розглянуто основні поняття, які описують цей процес. У статті описано особливості впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва на уроках малювання в допоміжній школі для розвитку творчих здібностей. Доведено, що малювання - найбільш природний і захопливий вид діяльності дітей та дорослих, у якому вони реалізують потребу самовираження, формують естетичний смак, відчуття гармонії, розширюють кругозір, розвивають творчі здібності, дрібну моторику рук, художнє сприйняття життя.

14.17.12.2545/208068. Формування комунікативного репертуару дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціального дошкільного закладу. Проскурняк О.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.272-281. - укр. УДК 376. 432-54.
На основі теоретичного та експериментального дослідження визначено особливості комунікативного репертуару розумово відсталих дітей: комунікативні знання мінімальні у порівнянні з дітьми без інтелектуальних порушень і використовуються дитиною не в повному обсязі, не відповідно до ситуації; комунікативні уміння та навички актуалізуються і проявляються лише при наявності зовнішніх стимулів; комунікативні уміння та навички певною мірою використовуються у повсякденних, повторюваних соціально-побутових ситуаціях, але, у дітей виникають труднощі в орієнтуванні в зовнішніх змінах, що відбуваються; у діалогічній комунікативній взаємодії мають складнощі у підтримці діалогу; мовлення є стереотипним, активний словниковий запас не задовольняє вимоги щодо здійснення комунікативної діяльності; не вистачає навичок передання інформації; міміка і жести не завжди адекватні висловлюванням, низька експресивна грамотність. Перспективою подальшого дослідження є розроблення технологій оптимізації розвитку комунікативного репертуару дошкільників з інтелектуальними вадами.

14.17.12.2546/208069. Мультимодальна програма корекції поведінкових порушень у розумово відсталих дітей. Руденко Л.М., Федоренко М.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.282-293. - укр. УДК 159.973:376.42.
У представленій статті описано мультимодальну програму корекції поведінкових порушень, яка може бути застосована для розумово відсталих дітей. Проаналізовано психологічну, педагогічну, медичну літературу з проблеми поведінкових порушень, та визначено поняття "поведінка", "поведінкові порушення", що трактуються різними науковцями по різному. Представлена мультимодальна программа корекції поведінкових порушень у розумово відсталих дітей включає роботу за декількома напрямками: психологічному, педагогічному, медичному та базується на основних принципах психокорекції: комплексності корекційних впливів; єдності діагностики, профілактики та корекції; диференційованого та індивідуального підходу; особистісно-діяльнісного підходу; ієрархічному принципі психологічної корекції; каузальному. За представленою програмою психологічна

корекція реалізується в індивідуальній та груповій формах. Індивідуальна психокорекція є первинним етапом роботи з розумово відсталими дітьми з поведінковими порушеннями, що передує груповій. В статті вказані завдання, особливості та переваги кожної з форм психологічної корекції. Обґрунтовано застосування для корекції поведінкових порушень у розумово відсталих дітей арт-терапії. Описана специфіка застосування всіх її методів: ігротерапії, ізотерапії, пісочної терапії, музикотерапії для даної категорії дітей. Окрім психологічного впливу на дітей через арт-терапію, мультимодальна програма корекції включає педагогічний, медичний, сімейний напрямки психокорекції. Робота з вчителями, вихователями та батьками полягає у інформуванні про особливості розумово відсталих дітей з поведінковими порушеннями, формуванні навичок керування поведінкою дитини в домашніх умовах та школі, наданні рекомендацій з загальними правилами взаємодії з такими дітьми. Медичний напрямок в мультимодальній програмі корекції поведінкових порушень у розумово відсталих дітей не є провідними, а лише допоміжним, що включає використання медикаментозної терапії. Встановлено взаємозв'язок між поведінковими порушеннями та соціальною дезадаптацію дітей.

14.17.12.2547/208070. Корекція базових психічних функцій пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку із церебральним паралічем засобами Монтессорі-терапії. Родненок М.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.293-309. - укр. УДК 376-056.36.02:[37.091.4 Монтессорі:615.851.4].
В статті представлено та обгрунтовано систему корекційного впливу на базові психічні функції пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку з церебральним паралічем засобами Монтессорі-терапії. Узагальнено досвід корекційної роботи по використанню комплексної програми нейропсихологічної корекції порушень пізнавальної діяльності, що її вибудовано на основі трирівневої моделі, кожен з рівнів якої підлягає корекції. Програму розроблено відповідно до класичної концепції О.Р. Лурія про три функціональні блоки мозку і закономірностях їх включення до опосередкування психічних функцій. В програмі також використано принципову схему впровадження системи нейропсихологічних технологій за "методом заміщуючого онтогенезу". Надано пропозиції до його впровадження для дітей з порушеннями функцій опорно-рухового апарату. Відповідно до рівнів корекції зазначено основні "корекційні мішені" кожного з корекційних блоків, відповідно до яких формуються комплексні методики корекційного впливу, сформульовано основні завдання та функції по кожному з цих напрямів. Визначено окремі нейропсихологічні симптоми (дисфункції), виокремлення більшості з яких не потребує спеціальних діагностичних прийомів і спрощує їхнє виявлення під час постійного спостереження за поведінкою та вправляннями дитини в Монтессорі-терапевтичному середовищі. Визначено зміст та прийоми терапевтичного впливу в умовах спеціального підготовленого середовища. Описано систему Монтессорі-терапевтичних вправлянь, що послідовно в результаті цілеспрямованої багатоступеневої роботи опрацьовується на кожному рівні корекції під час терапевтичних сеансів у звуженому терапевтичному середовищі. Виокремлено та систематизовано перелік дидактичних Монтессорі-матеріалів, що рекомендовано до вправлянь під час опрацювання сенсомоторних навичок, корекції кінестетичних процесів, різних видів гнозису, фонематичного слуху, номінативних та мнестичних процесів, просторових уявлень та мовлення тощо, що і є за М.Монтессорі шляхом для розгортання та удосконалення інтелекту. Екстраполяція даного концептуального підходу в педагогіко-терапевтичну площину, де продуктивно інтегруються нейропсихологічна та Монтессорі-терапевтична складові, що доповнювнюють та уточнюють одна одну, інтенсифікує корекційний процес та робить його більш цілеспрямованим та ефективним.

14.17.12.2548/208071. Особливості реалізації уявлень про себе та навколишнє середовище у дітей з синдромом Дауна на початковому етапі індивідуалізованого навчання. Савицький А.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.310-322. - укр. УДК 86-056.31.
У статті на основі аналізу наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників розглядається проблема готовності до індивідуалізованого навчання дітей з синдромом Дауна; проводиться аналіз дієвих форм і методів індивідуалізації навчання цих дітей; аналізуються дані щодо психофізичного профілю дитини з даною генетичною патологією, здійснюється дослідження анатомічних та біологічних складових розвитку психічних процесів дітей з синдромом Дауна; виявляються особливості в переважній обробці зорово-просторової інформації та відповідних можливостей експресивного мовлення; робиться психофізичне обґрунтування застосування індивідуалізованого навчання в процесі розвитку дітей з синдромом Дауна; виявляються фізіологічні основи розвитку психіки цих дітей та вивчаються слабкі і сильні сторони навчальної діяльності дітей з даною генетичною патологією. Детально розглядається психомоторний розвиток дітей з данною генетичною патологією і пов'язані з ним основи здобуття освіти в молодшій школі. Здійснено аналіз особливостей розвитку психічних процесів та можливі форми інтеграції дітей з синдромом Дауна в освітні заклади. Визначено основні методологічні положення навчання цих дітей в умовах інтеграції до загальноосвітніх навчальних закладів. У статті обґрунтована необхідність розробки індивідуалізованої системи навчання дітей з синдромом Дауна. Визначено основні напрямки організації спеціального навчання дітей з даною генетичною патологією в умовах загальноосвітніх навчальних закладів.

14.17.12.2549/208072. Освітньо-психологічна інтеграція школярів із психофізичними порушеннями в сучасних умовах України. Синьов В.М., Шеремет М.К., Руденко Л.М., Шульженко Д.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.323-344. - укр. УДК 376.1-056.2 3-044.247.
В статті представлена авторська психолого-педагогічна позиція до проблем, які виникли внаслідок впровадження інклюзивної форми освіти та розглянуто питання освітньої інтеграції дітей із психофізичними порушеннями. Проаналізовано стан досліджень з питань інклюзивної форми навчання дітей за нозологіями, зокрема з інтелектуальними, мовленнєвими, аутистичними порушеннями. Розкрито, що саме ці категорії учнів представляють найбільшу групу дітей інтегрованих в клас здорових однолітків. Висвітлено практичний досвід роботи в інклюзивних школах України. Визначено низку перешкод організаційного, нормативно-правового, соціального, психолого-педагогічного та методичного характеру. Підкреслено, що у інклюзивних класах, в яких навчається дитина з порушеннями розвитку має створюватися "охоронний педагогічний режим", враховуючи типологічні та індивідуальні, для дітей різних нозологій, особливості працездатності, динаміку перебігу психічних процесів та хронічних захворювань, темп і ритм сприймання навчальної інформації, особливості поведінки та спілкування зі здоровими учнями. Запропоновано створити систему впровадження інклюзивного компоненту в освітній процес дошкільних, шкільних та спеціальних закладів Представлено наукові дослідження та ефективність розробок методик інклюзивної освіти під керівництвом авторів статті. З'ясовано загальні проблемні питання включення та успішного навчання та шкільної соціалізації учнів з порушеннями у розвитку. Визначено організаційні, змістові, процесуальні та психологічні чинники, які негативно впливають на якість освіти дітей з порушеннями та позитивні тенденції розвитку освітньої інтеграції. Розроблені умови та особливості освітньо-психологічного процесу відповідно до реального соціально-економічного стану в Україні. Запропоновані окремі методики включення "особливого" учня в освітній процес школи та особливості застування корекційних прийомів під час уроків. Розглянуто проблемні питання змісту та принципів роботи спеціаліста (асистента вчителя, спеціального психолога, логопеда), який реалізує роботу зі включення та психолого-педагогічного супроводу розумово відсталих, аутичних учнів та дітей з порушеннями мовлення в шкільне середовище масової школи. Розкрито сутність поняття та зміст професійної та особистісної компетенції фахівців у сфері інклюзивного навчання дітей з розумовою відсталістю, тяжкими порушеннями мовлення та аутизмом. Виявлено та розкрито зв'язок між ефективністю включення учнів з "особливими освітніми потребами" та психолого-педагогічним супроводом їхніх батьків.

14.17.12.2550/208073. Особливості психомоторного розвитку розумово відсталих дітей на різних рівнях побудови рухів. Сімко А.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.344-354. - укр. УДК 267.056.36:159.943.
У статті розглянуто опис координованості, як психомоторної якості, яка виявляє рівень координаційних механізмів. Здійснено теоретичний аналіз наукових досліджень щодо проблеми психомоторики і її координаційних виявіву розумово відсталих дітей. Встановлено, що порушення пізнавальної діяльності дитини змінюють її психомоторні можливості, а порушення моторних зон кори головного мозку призводять до змін психіки. Саме цей закономірний взаємозв'язок між психікою і моторикою дозволяє шляхом оптимізації фізичної активності розумово відсталих дітей здійснювати корекцію їх пізнавальної активності та психомоторних можливостей на різних рівнях побудови рухів. Упродовж формування психомоторних навичок узгоджується робота різних рівнів побудови рухів, а їх порушення виявляється у спроможності розумово відсталих дітей виконувати відповідні психомоторні дії. Водночас особливістю діагностики психомоторики є відсутність певного загального фактору психомоторної обдарованості, що спонукає виділяти все нові й нові самостійні фактори, які репрезентують нам нові психомоторні здібності. Моторика забезпечує, з одного боку, зв'язок психічного життя дитини з навколишнім світом, а з другого - в процесі функціонування цього зв'язку ускладнює психіку. Відповідно дитина спроможна ініціювати та контролювати більш складну моторну активність, що особливо актуально для розумово відсталих дітей. Психомоторика є невід'ємною складовою всіх форм активності дитини, в яких вона виявляє себе як індивід, індивідуальність, особистість. У процесі онтогенезу дітей формуються їх психомоторні уміння і розвиваються психомоторні якості.

14.17.12.2551/208074. Стандартні вимоги до надання кваліфікованої допомоги дітям з розладами аутистичного спектра. Скрипник Т.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.355-363. - укр. УДК 159.922.76-056.36:616.896.
У статті наголошено на актуальній необхідності розбудови в Україні фахової допомоги дітям з аутизмом, яка має здійснюватися за визнаними міжнародною спільнотою стандартними вимогами. Визначено складнощі надання кваліфікованої допомоги дітям з аутизмом в Україні, Розкрито зміст особливих освітніх потреб дитини з аутизмом, серед яких: особливі освітні умови, відповідні підходи підтримки аутичних дітей, психолого-педагогічний супровід, який здійснюється міждисциплінарною командою фахівців разом з батьками дитини. В статті йдеться про шляхи створення безперешкодного і відповідного освітнього простору для дітей з аутизмом. Головну увагу зосереджено на практичному аспекті процесу психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі. Названо ресурси середовища (предметно-просторові, організаційно-смислові, соціально-психологічні) і ресурси дітей з аутизмом, розкриття яких сприяє впровадженню якісного освітнього процесу для них. Прописано відповідні психолого-педагогічні методи і засоби, які сприяють підвищенню адаптивних можливостей дітей з аутизмом. Розкрито авторську позицію щодо системного підходу до розбудови корекційно-розвивального процесу для дітей з аутизмом з урахуванням загальних закономірностей розвитку і опорою на їхні ресурси. Впроваджене експериментальне дослідження дало змогу дійти висновків щодо базових структур і станів, які є цими ресурсами: тонічна регуляція, сенсорна інтеграція, відчуття безпеки та довіри. Найважливішою умовою ефективного навчання дитини з аутизмом визначено узгоджену роботу міждисциплінарної групи супроводу, яка впроваджує індивідуальну програму розвитку і відстежує успішність досягнення поставлених актуальних цілей. Прописано компетентність та компетенції (практичні вміння) педагогів стосовно впровадження процесів навчання, виховання і розвитку дітей з аутизмом. Визначено методику "Інструмент професійного розвитку педагогів ISSA" як засіб моніторингу професійної діяльності фахівців.

14.17.12.2552/208075. Шляхи забезпечення соціалізації дітей з вадами інтелектуального розвитку в спеціальному навчальному закладі. Татьянчикова І.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.364-372. - укр. УДК 376-056.36: 316.614.
У статті розглянуто проблему соціалізації дітей з вадами інтелектуального розвитку в умовах спеціального навчального закладу. Визначено теоретичні передумови та психолого-педагогічні основи забезпечення соціалізації учнів цієї категорії в контексті особистісного, системного та діяльнісного підходів. Представлено систему корекційно-виховної роботи в спеціальній загальноосвітній школі, виходячи з основних стадій соціалізації: адаптації, індивідуалізації, інтеграції, ранньої трудової підготовки. Розглянуто завдання та основні змістові лінії педагогічного впливу на кожній стадії. Педагогічну роботу, відповідно до суті кожної стадії соціалізації, представлено спеціально розробленими корекційно-розвивальними програмами з урахуванням основних компонентів педагогічної системи - цільового, організаційного, змістового, методичного, результативного. Кожну програму розроблено відповідно до основних модулів, які визначено з урахуванням предмета корекційно-розвивального впливу та власної мети і завдань. Ефективність використання запропонованих спеціальних програм підтверджено позитивними результатами, які отримано на кожній стадії соціалізації в спеціальному навчальному закладі.

14.17.12.2553/208076. Методика оцінки професійно-трудової компетентності в учнів із психофізичними порушеннями. Товстоган В.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.372-385. - укр. УДК 376-056.36 : 37.016 : 62 64] (043.5).
В роботі на основі вивчення освітніх нормативних документів, аналізу наукових джерел дано визначення професійно-трудової компетентності, як мети і кінцевого результату навчання учнів спеціальних шкіл та якісної інтегрованої характеристики розвитку особистості учня на певному віковому етапі. Обгрунтовано складові зазначеної компетентності, визначені критерії та рівні її сформованості. Розкрито значення окремих складових професійно-трудової компетентності стосовно набуття молодою людиною конкурентоздатності, мобільності, впевності в собі на підставі здобутих компетенцій На основі отриманих результатів катамнестичного вивчення, бесід із випускниками спеціальних шкіл підтверджена актуальність упровадження компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів в спеціальну освіту. Вказано на тенденцію до скорочення професійної сталості випускників, як показника ефективності учителів трудового навчання спеціальних шкіл. Узагальнено науково-методичні здобутки, які слугують підгрунтям для діагностики та формування окремих складових професійно-трудової компетентності учнів з обмеженими пізнавальними можливостями. Звернена увага на відсутність уніфікації компетенцій/компетентностей, неоднозначність підходів щодо визначення критеріїв оцінки їх сформованості. Представлено модель професійно-трудової компетентності у вигляді трьох блоків: двох базових, яким відповідає відповідно - інтелект і здібності та особистісні якості і властивості, а третій блок - професійний. Розроблено професійний блок на основі даних професіограм професій столяра, слюсаря, швеї, яким навчають учнів у спеціальних школах. Представлений блок включає такі складові: професійні знання, організаційно-операційні, графічно-технологічні, професіографічні, соціальні, інформаційні, економічні компетентності. Визначені такі критерії оцінки сформованості складових професійно-трудової компетентності: теоретичні професійні знання, досвід використання знань у профільній майстерні, ставлення до процесу, змісту і результату здобутої компетентності, мотиваційна готовність до актуалізації отриманого досвіду та емоційно-вольова саморегуляція. Зроблено акцент на актуальності критеріїв оцінки майбутніх фахівців, відмінних від визначених у освітньому Державному стандарті - активності особистості стосовно здобуття необхідного досвіду, здатності її до саморгуляції, самомотивації.

14.17.12.2554/208077. Особливості правового виховання старшокласників з порушеннями зору. Федоренко М.І., Руденко С.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.385-395. - укр. УДК 376.352-053.6:37.035.
У статті розкрита актуальність вивчення стану та особливостей формування правової компетентності учнів старших класів, котрі мають глибокі порушення зору. Проаналізована загальна та спеціальна література, присвячена питанням правового виховання. Встановлена недостатня вивченість зазначеної проблеми. Подані завдання та зміст правового виховання дітей з порушеннями зору. Представлена структура правової компетентності учнів старших класів та визначені відповідні компетенції (інтелектуальні, емоційні, поведінкові). Представлена методика проведення експерименту. Розроблені критерії та показники, що дають змогу розподілити учнів старших класів за рівнями (високий, середній та низький) сформованості правової компетентності. Описані рівні сформованості правової компетентності старшокласників з нормальним та порушеним зором. Вивчено стан правового виховання в спеціальних школах для дітей з порушеннями зору та подана його характеристика. Виявлена певна специфіка в формуванні правових компетенцій в учнів з порушеннями зору. Розроблено методику правового виховання, що має бути ефективною в розв'язанні зазначеної проблеми. Представлені принципи, на яких має будуватися зазначена методика: принцип гуманізації; умовно-концентричний принцип; принцип інтеграції навчальних предметів; принцип громадянськості; принцип індивідуального та диференційованого підходів до виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Розроблені наступні шляхи правового виховання старшокласників з порушеннями зору: посилення роботи з батьками у напряму правового виховання; посилення міжпредметних зв'язків у правовому вихованні; організація для незрячих учнів старших класів наукових гуртків правової спрямованості; проведення екскурсій з компонентом правового виховання; створення доступних джерел інформації для учнів з порушеннями зору; проведення тематичних дидактичних та інтерактивних ігор з метою формування правових компетентностей учнів; робота з вчителями та вихователями по підвищенню їх рівня правових компетентностей.

14.17.12.2555/208078. Програма сприяння компетентному батьківству дітей з полісистемними порушеннями розвитку у реабілітаційних закладах. Хворова Г.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.396-409. - укр. УДК 376-056:37.015.3.
Стаття присвячена практичним питанням створення та реалізації Програми сприяння компетентному батьківству дітей з полісистемними порушеннями розвитку (аутизм, ДЦП) у сучасному реабілітаційному закладі. У вступі статті йдеться про становлення понять "батьківська компетентність", "компетентне батьківство" в понятійному полі сучасної спеціальної педагогіки. Мета роботи: науково обґрунтувати та описати етапи реалізації Програми сприяння компетентному батьківству дітей з полісистемними порушеннями розвитку (аутизм, ДЦП), визначити методи та очікувані результати етапів. В основній частині статті описані відомі функції сучасних реабілітаційних закладів, обґрунтована доцільність введення функції сприяння формуванню компетентного батьківства, викладено зміст компетентного батьківства у дошкільному дитинстві при наявності полісистемними порушень розвитку дитини. Описані етапи впровадження Програми сприяння компетентному батьківству дітей з полісистемними порушеннями розвитку (аутизм, ДЦП), визначені зміст, методи та прийоми реалізації на кожному етапі: створення посади експерта з компетентного батьківства; вивчення та аналіз конфліктів між батьками та персоналом закладу, модерація конфліктів експертом з компетентного батьківства, управління конфліктами; тренінги компетентного батьківства за Методикою Незавершених Ситуацій. Розкриті зміст та цілі адаптації Методики Незавершених Ситуацій (МНС) для діагностики і формування компетентності батьків дітей з полісистемними порушеннями розвитку. Показано, що компетентність батьків дітей з полісистемними порушеннями розвитку складається з трьох складових: взаємодія з дитиною, взаємодія з навколишнім середовищем, забезпечення якості життя родителя. Розкрито зміст тренінгів батьківської компетентності за Методикою Незавершених Ситуацій (МНС), що мають на меті формування всіх трьох складових батьківської компетентності, достатня сформованість яких дасть батькам дітей з полісистемними порушеннями розвитку можливість у майбутньому правильно оцінювати свої проблеми та знаходити ресурси для їх вирішення, будувати конструктивні стосунки з оточуючим середовищем, уникати "батьківського вигорання" та необґрунтованого домінування та патерналізму по відношенню до себе. Все вищевказане дозволить батькам забезпечувати позитивний напрям когнітивного, емоційного, соціального та особистого розвитку дитини з полісистемним порушенням розвитку (аутизм, ДЦП) протягом усього періоду "особливого батьківства". У висновку наведено узагальнення необхідних заходів та процесів, які є умовою ефективного сприяння компетентному батьківству в реабілітаційному закладі, оцінювання короткострокових та прогнозування довгострокових результатів тренінгів батьківської компетентності. Дана наукова робота є складовою частиною розробки методології формування батьківської компетентності.

14.17.12.2556/208080. Порівняльний аналіз стану психомоторики і перцептивно-когнітивних функцій учнів з вадами інтелекту. Шевцова Я.В., Полещук С.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.425-437. - укр. УДК 159.922.76-056.34:616.899.2]:159.943.
У статті представлений аналіз результатів самостійного експериментального дослідження рівня стану психомоторики і перцептивно-когнітивних функцій молодших школярів з вадами інтелекту, проведеного з опорою на нейропсихологічний методологічний підхід. Нейропсихологічне обстеження проводилося за схемою адаптованого комплексного нейропсихологічного дослідження, яке включало 14 блоків завдань, спрямованих на оцінку сформованості кінестетичного, просторового та динамічного праксису, слухомоторних координацій, слухо-мовленнєвої пам'яті, стереогнозису, зорового гнозису, зорової пам'яті, мовлення, рахунку, мислення, читання, письма та малюнку. Отримані результати були проаналізовані за допомогою методів варіаційної статистики: визначались достовірність різниці між вибірками за t-критерієм та коефіцієнти кореляції між показниками стану психомоторики і перцептивно-когнітивних функцій. За результатами дослідження було встановлено значне зниження успішності виконання тестових завдань учнями з розумовою відсталістю порівняно з однолітками зі збереженим інтелектом. Найбільші труднощі викликали завдання на слухомовленнєву пам'ять, слухомоторні координації та динамічний праксис. Для всіх досліджуваних показників була зафіксована позитивна вікова динаміка. Порівняльний аналіз стану сформованості психомоторних якостей та перцептивно-когнітивних функцій на основі визначення коефіцієнтів кореляції показав наявність значних відмінностей у силі зв'язків між досліджуваними показниками в контрольній та основній групах. Більшість показників контрольної групи виявились взаємозалежними, значення коефіцієнтів кореляції відповідали середній або високій силі зв'язку. Це, на нашу думку, свідчить про достатньо гармонійний перебіг процесів дозрівання досліджуваних функцій. В основній групі значимі кореляційні зв'язки переважно слабкої і частково середньої сили виявлені лише між окремими показниками: між динамічним праксисом та слухомоторною координацією, між стереогнозисом та всіма видів праксису, між зоровим гнозисом та кінестетичним і просторовим праксисом, між просторовим праксисом та активністю мислення. Отже, у молодших школярів з вадами інтелекту не сформовані на достатньому рівні необхідні координації між основними компонентами психомоторних і перцептивно-когнітивних дій. При цьому, ймовірно, певне системоутворююче значення мають стереогнозис та зоровий гнозис, які базуються на процесах, що формуються в ранньому онтогенезі. Отримані результати дозволяють визначити напрями проведення патогенетично-орієнтованої адаптивної корекції порушень психомоторного та перцептивно-когнітивного розвитку дітей з вадами інтелекту, спрямованої на зміцнення психофізіологічного базису навчальної діяльності.

14.17.12.2557/208081. Організація ігрової діяльності дітей з порушеннями слуху в дошкільному закладі. Шевченко В.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.438-447. - укр. УДК 376-056.263:376.035:316.614](091)(477).
У статті автор розкриває роль та значення ігор у вихованні дітей з порушеннями слуху, особливості ігор дітей, формулює завдання, висвітлює організацію ігрової діяльності в дошкільному закладі. Автор зазначає, що гра є одним з тих видів дитячої діяльності, який використовується дорослими з метою виховання дошкільників, навчаючи їх різних дій з предметами, способів і засобів спілкування. При правильному і послідовному керівництві дорослих гра стає важливим засобом морального, розумового і мовного розвитку дітей з порушеннями слуху. Через формування і збагачення предметної та ігрової діяльності можна впливати на ті сторони розвитку дитини, які страждають внаслідок зниження слуху. Основне завдання ігрової діяльності дошкільників з порушеннями слуху - формування самої діяльності: розвиток інтересу до ігор, навчання діям з іграшками, формування рольової поведінки, вміння використовувати предмети-замінники та уявні предмети і дії, прагнення відображати в іграх дії людей та їх відносини, уміння розгортати і збагачувати сюжети ігор. Щоб навчання ігор відбувалося повноцінно та вони виконували свою розвиваючу функцію, в дитячих закладах повинні бути створені необхідні умови. Це пов'язано з тим, що гра як вид діяльності, спрямована на пізнання дитиною навколишнього світу шляхом активної співучасті у праці та повсякденній життєдіяльності людей. Формування ігрової діяльності дітей з порушеннями слуху будується з урахуванням закономірностей гри дітей раннього і дошкільного віку, також враховується своєрідність ігор глухих та слабочуючих дошкільників. У грі дитина пізнає навколишній світ, розвивається її мислення, мова, почуття, воля, формуються взаємостосунки з однолітками, відбувається становлення самооцінки і самосвідомості, довільність поведінки. Розвиток дитини в грі відбувається, насамперед, за рахунок різноманітної спрямованості її змісту.

14.17.12.2558/208082. Теоретико-меодологічні основи особистісної готовності спеціального (практичного) психолога до корекційної роботи з дітьми із порушеннями аутистичного спектру. Шульженко О.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.447-458. - укр. УДК 159.98-051.001 002:376.
У статті розглядається теоретико-методологічні аспекти проблеми формування особистісної готовності спеціальних (практичних) сихологів до корекційної роботи. Здійснено теоретичний аналіз поняття "особистісної готовності психолога". Представлено теоретичне обґрунтування формування системи особистісної готовності спеціального психолога та її структурних компонентів. На основі науково-практичних робіт дослідників проблеми професійного становлення майбутнього психолога підкреслено провідну роль особистісної готовності у психологічному процесі. Особистісна готовність до професійної психологічної діяльності розуміється авторами як складне структурне утворення особистості, що ґрунтується на стійкій внутрішній мотивації до професійної діяльності в умовах загальної та спеціальної освіти, характеризується наявністю сукупності професійно важливих якостей майбутніх психологів (здатність до емпатійних проявів, толерантність, емоційна стійкість, психологічна проникливість, комунікативна компетентність) та забезпечує ефективну міжособистісну взаємодію. У результаті теоретичного аналізу з'ясовано, що необхідні для професійної діяльності спеціального психолога особистісні якості не формуються самостійно, а вимагають певної спрямованості процессу професійної психологічної підготовки. Разом з тим, змістовий аналіз сучасної освіти майбутніх спеціальних психологів показав лише фундаментальну психологічну підготовкою, вагому частину якої займає теоретична основа, а практична частина є фрагментарною та представлена такими видами професійної діяльності як психодіагностика та психокорекція. Визначено, під час підготовки спеціального (практичного) психолога до роботи з аутичними дітьми має бути врахована специфіка кожного виду його професійної діяльності, що полягає у специфічній термінології, способах дій та поведінки, своєрідному характері психодіагностичної, психоконсультативної, психокорекційної діяльності та особливому психологічному внутрішньому стані учасників процесу. З'ясовано структуру особистісної готовності, яка представляє собою сукупність компонентів: когнітивного, мотиваційно-почуттєвого, поведінкового, регуляторно-вольового. Узагальнено різні визначення поняття готовності, які не взаємовиключають одне одного, а розширюють і поглиблюють уявлення про складність і багатогранність феномена готовності спеціального психолога до корекційної діяльності. Зроблено висновок, що спеціальний (практичний) психолог з високим рівнем особистісної готовності характеризується вмінням налагоджувати та підтримувати конструктивні контакти з усіма учасниками корекційного навчання та виховання дітей з порушеннями аутистичного спектру, безоцінним ставленням до них, відкритістю, толерантністю, емоційною стійкістю, здатністю швидко та ефективно вирішувати проблеми, що виникатимуть в процесі професійної психологічної діяльності.

14.17.12.2559/208083. Діагностика стану когнітивних процесів в дітей із затримкою психічного розвитку та дітей з дитячим церебральним паралічем. Яковлева С.Д. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.454-466. - укр. УДК 376:159.922.76.
Представлено теоретичне та практичне обґрунтування необхідності дослідження стану когнітивних процесів в дітей з затримкою психічного розвитку та з дитячим церебральним паралічем, враховуючи наявність в останніх ЗПР. Необхідність ранньої діагностики обумовлена можливістю надання конкретної корекційно-розвивальної допомоги дітям з метою їх подальшого навчання та покращення стану соматичного здоров'я.

14.17.12.2560/208084. Освіта людей з глибокими розумовими вадами, в світлі чинного законодавства і практичних рішень в Польщі / System ksztalcenia osob z gleboka niepelnosprawnoscia intelektualna, w swietle obowiazujacych aktow prawnych oraz rozwiazan praktycznych w Polsce. Аксаміт Д., Гіринскі А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.6-19. - Польська. УДК 376-056.36(438).
Важкі порушення інтелекту впливають на усі сторони розвитку діяльності особистості. Проте це не означає, що такі складні порушення мають бути поза увагою чи не розглядатись взагалі. Люди що мають важкі розумові порушення протягом багатьох років перебували у медичних закладах без освітнього супроводу. У цій статті ми зосередимо увагу на вагомих питаннях, що стосуються освіти осіб з важкими розладами інтелекту та участі їх сім'ї, або залучення їх до польської системи освіти - здійснення обов'язкового освіти шляхом участі в реабілітації та освітньої діяльності. Звертаємо увагу на правові та освітні питання, які потребують вирішення. Розглянуто концепцію інтелектуальної інвалідності з точки зору можливості людей з глибокими розумовими вадами та їх потреби з перших років життя. У статті представлено модель реабілітації та освітньої діяльності, що діє в Польщі протягом кількох років. У статті представлений образ позитивних змін, відібраної нами групи дітей і молодих людей протягом декількох років. Зауважили на проблемних питаннях, які як і раніше вимагають удосконалення, щоб адаптуватися до вимог сучасності та постійно змінюються. Спробували відповісти на питання, чи є зміни, які видно в різних секторах: правові, соціальні, освітні, відображені в індивідуальних біографій людей з глибокими розумовими вадами та в житті їх сімей.

14.17.12.2561/208085. Дослідження стану агресії у молодших школярів з фонетичним недорозвиненням мовлення. Бєлова О.Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.20-28. - укр. УДК 373.3:376.-056.264 : 616.89-008.444.9.

Стаття присвячена вивченню стану агресії у дітей з фонетичним недорозвиненням мовлення. Теоретичний аналіз з проблеми навчання й виховання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку засвідчує, що недорозвинене мовлення негативно впливає на розвиток у них пізнавальних процесів та емоційно-вольової сфери. Несвоєчасно кориговані у дошкільному віці легкі за ступенем прояву вади мовлення з часом ускладнюються, і значний відсоток дітей з фонетичним недорозвиненням мовлення потрапляє у простір загальноосвітньої школи. Водночас, не вирішені мовленнєві проблеми значно впливають на внутрішній стан дітей їх поведінку, викликають проблеми у взаєминах з батьками, вчителями, однолітками, створюють дискомфорт для них самих, обумовлюють труднощі у навчанні. У статті проаналізовано стан проблеми у вітчизняний та зарубіжній психолого-педагогічній літературі, з'ясовано актуальність у корекційній педагогіці та спеціальній психології. Визначено критерії оцінки (за видами та підвидами агресії) та рівні агресії у молодших школярів з порушеннями мовлення. Розроблений діагностичний алгоритм дозволяв вивчити стан агресії у дітей молодшого шкільного віку з ФНМ у трьох сферах дослідження "Я - Особистість", "Я у сім'ї", "Я у соціумі". Також було досліджено особливості прояву агресії за видами та підвидами. У процесі діагностики визначено рівні агресії (за шкалою балів) та зіставлення їх з показниками учнів з різним рівнем мовленнєвого розвитку.

14.17.12.2562/208086. Дидактичні функції професійно-трудового навчання осіб з інтелектуальними порушеннями та умови їх реалізації. Бондар В.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.29-37. - укр. УДК 376-056.36:377.
На основі вивчення та узагальнення результатів наукових досліджень і практичного досвіду в статті аналізується ставлення зарубіжних та вітчизняних вчених до професійно-трудового навчання дітей з інтелектуальними порушеннями, розкривається його кінцева мета, роль і значення в системі навчально-виховної роботи, підкреслюється розвивальний характер праці та її вплив на становлення особистості дитини. Наголошується, що ефективність підготовки розумово відсталих учнів до самостійної праці визначається рівнем організації навчального процесу. Найбільш істотними і складовими частинами такої організації є зміст, форми та методи навчання, які включають широкий спектр проблем, пов'язаних з реалізацією у процесі професійно-трудової підготовки ключових дидактичних функцій: освітньої, виховної і корекційної. Констатовано, що ефективність реалізації зазначених функцій у процесі професійно-трудового навчання ускладнюється порушеннями пізнавальної діяльності, які властиві дітям з розумовою відсталістю. Втім, дослід роботи багатьох спеціальних шкіл для цієї категорії учнів доводить, що за умови достатнього високого рівня організації трудового навчання можливо досягти значних результатів не тільки у загальному розвитку учнів, а й у формуванні в них готовності до самостійної виробничої праці. Доведено що успішне включення учнів у суспільно корисну і виробничу працю стає можливим, якщо у процесі трудового навчання одночасно буде здійснюватись і формування трудових умінь і навичок, і опанування загально технічних та технологічних знань, і виховання моральних якостей , і розвиток самостійності та виправлення властивих учням порушень інтелектуального розвитку. У розв'язанні наведених вище задач активну роль відіграють всі три зазначенні функції.

14.17.12.2563/208088. Використання вказівок та заохочення при формуванні соціально-побутових навичок у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. Галецька Ю.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.46-54. - укр. УДК 376-056.36:37.091.53.
В статті здійснено опис особливостей використання вказівок та заохочення в процесі формування соціально-побутових навичок у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. Визначено, що навчання осіб з помірним та тяжким ступенем розумової відсталості полягає в інтегральній реалізації виховної, дидактичної і опікунської функції спеціального закладу із врахуванням специфічних форм і методів роботи, а також принципів навчання, описаних в корекційній педагогіці. Описано основні принципи особистісно орієнтованого навчання дітей в умовах будинку-інтернату, особливості надання різних видів педагогічної допомоги: сумісні дії, дії за наслідуванням, за наявним зразком, за словесною інструкцією.

14.17.12.2564/208089. Типи порушень артикуляційної моторики та особливості їх корекції. Гаврилова Н.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.54-63. - укр. УДК 376-056.264.
У статті розглянуті п'ять структурних типів порушення артикуляційної моторики: руховий обмежуючий, активно-руховий, руховий-регуляційний, кінестетичний-чутливий, динамічний руховий, а також особливості їх корекції за такими напрямками: мета проведення корекційного навчання. види масажу, які застосовують для корекції зазначеного типу порушення, місце проведення логопедичного масажу. особливості проведення масажу. послідовність застосування прийомів логопедичного масажу, артикуляційних та дихальний вправ, кількість артикуляційних позицій необхідних для формування.

14.17.12.2565/208091. Розвиток як ключова категорія проблеми корекційної роботи у спеціальній освіті. Хохліна О.П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.80-89. - укр. УДК 376.
У статті представлено результати теоретичного дослідження суті розвитку як ключової категорії проблеми корекційної роботи у спеціальній освіті. Здійснення корекційної роботи у спеціальному освітньому закладі на основі доцільно організованого педагогічного процесу передбачає визначення мети та очікуваних ефектів впливу на дитину у контексті процесу та складових розвитку, і щонайперше - психічного. Зазначене обумовлює необхідність розгляду категорії розвитку для розробки теоретичних засад корекційної роботи. У статті розглядається сутність розвитку у процесуальному та змістовому аспектах. Відмічається, що змістова сторона позначається на визначенні предмета (або змістової лінії) корекції, від якого залежить постановка мети педагогічного впливу та з'ясування очікуваних результатів. Врахування ж суті процесуальної сторони важливе для розуміння шляхів та способів досягнення корекційних ефектів та розробки адекватних педагогічних засобів.

14.17.12.2566/208092. Сучасні підходи до вивчення порушень мовленнєвого розвитку молодших школярів. Журавльова Л.С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.89-100. - укр. УДК 373.3.015.311:616.89.
У статті проаналізовано наукові уявлення про різні підходи до проблеми мовленнєвих порушень у 199 дітей. Визначено найбільш відомі підходи: клінічний,психолого-педагогічний, лінгвістичний, клініко-психолого-педагогічний та нейропсихологічний. Наголошується на актуальності проблеми порушень мовлення у молодших школярів, оскільки з кожним роком кількість дітей не готових до шкільного навчання, з точки зору мовленнєвого розвитку, неухильно зростає. Важливість зазначеної проблеми обумовлена тісним зв'язком мовленнєвої патології з успішністю навчання у школі, психологічним статусом, а також соціальною адаптацією дітей в соціумі. Охарактеризовано клінічний підхід, який передбачає позначення певних симптомів, що входять до нього, з урахуванням їх ступеня вираженості. Здійснено аналізостанній міжнародній класифікації хвороб з точки зору мовленнєвих порушень, де простежується розбіжність категорій, змісту і переліку мовленнєвих порушень МКБ-10 з тими уявленнями про мовленнєву патологію, які на сьогодні існують у логопедії. Окреслено, що психолого-педагогічна класифікація мовленнєвих порушень орієнтована на процес логопедичного впливу і виникла з метою зручності комплектування груп у спеціальних дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах. Охарактеризовано лінгвістичний напрям дослідження порушень усного мовлення, що описує переважно мовні феномени, вирішуючи власне лінгвістичні завдання. Підкреслюється, що при вивченні мовленнєвих розладів пріоритетним є клініко-психолого-педагогічний підхід. Значно розширилася сфера застосування нейропсихологічних методів дослідження. Зазначено, що використання комплексної діагностики вивчення

порушень мовленнєвого розвитку, якими зможуть користуватися фахівці різних наукових галузей, сприятиме міждисциплінарному синтезу знань про природу мовленнєвих розладів.

14.17.12.2567/208093. Методика діагностики рівнів засвоєння просторової знаково-символічної системи знань дітьми з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. Каменщук Т. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.101-113. - укр. УДК 376.2.016:81-028.31.
Наукова стаття присвячена проблемі особливостей засвоєння просторової знаково-символічної системи знань (надалі - ПЗССЗ) дітьми з помірною та тяжкою розумовою відсталістю (надалі - ПТРВ) молодшого шкільного віку. У статті розглядається методика діагностики рівнів засвоєння ПЗССЗ дітьми з ПТРВ молодшого шкільного віку та охарактеризовано особливості їх засвоєння. Обґрунтовано актуальність цієї проблеми та представлено зміст завдань, що склали основу діагностики, їх було складено з урахуванням психофізичних можливостей та пізнавальної активності розумово відсталих дітей, доступного рівня засвоєння знань. При складанні діагностичних завдань також було враховано рівень розуміння дитиною змісту інструкцій, стану сформованості самостійного мовлення та рівень сформованості розумових операцій та дій. Опираючись на результати аналізу науково-методичних джерел розроблено чотирьохступеневу інструкцію, яка супроводжувала хід виконання кожного завдання, та п'ять форм допомоги. Також в статті описано критерії оцінювання та параметри цього дослідження. Аналіз результатів дослідження, що подано в статті, дозволив виявити особливості засвоєння ПЗССЗ дітьми ПТРВ, які включили в себе три різні структурні типи порушення та різні рівні засвоєння ПЗССЗ цими дітьми.

14.17.12.2568/208096. До питання про проведення рухливих ігор з учнями молодших класів з порушеним інтелектом. Левицький В.Е. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.138-147. - укр. УДК 376:373.3.016:796.
Стаття висвітлює питання теоретико-практичного вивчення використання рухливих ігор у навчально-виховному та корекційно-розвивальному процесі у молодших класах спеціальної школи для дітей з порушеним інтелектом. Складові частини рухливої гри (зміст, форма та методичні особливості) дозволяють розглядати її в якості одного з важливих засобів фізичного виховання. Цей засіб, при педагогічно виправданому практичному використанні, стає ефективним методом фізичного виховання. Ігровий метод передбачає не тільки конкретні рухливі ігри, а і застосування методичних особливостей гри у фізичних вправах на заняттях та у позакласній роботі. Сюжет, правила і рухові дії складають зміст що обумовлює її форму, організацію дій учасників, яка надає можливість широкого вибору способів досягнення ігрової цілі, задоволення самим процесом гри. Зміст і форма зумовлює методичні особливості: образність, самостійність дій у рамках правил, виконання рухів з мобілізацією рухових здібностей, природність рухів, виконання цілісних дій і окремих рухів, мінливість ситуації, ініціативність, присвоєння ролей, вибірковість способів дій для вирішення ігрових завдань. Підкреслюється оздоровче, освітнє, виховне та корекційно-розвивальне значення рухливих ігор. Висвітлюються особливості методичного забезпечення, описується проекція недоліків інтелектуальної та рухової сфери на організацію, проведення, перебіг рухливих ігор з дітьми молодшого шкільного віку з порушеним інтелектом. Описується методика формування техніка та тактики гри. Висловлюються окремі рекомендації щодо більш широкого диференційованого використання та оптимізації методичної складової (тактики та техніки) проведення рухливих ігор з дітьми молодшого шкільного віку з порушеним інтелектом.

14.17.12.2569/208097. Порівняльний аналіз програмних вимог до вмінь розв'язувати арифметичні задачі учнями загальноосвітньої та спеціальної загальноосвітньої школи для дітей з ТПМ. Лісова Л.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.147-157. - укр. УДК 376-056.264.016:51.
У запропонованій статті на підставі аналізу програми загальноосвітньої школи ми бачимо, що в основу навчання математики має бути покладена орієнтація на розв'язування задач як на головний вид діяльності учнів під час вивчення математики. А також, здійснення дидактичної функції задач можливе за умови, коли учні набуватимуть певних уявлень про сутність задач і оволодіватимуть уміннями їх розв'язувати. На відміну від програми загальноосвітньої школи, в пояснювальній записці до програми школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення звертається увага на те, що рівень засвоєння учнями з тяжкими порушеннями мовлення навчального матеріалу з математики нижчий, ніж у дітей з типовим розвитком. У більшості молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення спостерігаються труднощі при розв'язуванні арифметичних задач впродовж усієї початкової школи. Однією з найважливіших причин виникнення таких особливостей оволодіння дітей з тяжкими порушеннями мовлення навчальним матеріалом з цієї дисципліни є недостатня сформованість у них базових психічних процесів та функцій. Ці особливості були враховані у програмі для спеціальної загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Зокрема, виявлено, що учні з типовим розвитком до кінця 4-го класу мають знати та вміти виконувати роботу над розв'язуванням задач глибше, творчо, а враховуючи те, що молодші школярі з тяжкими порушеннями мовлення мають суттєві труднощі в навчальній діяльності, потребують допомоги, контролю та опори на наочність, то програма має корекційну спрямованість, і є необхідність приділяти усім навчальним напрямам підвищену увагу.

14.17.12.2570/208098. Окремі аспекти функціонування джерел з формування основ безпеки життєдіяльності учнів молодших класів з порушеннями інтелекту. Максименко Н.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.158-166. - укр. УДК 376:373.3.016:613.
Безпека особи розглядається як результат взаємоузгодженої співпраці державної системи підтримки безпеки і системи освіти. Зміст освіти, її структура, технологія навчання формуються з позицій, що людина є об'єктом захисту від чинників-загроз, але не єдиним засобом забезпечення такого захисту. Педагогічний напрямок з безпеки життєдіяльності формується на підставі наукових результатів, світоглядних цінностей та на сучасних експериментальних дослідженнях. Стаття містить результати аналізу теоретико-методологічних основ та окремі аспекти розгляду педагогічної практики формування основ безпеки життєдіяльності у молодших класах загальноосвітньої та спеціальної школи для дітей з порушеннями інтелекту. Підкреслюється актуальність, навчально-виховна, корекційно-розвивальна та соціально-адаптаційна спрямованість вказаного педагогічного напрямку. Висвітлено узагальнений аналіз роботи окремих корекційних педагогів з вказаного напрямку. Розглянуто основні джерела з формування здоров'язберігаючої поведінки та особливості їх функціонування в умовах спеціальної школи інтернатного типу. Приділено увагу питанням формування міжособистісних стосунків та колективу у контексті реалізації позакласної виховної роботи. вказано основні ефективні напрямки та форми педагогічного впливу з формування основ безпеки життєдіяльності. Підкреслено роль спеціальної школи як основного та координуючого джерела у справі формування безпеки життєдіяльності з погляду кількості часу який проводе дитина у ній та потенційних можливостей позакласної виховної роботи. Вказується що робота з формування в учнів початкових класів безпеки життєдіяльності оптимально має здійснюватися на спеціально організованих заняттях та у позакласній виховній роботі. Виховна робота буде сприяти формуванню емоційного та поведінкового компоненту вихованості та посилювати ефект розвитку когнітивного. Тому відповідними методами та заходами роботи з учнями початкових класів з порушеним інтелектом мають стати: спеціальні виховні заходи, бесіди, зустрічі з представниками визначених професій, сюжетно-рольові ігри, перегляд відеоматеріалів, гурткова робота, екскурсії, вікторини, конкурси, робота з батьками.

14.17.12.2571/208099. Формування комунікативної діяльності у дітей з синдромом Аспергера у шкільних ситуаціях / Prezentowane opracowane stanowi jeden z etapow projektu badawczego: Model kompetencji komunikacyjnych osob z zespolem Aspergera. Марцинковська Б., Конєчна І., Смолінська К. П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.167-180. - Польська. УДК 159.922-056.36.
У статті представлено аналіз комунікаційної поведінки учнів з синдромом Аспергера на І етапі навчання (ранньошкільна освіта), який розкривається у відносинах з дорослими і однолітками в офіційних та неофіційних ситуаціях на території школи. У дослідженні висунуто припущення, що будь-яка поведінка людини є носієм інформації, тобто проявом спілкування (комунікаційним збереженням). Як випливає з проведених спостережень, виявлені комунікаційні реакції/поведінка учнів з синдромом Аспергера в офіційних та неофіційних ситуаціях на території школи різні. Одночасне висвітлення висновків щодо цієї групи учнів з урахуванням їх можливостей, а також обмежень у сфері створення і передачі інформації, здається, дуже важким, враховуючи індивідуальну різноманітність (особистісну) в діапазоні сприйняття людиною з синдромом Аспергера навколишньої дійсності, а також доступних можливостей спілкування для цієї групи людей з дорослими та однолітками. Не можна також забувати про те, що очевидні комунікаційні навики, також можуть мати зв'язок з комунікаційними компетенціями осіб, які взаємодіють з дітьми з синдромом Аспергера. Тому надзвичайно важливим є аналіз комунікаційних вмінь учнів з синдромом Аспергера в сукупності з компетенціями всіх учасників, що беруть участь у всіх ситуаціях на території школи. Якщо припустити, що кожна реакція і комунікативна одиниця показує розмір передбачуваного носія довільної або мимовільної інформації, то вони носять комунікаційний характер.

14.17.12.2572/208100. Питання невербальної комунікації у дітей з аутизмом в контексті теорії свідомості / Problematyka komunikacji niewerbalnej u dzieci z autyzmem w kontekscie teorii umyslu. Млунарчик-Карабін Е. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.180-192. - Польська. УДК 376-056.36.
У статті не висвітлено комплексного дослідження комунікативної діяльності дітей з порушеннями спектру аутизму. Проте представлено певні умови та моделі невербальної поведінки, що проявляються у ранньому дитинстві та які вказують на перші ознаки аутизму.

14.17.12.2573/208102. Розвиток координаційних здібностей у дошкільників із загальним недорозвитком мовлення. Притиковська С.Д. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.203-215. - укр. УДК 376-056.264:81.
Статтю присвячено дослідженню можливостей використання в корекційно-логопедичних цілях розвитку координаційних здібностей у дітей старшого дошкільного віку із загальною недорікуватістю мовлення. Вивчення теоретичних засад розвитку координаційних здібностей людини виявило, що в спеціальній літературі досить нечисленними є повідомлення про їх дослідження у дітей дошкільного віку з мовленнєвими дефектами. Для дітей, які мають мовленнєві порушення, корекційна робота такого напряму набуває все більшої значущості, тому що за даними української статистики кількість осіб з мовленнєвими розладами постійно збільшується. І хоча практично в кожному загальноосвітньому дошкільному закладі України частина дітей мають певні відхилення в психомовленнєвому розвитку, мова не йдеться про необхідність диференційованого підходу до розвитку координаційних здібностей у таких дошкільників залежно від стану їхнього мовлення. Не згадується і про спеціальні вправи, які дозволили б розвивати в дошкільників здатність до керування своїми рухами, що особливо важливо для дітей, що мають різні відхилення в мовленнєвому розвитку. У роботі розроблено й експериментально перевірено методику кількісної оцінки показників координаційних здібностей у старших дошкільників. визначено рівень розвитку цих показників у дітей старшого дошкільного віку з нормальним мовленнєвим розвитком та із загальним недорозвитком мовлення. виявлено достовірну кореляцію між показниками загальної й мімічної моторики і станом мовлення в дітей із загальним недорозвитком мовлення. запропоновано й експериментально апробовано систему координаційних вправ та ігор з обов'язковим мовленнєвим супроводом.

14.17.12.2574/208105. Логодіагностика готовності дітей із тяжкими порушеннями мовлення до здійснення базових словотворчих операцій. Савінова Н.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.234-244. - укр. УДК 376-056.264.
У статті автор презентує критеріально-показникову базу для оцінки словотворчих умінь і навичок дітей з тяжкими порушеннями мовлення щодо виділення та розпізнавання на слух твірного слова, морфеми зі звучащого слова, інтегрування словотворчого форманта у склад похідного слова. Зокрема, більш детально розглядаються показники критерію мотиваційно-когнітивно-аналітичної готовності дітей із тяжкими порушеннями мовлення до здійснення базових словотворчих операцій та дій: аудіальна ідентифікація твірних та похідних слів (на матеріалі іменників, прикметників, дієслів). визначення семантичної варіативності однокореневих словесних новоутворень у словотвірному ланцюжку. розуміння зміни значень слів за наявності в них словотворчих морфем (префіксів та суфіксів) (на матеріалі іменників, прикметників, дієслів) визначення відповідності/невідповідності похідних слів мовним стандартам (на матеріалі іменників, прикметників, дієслів).

14.17.12.2575/208107. Зміст корекційно-розвивального впливу на дітей із затримкою психічного розвитку в умовах освітньої інтеграції. Снісаренко О.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.254-266. - укр. УДК 376 - 056.36.
Стаття присвячена проблемі інтеграції дітей із затримкою психічного розвитку в умови загальноосвітньої школи. Визначено зміст корекційно-розвивального впливу на учнів із ЗПР в інклюзії. Виявлено психічні особливості даної категорії дітей та їх вплив на потенційні можливості до вирівнювання розвитку. Зазначено, що наявність корекційно-розвивального середовища, як невід'ємного компоненту інклюзивної освіти, є основоположним у навчанні та вихованні учнів із ЗПР та їх подальшої адаптації в суспільстві. Виявлено, що система психокорекційної допомоги інклюзивним учням ще не має певної сталої структури і досі спирається методологічно на медичну модель сегрегативних спеціальних закладів. Розкрито особливості індивідуалізації навчання учнів із затримкою психічного розвитку в межах освітнього стандарту. Зроблено акцент на об'єднані досвіду спеціальної та загальноосвітньої школи з метою створити універсальну систему корекції та компенсації когнітивного розвитку учнів з ООП за нозологіями. Зазначено, що інклюзивний підхід має бути побудований на повній взаємодії усіх учасників освітнього процесу (вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, практичний психолог, педагог супроводу, класний керівник, батьки, адміністрація школи). Звертається увага на те, що на цей час не допрацьовані нормативно-правові документи, які б стабілізували процес включення дитини з ООП в умови інклюзивної школи. Доведено, що динаміка позитивного розвитку інтелектуальної та психічної сфери дитини із ЗПР в умовах освітньої інтеграції повністю залежить від корекційно-педагогічної та психологічно-виховної реабілітації.

14.17.12.2576/208109. Складнощі формування математичних уявлень в учнів молодшого шкільного віку з помірним ступенем розумової відсталості. Утьосова О.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.274-282. - укр. УДК 376-056.36.373.3.51.

У статті обґрунтовується необхідність формування математичних уявлень у розумово відсталих учнів, зокрема з помірним ступенем розумової відсталості. Наголошується на важливості засвоєння математичних понять для розвитку пізнавальної та емоційно-вольової сфери таких дітей. Акцентується увага на тому, що без спеціального корекційного впливу у дітей з помірним ступенем розумової відсталості не формується жоден вид діяльності. Визначено, яким чином особливості розвитку вищих психічних процесів впливають на формування математичних уявлень у розумово відсталих дітей. Визначені перспективи подальшого розвитку: застосування комплексного підходу із залученням не тільки учителів, але й вихователів, батьків. використання в процесі формування математичних уявлень побутових предметів, які є звичними для розумово відсталих дітей з метою формування у них кількісних та якісних уявлень.

14.17.12.2577/208112. Мовленнєва діяльність дошкільників із моторною алалією. Зелінська-Любченко К.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.300-309. - укр. УДК 376.3:616.89.
У ході викладу матеріалів статті висвітлено проблему мовленнєвої діяльності дітей із порушеннями мовлення, що набула пріоритетного значення на сучасному етапі розвитку корекційної педагогіки. Це пов'язано зі збільшенням кількості дітей із вадами мовленнєвого розвитку, що можуть призвести до виникнення труднощів під час засвоєння навчального матеріалу та порушень особистісної сфери дитини в цілому. У статті зазначено, що опанування мовленням в дітей дошкільного віку в умовах дизонтогенезу відбувається повільно та своєрідно. На кожному кроці розвитку вони випробовують свої певні труднощі в засвоєнні тих чи інших одиниць мовлення. Так, мовленнєва діяльність дітей із моторною алалією ускладнена затримкою розвитку основного провідного компонента експресивного мовлення - активного словника. Він виявляється бідним, недостатнім, спотвореним. Затримуються у своєму розвитку фонетична сторона і граматична будова мовлення. У дитини з моторною алалією не розвивається самостійне мовлення, довгий час вона залишається на рівні окремих слів і звуків.

14.17.12.2578/208113. Методика стимулювання компенсації порушень. Золотарьова Т.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.309-323. - укр. УДК 376.1-056.26-056.3.
У статті пропонується евристично-синергетична медико-психолого-педагогічна методика стимулювання компенсації порушень. В основі даної методики лежать принципи синергетики, теорія функціональних систем П. К. Анохіна, теорія Л. С. Виготського про зони розвитку та компенсаторні процеси в системі "особистість", принцип "завтрашньої радості" А. С. Макаренка, гештальтпсихологія. У методиці стимулювання компенсації порушень застосовуються синергетичні методи прямої компенсації дефекту, які відображають сутність процесу компенсації, способами реалізації якого вони є. Дана методика складається з шести етапів - підготовчого та п'яти основних. Протягом пропедевтичного етапу відбувається встановлення системи взаємозв'язків між активними підсистемами першої сигнальної системи учасників компенсаторного процесу. В результаті першого етапу людина визначає недостатньо розвинену підсистему А системи "особистість", яка не може самоорганізовуватись, оскільки існує відповідна їй підсистема А системи "дефект". На другому етапі знаходять підсистему Б системи "особистість", яка має вищий рівень розвитку, ніж підсистема А системи "особистість", і найчастіше об'єднується з нею в дисипативну функціональну структуру. Протягом третього етапу людина створює синестезичний образ себе з вищим рівнем розвитку та високою швидкістю самоорганізації підсистеми Б системи "особистість". Протягом четвертого та п'ятого етапів відбувається ступінчасте підвищення рівнів розвитку підсистеми Б системи "особистість".

14.17.12.2579/208114. Психолого-педагогічне обстеження дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку молодшого шкільного віку. Гладких Н. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.323-333. - укр. УДК 162.16.
Стаття присвячена актуальній проблемі у навчанні та вихованні дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку - психолого-педагогічному обстеженню дітей даної категорії. В статті проаналізовано праці вчених щодо діагностики дітей з комплексними порушеннями розвитку. Визначені труднощі в психолого-педагогічному обстеженні дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку. В статті проаналізовані та виділені фактори, що визначають особливості проведення обстеження дітей з комплексними порушеннями. Описане психолого-педагогічне обстеження та виділені етапи проведення діагностування. Описані нові форми, які використовуються тільки в обстеженні дітей з комплексними порушеннями розвитку. Розроблена та описана комплексна психолого-педагогічна діагностична методика, яка складається з трьох блоків. Визначена та описана бальна оцінка результатів обстеження дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку. Визначені критерії для оцінки результатів успішності, або безуспішності корекційно-виховної роботи: Інтегровані показники за цими критеріями у визначенні рівнів розвитку за п'ятьма діагностичними напрямками. Зроблені висновки та виявлені перспективи у подальшій розробці методичних матеріалів у навчанні та вихованні дітей з комплексними порушеннями психофізичного розвитку.

14.17.12.2580/208115. Вивчення психологічних можливостей фахівців до взаємодії з аутичними дітьми в аспекті емоційної стійкості особистості. Шульженко О.Є. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.333-341. - укр. УДК 371.134:159.922.7.
У статті представлено результати вивчення емоційної стійкості фахівців, що працюють із аутичними дітьми. Описано методику та процедури емпіричного дослідження емоційної стійкості корекційних педагогів, спеціальних психологів, вчителів, асистентів вчителів інклюзивної форми освіти. Наголошується на важливості перевірки емоційного стану саме педагогів, які вже працюють з аутичними учнями з метою створення психограми психологічних особливостей, рис, властивостей, ознак особистості тих, хто компетентний у взаємодії з такою складною категорією дітей (фобії, негативізм, агресія, самоагресія, тривожність, відстороненість). Проведена диференціальна діагностика групи емоційно стійких та емоційно нестійких фахівців. Визначено, що в окремих випадках вчителі молодших класів не справляються з поведінкою, байдужістю та агресією аутичних учнів. Зокрема, з причин емоційного потрясіння вчитель відмовляється працювати в інклюзивних умовах. Це відбувається з причин їх необізнаності про особливості психічного розвитку при аутизмі. Разом з тим, і не всі корекційні спеціалісти емоційно спроможні вступити у психолого-педагогічний взаємозв'язок з аутичними учнями. Тому розгляд питання емоційної стійкості розглядається у статті з точки зору психологічних можливостей фахівця до роботи з такою категорією дітей. Зроблено висновок, що показники емоційної стійкості фахівців напряму впливають на психологічний стан аутичних дітей (на психологічні установки, поведінку, афекти, емоційну стабільність) і тому важливою і актуальною є психологічна діагностика емоційної стійкості педагогів. У статті, на основі проведених статистичних операцій дана розгорнута характеристика двох типів фахівців.

14.17.12.2581/212478. Роль музичного виховання в ранній соціалізації дітей із порушеннями зору. Картава Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.398-407. - укр. УДК 376.352.04.
У статті показано корекційно-компенсаторне значення музичного виховання в розвиткові слухового сприймання, формуванні музичних образів, мовлення й мотивації до спілкування, музично-ритмічних рухів дітей зі зниженим і глибокими порушеннями зору у віці немовляти, раннього та молодшого дошкільного віку. Виявлено, що недостатнє використання корекційно-розвивальних та виховних можливостей музичного мистецтва заважають процесу "входження" дитини в соціум, пристосування до нових умов життя. Автором обґрунтовано доцільність використання різних видів музичної діяльності під час проведення

музичних занять із дітьми з порушеннями зору у віці від 0 до 3-х років, до яких належать: слухання-сприймання звуків довкілля і музики, спів, голосові ігри та звуконаслідування, артикуляційна гімнастика, музично-пластичні рухи, музично-рухові й пальчикові ігри.

14.17.12.2582/213071. Особливості формування соціально-побутових навичок у дошкільників з типовим розвитком та з дитячим церебральним паралічем. Роменська Т.Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.175-182. - укр. УДК 372.36: 376.1.
Проаналізовано теорію і практику формування соціально-побутових навичок у дітей з типовим розвитком і з дитячим церебральним паралічем. Розглянуто зміст навчально-розвиткових програм, розроблених на основі Державного базового компонента дошкільної освіти щодо формування соціально-побутових навичок у дошкільників із типовим розвитком. Розкрито зміст програм для дітей з особливими потребами (порушеннями функцій опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю та затримкою психічного розвитку) стосовно питання формування соціально-побутових навичок у дошкільників із дитячим церебральним паралічем. Обґрунтовано необхідність розроблення сучасного програмового та навчально-методичного забезпечення формування соціально-побутових навичок у дітей дошкільного віку із дитячим церебральним паралічем. Розкрито авторське бачення змісту формування соціально-побутових навичок у дошкільників із дитячим церебральним паралічем згідно з принципами комплексності, інтеграції та на основі міждисциплінарного підходу.

14.31 Початкова професійно-технічна освіта. Педагогіка професійної школи

14.17.12.2583/203313. Методика формування ключових компетентностей майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних у процесі професійної підготовки у ПТНЗ. Басараб В.Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.283-293. - укр. УДК 374.43.
Фахова та професійна підготовка майбутнього обліковця з реєстрації бухгалтерських даних являє собою педагогічний процес, очікуваними результатами якого є формування ключових компетентностей майбутнього обліковця з реєстрації бухгалтерських даних, що є важливою характеристикою діяльності кваліфікованого робітника, його інтегративною якість, синтезом професійних компетенцій та особистісних професійно важливих якостей. У статті автором проаналізовано та охарактеризовано методи формування ключових компетентностей майбутніх обліковців з реєстрації бухгалтерських даних.

14.17.12.2584/203332. Особливості соціально-педагогічної профілактики торгівлі людьми серед учнів професійно-технічних навчальних закладів. Спіріна Т.П., Середа Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.425-430. - укр. УДК 37.013.
Торгівля людьми визнана українською державою як соціальне зло, з яким необхідно боротися, об'єднуючи зусилля державних, громадських та міжнародних організацій. Важливим напрямом діяльності, спрямованим на протидію торгівлі людьми, є проведення просвітницької роботи серед потенційної групи ризику, якою є, зокрема, учнівська молодь. Це пов'язано з особливостями підліткового та юнацького віку, для якого характерними є вікові психологічні труднощі. У статті обґрунтовано особливості соціально-педагогічної профілактики торгівлі людьми серед учнів професійно-технічних навчальних закладів.

14.17.12.2585/203389. Індивідуальні фактори ризикованої щодо віл-інфікування поведінки підлітків - учнів професійно-технічних навчальних закладів. Лях Т.Л., Середа В.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.461-466. - укр. УДК 37.013.42-053.81.
У статті автор аналізує фактори ризикованої щодо ВІЛ-інфікування поведінки підлітків - учнів професійно-технічних навчальних закладів, пропонує інструментарій для визначення цих факторів; дає рекомендації соціальним педагогам професійно-технічних навчальних закладів щодо допомоги учням-підліткам в усвідомленні негативного впливу визначених факторів ризикованої щодо ВІЛ-інфікування поведінки та знаходженні шляхів їх усунення. Зокрема, автор детально аналізує індивідуальні фактори ризикованої щодо ВІЛ-інфікування поведінки підлітків.

14.17.12.2586/203431. Критерії формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного та кар'єрного самовдосконалення. Шепеленко С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.325-335. - укр. УДК 377.1.
У статті розкрито сутнісні характеристики обраних критеріїв, показників та параметрів формування в учнів професійно-технічних навчальних закладів готовності до професійного й кар'єрного самовдосконалення. На сьогодні у вітчизняній та світовій педагогіці актуалізувалася проблема формування готовності до професійного й кар'єрного самовдосконалення, що визначається як успішне здійснення професійної кар'єри особистості, так і успішність держави в цілому. Автор на основі аналізу наукових досліджень і публікацій стверджує, що перевірка засвоєння навчальних одиниць учнями вимагає обґрунтованого вибору критеріїв оцінювання, узгоджених з особливостями методики, яка використовується. Схарактеризовано основи методики формування готовності до подальшого професійного й кар'єрного самовдосконалення, яка є авторською розробкою, пояснюють вибір описаних критеріїв, показників, параметрів та методик перевірки різних аспектів означеної готовності.

14.17.12.2587/203955. Дидактичні принципи виробничого навчання майбутніх автослюсарів у центрах професійно-технічної освіти. Дубініна О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.73-81. - укр. УДК 371.7.
У статті уточнено основні завдання виробничого навчання майбутніх автослюсарів у центрах професійно-технічної освіти, визначено їх особливості; розкрито зміст професійної підготовки майбутніх автослюсарів у центрах професійно-технічної освіти та обґрунтовано провідні дидактичні принципи виробничого навчання майбутніх автослюсарів у центрах професійно-технічної освіти та аргументовано їх реалізація у практичній діяльності майстра виробничого навчання.

14.17.12.2588/204651. Особливості освітнього середовища професійно-технічного навчального закладу. Мефанік М.С. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.103-111. - укр. УДК 377.1.
Стаття присвячена дослідженню поняття освітнє середовище професійно-технічного навчального закладу та виявленню його особливостей. Проведено аналіз та співвіднесено поняття "середовище" та "освітнє середовище" та визначено поняття освітнє середовище професійно-технічного навчального закладу. Освітнє середовище професійно-технічного навчального закладу визначено як систему умов (природних, матеріальних, соціальних) формування кваліфікованого робітника, а також можливостей для його професійного розвитку, що містяться в соціальному та просторово-предметному оточенні професійно-технічного навчального закладу. В роботі визначено структурні компоненти освітнього середовища професійно-технічного навчального закладу, а саме: ціннісно-смисловий компонент; інформаційно-змістовний компонент; організаційно-діяльнісний

компонент; просторово-предметний компонент. У статті відмічено значення освітнього середовища професійно-технічного навчального закладу в розвитку фахівців, які на належному рівні виконуватимуть свої професійні завдання.

14.17.12.2589/205467. Упровадження та результати використання інтерактивних технологій у підготовку фахівців народних художніх промислів у ПТНЗ. Колісник-Гуменюк Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.57-62. - укр. УДК 377.1:745.5.
У статті висвітлено результати експериментального дослідження щодо перевірки теоретичних і практичних знань педагогів відносно застосування інтерактивних методів навчання у сучасній професійній підготовці фахівців народних художніх промислів; розкрито сутність основних показників ефективності застосування інтерактивних технологій навчання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців народних художніх промислів; перевірено знання учнів ПТНЗ художнього профілю до і після застосування інтерактивних технологій навчання.

14.17.12.2590/205906. Використання елементів дуальної системи навчання при підготовці кваліфікованих робітників з професії "кухар". Дрозіч І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.139-143. - укр. УДК 371.1:647.252.
У статті розглянуто основні аспекти організації професійної підготовки кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання. Проаналізовано погляди науковців щодо ефективності використання елементів дуальної системи в навчальному процесі. Описано використання елементів дуальної системи в навчально-виробничому процесі ДНЗ "Хмельницький центр професійно-технічної освіти торгівлі та харчових технологій" при підготовці кваліфікованих робітників з професії "Кухар". Обґрунтовано, що підготовка майбутніх кухарів буде ефективною за умови впровадження елементів дуальної системи навчання.

14.17.12.2591/206037. Роль правової підготовки у формуванні професійної культури майбутніх фахівців ПТНЗ. Колісник-Гуменюк Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.27-30. - укр. УДК 377.68:34.
У статті розглянуто основні проблеми формування професійної культури у майбутніх фахівців ПТНЗ. Проаналізовано якість професійної підготовки учнів ПТНЗ із позицій їх майбутньої конкурентоспроможності на ринку праці. Обґрунтовано необхідність правової підготовки учнів професійно-технічними навчальними закладами з метою підвищення якості майбутньої професійної культури у відповідності до вимог сучасної освіти.

14.17.12.2592/206078. Застосування сучасних інтерактивних технологій в процесі правової підготовки учнів ПТНЗ. Колісник-Гуменюк Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.58-62. - укр. УДК 378.091.313.
Українське суспільство на сучасному етапі розвитку висуває високі матеріально-технічні потреби, які випереджають процеси соціальної і психологічної зрілості людей, їхні здатності до ведення діалогу, культури комунікації, активному самопізнанню і самовираженню. У зв'язку з цим змінюється характер і функції навчання, яке має не тільки дати знання, але й підготувати майбутніх спеціалістів, розвинути їхню здатність до самовираження, навчити нести відповідальність за свої вчинки. У статті окреслено особливості інтерактивного навчання, обґрунтовано необхідність застосування сучасних інтерактивних технологій в процесі правової підготовки учнів ПТНЗ, окреслено переваги використання інтерактивних технологій, які є важливою складовою навчання та спрямовуються на загальний, інтелектуальний, духовний, фізичний та культурний розвиток молоді.

14.17.12.2593/206096. Формування в учнів ПТНЗ кулінарного профілю знань технологій раціонального харчування. Мартиненко Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.140-144. - укр. УДК 377.3:641.5:6132.
У статті розглядаються головні пріоритети сучасного процесу навчання, розвиток у молоді здібності пристосовуватися до гнучких умов ринку, забезпечення їх знаннями, які дають їм можливість більш ефективно працювати на малих і середніх підприємствах, формування умінь організовувати роботу на підприємствах, налагоджувати і підтримувати тісні зв'язки між навчальними закладами і суспільством.

14.17.12.2594/206123. Мовленнєвий етикет як компонент професійної мовленнєвої підготовки учнів ПТНЗ сфери обслуговування. Бабій І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.113-117. - укр. УДК 811.161.2.
У статті розглянуто комунікативний аспект мовленнєвої підготовки учнів професійно-технічних навчальних закладів сфери обслуговування; розкрито зміст понять "мовний етикет ", "професійний мовленнєвий етикет"; визначено роль і місце мовленнєвого етикету у професійному становленні сервісного фахівця; виокремлено й проаналізовано найважливіші функції мовного етикету; виділено групи комунікативних умінь, що забезпечують ефективну вербальну і невербальну взаємодію у сфері обслуговування.

14.17.12.2595/206135. Професійна підготовка майбутніх фахівців сфери обслуговування на засадах компетентнісного підходу. Ковальчук В., Оршанський Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.6-10. - укр. УДК 378.14:664.
У статті на основі аналізу існуючих проблем у галузі професійно-технічної освіти та з урахуванням загальносвітових тенденцій у розвитку економіки здійснено спробу визначити та схарактеризувати концептуальні положення, педагогічні умови та етапи процесу формування професійної компетентності майбутніх фахівців сфери обслуговування. З'ясовано, що професійна компетентність майбутніх фахівців сфери обслуговування передбачає високий рівень узагальнених професійних знань, готовність до оперативного відбору та реалізації оптимальних способів виконання різних завдань у межах професії.

14.17.12.2596/212998. Теоретичні аспекти розвитку готовності педагогів професійно-технічних навчальних закладів до реалізації особистісно зорієнтованого підходу. Ткачук Г.Е. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.27-31. - укр. УДК 371.14.
Обґрунтовано проблему розвитку готовності до професійної діяльності викладачів спеціальних дисциплін професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ). Визначено актуальність розвитку готовності викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ до особистісно зорієнтованої професійної взаємодії з учнями та виокремлено педагогічні умови, що термінують цей процес. Проаналізовано психолого-педагогічну літературу з проблеми трактування понять "готовність" та "готовність до професійної (педагогічної) діяльності". Розкрито особливості цього виду діяльності. Визначено, що в сучасній науці явище готовності до професійної діяльності досліджується на особистісному, функціональному та особистісно-діяльнісному рівнях. Запропоновано узагальнене трактування поняття "готовність до професійної (педагогічної) діяльності" в контексті особистісно зорієнтованої взаємодії учасників навчального процесу ПТНЗ.

14.17.12.2597/213007. Хмарні технології моніторингу якості професійної підготовки робітників залізничного профілю. Бондаренко Т.С., Агєєва О.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.81-89. - укр. УДК 37.015.62.
Запропоновано технологію використання хмарних сервісів пошукової системи Google для побудови системи моніторингу якості професійної підготовки майбутніх робітників залізничного профілю. Вказано, що ця система забезпечує комплексну підтримку системи моніторингу від створення відповідних форм і зберігання результатів у хмарному сховищі даних до обробки результатів моніторингу і менеджменту системи тестування на основі використання сервісу Google-Календар. Розглянуто можливість використання концепції BYOD для тестування навчальних досягнень учнів. Наведено переваги запропонованого підходу до моніторингу якості професійної підготовки майбутніх робітників залізничного профілю. Відзначено, що використання хмарних сервісів пошукової системи Google розширює межі дослідження у просторі і часі, робить процедуру моніторингу більш гнучкою і систематичною.

14.17.12.2598/213026. Формування творчого підходу до професійної діяльності майбутніх будівельників. Кулалаєва Н.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.198-205. - укр. УДК 37.015.3:614.8.
Обґрунтуванню необхідність реалізації творчої складової професійної діяльності майбутніх будівельників під час їхньої підготовки в умовах професійно-технічного навчального закладу. Проаналізовано джерела творчої активності учнів, етапи становлення творчої діяльності фахівця. Виокремлено особистісні риси, що властиві творчим людям. Визначено умови формування професійно-творчої спрямованості майбутніх кваліфікованих робітників: відповідність освіти цілям випереджального розвитку; сприяння виникненню вибірково-позитивного ставлення майбутніх кваліфікованих робітників до професії; формування у них позитивної мотивації і задоволеності результатом власної діяльності; відповідні вимоги до педагога. Наведено основні рекомендації стосовно формування в учня творчого підходу до майбутньої професійної діяльності.

14.17.12.2599/213029. Педагогічні умови розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю. Шамралюк О.Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.218-224. - укр. УДК 371.14.
Розглянуто проблему розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання в системі роботи регіональної методичної служби професійно-технічної освіти в контексті позицій сталого розвитку. Констатовано, що досягнення високого рівня технологічної культури педагогів забезпечується шляхом реалізації сукупності організаційних, психолого-педагогічних і дидактичних заходів. Визначено, обґрунтовано та описано педагогічні умови, які є вагомими у підвищенні рівня технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю: мотивація майстрів виробничого навчання до підвищення рівня технологічної культури; запровадження спецкурсу "Основи технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю"; наявність відповідного навчально-методичного забезпечення спецкурсу; використання змішаного навчання; методичний супровід стажування.

14.17.12.2600/213152. Розвиток системи професійно-технічної освіти України відповідно до вимог Європейського Союзу. Курій О.Л. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.207-214. - укр. УДК 377.
У статті розглянуто становлення політики ЄС у сфері регулювання розвитку професійно-технічної освіти. Виявлено детермінанти формування стандартів даного рівня освіти в ЄС. Виокремлено проблеми розвитку професійно-технічної освіти України. Визначено сфери співпраці України та ЄС у даній галузі і напрями реформування національної системи професійного навчання.

14.33 Середня професійна освіта. Педагогіка середньої професійної освіти

14.17.12.2601/203804. Трансформація професійно-технічної освіти в Україні: об'єктивні передумови та пошук шляхів підвищення якості освітніх послуг. Ільїч Л.М. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.205-215. - укр. УДК 331+337.
Стаття присвячена дослідженню трансформації системи професійно-технічної освіти. Досліджено розвиток мережі професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) Україні за 1990-2014 рр. та визначено основні проблеми, що призвели до необхідності її оптимізації. На базі аналізу соціологічних опитувань батьків, учнів та керівників ПТНЗ узагальнено мотиваційні настанови у виборі робітничої професії, споживчі очікування та проблеми забезпечення якості освітніх послуг.

14.17.12.2602/206052. Готовність викладачів до реалізації компетентнісно-орієнтовного навчання як запорука формування базових компетентностей майбутніх техніків-електриків у політехнічних коледжах. Подозьорова А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.94-99. - укр. УДК 377.5.
У статті визначено принципи компетентнісно-орієнтованого навчання у процесі формування базових компетентностей майбутніх техніків-електриків під час їх загально-технічної підготовки. Автором наведені результати дослідження готовності викладачів фундаментальних дисциплін до реалізації компетентнісного підходу в системі підготовки майбутніх фахівців. Встановлено причини, що гальмують формування базових компетентностей у студентів електричних спеціальностей в умовах політехнічних коледжів.

14.17.12.2603/213024. Оцінка рівня управлінської культури викладачів технічних коледжів. Дубінецький В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.187-193. - укр. УДК 352:37.013.42.
Охарактеризовано проблему оптимізації підготовки кваліфікованих кадрів у системі технічної освіти, що пов'язана з підвищенням рівня управлінської культури викладачів технічних коледжів як важливої складової їх педагогічного професіоналізму і майстерності. Досліджено індивідуально-типологічні особливості управлінської культури викладачів технічних коледжів, виявлено відмінності та виокремлено типи викладачів цих навчальних закладів за ступенем її сформованості. Наведено результати педагогічного експерименту. Визначено причини недостатньо високих показників сформованості структурних компонентів управлінської культури викладачів технічних коледжів.

14.17.12.2604/213096. Зміст формування компетентності в англійському діалогічному мовленні у майбутніх техніків-будівельників. Федоренко І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.128-135. - укр. УДК 811.811 377.36:371.315.
Висвітлено зміст формування компетентності в англійському діалогічному мовленні у студентів І-ІІ курсів будівельного технікуму. Розглянуто поняття змісту навчання діалогічного мовлення. Описано та конкретизовано компоненти предметного

аспекту змісту формування компетентності в англійському діалогічному мовленні: сфери і види діалогічного мовлення, теми, психологічні та мовленнєві ситуації спілкування, комунікативні ролі, проблеми і тексти, комунікативні наміри, країнознавчі та лінгвокраїнознавчі знання. Проаналізовано сфери англомовного спілкування майбутніх техніків-будівельників. Наведено приклади тематики текстів для навчання діалогічного мовлення англійською мовою. Визначено компоненти процесуального аспекту: мовленнєві знання, мовленнєві вміння у діалогічному мовленні та вправи для їх розвитку, які впливають на формування компетентності в англійському діалогічному мовленні у майбутніх техніків-будівельників.

14.35 Вища професійна освіта. Педагогіка вищої професійної школи

14.17.12.2605/203056. Енергетичний тиждень ЄС 2016 в НТУ "ХПІ". Бухкало С.І., Ольховська О.І., Зіпунніков М.М., Іглін С.П., Соловей В.М., Колобродова Д.В., Мамонтова М.С. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: Нац. техн. ун-т "ХПІ", 2016, №19(1191), С.3-10. - укр. УДК 378.65.011.56.
В статті наведені можливості вирішення деяких задач навчання студентів НТУ "ХПІ" у межах енергетичного тижня ЄС з метою підвищення ефективності використання ТПВ та відходів різних галузей промисловості на комплексному підприємстві, яке може забезпечувати усі свої енергетичні потреби самостійно. Дослідження спрямовані на вивчення таких питань як організація збирання і транспортування відходів, їх ідентифікація та методи контролю якості; вибір науково-обгрунтованих методів переробки та утилізації полімерів як частки ТПВ; розробка необхідних технологічних схем та обладнання для переробки відходів; вибір підприємств для утилізації полімерів і виду енергетичних ресурсів для реалізації цих проектних рішень.

14.17.12.2606/203071. Деякі аспекти підвищення ефективності роботи студентів за допомогою інтегрованих програм навчання. Голубкіна О.А., Пономаренко Е.Д., Соловей Л.В. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: Нац. техн. ун-т "ХПІ", 2016, №19(1191), С.96-101. - рос. УДК 378:65.011.56.
Розглянуто специфіку організації навчання студентів вищої школи, її основні особливості та проблеми, пов'язані з навчанням дорослих. Проаналізовано основні підходи до організації навчального процесу та особливості реалізації кожного з них. Основна увага приділяється андрогогіческому підходу, як більш доцільного для даної вікової категорії. Визначено ключові моменти розробки інтегрованих програм навчання як однієї з форм організації андрогогіческого підходу, а також розглянуті різні форми організації лекційних занять та аспекти моніторингу освітнього процесу.

14.17.12.2607/203077. Перспективи використання досвіду фандрейзингової діяльності державних університетів США у вищий освіті України. Красуля А.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.17-26. - укр. УДК 378.4.014.543.1-027.551(73).
У статті узагальнено досвід фандрейзингової діяльності державних університетів США та визначено можливості використання стратегій фандрейзингу американської системи вищої освіти в контексті національних освітніх реформ, культурно-освітньої інтеграції України до світового співтовариства. Розроблено рекомендації щодо використання позитивного американського досвіду на національному, регіональному та інституційному рівнях із виокремленням законодавчого, освітнього, організаційно-педагогічного та методичного аспектів.

14.17.12.2608/203078. Нові підходи до організації самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах Великобританії та США. Симоненко С.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.26-33. - укр. УДК 378.091.33(410+73).
У статті представлено нові підходи до організації самостійної роботи студентів на прикладі Великобританії та США. Здійснено аналіз науково-педагогічної літератури, що висвітлює окремі аспекти проблеми. Встановлено, що використання нових електронних технологій у системі освіти є запорукою успішної підготовки сучасного висококваліфікованого фахівця. Автор акцентує увагу на доцільності вивчення зарубіжного досвіду впровадження інноваційних технологій в організацію самостійної роботи студентів, що може бути використаний у сучасній системі освіти України.

14.17.12.2609/203089. Специфіка навчання російської мови іноземних тюркомовних студентів інженерного профілю. Гирич З.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.120-127. - укр. УДК 811.161.1'243:371.214.114.
У статті розглядається специфіка навчання російської мови іноземних тюркомовних студентів інженерного профілю з урахуванням їх когнітивного стилю та рідної мови. Встановлено, що цим студентам переважно властивий аналітичний когнітивний стиль, відповідно до якого варто застосовувати певні методичні прийоми та стратегії навчання. Подано стратегії оволодіння іноземною/російською мовою під час навчання письма з урахуванням когнітивного стилю студентів. Доведено, що розбіжності в російській і тюркських мовах чинять інтерферуючий вплив на російське мовлення студентів.

14.17.12.2610/203099. Використання електронного навчального курсу під час підготовки майбутніх учителів англійської мови. Бевз О.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.201-208. - укр. УДК 371.134:811.111(07).
У статті досліджено призначення електронного навчального курсу в навчально-освітньому процесі підготовки майбутніх учителів англійської мови. Визначено нормативну базу розроблення ЕНК та етапи його створення. Окреслено переваги використання електронного курсу як для студентів, так і для викладачів, які забезпечуються функціональними можливостями систем управління освітніми ресурсами навчального порталу. Охарактеризовано типи електронних ресурсів і складові частини ЕНК.

14.17.12.2611/203101. Роль інтерактивних методів навчання в розвитку комунікативної компетентності студентів економічного напряму на заняттях української мови (за професійним спрямуванням). Гирич В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.217-223. - укр. УДК 811.161.2.:336.7.
У статті розглянуто доцільність використання інтерактивних методів навчання на заняттях української мови (за професійним спрямуванням). Обґрунтовується необхідність та важливість їх використання у формуванні професійної комунікативної компетентності студентів. Визначено, що вибір активних методів навчання допомагає залучити студентів до активної діяльності під час занять, сприяє самостійному оволодінню вміннями й навичками, пошуку шляхів вирішення практичних завдань. Оскільки метою навчання української мови (за професійним спрямуванням) є формування належного рівня комунікативної компетенції студентів, то увага приділяється не формуванню окремих навичок та вмінь, а комплексному формуванню компонентів комунікативної компетенції.

14.17.12.2612/203102. Впровадження елементів дистанційного навчання у традиційний освітній процес. Глазова В.В., Кайдан Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.223-229. - укр. УДК 37.018.43.
У статті розглядається зміст і структура системи інтеграції дистанційного та традиційного навчання студентів. Висвітлено принципи, на яких будується дистанційне навчання. Окреслено можливості інтеграції, розумного поєднання очної, заочної та дистанційної форм навчання. Виділено й обґрунтовано форми підтримки традиційної системи навчання засобами дистанційного навчання: початкова, основна й контрольно-оцінна. Проаналізовано загальні особливості методичного супроводу дистанційного навчання та впровадження його елементів у Донбаському державному педагогічному університеті для підтримки традиційних форм навчання.

14.17.12.2613/203103. Сучасні підходи до формування в майбутніх учителів умінь аналізувати образи-персонажі художніх творів історичної тематики. Гриневич В.Й. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.229-238. - укр. УДК 375.808.4.
Статтю присвячено висвітленню питання сучасних підходів до формування в майбутніх учителів-словесників умінь аналізувати образи-персонажів літературних творів історичної тематики. Акцентується увага на сучасних підходах до вивчення літературних творів історичної тематики, ролі самостійних творчих завдань та робіт під час формування вмінь аналізу історичних художніх образів-персонажів у навчальному процесі ВНПЗ. Автором подаються зразки проблемно-творчих завдань до роботи над формуванням умінь аналізу історичних художніх образів-персонажів, виконання яких вимагає від студентів знань особливостей відповідної епохи, текстів творів, умінь здійснювати пошук, накопичувати, систематизувати й аналізувати матеріал.

14.17.12.2614/203105. Сучасний стан формування готовності бакалаврів з туризму до професійної взаємодії зі споживачами туристичних послуг. Дишко О.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.245-250. - укр. УДК 378.04:338.48.
У статті аналізується система поглядів науковців на проблеми професійної туристської освіти, подано авторське визначення поняття "готовність бакалаврів з туризму до професійної взаємодії зі споживачами туристичних послуг". Наведено результати анкетування викладачів кількох вищих навчальних закладів, у яких здійснюється підготовка фахівців із туризму, щодо визначення окремих аспектів готовності бакалаврів із туризму до професійної взаємодії зі споживачами туристичних послуг.

14.17.12.2615/203106. Аналіз результатів моніторингу професійної діяльності випускників спеціальності фізика. Завражна О.М., Салтикова А.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.251-259. - укр. УДК 378.53.
У статті проведено аналіз результатів моніторингу професійної діяльності випускників вузу на прикладі спеціальності фізика СумДПУ імені А.С. Макаренка за період від першого випуску 2006 р. до 2014 р. Дослідження показало, що більшість випускників (близько 70 %) змогли використати здобуту освіту у своїй професійній діяльності, для інших вона стала лише сходинкою в пошуку свого місця на ринку праці. Усі випускники працевлаштовані. Можна стверджувати, що для підвищення якості освіти й надання допомоги випускнику ВНЗ для реалізації себе як фахівця потрібна тісна взаємодія сфери освіти й ринку праці.

14.17.12.2616/203107. Використання інноваційних технологій під час вивчення дисциплін економічного циклу в умовах педагогічного коледжу. Земка О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.259-267. - укр. УДК 378:016.
У статті обґрунтовано ефективність упровадження в навчально-виховний процес інноваційних педагогічних технологій під час вивчення дисциплін економічного циклу "Економічна теорія", "Економіка виробництва" в педагогічному коледжі. Висвітлено питання застосування інноваційних методів, прийомів, форм роботи, зокрема запитально-відповідних співбесід; демонстрацій електронних, комп'ютерних презентацій та підготовки наукових доповідей студентів; проведення тест-рейтингів; методів "Мікрофон", "Мозковий штурм", "Займи позицію", "Дошка запитань", "Пошук цікавих запитань", "Обмін проблемами" та інших. Застосування рольової гри презентовано на прикладі практичного заняття "Підприємницька діяльність".

14.17.12.2617/203108. Формування інформаційних дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури. Земка О.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.267-273. - укр. УДК 378:016.
У статті проаналізовано сутність поняття "інформація" в педагогічній і психологічній науковій літературі. Розкрито групу інформаційних дослідницьких умінь майбутніх учителів української мови і літератури: бібліографічні, лексикографічні, технічні. Формування інформаційних дослідницьких умінь у майбутніх учителів української мови і літератури здійснюється у процесі навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної роботи та під час навчальних (фольклорної, літературно-краєзнавчої, етнографічної) і педагогічних практик (навчально-залікової, на робочому місці вчителя).

14.17.12.2618/203109. Зміст поняття "культура професійного спілкування" майбутніх інженерів-педагогів транспортної галузі. Кочина В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.273-282. - укр. УДК 378.1.
Стаття присвячена питанням вивчення сутності та структури поняття "культура професійного спілкування". Розглянуто й визначено споріднені поняття "культура", "культура мовлення", "комунікативна культура", "культура спілкування". Проаналізовано наукові позиції авторів щодо змісту даних понять. Представлено структуру понять "культура", "культура спілкування" та "комунікативна культура" фахівців. Розглянуто сутність поняття "професійне (ділове) спілкування", "педагогічне професійне спілкування". Обґрунтовано й визначено сутність і складові поняття "культура професійного спілкування" майбутніх інженерів-педагогів транспортної галузі. Виділено компоненти культури професійного спілкування інженера-педагога: індивідуально-особистісний, мотиваційний, соціально-психологічний, індивідуально-комунікативний, мовний, професійний.

14.17.12.2619/203110. Формування творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва. Крамська С.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.282-291. - укр. УДК 78:37.036-057.875.
У статті розкрито сутність процесу формування творчої активності студентів - майбутніх учителів музичного мистецтва. Обґрунтовано педагогічні, психологічні, організаційні умови, що необхідні для забезпечення процесу формування творчої активності студентів. Визначено основні види та методи роботи вчителя щодо створення творчої атмосфери на уроці музичного мистецтва. Зазначено, що результативність формування творчої активності майбутнього вчителя у процесі музичної освіти залежить від орієнтації викладачів і студентів на саморозвиток і самореалізацію в процесі спільного оволодіння творчими видами діяльності; включення студентів у навчально-творчий процес згідно з індивідуальним освітнім маршрутом.

14.17.12.2620/203111. Мотиваційно-ціннісна орієнтація на використання історичного досвіду в процесі підготовки майбутніх інженерів-педагогів. Курок В.П., Шевель Б.О., Медвідь С.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.292-298. - укр. УДК 378.147:377.3-051.
У статті обґрунтовано доцільність упровадження спецкурсу "Історія інженерно-педагогічної освіти України" в систему підготовки студентів напряму 6.010104 "Професійна освіта". Зазначено, що сучасний розвиток суспільства потребує опанування історичних знань для вдосконалення професійної підготовки фахівців. Але існують суб'єктивні й об'єктивні чинники, що перешкоджають широкому використанню історичних здобутків у процесі підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності. На основі проведеного дослідження було встановлено, що використання історичного досвід у процесі підготовки майбутніх інженерів-педагогів сприяє підвищенню мотивації навчання, інтеграції знань студентів, усвідомленню перспектив подальшого розвитку системи інженерно-педагогічної освіти.

14.17.12.2621/203112. Розвиток професійно-творчої самореалізації особистості педагога та студента. Левченко Л.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.298-306. - укр. УДК 37.013.2.
У статті розкрито сутність процесів самореалізації особистості педагога та студента, досліджено й теоретично обґрунтовано педагогічні умови для творчої самореалізації педагогів і студентів. Необхідною складовою та провідним механізмом самої технології самореалізації науково-творчого потенціалу студента та педагога є їх компетентна творча взаємодія на різних рівнях - гуманістичної комунікації, постановки та розв'язання проблемних задач, тривалого та глибокого занурення у творчий процес, рефлексивну діяльність. Поряд із цілеспрямованими впливами на особистість майбутнього педагога в процесі професійного виховання істотним є його самовиховний, суб'єктивний контекст свідомого самовдосконалення себе як майбутнього професіонала, що охоплює як адаптацію власних індивідуально-неповторних особливостей і можливостей до вимог педагогічної професії, так і формування готовності майбутнього вчителя до постійного підвищення своєї професійної кваліфікації та безперервного розвитку соціально-моральних та інших властивостей особистості.

14.17.12.2622/203113. Організація процесу формування готовності майбутніх учителів початкової школи до проектування інформаційно-комунікаційного середовища. Лецюк І.З. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.306-312. - укр. УДК 37.018.4.
У статті розглянуто питання організації процесу формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до проектування інформаційно-комунікаційного середовища як інструменту розширення діапазону можливостей співпраці головних суб'єктів навчально-виховного процесу в початковій школі - учителя й учня. Акцентовано увагу на принципах організації інформаційного освітнього середовища вищого педагогічного навчального закладу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Окреслено низку завдань перед викладачами педагогічного навчального закладу для підготовки вчителя початкової школи як активного діяльного учасника організації освітнього середовища, здатного діяти в умовах стандартизації загальної початкової освіти.

14.17.12.2623/203114. Особливості реальної практики формування професійної позиції майбутнього вчителя у процесі фахової підготовки в педагогічному коледжі. Літовка О.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.313-321. - укр. УДК 371.134.
У статті обґрунтовується актуальність формування професійної позиції майбутнього вчителя у процесі фахової підготовки в педагогічному коледжі в умовах інтеграції України у Європейський освітній простір. Акцентується увага на особливостях особистісно-орієнтованої освітньої парадигми та на Болонському процесі, як на основних освітніх орієнтирах сьогодення. Характеризується вплив фахової підготовки педагогічного коледжу на позицію майбутнього фахівця. Аналізується зміст програм із головних профілюючих навчальних дисциплін і програм з різних видів педагогічної практики. Виокремлюється потенціал локальних тематичних блоків предметів психолого-педагогічного циклу, спрямований на розкриття різних підходів до змісту та значення професійної позиції у структурі професіоналізму майбутнього вчителя. Розглядаються результати діагностики рівнів сформованості когнітивного, мотиваційно-смислового й поведінкового критеріїв педагогічної позиції студентів.

14.17.12.2624/203115. Досвід підготовки іноземних студентів - майбутніх керівників хорових колективів у ВНЗ України. Ма Сюй. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.321-331. - укр. УДК 378.016: 78.071.4-051.
У статті викладено дані науково-теоретичного дослідження та результати експериментальної підготовки китайських студентів до керівництва хоровими колективами. В основу методики покладено досягнення української системи диригентсько-хорової освіти, доповнені змістом і формами навчальної діяльності, у яких ураховано вимоги світової практики до компетентності фахівця цієї галузі, готового діяти в різних соціально-культурних умовах.

14.17.12.2625/203116. Професійно-педагогічна культура викладача ВНЗ економічного профілю як складова його професійної компетентності. Миленкова Р.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.331-338. - укр. УДК 378.2.
Мета статті полягає в теоретичному аналізі професійно-педагогічної культури викладачів ВНЗ економічного профілю. Представлені результати дослідження здобуті за допомогою таких методів, як аналіз, узагальнення, аналогія, моделювання, педагогічне спостереження, опитування, експертна оцінка. Результатом дослідження виступає опис структурних елементів і їх взаємодії, функцій та основних чинників становлення професійно-педагогічної культури. Практичне значення полягає у можливості педагогічної експертизи професійно-педагогічної культури викладачів відповідно до складових її структури та передбачає в подальшому проведення педагогічного експерименту.

14.17.12.2626/203117. Розвиток пізнавальної діяльності майбутніх медиків у позааудиторний час. Орел-Халік Ю.В., Трегуб С.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.338-346. - укр. УДК 378.14.
У статті проаналізовано значущість розвитку самостійної пізнавальної діяльності майбутніх медичних працівників у позааудиторний час, визначено цілі та завдання самостійної пізнавальної діяльності студентів, здійснено аналіз науково-методичного комплексу та методів перевірки самостійної пізнавальної діяльності студентів медичного профілю, які спрямовані на підвищення когнітивного рівня культури фахового мовлення майбутніх медичних фахівців шляхом активізації відповідних теоретичних і практичних знань і усунення недоліків мовного характеру.

14.17.12.2627/203118. Професійно-педагогічна компетентність викладача як умова ефективного дидактичного процесу у ВНЗ економічного профілю. Отрощенко Л.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.346-354. - укр. УДК 378.2.

У статті на основі аналізу наукових джерел визначено професійно-педагогічну компетентність викладача ВНЗ економічного профілю як необхідну умову ефективного дидактичного процесу у ВНЗ. Досліджено структурні компоненти професійно-педагогічної компетентності та професійно важливі якості викладача ВНЗ. Перспективами подальших досліджень визначено обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування й розвитку професійної компетентності викладачів ВНЗ економічного профілю та порівняльно-педагогічний аналіз вітчизняних і зарубіжних моделей підготовки викладачів.

14.17.12.2628/203119. Змістові та структурні характеристики музичних компетенцій бакалаврів початкової освіти. Пушкар Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.354-362. - укр. УДК 378:78:371.3:372.4-057.87.
У статті обґрунтовано необхідність підготовки кваліфікованого педагога початкової школи, компетентного, який здатний до інноваційної діяльності, професійної та соціальної мобільності. Аргументовано необхідність формування музичних компетенцій студентів напряму підготовки "Початкова освіта" на основі аналізу складових галузевого компонента державних стандартів вищої освіти; перелічено найважливіші музичні компетенції бакалаврів початкової освіти; висвітлено окремі педагогічні ідеї, принципи та прийоми певних концепцій і методик музичного виховання.

14.17.12.2629/203120. Зміст і специфіка організації дослідницько орієнтованої практики майбутніх педагогів у просторі Малої академії наук України. Сущенко Л.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.363-371. - укр. УДК 378:371.212.51:001.89.
У статті зроблено спробу визначити психолого-педагогічні механізми впливу на продуктивну дослідницьку діяльність майбутнього вчителя в контексті особистісного підходу. Наголошено на пріоритетності та значущості науково-дослідної роботи у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів. Визначено й обґрунтовано специфічні особливості організації дослідницько-орієнтованої практики майбутніх педагогів у просторі Малої академії наук України.

14.17.12.2630/203122. Моніторинг сформованості науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики у процесі професійної підготовки. Тушева В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.377-385. - укр. УДК [371.124:7.071.2:001] (477).
У статті розглянуто моніторинговий компонент багатокомпонентної системи науково-методичного забезпечення формування науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики у процесі професійної підготовки, що являє собою комплексну складноструктуровану технологію, запропонований критеріальний апарат (сукупність критеріїв і показників), типологія рівнів сформованості означеного особистісного феномену, визначена організаційно-експериментальна база розробленої системи.

14.17.12.2631/203123. Модель формування професійного інтересу майбутніх учителів фізики. Федьович О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.385-391. - укр. УДК 378.147:53.
У статті представлено модель формування професійного інтересу майбутніх учителів фізики у процесі вивчення фахових дисциплін, описані компоненти, з яких вона складається (концептуально-цільовий, змістовий, операційно-діяльнісний, діагностично-результативний та організаційний). Розглянуто поняття "модель", "моделювання", "фахові дисципліни". Виділено форми, методи, педагогічні умови й етапи формування професійного інтересу майбутніх учителів фізики у процесі вивчення фахових дисциплін.

14.17.12.2632/203127. Ризик-менеджмент: теорія і практика української вищої школи. Клочкова Т.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.415-423. - укр. УДК 378.4.014.543:005.334](410).
У статті визначено та схарактеризовано ризики української вищої школи на основі застосування таких теоретичних методів, як аналіз, порівняння, класифікація та узагальнення наукової літератури, законодавчої бази. Зокрема, розглянуто ризики, що можуть загрожувати виконанню основних завдань реалізації стратегії розвитку вищої школи. Наведено класифікацію ризиків у розрізі надання якісних освітніх послуг, споживачами яких є студент, підприємство, держава й суспільство. Ідентифіковано ризики зовнішнього та внутрішнього середовища сектору вищої освіти, що впливають на стратегічний розвиток ВНЗ. Подальшого вивчення потребує визначення можливості застосування елементів прогресивного зарубіжного досвіду, зокрема досвіду британських університетів, у контексті досліджуваної проблеми в Україні.

14.17.12.2633/203128. Самостійна робота магістрантів-управлінців освітою як засіб формування дослідницької культури. Шевченко А.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.423-430. - укр. УДК 123.456:789.
У статті представлено аналіз видів і форм самостійної роботи магістрантів,а також обґрунтовано необхідність впровадження різних форм самостійної роботи в організацію науково-дослідної діяльності магістрантів-управлінців освітою. Результати здійсненого аналізу використовуються для формування творчої особистості майбутнього менеджера освіти й утворення навичок "прийняття управлінських рішень". У статті також розкрито сутність і процес "прийняття управлінських рішень" під час навчання у магістратурі.

14.17.12.2634/203135. Зарубіжний досвід екологічної підготовки майбутніх учителів біології. Скиба М.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.47-55. - укр. УДК 378. 011. 3 - 057 : 574.
Мета статті - проаналізувати досвід екологічної підготовки майбутніх учителів біології в США, Великій Британії, Німеччині, Білорусі та Росії. За допомогою порівняльного аналізу навчальних планів університетів з'ясовано їх екологічне наповнення. Зроблено висновки про екологізацію навчально-виховного процесу ВНЗ через включення екологічного матеріалу до різних навчальних дисциплін, упровадження окремих екологічних дисциплін і різноманітних спецкурсів еколого-педагогічного спрямування, останні характерні для університетів США. Перспективним для наукових досліджень є аналіз змісту теоретичної екологічної підготовки майбутніх учителів біології в Україні, США та Європі, його порівняльний аналіз.

14.17.12.2635/203155. Формування дослідницької компетентності вчителя початкової школи у процесі функціонування історико-педагогічних студій. Венгловська О.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.210-218. - укр. УДК 371.13:373.3]371.13.025 .026(477).
У статті за результатами теоретичного аналізу джерел розкрито підходи сучасних українських науковців до визначення сутності та структури поняття "дослідницька компетентність". З'ясовано, що це поняття трактується як інтегрована якість особистості, формування якої сприяє здатності та готовності майбутніх учителів початкової школи здійснювати науковий пошук, моделювати процеси і явища на основі здобутих знань. У статті презентовано досвід формування дослідницької компетентності вчителя початкової школи у процесі функціонування історико-педагогічних студій. Участь студентів у роботі історико-педагогічних студій

сприяє розвиткові в них дослідницьких компетенцій, а саме: уміння працювати з історико-педагогічними джерелами, аналізувати, диференціювати, узагальнювати, моделювати процеси і явища, проектувати алгоритм власної науково-пошукової діяльності.

14.17.12.2636/203162. Особливості технологічних підходів до навчання. Самойленко О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.266-274. - англ. УДК 378.14.
У статті розглянуто поняття "технології" та "навчання", описано технологічні підходи закордонних науковців до навчання у вищій освіті, проаналізовано історичний аспект. Представлено характеристику технологічних підходів закордонних науковців до навчання. Встановлено, що до основних ознак технології відносять проектованість, керованість, коректованість, результативність, діагностичну доцільність, аналіз діючих факторів, ефективність методів, системність і цілісність. Зазначено, що до провідних чинників технологічного підходу відноситься мотивація самостійної роботи з придбання знань, джерела якої знаходяться як у контексті практичної, так і в навчальній діяльності.

14.17.12.2637/203163. Формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва. Барсукова Н.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.275-281. - укр. УДК 378.147:78.
У статті визначено основні засади формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва. При дослідженні даного питання були застосованітакі методи,як аналіз, узагальнення, систематизація. В результаті зроблено висновок, що ефективне формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва можливе завдяки комплексному застосуванню педагогічних умов, які позитивно впливають на: а) формування професійно важливих якостей; б) засвоєння інтегрованого змісту означеного поняття та в) засвоєння музично-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва. Дослідження впливу та ефективності запропонованих педагогічних умов формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва в навчальному процесі є перспективою подальшого дослідження.

14.17.12.2638/203166. Принципи розвитку педагогічної творчості майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. Гаврилюк С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.303-315. - укр. УДК 371.134: 372.
У статті розкрито актуальні питання професійної підготовки вихователів до майбутньої професійної творчої професійної діяльності. Мета статті полягає у визначенні принципів розвитку педагогічної творчості майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. Методичний інструментарій та процедура дослідження включали проведення вимірювань за допомогою діагностичних методик, опитувань, анкет. В експерименті брали участь 175 студентів факультету дошкільної та корекційної освіти, вік від 17 до 25 років, в основному особи жіночої статі. Виявлено, що готовність майбутніх вихователів до педагогічної творчості залежить від професійної мотивації, розвитку творчих якостей особистості. Цьому сприяє використання інтерактивних, інноваційних акмесинергетичних технологій, спрямованих на розвиток професійного творчого мислення, педагогічної техніки, стимулювання внутрішнього творчого потенціалу майбутніх вихователів.

14.17.12.2639/203167. Теоретичні основи конструювання програми для навчання російської мови іноземних тюркомовних студентів-нефілологів. Гирич З.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.315-323. - рос. УДК 811.161.1'243:371.214.114.
У статті програма розглядається як жанр методичної літератури, дається визначення поняття "програма", перераховуються головні організаційні принципи побудови програм, наводиться поетапна розробка мовної програми. Встановлено, що під час конструювання національно орієнтованих програм для іноземних тюркомовних студентів-нефілологов, які навчаються у ВНЗ України, необхідно враховувати сучасні тенденції в методиці, дані порівняльного аналізу структури російської та тюркських мов. Ці програми повинні будуватися на основі компетентностного підходу та включати елементи когнітивізму.

14.17.12.2640/203169. Реформування вищої педагогічної освіти України в умовах євроінтеграції. Ковтун Г.І., Мартиненко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.329-336. - укр. УДК 378:316.422(477)+(4).
У статті обґрунтовано необхідність всебічного вивчення досвіду підготовки педагогічних кадрів у країнах Європи та його використання для побудови ефективної системи педагогічної освіти в Україні; досліджено особливості професійної підготовки вчителів і основні напрями реформування систем підготовки педагогічних кадрів у Німеччині та Великій Британії. Авторами охарактеризовано основні проблеми становлення національної системи педагогічної освіти; визначено тенденції її подальшого розвитку з урахуванням європейського досвіду; запропоновано шляхи подолання існуючих розбіжностей у функціонуванні національної та європейської систем педагогічної освіти.

14.17.12.2641/203170. Усвідомлення сучасним викладачем власного призначення як запорука професійного зростання. Коркішко О.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.336-343. - укр. УДК 378.011.3-057.175:316.61.
У статті актуалізовано питання професійного зростання викладача вищої школи. Охарактеризовано концепцію особистості, розроблену видатним психологом К. Платоновим. Відповідно до цієї концепції у структурі особистості виділено загальні, особливі й одиничні (індивідуальні) властивості. Розглянуто професійну діяльність викладача вищої школи, яка вимагає наявності певних особистісних якостей, соціально-психологічних рис і педагогічних здібностей,що є результатом, зокрема й професійного росту. Визначено психолого-педагогічні особливості формування професіоналізму викладача вищого навчального закладу.

14.17.12.2642/203171. Шляхи підвищення якості викладання англійської мови професійного спрямування в технічних університетах України. Корсун Г.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.343-349. - укр. УДК 372:88.
Метою даної статті є дослідження методів підвищення якості мовної підготовки студентів вищих технічних навчальних закладів України. Спираючись на методологію даного наукового дослідження вбачається за потрібне детально проаналізувати шляхи впровадження нових реформ вищої освіти в Україні з точки зору якості навчання. В статті наводяться результати дослідження, які демонструють необхідність розробки нових стандартів до викладання англійської мови студентам технічних спеціальностей. Практичне значення дослідження полягає у вивченні Європейських вимог до розвитку іншомовної освіти у країнах Європейського Союзу з метою подальшого запозичення та імплементації кращого зарубіжного досвіду у вітчизняну систему вищої освіти.

14.17.12.2643/203172. Формування духовної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. Крамська С.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.349-357. - укр. УДК 378[37.013].
У статті розглядаються поняття "духовність", "дух", "духовна культура", піднімаються питання щодо становлення особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва, культури його спілкування; визначається вплив вокального мистецтва на професійне становлення й формування морально-естетичних цінностей педагога. Приділено увагу духовній музиці як джерелу позитивної енергетики, яка збагачує людину та вдосконалює її духовно.

14.17.12.2644/203173. Педагогічна діагностика професійно-творчих умінь студентів як показника готовності спеціаліста до професійної діяльності. Левченко Л.С., Кривонос О.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.357-365. - укр. УДК 37.013.32.159.938.34332.
У статті представлено результати дослідження сутності педагогічної діагностики професійно-творчих умінь студентів, розглянуто комплекс діагностичних процедур для об'єктивної оцінки професійно-творчих умінь студентів розв'язувати нестандартні задачі професійної діяльності на пошуково-виконавчому, евристичному та творчому рівнях. Матеріал сформовано як за результатами аналізу й узагальнення психолого-педагогічної літератури, так і за результатами власного експериментального дослідження авторів.

14.17.12.2645/203176. Педагогічні підходи до використання змішаного навчання у вищій школі. Ручинська Н.С., Семененко І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.382-388. - укр. УДК 378.14.
У статті охарактеризовано поняття змішаного навчання. Розкрито педагогічну роль інформаційних технологій у змішаному навчанні. Розглянуто ключові елементи побудови змішаного навчання з використанням Інтернет-технологій, такі, як забезпечення віддаленого доступу до навчального контенту. Зазначено, що реалізація змішаного навчання у вищих навчальних закладах передбачає застосування окремих веб-сторінок, веб-сайтів та веб-порталів для розміщення навчальної інформації в різних форматах залежно від її обсягу та необхідності використання додаткових сервісів. Розглянуто основні аспекти та напрями змішаного навчання у вищій школі.

14.17.12.2646/203177. Урахування індивідуальних особливостей студентів у навчанні та вихованні. Сергєєв С.М., Рощупкін А.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.388-396. - укр. УДК 159.411.
У даній науковій статті було розглянуто та обґрунтовано актуальність і необхідність врахування індивідуальних особливостей особистості у процесі навчання. Проаналізовано досвід педагогів та психологів різних часів з цього питання. Описано особистісні особливості та їх відображення на навчальному потенціалі студентів. На основі анкетування навчальних груп студентів за методикою К. Г. Юнга були отримані результати щодо типології особистостей. Результати дослідження можуть застосовуватися в педагогічній діяльності з метою підвищення продуктивності навчального процесу.

14.17.12.2647/203179. Мультилінгвізм у системі освіти майбутніх учителів іноземних мов. Стеченко Т.О., Ушакова Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.403-411. - рос. УДК 37.091.12: 81, 243: 008.
У статті розглянуто сутність європейської плюрилінгвальної міжкультурної освіти та досліджено можливості її використання у вищій школі України, насамперед, у професійній підготовці майбутніх учителів іноземних мов. Європейська мовна освіта передбачає залучення в систему навчання всіх мов, якими володіє учень / студент, зокрема регіональні мови, мови національних меншин і мігрантів, мови освіти та іноземні мови. Мультилінгвізм в Україні є якісною передумовою для використання ідей плюрилінгвальної полікультурної освіти в системі професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

14.17.12.2648/203180. Особливості ставлення студентів класичного університету до питань здоров'я. Тимченко А.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.411-422. - укр. УДК 613 + 37.04.
Статтю присвячено вивченню багатоаспектності знань про здоров'я та здоровий спосіб життя в системі підготовки фахівців класичного університету, встановленню пріоритетності знань про здоров'я для сучасної молоді. У роботі вперше визначено потреби студентів у збереженні та зміцненні здоров'я та проведена оцінка ставлення студентів до здоров'я. Виявлено особливості ставлення до здоров'я студентів дозволили обґрунтувати причини первинних зсувів у структурі здоров'я студентів. Результати роботи дозволили розширити можливості та виявити особливості ставлення до здоров'я студентів.

14.17.12.2649/203181. Формування початкового професійного досвіду майбутніх менеджерів освіти засобами ігрових технологій навчання. Долженков О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.423-432. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті розглядається проблема використання інтерактивних технологій у структурі професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти у зв'язку з універсальністю цього педагогічного засобу формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Інтерактивні технології застосовуються на міждисциплінарних практичних заняттях, що дозволяє об'єднати у процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти такі суміжні дисципліни, як: теорія менеджменту, психологія управління, управління трудовими ресурсами, техніка управлінської діяльності та ін., що надає можливість структурувати отримані знання в цілому та формувати у студентів професійні вміння необхідні для успішного опанування обраної ними професії.

14.17.12.2650/203233. Інноваційні підходи до формування комунікативної компетенції студентів у процесі вивчення іноземної мови в Німеччині. Бойчевська І.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.60-66. - укр. УДК 81'243 (430).
У статті автор розглядає формування комунікативної компетенції німецьких студентів у процесі вивчення іноземної мови. Простежено розвиток поняття "комунікативна компетенція" та зв'язок між комунікативною та лінгвістичною компетенцією. Наголошено, що комунікативна компетенція - це основна мета вивчення іноземних мов у Німеччині. Зауважено, що німецькі заклади вищої освіти пропонують своїм студентам для вивчення щонайменше дві іноземні мови. Проаналізовано основні тенденції формування комунікативної компетенції німецьких студентів: використання іноземної мови під час занять із спеціальності, застосування інноваційних технологій, навчання або практика за кордоном тощо.

14.17.12.2651/203238. Система професійної підготовки майбутніх бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії) в університетах Нідерландів. Лянной Ю.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.97-107. - укр. УДК 796.011.3:[378.22:615.8]:378.4(492).

У статті представлено систему професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії) у вищих навчальних закладах Нідерландів. Встановлено перелік Нідерландських університетів, які проводять підготовку бакалаврів та/або магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії). Детально охарактеризовано систему професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної терапії в Університеті Тим (Thim). Уточнено терміни навчання та кількість кредитів на підготовку фахівців цього профілю відповідно до Європейської кредитно системи (ECTS). Проведений аналіз змісту дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів фізичної терапії.

14.17.12.2652/203241. Технології грантового супроводу науково-дослідних проектів в університетах США. Сбруєв М.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.139-153. - укр. УДК 378.3:001.891:378.4(73).
У статті доведено необхідність вивчення світового досвіду диверсифікації фінансування університетських досліджень і розробок. Висвітлено проблеми української науки в складних військових і економічних умовах, коли недолік бюджетного фінансування та небажання приватного бізнесу інвестувати в наукові дослідження призвели до згортання довгострокових перспективних досліджень. Особливу увагу приділено системі грантового фінансування наукових проектів США. Показано, що грантова підтримка науки, як особливий фінансовий механізм, отримала значне поширення у світі та найбільшою мірою в Сполучених Штатах Америки.

14.17.12.2653/203242. Полікультурність як стратегія інноваційного розвитку вищої педагогічної освіти в Україні (досвід Канади). Свиридюк О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.153-162. - укр. УДК 378.03(71+477.46).
У статті розглядається полікультурність як стратегія інноваційного розвитку вищої педагогічної освіти в Україні. Метою статті є аналіз та порівняння полікультурного компоненту навчальних планів із підготовки вчителів в Україні та Канаді. Методологія дослідження передбачала використання теоретичних і практичних дослідницьких методів. Розглянуто сутність поняття полікультурності. Здійснено компаративний аналіз полікультурного компоненту в навчальних програмах підготовки вчителів у вищих навчальних закладах України та Канади. Зроблено висновок про необхідність активного використання накопиченого світовою педагогічною практикою потенціалу для вирішення проблем українського полікультурного суспільства. Серед перспектив подальших наукових розвідок визначено питання загальної характеристики полікультурного виховання в сучасній шкільній освіті України.

14.17.12.2654/203260. Організація підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності на засадах дослідження. Бєлєнька Г.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.315-322. - укр. УДК 371.134.013: 373.211.24: 378.
Метою статті є висвітлення підходу до організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах, що базується на засадах наукового дослідження студентів і викладачів. В її основу покладено дані аналізу освітнього процесу з фахової підготовки майбутніх педагогів, досвіду роботи викладачів вишів та пілотного дослідження із включення студентів спеціальності "Дошкільна освіта" та "Початкова освіта" в активну дослідницьку діяльність. Результати дослідження засвідчують ефективність запропонованої системи роботи. Практичне значення дослідження полягає в новому підході до складання планів підготовки фахівців педагогічних спеціальностей. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються автором у перегляді змістового наповнення фахових навчальних дисциплін.

14.17.12.2655/203261. Інноваційні технології, методи й засоби формування гуманістичного світогляду майбутнього вчителя у процесі вивчення дисципліни "іноземна мова". Бондар Г.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.323-328. - укр. УДК 371.134 : 811 (07).
У статті обґрунтовано інноваційні технології, методи й засоби формування гуманістичного світогляду майбутнього вчителя у процесі вивчення дисципліни "іноземна мова" (навчальні ситуації, проблемні ситуації, діалог, індивідуальні та колективні діалоги; обговорення, анотації, контроль; експрес-опитування, узагальнення незалежних оцінок, аналіз зарубіжних текстів за підтримки принципів гуманістичної педагогіки).

14.17.12.2656/203262. Оптимізація процесу самореалізації творчого потенціалу особистості майбутнього вчителя-філолога та українознавця. Гончарук В.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.328-334. - укр. УДК 371.134:81.161.2(07).
У статті охарактеризовано інноваційну технологію професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога та українознавця. Наголошено, що основу вищезазначеної технології становить розвиток творчого потенціалу вчителя. Від рівня ефективності самореалізації творчого потенціалу вчителя залежить у майбутньому рівень освіченості, вихованості, творчості учнів. Визначено педагогічні умови ефективної підготовки майбутніх учителів-філологів до професійної діяльності. У результаті проведеної експериментальної перевірки встановлено, що ефективність професійної підготовки майбутніх учителів-філологів істотно зростає за умови розвитку в студентів творчих умінь і навичок проведення українознавчої роботи в школі.

14.17.12.2657/203263. Підготовка студентів до вивчення прикметника як засобу оволодіння учнями початкових класів навичками образного мовлення. Зенченко Т.Ф. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.334-343. - укр. УДК 372.881.
Компетентнісний підхід до викладання мовно-мовленнєвого курсу стимулює розвиток питань оптимізації мовленнєвого спілкування не тільки школярів у загальноосвітній школі, зокрема в її початковій ланці, й у системі підготовки вчителів у вищому навчальному закладі; вироблення системи методичних рекомендацій для майбутніх учителів початкової школи, визначення особливостей підготовки майбутніх учителів до формування комунікативної компетентності молодшого школяра. Робота над вивченням прикметника, містить великі можливості для збагачення лексичного запасу молодших школярів, формування вмінь визначати функцію прикметників у мовленні, замінювати їх синонімами, використовувати цю частину мови під час побудови зв'язних висловлювань.

14.17.12.2658/203264. Професійно-комунікативний потенціал гуманітарної підготовки студентів у ВНЗ: практичний аспект. Зотова-Садило О.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.343-352. - укр. УДК 371.315.6:51.
Автор статті аналізує стан впровадження інтегрованого підходу до підготовки майбутніх фахівців негуманітарного профілю у практику в Україні та за кордоном. Проведений аналіз навчальних планів, анотацій та робочих програм дисциплін ВНЗ низки країн, зокрема США, Великої Британії, Австралії, Швейцарії та України, засвідчує: навчальні дисципліни, що інтегрують гуманітарні та вузько професійні галузі науки, викладаються у більшості вищих навчальних закладів, які займають лідерські позиції світових рейтингів. У межах сучасної системи освіти викладання спецкурсів, що синтезують професійно орієнтовані та

гуманітарні знання, забезпечує осмислення соціальної реальності, озброює інструментарієм аналізу соціальних проблем та позитивно впливає на формування професійних компетенцій майбутнього фахівця.

14.17.12.2659/203265. Готовність до інноваційної діяльності у процесі педагогічної практики як важлива професійна якість майбутнього вчителя. Калюжна Т.Г., Радченко Ю.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.352-358. - англ. УДК 37.091.33-027.22:001.895.
Визначено термін "готовність до інноваційної педагогічної діяльності" як особистісно-професійну якість, що характеризується усвідомленням значущості та зацікавленості студента здійснювати інноваційну діяльність на інноваційних засадах; наявністю мотивації з одночасним набуттям спеціальних знань, умінь, які забезпечують організацію інноваційної педагогічної діяльності; потребами творчої само реалізації і професійного вдосконалення. З'ясовано, що під час проходження педагогічної практики у ВНЗ відбувається формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх учителів. Визначено структурні компоненти готовності до інноваційної педагогічної діяльності. Виокремлено педагогічні умови формування готовності студентів до інноваційної педагогічної діяльності у процесі педагогічної практики.

14.17.12.2660/203266. Технології ситуативного моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів. Кобюк Ю.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.359-364. - укр. УДК 378:147:001.895.
Стаття присвячена дослідженню технологій ситуативного моделювання як різновиду інтерактивних технологій. Описані пріоритетні напрями розвитку сучасної системи вищої освіти в Україні. Досліджено поняття інтерактивні технології, гра, ділова гра, технології ситуативного моделювання. Визначено, що технології ситуативного моделювання здатні формувати активну, творчу, самодостатню особистість здатну до саморозвитку та до самоосвіти. Розкрито роль технологій ситуативного моделювання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів.

14.17.12.2661/203267. Формування професійної культури соціального працівника в умовах університетської освіти. Ковальова А.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.364-371. - укр. УДК 378:088:37.091.12:36 - 051.
У статті виявлено ефективні шляхи формування професійної культури майбутніх соціальних працівників для вдосконалення їх професійної підготовки в умовах університетської освіти. Проаналізовано поняття "професійна культура", особливості її формування в контексті дослідження професійної підготовки фахівців із соціальної роботи. Визначено основні організаційні, психологічні та педагогічні умови професійної підготовки студентів-соціальних працівників, ураховуючи особливості їх професійної культури та на основі особистістно-орієнтованого підходу до навчання. У статті обгрунтовано роль органів студентського самоврядування як одного з ефективних чинників формування професійної культури соціального працівника в умовах вищого навчального закладу.

14.17.12.2662/203268. Роль куратора академічної групи в розвитку духовного потенціалу студентів ВНЗ. Лаппо В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.371-377. - укр. УДК 37.014.623.
У статті на основі аналізу дефініцій "потенціал", "особистісно-професійний потенціал", "духовний потенціал" визначено поняття "духовний потенціал особистості", "розвиток духовного потенціалу особистості". Наголошено на важливості активізації педагогічного супроводу в процесі розвитку духовного потенціалу студентства як чинника діяльності куратора академічної групи. Запропоновано низку методичних заходів, що сприятимуть ефективній роботі куратора задля розвитку духовного потенціалу усіх учасників академічної групи.

14.17.12.2663/203269. Особливості використання мотиваційних механізмів у вивченні іноземної мови студентами ВТНЗ. Літвінчук А.Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.377-384. - укр. УДК 81'243:378.
Стаття присвячена проблемі підвищення мотивації студентів у формуванні іншомовної компетентності. Аналіз навчального процесу у системі вищої школи та вивчення іноземної мови зокрема у немовних ВНЗ свідчить про необхідність врахування чинника мотивації як одного зі складових вирішення проблеми оптимізації освіти та забезпечення якості освіти. Охарактеризовано типи навчальної мотивації та проаналізовано фактори, які формують позитивну мотивацію студентів технічних спеціальностей. Визначено основні механізми на різних рівнях мотивації, розглянуто потенціал мотиваційних механізмів, які може застосовувати педагог для підвищення ефективності навчальної діяльності студентів.

14.17.12.2664/203270. Сутність категорії "якість" при реалізації товарної політики ВНЗ у процесі професійної підготовки майбутніх маркетологів. Майковська В.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.385-397. - укр. УДК 378.141 - 339.138.
У статті підкреслено актуальність проблеми підвищення якості професійної підготовки. Вказано на своєчасність погляду на знання як важливий ресурс і основу освітніх послуг. З'ясовано, що галузь освіти, забезпечуючи суспільство знаннями, продукує освітні послуги. Виявлено чинники формування їх якості. Розкрито сутність товарної політики вищого навчального закладу в педагогічному контексті як комплексу дій з формування системи компетенцій. Запропоновано застосування маркетингу як концепції управління якістю професійної підготовки майбутніх маркетологів. Представлено досвід діяльності Маркетинг-клубу в даному напрямі. Зосереджено увагу на подальшій розробці технологій професійної підготовки на підставі подолання протиріч між навчальною та практичною діяльністю майбутніх фахівців із маркетингу.

14.17.12.2665/203271. Формування творчої компетентності майбутніх лікарів на заняттях з біофізики. Макаренко В.І., Макаренко О.В., Макаренко К.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.397-405. - укр. УДК 577.35:378.14.
Метою даної статті є на основі аналізу наукової літератури розглянути проблему розвитку творчості майбутніх лікарів як елемента компетентності. Використовуючи теоретичний аналіз і спостереження, було визначено, що вміння бачити та сформулювати проблему й діяти в нестандартних ситуаціях формується у процесі виконання творчих завдань, особливо їх систем. Активізація творчих здібностей і реалізація творчого потенціалу можлива у процесі введення в навчальний процес інноваційних педагогічних технологій. Практичне значення дослідження вбачається у використанні розробленої технології на заняттях із біофізики. Подальшого дослідження потребує вивчення особливостей використання розробленої технології на інших дисциплінах, які вивчають студенти вищих медичних навчальних закладів.

14.17.12.2666/203272. Теоретичні засади та методичні аспекти іншомовної підготовки викладачів-предметників ВНЗ до подальшої участі в міжнародних проектах в умовах інноваційного розвитку освітнього простору. Мединська С.І. // Педагогічні

науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.405-413. - укр. УДК 378.147.001.76.
У статті розглядаються питання ефективної іншомовної підготовки викладачів фахових дисциплін вищих навчальних закладів України економічного профілю для участі в міжнародних проектах в умовах інноваційного розвитку освітнього простору. Розглянуто особливості підходу дорослих до вивчення іноземної мови, їх переваги й обмежувальні фактори, оптимальні умови для занурення в мовне середовище. Проаналізовано існуючі підходи до навчання іноземної мови майбутніх фахівців із метою розробки методологічних засад для навчання викладачів, тобто досвідчених фахівців, з урахуванням психологічних, соціальних і лінгвістичних факторів. Запропоновано оптимальну організацію навчального процесу на базі зарубіжних навчально-методичних матеріалів з урахуванням специфіки оцінювання та контролю даної категорії слухачів.

14.17.12.2667/203273. Художній розпис у фаховій підготовці студентів мистецького профілю. Носаченко Т.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.413-419. - укр. УДК 371.134.
У статті йдеться про ефективність вивчення художнього розпису у професійній підготовці майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Висвітлено досвід практичного використання студентами семантики та технічних прийомів художнього розпису для виконання творчих робіт, розкрито його потенціал у розвитку формально-декоративного відчуття студентів та усвідомлення національних рис мистецької освіти. Доводиться, що український художній розпис - це унікальна складова світової культури, яка виступає особливим засобом естетичного сприйняття світу та підвищення професійної компетентності майбутнього вчителя-художника.

14.17.12.2668/203274. Організація дослідницької діяльності студентів-біологів у процесі викладання вищої математики. Пузирьов В.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.424-433. - укр. УДК 378.147.88:51-76.
У статті висвітлено досвід організації дослідницької діяльності студентів біологічного факультету під час вивчення дисципліни "Основи вищої математики". Показана фундаментальна роль вищої математики, а також важливість міждисциплінарних зв'язків математики зі спеціальними біологічними дисциплінами в системі підготовки фахівців біологічного напряму. Автор підкреслює необхідність використання професійно орієнтованих завдань із вищої математики в підготовці майбутніх фахівців біологічної галузі. Приклади таких вправ наведено у статті. Презентовано фрагменти дидактичної гри з математики "Наукова конференція біологів", розробленої для студентів-біологів із метою набуття ними навичок дослідницької діяльності.

14.17.12.2669/203275. Університет: проблема конгруентності системи виробництва та системи навчання. Смирнов В.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.433-441. - рос. УДК 378(075).
У статті метою розгляду вперше обрана проблема конгруентності університетської структури, форми виробництва знання й теорії навчання Г. Бейтсона. Методологічну основу роботи становить сукупність теоретико-емпіричних методів наукового пізнання, включаючи методи ідеалізації, моделювання й порівняння. Отримані результати свідчать про гетерогенність і організаційну різноманітність як форм виробництва знання, так і моделей навчання. Доведено, що університет може розглядатися як унікальний майданчик інноваційних взаємодій. Цей висновок набуває особливої актуальності у зв'язку з перебудовою вищої освіти, що спричинена імплементацією Закону України "Про вищу освіту".

14.17.12.2670/203276. Інтернаціоналізаційні процеси в розвитку європейської вищої освіти на початку XXI століття. Товканець Г.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.441-451. - укр. УДК 378.013 (37.056.16).
Актуальність статті зумовлена тим, що вища освіта в третьому тисячолітті стає одним із найважливіших чинників успішного розвитку суспільства, необхідною умовою підтримки конкурентоспроможності професійного рівня особистості. Визначено стратегії інтернаціоналізації вищої освіти: узгоджений підхід; стратегія залучення кваліфікованої робочої сили; стратегія отримання доходу; стратегія розширення можливостей. Досліджено академічні та економічні цілі інтернаціоналізації. Схарактеризовано інтернаціоналізацію як чинник створення нових можливостей і підвищення доступності вищої освіти та її якості, впровадження інноваційних методів роботи в системах вищої освіти, зміцнення міжнародної співпраці.

14.17.12.2671/203277. Спортивно-оздоровчий туризм в системі фізичного виховання студентської молоді. Цюкало Л.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.451-458. - укр. УДК 37.037:338.48-6.
Метою роботи є розкриття та узагальнення особливостей використання спортивно-оздоровчого туризму у фізичному вихованні студентської молоді. Робота присвячена вивченню проблеми використання спортивного-оздоровчого туризму як засобу фізичного виховання, що дасть можливість визначити його місце, особливості використання, роль і значення у загальній системі фізичного виховання студентів. Розкрито форми використання спортивно-оздоровчого туризму та його вплив на фізичний стан студентів. Для вирішення вище поставлених завдань використовувались такі методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел; порівняльно-історичний метод; системно-структурний аналіз.

14.17.12.2672/203278. Дослідження впливу педагогічних умов на підготовку іноземних студентів до вивчення професійно орієнтованих дисциплін у вищому навчальному закладі. Черкашина Ж.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.458-466. - укр. УДК 378. 147.
У статті розглянуто педагогічні умови підготовки іноземних студентів до вивчення професійно орієнтованих дисциплін та обрунтовано педагогічні технології. Уточнено критерії (усної та письмової комунікації, готовності до вивчення професійно орієнтованих дисциплін); показники готовності іноземних студентів до вивчення професійно орієнтованих дисциплін у ВНЗ фармацевтичного профілю (сформованість знань, умінь і навичок, сформованість інтересу до вивчення професійно орієнтованих дисциплін). Сформульовано низку науково-практичних рекомендацій, реалізація яких сприятиме розвитку формування готовності іноземних студентів до вивчення професійно орієнтованих дисциплін у ВНЗ.

14.17.12.2673/203279. Модель анімаційної соціально-педагогічної діяльності зі студентською молоддю у сфері дозвілля. Максимовська Н.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.468-480. - укр. УДК 378.013.42-057.875:379.8.
У статті презентується модель анімаційної соціально-педагогічної діяльності (АСПД) зі студентською молоддю, яка реалізується на рівні позанавчального простру ВНЗ та у відкритій сфері дозвілля. Мета публікації, що полягає у визначенні теоретичних основ процесу моделювання вказаної діяльності, досягається шляхом визначення провідних стратегічних пріоритетів здійснення АСПД, напрямів діяльності на кожному з підрівнів, методів та форм її реалізації. Особлива увага приділяється

завданням активізації традиційних виховних сфер ВНЗ, розбудові позитивного інформаційно-дозвіллєвого середовища студентської молоді, підтримки дозвіллєвих ініціатив у міському, регіональному, міжнародному просторі.

14.17.12.2674/203280. Вища освіта - дієвий механізм соціалізації молоді. Пшенична Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.480-489. - укр. УДК 373.323.
У статті розкрито систему вищої освіти як соціального інституту, який специфічними методами реалізує процес соціалізації молодої людини до життя суспільства через навчання та виховання. Для молодої людини вища освіта є ресурсом соціальної мобільності, кар'єрного зростання, вона орієнтує молодь на засвоєння професійних знань, сприяє формуванню мрій, пов'язаних із досягненням життєвого успіху та соціального стану в суспільстві. Соціалізація особистості продовжується протягом усього життя, а тому важливу роль у цьому процесі відіграють люди, у безпосередній взаємодії з якими проходить її життя: батьки, родичі, однолітки, учителі, лідери молодіжних організацій, школа, університет, армія, ЗМІ, партії, церква. Молода людина - це особистість, а особистість - це результат соціального становлення особи, який проходить через подолання труднощів і накопичення власного життєвого досвіду. Вища освіта як соціальний інститут відповідає за своєчасну й адекватну підготовку молодої людини до повноцінного функціонування в суспільстві та виступає надзвичайно важливим чинником соціалізації молоді, бо, інвестуючи в особистість, сучасне українське суспільство забезпечує динамічність прогресивних змін в економіці й інших сферах суспільного життя, а значить, вища освіта стає важливим чинником соціальної стабільності та ефективного забезпечення зайнятості населення. Сприяючи економічному зростанню через вплив на продуктивність праці, університетська освіта забезпечує збільшення національного доходу, зменшення бідності, зростання рівня культури виробництва і споживання, підвищення якості життя людей, надає можливість молодій людині впевнено прямувати в майбутнє.

14.17.12.2675/203281. Соціокультурна адаптація міжнародних студентів в університетах України. Чирва А.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.490-495. - укр. УДК 378.091.2:364-787.522.
У статті здійснено аналіз сучасного забезпечення соціокультурної адаптації міжнародних студентів в університетах України. Висвітлено сутність та особливості процесу. Встановлено три основні рівні соціокультурної адаптації міжнародних студентів в Україні. Представлено проблеми та бар'єри (мовні, релігійні, культурні) соціалізації іноземців та запропоновано шляхи їх вирішення з метою підвищення привабливості українських університетів на міжнародній арені.

14.17.12.2676/203282. Готовність педагога до інклюзивної освіти. Бовкуш К.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.3-9. - укр. УДК 376.112.4.
У статті розкрито сутність, структуру та важливість формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя у зв'язку з впровадженням інклюзії в загальноосвітні навчальні заклади. Розкрито проблеми готовності педагога до інклюзивної освіти дітей з особливими психофізичними потребами; психолого-педагогічна ерудиція вчителя; уміння продуктивно поєднувати корекційно-консультативну й науково-дослідну діяльність педагога. Представлено дані, що ілюструють основні труднощі, а також параметри професійної та психологічної готовності вчителя до включення "особливої" дитини в загальноосвітній процес, розглянуто вплив особистісних особливостей педагогів на ставлення до інклюзивної освіти.

14.17.12.2677/203283. Професійна підготовка вчителів-логопедів до роботи з розумово відсталими дітьми молодшого шкільного віку. Боряк О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.9-17. - укр. УДК 37.091.313.376.
У статті висвітлюється питання інноваційного підходу до здійснення навчання студентів-дефектологів - майбутніх учителів-логопедів. Оскільки на сучасному етапі розвитку суспільства стає нове ставлення до формування професійних знань, умінь і навичок підростаючого покоління, нові підходи до інвестиційної політики в освітній сфері, мета статті - обґрунтування специфіки професійної підготовки майбутніх учителів-логопедів до роботи з розумово відсталими дітьми молодшого шкільного віку. Під час проведеного дослідження було визначено специфіку логокорекційної роботи з розумово відсталими дітьми молодшого шкільного віку та інноваційні форми здійснення навчально-виховного процесу у ВНЗ, які, на думку автора, суттєво вплинуть на ефективність та результативність навчання.

14.17.12.2678/203288. Академічні кодекси цінностей у вищій школі Польщі. Вахріна О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.49-59. - укр. УДК 37.017.7:375.27.
У статті висвітлено базові морально-етичні цінності в освітній політиці Польщі як джерело формування та розвитку особистості. На прикладі Кодексів цінностей, упроваджених в освітніх закладах Республіки Польща, автор аналізує фундаментальні ціннісні принципи та стандарти, які лягають в основу світогляду особистості, її внутрішньої культури та в майбутньому професійної діяльності. Вивчення польського досвіду дозволить оновити моральне середовище у вищих навчальних закладах України, підняти авторитет академічної освіти.

14.17.12.2679/203291. Зміст професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації (фізичної терапії) у вищих навчальних закладах Австрії. Лянной Ю.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.74-87. - укр. УДК 371.134:378.22:615.825(436).
У статті проаналізовано зміст професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії) у вищих навчальних закладах Австрії. Визначено перелік австрійських університетів, які проводять підготовку бакалаврів та/або магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії). Проаналізовано навчальні плани підготовки бакалаврів фізичної терапії в університетах прикладних наук FH Joanneum та St. Polten, а також магістрів в університетах FH Campus Wien та Donau-Universitat Krems. Висвітлено навчальні курси, види навчальних занять і кількість кредитів (ECTS) для підготовки бакалаврів і магістрів фізичної терапії в Австрійських університетах. Уточнено компетенції фахівців із фізичної терапії та умови здійснення їх професійної діяльності.

14.17.12.2680/203294. Виконання організаціями студентського самоврядування в Канаді суспільно-політичної функції. Підгаєцька А.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.106-118. - укр. УДК 378. 1 (71).
У статті розглянуто структуру студентських організацій у Канаді та роль, яку вони відіграють у керуванні вищим навчальним закладом; проаналізовано основні функції та напрями їх діяльності, означено основні категорії студентських клубів та організацій за інтересами, що приманні більшості вузів Канади. Зазначено, що яскравим прикладом виконання організаціями студентського самоврядування суспільно-політичної функції, став найбільш тривалий та найчисельніший студентський протест за всю історію Канади під назвою "Кленова весна". Доведено, що цей протест призвів до цілої низки суспільно-політичних подій, котрі вплинули як на систему вищої освіти, так і на суспільство Канади в цілому.

14.17.12.2681/203297. Огляд тенденцій впровадження елементів американської моделі загальної гуманітарної підготовки студентів-бакалаврів у вищій школі країн Євросоюзу. Федоренко С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.132-141. - укр. УДК 37.017.7:373.9.
У статті висвітлено погляди європейських освітян щодо необхідності наслідування досвіду США у сфері загальної гуманітарної підготовки студентів-бакалаврів. Використання елементів американської моделі загальної гуманітарної освіти на теренах Євросоюзу орієнтовано на розвиток моральних та естетичних цінностей студентів, їхніх високих суспільних ідеалів, переконань і способів поведінки, відповідних соціокультурним умовам сьогодення. Автор ставить за мету розгляд тенденцій впровадження загальної гуманітарної підготовки європейських студентів. Перспективою подальших розвідок у цьому напрямі є вивчення особливостей побудови курикулумів на основі американської моделі загальної гуманітарної освіти у вищих навчальних закладах різних країн Євросоюзу.

14.17.12.2682/203298. Система забезпечення якості навчання іноземних мов у технічних університетах Польщі. Шеверун Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.151-158. - укр. УДК 37.013:378.147.
Мета статті полягає в розкритті особливостей забезпечення якості навчання іноземних мов у технічних університетах на прикладі Польщі. Основні методи дослідження передбачали аналіз джерел, а також матеріалів дослідження з наступним синтезом його результатів у цілісну систему поглядів на якість навчання іноземних мов у польських технічних університетах. Результатами дослідження стало виявлення особливостей функціонування системи забезпечення якості іншомовної підготовки студентів у технічних університетах Польщі. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання позитивного польського досвіду у вітчизняних вищих навчальних закладах. Перспективами подальших наукових розвідок є розроблення рекомендацій стосовно покращення якості навчання іноземних мов у технічних університетах України з урахуванням досвіду європейських країн.

14.17.12.2683/203299. Особливості педагогічної практики студентів китайських педагогічних ВНЗ. Шевченко К.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.158-166. - укр. УДК 378.
Стаття присвячена особливостям педагогічної практики студентів китайських педагогічних закладів, висвітлює важливість практики у становленні майбутнього педагога, необхідність набуття досвіду роботи вчителем за допомогою практики, що в подальшій педагогічній діяльності майбутнього фахівця значно спростить його адаптацію до роботи вчителем та класним керівником, детально розглядає та аналізує основні види педагогічної практики, основні документи, які координують роботу студентів під час проходження практики, висвітлює вимоги до звітування та оцінювання практикантів, аналізує зміст практики, розглядає функції школи у проходженні практики, подає китайські форми контролю за роботою студентів-практикантів. Використано такі методи дослідження: здійснення порівняльно-педагогічного аналізу, вивчення й узагальнення педагогічного досвіду, першоджерел, зроблено теоретичні узагальнення й висновки.

14.17.12.2684/203300. Оцінювання педагогічної діяльності викладачів вищої школи як актуальна наукова проблема в Україні (друга чверть XX - початок XXI століття). Ткаченко Е.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.167-175. - англ. УДК 378.12+371.136.
У статті розкривається зміст та сутність поняття "оцінювання педагогічної діяльності", його мета та завдання. Визначено та схарактеризовано головні етапи розвитку аналізованої проблеми упродовж досліджуваного періоду. Установлено, що на рівні теорії, даний період характеризувався підвищенням вимог до викладачів вищої школи; визначенням видів, критеріїв та підходів до оцінки якості педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу ВНЗ. З'ясовано, що на практиці різних ВНЗ України широкого апробувалися різні форми та методи оцінки якості педагогічної діяльності викладачів, серед яких: метод атестації, метод рейтингу, метод оцінки викладача студентами та колегами, експертний метод, авторські методики тощо, які мали певні особливості та специфіку на кожному з визначених етапів.

14.17.12.2685/203314. Роль освітніх інновацій у процесі вивчення іноземних мов у вищій школі. Безлюдна В.В., Безлюдний Р.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.293-299. - укр. УДК 811(07):378.
У статті з'ясовано роль освітніх інновацій у процесі вивчення іноземних мов у вищій школі. У дослідженні використовувалися теоретичні методи (системно-аналітичний, термінологічний аналіз педагогічної наукової літератури, вивчення й узагальнення педагогічного досвіду) для узагальнення наукових підходів і розробок вітчизняних та зарубіжних учених. Результати дослідження можуть бути використані у викладанні навчальних курсів: "Іноземна мова", "Іноземна мова за професійним спрямуванням", "Ділова іноземна мова", "Практика усного та писемного мовлення (іноземна мова)". Визначено, що інтерактивні, інформаційно-комунікаційні та Web-технології відіграють важливу роль у розширенні та вдосконаленні іншомовних знань студентів; формуванні комунікативних умінь і навичок. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у створенні особистісно-орієнтованих інноваційних технологій, які б розкривали індивідуальні здібності студента.

14.17.12.2686/203315. Вплив інтерактивних технологій на формування комунікативної культури майбутніх учителів. Варга Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.300-304. - укр. УДК 378.147.
У статті визначено особливості впливу інтерактивних технологій на формування комунікативної культури майбутніх учителів. Крім того, сформульовано актуальність дослідження й суперечності. Розкрито найрезультативніші періоди формування комунікативної культури майбутніх учителів; проведено аналіз сучасних досліджень з окресленої проблеми щодо визначення понять "комунікативна культура", "комунікативна компетентність", їх особливості й функції, визначено коло вмінь і навичок, якими має оволодіти студент у процесі навчання. Визначено місце інтерактивних технологій у процесі формування комунікативної культури майбутнього вчителя, їх особливості впровадження в навчальний процес.

14.17.12.2687/203316. Педагогічна практика як основа розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів англійської мови. Горовенко О.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.304-313. - укр. УДК 378.147-027.22:811.111.
Мета статті полягає у висвітленні сутності, з'ясуванні специфіки творчого потенціалу майбутніх учителів англійської мови, визначенні якостей творчої особистості фахівця, необхідних для здійснення педагогічної діяльності. У статті обґрунтовано актуальність розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів англійської мови у процесі педагогічної практики; уточнено сутність понять "творчість", "творчий потенціал", "педагогічна практика"; розкрито якісні характеристики творчої діяльності вчителя; конкретизовано параметри, що характеризують педагогічну творчість; визначено шляхи розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів англійської мови.

14.17.12.2688/203317. Обґрунтування експериментально-дослідної роботи з розвитку естетичних оцінних суджень майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення мистецьких дисциплін. Горщенко Ю.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.313-320. - укр. УДК 378.001+161.225.
У статті розглянуто естетичні оцінні судження як важливий критерій професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи, розкрито сутність експериментально-дослідної роботи з розвитку естетичних оцінних суджень майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення мистецьких дисциплін. Доведено, що розвиток естетичних оцінних суджень майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення мистецьких дисциплін буде більш ефективним, якщо в навчально-виховний процес вищого педагогічного навчального закладу впровадити такі педагогічні умови: створення естетичного середовища вищого навчального закладу, забезпечення інтеграції дисциплін мистецького спрямування в розвитку естетичних оцінних суджень майбутніх учителів початкової школи, використання активних методів у розвитку естетичних оцінних суджень майбутніх учителів початкової школи.

14.17.12.2689/203318. Педагогічні умови формування професійно комунікативної компетентності студентів-іноземців у ВНЗ. Емре Еджиес С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.321-325. - укр. УДК 371.134.
У статті визначено педагогічні умови формування професійно комунікативної компетентності студентів-іноземців у ВНЗ. Крім того, схарактеризовано особливості підготовки іноземних громадян в українських навчальних закладах. Визначено, що в основі комунікативної компетентності лежить комунікативний підхід (комунікативна діяльність); окреслено основні завдання організації навчання іноземних студентів, етапи навчання студентів, шляхи адаптації в новому соціальному, культурному, побутовому середовищі.

14.17.12.2690/203319. Фундаментальні підходи до професійної підготовки вчителя початкової школи. Казанжи І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.325-331. - укр. УДК 377.031.
Метою статті є визначення фундаментальних підходів до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в наукових розвідках учених на сучасному етапі. Методологічними засадами дослідження виступили положення теорії пізнання про діалектичний взаємозв'язок і взаємообумовленість явищ, соціальну детермінованість і творчу сутність особистості. Теоретичне та практичне значення дослідження полягало в розкритті сутності таких важливих понять, як "фундаменталізація" та "модернізація" професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Розглянутий досвід дозволив визначити умови модернізації фахової підготовки в умовах вищого навчального закладу.

14.17.12.2691/203320. Формування ризик-орієнтованого мислення майбутніх фахівців-економістів. Кобилянська І.М., Кобилянський О.В., Кириченко В.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.331-339. - укр. УДК 614.8:378.147.
Метою статті є аналіз теоретичних аспектів формування ризик-орієнтованого мислення студентів економічних спеціальностей у фаховій підготовці. У процесі дослідження використовувався системний і порівняльний аналіз. За результатами дослідження доведено, що проблема формування ризик-орієнтованого мислення фахівців-економістів в умовах поглибленої економічної та політичної інтеграції з Євросоюзом є актуальною та практично значущою. Практичне значення дослідження полягає у визначенні характерних видів економічних ризиків, притаманних їх майбутній фаховій діяльності. Результати дослідження можуть слугувати для подальшого вдосконалення традиційної професійної підготовки фахівців-економістів.

14.17.12.2692/203321. Підготовка сучасного педагога дітей дошкільного віку в умовах мінливого соціуму. Машовець М.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.339-347. - укр. УДК 378:373.2.
У статті розглядаються питання необхідності змін в освітніх програмах підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Зроблено короткий огляд історичних праць, у яких подано очікування соціуму від професіоналів у галузі дошкільної освіти та розкрито підходи до їхньої професійної підготовки. Акцентовано увагу на сучасних підходах до вирішення цієї проблеми. Дано характеристику освітньому процесу в дошкільних навчальних закладах та намічено перспективи підвищення його ефективності. Однією з умов реалізації цього завдання є ефективна підготовка майбутніх вихователів. Визначено можливості вдосконалення цілей, структури та, деякою мірою, змісту професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Наведено короткі дані опитування сучасних студентів напряму підготовки "Дошкільна освіта", що є показником ефективного освітнього процесу у вищому навчальному закладі, у якому працює автор статті. Виокремлено значення формування педагогічних цінностей майбутніх вихователів як необхідна умова розвитку, навчання й виховання дітей дошкільного віку. Особлива увага приділяється збільшенню кредитів педагогічної практики, що має проходити протягом всього періоду навчання студентів - від першого до четвертого курсу. Зміст практики має трансформуватися від навчальної до виробничої - від спостереження та аналізу роботи вихователя до самостійного виконання виробничих функцій вихователя. Проаналізовано освітню програму в аспекті порівняння з Міжнародною бакалаврською програмою підготовки фахівців у галузі дошкільної та початкової освіти, професійна спрямованість, навчальні дисципліни, педагогічна інтеграція.

14.17.12.2693/203322. Технології формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх керівників навчальних закладів засобами компетентнісного підходу. Набока О.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.347-355. - укр. УДК 378.
У статті висвітлено можливості компетентнісного підходу у формуванні готовності до інноваційної діяльності майбутніх керівників навчальних закладів. Автором розкрито технології підготовки магістрантів за освітньо-професійною програмою "Управління навчальними закладами". Зазначена технологія дозволила відстежити успішність формування основних компетенцій майбутніх управлінців щодо здійснення інноваційної діяльності. У пропонованих технологіях широко використовуються інтерактивні методи навчання, закріплення теорії відбувається під час виробничої управлінської практики, а діагностичний інструментарій дозволяє успішно відстежувати формування основних компетенцій студентів магістрантів - майбутніх керівників навчальних закладів.

14.17.12.2694/203323. Деякі проблеми використання інноваційних технологій контролю й оцінювання знань студентів на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням. Олендр Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.355-364. - укр. УДК 378.146:81.
У статті розглянуто проблему використання інноваційних технологій контролю й оцінювання знань студентів з іноземної мови за професійним спрямуванням. Проаналізовано сутність понять "контроль", "оцінювання" та "моніторинг". Охарактеризовано значення модульної та рейтингової системи оцінки якості знань та окреслено роль моніторингу й навчального портфоліо як інноваційних форм контролю навчальних досягнень студентів, визначено об'єкти, методи та види контролю. Обґрунтовано

важливість застосування комп'ютерних технологій у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням із метою самомотивації студентів. Виділено недоліки в застосуванні інноваційних методів контролю та оцінювання навчальних досягнень майбутніх фахівців.

14.17.12.2695/203324. Теоретичні основи навчання майбутніх бакалаврів-філологів усного двостороннього перекладу в науково-технічній сфері. Сімкова І.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.364-370. - укр. УДК 372.881.111.1:37.02.
У статті розглянуто теоретичні основи навчання майбутніх бакалаврів-філологів усного двостороннього перекладу в науково-технічній сфері шляхом дослідження перекладознавчих, психолінгвістичних, методичних, психологічних та лінгвістичних основ розробки методики навчання перекладу. Надано визначення поняття "переклад". Розкрито сутність перекладу як багатогранного процесу й визначено його специфічні особливості. Виділено основні фази процесу перекладу з психолінгвістичної точки зору. Охарактеризовано науково-технічний стиль на основі якого здійснюється навчання перекладу. Розглянуто місце усного перекладу в структурі фахової компетентності перекладача з точки зору знань, навичок і вмінь, якими повинен володіти фахівець.

14.17.12.2696/203325. Особливості застосування подкастів у фаховій підготовці майбутніх учителів англійської мови. Сушкевич О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.370-375. - укр. УДК 371.315.6:51.
У статті описуються технічні й методичні аспекти використання подкастів у навчально-пізнавальному процесі під час підготовки майбутніх учителів англійської мови. Обґрунтовується залучення онлайн аудіо файлів в аудиторну й самостійну роботу студентів. Означаються основні етапи впровадження навчальної діяльності з таким аудіо матеріалом. Представлено особливості опрацювання як готового епізоду, так і створення власного викладачем і майбутніми фахівцями. Наведено ілюстративні приклади завдань та інструкцій до них, які можна вводити під час використання подкастів на різних рівнях засвоєння принципів роботи з ними. Імплементація цього матеріалу у фаховій підготовці розглядається як така, що формує стійкі професійні вміння й навички, які відповідають сучасним нормам і вимогам.

14.17.12.2697/203326. Проектування процесу створення цифрових наративів майбутніми вчителями. Тимчук Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.376-389. - укр. УДК 378.22.091.
У статті йдеться про модель створення цифрових наративів, представлено її структурні компоненти, детально описаний алгоритм створення біографічних цифрових наративів, а також можливість їх застосування у професійній підготовці майбутніх учителів. Наголошується, що сучасні цифрові технології мають невичерпний потенціал для вдосконалення вітчизняної системи освіти, зокрема під час їх використанні учителем у процесі творення активно-пізнавального поля позитивного потенціалу. Охарактеризовано наративно-цифровий підхід у навчанні майбутніх учителів, особливістю якого є прищеплення навичок критичного сприймання інформації в медіа просторі та збагачення досвідом творчої діяльності, формування вмінь творення образного світу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

14.17.12.2698/203327. Педагогічні умови формування дослідницьких умінь майбутніх викладачів-філологів засобами бібліотечних ресурсів. Цун Чжоу. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.390-394. - укр. УДК 378.
У статті розглянуто питання організації дослідницької діяльності майбутніх викладачів-філологів засобами бібліотечних ресурсів і формування дослідницьких умінь у процесі цієї діяльності. Значення проблемного та розвивального навчання для ефективності формування пошукових умінь студентів. Визначено педагогічні умови формування дослідницьких умінь майбутніх викладачів-філологів засобами бібліотечних ресурсів з урахуванням проблемного та розвивального навчання.

14.17.12.2699/203328. Семиотика учебного пособия для формирования. Чунься Чень. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.394-401. - рос. УДК 81'22'27:378.091.64-054.62.
Метою статті є опис семіотичної системи посібника для формування лінгвосоціокультурної компетентності іноземних студентів-філологів. Для визначенння структури "лінгвосоціокультурної компетентності" використано теоретичні методи дослідження: аналіз програм і джерел із питань методики, семіотики. Емпіричними методами дослідження (анкетування) виявлено комунікативні потреби контингенту. Сформульовано вимоги до відбору матеріалу, методики його подання й активізації. Семіотика посібника реалізує дидактичний принцип наочності,є прийомом структурування матеріалу, активізації розумової діяльності студентів. запропоновано підходи до створення довідкового апарату, подання ілюстративного матеріалу. Описано функції піктограм. Визначено напрями подальших наукових пошуків.

14.17.12.2700/203329. Формування нормативної компетентності майбутніх учителів математики з урахуванням особливостей навчання учнів класів суспільно-гуманітарного профілю. Чуприна О.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.401-409. - укр. УДК 378.016: [373.5.016:514].
У статті досліджуються проблеми підготовки майбутніх учителів математики до роботи в класах рівня стандарту. Запроектовано навчальний спецкурс "Підготовка майбутніх вчителів математики до навчання учнів на рівні стандарту", орієнтований на студентів фізико-математичних факультетів педагогічних вищих навчальних закладів. Методична підготовка майбутнього вчителя математики суспільно-гуманітарного профілю навчання повинна певною мірою відрізнятися від підготовки вчителя до роботи з учнями інших профілів навчання, оскільки існують якісні відмінності в роботі вчителя математики на рівні стандарту. Розроблений комплекс дидактико-методичних вправ сприяє формуванню у майбутніх учителів нормативної компетентності.

14.17.12.2701/203330. Суб'єктно-професійний цикл формування суб'єктності студентів педагогічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. Шехавцова С.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.409-416. - укр. УДК [378.011.3-051:378.091.21]-047.48.
У статті розглянуто процес формування суб'єктності студентів педагогічних спеціальностей у процесі фахової підготовки. Ґрунтуючись на розумінні педагогічної системи, як сукупності взаємозалежних і взаємодіючих між собою компонентів, які утворюють цілісність, єдність, автор запропонував цикл системи формування суб'єктності студентів. У результаті дослідження було окреслено та охарактеризовані етапи становлення й функціонування процесів, орієнтованих на самоформування студентами практичної готовності до виконання певних педагогічних функцій, які передбачають наявність суб'єктності у студентів. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в розробці педагогічної моделі формування суб'єктності студентів.

14.17.12.2702/203331. Методичні аспекти формування професійних навичок педагога-художника засобами рисунка. Шпитальова О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.416-424. - укр. УДК 378.011.3-051:75.
У статті йдеться про зміст та завдання навчальної дисципліни "Рисунок", розкривається значення рисунку як інструменту формування професійних навичок майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Рисунок розглядається як засіб, що об'єднує в собі єдиний художньо-творчий і навчально-пізнавальний процес, який дозволяє розвивати не тільки творчі здібності, але й формує професійні навички художника - педагога. Доводиться актуальність і необхідність удосконалення методики викладання рисунку у процесі фахової підготовки студентів. Впровадження інноваційних методів навчання рисунку сприятиме розвиткові професійних умінь, просторового мислення студентів, формуванню індивідуального авторського стилю та творчих графічних умінь.

14.17.12.2703/203333. Підготовка майбутніх педагогів до впровадження засобів естетотерапії в систему соціального виховання молодших школярів: стан та перспективи. Степура Ю.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.430-438. - укр. УДК 378.22 : 615.85 : [37.015.31 : 316.42] - 053.5.
Стаття містить огляд сучасного стану та аналіз тенденцій розвитку фундаментальних досліджень щодо підготовки майбутніх педагогів початкової ланки освіти до використання естетотерапевтичних технологій у соціальному вихованні учнів. Здійснено аналіз наукових праць, що містять комплексне тлумачення терміну "професійно-педагогічна підготовка". Проведено огляд окремих досліджень феномену фахової підготовки майбутніх педагогів до використання засобів естетотерапії з метою соціального виховання молодших школярів. Висвітлено зміст базових нормативних документів та навчальних програм, що визначають соціально-виховну та естетотерапевтичну траєкторію початкової загальної освіти. Визначено перспективні напрями подальших досліджень.

14.17.12.2704/203337. Форуми із забезпечення якості вищої освіти як унікальна платформа для співпраці на європейському рівні. Білокопитов В.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.26-33. - укр. УДК 37.046.16:004.738.5.009.11(4).
У статті наголошено на складності та багатовимірності процесу забезпечення якості вищої освіти; виокремлено характеристики процесу забезпечення якості; визначено передумови створення Європейської асоціації університетів; висвітлено основні напрями діяльності асоціації; встановлено основні причини створення форумів із забезпечення якості вищої освіти; окреслено цілі всіх форумів із забезпечення якості та їх пріоритетні питання й завдання; доведено важливість створення форумів для сприяння процесу забезпечення якості вищої освіти на європейському освітньому просторі; показано розвиток процесу забезпечення якості на Європейському просторі вищої освіти.

14.17.12.2705/203339. Професійна підготовка магістрів фізичної терапії та реабілітації у вищих навчальних закладах Латвії та Литви. Лянной Ю.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.40-50. - укр. УДК 371.134:[378.22:615.8]:378.4(474.3+474.5).
У статті здійснено аналіз професійної підготовки магістрів фізичної терапії та магістрів реабілітації у вищих навчальних закладах Латвії та Литви, розглянуто відповідні навчальні програми підготовки в Ризькому (Rigas Stradina universitate) та Вільнюському (Vilniaus universitetas) університетах, визначено умови вступу до магістратури. Схарактеризовано основні компетентності та перспективи працевлаштування майбутніх магістрів фізичної терапії та реабілітації в цих країнах.

14.17.12.2706/203340. Зміст загальноосвітньої підготовки вчителів хореографії в університетах США. Сало Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.51-58. - укр. УДК [371.134 : 793.3(07).
Статтю присвячено висвітленню особливостей загальноосвітньої підготовки вчителів хореографії в університетах США. Для прикладу розглянуто програму Бойєрського коледжу Темпльського університету, який очолює десятку найкращих університетів, що готують учителів хореографії (за даними Національної асоціації танцювальних шкіл). Охарактеризовано головні компетентності, визначені програмою, а саме: критичну, міжпредметну, контекстуалізаційну, комунікативну, науково-математичну, громадянську, інформаційну компетентності й навчання впродовж життя.

14.17.12.2707/203345. Діагностично-критеріальний інструментарій евристичного експерименту. Білоцерковець М.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.95-101. - укр. УДК 37.026;738.4(477.52).
У статті розкрито особливості педагогічної діагностики в евристичному навчанні. Розроблено критерії для визначення рівня освоєння студентами аграрних ВНЗ теоретичних знань з гуманітарних дисциплін відповідно до Державного стандарту. Зазначено, що евристичні діагностичні процедури є базисними для контролю оволодіння мовними знаннями в навчальних закладах та ділових сферах Європи. Описано критерії оцінювання створеного студентами освітнього продукту. Наведено статистичні дані проведеного формувального експерименту з використанням процедур діагностики в евристичному освоєнні теоретичних знань. Доведено, що така діагностика ефективна за умови наявності адекватних критеріїв навчальних досягнень студентів у процесі фахового становлення.

14.17.12.2708/203354. Педагогічна інноватика в контексті підготовки вчителя математики. Ачкан В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.165-173. - укр. УДК 371.134.001.76:51.
У статті проаналізовано погляди вітчизняних та іноземних науковців на основні поняття педагогічної інноватики, до яких віднесено поняття інновації, інноваційного процесу, інноваційного потенціалу, виділено найсуттєвіші їх характеристики (закономірності перебігу та етапи інноваційних процесів), які необхідно враховувати у процесі підготовки майбутніх учителів математики до інноваційної педагогічної діяльності. Перспектива подальших досліджень полягає в уточненні поняття та компонентів готовності майбутнього вчителя математики до інноваційної педагогічної діяльності та розробці методики такої підготовки.

14.17.12.2709/203356. Теоретико-методичні засади формування мовної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Білявська Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.181-188. - укр. УДК 378.14.
На сучасному етапі модернізації системи освіти в Україні особливої гостроти й актуальності набувають проблеми професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи, які впродовж початкової ланки освіти закладатимуть ключові компетентності учнів. У статті висвітлено питання формування мовної компетентності, яка є важливою складовою в системі професійної підготовки. У публікації досліджено дефініції понять "мовна компетентність", "мовні компетентності", визначено

види, зміст та структуру мовної компетентності. Вивчення зазначеного питання сприятиме формуванню ключових компетентностей майбутніх спеціалістів, їх конкурентоздатності, спроможності увійти у світовий глобальний простір.

14.17.12.2710/203357. Модернізація змістово-технологічного забезпечення процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до реалізації змісту освітньої галузі "Природознавство". Васютіна Т.М., Телецька Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.188-194. - укр. УДК 378.011.3-051:373.3.
У статті здійснюється теоретичне обґрунтування інновацій у підготовці студентів спеціальності "Початкова освіта" до реалізації змісту освітньої галузі "Природознавство" Державного стандарту початкової загальної освіти. Охарактеризовано напрями роботи в модернізації змістово-технологічного забезпечення процесу підготовки майбутніх учителів до даного виду діяльності. Обґрунтовано доцільність приведення у відповідність шкільної програми з природознавства та робочих програм з дисциплін, які забезпечують підготовку майбутніх учителів у даному напрямі професійної діяльності, внесено корективи у форми та методи їх навчання, доведено необхідність розробки нових засобів навчання студентів та контролю їх досягнень.

14.17.12.2711/203358. Метод проектів як засіб формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців дошкільної освіти. Гаращенко Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.195-202. - укр. УДК 373.2.091.
У статті досліджено потенціал методу проектів як засобу формування професійних компетентностей у майбутніх вихователів. Для досягнення поставленої мети було використано такі методи: аналіз, узагальнення, систематизація наукових даних. У результаті дослідження було доведено, що використання навчального проекту уможливлює підвищення якості професійної підготовки фахівця, здатного розв'язувати нестандартні професійні завдання. Результати дослідження можуть бути затребуваними під час розроблення професійно орієнтованих програм підготовки фахівців дошкільної освіти. Автором статті зазначено, що подальші наукові розвідки необхідно спрямувати на розроблення навчальних проектів на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях підготовки фахівців.

14.17.12.2712/203359. Компетентнісна складова у професійній підготовці фахівців дошкільної освіти. Гиря О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.203-211. - укр. УДК 378.141.134:372.
Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні необхідності використання компетентнісно орієнтованої моделі у процесі підготовки фахівців дошкільної освіти. Запропонована модель побудована на основі теоретичного аналізу наукових праць із проблем дошкільної освіти з використанням методів педагогічного проектування та моделювання. Вона враховує специфіку професійної діяльності педагога ДНЗ і має практичне спрямування. Значення дослідження полягає в тому, що запропонована модель може бути використана у практиці підготовки фахівців дошкільної освіти. Перспективними вважаємо подальші дослідження щодо підготовки керівника дошкільного навчального закладу на основі компетентнісного походу.

14.17.12.2713/203360. Підготовка майбутніх вихователів до організації ігрової діяльності з дітьми дошкільного віку (на матеріалі спецкурсу "Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку"). Довбня С.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.211-219. - укр. УДК 378.092.40 (431) (044.3).
У статті обґрунтовано систему підготовки майбутніх вихователів до організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку (на матеріалі спецкурсу "Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку"); здійснений аналіз та узагальнення науково-педагогічної літератури з обраної проблеми з метою виокремлення та застосування різноманітних форм, методів у процесі навчання дисципліни "Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку"; поданий матеріал, що сприяє вирішенню навчальних і професійних проблем, розвитку творчих здібностей студентів, підвищенню комунікативної активності, формуванню інтересу до ігрової діяльності, навчальної і професійної діяльності, здатності до організації ігрової діяльності з дітьми дошкільного віку.

14.17.12.2714/203361. Особливості проведення дослідно-експериментальної роботи з організації проектної діяльності майбутніх педагогів. Зосименко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.219-233. - укр. УДК 378.147.146.
Метою даної статті є опис процесу організації та методики проведення дослідно-експериментальної роботи на прикладі організації проектної діяльності майбутніх педагогів. Використано такі методи наукового дослідження, як: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизація, анкетування, бесіди, спостере-ження, аналіз педагогічного досвіду, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. Обґрунтовано етапи здійснення дослідно-експериментальної роботи з організації проектної діяльності майбутніх педагогів. Визначено критерії та рівні готовності майбутніх педагогів до педагогічної діяльності. Перспективним може бути подальше вивчення даної проблеми з точки зору обґрунтування взаємозв'язку методології, методів та методик педагогічного дослідження.

14.17.12.2715/203362. Змістова характеристика категорії "система професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту" у контексті єдиного європейського простору вищої освіти. Іваній І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.234-241. - укр. УДК 371.13:37.013.42.
У статті на основі семантичного аналізу представлено сутнісну характеристику поняття "система професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту". Дослідження орієнтовано на модернізацію вищої спеціальної фізкультурної освіти на засадах євроінтеграційних процесів. Представлено робоче означення досліджуваного поняття, що розглядається як певна цілісна множина взаємопов'язаних елементів, завдяки якій на високому науковому рівні реалізується завдання гуманізації фахової складової вищої спеціальної фізкультурної освіти.

14.17.12.2716/203365. Методичні аспекти формування емоційної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. Крамська С.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.255-265. - укр. УДК 378.147:[159.94:008-057.875]:371.124:78.
У статті обгрунтовується поняття "емоційна культура вчителя", визначається її сутність, розкривається значущість індивідуальної форми навчання в контексті формування даного феномену. Окреслюються практичні й методичні напрями виховання культури емоцій майбутнього вчителя музичного профілю, збагачення його емоційної сфери у процесі роботи над музично-художнім образом у вокально-хоровому творі.

14.17.12.2717/203366. Організація професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в галузі мистецької освіти на засадах контекстного навчання. Красовська О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.265-272. - укр. УДК 371.134-057.875:373.3:78.
Метою написання даної статті є розкриття технологій контекстного навчання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в галузі мистецької освіти. Базовими формами контекстного навчання є: навчальна діяльність академічного типу (лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота); квазіпрофесійна діяльність (ділові ігри, ігрові форми занять); навчально-професійна діяльність (науково-дослідницька робота, виробнича практика). Технології контекстного навчання: операційно-рольові, навчально-ділові, проблемно-орієнтовані, навчально-рольові та навчально-педагогічні ігри; імітаційне моделювання; аналіз ситуацій професійної діяльності.

14.17.12.2718/203367. Педагогічний супровід процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до розвитку творчого потенціалу молодших школярів. Криволап О.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.272-279. - укр. УДК 377.35.03.
У статті здійснено спробу розкрити сутність поняття "педагогічний супровід процесу підготовки майбутніх учителів"; висвітлено філософські, педагогічні, психологічні погляди на процес педагогічного супроводу та розвитку здібностей, творчого потенціалу особистості; доведено важливість і необхідність створення та реалізації процесу педагогічного супроводу майбутнього вчителя початкової школи до розвитку творчого потенціалу молодших школярів у процесі професійної підготовки. Вказується на необхідність забезпечення умов (зокрема - створення педагогічно комфортного освітнього середовища, максимально наближеного до професійного) для підготовки майбутніх педагогів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів.

14.17.12.2719/203368. Шляхи підвищення мотивації до вивчення дисципліни "Латинська мова та основи медичної термінології" в медичному університеті. Куліченко А.К. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.279-286. - укр. УДК 378.015.3: 005.32]: 811.124: [378.4:61].
У статті розглянуто шляхи підвищення мотивації до вивчення академічної дисципліни "Латинська мова та основи медичної термінології" в медичному університеті та обґрунтовано їх доцільність. Зокрема, увагу зосереджено на таких методичних аспектах, як: вітання та прощання латинською мовою; використання латинських прислів'їв і приказок, самостійне вивчення латинських прислів'їв і приказок протягом навчального року, енциклопедичні хвилини, позааудиторні види роботи тощо. У дослідженні використано: аналіз, синтез, узагальнення, систематизацію, інтерпретацію педагогічної літератури для визначення понятійно-термінологічного апарату роботи, спостереження - для з'ясування оптимальних шляхів підвищення мотивації до вивчення дисципліни "Латинська мова та основи медичної термінології".

14.17.12.2720/203369. Текстоцентричний підхід до формування соціокультурної компетентності майбутнього вчителя-словесника. Кухарчук І.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.286-295. - укр. УДК 378. 016.811.161.2.
Стаття присвячена проблемі реалізації текстоцентричного підходу до формування соціокультурної компетентності майбутнього вчителя-словесника. Визначено лінгвістичні й лінгводидактичні засади текстоцентричного підходу, з'ясовано його роль у формуванні соціокультурної компетентності майбутнього вчителя-словесника, окреслено основні текстологічні знання й текстотворчі вміння і навички, якими повинен оволодіти студент-філолог; визначено критерії відбору текстів, запропоновано систему вправ і завдань у процесі вивчення складнопідрядних речень на основі текстів християнсько-моральної тематики.

14.17.12.2721/203370. Етапи професійно-методичного розвитку студентів у процесі навчання у вищій школі. Нікула Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.295-301. - укр. УДК 37.018.4.
Мета даної публікації полягає в теоретичному обґрунтуванні етапів професійно-методичного розвитку студентів-педагогів у процесі професійної підготовки. У результаті дослідження автор розкриває сутність професійно-методичного розвитку майбутніх фахівців крізь призму формування якостей їх методичної культури та описує етапи цього розвитку. У висновках, наголошує на важливості професійно-методичного розвитку студентів, що є необхідною складовою підготовки педагогічних кадрів, а також однією з умов формування їх методичної культури. Перспектива дослідження полягає у визначенні педагогічних умов формування методичної культури студентів.

14.17.12.2722/203371. Діагностика мовленнєвих якостей майбутніх учителів початкових класів як мотиваційний компонент професійної комунікативної підготовки. Паламарчук Л.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.302-310. - укр. УДК 378.147.
У статті розкрито актуальність одного із сучасних інноваційних напрямів в освіті - технологізації навчально-виховного процесу у вищому навчальному педагогічному закладі, подано результати дослідження основних проблем комунікативної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Обґрунтовано доцільність використання діагностики якостей професійного мовлення майбутніх педагогів як засобу контролю і як чинника мотивації студентів відділення "Початкова освіта" до подальшого професійного розвитку та самовдосконалення. Розкрито особливості використання авторської діагностичної програми SpeechAnalyzer у комунікативній підготовці майбутніх учителів, що забезпечило створення позитивної мотивації до формування професійного мовлення.

14.17.12.2723/203372. Авторська лялька як засіб формування професійної майстерності майбутнього вчителя мистецького профілю. Палюкенієнє С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.311-317. - укр. УДК 378.147:7.
У статті йдеться про важливість використання у процесі фахової підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва авторської ляльки як засобу формування їх професійної майстерності. Авторська лялька є унікальним твором сучасного декоративного мистецтва, який поєднує в собі скульптуру, художній розпис, моделювання одягу, художнє конструювання, обробку різних матеріалів. Опанування нових засобів створення художнього образу через пластику малих форм розвиває у студентів творчі та художні здібності, вміння роботи з різними спастичними матеріалами, формує естетичний смак, сприяє збагаченню чуттєвого досвіду, розвиткові художнього відчуття, асоціативного мислення та творчого смаку.

14.17.12.2724/203373. Педагогічна комунікація як складова професійної ідентичності майбутніх учителів початкової школи. Паршук С.М., Круглова Н.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.318-325. - укр. УДК 371.132.
У статті розглянута педагогічна комунікація як важливий чинник професійної ідентичності. Метою даної роботи є розкриття поняття педагогічна комунікація в аспекті професійної ідентичності; виявлення педагогічних умов формування комунікативних умінь учителя. Аналіз сучасної педагогічної практики засвідчує наявність суперечностей між високим рівнем професійних знань, умінь, навичок учителів і неспроможністю передати їх учням, невмінням залучати дітей до творчої діяльності, створювати

доброзичливу атмосферу, встановлювати з ними психологічний і педагогічний контакт, керувати власним емоційним станом. Доведено, що спілкування відіграє значну роль при вирішенні навчально-виховних завдань педагогічної діяльності. Добре розвинені комунікативні вміння потрібні вчителю для створення оптимального педагогічного клімату.

14.17.12.2725/203374. Інституційний алломорфізм як альтернатива інституційному ізоморфізму університетів у добу глобалізації. Пасько Н.А., Пасько О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.325-332. - укр. УДК 37.014.543:378.142:378.362.
Конкурентний, інституційний, коерсивний тиски та тиск наслідування, які є наслідками зростання глобалізації в секторі вищої освіти, призвели до необхідності зміни моделі керівництва університетами. Адже, для того, щоб ефективно управляти змінами, необхідно добре організоване управління університетами. Метою статті є за допомогою монографічного методу довести необхідність вибору алломорфічного підходу до реформування управління університетами. Цей підхід дозволяє використовувати "глобальний шаблон" на основі внутрішніх українських традицій та послідовно модифікувати управління в українських університетах.

14.17.12.2726/203375. Організація навчальної діяльності майбутніх фахівців із дошкільної та початкової освіти в контексті викладання методики фізичного виховання. Пахальчук Н.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.332-340. - укр. УДК 373.2 .3.016:796.
Мета статті полягає в представленні методів і прийомів роботи з майбутніми педагогами дошкільної та початкової освіти у процесі викладання методики фізичного виховання у ВНЗ. У процесі емпіричного дослідження встановлено, що у значної частини респондентів відсутній пізнавальний інтерес до методики фізичного виховання дітей. Це негативно впливає на набуття студентами професійних компетенцій. Презентовані в статті підходи до організації навчальної діяльності майбутніх фахівців можуть бути успішно адаптовані та використані під час викладання інших професійно орієнтованих дисциплін. Подальшого дослідження потребують питання розробки мультимедійного практикуму з методики фізичного виховання дітей.

14.17.12.2727/203376. Граматичні навички як компонент формування комунікативної компетенЗії іноземних студентів на початковому етапі навчання. Петров И.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.341-350. - рос. УДК 811.161.1'243'36:378.147.091.33.
Мета статті - проаналізувати, як представлений граматичний аспект мовної компетенції у програмах навчання РМІ на початковому етапі; систематизувати програмні вимоги до рівня сформованості граматичних навичок як компонента формування комунікативної компетенції. Для досягнення мети дослідження у статті були використані теоретичні методи дослідження. Результати дослідження можуть мати практичне значення при розробці й модернізації програм навчання РМІ з урахуванням виявлених переваг і недоліків існуючих навчальних програм.

14.17.12.2728/203377. Дидактичні основи формування національно-патріотичної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Порохнавець О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.350-355. - укр. УДК 37.02:37.035.6-057.875:373.3.
У статті визначено дидактичні основи, педагогічні умови формування національно-патріотичної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Визначено завдання національно-патріотичного виховання, подано аналіз нормативної бази. Проведено аналіз сучасних досліджень щодо вказаної проблеми, схарактеризовано визначення сутності поняття "національно-патріотична компетентність", яка є базовою складовою компетентнісного підходу в сучасній освіті, яка є інтегративною характеристикою особистості, що включає й певний рівень психологічної готовності до активного здійснення суспільного життя - патріотичність, національну свідомість. Схарактеризовано завдання ВНЗ щодо формування національно-патріотичної компетентності.

14.17.12.2729/203378. Теоретико-методологічні засади формування діалогової культури майбутніх учителів гуманітарних дисциплін. Проценко І.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.355-363. - укр. УДК 371.334:371.134-057.875:009.
У статті узагальнено змістово-процесуальні характеристики поняття "діалогічна культура" студентів - майбутніх педагогів у контексті сучасних стратегічних принципів модернізації їх загальнонаукової та професійно-педагогічної підготовки; обґрунтовано значення методологічної, інформаційної, дослідницької культури як основи розвитку діалогічної культури студентів у навчально-пізнавальній діяльності; визначено сукупність педагогічних умов, що забезпечують системний розвиток діалогічної культури у процесі вивчення педагогічних дисциплін.

14.17.12.2730/203379. Теоретико-методологічні засади формування білінгвальної професійної компетентності майбутніх фахівців із соціальної педагогіки. Ситняківська С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.363-372. - укр. УДК 37.013.42:81'246.2.
У статті охарактеризовані методологічні засади формування білінгвальної професійної компетентності майбутніх фахівців із соціальної педагогіки. Доведено, що для розвитку білінгвальної професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів потрібна спеціальна педагогічна система, з постановкою цілей, завдань, відповідним набором педагогічних підходів і принципів. Реалізувати цю систему можливо шляхом її втілення у відповідну технологію навчання. Тому подальші дослідження вбачаємо в розробці технології, яка буде базуватися на зазначених теоретико-методологічних основах білінгвального навчання майбутніх соціальних педагогів.

14.17.12.2731/203380. Особистість викладача в системі автономного навчання іноземних мов. Смольнікова О.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.372-379. - укр. УДК 378.011.3-057.175.
У статті розглядається проблема професійної автономії викладача в контексті технології автономного навчання іноземних мов, його місце, роль і взаємодія зі студентом як педагогічний діалог у системі вищої освіти. Проаналізовано поняття "автономія викладача" в освітньому процесі вищого навчального закладу. Досліджено, що автономія викладача розглядається в декількох вимірах: як свобода у вираженні власного бачення стосовно навчального плану та методів його опанування й автономія викладача як професійного атрибуту з метою розвитку власної автономії, самокерованого професійного розвитку, та як наслідку - автономії учня.

14.17.12.2732/203381. Підготовка майбутніх педагогів до реалізації аксіологічного підходу у вихованні дошкільників засобами природи. Тарасенко Г.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.380-389. - укр. УДК 378.016:[373.2.015.31:502].
Стаття розкриває методологічний аспект проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Акцентовано роль аксіологічного підходу до освітньої роботи з майбутніми вихователями ДНЗ. Обґрунтовано роль екологічних та естетичних

цінностей у системі виховних пріоритетів, які належить реалізовувати педагогам у роботі з дошкільниками. Виокремлено шляхи корекції ціннісного ставлення майбутнього вихователя до природи у процесі вивчення нормативних та вибіркових дисциплін. Практичне значення результатів дослідження визначається можливістю їх упровадження в підготовку майбутніх фахівців дошкільної освіти з метою збагачення аксіологічного потенціалу виховної діяльності.

14.17.12.2733/203383. Традиційність та інноваційність в етнопедагогічній підготовці майбутніх викладачів вищої школи. Ткаченко О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.405-414. - укр. УДК 378.091.21:39.
У статті розкрито взаємозалежність традиційності та інноваційності в етнопедагогічній підготовці майбутніх викладачів вищої школи, зокрема викладачів педагогіки. Основними методологічними підходами в дослідженні проблеми виступили культурологічний та компетентнісний, які вможливили висновки про наявність традиційності в етнопедагогічній підготовці майбутніх викладачів вищої школи, що виявляється в меті, завданнях та змісті цього процесу, та інноваційності, яка знаходить відбиток у методах, засобах, організаційних формах та результатах процесу. Дослідження має цінність у контексті вдосконалення процесу формування етнопедагогічної компетентності в майбутніх фахівців у галузі освіти.

14.17.12.2734/203384. Міжпредметні зв'язки соціально-гуманітарних дисциплін як педагогічна умова формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв. Фоменко Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.414-422. - укр. УДК 378:316.7.
У статті проаналізовано основні підходи до формування соціокультурної компетентності майбутніх фахівців. Для досягнення поставленої мети використано такі загальнонаукові методи, як аналіз і порівняння педагогічних джерел з проблеми дослідження; узагальнення і синтез наукового знання щодо особливостей формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв. У результаті дослідження впровадження міжпредметних зв'язків соціально-гуманітарних дисциплін визначено як одну з важливих педагогічних умов формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв. Окреслено також професійні цінності майбутнього аграрія, від рівня засвоєння та оволодіння якими залежить якість його професійної підготовки, готовність до міжкультурного спілкування, діалогу культур.

14.17.12.2735/203385. Світоглядна освіта в умовах сучасного освітнього простору ВНЗ. Якименко С.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.422-431. - укр. УДК 378.14.
У статті йдеться про світоглядну освіту в умовах сучасного суспільства. Охарактеризовано форми й методи освіти, які визначаються трьома факторами: змістом, знанням, конкретними цілями. Досліджено й виділено три сфери: пізнавальну, художню та оцінно-регулятивну. Доведено, що здійснення обов'язкової світоглядної освіти в навчальних закладах є на сьогодні одним із найважливіших завдань національної освіти. Зазначено, що формування світогляду в сучасних умовах є важливою соціально-психологічною проблемою, актуальність якої визначається як потребами суспільства, так і необхідністю особистісного розвитку людини.

14.17.12.2736/203386. Особливості моделювання процесу професійної підготовки магістрів технологічної освіти у вищих педагогічних навчальних закладах. Ящук С.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.432-440. - укр. УДК [371 134 + 6 (07)] (477).
У статті обґрунтовано сутність поняття "модель", "моделювання", "педагогічне моделювання", здійснено аналіз наукової психолого-педагогічної та методичної літератури щодо розкриття сутності цих понять. Розкрито специфіку моделювання процесу професійної підготовки викладача загальнотехнічних дисциплін та методики навчання технологій, що є одним із важливих компонентів якісної організації навчального процесу у вищих педагогічних навчальних закладах. Визначено мету, об'єкт, предмет, етапи та принципи моделювання процесу професійної підготовки майбутнього магістра технологічної освіти, що сприяють успішному формуванню професійно-педагогічної компетентності в майбутнього професіонала.

14.17.12.2737/203388. Характеристика критеріїв та показників готовності майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дітей дошкільного віку. Корінна Г.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.450-460. - укр. УДК 37.013.42:372.3.
Статтю присвячено проблемі готовності студентів факультетів соціальної педагогіки вищого навчального закладу до роботи з дітьми у процесі статево-рольової соціалізації. Автором подано визначення поняття "готовність майбутніх соціальних педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників", ґрунтовно висвітлено критерії готовності майбутніх педагогів до статево-рольової соціалізації дошкільників (когнітивно-операційний, особистісно-мотиваційний, творчо-діяльнісний) і виділено відповідні показники. Визначено критерії та показники можуть використовуватися для діагностування рівня теоретико-практичної професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищому навчальному закладі.

14.17.12.2738/203400. Модель формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до взаємодії учнів в умовах інклюзивного навчання. Бовкуш К.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.67-74. - укр. УДК 376:371.13.
У статті розкрито сутність, структуру та важливість моделі формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до взаємодії учнів в умовах інклюзивного навчання. Представлено дані, що ілюструють основні труднощі, а також параметри професійної та психологічної моделі готовності майбутнього вчителя до умов інклюзивного навчання. Розкрито певні вимоги моделі, що необхідні для її забезпечення й функціонування. Також акцентується на потребі визначення обов'язкових знань для майбутніх учителів початкових класів, поглиблення цих знань у процесі вивчення спеціальних навчальних курсів, оволодіння якими передбачає вироблення світоглядних і ціннісних засад особистісно-професійної готовності майбутнього вчителя.

14.17.12.2739/203409. Освітній процес з учнями з особливими потребами у вищому навчальному закладі. Пономарьова Г.Ф. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.145-157. - англ. УДК 378.147.091.3 - 056.24.
Авторка у статті розкриває можливості розвитку соціальної компетентності студентів із особливими потребами у виховному процесі вищого навчального закладу. Проаналізовано походження і значення терміну "соціальна компетентність", визначено міждисциплінарні зв'язки у трактуванні поняття. Ґрунтовно проведене дослідження проблеми здобуття вищої освіти особами з особливими потребами і деталізовано структуру та зміст поняття, що дозволило визначити специфіку процесу організації виховної роботи за цим напрямом у вищому навчальному закладі.

14.17.12.2740/203411. Формування професійної компетентності у студентів у процесі професійної підготовки за спеціальністю "Технологія парфюмерно-косметичних засобів" у вищих навчальних закладах. Довжук В.В., Воскобойнікова Г.Л. // Педагогічні

науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.166-173. - укр. УДК 378:615.1+613.495.
У статті висвітлено науково-практичну проблему формування професійної компетентності студентів у процесі професійної підготовки за спеціальністю "Технологія парфумерно-косметичних засобів" у вищих навчальних закладах. Доведено, що професійна підготовка фахівців фармацевтичної галузі у вищих навчальних закладах повинна бути спрямована на забезпечення формування їх професійної компетентності для успішної професійної самореалізації особистості для відтворення соціально активного національного виробничого потенціалу, який займатиме важливе місце в технологічному оновленні фармацевтичного та парфюмерно-косметичного виробництва, втілення у практику світового рівня досягнень науки й техніки.

14.17.12.2741/203412. Науково-методологічні основи педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів початкових класів. Дудчак Г.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.173-179. - укр. УДК 371.134 .373.3:001.89(045).
У статті теоретично обґрунтовано науково-методологічні основи педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів початкових класів. Розкрито сутність досліджуваного феномену та визначено його структуру як взаємозв'язок цільового, мотиваційного, змістового, операційно-діяльнісного та контрольно-результативного компонентів. З'ясовано, що в основі педагогічного керівництва самостійною роботою майбутніх учителів початкових класів лежать системний, діяльнісний, особистісний та диференційований підходи, реалізація яких дає можливість на якісно новому рівні здійснювати означений процес.

14.17.12.2742/203413. Зміст і особливості системи контролю та оцінювання ступеню розвитку здібностей студентів технічного ВНЗ. Ємельянова Т.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.179-188. - укр. УДК 378.14.
У статті розглядається можливість побудови системи розвитку математичних здібностей студентів технічного профілю в сучасному університеті. Задача вирішується в межах індивідуально орієнтованого навчання, оскільки розподіл параметрів когнітивних здібностей, як і адаптаційних можливостей особистості, є індивідуальним. Визначено складові математичної підготовки в технічному університеті. Акцентовано увагу на варіативності та мобільності складових процесу навчання, які дозволяють коригувати модель інтелектуального пізнання студентів. Доведено необхідність побудови концепції контролю й системи оцінювання розвитку здібностей студентів як однієї зі стратегічних складових модернізації математичної освіти в технічному університеті.

14.17.12.2743/203414. Метод педагогічного спостереження в підвищенні якості результатів навчальної педагогічної практики. Коваленко Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.188-196. - укр. УДК 378.147.88.
У статті проаналізовано значення методу педагогічного спостереження у професійному зростанні, професійній ідентифікації майбутнього вчителя у період навчальної (пропедевтичної) педагогічної практики. Визначено, що навчальна практика є складовою навчальних модулів дисципліни "Педагогіка", середовищем трансформації теоретичних досягнень у професійні уміння. Доведено, що якість отриманих педагогічних висновків у ході практики залежить від умінь студентів здійснювати педагогічне спостереження та його методичного забезпечення. Подано концепцію розроблених протоколів, аналіз стану сформованості вмінь студентів здійснювати спостереження. Описано технологію формування готовності студентів до використання методу педагогічного спостереження в період педагогічної практики.

14.17.12.2744/203415. Структурно-змістові складники риторичної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери. Корчова О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.196-205. - укр. УДК 378.
У статті закцентовано увагу на необхідності виокремлення й аналізу структурно-змістових складників риторичної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери. З опертям на засади гуманістичного, культурологічного, технологічного, особистісно-орієнтованого методологічних підходів до риторичної освіти загалом, а також системний підхід, понятійний аналіз, критичний аналіз психолого-педагогічних джерел із досліджуваної проблеми зокрема, доведено доцільність розрізнення ціннісно-мотиваційного, когнітивного, операційно-технологічного, етичного та соціально-діяльнісного складників у структурі аналізованого поняття. Наголошено на взаємодії структурних елементів риторичної компетентності, що уможливлює створення такої педагогічної моделі формування риторичної компетентності соціономістів, реалізація якої дасть змогу впливати на весь структурний комплекс водночас.

14.17.12.2745/203416. Моделювання фахової картини світу майбутніх учителів початкової школи лексикографічними засобами (на матеріалі концепту "колектив"). Крехно Т.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.206-217. - укр. УДК 378:81'374.
У статті наголошено на перспективності концептологічного підходу до формування ключових професійних категорій у процесі фахової підготовки. Словниковий текст трактується як специфічний мовно-інформаційний дискурс, у якому об'єктивована концептуальна картина світу, у тому числі фахова. Представлено систему лексикографічних вправ, покликаних формувати фахово значущий концепт "колектив" у контексті мовної та професійно спрямованої підготовки майбутніх учителів початкової школи. Методи дослідження - аналіз чинних програм підготовки бакалавра за спеціальністю початкове навчання, моделювання методичної системи. Перспективи пов'язані з розробкою методик формування професійно значущих концептів.

14.17.12.2746/203418. Курс "Історія та методологія фізики" в педагогічному виші. Лимарєва Ю.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.227-232. - укр. УДК 378.14.014.13.
У статті на основі аналізу змісту курсу, його місця в навчальній програмі педагогічного вишу та практичного досвіду викладання розкрито проблеми викладання курсу "Історія та методологія фізики" та важливість варіативного підходу до організації його вивчення. Запропоновано дистанційний підхід цілком виправдовує себе. Самостійність, співпраця та індивідуальний підхід визначають максимальну вичерпність спектру професійних якостей та навичок, що можуть бути набуті впродовж вивчення курсу. Різноманітність форм звітності націлена виключно на вдосконалення педагогічного досвіду майбутніх учителів фізики та вчителів-студентів.

14.17.12.2747/203419. Особливості професійної підготовки соціальних педагогів до діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах на сучасному етапі. Лисенко С.А., Веретенко І.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.232-239. - укр. УДК 378.1:37.013.42.
У статті розкриваються основні особливості професійної підготовки соціальних педагогів щодо діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах у сучасних умовах, які характеризуються погіршенням долі сотні тисяч людей у зв'язку з анексією Криму та

військовою агресією на Донбасі. Наслідком цих жахливих подій стали: велика кількість переселенців, зростання кількості дітей, що пережили втрату рідних, близьких, друзів, житла; нервові зриви, стреси, а, можливо, й інвалідність. Всі ці чинники актуалізували необхідність доповнення змісту професійної підготовки соціальних педагогів. Перед соціально-педагогічною наукою та практикою постає низка нових завдань: вивчити нові тенденції співробітництва в соціальній, соціально-педагогічній та волонтерській сферах; оперативно внести відповідні зміни у зміст теоретичної та практичної підготовки соціальних педагогів; надати перевагу практичній підготовці соціальних педагогів, впроваджуючи ті інноваційні технології, які зародилися за останній час у соціально-педагогічній діяльності та волонтерському русі у процесі вирішення нагальних потреб країни.

14.17.12.2748/203420. Науково-дослідна робота студентів зі створення проектів відновлюваної енергетики. Мар'їнських Ю.М., Шкіра А.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.240-247. - укр. УДК 378.147:621.548.
У статті запропонована послідовність дій і навичок з проектування студентами енергосистем, що дозволяє сформувати їх професійну компетентність, необхідну для майбутніх інженерів. У процесі науково-дослідної роботи викладачів зі студентами останні набувають навичок роботи з матеріалами за результатами патентного пошуку. Важливо також проводити науково-дослідні роботи з пошуку зовсім інших шляхів і напрямів зі створення принципово інших технологій та отримання екологічно чистої енергії. Виявлено такі етапи науково-пізнавальної діяльності студентів. Спочатку - підготовчий - це усвідомлення проблеми енергетики й формування потреби розуміння вирішення її хоча б частково. Наступний етап - пошуково-мобілізаційний: це створення умов і засобів наукового пошуку. Після чого - виконавчо-реалізуючий, на якому конкретно створюються проекти під керівництвом наукового керівника. Заключний етап - це алгоритм дій, які спрямовані на практичну реалізацію проекту.

14.17.12.2749/203421. Професійно орієнтована технологія навчання як засіб формування картографічної компетентності студентів. Носаченко В.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.247-254. - укр. УДК 378.147:912.
У статті розглянуто теоретико-методологічні аспекти картографічної підготовки майбутніх учителів географії в контексті професійної педагогічної освіти у вищих навчальних закладах. Визначено сутність, основні принципи та шляхи впровадження професійно орієнтованої технології навчання як засобу формування картографічної компетентності студентів у процесі їх фахової підготовки. Розкрито специфіку та основні характеристики професійно орієнтованої технології навчання у вищих навчальних закладах.

14.17.12.2750/203422. Деякі особливості принципів науковості у викладанні математичних дисциплін у ВНЗ. Одарченко Н.І., Шуда І.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.255-264. - укр. УДК 378.147:51.
У статті розглянуто основні проблеми, протиріччя та тенденції розвитку математичної освіти в університетах, а саме: основні підходи та наукові принципи у викладанні математичних дисциплін та перспектив їх використання в навчальному процесі. Рівень математичної підготовки студентів повинен бути таким, щоб дати їм можливість у майбутньому створювати й упроваджувати нові технології та моделювати різні процеси, керувати новітніми інженерними машинами. У сучасних умовах найбільш широко використовуються частково-пошуковий і дослідницький методи, прийоми і способи, які забезпечують сприйняття інформації, що надходить через різні засоби навчання і самопізнання за допомогою різних засобів навчання.

14.17.12.2751/203423. Нові підходи до викладання теоретичних дисциплін циклу "Іноземні мови" в контексті інформатизації освітнього процесу. Паладьєва А.Ф. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.264-270. - укр. УДК 811.(07).
Статтю присвячено особливостям організації навчання теоретичних дисциплін з іноземної мови в контексті інформатизації освітнього процесу. Розглянуто теоретичні засади впровадження інформаційних технологій в освітній процес, проаналізовано дидактичні особливості використання он-лайн ресурсів під час навчання мовознавчих теоретичних дисциплін, продемонстровано можливості застосування сучасних інтернет-ресурсів із теорії англійської мови в навчальному процесі та в організації студентської наукової діяльності.

14.17.12.2752/203424. Підготовка майбутніх викладачів лінгвістичних і лінгвометодичних дисциплін до організації самостійної та індивідуальної роботи студентів-філологів. Пахненко І.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.271-283. - рос. УДК 378.147:[81-11:37.026].
У статті визначено коло базових лінгвометодичних знань магістрантів-філологів відносно організації самостійної та індивідуальної навчально-практичної діяльності студентів: про зміст самостійної роботи і чинники, які визначають її співвідношення з аудиторними заняттями з лінгвістичних та лінгвометодичних дисциплін, про умови ефективності й навчально-методичне забезпечення процесу учіння майбутніх учителів-русистів; про зміст індивідуальної роботи та її види. Подано перелік професійних умінь майбутніх викладачів лінгвістичних та лінгвометодичних дисциплін для організації процесу учіння студентів-словесників. Запропоновано завдання, які сприятимуть формуванню цих умінь.

14.17.12.2753/203425. Дистанційне навчання вищої математики: досвід Донецького національного університету (м. Вінниця). Пузирьов В.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.283-290. - укр. УДК 378:51.
Стаття присвячена вельми актуальному питанню сьогодення - проблемі ефективної організації навчання математичних дисциплін студентів університету в дистанційній формі. Автором проаналізовано основні нормативно-правові документи щодо впровадження дистанційного навчання в Україні. Автор висвітлює досвід Донецького національного університету з розробки та впровадження дистанційних навчальних курсів. Певні елементи дистанційного навчання в університеті реалізуються з 2008 року і керівництво відділу дистанційного навчання та веб-технологій та деякі викладачі кафедри вищої математики і методики викладання математики мають успішний досвід роботи в міжнародних проектах. Наводяться приклади фрагментів дистанційних курсів з різних математичних дисциплін кафедри.

14.17.12.2754/203426. Організаційно-педагогічні умови та технології формування професійної компетентності майбутніх викладачів у ВНЗ. Сабатовська І.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.290-298. - укр. УДК 374.7.
У статті аналізуються сучасні тенденції формування професійної компетентності майбутніх викладачів ВНЗ. Підкреслюється, що формування професійної компетентності є одним із пріоритетних завдань національної освітньої системи. Обґрунтовується, що рівень професійної компетентності майбутніх викладачів залежить від організаційно-педагогічних умов. Наводяться результати дослідження серед магістрантів спеціальності 8.18010021 "Педагогіка вищої школи", у ході якого виявлено, що програма

підготовки з використанням інтерактивних технологій навчання в умовах магістратури сприяє підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх викладачів.

14.17.12.2755/203427. Технологія напрацювання вмінь використовувати комп'ютерний математичний інструментарій у системі підготовки вчителя математики. Семеніхіна О.В., Друшляк М.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.298-305. - укр. УДК 378.14: 46:[004.78:51].
У статті описана технологія формування вмінь використовувати комп'ютерний інструментарій при підготовці майбутнього вчителя математики, яка апробувалась і вдосконалювалась на базі спецкурсу "Застосування комп'ютера при вивченні математики", запровадженого в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка. Як приклад взято тему "Геометричні перетворення на площині", на основі якої описано етапи реалізації авторської технології. Наведено статистичний аналіз, де використано критерій Вілкоксона-Манна-Уітні, і на рівні значущості 0,05 підтверджено гіпотезу про ефективність запропонованої технології.

14.17.12.2756/203428. Співвідношення кваліфікаційного і компетентнісного підходів у вищій професійній освіті. Семенова О.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.305-312. - укр. УДК 378:37.011.3-051:811.
Метою даної статті є визначення співвідношення кваліфікаційного і компетентнісного підходів у вищій професійній освіті. У роботі використовувалися теоретичні, емпіричні та статистичні методи дослідження. Результати дослідження полягають в оцінці недоліків та переваг кваліфікаційного та компетентнісного підходів. Практичним значенням дослідження є ретельний аналіз та визначення переваг компетентнісного підходу над кваліфікаційним. Оскільки кваліфікаційний підхід не повністю відповідає сучасним вимогам, усунути його недоліки допоможе компетентнісний підхід, який сформує в системі професійної освіти саме ті професійні компетенції, які необхідні для здійснення успішної професійної діяльності.

14.17.12.2757/203430. Тестування як один із видів моніторингу при вивченні іноземної мови (на прикладі спеціальності "туризм"): переваги й недоліки. Чикалова М.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.320-325. - укр. УДК 811.111:378.146:338.48.
У статті розглядається роль тестування при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. Метою статті є аналіз переваг та недоліків, які виникають під час застосування поточного контролю якості знань студентів немовних спеціальностей (зокрема спеціальності "Туризм"). Підтверджено, що тестування є найбільш уніфікованою формою моніторингу знань, умінь і навичок студентів. Запропоновано види тестів, які доцільно застосовувати при перевірці якості знань майбутніх фахівців індустрії туризму. Акцентовано увагу на тому, що застосування поточного тестування ефективно лише для письмового та аудіоконтролю і є неприйнятним для перевірки навичок усного висловлювання й потенційного розвитку особистості.

14.17.12.2758/203432. Підготовка викладача вищої школи в умовах магістратури: андрагогічний підхід. Огієнко О.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.336-342. - укр. УДК 371.124:811.
У статті розкриваються можливості та обґрунтовується доцільність використання андрагогічного підходу у професійній підготовці викладача вищої школи в умовах магістратури; визначаються андрагогічні принципи, технології та методи навчання магістрантів; виокремлюються організаційно-педагогічні умови впровадження андрагогічного підходу у процес навчання майбутніх викладачів вищої школи.

14.17.12.2759/203437. Технології арт-менеджменту та їх роль у модернізації професійної підготовки кадрів для сфери культури й мистецтва. Татарнікова А.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.381-388. - укр. УДК 371.937.
Стаття присвячена висвітленню результатів аналізу сучасних досліджень із проблеми арт-менеджменту та специфіки його технологій. Виокремлено провідні типи технологій арт-менеджменту як концепції управління процесом художньої творчості та арт-сферою. Обгрунтовано їх роль і значущість як засобів, що зумовлюють успішне професійно-творче становлення майбутніх фахівців для сфери культури та мистецтва. Особливу уваги приділено аналізу особливостей формування діалогової позиції учасників освітнього середовища, зокрема, чинникам педагогічної підтримки студентів як майбутніх арт-менеджерів.

14.17.12.2760/203442. Основні напрями модернізації системи фізичного виховання молоді у вищих навчальних закладах Польщі. Кошура А.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.423-433. - укр. УДК 378:796.011.3].001.76(438)(045).
У статті досліджено напрями модернізації системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах Польщі. Розкрито зміст інтерактивних методик навчання і тренування, засоби розвитку оздоровчих і рекреаційних методик навчання, використання волонтерського руху в організації та проведенні занять із фізичного виховання, спортивних заходів, популяризації олімпійського руху, застосування принципів олімпійського виховання і використання правил "Fair play" у повсякденному житті студентів.

14.17.12.2761/203443. Система вищої технічної освіти в республіці Польща. Ніколаї Г.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.433-442. - укр. УДК 378(438).
Охарактеризовано систему вищої технічної освіти в Польщі, її структуру, куди входять різні типи публічних і непублічних вишів, серед яких переважну більшість складають політехніки. Висвітлено розвиток нормативно-законодавчої бази галузі, зокрема процес новеляції Закону "Про вищу освіту", що стимулює модернізацію вищої технічної освіти в контексті Болонського процесу. Порівняно структурні зміни у вищій технічній школі України та Польщі. Проаналізовано діяльність міжвузівських організацій і зміст програми мобільності студентів технічних вишів у Республіці Польща, що дозволяє підвищувати якість освітніх послуг і сприяє мобільності майбутніх інженерів.

14.17.12.2762/203445. Тенденції трансформації місії університету: порівняльно-педагогічний аналіз. Сбруєва А.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.448-461. - укр. УДК 378.4:37.013.74:005.52.
У статті подано характеристику тенденцій трансформації місії університету під впливом таких чинників, як глобалізація, інтернаціоналізація, розвиток економіки знань та інформаційно-комунікаційних технологій. Для реалізації поставленої мети було здійснено порівняльний аналіз формулювань місії і цінностей Топ-10 кращих університетів світу згідно з рейтингами газети "Таймс" і Шанхайського університету Цзяо Тун. Розгляд досліджуваної проблеми полягав у з'ясуванні особливостей відображення у місіях кращих університетів знаменитого "пента питання академіка Берга": Для чого навчати? Чому навчати? Кого навчати? Кому навчати? Як навчати?

14.17.12.2763/203446. Особливості формування готовності викладача вищої школи до роботи в умовах інтернаціоналізації європейського освітнього простору. Чистякова І.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.461-476. - укр. УДК 378.
У статті схарактеризовано теоретичні аспекти формування готовності викладача вищої школи до роботи в умовах інтернаціоналізації європейського освітнього простору. Виокремлено компетентності, необхідні для професійної діяльності. Визначено, що в науковій психолого-педагогічній літературі виокремлюють теоретичну та практичну готовність викладача до педагогічної діяльності. Запропоновано модель з формування педагогічної готовності викладачів ВНЗ до педагогічної діяльності та реалізації системоутворювальних функцій педагогічного процесу, що являє собою сукупність взаємопов'язаних компонентів: цільового, структурного, змістового, процесуального, аналітико-результативного та рефлексивного, в основу яких покладено теоретико-методологічні підходи.

14.17.12.2764/203531. Теоретико-методологічні підходи викладання загально медичних і екологічних знань у педагогічних вищих навчальних закладах. Бобро О., Коджебаш В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.55-62. - укр. УДК 3702+004.9+371.212.
У зв'язку з омолодженням захворюваності, підвищенням ризику розвитку патологічних станів різних систем організму та збільшенням впливу негативних екологічних факторів на здоров'я обґрунтовується необхідність поглибленого вивчення загальномедичних та екологічних дисциплін з метою розкриття їх потенційної можливості надання студентській молоді повноцінного уявлення про методи та способи збереження здоров'я. У результаті поглибленого вивчення дисциплін медико-біологічного профіля студентами педагогічних ВНЗ відбувається формування професійно компетентної особистості педагога, який має навички позитивного ставлення до збереження здоров'я, володіє ефективними здоров'язбережувальними технологіями й методами надання таких знань підростаючому поколінню.

14.17.12.2765/203548. Оцінка стану сценічного хвилювання в музикантів-педагогів на етапі професійної підготовки. Латіна Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.197-204. - укр. УДК 371.134:78(07).
З метою встановлення проявів стану сценічного хвилювання в музикантів-педагогів на етапі професійної підготовки проведено опитування за анкетою "Суб'єктивна оцінка стану сценічного хвилювання". Стан сценічного хвилювання в музикантів-педагогів характеризується "відчуттям хвилювання" (68,42±10,66 % p?0,05, t=2,44), підвищенням температури (21,05±9,35 %, p≤0,001, t=4,38), хворобливістю (21,05±9,35 %, p≤0,001, t=4,38) та апатією (89,47±7,04 %, p≤0,001, t=7,93) по завершенню виступу. Визначальними стадіями є тривалий передконцертний і післяконцертний стани. Перспективи подальших наукових розвідок полягають у виявленні закономірностей прояву стану сценічного хвилювання залежно від стажу та виду професійної діяльності.

14.17.12.2766/203551. Науково-методична система професійної підготовки майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій. Міхеюнко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.222-229. - укр. УДК 378.14:371.134:613 614:371.72(043.5).
У статті розглядаються концептуальні, методологічні, організаційні й навчально-виховні аспекти процесу професійної підготовки майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій. Розроблено модель науково-методичної системи професійної підготовки майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій. Доведено, що ефективність професійної підготовки майбутнього фахівця зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій визначається цілісною концепцією професіоналізації та відповідним науково-методичним забезпеченням навчально-виховного процесу.

14.17.12.2767/203554. Вплив рухової активності на емоційний стан студентів. Перекопський С., Порохненко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.246-254. - укр. УДК 37.036.
Дослідження проведено з метою вивчення та аналізу впливу рухової активності на емоційний стан студентів вищих навчальних закладів. У роботі було визначено місце та значення рухової активності в системі фізичного виховання студентів ВНЗ України через призму взаємозв'язку з емоційним станом. Проаналізовано анкетування з рухової активності та показників емоційного стану студентів ВНЗ. З'ясовано наявність взаємозв'язків між високим рівнем рухової активності й показниками емоційного стану. Доведено позитивний вплив рухової активності на емоційний стан студентів.

14.17.12.2768/203557. Фізична підготовленість як критерій оцінювання функціональних можливостей студентів вищих навчальних закладів у процесі фізичного виховання. Самокиш І., Босенко А., Клименко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.269-276. - укр. УДК 378.013+613.11+611.672+612.06.
Робота спрямована на вивчення особливостей розвитку рухових якостей студентів у процесі фізичного виховання з використанням розроблених регіональних критеріїв оцінювання фізичної підготовленості на основі методу сигмальних відхилень. Встановлено, що 35,4 % спостережуваних студентів мали середній рівень фізичної підготовленості, 28,4 % - нижче середнього та 8,6 % - мали низький рівень. Студентів з рівнем вище за середній у нашій вибірці було всього 22,9 %, і ще рідше зустрічалися студенти з високим рівнем - лише у 4,7 % випадків. Подальші дослідження будуть спрямовані на визначення взаємозв'язку показників фізичної підготовленості та функціонального тестування.

14.17.12.2769/203568. Класифікація когнітивно-графічних моделей в інноваційній технології проблемно-модульного навчання. Чуричканич І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.356-363. - рос. УДК 371.315.6:51.
У статті розкрито поняття когнітивна графіка, розглядається роль когнітивно-графічних моделей в інноваційній технології проблемно-модульного навчання, обґрунтовується необхідність їх первинної класифікації стосовно функцій, які вони виконують. У роботі представлені авторські когнітивно-графічні моделі на матеріалі англійської мови з тем: "Wild life", "Music", "Domestic animals", "Sport in our life". Моделі побудовано на основі методу наукового експерименту та спостереження за роботоя учнів як загальноосвітніх шкіл, так і спеціалізованих гімназій, а також студентів першого та другого курсів університету на уроках англійської мови. У перспективі планується розробка авторських когнітивно-графічних моделей.

14.17.12.2770/203569. Лекція як риторична подія у структурі риторичної культури викладача вищого навчального закладу. Будянський Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.364-376. - укр. УДК 378.147:81'271.12-057.875:37.036:808. 5.
У статті досліджуються актуальна проблема сучасної освіти - вдосконалення традиційного методу викладання у вищому навчальному закладі лекції засобами ораторського мистецтва. На думку автора, лекція, відповідно до вимог сьогодення, має розглядатися як риторична подія, яку слід розуміти як єдність дискурсу, риторичної ситуації, екстра-лінгвістичних і психолого-

педагогічних характеристик студентської аудиторії. Розглянуто зміст і специфічні риси поняття "риторична подія". Докладно представлено етапи підготовки та презентації лекції як риторичної події відповідно до канонів класичної риторики. Автор також наголошує на необхідності розвитку риторичної культури викладача вищої школи, елементом якої є риторична подія, з метою підвищення якості професійно-педагогічної діяльності.

14.17.12.2771/203570. Методи адаптивного тестування знань студентів. Загребельний С., Загребельна О., Костіков О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.376-384. - укр. УДК 378.146378.146378.146 378.146.
Автори у статті розглядають методи адаптивного тестування знань студентів (алгоритм класичного адаптивного тестування знань закритого типу, алгоритм адаптивного тестування знань закритого типу "Ренесанс" Григор'юва-Дем'янова, алгоритм адаптивного тестування знань закритого типу "Маятник" Григор'юва-Дем'янова, алгоритм адаптивного тестування знань закритого типу "Неокласицизм"). Усі методи адаптивного тестування детально описані авторами, розглянута математична модель створення адаптивного тесту з урахуванням часу, наведено алгоритм та блок-схема адаптивного комп'ятерного тесту. На основі даної блок-схеми авторський колектив самостійно розробив комп'ятерну тестуячи оболонку на основі веб-програмування (з використанням інструментарія веб-сторінок - php, системи управління базами даних - SQL і можливістя захищеного доступу до сайту - SSL) та виклали її у глобальну мережу Інтернет.

14.17.12.2772/203571. Ризики діяльності аграрного університету: характеристика процесів попередження та подолання. Клочкова Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.384-390. - укр. УДК 378.4.
У статті ідентифіковано та охарактеризовано ризики, які маять першорядну важливість і займаять першу позиція в реюстрі вищих аграрних закладів освіти. Зокрема, розглянуто фінансовий ризик (зменшення обсягів державного фінансування, зниження рівня прибутку внаслідок зменшення кількості абітуріюнтів, неефективне та нераціональне використання коштів), ризик втрати студентського контингенту (зниження попиту абітуріюнтів на освітні послуги; неможливість забезпечити якісний і кількісний набір студентів; відтік існуячих студентів) та ризик, пов'язаний із науково-педагогічним персоналом (неспроможність залучити та зберегти високопрофесійний науково-педагогічний персонал), а також їх складові. Для кожного з цих ризиків наведено приклади заходів попередження та подолання їх наслідків у діяльності аграрного університету.

14.17.12.2773/203572. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкових класів у контексті парадигмального оновлення сучасної освіти. Коваль Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.390-398. - укр. УДК 378.016:373.2.
У статті актуалізуються проблема створення оновленої системи педагогічної освіти, що спрямовується на розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб. Метою статті є вивчення парадигмальних підходів у педагогічній освіті та з'ясування вимог до підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті її парадигмального оновлення. Розглянуто теоретико-методологічні засади сучасної професійної підготовки майбутніх учителів та виокремлено особистісно орієнтовану, культурологічну, аксіологічну та компетентнісну парадигми, реалізація яких забезпечуватиме глибинне освоєння й трансляцію культурно-історичних цінностей, сприятиме формуванню гуманістичного світогляду педагога й моделі майбутньої культуродоцільної професійної діяльності.

14.17.12.2774/203573. Формування методичної компетентності вчителя математики та економіки. Мартиненко О., Ковтун Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.398-406. - укр. УДК 378.147: 51+33(07).
У статті обґрунтовано необхідність формування методичної компетентності вчителя для його успішної педагогічної діяльності в сучасних умовах організації навчально-виховного процесу; проаналізовано наукові підходи щодо визначення методичної компетентності та уточнено зміст поняття "методична компетентність учителя математики та економіки"; виокремлено компоненти методичної компетентності та описано компетенції, що визначаять рівень її сформованості; сформульовано педагогічні умови формування методичної компетентності вчителя математики та економіки.

14.17.12.2775/203574. Програмне забезпечення курсу "Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах". Момот О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.406-412. - укр. УДК 378 : 613 614 : [004].
У статті розкрито структуру та зміст висококваліфікаційних фахівців, пошуку нових підходів до організації навчально-виховного процесу, впровадження здоров'язбережувальних технологій, програми вибіркової навчальної дисципліни "Технології створення здоров'язбережувального середовища у вищих навчальних закладах" для майбутніх учителів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр". Проаналізовано наукові дослідження, які присвячені вихованню особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу з метою підготовки що забезпечить створення здоров'язбережувального середовища для духовного зростання особистості майбутнього вчителя.

14.17.12.2776/203577. Праксеологічні цінності методичної підготовки майбутнього вчителя музики до співацької діяльності. Проворова Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.429-439. - укр. УДК 378:373.
У статті на основі аналізу наукових джерел, програм навчальних дисциплін; практичного досвіду узагальнено дослідницькі напрацювання щодо цінностей праксеологічного підходу у методичній підготовці майбутніх учителів музики до співацької діяльності. Визначено, що заняття, самостійну роботу з вокалу, педагогічну практику студентів важливо здійснявати з урахуванням принципів досконалої педагогічної діяльності, зокрема, прогнозування можливих результатів педагогічної діяльності; принципів співацького навчання (цілісності, адаптивності, резонансного звукоутворення, розвитку та збереження співацького голосу; принципів інтенсифікації, рефлексивного сприймання художніх образів музичних творів; свідомої опори на художньо-особистісний діалог; проективності.

14.17.12.2777/203579. Науково-дослідницька підготовка магістрів біологічної освіти в педагогічному ВНЗ. Семенов О., Носова Т., Коливанова Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.448-456. - рос. УДК 378.
Науково-дослідна підготовка магістрів біологічної освіти в педагогічному ВНЗ. У статті описаний досвід науково-дослідної підготовки магістрів біологічної освіти в Самарському державному соціально-педагогічному університеті. Вона здійсняються в межах вивчення дисциплін "Методологія та методи наукового дослідження" та "Організація навчально-дослідницької та проектної діяльності учнів з біології", а також науково-дослідної роботи, яка складаються з науково-дослідної роботи в семестрі, підготовки й захисту магістерської дисертації. Науково-дослідна робота в семестрі реалізуються в різних формах та складаються з 3 етапів: постановочного, власне дослідного й оформительско-впроваджувального.

14.17.12.2778/203580. Творчість і виконавство у професійній підготовці майбутнього педагога-музиканта. Стратан-Артишкова Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.456-463. - укр. УДК 371.134+378.041.
У статті розкриваються своєрідність творчо-виконавської підготовки як складної неперервної динамічної системи, що передбачає вдосконалення і розвиток професійно значущих особистісних якостей, формування авторської спроможності майбутнього педагога-музиканта, що приводить до принципово нового його внутрішнього стану, способу життєдіяльності та життєтворчості. Здійснюється аналіз дефініцій "творчість" і "виконавство", виявляються їх спільні та індивідуальні ознаки, що становлять сутність і зміст професійної діяльності майбутнього фахівця.

14.17.12.2779/203581. Особливості професійно-прикладної фізичної підготовки студенток в аграрних ВНЗ. Харченко С., Матлаш В., Ліфінцев І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.463-470. - укр. УДК 378.
У статті розглядаються теоретико-методичні та прикладні аспекти побудови процесу професійно-прикладної фізичної підготовки студенток вищих навчальних закладів аграрного профіля. Систематизовано напрямки підготовки спеціалістів у вузах згідно з вимогами до психофізіологічних особливостей професійної діяльності, піднімаються питання інтенсифікації виробництва з високими вимогами до підвищення якості підготовки спеціалістів у вузах, до конкретних видів професійної діяльності. Відповідно виникає необхідність до профілювання фізичного виховання з урахуванням вимог вибраної професії. У процесі виробничої діяльності у студенток будуть розвиватися і вдосконаляватися ті якості, навички, уміння, які характеризують рівень професійної майстерності.

14.17.12.2780/203582. Про формування діяльнісного компонента лінгвоціокультурної компетентності китайських студентів-філологів. Чень Чунься. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.470-479. - рос. УДК 378.147.091.31-054.62=581:81'27.
Метою статті є визначення лінгвометодичних засад формування діяльнісного компонента лінгвосоціокультурної компетентності китайських студентів-русистів. Основою побудови методичної системи слугує компетентнісний підхід до формування вмінь розпізнавання культурних смислів одиниць різних рівнів мови: слова, словосполучення, речення, тексту на основі функціонування психолінгвістичних механізмів сприйняття, засвоювання, інтерпретації. Для визначення структури діяльнісного компонента здійснено аналіз міжкультурних умінь і навичок, виділено інваріантні та варіативні професійно-орієнтовані вміння, які складають компетентність, що аналізується.

14.17.12.2781/203583. Потенціал академічної мобільності професорсько-викладацького складу ВНЗ як фактор зміцнення людського капіталу в контексті інноваційного розвитку вищої освіти в Україні. Шевцова Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.479-490. - укр. УДК 378.046.4.
Метою статті є вивчення концептуальних засад академічної мобільності професорсько-викладацького складу ВНЗ та її потенціалу у творенні та зміцненні людського капіталу в контексті інноваційного розвитку вищої освіти в Україні. Розглянуто зв'язок поняття мобільності та людського капіталу. Показано економічну обґрунтованість мобільності. Висвітлено значущість академічної мобільності з урахуванням правових документів національного та наднаціонального рівня. Уточнено поняття людський капітал ВНЗ та розглянуто питання розвитку професорсько-викладацького персоналу ВНЗ як складової його людського капіталу. Узагальнено форми академічної мобільності професорсько-викладацького складу ВНЗ та види навчання науково-педагогічних працівників. Розглянуто проблему оцінки ефективності заходів ВНЗ зі зміцнення власного людського капіталу. Наведено основні фактори мобільності та академічної немобільності.

14.17.12.2782/203584. Використання художньо-педагогічної інтерпретації мистецьких творів у системі фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів. Шикирінська О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.490-497. - укр. УДК 378.147.091.33:7.
У статті актуалізуються проблема впливу мистецтва на всебічний розвиток особистості, забезпечення системного розуміння майбутніми педагогами сутності мистецьких явищ. Художньо-педагогічна інтерпретація мистецьких творів охарактеризована як педагогічний феномен. Сфокусовано увагу на зв'язок проблеми інтерпретації з символічністя мистецтва, Розглянуто особливості використання художньо-педагогічної інтерпретації мистецьких творів відповідно до специфіки засобів виразності окремо взятого виду мистецтва (образотворчого, декоративно-прикладного, музичного, хореографічного, театрального та інших) з урахуванням закономірностей і тенденцій навчально-виховного процесу початкової школи.

14.17.12.2783/203586. Критерії та рівні сформованості управлінської компетентності викладача вищого навчального закладу. Сбруєва А., Козлов Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.504-515. - укр. УДК 378.126:005.336.2.
Стаття присвячено розкриття проблеми оцінювання готовності викладача вищої школи до управлінської діяльності. На основі кваліметричного підходу розроблено картку кваліметричного оцінювання рівня сформованості управлінської компетентності викладача вищого навчального закладу. Аргументовано вимоги до визначення критеріального апарату щодо вимірювання сформованості управлінської компетентності викладача вищої школи. Запропоновано критерії (позиційно-ціннісний, когнітивно-операційний, аналітико-рефлексивний) та визначено рівні (продуктивний, достатній, елементарний) сформованості управлінської компетентності викладача вищого навчального закладу.

14.17.12.2784/203587. Готовність майбутнього вчителя фізики до формування в учнів знань про нанотехнології. Величко С., Іваній В., Мороз І., Ткаченко Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.3-14. - укр. УДК 378.147.
На основі аналізу досвіду зарубіжних країн і вивчення реального стану викладання нанофізикотехнологічних дисциплін у педагогічних університетах України розкрито специфіку й окреслено основні складові змісту методичної підготовки майбутніх учителів фізики до навчання основ нанонаук. Сформульовано поняття "готовність майбутнього вчителя фізики до формування в учнів знань про нанотехнології", виділено основні спеціальні професійні компетентності вчителя фізики, значущі для його діяльності в галузі навчання сучасним нанотехнологічним знанням.

14.17.12.2785/203589. Управління самостійною роботою студентів у системі MOODLE. Железнякова Е., Зміївська І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.30-43. - укр. УДК 37.091.322 (047.64).
У статті розглядається теоретичні аспекти дослідження можливостей системи Moodle щодо управління самостійною роботою студентів у навчальному середовищі. Описано нові форми самостійної роботи студентів відповідно до сучасних тенденцій розвитку сучасної освіти України. Досліджено умови організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів для якісної підготовки спеціалістів. Оцінено методичне значення застосування Інтернет-технологій для вивчення й викладання

навчальних дисциплін. Для активного використання системи Moodle з отримання якісних знань у процесі навчання необхідно, на нашу думку, створити можливість ефективного сприйняття інформації, осмислення її з метою практичного застосування.

14.17.12.2786/203590. Питання ефективності викладання німецької мови як другої іноземної (після англійської) у вищих навчальних закладах. Ігнатенко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.43-52. - укр. УДК 378.147:81'243.
Завдання вищої школи полягає в підвищенні якості знань студентів, у їх підготовці до майбутньої професійної діяльності. Друга іноземна мова, у процесі навчання якої досягаються практичні, освітні, розвивальні й виховні цілі, також повинна зробити свій внесок у вирішення цього питання. Зміст навчання іноземним мовам був і є одним із найважливіших питань методики. Стаття присвячена проблемам викладання другої іноземної мови (німецької після першої англійської). За допомогою розгляду навчальної ситуації та наукових праць закордонних спеціалістів у цій сфері даються практичні поради викладачам для більш результативної організації навчальної діяльності студентів.

14.17.12.2787/203591. Знання про особливості тексту академічної лекції як база для осмислення механізмів його продукування. Пахненко І.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.52-60. - рос. УДК 378.14:811.161.1'246.2.
У статті на матеріалі лінгвістичних та лінгвометодичних дисциплін визначено специфіку категоріальних ознак лекторського науково-навчального тексту: категорій інформативності, цілісності, континууму, когезії, комунікативності, інтеграції; визначено засоби реалізації цих категорій. Схарактеризовано такі особливості тексту академічної лекції, як полілогічність та діалогічність. Зроблено висновок щодо того, що знання про особливості лекторських мовленнювих партій можуть стати базоя для осмислення механізмів їх продукування.

14.17.12.2788/203592. Проблемне навчання як один з інноваційних методів навчання фізики у вищій школі. Салтикова А., Хурсенко С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.60-70. - рос. УДК 37.012.
Стаття присвячена висвітленню загальних теоретичних та часткових практичних аспектів проблемного навчання як одного з інноваційних методів навчання фізики у вищих навчальних закладах. Висвітлено структуру та види проблемного навчання, показано низку особливостей і переваг останнього порівняно з традиційним навчанням. Наведено приклади життєвих проблемних ситуацій, вирішення яких потребує знань із фізики. Зроблено висновок, що одним із основних напрямів підвищення якості вищої освіти є впровадження інновацій в освітню сферу.

14.17.12.2789/203593. Інтернаціоналізація як драйвер розвитку інноваційної системи університету. Сбруєва А., Козлов Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.71-87. - укр. УДК 378.4:37.013.74:005.52.
У статті здійснено системний аналіз феномену інтернаціоналізації як драйвера (спонукального чинника) розвитку інноваційної системи університету. У контексті реалізації поставленої мети окреслено цільові, змістові та процесуальні особливості функціонування інноваційних систем на глобальному, георегіональному та національному рівнях; визначено цільові пріоритети, особливості структурної побудови, суб'єкти й механізми взаємодії в інноваційній системі вищої освіти; виявлено інноваційний потенціал процесів інтернаціоналізації університету, позитивні тенденції та ризики реалізації цього процесу. Окреслено організаційно-педагогічні умови ефективного розвитку інтернаціоналізації як драйвера розвитку інноваційної системи університету.

14.17.12.2790/203594. Соціокультурний компонент у підготовці іноземних студентів-медиків. Семеног О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.87-97. - укр. УДК 378:61:316.61:376 - 054.62.
У статті на основі аналізу наукових джерел і практичного досвіду узагальнено напрями реалізації соціокультурного компонента в підготовці іноземних студентів-медиків в університетах України, зокрема під час вивчення дисциплін гуманітарного циклу, у виховній роботі. Акцентовано увагу на викладанні курсів української мови як іноземної, української культури з урахуванням положень особистісно оріюнтованого, компетентнісного, культурознавчого, аксіологічного, діяльнісного методологічних підходів, принципів гуманізації, міждисциплінарної інтеграції, країнознавчої спрямованості. Доводиться, що професійну підготовку майбутніх медичних фахівців мають пронизувати цінності діалогової педагогічної взаємодії.

14.17.12.2791/203595. Методичні аспекти підготовки майбутніх юристів до професійної діяльності в пенітенціарній системі України. Сітовська Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.97-106. - укр. УДК 34:378.091.2:343.82(477).
Автором розглядаються методичні аспекти підготовки майбутніх юристів до професійної діяльності в пенітенціарній системі України в умовах сучасного вищого навчального закладу. У статті вказується, що під час експериментальної роботи для визначення сформованості готовності майбутніх юристів до професійної діяльності в пенітенціарній системі України виділено такі критерії: мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний, особистісний. Зокрема, охарактеризовано методики визначення цих критеріїв. З'ясовано зміст пошукового, емпіричного та підсумково-узагальнювального етапів, організації дослідження щодо підготовки майбутніх юристів до професійної діяльності в пенітенціарній системі України.

14.17.12.2792/203596. Формування ефективної комунікації майбутніх соціальних працівників у процесі вивчення практичних дисциплін. Тернавська Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.106-115. - укр. УДК 378.091.12:159.9.
У статті визначено й теоретично обґрунтовано формування ефективної комунікації в майбутніх соціальних працівників у процесі вивчення практичних дисциплін. Було застосовано теоретичні та емпіричні методи дослідження. Зазначено, що сформованість умінь і навичок ефективної комунікації для майбутніх соціальних робітників відбуваються шляхом засвоюння методів і технологій спілкування за рахунок проговорювання, участі в діалогах та дискусіях, програвання проблемно-ситуаційних завдань, розв'язання конфліктів і суперечностей у процесі презентації творчих проектів.

14.17.12.2793/203597. Характеристика технологічно-діяльнісного компонента науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики. Тушева В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.115-126. - укр. УДК 371.124:7.071.2:001+ (477).
У статті розглянуто питання щодо технологічного механізму науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики, що виступає в якості інваріантного ядра, представляю дослідницький інструментарій, технологія наукового пізнання, які детерміновані існуючим науковим стилем педагогічного товариства, сформованоя професійно-педагогічноя культуроя

майбутнього вчителя-дослідника-музиканта і потребують поюднання з емоційно-образним і художнім осягненням музичного мистецтва.

14.17.12.2794/203600. Теоретико-методологічні підходи до підготовки педагогів-хореографів. Єременко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.148-161. - укр. УДК 378.22.637.016:78.
Автор у статті ставила за мету визначити провідні теоретико-методологічні підходи до підготовки педагогів-хореографів у вищих педагогічних навчальних закладах України. Зазначено, що методологічні засади процесу підготовки майбутніх фахівців хореографічно-педагогічного профіля розуміються як система узагальнених теоретичних знань, що виконують роль провідних концептуальних позицій, які застосовуються в процесі навчання фахівців мистецтва. Обґрунтування методологічного плюралізму дало можливість визначити такі провідні методологічні засади в теорії та практиці підготовки фахівців хореографічно-педагогічного профіля, як: національна парадигма підготовки педагогів-хореографів; гуманістична основа художнього навчання; аксіологічні підходи до навчання педагогів-хореографів; екзистенційно-емоційний напрям мистецького навчання; акмеологічна спрямованість хореографічного навчання.

14.17.12.2795/203610. Організаційні та змістово-процесуальні засади діяльності Європейського студентського Союзу в контексті модернізації вищої освіти. Улановська А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.252-269. - укр. УДК 378(4-6ЄС):061.213-057.875.
У статті визначено й схарактеризовано основні організаційні та змістово-процесуальні засади функціонування Європейського студентського союзу як суб'єкта Болонського процесу. На основі логіко-системного аналізу установчих і стратегічних документів з'ясовано особливості організаційної структури, цілі та принципи діяльності, а також форми співробітництва Союзу з зовнішніми партнерами. Обґрунтовано основні напрями, форми й засоби діяльності Європейського студентського Союзу в контексті модернізації вищої освіти, а також доведено, що досліджувана представницька організація має високий науково-дослідний потенціал, спрямований на вирішення актуальних проблем розвитку Європейського простору вищої освіти.

14.17.12.2796/203633. Інноваційна екосистема університету. Федулова Л. // Вісник Київ. нац. торговельно-економічного ун-ту. Київ: Київський нац. торговельно-економічний ун-т, 2016, №4(108), С.162-177. - укр. УДК 001.895:378.
Розкрито сутність інноваційних екосистем університету, охарактеризовано їх ключові складові та особливості взаємодії. Проаналізовано проблеми та умови розвитку інноваційних екосистем університетів України та запропоновано концептуальну модель організаційної платформи її функціонування.

14.17.12.2797/203810. Аналіз конкурентоспроможності сучасної системи професійної підготовки кадрів в Україні. Фіненко О.Ю. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.254-260. - укр. УДК 331+337.
Досліджено сучасні тенденції розвитку системи професійної підготовки кадрів в Україні. Виокремлено фактори впливу на конкурентоспроможність національної економіки через призму професійного розвитку громадян. Обґрунтовано причинно-наслідковий зв'язок між Глобальним Індексом Конкурентоспроможності країни та існуючою системою професійної освіти України та запропоновано орієнтовний перелік критеріїв визначення конкурентоспроможності сучасної системи професійної підготовки кадрів в Україні.

14.17.12.2798/203949. Індивідуальна спрямованість навчальної траєкторії дистанційного курсу в системі вищої школи. Біденко Л.В., Казанджиєва М.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.29-36. - укр. УДК 378.018.43.
У статті розглянуто та теоретично обґрунтовано важливість індивідуальної спрямованості дистанційного навчання. Розкрито сутність понять "дистанційна освіта", "дистанційне навчання", "індивідуальна спрямованість навчальної траєкторії". Виокремлено підґрунтя дистанційного навчання, встановлено його недоліки та переваги. Значну увагу приділено індивідуальному підбору дидактичного матеріалу дистанційного курсу відповідно до здібностей особистості студента. Описано основні фактори проектування й розробки дидактичного забезпечення, запропоновано концепція індивідуальних рис особистості, що утворюють підсистему інтелектуальної сфери та підсистему міжособистісних стосунків.

14.17.12.2799/203950. Шляхи формування надійності працівників органів внутрішніх справ до роботи в екстремальних умовах. Білоус Т.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.36-44. - укр. УДК 378.4 : 351.741.
У статті розглядаються складна проблема сучасної професійної освіти - шляхи формування надійності працівників ОВС до роботи в екстремальних умовах, прослідковуються становлення в науковому обігу визначення поняття "надійність", його трактування представниками різних галузей науки та забезпечення надійності через процес підготовки працівників ОВС до роботи в екстремальних умовах. Висвітлено деякі аспекти професійної підготовки працівників ОВС до роботи в екстремальних умовах. Наголошуються на тому, що шляхами формування надійності працівників ОВС є впровадження нових програм навчально-бойової підготовки працівників ОВС; обґрунтування змісту нових критеріїв ефективності надійності; розкриття особливостей чинників, які впливають на стан психіки у процесі професійної підготовки.

14.17.12.2800/203951. Оволодіння риторичними засобами виразності студентами фізико-технічних факультетів у процесі навчання франкомовної дискусії. Бондар Л.В., Шумченко Т.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.44-50. - укр. УДК 378.147:811.
Метою статті є обґрунтування значущості оволодіння риторичними прийомами та засобами виразності студентами фізико-технічних спеціальностей для ефективного навчання професійно спрямованої франкомовної дискусії. Було застосовано такі методи дослідження,як критичний аналіз наукової літератури та лінгво-методичний аналіз франкомовних зразків текстів дискусійного характеру. З'ясовано, що у представників технічної галузі спостерігаються домінування лівопівкульвових стратегій, тому розвиток метафоричного, асоціативного мислення шляхом оволодіння риторичними прийомами й фігурами є необхідною передумовою ефективності відповідного навчання, що може бути досягнуто за допомогою виконання розроблених завдань. Перспективою подальших наукових розвідок є дослідження невербальних засобів комунікації у процесі навчання студентів франкомовного говоріння.

14.17.12.2801/203952. Особливості музично обдарованих студентів педагогічних навчальних закладів. Васильєва Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.50-59. - укр. УДК 378.637.036:78.07.
У статті за допомогою теоретичних методів педагогічного дослідження розкрито сутність поняття "музично обдарований студент", встановлено природу виникнення музичної обдарованості та розглянуто особливості прояву музично обдарованих

студентів за різними авторами. Окреслений матеріал спрямований на допомогу викладачам у знаходженні нових підходів щодо організації навчально-виховного процесу із музично обдарованими студентами педагогічних університетів. Урахування специфіки музичної діяльності та особливостей студентів із музичним обдаруванням сприятиме покращення професійної підготовки майбутніх педагогічних кадрів.

14.17.12.2802/203953. Промова в системі формування риторичної культури майбутнього філолога (з досвіду практичної роботи). Герман В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.60-66. - укр. УДК 808.5 (075.8).
У статті з'ясовуються, що основою формування риторичної особистості філолога є його риторична культура, яка охоплює ефективне мислення, якісне мовлення, високий культурно-комунікативний рівень, успішну реалізація законів риторики в будь-яких ситуаціях спілкування. Доводиться, що важливу роль у формуванні риторичної культури відіграю вміння виголошувати промови на різні теми. Пропонується традиційні й інноваційні форми та методи роботи зі студентами під час вивчення теми "Промови в академічному красномовстві вищої школи" в курсі "Сучасна риторика вищої школи".

14.17.12.2803/203954. Особливості мотивації іноземних слухачів до вивчення хімії на підготовчому факультеті. Диченко Т.В., Чайченко Н.Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.66-73. - укр. УДК 378.147:54.
У статті проаналізовано особливості мотивації іноземних слухачів до навчання. Використано теоретичні й емпіричні (опитування, анкетування, інтерв'ювання) методи дослідження. Представлено результати анкетування іноземних слухачів підготовчого відділення СумДУ. Виділено шляхи, методи та засоби формування позитивної мотивації учіння іноземних слухачів. Показано, що мотивація іноземних слухачів має свої особливості, які пов'язані з процесом їх соціокультурної адаптації. Показано, що активізація пізнавальної діяльності слухачів шляхом формування внутрішніх мотивів сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу з хімії. Подальше наукове дослідження спрямоване на визначення впливу інформаційних технологій на формування мотивації іноземних слухачів.

14.17.12.2804/203956. Теоретико-методологічні орієнтири підготовки фахівців мистецько-педагогічного профілю. Єременко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.81-87. - укр. УДК 378.637.016:78(043.3).
У статті розкрито сутність та проаналізовано теоретичні підходи до підготовки фахівців з музичного мистецтва. Підкреслено, що підготовка спеціалістів художньо-педагогічного профілю базуються на теоретичних підходах, що розкривають національну парадигму підготовки професіоналів у сфері мистецтва, гуманістичні основи музичного навчання, аксіологічні підходи до навчання музикантів-педагогів, екзистенційно-емоційний напрям музичного навчання, прогностичні орієнтири професійної підготовки. Обґрунтовано провідні узагальнені позиції щодо визначної ролі консолідаційного підходу як теоретичної основи означеної підготовки.

14.17.12.2805/203957. Формування вмінь студентів розрізняти художня деталь під час роботи над поезією Ліни Костенко. Захарова В.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.87-94. - укр. УДК 821.161.2.09-1:378.147.
У статті розглядаються робота над текстами поетичних творів Ліни Костенко як засіб вироблення вмінь студентів розрізняти художня деталь. Доведено, що втілення емоційних станів у художню слово відбуваються на високому мистецькому рівні за допомогою досконалих засобів поетичної техніки. Особлива увага приділена колористиці, яка розглядаються як засіб поетичної виразності під час вироблення вмінь студентів-філологів розрізняти художня деталь та з'ясовувати її емоційно-смислову роль у поетичному тексті.

14.17.12.2806/203958. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до проведення уроків української мови в інклюзивному навчальному середовищі. Лавренова М.В., Лалак Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.94-102. - англ. УДК 378.14.
Стаття присвячено проблемі інклюзивної освіти в Україні. Проаналізовано дослідження науковців з означеного питання, подано рекомендації щодо підготовки майбутніх фахівців до проведення уроків української мови в навчальних закладах на інклюзивних засадах. Підготовка фахівців для навчання дітей у інклюзивну освіту в Україні ведеться відповідно до галузевих стандартів вищої освіти. Наприклад, для підготовки фахівців за напрямом "Початкова освіта" в педагогічних університетах був введений предмет "Основи інклюзивної педагогіки". У результаті студенти, які вивчають дану дисципліну, повинні бути здатні використовувати на практиці теоретичні знання про організація навчального процесу в загальноосвітній школі на загальних засадах; складати індивідуальний навчальний план; організовувати співпраця із сім'ями, які мають дітей з обмеженими можливостями; використовувати ефективні методи соціалізації дітей.

14.17.12.2807/203959. Методичні аспекти формування готовності майбутніх учителів географії до профільного навчання старшокласників. Мантуленко С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.102-110. - укр. УДК 378.016:91:373.55.
У статті обґрунтовано методичні аспекти формування готовності майбутніх учителів географії до профільного навчання старшокласників. Розкрито сутність понять "методика", "методика формування готовності майбутніх учителів географії до профільного навчання", "готовність до профільного навчання". Схарактеризовано етапи формування досліджуваної готовності. Виокремлено напрями подальшої діяльності у професійній підготовці майбутніх учителів географії до профільного навчання старшокласників відповідно до запропонованої методики.

14.17.12.2808/203960. Формування інженерно-графічних умінь і навичок майбутніх учителів технологій як психолого-педагогічна проблема. Нищак І.Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.110-118. - укр. УДК 378.013.77:378.62.
Здійснено спробу дослідити психолого-педагогічні засади формування інженерно-графічних умінь і навичок майбутніх учителів технологій. Належно сформовані інженерно-графічні уміння і навички є необхідною умовою успішного виконання основних видів інженерно-графічної діяльності студентів: спостереження (вивчення) графічних зображень; вимірювання; створення (розробка) креслярсько-графічної документації тощо. Вміле застосування інженерно-графічних умінь і навичок стимулює навчально-пізнавальну діяльність студентів, породжую впевненість у власних силах, заохочую до підвищення рівня інженерно-графічної підготовки.

14.17.12.2809/203961. Культурологічний аспект практичної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Носаченко Т.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.118-125. - укр. УДК 371.134.

У статті йдеться про культурологічне спрямування практичної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Розкриваються зміст та значення етнокультурної навчально-творчої практики в особистісному становленні студентів, активізації їх творчої діяльності, формуванні етнокультурної компетентності. Етнографічний зміст навчально-творчої практики спрямований на дослідження та аналіз старовинних технік і матеріалів, які використовувалися для виготовлення виробів народного вжитку, усвідомлення духовного сенсу стійкості універсальних орнаментальних мотивів, що проходять від найдавніших часів до сучасного мистецтва.

14.17.12.2810/203962. Формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності: практико зорієнтований аспект. Ратєєва В.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.125-132. - укр. УДК 378.147:159.9 - 057.87(043.3).
Стаття присвячено висвітлення особливостей програми для майбутніх психологів "Основи естетотерапії у професійній діяльності психолога: особистісне і професійне зростання". Підкреслено значущість її опанування студентами для подальшого розвитку їхньої професійної компетентності під час консультативної допомоги і психосоціальної підтримки. За результатами формувального етапу педагогічного експерименту доведено, що підвищення рівня готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії буде ефективним за умови упровадження у професійну підготовку майбутніх психологів програми "Основи естетотерапії у професійній діяльності психолога: особистісне і професійне зростання".

14.17.12.2811/203963. Інформальна складова в структурі організаційно-методичної системи підготовки майбутніх учителів хореографії. Реброва О.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.132-142. - укр. УДК 378+373.67.
У статті порушено проблему побудови організаційно-методичної системи підготовки майбутніх учителів хореографії як відкритої, нелінійної, яка враховую стохастичні явища розвитку мистецтва та соціокультурного простору. Актуалізовано питання набуття вітального досвіду, який екстраполюються у фахову діяльність майбутнього вчителя хореографії. Нагадано про визнання трьох шляхів набуття освіти: формальної, неформальної та інформальної, остання переважно розглядаються в межах післядипломної або безперервної освіти. Між тим, вітальний досвід та його екстропаляція у фахову діяльність (навчальну, виробничу) є результатом набуття інформальної освіти. Остання активно здійсняються майбутніми вчителями хореографії впродовж навчання та фахового становлення. Цілеспрямоване впровадження інформальної складової в організаційно-методичну систему здійсняються за допомогою принципів теорії системи: організаційної безперервності, сумісності та зворотного зв'язку.

14.17.12.2812/203964. Корпусний підхід у навчанні іноземних мов у технічному університеті. Саєнко Н.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.142-151. - укр. УДК 811.111.
У статті розглядаються можливості застосування здобутків корпусної лінгвістики в іншомовному навчанні студентів технічних спеціальностей. Висвітлюються різні визначення головного концепту "корпус", наводиться опис шести основних типів корпусів, два з яких - навчальні корпуси (Learner Corpora) і паралельні електронні корпуси текстів (Parallel Corpora), що аналізуються як найбільш перспективні для навчання лексичного, граматичного, стилістичного аспектів мовлення й розвитку перекладацьких компетентностей. Особлива увага приділяються необхідності створення малих спеціалізованих методично-орієнтованих мовних корпусів предметних галузей для написання навчально-методичних посібників, укладання частотних словників термінів і навчання іноземної мови професійного спрямування.

14.17.12.2813/203965. Формування професійно-етичних якостей майбутніх фахівців соціальної сфери. Спіріна Т.П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.151-156. - укр. УДК 378.147.
Пріоритетним завданням та предметом особливої уваги української держави в період інтегрування у світові економічні процеси є забезпечення високого рівня професіоналізму фахівців, підвищення їх загальної культури, морально-етичних якостей. Потребую уваги система професійної підготовки майбутніх фахівців, яка будуються на принципах неперервної професійної освіти: гуманізації, гуманітаризації, демократизації, інтеграції, індивідуалізації. Оскільки моральні якості є однією із складових професійної придатності фахівців, на сучасному етапі з'являться нові тенденції формування професійно-етичних якостей. Розглядаючи моральні цінності й вимоги до формування професійно-етичних якостей майбутніх фахівців соціальної сфери, автор у запропонованій статті наголошую, що саме моральні норми відображають специфічний характер соціально-педагогічної роботи.

14.17.12.2814/203966. Діагностика професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання. Тесленков О.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.156-163. - укр. УДК 378+377.35+796.071.4.
У статті представлена методика діагностувального експерименту щодо визначення вихідного рівня сформованості професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання. Визначено критерії та показники досліджуваного утворення. Методами дослідження виступили: методи опитування (бесіда, анкетування, психолого-педагогічне тестування студентів); ранжування; діагностичний експеримент. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягаю в розробці методики діагностики професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в розробці експериментальної моделі професійної самоорганізації майбутніх учителів фізичного виховання.

14.17.12.2815/203967. Результати експериментальної перевірки ефективності методичної системи навчання теоретичної фізики в педагогічному університеті. Школа О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.163-171. - укр. УДК 371.134:53.
У статті наведено опис організації, методики проведення та аналізу результатів педагогічного експерименту щодо перевірки ефективності розробленої відкритої та гнучкої методичної системи навчання теоретичної фізики майбутніх учителів фізики в умовах сучасного розвитку фізичної освіти. Апробація моделі методичної системи навчання дисципліни проведено на основі системного аналізу рівня та якості фундаментальної підготовки студентів за розробленими автором критеріями та основними показниками предметної компетентності (ціннісно-мотиваційним, когнітивним, операційно-діяльнісним, рефлексивним), що слугую підставою для висновку про її ефективність і результативність.

14.17.12.2816/203968. Формування професійної майстерності майбутніх учителів образотворчого мистецтва засобами традиційної символіки орнаменту. Шокірова З.Р. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.172-180. - укр. УДК 371.134.
У статті висвітлено проблему формування професійної майстерності майбутніх учителів образотворчого мистецтва у процесі вивчення орнаменту. Орнамент розглядаються як явище матеріально-художньої культури суспільства, у його змістових зв'язках

зі світом, із віруваннями та традиціями людства. Такий підхід дозволяю зрозуміти духовний сенс стійкості універсальних орнаментальних мотивів, що проходять через всі культури від найдавніших часів до сучасності, зберігаючи значення цілісного відчуття світу. У процесі детального вивчення природи орнамент, основний акцент робиться на феномені спадковості деяких орнаментальних мотивів, аналізуються домінантні мотиви, які найчастіше зустрічаються в різних народів і різних видах мистецтва нашої країни.

14.17.12.2817/203976. Психолого-педагогічні вимоги до професії вчителя технологій у контексті художньо-проектної підготовки. Курач М.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.240-248. - укр. УДК 378.147 159.953.5.
Стаття присвячена питання висвітлення вимог до професійних якостей сучасного вчителя технологій. Зокрема, увага акцентуються на психолого-педагогічних вимогах до знань, умінь та навичок зазначеної категорії фахівців. У процесі узагальнення та систематизації наукових даних розкрито вимоги до формування та розвитку таких якостей майбутнього педагога, як наочно-образна пам'ять, просторова і творча уява, наочно-образне мислення, художні здібності, художня культура, естетичний смак, а також особливого способу пізнання навколишнього світу, основою якого визначено художньо-проектне мислення.

14.17.12.2818/203992. Моніторинг якості навчальних досягнень студентів спеціальності "Фармація" у вищих навчальних закладах Східної Європи. Буданова Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.377-384. - укр. УДК 37. 371. 615.1.
Проаналізовано моніторинг якості базових знань студентів, які навчаються за фармацевтичним спрямуванням в університетах східноєвропейських країн. Наголошено, що якісний рівень підготовки студентів прямо залежить від сукупності знань, умінь і навичок. Моніторинг якості базових знань майбутніх фахівців фармацевтичного спрямування є частиною системи контролю та управління якістю фармацевтичної освіти. Нині контроль якості вищої фармацевтичної освіти та пов'язані з цим моніторингові дослідження на національному рівні в тій чи іншій формі реалізовані в багатьох східноєвропейських країнах.

14.17.12.2819/203994. Тенденції реформування вищої освіти: австралійський досвід. Кобюк Ю.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.390-396. - укр. УДК 378:147:001.897.
У статті проаналізовано тенденції розвитку вищої освіти в Австралії. Виокремлено основні фактори, що плинули на реформування вищої освіти. Проаналізовано основні етапи та напрями її модернізації. Висвітлено основні перетворення, які були здійснені в освітній системі країни після проведення реформ. Визначено характерні риси австралійської освітньої системи та розкрито принципи, на яких вона базуються.

14.17.12.2820/203997. Інтернаціоналізація курикулуму на прикладі австралійських університетів. Чирва А.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.412-418. - укр. УДК 378.4.014.25.
У статті здійснено аналіз стратегічних підходів до інтернаціоналізації курикулуму в австралійських університетах Гріфіт, Монаш та Аделаїда на основі вивчення університетських стратегічних документів, представлених на їх офіційних сайтах. Виділено основні стратегії інтернаціоналізації курикулумув австралійських університетах та охарактеризовано їх сутність. Дано рекомендації щодо практичної імплементації інтернаціоналізації курикулуму в українських університетах.

14.17.12.2821/204093. Професійна компетентність викладача іноземної мови з формування навичок міжкультурної взаємодії студентів політехнічного університету. Андрейкова І.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.3-10. - укр. УДК 378.937.
Стаття присвячена висвітленню ознак професійної компетентності викладача іноземної мови політехнічного університету з упровадження дидактичних технік студентоцентрованого навчання студентів іноземної мови професійного спрямування. Розкрито способи організації специфічних видів самостійної роботи студентів, які сприяють формуванню в них навичок міжкультурної взаємодії під час професійного спілкування із зарубіжними партнерами.

14.17.12.2822/204094. Експериментальна модель формування професійної надійності майбутніх керівників навчальних закладів. Візнюк В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.10-17. - укр. УДК 378+377.35+37.091.113+001.891.54.
У статті розглядається експериментальна модель формування професійної надійності майбутніх керівників навчальних закладів, зокрема, з'ясовано значення понять "надійність", "модель" та "моделювання". Встановлено структуру моделі, яка містить мету, етапи, педагогічні умови та засоби їх реалізації, компоненти, рівні сформованості та результат сформованості професійної надійності майбутнього фахівця. Висвітлено етапи реалізації моделі: інформаційно-мотиваційний, практично-орієнтовний, самостійно-діяльнісний. Розглянуто комплекс педагогічних умов та засоби їх реалізації в контексті формування професійної надійності. Перспектива подальшого дослідження вбачається в перевірці ефективності впровадження моделі.

14.17.12.2823/204095. Формування суб'єктного досвіду методичної діяльності майбутніх учителів біології в умовах вищого навчального закладу. Грицай Н.Б. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.17-24. - укр. УДК 378.14: 372. 857.
У статті з'ясовано, що суб'єктний досвід методичної діяльності - це сукупність методичних знань, способів дій, умінь і навичок, свідомо набутих та перевірених у процесі професійно-педагогічної діяльності. Аналіз наукових джерел та практики навчання у вищій школі дав підстави стверджувати, що мінімальний досвід педагогічної діяльності студенти можуть здобути ще під час навчання в університеті. Встановлено, що для формування суб'єктного досвіду майбутніх учителів біології необхідним є проведення педагогічної практики у школі, а також використання під час навчальних занять практико-орієнтованих технологій: технологій контекстного навчання, технології методичної майстерні, кейс-технологій тощо.

14.17.12.2824/204096. Цілісність педагогічної системи підвищення культури мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Давидченко І.Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.24-30. - укр. УДК 378.016 : 808.5 (045).
У статті розглядається цілісність педагогічної системи підвищення культури мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, визначено місце виховання культури мовлення, з'ясовано поняття "культура мовлення". Викладання курсу "Культура фахового мовлення" у вищих навчальних закладах є актуальною проблемою, що потребує постійних творчих пошуків та постійно залишається в центрі уваги. Від того, якою мовою звернеться до дитини вихователь, чи прищепить любов до рідного слова, залежить у подальшому мовний розвиток особистості.

14.17.12.2825/204097. Модель формування професійно-педагогічної культури майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту у процесі професійної підготовки. Іваній І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.31-41. - укр. УДК 371.13: 37.013.42.
У статті теоретично обґрунтовано й розроблено модель формування професійно-педагогічної культури майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту у процесі професійної підготовки. На основі сукупності методологічних підходів та синергентичної парадигми ізоморфної тотожності освіти і культури, з урахуванням концепцій моделювання освітніх систем, побудовано інтеграційно-функціональну модель, що відповідає особистісно-соціальній педагогічній сутності професійної підготовки, яку виявлено в системно-синергентичних взаємозв'язках концептуально-цільового, змістово-структурного, операційно-діяльнісного, технологічного й оціночно-результативного складників підготовки, що знаходяться в динамічній інтеграційній цілісності.

14.17.12.2826/204098. Метод моделювання текстів у навчанні професійно орієнтованого писемного мовлення. Коломієць С.С., Лубянова О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.56-64. - укр. УДК 378.147: 811.111.
У статті розглядається метод моделювання науково-технічного тексту (на прикладі написання технічної документації студентами - майбутніми фахівцями з інформаційних технологій), визначаються композиційно-мовленнєві форми, типові для текстів технічної документації, аналізуються комунікативні цілі, макроструктури й лінгвостилістичні особливості науково-технічного тексту, досліджуються поняття моделювання тексту, композиційно-мовленнєвої форми в аспекті навчання професійно-орієнтованого писемного мовлення, наводиться типова послідовність композиційно-мовленнєвих форм у текстах технічної документації. У статті виділено основні мікроелементи (макрознаки), з яких складається текст, текстові зв'язки та елементи моделі. Методами дослідження виступають критичний аналіз літературних джерел, метод узагальнення та метод структурно-семіотичного моделювання.

14.17.12.2827/204100. Формування творчої особистості студента засобами народного декоративно-прикладного мистецтва. Шпитальова О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.77-84. - укр. УДК 745 749: 37.015.31.
У статті розглядаються особливості декоративно-прикладного мистецтва як фактора формування творчої особистості студента ВНЗ. Розкривається ефективна роль народного мистецтва як джерела духовної та естетичної культури майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Виявлено потенціал декоративно-прикладного мистецтва у формуванні творчої особистості студента. Акцентується увага на особливостях викладання "Декоративно-прикладного мистецтва" у ВНЗ. Спираючись на результати теоретичного аналізу, визначено низку педагогічних умов ефективності формування в майбутніх учителів-художників творчої особисті засобами народного декоративного-прикладного мистецтва.

14.17.12.2828/204101. Підготовка магістрів англійської мови та літератури як проблема порівняльної педагогіки. Заслужена А.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.85-95. - укр. УДК 378.22(494).
У статті запропоновано окремі результати дослідження особливостей підготовки магістрів з англійської мови та літератури як проблеми порівняльної педагогіки. Визначено освітньо-кваліфікаційні вимоги до студентів магістратури, концептуальні засади та зорієнтованість цієї підготовки на європейські стандарти вищої освіти. Уточнено перелік компетенцій відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, якими оволодівають магістри з англійської мови та літератури в університетах Швейцарської Конфедерації. Обґрунтовано значущість плюрингвальної компетенції для успішної професійної реалізації магістрів-іноземних філологів в умовах полікультурного та полілінгвального середовища Швейцарської Конфедерації. Доведено доцільність використання для вдосконалення цієї підготовки особистісно зорієнтованого та природного підходів на основі принципів толерантності, культуровідповідності, природовідповідності та інтеркультурності.

14.17.12.2829/204106. Формування готовності педагогів-організаторів до інноваційної професійної діяльності. Єфремова Г.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.129-138. - укр. УДК 37.013.42.
У статті розглянуто особливості формування готовності педагогів-організаторів до інноваційної професійної діяльності. Готовність визначено як інтегративну якість особистості, яка характеризується наявністю та певним рівнем сформованості мотиваційно-орієнтаційного, змістовно-операційного й оцінно-рефлексивного компонентів у їх єдності, що проявляється в прагненні до інноваційної діяльності та в підготовленості до її здійснення на професійному рівні. Мета дослідження зумовлена необхідністю визначення особливостей формування готовності педагогів-організаторів до інноваційної професійної діяльності. У дослідженні використано теоретичні методи (аналіз, систематизація й порівняння науково-теоретичного матеріалу) для узагальнення теоретичних ідей з проблеми та уточнення понятійно-категорійного апарату дослідження.

14.17.12.2830/204109. Історичні відомості як засіб активізації діяльності студентів із засвоєння низки фундаментальних геометричних ідей. Антонюк О П. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.155-162. - укр. УДК 37.016: 514(091)(043.3).
У статті йдеться про необхідність підвищення пізнавальної активності студентів для покращення навчально-виховного процесу. Робота покликана описати низку аспектів формування пізнавальної активності засобами історії науки. Унаслідок аналізу низки публікацій з даної тематики виокремлено проблемні питання розробки дидактичних умов використання історичних відомостей у процесі навчання геометричних дисциплін. Для ілюстрації здатності цього засобу підвищити пізнавальну активність студентів у статті наведено приклади використання біографічних відомостей та наукової спадщини Р. Декарта та М. І. Гулака. Такі зразки красномовно свідчать про потужні можливості інтелектуального та виховного впливу історії науки на молодь, а тому потребують подальшого дослідження та розробки.

14.17.12.2831/204110. Принципи формування готовності майбутнього вчителя математики до інноваційної педагогічної діяльності. Ачкан В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.162-170. - укр. УДК 37.026: 371.134.001.76: 51.
У статті виділено принципи формування готовності майбутнього вчителя математики до інноваційної педагогічної діяльності, розкрито їх зміст та сутність. Зокрема, це принципи інноваційності навчання, цілісності та системності, неперервності й наступності, особистісно зорієнтованої діяльності, партнерства і співробітництва, інтеграції, контекстності діяльності, проблемності та креативності, індивідуалізації й диференціації навчання, зворотного зв'язку.

14.17.12.2832/204112. Формування методичної компетентності майбутніх учителів математики у ВНЗ. Благодир Л.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.180-187. - укр. УДК 371.134: 51(07).

У статті розглядаються шляхи формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики. Здійснено аналіз сучасної психолого-педагогічної літератури та виявлено, що проблема формування методичної компетентності майбутнього вчителя математики до роботи з помилками учнів не знаходилась у полі зору досліджень науковців. У статті визначаються педагогічні умови формування такої складової методичної компетентності майбутніх учителів математики, як готовність до роботи з математичними помилками учнів, сформульовані вимоги.

14.17.12.2833/204113. Застосування інноваційних технологій у процесі формування професійної компетентності майбутніх фахівців економічних спеціальностей. Васаженко Н.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.187-196. - укр. УДК 378.147.
Метою статті є аналіз практичних аспектів формування професійної компетентності студентів-економістів у фаховій підготовці. У процесі дослідження використовувався системний і порівняльний аналіз. За результатами дослідження доведено, що проблема формування професійної компетентності фахівців-економістів в умовах поглибленої економічної та політичної інтеграції з Євросоюзом є актуальною та практично значущою. Практичне значення дослідження полягає у визначенні форм організації практичного навчання, які відповідають їх майбутній фаховій діяльності. Результати дослідження можуть слугувати для подальшого вдосконалення традиційної професійної підготовки фахівців-економістів.

14.17.12.2834/204115. Підготовка майбутніх учителів математики до забезпечення валеологічного супроводу навчання шляхом проектної діяльності. Возносименко Д.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.202-209. - укр. УДК 371.134: 51(07).
Метою статті є висвітлення актуальності підготовки майбутніх учителів математики до забезпечення валеологічного супроводу навчання з використанням проектної діяльності. Результати дослідження отримані на основі аналізу літератури з даної проблеми та нормативних документів, педагогічного спостереження за процесом навчання майбутніх учителів, підтверджують актуальність підготовки майбутнього вчителя математики до забезпечення валеологічного супроводу навчання учнів математиці. Практичне значення дослідження полягає в розробленні методичних рекомендацій щодо підготовки майбутніх учителів математики до вирішення проблеми збереження та зміцнення фізичного й психічного здоров'я учнів на уроках математики та їх практичного використання в навчальному процесі. Також зазначено, що проблема підготовки майбутніх учителів математики до забезпечення валеологічного супроводу навчання шляхом залучення їх до проектної діяльності на даний час висвітлена недостатньо.

14.17.12.2835/204116. Формування мовленнєвої культури майбутнього вчителя математики в системі методичної підготовки. Годованюк Т.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.209-218. - укр. УДК 371.134: 51(07.
Метою статті є висвітлення актуальності формування мовленнєвої культури в системі методичної підготовки майбутніх учителів математики в педагогічному університеті. Результати дослідження отримані на основі аналізу літератури з проблеми дослідження, педагогічного спостереження за процессом навчання студентів, систематизації й узагальнення педагогічного досвіду підтверджують, що методична підготовка студентів до професійної діяльності має включати, зокрема, навчання студентів правильній вимові, написанню та вживанню математичних термінів, словосполучень, числівників тощо. Практичне значення дослідження полягає в розробленні методичних вказівок щодо формування мовленнєвої культури студента та їх практичного використання в навчальному процесі. Також зазначається, що проблема вдосконалення мовленнєвої культури саме майбутніх учителів математики на даний етап висвітлена недостатньо.

14.17.12.2836/204117. Організація дослідницької діяльності студентів при вивченні вищої математики. Грицик Т.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.218-227. - укр. УДК 371.315 : 51.
У статті розглянуті питання розвитку дослідницьких здібностей студентів технічного вишу при вивченні вищої математики. Запропонована методика організації дослідницької діяльності студентів з вивчення визначних кривих; наведений приклад навчального дослідження з теми "Логарифмічна спіраль"; розглянуті визначні криві, які мають прикладне застосування. Дослідницька робота студентів технічного вишу з вивчення визначних кривих забезпечує взаємозв'язок курсу вищої математики з основами професійної діяльності.

14.17.12.2837/204118. Система формування дослідницьких умінь майбутніх учителів природничих дисциплін. Грубінко В.В., Степанюк А.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.227-236. - укр. УДК 378: 57.
Мета статті - обґрунтування інноваційної системи формування дослідницьких компетенцій майбутніх учителів природничих дисциплін. Використано комплекс теоретичних та емпіричних методів педагогічного дослідження. Запропоновано систему науково-дослідних умов вищої біологічної освіти: застосування інноваційних технологій навчання шляхом поєднання дослідницьких, імітаційних та діяльнісних елементів; забезпечення становлення раціоналістичного мислення, рефлексивності; інноваційність діяльності викладача та студента; оновлення змістових і діяльнісних компонентів. Практичне значення полягає в розробці функціональної структури поєднання теоретичного навчання та дослідницької діяльності, методики врахування результатів науково-дослідних досягнень студента.

14.17.12.2838/204123. Закономірності та принципи формування інноваційної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Калюжка Н.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.270-277. - укр. УДК 378.013.
У статті визначено вплив інноваційної компетентності на процес фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи, сутність понять "інноваційна компетентність учителя", "інноваційна педагогічна діяльність", "готовність до інноваційної педагогічної діяльності". Виокремлено етапи підготовки вчителя до інноваційної діяльності, закономірності процесу підготовки майбутнього вчителя-початківця до інноваційної діяльності та принципи формування інноваційної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Матеріали статті можуть бути використані викладачами, студентами вищих навчальних закладів, працівниками освіти на курсах підвищення кваліфікації. Перспективи подальших наукових розвідок у напрямі дослідження вбачаємо в пошуці шляхів реалізації визначених закономірностей і принципів у сучасних педагогічних ВНЗ.

14.17.12.2839/204124. Професійна спрямованість навчання вищої математики майбутніх інженерів-електромеханіків. Кислова М.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.278-285. - укр. УДК 004.7: 51+378.147: 621.
Стаття присвячена проблемі професійної спрямованості навчання вищої математики майбутніх інженерів-електромеханіків. У статті наведено типові професійно спрямовані електромеханічні задачі із зазначенням розділів вищої математики, вивчення яких сприятиме розв'язуванню таких задач. Наведено загальну структуру розв'язання професійно спрямованих задач з вищої

математики для майбутніх інженерів-електромеханіків. Зазначається, що розширення змісту навчання вищої математики майбутнім інженерам-електромеханікам професійно спрямованими задачами відбувається за рахунок використання ІКТ, що надають можливість автоматизувати громіздкі одноманітні обчислення, вивільняючи тим самим навчальний час. Навчальні досягнення студентів перевіряються за допомогою виконання завдань з вищої математики. Завдання можуть бути спрямовані на різні цілі - від перевірки теоретичних знань і практичних навичок до перевірки сформованих компетентностей. У статті представлено систему завдань відповідно до класифікації навчальних цілей, запропонованої Б. Блумом. Відповідно до ОПП, ОКХ, типової програми навчальної дисципліни "Вища математика", сучасних засобів ІКТ та з урахуванням встановлених зв'язків між вищою математикою й дисциплінами професійної і практичної підготовки, виробничими функціями, типовими задачами діяльності, зміст навчання вищої математики представлений у робочій програмі навчальної дисципліни "Вища математика".

14.17.12.2840/204125. Прояв рис творчого мислення студентів у ході навчання дисциплін математичного циклу (за результатами експериментального дослідження). Колесник Є.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.285-297. - укр. УДК 378+371.134 +371.315.5+159.928.22.
У статті зроблено акцент на тому, що у процесі підготовки студентів важливо не лише розвивати їх творче мислення, але й формувати в майбутнього вчителя математики готовність до розвитку творчого мислення школярів. Проаналізовано результати опитування студентів щодо особливостей проявів рис творчого мислення у процесі навчання математичних дисциплін. Це дозволило виокремити фактори, які стимулюють студентів - майбутніх учителів математики до розкриття власного творчого потенціалу у процесі навчання дисциплін математичного циклу, зокрема й елементарної математики, а також виявити можливі шляхи, що сприяють розвиткові їх творчого мислення.

14.17.12.2841/204127. Методологічні знання конкретно наукового рівня з навчальної дисципліни "комплексний аналіз" майбутнього вчителя математики. Кугай Н.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.305-315. - укр. УДК 378.
Стаття присвячена проблемі виокремлення методологічних знань майбутнього вчителя математики. У роботі розглянуто методологічні знання конкретно наукового рівня з комплексного аналізу, зокрема: предмет, метод, фундаментальні поняття, факти комплексного аналізу, історія розвитку. З'ясовано зв'язок комплексного аналізу з навчальними дисциплінами математичного циклу. Проведено короткий порівняльний аналіз різних програм вивчення комплексного аналізу в Україні і в Польщі. Методи дослідження: теоретичний аналіз, синтез, аналогія, порівняння, порівняльно-історичний, системний підхід.

14.17.12.2842/204128. Імплементація концептуальних карт для підвищення іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців. Лобачова І.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.315-321. - укр. УДК 378.147: 811.111-26.
Досліджено розвиток та вдосконалення іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців за допомогою використання створених ними концептуальних карт. З'ясовано сутність терміна "іншомовна комунікативна компетенція" та шляхи її вдосконалення. Охарактеризовано принципи використання концептуальних карт у процесі навчання іноземної мови. Визначено їхню роль у підвищенні англомовної комунікативної компетентності студентів вишів. Зроблено висновок, що розробка концептуальних карт англійською мовою є ефективним наочним методом навчання, який допомагає студентам обговорити будь-яку іншомовну тему і продуктивно мислити.

14.17.12.2843/204131. Ситуаційні задачі як продуктивна основа сучасної системи фахового становлення майбутнього вчителя математики. Москаленко О.А., Москаленко Ю.Д., Коваленко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.347-356. - укр. УДК 37.011.3-051: 51: (076.1).
У статті зроблена спроба теоретичного осмислення сутності та особливостей ситуаційних задач з методики навчання математики, здійснено їх типізацію за різними ознаками, визначено їх місце й роль у системі фахового становлення майбутнього вчителя математики. Показано необхідність якісного забезпечення дидактичної бази методики навчання математики - фахово-орієнтованої навчальної дисципліни в педагогічному ВНЗ. Обґрунтовано доцільність створення й використання системи ситуаційних задач із методики навчання математики як продуктивної основи здобування студентами початкового досвіду фахової діяльності вчителя математики, засобу їх свідомого входження в професію.

14.17.12.2844/204132. Дистанційний курс історії математики в підготовці майбутніх учителів математики. Розуменко А.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.356-364. - укр. УДК 51(09): 371.3.
У статті обґрунтовано актуальність упровадження у практику роботи вищої школи дистанційних курсів з метою підготовки майбутніх фахівців до неперервної освіти протягом життя. Розкрито організаційно-методичні засади навчання дистанційного курсу історії математики. Виділено принципи дистанційного навчання та розкрито особливості організації традиційних форм навчання у вищий школі в умовах дистанційної форми навчання. Виділено методичні особливості дистанційного курсу історії математики. Узагальнено результати експериментального дослідження щодо впровадження дистанційного курсу історії математики в практику підготовки майбутніх учителів математики.

14.17.12.2845/204134. Науково-дослідна робота з проблем наступності у проектно-технологічній підготовці майбутніх учителів технологій. Савельєв М.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.374-383. - укр. УДК 37.022.31.
Традиційна освіта, що передбачає отримання знань лише протягом періоду перебування в навчальних закладах, трансформується в освіту, яка передбачає вивчення теоретичного матеріалу, набуття навичок і вмінь упродовж усього життя. У зв'язку з цим особливого значення набуло питання неперервності освіти, що дає можливість органічного розв'язання проблеми підготовки вчителя та його адаптації до нових реалій сучасного суспільства. У статті представлено методико-організаційні основи дослідження з проблем наступності у проектно-технологічній підготовці майбутніх учителів технологій. Характеризується теоретична модель наступності проектно-технологічної підготовки молодших спеціалістів у коледжах і бакалаврів університетів.

14.17.12.2846/204136. Деякі аспекти реалізації особистісно орієнтованого підходу в навчальному процесі ВНЗ. Сергійчук О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.389-398. - укр. УДК 378.091.2.
У статті розглядаються пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку освіти - особистісна орієнтація освіти; постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу. Дане дослідження полягає в розгляді процесу підготовки майбутнього вчителя до реалізації особистісно орієнтованого навчання у вищому навчальному закладі. Організація особистісно орієнтованого освітнього середовища в процесі професійної підготовки потребує з одного боку - демократизації стосунків між викладачем та студентом, налагодження системних зв'язків "школа-педагогічний університет", з іншого - активізації ролі студента в розвитку його особистісних і професійних здібностей і якостей, посилення його суб'єктних

функцій. Наше дослідження робить певний внесок у вирішення проблеми особистісно орієнтованого підходу до навчального процесу у вищому навчальному закладі. Обґрунтовані положення, рекомендації можуть використовуватися викладачами для подальших наукових розвідок із педагогіки.

14.17.12.2847/204137. Структура інтелектуальних умінь і шляхи їх розвитку у студентів-аграріїв під час навчання математики. Силенок Г.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.398-406. - укр. УДК 378.147: 51.
У статті висвітлено необхідність розвитку інтелектуальних умінь студентів аграрних університетів у процесі навчання математичних дисциплін. Автор наголошує, що високий рівень їх розвитку сприяє ефективному та вмілому виконанню професійних обов'язків за визначений проміжок часу. Подається структура інтелектуальних умінь, яка відповідає основним етапам мислення: сприймання й осмислення навчального матеріалу та інших відомостей; трансформація знань, умінь і навичок; набуття та реалізація творчих умінь. Описано план виконання аналізу та виділення головного в навчальному матеріалі. Перелічено види завдань, що вимагають виконання аналізу. На конкретних прикладах показано здійснення розвитку деяких інтелектуальних умінь у процесі вивчення вищої математики, а саме: аналізу та виділення головного, узагальнення та систематизації.

14.17.12.2848/204140. Розвиток позитивної мотивації учбової діяльності в майбутніх економістів засобами математики. Ткач Ю.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.426-432. - укр. УДК 378.1.
Метою статті є вивчення питання розвитку позитивної мотивації учбової діяльності в майбутніх економістів засобами математики. У ході дослідження використовувалися порівняння, узагальнення та діагностичні методи, зокрема анкетування. У результаті ми дійшли висновку, що математика, будучи невід'ємною частиною цивілізації та навчального процесу, стала не лише універсальною мовою науки, а й потужним засобом розвитку позитивної мотивації учбової діяльності. Проведений аналіз дає можливість більш ефективно розвивати позитивну мотивацію майбутніх економістів.

14.17.12.2849/204141. Використання технологій інтерактивного навчання на практичних заняттях з математичних дисциплін. Тягай І.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.432-440. - укр. УДК 51(07)+378.147.88.
У статті розглянуто особливості інтерактивного навчання на практичних заняттях з математичних дисциплін у педагогічному університеті. Метою статті є висвітлення шляхів використання методів та технологій інтерактивного навчання в процесі вивчення математичних дисциплін у педагогічному університеті. Розкрито педагогічні умови використання технологій та методів інтерактивного навчання на різних етапах практичного заняття в системі підготовки майбутнього вчителя математики. Зазначено, що навчальний процес із використання інтерактивного навчання активізує навчально-пізнавальну діяльність студентів, сприяє розвиткові їх комунікативних здібностей, формує самостійність у здобутті нових знань.

14.17.12.2850/204158. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами діалогової педагогічної технології. Аристова Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.122-133. - укр. УДК 378.041:78.
У статті висвітлено основні результати дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами діалогової педагогічної технології. Здійснено короткий аналіз дефініцій "компетентність", "професійна компетентність", "педагогічна технологія". Наведено ефективні прийоми використання діалогової технології, які пройшли апробація у ВНЗ на заняттях дисципліни "Методика музичного навчання та виховання школярів". Зазначено методи дослідження обраної проблеми: теоретичні, емпіричні. Визначено шляхи подальшої наукової роботи щодо розроблення ефективної методики формування професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

14.17.12.2851/204159. Моніторинг якості вищої професійної освіти в українських університетах. Артюхова О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.133-143. - укр. УДК 378.014.6-047.36(477).
У статті йдеться про необхідність запровадження моніторингу якості професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів як інструмента виявлення закономірностей, тенденцій, змінних та їх динаміки для проектування заходів щодо покращення якості вищої професійної освіти. Дослідження базуються на методах порівняльного аналізу. Виявлено прогалини в професійній підготовці студентів і окреслено шляхи моніторингу сформованості професійних компетенцій, мета якого - підвищити рівень інформаційно-аналітичного супроводу діяльності ВНЗ, налагодити механізм своєчасного виявлення основних тенденцій і змін показників щодо підвищення якості професійної підготовки студентів вітчизняних ВНЗ.

14.17.12.2852/204160. Структурні компоненти механізмів розвитку здібностей студентів у системі неперервної математичної освіти. Ємельянова Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.143-153. - укр. УДК 378.14.
Діяльнісний підхід до пізнавального процесу забезпечую умови когнітивного розвитку здібностей особистості студента. У статті розглядаються когнітивні здібності, їх процесуальні характеристики, параметри і фактори взаємовпливу. Отримана інформація дозволить відповісти на питання про структурні компоненти, механізми й напрями формування та розвитку когнітивних здібностей студентів. Розуміння утворювальних факторів, принципів дії та механізмів їх впливу на кожну складову визначаю напрям і рівень можливого розвитку когнітивних здібностей студентів. Якісний стрибок пізнавальних здібностей студентів забезпечую сприятливі умови для формування математичної та професійної культури майбутніх фахівців у сучасному суспільстві. Розвиток пізнавальних здібностей студентів є однієї зі стратегічних складових модернізації математичної підготовки в системі багаторівневої вищої освіти.

14.17.12.2853/204161. Стан підготовки майбутніх філологів-магістрів у контексті технологічного підходу. Середа І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.153-164. - укр. УДК 378.147.
У статті висвітлено результати дослідження стану підготовки майбутніх філологів-магістрів у контексті технологічного підходу. Проаналізовано навчальні плани і програми магістерської підготовки, здійснено педагогічні спостереження, проведено бесіди з викладачами й анкетування магістрантів. Результати дослідження виявили недостатній рівень технологічної компетентності магістрантів-філологів. Тому існуюча освітня система потребую змін: переструктурування навчальних дисциплін щодо теорії і практики технологічного підходу; активного використання сучасних педагогічних технологій; запровадження інтегрованого курсу технологічного спрямування.

14.17.12.2854/204162. Науково-дослідницька культура майбутнього вчителя музики як особистісний феномен у системі вищої педагогічної освіти. Тушева В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.164-174. - укр. УДК 371.124:7.071.2:001](477).
Стаття присвячена розкриттю сутнісних характеристик науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики в контексті особистісного, діяльнісного та аксіологічного підходів, які дозволяють цілісно, системно, ґрунтуючись на міждисциплінарних стратегіях, виявити особливості функціонування й розвитку даного особистісного феномену. Особливістю науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики є його здатність до поєднання різних способів наукового пізнання як реалізації наукових методів дослідницького пошуку, понятєво-категоріального апарату педагогіки музичної освіти в розроблених педагогічних моделях або стратегіях, і способів художнього пізнання, що звернене до пошуку художніх образів.

14.17.12.2855/204163. Педагогічні умови формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв (у процесі вивчення гуманітарних дисциплін). Фоменко Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.174-184. - укр. УДК 378:316.7.
У статті проведено ґрунтовний аналіз педагогічної умови ефективності формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв. Для досягнення поставленої мети використано такі загальнонаукові методи, як аналіз наукової літератури з проблеми дослідження; узагальнення й синтез наукового знання щодо особливостей формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв. Визначено особливості стимулювання професійної спрямованості майбутніх аграріїв у процесі вивчення гуманітарних дисциплін. Практичне значення дослідження полягаю в тому, що науково обґрунтована педагогічна умова пройшла експериментальну перевірку, що даю можливість реалізувати її в навчальному процесі аграрних вищих навчальних закладів.

14.17.12.2856/204164. Структура контрольно-аналітичної компетентності викладачів фізичного виховання. Хоменко І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.184-195. - укр. УДК 378.112:371.124:796.
Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив з'ясувати, що саме від контрольно-аналітичної компетентності залежатиме фундаментальність професійної підготовки студентів. На підставі проведеної оперативної психофізіологічної, соціально-психологічної, когнітивної й функціональної діагностики студентів, а також різних критеріїв, форм, методів, засобів і процедур оцінювання досягнень студентів і всього процесу навчання, застосування передбачених навчальною програмою контрольних заходів для оцінювання навчальних досягнень визначено сутність контрольно-аналітичної компетентності викладачів фізичного виховання як інтегрованого багатокомпонентного утворення.

14.17.12.2857/204165. Стан сформованості культури професійно-правового спілкування в майбутніх юристів у процесі вивчення карно-правових дисциплін у ВНЗ. Циганій С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.195-204. - англ. УДК 378.14:340.143:378.4(045).
Данная статья поднимает проблематику подготовки будущих юристов в высших учебных заведениях. Дан анализ состояния сформированности культуры профессионально-правового общения у выпускающихся правоведов. Выявлены пробелы в существующих учебных программах, несоответствие и устарелость педагогических методик, которые используются ВУЗами, что приводит к недостаточному уровня готовности к профессиональной деятельности и неконкурентоспособности молодых специалистов.

14.17.12.2858/204168. Анімаційна діяльність як засіб розвитку соціальної культури студентської молоді. Максимовський М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.224-233. - англ. УДК 378.013.42:316.723.
Метою статті є розгляд анімаційної діяльності як ефективної соціальної практики з активізації соціального вдосконалення студентської молоді, зокрема застосування засобів анімації з Метою розвитку соціальної культури. Провідними методами дослідження є аналіз наукових праць та співставлення теоретичних підходів до розвитку соціальної культури студентства. Визначено, що в сучасних умовах соціальна культура студентської молоді формуються під впливом розгалуженого інформаційного середовища, що передбачаю співвідношення її з інформаційно-комунікативною діяльністю як однією з провідних для студентів. Це передбачаю розробку відповідної практичної програми анімаційної діяльності в середовищі закладу вищої освіти, що є перспективою подальшого дослідження.

14.17.12.2859/204325. Інноваційні технології навчання у вищій юридичній освіті України: роль та значення. Моца А.А. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.30-36. - укр. УДК 378.
Стаття присвячена актуальним проблемам модернізації та підвищення якості вищої юридичної освіти України у контексті її європейської інтеграції. Особливу увагу приділено інноваційним технологіям навчання на юридичних факультетах.

14.17.12.2860/204342. Цивільно-правова природа договору про надання вищим навчальним закладом освітніх послуг. Баб'юк М.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №37, т.1, С.101-105. - укр. УДК 378.
У статті аналізуються питання, присвячені розкриттю цивільно-правової природи договору про надання освітніх послуг вищим навчальним закладом. Висвітлюються істотні умови зазначеного договору, зокрема розкриваються різні підходи до розуміння змісту поняття освітньої послуги, що виступає предметом досліджуваного договору. Окрема увага приділена правам та обов'язкам сторін договору про надання освітніх послуг, а також порядку припинення, у тому числі розірвання, договору про надання вищим навчальним закладом освітніх послуг.

14.17.12.2861/204643. Обґрунтування необхідності відновлення викладання курсу "Інтелектуальна власність" у ВНЗ України. Дашкевич О.С., Тіманюк В.М ., Тіманюк І.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.26-33. - укр. УДК 378.016:347.7.
У статті розглянута необхідність включення предмета "Інтелектуальна власність" у навчальну програму ВНЗ як нормативну дисципліну. Для обґрунтування доцільності вивчення дисципліни схарактеризована роль інтелектуальної власності в ринкових умовах господарювання; особливу увагу приділено необхідності підвищення "патентної грамотності" в майбутніх фахівців, зроблений короткий перелік тем, що входять у робочу програму дисципліни; наведені методики, зокрема інноваційні, які дозволяють наочно розглядати практично всі питання, необхідні в повсякденній діяльності будь-якого фахівця: патентне право, товарні знаки, фірмові найменування, доменні імена, правові аспекти інформаційної безпеки, авторське право (включаючи питання, пов'язані з програмним забезпеченням) і швидко розібратися студентам у складній системі інтелектуальної власності; представлені дані про винахідницьку діяльність в Україні, показана ситуація, пов'язана з кіберпіратсвом у мережі Інтернет, звернуто увагу на проведення трансферу технологій, виділені основні ключові напрямки, що підтверджують важливість освіти молоді в питаннях ІВ.

14.17.12.2862/204647. Розвиток вищої освіти в умовах глобалізації: проблеми якості. Чорновол-Ткаченко О.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.64-70. - укр. УДК 378.014.
Перед вищою освітою України на сучасному етапі стоїть серед багатьох інших і завдання приведення у відповідність якість академічних надбань студентів до вимог суспільства щодо їх професійних та інших компетенцій. На фоні відсутності єдиних технологій оцінювання якості вищої освіти в країні викладачі та адміністрації окремих університетів мають автономно розробляти стратегії якісного оцінювання та моніторингу. У статті пропонується ретроспективний огляд провідних тенденцій сучасного світового досвіду моніторингу вищої освіти з метою виокремлення найбільш ефективних з них, які мають практичний потенціал для впровадження в Україні. Результатом проведеного аналізу є висновок про те, що ефективний моніторинг якості освіти можливий за умови зміни парадигми мислення освітян: від перевірки інформативної складової студентських академічних надбань до орієнтації на утилітарну, соціальну та професійно обумовлену. Ефективність перевірки якості освіти також підвищує участь окремих ВНЗ у відповідних об'єднаннях та залучення до процесу оцінювання незалежних експертів.

14.17.12.2863/204653. Зміст навчання стратегій проектування систем управління майбутніх інженерів з автоматизації енергосистем. Рудевіч Н.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.118-127. - укр. УДК 378.1:620.9.
У статті показана необхідність розробки змісту навчання технічних дисциплін, що формують проектну компетентність у майбутніх інженерів з автоматизації енергосистем під час професійної підготовки, з урахуванням стратегій проектування систем управління об'єктами енергосистем на базі причинно-наслідкових ланцюгів дій. Побудовано причинно-наслідкові ланцюги дій при розгалуженій паралельній та конкуруючій стратегії проектування мікропроцесорних систем управління об'єктами енергосистем, де змістом кожної дії може виступати визначення призначення, вимог та параметрів, принципу дії, структури та реалізації складових елементів системи управління об'єктом енергосистеми. Наведено причинно-наслідковий ланцюг дій при розгалуженій паралельній стратегії проектування мікропроцесорної системи управління об'єктом енергосистеми на базі готових модулів. В якості прикладу встановлено причинно-наслідковий ланцюг дій при конкуруючому варіанті розгалуженої стратегії проектування автоматичного пристрою синхронізації в припущенні, що проектування здійснює одна людина з практично відсутнім досвідом роботи.

14.17.12.2864/204670. Цивільно-правова природа договору про надання вищим навчальним закладом освітніх послуг. Баб'юк М.П. // Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. Право. Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2016, №38, т.1, С.71-75. - укр. УДК 378.
У статті аналізуються питання, присвячені розкриттю цивільно-правової природи договору про надання освітніх послуг вищим навчальним закладом. Висвітлюються істотні умови зазначеного договору, зокрема розкриваються різні підходи до розуміння змісту поняття освітньої послуги, що виступає предметом досліджуваного договору. Окрема увага приділена правам та обов'язкам сторін договору про надання освітніх послуг, а також порядку припинення, в тому числі розірвання, договору про надання вищим навчальним закладом освітніх послуг.

14.17.12.2865/204746. Дослідження питання правового забезпечення сфери інтелектуальної власності в контексті підготовки фахівців відповідного профілю: Україна та світ. Фесенко Н.С. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.147-152. - укр. УДК 347.77.
Стаття розкриває процес еволюції законодавчого забезпечення прав інтелектуальної власності у світі. Визначено, що інтелект стали відносити до національного багатства, а успішність багатьох підприємств тримається на досягненнях розумової діяльності людства. Досліджено інноваційний напрям розвитку економічної сфери в країнах світу, де створюються науково-виробничі кластери, дослідно-бізнесові центри, в яких інтелектуальні розробки впроваджуються у виробництво. Обгрунтовано високу прибутковість сектору інноваційної активності та великий внесок інтелектуальної власності у створення валового внутрішнього продукту сучасних держав. Проаналізовано етапи побудови системи міжнародного права у сфері захисту продуктів інтелектуального сектору, починаючи з появи перших конвенцій і закінчуючи оцінкою діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності та Міжнародного Альянсу інтелектуальної власності. Досліджено досвід США щодо охорони прав на інтелектуальну власність, які розцінюють недостатній рівень цього забезпечення як перешкоду у розвитку економічних відносин. Виявлено, що останнім часом європейська спільнота дуже активно розробляє питання забезпечення прав громадян на продукти інтелектуальної власності, можливість створення та вільного використання об'єктів творчої діяльності. Серед українських науковців точаться дискусії з питань розрізнення понять "захист інтелектуальної власності" та "охорона інтелектуальної власності". Розкрито проблеми в підходах до правового забезпечення інтелектуальної сфери, що призводить до втрати інтелектуального потенціалу держави. Доведено необхідність узгодження відповідних норм законів України із Бюджетним кодексом, імплементацію нормативно-правових стандартів ЄС у національне законодавство та внесення відповідних змін та доповнень до спеціальних законів у галузі захисту інтелектуальної власності.

14.17.12.2866/204747. Розкриття змісту поняття "професійна культура майбутнього дизайнера". Шабельник С.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.153-159. - укр. УДК 378.147:7.012.
Розкриваючи суть поняття "професійна культура майбутнього дизайнера", у статті розкриваються особливості його особистості та специфіка діяльності. Слід зазначити, що поява дизайну на початку XX ст. була пов'язана з реальним соціальним замовленням, обумовленим прискоренням науково-технічного прогресу, оновленням навколишнього середовища. Виникло замовлення на художника-професіонала, який міг би працювати на стику між художньою сферою та інженерно-технічною творчістю. На цьому стику й сформувався дизайн, що став засобом приведення у відповідність відносини людини і середовища, окремої особистості і суспільства, продуктивних сил і потреб. Дизайн розглядається не стільки як художній напрям, а як чинник соціально-економічного життя й у зв'язку з цим професійна культура дизайнера стала значущим елементом суспільно-культурного й економічного життя, а формування професійної культури дизайнера - складним освітнім процесом. Зміст поняття "Професійна культура майбутнього дизайнера" забезпечує розроблена у статті модель.

14.17.12.2867/204748. Редукція змісту навчання технічних дисциплін: огляд європейського досвіду. Шматков Д. І. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.160-165. - укр. УДК 378.011.33:62.
У статті розглянуто останні наукові публікації вчених Німеччини, Австрії, Швейцарії, Італії, Франції, Словенії та інших дослідників в галузі дидактичної редукції. Досвід європейських фахівців свідчить про можливості апробації у вітчизняній педагогічній практиці даного підходу до навчання технічних дисциплін, що містять значну кількість інформації, яку можливо скоротити. Зміст будь-яких інших дисциплін, як і зміст технічних, характеризується наявністю фонових знань та "води", тобто знань, якими можливо знехтувати у навчальних цілях. Застосування дидактичної редукції щодо конкретної дисципліни або групи споріднених дисциплін одного професійного спрямування забезпечує зменшення когнітивної складності навчання за рахунок ефективного розподілу та ізолювання навчального матеріалу, зменшення перевантаження студентів складною теорією, збільшення ефективності розуміння фундаментальних явищ, пришвидшення доступу до основних аспектів теми.

14.17.12.2868/204752. Розробка навчального тренінгу для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 6.051701 Харчові технології та інженерія. Жуков Є.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.187-193. - укр. УДК 378.147.
В статті розглянуто аспекти проектування і розробки робочої програми навчального тренінгу. Вказана робоча програма призначена для здобувачів вищої освіти, яким надається освітня послуга за спеціальністю 6.051701 Харчові технології та інженерія (спеціалізація "Технології в ресторанному господарстві"). Навчальний тренінг проводиться на початку VIII семестру теоретичного навчання, календарна тривалість становить 2 тижні, аудиторне навантаження заплановано в обсязі 72 годин, на самостійну роботу здобувачів вищої освіти передбачено 36 годин. Робоча програма навчального тренінгу реалізує принцип "Один день з життя шеф-кухаря". Цей принцип використовує концепції двох віртуальних закладів ресторанного господарства, а саме: (а) ресторану при готельно-офісному центрі та (б) загальнодоступної їдальні при хостелі. До діяльності шеф-кухаря застосовано методологію, відому як цикл "Плануй-Виконуй-Перевіряй-Дій". В статті показано, як процес проектування і розробки робочої програми навчального тренінгу ідентифікується серед інших складових частин системи управління якістю (за моделлю міжнародного стандарту ISO 9001) вищого навчального закладу.

14.17.12.2869/204753. Використання кейс-технологій з метою організації дистанційного навчання іноземної мови студентів інженерно-педагогічного ВУЗу. Зеленін Г.І. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.194-199. - укр. УДК 378.147.157:811.
У статті аналізується поняття методу "Case Study", його багатокомпонентна структура, що складається з блоків: керуючий, інформативний, практичний і контролюючий і основні характеристики кейс-методу. Виділяються кілька проблемних областей, на які викладач повинен звернути увагу при використанні цього методу для організації дистанційного навчання іноземної мови майбутніх інженерів-педагогів. У статті представлені переваги цього методу в рамках навчання іноземним мовам дистанційно: вербальна комунікація і комунікативно-орієнтовані ситуації спілкування іноземною мовою, взаємодії студентів між собою за допомогою ІКТ, застосування інформаційної підтримки роботи студента. Стаття розкриває значимість даного методу в рамках викладання іноземної мови майбутнім інженерам-педагогам, яка обумовлюється його багатофункціональністю, можливістю вирішувати запропоновані завдання комплексно, а крім того ймовірністю актуалізації, використання придбаних раніше вмінь і навичок практично, що особливо важливо при впровадженні компетентнісного підходу в навчання.

14.17.12.2870/204754. Досвід використання наочності при вивченні природничо-математичних дисциплін (історико-педагогічний аспект). Проскурня О.І. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.194-199. - укр. УДК [371.335:50](091).
У статті на основі аналізу матеріалів періодичної преси другої половини XIX - початку XX століття розкрито специфіку поглядів учених і педагогів практиків на роль наочності, її функції та засоби реалізації у навчально-виховному процесі. Доведено переваги організації навчального процесу із використання засобів наочності, що сприяло підвищенню інтересу учнів до предмету, кращому запам'ятовуванню. Представлено аналіз проблеми реалізації наочності на уроках природничо-математичних дисциплін, висвітлений на сторінках педагогічної преси досліджуваного періоду. З'ясовано, що незважаючи на дефіцит матеріально-технічних засобів реалізації наочності в навчанні, вчителі усвідомлювали важливість та значення наочності, намагалися її використовувати в роботі. Представлена характеристика навчального процесу в контексті використання засобів наочності при викладанні різних предметів природничо-математичного спрямування. Зокрема, показано, що одним з предметів, які були порівняно добре оснащені наочністю, була географія. У шкільній практиці досліджуваного періоду при викладанні географії використовувався досить різнобічний арсенал: географічні креслення, креслення карт, атласи, картини, географічні карти й вчителі активно ділилися своїм досвідом їх застосування на сторінках педагогічної преси.

14.17.12.2871/204755. Застосування дистанційного навчання у процесі формування організаційної культури майбутніх інженерів-педагогів економічного профілю. Троценко Г.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.207-213. - укр. УДК 378.147.111.
У статті розглянуто сутність поняття дистанційного навчання як у зарубіжних, так і українських учених, визначено його особливості (гнучкість, модульність, паралельність, віддаленість, асинхронність, масовість, рентабельність, соціальність інтернаціональність). Розглянуто моделі дистанційного навчання (навчання за типом екстернату, навчання на базі одного навчального закладу, навчання, засноване на співпраці декількох навчальних закладів, автономні освітні установи). Виявлено, що сучасна дистанційна освіта у процесі професійної підготовки майбутнього інженера-педагога економічного профілю потребує суттєвого вдосконалення в плані застосування. Обгрунтовано недостатню розробленість у зарубіжних та українських учених понятійно-термінологічного апарату, класифікацію моделей дистанційного навчання та використовувані в них специфічні елементи дидактичної системи дистанційного навчання.

14.17.12.2872/204756. Здоров'язберегаючі технології як складова освітнього процесу ВНЗ. Чепурко І.П. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.214-220. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті розглядається використання здоров'язберігаючих технологій в освітньому процесі вищої школи як фактор підтримки та зміцнення здоров'я студентів. За даними статистичних досліджень в Україні за 2014 рік, стан здоров'я учнівської та студентської молоді є незадовільним, що підтверджує необхідність використання здоров'язберігаючих технологій щодо формування здорового способу життя студентів. Визначено принципи здоров'язбереження, головними серед яких є принцип підтримки та принцип збереження здоров'я учасників освітнього процесу. На основі аналізу досліджень провідних українських вчених наведено класифікацію здоров'язберігаючих технологій за різними ознаками. Як основні здоров'язберігаючі технології представлено захисно-профілактичні, компенсаторно-нейтралізуючі, стимулюючі технології та інформаційно-навчальні. На основі опитування студентів та викладачів визначено основні причини, які спричиняють погіршення стану здоров'я студентів у процесі навчання у ВНЗ. До таких факторів можна віднести дефіцит часу, незадовільну організацію навчального процесу, неналежні умови для занять спортом, недостатня обізнаність викладачів щодо використання здоров'язберігаючих технологій. Для покращення та зміцнення здоров'я учасників освітнього процесу пропонується створення у ВНЗ системи сприяння здоров'ю.

14.17.12.2873/204757. Можливості використання комп'ютерних засобів управління процесом розробки програмного забезпечення під час вивчення дисципліни "Операційні системи та системне програмування". Чорна А.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.221-227. - укр. УДК 378.091.33:004.415.
У статті висвітлена загальна концепція гнучкої методології розробки програмного забезпечення як платформи під час підготовки майбутніх спеціалістів. Обґрунтовано переваги та недоліки зазначеної методології. Наведено основні визначення гнучких методологій. Вибрана методологія Scrum сімейства гнучких методологій Agile, як одна з найбільш ефективних методологій під час вивчення дисципліни "Операційні системи та системне програмування". Проаналізовано функціональні можливості найбільш популярних комп'ютерних засобів управління процесом розробки програмного забезпечення. На основі аналізу

здійснена порівняльна характеристика комп'ютерних засобів. Визначено їх можливості використання в навчальному процесі. Microsoft Project визначений як один із оптимальних сервісів для формуванню професійних навичок, організації навальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни "Операційні системи та системне програмування". Зазначена система сприяє підвищенню рівня готовності до майбутньої професійної діяльності.

14.17.12.2874/204763. Інформаційно-аналітичний метод підтримки навчального процесу підготовки ІТ-фахівців. Матвійчук-Юдіна О.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.268-277. - укр. УДК 004.01:378.11.
У статті розкривається інформаційно-аналітичний метод підтримки навчального процесу підготовки ІТ фахівців, що містить стандартизацію електронних навчально-методичних ресурсів кафедри на базі міжнародних стандартів. Також у роботі розкрито недоліки процесу інформатизації університетів та визначено інформаційно-аналітичний метод підтримки навчального процесу підготовки ІТ фахівців як перспективний спосіб їх усунення. Запропонований метод здійснюється на основі реалізації інформаційно-довідкової системи "Освіта" (НАУ). У статті описано структуру системи "Освіта", її основні компоненти, специфіку функціонування. Описано стандарт електронного навчально-методичного комплексу, який містить сформовані ключові розділи, складові, форми висвітлення матеріалу дисциплін, методи активізації програмного середовища для ефективної підготовки ІТ фахівців. Визначено розробку електронних освітніх ресурсів як один із найважливіших важелів у підвищенні якості підготовки ІТ фахівців та розвитку університету.

14.17.12.2875/204764. Досвід розробки та впровадження курсових тестових завдань з технічної експлуатації енергетичного обладнання. Мороз О.М., Трунова І.М. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.278-285. - укр. УДК 378.146.1:620.9.
Пропонується вдосконалення навчального процесу підготовки фахівців енергетичної галузі шляхом упровадження розроблених курсових тестових завдань з обліку та аналізу технічного стану розподільних мереж напругою 0,38-20 кВ із повітряними лініями електропередачі. В курсових тестових завданнях використовуються сучасні методики розрахунків якісної та кількісної оцінки технічного стану електрообладнання, комп'ютерні технології, ефективний контроль якості навчання кожного студента. Виявлені та усунуті недоліки в методиці обліку та аналізу технічного стану розподільних мереж напругою 0,38-20 кВ із повітряними лініями електропередачі. Наведені пояснення щодо практичного впровадження курсових тестових завдань з обліку та аналізу технічного стану розподільних мереж напругою 0,38-20 кВ із повітряними лініями електропередачі у навчальний процес. Зроблений висновок, що для забезпечення успішності майбутнього фахівця студентам у процесі навчання необхідно надати можливість самостійного виконання поставленого завдання та перевірки його результату із зацікавленістю та розумінням можливості практичного використання набутих навичок, зокрема на підприємствах енергетичної галузі.

14.17.12.2876/204765. Методика створення системи завдань комп'ютерно-орієнтованого опанування майбутніми фахівцями з інформаційних технологій диференціальних рівнянь. Сітак І.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.286-295. - укр. УДК 378.147:[517.9:004].
У статті запропоновано методичні рекомендації щодо систематизації завдань для комп'ютерно-орієнтованого опанування диференціальних рівнянь студентами спеціальності "Комп'ютерні науки та інформаційні технології". Проаналізовано підходи вітчизняних науковців до створення системи завдань із вищої математики для студентів технічних спеціальностей, розглянуто наявні системи навчання диференціальних рівнянь. Вдосконалено цілі навчання диференціальних рівнянь майбутніх фахівців з інформаційних технологій шляхом застосування математичного моделювання, дослідження стійкості розв'язків диференціальних рівнянь та систем рівнянь. З'ясовано принципи структурування змісту навчання з метою систематизації завдань, що мають забезпечити опанування майбутніми студентами спеціальності "Комп'ютерні науки та інформаційні технології" диференціальних рівнянь. Сформульовано вимоги до системи навчальних завдань, обґрунтовано доцільність використання професійно-орієнтованих завдань, що уможливлюють формування у студентів уміння математичного моделювання за допомогою диференціальних рівнянь. Систематизовано завдання за видами та ступенями складності. Запропоновано приклади розробленої системи завдань та комп'ютерно-орієнтований супровід організації їх розв'язування.

14.17.12.2877/204766. Психологічний моніторинг освітнього середовища Національного університету цивільного захисту України з критерію соціальної безпеки курсантів різних курсів. Гура С.О., Кіневич М.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.296-306. - укр. УДК 316.6.
Стаття присвячена проблемі безпеки освітнього середовища у ВНЗ. Розглянуто поняття безпеки, соціальної безпеки та психологічної безпеки. Автори аналітично досліджують особливості психологічної безпеки освітнього середовища, безпеки освітнього середовища ВНЗ, безпеки освітнього середовища військового ВНЗ. Практично вивчено стан психологічної безпеки в Національному університеті цивільного захисту України на факультеті пожежної безпеки в курсантів І та IV курсів навчання та рівні задоволеності та ставлення до освітнього середовища в університеті. Визначено ставлення курсантів до освітнього середовища в університеті цивільного захисту та визначено рівні задоволеності життям курсантів різних курсів навчання НУЦЗУ. Показники безпеки освітнього середовища курсантів різних років навчання дозволяє зробити висновок про те, що в цілому освітнє середовище навчального закладу не є психологічно травматичним для них.

14.17.12.2878/204769. Професійна адаптація студентів ІТ-спеціальностей у вищому технічному навчальному закладі як педагогічна проблема. Бєлікова В.В., Салтанова Т.Г. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.320-328. - укр. УДК 378.1:004.
У статті представлено теоретичний аналіз проблеми професійної адаптації молодших спеціалістів у галузі інформаційних технологій (програмістів). Схарактеризовано сутність поняття адаптації, її види, проведено аналіз професійної адаптації як компоненту загального процесу адаптації. Визначено особливості підготовки фахівців з інформаційних технологій у вищих технічних навчальних закладах. Доведено, що підготовка спеціалістів з інформаційних технологій (ІТ) у навчальних закладах є нині однією з найбільш динамічних і креативних сфер вищої освіти. Насамперед це зумовлено стрімким розвитком і розповсюдженням самих ІТ, безупинними технологічними вдосконаленнями, продукуванням нових апаратних, програмних та інфраструктурних рішень. Така індустрія потребує щодалі більшої кількості добре підготовлених кадрів із творчим мисленням, здатних до постійного професійного саморозвитку і самореалізації. У статті виокремлені чинники, що обумовлюють актуальність професійної адаптації майбутніх молодших спеціалістів у галузі інформаційних технологій (програмістів). Розглянуто питання про професійні та особистісні риси, якими повинні володіти майбутні ІТ-спеціалісти, щоб успішно адаптуватися до нових умов професійного середовища ІТ-галузі. Авторами доведено, що для успішного подолання труднощів адаптації до професійної діяльності у студентської молоді професійно-практична підготовка у вищій школі повинна бути максимально наближеною до вимог сучасної ІТ-індустрії.

14.17.12.2879/204772. Можливості застосування мультимедійного освітнього середовища з метою патріотичного виховання студентської молоді (на прикладі підготовки майбутніх фахівців видавництва і поліграфії). Денисенко С.М. // Проблеми

інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.344-349. - укр. УДК 378.147:004.9.
У статті розглядається проблема патріотичного виховання в умовах використання мультимедійного освітнього середовища у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців видавництва і поліграфії у вищому навчальному закладі. Розглянуто можливості використання сучасних засобів навчання та освітніх технологій для розкриття виховного потенціалу навчальних дисциплін професійної підготовки майбутніх фахівців видавництва і поліграфії з метою патріотичного виховання студентів. На прикладі дисципліни "Видавничий дизайн" визначено, що електронні освітні ресурси володіють потужним потенціалом для реалізації окресленої цілі. Їх використання надає широкі можливості в реалізації патріотичного виховання студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності, на лекційних і лабораторних заняттях, під час реалізації самостійної роботи, при залученні студентів до участі в соціально-значущих проектах патріотичного спрямування. Наведено приклади створеного ресурсу та розглянуто дидактичні можливості технології електронного портфоліо.

14.17.12.2880/204773. Формування професійно важливих якостей для виконання технологічної діяльності майбутнім інженером-технологом харчової галузі. Лазарєва Т.А. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.350-354. - укр. УДК 378.1:664.
У статті розглянуто проблему формування професійно важливих якостей при виконанні технологічної діяльності майбутнім інженером-технологом харчової галузі. Встановлено структуру професійно важливих якостей майбутнього інженера-технолога харчової галузі, яка містить блок мотиваційно-цільових, когнітивних, світоглядних, організаційно-діяльнісних якостей. Теоретично обґрунтовано зміст кожної складової структури професійно важливих якостей майбутнього інженера-технолога харчової галузі, що необхідні для виконання ними творчої технологічної діяльності. Цілеспрямованість, захопленість, наполегливість, прагнення до творчої професійної діяльності визначають якості мотиваційно-цільового блоку. Встановлено складові блоку когнітивних професійно важливих якостей: сенсорно-перцептивні, мнемічні, когнітивні, якості представлення, творчої уяви, творчого мислення. Блок світоглядних професійно важливих якостей складають соціальні, духовні, моральні та естетичні якості. Дисциплінованість, організованість, старанність, акуратність, відповідальність за вчинки та рішення, вимогливість до себе, самокритичність, самостійність, впевненість у власних діях є складовими блоку організаційно-діяльнісних професійно важливих якостей.

14.17.12.2881/204775. Реалізація системи функцій в управлінській діяльності керівника факультету. Пермінова А.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.361-368. - укр. УДК 378.113.2.
У статті визначено, що на сьогодні управління освітнім закладом, зокрема інженерно-педагогічним, найважливіша складова соціального управління, що потребує уваги до управлінської діяльності керівника факультету на особистісному та на професійно-компетентнісному рівні. Інженерно-педагогічна освіта є важливою складовою педагогічної освіти, що спрямована на підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для системи професійної освіти, а також народного господарства та промисловості. Саме тому перед керівником факультету стає пріоритетним завданням управління науково-педагогічним персоналом інженерно-педагогічного закладу та організація отримувачів інженерно-педагогічної освіти Української інженерно-педагогічної академії. Реалізація мети управління здійснюється в Українській інженерно-педагогічній академії за допомогою шістьох традиційних управлінських функцій: прийняття управлінського рішення, організація та планування, координування, коригування, регулювання, облік і контроль. Але на сучасному етапі конструктивних змін спостерігається тенденція до використання інноваційних функцій (прогностична; консультативна) управлінської діяльності, що спрямовані на формування відповідного середовища в Українській інженерно-педагогічній академії.

14.17.12.2882/204776. Роль іміджу особистості як соціокультурного феномену у професійному становленні майбутнього фахівця. Прус Н.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.369-375. - укр. УДК 17.022.1:37.015.311.
У статті проаналізовано основні підходи щодо класифікації поняття "імідж особистості". Досліджено типи іміджу, запропоновані різними науковцями, окреслено його структурні складові та доведено, що імідж - це складна інформативна категорія, що існує в межах суспільства, яке детермінує його сутність, направленість, що імідж формується для вирішення конкретних завдань, має свою структуру та характеризується активністю, символічністю, комунікативною спрямованістю. Впливаючи на свідомість, емоції, діяльність окремих людей та цілих груп, імідж завжди залишається активним і динамічним. У статті розкрито також функціональне поле іміджу та з'ясовано, що його основу становить "Я-концепція", досить статичне утворення, і змінний елемент, до якого відносять зовнішній вигляд, стиль поведінки, соціальну роль. Автор доходить висновку, що позитивний імідж має велике значення для самоідентифікації, становлення професійної та особистісної культури, допомагає досягти успіху в професійному житті.

14.17.12.2883/204777. Формування іміджу випускника як один із способів досягнення стратегічних цілей ВНЗ. Романовська О.О. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.376-383. - укр. УДК 378.03.
Необхідність формування нового стилю соціальної поведінки, що відповідає завданням сучасного етапу розвитку суспільства, веде до актуалізації проблем, пов'язаних із таким явищем, як імідж, і викликає нагальну потребу у вивченні умов і механізмів його виникнення і функціонування в суспільстві. У статті розглянуто сутність поняття "імідж", "професійний імідж" фахівця. Зазначено, що фундаментом іміджу як окремого ВНЗ, так і всієї освітньої системи є сучасний фахівець-професіонал, який має позитивний професійний імідж. У дослідженні обґрунтовано організаційно-педагогічні умови (перша умова - взаємодія викладача, адміністрації ВНЗ, студента і майбутнього роботодавця; друга умова - взаємодія куратора зі студентами; третя умова - саморозвиток студентів, який відбувається на тлі педагогічного впливу), які сприятимуть формуванню іміджу майбутніх фахівців ще під час навчання у ВНЗ. Запропоновано впровадження елективного курсу "Іміджологія", у ході вивчення якого слухачі зможуть осягнути методологічні основи іміджу, його специфіку при діловому спілкуванні; особливості взаємодії з різними людьми і колективами.

14.17.12.2884/204834. Академічна нечесність як елемент академічної культури українського студентства: результати емпіричних досліджень. Артьомов П.М., Пак І.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.234-240. - укр. УДК 37.06-057.875:343.357.
Стаття присвячена аналізу деяких результатів двох соціологічних досліджень "Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку" та "Реформи вищої школи України в оцінках учасників освітнього процесу", здійснених соціологами Харківського національного університету імені В.Н Каразіна, відповідно, в 2015 р. та 2016 р. В контексті академічної культури українського студентства схарактеризовано феномен академічної нечесності, форми академічного шахрайства та масштаби їхньої поширеності в системі вітчизняної вищої освіти. Проаналізовано ставлення студентів та

викладачів до таких основних практик академічної нечесності, як списування, використання шпаргалок, плагіат. Особливу увагу приділено фактам корупції у вищій школи та оцінкам цього явища суб'єктами освітнього процесу.

14.17.12.2885/204857. Реформування вітчизняної вищої школи в оцінках учасників освітнього процесу? Сокурянська Л.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.109-114. - укр. УДК 316.43.
У статті представлено результати попереднього аналізу даних дослідження "Реформи вищої школи України в оцінках учасників освітнього процесу"1, проведеного на прохання Міністерства освіти і науки України Соціологічною асоціацією України наприкінці 2015 - початку 2016 рр. Обґрунтовано вибір методу дослідження - фокусованого групового інтерв'ю зі студентами та викладачами вітчизняних вишів. Підкреслено, що переважна більшість учасників цих інтерв'ю дають негативні оцінки освітніх реформ, що здійснювались протягом останніх 10-15 років. Показано, що більшість опитаних вважають головними причинами неефективності реформування освітньої сфери відсутність концепції та стратегії цього процесу, невизначеність механізмів впровадження тих чи інших нововведень у діяльність вищих навчальних закладів, брак чіткого розуміння кінцевої мети освітніх реформ та їхнього ресурсного забезпечення.

14.17.12.2886/204858. Оцінка українськими студентами якості, змісту та організації навчального процесу (на матеріалі емпіричного дослідження) ? Сорока Ю.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.114-122. - укр. УДК 316.43.
У статті представлений аналіз результатів дослідження ставлення українських студентів до реформування освіти, а саме такого аспекту, як оцінка студентами якості, змісту та організації навчального процесу. Триваюче реформування української освіти становить практичний контекст дослідження, концептуальним його контекстом є студентоцентрована освіта (СЦО). На думку студентів, найпроблемнішими зонами в їхній освіті зараз є нестача практичного навчання, незбалансованість навчального навантаження за профільними та рештою курсів, відірваність університетських спеціальностей від ринку праці, низька мотивованість до навчання певної частини студентства, а також "нудне викладання". В статті ці висновки проаналізовані в перспективі СЦО, а також сформульовані практичні рекомендації щодо подолання цих проблем.

14.17.12.2887/205221. Реалізація нових підходів до викладання іноземної мови у вищому юридичному навчальному закладі. Сімонок В.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.168-174. - англ. УДК 811.161.1'37.
У статті розглядаються нові підходи та методи викладання іноземної мови у немовних вищих юридичних навчальних закладах, окреслюються головні характерні риси навчання і визначаються головні тенденції і основна мета викладання. Перевага надається комунікативному підходу, суть якого полягає в обміні інформацією та її оцінюванні. Саме комунікативний метод здатний активізувати творчі можливості особистості, розкрити які можна лише у спілкуванні. студенти вдосконалюють навички усного мовлення, долають страх перед помилками. саме формування комунікативної компетенції є основною метою вивчення іноземної мови, а всі інші цілі (освітня, виховна, розвиваюча) реалізуються в процесі здійснення цієї головної мети. Інтерактивні технології навчання іноземним мовам створюють необхідні передумови для розвитку уміння приймати колективні та індивідуальні рішення. Метод проектів є найбільш поширеним серед інноваційних технологій. Він допомагає подолати прогалину між вивченням мови та користуванням нею. Технологія змішаного навчання - поєднання формальних засобів навчання з неформальними або комбінування різних засобів подання навчального матеріалу (очне, елементарне, самостійне вивчення) з використанням методики управління знаннями.

14.17.12.2888/205308. Проблеми підготовки інженерів-екологів у контексті таксономії Блума. Радомська М.М., Черняк Л.М. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №1(66), С.91-97. - англ. УДК 378.02:372.8.
Наведено результати аналізу ефективності навчання інженерів-екологів. Показано, що сучасні тенденції у розвитку освіти вимагають модифікації навчального процесу у вищих навчальних закладах для забезпечення участі у процесі адаптації систем освіти, що відбувається в Європі. Вказується, що суть модифікації являє собою перехід від формулювання навчальних вимог до формування компетенцій. Проаналізовано існуючі підходи до формування та оцінки компетенцій. Розглянуто роль таксономії у плануванні та оцінці освітнього процесу, а таксономія Блума застосована для аналізу ефективності навчання інженерів-екологів. Визначені основні проблеми у трьох доменах навчання по Б.С.Блуму для даної професії та запропоновано потенційні шляхи їх вирішення.

14.17.12.2889/205337. Компютерно орієнтована система фізичного експерименту в самостійній роботі студентів технічного університету. Сліпухіна І.А., Мєняйлов С.М., Бовтрук А.Г. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №3(68), С.98-104. - англ. УДК 378.147:371.388:004.382.73 (045).
Постановка проблеми: В умовах стрімкої зміни технологій виробництва здатність і готовність майбутнього інженера до самоосвіти є однією з його ключових компетенцій. Сучасна методика планування, організації і контролю самостійної пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання фізики і технічних дисциплін є дієвим засобом комплексного формування професійних якостей і складає мету проведеного дослідження. Методи: В основу дослідження покладено аналіз навчальних планів і програм підготовки фахівців деяких інженерних спеціальностей у провідних технічних університетах, теоретичний аналіз існуючих типологій самостійної роботи студентів, які відрізняються за дидактичною метою, формою організації та характером діяльності, а також власний педагогічний досвід. Результати: З'ясовано, що системо утворювальним чинником відповідної педагогічної технології є проблемно орієнтоване пізнавальне завдання. Його виконання повинно здійснюватися з використанням сучасних техніко-технологічних засобів, поєднаних з натурним експериментом. Виокремлено і деталізовано підготовчий, пошуково-організаційний, мотиваційно-діяльнісний та контрольно-оцінювальний етапи в організації самостійної роботи студентів з використанням комп'ютерно орієнтованої системи фізичного експерименту. Висновки: В теоретичному аспекті дослідження довело визначальну роль суб'єкт-суб'єктної взаємодії у формуванні компетенції самоосвіти майбутніх інженерів. До його основних практичних здобутків належить поглиблення методики використання цифрових навчальних комплексів, розроблення навчальних посібників, які сприяють консультативно-спрямовуючій організації навчального процесу, та електронних документів лабораторної звітності.

14.17.12.2890/205462. Творчий пошук у формуванні музично-педагогічних суджень і переконань в професійній підготовці вчителя музичного мистецтва. Ороновська Л., Палій Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.36-39. - укр. УДК 37.03 371.383.
Стаття присвячена розвитку концепції творчого пошуку вчителя музики та музичного мистецтва як механізму орієнтації у пізнанні особистої думки та створенню педагогічних умов її передачі через міжособистісну взаємодію учителя та формуючої особистості.

14.17.12.2891/205463. Особливості формування ціннісних орієнтацій студентської молоді в сучасних умовах. Ціхоцька О., Лозинська Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.39-43. - укр. УДК 37.034.
У статті розглянуті ціннісні орієнтації студентської молоді в сучасних умовах та зроблений аналіз особливостей їх формування. Визначено: важливість ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві, а також здійснено їх класифікацію залежно від соціокультурних і економічних умов; їх вплив на професійне становлення сучасної молоді.

14.17.12.2892/205465. Графічна підготовка майбутніх учителів трудового навчання і технологій у сучасній системі вищої педагогічної освіти. Матвісів Я. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.48-52. - укр. УДК 378.011.31:78.
У статті розкрито концептуальні засади професійно-графічної підготовки майбутніх учителів технологій, з'ясовано сутнісно-змістове підґрунтя графічних дисциплін, виокремлено підструктури професійно-графічної підготовки та визначено рівні оволодіння студентами професійно-графічною діяльністю.

14.17.12.2893/205469. Теоретичні аспекти організації творчої взаємодії студентів інститутів мистецтв. Гавран І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.67-71. - укр. УДК [378.09:7.077 - 057.875].001(045).
У статті розглядається поняття взаємодії та організаційні аспекти формування творчої взаємодії студентів як майбутніх керівників хорових колективів. Охарактеризовано основні фактори організації творчої взаємодії студентів у роботі з хоровим колективом. Представлено теоретичний та практичний досвід провідних диригентів.

14.17.12.2894/205470. Роль інтерактивних технологій в реалізації компетентнісного підходу до професійної підготовки майбутніх фахівців юридичної сфери. Кузан Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.71-75. - укр. УДК 37.013.42:378.22.00189.
У статті в рамках компетентнісного підходу представлено роль та значення використання інтерактивних методів та технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців юридичної сфери у вищій школі; обґрунтовано можливості та доцільність впровадження у навчальний процес кооперативної та колаборативної форм навчання, проаналізовано їх значення для формування професійної компетентності в умовах вищої школи.

14.17.12.2895/205474. Теоретико-методологічний підхід до формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх педагогів. Фенчак Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.92-96. - укр. УДК 378.17:378.17.
У статті розглядається питання теоретико-методологічного підходу до професійної підготовки студентів з напряму "Початкова освіта", як одного із важливих концептуальних засад, що визначає сучасне наповнення змісту вищої освіти. Розкрито методику формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх вчителів початкової школи в умовах ВНЗ.

14.17.12.2896/205476. Особистісно-професійний імідж майбутніх фахівців соціономічної сфери як наукова категорія професійної педагогіки. Волошко Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.103-107. - укр. УДК 378.015.311.
У статті висвітлено наукові підходи до визначення сутності особистісно-професійного іміджу як категорії професійної педагогіки, розкрито його структуру, визначено основні характеристики, особливості формування. Обґрунтовано вагоме значення особистісно-професійного іміджу для професійної успішності майбутніх фахівців соціономічних професій.

14.17.12.2897/205479. Організація проектно-дослідної роботи студентів при вивченні курсу "Біохімія". Валюк В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.118-122. - укр. УДК 378.091.39.
У статті розглядається питання про значення методу проектів у формуванні майбутнього вчителя, наведено приклади використання проектних технологій як засобу контролю самостійної роботи студентів. Визначено типологію та етапи роботи над проектом. Систематизовано типи проектів.

14.17.12.2898/205480. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до проведення фонетичного розбору на уроках української мови в умовах діалектного середовища. Лавренова М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.123-127. - укр. УДК 378:004.
Стаття присвячена проблемі підготовки майбутніх учителів до проведення звукового та звукобуквеного розбору в початкових класах на уроках української мови в умовах діалектного середовища.

14.17.12.2899/205483. Категорія якості вищої освіти: теоретико-методологічний аспект. Шийка О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.138-142. - укр. УДК 371.2:378.
Розглянуто окремі аспекти понятєво-категоріального апарату якості вищої освіти. Виявлено, що загалом існує певна система критеріїв, відповідно до якої трактується поняття "якість освітніх послуг", відображена головним чином у відповідній нормативно-правовій базі. Проведено аналіз теоретичних праць вітчизняних та зарубіжних фахівців, який свідчить, що у контексті дослідження якості освіти не існує однозначного тлумачення сутності цього поняття. Проте можна відзначити першочерговість цього питання у модернізації системи вищої освіти у світлі вимог Болонської декларації.

14.17.12.2900/205484. Формування індивідуального педагогічного іміджу майбутнього інженера-педагога. Стонога А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.142-145. - рос. УДК 378.1:378.62.
У статті досліджується проблема формування індивідуального педагогічного іміджу майбутнього інженера-педагога. Автор акцентує увагу на тому що це складна але важлива освітня задача, яка носить комплексний характер.

14.17.12.2901/205485. Специфіка моделей дистанційного навчання іноземної мови майбутніх перекладачів. Моцар М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.145-151. - укр. УДК 378.
Стаття присвячена дослідженню особливостей запровадження медіа-освітніх технологій у формуванні полікультурної компетентності майбутніх перекладачів в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

14.17.12.2902/205486. Особливості формування комунікативної компетентності майбутніх інженерів-педагогів. Маляров О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.152-155. - укр. УДК [378.147+371.134]:62.
У статті розглянуто сутність комунікативної компетентності майбутніх інженерів-педагогів, проаналізовано різні підходи щодо трактування поняття "комунікативна компетентність". На підставі аналізу підходів різних дослідників щодо визначення поняття "комунікативна компетентність" запропоновано визначення стосовно підготовки майбутніх інженерів-педагогів - це інтегральна якість особистості, яка синтезує в собі загальну культуру спілкування та її специфічні прояви в професійній діяльності.

14.17.12.2903/205487. Основні детермінанти формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів-аграрників. Петрух Р. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.156-161. - укр. УДК 378 - 051:63:316.77.
У статті засобами експертного оцінювання визначаються основні фактори формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів аграрних вищих навчальних закладів, і на цих засадах обґрунтовуються домінантні умови ефективного розвитку у студентів здатностей педагогічної взаємодії. Зроблено висновок про доцільність реалізації обґрунтованих умов засобами інтерактивних педагогічних технологій.

14.17.12.2904/205489. Період "динаміки та поступу" в розвитку оцінювання професійної діяльності викладачів у вищих навчальних закладах США. Зварич І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.6-10. - укр. УДК 378.124(73):378.014.6.
У статті проаналізовано період "динаміки та поступу" в розвитку оцінювання професійної діяльності викладачів у вищих навчальних закладах США; з'ясовано роки цього історичного періоду розвитку оцінювання, запропоновано назву періоду, висвітлено критерії за якими визначено цей історичний період розвитку оцінювання, акцентується увага на історичному розвитку оцінювання професійної діяльності викладачів у ВНЗ США в період "динаміки та поступу".

14.17.12.2905/205490. Особливості організації рекреаційно-оздоровчої діяльності студентської молоді на дозвіллі: український та закордонний досвід. Базильчук В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.11-15. - укр. УДК [379.8:615.8] - 053.6(477+4 .9).
У статті автор вивчає проблеми організації рекреаційно-оздоровчих занять за місцем проживання та у місцях масового відпочинку студентської молоді. Найпопулярніші види оздоровчих занять та причини які перешкоджають їх проведенню на дозвіллі.

14.17.12.2906/205492. Формування англомовної комунікативної компетентності в діловому електронному спілкуванні студентів нефілологічних спеціальностей. Горпініч Т., Сокол М., Кравець Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.19-23. - укр. УДК 378.02.372.8.
У статті здійснено огляд останніх наукових досліджень проблеми. Проаналізовано види вмінь, які передбачає англомовна компетентність у діловому спілкуванні. Наведено основні характеристики електронної комунікації. Проаналізовано критерії класифікації ділових електронних листів. Описано основні підходи до визначення структури англомовної комунікативної компетентності в письмовому електронному діловому спілкуванні.

14.17.12.2907/205498. Психолого-педагогічний та системно-структурний аналіз адаптивних підходів до вивчення іноземних мов у вишах спортивної спрямованості. Коваленко Н., Дакаленко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.45-48. - укр. УДК 378.013.77:796:811.
У статті представлений аналіз адаптивних підходів до вивчення іноземних мов, пропонуються узагальнюючі принципи адаптації студентів-спортсменів до навчальної діяльності та надаються перспективні методичні рекомендації щодо вдосконалення процесу викладання іноземних мов у спортивному виші.

14.17.12.2908/205503. Проектне навчання у формуванні іншомовної (англомовної) комунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів. Галацин К., Орлова С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.65-69. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті розкривається сутність поняття іншомовної компетентності особистості та особливості її формування у студентів вищих навчальних закладів. Аналізується зміст проектного навчання та його роль у формуванні англомовної комунікативної компетентності; характеризуються управлінські функції викладача англійської мови у підготовці студентами проекту.

14.17.12.2909/205506. Програмні продукти у процесі викладання інформатики студентів гуманітарних ВНЗ в умовах дистанційної форми освіти. Матвійчук Л., Романюк А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.80-84. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті проаналізовані програмні продукти викладання інформатики в гуманітарних ВНЗ, висвітленні їх переваги та недоліки використання в навчальному процесі. Розкрито характерні властивості використання сучасного інструментарію в організації дистанційної освіти;висвітленні їх переваги та недоліки.

14.17.12.2910/205507. Полікультурне виховання студентів-медиків у навчально-виховному процесі вищого медичного навчального закладу. Лозинська Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.84-88. - укр. УДК 378.091.2:378.015.311 (043.3).
Стаття присвячена проблемі полікультурного виховання студентів-медиків у навчально-виховному процесі вищого медичного навчального закладу. У статті представлений досвід полікультурного виховання студентів у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І. Пирогова. Зокрема, розглянуто досвід виховної роботи щодо формування толерантності та готовності студентів-медиків до продуктивної міжнаціональної та міжкультурної взаємодії.

14.17.12.2911/205508. Роль викладача у становленні та розвитку студента під час навчання гри на додатковому музичному інструменті фортепіано. Жабенко В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.89-93. - укр. УДК 378.011.31 32:786.2.
У статті розглянуто особливості спілкування та поведінки із учнями старшого віку, визначено основні способи розвитку музичних здібностей як позитивних передумов розвитку творчих результатів в процесі навчання гри на фортепіано.

14.17.12.2912/205512. Особливості професійної іншомовної підготовки студентів філологів в Еквадорі. Захарова А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.108-112. - укр. УДК 378.
Стаття присвячена аналізу системи викладання іноземної мови в університеті Еквадору та розглядає використання інтерактивних технологій при вивченні іноземних мов у ВНЗ, що постійно змінюють методи навчання та адаптуються до вимог сучасного світового суспільства. У статті висвітлені особливості даного типу навчання та застосування мультимедійних технологій, як засобу реалізації цілей інтерактивних стратегій.

14.17.12.2913/205514. Тестування студентів в університетах. Драпалюк Г., Ільчишин Н., Пиндик Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.118-122. - укр. УДК 378.
У статті вивчається проблема тестування як засобу контролю у процесі вивчення іноземної мови. За допомогою аналізу стану дослідженості проблеми контролю й оцінки знань, умінь і навичок студентів, умов ефективного застосування тестового контролю автор узагальнює та осмислює досвід використання сучасних методів тестування в університетах.

14.17.12.2914/205518. Формування готовності майбутніх учителів біології до збереження біорізноманіття на основі інтеграції знань. Самілик В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.135-139. - укр. УДК 378.4:504.
У контексті парадигми сталого розвитку розглядаються теоретичні й практичні аспекти проблеми формування готовності майбутніх учителів біології до збереження біорізноманіття, до інноваційної діяльності; інтеграції знань; проаналізовано зміст понять "готовність ", "збереження біорізноманіття ".

14.17.12.2915/205520. Формування в студентів готовності до гуманістичного вирішення проблемних ситуацій: результати контрольного зрізу. Горак О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.145-149. - укр. УДК 378.02.
У даній статті подано результати контрольного зрізу, що проводився після завершення формувального етапу експерименту. Доведено, що в експериментальній групі, де зі студентами проводилася спеціальна робота, сталися позитивні зміни в рівнях сформованості готовності до гуманістичного вирішення проблемних ситуацій за всіма структурними компонентами цього особистісного утворення. Висвітлено методики, на основі яких проводилось дослідження. З'ясовано, кількісні параметри сформованості готовності студентів до гуманістичного вирішення проблемних ситуацій в експериментальній та контрольній групах.

14.17.12.2916/205524. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності як педагогічна проблема. Долинний Ю.О. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.15-24. - укр. УДК 378.016:376.
У статті розглянута проблема готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності у контексті професійного становлення особистості фахівця-реабілітолога як одного з найважливіших напрямків загальної педагогіки. Висвітлено напрямки підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту у системі вищої освіти, які в подальшому планують займатися реабілітаційною роботою з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.

14.17.12.2917/205525. Культурний інтелект як складова планетарного виховання студентської молоді. Зеленов Є.А. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.24-34. - укр. УДК 37.03.
Аналізується сутність культурного інтелекту та роль його формування в планетарному вихованні студентської молоді. Стверджується, що культурний інтелект має бути притаманний дійсному інтелігенту. Наводяться риси інтелігентності як мети планетарного виховання.

14.17.12.2918/205529. Рух "тільки англійська мова": його наслідки на освіту студентів з мовних меншин в США. Крсек О.Є. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.59-69. - англ. УДК 372.761.57(73).
У статті розглядається мовна політика США у школах 20-го століття на основі ідеології англійської одномовності. Характеризується рух "тільки Англійська мова", який не отримав суспільну підтримку в США в останній чверті минулого століття і вплинув на навчання студентів, що належать до мовних меншин в школах Сполучених Штатів.

14.17.12.2919/205532. Критерії функціонування виховної системи вищого технічного навчального закладу та її складових частин. Лучанінова О.П. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.86-99. - укр. УДК 378: 371 (045).
Теоретично обґрунтовано критерії виховної системи вищого технічного навчального закладу та їх показники, взаємозв'язок критеріїв складових частин виховної системи - виховного простору, викладачів, студентів, адміністрації, студентського самоврядування.

14.17.12.2920/205534. Зміст підготовки майбутніх викладачів природничих дисциплін до науково-педагогічної діяльності в умовах магістратури класичного університету. Момот О.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.109-119. - укр. УДК 378.1.
У статті на основі інформаційно-освітніх середовищ класичних університетів здійснено аналіз змісту підготовки майбутніх викладачів природничих дисциплін до науково-педагогічної діяльності в умовах магістратури класичного університету.

14.17.12.2921/205535. Лінгвокультурний аспект професійної підготовки майбутніх менеджерів. Попова О.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.120-126. - укр. УДК 378.147:811.11.
У статті розглядається значущість лінгвокультурного аспекту у професійній підготовці майбутніх менеджерів, визначається його зміст, надається визначення лінгвокультурної компетентності майбутніх менеджерів та приділяється увага шляхам її формування.

14.17.12.2922/205537. Цінності громадянського суспільства в міжнародному праві і проблема їх формування у студентської молоді. Рашидов С.Ф. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.134-145. - рос. УДК 37.035:061.213.
У статті подано аналіз міжнародно-правових актів, присвячених проблемам формування у студентської молоді цінностей громадянського суспільства. Підкреслюється, що виховання і освіта є предметами нормативно-правового регулювання, в тому числі і перш за все цінностей громадянського суспільства (прав і свобод людини, толерантності, культури миру, громадянськості і т.п.); розкриваються основні міжнародні принципи, завдання та цінності в області виховання і освіти.

14.17.12.2923/205539. Аксіологічно-орієнтована модель формування в іноземних студентів університету міжкультурної компетентності. Сафонова І.О. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.156-166. - укр. УДК 37.013.43.
У статті подається теоретичне обґрунтування аксіологічно-орієнтованої моделі формування в іноземних студентів університету міжкультурної компетентності та доведена доцільність її впровадження в навчально-виховний процес.

14.17.12.2924/205544. Формування мотиваційної потреби особистості студента в естетичному вихованні у навчально-виховному процесі ВНЗ. Хом'як О.А. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.198-205. - укр. УДК 378.036.
У статті здійснено обґрунтування доцільності впровадження в навчально-виховний процес вищої школи педагогічної умови формування мотиваційної потреби особистості студента в естетичному вихованні.

14.17.12.2925/205545. Концептуально-теоретичні положення й методичні рекомендації щодо організації навчального процесу у ВНЗ. Чепіга І.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.205-213. - укр. УДК 378.091.2.
У статті представлено головні положення формування методологічних і психолого-педагогічних позицій щодо організації гнучких технологій навчального процесу здобувачів вищої освіти відповідно до нових ціннісних орієнтацій і критеріїв діяльності як здобувачів вищої освіти, так і викладачів. Запропоновані деякі педагогічні технології навчання під час підготовки до майбутньої професійної діяльності з урахуванням її специфіки, інтересів і запитів самих здобувачів вищої освіти.

14.17.12.2926/205622. Оцінювання якості освіти у вищих навчальних закладах США. Зварич І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.7-12. - укр. УДК 378.26(73).
У статті зосереджено увагу на акредитації вищих навчальних закладів США, проаналізовано освітню діяльність американських вишів, висвітлено показники акредитації та освітньої діяльності вищих закладів освіти США, підкреслено використання цих показників у процесі оцінювання якості освіти в американських вишах, розглянуто види валідності і надійність в оцінюванні якості освіти; удосконалено визначення понять: освіта і якість освіти, розкрито сутність вимірювання якості освіти за допомогою поняття доданої вартості на основі досліджень американських учених, запропоновано вимірювання якості освіти у вищих навчальних закладах України з урахуванням американського досвіду.

14.17.12.2927/205623. Формування професійних компетентностей у ВТНЗ шляхом індивідуалізації освітнього процесу. Райковська Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.13-17. - укр. УДК 378.147:744.
У статті розглядаються проблеми підготовки майбутніх інженерно-технічних фахівців у вищому навчальному закладі, а саме: забезпечення індивідуалізації навчального процесу; формування умінь самостійно здобувати знання і досягати особистих результатів; розвиток пізнавальних і мотиваційних потреб тощо. Зазначено, що не тільки фактори зовнішнього середовища впливають на перебудову процесу графічної підготовки у галузі інноваційних технологій навчання, а також система набуття графічних знань, яка вже давно морально застаріла. Визначено, що існує безпосередній зв'язок між курсом нарисної геометрії і геометричним моделюванням в середовищі САПР. Комп'ютерні геометричні моделі виступають інтеграційно-інформаційним ядром на всіх етапах життєвого циклу виробу.

14.17.12.2928/205624. Аспекти виховного потенціалу економічних навчальних дисциплін. Шпак О., Булавенко С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.18-22. - укр. УДК 37.03 - 057.874.
У статті йдеться про основні аспекти виховання школярів, що здійснюється у єдності класно-урочної та позакласної роботи з економічних дисциплін.

14.17.12.2929/205625. Нарисна геометрія на рубежі століть. Козяр М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.22-27. - укр. УДК 378.147:744.
У статті розглянуто основні психолого-педагогічні підходи до викладання загальнотехнічної дисципліни "Нарисна геометрія". Проаналізовано підходи до графічної діяльності. Наведено підходи до вдосконалення навчального процесу викладання графічних дисциплін із метою забезпечення якості навчального процесу.

14.17.12.2930/205626. Роль компетентісного підходу у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з професійної освіти "Економіка". Ліба Н., Максименко Д., Головачко В., Королович О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.28-32. - укр. УДК 378:377.1.13:33.
Вимогою сучасного суспільства до системи вищої освіти є ефективна професійна підготовка майбутнього фахівця, який зможе легко пристосуватися до мінливих умов сьогодення та бути конкурентноспроможним на ринку праці. У статті виявлено специфіку професійної компетентності фахівців економічного профілю, що виступає провідною передумовою ефективності їх професійної діяльності в умовах сучасного динамічного суспільства з ринковою економікою. Досліджується сутність поняття "компетентнісний підхід".

14.17.12.2931/205627. Коучинг як педагогічна технологія формування гуманітарної освіти в технічних ВНЗ. Кочубей А., Сасюк З. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.33-37. - укр. УДК 378.035.91 (045).
У статті проаналізовано поняття "коучинг " як нову педагогічну технологію: розкрито його зміст, мету, принципи; можливості його впровадження у навчальний процес технічних ВНЗ; визначено умови взаємодії та педагогічного спілкування в стилі "коучинг " як ефективного засобу формування гуманітарної освіти у вищій технічний школі.

14.17.12.2932/205632. Визначення ефективності реалізації ієрархічно-рівневої моделі інтенсифікації навчальної діяльності студентів. Малихіна С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.57-62. - укр. УДК 378.147.
У статті представлені результати та визначено міру ефективності створеної ієрархічно-рівневої моделі інтенсифікації навчальної діяльності студентів. Подані дані аналітичної обробки отриманих результатів у межах лінійно-горизонтальної перспективи площини дидактичної інтенсифікації навчальної діяльності та лінійно-вертикальної перспективи площини дидактичної інтенсифікації навчальної діяльності. Визначено, що проблема інтенсифікації навчальної діяльності зводиться до отримання максимізованої (особисто для конкретного студента) оцінки в очікуваних результатах навчання.

14.17.12.2933/205633. Використання технології e-learning в організації самостійної роботи студентів при вивченні графічних дисциплін. Воронцова І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.63-67. - укр. УДК 377.8.622.04:744:004(477).
У статті розглядається проблема організації самостійної роботи студентів коледжу з використанням комп'ютерних технологій, інтегрованих в електронне навчання; проаналізовано дидактичні можливості системи Moodle у створенні дистанційного курсу з інженерної графіки; визначено роль самостійної роботи в професійному становленні майбутнього фахівця.

14.17.12.2934/205635. Супровід психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання засобами інформаційних технологій. Титова Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.73-77. - укр. УДК 377.091.33:159.001:004.
Стаття присвячена аналізу і систематизації досвіду психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання в Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова. Представлено результати розробки і впровадження в навчальний процес хмарних технологій при викладанні дисципліни "Професійна педагогіка". Описано використання сервісу Google разом з традиційною для вузу платформи MOODLE у психолого-педагогічній підготовці педагогів професійного навчання у зв'язку зі створенням домену .npu.edu.ua в НПУ імені М.П.Драгоманова.

14.17.12.2935/205637. Проектування при вивченні спецдисциплін у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів технології. Драшко О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.81-85. - укр. УДК 378.147.
У статті розкривається проектування, як дієвий засіб формування професійної компетентності майбутніх учителів технології при вивченні спецдисциплін.

14.17.12.2936/205641. Підготовка студентів у вищій школі: духовна культура як результат формування особистості студента. Лучанінова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.100-105. - англ. УДК 378.
Автор аналізує теоретичні основи підготовки студентів у вищій школі, розкриває головне завдання сучасної освіти в розвитку духовної культури студентів, коли культура, нарешті, стає основою і кінцевим результатом формування та становлення особистості.

14.17.12.2937/205649. Важливість гуманітарної підготовки для майбутніх фахівців механічної інженерії в технічних ВНЗ. Шевчук Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.140-144. - укр. УДК 378.4 .6:009.
У статті розглядається важливість гуманітарної підготовки в технічних ВНЗ, зокрема в майбутніх фахівців механічної інженерії. На основі аналізу конкретних соціологічних досліджень, проведених серед студентів-механіків НУВГП (м. Рівне), доведено важливість гуманітарних знань в технічному ВНЗ. Вказується на необхідність інтеграції гуманітарних знань в професійну підготовку майбутніх фахівців механічної інженерії.

14.17.12.2938/205650. Комп'ютерне геометричне моделювання у професійній проектно-конструкторській діяльності. Бойко В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.145-150. - укр. УДК 378.147:004.94.
У статті розглянута технологія тривимірного комп'ютерного геометричного моделювання, надане визначення поняттю комп'ютерного геометричного моделювання у професійній проектно-конструкторській діяльності.

14.17.12.2939/205651. Експериментальна перевірка ефективності методики навчання майбутніх філологів анотативного і реферативного видів перекладу. Ігнатенко В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.151-157. - укр. УДК 378.147:811.133.1'255.
У статті аналізуються результати перевірки ефективності розробленої методики навчання майбутніх філологів анотативного і реферативного видів перекладу наукових статей аграрного профілю з французької мови з використанням електронного кейсу. Викладено етапи підготовки і реалізації методичного експерименту. Визначено коефіцієнт навченості та його приріст у результаті експерименту. Перевірено дані перед- та післяекспериментального зрізів.

14.17.12.2940/205653. Інтернет-маркетинг дистанційної форми навчання у ВНЗ України (на прикладі університету економіки та права "КРОК"). Заболоцький А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.164-168. - укр. УДК 37.048.4:811.111:338.48.
У статті розглянуто перспективні інструменти Інтернет-маркетингу для просування дистанційної форми навчання в сфері освітніх послуг та розглянуто особливості формування маркетингової стратегії у вищих навчальних закладах України, проведено порівняльний аналіз засобів Інтернет-маркетингу.

14.17.12.2941/205654. Формування навичок іншомовного професійного спілкування майбутніх фахівців аграрного профілю. Білан Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.168-172. - укр. УДК 378.81'276.6.
У статті розглянуто проблему формування навичок іншомовного професійного мовлення. Охарактеризовано основні передумови їх успішного розвитку. Визначено методи та технології навчання для розширення і вдосконалення іншомовної професійної комунікативної компетентності студентів-аграрників.

14.17.12.2942/205655. Аналіз структури підготовки бакалаврів з інформаційних технологій. Зубик Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.173-177. - укр. УДК 378.147:004.
Проаналізовані проблеми розвитку сучасного освітнього простору. Виконаний аналіз змісту і структури плану підготовки фахівців з інформаційних технологій у вищому навчальному закладі технічного профілю. Запропоновані шляхи удосконалення системи вітчизняної професійної вищої освіти у галузі інформаційних технологій.

14.17.12.2943/205878. Компетентнісний підхід до фахової підготовки працівників соціальної сфери у вищій школі. Ашиток Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.12-16. - укр. УДК 378.147: 37.01342.
У статті автор пропонує своє розуміння сутності компетентності і в світлі сучасної модернізації освіти обґрунтовує актуальність її формування у студентів. Розглядаються погляди щодо трактування категорії "компетентнісний підхід" та його провідних понять. Аналізуються теоретичні й методичні аспекти реалізації компетентнісного підходу в процесі підготовки працівників соціальної сфери у вищій школі.

14.17.12.2944/205880. Типи та види практичних занять з англійської мови у процесі підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Гайдук С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.21-25. - укр. УДК 378.1:37.011.31:811.111.
У статті розкрито структуру англомовної комунікативної компетентності та представлено розуміння кожного її компонента. Автор описує послідовність формування мовленнєвих навичок та умінь і на цій основі пропонує типи практичних занять з англійської мови.

14.17.12.2945/205884. Інтегративний підхід до організації самостійної роботи над формуванням комунікативних умінь майбутніх аграрників у процесі їх підготовки у ВНЗ. Дзюбата З. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.40-45. - укр. УДК 378.094+37.091.33:8111.111.
Стаття присвячена обґрунтуванню ефективності реалізації інтегративного підходу до організації самостійної роботи студентів аграрних ВНЗ з низки гуманітарних дисциплін з метою формування комунікативних умінь майбутніх аграрників, які є важливим компонентом професійної компетентності фахівців у галузі сільського господарства.

14.17.12.2946/205885. Англомовні ресурси Інтернету у навчанні англійської мови студентів мовних спеціальностей ВНЗ. Задільська Г., Комар Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.45-49. - укр. УДК 378.3:811.243.
У статті розглядаються можливості використання Інтернет-ресурсів у навчанні англійської мови з метою посилення мотивації її вивчення та підвищення соціокультурної компетенції студентів-філологів. Автори досліджують та аналізують переваги використання сучасних комп'ютерних технологій у навчанні англійської мови студентів філологічних спеціальностей ВНЗ.

14.17.12.2947/205888. Реалізація положень системного підходу у контексті формування дидактичної компетентності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Удовіченко Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.57-61. - укр. УДК 378.026.
У статті розглянуто та проаналізовано положення теорії систем, методології системних досліджень, реалізації системного підходу у сучасній дидактиці та контексті формування дидактичної компетентності студентів вищих педагогічних навчальних закладів. За допомогою загальних властивостей та ознак описано освітні та педагогічні системи, які відносяться до соціальних систем.

14.17.12.2948/205891. Методика розвитку німецькомовної комунікативної компетентності студентів у писемному мовленні на основі інтернет-технологій. Гоцинець І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.73-77. - укр. УДК 378.1:811.112.2:004.
У статті розглядається проблема застосування платформи Moodle, блог та вікі-технологій у процесі формування комунікативної компетентності студентів-бакалаврів у писемному мовленні. Автор наголошує на необхідності урахування лінгвістичного,пунктуаційного, композиційно-структурного, предметного та соціокультурного компонентів змісту навчання писемного мовлення та розвитку інформаційно-комунікаційних вмінь студентів і викладачів та дотриманні поетапності у використанні блог та вікі-технологій.

14.17.12.2949/205892. Інноваційний підхід до виховання громадянськості студентів гуманітарних ВНЗ. Чепіга І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.78-81. - укр. УДК 37.06 - 379.8.
У статті розглядається проблема між потребою суспільства в вихованні відповідальних громадян, які вільно орієнтуються в складній сучасній соціально-економічній і політичній ситуації зі стійкою особисто значимою громадянською позицією, з одного боку відсутності у більшості молодих людей чинних орієнтирів, громадянських цінностей та ідеалів. Орієнтовані шляхи підвищення громадянськості студентської молоді через комплексний підхід до цієї проблеми.

14.17.12.2950/205893. Оптимізація довузівської підготовки з фізики іноземних слухачів авіаційного університету. Корчук О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.81-85. - укр. УДК 378.147:629.
У статті проаналізовано досвід викладання іноземним слухачам підготовчого відділення дисципліни "Фізика " у Національному авіаційному університеті. Визначено особливості і завдання вивчення фізики на інженерно-технічних спеціальностях. Представлено комплекс навчально-методичного забезпечення цієї дисципліни, застосування якого дозволяє оптимізувати процес довузівської підготовки.

14.17.12.2951/205894. Значення екоетичної позиції студентів педагогічних вузів, як моделі навчально-виховної роботи майбутнього вчителя. Александрович Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.86-90. - укр. УДК 378.
У статті відображаються значення екоетичної позиції шляхом використання форм та методів навчально-виховної роботи у навчальному процесі майбутніх педагогів. Обгрунтовується важливість у виховному процесі формування екоетичної позиції, яка шляхом формування нового мислення спрямовує молодь до ціннісного ставлення до навколишнього середовища. Тим самим спрямовує на створення оздоровчого освітнього середовища. Висвітлюються питання значущості екоетичної позиції у формуванні здоров'язбережувального ставлення до себе, близьких та оточуючих. Та подальшого використання набутих знань у майбутній педагогічній діяльності.

14.17.12.2952/205904. Сутність і структура дослідницької компетентності майбутніх бакалаврів соціальної педагогіки. Прохорчук О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.131-135. - укр. УДК 37.013.42:377:005.336.2.
У статті висвітлено сутність і структуру дослідницької компетентності майбутніх бакалаврів соціальної педагогіки, як цілісної інтегративної здатності особистості.

14.17.12.2953/205905. Методика розвитку конструкторських умінь у технологів деревообробки (на прикладі сучасних технологій меблевого виробництва). Корицький В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.136-139. - укр. УДК 647:648.
У статті розглянуто умови жорсткої конкуренції переважаючих сьогодні в меблевій промисловості, виробники повинні систематично відстежувати і застосовувати нові способи раціоналізації виробничих процесів. Діяльність художників-конструкторів в цілому повинна бути спрямована на забезпечення підйому матеріального і культурного рівня народу, підвищення ефективності суспільного виробництва, гуманізацію всього навколишнього середовища людини. Вони повинні вирішуватися шляхом участі художника-конструктора у розробці оптимального асортименту, створенні виробів високої якості. У вирішенні зазначених проблем, пов'язаних з діяльністю художнього конструювання, важлива роль належить інженерам і технологам.

14.17.12.2954/205908. Експериментальна перевірка ефективності методики навчання майбутніх лікарів загальної практики англійського професійно орієнтованого діалогічного мовлення. Крисак Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.149-152. - укр. УДК 811.111 - 26.
У статті розглянуто результати експериментальної перевірки ефективності методики навчання англійського професійно орієнтованого діалогічного мовлення лікарів загальної практики. Визначено етапи експерименту, сформульовано гіпотезу експерименту, наведено результати констатуючого та контрольного зрізів. У результаті проведеного експериментального дослідження доведено ефективність розробленої методики навчання.

14.17.12.2955/205911. Модель індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів філологічних спеціальностей. Малоіван М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.160-165. - укр. УДК 371.132:009.
У статті зроблено спробу визначити три вектори моделювання дидактичної системи індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів філологічних спеціальностей. Визначено сутність кожного вектору як елементу об'єкта високої складності. Запропоновано дидактичну систему індивідуалізації самостійної навчальної діяльності студентів філологічних спеціальностей, яку представлено як єдність п'яти етапів.

14.17.12.2956/205918. Реалізація компетентнісного підходу у процесі інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів. Сіняговська І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.39-44. - укр. УДК 378.147.

У статті було визначено сутність і шляхи реалізації компетентнісного підходу у процесі інтеграції змісту навчальної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти.

14.17.12.2957/205919. Інноватика, фізична культура у виші та здоровий спосіб життя. Баштовенко О., Смакула О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.45-49. - укр. УДК 372.879.6(045).
Необхідність і важливість фізичної культури у виші потребує нового підходу до організації навчального процесу. Важливою складовою є отримання обґрунтування та підтвердження ролі фізичної культури у збереженні й укріпленні здоров'я, підтримання високого рівня психофізичної підготовленості необхідної для самостійного використання засобів фізичної культури у формуванні свідомої спрямованості на здоровий спосіб життя.

14.17.12.2958/205921. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до формування екологічної компетентності молодших школярів. Танська В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.55-59. - укр. УДК 37.08:37.037.
У статті проаналізовано різні підходи до вивчення проблеми підготовки майбутнього вчителя початкових класів. Розглянуто особливості формування екологічної компетентності учнів молодшого шкільного віку засобами різних навчальних предметів. Основні результати дослідження впроваджено у навчальний процес.

14.17.12.2959/205923. Компетентнісний підхід до розроблення стандартів вищої освіти в галузі знань "Освіта". Красовська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.64-68. - укр. УДК 378.937+371.03.
У статті розкриваються особливості застосування компетентнісного підходу розроблення стандартів вищої освіти в галузі знань "Освіта". Керуючись методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів автор статті окреслює визначення предметної області "Освіта", її теоретичний зміст, об'єкти діяльності педагога, цілі навчання, методи, методики та технології. На основі Національної рамки кваліфікацій та варіантів з переліку проекту Tuning визначено ключові поняття стандарту вищої освіти: інтегральна, загальні та фахові компетентності майбутнього вчителя.

14.17.12.2960/205926. Використання педагогічної спадщини В. Сухомлинського у формуванні управлінської компетентності майбутніх вчителів початкових класів. Лалак Н., Фенчак Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.77-81. - укр. УДК 378:373.31.13.035.91.
Стаття присвячена проблемі формування управлінської компетентності майбутніх вчителів початкових класів. Обґрунтовано, що оволодіння вчителем дидактичним аспектом управління є важливим компонентом комплексного аспекту до підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Представлено шляхи використання педагогічної спадщини Василя Сухомлинського щодо формування у майбутніх фахівців управлінської компетентності.

14.17.12.2961/205931. Формування соціально-педагогічної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. Кутняк І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.98-101. - укр. УДК 378.1:373.06.
У статті розкривається сутність педагогічної компетентності, її структура та особливості формування майбутнього вчителя початкової школи. Проаналізовано різні підходи науковців щодо визначення суті поняття "компетентності педагога" та його складових. З'ясовано умови формування соціально-педагогічної компетентності. Доведено, що процес формування соціально-педагогічної компетентності не може бути спонтанним, стихійним процесом. Розкрито основні завдання, які необхідно вирішити для формування соціально-педагогічної компетенції майбутнього вчителя початкової школи.

14.17.12.2962/205941. Фахова підготовка менеджерів освіти у педагогічному університеті в контексті інтернаціоналізації освітнього простору. Бірюк Д. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.147-151. - укр. УДК 378.014.25:[005+37].
У статті здійснюється аналіз сучасних підходів до реалізації освітнього менеджменту в системі педагогічної освіти сьогодення в контексті реалізації концепту гуманітарної місії педагогічного університету. З опорою на загальну теорію управління і теорію педагогічної діяльності досліджений зв'язок ефективності управління з підвищенням рівня професійної компетентності вчителя. Обґрунтовується необхідність уваги до людського чинника, як засадничої умови підвищення управлінського професіоналізму у галузі фахової педагогічної освіти.

14.17.12.2963/205943. Дидактична характеристика спецкурсу "організація спортивно-оздоровчої діяльності у середніх навчальних закладах". Винник Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.158-163. - укр. УДК 378.124:769.
У статті представлено дидактичну характеристику спецкурсу "Організація спортивно-оздоровчої діяльності у середніх навчальних закладах" зокрема розкрито його особливості та перспективи. Проаналізовано та обґрунтовано застосовані методи та окреслено їх педагогічні особливості. Надано аналіз матеріалу впровадженого у навчальні курси: "Вступ до спеціальності", "Основи теорії здоров'я ", "Фізична культура різних груп населення ", "Оздоровча фізична культура та фітнес", що сприятиме розвитку рефлексивного мислення, мотивуванню до діяльності у середніх навчальних закладах тощо. Представлено проміжні результати дослідження та окреслено його результати. Надано рекомендації щодо впровадження спецкурсу у навчальний процес.

14.17.12.2964/205944. Методика формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки. Чжан Їфу. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.164-168. - укр. УДК 378.011.3 - 051:78:[159.937].
Стаття присвячена проблемі формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки (на заняттях з фортепіано). У сучасній науково-педагогічній літературі проблема формування художньо-образного сприйняття трактується не тільки як становлення здатності майбутнього вчителя музики до почуттєво-інтелектуального осягнення емоційно-виразного, поетико-метафоричного змісту музичних творів, а й основа реалізації продуктивної фахової діяльності та необхідна умова забезпечення ефективності навчання спеціалістів та підготовки їх до глибокого розуміння духовних цінностей мистецтва.

14.17.12.2965/205945. Проектувальні уміння майбутнього педагога як умова успішної організації навчально-пізнавальної діяльності дітей у полікультурному просторі. Лук'янчиков М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.169-172. - укр. УДК 371.134.
У статті висвітлено погляди науковців щодо розуміння сутності понять "проектувальна діяльність", "педагогічне проектування", "проектувальні уміння". Розкрито теоретичні основи впровадження педагогічного проектування в полікультурний простір загальноосвітньої школи з метою організації навчально-пізнавальної діяльності дітей.

14.17.12.2966/205947. Експериментальна перевірка ефективності формування професійно значущих якостей майбутніх фахівців з управління персоналом та економіки праці у процесі фахової підготовки. Головач Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.179-183. - укр. УДК 378.1.
У статті представлені результати проведеного педагогічного експерименту, що проводився за участі контрольної та експериментальної груп студентів денної форми навчання ВНЗ. Визначено критерії, рівні та показники сформованості професійно значущих якостей студентів. Проведений аналіз узагальнених результатів експериментальної перевірки доводить результативність запропонованих змін педагогічних умов фахової підготовки майбутніх фахівців з управління персоналом та економіки праці.

14.17.12.2967/205950. Дидактичні особливості формування кар'єрної компетентності майбутніх фахівців в процесі їх професійної підготовки. Жигірь В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.18-22. - укр. УДК 378.046.4.
У статті розглянуто особливості трактування понять "кар'єра" та "кар'єрна компетентність " майбутнього фахівця з точки зору психологічного, соціологічного, економічного, акмеологічного, особистісного підходів. Охарактеризовано структуру кар'єрної компетентності та визначено дидактичні особливості її формування в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців.

14.17.12.2968/205952. Виявлення педагогічних умов і критеріїв розвитку пізнавальної діяльності студентів дистанційної форми навчання. Заболоцький А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.27-31. - укр. УДК 37.048.4:811.111:338.48.
У статті розглянуто теоретичний та практичний досвід виявлення педагогічних умов і критеріїв розвитку пізнавальної діяльності студентів дистанційної форми навчання.

14.17.12.2969/205953. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. Садова І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.31-34. - укр. УДК 378.
У статті розглянуто різні підходи до визначення сутності поняття "професійна компетентність". Розкрито можливі шляхи формування професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи в умовах сучасної освіти.

14.17.12.2970/205956. Підготовка майбутніх вчителів до формування оцінно-контрольних дій у навчально-мовленнєвій діяльності учнів початкової школи. Луців С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.44-47. - укр. УДК 81'233:373.3.
Стаття присвячена актуальній проблемі, оскільки для досягнення навчальної незалежності, ініціативності й відповідальності учнів як показників суб'єктної позиції в учінні особливого значення набуває самостійність дитини в контрольно-оцінній діяльності. З'ясовано, що об'єктом контролю у процесі навчання є знання, вміння та навички, досвід творчої діяльності учнів, досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу; виокремлено етапи формування контрольно-оцінних умінь молодших школярів. Визначено педагогічні основи формування оцінно-контрольних дій під час розвитку мовлення молодших школярів.

14.17.12.2971/205963. Науково-пошукова діяльність як чинник професійно-особистісного розвитку студентів. Скалич Л., Юречко У. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.76-79. - укр. УДК 378.11:371.212.51.
У статті розкрито значення науково-пошукової роботи як чинника професійно-особистісного розвитку студентів. Проаналізовано форми науково-пошукової діяльності студентів. З'ясовано, що важливою складовою фахової компетенції майбутніх учителів початкової школи є наявність в них високого рівня дослідницьких здібностей.

14.17.12.2972/205965. Формування креативних компетентностей у процесі викладання навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах. Стахів Л., Стахів В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.85-89. - укр. УДК 378.1:378.214.
У статті проаналізовано проблему формування креативних компетентностей у процесі викладання навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах; акцентовано увагу на оптимальному поєднанні різних форм та методів навчання під час викладання навчальних дисциплін.

14.17.12.2973/205967. Педагогічні технології формування професійної компетентності майбутніх агротехніків у аграрних коледжах. Погоріла Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.93-97. - укр. УДК 378:004.
У статті виокремлено та проаналізовано педагогічні технології формування професійної компетентності майбутніх агротехніків у аграрних коледжах, а саме: кейс-метод, тьюторство, метод проектів, ігрові, модульно-компетентнісні. Розглянуто поняття "технологія навчання", "педагогічна технологія ", їх схожість та відмінність. Було розроблено методику застосування педагогічних технологій при вивченні дисциплін циклу професійно-практичної підготовки майбутніх агротехніків в аграрних коледжах. Розкрито суть пізнавального інтересу майбутніх агротехніків до практичного навчання та охарактеризовано головні аспекти його впровадження в навчальний процес аграрних коледжів.

14.17.12.2974/205968. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя початкової школи у змісті фахової підготовки. Кравченко-Дзондза О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.98-102. - укр. УДК 378.011.3 - 051:373.3.
У статті проаналізовано зміст і структуру комунікативної компетентності. Висвітлені складові компоненти комунікативної компетентності фахівця. Обґрунтовано актуальність і необхідність застосування компетентнісного підходу у системі освіти. Розглянуто основні аспекти формування і розвитку комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи у процесі фахової підготовки.

14.17.12.2975/205969. Практичні заняття з трудового навчання як засіб формування методичної компетентності майбутнього вчителя. Дробчак Я. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.103-106. - укр. УДК 378.1:373.62.
У статті розглядається зміст теоретичної та практичної підготовки майбутнього вчителя до проведення уроків з трудового навчання у початкових класах; аналізуються окремі компоненти методичної компетентності майбутнього вчителя; акцентується увага на вагомих складових готовності сучасного педагога до навчально-трудової діяльності в умовах школи.

14.17.12.2976/205970. Компоненти професійно-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу. Бурмакіна Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.107-111. - укр. УДК 378.126.

У статті представлено визначення поняття "професійна компетентність". Досліджено поняття "професійно-педагогічна компетентність". На основі теоретичного аналізу педагогічної літератури запропоновано модель професійно-педагогічної компетентності викладача ВНЗ, яка включає п'ять основних компонентів: когнітивний, операційно-технологічний, соціальний, особистісний, аутопсихологічний. Розкрито зміст кожного компоненту.

14.17.12.2977/205972. Формування художньо-естетичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи в процесі вивчення мистецьких дисциплін. Василинка М., Майборода І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.115-118. - укр. УДК 378:373.31.13.036.
У статті розкрито сутність художньо-естетичної компетентності та окреслено сучасні підходи до її формування у майбутніх учителів початкової школи в процесі фахової підготовки.

14.17.12.2978/205973. Підготовка майбутнього вчителя до здійснення моніторингу рівня розвитку англомовної лексичної компетенції учнів початкової школи засобами гри. Литньова І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.119-123. - укр. УДК 378.1:80.
У статті розглядається проблема підготовки майбутніх учителів до контролю рівня розвитку англомовної лексичної компетентності учнів початкової школи. Особлива роль приділяється висвітленню питання вікових особливостей учнів та їх вплив на процес засвоєння та вживання лексичних одиниць. У статті зазначається, що одним із засобів моніторингу рівня розвитку англомовної лексичної компетентності є ролева гра.

14.17.12.2979/205977. Емпіричне дослідження особливостей інформаційної діяльності іноземних студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. Алєксєєва Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.138-144. - укр. УДК 167.1:[37 - 043.83:004:.
У статті досліджуються особливості інформаційної діяльності іноземних студентів інженерно-педагогічних спеціальностей для подальшого формування в них інформаційної культури. Наводяться результати емпіричного дослідження інформаційної діяльності іноземних студентів, за допомогою якого була виявлена низка проблем, пов'язаних з низькою мотивацією, низьким рівнем вмінь та навичок роботи з інформацією, а також в опануванні технічними засобами. Однією з основних труднощів навчання іноземних студентів стає мовний бар'єр, який заважає студентам отримувати потрібну для навчання та майбутньої професійної діяльності інформацію в необхідному обсязі та відповідної якості.

14.17.12.2980/205978. Сутність, структура та місце навчально-ігрових технологій у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів. Марко М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.145-149. - укр. УДК 371.13.3.
Статтю присвячено проблемі формування готовності майбутніх учителів початкових класів до використання навчально-ігрових технологій у професійній діяльності. На основі теоретичного аналізу наукової літератури розкрито місце, сутність і структуру навчально-ігрових технологій, що характеризує морально-психологічну, теоретичну і практичну готовність майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності в умовах початкової школи. Розроблено структурну модель ігрової діяльності, яка містить системно впорядковану сукупність взаємопов'язаних та взаємозалежних компонентів - мотиваційно-цільового, когнітивного, операційно-діяльнісного та результативного.

14.17.12.2981/205984. Особливості науково-дослідної роботи магістрантів професійної освіти у ВНЗ. Жигірь В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.15-19. - укр. УДК 378.046.4.
У статті розглянуто основи підготовки фахівців освітнього ступеня магістр, відповідно до чинного законодавства України. Визначено особливості навчання магістра професійної (інженерно-педагогічної) освіти за спеціальністю 8.01010401 "Професійна освіта"у ВНЗ. Схарактеризовано основні компоненти науково-дослідної роботи магістрантів й зокрема підготовки випускної кваліфікаційної (магістерської) роботи.

14.17.12.2982/205985. Теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах. Колісник-Гуменюк Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.19-26. - укр. УДК 378.126:688.782.
У постановочній статті подається всебічна характеристика проблеми теоретичних та методичних засад професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах. У статті обґрунтовано теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах; проведено аналіз педагогічних досліджень щодо чинників, які гальмують розвиток української вищої освіти; доведена актуальність дослідницької роботи; відповідно до об'єкта, предмета, мети і гіпотези дослідження визначені основні завдання; розкрито концепцію дослідження.

14.17.12.2983/205988. Підготовка майбутніх учителів до впровадження інноваційних навчальних технологій з української мови у початкових класах. Зимульдінова А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.37-43. - укр. УДК 3781:3783:811.161.2.
У статті розкрито актуальні проблеми підготовки майбутніх учителів до впровадження інноваційних навчальних технологій з української мови у початкових класах. Ця підготовка є цілісним процесом, який передбачає взаємозв'язок теоретичного і практичного аспектів. Оволодіння знаннями та уміннями студентів забезпечують лекційні та практичні заняття зі спецкурсу "Інноваційні навчальні технології з української мови в початкових класах". Сповна розглянуто активні методи навчання майбутніх учителів, серед яких є розв'язування методичних задач та проведення ділових ігор. Основні положення дослідження можуть бути використані в процесі підготовки студентів і в практичній діяльності учителів початкової школи.

14.17.12.2984/205989. Міжнародний досвід розвитку загальних компетентностей студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти у контексті реалізації управлінської діяльності. Муромець В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.44-48. - укр. УДК 378:37.07(043.3).
Статтю присвячено висвітленню міжнародного досвіду щодо розвитку загальних компетентностей студентів магістратури у закладах вищої освіти. Наголошено, що одними із основних завдань підготовки студентів магістратури є системне підвищення якості освіти на інноваційній основі; визначеність й унормування змісту всіх підсистем освіти, що забезпечує поступовий розвиток загальних (універсальних) компетентностей, конкурентоспроможність на зовнішньому ринку праці, створення сприятливих умов для професійного вдосконалення, розвитку лідерських компетенцій.

14.17.12.2985/205993. Роль польових практик у професійній підготовці майбутніх учителів біології. Хлонь Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.64-68. - укр. УДК 378.147.

Стаття присвячена професійній підготовці майбутніх учителів біології і природознавства. Основна увага приділена ролі польових практик як засобу закріплення теоретичних знань і отримання практичних умінь і навичок студентів.

14.17.12.2986/205995. Вивчення статі як складної генетичної ознаки на заняттях з курсу "Генетика з основами селекції". Бурчак Л., Мигун М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.73-77. - укр. УДК 378.575:2.
Статтю присвячено проблемі удосконалення навчального процесу у вищій школі з генетики, розкрито практичну спрямованість занять з курсу "Генетика з основами селекції" на вивчення статі як складної генетичної ознаки. Також наведено порівняння статевих типів конопель за фенотиповими ознаками.

14.17.12.2987/205996. Особливості формування методично-математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Жигайло О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.78-81. - укр. УДК 378:373.31.
У статті розглянуто методичну компетентність як складову професійної компетентності майбутнього вчителя, визначено структурні особливості методичної компетентності; сформульовано педагогічні умови формування у майбутнього вчителя математики методичної компетентності в процесі викладання дисциплін природничо-математичного циклу.

14.17.12.2988/205997. Система підготовки майбутніх учителів математики до використання ІКТу професійній діяльності. Бурчак С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.82-86. - укр. УДК 378.371.134:004.4.
Стаття присвячена проблемі підготовки майбутніх учителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі викладання математики. У статті запропонована система та методичне забезпечення поетапного процесу підготовки майбутніх учителів математики до досліджуваної проблеми.

14.17.12.2989/205999. Проблема оновлення профілів освітніх програм підготовки інженерів-програмістів. Круглик В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.89-93. - укр. УДК 004:37.
У статті досліджені сучасні тенденції щодо оновлення профілів освітніх програм бакалаврів з комп'ютерних наук та інформаційних технологій в рамках уведення стандартів вищої освіти. Сформований перелік рекомендацій, яких доцільно враховувати за оновлення профілів освітніх програм.

14.17.12.2990/206004. Формування професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури. Ніконець А., Михайловський О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.111-115. - укр. УДК 378.14:37.011.31:37.037.
У статті обґрунтовано умови формування професіонального іміджу сучасного вчителя, виявлено структурно-смислові його ознаки. Встановлено, що професійний педагогічний імідж - це складне психолого-педагогічне явище самореалізації особистості вчителя, яке формується в процесі отримання професійної підготовки, практичної педагогічної діяльності, самоосвіти і саморозвитку.

14.17.12.2991/206005. Особливості викладання спеціалізованого курсу "Фармацевтична деонтологічна культура". Шафранська Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.116-120. - укр. УДК 615:174.
У статті розкривається мета, завдання, зміст та структура спеціалізованого курсу навчальної авторської дисципліни "Фармацевтична деонтологічна культура". Спеціалізований курс передбачено впровадити в навчально-виховальний процес професійної підготовки майбутніх фармацевтів для підвищення рівня сформованості їх деонтологічної культури. В змісті курсу формування деонтологічної культури майбутніх фармацевтів розглядаються особливості фармацевтичної деонтологічної культури, моральність у фармацевтичній галузі, деонтологічний зміст професійно-орієнтованих дисциплін: деонтологія фармацевтичного аналізу, належність аптечної практики, морально-правові аспекти фармацевтичної діяльності, деонтологічний аспект фармацевтичної опіки та фітотерапії, обов'язковість та правильність у наданні фармацевтичної допомоги.

14.17.12.2992/206011. Педагогічні умови підготовки технолога деревообробки. Корицький В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.141-144. - укр. УДК 378.14:674.06 - 05.
У статті розглянуто професійну підготовку, як педагогічну діяльність яку допускає наявність, як мінімум, двох сторін - суб'єкту і об'єкту, але ці сторони можуть знаходитися у взаєминах тільки у визначеній сфері, визначеному "просторі". Однією із сторін цього "простору" і є педагогічні умови. Наприклад, у "Філософському енциклопедичному словнику" під редакцією Л. Ільїчова зустрічаємось із таким тлумаченням "умови" як "філософської категорії, в якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує. Завдяки наявності відповідних умов властивості речей переходять з можливості в дійсність".

14.17.12.2993/206014. Мотиваційно-ціннісна сфера здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології. Миронюк Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.153-157. - укр. УДК 371.134:57(07).
У статті висвітлено один із критеріїв здоров'язбережувальної компетентності мотиваційно-ціннісний. Встановлено, що в основному процес формування здоров'язбережувальної компетентності майбутнього вчителя біології орієнтований на когнітивно-інформаційний та практично-діяльнісний критерії, а в меншій мірі на мотиваційно-ціннісний. Доведено, що вдосконалення освітніх технологій призводить до того, що педагогічний процес стає особистісно-орієнтованим, а взаємодія викладачів і студентів - суб'єкт-суб'єктною. Тому, на перший план висувається мотиваційно-ціннісний критерій здоров'язбережувальної компетентності майбутнього вчителя біології.

14.17.12.2994/206015. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності студентів технічних університетів. Остапчук Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.158-163. - укр. УДК 37.026.
У статті визначено організаційно-педагогічні умови формування інформаційної компетентності студентів технічних університетів. Здійснено теоретико-методичне обґрунтування кожної із запропонованих організаційно-педагогічних умов щодо її ефективності у процесі формування інформаційної компетентності студентів технічних університетів. Запропоновано комплекс, що включає забезпечення мотивації, технологізації навчального процесу, орієнтування на міжнародні стандарти. Розглянуто особливості реалізації визначених організаційно-педагогічних умов.

14.17.12.2995/206016. Моделювання процесу формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності. Ратєєва В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.164-168. - укр. УДК 378.147:159.9 - 057.87(043.3).
У статті представлено модель формування готовності майбутніх психологів до використання естетотерапії у професійній діяльності. Презентовано авторську змістову модель формування готовності майбутніх психологів до використання засобів

естетотерапії, у якій міститься мета, завдання, теоретико-методологічний, змістовий, методичний блоки, результат формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії.

14.17.12.2996/206017. Професійно-спрямована іншомовна підготовка майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. Чернюк Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.169-173. - укр. УДК 378.016:81'243]:796 - 051 -.
У статті розглянута проблема організації іншомовної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. Визначено, що особливої актуальності набуває професійно-спрямоване навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів. Виявлено, що найпродуктивнішим підходом для вирішення задач підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту є компетентнісний підхід.

14.17.12.2997/206018. Підготовка мобільного викладача інформатики в умовах магістратури. Сачук Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.174-178. - укр. УДК 378.22.
У статті обґрунтовані принципи організації освітнього середовища, спираючись на які можна досягти ефективного формування соціально-професійної мобільності майбутніх викладачів інформатики у процесі магістерської підготовки. Серед них виділені: принцип активної позиції, принцип рефлексії власної діяльності, принцип розвиваючого середовища, принцип значимої домінанти, принцип гуманного ставлення.

14.17.12.2998/206033. Методологічні аспекти формування соціальної компетентності майбутніх педагогів. Малихін О., Василюк Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.6-10. - укр. УДК 378.147:37.035.
У статті уточнено поняття "соціальна компетентність", теоретично обґрунтовано методологічні підходи (компетентнісний, особистісно орієнтований, акмеологічний, аксіологічний та технологічний) до формування соціальної компетентності студентів - майбутніх учителів. Означені підходи в освіті визначено як методологію, що розвиває принципи самореалізації студентів.

14.17.12.2999/206039. Підготовка фахівців дошкільної освіти в контексті Болонського процесу. Калічак Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.34-38. - укр. УДК 378.1:373.211.24.
У статті розглянуто окремі аспекти професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах євроінтеграції української системи освіти. Виявлено, що основні тенденції та закономірності розвитку освіти в різних країнах Європи здійснюють безпосередній вплив на проведення освітніх реформ в Україні та модернізацію вітчизняної системи вищої педагогічної освіти у світлі вимог Болонської декларації. Проаналізовано польський досвід підготовки фахівців дошкільної освіти.

14.17.12.3000/206041. Інноваційні технології у формуванні мотивації до вивчення іноземної мови у студентів непрофільних вишів. Кузан Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.42-46. - укр. УДК 37.013.42:378.147(477).
У статті визначено та обґрунтовано інноваційні технології у формуванні мотивації до вивчення іноземної мови у студентів непрофільних вишів; встановлено алгоритм цього процесу у системі понять "потреба - мотив - стимул ", а також складові іншомовної комунікативної компетентності як результату професійної мовної підготовки.

14.17.12.3001/206045. Компетентнісний підхід у підготовці магістрів з управління навчальним закладом. Ручкіна М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.61-65. - укр. УДК 378.22+005.336.2.
У статті представлено аналіз теоретичних праць вітчизняних та зарубіжних фахівців щодо визначення сутності понять "компетентність", "компетенція". Схарактеризовано особливості професійної компетентності і професійної компетенції. Обґрунтувати вагомість підготовки магістрів з управління навчальним закладом на засадах компетентнісного підходу.

14.17.12.3002/206048. Роль англомовної комунікативної компетентності в професійній взаємодії майбутніх працівників соціономічної сфери. Корж О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.78-82. - укр. УДК 37.091.12:159 - 051.
У статті досліджено теоретичні основи комунікативної компетентності. Розглянуто сутність понять "комунікативна компетентність" та "професійна взаємодія". Коротко проаналізовано наукові підходи до потрактування терміну "комунікація ". Визначено значення англомовної комунікативної компетентності для здійснення професійної взаємодії майбутніх працівників соціономічної сфери.

14.17.12.3003/206051. Можливості проблемного навчання у професійній підготовці фахівців соціономічних професій. Васюк О., Ліснічук Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.90-94. - укр. УДК 37.091.39:377:303.682.
У статті розкриті теоретичні та методичні аспекти застосування проблемного навчання при професійній підготовці фахівців соціономічної сфери на діяльність в умовах сільського соціуму. Наведено приклади створення проблемних ситуацій на заняттях.

14.17.12.3004/206056. Роль технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкової освіти. Ніконенко Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.115-119. - укр. УДК 378.
У статті проаналізовано значення технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкового навчання в умовах модернізації вищої педагогічної освіти.

14.17.12.3005/206058. Філософські аспекти підготовки інженерів-педагогів галузі автотранспорту до моделювання. Бохонько Є. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.123-127. - укр. УДК 378:37.011.3.
У статті акцентується увага на необхідності осмислення майбутніми інженерами-педагогами сучасного філософського розуміння моделювання. Розглянуто проблеми, пов'язані зі застосування особливостей та імперативів сучасного наукового пізнання, синтетичної природи науки і техніки. Стаття присвячена аналізу стану розробленості філософських аспектів моделювання.

14.17.12.3006/206060. Управління професійною адаптацією студентів протягом усього періоду навчання у вищому навчальному закладі. Головач Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.133-137. - укр. УДК 378:159.923.
У статті розглянуті проблеми професійної адаптації студентів на різних етапах навчання у вищому навчальному закладі. Враховуються особливості кожного періоду професійної адаптації студентів. Визначено основні шляхи вирішення проблем професійної адаптації студентів протягом всього періоду навчання, що сприятиме вдосконаленню управління навчальним процесом, підвищить фаховий рівень випускників та забезпечить їх ефективну реалізацію на ринку праці. Автор пропонує якісно

нове вирішення проблеми створення педагогічних умов успішної професійної адаптації студентів у вищому навчальному закладі.

14.17.12.3007/206063. Педагогічні умови розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки. Бикова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.146-150. - укр. УДК (371.134:793.3(07)+159.954.
У статті розглянуто різні тлумачення поняття "педагогічні умови". Досліджуване поняття розкривається через концепцію: "умова", "педагогічні умови". Автор пропонує власне визначення поняття "педагогічні умови" розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії. Висвітлено зміст і значення навчальної діяльності, позанавчальної діяльності та індивідуально-дослідної роботи студентів-хореографів як первинних педагогічних умов розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки.

14.17.12.3008/206066. Педагогічні умови формування художньо-творчої компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Семенова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.160-164. - укр. УДК 371.134:74 07.
У статті розглянуто категоріально-понятійний апарат педагогічних умов формування художньо творчої компетенції. З'ясовано, що для ефективного функціонування педагогічної моделі доцільно використовувати такі педагогічні умови: орієнтація на цінності художньої творчості, стимулювання художньо-творчої активності, збагачення художньо-творчого досвіду. Проведено теоретичний аналіз та визначено місце запропонованих педагогічних умов у практичній підготовці майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.

14.17.12.3009/206068. Методичні аспекти виховання громадянськості у студентської молоді. Васюк О., Зарубенко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.11-15. - укр. УДК 37.017.4 - 057.875.
Проаналізовано підходи науковців до означення поняття "громадянське виховання". Розкрито форми і методи громадянського виховання та виокремлено домінантні, що є ефективними у формуванні громадянськості студентської молоді.

14.17.12.3010/206069. Антропологічний аспект підготовки педагогів до роботи з дошкільнятами. Ашиток Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.15-19. - укр. УДК 364.652.2 - 054. 3.
У статті автор пропонує своє розуміння сутності антропологічного підходу в світлі сучасної модернізації освіти. На методологічній основі антропологічного підходу автор розвиває ідеї про принципи виховання студентів, що навчаються в навчальних закладах вищої професійної освіти.

14.17.12.3011/206070. Оцінювання професійної діяльності викладачів у вищих навчальних закладах США. Зварич І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.19-25. - укр. УДК 378.124:378.4(73).
У статті проаналізовано історичний розвиток оцінювання професійної діяльності викладачів у вищих навчальних закладах США; з'ясовано історичні періоди розвитку оцінювання, запропоновано назви цих періодів, висвітлено критерії за якими визначено історичні періоди розвитку оцінювання.

14.17.12.3012/206072. Використання web-порталу обліку і моніторингу міграції птахів в Азово-Чорноморському регіоні України при вивченні дисципліни "Екологічна експертиза". Осадчий В., Горлов П., Сердюк І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.30-34. - укр. УДК 378.091.33:502.1.
У статті проаналізовано особливості використання Web-порталу обліку і моніторингу міграції птахів в Азово-Чорноморському регіоні України при вивченні дисципліни "Екологічна експертиза". Розкрито особливості створення Web-порталу, розглянуто його основні характеристики. Авторами наведено загальну характеристику дисципліни й особливості її вивчення.

14.17.12.3013/206073. Науково-дослідницька діяльність студентів як інноваційний вимір вищої школи. Ромащенко І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.35-38. - укр. УДК 378.147.091.31.
Стаття присвячена значенню науково-дослідної діяльності студентів у освітньому процесі. Доведено значення науково-дослідницьких вмінь при підготовці компетентного фахівця та у розвиток економічної стабільності держави.

14.17.12.3014/206074. Особливості навчання професійній іншомовній комунікації студентів педагогічних спеціальностей. Павлішак О., Гутиряк О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.39-43. - укр. УДК 378.147:811.
У статті розглядаються питання навчання професійної іншомовної комунікації студентів педагогічних спеціальностей. З'ясовано, що особливість викладання іноземної мови за професійним спрямуванням полягає у фаховому контексті обраної спеціальності, основним актуальним завданням якої є оволодіння знаннями фахової терміносистеми і набуття вмінь використовувати вузькоспеціалізовану лексику для виконання навчальних професійно-орієнтованих завдань, спрямованих на подальше спілкування у виробничих ситуаціях. Доведено результативність використання різноманітних методів, форм та технологій при викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням.

14.17.12.3015/206075. Аналіз програм підготовки інженерів-програмістів у вищих навчальних закладах США. Круглик В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.43-48. - укр. УДК 378.14.
У статті наведений аналіз досвіду провідних вишів світу щодо підготовки фахівців з інформаційних технологій. Розкриті особливості програм підготовки інженерів-програмістів за різними спеціальностями у вищих навчальних закладах США. Охарактеризований зміст та структура навчання за спеціальностями "Обчислювальна техніка", "Інформатика", "Інформаційні системи", "Інформаційні технології", "Програмна інженерія".

14.17.12.3016/206079. Методологія формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови. Кравець Р. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.62-66. - укр. УДК 378:372.881.111.1.
У статті розкрито сутність поняття "методологія" у теоретичному й практичному аспектах. Здійснено компаративний аналіз наявних у науковій літературі визначень методології. Висвітлено особливості трактування досліджуваного поняття у гуманітарних, фізико-математичних і технічних науках. Охарактеризовано дескриптивну й нормативну методології. Окреслено низку проблем, до яких призвів поділ методології науки на філософську, загальнонаукову, конкретно-наукову, технологічну проблематики. Розмежовано поняття "методологія педагогіки" і "методологія дослідження". Сформульовано авторське бачення сутності методології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови.

14.17.12.3017/206082. Критерії та показники сформованості соціальної компетентності. Борбич Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.79-83. - укр. УДК 37.013.42:378.094.
У статті автором розроблено та обґрунтовано критерії та показники сформованості соціальної компетентності студентів педагогічних коледжів. Представлені критерії оцінювання соціальної компетентності студентів педагогічних коледжів відображають взаємозв'язки та взаємозалежність між її складовими, розкривають в специфічних ознаках кожного її структурного компонента і показують динаміку досліджуваного процесу. По кожному критерію було розроблено набір відповідних показників, на основі аналізу яких можна робити висновки про рівень сформованості соціальної компетентності студента.

14.17.12.3018/206083. Шляхи удосконалення процесу навчання вільного переказу студентів мовних факультетів ВНЗ. Гронь Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.84-87. - укр. УДК 378.147.
У статті розглядаються шляхи удосконалення навчання вільного переказу студентів мовних факультетів вищих навчальних закладів. Проведено аналіз різних методичних прийомів навчання переказу іноземною мовою з точки зору розвитку у студентів базисних умінь вільного переказу: умінь смислової організації та мовного оформлення власного висловлювання. Експериментально встановлено, що навчання переказу шляхом його скорочення, спрощення і перефразу є найефективнішим засобом підготовки до вільного переказу.

14.17.12.3019/206089. Дидактичні умови формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення іноземних мов. Бондаревська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.110-114. - укр. УДК 378.147.
У статті визначено та проаналізовано дидактичні умови формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів на прикладі викладання іноземних мов. Обґрунтований вибір оптимальних дидактичних умов, що сприяють оптимізації навчальної діяльності в ракурсі структурно-функціональних компонентів дидактичної моделі.

14.17.12.3020/206091. Аналіз методів культурологічної підготовки майбутнього педагога. Піддячий В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.118-122. - укр. УДК 37.018:130.2:37.018.8:37.091.212.
У статті визначено та проаналізовано методи культурологічної підготовки майбутніх педагогів, досліджено їхню структуру. Встановлено умови, які впливають на ефективність використання методів культурологічної підготовки майбутніх педагогів.

14.17.12.3021/206094. Використання ігрових технологій у процесі вивчення об'єктно-орієнтованого програмування. Конюхов С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.132-136. - укр. УДК 378.147.
У статті сформульована проблема відповідального ставлення майбутніх інженерів-програмістів до власної професійної кар'єри, яке має ґрунтуватися на усвідомленні й реалізації свободи вибору освітньої траєкторії. Визначені шляхи розв'язання цієї проблеми з використанням ігрових інтерактивних технологій навчання. Розглядаються підходи до впровадження ігрових методів у процесі вивчення об'єктно-орієнтованого програмування у вищих навчальних закладах.

14.17.12.3022/206099. Використання інноваційних педагогічних технологій у процесі професійно-практичної підготовки майбутнього викладача з основ технологій харчових виробництв. Гвоздецька Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.153-158. - укр. УДК 371.4+665(08).
У статті розкрито важливість ролі використання інноваційних технологій в процесі професійно-практичної підготовки майбутнього викладача з основ технологій харчових виробництв. Визначено протиріччя, які існують у професійній освіті при підготовці інженерно-педагогічних кадрів. Актуальність використання інноваційних педагогічних технологій у професійно-практичній підготовці майбутніх викладачів з основ технологій харчових виробництв зумовлена її основними завданнями, які полягають у тому, щоб навчити майбутнього викладача самостійно здобувати знання та застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань; сприяти розвитку комунікативних здібностей; розширити коло спілкування; прищепити уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати та аналізувати інформацію, висувати гіпотези, робити висновки.

14.17.12.3023/206101. Теоретико-методичні основи розвитку інженерно-педагогічної творчості у майбутніх фахівців з охорони праці. Вайнтрауб М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.6-10. - укр. УДК 378.147.31.
У статті висвітлено проблему щодо формування креативності у майбутніх фахівців з охорони праці на прикладі викладання курсу "Основи інженерно-педагогічної творчості" у вищих навчальних закладах. Основною умовою розвитку інженерно-педагогічної творчості у студентів з охорони праці є обґрунтування та впровадження її теоретичних і методичних основ. Серед теоретичних основ слід відмітити: підходи та принципи розвитку інженерно-педагогічної творчості, соціально-психологічні та педагогічні умови розвитку інженерно-педагогічної творчості, основи моделювання та конструювання технічних об'єктів, основи теорії винахідництва та раціоналізації, основні закони розвитку технічних систем, основи теорії розвитку творчої особистості, інтелектуальну власність та способи захисту її результатів.

14.17.12.3024/206103. Шляхи демократизації педагогічного процесу у ВНЗ України. Кобрій О., Заяць А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.16-20. - укр. УДК 378.31(447).
У статті розкриваються шляхи демократизації навчально-виховного процесу у ВНЗ та обґрунтовується необхідність реалізації в ньому індивідуалізації навчання і виховання, самостійної роботи студентів. З'ясовано, що такі перетворення є доброю практикою самореалізації, використання можливостей кожного студента.

14.17.12.3025/206104. Методи активізації навчання при вивченні дисципліни "Технології соціально-педагогічної діяльності". Васюк О., Ориненко І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.20-24. - укр. УДК 37.013.78:378.147.
Розкрито поняття "активізація навчально-пізнавальної діяльності", класифікації активних методів. Наведено конкретні приклади застосування методів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, майбутніх фахівців соціономічних професій, при вивченні дисципліни "Технології соціально-педагогічної діяльності".

14.17.12.3026/206107. Структурно-функціональна характеристика екологічної свідомості студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Хроленко М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.36-40. - укр. УДК 371.134:373.
У статті розглядаються психолого-педагогічні основи формування екологічної свідомості студентів педагогічних вузів. Пропонується 4-х компонентна структура екологічної свідомості. Розкриваються взаємозв'язки і особливості формування її компонентів.

14.17.12.3027/206108. Аналіз змісту і структури підготовки інженерів-програмістів у провідних вищих навчальних закладах Європи. Круглик В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.40-44. - укр. УДК 378.2(4+477).
У статті здійснений аналіз програм підготовки інженерів-програмістів у вищих навчальних закладах країн Європи. Наведені системи підготовки фахівців з інформаційних технологій у провідних навчальних закладах. Розглянуті відмінності підготовки спеціалістів у коледжах і університетах Європи.

14.17.12.3028/206110. Характеристика мережі вищих економічних навчальних закладів України. Загородня А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.50-55. - укр. УДК 378.09(477).
У статті розглянуто особливості освітньої діяльності вищих навчальних закладів України економічного профілю. Подано хронологію розвитку вищих економічних навчальних закладів України. Визначено мету, провідні напрями освітньої та дослідницької діяльності вищих навчальних закладів, розкрито сутність принципу управління якістю освіти.

14.17.12.3029/206113. Методика саморозвитку англомовної компетентності майбутнього педагога в контексті європейських орієнтирів. Піддячий В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.65-69. - укр. УДК 378:005.22:37.015.
У статті розглянуто проблему саморозвитку англомовної компетентності майбутнього педагога через призму європейської інтеграції України. Вказано на нові перспективи, які відкриваються перед студентами на основі володіння англійською мовою. Обґрунтовано необхідність саморозвитку англомовної компетентності майбутнього педагога. Розглянуто послідовність дій для ефективного та успішного опанування англійською мовою. Запропоновано методику саморозвитку англомовної компетентності майбутнього педагога на рівні А1 та А2 з використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій навчання. Розглянуто рівні володіння англійською мовою згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти.

14.17.12.3030/206115. Розвиток пізнавальної самостійності майбутніх бакалаврів соціальної педагогіки. Яковлева В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.74-79. - укр. УДК 378.
У статті розглянуто питання формування пізнавальної самостійності у майбутніх соціальних педагогів що складаються з двох взаємопов'язаних і взаємозумовлених процесів: мисленнєвої діяльності і практичного її втілення в практичних ситуаціях. З'ясовано кілька головних рівнів сформованості пізнавальної самостійності. Обґрунтовано результат пізнавальної діяльності і пов'язаний з цим розвиток пізнавальної самостійності відбувається як двоєдиність процесів інтеріоризації та екстеріоризації.

14.17.12.3031/206116. Академічне письмо: залежність назви навчального курсу від цілей та мети навчання. Бабенко Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.79-83. - укр. УДК 378.016:81'243.
У статті обґрунтовано й запропоновано мету, цілі та назви навчальних курсів з формування мовленнєвої компетентності з академічного письма на окремих ступенях навчання: бакалавраті, магістратурі та докторантурі; уточнено пов'язані з цією проблематикою поняття, що вживаються у педагогічному дискурсі: академічна грамотність, дослідницьке письмо та наукове дослідницьке письмо.

14.17.12.3032/206120. Імплементація Закону України "Про вищу освіту" як ключова умова забезпечення якості освіти та ефективної науково-дослідницької діяльності у системі вищої освіти. Ромащенко І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.98-103. - укр. УДК 378(477)(094.5).
У статті проаналізовано питання забезпечення якості вищої освіти у світлі імплементації Закону України "Про вищу освіту", обґрунтовано необхідність показників забезпечення внутрішньої якості освіти вищим навчальним закладом, зміст та функції науково-дослідницької діяльності студентів як важливої складової освітнього процесу.

14.17.12.3033/206121. Форми та методи організації самостійної роботи студентів спеціальності "Готельно-ресторанна справа" при викладанні фахових дисциплін. Кашинська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.104-108. - укр. УДК 378.147.
У статті розглянуто проблему організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів готельно-ресторанного профілю при викладанні фахової дисципліни "Організація готельного господарства". Означено важливість правильної організації самостійної роботи студентів для отримання вагомих результатів та формування професійних компетентностей; проаналізовано ефективні форми та методи самостійної роботи студентів. Також наведені приклади завдань самостійної роботи різних рівнів складності.

14.17.12.3034/206128. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу. Герговська Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.134-140. - укр. УДК 378.124:37.091.
У статті узагальнено подається психолого-педагогічна проблема взаємин педагога зі студентами та принципи формування педагогічної культури спілкування. Більшість пропозицій носять рекомендаційний описовий характер і зводяться до вимог щодо особистості викладача.

14.17.12.3035/206136. Особливості використання систем автоматизованого проектування у графічній підготовці майбутніх учителів технологій (на прикладі САПР Компас). Яшанов С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.11-15. - укр. УДК 378.147:004.92.
У статті подано загальну характеристику системи автоматизованого проектування Компас. Досліджено функціональні та дидактичні можливості комп'ютерної програми у графічній підготовці майбутніх учителів технологій. Встановлено, що у процесі навчання графічних дисциплін САПР Компас найбільш доцільно використовувати в таких випадках: як засіб унаочнення теоретичних відомостей; для формування у студентів навичок читання (аналізу) конструкторсько-графічної документації; при роботі з довідниковими інформаційними ресурсами; з метою автоматизації різних видів графічної діяльності.

14.17.12.3036/206137. Практичні аспекти організації педагогічного процесу в умовах підготовки вчителя у ВНЗ України. Кобрій О., Зельман В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.15-19. - укр. УДК 378.31(447).
У статті розкриваються шляхи використання ефективних форм, методів і засобів реалізації практичних аспектів організації навчально-виховного процесу у ВНЗ та обґрунтовується необхідність використання у ньому інноваційних технологій. З'ясовано, що використання сучасного інструментарію потребує індивідуалізації навчання і виховання та значних змін у ньому, пов'язаних із демократизацією педагогічного процесу.

14.17.12.3037/206139. Ретроспективний аналіз поняття "саморегульоване навчання". Малихін О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.26-29. - англ. УДК 338.124.4.

У статті розглядається значення саморегульованого навчання в становленні освітніх і професійних компетенцій майбутніх фахівців, а також структура і етапи розвитку саморегульованого навчання у студентів вищих навчальних закладів. Актуалізується проблема підготовки студентів, здатних до постійної саморегуляції. Уточнюється сутність понять "саморегулювання ", "саморегульоване навчання " і звертається увага на специфіку його застосування в подальшому становленні й особистісному зростанні майбутніх фахівців.

14.17.12.3038/206143. Оцінювання перекладацьких знань, навичок й умінь, набутих студентами у процесі вивчення курсів з систем автоматизації перекладу та синхронного перекладу. Ольховська А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.42-46. - укр. УДК 811.111+811.161.2]'253:378.091.279.7.
Статтю присвячено комплексному аналізу шляхів контролю засвоєння знань та сформованості перекладацьких навичок й умінь, набутих студентами перекладацьких відділень під час проходження курсів "Сучасні перекладацькі технології. Системи автоматизації перекладу" та "Сучасні перекладацькі технології. Синхронний переклад у суспільно-політичній сфері", розроблених авторкою статті, з метою встановлення оптимального способу їх оцінювання. Правильно організований контроль дозволяє не тільки провести кількісне оцінювання студентських досягнень, яке супроводжується виставленням відповідних балів (оцінок), але й виступає джерелом інформації, яка здатна допомогти встановити шляхи вдосконалення розробленої методики.

14.17.12.3039/206145. Реалізація компетентнісно-орієнтованої парадигми організації освітнього процесу у вищому педагогічному навчальному закладі. Опалюк Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.51-56. - укр. УДК 378.147.
У статті зроблено науково обґрунтовану спробу довести доцільність реалізації компетентнісно-орієнтованої парадигми організації освітнього процесу у вищому педагогічному навчальному закладі з проекцією на забезпечення отримання якісного функціонального результату фахово-предметної та психолого-педагогічної підготовки випускника вищої педагогічної школи, що має виявлятися в належному рівні сформованості загальних та спеціальних компетентностей, котрі будуть сприйматися як ознаки високого професіоналізму всебічно розвиненої особистості вчителя.

14.17.12.3040/206154. Формування екологічної компетентності майбутніх учителів біології. Бурчак Л., Хроленко М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.95-99. - укр. УДК 378.371.134.
У статті розкрито сутність поняття "екологічна компетентність майбутнього вчителя біології", визначено її компонентні складники, обґрунтовано шляхи їх формування: описано блоки тестових запитань для виявлення рівня сформованості компонентів екологічної компетентності, визначено структурні компоненти моделі формування екологічної компетентності.

14.17.12.3041/206155. Методичні засади професійної підготовки фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України. Загородня А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.99-102. - укр. УДК 71.3:378 (477).
У статті розглянуто форми і методи професійної підготовки фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України. Подано інформацію про організаційно-технологічний компонент забезпечення впорядкованості освітньої діяльності вищих навчальних закладів України. Визначено провідні напрями освітньої діяльності вищих навчальних закладів.

14.17.12.3042/206158. Модель формування професійної готовності майбутніх учителів музики засобами аквафітнесу у процесі фізичного виховання. Бондар Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.115-120. - укр. УДК 378.011.3 - 051[78+796].
У статті проведено аналіз поняття моделювання як методу науково педагогічного дослідження та визначено його значення для педагогічній теорії. Розкрито особливості застосування педагогічного моделювання у процесі фізичного виховання студентів музично-педагогічних спеціальностей у системі професійного навчання. Викладено результати вивчення питання формування професійної готовності майбутніх учителів музики у процесі фізичного виховання та запропоновано модель, що відображає його зміст з узгодженим функціонуванням усіх його елементів.

14.17.12.3043/206159. Модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності у загальноосвітній школі. Карасєвич С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.120-126. - укр. УДК 371.134:796(07).
У статті обґрунтовано розроблену нами модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності у загальноосвітній школі складається із блоків: методологічно-цільового (мета, завдання, підходи, принципи), змістово-процесуального (етапи, зміст, форми, методи, засоби, технології) і оцінно-результативний (критерії, показники, рівні, результат). Доведено, що всі елементи моделі з підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності у загальноосвітній школі взаємопов'язані і взаємозумовлені, що підтверджує її цілісність і системність.

14.17.12.3044/206160. Моделювання як теоретичний метод у процесі формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів на заняттях з іноземної мови. Бондаревська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.127-131. - укр. УДК 378.147:372.881.1.
У статті визначено сутність понять "моделювання" та "модель", проведено аналіз класифікації моделей за різними ознаками. Охарактеризовано функції та етапи моделювання. Розглянуто застосування моделювання як теоретичного методу у процесі формування індивідуальних стратегій самостійно-пізнавальної діяльності студентів на заняттях з іноземної мови.

14.17.12.3045/206162. Практичні аспекти організації навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів України. Кобрій В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.134-137. - укр. УДК 378.147.
У статті обґрунтовується необхідність забезпечення практичної зорієнтованості професійної діяльності студентів та використання ефективних форм, методів і засобів її реалізації, пов'язаних із демократичними перетвореннями в освіті. З'ясовано, що використання сучасного інструментарію потребує індивідуалізації навчання та самостійної роботи студентів.

14.17.12.3046/206165. Сутність та зміст професійної компетентності студентів технічного коледжу у галузі об'єктно-орієнтованого програмування. Коцюба М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.147-151. - укр. УДК 378.14:664.
У статті на основі аналізу існуючих проблем у галузі професійної освіти та з урахуванням загальносвітових тенденцій у розвитку об'єктно-орієнтованих мов програмування здійснено спробу уточнити поняття "компетенція ", "компетентність " та схарактеризувати сутність та зміст професійної компетентності студентів технічного коледжу з об'єктно-орієнтованого програмування. Аналіз літературних джерел дозволив показав, що професійна компетентність майбутніх техніків-програмістів -

це єдність особистісних якостей і здібностей, професійних знань й умінь в галузі об'єктно-орієнтованого програмування, готовність діяти в складних ситуаціях та розв'язувати професійні завдання високого рівня складності, здатність до досягнення більш якісного результату праці, а також ставлення до професії програміста як до однієї з ключових особистих і суспільних цінностей.

14.17.12.3047/206167. Професійна компетентність педагога як основний аспект його педагогічної самоефективності. Андрійовська З. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.156-159. - укр. УДК 378.12.046.
У статті висвітлено проблему підвищення рівня професійної компетентності науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу, запропоновано шляхи її вирішення через створення індивідуальної траєкторії підвищення рівня їхньої професійної компетентності.

14.17.12.3048/206168. Особливості управлінської компетентності майбутніх інженерів-педагогів. Керекеша-Попова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.159-163. - укр. УДК 378.046.4.
У статті розглядаються підходи до визначення сутності поняття "управлінська компетентність " у науково-педагогічній літературі. Визначаються основні компоненти управлінської компетентності майбутніх інженерів-педагогів. Розглянуто особливості людини в управлінні; проаналізовано погляди науковців щодо управлінської діяльності майбутніх інженерів-педагогів; визначено основні якості інженера-педагога, необхідні для ефективного здійснення ним професійної діяльності.

14.17.12.3049/206169. Особливості професійної спрямованості фізичного виховання майбутніх учителів педагогічних вишів. Бадецький М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.164-168. - укр. УДК 371.134.
У статті з'ясовуються особливості професійної спрямованості фізичного виховання майбутніх учителів педагогічних вишів, аналізуються прикладні знання, вміння та навички; психофізичні якості; прикладні спеціальні якості, визначальні для професійної спрямованості фізичного виховання майбутніх педагогів; окреслено місце і роль професійної спрямованості фізичного виховання майбутніх учителів у сучасній культурологічній парадигмі.

14.17.12.3050/206298. Навчання майбутнього інженера: розвиток мотивації. Новикова Є.Б. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2016, №38, С.145-148. - англ. УДК 378.
Запропоновано способи вирішення проблеми мотивації студентів під час вивчення мови в немовному виші. Було проаналізовано можливість створенням передумов переходу від навчання до професійної діяльності. Систематизовані особливості процесу формування внутрішньої та зовнішньої мотивації студентів.

14.17.12.3051/206691. Новый формат научно-исследовательской лаборатории в высшем учебном заведении. Сгоров В.Б., Голубков П.С. // Автоматизація технологічних і бізнес-процесів. Одеса: Одеська національна ак-мія харчових технологій, 2015, №1, т.7, С.4-7. - рос. УДК 378.
Изложена новая концепция организации работы научно-исследовательской лаборатории в высшем учебном заведении. Ориентация всей работы только на науку привела к сильнейшему дефициту кадров в научных школах за последние 50 лет. Дефицит вызван, прежде всего, стремительной динамикой увеличения среднего возраста профессорско-преподавательского состава - молодежь в большинстве своем попросту не хочет идти в науку. ВУЗ давно перестал быть просто школой. Современный ВУЗ - это ресурс для увлеченных людей, это рабочее пространство в котором рождаются идеи, разрабатываются концепции, проверяются теории и создается бизнес-модели.

14.17.12.3052/206721. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система організації навчального процесу організації (ECTS). Грищук А.К., Язвінська О.М., Ткаченко В.А. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Технічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2015, №31, вип.1, С.126-135. - укр. УДК 378.147.
У статті висвітлено новий підхід до потенціалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу (ECTS). Метою запровадження ECTS є забезпечення якості вищої освіти й інтеграція національної системи вищої освіти в європейське та світове освітнє співтовариство. Пріоритетом ECTS стало сприяння академічній і професійній мобільності сучасного фахівця.

14.17.12.3053/206733. Офіси трансферу технологій у ВНЗ України. Дятчик Д.І., Покшевницька Т.В. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Технічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2015, №31, вип.1, С.220-224. - укр. УДК 656:002.
В статті наведені принципи створення офісів трансферу технологій у ВНЗ в західних країнах. Визначено, що для повноцінного залучення ВНЗ України до інноваційного процесу, комерціалізації та трансферу технологій є необхідним створення структурних підрозділів. Необхідність актуалізації науково-дослідних робіт та визначення перспективних, з точки зору комерціалізації, технологій, створених у ВНЗ. Запропоновані етапи трансферу технологій, метод проведення технологічного аудиту технологій в ВНЗ для оцінки комерційного потенціалу та потенціалу трансферу для організації подальшої їх комерціалізації без залучення сторонніх експертів. Визначено, що головним принципом розробки технологічних пропозицій є дотримання методології та стандартів Європейської мережі "релей-центрів" (Innovation Relay Centers - IRC network, з 2008 року - EEN), Російської мережі трансферу технологій RTTN та Української мережі трансферу технологій UTTN. Мета дослідження полягає у висвітленні основних засад створення офісів трансферу технологій. Актуальність даної статті зумовлена необхідністю аналізу роботи структурних підрозділів в університетах та визначенні основних етапів трансферу технологій. Результати статті можуть бути використані при створенні офісу трансферу технологій, як структурного підрозділу у вищих навчальних закладах України.

14.17.12.3054/206757. Інноваційний підхід до формування алгоритмічної культури студентів некомп'ютерного профілю навчання. Осіпа Л.В. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Технічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2015, №31, вип.1, С.395-400. - укр. УДК 37.032.
У статті розглянуто зміну спрямованості навчання студентів некомп'ютерного профілю навчання алгоритмізації і програмування відповідно до сучасних тенденцій інструментальної технологізації інформатики та висвітлюється інноваційний підхід до формування алгоритмічної культури у процесі розв'язування обчислювальних задач з використанням інструментальних програмних засобів. Об'єктом дослідження є процес формування алгоритмічної культури студентів некомп'ютерного профілю навчання. Метою дослідження є висвітлення інноваційного підходу до формування алгоритмічної культури студентів під час розв'язування обчислювальних задач з використанням інструментальних програмних засобів відповідно до зміни спрямованості навчання алгоритмізації і програмування. Метод дослідження - метод дидактичного моделювання навчального процесу. Представлено окремі аспекти проблеми навчання студентів алгоритмізації і програмування у процесі розв'язування обчислювальних задач професійного спрямування з використанням інструментальних програмних засобів. Результати дослідження можуть бути впроваджені у навчальний процес вищих навчальних закладів під час підготовки студентів

некомп'ютерного профілю навчання алгоритмізації і програмування у процесі розв'язування обчислювальних задач професійного спрямування. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - розроблення компетентнісно орієнтованої моделі формування алгоритмічної культури студентів у процесі розв'язування обчислювальних задач професійного спрямування з використанням інструментальних програмних засобів.

14.17.12.3055/206783. Створення центру сертифікованого навчання 1С в НТУ. Антоненко Н.В. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Економічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2015, №33, С.9-14. - укр. УДК 378.
Для отримання студентами повних і якісних знань по продуктах системи програм "1С: Підприємство 8", фірма "1С" спільно із НТУ планує запровадити освітній проект - "Центр Сертифікованого Навчання" (ЦСН). Мета статті полягає в обґрунтуванні переваг створення центру сертифікованого навчання 1С у вищому навчальному закладі. В статті всебічно проаналізовано проект створення центру сертифікованого навчання 1С у вищому навчальному закладі. Відзначено, що бухгалтерська програма "1С: Бухгалтерія" істотно підвищить знання студентів та буде сприяти збільшенню ефективності використання програмного забезпечення, яке допоможе отримати віддачу від впровадження та модернізації облікової системи в короткі терміни. Студенти, що безпосередньо набувають професію бухгалтерів, потребують не лише теоретичних знань, а й практичних навичок, які можна отримати за допомогою програми 1С. Майбутні фахівці так само, як і досвідчені працівники, повинні крокувати "в ногу із часом". На сьогоднішньому етапі розвитку IT-індустрії програма "1С: Бухгалтерія 8 для України" - це єдине, що допоможе їм систематизувати й поповнити знання, необхідні для подальшої роботи та побудови сталого майбутнього. В статті відмічено, що усі викладачі мають пройти підготовку й атестацію у фірмі "1С", а це є гарантією високого рівня викладання. В статті доведено, що створення центру сертифікованого навчання 1С у вищому навчальному закладі має ряд переваг: студенти матимуть змогу отримати практичні навички ведення автоматизованого обліку, а після складання іспиту - безкоштовно отримають зареєстроване фірмою "1С" свідоцтво 1С:Професіонал встановленого зразка. Впровадження програми 1С.8.2 в навчальний процес є актуальним і своєчасним питанням сьогодення.

14.17.12.3056/206798. Самостійна робота студентів у контексті Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу. Грищук А.К., Язвінська О.М., Ткаченко В.А. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Економічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2015, №33, С.118-125. - укр. УДК 378.094.
У статті висвітлено новий підхід у розгляді технологій організації самостійної роботи студентів відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу (ЄКТС), серед яких важливе місце посідають технології, які підсилюють мотивації студентів до самостійної роботи. Це, в свою чергу, зумовлює необхідність нормативного впорядкування самостійної роботи студентів: самостійна робота повинна мати в усьому конкретність, підлягати перевірці, захисту й оцінюванню. Запропонована методика організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів технічного профілю.

14.17.12.3057/207024. Ситуативні вправи як один із методів комунікативного навчання іноземної мови студентів-юристів (англійською мовою). Голубнича Л.А. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №135, С.245-253. - англ. УДК 881'243:378.
Розглянуто проблему ситуативності у методиці навчання іноземних мов. Дано визначення навчальної ситуації (за Д. Ізаренковим), її структуру та методичні вимоги для створення навчальної ситуації на заняттях з іноземної мови. Значну увагу приділено з'ясуванню особливостей використання ситуативних вправ під час навчання студентів-юристів іноземної мови з метою максимального надання заняттям комунікативної спрямованості. Наведено приклади застосування ситуативних вправ на заняттях зі студентами-юристами для навчання мовленнєвій (монологічне, діалогічне мовлення) та передмовленнєвій (формування лексичних та граматичних навичок) діяльності.

14.17.12.3058/207364. Підготовка студентів до громадянського виховання школярів з особливостями психофізичного розвитку. Коваль Н.І., Коган О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.98-106. - укр. УДК 376-056.34:37.015.311.
У статті розглядаються особливості професійної підготовки майбутніх фахівців до громадянського виховання учнів з вадами інтелекту. Здійснено теоретичний аналіз проблеми громадянського виховання дітей з вадами інтелекту, визначено методологічні підходи до вирішення даної проблематики. Представлено основний зміст програми підготовки студентів до громадянського виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку. Визначено завдання підготовки фахівця з питань формування громадянськості дітей з особливостями психофізичного розвитку. Сформульовано знання та вміння, якими має володіти корекційний педагог для успішного формування даної якості в учнів з порушеннями інтелекту. Виділено тематику лекційних та практичних занять, які дозволяють студентам отримати необхідні знання та вміння, необхідні для успішного формування громадянської вихованості дітей з особливостями психофізичного розвитку. З'ясовано, що успішність роботи майбутнього фахівця у даному напрямку обумовлена рівнем його професійної підготовки; здатністю орієнтуватися в правовому полі щодо прав дітей з інтелектуальною недостатністю а також власних прав та обов'язків, вміннями використовувати ці знання на користь дітей зі зниженим інтелектом. Обґрунтовано, що майбутні фахівці мають володіти інформацією про існуючі міжнародні документи та закони, які визначають основні права дітей з інтелектуальною недостатністю, вміти трактувати їх для максимального використання в інтересах даної категорії дітей. Подано основні рекомендації, щодо використання педагогічних методів формування здатності майбутніх корекційних педагогів до виховання громадянськості дітей з особливостями психофізичного розвитку.

14.17.12.3059/207402. Вищий навчальний заклад як місце набуття педагогом компетенцій і професійної кваліфікації на прикладі Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської. Косевская Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.206-216. - рос. УДК 001.32:376(477).
Представлений матеріал вписується в рамки пошуків бажаного зразка вчителя для дітей з особливими освітніми потребами. Автор розглядає сферу компетенцій, які набуває випускник Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевський в Варшаві, який отримує диплом кваліфікованого педагога спеціальної освіти після закінчення I і II рівня освіти. Основою, в прийнятій Академією стратегії навчання, є Дублінські дескриптори, що визначають конкретні цілі і результати навчання в трьох областях: знання, навички та соціальна компетентність. Кожна складова включає в себе ряд конкретних компетенцій педагога спеціальної освіти. Автор бачить кілька теоретичних і емпіричних передумов, які аргументують вибір пропонованих компетенцій.

14.17.12.3060/207415. Пробеми підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах інклюзивного навчального закладу. Савінова Н.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.359-370. - укр. УДК 378.147.091.31-051:376.
У статті розглядаються проблеми інклюзивного навчання дітей з психофізичними порушеннями та підготовки корекційних педагогів до роботи в інклюзивних закладах. Автор виокремлює різноманітні аспекти інклюзивної освіти, представлені в роботах учених, зосереджує увагу на змісті основних понять зазначеної тематики, серед яких: "інклюзивна освіта", "інклюзивне

навчання". Автор визначає інклюзивне навчання як процес забезпечення рівного доступу до освіти всіх дітей з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку, рівності для всіх прав на отримання освітніх послуг за місцем проживання у загальноосвітніх навчальних закладах та створення належних умов для їх навчання, виховання та розвитку. Дослідник констатує, що вивчення процесу підготовки майбутніх корекційних педагогів до роботи в інклюзивному закладі є важливим сам по собі, хоча й має здійснюватися задля вирішення більш вагомого завдання. Ефективність навчання дітей з психофізичними порушеннями в умовах інклюзії значною мірою залежить від якості підготовки майбутнього корекційного педагога до роботи в зазначених умовах. При низькій якості підготовки та низькому рівні освіченості, недостатній сформованості етичних та моральних норм майбутніх корекційних педагогів, інклюзивне навчання не виправдовує сподівань щодо ефективності навчання дітей з психофізичними порушеннями, що потребує нових перспективних теоретичних розробок та їх ефективної практичної реалізації. У статті презентовано проблематику досліджень щодо підготовки корекційних педагогів до роботи з дітьми з особливими потребами в системі інклюзивного навчання, в яких виокремлено: уміння, якими повинен оволодіти педагог інклюзивного навчального закладу; місткість інклюзивної компетентності педагога як інтегративно-особистісного утворення, що зумовлює здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання; педагогічні умови, що сприяють формуванню інклюзивної компетентності майбутніх педагогів; ефективні шляхи підготовки фахівців, які вже працюють в інклюзивних навчальних закладах тощо. Автор презентує результати анкетування студентів, які дозволили виокремити наступні проблеми: по-перше, недостатню мотивацію до роботи в інклюзивних закладах, емоційну нестабільність; по-друге, обмеженість практичної підготовки майбутніх корекційних педагогів щодо роботи в інклюзивних класах, що актуалізує потребу у планомірній, якісній, практично спрямованій підготовці майбутніх корекційних педагогів на базі інклюзивних закладів.

14.17.12.3061/207516. Мета сучасної правової політики у сфері вищої освіти. Хомишин І.Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.167-172. - укр. УДК 340.116:316.42.
Розглянуто проблеми освітньої політики. Особливу увагу зосереджено на встановленні мети політики у сфері вищої освіти. Розглянуто освітню політику як елемент гуманітарної державної політики. Проаналізовано нормативне регулювання освітніх відносин на сучасному етапі розвитку державності.

14.17.12.3062/207606. Епістемічна модальність у науково-попу-лярному дискурсі щодо викладання навчального матеріалу. Сивокінь Г., Мар'янко Я., Картель Т., Зайцева О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.157-160. - укр. УДК 81'42+165+378.147+161.26.
Матеріалом цього дослідження є епістемічна модальність у науково-популярному дискурсі змісту інформаційно-оцінних висловлювань викладачів або студентів, що утворюють мовну тканину різними мовами; використовуючи різноманітні засоби вираження впевне-ності, сумніву й неповної впевненості в істинності повідомлюваного. Ці засоби є детермінативами, або маркерами, когнітивної діяльності суб'єкта мовлення - викладача або студента. Суб'єктивно-модальні функції мови в лекційному та практичному викладанні навчального матеріалу виражено в тому, що в рамках способів можна передавати конкретне ставлення мовця до змісту висловленого, яке має широку гаму особистісних оцінок із градацією бажаності, умовності, наказовості, повинності.

14.17.12.3063/207672. Соціальні цінності та орієнтації у професійній діяльності молодих спеціалістів, випускників вищих навчальних закладів України. Остапенко О.І., Ряшко В.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.404-410. - укр. УДК 1(430)(091) "17 18".
Розглянуто сутність професійної діяльності молодих спеціалістів, випускників вищих навчальних закладів України, які в сучасних соціально-економічних, політико-правових умовах виконують важливі функції в розвитку, функціонуванні та розбудові держави, а їхня професійна діяльність - значна соціальна цінність. У професійній діяльності сучасного спеціаліста важливу роль відіграють ціннісні орієнтації, які є рушійною силою поведінки, а в кінцевому результаті виконання не тільки своїх професійних, але і моральних, національно-патріотичних і громадських обов'язків.

14.17.12.3064/207721. Фінансове забезпечення автономних дослідницьких ВНЗ України в умовах реформування. Яструбський М.Я. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №846, С.191-196. - укр. УДК 378:336(477).
Проаналізовано стан фінансування ВНЗ України, опрацьовано літературні джерела і законодавчі акти, що визначають порядок фінансування освіти і науки. Запропонований новий підхід до фінансового забезпечення діяльності автономних дослідницьких ВНЗ. Окреслено напрямки подальшого розвитку тематики.

14.17.12.3065/208103. Діагностика готовності майбутнього спеціального психолога до професійної діяльності на етапі навчання у вищому навчальному закладі. Романенко О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.216-224. - укр. УДК 159.923-051-056.2 .3(043.3).
Стаття присвячена визначенню діагностичних напрямів готовності майбутнього спеціального психолога до професійної діяльності на етапі навчання у ВНЗ. Розглянуто поняття психологічної готовності до професійної діяльності, що визначається як сукупність психологічних особливостей студента, які формують уявлення про нього як суб'єкта цієї діяльності. Здійснено аналіз стану вивчення етапу професійної підготовки у психологічній науці, що здійснювалося переважно з точки зору професійної орієнтації. Представлено модель психологічної готовності студентів до професійної діяльності, що ґрунтується на поєднанні внутрішнього критерію у сукупності когнітивного, мотиваційного та індивідуально-особистісного показників, а також зовнішнього критерію, в якості якого застосовуються показники навчальних досягнень студентів. Орієнтовно до цієї моделі описано блоки діагностичної методики. Доведено, що діагностика готовності спеціального психолога до майбутньої професійної діяльності є важливим параметром оцінювання його професійного самовизначення та сприяє вирішенню низки науково-дослідних і практичних завдань.

14.17.12.3066/208136. Організаційні інновації в управлінні сучасним вищим навчальним закладом. Пясецька А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №847, С.139-144. - англ. УДК 378.
Процес прийняття рішення в менеджменті сучасним вищим навчальним закладом стає все більш системним та комплексним. В управлінні університетом, як і в управлінні підприємством важливо пам'ятати, що ефективність операцій впливає на результативність функціонування установи загалом. Наведено приклади використання різних методів управління вищим навчальним закладом, що ґрунтуються на інноваційному підході: управління якістю за стандартами ISO 9001, використання збалансованої системи показників, застосування моделі "Скандія-навігатор".

14.17.12.3067/208226. Соціальні медіа в маркетингових заходах польських вищих навчальних закладів - в світлі досліджень. Кісьолек А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №848, С.12-18. - англ. УДК 339.138:659.1(477.8).

Вказано на необхідність ведення ВНЗ маркетингових заходів. Ціль статті - визначення ролі соціальних медіа в маркетингових заходах польських вищих навчальних закладів. Отримані результати вказують, що досліджувані заклади використовують соціальні медіа для контактів з групами потенційних або теперішніх студентів, для загально зрозумілої діяльності з просування та інтеграції, а також для основних досліджень громадської думки. Заслуговує на увагу також позитивна оцінка використання середовища соціальних медіа. Подальші дослідження з використання Інтернету в маркетинговій діяльності вишів здійснюватимуть також в Україні.

14.17.12.3068/208239. Розвиток кооперації "підприємство - університет" в Україні. Щербата Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №848, С.103-108. - англ. УДК 331.1.
Кооперація між підприємством та університетом відіграє важливу роль в економічному, інноваційному, технологічному та науковому розвитку країни. Подано модель екосистеми, що містить основні типи партнерських стосунків, контактні аудиторії, стратегічні фактори розвитку кооперації. Зазначено основні бар'єри розвитку взаємодії в Україні, а також вплив партнерства на навколишнє середовище. Наведено переваги партнерства типу "win-win" для студентів, викладачів, науковців, компаній, уряду та суспільства. Розроблено можливі варіанти розвитку кооперації між підприємством та університетом в Україні.

14.17.12.3069/208251. Інтерактивні технології в підготовці перекладачів. Черній Г.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.3-7. - укр. УДК 378.
У даній статті розглянута проблема підготовки перекладачів до міжкультурної комунікативної діяльності. Визначено поняття та з'ясовано структуру комунікативної компетенції перекладача. Відмічено важливість комунікативної компетенції для професійного спілкування перекладача. Зазначено переваги використання інтерактивних технологій у формуванні комунікативних умінь студентів. Обґрунтовано необхідність застосування інтерактивних технологій в процесі фахової підготовки перекладачів. Розглянуто можливості застосування імітаційно-рольових ігор для формування комунікативних навичок майбутніх перекладачів.

14.17.12.3070/208252. Використання соціальної мережі для впровадження особистісно-орієнтованого підходу при навчанні студентів університету методики викладання англійської мови. Перлова В.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.8-13. - англ. УДК 378.02:372.8.
У статті представлено прийоми використання соціальної мережі для впровадження принципів особистісно-орієнтованого підходу при роботі зі студентами-філологами на заняттях з методики викладання англійської мови у ВНЗ. З'ясовано, що залучення соціальної мережі до навчального процесу помітно підвищує мотивацію і відповідальність студентів. Теоретично і практично обґрунтовано доцільність використання паралельно із аудиторними видами навчальної діяльності завдань, для виконання яких студенти користуються соціальною мережею.

14.17.12.3071/208253. Упровадження моделі підготовки магістрів до освітньо-наукової діяльності в умовах масових відкритих дистанційних курсів. Бацуровська І.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.14-20. - укр. УДК 378.
В статті представлено етапи впровадження масових відкритих дистанційних курсів в освітньо-наукову підготовку магістрів. Створено принципову схему впровадження масового відкритого дистанційного курсу. З'ясовані ступені інтеграції масового відкритого дистанційного курсу, зокрема вищий, достатній, середній та низький ступені. Обґрунтовано зміст визначення відповідного ступеня, що забезпечує їх імплементацію в освітньо-наукову підготовку магістрів.

14.17.12.3072/208254. Критерії та показники сформованості професійно-педагогічної компетентності магістрантів аграрних спеціальностей. Бурмакіна Н.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.21-25. - укр. УДК 378.
На основі теоретичного аналізу педагогічної літератури визначено поняття "професійно-педагогічна компетентність викладача аграрних спеціальностей ВНЗ". Простежено зв'язок між компонентами професійно-педагогічної компетентності викладача аграрних спеціальностей і компонентами професійно-педагогічної компетентності магістранта аграрного фаху. Проаналізовано поняття "критерій" та "показник". Досліджено питання визначення критеріїв і показників педагогічної компетентності у роботах науковців. Запропоновано основні критерії та їхні показники для оцінювання професійно-педагогічної компетентності магістранта-аграрія.

14.17.12.3073/208261. Стан професійної підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах варіативності освітньо-виховних систем. Ковальчук В.А. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.63-67. - укр. УДК 378.
У статті представлено результати проведеного експериментального дослідження із вивчення стану професійної підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах варіативності освітньо-виховних систем. На основі порівняльного аналізу рівня сформованості педагогічно-спеціалізованої компетентності у студентів-випускників та вчителів із різним педагогічним стажем з'ясовано недоліки у сформованості її структурних складових, окреслено напрями їх подолання у межах професійної підготовки майбутніх учителів.

14.17.12.3074/208262. Графічно-інформаційні технології формування професійної спрямованості студентів технічних ВНЗ в процесі вивчення інженерної та комп'ютерної графіки. Козачко О.М., Козачко А.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.68-72. - укр. УДК 378.02:372.8.
В статті висвітлено питання графічно-інформаційних технологій навчання, як засобу професійної спрямованості студентів технічних ВНЗ в процесі вивчення інженерної та комп'ютерної графіки. Виявлено, що застосування графічно-інформаційних технологій відкривають принципово нові можливості для виконання графічних документів та навчання графічним дисциплінам. Висвітлено формування професійної спрямованості. Використання графічно-інформаційних технологій в процесі формування професійної спрямованості студентів відкриває широкі перспективи, впливає на ціннісні орієнтації під час їх професійного самовизначення.

14.17.12.3075/208263. Професійна компетентність спеціаліста як характеристика його професійної діяльності. Кошук О.Б. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.73-77. - укр. УДК 378.
У статті приведені результати розгляду сутності професійної компетентності спеціаліста як характеристики його професійної діяльності. Автор прийшов до висновку, що сутність професійної компетентності спеціаліста виражається в ступені зв'язку об'єктивного еталона професійної діяльності, відображеного в нормативних документах, з суб'єктивними можливостями особистості працівника. Професійна компетентність є немовби своєрідним вимірювачем, індикатором, якісно-кількісною

характеристикою рівня професіоналізму. Ця досить складна, багатоаспектна категорія, найбільш повно і всебічно характеризує спеціаліста-професіонала.

14.17.12.3076/208265. Інтеграція змісту гуманітарної та психолого-педагогічної підготовки студентів до формування толерантності у дітей дошкільного віку. Ляпунова В.А. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.84-90. - укр. УДК 378.
У статті представлено результати дослідження потенціалу інтеграції змісту культурологічних та психолого-педагогічних начальних дисциплін у професійній підготовці майбутніх вихователів до формування толерантності у дітей дошкільного віку. Інтеграція розглядається як один із шляхів підвищення якості професійної підготовки фахівців. Наведено приклади повної, часткової та блокової форм інтеграції, а також інтеграції виховних завдань з підготовки студентів до формування толерантності дошкільнят у загальні та інтегративні навчальні дисципліни.

14.17.12.3077/208266. Особливості застосування методу проектів у процесі викладання психологічних дисциплін. Миценко Д.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.91-96. - укр. УДК 378.02:372.8.
В статті досліджується проблема застосування методу проектів у навчально-виховному процесі вищої школи. Підкреслюється особлива ефективність методу проектів як засобу формування та розвитку пізнавальної мотивації тих, хто навчається. Аналізується досвід застосування проектного навчання у викладанні психологічних дисциплін. Наводяться приклади застосування професійно-орієнтованих завдань проектного типу в процесі підготовки студентів різних спеціальностей. Аналізуються основні організаційно-педагогічні умови, дотримання яких суттєво впливає на ефективність проектного навчання.

14.17.12.3078/208267. Використання системи MOODLE для організації змішаного процесу навчання майбутніх видавців комп'ютерній графіці. Мосіюк О.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.97-101. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті висвітлені особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки майбутніх видавців в умовах поєднання очної і дистанційної форм організації навчання. Розкрито особливості залучення LMSMOODLE в навчальний процес на прикладі предмету "Комп'ютерна графіка". Охарактеризовано можливості відповідних сучасних програмних комплексів, а також наведено переваги обраної системи. Наголошено на важливості залучення "хмарних" технологій в освіту, наведено приклади їх застосування на базі технологій Google. Поінформовано про специфіку практичних завдань курсу, які, у першу чергу, орієнтовані на практичну складову підготовки спеціалістів видавничої справи.

14.17.12.3079/208268. Використання інноваційних ідей американського досвіду професійної підготовки пілотів цивільної авіації. Підлубна О.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.102-106. - укр. УДК 378.
Стаття присвячена результатам порівняльного аналізу професійної підготовки пілотів в Україні та США. Автор статті звертає увагу на процес навчання пілотів та на позитивний досвід американських навчальних закладів. Запропоновано та схарактеризовано напрями забезпечення якості професійної підготовки курсантів льотних навчальних закладів. Обґрунтовано, що застосування в навчальному процесі навчальних закладів України запропонованих автором напрямів реформування покращить професійну підготовку майбутніх пілотів.

14.17.12.3080/208270. Особливості застосування сучасних педагогічних технологій майбутніми вчителями іноземних мов. Рибінська Ю.А. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.114-117. - укр. УДК 378.
У статті наведено приклади застосування педагогічних технологій та доведено їх ефективність у професійній діяльності вчителя іноземних мов. Сучасні технології впливають на розвиток педагогічної компетентності майбутнього вчителя і підвищують рівень іншомовної комунікативної компетентності учня. Висвітлено домінуючу роль креативних методів і прийомів та окреслено напрямки вдосконалення підготовки, змісту, організації та специфіки їх впровадження для студентів. Проаналізовано стратегію вищої освіти України на сьогоднішній день та її складові: формування і становлення професійної компетентності фахівця, реалізація творчого підходу.

14.17.12.3081/208278. Творчість українських композиторів "Празької школи" в контексті музично-теоретичної підготовки майбутніх вчителів дисциплін мистецького спрямування. Бєдакова С.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.3-7. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті представлено період становлення і розвитку національного музичного мистецтва, з урахуванням усестороннього наукового вивчення. З'ясовано особливості "Празького" періоду в становленні і розвитку творчості українських композиторів. Розкрито специфіку та значення "Празької школи" українських композиторів в контексті національного музичного мистецтва. Сформульовано та обґрунтовано рекомендації до дослідження "Празької школи"майбутніми вчителями дисциплін мистецького спрямування.

14.17.12.3082/208284. Шляхи організації самостійної роботи студентів напряму підготовки "Екологія" в процесі вивчення іноземної мови. Ващенко С.В., Мороз М.В., Сайко М.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.35-40. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті розглянуто особливості організації навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ, обґрунтовано необхідність підвищення рівня володіння студентами-екологами іноземною мовою професійного спрямування. Визначено невідповідність між вимогами до рівня підготовки студентів до професійної комунікації та фактичним станом готовності студентів немовних ВНЗ до вивчення іноземних мов. Запропоновано можливості оптимізації процесу вивчення іноземних мов, зокрема шляхом удосконалення організації самостійної діяльності студентів.

14.17.12.3083/208289. Самостійність як необхідна складова підготовки майбутнього учителя музики в процесі дистанційного навчання. Дубовий З.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.61-64. - укр. УДК 378.
Стаття розкриває специфіку підготовки майбутніх учителів музики в процесі дистанційного навчання до продуктивної фахової діяльності. Також ми зробили спробу висвітлити актуальну проблему вишівської освіти - актуалізації самостійності майбутніх учителів музики у процесі дистанційного навчання та розглянути різні підходи до цього питання. Також висвітлюється сутність поняття "самостійність", розглядаються актуальні проблеми формування самостійності в процесі професійної підготовки майбутніх учителів музики.

14.17.12.3084/208290. Особливості організації науково-дослідної роботи в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів. Журавська Н.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.65-69. - укр. УДК 378.
У статті представлено основні механізми розвитку творчих сил майбутніх педагогів засобами науково-дослідної роботи, а саме: навчально-дослідна робота у структурі освітнього процесу; в поза аудиторній діяльності; наукова творчість та організаційно-масові заходи поза межами вишів. Визначено особливості організації науково-дослідної роботи в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів (викладач керується схильностями й бажаннями студента; інноваційна методика навчання дисциплін, створення умов реалізації здібностей студента).

14.17.12.3085/208294. Методи саморегуляції диригентсько-хорових умінь і навичок студентів музично-педагогічних навчальних закладів. Лисенко М.Ю. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.86-90. - укр. УДК 378.
У статті обґрунтовано актуальність проблеми саморегуляції діяльності особистості, з'ясовано сутність саморегуляції та методів її реалізації (самопереконання, самооцінки, самоконтролю, самонаказу та ін.) на кожному з етапів диригентсько-хорової підготовки майбутнього вчителя музики: підготовчому, технічному, художньому. Окреслено завдання, висвітлено форми, прийоми та умови навчальної роботи студентів по реалізації запропонованих методів у практичній діяльності, визначено принципи розвитку комплексу саморегуляційних умінь.

14.17.12.3086/208295. Контекстна підготовка майбутніх викладачів вищої школи до самоорганізації у професійній діяльності. Мирончук Н.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.91-94. - укр. УДК 378.
У статті подаються сутнісні ознаки контекстної підготовки студентів магістратури до майбутньої професійної педагогічної діяльності. Названо специфічні характеристики освітнього середовища контекстного типу, узгоджено контексти підготовки із площинами застосування майбутнім викладачем самоорганізаційних дій у професійній діяльності (самоорганізації часового та просторового ресурсу, професійно-функціональних дій та ролей, упорядкування інформації, особистісної самоорганізації).

14.17.12.3087/208296. Музично-творчий потенціал майбутнього вчителя в контексті міжгалузевої інтеграції. Олійник С.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.95-99. - укр. УДК 378.
У статті вперше обґрунтовано ідею розвитку музично-творчого потенціалу майбутнього вчителя в контексті міжгалузевої інтеграції. Зважаючи на фізіологічні основи емоційності людини розкрито новітні підходи до актуалізації енергоінформаційної дії музичних творів. Розглянуто використання вібраційної природи музики у різних галузях знання, а саме медицині, психології, педагогіці. З'ясовано, що музикотерапевтичний підхід є інтегруючим у міжгалузевому просторі.

14.17.12.3088/208298. Деякі особливості формування професійної мотивації молоді. Писаревська С.В., Яремко З.М., Тимошук С.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.105-110. - укр. УДК 378.02.
У роботі обговорено результати проведеного дослідження з питання визначення природних схильностей студентів щодо типу професії та рівня задоволеності обраною професією студентами різних курсів навчання. Проаналізовано головні чинники, які впливають на формування позитивної мотивації щодо професійного навчання, та виявлено, що окрім природних схильностей щодо обраної професії, важливе значення має також усвідомлений вибір майбутнього фаху самим абітурієнтом - майбутнім студентом.

14.17.12.3089/208299. Креативність як необхідна умова формування мовно-комунікативної особистості майбутнього вчителя початкових класів. Підгурська В.Ю. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.111-115. - укр. УДК 378.
У статті розкрито зміст понять "креативність" і "творчість" у площині проблеми формування мовно-комунікативної особистості майбутнього вчителя початкових класів. З'ясовано, що креативна здатність ґрунтується на синтезі творчої фантазії й професійного інтелекту. Достатньо високий рівень інтелекту є істотною й необхідною якістю творчого процесу. Встановлено, що креативність майбутнього вчителя-класовода потрібно розвивати в процесі педагогічної практики, яка передбачає постійний творчий пошук, самостійний розвиток і формування професійних умінь. З'ясовано, що мета виробничої практики у контексті формування творчої мовно-комунікативної особистості учителя початкових класів, - навчити студентів застосовувати здобуті знання з української мови у конкретних ситуаціях професійного спілкування. Визначено: студент-практикант має усвідомлювати, що результативність навчальних досягнень школярів значною мірою залежать від творчої активності вчителя, здатного по-новому застосовувати знання й уміння сформовані в процесі професійної мовної й лінгвометодичної підготовки в нових умовах сьогодення.

14.17.12.3090/208300. Застосування феномену інтеграції дисциплін художньо-естетичного циклу у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. Плотницька О.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.116-119. - укр. УДК 378.
У статті розглядаються основні складові частини поняття феномену інтеграції дисциплін художньо-естетичного циклу. Також розкрито сутність синергетичних принципів в сучасній освіті та мистецтві, які полягають у баченні синергетикою світу і людини як складних систем, що самоорганізуються і знаходяться в ситуації системно - цілісної єдності. Подано прийоми використання інтеграції дисциплін художньо-естетичного циклу на заняттях з основного музичного інструменту.

14.17.12.3091/208301. Формування культури слухання у методичній підготовці майбутнього вчителя музики: праксеологічний підхід. Проворова Є.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.120-124. - укр. УДК 378.
У статті окреслено завдання методичної підготовки майбутніх учителів музики на засадах праксеологічного підходу, поняття культури слухання. Визначено, що музично-методичні заняття важливо спрямовувати на розвиток у студентів відповідних методичних знань щодо організації музично-слухацької діяльності школярів; формування у студентів умінь і навичок розвитку слухацької культури учнів шляхом вивчення передового досвіду, проведення тренінгів з організації процесу слухання музики, музикознавчого і художньо-педагогічного аналізу музичного твору, уведення елементів музично-сценічної діяльності.

14.17.12.3092/208302. Теоретичний та історико-педагогічний аналіз професійної підготовки майбутніх журналістів у вищих навчальних закладах України. Рожнова Г.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.125-129. - укр. УДК 378.

У статті представлено становлення підготовки журналістів на зламі століть - кінець XX початок XXI. Саме у цей період відбулось переосмислення подання, відтворення та сприйняття інформації, а суспільство починає визнавати журналістику, як четверту владу. Тому питання підготовки висококваліфікованих журналістських кадрів постає дуже гостро. Крім того, виникає жорстка необхідність підготовки спеціалістів, які зможуть маніпулювати та користуватись, а також направляти у потрібне інформаційне русло інформацію з інформаційних каналів до народу, розробка механізмів та засобів масової інформації та комунікації, а саме інтернет-комунікацій, що зумовлює появу нових видів ЗМІ та розширює функціональні обов'язки журналіста.

14.17.12.3093/208303. Зміст професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей на засадах арт-педагогіки в умовах навчання у коледжі. Руденька Т.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.130-135. - укр. УДК 378.
У статті проаналізовано особливості змістового та структурного наповнення професійної компетентності майбутніх фахівців мистецького профілю з урахуванням специфіки коледжу культури і мистецтв. З'ясовано співвідношення завдань діяльності коледжу культури і мистецтв із засобами арт-педагогіки в їх реалізації. Виокремлено кілька основних компонентів означеної компетентності: перцептивний, мотиваційно-емоційний, когнітивний, організаційно-діяльнісний, рефлексивно-оцінний. Обґрунтовано зміст та особливості кожного з компонентів професійної компетентності з урахуванням можливостей арт-педагогіки.

14.17.12.3094/208306. Музично-теоретичний підхід до вивчення національної стилістики класиків української фортепіанної музики майбутніми вчителями музичного мистецтва. Свірідовська Л.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.144-148. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті аналізуються стилістико-естетична, образно-смислова і фактурна еволюція жанрів фортепіанної музики в Україні першої третині XX століття. З'ясовано особливості становлення національної стилістики в контексті розвитку слов'янської та європейської музичних культур. Розкрито специфіку формотворчих процесів та музичної мови українських композиторів-класиків. Сформульовано та обґрунтовано необхідність вивчення майбутніми вчителями музичного мистецтва національної стилістики класиків української фортепіанної музики.

14.17.12.3095/208307. Формування практико орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів у процесі вивчення курсу "Соціальний фандрайзинг". Сейко Н.А. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.149-154. - укр. УДК 378.02:372.8.
У статті з'ясовано мету і завдання курсу "Соціальний фандрайзинг" у зв'язку з необхідністю формування комплексу практико орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів, що можуть бути розвинені у процесі вирішення низки практичних завдань \ задач під час вивчення означеного курсу. Визначено провідні практико орієнтовані вміння соціального педагога ЗНЗ та їх зв'язок з розв'язанням практичних завдань у процесі вивчення соціального фандрайзингу. Наведено приклади практико орієнтованих завдань з соціального фандрайзингу з досвіду викладання цієї навчальної дисципліни у ВНЗ.

14.17.12.3096/208308. Культурологічний підхід як теоретико-методологічна основа стратегії формування науково-дослідницької культури майбутніх вчителів музики. Тушева В.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.155-161. - укр. УДК 378.
В статті обґрунтовується перспективність і продуктивність застосування культурологічного підходу як концептуального і теоретичного фундаменту розв'язання проблеми формування науково-дослідницької культури майбутнього вчителя музики. На основі теоретичного аналізу культурологічних і педагогічних джерел розкриваються такі методологічно значущі принципи культурологічного підходу, як культуровідповідність, полікультурність, культуротворчість, інтегративність. Окреслені можливі зміни у змісті вищої музично-педагогічної освіти у контексті культурологічної парадигми.

14.17.12.3097/208310. Особистісно орієнтовані технології навчання у підготовці студентів мистецьких спеціалізацій. Цюряк І.О., Луценко В.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.168-174. - укр. УДК 378.
У статті розглядається питання підготовки студентів мистецьких спеціалізацій на основі особистісно орієнтованих технологій навчання, що є провідними положеннями сучасної музичної освіти, порушується проблема розвитку творчих якостей майбутніх фахівців на засадах продуктивного їх застосування; визначено рівні саморозвитку майбутніх вчителів музики на заняттях з хорового диригування; встановлено, що дієвість розроблених нами педагогічних умов і методичних прийомів сприяла підвищенню рівня фахової підготовки та допомагала студентам у вільному застосуванні загальнокультурологічних та загальномузичних знань на практиці.

14.17.12.3098/208311. Проблемно-розвивальне навчання як засіб розвитку професійно-правової компетентності студентів. Ящук С.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.175-179. - укр. УДК 378.
У статті представлено один із найперспективніших напрямів розвитку творчих здібностей особистості, необхідних сучасному фахівцю, проблемне навчання. З'ясовано, що проблемне навчання передбачає засвоєння студентами знань і способів дій проблемним шляхом у кілька етапів: створення проблемної ситуації, аналіз і формування проблеми, висунення гіпотез. Обґрунтовано, що залежно від рівня самостійності студентів у навчальній діяльності використовують відповідний метод проблемного навчання: проблемний виклад, частково-пошуковий і дослідницький методи.

14.17.12.3099/208517. Використання інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови у ВНЗ. Малецька І.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(52), С.208-213. - укр. УДК 378.147:004.
Розглянуто сучасний стан інформатизації навчального процесу у ВНЗ України. Розглянуто праці вчених щодо досліджень у галузі комп'ютерного навчання мовам. Досліджено сучасні методи використання інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови у вітчизняних ВНЗ. Розглянуто основні проблеми при використанні інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови. Виявлені основні напрямки впровадження інформаційних технологій при викладанні іноземної мови студентам ВНЗ.

14.17.12.3100/208646. Провідні ВНЗ у системі науково-технологічних кластерів країн світу у період глобальних трансформацій. Литвин І.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Укр.: етапи становлення і проблеми розв. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №851, С.179-191. - укр. УДК 378.4:330.341.1:334(477+100).
Розглянуто кластерний підхід як один із дієвих механізмів підвищення конкурентоспроможності ВНЗ, регіонів їх розташування та країн загалом в умовах глобалізації. Визначені фактори досягнення ефективної взаємодії у межах інноваційно-технологічних кластерів, роль та значення ВНЗ у їх формуванні. Досліджено провідні глобальні рейтинги країн світу за критеріями

конкурентоспроможності їх економік, освіти та науки, розвиненості кластерів та ефективності інноваційної діяльності. Вивчено рейтинги найкращих ВНЗ світу, зроблено висновки за результатами порівняння рейтингових позицій країн світу про наявність істотного зв'язку між наявністю провідних інноваційних ВНЗ, науково-технологічних кластерів у країні та її позиціями у глобальних рейтингах конкурентоспроможності.

14.17.12.3101/208775. Механізм реалізації державної політики в сфері вищої освіти. Хомишин І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.116-121. - укр. УДК 340.116:316.42.
Розглянуто роль, завдання та мету державної освітньої політики. Визначено основні етапи у формуванні державної політики у сфері освіти. Проаналізовано нормативне регулювання відносин у сфері вищої освіти на сучасному етапі розвитку державності.

14.17.12.3102/208842. Програмне забезпечення віртуального навчального середовища факультету. Кудін А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.3-10. - укр. УДК 378.
Робота стосується розроблення програмного забезпечення інтернет-адаптованого навчального середовища факультету університету. Розроблена концепція віртуального навчального середовища (ВНС), основні положення якої такі: учасники і розробники, область застосування, розміщення, основні елементи ВНС. Функції підсистем ВНС реалізовано на базі програмних продуктів хмарних сервісів MS Microsoft, системи Moodle та програмних модулів власного виробництва. Відправною точкою розгортання ВНС є сайт факультету.

14.17.12.3103/208847. Особливості формування єдиного навчально-інформаційного простору для організаційно та територіально розподілених університетів. Доманецька І., Красовська Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.39-46. - укр. УДК 004.9.
На прикладі організаційно та територіально розподіленого навчального закладу висвітлено особливості сучасного етапу інформатизації освіти, відзначено посилення суперечливості між уніфікацією і дивергенцією освіти в організаційно та територіально розподілених навчальних закладах. Запропоновані напрями створення єдиного інформаційно-навчального простору університету, серед яких важлива роль відводиться проведенню досліджень щодо вибору хмарних сервісів та розробленню проекту інтеграції єдиного інформаційно-навчального простору з вибраними хмарними сервісами.

14.17.12.3104/208850. Використання комп'ютерних технологій у викладанні курсу "Телекомунікаційні системи передачі". Колодій Р., Ромашко С., Ромашко І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.66-71. - укр. УДК 004.924, 004.942.
Наведено приклад використання інформаційних технологій у викладанні навчальної дисципліни "Телекомунікаційні системи передавання" для студентів напряму підготовки "Телекомунікації".

14.17.12.3105/209021. Інформаційна технологія формування індивідуальної траєкторії навчання з врахуванням складності навчального матеріалу і рівня знань студентів. Лендюк Т.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №3(56), С.213-221. - укр. УДК 004.9:378.
Вирішено актуальне завдання формування індивідуальної траєкторії навчання в системі дистанційного навчання за допомогою стандарту SCORM. Запропоновано нові поля метаданих навчальних об'єктів у пакеті SCORM. Показано, що сучасна освіта повинна адаптуватися до індивідуальних характеристик студента в контролі знань і формуванні індивідуальної траєкторії навчання. Запропоновано формування індивідуальної траєкторії навчання з використанням навігації у навчальному матеріалі з вибором послідовності навчальних фрагментів.

14.17.12.3106/209079. Хмарні технології як основа формування єдиного інформаційного середовища вищого навчального закладу. В'юненко О.Б., Толбатов А.В., Толбатов В.А., Толбатов С.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №2(55), С.90-96. - укр. УДК 004:378.
З кожним роком зростає число ВНЗ, які використовують хмарні технології. Тому для реалізації подібних проектів доцільне використання інформаційних технологій з формуванням єдиного інформаційного середовища ВНЗ. Все це може бути реалізовано на базі хмарових сервісів, що забезпечує контент автоматизованої навчальної системи, яка функціонує спільно з багаторівневим послідовно-фреймовим тьютором, комплексом електронних навчальних курсів з можливістю дистанційного і мобільного отримання знань.

14.17.12.3107/209148. Перший захист подвійних німецько-українських дипломів геодезистами-магістрами. Третяк К., Тревого І., Савчук С., Задорожний В. // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №2(32), С.51-53. - укр. УДК 528.04528.04.
Розглянуто успішний етап захисту магістерських кваліфікаційних робіт п'ятьох українських магістрантів-геодезистів Львівської політехніки, виконаних в Університеті прикладних наук "Вища школа Ной бранденбург" (Німеччина) в 2016 р. У межах українсько-німецької співпраці за угодою про подвійні дипломи.

14.17.12.3108/209244. Періодизація розвитку системи довузівської підготовки у ВНЗ України. Єщенко М.Г. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.46-54. - укр. УДК 378.091(477)"19".
У статті простежується еволюція довузівської підготовки від появи її в 1919 р до наших днів. Неодноразове реформування вітчизняної освіти не тільки не ліквідувало довузівську підготовку, а й сприяло її розвитку, зробивши її невід'ємною частиною освітньої системи. Розглянуто історію розвитку довузівської підготовки від організації робочих факультетів (робфаков) на початку минулого століття до створення факультетів довузівської підготовки у наш час.

14.17.12.3109/209245. Проблема культури мовлення студентів у контексті підготовки майбутніх фахівців. Абіх І.В., Абіх О.П. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.55-59. - укр. УДК 378. 147: 811. 162. 2.
Досліджено проблему культури мовлення студентів у контексті підготовки майбутніх фахівців.

14.17.12.3110/209247. Українська мова як складова професійної освіти фахівців у галузі інформаційних технологій. Балаболко О.Р., Ковальова Г.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.63-65. - укр. УДК 378. 147: 811. 162. 2.
Досліджено мовлення фахівців галузі інформаційних технологій.

14.17.12.3111/209248. Засоби евфонії української мови в мовленні майбутніх архітекторів. Ковальова А.В., Лисак Л.К. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.66-70. - укр. УДК 378. 147: 811. 162. 2.
Досліджено основні засоби евфонії української мови як підґрунтя правильного, точного, дохідливого, лаконічного, мелодійного мовлення майбутніх архітекторів.

14.17.12.3112/209382. Сбалансированная система показателей для управления программами и проектами международной деятельности университета. Гловацкая С.Н., Руденко С.В., Колесникова Е.В. // Вісник ОНМУ. Одеса: Одеський нац. морський ун-т, 2014, №2(41), С.144-150. - рос. УДК 378.
Розроблена збалансована система показників для управління міжнародною діяльністю включає п'ять напрямків - перспектив: фінанси; партнери, клієнти, внутрішні процеси, навчання і розвиток співробітників.

14.17.12.3113/209503. Drawing training of students - main basis engineers' education. Bredneva V., Kosharskaya L., Linetskaya A. // Вісник ОНМУ. Одеса: Одеський нац. морський ун-т, 2016, №3(49), С.152-157. - англ. УДК 378.02:372.8.
Питання врахування психолого-педагогічних принципів мають важливе значення для удосконалення методології графічної підготовки інженерних кадрів на сучасному етапі реформування вищої освіти. Розвиток здібностей правильно сприймати, створювати, а також зберігати та передавати будь-яку технічну графічну інформацію є основними задачами графічної підготовки професійної інженерної освіти. Для формування професійних графічних компетенцій необхідно комплексне поєднування традиційних та активних методів навчання.

14.17.12.3114/209511. Management accounting of higher education institutions: implementation stages and realization features. Mamontova N.A., Novak A.F. // Economics, entrepreneurship, management. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2015, №2, т.2, С.39-44. - англ. УДК 378.
In the article the essence and importance of management accounting in higher education were investigated. The main reasons for the need to actively search for effective methods of organization and management accounting and the peculiarities of its main components were defined. We described the sequence of actions on the implementation of management accounting in higher education and the organization of educational process in accordance with the new methods of decision-making. The functions of the main departments of higher educational institution and their powers under the new conditions of registration have been defined. The strengths and the implementation of management accounting system of principles that should guide the work of the University to the implementation of the educational process was easy and efficient were described. We carried out the analysis of the information and analytical support of accounting in higher education and identifies the advantages and disadvantages of the latter. In the course of its core activities public institutions use the funds of state and local budgets and own revenues to purchase equipment, materials and other resources to ensure their continuous and effective work. Analysis and control over the formation and using of financial resources of budgetary institutions provides accounting system. Reforming accounting of budgetary institutions has been going on for about 10 years, and are constantly significant changes that facilitate the work of the latter. Anchored by the Cabinet of Ministers of Ukraine from 16.01.07 № 34 "On approval of the Strategy of modernization of the accounting system in the public sector of Ukraine for 2007-2015". Directions and objectives are implemented according to plan to build a modern financial accounting subsystem subjects of accounting in the public sector in general and in particular budgetary institutions [1]. Considering the recent innovations in the public sector accounting we should pay more attention to the important accounting subsystem, such as management accounting. An importance of managerial accounting is due to the instability of the financial system of Ukraine and the characteristics of different kinds of budget institutions. To specify the aims and objectives of management accounting and its implementation the subject to research will be universities, as a kind of latter. The aim of this study is to determine the characteristics of the organization of management accounting in public institutions, aimed at improving the quality of education needed for further development. The development of such information system may be based on the organization and development of management accounting, designed to provide the necessary objective and operational information all levels of government universities.

14.17.12.3115/209552. До проблеми взаємодії вишів та стейкхолдерів у сучасному освітньому просторі. Батаєва К.В. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.96-97. - укр. УДК 378.
Проблема взаємодії вишів зі стейкхолдерами є вельми актуальною за умов розвитку сучасної системи вищої освіти, тому конференцію "Взаємодія освітніх установ зі стейкхолдерами", проведену в Харківському гуманітарному університеті "Народна українська академія" 16 лютого 2017 р., можна визнати цілком доцільною й своєчасною. На конференції виступили з доповідями такі відомі в Україні та поза її межами теоретики, як В. Астахова, К. Астахова, В. Бакіров, О. Балакірєва, Л. Сокурянська та ін., які розкрили сутність поняття "стейкхолдер" і проаналізували основні проблеми, що виникають у контексті взаємодії працівників ВНЗ і стейкхолдерів.

14.17.12.3116/209852. Розробка методу класифікації студентів на основі кластерного аналізу прецедентів в адаптивній навчальній системі. Пікуляк М.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №5(229), С.226-231. - укр. УДК 378 378.
Розглянуто стан, проблеми і перспективи розробки адаптивної системи дистанційної освіти. Запропоновано метод класифікації студентів на основі кластерного аналізу прецедентів, побудований шляхом застосування матриці сценарних прикладів, який дозволяє проводити успішне адаптивне навчання студентів в залежності від їх поточних навчальних успіхів та структури навчального матеріалу. Розроблена математична модель адаптивного управління навчанням студента та описана практична реалізація запропонованого методу. В роботі запропоновано метод класифікації студентів на основі кластерного аналізу прецедентів, що застосовується в дистанційній навчальній системі для адаптивного навчання студентів. Побудована матриця сценарних прикладів та виконано групування студентів на основі 5- ти категорій, що дозволяє управляти найбільш типовими ймовірнісними переходами студента по навчальних режимах. Розроблена математична модель адаптивного управління навчанням студента та описана практична реалізація запропонованого методу.

14.17.12.3117/210157. Розвиток міжкультурної комунікативної компетенції студентів у процесі вивчення ділової іноземної мови. Литовченко Н.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.75-78. - укр. УДК 371.134.
Розглянуто етапи формування й розвитку міжкультурної комунікативної компетенції студентів вищих навчальних закладів. Виявлено основні методи і технології викладання ділової англійської мови у контексті міжкультурного підходу до викладання іноземних мов. Проаналізовано навчальний матеріал, що забезпечить перенесення знань з лінгвістики, мовного досвіду, стратегій і досвіду навчання при вивченні іноземних мов.

14.17.12.3118/210168. Робота з мовленнєвими помилками на занятті з іноземної мови: парафраза чи експліцитна корекція? Сердечний Ю.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.136-140. - укр. УДК 811.111'07.
Розглянуто два підходи до виправлення мовленнєвих помилок студентів - парафраза та експліцитна корекція, проаналізовано їх переваги й недоліки, наведено приклади застосування кожного з цих методів.

14.17.12.3119/210193. Розробка освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності "Кібербезпека" на компетентнісній основі. Красильников С.Р. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №3(237), С.82-86. - укр. УДК 378.02:372.8.
В статті проаналізована динаміка зміни переліку спеціальностей із захисту інформації, висвітлено підходи до розроблення освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності "Кібербезпека" на компетентнісній основі, охарактеризовано набір професійних компетентностей фахівця із захисту інформації, до яких віднесено соціально-особистісна, загальнонаукова, експериментальна, проектувальна, технологічна, організаційно-управлінська. Зміст кожної складової професійної компетентності розкрито через набір результатів навчання, які має досягти здобувач вищої освіти під час вивчення обов'язкових та вибіркових дисциплін. Доведено, що використання компетентнісного підходу при розробленні освітніх програм сприяє формуванню професійної компетентності майбутнього фахівця, підвищенню його конкурентоздатості на ринку праці.

14.17.12.3120/210273. Проблеми фонетичної інтерференції при навчанні арабомовних студентів російської мови. Ібрагім Аль Шабуль. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.55-60. - рос. УДК 81'161.1.
Досліджено проблеми фонетичної інтерференції при навчанні арабомовних студентів російської мови. Представлені основні помилки у вимові, як фонологічні (які можуть привести до змішування фонем різних мовних систем і ускладнювати формування правильної вимови), так і фонетичні (які не порушують звучання висловлювання в цілому). Вони виникають унаслідок взаємодії звукових систем російської та арабської мов. Аналіз характеру та причин виникнення частотних помилок у вимові, які обумовленні явищем інтерференції, дозволяє знайти найбільш ефективні способи їх усунення.

14.17.12.3121/210288. Домінантні проблеми аудіювання в процесі навчання англійській мові студентів гуманітарних спеціальностей. Стирнік Н.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.149-153. - укр. УДК 811.111'243.
Розглянуто деякі аспекти навчання сприйняттю іншомовних аудіотекстів студентами гуманітарних спеціальностей. Зроблено спробу детально розглянути певні труднощі, які виникають у студентів під час аудіювання, а також шляхи їх подолання; надано рекомендації щодо покращення процесу рецепції автентичних текстів.

14.17.12.3122/210435. Університети в глобальній економіці: режим конкуренції за знання. Ільницький Д.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №8, т.24, С.25-40. - укр. УДК 378.4+37.014.54:005.336.4.
Розглянуто університети як провідні постачальники інтелектуального капіталу, які в розвинених країнах посідають місце рівноправного партнера серед інституцій, що забезпечують соціально-економічний розвиток. Ідентифіковано ключові освітньо-знаннєві рушійні чинники інноваційних систем. Визначено, що університети світового класу є підприємницькими та мають надавати студентам і такі компетенції, як креативність та підприємництво, функціонуючи в глобальному науково-освітньому просторі в режимі конкуперації та конкуренції за знання.

14.17.12.3123/210454. Вплив української системи вищої освіти на трансформацію громадянського суспільства (на прикладі Маріупольського державного університету). Трима Е.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.106-112. - англ. УДК 378.4(477.62-2)МДУ:061.2(045).
Динаміка сучасного культурного простору робить систему вищої освіти не лише науковою, освітньою або соціально-культурною сферою, а й формує додаткові функції для вищої освіти, насамперед, пов'язані з адаптацією людини до умов інкультуізації та глобалізації культурного простору, створюють умови, необхідні для того, щоб людина стала частиною громадянського суспільства. Унікальна роль сучасних навчальних закладів полягає в їх задачі не тільки забезпечити професійні знання, але також передати різні моделі соціального досвіду, поєднуючи досягнення минулого і переваги майбутнього. Вони забезпечують цілі покоління інноваційними ідеями, методами і технологіями. Один з кращих прикладів трансформації ролі вищих навчальних закладів, які впливають на зміну українського громадянського суспільства, є діяльність Маріупольського державного університету. Специфіка навчання в університеті та умови, встановлені в даному вищому навчальному закладі для розробки крос-культурної взаємодії, допомагають студентам, які закінчити середню школу, засвоїти демократичні цінності і активно брати участь в розробці та експлуатації різних елементів громадянського суспільства в нашій країні. Цьому сприяє унікальна модель міжнародних відносин, розроблена цим українським університетом, що сприяє як його інтеграції, так і інтеграції різноманітних організацій, які діють при університеті, в систему глобального громадянського суспільства. В Маріупольському державному університеті створено атмосферу толерантності, творчості та ідей, вищий навчальний заклад організував належні умови для реалізації та розвитку інтелектуального, культурного, духовного і творчого потенціалу кожного студента та студентських організацій сучасного типу. Студенти, які навчаються в університеті, отримають не тільки професійні знання. Маріупольський державний університет сприяє вступу молоді в міжнародне культурний простір, і це дозволяє студентству дізнатися більше про культурні цінностей різних суспільств.

14.17.12.3124/210518. Неоконсервативна парадигма політики та реформування в сфері вищої освіти. Пашков В.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.253-263. - укр. УДК 37. 072.
У статті проаналізовані теоретичні засади неконсервативної політики та реформування сектору вищої освіти в сучасних умовах. Автор розкриває сутність неконсервативного бачення ролі держави, її функцій та інструментів впливу на функціонування освітньої сфери. Обґрунтовується, що неоконсерватизм, на відміну від неоліберал, орієнтується на стратегію комерціалізації державних вузів, а не приватизації всієї системи вищої освіти. Комерціалізація державних вузів, наближуючи їх за економічною поведінкою та мисленням до приватних підприємств, водночас не змінює їх політичної природи державних організацій, що виконують широкий спектр державницьких завдань в культурному, соціальному та міжнародному вимірах.

14.17.12.3125/210736. Інтерпретація поняття "якість вищої освіти": соціолого-філософська рефлексія. Клімова Г.П. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30), С.34-43. - укр. УДК 316.74:378.5.
У статті представлені різноманітні підходи до визначення поняття "якість вищої освіти", які існують у закордонній та вітчизняній науковій літературі. Особлива увага приділяється аналізу об'єктивістського, релятивістського та компетентнісного підходів до

визначення сутності якості вищої освіти. Аналізується система якості вищої освіти: якість потенціалу вищої освіти, якість процесу вищої освіти і якість результату вищої освіти. Розглядаються умови забезпечення якості вищої освіти України.

14.17.12.3126/210850. Упровадження електронної форми контрольних заходів як засобу запобігання проявам корупції у вищій школі. Іващук О.В., Радзіховська Л.М. // Наук. вісник Нац. гірничого ун-ту. Дніпропетровськ: Нац. гірничий ун-т, 2016, №2(152), С.133-139. - англ. УДК 004:378.147(045).
Мета. Обґрунтування необхідності введення системи електронного прийняття іспитів та заліків як дієвого засобу запобігання проявам корупції у ВНЗ, опис методики проведення автоматизованого підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з різних дисциплін, що дозволяє здійснити всебічну перевірку ступеня засвоєння навчального матеріалу та вміння розв'язувати творчі задачі. Методика. Теоретичні методи: психолого-педагогічний та теоретико-методологічний аналіз. Емпіричні: моделювання, дослідження та узагальнення педагогічного досвіду, експеримент, анкетування. Результати. Розроблена методика проведення електронних іспитів та заліків. Впроваджена до навчального процесу авторська автоматизована система підсумкового контролю знань студентів ВНЗ, що є економічно доцільною, зручною у використанні, має низькі системні вимоги до технічного забезпечення, дозволяє оформлювати документацію з контролю знань і зберігати її в архівах. Дана система запобігає можливості впливу викладача на виставлення оцінки завдяки наявності анонімної перевірки різного виду творчих завдань, забезпечує системність і об'єктивність контролю та оцінювання знань, організовує та дисциплінує як студента, так і викладача, спонукає студента сумлінно працювати та запобігає проявам корупції під час екзаменаційної сесії. Наукова новизна. Полягає в розробці автоматизованої системи контролю знань студентів з різних дисциплін, що забезпечує можливість виконання творчих завдань довільного ступеня складності. Практична значимість. Використання отриманих результатів у практиці ВНЗ дозволяє підвищити навчальний рівень студентів.

14.17.12.3127/210853. Партнерство технічних університетів щодо просування тематики стандартів сталого розвитку в навчальні програми вищої освіти. Шмідт М., Палехов Д., Швець В., Палєхова Л. // Наук. вісник Нац. гірничого ун-ту. Дніпропетровськ: Нац. гірничий ун-т, 2016, №2(152), С.152-157. - англ. УДК 37.01:574.
Мета. Дослідження зосереджено на проблемі інтеграції знань про стандарти сталого розвитку у процеси вищої освіти у форматі партнерства технічних університетів. Методика. Основні висновки були зроблені на основі аналізу наукових робіт щодо освіти в інтересах сталого розвитку, а також з урахуванням результатів міжнародного проекту "Створення міжнародної мережі університетів ECO-Campus", що здійснюється у Бранденбурзькому технічному університеті Коттбус-Зенфтенберг спільно з Національним гірничим університетом. Крім того, автори використовували результати власних попередніх досліджень в області проблем вищої освіти в інтересах сталого розвитку. Результати. Партнерство університетів розуміється як специфічна форма співпраці з метою створення, розвитку та просування передових технологій і знань за допомогою освіти та просвітництва. Для цілей сталого розвитку це партнерство має специфічні властивості: 1) партнерство об'єднує управління й технічне обслуговування у формуванні системи знань в області сталого розвитку; 2) партнерство розширює можливості навчання на засадах сталого розвитку; 3) партнерство створює необхідні умови для комплексного підходу до освіти на основі базових цінностей і основних потреб суспільства; партнерство відкрите для вступу нових членів задля подолання інформаційного розриву у сфері освіти; співробітництво буде підтримуватися з боку різних зацікавлених сторін і фондів фінансової підтримки освіти. Наукова новизна. Автори дослідили та визначили унікальний характер і специфічні риси партнерства в галузі вищої освіти в інтересах сталого розвитку. Практична значимість. Реалізація висновків і рекомендацій сприятиме просуванню тематичних областей сталого розвитку в університетські програми вищої освіти.

14.17.12.3128/210868. Міжнародні та національні рейтинги як складові конкурентоспроможності ВНЗ. Шипуліна Ю.С., Грищенко О.Ф., Біленко В.О. // Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний ун-т, 2016, №1, С.183-195. - англ. УДК 338.262:378.1:378.4.
Роль вищої освіти в сучасному світі зростає, як і необхідність оцінювання її якості. Останнім часом набувають популярності національні та міжнародні рейтинги вищих навчальних закладів (ВНЗ), які повинні продемонструвати рівень якості освіти у ВНЗ по всьому світу. У статті визначено основні історичні, соціальні та економічні причини та передумови появи рейтингів університетів, розглянуто сутність університету-дослідницького центру, як об'єкта дослідження університетських рейтингів, розроблено та вдосконалено класифікацію міжнародних та національних рейтингів за різними класифікаційними ознаками. У роботі проведено порівняльну характеристику критеріїв оцінювання цих рейтингів. На основі опитування досліджено важливість участі ВНЗ у міжнародних рейтингах з боку споживачів освітніх послуг та сформульовано основні переваги від участі ВНЗ у рейтингах університетів.

14.17.12.3129/210924. Використання індикаторів крос-кількісної еластичності пов'язаного попиту в маркетингу освітніх послуг ВНЗ. Амбражей О.А., Лебедєва В.К., Тарасевич В.М. // Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний ун-т, 2016, №4, С.113-120. - укр. УДК 331.5+378.
Розглядається проблема удосконалення маркетингового інструментарію дослідження ринку освітніх послуг вищих навчальних закладів у контексті його зв'язку з ринком праці. Пропонується використання індикаторів крос-кількісної еластичності пов'язаного попиту щодо розроблення маркетингової стратегії вищих навчальних закладів. Аналізуються результати застосування цих індикаторів до оцінювання основних сегментів ринку освітніх послуг ВНЗ.

14.17.12.3130/211189. Соціально відповідальний університет - запорука успішного розвитку. Лункіна Т.І. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №8/1, С.47-49. - укр. УДК 338.43:005.35.
У статті досліджується вплив соціальної відповідальності ВНЗ на його розвиток, наведено зарубіжний та вітчизняний досвід соціальної відповідальності у ВНЗ. Обґрунтовано необхідність запровадження принципів та функцій соціальної відповідальності у повсякденній роботі ВНЗ України.

14.17.12.3131/211254. Удосконалення програмно-цільового методу регулювання вищої освіти. Кичко І.І. // Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський нац. технологічний ун-т, 2015, №1(1), С.50-55. - укр. УДК 33.024:378.091.
Охарактеризовано роль програмно-цільового регулювання у процесі фінансування, розвитку вищої освіти України, формуванні та задоволенні духовно-інтелектуальних та екологічних потреб особистості. Проаналізовано перспективи зміни функцій головних суб'єктів державного регулювання вищої освіти у контексті впровадження програмно-цільового методу регулювання.

14.17.12.3132/211438. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у вищих навчальних закладах. Яценко М.С. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11/1, С.39-41. - укр. УДК 004.378.1.
Стаття присвячена дослідженню доцільності використання інформаційно-комунікаційних технологій у вищих навчальних закладах. В статті представлені основні етапи впровадження цих технологій у практику навчальних закладів.

14.17.12.3133/211495. Суб'єкти профілактики незаконного обігу наркотиків у студентському середовищі . Стрельців О.М. // Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11, С.20-24. - укр. УДК 343.915 : 343 976 + 351.761.3.
У статті визначаються суб'єкти, які в залежності від статусу своєї діяльності, повинні здійснювати профілактику незаконного обігу наркотиків у молодіжному середовищі. Аргументується, що в нашій державі функціонує багаторівнева система органів, що координують діяльність з профілактики незаконного обігу наркотиків у студентському середовищі. Поряд з цим вказується на недоліки чинного законодавства щодо врегулювання проведення антинаркотичної профілактичної роботи у вищих навчальних закладах та надаються відповідні пропозиції щодо їх усунення.

14.17.12.3134/211496. Технологія підвищення привабливості віз для абітурієнтів. Аксьонова І.В. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12/1, С.4-7. - укр. УДК 378.1.
Стаття присвячена визначенню факторів привабливості вищого навчального закладу для споживачів освітніх послуг. В статті запропонована технологія підвищення привабливості ВНЗ для абітурієнтів різних типів.

14.17.12.3135/211499. Формування складноструктурованої системи факторів іміджевої привабливості ВНЗ. Гольтяєва Л.А., Раєвнєва О.В. // Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12/1, С.17-19. - укр. УДК 378.4.
У статті розглянуто фактори підвищення конкурентоспроможності національної системи вищої освіти та ВНЗ. Виявлено, що іміджева привабливість є одним з чинників конкурентоспроможності ВНЗ. Виділено внутрішні і зовнішні фактори іміджевої привабливості.

14.17.12.3136/211811. Моделювання розвитку освітніх послуг національних ВНЗ. Баша І.М. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №2(222), т.1, С.175-179. - укр. УДК 519. 87: 338.46: 378(477).
В статті сформульовані основні етапи побудови економетричної моделі розвитку освітніх послуг національних ВНЗ. Проведено декомпозицію загальної моделі розвитку освітніх послуг національних ВНЗ залежно від потреб сегментів споживачів послуг сфери вищої освіти. Формалізовано подання економетричної моделі розвитку освітніх послуг національного ВНЗ у вигляді функції попиту. Представлено специфікацію економетричної моделі розвитку освітніх послуг національного ВНЗ в аналітичній формі багатофакторного рівняння регресії адитивного виду. Проаналізовано освітню діяльність чотирьох національних ВНЗ у різних географічних регіонах України на основі сформованих матриць статистичних даних. Побудовано рівняння регресії для кожного ВНЗ та обґрунтовано ступень залежності доходів кожного національного ВНЗ від цільового сегменту задоволення потреб споживачів освітніх послуг.

14.17.12.3137/211894. Конкурентоспроможність вищих навчальних закладів у контексті освітніх реформ. Кузнецова Т.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №2(222), т.2, С.301-305. - укр. УДК 378.09:005.332.4.
В умовах проведення реформ на ринку освітніх послуг достатньо гостро постає питання конкуренції між вищими навчальними закладами (ВНЗ), що спонукає їх до розвитку матеріально-технічної бази, покращення якості освітніх послуг, вдосконалення кадрової політики, якісного освітнього менеджменту, спроможності переорієнтації окремих напрямів та спеціальностей відповідно до потреб ринку для входження України в Європейський освітньо-науковий простір.

14.17.12.3138/212115. Роль мови в особистісно-професійному становленні студентів туристичних спеціальностей. Гуляк О.Б. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2015, №10, С.269-272. - укр. УДК 81243.
У статті проаналізовано роль мови як засобу пізнання об'єктивної реальності, передачі суспільного досвіду та формування професійно-комунікативної компетенції.

14.17.12.3139/212150. Научно-технические разработки кафедры прикладной механики Днепропетровского государственного университета в70 - 80-х гг. XX ст. (архивные документы). Никифорова Е.В., Сокол Г.И. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24, С.124-129. - рос. УДК 001 (09)+62 (09).
Проведено аналітичний огляд наукових досягнень кафедри прикладної механіки Дніпропетровського державного університету на основі розкритих архівних документів: дисертації професора, доктора технічних наук І.К. Коська, науково-технічних звітів, авторських свідоцтв СРСР.

14.17.12.3140/212189. Ценность высшего образования для индивида. Несторенко Т.П., Бордоусов О.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(224), т.3, С.171-174. - рос. УДК 378.
В статье высшее образование рассматривается как критический фактор развития человеческого капитала. Исследуются причины" роста спроса на высшее образование. Рассматривается ценность высшего образования для отдельного индивида, а также влияние повышения уровня образования на общество в целом. Исследуются экономические и социальные выгоды от получения индивидом высшего образования.

14.17.12.3141/212216. Управління фінансово-господарською діяльністю вищих навчальних закладів: зарубіжний досвід. Рижа Т.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.1, С.39-42. - укр. УДК 658.15:378.4(477).
Означено актуальність проведення освітніх реформ як необхідну передумову розвитку освітньої сфери. Проведено порівняльний аналіз існуючих систем управління освітою в різних країнах світу. Визначено відмінності централізованої та децентралізованої систем управління фінансово-господарською діяльністю вищих навчальних закладів та виділено переваги децентралізації.

14.17.12.3142/212323. Основні аспекти міжнародного виміру процесу забезпечення якості вищої освіти. Білокопитов В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.27-33. - укр. УДК 37.046.16:37.014.24.
У статті виокремлено основні аспекти розгляду процесу забезпечення якості вищої освіти в національному вимірі; визначено поняття, що характеризують міжнародний вимір забезпечення якості вищої освіти; висвітлено інтернаціоналізацію вищої освіти в наукових роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників; схарактеризовано два виміри та причини розвитку інтернаціоналізації вищої освіти; наголошено на феномені глобалізації вищої освіти; проаналізовано вплив процесів інтернаціоналізації та глобалізації на якість вищої освіти; показано принципову відмінність між поняттями "інтернаціоналізація" та "глобалізація"; розглянуто сучасні концепції європеїзації, регіоналізації та інтеграції.

14.17.12.3143/212325. Ґенеза корпоративного університету у США. Литовченко І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.42-48. - укр. УДК 37:347.191.11(73).
У статті проаналізовано особливості становлення корпоративного університету як форми організації корпоративної освіти у США; виявлено, що головними соціально-економічними передумовами становлення цього освітнього феномену були: перехід від індустріального суспільства до інформаційної економіки, невідповідність якості професійного навчання у традиційних закладах освіти практичним вимогам виробництва, демографічний фактор; з'ясовано, що функціональними особливостями перших корпоративних університетів були їх закритість, суворе структурне підпорядкування організації-засновнику, відсутність партнерства із зовнішніми освітніми структурами.

14.17.12.3144/212326. Основні критерії якості вищої освіти: досвід Великої Британії. Медведовська Д. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.48-54. - укр. УДК 371:351.851.
У статті автор розглядає поняття "якість вищої освіти", аналізує різноманітні підходи до його визначення та досвід Великої Британії, можливість використання цього досвіду в сучасній системі вітчизняної вищої освіти. Надається стисла характеристика сучасних критеріїв оцінки якості освіти, критеріїв і стандартів, які використовуються для оцінювання якості освіти. Визначається, що на рівні навчального закладу потрібно забезпечити якісне надання освітніх послуг; дієво впроваджувати міжнародні стандарти якості освіти; сприяти організації навчального процесу, адекватного сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки.

14.17.12.3145/212327. Особливості фізичного виховання в університетах США. Ричкова М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.55-61. - укр. УДК 378.015.3:796](73).
У статті виокремлено особливості фізичного виховання в системі вищої освіти США. Теоретично обґрунтовано особливості фізичного виховання у США. Розглянуто та проаналізовано американський досвід у сфері фізичного виховання, що являє собою важливе джерело для розробки нових підходів до організації фізичного виховання й удосконалення існуючої системи фізичного виховання в університетах України. Аналіз основних особливостей фізичного виховання у вищій школі США дає можливість виокремити характерні риси та виявити позитивні аспекти в організації фізичного виховання й застосувати їх у вітчизняній практиці.

14.17.12.3146/212328. Інноваційні впровадження шведського досвіду навчання іноземними мовами в Україні. Сілютіна І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.61-69. - укр. УДК [378.016:81'243]:001.895(485]477).
У статті розроблено напрями впровадження елементів досвіду Швеції в системі професійної підготовки вчителів іноземних мов України. Зазначено, що позитивний досвід підготовки вчителів іноземних мов у Швеції може бути використаний в Україні у вигляді таких реформаційних змін: надання студентам широких можливостей вибору дисциплін та викладачів; посилення уваги до розвитку міжкультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов; посилення уваги до розвитку здатності вчителів іноземних мов отримувати фахові знання впродовж усього життя; посилення соціально-гуманітарної спрямованості підготовки майбутніх учителів. Потребують подальшої розробки напрями впровадження елементів досвіду Швеції в царині посилення уваги до добору вступників на педагогічні спеціальності.

14.17.12.3147/212329. Аналіз розвитку закордонної та вітчизняної систем вищої професійної освіти вчителя. Таланова Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.69-77. - укр. УДК 378.147.
Метою даної статті є аналіз етапів розвитку науки дидактики та педагогіки як компонентів системи вищої професійної освіти вчителя. Методологія дослідження базується на вичерпному огляді джерел вітчизняних та закордонних авторів, які в різні часи обіймалися питанням створення ідеальних та доречних умов розвитку професії вчителя як вихованця нових поколінь людства. Практичне значення дослідження полягає в тому, що автором статті було виявлено особливі педагогічні умови формування професіоналізму майбутнього вчителя, такі, як логічна організація сучасних дидактичних теорій, опанування оперативними схемами педагогічного аналізу й актуалізація особистісного смислу у сфері вивчення і проектування інновацій, які є найважливішими детермінуючими умовами формування професіоналізму майбутнього педагога.

14.17.12.3148/212448. Фундаменталізація освіти як умова ефективної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю. Бардус І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.172-178. - укр. УДК 378.14:372.
Стаття присвячена дослідженню можливостей фундаменталізації спеціальних дисциплін комп'ютерного спрямування для підвищення ефективності професійної підготовки студентів. Методом теоретичного аналізу наукової й науково-методичної літератури, державних стандартів підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю виділено низку проблем у системі інженерно-педагогічної освіти, розв'язати які можливо лише шляхом фундаменталізації спеціальних дисциплін. Описано можливість здійснення фундаменталізації професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю на основі інтеграції загальнометодологічних законів і категорій з філософії, математики, фізики й інформатики.

14.17.12.3149/212449. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у системі вищої освіти. Безлюдна В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.178-185. - укр. УДК 371.134 (477):811(07).
У статті ми ставимо за мету висвітлити сутність поняття "професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов", з'ясувати професійні вміння та функції, які будуть необхідними в майбутній професійній діяльності студентів. Автор акцентує увагу на найважливіших характеристиках, що мають формуватися у студентів вищих навчальних закладів у процесі їх професійної підготовки. Досягненню мети сприяло використання таких методів: вивчення, аналіз та узагальнення нормативної, педагогічної, науково-методичної літератури. Перспективою подальших наукових розвідок може стати аналіз основних категорій поняття професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов.

14.17.12.3150/212450. Формування мовної компетентності майбутніх учителів початкової школи (акцентологічний рівень). Білявська Т. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.185-192. - укр. УДК 378.14.
Світові тенденції глобалізації, соціально-економічні трансформації в Україні висувають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. У цьому контексті беззаперечною є роль вітчизняної системи освіти, яка повинна забезпечити формування ключових компетентностей майбутніх спеціалістів. У статті висвітлено основні проблеми формування акцентологічної грамотності майбутніх учителів початкової школи як важливої складової фахової мовної підготовки. З'ясовано

причини порушення акцентуаційних норм у мовленні студентів і визначено шляхи вдосконалення рівня мовної освіти в контексті сучасних вимог.

14.17.12.3151/212451. Готовність майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності з російської мови. Бірюк Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.192-199. - укр. УДК 378.091.12.011.3.
Мета публікації полягає у визначенні готовності майбутніх учителів початкової освіти до професійної діяльності російською (другою) мовою й характеристиці її складових. Специфіка даного дослідження вимагала об'єднання загальнонаукових методів теоретичного пошуку. У статті подано визначення досліджуваної готовності й схарактеризовано її складові: комунікативно-мотиваційний, комунікативно-інформаційний, комунікативно-технологічний. Висновки: зазначена нами готовність розглядається як стартово стійка інтегрована ознака особистості, сутністю якої є мотиваційна системність і комунікативна вправність у володінні та вмінні навчати російської мови учнів початкової ланки освіти. Надалі вважаємо за доцільне визначення критеріїв та рівнів сформованості досліджуваної якості.

14.17.12.3152/212452. Професійна компетентність майбутніх учителів іноземної мови як передумова їх успішної професійної діяльності. Бойчевська І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.199-206. - англ. УДК 371.134:811(07).
У статті автор розглядає процес формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. Мета статті передбачала аналіз розвитку професійної компетенції як передумови успішної професійної діяльності майбутніх учителів іноземної мови. У процесі написання статті було використано методи системного й термінологічного аналізу. Простежено трактування поняття "професійна компетентність" з точки зору досліджень Європейських науковців. Проаналізовано основні особливості професійної компетентності вчителів іноземної мови та визначено рівні професійної компетентності, що свідчать про готовність до професійної діяльності. Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі можуть бути пов'язані з визначенням рівнів розвитку професійної компетентності майбутніх учителів іноземної мови.

14.17.12.3153/212453. Готовність студентів до самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Васько О., Кругова А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.207-213. - укр. УДК 378.147:37.041-057.875.
Стаття спрямована на дослідження готовності студентів спеціальності "Початкова освіта" до здійснення самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Для реалізації поставленої мети використано теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизація теоретичних і дослідних даних) і емпіричні (спостереження, бесіди, анкетування, самостійна робота) методи дослідження. Результати дослідження вказують на необхідність пошуку ефективних способів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів в умовах кредитно-трансферної системи навчання, оскільки тільки 30 % студентів здатні до продуктивної самостійної навчально-пізнавальної діяльності й готові до зміни форм і методів навчання.

14.17.12.3154/212454. Шляхи оволодіння системою російського консонантизму іноземними студентами на початковому етапі навчання. Голованенко Є., Дунь Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.213-220. - рос. УДК 378.8:811.161.1'342'243.
У статті аналізуються шляхи формування навичок вимови й корекції російських приголосних звуків на початковому етапі навчання російської мови як іноземної, що забезпечують звукове переформатування з рідної мови на російську в процесі засвоєння дорсальності, характерної для укладу російської мови. Таким чином у студентів-іноземців розширюється артикуляційний діапазон, що разом із засвоєнням фонологічних консонантних опозицій і позиційного варіювання приголосних сприяє оволодінню консонантною системою російської мови.

14.17.12.3155/212455. Використання можливостей феноменологічного підходу до викладання педагогічних дисциплін. Головко М., Крайнова Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.220-228. - укр. УДК 378.147:373.2.011.3-51.
Особливістю педагогічної реальності сьогодення є співіснування різних педагогічних парадигм і підходів. З'явилися нові концепти педагогічного знання, серед яких таке поняття, як "феноменологічний підхід". Аналіз теоретичного і практичного досвіду дозволив виокремити базові ідеї, що становлять підґрунтя для викладання педагогічних дисциплін майбутнім фахівцям дошкільної освіти. Наводяться варіанти практичної реалізації вищезгаданого підходу на заняттях із історії педагогіки та методики екологічного виховання.

14.17.12.3156/212456. Реалізація комунікативно-орієнтованого підходу в процесі навчання іноземних студентів російської мови. Дегтярьова Т., Скварча О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.229-236. - укр. УДК 378:81'243.
У статті аналізується втілення особливостей комунікативного методу навчання у процесі роботи над посібником "Вступний курс російської мови" для студентів-іноземців. Представлені в підручнику матеріали мають країнознавчий характер. Тематико-ситуативний принцип відбору та організації навчального матеріалу, комплексна подача лінгвістичних одиниць сприяють формуванню та розвитку навичок і вмінь усіх видів мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання, читання та письма. Посібник вдало поєднує системну подачу матеріалу та принцип активної комунікативності.

14.17.12.3157/212457. Формування полікультурної компетентності майбутніх педагогів як інструмент ефективної крос-культурної взаємодії в умовах глобалізації вищої освіти. Дем'яненко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.237-243. - укр. УДК 378.147.
У статті висвітлено питання підготовки майбутніх педагогів до ефективної крос-культурної взаємодії й до професійної діяльності в полікультурному суспільстві. З'ясовано сутність поняття "полікультурна компетентність" та її компоненти. Проаналізовано фактори сформованості полікультурної компетентності, а також культурний інтелект, який дозволяє його носію здійснювати ефективну крос-культурну комунікацію. Аналіз наукових праць дозволяє зробити висновок про актуальність і практичну значущість формування полікультурної компетентності, оскільки глобалізація вищої освіти вимагає вміння ефективно взаємодіяти в конкретній ситуації з урахуванням культурних особливостей.

14.17.12.3158/212459. Теоретичний аспект питання готовності майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності. Дядченко Г., Білокур А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.252-259. - укр. УДК 371.134-057.875:373.3.
У статті висвітлено погляди сучасних науковців на проблему професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів, зумовлену розбіжностями між настановою на гуманізацію стосунків "учитель - учень" і рівнем готовності майбутніх педагогів до встановлення гуманістичних відносин із учнями. Метою авторів є з'ясування професійної спрямованості студентів педагогічного

ВНЗ до майбутньої професії. Автори дійшли висновку щодо розуміння науковцями поняття готовності майбутніх учителів до виконання професійних обов'язків як цілісного полікомпонентного утворення, характеристиками якого є потреба студентів у педагогічній рефлексії, а також опанування ними технологією навчання й гуманістичного виховання молодших школярів.

14.17.12.3159/212460. Ознайомлення майбутніх учителів початкової школи з технологією ТРВЗ. Желан А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.259-267. - укр. УДК 37.091.
Освітні інновації ведуть до змін мети, змісту, методів і форм навчання та виховання, що дозволяють адаптувати педагогічний процес до сучасних вимог. Освітні заклади різних рівнів упроваджують системні та локальні інноваційні педагогічні технології. Мета статті: поділитися досвідом ознайомлення майбутніх учителів початкової школи з педагогікою ТРВЗ під час навчання у ВНЗ. У процесі викладання дисципліни "Педагогіка ТРВЗ" ми мали можливість спостерігати за відношенням студентів до цієї технології, за практичним оволодіванням методами ТРВЗ. Результати дослідження показали високий рівень зацікавленості студентів цією технологією та бажанням використовувати її в своїй майбутній професійній діяльності.

14.17.12.3160/212461. Іншомовна комунікативна компетентність як складова професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови. Іванчук Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.267-274. - укр. УДК 371.134:811(07).
У статті розглянуто проблему взаємозв'язку іншомовної комунікативної та професійної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов. Установлено, що під професійною компетентністю майбутнього вчителя іноземних мов розуміється єдність його теоретичної і практичної готовності до професійної діяльності, що має комунікативну спрямованість, характеризує сукупність професійно важливих якостей та характеристик. З'ясовано, що іншомовна комунікативна компетентність - це комплекс знань, умінь і навичок, а також досвіду їх використання, що дає майбутньому вчителю змогу ефективно й продуктивно застосовувати іноземну мову для здійснення професійної діяльності. Доведено, що іншомовна комунікативна компетентність становить важливу й невід'ємну складову професійної компетентності вчителя іноземної мови.

14.17.12.3161/212462. Нові тенденції у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи в умовах університету. Казанжи І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.274-280. - укр. УДК [378.14]373.31.
У статті окреслено нові тенденції у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів в умовах університету. Методологічні засади дослідження склали положення теорії пізнання про діалектичний взаємозв'язок педагогічних явищ, соціальну визначеність і гуманно-творчу сутність особистості. Теоретичне і практичне значення дослідження полягало в розкритті сутності таких понять, як "компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів"; "інноваційна педагогічна діяльність викладача". Проаналізований досвід дозволив намітити шляхи оновлення професійної підготовки майбутніх учителів в освітньо-виховному просторі вищого педагогічного закладу.

14.17.12.3162/212463. Сучасний стан розвитку проблеми формування економічної культури майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема. Коваленко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.280-286. - укр. УДК 378.015.31:335.
Метою написання даної статті є проведення аналізу існуючих підходів до трактування понять економічної культури та економічної компетентності як однієї з найважливіших складових економічної культури; визначення особливостей розвитку економічної компетентності майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи під час їх навчання у вищому навчальному закладі. Розкривається сутність визначень "економічна культура", "економічна компетентність", "підприємництво", розглядаються проблеми формування економічної культури студентів, які навчаються за спеціальністю готельно-ресторанна справа, проблеми формування економічних компетенцій при підготовці майбутніх фахівців галузі знань "сфера обслуговування" у вищому навчальному закладі.

14.17.12.3163/212465. Формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя в інноваційному полі евристичного навчання. Кривонос О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.294-302. - укр. УДК 577. 35:37.013.78:376.1.
Метою статті є аналіз сутності понять "компетентність", "професійна компетентність", "професійна компетентність учителя" за визначенням вітчизняних і зарубіжних дослідників; здійснення порівняльного аналізу досвіду країн світу щодо формулювання ключових компетентностей учителя; детальне визначення змістового наповнення поняття "професійна компетентність педагога"; дослідження дидактичних можливостей інноваційного евристичного навчання в підготовці майбутніх педагогів на рівні професійних компетентностей. Представлено широкий інструментарій евристичного навчання, який забезпечує досягнення поставленої мети.

14.17.12.3164/212466. Організація групової навчальної діяльності в підготовці майбутніх учителів початкової школи в умовах колледжу. Луцинкевич Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.302-310. - укр. УДК 378.147.
У статті висвітлюється проблема використання технології групового навчання. Зосереджено увагу на тому, що в умовах коледжу одним із шляхів розв'язання проблеми вдосконалення підготовки майбутніх учителів початкової школи є використання сучасних інноваційних технологій, зокрема технології групового навчання студентів. У ході теоретичного та емпіричного дослідження підтверджено, що групова навчальна діяльність підвищує ефективність реалізації функцій і завдань підготовки майбутніх фахівців педагогічної галузі. Аналіз особливостей організації групової навчальної діяльності й роботи студентів у малій групі в ході навчальних занять сприяв розробці методичних рекомендацій, які пропонуються у статті.

14.17.12.3165/212469. Аналіз результатів експериментального дослідження формування професійно-творчих діалогових умінь студентів гуманітарних дисциплін у процесі евристичної діалогової взаємодії. Проценко І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.326-333. - укр. УДК 378.147.
У статті проаналізовано результати впровадження в навальний процес дидактичної моделі формування професійно-творчих діалогових умінь. Виявлено позитивну динаміку раніше визначених нами професійно-творчих умінь - інтелектуальних, конструктивних, організаторсько-регулятивних та діалогічно евристичних, якими студенти оволодівали під час евристичної діалогової взаємодії, що позитивно вплинули на якість створених майбутніми вчителями творчих освітніх продуктів. З'ясовано, що важливою дидактичною умовою в управлінні евристичною діяльністю студентів є організація суб'єкт-суб'єктної взаємодії за евристичної діалогової взаємодії до особистісно значимої діяльності, паритетних стосунків суб'єктів під час навчання, взаємовідносин на основі смислових особистісних позицій.

14.17.12.3166/212470. Психологічна підготовка студентів-спортсменів аграрного ВНЗ, які займаються командними спортивними іграми. Самохвалова І., Андреєва І., Матлаш В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.334-339. - укр. УДК 796.056.824.
У статті представлено результати педагогічного експерименту, проведеного на базі жіночих і чоловічих команд студентів-спортсменів 1-5 курсів, які вдосконалюють свою майстерність у баскетболі й волейболі. Досліджено 56 студентів-гравців збірних команд із баскетболу та волейболу (32 - студенти першого та другого курсів, 24 - студенти третього та четвертого курсів) Сумського національного аграрного університету. Використовувалося тестування психічної надійності спортсменів і метод математичної статистики. Визначено можливості психолого-педагогічної корекції психічної надійності студентів до та після проведення на тренуваннях комплексного психолого-педагогічного підходу.

14.17.12.3167/212471. До проблеми реалізації технології кооперативного навчання в підготовці майбутніх учителів іноземної мови. Сідун М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.339-347. - укр. УДК 371.134:80.
У статті проаналізовано взаємозв'язок між технологіями кооперативного навчання й такими інноваційними технологіями проведення занять, як технологія перевернутого навчання, технологія змішаного навчання. Виділено технологію кооперативного командного викладання. Відзначено особливості взаємозв'язку зазначених технологій у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Запропоновано зразки відповідних завдань із використанням даних технологій при викладанні фахових дисциплін. Указано на необхідність подальшого дослідження питання використання технологій кооперативного навчання в умовах позааудиторного навчання удосконалення механізмів самодіагностики в межах відповідних технологій.

14.17.12.3168/212472. Інноваційні методи викладання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей. Скарлупіна Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.347-354. - укр. УДК 81'243:[378.016:001.895].
Метою статті є розгляд міжнародного досвіду використання інноваційних методів у процесі викладання іноземних мов для студентів немовних факультетів. Критичний аналіз літературних джерел, вивчення й узагальнення позитивного досвіду роботи вітчизняних та зарубіжних викладачів іноземних (англійської і французької) мов дозволили зробити акцент на доцільності впровадження новітніх підходів до викладання іноземних мов, зокрема, професійного спрямування. Практичне значення статті полягає в ефективності методів, розглянутих у статті, можливості їх застосування. Беручи до уваги особливості цих методів, видається необхідним подальше вивчення впливу сучасних технологій на особистісний розвиток майбутнього фахівця.

14.17.12.3169/212473. Застосування кейс-методу для формування конструктивних і проективних умінь еколого-педагогічної діяльності. Скиба М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.354-362. - укр. УДК 37.091.2 :37.02:502 504.
У статті розглянуто тлумачення поняття кейс-метод, етапи розробки кейсів, їх структурні компоненти, а також види. Наведено приклад застосування методу кейсів у процесі навчання дисциплін еколого-педагогічного спрямування. Обґрунтовано значення методу для формування проективних (уміння формулювати цілі й завдання еколого-педагогічної діяльності, передбачати її результати; використовувати набуті знання у професійній діяльності; прогнозувати наслідки впливу діяльності людини на довкілля з метою його збереження; розробляти рекомендації щодо охорони об'єктів і раціонального природокористування) та конструктивних (уміння створювати модель спланованої діяльності) умінь еколого-педагогічної діяльності.

14.17.12.3170/212475. Значення використання сучасних методичних засобів у процесі фахової підготовки вчителя музичного мистецтва. Фоломєєва Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.370-380. - укр. УДК 370.036-373.67.
Мета статті - розкриття особливостей основних сучасних методик виховання голосу та можливостей їх використання у процесі фахової підготовки вчителя музичного мистецтва в умовах ВНЗ. Методи дослідження: аналіз наукової літератури в межах окресленої проблеми; моделювання; системно-структурний аналіз. Практичне значення полягає в можливості використання запропонованих апробованих методичних прийомів у процесі викладання дисциплін професійного спрямування на факультетах мистецтв. Доводиться необхідність використання альтернативних методик виховання голосу в процесі фахової підготовки вчителя музичного мистецтва. Перспективним є розширення методичної бази й дослідження методичних засад використання досягнень сучасної методичної науки в адаптації навчально-методичних комплексів із профільних дисциплін для майбутніх учителів музичного мистецтва.

14.17.12.3171/212476. Метатеоретичне підгрунття педагогічного розуміння інноваційного розвитку вищої освіти. Цвєткова Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.380-391. - укр. УДК 378.013.
У статті розкрито метатеоретичний підхід як необхідну основу сучасного науково-теоретичного мислення, ефективне знаряддя отримання знання нового типу - рефлексивно зорієнтованого, спрямованого на аналіз глибин педагогічної теорії. Використано метод термінологічного аналізу, абстрагування, ідеалізації, формалізації та узагальнення. З'ясовано, що інноваційний розвиток вищої освіти ґрунтується на професійному самовдосконаленні суб'єктів освітнього процесу та розкривається за допомогою рефлексивної системи метатеорії філософії. Доведено, що інноваційні процеси у вищій школі неможливо розглядати без самовдосконалення особистості, що набувають глобального значення.

14.17.12.3172/212479. До проблеми підготовки корекційних педагогів до професійної діяльності. Проскурняк О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.408-415. - укр. УДК 378.011.33.
У статті доводиться актуальність проблеми підготовки корекційних педагогів, професія яких на сучасному етапі становлення й розвитку отримує широке коло розповсюдження та підтримується запитами суспільства. Визначено якості, які необхідні корекційному педагогові для професійної діяльності, серед яких головними є емпатія, педагогічні такт і спрямованість, рефлексія. Аналізуються думки вчених щодо професійного портрету корекційного педагога, показники готовності до професійної діяльності у сфері спеціальної освіти. Доведено, що у структурі підготовки корекційних педагогів слід приділяти увагу таким компонентам: мотиваційному (мотивація до оволодіння знаннями, професійної діяльності, бажанні працювати з дітьми з порушеннями розвитку тощо), когнітивному (досвід людини, його практичної діяльності, пізнавальні можливості, уміння спілкуватися тощо), поведінковому (самоконтроль у комунікативній взаємодії з дітьми з особливими потребами, їх батьками, соціальними структурами).

14.17.12.3173/212480. Роль практичного компонента в структурі формування риторичної культури корекційних педагогів. Тарасова В., Ільченко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.415-422. - укр. УДК 378.147:372:808.5.
У статті розкривається структура практичного компоненту в системі формування риторичної культури корекційних педагогів. Зазначається, що практичний компонент риторичної культури корекційного педагога є одним із основних складників структури педагогічної діяльності, що включає в себе весь спектр мовленнєвих умінь, а також уміння організовувати процеси комунікації, взаємодіяти з суб'єктами виховного процесу. Риторична культура корекційного педагога - це складне особистісне утворення, що передбачає зразкову трансляцію через публічне мовлення вербальних та невербальних засобів. Риторична культура корекційного педагога зумовлена специфікою його роботи, а саме: спілкуванням з дітьми різних вікових груп, які мають особливі потреби.

14.17.12.3174/212481. Філософсько-антропологічне вчення як основа теорії і практики управління процесом професійної підготовки педагога. Аносов І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.423-429. - укр. УДК 140.8:378.14(477).
У статті автор визначає умови ефективності управління професійною підготовкою педагогів у межах філософсько-антропологічного вчення та встановлює складові управління процесом професійної підготовки педагогів. У процесі дослідження встановлено, що умовами ефективності управління професійною підготовкою педагогів у межах філософсько-антропологічного вчення є: поліпшення управління за рахунок уваги до диференційованих потреб студентів і викладачів; управління в контексті особистісно-орієнтованих мети, стратегії, структури; урахування природних можливостей особистості в процесі інноваційної діяльності. Перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо аналіз акмеології навчання й виховання в контексті філософсько-антропологічного вчення.

14.17.12.3175/212483. Соціалізація іноземних студентів у соціокультурному просторі інформаційного суспільства. Білик О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.439-450. - укр. УДК 378.013.42.091.212-054.6.
У статті розглянуто особливості соціалізації іноземних студентів. Зосереджено увагу на необхідності врахування в цьому процесі специфіки соціокультурного простору інформаційного суспільства. Проаналізовано роль освітньо-культурного середовища вищого навчального закладу як компонента соціокультурного простору. Розкрито значення інформаційної соціалізації та медіасоціалізації у професійному й особистісному становленні іноземних студентів. Акцентовано увагу на використанні медіаосвіти у процесі соціалізації іноземних студентів. Запропоновано спецкурси для іноземних студентів, метою яких є формування інформаційної грамотності та інформаційної культури.

14.17.12.3176/212486. До питання соціальної компетентності студентів ВНЗ. Шевченко О., Грунвальдт К. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.455-473. - укр. УДК 378.147.
Метою статті є розгляд шляхів інтеграції в навчальний процес форм роботи, спрямованих на формування у студентів соціоемоційних умінь та навичок; аналіз способів оцінювання результатів подібної навчальної роботи. На прикладі вищих шкіл Німеччини та України розглядаються конкретні заходи, які забезпечують розвиток умінь креативно й ефективно діяти в складних ситуаціях, постійно вдосконалювати особисті якості, необхідні для успішного працевлаштування. У результаті дослідження зроблено висновки про те, що можливо й доцільно внести до робочих програм вищих навчальних закладів України предмет "Соціальна комунікація". Перспективним вважається також вивчення в подальшому однієї із соціальних компетенцій - здатності до подолання конфліктів.

14.17.12.3177/212739. Про презентацію домінантних лінгвокультурем за темою "культура та ментальність українського народу" в групах іноземних студентів-нефілологів. Алексєєнко Т.М., Фадєєва О.Ю. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.7-16. - укр. УДК 811.161.1'243:378.147.091.33.
У статті надано методичні рекомендації стосовно структури та змісту навчального лінгвокультурологічного коментаря домінантних українських культурних концептів, які акумулюють багатовіковий вербалізований досвід нації, і знання яких надає змогу іноземним студентам через скарби мови повніше розуміти ментальний світ українського народу. Проаналізовано засоби презентації і тлумачення українських лінгвокультурем, що, на погляд дослідників, є найбільш значущими для надання адекватної та повноцінної характеристики української ментальності. Розглянуто композицію занять і різноманітні види завдань до названої вище теми.

14.17.12.3178/212740. Активні методи формування комунікативної компетентності іноземних студентів технічних спеціальностей. Бєлікова О.В., Бессонова Н.М., Греул О.О., Дитюк С.О., Скрипник Л.В., Черногорська Н.Г. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.17-26. - укр. УДК 811.161.1'243:378.015.3:316.47.
У статті досліджено поняття "компетентність" та роль російської (української) мови як іноземної у розвиткові комунікативної компетентності іноземних студентів технічних спеціальностей, проаналізовано суперечності та проблеми, що виникають під час формування комунікативної компетентності студентів, обґрунтовується актуальність використання комунікативного підходу у навчанні російської (української) мови як іноземної з використанням рольової гри як методу навчання. Компетентісний підхід передбачає пошук нових методологічних моделей підготовки фахівців із вищою технічною освітою, підвищення якості підготовки професійних кадрів, визначення ключових компетенцій, якими повинен володіти сучасний фахівець.

14.17.12.3179/212741. Урахування емпатії як складової емоційного інтелекту в навчанні російської мови. Гусарчук А.О., Косьміна В.Ю. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.27-34. - укр. УДК 811.161.1'243:001.4:378.147.091.33.
У статті розглянуто розвиток уявлень про емпатію та сучасні підходи до визначення природи, форм прояву емпатії особистості. Емпатія є провідною соціальною емоцією і в найзагальнішому вигляді визначається як здатність індивіда емоційно реагувати, відгукуватися на переживання інших людей. Автори підкреслюють доцільність урахування емпатії як складової емоційного інтелекту, що є запорукою успішного вивчення російської мови іноземцями. Обґрунтувано значення соціально-психологічного тренінгу як засобу підвищення емпатії студентів. Представлені емоційно-інтелектуальні прийоми для становлення й розвитку емпатійної культури.

14.17.12.3180/212742. Про прийоми подолання труднощів у засвоєнні категорії виду дієслова студентами-туркменами. Іванова Т.А., Курилюк Т.І. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.35-44. - укр. УДК 811.161.1+811.512.164]'342-115.

У статті розглядається одна з найбільш складних для вивчення в іноземній аудиторії частин мови - дієслово, аналізується вивчення категорій часу та виду дієслова студентами-туркменами. Розкривається видова сутність, видова особливість дієслова, відмінна від форм часу (завершеність, одноразовість, початок дії, а також незавершеність, тривалість, багатократність). Автори наводять не лише порівняльні схеми, але й приклади тренувальних вправ для вироблення мовленнєвих навичок у вживанні видових форм дієслова на заняттях із мови в туркменській аудиторії.

14.17.12.3181/212743. Контрастивний опис ідіоматичної лексики як фактор формування мовної особистості іноземних студентів. Креч Т.В. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.45-54. - укр. УДК 811.161.1'243'373:378.147.091.33.
У статті досліджується місце і роль ідіоматичних лексичних одиниць як частини певного культурологічного прошарку, визначається їхнє значення у формуванні мовної особистості. Ідіоматично забарвлена лексика, зокрема фразеологізми, допомагає зрозуміти національно-культурну своєрідність носіїв тієї мови, яку вивчають іноземні студенти, налагодити діалог культур, що сприяє порозумінню в різноманітних сферах спілкування. У статті зроблено спробу дослідити взаємодію іноземної мови, свідомості та культури крізь призму фразеологізмів та ідіоматично забарвлених одиниць. Проведено контрастивний опис фразеологізмів у споріднених (російська, українська, частково польська) та різно системних (російська, китайська) мовах. У статті також розглянуто та проаналізовано випадки міжмовної та внутрішньомовної омонімії, фразеологічної синонімії, зумовлених національною своєрідністю мови, надано рекомендації з презентації фразеологізмів та ідіоматично забарвленої лексики в іншомовній аудиторії та при укладанні двомовних словників з антиінтерференційним спрямуванням.

14.17.12.3182/212744. Особливості лінгвокультурної адаптації індійських студентів у вищих навчальних закладах України в контексті міжкультурної комунікації. Куплееацька Л.О., Маніеська Т.Є. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.55-69. - укр. УДК 811.161. Г243:378.147.091.31.015.3:329.73(=21).
У статті досліджуються особливості лінгвокультурної адаптації до навчального процесу груп індійських студентів з англійською мовою навчання, шляхи досягнення успішності міжкультурної комунікації на рівні студент-викладач під час вивчення російської / української мови як іноземної. Виокремлено схожості та розбіжності в організації навчального процесу у вищих навчальних закладах України та Індії, окреслено комунікативні паралінгвістичні особливості кінетики, проксемики, такесики та хронеміки, що перешкоджають успішній акультурації студентів. Проаналізовано причини стресу акультурації у групах індійських студентів та його двоплановість. Запропоновано методичні рішення для досягнення успішності лінгвокультурної адаптації в контексті міжкультурної комунікації.

14.17.12.3183/212745. Вербальна та невербальна міжкультурна комунікація у процесі навчання арабських студентів. Кучеренко О.Ф., Греул О.О. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.70-79. - укр. УДК 316.772.2.
У статті досліджено теоретичні й практичні засади міжкультурної комунікації для успішного подолання складнощів, що виникають у навчальному, науковому та повсякденному спілкуванні українців та арабів. Зазначено, що сучасний арабський світ постає надзвичайно активним, динамічним, стрімким у своєму розвиткові, активно впливає на загальний розвиток культур усього людства. Проналізовано різні аспекти міжкультурної комунікації в наукових працях вітчизняних та закордонних учених. Проблеми міжкультурної комунікації зумовлені багатьма чинниками. Підвищити якість міжкультурної комунікації можна завдяки системному аналізові причин невдач, спричинених відмінностями комунікативної поведінки носіїв різних культур та різних мов, проводячи різноманітні тематичні тренінги з міжкультурної комунікації, знаходячи типові та індивідуальні особливості національного стилю комунікації.

14.17.12.3184/212746. ВЕБ-квест методика як засіб організації самостійної роботи та контролю навчальних досягнень студентів з української мови як іноземної. Кушнір І.М., Гіль С.І. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.80-89. - укр. УДК 811.161.2"243:378.147.091.33:004.
У статті звернено увагу на значущість підвищення ефективності організації самостійної роботи студентів під час навчання української мови як іноземної. Авторами виокремлено різновиди самостійної роботи, актуальні для експрес- курсу з української мови для іноземних студентів-філологів. Розглядаються можливості застосування веб-квест методики для ефективної організації самостійної роботи означеного контингенту студентів та контролю їхніх навчальних досягнень, наведено приклад реалізації цієї методики через соцмережі або платформи дистанційного навчання.

14.17.12.3185/212747. Шляхи подолання труднощів вивчення фразеологічних одиниць у багатонаціональних групах студентів-філологів. Місеньова В.В. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.90-100. - англ. УДК 811.161.1'243:378.147.091.33-028.17.
У статті описуються і систематизуються труднощі, що виникають при вивченні фразеології у багатонаціональній аудиторії. Автор статті розглядає порівняльний аналіз як один із провідних напрямків вивчення фразеології, який є основою методики навчання іншомовної фразеології і дозволяє не тільки прогнозувати інтерференцію великої кількості фразеологізмів, а й методично інтерпретувати мовний матеріал, виходячи з конкретних цілей і завдань навчання мови. Зіставлення фразеологічних одиниць російської, української та рідної мови студента дозволило автору виділити кілька груп фразеологізмів, що розрізняються різним ступенем схожості: від повного збігу семантики, стилістичного забарвлення і вихідного образу (внутрішньої форми) до абсолютної безеквівалентності фразеологічних одиниць.

14.17.12.3186/212748. Види аналізу художнього тексту в навчанні російської мови. Михайловська Г.О. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.101-109. - рос. УДК 371.3:811.161.1:81 "42.
У статті описано основні види аналізу художнього тексту з навчальною метою. Організацію роботи з аналізу тексту подано в контексті комунікативно- діяльнісного підходу до навчання російської мови. Із цього погляду розкрито змістовий аспект окремих видів аналізу: лінгвістичного, лінгвостилістичного, герменевтичного, композиційного аналізу типів мовлення, культурознавчого аналізу. Запропоновано стратегічні складники навчального аналізу тексту.

14.17.12.3187/212749. Модель формування особистісного та інструментального компонентів фахової компетентності майбутніх перекладачів. Ольховська А.С. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.110-122. - укр. УДК 811.111+811.161.2]'255.
Статтю присвячено проблемі побудови моделі формування особистісного та інструментального компонентів фахової компетентності майбутніх перекладачів. Визначено поняття "модель", проаналізовано теоретичні засади її побудови, зокрема принципи та етапи такого процесу. Детально охарактеризовано структурні блоки розробленої моделі (цільовий, методологічний, організаційно-змістовий, оцінювальний, результативний) та умови ефективності формування інструментального та особистісного компонентів фахової компетентності, які виступають системоутворюючими елементами розробленої моделі.

14.17.12.3188/212750. Актуальність проблеми формування проектувальних умінь у майбутніх учителів іноземної мови. Українська О.О. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.123-134. - укр. УДК 378.811.
Статтю присвячено обґрунтуванню необхідності розробки теоретико-методичних засад формування проектувальних умінь майбутніх учителів іноземних мов. Автор указує на те, що на користь актуальності цієї проблеми свідчить наявність низки чинників, які детально розглянуто у статті. Серед них автор виділяє сучасні освітні тенденції, різноманіття контекстів використання та навчання мови, професійні обов'язки вчителів. Наголошується на необхідності створення спецкурсу з укладання вправ.

14.17.12.3189/212751. Лінгвістичні характеристики наукової лекції як основа навчання аудіювання. Ушакова Н.В. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.135-147. - укр. УДК 376.68:8Г243.
Статтю присвячено розгляду лексико-граматичних особливостей тексту наукової лекції, які виступають в якості підґрунтя для розробки методики навчання аудіювання текстів наукового стилю мовлення іноземних студентів початкового етапу вивчення російської мови як іноземної. Зокрема виокремлено специфічні явища лексики, морфології, синтаксису та фонетики, які утворюють інваріантні та варіативні лінгвістичні ознаки наукової лекції для іноземних студентів-початківців.

14.17.12.3190/212752. Специфіка навчання російської фразеології у групах студентів, які вивчають історію образотворчого мистецтва. Ходаківська М.О., Тесаловська О.Б., Сулятицький А.В. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.148-156. - укр. УДК 811.161.1'243'373.7:378.147.091.33.
У статті розглядаються особливості презентації російської фразеології на заняттях із російської мови як іноземної з метою формування професійно орієнтованої лінгвістичної компетентності. Методи та прийоми, що наводять автори, сприяють засвоєнню фразеологічних одиниць та їх активному вживанню в повсякденному та професійному спілкуванні. Теоретичні положення демонструються на прикладі навчання іноземних студентів архітектурних спеціальностей, які вивчають історію культури та образотворчого мистецтва.

14.17.12.3191/212768. Суспільно-географічні дисципліни: роль у формуванні професійних компетентностей. Мамчур О., Ванда И., Котик Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2015, №2(39), С.73-81. - укр. УДК 911.3:37.013.31.
Розглянуто головні особливості формування суспільно-географічних знань у вищій школі. Досягнення ряду компетентностей у процесі виконання навчальних програм з суспільної географії є основою модернізації географічної освіти. Трактування компонентів географічної грамотності розглянуто у руслі європейського досвіду (мережі "Геродот" і проекту Тюнінг). Проаналізовано формування компетентностей, знань і вмінь у процесі вивчення окремих вибіркових навчальних курсів, що викладаються на кафедрі економічної і соціальної географії Львівського національного університету імені Івана Франка. Розвиток базових, загальних і професійних компетентностей в освітньому процесі студентів-географів має на меті вдосконалення географічної грамотності.

14.17.12.3192/212811. Мовленнєва культура сучасного викладача і студента. Пасинок В.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.168-177. - укр. УДК 811.111'42.
У статті розглядаються теоретичні та практичні аспекти мовленнєвої культури як інтегративної науки про ефективність мовленнєвого спілкування. Однією з задач є вирішення проблеми розвитку професійної мовленнєвої компетенції викладача і студента вищого навчального закладу у системі підвищення кваліфікації. Автор пропонує створити спеціальний курс з мовленнєвої компетенції викладача і студента, який передбачає лекційні і практичні заняття, використання відео-лекцій, інтернет-ресурсів, рольових ігор. У цьому зв'язку розкривається коло питань, які відносяться до культури мовлення, зокрема дослідження академічного мовлення. Надається аналіз наукових джерел, присвячених методичним пошукам ефективних шляхів підвищення рівня культури мовлення майбутніх фахівців. Підкреслюється головна роль сучасного викладача - допомогти студентові оволодіти культурою мовлення, скоректувати його кроки на тернистому шляху пізнання норм і варіантів мовленнєвого спілкування.

14.17.12.3193/212995. Розвиток методологічної культури майбутніх учителів у системі професійної освіти. Лаврентьєва О.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.10-15. - укр. УДК 378: 37.011.3-051.
Відзначено доцільність формування і розвитку методологічної культури майбутнього вчителя з огляду на сучасну соціокультурну ситуацію, рівень розвитку науки й потреби педагогічної практики. Проаналізовано наявну систему методологічної підготовки, її здобутки та недоліки. Визначено дисфункції методологічної культури майбутніх учителів та три рівні суперечностей у досліджуваній науковій проблемі. Представлено концепцію та методичну систему розвитку методологічної культури майбутніх учителів, в основу якої покладено закономірності, загальні й специфічні принципи, а також провідні методологічні підходи. Подано рекомендації щодо подальшого розвитку системи професійної освіти з огляду на необхідність посилення методологічної і світоглядної підготовки майбутніх фахівців.

14.17.12.3194/213005. Експериментальна модель дистанційного навчання майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі. Горбатюк Р.М., Романишина Л.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.68-75. - укр. УДК 378.147.
Розглянуто застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вищих навчальних закладах України. Запропоновано систему накопичення й обміну знаннями, яка складається з аудиторного фонду, лабораторій, семінарів, поширення досвіду, практичної інформації, науково-дослідного сектора, автоматизованого робочого місця, мережевих форумів і чатів, електронних ресурсів, інформаційного простору. Обґрунтовано модель дистанційного освітнього процесу, що базується на загальнотеоретичних засадах моделювання, відповідно до яких визначено її характеристики, як педагогічного об'єкта. Згідно з науково-педагогічними підходами модель є складною системою із структурними елементами, що включають цільову, змістову, функціональну, організаційну й оцінну підсистеми. Для визначення її ефективності проведено педагогічний експеримент за середнім рівнем засвоєння знань, часом на підготовку майбутнього фахівця з конкретної теми навчальної дисципліни, активністю студентів на заняттях.

14.17.12.3195/213006. Формування здоров'язберігаючої компетентності викладачів вищих навчальних закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Соколюк О.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.75-81. - укр. УДК 378.004.

Представлено теоретичне обґрунтування процесу формування здоров'язберігаючої компетентності викладачів вищих навчальних закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій як необхідної умови якісної підготовки майбутнього фахівця. Визначено поняття "компетентність" і "здоров'язберігаюча компетентність" у контексті встановлення рівнів розвитку і професійного становлення особистості викладача ВНЗ. Проаналізовано сучасні підходи, напрями діяльності щодо формування здоров'язберігаючої компетентності викладачів ВНЗ та ефективність їх використання. Обґрунтовано особливості формування здоров'язберігаючої компетентності викладачів ВНЗ засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

14.17.12.3196/213008. Підготовка учителя технологій у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору. Борисов В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.90-95. - укр. УДК 371.134.
Показано, що в умовах формування загальноєвропейського освітнього простору очевидним є запит на широкий професіоналізм вчителя, здатного працювати в різних освітніх системах. Обґрунтовано, що основним механізмом удосконалення системи підготовки майбутніх учителів технологій є активізація навчальної діяльності суб'єкта професійної підготовки, формування у нього прагнення до самостійного вибору мети, вміння брати відповідальність вищих навчальних закладів за особистісний вибір та його наслідки. Наведено погляди науковців і педагогів на розвиток факультетів, які ведуть підготовку учителів технологій.

14.17.12.3197/213010. Структурно-змістова модель процесу фахової підготовки майбутніх вчителів трудового навчання. Котик І.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.102-108. - укр. УДК 371.13:37.035.3.
Виявлено та обґрунтовано структурно-змістові компоненти моделі процесу фахової підготовки майбутніх вчителів трудового навчання, складовими якої є розкриття змісту понять "трудове навчання" та "технологія", визначення теоретико-методологічної основи процесу фахової підготовки, основні принципи та підходи, на яких вона заснована, мета і завдання, шляхи і засоби досягнення, форми і домінуючі методи, суб'єкти взаємодії та виховного впливу, критерії підготовленості (компетентність). Заключним компонентом структурно-змістової моделі підготовки вчителя трудового навчання визначено вимоги щодо його професійної компетентності, що є критерієм фахової підготовленості. Орієнтація на кваліфікаційні характеристики вчителя трудового навчання дасть можливість в подальшому розвинути особистісні якості вчителя та підвищити його педагогічну майстерність.

14.17.12.3198/213011. Структурно-функціональна модель методичної системи навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій. Нищак І.Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.108-114. - укр. УДК 378.63:744.
З'ясовано сутність педагогічного моделювання як методу дослідження педагогічних явищ і процесів, встановлення властивостей і відношень між усіма складовими навчально-пізнавальної діяльності. Представлено структурно-функціональну модель методичної системи навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій, що складається з цільового, концептуального, змістового, організаційно-діяльнісного, контрольно-регулятивного та оцінювально-результативного компонентів. Встановлено, що запропонована модель уможливлює наочне відображення структури і змісту інженерно-графічної підготовки студентів, дослідження можливостей педагогічного управління навчально-пізнавальною діяльністю майбутніх фахівців, обґрунтування педагогічних умов ефективної реалізації навчального процесу, розробку відповідного навчально-методичного супроводу та контрольно-діагностичного інструментарію.

14.17.12.3199/213012. Етноестетичний підхід до підготовки майбутніх учителів технологій в сфері дизайну. Гевко І.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.114-121. - укр. УДК 371.134: 7.012.
Розкрито проблему соціокультурного самовизначення майбутніх учителів технологій. Розглянуто сутність феномена особистісного самовизначення в контексті дизайну. Відзначено, що сучасна освіта покликана стверджувати сутність особистості, яка здатна до подальшого самовдосконалення, саморозвитку, самореалізації. Обґрунтовано доцільність застосування етноестетичного підходу у формуванні технологічної культури майбутніх учителів технологій. Доведено, що положення етноестетичного підходу у підготовці учителів технологій в сфері дизайну реалізуються у поліпарадигмальному аспекті. Встановлено, що реалізація етноестетичного підходу у підготовці майбутніх учителів технологій у сфері дизайну пов'язана з подоланням природних при провайдингу інновацій утруднень.

14.17.12.3200/213013. Теоретичне обґрунтування змісту підготовки вчителів трудового навчання до викладання основ дизайну. Савенко І.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.121-125. - укр. УДК 378.22.035:745 749(07).
Розглянуто основні положення формування змісту підготовки майбутніх фахівців з технологічної освіти до здійснення дизайнерської діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. Обґрунтовано, що формування базового ядра знань, умінь та навичок майбутнього вчителя має здійснюватися за умови фундаментальної наукової, загальнокультурної та фахової підготовки, яка підпорядковується певним принципам педагогічного проектування. Показано, що дизайн-освіта є потужним освітньо-виховним потенціалом, спрямованим на проектування та забезпечення гуманітарної і культурологічної спрямованості студента. Дизайнерське проектування є ціннісною характеристикою професійної освіти майбутніх учителів трудового навчання, сприяє розвитку особливого типу і культури мислення, спрямовує на педагогічні цінності і визначає індивідуальну освітню траєкторію професійного розвитку.

14.17.12.3201/213014. Професійна підготовка майбутніх учителів технологій і креслення у контексті компетентнісного підходу. Божко Л.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.125-131. - укр. УДК 378.147.
Обґрунтовано особливості професійної підготовки майбутніх учителів технологій і креслення. Аргументовано змістову характеристику поняття "професійна підготовка майбутнього вчителя технологій і креслення". Подано характеристику понять "професійна підготовка", "компетентність" і "професійна компетентність". Сформульовано вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів технологій і креслення у контексті компетентнісного підходу, їх професійно значущих якостей. Виявлено особливості компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів технологій і креслення. Здійснено прогностичне обґрунтування напрямів удосконалення професійної підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти за напрямом "Технологічна освіта".

14.17.12.3202/213015. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх учителів трудового навчання і технологій до використання електроінструменту. Терещук Г.В., Туранов Ю.О., Понятишин В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.131-137. - укр. УДК 378.62.

Вказано чинники, що визначають доцільність поглибленого вивчення електроінструменту майбутніми вчителями трудового навчання і технологій: зростання ринку електроінструменту; розробка нових типів інструменту; широке використання електроінструменту в домашніх майстернях і в умовах індивідуального виробництва; наявність питань щодо вивчення електроінструменту в програмах трудового навчання і навчання технологій, профільного навчання старшокласників, навчання учнів закладів професійно-технічної освіти. Встановлено організаційно-педагогічні умови формування у студентів умінь роботи електроінструментом: організація самоосвіти; розробка і впровадження у навчальний процес дидактичного забезпечення; здійснення професійної підготовки майбутніх учителів в умовах практико-орієнтованого навчання, виготовлення виробів з використанням електроінструменту.

14.17.12.3203/213016. Екологізація курсу "технології побутової діяльності" у підготовці вчителя технології. Лихолат О.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.137-143. - укр. УДК 37.033:502 504:64.
Розкрито проблемні питання основних напрямів екологізації навчального курсу "Технології побутової діяльності" в системі фахової підготовки майбутнього вчителя технології за спеціалізацією "Основи домашнього господарювання". Проаналізовано сутнісні характеристики необхідності екологізації освітнього простору як важливої складової модернізації освітньої системи нашої країни та основи для становлення нової парадигми відносин в системі "людина - природа - суспільство". Представлено алгоритм екологізації навчальної дисципліни "Технології побутової діяльності" в контексті сталого розвитку, раціонального природокористування, охорони навколишнього середовища. Розкрито змістове наповнення навчальної дисципліни з урахуванням сучасних проблем екології та на основі теоретичного аналізу понять "побут" і "домашнє господарство".

14.17.12.3204/213017. Формування дизайнерської культури майбутніх педагогів у процесі вивчення айдентики. Кулінка Ю.С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.143-151. - укр. УДК 378.147:004.
Показано можливості айдентики у формуванні дизайнерської культури майбутніх учителів технологій за профілем "Технічна та комп'ютерна графіка". Формулюючи мету, завдання і зміст дисципліни "Основи айдентики", обґрунтовано специфіку дизайнерської діяльності вчителя технологій в умовах сучасного інформаційного суспільства. Показано вплив айдентики на розвиток дизайнерської культури студентів. Розкрито шляхи реалізації культурологічного та компетентнісного підходів до навчання студентів педагогічного вузу технологічного профілю на основі творчих дизайнерських завдань, інтелектуальних ігор, проектів, професійних ситуацій тощо.

14.17.12.3205/213018. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів на заняттях проектування та виготовлення виробів. Мамус Г.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.151-157. - укр. УДК 378.147.
Виявлено суперечності, від вирішення яких залежатиме успішність результативності діяльності студентів у процесі вивчення фахових дисциплін. Проаналізовано результати анкетування та опитування вчителів трудового навчання і технологій, викладачів і студентів інженерно-педагогічного факультету та встановлено негативні моменти, які свідчать про доцільність стимулювання активності особистості в навчальному процесі. Висвітлено умови активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів на заняттях проектування та виготовлення швейних виробів: відбір змісту навчального матеріалу; впровадження творчого проектування; врахування індивідуальних особливостей студентів; використання диференційованих завдань; здійснення проблемного навчання. Наведено приклади активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

14.17.12.3206/213019. Графічна компетентність як складова професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю. Козак Ю.Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.158-163. - укр. УДК 378.147.
Проаналізовано систему професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю у педагогічному вищому навчальному закладі (ВНЗ), зокрема зміст їх графічної підготовки. Встановлено, що питання модернізації цієї частини системи підготовки інженерів-педагогів комп'ютерного профілю є надзвичайно актуальним через підвищення вимог до загальної графічної освіченості, яка в умовах масових комунікацій, необхідності ущільнення значного обсягу інформації та можливостей, що надаються новими інформаційними технологіями, набуває значення другої грамотності. Розкрито сутнісні характеристики графічної компетентності як важливої складової модернізації освітньої системи. Здійснено спробу пошуку перспективних шляхів подальших розвідок для ефективного вирішення питання формування графічної компетентності в інженерів-педагогів комп'ютерного профілю.

14.17.12.3207/213020. Аналіз освітньої системи управління якістю підготовки майбутніх інженерів-педагогів. Панасюк Н.Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.163-171. - укр. УДК 378:11.
Проаналізовано освітню систему управління якістю підготовки майбутніх інженерів-педагогів. З'ясовано, що система управління якістю підготовки майбутніх інженерів-педагогів є механізмом сприяння активного пошуку нових форм і методів управління. Доведено що, освітня галузь є найбільш масштабною сферою українського суспільства, визначальним чинником його політичної і соціально-економічної стабільності, освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний і економічний потенціал народу, формує патріота і громадянина України. Визначено роль освіти і науки, що постійно зростає в суспільстві, а також необхідність впровадження євроінтеграційних процесів, які потребують адекватних змін у структурі, змісті й організації підготовки в усіх її ланках: вона має стати більш доступною, якісною, відкритою до навчання упродовж усього життя і конкурентоспроможною на міжнародному ринку освітніх послуг.

14.17.12.3208/213021. Компетентнісний підхід підготовки майбутнього інженера-педагога в харчовій промисловості. Волкова Н.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.171-176. - укр. УДК [378:37.011.3-051]:377.
Досліджено проблему змісту професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів у харчовій галузі, відзначено раціональність його оновлення відповідно до нових європейських стандартів. Обґрунтовано необхідність запровадження компетентнісного підходу як ефективного засобу підвищення рівня підготовки інженера-педагога у харчовій галузі. Виявлено провідні компетенції, якими повинен володіти дипломований фахівець цієї галузі: когнітивні, креативні, організаційно-діяльнісні. З'ясовано та описано функції компетентнісного підходу в підготовці майбутніх інженерів-педагогів - методологічну, аналітичну й навчальну. Наголошено на реалізації компетентнісного підходу в професійній підготовці через різні дидактичні технології на підґрунті принципів, вимог, спеціально сконструйованих дидактичних процедур.

14.17.12.3209/213022. Особливості підготовки майбутніх інженерів-педагогів галузі автотранспорту до моделювання технологічних процесів. Бохонько Є.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.176-181. - укр. УДК 378. 147.
Розкрито основи та визначено особливості підготовки майбутніх інженерів-педагогів автотранспортного профілю до моделювання технологічних процесів. Доведено, що використання в процесі професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів автотранспортного профілю до моделювання технологічних процесів сприяє кращому засвоєнню та осмисленню ними об'єктів моделювання. Розглянуто математичне моделювання технологічних процесів, яке є дієвим засобом навчання. Розроблено авторську програму для розрахунку продуктивності вантажного автомобіля.

14.17.12.3210/213023. Педагогічні аспекти підготовки майбутніх інженерів-педагогів харчових технологій у педагогічних вищих навчальних закладах. Ткачук С.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.181-186. - укр. УДК 371.134:664(07).
Розглянуто педагогічні аспекти підготовки інженера-педагога у системі професійної освіти, зокрема у галузі харчових технологій в умовах реформування вищої освіти. Визначено основні напрями проектування системи професійної підготовки інженерів-педагогів харчової галузі на засадах інтеграції різних підходів. Розглянуто професійні функції та особливості реалізації компетентністного підходу щодо підготовки вищезазначених фахівців. Вказано пріоритетні напрями дослідження зазначеної проблеми.

14.17.12.3211/213025. Використання продуктивних технологій у вищій педагогічній школі як засіб підвищення професійної підготовки майбутніх фахівців. Савченко Л.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.193-197. - укр. УДК 370.67.98.
Розкрито проблему впровадження продуктивних технологій у практику роботи вищої педагогічної школи. Показано, що технологія продуктивного навчання базується на основі практичного досвіду, що допомагає студентам у їхньому професійному пошуку, вирішенні соціальних, освітніх, психологічних і культурних проблем. Учасники продуктивного навчання беруть на себе контроль і самоконтроль за навчанням, використовують різні методи (колажі, рольові ігри, проектне навчання, вправи, що містять інформаційні та комунікативні медіатехнології). Відзначено, що в системі продуктивного навчання відбувається якісне оцінювання індивідуального освітнього процесу, що фіксує особисте просування кожного учня відповідно до персональних завдань і якості продукту. Акцент в оцінюванні робиться на вмінні використовувати знання, інформацію в різних видах діяльності.

14.17.12.3212/213027. Інтерактивна методична система навчання основ виробничих технологій майбутніх екологів. Войтович О.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.205-212. - укр. УДК [378.016:331]:502-057(07).
Показано, що з метою підвищення якості підготовки майбутніх екологів до професійної діяльності на підприємствах нами створено інтерактивну методичну систему навчання основ виробничих технологій, яка характеризується високим ступенем комунікації студентів, викладачів, роботодавців. Розроблена інтерактивна методична система навчання майбутніх екологів основ виробничих технологій є цілісним утворенням, що дозволяє сформувати не тільки знання основ виробничих технологій, а й уміння їх застосовувати в майбутній професійній діяльності еколога на основі взаємодії фундаментальної та професійної спрямованості навчання. Охарактеризовано компоненти інтерактивної методичної системи навчання основ виробничих технологій та показано їх взаємодію для досягнення високого рівня професіоналізму майбутніх екологів.

14.17.12.3213/213028. Експериментальна перевірка ефективності формування професійної компетентності майбутніх фахівців сфери зв'язку в умовах ступеневої освіти. Сиверин Ю.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.212-218. - укр. УДК [377.046:621.39-057.86](477):001.891.5.
Проаналізовано результати експериментально-дослідної перевірки ефективності формування професійної компетентності майбутніх фахівців сфери зв'язку в умовах ступеневої освіти. Обґрунтовано, що запровадження моделі формування професійної компетентності забезпечує позитивну динаміку розвитку усіх її компонентів: загальнопрофесійного, спеціально-професійного, виробничо-діяльнісного, соціально-комунікативного та особистісного. На основі узагальнення результатів дослідження встановлено, що в експериментальній групі відсоток студентів з творчим рівнем сформованості професійної компетентності збільшився, а з адаптивним рівнем значно зменшився. Це свідчить про ефективність розробленої моделі формування професійної компетентності в умовах ступеневої освіти.

14.17.12.3214/213031. Про особливості укладання посібників для навчання майбутніх лікарів і провізорів дисциплінам природничо-наукової підготовки. Добровольська А.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.230-239. - укр. УДК 378.14.
Акцентовано увагу на особливостях укладання посібників для навчання майбутніх лікарів і провізорів дисциплінам природничо-наукової підготовки (ДПНП). Охарактеризовано дидактичні принципи, згідно з якими були укладені ці посібники, зважаючи на те, що під час їх використання в процесі навчання ДПНП повинна формуватись інформаційно-технологічна компетентність (ІТ-компетентність) майбутніх фахівців, а саме: принципи свідомості й активності, наочності, систематичності і послідовності, надійності, науковості, доступності, зв'язку теорії з практикою. З'ясовано, що методична концепція таких посібників скерована на навчальний процес і реалізує модель "зміст - текст - ІТ-компетентність". Визначено критерії оцінювання створених навчальних посібників, а також їх ознаки. Акцентовано увагу на чинниках, які обумовлюють вибір майбутніх лікарів і провізорів на користь відповідного навчального посібника. Визначено критерії, за якими можливе експертне оцінювання посібників, розроблених і запроваджених у процес навчання ДПНП. За результатами проведеного дослідження зроблено висновки про вплив створених посібників на формування ІТ-компетентності майбутніх фахівців під час навчання ДПНП.

14.17.12.3215/213032. Формування комунікативної компетентності як засобу становлення професіоналізму майбутніх вихователів дошкільних закладів. Савченко К.Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.240-245. - укр. УДК 370.21.51.
Висвітлено проблему формування комунікативної компетентності в майбутніх вихователів. Розглянуто поняття "комунікативна компетентність", показано її зв'язок із професією. Розкрито інтерес до комунікативної компетентності майбутніх вихователів дошкільних закладів. Показано вплив сюжетно-рольових ігор на формування комунікативної компетенції майбутніх вихователів дошкільних закладів. Відзначено, що зростають вимоги до освітньої та професійної підготовки молодого вихователя, виникає необхідність активізувати індивідуальний підхід у навчанні, сприяти розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців, спираючись на їх самостійну роботу, активні форми та методи навчання. В зв'язку з цим виникає потреба у фахівцях, які володіють на достатньому рівні комунікативними здібностями і ефективно їх впроваджують в життя дошкільних закладів освіті.

14.17.12.3216/213033. Формування ігрової компетентності майбутніх учителів у процесі професійно-педагогічної підготовки. Марко М.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.245-251. - укр. УДК 371.13.3.
Висвітлено проблему формування готовності майбутніх учителів початкових класів до використання навчально-ігрових технологій у процесі професійно-педагогічної діяльності, тобто формування у студентів відповідної ігрової компетентності. На основі теоретичного аналізу наукової літератури розкрито сутність поняття "ігрова компетентність", визначено рівні формування ігрової компетентності, показано взаємозв'язок і відповідність між рівнями та компонентами структури навчально-ігрових технологій. Розглянуто етапи та зміст формування готовності майбутніх учителів до використання навчально-ігрових технологій у професійно- педагогічній діяльності.

14.17.12.3217/213035. Психолого-педагогічна адаптація студентів-першокурсників до занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Довгань Н.Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.258-264. - укр. УДК 37.032:796.011.3 - 057.87.
Розглянуто процес психолого-педагогічної адаптації студентів-першокурсників до занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Викладено погляди науковців щодо зазначеної проблеми. Окреслено труднощі адаптаційного процесу, що є рушійною силою розвитку, яка спрямовує професійний розвиток особистості у конструктивне русло, забезпечує успішне здійснення учбово-професійної діяльності. Визначено два етапи адаптації студентів-першокурсників до занять з фізичного виховання: початковий - термінова адаптація; основний - довготривала адаптація. Виокремлено стадії довготривалої адаптації. Вказано на важливість планування фізичної активності першокурсників як суб'єктів фізичного виховання у ВНЗ.

14.17.12.3218/213037. Технологія формування ціннісного ставлення до соціальної відповідальності у студентів економічного ВУЗу. Вієвська М.Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.269-275. - укр. УДК 374.78.
Представлено результати дослідження з розробки технології формування ціннісного ставлення до соціальної відповідальності в процесі професійного розвитку студентів економічного вищого навчального закладу (ВНЗ). Розкрито фактори, що визначають систему ціннісних орієнтацій студентів в процесі їх професійного розвитку. Обґрунтовано тлумачення понять "технологія формування соціальної відповідальності", "інтерактивні методи навчання". Наведено приклади використання інтерактивних методів навчання під час вивчення дисципліни "Соціальна відповідальність" на лекціях і практичних зайняттях.

14.17.12.3219/213039. Індивідуалізація самостійної підготовки студентів в умовах переходу до європейської системи навчання. Райковська Г.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.282-286. - укр. УДК 378. 147:744.
Обґрунтовано, що реформа системи освіти в Україні є необхідністю, яка відповідає вимогам міжнародної і європейської систем стандартів і сертифікації, що передбачає індивідуальний розвиток людини, його самореалізацію і соціалізацію в умовах євроінтеграції. Запропоновано один зі шляхів вирішення проблеми, а саме: професійну підготовку студентів у ВНЗ здійснювати за допомогою індивідуальних форм і засобів (маршрутів) навчання, що дасть можливість студентам із різними здібностями і вимогами обирати свій власний шлях щодо набуття професійних компетентностей з конкретної спеціальності. Вказано, що студент самостійно будує свою освітню програму у формі індивідуального навчального плану, який формується в межах робочого навчального плану за спеціальністю, для досягнення конкретного освітнього рівня повинен виконати свій індивідуальний план.

14.17.12.3220/213040. Розвиток дизайн-освіти у вищих навчальних закладах України. Титаренко В.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.287-290. - укр. УДК 371.134 : 7.012.
Розкрито історичні передумови дизайнерської освіти в Україні. Охарактеризовано дизайн-освіту в Києві, Харкові та Одесі в другій половині XIX - першій половині XX ст. Показано діяльність основних вищих навчальних закладів, в яких функціонувала дизайн-освіта: Харківського художнього інституту, Львівської політехніки та Львівської академії мистецтв. Визначено головні завдання дизайн-освіти, які полягають у впроваджені в навчальний процес методу проектування, підготовці фахівців. Відзначено, що у різних вузах України вивчають такі галузі дизайн-освіти: графічний дизайн, дизайн стилю та одягу, дизайн інтер'єру.

14.17.12.3221/213041. Робочий зошит як засіб активізації самостійної роботи студентів. Павх С.П., Павх І.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.290-295. - укр. УДК 378 (075).
Розглянуто самостійну роботу як чинник активізації пізнавальної діяльності студентів. Констатовано підвищення творчої активності та пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення фахових дисциплін з використанням робочого зошита. Встановлено основні підходи до визначення структури та змісту робочого зошиті з фахових дисциплін. Доведено, що застосування робочого зошита в самостійній роботі студентів сприяє закріпленню і розширенню знань, розвиває у майбутніх фахівців творче мислення, активізує їх навчальну діяльність.

14.17.12.3222/213042. Підготовка вчителів до формування наукової картини світу в учнів засобами трудового навчання. Кузьменко В.В., Примакова В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.295-301. - укр. УДК 373.3-051:378.046-021.68.
Охарактеризовано специфіку підготовки вчителів початкових класів у післядипломній освіті до формування наукової картини світу в школярів засобами трудового навчання. Встановлено напрями діяльності педагогів із зазначеної проблеми в курсовий і міжкурсовий періоди підвищення їх кваліфікації. Уточнено контент поняття "наукова картина світу". Визначено роль трудового навчання в її формуванні в учнів, потенціал вказаної навчальної дисципліни як інтегратора знань. Окреслено педагогічні умови підготовки вчителів до формування адекватних світоглядних уявлень у молодших школярів. Проаналізовано програми з трудового навчання для початкової школи, навчально-тематичні плани курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів у закладах післядипломної освіти.

14.17.12.3223/213046. Особливості формування акмеологічного освітнього середовища вищого навчального закладу. Дерека Т.Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.14-19. - укр. УДК 378:37.013.73.
Проаналізовано акмеологічний підхід до неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання. Охарактеризовано особливості створення розвивально-освітнього середовища в сучасному вищому навчальному закладі (ВНЗ). Визначено параметри оцінки ефективності освітнього середовища та його складових. Запропоновано модель системи педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього простору Київського університету імені Бориса Грінченка. Наведено результати SWOT-аналізу оцінки ефективних сторін діяльності і можливостей корегування слабких сторін діяльності освітнього акме-

середовища кафедри фізичної культури та спортивної майстерності цього університету як випускової кафедри зі спеціальності "Фізичне виховання".

14.17.12.3224/213051. Удосконалення змісту навчання професійно орієнтованої німецької мови студентів-нелінгвістів. Ленюк Н.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.46-50. - укр. УДК 378.147:81`243:388.6.
Актуалізовано проблему аналізу і відбору оптимальних компонентів, що входять до складу змісту навчання професійно орієнтованої іноземної мови в немовному вищому навчальному закладі (ВНЗ). Розглянуто компоненти системи навчання іноземної мови професійного спрямування через зміст професійної діяльності, а саме: визначено мету навчання іноземної мови у немовному ВНЗ, а також вміння, формування яких забезпечує досягнення цієї мети. Розкрито теоретичні основи змістовного компонента навчання, виокремлені ті, з них, що мають пріоритетну значимість під час навчання німецької мови студентів-нелінгвістов. Визначено тематику навчання німецької мови для студентів-нелінгвістів.

14.17.12.3225/213052. Формування стратегічної компетентності студентів у читанні англомовних професійно орієнтованих текстів. Волік В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.50-57. - укр. УДК 372.8:378.147:811.111.
Розглянуто проблему формування стратегічних умінь читання спеціалізованих текстів англійською мовою. Обґрунтовано необхідність володіння студентами зазначеною компетенцією. Подано визначення понять "стратегії у читанні" і "стратегії у компресії". Зазначені стратегії класифіковано у групи: планування, виконання, оцінювання і корекції. Охарактеризовано названі стратегії. Стратегічні вміння професійно-орієнтованого читання запропоновано формувати за допомогою відповідних вправ і завдань. Доведено, що формуванню умінь застосовувати рецептивні стратегії планування слугують підготовчі вправи, які виконуються перед читанням тексту, мовні вправи та мовленнєві завдання сприяють використанню стратегій виконання у читанні й компресії, а завдання для перевірки розуміння прочитаного - стратегій оцінювання та корекції.

14.17.12.3226/213053. Оцінювання рівня сформованості англомовної професійно орієнтованої компетентності в усному спілкуванні майбутніх лікарів-педіатрів. Цимбровська Х.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.57-63. - укр. УДК 378.147:811.
Актуалізовано проблему оцінювання рівня сформованості професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні у контексті формування згаданої компетентності у майбутніх лікарів-педіатрів. Визначено взаємозв'язок між оцінюванням, вимірюванням та тестуванням. Проаналізовано досвід американських та європейських науковців щодо оцінювання англомовної професійно орієнтованої компетентності в усному спілкуванні. Охарактеризовано категорії лінгводидактичних тестів та види тестів на визначення рівня сформованості професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні майбутніх лікарів-педіатрів. Окреслено основні етапи створення тестів. Визначено рівні сформованості та критерії оцінювання професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні майбутніх лікарів-педіатрів. Встановлено ключові характеристики ефективності комунікативного тесту.

14.17.12.3227/213054. Формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності майбутніх музикантів. Виспінська Н.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.63-67. - укр. УДК [378.016+78]:811.11.
Теоретично обґрунтовано методику формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності в процесі аудіювання у студентів внз на прикладі спеціальності "Музична освіта". Проаналізовано психолінгвістичні особливості навчання вказаної компетентності у студентів з музичними здібностями. Розкрито сутність процесу аудіювання та уточнено поняття лексичної та професійно орієнтованої лексичної компетентності. Проведено паралель між музикою і мовою, показано, що музичні здібності сприяють ефективнішому засвоєнню нової лексики. Сформульовано рекомендації щодо розробки нової методики формування лексичної та професійно орієнтованої лексичної компетентності студентів-музикантів.

14.17.12.3228/213055. Основні етапи формування естетичної культури студентів ВНЗ. Папушина В.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.68-76. - укр. УДК 37.015.31:[17.023.36:82]-053.67.
Задля успішного формування естетичної культури студентів запропоновано такі етапи роботи: діагностико-мотиваційний, когнітивно-лінгвокультурний, особистісно зорієнтований, діяльнісно-практичний. Розкрито методику вивчення базових естетичних знань та інтересів студентів, їх актуалізацію та наступний цілеспрямований розвиток через практичну діяльність. Розглянуто особистісно зорієнтовану роботу, самостійні й творчі види діяльності, інші новітні методи і методики формування лінгвокультурних та мистецтвознавчих знань у роботі з літературними текстами як в аудиторний, так і позааудиторний час, які доцільно використовувати на кожному з названих етапів. Встановлено, що створені в руслі акцентування на естетичні знання посібник та методичні матеріали спрямовують діяльність студентів, орієнтують у вивченні літератури в комплексі з іншими видами мистецтв.

14.17.12.3229/213056. Організація особистісного самовдосконалення майбутнього вчителя у системі позааудиторної роботи. Уйсімбаєва Н.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.76-81. - укр. УДК 47.83. 132 (045).
Позааудиторна робота розглядається як невід'ємна складова навчально-виховного процесу педагогічного вищого навчального закладу (ВНЗ), що забезпечує його безперервність і поєднує в собі освітню (самоосвітню) та виховну (самовиховну) діяльність майбутніх вчителів у вільний від занять час. Акцентується увага на тому, що позааудиторна робота як підсистема навчально-виховного процесу є цілісним утворенням і відповідно має всі системні ознаки: мету, завдання, функції, структуру, зміст, форми, методи та засоби. Визначаються особливості позааудиторної роботи щодо впливу на особистісний розвиток майбутнього вчителя. Вказується, що використання різних форм і напрямів позааудиторної роботи надає можливість розширити вплив на формування особистісних і професійних якостей майбутнього вчителя, стимулювати активність студентів, забезпечити умови розвитку в них здібностей і реалізацію потреб щодо власного розвитку.

14.17.12.3230/213058. Види самостійної роботи студентів економічних спеціальностей у процесі вивчення математичних дисциплін. Горбач В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.87-94. - укр. УДК 378.147.22.
Проаналізовано види самостійної роботи студентів у вищій школі, визначено найбільш доцільні для студентів економічних спеціальностей при вивченні математичних дисциплін. Окреслено навчально-пізнавальні та професійні уміння і навички, якими оволодіє майбутній економіст у процесі здійснення самостійної роботи з математичних дисциплін. Обґрунтовано, що ці уміння є одними із вирішальних для формування професійної самостійності як основної якості майбутнього економіста. Розроблено схему, яка відображає взаємозв'язок класифікаційних основ самостійної роботи з її формами та видами, а також навчально-

пізнавальні уміння, що формуються у процесі її реалізації, які в подальшій діяльності трансформуються у професійні уміння економіста. Відзначено, що використання вказаних видів самостійної роботи сприятиме створенню оптимальних умов для забезпечення ефективного управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів економічних спеціальностей під час вивчення математичних дисциплін.

14.17.12.3231/213059. Діагностичний компонент фундаменталізації базової математичної підготовки майбутніх фахівців технічного профілю у вищих навчальних закладах. Ярхо Т.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.94-101. - укр. УДК 378.14.
Показано, що процес фундаменталізації математичної підготовки майбутніх фахівців технічного профілю у вищих навчальних закладах (ВНЗ), який відповідає новій моделі освіти на засадах компетентнісного підходу, потребує модернізації існуючих систем і технологій контролю якості навчання. Представлено ідеологію діагностичного компонента фундаменталізації базової математичної підготовки щодо контролю формування математичної компетентності майбутніх фахівців технічного профілю в умовах багатоступеневої вищої освіти. Запропоновано послідовне здійснення сукупності спадкоємних видів контролю: пропедевтичного, тематичного, періодичного, підсумкового, резидуального. Змістове наповнення і технологія впровадження вказаних видів контролю передбачають врахування заходів фундаменталізації математичної підготовки майбутніх фахівців технічного профілю у ВНЗ.

14.17.12.3232/213060. Стан і проблеми формування професійно значущих якостей у процесі підготовки майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності. Хомяк Л.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.101-108. - укр. УДК 378.147:005.3:378.047.
Висвітлюються стан і проблеми формування професійно значущих якостей у процесі підготовки майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). З цією метою аналізуються та порівнюються моделі професійної підготовки менеджерів зовнішньоекономічного профілю у таких країнах, як Німеччина, Франція, Велика Британія, США з моделлю професійної підготовки менеджерів ЗЕД в Україні. Розглядаються спільні та відмінні риси у побудові навчального процесу, змісту навчальних планів, розподілу кредитів, переліку навчальних дисциплін освітніх ступенів "бакалавр" та "магістр" у західних та вітчизняних ВНЗ. Виявляються особливості професійної підготовки західних фахівців та набір компетенцій, якими вони мають володіти після закінчення навчання. Підсумовуються та узагальнюються проблеми і недоліки, які має система підготовки вітчизняних фахівців з менеджменту ЗЕД. Окреслюються подальші кроки на шляху вдосконалення української менеджмент-освіти з огляду на позитивні характеристики щодо професійної підготовки і стандартної реалізації якості навчання у західних ВНЗ.

14.17.12.3233/213064. Засоби формування професійної компетентності вчителя музики у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін. Пухальський Т.Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.129-135. - укр. УДК 378.011.3-051:78]:7.071.2.
Виокремлено та конкретизовано засоби диригентсько-хорових дисциплін, реалізація яких сприяє ефективності професійної підготовки майбутнього вчителя музики. З урахуванням навчальної та виховної складових процесу формування професійної компетентності класифіковано засоби диригентсько-хорових дисциплін: інтеграції знань і вмінь, розвитку організаційно-педагогічних вмінь, розвитку комунікативних вмінь, реалізації індивідуального підходу, розвитку виконавської майстерності, виховного впливу, творчої самореалізації. Встановлено, що ефективне застосування цих засобів у процесі формування професійної компетентності учителів музики можливе за умови організації системи тісних взаємозв'язків диригентсько-хорових дисциплін (хорознавства, хорового диригування, хорового аранжування, хорового класу й практикуму роботи з хором).

14.17.12.3234/213065. Модель формування риторичної компетентності майбутніх викладачів вищих навчальних закладів. Каніболоцька Л.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.135-142. - укр. УДК 387.1-057.86:808.5.
Розглянуто проблему формування моделі риторичної компетентності майбутніх викладачів в процесі їх фахової підготовки до професійної діяльності у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Доведено, що модель формування риторичної компетентності майбутніх фахівців передбачає єдність методологічного, технологічного та діагностико-корегувального блоків через дотримання педагогічних умов, які сприяють розвитку умінь та здібностей викладачів до риторичної діяльності. Встановлено, що реалізація мети здійснюється визначеними методологічними підходами та трьома послідовними етапами, а дотримання комплексу принципів, методів і форм передбачає високі та достатні рівні сформованості риторичної компетентності майбутніх викладачів ВНЗ.

14.17.12.3235/213066. Структурні компоненти професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх програмістів. Микитишин А.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.142-147. - укр. УДК (378+811.111)-057.87.
Проаналізовано поняття професійної іншомовної комунікативної підготовки та професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх програмістів. Подано різні підходи до інтерпретації цих концепцій в сучасній науковій літературі. Окреслено сутність та виокремлено структурні компоненти професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів-програмістів відповідно до цілей та завдань навчальної програми. Обґрунтовано доцільність обраного підходу до структурування професійної іншомовної комунікативної компетентності. Описано сутність окремих її складових та подано рекомендації щодо їх практичної реалізації у навчальному процесі студентів технічних спеціальностей.

14.17.12.3236/213067. Європейський досвід створення ефективної системи контролю та оцінки якості вищої освіти в Україні. Іванова С.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.148-155. - укр. УДК 378 (4).
Висвітлено європейський досвід контролю та забезпечення якості вищої освіти. Окреслено формування системи забезпечення якості в країнах Європейського Союзу. Охарактеризовано теоретичні аспекти європейських стандартів і рекомендацій, діяльність міжнародних організацій із забезпечення сучасної якості вищої освіти, роль стейкхолдерів у реалізації цієї проблему. Визначено проблеми інтеграції України з європейською системою забезпечення якості освіти. Подано пропозиції щодо актуальних напрямів створення ефективної системи гарантії та оцінювання якості вищої освіти в нашій країні. Визначено місію незалежних агенцій оцінювання якості, міжнародний аспект та вплив зовнішньої оцінки якості освіти на зростання довіри до вищих навчальних закладів (ВНЗ).

14.17.12.3237/213073. Мотивація у навчально-пізнавальній діяльності студентів: результати діагностичного дослідження. Тимошук С.В., Яремко З.М., Писаревська С.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.189-196. - укр. УДК 37.03:378.2.
Вивчено граничні співвідношення та усереднені показники мотиваційного комплексу. Встановлено, що у студентів переважає зовнішня позитивна мотивація. Проведення оцінювання співвідношення мотивів успіху і мотивів уникнення невдач показало, що

у 67 % студентів переважають мотиви успіху, для 46 % з яких це високий та помірно високий показник. Домінуючі мотиви уникнення невдач виявили у 2 % студентів. Методом рангової кореляції Спірмена встановлено ступінь кореляційного зв'язку між мотивацією успіху чи невдач та внутрішньою чи зовнішньою позитивною або негативною мотиваціями.

14.17.12.3238/213074. Компоненти підготовки майбутніх учителів до роботи з батьками молодших школярів із неповних сімей. Шульга А.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.196-201. - укр. УДК 371.134.
Відзначено, що важливим аспектом у роботі вчителя з сім'єю учня є надання кваліфікованої допомоги батькам молодших школярів з неповних сімей, що можливо за умови спеціальної професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Обґрунтовано, що результат професійної підготовки стосовно цього - це готовність майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей, яка є інтегральною характеристикою особистості майбутнього вчителя, зумовленою теоретичними знаннями і володінням професійними практичними уміннями та навичками, розвиненими психологічно-особистісними якостями. Показано, що зі змісту готовності випливають структурні компоненти готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей: особистісний, когнітивний, практичний.

14.17.12.3239/213075. Художній фільм як засіб навчання студентів-педагогів під часу вивчення курсу "Педагогіка". Сеньовська Н.Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.201-207. - укр. УДК 371.
Проаналізовано можливості використання під час вивчення окремих тем курсу "Педагогіка" художніх кінострічок, що репрезентують цікаві аспекти життя школи та людських взаємин. Оскільки художні фільми є аудіовізуальними засобами навчання, то рекомендовано використовувати їх під час застосування відеометоду на лекційних, семінарських та лабораторних заняттях. У вказаному процесі реалізується зв'язок із позанавчальним життям студентів, активізується їхній життєвий досвід, розширюється кругозір та здійснюється виховання майбутніх педагогів. Вказано, що у фільмах майстерно зображені різні виховні й дидактичні проблеми, відтворені цікаві педагогічні ситуації. Відеометод сприяє реалізації принципів доступності, емоційності та наочності у навчанні. Обґрунтовано, що застосування високоякісних художніх фільмів активізує творче мислення, сприяє формуванню навичок аналізу й самоаналізу майбутніх учителів.

14.17.12.3240/213076. Проблема вдосконалення музичної підготовки майбутнього вчителя хореографії. Сюефей Хе. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.207-213. - укр. УДК 371.13:[78.07+792.8].
Розглянуто особливості музичної підготовки майбутніх вчителів хореографії. Визначено, що дисципліни циклу фундаментальної та науково-предметної підготовки "Історія музики", "Гра на музичному інструменті", "Основи теорії музики" й "Аналіз музики в хореографії" створюють умови для якісної музичної підготовки майбутніх вчителів хореографії. Досліджено, що формування емоційного, усвідомленого та діяльнісно-практичного ставлення до музики на основі її сприйняття та в процесі її виконання відбувається за допомогою раціонального підбору організаційних форм, методів, засобів і представлення методичних матеріалів підтримки циклу фундаментальної та науково-предметної підготовки за допомогою електронного освітнього середовища.

14.17.12.3241/213077. Професійно-педагогічна підготовка вчителя технологій у контексті євроінтеграційних процесів. Шурин О.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.213-220. - укр. УДК 37.011.3-051:331.
Розглянуто процес професійно-педагогічної підготовки вчителя технологій у контексті євроінтеграційних процесів. Здійснено теоретичний аналіз досліджень підготовки вчителя до професійної діяльності, зокрема вчителя технологій. Окреслено основні складові професійної підготовки вчителя, висвітлено зміст понять "професійно-педагогічна підготовка вчителя", "професіоналізм учителя", "педагогічні здібності". Акцентовано увагу на професійно-педагогічній компетентності учителя як сукупності умінь педагога. Висвітлено основні елементи професійно-педагогічної компетентності вчителя технологій. Охарактеризовано основні професійні уміння вчителя. Зазначено основні етапи у системі компонентів професійно-педагогічної підготовки педагога. Розглянуто основні аспекти професійної підготовки вчителя технологій.

14.17.12.3242/213078. Психолого-педагогічні чинники організації самостійної роботи студентів з оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю. Задорожна І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.6-12. - укр. УДК 378.147:811.111.
Визначено та охарактеризовано психологічні та педагогічні чинники, які зумовлюють ефективну організацію самостійної роботи студентів з оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю. Доведено, що результативність самостійної роботи визначається здатністю до саморегуляції та мотивацією, яка забезпечується створенням ситуації розвитку, моделюванням особистісно значущого для студента контексту навчальної діяльності, спрямованого на створення реального продукту, навчання в співробітництві. Педагогічними передумовами ефективності самостійної роботи визначено знання студентами ефективних методів та раціональних прийомів роботи з іншомовним матеріалом; вибір оптимальних стратегій і прийомів, адекватних поставленій задачі; відповідний рівень інформаційної культури студентів; вміння раціонально розподілити час та контролювати поточні результати; своєчасне внесення коректив на основі результатів поточного контролю чи самоконтролю.

14.17.12.3243/213080. Концепція поетапного розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців нефілологічного профілю у вищих навчальних закладах. Микитенко Н., Сулим В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.17-25. - укр. УДК 371.13:504 (008).
Обґрунтовано концепцію поетапного формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) майбутніх фахівців нефілологічного профілю у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Визначено сутність поняття "іншомовна комунікативна компетентність майбутніх фахівців нефілологічного профілю". Встановлено, що теоретико-методологічну основу вказаної концепції становлять: теорії освіти і навчання, методологічні, дидактичні і методичні принципи та підходи; психологічні теорії навчання і розвитку особистості; психолінгвістичні теорії навчання мов; соціолінгвістичні учення про вживання мов; лінгвістичні теорії та підходи; філософські теорії розвитку, взаємозв'язку і взаємозалежності явищ об'єктивної дійсності. Основними підходами, на яких базується концепція, визначено компетентнісний, комунікативний, диференційний з орієнтацією на визначені Радою Європи рівні володіння іноземною мовою. Концепцію поетапного формування ІКК майбутніх фахівців нефілологічного профілю спроектовано на процес іншомовної підготовки студентів в українських ВНЗ.

14.17.12.3244/213082. Технології візуалізації даних у викладанні англійської мови у вищих навчальних закладах. Салюк Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.31-38. - укр. УДК 378:372.881.

Розглядається питання використання технологій візуалізації даних, інфографіки та інтелектуальних мап у викладанні іноземної мови, зокрема англійської, студентам неспеціальних факультетів вищих навчальних закладів (ВНЗ). Наголошується на доцільності впровадження цих технологій, що сприятиме полегшенню сприйняття студентами граматичного або лексичного матеріалу, оптимізації навчального процесу, інтересу в подальшому вивченні іноземної мови. Інтелектуальні мапи застосовуються при вивченні лексико-граматичного матеріалу на різних етапах - від уведення нової теми до її повторення і узагальнення, а також у побудові системи комунікативних вправ та аналізу професійно орієнтованих текстів, у груповій, індивідуальній і самостійній роботі студентів.

14.17.12.3245/213084. Засоби активізації мовленнєвої діяльності студентів на заняттях з іноземної мови. Розумна Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.45-52. - укр. УДК 378: 372.881.111.
Аналізуються засоби активізації мовленнєвої діяльності студентів на заняттях з іноземної мови. Розглядаються типологія, джерела, вимоги до дидактичного забезпечення діалогу, правила ведення діалогу, а також обставини, що перешкоджають його виникненню. Зазначається, що діалогічний підхід припускає не лише передачу знань, а й спільне особистісне зростання, особистісний розвиток викладачів та студентів. Увага приділяється особливостям використання методів дискусії і дебатів у вивченні іноземної мови, етапам роботи над ними, вмінням і навичкам, якими необхідно володіти викладачу, якщо він прагне використовувати ці методи. Стверджується, що розвиток інтелектуальної активності студентів на заняттях з іноземної мови може бути досягнутим за допомогою специфічних проблемних ситуацій, які сприяють розвитку навичок критичного мислення.

14.17.12.3246/213085. Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетенції. Бачинська Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.52-57. - укр. УДК 378.013 + 372. + 398.
Розглянуто проблему формування соціокультурної компетенції студентів спеціальності "Музичне мистецтво" засобами англійського фольклору. Розкрито зміст понять "соціокультурна компетенція" і "фольклор". Запропоновано систему вправ, що сприяє формуванню соціокультурної компетенції студентів. Вправи умовно поділено на три групи: до першої належать вправи на налаштування студентів на тематику заняття і ознайомлення з жанрами англійського поетичного фольклору, ознайомлення з лексичними одиницями з національно-культурним компонентом та розуміння соціокультурної інформації, вилученої з англійського поетичного фольклору; до другої відносяться вправи на порівняння форм англійського поетичного фольклору з відповідними формами в українській мові та відтворення соціокультурної інформації; до третьої належать вправи на активізацію та закріплення соціокультурного матеріалу.

14.17.12.3247/213086. Формування вмінь аудіювання майбутніх учителів англійської мови із застосуванням драматизації. Дацків О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.58-64. - укр. УДК 378: 81.111.
Розглянуто проблему формування компетентності в аудіюванні як важливої складової комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови. Засобом формування мовленнєвих та професійно спрямованих умінь аудіювання визначено драматизацію. Обгрунтовано доцільність застосування різних форм драматизації для формування вмінь аудіювання студентів на початковому ступені навчання у мовному ВНЗ. Розглянуто форми драматизації, які можуть застосовуватися для формування вмінь аудіювання майбутніх учителів англійської мови. Визначено мовленнєві та професійно спрямовані вміння аудіювання студентів II курсу - майбутніх учителів англійської мови. Запропоновано комплекс вправ для формування вмінь аудіювання студентів під час вивчення теми "Work and Employment": визначено структуру комплексу, охарактеризовано типи та види вправ, подано приклади вправ.

14.17.12.3248/213087. Особливості контролю за процесом і результатом формування методичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов у самостійній роботі. Майєр Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.64-72. - укр. УДК 378.147:811.133.1:004.
Розкрито особливості контролю за процесом і результатом формування методичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов у процесі їхньої самостійної роботи за індивідуальною траєкторією учіння в спеціально спроектованому і розробленому інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі. Запропоновано авторське тлумачення поняття "контроль за процесом і результатом формування методичної компетентності" і описано особливості самоконтролю магістрантами. Конкретизовано функції контролю, його форми і види та представлено їх зміст. Визначено об'єкти і засоби контролю за рівнем розвитку складників методичної компетентності. Обґрунтовано критерії оцінювання методичних знань, а також методичних умінь розроблення плану-конспекту фрагмента практичного заняття з іноземної мови в умовах навчальної діяльності у межах дисципліни "Методика навчання іноземних мов у вищій школі", укладання плану-конспекту практичного заняття і сценарію позааудиторного заходу іноземною мовою в реальних умовах організації освітнього процесу під час педагогічної практики магістрантів.

14.17.12.3249/213088. Використання медійної реклами в процесі навчання майбутніх викладачів французької мови міжкультурного спілкування. Руснак Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.72-79. - укр. УДК 378.147.15: 811.133.1'36.
Вказано, що навчання міжкультурної комунікації є головним пріоритетом сучасної освіти, особливо актуально це для навчання майбутніх викладачів іноземних мов. В умовах штучного білінгвізму це стає можливим завдяки залученню у навчальний процес автентичних медійних текстів. Представлено франкомовну медійну рекламу як засіб навчання міжкультурної комунікації. Вивчено умови успішної міжкультурної комунікації. Визначено поняття "міжкультурна компетентність" та її складові. Розглянуто стереотипи як форму соціальних репрезентацій та їх роль і місце у медійній рекламі. Наведено приклад завдань для роботи з медіарекламою відповідно до етапів формування франкомовної комунікативної та міжкультурної компетентностей. Зроблено висновок про ефективність використання медійної реклами в процесі навчання міжкультурного спілкування майбутніх викладачів французької мови.

14.17.12.3250/213090. Німецькомовна спадщина Івана Франка у формуванні міжкультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Рокіцька Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.85-94. - укр. УДК 37. 015. 311: 82. 091= 11 Франко.
Висвітлена німецькомовна спадщина І. Франка з урахуванням особливостей його міжкультурної діяльності, яка найбільш яскраво виявилась у публікаціях письменника, скерованих до німецькомовного читача та перекладах його творів. Показано, що в своїй багатогранній діяльності І. Франко завжди орієнтувався на європейські масштаби, підтримуючи своєю літературознавчою діяльністю якісний рівень духовних надбань українства. Оскільки важливою умовою формування міжкультурної компетентності під час професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов є культурологічна складова із

збереженням ціннісного ставлення до національної та іншомовних культур, то запропоновано в цьому процесі творчо використовувати німецькомовне літературне надбання геніального письменника і мислителя І. Франка.

14.17.12.3251/213091. Модель навчання писемного перекладу комерційних листів на практичних заняттях з англійської мови. Пасічник Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.95-102. - укр. УДК 371.315:811.111'255.
Запропоновано два варіанти моделі навчання писемного двостороннього перекладу англомовних комерційних листів. Вказані варіанти розроблено для філологів-перекладачів ІІІ курсу у межах навчальної дисципліни "Перша іноземна мова (англійська)". Обґрунтовано доцільність циклічної організації навчального процесу. Навчальний матеріал за обома варіантами організовано за циклами занять, об'єднаних тими темами, що опрацьовуються протягом трьох навчальних модулів. Навчальний процес складається з трьох циклів, а саме навчання писемного перекладу: 1) переддоговірних комерційних листів; 2) договірних комерційних листів; 3) післядоговірних комерційних листів. Продемонстровано реалізацію розроблених варіантів моделі у межах кредитно-модульної системи навчання. Розроблено та представлено зміст практичних занять за обома варіантами моделей. Запропоновано критерії оцінювання якості виконаних перекладів. Визначено зміст самостійної роботи. Цим змістом є удосконалення умінь писемного перекладу комерційних листів, формування яких проводилося на попередньому аудиторному занятті. Контроль самостійної роботи студентів здійснюється в усній формі (обговорення) або письмовій формі (переклади, тести). Визначено перспективи використання результатів дослідження.

14.17.12.3252/213093. Лінгвокультурологічний підхід до навчання іноземної мови фахівців з міжнародних відносин. Савчак І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.108-115. - укр. УДК 378.14+327.
Зазначено, що за останні роки змінюються підходи до навчання іноземних мов, що пов'язано з гуманізацією і гуманітаризацією системи освіти. Все частіше мова розглядається не як основний засіб комунікації, а як спосіб пізнання цінностей інших народів і культур. Вивчення іноземної мови через призму культури лежить в основі лінгвокультурологічного підходу. Розглянуто цей підхід, визначено його критерії, охарактеризовано методи і принципи навчання, показано переваги і недоліки. Вказано, що лінгвокультурологічний підхід відображає сучасні вимоги до викладання іноземної мови і дозволяє студентам опанувати лінгвістичними знаннями і комунікативними вміннями та навичками разом з комплексом культурологічних знань. У межах цього підходу об'єктом навчання є культура, а мова стає допоміжним засобом отримання інформації. Встановлено, що лінгвокультурологічний підхід передбачає формування лінгвокультурологічної компетенції - системи знань про культуру та сукупності вмінь і навичок оперувати цими знаннями в умовах конкретної мовної ситуації. Навчання іноземної мови на основі вказаного підходу відбувається на основі тексту, а також завдяки використанню відео- і аудіоматеріалів, що дає змогу наочно продемонструвати лінгвокультурологічну реальність.

14.17.12.3253/213094. Автоматизація мовленнєвих операцій у процесі формування англомовної компетентності в професійно орієнтованому усному академічному спілкуванні майбутніх маркетологів. Онуфрів А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.115-122. - укр. УДК 371.134:339.138.
Розглянуто проблему автоматизації мовленнєвих операцій у процесі формування у майбутніх маркетологів англомовної компетентності в академічному професійно орієнтованому усному спілкуванні. Проаналізовано сутність поняття "англомовна компетентність в академічному професійно орієнтованому усному спілкуванні майбутніх маркетологів". Досліджено структуру вказаної компетентності. Обґрунтовано шляхи автоматизації мовленнєвих операцій у процесі формування у майбутніх маркетологів англомовної компетентності в академічному професійно орієнтованому мовленні. Встановлено, що це відбувається шляхом розвитку фонетичних, граматичних і лексичних мовленнєвих навичок. Автоматизованість мовленнєвих навичок досягається завдяки виконанню відповідних типів вправ і завдань.

14.17.12.3254/213095. Формування перекладацької компетенції майбутніх юристів в сфері професійної комунікації. Дорда С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.122-128. - укр. УДК 37.013:81'25:34.
Показано, що підготовка до міжкультурного спілкування в умовах немовного вищого навчального закладу (ВНЗ) розуміється як взаємопов'язаний професійно орієнтований комунікативний, когнітивний та загальнокультурний розвиток студентів засобами як рідної, так й іноземної мов. Метою іншомовної підготовки студентів немовних ВНЗ (в нашому випадку - майбутніх юристів) є формування та розвиток у них іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності, яку можна визначити як сукупність різних компетенцій. Визначено поняття перекладацької компетенції. Виокремлено компоненти перекладацької компетенції. Наведено приклади особливостей перекладу юридичних текстів.

14.17.12.3255/213098. Підготовка майбутніх учителів іноземної мови до роботи в інклюзивних класах. Волошина О., Дмітренко Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.142-149. - укр. УДК 378.016:[376:373].
Висвітлено проблему підготовки майбутніх учителів іноземної мови до роботи в інклюзивних класах. Вивчено та проаналізовано нормативні документи щодо організації інклюзивної освіти в українській загальноосвітній школі, з'ясовано роль учителя у процесі запровадження інклюзії. Досліджено, що теоретичною і методологічною основою підготовки майбутнього вчителя іноземної мови є аксіологічний, антропологічний, цілісний, особистісно-орієнтований, діяльнісний, диференційований, компетентнісний підходи. Визначено педагогічні умови формування і охарактеризовано високий рівень інклюзивної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови. Розглянуто контекстну технологію як провідну у формуванні інклюзивної компетентності та запропоновано методи і прийоми роботи вчителя іноземної мови в інклюзивному класі.

14.17.12.3256/213099. Застосування європейського досвіду у процесі підготовки вчителів іноземних мов. Баркасі В., Казакова М., Філіпп'єва Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.150-157. - укр. УДК 372.881.111.1.
Визначається роль європейського досвіду при підготовці майбутніх учителів іноземних мов в сучасному інформаційному суспільстві. Розглядається важливість застосування міжнародних зв'язків в галузі освіти. Стверджується, що вивчення досвіду освітніх систем передових європейських держав дозволяє критично підходити до проблем освіти в Україні. Висвітлюється, як участь у виконанні TEMPUS-проекту "Вдосконалення викладання європейських мов на основі впровадження онлайн-технологій (змішаного навчання) до підготовки вчителів" кафедри англійської мови і літератури Миколаївського національного університету імені Василя Сухомлинського може стати ефективним засобом для вдосконалення підготовки майбутніх учителів іноземних мов.

14.17.12.3257/213100. Теоретичні аспекти і досвід створення курсів з мовного тестування. Квасова О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.157-163. - укр. УДК 378.147:81'243.
Узагальнено теоретичний доробок і практичний досвід підготовки майбутніх учителів/викладачів англійської мови до проведення тестового контролю. Проаналізовано численні визначення поняття "грамотність у мовному тестуванні" та розкрито його зміст згідно із поглядами сучасних зарубіжних науковців. Обґрунтовано необхідність створення та запровадження курсу з мовного тестування у класичних та педагогічних університетах України. Окреслено зміст, цілі та завдання такого курсу та сформульовано умови його ефективної імплементації, до яких відносяться, передусім традиційно високий рівень викладання дисциплін педагогічного циклу та методики навчання іноземних мов. Запропоновано новітню модель організації курсу навчання майбутніх учителів/викладачів контролю та оцінювання відповідно до циклу розробки мовного тесту, яка реалізується з використанням інтерактивно-дослідницького методу формування компетентності у мовному тестуванні.

14.17.12.3258/213101. Типова програма з української мови як іноземної для підготовчих факультетів вищих навчальних закладів України: теорія та практика укладання. Іванишин Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.163-169. - укр. УДК 371.374.268.1.
Проаналізовано Типову програму з нормативної навчальної дисципліни "Українська мова як іноземна", укладену колективом співробітників кафедри мовознавства Івано-Франківського національного медичного університету для підготовчих факультетів/відділень ВНЗ України. Зазначено, що навчальний процес у ВНЗ МОЗ України, який відбувається в контексті глобальних освітніх перетворень, потребує докорінних змін інформаційно-методичного супроводу. Охарактеризовано мету, принципи, підходи, зміст та структуру програми, що реалізують концепцію україномовної підготовки іноземних громадян в українських ВНЗ. Показано, що програма відповідає вимогам Загальноосвітніх стандартів з української мови як іноземної, Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти та визначає рівні мовно-комунікативної компетентності іноземних студентів з основних видів мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання, читання та письма. Програма передбачає забезпечення комунікативних потреб студентів у побутовій, навчально-професійній, соціально-культурній і навчально-науковій сферах та формування комунікативної компетентності, які сприятимуть становленню мовної особистості майбутнього фахівця. Увесь матеріал підібраний з урахуванням цілей і завдань, що визначені пізнавальними та професійними потребами іноземних студентів.

14.17.12.3259/213106. Інноваційні технології професійно-орієнтованої іншомовної підготовки фахівців у контексті зарубіжного досвіду. Пододіменко І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.194-201. - англ. УДК 378.1:37.013.74:004 (520).
Висвітлено надзвичайно нагальну й вагому проблему іншомовної підготовки студентів в умовах соціально-економічної трансформації України та входження нашої держави у світовий освітній простір. З позиції сучасних теоретико-методологічних засад подано всебічну характеристику впливу інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій на ефективність та результативність вивчення іноземних мов. Наголошено, що об'єктивний аналіз передового зарубіжного досвіду, зокрема США, дозволить вітчизняній педагогічній спільноті ефективно вирішувати організаційні, навчально-методичні, технологічні та управлінські проблеми впровадження ІКТ у навчальний процес вищих навчальних закладів. Визначено особливості застосування технології інтерактивної цифрової розповіді при вивченні іноземної мови у контексті досвіду провідних американських університетів. Виокремлено низку позитивних моментів щодо застосування технології інтерактивної цифрової розповіді при вивченні іноземної мови у вищій школі (покращення мотивації студентів, підвищення впевненості в оволодінні іноземною мовою, створення ситуації успіху, сприяння глибшому розумінню навчального матеріалу, активізації участі студентів на занятті) із зазначенням низку труднощів щодо застосування інноваційної технології у вітчизняному освітньому просторі. Особливу увагу зосереджено на необхідності осмислення й творчого використання зарубіжного досвіду з іншомовної підготовки майбутніх фахівців у освітній практиці України.

14.17.12.3260/213109. Інтегрований спецкурс "Навчання іноземної мови і культури учнів початкової школи". Коломінова О., Роман С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.216-222. - укр. УДК 371.31=111.
Розглядаються загальноосвітні, психолого-дидактичні й методичні засади розробки інтегрованого спецкурсу для студентів мовних педагогічних вищих навчальних закладів (ВНЗ). Спецкурс спрямований на здійснення спеціальної методичної підготовки майбутніх учителів до навчання іноземної мови і культури учнів початкової школи на матеріалі англійської мови й англомовної культури за освітньо-кваліфікаційним рівнем "Бакалавр". Аналіз концептуальних засад даного спецкурсу виявляє значний потенціал його змісту в аспекті забезпечення умов системного формування методичної компетентності майбутніх учителів іноземної мови початкової школи і набуття ними здатності й готовності до якісної реалізації професійно значущих функцій свого фаху в контексті сучасної освітньої парадигми. Окреслюються перспективи укладання програми даного спецкурсу.

14.17.12.3261/213110. Проблема інтегрованого формування у студентів англомовної компетентності в читанні та говорінні. Добровольська Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.222-227. - укр. УДК 378.147.
Розглянуто проблему інтегрованого формування англомовної компетентності в читанні і говорінні. Описано принципи, в основі яких лежить ідея інтегрованого навчання видів мовленнєвої діяльності. Вказано, які ідеї необхідно враховувати в процесі розробки методики інтегрованого формування в студентів англомовної компетентності в читанні та говорінні: одночасне формування навичок та вмінь читання і говоріння; трактування читання і говоріння як цілей і засобів навчання; підготовка студентів до усного мовленнєвого висловлювання на основі роботи з текстом; використання текстів з метою створення інформаційної та лінгвістичної основи висловлювання; врахування особливостей професійного дискурсу; ретельний відбір текстового матеріалу; залучення механізму переносу навичок і вмінь читання та говоріння; письмова фіксація інформації, власних ідей; оволодіння лінгвосоціокультурними знаннями і вміннями паралельно з навчанням читання та говоріння.

14.17.12.3262/213111. Ціннісні орієнтації як компонент формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця. Білоножко Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.227-233. - укр. УДК 378.016:811.111.
Обґрунтовано пріоритетність проблеми формування ціннісних орієнтацій у сучасній науці. Визначено ціннісну орієнтацію як складний соціально-психологічний феномен структури особистості студента, що уособлює його ставлення до різних сфер матеріального і духовного світу, відображає рівень його розвитку, здійснює регуляцію діяльності та поведінки у повсякденному житті і дає проекцію на ціннісні орієнтири майбутньої професійної діяльності. Виокремлено підходи до формування ціннісної орієнтації студентів у процесі розвитку їхньої іншомовної професійної комунікативної компетентності. Практичне застосування теоретичних положень відображено у прикладах використання мистецтва як платформи для розумової і пізнавальної діяльності, в процесі якої викристалізовуються світоглядні основи особистості.

14.17.12.3263/213143. Конкурентоспроможність вищих навчальних закладів як механізм забезпечення економічної безпеки освіти. Снігир Л.П. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.157-162. - укр. УДК 005.922.1:378.
У статті наведено результати функціонування економічних суб'єктів в умовах ринкових відносин, що пов'язані, насамперед, з їх конкурентоспроможністю. Проведено дослідження головного фактору, який впливає на діяльність освітніх закладів та ринок, який визначає взаємини і взаємозалежність установ вищої освіти і загальної економічної системи. Доведено, що для вирішення завдань адаптації, виживання і розвитку в сучасних умовах у вишів з'явилася потреба в забезпеченні їх конкурентоспроможності.

14.17.12.3264/213144. Аналіз забезпечення системи вищої освіти науково-педагогічними кадрами. Гапон В.В., Шараєвська М.І. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.163-168. - укр. УДК 378.124.
Стаття присвячена аналізу забезпечення системи вищої освіти науково-педагогічними кадрами з вченими званнями і науковими ступенями, наведено інформаційно-аналітичні матеріали.

14.17.12.3265/213146. Аналіз формування контингенту студентів вищих навчальних закладів Хмельницької області. Матюх С.А., Лопатовський В.Г. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.174-182. - укр. УДК 378.147(477.43).
Метою статті є оцінка особливостей формування контингенту студентів у вищих навчальних закладах Хмельниччини. Виокремлено фактори впливу на формування контингенту студентів у регіоні, особливості вступної кампанії 2015 року.

14.17.12.3266/213148. Забезпечення якості вищої освіти в Україні: напрями вдосконалення державного регулювання. Рижа Т.В., Нижник Т.Т. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.187-190. - укр. УДК 378.
Статтю присвячено висвітленню державного регулювання якості вищої освіти в Україні. Представлено генезис підходів держави до регулювання якості вищої освіти, визначено основні проблеми у даній сфері та напрями їх вирішення.

14.17.12.3267/213151. Аналіз державного нерухомого майна вищих навчальних закладів. Гапон В.В., Барабаш О.А., Ханюк Т.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.2, С.200-206. - укр. УДК 001.891:004.6:378.162.
Стаття присвячена обліку державного нерухомого майна та аналізу використання його вищими навчальними закладами України для надання якісних освітніх послуг.

14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта

14.17.12.3268/203075. Розвиток системи освіти дорослих у США (друга половина XX - початок XXI століття). Бідюк Н.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.3-10. - укр. УДК 374.7(73).
У статті розкрито та проаналізовано вплив прогресивних філософських концепцій на становлення й розвиток системи освіти дорослих у США (необіхевіоризму, лібералізму, прагматизму, прогресивізму, реконструктивізму, технократизму, радикалізму, гуманізму); проаналізовано теоретичні підходи американських учених до проблеми освіти дорослих, обґрунтовано їх необхідність та актуальність; визначено провідні принципи, на яких повинна базуватись освіта дорослих. Особливу увагу сконцентровано на структурі, цілях, функціях, видах освіти дорослих (формальна, неформальна, інформальна), стратегічних напрямах розвитку у другій половині XX - на початку XXI століття.

14.17.12.3269/203124. Методика проектування моделі компетенцій керівників як основа формування системи розвитку їх професійної компетентності. Бородієнко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.392-400. - укр. УДК 37.018.46:658-057.177:005.336.5]167.7.
Метою статті є створення методики проектування моделі компетенцій керівників структурних підрозділів із продажу послуг зв'язку та обслуговування споживачів. На основі порівняльного аналізу методів проектування моделі компетенцій, представлених у науковій літературі, а також ураховуючи специфіку діяльності досліджуваної категорії керівників автором було запропоновано принципи та авторську методику проектування моделі компетенцій керівників як основи створення системи їх розвитку. Практичне значення запропонованої методики полягає в можливості її використання підприємствами різних галузей, бізнес-процесами яких передбачено функції з продажу послуг та обслуговування споживачів. Перспективним є апробація методики та проектування з її допомогою моделі компетенцій керівників структурних підрозділів з продажу послуг зв'язку та обслуговування споживачів.

14.17.12.3270/203165. Розробка кваліметричних моделей як засіб розвитку соціальної компетентності вчителя початкової школи в системі післядипломної педагогічної освіти. Варецька О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.289-303. - укр. УДК
373.3.011.3-051.013.42:005.336.2:658.562:378.046-021.68(045).
У статті викладено матеріали, отримані в ході роботи творчих груп учителів початкової школи Запорізької, Дніпропетровської, Одеської областей із проблеми розвитку соціальної компетентності вчителя й молодшого школяра. Зокрема висвітлено застосування методу розробки кваліметричних моделей (на прикладі моделі соціальної компетентності молодшого школяра) як засобу розвитку соціальної компетентності вчителя початкової школи в системі післядипломної педагогічної освіти. Доведено, що розробка цієї моделі, у якій визначено фактори та критерії першого й другого порядку, сприяє усвідомленню педагогом сутності та структури поняття "соціальна компетентність вчителя початкової школи", можливості самооцінки власного рівня розвиненості соціальної компетентності, ефективності процесу соціалізації школярів.

14.17.12.3271/203178. Пріоритети дистанційної підготовки вчителів фізичної культури в системі післядипломної педагогічної освіти. Старченко С.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.396-403. - укр. УДК 371.134:796:[004.822:374.71].
У статті подається теоретичне обґрунтування питання щодо оптимізації підвищення кваліфікації вчителя фізичної культури в системі післядипломної педагогічної освіти. Визначено дидактичні умови, які забезпечать ефективне застосування дистанційних технологій у закладах післядипломної освіти. Залежно від ступеня використання інформаційних технологій запропоновано класифікацію щодо використання комп'ютера в підвищенні кваліфікації вчителя фізичної культури. Представлено деякі дистанційні технології, а також телекомунікаційні засоби навчання педагогів у системі підвищення їх кваліфікації.

14.17.12.3272/203244. Структурно-змістові особливості професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих США. Чугай О.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.171-179. - укр. УДК 377 378:374.7.
Метою статті є з'ясування структурно-змістових особливостей професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих США. Для досягнення мети використано комплекс взаємопов'язаних методів дослідження: класифікація та систематизація даних, методи структурно-функціонального, компаративно-педагогічного й інтерпретаційно-аналітичного аналізу. З'ясовано, що професійну підготовку педагогічного персоналу для системи освіти дорослих США здійснює біля п'ятдесяти університетів, найбільший попит мають програми магістра педагогічних наук та доктора філософії, що пропонуються дистанційно. Перспективним вважаємо вивчення шляхів використання альтернативного оцінювання.

14.17.12.3273/203355. Особливості активізації професійного саморозвитку вчителя в умовах післядипломної освіти. Бабко Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.173-181. - укр. УДК 37.041.011.3-051 : 378.046-021.68 (045).
У даній статті розкриваються особливості науково-методичного супроводу процесу професійного саморозвитку вчителів у системі післядипломної педагогічної освіти. Подається досвід роботи Школи педагогічної майстерності вчителів інформатики. Мета створення даного методичного об'єднання полягає у сприянні розвиткові професійної компетентності вчителів, активізації прояву творчого та інтелектуального потенціалу особистості вчителя інформатики. Розкрито особливості організації процесу поетапної активізації професійного саморозвитку вчителя шляхом розробки кожним з них індивідуального освітньо-професійного маршруту та реалізації його в умовах очно-дистанційної роботи.

14.17.12.3274/203440. Особливості сучасних реформ щодо регулювання освіти дорослих в Англії. Коваленко С.М., Клочко Л.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.404-413. - укр. УДК 374.71(410).
Метою даного дослідження передбачено аналіз організаційної структури управління системою освіти дорослих в Англії на сучасному етапі, розгляд діяльності основних державних підрозділів, що регулюють освіту дорослих, у контексті останніх структурних реформ, ретроспективний огляд загальних напрямів освітньої політики британського уряду в досліджуваній галузі. Результатом публікації є висвітлення векторів сучасних реформаційних процесів у галузі регулювання системи освіти дорослих в Англії, що на практиці дозволяє критично осмислити відповідні реформи в національній системі освіти дорослих. У перспективі доцільно провести детальний аналіз державних та недержавних освітніх програм, орієнтованих на дорослого споживача.

14.17.12.3275/203578. Післядипломна освіта - сучасні тенденції прогрессу. Пшенична Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.439-448. - укр. УДК 37.013.
Найпершим і найуспішнішим показником підвищення кваліфікації є післядипломна освіта, яка дає можливість одержання додаткових знань з управлінської діяльності та по базовому фаху й удосконалєвання фахових умінь на підставі осмислення власної діяльності. Цілком зрозуміло, що система післядипломної освіти (освіта дорослих) має низку гострих проблем, пронизуючих усю її структуру на різних рівнях: загальнодержавному, регіональному, на рівні навчальних закладів, керівників, викладачів, студентів. Сучасна система післядипломної освіти зорієнтована на кращі зразки наукових знань і практики, а тому змістові компетенції в системі післядипломної педагогічної освіти формують як у вчителя, так і в керівника вміння креативно мислити, орієнтуватися в інформаційному середовищі, самостійно конструювати свої знання, аналізувати результати діяльності та практично використовувати їх у роботі, створювати власні проекти та презентації. Контролюючий модуль повинен включати оцінку освоєних компетенцій і демонструє та підтверджує те, що педагогічні працівники під час підвищення кваліфікації засвоїли необхідні компетенції і можуть здійснювати всі необхідні педагогічні та управлінські дії. Отримані компетенції у проходженні курсової підготовки керівними та педагогічними працівниками є індикаторами якості післядипломної педагогічної освіти.

14.17.12.3276/203588. Розвиток позитивного мислення вчителів у системі післядипломної освіти. Голобородько Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.14-22. - укр. УДК 37.011.3-51-027.233.2:37.018.46.
У статті розкриваються різні параметри розвитку позитивного мислення вчителів у системі післядипломної освіти. Підкреслюється актуальність проблеми. Дається тлумачення понять "мислення", "позитивне мислення", "Я-концепція", "особистість", "успішна особистість" та ін. Звертається увага на теоретичні засади розвитку позитивного мислення (філософські, психологічні, педагогічні). Висвітляються цікавий матеріал із досвіду роботи, зокрема, Херсонської академії неперервної освіти (тематика спецкурса, використання інноваційних освітніх технологій, зміст і форми роботи в міжкурсовий період, особливості організації самостійної роботи вчителів із зазначеної проблеми. Зроблено висновки та окреслено перспективи дослідження.

14.17.12.3277/203599. Особливості управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Білик Н. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.136-148. - укр. УДК 37.091.12:005.963.
Розглядаються особливості управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників: науковий зміст основних понять, проблема управління освітніми системами, процес регіоналізації, проектування як основна функція управління. Розкриваються питання адаптивно-педагогічного проектування, яке є важливою умовою ефективного функціонування регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Представлена структура концептуальної моделі управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

14.17.12.3278/204107. Експериментальне дослідження ефективності методики навчання вчителів використовувати веб-орієнтовані технології у здоров'язбережувальному навчанні учнів початкових класів. Ястребов М.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.138-147. - укр. УДК 373.5.016: 004.738.5.
У статті охарактеризовано перебіг і результати експериментальної перевірки ефективності методики навчання вчителів використовувати веб-орієнтовані технології у здоров'язбережувальному навчанні учнів початкових класів, що є системою, яка функціонально поєднує наступні компоненти: цільовий, стимулятивно-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, технологічний, оціночно-результативний. Описано реалізацію навчально-дослідницької програми використання веб-орієнтованих технологій у здоров'язбережувальному навчанні учнів початкових класів, що поєднувала такі етапи: підготовчий; інформувальний; консультативно-тренінговий; функціональний; підсумково-мотивуючий. Представлено результати педагогічного експерименту.

14.17.12.3279/204646. Особливості сучасних методів створення і комерціалізації лідерних інновацій та організації післядипломної підготовки кадрів для їх реалізації. Тернюк М.Е., Шандиба О.В. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна ак-мія, 2015, №48-49, С.52-64. - укр. УДК 378.046.4:001.895.
Розглянуті основні особливості сучасних методів створення та комерціалізації лідерних інновацій і організації післядипломної підготовки кадрів вищої кваліфікації (кандидатів і докторів наук) для їх реалізації. Відзначено, що кадри для такої діяльності повинні готуватися по особливим програмам у спеціальних закладах післядипломної освіти, які мають бути пов'язаними з центральними органами формування державної інноваційної політики та галузеутворюючими повноцикловими об'єднаннями. З'ясовано, що фахівці центрів зі створення інновацій повинні мати головну компетенцію - синтезувати лідерні і проривні інновації для пріоритетних напрямків розвитку відповідних міждержавних, національних утворень і новітніх галузей на основі спрямованого регулярного синтезу інновацій по трьох-стадійний процедурі з використанням соціо-гуманітарного, науково-природничого і науково-технічного етапів. Показано, що програми професійної орієнтації і післядипломної професійної підготовки кадрів для інноваційної діяльності, мають періодично переглядатись з метою пристосування організації змісту і методів професійної орієнтації та професійної підготовки у світлі нових умов і вимог у різних галузях інноваційної діяльності з урахуванням світових досягнень у відповідних галузях знання.

14.17.12.3280/205533. Особливості адаптації іншомовної освіти дорослих до світових стандартів. Модестова Т.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.99-108. - укр. УДК 3781 - 811.111.
В статті розглянуто питання адаптації іншомовної освіти дорослих до світових стандартів. З'ясовано, що відповідні стандарти відображені в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти та національній програмі з вивчення англійської мови. Їх дотримання вимагається наявною нормативно-законодавчою базою. Визначено, що специфіка імплементації зазначених стандартів зумовлюється такими особливостями навчання дорослих іноземної мови: короткий термін навчання, різний вхідний рівень володіння іноземною мовою серед студентів однієї групи, значний обсяг самостійної роботи та наявність попереднього досвіду вивчення іноземної мови. Визначено, що врахування зазначеної специфіки та використання доцільних методів, засобів та форм навчання, націлених на дотриманням європейських критеріїв надання освітніх послуг, дозволяє підвищити рівень впевненості щодо здатності використовувати іноземну мову та мотивувати студентів на подальше більш тривале навчання.

14.17.12.3281/205887. Уточнення сутності понять "самоосвіта", "самоосвітня діяльність" в науково-педагогічній літературі. Герасимова О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.53-56. - укр. УДК 374.1:378.
У статті розглядається значення самоосвітньої компетентності в становленні освітніх і професійних компетенцій майбутніх фахівців, а також структура і етапи розвитку даної компетентності в процесі навчання студентів вищих навчальних закладів. Актуалізується проблема підготовки студентів, здатних до постійної самоосвіти. Уточнюється сутність понять "самоосвіта", "самоосвітня діяльність " і звертається увага на специфіку їх застосування в подальшому становленні й особистісному зростанні майбутніх фахівців.

14.17.12.3282/205913. Організаційно-педагогічні умови розвитку соціальної компетентності вчителів початкової школи у системі післядипломної педагогічної освіти: сутність. Варецька О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.13-19. - укр. УДК 373.3.011.3 - 051.
У статті узагальнено погляди науковців на сутність поняття "організаційно-педагогічні умови" з позиції двох смислових аспектів: організаційні й педагогічні умови. Обґрунтовано три групи організаційно-педагогічних умов розвитку соціальної компетентності вчителя початкової школи у системі післядипломної педагогічної освіти, ефективність яких має прояв у комплексності та взаємодії, серед яких: розвиток соціальної компетентності учасників післядипломної педагогічної освіти як процесу; удосконалення освітнього процесу в інститутах післядипломної педагогічної освіти; особистісна взаємодія суб'єктів освітнього процесу. Більш детально схарактеризовано першу з визначених груп умов.

14.17.12.3283/205915. Самоосвіта вчителя іноземних мов в умовах інформатизації сучасного суспільства. Невмержицька О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.25-29. - укр. УДК 374.08.
У статті констатовано, що інформатизація усіх сфер суспільного життя впливає на функції освіти загалом та методичну роботу сучасного вчителя зокрема. Вказано на зростання ролі самоосвітньої діяльності педагога. Визначено напрями самоосвітньої діяльності вчителя іноземних мов (вивчення нових навчальних програм, підручників та навчальних посібників, вивчення передового педагогічного досвіду; опанування технічних засобів навчання тощо). Охарактеризовано види самоосвітньої діяльності. Перелічено принципи методичної роботи з учителями та вказано на специфіку їх врахування у процесі самоосвіти. Вказано на основні етапи самоосвітньої діяльності педагога (діагностичний, цільовий, організаційний, діяльнісний, підсумковий).

14.17.12.3284/206034. Організаційно-педагогічні умови професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Ніколаєску І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.11-15. - укр. УДК 37.013.42:371.14.
У статті розглянуто організаційно-педагогічні умови професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами ІКТ. Проведено аналіз теоретичних праць вітчизняних науковців, який свідчить, що у контексті дослідження організаційно-педагогічних умов не існує однозначного тлумачення сутності цього поняття. Виявлено, що передумовою функціонування виокремлених умов є створення й підтримка освітнього інформаційно-комунікаційного середовища навчального закладу, який враховує особливості професійно-педагогічної діяльності викладача системи післядипломної освіти.

14.17.12.3285/208279. Самоосвіта як важливий фактор підготовки майбутніх техніків-електриків. Білик О.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.8-12. - укр. УДК 374.1.
В статті розглядаються проблеми формування здатності до самоосвіти та самоосвітньої діяльності студентів технічних коледжів в процесі навчання професійно-орієнтованих дисциплін. Самоосвіта входить до системи освіти України та передбачає закріплення професійних знань або засвоєння вже відомої наукової інформації. Професійна самоосвіта техніка-електрика спрямована, в першу чергу, на вдосконалення його спеціальної підготовки. Наводяться умови щодо організації навчально-виховного процесу з метою розвитку і формування у майбутнього фахівця з електропобутової техніки здатності до самоосвіти впродовж життя.

14.17.12.3286/208281. Вплив науково-дослідницької діяльності на розвиток особистості педагога-дослідника. Бірук Н.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.18-23. - укр. УДК 377.4.
У статті представлено результати діагностувального етапу експерименту, проведеного серед докторів та кандидатів педагогічних наук, аспірантів педагогічних спеціальностей класичних, педагогічних, гуманітарних, профільних університетів,

закладів післядипломної освіти, коледжів та колегіумів різних регіонів України. Проаналізовано основні мотиви та ставлення вчених до науково-дослідницької діяльності, виявлено здобутки особистісного та професійного зростання респондентів; виділено позитивні та негативні зміни, які відбулися у розвитку особистості науковців та виявлено рівень їх задоволеності результатами власних досліджень.

14.17.12.3287/208292. Основні характеристики комп'ютерноорієнтованого навчального середовища закладу післядипломної педагогічної освіти. Колос К.Р., Грабовський П.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.75-80. - укр. УДК 377.4.
У статті визначено термін "комп'ютерноорієнтоване навчальне середовище закладу післядипломної педагогічної освіти", описано особливості та виділено компоненти комп'ютерноорієнтованого навчального середовища закладу післядипломної педагогічної освіти, виокремлено суб'єкти й об'єкти процесу його стандартизації; встановлено доцільність формування та подальшого розвитку зазначеного середовища, а також його місце у системі освіти впродовж життя.

14.17.12.3288/208856. Модель для моніторингу якості програм післядипломної освіти. Ревенчук І., Шатовська Т., Чуприна А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.103-108. - укр. УДК 378.046.
Подано практики для моніторингу, планування і здійснення програм курсів післядипломної освіти. Мета моделі моніторингу цих програм - допомогти організаціям, що надають освітні послуги в галузі післядипломної освіти, відстежувати прогрес і ефективність процесу навчання шляхом регулярного збирання, аналізу і використання інформації для своєчасного прийняття рішень, забезпечення підзвітності, а також є основою для оцінювання і вдосконалення цих програм.

14.17.12.3289/212331. Форми і методи підвищення кваліфікації китайських учителів як основа професійного розвитку. Шевченко К. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.84-90. - укр. УДК 378.
Стаття, присвячена дослідженню форм і методів підвищення кваліфікації китайських учителів, висвітлює важливість підвищення кваліфікації для професійного розвитку педагога, необхідність вчасного проходження курсів підвищення кваліфікації, що в подальшій діяльності педагогічного фахівця значно вплине на його успіхи у професії. Результати дослідження можуть бути практично використані для дисциплін "Загальна педагогіка", "Порівняльна педагогіка". Використано такі методи дослідження: порівняльно-педагогічний аналіз, вивчення й узагальнення педагогічного досвіду, першоджерел, теоретичні узагальнення й висновки.

14.17.12.3290/213057. Особливості професійного розвитку учителів фізичної культури в умовах післядипломної педагогічної освіти. Войтовська О.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.81-87. - англ. УДК 37.015.31:374:7:796.071.4.
Здійснено аналіз науково-педагогічної літератури щодо проблеми професійного розвитку учителів фізичної культури в умовах післядипломної педагогічної освіти. Дано власне визначення поняття "професійний розвиток учителів фізичної культури". Зазначено, що в сучасних умовах, якість і рівень підготовки вчителів фізичної культури не в повній мірі задовольняють потреби особистості, суспільства і держави. Новому українському суспільству з його проблемами, потрібні вчителі фізичної культури інноваційного типу, що поєднують в собі духовне і фізичне багатство, здатність до творчої співпраці, які покликані утворювати, розвивати і виховувати нові покоління українців. Визначено, що створення у системі післядипломної освіти умов для актуалізації у вчителів фізичної культури потреби формування мотивації, ціннісних орієнтацій, у їх неперервному професійному розвитку, та забезпечення організаційно-методичного супроводу їх руху до високого рівня професійної компетентності та у професійній самореалізації вчителів фізичної культури є важливими й актуальними завданнями післядипломної педагогічної освіти.

14.39 Сімейне виховання. Сімейна педагогіка

14.17.12.3291/203397. До проблеми соціального благополуччя родини як невід'ємної складової якості життя дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Дяченко Ю.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.48-53. - укр. УДК 613.74-79:95.
У статті здійснено характеристику соціального благополуччя родини як чинника якості життя дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Встановлено, що 11 % сімей мають незадовільні умови праці, від яких залежить режим дня дітей і початок відвідування дошкільного закладу. У родинах із напруженим графіком роботи діти витрачають 1,5 годин на день на телебачення та комп'ютер. Проблемою серед сучасних родин є поширення шкідливих звичок - курить мати в 33,33 % дітей, а батько в 41,84 % дітей. Крім того встановлено, що в 6,78 % дітей батько має одночасно дві шкідливі звички - куріння та вживання алкоголю.

14.17.12.3292/204835. Вплив культурного капіталу сім'ї на формування уявлень студентства щодо чинників життєвого успіху. Лебідь Я., Орел В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.241-247. - англ. УДК 316.362:37.091.212:364.658.
У статті здійснено аналіз дефініцій поняття "життєвий успіх", представлених в сучасному соціогуманітарному знанні. Розглянуто концепт культурного капіталу в інтерпретації П. Бурдьє. На основі даних соціологічного дослідження, проведеного за участю авторів серед українських і польських студентів у 2015 році, проаналізовано уявлення студентської молоді про фактори, що сприяють досягненню життєвого успіху. Виявлено вплив культурного капіталу сім'ї на формування таких уявлень в студентському середовищі. Доведено, що на уявлення студентської молоді про фактори життєвого успіху помітний вплив робить така складова культурного капіталу сім'ї, як освіта батьків. Зроблено висновок про те, що українським студентам в більшій мірі властива така стратегія життєвого успіху, як стратегія інфантилізму, на відміну від польських студентів, які переважно орієнтовані на так звану, суб'єктну стратегію, тобто розрахунок на власні сили в досягненні життєвого успіху.

14.17.12.3293/205515. Сутність, складові та формування педагогічної культури батьків. Безрукова А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.122-126. - укр. УДК 37.018.262.
У статті розкрито сутність поняття "педагогічна культура батьків" як елемент загальної культури, що відображає рівень педагогічної підготовки та готовність батьків до виховання дітей. Означено складові та рівні сформованості педагогічної культури батьків. Розглянуто фактори впливу на формування педагогічної культури батьків та визначено шляхи її підвищення.

14.17.12.3294/205536. Роль і місце сім'ї в процесі розбудови освітніх округів як інноваційної відкритої педагогічної системи. Проскунін В.М., Проскуніна У.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.126-134. - укр. УДК 37.014:316.362.
У статті розкрито теоретико-методологічні засади управління освітніми округами в освітньому просторі; визначено місце й роль сім'ї у формуванні компетентної особистості.

14.17.12.3295/205540. Сімейні традиції з погляду на сучасні соціокультурні вимоги. Северинчук Л.А. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.166-172. - укр. УДК 37.018.1:316.356.2.
У статті розглядається вплив сімейних традицій на розвиток особистості та зміцнення соціального інституту сім`ї, розкриваються морально-духовні засади формування сімейних традицій, обґрунтовується необхідність відповідності їх нормам культури.

14.17.12.3296/205541. Ставлення батьків до дітей з особливими потребами. Сяба М.О. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.172-179. - англ. УДК 37:316.356.2 - 056.26.
В даній статті розглядається ставлення батьків до дітей з особливими потребами в сучасному суспільстві. Значну увагу необхідно приділити формуванню правильного ставлення членів сім'ї та суспільства до дітей, які мають певні особливі потреби. Показана важливість позитивного ставлення батьків до дітей з особливими потребами, адже саме позитивне ставлення може значною мірою вплинути на майбутнє життя та сприйняття цього світу дітей. Саме батьки відіграють ключову роль в розкритті та розвитку талантів та здібностей дітей з особливими потребами. Позитивне ставлення є ключовим компонентом гармонійного розвитку дитини з особливими потребами.

14.17.12.3297/206138. Батьки - основні провідники фінансових знань для дітей. Шпак О., Булавенко С., Примаченко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.19-25. - укр. УДК 37.091.3 - 055.52.
У статті йдеться про актуальність формування основ фінансової грамотності особистості у сім'ї, ролі батьків у фінансовому вихованні дітей різного віку, наводяться практичні приклади навчання дітей різного віку фінансовій грамотності.

14.17.12.3298/206164. Культура медіа-споживання в сім'ї: сучасний стан дослідження проблеми. Семеняко Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.142-146. - укр. УДК 070.1:371:316.356.2.
Стаття присвячена актуальній проблемі виховання культури споживання медіа-продукції у дітей дошкільного віку. Проблема є важливою, не тільки для педагогів і психологів, а й для батьків, адже саме в родині закладаються основи культури медіа-споживання. У статті наведено деякі погляди фахівців у галузі медіа-освіти дошкільників, які доводять, що медіа-засоби можуть як позитивно, так і негативно впливати на підростаюче покоління. Статтю спрямовано на визначення за допомогою проведення анкетування особливостей споживання медіа-інформації у сучасних сім'ях та тлумачення основних понять споживчої культури з точки зору батьків дітей дошкільного віку.

14.17.12.3299/207365. Співпраця батьків розумово відсталих дітей старшого дошкільного віку з дошкільним навчальним закладом. Ковальчук І.І. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.107-116. - укр. УДК 376 - 056.36.
У статті розглянуто проблему підготовки розумово відсталих дітей старшого дошкільного віку до подальшого навчання у школі засобами дидактичної гри. Акцент уваги перенесено на родину оточення дитини, на роль і місце батьків у даному процесі. Поради і висновки базуються на опитувальнику А. Варги і В. Століна - досліджені типів міжособистісних відносин батьків і дітей. Тестування 35 сімей дозволило з'ясувати батьківське відношення до дітей із легким ступенем розумової відсталості. Результати спостережень і аналізу дозволили запропонувати методичні поради і рекомендації, доведені батькам на лекціях, практичних заняттях, через Інтернет, які передбачали підвищення їх освітнього рівня. Підготовка дітей і батьків до навчання у школі - домінуюча ідея статті. Безперервність процесу навчання є передумовою успіху: батьки (родинне оточення) у домашніх умовах виконують роль вчителя. Відомо, що основним засобом розвитку пізнавальної діяльності обрано дидактичні ігри. Свідомо пропонуються навчальні ігри, орієнтовані на соціалізацію та самообслуговування розумово відсталих дітей. Успіх залежить від злагодженості у роботі дошкільного навчального закладу і батьків, який базується на єдиних вимогах із урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини. Навчити дитину гратися - навчити дотримуватися певних правил. Це пов'язано із здатністю дитини регулювати свою поведінку, підпорядковувати свої дії та вчинки усвідомленій необхідності - "потрібно", "не потрібно", "можна", "не можна". Ініціатива у грі повинна належати дорослій людині. Під час гри важливо стежити за послідовністю дій дитини. Потрібно постійно зважати на відсутню активність у таких дітей і слідкувати за дотриманням заданих правил гри. Таким чином, навчити дитину грати за правилами дає можливість самій дитині регулювати свою поведінку. Інтелектуальний розвиток розумово відсталої старшого дошкільного віку, її успіх у подальшому житті залежить від бажання і можливостей батьків вчитися і бути достойними вчителями своїх вихованців.

14.17.12.3300/207383. Психологічне функціонування сім'ї, виховання дитини з недорозвитком у світлі дослідження і вибіркового аналізу. Аксаміт Д. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.5-18. - англ. УДК 37.018.1-056.26.
У світі постійних соціальних змін сім'я також переживає зміни. Основні функції сім'ї, її характеристики, батьківські підходи, материнство і батьківство - усе це проходить крізь зміни. Залежно від контексту цих змін, з'являються різноманітні проблеми. Зокрема, сім'я, що виховує дитину з порушеннями, стає місцем, яке ми відкриваємо заново і досі хибно розуміємо. Здавалося, що стратегії підтримки для сімей з дітьми з порушеннями розвивалися протягом років, теоретичні знання і знання проблем середовища достатньо глибокі, щоб ефективно сягати мети, що буде зазначена далі у статті, так щоб це не мало великого значення у життях сімей. Ця стаття оглядає останні дослідження сімей, що виховують дітей з порушеннями, і фокусується на наступних рівнях у цих дослідженнях: народження дитини з порушеннями, важливість соціальної і установчої підтримки, материнство і батьківство, шлюб, діти, виключення з соціуму. Дослідження багатьох авторів, подані у статті, показують зміни в аналізі сімей, що виховують дітей з порушеннями; демонструють не лише проблеми, але й позитивні процеси у таких сім'ях.

14.17.12.3301/207414. Проблеми виховання дітей в сім'ях батьків з інвалідністю. Рибак О.А. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.348-359. - укр. УДК 316.614.5-056.26.
В статті висвітлено ставлення до проблеми інвалідності в сучасному українському суспільстві, визначені основні права і свободи осіб з особливими потребами в Україні; охарактеризовано окремі особливості виховання дитини з типовим розвитком в сім'ї батьків з інвалідністю; здійснено опис диференційованих проблем функціонування сімей батьків з інвалідністю в залежності від інвалідизуючого фактору (сім'ї батьків з порушенням слуху, сім'ї батьків з порушенням зору, сім'ї батьків з порушення опорно-рухового апарату), а також виокремленні загальні проблеми, притаманні всім типам описаних нами сімей. В статті

проаналізовано дотримання законодавчо закріплених прав та свобод осіб з інвалідністю та їх вплив на виконання сімейних функцій батьками, які мають особливі потреби, в умовах сучасної України. Охарактеризовані особливості процесу виховання дитини з типовим розвитком в сім'ях осіб з інвалідністю; зазначені особистісні особливості дитини, які можуть виникнути; описані суспільні бар'єри у функціонуванні сімей, в яких батьки мають особливі потреби; визначено статус, в якому перебувають такі сім'ї в українському суспільстві. В статті накреслені шляхи подолання проблем у процесі виховання дитини з типовим розвитком в сім'ях батьків з інвалідністю.

14.17.12.3302/208110. Особливості виховання розумово відсталої дитини в сім'ї. Вержиховська О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.282-291. - укр. УДК 376 (075.8).
У статті проаналізовано теоретико-експериментальні основи виховання розумово відсталих дітей в сім'ї, зокрема, звертається увага на характеристику, сутність, аналіз та змістовність питання щодо сімейного виховання цієї категорії дітей. Автором чітко визначено та описано загальні дидактичні принципи і методи виховання дітей з типовим розвитком у сім'ї , які покладаються в основу сімейного виховання дітей з розумовою відсталістю. Зазначено на тому, що психофізичний розвиток розумово відсталих дітей іде за аналогічними законами , які характерні для нормально розвинених дітей, але він є своєрідним , на що вказує клініка, етіологія та патогенез цього порушення, а саме наявність у розумово відсталих дітей дифузних порушень в корі головного мозку призводить до відхилень у їх пізнавальній діяльності та активності, а надалі до порушень у розвитку вищих психічних функцій, емоційно-вольової та особистісної сфер, що необхідно враховувати батькам у процесі їх виховання. Встановлено , що вивчення даної проблеми потребує аналізу: клінічних та психофізіологічних особливостей розвитку розумово відсталих дітей, їх врахування батьками у процесі сімейного виховання. особливостей фізичного, інтелектуального, морального, національного виховання цієї категорії дітей у сім'ї їх мовленнєвого розвитку адаптаційних та соціальних проблем, які виникають у процесі розвитку та виховання особливостей роботи сім'ї щодо розвитку та формування провідних видів діяльності у розумово відсталих дітей взаємодії школи та сім'ї у вихованні цієї категорії дітей та підготовки корекційних педагогів до роботи з їх батьками. специфіки використання інноваційних технологій корекційного навчання та виховання при роботі з розумово відсталими дітьми.

14.17.12.3303/212467. Вивчення проблеми формування позитивних взаємин у дітей і дорослих у родині як умова оптимізації підготовки фахівців із дошкільної освіти. Одерій Л., Роздимаха А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.310-316. - укр. УДК 378.147:373.2.011.3-51.
Автори статті доводять, що професійне становлення фахівців в області дошкільної освіти не може відбутися без ознайомлення студентів із проблемами сімейного виховання, зокрема з особливостями позитивних взаємин дітей і дорослих у родині. Сумісна художня діяльність у техніках образотворчого мистецтва (малювання, ліплення, аплікація тощо) є ефективним засобом розвитку позитивних взаємин у родині. Зміст роботи передбачав: індивідуальну роботу з батьками, яка допомагала мотивувати організацію і проведення сумісної з дітьми художньої діяльності в умовах родини; колективні форми, спрямовані на визначення й заохочення результатів сумісної художньої діяльності батьків і дітей, кожної родини, групи.

14.17.12.3304/212484. Соціокультурні регулятиви засобів сімейного виховання дітей різної статі: данина традиції чи запорука спадкоємності поколінь? Приходько Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.450-457. - укр. УДК 37.018.1.
У статті проаналізовано деякі засоби традиційного сімейного виховання дітей в українській селянській родині XIX - поч. XX ст. Дослідження ґрунтується на теоретико-методологічних засадах гендерного підходу, що дозволило довести історичну й соціокультурну сконструйованість уявлень про відмінності між статями дітей; розкрити процес засвоєння дітьми соціальних ролей, видів діяльності, які визначені для них суспільством із моменту народження, у залежності від їх приналежності до чоловічої або жіночої статевих груп. Особливу увагу закцентовано на тому, що насиченість статево-рольовими стандартами процесу сімейного виховання є усталеною традицією, слідування якій певним чином зумовлює ієрархічний розподіл у суспільстві економічних і соціальних ресурсів відповідно до статевої приналежності.

14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки. Виправно-трудова педагогіка

14.17.12.3305/203121. Особливості розвитку професійних ціннісних орієнтацій соціальних педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти. Тихомиров С.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.371-376. - укр. УДК 378.058:373.66:316.752.
У статті проаналізовано наукові підходи до дослідження проблеми вивчення особливостей розвитку професійних ціннісних орієнтацій соціальних педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти. На прикладі досліджень вітчизняних і зарубіжних учених зроблено компоративний аналіз систем професійної підготовки соціального педагога у вищих навчальних закладах освіти України та закордоних держав: Польщі, Великобританії, Німеччини та ін. Визначена специфіка розвитку професійних ціннісних орієнтацій соціальних педагогів у системі післядипломній педагогічній освіті.

14.17.12.3306/203129. Сучасна філософія та реалії корекційно-реабілітаційної допомоги особам із психофізичними порушеннями та/або інвалідністю. Дегтяренко Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.3-13. - укр. УДК 376.1:37.014:37.072:37.078.
У статті відзначено, що функціонування системи корекційно-реабілітаційної допомоги особам із психофізичними порушеннями та/або інвалідністю зумовлене потребами населення. Підкреслено, що на сучасному етапі розвитку суспільства ідея соціальної підтримки впродовж життя осіб із психофізичними порушеннями та/або інвалідністю стала однією із провідних ідей філософії суспільства. Стратегія розвитку цієї системи є частиною стратегії соціально-економічного розвитку певного регіону, яка охоплює різні галузі соціальної сфери. Висвітлено нинішній стан та складові корекційно-реабілітаційної допомоги в контексті державної підтримки осіб із психофізичними порушеннями та/або з інвалідністю в Україні.

14.17.12.3307/203131. Ґенеза міжнародного волонтерського руху. Чистякова І.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.19-26. - англ. УДК 37.013.42.
Стаття присвячена розгляду генези міжнародного волонтерського руху. Автор виокремлює чотири етапи розвитку міжнародного волонтерства: 1) 1750-1913 рр. (становлення) - залучення представників середнього та вищого класів західноєвропейського суспільства до соціальної роботи для боротьби з бідністю; 2) 1914-1971 рр. (інституалізації) - розширення державних структур, які в повному обсязі надавали соціальні послуги, здійснення перших масштабних волонтерських проектів; 3) 1972-1991 рр. (інтеграції) - початок системного створення інфраструктури, яка підтримує волонтерську діяльність; 4) 1991 р. - сьогодення (глобалізації) - волонтерський рух як дуже важливий елемент розвитку демократії, за допомогою якого громадяни беруть на себе відповідальність за громадськість.

14.17.12.3308/203227. Модифікація професійної підготовки фахівців у контексті модернизації системи спеціальної освіти. Дегтяренко Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.3-10. - укр. УДК 376.1:371.1:37.08:378.
У статті зазначено, що модернізація системи корекційно-реабілітаційної допомоги особам із психофізичними порушеннями та/або з інвалідністю, взагалі, та системи спеціальної освіти, зокрема, передбачає приведення їх у відповідність до нових викликів суспільства, на основі впровадження нових норм і показників якості цієї допомоги. Автором виокремлено одну з модифікацій професійної підготовки фахівців, що дозволить покращити якість організації та реалізації корекційно-реабілітаційної допомоги.

14.17.12.3309/203228. Педагогічні аспекти діяльності вчителя-дефектолога в роботі із сім'ями, які виховують дітей з особливими потребами. Колишкін О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.10-20. - укр. УДК 376.1-056.26:371.125:316.356.2.
У статті визначаються сучасні форми й методи роботи вчителя-дефектолога із сім'ями, які виховують дітей з особливими потребами, ураховуючи індивідуальні особливості батьків, типи сімей, міжособистісні стосунки та стилі виховання. Визначено основні завдання корекційної педагогічної роботи в родині, принципи роботи корекційного педагога з такими родинами, методи й методичні прийоми, яким необхідно навчити батьків для застосовування у процесі виховання своєї дитини. Наголошується на тому, що батькам, педагогам та іншим фахівцям необхідно вибрати найбільш оптимальні умови й форми навчання, виховання, фізичного розвитку, що забезпечують нормальне життя таких дітей у суспільстві.

14.17.12.3310/203390. Відповідність застосовуваних форм і методів завданням профілактики як оцінка ефективності запобігання девіантної поведінки дівчат. Парфанович І.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.467-473. - укр. УДК 371:343:85.
Відповідність форм і методів роботи поставленим завданням установлено за напрямами експериментальної програми, які відповідали завданням організаційного, психолого-педагогічного, науково-методичного забезпечення профілактичного процесу у школах. Ефективність профілактики за критерієм відповідності форм і методів роботи поставленим завданням передбачає наявність відповідного рівня теоретичної підготовки суб'єктів профілактики. До уваги взято оперування суб'єктами профілактики інформацією про соціально-психологічні показники стану дитини. Важливим є врахування практичної реалізації теорії, законодавчо-нормативної бази, технологій діяльності. Показовими є забезпеченість і застосування діагностико-профілактичного інструментарію, володіння суб'єктами профілактики знаннями про вікові, гендерні, психолого-педагогічні особливості дівчат і їх поведінку.

14.17.12.3311/203407. Корекція та реабілітація дітей з особливими потребами: соціально-політичне питання нашого часу. Меттіні Е. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.127-135. - рос. УДК 371:37.03+37.035+37.034.
У статті розкривається питання корекції та реабілітації дитини як соціальна й політична проблема 21-го століття, як Європи, так і інших розвинених країн та країн, що розвиваються. Автор думає та доводить необхідність використання наукового міжпредметного підходу до цього питання з тим, щоб було можливо організовувати плідну співпрацю різних відомств з метою координації зусиль, спрямованих на вирішення питань, пов'язаних "із темами цієї статті, мають особливе значення для профільних науковців. Крім того, ці теми привертають увагу міжнародної спільноти, оскільки вони долають національні кордони і культурні особливості, викликаючи особливе занепокоєння.

14.17.12.3312/203563. Прагматика галузевої термінології у професійній діяльності соціальних працівників. Поляничко Я. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.313-320. - укр. УДК 812.162.2'38.
У статті досліджується функціонування термінологічної системи соціальної роботи для визначення чинників, які впливають на прагматику термінів цієї галузі. Вивчення та опис терміносистеми соціальної роботи на сучасному етапі розвитку необхідні для встановлення її системного характеру, виявлення специфіки лінгвістичних процесів. Фактичний матеріал, а також мета й завдання його вивчення зумовили використання наступних методів дослідження: концептуального, контекстуального, а також синхронно-описовий метод. Дослідження терміносистеми соціальної роботи та приклади реального функціонування термінологічних одиниць дозволяють стверджувати, що мова термінів не виступає закритим комплексом штучно створених одиниць, а існує як відкрита адаптивна асоціативна система.

14.17.12.3313/203564. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії аніматора з клієнтом у процесі соціокультурної діяльності. Поляничко О., Чернякова А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.320-327. - укр. УДК 37.017.92.
У статті досліджено особливості комунікативної професійної компетентності аніматора як важливої умови взаємодії з клієнтом у процесі соціокультурної діяльності. Авторами доведено, що основна функція соціального працівника у сфері культури - організація змістовного культурного дозвілля шляхом залучення громадян до процесу спілкування. Згідно з результатами дослідження з'ясовано, що основними функціями анімаційної діяльності є такі: функція адаптації та участі, рекреаційна, пов'язана з організацією дозвілля та цілеспрямованим культурним розвитком особистості, виховна, коригувальна, критична та стабілізаційна, яка сприяє пошуку нових взаємовідносин між індивідами та групами, нових стилів життя. Головною умовою продуктивної взаємодії є сформована комунікативна професійна компетентність аніматора. Науковцями схарактеризовано комунікативні професійно значущі якості аніматора: урівноваженість, доброзичливість, привітність у спілкуванні з людьми, педагогічний такт, емпатія і рефлексія, гуманістична спрямованість. На думку авторів наукової розвідки надзвичайно важливим компонентом структури комунікативної компетентності спеціаліста анімаційної соціокультурної діяльності є емоційний аспект спілкування. У процесі підготовки фахівців соціокультурної анімації можуть допо-могти навчальні дисципліни: "Менеджмент соціокультурної діяльності", "Соціокуль-турна робота за кордоном", "Соціокультурна анімація", "Освітні технології в соціо-культурній діяльності", "Соціально-педагогічні технології соціокультурної діяльності".

14.17.12.3314/203601. Професіоналізм діяльності інженера-педагога: аспект суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Керницький О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.162-172. - укр. УДК 378.1.
У статті проаналізовано проблеми й суперечності в підготовці майбутніх інженерів-педагогів, чинники та обставини їх педагогічної діяльності в аспекті суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Розглянуто поняття "професіоналізм педагога", його сутність і структуру, етапи й рівні. Розглянуто професіограму інженера-педагога, його провідні операції та функції, успішність яких безаперечно залежить від суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників навчально-виховного процесу.

14.17.12.3315/203984. Професійна самоорганізація як засіб підвищення професійної компетентності соціального педагога. Тимошенко Н.Є. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.322-327. - укр. УДК 37.013.42.
Наразі науковці привертають увагу до питання подальшого професійного зростання та професійної компетентності особистості фахівця. Проблема професійної самоорганізації людини в нинішньому соціокультурному вимірі посідаю центральне місце. Особливістю професійної самоорганізації є те, що фахівець свідомо й цілеспрямовано використовує та вдосконалює складові структури особистості у професійній діяльності, яка спрямована на розв'язання навчальних і професійних завдань. У статті обґрунтовано особливості професійної самоорганізації фахівця як одного з дієвих засобів підвищення професіоналізму та професійної компетентності.

14.17.12.3316/205491. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми з обмеженими можливостями в загальноосвітній школі. Журавльова Л., Денисенко А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.15-19. - укр. УДК 37:36.
У статті проаналізовано процес організації соціально-педагогічної роботи з дітьми з обмеженими можливостями в системі загальної середньої освіти, визначено провідні напрями цієї роботи і умови, що визначають її ефективність. Описано моделі зовнішньої та внутрішньої соціально-педагогічної роботи школи. Розглянуто специфічні вимоги до особистості педагога, функції та принципи здійснення соціально-педагогічної роботи з дітьми-інвалідами.

14.17.12.3317/205630. Формування та корегування внутрішнього світу особистості дитини засобами мистецтва у соціальній роботі. Фляк М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.47-51. - укр. УДК 37.013.78:159.922.7:7.01.
Мистецтво формує внутрішній світ особистості й одночасно впливає на вдосконалення соціальної практики. Автор акцентує увагу на використанні засобів мистецтва у вихованні. Аналізує основні методи арттерапії: ігротерапію, казкотерапію, лялькотерапію, музичну терапію, бібліотерапію, танцювальну терапію, психогімнастику тощо. Розкриває використання засобів мистецтва у терапевтичному спрямуванні.

14.17.12.3318/205916. Психолого-педагогічна робота з профілактики насильства над дітьми. Волошин С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.29-32. - укр. УДК 37.017.04.
У статті досліджено особливості психолого-педагогічної роботи щодо попередження проявів насильства. Встановлено, що зміст соціально-педагогічної діяльності з попередження жорстокого поводження з дітьми включає технологію соціального діагнозу, забезпечення різних форм і методів соціального супроводу.

14.17.12.3319/205924. Психолого-педагогічний супровід студентів переселенців. Дуб В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.68-71. - укр. УДК 37.013.77:378.011.32 - 057.73.
У статті проаналізовано проблему психолого-педагогічного супроводу студентів, які постраждали від міграційних процесів в умовах сучасних реалій. Описано ряд проблем, які зумовлюють необхідність психолого-педагогічного супроводу студентів переселенців та завдання цього процесу. Визначено, що психолого-педагогічний супровід особистісного розвитку та професійного становлення студента переселенця має розглядатись як супровід міжособистісних взаємин.

14.17.12.3320/205983. Підготовка фахівців соціальної сфери до роботи з внутрішньо переміщеними особами на основі вивчення громадської думки. Ашиток Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.10-14. - укр. УДК 364.652.2 - 054.73.
У статті розглянуто питання про підготовку працівників соціальної сфери до роботи з внутрішньо переміщеними особами на основі вивчення громадської думки, представлено результати соціологічного опитування, проведеного студентами, проаналізовано методи соціальної роботи з даною категорією клієнтів на основі цих результатів.

14.17.12.3321/206040. Сутність та специфіка організації соціальної роботи з дітьми із функціональними обмеженнями. Ревть А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.38-41. - укр. УДК 37.013.
У статті розкрито проблему організації соціальної роботи з дітьми із функціональними обмеженнями. Окреслено основні концептуальні виміри проблеми, обґрунтовано специфіку роботи з дітьми із функціональними обмеженнями, що спрямована на підвищення соціального здоров'я усіх членів сім'ї, що виховує дитину-інваліда.

14.17.12.3322/206076. Технологія соціально-педагогічного супроводу дитини з функціональними обмеженнями у межах компетенції загальноосвітньої школи. Ревть А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.49-53. - укр. УДК 37.013.
У статті розкрито проблему використання соціально-педагогічних технологій роботи з дітьми із функціональними обмеженнями. Проаналізовано необхідність здійснення соціально-педагогічного супроводу дитини загальноосвітньої школи, окреслено функції соціального педагога, необхідні для реалізації технології супроводу.

14.17.12.3323/206080. Зміст поняття "сім'я з дітьми з функціональними обмеженнями у контексті соціальної інтеграції дитини-інваліда у сучасне суспільство". Возна Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.67-72. - укр. УДК 37.013.42.
У статті висвітлюються проблеми визначення сутності поняття "дитина-інвалід", "сім'я з дітьми з функціональними обмеженнями ", здійснюється аналіз наукових підходів до обґрунтування рівнів якісних змін в сім'ях дітей-інвалідів, розглядаються проблеми та труднощі соціальної інтеграції сімей з дітьми-інвалідами. Автор розглядає сучасні міжнародні тенденції в галузі міжнародних правових норм, соціальної політики, освіти щодо розуміння змісту поняття дітей з особливими потребами.

14.17.12.3324/206122. Психолого-педагогічна робота зі старшокласниками - внутрішніми переселенцями у загальноосвітніх навчальних закладах як предмет наукових досліджень. Волошин С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.109-112. - укр. УДК 37.013.4 (477).
У статті окреслено наукові ідеї щодо особливостей психолого-педагогічної роботи з дітьми-старшокласникам внутрішніми переселенцями у загальноосвітніх навчальних закладах. Встановлено, що оновлення змісту психолого-педагогічної роботи з вимушеними переселенцями, дітьми старшого шкільного віку вимагає впровадження особистісно-зорієнтованого підходу у навчально-виховний процес школи.

14.17.12.3325/206125. Підготовка майбутніх соціальних педагогів з формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації з використанням інноваційних виховних технологій. Крупник З. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.122-126. - укр. УДК 37.013.42.

У статті обґрунтовано та подано детальний аналіз інноваційних виховних технологій формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. Доведено, що саме інноваційні технології створюють можливість фахівцям здійснювати процес формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців більш цілеспрямовано та ефективно з визначеними концептуальними основами, принципами, змістом діяльності та високою вірогідністю досягнення кінцевого результату.

14.17.12.3326/206147. Елементи форум-театру як інтерактивні форми засвоєння соціальних вмінь майбутніх фахівців соціальної сфери. Возна Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.60-64. - укр. УДК 371.5.
У статті висвітлюються проблеми визначення сутності поняття "форум-театр ", "соціальні вміння", "інтерактивне навчання ", здійснюється аналіз наукових підходів до обґрунтування сутності форум-театру, розглядаються проблеми та труднощі впровадження інтерактивних технологій в навчальний процес. Автор розглядає сучасні міжнародні тенденції використання форум-театру у навчальному процесі.

14.17.12.3327/207346. Особливості впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва в прикладні методики соціальної роботи. Опалюк О.М. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.203-213. - укр. УДК 364-78:75.
У статті розглянуто особливості впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва в прикладні методики соціальної роботи. Образотворче мистецтво відіграє велику роль у формуванні гармонійної особистості. Зокрема, нетрадиційне малювання значною мірою впливає на розвиток художнього смаку дітей і являється однією з складових частин загального процесу її виховання. Способом нетрадиційного малювання можна роздивитись внутрішній світ дитини, відчути її неповторність і своєрідність, визначити емоційний стан, якісь скриті комплекси, проблеми чи страхи. Образи, які виникають в уяві дитини і відтворюються на папері, здатні допомогти виявити та передати таким безпечним і своєрідним способом всі ті думки, почуття, прагнення та бажання, які так складно передати словами. Нетрадиційне малювання і образотворча діяльність відіграють важливу роль в основному психічному та інтелектуальному розвитку дитини. Адже орієнтуватися потрібно не на кінцевий продукт - власне малюнок, а на сам процес малювання, в ході якого дитина виражає свою індивідуальність та формує ряд можливостей. У статті проаналізовано особливості вивчення нетрадиційних технік образотворчого мистецтва студентами та засвоєння ними теоретичних знань і набутих практичних вмінь. У статті висвітлено сутність, структуру та поетапність впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва в прикладні методики соціальної роботи, що забезпечує успішність проведення нетрадиційних уроків образотворчого мистецтва та арт-терапевтичних занять, розглянуто основні поняття, які описують цей процес. У статті описано особливості впровадження нетрадиційних технік образотворчого мистецтва в прикладні методики соціальної роботи для розвитку творчих здібностей та проведення арт-терапії. Доведено, що малювання - найбільш природний і захопливий вид діяльності дітей та дорослих, у якому вони реалізують потребу самовираження, формують естетичний смак, відчуття гармонії, розширюють кругозір, розвивають творчі здібності, дрібну моторику рук, художнє сприйняття життя.

14.17.12.3328/207366. Соціальна реабілітація як важлива галузь соціалізації осіб з обмеженими можливостями. Колишкін О.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.116-127. - укр. УДК 376.1-056.26:316.61.
У статті визначаються сучасні підходи до впровадження процесу соціальної реабілітації осіб з обмеженими можливостями. Увага акцентується на подоланні негативних тенденцій в підготовці названої категорії осіб до інтеграції в суспільство, потребі розробки нових теоретичних підходів до їх навчання, виховання та організації всієї життєдіяльності, які витікають із глибокого аналізу сучасних проблем корекційної освіти як у нашій країні, так і за кордоном. Причому це завдання повинне розв'язуватися з урахуванням всього комплексу медичних, педагогічних, економічних, соціальних, соціально-психологічних та інших проблем, які стосуються соціального захисту осіб з обмеженими можливостями, їх навчання, виховання, реабілітації та адаптації в соціальне середовище, а також соціально-економічних умов життя суспільства, які змінилися. Основними напрямами впровадження процесу соціальної реабілітації для осіб з обмеженими можливостями є організаторська діяльність, діагностика психічного та особистісного розвитку дитини, розвивальна й корекційна діяльність, освіта й консультування дітей та підлітків, батьків і співробітників, діяльність з охорони здоров'я та безпечної життєдіяльності, соціально-диспетчерська діяльність. Визначено принципи процесу соціальної реабілітації осіб різних нозологій, які взаємопов'язані та реалізуються в єдності. Наголошено, що питання соціальної реабілітації осіб з обмеженими можливостями набувають особливої значущості у зв'язку із серйозними конструктивними змінами у забезпеченні конституційних прав у сфері їхнього соціального захисту.

14.17.12.3329/207417. Актуальні питання психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дитину з обмеженими можливостями здоров'я. Соколова Г.Б. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.383-393. - укр. УДК 372 -056.36:316.614.
У статті розглянуто проблеми, з якими стикаються сім'ї, які виховують дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Представлено теоретичний аналіз наукових досліджень з проблеми виховання в сім'ї дитини з порушеннями в розвитку. Обґрунтовано значення психолого-педагогічного супроводу сімей зазначеної категорії. Виділено фази психологічного усвідомлення факту народження дитини з порушеннями в розвитку. Наведено категорії відношення батьків до своєї дитини та її порушення. Перераховано загальні ознаки, що характеризують родини, в яких виховуються діти з обмеженими можливостями здоров'я. Дослідниками виділені різні фактори сімейного виховання, що впливають на становлення особистісних якостей дитини: індивідуальні особливості батьків, характер відносин між батьками та дитиною, позиції батьків щодо виховання дитини. Особливо виражений такий вплив на дітей з відхиленнями у розвитку. Виявлено пряму залежність впливу сімейного фактору на особливості розвитку дитини з психофізичними порушеннями: чим сильніше виявляється сімейне неблагополуччя, тим більш виражені порушення розвитку у дитини. Підкреслено значення комплексного підходу при здійсненні психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з обмеженими можливостями здоров'я. За результатами теоретичного дослідження з проблеми психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з обмеженими можливостями здоров'я, зроблені наступні висновки: психолого-педагогічне консультування, як і супровід в цілому, має охоплювати всю сім'ю, тим самим збільшуючи ефективність компенсації порушеного розвитку дітей і нормалізуючи відносини між батьками та дитиною.

14.17.12.3330/208079. Кваліфікаційна характеристика окупаціонального терапевта (ерготерапевта) в системі корекційно-реабілітаційної роботи. Шевцов А.Г. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2, С.409-424. - укр. УДК 37.013.82 : 376.2.
У статті розглянута кваліфікаційна характеристика популярної за кордоном спеціальності із сфери комплексної медико-соціальної допомоги особам зі стійкими порушеннями здоров'я та обмеженнями життєдіяльності - "окупаціональний терапевт", або "ерготерапевт". Із аналізу базових концепцій та завдань окупаціональної терапії (occupational therapy) за практикою різних країн ми можемо віднести цей реабілітаційний інструмент до класу, так званих, інтегральних реабілітаційних технологій

(складних та мультидисциплінарних). Вона виникла на стикові медицини, спеціальної педагогіки, андрогогіки, спеціальної психології, соціальної роботи, та інших гуманітарних і антропологічних наук. Програма терапії проектується таким чином, щоб максимально сприяти використанню функцій, які відповідають вимогам оточуючого людину робочого, соціального, психологічного та побутового середовища. Істотною особливістю окупаціональної терапії є активнее залучення людини у терапевтичний процес. Окупаціональні терапевти дістають освіту із соціальних, педагогічних, психологічних, біологічних і медичних наук, професійних навичок і методів. Вітчизняний шлях впровадження цієї реабілітаційної технології, на нашу думку, полягає в ідеї виведення поняття окупаціональної терапії зі сфери монополії медицини (у її вузькому розумінні) і спрямування методології ОТ у міждисциплінарну сферу, у бік підсилення соціально-психолого-педагогічного впливу саме на особистість та вищі психічні функції людини з інвалідністю. Кваліфікаційна характеристика професії ерготерапевт серед його завдань та обов'язків визначає, цей фахівець сприяє набуттю людьми з обмеженнями життєдіяльності максимального рівня функціональності та незалежності у всіх аспектах життя через певний набір занять та активних реабілітаційних технологій, відновленню у них фізичного, соціального та психічного здоров'я, поверненню людини до нормального соціального, трудового та побутового функціонування, відновлення автономності, інтеграції її у суспільство.

14.17.12.3331/212468. Розвиток соціокультурної компетентності соціальних працівників у процесі вивчення дисципліни "Зв'язки з громадськістю у соціальній сфері". Пономаренко Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.317-326. - укр. УДК 37.013.42.
У статті здійснено аналіз змісту поняття "соціокультурна компетентність соціальних працівників", вивчено сучасні підходи щодо його визначення. Також у дослідженні представлена змістова характеристика термінів "компетентність", "соціальне", "культура". Авторкою визначено можливості використання навчальної дисципліни "Зв'язки з громадськістю у соціальній сфері" у напрямі розвитку соціокультурної компетентності соціальних працівників; розглянуто технологію розвитку соціокультурної компетентності соціальних працівників у процесі вивчення дисципліни "Зв'язки з громадськістю у соціальній сфері".

14.17.12.3332/212477. Інноваційні форми підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи з протидії торгівлі людьми. Чернякова А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.392-397. - укр. УДК 37.013.42.
У статті проаналізовано інноваційні форми підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи у сфері протидії торгівлі людьми. Автором доведено, що підготовку можна планувати відповідно до трьох компонентів: емоційного, когнітивного, поведінкового. Згідно з результатами дослідження з'ясовано, що взаємодія з іншими суб'єктами протидії торгівлі людьми, зокрема з громадськими організаціями Сумщини, дозволяє використовувати наявні ресурси і зробити підготовку соціальних педагогів більш змістовною, цікавою й ефективною. Автор підкреслює, що інноваційні форми підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи у сфері протидії торгівлі людьми мають застосовуватися інтегративно, починаючи з вивчення концептуальних і методичних засад у межах навчальної дисципліни "Соціальні технології протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей", завершуючи подальшим удосконаленням умінь у процесі виробничої волонтерської практики.

14.85 Технічні засоби навчання і навчальне устаткування

14.17.12.3333/203096. Науково-освітній інтернет-портал "Тарас Шевченко" в контексті онтологічного підходу. Савченко І.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.179-186. - укр. УДК 004.822.
У статті представлено результати прикладної дослідної роботи творчого наукового колективу над створенням проекту "Науково-освітній інтернет-портал "Тарас Шевченко" за ініціативи Національного центру "Мала академія наук України". Мета статті - представити авторські інноваційні технологічні рішення щодо створення унікального інформаційного ресурсу та показати їх переваги щодо популяризації художньої творчості великого Кобзаря з метою виховання учнівської молоді та розвитку її науково-дослідних компетенцій на основі комп'ютерних онтологій. Зроблено висновок, що роботи такого характеру, реалізовані засобами сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій, стають основою принципово нових форм самостійної навчально-дослідної роботи та соціальної активності учнівської молоді.

14.17.12.3334/203126. Порівняльний аналіз автоматизованих систем управління навчанням MOODLE І "UNIVERSYS WS". Загребельний С.Л., Лях А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.409-415. - укр. УДК 378.147.
У статті автори розглянули дві автоматизовані системи управління навчанням -"Moodle" та "Universys WS". Так, система Moodle, призначена для створення викладачами якісних онлайн-курсів із предметів, є дуже потужною системою та поширюється у відкритих вихідних кодах, що дає можливість налаштувати її під особливості будь-якого навчального закладу. У свою чергу, програма для ЕОМ Universys WS призначена для розгортання автоматизованих інформаційних систем управління освітнім закладом за допомогою з'єднання по HTTP або HTTPS протоколам через мережі передачі даних. Автори зробили порівняльний аналіз цих систем і вивели загальну характеристику для всіх АСУО.

14.17.12.3335/203164. Аналіз стану і реалізації відкритих дистанційних курсів в Україні. Бацуровська І.В., Андрющенко Я.Е. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.282-289. - англ. УДК 378.147.
У даній статті досліджуються особливості реалізації, проведення, аналіз стану та перспектив використання відкритих дистанційних курсів в Україні. У статті розглянуто основні переваги та недоліки масових відкритих дистанційних курсів, представлено порівняльний аналіз наукових праць вітчизняних та закордонних учених щодо питання впровадження відкритих дистанційних курсів, визначено основні вимоги до дистанційних курсів. Стаття містить аналіз поточного стану використання масових відкритих курсів дистанційного навчання у вищих навчальних закладах. Стаття являє собою низку рекомендацій для розвитку національної системи освіти, що сприяє демократизації вищої освіти.

14.17.12.3336/203168. Он-лайн тестування знань студентів - інноваційна форма дистанційної освіти. Загребельний С.Л., Загребельна О.О., Костіков О.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.323-328. - укр. УДК 378.146.
Автори у статті розглядають актуальну проблему вдосконалення процесу навчання із застосуванням он-лайн тестування для перевірки знань студентів. Особливу увагу приділено різновидам комп'ютерних тестів, підходам та вимогам до їх створення і способів використання в навчальному процесі. Авторський колектив самостійно розробив комп'ютерну тестуючи оболонку на основі веб-програмування (з використанням інструментарію веб-сторінок - php та системи керування базами даних - SQL) та виклали її у глобальну мережу, описані вимоги до її розробки та процес використання тестів для оцінювання знань студентів.

14.17.12.3337/203364. Упровадження мультимедійних технологій у підготовку майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Імбер В.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49), С.247-255. - укр. УДК 378.147:004.
У статті розглядаються методичні аспекти використання мультимедійних засобів навчання, зокрема, мультимедійної дошки в підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Інструменти програми Smart Notebook створюють неабиякі можливості для розвитку пізнавального інтересу та підвищення якості знань студентів. Описується досвід застосування інтерактивних можливостей мультимедійної дошки в математичній підготовці майбутніх фахівців. Результати проведеного пілотного дослідження показали, що мотив самовдосконалення є провідним серед визначених мотивів вивчення мультимедійних технологій. Тобто студенти прагнуть до розширення своїх знань, здобуття нових, до повноцінного функціонування в інформаційному суспільстві. Отже, майбутні розвідки полягають у розширенні досвіду використання інтерактивних можливостей Smart Board у професійній підготовці майбутніх вихователів.

14.17.12.3338/203417. Дистанційні форми навчання української мови як іноземної. Кудіна Т.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.217-227. - укр. УДК 811.161.2.
Метою роботи є розробка й апробація власної концепції дистанційного навчання української мови для іноземців. Проведений огляд використання інноваційних підходів навчання української мови для іноземців на базі сучасних дистанційних технологій. Описана змішана технологія інтернет-навчання української мови як іноземної. Для реалізації запропонованої концепції дистанційного навчання української мови був виготовлений інтернет-адаптований навчальний комплекс "Українська мова для іноземців", який пройшов апробацію в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. Показано, що навчальний процес із використанням змішаної форми навчання відповідає дидактиці української мови як іноземної.

14.17.12.3339/203744. Використання дистанційних технологій як засіб підвищення якості навчання. Корнієнко Ю.К., Федченко Ю.С., Трішин Ф.А. // Холодильна техніка та технологія. Одеса: Одеська національна ак-мія холодильної техніки, 2016, №4, т.52, С.52-59. - укр. УДК 004.588; 004.054.
Стаття присвячена досвіду впровадження і використання системи підтримки навчання на базі Moodle, яка створена і використовується в Одеській національній академії харчових технологій з 2014 р. Відмічається, що на даному етапі використання ця система на базі Moodle застосовується в академії для підтримки традиційного навчання як денної, так і заочної форм навчання, зокрема для організації самостійної роботи студентів. Особлива увага приділяється тестовому контролю знань. Аналізується якість створення тестових завдань, наводяться параметри якості, пропонуються засоби покращити цю якість. Останнє можна зробити, в тому числі, за допомогою використання зовнішніх ресурсів в системі Moodle, наприклад, за допомогою онлайнресурсу LearningApps.org.

14.17.12.3340/203975. Хмаро орієнтована система управління навчанням CANVAS. Коротун О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.230-239. - укр. УДК 378+37.004.
Сучасний процес інформатизації освіти є основою впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес, де надзвичайної актуальності набувають тенденції впровадження хмарних технологій організації доступу до програмного забезпечення, яке має місце в різноманітних видах навчальної діяльності. Стаття присвячена проблемі використання одного з засобів ІКТ, а саме системі управління навчанням з відкритим кодом, розміщеної у "хмарі" Canvas від компанії Instructure, наведені відгуки викладачів навчальних закладів США про систему, висвітлені переваги її використання в навчанні та інструменти, з яких вона складається.

14.17.12.3341/204122. Використання комп'ютерних технологій в навчальному процесі. Казнадій С.П., Мурашковська В.П., Руновська Л.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.263-269. - укр. УДК 371.13.
У статті розглянуто окремі аспекти грамотного застосування відібраних пакетів прикладних математичних программ у процесі навчання вищої математики. Більш широке впровадження інформаційних технологій дозволить збагатити зміст і урізноманітнити форми та способи оволодіння новими темами; підвищить мотивацію учбово-творчої діяльності студентів на заняттях; дасть змогу студентам самостійно вивчати певні теми та отримати принципово нові знання для їх подальшого використання в практичній роботі.

14.17.12.3342/204152. Використання сервісів соціальних закладок для організації колекцій електронних освітніх ресурсів профорієнтаційної тематики. Корнієць О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.56-67. - укр. УДК 37.048.4+331.548+373.6.
Під час використання ресурсів мережі Internet для підготовки та проведення професійної орієнтації з учнями старших класів педагогічним працівникам доводиться опрацьовувати велику кількість несистематизованих, хаотично розміщених матеріалів. Метою дослідження є розробити опис побудови колекції електронних освітніх ресурсів профорієнтаційної тематики за допомогою сервісу соціальних закладок Diigo. Сервіс призначений для зберігання посилань на сторінки різних сайтів та на фрагменти тексту на цих сторінках. Під час дослідження можливостей сервісу використовувалися теоретичні (моделювання та проектування) та емпіричні (розробка колекції) методи. У результаті дослідження було побудовано колекція закладок на сторінки сайтів профорієнтаційної тематики, яка може використовуватися під час проведення професійної орієнтації з учнями ЗНЗ.

14.17.12.3343/205032. Електронний тренажер самонавчання словозміни іноземної мови. Костіков М.П. // Наукові праці Нац. ун-ту харчових технологій. Київ: Нац. ун-т харчових технологій, 2016, №2, т.22, С.22-28. - укр. УДК 371.64 .69.
У статті розроблено електронний тренажер самонавчання словозміни як складову частину експертно-навчальної системи граматики іноземної мови. Розглянуто питання декомпозиції навчального матеріалу та моделювання словозміни іноземної мови для навчальних цілей. Описане моделювання словозміни шляхом виділення так званих елементарних перетворень дозволяє продемонструвати процес утворення граматичних форм слів крок за кроком, роблячи подання цього процесу наочним і більш зрозумілим для студентів. Розглянуто оцінювання важливості елементів навчання шляхом присвоєння їм вагових коефіцієнтів. Описано алгоритм роботи конструктора вправ в автоматичному і напівавтоматичному режимі, а також алгоритм проходження тренувальних вправ студентом із реалізацією механізму зворотного зв'язку.

14.17.12.3344/205097. Використання віртуальних лабораторних робіт з дисципліни "Промислові мережі та інтеграційні технології". Пупена О.М., Міркевич Р.М., Полупай В.В. // Наукові праці Нац. ун-ту харчових технологій. Київ: Нац. ун-т харчових технологій, 2016, №4, т.22, С.7-16. - укр. УДК 378.162.33.

У статті розглянуто проблеми використання традиційних фізичних лабораторій при підготовці спеціалістів з автоматизації та проведено огляд підходів до побудови дистанційних і віртуальних лабораторій. Показано досвід використання віртуальних лабораторних робіт на кафедрі інтегрованих автоматизованих систем управління Національного університету харчових технологій. Наведено вимоги, запропоновано варіанти побудови лабораторних робіт з дисципліни "Промислові мережі та інтеграційні технології". Також представлено результати та досвід практичного використання віртуальних лабораторій під час дистанційного навчання студентів.

14.17.12.3345/205307. Розробка систем дистанційного навчання. Остроумов І.В. // Вісник Нац. авіаційного ун-ту. Київ: Нац. авіаційний ун-т, 2016, №1(66), С.85-90. - англ. УДК 004.77, 37.018.4 (045).
Зараз дистанційне навчання є одним з основних компонентів навчального процесу. Технології електронного навчання дуже швидко розвиваються, що може вплинути на наявні ресурси й стати предметом дискусій при проектуванні нових. У статті представлено аналіз сучасних технологій дистанційного навчання та дано основні рекомендації з вибору найбільш підходящих для досягнення цілей навчання. Особливу увагу приділено розробці систем дистанційного навчання від систем пристрій-орієнтованих до пристрій незалежних. Дано аналіз доступних на ринку підходів для розробки мультимедійного змісту.

14.17.12.3346/205412. Застосування теорії свідчень у адаптивних курсах корпоративних систем дистанційного навчання. Іларіонов О.Є., Іларіонова Н.М., Сорока П.М. // Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні технології та обладнання обробки матеріалів у машинобудуванні та металургії. Харків: Нац. техн. ун-т "ХПІ", 2016, №50(1222), С.100-106. - укр. УДК 004.891.3.
Розглянуто перспективи застосування окремих математичних інструментів для адаптації курсів у корпоративних системах дистанційного навчання. Ідентифіковано особливості корпоративних систем дистанційного навчання - характеристики осіб, що навчаються, характеристики навчальних курсів та показники ефективності. Показано, що адаптація дистанційних курсів у таких системах повинна відбуватися передусім на основі аналізу компетенцій. Компетенції визначаються в результаті тестування та аналізу результатів тесту за допомогою теорії свідчень Демпстера-Шафера. Подальша адаптація курсів відбувається за допомогою моделі генерації контенту на основі компетенцій.

14.17.12.3347/205493. Використання комп'ютерного тестування в процесі професійної підготовки студентів. Петрицин І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.23-27. - укр. УДК 378.011.32:004.
У статті розкрито проблеми впровадження комп'ютерного тестування. Проведено аналіз організаційних проблем розробки і застосування комп'ютерного тестування у вищій школі для виявлення рівня навчальних досягнень студентів.

14.17.12.3348/205494. Розробка та проектування сайту вчителя-предметника як засобу комунікації в освітньому середовищі. Алєксєєва Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.28-31. - укр. УДК 371.124:004.738.52.
Стаття присвячена проблемам розробки, проектування та впровадження сайту вчителя засобами системи управління контентом в процесі професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів Бердянського державного педагогічного університету. Обґрунтовано доцільність розробки web-сайту саме засобами Google сервісу BLOGGER як засобу комунікації в освітньому середовищі.

14.17.12.3349/205511. Впровадження новітніх технологій навчання у сфері автосправи. Гелетій М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.104-107. - укр. УДК 37.091.33:629.33 .36.07.
У даній статті автор намагався розкрити особливості впровадження новітніх технологій навчання у сфері автосправи при підготовці водіїв, впроваджуючи сучасні технології отримання інформації по вивченню правил дорожнього руху, безпеки руху та будови автомобіля. Використання нестандартних занять, проведення відео уроків, проведення занять у формі презентацій, дискусій, застосування інтерактивних методик, інформаційних джерел, вміле поєднання комп'ютера, а також високу ефективність від поєднання різноманітних форм навчання із застосуванням сучасних технологій загальноукраїнського та міжнародного рівня.
14.17.12.3350/205639. Структура та специфічні властивості електронного підручника. Пучков І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.90-94. - укр. УДК 378.147.091.33:004.
У статті розглянуто необхідність використання електронного підручника при підготовці здобувачів вищої освіти. Визначено структурування електронного підручника, структурні елементи якого мають відповідати всім компонентам осітньо-виховного процесу. Зазначено специфічні властивості електронного підручника, які сприяють якісніше розуміти процеси та явища на основі широкого доступу до інформаційних ресурсів електронного підручника.

14.17.12.3351/205964. Дистанційні технології навчання як засіб професійної підготовки майбутніх інженерів-програмістів. Круглик В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.79-84. - укр. УДК 378.018.43:004.43.
У статті розкриті особливості використання дистанційного навчання при підготовці майбутніх інженерів-програмістів. Наведена характеристика найбільш поширеніших дистанційних технологій. Автором здійснено опис технології роботи із системою управління навчанням Moodle, що впроваджена у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

14.17.12.3352/205971. Проблема контролю та оцінювання результатів самостійної роботи студентів університету засобами комп'ютерних технологій. Шуміліна І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.111-114. - укр. УДК 378.147:004.
У статті розглянуто питання застосування комп'ютерних технологій як засобу контролю та оцінювання результатів самостійної роботи студентів, а також визначено роль використання цих технологій у процесі модернізації освіти.

14.17.12.3353/205998. Педагогічні засади використання електронного дистанційного навчального курсу у процесі навчання здобувачів вищої освіти педагогічних ВНЗ. Пучков І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.86-89. - укр. УДК 378.018.43:004:5.
У статті розкрито поняття "електронний дистанційний навчальний курс". Висвітлено основні переваги цього курсу як автоматизованої навчальної системи. Схарактеризовано педагогічні засади використання електронного дистанційного навчального курсу у процесі навчання здобувачів вищої освіти.

14.17.12.3354/206013. Дидактичні вимоги до створення електронного підручника з маркетингу. Василиків І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.148-152. - укр. УДК 371.671:339.138.
У статті досліджуються дидактичні вимоги до змісту та структури підручників "Маркетинг" для 10 - 11-их класів загальноосвітньої школи, визначено основні принципи відбору навчального матеріалу з метою засвоєння учнями матеріалу, формування відповідних вмінь і навичок та їх реалізації в проектній діяльності.

14.17.12.3355/207080. Експертна оцінка ревалентності відповідей автоматизованої системи підтримки діалогу для дистанційного навчання. Лісовенко А.І., Бісікало О.В. // Автоматизація технологічних і бізнес-процесів. Одеса: Одеська національна ак-мія харчових технологій, 2016, №3, т.8, С.93-97. - укр. УДК 004.51.
В статті представлено опис та аналіз існуючих методів експертної оцінки ревалентності відповідей автоматизованої діалогової системи, наведено переваги та недоліки кожного з них, а також обґрунтовано метод, що найбільше підходить для оцінки ревалентності відповідей нової діалогової системи для дистанційного навчання.

14.17.12.3356/207213. Електронний підручник як новий засіб подання інформації у навчальному процесі. Гайдаєнко Ігор. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3, С.162-166. - укр. УДК 08:002:004.01:34.06:94 (477).
У сучасних умовах розвитку суспільства, значна увага приділяється інформатизованому супроводу будь-якої професійної діяльності. Застосування нових засобів обміну інформацією дозволяє спростити процес професійного обміну знаннями та досвідом. Насамперед, це актуально у навчальному процесі, де використовуються навчальні і тестуючі програми з різних дисциплін. Аналіз особливостей структурної організації, дидактичних функцій та переваг застосування електронних підручників дозволяють показати їх ефективність у сприянні підвищенню рівня зацікавленості користувачів та позитивний вплив на особистісний розвиток студента, його якісну підготовку під час процесу навчання.

14.17.12.3357/208434. OER MOOC - курси як реалізація інструментом регіональної політики європейського союзу. Adascalitei Adrian, Rusu Ioan, Романюк Олександр. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №2(51), С.25-29. - англ. УДК 332.146.2.
Цю статтю присвячено використанню електронного навчання в якості інструменту реалізації регіональної політики Європейського Союзу. Ця стаття намагається довести інноваційний потенціал електронного навчання з метою навчання громадян на тему політики регіонального розвитку ЄС, а також визначити і вказати адресу електронного навчання інновацій, які мають безпосереднє відношення до потреб сільських МСП і мікропідприємств у регіонах ЄС. Це вимагає ув'язки різних арен європейської політики: загальної сільськогосподарської політики, інформаційного суспільства, бізнес-політики, політики в галузі освіти та соціальної і регіональної політики. Постачальники електронного навчання також стикаються зі значними витратами, які перешкоджають процесу коригування: виробництво програмного забезпечення, мультимедійного контенту та навчальних платформ управління. Основною проблемою є обмеження вторинної переробки навчальних об'єктів і навчання сценаріїв; так що якщо кількість учнів у групі невелика,то окупність інвестицій може бути недостатньо. Інноваційне електронне навчання включає в себе нові підходи до змісту переробки (обміну контентом) і сценаріїв навчання. Сучасні комп'ютери, як правило, задовольняють задані потреби більшості додатків електронного навчання. Багато країн мають схеми, де комп'ютери перероблених промисловості і торгівлі, освіти.

14.17.12.3358/208454. Впровадження google-сервісів в навчальний процес як ефективна умова комунікації та співпраці учасників навчального процесу. Кравець Н.О., Сверстюк А.С. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №2(51), С.132-134. - укр. УДК 61:004.45.
Показано навчально-методичні матеріали з використання Google-сервісів в навчальному процесі на кафедрі медичної інформатики ТДМУ. Продемонстровано зростання активності студентів у застосуванні цих сервісів через 6 місяців після їх впровадження.

14.17.12.3359/208696. Активізація навчального процесу з використанням концепції GBL. Бевз С.В., Войтко В.В., Бурбело С.М., Білоконна К.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №4(49), С.236-240. - укр. УДК 004.272.43.
У статті досліджуються можливості активізації навчального процесу шляхом впровадження концепції Game Based Learning (GBL), яка реалізує в навчальному середовищі ігрові ситуації та базується на розробці й активному використанні навчальних програм та тренажерів. Використання концепції GBL розглядається на прикладі розробки навчальної гри "Математика для дітей".

14.17.12.3360/208697. Новітня методологія та сучасні технічні засоби виконання шкільного лабораторного практикуму з фізики (електрика і магнетизм). Троцишин І.В., Євтушенко Н.І., Леонова Л.П., Кузьміна Н.М. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №4(49), С.241-250. - укр. УДК 621.397.
Представлено методологію та практичну розробку лабораторного практикуми з курсу фізика (електрика та магнетизм) для загальноосвітніх шкіл України, приведено переваги та ефективність, у порівняні із існуючими. Вперше пропонується комплексний підхід до вирішення проблем із практичною підготовкою з фізики у середніх школах України, шляхом впровадження лабораторного практикум який органічно поєднує в собі сучасні електронні компоненти, макетну плату, вимірювальні прилади (мультиметри), а також має електронний стимулятор, для моделювання лабораторних завдань. За своїми можливостями, лабораторний комплекс не поступається (в рамках вимог середньої школи) сучасним зарубіжним начальним комплексам провідних фірм, наприклад - NI ELVISTM II. Вартість комплексу при стандартному наборі не буде перевищувати 100доларів США.

14.17.12.3361/208843. Хмарні технології у підтримці самостійної роботи студентів. Каук В., Гребенюк В., Шкіль О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.11-17. - укр. УДК 004.891.
Розглянуто способи підтримки різних видів самостійної роботи студентів інструментальними засобами дистанційного навчання на основі LMS Moodle. Наведено приклади організації віртуального консультаційного пункту та модуля підтримки виконання індивідуальних проектних завдань.

14.17.12.3362/208845. Використання технологій дистанційного навчання. Герасименко І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.23-30. - укр. УДК 004.031.42.
Розглянуто питання захисту даних у системах підтримки дистанційного навчання, різні засоби захисту, такі як апаратні, програмні, захисні перетворення та організаційний захист. Проаналізовано ключові місця, що потребують захисту, та запропоновано можливі варіанти їх захисту, такі як використання капчі під час реєстрації, захист за IP-адресою та сервісом захисту від копіювання. Апробацію запропонованих засобів захисту проведено на прикладі електронного навчального курсу "Інформаційні технології аналізу систем", розгорнутого в системі підтримки прийняття рішень на базі Moodle.

14.17.12.3363/208846. Інформаційні технології як шанс отримати освіту для інвалідів. Мосоров В., Панський Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.31-39. - укр. УДК 681.3.06.
Описано інноваційні інформаційні технології для осіб з обмеженими можливостями. Основну увагу приділено можливостям полегшеного управління комп'ютером, а також комунікаційним можливостям людей з обмеженими можливостями з усього світу за допомогою комп'ютерів. Описано технічні новинки для людей із вадами зору, фізичними вадами, паралізованими та напівпаралізованими кінцівками, а також апаратні та програмні характеристики розглянутих пристроїв разом із їхнім ціновим еквівалентом.

14.17.12.3364/208848. Формування системи вимог до електронних освітніх ресурсів вищого навчального закладу з метою їх сертифікації. Федасюк Д., Гоц Н., Микийчук М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.47-58. - укр. УДК 006.83.
Обґрунтовано доцільність сертифікації електронних навчальних ресурсів вищого навчального закладу. Автори сформували порядок та схему внутрішньої сертифікації електронних навчальних видань (ЕНВ), розробили систему критеріїв для комплексної експертизи електронних освітніх ресурсів (критерії структурного, наукового та методичного оцінювання), запропонували методику оцінювання рівня якості електронного освітнього ресурсу.

14.17.12.3365/208849. Аналіз використання інтерактивних комп'ютерних технологій на лекційних заняттях у Львівській Політехніці. Жежнич П., Морушко О., Химиця Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.59-65. - укр. УДК 004.031.42:37.091.32.
Обґрунтовано переваги та дидактичні можливості використання інтерактивних комплексів на лекційних заняттях у вищій школі. Проаналізовано ефективність застосування інтерактивних проекторів у навчальному процесі Національного університету "Львівська політехніка".

14.17.12.3366/208851. Вивчення іноземних мов у контексті: переваги та недоліки використання комп'ютерних технологій. Краснюк І., Кривич М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.72-77. - укр. УДК 372.881:005.591.6.
Висвітлено питання інтеграції сучасних комп'ютерних технологій в освітньому процесі: переваги та недоліки використання технологій у сучасній освітній системі. На прикладі електронного навчального посібника "Лінгвокраїнознавство країн з другої іноземної мови" продемонстровано практичне застосування мультимедійних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін.

14.17.12.3367/208852. Аналіз сучасного стану розвитку комп'ютерних тренажерних комплексів професійної підготовки операторів складних технологічних об'єктів. Михайлів Н., Сав'юк Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.78-83. - укр. УДК 004.942.
Проаналізовано моделі комп'ютерних тренажерних комплексів складних технологічних об'єктів та виділено основні ознаки, за якими здійснено класифікацію цих моделей КТК. Наведено схему класифікації КТК. Проведено огляд кожної класифікаційної ознаки та подано приклади використання моделей КТК. Обґрунтовано перехід на платформу технологій адаптивно-інтелектуальних систем.

14.17.12.3368/208853. Розроблення навчального курсу з інформаційно-комп'ютерним забезпеченням для фахової підготовки соціальних працівників. Вінтюк Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.84-91. - укр. УДК 004 + 371.21 + 376.3.
Викладено результати дослідження, спрямованого на розроблення навчального курсу, призначеного для надання необхідних знань про застосування інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ) у фаховій діяльності майбутніх соціальних працівників.

14.17.12.3369/208854. Засоби дистанційного навчання у ВНС для дослідження потоків викликів та телефонного навантаження. Чернихівський Є., Колодій Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.92-96. - укр. УДК 709;4;710.5.
Описано можливості комп'ютерної навчальної програми для вивчення теоретичних та технологічних аспектів систем цифрової комутації, пов'язаних з телефонним навантаженням вузла зв'язку. Проаналізовано доцільність використання програми для виконання лабораторних робіт з дисципліни "Системи комутації" для студентів напрямку підготовки "Телекомунікації" та запропоновано метод тестового контролю вивченого матеріалу відповідно до рекомендацій нормативних документів Львівської політехніки.

14.17.12.3370/208855. Онлайн-сервіси як засоби навчання студентів-документознавців (на прикладі дисципліни "Маркетинг і реклама в інтернеті"). Шелестова А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.97-102. - укр. УДК 004.738.5+004.031.4+378.147.
Запропоновано застосування безкоштовних онлайн-додатків як альтернативи спеціальному програмному забезпеченню, необхідному для виконання практичних завдань на заняттях з навчальної дисципліни "Маркетинг і реклама в Інтернеті", що викладається студентам спеціальності "Документознавство та інформаційна діяльність". Охарактеризовані онлайн-додатки, призначені для створення інтернет-реклами, інтернет-анкет, інтернет-логотипів.

14.17.12.3371/208857. Метод оцінювання якості тестових завдань. Щербак Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.109-115. - укр. УДК 004.85.
Розроблено метод оцінювання якості тестових завдань, оснований на експертних оцінюваннях показників якості тестового завдання. Отримано результати моделювання нейронної мережі для розв'язання задачі класифікації тестових завдань з оцінювання якості. Вибрано структуру мережі, підготовлено навчальну послідовність і проведено настроювання (навчання) нейронної мережі. Побудовано математичну модель і проаналізовано її .

14.17.12.3372/208858. Удосконалення методів оцінювання набуття знань студентів на основі дистанційного навчання. Зорін В., Бандура В., Храбатин Р., Пасєка М., Пасєка Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.116-121. - укр. УДК 004.9.
Розглянуто емпіричний метод визначення оптимального часу тестування знань студентів. Цей час визначається статистично з використанням методу Хіммельблау, тобто виключення аномальних значень. Визначено час проведення тестування для студентів різного рівня підготовки. Розроблено власний тест для вдосконалення розрахунків часу тестування. Адже час, наданий на тестування, впливає на саме тестування та на коректність оцінювання студента з тієї чи іншої дисципліни. Для цього висунута певна гіпотеза, проведене статистичне дослідження, розроблена математична модель. Після проведеної роботи та корегування програмного продукту визначено та математично обґрунтовано оптимальний час роботи студента.

14.17.12.3373/208859. Методика імпортування тестових питань з однією та кількома правильними відповідями у ВНС Львівської Політехніки. Левченко О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №853, С.122-127. - укр. УДК 004.9.
Запропоновано методику підготовки до масового імпортування у Віртуальне навчальне середовище Львівської політехніки тестових питань різних типів за допомогою простих операцій у Word і Excel.

14.17.12.3374/209058. Новітня методологія та сучасні технічні засоби виконання шкільного лабораторного практикуму з фізики (електрика і магнетизм). Троцишин І.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №1(54), С.193-207. - укр. УДК 621.317.38.
У статті представлено результати обґрунтування вирішення однієї із проблем занепаду рівня підготовки фахівців у технічних ВУЗах України, яка є прямим наслідком незадовільного рівня матеріального (лабораторного) забезпечення вивчення курсу Фізика в середній школі, на застарілих, а то і зовсім без такої лабораторної бази. Проаналізовано шляхи, які надають забезпечення високого рівня лабораторно-практичних занять на світовому рівні, виявлено принципові моменти, які мають визначальне значення на мотиваційну зацікавленість учнів у вивченні і адекватному засвоєнні фізики на сучасному рівні розвитку науки і техніки. Запропоновано новітня методологія і прості та досить ефективні засоби для створення лабораторного комплексу з курсу фізика (електрика і магнетизм), які мають приємну цінову політику і високу адекватність найкращим світовим зразкам, вартість яких перевищує в 10 і більше разів, тим більш "тяжіє" до застарілих підходів.

14.17.12.3375/210181. Роль моделі управління процесом автоматизованого навчання в підвищенні відвідуваності веб-сайтів. Мельник А.М. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №3(237), С.15-19. - укр. УДК 004; 519.6 371.64 .69.
В роботі запропоновано метод адаптивного управління структурою процесу навчання, який забезпечує суттєве підвищення ефективності засвоєння навчальних матеріалів, що формує зростання відвідуваності вебсайту. Висвітлено поняття складності тестових завдань та ступінь її актуальності в сучасних дослідженнях. Відзначено, що підвищення ефективності формування тестових завдань вимагає автоматизації цього процесу, що включає автоматизацію оцінки складності завдань. Орієнтація методу на структурні особливості тестів дозволяє використовувати його для генерації тестів заданої складності в автоматизованих системах тестування. Ефективність запропонованих методів підтверджена експериментально.

14.17.12.3376/213004. Моделювання процесу підготовки майбутніх інженерів-педагогів засобами комп'ютерних технологій. Кабак В.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.62-68. - укр. УДК 378.147:004.
Розглянуто поняття моделювання діяльності майбутніх інженерів-педагогів у галузі комп'ютерних технологій в процесі їх професійної підготовки. На основі аналізу праць науковців визначено поняття "модель". Вказано основні види моделей. Названо фактори, що сприяють розвитку моделі фахівця, її функції та особливості побудови. Обґрунтовано необхідність здійснення підготовки інженерів-педагогів шляхом інтегрованого поєднання змісту інженерної та педагогічної складової, а також розробки моделі підготовки майбутніх інженерів-педагогів до професійної діяльності засобами комп'ютерних технологій. Встановлено методологічні підходи, які впливають на процес підготовки студентів до використання комп'ютерних технологій. Зазначено, що ефективність здійснення формувальних дій у процесі впровадження авторської моделі забезпечують певні організаційно-педагогічні умови.

14.17.12.3377/213048. Архітектура багатокомпонентної розподіленої гібридної експертної навчальної системи. Шевчук О.Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.26-33. - укр. УДК 316.613.434:004.738.5.
Обґрунтовано архітектуру багатокомпонентної розподіленої гібридної експертної навчальної системи, що може використовуватися для навчання бази знань внутрішніх і зовнішніх експертних систем і систем штучного інтелекту, які розподілені на серверах інтернету та інших комп'ютерних мереж. Експертна навчальна система (ЕНС) побудована на трьох групах базових принципів: кібернетичних - відображають досвід попередніх досліджень систем штучного інтелекту, ЕНС; педагогічних - визначають принципи, на яких будується педагогічне проектування і застосування ЕНС; психологічних- визначають вихідні положення і розуміння психіки учня, на яких грунтуються процеси проектування і використання ЕНС у професійній підготовці майбутніх фахівців. Встановлено, що це дозволяє перейти до ефективного навчання з використанням розподіленого знання в інтернеті і суттєво розширює дидактичні можливості системи.

14.91 Народна освіта і педагогіка в окремих країнах

14.17.12.3378/203076. Програми професійної підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими і талановитими школярами в університетах США, Канади та Великобританії. Бойченко М.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.10-17. - укр. УДК 378.937:371.212.3(73:71:410).
У статті схарактеризовано програми професійної підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими й талановитими школярами в університетах США, Канади та Великобританії. З'ясовано, що підготовці майбутніх учителів до роботи з обдарованими й талановитими у США, Канаді та Великобританії приділяється різна увага, попри той факт, що така необхідність є національно визнаним пріоритетом освітньої політики всіх країн. У Великобританії та Канаді підготовка вчителів до роботи з цією категорією учнів здійснюється в межах напряму підготовки "Спеціальна освіта". На відміну від Великобританії, у Канаді запроваджено низку елективних курсів з освіти обдарованих і талановитих у межах програм магістерської підготовки вчителів. У США, на відміну від Великобританії та Канади, запроваджено широке коло програм підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими й талановитими.

14.17.12.3379/203079. Загальна характеристика сучасної системи професійної підготовки магістрів міжнародних відносин у Великій Британії. Третько В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.33-41. - укр. УДК 378.22 (410).
У статті розглядаються особливості професійної підготовки магістрів міжнародних відносин у Великій Британії. Встановлено загальнопедагогічні та специфічні принципи, які відображають специфіку організації навчального процесу магістрів. Окреслено основні критерії професійної підготовки магістрів міжнародних відносин. Висвітлено особливості організації навчання, зарахування на магістерські програми, основні вимоги, перелік необхідних документів та процедуру їх подання. Визначено пріоритетні напрями розвитку системи професійної підготовки магістрів міжнародних відносин у британських університетах.

14.17.12.3380/203133. Профіль спеціаліста з права: європейський та український досвід. Нитенко О.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.33-41. - рос. УДК 378.9:34.
У статті запропоновано й обґрунтовано основні підходи до розроблення нової моделі іншомовної підготовки фахівців права в Україні з урахуванням міжнародних стандартів і кращого європейського досвіду на основі аналізу Міжнародної стандартної класифікації освіти та проекту Європейської Комісії "Тюнінг": реалізація трициклової структури підготовки спеціалістів у галузі права; імплементація компетентнісного підходу в контексті розробки профілю фахівця з права та відповідних освітніх програм. Вказано на необхідність розроблення галузевого стандарту вищої освіти з права, у якому повинні бути узагальнені вимоги до юристів з боку держави та світового співтовариства.

14.17.12.3381/203134. Ретроспективний аналіз становлення іншомовної освіти майбутніх працівників фіскальної служби у світовій практиці. Пілюгіна Т.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.41-47. - укр. УДК 378:336.225.
У статті проаналізовано виникнення й розвиток іншомовної підготовки майбутніх фахівців фіскальної сфери; схарактеризовано педагогічні аспекти використання іноземної мови у процесі формування іншомовної компетентності таких службовців, що є необхідним компонентом їх повноцінної професійної підготовки. Визначено, що її становлення відбувалось у межах шести історичних періодів, зумовлених взаємодією економічних, політичних і соціокультурних факторів. Зазначено, що на кожному етапі з'являлися структурні компоненти: поява програм навчання в коледжах гуманітарних наук з їх орієнтацією на широку загальну освіту у перший період; виникнення коледжів із прикладних наук у другий період; поява найбільших приватних і державних університетів у третій період; значне збільшення кількості вищих навчальних закладів з різноманітною фаховою підготовкою у четвертий, п'ятий і шостий періоди.

14.17.12.3382/203232. Особливості виховання дітей у США. Безрукова А.Р. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.54-60. - укр. УДК 37.018(73).
В статті розглянуто історико-культурні, економічні та політичні фактори впливу на формування педагогічної культури батьків в США та формування американської системи виховання. Доведено, що розвиток будь-якого суспільства обумовлено не тільки політичною, але й педагогічною культурою його членів, зокрема батьків. Родина - це основа будь-якого суспільства. Автором було встановлено, що останні кілька десятиліть, суспільство США стало свідком еволюції сім'ї. Політичні, економічні та духовні зміни в суспільстві мали великий вплив на сімейні цінності та систему виховання в американській сім'ї. Встановлено, що сімейні цінності Америки дуже важливі для своїх громадян. Протягом багатьох років американська сім'я і її цінності були одним з головних пріоритетів для держави.

14.17.12.3383/203235. Розвиток та становлення професійної підготовки вчителя в Угорщині. Годлевська К.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.75-82. - укр. УДК 377:37.011.3-01(439).
У статті проаналізовані головні періоди розбудови системи професійної підготовки вчителів та науково-педагогічні праці освітніх діячів в Угорщині. Визначені культурні особливості, політичні чинники освітніх реформ, розглянуті сучасні стратегії розбудови національної освіти. Окреслено ідеї щодо професійної підготовки вчителя відомих угорських діячів. Виокремлено низку перспективних ідей, що мали велику вагу у створенні системи сучасної угорської професійної підготовки педагогічних працівників.

14.17.12.3384/203237. Понятійний апарат проблеми полікультурного виховання в дослідженнях американських учених. Лук'янчук С.Ф. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.90-97. - укр. УДК 371(73)(093)+37.01(73).
Метою статті є проаналізувати підхід учених США до визначення основних категорій полікультурного виховання. Використано такі теоретичні методи як аналіз, синтез, порівняння, узагальнення й систематизація. Здійснено аналіз таких понять, як "культура", "субкультура", "нація", "етнічні та расові меншини", "культурний плюралізм", "полікультурна компетентність". Практичне значення дослідження полягає в тому, що його матеріали можуть бути використані для написання підручників і посібників із порівняльної педагогіки та зарубіжної педагогіки. Перспективою подальших досліджень вважаємо виявлення позитивного досвіду реалізації полікультурного виховання в американській школі.

14.17.12.3385/203239. Формування якостей інноваційного лідера в США в системі "старша школа - університет". Панченко Є.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.123-128. - укр. УДК (371+378)(73).
Статтю присвячено висвітленню форм діяльності американських неурядових організацій, спрямованих на формування в старшокласників якостей інноваційного лідера. Автором систематизовано цілі, зорієнтовані на старшокласників і студентів університетів, які ставлять перед собою ці організації. Зроблено висновок про виконання ними таких завдань, як: виховування нового покоління демократичних лідерів для демократичної держави; формування групи професійних лідерів для різних фахових галузей; цільова підготовка старшокласників до вступу у вищі навчальні заклади; професійна соціалізація молоді на межі профільної шкільної освіти та вищого рівня фахової підготовки.

14.17.12.3386/203240. Основні поняття дослідження проблеми професійної підготовки вчителів англійської мови в Бельгії. Процько Є.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47), С.128-139. - укр. УДК 371.134:378(493).
Мета статті - аналіз основних понять професійної підготовки вчителів англійської мови в Бельгії. Під час дослідження було використано науково-пошуковий метод, вивчено та систематизовано друковані джерела з досліджуваної теми. Вища педагогічна освіта України має сприяти забезпеченню участі держави у формуванні західноєвропейського освітнього простору, розширенню співробітництва з іншими державами в галузі освіти. Нині особливого значення набуває вивчення сучасного змісту та головних понять педагогічної освіти на Європейському континенті, зокрема в Королівстві Бельгія. У статті проаналізовано головні тлумачення основних понять, пов'язаних із педагогічною підготовкою вчителів англійської мови в Бельгії, без усвідомлення яких неможливе цілісне бачення професійної підготовки вчителів на теренах європейської освіти. Ця проблема повністю не досліджена в Україні, тому ми вбачаємо перспективу в подальшому її вивченні.

14.17.12.3387/203286. Роль педагогічної практики в підготовці вчителів іноземних мов в Австрії. Биндас О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.33-39. - укр. УДК 378.147.88:811 (436).
У статті розглядаються питання підготовки вчителів іноземних мов у вищих навчальних закладах Австрії. Важливою складовою процесу їх професійної підготовки є формування методичної майстерності, яка нерозривно пов'язана з отриманням

теоретичних знань і набуттям практичних навичок і вмінь. Досліджується проблема формування практичних навичок та вмінь майбутніх учителів іноземних мов у процесі їхньої професійної підготовки. Аналізуються різноманітні організаційні форми практичної підготовки вчителів у взаємозв'язку та в загальному контексті професійної підготовки. Висвітлено досвід організації навчання іноземних мов та аналіз особливостей практичних аспектів підготовки вчителів іноземних мов у Австрії. На основі порівняльного аналізу сформульовані положення, реалізація яких сприятиме забезпеченню більш високої якості підготовки таких спеціалістів в Україні.

14.17.12.3388/203287. Мультимедійні та інтернет-технології в мовній професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови в США. Білецька І.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.39-49. - укр. УДК [371.134+81'243](73).
У своїй статті ми ставимо за мету проаналізувати різні підходи американських дослідників до трактування поняття "педагогічна технологія", акцентувавши основну увагу на мультимедійних та Інтернет-технологіях, які набувають пріоритетного значення в мовній професійній підготовці майбутніх учителів іноземної мови США, а такий досвід вартий глибокого вивчення й упровадження в систему української освіти. Досягненню мети дослідження сприяло використання таких методів: вивчення, аналіз та узагальнення педагогічної літератури, синтез, порівняння, систематизація. Перспективою подальших наукових розвідок може стати вивчення інтерактивних, проектних та інших видів технологій у мовній підготовці вчителів іноземної мови в США.

14.17.12.3389/203289. Основні етапи реформування змісту середньої гуманітарної освіти Австрії. Дєнічєва О.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.59-66. - укр. УДК 371(436).
У статті розглянуто особливості реформування середньої гуманітарної освіти Австрії; проаналізовано умови впровадження реформ; показано вплив розвитку економічної діяльності на здійснення трансформацій у змісті середньої гуманітарної освіти; висвітлено функції реформ системи середньої освіти; охарактеризовано етапи реформування змісту гуманітарної освіти; продемонстровано наслідки впровадження освітніх реформ у системі гуманітарної освіти; визначено напрями змін у навчальних програмах із гуманітарних дисциплін; наголошено на важливості професійної орієнтації у старшій школі; акцентовано увагу на необхідності підвищення якості гуманітарної освіти в навчальних закладах різного типу Австрії.

14.17.12.3390/203290. Використання інноваційних технологій у навчальному процесі (досвід США). Корнієнко В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.66-74. - укр. УДК 378-057.85:81](73).
Метою нашого дослідження стало вивчення інноваційних технологій, використання їх у навчальному процесі у вищих навчальних закладах США та застосування американського досвіду в узагальнення з метою формулювання та конкретизації висновків дослідження. Визначено, що інноваційні технології в навчальному процесі спрямовані на особистість кожного студента, проблемність, аналітико-рефлексивну та творчу орієнтацію.

14.17.12.3391/203292. Організаційно-педагогічне забезпечення професійної підготовки фахівців дошкільної освіти в країнах Західної Європи. Мельник Н.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.87-96. - укр. УДК 378.12:327(4).
У статті охарактеризовано організаційно-педагогічне забезпечення у процесі навчання майбутніх фахівців дошкільної освіти у країнах Західної Європи. Автором проаналізовано особливості понятійного словосполучення "організаційно-педагогічного забезпечення", встановлено сутнісні відмінності з поняттям "організаційно-педагогічні умови". Шляхом системного аналізу визначено, що до організаційно-педагогічного забезпечення професійної підготовки дошкільних педагогів у країнах Західної Європи належать такі компоненти, як: концептуальні, структурно-змістові, науково-методичні, матеріально-технічні, інформаційні. Автором підсумовано, що основними засадами організаційно-педагогічного забезпечення професійної підготовки дошкільних педагогів в університетах країн Західної Європи є інтеграція компетентнісного, діяльнісного та особистісно-орієнтованого підходів.

14.17.12.3392/203293. Аналіз розвитку проектувального мислення в закладах художньої та художньо-педагогічної освіти за кордоном: позитиви для застосування. Молчанова В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.97-106. - укр. УДК 159.955:[7:37](100).
Аналіз існуючих методик навчання основам проектувальної культури в зарубіжних школах показав, що фундаментом виховання всебічно розвиненої особистості, є проектувальна діяльність, яка формує такі властивості людської психіки як цілепокладання, прогнозування та передбачення результатів, забезпечує розвиток комунікабельності, вміння мобілізувати власний досвід, розкриває креативні можливості учня, які залишаються у звичних умовах незатребуваними. Проектувальне мислення може бути сформоване тільки за допомогою спеціальних методів та освітніх технологій, які необхідно виділити в особливий предметний цикл. Найважливішим при цьому є єдність викладання всіх загальноосвітніх дисциплін через впровадження навчальних завдань, що визначаються як проект.

14.17.12.3393/203296. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх викладачів англійської мови у Великій Британії. Стрельченко Л.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48), С.126-132. - укр. УДК 378.371.
У статті актуалізовано проблему професійної підготовки викладачів англійської мови як іноземної в британських університетах на основі інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес і формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців. Досліджуються шляхи розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності у випускників університетів як ключового компоненту їхньої професійної підготовки.

14.17.12.3394/203438. Перспективи реалізації профільного навчання в міських технологічних коледжах Англії. Вороніна Г.Р. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.389-396. - укр. УДК 37.017.7:373.9.
У статті розглянуто передумови появи в системі освіти Англії таких спеціалізованих шкіл, як міські технологічні коледжі та визначено особливості підходів до реалізації профільного навчання в них. Проведено аналіз формування нової освітньої концепції шляхом вивчення відмінностей міських технологічних коледжів від інших сучасних шкіл. Особливу увагу приділено проблемі забезпечення відповідних умов для підготовки кваліфікованих спеціалістів та визначено поняття "академія середньої освіти". Висвітлено спроби успішного поєднання академічного навчання з першими кроками у майбутній професії. Подальше дослідження запропонованої теми є перспективним для пошуку найбільш ефективних шляхів реорганізації системи профільного навчання в Україні.

14.17.12.3395/203439. Формування базових математичних уявлень у дошкільників як засіб їх інтелектуального розвитку на прикладі британської педагогіки. Гарник І.А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.396-404. - укр. УДК 373.21(410):372.47.
Статтю присвячено дослідженню теоретичного аспекту розвитку первинних математичних уявлень дитини дошкільного віку в системі дошкільного виховання Великої Британії. Висвітлюються методичні рекомендації провідних британських учених щодо розвитку математичних навичок дітей у родинному оточенні. На основі досліджень британських літературних джерел виокремлено класифікацію вікових відмінностей дошкільників у процесі розвитку математичних умінь. Вказуються основні вміння з математики, якими дитина-дошкільник повинна навчитися володіти перед тим, як іти до школи. Аналізуються основні види діяльності для формування елементарних математичних умінь у дошкільних закладах Великої Британії. Цінність роботи полягає у практичному застосуванні зарубіжного досвіду у вітчизняній педагогіці.

14.17.12.3396/203444. Зміст підготовки експертів з освіти в німецькомовних країнах Європейського Союзу. Пономаренко Н.Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50), С.442-448. - укр. УДК 37.091.12-057.86-043.61(4-112.2.
Устатті розглядається зміст магістерських курсів "Розвиток школи та забезпечення якості" (Вільний університет м. Берлін) та "Розвиток школи" (Педагогічні вищі школи м. Вейнгартен, Форарльберг, Санкт-Галлен, Шаффхаузен, Тургау). З'ясовано, що зміст вищезазначених курсів охоплює такі аспекти: основні принципи, форми та методи управління освітніми організаціями; основи розвитку освітньої установи та персоналу (моделі забезпечення якості, поняття розвитку персоналу); основи педагогічної експертизи (стандарти, шанси та ризики, а також планування експертизи); основи консультування.

14.17.12.3397/203530. Європейські шляхи розвитку ідей здоров'язбереження. Бєсєдіна А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.49-55. - укр. УДК 371.2:37.018.5:615.
У статті охарактеризовано шляхи розвитку ідей здоров'язбереження в школах сприяння здоров'я у країнах Східної Європи. Визначено пріоритетні напрями здоров'яспрямованої діяльності шкіл сприяння здоров'я у країнах Східної Європи: для Польщі та Росії - оздоровчо-фізкультурний, для Чехії та Угорщини - профілактичний, для України - превентивно-освітній. Зазначено, що ідея проекту Європейської мережі шкіл сприяння здоров'я є подальшим розвитком стратегі ВООЗ, сформованої в Оттавській Хартії, програмах "Здоров'я для всіх", "Здоров'я - 2020", "Європа - 2020".

14.17.12.3398/203608. Особливості розбудови міжнародного співробітництва у сфері неформальної освіти дітей та учнівської молоді у ЄС: організаційно-процесуальний аспект. Заярна В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60), С.230-239. - укр. УДК 371.2:374-053.6(477:4ЄС)(100).
У статті розглянуто особливості розбудови міжнародного співробітництва Європейського Союзу у сфері неформальної освіти дітей та учнівської молоді в аспекті організаційно-процесуальних засад. Проаналізовано науковий доробок зарубіжних і вітчизняних учених з означеної проблеми. Завдяки застосуванню методу структурно-системного аналізу визначено організаційні й процесуальні основи досліджуваного феномену. Зроблено акцент на багаторівневості міжнародного співробітництва у сфері ЄС та специфіки сучасних процесів у цій сфері в аспекті крос-секторальної взаємодії й валідації результатів неформальної освіти.

14.17.12.3399/203995. Організаційно-змістові основи діяльності державних органів влади з розвитку освіти у сфері фізичної культури і спорту в Польщі. Мозолев О.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.396-404. - укр. УДК [342.5.008:796.011.1]:37.014(938)(045).
У статті досліджено організаційну діяльність державних органів влади з розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту в Польщі. Розкрито повноваження та зміст діяльності Ради міністрів Польщі, Міністерства народної освіти, Міністерства науки і вищої освіти, Міністерства спорту й туризму, встановлені завдання центральних і регіональних органів влади з питань розвитку освіти у сфері фізичної культури і спорту.

14.17.12.3400/203996. Підготовка педагогів для системи освіти дорослих: американський контекст. Терьохіна Н.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.405-412. - укр. УДК 372.7(477).
У статті аналізуються американський досвід підготовки педагогів для системи освіти дорослих, виявляються та обґрунтовуються основні підходи, провідні характеристики системи підготовки, які забезпечують її ефективність. Створення юдиного освітнього європейського простору та спільність педагогічних цілей s завдань, схожість проблем, які постають перед системою освіти дорослих різних країн,американський досвід підготовки педагогів для системи освіти дорослих, зумовлюють актуальність поглибленого вивчення і узагальнення досвіду розвинених країн, зокрема, США. Метою нашої статті стало вивчення та узагальнення американського досвіду щодо підготовки педагогів для системи освіти дорослих.

14.17.12.3401/204103. Особливості та ефективність програм з фізичного виховання в коледжах та університетах США. Томенко О.А., Мазний Д.О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56), С.107-114. - укр. УДК 371.214.41.
Мета - на основі аналізу літературних джерел визначити особливості викладання та ступінь ефективності програм з фізичного виховання для вищих навчальних закладів США в залежності від їх змісту. Методи дослідження: аналіз наукових праць, документальних матеріалів, порівняння, узагальнення, систематизація фактичного матеріалу. Характерною особливістю викладання програм з фізичного виховання для студентів США є застосування трьох їх різновидів: спортивно орієнтованих; спрямованих на засвоєння концептуальних теоретичних знань, необхідних для формування мотивів та інтересів до ведення здорового способу життя; програм змішаного типу. Найбільш ефективним є останній різновид - концептуальна інформація про переваги фізичної активності та здоров'я в поєднанні з практичною фізкультурною діяльністю.

14.17.12.3402/204149. Сутність та структура художньо-виконавської майстерності майбутніх піаністів з КНР. Чжан Сянюн. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61), С.25-36. - укр. УДК 378.016:78-051:37.015.31.
У статті здійснено теоретико-педагогічний аналіз формування художньо-виконавської майстерності майбутніх піаністів із КНР в умовах фахової підготовки; розкрито впливові наукові підходи (мистецтвознавчий, культурологічний, педагогічний), на основі яких узагальнено зміст понять "майстерність", "виконавська майстерність". З метою поширення теоретико-методологічної бази запропоновано власне авторське тлумачення поняття "художньо-виконавська майстерність", розроблено її структуру, що становила взаємозв'язок таких компонентів: особистісно-мотиваційного, компетентнісного, рефлексивного.

14.17.12.3403/205472. Критерії розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту в Польщі. Мозолев О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.80-85. - укр. УДК 37.014.5:796.011.3(43 8)(045).
У статті досліджено і теоретично обґрунтовано критерії розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту в Польщі. Розкрито зміст понять: якість освіти; рівень кадрового забезпечення; рівень фінансового забезпечення; рівень нормативно-правового забезпечення; рівень інформаційного забезпечення; рівень дидактичного забезпечення; рівень програмно-методичного забезпечення; рівень медичного забезпечення розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту.

14.17.12.3404/205505. Зміст і принципи управління розвитком освіти в сфері фізичної культури і спорту в Польщі. Мозолев О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.75-79. - укр. УДК 37(4 9).
У статті розкрито зміст управлінської діяльності щодо розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту Польщі. Проведено аналіз робіт польських науковців з визначення принципів управління освітою. Визначені основні функціонально-структурні принципи розвитку освіти у сфері фізичної культури і спорту Польщі. Розкрито зміст поняття "принципи управління розвитком освіти у сфері фізичної культури і спорту".

14.17.12.3405/205519. Змістовий компонент навчання спілкуванню російською мовою в освітньому просторі Греції. Турсиду Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.140-145. - укр. УДК 371(495):811.161.1.
У статті розкрито специфіку навчання російської мови як іноземної студентів-греків. Окреслено, що ефективне навчання іноземців російської мови передбачає обов'язкове урахування викладачем типових труднощів (інтерпретація значення слова, викликана багатозначністю або омонімією), що виникають у змісті освітнього процесу. Головним компонентом змісту навчання визначено формування, розвиток і вдосконалення мовних дій - мовленнєвих умінь у читанні, аудіюванні, говорінні та письмі.

14.17.12.3406/205523. Сучасні вимоги до фахової підготовки претендентів на посади шкільних вчителів та викладачів вищої школи в Іспанії. Веліканова Г.М. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.6-14. - укр. УДК 37.008.2 (460) (045).
У статті автором було проаналізовано вимоги до фахової підготовки претендентів на посади вчителів та викладачів, які існують в Іспанії на сучасному етапі. Висвітлено основні норми, яким мають відповідати майбутні вчителі та викладачі за крок до здійснення педагогічної діяльності у державних та приватних закладах освіти. Автором розкрито нову модель відбору кваліфікованих кадрів, виділено основні етапи процесу заміщення вакантних посад, основні засади, на яких здійснюється цей процес, та роль у цьому процесі наставників. Охарактеризовано умови праці педагогів Іспанії, зазначено обсяг навантаження та складники заробітної плати вчителів.

14.17.12.3407/205527. Періодизація формування ізраїльської системи роботи з обдарованими дітьми та молоддю. Золотарьова О.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.41-51. - англ. УДК 376.545.
Статтю присвячено питанню формування сучасної системи роботи з обдарованими в Ізраїлі. Робота досліджує історію формування ізраїльської національної моделі роботи з обдарованими шляхом складання періодизації. Прийнято до уваги найбільш значущі історичні та соціальні аспекти, що вплинули на процес становлення ізраїльської системи роботи з обдарованими дітьми та молоддю. Встановлено головні компоненти педагогічної та соціальної підтримки обдарованих в Ізраїлі.

14.17.12.3408/205638. Докторські програми підготовки фахівців соціальної сфери в скандинавських країнах: сучасний досвід. Логвиненко Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.85-89. - укр. УДК 378.1(48):37.06.
У статті проаналізовано досвід реалізації докторських програм для фахівців соціальної сфери в Скандинавських країнах: Норвегії, Швеції. Розглянуто структуру, зміст цих програм у різних університетах в умовах модернізації систем вищої освіти країн Скандинавії відповідно до вимог Болонського процесу.

14.17.12.3409/205932. Механізми управління якістю процесів розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту Польщі. Мозолев О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.102-107. - укр. УДК [37.014.5:005.336.3]:796.011.1(438).
У статті розкрито зміст механізмів управління якістю процесів розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту Польщі. Проведено аналіз робіт польських науковців з визначення понять "якість", "якість освіти", "якість процесів", "управління якістю", "механізм управління". Розкрити функції механізмів управління та встановлені уніфіковані стандарти якості освіти. Визначено зміст структурної та процесуальної спрямованості механізмів управління якістю розвитку освіти в сфері фізичної культури і спорту Польщі.

14.17.12.3410/205975. Компетентнісний підхід у змісті професійної підготовки вчителів у Польщі. Янісів Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.128-132. - укр. УДК 371.133 (477).
У статті розглядається проблема змісту професійної підготовки та професійного розвитку вчителя в Польщі; підкреслюється необхідність формування певних типів компетенцій у майбутніх фахівців у період навчання в педагогічних закладах освіти.

14.17.12.3411/206114. Внесок бюро з навчання французької мови й культури за кордоном у розвиток зовнішнього мовно-освітнього простору Франції. Лучкевич В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.70-74. - укр. УДК 378.1:811.133.1 - 9.
Стаття присвячена дослідженню організації й діяльності Бюро з навчання французької мови й культури за кордоном, з'ясуванню його внеску у формування мовно-освітньої політики Франції. Встановлено, що пріоритетними напрямами діяльності Бюро на сучасному етапі є: організація зимових і літніх стажувань для викладачів французької мови; розвиток методики викладання французької мови як іноземної; розробка й видання нової методичної літератури; теоретичне обґрунтування ефективних методів навчання французької мови для різних цільових груп.

14.17.12.3412/206117. Досвід навчання викладачів професійно-художнього профілю у США. Колісник-Гуменюк Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.84-89. - укр. УДК 378.046 - 057.4:377(73).
Сучасний стан української освітньої системи досить невтішний у зіставленні із законодавчим і матеріальним забезпеченням освіти у розвинених країнах, тому невід'ємною частиною існування освіти будь-якої держави є вивчення та творче використання зарубіжного досвіду. Якісному розвитку теорії художньої освіти сприятиме досвід естетичного виховання в найбільш розвинутих країнах. У різних країнах світу існують певні відмінності в підходах до системи і змісту мистецької підготовки в закладах різного рівня. Короткий огляд і узагальнення підходів до розроблення змісту мистецької освіти дадуть змогу виділити оригінальні риси національних систем і спільні світові тенденції.

14.17.12.3413/206130. Розвиток технологічного підходу в педагогічній освіті Німеччини. Золотарьова Г. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.146-150. - укр. УДК 378.147:378.6(430).
На основі ретроспективного аналізу розвитку педагогічної теорії та практики, в статті аналізуються основні ідеї та здобутки у галузі освіти і виховання, що безпосередньо чи опосередковано вплинули на процес їх технологізації, зокрема підготовки майбутніх педагогів у Німеччині. Прослідковується трансформація феномену "технологія" стосовно освітнього процесу. Виокремлено основні інноваційні педагогічні технології, що застосовуються у сучасній педагогічній освіті Німеччини.

14.17.12.3414/206290. Деякі аспекти підготовки соціально відповідальних інженерів за кордоном. Саєнко Н.В., Созикіна Г.С. // Автомобільний транспорт. Харків: Харківський нац. автомобільно-дорожній ун-т, 2016, №38, С.88-92. - англ. УДК 378.147.
Проаналізовано погляди зарубіжних дослідників на поняття соціальної відповідальності. Схарактеризовано особливості соціальної відповідальності інженерів, а також різні підходи до визначення її змісту та структури. Окреслено деякі шляхи формування соціальної відповідальності студентів у вишах розвинутих країн.

14.17.12.3415/207552. Проблеми реформування змісту сучасної зарубіжної юридичної освіти (на прикладі США, Великобританії і ФРН). Проскурняк О.Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.402-406. - укр. УДК 34.09.
Досліджено актуальні проблеми реформування змісту сучасної юридичної освіти на прикладі США, Великобританії і ФРН, проаналізовано особливості американської, англійської та німецької моделей юридичної освіти.

14.17.12.3416/208258. Сучасні тенденції професійної підготовки фахівців фізичного виховання у країнах Європейського Союзу. Дерека Т.Г. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №3(85), С.43-50. - укр. УДК 37(4 9).
У статті проаналізовано сучасні тенденції професійної підготовки фахівців фізичного виховання в країнах Європейського Союзу, зокрема країн Західної та Центральної Європи. Охарактеризовано освітні програми підготовки бакалаврів і магістрів фізичного виховання. Визначено особливості навчальних програм професійної підготовки фахівців провідних вищих навчальних закладів фізкультурного профілю країн Західної та Центральної Європи. Наведено програми фахової підготовки Технічного університету Мюнхена та Вільного університету в Брюсселі.

14.17.12.3417/208304. Ключові компетенції як важливий фактор становлення майбутнього фахівця (на прикладі Республіки Польщі). Русіна Н.Г. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.136-139. - укр. УДК 37(4 9).
У статті представлено сутність ключових компетенцій, які набувають випускники польських вищих навчальних закладів. З'ясовано, що термін "ключові компетенції" розглядаються у польських наукових кругах як: важливі та корисні для людини і суспільства; що дозволяють успішну інтеграцію різних соціальних груп; одночасне збереження незалежності; що означають здатність до ефективної роботи як у відомому, так і невідомому оточенні; що уможливлюють постійне оновлення знань і навичок відповідно до швидкого розвитку цивілізації. Обґрунтовано важливість набуття студентами таких компетенцій для подальшого професійного життя.

14.17.12.3418/212235. Американська модель забезпечення якості в економіці знань: освітній вимір. Ільницький Д.О. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(226), т.1, С.149-161. - укр. УДК 378:005.6:37.014.54(73).
Роботу присвячено аналізу сучасних поглядів на забезпечення якості вищої освіти (ЯВО) в контексті становлення економіки знань в США та світі. Виявлено, що американська модель забезпечення ЯВО є поліінституційною та спирається на такі взаємопов'язані рівні: особистості та персональної сертифікації; університету; громади штату; асоціацій коледжів та університетів, професійних об'єднань; конкурсу премії Болдріджа (ПБ) та федеральний. Модель ПБ забезпечує використання всіх методів трансформації знань (соціалізацію та комбінування, екстерналізацію та інтерналізацію) для забезпечення якості та конкурентоспроможності освіти. Модель ПБ як форма приватно-державного партнерства та всі пов'язані процеси й діяльність є одним з найбільш вдалих інтелектуальних рішень ідеологів розвитку американської економіки.

14.17.12.3419/213043. Підготовка фахівців у галузі комп'ютерно-графічного дизайну закордоном. Бочар Ю.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.302-306. - укр. УДК 378.147.
Проаналізовано особливості підготовки фахівців у галузі комп'ютерно-графічного дизайну у навчальних закладах передових зарубіжних країн. Встановлено, що в цих закладах є аналогічні навчальні курси і вони мають суто прикладний характер, їх основа - це вивчення програмних засобів, а назва курсу в багатьох випадках співпадає з назвою програмного засобу. Підготовка фахівців в галузі комп'ютерно-графічного дизайну за кордоном відбувається вузьконаправлено порівняно з підготовкою вітчизняного фахівця. Зарубіжні навчальні заклади готують фахівця під конкретні вимоги ринку праці, а вітчизняні навчальні заклади охоплюють підготовку фахівця більш ширшого формату. Процес навчання в зарубіжних країнах передбачає широкий спектр умінь та навичок, але тільки у вузькій галузі, а вітчизняна підготовка комп'ютерного профілю передбачає інженерно-педагогічний та інженерний напрями діяльності.

14.17.12.3420/213044. Розвиток технічної освіти в Європі. Жорова І.Я., Аносова Ю.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2, С.306-310. - укр. УДК 377(4).
Розглянуто історію розвитку технічної освіти в деяких західно-європейських країнах. У кожній із країн освітня галузь формувалася під впливом історичних подій, національних особливостей та багатьох інших чинників, але й існував і взаємний вплив освітніх систем, що, безперечно, є позитивним моментом та одним із рушіїв процесу розвитку освіти. Інтеграція України з світовою спільнотою вимагає знання про внутрішній і міжнародний досвід в навчанні робітничих кадрів з метою визначення найбільш ефективних механізмів розвитку національної системи освіти. Одним з важливих напрямів є провадження спільної Європейської освітньої політики, що потребує попереднього ґрунтовного вивчення історичного аспекту вказаної проблеми.

14.17.12.3421/213049. Парадигмальні трансформації в ранній освіті: від поведінкового до емансипованого дискурсу. Карбовнічек Й. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.33-40. - англ. УДК 37.091.
Подано інтерпретацію феномену викладання у школі - освітнього процесу раннього навчання у польських освітніх закладах крізь призму філософської, психологічної та соціологічної концепції розвитку людини. Зроблена спроба окреслити різні можливості підходу до суб'єктів навчального процесу: учнів, учителів і батьків. Досліджувана проблема розглядається з позиції парадигм: біхевіоризму, гуманістичного, конструктивістського та критично-емансипаційного педагогічного дискурсу. Зроблено висновок про те, що представлені концепції виступають основою для проведення міждисциплінарного вивчення ранньої освіти і пропонують для цього різні підходи.

14.17.12.3422/213069. Роль громадських організацій у підготовці фахівців-міжнародників у Канаді. Істоміна К.Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3, С.161-168. - укр. УДК 378.4(71)+327.
Представлено теоретичне педагогічне дослідження розвитку і застосування громадської діяльності студентів на прикладі системи професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі міжнародних відносин в університетах Канади. Проаналізовано особливості організації і впровадження громадської діяльності студентів у навчальні плани освітніх програм. Узагальнено фактори, які безпосередньо впливають на успішну інтеграцію громадської діяльності студентів у навчальний процес і від яких залежить успішність імплементації цього методу навчання. Розглянуто труднощі впровадження громадської діяльності студентів у навчальний процес, а також позитивні зміни, які є результатом цієї практики у вищій освіті. Визначено, що інтегрування громадської діяльності у систему професійної підготовки фахівців є перспективою розвитку вищої освіти, сприяє формуванню особистості з необхідним набором значущих громадських, лідерських і особистісних якостей. Окреслено перспективи подальших досліджень у цій сфері і практичне застосування отриманих результатів.

14.17.12.3423/213102. Теоретичні і методичні концепти філологічної освіти у США. Бідюк Н., Іконнікова М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.170-176. - укр. УДК 378.14:80(73).
Розглянуто теоретичні та методичні засади вищої філологічної освіти у США. З'ясовано сучасні тенденції розвитку філології в цій країні наукової галузі і напряму професійної підготовки. Розкрито соціокультурні особливості філологічної освіти у США. Проаналізовано трансформацію системи філологічної освіти на концептуальному, законодавчо-нормативному, організаційно-педагогічному, змістовому, інституційному та соціокультурному рівнях. Встановлено, що зміст підготовки передбачає інтеграцію соціально-гуманітарної, лінгвістичної, літературознавчої, перекладацької складових і спрямований на формування компетентного філолога-дослідника, філолога-перекладача, філолога-літературознавця, загалом духовної багатомовної особистості. Виокремлено та охарактеризовано ключові компетентності філолога (лінгвістична, літературознавча, перекладацька, крос-культурна, інформаційна, дослідницька). Особливу увагу звернено на проблему забезпечення якості філологічної освіти, зокрема визначено критерії та їх показники. Окреслено перспективи подальших наукових досліджень з проблем філологічної освіти у США.

14.17.12.3424/213103. Міжнародна освіта та кроскультурне навчання в американському освітньому просторі. Солодка А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.176-183. - укр. УДК 37.015.311:316.72 - 043.5:37.091.12:378.
Відзначено, що світ нині об'єднаний турботою про виховання громадянина всієї планети. Інтенсивно розвивається американський освітній простір, спрямований на створення глобальної освіти людини незалежно від місця її проживання. Розуміння того, що сучасна освіта має стати міжнародною, спрямовано на розвиток здатності молоді оцінювати явища з позиції іншої людини, різних культур. Міжнародна освіта розглядається як наукова та прикладна соціально-педагогічна діяльність. Показано, що її основне завдання полягає у вихованні особистості, здатної до міжкультурного діалогу. Такий напрям освіти створює умови для кроскультурного навчання, результатом якого є формування здібності молодої людини сензитивно і компетентно взаємодіяти в різних культурних контекстах. Встановлено, що основну мету і результат кроскультурного навчання становить формування готовності особистості до кроскультурної взаємодії.

14.17.12.3425/213104. Лінгвістичний складник програм підготовки перекладачів у Німеччині. Амеліна С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.183-188. - укр. УДК 378.147.88+811(07).
Розглянуто змістові особливості лінгвістичного складника програм професійної підготовки перекладачів в університетах Німеччини у контексті застосування компетентнісного підходу до навчання майбутніх фахівців. Представлено змістове наповнення лінгвістичного складника бакалаврських перекладацьких програм. Вказано основні компетентності перекладача, пов'язані з лінгвістичною підготовкою, зокрема: використання мовних засобів робочих мов перекладача, здатність самостійно вирішувати наукову або практичну проблему з урахуванням фахової специфіки, знання термінологічних та лексикографічних матеріалів і методів роботи, знання новітнього інструментарію професійної діяльності. Акцентовано на компетентностях у сфері лексикології і термінології під кутом зору використання знань із цих дисциплін для здійснення перекладу. Наведено приклади визначення типів вправ, які є релевантними для навчання перекладачів, з урахуванням їх лінгвістичних особливостей.

14.17.12.3426/213105. Реалізація гендерного підходу в навчальній практиці Німеччини. Ковальчук Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.188-194. - укр. УДК 373.51 (430).
Досліджено реалізацію гендерного підходу учнівської молоді в навчально-виховній практиці Німеччини. Розкрито зміст, форми і методи та основні завдання роботи з хлопцями та дівчатами. Виокремлено головні передумови розгортання гендерного конструювання в цій країні. Виявлено методологічні підходи в сфері гендеру. Охарактеризовано специфіку гендерного навчання та виховання учнівської молоді Німеччини на сучасному етапі, яке здійснюється шляхом спільного, роздільного та частково роздільного навчання. Виявлено його змістові та процесуальні компоненти і напрямки в загальноосвітніх закладах різного типу. З'ясовано специфіку комплексного підходу до виявлення гендерних проблем у сфері освіти Німеччини. Встановлено основні чинники та шляхи реалізації гендерного підходу в освітній практиці німецьких шкіл.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.21 Загальна психологія

15.17.12.3427/203542. Психофізіологічна "ціна" підсумкової діяльності в екстремальних умовах концертного виступу та спортивного змагання. Заікіна Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.149-157. - укр. УДК 159.91.

У статті розглядається проблема психофізіологічних витрат організму музикантів і спортсменів у передконцертний та передстартовий періоди. Результати обробки даних психофізіологічного обстеження студентів математичною моделлю дозволили отримати кількісне вираження такої "ціни". Встановлено переважання дуже високого рівня психофізіологічної "ціни", провідними факторами якої в музикантів є емоційні й індивідуально-типологічні компоненти, у той час як провідними факторами підвищення "ціни" передстартової діяльності спортсменів є моторний і емоційний компоненти, а також напруження серцево-судинної та вегетативної нервової систем.

15.17.12.3428/203544. Психофізіологічні аспекти здоров'язбереження під час підсумкової професійної діяльності в екстремальних умовах. Калиниченко І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.163-172. - укр. УДК [785.6:792.73]:159.923+613.601 І.
У статті обґрунтовано використання поняття "підсумкова діяльність в екстремальних умовах". Розглянуто психофізіологічні аспекти передконцертного та передстартового станів з позицій здоров'язбереження. Об'єктом дослідження був феномен передстартового хвилювання в його базових характеристиках. Визначені типові риси сценічного та передстартового хвилювання та розкрито фізіологічні механізми виникнення генералізованого характеру передстартових станів, як пристосувальних реакцій організму у відповідь на зміни емоційного стану. Перспективи подальших досліджень полягають у науковому обґрунтуванні профілактичних заходів щодо попередження психосоматичної патології та наукових розвідок у галузі психогігієни професій із значною напруженістю трудового процесу.

15.17.12.3429/203982. Питання типології музичної пам'яті особистості. Рожко І.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.305-313. - укр. УДК 78.071.5:159.953:159.923.
У статті здійснено аналіз і порівняння існуючих підходів до класифікації музичної пам'яті особистості, детально розглянуто окремі види пам'яті, конкретизовано зміст понять сенсорна, зорова, слухова, рухова, короткочасна та довготривала пам'ять у музичній діяльності особистості. Практичне значення дослідження полягає в узагальненні передового педагогічного досвіду з проблеми типології музичної пам'яті особистості та у визначенні головних особливостей її перебігу. Перспективи подальшої розвідки націлені на визначення методів діагностування та розвитку музичної пам'яті особистості молодшого школяра, відповідно до її підвидів.

15.17.12.3430/203986. Структура психологічного механізму формування іншомовних здібностей. Шумський О.Л. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.334-342. - укр. УДК 378.147.
У статті розкрито сутність поняття "іншомовні здібності". Виокремлено основні компоненти структури іншомовних здібностей. Проаналізовано індивідуально-типові особливості засвоєння мови. Визначено роль і місце зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на формування іншомовних здібностей особистості. Доведено, що основою даних здібностей є іншомовне мислення, почуття мови та розвиток мовленнєвих процесів. Схарактеризовано загальну структуру психологічного механізму формування іншомовних здібностей особистості.

15.17.12.3431/205458. Самоідентичність: проблема суб'єктності та індивідуальності. Скотна Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.7-13. - укр. УДК 165.24.001.3.
У статті висвітлюються базові психологічні підходи до проблеми ідентичності. Проаналізовано специфіку дослідження цього феномену з точки зору найбільш відомих у психологічній науці напрямів. Виділено основні механізми становлення самоідентичності у процесі розвитку особистості.

15.17.12.3432/205531. Особистісна ідентичність у процесі адаптації в ситуації життєвих змін. Левченко В.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.78-86. - укр. УДК 159.9.
У статті представлено аналіз сучасних підходів до виявлення феномену особистісної ідентичності як динамічної структури. Розглянуто психологічні особливості становлення, прояву та трансформації ідентичності в період життєвих змін.

15.17.12.3433/206132. Змістовий аспект креативної особистості в уявленні зарубіжних і вітчизняних дослідників. Цзя Яочен. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.156-160. - укр. УДК 378:316.61.
У статті досліджено погляди вчених щодо сутності креативності у наукових дослідженнях. Розкрито погляди зарубіжних і вітчизняних дослідників щодо сутності змістових складових креативності особистості.

15.17.12.3434/207334. Особливості динаміки психічних станів суб'єкта групового психологічного тренінгу особистісного зростання. Горох О.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.70-83. - укр. УДК 159.96:159.962.7.
Проблема особливостей психічних станів людини стає все більш популярною, розповсюдженою та необхідною для детального вивчення серед практикуючих психологів. Головною специфікою даної області є вплив негативних факторів зовнішнього середовища на стани людини, що призводять до деформації психічних проявів індивіда. Така деструктивна поведінка, яка спричинена зміненими психічними станами, руйнує нормальне життя людини, порушує процес особистісного становлення та реалізації власного потенціалу. Внаслідок утворюється внутрішній дискомфорт, який постійно конфліктує з оточуючим середовищем. Здійснений аналіз літературних джерел наголошує, що одним із найбільш дієвих методів допомоги та оптимізації психічних станів суб'єкта у сучасній психології є груповий психологічний тренінг. Проте різноплановість наукових досліджень зумовлює наявні прогалини у розумінні особливостей подолання негативних психічних станів. Таким чином, у статті представлено розроблену авторську програму групового психологічного тренінгу особистісного зростання, що спрямована на забезпечення оптимізації психічних станів особистості. Розроблені та впроваджені вправи направлені на зняття психологічної напруги, вивільнення негативних емоцій, розвитку нових навичок та звичок, вміння ставити життєві цілі та створювати програму їх реалізації у житті. Також описано основні психічні стани особистості. Визначено, що їх завищені показники негативно впливають на нормальну життєдіяльність людини. Серед них виділяють: агресивність, ригідність, тривожність та фрустрацію. Значенню приділено вивченню загальної активності, почуттю та настрою. Досліджено, що дані психічні стани людини піддаються позитивним змінам. І можуть бути керовані людиною відповідно до певних обставин. За результатами дослідження було виявлено, що груповий психологічний тренінг особистісного зростання оптимізував та покращив психічні стани людини. Унаслідок чого відбулися зрушення з негативної точки життя людини у більш позитивну. Важливим моментом є досягнення взаєморозуміння та прагнення до гармонії між внутрішнім світом людини та соціальним оточенням.

15.17.12.3435/207335. Феномен мовної особистості в сучасному освітньому просторі: теоретичний аспект. Губарь О.Г. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1, С.84-95. - укр. УДК 159.923:81:[37]"712".
Стаття присвячена теоретичному визначенню змісту поняття мовна особистість в сучасному світі. У статті здійснюється дослідження та узагальнення основних існуючих на даний момент наукових точки зору на феномен "мовної особистості" в сучасному науковому світі, з'ясовується провідний його зміст та трактування в сучасній парадигмі міждисциплінарних відносин. Автором висвітлюється низка сучасних поглядів на трактування мовної особистості та її роль в процесі розвитку та соціалізації дітей: з точки зору лінгвістичних та психологічних наук. Здійснюється аналіз поглядів на тлумачення терміну в працях вітчизняних та зарубіжних науковців: Г. Богін, О. Біляєв, А. Богуш, Й. Вейсгербер, М. Вашуленко, Т. Дрідзе, І. Зимня, Ю. Караулов, О. Леонтьев, Г. Онкович, Л. Паламар, В. Тарасун та ін. Спираючись на проведений теоретичний аналіз поглядів на трактування поняття автор здійснює узагальнене визначення поняття мовній особистості з позиції лінгводидактики. В статті розглядаються основні моделі мовної особистості за Ю. Карауловим, В. Масловою, І. Чернухіною та ін. Автором розкриваються та уточнюється характер провідних об'єктивних та суб'єктивних чинників, що здійснюють вплив на процес формування мовної особистості, основні етапи розвитку крізь які вона проходить в процесі свого становлення, підіймаючись на вищий рівень мовної культури. Здійснюється розгляд з позиції аналізу спілкування та навчання спілкуванню розвиток теорії мовної особистості у ракурсі співвідношення до особистості "мови" й "мовлення" і, відповідно, визначення терміну "мовленнєва особистість". Окреслено стан розробленості проблеми співвіднесеності "мови" та "мовлення", на тлі диференційних ознак (врахування рівнів мови, видів мовної діяльності, сфер та ситуацій мовного спілкування), які призвели до виокремлення поняття мовленнєвої особистості як об'єкта вивчення лінгводидактики та теорії мовленнєвої діяльності. Виходячи з науково-теоретичного аналізу проведеного в процесі дослідження в статті окреслено сучасний стан та взаємозв'язок між існуючими поняттями мовної та мовленнєвої особистості у загальній і спеціальній психолого-педагогічній та лінгводидактичній літературі. Зокрема, з'ясовано погляди М. Вашуленко, Ю. Караулова, Ю. Прохорова, М. Черкасова на поняття мовна та мовленнєва особистосіть , основні розбіжності між ними. Широко розкрито зміст поняття "мовна особистість", як інтегративного, з певними структурними елементами, які стосуються мови, мовлення та позамовних явищ. Вказується на те, що мовна особистість містить у собі комунікативну компетенцію та мовну здатність, порушення розвитку, якої в свою чергу призводить до проблем з соціалізацією та адаптацією особистості в сучасному суспільстві й потребує подальшого дослідження та розробки з урахуванням збільшення кількості мовленнєвих порушень серед дітей та дорослих.

15.17.12.3436/207420. До проблеми суті категорії відображення у психології. Хохліна О.П. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.412-423. - укр. УДК 159.9.01.
У статті представлено результати теоретичного дослідження проблеми суті категорії відображення у психології. Категоріальний апарат психології є складовою її методології - інструментарію дослідника та практика, який визначає вихідні теоретичні основи, шляхи і методи побудови знань і процесу досягнення результату праці. У системі категорій психології особливе місце відводиться категорії відображення. Завдяки категорії відображення розкривається набільш загальна та найбільш суттєва характеристика психіки: психічні явища розглядаються як різноманітні форми та рівні суб'єктивного відображення об'єктивної дійсності. Звернення до суті цієї категорії дозволяє структурувати наявні знання щодо психічних явищ, певною мірою абстрагуючись від їх конкретного змісту, а тим самим - систематизувати та піднімати на більш високий рівень узагальнення. Розуміння суті психічного відображення має значення для розробки теоретичних засад як наукового вивчення кожного психічного явища, так і визначення адекватних шляхів психолого-педагогічного впливу щодо його зміни у суб'єкта - розвитку, формування, корекції. Психічне відображення пов'язується щонайперше з когнітивною сферою, але відмічається, що всі психічні явища - суть відображення об'єктивної дійсності. Тобто, у контексті відображення розглядаються не лише пізнавальні психічні процеси, а й емоційно-вольова сфера, психічні стани та властивості. У статті психічне відображення розглядається на різних рівнях: сенсорно-перцептивному, уявлення, мисленнєво-мовленнєвому та свідомості. Ці рівні розрізняються за формою відображення, його "глибиною" та "обсягом", за умовами, необхідними для його формування і розвитку, а також за особливостями прояву його регулюючої функції.

15.17.12.3437/208206. "Ідентифікація особистості" vs "ідентичність особистості": співвідношення понять. Комаренко В.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.49-54. - укр. УДК 159.922.
У статті розглянуто існуючі підходи науковців-гуманітаріїв до поняття ідентифікації та ідентичності особистості, проведено паралелі між ними та окреслено дистинктивні характеристики кожного із понять. Проаналізовано поняття ідентитету та дискурсивної спільноти. Охарактеризовано поняття соціальної та особистісної ідентичностей, представлено види і форми ідентифікації. Значну увагу приділено розгляду поняття гендерної та професійної ідентичності.

15.17.12.3438/208797. Природне прагнення набуття чеснот: метаантропологічний вимір. Сливка С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.245-252. - укр. УДК 340.12.
Досліджено поняття чеснот, його метаантропологічний вимір. Основну увагу зосереджено на характеристиці чеснот. Доведено, що процес набуття чеснот у метаантропологічному вимірі має природні детермінанти, які у статті також розглянуто.

15.17.12.3439/209008. Метод дослідження когнітивних функцій людини. Навроцька К.С., Бачинський М.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №3(56), С.143-147. - укр. УДК 616.8-009.
Когнітивний аналіз один з найбільш потужних інструментів дослідження процесу пізнавання навколишнього середовища людиною. Він сприяє кращому розумінню існуючих проблем, виявлення протиріч і якісному аналізу процесів, що протікають. Для дослідження реакції людини під час екстремального стану розроблений метод, який здатний оцінити когнітивну сферу особистості і відповідно можливості її роботи в нестабільному середовищі.

15.17.12.3440/210301. Психологічні механізми та чинники розвитку професійного мислення. Диса О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.43-51. - укр. УДК 159.955.
Розглянуто особливості розвитку професійного мислення та застосовано суб'єктний підхід до пояснення цього процесу. Доведено, що на трудовому етапі професіогенезу відбувається процес смислоутворення, зумовлений зовнішніми та внутрішніми чинниками професійної діяльності. Основний психологічний механізм смислоутворення - внутрішній діалог, який впливає на розвиток свідомості та за певних умов може ставати внутрішньоособистісним утворенням.

15.17.12.3441/210305. Роль гуманності як позитивної цінності як умова благополуччя особистості. Носенко Е.Л., Лисенко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.77-81. - укр. УДК 159.922.1-058.833.

Доведено провідну роль гуманності як позитивної цінності у психологічному благополуччі особистості. Доведено, що серед обраних для кореляційно-регресійного аналізу дев'яти параметрів найбільшу кількість ознак благополуччя людини має "сильна" риса характеру - доброзичливість, яка з високим рівнем статистичної значущості корелює із загальним показником психологічного благополуччя. Показано, що наступними імовірними предикторами благополуччя є любов і соціальний інтелект.

15.17.12.3442/210309. Особливості сприйняття життєвого шляху під впливом травматичного тілесного досвіду. Шебанова В.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.112-121. - укр. УДК 159.9:61.
Розглянуто особливості контексту життєвого шляху та його сприйняття, що формується під впливом травматичного тілесного досвіду (на прикладі вагітних із досвідом лікування безпліддя, спричиненого проблемами харчової поведінки й деформаціями ваги). З'ясовано, що негативні переживання переважно пов'язані з батьківською родиною, зокрема з ситуаціями фізичного й психологічного насильства; значущий відсоток негативних подій складають спогади на тему "харчове насильство".

15.17.12.3443/210422. Forgiveness as a multifunctional coping resource of a mature personality. Nosenko E.L., Sokur A.V. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.3-10. - англ. УДК 159.923.
Розглянуто теоретичні концепції ролі готовності пробачати як особистісного фактора, що впливає на ефективність психологічного подолання стресу. Наведено емпіричні дані, що свідчать про наявність розбіжностей між групами досліджуваних із різними рівнями схильності пробачати (себе, інших і загального рівня пробачення) за показниками ефективності копінг-поведінки. З'ясовано, що за високого рівня схильності до самопробачення індивіди характеризуються низьким рівнем звернення до емоційно-фокусованої копінг-стратегії та самоінвалідизації як негативної проактивної копінг-стратегії. Доведено, що за високого рівня готовності пробачати інших спостерігається низький рівень відволікання та наявність тенденції до високого рівня пошуку соціальної підтримки в подоланні стресу. За високого загального рівня готовності до пробачення виявлено високий рівень орієнтації на вирішення проблеми, низький рівень застосування стратегії фокусування на емоціях і низький рівень прояву тенденції до самоінвалідизації.

15.17.12.3444/210424. Personal factors of gelotophobia as a form of humor response inadequacy. Opykhailo O.B. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.19-26. - англ. УДК 159.923.375.
Наведено детальний огляд результатів останніх досліджень, присвячених вивченню гелотофобії. Розглянуто результати перевірки припущення про зумовленість наявності в людини гелотофобії притаманністю їй певних рис, що відрізняються від рис індивідів, які не страждають на гелотофобію. Розширено теоретичні уявлення про психологічний феномен страху стати об'єктом жартів, досі недостатньо емпірично досліджений у вітчизняній психології. Результати проведеного дослідження можуть бути застосовані в практиці психологічного консультування та психотерапії.

15.17.12.3445/210425. Копінг-стратегії як фактор "позитивної" адаптації вимушених мігрантів. Богучарова О.І., Ткаченко Н.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.27-36. - укр. УДК 159.923. 363: 076.
За результатами дослідження українських юнаків серед внутрішньо переміщених осіб (ВПО) виявлено, що перспективи позитивної адаптації особистості тим сприятливіші, чим вищі індекси продуктивних копінг-стратегій і чим більше задіяні копінг-ресурси поведінки подолання стресу. Доведено, що переважна більшість ВПО мають обмежений спектр копінг-стратегій і ресурсів стресоподолання, низькі показники рефлексії і осмислення життя, суперечливу модель інтернального контролю, що стосується відповідальності, звернену до минулого, поряд із високою ситуативною тривожністю. Продемонстровано, що травма вимушеної міграції негативно впливає на всі компоненти "позитивної" адаптації ВПО за винятком копінгів сімейних ситуацій.

15.17.12.3446/210427. Вплив індивідуально-типологічних властивостей на продуктивність інтелекту. Волков Д.С., Ноздрін С.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.44-53. - укр. УДК 159.923.
Проаналізовано наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, що стосуються дослідження інтелекту, а також індивідуально-типологічних властивостей особистості. Вивчено вплив індивідуально-типологічних властивостей на продуктивність інтелекту особистості. Установлено підвищення продуктивності інтелекту в разі високої спонтанності, сензитивності та низької екстраверсії, лабільності й ригідності. Доведено збільшення швидкості виконання інтелектуальних завдань за високої спонтанності, сензитивності, тривожності, агресивності, ригідності та низької інтроверсії. Уперше запропоновано й розраховано показники динаміки зниження кількості виконаних завдань протягом усього часу (Di) і показник зниження кількості правильно виконаних завдань протягом усього часу (Dp). З огляду на результати дослідження можна стверджувати про важливість врахування індивідуально-типологічних властивостей особистості в умовах ведення професійної діяльності для підвищення ефективності праці.

15.17.12.3447/210432. Интеграция двух основных взглядов на природу человека. Левит Л.З. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.90-92. - рос. УДК 159.923.
Описано два погляди на природу людини, а саме "трагічний" та "утопічний", які виникли і сформувались у науці протягом двох останніх століть. Запропоновано двосистемну та багаторівневу особистісно-орієнтовану концепцію щастя, що інтегрує обидва підходи в ширших межах і позбавляє суперечностей між ними.

15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія

15.17.12.3448/203082. Типи агресивної поведінки дітей із розумовою відсталістю. Руденко Л.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.66-77. - укр. УДК 159.922.762:616.89-008.449.9.
У статті розглянуто основні типи агресивної поведінки в дітей із легким і помірним ступенем розумової відсталості, які були виведені експериментальним шляхом, опираючись на дані власного дослідження під час проведення факторного аналізу. У результаті проведеного аналізу було виділено чотири типи поведінки: особистісно-дезадаптаційний тип, що проявляється у формі прямої реактивної агресії часто захисного характеру; демонстративно-ворожий тип, що найчастіше проявляється у формі прямої реактивної чи спонтанної агресії вербального характеру; активно-директивний тип, що проявляється у формі прямої реактивної агресії фізичного характеру, та спонтанно-комунікативний тип, що проявляється у формі спонтанної прямої чи непрямої агресії вербального характеру.

15.17.12.3449/203157. Професійне самовизначення старшокласників як психолого-педагогічна проблема. Гудименко К.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46), С.227-233. - укр. УДК 159: 038.
Проблема професійного самовизначення старших школярів посідає важливе місце у психології та педагогіці. Гуманістичні цілі виховання та навчання передбачають гармонійний розвиток особистості школяра, вияв його творчості, самостійності, і особливо це стосується рішення щодо обрання майбутньої професії. У науковій літературі є різноманітні підходи щодо виявлення психологічних чинників прийняття рішення щодо вибору трудової діяльності. У статті з'ясовано основні стадії становлення суб'єкту професійного самовизначення. Виокремлено підходи стосовно етапів професійного самовизначення особистості. Професійне самовизначення розглядають як процес, який включає весь професійний шлях: від появи професійних інтересів, намірів, схильностей до виходу із трудової діяльності.

15.17.12.3450/203545. Вплив слухання музики на психоемоційний стан підлітків. Калиниченко А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57), С.172-181. - укр. УДК 37.032 +159.91.
У статті розглядаються особливості психо-емоційного стану підлітків під час слухання музики. Встановлено, що під час звучання сучасної музики у 84,78 % випадків виникає підвищення настрою, відчуття збудження, наступальні тенденції, висока активність, потреба активно діяти і досягати успіху. Слухання класичної музики викликає відчуття впевненості, наполегливості, високої працездатності, спокою (58,71 %) та музичного "ознобу" (23,91 %). Музика допомагає подолати та зменшити неприємні відчуття за умови негативного емоційного стану для 60,87 % опитаних підлітків. При цьому пріоритети надаються класичній музиці (21,74 %), року (19,57 %), поп-музиці (17,39 %), рідко використовуються шансон (4,35 %), диско (4,35 %) та кантрі (2,17 %).

15.17.12.3451/203981. Вікові особливості підлітків у контексті формування інформаційної культури в мережевому спілкуванні. Оранюк Б.Ю. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.283-293. - укр. УДК 371.4:844.
У статті розглядаються вікові особливості підлітків, які є учасниками мережевого спілкування. Висвітлено проблеми, які визначають поведінку дитини шкільного віку (5-8 класи) в мережевому спілкуванні. Показано, які методологічні підходи використано в якості методологічної орієнтації щодо використання певної характерної сукупності взаємозалежних ідей, понять, принципів і способів розкриття феномену дослідження. Виділено основні протиріччя розвитку підліткового віку, які визначаються тенденціями розвитку індивідуалізації та соціалізації особистості. Запропоновано орієнтовну класифікація агресивної поведінки підлітків в мережевому спілкуванні. Розкрито основні напрями педагогічного формування інформаційної культури в учнів у мережевому спілкуванні.

15.17.12.3452/204837. Соціально-психологічна дезадаптація обдарованих дітей як фактор девіантної поведінки. Подольська Є.А., Єременко Ю.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.255-259. - укр. УДК 316.74:34.
У статті аналізуються внутрішні та зовнішні, об'єктивні та суб'єктивні детермінанти актуалізації та реалізації феномену обдарованості школярів. В якості базової характеристики обдарованості визначається творча активність особистості, що знаходить всій прояв та розвиток в умовах певного освітнього середовища. Виявляються причини і характеристики соціально-психологічної дезадаптації дітей та підлітків. Виокремлюються дві групи факторів дезадаптації: внутрішні (індивідуально-типологічні) і зовнішні (соціально-психологічні). Підкреслюється, що вплив цих факторів на особистість обдарованої дитини підвищує рівень тривожності, змінює самооцінки дитини, що викликає у неї відчуття дисгармонії, актуалізує соціальну дезадаптацію, яка виявляється в різних формах асоціальної, у тому числі агресивної, поведінки. Обгрунтовується висновок про те, що невідповідність умов і вимог навчального процесу в межах певного навчального закладу, соціального середовища в цілому психофізіологічним потребам і можливостям обдарованих дітей є одним із важливіших ризикогенних чинників їхньої девіантної поведінки.

15.17.12.3453/208087. До питання про історичну періодизацію психічного розвитку дітей. Дячок С. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8, С.37-45. - укр. УДК 159.922(091).
У статті розглянуте актуальне питання вікової періодизації психічного розвитку дитини. Проблема вікової періодизації психічного розвитку надзвичайно важка і важлива як для науки, так і для педагогічної практики. Її рішення, з одного боку, пов'язано з уявленнями про рушійні сили та умови психічного розвитку, а з іншого впливає на стратегію побудови системи освіти підростаючого покоління. Так, надзвичайно популярні в сучасній психології періодизації психічного розвитку Ж. Піаже і Е. Еріксона розкривають закономірності становлення одна інтелекту, а інша особистості дитини. Оскільки дитина розвивається у соціумі, нам було важливо визначити особливості пізнавального та емоційного розвитку у різні вікові періоди, адже формування соціальних компетенцій буде залежати від них.

15.17.12.3454/210297. Задоволення актуальних потреб як фактор психологічної адаптації до стресу в студентів-психологів у період сесії. Анпілова Д.В., Донець О.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.3-11. - укр. УДК 159.944.4.
Розглянуто проблему адаптації студентів до стресу в період сесії. Представлено результати дослідження рівня стресу у студентів психологічних спеціальностей під час сесії. Установлено зв'язок між задоволенням актуальних потреб та рівнем нервово-психічного напруження у студентів-психологів у період сесії. Визначено, що задоволення потреби в безпеці та соціальних потреб - найпродуктивніші механізми зниження рівня стресу. Доведено вплив екзаменаційного стресу на виникнення депресії у студентів-психологів.

15.17.12.3455/210299. Зв'язок суверенності психологічного простору з рівнем егоїзму та захисними механізмами в юнацькому віці. Буханець А.О., Байєр О.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.23-31. - укр. УДК 159.922.8:159.923.2.
Розглянуто та обґрунтовано питання порушення психологічного простору юнаків і впливу даного явища на вибір захисних механізмів. Описано результати емпіричного дослідження, за якими визначено, що юнаки із порушеною суверенністю психологічного простору здебільшого обирають заміщення, проекцію та гіперкомпенсацію як засоби психологічного захисту. Також з'ясовано, що юнаки, суверенність речей яких порушували, мають високий рівень егоїзму.

15.17.12.3456/210300. Індивідуально-психологічні особливості обробки інформації у студентів вищих навчальних закладів. Волков Д.С., Ноздрін С.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.32-42. - укр. УДК 159.923.
Проаналізовано сучасний стан вищої освіти в Україні. Досліджено індивідуально-психологічні особливості обробки інформації студентами вищих навчальних закладів. Визначено взаємозв'язки між особливостями обробки інформації, рівнем

стресостійкості та соціальної адаптації, показниками мотивації на досягнення успіху. Встановлено прямі взаємозв'язки між показниками нейротизму та соціальною дезадаптацією, абстрактно-довільним типом засвоєння інформації; екстраверсії та абстрактно-послідовним типом засвоєння інформації, рівнем стресостійкості та соціальної адаптації. Зворотні кореляційні зв'язки виявлено між показниками нейротизму та конкретно-послідовним типом засвоєння інформації; між показниками екстраверсії та абстрактно-довільним типом засвоєння інформації. З огляду на результати дослідження можемо стверджувати про важливість діагностування показників темпераменту для визначення таких індивідуально-психологічних особливостей, як показники стресостійкості та соціальної адаптації, мотивації на досягнення успіху, тип засвоєння інформації, важливих для успішного навчання у вищій школі.

15.17.12.3457/210307. Психодіагностика розвитку емоційного інтелекту особистості в старшому шкільному віці. Опанасюк І.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.94-103. - укр. УДК 159.922.736.4.
Досліджено феномен емоційного інтелекту та його прояви в старшому шкільному віці. Показано, що емоційний інтелект дає змогу старшокласнику зменшити вплив негативних переживань за рахунок контролю над ситуацією й власними емоціями. Проведено психодіагностику розвитку емоційного інтелекту в старшокласників і проаналізовано кореляційні й факторні зв'язки між такими його складниками: розуміння своїх і чужих емоцій; керування своїми і чужими емоціями; емоційна поінформованість; самомотивація; емпатія; розпізнавання емоцій в інших; емоційна спрямованість. Визначено перспективи розвитку емоційного інтелекту старшокласників із метою підвищити ефективність його функціонування.

15.17.12.3458/210423. Maternal upbringing as a factor of perfectionism development. Chernova L.V., Bayer O.O. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.11-18. - англ. УДК 159.922.7:316.356.2.
Досліджено роль материнського виховання у розвитку перфекціонізму дитини. До вибірки досліджуваних увійшли 35 підлітків-учнів 9-11 класів. Як психодіагностичні засоби застосовано Багатовимірну шкалу перфекціонізму Х'юітта-Флетта, Багатовимірну шкалу перфекціонізму Фроста та опитувальник "Підлітки про батьків". Одержані дані оброблено із застосуванням кореляційного аналізу та критерію U-Манна-Уїтні. Установлено, що високі показники, які стосуються перфекціонізму в дитини, пов'язані із притаманними матері відсутністю позитивного інтереса та вираженими директивністю, ворожістю і непослідовністю у вихованні. Водночас зв'язку між високими стандартами діяльності, характерними для дитини, та особливостями виховного впливу матері виявлено не було.

15.17.12.3459/210426. Зв'язок суверенності психологічного простору із типом копінг-стратегій і наявністю внутрішньоособистісних конфліктів в юнацькому віці. Буханець А.О., Байєр О.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.37-43. - укр. УДК 159. 922.8:159.923.2.
Розглянуто й обґрунтовано актуальність проблеми порушення психологічного простору юнаків і зв'язку даного явища із їх вибором копінг-стратегій і наявністю внутрішньоособистісних конфліктів. Наведено результати емпіричного дослідження, згідно із якими для молодих людей із порушеною суверенністю психологічного простору характерне уникнення як копінг-стратегія. З'ясовано, що молоді, суверенність психологічного простору яких порушувалася, притаманна наявність конфлікту у внутрішньоособистісній сфері.

15.17.12.3460/210429. Прокрастинація як чинник емоційного ставлення студентів до навчальної діяльності. Кузнєцов М.А., Козуб Я.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.61-69. - укр. УДК 159.942.5; 378:001.891.
У статті проаналізовано емоційне ставлення до навчально-професійної діяльності у студентів, що виявляють схильність до академічної прокрастинації. Емоційне ставлення розглянуто як систему інтегральних та парціальних емоційних настанов на навчання, а прокрастинація - як порушення регуляції діяльності, що виявляється у відкладанні навчальних завдань на майбутнє. Доведено, що за високої прокрастинації суттєво підсилюється негативне емоційне ставлення до навчання, а показники позитивного ставлення, навпаки, знижуються. Емоційне ставлення до навчання в успішних студентів порушується значно більше, ніж у слабкоуспішних. У студентів-прокрастинаторів з високою успішністю виявлено ознаки прокрастинації "напруженого", а в слабкоуспішних студентів - "розслабленого" типу.

15.17.12.3461/210430. Характер зв'язку етнічної ідентичності і психологічного потенціалу в підлітковому віці. Фролова Н.В., Грисенко Н.В., Ільїна Г.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.70-78. - укр. УДК 159.923.2.
Подано результати емпіричного дослідження зв'язку психологічного потенціалу особистості з етнічною ідентичністю в підлітковому віці. Визначено, що успішність формування психологічного потенціалу особистості визначають мірою реалізації основних його функцій: самовизначення, збереження етнічної ідентичності та її реалізації. Доведено, що підлітки з високим рівнем етнічної ідентичності мають високі показники виявлення складових елементів психологічного потенціалу особистості, а саме життєстійкості, усвідомленості життя й самоактуалізації.

15.17.12.3462/210431. Системна рефлексія як предиктор оптимального функціонування юнаків. Четверик-Бурчак А.Г., Куц В.Є. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.79-89. - укр. УДК 159.923.
Подано результати емпіричного та теоретичного аналізу проблеми визначення особистісних ресурсів оптимального функціонування людини. Обґрунтовано доцільність розгляду рефлексії як системного утворення, вираженого у трьох формах репрезентації (системна рефлексія, квазірефлексія, інтроспекція). Доведено зв'язок системної рефлексії із суб'єктивним та психологічним благополуччям, переживанням людиною стану безперервності психічного здоров'я. Виявлено, що співвідношення видів рефлексії старшокласників відповідає нормативним показникам дорослої людини. Емпірично доведено відсутність статевих відмінностей за різними видами рефлексії та формами прояву благополуччя старшокласників.

15.41 Соціальна психологія

15.17.12.3463/203978. Особливості соціалізації юного лідера громадянського суспільства. Любарець В.В. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.256-263. - укр. УДК 377.013.42.
У публікації означено особливості соціалізації особистості як необхідну передумову підготовки юних лідерів громадянського суспільства. Здійснено аналіз різних підходів учених до питань соціалізації юних лідерів громадянського суспільства. Висвітлено кляпові питання актуальної проблеми сьогодення - соціалізації юних лідерів громадянського суспільства та визначення

інноваційних аспектів педагогізації освітнього середовища формування сучасного лідера громадянського суспільства. Означено необхідність створення юдиного інноваційного освітнього середовища: Школа - Вищий навчальний заклад - Громадська організація. Встановлено необхідні шляхи оптимізації процесу соціалізації юних лідерів громадянського суспільства. Визначено організаційно-педагогічні умови, спрямовані на соціалізація учасників інноваційного інформаційно-освітнього середовища. Окреслено подальші об'єкти дослідження в соціалізуючому інформаційно-освітньому середовищі формування юного лідера громадянського суспільства.

15.17.12.3464/204745. Дозвіллєві практики як фактор соціалізації міських та сільських підлітків. Агамірьян Л.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35, С.92-98. - рос. УДК 316.614.6.
У статті розглядаються особливості реалізації дозвіллєвих практик підлітками Харкова і Харківської області. Аналізуються найбільш значущі подібності та відмінності в проведенні дозвілля сільською та міською підлітковою молоддю. Підкреслюється, що серед сільських підлітків більш популярними є відвідування дискотек, клубів, перегляд телевізійних передач, відвідування церкви; міські підлітки частіше, ніж їхні однолітки в області, відвідують кінотеатри. Наводяться дані, що свідчать про те, що найпоширенішими формами реалізації підліткового дозвілля як у Харкові, так і в селах Харківської області є спілкування в соціальних мережах, прослуховування музичних записів, просто відпочинок, зустрічі з друзями, знайомими, прийом і відвідування гостей. Робиться висновок про те, що в обох групах респондентів домінують пасивні види дозвілля, що з появою Інтернету уніфікуються дозвіллєві практики міської та сільської підліткової молоді, що об'єктивні (дозвіллєва інфраструктура, матеріальне становище сім'ї підлітка) і суб'єктивні чинники (ціннісні орієнтації, мотиви, установки) сьогодні вже не здійснюють суттєвого впливу на вибір повсякденних, у тому числі дозвіллєвих, практик міських і сільських підлітків, як це було ще 10-15 років тому.

15.17.12.3465/204833. Роль ідеологічних чинників у формуванні дружніх стосунків студентської молоді: результати дослідження з факторіальним дизайном. Марченко А.М., Сидоров М.В.-С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.227-233. - укр. УДК 303.42, 303.68.
Стаття ґрунтується на експериментальних опитуваннях, проведених восени 2015 р. В Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Метою дослідження став аналіз ролі ідеологічних чинників у формуванні дружніх стосунків у період суттєвих соціально-політичних змін в Україні, теоретичним підґрунтям чого став символічний інтеракціонізм та теорія соціального обміну. Задля аналізу даних використовувався метод віньєток. У виміри віньєток включені такі характеристики, як стать, вік, регіон, мова, ставлення до "Євромайдану", ставлення до навчання в університеті, наявність досвіду допомоги від вказаної особи та способи проведення вільного часу. Результати дослідження демонструють, що ставлення до "Євромайдану" залишається важливим критерієм дружнього спілкування. Окрім того, дослідження виявило ряд інших важливих аспектів дружніх відносин, серед яких ідеологічні чинники не відіграють суттєвої ролі.

15.17.12.3466/204856. Обдарованість як наукове поняття та соціально-психологічний феномен. Подольська Є.А., Єременко Ю.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36, С.103-108. - рос. УДК 316.74:34.
У статті здійснюється аналіз феномену обдарованості як інтегральної якості особистості, що містить у собі її здібності, знання, вміння та навички, що забезпечують потенційну можливість досягнення успіху в тій чи іншій сфері діяльності. Рівень розвитку, якісна своєрідність і характер обдарованості розглядаються як результат взаємодії спадковості і соціального середовища. Виокремлюються сутнісні характеристики обдарованих дітей. Обґрунтовується необхідність створення системи наукового супроводу процесу діагностики та розвитку дітей, які володіють підвищеним рівнем креативності і таланту. Розкривається соціальний зміст державної програми допомоги обдарованим дітям, узагальнюється досвід роботи освітніх закладів Харкова з обдарованою учнівською молоддю. Окреслюються перспективи соціологічного аналізу носіїв обдарованості.

15.17.12.3467/205935. Соціометричне дослідження міжособистісних взаємин студентів академічної групи. Васюк О., Виговська С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.118-122. - укр. УДК 303.423:305 - 057.87.
У статті здійснено вивчення міжособистісних взаємин студентів академічної групи вищого навчального закладу за допомогою соціометричного тесту. Це дає можливість сформувати культуру відносин, створити позитивний психологічний клімат у колективі, що сприятиме успішності студентів у навчанні.

15.17.12.3468/206059. Професійна підготовка майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю з метою формування їх конфліктологічної компетентності. Тітаренко І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.128-132. - укр. УДК 659.1 - 051:005.336.2.
У статті розглянуто різні підходи до визначення поняття "професійна підготовка майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю", визначено компоненти професійної підготовки (суб'єктний, цільовий, змістовий, організаційно-діяльнісний, результативний), виявлено особливості формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю: збагачення мотиваційно-ціннісної сфери новими мотивами, цінностями, установками на конструктивне вирішення конфліктів; здобуття фундаментальних, понятійних і технологічних знань у галузі конфліктології; формування конфліктологічних умінь; дотримання конфліктологічної позиції.

15.17.12.3469/207401. Об'єктивація психологічних захистів у підлітків із заїканням у форматі активного соціально-психологічного пізнання. Кононова М.М., Степаниця Д.Ю. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.197-206. - укр. УДК 159.964:159.98.
У статті розглянуто структурно-функціональні і змістовні аспекти системи психологічних захистів підлітків із невротичною формою заїкання. З'ясовано, що в основі труднощів у спілкуванні підлітків із заїканням знаходиться використання психологічних захистів, які під впливом повторювання фруструючих ситуацій організовуються в захисно-адаптивні комплекси. Спираючись на результати досліджень, стверджується, що глибинні детермінанти захистів суб'єкта мають вираження в поведінкових реакціях, що пов'язані з особистісною проблемою. Підкреслюється, що у тому випадку, коли збільшене психічне збудження через обставини не може бути відреаговано, починають працювати захисні механізми психіки, переводячи енергію травматичного збудження в тілесні симптоми, і розрядка відбувається в соматичній сфері. Проаналізовано особливості проявів таких захисних механізмів, як регресія, заміщення, інтелектуалізація, проекція, витіснення, заперечення, компенсація у заїкуватих підлітків. Вивчаються можливості пізнання психологічних захистів в різних теоріях. Розглядаються методи дослідження захисної активності суб'єкта, які умовно можна поділити на тестові та проективні. Робиться акцент на діагностико-корекційних можливостях методу активного соціально-психологічного пізнання, розробленого в контексті психодинамічної теорії. Підкреслюється, що пізнання психологічних захистів у форматі АСПП передбачає урахування структурних та енергетичних

особливостей свідомого і несвідомого у їх взаємозв'язках, що надає переваги процесуальній діагностиці, яка передбачає постійне єднання діагностики з психокорекцією.

15.17.12.3470/213092. Структурно-стратегічний аспект професійно орієнтованого мовлення психолога-посередника. Левчик І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.102-108. - укр. УДК 881.111:159.9+367.
Охарактеризовано структуру мовлення психолога-посередника на основі п'ятифазової моделі його професійної мовленнєвої поведінки, що передбачає наступні п'ять мовленнєвих дій: вступну бесіду з конфліктуючими сторонами; розгляд позицій кожної зі сторін; пошук оптимального вирішення проблеми; переконання у правомірності прийняття компромісного рішення; оформлення домовленості між сторонами. Проаналізовано кожен із названих етапів процесу медіації з точки зору розумової і мовленнєвої роботи фахівця та на основі цього виведено структуру його мовлення. Визначено поняття "стратегії мовленнєвої поведінки" щодо професійної діяльності психолога-посередника та описано її залежність від обраної сперечальниками моделі поведінки в переговорах. Описано основні типи поведінки учасників перемовин, а саме: уникнення, поступка, заперечення, наступ. Виявлено відповідність стратегії мовленнєвої поведінки медіатора до обраного ним стилю посередництва. Визначено тактику і логіку мовленнєвої поведінки медіатора відповідно до етапів медіативної бесіди.

15.81 Прикладна психологія

15.17.12.3471/203097. Задоволеність професійною діяльністю як індикатор нейротизму суб'єктів праці. Щербакова І.М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.186-191. - укр. УДК 37.112:3011:613.86.
У статті розглянуто основні підходи до визначення задоволеності професійною діяльністю як індикатора рівня нейротизму (підвищеної емоційної нестійкості) суб'єктів праці. Проаналізовано нейротизм як показник підвищеної емоційної нестійкості, що визначає низьку емоційну гнучкість учителя. Визначено необхідність упровадження у професійну діяльність суб'єктів праці комплексних специфічних заходів психологічного та психфізіологічного забезпечення діяльності, а саме: психологічної перевтоми діагностики, корекції психічного здоров'я та психотерапевтичної допомоги, спрямованої на формування професійного довголіття.

15.17.12.3472/203100. Критерії та показники сформованості професійної надійності майбутніх працівників ОВС. Гаркавцев Є.І. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45), С.208-217. - укр. УДК [37.0:351.743] (477).
Стаття присвячена визначенню й обґрунтуванню критеріїв і показників сформованості професійної надійності майбутніх працівників органів внутрішніх справ. Визначено вимоги, яким повинні відповідати критерії; показано взаємозв'язок критеріїв і показників професійної надійності. Для визначення критеріїв і показників сформованості професійної надійності проаналізовано, ті критерії та показники, які використовували дослідники у процесі вивчення близьких за сутністю явищ - професійної компетентності, професійної придатності та професійної готовності майбутніх працівників ОВС до професійної діяльності. На підставі проведеного аналізу було виділено мотиваційний, знанієво-операційний, особистісно-регулятивний критерії сформованості професійної надійності. Надано характеристику кожного критерію професійної надійності, визначено показники та рівні її сформованості.

15.17.12.3473/203800. Професійні стреси: причини та методи запобігання. Самолюк Н.М. // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський нац. економічний ун-т ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11), С.165-173. - укр. УДК 331.44.
Визначено основні види стресу та їх вплив на організм працівника і на продуктивність його праці. Досліджено причини, які зумовлюють виникнення стресу на робочому місці в Україні та інших країнах світу. Розглянуто методи боротьби із стресом на різних рівнях управління. Охарактеризовано найефективніші стратегії та техніки, що сприяють запобіганню і зменшенню ризику виникнення стресу.

15.17.12.3474/205499. Кар'єрні очікування майбутніх учителів як фактор розвитку їх професійної кар'єри. Ляшова Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.48-52. - укр. УДК 378.1:331.108.4.
У статті розглянута актуальність досліджуваної проблеми. Узагальнені сучасні наукові положення щодо сутності феномена професійної кар'єри для сучасної теорії й практики. Певні умови розвитку кар'єрних очікувань, як відношення до професійної діяльності майбутніх учителів. Встановлено, що рівень розвитку кар'єрних очікувань майбутніх учителів визначається рівнем усвідомлення відносин майбутнього фахівця до професійної кар'єри.

15.17.12.3475/205879. Роль теорії експериментального навчання в процесі викладання та засвоєння іноземних мов. Сорока Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.16-20. - укр. УДК 159.9.
У статті пропонується огляд розвитку теорії емпіричного навчання в сучасній психології. Аналізуються та наводяться переваги застосування її основних положень в практиці навчання та процесі вивчення іноземних мов.

15.17.12.3476/205903. Причини надмірного естрадного хвилювання: теоретичні аспекти проблеми фобій музичного виконавства. Журавська Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.124-130. - укр. УДК 159.9:7.071.2.
У статті висвітлюються питання основних чинників виникнення та перебігу сценічних фобій. Автор опирається на існуючі музикознавчі роботи, дослідження відомих психологів, медичні дослідження та педагогічний досвід відомих виконавців.

15.17.12.3477/205925. Сутність та зміст поняття "готовність майбутніх учителів початкових класів до краєзнавчої роботи" у психолого-педагогічній літературі. Брижак Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.72-76. - укр. УДК 373.31.035.6 - 057.874.
У статті висвітлено сутність поняття "готовність майбутніх учителів початкових класів до краєзнавчої роботи". Виділені та охарактеризовані структурні компоненти дефініції, її критерії, показники, встановлений їхній взаємозв'язок.

15.17.12.3478/205928. Суб'єкт-об'єктні аспекти управління професійною мобільністю у закладі освіти. Івлєв О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.86-90. - укр. УДК 377.1.
У статті розглянуто проблему управління професійною мобільністю із врахуванням механізмів поведінки людини. Проаналізовано зв'язок професійної мобільності та параметрів особистості. Встановлено, що в умовах інформаційного суспільства збільшується вагомість чинників, які пов'язані із суб'єкт-об'єктним управлінням. Подальші дослідження передбачають аналіз психолого-педагогічних аспектів формування професійної мобільності.

15.17.12.3479/205930. Особливості створення моделі психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога. Зимянський А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.94-97. - укр. УДК 159.922:378.
У статті розкривається думка про можливість психологічного впливу на особистісний розвиток та його педагогічну організацію. Дано визначення поняття психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога. Визначаються ключові положення та основні принципи його організації. Зазначається, що дослідження психолого-педагогічного супроводу неможливе без визначення категорії технології та створення її моделі. Проаналізовано методологічні вимоги до створення моделі технології психолого-педагогічного супроводу. А також виділено і охарактеризовано блоки концептуальної моделі технології психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога.

15.17.12.3480/205933. Вплив емоціогенних умов на надійність виконання музичних творів майбутніми вчителями мистецтва. Котова Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.108-112. - укр. УДК 378.147:78.07.
У статті представлено хід і наслідки експериментальної перевірки впливу надмірного хвилювання на надійність виконання музичних творів майбутніми вчителями в процесі їх гри перед публікою. Обгрунтувано критерії оцінки високого, середнього, низького та дуже низького рівнів виконавської надійності. Констатовано, що у період музичної діяльності на естраді у студентів погіршується якість відтворення засвоєної інформації, оскільки вони піддаються негативному впливу зовнішніх та внутрішніх подразників.

15.17.12.3481/205955. Етапи та завдання психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога. Зимянський А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.40-44. - укр. УДК 159.923:378.
У статті розкривається розуміння сутності та змісту психологічного супроводу. Визначаються завдання психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога. Ефективність реалізації моделі психолого-педагогічного супроводу студентів визначається динамікою їх професійно-особистісного розвитку на окремих етапах. Найефективнішою організаційною моделлю психологічного супроводу є функціонування у виші психологічної (соціально-психологічної) служби. Виділено та охарактеризовано основні етапи психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку майбутнього педагога.

15.17.12.3482/206000. Психологічні передумови концертної діяльності хорового диригента. Ластовецька Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.94-97. - укр. УДК 78.471;78.15.
У статті розглянуто окремі аспекти психологічної підготовки хорового диригента до виступу на концертній естраді. Виявлено, що загалом існує певна система критеріїв, відповідно до якої можна сформувати позитивну психологічну установку, відображену головним чином у відповідній налаштованості психо-емоційного стану. Проведено аналіз помилкових та правильних психологічних установок, який свідчить, що існують варіативні тлумачення сутності цього поняття. Педагогам слід звернути прискіпливу увагу на питання підготовки майбутніх хорових диригентів до концертної діяльності.

15.17.12.3483/206133. Проблеми психоемоційної адаптації членів сім'ї до факту народження дитини з обмеженими психофізичними можливостями. Баб'як К. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.160-163. - укр. УДК 159.942.5.
У статті аналізуються особливості процесу психоемоційної адаптації членів сім'ї до психофізичного розладу новонародженої дитини. Наголошується на тому, що формування особистості будь-якої дитини, у тому числі і з психофізичними вадами, відбувається в першу чергу в сім'ї, тому від готовності батьків прийняти свою особливу дитину, ситуацію загалом залежить, наскільки адекватними будуть її контакти, в подальшому, з соціальним середовищем.

15.17.12.3484/206144. Проблеми професійного вигорання спортивно-педагогічних працівників. Смакула О., Долженко І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.46-50. - укр. УДК 378.879.6.
У статті досліджено аспекти професійного вигорання особистості, проаналізовано і вибудовано моделі вигорання, зроблені деякі вказівки в окремій психологічній категорії, а також дані рекомендації для подальшого вивчення феномену вигорання.

15.17.12.3485/207362. Підготовка майбутніх педагогів початкової школи до роботи з дезадаптованими дітьми. Каньоса Н.Г. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.78-89. - укр. УДК 71.2.378: 159.9072.
Стаття присвячена дослідженню проблеми підготовки майбутніх вчителів початкової школи до роботи з дезадаптованими дітьми. В останні роки явище соціальної адаптації у дітей стало предметом багатьох психолого-педагогічних досліджень. Водночас те, що український соціум переживає перехідний період свого розвитку, зумовлює виникнення ряду негативних явищ, які ускладнюють процес соціальної адаптації особистості та викликають його порушення - соціальну дезадаптацію. Дослідження в загальноосвітніх школах виявили ознаки дезадаптації без виражених невротичних порушень у 23% учнів школи. Відомо, що особливо чутливими у відношенні до розвитку стану дезадаптації школярів є критичні періоди зміни умов виховання та навчання. Розкрито суть проблеми шкільної дезадаптації, визначено детермінантні чинники її виникнення у школярів, основні напрями роботи з дезадаптованими дітьми. Вивчення першоджерел з проблеми "адаптація - дезадаптація" дозволило з'ясувати, що патогенність тих або інших чинників визначається як об'єктивним характером травмуючої ситуації, так і суб'єктивним ставленням до неї особистості. З метою підвищення адаптивних можливостей молодшого школяра і зниження кількості дезадаптованих учнів, педагогу необхідно мати знання про процес адаптації дитини до школи, володіти спеціальними вміннями і навичками роботи з дезадаптованими учнями. В результаті аналізу психолого-педагогічних досліджень з проблеми підготовки майбутніх вчителів до професійної діяльності (Г. О. Балл, Г. С. Костюк, Н. В. Кузьміна, А. К. Маркова, В. А. Семиченко, Л. І. Уманець та ін.), виявлення чинників шкільної дезадаптації, розроблено модель готовності майбутніх вчителів початкової школи до роботи з дезадаптованими дітьми у структурі якої виділено такі компоненти: афективний компонент (ставлення), когнітивний компонент (знання) і технологічний компонент (уміння і навички). Встановлено, що ефективність підготовки майбутніх педагогів до роботи з дезадаптованими дітьми молодшого шкільного віку досягається за умови формування готовності до розв'язання проблеми шкільної дезадаптації.

15.17.12.3486/207379. Застосування інформаційно-освітніх ресурсів як засобу розвитку педагогічної компетентності батьків дітей з особливостями інтелектуального розвитку. Чобанян А.В. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2, С.257-268. - укр. УДК 159.97-053.5-056.34:316.772.5:37.018.262.
У статті актуалізована необхідність надання, підтримки та стимулювання впровадження інформаційно-освітніх ресурсів в процес психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями інтелектуального розвитку та їх сімей. Окреслено нові підходи щодо визначення категорії "інформаційний ресурс", його функцій. Зазначається, що інформаційні ресурси нині стають одним із системотворчим фактором життєдіяльності суспільства, зокрема сімей дітей з особливостями інтелектуального розвитку. Розкривається сутність інтернет-ресурсів та описується механізм їх використання при розвитку батьківської педагогічної компетентності дітей з особливостями інтелектуального розвитку. Здійснено аналіз інформаційно-освітніх ресурсів для батьків

дітей з особливостями інтелектуального розвитку як засобу розвитку їх педагогічної компетентності у процесі психолого-педагогічного супроводу. Визначено мету та завдання створення інформаційно-освітнього ресурсу для батьків дітей з особливостями інтелектуального розвитку спрямованого на розвиток їх педагогічної компетентності у процесі психолого-педагогічного супроводу. Описано структуру інформаційно-освітнього ресурсу для батьків дітей з особливостями інтелектуального розвитку спрямованого на розвиток їх педагогічної компетентності у процесі психолого-педагогічного супроводу з урахуванням розділів та їх змістом. Відображено форми та методи діяльності інформаційно-освітнього ресурсу для батьків дітей з особливостями інтелектуального розвитку у процесі розвитку їх педагогічної компетентності. Висвітлено висновки та перспективи подальших досліджень щодо розвитку педагогічної компетентності батьків дітей з особливостями інтелектуального розвитку у процесі психолого-педагогічного супроводу.

15.17.12.3487/207400. Особливості діагностики міжособистісних відносин у сім'ях, які виховують дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення. Кібальна К.О. // Актуальні питання корекційної освіти (пед. науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1, С.185-196. - укр. УДК 159.996.3:81'233-053.5.
У статті розкрито теоретичні та методологічні підходи до побудови експериментального дослідження міжособистісних відносин у сім'ях, які виховують дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення. Проаналізовано наукову психолого-педагогічну літературу з питання сім'ї та внутрішньосімейних відносин, розглянуто проблеми сім'ї, яка виховує дитину із особливостями розвитку, визначено підходи до діагностики міжособистісних відносин у сім'ях, які виховують дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення. Зазначено, що попри домінування в психології думки про провідну роль родини у становленні і розвитку особистості дитини, досліджень з цієї теми щодо дітей із загальним недорозвитком мовлення на сьогодні не здійснено. Запропонована методика експериментального дослідження міжособистісних відносин у сім'ях, які виховують дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення, включає в себе 2 серії дослідження спрямовані на: виявлення особливостей міжособистісних відносин у родині, з точки зору дитини старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення; розкриття батьківського відношення до дитини означеної категорії порушень та їхнього погляду на взаємовідносини у сім'ї. Представлені до використання в психодіагностиці методики дослідження дітей дошкільного віку, такі як "Кінетичний малюнок сім'ї", "Пошта", "Сходинки", та їх батьків - анкета дослідження особливостей емоційної сторони дитячо-батьківських взаємовідносин О.І. Захарової, соціограма "Моя сім'я" (В.В. Ткачової), опитувальник для батьків "Аналіз сімейних відносин" (АВС), а також запропонована авторська розробка - анкета батьківського ставлення до дитини. У статті представлено детальний аналіз таких психологічних категорій як "сім'я", "міжособистісні (внутрішньо сімейні) відносини" і "батьківське ставлення", що дозволяє нам розглянути проблему індивідуально-особистісного розвитку і становлення в психологічній науці, і дасть можливість виявити особливості міжособистісних відносин у сім'ях, які виховують дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.

15.17.12.3488/210298. Емоційнй інтелект як чинник ефективності прийняття управлінських рішень у системі державного управління. Богучарова О.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.12-22. - укр. УДК 159.98: 61.
Проаналізовано емоційній інтелект як чинник ефективності прийняття управлінських рішень і як надійний предиктор ефективності організаційних змін. З огляду на отримані результати зроблено висновок про те, що в умовах змін для емоційно обдарованих лідерів-керівників характерні високі показники емоційного інтелекту й ефективна лідерська діяльність (ефективні управлінські рішення), а змінам, здійснюваним під їх керівництвом, - риси раціоналізації включення особистого потенціалу, динамічності входження у фазу змін і виходу з неї за умов прямої кореляції з середньовисокими показниками задоволення працею співробітників державного управління. Виявлено новий підхід до оцінки інновацій в організаціях державного управління, заснований на суб'єктивних показниках - ефективності прийняття рішень та задоволення працею співробітників державного управління.

15.17.12.3489/210302. Дослідження лідерства та соціальної відповідальності в українських бізнес-організаціях: регресійний аналіз. Ковальчук О.С., Салюк М.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.52-60. - укр. УДК 159.9.072:316.37:159.9:35.
Викладено результати поетапного емпіричного дослідження уявлень українських керівників про лідерство та соціальну відповідальність. Наведено факторну структуру соціальної відповідальності організації. Для прогнозування прояву соціальної відповідальності українських організацій на основі оцінювання керівниками якостей ідеального лідера побудовано кореляційно-регресійну модель.

15.17.12.3490/210303. Особливості міжособистісних стосунків у сім'ї із дитиною з особливими освітніми потребами. Кутовий К.П., Корнієнко В.В., Щесняк О.Р. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.61-67. - укр. УДК 159.9.
Розглянуто функціонування сім'ї із дитиною з особливими потребами. Зіставлено особливості спілкування в сім'ях із хворою та здоровою дитиною. Проаналізовано вплив особистісних характеристик батьків хворих дітей і стратегій їх копінг-поведінки на формування довірчого характеру спілкування подружжя, взаєморозуміння і атмосферу в сім'ї. Установлено, що основною особливістю спілкування в даних родинах є низький рівень довіри між подружжям і недостатньо комфортна атмосфера в сім'ї. Доведено, що характер міжособистісних стосунків у сім'ї з дитиною з особливими потребами більше залежить від жінки.

15.17.12.3491/210304. Психологічні особливості творчої діяльності особистості у період пізньої дорослості. Міщиха Л.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.68-76. - укр. УДК 159.923.
На основі інтегративно-особистісного підходу здійснено теоретичний аналіз творчих напрацювань особистості в пізній період її життя. Прослідковано "паралель" в описі творчої діяльності у період ранньої, середньої та пізньої дорослості. На психобіографічному матеріалі виокремлено психологічні особливості діяльності Є. О. Патона, М. М. Амосова, О. Т. Гончара. Виявлено специфіку та особливості їх творчої діяльності в пізньому онтогенезі; розкрито характерні риси творчого стилю "третього віку".

15.17.12.3492/210306. Позитивні цінності та відповідні їм "сили" характеру як імовірні предиктори задоволеності жінки шлюбом. Носенко Е.Л., Шпилевська А.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.82-93. - укр. УДК 159.922.1-058.833-055.2.
Розглянуто ієрархію позитивних цінностей та відповідних їм "сил" характеру жінок, що можуть впливати на їх задоволеність шлюбом. Обґрунтовано імовірність зв'язку задоволеності жінки шлюбом із її деякими особистісними властивостями, а саме з рівнем її психологічного благополуччя, особистісної зрілості, сформованості смисложиттєвих орієнтацій, позитивних цінностей і "сильних" рис характеру.

15.17.12.3493/210308. Характер зв'язку прив'язаності до матері в дитинстві з переживанням дорослою людиною благополуччя у власній родині. Самошкіна Л.М., Алексєєва Г.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №21, С.104-111. - укр. УДК 159.922.7+159.923.
Подано дослідження характеру зв'язку типу дитячої прив'язаності до матері із задоволеністю життям у дорослому віці. Прив'язаність до матері розглянуто як найперший зразок відносин із близькою людиною, тому її якість впливає на відносини з партнером. Доведено, що тип прив'язаності до матері в дитинстві визначає можливість проявів уникнення близькості з партнером, тривожності з приводу втрати цієї близькості, а також особливості спілкування та рольових очікувань і домагань у подружжі.

15.17.12.3494/210428. Роль різних форм благополуччя у задоволеності шлюбом осіб зрілого віку. Грисенко Н.В., Батаєва К.Ю. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №22, С.51-60. - укр. УДК 1159.942.
Проаналізовано феномен благополуччя особистості, його структуру та форми. Наведено результати емпіричного дослідження ролі різних форм благополуччя в задоволеності шлюбом чоловіків і жінок зрілого віку. Виявлено наявність позитивного кореляційного зв'язку між більшістю складників психологічного, соціального та суб'єктивного благополуччям осіб зрілого віку і їх задоволеністю шлюбом. Як найменш значущі визначено показники особистісного росту та соціального внеску в жінок, автономії, особистісного росту та узгодженості із суспільством - у чоловіків.

15.17.12.3495/212324. Зарубіжні психолого-педагогічні концепції обдарованості: сучасний стан. Бойченко М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.33-42. - укр. УДК 376.54.
У статті висвітлено сучасні теоретичні концепції розвитку обдарованості й таланту в зарубіжному психолого-педагогічному дискурсі, зокрема "Три види збагачення навчальних програм" Дж. Рензуллі, "Піраміда розвитку таланту" Дж. Піїрто, "Диференційована модель обдарованості й таланту" Ф. Ганьє, "Модель пошуку таланту" Дж. Стейнлі, "Мюнхенська модель обдарованості й таланту" К. Хеллера. Доведено, що системний характер більшості з розглянутих у межах даної розвідки концепцій забезпечує цілісність навчально-виховного процесу обдарованих дітей та молоді на різних етапах розвитку обдарованості, починаючи з процесу ідентифікації.

15.17.12.3496/212332. Психолого-педагогічні умови формування доброзичливих взаємин між учительським та учнівським коллективами. Бублик А. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.91-96. - укр. УДК 37.017.
У статті представлено низку психолого-педагогічних умов формування доброзичливих взаємин між учительським та учнівським колективами. Автор статті розглядає стилі педагогічного спілкування в контексті позитивного діалогічного типу співпраці вчителя з учнями. Висвітлюються умови розвитку вміння вести діалог або монолог. Значна увага приділяється методу довіри, оскільки в педагогіці це поняття подібне доброзичливості, що є одним із найважливіших факторів розвитку й виховання соціально-адаптованої особистості, здатної до культурного розвитку. Вагома роль відводиться застосуванню педагогічної маніпуляції, яка має на меті не управління розвитком індивідуальності учня, а, навпаки, сприяє її саморозвиткові.

15.17.12.3497/212333. Екстраполяція ідеї суб'єктності на особистість школяра. Галян О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.97-104. - укр. УДК 159.922.73-053.5:37(477)(091)"19".
У статті відображено вектори історико-педагогічного пошуку й алгоритму планування теоретичного дослідження екстраполяції ідеї суб'єктності на особистість школяра. На основі хронологічного підходу та за допомогою загальнонаукових методів визначено контекст сприймання школяра у вимірах його суб'єктності у вітчизняному педагогічному дискурсі ХХ століття з огляду на світоглядні, освітньо-технологічні та науково-педагогічні зміни української школи. Акцентовано увагу на детермінантах генерування ідеї про суб'єктну сутність особистості в поглядах прогресивних педагогів, громадських діячів минулого століття та особливостях її екстраполяції на особистість школяра.

15.17.12.3498/212444. Проблема формування художніх здібностей у дітей - складова інноваційного розвитку вищої освіти. Одерій Л., Титаренко О. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.137-143. - укр. УДК 373.2.015.31:7:378.
У даній статті автори розглядають одну з актуальних сучасних психолого-педагогічних проблем - розвиток художніх здібностей у дітей. Вони обґрунтовують можливість і ефективність використання українського образотворчого мистецтва в якості провідного засобу розвитку художніх здібностей. Художня здібність - особлива обдарованість, що виражається у прихильностях, потребі й здатності до художньої творчості, у легкості засвоєння навичок творчої діяльності в тому чи іншому виді мистецтва. Методика роботи з дітьми спрямовувалася на збагачення культури зорового сприйняття, розвиток емоційної чутливості до творів образотворчого мистецтва, прилучення до самостійної художньої діяльності в техніках народного мистецтва України.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.01 Загальні питання мовознавства

16.17.12.3499/207594. Структурні та стилістичні особливості пам'яток науково-популярного жанру XVIII ст. Файчук Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.99-101. - укр. УДК 811.161.2'38+42.
Типологічне аналізування рукопису лікарського порадника XVIII ст. дозволив дослідити структуру, схарактеризувати зміст, лексичні, стилістичні особливості цієї пам'ятки науково-популярного жанру.

16.17.12.3500/212285. Розвиваючий аспект інтенсивного навчання іноземних мов. Гуляк О.Б. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2016, №11, С.282-287. - укр. УДК 371.315.6 : 811.
У статті проаналізовано розвиваючі ефекти інтенсивного навчання іноземних мов, зокрема з точки зору особистісно-професійного становлення студентів, а також розвиваючий потенціал особистісного спілкування у процесі оволодіння іноземною мовою.

16.17.12.3501/212287. Мультимедійні програми як ефективний засіб навчання іноземних мов студентам нефілологічних спеціальностей. Швець Г.В. // Вісник Львівського ін-ту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський ін-т економіки і туризму, 2016, №11, С.294-300. - укр. УДК 81-13+004.42+377:378.1.
У статті показано, яку роль відіграють комп'ютерні програми навчання іноземних мов студентам нефілологічних спеціальностей. Автор розкриває основні функції, завдання і можливості комп'ютерних програм для вивчення іноземних мов студентами нефілологічних спеціальностей. Проаналізовано програми, які використовуються для вивчення іноземних мов (англійська, німецька, французька).

16.17.12.3502/212377. Методологічні засади та методи термінологічних досліджень (на прикладі української митної термінології). Дейнека В.М. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.31-36. - укр. УДК 81'373.46:339.343.
Мета. З'ясувати методологічні засади термінологічних досліджень на прикладі термінології митної справи; визначити комплекс лінгвістичних методів дослідження; уточнити трактування основних методологічних понять; сформулювати методи дослідження термінології митної справи як окремої науки. Результати дослідження. Проведено короткий аналіз й узагальнення основних теоретичних надбань методології лінгвістичного аналізу. Визначено комплекс методів і прийомів лінгвістичного аналізу термінології митної справи, які забезпечують об'єктивність спостережень і висновків, достовірність одержаних результатів. Наукова новизна статті, яка є продовженням низки публікацій автора з комплексного дослідження української митної термінології, полягає у тому, що вперше в українському мовознавстві проведено аналіз методологічних засад дослідження термінології митної справи як окремої науки. Практична значимість. Практичне застосування результатів дослідження полягає в можливості їхнього використання при виборі методів, методик і прийомів аналізу інших галузевих термінологій, а також у процесах упорядкування основних методологічних понять лінгвістичного аналізу.

16.17.12.3503/212378. Проблема дефініції терміна "білінгвізм". Мацнєва Є.А. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.36-44. - укр. УДК 800.7.
Мета. Окреслити варіативність тлумачення терміна "білінгвізм"; з'ясувати сутність дефініції цього терміна у межах різних підходів до дослідження цього явища; дати визначення білінгвізму в аспекті соціальної філософії. Методика. Виконання завдань, передбачених метою, здійснювалося за допомогою теоретичних методів дослідження: аналізу й синтезу, порівняння, узагальнення, вивчення наукових праць із дослідження багатомовності. Результати. Висвітлено можливості варіативності тлумачення терміна "білінгвізм", яким позначається складне лінгвосоціальне явище; простежено сутність і критерії дефініції цього терміна у межах різних аспектів дослідження білінгвізму; запропоновано авторське визначення терміна "білінгвізм" у соціально-філософському розумінні. Наукова новизна. Дослідження феномена білінгвізму в соціально-філософському аспекті ще тільки розгортаються, тому всебічне дослідження білінгвізму як явища соціальної дійсності та розробка методологічного підґрунтя таких досліджень потребують подальшого розвитку. У цьому контексті автор пропонує термінологічне визначення соціального білінгвізму. Практична значущість. Дано авторське визначення терміна "білінгвізм" у соціально-філософському аспекті.

16.17.12.3504/212754. Світле обличчя твоє, як надія. Інтерв'ю з Юлією Леонідівною Булаховською про свого батька. Краснова Людмила, Ткачук Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.251-253. - укр. УДК 81(091); 81(092).
В інтерв'ю висвітлюється багатогранна постать видатного мовознавця Леоніда Булаховського, його любов до рідної мови, а також філології загалом. Йому імпонувало українське красне письменство, але шанував він і німецьку, російську, польську, французьку, чеську, болгарську, сербську, словацьку мови. Був видатним славістом. Захоплювався українськими письменниками-класиками, прагнув органічно поєднати слово і мистецтво.

16.21 Загальне мовознавство

16.17.12.3505/205222. Що чекає в майбутньому на юридичну англійську мову. Семьонкіна І.А., Ходаковська О.О. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2015, №131, С.176-183. - англ. УДК 378:34:811.111.
У статті автори намагаються проаналізувати специфічні риси англомовного юридичного дискурсу та тенденції його трансформації у контексті глобальних викликів. Джерелом юридичних текстів є професіонали-юристи, які створюють ці тексти, враховуючи особливості устрою суспільства. Статус права є надзвичайно високим та відповідальним, його мова є показником рівня культури законодавців, їх поваги до громадян. Мова юридичних документів типово є ритуальною та архаїчною, вона підпорядковується дуже суворим стилістичним нормам у відношенні способу висловлювання і регістру, а також високою мірою кодифікованих жанрових структур. Стиль більшості документів не повинен викликати додаткових асоціацій та відвертати увагу від суті документа, відсутні будь-які індивідуально-авторські риси. Нейтральне викладення юридичних норм підвищує ефективність правового регулювання. У контексті глобалізації необхідність трансформації англійської юридичної мови в площині більшої транспарентності об'єктивно обумовлена новими викликами сучасного світу.

16.17.12.3506/205500. Етнолінгвістичні витоки лінгвокультурології. Каракевич Р., Юзьвяк О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.52-55. - укр. УДК 811.112 2 373.7.
У статті досліджується позиція щодо етнолінгвістичного коріння лінгвокультурології. Етнолінгвістика є безпосередньою попередницею лінгвокультурології. Вона орієнтує на зв'язок мови й духовної культури, мови й народної ментальності, мови й народної творчості, їх взаємозв'язок та різні види їхньої кореспонденції. Етнографія охоплює разом з іншими й етнокультурологічний аспект, перетинаючись із культурологією. Це, власне, і є підставою, щоб стверджувати про те, що лінгвокультурологія є частиною етнолінгвістики.

16.17.12.3507/205522. Особливості англійського професійно орієнтованого діалогічного мовлення лікарів загальної практики. Крисак Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.154-159. - укр. УДК 811.111 - 26-.

У статті висвітлені особливості англомовного професійно орієнтованого діалогічного мовлення майбутніх лікарів загальної практики в умовах здійснення фахової комунікації лікаря і пацієнта, виділені комунікативні функції, що актуалізуються під час професійного спілкування, проаналізовані класифікації діалогів.

16.17.12.3508/205543. Понятійно-концептуальний апарат в області вокальної педагогіки і техніки. Хананаєва Г.В. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.189-197. - укр. УДК 37.013.44.
Стаття досліджує понятійно-концептуальний апарат як засіб спілкування та передачі виконавського і педагогічного досвіду. Матеріал спирається на індивідуальні спостереження автора на тлі багаторічного виконавського і педагогічного досвіду.

16.17.12.3509/207576. Правила вживання ся-дієслів у фахових українських текстах. Гінзбург М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.3-16. - укр. УДК 81'366.57:811.161.2.
У статті досліджено значення українських ся-дієслів, виокремлено їхні чотири основні значення (зворотне, безособове, пасивне й активне), а також дев'ять різновидів зворотного значення та запропоновано для них несуперечливу терміносистему. Показано, що через багатозначність ся-дієслів та сама словоформа може передавати різні значення. Запропоновано критерії, що дають змогу однозначно відрізнити природні українські конструкції з цими дієсловами від накинутих.

16.17.12.3510/207577. Посібники з термінознавства й навчальний процес. Кочан І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.18-23. - укр. УДК 811.161.2'373.46(075.8):37.02.016.
У статті здійснено огляд навчальних посібників, що вийшли у XXI столітті в Україні, визначено їхню структуру, особливості, призначення. Основну увагу зосереджено на посібниках загального спрямування, які подають основи термінознавства чи окреслюють специфіку українського, а також названі вузькогалузеві навчальні книжки.

16.17.12.3511/207579. Електронний багатомовний словник стоматологічних термінів: теоретичні аспекти та спроба укладання. Дев'ятко Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.29-31. - укр. УДК 81'374.26:616.31.
У статті розглянуто питання, які стосуються алгоритму укладання електронного багатомовного словника стоматологічних термінів, розробляння його макро-, медіо- й мікроструктури та лексикографічних параметрів. Також висвітлено проблеми, що виникають під час написання словникових статей і питання комп'ютерного забезпечення для реалізування проекту укладання словника.

16.17.12.3512/207580. Лексикографічна праця як відображення матеріальної культури попередніх поколінь (на підставі аналізу "Словника-довідника старовинних і діалектних назв страв, продуктів, харчових виробів та кухонного начиння різних регіонів України"). Южакова О., Гура В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.32-39. - укр. УДК 811.61.2:001.4:81'28:81'373.
У статті розглянено макро-, медіо- й мікроструктуру "Словника-довідника старовинних і діалектних назв страв, продуктів, харчових виробів та кухонного начиння різних регіонів України", що його уклала Г. Віват; звернено увагу на матеріял, який уперше оприлюднено завдяки польовим дослідженням авторки, описано явища термінної синонімії, омонімії, полісемії, паронімії, зроблено етимологічну розвідку певних одиниць та на-голошено на інноваційності ілюстративної зони в інтерпретаційній частині словникової статті.

16.17.12.3513/207581. Роль Української господарської академії в Подєбрадах (Чехія) для розвитку української термінології лісівництва. Бурковська О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.40-44. - укр. УДК 811.161.2-051:630.
У статті визначено роль Термінологічної комісії при Українській господарській академії в Подєбрадах (Чехія) для формування української термінології лісівництва в 20-х роках XX ст. Заналізовано терміни на позначення понять лісівництва, зафіксованих у "Лісотехничному словнику. Німецько-українському" (1928), здійснено їхнє лексико-семантичне аналізування.

16.17.12.3514/207582. Значення метафори у розвитку географічної термінології. Влах М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.45-47. - укр. УДК 81'373; 001.4.
Висвітлено роль метафори у процесі пізнання геореальності, зокрема при первинній номінації за допомогою порівняння, аналогії. Встановлено спіральний розвиток понять-метафор: первинні слова-метафори - "наївні" поняття - логічні поняття. Підкреслено значення метафори в сучасних процесах детермінологізації і транстермінологізації географічної науки. Сконстатовано появу понять-метафор із широким обсягом (мегаметафора). Здійснено типологію географічних термінів і понять за критеріями схожості: розміщення, висота, розмір, масштаб, форма, колір, зв'язок, процес, функція. Виявлено широке використання складних за вербальною структурою живих метафор у нових напрямках суспільної географії.

16.17.12.3515/207583. Чужослови в системі української фінансово-економічної термінології: проблеми адаптації. Вознюк Г., Наконечна Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.48-50. - укр. УДК 81'373.45:336.
Статтю присвячено актуальній нині проблемі запозичень в українській фінансово-економічній термінології, зокрема питанням лексико-граматичного пристосування, транслітерування, правопису запозичених термінів. Конкретну увагу звернено на англіцизми, що активно проникають в українську мову доби ринкової перебудови вітчизняної економіки, та на їхнє належне адаптування власномовними засобами.

16.17.12.3516/207584. Медичні терміни з компонентами карді(о)- та серц(е)- у сучасній українській мові. Германович Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.51-54. - укр. УДК 811.161.2'276.6'37:611.12.
У статті розглянуто українські медичні терміни-композити з міжнародним компо-нентом карді(о)- й українським відповідником серц(е)-. Порушено проблему взаємозаміни таких лексем. Виявлено їхню продуктивність і словотвірну мобільність. Перспектива статті полягає в тому, що терміни із соматичними компонентами потребують подальшого вивчення щодо з'ясування їхньої продуктивності та мобільності.

16.17.12.3517/207585. Специфіка структури галузевих терміносистем (на прикладі української термінології нафтогазової промисловості). Дорошенко С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.55-59. - укр. УДК 81'276.6:332.3.

Розглянуто українську термінологію нафтогазової промисловості як польової структури. Визначено типові ознаки термінополя, виокремлено особливу структуру - ядро й периферію, для якої властива концентрація полеутворювальних ознак у ядрі й неповний набір цих ознак за можливого послаблення їхньої інтенсивності на периферії.

16.17.12.3518/207586. Стандартизація актуарної та фінансової термінології. Зубченко В., Мішура Ю. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.59-63. - укр. УДК 001.4.
Висвітлено проблеми побудови і стандартування актуарної та фінансової термінології, передумови й перспективи її розвитку.

16.17.12.3519/207587. Нафтохімічне термінотворення в історичному контексті формування і розвитку української науково-технічної термінології: сьогоднішній стан і проблеми. Кобилянський Є., Ярмолюк Б., Іщук Ю., Коваленко С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.64-72. - укр. УДК 811:665.
В історичному плані висвітлено питання щодо становлення, розвитку, досягнень і втрат українського наукового нафтохімічного термінознавства. Обговорено сучасні термінологічні проблеми та шляхи їхнього розв'язання.

16.17.12.3520/207588. Фразеологічні одиниці в системі української економічної термінології. Конівіцька Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.73-76. - укр. УДК 81'373.7:33(083.7).
У статті розглянуто функціювання фразеологічних одиниць в українській фінансово-економічній терміносистемі, зосереджено увагу на проблемі їхнього визначання, проаналізовано особливості власне термінів-фразеологізмів на матеріалі "Фінансово-економічного словника", подано семантичні відношення й типи досліджуваних одиниць.

16.17.12.3521/207589. Полісемія в українській електроенергетичній термінології. Куньч З., Харчук Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.77-81. - укр. УДК 811.161.2'373.48.
Статтю присвячено аналізові специфіки функціювання явища полісемії в українській електроенергетичній термінології, заналізовано основні типи багатозначних лексем у досліджуваній терміносистемі, з'ясовано причини виникнення нових термінологічних значин спеціальних електроенергетичних номінацій.

16.17.12.3522/207590. Суфіксальний спосіб творення термінів гомеопатії. Луковенко Т. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.82-85. - укр. УДК 811.161.2'36673.611:622.
Стаття продовжує цикл авторових публікацій, присвячених вивчанню лексики української гомеопатичної галузі. Пропонована праця презентує аналізування деривaційних процесів досліджуваної термінології. Зокрема, розглянуто суфіксальний спосіб творення термінів, визначено ступінь продуктивності окремих словотвірних типів у творенні гомеопатичних термінів. Актуальність статті зумовлено потребою вивчити й систематизувати способи творення термінів гомеопатичної галузі, яку ще не належно досліджено на лінгвістичному рівні.

16.17.12.3523/207591. Структурно-словотвірні особливості сучасної комп'ютерної термінології. Ментинська І., Наконечна Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.86-91. - укр. УДК 81'37:001.4:004.423.
У статті розглянуто структурні та словотвірні особливості сучасної комп'ютерної термінології. Виокремлено найпродуктивніші способи творення комп'ютерних терміно-одиниць й описано специфіку деривaційних процесів фахової лексики. З'ясовано певні закономірності творення сучасних комп'ютерних термінів і виявлено тенденції подальшого розвитку досліджуваної терміносистеми, що сприяє визначенню напрямків і способів унормування її одиниць.

16.17.12.3524/207592. Тематична класифікація фізичних термінів-епонімів. Микульчик Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.92-95. - укр. УДК 53:001.4.
У статті розглянуто тематичні й лексико-семантичні групи фізичних термінів-епонімів. Подано різницю між тематичними й лексико-семантичними групами. Доведено умовний характер поділу на тематичні й лексико-семантичні групи.

16.17.12.3525/207593. Явище полісемії в термінознавстві (на матеріалі транспортної термінологічної мегасистеми). Нікуліна Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.96-98. - укр. УДК 811.161.2'37:656:001.4.
Досліджено полісемантичні відношення в межах транспортної термінологічної мегасистеми. Визначено, що міжсистемна полісемія є закономірним явищем для терміології як автономної підсистеми сучасної української мови. На відміну від міжсистемної, у статті зафіксовано внутрішньосистемну полісемію, яку в термінознавстві трактують, як негативне явище, що ускладнює комунікацію.

16.17.12.3526/207595. Символ vs образ: до питання термінологічної варіативності. Альбота С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.107-110. - укр. УДК 81'42+81'22.
У статті розглянуто питання співвідношення понять символу й образу. Основну увагу звернено на тлумачення символу й образу в різних гуманітарних студіях, яке дозволяє виявити особливості цих термінів. Заналізовано терміни "символ" й "образ" у семіотиці та культурології. Виявлено взаємозв'язок термінів "художній образ" і "художній символ" у теорії літератури. Згідно з підходами до вивчення лінгвістичних термінів обґрунтовано їхню термінологічну варіативність.

16.17.12.3527/207596. Антонімічні відношення в українській музичній термінології. Булик-Верхола С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.111-114. - укр. УДК 81'373.422.
Статтю присвячено аналізові антонімів у музичній термінології української мови. Виявлено антонімічні відношення термінів, протиставлених за такими ознаками: властивості явищ і предметів, наявність чи відсутність ознаки, кількісні відношення, локалізація, спрямованість дій чи ознак. Схарактеризовано різнокореневі та спільнокореневі однокомпонентні терміни й терміносполуки.

16.17.12.3528/207598. Аналізування проблеми дефініювання неясних понять. Дуцяк І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.119-125. - укр. УДК 81.374+168.1+165.412.

Унаслідок виконаного дослідження з'ясовано джерела сористичних парадоксів. Обґрунтовано пропозиції щодо внесення в дефініції слів з неясною семантикою такої інформації, яка в разі її врахування внеможливлюватиме несвідоме формування сористичних парадоксів. Сформульовано пропозицію щодо уточнення дефініції поняття "купа".

16.17.12.3529/207599. Запозичення в українській літературознавчій термінолексиці кінця XIX - початку XX сторіччя. Жангазінова Р. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.126-130. - укр. УДК 811.161.2'[373.613'373.46:82.09]"18 19".
У статті заналізовано термінолексику наукових літературознавчих праць кінця XIX - початку XX ст. Описано категорії термінів із погляду на їхнє походження, де було виявлено терміноодиниці, запозичені з грецької, латинської, італійської, французької, німецької чи англійської мов, іноді за участи мови посередника. Також зафіксовано питомі терміни й гетерогенні одиниці.

16.17.12.3530/207600. Лінгвістична термінологія як об'єкт наукових досліджень наукових досліджень у дисертаціях кінця XX - початку XXI сторіччя. Козелко І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.131-133. - укр. УДК 811.161.
У статті заналізовано дисертаційні праці, об'єктом яких є лінгвістична термінологія. Ці праці стосуються як опису лінгвістичної терміносистеми в цілому, так і в конкретних граматиках чи працях науковців минулого зокрема. Дослідження конкретної терміносистеми в діахронії та синхронії дозволяють збагнути процес розбудови мовознавчої термінології.

16.17.12.3531/207601. Екстралінгвальні чинники й семантична динаміка терміна. Кримець О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.134-136. - укр. УДК 811.161.2.
У статті розглянуто проблему семантичної динаміки терміна під впливом екстралінгвальних чинників. Досліджено зміни, що відбулися у спеціальній науковій картині світу політології, наслідком яких є трансформація семантичної структури терміна, поява нових спеціальних значень, нейтралізація оцінно-експресивних компонентів, а також звуження або розширення значень. Обґрунтовано вплив соціальних змін на творення та розвиток політологічної термінології.

16.17.12.3532/207602. Порівняльний аналіз містобудівного змісту термінів "промислово-сельбищний район" - "технополіс". Мазур Т., Король Є. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.137-140. - укр. УДК 800.
Розглянуто виробничо-сельбищні утвори, які з'явились у світовій містобудівній прак-тиці другої половини XX ст. Проведено порівняльне аналізування термінів "промислово сельбищний район" і "технополіс" із врахуванням причин й цілей їхнього виникнення та особливостей функційно-планувальної організації. Оцінено перспективи їхнього формування в контексті сучасних тенденцій розвитку виробничих територій міста.

16.17.12.3533/207603. Сучасна українська ракетно-артилерійська термінологія: структурний аналіз. Панасюк К. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.141-145. - укр. УДК 811.161.2'276.6:358.111.
У статті розглянуто структуру сучасної української ракетно-артилерійської термінології. Аналіз основних структурних типів цієї частини військової терміносистеми свідчить про її поділ на однослівну й багатокомпонентну. Аналітичні терміни становлять більшість і виявляють стійку тенденцію до зростання їхньої кількості. Доведено, що продуктивнішими є дво-, три- й чотирислівні одиниці. Інші ж структурні різновиди менш уживані через їхню громіздкість. Водночас вони сукупно засвідчують процес активного творення сучасної військової субмови.

16.17.12.3534/207604. Активність інноваційних процесів у словниковому складі сучасних мас-медіа. Поліщук Н. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.146-150. - укр. УДК 81;373.4:32]:070.41.
Розглянуто суспільно-політичну лексику й термінологію, яка стала невід'ємним компонентом мови сучасних засобів масової інформації; заналізовано лексико-семантичні процеси, які відбуваються в мові ЗМІ початку XXI ст.; виявлено тематичні групи суспільно-політичної лексики й термінології; зілюстровано особливості вживання політичних інновацій в авторському тексті.

16.17.12.3535/207605. "Копаний м'яч учить боронити і здобувати": тематична класифікація української термінолексики кінця XIX - початку XX століття. Процик І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.151-156. - укр. УДК 811.161.2'276.6:796.332.
На основі аналізу матеріалів з української спортивної періодики кінця XIX - початку XX ст. та тогочасних спеціальних видань, присвячених футболові, тематично покласифіковано українську футбольну лексику та простежено співвідношення національних і чужомовних складників у терміносистемі футболу початкового періоду її формування.

16.17.12.3536/207607. Становлення терміносистеми гендерної лінгвістики. Чуєшкова О. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.161-164. - укр. УДК 811.161.2'26.
У статті розглянуто терміносистему гендерної лінгвістики. Окреслено певні проблеми у формуванні термінології, зокрема труднощі у виявленні її складу, наявність значної кількості синонімів і варіантів, розбіжності стосовно визначання й правопису окремих термінів. Наголошено на тому, що заналізована терміносистема, перебуваючи на етапі становлення, потребує всебічного досліджування, унормування та стандартування.

16.17.12.3537/207608. Внесок авторської спілки Адельфотес в українське термінотворення кінця XVI-XVII ст. Якимович-Чапран Д. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.165-170. - укр. УДК 811.161.2'373.46-112"15 16".
У статті розглянуто 101-ну мовознавчу терміноназву, засвідчену в українськомовній частині "Граматики" спілки Адельфотес. Аналіз мотиваційної бази, граматичних і семантичних особливостей, походження номенів та їхніх складників дає підстави стверджувати, що львівським науковцям 1591 року вдалося створити першу систему термінолексики з морфології та фонетики, яка доволі добре надавалася для опису української та грецької мов і стала основою для граматичних праць науковців подальших поколінь.

16.17.12.3538/208199. Віртуальний корпоративний дискурс як об'єкт бізнес-лінгвістики. Воловик О.П. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.13-16. - укр. УДК 81'1.001.
У статті представлено термін "бізнес-лінгвістика". Розглядаються жанри та підвиди бізнес-лінгвістики. Висвітлюється термін"бізнес-дискурс"як об'єкт дослідження цього напряму прикладної лінгвістики. Представленні передумови виокремлення

віртуального дискурсу. Серед підвидів віртуального бізнес-дискурсу розглядається "віртуальний корпоративний дискурс". Обґрунтовано причини появи віртуального корпоративного дискурсу, актуальність його дослідження та сфери використання. Розглядаються паралінгвістичні засоби, які доповнюють віртуальний корпоративний дискурс та проаналізовано корпоративний сайт, як окремий жанр. Обґрунтована актуальність такої роботи, яка обумовлена тим, що діловий дискурс вже недостатньо характеризує спілкування у сфері бізнесу.

16.17.12.3539/208200. Про особливості простого речення середньобаварської богемської говірки Закарпаття. Гвоздяк О.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.17-21. - укр. УДК 81'28; 81'286.
У статті розглянуто особливості простого речення богемської говірки Закарпаття сіл Чинадіївського мовного острівка. Встановлено, що для досліджуваної говірки характерною є відсутність усвідомленого контролю з боку мовців за результатом мовної діяльності, що проявляється в порушенні граматичної узгодженості речень. Виявлено, що німецька говірка, перебуваючи тривалий час у тісному контакті з українською діалектною мовою, зазнала її значного впливу. Це спричинило ряд граматичних порушень в синтаксичному плані, що не відповідає нормам стандартної німецької мови.

16.17.12.3540/208201. Поняття "мовленнєвий жанр" у провідних лінгвістичних напрямах. Давидович С.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.22-26. - укр. УДК 81-119.
У статті здійснено огляд підходів до трактування поняття "мовленнєвий жанр " у сучасній лінгвістиці. Особливу увагу приділено багатоаспектності цього феномену та проаналізовано особливості вивчення мовленнєвих жанрів з позицій неориторики, лінгвокультурології, системно-функціональної, комунікативної, когнітивної та прикладної лінгвістики. Комплексний виклад проблеми дефініювання зазначеного поняття дозволяє розкрити його сутнісні характеристики та представити поняття "мовленнєвий жанр" з огляду на специфіку зазначених лінгвістичних напрямів.

16.17.12.3541/208202. Диференціація та семантизація колокацій військових термінологічних сполучень НАТО. Дем'янчук Ю.І. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.27-32. - укр. УДК 810.158.10.
У статті розглянуто розподіл (диференціація) між колокаціями та ідіоматичними термінологічними сполученнями. Особлива увага приділяється військовим термінам НАТО та виділення з окремих сталих виразів колокаційних зв'язків. На семантичному рівні характеризуються синонімічні колокації, можливість їх застосування та форматування в електронний словник-тезаурус. Електронний словник пропонується застосувати як ідіоматичний додаток до паралельного корпусу НКРМ (Національного корпусу російської мови).

16.17.12.3542/208203. Фразеологізми з компонентами-назвами напоїв в українській мові. Канюк М.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.33-37. - укр. УДК 81'373.7:801.661.
У статті представлено аналіз фразеологізмів з компонентами-назвами напоїв в українській мові. З'ясовано перспективи розвитку досліджень фразеологічних одиниць з різними компонентами в семантичному та етнокультурному вимірах. Визначено пласт українських фразеологізмів з компонентами-назвам напоїв та проаналізовано їх семантику. Досліджено етнокультурні особливості вище зазначених фразеологічних одиниць, виявлено їх національну специфіку.

16.17.12.3543/208205. Універсальні концепти моральності в англійській лінгвокультурі. Коломійчук О.С. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.45-48. - укр. УДК 81'44.
В статті розглянуто універсальні концепти "моральності" та їх репрезентацію в англійській лінгвокультурі. Автор систематизує поняття концепту "моральність"та виділяє основні лексичні одиниці, за допомогою яких зазначений концепт представлено в мові. Моральні концепти досліджуються як універсальні загальнолюдські цінності. Охарактеризовано зв'язок мови та культури як результату формування поглядів, традицій та уявлень англійців. Автором проаналізовано особливості розуміння моральних вчинків в уявленні англійців на основі аналізу концепту"моральність" та засобів його вербалізації в художніх текстах. Розглянуто асоціативні компоненти складових понять в структурі концепту "моральність " та визначено підґрунтя для віднесення виділених понять до морально-етичних.

16.17.12.3544/208209. Структура речення з дієслівною комплементацією в сучасній англійській мові. Криворучко Т.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.65-68. - укр. УДК 81'367.
Стаття присвячена структурі речення з дієслівною комплементацією в сучасній англійській мові. Досліджується дієслівна комплементація, яка передбачає аналіз змістової сторони речення, оскільки саме семантика дієслова визначає тип комплемента, який він обирає. Розглянуто різні трактування явища дієслівної комплементації в сучасних граматичних студіях. Проаналізовано структурні типи клауз в англійській мові. Описано транзитивність дієслів, як основну характеристику класифікації дієслів на однoперехідні, двоперехідні та комплексно перехідні.

16.17.12.3545/208210. Особливості інтерв'ю як мовленнєвого жанру. Кузьменко О.Ю. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.69-73. - укр. УДК 81'38; 801.6; 808.
У статті розглядаються історичні зміни в трактуванні поняття "жанр", аналізуються існуючі жанрознавчі розвідки та простежується їх зв'язок з теорією мовленнєвих жанрів М. М. Бахтіна. Окрема увага відводиться порівнянню дефініцій мовленнєвого жанру, запропонованих різними лінгвістами, звертається увага на гнучкий, змінний характер останнього та пропонується власне визначення мовленнєвого жанру, що розкривається через поняття комунікативної ситуації. Здійснюється спроба виокремити жанрові характеристики інтерв'ю на основі паспорту жанру Т. В. Шмельової, доповненого параметром комунікативного смислу Ф. С. Бацевича. Аналізуються інші характерні ознаки мовленнєвого жанру інтерв'ю: діалогічність, інтерактивний характер, тема-рематичний спосіб розгортання інтеракції.

16.17.12.3546/208211. Функціональне навантаження дієслівних форм у фактичних і контрафактичних складнопідрядних реченнях з підрядним умови в середньоанглійській мові. Кхеліл О.І. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.74-78. - укр. УДК 81'367.
У статті досліджуються особливості функціонування дієслівних форм у головній та підрядній клаузах середньоанглійського складнопідрядного речення з підрядним умови. Встановлено, що англійська мова зазначеного періоду характеризується відсутністю уніфікованих засобів на позначення умовних відносин, про що свідчить співіснування форм індикатива і суб'юнктива у межах одного складнопідрядного умовного речення, а також становлення аналітичних засобів вираження умовних відношень у вигляді конструкцій з модальним дієсловом.

16.17.12.3547/208212. Диференційні ознаки дискурсивних маркерів. Лисецька Ю.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.79-82. - укр. УДК 81'38; 801.6; 808.
Стаття присвячена дослідженню функцій дискурсивних маркерів та особливостей їх вживання в дискурсі. Проаналізовано класифікації дискурсивних маркерів в сучасній англійській мові і визначено їх основні класи, а саме прагматичні маркери: базові маркери, маркери-коментарі, паралельні маркери, дискурсивні маркери; семантичні маркери: умовні маркери, протиставні маркери, темпоральні маркери; топікальні маркери. У статті здійснено спробу класифікувати дискурсивні маркери відповідно до функцій, що вони виконують. Дискурсивними називаються маркери, котрі не мають реального лексичного значення, однак функціонують для передачі намірів мовця під час розмови. Це - слова, фрази, конструкції, які виступають мовним елементом структурування дискурсу. Вивчення специфіки дискурсивних одиниць вказує на їхні основні ознаки, а саме на мультикатегорійність і поліфункціональність.

16.17.12.3548/208213. Стратегічна організація реактивних висловлень американських підлітків: соціолінгвістичний та комунікативно-прагматичний аспекти. Макаревич О.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.83-87. - укр. УДК 81'27.
Стаття присвячена аналізу комунікативних реакцій американських підлітків. Досліджуються особливості комунікативної поведінки адресатів в залежності від соціально-статусних характеристик адресантів та ситуації спілкування. Описуються дві основі установки мовців - на кооперацію або конфронтацію, що визначають реалізацію мовних стратегій шляхом використання різноманітних комунікативних актів та мовних засобів. Вибір комунікативної стратегії залежить від соціального статусу мовця, його віку, раси, рівня освіти. Термін "стратегія" запозичений з військової сфери, і аналогічно до стратегічного задуму військової сутички, комунікативна стратегія утворює пресупозицію всієї майбутньої розмови, зумовлюючи застосування конкретних тактик на шлях досягнення комунікативної мети. Адресант, не будучи ознайомленим з ціллю мовця, обирає стратегію спонтанно, враховуючи низку вербальних та екстралінгвістичних факторів. Саме вплив цих факторів є вирішальним і становить цінність як об'єкт лінгвістичного дослідження.

16.17.12.3549/208215. Когнітивна модель комунікативної ситуації спокуса. Мосейчук О.М., Матушевська Н.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.95-100. - укр. УДК 81'27.
Стаття присвячена побудові загальної структури комунікативної ситуації СПОКУСА. Визначено основні вузли фреймової моделі комунікативної ситуації СПОКУСА. За умови, якщо ступінь стану, представленого слотом БАЖАННЯ, вище ступеня стану, вираженого слотом БАР'ЄР, агенс досягає бажаного результату. У випадку, якщо ступінь стану, репрезентованого слотом БАЖАННЯ, нижче ступеня стану, вираженого слотом БАР'ЄР, агенс не досягає бажаного результату.

16.17.12.3550/208217. Особливості лексичного рівня п'ємонтського діалекту. Негода М.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.105-110. - укр. УДК 81'28; 81'286.
У даній статті розкриваються питання становлення лексичного рівня п'ємонтського діалекту та взаємовплив даного діалекту та літературної мови, характерні відмінності у системі вимови, експресивності та образності, проаналізовано умови виникнення і закріплення цього діалекту, як місцевого варіанту мови, описуються результати досліджень з питань, пов'язаних з даною тематикою. Окреслюється зв'язок мови та її варіанту з еволюцією суспільства і знань. Встановлюються та систематизуються зв'язки між національною мовою і діалектом.

16.17.12.3551/208218. Антисексизм та тендерна політкоректність в сучасній англійській мові. Орел А.Л. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.110-113. - укр. УДК 81'27.
У статті робиться короткий огляд становлення феміністської лінгвістики, зокрема поглядів на інклюзивність займенника he та лексеми man, аналізуються проблеми мовного сексизму та гендерної політкоректності, вивчаються практичні рекомендації щодо подолання гендерного дисбалансу в англійській мові та уникнення вживання інклюзивних лексем, розглядаються зміни у вживанні традиційних лексем на означення жінки, таких як girl, lady, woman у сучасних ЗМІ та блогосфері.

16.17.12.3552/208221. Поширення означеного артикля на підклас абстрактних іменників в середньо - та ранньоновоанглійській мові. Сидорович Л.Є. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.131-135. - укр. УДК 81'36.
У статті досліджується процес розповсюдження означеного артикля на підклас абстрактних іменників в середньоанглійській та ранньоновоанглійській мові. Така дистрибуція означеного артикля пояснюється граматикалізацією неозначеного артикля. Із виникненням двочленної опозиції означений та неозначений артиклі починають активно використовуватися для передачі тема-рематичних відносин і, відповідно, протиставлення значень даності / новизни займає важливе місце в семантичній структурі артикля, отримуючи рівноцінну позицію порівняно із семою означеності / неозначеності. У статті ілюструється та аналізується семантичне і функціональне навантаження та дистрибуція означеного артикля у препозиції до абстрактних іменників.

16.17.12.3553/208222. Безособові форми дієслова як засіб компресії тексту англомовної реклами. Топачевський С.К. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.136-140. - укр. УДК 81'42; 801.7.
У статті здійснено аналіз структурної синтаксичної компресії речень у текстах англомовної реклами на прикладі семантично активних синтаксичних моделей. Використання цих моделей призводить до введення додаткової пропозиції у глибинну структуру речення, що робить його більш інформативним для адресата, і, відповідно, сприяє інформаційному насиченню всього рекламного тексту. Встановлено, що до розглядуваних моделей у англомовних рекламних текстах відносяться речення з безособовими формами дієслова: дієприктметником, герундієм, інфінітивом.

16.17.12.3554/208223. Роль номінативних одиниць і дискурсивних маркерів у формуванні іміджу ООН в англомовному медіа-дискурсі. Шугаєв А.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.141-145. - укр. УДК 81'373; 001.4.
Стаття присвячена дослідженню номінативних одиниць і дискурсивних маркерів у формуванні іміджу ООН в новинних статтях. Увагу зосереджено на узагальненні та систематизації існуючих головних підходів сучасної лінгвістики до вивчення поняття"дискурсивний маркер". У роботі проілюстровано загальні особливості функціонування дискурсивних маркерів у медіа-дискурсі та їх важливість у створенні іміджу міжнародної організації ООН як міжнародної інституції з підтримання миру і безпеки в усьому світі.

16.17.12.3555/209249. Культура мовлення як загальний показник рівня освіченості комуніканта. Поляков Д.В., Бабак І.І. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.71-74. - укр. УДК 378. 147: 811. 162. 2.
Визначено основні складові елементи культури мовлення комуніканта.

16.17.12.3556/209250. Мовний етикет як усталена норма виробничої сфери. Ріскуа П.М., Лисак Л.К. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.75-78. - укр. УДК 378. 147: 811. 162. 2.
Визначено основні напрями формування комунікативних умінь і навичок студентів.

16.17.12.3557/209984. Гендерно марковані фразеологічні одиниці-актуалізатори гіперконцептів "людина" і "оточення людини". Олійник С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.127-134. - укр. УДК 81'373.3= 111.
У статті розглянуто сучасну теоретичну основу дослідження гендерного компонента вітчизняних та іноземних лінгвістів. Зроблено акцент на дослідженні гендерного компонента у структурі та семантиці англійських фразеологічних субстантивів із застосуванням принципів когнітивної лінгвістики. Визначено критерії добору мовного матеріалу. Зроблено висновки щодо взаємодії гендерного компонента з іншими компонентами семантики фразеологізмів-актуалізаторів представлених мікроконцептів. Окреслено перспективи дослідження.

16.17.12.3558/210024. Специфіка вживання фразеологічних одиниць з колоративним та соматичним компонентом. Федорова Ю.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.69-75. - укр. УДК 81'367.
У статті проаналізовані особливості використання фразеологічних одиниць з колоративним та соматичним компонентами. Встановлена класифікація зазначених одиниць, а також виявлені специфічні ознаки фразеологічних одиниць, що досліджуються.

16.17.12.3559/210033. Багатозначність нарізнооформлених прийменників: особливості реалізації у науковому стилі сучасної української мови. Бутко Л.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.58-63. - укр. УДК 81'367.633:811.161.2.
У статті проаналізовано вияв різних аспектів семантики багатозначних нарізнооформлених прийменників на матеріалі текстів наукового стилю сучасної української мови, здійснено спробу з'ясування специфіки реалізації багатозначності цих одиниць у науковій мові.

16.17.12.3560/210034. Категорійний різновид пропозиційно-диктумної мотивації аналітичних термінів науково-технічної термінології. Гаращенко Л.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.63-69. - укр. УДК 811.161.2'367.4:001.4.
У статті виявлено специфіку мотивації науково-технічних аналітичних термінів з огляду на когнітивні механізми їхнього творення, розглянуто категорійний різновид пропозиційно-диктумної мотивації складених термінів. Визначено транспозиційні пари синтаксичних дериватів, які виступають компонентами терміносполук.

16.17.12.3561/210035. Ідея мовного розвитку в студіях О.О. Потебні. Глущенко В.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.69-76. - укр. УДК 808.3+808.2:801.
Статтю присвячено поглядам О.О. Потебні на мовний розвиток. Проаналізовано такі характеристики мовного розвитку в концепції Потебні, як загальність, об'єктивність, наступність, еволюційність, якісний характер. Особливу увагу приділено тезі Потебні про те, що розвиток мови є поступальним процесом, підпорядкованим прогресу. З цього погляду детально розкрито особливості критики Потебнею теорії двох періодів мовного розвитку.

16.17.12.3562/210036. Облігаторні та факультативні атрибутиви як конституенти співвідносних темпоративів із семантикою означеної часової тривалості. Дерев'янко Л.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.76-82. - укр. УДК 81'367.633: 81'37.
У статті проаналізовано особливості функціонування обов'язкових і факультативних атрибутивів, експлікованих семантично поліфункційними якісними, відносними, присвійними прикметниками, означальними, неозначеними, вказівними, присвійними займенниковими ад'єктивами, неозначено-кількісними числівниками, у співвідносних прийменниково-іменникових темпоративах із семантикою означеної часової тривалості, схарактеризовано умови входження означальних компонентів до темпоральних корелятивів.

16.17.12.3563/210037. Особливості використання колоронімів в англомовному медіадискурсі. Касаткіна-Кубишкіна О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.82-89. - укр. УДК 811.11Г373.
У статті розглядаються особливості медіадискурсу, подаються визначення терміна "дискурс" та зазначаються його різновиди. Робота розглядає колороніми як репрезентанти мовної свідомості, досліджує семантичні особливості назв кольорів в англійській мові, визначає функції, які виконують колороніми в англомовному медіадискурсі.

16.17.12.3564/210038. Прислівники зі словотвірними двокомпонентними суфіксальними формантами в сучасній українській літературній мові. Комлик Ю.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.89-95. - англ. УДК 81'367.624:81'373.611.
У статті йдеться про особливості творення лексико-граматичного класу прислівників за допомогою двокомпонентних суфіксів структури "голосний + сонорний приголосний", які є надзвичайно активними при формуванні незмінних повнозначних слів у сучасній українській мові. Дослідження позиційних властивостей цих суфіксальних одиниць у будові прислівників дозволило з'ясувати механізм їхньої реалізації, виокремити принципи його дії. Виявлено закономірності фонемного наповнення даних суфіксальних структур, найбільш активним у творенні яких є клас сонорних приголосних у позиції після голосного. З'ясовано інвентар голосних і приголосних (сонорних) фонем двокомпонентних суфіксів, серед яких надзвичайно висока частотність характерна для фонем |о| і \м\. Приділена належна увага дистрибутивним характеристикам цих суфіксів, їх продуктивності та кількісному аналізу в складі незмінюваних повнозначних слів, що розкриває своєрідність даної лексико-граматичної категорії та її винятковий фономорфологічний потенціал як повнозначної частини мови.

16.17.12.3565/210039. Структурно-семантичні та функціонально-стильові властивості складнонульсуфіксальних ад'єктивів наознаечення зовнішньої характеристики людини в сучасній українській мові. Мізіна О.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.95-103. - англ. УДК 811.161.2'371.623: 811.161.2'373.611.

У статті проаналізовано структурно-семантичні та функціонально-стильові властивості складнонульсуфіксальних ад'єктивних композитів з матеріально не вираженим суфіксом на означення людини за зовнішніми характеристиками, мотивованих атрибутивним словосполученням на базі синтагми "прикметник + іменник". Серед складнонульсуфіксальних ад'єктивних дериватів із першим прикметниковим компонентом неколірної семантики на означення зовнішньої характеристики людини активно функціонують групи мотивованих, напівмотивованих і немотивованих дериватів, що означують форму та параметричні характеристики соматичного поняття у людини; людину за особливостями будови тіла або його частин; недостатність/надлишок маси частин тіла порівняно з прийнятою нормою; відсутність одягу чи взуття; людину за зовнішніми анормативними анатомічними показниками; за фізичними вадами; частини тіла людини за сприйняттям на дотик (тактильні характеристики) та зоровим сприйняттям; людину за відсутністю волосяного покриву на голові та обличчі (у чоловіків) та ін. Нульсуфіксальні ад'єктивні композити досліджуваної лексико-словотвірної групи семантично різнопланові, мають широку сполучуваність і однаково активно реалізують свої прямі та переносні значення. Значна кількість індивідуально-авторських новотворів, уступаючи в дистрибуцію з іменниками-абстрактними назвами, а також такими, що номінують явища природи, транспортні засоби, астрономічні об'єкти, територію та елементи ландшафту, рослину та її плоди, сукупність дерев, топонімні назви тощо, реалізують нове переносне образне значення - "оживлення" неживого, набуваючи в кожному разі різних значеннєвих відтінків, поповнюючи тим самим корпус епітетів.

16.17.12.3566/210040. Маркери актуалізації інтенцій запиту: українськомовний питальний дискурс. Шабат-Савка С.Т. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.103-111. - укр. УДК 811.161.2'367.
У статті визначено змістовий обшир інтенцій запиту, спрямованих на вербалізацію наміру мовця з'ясувати чи уточнити інформацію, на репрезентацію багатоаспектного когнітивного процесу-пошуку; схарактеризовано низку питальних компонентів (займенників, прислівників, часток), що відображають якісну характеристику інформаційної лакуни в знаннях мовця, виражають людські емоції та волевиявлення, характеризують українськомовний питальний дискурс.

16.17.12.3567/210050. Функціонування прикметника "чарівний" у сучасній ергонімії. Білозор О.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.3-7. - рос. УДК 811.161.1'367.62.3 + 811.161.1'373.2.
Розглянуто значення прикметника "волшебный" (чарівний) у складі прагматичних ергонімів. Установлено основні референтні зони ергонімів. Проаналізовано назви комерційних організацій з огляду на комунікативно-прагматичний аспект.

16.17.12.3568/210051. Номенклатурний знак у системі засобів номінації гірничотехнічних артефактів. Висоцька Т.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.7-11. - рос. УДК 81'373.43.
Розглянуто номенклатурний знак як один із засобів номінації гірничотехнічних артефактів (ГТА); визначено його поняття, функції та структура. Проаналізовано номенклатурні найменування ГТА та їх розшифровки.

16.17.12.3569/210052. Поняття про незмінний залежний компонент терміна та його ознаки. Кім Л.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.11-17. - рос. УДК 81'276.6.
Розглянуто поняття незмінного залежного компонента (НЗК) терміна. Визначено функціональний статус НЗК. Проаналізовано НЗК з погляду: 1) наявності / відсутності самостійного лексичного значення; 2) здатності структури розкладатися / не розкладатися; 3) спроможності / неспроможності самостійного вживання; 4) графічного оформлення; 5) походження; 6) використовуваної алфавітної системи. Відповідно до ознак виділено основні види НЗК.

16.17.12.3570/210053. Роль генералізації в утворенні англомовних евфемізмів. Мосієвич Л.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.18-21. - укр. УДК 81.373.6.
Розглянуто сутність генералізації на когнітивному рівні. Визначено її роль в утворенні евфемістичного ефекту та проаналізовано гіперонімічні і гіпонімічні зв'язки між евфемізмами.

16.17.12.3571/210054. Особливості синтаксичної сполучуваності російських субстантиватів. Меньшиков І.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.21-25. - рос. УДК 81.367.622.
Розглянуто один клас субстантивованих ад'єктивів, в основному прикметників та дієприкметників, щодо можливості їх функціонування як стрижневих слів відповідних субстантивних словосполучень. Введено поняття емотивного субстантивата як емоційно навантаженої лінгвістичної фігури. Вказано, що можливості сполучуваності такого субстантивата істотно відрізняються від аналогічних можливостей як власне іменників, так і власне прикметників, а також дієприкметників, і що ці відмінності обумовлені певними екстралінгвістичними факторами, пов'язаними з обставинами та умовами комунікації.

16.17.12.3572/210055. До питання про понятєву організацію терміносистеми медичної косметології. Нашиванько О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.26-30. - рос. УДК 811.161.1'373.46.
Проаналізовано будову понятєвого простору медичної косметології відповідно до її внутрішніх напрямів як науки та галузі практичної діяльності. Установлено екстралінгвістичні чинники виокремлення цих напрямів. Запропоновано авторське бачення понятєвої організації концептосфери медичної косметології, яка зумовлює організацію номінативного простору, що репрезентує цю концептосферу в російській мові.

16.17.12.3573/210056. Комбінаторика компонентів рекламного заголовка як засіб створення його експресії (на матеріалі журналу "ТЗ"). Омельяненко В.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.31-35. - рос. УДК 811.161.81'42.
На матеріалі заголовків журналу "ТЗ" розглянуто лінгвокреативні можливості сполучуваності граматичних компонентів в аспекті їх актуалізації. Визначено поняття "актуалізація граматичних компонентів". Проаналізовано прийоми комбінаторики компонентів заголовка відповідно до виду породжуваної експресії. Встановлено, що кількісна експресія є результатом концентрації однорідних граматичних форм та прийому граматичних контрастів, ефект якісної експресії забезпечує сполучуваність різних компонентів.

16.17.12.3574/210058. Способи мовленнєвого впливу лектора. Пікалова Г.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.41-44. - рос. УДК 811.161.81'42.
Розглянуто особливості мовленнєвого впливу лектора на аудиторію на матеріалі лекцій доктора фізико-математичних наук, професора С. П. Капіци та доктора історичних наук, професора С. П. Карпова. Виявлено, що мовленнєвий вплив

застосовується в лекціях досить широко та реалізується чотирма видами: соціальним, оцінним (емоційним), волевиявленням та роз'ясненням (інформуванням).

16.17.12.3575/210060. Креативні можливості російської деривації (на матеріалі складних назв вигаданих професій). Пристайко Т.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.53-62. - рос. УДК 81'373.611.
На матеріалі складних назв вигаданих професій (НВП) розглянуто креативні можливості словотвірної системи російської мови у структурно-семантичному й когнітивному аспектах. У структурно-семантичному аспекті складні НВП проаналізовано під кутом зору: а) способу творення; б) сполучуваності компонентів; в) відповідності узуальним словотвірним моделям назв професій. У когнітивному аспекті встановлено домінантні когнітивні моделі номінації, за якими утворюються НВП. За отриманими даними простежено співвідношення стереотипу й творчості у колі складних НВП.

16.17.12.3576/210061. Категорії "протиставність" і "причинність" у поєднанні та протилежності. Приходько А.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.63-72. - рос. УДК 803.0-561.2:800.3.
Розглянуто під логіко-семантичним кутом зору дві синтаксичні категорії - протиставність і причинність. На матеріалі німецького складносурядного речення доведено, що ці категорії відображаються в мові згідно з діалектичним законом єдності і боротьби протилежностей, являючи собою когнітивні трансформації одна одної з тонко нюансованими смислами. На цій основі виокремлено та описано два основні типи протиставного паратаксису - опозитивний і власне-протиставний, у кожному з яких проаналізовано інтегральні та диференційні ознаки протиставності-причинності.

16.17.12.3577/210062. Специфіка вибору мовних засобів для номінації об'єктів виробництва. Сидоренко О.М., Єльцова С.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.73-78. - рос. УДК 81'373.21.
Розглянуто слова і словосполучення, що послужили матеріалом для утворення назв об'єктів виробництва. Відзначено ергонімні терміни, зафіксовані на території Донецької області, для загального називання об'єктів виробництва, а також фірм і компаній, що належать до промислової ергонімії. Описано мотивовані та немотивовані назви. Розглянуто ергонімиабревіаційні назви, утворені від іншомовних апелятивів.

16.17.12.3578/210063. Респонсивні речення поза системою питання-відповідь. Суїма І.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.79-82. - англ. УДК 81'367.2.
Досліджено специфіку респонсивів як особливого типу речень згідно з їх комунікативним завданням поза системою питання-відповідь. Респонсиви розглянуто як реакцію не тільки на питальні, а й розповідні та спонукальні речення. Описано характерні риси функціональних та нефункціональних респонсивних речень. У теоретичному плані вказані синтаксичні одиниці проаналізовано як такі, що мають свої диференційні ознаки та відрізняються за комунікавною метою від інших. Простежено взаємозв'язок між адресованим реченням (розповідним, питальним чи спонукальним) та реченням-реакцією (відповіддю).

16.17.12.3579/210064. Сутність ідеоконцепту в українських радянських фільмонімах золотої колекції вітчизняного кіно. Цілина М.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.83-86. - укр. УДК 811.161.2'373.2 (043).
Висвітлено основні особливості семантики і структури найменувань українських радянських фільмів. Детально розглянуто фільмоніми золотої колекції вітчизняного кіно. На прикладі назв фільмів суспільного надбання проаналізовано принципи їх номінації, з'ясовано мотиваційну основу, встановлено сутність ідеологічного складника в утворенні цих онімів.

16.17.12.3580/210065. Основні тенденції розвитку сучасної дериватології з позиції когнітивізму. Шепель Ю.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.87-92. - рос. УДК 81.373.611.
Проаналізовано сучасну систему словотвору і ті підходи, які застосовують для її вивчення в лінгвістиці. Порушено важливе з позиції дериватології питання еволюції словотвірних рядів і виявлення динаміки функціонування та розвитку їх ланок. Інтерес до діахронного дослідження словотвірних рядів мови пов'язаний з необхідністю розробки теоретичних і практичних питань історичного словотвору, основна мета якого - опис становлення й розвитку словотвірної системи. Еволюція словотвірної системи як системи словотвірних рядів не була об'єктом спеціального дослідження, хоча окремі питання історичного словотвору привертали увагу як вітчизняних, так і зарубіжних вчених.

16.17.12.3581/210066. Двочленна парадигматико-синтаксична омонімія в сучасній російській мові. Шкурко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.93-98. - рос. УДК 811.161.1'367.332.
Досліджено проблему синтаксичної неоднозначності. Встановлено причини виникнення конструкцій з двочленною парадигматико-синтаксичною омонімією. Розглянуто моделі, за якими будують подібні висловлювання, і наведено їх класифікацію. Проаналізовано результати експерименту, який підтверджує той факт, що словоформу називний-знахідний, яка стоїть на початку речення, реципієнт сприймає в значенні називного відмінка. Вказано способи елімінації синтаксично неоднозначних конструкцій.

16.17.12.3582/210067. Семантичний розвиток праслов'янської лексеми "saty" в сучасних слов'янських мовах. Шпітько І.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.99-105. - укр. УДК 811.16'37.
Комплексно проаналізовано семантичний розвиток праслов'янської лексеми "saty" в сучасних слов'янських мовах: визначено семантичні процеси, які обумовили появу нових значень у семантичній структурі слова в процесі самостійного розвитку слов'янських мов, описано семну структуру її лексико-семантичних варіантів. Відзначено функціонування та стилістичні особливості лексеми на території сучасної Славії.

16.17.12.3583/210118. Репертуар мовних форм завершення міжособистісного конфлікту з перевагою однієї зі сторін. Білоконенко Л.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.3-9. - укр. УДК 811.161.2.
Проаналізовано репертуар мовних форм завершення міжособистісного конфлікту, зумовленого перевагою однієї зі сторін. Установлено структурні та комунікативно-прагматичні особливості завершальної стадії україномовного конфлікту, яка має три форми втілення: жорстку, середню та помірковану. Визначено, що вибір мовної форми реалізації завершальної стадії залежить від значущості особистісних стосунків індивідуумів, а також мовленнєвих і емоційних реакцій сторін на етапі розвитку конфлікту.

16.17.12.3584/210119. Експресія як специфічна категорія тексту (на прикладі газетно-публицистичного стилю). Ваняркін В.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.10-16. - рос. УДК 811.161.1'38.
Розглянуто теоретичні питання, пов'язані з вивченням природи та сутності експресії, розмежуванням понять експресивності й емоційності, оцінності й образності, співвідношенням термінів "експресія" та "експресивність". Проаналізовано роль експресії у формуванні категорій інформативності та прагматики. На основі твердження про тісну взаємодію, взаємозалежність і переплетення текстових категорій зроблено висновок про існування експресії як специфічної категорії текстів оцінного типу, для яких функція впливу пріоритетна та облігаторна.

16.17.12.3585/210120. Шляхи утворення нових англійських та українських слів у мережі інтернет-комунікації та мови ЗМІ. Волкова М.Ю. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.17-22. - укр. УДК 811.111'373.38.
Проаналізовано особливості формування сучасних терміносистем ЗМІ та Інтернету з погляду їх побудови та функціонування. Розглянуто питання співвідношення способів творення термінів в англійській та українській мовах, а також вживання термінів, утворених різними способами.

16.17.12.3586/210123. Витоки рекламної творчості в мовному просторі України. Іванова І. Б. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.35-41. - укр. УДК 801.311.
Досліджено питання зародження рекламної творчості в мовному просторі України. Чинниками виникнення та розвитку рекламного дискурсу є соціальні, культурні, економічні трансформації, що зумовили появу різних жанрів та стилів реклами. Розглянуто провідні напрями формування реклами в епоху її зародження, це насамперед усна народна творчість, літературні джерела та приклади рольової мовленнєвої поведінки - ярмаркова культура та побутова магія. Проаналізовано проторекламу як важливе джерело та складник рекламного дискурсу.

16.17.12.3587/210125. Основні складники дослідження мовної ментальності. Корнєва С.Є. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.47-52. - укр. УДК 81'27:316.75.
Розкрито зміст поняття "мовна ментальність". Наведено схеми для аналізу ментальності, розроблені в науковій парадигмі. Виокремлено основні складники дослідження мовної ментальності.

16.17.12.3588/210126. Можливості вивчення прислівників на матеріалі національного корпусу російської мови. Короткова С.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.52-59. - рос. УДК 811.161.1'367.624.
На прикладі виявлення особливостей функціонування прислівників у спеціальному тексті продемонстровано можливості, що надає лінгвісту мовний корпус текстів. Шляхом аналізу та систематизації результатів пошуку прислівників у підкорпусі текстів навчально-наукової сфери встановлено найбільш чисельну семантичну групу адвербіальної лексики, найчастотніші одиниці, кількісний склад та частотність прислівників, утворених за певними словотворчими моделями.

16.17.12.3589/210127. Динаміка вокативних утворень в епістолярному дискурсі. Куварова О.К. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.59-65. - рос. УДК 811.161.1'38.
Досліджено динаміку наростання регулярних і нерегулярних вокативних моделей в епістолярному дискурсі І. М. Крамського й І. Ю. Рєпіна. Показано, що на початку листування у різних адресантів актуалізуються, як правило, загальноприйняті лінгвістичні й етичні норми письмового спілкування, а в разі її пролонгованого характеру починають проявлятися індивідуально-авторські особливості вокативної творчості. Доведено, що динаміка наростання регулярних вокативних утворень значною мірою підпорядковується певним загальним закономірностям мовотворення, поява ж в епістолярному дискурсі довільних і спонтанних вокативів залежить від низки екстралінгвістичних чинників і характеризує індивідуальний стиль адресанта.

16.17.12.3590/210128. Комбіновані найменування транспортних засобів у різноструктурних мовах. Кущ Ю.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.66-72. - укр. УДК 81'373.46.
Проаналізовано комбіновані найменування транспортних засобів (НТЗ) у різноструктурних мовах. Розглянуто НТЗ із застосуванням двох та більше номінативно-мотивувальних ознак. Виявлено основні метафоричні моделі НТЗ із комбінованими ознаками та визначено їх продуктивність.

16.17.12.3591/210130. Семантичний обсяг іменникових словоназв предметних денотатів у художньому стилі мовлення (на прикладі творів Л. Денисенко та Н. Гербіш). Майданюк Ю.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.80-84. - укр. УДК 811.161.2'58.
Розглянуто ключові питання, пов'язані з функціональною реалізацією природи повнозначного слова крізь призму денотативного спрямування на прикладі текстів художнього стилю. Окреслено зміст категорії автосемантизму / синсемантизму як виразника семантичного обсягу номінації денотата. Досліджено параметри експлікації / конкретизації семантичного обсягу іменникових словоназв. З'ясовано семантичний обсяг іменникових словоназв у творах Л. Денисенко й Н. Гербіш. Доведено функціональні можливості категорії автосемантизму / синсемантизму відображати особливості художнього стилю мовлення.

16.17.12.3592/210131. Пресупозиції та імплікатури як засоби стиснення тексту в українському мас-медійному дискурсі. Мірошниченко І.Г. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.85-89. - укр. УДК 811.161.2'42.
Досліджено проблему імпліцитності у стислих текстах українського мас-медійного дискурсу, а саме проаналізовано пресупозиції та імплікатури у ролі семантичних компресорів прихованого змісту: суть таких явищ, їх функціонування і значення у конденсації. З'ясовано, що важлива властивість будь-якого повідомлення ЗМІ - існування за формальною структурою прихованої, тобто імліцитної, вербально не вираженої, інформації. Серед ряду способів реалізації такої інформації є пресупозиції та імплікатури, значення яких виводиться на основі експліцитно виражених компонентів висловлювання, а також на основі попереднього досвіду і знань.

16.17.12.3593/210134. Прийом гіпер- та гіповербалізації в arbeitszeugnis. Сахно І.Р. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.98-103. - рос. УДК 811.112.2'42.
Досліджено особливості ділового дискурсу сучасної німецької мови, зокрема проаналізовано характеристику з місця роботи (Arbeitszeugnis) як різновид текстів ділової комунікації. Приділено увагу національно-специфічним традиціям укладання

документів такого типу і відповідним лінгвістичним засобам впливу на адресата, а саме: кліше та функціонально зумовленим зворотам, специфічним формам позитивної оцінки, явищам гіпо- й гіпервербалізації як засобу кодування інформації.

16.17.12.3594/210136. Складнопідрядне речення: визначення поняття та принципи класифікації. Ситникова О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.111-119. - рос. УДК 811.161.1'367.335.
Розглянуто питання, пов'язане з поняттям "підрядне речення". Наголошено, що з моменту введення в російську граматичну науку терміна підрядне речення лінгвісти намагаються виділити підстави, необхідні для класифікації даного структурного складника складнопідрядних речень: свої найменування підрядні речення одержували відповідно до морфолого-синтаксичного, семантико-синтаксичного, формального та структурно-семантичного принципів. Виходячи з цього, зроблено спробу узагальнити напрацьований лінгвістами матеріал із розподілу складнопідрядних речень на групи та обґрунтувати доцільність застосування структурно-семантичного принципу під час класифікації підрядних речень.

16.17.12.3595/210138. Вплив рівня освіченості родини на вибір мови респондентом в умовах українсько-російського білінгвізму. Ткачук Т.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.125-129. - укр. УДК 37:81'246.2(045).
З'ясовано чинники, що впливають на вибір мови в українсько-російському мовному середовищі Вінниці. Для дослідження обрано соціолінгвістичний метод, за допомогою якого проаналізовано відповіді стосовно використання мови учнями 13-16 років. Результати опитування частково підтвердили висунуту нами гіпотезу стосовно впливу рівня освіченості на вибір мови респондентом у двомовному середовищі.

16.17.12.3596/210139. Атрактивна функція ергонімів і мовні засоби її реалізації. Турута І.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.129-139. - рос. УДК 811.161.1'373.2.
Розглянуто одну з основних функцій ергонімів - атрактивну, її співвіднесеність із іншими функціями та мовні засоби реалізації, а саме: використання модних слів, оцінної лексики, переважно позитивного забарвлення, надання оцінного значення за допомогою словотвірних засобів, створення оказіональних назв, застосування різних прийомів мовної гри, поєднання в ергонімі елементів різних мов, метафоризація, уживання прецедентних імен і текстів.

16.17.12.3597/210140. Наративні дослідження. Лінгвістичні аспекти. Ходоренко А.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.139-143. - англ. УДК 811. 161. 1'373.23.
У загальних рисах порушено проблеми сучасної теорії наративних досліджень, запропоновано матеріал для практичного аналізу наративу з позицій і методів наративних досліджень. Визначено ознаки наративу, наведено зразки його аналізу.

16.17.12.3598/210141. Теоретичні засади дослідження адвербіальних прийменникових конструкцій. Хоровець В.Є. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.144-149. - укр. УДК 811.161.2'367.7(045).
Подано визначення терміна "прийменникова конструкція", розглянуто особливості взаємовідношень прийменників із їх контекстним оточенням. Здійснено спробу проаналізувати підходи до вивчення прийменникових конструкцій у цілому та адвербіальних прийменникових конструкцій зокрема. Висвітлено подальші перспективи дослідження.

16.17.12.3599/210142. Проблема декодування імпліцитних спонукальних мовленнєвих актів у публіцистичному дискурсі. Шатілова О.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.149-155. - укр. УДК 811.161.2'367.32.
Порушено питання декодування імпліцитних спонукальних мовленнєвих актів на матеріалі україномовних публіцистичних текстів початку XXI ст. Окреслено межі публіцистичного дискурсу. З'ясовано роль спонукання як мовленнєвого акту й важливого складника текстів засобів масової інформації. З-поміж спонукальних мовленнєвих актів виокремлено експліцитні та імпліцитні. Критерієм для розмежування обрано наявність спеціалізованої граматичної форми. Описано механізми створення та функціонування імпліцитних спонукальних актів у публіцистичному дискурсі.

16.17.12.3600/210143. Феномен змішування мов у парадигмі національно-мовної картини світу. Шкоріна І.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.155-160. - укр. УДК 81'246.2.
Досліджено питання національно-мовної картини світу, висвітлено історію поглядів на нього. Картину світу розглянуто як світобачення кожної людини й етносу, як результат сприйняття та осмислення навколишнього світу, відображеного в мові. З'ясовано специфіку формування сучасної національно-мовної картини світу у свідомості молоді. Визначено причини виникнення феномену білінгвізму, проаналізовано поняття "рідна мова" в умовах двомовності.

16.17.12.3601/210144. Лексичні інновації у мові Інтернет-ЗМІ (на прикладі сфери бізнесу та економіки). Блинова Н.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.3-10. - укр. УДК 811.161.2.373.4.
Розглянуто лексичні інновації у мові українських інтернет-ЗМІ з вересня 2012-го по листопад 2014 року. Проаналізовано особливості їх редакційного опрацювання. Виявлено, що далеко не всі такі лексеми на даний момент знайшли лексикографічну фіксацію, а їх вживання не завжди виправдане потребами тексту. Наголошено, що редакції багатьох інтернет-ЗМІ принципово не дають тлумачення чи хоча б пояснення значень вживаних неологізмів, що є порушенням правил видавничого опрацювання такої лексики.

16.17.12.3602/210145. Некоторые глаголы общения английского языка и их этимология. Бутов В.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.11-15. - рос. УДК 811.111:81'373.6.
Пропонована стаття присвячена вивченню історико-лінгвістичної картини формування лексико-семантичної групи дієслів, що позначають невиразне мовлення носія сучасної англійської мови. Основною метою статті є вивчення дієслів, що позначають невиразне мовлення носія сучасної англійської мови з точки зору їх документального засвідчення.

16.17.12.3603/210146. Роль мови у формуванні особистості. Галаздра С.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.15-20. - укр. УДК 01.311.
Розглянуто співвідношення мови та мислення, мови та свідомості, мови та культури. Визначено, що поряд з антропоцентризмом існує принцип дискурсоцентризму: будучи творцем мови, регулятором її мовних змін та розвитку, людина є

також залежною від мови, оскільки масова комунікація пропонує мовні стереотипи, шаблонні думки та інше, що призводить до руйнування індивідуальної мовної свідомості.

16.17.12.3604/210147. Ядро функціонально-семантичного поля негативності в староукраїнській мові. Гловацька О.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.21-26. - укр. УДК 811.161.2'373.
Проаналізовано ядро функціонально-семантичного поля негативності в староукраїнській мові, визначено його характерні дефініції, компоненти. З'ясовано, що ядро несе основне смислове навантаження, включає найбільш частотну та інформативну лексику.

16.17.12.3605/210148. Комунікативні стратегії реклами побутової техніки. Горлачова В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.27-31. - укр. УДК 811.161.1:81'37.
Досліджено комунікативні стратегії реклами побутової техніки, основні прийоми впливу на потенційного покупця, які задіяні в англомовних та україномовних текстах маркетингових повідомлень компанії Zelmer. Розглянуто семантику слогану зазначеної компанії. Проаналізовано форми створення ілюзії діалогічного спілкування "виробник - користувач". Окреслено специфіку вербалізації образів "компанія Zelmer", "користувач побутової техніки". Висвітлено прийом штучного створення ситуації вибору для клієнта в межах рекламної комунікації.

16.17.12.3606/210149. Основні етапи становлення термінологічної лексики писанкарства. Датченко Ю.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.31-35. - укр. УДК 811.161.2.81'373.46.
Проаналізовано стан термінологічної лексики писанкарства в українській мові. З'ясовано, що термінолексику можна поділити на дві тематичні групи, перша з яких пов'язана з виробничими процесами ремесла, матеріалами, інструментами, друга - з особливостями застосування писанок. На основі джерельної бази вивчення писанкарства виділено чотири основні етапи формування й становлення термінологічної лексики цієї сфери.

16.17.12.3607/210151. Параболізми в німецькомовній біблійній картині світу. Заполовський М.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.40-47. - укр. УДК 811.112.2'373.612.2.
Досліджено параболізми як лексичні, синтаксичні і текстові утворення, марковані контекстом біблійних притч у німецькомовній картині світу та репрезентовані у німецькомовних лексикографічних джерелах і публіцистиці. Проаналізовано когнітивно-функціональні характеристики цих одиниць. Висвітлено також особливості змістового наповнення параболізмів: описано виражений ними смисл у біблійному тексті та сучасній німецькій мові, представлено моделювання фрагмента біблійної мовної картини світу.

16.17.12.3608/210153. Особливості семантики логіко-філософської категорії заперечення в лінгвістиці. Кірковська І.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.53-58. - рос. УДК 811.133.1.
Проаналізовано когнітивну специфіку логіко-філософської категорії заперечення, її семантичну та прагматичну значущість. Заперечення розглянуто як модусна категорія, яка має функціональний потенціал. Особливу увагу приділено закону "заперечення заперечення", його характеру, типу семантичної прогресії у філософії та лінгвістиці.

16.17.12.3609/210154. Роль власної назви при роботі з аутентичним текстом. Коломойченко А.Е., Атанова М.Ю. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.59-62. - англ. УДК 811.161.1'272'42.
Розглянуто власні імена, прецедентні назви в аспекті проблеми визначення їх значення під час роботи з аутентичним текстом. Зазначено, що власні назви відносяться до тих мовних засобів, які дають можливість у надзвичайно лаконічній формі передати великий смисловий і емоційний зміст, тому питання про значення власного імені стає надзвичайно актуальним при міжкультурних і міжмовних контактах. Виявлено особливості розуміння значення власних назв під час роботи з аутентичним текстом.

16.17.12.3610/210155. Шляхи дослідження ключових концептів в англомовному політичному дискурсі. Косьянова О.Г. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.63-67. - укр. УДК 801.311.
Розглянуто проблеми відбору ключових слів у текстах англомовного політичного дискурсу. Проаналізовано актуальні класифікації концептів у політичному дискурсі. Визначено поняття "ключове слово". Особливу увагу приділено дискурсоутворюючим ключовим словам, які забезпечують смислову основу і цілісність тексту. Зроблено висновок, що відбір ключових слів та їх похідних у текстах англомовного політичного дискурсу є основним шляхом виявлення актуальності концептів.

16.17.12.3611/210158. Словотворчі моделі англійських скорочень і абревіатур. Люта А.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.79-83. - укр. УДК 801.311.
Проаналізовано способи творення скорочень та абревіатур в англійській мові. Розкрито визначення термінів "абревіатура" та "акронім" і різниця між ними; абревіатуру розглянуто як похідну одиницю, яка складається з усічених слів, що входять до вихідного словосполучення, або з усічених компонентів вихідного складного слова. Надано детально структуровану класифікацію скорочень.

16.17.12.3612/210159. Синтагматична репрезентація іменникових інновацій із семантикою збірності в мові ЗМІ. Манохіна Ю.Є. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.83-88. - укр. УДК 811.161. 2?367.622.21.
Репрезентовано тематичні групи (ТГ) іменникових новотворів із семантикою збірності, досліджено їх синтагматичні зв'язки в мові ЗМІ. Доведено, що семантико-словотвірні неологізми-іменники із семантикою збірності об'єднуються у такі ж ТГ, що й узуальні збірні іменники, і характеризуються такою ж сполучуваністю.

16.17.12.3613/210160. Роль Франсуа де Малєрба у започаткуванні нової національної лінгвістичної традиції у Франції. Палькевич О.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.89-96. - укр. УДК 811.133.1'28.

Розглянуто поняття мовного пуризму у співвідношенні з французькою національною лінгвістичною традицією, виділено два типи пуризму: реактивний та трансформаційний, та названо їх представників А. Етьєнна та Ф. де Малєрба. Вивчено історичні, соціально-політичні, філософські й культурні передумови впровадження мовної реформи у Франції XVII ст. Доведено, що Малєрб виступив як виразник соціальних потреб мови і його трансформаційний пуризм був соціально й культурно зумовлений. Встановлено, що він започаткував нову національну лінгвістичну традицію у Франції, яка полягає в регулюванні французької мови як цементуючої основи національної єдності.

16.17.12.3614/210161. Особливості метафоричної концептуалізації деяких металургійних реалій в англійській мові. Пасько Г.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.96-101. - укр. УДК 811.111.81'42.
Розкрито сутність понять "концепт" та "концептуальна метафора", простежено аналоговий механізм творення концептуальної метафори CONVERTER is a VOLCANO. Схарактеризовано роль чинника фонових знань як обов'язкової умови утворення та декодування концептуальної метафори. За принципом антропоцентризму простежено вияв концептуальної метафори CONVERTER is a HUMAN.

16.17.12.3615/210162. Про композицію реклами. Писаренко Н.Д. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.101-106. - рос. УДК 801.311.
Досліджено структурні особливості рекламних текстів у мовознавчому та прагматичному аспектах. Розглянуто особливості рекламної структури, необхідні складові композиції реклами: рекламний лозунг, або заголовок, зачин, зміст, висновок. Виділено розгорнуту класичну композицію рекламного тексту і згорнуту композиційну структуру, коли відсутня будь-яка композиційна частина або дві частини можуть поєднуватися. Проаналізовано різні прийоми, що дозволяють зробити структуру реклами особливо привабливою: повтор ключового слова, використання епіфори, питально-відповідних конструкцій, антитези.

16.17.12.3616/210163. Особливості написання ділових листів у Великобританії та Україні: порівняльний аналіз. Попова О.М., Кабанчук Ю.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.106-113. - укр. УДК 81'38-115(045).
Зроблено спробу комплексного аналізу ділових листів у Великобританії та Україні. Проаналізовано реальні ділові листи Великобританії та України, на їх основі розглянуто схожість і відмінності в англійському та українському діловому листуванні сьогодення на прикладі порівняння лексики, структури та реквізитів ділових листів обох країн.

16.17.12.3617/210164. Ономасиологические модели терминов-композитов в технической терминологии ремонта летательных аппаратов. Проскурина Л.Н. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.113-118. - рос. УДК 81'373.46.
З позицій когнітивної ономасіології проаналізовано терміни ремонту літальних апаратів, які утворено шляхом композиції. Розглянуто основні ономасіологічні моделі термінів-композитів, описано види термінологічних композицій за предметно-логічною ознакою.

16.17.12.3618/210165. Прикметник як номінативний засіб вираження локативності у структурі фразеологічної одиниці. Романюк Л.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.119-124. - укр. УДК 811.161.2'367.623.
Розглянуто механізми, моделі та специфічні риси утворення фразеологічних одиниць із семантикою локативності, їх конотативний, оцінний, стилістичний потенціал. Увагу зосереджено на прикметникові, що є одним з номінативних засобів утворення фразеологічних одиниць. Виокремлено семантичні групи у межах поля локативності, досліджено закономірності параметризації простору.

16.17.12.3619/210166. Полісемія в термінології кримінально-процесуального права України. Руколянська Н.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.124-132. - укр. УДК 811.161.2:81'276.6:34.
Досліджено явище полісемії у сучасній українській термінології кримінально-процесуального права, проаналізовано основні типи багатозначних лексем, що функціонують у субмові зазначеної галузі, виявлено джерела їх виникнення та особливості функціонування.

16.17.12.3620/210167. Інноваційні процеси у сфері функціювання прикметника у сучасному розмовному стилі української мови. Рязанцева Д.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.132-136. - укр. УДК 811.161.2'367.6.
Розглянуто інноваційні процеси у сфері функціювання прикметника у сучасному розмовному стилі української мови, зокрема особливості функціювання ненормативних оцінних форм прикметників української мови. Проаналізовано прагматичний, насамперед аксіологічний, заряд таких форм.

16.17.12.3621/210169. Вербалізація дискурсивної стратегії релігійної ідентифікації у православній проповіді XX століття. Смирнова М.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.141-145. - укр. УДК 81'42(045).
Проаналізовано вербалізацію дискурсивної стратегії релігійної ідентифікації у православній проповіді XX століття. Окреслено основні дослідження з цієї проблематики, надано дефініцію поняття дискурсивної стратегії релігійної ідентифікації; пояснено, чим саме ця стратегія відрізняється від стратегії конфесійної ідентифікації, запропонованої іншими дослідниками. Проаналізовано основні тактики, якими вербалізується стратегія релігійної ідентифікації, а також виділено мовно-мовленнєві прийоми їх реалізації.

16.17.12.3622/210170. Фрейм як формат репрезентації знань про одиниці політичного вокабуляру (на матеріалі німецької мови). Соколов Д.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.146-154. - укр. УДК 811.11-112.
Розглянуто притаманні політичній лексиці характеристики з точки зору теорії фреймів: проаналізовано їх план вираження як відправна точка процесу концептуалізації плану змісту; встановлено співвідношення стандартної та додаткової інформації, що актуалізується одиницями політичного вокабуляру у контексті; з'ясовано роль досвіду комунікантів у процесі сприйняття цієї інформації, а також визначено особливості процесів поєднання інформаційних масивів, інтерпретації і модифікації знань.

16.17.12.3623/210171. Репрезентація параметричної ознаки "внутрішній простір" концепта "простір" у російськомовних текстах будівельної тематики. Сонник Н.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.154-159. - рос. УДК 811.161.1'37.
Розглянуто особливості концептуалізації параметричної ознаки "внутрішній простір" концепту "простір" у текстах будівельної тематики. Репрезентацію внутрішнього простору проаналізовано у трьох аспектах: статичному, динамічному та аспекті включеності простору до оболонки. Простежено основні закономірності та тенденції реалізації ознаки "внутрішній простір", запропоновано типологію внутрішнього простору за ознакою відкритості /закритості.

16.17.12.3624/210172. Оцінка як лінгвістична ознака нестандартного фінансового звіту. Станкевич О.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.159-164. - рос. УДК 811.111.81'38.
Розглянуто оцінну природу нестандартного фінансового звіту, його типи і характерні риси. Проаналізовано різні типи фінансового звіту, види інформації, яка присутня в текстах того чи іншого типу, представлено і проаналізовано фрагменти фінансового звіту компанії Грант Торнтон Клеарр Груп. Виявлено лінгвістичні засоби створення оцінки в англомовному фінансовому звіті і підтверджено його евалюативний характер.

16.17.12.3625/210173. Іншомовні вкраплення як елементи креолізації рекламного тексту. Столярська О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.164-169. - рос. УДК 81-115, 81'373.45.
Текст журнальної реклами розглянуто як особливий вид креолізованого тексту в аспекті вивчення взаємодії одиниць мови, а саме - іншомовних вкраплень у такому тексті. Доведено, що вживання іншомовних вкраплень, графічно і фонетично неасимільованих запозичень підвищує престижність рекламного повідомлення і водночас має яскраво виражений креолізований характер для реципієнта, який не володіє відповідними іноземними мовами.

16.17.12.3626/210175. Вторинна номінація як художній прийом у газетно-журнальній публіцистиці. Терханова О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.174-180. - укр. УДК 811.161.2;373.612.2;81'38.
Досліджено тропи як явище вторинної номінації в газетно-журнальній публіцистиці 80-90-х років XX ст., а саме: подано загальну характеристику переносного вживання слова; класифіковано віднайдені тропи та розкрито такі поняття, як перифраза, метафора, метонімія, порівняння; проаналізовано роль художніх структур, що ґрунтуються на переносному вживанні слова у газетно-журнальній публіцистиці.

16.17.12.3627/210176. Солдатський жаргон та його переклад на німецьку мову. Ткачівська М.Р. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.180-188. - укр. УДК 811.161.2: 811.112.2.
Розглянуто солдатський жаргон, подано його семантичну класифікацію. Проаналізовано способи відтворення позначень рядового та офіцерського складу, назв військових підрозділів, транспортних засобів, наказів та команд, а також побутової лексики військовослужбовців. Дослідження здійснено на основі німецькомовних перекладів творів української постмодерної літератури.

16.17.12.3628/210177. Еволюція фонетичних слів в аспекті загальних тенденцій розвитку мови. Тукова Т.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.188-193. - рос. УДК 811.161:81'344.
Розглянуто зміни в усній формі мовлення. Проаналізовано процеси посилення інтелектуалізації сучасної російської мови за допомогою просодичних засобів, що пов'язані зі зміщенням акцентологічних характеристик у межах фонетичних слів. На прикладі переходу енклітиків у проклітики продемонстровано тенденцію до точності висловлення. Доведено, що зміна типу клітиків показує смислову концентрацію на основній лексемі, а не прийменникові чи частці.

16.17.12.3629/210264. Ергоніми з компонентами молодий/старий у комерційній номінації. Білозор О.С., Петренко В.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.3-7. - укр. УДК 811.161.1'367.62.3 + 811.161.1'373.2.
Розглянуто значення прикметників молодий (молодой)/старий (старый) у складі прагматичних, інформативних і рекламних ергонімів; встановлено основні референтні зони ергонімів, проаналізовано їх функції.

16.17.12.3630/210265. Роль значення спрямованості відношення впливу семантико-синтаксичної структури при перекладі англійських висловлювань українською та російською мовами. Білан Н.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.8-13. - рос. УДК 81'37:81'367:[811.111+811.161.1.
Доведено, що основним компонентом сигніфікативного змісту предикатів і цілісних синтаксичних структур є значення відношення. Запропоновано графічне вираження відношення взаємодії, що об'єднує двох головних учасників події, які детермінують ситуацію, - агенса і пацієнта, через посередництво стрілки впливу, яка виходить з іменної групи, що позначає партиципанта, який впливає, і спрямована на іменну групу, що виражає партиципанта, який зазнає цього впливу.

16.17.12.3631/210266. До питання про поняття тексту як основної одинці комунікації. Ваняркін В.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.14-18. - рос. УДК 81'42.
Розглянуто основні положення функційно-комунікативного підходу до вивчення тексту, які дозволяють дослідити це явище в єдності його змісту, вираження і комунікативної цілеустановки. Текст досліджено як явище, що займає самостійне місце в ієрархічно організованій мовній структурі та наділене повною мірою функціями, пов'язаними із здійсненням мовленнєвої комунікації. У цій функції текст постає перед нами у вигляді завершеного повідомлення, утвореного під час і в результаті акту мовленнєвого спілкування, у гармонійній єдності частин, із яких він складається. Отже, на перший план виходить зовсім не проблема створення граматики тексту, а швидше питання комунікативного плану, задачі вивчення "правильної", вдалої комунікації, яка забезпечує тлумачення одиниць тексту, що створюється.

16.17.12.3632/210267. Структура термінологічних значень найменувань технічних артефактів гірничої промисловості. Висоцька Т.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.19-23. - рос. УДК 81'373.46.

Розглянуто структуру термінологічних значень найменувань гірничотехнічних артефактів (НГТА); виокремлено сукупності компонентів значень термінів на позначення технічних артефактів гірничої промисловості; складено моделі структури значень НГТА.

16.17.12.3633/210268. Англомовні запозичення як індикатори нових фінансово-економічних реалій в українському економічному дискурсі. Гончарова Ю.С., Коломойченко О.Є. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.23-27. - англ. УДК 811.111.373.45.
Проаналізовано особливості використання англомовних запозичень у фінансово-економічній сфері. Особливо увагу приділено мовним та позамовним чинникам вживання англіцизмів, рівням адаптації англомовної лексики до норм сучасної української мови та особливостям їх вживання у фінансово-економічному дискурсі. Запропоновано нову дефініцію для позначення процесу термінологічної "міграції". Окреслено екстралінгвістичні та лінгвістичні фактори, які впливають на формування термінологічної системи українського економічного дискурсу в умовах глобалізації.

16.17.12.3634/210269. Man як словотвірний елемент у сучасній англійській мові (гендерний аспект). Гречухіна І.Д. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.28-36. - рос. УДК 81'373.611:811.111.
Схарактеризовано роль елемента man в історії англійського словотвору. Виявлено тенденції змінення семантики цього елемента у зіставленні з розвитком значень слова man. Проаналізовано вплив екстралінгвістичних факторів на словотворчу активність моделей з -man і man- та їх місце в сучасній англійській мові.

16.17.12.3635/210270. Особливості словотворення неологізмів в українському політичному дискурсі. Громовенко В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.37-42. - укр. УДК 811.161.2'373.43.
Досліджено шляхи оновлення мови політичного дискурсу та особливості словотворення неологізмів у сучасному українському політичному дискурсі. На фактичному матеріалі текстів інтерв'ю політичних діячів в українських електронних виданнях проаналізовано неологізми. Представлено та охарактеризовано можливі способи словотвору політичних неологізмів, а також виявлено найбільш продуктивні способи адаптації нової лексики.

16.17.12.3636/210271. Етносимвол великоднього яйця в українському мовно-культурному просторі. Датченко Ю.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.43-48. - укр. УДК 81'42.
Проаналізовано роль етносимволу "писанка" як виразника українського народного світогляду, культури, вірувань і традицій. Комплексно розглянуто мовний образ великоднього яйця в етнографічних текстах, у яких опосередковано відображена ментальність народу. Змодельовано типовий стереотип "писанки" в українській мовній картині світу, з'ясовано, що мовний образ великоднього яйця має складну систему характеристик.

16.17.12.3637/210274. Ситуація наміру здійснення дії як компонент категорії проспективності та засоби її вираження у сучасних романських мовах. Кірковська І.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.60-66. - укр. УДК 811.13'44.
Вивчено ситуацію наміру до здійснення дії як компонента категорії проспективності, яку розглянуто в контексті взаємодії категорій аспектуальності, модальності та темпоральності. Окрему увагу приділено опису мовних засобів реалізації зазначеної ситуації у сучасних романських мовах.

16.17.12.3638/210275. Функціонування елементів кримінального арго в термінологічній системі криміналістики. Ковкіна Є.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.67-72. - укр. УДК 811.111.
Проаналізовано функціонування елементів кримінального арго в сучасній українській термінологічній системі "криміналістика", яка сьогодні активно розвивається. Розглянуто проблемне питання щодо розмежування термінів жаргон та арго у лінгвістиці. Зазначено позиції мовознавців щодо можливості існування у терміносистемах слів арготичного походження. Наведено та проаналізовано приклади функціонування елементів кримінального арго у сучасних наукових та фахових джерелах криміналістики.

16.17.12.3639/210276. Звертання і вокатив: до питання про змістову диференціацію термінів. Куварова О.К. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.72-79. - рос. УДК 811.161.1?38.
Розглянуто словникові дефініції та вживання у спеціальних текстах термінів звертання і вокатив. Показано, що в лінгвістичних дослідженнях термін вокатив уживаний як синонім терміна звертання з вільною їх взаємозамінністю. Лексема вокатив є твірною для цілого комплекса лінгвістичних термінів і терміносполук на позначення різних мовних одиниць і структур, що функціонують як адресація мовленнєвого висловлення. Намічено шляхи змістовної диференціації термінів звертання і вокатив у зв'язку з вивченням способів адресації в усній та писемній комунікації, а також у зв'язку з розрізненням граматичного і прагматико-стилістичного аспектів дослідження засобів організації спрямованості мовлення.

16.17.12.3640/210277. Із історії досліджень стереотипів у гуманітарній парадигмі: від соціології до когнітивної лінгвістики. Любимова С.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.79-86. - укр. УДК 81-119:[316.647.8+159.955].
Проаналізовано історію досліджень стереотипів у психологічному, соціолінгвістичному, етнолінгвістичному вимірах, результати яких стали підґрунтям лінгвокогнітивних студій стереотипів. Наголошено, що у когнітивній лінгвістиці стереотип розглядається як вербалізована ментальна структура, що репрезентує етнічно і культурно маркований ідеалізований образ людини чи соціальної групи; надано перспективу подальших розвідок.

16.17.12.3641/210278. Модель розуміння мовлення та застосування її в аналізі тексту (на матеріалі бесіди митрополита Антонія Сурожського "Про творіння та спасіння миру"). Ляпічева О.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.86-93. - рос. УДК 81'42.
Розглянуто застосування психолінгвістичної моделі розуміння слова у практиці аналізу тексту, методика якого передбачає опис мовних образів свідомості, що виникають під час розуміння тексту, надання характеристики комунікативного простору тексту, його структури й методів викладу матеріалу, а також виділення ключових ідей, слів та формулювання задуму автора.

16.17.12.3642/210279. Узгодження як підрядний зв'язок. Меньшиков І.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.93-99. - рос. УДК 811.81'367.
Проаналізовано узгодження як один із видів підрядного синтаксичного зв'язку. Наголошено, що узгодження протиставляється уподібненню як способу маркування різних видів семантико-граматичних відносин між словами певного мовного ланцюга, в тому числі і відносин несинтагматичних. Вказано, що ареалом реалізації узгодження може бути практично будь-яка синтаксична конструкція з ієрархічними відносинами між її компонентами, визначе- но основні типи узгодження.

16.17.12.3643/210280. Прагматичні функції неоднозначних висловлень. Нагорна О.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.99-105. - укр. УДК 811.112.2'42.
Розглянуто функції неоднозначних висловлень, які полягають у реалізації різних за прагматичним ефектом мовленнєвих актів. Проаналізовано причини застосування неоднозначності у кожній з окреслених функцій. Здійснено кількісний розподіл неоднозначних висловлень за прагматичними функціями, на основі чого зроблено висновок щодо характерних ознак неоднозначності для кожного з зазначених типів мовленнєвих актів.

16.17.12.3644/210282. Фреймові моделі загадок (на матеріалі слов'янських та германських мов). Пасько Г.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.110-115. - укр. УДК 81'42.
Проаналізовано концептуальну структуру загадок у російській, українській, англійській та німецькій мовах через базові фреймові моделі, зокрема досліджено вияв предметного, акціонального, посесивного та компаративного фреймів у когнітивній площині функціонування мовленнєвого жанру загадки.

16.17.12.3645/210283. Форми економії вираження смислу в сучасному українському синтаксисі. Писаренко Н.Д. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.116-121. - укр. УДК 81.411.2.
Розглянуто динаміку структури українського синтаксису; розкрито вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на розвиток і зміну мови. Проаналізовано форми економії вираження смислу в сучасному українському синтаксисі; встановлено, що заміщення й еліпсис є основні засоби економії на синтаксичному рівні. Доведено, що заміщення має три форми вираження: спрощення, включення, поєднання.

16.17.12.3646/210284. Семантичні обмеження у девербативному словотворенні іменника класу процесуальних дієслів. Пономарьова Л.Ф. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.121-129. - рос. УДК 81'373.611.
Розглянуто питання обмежень у формуванні девербативних похідних іменників класу процесуальних дієслів на матеріалі сучасної німецької мови. Визначено роль семантичних обмежень як складової частини сполучуваності словотворчих морфем. Встановлено коло продукуючої та непродукуючої дієслівної лексики. Визначено можливість або неможливість утворення іменників та умови нейтралізації семантичних та інших видів обмежень.

16.17.12.3647/210285. Щодо перцептивно-логічної еволюції фонетичного ладу російської мови: приголосні. Попов С.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.129-135. - рос. УДК 811.161.1'342.
Подано результати когнітивно-історичного вивчення перцептивно-логічної еволюції фонетичного ладу російської мови, яке здійснене на прикладі приголосних. Підхід ґрунтується на когнітивно-еволюційній ідеї історичної залежності мовних структур від когнітивних структур носіїв мови. Дослідження проведено із залученням когнітивних понять ступенів сприйняття, що забезпечують відповідну якість логіки носіїв російської мови і, відповідно, логічності різних аспектів російського консонантизму в ході їх еволюції.

16.17.12.3648/210286. Голофразисні номінації у мові Інтернету. Пристайко Т.С. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.136-143. - рос. УДК 811.16.81'373.611.
На матеріалі номінацій вигаданих професій розглянуто один із нетипових способів творення нових слів у сучасній російській мові - голофразис. Схарактеризовано метамову опису способу словотворення, що розглядається, та одиниць, які він продукує. Голофразисні номінації проаналізовано під кутом: а) орфографічної моделі творення та б) особливостей поєднання голофразису з іншими способами творення слів. Піднято питання про сприйняття голофразисної номінації як словотекста.

16.17.12.3649/210287. Працевлаштування крізь призму лексики. Сахно І.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.143-148. - рос. УДК 811.112.2'42.
Досліджено лексичні особливості сучасного німецького ділового дискурсу. Проаналізовано коротке резюме (Bewerbung), зокрема його онлайн-реалізації як різновид текстів ділової комунікації. Приділено увагу національно-специфічним традиціям укладання такого типу документів, їх лексичному наповненню, лінгвістичним засобам "самопрезентації" особи. Через порівняння з рекомендаційними доробками у сфері українського ділового мовлення надано висновків про загальні особливості, відмінні та схожі тенденції розвитку відповідного ділового дискурсу як елементу сучасного медійного простору.

16.17.12.3650/210289. Лексичне наповнення респонсивних речень (на матеріалі англійської мови). Суїма І.П. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.153-159. - рос. УДК 802.0-56(075.8).
Розглянуто особливості лексичного наповнення респонсивних речень у сучасній англійській мові, порівняно лексичні одиниці, що характерні для різних типів відповідних синтаксичних конструкцій. Описано спільні та диференційні ознаки лексичного матеріалу, що використовується при побудові різних типів респонсивних речень. Звернено увагу на зв'язок поставленого питання та вербальної реакції на нього. Різні типи респонсивів проаналізовано з точки зору різноманітності їх лексичного складу.

16.17.12.3651/210290. Ергоніми й прагматоніми: схожість та відмінність. Турута І.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.159-170. - рос. УДК 811.161.1'373.2.
Розглянуто найбільш продуктивні на сучасному етапі розвитку російської мови розряди онімів - ергоніми та прагматоніми; проаналізовано різні точки зору на сутність цих термінів, зокрема на виділення прагматонімів як самостійного розряду онімів; виявлено спільні риси ергонімів та прагматонімів, що виділяють їх з-поміж інших розрядів онімного простору, в першу чергу їхня рекламна спрямованість, та своєрідні, що виявляються у специфічній реалізації парадигматичних зв'язків (антонімії, синонімії, омонімії, полісемії), у своєрідності загальних для конкретного розряду онімів структурно-семантичних характеристик та властивих окремим типам ергонімів і прагматонімів.

16.17.12.3652/210291. Смислові поля динамічних писемних текстів (на матеріалі рекламних текстів м. Дніпропетровська). Хрушкова О.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.170-177. - укр. УДК 811.161.2'37'42.
Виділено та проаналізовано смислові поля динамічних писемних текстів міста Дніпропетровська, які мають рекламний характер. Смислові поля представлено як аксіологічні опозиції, пов'язані з особливостями структурування картини світу, що ґрунтується на архетипіці, яка лежить в основі свідомості сучасної людини. Доведено, що в опозиції перебувають поняття, марковані свідомістю як негативні й позитивні.

16.17.12.3653/210292. Контекстуальні передумови виникнення комунікативного непорозуміння (на матеріалі англомовного діалогічного дискурсу). Юровських К.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.177-183. - укр. УДК 811.111'42.
Розглянуто сутність поняття "контекст" у рамках дискурсу та його типи. Встановлено взаємозв'язок контексту із виникненням комунікативної ситуації "непорозуміння". Визначено типи контексту (онтологічний, комунікативний, соціальний, психофізіологічний), які можуть спричинити комунікативне непорозуміння.

16.17.12.3654/210293. Про прості та складні одиниці словотвору. Шепель Ю.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.183-189. - рос. УДК 81'373.611:811.161.1.
Розглянуто питання класифікації простих та складних одиниць словотвірного рівня. Розв'язано актуальні для сучасної дериватології проблеми системного вивчення питань, що пов'язані з визначенням зв'язку, взаємозв'язку між системою та підсистемами.

16.17.12.3655/210294. Лінгвістичні ознаки прислів'їв. Шепітько С.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.189-194. - укр. УДК 811.111'373.7(045).
З урахуванням сучасних підходів до визначення паремій розглянуто суттєві лінгвістичні ознаки прислів'їв, до яких віднесені усталеність, смислова ємність, узагальнення та систематизація життєвого досвіду, комплікативність, специфічність синтаксичної структури, системність, дидактичність та афористичність, народність, відтворюваність, прецедентність.

16.17.12.3656/210295. Роль другорядних членів речення у процесі омонімізації висловлювання. Шкурко О.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.194-199. - рос. УДК 811.161.1'367.332.
Досліджено проблему синтаксичної багатозначності; визначено поняття омонімізуючого компоненту; розглянуто неоднозначні речення, які містять омонімізуючі обставини, означення та додатки. Визначено причини виникнення омонімічних конструкцій з другорядними членами речення; вказано засоби елімінації синтаксично неоднозначних конструкцій.

16.17.12.3657/210296. Не на одно лицо, або про соматизм обличчя в словацькій й українській мовах: ономасіологічний аспект. Шпітько І.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.200-207. - укр. УДК 811.161.2+811.162.4]'373.
На матеріалі сучасних словацької й української мов в ономасіологічному плані комплексно досліджено назви частин обличчя людини. Визначено подібні й відмінні номени соматичної лексики в зіставлюваних мовах; ознаки, які носії споріднених мов поклали в основу найменувань різних частин обличчя людини. Описано семантичні трансформації праслов'янських лексем, які відбулись у процесі номінації соматичних одиниць.

16.17.12.3658/212388. Урбанонімна система міста Тернополя. Бачинська Г., Тишковець М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.15-18. - укр. УДК 811.161.2"373.22(477.87).
У статті розглядається одна зі складових мікротопонімії м. Тернополя, а саме - його урбанонімна система. Базою творення власних назв внутрішньоміських об'єктів передусім виступають антропоніми і топоніми, що включають в себе реальні імена та прізвища людей, назви мікрооб'єктів, населених пунктів тощо.

16.17.12.3659/212390. Неофіційні найменування федеральних канцлерів Німеччини у медійних текстах. Бияк Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.26-30. - укр. УДК 811.112.2"371.
У статті аналізуються прізвиська федеральних канцлерів Німеччини, які представлені в німецькомовних ЗМІ, в тому числі електронних версіях німецької преси. Звертається увага на вмотивованість неофіційних найменувань. Більшість прізвиськ семантично прозорі, мають певні конотації емотивного та оцінного характеру, що визначається завданнями вторинної номінації. Нові оказіональні оніми становлять частину ономастичного простору масс медійного тексту.

16.17.12.3660/212391. Відтопонімні найменування мікрооб'єктів Покуття. Білінська Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.36-40. - укр. УДК 3681"373.21:908 (477.86).
Розглядається питання взаємозв'язку ойконімів, гідронімів, макротопонімів та мікротопонімів. Проаналізовано новідтопонімні назви мікрооб'єктів Покуття, визначено продуктивність різних класів онімів у креації найменувань цих реалій. Досліджується реалізація принципу номінації об'єкта через відображення у назві іменованої реалії назви сусіднього (рідко - віддаленого) об'єкта.

16.17.12.3661/212392. Гуцульські прізвищеві назви XVIII - поч. XIX ст., в основах яких відображені імена та прізвиська відапелятивного походження. Близнюк Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.40-44. - укр. УДК 82"282:811.161.2.
У статті на обширному історичному матеріалі характеризуються гуцульські прізвищеві назви, в основах яких відображені слов'янські автохтонні імена відапелятивного походження.

16.17.12.3662/212396. Проблема класифікації текстів у мовознавстві. Висоцька Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.57-61. - укр. УДК 84.42.
Автор розглядає важливу проблему сучасного мовознавства - класифікацію текстів, описуючи основні погляди. Однією з найдавніших та найбільш популярних є літературознавча типологія текстів - за художніми родами та жанрами. Диференціювання текстів відбувається за такими основними параметрами: функціонально-стильовим, за параметром підготовленості, цілісності і зв'язності, алгоритмізації, функціонально-прагматичного характеру та структурою.

16.17.12.3663/212398. Лінгвоконцептологія як нова наукова дисципліна поліпарадигмального типу. Вільчинська Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.65-69. - укр. УДК 81.42.
Стаття присвячена проблемі становлення лінгвоконцептології - актуальної галузі знань у системі когнітивних наук гуманітарного напряму. Встановлено, що, як міждисциплінарна когнітивна наука, лінгвоконцептологія реалізується в площині зіткнення різних підходів до вивчення концепту, передусім когнітивної лінгвістики і лінгвокультурології, що дає право тлумачити її як мовознавчу інтегральну галузь, об'єктом дослідження якої є концепт.

16.17.12.3664/212399. Ойконімія Кременеччини: діахронічний аспект. Волянюк І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.70-76. - укр. УДК 811.161. 242.
У статті простежено становлення й розвиток ойконімії Кременецького району Тернопільської області, беручи до уваги першофіксації назв поселень в історичних документах, характер твірного слова та топонімотворчого форманта.

16.17.12.3665/212400. Лінгвоцид як форма мовної політики. Гавдида Н., Назаревич Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.77-80. - укр. УДК 811.161.2.
У статті розглянуто особливості лінгвоциду (мово вбивства) як соціолінгвістичного явища, визначено вплив асимілятивних факторів на процес розвитку української мови в дискурсі мовної політики керівництва України радянського періоду. Проаналізовано чинники, які згубно вплинули на формування українського лінгвопростору.

16.17.12.3666/212401. Незреалізований комунікативний акт як вид внутрішнього мовлення у художньому тексті автора-чоловіка й автора-жінки. Гаврилащук О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.81-85. - укр. УДК 811.161.2"373"276.3-055.2.
Дослідження виконане в руслі актуальних у сучасному мовознавстві психолінгвістичних та гендерних вчень. Матеріалом розвідки стали тексти сучасної української художньої прози, написані від першої особи однини авторами-чоловіками та авторами-жінками. Об'єктом дослідження є види внутрішнього мовлення у художньому тексті, а саме із мікроконтекстами звернення, що містять номінації адресата мовлення. Зокрема автор розрізняє дві групи видів внутрішнього мовлення: види мовлення, що відображають реалізований комунікативний акт (який завершився), і види мовлення, що відображають нереалізований комунікативний акт (який не завершився або взагалі не відбувався).

16.17.12.3667/212402. Лінгвістична характеристика реєстру "Етимологічного словника української мови" Я.-Б. Рудницького. Гапон Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.85-90. - укр. УДК 81"373.6=161.2+81"374.4.
У статті висвітлено науково-методологічні принципи створення реєстру "Етимологічного словника української мови" Я. Рудницького, здійснено аналіз лексичного складу словника в генетичному, історичному, семантико-структурному, лексико-граматичному, етнографічно-культурному та соціолінгвістичному аспектах.

16.17.12.3668/212405. Особливості наголошування префіксально-суфіксальних вербативів із реляційною морфемою -ува- в Наддністрянських говірках. Іваночко К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.103-112. - укр. УДК 811. 161. 2"367. 625.
У статті проаналізовано особливості акцентуації префіксально-суфіксальних вербативів із суфіксом -ува- в наддністрянських говірках у порівнянні з наголошуванням їх в інших говірках буковинсько-Наддністрянської групи, варіантах української літературної мови та сучасній українській літературній мові. З'ясовано, що для дієслів з грамемою доконаного виду властиві три типи акцентуації - коренева (рідко), рухома в межах означеного суфікса, та, рідше, префіксальна. Остання зумовлена особливим статусом морфеми. Вербативи з грамемою недоконаного виду, утворюючи корелятивні відповідники із дієсловами доконаного, функціонують із відтягнутим на кореневу морфему наголошуванням.

16.17.12.3669/212406. Полісемія релігійних лексем: родо-видовий тип гіпонімійного зв'язку. Ковтун А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.113-119. - укр. УДК 811.161.2'37'0.
Запропонувавши дослідження внутрішньолексемних гіпонімійних зв'язків у полісемантах з релігійними значеннями, автор статті дійшов висновку, що в українській мові завдяки родо-видовому типу гіпонімійного зв'язку від загальновідомих лексем сформувалася низка спеціалізованих значень - релігійних гіпонімів. Найактивніше цей процес відбувався у таких тематичних групах: особи (носії певних характеристик), предмети, дії, процеси, явища, стани. Прикметно, що багато релігійних гіпонімів перейшли в українську мову з мов-джерел у готовому вигляді; упродовж століть чимало гіперонімів (особливо в ранній часовий відтинок), а також частина гіпонімів поповнили пасивний фонд мови, перервавши сформовані гіпонімійні зв'язки.

16.17.12.3670/212407. Категорія синтаксичної особи в інфінітивному реченні сучасної української мови. Корпало К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.119-123. - укр. УДК 811.161.2'36.
У статті проаналізовано семантичну двоскладність інфінітивних односкладних речень, дію у яких повинна здійснити конкретна або узагальнена особа. З'ясовано способи вираження синтаксичної особи в реченнях з експліцитним та імпліцитним давальним агентивним.

16.17.12.3671/212408. Принципи номінації ойконімів Тернопільщини. Котович В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.123-128. - укр. УДК 811.161.2"81"373.3.
У статті вміщено окремі словникові статті потенційного історико-етимологічного словника "Походження назв населених пунктів Тернопільщини", що репрезентують собою кожен із виділених професором Дмитром Бучком принципів номінації поселень. Розглянуто як ономастичний, так і історичний матеріал майбутньої книги. Окреслено перспективи її редагування, доопрацювання та видання.

16.17.12.3672/212410. Українська суспільно-політична неологія: лексика та фразеологія. Кузь Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.134-139. - укр. УДК 811.161'373.7:81'373.
Статті присвячена неологізмам - лексичним, фразеологічним та афористичним, що виникли, актуалізувалися та набули поширення в новітній період в українській мові. Автор звертає увагу на сплеск лексичної, фразеологічної та афористичної

мовотворчості, значне поширення в українській мові новотворів із емоційно-оцінним забарвленням та суперечності в сприйнятті частини лексики в різних верствах суспільства.

16.17.12.3673/212411. До питання про неологізацію словотворення: активна лексика сучасних засобів масової інформації в аспекті дериватології. Кузьма І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.139-143. - укр. УДК 811.161.2"373.43.611.
У статті окреслено основні напрямки неологічного словотворення на матеріалі активної лексики сучасних ЗМІ. Деривати прокоментовано з погляду мовної норми і стилістичного навантаження.

16.17.12.3674/212412. Історія та перспектива загальнослов'янського ономастичного атласу. Купчинська З. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.143-149. - укр. УДК 811.161.2"373.2.
Загальнослов'янський ономастичний атлас - це масштабний проект, реалізація якого розпочалася ще у тридцяті роки XX ст. Упродовж тривалого часу роботи над цим атласом було чимало різноманітних проблем, вони залишаються і сьогодні. Перспектива такої об'ємної праці полягає в тому, щоб ономастичні осередки кожної зі слов'янських країн підготували вичерпну онімну базу і візуалізували її у національних атласах.

16.17.12.3675/212413. Граматична інтерпретація мовної парадигми Біблії: герменевтичний аспект. Лановик З. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.149-162. - укр. УДК 82.09.
У статті на основі розробленого Ф.Д. Шляєрмахером граматичного методу текстової інтерпретації аналізуються мовні явища Біблії, які породжують труднощі у процесі її перекладу іноземними мовами чи вимагають додаткового тлумачення для розуміння центральних філософсько-теологічних концептів та доктрин. Аналіз здійснюється у річищі герменевтичної методології, де розуміння мовної парадигми стає базовим для інтерпретації складних текстових феноменів творення художніх образів та цілісного осягнення текстової структури.

16.17.12.3676/212414. "Літопис Підгорецького монастиря": лінгвістичний аспекта. Лісняк С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.163-168. - укр. УДК 81'42: 222.6 (477).
У статті проаналізовано мову "Літопису Підгорецького монастиря" - пам'ятки монастирського-церковного літописання XVII-XVIII ст., визначено основні особливості цієї мови з погляду її походження. Значну увагу приділено взаємодії у досліджуваній пам'ятці церковнослов'янської та народнорозмовної української мов на всіх структурних рівнях.

16.17.12.3677/212416. Християнські імена на -ат як компоненти мікротопонімів Самбірського циркулу. Мосур О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.173-178. - укр. УДК 811.161.2'373.21.
Описано функції суфікса -ат та його варіантів. Виокремлено групи номінованих мікрооб'єктів із формантом -ат. Подано християнські чоловічі та жіночі імена, які стали твірними основами мікротопонімів Самбірського циркулу.

16.17.12.3678/212417. Способи творення українських прізвиськ (лексико-семантичний спосіб). Наливайко М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.179-182. - укр. УДК 81"373.2(477.83).
У статті проаналізовано прізвиська жителів Львівщини, утворені лексико-семантичним способом. За семантикою твірних основ прізвиська поділяються іменування, утворені від імен, прізвищ, відапелятивних прізвиськ.

16.17.12.3679/212421. Антропонімно-апелятивні назви (пасивна лексика) в основах прізвищ Опілля. Панчук Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.198-200. - укр. УДК 811.161.2,373.23.
У статті проаналізовано пасивну лексику, зафіксовану в основах антропонімно-апелятивних назв прізвищ Опілля. Досліджено лексичний склад назв на позначення зовнішньої та внутрішньої ознаки та виокремлено їх групи в основах сучасних прізвищ ополян.

16.17.12.3680/212422. Типологія дієслів семантичного поля "рух" в сучасній українській мові. Папідзе Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.201-205. - укр. УДК 811.161.2.
У статті здійснено класифікацію дієслів руху та встановлено критерії їх поділу. Виділено чотири лексико-семантичні групи (ЛСГ) відповідно до ролі суб'єкта у процесі руху. Виявлено також додаткові критерії семантичного розмежування дієслів у межах кожної ЛСГ.

16.17.12.3681/212423. Творення ергонімів у сфері медичних послуг в Україні та Польщі. Петрашик Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.206-210. - укр. УДК 811.161.2"373.
У статті проведено порівняльний аналіз творення українських і польських ергонімів у сфері медичних послуг. Досліджено особливості, спільні та відмінні риси назв закладів охорони здоров"я України та Польщі. Проаналізовано мотивацію, виявлено засоби вираження інформативної та рекламної функцій медичних ергонімів.

16.17.12.3682/212425. "Хохол народився - жид заплакав": прізвиська футбольних команд та їхніх уболівальників у соціолекті українських футбольних фанатів. Процик І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.215-221. - укр. УДК 811.161.2"373.47.
У статті описано одну із тематичних груп лексики, активно функціонуючу в соціолекті футбольних фанатів - прізвиська українських футбольних команд та їхніх уболівальників. Проаналізовано прізвиська, що їх футбольні уболівальники використовують для ідентифікації українських команд та їхніх фанатів, і з'ясовано, що ці номінації утворено на основі найрізноманітніших асоціацій: історичних, візуальних, звукових. Серед прізвиськ виокремлено дві групи номінацій: 1) назви фанатських угруповань та команд, за які вони вболівають, із позитивною конотацією, якщо йдеться про своїх, та 2) назви футбольних клубів та їхніх фанатів із негативною конотацією, коли мова про команди-суперниці та їхніх прихильників. Констатовано високу частотність функціонування прізвиськ футбольних команд у специфічних текстах фанатського фольклору.

16.17.12.3683/212427. Дискусійні проблеми відтворення російських імен та прізвищ на сторінках сучасної періодики. Романчук К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.227-233. - укр. УДК 811.161.2.
У статті проаналізовано різні практики відтворення російських імен та прізвищ в українській пресі та періодиці за 2009 рік (газети "День", "Дзеркало тижня" та журнали "Український тиждень", "Критика", "Кур'єр Кривбасу"), а також зазначено розбіжності у поглядах мовознавців на засади україномовної передачі російських власних назв у засобах масової інформації. Запропоновано власне бачення на проблему передачі російських імен та прізвищ в українській мові.

16.17.12.3684/212428. Статус подвійних імен (на матеріалі іменника м. Тернополя XIX ст.). Свистун Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.233-238. - укр. УДК 81"373.231.
У статті проаналізовано склад подвійних особових імен м. Тернополя XIX століття, почерпнутих із актових записів та журналів видачі свідоцтв про народження архіву міського відділу реєстрації актів цивільного стану тернопільського міського управління юстиції; здійснено його аналіз.

16.17.12.3685/212429. Межі дихотомії "свій" - "чужий" в аспекті етнічної стереотипізації . Семашко Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.238-242. - укр. УДК 811.161.2"373(045).
У пропонованій статті встановлено межі базової моделі концептуальної опозиції "свій" - "чужий" в аспекті етнічної стереотипізації. Інтерпретація "свого" і "чужого" завжди має аксіологічне спрямування. "Свій" співвідноситься з особистісним посесором, соціокультурною групою, яка ідентифікується на підставі різних типів схожості, де все "своє" сприймається як "правильне", "рідне", "близьке", "безпечне" - позитивне. Концептуальна модель "чужого" - опозитивна: все "чуже" сприймається як "інше", "дивне", "незвичне" "неправильне" - негативне. Аксіологічність цієї опозиції є відносною і залежить від етичних настанов етносу.

16.17.12.3686/212430. Термінологічні проблеми церковнослов'янської мови. Скаб М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.243-248. - укр. УДК 811.163.1(075.8).
У статті констатовано нагальну потребу переглянути термінологію, що стосується церковнослов'янської мови. З огляду на сучасне розуміння історії співіснування церковнослов'янської та української мов, усвідомлення величезного впливу української мови на церковнослов'янську мову так званого "руського" ізводу, внесок українських вчених у його стандартизацію, автор уважає, що коректніше було б цей ізвод церковнослов'янської мови називати "українським".

16.17.12.3687/212432. Руська (українська) мова в цісарсько-королівському галицькому суді. Сокіл Богдан. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.255-260. - укр. УДК 811.161.2'244:347.973(477.83 .86)"18 191".
Подано окремі закони, згідно з якими руська мова була визнана австрійським урядом урядовою в школах, судах та урядах східної частини Галичини. Показано спробу поляків відмінити розпорядження центрального уряду. Проаналізовано причини, через які руська мова не була визнана урядовою на галицьких землях.

16.17.12.3688/212433. Роль антропонімів у номінації мікротопооб'єктів. Сокіл-Клепар Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.260-265. - укр. УДК 81'373.21(234.372.3).
У статті проаналізовано вплив антропонімів на формування та побутування мікротопонімів. Визначено, що основу становлять посесиви на -ів, -ин. Назви творяться здебільшого морфологічним способом.

16.17.12.3689/212435. Типаж "поміщик" на сторінках газети XIX ст. "Кіевлянинъ". Сукаленко Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.274-283. - укр. УДК 811.161. 2. 276.1"18".
Стаття присвячена вивченню інтерпретації типажу "поміщик" на сторінках газети XIX ст. "Кіевлянинъ" та складанню його лінгвокультурної характеристики за даними української мови. У роботі подано проміжні результати дослідження типажу "поміщик", що виконується в руслі лінгвокультурології. Автор статті досліджує поведінкові характеристики типізованої особистості поміщика через призму оповідання XIX ст. Яковлєвої "СтаросвЪтскіе помЪщики (только не Гоголевскіе)", спираючись на теоретичні напрацювання, викладені в низці публікацій професора В. І. Карасика, присвячених новому напряму в лінгвокультурології - теорії лінгвокультурних типажів. Об'єктом вивчення є типаж "поміщик", як предмет аналізу розглядаються поняттєві, перцептивно-образні та ціннісні характеристики зазначеного типажу в оповіданні Яковлєвої "СтаросвЪтскіе помЪщики (только не Гоголевскіе)".

16.17.12.3690/212436. Онімна система і критерії її аналізу. Торчинський М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.283-288. - укр. УДК 811.161.2:81"373.2.
У статті з'ясовується сутність онімної системи як сукупності власних назв, об'єднаних на основі передусім таких критеріїв, як: денотатно-характеристичний, що передбачає розмежування денотатно-номінативних і денотатно-кваліативних особливостей; етимолого-словотвірний, тобто встановлення мотиву номінації, визначення локально-темпоральних атрибутів пропріальної лексики, з'ясування етимології, характеристика особливостей творення, зокрема способу деривації, та функціональний (опис особливостей використання онімів у різностильових текстах, аналіз їхніх кодифікаційних ознак). Врахування усіх компонентів запропонованої схеми аналізу забезпечить дійсно комплексний і послідовний опис власних назв.

16.17.12.3691/212438. Середньополіські одиниці плану вираження теми шлюбу в обрядовому тексті весняно-літнього календарного циклу. Шарапа М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.293-299. - укр. УДК 81'28:398.
У статті подано результати етнолінгвістичного дослідження різнопланових невербальних та вербальних одиниць, які репрезентують тему шлюбу в середньополіському обрядовому тексті весняно-літнього календарного циклу, зокрема з'ясовано особливості їх функціонування та семантику, розглянуто основні міфологічні уявлення, які лежать в основі їх постання.

16.17.12.3692/212439. Лінгвокультурний аналіз "російського марнотратства". Яроцька Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.299-303. - рос. УДК 811.161.1-112'23.

У статті розглядається мовна об'єктивація стереотипу російського характеру - "марнотратства" на лексикографічному матеріалі російської мови XIX століття. Численні номінації даного смислу утворюють логіко-раціональні та ціннісні опозиції з лінгвокультурними ідеями бережливості й щедрості. Специфіка цього протиставлення в російській мовній свідомості відображає акцент на моральних цінностях, негативне ставлення до надмірної зацікавленості в особистій вигоді, збагаченні, благоустрої побуту (пошлість, міщанство) і зневагу до ощадливості (меркантильність, економність). Аксіологічні орієнтири російської мовної свідомості виявляють тенденцію оцінювати поведінку людини, насамперед виходячи з мотивів, цілей її діяльності, а не за її результатами.

16.17.12.3693/212440. Типологія вставних компонентів з евіденційною семантикою в українській літературній мові. Яслик В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.304-312. - укр. УДК 811.161.2:81'37.
Стаття присвячена аналізу вставних компонентів з погляду евіденційної семантики. Визначено структурні та семантичні особливості конструкцій зі вставними компонентами, що вказують на джерело інформації.

16.17.12.3694/212562. Терміносистема імпліцитності в лінгвістиці. Безугла Л.Р. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.6-16. - рос. УДК 81'2 (075.8).
У статті розмежовуються поняття імпліцитності й суміжні поняття шляхом аналізу їх трактувань у лінгвістиці та даються визначення основним термінам терміносистеми імпліцитності з позицій антропоцентричного підходу. Імпліцитність розуміється як властивість одиниць мови й мовлення, які містять імпліцитно виражені смисли. Імпліцитньїм є смисл, що виражено непрямо - за посередництвом мовної одиниці, яка має денотативне значення, що не співпадає зі смислом. Процесу імпліцитного вираження - імплікуванню - в когнітивній площині відповідає інференція - когнітивна операція виведення імпліцитних смислів, яка має два типи - проспективний і ретроспективний. Проспективна інференція з висловлення - імплікація - становить тип мисленнєвих зв'язків, що ґрунтується на імплікуванні. Ретроспективна інференція з висловлення називається його пресупозицією і дозволяє визначити знання про факти дійсності, котрими володіє мовець безпосередньо перед виголошенням висловлення. У дискурсі мовцем інтендуються імплікатури - імпліцитно виражені повні пропозиції, та імпліцитури - імпліцитно виражені елементи неповних експліцитних пропозицій. Інтендування становить свідому передачу мовцем імплікатури або імпліцитури, що ґрунтується на наявності в його інтенції перлокутивної цілі донести цей смисл до адресата. Процес інтендування й виведення є імплікатуванням. Властивість одиниць мовлення містити імплікатуру або імпліцитуру називається імплікативністю.

16.17.12.3695/212564. Реалізація стратеги емоційної аргументації на синтаксичному рівні в американських передвиборчих теледебатах. Ільченко М.Л., Рижкова В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.17-22. - укр. УДК 81'367.
Статтю присвячено американським передвиборчим теледебатам як жанру політичного дискурсу, в якому повною мірою виявляється потенціал мови як засобу регуляції соціальної поведінки. Ключовим інструментом когнітивно-дискурсивного аналізу мовленнєвого впливу є поняття стратегії комунікативного домінування. Встановлено, що одним із засобів досягнення комунікативного домінування є аргументація як мовленнєвий вплив адресанта на свідомість і психіку адресата на змістовому рівні. Аргументація буває двох видів: раціональною (апелює до раціональної сфери свідомості електорату) та емоційною (збуджує емоційні стани). У статті розглянуто емоційну аргументацію як стратегію американських передвиборчих теледебатів, що чинить вплив на емоційно-психологічну сферу свідомості виборців, викликаючи піднесений емоційний стан. На основі методів когнітивної лінгвістики і дискурсології, а саме семантико-синтаксичного і синтактико-стилістичного аналізу визначено одиниці мовної об'єктивації стратегії емоційної аргументації на синтаксичному рівні - синтаксичні емотеми, а також подано їхню класифікацію.

16.17.12.3696/212565. Орфографія як інструмент політичної боротьби (на матеріалі французької мови). Музейник І.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.28-36. - укр. УДК 81'27.
Статтю присвячено впровадженню Міністерством національної освіти Франції реформи французької орфографії 1990 року у середніх учбових закладах, починаючи з вересня 2016 року. Проблема реформування орфографії є однією з найактуальніших мовних проблем, яка стосується не тільки спеціалістів, але й пересічних громадян. В статті аналізуються мета та причини цього суто політичного рішення, реакція французького суспільства та можливі наслідки впровадження даної реформи. Розглядається також питання про доцільність спрощення орфографії з метою підвищення рівня володіння правописом.

16.17.12.3697/212566. Часткова креолізація американських і німецьких рекламних текстів. Безугла Т.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.37-44. - укр. УДК 81'42; 801.7.
У статті розглядаються властивості рекламних текстів з частковою креолізацією, які демонструють автономне існування зображення щодо вербального тексту. За критерієм взаємних відношень між вербальним і невербальним компонентами встановлюються три типи часткової креолізації: повторення, доповнення та повна автономність. У досліджуваних текстах спостерігається актуалізація імплікатур рекламних дискурсивних актів, які візуалізуються (тобто отримують іконічне відтворення), на ґрунті їх взаємодії з вербальними компонентами. Імплікатура розуміється як імпліцитний пропозиційний і іллокутивний смисл, який має навмисний характер, тобто продуцент рекламного тексту має намір донести цю імплікатуру до реципієнта. Різновиди візуалізації імплікатур виокремлюються за такими критеріями, як: кількість імплікатур (прості та складні), наявність експлікації назви товару (з експлікацією назви візуалізованого товару у вербальному компоненті та без неї), наявність метафоризації (з метафоричною імплікатурою та без неї), візуалізація елементів імпліцитної пропозиції (суб'єкту, об'єкту, інструменту або предикату). Для німецького рекламного тексту характерною є візуалізація суб'єкту пропозиції з експлікацією візуаліазованої назви товару. Американські рекламні тексти демонструють превалювання метафоричності.

16.17.12.3698/212567. Перерозподіл ролей співрозмовників як фактор реконтекстуалізації топіка. Ковальчук Л.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.45-49. - англ. УДК 81'371.
Стаття присвячена дослідженню особливостей реконтекстуалізації топіка в умовах перерозподілу ролей співрозмовників. Видокремлені основні випадки перерозподілу ролей комунікативних партнерів, такі як добровільна передача комунікативної ініціативи мовцем слухачеві, самовільне захоплення комунікативної ініціативи слухачем та модифікація комунікативного статусу стороннього реципієнта (від пасивного спостерігача до активного учасника). Особлива увага фокусується на аналізі лінгвістичних маркерів реконтекстуалізації топіка в дискурсі, спричиненої перерозподілом ролей співрозмовників.

16.17.12.3699/212568. Комплімент як гібридний мовленнєвий акт в англомовному дискурсі. Кулініч Я.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.50-56. - укр. УДК 81'27.
У статті розглядаються прагмадискурсивні характеристики англомовного компліменту як етикетно зумовленого засобу реалізації дискурсивного принципу ввічливості. Виявляються соціально-психологічні властивості компліменту, що утілює тактику ввічливості зближення; розкривається гібридна природа мовленнєвого акту компліменту, який поєднує емоційно-оцінну й метакомунікативну функцію стимулювання вербальної інтеракції та інтегрує прагматичні якості різних типів мовленнєвих актів - експресива і фатичного метакомунікатива.

16.17.12.3700/212569. Вербальні та невербальні засоби актуалізації непрямої респонсивної реакції адресата в англомовному побутовому дискурсі. Устименко С.Є. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.57-65. - укр. УДК 81'38; 801.6; 808.
Стаття присвячена дослідженню вербальних та невербальних засобів актуалізації непрямої респонсивної реакції адресата в англомовному побутовому дискурсі. Виявлено, що порушення прагматичної кореляції "питання - пряма відповідь", а саме відсутність репліки-реакції з прямою відповіддю на квеситивний мовленнєвий акт адресанта, актуалізується у структурі діалогічного дискурсу шляхом мікро- та макровзаємодії вербальних і невербальних компонентів комунікації. Установлено, що мікровзаємодія невербальних компонентів комунікації з вербальною складовою у респонсивній репліці адресата при уникненні прямої відповіді відбувається за принципом координації, субординації та ідентифікації. Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації на макрорівні демонструє здатність непрямої невербальної реакції адресата на репліку-стимул адресанта повністю замінювати пряму вербальну відповідь адресата. У роботі висвітлюються комунікативно-прагматичні інтенції адресата при наданні непрямої відповіді в побутовому дискурсі. Стаття віддзеркалює важливість дискурсивної компетенції мовної особистості при виборі вербального або невербального оформлення респонсивної реакції відповідно до комунікативного наміру в межах певної комунікативної ситуації. Стаття демонструє важливість належної інтерпретації невербальних засобів комунікації, що сприяє ефективності процесу спілкування та вирішує проблему мовної економії.

16.17.12.3701/212571. Лексичні засоби реалізації концепту COMPLAINT/СКАРГА в англійській мовній картині світу. Медвідь М.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.73-78. - рос. УДК 81'373; 001.4.
У статті проаналізовано систему лексичних засобів, що взаємодіють на основі спільності реалізації концепту COMPLAINT/СКАРГА в англійській лінгвокультурі. Встановлено змістовий мінімум ключових лексем на основі словникових дефініцій, виділено основні і додаткові (диференціальні) характеристики досліджуваного концепту на основі синонімічного ряду, визначені фразеологічні одиниці, що реалізують концепт COMPLAINT/СКАРГА.

16.17.12.3702/212572. Ключові концепти англомовного детективного дискурсу. Калюжна А.Б. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.79-86. - рос. УДК 81'373; 001.4.
В статті розглянуто ключові концепти детективного дискурсу. Проаналізовано різні підходи до класифікації концептів, що функціонують у певному типі дискурсу, з урахуванням лінгвокогнітивного підходу у вивченні концептів. Визначено статус ключових концептів як типових, маркованих за їх значущістю для дискурсу, таких, що відтворюють необхідні елементи сюжету, а також формують цілісність дискурсу. В детективному дискурсі, представленому текстами англійського класичного детективу, виділено ключові концепти ЗЛОЧИН, ТАЄМНИЦЯ, ДЕТЕКТИВ, ЗЛОЧИНЕЦЬ та визначено засоби вербалізації вказаних концептів.

16.17.12.3703/212574. АПА-стиль в науковій публікації. Шевченко І.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.94-100. - рос. УДК 811.11 + 659.1.
У статті розглянуті принципи наукового стилю відповідно до вимог до змісту і подачі матеріалу в публікаціях, включених в міжнародні бази даних Scopus і Web of Science, на прикладі загальновизнаного стилю Американської психологічної асоціації (АПА-стиль). Основні відповідності та відмінності композиції публікацій в галузі філології у вітчизняній і зарубіжній періодиці стосуються як загальної структури публікації, так і композиційних частин тексту в жанрі наукової статті, заголовків статей, авторських анотацій, вступу, висновків, списку використаних джерел в латиниці. Узагальнюються конкретні рекомендації з підготовки представлення результатів досліджень для аналітичних інформаційно-пошукових систем.

16.17.12.3704/212575. Лексичні засоби об'єктивації базових емоцій у німецькій мові першої четверті XXI століття (на прикладі оповідань А. Пент "Lexikon der Angst"). Романова Н.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.101-108. - укр. УДК 811.112.2:81'37.
У статті крізь призму комунікативно-функціонального й когнітивного підходів розглядаються особливості вербалізації емоції страху в німецькій мові першої четверті XXI століття. Установлено, що одним із основних механізмів вивільнення емоції страху є бесіда. Виявлено дві соціальні категорії адресатів: спеціалісти й пересічні громадяни. Доведено, що лексичні засоби об'єктивації емоції страху формуються у процесі емпіричного пізнання навколишнього світу когнітивною системою, універсальність якої зумовлена біологічною та соціальною природою людини.

16.17.12.3705/212577. Семантична організація термінів, що позначають ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СУСПІЛЬСТА. Манжос Я.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.116-121. - укр. УДК 811.111'37:621.
У статті представлено семний аналіз англомовних юридичних термінів на позначення злочинів проти держави, а саме термінів на позначення злочинів проти суспільства, отриманих із текстів правових документів, юридичних статей, науково-навчальних матеріалів, сайтів юридичних компаній, призначених для надання консультативних послуг з правових питань. Побудовано складовий елемент лексико-семантичного поля ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДЕРЖАВИ - субполе ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СУСПІЛЬСТВА; проведено детальний аналіз цього субполя із виділенням його структурних елементів - макрополів із термінами, що позначають порушення громадського порядку, перебування в стані сп'яніння та оголення в громадському місці, злочини, пов'язані із керуванням автотранспортом, вживанням, зберіганням та розповсюдженням наркотичних засобів.

16.17.12.3706/212578. Системний та інноваційний лексикон економічного дискурсу. Молодча Н.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.122-127. - англ. УДК 81'42:33.

У статті розглядається лексична композиція економічного дискурсу. Аналізуються структурно-семантичні та функціональні характеристики термінологічних одиниць і професіональних жаргонізмів даного виду дискурсу. Особлива увага приділяється узуальній та оказіональній лексиці економічного дискурсу. На основі фактичного матеріалу дослідження стверджується, що економічний дискурс є середовищем існування і виникнення системних і несистемних лексичних одиниць, у тому числі лексичних та семантичних оказіоналізмів, створених за допомогою лексемо- і семемоформуючих механізмів, що реалізують в економічному дискурсі експресивно-регуляторну та номінативну функції.

16.17.12.3707/212580. Загальна характеристика реалій-термінів (на матеріалі англомовного наукового агротехнічного дискурсу). Пільгуй Н.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.137-142. - укр. УДК 811.111+81'42.
В статті розглядаються основні характеристики реалії-терміну, що є складовою частиною англомовної агротехнічної термінології. Проведено компаративний аналіз для ідентифікації схожих та відмінних рис термінів та реалій. Визначено, що головною відмінністю реалій є їх національне забарвлення та відтворення національного колориту на конкретному історичному етапі. Під час дослідження виокремлюються основні характеристики реалії-терміну та ілюструється функціонування її типів на матеріалі англомовного наукового агротехнічного дискурсу. Виокремлено основні функцій реалій-термінів, зокрема: номінативну, комунікативну, прагматичну й евристичну функції. Також виконано кількісний аналіз частоти використання реалій-термінів по відношенню до інших шарів лексики дослідженого дискурсу, що складає 7%.

16.17.12.3708/212581. Індивідуалізація персонажу у тексті пісень сучасного британського пісенно-драматичного дискурсу. Беляева О.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.143-148. - рос. УДК 372.02.811.
Стаття присвячена вивченню основних морфологічних засобів створення образу ліричного героя в пісенно-драматичному дискурсі на матеріалі драматичних пісень сучасних британських поп-груп. Визначається склад учасників сучасного британського пісенно-драматичного дискурсу. Відстежується зв'язок між поняттями автор, образ автора та образ ліричного героя. Аналізуються функції особових займенників 1-ї особи однини та множини при описі категорії персональності в пісенно-драматичному дискурсі як важливого елементу його комунікативної організації. Робиться висновок про те, що індивідуалізація образу ліричного героя є основною функцією особових займенників при протиставленні його образу автора та слухача та іншим ліричним героям в пісенно-драматичному дискурсі. Намічено перспективи вивчення способів вираження категорії неозначеності, основним з котрих є використання автором драматичної пісні неозначених займенників.

16.17.12.3709/212582. Жанрові категорії текстів наукового стилю (на матеріалі англомовних монографій). Козубська І.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.149-155. - укр. УДК 8'811.111-26.
У статті виділено та охарактеризовано найбільш важливі та властиві науковим жанрам категорії, такі як цілісність, зв'язність, структурність та інтертекстуальність. Автор описує диференціальні ознаки виділених категорій та на прикладі англомовних монографій розглядає мовні засоби, які забезпечують реалізацію цих категорій у текстах наукового стилю. Зроблено висновок, що жанрові категорії у своїй сукупності забезпечують інформаційну та структурну єдність наукового тексту, який виступає як функціонально завершене мовленнєве ціле.

16.17.12.3710/212584. Сучасний іспанський сленг: вплив графічних скорочень в SMS та інтернеті на фонетику. Пашкова А.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.162-167. - укр. УДК 811.134.2'276.2:004.738.5.
Стаття присвячена розгляду іспанського молодіжного sms та інтернет сленгу. Виявлені його мовні особливості: опущення голосних, відсутність наголосів, використання назв букв алфавіту для позначення складів або передачі особливої вимови, яки прийняті в молодіжній культурі. Виділені і досліджені основні риси коротких повідомлень, інтернет повідомлень, лінгвістичні засоби, позамовні засоби (емотікони) і їх функцій в sms та інтернет листуванні: раціоналізації мови за рахунок економії мовних засобів і часу. Розглянута можливість експресивно висловлюватись, обумовлена особливостями іспанського національного характеру, основною рисою якого є емоційність і експресія в мові. Проаналізовано перспективи використання sms та інтернет сленгу.

16.17.12.3711/212585. Зіставний стилістичний синтаксис конфесійного тексту в англійській та українській мовах (частина II). Черноватий Л.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.168-177. - укр. УДК 81'255.4:22 [811.111 + 811.161.2].
Ґрунтуючись на результатах порівняльного стилістичного аналізу англо- й україномовного текстів перекладу книги "Буття" Біблії, встановлено їх спільні та відмінні синтактико-стилістичні характеристики, які можуть враховуватися у змісті навчання зіставної стилістики та перекладу текстів конфесійного стилю.

16.17.12.3712/212586. Гібридні номінації з компонентом Маогі в англійській мові Нової Зеландії. Герман Л.В., Турченко В.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.178-182. - укр. УДК 811.111.373.613.
Стаття присвячена проблемі гібридних утворень в англійській мові Нової Зеландії. Розглядаються гібридні номінації, утворені поєднанням ендогенного (англійського) і екзогенного (маорійського) лексичного матеріалу, а саме маорійського слова Маогі та англійського афікса чи слова. Описуються способи творення цих номінацій: афіксація, словоскладення та словосполучення і визначається їх продуктивність; виділяються періоди активного утворення цих номінацій та приводиться їх тематична класифікація. Досліджується функціонування гібридних номінацій в сучасному новозеландському публіцистичному дискурсі, вилученому з газети "The Press" за 2015 р. і визначаються 17 найчастотніших номінацій.

16.17.12.3713/212631. Опрацювання простого ускладненого речення на краєзнавчому матеріалі (з життя і творчості Володимира Гнатюка). Головата Л.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.86-89. - укр. УДК 811.1612(07).
Пропонована до друку стаття містить матеріал про опрацювання простого ускладненого речення учнями основної школи на краєзнавчому матеріалі. З'ясовано теоретичні і практичні аспекти та розроблено оригінальну технологію вивчення простого ускладненого речення на текстах краєзнавчого спрямування.

16.17.12.3714/212661. Лексико-семантичні процеси в українській астрономічній термінології кінця XIX - першої третини XX століття та в сучасній національній астрономічній терміносистемі: порівняльний аналіз. Богуш Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.9-15. - укр. УДК 811.161.2'373.46:52.

У статті здійснено порівняння української астрономічної термінології кінця XIX - першої третини XX ст. та сучасної астрономічної терміносистеми. Описано спільне та відмінне в системній організації астрономічної термінології, зокрема, досліджено зміни в тематичній організації, семантичній структурі, синонімічних відношеннях, охарактеризовано вплив чужих мов на формування астрономічної термінології аналізованого періоду. Простежено функціонування астрономічних термінів кінця XIX - першої третини XX ст. на сучасному етапі.

16.17.12.3715/212662. Напрямки діалектологічних досліджень Ярослава Рудницького. Гапон Леся. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.15-20. - укр. УДК 811.161.2'28.
У статті подано огляд основних досягнень Ярослава-Богдана Рудницького у сфері дослідження українських діалектів. Визначено основні напрями діалектологічних досліджень ученого.

16.17.12.3716/212664. Когнітивно-риторична структура передмов мотиваційного жанру "мистецтво успіху". Годісь Юлія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.25-33. - укр. УДК 81'42:82 - 91:3=111.
У статті виявлено та проаналізовано когнітивно-риторичну структуру передмов мотиваційного жанру "мистецтво успіху". Особливості цієї структури формалізовані у вигляді двох риторичних кроків або функціонально-семантичних блоків - заклик до адресата прочитати книгу та констатація авторитетності адресанта. Вивчення риторичних стратегій імплементації першого блоку засвідчило, що автори мотиваційного жанру, намагаючись переконати потенційного читача звернутись до основного тексту, чітко формулюють мету книги та малюють майбутні позитивні зміни у житті адресата після прочитання твору. Ідеї, викладені в основному тексті, позиціонуються як виняткові та унікальні, доступні для розуміння та легкі для застосування. Інтрига, спричинена анотуванням деяких повідомлень книги, ефективно сприяє переконанню прочитати твір. Через риторичні прийоми імплементації другого функціонально-семантичного блоку автори текстів мотиваційного жанру позиціонують себе як досвідчені вчителі-експерти, авторитетні та надійні порадники.

16.17.12.3717/212665. Неологізація: тенденції та вектори. Колеснікова Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.33-36. - укр. УДК 81'373.47.
У статті проаналізовано деякі тенденції, що є характерними для процесу неологізації в сучасній міжкультурній комунікації, а також визначено її вектори та ракурси.

16.17.12.3718/212666. До питання про лінгвокультурологічне дослідження топонімного простору. Котович Віра. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.36-42. - укр. УДК 811.161.2'373.21.
У статті обґрунтовано шляхи лінгвокультурологічного вивчення топонімного простору. Підкреслено, що лінгвокультурологічний аспект дослідження власних назв демонструє зв'язок ономастики з етнічною свідомістю, національним менталітетом та культурою. Вивчення топонімії в окресленому напрямі передбачає аналіз впливу екстралінгвальних факторів на її становлення; визначення місця і значення культурно-історичного компонента в номінації топонімів; інтерпретацію семантики топоніма як мовне відображення культури номінатора. Доведено, що ключовими питаннями лінгвокультурологічного аспекту аналізу онімів є вивчення та опис топонімної картини світу та кодів культури, експлікація яких дає змогу простежити, як культура назвотворення фіксується в мові.

16.17.12.3719/212667. Архаїчні ойконіми на *-inъ: ареал і статистика до XIV і XXI ст. Купчинська Зоряна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.42-47. - укр. УДК 811.161.2'373.21.
У статті представлено ареал і статистику архаїчних ойконімів на *-inъ на двох історичних зрізах: до XIV і XXI ст., проведені підрахунки їх кількості. Географічні назви на *-inъ, що належать до найранішого періоду, територіально сконцентровані у південно-західній, західній, північно-західній, північній і частково центральній частині України. Ойконіми на *-inь пізнього періоду ст.) утворилися формально від прикметників із суфіксом *-inъ, їх ареал -південь, південний схід та схід України. Картосхеми 1, 2 не тільки репрезентують конфігурацію ареалу ойконімів на *-inъ до XIVст. і XXI ст., але й відображають їх статистичну характеристику, це проявляється у його насиченості.

16.17.12.3720/212668. Мовні образи жита і пшениці у лемківських народних піснях. Лісняк Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.47-52. - укр. УДК 81'373.7.
У статті висвітлено мовні образи жита і пшениці у лемківських народних піснях. Виявлено їх семантико-символічний потенціал та простежено прийоми і засоби реалізації цих образів. Визначено основні семантико-символічні смисли - "життя", "кохання", "буттєвість".

16.17.12.3721/212671. Ідеоніми в газеті "день": функції та структурно-синтаксичні особливості. Михайличенко Наталія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.61-65. - укр. УДК 811.161.2'373.2:070.22]:81'42.
Стаття присвячена аналізу ідеонімів газети "День" - основних заголовків журналістських матеріалів. З'ясовано їхні функції, особливості синтаксичної структури та лінгвокреативні тенденції в називанні журналістських матеріалів.

16.17.12.3722/212672. Мікротопоніми самбірського циркулу на -иск-о, -ищ-е. Мосур Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.65-72. - укр. УДК 811.161.2'373.21.
Проаналізовано мікротопоніми Самбірського циркулу на -иск-о, -ищ-е. Встановлено, що кількісно переважають назви із суфіксом -ищ-е. Найменування малих географічних об'єктів із цими формантами утворюються лексико-семантичним, суфіксальним способами та за допомогою лексикалізації прийменникових конструкцій. Апелятиви, ойконіми та етноніми виступають твірною базою для досліджених мікротопоназв.

16.17.12.3723/212673. Способи творення прізвиськ жителів Львівщини. Наливайко Марія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.72-77. - укр. УДК 81'373.2(477.83).

У статті проаналізовано прізвиська жителів Львівщини, утворені лексико-семантичним і морфологічним способами. За семантикою твірних основ прізвиська поділяються на назви, утворені від імен, прізвищ, відапелятивних назв. Простежено продуктивність прізвиськотворчих формантів, визначено типові та нетипові моделі прізвиськ.

16.17.12.3724/212675. "Авангард", "Локомотив", "Колгоспник": вплив тоталітаризму на вибір назв українських футбольних команд у 20-80-х роках ХХ століття. Процик Ірина. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.83-89. - укр. УДК 811.161.2'373.47.
У статті продемонстровано, як вплив тоталітаризму відобразився на виборі назв українських футбольних команд у 20-80-хрр. ХХ ст. Описано найменування футбольних клубів, мотивовані онімами та апелятивами. Виокремлено групи номінацій, які послужили мотиваційною базою для називання футбольних команд: назви спортивних товариств, назви підприємств, антропоніми, топоніми, назви людей за професією чи родом занять.

16.17.12.3725/212677. Інваріантне значення англомовних термінів охорони довкілля. Саламаха Мар'яна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.95-101. - укр. УДК 811.111'373.46:502.
У запропонованій статті здійснено спробу проаналізувати семантичну структуру англомовних термінів охорони довкілля. Особливу увагу звернено на інваріант значення - низку інтегральних сем у значенні терміна. Описано виокремлення семантичного інваріанта за допомогою компонентного аналізу на багатьох прикладах, розглянуто семну структуру терміна. Слово, на основі якого утворюється термін охорони довкілля, є часто полісемічним, і інші значення цього ж слова інколи також є термінологічними та функціонують в різних галузях науки. У таких випадках за допомогою дефініційного та компонентного аналізів ми виокремлювали семантичний інваріант, тобто відшукували набір сем, спільний для усіх значень цього полісемічного слова.

16.17.12.3726/212682. Словотвірно-структурні моделі перейменованих ойконімів України ХХ ст. Шульган Ольга. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.123-129. - укр. УДК 811.161.2'373.2.
Статтю присвячено дослідженню словотвірно-структурних моделей ойконімів України, які були штучно створені у 40-хрр. ХХ ст. Назви поселень проаналізовано за чотирма принципами номінацій, виділених Д. Г. Бучком. Звернено увагу на питомі архаїчні форманти, а також на нові, яким віддавалася перевага під час перейменувань повоєнного періоду.

16.17.12.3727/212683. Мова молодого покоління в контексті культурних змін на матеріалі лексики, що вживається для передачі внутрішніх почуттів. Дудзік Івона. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.129-138. - англ. УДК 81'373; 001.4.
У статті розглядаються питання, пов'язані з культурними змінами, та аналізується лексика, яка використовується сучасною молоддю для передачі внутрішніх почуттів. Особливу увагу було приділено змінам у мовному спілкуванні і лексичним засобам для передачі внутрішніх почуттів. Для проведення ретельного аналізу даних були використані методи соціо-метричного опитування і анкетування. Експериментальною групою для дослідження були також студенти стаціонарного відділення факультету педагогіки I, II, III курсів Державної технічно-економічної вищої школи імені Броніслава Маркевича у м. Ярослав. Дослідження було проведено під час зимового семестру 2016-2017 навчального року.

16.17.12.3728/212789. Когнітивна класифікація жестово-вербальних висловлень (на матеріалі американського розважального телеінтерв'ю). Максименко О.В., Мартинюк А.П. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.7-16. - укр. УДК 811.111'373:81.111'221.
У статті обґрунтовується гіпотеза, згідно якої жест і мовлення становлять єдиний механізм смислотворення. Встановлено одиницю аналізу взаємодії жесту і мовлення - жестово-вербальне висловлення як таке, що містить жестову та вербальну складові й функціонує у реальній ситуації комунікативної взаємодії. Результати пілотного дослідження з опорою на методологічну базу когнітивної лінгвістики дозволяють класифікувати жестово-вербальні висловлення за психічними сферами свідомості / підсвідомості, на які вони орієнтовані, на: раціональні (онтологічне, аксіологічне знання), емоційні (емоції) і сугестивні (підсвідомість), а за комунікативною / мета-комунікативною функцією - на наративні (надають інформацію про об'єкт референції й спираються на онтологічне/аксіологічне знання) і мета-наративні (організують комунікацію й спираються на лінгвоетологічне знання). Раціональні наративні жестово-вербальні висловлення, які надають інформацію про об'єктів референції, що допомагає їх ідентифікувати й класифікувати, є раціонально-класифікаційними (онтологічне знання), а ті, які надають інформацію, що дозволяє здійснити оцінку об'єктів референції в термінах "добре - погано", є раціонально кваліфікаційними (аксіологічні знання). За семіотичним принципом активації у свідомості об'єкта референції раціональні наративні жестово-вербальні висловлення поділяються на дейктичні (вказування), іконічні (зображення), і символічні (репрезентація). За критерієм реального :: образ-схемного зображення об'єкта референції іконічні жестово-вербальні висловлення розмежовуються з метафоричними.

16.17.12.3729/212790. Психолінгвістична сутність комунікативного лідерства: гештальт-аналіз. Морозова І.Б., Пожарицька О.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.17-26. - рос. УДК 801.561.3:811.111'23'367.
Дана робота присвячена дослідженню проблеми комунікативного лідерства, як воно є представленим в англомовному художньому діалозі. Проблема вивчається з точки зору вербальної організації мовлення комунікативного лідера. У фокусі уваги знаходяться його синтаксичні особливості. Комунікативне лідерство розуміється у роботі як особлива соціальна роль співрозмовника у процесі діалогічного спілкування. Комунікативного лідера визначено як мовця, що здебільшого досягає своєї комунікативної мети у мовленнєвій комунікації з іншими людьми. Він не лише сам декларує себе як лідера у спілкуванні, але й сприймається так іншими учасниками діалогу. Автори розвивають ідеї Дж. Лакоффа щодо можливостей застосування принципів гештальт-теорії в синтаксичних дослідженнях на матеріалі діалогу, конструюють багатовимірну модель мовлення комунікативного лідера в лінгвістичній площині синтаксису та виокремлюють виграшний синтаксичний код мовлення типового комунікативного лідера.

16.17.12.3730/212791. Градуальність в лексичній семантиці у L1 та L2: "layman" в англійськійта російській мовах. Михайленко В.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.26-33. - англ. УДК 81'253:81'364.
Лексична семантика слугує основою для подальшого прагмасемантичного дослідження значення лексеми в межах когнітивної семантики, що ініціює інтегральний опис лексеми у структурі дискурсу. Контрастивна семантика міжмовного рівня особливо потребує виокремлення культурного компоненту у значенні лексеми L1 та L2. Введення інструменту градуальності уможливило побудову підсистем зі спільним семантичним компонентом, який змінює свою цінність згідно позиції на вертикальній осі.

Англійська лексема layman і його відповідна російська лексема дилетант складають свої власні підсистеми із загальним семантичним компонентом, значення якого змінюється в залежності від положення лексеми на градуальній вертикальній осі, а їх окремі значення поступово утворюють термін релігійного лексикону в обох мовах.

16.17.12.3731/212792. Намек с точки зрения исторической прагматики / Andeutung aus dem historisch-pragmatischen blickwinkel. Белозерова Е.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.33-40. - Німецька УДК 811.112.2'42.
Статтю присвячено аналізу мовленнєвого акту натякання на матеріалі німецькомовного діалогічного дискурсу 11 - початку 18 ст. Мовленнєвий акт позиціонується як дискурсивно-мовленнєва взаємодія мовця та адресата, в ході якої ними конструюється інтендована імпліцитна пропозиція - натяк. Критеріальними ознаками мовленнєвого акту натякання постають обов'язкова реалізація імпліцитної пропозиції, оскільки у ситуації натякання мовець завжди має додаткову перлокутивну мету - вплинути на адресата таким чином, щоб той реконструював натяк. У фокусі уваги - діахронічна перспектива вивчення цього комунікативного феномену, визначення його константних і варіативних ознак на ґрунті аналізу найдавніших джерел до епохи бароко включно. Як результат дослідження явища натякання із залученням теоретичного експланаторного потенціалу історичної прагмалінгвістики виявляються константні і варіативні ознаки мовленнєвого акту натякання. До константних належать його критеріальні прагмадискурсивні характеристики, варіативні ознаки стосуються мовної складової (мовні особливості давньоверхньонімецької і середньоверхньонімецької мови, форми звертання та ін.).

16.17.12.3732/212793. Особливості вираження негативних емоцій засобами невербальної комунікації (гендерний аспект). Віротченко С.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.40-45. - укр. УДК 811.111'42'22.
Стаття присвячена дослідженню особливостей вираження негативних емоцій у невербальній поведінці чоловіків та жінок. Емоційний фактор суттєво впливає на вживання невербальних компонентів комунікації, адже прояв емоцій є невід'ємною частиною комунікативного акту та характеризує не тільки емоційний стан мовця, але й його ставлення до слухача. У свою чергу, невербальна поведінка комунікантів пронизана гендерними відносинами, а їх роль у соціумі визначається певною культурою та відповідає гендерним стереотипам, прийнятим в цьому суспільстві. У результаті дослідження виділено такі групи негативних емоцій, як злість / гнів, страх / знервованість, обурення / образа, відчай, та засоби їх вираження, притаманні жінкам та чоловікам. У кожній групі негативних емоцій відзначаються закономірності реакцій з боку засобів невербальної комунікації, зумовлені гендерним аспектом. Аналіз здійснюється на матеріалі англомовних художніх текстів.

16.17.12.3733/212794. Специфіка рольових конфігурацій деструктивного сімейного спілкування. Гридасова О.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.45-51. - укр. УДК 811.111'42.
Статтю присвячено аналізу специфіки деструктивного сімейного спілкування та визначенню типових рольових конфігурацій в ньому. Розглянуто зміст та комунікативну мету деструктивного спілкування в цілому та сімейного зокрема; основні ознаки, а також окремі тактики, специфічні для комунікативної поведінки деструктивної комунікативної особи. Окреслено особистісні риси, що лежать в основі деструктивного спілкування, та умови комунікації, які необхідно враховувати, щоб кваліфікувати її як таку. Виявлено особливості деструктивного англомовного сімейного спілкування. З'ясовано склад поняттєвого змісту сімейного конфліктного спілкування, що складається з макрокомпонентів - базових ролей членів нукліарної родини, та їхніх компонентів - кластерних ролей. Типові рольові конфігурації англомовних комунікантів систематизовано та вивчено з погляду на частоту актуалізацій ролі в деструктивній сімейній взаємодії.

16.17.12.3734/212796. Візуалізація мовленнєвоактових складових у рекламному тексті. Безугла Т.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.57-64. - укр. УДК 811.11+659.1.
Статтю присвячено встановленню прагматичних властивостей англо- і німецькомовного рекламного дискурсу. Рекламні дискурсивні акти мають три взаємопов'язані складові: пропозиційну, іллокутивну й перлокутивну, та є імпліцитними, тобто такими, які на поверхневому рівні демонструють іллокуцію асертивного, директивного, емотивного або комісивного типу, але на глибинному рівні мають директивну іллокуцію, яка реалізується в імплікатурі. Оскільки рекламний текст, який є результатом реалізації рекламного дискурсивно-го акту, є креолізованим, вказані складові знаходять відображення не тільки у вербальному компоненті тексту, але й у невербальному - у вигляді візуалізації. Візуалізація іллокутивної складової можлива лише у випадку емотивної іллокуції. Візуалізація перлокутивної складової означає візуалізацію перлокутивної цілі рекламодавця, тобто зображення адресата, який вже купив рекламований товар або скористався послугою. Візуалізація пропозиційної складової стосується суб'єктного, об'єктного, локативного, інструментного аргументів або всієї пропозиції (експліцитної або імпліцитної).

16.17.12.3735/212797. Деякі властивості словоживання у Пітсбурзькому діалекті крізь призму гендерної категорії. Вуколова К.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.64-70. - укр. УДК 81'282:80.
У статті розглянуто особливості словоживання мовців Пітсбурзького діалекту (іменники та дієслова) з урахуванням гендерної соціальної категорії. Розглянуто поняття "гендер", а також зроблено аналіз словоживання мешканців міста Пітсбург з точки зору розподілу населення за статевою приналежністю: жінки та чоловіки. У статті проаналізовано дослідження закордонних лінгвістів та виявлено існування певних гендерних особливостей у мовленні та словоживанні мешканців даної території. Найпоширенішою серед властивостей мовлення мешканців є монофтонгізація. Значні відмінності у схильності до цього фонетичного процесу спостерігаються між статями. Відмічено, що серед жінок схильність до монофтонгізації має лише старша вікова група. Монофтонгізація виявляється характерною для усіх вікових груп чоловіків. Стверджено, що даний фонетичний процес є притаманним здебільшого мовленню чоловіків. Наведено приклади лексичних одиниць (власні та загальні іменники, дієслова), які найчастіше використовуються мешканцями Пітсбурга. Вказану лексику було розподілено на смислові групи: загальновживана, спортивна лексика і лексика моди.

16.17.12.3736/212798. Концепт ПОКАЯННЯ, актуалізований німецькомовною максимою, її мовленнєвоактовий і тактико-стратегічний потенціал. Смоляна Т.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.70-77. - укр. УДК 811.112.2'42.
У статті розглядається один з найбільш актуалізованих німецькомовною максимою концептів, концепт ПОКАЯННЯ, окреслено його лексико-семантичне поле, склад та структуру концепту ПОКАЯННЯ, визначено мовленнєвоактовий потенціал, стратегії і тактики, що актуалізує німецькомовна максима, репрезентована концептом ПОКАЯННЯ, у релігійному дискурсі. У статті змодельовано семантичний простір номінацій концепту ПОКАЯННЯ, вербалізованого німецькомовною максимою. Встановлено, що максима актуалізує усі ознаки концепту, а саме: "намагання", "рівновага", "спокута" та "відшкодування". Глобальною

стратегією релігійного дискурсу, сфери функціонування максими, є персуазивно-директивна стратегія, котрій підпорядковані тактики аргументації, переконання, констатації тощо.

16.17.12.3737/212799. Мовна гра та умови її реалізації в науковому дискурсі. Пєшкова О.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.77-83. - укр. УДК 811.111'42.
У статті розглянуто явище мовної гри та особливості визначення даного поняття у загальному філософському сенсі та у його суто лінгвістичному значенні. Висвітлені різні підходи до визначення поняття мовної гри в його еволюції, починаючи з Л. Вітгенштейна. Проаналізовано основні характеристики та особливості наукового жанру, включаючи такі, що стали типовими для цього дискурсу на більш сучасному етапі розвитку. Надано декілька варіантів жанрових класифікацій текстів в межах наукового дискурсу. Особлива увага приділяється науково-популярним текстам як таким, в яких мовна гра буде спостерігатися частіше та її використання буде більш логічним. В якості прикладу власне наукових текстів на предмет реалізації в них мовної гри аналізуються тексти англомовних дисертацій - зокрема, розділів "Acknowledgements", в яких застосування прийомів мовної гри є більш частотним у порівнянні з іншими розділами. Окреслено функції, які обумовлюють застосування авторами прийому мовної гри в науковому дискурсі.

16.17.12.3738/212801. Праймінг та дефокусування у лингвокогнітивній репрезентації інтерсеміотичного континуума категорії EMOTIONS. Шамаева Ю.Ю. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.91-98. - рос. УДК 811.111:81'37:159.955.
Стаття присвячена лінгвокогнітивному осмисленню новітнього підходу до вирішення проблеми класифікації емоцій через аналіз специфіки феноменів праймінгу та дефокусування як таких, що виконують ключову роль у концептуалізації та інтерсеміотизації емоцій, ментальні репрезентації яких є складниками категорії ЕМОЦІЇ в англійській мові та англомовному дискурсі. Виявлено, що вербалізовані концепти базових емоцій відповідної категорії функціонують як прайм-стимули при атенціональному зсуві з первинного фокусу до дефокусованої зони, що сприяє адекватнішій ідентифікації концептуалізоваloї та номінованої емоції, зумовлюючи гнучкість процесу категоризації.

16.17.12.3739/212802. Феномен адресата в комунікативному просторі комічного. Самохіна В.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.99-108. - укр. УДК 811.111'42.
Автор статті зосереджує увагу на адресаті - суб'єкті non-bona fide комунікації, тобто гумористичної ігрової діяльності, яка виявляється як кумедна несумісність, інконгруентність, відхилення від норм, паралакс. Робота виконується в межах функціонально-комунікативного напряму лінгвістики. Виділяються комунікативно-прагматичні особливості жарту з урахуванням чинника адресата, який розглядається як учасник лінгвокреативної діяльності, як інтерпретатор комічної інформації. У роботі значну увагу приділено характеристиці типів адресатів, які приймають участь у карнавальному дискурсі гумору. Виокремлено основні риси адресату в гумористичній комунікації - широту фонових знань, готовність сприймати гумористичну тональність несерйозно, уміння здобувати інформацію з жарту, рівень мовної та соціокультурної компетенції тощо. Концепція адресата розкривається у зв'язку з діалектичними принципами взаємозв'язку, відображення, історизму, протиріччя, багатозначності, творчої активності суб'єкту і т. ін. Урахування принципів діалектичної логіки сприяє успішному вивченню проблеми адресатності в комунікативному просторі комічного.

16.17.12.3740/212803. Засоби та наслідки актуалізації прецедентного імені в комунікації. Нефьодова О.Д. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.108-115. - укр. УДК 811.111'42.
У статті проаналізовано прецедентне ім'я як різновид інтертексту, його лінгвостилістичні та лінгвокультурні властивості, інтеграційний потенціал і комунікативні наслідки інтеграції до нових текстів при встановленні інтертекстуальних зв'язків під час розгорнення дискурсу. Прецедентне ім'я є результатом еволюції прецедентних феноменів, котрі утворюються на матеріалі вербальних, креолізованих і невербальних творів і входять в інтертекстуальну енциклопедію лінгвокультурної спільноти. Прецедентне ім'я розглядається як ідеальний інтертекст, маркована форма якого сприяє його інтеграції та упізнанню, а план змісту - реалізації інтертекстуального посилання внаслідок утворення концептуального бленду на основі кількох вхідних просторів. Адекватний перебіг цих процесів викликає в авдиторії нового тексту його нове розуміння, що сприяє реалізації категорії проспекції, а також відчуття задоволення та втіхи. За умов виявлення прецедентного імені в новому тексті при неможливості декодувати реалізоване ним інтертекстуальне посилання, читач відчуває негативні емоції та відчуження від лінгвокультурної мікрогрупи, для якої таке посилання є актуальним.

16.17.12.3741/212804. Синтаксичні засоби як елемент міжтекстової взаємодії у тексті англомовної пародії. Савченко Н.М., Котова А.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.115-121. - рос. УДК 811.111'42:82-225.
Статтю присвячено осмисленню синтаксичних засобів в тексті англомовної пародії, побудованих на принципі інтертекстуальності. Синтаксичні засоби розглядаються як інтертексти, тобто елемент прецедентного тексту. Доведена інтертекстуальна природа синтаксичних засобів, які запозичуються із прецедентного тексту і вводяться в текст пародії в трансформованому виді. За допомогою міжтекстових синтаксичних засобів ведеться діалог "пародія-прецедентний текст". Синтаксичні засоби ускладнюють текст пародії, тому що звертають пародійний текст до прецедентного тексту. Міжтекстові синтаксичні засоби є одним з головних прийомів реалізації інтертекстуальної сутності тексту англомовної пародії. Вживання різноманітних міжтекстових синтаксичних засобів призводить до реалізації та посиленню комічного ефекту в тексті англомовної пародії; пародія набуває індивідуальних і своєрідних характеристик і стає несхожою на інші тексти.

16.17.12.3742/212805. Пасаж як одиниця структурування ідеаційної промови. Кайсіна Д.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.121-130. - укр. УДК 811.111'42.
У статті викладаються результати лінгвокогнітивного аналізу принципів структурування ідеаційної промови як обмеженого часовими рамками мовлення ідеатора, укупі з невербальними комунікативно значущими діями, адресованого аудиторії (реципієнтам), безпосередньо або опосередковано включеній у ситуацію комунікації. Стратегічною комунікативною метою ідеаційної промови є втілення в соціальну практику певної ідеї через здійснення впливу на реципієнтів. Структурно-смисловими компонентами ідеаційної промови є пасажі, тобто фрагменти мовлення, що характеризуються єдиним типом викладу та лексико-граматичною гомогенністю. Результати лінгвокогнітивного аналізу дозволяють поділити пасажі ідеаційної промови на імпліцитно/ експліцитно персуазивні й експліцитно/імпліцитно спонукальні. Імпліцитно персуазивні/спонукальні пасажі не містять ні прямого переконування, ні прямого спонукання, здійснюючи вплив на реципієнта шляхом розповіді життєвої історії (пасаж-наратив) або опису стану речей (пасаж-опис), які слугують опосередкованим доказом цінності ідеї й опосередкованим

спонуканням долучитися до втілення ідеї в соціальну практику. Експліцитно персуазивні/імпліцитно спонукальні пасажі містять експліцитне переконування в цінності ідеї через інформування про стан речей (пасаж-інформування), раціональне аргументування (пасаж-доведення) або вираження ставлення до стану речей (пасаж-декларування), проте не містять прямого спонукання. Експліцитно спонукальні/імпліцитно персуазивні пасажі (пасаж-імператив) містять пряме спонукання долучитися до втілення ідеї в соціальну практику, проте переконують в цінності такої ідеї лише імпліцитно.

16.17.12.3743/212806. Медіапростір сатирико-саркастичного дискурсу (на прикладі американських он-лайн видань). Ковалевська Я.Л. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.130-136. - укр. УДК 811.111'42.
Стаття присвячена дослідженню сатирико-саркастичного дискурсу в межах нового медіа жанру - інфотейнменту - з ціллю виявлення найбільш дієвих засобів впливу на адресата у сучасному американському медіапросторі, а також розгляду стилістичних прийомів, що використовуються в псевдоновинах для досягнення бажаного емоційного впливу на одержувача інформації. Американські медіа-жанри дають можливість не тільки отримувати інформацію (не завжди точну або навіть вигадану (псевдоновини)), автор також звертається до емоцій аудиторії, з їх ставленням до конкретної проблеми або відомій людині, як правило, з метою створення інтересу, щоб заінтригувати і розважити. Інфотейнмент розмиває кордони між інформацією та розвагами. Одне з його основних завдань полягає в тому, що читач повинен бути не тільки зацікавленим в утриманні новин, але й відчувати яскраві емоції. Мета сатирико-саркастичного дискурсу в рамках інфотейнменту - опис соціальних явищ, подій, новин з певною оцінкою й засудження конкретної особистості з точки зору справедливості автора. Завдяки сатирико-саркастичному дискурсу в текстах псевдоновин, статті мають розважальний характер з різкою критикою сучасних проблем США.

16.17.12.3744/212807. Маска-імідж у англомовному політичному дискурсі. Тарасова С.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.136-142. - укр. УДК 811'111.
У статті розглядається проблема феномену маски-іміджу в політичному англомовному дискурсі. Саме маска стає невід'ємною характеристикою сьогодення та соціокультурної ситуації у політичному світі. Маска розглядається як багатофункціональний, універсальний, багатовимірний засіб утілення ідей. У політичному дискурсі вона досліджується нами як форма естетизації життя, яка пов'язана з бажанням людини відповідати соціокультурним нормам та вимогам, стилізувати себе під час, простір та відповідну ситуацію. Маска в цьому дискурсі одягається як із серйозними намірами (інформування соціуму, підвищення авторитету і т.д.), так і несерйозними (розсмішити електорат, розрядити атмосферу і т.д.). Визначено основні вектори актуалізації маски-іміджу в політичній сфері - харизматичність, маніпуляція, естетичність, створення іміджу, стилю та гри. Надано детальний аналіз функціональних особливостей маски-іміджу в політичному англомовному дискурсі та наведено актуальні приклади їх реалізації. Описана у статті типологія феномену маски-іміджу в англомовному політичному дискурсі демонструє реалізацію низки цілей - від гармонізації спілкування та привернення уваги аудиторії до висміювання дій опонента та його особисто.

16.17.12.3745/212808. Когнітивний аспект концепту ДІМ - HOUSE / HOME в англійській мові: особливості перекладу в межах різних доменів. Давиденко І.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.143-151. - укр. УДК 811.111'371.
У дослідженні, яке виконано у руслі когнітивної лінгвістики, зміст дублетного концепту ДІМ - HOUSE / HOME виводиться зі значень (ЛСВ) полісемантичних менників house і home та їхніх синонімів. Значення лексем house і home упорядковуються за допомогою моделі концептуальної мережі та тематично стратифікуються між поняттєвими доменами. Значення, що конституюють концепт ДІМ - HOUSE / HOME, профілюються у домені МІСЦЕ ЗНАХОДЖЕННЯ ЛЮДИНИ. У роботі аналізується частотність реалізації цих значень у художньому тексті. ЛСВ лексем house і home поєднуються у комплексній моделі дублетного концепту ДІМ - HOUSE / HOME. Ця модель має інтегральну та дві диференційні зони. Інтегральна зона представлена ЛСВ "споруда, де живе людина (зі своєю сім'єю)", "помешкання", "житло сім'ї", "сім'я", спільними для лексем house і home. Диференційні зони представлені відмінними ЛСВ цих лексем.

16.17.12.3746/212810. Інтуїція як метод наукового пізнання в лінгвістиці та перекладознавстві. Ейгер Г.В., Безугла Л.Р., Бабич О.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.158-168. - укр. УДК 81'23-13.
У статті розглядається роль інтуїції в процесі наукового пізнання. Інтуїція як синтетичне уявлення про об'єкт пізнання, яке виникає за його безпосереднього сприйняття і охоплює об'єкт у цілому, потребує підтвердження аналітичними науковими методами. Інтегративна психолінгвістична модель інтуїтивних процесів у структурі діяльності складається з 12-ти блоків і механізмів, котрі можуть діяти послідовно або частково перетинатися в часі. При використанні цієї моделі в аналізі процесів класифікації з точки зору теорії систематики невід'ємним вважається поєднання логіки й інтуїції, що ґрунтується на розумінні логіки як аналізу, а інтуїції - як первинного синтезу. Виокремлення об'єктів класифікації на ґрунті ознак проводиться з опертям на інтуїцію, порівняння й вибір ознак, а також побудова класифікаційної схеми - з опертям на аналітичні методи. Застосування цієї моделі в навчанні перекладу полягає в розробці на її базі схем-моделей перекладу з використанням теорії вирішення винахідницьких задач і метода формалізації.

16.17.12.3747/212812. Прислів'я англомовного дискурсу: онто-гносеологічна синкрета. Швачко С.О. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.177-189. - укр. УДК 811'111.
У статті осмислюються прислів'я англомовного дискурсу (об'єкт дослідження), їх природа та способи ідентифікації (предмет дослідження). Мета роботи полягає у розпізнанні самоорганізації, самоконтролю та самодобудови зазначених комунікативних одиниць, процесів їх еволюції та функціонування. Комплексний підхід до вивчення поставлених завдань зумовлюється природою досліджуваної парадигми - її енергією, матерією та інформативністю. Звертається увага на структурно-семантичній параметризації об'єкта дослідження. Вперше розмежовуються прислів'я та приказки за їх базовими функціями - відповідно комунікативною та номінативною. Параметри малих текстів (прислів'я, афоризми, загадки) вимірюються у роботі за формулою семантичної дистанції. Ближчими інгерентно виступають прислів'я та загадки (Д = 0,25). Дистантними є прислів'я та афоризми, їх Д = 0,75. Метазнаки творчого пошуку подаються у роботі з теоретичними обґрунтуваннями та ілюстративною емпірією. В роботі окреслюються перспективи подальших досліджень.

16.17.12.3748/212814. Економічна англомовна термінологічна підсистема як об'єкт керованої комунікативної діяльності. Касьянова В.Г. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.195-201. - укр. УДК 811.111+076.6.

У статті описано особливості професійної лексики для оптимізації комунікації англійською мовою спеціальності. Об'єкт дослідження - професійна термінологічна англомовна підсистема економічних дисциплін, предмет - методи створення комунікативної діяльності для використання цієї підсистеми студентами в мові. Матеріал дослідження становлять балансові звіти, документація про прибутки фірми, презентації, контракти, податкові декларації та інші автентичні джерела сфери фінансів, аудиту, маркетингу, менеджменту, банківського діловодства. Проаналізовано тенденції запозичень в англійській мові в термінологічну підсистему економічної сфери з інших професій з точки зору викладання мови для економістів. Запропоновано контрольно-навчальні комунікативні інтерактивні завдання на матеріалі балансових звітів, презентацій-звітів про свою роботу з графіками і калькуляціями, конференц-перекладів і т.п. Для такого викладання перспективами дослідження стане розробка психолого-методичних принципів підбору навчального матеріалу з урахуванням того фактора, що складовими професійної норми є гармонізація форми і поняття, які інтегровані в професійну назву і опосередковано в методи контролю і навчання термінологічній підсистемі економічної сфери.

16.31 Прикладне мовознавство

16.17.12.3749/203455. Виявлення ключових слів на основі методу контент-моніторингу україномовних текстів. Бісікало О.В., Висоцька В.А. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2016, №1(36), С.74-83. - укр. УДК 004.9.
Вирішено завдання розробки алгоритмічного забезпечення процесів контент-моніторінгу для розв'язання задачі визначення ключових слів україномовного тексту. Розглянуто формальне обгрунтування методу контент-моніторінгу тексту за допомогою стеммера Портера, в основу модифікації стемінгу покладено відомі результати класифікації морфемної і словотвірної структури дериватів української мови, виявлення закономірностей комбінаторики афіксів, моделювання структурної організації дієслів і суфіксальних іменників, а також морфонологічних модифікацій у процесі словозміни дієслова та словозміні і словотворенні прикметників української мови. Проведено декомпозицію методу та розроблено алгоритмічне забезпечення його основних структурних складових за результатами контент-аналізу тексту. Теоретично виявлено способи покращення показників ефективності пошуку ключових слів, зокрема щільності ключовиків у тексті. На основі розробленого програмного забезпечення отримано результати експериментальної апробації запропонованого методу контент-моніторінгу для визначення ключових слів в наукових текстах технічного профілю. Виявлено, що для обраної експериментальної бази зі 100 робіт найкращих результатів за критерієм щільності досягає метод аналізу статті без початкової обов'язкової інформації і без списку літератури, але із перевіркою уточнених заблокованих слів та уточненого тематичного словника.

16.17.12.3750/203462. Оцінка невизначеності вимірювання сенсу природно-мовних конструкцій. Бісікало О.В., Василевський О.М. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2016, №2(37), С.29-39. - укр. УДК 004.9.
Вирішено завдання оцінки невизначеності вимірювання сенсу природно-мовних конструкцій (ПМК) на основі формалізації понять мовного образу, штучної когнітивної системи та одиниці сенсу. В основу моделі бази знань штучної когнітивної системи закладено статистичну інформацію про асоціативну сполучуваність мовних образів, що надає підстави для уніфікованої оцінки одиниці та кількості сенсу ПМК. Запропоновано метод вимірювання сенсу ПМК на основі нечіткого відношення сенсу, який забезпечує врахування інформації про зв'язки між лемами тексту що дозволяє отримати оцінку двох типів невизначеності вимірювання ознак сенсу. Отримано та інтерпретовано формальні оцінки невизначеності результатів вимірювання сенсу ПМК, що дозволяє врахувати інформацію про зв'язки між лемами для розв'язання прикладних задач комп'ютерної лінгвістики. За допомогою розробленого на основі пакету DKPro Core програмного забезпечення проведено експерименти з дослідження запропонованого методу в задачі виявлення інформативних ознак тексту. В результаті проведених експериментів отримано залежності параметрів виявленого Парето-подібного закону розподілу зв'язків між лемами, аналіз яких дозволяє вважати показник середньої кількості зв'язків мовного образу найбільш інформативною чисельною ознакою тексту.

16.17.12.3751/203480. Застосування методу синтаксичного аналізу речень для визначення ключових слів україномовного тексту. Бісікало О.В., Висоцька В.А. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2016, №3(38), С.54-66. - укр. УДК 004.9.
У статті подано застосування породжувальних граматик у лінгвістичному моделюванні. Опис моделювання синтаксису речення застосовують для автоматизації процесів аналізу та синтезу природномовних текстів. У статті показано особливості процесу синтезу речень різних мов із застосуванням породжувальних граматик. В роботі розглянуто вплив норм та правил мови на хід побудови граматик. Застосування породжувальних граматик має широкі можливості у розробленні та створенні автоматизованих систем опрацювання текстового контенту, для лінгвістичного забезпечення комп'ютерних лінгвістичних систем тощо. В природних мовах є ситуації, коли явища, залежні від контексту, описані як незалежні від контексту, тобто в термінах контекстно-вільних граматик. При цьому опис ускладнений через утворення нових категорій і правил. В статті подано особливості процесу введення нових обмежень на класи даних граматик через введення нових правил. При кількості символів в правій частині правил не меншій за ліву отримали нескорочені граматики. Потім при заміні лише одного символу отримали контекстно-залежні граматики. При наявності в лівій частині правила лише одного символу отримали контекстно-вільні граматики. Жодних наступних природних обмежень на ліві частини правил накласти вже не можна. Виходячи із важливості забезпечення автоматичного опрацювання текстового контенту в сучасних інформаційних засобах (наприклад, інформаційно-пошукових системах, системах машинного перекладу, семантичного, статистичного, оптичного та акустичного аналізу і синтезу мови, автоматизованого редагування, екстракції знань з текстового контенту, реферування та анотування текстового контенту, індексування текстового контенту, навчально-дидактичних, менеджменту лінгвістичних корпусів, інструментальні засоби укладання словників різних типів тощо), фахівці інтенсивно шукають нові моделі, способи їх опису та методи автоматичного опрацювання текстового контенту. Одним із таких способів є розроблення загальних принципів побудови лексикографічних систем синтаксичного типу та побудови за цими принципами зазначених систем опрацювання текстового контенту для конкретних мов. Будь-які засоби синтаксичного аналізу складаються з двох частин: бази знань про конкретну природну мову і алгоритму синтаксичного аналізу, тобто набору стандартних операторів опрацювання текстового контенту на основі цих знань. Джерелом граматичних знань є дані з морфологічного аналізу та різні заповнені таблиці понять та лінгвістичних одиниць. Вони є результатом емпіричного опрацювання текстового контенту на природній мові експертами з метою виділення основних закономірностей для синтаксичного аналізу.

16.17.12.3752/204411. Класифікація тексту адаптивним нормалізованим зваженим методом KNN на основі оптимізації методом рою часток. Феньлінь У., Чжен Іфей, Ван Чен. // Наук. вісник Нац. гірничого ун-ту. Дніпропетровськ: Нац. гірничий ун-т, 2016, №1(151), С.109-115. - англ. УДК 005; 519.7; 303.732 81'322; 004.934; 004.912.
Мета. У стандартного класифікатора тексту по методу k найближчих сусідів (KNN) є ряд недоліків, таких як рівнозначність (рівноважність) усіх ознак, що знижує точність класифікації, і велика розмірність елементу, що збільшує витрати часу при обробці великих пакетів даних. Для вирішення вказаних проблем запропонований адаптивний нормалізований зважений текстовий класифікатор за методом k найближчих сусідів (алгоритм NP-SOKNN). Методика. Результуюча точність

класифікатора використовується як цільовий показник (орієнтир) загальної оптимізації вагомості ознак. Для визначення оптимальної ваги ознак використовується оптимізація методом рою часток. Для скорочення кількості ознак і зменшення витрат часу KNN-класифікатора тексту було встановлено порогове значення, що відсікає ознаки з меншою вагою. Результати. Проведена загальна оптимізація вагомості ознак, далі, з використанням отриманої ваги ознак і методу зменшення розмірності елементів, отриманий новий вектор ознак, розмірність якого менша, ніж у початкового за високої точності класифікації. Наукова новизна. Проведені дослідження з удосконалення текстового класифікатора за допомогою покращених методів KNN і PSO. Розглянуті нормалізовані ваги ознак, зважені функції розрахунку відстаней, зменшення розмірності елементів. Дослідження вказаних аспектів раніше не проводилося. Практична значимість. Результати десятиразової перехресної перевірки на достовірність показали, що середньостатистична точність алгоритму NPSOKNN вища за стандартний KNN у текстовому класифікаторові, і часові витрати істотно менші, завдяки зменшенню розмірності елементів.

16.17.12.3753/205634. Дидактичні і функціональні властивості блогів у процесі вивчення іноземних мов. Карпа І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.67-72. - укр. УДК 811.111(07):004.
У статті здійснено огляд найбільш популярних класифікацій навчальних блогів при вивченні іноземної мови, розглянуто причини використання блогів у навчальному процесі, їх функціональні особливості та ефективність.

16.17.12.3754/205640. Аналіз сучасного перекладацького ринку як основа для побудови методики навчання перекладу. Ольховська А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.94-99. - укр. УДК 81.
Статтю присвячено комплексному аналізу ринку перекладацьких послуг (як світового, так і вітчизняного) з метою розкриття основних змін, які відбулися за останні десятиріччя, та виявлення новітніх тенденцій у роботі перекладачів. Розуміння процесів, які відбуваються на зазначеному ринку та врахування вимог, які він висуває до перекладачів, на сучасному етапі є обов'язковими умовами для побудови ефективної методики навчання перекладу.

16.17.12.3755/205643. Теоретична модель навчання академічного іншомовного письма. Бабенко Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.112-116. - укр. УДК 378.016:81'243.
Сформована компетентність з написання іншомовних наукових текстів дозволить науковцям України публікувати результатами своїх досліджень у провідних виданнях світу. Стаття містить педагогічне обґрунтування навчального курсу з академічного письма та теоретичну модель формування навичок і вмінь з написання наукових іншомовних текстів у студентів нефілологічних спеціальностей.

16.17.12.3756/205836. Сучасні підходи у викладанні іноземних мов (англійською мовою). Сімонок В.П. // Проблеми законності. Харків: Нац. юридичний ун-т ім. Я.Мудрого, 2016, №132, С.215-224. - англ. УДК 81'243:378.
У статті розглянуто проблему використання методу проектів та інтеграції його з ІКТ у вивченні іноземних мов, у поєднанні з традиційним процесом, а також використання Інтернет та Веб-технологій у підвищенні якості знань з іноземних мов.

16.17.12.3757/205940. Комунікативний та граматичний аспекти в курсі інтенсивного навчання англійської мови. Петриця Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.142-146. - укр. УДК 811.Ш'36:378Л.
У статті висуваються аргументи щодо необхідності комунікативного та граматичного аспектів в курсі інтенсивного навчання англійської мови. Розглядаються питання комунікативної граматики. Обґрунтовується важливість навчання граматики, як частини комунікативної компетенції.

16.17.12.3758/205981. Жанрові детермінанти англо-українського перекладу назв фільмів: застосування різних технік. Бобко Ю.-С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.161-164. - англ. УДК 81'25 - 13 [=111'373.2=161.2]:791.2.
У статті представлено кількісно-якісний аналіз методів перекладу назв фільмів з англійської на українську мову і визначено жанрові детермінанти комедій, фантастики, бойовиків, фільмів жахів та історичних фільмів. Назви фільмів було поділено на жанри і проаналізовано їхню структуру, а також стилістичні особливості та техніки перекладу. У результаті дослідження було виявлено, що жанри фільмів можна вважати жанровими детермінантами перекладу з англійської на українську мову.

16.17.12.3759/206044. Комунікативно-прагматичний підхід у формуванні стратегічної іншомовної компетентності. Ванівська О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.56-60. - укр. УДК 81'27:001.
У статті розглянуто стратегічну іншомовну компетентність у комунікативно-прагматичному аспекті. Описано комунікативні стратегії як складові стратегічної іншомовної компетентності, які виникають під час продукування мовлення. Представлено ідеї та дослідження цієї проблеми різними науковцями та висловлено власні думки з цього приводу.

16.17.12.3760/207460. Переклад технічних текстів за допомогою систем машинного перекладу. Осіпа Л.В. // Вісник Нац. транспортного ун-ту. Технічні науки. Київ: Нац. транспортний ун-т, 2016, №34, С.328-333. - укр. УДК 004:378.
У статті розглянуто функціональні можливості сучасних систем машинного перекладу. Об'єктом дослідження є технологія машинного перекладу, предметом дослідження - переклад технічних текстів за допомогою систем машинного перекладу. Метою статті є проведення порівняльного аналізу наявних систем машинного перекладу та висвітлення методичних прийомів до їх застосування під час перекладу технічних текстів у процесі підготовки майбутніх перекладачів. Для розв'язання поставленої задачі було використано теоретичні методи дослідження: системний аналіз, порівняння, узагальнення. Представлено окремі аспекти проблеми автоматизованого перекладу текстів, зокрема, запропоновано методику перекладу технічних текстів з постредагуванням: вдосконалення отриманого результату за допомогою спеціалізованого словника, вбудованого в систему машинного перекладу та створення власного словника користувача. Результати дослідження можуть бути впроваджені у навчальний процес вищих навчальних закладів для підготовки студентів напряму підготовки "Філологія" спеціальності "Переклад". Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - розроблення навчально-методичного посібника "Системи автоматизованого перекладу".

16.17.12.3761/207578. Функційно адекватний переклад наукової літератури (на матеріалі англійських й українських текстів економічного змісту). Бондарчук Л. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.24-27. - укр. УДК 811.111=3.
Статтю присвячено принципам функційно-адекватного англійсько-українського перекладу наукової літератури економічного змісту. Окреслено базові трансформаційні моделі такого перекладу. Заналізовано деякі способи пристосування цільового тексту до навчальних цілей сучасного українського студента, що вивчає економіку.

16.17.12.3762/207877. Інформаційні технології озвучування українською мовою математичних формул для осіб з вадами зору. Кунанець Н.Е., Лозицький О.А., Пасічник В.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Комп'ютерні науки та інформаційні технології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №843, С.84-93. - укр. УДК 004.912+004.021.
Описано розроблене математичне та програмне забезпечення прикладної системи опрацювання україномовних технічних текстів для людей з вадами зору. Досліджено проблему автоматичного озвучення математичних формул та символів. Розроблено прикладну програмну систему опрацювання україномовних технічних текстів, яка складається з набору методів обробки і перетворення даних для озвучення українською мовою математичних формул та символів, записаних у різних форматах.

16.17.12.3763/208208. Англомовні абревіатури в контексті євроінтеграції України та способи їх перекладу українською мовою. Кравець К.Ю. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.61-64. - укр. УДК 81'25.
У статті розглянуто значення та місце абревіатур в мовній системі. Представлено класифікацію абревіатур в євроінтеграційному дискурсі за типом, способом утворення та сферою вживання. Зазначено основні етапи перекладу абревіатур, а також з'ясовано шляхи та прийоми їх перекладу. Виявлено, що найбільш поширеним та продуктивним є переклад відповідною абревіатурою, найменш типовим є описовий переклад. Наголошено на необхідності максимально правильного та адекватного перекладу абревіатур.

16.17.12.3764/208361. Метод локализации текста на изображении с обучением на основе вероятностной модели символов. Антощук С.Г., Николенко А.А., Тьен Т.К. Нгуен. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №3(48), С.79-84. - рос. УДК 004.89:004.93.
Предложен метод локализации текста на изображении с обучением на основе вероятностной модели символов. Применение разработанных модели и метода позволит облегчить создание представительной выборки для обучения различных классификаторов для локализации текста. Экспериментальные исследования подтвердили дееспособность предложенной модели.

16.17.12.3765/208932. Особливості обробки природомовного тексту будівельної тематики. Тесля Ю.М., Шабала Є.Є. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №3(225), С.172-174. - укр. УДК 519.68.
Розглянуто процеси лінгвістичної обробки природномовних текстів з позицій оцінки ймовірності правильно визначеного змісту тексту нормативної бази в будівництві. Для розрахунку несилового впливу фрагментів речень на вибір ключових понять для нормативної бази в будівельній галузі запропоновано застосувати інтроформаційний підхід.

16.17.12.3766/208980. Метод визначення схожості новинних текстів на основі статистичної міри "term frequency-inverce document frequency". Гранік М.О., Месюра В.І. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2015, №4(227), С.180-182. - укр. УДК 81'322; 004.934; 004.912.
Метою роботи є розробка методу визначення схожості новинних текстів. У роботі запропоновано метод порівняння схожості новинних текстів на основі статистичної міри "term frequency - inverse document frequency", наведено результати його застосування. Метод може бути використано для кластеризації новинних текстів.

16.17.12.3767/209002. Стилистический контент-анализатор текстов: часть а - апробация предложенных алгоритмов. Чепок А.О., Евтушенко Н.И. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №3(56), С.110-116. - англ. УДК 004.62:004.912.
Для автоматизации проведения достоверного контент-анализа оцифрованного текста и определения его стилистики были разработаны необходимые для этого алгоритмы и на их основе была создана программа "AN-TExp, v.1", с помощью которой можно реализовать поставленные задачи и проверить правильность базовых алгоритмов. Найдены совокупности сигнатур для статистически достоверного ([alpha]=0,05) определения стилистики анализируемого текста. Приведены значения средних для факторов сингулярности этих сигнатур. Показана валидность приведенной методики для предложенных серий сигнатур.

16.17.12.3768/210049. Програмне забезпечення для виділення колокацій (на прикладі військових термінів НАТО). Дем'янчук Ю.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.70-77. - укр. УДК 81'19(045).
У статті здійснюється практичне дослідження колокацій військових термінів на базі корпусу спеціальних текстів. Колокаційний аналіз реалізовується на основі синтагматичного зв'язку та лексико-синтаксичних шаблонів, у межах системи Sketch Engine. В процесі дослідження проведено аналіз лексичного складу вибраних офіційних текстів НАТО з використанням програмної статистики. Здійснюється висновок, що система Sketch Engine розширює можливості статистичного підходу, збільшує вірогідність пошуку колокації із заданим ключовим словом. Рекомендується застосовувати систему Sketch Engine як додаток до Національного корпусу російської мови (НКРМ).

16.17.12.3769/210078. Визначення часових параметрів процесу читання людиною текстових матеріалів. Снігур А.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №2(235), С.74-79. - укр. УДК 002.53 .55 81'322; 004.934; 004.912 621.397.4; 621.397.6; 621.397.7.
У статті на основі побудованих математичних моделей різних способів читання, наприклад у системах дистанційного навчання, визначено часові параметри процесу читання як усього тексту, так і окремих фрагментів тексту. Визначено межі діапазону значень часових параметрів читання окремих фрагментів тексту. Визначено межі загального часу усього процесу читання, а отже і відповідної часової активності людини.

16.17.12.3770/210132. До питання про лексико-граматичні засоби вираження модальності у німецькій мові як одному з аспектів навчання іноземної мови в кандидатському семестрі. Пономарьова Л.Ф. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.90-94. - рос. УДК 811.112.2'25+81.112.2'36.
Розглянуто лексико-граматичні засоби вираження модальності в німецькій мові та лексико-граматичні способи перекладу модальних дієслів, модальних слів та граматичних конструкцій, що мають модальне значення, у науково-технічній літературі як один з аспектів навчання німецької мови аспірантів. Зроблено висновок про те, що знання лексико-граматичних засобів вираження ставлення до висловлюваного дає змогу в ході читання науково-технічного тексту правильно зрозуміти позицію автора, оскільки у тексті відображаються всі аспекти модальних зв'язків, внутрішні та зовнішні.

16.17.12.3771/210152. Проблеми перекладу бізнес-сленгу (на матеріалі англомовної періодики). Кіракосян Г.А., Панасюк І.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.47-52. - укр. УДК 811.111:81'25.

Розглянуто проблеми, які виникають при перекладі сленгових виразів у газетних текстах. Досліджено характер та особливості функціонування сленгової лексики в соціальному та діловому дискурсах. Актуальність запропонованої теми зумовлена значним поширенням сленгу в сучасній англійській мові, зокрема у вокабулярі засобів мас-медіа.

16.17.12.3772/210178. Новітні тенденції у лінгвістичній обробці тексту програмними засобами. Хацер Г.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.194-198. - укр. УДК 811.93.004.82.
Розглянуто проблему лінгвістичної обробки тексту. Проаналізовано новітні тенденції у розвитку методів та шляхів дослідження тексту за допомогою автоматичних засобів обробки. Узагальнено поняття "текст". Описано рівні та компоненти автоматичної обробки текстів. Розкрито зв'язок лінгвістики тексту з комп'ютерною лінгвістикою. Визначено, що при аналізі тексту комп'ютерними засобами відбувається чіткий розподіл функцій.

16.17.12.3773/210996. Переклад: межі трансгресивності. Літовченко Я.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.39-45. - укр. УДК 141.78 : 801.73.
Сучасні концептуальні підходи до перекладацької практики переобтяжені постсучасними світоглядними настановами, які часто викликають певні деформації під час застосування тих чи інших перекладацьких технік. Отже, така ситуація вимагає вироблення "запобіжних" критеріїв, які б дозволяли не перетворювати "інтерпретативну свободу" на "перекладацьке свавілля". Це потребує чіткого окреслення меж, які трансгресивна риторика постсучасності не має переступати на практичному рівні, аби не руйнувати саму перекладацьку практику як таку. Основою для такого "окреслення" є усвідомлення того, що штучне проецювання "розширеної герменевтики" на цілком визначені перекладацькі процедурності може не тільки додавати певні "виміри свободи", які уможливлюють щось на кшталт "передавання невимовного" чи "здійснення твору в інтерпретації", але й перешкоджати адекватній перекладацькій роботі.

16.17.12.3774/212379. Типологічні невідповідності особових форм дієслова в процесі перекладу художнього тексту. Остапенко С.А. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.45-52. - укр. УДК 81'367.625: 81'25(045).
Мета. Метою дослідження є виявлення та визначення різних типів граматичних невідповідностей особових форм дієслова під час перекладу та застосування трансформацій задля створення еквівалентного перекладу. Методика. Вирішення поставлених завдань здійснювалось за допомогою використання таких методів, як перекладознавчий та компаративний аналіз, порівняння граматичних явищ та їх типологічних невідповідностей в оригінальних та перекладених текстах у перекладознавчих цілях; аналіз способів передачі та застосованих трансформацій в процесі відтворення особових форм дієслова українською мовою. Результати. Визначено основні типи граматичних невідповідностей особових форм дієслова та типи граматичних трансформацій, проаналізовано переклади творів О. Генрі та застосування граматичних трансформацій під час їх перекладу. Особливу увагу було зосереджено на основних способах та прийомах перекладу дієслова, а також виявленні невідповідностей під час перекладу з англійської мови українською. Наукова новизна полягає у систематизації теоретичних положень стосовно невідповідностей особових форм дієслова в процесі перекладу, виявленні основних граматичних невідповідностей дієслова та виправданості застосування граматичних трансформацій (на основі аналізу перекладу творів О. Генрі українською мовою, зроблених М. Рябовою, Ю. Івановим, М. Дмитренком та В. Мусієнком). Практична значимість. Систематизовану теорію та проаналізовані за конкретними принципами приклади можна використовувати на заняттях з іноземної мови і практики та теорії перекладу.

16.17.12.3775/212380. Генеза становлення поняття "реалія" у сучасному перекладознавстві. Удовіченко Г.М. // Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12, С.52-65. - укр. УДК 811.111-26'367.625'255.4.
Мета. Визначення поняття "реалія" та класифікації способів перекладу реалій; встановлення та виявлення функціонально-прагматичних факторів використання реалій у художньому творі та порівнянні рівня відповідності передачі конотативної національно-маркованої інформації у перекладі. Методика. Робота окреслює вихідні теоретичні позиції та узагальнює результати попередніх досліджень поняття "реалія" в перекладознавчому аспекті; наводяться існуючі класифікації та способи перекладу реалій. Результати. Удосконалення і конкретизація понятійного апарату перекладознавства, систематизація підходів до вивчення поняття "реалія" та особливостей перекладу реалій, що може використовуватися в подальших розвідках з теорії і практики перекладу. Наукова новизна полягає у комплексному дослідженні засобів відтворення реалії в англо-українських перекладах художнього тексту; уточненні чинників, що впливають на переклад реалій; виявленні способів та засобів перекладу реалій з урахуванням їх контекстуально-ситуативного вживання. Практична значимість передбачає використання результатів для подальшого вирішення практичних проблем перекладу, в розробці питань і практики перекладу, при дослідженні жанрів перекладу, порівняльної стилістики.

16.17.12.3776/212458. Типологія невербальних засобів комунікації для формування лінгвосоціокультурної компетентності у процесі англомовного читання. Дука М. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58), С.243-252. - укр. УДК 378.147:811.111.
Статтю присвячено науково-методичним основам формування лінгвосоціокультурної компетентності у процесі англомовного читання. Проаналізовано підходи до визначення поняття "невербальні засоби комунікації". Визначено основні критерії класифікації невербальних засобів комунікації та подано типології невербальних засобів комунікації відповідно до фізичної природи їх продукування й відповідно до їх значення. Запропоновано методичну типологію невербальних засобів комунікації для формування в майбутніх філологів лінгвосоціокультурної компетентності у процесі англомовного читання, яка враховує основні труднощі формування лінгвосоціокультурної компетентності, пов'язані з розумінням невербальних засобів комунікації.

16.17.12.3777/212753. Педагогічна граматика як фреймове поняття для досліджень у галузі методики навчання іноземних мов. Частина 1. Рівні та види граматики. Черноватий Л.М. // Викладання мов у вищих навч. закладах освіти. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29, С.157-168. - укр. УДК 803 : 37: 681.3.
Наведено результати аналізу поняття "педагогічна граматика". Встановлено чотири види граматики (педагогічна, лінгвістична, психологічна та інтуїтивна) і зміст кожного з них. Висунуто припущення про характер взаємодії між згаданими видами, яка визначає зміст потенційних досліджень у даній сфері.

16.17.12.3778/212859. Аналіз методів розпізнавання символів тексту. Жихаревич В.В., Остапов С.Е., Миронів І.В. // Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №5(79), С.137-142. - укр. УДК 004.056.55.
В даній роботі розглянуто основні методи, що використовуються при розпізнавання символів тексту, зокрема розпізнавання по шаблонах, структурний підхід, ознакові та нейромережеві методи. Проаналізовано переваги і недоліки, притаманні кожному з

підходів. На основі такого аналізу зроблено висновок про перспективність залучення клітинно-автоматних методів до задач розпізнавання символів. Запропоновано новий метод конкуруючих клітинних автоматів, який відрізняється простотою, можливістю розпаралелювання обчислень та працездатністю в умовах накладання або спотворення символів, що робить його перспективним для розпізнавання рукописних символів.

16.17.12.3779/213083. Специфіка письмового перекладу в порівнянні з усним. Монашненко А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4, С.38-45. - укр. УДК 81'255.4:06.053.56.
Висвітлено та проаналізовано думки відомих вчених щодо відмінності між усним та письмовим перекладом і встановлено їх особливості. Визначено критерії, які використовуються для розгляду специфіки усного перекладу в порівнянні з письмовим. Подано авторське визначення письмового перекладу. Висвітлено класифікації моделей перекладу. Ґрунтовний аналіз різних класифікацій моделей перекладу доводить, що в своїй основі їм властиві одні і ті ж моделі, а саме: ситуативна, трансформаційна, семантична, комунікативна, психолінгвістична, інформативна, інтерпретативна. Розглянуто сутнісні характеристики кожної з виокремлених моделей. Висвітлено та охарактеризовано класифікації типів перекладу. Висвітлено переваги у процесі навчання перекладу з точки зору навчальної доцільності, починаючи з письмового.

16.41 Мови світу

16.17.12.3780/209234. Українська мова у світі. Сидоров Д.В., Пустовіт А.І., Лисак Л.К.,. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №3(4), С.55-58. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано особливості вживання мови Кобзаря у світі.

16.17.12.3781/212576. Китайський ієрогліф як художній феномен. Кірносова Н.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.109-115. - укр. УДК 811.581:003.324.1.
У статті розглядаються такі риси китайського ієрогліфа, як здатність кодувати емоції та почуття, а також відображати механізми образного мислення, які надають підстави розглядати його як художній феномен. Для обґрунтування зазначеної тези залучаються концепції сучасних китайських лінгвістів, сформульовані в ключі "примату ієрогліфа", а також дослідників китайської каліграфії.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ

17.01 Загальні питання літературознавства

17.17.12.3782/205224. Концептосфера Джойсового "Улісса" Дарії Віконської та діалогізм літературознавчих студій. Бандровська О. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.23-33. - укр. УДК 82(477)-051 Віконська:821.111(415)-3.09 Джойс.
Проаналізовано літературно-критичну працю західноукраїнської письменниці і літературного критика 20-30-х рр. XX ст. Дарії Віконської "Джеймс Джойс. Тайна його мистецького обличчя" (1934), відповідність сьогоденню висловлених про видатного англо-ірландського письменника XX століття ідей. Теоретичним акцентом виступає діалогічна природа літературознавства. Показано, що система діалогічних взаємовідносин є не лише художнім об'єктом літературознавчого дослідження, а й сутнісною характеристикою критичного слова про літературу. Враховано тезу К. Поппера про те, що розвиток наукового знання не варто уявляти як "прогресивний, кумулятивний" процес, адже наукове знання потребує постійного перегляду і перебудови теорій. У діалозі критичних підходів, взаємній критиці та взаємовпливах формується літературознавче знання про світовий літературний процес. З цього "діалогічного" погляду простежується становлення українського літературознавства, зокрема, української рецепції західноєвропейського модернізму і творчості Дж. Джойса. Доводиться, що діалогічність і західноєвропейський контекст міркувань Д. Віконської про Дж. Джойса дає змогу розглядати її розвідку як фундаментальну працю національного літературознавства.

17.17.12.3783/205227. Класична філологія і літературознавство. Домбровський М. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.69-80. - укр. УДК 80'02:801.73.
Розглядається класична філологія - найдревніша з філологічних дисциплін. Акцентовано, що попри засадничу текстоцентричність, класичній філології переважно не властивий іманентний підхід до художнього тексту. Іманентні підходи розвивалися в нових філологіях, де мову не треба долати, реалії - коментувати, а позатекстову ситуацію - реконструювати. Тому до античної літератури новіші методи взагалі застосовуються нечасто, адже у фаховому вивченні античної літератури неминуча монополія класичної філології: професійні студії тут просто неможливі без знання мови і включеності в класичнофілологічну традицію. Зроблений висновок про важливість налагодження комунікації класичної філології і власне літературознавства, що відкрило б не лише старі тексти для нових методів, а й класичні методи для нових текстів.

17.17.12.3784/205231. Когнітологічні зміни історичного шляху літературознавства. Бовсунівська Т. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.110-122. - укр. УДК 82.09.
Здійснено аналітичний огляд становлення літературознавства за останні півстоліття, переважно в інтеграції з когнітивними науками. Зокрема, йдеться про переосмислення постмодерністської критики у зв'язку з її неспроможністю утворити новий науковий гештальт. Відзначено, що сааме постмодерністська критика виявила найбільш актуальні когнітивні дисонанси кінця XX

- початку XXI століть та спровокувала інтеграцію літературознавства з дисциплінами природничого циклу. Звідси великий інтерес сучасників до когнітології, синергетики та постнекласичних теорій розвитку. Висловлюється припущення щодо перспективи розвитку когнітивного літературознавства.

17.17.12.3785/205232. Монодрама як об'єкт теоретичної та критичної рефлексії: історія досліджень. Бортнік Ж.І. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.123-136. - укр. УДК 82.-2.09.
Узагальнено основні літературознавчі тенденції з історії дослідження монодрами та окреслено потенційне поле для подальших наукових розвідок. Зазначено, що термін "монодрама" протягом тривалої історії свого існування використовували для позначення наявності одного персонажа у творі, одного актора на сцені, для демонстрації монологічності висловлювання персонажа. Значення терміна часто подавалося через змішування літературознавчої і театрознавчої термінології. Проаналізовано праці німецьких, англійських, американських, українських, російських та ін. літературознавців, зазначено, що їхні наукові розвідки відображають міждисциплінарний підхід у вивченні такого культурно-історичного феномену, як монодрама; пов'язані з монодрамою як театральним жанром, складовою теорії театралізації, формою постановки, психотерапевтичним методом, формою суб'єктивності, особливим поглядом на дійсність і мистецтво.

17.17.12.3786/205233. Спадкоємність у літературознавстві: механізми реалізації та значення. Козлик І. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.137-150. - укр. УДК 82.0:930.1:167 168.
Розглянуто механізми спадкоємності у звичних кодифікованих (джерелознавчо-історіографічна робота, методологічний аналіз конкретних евристичних практик, феномен наукової школи) та некодифікованих видах літературознавчої діяльності (кінодокументалістика). Показано, що механізм спадкоємності закладений вже у логіці розгортання пізнавальної роботи. Феномен наукових шкіл передбачає у своєму функціонуванні не лише диференціальні, а й інтегральні складові, ключовою з яких є особистість ученого, в якій людське (включаючи морально-етичне, психологічне) невід'ємне від фахового (професійний рівень). Ось чому коли йдеться про спадкоємність, то це стосується не лише принципів дослідницької роботи, а й загальнокультурних орієнтирів, ставлення до своєї професії, формування творчої і людської особистості діяча науки, стилю міжособистісного спілкування в середовищі фахівців. Повнота відтворення цього зумовлює необхідність звернення до документальних жанрів кіно і телебачення, тісну взаємодію літературознавців з журналістами та представниками мас-медіа.

17.17.12.3787/205234. Засади медієвістичного літературознавства у Львові в контексті сучасної германістичної медієвістики. Маценка С. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.151-163. - укр. УДК 82.09"653""715"(438.32).
Відзначено вагомий науковий доробок кафедри світової літератури Львівського національного університету імені Івана Франка у сфері медієвістичного літературознавства. Наголошено, що хоч відповідна літературознавча школа і не булла створена, однак тут закладено серйозне підґрунтя для вивчення літературних явищ західноєвропейського Середньовіччя, яке набуло свого продовження. Вказано, що цьому передусім сприяла публікація посібника "Історія Середніх віків та Відродження" М. С. Шаповалової, Г. Л. Рубанової, В. А. Моторного, а також "Історії світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III-XIV ст.)" Г. Л. Рубанової. Ці книги є не тільки інформаційним джерелом та методологічним керівництвом у навчальному процесі, вони переконливо засвідчили свій науковий потенціал. Проаналізовано концепцію підручника, яка ґрунтується на ідеї порівняльного вивчення середньовічної західноєвропейської літератури і теорії історичної антропології й склалася під впливом визнаної західною наукою російської школи. У зв'язку із такою складною і важливою сферою зацікавлення на кафедрі, окреслено низку актуальних проблем, пов'язаних із новітньою медієвістикою, які можна вважати дослідницькими векторами, а саме означення історичного знання, розуміння інакшості і модерності середньовічної літератури, наголошення на змінному образі Середньовіччя у великому часі, тлумачення картини світу середньовічної культури. До аналізу залучено також рецензію на посібник відомого медієвіста-літературознавця І. Качуровського, який особливу увагу звертає на необхідність забезпечення навчального курсу з історії західноєвропейської середньовічної літератури відповідними україномовними матеріалами, звернувши увагу поміж іншим на переклади найстарших пам'яток германської поезії І. Франком. Констатовано необхідність особливо уважного ставлення до напрацьованого матеріалу з метою подальшого розвитку цього важливого літературознавчого фаху.

17.17.12.3788/205235. Ольга Петрівна Гуля (1907-1994): науковець в умовах ідеологічної диктатури. Нікоряк Н. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.164-174. - укр. УДК 82.0(477)(092)Гуля.
На відміну від багатократно висвітлених біографій письменників, життєвий досвід самих науковців потрапляє в поле зору переважно з нагоди ювілейних дат, що сьогодні ускладнює формування наукової історіографії. З метою подолання означеної ситуації, у статті аналізується біографічний матеріал вченого, літературознавця, першої української дослідниці творчості Ромена Роллана - Ольги Гулі, яка стояла біля витоків кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури, що її історія почалася у 1945 році.

17.17.12.3789/205236. Історіографія маланюкознавства: регіоналізація дослідницьких практик. Яровенко Т. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.175-184. - укр. УДК 82.09: 82. 6 . 2+929 Маланюк 477. 65.
Робиться стислий огляд процесу формування регіональних маланюкознавчих осередків із окресленням стратегічних напрямів дослідження життєпису й творчого доробку Євгена Маланюка (ґенеза художнього мислення митця, націоцентризм і європейськість як головні якості його поетичного світу, необароковий пафос історіософізму, амбівалентність раціо та емоціо, апокаліптичність світосприйняття як основа візіонерства й міфологізму тощо). Простежується думка про остаточне утвердження маланюкознавства як самостійного сегмента українського літературознавства та беззаперечної реконструкції цілісного національного літературного процесу.

17.17.12.3790/205237. Естетика Ґ. В. Ф. Геґеля в контексті методологічних пошуків сучасного літературознавства. Астрахан Н. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.185-195. - укр. УДК 82.0.
Естетична теорія Ґ. В. Ф. Геґеля висвітлюється як актуальний для сучасного літературознавства приклад синтезу гуманітарного знання, що відповідає антропологічній та онтологічній літературознавчій зацікавленості, прагненню побудови цілісного світобачення у просторі гуманітарних наук. Геґелівські уявлення про мистецтво, художній твір, творчу суб'єктивність художника, субстанціальність у мистецтві, узгоджені з його цілісною філософською системою, тлумачаться як такі, що можуть слугувати своєрідним орієнтиром в процесі уточнення загальної концепції літератури та літературознавства на сучасному етапі їх взаємозумовленого розвитку.

17.17.12.3791/205238. Особливості формування ґендерного літературознавства в Китаї. Ісаєва Н. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.196-208. - укр. УДК 821.161 51.

Досліджуються особливості розвитку ґендерних студій у сучасному китайському літературознавстві, що формуються під впливом західних теорій феміністської літературної критики. Особлива увага приділяється китайським варіантам методу "альтернативного прочитання" класичних текстів. На прикладі досліджень Мен Юе, Лі Лін, Лю Хуейін, У Юймін, Чень Шуньсін проаналізовано три стратегії осмислення жіночих образів у китайській літературі "великого канону": 1) визначення символічних жіночих типів у творах письменників-чоловіків із метою спростування хибних уявлень про природу жінки; 2) критика сюжетних моделей давньої та сучасної літератури, що виявляють маскуліноцентричний характер образної системи творів; 3) поєднання двох вищевказаних стратегій.

17.17.12.3792/205239. Концепція феміністичної критики. Криворучко С. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.209-219. - укр. УДК 82. 09.
Розглядаються засади феміністичної критики, які сформувалися в європейських та американських теоретичних гілках сер. XX ст. під впливом екзистенціальної точки зору С. де Бовуар на жінку як на феномен в історії. Висвітлено жіночі образи в чоловічій і жіночій літературі, щоб переоцінити досвід, переглянути літературний канон, повернути із забуття тексти, написані жінками. Зокрема, підкреслимо собливу увагу, що приділяється "владним" стосункам, які демонструють ступінь патріархальності тієї чи іншої культури.

17.17.12.3793/205240. Психоаналітичні дослідження в сучасному українському літературознавстві. Натяжко С. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.220-233. - укр. УДК 821.161.2.09:159.964.2.
Підкреслюється важливість та актуальність дослідження психоаналітичного наративу. Подано основні віхи становлення і розвитку психоаналітичних досліджень в українському літературознавстві від початку XX до початку XXI століття, окреслено основні етапи становлення психоаналітичної школи в Україні. Доведено доцільність вивчення психоаналізу як методу дослідження та інтерпретації сучасної художньої літератури. Здійснено детальний огляд критичної літератури українських дослідників XX - XXI століття стосовно застосування психоаналізу при дослідженні особистості та творчості письменників. Значна увага приділена працям, що з'являються в українському теоретико-літературному дискурсі останніми роками, оскільки вони дають змогу розширити діапазон залучених у літературознавство психоаналітичних досліджень. Здійснено спробу аналізу ефективності психоаналітичної методології. З цією метою запропоновано звернути увагу на твори сучасної літератури, які пишуться із закладеним у підтекст психоаналізом. Під час досліджень використовувався дискурсивний метод досліджень.

17.17.12.3794/205864. Научная судьба Сергия Вилинского:самореализация ученого-эмигранта в чужой среде. Поспишил И. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.35-46. - рос. УДК 81-116.3(092)Вілінський.
Йдеться про складну специфіку наукової ситуації в Центральній Європі 20-30-х рр. XX ст., що позначилася на діяльності російських формалістів і Празького лінгвістичного гуртка на тлі автономного ярусу в літературознавчих дослідженнях міжвоєнної Чехословаччини, яка в підсумку генерувала "російсько-французько-американську зв'язаність". Питання розглядається на прикладі медієвіста Сергія Вілінського, у якого свого часу навчався М. Бахтін та який пізніше увійшов у середовище чеських богемістів. Дослідження спирається на архівні матеріали університету ім. Масарика в Брно. Висвітлюються невідомі раніше подробиці його наукової біографії, аргументується зміна проблематики його досліджень, що свідчить про безумовний вплив життєвих обставин на наукову творчість, про складність самореалізації вченого в новому для себе контексті.

17.17.12.3795/205873. Белинский как теоретик литературы. Зубович О. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.156-166. - рос. УДК 82.09.
Актуальність звернення до цієї теми зумовлена відсутністю наукових досліджень творчості В. Г. Бєлінського в сучасному літературознавстві. В існуючих працях Бєлінський виявляється жертвою вульгарно-соціологічного підходу, сьогодні він жертва упередженого ставлення, зумовленого не достоїнствами його літературної критики, а особистими політичними переконаннями. Методологія дослідження ґрунтується на принципах описового та порівняльно-історичного аналізу матеріалу, мета дослідження - вивчення внеску Бєлінського в теорію літератури. Наукова новизна полягає у спробі запропонувати неупереджений аналіз спадщини Бєлінського в галузі теорії літератури. Дослідження виявило основні напрями, завдяки яким розвивалася думка Бєлінського як теоретика літератури: вивчення реалізму як нового напряму в літературі, вивчення концепції народності в мистецтві, розробка теорії літературних жанрів. У статті коротко викладені основні висновки Бєлінського в цій галузі. Дослідження позначило можливі напрями подальшого наукового аналізу праць Бєлінського як теоретика літератури: зіставлення його естетичних переконань із сучасними йому естетичними теоріями, зокрема Гегеля, вивчення внеску Бєлінського в теорію реалізму, розробку теорії літературних жанрів і концепції народності.

17.17.12.3796/205874. Одеський період життя і наукової діяльності Н.Б. Кузякіної. Ковальчук Г. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.167-180. - укр. УДК 82-95:929Кузякіна(477.74)"19".
Висвітлено одеський період (1956-1961) життя і творчості відомої українсько-російської дослідниці драматургії і театру XX століття Наталі Борисівни Кузякіної. Акцентовано на драматизмі наукового шляху вченого, зауважено факти методологічної еволюції. Уперше системно проаналізовані причини переїзду Н.Б. Кузякіної з Ізмаїла до Одеси, простежено характер її праці на кафедрі української літератури Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Піддано обсервації зафіксовані в мемуарах, епістолярію тощо свідчення про одеські професійні, особистісні, родинні зв'язки Н. Б. Кузякіної; наголошено, що в час побутування в Чорноморській Пальмірі вона остаточно самооформилася як зрілий дослідник української літератури й театру, визначилася методологічно, тематично, ідейно, прямуючи за об'єктивністю наукового бачення художнього факту в руслі національної філологічної школи. Першочергове місце в її наукових студіях посів драматург доби Розстріляного Відродження М. Куліш.

17.17.12.3797/205875. Наукова школа професора Нонни Копистянської: методологічні передумови та наукові здобутки. Левицька С. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.181-190. - укр. УДК 821.161.2.02"19 20"Н.Копистянська:001.8.
Проаналізовано діяльність наукової школи професора Нонни Копистянської з погляду теоретичних міркувань вченої про "наукове материнство" та практичну діяльність науковця, зокрема роботу об'єднання-семінару "Проблеми художнього часу, простору, ритму". Професор Копистянська Н. Х. при формуванні наукової школи з вивчення художнього часопростору у Львівському університеті спиралися на власний багаторічний досвід наукової діяльності та світові тенденції розвитку науки. Акцентовано на важливих чинниках формування наукових шкіл, зокрема формальних, методологічних, а також гендерних і морально-етичних. Розглянуто діяльність Міжнародного науково-методологічного об'єднання-семінару "Проблеми художнього часу, простору, ритму", окреслено його мету і завдання, форми організації роботи. Проаналізовано основні результати діяльності наукової школи в галузі дослідження художнього часопростору, розробленні термінології, виданні тематичних збірників, створенні реального та віртуального майданчиків для виконання наукових завдань.

17.17.12.3798/205876. Професор О. В. Кеба як дослідник творчості Андрія Платонова. Титянін К. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.191-198. - укр. УДК 82. 091.
Монографія Олександра Кеби розглядається як перша спроба дати порівняльний аналіз творчості Андрія Платонова та типологічно подібних йому явищ світової літератури XX століття. Зокрема, зазначається, що найбільш репрезентативним О. Кеба вважає зіставлення творчості Андрія Платонова із творчістю Джеймса Джойса та Франца Кафки. Автор монографії враховує суто філософський (філософсько-естетичний) контекст творчості російського письменника (мова йде про ідеї О. Шпенглера, А. Бергсона, Ф. Ніцше, екзистенціалізм), а також бере до уваги контекст жанрових пошуків у літературі XX століття (жанр утопії та антиутопії, елементи приповісті).

17.17.12.3799/206020. Сучасне франкознавство як проблема. Мних Р. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.48-67. - укр. УДК 82.09:821.161.2Франко.
Висвітлено основні проблеми сучасного франкознавства як однієї з найважливіших ланок українського літературознавства. Сьогоднішнє франкознавство презентують різноманітні наукові дискурси (політичні, соціологічні, лінгвістичні, власне літературознавчі), і у кожному із цих дискурсів власне франкознавча проблематика виходить на рівень проблематики українознавчої у широкому розумінні. Цілий ряд проблем, надзвичайно дискусійних (від зустрічі/незустрічі Івана Франка з Теодором Герцлем у Відні, публікації статті "Поет зради" до ставлення письменника до українського та європейського модернізму), отримують сьогодні зовсім іншу інтерпретацію, котра не є завершеною й тому становить чергову проблему. Окремо розглядаються питання про термінологію сучасного франкознавства.

17.17.12.3800/206021. Брненська доля Романа Якобсона в призмі vota separata. Поспішил І. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.68-81. - рос. УДК 82.09(437)(092)Якобсон.
На матеріалі Архіву Університету ім. Масарика висвітлюється значущий і вельми плідний з наукової точки зору фрагмент біографії Романа Якобсона, пов'язаний з Брненським університетом і написанням трактату "Мудрість древніх чехів". Аналізуються три збережених брненських негативних відгуків про праці Р. Якобсона, що належали професорам Франтішеку Худобі, Антоніну Беєру і Франтішеку Новотному, які свідчать про вплив політичного тла на особистісні відносини в науковому світі, починаючи з 30-х років минулого століття. За згаданими відгуками відбулося обговорення ситуації у професорській раді. "Справа Якобсона" оголює всю складність і суперечливість загальної форми Центральної Європи, ядром якої була міжвоєнна Чехословаччина: вона демонструє формування філологічних методологій і їх зворотного боку.

17.17.12.3801/209974. Формування поетичної теорії представниками формальної школи та структуралізму. Марченко М.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.50-56. - укр. УДК 8142:141.311:112.2.
У статті розглянуті особливості теоретичної парадигми поетики формальної школи та структуралізму, які вплинули на розвиток сучасної філології, зокрема лінгвопоетики, та описані особливості дослідження поетичного мовлення, проблеми дослідження індивідуальності поетичного мовлення на засадах поетичної теорії формальної школи та структуралізму.

17.17.12.3802/212755. Через терни - до зірок. Життєпис Миколи Зимомрі. Краснова Людмила, Ткачук Микола. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.254-265. - укр. УДК 82.0(091); 82.09(091); 82.0(092); 82.09(092).
Висвітлюється багатогранна творча постать доктора філологічних наук, професора Миколу Івановича Зимомру. Постає цілісний образ літературознавця, автора фундаментальних праць з германістики, порівняльного літературознавства й теоретика літератури. Його дослідження відбивають стан розвитку сучасної науки про літературу. Особливо цікавими є його переклади творів українських поетів німецькою мовою.

17.07 Теорія літератури

17.17.12.3803/205225. (Авто)біографічна фальсифікація як знаряддя десакралізації канонічного автора ("Трагедія Артура" А. Філіпса). Висоцька Н. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.34-45. - укр. УДК 821. 111 (73).
Унаслідок дії низки соціокультурних чинників біографічний піджанр "автор як персонаж" отримав величезне поширення в сучасній біографістиці, причому одним із найулюбленіших його "героїв" виступає центральна для західного канону (Г. Блум) постать В. Шекспіра. У романі "Трагедія Артура" (2011) Артур Філіпс, якого дедалі частіше називають серед найбільш значущих прозаїків США останніх років, веде з читачем витончену гру навколо культової фігури Шекспіра. Об'єкт гри - текст "невідомої" трагедії Шекспіра, поданий у книзі, що являє собою неперервну стилізацію під конвенції та мову єлизаветинської драми. Щодо основної частини роману, їй надано форму "Вступу" до п'єси, котрий містить історію появи "Трагедії Артура", яка водночас є історією особистісного та професійного становлення протагоніста - письменника Артура Філіпса. Зроблено спробу проаналізувати стратегії романного втілення гострих проблем сучасної гуманітаристики, таких як інституціоналізація канону, механізми функціонування літературного культу, розмитість граней між оригіналом і копією/підробкою в добу електронних технологій, межі автофікціоналізації тощо. Актуальність цих питань забезпечує смислову та естетичну насиченість зухвало провокаційного експерименту Філіпса.

17.17.12.3804/205226. Езотеричні ідеї в романі Філіпа Рагено "По той бік життя" / La pensee esoterique dans "L'autre cote de la vie" de Philippe Ragueneau. Гала Есмат Елькаді. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.46-68. - Французька УДК 821.133.1.Раг7По.09.
Досліджено функціонуванню езотеричних мотивів у франкомовній літературі загалом та у творчості французького письменника Ф. Рагено зокрема. Висвітлено ґенезу поняття "езотеризм" у сучасній науковій парадигмі, а також причини та критерії модуляцій інтелектуальної та літературознавчої рецепції езотеризму, починаючи з XIX століття до наших днів. Розглянуто взаємозв'язки езотеричних переконань з відкриттями доби науково-технічного прогресу, окреслено соціальний аспект розрізнення концептів "наука" і "паранаука". Наголошено на явищі сплеску присутності езотеричних ідей у художній літературі й на онтологічній значущості езотеризму в добу складних політико-суспільних конфліктів. На матеріалі роману Ф. Рагено "По той бік життя" продемонстровано художнє втілення езотеричних ідей сучасним письменником для тлумачення психологічно-особистісної драми, пов'язаної з темою смерті (це втрата коханої людини, страждання, жалоба тощо). Спілкування з утраченою людиною шляхом телепатії виписане у творі Рагено за допомогою художньо-стильового прийому на кшталт прозопопеї, що має риси металептичного письма, якому властиві зміни фокалізації та бартівський "ефект реального". На прикладі історії жалоби чоловіка за померлою дружиною автор роману висвітлює конфлікт картезіанського наукового мислення з втручанням ірраціонального в людське життя, конечну необхідність для людини осягнути думку існування потойбічного світу, а також тісний зв'язок будь-якої духовної медитації з езотерикою. Відтак комунікативна схема твору стає схемою транскомунікативною, адже, беручи до уваги

відкриття психоаналізу, у статті доводиться, що зв'язок людини з матеріальним світом завжди відбувається через сферу несвідомого, а отже, паранормального. Дискурсивні стратегії надприродного та невидимого вивчаються у творчості Рагено також через паратекст, який сполучає риси автобіографічного та езотеричного. А індивідуальний езотеричний досвід, викладений в Рагено у формі діаристичного письма, виступає ключем осмислення важливих психологічних проблем людського життя. Зроблено висновок, що езотеричні ідеї в літературі часто виступають художнім прийомом утечі від реальності в добу війн і росту насильства.

17.17.12.3805/205510. Особливості перекладу дитячої поетичної літератури Редьярда Кіплінга українською та російською мовами. Кльось С., Ковцуняк М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №2(133), С.99-103. - укр. УДК 82.03; 82:81'255.2.
У статті розглянуто вірш "Шість слуг" Р. Кіплінга зі збірки "Казки просто так" та його україно- та російськомовну інтерпретації. Звернено увагу на перекладацькі трансформації, здійснені І. Теплим, Л. Солонько, С. Подопригорою та С. Маршаком. Тексти перекладів проаналізовано з метою пошуку як такого, що найкраще відповідає перекладацьким стандартам та найадекватніше передає мову оригіналу.

17.17.12.3806/205538. Художня література як мистецтво виховання і формування людини. Рашидова С.С. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.145-155. - укр. УДК 37.036.
У статті дана характеристика виховної функції художньої літератури, визначено і обгрунтовано місце художньої літератури серед інших видів мистецтв у вихованні і формуванні людини, виявлені виховні можливості художньої літератури, обгрунтовано поєднання педагогіки і педагогічної практики із художнім словом у мистецтві виховання і формування людини.

17.17.12.3807/205865. Моделювання історичного факту в романах у віршах А. Гудими. Біляцька В. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.47-60. - укр. УДК 821.161.2-311.6.
Досліджується художнє трактування історичного факту в романах у віршах Андрія Гудими "Устим Кармалюк", "Северин Наливайко", "Сповідь Мазепи", прототипами головних героїв яких - відомі історичні особи. Автор посилається на реальні свідчення, літописи, артефакти, по-новому моделюючи їх у сюжеті, цитуючи, вводячи як епіграфи. Аналізовані романи у віршах відзначаються зверненням до етноментальних і народно-історичних джерел, розмаїтістю художньо-поетичних засобів, образів-символів, що сприяє репрезентації теми через узагальнюючу оцінку народу.

17.17.12.3808/205867. Автобіографічні маркери в міфопоетиці Галини Пагутяк. Бокшань Г. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.78-87. - укр. УДК 7.046.1:82-94.
Ідентифікуються автобіографічні маркери в міфопоетиці Г. Пагутяк на образному й мотивному рівнях та з'ясовується специфіка міфологізації її духовно-біографічного досвіду. З'ясовуються особливості художнього переосмислення дотичних до неоміфу письменниці реальних подій, топосів і персоналій. Есеї авторки використовуються для визначення міфогенних витоків її белетристики та виявлення автобіографічно маркованого матеріалу, інтерпретованого в художній прозі. Аналізується характерна для багатьох творів Г. Пагутяк асиміляція образу наратора й авторського "я", що на жанровому рівні виявляється в наближенні деяких філософських новел до есеїстики. Простежується взаємодія автобіографічного й міфічного в семантиці наскрізних образів у неоміфі авторки.

17.17.12.3809/205870. Художественно-биографический рассказ: особенности исследования биографии писателя в малой повествовательной форме. Скібіцька Л.В. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.117-130. - рос. УДК 821. 161.1.
Досліджена структура оповідання, побудованого на художньому засвоєнні біографії чи фактів творчої біографії відомих письменників. У центрі подібних творів - зображення реальних людей (письменників) у вигаданих обставинах, які дозволяють авторові розкрити "загадку" письменника. Прикладом подібної форми є оповідання "Друзі" Ю. Олеші, "Дзвін брегета" Ю. Казакова. Природу творів названих авторів відрізняє різноманіття жанрових пластів - романний, новелістичний, лірико-філософський, художньо-біографічний, літературознавчий, - представлених у синкретичному типі поєднання в рамках малої оповідної форми.

17.17.12.3810/206002. Literary analysis: imagery, characteranalysis, plot, and setting, form and tone of the short story "Happy endings" by Margaret Atwood. Shevchuk I. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.102-104. - англ. УДК 821.111(71)09.
Margaret Atwood is a well-known Canadian writer, whose works have been translated into many languages. The article deals with the literary analysis of a short story "Happy endings" by Margaret Atwood. The story "Happy endings" is an example of a new literary trend in creating of short stories, both in form and content.

17.17.12.3811/206007. Лексико-семантичні особливості мовної картини світу в рок-поезії 60х років ХХ століття. Шмуля Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.125-129. - укр. УДК 81'272'37:[82 - 1:78.083]"196".
Стаття присвячена лексико-семантичному аналізу мовної картини світу в рок-поезії 60х років ХХ століття. Автором наведено визначення картини світу. Розглянуто основні різновиди картини світу. Визначено, що мовна картина світу являє собою сукупність зафіксованих в мовних одиницях уявлень народу про дійсність на певному етапі розвитку народу, уявлення про дійсність, яка відображена в значеннях мовних знаків - мовне членування світу, мовне упорядкування предметів та явищ, закладена в системних значеннях слів інформація про світ. Виявлено та проаналізовано особливості лексико-семантичного вираження мовної картини світу рок-поезії 60хроків ХХ століття.

17.17.12.3812/206025. Культурологічний конструкт у сприйнятті персоносфери романних текстів Айріс Мердок. Матійчак А.А. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.123-140. - укр. УДК 821.111-312.1 Мер.09.
Досліджено функціональне значення культурологічного конструкту в рецепції персоносфери романів Айріс Мердок. Аналізується комунікативна функція екфрастичних елементів, що формують персоносферу художнього тексту письменниці. Співвідношення авторської позиції та функцій наратора розглядається як складовий чинник художнього світу Айріс Мердок, в якому конструкт мистецтва відіграє специфічну комунікативну роль у створенні персоносфери її романів. Комунікація автора з читачем в романах Мердок відбувається опосередковано, через персонажів - експліцитних авторів цих творів. Персонажі її романів (літератор, письменник, лінгвіст, театральний режисер, художник) заторкують проблеми, що хвилюють саму письменницю: про долю митця, про роль мистецтва та духовних цінностей у середовищі, позбавленому духовності. Метатекстом для розуміння міркувань Мердок з окресленої проблематики слугують власні філософські есе та діалоги

письменниці, в яких аргументується зв'язок мистецтва з моральним удосконаленням сучасноїлюдини. Вербальний опис творів візуальних мистецтв у романах А. Мердок часто супроводжується естетичною оцінкою та водночас є втіленням окремих зображально-технічних прийомів (екфразиси-алюзії та екфразиси-ремінісценції), відображенням її власного мистецького світобачення, манери і стилю.

17.17.12.3813/206027. Жанрові новації в сучасній драматургії: драма-кросовер. Васильєв Є.М. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.153-171. - укр. УДК 82-2.
Розглядається жанр драми-кросоверу, запозичений із кінематографу (де він є жанром, в якому перетинаються сюжетні лінії двох або більше творів та зустрічаються персонажі різних фільмів) та поширений у сучасній драматургії. Простежується функціонування кросоверу в історії західного та вітчизняного кіно, а також у масовій літературі ХХ ст. Розглядаються зразки кросоверу в історії драматургії ХХ ст. ("мольєріана" "Навіжений Журден" М. Булгакова, п'єси-казки "Голий король", "Тінь", "Попелюшка" Є. Шварца, "Поминальна молитва" Г. Горіна). На матеріалі п'єс Д. Бавільського, Ю. Бархатова, М. Вішнєка, В. Діброви, В. Дурненкова, В. Сорокіна, Т. Стоппарда, Б. Фріла, К. Черчіл проаналізовані жанрові прикмети, особливості сюжету та персоносфери драми-кросоверу в сучасній драматургії (кінець ХХ - початок ХХІ ст.). Запропонована також типологія сучасного драматургічного кросоверу.

17.17.12.3814/206028. Факт і вимисел як наскрізна бінарність біографічного наративу. Левчук Т.П. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.172-182. - укр. УДК 821.161.2-6.09.
Біографічні твори увиразнюють властивість художньої літератури поєднувати факт і вимисел. Ця бінарність закладена вже на рівні документальної основи біографіки, представленої мемуарами, епістолярієм, щоденниками. Формування власного іміджу з різних причин супроводжується певною містифікацією. Біографічний наратив є продуктивним способом входження окремої особистості в культуру. Своєрідним феноменом модерністської літератури стала его-белетристика (Ю. Коцюбинський, О. Кобилянська, В. Стефаник), що постала як літературна форма індивідуалізму. Оригінальна творчість виступає вдячним матеріалом для подальшого моделювання художньої біографії, оскільки містить не тільки автобіографічні мотиви, а й виражає глибинні рефлексії. Сучасна біографіка знаменує перехід від сюжетно-подієвої до асоціативно-психологічної. У процесі написання психобіографічних творів об'єкт реальної історії перетворюється на об'єкт авторської рефлексії. Посилюється естетичний імператив - свідоме прагнення письменника відтворити життєву біографію особистості і цікаво, й художньо довершено.

17.17.12.3815/206029. Жанрово-стильові інтенції алегорії: "Дума пралісу" Осипа Турянського. Моклиця М.В. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.183-193. - укр. УДК 821.161.
Заперечується теза про вторинність твору "Дума пралісу" у творчому доробку Осипа Турянського. Алегореза повісті дозволяє висвітлити жанрову своєрідність твору, його експериментальний характер. Алегорія визначає кілька жанрових дискурсів повісті (байка, притча, бароковий театр, сатира, утопія), характер їх поєднання і стиль. Завдяки перевернутому сюжету (прийом очуднення чи одивнення: звірі у ролі викривачів людини) формується специфічний тип оповіді, який надає зображенню яскравого колориту. Фрагментарність побудови забезпечується зміною промовців, глобалізм і сатиричність - кутом зору кожного персонажа. Публіцистичність (пряме мовлення) і памфлетність (викриття з пафосом) підпорядковані експресіоністській меті глобалізації головних проблем людства. "Дума пралісу" - жанр із багатьма жанровими дискурсами, суміш алегоричних жанрів, з'єднаних у цілість авторською позицією.

17.17.12.3816/206112. Духовність, віра, самозречення Тараса Шевченка - основи відродження української нації. Іваночко Г., Шемелинець І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №10(141), С.60-65. - укр. УДК 821.161.2.09(092).
На прикладі творчості Тараса Шевченка проаналізовано специфіку художнього втілення авторського сприйняття вічних людських цінностей духовності, віри, самозречення як основ відродження української нації. У "Давидових псалмах" простежено алегоричність, символічність та образність релігійних текстів у поетичному контексті. Виокремлено десять своєрідних шевченкових заповідей українському народові на шляху до свободи та здобуття незалежності.

17.17.12.3817/206150. Поезія Ліни Костенко "Перш, ніж півень запіє…": спроба християнської інтерпретації. Дмитрів І., Копач О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.75-80. - укр. УДК 821.161.2 - 1:291.313.
У статті зроблено спробу прочитання поезії Ліни Костенко "Перш, ніж півень запіє…" у світлі християнської. У дослідженні простежується зв'язок твору з першоджерелом - Святим Письмом, а також подаються численні святоотцівські інтерпретації біблійних текстів. У статті наголошується на оригінальності поетичної рецепції Божого Слова у творчості Ліни Костенко.

17.17.12.3818/207597. Медичні терміни як складова ідіостилю Романа Іваничука. Городиловська Г. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Проблеми укр. термінології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №842, С.115-118. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.
Стаття висвітлює лексико-семантичний аналіз медичних термінів, які є вагомою та органічною складницею ідіостилю Романа Іваничука. З'ясовано способи реалізування цих лексичних одиниць у звичній для них функції номінації понять, а також у стилістично-виражальній значині у складі порівнянь і метафор. Наведено особливості використання таких засобів у різних комунікативних ситуаціях.

17.17.12.3819/208198. Стратегії та тактики асиметричного мовлення (на матеріалі британської драми ХХ століття). Білінський Д.Ю. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.9-12. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.
Статтю присвячено аналізу стратегій та тактик асиметричного мовлення в британських драматичних творах. Описано підходи до вивчення драматургічного дискурсу, розглянуто сучасний етап лінгвістичного аналізу драматургічного тексту. Визначено проблеми, що привертають увагу лінгвістів у драматичному творі. Узагальнено підходи до аналізу рольової асиметрії в сучасній комунікативістиці. Досліджено специфіку реалізації тактик та стратегій, що мають місце в мовленні персонажів, ролі яких поєднані асиметричним зв'язком.

17.17.12.3820/208204. Жанрові особливості роману "Людолови" Зінаїди Тулуб. Коврігіна Л.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.38-44. - укр. УДК 821.161.2.(477)(03).
У статті досліджується жанрова природа роману Зінаїди Тулуб "Людолови", його структурні ознаки, які визначають типологію твору як жанрового утворення. Увага авторки зосереджена на жанровому та змістовому планах "Людоловів", який поєднує в історичному романі елементи інших жанрових різновидів: історико-соціального, панорамного, історико-пригодницького, почасти

історико-психологічного, що дало можливість глибоко й зримо відтворити, відобразити долю українського народу в переломний історичний час.

17.17.12.3821/208214. Перекладацькі засоби відтворення інвективи у дитячому творі (на матеріалі чарівних казок Роальда Дала). Миколишена Т.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.88-94. - укр. УДК 82.03; 82:81'255.2.
Стаття присвячена аналізу інвективи та засобів її вербалізаціїу дитячому творі на прикладі чарівних казок одного з найвидатніших митців сучасної художньої літератури Роальда Дала. Неповторність його індивідуального стилю, такого несхожого на стиль традиційної повчальної дитячої літератури, полягає у порушенні мовних та культурних норм, зокрема шляхом використання інвективи. У статті представлено лінгвостилістичний аналіз перекладацьких рішень, спрямованих на адекватну передачу мовою перекладу смислового навантаження та експресивності інвективи з метою перетворення її у домінанту перекладу.

17.17.12.3822/208219. Мовностилістичні засоби сакралізації образу як об'єкт перекладознавчого аналізу (на матеріалі антиутопії). Ребрій О.В., Вотінова Д.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.114-121. - укр. УДК 82.03; 82:81'255.2.
Статтю присвячено висвітленню особливостей іншомовного відтворення мовностилістичних засобів сакралізації образу на матеріалі перекладів трьох найвідоміших антиутопій XX сторіччя, романів "Ми" Є. Замятіна, "Прекрасний новий світ" О. Гакслі та"1984"Дж. Орвелла. Сакралізація образу вождя виступає жанровою домінантою антиутопії, скерованою на акцентуацію тоталітарної сутності суспільства майбутнього. В перекладі сакралізація образу перетворюється на перекладацьку домінанту, що вимагає адекватних за рівнем виразності та впливу на реципієнта засобів втілення. На додачу до традиційних літературних форм (портрет та характеристика) у розглянутих романах широко представлені спеціальні мовні (переважно оказіонально модифіковані сталі вирази) та стилістичні засоби сакралізації, іншомовна репрезентація яких вимагає від перекладача особливої креативності.

17.17.12.3823/208220. Естетизація Шекспіра в українських перекладах: випадок "Кортолана". Савенець А.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.122-130. - укр. УДК 82.03; 82:81'255.2.
У статті представлено явище естетизації в перекладі на матеріалі українських версій трагедії "Коріолан " Вільяма Шекспіра, здійснених Дмитром Павличком та Пантелеймоном Кулішем. З'ясовано підґрунтя естетизації, закорінене в творчій практиці основоположників сучасного українського поетичного перекладу та низку трансформацій, спрямованих на естетизацію перекладеного тексту.

17.17.12.3824/209907. Відмінності трансформації ліричного сюжету у вірші-пейзажі та вірші-діалозі. Винник Т.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.7-14. - укр. УДК 821.161.2-1.09.
У статті досліджено закономірності трансформації ліричного сюжету в вірші-пейзажі та вірші-діалозі на матеріалах поезії М. Рильського, Л. Талалая та В. Герасим'юка. У роботі проаналізовано сутність, закономірності та основні риси трансформаційних процесів у жанрах вірші-пейзажі та вірші-діалозі. Особлива увага приділена типу адресата та адресанта, основним мотивам, структурі ліричного сюжету, індивідуально-авторському стилю та авторській інтенції в поезії XX століття.

17.17.12.3825/209908. Шляхи розвитку новітньої української літератури (на матеріалі критичних статей М. Зерова). Грачова Т.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.15-21. - укр. УДК 821.161.2 Зер (045).
М. Зеров - знакова постать вітчизняного літературного дискурсу початку XX століття, активний учасник літературної дискусії 1925-28 рр., що наочно декларує свої естетичні переконання та громадянську позицію у концептуальній полемічній статті "Євразійський ренесанс і пошехонські сосни". Серед програмових концептів М. Зерова - декларація векторів розвитку новітнього вітчизняного письменства, пошук ефективних шляхів підвищення рівня професійної майстерності письменників-початківців.

17.17.12.3826/209909. Жанрова своєрідність циклу романів про професора Ленґдона Дена Брауна. Гура Н.П., Бойко О.К. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.21-27. - укр. УДК 82:801.6; 82Ф1 Ф9.
Стаття присвячена дослідженню жанрових особливостей циклу романів Д. Брауна в літературному контексті доби постмодернізму та виділенню їх характерних рис. Значну увагу приділено ідейному змісту та проблематиці романів американського письменника.

17.17.12.3827/209912. Інтраісторія в романі Е.Л. Доктороу "Марш". Кравченко А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.43-49. - укр. УДК 82:801.6; 82Ф1 Ф9.
В статті аналізуються відображення ідеї інтраісторії у творах одного із представників жанру американської історіографічної метапрози Е. Л. Доктороу. Розглядаються паралелі між змістовим наповненням роману "Марш" письменника та принципами концепції інтраісторії.

17.17.12.3828/209913. Інтертекстуальний простір новелістики Ф. Дудка (на прикладі збірки "Заметіль"). Ленська С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.49-55. - укр. УДК 821.161.2-32-09.
У статті розглянуто проблему інтертекстуальних зв'язків малої прози Ф. Дудка з міфологічною та літературною традиціями. Інтертекстуальне поле письменника вибудовується на алюзійних зіставленнях героїв його оповідань з образами нижчої народної демонології ("Біла королівна", "Дід Яків"). Доведено, що міфологічні елементи спрямовані на творення неоромантичної стильової парадигми ("Сестра Людмила", "Заметіль"). На прикладі новелістики збірки Ф. Дудка "Заметіль" простежена динаміка жанрово-стильових модифікацій української прози, що найповніше реалізувалася у неоромантичній стильовій стратегії. Визначено формально-змістові аспекти зазначених творів. Зроблено висновок про естетичну вартість оповідань Ф. Дудка - одного з яскравих і талановитих, але незаслужено забутих українських письменників в еміграції.

17.17.12.3829/209916. Концепт "родина" у творчості Джейн Остен (на прикладі роману "Менсфілд-парк". Назаренко Н.І., Риба І.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.67-75. - рос. УДК 821.10211-31(043).
Дана стаття розкриває індивідуально-авторське бачення англійської письменниці Джейн Остен концепту "Родина" у тексті роману "Менсфілд-парк", його спільні та відмінні риси у порівнянні з традиційним для Англії XVIII століття соціальним

сприйняттям. Створена в романі картина життя мешканців англійського маєтку узагальнює мораль та звичаї провінційного дворянства й духовенства. Термін "концепт", запозичений з когнітивної психології, в недавній час міцно увійшов у понятійний апарат когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології та багатьох міждисциплінарних напрямів. У даній статті концепт вивчається як одна з базових одиниць культури. Концепт "Родина", презентований в аналізованому романі, є відбитком національного, культурного та вікового досвіду авторки. Також цей концепт являє собою єдність загальнолюдського, культурного та субкультурного рівнів і стає провідним художнім образом в авторській картині світу. В структурі даного концепту виділено три мікроконцепти - "Діти", "Батьки" та "Відносини між поколіннями". Аналіз співіснування вказаних мікроконцептів у форматі єдиного концептуального поняття дає змогу виявити його знакові смислові компоненти, якими виступають стриманість та прагматизм англійської національної ментальності.

17.17.12.3830/209917. Деякі аспекти перекладацької діяльності українських письменників XIX ст. Нікольченко Т.М., Нікольченко М.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.75-80. - укр. УДК 81.25 (075.8).
Переклад виник у зв'язку з суспільною потребою в ньому з часу формування людських спільнот. Серед найважливіших проблем свого часу постала проблема як перекладу Біблії українською мовою, так і кращих творів світової літератури, щоб донести до українського читача набутки світової культури. До цього активно долучилися українські письменники XIX сторіччя.

17.17.12.3831/209918. Ібн Сіна й Мімар Сінан - прототипи модерної турецької драми. Прушковська І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.80-89. - укр. УДК 821.512.161-3.
У статті проаналізовано п'єси сучасних турецьких драматургів, прототипами головних героїв яких є відомі представники ісламського світу епохи середньовіччя Ібн Сіна й Мімар Сінан. Опрацьовано біографічний модус драм "Ібн Сіна", "Величний Сінан", "Сінан" та "Я - Мімар Сінан". Розглянуто питання пошуків драматургами нових естетичних ресурсів усередині традиційної біографічної драми.

17.17.12.3832/209919. Сучасні рецепції постаті Устима Кармалюка в українській літературі. Романенко Л.В., Євмененко О.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.90-98. - укр. УДК 821.161.2:929 (О43.3).
Пропонована стаття досліджує особливості відтворення постаті Устима Кармалюка у творах сучасних українських авторів (Олександра Гижі "Облога Кармалюка", Ігоря Лагунова "Серце Кармалюка", Гліба Сітька "Український супергерой славетний лицар Устим Кармелюк"). Метою роботи є розкриття особливостей художнього бачення подій першої половини XIX століття та ролі Устима Кармалюка в утвердженні української державності, визначенні прагнень і уявлень про майбутнє нації, а також аналіз і співставлення особливостей відтворення цього персонажа в художньому тексті й історичних джерелах.

17.17.12.3833/209920. Естетико-філософські концепти творчості І.В. Жиленко (на матеріалі книги спогадів "Homo feriens"). Сардарян К.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.98-110. - укр. УДК 821.161.2 Жил(045).
У статті з'ясовано формування естетико-філософських поглядів письменниці; визначено основні естетико-філософські концепти творчості І. Жиленко (на матеріалі книги спогадів "Homo feriens"); подано уявлення про рецепцію творчості мисткині; осмислено проблему внутрішнього світу авторки крізь призму її естетичних та філософських шукань. Розглянуто екзистенційні питання, які порушує письменниця у книзі спогадів, проаналізовано роздуми мисткині, що відбивають швидкоплинність, миттєвість життя, питання буття та смерті; роздуми про сенс мистецтва, призначення митця, поцінування творчості, ролі митця у суспільстві; а також роль категорії краси та добра в житті суспільства. Підкреслена надзвичайна значущість розуміння естетико-філософських домінант книги спогадів для усвідомлення творчості І. В. Жиленко загалом.

17.17.12.3834/209922. Психологізм в художній літературі (на прикладі роману С. Моема "The Painted veil"). Стуліка О.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.117-124. - укр. УДК 821.11.09 (045).
В статті надано характеристику творчості відомого Британського письменника С. Моема. Розглянуто питання психологізму та його форм прояву в літературі взагалі, та в творчості цього письменника окремо на прикладі аналізу роману "The Painted veil".

17.17.12.3835/209970. Жанрові особливості романів Джека Керуака. Дюрба Д.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.24-32. - укр. УДК 821.111(73) - 31 Керуак. 09.
Романи Дж. Керуака циклу "Легенда Дулуоза" є окремими творами, що складаються в один епічний твір, який містить всі формально-змістові ознаки жанру автобіографії, виділені Ф. Леженом, окрім "автобіографічного пакту". Також в романах письменника присутні і риси, що спонукають нас до розширення меж жанру автобіографії - фрагментарність, поєднання ознак різних літературних родів, видів мистецтва, багатовимірність просторово-часової структури - та визначення форми романістики письменника як "метажанр автобіографії".

17.17.12.3836/209971. Жанр інтелектуального і філософського романів: типологічне зіставлення. Зана Л.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.32-38. - укр. УДК 82 - 31(045).
У розвідці розглянуто жанрові особливості філософського та інтелектуального романів. Вказано на їхній генетичний зв'язок із філософською повістю. Визначено спільне і відмінне цих жанрів. Систематизовано теоретичні напрацювання щодо визначення жанру філософського роману. Залучено новітні дослідження з теорії та історії літератури, в яких проводяться зіставлення жанрових особливостей сучасних художніх творів. Окреслюються жанрові властивості роману-притчі як одного з різновидів філософського роману.

17.17.12.3837/209972. Художнє моделювання епохи гетьмана Мазепи в романі Л. Полтави "1709". Коновалова М.М., Грачова Т.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.38-44. - укр. УДК 821.161.2-311.6.
Стаття присвячена аналізу історичного роману "1709", який розширює рамки художнього діалогу української літературної мазепіани. Інтерпретація образу здійснюється у контексті художнього, історичного та фольклорного дискурсів. Акцентується увага на вдало обраному письменником прийомі паралельного розгортання двох сюжетних ліній, поєднанні науково підтвердженої інформації й вимислу, що дозволило повноцінно й багатопланово розкрити індивідуальне, авторське бачення конкретного історичного часу й людини в ньому.

17.17.12.3838/209976. Розмаїття хронотопів в романі М. Бредбері "До Ермітажу". Назаренко Н.І., Дацер К.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.67-74. - укр. УДК 82.091-312.2(045).

У статті здійснено аналіз часової та просторової організації роману М. Бредбері "До Ермітажу". Теоретичною базою дослідження є наукові роботи М. Бахтіна та Н. Копистянської. Досліджуються функції та художня цінність хронотопу у літературному творі. Увага зосереджується на хронотопах дороги, зустрічі, замку (палацу), топосі міста.

17.17.12.3839/209978. Прояви модернізму в новогрецькій літературі. Потіпак Ю.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.85-91. - укр. УДК 821.14'06(045).
У статті розглядаються причини появи явища модернізму в грецькій літературі, осмислюються його характерні риси та особливості, витоки виникнення. Детально характеризуються особливості футуристичної та сюрреалістичної грецької поезії та прози, їх представники; аналізується сучасний стан проблеми.

17.17.12.3840/209979. "Минулому не помстишся": тема голодомору в сучасній українській літературі (на матеріалі роману Наталки Доляк "Чорна дошка"). Романенко Л.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.91-97. - укр. УДК 821.161.2:292 (Доляк).
Пропонована стаття визначає особливості відтворення подій 1932 - 1933 років в Україні, фактів, які тривалий час залишалися поза межами уваги широкого кола читачів, у сучасній українській літературі. Метою роботи є розкриття особливостей художнього бачення подій 30-х років ХХ ст. та ролі радянської влади в фізичному та моральному знищенні українців як представників окремої нації.

17.17.12.3841/209981. Лірика І.В. Жиленко в контексті естетичних тенденцій другої половини ХХ - початку ХХІ ст. Сардарян К.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.105-111. - укр. УДК 821.161.2-1Жил(045).
У статті простежуються домінантні мотиви і образи поетичної творчості Ірини Жиленко, виявлено елементи автобіографізму в художньому світі мисткині, досліджуються новаторські риси творчості мисткині в контексті естетичних тенденцій другої половини ХХ - початку ХХІ ст.K. G. Sardaryan.

17.17.12.3842/209985. Поетичний простір Леоніда Талалая. Грачова Т.М., Конавалова М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.5-10. - укр. УДК 821. 161.2 - 1 Тал (045).
У статті піддано критичному осмисленню поетику ліричних художніх текстів Л. Талалая, що містяться у збірках його художніх творів пізнього періоду творчості ("Вибране") (2004), "Неурахований час" (2006). Основна увага зосереджена на специфічних рисах стильової манери відомого поета з акцентом на змістовому наповненні та засобах мовно-образної реалізації авторського світовідчуття.

17.17.12.3843/209987. Поняття точки зору у перспективі феміністської наратології. Луценко Л.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.18-24. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.
Стаття присвячена аналізові категорії точки зору у перспективі феміністської теорії оповіді. Розглянуто поняття точки зору і виявлені особливості його формування з урахуванням таких факторів, як у статус наратора, його контакт з читачем і позиція, що відкриває перспективи для подальших пошуків специфічних рис жіночого письма та дослідження його унікальності.

17.17.12.3844/209992. Національно-естетичні концепти творчості І.В. Жиленко. Сардарян К.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.56-63. - укр. УДК 82.02.
В статті розглядаються національно-естетичні концепти творчості української поетеси Ірини Володимирівни Жиленко. Автором доведено, що національний характер у творчості І. Жиленко реалізується в комплексі рис, що складають ідеал життєповедінки: любов, жертовність і милосердя, терпіння і смирення, гостинність і доброта. Письменниця у своїй літературній творчості репрезентує яскраві приклади втілення національно-естетичних концептів, що дозволяє переконатися в прагненні мисткині встати на захист національної культури, поширити, увести її в світовий контекст, звернути молодь до поцінування національного.

17.17.12.3845/209994. Основні аспекти номінації осіб у малій прозі Богдана Лепкого. Шаповал Г.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.70-76. - укр. УДК 81'373. 232.
У статті охарактеризовано антропонімний простір новел та оповідань Богдана Лепкого. Визначено функціональне навантаження іменувань персонажів та їх структуру. Систематизовано літературно-художні антропоніми, що входять у тканину твору, з'ясовано специфіку їх побудови в системі художнього тексту.

17.17.12.3846/210016. Портретні метаморфози в романі Г. Пагутяк "Маґнат": місія двійництва. Галич А.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.5-14. - укр. УДК 821.161.2 +82-929Пагутяк.
У статті розкривається новаторство Г. Пагутяк у відтворенні портретних характеристик героїв роману "Маґнат". Власне портрет живого Яна Щасного Гербурта як реального героя представлений лише в експозиції роману, а далі він є рефлексіями Северина Никловського, своєрідного двійника героя, який згідно з місцевими традиціями на період трауру, що тривав чотири місяці, й до самої похоронної церемонії заміщав ясновельможного в якості парсуни, тобто людини, одягненої в його вбрання, зовні схожої на небіжчика.

17.17.12.3847/210017. Ганна Барвінок у біографічному просторі. Галич О.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.14-21. - укр. УДК 94.09+929+821.133.1-Корсак.
У статті проаналізовано роман сучасного українського письменника І. Корсака "Перстень Ганни Барвінок". Провідні фабульні лінії роману є документальними, бо автор прагне якомога точніше, у відповідності до відомих документів і фактів відтворити біографії Олександри Білозерської та Пантелеймона Куліша. Водночас для твору І. Корсака притаманним є авторський домисел і вимисел, який працює на реалізацію художнього задуму письменника. Виходячи з цього, органічними в тексті роману є квазібіографічні елементи (притчі, видіння).

17.17.12.3848/210020. Антитоталітарний дискурс у малій прозі Олени Звичайної. Ленська С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.37-46. - укр. УДК 821.161.2-32-09.
У статті розглядається тематика та художні особливості оповідань маловідомої письменниці української діаспори Олени Звичайної. Проаналізовані оповідання і новели у різних ракурсах переконливо свідчать про антитоталітарне спрямування її творчості, розкривають особливості моделювання антитоталітарного дискурсу у малій прозі.

17.17.12.3849/210021. Комеморація як елемент сюжету роману У. Еко "Маятник Фуко". Рибалка І.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.46-52. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.

У статті викладені результати аналізу сюжету роману відомого італійського письменника У. Еко "Маятник Фуко". У якості ключової методології використані "Memory Studies", які є популярним вектором сучасних міждисциплінарних досліджень. Комеморативні можливості художнього тесту викликали найбільшу зацікавленість.

17.17.12.3850/210023. Лексико-семантичні і граматичні трансформації частин мови при перекладі англомовного художнього дискурсу українською. Олійник С.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.60-69. - укр. УДК 82.03; 82:81'255.2.
У статті виявлено системномовні та мовленнєві причини, які пов'язано з відмінностями граматичної будови англійської та української мов, та розбіжностями у нормах і традиціях мовленння, а також індивідуально-перекладацькі причини транспозиції частин мови. Проаналізовано контекстуальні умови застосування транспозицій. Для здійснення адекватного перекладу застосовано інтерлінеарний метод, використання якого доводить, що повний зміст будь-якого художнього тексту може бути переданий двома, а іноді й трьома еквівалентами. На вибір еквіваленту впливають як ціль перекладу, так і характер реципієнта.

17.17.12.3851/210025. Функціонування репрезентантів концепту "Україна" у поетичному дискурсі Олекси Стефановича. Хоменська І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.76-84. - укр. УДК 82.02.
У статті проаналізовано використання концепту "Україна" у поетичному дискурсі Олекси Стефановича, детально розглянуто найуживаніші репрезентанти зазначеного концепту. Зазначено про вибудовування номінативного поля концепту "Україна" навколо понятійного ядра - держава, Батьківщина, рідний край (земля), країна.

17.17.12.3852/210029. Функціональність основних категорій кінопоетики в літературному творі. Покулевська А.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.26-33. - укр. УДК [81'366.5:791]-021.61-043.2:[81.631.5:791]:82.
Стаття присвячена ґрунтовному огляду елементів кінопоетики. Даються визначення цих категорій, досліджується історія їх виникнення. Аналізуються погляди теоретиків кіномистецтва та літературознавців на те, як проявляються і які функції виконують категорії кінопоетики у творах мистецтв і, в першу чергу, в літературних. У статті доводиться думка, що ці кінематографічні засоби художня література використовувала ще до появи кінематографу як мистецтва.

17.17.12.3853/210031. Ознаки синкретизму в "Поемі пісень" Ірини Жиленко. Сардарян К.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.44-51. - укр. УДК 821.161.2 Жил(045).
У статті проаналізовано ознаки синкретизму в "Поемі пісень" Ірини Жиленко, що відбито в композиційних особливостях твору, художніх образах, модифікації напрямів. Крім того, охарактеризовано сюжетну лінію, образну систему твору; декодовано авторські кольороназви та знаки-символи.

17.17.12.3854/210032. Трансформація образу Офелії у поезії Оксани Забужко. Чередник Л.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.51-57. - укр. УДК 82.0906-12=161.2.
У науковій розвідці досліджується прийом трансформації класичного образу Офелії, героїні трагедії В.Шекспіра, у ліриці сучасної постмодерної авторки О. Забужко та особливості його інтерпретації.

17.17.12.3855/210045. Творчість Володимира Рутківського у сучасному українському літературному процесі. Романенко Л.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.32-39. - укр. УДК 821.161.2-31Рут.
У статті проаналізовано творчий доробок українського дитячого письменника Володимира Рутківського, становлення його як автора творів для дитячої читацької аудиторії. Визначено основні тематичні напрямки його творів, особливості характеротворення, передумови написання. Намічені орієнтири розвитку української літератури для дітей.

17.17.12.3856/210047. Символ східної жінки-лідера у поетичній збірці Віри Вовк "Жіночі маски" (кроскультурний аспект). Смольницька О.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.50-61. - укр. УДК 821.161.2Вовк.
У контекстуальному зрізі на прикладі фемінінної орієнтальної лірики Віри Вовк аналізуються мотиви і символи, спільні для лірики державних діячок Заходу і Сходу. Здійснено поетологічний, макро- і мікроконтекстуальний, перекладознавчий, культурологічний аналіз. Досліджено вміння створювати поезію як необхідний чинник тогочасного виховання у високих колах. Стаття має теоретичний і практичний характер.

17.17.12.3857/210048. Історико-етимологічний аспект становлення імені концепту "Україна". Хоменська І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.61-69. - укр. УДК 811.161.2'373.6(045).
У статті йдеться про дві сфери трансформації концептів: психіку та мову. Встановлення ядерної зони концепту потребує залучення діахронного аспекту, оскільки концепти у процесі свого розвитку не залишаються сталими, їх складники постійно модифікуються, уточнюються носіями мови. Етноцентричне наповнення концепту "Україна" нерозривно пов'язане з особливостями ментальності народу, у концептуальній системі якого воно функціонує, оскільки в національно-культурних вербальних стереотипах знаходять своє найповніше відображення особливості сприймання світу певним етносом.

17.17.12.3858/210057. Семантико-стилістичні особливості нового жанру іронічної поезії. Панченко О.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.36-40. - рос. УДК 811.161.81'38.
Розглянуто особливості змісту і форми одного з нових коротких жанрів сучасної інтернет-поезії, який отримав назву "пиріжки" або "перашкі". З'ясовано, що за формою "пиріжки" - це вірші, що складаються з чотирьох рядків без рими, без великих літер, без розділових знаків, строго визначеного ритму і розміру (чотиристопний ямб, 9-8-9-8 складів). За змістом це пройняті іронією вірші, у яких порушено життєві та філософські проблеми, відображено сучасні події.

17.17.12.3859/210121. Мовна репрезентація гендера в поезії Едріенн Річ. Гонсалєс-Муніс С.Ю. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.22-28. - укр. УДК 821.111(73) - 1.09.
Проаналізовано особливості мовної репрезентації гендера в поезії американської поетеси Едріенн Річ. Розглянуто питання співвідношення мови та гендера, висвітлено поняття гендерної лінгвістики, окреслено процес становлення гендерних студій та їх зв'язок із феміністичною теорією. Розкрито поняття "жіночого письма", визначено його специфічні риси; досліджено, як

реалізується "жіноче письмо" в поезії Едріенн Річ, які художні стратегії обирає авторка для гендерної репрезентації жіночої мови у своїх творах.

17.17.12.3860/210122. Образне зображення концепту "вода" в поезії А. Ахматової та М. Цвєтаєвої (на прикладі порівняння та метафори). Жадлун М.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.28-35. - рос. УДК 811.161.1'42.
Розглянуто когнітивний (метафоричний) складник образного компонента концепту "вода" в поезії А. Ахматової та М. Цвєтаєвої. З'ясовано ознаки, що лежать в основі порівняння та метафоричного перенесення зіставлюваних об'єктів. Виявлено спільні та відмінні риси для порівняння та метафоричного перенесення "води" і лексичних репрезентантів з об'єктами, предметами, явищами навколишньої дійсності. Виділено об'єкти, предмети, явища, образне втілення яких відбувається за допомогою їх порівняння з водою.

17.17.12.3861/210124. Антропоморфна метафора в рок-поезії Д. Арбеніної (на матеріалі збірки "Сталкер"). Ільвицька О.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.41-47. - рос. УДК 81'373.612.2.
Розглянуто прийоми та засоби антропоморфної метафоризації в рок-поезії Д. Арбеніної. Визначено напрями метафоризації у сфері-джерелі "Людина як біологічна істота". Виявлено основні таксони, відповідно до яких систематизовано метафори. Здійснено їх лексичний аналіз.

17.17.12.3862/210129. Гендерний аспект концепту жінка в оповіданнях М. Жванецького (за матеріалами збірки "Жінки"). Ляпічева О.Л. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.72-79. - рос. УДК 801.311.
Визначено мовні, психологічні та комунікативні особливості жіночого мовлення в уявленні М. Жванецького, зіставлено їх з гендерними закономірностями, описаними в науці з метою виявлення специфіки авторської оцінки жінок.

17.17.12.3863/210133. Композиційно-семантична організація вірша Арсенія Тарковського "Ночью медленно время идет…" ("Вночі повільно час минає…"). Пустовалова Н.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.95-98. - рос. УДК 811.161.1'373.612.2.
Розглянуто композиційно-семантичні прийоми поетичної організації вірша російського поета Арсенія Тарковського "Ночью медленно время идет". Вивчено взаємодію тропів і їхній вплив на формування поетичних образів. Показано, що зовнішній опис у вірші має глибокий підтекст, є символічною ознакою суб'єктивних особистих емоцій ліричного героя.

17.17.12.3864/210135. Деякі аспекти стилістичної характеристики головної героїні повісті Т. Капоте "Сніданок у Тіффані". Семешко Н. М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.103-110. - укр. УДК 811 111'42.
Розглянуто ключові аспекти стилістичної характеристики головної героїні повісті Т. Капоте Холлі Голайтлі. Запропоновано семантичну інтерпретацію мовних одиниць, які дали змогу розкрити головну ідею автора. Під час інтерпретації збережено єдність мовних одиниць та естетичних функцій художнього тексту. Доведено, що численні стилістичні засоби, основою яких у багатьох випадках є контраст, допомогли автору створити суперечливий, але романтичний характер головної героїні, наповнити повість особливим психологізмом.

17.17.12.3865/210156. Структурні властивості семантичного поля медичних найменувань у повісті Бориса Могилевського "Молодість Сечєнова". Кузнецова Н.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.68-74. - рос. УДК 881.161.1.81'373.4.
На матеріалі біографічної повісті Бориса Могилевського "Молодість Сечєнова" розглянуто особливості побудови семантичного поля медичних найменувань. Визначено базові ознаки даного поля, засновані на його структурних складових. Відібрано лексичні одиниці, що моделюють семантичне поле медичних найменувань. Мовний матеріал розподілено за мікрополями МП-1, МП-2, МП-3, у складі яких у свою чергу визначено лексико-семантичні та гіперо-гіпонімічні групи. Відзначено упорядкований, строго встановлений характер вираження лексичних одиниць у структурі досліджуваного поля, аналіз яких розкриває багатовимірні внутрішні і зовнішні аспекти системних взаємозв'язків лексем.

17.17.12.3866/210174. Способи звукової організації текста у поемі Пола Малдуна "The bangle". Тетерина Л.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.169-174. - рос. УДК 811.111'373.
Розглянуто основні засоби актуалізації фонетичного значення слова в поемі "The Bangle " сучасного ірландського майстра Пола Малдуна: звуконаслідування, паронімічна аттракція, фонестеми і фонестемні ряди, які проходять контрапунктом скрізь всю поему і є її звуковими лейтмотивами. Виявлено, що ці та інші засоби, сумісна дія яких націлена на досягнення цілісності, семантичної глибини та музичності твору, тісно взаємодіють у контексті поеми.

17.17.12.3867/210179. Перекладацька адекватність поетичного тексту: мультилінгвальний досвід перекладів творів гіні. Яшкіна В.В. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.198-203. - англ. УДК 821.111.
Вивчено питання про шляхи досягнення адекватності поетичного тексту при перекладі різними мовами. Розглянуто можливості подолання розбіжностей між оригіналом і перекладом, потенційна відсутність яких стає тим помітнішою, чим більшою кількістю мов перекладено поетичний художній твір.

17.17.12.3868/210272. Філологічна ретроспектива представлення комічного в теорії літературної ономастики. Дворянчикова С.Є. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.48-55. - рос. УДК 81'373.2:82-17.
Висвітлено проблему подання комічного в теорії літературної ономастики, або поетонімології, зроблено спробу узагальнити і систематизувати інформацію, на яку доцільно спиратися філологу під час студіювання цього комплексного явища. Розглянуто теоретичні основи дослідження комічного як естетичного, соціального і мовленнєвого феномена, висвітлено історію і сучасний стан вивчення смішного, яке створене мовними засобами, в лінгвістиці.

17.17.12.3869/210997. Поэзия как противоположность техники и обыденной речи в фундаментальной онтологии. Селищева Д.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53, С.46-58. - рос. УДК 141.32.

У статті досліджується поняття поезії в філософії Мартіна Гайдеґґера. Під поезією розуміється "спосіб розкриття утаєності" (Гайдеґґер), що концептуалізується в опозиції до техніки та буденної мови. Техніка розглядається як спосіб розкриття утаєності шляхом постачання у наявність ("Питання про техніку"). Для прояснення поняття буденної мови проводиться аналіз концепту буденності, який представлено у роботі Андрія Юрійовича Лустенко. Для Гайдеґґера поезія - це сутність мови та мистецтва, екзистенціал. Виявилося, що не поезія є чимось винятковим, а непоетична мова не завжди була можливою: вона з'явилася внаслідок зміни способу виявлення істини, а також відношення до знаку. У якості висновка стосовно філософії поезії-техніки Гайдеґґера постулюється необхідність опозиції поезії та історичного руху думки, яку встановлено відноситися до способів виявлення істини так чи інакше: вказуючи або означаючи, у красі або інформації, бачачи для себе місце в цілості буття або виставляючи перед собою (суб'єктом) цілі (об'єкти).

17.17.12.3870/211015. История попыток философского осмысления поэтического откровения от Платона до Джойса. Селищева Д.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.55-62. - рос. УДК 1:4+111.85.
Метою даної статті є розгляд концепцій, які прагнуть вхопити предмет поетичного розуміння, і спроба показати історію цих концепцій: від розуміння "поетичного осяяння" як богонатхнення - через розуміння "поетичного осяяння" як справи поета-особистості - до відмови від "суб'єкта" та "об'єкта ", що була здійснена в роботах Мартіна Гайдеґґера. Сам "об'єкт" в перших двох випадках втрачено, проте в третьому відбувається відкриття поезії як запитування, яке здатне схопити не тільки суще, яке викликало поетичне розуміння, але також і буття в цілому.

17.17.12.3871/212387. Індивідуально-авторська номінація осіб у неологічному словнику Володимира Винниченка. Бабій І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.9-14. - укр. УДК 81'373.43 =161.2.
У статті здійснено лінгвістичний аналіз іменникових авторських неологізмів у художніх творах Володимира Винниченка. Схарактеризовано семантику і структуру новотворів-назв осіб, особливості їх творення та стилістичного функціонування. У результаті здійсненого дослідження встановлено, що авторські номінації осіб активно виконують оцінно-експресивну роль у контексті твору.

17.17.12.3872/212393. Вербалізація війни в епістолярних текстах Лесі Українки. Богдан С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.44-50. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.
У статті простежено функціонування однієї з найвагоміших соціально-філософських опозитивних пар війна / мир, визначено реєстр похідних деривативних номенів лексеми війна, з'ясовано особливості її актуалізації в мовотворчості Лесі Українки, встановлено всі контексти експлікації в епістолярних текстах, що дає можливість визначити типологічні та індивідуальні ознаки використання; значну увагу приділено сполучувальним можливостям цієї лексеми і тим змінам семантичної структури, яких вона набуває внаслідок різних трансформацій.

17.17.12.3873/212394. Особливості Франкового дискурсу про "Землю" Золя. Бубняк Р., Бубняк Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.50-53. - укр. УДК 82.09.
Стаття присвячена розумінню особливостей Франкового дискурсу (системи міркувань) про "Землю" Золя. Спостереження І. Франка цілковито підпорядковані тому, щоб проілюструвати думки про новаторство французьких реалістів і передусім - Золя. Дискурс І. Франка спирається на знання художніх текстів, літературно-критичних статей і природознавчих праць.

17.17.12.3874/212395. Ономастичні перифрази в романі Ліни Костенко "Записки українського самашедшого". Буда В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.54-57. - укр. УДК 811. 161. 2.
У статті проаналізовані перифрази на позначення онімної лексики у романі. Серед них виділено кілька основних тематичних груп: назви хоронімів, астіонімів, урбанонімів, антропонімів. Характерно, що перифрази, називаючи онім, дають йому емоційну оцінку. Найбільше зафіксовано перифраз на позначення антропонімів. Зауважено, що значна частина цих зворотів виконує функцію первинної номінації.

17.17.12.3875/212397. Концептуалізація образу русалки в драмах Олександра Олеся та Олександра Пушкіна. Вишневська Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.62-65. - укр. УДК 81'374.3.
Статтю присвячено аналізу концепту "русалка" в поетичній драматичній творчості Олександра Олеся та Олександра Пушкіна. Встановлено семантико-когнітивну природу концептуальної одиниці та з'ясовано її місце в індивідуально-авторській картині світу обох письменників. Робота виконана в аспекті когнітивної лінгвістики.

17.17.12.3876/212403. Семантико-синтаксичні особливості бібліонімів гумористично-сатиричних творів (на матеріалі збірок "опудало" та "веселий ярмарок"). Горбач О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.91-94. - укр. УДК 811.161.2.
У статті аналізуються заголовки гумористично-сатиричних творів кінця ХХ ст. збірок "Опудало" та "Веселий ярмарок". Особлива увага звертається на семантико-синтаксичну структуру бібліонімів та їх дотепне обігравання.

17.17.12.3877/212404. Гуцульський діалект у повістях Люби-Параскевії Стринадюк "А кємуєш, єк то було!" та "У нас, гуцулів". Ґрещук В., Ґрещук В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.94-103. - укр. УДК 81"282: 821.161.2.
У статті аналізуються особливості використання різнорівневих рис гуцульського діалекту в мові повістей Люби-Параскевії Стринадюк "А кємуєш, єк то було!" та "У нас, гуцулів". Встановлено, що авторська мова - літературнонормативна з вкрапленнями у ній гуцульських діалектних слів. Мова персонажів повістей максимально відтворює гуцульську розмовну стихію. Охарактеризовано гуцульські фонетичні, морфологічні діалектні риси, зафіксовані в мовленні героїв творів, визначено основні семантичні групи лексичних гуцулізмів та з'ясовано їх семантику.

17.17.12.3878/212409. Синтаксичні мовні засоби втілення комунікативного наміру (на матеріалі української модерної драми початку ХХ століття). Криницька О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.129-134. - укр. УДК 811.161.2'371: 81'42.
Розглянуто реалізацію комунікативних стратегій на синтаксичному мовному рівні, виявлено синтаксичні мовні засоби втілення комунікативного наміру, встановлено їх прагматичний потенціал у спілкуванні.

17.17.12.3879/212415. Перифразові номінації в мовному просторі поетичних творів Богдана-Ігоря Антонича. Макарець Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.169-173. - укр. УДК 811.161.2'37.
У статті розглянуті особливості функціонування одиниць перифразової номінації в мовному просторі поетичних творів Богдана-Ігоря Антонича. З'ясовані основні тематичні групи перифразів і пояснена їхня етнокультурна зумовленість, описані семантичні особливості перифразових найменувань, які комбінує поет, та їхнє місце в організації аналізованих поетичних текстів.

17.17.12.3880/212419. Мовно-виражальні особливості категорії способу у поетичних текстах М. Бажана та І. Драча. Огринчук О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.188-193. - укр. УДК 81'367.625:821.161.2-09.
Стаття присвячена дослідженню лінгвопоетичних та текстолінгвістичних особливостей дієслова у системі поетичних текстів М. Бажана та І. Драча. Аналіз мовно-виражальних особливостей дієслівної категорії способу підтвердив її виразний семантико-естетичний потенціал у досліджених текстах та засвідчив певні пріоритети письменників у вживанні дієслівних форм.

17.17.12.3881/212420. Невербальні параметри комунікації як мовно-культурний код нації і складова портрету мовної особистості (на матеріалі "Співомовок" С. Руданського). Осіпова Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.193-198. - укр. УДК 811.161.2 `373.7.
Стаття присвячена проблематиці невербальної комунікації як однієї з малодосліджених, позбавленої національної концепції галузі комунікативної лінгвістики. Ґрунтуючись на досягненнях попередників та на власних спостереженнях, авторка робить спробу актуалізувати термін "вербалізація невербаліки" в дослідженні художніх текстів з метою виявлення процесів інтерпретації смислів, мотивованих системою комунікативних ситуацій, окреслити національно специфічні риси міжособистісного спілкування, поглибити теорію мовної особистості з урахуванням невербальної компетенції. Аналізуючи паралінгвальну складову текстів С. Руданського, визначаємо її насамперед як майстерно використаний засіб творення комічного, що містить мовно-культурний код нації і проектує перспективи її вивчення з метою поглиблення теорії й практики мовної особистості та лексикографії.

17.17.12.3882/212437. Особливості іменування персонажів у малій прозі Олеся Бабія (на матеріалі збірки "Гнів"). Шаповал Г. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.288-292. - укр. УДК 811.161. 2"373.2.
Стаття присвячена дослідженню функціонування власних імен у малій прозі Олеся Бабія. Охарактеризовано стилістичні функції літературно-художніх антропонімів та визначено особливості вживання власних назв у творчості письменника.

17.17.12.3883/212488. Концепція світобудови в романі "Жовтий князь" Василя Барки. Працьовитий В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.20-39. - укр. УДК 821.161.2 - 31.
У статті "Концепція світобудови в романі "Жовтий князь" Василя Барки" автор простежив, як письменник відтворив унікальний український світ від супротивного. Зберігаючи в пам'яті на генетичному рівні національний часопростір, митець відтворив жахливі картини руйнування світобудови українського суспільства більшовицькими вандалами, які знищували храми, плюндрували церковні атрибути знущалися над українцями, прирікаючи їх на голодну смерть під час голодомору 1932 - 1933 рр.

17.17.12.3884/212489. Талант як ідейно-художня домінанта оповідання Євгена Гуцала "Олень Август". Куца О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.39-48. - укр. УДК 801: 82.
У статті запропоновано стереометричний аналіз оповідання "Олень Август" крізь призму інтерпретації таланту як вродженого хисту. Розглянуто особливості характеротворення персонажів. Увиразнено риси інтелектуально-психологічного стилю письменника.

17.17.12.3885/212491. Проза Володимира Лиса в сучасному українському літературному дискурсі. Бородіца С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.62-70. - укр. УДК 821.161.2.
У статті окреслюється феномен творчого мислення Володимира Лиса в контексті українського прозопису початку XXI століття, визначається сутність його естетичної концепції, що виявилася, зокрема, у жанрово-стильовому розширенні меж класичного роману.

17.17.12.3886/212494. Любовні зізнання в обрамленні вінка сонетів Михайла Жука. Квіцинська В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.87-94. - укр. УДК 821.161.2-193.3.09.
Стаття розкриває сюжетні лінії любовної драми у першому в українській ліриці вінку сонетів Михайла Жука.

17.17.12.3887/212495. Психологізм як один із засобів характеротворення постаті Тараса Шевченка в прозовій творчості Валентина Чемериса. Король Л.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.94-104. - укр. УДК 821.161.2: 82.311.1.
Стаття присвячена художньому осмисленню постаті Тараса Шевченка в історичній прозі В. Чемериса. Розглядаються домінанти стилю письменника, особливості авторської реалізації історичної постаті та художнього образу-характеру Тараса Шевченка у призмі психологічної інтерпретації та джерел інтертекстуальності характеру головного героя. У роботі розглянуто основні положення літературно-критичних праць, присвячених дослідженню означених проблем.

17.17.12.3888/212496. Принципи музичної композиції у творах П.Тичини. Косінова О.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.104-111. - укр. УДК 821.2.
У статті розглядаються синтетичні особливості поетичного доробку Павла Тичини, зокрема використання у творах автора принципів музичної композиції "allegro", "варіаційність", "adagio", "григоріанський хорал" тощо.Увага акцентується на застосуванні Тичиною принципу антифонного співу.

17.17.12.3889/212499. Новаторство поетичної драматургії Івана Драча. Скуратко Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.128-147. - укр. УДК 821.161.2.

У статті проаналізовано ідейно-естетичні пошуки Івана Драча в жанрі драматичної поеми, з'ясовано типологічну специфіку жанрової природи драматичних поем автора, їх значення в літературному процесі новітньої доби. Поетична драматургія І. Драча розглядається в контексті розвитку української поезії ХХ століття.

17.17.12.3890/212501. Дискурсивна практика Богдана-Ігоря Антонича. Ткачук М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.157-190. - укр. УДК 821. 61.
У статті розглядається дискурсивна практика талановитого поета Б.І.Антонича, своєрідність його поетики, що будується на іманентних естетичних засадах, органічному поєднанні фольклорних, експресіоністських і сюрреалістичних образів. Розкривається тематика, композиційна своєрідність поезій, окреслюється жанровий репертуар.

17.17.12.3891/212505. Художня специфіка відтворення сьогодення у творчості Галини Тарасюк. Федосій О.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.222-227. - укр. УДК 821.161.2 - 32.09.
У статті проаналізовано художню специфіку новелістики Галини Тарасюк. На матеріалі творів з`ясовано домінантні чинники творення жанрових форм новелістики; розкрито сюжетно-композиційні, проблемно-тематичні, образні, наративні особливості новел; окреслено характер психологічної деталі, настроєвої домінанти, особливості художнього конфлікту; зосереджено увагу на потребі утвердження морально-етичних цінностей, які знецінюються у сьогоденні.

17.17.12.3892/212512. Новела "Маркіза Фон О…" Г. Фон Кляйста в перекладі Івана Франка. Мучка М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.273-283. - укр. УДК 82.091:821.112.2+821.161.2.
У статті здійснено аналіз Франкового перекладу новели "Маркіза фон О…" Г. фон Кляйста. Розглядаються передумови та чинники звернення І. Франка до відтворення спадщини німецького письменника рідною мовою; на рівні форми та змісту досліджуються художні особливості першої україномовної версії новели.

17.17.12.3893/212516. Проблема стилю в компаративному зрізі: Еміль Штайґер - Дмитро Чижевськи. Радченко О.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.305-319. - укр. УДК 821.161.2.
Стаття присвячена порівняльному аналізові проблеми стилю у концепціях швейцарського літературознавця Е. Штайґера та українського компаративіста Д. Чижевського. Встановлено, що, спираючись у своїй методології на герменевтичне бачення феномену художнього слова, обидва вчені тлумачили стиль голістично, інтерпретуючи його як об'єднуюче й генералізуюче начало літературного твору, а також практикували стильовий підхід до розуміння літературного процесу як елементу духовної культури.

17.17.12.3894/212570. Лінгвокогнітивні параметри комплексної іронії в ідіостилі Дж.Барнса. Дойчик О.Я. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.66-72. - укр. УДК 811.111-26:81'42:141.311.
Стаття присвячена дослідженню когнітивних механізмів реалізації комплексної іронії в ідіостилі сучасного британського письменника Джуліана Барнса. Для вивчення лінгвокогнітивних параметрів функціонування текстових засобів втілення іронії застосовано теорію концептуальної інтеграції, яка розглядає іронію як концептуальну проекцію двох різних ментальних просторів, контраст між якими у контексті породжує іронічну оцінку У статті розглядаються когнітивні параметри інтерпретації іронії, що її виражено авторськими цитаціями, повтором, іронічним коментарем, механізм декодування яких відповідає механізму інтерпретації комплексної іронії. Інтепретація комплексної іронії супроводжується ментальними операціями інтегрування і узгодження. У випадку комплексної іронії метою адресата є створення контрасту між висловленням та його когнітивним середовищем. Висловлення може інтегрувати кілька ментальних просторів, співвідношення яких встановлюється за допомогою операції узгодження.

17.17.12.3895/212573. Метафора як підґрунтя евфемістичної номінації соціокультурних табу у вікторіанському художньому дискурсі: лінгвокогнітивний аспект. Шишкіна К.І. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.87-93. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.
У статті розглядається когнітивна операція метафоризації як основа евфемістичної номінації соціокультурних табу у вікторіанському художньому дискурсі. Визначається сутність евфемізації як когнітивного процесу і роль метафори як лінгвокогнітивного механізму утворення значення евфемізму. Розглянуто специфіку утворення значення евфемізмів на позначення соціокультурних табу у вікторіанському художньому дискурсі на основі різних видів метафор, а саме концептуальної метафори, візуальної метафори, а також змішаних метафор.

17.17.12.3896/212579. Основні характеристики епонімами та чинник автора в процесі ептонімізаії та деептонімізації (на прикладі німецькомовних ептонімів Й.-В. Ґете). Оніщенко Н.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.128-136. - укр. УДК 811.112.2'373.7'42.
У статті розглядаються особливі одиниці, названі епонімами, що мають риси, характерні для фразеологічних одиниць і текстів. Установлюється ряд специфічних рис, що вказують на необхідність виділення ептонімів до особливого класу. Виявляється роль автора в процесі ептонімізації та деептонімізації на прикладі Иоганна Вольфганга Ґете як прецедентної особистості для німецької лінгвокультури, що відбивається в його ептонімах.

17.17.12.3897/212624. Історичний аспект творення назв осіб у романі Василя Шкляра "Чорний ворон". Бачун Л.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.51-54. - укр. УДК 82:81-26; 82:81'38.
У статті проаналізовано ряд вигаданих та реальних персонажів твору Василя Шкляра "Чорний Ворон", з'ясовано функціонування онімної сітки найменувань двох отаманів однойменного роману, подано мотиваційні принципи найменувань назв вигаданих осіб твору Василя Шкляра.

17.17.12.3898/212625. Інтентертекстуальні зв'язки малої прози Галини Пагутяк. Журба С.С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.54-59. - укр. УДК 821.161. 2-3.09.
У статті досліджено інтертекстуальні зв'язки новел та оповідань Галини Пагутяк. Алюзії, ремінісценції, метатекстуальність є важливим ключем для розкриття художнього світу творів письменниці й авторської інтерпретації образів.

17.17.12.3899/212632. Оказіонально-предметна номінація у художньому дискурсі Аркадія Любченка. Бабій І.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.89-95. - укр. УДК 81'373.43 = 161.2.
Стаття присвячена аналізу індивідуально-авторської мовотворчості. У ній розглядаються іменникові авторські неологізми, які функціонують у художніх творах Аркадія Любченка. У статті проаналізовано семантику, деривaційну структуру та особливості функціонування іменникових лексичних інновацій. Із врахуванням семантико-граматичного підходу усі іменникові авторські неологізми А. Любченка поділено на три лексико-граматичні групи: назви осіб, іменники з конкретно-предметним значенням, іменники з абстрактним значенням. Найчисленнішими групами іменникових новотворів є назви осіб та абстрактні назви. Усі виявлені іменникові неолексеми утворенні за традиційними словотвірними моделями, властивими українській мові. Продуктивними способами творення неолексем є суфіксація і словоскладання. Переважна більшість іменникових авторських неологізмів - стилістично навантажені у художньому дискурсі А. Любченка. Авторські номінації, як правило, містять оцінно-експресивне забарвлення у художніх творах письменника.

17.17.12.3900/212634. Складнопідрядні речення розчленованої структури зі значенням прямої і розчленованої структури зі значенням прямої і зворотної зумовленості (на матеріалі творів Бориса Харчука "Межі і безмежжя", "Майдан"). Свистун Н.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.100-103. - укр. УДК 81'373.7.
У статті описується лінгвістичний статус складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості у сучасній синтаксичній науці, аналізуються складнопідрядні речення розчленованої структури зі значенням прямої і зворотної зумовленості (на матеріалі романів Бориса Харчука "Межі і безмежжя", "Майдан"). Представлено зразки подібних конструкцій у мові творів автора, засоби зв'язку для поєднання предикативних частин у них. Доведено, що у мові творів вказані речення у цілісній текстурі з іншими видами речень активно функціонують і допомагають створити особливий, неповторний світ письменника.

17.17.12.3901/212638. Еволюція протагоніста у драматургії Василя Пачовського. Верлата Анна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.123-128. - укр. УДК 821.161.2:82-2.
У статті розглянуто особливості конструювання центральних персонажів драматичних творів Василя Пачовського "Сон української ночі", "Сонце Руїни", "Сфінкс Європи", "Роман Великий" та "Гетьман Мазепа". Наголошено на особливостях психотипу протагоністів кожного твору, способах реалізації в характері кожного конкретного героя основного мотиву протиріччя між розумом та дією, що є домінантним для драматичної творчості автора. Простежено процес поступової реалізації модерністських елементів у характеротворенні головних персонажів.

17.17.12.3902/212647. Особливості мовної поетики прози Галини Тарасюк. Тарасюк Г.Т. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.180-184. - укр. УДК 811.161.2'38:82-3.
У статті проаналізовано дієслова, дієслівні форми, що належать до активних мовних засобів, які індивідуалізують мовно-стильову палітру малої прози і виступають досить очевидною рисою малої прози Галини Тарасюк.

17.17.12.3903/212651. Анна Ахматова і Марина Цветаева: дві перекладні версії однієї поезії Івана Франка. Грицак Н.Р. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.204-209. - укр. УДК 82111 821.
У статті здійснена спроба порівняння перекладних версій поезії Івана Франка Мариною Цвєтаєвою і Анною Ахматовою. Автор доводить, що попри деякі відмінності у трактуванні поетичних мотивів та образів, перекладачі дали російському читачеві прекрасні зразки відтворення внутрішнього світу ліричного героя, його почуттів, специфіки художньої форми, емоційної атмосфери Івана Франка.

17.17.12.3904/212654. Складні лабіринти буттєвості в романі Марка Леві "Усе, що не було сказано". Мацевко-Бекерська Л.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.217-223. - укр. УДК 821.133.1-311.2.09 "20".
Представлена спроба пізнати буттєвість дому в проекції М. Леві з позицій окреслення герменевтичного кола як інструменту пошуку інтерпретаційного компромісу в непередбачуваній множинності розуміння. Дискусія персонажів стосовно домінування окреслює змістовий горизонт наративу, однак завершується нічим. Концептуалізація центру смислотворення визначена інтенційно, адже у людей нема дому в традиційному розумінні. Роман дає підстави розмежувати глибинну сутність твору, яку слід пізнавати із урахуванням авторської інтенції, та ситуативне значення цього твору, право на визначення якого здобуває читач, коли входить у поле літературної комунікації. Перебування твору в процесі простування тексту як втілення сенсу від одного формату читача до іншого дає можливість увиразнити естетичну та онтологічну вартість провідної ідеї, зрозуміти співвідношення першості автора стосовно твору, твору стосовно читача або навзаєм, а також відстежити закономірності смислоутворювального формату викладової структури в романі.

17.17.12.3905/212656. Традиции детского фольклора в драматических произведениях. Алиева Шоле. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.228-231. - рос. УДК 82:7.
Драматурги з Нахічеван відносяться до дитячого фольклору з чуйністю, і формують в своїх творах різні моделі по взаємозв'язку з фольклором. У більшості драматичних творів, написаних для дітей письменниками з Нахічевані, значне місце займають традиції казок. При спостереженні форм поширення традицій дитячого фольклору в письмовій літературі найбільший інтерес викликає процес переходу епічного стилю в драматичний стиль. У більшості драматичних творів, написаних для дітей письменниками з Нахічевані, значне місце займають традиції казок.

17.17.12.3906/212658. Архетипний аналіз наративної організації роману Пітера Акройда "Журнал Віктора Франкенштейна". Петрусь О.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.241-247. - укр. УДК 821.111'06 - 312.6.09.
У статті зроблено спробу проаналізувати систему архетипів як ключовий елемент наративної організації роману сучасного англійського письменника Пітера Акройда "Журнал Віктора Франкенштейна". Встановлено алюзії на роман відомої англійської письменниці епохи романтизму Мері Шеллі "Франкенштейн, або Сучасний Прометей". Доведено, що інтерпретуючи біблійні теми та образи в ракурсі світоглядної системи романтизму, автор звертається до наболілих тем сучасності, а саме відповідальності людини за власні діяння у прагненні змінити світ.

17.17.12.3907/212659. Інтернет-щоденник як засіб інтерпретації образу автора (на матеріалі книги Є. Гришковця "Рік життя". Белова Ю.С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.247-250. - укр. УДК 82.271.
У статті викладено короткий огляд генезису щоденникових записів від класичних паперових форм до інтернету-блогів з точки зору літератури. Визначаються форми і призначення щоденника, виявляються характерні риси. Розглядається термін блог, його класифікації і перший портал для російськомовних ітнернет-щоденників Livejournal.com. Аналізується книга Є. Грішковця "Год жжизни", заснована на ЖЖ письменника з точки зору інтерпретації образу автора. На основі характерних ознак, робиться висновок щодо повної ідентичності письменника та автора в тексті.

17.17.12.3908/212660. Історичні антропоніми у романі Юрія Горліса-Горського "Холодний Яр". Бачун Лілія. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.5-9. - укр. УДК 81'373. 211.1.
У статті проаналізовані принципи добору псевдонімів для історичних персонажів роману "Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського та визначені соціолінгвістичні підходи для їхнього вибору: на підтвердження достовірності з'ясовано функціонування реальних антропонімів та вигаданих найменувань у різних спогадах повстанців періоду 1918-1923 років.

17.17.12.3909/212663. Соціолінгвістичні параметри міського мовлення на тлі прозових творів С. Жадана. Гарлицька Тетяна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.20-25. - укр. УДК 811.161.242.
У статті розглядаються соціолінгвістичні особливості нелітературних лексико-фразеологічних одиниць у прозових творах С. Жадана, які є віддзеркаленням мови сучасного міста. Розмовні лексико-фразеологічні елементи класифікуються за семантичними групами та соціальними стратами; аналізується їх функціональне призначення та основні тенденції розвитку.

17.17.12.3910/212669. Іронічний світогляд як основа буття головного персонажа у романі В. Винниченка "Записки Кирпатого Мефістофеля". Луцишин Іванна. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.52-58. - укр. УДК 821.161.2:82-31+141.32.
У статі досліджено специфіку художнього моделювання головного персонажа роману В. Винниченка "Записки Кирпатого Мефістофеля"; проаналізовано концепти іронії та екзистенційної (нігілістичної) нудьги у світоглядній парадигмі героя роману та їхнє відображення у текстовому діапазоні твору.

17.17.12.3911/212670. Тропи псевдототожності в аспекті етнокультурного кодування (на матеріалі поетичних текстів Ігоря Калинця). Мисик Оксана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.58-61. - укр. УДК 81:39(477.83).
Стаття присвячена дослідженню мовної об'єктивації астрального етнокультурного коду у тропеїчній системі І. Калинця. Встановлено, що частіше міфопоетичні смисли у структурі тропів реалізують такі астроніми, як зірка, місяць, небо, сонце у позиції суб'єкта осмислення. Етнокультурний код об'єктивується на рівні дескрипторів та мотиву уподібнення.

17.17.12.3912/212674. Особливості індивідуального стилю роману "Маруся" Василя Шкляра. Пономаренко Віталій. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.77-83. - укр. УДК 821.161.2.32.
У статті проаналізовано особливості індивідуального стилю роману В. Шкляра "Маруся", з' ясовано історичну та біографічну складові роману, експліковано основні засади образотворення головної героїні. Встановлено новаторство в моделюванні основного персонажа твору та специфіку стильової парадигми письменника.

17.17.12.3913/212679. Особливості вживання лексичної когезії для характеристики портретних описів жінки (на матеріалі сучасної жіночої прози). Шевчук Зореслава. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.109-112. - укр. УДК 811.161.2'42-055.2.
У статті проаналізовано особливості вживання окремих сегментів лексичної когезії (лексичні повтори, контрастиви), які вичленовуються у портретних описах жінки. Вербалізація цієї текстової категорії ретранслює змістову єдність зовнішніх та внутрішніх характеристик жінки, увиразнює описи її особистісних рис.

17.17.12.3914/212680. Алюзія як засіб формування вертикального контексту. Шонь Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.112-118. - укр. УДК 81'42=11111.
У статті розглядаються особливості функціонування алюзій як засобу формування вертикального контексту в літературному творі. Окреслено напрями дослідження проблеми, виокремлено основні характеристики вертикального контексту, його види та особливості взаємодії з художнім текстом. З'ясовано роль фонових знань реципієнта, які лежать в основі вертикального контексту. Виокремлено алюзії і цитати як основні засоби формування вертикального контексту. Охарактеризовано роль алюзій у створенні вертикального контексту, виділено їх види з огляду на позицію в тексті. На прикладі роману-автобіографії Дж. Барроумена "I Am What I Am" проаналізовано особливості функціонування алюзій у початковій позиції (алюзій-заголовків, алюзій-епіграфів), а також алюзій у медіальній позиції, зроблено висновок щодо різниці у реалізації їх функцій.

17.17.12.3915/212681. Порівняння в авторській мовній картині світу Василя Слапчука. Штонь Олена. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.118-123. - укр. УДК 81'42=161.2.
У статті з'ясовано специфіку порівнянь в авторській мовній картині світу Василя Слапчука. Визначено функції компаративних конструкцій, виявлено й описано суб'єкти й об'єкти порівнянь у прозових творах письменника, а також зіставні ознаки, що лежать в основі таких тропів. Проаналізовано сегменти авторської мовної картини світу, представлені у порівняннях В. Слапчука, серед яких найбільш виразними є "людина", "абстрактні поняття", "природа", "реалії довкілля".

17.17.12.3916/212726. Повчальне інакомовлення як структурний принцип роману Олеся Ульяненка "Знак Саваофа". Пуніна О. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.60-76. - укр. УДК 821.161.2.
У статті досліджено експресіоністичні засади світотворення в романі Олеся Ульяненка "Знак Саваофа". Відображення й осмислення письменником тематико-проблемного пласту діяльності православної церкви під патронатом імперської влади (московського патріархату) відбувається за рахунок звернення до літературної параболи - своєрідної зорієнтованості на повчальне інакомовлення (символічну притчевість), яке вимагає відповідний структурний принцип побудови твору: відхилення від основного предметно-зображального ряду (сюжет, часопростір) з метою повернутися до нього з позиції морально-філософського осмислення. Зібраний автором фактаж про "содомію" і "продажність" представників московського патріархату та

реакція на приїзд Папи Івана-Павла II до України в 2001 році художньо структуровано як парадоксальну єдність, поєднання непоєднуваного: православ'я як тваринного (потворного, тлінного) і греко-католицизму як духовного (прекрасного, вічного).

17.17.12.3917/212727. Поетика експресіонізму в романі Віталія Бендера "Фронтові дороги". Бузов А. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.77-86. - укр. УДК 821.161.2.
У статті розглянуто ключові засади поетики роману Віталія Бендера "Фронтові дороги". З'ясовано, що автор моделює художній світ твору, вдаючись до експресіоністичної поетики, характерною рисою якої є акцентування на самотності людини в перед- та апокаліптичних умовах позбавленого сенсу існування, її відчуженні, самовтраті тощо, переживанні нею названих екзистенційних станів. Обґрунтовано, що Віталій Бендер продовжує традиції європейського й українського експресіонізму, реалізує естетичні засади відповідної художньої парадигми.

17.17.12.3918/212728. Образ білої акації в метафоричній системі поезії Володимира Свідзінського "Темна". Жиліна М. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.87-103. - укр. УДК 821.161.1:82-14.
У статті здійснено аналіз поезії В. Свідзінського "Темна". Основу аналізу становить інтерпретація системи метафор вірша. Виходячи з уявлення про метафору як осердя естетичного смислу твору, обґрунтовано присутність у ньому трьох ліричних сюжетів. Третій сюжет є наслідком використання автором образу "білої акації", що має насичену подіями літературну історію і збагачений різноманітними позалітературними сенсами.

17.17.12.3919/212729. "Батьки в літературі" в інтерпретації Олександра Ірванця. Погорєлова О. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.104-115. - укр. УДК 821.161.2.Ірванець.
У статті виявлено ставлення О. Ірванця до попередників, акцентовано зв'язок із сучасниками: Ю. Андруховичем, В. Небораком. Запропоновано інтертекстуальне прочитання творчого доробку О. Ірванця з метою виявлення впливів на нього попередників (за Г. Блумом). Простежено значення паратекстів (присвят, епіграфів, назв), парафраз і цитат для комунікації автора з читачем.

17.17.12.3920/212735. Структура урбаністичного топосу в повісті В. Стуса "[Так бувало уже не раз]". Цікавий С. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.172-180. - укр. УДК 82.312.2.
У статті розглядається специфіка художньої реалізації топосу міста в незакінченій повісті В. Стуса "[Так бувало уже не раз]". Конкретизовано поняття "топос", з'ясовано особливості його структури у творі, осмислено співвідношення з часовими параметрами. Визначено, що топос міста в повісті характеризується дискретністю, тісно пов'язаний з ірреальним часом та розширеною (доповненою) реальністю, яка єднає реальний часопростір із уявним.

17.17.12.3921/212738. Автопсихологічні мотиви у драмі Юрія Косача "Кортез і безталання". Реутова М. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.203-214. - укр. УДК 821.162.2-312.6.09.
У статті окреслено вияви автобіографічного письма Юрія Косача у драмі "Кортез і Безталання" як наслідок розпаду ідентичності. Розглядаються зв'язки поміж наративним образом та соціальним контекстом, що оточує автора в окремому просторі й часі. Проведено паралелі між подіями з життя окремих дійових осіб та життєвими перипетіями біографічного автора. Встановлено, що фікціональний світ автора є частиною його авторської ідентичності та відображенням його світогляду.

17.17.12.3922/212795. Синтаксична синонімія як мовленнєва інновація (на матеріалі сучасної французької художньої прози). Лепетюха А.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.51-57. - укр. УДК 811.133. 1: 81'367.7.
Ця стаття присвячена дослідженню моно- та поліпредикативних висловлень з синтаксичною синонімією як мовленнєвих інновацій, що набувають нових емерджентних (ко(н)текстуальних) значень залежно від інтенції мовця на кінцевому, усвідомленому етапі його ментальної активності у процесі каузації (породження) мовно-мовленнєвого акту. Синонімічні висловлення розглядаються як заздалегідь незапланований результат творчої діяльності суб'єкта мовлення, котрий актуалізує преференціальну для певного ко(н)тексту синонімічну структуру, семантично наближену до системної (мовної) стрижневої конструкції, орієнтуючись тією чи іншою мірою на співрозмовника. Вторинні системні синонімічні побудови, котрі реалізуються комунікантом в інших комунікативних ситуаціях, характеризуються синтаксичною різноформленістю та різними рівнями семантичної схожості з преференціальною та стрижневою конструкціями, з якими вони вступають у спіралеподібні семантико-синтаксичні взаємозв'язки. Це дозволяє виявити ступінь взаємообумовленості та взаємовизначення усіх складників поля емерджентних значень висловлень з синтаксичною синонімією.

17.17.12.3923/212800. Кореляція концептів HUMAN BEING vs. ANIMAL в ідіостилі Дж. Барнса. Дойчик О.Я. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.84-91. - укр. УДК 811.111-26:81'42:141.311.
У статті досліджуються особливості вербалізації художнього концепту HUMAN BEING в ідіостилі сучасного британського письменника-постмодерніста Дж. Барнса. Для художньої концептосфери автора властиве порівняння рис характеру та соціальних якостей людини та тварини, тому дослідження концепту HUMAN BEING проводиться у його зіставленні з концептом ANIMAL. У процесі аналізу виокремлено індивідуально-авторські ознаки концептів HUMAN BEING та ANIMAL, які дозволяють схарактеризувати людину як природну істоту у зіставленні з представниками тваринного світу. Виявлено такі опозиції концептуальних ознак: 'примітивність, низький рівень інтелекту' - 'високий рівень розвитку', 'боягузливість' - 'сміливість', 'зневажливе ставлення до інших істот' - 'взаємоповага між видами тварин', 'ненадійність' - 'чесність', 'надмірна емоційність, дратівливість' - 'незворушність', 'незграбність' - 'грація', 'неохайність' - 'доглянутий зовнішній вигляд, чистота'. Зіставлення концептуальних ознак обох концептів дозволило також виявити їх авторську іронічну оцінку.

17.17.12.3924/212809. Когнітивний аналіз відтворення онімів у англо-українських перекладах поеми Льюїса Керролла "Полювання на Снарка". Богуславська Л.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84, С.151-157. - укр. УДК [811.111+811.161.2]'255.
У статті надаються результати когнітивного аналізу англо-українських перекладів антомазійних онімів з поеми Л. Керролла "Полювання на Снарка", виконаного із застосуванням інструментарію теорії концептуальної інтеграції. Інструментарій теорії концептуальної інтеграції дозволяє взяти до уваги когнітивні механізми, що лежать в основі комунікативно успішного перекладу антомазійних онімів. Антомазійні оніми активують у свідомості інтерпретатора два вхідних ментальних простори, що містять інконгруентні семантичні структури, які відображають асоціації, породжувані онімами у реальному просторі, що узгоджується з онтологічними нормами, і у фантазійному просторі Л. Керролла, що суперечить цим нормам. Проектування інконгруентних структур у бленд і усвідомлення їх семантичної інконгруентності у процесі "розпаковування" бленду породжує комічний ефект. У процесі зворотного проектування у вхідні простори інконгруентність переосмислюється на основі енциклопедичного знання і більш широкого лінгвального контексту і породжує множинність інтерпретацій. Ступінь реалізації інтерпретаційних можливостей

перекладу залежить від когнітивного і емоційного досвіду читача. Застосування інструментарію теорії концептуальної інтеграції задає алгоритм перекладацького аналізу, що дозволяє уникнути суб'єктивності.

17.09 Історія літератури

17.17.12.3925/205223. Тканина життєтвору Ролана Барта в інтелектуальній біографії письменника Тіфен Самойо. Драненко Г. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.7-22. - укр. УДК 821.133.1-312.6Барт.09.
На матеріалі біографічної прози Т. Самойо, присвяченої постаті Ролана Барта, висвітлено намір інтелектуально-біографічного проекту та поетологічні засоби його реалізації. Виокремлено змістові домінанти ("біографеми") інтелектуального життєпису та способи його конструювання. Окреслено наратологічні прийоми (де)міфологізації об'єкта біографічного тексту, виділено типи застосованих для цього дискурсів. Увагу приділено паратекстуальним компонентам аналізованого біографічного твору з метою визначення горизонту очікування його сприймача. Обґрунтовано окремішність функціонування твору Т. Самойо в жанровій парадигмі бартівських життєписів.

17.17.12.3926/205228. Чи можлива / доцільна історія української сатиричної літератури? Семків Р. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.81-87. - укр. УДК 82.01.
Наголошено причини, що роблять доцільним написання історії української сатиричної літератури: сміхова література унаочнює зв'язок письменства з культурною та національною ідентичністю, тобто історія сатири буде також історією цінностей певної спільноти в конкретну історичну епоху. Вказано також на особливу роль бурлеску як форми комічного, котра відмінна від сатири, проте суголосна з нею. Бурлеск є карнавальним сміхом, спрямованим навсібіч, тоді як сатира має чітке спрямування на окремий об'єкт. Однак бурлеск часто переростає в сатиру, стає її засобом. Українська література, поруч із сатиричною, містить видиму традицію бурлеску. Зроблено висновок про можливість історії української бурлескно-сатиричної літератури як інтегральної моделі комічного в національному письменстві.

17.17.12.3927/205229. Творчість Рози Ауслендер періоду американської еміграції. Вікирчак І. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.88-97. - укр. УДК 821.111(430) - 1Аус.09.
Розглядається зібрання англомовної поезії німецькомовної єврейської поетеси Рози Ауслендер "The Forbidden Tree" ("Заборонене дерево"), написаної між 1947 та 1956 роками на еміграції в Нью-Йорку. Серед літературознавців існує кілька версій щодо причин зміни мови авторкою, від поствоєнної травми та переживання через втрату матері до практичного позиціонування своєї поезії в новому середовищі. Англомовна поезія Рози Ауслендер вважається перехідною ланкою між традиційними довоєнними віршами та верлібрами, написаними нею після 1957 року. У даній публікації наводимо приклади стилістичних впливів на творчість Рози Ауслендер поезії М. Мур, Е. Е. Каммінґза, Т. С. Еліота, В. Стівенса та інших американських поетів-модерністів. Англомовні вірші Ауслендер поступово втрачають риму, набувають вільного ритму, авторка багато експериментує з формою, аж поки не приходить до вільних за формою віршів і продовжує їх писати вже німецькою мовою. Поезія Рози Ауслендер цього періоду опублікована Гельмутом Брауном у 1995 році у збірці під назвою "Заборонене дерево".

17.17.12.3928/205230. Художня квінтесенція празького емігрантського досвіду в романі Євгена Ляцкого "Тундра". Поспішил І. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №91, С.98-109. - рос. УДК 821.161.1(437)Ляц7Тун.09.
Розглядається один із перших зразків опису трагічного укладу життя емігрантського середовища у Празі післяреволюційних років "Тундра. Роман з біженської життя" (1925). Автор, Євген Ляцький (1868-1942), був письменником білоруського походження, філологом, знавцем східнослов'янських мов, однією з ключових фігур російської празької еміграції. Відомий ще в дореволюційній Росії своєю різноманітною науково-просвітницької та видавничою діяльністю - як видавець журналу "Вогні", дослідник творчості І. О. Гончарова, а також епістолярної спадщини окремих письменників-різночинців. Є. Ляцький брав активну участь у житті празької російської еміграції, писав поезію і прозу, укладав літературні антології, був автором і співавтором підручників російської мови на широкій базі. Показано, що роман за своєю структурою і поетикою пов'язаний із класичною традицією російської прози другої половини XIX століття, проте наявні й напрацювання поетики російського модернізму (гетерогенність тексту, ускладненість сюжету, впровадження публіцистики в романну тканину, агресивне збагачення словника). На рівні художньої мови традиція функціонально збагачена новими лексичними пластами. Зроблено висновок, що "Тундра" є своєрідним трагедійним романом про кінець старої Росії.

17.17.12.3929/205863. "Мемуарна наука": німецькі колоніальні студії наприкінці XIX - на початку XX століть. Стороха Б. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.26-34. - укр. УДК 821.112.2 : 572.9.
Показано, що, здійснюючи одночасно з фактичним і "дискурсивне" освоєння екзотичних земель, німецька колоніальна література у своєму жанровому різноманітті поруч з суто фіктивними жанрово-розважальними творами сформувала дві лінії науково кодифікованої літератури. Зберігаючи етнографічний, географічний, біологічний (у контексті загальноантропологічного) підходи, література напрацьовує дві методики верифікації відкриття: через дескриптивний інструментарій позитивістської науки та через злиття наукового факту з мемуарністю. Доводиться, що саме в контексті другої методики сформувався корпус творів науково-просвітницького та популяризаторського характеру, орієнтованих на пізнання колонізованих територій не лише через по-(до-)казовість, але й через уведення автобіографічно-фікціоналізованої постаті вченого-дослідника, очевидця. Спрямовані на процес пізнання та відкриття, науково-публіцистичні книги знаходяться цілком у просторі прийомів, запозичених із жанрової художньої літератури, що дозволяє говорити про особливу модальність "наукового орієнтованого неверифікованого мемуару" в німецькій літературі кінця XIX - початку XX століть.

17.17.12.3930/205866. Латентний атеїзм дитячої літератури радянського часу. Бойчук А. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.61-77. - укр. УДК 821.161.1-93.09:316.75.
Висвітлюється стан зміни сприйняття естетичної загальнокультурної парадигми, що ґрунтується на відповідних ідеологічних партійних резолюціях радянських часів. Акцентується конфронтація соцреалізму, що на тепер постає завершеним феноменом та інтерпретується як версія масової культури, з модернізмом та авангардизмом (Д. Затонський). Увагу приділено тотально-ідеологічному спрямуванню мистецтва для дітей, коли дитина набуває статусу "державної власності", а її свідомість через літературу формується в перспективі завуальованого атеїзму. Внаслідок цього творча авторська свідомість, "стерилізована" від релігійної домінанти, діє в ущільненому діапазоні текстів дитячої літератури, типологічно залежному від ідейного, тематичного та жанрового канону. Своєрідній ревізії підлягає знакова поема Едуарда Багрицького "Смерть піонерки", сучасне прочитання якої радикально змінює її первісне рецептивне навантаження.

17.17.12.3931/205868. Поет у мундирі науковця: Леопольд Сенгор. Сатиго І. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.88-98. - укр. УДК 821.133.1(6)-1.09.
Аналізуються наукові погляди африканського поета та мислителя Леопольда Сенгора на роль образності й ритміки для африканської поетичної традиції. Акцентовано ритмічні образи, зокрема "образи-аналогії" та особливий африканський ритм - тетраметр - як маркери західноафриканської народної поезії. Показано, що тернарна африканська ритміка при пісенному виконанні створює "мовчазні" базові ритми, втрачені ознаки традиційної африканської поеми-пісні. У сенгорівській ліричній практиці негритюд, як значуща культурологічна парадигма, набуває особливих конотацій у контексті відродження сенегальської фольклорної традиції. Теоретичний корпус сенгорівських праць обстоює самобутність як філософії, так і поезії негритюду: поет і дослідник доводить специфічність онтологічного бачення світу африканцями, а поезію Чорного континенту розглядає як своєрідне вираження цього бачення.

17.17.12.3932/205869. Варіації біографічного жанру: життєпис Айріс Мердок. Матійчак А. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.99-116. - укр. УДК 821.111.
Окреслюється історіографічна, епістемологічна та джерелознавча проблематика біографіки британської письменниці Айріс Мердок. Аналізуються різні типи її біографій: літературна та академічна біографії, мемуари, біографічний нарис та анти-біографія. Визначаються ознаки індивідуальних прийомів письменників-біографів, окреслюються межі авторської інтерпретації та інтермедіальні тенденції біографічного жанру.

17.17.12.3933/205871. Хронотоп в поэтическом творчестве Генрикаса Радаускаса и Бориса Поплавского. Гайжюнас С. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.131-144. - рос. УДК 821.172-1Рад.09+821.161.1-1Поп.09.
Порівнюється поетична творчість двох великих поетів-емігрантів Генрікаса Радаускаса (Henrikas Radauskas) (1910-1970) і Бориса Поплавського (1903-1935). Творчість Радаускаса тісно пов'язане з багатьма знаковими явищами світової літератури і мистецтва післявоєнного часу. Радаускас, як і Поплавський, найбільше захоплювався естетикою сюрреалізму, добре знав російську поезію в еміграції, зокрема й творчість Поплавського. У своїй поетичній творчості вони обидва сміливо зіставляють образи, різні реальності. Часто непорівнянні речі зближуються в карнавальній грі. Для обох поетів характерна поетика чудесного: Радаускас, відкидаючи закони емпірики, возвеличує казку, а Поплавський диво. Щоб краще зрозуміти паралелі та відмінності творчості литовського і російського поетів простежено зображення часу і простору. У цьому зв'язку основна увага приділена образам ангела, Орфея, Місяця, висот, безодень і глибини. Орфей у Радаускаса долає час, у Поплавського - простір. У творчості обох поетів ыз Місяцем пов'язаніфантасмагоричнівидіння, що деколи надають віршу сюрреалістичного забарвлення. У ліричних сюжетах Радаускаса відкриваються земні і космічні безодні, безодня уособлює і глибини мистецтва. Мотив безодні у Поплавського і в Радаускаса доповнюється мотивом глибини, дна. Найглибше у Поплавського - це дно Всесвіту (29 вірш з "Автоматичних віршів"). Воно уособлює абсолютну самотність. Вражаюча картина дна відкривається в 166 вірші "Автоматичних віршів" Поплавського. Тут зображений карнавал, що об'єднує героїв різних часів. Як паралель до цього вірша Поплавського можна згадати вірш Радаускаса "Чюрльоніс" ("Ciurlionis").

17.17.12.3934/205872. Вільям Шекспір та Томас Манн: спір щодо краси та грації в історичному контексті модерну. Шалагінов Б. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2015, №92, С.145-155. - рос. УДК 821.112.2.09: 111.852 Ш 18.
Здійснюється зіставлення "Маленького пана Фрідемана" Т. Манна і "Річарда III" В. Шекспіра в плані вчення Ф. Шиллера про "грацію". Стаття є продовженням циклу праць автора про модерністичний проект ранніх романтиків та його історичну долю. Стверджується, що концептуально Т. Манн наслідує Ф. Ніцше. Елліни, в уявленні "філософа життя", були готові до трагічних зіткнень із фатумом, якому вони протиставляли силу, а не вишукану рухливість власного духу. Увагу Ніцше привертають образи внутрішньої цільності, психологічної монолітності. В епоху Ніцше і Манна Ренесанс осмисляли як симбіоз краси і сили, нехай часто жорстокої і згубної, але плодоносної і життєлюбної. Хоча обидва автори вкрай рідко зверталися до образів Шекспіра, але сукупно "філософія життя" спиралася на ренесансну цілість, героїку і трагізм людського існування. Акцентовано на квінтесенції ніцшеанського антибуржуазного дискурсу: цільність і монолітність особистості є умовою трагічного; тенедітність і витонченість, емоційна схвильованість ("граціозність") призводять до загибелі ще до того, як особистість встигла вступити у змагання з невблаганною необхідністю. Такий спільний вирок філософа і письменника в епоху "decadence" буржуазному суспільству, не здатному вже до високоморального світовідчуття трагізму.

17.17.12.3935/205881. Героїка опришківства в літературі українського романтизму. Гулевич Л. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.26-30. - укр. УДК 821.161.2.
У статті проаналізовано засоби зображення героїки опришків та Олекси Довбуша у прозових творах письменників-романтиків Галичини Маркіяна Шашкевича і Миколи Устияновича, в поезії Юрія Федьковича та ранній повісті Івана Франка "Петрії і Довбущуки ", висвітлено новаторство кожного письменника у зображенні опришківського руху.

17.17.12.3936/206019. Крізь мікроскоп: прочитання "Бурі" в контексті інтродукції до "Промови про гідність людини" Піко делла Мірандоли (пер. з англ. Ірини Сатиго). Кремер М. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.7-47. - Українська, Англійська УДК 821.111Шек7Буря.09.
В інтерпретаційному форматі розкривається творча лабораторія шекспірівської "Бурі". На загальну думку критики "Буря" не має конкретних джерел. Дане дослідження, однак, припускає, що Шекспір міг посилатися на базовий концепт та, з цієї перспективи, навіть дуже докладно спиратися на його деталі. Звідси доводиться, що світоглядним імпульсом шекспірівської трагедії можна вважати інтродукцію до "Промови про гідність людини" Джованні Піко дела Мірандоли, створену до забороненої пізніше богословської дискусії відповідної тематики в Римі (1486 р.), де йшлося про можливість морального самовизначення та індивідуальну відповідальність. Накладаючи рядки з трактату Піко на образи й сюжет драми Шекспіра, одразу помічаємо переплетене тривимірне зображення, перехід від абстрактних взаємовідносин до видимих процесів існування та свідомості, фантастичних і реальних водночас. Даний аналіз базується на твердженні, що "Буря" може бути проінтерпретована як інсценування пам'ятних образів Піко. Це припущення релевантне точці зору, згідно з якою Шекспір міг би обрати ідею з Промови чи безпосередньо з уривка цього тексту. Шекспір свідомо йде далі ідей Піко. Якщо цитати з тексту Піко розглянути як підтекст, то відразу стає очевидним, що місце дії, персонажі й дія п'єси засновані на складній концептуальній схемі. Із підтекстом Промови Піко "Буря" являє собою потужний творчий експеримент, розсудливий висновок про унікальність людського життя і заклик до свободи духовного вибору людини. Таким чином, дана розвідка, не вдаючись в обговорення конкретних аспектів п'єси, спонукає до наукової дискусії про її прихований зміст.

17.17.12.3937/206022. Урбаністичний образ Нью-Йорка в англомовній поезії Рози Ауслендер. Вікирчак І.О. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.82-90. - укр. УДК 821.111(430)-1Аус.09.

Англомовна поезія Рози Ауслендер - цікавий феномен у біографії та творчості німецькомовної авторки, пов'язаний із практичними аспектами життя в еміграції та пережитими душевними травмами. Проаналізувавши поетичні тексти авторки, створені англійською мовою на еміграції в США між 1947 та 1956 роками (поетична збірка "Заборонене дерево") та деякі пізніші прозові тексти, інтерв'ю, доходимо висновків про неоднозначне ставлення Рози Ауслендер до Нью-Йорка. Таке ж ставлення до мегаполісу поділяла з нею й американська поетеса Маріанна Мур, з якою Ауслендер приятелювала, і дружба ця булла важливою для творчого життя буковинської авторки в еміграції. Розглядається також різне сприйняття Нью-Йорка Розою Ауслендер двох різних періодів її проживання там: кінця 1920-х, коли її поезії були традиційними за формою й експресіоністичними за стилем, писалися німецькою мовою, і англомовні повоєнного періоду - серед них верлібри та експериментальні для авторки форми. Незважаючи на численні топографічні назви, що з'являються у поезіях, зібраних у "Забороненому дереві", головними "нью-йоркськими" мотивами залишаються виклики пристосування до швидкого темпу й ритму життя, прагнення відчуття дому, надія на повторне єднання з Буковиною та німецькою мовою тощо.

17.17.12.3938/206023. Германн Гессе та Латвія. Гайжюнас С. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.91-107. - рос. УДК 821.112.2Гессе1 7.09.
Висвітлено зв'язок німецького письменника Германа Гессе з балтійським історико-літературним контекстом. Ознайомлено з найдавнішим корінням письменника в Латвії. Показана доля роману "Степовий вовк" в латвійській літературно-культурній свідомості. Акцентовано найтісніші типологічні зв'язки Гессе з латиськими неоромантиками. Здійснено порівняння повісті Порукса "Шукач перлин" ("Perlu zvejnieks", 1895) і роману Гессе "Петер Каменцинд" ("Peter Camenzind", 1904). В обох творах продовжені традиції роману виховання. Порукса і Гессе пов'язує також пильна увага до культури гернгутерів. Роман Плаудіса (1902-1957) "Лісовик" деякими жанровими особливостями, зокрема атмосферою утопії, перегукується з "Грою в бісер" Гессе.

17.17.12.3939/206024. Роман-фрагмент Інґеборґ Бахман "Реквієм за Фанні Ґольдман": рецепція післявоєнної австрійської метрополії та провінції. Ісапчук Ю.В. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.108-122. - укр. УДК 821.112.2(436)-31Бахман.09.
Розглядається роман-фрагмент австрійської письменниці Інґеборґ Бахман "Реквієм за Фанні Ґольдман" ("Requiem fur Fanny Goldmann") з циклу "Види смерті" ("Todesarten"). Звертається увага на просторову організацію цього тексту, зокрема на авторське зображення центру та периферії країни з акцентом на історико-соціальних особливостях розвитку держави у першій половині ХХ ст. Підкреслюється роль Відня як культурної метрополії Австрії після завершення другої світової війни. На прикладі родини Вішневські та подружжя Ґольдманів репрезентується узагальнений імідж австрійської столиці, що протиставляється негативно клішованому образу периферії. Останнє демонструється й у стосунках головної героїні Фанні Ґольдман як представниці вишуканого віденського товариства з персонажем вихідця з глухої провінції, молодим літератором Антоном Мареком.

17.17.12.3940/206026. Роман Г. Майринка "Голем" и готическая традиция в литературе. Тузков С.О. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.141-152. - рос. УДК 821.111.
Поданий аналіз роману Ґ. Майрінка "Ґолем" крізь призму готичної традиції в літературі. Зазначається, що при організації оповіді автор роману використовує не тільки готичний хронотоп, але й такі елементи готичного інваріанта, як мотиви таємниці та жаху, гри, року, рукопису, привиду тощо. Система персонажів роману "Ґолем", у свою чергу, співвідноситься з образами готичного роману: головні герої проходять ряд випробувань, перш ніж у фіналі роману знаходять щастя в ідеальному коханні; готичний злодій втілює цілковите зло і зазнає неминучого покарання; привид, як двійник героя, вказує на прозорість (примарність) межі між двома світами - реальним та інфернальним. Аналіз роману Ґ. Майрінка "Ґолем" переконує, що форма готичного роману в літературі ХХ століття зберегла свою актуальність і продуктивність.

17.17.12.3941/206030. Михайло Коцюбинський і Володимир Винниченко: біографіка творчих "ландшафтів". Кирилюк С.Д. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.194-296. - укр. УДК 821.161.2.
Творчі світи Михайла Коцюбинського та Володимира Винниченка виразно прокреслюють особливості українського літературного fin de siecle. Важливу роль відводимо характерним рисам, притаманним творчим долям митці. Вони сприяли витворенню своєрідного "ритму" їхньої прози й співвідносні з епізодами та подіями їхнього життя. Наявність своєрідних "зіткнень" на рівні текстів спонукає до пошуку шляхів осягнення таких "перетинів". Це стає можливим через відчитування топології художнього мислення, що розкривається за посередництва художніх образів, пейзажу, особливої уваги до тілесності. У результаті аналізу констатуємо її превалюючу якість, зокрема у витворенні цілісного "ландшафту" творчості. Дослідження текстів письменників, здійснене на засадах аналітичної антропології, дозволяє простежити особливості біографіки їхніх творчих "ландшафтів", з'ясовуючи амплітуду "підйомів" і "спадів", руху творчості в цілому.

17.17.12.3942/206031. "Космологія любові" в художній системі А. К. Толстого та А. А. Кондратьєва. Смірнов В.А. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.207-214. - рос. УДК 821.161.1:305-055.2.
Досліджується архетип "вічної жіночності", його модифікації у творчості О. К. Толстого й О. О. Кондратьєва. Ця проблема була поставлена та розроблена у творчості німецьких романтиків, Й. В. Ґете, а згодом стала ключовою в "гурзуфському циклі" О. С. Пушкіна. Продовжуючи цю традицію, безпосередньо пов'язану з ідеєю "двосвіту" Платона, "ейдосів" Аристотеля, О. К. Толстой створює свою концепцію ідеальної любові в так званих кримських нарисах. О. О. Кондаратьев, як учень І. Ф. Анненського, по-своєму розробляє проблему "Руського Еросу", причому робить це оригінально, звертаючись до "до-олімпійського" комплексу ключових міфологем давньогрецького Пантеону. Опора на слов'янську міфологію, прекрасне знання фольклору дали поетам можливість виходу до нового розуміння Космосу й цілісності світу. Об'єктивно "Лунарний міф", який отримав свій розвиток в культі Астарти, Артеміди, Живи/Мари, став своєрідним імпульсом для розуміння ідеальної жіночої любові, її плідного начала.

17.17.12.3943/206032. Борис Поплавський та Євген Маланюк: типологія вигнанства в аспекті культурної алотропії. Червінська О.В., Вільчанська Ю.Ю. // Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2016, №94, С.215-225. - англ. УДК [821.161.1+821.161.2].091.
Екзистенційні акценти екзилю - не цілком сфокусований об'єкт. Існують фактори в історії культур, які легше зрозуміти, виходячи з актуальної дійсності: присутність певної культури в іншій культурній структурі, коли творча особистість стоїть перед необхідністю самоідентифікації У культурологічному аспекті будь-яка з умовно однорідних культур (або, підхоплюючи вираз П. Сорокіна - "соціокультурних тіл") в контекстах свого розвитку неминуче стикалася, стикається або ще зіткнеться в майбутньому з ситуацією, коли ця однорідність перестає бути очевидною. Зокрема, досвід розпаду цілісної, на перший погляд, культури Російської імперії, дає дуже показові приклади, пов'язані з фактором так зв. алотропії (поняття практично відсутнє в літературознавчому лексиконі, хоча цілком доречно озброїтися цим старовинним науковим терміном, що містить відомі загальнонаукові грецькі корені ALLOS - інший, TROPOS - поворот, властивість). Йдеться про ті різноманітні форми, в які вилилося існування представників окремих національних культур Росії після Жовтневого перевороту, і які генерували виникнення різних, відомих на сьогодні діаспор - таких, наприклад, як вірменська, російська, українська та ін. На позначеному

синхронічному зрізі представляє інтерес період становлення таких діаспор (перша хвиля еміграції), головним пунктом якого стає генерування відповідного ідеологічного стрижня. У цьому сенсі цікаво простежити типологічні зразки на найбільш показових прикладах. Розглядається творчість двох поетів-емігрантів: Бориса Поплавського (російська діаспора) і Євгена Маланюка (українська діаспора). Йдеться про типологічно полярні трансформації біографічного досвіду в перспективі ідеології діаспори.

17.17.12.3944/207562. Невтомний борець за права і свободи українського народу (до 160-річчя від дня народження І. Я. Франка). Гарасимів Т.З., Ряшко О.В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №845, С.468-473. - укр. УДК 929 (477): 342.7.
Розглядається науково-теоретична, літературна і громадсько-політична діяльність генія українського народу І. Я. Франка, спрямована на соціальне і національне визволення українського народу, в якому важливе місце посідає боротьба за його права і свободи.

17.17.12.3945/208216. Роман "Awakening" як передвісник модернізму в жіночій літературі США XIX століття (літературно-критична рецепція). Нагачевська О.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.101-104. - укр. УДК 821(091).
У статті представлено результати дослідження роману Кейт Шопен "Awakening" ("Пробудження") з перспективи проявлення в ньому багатьох спільних із модерністськими моделями рис, що дає можливість вважати його літературним передвісником панівного у 20-му столітті модернізму. З'ясовано, що роман являє собою своєрідну авторську художню рефлексію проблеми жіночого досвіду в двох відмінних культурних контекстах і на маргінесах двох періодів, експлікуючи тогочасні протиріччя та дилеми, яких зазнавали жінки в усіх сферах. Обґрунтовано, що роман є вкладом у діалог про перехід від вікторіанського світу 19-го століття до Модерного (Сучасного) світу 20-го століття з очевидним акцентом на проблемі положення жінки в суспільстві.

17.17.12.3946/208224. Візіонерсько-пророча утопія Івана Франка (за поемою "Мойсей"). Юрчук О.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.146-149. - укр. УДК 821(091).
У статті актуалізовано поему Івана Франка"Мойсей" як візіонерсько-пророчу утопію, яка, з одного боку, позначена авторською потребою осмислити власний життєвий шлях, з іншого - містить окреслення у межах алюзійного простору "єврейський народ - український народ" неоптимістичної перспективи майбутнього України з огляду на її колонізований статус. Письменник доводить, що народ, вихований у рабстві, навіть досягнувши обіцяної Богом землі / отримавши державність, не зможе реалізувати власної національної сутності.

17.17.12.3947/209252. Іван Франко - великий провідник свого народу. Березовська А.В., Пономарьова І.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.82-86. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано творчий здобуток Івана Франка як провідника народу.

17.17.12.3948/209253. Неординарна постать Івана Яковича Франка. Дубініна А.С., Руденко Т.І. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.87-91. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено цікаві моменти із життя Івана Франка.

17.17.12.3949/209254. Висока оцінка Франка. Жорова А.В., Ладика О.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.92-94. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено роздуми Івана Франка про долю українського і єврейського народів.

17.17.12.3950/209255. І.Я. Франко як поет, публіцист, перекладач. Комяков А.А., Хоменко О.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.95-98. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено творчість Івана Яковича Франка.

17.17.12.3951/209256. І.Я. Франко як перекладач. Куркуріна Ю.М., Грищенко О.В. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.99-101. - укр. УДК 811. 161. 2.
Проаналізовано діяльність Івана Яковича Франка як перекладача.

17.17.12.3952/209257. Іван Франко - видатний поет, публіцист, перекладач. Ласкіна С.Є., Гома Н.О. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.102-105. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено творчу спадщину Івана Франка.

17.17.12.3953/209258. Франко цілісна і жива людина, а не дядько на постаменті. Півень В.О., Михайлюк Л.Ю. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.106-111. - укр. УДК 811. 161. 2.
Досліджено побутове життя Великого Франка.

17.17.12.3954/209259. Перекладацька діяльність Івана Франка. Рибалка К.В., Савченко О.М. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.112-115. - укр. УДК 811. 161. 2.
Розглянуто здобутки І. Франка як перекладача і перекладознавця.

17.17.12.3955/209260. Каменяр української землі. Сенченко М.М., Боюс В.П. // Зб. наук. праць Донбаської національної ак-мії буд-ва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна ак-мія буд-ва і архітектури, 2016, №4(5), С.116-121. - укр. УДК 811. 161. 2.
Висвітлено поетичну, публіцистичну й перекладацьку діяльність Івана Франка, з'ясовано його роль в національно-культурному житті Галичини другої половини XIX - початку XX ст.

17.17.12.3956/209910. Образ батька у поемі Івана Франка "Святий Валентій". Дуркалевич В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.27-33. - укр. УДК 821.161.2.09 "XIX".

У статті проаналізовано специфіку функціонування дискурсу пам'яті та дискурсу ідентифікації у поемі І. Франка "Святий Валентій". Розглянуто основні аспекти реалізації цих дискурсів у ширшому контексті творчості письменника.

17.17.12.3957/209911. Модальність сатиричної та побутової комедії в українських драматичних жартах кінця XIX - початку XX століття. Костенко Г.К. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.33-43. - укр. УДК 821.161.2-22.09"1890 1930".
На початку XX ст. в українському культурному просторі відбуваються зміни естетичних засад комізму: в українських драматичних жартах все помітніше виявляється сатирично-іронічна, пародійна модальність, спостерігаються елементи метадрами, жанрової авторефлексійності, театральної самопародії. В нашій статті ми розглянемо українські драматичні жарти, що мають спільні комунікативні тенденції з сатирично-побутовою комедією.

17.17.12.3958/209914. Історичні поеми Івана Франка раннього періоду творчості. Магас Л.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.55-60. - укр. УДК 821(091).
Стаття присвячена дослідженню історичних поем І. Франка раннього періоду творчості поета, розгляду його ставлення до історичного минулого українського народу, до відображення дійсності минулих часів у всій її складності, у всій типовості та різнобічності.

17.17.12.3959/209915. Еволюція дискурсу українського державотворення у публіцистиці кінця XIX - першої половини XX століття. Мельничук І.В., Хорошков М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.60-67. - укр. УДК 821.161.2-92" 18'19"(045).
Стаття присвячена осмисленню історіософських та культурологічних поглядів Івана Нечуя-Левицького та Юрія Липи, оприлюднених у публіцистиці відповідно кінця XIX - першої половини XX ст. Основна увага зосереджена на еволюції уявлень про народ, народність, націю, процес націєтворення та історії державності, особливості української культури, задекларованих обома письменниками у своїх працях. Попри приналежність митців до, сказати б, різних культурно-історичних епох автори статті намагаються реконструювати тяглість українського національного самоусвідомлення, яке пройшло історичний шлях від формулювання тези про культурну окремішність народу до декларації політичної та державної незалежності. Публіцистичні виступи І. Нечуя-Левицького та Юрія Липи - яскраві репрезентантитакої еволюції.

17.17.12.3960/209921. Трагічна суперечність особистості й державності в трагедії А.Ф.Писемського "Милославські Наришкіни". Скриннік Н.О. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.110-117. - рос. УДК 821(091).
У статті розглядається проблема взаємодії людської індивідуальності й національної історії при виявленні своєрідності тематики і проблематики трагедії А.Ф. Писемського "Милославські Наришкіни" в широкому літературному контексті 60-х років минулого сторіччя, сталими літературною і культурною традиціями. Вказано, що історичні трагедії А.Ф. Писемського не отримали належного висвітлення в науці і вимагають глибокого і всестороннього дослідження, за допомогою дослідницького "інструментарію" в сучасній науці і інтересу, що посилюється, до письменників "другого літературного ряду". Підкреслюється, що А.Ф. Писемський використав для своєї трагедії сюжет боротьби за владу для акцентування актуальних проблем того часу, залишаючись все ж під сильним впливом образу Петра І, що ідеалізується, використовуючи при цьому виграшний ракурс - історія і сучасність російського двору, сплетення політичних, релігійних інтересів і любовних переживань, долі царюючих осіб. Разом з тим, А.Ф. Писемський підкреслював, що в сучасній йому дійсності політичні симпатії миттєво мінялися, діяли в боротьбі за владу все ті ж прийоми: шантаж, підкуп, наклеп і пряма зрада. Акцентується, що твори іноземних дослідників і мандрівників-іноземців були джерелом цінних побутових (опис боярських костюмів петровської епохи) та історичних відомостей, а особливості їх викладу і аксіологія мали суб'єктивний характер, тим самим спонукаючи драматурга до пошуку додаткової історичної літератури і мистецтва. Зроблені висновки щодо особистісного ставлення О.Ф. Писемського до проблем літературної творчості, літературного життя XX століття взагалі, роздумів над питаннями, що хвилювали письменників 60- років XX століття.

17.17.12.3961/209923. Теоретичні аспекти дискурсу українських письменників 20-30-х рр. XX ст.: тематичний спектр та рецептивна естетика. Шарова Т.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №10, С.124-132. - укр. УДК 821(091).
У статті досліджено теоретичні аспекти дискурсу українських письменників 20-30-х рр. XX ст., зокрема подано тематичний спектр та рецептивну естетику тогочасної дійсності. Розглянуто питання щодо новаторства письменників означеного часу у напрямку прозових творів. Проаналізовано образи людей того часу та висвітлено їх риси характерів у художніх творах митців.

17.17.12.3962/209968. Жанровий характер колізій в українських драматичних сценах (картинах, малюнках) кінця XIX - початку XX століття на тему влади землі. Демьянова С.К. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.7-17. - укр. УДК 821.161.2-2.09"1897 1906".
Досліджуючи українські драми кінця XIX - початку XX століття ми звернули свою увагу на актуалізацію жанрового підзаголовка драматичних сцен (картин, малюнків). Багато з них за своєю тематикою відповідали обраному нами предмету дослідження - влада землі. Завдяки зміні жанрового різновиду драми змінюється і її тематичне наповнення, суб'єктно-об'єктні відносини, композиційна організація тексту в цілому.

17.17.12.3963/209969. Міфологізація автобіографічного наративу. "Під оборогом" Івана Франка. Дуркалевич В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.18-24. - укр. УДК 821.161. 209 Фра.
У статті проаналізовано семантичну структуру оповідання І. Франка "Під оборогом" як приклад автобіографічного наративу. Показано, що основним механізмом моделювання світу твору виступає міфологізація із притаманними для неї семантичними зсувами й символізацією просторових модусів.

17.17.12.3964/209973. Корпус творів румейської літератури та фольклору. Кутна Ю.Б. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.44-50. - укр. УДК 82.09(477.62=14)(045).
У статті зроблено огляд опублікованих творів румейської літератури та фольклору, проаналізовано особливості розвитку румейської літератури за періодами, різні способи письмової фіксації румейської мови; розглянуто жанровий склад румейської літератури та фольклору. Автор привертає увагу до проблеми життєздатності румейської літератури та фольклору в майбутньому.

17.17.12.3965/209975. Рецепції Ібсенівської драми-дискусії в українській драматургії початку XX століття: жанрово-стильовий аспект. Мельничук І.В., Хорошков М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.56-67. - укр. УДК 821.161.2-2"19" (045).

У статті проаналізовані п'єси Любові Яновської початку XX ст. "Без віри", "Людське щастя", "Noli me tangere", "Огненний змій" крізь призму жанрово-стильових особливостей. Основна увага авторів статті зосереджена на осмисленні започаткованих Г. Ібсеном елементів модерної естетики, новітніх прийомів і засобів організації драматичного дійства та їх рецепції у драмах української письменниці. Автори статті виокремлюють основні ознаки драм Любові Яновської: мелодраматизм, модерний інтелектуалізм, тяжіння до творення драми-дискусії, філософський характер проблематики, зосередженість на показі конфлікту світогляду, засадничих принципів етики й моралі тощо. З цієї точки зору драми письменниці були складовою модерного дискурсу української літератури початку минулого століття.

17.17.12.3966/209977. Філософсько-естетичні засади українського літературного процесу доби шістдесятництва. Павленко О.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.74-85. - укр. УДК 821.161.2-3(045).
В статті обґрунтовано філософсько-естетичні засади українського літературного процесу другої половини XX століття, виявлено іманентну сутність зазначеного феномена, що розгортається довкола з'ясування причин його виникнення та експлікується поліфункціональністю, валоративним і ментальним наповненням світоглядних і художніх практик його репрезентантів.

17.17.12.3967/209980. Бачення Італії в новелі М. Коцюбинського "Хвала життю". Рудницька Г.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.97-105. - укр. УДК 821.161.2-32(045).
У статті проаналізовані особливості сприйняття італійської дійсності в новелі М. Коцюбинського "Хвала життю" та імпресіоністичної зображальної манери письменника, на матеріалі листів до близьких та колег виокремлено відмінності у баченні італійських міст, основних рис поведінки італійців, їхніх традицій і культури.

17.17.12.3968/209982. Модифікації жанрової форми думи та історичної пісні в драматичних творах 20-30-х рр. XX ст. Школа В.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.111-118. - укр. УДК 821.161.2 "19": 801.81(477).
Стаття присвячена дослідженню інтерпретації думи та історичної пісні в українській драматургії 1920-1930-х років. Доводиться, що авторський стиль Михайля Семенка та Григора Лужницького, на основі інтерпретації й трансформації фольклору, відтворення різних етапів розвитку культури, національної міфології, відбиває процес заглиблення художньої свідомості митців у давній світ, що підлягає освоєнню.

17.17.12.3969/209983. "Слово" як ключове поняття в поетичному дискурсі Тараса Шевченка. Мороз О.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №11, С.119-127. - укр. УДК 8Г373.74.
У статті досліджено ключове поняття "слово" як важлива текстотвірна одиниця поетичного дискурсу Тараса Шевченка. У цьому зв'язку розглянуто особливості ключового слова як одиниці лінгвокультурології. Вивчено на основі контекстної реалізації лексеми "слово" усі її можливі смислові нашарування. Визначено чинники символізації образу слова.

17.17.12.3970/209986. Семіотизація світу в оповіданні Івана Франка "У столярні". Дуркалевич В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.10-18. - укр. УДК 821.161. 209 Фра.
У статті здійснено структурально-семіотичний аналіз оповідання І. Франка "У столярні". Виявлено й охарактеризовано основні механізми семіозу, котра розгортається на трьох рівнях - антропологічному, топографічному й аксіологічному. Показано, що важливу сенсотвірну роль у процесі семіотизації світу відіграє перманентне зіставлення і порівняння двох, різних за своєю суттю, моделей розуміння дійсності.

17.17.12.3971/209988. Естетичні та світоглядні концепти ранньої творчості Антона Крушельницького. Новицька О.А. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.24-29. - укр. УДК 821(091).
Стаття присвячена системно-аналітичному дослідженню еволюції світоглядно-естетичних переконань ранньої творчості Антона Крушельницького. У роботі з'ясовуються основні етапи художнього осмислення письменником реалій дійсності, виявлення оновлених духовних орієнтирів під впливом великих культурно-політичних діячів.

17.17.12.3972/209989. Жанрово-тематична і стильова конфігурація української прози другої половини XX століття. Павленко О.Г. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.29-39. - укр. УДК 821.161.2-3'06(045).
В статті осмислено основні тенденції розвитку української прози другої половини XX століття в динаміці літературознавчих інтерпретацій, окреслено мистецькі напрямки та художні стилі, що визначають концепції прозової творчості, суголосні відповідному типу художньої свідомості. Літературна "ідентифікація" постмодерної прози здійснюється у контексті новітніх наратологічних методологій з урахуванням специфіки естетичної парадигми постмодерну.

17.17.12.3973/209990. Нещасливе кохання як причина самогубства Пилипа Босіні (за романом Дж. Голсуорсі "Власник"). Панова Н.Ю. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.40-48. - рос. УДК 821.111"18 19".
Джон Голсуорсі - англійський письменник, народився в сім'ї аристократів, успадкував кращі традиції класичного англійського реалізму та кращі традиції англійського роману XVШ-XÏX ст., був прихильником гуманістичних традицій. Він чітко зображував соціально-психологічний характер героїв, різні деталі та побутові подробиці в поєднанні з ліризмом. Тема, яка стала провідною у творчості Д. Голсуорсі - це тема форсайтизма, що характеризує важливі національні соціально-психологічні особливості англійського буржуазного класу. Всесвітньо відомий твір Д. Голсуорсі - епопея про Форсайтів. що складається з двох трилогій: "Сага про Форсайтів" ("Власник", "У петлі", "Здається внайми") і "Сучасна комедія" ("Біла мавпа", "Срібна ложка", "Лебедина пісня"). Роман "Власник" (1906) є вищим творчим досягненням Дж. Голсуорсі, у якому вперше в англійській літературі представлений повний, послідовний аналіз психології власництва. За допомогою різних виразних засобів Д. Голсуорсі презентує Форсайтизм як соціальне явище. Письменник зводить воєдино науковий аналіз форсайтизма як типового явища англійської дійсності й образне вираження його сутності. За допомогою різних стилістичних засобів автор дає можливість для сприйняття світорозуміння Форсайтів, а також значення для них грошей і речей. Гроші для Форсайтов - це сенс їхнього життя. Вони невпинно говорять про курс акцій, дивіденди, вартості будинків, речей і коштовностей. У статті проаналізована особистість героя роману Пилипа Босіні, його життя, поведінка, внутрішній світ, думки, почуття, переживання, а також причини, що штовхнули його на самогубство.

17.17.12.3974/209991. Дуалістичність темпераменту Григора Тютюнника: експлікація у художній творчості. Пархета Я.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.48-56. - укр. УДК 821.161.2.09.

У статті досліджено біполярність темпераменту Гр. Тютюнника як одного зі складових особистості митця. На матеріалі епістолярію та спогадів продемонстровані особливості холеричного та флегматичного типів темпераменту письменника. Детально простежено вплив темпераменту на поетику оповідання "Грамотний".

17.17.12.3975/209993. Неспокій і ностальгія Хуана Мануеля Маркоса (роман "Зима Гюнтера" крізь призму постмодерного світогляду ХХ ст.). Хорошков М.М., Мельничук І.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №12, С.63-69. - укр. УДК 821.134.2(8)Мар(045).
У статті здійснена спроба літературознавчого аналізу роману сучасного парагвайського письменника Хуана Мануеля Маркоса "Зима Ґюнтера". Художній твір осмислюється в контексті естетики і світогляду літератур країн Латинської Америки з їх явищем "буму" та "пост-буму", а також з огляду на світогляд постмодерного мистецтва в цілому. В ході аналізу тексту виокремлені характерні риси стилю письменника: уривчастість і лаконізм письма, "розірваність"сюжету й композиції, численні алюзії на літературні твори ХХ ст. (інтертекстуальні зв'язки), увага до екзистенційних проблем і категорій, духовних пошуків людини в умовах тоталітаризму, закоріненість в місцеву літературну традицію тощо. Роман "Зима Ґюнтера" Хуана Мануеля Маркоса є яскравим зразком постмодерної прози, що постала на перетині естетичних координат іспаномовного письменства та світової мистецької спадщини.

17.17.12.3976/210018. Від емоційного до культурного факту: травма втрати в епістолярії і творчості Івана Франка. Дуркалевич В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.21-29. - укр. УДК 821.161.209Фра.
У статті здійснено аналіз особливостей репрезентації травми втрати в епістолярному дискурсі І. Франка, виявлено основні типологічні тенденції моделювання такої репрезентації, показано взаємозв'язки і взаємозалежності, притаманні для розгортання символічної автобіографії в епістолярному і художньому наративах.

17.17.12.3977/210019. Стратегія компромісу з масовою літературою у творчості Натаніеля Готорна. Калініченко М.М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.29-37. - укр. УДК 821(091).
У статті актуалізовано проблему дискурсивної взаємодії творчої спадщини Натаніеля Готорна із текстами американської масової літератури XIX сторіччя. Розглянуто особливості формування авторської стратегії тексту письменника в історичному контексті розвитку національної демократичної культури. Акцентовано на необхідності ретельного студіювання повноти і складності зв'язків Готорна із дискурсивними практиками провідних напрямів популярного мистецтва його доби.

17.17.12.3978/210022. "У вирі історії": образ Устима Кармалюка у сучасній україністиці (на матеріалі твору Б. Сушинського "Кармелюк: гнів і гордість України"). Романенко Л.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №13, С.52-60. - укр. УДК 821.161.2:929(043.3).
Пропонована стаття досліджує особливості трактування життя і діяльності Устима Кармалюка у творі сучасного українського письменника, журналіста та літературознавця Богдана Сушинського "Кармелюк: гнів і гордість України". Метою роботи є розкриття особливостей художнього бачення подій першої половини XIX століття та ролі Устима Кармалюка в утвердженні української державності, визначенні прагнень і уявлень про майбутнє нації, а також аналіз особливостей відтворення цього персонажа в художньому тексті й історичних джерелах.

17.17.12.3979/210026. Образ антигероя у романі Е. Берджесса "Заводний апельсин". Грузевич Н.І. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.7-14. - укр. УДК 821.111-311.4(045).
У статті здійснюється аналіз таких літературознавчих категорій як "антироман", "антигерой" та притаманних для них рис у творах авторів західноєвропейських літератур ХХ століття. Автор статті досліджує, яким чином здійснюється реалізація головних характеристик категорії "антигерой" та, крім того, відокремлює характерні риси протагоніста - антигероя роману сучасного англійського прозаїка Ентоні Берджесса "Заводний апельсин". Для здійснення аналізу причин появи цих літературних категорій у статті йдеться про епоху "нового роману" як альтернативу всьому старому та виклику класичному роману, тож, як наслідок цих процесів, появу нових понять "антигерой" та "антироман" у західноєвропейській літературі. У статті автор торкається питання історичних передумов розгортання боротьби за "новий світ" у Великій Британії 60-х років ХХ століття та їх віддзеркалення у рисах головного героя роману "Заводний апельсин". У статті повідомляється, що тип протагоніста-"антигероя" як критерій вкрай антисоціального, аморального, позбавленого людських цінностей, цинічного літературного персонажа, що має садистські схильності, є свідченням змін у людському дусі на гірше і був зображений автором роману для правдивого опису положення англійського суспільства, ураженого боротьбою проти "старомодного" світу зі своєю мораллю та ідеалами. Було також досліджено, як автор роману простежує розвиток свого персонажа від його виклику суспільства на дуель до зворотного виклику державної медичної установи цього персонажа на схожу дуель шляхом примусового проходження лікування, яке перетворює його на людину, не спроможну більше залишатися самою собою. Результатом цього стали зміни у світовідчутті та соціальній поведінці персонажа, які зображуються автором у фінальних сценах роману. Було доведено, що у романі привалюють гуманістичні погляди письменника. Вони доносять ідею, що позбавлення особистості її індивідуальності шляхом примусових з боку держави заходів асоціюється з маніпуляцією людським розумом та може привести до знеособлення людини. Таким чином, у статті було визначено, що головному персонажеві роману Е. Берджесса "Заводний апельсин" притаманні всі риси образу "антигероя".

17.17.12.3980/210027. Пригадування як пере/формулювання індивідуального міфу у творчості Івана Франка. Дуркалевич В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.14-20. - укр. УДК 821.161. 209 Фра.
Стаття є спробою реконструкції особливостей моделювання індивідуального міфу в автобіографічному наративі І. Франка. Показано, що спогадовий простір конституюється у вигляді канонічних та апокрифічних автокреативних практик, які дозволяють експериментувати з наративною ідентичністю.

17.17.12.3981/210028. Урумомовна література греків Приазов'я. Кіор Р.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.20-26. - укр. УДК 82(477.62=14)(045).
У статті зроблено огляд творів грецьких приазовських письменників, що пишуть урумською мовою; розглянуто способи фіксації урумської мови; проаналізовано жанрово-тематичну своєрідність творів Валерія Кіора, Віктора Бороти та Кірікії Хавани. Окреслено перспективи розвитку урумської літератури греків Приазов'я.

17.17.12.3982/210030. Особливості розвитку італійської літератури початку ХХ ст. Сабадаш Ю.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №14, С.33-44. - укр. УДК 821.131.1 '06"19"(045).
У статті досліджуються особливості італійської літератури поч. ХХ ст. Зазначено, що в цей період в Італії культурна криза охоплює увесь спектр загальнолюдських цінностей і принципів традиційної моралі, а також літературні форми та напрямки.

Аналізуються творчі пошуки Ф. Марінетті, Г. Д'Аннунціо, Л. Піранделло, Дж. Папіні. Зауважується, що початок XX ст. в Італії ознаменувався появою нового напрямку в мистецтві - футуризму, а також що саме в Італії, батьківщині гуманізму, з'явилось й поняття "антигуманізм".

17.17.12.3983/210042. Образ батька в автобіографічному дискурсі Івана Франка. Дуркалевич В.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.12-18. - укр. УДК 821.161.2.09Фра.
Стаття є спробою реконструкції особливостей моделювання образу батька в автобіографічному наративі І. Франка. Показано, що спогадовий простір конституюється як послідовна автонараційна практика, осердя якої становлять (ре)конструкційні та ідентифікаційні процеси, пов'язані із розмаїтими презентаціями образу батька як великої семантичної фігури.

17.17.12.3984/210043. Простір переходу в небуття: символіка зображення в українському романному дискурсі другої половини XIX століття. Матвеева Т.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.18-25. - укр. УДК 821.161.2-31.09:159.9.
У статті проаналізовано специфіку функціонування символіки "простору переходу" в українському романному дискурсі другої половини XIX століття. Явний і підтекстовий смисл феномена психологічного помежів'я розкрито за допомогою культурних кодів - ментальних моделей світу.

17.17.12.3985/210044. Роздуми про гендер і жіночу творчість письменників-символістів і філософів Срібного століття. Педченко Е.В. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.25-32. - рос. УДК 821.161.1 '05(045).
У статті представлені основні положення гендерного дискурсу Срібного століття, учасниками якого виступили філософи М. Бердяев, В. Розанов, В. Соловйов та письменники-символісти А. Білий, З. Гіппіус, Вяч. Іванов, Д. Мережковський. В рамках даного дискурсу розглядаються думки про жіночу творчість і сприйняття літературної практики письменниць, близьких до символістського кола. Переважно чоловічий дискурс літератури того часу вимагав від жінки-письменниці певної художньої відповідності. Заперечення естетичної значущості і серйозності жіночої творчості, сприйняття її як наслідувальної та несамостійної, змушували жінку - автора пристосовуватися до вимог "чоловічого" літературного канону. Чоловіче домінування і карнавальна стихія культури Срібного століття визначили появу не лише масок, але і літературних містифікацій. В цілому ж, уявлення про гендерні ролі, що визначилися у філософському дискурсі Срібного століття, зробили безпосередній вплив на відношення до жіночої творчості, а також визначили особливість його розвитку в тандемі з чоловіком-наставником поза феміністичним рухом.

17.17.12.3986/210046. Переписування міфу: "Сказання про Орфея" А. Поліціано. Сепе М. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2016, №15, С.39-50. - укр. УДК 821.131.1-343(045).
У статті визначена та проаналізована авторська концепція інтерпретації міфу про Орфея, надана італійським поетом і драматургом XV ст. Анжело Поліціано. Розглянуті питання історичних обставин написання твору, визначені особливості зображення складного літературного образу Орфея відповідно до етичної позиції автора, здійснено порівняння інтерпретацій міфу про Орфея, написаних Вергілієм, Овідієм, А. Поліціано.

17.17.12.3987/211092. Поэзия и антропология войны: темпоральный аспект (восприятие времени в поэтическом опыте Клементе Реборы). Карминати А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.14-20. - рос. УДК 82.09:115.
Стаття присвячена аналізу феномена "антропології війни" на прикладі творчості Клементе Ребори. Демонструється, що досвід війни пов'язаний зі специфічним сприйняттям часу, що визначається як безособовий час, час без суб'єкту, анонімний час. Цей стан є проблемою нової антропології, яка породжується досвідом війни. Відсутність людяності в логіці війни породжує картину світу з циклічним часом, що не має минулого та майбутнього. Для подолання такої ситуації людина повинна повернутися до самої себе та відкрити Іншого, про що свідчить поетика Ребори.

17.17.12.3988/211122. Еруптивна концепція проблеми творчості у творах І. Франка. Богданова Н. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.13-24. - укр. УДК 821(091).
У статті розглянуто і проаналізовано еруптивну концепцію І.Франка, як оригінальний варіант рефлексії креативної діяльності, що сформувалася в структурі самоспостережень творчої особистості. Зазначено, що базовим поняттям концепції І.Франка виступає свідомість і особливий механізм її функціонування. Підкреслено, що термін еруптивність допоміг вченому уточнити певний критерій оцінки, за якими творами стоїть поетичний талант, правдиве натхнення, а де є холодне, розумове, свідоме складання, гола техніка, дилетантизм. Метою статті є розгляд і аналіз еруптивної концепції І.Франка, як оригінальний варіант рефлексії креативної діяльності, що сформувалася в структурі самоспостережень творчої особистості. Головним методологічним інструментарієм дослідження є фундаментальні основи наукового аналізу, зокрема: діалектичний, герменевтичний, порівняльний, структурно-функціональний та інші методи. В межах еруптивної концепції творчого процесу І.Франко усвідомив і розробив оригінальний варіант рефлексії креативної діяльності.

17.17.12.3989/212424. Вплив польської лінгвокультури на формування мовної свідомості Івана Франка. Прасол О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.210-214. - укр. УДК 81.42:162.1.
У цій статті йдеться про вплив лінгвокультурної ситуації, що мала місце в Галичині др. пол. XIX - поч. XX ст. на формування мовної особистості І. Франка, характеризується його мовна й комунікативна компетенція стосовно польської мови з урахуванням думок сучасників митця, а також висновків, зроблених на основі аналізу фактів біографії, оцінки дискурсивної практики письменника загалом з урахуванням особливостей його повсякденної комунікації, лінгвокреативної діяльності - громадської, наукової, публіцистичної, художньої й перекладацької. Зроблено узагальнення щодо ролі польської мови в лінгвокультурі галичан, дискурсивному просторі мовлення І. Франка.

17.17.12.3990/212431. Літературно-художня етнонімія малої прози Івана Франка. Сколоздра-Шепітко О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.249-255. - укр. УДК 811.161.2'373.23:821.161.2"18 19"-32.09 І.Франко.
У статті проаналізовано літературно-художню етнонімію малої прози Івана Франка. З'ясовано поняття етноніма в науковій літературі. Досліджено стилістичні функції етномонінацій у канві художнього тексту.

17.17.12.3991/212487. Візія Київської Русі у хроніці Ґалла Анаміа. Астаф'єв О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.3-19. - укр. УДК 821.161.2.09.
У статті розкрито документальний, історичний і літературний зміст найвидатнішої польської історико-літературної пам'ятки XII ст. хроніки Галла Аноніма, ідентифіковано особу літописця, висвітлено візію Київської Руси у творі, зіставлено факти хроніки з іншими історичними джерелами.

17.17.12.3992/212490. Ідеал людини в українських погребових казаннях XVII століття. Матушек О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.49-62. - укр. УДК 821.161.2.
Погребові казання XVII століття інформують і про літературні смаки, і про ідеал людини того часу. Вона, згідно з казаннями, мала бути побожна, з чеснотами, воцерковлена, якісно виконувати свої обов'язки, захищати Вітчизну. Людина у промовах першої половини століття часто виступає як втілення сарматського ідеалу.

17.17.12.3993/212492. Романтико-реалістичний пафос "Майових елегій" Івана Франка. Вербицька Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.70-76. - укр. УДК 821.161.2-1.09.
У статті визначено романтико-реалістичне спрямування "Майових елегій" Івана Франка, які таким чином слугують об'єднавчою ланкою між ранніми віршами "З вершин і низин" та останніми мотивами "Днів журби". Під реалізмом і романтизмом розуміється щось більше, ніж конкретні літературні стилі.

17.17.12.3994/212493. Жереб гірчичного зерна. Літературний портрет Галини Яструбецької. Зимомря М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.76-87. - укр. УДК 801:82.
Стаття присвячена літературному портрету Галини Яструбецької.

17.17.12.3995/212497. Фашистська окупація крізь призму сприйняття українських селян у повістях "Ноїв ковчег" Г. Гордасевич та "Крижі" Б. Харчука. Кушнірук Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.112-119. - укр. УДК 821.161.2.
У статті досліджено особливості розуміння і художнього втілення німецько-фашистської окупації в творах Бориса Харчука та Галини Гордасевич. Проаналізовано основні риси фашизму, які знайшли відображення у творах письменників. Образ загарбника аналізується крізь призму сприйняття українських селян та інших етнічних меншин.

17.17.12.3996/212498. Афористичність драматургічних текстів Івана Тобілевича (Карпенка-Карого). Поліщук К.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.119-128. - укр. УДК 821.161.2-2.09.
У статті розглянуто художні особливості драматургічних творів Івана Тобілевича. Проаналізовані фразеологізми, народні прислів'я, приказки, та авторські афоризми. Значну увагу приділено афоризмам про театр, сцену, акторську діяльність. Досліджено, як особливості драматургічної мови визначають авторський стиль та поетику.

17.17.12.3997/212500. Родинний сенс жіночого буття у творчості Олени Теліги. Сливка Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.147-157. - укр. УДК 801: 82.
У статті схарактеризовано родинний аспект як невід'ємний елемент жіночого буття у творчості письменниці. Родинний сенс займає достатньо важливе місце в розумінні О.Телігою жіночого буття. Проаналізовано націоналістичну концепцію сучасної жінки письменниці. У поетичних творах важливо рисою для жінки-дружини постає вірність коханому. Справжнє призначення української жінки визначається специфікою та умовами українського буття, а тому вона мусить синтезувати патріотичний та родинний виміри: бути помічницею мужчин у націотворчому чині і водночас господинею в чоловічому житті.

17.17.12.3998/212502. Метатекст поеми-послання Т.Шевченка "І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм в Украйні і не в Украйні моє дружнє посланіє". Ткачук О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.190-204. - укр. УДК 821(091).
У статті досліджується мета текст поеми Т.Шевченка "І мертвим, і живим, і ненародженим…" який охоплює біблійний текст, українську історіографію та власну творчість поета раннього періоду. Окреслюється становлення національної ідентичності у романтичному дискурсі послання.

17.17.12.3999/212503. Художній світ Миколи Гусовського. Трофимук М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.204-212. - укр. УДК 821(091).
У статті викладено спостереження над літературною спадщиною Миколи Гусовського. Проаналізовано твори "Пісня про зубра" та "Перемога над турками під Теребовлею…".

17.17.12.4000/212504. Переосмислення біблійних образів і мотивів у поетичних творах Тараса Шевченка. Тонне О.Ш. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.212-222. - укр. УДК 821. 161.2.
Стаття розкриває особливості функціонування біблійних образів в текстуальному полі поетичної творчості Т. Шевченка. Наголошується на осмисленні біблійного тексту, що є діалогічним, пов'язаним між минулим і сучасним та проектування духовного розвитку майбутнього. / Artykul przedstawia osobliwosci funkcjonowania biblijnych obrazow w tekstualnym polu tworczosci poetyckiej Tarasa Szewczenki. Akcentowane jest zadanie biblijnego tekstu - nawiazywanie i utrzymywanie zwiazku dialogicznego mitdzy przeszloscia a wspolczesnoscia oraz projektowanie rozwoju duchowego przyszlosci.

17.17.12.4001/212507. Sociocultural reforms and the problem of free speech (based on the "HAYAT"1). Ali-Zadeh Fatma. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.236-242. - англ. УДК 821(091).
In the early 20th century straining of the socio-political processes in Russia resulted in demonstrations and strikes that eventually led to signing of the Manifesto by the ruling circles. The Manifesto signed by the government led to a series of reforms. Freedom of speech, press, conscience, assembly and union, as well as inviolability of person and property and other matters were promised to the people. The revolution of 1905, a number of authorities given to the people by the Tsar and its impact on the socio-political life of the country,

the ongoing processes in the country were reflected on a regular basis in the "Hayat", where these issues have been studied based on the facts.

17.17.12.4002/212508. Поэзия Самеда Мансура. Поэт-гражданин. Аскерова Ядигяр. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.243-252. - рос. УДК 82-3=512. 162.
На початку XX століття талановитий поет, публіцист, драматург, актор-аматор Самед Мансур невтомно працював в ім'я прогресу національної культури. Ліричні та сатиричні твори колись "забутої" творчості поета складають основну тему цієї статті. Під час розкриття ідейно-художніх особливостей творів поета з'ясовуються причини заборони його творчості. Дослідження деяких сатиричних взірців із відомого вірша "Хепсі ренгідір" допомагають уявити його поетичну спадщину. У поезії Самеда Мансура не так часто зустрічаються ідеї тюркізму, але поет всією своєю суттю і мисленням був тюрком. Навіть ті, хто не знайомий з його життям, вважають, що він за свою пантюркістською діяльність став жертвою репресій 1937-го року. Поет уже в 1926-му році відкрито змалював, як антитюркська політика нового уряду, ідеологічний тиск зіштовхують націю на небезпечний шлях Турботи про прогрес азербайджанської мови, літератури й освіти, завдання боротьби проти спотворення релігійного світогляду були головним ідейно-тематичними ідеями творів Самеда Мансура. Майстер, що охопив розмаїті соціальні проблеми у статтях і фейлетонах, присвятив свій талант і свою дискурсивну практичну діяльність саме цій справі - служінню народу.

17.17.12.4003/212509. Творчество Низами в рецепции доктора Джавад Хейата. Азизага Байрам оглы Наджафзаде. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.252-258. - рос. УДК 82 - 3 = 512.162.
Основне наукове значення неодноразово опублікованої статті доктора Джавад Хейата "Тюркські слова в "Хамса"в донесенні до уваги літературної та наукової громадськості Ірану цього питання, вивченого в Азербайджані, що став причиною революції в думках тих, хто вважав Нізамі персом. Учений у своєму дослідженні цитував цінні думки відомих нізаміведов Гаміда Арасли, М.А.Расулзаде та інших спирався на тюркські літературні традиції Нізамі і використовував тюркську художню літературу та фольклорні матеріали. що показує достатньо використані поетом у своїх творах тюркських прислів'їв і приказок доктор Джавад Хейат вважає, що тільки цього достатньо для того, щоб сказати про глибоке знання Нізамі рідної мови і нашого фольклору, його душевної прихильності до тюркізмів. Таким чином, враховуючи вищевикладені міркування, можна сказати про те, що ця стаття Джавада Хейата ще раз вносить ясність у питання тюркизму в спадщині Нізамі і про його турецьке походження. На нашу думку, це дослідження є своєчасно написаним і дійшло до свого адресата твором.

17.17.12.4004/212510. Психологизм в творчестве А.П. Чехова и Джалила Мамедкулизаде. Тамам Исмаилова Али кызы. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.258-268. - рос. УДК 82 - 3= 512. 162.
Актуальность темы. Психологизм - особенность, отличающая самые глубокие литературные произведения и производящая наиболее сильное впечатление на читателя.

17.17.12.4005/212511. Жанрово-тематичне розмаїття творчості Дюли Ійеша. Зимомря О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.268-273. - укр. УДК 821.511.141 - 3.09 "19".
У статті висвітлюються шляхи образно-стильового наповнення жанрових різновидів і модифікацій в угорському письменстві XX століття на матеріалі прози Дюли Ійеша та Ласла Балли.

17.17.12.4006/212513. Роман "Идеал" в контексте современной литературной критики Иса Мугань (Гусейнова). Паниева Гюнель Салех гызы. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.284-290. - рос. УДК 82. -3=512. 162.162.
Народний письменник Іса Мугань (Гусейнов) є майстром слова, який вносив вагомий внесок у розвиток Азербайджанської прози, його твори перетворилися на прекрасні взірці поетики прози, важко представити нову Азербайджанську прозу без його текстів. В "Ідеалі" зустрічаються багато моментів, пов'язані з Південним Азербайджаном. Про це письменник Гамід Херісчі сказав: Іса Гусейнов у цьому творі про таємниці Південного Азербайджану написав приховано. Справжні реалії забуті. За його словами, таємниці Азербайджану не в Баку, а в Тебрізі. Однією із визначаючих цих таємниць була творчість письменника Сабір Ахмедлі; він у своєму творі "Заборонена гра" про це писав. Необхідно відзначити, що роман "Ідеал" Іси Мугань виник у вигляді художнього чуда. У творі йдеться про руйнування, стирання цільного світу - глобальної гармонії через якісь гріхи та спотворення.

17.17.12.4007/212515. Проблема развития постмодернистской прозы в литературной критике Азербайджана. Рагимова Эсмира. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.296-305. - рос. УДК 82 - 3= 512. 162.
Постмодерна проза Азербайджану отримала свою перепустку в життя дещо запізнившись, на порозі третього тисячоліття, точно так само, як і запізніле літературне тяжіння до неоромантизму, що виникло на початку XX століття. І це, незважаючи на те, що постмодернізм не є лише літературною подією, він широко використовується в різних сферах - психології, психоаналізі, філософії, архітектурі, театрі, кіно, живопису і т.д. Літературна критика відразу почала досліджувати це поняття, руйнує стереотипи традиційного мислення, намагається оцінити його місце і позицію в нашій літературі. Серед молодих письменників, у творах яких наявні елементи постмодернізму, виділяється Ильгар Фахмі. Вони розширюють поетику прози, як дедуктивним й історизм, новий погляд на історичний текст, використання сюжету і т.д., наближають його до постмодернізму. Прикладом постмодернізму можна вважати його твір "Лисиця Ченлібеля". Літературна критика, відразу ж оцінивши цю особливість творчості І.Фахмі, стала шукати в його текстах елементи постмодернізму. Критик А.Джахангір пише: "Автор, що задумав повість "Лисиця Ченлібеля" як постмодерністську деконструкцію народного епосу "Кероглу", зумів створити тонко вироблений дедуктивний твір".

17.17.12.4008/212616. Володимир Гнатюк на "перехресних стежках" української літератури. Куца О.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.6-12. - укр. УДК 821(091).
У статті узагальнено основні аспекти діяльності В. Гнатюка у царині української науки про літературу. Включення художнього досвіду фольклору у літературний процес кінця XIX-початку XX століття розглянуто у зв'язку з появою у ньому постаті В. Гнатюка. Підсумовано його внесок у розвиток літератури Закарпаття.

17.17.12.4009/212617. Фольклор як ідеологічний код художньої літератури (на матеріалі невольничої поезії Ігоря Калинця). Лановик М.Б. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.12-24. - укр. УДК 821(091).
Основна увага автора статті зосереджена на ідеї фольклору як специфічного ідеологічного коду літератури. Коротко окреслено проблему фольклорного підтексту в підневільних літературах, зокрема в епоху романтизму, а також його вияви в українській літературі початку ХХ століття, у творчості письменників -шістдесятників. У цьому ключі аналізуються поезії І.Калинця, зокрема збірки періоду ув'язнення. Розглядаються причини появи у творчості львівського автора специфічної мови-підтексту, а також різні площини фольклоризму: зв'язок поезії з системою народнопоетичних жанрів (календарної обрядовості, казок, легенд та ін.), особливості поетики, символіки, ритміки та ін. Автор пропонує багаторівневість прочитання аналізованих текстів, сприймання їх як певного національного ідеологічного коду.

17.17.12.4010/212618. Роль Володимира Гнатюка у формуванні українського казкознавства. Карпенко С.Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.24-29. - укр. УДК 821.161.2:398.21.
У статті узагальнено фольклористичну діяльність В. Гнатюка як казкознавця. Визначено напрями його досліджень такі, як: проблема класифікації народних казок; методика записування казкових фольклорних наративів; критерії укладання збірника казок; удосконалення тематики міжнародного сюжетного покажчика казок. Також звернуто увагу на сучасний стан українського казкознавства, його потенціал у вивченні традиційної культури та філософії народу. До актуальних питань напряму належить дотримання науковцями при укладанні збірників казок відповідного наукового апарату, запропонованого ще фольклористами початку ХХ ст.

17.17.12.4011/212619. / Голос В. Гнатюка в дискусії про літературну мову на початку ХХ століття. . // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.29-32. - укр. УДК 821(091).
У статті йдеться про питання, яке здавна хвилювало передових представників української літератури, культури і науки - необхідність унормування літературної мови й уніфікація (уодностайненє") правопису. В дискусії з цієї проблеми, яка розгорілася на зламі XIX - XX століть, узяв участь і В. Гнатюк. Висловлені ним думки залишаються актуальними і в наш час. Зокрема і в освітній сфері.

17.17.12.4012/212620. Питання мови у листуванні Володимира Гнатюка й Михайла Грушевського. Панчук Г.Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.32-35. - укр. УДК 811. 161. 2'372-112.
Стаття присвячена аналізу приватного листування В. Гнатюка та М. Грушевського. Попри різні особисті чи суспільні питання (оцінки творів художньої літератури, стосунки з редакторами та видавцями тощо) на сторінках листів, увагу привертає обстоювання В. Гнатюком питання функціонування рідної мови.

17.17.12.4013/212621. Фольклор Великого голоду: історіографія дослідження. Карбан А.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.35-41. - укр. УДК 821(091).
У статті пропонується історіографічний огляд вітчизняних студій, присвячених фольклору голодомору 1932 - 1933 рр. Виокремлено низку невирішених і суперечливих питань зі зазначеної проблематики та запропоновано стратегії їхнього з'ясування.

17.17.12.4014/212622. Абстрактні поняття ""добро і "зло" у лемківських піснях. Лісняк Н.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.41-46. - укр. УДК 81'373.7.
У статті розкриваються способи репрезентації абстрактних понять "добро" і "зло", описується їх вербалізація через словесне втілення, простежується їх емоційне насичення та образність. Джерельною базою наших студій стали відомі друковані збірники лемківських пісень. У народнопоетичній творчості лемків домінантою виступає спосіб опосередкованої маніфестації добра і зла, який полягає у тому, що усе позитивно оцінне - це добро, а усе негативно оцінне - зло. У статті зазначено, що поняття добра і зла своїми витоками сягають релігійних настанов, асоціативно пов'язаних з історією гріхопадіння. Поняття добра стосується позитивно конотованих сакральних образів, а поняття зла - негативно конотованих образів. З-поміж аналізованих пісенних текстів трапляються такі, що побудовані у формі моралізаторського навчання, життєвої мудрості, або як висновок-узагальнення. Морально-етичні категорії "добро" і "зло" є ідейним стрижнем усіх лемківських пісень.

17.17.12.4015/212623. Діалектизми в етнографічних описах роману Петра Шекерика-Доникового "Дідо Иванчік". Буда В.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.46-51. - укр. УДК 811. 161. 2'282.
У статті досліджено етнографічну діяльність Петра Шекерика-Доникового, його співпрацю з Володимиром Гнатюком. Акцентовано, що етнографічні описи посідають чільне місце в романі "Дідо Иванчік", а твір повністю написано діалектною мовою. З'ясовано, що у романі відображено увесь річний календарно-обрядовий цикл гуцулів, а використання діалектної лексики дозволяє більш яскраво змалювати життя, побут, традиції, вірування верховинців.

17.17.12.4016/212626. Смислотвірний потенціал драматичної поеми Лесі Українки "Одержима" в екстрополяції на постмодерну релігійну свідомость. Заоборна М.С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.59-65. - укр. УДК 821.161.2.
Розглянуто текст поеми в площині смислів, що відповідають духовним пошукам людства постмодерної епохи. Осмислено образи твору в проекції на типи духовності, в кожному з яких знаходить своє розв'язання проблема співвідношення людського й сакрального.

17.17.12.4017/212627. Національна парадигма інтерпретації "міфу про землю" українськими модерністами (Ольга Кобилянська, М.Яцків, М. Коцюбинський). Кушнір О.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.65-71. - укр. УДК 82.477.
У статті висвітлено специфіку інтерпретації "міфу про Землю" як одного з концептів українського національного буття. Обґрунтовано збереження традиційних світоглядних орієнтацій з особливою сакральністю Землі у творчості ранніх українських модерністів. Простежено зміни філософської парадигми світобачення О. Кобилянської, М. Коцюбинського, М. Яцківа як першооснови новаторських проблемно-тематичних та естетичних творчих пошуків.

17.17.12.4018/212628. Історіографічний аспект пресової сатиричної публіцистики Західної України 20 - 30-х років XX століття. Особа О.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.71-77. - укр. УДК 821.161.2.
У статті досліджено ідейно-тематичні і жанрово-стильові особливості гумористично-сатиричних жанрів української пресової сатири Галичини 20 - 30 -х рр. XX ст., зокрема, фейлетону, міні-фейлетону, памфлету.

17.17.12.4019/212629. Концепт душі в українських фольклорних снотлумаченнях кінця XIX - початку XX століття. Савицька Я.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.77-82. - укр. УДК 398.87:[159.963.38+801.73].
У статті розглядаються особливості концепту "душа" в українській снотлумачній традиції. Відзначено, що уявлення про душу та її зв'язок із сновидіннями реалізуються в різних сферах народної культури, зокрема в поховально-поминальному комплексі та неказковій снотлумачній прозі. На архівних матеріалах, етнографічних і фольклорних записах початку XX ст. та друкованих джерелах показано, що міфологічне сприйняття душі, перш за все, проявляється в корпусі мотивів, що стосуються її зовнішнього образу, втілення в тварину (мишу, собаку, кота, коня, вола, свиню), птаха (голуб), комаху (павука, метелика, муху, бджолу, комара). Спостереження над українським польовим снотлумачним матеріалом спростовує висновок культуролога Є. Рабіновича про апріорність тверджень Дж. Фрезера та Е. Тайлора, які стосувалися "мандрівки душі" у сні.

17.17.12.4020/212630. Історична проблема неволі в українській міфології (Сокіл і соколя). Шевчук Т.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.82-86. - укр. УДК 801.81:398 (=1612): 11.
У статті порушена історична проблема неволі, що є актуальною для українських народних дум, зокрема для т. зв. "невольницьких плачів". Дума "Сокіл і соколя" спонукала дослідників вийти за межі власне історичного простору: Ксенофонт Сосенко у монографії "Культурно-історична постать староукраїнських свят Різдва і Щедрого Вечера" (1928) запропонував релігійно-міфологічне тлумачення варіантів думи, розглянувши культ сокола у зв'язку з українськими традиціями колядування й щедрування. Сокіл - вище духовне єство, у світовій міфології пов'язане зі світлом (зокрема, з сонцем). Аналогія "сокіл - козак", а також "місяць - козак", що характерна для українського фольклору як цілого, своєрідно проявилася і в думі "Сокіл і соколя", створюючи її складну багатошарову структуру, втілюючи ідею незнищенності козацького духу.

17.17.12.4021/212635. Reflections on Identities in Andrzej Stasiuk's and Juriy Andruhovych's Travel Narratives. Weretiuk Oksana. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.104-111. - англ. УДК 821(091).
Метою даної роботи є порівняльний аналіз відображень національної та європейської ідентифікації поляків і українців в оповідях про подорожі Анджея Стасюка (I960-?) та Юрія Андруховича (в 1960-?), а саме в Dojczland (2007) і Таємниця (Замість роману) (2008). Польський та український письменники вивчали складний характер ідентичності в Центрально-Східній Європі, розглядали відносини між ідентичностями та історією, релігією, нацією і мовою, порівнюючи Схід і Захід. Обидва автори є прекрасними оповідачами, вони часто використовують нелінійні наративи; їх мова жива, точна, жвава у дотепності, іронічна, автоіронічна, парадоксальна і метафорична, повна еротичних зображень і дуже часто повна грубої лайки. їх знання історії, географії, політики і культури, здається, не суперечить навмисній вульгарності та плебейству. їх дві книги -подорожні нотатки Стасюка під назвою "Dojczland" і "Таємниця (Замість роману)" Андруховича являють собою приклад літератури подорожі, яка описує реальність Східної Європи та її відносини із Заходом. Оскільки вони належать до того ж покоління і того самого географічного регіону, Стасюк і Андрухович мають подібне бачення й аналогічну думку про Східну / Центральноєвропейську історію, на європейську інтеграцію і регіоналізм, але їх національні ідентичності, мовна самобутність, стилі оповіді і творчі методи відрізняються.

17.17.12.4022/212636. Єднання розбитого світу в літературній творчості еміграційних поетів Нью-Йорської групи. Карабович Тадей. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.111-116. - укр. УДК 821. 161. 2.
Стаття присвячується поверненню літературної творчості еміграційних поетів, об'єднаних у 1959 році у Нью-Йоркську групу, до літературного дискурсу України. У статті розглядається феномен групи з позиції історичнго розвитку на тлі її поетичних видань. Завдання статті полягає в тому, щоб дослідити та показати історію Нью-Йоркської групи як авторський творчий феномен, але в контексті часового становлення групи, з перспективи єднання розбитого світу на тлі бурхливих епох та цивілізації. Нью-Йоркськська група - це була в український літературі творча формація, яка живучи в еміграції, у США, Бразилії та Німеччині надихалася Україною та увійшла до канону української літератури другої половини XX ст. Це були Емма Андієвська, Роман Бабовал, Богдан Бойчук, Женя Васильківська, Віра Вовк, Патриція Килина, Олег Коверко, Юрій Коломиєць, Марія Ревакович, Богдан Рубчак, Юрій Тарнавський і Марко Царинник. На прикладі Нью-Йоркської групи протягом цілого творчого феномену видно зв'язок еміграційних творців з материком, їх ностальгію за рідною землею - названу Олександром Астаф'євом феноменом самосвідомості.

17.17.12.4023/212637. Художній наратив поетичних збірок Г.А.Мороза "Земля", "Замок дитинства мого". Апанович М.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.116-123. - укр. УДК 801: 82.
У статті проаналізовано поетичні збірки Мороза Геннадія Аркадійовича - "Земля" та "Замок дитинства мого". Творчість поета сповнена протиріч. З одного боку, читач знаходить у книгах поета глибокі філософські вірші, сповнені нетривіальної медитації та тонкого ліризму, а з другого - невдалі стильові експерименти, еклектизм мислення, безпідставний потяг до зображення абсурду, зухвалий антиестетизм, недбалість думки, невдалу "гру в слова" тощо.

17.17.12.4024/212639. Художній світ творів німецького та українського натуралізму. Кебало М.С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.128-137. - укр. УДК 82. 091.
У статті аналізується натуралістичний дискурс художніх творів українських та німецьких письменників у контексті розвитку європейської прози. Проаналізовано бориславські оповідання та повісті Івана Франка, жанрову матрицю новел, оповідань, повістей, в яких змальовано у натуралістичному дискурсі буття робітників та робітниць. Особлива увага приділяється наративній стратегії творів із життя інтелігенції.

17.17.12.4025/212640. Соціальний міф у п'єсі "Морітурі" Івана Багряного. Желновач А.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.137-144. - укр. УДК 821.161.2.

Об'єктом аналізу в статті є п'єса І. Багряного "Морітурі". Відзначається малосценічність п'єси та фактична відсутність на неї рецензій. Виділяються жанрово-стильові ознаки твору, що прописані у літературно-критичних джерелах, присвячених художній творчості письменника. Подано основні риси реалізму як домінантного мистецького напряму періоду існування Радянського Союзу; виділено основні ознаки "класичного міфу", що є основою "соціального міфу". Схарактеризовано символічні часово-просторові відношення п 'єси. Значне місце в роботі займає розгляд біблійних мотивів у драмі, їх інтерпретація відповідно до авторської концепції.

17.17.12.4026/212641. Екзистенційний вимір ранньої новелістики Олеся Бабія. Ленська С.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.144-149. - укр. УДК 821.161.2: 82-3.
У статті розкриті основні змістові й формальні аспекти ранніх збірок малої прози видатного західноукраїнського та еміграційного письменника Олеся Бабія "Шукаю людини" та "Гнів", які репрезентують екзистенційні мотиви життя і смерті, свободи, морально-етичного вибору, самотності, ворожості світу до людини тощо. Збірки були написані на початку 1920-х років і художньо відображують досвід автора, набутий на фронтах Першої світової війни та національно-визвольних змаганнь. Ці твори не лише моделюють "мінус-гармонію" ситуації катастрофічності війни, але й об'єктивно утверджують вічні цінності добра, правди і гармонії.

17.17.12.4027/212642. Критичні рефлексії І.Я. Франка у контексті літературних теорій Михайла Драгоманова. Куца О.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.149-154. - укр. УДК 821.161.2.09.
У статті розглянуто літературно-критичну діяльність І.Франка у контексті його листування з М.Драгомановим. Увиразнено актуальні проблеми франкознавства, які є важливими для вивчення Франкової концепції національної літератури, "франкізму" як самобутнього філософського світогляду.

17.17.12.4028/212643. Поезія Олени Теліги як художнє середовище націоцентричного сенсу. Писко Н.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.154-159. - укр. УДК 821.161.2.09.
У статті авторка досліджує поетичний феномен Олени Теліги - однієї із чільних представниць вісниківської течії у міжвоєнній літературі. Дослідниця звертається до герменевтичного осягнення націоцентричних вимірів смислового рівня аналізованих творів.

17.17.12.4029/212644. "Білі сонети" Д. Павличка: новаторство форми. Савчин Т.О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.159-166. - укр. УДК 801 82.
У статті висвітлюється яскравий етап сонетотворення Д.В. Павличка, формування теоретичних і практичних засад на прикладі циклу "Білі сонети". У контексті дотримування класичних традицій утверджується авторська форма та застосовуються новаторські елементи у структурі сонетної строфи.

17.17.12.4030/212645. Наративний дискукрс прози Елізи Ожешко. Ткачук М.П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.166-172. - укр. УДК 821.112.2.
У статті висвітлюється характер художніх шукань видатної польської письменниці Елізи Ожешко, проблематика її творів, новаторство, сюжетно-композиційна організація тестів. Досліджуються основні закономірності наративної організації реалістичного дискурсу творів митця. Особлива увага приділяється наративній структурі творів письменниці у моделюванні художньої картини світу. Аналізується ідейно-естетичні засади прози, внесок письменниці в розвиток художньої думки доби.

17.17.12.4031/212646. Маскулінні типи в Галичині другої половини XIX ст. та їх художня репрезентація у прозі Івана Франка. Шмега К.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.172-180. - укр. УДК 821.161.2 - 3.09.
У статті проаналізовано типи маскулінних персонажів у прозі Івана Франка як представників нових соціальних верств Галичини другої половини XIX ст. Серед найголовніших виокремлено маскулінні типи "реформатора", "бунтівника", "змарнованого чоловіка", "ділової людини". Встановлено їхню соціально-історичну та культурну ґенезу, показано художню типовість цих персонажів.

17.17.12.4032/212648. Жанрова модель містерії та "Великий льох" Т. Шевченка. Ткачук О.М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.184-190. - укр. УДК 821.2.
У статті досліджується інтертекстуальні зв'язки жанру містерії та поеми-містерії Т.Шевченка "Великий льох". Містерія виникла в античній літературі, поширилася як драматичне дійство в Середньовіччя. Інваріантна структура жанру вплинула на драматургію давньої української літератури та поеми європейських романтиків. "Великий льох" засвідчує творче переосмислення жанрової моделі містерії, яка відповідала творчим інтенціям поета.

17.17.12.4033/212649. Мемуарний літературний портрет у західноукраїнських спогадах першої половини XX століття: специфіка творення. Федунь М.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.190-196. - укр. УДК 821.161.2:821: 2.
У статті йдеться про особливості творення мемуарно-літературного портрета в Західній Україні першої половини XX століття. На прикладі мемуарних портретів галицьких і буковинських авторів Вільде, Дучимінської, Кисілевської, Кудерни, Сімовича та інших розглядається специфіка творення цього різновиду споминів.

17.17.12.4034/212650. "Між нами антагонізм двох культур, а надто конкуренція…" (Наталія Кобринська та Михайло Павлик: діалектика особистого й творчого). Швець А.І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.196-203. - укр. УДК 821.161.2 - 6.09.
У статті на основі епістолярного матеріалу та спогадів сучасників проаналізовано головні аспекти життєтворчих взаємин Наталії Кобринської та Михайла Павлика: лінію інтимно-приватних стосунків, співучасть в галицькому жіночому русі, видавничу діяльність, партійно-радикальний зв'язок. Простежено характер й причини конфліктності в їхніх взаєминах (ідеологічні, світоглядні, літературно-естетичні, приватно-особистісні).

17.17.12.4035/212652. "Кітабі Деде горгуд": очима російських дослідників. Джафарова Фахрия, Джаббарлы Алекбер. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.209-212. - укр. УДК 821.113.5-312.1.09" "20".
Стаття присвячена героїчному епосу азербайджанського народу "Кітабі Деде Горгуд". У ній аналізуються дослідження європейських і російських сходознавців.

17.17.12.4036/212653. Радість пізнання як смислова константа роману Юстейна Ґордера "Світ Софії". Кохан Р.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.212-217. - укр. УДК 821.113.5 - 312.1. "09" "20".
Якщо XX століття постало як складна мозаїка суспільних, світоглядних, системоутворювальних модифікацій і трансформацій, як зміни векторів філософського світобачення та світо осмислення, то XXI ст. у візіях авторитетних науковців є незмінно позитивним, хоча із подекуди скептичним забарвленням. Вивчення "мега-явищ" в інструментарії природничих наук, інтерес до неспостережуваного, акцентування на множинності експериментальних досліджень та гіпотетичності наукового знання становили головні характеристики некласичної філософії початку XX століття. Однак науковці твердять про "завершення ери", що відкриває новий горизонт пізнання світу, його сприймання, вибудови аксіологічної парадигми, переосмислення традиційних категорій, уведення їх в новітню систему людинознавства та людинорозуміння. Саме тут у художньому просторі роману сучасного норвезького письменника Юстейна Ґордера можемо закорінити досить важливі естетичні позиції, з яких література здобувається на ново/пере/про-читання та інтерпретацію.

17.17.12.4037/212655. Війна як театр абсурду в творах Вольфганга Борхерта. Притолюк С.А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.223-228. - укр. УДК 82. 436 - 31.
Стаття присвячена дослідженню творчості німецького письменника Вольфганга Борхерта -представника так званої "літератури руїн" ("Trummerliteratur"). Увага зосереджена на антивоєнній тематиці творів письменника. Підкреслюється автобіографічний характер текстів автора, котрий був безпосереднім учасником подій Другої світової війни. У статті акцентується, що завдяки особливій наративній стратегії та неповторній експресіоністичній манері письма Борхерту вдалось розкрити абсурдність воєнних конфліктів, експлікувати сутність війни як безглуздого масового вбивства.

17.17.12.4038/212657. Взаємодія мовностильових концептів у поезії Т.С. Еліота. Науменко Н.В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №44, С.231-241. - укр. УДК 821.161.2-1.09.
У статті проаналізовано специфіку мовностильового оформлення модерністського вірша, представленого "Чотирма квартетами" Т.С. Еліота. Показано, що, ведучи діалог із логікою, культурою, світосприйняттям, смаками, емоціями та ідеями, автор іноді погоджується, а іноді й сперечається з ними. Але загалом цей прийом робить ліричне або ліро-епічне висловлювання не лише складним, "інтелектуалізованим" за рахунок уведення цілої мозаїки наукових термінів, міфологем і філософем, а й поліфонічним, відкритим до сприйняття нашого сучасника в умовах розвитку "інформаційного суспільства".

17.17.12.4039/212723. Богословсько-полемічний трактат Стефана Яворського "Знаменія пришествія антихристова…" в контексті літератури барокової доби. Борисенко К. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.19-29. - укр. УДК 821.161.2-96 -97.0915 17: 821.161.1:27-285.4.
У статті йдеться про історію розвитку жанру богословсько-полемічного трактату в українській літературі XVII - XVIII ст., зокрема, про дискусію між православними авторами та представниками "старої віри". На матеріалі трактату "Знаменія пришестія антихристова…" Стефана Яворського показано характерні стилістичні особливості жанру.

17.17.12.4040/212724. Татарські та шведські мотиви в народній топонімічній прозі Західного Полісся. Шкляєва Н. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.30-39. - укр. УДК 821.161.2.
У статті виявлено реалізацію військових мотивів у народній топонімічній прозі Західного Полісся. Встановлено, що татарські та шведські мотиви досить поширені в топонімічних переказах регіону. Ці перекази дуже важливі для дослідження військових дій на території Західного Полісся. Багато зразків західнополіської топонімічної прози підтверджують, що цей регіон був осередком військових дій під час монголо-татарської навали та російсько-шведської війни. Зразки топонімічної прози з татарськими та шведськими мотивами мають здебільшого інформативний характер. Окрему підгрупу в топонімічній прозі з татарськими та шведськими мотивами становлять твори, в яких відтворюється побут ворогів.

17.17.12.4041/212725. Мала проза Ігоря Костецького: етичний аспект. Соловей О. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.40-59. - укр. УДК 821.161.2-5.
Стаття присвячена осмисленню художньої прози Ігоря Костецького, одного з корифеїв рафінованої української еміґрації другої половини XX ст., в аспекті відчитування в його творах високої етики, яка акумулює незникомі загальнолюдські цінності. Постать І. Костецького, крім того, вбирає в себе більш широку проблематику, пов'язану з непростими умовами життя та діяльності української еміграції. В художній прозі І. Костецького 1940-х років вимальовується складна й кропітка щоденна праця людини, залюбленої в національну та світову культуру; людини, яка не мислила себе поза високою культурою модернізму й самовіддано працювала на остаточне вивершення модерністичного канону вітчизняної літератури та культури загалом.

17.17.12.4042/212730. Символіка роману Миколи Хвильового "Вальдшнепи". Тарасенко В. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.116-124. - укр. УДК 821.161.2.
У статті здійснено прочитання символіки роману Миколи Хвильового "Вальдшнепи". З'ясовано, що вальдшнеп у романі символізує людську беззахисність і водночас підступність, через яку герой потрапляє в пастку. Багатозначність символу надає роману поліфонії. У статті виявлено, що символіка вальдшнепа стає ключем до інтерпретації твору, поглиблює його підтекст, призводить до різночитання образів.

17.17.12.4043/212731. Шевченкіана Василя Стуса. Тарнашинська Л. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.125-136. - укр. УДК 821.161.2-1.09.
У статті розглядається поезія В. Стуса, яка містить як візуалізацію образу Т. Шевченка, так і апеляції, цитації, алюзії до його творчості. Аргументується теза, згідно з якою В. Стус постійно перебував у мисленнєво-мовленнєвій стихії Шевченкового слова, що доводить також його епістолярій, роздуми над психологією творчості Шевченка періоду заслання. Широко представлено погляди на цей аспект Стусової творчості провідних українських літературознавців.

17.17.12.4044/212732. Архетип "Бога-матері" в ліриці В. Стуса. Нестелєєв М. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.137-145. - укр. УДК 821(091).

У статті аналізується провідний синкретичний архетип у ліриці В. Стуса - архетип "Бога-матері". Досліджено спільну для його текстів тематику теодицеї, материнського комплексу, поєднання язичницького світогляду з християнським. Визначено особливості ідейного та структурного розмиття меж між образами Бога, матері й України та прояснено авторську мету звернення до цих образів у контексті шістдесятництва та постмодернізму.

17.17.12.4045/212733. Микола Костомаров у поетичній рефлексії Василя Стуса. Просалова В. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.146-157. - укр. УДК 82.091.161.2:82-1.
У статті виявлено особливості рецепції Василем Стусом постаті визначного історика і письменника XIX століття - Миколи Івановича Костомарова. Акцентується неоднозначність оцінки його дій поетом, засуджується виявлена ним слабкість духу. Встановлено, що у В. Стуса домінує шанобливе ставлення до попередника. Поєднанням віршів у цикл поет створює цілісне уявлення про Костомарова як людину і творчу особистість.

17.17.12.4046/212734. Інтратекстуальна поетологія "Листів у вічність…" В. Стуса. Бердник О. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.158-171. - укр. УДК 821.161.2.Стус:82:176.
Стаття присвячена іманентному аналізу книги В. Стуса "Листи у вічність", упорядкованої його сином Дмитром. Приділено увагу можливості застосування онтологічно орієнтованого підходу під час іманентного аналізу. Розглянуто образи-емблеми, зокрема такі, як зимові дерева та сон, і з'ясовано властиву їм усім певну закономірність - своєрідний вихідний смисл, що полягає в поверненні до справжнього життя крізь смерть.

17.17.12.4047/212736. Художнє осмислення смерті в ліриці Василя Стуса (на матеріалі "Таборового зошита"). Урсані Н. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.181-189. - укр. УДК 82.312.2.
Стаття присвячена проблемі художнього осмислення смерті в ліриці Василя Стуса. У статті досліджується мистецька реалізація духовних пошуків ліричного героя. Відчуження від матеріальних благ земного світу, розуміння важкої долі, осмислення життя як мучеництва - це ключові мотиви лірики поета.

17.81 Допоміжні літературознавчі дисципліни

17.17.12.4048/205898. Гіпертекст як засіб творення нелінійного постмодерністського письма. Готько О., Чайковська О., Наливайко Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.103-108. - укр. УДК 801.8:003.
У статті розглядається концепція гіпертексту і його історія, описується історія гіпертексту в порівнянні з традиційним текстом, пропонуються критерії для лінгвістичного аналізу гіпертексту.

17.17.12.4049/210059. Засоби вираження числового значення у російському і французькому художньому тексті (на матеріалі "Одеських оповідань" Ісаака Бабеля). Половинко О.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1), С.44-53. - рос. УДК 811.161.1+811.133.1]'367.627.
Здійснено порівняльний аналіз лексичних та надлексичних одиниць з кількісним значенням, вилучених з російського та французького варіантів "Одеських оповідань" Ісаака Бабеля. Встановлено, що основними показниками як точної, так і неточної кількості у художньому тексті є числівники та різного роду нумеративні конструкції; кількісну семантику виражають слова, що вказують на ступінь прояву ознаки, поширення тієї чи іншої дії, сталі та оригінальні авторські вислови.

17.17.12.4050/210137. Штучна мова лаадан як мовний експеримент у художньому тексті. Стражева М.А. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2), С.119-125. - укр. УДК 811.929.
Розглянуто історію виникнення, особливості текстуального втілення і специфіку функціонування штучної мови лаадан у романі С. Х. Елджин "Native Tongue". Проаналізовано співвідношення лаадану з гіпотезою Сепіра-Ворфа.

17.17.12.4051/210150. Інтертекст та множинність інтертекстуальних кодів романтичного тексту (роздуми з приводу "Структури художнього тексту" Ю. М. Лотмана і "Палімсесту" Ж. Женетта). Жужгіна-Аллахвердян Т.М. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3), С.36-40. - рос. УДК 811.133.1.81'42.
Розглянуто особливості функціонування та художньої трансформації інтертексту та інтертекстуальності у французькій літературі XIX ст. Романтичний текст досліджено як архетипний міфопоетичний дискурс у світлі сучасних ідей та методологій XX ст., а саме: в постмодерністській наративній традиції Ж. Женетта та за допомогою структурно-парадигматичного методу Ю. Лотмана.

17.17.12.4052/210281. Вербалізація концепту бібліотека в російському художньому тексті. Панченко О.І. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22, С.105-110. - рос. УДК 811.161.
Розглянуто поняття художнього концепту на прикладі концепту БІБЛІОТЕКА. Досліджено лінгвостилістичні та аксіологічні особливості вербалізації зазначеного концепту в російському художньому тексті. Визначено, що типовими фреймами для концепту БІБЛІОТЕКА можна вважати такі, як приміщення, зібрання книг, зібрання людей. Встановлено, що серед стилістичних засобів найпоширенішими є епітети та уособлення; із аксіологічного погляду концепт є амбівалентним.

17.17.12.4053/211095. Иллюзия деконструкции: применение деконструкции к эссе Жака Деррида "Вокруг Вавилонских башен". Балаклицкий М.А. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55, С.30-36. - рос. УДК 1(091).
Дана стаття є спробою осмислити деконструкцію як спосіб прочитання тексту. Автор пропонує застосувати деконструкцію до есе Жака Дерріда "Навколо Вавилонських веж". На підставі даного теоретичного та лінгвістичного досвіду робляться висновки про те, що деконструкція не здатна зруйнувати бінарні ієрархічні протилежності, що існують у тексті.

17.17.12.4054/212389. Замовчування у художньому тексті: особливості використання (на матеріалі української прози початку XXI століття). Бачкур Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.18-25. - укр. УДК 801.8:82:316.77.
У статті основну увагу зосереджено на особливостях використання замовчування у різних мовленнєвих ситуаціях, зображених у художньому тексті. Проаналізовано основні складники спілкування, чинники, що зумовлюють замовчування в комунікації. Розглянуто умови, характер використання замовчування у художньому тексті початку XXI століття.

17.17.12.4055/212418. Імпліцитність неповноскладних і повноскладних речень української мови (на матеріалі художніх текстів Бориса Харчука). Невідомська Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.183-188. - укр. УДК 81' 367. 335. 3.
У статті висвітлено питання синтаксичної імпліцитності, проаналізовано прості неповно складні й різнотипні повно складні речення, функціонування яких у Харчукових текстах демонструє властиву їм імпліцитну предикативність. Розглянуто також зафіксовані у його творах незавершені висловлення з притаманною їм імпліцитністю.

17.17.12.4056/212426. Жіночі особові найменування у текстах українських народних казок. Редьква М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.221-226. - укр. УДК 811.161.2:373.2.
У статті проаналізовано жіночі особові найменування, зафіксовані у текстах українських народних казок, зібраних та записаних у різних ареалах - від Чернігівщини до галицької Лемківщини. Досліджено функціонування апелятивних та власних назв. Здійснено порівняльний аналіз номінації, зумовлений іншомовними впливами.

17.17.12.4057/212434. Семантична наповнюваність загально оцінних номінацій "хороший" ("гарний") / "поганий" у мовленнєвих актах художнього тексту. Соловій У. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24), С.266-270. - укр. УДК 811.161.2'371.
У статті розглядається семантична наповнюваність загально оцінних найменувань "хороший" ("гарний") / "поганий" в окремих мовленнєвих актах художнього тексту; описується їхня прагматична зумовленість певними комунікативними ситуаціями й відповідним контекстом; репрезентується функціональність представлених номінацій шляхом реалізації ними процесів кваліфікації, заміщення та конденсації змісту й семантики як окремих висловлювань, так і тексту в цілому.

17.17.12.4058/212506. Словесно-поетична образність художнього тексту: дискурс авторської рефлексії. Свинцова І., Зимомря О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.228-235. - укр. УДК 801.1.631.5:82.0-1.
У статті здійснено спробу проаналізувати словесно-поетичну образність художнього тексту, що у семіотичному просторі містить приховані смисли крізь призму імпліцитної інформації.

17.17.12.4059/212583. Теорія схем як інструмент дослідження гумору в наративах крупних форм. Найдіна Є.С. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.156-161. - укр. УДК 808.73.
Статтю присвячено дослідженню гумористичних фрагментів у наративах крупних форм. Для досягнення цієї мети використовуються основні положення Теорії схем, за допомогою якої аналізуються такі наративи. Головною тезою цієї теорії є вплив фонових знань читача на сприйняття та розуміння нової інформації, отже в статті описується процес взаємодії інформації в нарративі та фонових знань читача, а також вплив таких знань на розуміння гумору, інкорпорованого в наратив.

17.17.12.4060/212676. Референційний статус суб'єкта-джерела страху в українських текстах літератури жахів. Сазонова Ярослава. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25), С.89-95. - укр. УДК 8142.
Стаття присвячена проблемі взаємодії екстралінгвальних факторів і мовного втілення інтенції автора у творенні текстів жахів в українській мові. Застосування комплексного підходу до вивчення емотивної надбудови тексту дозволяє виявити особливості референції і вираження суб'єктів-джерел страху та їх прагматичне навантаження в текстах цього жанру. Основою вивчення цього явища став прагматичний підхід, який, із залученням елементів контекстологічного і семантичного методів аналізу, дозволив розробити класифікацію психологічних основ референції в текстах жахів, а також виявити її особливі типи. Основним теоретичним узагальненням став висновок про те, що емотивна надбудова текстів жахів базується на алогізмі вигаданого світу, що сприяє створенню страхітливої атмосфери; у свою чергу, алогічність створюваного вигаданого світу вимагає регулярної функції логічного заперечення пропозитивної основи речень. Здійснений аналіз окреслює широку перспективу подальших наукових пошуків як у межах однієї мови, так і в порівняльному аспекті.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.07 Теорія і методологія мистецтва і проблеми мистецтвознавства

18.17.12.4061/211017. "Рефлексивний модерн" у мистецтві, "новий реалізм" та "конститутивні зміщення" у складі мистецької "механіки". Голубенко О.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.68-76. - укр. УДК 116:130.2:7.01.
Ключові тенденції в актуальному мистецькому просторі є досить цікавими не тільки своїми результативними формами, але й у якості об'єкту для загальної теоретичної діагностики щодо їхньої сутності, причин та можливих трансформаційних траєкторій. Ці процеси цілком можуть трактуватися як відображення глобальних соціокультурних зрушень сучасності, що реалізують дигресивний за формою та загальною інтенцією рух. Послідовна експлікація базисних положень відповідних теорій Ф. Джеймісона, Г. Леманна та Г. Блума надає водночас і варіант заперечення цього припущення, і контури можливого теоретичного обґрунтування такої точки зору.

18.17.12.4062/211142. Явище переодягання: на зламі цінностей. Рябокляч В. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.64-74. - укр. УДК 316.473:316. 663.
У статті розглядаються гендерні процеси, які передаються засобами мистецького втілення, обираючи таку форму, як комічне. Аналізуються декілька аспектів розгляду комічного та робиться висновок щодо недостатності власне такого підходу. Комічне не

передає, а швидше ретушує сутність гендерних процесів. Обрання ж комічного виразником певних тенденцій може розглядатись як спроба закріпити гендерну нерівність. Проте, водночас такий вибір є свідченням того, що комічне - це останній прихисток застарілих цінностей.

18.17.12.4063/212546. Архетипи Інтернету в контенті сучасного культурного поля України. Куліш О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.208-215. - укр. УДК 572.026(477):004.77[004.932]+7.031 7.032.
У статті досліджено вітчизняну зону Інтернету методом діалектичного аналізу веб-зображень сайтів, порівняння їх з артефактами первісної культури і прикладами древнього мистецтва. Розглянуто стан сучасного інформаційного поля українського суспільства за відбірним принципом вживаності архетипів як засобу впливу на колективне підсвідоме. Охарактеризовано проблему співвідношення фізіологічних архетипів та архетипів культурних у рефлексії динамічних змін Інтернет-ресурсів України.

18.09 Історія та сучасний стан мистецтва, мистецтвознавства та художньої критики

18.17.12.4064/212514. Летописец Азербайджанського искусствоведения. Аличева Парвана. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №43, С.290-296. - рос. УДК 82 - 3= 512. 162.
Стаття присвячена творчості професора Мурсал Наджафова - ученого, з ім'ям якого зв'язано становлення професійного мистецтвознавства Азербайджану, вивчення та пропаганда історії розвитку образотворчого мистецтва країни. Наукова діяльність вченого, який стояв біля витоків формування цього напрямку науки, пов'язана з дослідженням творчої спадщини цілої низки вітчизняних митців. У наукових дослідженнях ученого знайшли відображення практично всі види, всі жанри образотворчого мистецтва.

18.15 Організація і управління в галузі мистецтва

18.17.12.4065/209781. Сучасний стан та проблеми розвитку мистецтва в Україні: теоретико-правовий аспект. Шестак В.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2015, №9-10, С.71-85. - укр. УДК 342.745.
Стаття присвячена сучасному стану мистецтва в Україні та проблемам адміністративно-правового забезпечення його розвитку. Процес розвитку суспільних відносин в нашій країні передбачає опосередкування його правовими засобами, призначення яких - сприяти здійсненню цього розвитку на ґрунті права. Культура як особливе явище людської цивілізації є одним із головних чинників, що визначають духовний розвиток нації, виступають показником самобутності, сприяють становленню й розвитку правової демократичної держави, побудові в країні громадянського суспільства. При цьому культурна функція як вид діяльності держави, її органів та інших уповноважених суб'єктів, що спрямована на підтримку реалізації приватними особами їх духовних (нематеріальних) інтересів, виступає окремим об'єктом регулюючого впливу з боку адміністративного права. Реалізація цією галуззю своєї ролі щодо культурної функції пов'язується із її системним впливом на відповідні суспільні відносини в цій сфері, що відбувається завдяки тим правовим явищам, які утворюють механізм адміністративно-правового забезпечення. Необхідним є подальша розробка та реалізація державної політики у галузі мистецтва, що передбачає деталізацію положень чинного Закону України "Про культуру" у інших законах та підзаконних нормативно-правових актах: більш чіткого та повного закріплення потребує система органів управління культурою та організація взаємодії між ними; окремої уваги заслуговує вирішення питання матеріальної підтримки та фінансового забезпечення культури.

18.31 Образотворче мистецтво

18.17.12.4066/205636. Геометрія в живописі. Заїка О., Конопля В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.77-81. - укр. УДК 372.
У статті розкрито питання використання геометрії в живописі. Розглянуто і прокоментовано приклади творів живопису ("Джоконда", "Побиття немовля", "Таємна вечеря" та ін.) які побудовані на законах геометрії, таких як: золотий перетин, симетрія. Обґрунтовано доцільність використання цього матеріалу на позаурочних математичних заходах для підвищення інтересу учнів до вивчення геометрії.

18.17.12.4067/210791. Феномен К. Малевича (культурологічний погляд). Анучина Л.В., Грицаненко В.Г. // Вісник Нац. ун-ту "Юридична ак-мія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31), С.139-149. - укр. УДК 008:75.01.
Зроблено спробу з культурологічних позицій проаналізувати творчість К. Малевича та міф його художнього твору "Чорний квадрат". Надана власна оцінка К. Малевичем своєї творчості, розкрито його визначення сутності супрематизму. Визначено ставлення митця до колег-сучасників та художників минулого. Наголошено, що мистецькі проекти К. Малевича, його філософсько-теоретичні позиції більш пов'язані з кінцем культури, аніж з її досягненнями. Автори говорять про те, що "Чорний квадрат" можна оцінити як "мертовну чорноту великого ніщо".

18.17.12.4068/212538. Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю. Мельник О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.157-161. - укр. УДК 766+004.92 +371.672.2.
У статті досліджено сучасну книжкову ілюстрацію та особливості її виконання з використанням комп'ютерної графіки. Розглянуто питання технічних особливостей роботи з комп'ютерною графікою, зокрема акцентовано увагу на сучасній тенденції нефотореалістичної візуалізації в ілюструванні та пошуку унікальної авторської мови.

18.17.12.4069/212539. Художній аналіз декоративно-орнаментального малярства петриківки XX століття (за приватними збірками петриківського розпису Володимира Падуна та Андрія Пікуша). Половна-Васильєва О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.162-167. - укр. УДК 745.5(477.63).
У статті висвітлено мистецтвознавчий аналіз творів декоративно-орнаментального малярства збережених приватних колекцій В. Падуна та А. Пікуша. Проведено характеристику творів за авторами; простежено художні зміни в творах щодо історичних та соціокультурних впливів; розглянуто виразні художні засоби, композиційну побудову, прийоми і засоби, авторський стиль. Визначено жанри петриківської мальовки Н. Білокінь, О. Пилипенко, П. Павленко, засоби художньої виразності, розібрано

композиційну та колористичну побудову творів. Означено три напрямки петриківського мистецтва, що об'єднують творчість трьох майстринь.

18.17.12.4070/212540. Мистецько-педагогічна діяльність Адальберта Ерделі та Йосипа Бокшая і їх вплив на формування творчої особистості Золтана Шолтеса. Штець В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.167-172. - укр. УДК 75.03+7.07-05(477.87).
У статті розглянуто педагогічну та творчу діяльність видатних майстрів закарпатської школи живопису А. Ерделі та Й. Бокшая у контексті їх впливу як на становлення самої школи, так і на формування творчої особистості Золтана Шолтеса. Проаналізовано особливості художньої мови З. Шолтеса, виявлено основні риси його творчого методу.

18.17.12.4071/212541. Стилістика ранньохристиянських катакомб у сучасних розписах нижніх храмів: порівняльний аспект творчості іконописців. Рудич А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.172-177. - укр. УДК 7.046.3.
У статті досліджено стилістичні особливості ранньохристиянських розписів у порівнянні з сучасними стінописами нижніх храмів, що за специфікою художнього оформлення близькі до катакомбного вирішення. Розглянуто, наскільки можливе поєднання мистецтва різночасових культур при розробці системи розпису нового пам'ятника. Охарактеризовано художні тенденції в оздобленні нижніх храмів Росії та України початку XXI ст.

18.17.12.4072/212543. Купецький та міщанський портрет Слобожанщини та Полтавщини кінця XVIII - початку XX століття. Хоменко К. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.183-192. - укр. УДК 75.041.5.
У статті представлено результати дослідження феномену купецького та міщанського портрета на територіях Слобожанщини й Полтавщини. Наведено результати мистецтвознавчого дослідження у контексті європейських впливів на купецький і міщанський портрет регіонів. Охарактеризовано особливості використання атрибутів, костюма, композиційних і технічних особливостей у портретах Слобожанщини й Полтавщини. Розкрито особливості побутування явищ купецького й міщанського портрета на даних територіях із уточненням часових меж існування кожного із них.

18.17.12.4073/212544. Архетипи ідеального довкілля в українському пейзажі XIX століття. Лотоцька В. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.192-201. - укр. УДК 7.047"18".
У статті розглянуто образ ідеального довкілля в українському пластичному мистецтві XIX ст. шляхом виокремлення та аналізу архетипових образів у творах пейзажного жанру. Охарактеризовано систему образів культурного ландшафту з точки зору відображення в них українського просторового архетипу. Встановлено, що образне втілення національної самосвідомості відіграло ключову роль у формуванні ідеального образу довкілля у пейзажних творах українських митців XIX ст.

18.17.12.4074/212545. Ленд-арт, як стимул появи нових тенденцій у ландшафтному дизайні. Кохан Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.201-207. - укр. УДК 7.038.541.
У статті досліджено базові приклади ленд-арту та ландшафтного дизайну, які дозволяють проаналізувати цінність експерименту, здійснюваного художниками ленд-арту, і побачити можливість подальшого розвитку ідей у масштабі міського середовища. Виділено дві тенденції в розвитку ландшафтного дизайну (геопластичну трансформацію ландшафту і зміну контексту промислового середовища (редімейди в ленд-арті)). Знайдено прийоми, які застосовувалися художниками в артефактах ленд-арту й отримали свій розвиток у практиці ландшафтного дизайну.

18.17.12.4075/212547. Творчість прикарпатського художника-графіка Остапа Гнатюка: синтез традицій та інновацій. Максимлюк І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.216-223. - укр. УДК 7.071.1:76 (477.86).
У статті розглянуто творчість івано-франківського графіка Остапа Гнатюка. Визначено основні чинники, що зумовили сюжетно-тематичну спрямованість, художньо-композиційну характеристику робіт художника та їх зв'язок з народним мистецтвом. Акцентовано увагу на аналізі графічних робіт митця 1960-1970-х років як періоду активних пошуків самовираження та ідентифікації.

18.17.12.4076/212548. Особливості використання рисунку та анімації у відеоіграх. Маренич Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.224-231. - укр. УДК 7.072.2:791.28:004.9.
У статті досліджено особливості використання рисунку та анімації у відеогрі. Хоча рисунок не є основною лінією у розвитку відеоігор, він займає міцне положення у окремих нішах, серед яких найбільш помітними є жанри квесту, платформеру, стратегії, RPG, екшен, візуальні новели, браузерні й мобільні ігри. Проаналізовано впливи рисунку на гру, від анімаційної стилістики у дизайні персонажів, до структури ігрових рівнів та композиції сцен.

18.41 Музика. Музикознавство

18.17.12.4077/203974. Інструментальна (гітарна) освіта як об'єкт наукового дослідження. Коваленко А.С. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55), С.221-230. - укр. УДК 780:378(477).
У статті здійснено теоретичний аналіз поняття інструментальної (гітарної) освіти шляхом вивчення й узагальнення ключових категорій теорії педагогіки: освіта, мистецька освіта, музична освіта та інструментальна освіта. На підставі аналізу їх змісту, поданих у довідково-енциклопедичній, навчально-методичній та спеціалізованій літературі, з'ясовано, що увага вітчизняних науковців сфокусована на визначенні основних категорій теорії педагогіки, проте зміст поняття інструментальної (гітарної) освіти залишаються не визначеним, що й зумовило вибір теми власного теоретико-педагогічного проекту.

18.17.12.4078/205460. Науковий доробок Стефанії Павлишин в соціокультурному просторі України. Філоненко Л., Німилович О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.21-24. - укр. УДК 78.072(477)(092).
У статті висвітлено зміст і роль нового видання бібліографічного довідника, присвяченого доробку видатної вченої-музикознавця Стефанії Павлишин, у якому вона постає у своїх працях і висловах сучасників. Стаття покликана для ширшого розповсюдження праці в Україні та за кордоном як важливого чинника в забезпеченні інформаційних потреб мистецтвознавців.

18.17.12.4079/205461. Робота над музичним образом в контексті початкового навчання гри на баяні-акордеоні: методичний аспект. Салій В., Душний А. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.30-36. - укр. УДК 786.8:37.036.
У статті проводиться ґрунтовний аналіз методичного аспекту роботи над музичним образом на початковому етапі навчання гри на баяні-акордеоні. На основі праць педагогів-практиків Ю. Акімова, Л. Колесова, А. Мірек, М. Оберюхтин, І. Пурица ми розкриваємо різновекторні сторони означеного феномену крізь призму наочності, констатуємо його значимість в процесі виховання особистості музиканта та формування його професійної вправності.

18.17.12.4080/205478. Модернізація загальної музичної освіти в Україні на початку XXI століття. Медвідь Т. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.113-117. - укр. УДК 78.01.001.76(477)"21".
У статті висвітлено передумови та процес модернізації загальної музичної освіти в Україні на початку XXI століття.

18.17.12.4081/205481. Вокально-хорова творчість галицьких композиторів для дітей кінця XIX - поч. XX ст.: педагогічний аспект. Добуш Ю., Турянський П. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.127-131. - укр. УДК 78.071.1(477.83)(091)"1819":784.6.
Розбудова української школи, виховання національно свідомого і духовно багатого підростаючого покоління неможливе без урахування педагогічного досвіду минулого (зокрема регіонального), його грунтовного і об'єктивного вивчення. З огляду на це, важливе значення має вивчення педагогічної спадщини видатних галицьких композиторів кінця XIX - початку XX століття, яка відіграла значну роль в розвитку музичної освіти і виховання України.

18.17.12.4082/205482. Оксана Петрусенко в житті й на сцені. Щурик Б. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №1(132), С.132-137. - укр. УДК 7.071.2(477)(092)" 1900 1910".
Стаття присвячена аналізу життєвого і творчого шляху та видів діяльності видатної української співачки І половини XX ст. Оксани Петрусенко оглядово окреслено репертуар співачки.

18.17.12.4083/205644. Вокально-методичні принципи практичної діяльності П.Р. Колбіна. Турянський П. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.117-121. - укр. УДК 78.07.
У статті висвітлюється вокально-методична діяльність П.Р. Колбіна, одного з провідних педагогів класу вокалу Львівського музичного училища імені С. Людкевича, узагальнюються вокально-методичні засади принципи та методи виховання співака.

18.17.12.4084/205645. Михайло Вербицький в публіцистичній оцінці Кирила Студинського. Молчко У. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.121-124. - укр. УДК 78.03.
Дослідження розглядає маловідомий публіцистичний матеріал Кирила Студинського про українського композитора Михайла Вербицького, що був опублікований на сторінках журналу "Наша культура" на початку XX сторіччя.

18.17.12.4085/205646. Зенон Антонішак - композитор, педагог, митець (до 80-річчя від дня народження). Гушоватий П. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.124-128. - укр. УДК 78.07U(477)(092).
Стаття містить матеріали про відомого на Прикарпатті самодіяльного композитора, хорового диригента, педагога Зенона Петровича Антонішака.

18.17.12.4086/205647. Мистецька діяльність Стефанії Нагірної у контексті вокального мистецтва України та діаспори. Кліш І. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.128-132. - укр. УДК 78.071.2(477)(092).
Стаття присвячена висвітленню виконавсько-вокальної, педагогічної, журналістської та громадської діяльності Стефанії Нагірної - малознаної представниці музичної культури української діаспори.

18.17.12.4087/205648. Curriculum vitea маестро Івана Гамкала (з нагоди 75-річчя від дня народження). Михаць М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.133-139. - укр. УДК 78.071.2(477)(092).
У статті розкрито основні хронологічні елементи життя і творчості народного артиста України, диригента Національного театру опери та балету імені Тараса Шевченка, педагога, культурно-громадського діяча, члена президії Європейської академії музичного мистецтва (Відень, Австрія), члена-кореспондента Національної академії мистецтв України, професора Івана Дмитровича Гамкала.

18.17.12.4088/205883. Віхи творчої діяльності Віктора Власова крізь призму еволюції стилю. Чумак Ю. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.34-39. - укр. УДК 786.8 (477).
Творчість В. Власова нерозривно пов'язана з усім комплексом багатогранної мистецької діяльності і її доцільно розглядати як один з аспектів самореалізації яскравої творчої особистості. Власне сольне й ансамблеве виконавство, співпраця з солістами і колективами, театром, кінематографом, педагогіка, методика, дидактика, конкурсно-фестивальний рух, активна просвітницька позиція, участь в організації музично-концертного життя - це цілісна, взаємопов'язана і взаємозумовлена система, стрижнем якої є баянне мистецтво.

18.17.12.4089/205897. Творча співпраця видатного українського співака Йосипа Гошуляка з митцями Дрогобиччини. Сятецький К. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.98-102. - укр. УДК 78.071.2(477)(092):7.071.1(477.83).
У статті розкривається творча постать відомого канадського співака українського походження Йосипа Гошуляка. Простежуються його різносторонні зв'язки та контакти з інтелігенцією Дрогобиччини.

18.17.12.4090/205901. "Романтичні сторінки" Валерія Квасневського для фортепіано: питання стилістики та інтерпретації. Мудра С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №4(135), С.116-120. - укр. УДК 78.071.1(477)(092):786.2.
У статті розглядаються п'єси із збірки фортепіанних творів сучасного українського композитора В. Квасневського "Романтичні сторінки ". Виявлено жанрово-стильові особливості, подано образно-змістову характеристику та аналіз виражальних засобів цих п'єс з точки зору проблем інтерпретації. Обґрунтовано можливості використання їхнього художньо-естетичного потенціалу у навчально-виховному процесі.

18.17.12.4091/205917. Творча діяльність хорових колективів Жидачівщини (історичний екскурс). Салій С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.33-38. - укр. УДК 78.087.68(477.83).
У статті висвітлено творчу діяльність хорових колективів Жидачівщини та їх керівників. Зроблено історичний екскурс діючих на сьогоднішній день аматорських хорів і їх концертних програм.

18.17.12.4092/205938. Образи природи у хорових мініатюрах Б.Лятошинського. Волох О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №5(136), С.133-135. - укр. УДК 78.087.68:78.071.1(477Х092).
У статті досліджується специфіка втілення пейзажних образів природи в хоровій творчості Б. Лятошинського. Пейзажність, як виразовий елемент музичної мови, тісно пов'язаний зі словом - поетичним текстом хорового твору. Поряд з оповіданими та виражальними завданнями у хорах - пейзажах додаються й зображальні прояви, щоправда, зображальність зазвичай реалізується в хоровій музиці "опосередковано через слово - музику, але ілюстративний елемент - також "об'єктивізуючий" чинник у художньо-виражальній системі таких композицій".

18.17.12.4093/205957. Музично-просвітницька діяльність Імператорського Російського музичного товариства у Маріуполі (кінець XIX - початок XX ст.). Мітлицька В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №6(137), С.48-52. - укр. УДК 374.72:78(477.62 - 21Маріуполь)"18 19".
У статті показано основні напрями музично-просвітницької діяльності в Маріуполі Імператорського Російського музичного товариства (ІРМТ). Визначено особливості та форми просвітництва Маріупольського відділення товариства в концертному виконавстві. Проаналізовано програми виступів музикантів-гастролерів у концертах ІРМТ з точки зору розповсюдження музичних знань, збагачення музично-естетичних уявлень слухачів, поширення європейської музичної культури засобами професійного музичного мистецтва. Особливістю просвітницької дії ІРМТ на Маріупольщині є поєднання гедоністичного, пізнавального, естетичного та виховного елементів.

18.17.12.4094/206001. Форма варіацій у музиці класико-романтичного періоду. Ластовецький М. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.98-101. - укр. УДК 78.471.
У статті розглянуто окремі аспекти форми варіацій в доробку композиторів класичної та романтичної доби. Виявлено, що загалом варіаційний принцип розвитку в поєднанні з іншими (розробкою, співставленням тощо) зустрічається в усіх видах музичних форм та побудов. Термін варіація може використовуватися і як назва твору, в той час, як на загальну форму твору вказують терміни: тема з варіаціями, варіаційна форма, варіаційний цикл, варіаційно-куплетна форма. Студентам слід звернути прискіпливу увагу на вивчення форми варіацій як однієї з найбільш поширених в музичному мистецтві різних епох.

18.17.12.4095/206003. Проблеми інтерпретації фортепіанних п'єс для дітей Зиновія Лиська, Ярослава Барнича й Ігоря Соневицького. Ек Н. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.105-110. - укр. УДК 78.071.1(477):786.2.
Стаття розкриває особливості фортепіанного педагогічного доробку відомих українських композиторів З. Лиська, Я. Барнича й І. Соневицького й проблеми їх інтерпретації, а також творчого використання в процесі музичного виховання молоді.

18.17.12.4096/206009. Поезія Івана Франка в інтерпретації Миколи Ластовецького: до питання музичного націоналізму. Василик Д. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №7(138), С.134-137. - укр. УДК 821.161.2:78.071.1(477).
У статті аналізуються твори Миколи Ластовецького на слова Івана Франка в контексті музичного націоналізму. Хорові мініатюри розглядаються через призму інтонаційного вираження. На прикладі творів М. Ластовецького висвітлено еволюцію розвитку національних музичних явищ.

18.17.12.4097/206057. Кантанта "Каменярі" Романа Паньківа. Василик Д. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №8(139), С.119-122. - укр. УДК 783.9:78.071.1(477).
У статті висвітлюється втілення національної ідеї у кантаті "Каменярі" Романа Паньківа на слова Івана Франка на основі аналізу поетичних та музичних виразових засобів.

18.17.12.4098/206087. Фортепіанний альбом "У джазових тонах" Юрія Решетара (музично-виконавський аспект). Німилович О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.99-104. - укр. УДК 78.071:786.2.
Стаття розкриває особливості фортепіанного доробку відомого українського композитора Юрія Решетара (альбом "У джазових тонах") та його творчого використання в процесі музичного виховання молоді.

18.17.12.4099/206088. Психологічний аспект роботи диригента-хормейстера. Ковбасюк М., Теодорович С. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №9(140), С.105-109. - укр. УДК 78.071.2:78.087.68:159.925.8.
У статті проаналізовано психологічний аспект роботи диригента, визначено структуру психологічної діяльності диригента-хормейстера. Акцентовано увагу на важливості психологічної зрілості диригента-хормейстера для роботи з хоровим колективом.

18.17.12.4100/206156. Виконавська і педагогічна діяльність О. Благовидової - народної артистки України, професора Одеської державної консерваторії. Щурик Б. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.102-106. - укр. УДК 78.071.2(477.74).
Стаття присвячена життю і творчості видатної української співачки, народної артистки УРСР О.М. Благовидової. За 20 років плідної творчої діяльності в Одеському оперному театрі вона створила неперевершені вокально-сценічні образи, які увійшли до скарбниці українського і світового оперного виконавського мистецтва.

18.17.12.4101/206157. Панорама ювілейних концертів видатної української композиторки Лесі Дичко. Німилович О. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.107-114. - укр. УДК 78.071.1(477):78.082.4.
У статті подається панорама ювілейних концертів видатної композиторки сучасності Лесі Дичко, розкриваються творчі контакти мисткині, аналізуються виконання нових творів відомими співаками і хоровими колективами України.

18.17.12.4102/206161. Інтонаційна природа основних штрихів вокальної та диригентської техніки в процесі емоційного забарвлення структури й образу хорового твору. Штихалюк В., Калашнюк В. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №11-12(142-143), С.131-134. - укр. УДК 78.071.2:78.087.68.
У статті досліджено взаємодію і процес виконання основних штрихів вокальної і диригентської техніки, а саме: portamento, legato, martellato, staccato, aspirato; простежено характер диригентського жесту згідно з емоційно-смисловим показником хорового твору; розглянуто основні аспекти вокально-технічної роботи над штрихами в хорі.

18.17.12.4103/208283. Діяльність польської спільноти Волині у сфері музичної освіти України. Бовсунівська Н.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.30-34. - укр. УДК 78(4 9).
На основі аналізу історичної та педагогічної літератури представлено практичну діяльність представників польського етносу на території складного геополітичного регіону - Волині. Робота представляє стан мистецтва в маєтках польської знаті, а також

висвітлює діяльність польських фольклористів на означеній території. Особливу увагу акцентовано на помилковості деяких тверджень істориків радянського періоду, які трактували внесок поляків в українське мистецтво як малозначимий. Визначено, що культура етносу збагатила українське мистецтво, залишаючись унікальною і самобутньою.

18.17.12.4104/211133. Вітчизняна філософія музики в історіографічному зрізі. Карпенко О. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.141.32. - укр. УДК 113-122.
У статті розглянуто проблему історіографічного узагальнення вітчизняної філософії музики, що в умовах сучасного наукового процесу перетворюється з етапного завдання пропедевтики дослідження на повноцінне проблемне поле історико-філософської науки. Обґрунтування певної філософсько-історіографічної моделі можливе лише на основі дійсного міждисциплінарного синтезу історії філософії та історії музики. Предметом реконструкції тут постає історичний контур філософії музики, що вирізняється в загальному контексті історії філософії XIX століття. Визначені ключові моменти становлення філософського осягнення музики як феномену вітчизняного культурного буття.

18.17.12.4105/212517. Ударно-шумові прийоми в сучасній музиці для баяна (на прикладі творів українських композиторів). Сташевський А. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.5-8. - укр. УДК 786.8 (477).
У статті проаналізовано і надано характеристику художньому втіленню оригінальних ударно-шумових прийомів у сучасній музиці для баяна, розглянутих на прикладах творів українських композиторів. Розкрито виконавсько-інтерпретаційні, акустичні та художні аспекти ударно-шумових прийомів у баянній творчості, а також запропоновано класифікацію відповідно до їх різновидів та характеру звучання.

18.17.12.4106/212518. Театральність як форма розвитку драматургії фортепіанних концертів Кармели Цепколенко. Перепелиця М. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.9-19. - укр. УДК 782.01 + 782.1 784.95.
У статті досліджено вплив театральності на розвиток драматургії та композиційної форми в концертах Кармели Семенівни Цепколенко. Розглянуто специфіку фортепіанного концерту, показано, що в концертно-симфонічній музиці принципи театральності розгортають мислення композитора до інструментального театру. Охарактеризовано експериментальні форми, нову техніку, засновану на нових уявленнях і відчуттях нового часу, де головними подійними моментами стає музична об'ємність і театральна насиченість.

18.17.12.4107/212519. Амплуа високого баса - баса-баритона у практиці оперного співу. Хе Цзяньхуй. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.19-27. - укр. УДК 78.03+782.1.
У статті представлено осмислення даних співацької практики тих партій, які визнані в належності співакам типу високого баса чи баса-баритона в спрямованості вираження на деяке сценічне амплуа героїв, представлених в указаному тембрі. У дослідженні здійснена систематизація відомостей за спеціальною літературою відносно специфіки високого баса чи бас-баритонового співу, зроблено аналіз співацького запасу вокалістів, які зазначені у довідкових виданнях у якості носіїв вказаної тембральної ознаки у співвіднесенні з відповідними партіями оперної класики.

18.17.12.4108/212520. Раціональність у постановці ігрового апарату баяніста та в розподілі рухового навантаження у процесі гри на багаторядному баяні. Ященко І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.27-32. - укр. УДК 786.8:7.071.2.
У статті досліджено проблему раціональності постановочного аспекту ігрового апарату баяніста та оптимального розподілу рухового навантаження у процесі гри. Висвітлено основні принципи постановки ігрового апарату баяніста в процесі виконавської діяльності. Розглянуто умови оптимального функціонування рухово-ігрового апарату виконавця.

18.17.12.4109/212521. Хоровий рух у наддніпрянській Україні як фактор само ідентифікації українців у XIX столітті. Бермес І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.33-40. - укр. УДК 78.087.68 (09) (477) "18".
У статті досліджено особливості хорового руху в Наддніпрянській Україні у XIX ст. Простежено його розгортання в умовах постійних утисків, русифікації. Охарактеризовано діяльність хорових осередків, виокремлено роль провідних діячів музичного мистецтва в активізації хорового життя. Розкрито роль хорових колективів у процесі національної самоідентифікації.

18.17.12.4110/212522. Дитяча тема в науці та мистецтві XX століття - на прикладі музики "Дитячого куточка" Клода Дебюссі. Ван Ченьдо. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.41-45. - укр. УДК 78.03.082.
У статті досліджено тенденції трактування теми дитинства в науці та мистецтві XX століття з наступним аналізом "Дитячого куточка " К. Дебюссі як одного зі зразків цього виду музики. П'єси циклу Дебюссі розглянуто в аспекті введення у світ образів нової музики, представленої в структурі класичної французької сюїти. Охарактеризовано естетизм світогляд французького майстра, що робить його творчість надзвичайно привабливою для китайських музикантів і слухачів.

18.17.12.4111/212523. Просторовість як параметр звукообразного мислення виконавця: теоретико-методологічний аспект. Рябуха Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.46-57. - укр. УДК 786.6: 786.2.
У статті досліджено особливості трактування просторовості в динаміці історико-культурних змін з урахуванням ролі виконавця-інтерпретатора, який моделює образ світу крізь призму художньо-акустичної концепції звуку. Розглянуто специфіку творення просторових ефектів через взаємодію внутрішніх (суб'єктивних) та зовнішніх (об'єктивних) компонентів музичного сприйняття суб'єкта творчості. Охарактеризовано детермінанти, що спричинили акцентування на просторових аспектах звукообразу в музичній творчості XX ст.

18.17.12.4112/212524. Музикознавчі студії у контексті соціокультурних процесів правобережної та лівобережної України у 20-х - першій половині 30-х років XX століття. Мазур І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.57-66. - укр. УДК 316.72: [7.072.2:94 (477) "19"].
У статті досліджено діяльність музикознавчих студій у контексті соціокультурних процесів, які відбувалися на теренах Правобережної та Лівобережної України у 20-х - першій половині 30-х років XX століття. Розглянуто та окреслено специфіку музичних інституцій, визначено основні напрямки їх діяльності, з'ясовано характерні особливості розгортання музикознавчих

студій у різних регіонах України. Визначено роль та значення інституцій у процесі вивчення, дослідження, збереження та популяризації народнопісенної творчості.

18.17.12.4113/212525. Фортепіанні твори Миколи Лисенка у контексті формування модерністичних тенденцій в українській музиці. Зінків І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.66-74. - укр. УДК 78.6 У.
У статті вперше досліджено фортепіанні опуси Миколи Лисенка з позицій зародження в них модерністичних тенденцій. Розглянуто специфіку музичної поетики та формотворення творів таких жанрів, як сюїта, рапсодія, соната, програмна мініатюра. Охарактеризовано їх стилістичні риси в контексті течій музичного модернізму останніх десятиліть XIX - початку XX ст.

18.17.12.4114/212526. Дикційний комплекс у православному церковному співі: сучасний регентський досвід. Воскобойнікова Ю. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.74-82. - укр. УДК 783.24 : 781.68 : 534.3-051.
У статті визначено та охарактеризовано фактори, які впливають на сприймання проспіваного тексту в храмі. Проблеми хорової дикції розглянуто комплексно, з методологічних позицій, включаючи як логіку смислових побудов, акцентуацію та розподіл на строки, так і специфіку вимови церковнослов'янських текстів. Досліджено різні технологічні підходи до роботи над хоровою дикцією, запропоновано методи адаптації тексту до умов храмової акустики. Визначено основні позиції щодо роботи над дикцією видатних регентів сучасності.

18.17.12.4115/212527. Основні тенденції розвитку джазово-фестивального руху в Україні періоду незалежності (1991-2012 роки). Россь З. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.82-88. - укр. УДК 7.079:792 73.
У статті розглянуто актуальні проблеми вітчизняної джазології - розвиток українського джазово-фестивального руху. На основі огляду діючих в Україні джазових фестивалів періоду незалежності визначено кількісні і якісні показники їх функціонування. Окреслено основні тенденції розвитку українського джазово-фестивального руху в 1991-2012 роках.

18.17.12.4116/212528. Виконавські вектори старовинної музики. Величко О. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.89-93. - укр. УДК 78.421.
У статті досліджено провідні напрямки поширення старовинної музики. Розглянуто діяльність ключових навчально-освітніх центрів автентичного виконавства та перелічено найвідоміші фестивалі старовинної музики. Охарактеризовано сучасний етап її розповсюдження та популяризації.

18.17.12.4117/212529. Особливості формотворчих елементів степенних антифонів утрені. Юсипів Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.93-99. - укр. УДК 783. 24.
У статті досліджено особливості формотворчих елементів циклу степенних антифонів утрені з Любачівського Ірмологіону другої половини XVII ст. В процесі аналізу охарактеризовано структурні особливості пісне співів, зокрема мелодичні формули, метроритмічні та ладові комбінації. Виявлено виразну спорідненість музичних елементів з вербальним текстом степенних антифонів, зокрема з літургійною функцією жанру.

18.17.12.4118/212530. Розвиток хорових засад Миколи Леонтовича та Родіона Скалецького у творчості Василя Ткаченка. Сізова Н. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.99-105. - укр. УДК 78.03.071.1:929 (477.44).
У статті досліджено хорову творчість вінницького композитора другої половини XX століття Василя Ткаченка (1930 - 2009). Розглянуто особливості творчого методу, загальні тенденції хорової творчості, враховуючи досягнення композиторів попередників - М. Леонтовича та Р. Скалецького. Охарактеризовано основні напрямки та жанрові особливості доробку композитора протягом всього творчого шляху.

18.17.12.4119/212531. Органне музикування на Поділлі: до питання становлення традиції. Іскра С. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.105-112. - укр. УДК 78.03 (477.43 44):786.61.
У статті досліджено особливості формування традицій органного музикування на Поділлі. Розглянуто специфіку концертного використання літургійних органів. Охарактеризовано фестивалі органної музики як важливий чинник формування і розвитку традицій культури органного виконавства.

18.17.12.4120/212532. Творчість Бориса Лятошинського та Валентина Сильвестрова: паралелі та метаморфози. Жалєйко Д. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.112-122. - укр. УДК 78.067 : 785.7.
У статті розглянуто особливості композиторського мислення Б. Лятошинського та В. Сильвестрова. Проаналізовано індивідуальні характеристики музичної мови, специфіку формотворення, принципи роботи з тематизмом у творах фортепіанної та камерно - інструментальної творчості композиторів. Здійснено спробу висвітлити проблему можливої спадкоємності композиторського стилю В. Сильвестрова. Проводячи порівняльні аналогії творчих методів учителя та учня, зазначаються риси композиторського стилю Б. Лятошинського як передумови для їх переосмислення В. Сильвестровим.

18.17.12.4121/212533. Амплуа баритона в "Дон Жуані" Вольфґанґа Амадея Моцарта. Тан Чжанчен. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.122-130. - укр. УДК 78.071.2:784.2.
У статті розглянуто виражальні можливості баритона - провідного вокального тембру в "Дон Жуані" Моцарта - крізь призму проблеми оперного амплуа. На прикладі порівняльної характеристики партій Дон Жуана і Лепорелло виявлено широкі можливості даного тембру у створенні сценічних образів різної спрямованості і змісту. Досліджено питання еволюції оперно-сценічного амплуа, у зв'язку з індивідуальним стилем композитора, етичними установками епохи, театральними традиціями, режисерськими рішеннями.

18.17.12.4122/212534. Педагогічна діяльність Михайла Антківа. Чупашко І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.130-137. - укр. УДК 78.087 (477).

У статті висвітлено педагогічну діяльність відомого українського педагога, доцента кафедри хорового диригування Львівської державної консерваторії ім. М. В. Лисенка, кандидата мистецтвознавства Михайла Михайловича Антківа. Проаналізовано основні методи і прийоми, які використовував викладач на уроках хорового диригування. Звернено увагу на комплекс індивідуальних підходів у процесі викладання сольфеджіо на диригентському факультеті вищого навчального музичного закладу.

18.45 Театр. Театрознавство

18.17.12.4123/205652. Становлення професійного театру в Дрогобичі: історичний дискурс (до 75-ти річчя заснування Львівського академічного обласного музично-драматичного театру імені Юрія Дрогобича). Михаць Р. // Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний пед. ун-т, 2016, №3(134), С.158-163. - укр. УДК 792(477.83)(091).
У статті досліджено суспільно-історичні передумови, які передували заснуванню професійного театру в Дрогобичі. Висвітлюється діяльність театру початку та середини XX століття. Особливу увагу приділено життєдіяльності мистецької інституції, окремих персоналій у, так званий, "радянський період та роки Незалежності України.

18.17.12.4124/212535. Проблеми використання методу "мозкового штурму" як інтерактивного засобу у створенні сценарного задуму. Бараніченко П. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.138-144. - укр. УДК 792.026:159.9.018.
У статті проаналізовано метод "мозкового штурму" як інтерактивного засобу створення сценарного задуму. Охарактеризовано специфіку народження сценарного задуму як важливого чинника активізації фантазії та народження оригінальних творчих ідей. Акцентовано увагу на необхідності використання методу "мозкового штурму" у вихованні майбутніх сценаристів та режисерів масових театралізованих видовищ.

18.17.12.4125/212536. Сучасні театральні форми арт-акціонізму в культурному просторі мегаполіса. Іващенко І. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.144-149. - укр. УДК 792 (1-21) "312".
У статті досліджено проблему становлення культури мегаполіса, зміст якої вимагає створення нових форм культурної діяльності та художньої практики. У даних умовах основним принципом стає синтез мистецтв, у зв'язку з чим театр набуває рис мистецьких акцій. Представлено аналіз сучасного досвіду арт-акціонізму, на основі якого визначено найбільш важливі риси, які забезпечать подальше перетворення театрального мистецтва.

18.17.12.4126/212537. Соціокультурні передумови створення та діяльність обласного державного українського драматичного театру ім. І. Франка в Тернополі (1939-1941 роки). Ванюга Л. // Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33), С.149-156. - укр. УДК 792(09)(477.84)"1939-1941".
У статті досліджено передумови створення та діяльність Обласного державного українського драматичного театру ім. І. Франка в Тернополі в період 1939-1941 рр. Розглянуто кадрову, режисерську та репертуарну політику театру. Охарактеризовано вплив тоталітарної радянської держави на розвиток театрального мистецтва в Галичині.

18.49 Танець. Хореографія

18.17.12.4127/205546. Авторські методики - сучасний шлях якісної підготовки хореографів. Шабаліна О.М. // Духовність особистості:методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський нац. ун-т ім. І.В.Даля, 2016, №1(70), С.213-221. - укр. УДК 792.8+396.
У статті розглянуто досвід практичної реалізації підготовки сучасних хореографів за авторською методикою та подано аналіз умов ефективної організації навчально-виховного процесу з відповідними до системи методологічними принципами й формами освітньої діяльності.

18.17.12.4128/208282. Динаміка формування концептів професії балетмейстера в Україні (на матеріалі творчості П.П. Вірського). Благова Т.О. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.24-29. - укр. УДК 793.3.
У даній публікації обґрунтовано значення мистецько-педагогічної спадщини видатного українського хореографа XX ст. П. Вірського у розвитку хореографічної освіти в Україні та формуванні концептів професії балетмейстера. Схарактеризовано провідні тенденції професійної діяльності хореографа-педагога, узагальнено його балетмейстерський доробок, проаналізовано комплекс новаторських художньо-естетичних та загально педагогічних принципів роботи у професійному хореографічному колективі народно-сценічної хореографії.

18.67 Кіно. Кіномистецтво

18.17.12.4129/208207. Взаємодія вербальних та невербальних компонентів у комунікативний ситуації інтенціонального руйнування психологічного балансу (на матеріалі англійських кінофільмів). Кондратюк І.Б. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.55-60. - укр. УДК 800.855:81'25.
У статті проаналізовано комунікативну ситуацію навмисного руйнування психологічної рівноваги реципієнта продуцентом з точки зору взаємодії вербальних та невербальних компонентів. Розглянуто онтологічні характеристики комунікативної ситуації психологічного дисбалансу. З'ясовано функціонально-практичну роль вербального та невербального кодів у комунікативній ситуації позначеної порушенням психологічної рівноваги комуніканта. Представлено рівні взаємодії вербального та не невербального компонентів.

18.17.12.4130/211013. История мысли о социальном пространстве кинематографа: Беньямин, Кракауэр, Лефевр. Петров В.Е. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.33-49. - рос. УДК 1:3+18+304.2.
У даній статті на матеріалі критичного аналізу матеріалістичних концепцій кінематографа В. Беньяміна, З. Кракауера і А. Лефевра розробляється поняття соціального простору кінематографа. Соціальний простір розуміється у ключі А. Лефевра як динамічна сукупність просторових практик, просторів репрезентації і репрезентацій простору, що є одночасно і продуктом, і матеріальним базисом для виникнення нових соціальних практик і форм суспільної свідомості. На матеріалі переосмислення

зауважень К. Маркса обґрунтовується необхідність розробки просторово-аналітичного матеріалістичного методу вивчення соціального простору кінематографа.

18.17.12.4131/212563. Мова кіно у аспекті діахронії. Лавріненко І.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83, С.23-27. - рос. УДК 791.43.01.
У статті розглядаються одиниці кінематографічного коду у якості маркерів зміни комунікативних ролей у діахронічному аспекті на матеріалі англомовного кінодискурсу. Дослідження було проведено із дотриманням принципів семасіології, у якості знаків, які містять інформацію було розглянуто кінокоди. Розглянуто і проаналізовано роль монтажу, зміни кадру, зміни великих планів, звукового ряду у зміні комунікативних ролей за допомогою маркування точки потенційного переходу мовленнєвого внеску і акцентування уваги глядачів на факторах, які мають вплив на спосіб зміни комунікативних ролей у англомовному кінодискурсі. Було визначено тенденції історичних змін основних кінематографічних кодів. У якості матеріалу дослідження використано як німі, так і звукові англомовні художні фільми.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.51 Друк

19.17.12.4132/207880. Експериментальні дослідження друку із захисними елементами на видах паперу відомих брендів. Назаркевич М., Сидоренко Є. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Комп'ютерні науки та інформаційні технології. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №843, С.108-115. - укр. УДК 531.36+534.
Проаналізовано вплив друку захисних елементів на різних видах паперу відомих брендів, які нині успішно конкурують на ринку. Надруковано латентні елементи та мікрографічне зображення. Досліджено друк на п'ятнадцяти видах паперу. Захисні елементи надруковано на машині офсетного друку "Гейдельберг" та цифровій друкарській машині Xerox. З надрукованих відбитків зроблено копії, які порівнювали з оригіналами, використовуючи метод попіксельного порівняння співвідношення сигналу до шуму. Результати порівняння подано у статті.

19.61 Телебачення

19.17.12.4133/204828. Кіно на українських телеекранах: за результатами контент-аналізу програм телепередач. Шеломовська О.М. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37, С.183-193. - укр. УДК 316.775.4.
У статті представлені результати і висновки дослідження сучасного стану і особливостей показу кінофільмів на українських телеканалах. Наведено результати контент-аналізу програм телепередач провідних телеканалів ("СТБ", "1+1", "Новий канал", "Enter-фільм", "2+2") за січень-березень 2016 р. З'ясовано, що трансляція кінострічок займає значну частку ефірного часу українських телеканалів. Встановлено, що лідером за показом фільмів є телеканал "Enter-фільм", а найменше фільмів показано на телеканалі "СТБ". Кінострічки, як правило, демонструються у прайм-тайм будніх днів. Виявлено найпопулярніші жанри кінофільмів і здійснено детальний аналіз їх представленості у ефірі кожного з каналів. У сітці мовлення у великій мірі переважають комедії, драми і бойовики. Фільми спортивної та історичної спрямованості представлені у найменшому обсязі. Визначені країни, кінопродукція яких переважає на українському телебаченні. Наголошено на значному рівні американізації кіноконтенту і наведено кількісні показники домінування американської продукції на українському телебаченні. Доведено, що найбільш українізованим за показом фільмів є канал "2+2". Проаналізовано сукупність показаних кінострічок за роками створення і підкреслено, що на сучасних екранах превалюють фільми, створені на початку XXI ст.

19.17.12.4134/208197. Політичні програми соціокультурного призначення: вплив ток-шоу на глядацьку аудиторію. Цибко А.В. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т І.Франка, 2016, №2(84), С.5-8. - англ. УДК 1 378.147.014.
У статті досліджуються основні характеристики ток-шоу та виокремлюються лінгвосоціокультурні ознаки політичного дискурсу в Іспанії. Особлива увага приділяється впливу ток-шоу на іспаномовне середовище, що на думку вчених слугує джерелом агітації на аудиторію, оскільки це є зверненням до широких народних мас. Варіативність в організації дискурсивної інформації зумовлюється намірами адресанта, який програмує реакцію глядача, враховуючи її характеристики і використовуючи сугестію як вплив на підсвідомість аудиторії. Окрім того, різні види глядачів відрізняються їх схильністю дізнатися більше про політику через телебачення.

19.17.12.4135/210434. Економетричне моделювання дефініції ролі телекомунікаційної галузі на світовому та національному рівнях. Гапоненко С.О. // Вісник Дніпропетр. ун-ту. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Дніпропетровськ: Дніпропетровський нац. ун-т ім. О.Гончара, 2016, №8, т.24, С.13-24. - укр. УДК 338:46:621.395+330.43.
Методами економетричного моделювання проведено дослідження впливу ВВП за ПКС на розвиток телекомунікаційної галузі на світовому рівні та на рівні національних економік США, Китаю та України. Виявлено певні відмінності ролі телекомунікаційної галузі у формуванні світової та національної економік, залежно від рівня розвитку.

20 ІНФОРМАТИКА

20.19 Аналітико-синтетичне перероблення документальних джерел інформації

20.17.12.4136/208031. Аналіз особливостей Інтернет-порталу аматорських спортивних ігор. Вінтоняк С.М., Коробчинський М.В., Чирун Л.Б., Висоцька В.А. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №854, С.21-41. - укр. УДК 004.9.
Метою статті є розроблення Web-порталу соціальних мереж для побудови не лише соціальної діяльності і зв'язку, а й розвитку та просування активного способу життя серед людей різного віку і статусу. Визначено основні цілі розроблення інформаційної системи побудовою дерева рішень. Реалізовано UML-моделювання системи створенням діаграм USE CASE, SEQUENCE, STATECHART, DEPLOYMENT, також здійснено постановку задачі та завдання. Розроблено сайт на основі системного аналізу предметної області, проаналізовано помилки, виявлено і вилучено всі дефекти.

20.17.12.4137/210078. Визначення часових параметрів процесу читання людиною текстових матеріалів. Снігур А.В. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №2(235), С.74-79. - укр. УДК 002.53 .55 81'322; 004.934; 004.912 621.397.4; 621.397.6; 621.397.7.
У статті на основі побудованих математичних моделей різних способів читання, наприклад у системах дистанційного навчання, визначено часові параметри процесу читання як усього тексту, так і окремих фрагментів тексту. Визначено межі діапазону значень часових параметрів читання окремих фрагментів тексту. Визначено межі загального часу усього процесу читання, а отже і відповідної часової активності людини.

20.23 Інформаційний пошук

20.17.12.4138/203472. Оптимізація надійності і ризиків систем з кількома стійкими станами у застосуванні до транспортної системи порту. Коловроцький К., Квапішевска-Сарнецка Б., Сошинська-Будний Й. // Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький нац. техн. ун-т, 2016, №2(37), С.110-118. - англ. УДК 004.052: 656.61.
Складність процесів роботи технічних систем та їхній вплив на зміну в часі структур систем і параметрів надійності їхніх компонентів обумовлюють складнощі при першій зустрічі у реальності, а потім у фіксації і аналізі цих структур і параметрів надійності. Шляхом побудови об'єднаної моделі надійності складних технічних систем в різних умовах експлуатації, що зв'язує напівмарковське моделювання процесів роботи системи з підходом декількох станів в аналізі надійності систем, ми знаходимо основні характеристики надійності системи. Потім ми використовуємо лінійне програмування для того, щоб побудувати модель оптимізації надійності складних технічних систем. Ми досліджуємо застосування моделі в морському транспорті, зокрема в оптимізації надійності та ризиків об'ємної системи вантажоперевезень. Інструменти, розроблені нами, можуть бути використані для оцінки надійності та оптимізації дуже широкого класу реальних технічних систем, що працюють в різних умовах, які впливають на їх структуру надійності і параметри надійності їхніх компонентів. Отже, розроблені нами інструменти можуть бути використані фахівцями-практиками в галузі надійності як у галузі морського транспорту, так і в інших галузях промисловості.

20.17.12.4139/208029. Фактори ранжування інтернет-ресурсів пошуковою системою Google. Басюк Т.М., Василюк А.С. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №854, С.3-10. - укр. УДК 004.75.
Описано основні фактори, що впливають на особливості проектування високорейтингових ресурсів згідно з алгоритмами пошукової системи Google. Проаналізовано відомі технології та методики оцінювання інтернет-ресурсів, що дало змогу виявити фактори, що мають найбільше значення в процесі побудови ресурсу. Наведено методики оцінювання історії ресурсу (archive.org), визначення санкцій за окремим веб-сайтом (Google Panda, Google Penguin), швидкості завантаження з віддалених вузлів й часу доступу (sitespeed), структури зовнішніх посилань (LinkPad) та підбору ключових слів (Google Adwords Keyword Planner Tool).

20.17.12.4140/208030. Вибір хмарної технології в проекті СППР з керування великими даними. Верес О.М. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №854, С.11-20. - укр. УДК 004.652.
Описано особливості наявних класифікацій і видів хмарних технологій, їхніх особливостей та специфіки застосування для проектування СППР з керування Великими даними. Запропоновано та описано застосування методу аналітичної ієрархії для вибору хмарної технології в проекті СППР з керування Великими даними. Розв'язано багатокритерійну задачу ухвалення рішення з визначеною множиною критеріїв і альтернатив.

20.17.12.4141/208357. Повышение координации распределенных промышленных объектов поисковыми методами. Байас М.М. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №3(48), С.62-65. - укр. УДК 519.856: 004.21.
В этой работе приведены преимущества методов отбора проб при работе с функциями, которые определены в многомерном пространстве поиска. Кроме того, представлен новый эвристический подход случайного поиска, который имеет потенциал нахождении оптимального решения для различных типов задач координации.

20.17.12.4142/208656. Геометрическое моделирование на основе скалярных функций возмущения. Вяткин С.И., Романюк С.А., Дудник А.А. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №4(49), С.45-50. - англ. УДК 004.925.83.
Для решения проблемы, в соответствии с автоматизацией процесса подготовки базы данных на основе моделей CAD с обеспечением специфики различных (CAM/CAD) систем предлагается способ получения баз данных для моделирования поверхностей, на основе скалярных функций возмущения и концепции системы программного обеспечения для автоматизации подготовки базы данных. Представлен метод создания карты из баз данных программного обеспечения для 3D-моделирования и 3D-проектирования (CAM/CAD), таких как 3d-studio и bCAD.

20.17.12.4143/208677. Методи організації і пошуку інформації в інформаційно-аналітичних системах. Іщук О.І., Огнєвий О.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №4(49), С.149-152. - укр. УДК 004.891.

У статті розглянуті задачі оптимального розподілу інформаційних ресурсів, що виникають під час проектування та адміністрування розподілених баз даних комп'ютерних інформаційно-аналітичних систем. Розроблено методику розв'язку задачі оптимального розподілу файлів серед вузлів обчислювальної мережі територіально розосередженої системи підприємства.

20.17.12.4144/208695. Використання модифікованих методів пошуку тематичних співтовариств для підвищення партинентності пошуку у web-ресурсах. Савчук Т.О., Новаленко П.В. // Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2014, №4(49), С.231-235. - укр. УДК 004.1'3.
В статті запропоновано використання модифікованих методів пошуку тематичних співтовариств з метою ефективного пошуку тематичної інформації у web-ресурсах. За рахунок запропонованих модифікацій означених методів з урахуванням аналізу текстів та семантичної структури web-сторінки підвищується точність та партинентність пошуку на 5%.

20.17.12.4145/210075. Ефективність використання денормалізації баз даних. Марченко В.Л., Стопчак Д.І. // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький нац. ун-т, 2016, №2(235), С.58-60. - укр. УДК 62-752+62-755:621.634.
В роботі розглядається питання швидкодії використання баз даних. На швидкість в певному степені впливає нормалізація. З метою прискорення виконання запитів здійснений порівняльний аналіз швидкості виконання запитів в нормалізованій і денормалізованій базі даних. Визначені фактори, які впливають на тривалість виконання запитів і ступінь їх впливу. В дослідженнях розглянута база даних, в якій в нормалізованому вигляді присутні дві таблиці, що дає можливість виокремити вплив різних факторів. Такими факторами є наявність зв'язків, що передбачають здійснювати звертання з однієї таблиці до іншої та здійснення пошуку в двох таблицях. Отримано, що нормалізація досить суттєво впливає на тривалість виконання запитів у відносному порівнянні. Поставлені задачі подальших досліджень.

21 РЕЛІГІЯ. АТЕЇЗМ

21.01 Загальні питання наукового атеїзму і релігієзнавства

21.17.12.4146/207670. Християнська релігія в житті та творчості Т. Г. Шевченка. Гарасимів Т.З., Ряшко В.І. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №837, С.390-395. - укр. УДК 34: 316. 624.
На основі наукових, історичних, філософських та релігійних джерел проаналізовано роль і місце християнської релігії в житті та творчості геніального поета Т. Г. Шевченка, оцінку мислителем християнської релігії як важливого чинника формування високої моралі й духовності, а також світогляду.

21.31 Філософія і релігія

21.17.12.4147/211080. Компаративний аналіз методологічних аспектів застосування екзистенціальної герменевтики Джона Маккуоррі в трактуванні біблійних текстів. Ємельяненко Г. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2015, №3, С.96-103. - укр. УДК 21::14.
У статті розглядається компаративний аналіз методологічних аспектів застосування екзистенціальної герменевтики Дж. Маккуоррі у трактуванні біблійних текстів. Аналізується метод деміфологізації теологічних текстів звернений до екзистенційно-аналітичної проблематики М. Гайдеґґера для поновлення сприйняття і розуміння біблійної думки на сьогоднішній день.

21.17.12.4148/211121. Антична філософська теологія: деякі аспекти інтеракції людей та надприродніх істот. Мозговий Л., Хлєбніков Г., Мартинова С. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №4, С.7-13. - англ. УДК 21.
У статті розглядаються деякі питання античної філософської теології. Особлива увага приділяється формам взаємодії людини і божественних істот, впливу останніх на першу.

21.17.12.4149/211140. Екзистенціальна теології П. Тілліха в гносеологічному і онтологічному просторі. Ємельяненко Г., Пархоменко Г. // Вісник Донбаського держ. пед. ун-ту. Соціально-філософські проблеми розв. людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний пед. ун-т, 2016, №5, С.41-50. - укр. УДК 141.32+215.
У статті акцентується увага на дослідженні онтологічних та гносеологічних підстав екзистенціалної теології П. Тілліха. Аналізуються "глибини" й всебічності пізнання, історико-філософські і релігійні конотації гносеологічної теорії.

21.17.12.4150/212722. Інтерпретація святого письма у проповідях Лазаря Барановича. Матушек О. // Актуальні проблеми укр. літератури і фольклору. Вінниця: Донецький нац. ун-т, 2015, №23, С.3-18. - укр. УДК 821.161.2-5 Баранович.09.
У статті розглянуто основні підходи до тлумачення Святого Письма в проповідях Лазаря Барановича. Автор доходить висновку, що основою екзегетичної практики архієпископа Чернігівського і Новгород-Сіверського були такі методи і прийоми, як типологічний, фігурального реалізму та алегоричної ампліфікації. Проповідник використовує їх як для прояснення біблійного змісту, так і для розкриття теми.

21.41 Релігії, церкви і товариства

21.17.12.4151/208309. Гуманітарно-богословска ґенеза аспектів католицького суспільного навчання в контексті міжконфесійних реалій в Україні. Цихуляк І.М. // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний ун-т ім. І.Франка, 2016, №4(86), С.162-167. - укр. УДК 21.009:008; 21.009:37.

У статті окреслено аспекти суспільного життя, які розглядаються Соціальною Доктриною Католицької Церкви. Досліджено основні компоненти соціальної доктрини Католицької Церкви. Окреслено документи та твори церковних богословів, які відносяться до соціального вчення Католицької Церкви. Охарактеризовано форми та особливості проведення соціальних служінь.

21.17.12.4152/209526. Знаки часу у вченні Папи Івана XXIII. Волинець О. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.15-20. - укр. УДК 261.6.
Проаналізовано позицію Римського понтифіка Івана XXIII у розпізнаванні і прочитанні "знаків часу" як світових подій та явищ, які становлять загрозу світовій безпеці і мирному співіснуванню міжнародної спільноти. У контексті відповіді на знаки часу, застосовуючи аналітичний, структурно-функціональний, системний методи та контент-аналіз, досліджуються, подані у працях Івана XXIII рекомендації та механізми врегулювання міжнародних конфліктів та забезпечення миру і міжнародної безпеки.

21.17.12.4153/209530. Роль УГКЦ у передвиборчій агітації парламентських виборів 2012 р. Пасічний Р. // Humanitarian Vision. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2, С.45-52. - укр. УДК 32.019.051;217.4(477).
Складні та суперечливі аспекти демократичних перетворень в Україні потребують значного наукового переосмислення ролі релігійного чинника у суспільно-політичних процесах України і зокрема у виборах. Значущість обраної проблематики зумовлена також активізацією реформування суспільно-політичної сфери в Україні та проблемами, які виникають внаслідок таких трансформацій. Аналіз місця і ролі УГКЦ у виборчому процесі України свідчить про складність взаємовідносин релігії та політики і потребує значного переосмислення, комплексного та глибокого аналізу всіх чинників і тенденцій такого взаємовпливу.

21.17.12.4154/209548. Репрезентація масової релігійної комунікації в загальних комунікативних моделях. Петрушкевич М. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.66-73. - укр. УДК 21.009:008; 21.009:37.
Завдання статті - охарактеризувати загальні комунікативні моделі й продемонструвати, як вони реалізуються в масовій релігійній комунікації. Основою релігійної комунікації є категорії, які маркуються як життєво важливі: віра, надія, любов, спасіння, етичні смисли. Одним із суб'єктів релігійної комунікації завжди є абсолют, Бог. Механізми функціонування релігійної комунікації в масовому суспільстві складні й неоднозначні, тому змоделювати процес такої комунікації досить важко, а серед наявних моделей не можна визначити домінантну чи таку, що відповідає на всі питання масової комунікації.

21.17.12.4155/209685. Правовий статус церкви та проблеми регулювання державно-церковних відносин в контексті євроінтеграційних процесів в державах-членах ЄС. Єрмакова А.С. // Вісник Маріупольського держ. ун-ту. Право. Маріуполь: Маріупольський державний ун-т, 2014, №8, С.117-125. - укр. УДК 348.07(4-6ЄС).
Визначено вплив католицької церкви на процеси становлення ідеї європейської міждержавної інтеграції. Проаналізовано еволюцію канонічного права та встановлено його сучасне значення в контексті державно-церковних відносин в Європі. Визначено, що принципи свободи совісті та свободи віросповідання є ключовими конституційними принципами, а тому мають визначальне значення в контексті формування моделі державно-церковних відносин. Проведено аналіз правового регулювання державно-церковних відносин та становища релігійних організації в деяких країнах ЄС. Визначені особливості законодавчого регулювання місця релігії в суспільному житті європейських країн в контексті євроінтеграційних процесів.

21.17.12.4156/211019. Образ Божий як засіб артикулювання "науковості" класичної науки. Смоляга М.В. // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54, С.80-84. - укр. УДК 165.12 + 113.
Тематизація засновниками класичної науки "Образу Божого" розглядається як ресурс артикуляції метафізичних абстракцій, імплікованих у самому способі наукової дії, у системі наукового мислення.

21.91 Історія атеїзму, релігій і церков

21.17.12.4157/208585. Специфіка канонічно-правового статусу "нової унії" в східних воєводствах Польщі (1923-1937 рр.). Чорнописька В.З. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №850, С.307-316. - укр. УДК 348.06.
Досліджено особливості канонічно-правого статусу Католицької Церкви візантійсько-слов'янського обряду в східних воєводствах Польщі (1923-1937 рр.), проаналізовано основні правові документи, інструкції, що стосуються канонічно-правого статусу, визначено вплив православного та католицького обрядів на формування візантійсько-слов'янського обряду.

21.17.12.4158/208801. Відродження монастирів студійського уставу в контексті релігійно-культурного життя Східної Галичини (1912-1939 рр.). Чорнописька В. // Вісник Нац. ун-ту "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2016, №855, С.274-281. - укр. УДК 348.06.
Проаналізовано місце і роль ігумена Климентія Шептицького і студитських монастирів у громадсько-культурному русі, формуванні релігійної свідомості, пропагуванні християнських моральних цінностей, самоствердженні й консолідації греко-католиків Східної Галичини у досліджуваний період.

21.17.12.4159/209549. Страждальність у контексті світоглядних релігійних засад давньоукраїнської святості. Шадюк Т.А. // Гуманітарний часопис. Харків: Нац. аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4, С.75-80. - укр. УДК 291.1:281.9.
У статті здійснено спробу аналізу проблеми страждальності в контексті світоглядних релігійних засад давньоукраїнської святості. В аналізованих писемних пам'ятках давньоукраїнської культури страждальність визначено шляхом розкриття змісту багатоманітних видів православного подвижництва, що є одночасно чинами святості й модифікаціями страждальності. Стверджено, що страждальність у формах болю, страждання, муки тощо є онтологічним підґрунтям подвигу як граничного напруження людських сутнісних сил, завдяки чому відбувається трансформація страждальних формоутворень у доброчесність і реалізація сенсу життя й високого духовного ідеалу святості.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Adascalitei Adrian 3357
Ali-Zadeh Fatma 4001
Aliyeva Rahiba 0499
Artyomenko N. 0084
Bayer O.O. 3458
Bredneva V. 3113
Chernova L.V. 3458
Jin Jelfnek 1718
Kosharskaya L. 3113
Kulesza E.M. 2475
Linetskaya A. 3113
Mamontova N.A. 3114
Nosenko E.L. 3443
Novak A.F. 3114
Opykhailo O.B. 3444
Rusu Ioan. 3357
Saltanov M. 1755
Sestrienkova A. 1065
Shevchuk I. 3810
Sokur A.V. 3443
Weretiuk Oksana 4021
Wojtashak A. 1770
А
Абдулаєва Т. 0058, 0063
Абдуллаєва Нарміна 0500
Абизова Л. 0075, 1987
Абіх І.В. 3109
Абіх О.П. 3109
Аблаєв Е.А. 2150
Авер'янов А.А. 1940
Авксентьєв А.О. 1880
Авраменко О.В. 2066
Авхутська С. 2185
Агаєва Г.С. 2115
Агаміряьян Л.В. 3464
Агасиев Р.М. 1715
Агафонова Надія 0395, 0426
Агафонова Н.В. 1085
Агєєв О.Д. 1137
Агєєва О.Л. 0530
Агєєва О.О. 2597
Адеюмо О.І. 1726
Ажиппо О.Ю. 2151
Азизага Байрам оглы Наджафзаде 4003
Айдинян А.В. 1646
Айтов С.Ш. 0098, 0109
Акименко С. 2124
Аксаміт Д. 2560, 3300
Аксьонова І.В. 3134
Акулова О.М. 0704
Албул І.В. 2172
Александрович Н. 2951
Алексєєва Г.С. 3493
Алексєєнко Т.М. 3177
Алексієвець Л. 0246, 0671
Алексієвець Леся 0315
Алексієвець Микола 0315
Алєксєєва Г. 2979, 3348
Алєксєйчук В.І. 1579
Алиева Шоле 3905
Аличева Парвана 4064
Алієва О. 0035, 0057, 0061
Альбота С. 3526
Аль-Хамісі Д. 2531
Альков Володимир 0328
Аляєв Г. 0086
Амалицька К.О. 0702
Амбражей О.А. 3129
Амеліна С. 3425
Анарбек Н. 2123
Андреєва І. 3166
Андрейкова І.Б. 2821
Андрієнко В.В. 1286
Андрійовська З. 3047
Андрійчук Н.М. 2136
Андріяка Г. 0162
Андріяшко М.В. 1240
Андрощук Л. 2061
Андрущенко Т. 1761
Андрющенко О. 2098
Андрющенко Я.Е. 3335
Анісімович-Шевчук О.З. 0739
Анічкін І.С. 0712
Аносов І. 3174
Аносова Ю.П. 3420
Анпілова Д.В. 3454
Антибура Ю.О. 2503
Антипін Є.Б. 2152
Антоненко Н.В. 3055
Антоник Н. 2371
Антонова С.Є. 0594
Антонов-Овсієнко А.А. 0643
Антонюк О П. 2830
Антощак А.Р. 1650
Антощук С.Г. 3764
Анучина Л.В. 4067
Апанович М.М. 4023
Апаров А.М. 1284
Апопій І.В. 1350
Арабаджи Н.Б. 0856, 1507
Арабаджи С.С. 0515, 0526, 0539, 0556, 0576, 0595, 0611
Арабчук Я.І. 1764
Арапова А.С. 1212
Арзуманова Т.В. 0658
Аристова Л. 2850
Арістова Н. 2090, 2103
Армейський О.С. 2010
Арсентьєва О.С. 1430
Артеменко Я.І. 0016, 1986
Артимишин Павло 0449
Артьомов П.М. 0811, 2884
Артюхова О. 2851
Архірейський Д.В. 0622, 0638
Аскерова Ядигяр 4002
Асланов Галандар Асдан огли 0813
Астаф'єв О. 3991
Астахова В.І. 2247
Астахова М.С. 2009
Астрахан Н. 3790
Атанова М.Ю. 3609
Атоян О.М. 2033
Афонін М. 0059
Афоніна Є. 1994
Афоніна О. 0851, 1996
Афончанка Т.П. 1542
Ахмедова Е.Р. 1890
Ахтирська Н.М. 1673
Ачимович Д. 1103
Ачкан В.В. 2306, 2708, 2831
Аширбекова А.С. 2016
Ашиток Н. 2943, 3010, 3320
Б
Бабак І.І. 3555
Бабанли Р.Ш. 1523
Баб'юк М.П. 2860, 2864
Баб'як К. 3483
Бабенко В.М. 0709
Бабенко Людмила 0238
Бабенко М.О. 2192
Бабенко Т. 3031, 3755
Бабенко Т.В. 1635
Бабич О.М. 3746
Бабич Т.П. 2011

Бабій І. 2594, 3871
Бабій І.М. 3899
Бабін Б.В. 1719
Бабкіна М. 2126
Бабко Т.М. 3273
Бабчинська Т.В. 1564
Бадецький М. 3049
Баєва Л.В. 0873
Базарник Б. 0954
Базарник Б.І. 0006, 0919
Базарник М. 0955
Базарник М.В. 0904, 0920
Базильчук В. 2084, 2905
Баїк О. 1247
Баїк О.І. 1238, 1241, 1245
Байас М.М. 4141
Байда Б.Ф. 1275
Байдак Т.М. 0801, 0807
Байєр О.О. 3455, 3459
Баймуратов М.М. 1739
Баймуратов М.О. 1889, 2034
Бакай Д.О. 1104
Баканова А.Ф. 0012
Бакатанова В.Б. 2016
Балаболко О.Р. 3110
Балагура І.В. 1974
Балаклицкий М.А. 4053
Балацька О.Б. 1749, 1810
Балачук Я. 2329
Балашов Д.І. 2457
Балухтіна О. 0198
Балюк Н.В. 1898
Банах С.В. 1737
Бандровська О. 3782
Бандура В. 3372
Барабаш О. 1625
Барабаш О.А. 3267
Барабаш О.О. 0902, 0918, 0942
Бараніченко П. 4124
Баранник О.Б. 0797
Баранова Л.М. 1314
Бараняк В.М. 1499
Бараняк В.П. 0941
Бараш Є.Ю. 0887
Барбашова І. 2370
Барбашова Н.В. 1281
Баргілевич М.І. 1050
Бардус І. 3148
Бардус І.О. 2071
Барегамян С.Х. 1111, 1120, 1127
Баркасі В. 3256
Барладян О.С. 1142
Бармак М. 0116
Бармак Микола 0158, 0429
Бармак О.В. 2027, 2031
Барсукова Н.С. 2637
Бартків О. 2377
Басанець Л.М. 2319
Басараб В.Я. 2583
Басюк Т.М. 4139
Батаєва К.В. 3115
Батаєва К.Ю. 3494
Баталов О.А. 1872
Батанов О.В. 1744
Батюк Тарас 0281
Батюк Т. 0101
Бацуровська І.В. 3071, 3335
Бачинська Г. 3658
Бачинська Н. 3246
Бачинський М.В. 3439
Бачкур Н. 4054
Бачун Л.І. 3897
Бачун Лілія 3908
Баша І.М. 3136
Башкір О. 2195
Баштовенко О. 2957
Бевз О.П. 2610
Бевз С.В. 3359
Бегей О.І. 0653, 0739
Бедрій М. 1039
Бежук Ольга 0389
Без'язичний В.Ф. 2012
Бездітько Борис 0685
Безкровний Ю. 0243
Безлюдна В. 2211, 3149
Безлюдна В.В. 2685
Безлюдний Р.О. 2685
Безногих В.С. 1529
Безрук Т.В. 1043
Безрукова А. 3293
Безрукова А.Р. 3382
Безугла Л.Р. 3694, 3746
Безугла Т.А. 3697, 3734
Бек У.П. 1420
Бекірова А.Р. 2444
Белікова А.О. 1315
Белова Ю.С. 3907
Белозерова Е.М. 3731
Беляева О.Ю. 3708
Белякова Т.А. 0516
Бердник О. 4046
Берднік І.В. 1524
Березенко В. 1097
Березовська А.В. 0713, 3947
Березовська І. 1198
Берест Ігор. 0279
Берест Р.Я. 0651, 0652
Берест Роман 0279
Бермес І. 4109
Бермудес Д.В. 2457
Берназюк Я.О. 1069
Бессонова Н.М. 3178
Бєдакова С.В. 3081
Бєлєнька Г.В. 2654
Бєлік Анжеліка 0421
Бєлік Т.А. 2249
Бєлікова В.В. 2878
Бєлікова Н.Ю. 0557
Бєлікова О.В. 3178
Бєлова О.Б. 2465, 2504, 2561
Бєсєдіна А. 3397
Бєсєдіна А.А. 2326
Бикова О. 3007
Билялова Г. 0069
Биндас О.М. 3387
Бистрицька Елла 0414
Бияк Н. 3659
Бігун В.В. 0626
Біденко Л.В. 2798
Біденко Ю.М. 1757
Бідна О.І. 1539
Бідюк А. 2004
Бідюк Н. 3423
Бідюк Н.М. 3268
Білан Н. 2941
Білан Н.І. 3630
Біленко В.О. 3128
Білецька І.О. 3388
Білецька Л. 2397
Білецька Ю.Г. 2066
Білецький А.В. 1616
Білецький В.О. 1143
Білик Надія 0453
Білик Н. 3277
Білик Н.М. 2289
Білик О. 3175
Білик О.В. 3285
Білінська Л. 3660
Білінська Л.В. 1166
Білінський Д.Ю. 3819
Біліченко В.П. 2228
Біліченко П.Г. 2167
Білозеров К. 0844
Білозор О.С. 3567, 3629
Білокононенко Л.А. 3583
Білоконна К.В. 3359
Білоконь О. 0260
Білокопитов В. 3142

Білокопитов В.І. 2704
Білокур А. 3158
Білоножко Н. 3262
Білоус В.Т. 1179
Білоус І.М. 1339
Білоус Т.Л. 2799
Білоцерковець М.А. 2707
Більченко Інна 0312
Більчук Н.Л. 0044
Білявська Т. 3150
Білявська Т.М. 2709
Біляцька В. 3807
Бінторо Р.В. 1272
Бірук Н.П. 3286
Бірюк Д. 2962
Бірюк Л. 3151
Бісікало О.В. 3355, 3749, 3750, 3751
Благова Т.О. 4128
Благодарська О.О. 1226
Благодир Л.А. 2832
Близнюк Б. 3661
Блинова Н.М. 3601
Блищик Ольга 0470
Бліндер Наталя 0358
Блінська О.С. 1700
Бліхар В. 0952
Бліхар М. 1246
Блудова Ю.О. 2348
Бльок Н.В. 0845, 1421
Боберська К.Г. 1279
Бобилева Я.В. 2308
Бобирєва А.С. 0039
Бобко Ю.-С. 3758
Бобрикова Ю.С. 2017
Бобрицька В.І. 2021
Бобро О. 2764
Бобровнік Ю. 0175
Бовкуш К.П. 2676, 2738
Бовсунівська Н.М. 4103
Бовсунівська Т. 3784
Бовтрук А.Г. 2889
Богатирчук Катерина 0309
Богатчук Д.П. 1674
Богдалов Антон 0344
Богдан С. 3872
Богданова Н. 3988
Богів Я. 1100
Богів Я.С. 1087, 1095
Богорош О.Т. 1967
Богуславська Л.А. 3924
Богута В.М. 2337
Богуцька Н.М. 0903
Богучарова О.І. 3445, 3488
Богуш Оксана 3714
Бодак Н.В. 1057
Боднар С.В. 1150
Бодо М. 0104
Бодягіна Д.І. 1511
Боєчко Владислав 0372
Божко Л.В. 3201
Божук Людмила 0688
Бойко В. 2938
Бойко В.А. 2443
Бойко Д.М. 0768, 0770
Бойко З.В. 0850
Бойко Надія 0268
Бойко О.В. 0634, 0738
Бойко О.К. 3826
Бойко Ю.В. 1118, 1131, 1511, 1740
Бойсан М. 1627
Бойчевська І. 3152
Бойчевська І.Б. 2650
Бойченко К.В. 2295
Бойченко М. 2336, 3495
Бойченко М.А. 2314, 3378
Бойчук А. 3930
Бойчук Ю.Д. 2073
Бокшань Г. 3808
Болдіжар С.О. 1526
Болотова В.О. 0801, 0807
Бондар В.І. 2562
Бондар Г.О. 2655
Бондар Л.В. 2800
Бондар Т. 3042
Бондар Т.С. 2307
Бондаревська О. 3019, 3044
Бондаренко А.В. 0514
Бондаренко В. 1199
Бондаренко Володимир 0247
Бондаренко І.М. 1225
Бондаренко О.В. 1058
Бондаренко С. 0671
Бондаренко Т.С. 2597
Бондарчук Л. 3761
Бондарь О.С. 1436
Борбич Н. 3017
Бордоусов О.В. 3140
Борейко О. 2210
Борзенко О.П. 2070
Борисенко К. 4039
Борисенко Наталія 0231
Борисенко О.О. 0774
Борисов В.В. 2308, 3196
Борисова С.В. 2308
Бориченко К.В. 1710
Бормотова И.М. 1968
Боровицька А.Г. 1393
Боровікова В.С. 1621
Бородавко О.А. 2047
Бородай А. 0831
Бородієнко О.В. 3269
Бородін І.Л. 1164
Бородіца С. 3885
Бортник Н. 1200
Бортник Н.П. 0846, 1166, 1493
Бортнік Ж.І. 3785
Борщевський І.В. 1714
Боряк О.В. 2453, 2505, 2677
Босенко А. 2768
Босий В.П. 1114
Ботнаренко І.А. 1671
Бохонько Є. 3005
Бохонько Є.О. 3209
Бочар Ю.І. 3419
Бочарова К.А. 1608
Бочкарьова Т.О. 1447
Боюс В.П. 0721, 3955
Боярська Є.О. 0524
Брежнева С. 2380
Бригінець О.О. 1242
Брижак Н. 3477
Бровко О.В. 1882
Брушневська І. 2462
Брушніцька А.С. 2025
Бублик А. 3496
Бубняк Г. 3873
Бубняк Р. 3873
Бугаєнко О.А. 1394
Бугера Ю.Ю. 2526
Буглай Наталя 0257, 0377
Буглак Ю.М. 1213
Бугрій В. 2179
Бугрій В.С. 2189
Бугрій С. 2180
Буда В. 3874
Буда В.А. 4015
Буданова Л. 2818
Будянський Д. 2770
Бузаджи І.О. 0531
Бузов А. 3917
Булавенко С. 2083, 2092, 2413, 2928, 3297
Булах Т. 0183
Булига А.В. 0699
Булик М.В. 0531, 1801, 1802, 1938
Булик-Верхола С. 3527
Булкат М.С. 1470
Булулуков О.Ю. 1653, 1654
Бульвінський А. 0193

Бульвінський Андрій 0254
Бульдович П.В. 1828
Буравський О. 0197
Буравський Олександр 0357
Бурак М.В. 1869
Бурбело С.М. 3359
Бурбига В.А. 2018
Бурда Інна 0314
Бурковська О. 3513
Бурмакіна Н. 2976
Бурмакіна Н.С. 3072
Бурчак Л. 2986, 3040
Бурчак С. 2988
Буряк Я. 1248
Буряченко С.Д. 0712
Бусленко В.В. 1803
Бутко Л.В. 3559
Бутко О. 2407
Бутко О.В. 2430
Бутко Ю. 0030, 0089, 0093
Бутов В.М. 3602
Буханевич О.М. 1179
Буханець А.О. 3455, 3459
Бухкало С.І. 2605
Буховець Б. 2455
Бучин А.В. 0853
Бучин М. 1748
Бушуєв Г.О. 1948
Бялковський Д.А. 1565
Вайнтрауб М. 3023
Валесян С.В 1759
Валігура К.Ю. 1292
Валіушко І. 1804
Валюк В. 2897
Валявська К. 0209
Ван Чен 3752
Ван Ченьдо 4110
Ванда И. 3191
Ванівська О. 3759
Ванюга Л. 4126
Ваняркін В.М. 3584, 3631
Вапнярчук В.В. 1595
Варга Л.І. 2686
Варга Н.І. 0818
Варецька О. 3282
Варецька О.В. 3270
Васаженко Н.О. 2833
Василенко В. 1988
Василенко Дар'я 0506
Василенко О.А. 0710
Василик Д. 2216, 4096, 4097
Василиків І. 3354
Василинка М. 2977
Василишин Д.В. 2000
Василишин О.М. 2000
Василишин Степан 0379
Василишин-Грицина Т.М. 2000
Василів С.С. 1167, 1188, 1196
Васильєв А.В. 2046
Васильєв Є.М. 3813
Васильєв С.В. 1329, 1335, 1480
Васильєва Д.В. 2350
Васильєва Н.В. 2801
Василькова Є.А. 1110
Васильченко О.П. 1115
Васильчук Л.Б. 1367
Василюк А.С. 4139
Василюк Т. 2998
Васілевський О.М. 3750
Васьківська О. 2401, 2418
Васько О. 3153
Васюк О. 3003, 3009, 3025, 3467
Васютіна Т.М. 2710
Ватаманюк Л. 0009
Вахріна О.В. 2678
Вашак О.О. 2244
Вашуленко О.В. 2290
Ващенко С.В. 3082
В'юненко О.Б. 3106
В'юницький О.Г. 2047
Вегера В.М. 1437
Величко О. 4116
Величко С. 2784
Велікановa Г.М. 3406
Венгловська О.А. 2635
Вербицька Л. 3993
Верес О.М. 4140
Веретенко І.М. 2747
Веретенникова О.В. 0834
Вержиховська О.М. 2484, 2527, 3302
Верлата Анна 3901
Верлос Н.В. 1116
Верстлер М.В. 1556
Верховод Л.І. 0799
Верхола Ю.В. 1293
Весельська К.В. 1340
Весна Н.О. 0872
Вєнцева Н.О. 2153
Вєцкєвіч Р. 1923
Виговська О.С. 1829
Виговська С. 3467
Винник Н. 2963
Винник Т.А. 3824
Виноградов Г.М. 0128
Висовень О. 0237
Висоцька В.А. 3749, 3751, 4136
Висоцька Галина 0375
Висоцька Н. 3662, 3803
Висоцька Т.М. 3568, 3632
Виспінська Н.М. 3227
Висторопський О.А. 0700
Вихляєв Ю.М. 2528
Вишнева І.М. 2466
Вишневська Г. 3875
Вишневський С.Ф. 1208
Вишнівський Р. 2376
Вієвська М.Г. 3218
Візнюк В.В. 2822
Вікирчак І. 3927
Вікирчак І.О. 3937
Віктор Т.М. 1520
Вільчанська Ю.Ю. 3943
Вільчик Т.Б. 1481, 1516
Вільчинська Т. 3663
Вінтоняк С.М. 4136
Вінтюк Ю. 3368
Віротченко С.А. 3732
Вітвицька С.С. 2229
Вітюк Д.Л. 0855, 1000, 1002, 1746
Власенко О.Г. 1151
Власенко. С.Б. 2467
Власова А. 0147
Влах М. 3514
Вовк Л. 2412
Вовк Л.М. 2419
Вовк Наталія 0292
Вовк Н.В. 2442
Вовк Олександр 0338
Воднік В.Д. 1850
Возна Ю. 3323, 3326
Возносименко Д.А. 2834
Вознюк Г. 3515
Вознюк О. 0077
Вознюк О.В. 2282
Вознюк Оксана 0306
Войнарович А.Б. 1553
Войнаровський Андрій 0427
Войтко В.В. 3359
Войтович А. 2374
Войтович Н.М. 0722, 0725
Войтович О.П. 3212
Войтовська О.М. 3290
Войцеховська А. 1924
Волинець О. 4152
Волинець Т. 1311
Волинець Т.В. 1307, 1310
Волік В.В. 3225
Волканов С. 0114

Волков В. 0143
Волков Д.С. 3446, 3456
Волкова М.Ю. 3585
Волкова Н.В. 3208
Воловик О.П. 3538
Вологіна А. 0956
Волониць В.С. 0540, 0558, 0577, 0726
Волосенко О.А. 1438
Волох О. 2078, 4092
Волох О.К. 1717
Волошенко Вікторія 0384
Волошин С. 2206, 2410, 3318, 3324
Волошин Ю.О. 0983, 1108, 1702
Волошина Л.О. 1478
Волошина О. 3255
Волошко Л. 2896
Волянська О.В. 0819, 0824
Волянюк І. 3664
Воробель У. 0970
Воробєй О. 0216
Ворон О. 0203
Ворон Оксана 0362
Ворона В.В. 2338
Вороніна Г.Р. 3394
Воронов В.І. 0628, 0646
Воронова Л.М. 0662
Воронцова І. 2933
Воронцова К. 2214
Воропай Т.С. 0051
Ворчакова І.Є. 1811
Воскобойнікова Г.Л. 2740
Воскобойнікова Ю. 4114
Востоцька І.Ф. 2458
Вотінова Д.О. 3822
Вуколова К.В. 3735
Вяткин С.И. 4142

Г

Габаковська Х. 1037
Габінет Д.А. 1148
Гавдида Н. 3665
Гавліч Ірина 0476
Гавран І. 2893
Гаврилащук О. 3666
Гавриленко В.В. 1121, 1132
Гавриленко І.І. 2149, 2154
Гавриленко О.А. 1008
Гаврилов Е.В. 1417
Гаврилова Н.В. 1899, 1911, 1925, 1934, 1938, 1948
Гаврилова Н.С. 2506, 2564
Гаврилюк Дмитро 0326
Гаврилюк С.М. 2638
Гавриляк Т.С. 1446
Гавриш І. 0677
Гаєвая О.В. 1418
Гаєвська С.Р. 1981
Газнюк Л.М. 2118
Гайдаєнко Ігор 3356
Гайдук С. 2944
Гайдученко С.О. 0830
Гайжюнас С. 3933, 3938
Гайко О.С. 1959
Гайсенюк Віталій 0235
Гала Есмат Елькаді 3804
Галаздра С.І. 3603
Галамбош Г.В. 2133
Галацин К. 2908
Галецька Ю.В. 2529, 2563
Галич А.О. 3846
Галич О.А. 3847
Галіахметов І.А. 1207
Галів М. 2202, 2215
Галів М.Д. 2230
Галкіна М.І. 0858
Галущенко В.І. 2507
Гальків Л.В. 2023
Галян О. 2384, 3497
Гамза А.В. 2445
Ганжа А.М. 1879
Ганусевич Наталія 0509
Гапон В.В. 3264, 3267
Гапон Л. 3667
Гапон Леся 3715
Гапоненко С.О. 4135
Гараасимів Т.З. 0840
Гараджаєв Д.Я. 1510
Гарасимів Б. 0008
Гарасимів Т. 0009, 0010, 0953, 0954, 0955, 0956, 0957, 0958
Гарасимів Т.З. 0005, 0006, 0839, 0841, 0904, 0905, 0906, 0907, 0919, 0920, 0921, 3944, 4146
Гаращенко Л.Б. 3560
Гаращенко Л.В. 2711
Гаращук К.В. 2288
Гаращук О. 2030, 2043
Гаращук О.В. 2006
Гаркавцев Є.І. 3472
Гарлицька Тетяна 3909
Гармасар В.Г. 1980
Гарник І.А. 3395
Гасай М.А. 1562
Гасанзаде С. 0959
Гасяк Я.В. 1325
Гаталяк Оксана 0655
Гашута М.О. 0702
Гаяш О.В. 2530
Гвоздецька С. 2062
Гвоздецька С.В. 2339
Гвоздецька Ю. 3022
Гвоздяк О.М. 3539
Гевко І.В. 3199
Гевко О. 2269, 2271
Гелетій М. 3349
Генкал С. 2331
Генкал С.Е. 2298
Герасименко І. 3362
Герасимов Т. 0164
Герасимов Тимофій 0436
Герасимова О. 3281
Герасимчук В. 2100
Герасіна Л.М. 0047, 1766, 1845
Герговська Н. 3034
Герман В.В. 2802
Герман Г.П. 1972
Герман Л.В. 3712
Герман О.О. 1236
Германович Г. 3516
Гетьман А.П. 1371, 1372
Гетьман Є.А. 1725
Гирич В.В. 2611
Гирич З.І. 2609, 2639
Гирич О.Т. 0525
Гиря О.О. 2712
Гіль С.І. 3184
Гільченко О.Л. 1830
Гілязетдінов Рубіль 0180
Гінзбург М. 3509
Гіренко Н.А. 2323, 2485
Гіринскі А. 2560
Гірна Наталія 0278, 0477
Гіцевич В.С. 0532
Гічкін А.В. 1133
Гладиш М.Л. 1781
Гладких Н. 2579
Гладких Н.В. 2486
Гладченко Світлана 0686
Глазова В.В. 2612
Глібіщук М. 0142
Глібко В.М. 1652
Гловацкая С.Н. 3112
Гловацька О.Л. 3604
Глушенко К.О. 2486
Глушич В.В. 2143
Глущенко В.А. 3561
Глущенко І.І. 2508
Гмирянська К.О. 1912
Гнаповська Л. 2141
Гнатенко П.Г. 1881

Гнатів О.Б. 1358, 1359
Гнип Ігор 0460
Гніденко В. І. 1433
Гнот Х.Я. 1583, 1640, 1642
Говоровська Ольга 0322
Год Б.В. 2173
Годісь Юлія 3716
Годлевська Валентина 0252
Годлевська К.В. 3383
Годлевський М. 0259
Годованик Є.В. 0978, 0982, 1697, 1702, 2035
Годованюк Т.Л. 2835
Годовникова Л.В. 2324
Годунко Л. 2203
Гозак С. 2328, 2329
Голіков О.С. 0760, 0774
Голіна В.В. 1603, 1609
Голіяд І. 2082
Голобородько Ю. 3276
Голованенко Є. 3154
Голованов Б.Д. 0825
Головата Л.М. 3713
Головатий В.Я. 1471
Головач В.В. 1257
Головач Н. 2095, 2966, 3006
Головачко В. 2930
Головей І.І. 1294
Головіна О.В. 0630
Головкін Б.М. 1610, 1613
Головко І.В. 1851
Головко М. 3155
Головко О.В. 0546, 0723
Головченко М.Ф. 0977
Голота Н.М. 2253
Голубенко О.В. 0003, 0027, 4061
Голубкіна О.А. 2606
Голубков П.С. 3051
Голубнича Л.А. 3057
Голубнича Л.О. 2155
Голубов Г.О. 0701
Гольбін М.І. 1703
Гольонко Р.А. 1374, 1379
Гольтяєва Л.А. 3135
Гома Н.О. 0718, 3952
Гоманюк М.А. 0785
Гоменюк З.П. 0908
Гоменяк О. 2181
Гомотюк Оксана 0401
Гонсалєс-Муніс С.Ю. 3859
Гончар Г.Д. 2468
Гончаренко Г.М. 2487
Гончаренко Інна 0267
Гончаренко Л. 0190
Гончарова Ю.С. 3633
Гончарук В.А. 2656
Гончарук В.В. 2431
Гончарук О. 2089
Горак О. 2915
Горан Т. 0674
Горан Тетяна 0360
Горащенков О.М. 1109, 1119
Горб Є.С. 0533
Горбатюк Р.М. 3194
Горбач В.В. 3230
Горбач О. 3876
Горбаченко П.А. 1649
Горбачов В.П. 1047
Горбенко С.С. 2112
Горват М. 2388
Гордєєва О.І. 2249
Гордієнко Г. 0204
Гордієнко І.М. 2115
Гордієнко Н.М. 0804
Гордійчук Сергій. 0341
Горлатова О. 2005
Горлачова В.В. 3605
Горленко В.В. 1042
Горло Н.В. 1805, 1812
Горлов П. 3012
Горна М.О. 1048
Горовенко О.А. 2687
Городиловська Г. 3818
Городиська В. 2268, 2275
Городовенко А.В. 1046, 1509
Горох О.О. 3434
Горпініч Т. 2219, 2906
Горщенко Ю.А. 2688
Горячьов Д.О. 1070
Готько О. 0812, 4048
Гоц Н. 3364
Гоцинець І. 2948
Гоша І.О. 1105
Гошовський В.С. 1152
Граб С.О. 1036
Грабовський П.П. 3287
Гранік М.О. 3766
Грачова Т.М. 2436, 3825, 3837, 3842
Гребенюк В. 3361
Грень Н.М. 0922
Грень Р.Р. 1602
Гресько О.В. 1813
Греул О.О. 3178, 3183
Гречин Є.Є. 1723
Гречухіна І.Д. 3634
Грибенко Олександр 0437
Григоренко Г.В. 2309
Григоренко О.П. 1967
Григорович В. 2024
Григорук Наталія 0408
Григорук Н. 0188
Григорьєва А.М. 0702
Гридасова О.І. 3733
Гримська М.І. 1762
Гриневич В.Й. 2613
Гриневич Т.П. 2319
Гриненко Д.В. 2347
Гриненко О.М. 2509
Гринь Л.М. 1454
Гринько О.І. 1913
Грисенко Н.В. 3461, 3494
Грицай Н.Б. 2310, 2823
Грицак Н.Р. 3903
Грицаненко В.Г. 4067
Грицик Т.А. 2836
Грищенко О.В. 0708, 0711, 0717, 3951
Грищенко О.Ф. 3128
Грищенко Т.О. 2322
Грищенко Тетяна 0503
Грищук А.К. 3052, 3056
Грідіна І.М. 1831
Грінько О. 1857
Гріффен Л.О. 0742
Громакова Наталія 0364
Громико О.В. 0049
Громов Є.В. 2013
Громовенко В.В. 3635
Грон Вікторія 0461
Гронь Л. 3018
Грохова Г.П. 2014
Грубінко В.В. 2837
Грудинін Б.О. 2351
Грудницький В.М. 1260
Грузевич Н.І. 3979
Грузін В. 0178
Грузін Володимир 0406
Грукач В.О. 0727
Грунвальдт К. 3176
Грушко А. 1957
Губарь О.Г. 3435
Губерська Н.Л. 1205, 1209
Губка О.А. 1971
Гудзеляк І. 0852
Гудзенко О.З. 0046
Гудименко К.М. 2242, 3449
Гужанова Т.С. 2282
Гужва М.А. 2452, 2469
Гужва Олександр 0102
Гузела М. 1696

Гузела М.В. 1585
Гуйванюк Микола 0492
Гук Л. 0755
Гула Л. 1645
Гула Л.Ф. 1620, 1643, 1656
Гула Н.Л. 1243, 1657
Гулай В.В. 1789
Гулевич Л. 3935
Гулей О.В. 1662
Гулик Оксана 0754
Гулик Сергій 0754
Гуляк О.Б. 3138, 3500
Гуменний О. 1500
Гумін О. 1628
Гумін О.М. 1541, 1622
Гура В. 3512
Гура Н.П. 3826
Гура С.О. 2877
Гусаров К.В. 1271
Гусарчук А.О. 3179
Гусейнлі Раміна 0451
Гусейнова Айсель 0501
Гусєв О.Ю. 1318
Гусєва П.Т. 2129
Гутиряк О. 3014
Гушоватий П. 4085
Ґ
Ґрещук В. 3877
Д
Давиденко І.В. 3745
Давидова І.О. 2119
Давидович С. 0225
Давидович С.С. 3540
Давидченко І.Д. 2824
Дакаленко О. 2907
Данелія О.С. 1682
Даниленко Б.В. 1370
Данилів Наталія 0687
Данильченко Т.С. 1706
Данильян О.Г. 0780
Даниляк Р. 2396
Данілова А.І. 0703
Данко В.Й. 1059
Данько Н.П. 2299
Датченко Ю.В. 3606, 3636
Дацер К.С. 3838
Дацків І. 0177, 0192
Дацків Ігор 0258, 0270, 0368, 0370
Дацків Ігор. 0343
Дацків О. 3247
Дашкевич О.С. 2861
Дашко Вікторія 0351
Дворянчикова С.Є. 3868
Дев'ятко Ю. 3511
Дегтеренко А.М. 1773
Дегтяренко Т.В. 2520
Дегтяренко Т.М. 2452, 3306, 3308
Дегтярьова Т. 3156
Дейнека В.М. 3502
Дейнеко О.О. 0766
Дела М. 1742
Делятинський Руслан 0472
Дем'яненко О. 3157
Дем'янчук А.М. 1926
Дем'янчук В.А. 1566
Дем'янчук Віталія 0283
Дем'янчук Ю.В. 1153
Дем'янчук Ю.І. 3541, 3768
Дембіцька С.Л. 0901
Демченко Н.М. 2226
Демчик Н.П. 1490
Демчишак Р.Б. 1832
Демчук А.Б. 2454
Демьянова С.К. 3962
Денисенко А. 3316
Денисенко К.В. 1456
Денисенко С.М. 2879
Денісова Г.В. 1566
Дерев'янко Л.І. 3562
Дерев'янко Т.Є. 2340
Дерека Т.Г. 3223, 3416
Десенко Д.С. 0041, 0838
Дєнєжніков С.С. 0036, 2050, 2241
Дєнічєва О.І. 3389
Джаббарлы Алекбер 4035
Джафарова Фахрия 4035
Джуга І.В. 1223
Дзьобань О.П. 0781
Дзюбата З. 2945
Дивак М.П. 2025
Диса О.В. 3440
Дитюк В.З. 1168
Дитюк С.О. 3178
Диченко Т.В. 2803
Дишко О.Л. 2614
Діденко Н.М. 2315
Діденко С.В. 1156
Дідківська Т.В. 2108
Длужневска А. 2531
Дмитренко І.М. 1361
Дмитрів І. 3817
Дмитрієва І.В. 2425
Дмітренко Н. 3255
Дмітрієва О.І. 2104
Дніпров О. 1098
Дніпров О.С. 0898
Добош З. 0971
Добробог Л.М. 0974
Добровольська А.М. 3214
Добровольська Н. 3261
Добуш Ю. 4081
Довбиш А.С. 2045, 2046
Довбня О.М. 1875
Довбня С.О. 2713
Довгань Н.Ю. 3217
Довгошия В. 2400
Довжук В.В. 2740
Дойчик О.Я. 3894, 3923
Докучина Т.О. 2428, 2488
Долженко І. 3484
Долженко Р.А. 0772
Долженко Ю. 0131
Долженко Юрій 0480
Долженко Юрій. 0402
Долженков О.О. 2649
Долинний Ю.О. 2916
Долинська М.С. 1365
Дольнікова Л. 2085
Доманецька І. 3103
Домашенко М.Д. 1397
Домбровський М. 3783
Донець О.І. 3454
Донченко Світлана 0336
Донченко Я. 2382
Дорда С. 3254
Дороніна Ю.А. 0827
Дорош Л. 1887
Дорош Л.О. 1936
Дорошенко Е.Ю. 2156
Дорошенко Ліна 0125
Дорошенко С. 3517
Дорошок Наталія 0330
Доценко І.О. 1465
Драненко Г. 3925
Драпалюк Г. 2913
Драч Оксана. 0689
Драшко О. 2935
Дрижал О. 2399
Дробот Микола 0263
Дробчак Я. 2975
Дроваль О.М. 1386
Дрозіч І. 2590
Друшляк М.Г. 2356, 2755
Дуб В. 3319
Дубик У. 2377
Дубінецький В.В. 2603
Дубінін В. 0021, 0028, 0029, 0059
Дубініна А.С. 0714, 3948

Дубініна В. 0064, 2039, 2040
Дубініна О.В. 2587
Дубовий З.С. 3083
Дудар А.А. 1451
Дудзік Івона 3727
Дудник А.А. 4142
Дудчак Г.І. 2741
Дудченко Н.А. 1463
Дужа І.А. 1900
Дука М. 3776
Дунь Н. 3154
Дуравкін П.М. 1254
Дурбас Малгожата 1973
Дурицька Є.С. 2319
Дуркалевич В.В. 3956, 3963, 3970, 3976, 3980, 3983
Дурманенко О. 2270
Дутко А. 1355
Дутко А.О. 1351
Дутко А.С. 1353
Дуцяк І. 3528
Душний А. 4079
Дьяковська Г. 0058, 0063, 0067
Дюрба Д.В. 3835
Дядченко Г. 3158
Дятчик Д.І. 1975, 3053
Дяченко Н.В. 0663
Дяченко Ю.Л. 3291
Дяченко-Богун М.М. 2349
Дячок С. 3453
Дячок С.Ю. 2532
Е
Евтушенко Н.И. 3767
Егорова Д.И. 0019
Еделєва М.А. 1853
Ейгер Г.В. 3746
Ек Н. 4095
Ембре Олучі Нваодух 0793
Емре Еджиєс С. 2689
Є
Євков А.М. 1343
Євмененко О.В. 3832
Євтушенко Є. 2232
Євтушенко І.В. 1686
Євтушенко Н.І. 3360
Єгоров С.О. 1975
Єжижанський М.Є. 1550
Єжова Т.Є. 2223, 2225
Єльцова С.С. 3577
Ємельяненко Г. 0092, 4147, 4149
Ємельянова А.Г. 1003
Ємельянова Т. 2852
Ємельянова Т.В. 2742
Ємчик О.Г. 2175
Єпіфанов О.В. 1707
Єременко О. 2794
Єременко О.В. 2804
Єременко Ю.В. 3452, 3466
Єрескова Т.В. 0778
Єрмаков А. 1720
Єрмакова А.С. 4155
Єрмакова В. 0169
Єрмолаєва Т.В. 1376
Єсімов С. 0951, 1200
Єсімов С.С. 1168, 1169, 1244, 1493, 1732
Єфименко М.М. 2510
Єфимчук Н. 0182
ЄфімовД.В. 2193
Єфремов В.В. 0832
Єфремова Г.Л. 2829
Єщенко М.Г. 3108
Ж
Жабенко В. 2911
Жадан В.Б. 1982
Жадленко І.О. 2470
Жадлун М.І. 3860
Жалєйко Д. 4120
Жангазінова Р. 3529
Жарких В.Ю. 0002
Жаровська І. 0960
Жаровська І.М. 0923, 1022
Жданенко С.Б. 0993
Жежнич П. 3365
Желан А. 3159
Железнякова Е. 2785
Желізняк Василь 0430
Желновач А.О. 4025
Животівська Діана 0276
Жигайло О. 2987
Жигірь В. 2967, 2981
Жидкова Н. 2403
Жидченко К.П. 1458
Жиленкова І. 0163
Жиліна М. 3918
Жиляєв В.В. 0629, 0735
Жиряков Олександр 0333
Жихаревич В.В. 3778
Жмака Віталій 0385
Жорова А.В. 0715, 3949
Жорова І.Я. 3420
Жужгіна-Аллахвердян Т.М. 4051
Жук Вадим 0271
Жуков Є.В. 2868
Жукова М. 0035, 0067
Жукова М.О. 2442
Журавка О.С. 1447
Журавльова Г.С. 1006
Журавльова Л. 3316
Журавльова Л.С. 2511, 2566
Журавська Л. 3476
Журавська Н.С. 3084
Журба С.С 3898
З
Забавін В.О. 0126, 0534
Забокрицький І.І. 0900, 1088
Заболотна М.Р. 1351
Заболотна М.Ф. 1814, 1927
Заболотна Н. 1424
Заболотна Н.Я. 0917
Заболоцький А. 2940, 2968
Заборовський В.В. 1223, 1294, 1473, 1479, 1482, 1489, 1561
Забродін С.І. 0826
Завадська М. 2259
Завидняк М.І. 1071
Заволока Л.О. 1445
Заворотченко Т.М. 1051
Завражна О.М. 2615
Загородня А. 3028, 3041
Загородня Н.В. 1267
Загребельна О. 2771
Загребельна О.О. 3336
Загребельний С. 2771
Загребельний С.Л. 3334, 3336
Загребнюк Ю.В. 2300
Загурская Н.В. 0015, 0018, 0025
Задворний С. 1997
Задихайло Д.Д. 1377
Заділська Г. 2946
Задорожна В.В. 1445
Задорожна І. 3242
Задорожна-Княгницька Л.В. 2144
Задорожний В. 3107
Задьорна В.В. 0704
Заікіна Г. 3427
Заїка О. 4066
Заїка С.К. 2471
Зайцева О. 3062
Закордонець Н. 2138
Замаскіна П. 2417
Замікула Г.О. 1833
Замкова Н.Л. 0743, 1871
Замкова Я.В. 1572
Замуруйцев Олексій. 0333
Зана Л.Ю. 3836
Заоборна М.С. 4016
Запара С.І. 1562
Заплатинська А.Б. 2472, 2533
Заплетнюк Ольга 0121

Заполовський М.В. 3607
Запольська Н.М. 0979
Запорожченко Р.О. 1960
Заросило В.В. 1180
Зарубенко Н. 3009
Заслужена А.А. 2828
Захарійченко Я. 2335
Захарова А. 2912
Захарова В.А. 2301, 2805
Захарченко М. 0213
Захарченко Н.М. 2358
Захарченко Таїса 0434
Захарчин Н. 0675
Захарчин Н.Г. 0578
Зачосова Н.В. 1258
Заярна В. 3398
Заяць А. 3024
Збінський Є.Ф. 1220
Зварич І. 2904, 2926, 3011
Звонкова Г.Л. 0744
Звягіна Олександра 0115, 0123
Зек Б. 0223
Зеленін Г.І. 2869
Зеленов Є.А. 2917
Зелінська-Любченко К.О. 2064, 2512, 2577
Зельман В. 3036
Зельманович І.І. 1949
Земзюліна Наталія 0301
Земка О.В. 2616
Земка О.І. 2617
Зенченко Т.Ф. 2657
Зеньков Д.О. 1432
Зиль Володимир 0304
Зимогляд В.Я. 0820, 0988
Зимомря М. 3994
Зимомря О. 4005, 4058
Зимульдінова А. 2983
Зимянський А. 3479, 3481
Зільник Н.М. 1181, 1197, 1380
Зінич Л.В. 1336
Зінкевич В.І. 2199
Зінків І. 4113
Зінов'єва І.А. 1537
Зіноватна І.В. 1462
Зінченко О.В. 1847
Зіпунніков М.М. 2605
Златогорський Олексій 0402
Злепко С.М. 2026
Злобіна О.Г. 0777
Зміївська І. 2785
Зозуля О.І. 1072
Золотарьов В. 0244
Золотарьова Г. 3413
Золотарьова О.В. 3407
Золотарьова Т.В. 2313, 2325, 2429, 2578
Золотарьова Я. 0148
Золочевський В.В. 2307
Зорін В. 3372
Зорченко И.В. 0052, 0054
Зосименко О.В. 2714
Зотова-Садило О.Ю. 2658
Зуб О.Ю. 1328
Зуб Світлана 0450
Зубик Л. 2942
Зубович О. 3795
Зубченко В. 3518
Зубченко С. 0151
Зубченко С.П. 0559
Зуєв В.А. 1372
Зузяк Т.П. 2237
Зуляк І. 0172, 0196
Зуляк Іван 0411, 0459
Зуляк Іван. 0512
Зуляк Мар'яна 0282, 0692
І
Ібрагім Аль Шабуль 3120
Іваненко А.С. 2489
Іванець Н. 2437
Іванець Т.М. 1782, 1834
Іваник Микола 0454
Іваницька Ольга 0323
Іваницький І. 0187
Іванишин Г. 3258
Іванишин Т. 0010
Іванишин Т.І. 0905, 0921
Іваній В. 2784
Іваній І.В. 2715, 2825
Іваній О.М. 2318
Іванов А.О. 1567
Іванов В.В. 2055
Іванов Станіслав 0415
Іванова І. Б. 3586
Іванова І.І. 1835
Іванова Л.Г. 0835
Іванова С.В. 2055, 3236
Іванова Т.А. 3180
Іваночко Г. 3816
Іваночко К. 3668
Івančук В. 0004, 1987
Івančук Г. 3160
Івančук С. 2283
Іванюк Г.І. 2157
Івасечко О. 1887
Івасечко О.Я. 1939, 1950
Іваха В.О. 1494
Іващенко І. 4125
Іващук О.В. 3126
Івченко Ю.В. 0862, 1013
Іглін С.П. 2605
Ігнатенко В. 2939
Ігнатенко О. 2786
Ієвлєв О. 3478
Ізарова І.О. 1319
Іконнікова М. 3423
Іларіонов О.Є. 3346
Іларіонова Н.М. 3346
Ілляш С. 2395
Ільвицька О.М. 3861
Ільїна Г.В. 3461
Ільїна Н.В. 2278, 2473
Ільїч Л.М. 2601
Ільницька У.В. 1951
Ільницький В.І. 0560, 0596
Ільницький Д.О. 3122, 3418
Ільченко І.В. 1295
Ільченко М.Л. 3695
Ільченко О. 3173
Ільчишин Н. 2913
Ільчук І. 0157
Ільчук Ірина 0315
Ільчук П.Г. 1274
Імбер В. 2364
Імбер В.І. 3337
Іонова І.М. 2286
Іорданова Ю.В. 0561
Ісаєв А.М. 1345
Ісаєва Н. 3791
Ісаєва О.І. 0110
Ісаєнко О.М. 0541, 0562
Ісаєнко Т. 2069
Ісапчук Ю.В. 3939
Іскра С. 4119
Ісса Тетяна 0234
Істоміна К.Ю. 3422
Іщенко М.В. 1538
Іщенко Р.М. 1974
Іщук О.І. 4143
Іщук Ю. 3519
Й
Йовенко Л.І. 2346
К
Кабак В.В. 3376
Кабанець М.М. 2375
Кабанова О.О. 2172
Кабанчук Ю.В. 3616
Кавецький С.Т. 0037
Каденко Н.І. 1815
Кадикало А. 0032

Казакова М. 3256
Казанджиєва М.С. 2798
Казанжи І. 3161
Казанжи І.В. 2690
Казнадій С.П. 3341
Казьмирчук М.Г. 0542
Кайдалова Г.П. 2245, 2421
Кайдан Н.В. 2612
Кайсіна Д.М. 3742
Кайтанський О.С. 1455
Калашнікова Л.В. 0761
Калашнюк В. 4102
Каленський А. 0072
Калиниченко А. 3450
Калиниченко І. 3428
Калиновський Ю.Ю. 1019
Калита Н. 2394
Каліна К.Л. 2533
Калініченко М.М. 3977
Калінкін А.С. 1122, 1128
Калінська О. 2086
Каліущенко І.М. 1679
Калічак Ю. 0227, 2999
Калужна О.М. 1554
Кальницький Е.А. 0994
Калюжка Н.С. 2838
Калюжна А.Б. 3702
Калюжна Т.Г. 2659
Каменщук Т. 2567
Камінська Н. 1099
Камчатний М.В. 1021
Каніболоцька Л.В. 3234
Канцір В.С. 1693, 1884
Каньоса Н.Г. 3485
Канюк М.В. 3542
Капарулін Ю. 0100
Капітан Л. 0153
Капліна Г. А. 1433
Капліна Г.А. 1431
Капустнікова Н.О. 0548
Карабович Тадей 4022
Караїмчук І. 2101
Каракевич Р. 3506
Карасєвич С. 3043
Карачевська В.І. 0517
Карбан А.І. 4013
Карбовнічек Й. 3421
Карий О.І. 0782
Карівець І. 0081
Каріков С. 0228
Каріх І.В. 1858
Кармазіна Л.П. 1214
Кармаліта А.К. 1999
Карманова Н.І. 1901
Карминати А. 3987
Карнаух Б.П. 0894, 1688, 1689
Кароєва Т. 0210
Карпа І. 3753
Карпенко А. 0088, 0096
Карпенко В.Е. 0060, 1984
Карпенко Н.В. 1563
Карпенко О. 0076, 4104
Карпенко С.Д. 4010
Карпець Л.А. 2118
Карпова В. 2141
Картава Ю.А. 2255, 2534
Картава Я. 2581
Картель Т. 3062
Касаткіна-Кубишкіна О.В. 3563
Касинюк І.В. 1680, 1683
Касумова А.Б. 1149
Касьянова В.Г. 3748
Касьянова М.М. 1816, 1928
Касьянова Наталія 0443
Касьянова Н.М. 0597
Катеринчук П.М. 1859
Катрич Д.К. 1466
Каук В. 3361
Качковська Л. 0211
Кашинська О. 3033
Каюк Анна 0698
Квапішевска-Сарнецка Б. 4138
Квас О. 2088
Квасова О. 3257
Квач С.С. 2032
Кваша О. 0066
Квіцинська В. 3886
Кебало М.С. 4024
Кельман М. 0961
Кельман М.С. 0909, 0924
Кендзьор П.І. 2109, 2341, 2434
Керекеша-Попова О. 3048
Керик Л.І. 1605
Керик О. 2464
Керик О.Є. 2513
Керницький О. 3314
Киданюк Андрій 0318
Кий Н.М. 2324
Кириленко О.М. 0815
Кирилюк В.В. 0773
Кирилюк С.Д. 3941
Кириченко В.І. 2691
Киричко В.М. 1535
Кисличенко В.А. 2514
Кислова М.А. 2839
Кислова О.М. 0767
Кицак Богдан 0441
Кичак О.Ю. 0724
Кичко І.І. 3131
Кібальна К.О. 3487
Кізлова Антоніна 0471
Кім. Л.А. 3569
Кіндратець О.М. 1848
Кіндрачук Надія 0239, 0391
Кіндрачук Н. 0173
Кіндюк Б.В. 1404
Кіндюк К.Б. 1044
Кіневич М.В. 2877
Кіор Р.В. 3981
Кіракосян Г.А. 3771
Кір'янова Олена 0387
Кірдан Т. 2084
Кіреєва Н.О. 1320
Кірковська І.С. 3608, 3637
Кірносова Н.А. 3781
Кісель М. 2058
Кісь Оксана 0683
Кісьолек А.С. 3067
Кіцак Володимир 0316, 0403, 0485
Кіящук А. 2387
Клапчук В. 2456
Клейно Є.О. 2450
Клець В.К. 0645
Клим М. 2212
Клименко А. 2139
Клименко А.Л. 1457
Клименко О. 2768
Клименко Р. В. 0055
Клімова Г.П. 3125
Кліш А. 0185
Кліш Андрій 0335, 0488
Кліш І. 4086
Клочко Л.І. 3274
Клочкова Т. 2772
Клочкова Т.І. 2632
Кльось С. 3805
Книженко О.О. 1636
Коберська Т.А. 1989
Кобець М.П. 1068
Кобецька Н.Р. 1262
Кобильнік Д.А. 1255
Кобилянська І.М. 2691
Кобилянський Є. 3519
Кобилянський О.В. 2691
Кобільник Л. 2410
Коблик В. 2096
Кобрин В.С. 1082, 1089
Кобрій В. 3045

Кобрій О. 3024, 3036
Кобюк Ю.М. 2660, 2819
Ковалевич Т. 0200
Ковалевська Я.Л. 3743
Коваленко А.С. 4077
Коваленко В.Є. 2490, 2535
Коваленко В.О. 0703
Коваленко І.І. 0993
Коваленко Л.Б. 1555
Коваленко Н. 2907
Коваленко Н.В. 1170, 2743
Коваленко Н.Ю. 0870
Коваленко О. 3162
Коваленко О.В. 2843
Коваленко С. 3519
Коваленко С.М. 3274
Ковалів М.В. 1171, 1172, 1177, 1189, 1190, 1494
Коваліско Н.В. 0798
Коваль А.А. 0631
Коваль В.А. 1029, 1423
Коваль І. 0961
Коваль І.М. 0925
Коваль М.В. 1226
Коваль Н.І. 3058
Коваль О.В. 1939, 1950
Коваль Т. 2773
Ковальова А.В. 3111
Ковальова А.С. 2661
Ковальова Г.М. 3110
Ковальова І.Ф. 0751
Ковальова К.Д. 0705
Ковальова Наталія 0337
Ковальова Н.А. 0648
Ковальська-Павелко І.М. 0105
Ковальчук В. 1101, 2397, 2595
Ковальчук В.А. 3073
Ковальчук В.Б. 1083, 1090, 1096
Ковальчук Г. 3796
Ковальчук Г.П. 2420
Ковальчук І.І. 2279, 3299
Ковальчук Л. 3426
Ковальчук Л.В. 3698
Ковальчук Марія 0355
Ковальчук О. 1102
Ковальчук О.Б. 1091
Ковальчук О.С. 3489
Ковбасюк М. 4099
Ковбасюк Стефанія 0394
Ковейно Ю.В. 1406, 1408
Ковкіна Є.В. 3638
Ковнєров О. 0065, 0998, 0999
Коврігіна Л.М. 3820
Ковтун А. 3669
Ковтун Г. 2774
Ковтун Г.І. 2640
Ковцуняк М. 3805
Ковчуга М.А. 1801
Коган О.В. 3058
Когут В.М. 1182
Коджебаш В. 2764
Кожевніков В.О. 2042
Козак О. 0964, 1734
Козак Ю.Ю. 3206
Козаченко А.І. 1017
Козаченко В.І. 1573
Козаченко І.В. 2285
Козачко А.О. 3074
Козачко О.М. 3074
Козелко І. 3530
Козенко О.О. 1651
Козлик І. 3786
Козлов Д. 2783, 2789
Козлов З.В. 2045
Козлова І.В. 0794
Козлова О. 2182
Козловський Ю.М. 2007
Козуб Я.В. 3460
Козубська І.Г. 3709
Козьма В.В. 1753
Козьяков С.В. 0814
Козюренко Р.С. 1173
Козяр М. 2929
Кокуріна І.В. 1925
Колб І.О. 1527
Колб О.Г. 1527
Колесник Є.А. 2840
Колесник О. 0132
Колесникова Е.В. 3112
Колеснікова Ірина 3717
Коливанова Л. 2777
Колич О. 0962
Колич О.І. 0926
Колишкін О.В. 3309, 3328
Колишкіна А. 2440
Колишкіна А.П. 2302
Колісник-Гуменюк Ю. 2589, 2591, 2592, 2982, 3412
Колісніченко Р.М. 1961
Колобродова Д.В. 2605
Коловроцький К. 4138
Колодій Р. 3104, 3369
Коломієць С.С. 2826
Коломійчук О.С. 3543
Коломінова О. 3260
Коломіюць А. 2180
Коломоєць А.С. 1914
Коломоєць Н.Т. 2474
Коломоєць Ю.І. 0623
Коломойченко А.Е. 3609
Коломойченко О.Є. 3633
Колос К.Р. 3287
Колос Мар'ян 0118
Колосов Р.В. 1505, 1743
Колток Л. 2390
Колядіна Н.Г. 1316
Комар Л. 2946
Комар Я.В. 0563
Комаренко В.В. 3437
Комарницька І.І. 1178, 1192
Комаров В.В. 1332
Комарова Т.В. 1690
Комаха Л.Г. 0034
Комісарчук Ю.А. 1584
Комлик Ю.О. 3564
Компаній О. 2122
Комяков А.А. 0716, 3950
Конавалова М.М. 3842
Кондратюк І.Б. 4129
Кондратюк К. 0137
Кондратюк С.М. 2316
Конечна І. 2540
Конєчна І. 2571
Коник О. 0135
Конівіцька Т. 3520
Коновалова М.М. 2436, 3837
Коновальчук І. 2383
Кононенко Валерій 0352, 0466
Кононець В.П. 1157
Кононов В.В. 1387
Кононов І.Ф. 0759
Кононова М.М. 3469
Конопля В. 4066
Константинів О.В. 2224, 2536
Константинов М. 1990
Константинова Ю.В. 1902, 1940
Концур-Карабінович Наталія 0236
Конча С.В. 0636
Коньок О. 2063
Конюхов С. 3021
Копач О. 3817
Корбяк Дмитро 0232
Кордун В. 0062
Корж М.Ю. 2254
Корж О. 3002
Корж-Усенко Л. 2186
Корж-Усенко Л.В. 2177
Корицький В. 2953, 2992
Корінна Г.О. 2737
Коркішко О.Г. 2641

Кормілець С.В. 2145
Корнєва С.Є. 3587
Корнієнко В.В. 3390, 3490
Корнієнко О.В. 0661
Корнієнко Ю.К. 3339
Корнієць О. 3342
Коробка В.М. 0543, 0564
Коробка Ю.В. 0518, 0544, 0564
Коробцова Д.В. 1227
Коробчинський М.В. 4136
Коровяк Б.Е. 1219
Королович О. 2930
Король В.В. 1556
Король Є. 3532
Король Л.П. 3887
Короткова С.В. 3588
Коротун О.В. 3340
Корпало К. 3670
Корсун Г.О. 2642
Корсун С.І. 1570
Корчова О.М. 2744
Корчук О. 2950
Косевская Б. 3059
Косенко Росана 0103
Косенко Ю.М. 2158, 2294
Косинов С.А. 0879
Косінова О.М 3888
Косова Е.В. 1228
Костенко Г.К. 3957
Костенко М.В. 1668
Костіков М.П. 3343
Костіков О. 2771
Костіков О.А. 3336
Костіна С.Б. 1783
Костюк В.Л. 1521
Костюк Леся 0399, 0497
Костюк О. 0253
Костюк О.О. 2327
Косьміна В.Ю. 3179
Косьянова О.Г. 3610
Котик І.В. 3197
Котик Л. 3191
Котляр О.І. 1711
Котлярчук Г. 2332
Котов А.Г. 1802
Котова А.В. 3741
Котова Л. 3480
Котова Л.В. 1635
Котович В. 3671
Котович Віра 3718
Кохан Н. 4074
Кохан Олена 0431
Кохан Р.А. 4036
Коханова О. 0136
Коць О.О. 1274
Коцюба М. 3046
Кочан І. 3510
Кочина В.В. 2618
Кочубей А. 2931
Кошук О.Б. 3075
Кошура А.В. 2760
Кравець Д.М. 0579
Кравець К.Ю. 3763
Кравець Н. 2461, 2906
Кравець Н.О. 3358
Кравець Р. 3016
Кравченко А. 2262
Кравченко А.І. 2459, 2460
Кравченко А.С. 3827
Кравченко І.В. 2190
Кравченко С.С. 1736
Кравченко-Дзондза О. 2974
КравченкоЗ.І. 2352
Кравчук В.М. 1191
Кравчук Л. 0221
Кравчук Леонід 0303, 0412, 0490
Кравчук П.С. 1410
Кравчук С.М. 1084
Крайник Г.С. 1636
Крайнова Л. 3155
Крамська С.Г. 2619, 2643, 2716
Красильников С.Р. 3119
Краснова Людмила. 3504, 3802
Краснюк І. 3366
Красовська Г. 3103
Красовська О. 2959
Красовська О.О. 2717
Красуля А.В. 2607
Крат В.І. 1327, 1346, 1485
Крашь Іренеуш 1966
Кревсун О.М. 0887
Кремер М. 3936
Крехно Т.І. 2745
Креч Т.В. 3181
Кривич М. 3366
Криволап О.Ю. 2718
Кривонос О. 3163
Кривонос О.Б. 2644
Криворучко С. 3792
Криворучко Т.В. 3544
Кривошеїн В.В. 0771, 1751
Крижановська А.С. 1073
Крижановська В.А. 1491
Крижановський А.С. 1491
Криживець Є.О. 0044
Крижова О.Г. 0915
Крилова Н.І. 0565
Кримець О. 3531
Криницька О. 3878
Крисак Л. 2954, 3507
Крисенко О.В. 1843, 1958
Криськов А. 0178
Криськов Андрій 0406, 0494
Крисюк Ю.П. 1721
Кришталь Світлана 0438
Кріль Л. 2267
Кропивко Олена 0400
Кропивницький М.О. 1461
Крсек О.Є. 2918
Круглик В. 2989, 3015, 3027, 3351
Круглова Н.С. 2724
Кругляк Марина 0365
Кругляк М. 0233
Кругляк М.Е. 0821
Кругова А. 3153
Крупник З. 3325
Крутько А.Л. 0882
Куварова О.К. 3589, 3639
Кугай Н.В. 2841
Кудас І.Б. 1709
Кудін А. 3102
Кудіна Т.М. 3338
Кудрицька Т.Л. 0649
Кудрявцева М.В. 2294
Кужельний М.О. 1952
Кужільна О. 0150
Кужман О.М. 1854
Кузава І.Б. 2060
Кузан Г. 2894, 3000
Кузиляк В. 1203
Кузнецова К.Ю. 0053
Кузнецова Н.В. 3865
Кузнецова Т.О. 3137
Кузнєцов М.А. 3460
Кузнякова Т.В. 1341
Кузь Г. 3672
Кузь О.М. 0045
Кузьма І. 3673
Кузьма-Качур М. 2388
Кузьменко А. 0189
Кузьменко А.О. 0823
Кузьменко В.В. 3222
Кузьменко Л. 2217
Кузьменко О.Ю. 3545
Кузьміна Н.М. 3360
Кузьо І.В. 2221
Кукіна З.О. 1530
Кукоба Л. 0112

Кукса Н. 2260
Кулалаєва Н.В. 2598
Кулеша Э.М. 2280
Кулешова В.В. 2008
Кулик Є.В. 2130
Кулик К.Д. 1596
Кулик Н.А. 2258
Кулик С.В. 1060
Куликов О.О. 0849
Куликова П.В. 0706
Кулишева О.О. 2200
Кулік Є.С. 2045
Кулініч Я.Ю. 3699
Кулінка Ю.С. 3204
Куліченко А.К. 2719
Куліш О. 4063
Кульчицька Олена 0484
Кульчіковський І.С. 1942
Кунанець Н.Е. 3762
Куницький Михайло 0348
Куньч З. 3521
Куплееацька Л.О. 3182
Купчак М.Я. 0927
Купчик Л. 2381
Купчик Л.Є. 2296
Купчинська З. 3674
Купчинська Зоряна 3719
Курацки К. 2280
Курач М.С. 2817
Курзенкова А.О. 0730
Курило Н. 2330
Курилюк Т.І. 3180
Курій О.Л. 2600
Куркуріна Ю.М. 0717, 3951
Курок В.П. 2291, 2620
Курсоніс В.М. 1698
Куртсеітов Р.Д. 0130
Кутна Ю.Б. 3964
Кутняк І. 2389, 2961
Кутовий К.П. 3490
Кухарєв О.Є. 1347
Кухарчик И. 2531
Кухарчук І.О. 2720
Кухлєв А.С. 0566
Куц В.Є. 3462
Куц Г.М. 1760
Куца О. 3884
Куца О.П. 4008, 4027
Куценко В. 2030, 2043
Куценко В.І. 2006
Куценко Д.М. 1258
Куценко Ю. 0669
Куценко Юлія 0298
Куцепал С.В. 1849
Куций І. 0149
Кучеренко О.Ф. 3183
Кучернюк І. 0668
Кучерук М.М. 1631
Кучерчук Ю.С. 1570
Кучмійов А.В. 1397
Кучуран А.М. 1817, 1836
Кушлакова В.В. 0746, 1978
Кушлакова Н.М. 0747
Кушнерьова А. 1987
Кушнір І.М. 3184
Кушнір О.В. 4017
Кушнір С.М. 2038
Кушнірук Н. 3995
Кушпіт В.П. 1586, 1659
Кущ Ю.В. 3590
Кхеліл О.І. 3546
Л
Лавлінський Р.О. 0070
Лавренова М. 2898
Лавренова М.В. 2806
Лаврентьєва О.О. 3193
Лавриченко Н. 2120
Лавріненко І.М. 4131
Лада Олександр 0317
Ладика О.В. 0715, 3949
Лазарева Д.В. 1574
Лазарева М.І. 1144
Лазарєв М.О. 2065
Лазарєва Т.А. 2880
Лазор В.В. 0985
Лазор І.В. 1434
Лазор Л.І. 1428
Лазор Я.О. 1183
Лазуренко Валентин 0324
Лалак Н. 2368, 2960
Лалак Н.В. 2806
Лановик З. 3675
Лановик М.Б. 4009
Лаппо В.В. 2662
Лапченко А. 0179
Ласкіна С.Є. 0718, 3952
Ластовець Н.О. 0660
Ластовецька Л. 3482
Ластовецький М. 4094
Латиш Ю. 0154
Латіна Г. 2765
Лаугс О.Л. 2026
Лахманюк Т. 0220
Лахманюк Тетяна 0380
Лахмотова Ю. 2194
Лебедева Юлія 0378
Лебедєва В.К. 3129
Лебедюк В.М. 1790
Лебідь Я. 3292
Левашова В.М. 2159
Левит Л.З. 3447
Левицька О.В. 0910
Левицька С. 3797
Левицький В.Е. 2537, 2568
Левицький Віталій 0404, 0433
Левіна Юлія 0346
Левічева С.В. 0514
Левківська К.В. 2435
Левківський В.М. 0832
Левченко В.В. 3432
Левченко Інна 0332
Левченко Л.С. 2052, 2240, 2286, 2621, 2644
Левченко О. 3373
Левченко Юрій 0440
Левченков О.І. 1800
Левчик І. 3470
Левчук Т.П. 3814
Легеза Є.О. 1154
Легеза Ю.О. 1369
Легендзевич Г.Я. 2539
Легін Л.М. 0863, 0888
Лейба О.А. 0895
Лелякова Т. 2330
Лемак О.В. 0875
Ленартович Олег 0264
Ленгер Я.І. 1061
Лендьел М.О. 1791
Лендюк Т.В. 3105
Ленська С.В. 3828, 3848, 4026
Ленюк Н.М. 3224
Леонова Л.П. 3360
Леонова О.В. 2294
Лепетюха А.В. 3922
Лепех Ю. 0963
Леськів М. 0137
Лесько Н.В. 0943, 1184, 1728
Лехнюк Р. 0667
Лецюк І.З. 2622
Лещій Н. 2463
Лимарєва Ю.М. 2746
Липець Л.В. 1724
Лисак В.Ф. 0527, 0598, 1915
Лисак Л.К. 3111, 3556, 3780
Лисак Т.Л. 0706
Лисенко А.А. 0580
Лисенко М.Ю. 3085
Лисенко О. 2188
Лисенко О.В. 3441

Лисенко С.А. 2747
Лисецька Ю.В. 3547
Лиськов М.О. 1158
Литвин В.В. 1521, 2454
Литвин І.В. 3100
Литвин О.Е. 1962
Литвиненко В. 2260
Литвинова Є.І. 2048
Литньова І. 2978
Литовченко В.С. 1362
Литовченко І. 3143
Литовченко Н.А. 3117
Лихацька Т.А. 1818
Лихова С.Я. 1534
Лихолат О.В. 3203
Личенко І. 1204
Личенко І.О. 1178, 1192, 1381
Личко С. 0190
Личковська О.Р. 0802
Лі Цзіці 2099
Ліба Н. 2930
Лінцова Н.Ю. 0809
Ліпська О.С. 0868
Ліпський В.В. 1224, 1229
Лісіна Світлана 0425
Ліснічук Н. 3003
Лісняк Наталія 3720
Лісняк Н.І. 4014
Лісняк С. 3676
Лісова Л.І. 2476, 2569
Лісова Т.В. 1388
Лісовенко А.І. 3355
Лісунець Людмила 0420
Літвінцева А.С. 0869
Літвінчук А.Т. 2663
Літовка О.П. 2623
Літовченко Я.М. 3773
Ліфінцев І. 2779
Лобачова І.М. 2842
Логвиненко Т. 3408
Лозинська Л. 2891, 2910
Лозинський А.Ф. 0599
Лозицький О.А. 3762
Лопата М. 1953
Лопатинська Н.А. 2515
Лопатіна Г.О. 2491
Лопатовський В.Г. 3265
Лопатовський Ю. 0165
Лоскутов Т.О. 1568
Лотоцька В. 4073
Лотюк О.С. 1106
Лубенець І.Г. 1599
Лубкович Наталія 0479
Лубчинський А.А. 0567
Лубянова О.В. 2826
Лугова Олена 0511
Луговий Богдан. 0511
Луговий Микола 0510
Лузан А. 0087
Лукач І. 0191
Лукач Н.М. 1784
Лукашенко А. 0229, 0672
Лукашів Володимир 0339
Лукашова О.В. 0519
Лук'янов Д.В. 0880
Лук'янов Олександр 0345
Лук'янова С.М. 2353
Лук'янчиков М. 2965
Лук'янчук С.Ф. 3384
Луковенко Т. 3522
Лункіна Т.І. 3130
Лур'є В.К. 1745
Лутаєва Т.В. 2168
Луценко В.В. 3097
Луценко Л.О. 3843
Луценко О.Є. 1439
Луценко Сергій 0363
Луцинкевич Л. 3164
Луцишин Іванна 3910
Луців С. 2970
Луцько К.В. 2516
Лучанінова О. 2936
Лучанінова О.П. 2919
Лучкевич В. 3411
Лущай Юрій 0468
Любарець В.В. 3463
Любимова С.А. 3640
Любчак В.О. 2046
Любченко М.О. 1124
Любченко Я.П. 1722
Любчинський О.В. 1658
Люта А.А. 3611
Лянна О.В. 2056
Лянной Ю.О. 2651, 2679, 2705
Ляпіна Л.А. 0765
Ляпічева О.Л. 3641, 3862
Ляпунова В.А. 3076
Лях А. 3334
Лях Т.Л. 2585
Ляшенко А.А. 2492
Ляшенко О. 0177
Ляшенко О.М. 2492
Ляшенко Оксана. 0370
Ляшко В.В. 2538
Ляшова Н. 3474

М

Ма Сюй 2624
Магас Л.І. 3958
Магась В'ячеслав. 0366
Магась-Демидас Юлія 0366
Магновський І. 1733
Магновський І.Й. 1092, 1174
Магурчак А.М. 0520
Магурчак Андрій 0691
Маєвський О. 0219
Мазенко Н.А. 1157
Мазний Д.О. 3401
Мазур В.В. 1287
Мазур І. 4112
Мазур Т. 3532
Мазур Я. 0892
Мазуранчик Зоряна 0508
Мазуренко О.К. 1048
Мазурець О.В. 2027, 2031
Мазурик О.В. 0778
Майборода І. 2977
Майданюк Ю.П. 3591
Майєр Н. 3248
Майка М.Б. 1321
Майковська В.І. 2664
Макаревич О.О. 3548
Макаренко В.І. 2665
Макаренко І.В. 2493
Макаренко К.С. 2665
Макаренко О.В. 2665
Макарець Ю. 3879
Макарчук В.С. 1025, 1032, 1695
Македон В.В. 0568
Максименко Д. 2930
Максименко Н.В. 2494, 2570
Максименко О.В. 3728
Максимів Г.І. 2480
Максимлюк І. 4075
Максимов С.І. 0990
Максимова О. 2385
Максимовська Н.О. 2673
Максимовський М. 2858
Макух О.В. 1237, 1253
Малашевська І.А. 2053
Малашевський М.А. 1390
Малес Л.В. 0808
Малецька І.В. 3099
Малига Н.М. 0641
Малинович Л.М. 2539
Малиновський Б.В. 0644
Малихін О. 2093, 2998, 3037
Малихіна С. 2932
Малишевська І.А. 2002

Малій Т.М. 2319
Малоіван М. 2955
Мальована В.В. 2008
Мальський М.М. 1692, 1731
Мальшина Катерина 0447
Маляров О. 2902
Малярова В.О. 1575
Малярчук Олег 0310, 0464
Мамонов К.А. 1392
Мамонтова Е.В. 1819, 1860
Мамонтова М.С. 2605
Мамус Г.М. 3205
Мамчур О. 3191
Мандель Р.Я. 1947
Мандюк О.О. 1175
Манжос І.О. 1670
Манжос Я.Ю. 3705
Маніеська Т.Є. 3182
Манохіна Ю.Є. 3612
Мантуленко С.В. 2807
Мануйлов Є.М. 0781, 0987, 0992
Манько Д.Ю. 1974
Манько О.Г. 2517
Мараєв Владлен 0448
Мар'їнських Ю.М. 2748
Мар'янко Я. 3062
Маргулов А.Х. 0600
Маренич Н. 4076
Марисюк К. 1547
Марисюк К.Б. 1641, 1644, 1694
Марич Х.М. 1176
Марко М. 2980
Марко М.М. 3216
Марко С.І. 1664
Маркова В. 2379
Маркова В.М. 2015
Маркович Х. 0972
Маркович Х.М. 1354
Марковський В.Я. 1086
Маркозова О.О. 0842, 2116
Мартем'янова Н.С. 0662
Мартиненко І.В. 2518
Мартиненко Л. 2593
Мартиненко О. 2774
Мартиненко О.В. 2354, 2640
Мартинов Р. 0024, 0094
Мартинова Р. 2137
Мартинова С. 0075, 4148
Мартинчук О.В. 2105
Мартинюк А.П. 3728
Мартинюк В. 2069
Мартинюк Н. 0957
Мартинюк Н.В. 0839
Мартинюк Ярослава 0302
Маруховська-Картунова О.О. 1954
Марушій О.А. 1081, 1093
Марущенко Олександр 0463
Марцинковська Б. 2540, 2571
Марченко А.М. 3465
Марченко В.Л. 4145
Марченко В.О. 2359
Марченко І.В. 1440
Марченко М.О. 3801
Масик Роман 0250
Маслак Володимир 0506
Маслій Ольга 0361
Маслійчук В. Л. 0657
Маськовіта М.М. 0928
Матат Ю.І. 0986
Матвеева Т.С. 3984
Матвієнко О.С. 1441
Матвійчук І. 0958
Матвійчук І.Л. 0907
Матвійчук Л. 2909
Матвійчук-Юдіна О.В. 2874
Матвісів Я. 2892
Матійчак А. 3932
Матійчак А.А. 3812
Матійчин І. 2196
Матлай Л. 1768
Матлаш В. 2779, 3166
Матринюк Н.В. 0906
Матушевська Н.В. 3549
Матушек О. 3992, 4150
Матущак М.Р. 1288
Матюх С.А. 3265
Матяш Н.Ю. 2446
Мацевко-Бекерська Л.В. 3904
Мацелюх Р. 2268
Маценка С. 3787
Мацієвський Ю.В. 1876
Мацнєва Є.А. 3503
Машовець М.А. 2692
Мащенко Наталія 0486
Мегем О. 2217
Медведик Л. 1501
Медведовська А.Ф. 0734
Медведовська Д. 3144
Медвідь А.Б. 1030
Медвідь І. 0241
Медвідь М.М. 3701
Медвідь С.С. 2620
Медвідь Т. 4080
Мединська С.І. 2666
Мелеганич Г.І. 1771, 1785
Мельник А.М. 3375
Мельник В. 0022, 0207, 1994
Мельник Віра 0277, 0422, 0478
Мельник Е.А. 0011
Мельник І. 0753
Мельник Ігор 0288
Мельник Ірина 0329
Мельник Н.І. 3391
Мельник О. 4068
Мельник Р. 0215
Мельник Роман 0422
Мельник Роман. 0478
Мельник Я.Я. 1317, 1322
Мельниченко Б. 1885
Мельниченко С. 2003
Мельничук І.В. 3959, 3965, 3975
Мельніков А.С. 0762, 0764
Мельніченко Ю.В. 2541
Мелякова Ю.В. 0991
Ментинська І. 3523
Меньшиков І.І. 3571, 3642
Месюра В.І. 3766
Меттіні Е. 2121, 3311
Меттіні Е.С. 2160
Мефанік М.С. 2588
Мєняйлов С.М. 2889
Мигун М. 2986
Микийчук М. 3364
Микитенко Н. 3243
Микитишин А.А. 3235
Миколенко В.А. 1504, 1506, 1508
Миколишена Т.В. 3821
Миколюк С.М. 1360
Микульчик Р. 3524
Миленкова Р.В. 2625
Мин Л.И. 2324
Минаков И.В. 0001, 0014
Минбаєва А. 2123
Мингела О.А. 0864
Миронець О.М. 1164
Миронів І.В. 3778
Миронова С.П. 2106
Мирончук Н.М. 3086
Миронюк Т. 2993
Мирошниченко Д.Є. 0707
Мирошниченко Ю.М. 1590, 1592
Мисик Оксана 3911
Миськів Г.В. 2023
Митник А.К. 1337
Митник М. 2142
Михайленко В.В. 3730
Михайличенко Наталія 3721
Михайлів Н. 3367

Михайлов В. 0174
Михайловська Г.О. 3186
Михайловський О. 2990
Михайлюк Л.Ю. 0719, 3953
Михальський Ю.А. 1233
Михальченко Г.Г. 1453
Михаць М. 4087
Михаць Р. 4123
Миценко Д.В. 3077
Мізіна О.І. 3565
Мікулін Д.М. 1403
Мілаш О.О. 2266
Мілевська О.П. 2477
Мілютін Сергій 0122
Мінакова К.В. 0129
Мініна І.С. 2231
Міркевич Р.М. 3344
Мірошниченко І.Г. 3592
Місеньова В.В. 3185
Місько Володимир 0299, 0483, 0512
Місяць А.П. 1300
Мітлицька В. 4093
Міхеюнко О. 2766
Міхно Н.К. 0040, 0800
Мішура Ю. 3518
Міщанин Василь 0341
Міщанин В. 0139
Міщенко А.М. 1756, 1837
Міщенко В.І. 0994
Міщенко О.С. 2048
Міщиха Л.П. 3491
Млунарчик-Карабін Е. 2572
Мних М.В. 1450
Мних Р. 3799
Мовна У. 0205
Мовчан С.М. 2353
Могілевський Л.В. 1413
Модестова Т.В. 3280
Мозговий Л. 0004, 0093, 4148
Мозолев О. 3403, 3404, 3409
Мозолев О.М. 3399
Мозоль Т.О. 1474
Моклиця М.В. 3815
Мокляк В.В. 1615
Молнар Т. 2369
Молодча Н.С. 3706
Молчанов В.Б. 0535
Молчанов Р.Ю. 1160
Молчанова В.В. 3392
Молчко У. 4084
Момот О. 2775
Момот О.В. 2920
Монашненко А. 3779
Моргунов О.А. 1512
Мороз І. 2784
Мороз М.В. 3082
Мороз Н. 1201
Мороз Н.С. 0846, 0899, 0944
Мороз О.А. 2519, 3969
Мороз О.М. 2875
Морозова І.Б. 3729
Морозова С.А. 0783
Морушко О. 3365
Мосейчук О.М. 3549
Мосієвич Л.В. 3570
Мосіюк О.О. 2049, 3078
Москаленко О.А. 2359, 2843
Москаленко Ю.Д. 2843
Москальова Ю.Р. 0569
Москалюк Микола 0159, 0410, 0502
Московець Т.Р. 0708
Московко М.В. 2026
Мосорко М. 0145
Мосоров В. 3363
Мосур О. 3677
Мосур Оксана 3722
Мотуз Василь 0297
Моца А.А. 2859
Моцар М. 2901
Мощенко О.М. 1903
Мраачковськаа Н.К. 1398
Мраморнова О.М. 1459
Мудра С. 4090
Муж В.В. 0929
Музейник І.В. 3696
Музичин Ірина 0386
Мурашковська В.П. 3341
Мурза К.Г. 1786
Муромець В. 2984
Мусієздов О.О. 0763, 0789
Мусієнко І.І. 1723
Мусієнко О. 0673
Мусіяченко Ольга 0289
Мухина Е.Н. 0017
Мухіна М.О. 1916
Мучка М. 3892
Мясникова Анастасія Н 0456
Набока О.В. 0545
Набока О.Г. 2693
Навроцька В. 1589
Навроцька К.С. 3439
Навроцька Ю. 1588
Нагачевська О.О. 3945
Нагірний Микола 0354
Нагорна О.П. 3643
Надежденко А.О. 1384
Надім'янова Т. 2392
Надьон В.В. 1348, 1349
Надьон О.В. 1442
Назаревич Л. 3665
Назаренко А.М. 1549
Назаренко А.О. 1528
Назаренко Н.І. 3829, 3838
Назаренко П.Г. 0877
Назаркевич М. 4132
Назаров І.В. 1727
Назаров М.С. 1878
Найдіна Є.С. 4059
Наконечна Г. 3515, 3523
Наконечна О.П. 0074
Наливайко Марія 3723
Наливайко М. 3678
Наливайко Н. 0812, 4048
Натяжко С. 3793
Наулік Н.С. 1502
Науменко Н.В. 4038
Наумова К.І. 1215
Наумчук В.І. 2238
Нашиванько О.В. 3572
Небрат С.Г. 0127
Невідомська Л. 4055
Невмержицька О. 3283
Негода М.М. 3550
Негру М. 2334
Неліпович В.В. 2342
Немеш П.Ф. 1263
Немич О.В. 0627, 0737
Неміч Ф.Ю. 1531
Неплюхіна С.Е. 1443
Несімко О. 1338
Несімко О.Д. 1276
Нестелєєв М. 4044
Нестеренко К.В. 0896
Несторенко Т.П. 3140
Нефьодов Д.В. 0601
Нефьодова О.Д. 3740
Нечаева К.О. 1344
Нижник Т.Т. 3266
Нижнікова С.В. 0659
Никитюк Л. 2097
Никитюк Л.В. 2161
Никифоров А.М. 2146
Никифорова Е.В. 3139
Николенко А.А. 3764
Нитенко О.В. 3380
Нищак І.Д. 2808, 3198
Нікітенко А.І 0620

Нікіфоров А.М. 2169
Ніколаєвська А.М. 0767
Ніколаєнко Ольга 0446
Ніколаєску І. 3284
Ніколаї Г.Ю. 2761
Ніколайчук С.В. 1216
Ніколенко В.В. 0775, 0810
Ніколенко К.В. 0837
Нікольченко М.В. 3830
Нікольченко Т.М. 3830
Нікольченко Ю.М. 0546, 0723
Ніконенко Т. 3004
Ніконець А. 2990
Нікоряк Н. 3788
Нікула Н.В. 2721
Нікуліна Н. 3525
Німак М.О. 1352, 1498
Німилович О. 4078, 4098, 4101
Нітченко А. 0166
Новак К.С. 1397
Новаленко П.В. 4144
Новикова Д.М. 0046
Новикова Є.Б. 3050
Новицька О.А. 3971
Новиченко Анна 0390
Новікова 0558
Новікова М.М. 0830
Новікова С.В. 0536, 0547, 0581, 0582
Новохатська Я.В. 1303
Новохацька М.Ю. 1264
Ноголь А.В. 1917
Ноздренко М.В. 1518, 1519
Ноздрін С.В. 3446, 3456
Носаченко В.М. 2749
Носаченко Т.Б. 2667, 2809
Носенко Е.Л. 3441, 3492
Носіков Д.М. 0865
Носова Т. 2777
О
Оберемко Ю.О. 1606, 1617
Обершт О.М. 0583, 0602
Обершт Ольга 0367
Оболенцев В.Ф. 1604, 1607, 1611, 1612
Оборська О.В. 2454
Овчиннікова О.Р. 0849
Огієнко О.І. 2758
Огнєвий О.В. 4143
Огороднік К.М. 1630
Огринчук О. 3880
Огурцов О.П. 1107
Одарченко К.Ю. 1861
Одарченко Н.І. 2358, 2750
Одерій Л. 3303, 3498
Одинець Я. 2333
Одинченко Л.К. 2542
Окладна М.Г. 0989
Олексин А.Г. 1448
Олексин Л. 2274
Олендр Т.М. 2694
Оленіна Я.Г. 1678
Олешко Наталія 0291
Олійник Г.А. 0709
Олійник Микола 0493
Олійник О.В. 2343
Олійник С.В. 3087, 3557, 3850
Оліфіренко Л.Д. 1520
Оліцький В. 0199
Ольховська А. 3038, 3754
Ольховська А.С. 3187
Ольховська О.І. 2605
Омельченко М.С. 2495, 2543
Омельяненко В.О. 3573
Омелян С.Б. 1052
Онищенко О.М. 1284
Онищук І.І. 0916
Онищук О. 1991
Оніщенко Н.А. 3896
Онуфрів А. 3253
Опалюк О.М. 2544, 3327
Опалюк Т. 3039
Опанасюк І.В. 3457
Оранюк Б.Ю. 3451
Орел А.Л. 3551
Орел В. 3292
Орел М. 0029
Орел-Халік Ю.В. 2626
Орендарчук-Салєєва Л.М. 1600
Ориненко І. 3025
Орленко Олена 0294
Орлик Д.П. 1576
Орлов Владлен 0452
Орлов М.М. 1483
Орлова С. 2908
Орловський Б.М. 0980
Ороновська Л. 2077, 2890
Ороновський А. 2077
Ортинська Н.В. 1094, 1543
Ортинський В. 1277
Ортинський В.Л. 0897, 1591, 1666, 2007
Оршанський Л. 2595
Оршанський Л.В. 2134
Осадча І.А. 1074
Осадча К. 2402
Осадча Т.М. 2257
Осадча Я.Д. 1963
Осадчий А.С. 2045, 2046
Осадчий В. 3012
Осадчук І.Ю. 1862
Осіпа Л.В. 3054, 3760
Осіпова Т. 3881
Особа О.В. 4018
Остапенко В.Д. 1077
Остапенко Л. 0080, 1425
Остапенко Л.О. 0078, 0950, 1028, 1427
Остапенко О.Г. 1138
Остапенко О.І. 1185, 1193, 3063
Остапенко С.А. 3774
Остапенко Ю.І. 0883, 0889, 1269, 1270
Остапов С.Е. 3778
Остапчук Т. 2994
Островик Д.А. 0588
Островська Надія 0218
Остроумов І.В. 3345
Отрощенко Л.С. 2627
Охріменко О.С. 0749
Ощипок І.Ф. 1918
П
Павленко О.Г. 3966, 3972
Павленко Олександр 0376
Павленко С.С. 0625
Павлів-Самоїл Н. 0847
Павлів-Самоїл Н.П. 1419
Павлішак О. 3014
Павлов Д.М. 1820
Павлова Д.Д. 1083
Павлова Н.В. 2520
Павлущенко Н.М. 2303
Павлюх Н. 2276
Павх І.І. 3221
Павх С.П. 3221
Пагута М.В. 2134
Падалка О.А. 1475
Пак І.В. 2884
Пал Т. 0038
Паладьєва А.Ф. 2751
Паламарчук Л.М. 2722
Палехов Д. 3127
Палєхова Л. 3127
Палихата Е.Я. 2128
Палій Н. 2890
Палькевич О.С. 3613
Пальшкова І.О. 2311
Палюкенієнє С.В. 2723
Палюх А.І. 1660
Панас Я.В. 0782
Панасюк І.М. 3771
Панасюк К. 3533
Панасюк Н.Л. 3207

Панасюк С.А. 1112
Панафідін Ігор 0124
Паниева Гюнель Салех гызы 4006
Панова Н.Ю. 3973
Панський Т. 3363
Пантюк М. 2205
Пантюк Т. 2267
Панфилов В.А. 0097, 0741
Панчак-Бялоблоцька Н. 1769
Панченко В.В. 1364
Панченко Вікторія 0435
Панченко Є.А. 3385
Панченко О.І. 3858, 4052
Панченко Т.Л. 2496
Панчук Г. 3679
Панчук Г.Д. 4012
Паньонко І. 0079
Паньонко І.М. 1029, 1423
Папазова А.В. 0612
Папаяні С.В. 1108, 1129, 2036
Папідзе Н. 3680
Папушина В.А. 3228
Парасюк В.М. 1454
Парахіна Марина 0495
Парахіна М. 0155
Парахіна М.Б. 0584, 0603
Парац А. 2328
Парлюк В.І. 1863
Парненко В.С. 1217
Парпан У.М. 2028
Парфанович І.І. 3310
Парфілова С. 2438
Парфьонова Г.І. 2478
Пархета Я.В. 3974
Пархоменко Г. 4149
Паршин Ілля 0356
Паршук С.М. 2724
Пасальський Б. 2246
Пасєка М. 3372
Пасєка Н. 3372
Пасинок В.Г. 3192
Пасічний Р. 4153
Пасічник В.В. 3762
Пасічник Іван 0280
Пасічник І.М. 0604
Пасічник Т. 3251
Пасічник Я.С. 1701
Паска Богдан 0423
Паславська Наталія 0428
Паславська О.Я. 1389
Пастовенський О.В. 2113
Пасько Г.М. 3614, 3644
Пасько Н.А. 2725
Пасько О.В. 2725
Патиченко О. 1402
Пахальчук Н. 2264
Пахальчук Н.О. 2726
Пахненко І.І. 2752, 2787
Пахоменко С.П. 1787, 1792, 1821
Пацай Т. 0214
Пашина Н.П. 1788, 1822, 1929
Пашков В.О. 1793, 3124
Пашкова А.В. 3710
Пащенко К.С. 1145
Паюнова А.В. 2019
П'ятаченко С.В. 0665
Педченко Е.В. 3985
Перевалова Л.В. 0989
Перевозник А.С. 2249
Передало Х.С. 1624
Перекопський С. 2767
Перепелиця М. 4106
Перепелиця М.О. 1252
Перепелиця О.М. 1985
Пересада О.М. 1125
Пересада О.О. 1763
Перетокін А.Г. 0621, 0647
Переходько Наталія 0482
Перішко І. 2408
Перлова В.В. 3070
Пермінова А.В. 2881
Пестрикова О.В. 0732
Петжиковський Ш. 1844
Петраускас А.В. 0631
Петрашик Ю. 3681
Петренко А. 0230
Петренко В.І. 3629
Петренко О.С. 0803
Петрик Наталя 0498
Петрик О. 2411
Петриків В. 2184, 2205
Петрицин І. 3347
Петриця Л. 3757
Петров В.Е. 4130
Петров И.В. 2727
Петрова А.О. 1467
Петрова Інна 0274, 0285
Петровська М.П. 1387
Петрусь О.В. 3906
Петрух Р. 2903
Петрушенко В. 0043
Петрушкевич М. 4154
Пеховський А.Ю. 1155
Печеранський І.П. 1873
Пєлєвін Є.Ю. 0585
Пєшкова О.Г. 3737
Пилаєва В.М. 1146
Пилипенко О.М. 2521
Пилипенко С.Г. 0020
Пилипів І. 0674
Пилипів Ігор. 0472
Пиндик Н. 2913
Писаревська С.В. 3088, 3237
Писаренко Г.М. 0860
Писаренко Н.Д. 3615, 3645
Писарчук І. 1548
Писарчук І.В. 1618
Писко Н.І. 4028
Півень В.О. 0719, 3953
Підгаєцька А.В. 2680
Підгурська В.Ю. 3089
Піддубний Ігор 0371
Піддубний С.А. 1838
Піддячий В. 3020, 3029
Підкопай Д.С. 1444
Підкуркова І.В. 1517
Підлубна О.М. 3079
Підставка Руслан 0508
Пікалова Г.М. 3574
Пікуляк М.В. 3116
Пілевич О.А. 2132
Пільгуй Н.М. 3707
Пілюгіна Т.В. 3381
Піляєв І. 0245
Піляєв І.С. 0575
Пітерська В.М. 1976
Піх О. 0255
Пішта В.І. 1526
Пластун М.С. 1632
Плахотіна Н.А. 1333
Пленюк М.Д. 1301
Плешко Е.А. 1719
Плотницька О.В. 3090
Плоха В.Л. 0707
Плужник А.О. 1855
Повстин О. 1203
Погорєлова О. 3919
Погоріла Н. 2973
Погоріла Н.О. 1941
Погребняк С.В. 1524
Погрібна В.Л. 0816, 1945
Погуляєв О. 0212
Подгайко М.К. 0537, 0548, 0570
Подобєд О.А. 0586
Подобєд Олена 0240
Пододіменко І. 3259
Подозьорова А. 2602
Подольська Є.А. 3452, 3466

Подоляк М. 2088
Подорван А.Ф. 0833
Подорожній Є.Ю. 1414
Пожарицька О.О. 3729
Позднякова І. 0144
Позднякова Інна 0369
Позняк О.П. 1411
Покулевська А.І. 3852
Покшевницька Т.В. 1975, 3053
Полещук С.В. 2556
Полич М. 0186
Поліхроніді А. 2404
Поліщук І.О. 0822, 0823, 0890, 1745, 1846
Поліщук К.М 3996
Поліщук Н. 3534
Половинко О.О. 4049
Половна-Васильєва О. 4069
Полоз Катерина 0405
Полуда Володимир 0349
Полупай В.В. 3344
Польовська В. 1283
Польщиков В.В. 1211, 1667
Полюга В. 2076
Полюга В.В. 2059
Полюхович О.І. 1557
Поляков Д.В. 3555
Поляков С.І. 0624
Полякова В. 2248
Полякова Л. 0176
Полякова Ю.О. 1062
Поляничко О. 3313
Поляничко Я. 3312
Полянський Олег. 0756
Пономаренко Віталій 3912
Пономаренко Е.Д. 2606
Пономаренко Л. 3331
Пономаренко Н.Г. 3396
Пономарьов О.В. 1513
Пономарьова Г.Ф. 2739
Пономарьова І. 0528
Пономарьова І.В. 0713, 3947
Пономарьова Л.Ф. 3646, 3770
Пономарьова О.Б. 1451
Понятишин В.В. 3202
Попадинець Г. 1278
Попадинець Г.О. 0949
Поплавська О.М. 0843
Попов В. 0167
Попов О.І. 1330
Попов С.Л. 3647
Попова Н.В. 0016, 1986
Попова О.В. 2921
Попова О.М. 3616
Попович Н.В. 1080
Поповічук В.О. 1532
Попревич В.М. 1407
Попружна А. 0666
Порев С.М. 1977
Порохнавець О.М. 2728
Порохненко О. 2767
Порощук П.П. 1514
Поспишил И. 3794
Поспішил І. 3800, 3928
Потапова Олена 0295
Потій Н. 0222
Потіпак Ю.А. 3839
Походзіло Ю.М. 1356
Поцелуйко А. 0077
Прасол О. 3989
Працьовитий В. 3883
Працьовитий М. 2333
Предик А.А. 2292
Предка С. 0676
Приймак В. 0146
Примакова В.В. 3222
Примаченко Н. 2092, 2413, 3297
Присакар В.В. 2422
Пристай Г. 2386
Пристайко Т.С. 3575, 3648
Притиковська С.Д. 2522, 2573
Притолюк С.А. 4037
Приходько А.М. 3576
Приходько Г. 3304
Прищепа С.М. 2191
Пріхно І.М. 1449
Проворова Є.М. 3091
Проворова Ю. 2776
Прокопова Л. 2062
Прокопова Л.І. 2339
Прондзинська К.М.С. 1955
Просалова В. 4045
Проскунін В.М. 3294
Проскуніна У.В. 3294
Проскурина Л.Н. 3617
Проскурня О.І. 2870
Проскурняк О. 3172
Проскурняк О.Г. 3415
Проскурняк О.І. 2545
Прохоренко Є.Я. 0776
Прохорчук О. 2952
Проценко А.Т. 1230
Проценко І. 3165
Проценко І.І. 2242, 2729
Проценко У. 2198
Процик І. 3535, 3682
Процик Ірина 3724
Процько Є.С. 3386
Процюк І.В. 1139
Процюк І.Є. 2110
Прудникова О.В. 0048
Прус Н.О 2882
Прут Ю.А. 1323
Прушковська І.В. 3831
Прядко Л.О. 2426
Пугач С. 0848
Пузирьов В.Є. 2668, 2753
Пулим О.В. 1033
Пуля Ірина 0424
Пуніна О. 3916
Пунько Т.М. 1309
Пупена О.М. 3344
Пустовалова Н.І. 3863
Пустовіт А.І. 3780
Пустовойт Т.В. 1123
Пухальський Т.Д. 3233
Пучков І. 3350, 3353
Пушкар Л.В. 2628
Пушкар О.А. 0861
Пушняк О.В. 1487
Пшенична Л. 3275
Пшенична Л.В. 2674
Пядишев В.Г. 1699
Пясецька А. 3066
Пятак Д. 0848
Пятак Н.М. 2072

Р

Рабчевська О.С. 1830
Рагимова Эсмира 4007
Радейко Р. 1202
Радейко Р.І. 1186
Радзіховська Л.М. 3126
Радомська М.М. 2888
Радутний О.Е. 1536
Радченко А.М. 1363
Радченко А.Ю. 1141
Радченко Н.М. 0571
Радченко О.А. 3893
Радченко О.В. 1018
Радченко Ю.Л. 2659
Раєвнєва О.В. 3135
Размєтаєва Ю.С. 0866
Райківський І. 0133
Райковська Г. 2927
Райковська Г.О. 3219
Ратєєва В. 2995
Ратєєва В.О. 2810
Ратнова А.В. 1584
Рацлав Н.І. 2162

Рашидов С.Ф. 2922
Рашидова С.С. 3806
Ребрій О.В. 3822
Реброва О.Є. 2811
Рева Р.Р. 1079
Ревенко В.В. 0613
Ревенчук І. 3288
Ревко А. 2250
Ревть А. 3321, 3322
Редька Сергій 0170
Редьква М. 4056
Ременяк О. 1735
Реньов Є.В. 1078
Репецька М.О. 1194
Репринцева О.О. 2294
Реутова М. 3921
Реуцька А.М. 0605
Рєзнік О.М. 1265
Ржевська Н.Ф. 1864
Риба І.І. 3829
Риба М. 1905
Рибак О.А. 3301
Рибалка І.С. 3849
Рибалка К.В. 0720, 3954
Рибалко Н. 2207
Рибалко П. 2062
Рибалко П.Ф. 2339
Рибінська Ю.А. 3080
Рибка І.Є. 1007, 1296
Рибкіна Т.О. 2423
Рижа Т.В. 2044, 3141, 3266
Рижева Н.О. 0750
Рижкова В.В. 3695
Рикова Н. 2330
Римар Б.А. 1415
Римарчук Г. 1628
Римарчук Г.С. 1541, 1587
Римарчук Р. 1312
Римарчук Р.М. 1308
Рискаль М. 0224
Ричкова М. 3145
Ріжняк Р. 0156
Різак М.В. 1416
Різник Юлія 0331
Ріскуа П.М. 3556
Родік О.О. 1378
Родіонова І.В. 2252
Родненок М.Є. 2547
Рожик Н.С. 0640
Рожко В.В. 0930
Рожко І.В. 3429
Рожнова Г.П. 3092
Роздимаха А. 3303
Розлуцька Г. 2213, 2218, 2220
Розуменко А.О. 2844
Розумна Р. 3245
Розумний М.О. 1405
Рокіцька Н. 3250
Роман С. 3260
Романенко Л.В. 3832, 3840, 3855, 3978
Романенко М.В. 1472
Романенко О.В. 3065
Романишина Л.М. 3194
Романів В.Я. 1289
Романівка З. 1626
Романова А. 0964
Романова А.С. 0911, 0931
Романова Н.В. 3704
Романовська О.О. 2883
Романуха О.М. 0788, 1933
Романцов В.М. 0529, 0549, 0572, 0606, 0614
Романцова Н.І. 0550, 0573, 0587
Романчук К. 3683
Романюк А. 2909
Романюк Л.В. 3618
Романюк Неля 0287
Романюк О.І. 1758
Романюк Олександр 3357
Романюк С.А. 4142
Ромашенко В. 2197
Ромашкіна Н.П. 0705
Ромашко А.С. 1340
Ромашко В.А. 0632
Ромашко І. 3104
Ромашко С. 3104
Ромащенко І. 3013, 3032
Ромащенко І.О. 1290, 1297
Роменська Т.Г. 2582
Ромців О.І. 1661
Росицький Вадим 0261, 0684
Росіцький Петро 0265
Россь З. 4115
Ротаньова Н.Ю. 2355
Рошко Катерина 0445
Рошко К. 0184
Рощупкін А.О. 2646
Рубан Л.М. 2054
Рубан Микола 0473
Руда Оксана 0249
Рудевіч Н.В. 2863
Руденко І.В. 2312
Руденко Л.М. 2546, 2549, 3448
Руденко М.П. 1268
Руденко О.В. 1280
Руденко С.В. 2554, 3112
Руденко Т.І. 0714, 3948
Руденька Т.М. 3093
Рудич А. 4071
Рудницька Г.В. 1821, 3967
Рудницька Н. 2393
Рудницький І.Л. 1546
Рудюк Андрій 0284
Руколянська Н.В. 3619
Рум'янцева С.В. 1823
Руновська Л.А. 3341
Русанова Марина 0693
Русіна Н.Г. 3417
Руснак Д. 3249
Руснак Ю.І. 1221
Рустамзаде А.Х. 1063
Ручинська Н.С. 2645
Ручкіна М. 3001
Рущенко І.П. 0795
Рябих Н.В. 1639
Рябінін Є.В. 1774, 1794, 1839, 1904, 1934, 1942
Рябова О.В. 2114
Рябовол Л.Т. 2135
Рябокляч В. 4062
Рябуха Н. 4111
Рябченко Е.В. 1775, 1806, 1824
Рязанцева Д.В. 3620
Ряшко В.І. 0940, 3063, 4146
Ряшко О. 0080
Ряшко О.В. 0078, 0950, 1662, 3944
Ряшко О.Г. 0079

С

Сабадаш Ю.С. 3982
Сабатовська І.С. 2754
Сабовчик А.І. 1368
Сав'юк Л. 3367
Савельєв М.Г. 2845
Савенець А.М. 3823
Савенко І.В. 3200
Савенко О. 2075
Савенкова В.Г. 1231
Савицька Ольга 0467
Савицька Я.В. 4019
Савицький А.М. 2548
Савич А.С. 1919
Савінова Н.В. 2574, 3060
Савіцький Роман 0269
Савка О.В. 1772, 1795
Савонова Г. 0073
Савчак І. 3252
Савченко І.М. 3333
Савченко К.Ю. 3215
Савченко Л.О. 3211
Савченко Н.М. 3741

Савченко О.М. 0720, 3954
Савченко О.О. 0829, 2117
Савчин Т.О. 4029
Савчук Богдан 0481
Савчук Олена 0343
Савчук С. 3107
Савчук Т.О. 4144
Савшак Т. 2208
Садова І. 2969
Саєнко Н.В. 3414
Саєнко Н.С. 2812
Саєнко Я.В. 1915
Сазонова Ярослава 4060
Сайко М.М. 3082
Сайфуліна О.С. 0699
Сакара Н.Ю. 0886
Саламаха Ігор 0491
Саламаха Мар'яна 3725
Салівон Г.І. 1064
Салій В. 2274, 2415, 4079
Салій С. 2415, 4091
Сало Л.В. 2706
Салтан Н. 0679
Салтанова Т.Г. 2878
Салтикова А. 2788
Салтикова А.І. 2615
Салюк Б. 3244
Салюк М.А. 3489
Саманцов О.П. 0551
Самаріна С.І. 2226
Самілик В. 2914
Саміло А. 1203
Саміло А.В. 0927
Самойленко Л. 1396
Самойленко О.М. 2636
Самойлова О.М. 1298
Самойлова Ю.І. 2293
Самокиш І. 2768
Самолюк Н.М. 3473
Самородов А.С. 1391
Самохвалова І. 3166
Самохіна В.О. 3739
Самошкіна Л.М. 3493
Сандига І.В. 1977
Сандюк Г.О. 1250
Саприкіна В.В. 0710
Сараєв Є.І. 1206
Саракавік І.А. 1031
Сарана С.В. 1222, 1249
Саранча Г. 0256
Саранча І.Г. 2479
Сардарян К.Г. 3833, 3841, 3844, 3853
Саррий Тетяна 0418
Саско О.І. 1014
Сасюк З. 2931
Сатиго І. 3931
Сатохіна Н.І. 0891
Сафонова І.О. 2923
Сафонова Надія 0262
Сафронова Л.Б. 2448
Сахань О.М. 0045, 1852
Сахно І.П. 3649
Сахно І.Р. 3593
Сацький Павло 0248, 0444
Сацький П.В. 0615
Сачук Ю. 2997
Саяпіна С.А. 2163
Сбруєв М. 2361
Сбруєв М.Г. 2652
Сбруєва А. 2361, 2783, 2789
Сбруєва А.А. 2762
Сверстюк А.С. 3358
Сверчевська І.А. 2108
Свєтлакова М.А. 1776, 1796
Свинцова І. 4058
Свиридюк О.В. 2653
Свистун Н. 3684
Свистун Н.О. 3900
Свід О.О. 0787
Свірідовська Л.М. 3094
Свірський Б.М. 1593
Світленко С.І. 0106, 0107, 0729
Свояк Д.В. 1580
Святець Ю.А. 0635
Священко Зінаїда 0327
Сгоров В.Б. 3051
Северинчук Л.А. 3295
Седляр Олександр 0487
Сезін Дмитро 0506
Сезін Сергій. 0506
Сейко Н.А. 3095
Секо Я. 0141
Секо Ярослав 0374
Селевко В.Б. 1993
Селищева Д.В. 3869, 3870
Семашко Т. 3685
Семененко І.В. 2645
Семенишена Т.О. 2480
Семеніхін І.В. 0884, 1484
Семеніхіна О.В. 2356, 2755
Семенов О. 2777
Семенов О.С. 2449
Семенова Д.С. 0049
Семенова О. 3008
Семенова О.О. 2756
Семеног О. 2790
Семеняко Ю. 3298
Семешко Н. М. 3864
Семиліт А. 2362
Семків Р. 3926
Семко І.В. 2481
Семьонкіна І.А. 3505
Сенченко М.М. 0721, 3955
Сеньків М.В. 0640
Сеньків О.І. 1161
Сеньовська Н.Л. 3239
Сенюра О.В. 0798
Сепе М. 3986
Сербалюк Ю.В. 2222
Сергєєв С.М. 2646
Сергієнко А.А. 2320
Сергієнко Дар'я 0275
Сергієнко Т.І. 1807
Сергійчук О.М. 2846
Сердечний Ю.В. 3118
Сердюк І. 3012
Сердюк О.О. 0797
Серебро М.В. 0857
Середа В.Г. 2585
Середа І. 2853
Середа Л.В. 2584
Сєребряк С.В. 1515
Сєрокуров Д. 0844
Сибіга С.Е. 1010, 1020
Сибірна Р.І. 1663
Сибірний А.В. 1663
Сиваш С.В. 2317
Сиверин Ю.В. 3213
Сивокінь Г. 3062
Сиддиков Р. 0075
Сидоренко Є. 4132
Сидоренко І. 1400
Сидоренко О.М. 3577
Сидоренко О.О. 1684
Сидоров Д.В. 3780
Сидоров М.В.-С. 3465
Сидорович Л.Є. 3552
Сидорович О. 0140, 0307
Силенок Г.А. 2847
Силенок К.П. 1356
Силюга Л. 2397
Симоненко С.О. 2608
Синишин Л. 2183
Синьов В.М. 2549
Синьова Є.П. 2523
Сироваткін С.А. 1313
Ситковська І.П. 0701
Ситник О.А. 2304

Ситникова О.В. 3594
Ситняківська С.М. 2730
Сідун М. 3167
Сізова Н. 4118
Сілютіна І. 3146
Сімко А.В. 2281, 2497, 2550
Сімкова І.О. 2695
Сімонова І.П. 1232
Сімонок В.П. 2887, 3756
Сіняговська І. 2102, 2956
Сірант М.М. 1497, 1540
Сірант О.Р. 1195
Сіренко А.М. 1147
Сіропол В.О. 0588
Сірук Наталія 0507
Сітак І.В. 2876
Сітовська Л. 2791
Січка Марія 0388
Січкар А.Д. 2157
Скаб М. 3686
Скакальська Ірина 0217, 0513
Скалич Л. 2971
Скальські Д. 2297
Скарлупіна Я. 3168
Скачек А.І. 2458
Скварча О. 3156
Сквірський І.О. 1159
Скиба М. 3169
Скиба М.М. 2634
Скиртач В. 0023, 0094
Скібіцька Л.В. 3809
Скляренко І. 2187
Скляренко І.Ю. 2227
Сковронська І.Ю. 0932, 1035
Сковронський Д. 0965
Сковронський Д.М. 0933, 1023
Сколоздра-Шепітко О. 3990
Скорич О.О. 1320
Скороход О. 0670
Скороход Ольга 0455
Скотна Н. 3431
Скочиляс-Павлів О.В. 1729
Скочинська-Прокоповіч Барбара 0320
Скриннік Н.О. 3960
Скрипник Л.В. 3178
Скрипник Т.В. 2551
Скрипниченко Юрій 0350
Скрипчук Г.В. 1995
Скубак Е.О. 1435
Скуратко Т. 3889
Славік Ю. 0171
Сливенко В.А. 0639
Сливка Л. 3997
Сливка С. 3438
Сливка С.С. 0007, 0934
Сліпенчук В.О. 1016
Сліпухіна І.А. 2889
Слуцький Я. 2405
Слющинський Б.В. 1777
Смакула О. 2957, 3484
Смирнов В. 2125
Смирнов В.А. 2669
Смирнова М.С. 3621
Смілик А.С. 0874
Смірнов В.А. 3942
Смірнова І. 0966
Смолінська К. 2540
Смолінська К. П. 2571
Смольницька О.О. 3856
Смольнікова О.Г. 2731
Смоляга М.В. 0083, 4156
Смоляна Т.А. 3736
Смук М.М. 0859
Снігир Л.П. 3263
Снігур А.В. 3769, 4137
Сніда Є.О. 0728
Снісаренко О.І. 2575
Собакарь А.О. 1177
Соболевська М.О. 2367
Соболєв С.Ю. 1430
Сова Андрій 0457
Созикіна Г.С. 3414
Сокіл Богдан 2235, 3687
Сокіл-Клепар Н. 3688
Сокол Г.И. 3139
Сокол М. 2906
Соколов Д.П. 3622
Соколова Г.Б. 3329
Соколова І.О. 0893
Соколюк Г.О. 2251
Соколюк О.В. 3195
Соколюк О.Д. 1808
Сокурянська Л.Г. 0784, 0786, 2885
Соловей В.М. 2605
Соловей Л.В. 2606
Соловей О. 4041
Соловій У. 4057
Солодаренко М.О. 1285
Солодка А. 3424
Соляннік К.Є. 1066
Сонник Н.С. 3623
Сопіга В.Б. 2236
Сопілко І.М. 1342
Сорока Аліна 0119
Сорока Н. 3475
Сорока О. 2439
Сорока О.С. 1053
Сорока П.М. 3346
Сорока С.О. 1587, 1664
Сорока Т.П. 2451
Сорока Ю.Г. 0796, 2886
Сорокін І. 2022
Сорокун В.М. 1687
Сорочишин М.В. 1412
Сосніна О.В. 1544
Соханич К.І. 0711
Сохікян А.С. 1533
Сошинська-Будний Й. 4138
Спиця-Оріщенко Н.А. 2074
Співак Л.А. 2176
Спіріна Т.П. 2584, 2813
Спіркіна Оксана 0496
Срібна Марія 0393
Срогош Тадеуш 1973
Ставченко С.В. 1752
Стадник В.В. 2251
Сталовєрова Г.В. 1825
Станкевич О.І. 3624
Старка В. 0181
Старка Володимир 0413
Стародубець Галина 0340, 0442
Старченко А. 2261
Старченко С.О. 3271
Стасевська О.А. 0828
Стасів Н. 2397
Стасів Н.В. 1624
Статівка О.О. 1373
Стахів В. 2972
Стахів Л. 2410, 2972
Стахів О.З. 2001
Сташевський А. 4105
Степаненко А.С. 1577
Степаниця Д.Ю. 3469
Степанов В. 2041
Степанова С.В. 1704
Степанчак О. 2373
Степанюк А.В. 2837
Степник Зоряна 0407
Степура Ю.Г. 2703
Стефанчук М.М. 1477
Стеценко Володимир 0313
Стецик Ю. 2414, 2416
Стецик Юрій 0417, 0505
Стецюк Б. 1040
Стеченко Т.О. 2647
Стирнік Н.С. 3121
Стоколоса Тарас 0432
Столітній А.В. 1558

Столярська О.В. 3625
Стонога А. 2900
Стонога А.О. 2020
Стопчак Д.І. 4145
Стороженко І.С. 0589, 0607, 0619
Стороха Б. 3929
Стоцький Я. 0202
Стражева М.А. 4050
Стратан-Артишкова Т. 2778
Стратонова Н. 1992
Стрельник О.О. 0805
Стрельців О.М. 3133
Стрельченко Л.В. 3393
Стремецька В.О. 1998
Стрілець В.В. 1004
Стрілько В.Ю. 1326
Стрільців О.М. 1469
Стрічко Н. 2218
Струганець Б.В. 2451
Струкова С. 2409
Струкуленко А.С. 0752
Струтинський В.Б. 1340
Стуліка О.Б. 3834
Ступак Л. 2262
Ступник М.В. 1011
Ступник Я.В. 1633
Субх М.А. 1920
Суділовська М.М. 2178
Суїма І.П. 3578, 3650
Сукаленко Т. 3689
Сулим В. 3243
Сулятицький А.В. 3190
Сумкін С.О. 1291
Супрун Г.В. 2482
Сурженко О.А. 1334
Сурмач О. 0681
Суховієнко Н.А. 2277
Сухонос В.В. 0881
Сушенцева Л. 2085
Сушкевич О.В. 2696
Сущенко В.А. 1136
Сущенко Л.О. 2629
Сьома С.О. 2321
Сюефей Хе 3240
Сяба М.О. 3296
Сятецький К. 4089
Т
Таланова Л. 3147
Таликін Є.А. 1282
Тамам Исмаилова Али кызы 4004
Тан Чжанчен 4121
Танська В. 2958
Таран Д.П. 1076
Таран О.С. 1302
Тараненко К.Ю. 1234
Тарароев Я.В. 0055
Тарасевич В.М. 3129
Тарасенко В. 4042
Тарасенко В.І. 2520
Тарасенко Г.С. 2732
Тарасенко Ольга 0475
Тарасов В.В. 0616
Тарасов С.В. 0521, 0552, 0590, 0608
Тарасова В. 3173
Тарасова В.В. 2498
Тарасова С.О. 3744
Тарасюк Г.Т. 3902
Тарахненко Людмила 0242
Тарнавська М.І. 1382, 1383
Тарнавський Р.Б. 0617
Тарнашинська Л. 4043
Татай Е.О. 2032
Татаренко Г.В. 1594
Татарнікова А.А. 2759
Татаровський Р.О. 0945
Татарчук В.В. 0748
Татьянчикова І.В. 2552
Тацишин І.Б. 1422
Таційнко Віталій 0334
Тверитникова О. 0226
Телецька Л.І. 2710
Телиця А.А. 1899
Темченко А. 0678
Темченко Андрій 0396
Теодорович С. 4099
Терела Г.В. 1426
Терепа А.В. 2357
Терещенко А.О. 1891, 1921
Терещенко В. 0251
Терещенко Олександр 0474
Терещенко Ю. 0195
Терещенко Ю.Д. 0085, 0090
Терещук Г.В. 3202
Терлюк І. 1041
Терлюк І.Я. 1026, 1034, 1395
Тернавська Т. 2792
Тернущак М.М. 1187
Тернюк М.Е. 3279
Тертична А.А. 1569, 1571
Терханова О.В. 3626
Терьохіна Н.О. 3400
Тесаловська О.Б. 3190
Тесленков О.Ю. 2814
Тесля Ю.М. 3765
Тетерина Л.М. 3866
Тильчик В.В. 1239
Тимків Іван 0308
Тимошенко Н.Є. 3315
Тимошук С.В. 3088, 3237
Тимченко А.М. 2648
Тимчик С.В. 2026
Тимчук Л.І. 2057, 2170, 2697
Титаренко В.П. 3220
Титаренко Д.М. 2234
Титаренко О. 3498
Титаренко Олена 0398
Титаренко Т.Г. 1399
Титова Н. 2934
Титянін К. 3798
Тихомиров Д.О. 0871
Тихомиров С.В. 3305
Тихомирова Г.Є. 1741, 2037
Тихоненко І.В. 1943
Тишковець М. 3658
Тишкун Ю. 0042
Тищенко В.В. 2524
Тищенкова І.О. 1162
Тіманюк В.М . 2861
Тіманюк І.В. 2861
Тітаренко І. 3468
Тітова О. 2209
Тітова О.А. 2067
Ткач О.М. 2107, 2525
Ткач Т.Я. 1922
Ткач Ю.М. 2848
Ткач Юлія 0274
Ткаченко В.А. 3052, 3056
Ткаченко Віктор 0293
Ткаченко Е.Б. 2684
Ткаченко Є.В. 1140
Ткаченко К. 0087
Ткаченко Л. 0024, 0094
Ткаченко Н.В. 3445
Ткаченко О.М. 2733
Ткаченко Я. 2784
Ткачівська М.Р. 3627
Ткачук Г.Е. 2596
Ткачук М. 3890
Ткачук М.П. 4030
Ткачук Микола 3504, 3802
Ткачук О. 2079, 3998
Ткачук О.М. 4032
Ткачук О.С. 1304
Ткачук П.О. 1551
Ткачук С.І. 3210
Ткачук Т.П. 3595
Товканець Г.В. 2670
Товстоган В.С. 2553

Токаленко Павло 0290
Токаренко К.В. 1559
Токаренко О.М. 2319
Токарська А. 1038
Токарська А.С. 0854, 0912, 0946
Толбатов А.В. 3106
Толбатов В.А. 3106
Толбатов С.В. 3106
Толпаєва О.О. 2479
Томас Ж.Ю. 1647
Томенко О.А. 3401
Томин С.В. 1560
Томіна В.Ю. 1163
Тонне О.Ш. 4000
Топалова С.О. 1747
Топачевський С.К. 3553
Топузов В.І. 1113, 1210
Топчій В.В. 1597
Торопцева Альона 0458
Торубара О.М. 2450
Торчинський М. 3690
Тоцький О.В. 2047
Требін М.П. 0769, 0817, 1946
Тревого І. 3107
Трегуб С.Є. 2626
Третько В.В. 3379
Третяк К. 3107
Третяк О.А. 1754
Третякова О.А. 0591
Трима Е.А. 1778, 3123
Трима К.А. 1892, 1911
Трихліб К.О. 1049
Трішин Ф.А. 3339
Тройно-Фунтусова Н.В. 0026
Трофименко А.В. 1779, 1826, 1840, 1865, 1893, 1906
Трофименко М.В. 1894, 1896, 1907, 1930, 1935, 1944, 1956
Трофимук М. 3999
Троханяк Олександра 0300, 0347, 0439
Троценко Г.В. 2871
Троцишин І.В. 3360, 3374
Труба Руслана 0756
Трубавіна І. 2263
Трунова І.М. 2875
Тузков С.О. 3940
Тукова Т.В. 3628
Тулик І.І. 1075
Тумак О. 2239
Тупиця О.Л. 1866
Тупікова С.В. 0790
Туранов Ю.О. 3202
Турлова Ю.А. 1366
Турсиду Н. 3405
Турута І.І. 3596, 3651
Турчак О.В. 1027
Турченко В.О. 3712
Турчин Я. 1888
Турчин Я.Б. 1936
Турчинов А.В. 2073
Туряниця В.В. 0867
Турянський П. 4081, 4083
Тучапець І.Б. 1691
Тушева В. 2793, 2854
Тушева В.В. 2630, 3096
Тхоржевська Т.Д. 2201
Тьен Т.К. Нгуен 3764
Тюріна Н.М. 1883
Тютюнник Р.С. 1522
Тягай І.М. 2849
Тягло А.В. 0031
У
Угач А.В. 0650
Удовенко Л.О. 0664
Удовіченко Г. 2947
Удовіченко Г.М. 3775
Удріс Н.С. 0792
Узунова Н.Д. 0050
Уйсімбаєва Н.В. 3229
Українська О.О. 3188
Улановська А. 2795
Урсані Н. 4047
Уруський А.В. 2441
Усенков М.О. 1765
Устименко С.Є. 3700
Утьосова О.І. 2576
Ухач В. 0152
Ушакова Л.І. 2647
Ушакова Н.В. 3189
Ушмарова В.В. 2164
Ф
Фага Г.Ф. 1726
Фадєєв А.В. 1251
Фадєєва О.Ю. 3177
Файчук Т. 3499
Фальштинська Ю.В. 2111
Фандєєва Г. 0068
Фасій Б.В. 1299
Федасюк Д. 3364
Феделеш Е.М. 1266
Федоренко І. 2604
Федоренко І.В. 2523
Федоренко М.В. 2546
Федоренко М.І. 2554
Федоренко С.В. 2523, 2681
Федоренко Я.А. 0522
Федорів Л. 0033
Федорова М. 2391
Федорова Ю.Г. 3558
Федорович А. 2272, 2273
Федорчук О.С. 2044
Федосій О.О. 3891
Федотов О.П. 1165
Федотова Г.В. 0876
Федулова Л. 2796
Федунь М.І. 4033
Федченко Ю.С. 3339
Федчун Н.А. 1525
Федьович О.М. 2631
Фелик В.І. 1476
Фенчак Л. 2895, 2960
Феньлінь У. 3752
Фесенко М.В. 1797, 1895, 1908, 1937
Фесенко Н.В. 0523
Фесенко Н.С. 2865
Фещенко Є.Л. 0633
Филоненко Б.А. 0082
Фігель Ю.О. 0913, 0935
Філінська Л.В. 0783
Філіпп'єва Т. 3256
Філіппова Л. 2081
Філоненко І. 1996
Філоненко Л. 4078
Філоненко О. 2329
Філонов О.В. 0981, 1012, 1045, 1117
Філь Г. 2389
Фіненко О.Ю. 2797
Фіняк І. 2390
Фляк М. 3317
Фоломєєва Н. 3170
Фоменко Т. 2855
Фоменко Т.М. 2734
Фоміна Л.О. 1675
Франків І.Я. 0654, 0740
Фроленкова Н. 2265
Фроленкова Н.О. 2256
Фролов О.М. 1672
Фролова Н.В. 3461
Фролова О.В. 0825
Х
Хайдарова О.С. 2499
Халецька Леся 0296
Халілова-Чуваєва Ю.О. 0836
Халін О.В. 1648
Хананаєва Г.В. 3508
Ханієва Ф.М. 1273
Ханюк Т.О. 3267
Хараберюш І.Ф. 1634
Харченко Г.І. 2432

Харченко Н.П. 0871
Харченко О.І. 1459
Харченко С. 2779
Харченко Ю.П. 1464
Харчук Л. 3521
Хаханов В.І. 2048
Хацер Г.О. 3772
Хващевська О.О. 2287
Хворова Г.М. 2555
Хе Цзяньхуй 4107
Хижняк Л.М. 0071
Химиця Наталія 0757
Химиця Н. 3365
Хлабистова К. 1099
Хлєбніков Г. 0004, 0093, 4148
Хлипавка Г. 2087
Хлонь Н. 2985
Хмелєвська І.В. 2500
Хмельова Н.А. 1305, 1306, 1552
Хмурова В. 2005
Хоббі Ю.С. 1126, 1130, 1738
Ходаківська М.О. 3190
Ходаковська О.О. 3505
Ходоренко А.В. 3597
Хольвінська О.Я. 1492
Хома Н. 1841
Хома Н.М. 1750, 1798, 1809, 1909
Хома О. 2363
Хом'як О.А. 2924
Хоменко І. 2856
Хоменко К. 4072
Хоменко О.М. 0700, 0716, 3950
Хоменко С.О. 2500
Хоменська І.В. 3851, 3857
Хомич М. 0682
Хомишак О. 2372
Хомишин І. 3101
Хомишин І.Ю. 1171, 1190, 2029, 3061
Хомяк Л.В. 3232
Хорішко Л.С. 1874
Хоровець В.Є. 3598
Хорошков М.М. 3959, 3965, 3975
Хохліна О.П. 2565, 3436
Хохлова І.В. 1526
Храбатин Р. 3372
Храброва О.В. 1985
Храмцова Ірина 0319
Хроленко М. 3026, 3040
Хромей В.В. 1409
Хрушкова О.А. 3652
Хряпченко В.П. 1713
Худіш Павло 0305
Худоба Б.П. 1979
Хурсенко С. 2788
Ц
Цветанович З. 2334
Цвєткова Г. 3171
Цвігун Д.П. 1324
Целуйко М.Є. 1965
Ценко М.Б. 0995
Церковна А.О. 1313
Цецик Я.П. 0592, 0594
Цзя Яочен 3433
Цибко А.В. 4134
Циганій С. 2857
Циклаурі О.Б. 1118, 1212, 1550
Цилюрик І.І. 1545, 1586
Цимбала О.С. 2001
Цимбаліст І.І. 1708
Цимбровська Х.І. 3226
Цина А.Ю. 2131
Цихуляк І.М. 4151
Ціватий В. 0194
Ціватий В.Г. 0593
Ціватий Вячеслав 0117, 0697
Цікавий С. 3920
Цілина М.М. 3579
Цісюань Вей 2406
Ціхоцька О. 2891
Цувіна Т.А. 0885, 1685
Цун Чжоу 2698
Цюкало Л.Є. 2671
Цюряк І.О. 3097
Ч
Чабаненко Т.В. 1488
Чайка Інна 0383
Чайковська О. 0812, 4048
Чайченко Н.Н. 2803
Чашечникова О.С. 2358
Чеботарьова І.О. 2366
Чеботнікова М. 2041
Чевичалова Ж.В. 1357
Чень Чунься 2780
Чепіга В. 2378
Чепіга І. 2101, 2949
Чепіга І.В. 2925
Чепок А.О. 3767
Чепурда Ганна 0273
Чепурко І.П. 2872
Червінка І.М. 1842
Червінська І.Б. 2305
Червінська О.В. 3943
Червоненко О.В. 1970
Чередник Л.А. 3854
Череднікова Т.М. 1261
Черемісін Олександр 0161
Черкас Б. 0113
Черкаська Л.П. 2359
Черкашин О.В. 2447
Черкашина Ж.В. 2672
Черних О. 2127
Чернихівський Є. 3369
Черничко В.В. 1676
Черниш Р.Ф. 1581
Черній Г.В. 3069
Чернова Т. 2082
Черноватий Л.М. 3711, 3777
Черногорська Н.Г. 3178
Чернолуцький Р.В. 0973
Чернюк Т. 2996
Чернявська Олена 0695
Черняк Л.М. 2888
Черняк Ю.В. 1712
Чернякова А. 3313, 3332
Чернякова Ж.Ю. 2051
Четверик-Бурчак А.Г. 3462
Чжан Їфу 2964
Чжан Сянюн 3402
Чжен Іфей. 3752
Чижов Д.А. 1460
Чикалова М.М. 2757
Чикун Н. 2246
Чирва А.С. 2675, 2820
Чирка Леонід 0353
Чирук С.В. 0736
Чирун Л.Б. 4136
Чистоклетов Л.Г. 0997, 1001, 1218
Чистякова І.А. 2763, 3307
Чічкань М.В. 1456
Чкана Я.О. 2354
Чобанян А.В. 3486
Чопік О.В. 2424, 2427
Чорна А.В 2873
Чорна В. 2409
Чорна Л.В. 0013
Чорна О.О. 1235
Чорний О.В. 0642
Чорнобай О. 0967
Чорнобай О.Л. 0936, 1024, 1495
Чорновол Л.О. 2174
Чорновол-Ткаченко О.О. 2862
Чорномаз О.Б. 1730
Чорнописька В. 4158
Чорнописька В.З. 4157
Чуба В.Д. 1054
Чубіна Тетяна 0496
Чугай О.Ю. 3272
Чугай С. 2378

Чугуй Т.О. 0656
Чуєшкова О. 3536
Чуєшов В. 0056
Чумак Ю. 4088
Чумаченко С.В. 2048
Чунься Чень 2699
Чупашко І. 4122
Чуприна А. 3288
Чуприна О.С. 2700
Чура В.І. 0553
Чура О.І. 0554
Чуричканич І. 2344, 2769
Чухно Л. 2233
Чучко Дмитро 0469
Ш
Шабала Є.Є. 3765
Шабаліна О.М. 4127
Шабат-Савка С.Т. 3566
Шабельник С.О. 2866
Шадюк Т.А. 4159
Шай Р. 1767
Шай Р.Я. 0937, 0947
Шалагінов Б. 3934
Шама Олександр 0120, 0286
Шамаева Ю.Ю. 3738
Шаматова Анастасія 0689
Шамрай В.В. 1134
Шамралюк О.Л. 2599
Шамшина І.І. 1429
Шандиба О.В. 3279
Шановська Олена 0311
Шаповал В.Д. 1677, 1705
Шаповал Г. 3882
Шаповал Г.І. 3845
Шаповал Н.В. 0091, 0996
Шаповаленко М.В. 1877
Шапочка К. 2140
Шараєвська М.І. 3264
Шарапа М. 3691
Шарлович З.П. 2433
Шарова Т.М. 3961
Шаталова Я.О. 1983
Шатілова О.С. 3599
Шатовська Т. 3288
Шатохін А.М. 0099
Шатрава С.О. 1468
Шауренко Анна 0321, 0680
Шафранська Т. 2991
Шаховська Н.Б. 1979
Шваб Анатолій. 0486
Швай О.Л. 2068
Швайка І.О. 0609
Швалюк Т.М. 2483
Швачко С.О. 3747
Швець А.І. 4034
Швець В. 3127
Швець Володимир 0419
Швець Г.В. 3501
Шебаніц Д.М. 1135
Шебаніц Ф.Ф. 1280
Шебанова В.І. 3442
Шевель Б.О. 2620
Шеверун Н.В. 2682
Шевцов А.Г. 3330
Шевцова А. 2063
Шевцова Н. 2781
Шевцова Я.В. 2556
Шевченко А.І. 2633
Шевченко В.М. 2557
Шевченко І.С. 3703
Шевченко К. 3289
Шевченко К.В. 2683
Шевченко Л.А 1385
Шевченко Марія 0462
Шевченко М.І. 1867, 1964
Шевченко О. 3176
Шевченко О.В. 1265
Шевчук В. 2501
Шевчук Г. 2085
Шевчук Зореслава 3913
Шевчук О.Б. 3377
Шевчук Т. 2937
Шевчук Т.М. 4020
Шелест Є.О. 1883
Шелест О.Ю. 1451
Шелестова А. 3370
Шеломовська О.М. 4133
Шелякін О.С. 1578
Шемелинець І. 3816
Шемелинець І.І. 1411
Шемета Ю. 0208
Шепеленко С.М. 2586
Шепель Ю.О. 3580, 3654
Шепітько С.В. 3655
Шеремет М.К. 2549
Шеремета О. 0134
Шерстюк Л. 2080, 2091
Шерстюкова К.Ю. 1401
Шершун К.П. 1055, 1067
Шестак В.С. 0975, 4065
Шехавцова С.О. 2701
Шеховцов В.В. 1375
Шеховцова Д.В. 0784
Шєпєтько С.А. 1601
Шигаль Д.А. 1015
Шийка О. 2899
Шикирінська О. 2782
Шиманська М. 2204
Шимон І.П. 1716
Шингарьов Д.О. 1582
Шиндаулова Р. 0095
Шинкар Т.Ю. 2171
Шипарьова О.В. 2147
Шипік Н.Ф. 0538, 0574, 0610, 0618
Шипотілова Олена 0342
Шипуліна Ю.С. 3128
Шихненко К.І. 2284
Шишкіна К.І. 3895
Шишко В. 1203
Шишко В.В. 0927
Шишменцев І.М. 2502
Шкіль О. 3361
Шкільнюк Надія 0489
Шкільняк Надія 0160
Шкіра А.М. 2748
Шкляєва Н. 4040
Школа В.М. 3968
Школа В.Ю. 1397
Школа О.В. 2815
Школьний О. 2335
Школьний О.В. 2360
Шкоріна І.М. 3600
Шкурко Н.В. 1856
Шкурко О.В. 3581, 3656
Шкута О.О. 1637, 1638
Шляхов О.Б. 0637
Шматков Д. І. 2867
Шмега К.М. 4031
Шмідт М. 3127
Шмуля Л. 3811
Шокірова З.Р. 2816
Шологон Лілія 0382
Шонь Олена 3914
Шорсткіна О.Ф. 0555
Шостко О.Ю. 1614
Шпак Д. 0201
Шпак Маріанна 0392
Шпак М.В. 1331
Шпак О. 2075, 2083, 2092, 2413, 2928, 3297
Шпенова П.Ю. 1486
Шпилевська А.А. 3492
Шпитальова О.В. 2702, 2827
Шпітько І.М. 3582, 3657
Штець В. 4070
Штихалюк В. 4102
Штогрин Іван 0359
Штогрин Іванна 0465
Штонь Олена 3915

Шубак Г. 2398
Шугаєв А.В. 3554
Шуда І.О. 2750
Шульга А.В. 3238
Шульга Володимир 0272
Шульган І.І. 1665
Шульган Ольга 3726
Шульженко Д.І. 2549
Шульженко І.В. 1452
Шульженко О.Є. 2558, 2580
Шумак О. 2329
Шумило О.В. 1910
Шуміліна І. 3352
Шуміло О.О. 1598
Шумська О.М. 2129
Шумський Л.М. 1827, 1843
Шумський О.Л. 3430
Шумченко Т.І. 2800
Шуп'яна М.Ю. 1009
Шурин О.І. 3241
Шуст Т. 0138
Шутак І.Д. 0878
Шутько Вікторія 0696
Шутько О. 0057, 0061
Щ
Щадило О.І. 0914
Щебетюк Наталія 0504
Щербак І. 0806
Щербак Н. 3371
Щербакова І.В. 0797
Щербакова І.М. 3471
Щербата Т. 3068
Щербин М.М. 2166
Щесняк О.Р. 3490
Щирба М.Ю. 0938
Щудро Н. 0021
Щурик Б. 4082, 4100
Ю
Южакова О. 3512
Юзьвяк О. 3506
Юлізарова О. 2328
Юречко У. 2971
Юрій М. 0671
Юрійчук О. 0968
Юркевич Х.І. 1056
Юркевич Ю.М. 1259
Юровських К.А. 3653
Юрченко О. 0206, 2365
Юрченко О.М. 2148
Юрчишин О.Я. 1340
Юрчук О.О. 3946
Юсипів Н. 4117
Юськів Б.М. 0932
Юськів Х.В. 1931
Ющенко Петро 0266, 0381
Яблонський А.І. 2243
Яворський Андрій 0373
Ягоднікова В.В. 2345
Язвінська О.М. 3052, 3056
Якименко С.І. 2735
Якимова С. 1629
Якимова С.В. 1619, 1621, 1623
Якимович-Чапран Д. 3537
Якимюк О.Л. 0745, 1969
Якімова І.В. 0108, 0733
Яковенко А.В. 0758, 1681
Яковенко Галина 0694
Яковенко О.В. 0731
Яковенко Т.В. 0791
Яковлева В. 3030
Яковлева С.Д. 2559
Яковчук Р. 1203
Якубовська Оксана 0325
Якушевич А. 1496
Янишен В.П. 1256
Янісів Ю. 3410
Янко А. 0111
Янченко А. 1799
Янченко А.О. 1780
Янчук А.О. 0984
Янчук Михайло 0690
Янюк Іван 0168, 0409
Яремко З.М. 3088, 3237
Яремчук В.О. 1655, 1669
Ярмол Л. 0969
Ярмол Л.В. 0939, 0948, 1691
Ярмоленко М.І. 1868, 1870
Ярмолюк Б. 3519
Яровенко І.В. 2319
Яровенко Т. 3789
Ярославцева Л.А. 2165
Яроцька Г. 3692
Ярошенко М.О. 1005
Ярошинський Олег 0416
Ярощук Н. 2094
Ярхо Т.О. 3231
Ясірова Ю.Ф. 1897, 1932
Яслик В. 3693
Ястребов М.М. 3278
Яструбський М.Я. 3064
Ятищук Оксана 0397
Яценко М.С. 3132
Яценко О.В. 1503
Ячний А.М. 0779
Яшанов С. 3035
Яшкіна В.В. 3867
Ященко І. 4108
Ящук С.М. 2736
Ящук С.П. 3098
Ящун Т.В. 2013

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

Economics, entrepreneurship, management. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2015, №2, т.2 3114

Автоматизація виробничих процесів у машинобудуванні та приладобудуванні. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №50 2221

Автоматизація технологічних і бізнес-процесів. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2015, №1, т.7 3051

Автоматизація технологічних і бізнес-процесів. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016, №3, т.8 3355

Автомобільний транспорт. Харків: Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 2016, №38	3050, 3414
Автомобільні дороги і дорожнє будівництво. Київ: Національний транспортний університет, 2016, №97	1392
Актуальні питання корекційної освіти (педагогічний науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.1	2222, 2277, 2419, 2420, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 3327, 3434, 3435
Актуальні питання корекційної освіти (педагогічний науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2015, №6, т.2	2421, 2422, 2423, 2424, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 3058, 3299, 3328, 3485, 3486
Актуальні питання корекційної освіти (педагогічний науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.1	2104, 2105, 2106, 2223, 2278, 2425, 2426, 2427, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 3059, 3060, 3300, 3301, 3329, 3436, 3469, 3487
Актуальні питання корекційної освіти (педагогічний науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №7, т.2	2279, 2280, 2428, 2429, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 3330
Актуальні питання корекційної освіти (педагогічний науки). Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2016, №8	2107, 2224, 2225, 2281, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 3065, 3302, 3453
Актуальні проблеми права: теорія і практика. Луганськ: Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля, 2014, №29	0985, 0986, 1138, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1250, 1251, 1281, 1282, 1313, 1333, 1385, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1462, 1512, 1513, 1514, 1515, 1551, 1594, 1595, 1635, 1708, 1800, 2038, 2249
Актуальні проблеми української літератури і фольклору. Вінниця: Донецький національний університет, 2015, №23	1988, 3916, 3917, 3918, 3919, 3920, 3921, 4039, 4040, 4041, 4042, 4043, 4044, 4045, 4046, 4047, 4150
Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №29	3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3183, 3184, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3190, 3777
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2014, №1(46)	0814
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2014, №2(47)	2025
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2014, №3(48)	3764, 4141
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2014, №4(49)	3359, 3360, 4142, 4143, 4144
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №1(50)	2026
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №2(51)	2027, 3357, 3358
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №3(52)	3099
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016, №1(54)	3374
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016, №2(55)	3106
Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016, №3(56)	3105, 3439, 3767
Вісник Дніпропетровського університету. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2015, №1/2, т.23	0109, 0110, 0741, 0742, 0743, 0744, 0745, 0746, 0747, 0748, 0749, 1871, 1968
Вісник Дніпропетровського університету. Історія і філософія науки і техніки. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2016, №24, т.24	0097, 0098, 0750, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1978, 1980, 2231, 3139

Вісник Дніпропетровського університету. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2014, №1/1, т.22	0619, 0620, 0621, 0622, 0623, 0624, 0625, 0626, 0627, 0628, 0629, 0630, 0631, 0632, 0633, 0634, 0728, 0729, 0730, 0731, 0732, 0733, 0734, 0751
Вісник Дніпропетровського університету. Історія та археологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2015, №1, т.23	0106, 0107, 0108, 0128, 0129, 0635, 0636, 0637, 0638, 0639, 0640, 0641, 0642, 0643, 0644, 0645, 0646, 0647, 0648, 0649, 0650, 0735, 0736, 0737, 0738, 0752
Вісник Дніпропетровського університету. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(1)	3567, 3568, 3569, 3570, 3571, 3572, 3573, 3574, 3575, 3576, 3577, 3578, 3579, 3580, 3581, 3582, 3858, 4049
Вісник Дніпропетровського університету. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(2)	3583, 3584, 3585, 3586, 3587, 3588, 3589, 3590, 3591, 3592, 3593, 3594, 3595, 3596, 3597, 3598, 3599, 3600, 3770, 3859, 3860, 3861, 3862, 3863, 3864, 4050
Вісник Дніпропетровського університету. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2015, №11, вип.21(3)	3117, 3118, 3601, 3602, 3603, 3604, 3605, 3606, 3607, 3608, 3609, 3610, 3611, 3612, 3613, 3614, 3615, 3616, 3617, 3618, 3619, 3620, 3621, 3622, 3623, 3624, 3625, 3626, 3627, 3628, 3771, 3772, 3865, 3866, 3867, 4051
Вісник Дніпропетровського університету. Мовознавство. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2016, №11, вип.22	3120, 3121, 3629, 3630, 3631, 3632, 3633, 3634, 3635, 3636, 3637, 3638, 3639, 3640, 3641, 3642, 3643, 3644, 3645, 3646, 3647, 3648, 3649, 3650, 3651, 3652, 3653, 3654, 3655, 3656, 3657, 3868, 4052
Вісник Дніпропетровського університету. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2015, №21	3440, 3441, 3442, 3454, 3455, 3456, 3457, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493
Вісник Дніпропетровського університету. Психологія. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2016, №22	3443, 3444, 3445, 3446, 3447, 3458, 3459, 3460, 3461, 3462, 3494
Вісник Дніпропетровського університету. Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара, 2016, №8, т.24	3122, 4135
Вісник Донбаського державного педагогічного університету. Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний педагогічний університет, 2015, №3	0004, 0021, 0022, 0023, 0024, 0056, 0057, 0058, 0059, 0073, 0075, 0076, 0086, 0087, 0088, 0089, 0998, 0999, 1761, 2039, 4147
Вісник Донбаського державного педагогічного університету. Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний педагогічний університет, 2016, №4	0028, 0029, 0030, 0061, 0062, 0063, 0064, 0065, 0066, 0092, 0831, 1987, 1994, 3988, 4104, 4148
Вісник Донбаського державного педагогічного університету. Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства. Слов'янськ: Донбаський державний педагогічний університет, 2016, №5	0035, 0067, 0068, 0093, 0094, 0095, 0096, 1990, 2040, 2041, 4062, 4149
Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. Економічні науки. Кривій Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №2(63)	0835
Вісник Житомирського державного університету ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний університет ім. І.Франка, 2016, №3(85)	2108, 2109, 2110, 2111, 2226, 2227, 2430, 2431, 2432, 2433, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3416
Вісник Житомирського державного університету ім. І.Франка. Педагогічні науки. Житомир: Житомирський державний університет ім. І.Франка, 2016, №4(86)	2112, 2113, 2114, 2228, 2229, 2230, 2282, 2434, 2435, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3285, 3286, 3287, 3417, 4103, 4128, 4151
Вісник Житомирського державного університету ім. І.Франка. Філологічні науки. Житомир: Житомирський державний університет І.Франка, 2016, №2(84)	3437, 3538, 3539, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3545, 3546, 3547, 3548, 3549, 3550, 3551, 3552, 3553, 3554, 3763, 3819, 3820, 3821, 3822, 3823, 3945, 3946, 4129, 4134
Вісник Київського національний торговельно-економічного університету. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016, №3(107)	2246
Вісник Київського національний торговельно-економічного університету. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016, №4(108)	2003, 2796
Вісник Київського національний торговельно-економічного університету. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2016, №6(110)	2004, 2005

Вісник Криворізького національного університету. Кривий Ріг: Криворізький національний університет, 2016, №41	1390
Вісник Львівського інституту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський інститут економіки і туризму, 2015, №10	0651, 0739, 0740, 1360, 2000, 3138
Вісник Львівського інституту економіки і туризму. Економічні науки. Львів: Львівський інститут економіки і туризму, 2016, №11	0652, 0653, 0654, 2001, 3500, 3501
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №9	0515, 0516, 0517, 0518, 0519, 0520, 0521, 0522, 0523, 0524, 0525, 1771, 1772, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №10	0526, 0527, 0528, 0529, 0530, 0531, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1896, 1897, 3123
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №11	0532, 0533, 0534, 0535, 0536, 0537, 0538, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2015, №12	0539, 0540, 0541, 0542, 0543, 0544, 0545, 0546, 0547, 0548, 0549, 0550, 0551, 0552, 0553, 0554, 0555, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 3124
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2015, №13-14	0104, 0556, 0557, 0558, 0559, 0560, 0561, 0562, 0563, 0564, 0565, 0566, 0567, 0568, 0569, 0570, 0571, 0572, 0573, 0574, 0575, 0722, 1749, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №15	0576, 0577, 0578, 0579, 0580, 0581, 0582, 0583, 0584, 0585, 0586, 0587, 0588, 0589, 0590, 0591, 0592, 0593, 0723, 1750, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №16	0126, 0594, 0595, 0596, 0597, 0598, 0599, 0600, 0601, 0602, 0603, 0604, 0605, 0606, 0607, 0608, 0609, 0610, 0724, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944
Вісник Маріупольського державного університету. Історія. Політологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №17	0127, 0611, 0612, 0613, 0614, 0615, 0616, 0617, 0618, 0725, 0726, 0727, 1753, 1754, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956
Вісник Маріупольського державного університету. Право. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №7	0973, 1042, 1043, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1205, 1206, 1207, 1208, 1279, 1426, 1502, 1503, 1549, 1630, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1889, 1890, 2032
Вісник Маріупольського державного університету. Право. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №8	0974, 0975, 0976, 1044, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1209, 1210, 1405, 1406, 1407, 1504, 1590, 1702, 1703, 4155
Вісник Маріупольського державного університету. Право. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2015, №9-10	0841, 1045, 1124, 1125, 1126, 1127, 1211, 1249, 1408, 1505, 1591, 1631, 1704, 1705, 1742, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 4065
Вісник Маріупольського державного університету. Право. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №11	0977, 0978, 0979, 0980, 1046, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1339, 1427, 1506, 1592, 1743
Вісник Маріупольського державного університету. Право. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №12	0981, 0982, 0983, 0984, 1047, 1134, 1135, 1136, 1137, 1212, 1280, 1384, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1550, 1593, 1632, 1633, 1634, 1667, 1706, 1707, 1744
Вісник Маріупольського державного університету. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №10	3824, 3825, 3826, 3827, 3828, 3829, 3830, 3831, 3832, 3833, 3834, 3956, 3957, 3958, 3959, 3960, 3961
Вісник Маріупольського державного університету. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2014, №11	3557, 3801, 3835, 3836, 3837, 3838, 3839, 3840, 3841, 3962, 3963, 3964, 3965, 3966, 3967, 3968, 3969

Вісник Маріупольського державного університету. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2015, №12	3842, 3843, 3844, 3845, 3970, 3971, 3972, 3973, 3974, 3975
Вісник Маріупольського державного університету. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2015, №13	3558, 3846, 3847, 3848, 3849, 3850, 3851, 3976, 3977, 3978
Вісник Маріупольського державного університету. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №14	3559, 3560, 3561, 3562, 3563, 3564, 3565, 3566, 3852, 3853, 3854, 3979, 3980, 3981, 3982
Вісник Маріупольського державного університету. Філологія. Маріуполь: Маріупольський державний університет, 2016, №15	2436, 3768, 3855, 3856, 3857, 3983, 3984, 3985, 3986
Вісник Національного авіаційного університету. Київ: Національний авіаційний університет, 2016, №1(66)	2888, 3345
Вісник Національного авіаційного університету. Київ: Національний авіаційний університет, 2016, №3(68)	1164, 1342, 1534, 1724, 2021, 2889
Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. Харків: Національний технічний університет "ХПІ", 2016, №19(1191)	2605, 2606
Вісник НТУ "ХПІ". Інноваційні технології та обладнання обробки матеріалів у машинобудуванні та металургії. Харків: Національний технічний університет "ХПІ", 2016, №50(1222)	3346
Вісник Національного транспортного університету. Економічні науки. Київ: Національний транспортний університет, 2015, №33	3055, 3056
Вісник Національного транспортного університету. Технічні науки. Київ: Національний транспортний університет, 2015, №31, вип.1	3052, 3053, 3054
Вісник Національного транспортного університету. Технічні науки. Київ: Національний транспортний університет, 2016, №34	1974, 1975, 3760
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Інформатизація вищого навчального закладу. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №853	2030, 3102, 3103, 3104, 3288, 3361, 3362, 3363, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368, 3369, 3370, 3371, 3372, 3373
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №854	1979, 4136, 4139, 4140
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Комп'ютерні науки та інформаційні технології. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №843	2024, 3762, 4132
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №846	2023, 3064
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Логістика. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №848	1274, 3067, 3068
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №851	1624, 3100
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №847	3066
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми української термінології. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №842	3062, 3499, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515, 3516, 3517, 3518, 3519, 3520, 3521, 3522, 3523, 3524, 3525, 3526, 3527, 3528, 3529, 3530, 3531, 3532, 3533, 3534, 3535, 3536, 3537, 3761, 3818
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №837	0839, 0840, 0853, 0854, 0915, 0916, 0917, 0918, 0919, 0920, 0921, 0922, 0923, 0924, 0925, 0926, 0927, 0928, 0929, 0930, 0931, 0932, 0933, 0934, 0935, 0936, 0937, 0938, 0939, 0940, 0941, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1241, 1242, 1243, 1244, 1309, 1353, 1420, 1421, 1493, 1494, 1542, 1543, 1544, 1545, 1583, 1584, 1620, 1621, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1692, 1693, 1694, 3063, 4146

Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №845	0005, 0006, 0007, 0078, 0845, 0897, 0898, 0899, 0900, 0901, 0902, 0903, 0904, 0905, 0906, 0907, 0908, 0909, 0910, 0911, 0912, 0913, 0914, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1238, 1239, 1240, 1307, 1308, 1350, 1351, 1352, 1380, 1381, 1382, 1419, 1460, 1490, 1491, 1492, 1540, 1541, 1618, 1619, 1640, 1641, 1656, 1657, 1658, 1691, 1728, 1729, 1730, 1731, 3061, 3415, 3944
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №850	0846, 0942, 0943, 0944, 0945, 0946, 0947, 0948, 0949, 0950, 1035, 1036, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1245, 1275, 1276, 1310, 1354, 1365, 1383, 1395, 1422, 1423, 1461, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1546, 1585, 1586, 1587, 1622, 1623, 1642, 1643, 1644, 1666, 1695, 1732, 1884, 2028, 2029, 4157
Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №855	0008, 0009, 0010, 0079, 0080, 0847, 0951, 0952, 0953, 0954, 0955, 0956, 0957, 0958, 0959, 0960, 0961, 0962, 0963, 0964, 0965, 0966, 0967, 0968, 0969, 0970, 0971, 0972, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1246, 1247, 1248, 1277, 1278, 1311, 1312, 1338, 1355, 1424, 1425, 1500, 1501, 1547, 1548, 1588, 1589, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1645, 1696, 1733, 1734, 1735, 1767, 1885, 3101, 3438, 4158
Вісник Національного університету "Юридична академія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №3(30)	0045, 0046, 0047, 0105, 0771, 0778, 0779, 0815, 0816, 0817, 0818, 0819, 0820, 0821, 0822, 0823, 0824, 0825, 0826, 0827, 0987, 0988, 0989, 1517, 1745, 1751, 1752, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1945, 1946, 1947, 2116, 3125
Вісник Національного університету "Юридична академія ім. Я.Мудрого". Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2016, №4(31)	0013, 0048, 0049, 0780, 0781, 0828, 0829, 0842, 0990, 0991, 0992, 0993, 0994, 0995, 1856, 2117, 4067
Вісник ОНМУ. Одеса: Одеський національний морський університет, 2014, №2(41)	3112
Вісник ОНМУ. Одеса: Одеський національний морський університет, 2015, №2(44)	1976
Вісник ОНМУ. Одеса: Одеський національний морський університет, 2016, №3(49)	3113
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2016, №83	3694, 3695, 3696, 3697, 3698, 3699, 3700, 3701, 3702, 3703, 3704, 3705, 3706, 3707, 3708, 3709, 3710, 3711, 3712, 3781, 3894, 3895, 3896, 4059, 4131
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №84	2129, 3192, 3728, 3729, 3730, 3731, 3732, 3733, 3734, 3735, 3736, 3737, 3738, 3739, 3740, 3741, 3742, 3743, 3744, 3745, 3746, 3747, 3748, 3922, 3923, 3924
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №22	0656, 0657, 0658, 0659, 0660, 0661, 0662, 0663, 0664, 0665
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Питання політології. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №30	1747, 1756, 1757, 1758, 1759, 1762, 1763, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2015, №35	0037, 0038, 0039, 0040, 0766, 0774, 0783, 0784, 0789, 0790, 0791, 0792, 0793, 3464
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №36	0758, 0763, 0764, 0765, 0769, 0770, 0777, 0807, 0808, 0809, 0810, 0811, 0838, 1766, 2885, 2886, 3466

Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №37	0041, 0071, 0099, 0130, 0759, 0760, 0761, 0762, 0767, 0768, 0775, 0776, 0785, 0786, 0787, 0794, 0795, 0796, 0797, 0798, 0799, 0800, 0801, 0802, 0803, 0804, 0805, 0806, 0844, 1459, 1765, 2247, 2367, 2884, 3292, 3452, 3465, 4133
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2015, №53	0003, 0014, 0015, 0016, 0017, 0031, 0034, 0050, 0051, 0052, 0053, 0082, 0083, 0084, 1755, 1984, 3773, 3869
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №54	0001, 0018, 0019, 0020, 0054, 0055, 0085, 0996, 1985, 3870, 4061, 4130, 4156
Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Філософія. Філософські перипетії. Харків: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2016, №55	0025, 0026, 0027, 0060, 0090, 0091, 1986, 2118, 3987, 4053
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №1(220)	0834, 2044
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №2(222), т.1	3136
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №2(222), т.2	3137
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №3(224), т.1	2119
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №3(224), т.2	1285
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №3(224), т.3	0849, 1465, 3140
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №4(226), т.1	3141, 3418
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №4(226), т.2	2251, 2252, 2600, 3263, 3264, 3265, 3266, 3267
Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №4(226), т.3	1883, 1966
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №1(221)	1967
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №2(223)	2031
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №3(225)	3765
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №4(227)	3766
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2015, №5(229)	3116
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016, №2(235)	3769, 4137, 4145
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016, №3(237)	3119, 3375
Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016, №6(243)	1999
Гуманітарний часопис. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4	0002, 0011, 0012, 0044, 0074, 1981, 1982, 1983, 1989, 1992, 1993, 3115, 4154, 4159
Духовність особистості: методологія, теорія і практика. Сєвєродонецьк: Східноукраїнський національний університет ім. І.В.Даля, 2016, №1(70)	2199, 2200, 2201, 2375, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 3280, 3294, 3295, 3296, 3406, 3407, 3432, 3508, 3806, 4127
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №1/1	1315, 1448
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №3/1	1868
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №4	0997
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №4/1	1445, 1446

Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №5	1518
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №6	1398
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №6/1	1447
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №7/2	1449
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №8/1	3130
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №8/2	1450
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №10/1	1463
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №10/2	1002
Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11	1869, 2042, 3133
Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11	1671
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №11/1	3132
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12/1	1451, 3134, 3135
Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2015, №12	1521, 1522
Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №1	1000, 1257, 1258, 1358
Економіка. Фінанси. Право. Сер.: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №2	0855
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №2/1	1359
Економіка. Фінанси. Право. Серія: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №3	1001, 1519
Економіка. Фінанси. Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №3/1	1746
Економіка. Фінанси. Право. Серія: Право. Київ: ТОВ "Міжнародний бізнес центр", 2016, №4	1218, 1284, 1870
Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна академія будівництва і архітектури, 2016, №3(4)	0514, 0699, 0700, 0701, 0702, 0703, 0704, 0705, 0706, 0707, 0708, 0709, 0710, 0711, 3780
Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. Краматорськ: Донбаська національна академія будівництва і архітектури, 2016, №4(5)	0712, 0713, 0714, 0715, 0716, 0717, 0718, 0719, 0720, 0721, 2115, 3108, 3109, 3110, 3111, 3555, 3556, 3947, 3948, 3949, 3950, 3951, 3952, 3953, 3954, 3955
Інженерна геодезія. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2016, №63	1394
Інтелект. Особистість. Цивілізація. Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №12	0069, 0070, 0788, 0836, 0837, 1003, 1452, 2234, 3502, 3503, 3774, 3775
Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний університет, 2016, №1	3128
Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний університет, 2016, №2	0782, 1397
Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний університет, 2016, №3	1977
Маркетинг і менеджмент інновацій. Суми: Сумський державний університет, 2016, №4	0830, 3129

Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №1(132)	0072, 2075, 2076, 2196, 2368, 2369, 2370, 2371, 2589, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 3403, 3431, 4078, 4079, 4080, 4081, 4082
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №10(141)	2097, 2098, 2099, 2100, 2217, 2218, 2219, 2273, 2413, 2414, 2415, 2594, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3324, 3325, 3411, 3412, 3413, 3433, 3483, 3816
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №11-12(142-143)	0077, 2101, 2102, 2103, 2220, 2248, 2274, 2275, 2276, 2416, 2417, 2418, 2595, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3297, 3298, 3326, 3484, 3817, 4100, 4101, 4102
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №2(133)	0755, 0812, 2077, 2078, 2079, 2197, 2198, 2372, 2373, 2374, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 3293, 3316, 3347, 3348, 3349, 3404, 3405, 3474, 3506, 3507, 3805
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №3(134)	2080, 2081, 2082, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 3317, 3350, 3408, 3753, 3754, 3755, 4066, 4083, 4084, 4085, 4086, 4087, 4123
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №4(135)	0813, 2022, 2083, 2084, 2267, 2268, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2590, 2943, 2944, 2945, 2946, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953, 2954, 2955, 3281, 3475, 3476, 3935, 4048, 4088, 4089, 4090
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №5(136)	2085, 2086, 2087, 2202, 2203, 2204, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2464, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 3282, 3283, 3318, 3319, 3409, 3467, 3477, 3478, 3479, 3480, 3757, 4091, 4092
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №6(137)	2088, 2205, 2206, 2207, 2208, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2967, 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 3351, 3352, 3410, 3481, 3758, 4093
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №7(138)	0227, 2089, 2209, 2269, 2270, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 3320, 3353, 3354, 3482, 3810, 3811, 4094, 4095, 4096
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №8(139)	0892, 2090, 2091, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2271, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2591, 2602, 2998, 2999, 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3284, 3321, 3468, 3759, 4097
Молодь і ринок. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет, 2016, №9(140)	2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2215, 2216, 2272, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2592, 2593, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3322, 3323, 4098, 4099
Науковий вісник ІФНТУНГ. Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2016, №1(13)	2006
Науковий вісник ІФНТУНГ. Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2016, №2(14)	1764
Науковий вісник Національного гірничого університету. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2016, №1(151)	3752
Науковий вісник Національного гірничого університету. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2016, №2(152)	3126, 3127

Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №36, т.1	0856, 0857, 0858, 0859, 1004, 1005, 1006, 1007, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1219, 1259, 1260, 1261, 1262, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1316, 1317, 1361, 1387, 1388, 1409, 1410, 1411, 1412, 1454, 1455, 1672, 1710, 1713
Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №36, т.2	0860, 0861, 0862, 1057, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1220, 1221, 1222, 1366, 1466, 1467, 1468, 1469, 1523, 1524, 1525, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1596, 1597, 1598, 1637, 1646, 1647, 1648, 1673, 1674, 1675, 1711
Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №37, т.1	0863, 0864, 0865, 0866, 0867, 1008, 1009, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1148, 1223, 1292, 1293, 1294, 1295, 1318, 1319, 1336, 1367, 1470, 1471, 1714, 2859, 2860
Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №37, т.2	0868, 0869, 1010, 1068, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1224, 1263, 1264, 1265, 1266, 1296, 1297, 1298, 1299, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1337, 1344, 1362, 1413, 1414, 1415, 1456
Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №37, т.3	0874, 1011, 1012, 1013, 1159, 1230, 1231, 1232, 1472, 1473, 1526, 1527, 1528, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1599, 1600, 1601, 1638, 1649, 1678, 1679, 1680, 1718, 1719
Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №38, т.1	0870, 0871, 0872, 0873, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1156, 1157, 1158, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1267, 1268, 1300, 1301, 1302, 1325, 1326, 1363, 1368, 1369, 1389, 1457, 1458, 1676, 1677, 1712, 1715, 1716, 1717, 2864
Науковий вісник Ужгородського національного університету. Право. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016, №38, т.2	0875, 0876, 0877, 1014, 1160, 1161, 1162, 1233, 1234, 1416, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1529, 1530, 1531, 1532, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1602, 1639, 1650, 1651, 1681, 1682, 1683, 1720, 1721
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2015, №2(39)	0848, 3191
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №1(40)	0655, 1402, 1957, 1996, 1997
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Географія. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2(41)	0850, 0851, 0852
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.1	0111, 0112, 0113, 0131, 0132, 0133, 0134, 0135, 0136, 0137, 0138, 0139, 0140, 0141, 0142, 0143, 0144, 0145, 0146, 0147, 0148, 0149, 0150, 0151, 0152, 0153, 0154, 0155, 0156, 0157, 0666, 0667, 0668, 0669, 0670, 0671
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.2	0100, 0101, 0158, 0159, 0160, 0161, 0162, 0163, 0164, 0165, 0166, 0167, 0168, 0169, 0170, 0171, 0172, 0173, 0174, 0175, 0176, 0177, 0178, 0179, 0180, 0181, 0182, 0183, 0184, 0185, 0186, 0187, 0188, 0189, 0190, 0191, 0192, 0193, 0194, 0195, 0196
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №1, ч.3	0197, 0198, 0199, 0200, 0201, 0202, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209, 0210, 0211, 0212, 0213, 0214, 0215, 0216, 0217, 0218, 0219, 0220, 0221, 0222, 0223, 0224, 0225, 0226, 0672, 0673, 0674, 0675, 0676, 0677, 0678, 0679, 0680, 0681, 0682, 0753
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.2	0114, 0115, 0116, 0228, 0229, 0230, 0231, 0232, 0233, 0234, 0235, 0236, 0237, 0238, 0239, 0240, 0241, 0242, 0243, 0244, 0245, 0246, 0247, 0248, 0249, 0250, 0251, 0252, 0253, 0254, 0255, 0256, 0257, 0258, 0259, 0260
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.3	0261, 0262, 0263, 0264, 0265, 0266, 0267, 0268, 0269, 0270, 0271, 0272, 0273, 0274, 0275, 0276, 0277, 0278, 0279, 0280, 0281, 0282, 0283, 0284, 0285, 0286, 0287, 0288, 0289, 0290, 0291, 0292, 0293, 0294, 0295, 0296, 0683

Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №2, ч.4	0117, 0297, 0298, 0299, 0300, 0301, 0302, 0303, 0304, 0305, 0306, 0307, 0308, 0309, 0310, 0311, 0312, 0313, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0321, 0322, 0323, 0324
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.1	0118, 0325, 0326, 0327, 0328, 0329, 0330, 0331, 0332, 0333, 0334, 0335, 0336, 0337, 0338, 0339, 0340, 0341, 0342, 0343, 0344, 0345, 0346, 0347, 0348, 0349, 0350, 0351, 0352, 0353, 0354, 0684
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.2	0355, 0356, 0357, 0358, 0359, 0360, 0361, 0362, 0363, 0364, 0365, 0366, 0367, 0368, 0369, 0370, 0371, 0372, 0373, 0374, 0375, 0376, 0377, 0378, 0379, 0380, 0685, 0686, 0687, 0688
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.3	0119, 0381, 0382, 0383, 0384, 0385, 0386, 0387, 0388, 0389, 0390, 0391, 0392, 0393, 0394, 0395, 0396, 0397, 0398, 0399, 0400, 0689, 0690, 0691, 0692, 0693, 0694, 0695, 0696, 0754, 0756
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №1, ч.4	0102, 0103, 0120, 0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406, 0407, 0408, 0409, 0410, 0411, 0412, 0413, 0414, 0415, 0416, 0417, 0418, 0419, 0420, 0421, 0422, 0423, 0424, 0425, 0757
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.1	0121, 0122, 0123, 0426, 0427, 0428, 0429, 0430, 0431, 0432, 0433, 0434, 0435, 0436, 0437, 0438, 0439, 0440, 0441, 0442, 0443, 0444, 0445, 0446, 0447, 0448, 0449, 0450, 0451, 0697
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.2	0124, 0452, 0453, 0454, 0455, 0456, 0457, 0458, 0459, 0460, 0461, 0462, 0463, 0464, 0465, 0466, 0467, 0468, 0469, 0470, 0471, 0472, 0473, 0474, 0475, 0476, 0477, 0478, 0479, 0698
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Історія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №2, ч.3	0125, 0480, 0481, 0482, 0483, 0484, 0485, 0486, 0487, 0488, 0489, 0490, 0491, 0492, 0493, 0494, 0495, 0496, 0497, 0498, 0499, 0500, 0501, 0502, 0503, 0504, 0505, 0506, 0507, 0508, 0509, 0510, 0511, 0512, 0513, 3356
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №43	3883, 3884, 3885, 3886, 3887, 3888, 3889, 3890, 3891, 3892, 3893, 3991, 3992, 3993, 3994, 3995, 3996, 3997, 3998, 3999, 4000, 4001, 4002, 4003, 4004, 4005, 4006, 4007, 4058, 4064
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Літературознавство. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №44	2128, 3504, 3713, 3802, 3897, 3898, 3899, 3900, 3901, 3902, 3903, 3904, 3905, 3906, 3907, 4008, 4009, 4010, 4011, 4012, 4013, 4014, 4015, 4016, 4017, 4018, 4019, 4020, 4021, 4022, 4023, 4024, 4025, 4026, 4027, 4028, 4029, 4030, 4031, 4032, 4033, 4034, 4035, 4036, 4037, 4038
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2015, №1(33)	4063, 4068, 4069, 4070, 4071, 4072, 4073, 4074, 4075, 4076, 4105, 4106, 4107, 4108, 4109, 4110, 4111, 4112, 4113, 4114, 4115, 4116, 4117, 4118, 4119, 4120, 4121, 4122, 4124, 4125, 4126
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2014, №2(24)	3658, 3659, 3660, 3661, 3662, 3663, 3664, 3665, 3666, 3667, 3668, 3669, 3670, 3671, 3672, 3673, 3674, 3675, 3676, 3677, 3678, 3679, 3680, 3681, 3682, 3683, 3684, 3685, 3686, 3687, 3688, 3689, 3690, 3691, 3692, 3693, 3871, 3872, 3873, 3874, 3875, 3876, 3877, 3878, 3879, 3880, 3881, 3882, 3989, 3990, 4054, 4055, 4056, 4057
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Мовознавство. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка, 2016, №1(25)	2235, 3714, 3715, 3716, 3717, 3718, 3719, 3720, 3721, 3722, 3723, 3724, 3725, 3726, 3727, 3908, 3909, 3910, 3911, 3912, 3913, 3914, 3915, 4060
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №2	2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2236, 2441, 2442, 2443, 2444, 2450, 2451, 2596, 2597, 2598, 2599, 2603, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3206, 3207, 3208, 3209, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214, 3215, 3216, 3217, 3218, 3219, 3220, 3221, 3222, 3376, 3419, 3420
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №3	2135, 2136, 2237, 2238, 2445, 2446, 2447, 2582, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231, 3232, 3233, 3234, 3235, 3236, 3237, 3238, 3239, 3240, 3241, 3290, 3377, 3421, 3422

Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Педагогіка. Тернопіль: СМП "Тайп", 2016, №4	2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2239, 2604, 3242, 3243, 3244, 3245, 3246, 3247, 3248, 3249, 3250, 3251, 3252, 3253, 3254, 3255, 3256, 3257, 3258, 3259, 3260, 3261, 3262, 3423, 3424, 3425, 3426, 3470, 3779
Наукові праці Національного університету харчових технологій. Київ: Національний університет харчових технологій, 2016, №2, т.22	3343
Наукові праці Національного університету харчових технологій. Київ: Національний університет харчових технологій, 2016, №4, т.22	3344
Humanitarian Vision. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №1, т.2	0032, 0033, 0042, 0043, 0081, 1748, 1768, 1769, 1770, 1886, 1887, 1888, 1991, 4152, 4153
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2015, №1(45)	1998, 2049, 2050, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2284, 2285, 2286, 2452, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 3268, 3269, 3305, 3333, 3334, 3378, 3379, 3448, 3471, 3472
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2015, №2(46)	2051, 2052, 2053, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2253, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 3270, 3271, 3306, 3307, 3335, 3336, 3380, 3381, 3449
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2015, №3(47)	2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2240, 2241, 2254, 2255, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 3272, 3308, 3309, 3382, 3383, 3384, 3385, 3386
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2015, №4(48)	0036, 2002, 2054, 2171, 2242, 2243, 2256, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2583, 2584, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 3387, 3388, 3389, 3390, 3391, 3392, 3393
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2015, №5(49)	2055, 2056, 2057, 2058, 2172, 2173, 2174, 2175, 2244, 2257, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2585, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 3273, 3310, 3337
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2015, №6(50)	2059, 2060, 2176, 2177, 2178, 2245, 2258, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2448, 2453, 2586, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 3274, 3291, 3311, 3338, 3394, 3395, 3396
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2016, №1(55)	2064, 2189, 2190, 2191, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2449, 2457, 2458, 2459, 2587, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 3315, 3340, 3399, 3400, 3429, 3430, 3451, 3463, 4077
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2016, №2(56)	2065, 2066, 2067, 2068, 2192, 2193, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2460, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 3278, 3341, 3401

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2016, №3(57)	2061, 2062, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2259, 2260, 2261, 2262, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2455, 2456, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 3275, 3312, 3313, 3397, 3427, 3428, 3450
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2016, №4(58)	2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2232, 2233, 2283, 2437, 2438, 2439, 2440, 2581, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3289, 3303, 3304, 3331, 3332, 3495, 3496, 3497, 3498, 3776
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2016, №6(60)	2063, 2185, 2186, 2187, 2188, 2263, 2335, 2336, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 3276, 3277, 3314, 3398
Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2016, №7(61)	2069, 2194, 2195, 2264, 2265, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2461, 2462, 2463, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 3342, 3402
Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, 2015, №91	3782, 3783, 3784, 3785, 3786, 3787, 3788, 3789, 3790, 3791, 3792, 3793, 3803, 3804, 3925, 3926, 3927, 3928
Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, 2015, №92	3794, 3795, 3796, 3797, 3798, 3807, 3808, 3809, 3929, 3930, 3931, 3932, 3933, 3934
Питання літературознавства. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, 2016, №94	3799, 3800, 3812, 3813, 3814, 3815, 3936, 3937, 3938, 3939, 3940, 3941, 3942, 3943
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2015, №130	0878, 0879, 0880, 0881, 0882, 1076, 1077, 1269, 1303, 1327, 1348, 1370, 1403, 1579, 1603, 1604, 1605, 1606, 1684, 1685
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2015, №131	0883, 1015, 1016, 1078, 1163, 1328, 1345, 1346, 1371, 1480, 1481, 1533, 1607, 1608, 1686, 1722, 1723, 2887, 3505
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2016, №132	0884, 0885, 0886, 0887, 0888, 1017, 1079, 1270, 1329, 1330, 1349, 1372, 1404, 1482, 1580, 1652, 1653, 1687, 1688, 3756
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2016, №133	0889, 0890, 0891, 1018, 1019, 1165, 1235, 1236, 1271, 1272, 1304, 1305, 1331, 1332, 1391, 1417, 1483, 1535, 1536, 1537, 1609, 1610, 1611, 1654, 1760
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2016, №134	1020, 1021, 1237, 1306, 1347, 1373, 1374, 1393, 1418, 1484, 1485, 1486, 1538, 1612, 1689, 1690, 1725, 1726, 1727
Проблеми законності. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2016, №135	0893, 0894, 0895, 0896, 1080, 1273, 1343, 1364, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1487, 1488, 1489, 1539, 1581, 1582, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1655, 3057
Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2015, №1(1)	1399, 1464, 3131
Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2015, №2(2)	0832, 0833, 1340
Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2015, №3(3)	1520
Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2016, №1(5)	1283
Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2016, №2(6)	1400, 2250
Проблеми і перспективи економіки та управління. Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2016, №4(8)	2043
Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2015, №48-49	1341, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2266, 2366, 2588, 2861, 2862, 2863, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 3279

Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький національний технічний університет, 2016, №1(36)	3749
Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький національний технічний університет, 2016, №2(37)	3750, 4138
Радіоелектроніка, інформатика, управління. Запоріжжя: Запорізький національний технічний університет, 2016, №3(38)	2454, 3751
Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №3(77)	2045
Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №4(78)	2046, 2047
Радіоелектронні і комп'ютерні системи. Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2016, №5(79)	2048, 3778
Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2016, №1(11)	0772, 0773, 0843, 1048, 2601, 2797, 3473
Соціально-трудові відносини: теорія та практика. Київ: Київський національний економічний університет ім. В.Гетьмана, 2016, №2(12)	1453
Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2016, №2(32)	1396, 3107
Теорія і практика правознавства. Харків: Національний юридичний університет ім. Я.Мудрого, 2015, №2(8)	1139, 1140, 1141, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1314, 1334, 1335, 1356, 1357, 1386, 1516, 1552, 1636, 1668, 1669, 1670, 1709, 1995
Торгівля і ринок України. Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, 2016, №39-40	1401
Холодильна техніка та технологія. Одеса: Одеська національна академія холодильної техніки, 2016, №4, т.52	3339

З питань придбання видань УкрІНТЕІ звертайтесь
до відділу створення та реалізації інформаційної продукції
за тел. (044) 521 00 39, 521 09 48

Адреса засновника, видавника:
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації
вул. Антоновича, 180, Київ – 03680

Головний редактор: *Т.В. Писаренко*
Відповідальний за випуск: *Н.В. Богатель*
Компю'терна верстка: *Н.В. Богатель*
Програмно-технічне забезпечення: *С.П. Скубак*

Підписано до друку 07.12.2017. Формат 60x84 1/8.
Набір комп'ютерний. Тир. 50 прим.

Видавництво УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Антоновича, 180
Реєстраційне свідоцтво серії ДК № 389 від 29.03.2001 р.